

Q^ro

04.3

10.4. G.41

DECISIONES S. ROTÆ ROMANÆ

Coram R. P. D.

IO. BAPTISTA REMBOLDO
GERMANO.

Eiusdem Sacr. Rotæ Auditore:

In vnum ex Originalibus recollectæ, ac Argumentis, Summa-
rijs, & locupletissimis Indicibus ornata, resecatis tamen
ijs Decisionibus, quæ alibi sunt impressæ,
illisque tantum indicatis

ADDITA MANTISSÆ LOCO

Collectanea Votorum, & Responsorum.

Diuerforum Celebrium Iure Consultorum

Vna cum non nullis Additionibus, Argumentis, Summarijs,
& Indice Locupleti.

OPERA, ET STUDIO

IOSEPHI DOMITII E' CIVITATE MONTIS ALTI I. V. D.

R O M Æ,

Ex Typographia Iosephi Corui, & Bartholomei Lupardi Impres-
sorum Cameralium Vaticanorumq; M.DCLXXVI.

Superiorum Permissu, & Privilegio.

Imprimatur si videbitur Reueren dis. P. M. Sac. Ap. Pal.
I. de Ang. Archiep. Urb. Viceg.

Imprimatur.
Fr. Raymundus Capisuccus Ord. Præd. Sacri Palatij Apostoli
Magister.

ILLVSTRES. ET REVERENDISS. DOMINO

S T E P H A N O

ARCHIEPISCOPO BRANCACCIO,

VITERBIENSI EPISCOPO, ET SACRAE TRIDENTINI

CONCILII CONGEGATIONIS SECRETARIO,

FELICITATEM.

QUIDQVID siuè ad Doctrinam, & eruditionem, siuè ad æquitatem, atque Iustitiam spectat, Illustrissime, & Reuerendissime Domine, id iure quodam, vel tuum esse ducimus, vel tibi deberi arbitramur. Neque verò nostras dumtaxat, sed omnium ferè mentes hæc vna de te communis inuasit opinio: Nam, vt nihil hic omninò loquamur de vetustissimæ familiæ tuæ nobilitate, deque tuis maioribus qui tum armis florere tum litteris, inter quos extitit amplissimum Sacræ Purpuræ decus Eminentissimus Cardinalis Franciscus Maria Brancaccius fel. rec. Patruus tuus, qui non solum in recenti adhuc hominum memoria, sed etiam in te ipso tanquam in suo viuit exemplari; Norunt omnes eximiam sapientiam tuam, singularem prudentiam, infractam æqui, rectique tenacitatem, innumerasque alias animi tui dotes, quibus insignitum non solum hæc

hæc Vrbs ceterarum omnium Ciuitatum Nobile
Compendium, vbi Sacræ Tridentini Concilij Con-
gregationi à secretis constitutus publicum edis tuæ
specimen virtutis, non Florentia solum, non Vene-
tiæ, ex quibus tam egregiè perfunctus legationibus
vberimam gloriæ messem reportasti, non denique
Viterbiensis tantum Ecclesia, cuius gubernaculo infu-
latus ipse Rector manum admouens exemplum præ-
buiſti regendi fortiter, & suauiter, Te prædicat, sed ter-
rarum ferè Orbis vniuersus commendat. Quapropter
cum Volumen hoc Rot. Decisiones à Remboldo col-
lectas continens in lucem fimus edituri, vt ipsum tibi
offeramus, vides, quanta postulet officiosæ ratio ne-
cessitatis: Cum enim nihil, nisi quod ad sapientiam;
atque Iustitiam, Aequitatemque pertineat, comple-
ctatur, tuum quodammodo est, & tibi debetur. Tui
sumus nos quoque, qui offerimus, studio, & volunta-
te: Itaque rogamus enixè, vt æquo animo nos, &
hoc obsequentissimæ nostræ obseruantiaë monumen-
tum accipias. Vale.

E Typographia Camerali die 27. Iulij 1676.

INDEX DECISIONVM PER DIOECESSES

1129b

A

ALBANEN: admissionis ad c. Odoardus 27
Iunij 1622. dec. 415.
Albanen. Bonorum 15. Martij 1621. dec. 321.
Albanen. Vineæ 18. Decembr. 1617. dec. 149
Eadem 19. Nouembr. 1618. dec. 199.
Eadem 19. Iunij 1625. dec. 580
Algaren. Dis membrationis 14. Nouembris 1616
dec. 94.
Eadem 5. Iunij 1617. dec. 133.
Eadem 4. Decembris 1617. dec. 147.
Eadem 4. Maij 1618. dec. 169.
Eadem 11. Ianuarij 1619. dec. 206
Eadem 29. Aprilis 1619. dec. 232.
Amerina fideiussoris 11. Aprilis 1625. dec. 562.
Amerina supplementi legitimæ 29. Nonembris
1616. dec. 97.
Aagnina Iurispatronatus 22. Maij 1626. decif.
632.
Anconitana Bonorum 15. Martij 1615. dec. 41.
Anconitana Dotis 21. Aprilis 1617. dec. 122.
Anconitana Pecuniaria 1. Iulij 1622. dec. 416.
Anconitana Prædij 29. Aprilis 1626. dec. 628.
Eadem 29. Maij 1626. dec. 637
Anconitana Restitutiois Dotis 18. Maij 1616.
dec. 81.
Eadem 27. Februarij 1617. dec. 115.
Eadem 30. Februarij 1619. dec. 218.
Aprutina Beneficiorum 5. Decembris 1618. dec.
202.
Eadem 18. Martij 1619. dec. 225.
Aprutina Præposituræ 28. Iunij 1621. dec. 146.
Aquilana beneficij 6. Aprilis 1620. dec. 283.
Eadem 26. Ianuarij 1622. dec. 371.
Eadem 14. Martij 1625. dec. 560
Aquilana Bonorum 17. Iunij 1624. dec. 525.
Aquilana Pensionis 26. Maij 1623. dec. 447
Aretina Plebanie S. Felicis 23. Ianuarij 1623.
dec. 423
Argentinen. Commendæ 14. Maij 1614. decif. 5.
Ariminen. Census 26. Iunij 1620. dec. 398.
Ariminen. Domus 11. Decembris 1620. dec. 308
Ariminen. fideicommissi 18. Aprilis 1614. dec. a.
Eadem 14. Nouembris 1614. dec. 16
Eadem 29. Ianuarij 1616. dec. 69
Eadem 18. Maij 1618. dec. 174
Eadem 24. Ianuarij 1624. dec. 487
Eadem 27. Aprilis 1626. dec. 627.
Ariminen. Liquidationis fructuum 13. Februarij
1617. dec. 111.
Aiculana Legati 12. Maij 1617. dec. 127
Aiculana Spolij 29. Martij 1621. dec. 327

Affien. Bonorum 26. Iunij 1626. dec. 645
Affien. Pecuniaria 16. Iunij 1614. dec. 9.
Eadem 26. Nouembr. 1618. dec. 200
Affien. Canoniciatus 15. Iunij 1620. dec. 293.
Eadem 2. Iunij 1621. dec. 336.
Auenionen. Domus 17. Martij 1621. dec. 323.
Eadem 19. Nouembr. 1621. dec. 358.
Auximana Bonorum 17. Febr. 1620. dec. 269.
Eadem 11. Decembre 1624. dec. 545.
Auximana Dotis 11. Martij 1620. dec. 274.
Eadem 6. Februarij 1623. dec. 427.
Eadem 15. Decembris 1623. dec. 478.

B

BAMBERGEN. Alimentorum 27. Aprilis
1622. dec. 190.
Barchinonen. Cause pæ 22. Iunij 1626. dec. 643
Bononien. Alimentorum 4. Decembris 1617.
decif. 146
Eadem 15. Maij 1619. dec. 236
Eadem 16. Martij 1620. dec. 276
Eadem 30. Martij 1620. dec. 279.
Eadem 11. Ianuarij 1621. dec. 312
Eadem 3. Decembris 1621. dec. 312
Eadem 1. Iulij 1622. dec. 415.
Eadem 10. Nouembris 1625. dec. 593
Bononien. Beneficij 27. Iunij 1625. dec. 586.
Bononien. Dotis 9. Decembris 1619. dec. 258.
Eadem 21. Iunij 1620. dec. 297.
Eadem 14. Ianuarij 1622. dec. 367.
Bononien. Executionis Laudij 30. Martij. 1615
dec. 36.
Eadem 27. Ianuarij 1616. dec. 68.
Eadem 27. Ianuarij 1617. dec. 109
Bononien. Fideicommissi 26. Ianuarij 1618. dec.
155.
Bononien. Fideicommissi de Lambertinis 28. Ia-
nuarij 1624. dec. 459.
Eadem 17. Maij 1624. dec. 508.
Eadem 24. Nouembris 1625. dec. 596
Bononien. Fideicommissi de Luparis 1. Februarij
1619. dec. 214.
Eadem 10. Ianuarij 1622. dec. 364.
Bononien. Fructuum Dotis 13. Nouembris 1624
dec. 532
Bononien. Fructuum de Gozzadini 17. Februa-
rij 1620. dec. 270.
Eadem 17. Maij 1621. dec. 332.
Bononien. Iuris patronatus 4. Iulij 1618. decif.
193.
Eadem 8. Martij 1619. dec. 221
Bononien. Oleorum 19. Decembris 1614. dec. 24
Eadem

Eadem 17. Februarii 1615. decif. 39.
 Eadem 18. Maii 1615. dec. 42.
 Bononien. Parochialis de Sambuca 20. Decemb.
 1619. 261.
 Bononien. Pecuniaria 35. Decemb. 1614. dec. 22.
 Eadem 30. Martij 1615. dec. 35.
 Eadem 9. Decemb. 1625. dec. 60.
 Eadem 10. Martij 1627. dec. 120.
 Eadem 19. Iunii 1622. dec. 406.
 Bononien. Prædij 12. Ianuarij 1624. dec. 481.
 Bononien. de Formigianis 19. Decemb. 1614.
 dec. 105.
 Eadem 14. Aprilis 1617. dec. 119.
 Eadem 19. Ianuarij 1618. dec. 153.
 Eadem 14. Martij 1618. dec. 164.
 Bononien. de Ghellis 18. Nouemb. 1618. dec.
 201. 75.
 Bononien. de Gozzadini 24. Maij 1617. dec. 131.
 Eadem 28. Ianuarij 1618. dec. 157.
 Eadem 4. Iulij 1618. dec. 192.
 Eadem 26. Aprilis 1619. dec. 224.
 Bononien. de Manzoiis 21. Februarij 1620. decif.
 272.
 Eadem 27. Nouemb. 1620. dec. 301.
 Eadem 22. Martij 1621. decif. 123.
 Eadem 12. Maij 1621. dec. 443.
 Eadem 13. Nouemb. 1623. dec. 471.
 Eadem 13. Nouemb. 1624. dec. 533.
 Eadem 13. Martij 1626. dec. 619.
 Bracharen. Beneficij 12. Martij 1621. dec. 322.
 Eadem 22. Aprilis 1624. dec. 502.
 Bracharen. Pensionis 12. Iunii 1623. dec. 453.
 Brixien. Archipresbyteratus 21. Aprilis 1625.
 dec. 566.
 Eadem 4. Iulij 1625. dec. 569.
 Eadem 17. Nouemb. 1625. dec. 594.
 Eadem 20. Ianuarij 1626. dec. 603.
 Brixien. Funicularum 1. Febr. 1616. dec. 70.
 Brixien. Tuncificationis 16. Martij 1626. dec. 620.

C

CALAGVRITANA Beneficij de Cuiacu
 10. Martij 1614. dec. 11.
 Eadem 15. Iunii 1615. dec. 49.
 Calaguritana loris accedendi ad Processiones 15.
 Aprilis 1622. dec. 385.
 Eadem 9. Iunii 1623. dec. 452.
 Eadem 2. Decemb. 1624. dec. 540.
 Eadem 10. Ianua. 1626. dec. 609.
 Calaguritana Iurispatronatus de Viana 9. Maij
 1616. dec. 82.
 Eadem 10. Aprilis 1619. dec. 228.
 Eadem 18. Decemb. 1620. dec. 310.
 Eadem 15. Nouemb. 1621. dec. 355.
 Eadem 16. Decemb. 1622. dec. 410.
 Eadem 10. Decemb. 1624. dec. 541.
 Calciaten Iurisdictionis 21. Iunii 1621. dec. 342.
 Eadem 6. Iunii 1622. dec. 400.
 Eadem 1. Februarij 1623. dec. 426.
 Eadem 11. Decemb. 1623. dec. 477.
 Eadem 10. Maij 1624. dec. 500.
 Eadem 28. Februarij 1625. dec. 556.
 Camerinen. Apocorum 4. Maij 1623. dec. 398.
 Eadem 15. Ianuarij 1624. dec. 482.
 Camerinen. Bonorum 1623. dec. 430.

Eadem 24. Nouemb. 1623. dec. 472.
 Camerinen. Expensarum 6. Iunii 1625. decifion.
 575.
 Camerinen. Fideicommissi 30. Martij 1626. dec.
 624.
 Camerinen. Prædij 27. Iulij 1624. dec. 523.
 Eadem 13. Ianuarij 1625. dec. 428.
 Camerinen. seu Maternico. Census 8. Martij
 1621. dec. 319.
 Capen. Bonorum 11. Martij 1623. dec. 379.
 Eadem 14. Iunii 1623. dec. 454.
 Carrarico. Iurisdictionis 3. Iulij 1623. dec. 467.
 Cartagenen. Pensionis 9. Iunii 1623. dec. 451.
 Casalen. Canoniciatus 3. Iunii 1625. dec. 289.
 Caranien. Expensarum 16. Ianuarij 1617. decif.
 107.
 Casalicen. Decimarum 3. Aprilis 1623. decif.
 439.
 Cauallicen. Fideicommissi 27. Iunii 1625. decif.
 585.
 Ceneten. Pensionis 7. Iunii 1621. dec. 339.
 Cefenaten. Iurispatronatus 4. Iulij 1618. decif.
 191.
 Cefenaten. supradotis 12. Decemb. 1616. decif.
 102.
 Cefaraugustana Cappellanæ 12. Februarij 1624.
 decif. 496.
 Ciuitatis Castellij. seu Perusina Bonorum 12. Iu-
 nij 1615. dec. 47.
 Ciuitatis Castellij. seu Perusina Dotis 18. Apris
 1614. dec. 2.
 Eadem 29. Aprilis 1622. dec. 391.
 Ciuitatis Castellij. Fideicommissi 9. Maij 1623.
 dec. 194.
 Eadem 10. Iunii 1622. dec. 470.
 Eadem 10. Martij 1621. dec. 433.
 Eadem 17. Maij 1623. dec. 445.
 Eadem 19. Aprilis 1624. dec. 507.
 Ciuitatis Castellianæ fideicommissi 3. Iunii 1622.
 dec. 401.
 Ciuitatis Castellij Pecuniaria 5. Maij 1621. decif.
 329.
 Eadem 20. Martij 1623. dec. 435.
 Eadem 27. Ianuarij 1625. dec. 551.
 Comachen. & Ferrarien. Præposituræ & bene-
 ficij 15. Dec. 1625. decif. 602.
 Comen. Cappellanæ 7. Febr. 1620. decif. 267.
 Comen. Decimarum 3. Aprilis 1620. decif. 281.
 Eadem 23. Ianuar. 1621. decif. 314.
 Compostellana Parochialis 1. Martij 1621. de-
 cif. 317.
 Conchen. Decimarum 14. Maij 1623. decif. 351.
 Eadem 25. Iunii 1621. decif. 342.
 Conchen. Decimarum. seu fructuum 9. De-
 cemb. 1622. decif. 417.
 Conchen. Decimarum de Torrelmonste 28. Ia-
 nuar. 1624. decif. 490.
 Conchen. Decimarum S. Clementis 22. Maij
 1624. decif. 514.
 Conchen. Residentiæ 13. Martij 1621. decif. 434.
 Corduben. Præbendam 12. Nouemb. 1623.
 decif. 197.
 Eadem 30. Aprilis 1622. decif. 298.
 Eadem 18. Iunii 1621. decif. 341.
 Cornetana legati 25. Iunii 1621. decif. 341.
 Crenonien. Præpositum 28. Maij 1621. decif.
 334.

Eadem

Eadem 25. Febr. 1622. decif. 376.
Cufentina beneficij 6. Iunij 1618. decif. 186.

D

DERTHUSEN. Archidiaconatus 25. Iunij
1620. decif. 345.
Derthusen. Erectionis Beneficij 29. Nouembr.
1624. decif. 539.

E

EGITANEN: Decimarum 5. Decembr. 1625.
decif. 599.
Elboren. fructuum 16. Febr. 1618. decif. 161.
Elboren. Decimarum 3. Iunij 1624. decif. 515.
Elboren. Librorum 20. Maij 1624. decif. 510.
Elboren. Ordinum 25. Iunij 1618. decif. 186.
Eadem 12. Nouembr. 1618. decif. 195.
Eugubina Parochialis S. Venantij 13. Ianuar.
1623. decif. 422.

F

FANEN. Fideicommissi 4. Decembr. 1623.
decif. 476.
Faentina Dotis 21. Martij 1618. decif. 166.
Faentina Iurispatronatus 26. Iunij 1624. decif.
527.
Feretrana Parochialis 1. Iunij 1624. decif. 529.
Ferrarien. Bonorum 3. Ianuar. 1619. decif. 241.
Ferrarien. Canonicatus 26. Aprilis 1624. decif.
503.
Eadem 10. Martij 1625. decif. 559.
Eadem 7. Nouembr. 1625. decif. 591.
Ferrarien. Dotis 10. Nouembris 1623. decif. 469.
Ferrarien. fideicommissi 10. Iunij 1624. decif. 517.
Ferrarien. Optionis 18. Decembr. 1623. decif. 479.
Ferrarien. Pensionis 14. Iunij 1624. decif. 519.
Eadem 15. Maij 1626. decif. 631.
Firmanensis beneficij 15. Ianuar. 1616. decif. 65.
Eadem 15. Ianuar. 1618. decif. 152.
Eadem 15. Nouembr. 1619. decif. 251.
Eadem 30. Maij 1622. decif. 399.
Firmanensis Beneficiorum 13. Ianuar. 1617. decif.
106.
Firmanensis bonorum 15. Aprilis 1616. decif. 674.
Eadem 12. Iunij 1617. decif. 175.
Eadem 9. Febr. 1618. decif. 158.
Firmanensis Donationis de Odonibus 17. Febr. 1623.
decif. 421.
Firmanensis Fideicommissi 27. Ianuar. 1620. decif.
266.
Firmanensis Iurispatronatus 28. Maij 1618. decif.
173.
Firmanensis Pecuniaria 30. Maij 1616. decif. 85.
Eadem 9. Decembr. 1616. decif. 100.
Firmanensis Pensionis 26. Febr. 1625. decif. 555.
Eadem 23. Ianuar. 1626. decif. 601.
Firmanensis Prædij 5. Martij 1621. decif. 318.
Florentina, s. Romina Pecuniaria 14. De-
cembr. 1618. decif. 205.
Eadem 14. Febr. 1620. decif. 268.
Foroliuinen. Bonorum 14. Decembr. 1618. de-
cif. 204.

Foroliuinen. Fideicommissi 20. Maij 1624. de-
cif. 509.
Eadem 21. Aprilis 1621. decif. 567.
Fulginate. Bonorum 22. Iunij 1626. decif. 641.
Fulginate. Pecuniaria 13. Iunij 1618. decif. 182.

G

GADICEN. Pensionis 12. Decembr. 1625.
decif. 600.
Gerunden. Dismembrationis 10. Martij 1625.
decif. 558.
Eadem 20. Martij 1626. decif. 621.

H

HILDESIMEN. Optionis 4. Martij 1624.
decif. 497.
Eadem 15. Nouembr. 1624. decif. 534.
Hipporegion. Beneficij 14. Nouembr. 1614. de-
cif. 15.
Hipporegion. cappellaniz. 10. Nouembr. 1623.
decif. 470.
Hipporegion. expensarum 12. Decembr. 1622.
decif. 413.
Hispalen. Cere Sacrariz 7. Maij 1618. decif. 170.
Hispalen. Præminentiarum 19. Febr. 1620. de-
cif. 271.

I

IANVEN. Separationis Thori 26. Aprilis 1624.
decif. 501.
Eadem 31. Ianuar. 1625. decif. 553.
Ianuen. s. Bononien. Pecuniaria 9. Febr. 1626.
decif. 615.
Ilicinen. Iurispatronatus 18. Decembr. 1615. decif. 63.
Eadem 22. Iunij 1616. decif. 90.
Eadem 16. Febr. 1618. decif. 160.
Eadem 11. Febr. 1622. decif. 374.
Illerden. Bonorum 11. Ianuar. 1616. decif. 64.
Imolen. Affidus 1. Martij 1619. decif. 220.
Imolen. Bonorum 15. Ianuar. 1620. decif. 313.
Imolen. Saluani 10. Aprilis 1625. decif. 563.
Interamnensis Aquarum 15. Martij 1615. decif. 38.
Eadem 23. Iunij 1615. decif. 51.
Eadem 12. Decembr. 1618. decif. 103.
Iuuenacen. Iurispatronatus 1. Iunij 1622. decif.
398.

L

LAMACEN. Beneficij 29. Nouembr. 1616.
decif. 93.
Eadem 6. Iunij 1622. decif. 404.
Legionen. Decimarum 22. Maij 1623. decif. 446.
Leodien. Beneficij 3. Iulij 1617. decif. 142.
Leodien. Canonicatus 23. Iunij 1621. decif. 348.
Leodien. Cappellæ 30. Maij 1616. decif. 84.
Eadem 25. Iunij 1618. decif. 158.
Leodien. Censurarum 7. Nouembris 1616. de-
cif. 93.
Leodien. Dominij 11. Martij 1622. decif. 378.

† 2 Eadem

- Romana Fideicommissi de Milicijis 29. Maij 1626. decif. 615.
- Romana Fideicommissi de Stephanellis 24. Aprilis 1615. decif. 38.
- Eadem 24. Aprilis 1617. decif. 124.
- Eadem 23. Iunij 1617. decif. 139.
- Romana Fructuum Dotis 27. Ianuar. 1623. decif. 424.
- Eadem 16. Ianuar. 1626. decif. 603.
- Eadem 10. Iunij 1626. decif. 618.
- Romana Hereditatis 16. Febr. 1615. decif. 30.
- Romana Hereditatis de Agazzarijs 5. Iulij 1621. decif. 351.
- Eadem 14. Ianuar. 1621. decif. 366.
- Eadem 11. Aprilis 1622. decif. 382.
- Romana Hereditatis de Gracchis 5. Decembr. 1618. decif. 203.
- Eadem 11. Decembr. 1619. decif. 260.
- Romana Hereditatis de Serenis 29. Martij 1621. decif. 326.
- Romana Iuris redimendi 6. Nouembr. 1619. decif. 247.
- Romana Legati 4. Martij 1619. decif. 222.
- Eadem 3. Iunij 1622. decif. 462.
- Eadem 29. Maij 1624. decif. 513.
- Eadem 19. Nouembr. 1625. decif. 595.
- Romana Legatorum, seu Administrationis 2. Decembr. 1619. decif. 256.
- Romana Legati de Deza 13. Febr. 1626. decif. 616.
- Romana Legitima 20. Febr. 1615. decif. 32.
- Eadem 16. Decembr. 1616. dec. 104.
- Eadem 3. Martij 1617. decif. 116.
- Eadem 25. Iunij 1618. decif. 189.
- Romana Liberationis à fideiussione 20. Nouembr. 1619. decif. 252.
- Romana Litterarum Cambij 1. Iunij 1615. decif. 45.
- Eadem 27. Nouembr. 1615. decif. 56.
- Romana Locorum Montium 1. Febr. 1623. decif. 425.
- Eadem 26. Iunij 1623. decif. 461.
- Eadem 12. Febr. 1624. decif. 494.
- Romana Melioramentorum 20. Iunij 1622. decif. 409.
- Eadem 28. Iunij 1623. decif. 463.
- Romana Merciana, seu Depositum 20. Maij 1616. decif. 82.
- Romana Mercedis 22. Martij 1624. dec. 498.
- Romana Nominationis 17. Decembr. 1621. decif. 362.
- Romana Notarius Capitolij 1. Iulij 1620. decif. 288.
- Romana Notarius 1625. dec. 590.
- Romana Nullitatis obligationis 15. Decembr. 1614. decif. 21.
- Eadem 6. Iunij 1618. decif. 179.
- Romana Officij 11. Martij 1626. decif. 618.
- Eadem 10. Iunij 1626. decif. 637.
- Romana Palatii 31. Ianuar. 1624. dec. 492.
- Eadem 29. Nouembr. 1624. dec. 538.
- Eadem 14. Aprilis 1625. decif. 564.
- Eadem 27. Iunij 1625. decif. 584.
- Eadem 26. Ianuar. 1626. decif. 607.
- Eadem 26. Iunij 1626. decif. 644.
- Romana Pecuniaria 9. Maij 1616. decif. 79.
- Eadem 18. Maij 1617. decif. 128.
- Eadem 30. Martij 1618. decif. 167.
- Eadem 25. Maij 1618. decif. 177.
- Eadem 23. Aprilis 1619. decif. 230.
- Eadem 30. Martij 1620. decif. 277.
- Eadem 30. Martij 1620. decif. 280.
- Eadem 4. Maij 1620. dec. 284.
- Eadem 1. Iulij 1620. decif. 299.
- Eadem 2. Iunij 1621. decif. 337.
- Eadem 15. Nouembr. 1621. decif. 356.
- Eadem 8. Aprilis 1622. decif. 380.
- Eadem 23. Iunij 1623. decif. 457.
- Eadem 28. Iunij 1623. decif. 464.
- Eadem 27. Martij 1624. decif. 499.
- Eadem 26. Iunij 1624. decif. 526.
- Eadem 15. Ianuar. 1625. decif. 550.
- Eadem 21. Febr. 1625. decif. 554.
- Eadem 6. Febr. 1626. decif. 612.
- Eadem 22. Maij 1626. decif. 633.
- Romana Potioritatis 17. Maij 1619. decif. 238.
- Romana Preij ferri 22. Maij 1620. decif. 286.
- Romana Primogenituræ 29. Nouembr. 1621. decif. 360.
- Romana Professionis 23. Iunij 1623. dec. 458.
- Romana Quarti dotalis 16. Maij 1618. dec. 165.
- Eadem 10. Iunij 1619. decif. 244.
- Romana Restitutionis Dotis 26. Iunij 1623. decif. 462.
- Romana Salarij 23. Ianuar. 1626. decif. 606.
- Romana Saluiani 30. Ianuar. 1617. dec. 110.
- Eadem 26. Ianuar. 1618. decif. 136.
- Eadem 12. Nouembr. 1618. decif. 196.
- Eadem 28. Ianuar. 1619. decif. 212.
- Eadem 18. Febr. 1619. decif. 216.
- Eadem 3. Iulij 1619. decif. 240.
- Eadem 1. Iulij 1620. decif. 300.
- Eadem 7. Febr. 1624. decif. 493.
- Romana Saluiani interdicti 19. Iunij 1617. decif. 136.
- Eadem 25. Maij 1618. decif. 176.
- Romana Sancti Thomæ 14. Nouembr. 1616. decif. 95.
- Romana Simulationis contractus 24. Febr. 1620. decif. 273.
- Romana Situs, seu Casaleni 15. Aprilis 1619. decif. 227.
- Romana Societatis Officij 5. Decembr. 1616. decif. 99.
- Eadem 8. Aprilis 1622. decif. 381.
- Eadem 5. Maij 1621. decif. 441.
- Eadem 29. Maij 1623. decif. 448.
- Eadem 3. Iunij 1623. dec. 449.
- Eadem 19. Iunij 1626. decif. 639.
- Romana Spolij 22. Maij 1617. decif. 130.
- Eadem 7. Iunij 1621. decif. 340.
- Romana Successionis 16. Febr. 1615. decif. 311.
- Romana Vigefimæ 23. Ianuar. 1621. dec. 315.
- Romana Vineæ 10. Martij 1621. decif. 432.
- Eadem Vineæ 4. Iulij 1623. decif. 588.
- Romana de Carcanis 13. Nouemb. 1619. dec. 249.
- Romana de Cineijs 13. Iunij 1614. dec. 8.
- Eadem 17. Nouembr. 1614. decif. 17.
- Eadem 10. Iunij 1616. decif. 89.
- Eadem 21. Aprilis 1617. decif. 123.
- Romana de Marefcortis 10. Maij 1619. dec. 233.
- Eadem 13. Iunij 1622. decif. 407.
- Eadem 24. Maij 1624. dec. 511.
- Romana de Rusticeccijs 7. Iunij 1619. dec. 242.
- Romana de Sanfonijs 14. Ianuar. 1619. dec. 209.
- Eadem

Eadem 13. Ianuar. 1620. decif. 365.
Romana de Toruicellis 4. Martij 1616. decif. 74.
Eadem 27. Febr. & 27. Maij 1617. dec. 129.

S

Sabinen. Beneficij 16. Martij 1620. dec. 275.
Sabien. Iuris conferendi 13. Iunij 1622. decif. 408.
Salamantina Fructuum 2. Iunij 1617. dec. 132.
Eadem 22. Iunij 1618. decif. 185.
Salernitana Parochorum 6. Iunij 1616. dec. 87.
Salernitana Pensionis 23. Maij 1625. dec. 573.
Sancti Seuerini Domus 20. Maij 1622. dec. 395.
Sauonen. Liquidationis Fructuum 17. Maij 1621. dec. 444.
Sauonen. Præposituræ 20. Maij 1622. dec. 396.
Senogallien. Affictus 27. Nouembr. 1615. decif. 57.
Eadem 4. Iulij 1618. dec. 194.
Senogallien. Bonorum 14. Aprilis 1617. decif. 120.
Senogallien. Præfentis Fideicommissi 11. Maij 1626. dec. 630.
Senogallien. 12. Iunij 1620. decif. 291.
Eadem 5. Iulij 1621. decif. 352.
Eadem 27. Iunij 1622. decif. 412.
Signina Castrorum 2. Maij 1616. decif. 77.
Eadem 9. Decembri. 1616. decif. 101.
Eadem 24. Iunij 1622. decif. 370.
Eadem 20. Iunij 1622. decif. 411.
Spoleтана Bonorum 1. Iulij 1615. decif. 54.
Eadem 11. Decembr. 1615. decif. 61.
Spoleтана Dotis 23. Iunij 1625. decif. 583.
Eadem 4. Febr. 1625. decif. 611.
Spoleтана Spolij bonorum 14. Martij 1616. decif. 73.

T

Tarufina Fæudi 15. Ianuar. 1624. decif. 483.
Eadem 12. Febr. 1624. decif. 495.
Eadem 14. Maij 1624. decif. 512.
Eadem 9. Decembr. 1624. decif. 541.
Eadem 18. Aprilis 1625. decif. 561.
Taurinen. Canonicatus 24. Aprilis 1626. dec. 626.
Taurinen. Pensionis 1. Decembr. 1614. dec. 20.
Terracinen. Molendini 19. Decembr. 1622. decif. 421.
Terracinen. Separationis Thori 25. Maij 1615. decif. 43.
Tiburina Iuris molendi 4. Iulij 1614. decif. 14.
Eadem 16. Nouembr. 1616. decif. 96.
Eadem 5. Iulij 1621. decif. 353.
Tiburina Oliuetorum 17. Maij 1621. dec. 333.

Tiburina Terrarum 4. Febr. 1626. dec. 610.
Toletana Dimembrationis 20. Decembr. 1619. decif. 262.
Eadem 6. Aprilis 1620. dec. 282.
Toletana Indulti 14. Martij 1625. decif. 561.
Eadem 12. Maij 1625. decif. 571.
Eadem 4. Iulij 1625. decif. 587.
Tropieū. Beneficij 28. Nouembr. 1614. dec. 19.
Eadem 9. Febr. 1615. decif. 27.
Eadem 20. Nouembr. 1615. dec. 55.
Tullen. Scholatriæ 5. Iulij 1621. decif. 350.

V

Valentina Beneficij 19. Decembr. 1614. decif. 21.
Eadem 23. Ianuar. 1619. decif. 211.
Eadem 31. Ianuar. 1622. decif. 373.
Veliterna Affictus 24. Ianuar. 1622. decif. 369.
Eadem 7. Iunij 1625. decif. 450.
Eadem 31. Ianuar. 1625. dec. 552.
Veliterna Beneficij 1. Iulij 1626. decif. 646.
Veliterna Transactiouis 17. Iunij 1624. dec. 520.
Vercellen. Canonicius 4. Maij 1615. decif. 39.
Eadem super immiffione eadem die 4. Maij 1615. decif. 40.
Eadem 1. Febr. 1616. decif. 71.
Vicen. Administrationis Episcopatus 16. Decēbr. 1624. decif. 546.
Viterbien. Bonorum 10. Iunij 1615. dec. 46.
Viterbien. Hæreditatis 26. Ianuar. 1624. dec. 488.
Eadem 28. Iunij 1624. decif. 528.
Eadem 1. Iulij 1626. decif. 648.
Viterbien. Terræ Vetrallæ 14. Decembr. 1615. decif. 62.
Eadem 20. Febr. 1617. decif. 114.
Vlyxbonen. Beneficij de Azambusa 14. Maij 1621. decif. 310.
Vlyxbonen. Canonicatus 1. Iunij 1615. dec. 44.
Vlyxbonen. Monasterij 2. Iunij 1625. dec. 577.
Vlyxbonen. Vicariæ, seu concurfus 6. Iunij 1616. decif. 88.
Vlyxbonen. Vicariæ, seu Concurfus 26. Iunij 1617. decif. 141.
Volaterrana Cenfus 9. Iunij 1625. decif. 579.
Vrbeuetana Alimentorum 1. Decembr. 1625. decif. 598.
Vrbeuetana Bonorum 23. Febr. 1623. dec. 429.
Vrbeuetana Caſtri Titignani 24. Aprilis 1626. decif. 625.
Vrbeuetana Doris 27. Ianuar. 1621. dec. 316.
Vrbeuetana Iurispatr. 3. Aprilis 1615. dec. 37.
Eadem 26. Iunij 1615. decif. 53.
Eadem 27. Iunij 1616. dec. 92.
Vrbeuetana Solutionis 4. Maij 1626. dec. 629.
Vrgellen. Oprionis 10. Febr. 1622. dec. 365.

INDEX DECISIONVM PER MATERIAS

A

ROMANA Administrationis 21. Maij 1614.
decif. 6.

Meten. Administrationis Episcopatus 27. No-
uembr. 1617. decif. 145.

Eadem 4. Iulij 1618. decif. 190.

Vicen. Administrationis Episcopatus 16. De-
cembr. 1624. decif. 546.

Albaen. Admiffionis ad cap. Odoardus 27. Iulij
1622. decif. 414.

Imolen. Affidus 1. Martij 1619. decif. 220.

Romana Affidus 5. Nouembr. 1621. decif. 354.

Eadem 28. Iunii 1623. decif. 465.

Senogallien. Affidus 27. Nouembr. 1615. dec. 57.

Eadem 4. Iulij 1618. decif. 194.

Veliterna Affidus 24. Ianuar. 1622. decif. 369.

Eadem 7. Iunii 1623. decif. 450.

Eadem 31. Ianuar. 1625. decif. 552.

Romana Affidus S. Floræ 27. Aprilis 1622.
decif. 389.

Romana, seu Veliterna Affidus 9. Decembr.
1620. decif. 305.

Eadem 23. Decembr. 1626. decif. 311.

Eadem 13. Februar. 1629. decif. 423.

Bambergens. Alimentorum 27. Aprilis 1622.
decif. 390.

Bononiens. Alimentorum 4. Decembr. 1617.
decif. 146.

Eadem 13. Maij 1619. decif. 236.

Eadem 16. Martij 1620. decif. 276.

Eadem 30. Martij 1620. decif. 279.

Eadem 11. Ianuar. 1621. decif. 312.

Eadem 3. Decembr. 1621. decif. 361.

Eadem 1. Iulij 1623. decif. 415.

Eadem 10. Nouembr. 1625. decif. 592.

Ysabetana Alimentorum 1. Decembr. 1625.
decif. 592.

Adriens. Antianitatis 18. Ianuar. 1617. decif. 108.

Neritonens. seu Meliten. Antianitatis 25. Aprilis
1623. decif. 324.

Camerinens. Apocarum 4. Maij 1622. dec. 393.

Eadem 15. Ianuar. 1624. decif. 482.

Interamnen. Aquarum 15. Martij 1615. dec. 33.

Eadem 22. Iunii 1615. decif. 55.

Eadem 12. Decembr. 1618. dec. 103.

Derfelen. Archidiaconatus 25. Iunii 1616. de-
cif. 345.

Oriolen. Archidiaconatus 11. Ianuar. 1619. de-
cif. 307.

Brixien. Archipresbyteratus 21. Aprilis 1625.
decif. 566.

Eadem 4. Iulij 1625. decif. 589.

Eadem 17. Nouembr. 1625. decif. 594.

Eadem 30. Ianuar. 1626. decif. 608.

Ragulina Attentatorum 15. Iunii 1620. dec. 294.

B

ROMANA Barchi 19. Ianuar. 1622. dec. 368.

Aquilana Beneficij 6. Aprilis 1620. dec. 283.

Eadem 26. Ianuar. 1622. decif. 371.

Eadem 14. Martij 1625. decif. 560.

Bononiens. Beneficij 27. Iunii 1625. decif. 583.

Bracaren. Beneficij 12. Martij 1621. dec. 322.

Eadem 22. Aprilis 1624. dec. 302.

Cusentinus Beneficij 6. Iunii 1618. dec. 180.

Firmana Beneficij 15. Ianuar. 1616. decif. 65.

Eadem 15. Ianuar. 1618. decif. 132.

Eadem 15. Nouembr. 1619. dec. 2511.

Eadem 30. Maij 1622. decif. 399.

Hipporegien. Beneficij 14. Nouembr. 1614. dec. 15.

Lamacen. Beneficij 29. Nouembr. 1616. decif. 92.

Eadem 6. Iunii 1622. decif. 404.

Leodien. Beneficij 3. Iulij 1617. decif. 142.

Lucana Beneficij 19. Nouembr. 1614. dec. 18.

Eadem 9. Ianuar. 1614. decif. 25.

Eadem 27. Martij 1615. decif. 34.

Eadem 12. Ianuar. 1626. decif. 602.

Neapolitana Beneficij 22. Iunii 1626. decif. 643.

Pacen. Beneficij 25. Aprilis 1623. decif. 440.

Sabinens. Beneficij 16. Martij 1620. decif. 275.

Tropien. Beneficij 28. Nouembr. 1614. dec. 49.

Eadem 9. Februar. 1625. decif. 27.

Eadem 20. Nouembr. 1615. decif. 55.

Valentina Beneficij 19. Decembr. 1614. dec. 23.

Eadem 23. Ianuar. 1619. decif. 211.

Eadem 31. Ianuar. 1622. decif. 377.

Veliterna Beneficij 1. Iulij 1626. decif. 646.

Calaguritana Beneficij de Cuiacu 10. Martij 1614.

decif. 1.

Eadem 15. Iunii 1615. dec. 49.

Nullius, seu Baren. Beneficij 19. Iunii 1623. de-
cif. 455.

Eadem 18. Decembr. 1623. decif. 482.

Pampilonens. Beneficij de Aricaleta 4. Iulij 1614.
decif. 12.

Pampilonens. Beneficij de Aybar. 9. Decembr.
1620. decif. 306.

Eadem 5. Iunii 1621. dec. 340.

Pennens. seu Nullius Beneficij 4. Febr. 1619.
decif. 215.

Perusina Beneficij S. Crucis, & S. Lucæ 4. Dec-
embr. 1619. decif. 257.

Eadem 25. Martij 1620. decif. 278.

Vlixbonens. Beneficij de Azambusa 14. Maij
1621. decif. 330.

Aprutina Beneficij 5. Decembr. 1618. dec. 202.
†† Eadem

Eadem **re Martij** 1619. decif. 225.
Firmana Beneficiorum 13. Ianuar. 1617. decif. 106.
Pampilonen. Beneficiorum 18. Aprilis 1622. decif. 386.
Pamplonen. Beneficiorum de Tafalla 20. Martij 1623. decif. 417.
 Eadem 27. Nouembr. 1621. decif. 473.
Nullius, seu Giennan. beneficiorum 20. Iunij 1614. decif. 180.
Albanen. Bonorum 15. Martij 1621. decif. 121.
Anconitana Bonorum 15. Martij 1615. decif. 41.
Aquilana Bonorum 17. Iunij 124. decif. 521.
Aflicen. Bonorum 25. Iunij 1626. decif. 645.
Auximana Bonorum 17. Februar. 1620. decif. 269.
 Eadem 11. Decembr. 1624. decif. 545.
Camerinen. Bonorum 27. Febr. 1623. decif. 430.
 Eadem 24. Nouembr. 1621. decif. 472.
Carpen. Bonorum 11. Martij 1622. decif. 179.
 Eadem 14. Iunij 1623. decif. 454.
Ferrarien. Bonorum 3. Ianuar. 1619. decif. 241.
Firmana bonorum 15. Aprilis 1616. decif. 74.
 Eadem 12. Iunij 1617. decif. 131.
 Eadem 9. Febr. 1618. decif. 115.
Foroliuinen. Bonorum 14. Decembr. 1618. decif. 204.
Fulginate. Bonorum 22. Iunij 1626. decif. 643.
Illerden. Bonorum 11. Ianuar. 1616. decif. 64.
Imolen. Bonorum 15. Ianuar. 1620. decif. 113.
Maceraten. Bonorum 11. Aprilis 1622. decif. 381.
Narnjen. Bonorum 28. Maij 1621. decif. 335.
 Eadem 22. Aprilis 1622. decif. 388.
Petrufina Bonorum 19. Febr. 1619. decif. 28.
Regin. Bonorum 13. Nouembr. 1619. decif. 245.
 Eadem 14. Decembr. 1620. decif. 109.
Senogallien. Bonorum 14. Aprilis 1617. decif. 120.
Spolitan. Bonorum 1. Iunij 1615. decif. 54.
 Eadem 11. Decembr. 1615. decif. 61.
Viterbien. Bonorum 10. Iunij 1615. decif. 46.
Vrbetians Bonorum 17. Febr. 1623. decif. 429.
Romane Bonorum de Carcanis 15. Decembr. 1617. decif. 143.
Ciuitatis Castellij, seu Perufina Bonorum 12. Iunij 1615. decif. 47.
Maceraten. seu Camerinen. Bonorum 28. Iunij 1621. decif. 147.
Montis Regalis, seu Foffanen. Bonorum 26. Ianuar. 1622. decif. 372.

C

A S T E N. Canonicatus 15. Iunij 1620. decif. 293.
 Eadem 2. Iunij 1621. decif. 136.
Cafalen. Canonicatus 5. Iunij 1620. decif. 219.
Ferraten. Canonicatus 26. Aprilis 1624. decif. 503.
 Eadem 10. Martij 1625. decif. 550.
 Eadem 7. Nouembr. 1621. decif. 597.
Leodien. Canonicatus 28. Iunij 1621. decif. 148.
Lueren. Canonicatus 2. Decembr. 1620. decif. 102.
 Eadem 22. Maij 1621. decif. 124.
Meten. Canonicatus 25. Maij 1625. decif. 574.
Nouarhen. Canonicatus 24. Nouembr. 1621. decif. 359.

Oriolen. Canonicatus 24. Ianuar. 1618. decif. 154.
 Eadem 11. Martij 1619. decif. 124.
 Eadem 13. Iunij 1610. decif. 241.
 Eadem 10. Iunij 1620. decif. 720.
Taurinen. Canonicatus 24. Aprilis 1626. decif. 626.
Vercellen. Canonicatus 1. Maij 1615. decif. 19.
 Eadem super inmiſſione Eadem die 4. Maij 1615. decif. 460.
 Eadem 1. Febr. 1618. decif. 71.
Vitibonhen. Canonicatus 1. Iunij 1615. decif. 44.
Caraugufiana Cappellanix 12. Februar. 1624. decif. 496.
Comen Cappellanix 7. Febr. 1620. decif. 267.
Hipporegion. Cappellanix 10. Nouembr. 1623. decif. 470.
Lunen. Sarzanen. Cappellanix 4. Iunij 1621. decif. 318.
Oftunen. Cappellanix 22. Aprilis 1619. decif. 328.
Pamplonen. Cappellanix 4. Martij 1622. decif. 377.
 Eadem 1. Iulij 1621. decif. 406.
Romana Cappellanix S. Saluatoris ad Scalas Sanctas 8. Nouembr. 1624. decif. 510.
Leodien. Cappellanix 30. Maij 1616. decif. 84.
 Eadem 25. Iunij 1618. decif. 188.
Signina Caſtrorum 3. Maij 1616. decif. 77.
 Eadem 9. Decembr. 1616. decif. 101.
 Eadem 24. Iunij 1622. decif. 378.
 Eadem 20. Iunij 1613. decif. 411.
Vrbetiana Caſtri Tignani 24. Aprilis 1626. decif. 615.
Barchinonen. Cauſa Pim 21. Iunij 1626. decif. 643.
Romana de Carcanis 19. Nouembr. 1619. decif. 249.
Leodien. Cenſuratum 7. Nouembr. 1616. decif. 93.
Ariminen. Cenſus 26. Iunij 1620. decif. 208.
Reatina Cenſus 27. Nouembr. 1624. decif. 377.
Romana Cenſus 31. Ianuar. 1624. decif. 491.
 Eadem 12. Maij 1625. decif. 570.
 Eadem 6. Februar. 1626. decif. 611.
Rothana Cenſus Vitalis 30. Iunij 1626. decif. 646.
Volaterrana Cenſus 9. Iunij 1625. decif. 379.
Petrufina Cenſuratum 13. Febr. 1625. decif. 1007.
 Eadem 1. Iunij 1616. decif. 86.
Camerinen. seu Maceraten. Cenſus 31. Martij 1621. decif. 319.
Hiſpalen. Cere Sacrarie 7. Maij 1618. decif. 170.
Romana de Cincio 13. Iunij 1614. decif. 8.
 Eadem 17. Nouembr. 1614. decif. 17.
 Eadem 10. Iunij 1616. decif. 89.
 Eadem 26. Aprilis 1617. decif. 103.
Argentiden. Commenda 14. Maij 1624. decif. 5.
Romana Compensacionis 25. Maij 1626. decif. 614.
Romana Concordie 1. Martij 1619. decif. 109.
 Eadem 22. Iunij 1620. decif. 202.

D

CAVALLICEN. Decimarum 5. Aprilis 1621. decif. 439.
Comen. Decimarum 3. Aprilis 1620. decif. 281.
Conchen. Decimarum 14. Maij 1621. decif. 331.
 Eadem 25. Iunij 1621. decif. 144.
Conchen. Decimarum, seu fructuum 9. Decembr. 1621. decif. 407.
Conchen. Decimarum de Torrelmonte 18. Ianuar. 1624. decif. 490.

Conchen.

Conchen. Decimarum S. Clementis 31. Maij
1624. decif. 514.

Igitinen. Decimarum 3. Decembr. 1625. dec. 599.

Liboren. Decimarum 3. Iunij 1624. decif. 515.

Legionen. Decimarum 22. Maij 1623. dec. 448.

Mediolanen. Decimarum 10. Maij 1619. dec. 339.

Eadem 21. Maij 1620. dec. 237.

Pampilonen. Decimarum de Tolofa 25. Maij
1623. decif. 401.

Romana Deuolutionis Vinæ 25. Iunij 1618.
decif. 187.

Eadem 21. Iunij 1614. decif. 523.

Eadem 21. Maij 1625. decif. 568.

Romana Prætenfæ Deuolutionis 19. Ianu. 1624. decif. 485.

Algaren. difmembrationis 14. Nouembr. 1626.
decif. 94.

Eadem 5. Iunij 1617. decif. 133.

Eadem 4. Decembr. 1617. decif. 147.

Eadem 4. Maij 1618. decif. 169.

Eadem 11. Ianu. 1619. decif. 206.

Eadem 29. Aprilis 1619. decif. 232.

Gerunden. Difmembrationis 10. Martij 1623.
decif. 558.

Eadem 20. Martij 1626. decif. 621.

Toletana Difmembrationis 20. Decembr. 1619.
decif. 262.

Eadem 6. Aprilis 1626. decif. 282.

Leodien. Domini 11. Martij 1622. dec. 378.

Eadem 2. Maij 1622. decif. 392.

Ariminen. Domus 11. Decembr. 1620. dec. 308.

Auenionen. Domus 17. Martij 1621. dec. 323.

Eadem 19. Nouembr. 1621. decif. 358.

Leodien. Domus Clauiftralis 18. Aprilis 1616.
decif. 76.

Eadem 15. Nouembr. 1619. decif. 250.

Romana Domus 20. Nouembr. 1624. dec. 536.

Eadem 4. Decembr. 1624. decif. 542.

Eadem 9. Decembr. 1624. decif. 544.

Sancti Scuerini Domus 20. Maij 1622. dec. 195.

Romana Domorum 2. Decembr. 1620. dec. 303.

Eadem 13. Ianu. 1625. dec. 549.

Romana Donationis 10. Maij 1617. decif. 125.

Romana Donationis propter nuptias 22. Iunij
1615. decif. 50.

Firmana Donationis de Odonibus 17. Febr. 1623.
decif. 431.

Anconitana Dotis 21. Aprilis 1617. decif. 122.

Augimana Dotis 11. Martij 1620. dec. 274.

Eadem 6. Februar. 1623. decif. 427.

Eadem 15. Decembr. 1623. decif. 475.

Bononien. Dotis 9. Decembr. 1619. decif. 258.

Eadem 25. Iunij 1620. decif. 297.

Eadem 14. Ianu. 1622. decif. 167.

Faucen. Dotis 21. Martij 1618. decif. 166.

Egragien. Dotis 10. Nouembris 1623. decif. 469.

Perufina Dotis 11. Maij 1618. decif. 171.

Romana Dotis 17. Aprilis 1617. decif. 121.

Eadem 20. Iunij 1619. decif. 245.

Eadem 19. Aprilis 1624. decif. 500.

Eadem 20. Decembr. 1624. decif. 547.

Spoletana Dotis 27. Iunij 1625. decif. 583.

Eadem 4. Febr. 1625. decif. 611.

Vrbuectana Dotis 27. Ianu. 1621. dec. 316.

Placentina Dotis, & Antephati 12. Iunij 1615.
decif. 43.

Romana Dotis de Montorijis 31. Martij. 1623.
decif. 438.

Eadem 23. Iunij 1623. decif. 419.

Ciuitatis Castellij, feu Perufina Dotis 18. Aprilis
1614. dec. 4.

Eadem 29. Aprilis 1622. dec. 391.

E

ROMANA Emolumentorum 16. Iunij
1625. decif. 581.

Dertufen. Erektionis Beneficij 29. Nouembr.
1624. decif. 539.

Bononien. Exequutionis laudi 30. Martij 1615.
decif. 36.

Eadem 27. Ianu. 1616. decif. 684.

Eadem 27. Ianu. 1617. dec. 109.

Romana Exhibitionis librorum 8. Iunij 1618.
decif. 181.

Camerinen. Expenfarum 6. Iunij 1625. dec. 578.

Catanien. Expenfarum 16. Ianu. 1617. decif.

Hippotegien. expenfarum 12. Decembr. 1622.
decif. 413.

Mediolanen. Expenfarum 19. Iunij 1623. dec. 456.

Perufina Expenfaru 19. Nouembr. 1621. dec. 357.

F

ROMANA Fabricæ 9. Decembr. 1619.
decif. 259.

Tarufina Faudi 15. Ianu. 1624. decif. 483.

Eadem 12. Febr. 1624. decif. 495.

Eadem 24. Maij 1624. decif. 512.

Eadem 9. Decembr. 1624. decif. 541.

Eadem 18. Aprilis 1625. decif. 565.

Ariminen. fideicommissi 18. Aprilis 1614. dec. 2.

Eadem 14. Nouembris 1614. dec. 16.

Eadem 29. Ianu. 1616. dec. 69.

Eadem 18. Maij 1618. decif. 174.

Eadem 24. Ianu. 1624. dec. 487.

Eadem 27. Aprilis 1626. dec. 627.

Bononien. Fideicommissi 26. Ianu. 1618. dec.
155.

Camerinen. Fideicommissi 30. Martij 1626. de-
cif. 624.

Cauallien. Fideicommissi 27. Iunij 1621. de-
cif. 555.

Ciuitatis Castellij Fideicommissi 9. Maij 1622.

Eadem 30. Iunij 1622. dec. 410.

Eadem 10. Martij 1623. dec. 433.

Eadem 17. Maij 1623. dec. 445.

Eadem 19. Aprilis 1624. dec. 401.

Ciuitatis Castellane fideicommissi 3. Iunij 1622.
decif. 403.

Fanen. Fideicommissi 4. Decembr. 1623. decif.
476.

Ferrarien. fideicommissi 10. Iunij 1624. decif. 517.

Firmana Fideicommissi 27. Ianu. 1620. decif.
266.

Foroliu. Fideicommissi 20. Maij 1624. de-
cif. 509.

Eadem 21. Aprilis 1625. decif. 567.

Romana Fideicommissi 17. Nouembr. 1617. de-
cif. 143.

Eadem 18. Iunij 1618. decif. 183.

Eadem 27. Iunij 1622. decif. 414.

Eadem 15. Nouembr. 1624. dec. 533.

Senogallien. Præsentii Fideicommissi 11. Maij 1626. dec. 630.
 Perusina fideicommissi de Alfani Maij 1614. dec. 4
 Eadem 27. Iunij 1614. decif. 111.
 Romana fideicommissi de Biscagni 12. Maij 1617. dec. 126.
 Eadem 27. Nouembr. 1617. decif. 144.
 Romana fideicommissi de Brichis 28. Nouembr. 1623. decif. 397.
 Romana fideicommissi de Cincijs 9. Iunij 1617. dec. 134.
 Romana fideicommissi de Desinis 5. Decemb. 1623. decif. 475.
 Romana fideicommissi de Gallis 12. Decembr. 1622. dec. 419.
 Romana fideicommissi de Gracchis 18. Aprilis 1622. decif. 137.
 Eadem 21. Iunij 1624. decif. 524.
 Perusina fideicommissi de Gratianis 10. Maij 1624. decif. 507.
 Eadem 5. Maij 1625. decif. 560.
 Eadem 1. Iulij 1626. dec. 647.
 Romana fideicommissi da Griptis 26. Maij 1625. decif. 574.
 Eadem 9. Febr. 1626. decif. 614.
 Romana fideicommissi de Iacobijs 10. Aprilis 1617. dec. 118.
 Bononien. fideicommissi de Lambertinis 28. Ianuarij 1624. dec. 439.
 Eadem 17. Maij 1624. dec. 508.
 Eadem 24. Nouembris 1625. dec. 496.
 Bononien. fideicommissi de Luparis 1. Februarij 1619. dec. 214.
 Eadem 10. Ianuar. 1622. dec. 364.
 Romana fideicommissi de Mileijs 29. Maij 1626. decif. 615.
 Romana fideicommissi de Stephacellis 24. Aprilis 1615. decif. 38.
 Eadem 24. Aprilis 1617. decif. 124.
 Eadem 23. Iunij 1617. decif. 139.
 Amerina fideicommissi 11. Aprilis 1625. dec. 562.
 Fiboren. fructuum 16. Febr. 1618. decif. 161.
 Fapien. fructuum 21. Febr. 1622. dec. 375.
 Eadem 5. Maij 1623. dec. 442.
 Eadem 26. Aprilis 1624. dec. 504.
 Placentina fructuum 15. Aprilis 1616. dec. 75.
 Eadem 17. Febr. 1617. dec. 112.
 Salamantina fructuum 2. Iunij 1617. dec. 132.
 Eadem 22. Iunij 1618. decif. 185.
 Bononien. fructuum de Gozzadinijs 17. Februarij 1620. dec. 270.
 Eadem 17. Maij 1621. dec. 312.
 Bononien. fructuum Dotis 13. Nouemb. 1624. dec. 532.
 Romana fructuum Dotis 27. Ianuar. 1623. dec. 424.
 Eadem 16. Ianuar. 1626. decif. 603.
 Eadem 10. Iunij 1626. decif. 618.
 Bononien. de Formagliaria 19. Decembris 1616. decif. 105.
 Eadem 14. Aprilis 1617. dec. 719.
 Eadem 19. Ianuar. 1618. dec. 153.
 Eadem 14. Martij 1618. dec. 164.
 Brixien. Funeralium 1. Febr. 1616. dec. 70.

G

BONONIEN. de Ghellis 28. Nouembris 1618. dec. 201.

Bononien. de Gozzadinijs 24. Maij 1617. dec. 131.
 Eadem 31. Ianuarij 1618. dec. 137.
 Eadem 4. Iulij 1618. dec. 192.
 Eadem 26. Aprilis 1619. dec. 231.
 Neapolitana Grani, & Hordet 20. Martij 1623. decif. 436.

H

MELITEN. Habitus 25. Martij 1616. decif. 83.
 Neruonen. Habitus 13. Maij 1619. decif. 235.
 Eadem 19. Nouembr. 1619. decif. 255.
 Mutinen. Hæreditatis 14. Martij 1618. dec. 163.
 Eadem 4. Martij 1619. decif. 221.
 Nepeſina Hæreditatis 27. Martij 1626. dec. 623.
 Romana Hæreditatis 16. Febr. 1615. decif. 30.
 Viterbien. Hæreditatis 26. Ianuar. 1624. dec. 488.
 Eadem 28. Iunij 1624. decif. 528.
 Eadem 1. Iulij 1626. decif. 648.
 Romana Hæreditatis de Agazarijs 5. Iulij 1621. decif. 351.
 Eadem 14. Ianuar. 1622. decif. 366.
 Eadem 11. Aprilis 1622. decif. 382.
 Romana Hæreditatis de Gracchis 5. Decembr. 1618. decif. 201.
 Eadem 11. Decembr. 1619. decif. 260.
 Romana Hæreditatis de Serenis 29. Martij 1623. decif. 326.

I

Toletana Indulti 14. Martij 1625. decif. 561.
 Eadem 12. Maij 1625. decif. 571.
 Eadem 4. Iulij 1625. decif. 587.
 Calaguritana Iuris recedendi ad Processiones 15. Aprilis 1622. dec. 385.
 Eadem 9. Iunij 1623. dec. 452.
 Eadem 2. Decembris 1624. dec. 540.
 Eadem 10. Ianuarij 1626. dec. 609.
 Sabien. Iuris conferendi 13. Iunij 1622. decif. 408.
 Calcetan. Iurisdictionis 21. Iunij 1621. dec. 342.
 Eadem 6. Iunij 1622. dec. 400.
 Eadem 1. Februarij 1623. dec. 426.
 Eadem 11. Decembris 1623. dec. 477.
 Eadem 10. Maij 1624. dec. 506.
 Eadem 25. Februarij 1625. dec. 556.
 Carranen. Iurisdictionis 2. Iulij 1623. dec. 467.
 Ragusina Iurisdictionis 11. Decembr. 1620. decif. 307.
 Tiburtina Iuris molendi 4. Iulij 1614. decif. 14.
 Eadem 26. Nouembr. 1616. decif. 96.
 Eadem 5. Iulij 1621. decif. 311.
 Senogallien. Iurispascendi 12. Iunij 1620. decif. 201.
 Eadem 5. Iulij 1621. decif. 352.
 Eadem 27. Iunij 1622. decif. 412.
 Anagnina Iurispatronatus 22. Maij 1626. decif. 612.
 Bononien. Iurispatronatus 4. Iulij 1618. decif. 193.
 Eadem 8. Martij 1619. dec. 223.
 Cefenaten. Iurispatronatus 4. Iulij 1618. dec. 191.
 Faentina Iurispatronatus 26. Iunij 1624. decif. 577.

Firma-

Firmiana Iurispatronatus 23. Maij 1618. decif.
 173.
 Ille n. Iurispatronat. 18. Decemb. 1613. decif. 63.
 Eadem 22. Iunij 1616. decif. 90.
 Eadem 16. Febr. 1618. decif. 160.
 Eadem 11. Febr. 1622. decif. 374.
 Iuvenacen. Iurispatronatus 1. Iunij 1623. decif.
 794.
 Lunen. Sarzanen. Iurispatronatus 22. Iunij 1615
 decif. 52.
 Eadem 21. Maij 1618. dec. 175.
 Eadem 27. Martij 1619. decif. 339.
 Eadem 4. Decembr. 1626. decif. 304.
 Eadem 28. Maij 1625. decif. 375.
 Murinen. Iurispatronatus 27. Nouembr. 1619.
 decif. 253.
 Paduana Iurispatronatus 16. Ianuar. 1619. decif.
 210.
 Vrbsuerana Iurispatr. 3. Aprilis 1615. dec. 37.
 Eadem 26. Iunij 1615. decif. 51.
 Eadem 27. Iunij 1616. dec. 92.
 Calaguriana Iurispatronatus de Viana 9. Maij
 1616. decif. 80.
 Eadem 19. Aprilis 1619. dec. 318.
 Eadem 18. Decembris 1620. dec. 310.
 Eadem 15. Nouembris 1621. dec. 355.
 Eadem 16. Decembris 1622. dec. 420.
 Eadem 10. Decembris 1624. dec. 541.
 Romana Iuris redimendi 6. Nouembr. 1619.
 decif. 247.

L

A'culana Legati 12. Maij 1617. dec. 127.
 Cornetana Legati 25. Iunij 1621. decif. 341.
 Mediolanen. Legati 4. Decembr. 1615. decif. 59.
 Montis Falsci Legati 8. Iunij 1614. dec. 7.
 Romana Legati 4. Martij 1619. decif. 222.
 Eadem 3. Iunij 1622. decif. 402.
 Eadem 29. Maij 1624. decif. 511.
 Eadem 19. Nouembr. 1625. decif. 595.
 Romana Legati de Deza 13. Febr. 1626. decif. 616.
 Romana Legatorum, seu Administrationis 2.
 Decembr. 1619. decif. 256.
 Roman Legum 20. Febr. 1615. decif. 32.
 Eadem 16. Decembr. 1616. dec. 104.
 Eadem 3. Martij 1617. decif. 116.
 Eadem 25. Iunij 1618. decif. 129.
 Romana Liberationis à fideiussione 20. Nouem.
 bris 1619. decif. 252.
 Elboren. Libitorum 20. Maij 1624. decif. 510.
 Ariminen. Liquidationis fructuum 13. Februarij
 1617. dec. 111.
 Saononen. Liquidationis Fructuum 17. Maij
 1621. dec. 444.
 Romana Literarū Cambij 1. Iunij 1615. dec. 45.
 Eadem 27. Nouembr. 1615. decif. 56.
 Nullius Locationis 27. Iunij 1616. decif. 91.
 Romana Locorum Montium 1. Febr. 1623.
 decif. 425.
 Eadem 26. Iunij 1621. decif. 461.
 Eadem 12. Febr. 1624. decif. 494.

M

BONONIEN. de Manzolis 27. Februarij
 1620. decif. 272.
 Eadem 27. Nouembris 1620. dec. 301.
 Eadem 27. Martij 1621. decif. 325.
 Eadem 12. Maij 1623. dec. 443.
 Eadem 13. Nouembris 1623. dec. 471.
 Eadem 13. Nouembris 1624. dec. 533.
 Eadem 13. Martij 1626. dec. 619.
 Romana de Marelcortis 10. Maij 1619. dec. 233.
 Eadem 13. Iunij 1622. decif. 407.
 Eadem 24. Maij 1624. decif. 511.
 Neapolitana Massariæ 26. Iunij 1623. dec. 460.
 Perusina Melioramentorum 3. Maij 1617. de-
 cif. 117.
 Eadem 22. Maij 1620. dec. 285.
 Romana Melioramentorum 20. Iunij 1622. de-
 cif. 409.
 Eadem 25. Iunij 1623. decif. 463.
 Romana Mercedis 22. Martij 1624. dec. 498.
 Romana Mercium, seu Depositum 20. Maij 1616.
 decif. 87.
 Terracinen. Molendini 19. Decembr. 1622.
 decif. 421.
 Vlyzbouen. Monasterij 2. Iunij 1625. dec. 577.

N

MELITEN. Nautis 20. Iunij 1623. de-
 cif. 522.
 Romana Nominationis 17. Decembr. 1621. de-
 cif. 362.
 Romana Notariatus Capitollj 7. Iulij 1620.
 decif. 288.
 Romana Notariatus 1625. dec. 590.
 Perusina nullitatis Censu 23. Ianuar. 1619. de-
 cif. 213.
 Perusina nullitatis Cessionis 12. Ianuar. 1618.
 decif. 150.
 Romana Nullitatis obligationis 15. Decembr.
 1614. decif. 21.
 Eadem 6. Iunij 1618. decif. 179.

O

ROMANA Officij 11. Martij 1626. de-
 cif. 618.
 Eadem 10. Iunij 1626. decif. 637.
 Bononien. Oleorum 19. Decembr. 1614. dec. 24.
 Eadem 13. Febr. 1615. decif. 29.
 Eadem 18. Maij 1615. decif. 42.
 Tiburtina Oliuiciorum 17. Maij 1621. dec. 333.
 Ferrarien. Optionis 18. Decembr. 1623. decif. 479.
 Hildesim. Optionis 4. Martij 1624. decif. 497.
 Eadem 15. Nouembr. 1624. decif. 534.
 Vrgellen. Optionis 10. Febr. 1622. dec. 365.
 Elboren. Ordinum 25. Iunij 1618. decif. 186.
 Eadem 12. Nouembr. 1618. decif. 193.

Senogallien. Præsentii Fideicommissi 11. Maij 1617. dec. 630.
 Perusina fideicommissi de Alfanis Maij 1614. dec. 4
 Eadem 27. Iunii 1614. decif. 17.
 Romana fideicommissi de Biscaglia 12. Maij 1617. dec. 126.
 Eadem 27. Nouemb. 1617. decif. 144.
 Romana fideicommissi de Brichis 28. Nouemb. 1625. decif. 197.
 Romana fideicommissi de Cincius 9. Iunii 1617. dec. 134.
 Romana fideicommissi de Deslinis 5. Decembr. 1621. decif. 475.
 Romana fideicommissi de Gallis 12. Decembr. 1622. dec. 419.
 Romana fideicommissi de Gracchis 18. Aprilis 1622. decif. 387.
 Eadem 21. Iunii 1624. decif. 524.
 Perusina fideicommissi de Gratinis 10. Maij 1624. decif. 507.
 Eadem 5. Maij 1625. decif. 560.
 Eadem 1. Iulij 1626. dec. 647.
 Romana fideicommissi da Gripiis 26. Maij 1625. decif. 574.
 Eadem 9. Febr. 1626. decif. 614.
 Romana fideicommissi de Iacobatis 10. Aprilis 1617. dec. 118.
 Bononien. fideicommissi de Lambertinis 28. Ianuarij 1624. dec. 439.
 Eadem 17. Maij 1624. dec. 508.
 Eadem 24. Nouembris 1626. dec. 196.
 Bononien. fideicommissi de Luparis 1. Februarij 1619. dec. 314.
 Eadem 10. Ianuar. 1620. dec. 364.
 Romana fideicommissi de Milefijis 29. Maij 1626. decif. 615.
 Romana fideicommissi de Stephanellis 24. Aprilis 1625. decif. 38.
 Eadem 24. Aprilis 1617. decif. 124.
 Eadem 23. Iunii 1617. decif. 139.
 A merina fideiussio 11. Aprilis 1625. dec. 562.
 Fiboren. fructuum 16. Febr. 1618. decif. 161.
 Papien. fructuum 21. Febr. 1622. dec. 375.
 Eadem 5. Maij 1625. dec. 442.
 Eadem 26. Aprilis 1624. dec. 504.
 Placentina fructuum 15. Aprilis 1616. dec. 75.
 Eadem 17. Febr. 1617. dec. 112.
 Salamantina fructuum 2. Iunii 1617. dec. 132.
 Eadem 22. Iunii 1618. decif. 185.
 Bononien. fructuum de Gozzadinis 17. Februarij 1620. dec. 270.
 Eadem 17. Maij 1621. dec. 332.
 Bononien. fructuum Doris 13. Nouemb. 1624. dec. 532.
 Romana fructuum Doris 27. Ianuar. 1625. dec. 424.
 Eadem 16. Ianuar. 1626. decif. 603.
 Eadem 10. Iunii 1626. decif. 618.
 Bononien. de Formagliaris 19. Decembris 1616. decif. 105.
 Eadem 14. Aprilis 1617. dec. 119.
 Eadem 19. Ianuar. 1618. dec. 153.
 Eadem 14. Martij 1618. dec. 164.
 Brixien. Funerarium 1. Febr. 1616. dec. 70.

G

BONONIEN. de Ghellis 28. Nouemb. 1618. dec. 201.

Bononien. de Gozzadinis 24. Maij 1617. dec. 131.
 Eadem 31. Ianuarij 1618. dec. 157.
 Eadem 4. Iulij 1618. dec. 192.
 Eadem 26. Aprilis 1619. dec. 231.
 Neapolitana Grani, & Hordei 20. Martij 1623. decif. 436.

H

MELITEN. Habitus 25. Martij 1616. decif. 83.
 Neruronen. Habitus 13. Maij 1619. decif. 235.
 Eadem 29. Nouemb. 1619. decif. 255.
 Mutinen. Hæreditatis 14. Martij 1618. dec. 163.
 Eadem 4. Martij 1619. decif. 221.
 Nepefina Hæreditatis 27. Martij 1626. dec. 623.
 Romana Hæreditatis 16. Febr. 1615. decif. 30.
 Viterbien. Hæreditatis 26. Ianuar. 1624. dec. 488.
 Eadem 28. Iunii 1624. decif. 528.
 Eadem 1. Iulij 1626. decif. 646.
 Romana Hæreditatis de Agazzarijs 5. Iulij 1621. decif. 351.
 Eadem 14. Ianuar. 1622. decif. 366.
 Eadem 11. Aprilis 1622. decif. 382.
 Romana Hæreditatis de Gracchis 5. Decembr. 1618. decif. 207.
 Eadem 11. Decembr. 1619. decif. 260.
 Romana Hæreditatis de Serenis 29. Martij 1621. decif. 326.

I

Toletana Indulti 14. Martij 1625. decif. 561.
 Eadem 12. Maij 1625. decif. 571.
 Eadem 4. Iulij 1625. decif. 587.
 Calaguritana Iuris accedendi ad Processiones 15. Aprilis 1622. dec. 385.
 Eadem 9. Iunii 1623. dec. 452.
 Eadem 2. Decembris 1624. dec. 540.
 Eadem 30. Ianuarij 1626. dec. 609.
 Sabien. Iuris conferendi 13. Iunii 1622. decif. 408.
 Calcaten. Iurisdictionis 21. Iunii 1621. dec. 343.
 Eadem 6. Iunii 1622. dec. 400.
 Eadem 1. Februarij 1623. dec. 426.
 Eadem 11. Decembris 1623. dec. 477.
 Eadem 10. Maij 1624. dec. 506.
 Eadem 28. Februarij 1625. dec. 556.
 Carrarien. Iurisdictionis 3. Iulij 1623. dec. 467.
 Ragulina Iurisdictionis 11. Decembr. 1620. decif. 307.
 Tiburtina Iuris molendi 4. Iulij 1614. decif. 14.
 Eadem 26. Nouemb. 1616. decif. 96.
 Eadem 5. Iulij 1621. decif. 341.
 Senogallien. Iurispascendi 12. Iunii 1620. decif. 291.
 Eadem 5. Iulij 1621. decif. 352.
 Eadem 27. Iunii 1621. decif. 412.
 Anagnina Iurispatronatus 22. Maij 1626. decif. 612.
 Bononien. Iurispatronatus 4. Iulij 1618. decif. 191.
 Eadem 8. Martij 1619. dec. 223.
 Celenaten. Iurispatronatus 4. Iulij 1618. dec. 191.
 Faentina Iurispatronatus 26. Iunii 1624. decif. 577.

Firma-

Firmiana Iurispatronatus 28. Maij 1618. decif.

175.

Ile uen-Iurispatronat. 18. Decemb. 1615. decif. 63.

Eadem 22. Iunii 1616. decif. 90.

Eadem 16. Febr. 1618. decif. 160.

Eadem 11. Febr. 1622. decif. 374.

Iuuenacen. Iurispatronatus 1. Iunii 1622. decif.

304.

Lunen. Sarzanen. Iurispatronatus 22. Iunii 1615

decif. 52.

Eadem 21. Maij 1618. dec. 175.

Eadem 27. Martij 1619. decif. 339.

Eadem 4. Decembr. 1626. decif. 304.

Eadem 28. Maij 1623. decif. 373.

Muzinac. Iurispatronatus 27. Nouembr. 1619.

decif. 253.

Padana Iurispatronatus 16. Ianuar. 1619. decif.

210.

Vibuetana Iurispatt. 3. Aprilis 1615. dec. 37.

Eadem 26. Iunii 1615. decif. 53.

Eadem 27. Iunii 1616. dec. 91.

Calaguriana Iurispatronatus de Viana 9. Maij

1616. decif. 80.

Eadem 19. Aprilis 1619. dec. 128.

Eadem 18. Decembris 1620. dec. 310.

Eadem 15. Nouembris 1621. dec. 355.

Eadem 16. Decembris 1622. dec. 420.

Eadem 10. Decembris 1624. dec. 541.

Romana Iuris redimendi 6. Nouembr. 1619.

decif. 247.

L

Aſculana Legati 12. Maij 1617. dec. 127.

Comerana legatij 25. Iunii 1621. decif. 341.

Mediolanen. Legati 4. Decembr. 1615. decif. 59.

Montis Falci Legati 6. Iunii 1614. dec. 7.

Romana Legati 4. Martij 1619. decif. 222.

Eadem 3. Iunii 1622. decif. 402.

Eadem 29. Maij 1624. decif. 513.

Eadem 19. Nouembr. 1625. decif. 595.

Romana Legati de Deza 13. Febr. 1626. decif. 616.

Romana Legatorum, ſeu Adminiſtrationis 2.

Decembr. 1619. decif. 256.

Romana Legitima 20. Febr. 1615. decif. 32.

Eadem 16. Decembr. 1616. dec. 104.

Eadem 3. Martij 1617. decif. 116.

Eadem 25. Iunii 1618. decif. 139.

Romana Liberationis à fideiuſſione 20. Nouem.

bris 1619. decif. 252.

Elboren. Librorum 20. Maij 1624. decif. 310.

Ariminen. Liquidationis fruſuum 13. Februarij

1617. dec. 111.

Sanonen. Liquidationis Fruſuum 17. Maij

1621. dec. 444.

Romana Literarū Cambij 1. Iunii 1615. dec. 45.

Eadem 27. Nouembr. 1614. decif. 36.

Nullius Locationis 27. Iunii 1616. decif. 91.

Romana Locorum Montium 1. Febr. 1623.

decif. 425.

Eadem 26. Iunii 1621. decif. 461.

Eadem 12. Febr. 1624. decif. 494.

M

BONONIEN. de Manzolis 21. Februarij

1620. decif. 272.

Eadem 27. Nouembris 1620. dec. 301.

Eadem 27. Martij 1621. decif. 325.

Eadem 12. Maij 1621. dec. 443.

Eadem 13. Nouembris 1623. dec. 471.

Eadem 13. Nouembris 1624. dec. 533.

Eadem 13. Martij 1626. dec. 619.

Romana de Mareſcortis 10. Maij 1619. dec. 233.

Eadem 13. Iunii 1622. decif. 407.

Eadem 24. Maij 1624. decif. 511.

Neapolitana Maſſaria 26. Iunii 1623. dec. 460.

Perulina Melioramentorum 3. Maij 1617. de-

cif. 117.

Eadem 22. Maij 1620. dec. 285.

Romana Melioramentorum 20. Iunii 1622. de-

cif. 409.

Eadem 28. Iunii 1623. decif. 463.

Romana Mercedis 22. Martij 1624. dec. 498.

Romana Mercium, ſeu Depoſiti 20. Maij 1616.

decif. 82.

Terracinen. Molendini 19. Decembr. 1622.

decif. 421.

Vlyabonen. Monaſterij 2. Iunii 1625. dec. 577.

N

MELITEN. Nauis 20. Iunii 1613. de-

cif. 582.

Romana Nominationis 17. Decembr. 1621. de-

cif. 362.

Romana Notariatus Capitoliij 4. Iulij 1620.

decif. 288.

Romana Notariatus 1625. dec. 590.

Peruſina nullitatis Ceuſus 28. Ianuar. 1619. de-

cif. 213.

Peruſina nullitatis Ceſſionis 12. Ianuar. 1618.

decif. 150.

Romana Nullitatis obligationis 15. Decembr.

1614. decif. 21.

Eadem 6. Iunii 1618. decif. 179.

O

ROMANA Officij 11. Martij 1626. de-

cif. 618.

Eadem 10. Iunii 1626. decif. 637.

Bononien. Oleorum 19. Decembr. 1614. dec. 24.

Eadem 19. Febr. 1615. decif. 29.

Eadem 18. Maij 1615. decif. 42.

Tiburina Oliuorum 17. Maij 1621. dec. 333.

Ferrarien. Optionis 18. Decembr. 1623. decif. 479.

Hiſdelimen. Optionis 4. Martij 1624. decif. 497.

Eadem 15. Nouembr. 1624. decif. 534.

Vrgellen. Optionis 10. Febr. 1622. dec. 165.

Elboren. Ordinum 25. Iunii 1618. decif. 186.

Eadem 12. Nouembr. 1618. decif. 195.

P

ROMANA Palatii 31. Ianuar. 1624. dec. cif. 492.

Edem 29. Nouembr. 1624. dec. 518.

Edem 14. Aprilis 1625. decif. 564.

Edem 27. Iunii 1625. decif. 584.

Edem 16. Ianuar. 1626. decif. 607.

Edem 26. Iunii 1626. decif. 644.

Nononien. Parochialis de Sambuca 26. Decemb. 1619. decif. 261.

Compostellana Parochialis L. Martij 1621. dec. cif. 317.

Eugubina Parochialis S. Venantij 13. Ianuar. 1623. decif. 422.

Petriniana Parochialis 1. Iunii 1624. decif. 529.

Lunen. Sarzanen. Parochialis 16. Decembr. 1619. decif. 261.

Edem 17. Iunii 1620. decif. 296.

Neocastren. Parochialis 8. Nouembr. 1624. dec. 531

Edem 23. Maij 1625. decif. 572.

Nouarien. Parochialis 19. Ianuar. 1626. dec. 604.

Nullus Parochialis 26. Iunii 1617. decif. 140.

Nullus Parochialis Castri Durantis 26. Iunii 1624. dec. 526.

Edem 5. Martij 1625. decif. 557.

Edem 6. Martij 1626. decif. 617.

Pampilonen. Parochialis 30. Martij 1618. dec. 168

Edem 14. Maij 1618. dec. 173.

Salernitana Parochialis 6. Iunii 1616. dec. 87.

Anconitana Pecuniaria 1. Iulij 1522. dec. 416.

Astien. Pecuniaria 16. Iunii 1614. dec. 9.

Edem 26. Nouembr. 1618. dec. 200.

Bononien. Pecuniaria 15. Decembr. 1614. dec. 22.

Edem 30. Martij 1615. dec. 35

Edem 9. Decembris 1615. dec. 60.

Edem 10. Martij 1621. dec. 320.

Edem 10. Iunii 1622. dec. 406.

Ciuitatis Castellii Pecuniaria 5. Maij 1621. decif. 729.

Edem 26. Martij 1623. dec. 433

Edem 27. Ianuarij 1625. dec. 551.

Firmana Pecuniaria 30. Maij 1616. decif. 85.

Edem 9. Decembr. 1616. decif. 100.

Fulginaten. Pecuniaria 13. Iunii 1618. dec. 182.

Maceraten. Pecuniaria 4. Iulij 1614. decif. 13.

Edem 4. Decembr. 1615. decif. 58.

Edem 23. Iunii 1617. decif. 137.

Petrusina Pecuniaria 23. Iunii 1617. dec. 138.

Edem 23. Maij 1622. dec. 397.

Edem 5. Iunii 1624. decif. 516.

Regien. Pecuniaria 20. Iunii 1619. decif. 246.

Romana Pecuniaria 9. Maij 1616. decif. 79.

Edem 18. Maij 1617. decif. 128.

Edem 30. Martij 1618. decif. 167.

Edem 23. Maij 1618. decif. 177.

Edem 23. Aprilis 1619. decif. 220.

Edem 30. Martij 1620. decif. 277.

Edem 30. Martij 1620. decif. 280.

Edem 4. Maij 1620. dec. 284.

Edem 1. Iulij 1620. decif. 299.

Edem 2. Iunii 1621. decif. 337.

Edem 15. Nouembr. 1621. decif. 356.

Edem 8. Aprilis 1622. decif. 380.

Edem 23. Iunii 1623. decif. 457.

Edem 23. Iunii 1623. decif. 434.

Edem 27. Martij 1624. decif. 499.

Edem 26. Iunii 1624. decif. 516.

Edem 15. Ianuar. 1625. decif. 550.

Edem 21. Febr. 1625. decif. 554.

Edem 6. Febr. 1626. decif. 612.

Edem 23. Maij 1626. decif. 613.

Florentina? scilicet Romana [Pecuniaria 14. Dec-

cembr. 1618. decif. 205.

Edem 14. Febr. 1620. decif. 265.

Ianuen. scilicet Bononien. Pecuniaria 9. Febr. 1626.

decif. 615.

Aquilana Pensionis 26. Maij 1621. decif. 447.

Bracharen. Pensionis 12. Iunii 1623. decif. 453.

Cartagine. Pensionis 9. Iunii 1623. dec. 451.

Ceneten. Pensionis 7. Iunii 1621. dec. 339.

Ferrarien. Pensionis 14. Iunii 1624. decif. 519.

Edem 15. Maij 1626. decif. 631.

Firmana Pensionis 26. Febr. 1625. decif. 555.

Edem 21. Ianuar. 1626. decif. 605.

Gadicen. Pensionis 12. Decembr. 1623. decif. 600.

Lunen. Sarzanen. Pensionis 12. Ianuar. 1618.

decif. 151.

Edem 14. Maij 1618. decif. 173.

Edem 17. Decembr. 1618. decif. 206.

Edem 20. Febr. 1619. decif. 217.

Edem 18. Martij 1619. decif. 226.

Paranen. Pensionis 13. Ianuar. 1616. dec. 66.

Placentina Pensionis 14. Nouembr. 1625. de-

cif. 592.

Salernitana Pensionis 21. Maij 1625. dec. 573.

Taurinen. Pensionis 1. Decembr. 1614. dec. 20.

Mediolanen. scilicet Romana Pensionis 16. Ianuar.

1615. decif. 20.

Edem 4. Maij 1616. decif. 78.

Aretina Plebanie S. Felcis 23. Ianuarij 1623.

dec. 423.

Romana Potioritatis 17. Maij 1619. decif. 338.

Anconitana Prædij 29. Aprilis 1626. dec. 628.

Edem 29. Maij 1626. decif. 637.

Bononien. Prædij 12. Ianuarij 1624. dec. 481.

Camerinen. Prædij 21. Iunii 1624. dec. 522.

Edem 13. Ianuarij 1625. dec. 548.

Firmana Prædij 5. Martij 1621. decif. 318.

Maceraten. Prædij 19. Ianuar. 1624. dec. 484.

Edem 10. Iunii 1624. dec. 518.

Hispalen. Præminentiarum 19. Febr. 1620. de-

cif. 271.

Pacen. Præminentiarum 22. Iunii 1618. de-

cif. 184.

Edem 16. Nouembr. 1618. decif. 198.

Edem 17. Maij 1619. dec. 237.

Aprutina Præposituræ 28. Iunii 1621. dec. 146.

Cremonen. Præposituræ 28. Maij 1621. dec. 334.

Edem 25. Februar. 1622. dec. 176.

Sauonen. Præposituræ 20. Maij 1622. dec. 396.

Nullus Præposituræ Castri Durantis 3. Iulij 1623.

decif. 468.

Edem 1. Decembr. 1623. decif. 474.

Comacen. & Ferrarien. Præposituræ, & bene-

ficii 15. Decembr. 1623. decif. 601.

Corduben. Prædij 12. Nouembr. 1628.

decif. 197.

Edem 30. Aprilis 1623. decif. 328.

Edem 13. Iunii 1621. decif. 341.

Romana Prenij ferri 23. Maij 1620. decif. 286.

Romana Primogenituræ 29. Nouembr. 1621.

decif. 362.

Ro-

Romana Professionis 23. Iunij 1621. dec. 458.

Q

ROMANA Quarti dotalis 16. Maij 1618
dec. 164.
Eadem 10. Iunij 1619. decif. 244.

R

Conchen. Residentiæ 13. Martij 1623. decif. 434.
Anconitana Restitutiois Dotis 23. Maij 1616.
dec. 81.

Eadem 27. Februarij 1617. dec. 115.

Eadem 20. Februarij 1619. dec. 218.

Romana Restitutiois Dotis 26. Iunij 1623.
decif. 462.

Romana de Rusticuccijs 7. Iunij 1619. dec. 242.

S

ROMANA Salarij 23. Ianuar. 1626. de-
cif. 606.

Imolen. Saluiani 10. Aprilis 1625. decif. 563.

baucennaten. Saluiani 12. Febr. 1618. decif. 159.

Romana Saluiani 30. Ianuar. 1617. dec. 110.

Eadem 26. Ianuar. 1618. decif. 156.

Eadem 12. Nouembr. 1618. decif. 196.

Eadem 28. Ianuar. 1619. decif. 212.

Eadem 18. Febr. 1619. decif. 216.

Eadem 3. Iulij 1619. decif. 240.

Eadem 1. Iulij 1620. decif. 300.

Eadem 7. Febr. 1624. decif. 493.

Romana Saluiani interdicti 19. Iunij 1617. de-
cif. 136.

Eadem 25. Maij 1618. decif. 176.

Romana Sancti Thomæ 14. Nouembr. 1616.
decif. 95.

Romana de Sanzonijs 14. Ianuar. 1619. dec. 209.
Eadem 11. Ianuar. 1620. decif. 265.

Tullen. Scholasticis 5. Iulij 1621. decif. 350.

Ianuen. Separationis Thori 26. Aprilis 1624.
decif. 505.

Eadem 31. Ianuar. 1625. decif. 553.

Terracinen. Separationis Thori 25. Maij 1625.
decif. 43.

Romana Simulationis contractus 24. Febr. 1620.
decif. 173.

Romana Situs, seu Casaleni 15. Aprilis 1619.
decif. 227.

Romana Societatis Officij 5. Decembr. 1616.
decif. 99.

Eadem 8. Aprilis 1622. decif. 381.

Eadem 5. Maij 1621. decif. 441.

Eadem 29. Maij 1623. decif. 443.

Eadem 2. Iunij 1623. dec. 449.

Eadem 19. Iunij 1626. decif. 639.

Vrbeutana Solutionis 4. Maij 1626. dec. 629.

Asculana Spolij 29. Martij 1621. dec. 327.

Romana Spolij 22. Maij 1617. decif. 130.

Eadem 7. Iunij 1621. decif. 340.

Spoletana Spolij bonorum 14. Martij 1616. dec. 73.

Romana Successionis 16. Febr. 1615. decif. 31.

Amerina Supplementi legitimæ 29. Nouembr.
1616. dec. 97.

Cesenen. supradotis 12. Decemb. 1616. dec. 102.

T

TIBURTINA Terrarum 4. Febr. 1626.
dec. 610.

Viterbien. Terræ Vetrallæ 14. Decembr. 1625.
decif. 62.

Eadem 20. Febr. 1617. decif. 114.

Brixien. Turificationis 16. Martij 1626. dec. 620.

Romana de Torniellis 4. Martij 1616. dec. 72.

Eadem 27. Febr. & 27. Maij 1617. dec. 129.

Veliterna Transactionis 17. Iunij 1624. dec. 520.

V

Placentina Vicariæ 10. Iunij 1620. decif. 264.

Eadem 17. Iunij 1620. dec. 295.

Vlyxbonen. Vicariæ, seu concursus 6. Iunij 1616.
decif. 28.

Eadem 26. Iunij 16. 17. dec. 141.

Romana Vigestimæ 23. Ianuar. 1621. dec. 315.

Albanen. Vincæ 18. Decembr. 1617. dec. 149.

Eadem 19. Nouembr. 1618. dec. 199.

Eadem 13. Iunij 1625. dec. 580.

Romana Vincæ 10. Martij 1623. decif. 432.

Eadem Vincæ 4. Iulij 1625. decif. 588.

Oritana Voti 27. Martij 1626. decif. 622.

I

I have been thinking of you very much lately, and wondering how you are getting on. I hope you are well and happy. I have been very busy lately, but I always find time to think of my friends.

V

I have been thinking of you very much lately, and wondering how you are getting on. I hope you are well and happy. I have been very busy lately, but I always find time to think of my friends.

INDEX ARGVMENTORVM DECISIONVM.

Vna cum Indice causarum iuxta seriem temporis prout in
Volumine Iacent.

ARIMINEN. FIDEICOMMISSI.

Vener. 18. Aprilis 1614.

ARGVMENTVM II.

AMISSIO filiorum ad portionem transmissam a Matre in substitutione fideicommissaria, an inducatur per coniecturas, & que requirantur.

CIVITATIS CASTELLI, SEV PERVSINA
D O T I S.

Veneris 18. Aprilis 1614.

ARGVMENTVM III.

Bona, quando censeantur data in dotem estimata, illaque estimatio importet emptionem, sit vt Maritus, etiam soluto matrimonio, faciat fructus suos, & quod bonorum emphiteoticorum alienatio sublineatur inter contrahentes, eiusque heredes, tacitusque Domini directi consensus in hoc sufficiat.

ROMANA ADMINISTRATIONIS.

Mercurij 21. Maij 1614.

ARGVMENTVM VI.

Administratio generalis mercium, ex quibus probata remaneat.

ROMANA DE CINCHIS.

Luna 17. Nouembris 1614.

ARGVMENTVM XVII.

Clausula Cum Annexis, & Connexis appositae in Commissione Appellationis non comprehendit causam specialiter commissam, licet aliquo modo sit connexa cum prima.

LVCANA BENEFICII.

Mercurij 19. Nouembris 1614.

ARGVMENTVM XVIII.

Lit ex quibus dicatur introducta super Iurepatronatus, & hoc non probato, quando Beneficium possit ab Ordinario conferri.

TAVRINEN. PENSIONIS

Luna 1. Decembris 1614.

ARGVMENTVM XX.

Privilegium Conclauistarum transferendi Pensiones reseruatat comprehendit Pensiones reseruatat tempore concessionis Privilegij, & alias quascunque reseruatat de tempore translationis.

ROMANANVLLITATIS OBLIGATIONIS

Luna 15. Decembris 1614.

ARGVMENTVM XXI.

Conditio appositae in sententia quomodo, & a quo venianda. Versio in vilitatem Pupilli probanda est ab allegante. Exceptio illiquida non impedit actionem liquidam.

BONONIEN. PECVNIARIA

Luna 15. Decembris 1614.

ARGVMENTVM XXII.

Promissio consignandi scripturas intra certum tempus, quid importet, & quomodo sit intelligenda, & alia de quibus in Iummario.

LVCANA BENEFICII

Vener. 9. Ianuarij 1615.

ARGVMENTVM XXVI.

Translatio Pensionis facta in Testamento ab habente facultatem, per verba velle transferre, non tenet.

INTERAMNEN. AQVAVM.

Veneris 13. Martij 1615.

ARGVMENTVM XXXII.

Aquae possessio ex quibus probetur, & quando Aqua in proprium fundum ingressa dicatur propria, vt de ea disponi valeat, etiam in prauidicium possidendum fundos inferiores.

Argumentorum.

LVCANA BENEFICII.

Veneris 27. Martij 1615.

ARGVMENTVM XXXIV.

Clericus de familia fundatoris presentatus à maiori parte Patronorum institui debet. Descendens à fundatore iurispatronatus ad effectum institutionis, ex quibus dicatur probata.

BONONIEN. EXECVTIONIS LAVDI.

Luna 30. Martij 1615.

ARGVMENTVM XXXVI.

Pensio est diminuenda pro rata damnoorum, quæ Conductor ex combustionem rei locatæ ex fulgure proueniente, & ex eiusdem euisione est passus.

VRBEVETANA IURISPATRONATVS.

Veneris 3. Aprilis 1615.

ARGVMENTVM XXXVII.

Iurispatronatus probatur per Instrumētum reedificationis Ecclesiæ, & ex interpositione decreti pro reservatione iurispatronatus à Vicario facta.

VERCELLIEN. CANONICATVS.

Luna 4. Maij 1615.

ARGVMENTVM XXXIX.

Gratia est plenè iustificanda, maxime ad effectum priuationis, nec attenditur probatio æquiuoca.

TERRACINEN. SEPARATIONIS THORI.

Luna 25. Maij 1615.

ARGVMENTVM XLIII.

Adulterium Viri, ac illius scuitia, nec non odium capitale, ac inimicitia cum ipsius Consanguineis sunt iustæ causæ separationis Thori exclusa omni cautione.

CALAGVRITANA BENEFICII DE CVACV.

Luna 15. Iunij 1615.

ARGVMENTVM XLIX.

Constitutio poenalis stricte est interpretanda, & poena excluditur per quæcumque actus interpretationem.

ROMANA DONATIONIS PROPTER NVPTIAS.

Luna 22. Iunij 1615.

ARGVMENTVM L.

Saluanum non datur in bonis alienari prohibitis. Prohibitio alienationis non extenditur ad debita prohibentis.

VRBEVETANA IURISPATRONATVS.

Veneris 26. Iunij 1615.

ARGVMENTVM LIII.

Iurispatronatus ad hoc, vt acquiratur, requiritur consensus Ordinarij, & qualiter hoc intelligatur spatio octuaginta annorum, & per presentationes effectuatæ omnia necessaria presumuntur interuenisse.

ROMANA LITTERARVM CAMBII.

Veneris 27. Nouembrii 1615.

ARGVMENTVM LVI.

Retentio non datur in credito illiquido. Secunda acceptatione litterarum Cambij non datur regressus ad scribentes, nisi facta protestatione contra Acceptantes, & an, & quando sit locus poenitentia.

SENOGALLIEN. AFFICTVS.

Veneris 27. Nouembrii 1615.

ARGVMENTVM LVII.

Obligatio conditionalis habet locum solum adimpleta conditione Afficis presumuntur soluta ex fructibus Rei.

MACERATEN. PECVNARIA.

Veneris 4. Decembrii 1615.

ARGVMENTVM LVIII.

Solutio facta Tutori liberat soluentem, & sufficit, quod fiat ei, qui communiter talis reputabatur. Confessio de recepto Tutoris non præiudicat Pupillo. Versio probatur coniectura.

SPOLETANA BONORVM

Veneris 11. Decembrii 1615.

ARGVMENTVM LXI.

Reintegratio ad bona sponte dimissa, & de proprio consensu distracta non datur.

PARMEN. PENSIONIS.

Veneris 15. Ianuarij 1616.

ARGVMENTVM LXVI.

Latè, & Magistraliter firmatur, quod Pensio reservata, non facta mentione alterius pensionis antecesser super eisdem fructibus reservatum sit nulla, etiam si in secunda Reservatione adsint Clausula: *Eiusmodi sup: illis alia Pensiones annue aly assignata existens, & omnes Pensiones huiusmodi medietatem fructuum non excederent* & Clausula *de quibuscumque fructibus, redditibus, & prouentibus Ecclesiasticis loco Pensionum annuarum, ac priori primum, ac quibusvis aly Pensionibus, fructibus sibi reservatis, & reservandis* ubi quid istæ Clausule operentur, quandoque in secunda, gratia sit facienda mentio de prima, & quando non.

BONONIEN. EXECVTIONIS LAVDI.

Mercurij 27. Ianuarij 1616.

ARGVMENTVM LXVIII.

Conductor est facienda remissio Pensionis, si bona illi fuerunt occupata, item si bona erant minoris mensuræ, quam fuissent expressa. In laudo non comprehenduntur præcensionis iam sopite, maxime si fuerit datum solium, alium, quia tunc non censetur certioratus subscribens de omnibus ibidem postea scriptis.

BRIXIEN. FVNERALIVM.

Luna 1. Februarij 1616.

ARGVMENTVM LXX.

Ecclesiæ Parochialis non potest præcedere, nisi quartam funeralium in Ecclesijs subiectis, quando illæ ex indulto habeant ius funerandi.

Index

VERCELLIEN. CANONICATVS.

Luna 1. Febr. 1616.

ARGVMENTVM LXXI.

De optione ordinum, & membrorum Canoniarum in Ecclesia Vercellensi sunt coniecta, vel distincta, & de statutis, & consuetudinibus illius Ecclesie, late.

FIRMANA BONORVM.

Febr. 14. Aprilis 1616;

ARGVMENTVM LXXIV.

In contractibus solemnitates loci contractus sunt seruande. Fideicommissum perpetuum ex prohibitione alienationis quando inducitur. Clausula *Ad habendum* quomodo intelligenda.

LEODIEN. DOMVS CLAVSTRALIS.

Luna 18. Aprilis 1616.

ARGVMENTVM LXXXVI.

Res iudicata est exequenda. Statutum prohibens appellacionem à sententia, intelligitur à sententia iusta. Successio simultanea, seu ordine successiuo quando admittenda.

MEDIOLANEN. SEV ROMANA PENSIONIS.

Mercurij 4. Maij 1616.

ARGVMENTVM LXXXVIII.

Translatio Pensionis facta per verbum *Vale* non est valida.

CALAGVRITANA IVRISPATRONA TVS DE VIANA.

Luna 9. Maij 1616.

ARGVMENTVM LXXX.

Vniuersitas, & Parochiani sunt de personis inspectis de usurpatione Iurispatri. Ideoque debet constare vel de dotatione, & fundatione, vel de presentationibus effectuatia spatio 50. annorum.

ANCONITANA RESTITVTIONIS DOTIS.

Mercurij 18. Maij 1616.

ARGVMENTVM LXXXI.

Statutum Ancone rubr. 47. desert lucrum marito superstiti tertie partis dotium, & de illius declaratione. Interuturaria dotialis debentur viro substitutione nora Matrimonij. Maritus tenetur ad impensas funeris pro parte lucri dotialis.

ROMANA MERCIVM. SEV DEPOSITI.

Veneris 20. Maij 1616.

ARGVMENTVM LXXXIII.

Societas finitur per mortem socij. Solidatio lucrorum non probat finem societatis.

MELITEN. HABITVS.

Mercurij 25. Maij 1616.

ARGVMENTVM LXXXIII.

Nobilitas probatur ex fama, & alijs in decisione.

LEODIEN. CAPPELLÆ.

Luna 30. Maij 1616.

ARGVMENTVM LXXXIV.

Manutentio debetur possidenti beneficium, cu-

ius possessio fuit capta nomine Cantuæ, & postea eidem cessante sententia nulla, & iniusta non priuat possessione, etiamsi lata fuerit vigore clausule *Appellacione remota*. Iurisdicchio data cum clausula *Postquam parueris*, est condicionalis, & non potest exerceri, conditione non adimpleta, & quando dicatur sufficienter impleri, vel non.

FIRMANA PECVNARIÆ.

Luna 30. Maij 1616.

ARGVMENTVM LXXXV.

Emptor potest agere aduersus Venditorem pro traditione rei venditæ liberæ, & excipere in petitione pretij, quod res tradita non sit libera.

PERVSINA CENSVM.

Mercurij 1. Ianij 1616.

ARGVMENTVM LXXXVI.

Solutio facta illi, cum quo contractus est celebratus, liberat, licet ille non sit verus creditor.

VLIXBONEN. VICARIÆ, SEV CONCVRSVS.

Luna 6. Ianij 1616.

ARGVMENTVM LXXXVIII.

Subrogationi ad hoc vt sit locus, lis debet esse super titulo beneficij.

NVLLIVS LOCATIONIS.

Luna 27. Ianij 1616.

ARGVMENTVM XCI.

Narratiua Papæ quando probet.

ROMANA SANCTI THOMÆ.

Luna 13. Nouembr. 1616.

ARGVMENTVM XCV.

Spoliatio dicitur, si fuerit denegata possessio finita locatione. Clausula (*prout de iure*) limitat Rescriptum. Responso positionibus facta per verbum non credit, prout ponitur, & ad effectum, ad quem ponitur approbatur à Rota.

TIBVRTINA IVRIS MOLENDI.

Sabbati 26. Nouembr. 1626.

ARGVMENTVM XCVI.

Testes subditi, contrarij, & equiuoci non probant. Prohibitio molendi ad hoc vt nocere Communitati debet esse facta per Bannum legitime promulgatum, & constare de acquiescentia, & actus particularium Communitati non nocent.

AMERINA SVPPLEMENTI LEGITIMÆ.

Sabbati 26. Nouembr. 1616.

ARGVMENTVM XCVII.

Filla famina exclusa vigore statuti, stantibus masculis abintestato censetur etiam exclusa ex Testamento.

INTERAMNEN. AQVARVM.

Luna 12. Decembr. 1616.

ARGVMENTVM CIII.

Manutentio in quasi possessione vsus aquarum
††† 2 †††
etiam

Index

etiam, priuatiuē quoad alios conceditur habenti possessionem exclusiuam ceterorum.

ROMANA LEGITIMÆ.

Febru. 16. Decembr. 1616.

ARGUMENTVM CIV.

Dotis solutio non presumitur, sed est probanda, & aliquæ afferuntur coniecturæ ad tollendam præsumptionem solutionis resultantis ex diuturnitate temporis, & substitutione onerum matrimonij.

FIRMANA BENEFICIORVM.

Febr. 13. Ianuarij 1617.

ARGUMENTVM CVL.

Manutentio, & reintegratio non competunt spoliato auctoritate iudicis, nisi nullitas, sed iniustitia vndeque patens sit, & notoria. Nullitas sententiæ, quæ & quando sanari possit, statim clausula arbitrij appositæ in commisso.

CATHANEN. EXPENSARVM.

Luna 16. Ianuarij 1617.

ARGUMENTVM CVIL.

Appellatio conceditur ab excessiva rationis taxatione expensarum, Taxatio præstationem iuramenti non fugit, & ubi agitur de expensis illiquidis, pendet ab arbitrio iudicis ex vso, & consuetudine regulando.

MELITEN. ANTIANITATIS.

Luna 16. Ianuarij 1617.

ARGUMENTVM CVIIL.

Quasi possessio Antianitatis, sicut ceterorum iurium incorporalium acquiritur etiam per vnicum actum, quando causa respectu omnium est vniuersalis, & vniuersalis, nec scientia illius contra quem possessio acquiritur, est necessaria, ubi alij idem interesse habentes sciunt, & patiuntur, vel ubi possidens habet iuratum.

ROMANA SALVIANI.

Luna 30. Ianuarij 1617.

ARGUMENTVM CX.

Reservatio iurium ad sui favorem facta è cadente, quomodo intelligatur. Cessio iurium reposita à solvente de pecunijs debitoris resoluitur in quietationem, & liberationem. Circulus tunc solum est curandus, quando iocorum est iuridis.

ARIMINEN. LIQUIDATIONIS

Febr. 13. Februar. 1617.

ARGUMENTVM CXI.

Liquidatio fructuum vapore difficultis probationis plurimum pendet ab arbitrio iudicis, qui potest se fundare in coniecturis, aliisque imperfectis probationibus.

PERVINA EXECVTIONIS.

Luna 20. Febr. 1617.

ARGUMENTVM CXIIL.

Index sequi potest estimationem primi Periti, quando est media inter alias. Producentis testes

etiam nulliter examinatos, si eorum dicta approbasse censetur, vt contra ipsum plene probent.

VITERBIEN. TERRÆ VETRALLÆ.

Febru. 20. Februarj 1617.

ARGUMENTVM CXIV.

Attentatum vnus ex liris consortibus alteri etiam præiudicat, quo minus causam prosequi possit, donec purgatum remanserit.

BONONIEN. DE FORMAGLIARIS.

Febr. 14. Aprilis 1617.

ARGUMENTVM CXIX.

Sententia habet præsumptionem iuris pro se, & omnia de iure seruanda pro illius validitate seruata censentur.

SENOGALLIEN. BONORVM.

Febr. 14. Aprilis 1617.

ARGUMENTVM CXX.

Manutentio concedenda est anteriori Possessori contra factum iudicis appellatione pendente vel post inhibitionem Roralem nulliter, & attentatè ad executionem precedentis.

ROMANA DOTIS.

Luna 17. Aprilis 1617.

ARGUMENTVM CXXI.

Mandatum executionis contra Tertium de Instrumento non nominatum relaxari non potest, si ea causa in eo expressa corruit, causa sublineri non potest. Confessio dotis receptæ facta constanter Matrimonio, an, & quando tertio præiudicat, & animo donandi, seu potius sub spe futuri remuneracionis facta presumatur.

ROMANA DE CINCIIS.

Febr. 21. Aprilis 1617.

ARGUMENTVM CXXIIL.

Nonnulla adducuntur addenda alijs decisionibus, vt facti vtra notitia in hac causa habeatur, & confessiones in ea factæ intelligantur.

ROMANA DONATIONIS.

Mercurij 10. Maij 1617.

ARGUMENTVM CXXV.

Donatio non ex eo, quod in probemio faciat mentionem mortis, talis censenda est, si substantia contractus repugnet, seu ex alijs constet esse inter viuos. Causæ cognitio à statuto Verbis requisita facta semper presumitur à Iudice interponente decretum, & si de ea non appareat ex alijs.

ROMANA FIDEICOMMISSI DE BISCAGLIS.

Febr. 17. Maij 1617.

ARGUMENTVM CXXVI.

Ægidiana non intrat, stante nullitate, vel notoria iniustitia sententiæ, Transactionis vigore possessionem dimittens, ad illam amplius reintegrari non potest, etiam si transactio esset nulla, vel rescindenda.

Argumentorum;

ASCVLANA LEGATI.

Vener. 12. Maij 1617.

ARGVMENTVM CXXVII.

Sententia Civitatis Asculi dans facultatem filijs familias disponendi de sua dote, ac si esset Mater familias subdinetur, & habet locum, etiam si fuerit in Instrumento dotali conveni-entum, quod filia sine filijs decedente, dos restituatur cui de iure, quia promissio intel-ligitur, quatenus aliter de dote non disponat.

ROMANA SPOLII.

Luna 22. Maij 1617.

ARGVMENTVM CXXX.

Possessio continuatur in heredem, & ex quibus probetur. Citatio an requiratur stante pacto capiendo propria auctoritate in casu caduci-tatis, & traducitur quomodo probanda, & quomodo excusetur.

BONONIEN. DE GOZZADINIS.

Mercur. 24. Maij 1617.

ARGVMENTVM CXXXI.

De effectu clausulae constituti. Fructus heredi-tatis, & res ex eis computate, an, & quando ad heredem pertineant. Appellatio an detur ab executione, & alia, de quibus in summa-rio.

SALAMANTINA BRVCTVVM.

Vener. 2. Iunij 1617.

ARGVMENTVM CXXXII.

Impeditus resistere facto Capitulo, vel ab alio electus facto Iudicis incompetentis nequit distributionibus privati, nec illis a Capitulo inter se dividi, sed omnes Beneficiato debentur.

ROMANA FIDEICOMMISSI DE CINCIIS.

Luna 9. Iunij 1617.

ARGVMENTVM CXXXIV.

Precedens se esse vocatam ad fideicommissum vigore Testamenti tenetur concludenter pro-bare conditiones in eo appositae. Non est pu-nificata conditio deficientiae lineae, si ultimus damnatus sit ultimo supplicio, dum adhuc pendet iudicium restitutionis in integrum a dicta condemnatione;

FIRMANA BONORVM.

Luna 12. Iunij 1617.

ARGVMENTVM CX XXV.

Protestationes quando, & quomodo fieri de-bent. fideicommissum ex quibus verbis in-ducatur.

ROMANA FIDEICOMMISSI DE STEPHANELLIS.

Vener. 25. Iunij 1617.

ARGVMENTVM CXXXIX.

Preteritio detractioem quando est turbida non retardat immisionem. Alienationes regula-riter censentur factae ad computum detrac-tionum, pro quibus detractioibus potest res fideicommissaria obligari.

NULLIUS PAROCHIALIS

Luna 26. Iunij 1617.

ARGVMENTVM CXL.

Beneficium quando sit de iurepatronatus, & quomodo probetur.

VLLIXBONEN. VICARIAE, SEV CON-CVRSVS.

Vener. 26. Novembr. 1617.

ARGVMENTVM CXLII.

Regula de Tricinali tollitur per molestiam il-latam, tam de iure, quam de facto, tam iu-dicialiter, quam extrajudicialiter.

LEODIEN. BENEFICII.

Luna 3. Iunij 1617.

ARGVMENTVM CXLII.

Possessio beneficii facta per raptum Annuli Por-tae Ecclesiae quando sit yahda.

ROMANA FIDEICOMMISSI.

Vener. 17. Novembr. 1617.

ARGVMENTVM CXLIII.

Fideicommissum fieri potest in contractu. Pro-batio existentiae, & premortuae filiorum, cui incumbat, asseruntur plurimae coniectu-rae, ex quibus receditur a Consilio Oldradi 21.

METEN. ADMINISTRATIONIS, EPI-SCOPATVS.

Luna 27. Novembr. 1617.

ARGVMENTVM CXLV.

Collatio facta a Canonico vigore adminis-trationis concessa a Capitulo de Archidiacona-tu an sit valida, & an requiratur consensus omnium, an vero sufficiat maioris partis.

BONONIEN. ALIMENTORVM.

Luna 4. Decembr. 1617.

ARGVMENTVM CXLVI.

Alimenta quando non censeantur data animo donandi.

ALGAREN. DISMEMBRATIONIS.

Luna 4. Decembr. 1617.

ARGVMENTVM CXLVII.

Acta extracta a Notario Actuario sine alia so-llemnitate praesumuntur integra, & non indi-gent alia recognitione, si veniant de longin-quo, creditur Notario, se esse talem, qualem se facit.

ALBANEN. VINEAE.

Luna 18. Decembr. 1617.

ARGVMENTVM CXLVIII.

Sententia revocans aliam sententiam iustam est revocanda, iustitia sententiae ex quibus pro-betur.

ORIOLEN. CANONICATVS.

Mercur. 24. Ianuarij 1618.

ARGVMENTVM CLIV.

Possessorium cum peritono quando cumulari debeat; Capitulum non est legitimus Contra-dictor ad impediendam immisionem. Li-terae Apostolicae executioni commendanda sunt.

Argumentorum.

RAVENNATEN. SAEVIANI.

Luna 12. Februarij 1618.

ARGVMENTVM CLIX.

Hypotheca quando competat, & quando extin-
da dicatur per transactionem, vel cessionem,
Heres cum beneficio legis, & Inuentarii po-
test impugnare factum Defuncti, & non con-
fundit actiones.

ILCINEN. IVRISPATRONATVS.

Veneris 16. Februarij 1618.

ARGVMENTVM CLX.

Agitur quando duæ familiae sint vocatae coniu-
ctim ad feudum, & non ordine successiuo,
quod colligitur ex verbis, & ex obsequantiis
subsecutura.

MVTINEN. HAEREDITATIS.

Mercurij 14. Martij 1618.

ARGVMENTVM CLXIII.

Breuis forma ad vnguenti. seruanda est, nec po-
test extendi ad non expressa.

HISPALEN. CERAE SACRARIAE.

Luna 7. May 1618.

ARGVMENTVM CLXX.

Confessio adminiculata quando praeiudicat suc-
cessori. In iudicio iuratorio, sufficiunt præsump-
tiones: Cappellani cum cura animarum
antequam admittantur ad exercitium, debent
ab Episcopo examinari, non obstante quolibet
privilegio in contrarium.

PAMPILONEN. PAROCHIALIS.

Luna 14. May 1618.

ARGVMENTVM CLXXII.

Ab excommunicatione quando dicatur impe-
trata absolutorio saltem in foro cõfessionis, quod
sufficit ad hoc, vt sacramenta percipi possint.

FIRMANA IVRISPATRONATVS.

Luna 28. May 1618.

ARGVMENTVM CLXXVIII.

Instrumentum antiquissimum quando dicatur
in forma publica, & probanti, & quæ requi-
rantur.

ROMANA NVLLITATIS OBLIGATIONIS.

Mercurij 6. Iunij 1618.

ARGVMENTVM CLXXIX.

Agitur latissime ad quem spectet liquidare quã-
tiam vigore sententiæ.

CVSENTINA BENEFICII.

Mercurij 6. Iunij 1618.

ARGVMENTVM CLXXX.

Relinquantur præsumptiones, quod Ecclesia sit
credita in Beneficium.

ROMANA EXHIBITIONIS LIBRORVM.

Veneris 8. Iunij 1618.

ARGVMENTVM CLXXXI.

Latissime arguitur, & probatur existentia libro-
rum panes aliquem.

ROMANA FIDEICOMMISSI.

Luna 18. Iunij 1618.

ARGVMENTVM CLXXXIII.

Idemitas ex quibus probetur, facultas alienandi
quomodo intelligatur.

ELBOREN. ORDINVM.

Luna 24. Iunij 1618.

ARGVMENTVM CLXXXVI.

An Ordinarius possit cogi ad aliquem ordinan-
dum.

LEODIEN. CAPPELLAE.

Luna 25. Iunij 1618.

ARGVMENTVM CLXXXVIII.

Clausula Arbitrium quid operetur, & quando sit
locus.

MEJEN. ADMINISTRATIONIS EPISCOPATVS.

Mercurij 4. Iulij 1618.

ARGVMENTVM CLXXXIX.

Quando electio vigore inducti censetur legitima

SENOGALLIEN. AFFICTVS.

Mercurij 4. Iulij 1618.

ARGVMENTVM CXCV.

Libri quando sint, & à quibus exhibendi.

ELBOREN. ORDINVM.

Luna 12. Nouembris 1618.

ARGVMENTVM CXCV.

Ordinarius non potest cogi ad aliquem ordinan-
dum, nisi habeat beneficium, cui ordo sit an-
nexus.

ROMANA HAEREDITATIS DE GRACCHIS.

Mercurij 5. Decembris 1618.

ARGVMENTVM CCIII.

Agitur de furioso, & quando illius Testamen-
tum sit validum.

FOROLIVIEN. BONORVM.

Veneris 14. Decembris 1618.

ARGVMENTVM CCIV.

Latè agitur an, & quando in concessione detur
ius accrescendi, vel non decrescendi.

VALENTINA BENEFICII.

Mercurij 23. Ianuarij 1619.

ARGVMENTVM CCXI.

Peritia pulsandi organum, aut alia qualitas à
fundatore Iurispatronatus requisita omnino
concurrere debet itat illi neque Nuncius de-
rogare possit.

LVNEN. SARZANEN. PENSIONIS.

Mercurij 20. Februarij 1619.

ARGVMENTVM CCXVII.

Pensionarius non potest obtinere mandatum de
manutenendo in qua possessione exigenda
pensionem, nisi iuxta quantitatem, in qua
est soluius exigere, quamvis illa iuratori in iu-
ma appalear referata.

Index

MVTINEN. HAEREDITATIS.

Luna 4. Martij 1619.

ARGVMENTVM CCXXL

Substitutio facta in casum non erectionis alicuius Monasterij cessat, si Monasterium fuerit erectum, licet non fuerit erectum cum conditionibus per Testatorem ordinatis. Testator censetur voluisse se conformare cum voluntate Superiorum.

BONONIEN. IURISPATRONATVS.

Veneris 8. Martij 1619.

ARGVMENTVM CCXXIII.

Iuripatronatus debet plene, & concludenter probari, nec sufficiunt praesentationes, nisi sint effectuae, & de modo requisito per Sacrum Concilium Tridentinum.

MEDIOLANEN. DECIMARVM.

Veneris 10. Maij 1619.

ARGVMENTVM CCXXXIV.

Decimae Terrarum positae intra limites Ecclesiae Parochialis ad illam spectant, & ex quibus probetur tale ius decimandi.

NERITONEN. HABITVS.

Luna 13. Maij 1619.

ARGVMENTVM CCXXXV.

Remissio non est concedenda, quando causa fuit per longum tempus in partibus agitata, & potuerunt tunc examinari testes, & ex alijs, de quibus in summatio.

PACEN. PRAEEMINENTIARVM.

Veneris 17. Maij 1619.

ARGVMENTVM CCXXXVII.

Possessio Ecclesiae contra Clericos, & similes cantandi, & alias functiones similes recipiendi an, & quando dicatur per eam acquisita ad effectum manutentionis.

LVNEN. SARZANEN. IURISPATRON.

Luna 27. Maij 1619.

ARGVMENTVM CCXXXIX.

Instrumentum foundationis Iurispatronatus, & pinguis arrendi debet, & declarat omnia in alio, iuncta obseruantia.

ROMANA QVARTI DOTALIS.

Luna 10. Iunij 1619.

ARGVMENTVM CCXLIV.

Quartum dotale debetur Matri quoad vsum fructum, filijs quoad proprietatem, etiam si sit extraneum ex fideicommissio. Nepotes non possunt pretendere quartum Auium, nisi sint heredes Patris, cui debebatur dictum quartum.

REGION. PECVNIARIA.

Veneris 20. Iunij 1619.

ARGVMENTVM CCXLVI.

Instrumentum, quod non habuit effectum, non potest exequi, & contra fideiussores non datur actio, nisi prius excussa re specialiter obligata, & reddita ratione habitorem. Solutio crediti in debitum durius, & illud dicitur, pro quo fuit datus fideiussores. Fructus pro dilata solutione non debentur, nisi concurrant requisiti Castrensis.

ROMANA IVRIS REDIMENDI.

Mercurij 6. Novembris 1619.

ARGVMENTVM CCXLVII.

Emptor acquirit omnia iura venditoris super re empti; Melioramenta necessaria possunt repeti.

NERITONEN. HABITVS.

Veneris 27. Novembris 1619.

ARGVMENTVM CCLV.

De probatione Nobilitatis.

TOLETANA DISMEMBRATIONIS.

Veneris 20. Decembris 1619.

ARGVMENTVM CCLXII.

Dismembratio potest fieri ab Administratore in Ecclesia Toletana ex iusta causa, & quae dicantur iuste causae.

FIRMANA FIDEICOMMISSI.

Luna 27. Ianuarij 1620.

ARGVMENTVM CCLXVI.

Vocati Proximioribus de familia censentur exclusae feminae, quando concurrunt Adminicula, de quibus hic.

FLORENTINA, SEV ROMANA PECVNIARIA.

Veneris 14. Februarij 1620.

ARGVMENTVM CCLXVII.

A sententia per transactionem dicitur recessum, & tunc nullam tribuit actionem.

ROMANA SIMVLATIONIS CONTRACTVS.

Luna 24. Februarij 1620.

ARGVMENTVM CCLXXIII.

De probanda simulatione venditionis.

AVXIMANA DOTIS.

Mercurij 11. Martij 1620.

ARGVMENTVM CCLXXIV.

Sententia vulnerat obligationem Cameralem & variae decisiones super hoc declarantur.

SABINEN. BENEFICII.

Luna 16. Martij 1620.

ARGVMENTVM CCLXXV.

Clericatus ex litteris Episcopi probatur. Beneficium de Iuripatronatus vacans apud Sedem potest a Papa conferri derogando Iuripatronatus.

BONONIEN. ALIMENTORVM.

Luna 16. Martij 1620.

ARGVMENTVM CCLXXVI.

Legatum ad fauorem cohæredis de tota hereditate est deducendum. Ademptio Legati non praesumitur.

PERVSINA ECCLESIA RVMS. CAVCIS, ET S. LVCAE.

Luna 23. Martij 1620.

ARGVMENTVM CCLXXVIII.

Vnio probatur ex litteris Apostolicis, quae quando emanantur ex certa scientia, dicuntur iustificatae, & si emanauerint ad instantiam Partis

cran-

Argumentorum.

transierunt onus probandi contrarium in Adversarium. Probatio turbida non releuat.

BONONIEN. ALIMENTORVM.

Luna 10. Martij 1620.

ARGVMENTVM CCLXXIX.

Legatum Alimentorum in Domofactum alicui debetur, etiam si in illa non habitauerit, maxime si habuerit ipsam causam non habitandi quæ dicatur lis, & numerus filiorum.

ROMANA PECUNIARIA

Luna 10. Junij 1620.

ARGVMENTVM CCLXXX.

Societas non tenetur pro debito Confocij nomine proprio, & particulari contractu, nisi probata suæ portionis.

TOLETANA DISMEMBRATIONIS.

Luna 6. Aprilis 1620.

ARGVMENTVM CCLXXXII.

Dismembratio presumitur facta cum solemnitatibus ex lapsu temporis.

AQVILANA BENEFICII.

Luna 6. Aprilis 1620.

ARGVMENTVM CCLXXXIII.

Conferendi quasi possessio beneficium probatur etiam ex vica collatione effectum sortita, & effectuario probatur per testes deponentes de collatione, & per vacationem actualem.

ROMANA PRETHI FERRI.

Veneris 22. Maj 1620.

ARGVMENTVM CCLXXXVI.

Conditio apposita in fideiussione est omnino seruanda, ut fideiussor possit conueniri, & illa conditio censetur etiam repetita in alia parte instrumenti. Scriptura facta inuito aliquo non censetur approbata per illius retentionem. Soluens sibi preiudicat quoad quantitatem solutionis, non in totum.

MEDIOLANEN. DECIMARVM.

Luna 25. Maj 1620.

ARGVMENTVM CCLXXXVII.

Decime à Laicis contra Ecclesiam non possunt prescribi. Locus erectus abique auctoritate ordinaria, & gubernatus à Laicis censetur Laicalis. Ad prescribendas decimas aduersus Parochialem requiritur quadragenaria cum titulo, vel immemorabilis, & de illius probatione.

CASALEN. CANONICATVS.

Veneris 5. Junij 1620.

ARGVMENTVM CCLXXXIX.

Residencia causariua in aliquo beneficio non facit titulum incompatibilem. Non expressio alicuius qualitatis, quando gratiam annullet.

ASTEN. CANONICATVS.

Luna 15. Junij 1620.

ARGVMENTVM CCXCIII.

Beneficia Subcollectorum quando sunt plures non cadunt sub reservatione Regalæ, & Cellularis.

RAGVSINA ATTENTATORVM

Luna 15. Junij 1620.

ARGVMENTVM CCXCIV.

Gesta post appellationem sua reuocata. Appellatio in visitatione per Episcopum non data appellatio suspensius in illis, quæ concernunt paternam correctionem, in alijs verò magni preiudicii secus est.

ROMANA SALVIANI

Mercurij 1. Iulij 1620.

ARGVMENTVM CCXCX.

Ex bonis dotalibus, quorum vfusfructus Patri spectat, proprietates filijs sunt detrahenda ex ipso vfusfructu alimenta pro filijs in subsidium.

BONONIEN. DE MANZOLIS.

Veneris 27. Nouembrijs 1620.

ARGVMENTVM CCCI.

Executores, & Administratores deputati in testamento tenentur reddere rationem, & quomodo probetur acceptatio ad ministrationis.

CALAGVRITANA IVRISPATRONATVS DE VIANA.

Veneris 18. Nouembrijs 1620.

ARGVMENTVM CCCX.

Successor in officio Notariatus potest extrahere illius scripturas absque Compulsorialibus, & de consuetudine Hispaniarum circa hoc.

ROMANA, SEV VELITERNA AFFICTVS

Mercurij 23. Decembrijs 1620.

ARGVMENTVM CCCXI.

Forma rescripti ex quibus non dicatur impleta.

COMEN. DECIMARVM.

Sabbati 23. Ianuarij 1620.

ARGVMENTVM CCCXIV.

Plura deducuntur ad probandam Ecclesiæ Parochialitatem.

ROMANA VIGESIMAE.

Sabbati 23. Ianuarij 1620.

ARGVMENTVM CCCXV.

Late agitur, quando diminutio facta à Papa alicuius Officii reddituum sit perpetua, vel temporalis.

CAMERINEN. SEV MACERATEN.

PRÆDII.

Luna 8. Martij 1621.

ARGVMENTVM CCCXIX.

Mandatum de manutendo possidenti conceditur. Possessio ex quibus probetur. Suspensio per appellationem. Censui non dicitur extrinsecus ex dictis, non probata illius purificatione.

BRACHAREN. BENEFICII.

Mercurij 12. Martij 1621.

ARGVMENTVM CCCXXII.

In resignationibus debet seruari Bulla Gregorij XIII.

AVE.

Index

AVENIONEN. DOMVS.

Mercurij 17. Martij 1621.

ARGVMENTVM CCCXXIII.

Scriptura quando sit bene extracta & suo transumptu.

BONONIEN. DE MANZOLIS.

Luna 27. Martij 1621.

ARGVMENTVM CCCXXV.

Latissime agitur de statuto Bononien. permitte vsum dotalem viduis, facta interpellatione tantum extrajudiciali.

CORDVBEN. PRAESTIMONII.

Veneris 30. Aprilis 1621.

ARGVMENTVM CCCXXVII.

Quando intret arbitrium Rotæ ad substinendam sententiam sine citatione ad videndum examinari Testes.

CONCHEN. DECIMARVM.

Veneris 14. Maij 1621.

ARGVMENTVM CCCXXXI.

Agitur de sententia extracta à suo originali quomodo sit citè, & rectè extracta.

BONONIEN. FRVCTVVM DE GOZZADINIS.

Luna 17. Maij 1621.

ARGVMENTVM CCCXXXII.

Latè agitur de fructibus Legati facti pro dote, quando debeantur, & à quo peti debeant.

ASTEN. CANONICATVS.

Mercurij 2. Junij 1621.

ARGVMENTVM CCCXXXVI.

Beneficia subcollectorum sunt referuata, sed debent esse deputati generaliter, non autem solum ad exigendum, & qualiter probetur deputatio tantum ad exigendum, habetur latè per totam decisionem, vbi multa recensentur.

LYNEN. SARZANEN. CAPPELLANIAE.

Veneris 4. Junij 1621.

ARGVMENTVM CCCXXXVIII.

Quomodo probetur Descendenda ad effectum obtinendi Beneficium.

CENETEN. PENSIONIS.

Luna 7. Junij 1621.

ARGVMENTVM CCCXXXIX.

Indultum concessum Reipublice Venetæ super Decimis non comprehendit Cardinales, & illorum Pensionarios.

ROMANA SPOLII.

Luna 7. Junij 1621.

ARGVMENTVM CCCXXXX.

Dux sententiæ quando habeant vim trium. Mandatum Procuræ quando præsumatur, & ex quibus.

CORDVBEN. PRAESTIMONII.

Veneris 18. Junij 1621.

ARGVMENTVM CCCXLI.

Vnio Beneficiorum quando possit fieri per Episcopum, & præsertim quando Beneficia sunt litigiosa.

CALCIATEN. IVRISDICTIONIS.

Luna 27. Junij 1621.

ARGVMENTVM CCCXLII.

Ad incarcerationem Clerici propter stuprum quid requiratur, latissime agitur.

CORNETANA LEGATI.

Veneris 24. Junij 1621.

ARGVMENTVM CCCXLIII.

Clausula Arbitrio Rota Quando relaxat rigorem iuris.

CONCHEN. DECIMARVM DESINFANTADO.

Veneris 25. Junij 1621.

ARGVMENTVM CCCXLIV.

Causa decimarum an dicatur prophana ad effectum concedendi Remissionem.

DERTVSEN. ARCHIDIACONATVS.

Veneris 25. Junij 1621.

ARGVMENTVM CCCXLV.

Prouisio facta ab Ordinario, quando non sit contra formam statuti Ecclesiæ. Statuta semper intelligenda sunt, vt non sint contraria iuri communi.

LEODIEN. CANONICATVS.

Luna 28. Junij 1621.

ARGVMENTVM CCCXLVIII.

Resignatio nulla an abdicet ius à resignante, & an per resignationem nullam Beneficium remaneat affectum Pontifici, latissime explicatur.

ROMANA HAEREDITATIS DE AGAZZARIIS.

Luna 5. Julij 1621.

ARGVMENTVM CCCLI.

Latissime differtur quando quis possit impedire immisionem ex Testamento asserendo, Matrem præterisse se filium. Filiatio quomodo debeat ad hunc effectum in continenti probari.

ROMANA AFFICTVS.

Veneris 5. Nouemb. 1621.

ARGVMENTVM CCCLIV.

Agitur de quadam configuratione, seu restitutione, an, & quando, & cui competat. Ex causatione vnius instrumenti quando censetur extincta obligatio, quæ in eo erat.

CALAGVRITANA IVRISPRÆSENTANDI DE VIANA.

Luna 15. Nouemb. 1621.

ARGVMENTVM CCCLV.

Inspatronatus Vniuersitatis quando præsumatur usurpatum, & quid requiratur ad probandum non esse tale.

ROMANA PECVNARIA.

Luna 15. Nouemb. 1621.

ARGVMENTVM CCCLVI.

Iudex factò decreto fauorabili potest repondendo à dicto decreto nouam ferre sententiam.

††††

PERV.

Argumentorum,

PERVINA EXPENSARVM;

Veneris 19. Novembri 1621.

ARGVMENTVM CCCLVII;

Quæ nam expensæ sint reficiendæ;

AVENIONEN: DOMVS;

Ven. 10. Febr. 1621.

ARGVMENTVM CCCLVIII,

Latè agitur de transumpto, quando censetur legitime extrahum è suo originali vigore decreti iudicis, ad intercessendum.

ROMANA PRIMOGENITVRÆ,

Luna 29. Nouemb. 1621.

ARGVMENTVM CCCLX.

Inquestimentum quando dicatur factum in tempore ordinato à Testatore, & quando interueniat mora post interpellationem. Fructus Legati conditionalis quando spectent ad heredem. Hereditas presumitur semper sufficiens ad onera iniuncta.

VRGELLEN. OPTIONIS

Luna 10. Ianuarij 1622.

ARGVMENTVM CCCLXV.

Latissime agitur de statuto Ecclesie Vrgellen, an & quando tollat facultatem Episcopis conferendi beneficia, & quæ beneficia. De Regula secunda hodie tertia Cancellarie referuante. Pontifici Beneficia vacantia sede Episcopali vacante aduersus dictum statutum.

VALENTINA BENEFICII;

Luna 11. Ianuarij 1622.

ARGVMENTVM CCCLXXIII;

Instituto facta ab Ordinario, quando sit nulla, vel valida eo, quod Præsentatus à Patronis nõ comparuit in termino, vel eo quod non fuit seruata forma eaq. fixa de elect. in o. quod habet locum etiam in prouisionibus de iure patronatus. Forma diff. cap. quænam sit, & ex quibus non dicatur adimpleta.

CREMONEN. PRAEPOSITVRÆ;

Veneris 25. Februarij 1622.

ARGVMENTVM CCCLXXVI.

Dismembratio fieri non potest sine expresso consensu Papæ Ecclesie quando sit Collegiata, & ex quibus dignoscatur. Status Ecclesie ex quibus mutatus presumatur.

LEODIEN. DOMINII,

Veneris 11. Martij 1622.

ARGVMENTVM CCCLXXVIII.

In Iudicio reintegratiois quæ sint probanda. Index quando dicatur nulliter processisse. Aliqua de refectione melioramentorum. Immissio quando dicenda sit iusta, vel iniusta.

MACERATEN. BONORVM.

Luna 11. Aprilis 1622.

ARGVMENTVM CCCLXXXIII.

Manutentio non conceditur habenti; seu suspecti se propositio. Aliquem habuisse se pro spoliato ex quibus deducatur.

NERITONEN. SEV MELITAN. ANTIANITATIS.

Veneris 15. Aprilis 1622.

ARGVMENTVM CCCLXXIV.

Antianitas Equitum Hierosolymitanorum quædo currere incipiat.

ROMANA FIDEI COMMISSI DE GRACCHIS

Luna 18. Aprilis 1622.

ARGVMENTVM CCCLXXXVII.

Quando in fideicommissis debeant filij habere portiones, quas habuissent eorum Martes, si viuissent. Famine quando censentur in fideicommissis vocari.

NARNIEN. BONORVM;

Veneris 22. Aprilis 1622.

ARGVMENTVM CCCLXXXVIII.

Agitur de quadam subbustatione an bene, vel male facta dicatur, & quid dicendum de Emptore dictorum bonorum sic subbustatorum, an teneatur dicta bona restituere, vel detur tantum actio ad pretium, Prescriptio sexdecim annorum quando habeat locum tam de iure communi, quam statuario.

CIVITATIS CASTELLI, SEV PERVINA DOTIS.

Veneris 29. Aprilis 1622.

ARGVMENTVM CCCLXXXI.

Impensæ funeris ex quibus probetur. Bonorum Emphiteuticorum valor quantus sit, & quanti æstimetur.

CAMERINEN. APOCARVM,

Mercurij 4. Maii 1622.

ARGVMENTVM CCCLXXXIII.

Apoca cui nam sit consignanda, & Dominus illius quis præsumatur.

IVVENACEN. IVRISPATRON.

Veneris 1. Iunii 1622.

ARGVMENTVM CCCXCVIII.

Possessio capta intra tempus ad appellandum, quando sit attentata, quando sint excusanda, per consuetudinem. Consuetudo quomodo sit probanda ad hunc effectum. Quomodo possit quis præsentare se ipsum.

FIRMANA BENEFICII,

Luna 30. Maii 1622.

ARGVMENTVM CCCXCIX.

Fructus beneficii post mortem Beneficiarii ad quem pertineant. Constitutio Marchiz non habet locum in donationibus rerum Ecclesiasticarum; fructus beneficii dicuntur Ecclesiastici. Cessio quando non dicatur facta, de re litigiosa à tertio.

CALCIATEN. IVRISDICTIONIS,

Luna 6. Iunii 1622.

ARGVMENTVM CCCC.

Latissime agitur, an & quando solus Episcopus possit cognoscere de raptu commissio à Clerico incipiendo à captura ad explicationem Concil. Trident. sess. 25. cap. 6. de reformat. suspectus de fuga quis dicatur, & quomodo contra eum procedatur.

PAM.

Index

PAMPILONEN DECIMARVM DE TOLOSA.

Mercur. 25. Maji 1622.

ARGVMENTVM CCCCI.

Ecclesia ex quibus diiudicetur Parochialis ad effectum percipiendi decimas, & quæ bona dicantur esse intra Parochiam ad hoc, vt ex illis eadem percipi possint.

ROMANA LEGATI.

Vener. 3. Iunii 1622.

ARGVMENTVM CCCII.

In Legatis verum numeratio specierum, vel etiã loci adiectio post expressionem generis censetur facta maioris declarationis gratia, seu potius ad effectum limitandi genus, & an in materia sit recurrendum ad coniecturas.

CIVITATIS CASTELLANÆ FIDEICOMMISSI.

Vener. 3. Iunii 1622.

ARGVMENTVM CCCIII.

Filii in conditione positi ex dispositione Statutorum Urbis vocati, an censentur vocati ad portionem Patris tantum, vel etiam ad portionem Patris.

LAMACEN. BENEFICII.

Luna 26. Iunii 1622.

ARGVMENTVM CCCIV.

Arbitrium, an, & quo casu sit impartendum ad effectum reiiciendi nullitatem, stante commissione arbitrio Rote.

CALCIATEN. IVRISDICTIONIS.

Luna 6. Iunii 1622.

ARGVMENTVM CCCV.

In crimine requirente depositionem, aut degradationem, & ubi timetur de fuga, solus Episcopus, seu Vicarius potest ad necessariam detentionem procedere; ne iudicium reddatur elusorium.

BONONIEN. PECVNARIÆ.

Vener. 10. Iunii 1622.

ARGVMENTVM CCCCVI.

Solutio non præsumitur, sed plenè, & concludenter est probanda.

ROMANA DE MARESCOTTIS.

Luna 13. Iunii 1622.

ARGVMENTVM CCCCVII.

An, & quando confit de re indicata ita, vt illius executio non retardetur, licet fuerit commissæ causæ restitutionis in integrum.

SABINEN. IVRISCONFERENDI.

Luna 13. Iunii 1622.

ARGVMENTVM CCCCVIII.

Quæ nam requirantur pro validitate collationis, & quando dicatur acquisita quasi possessio conferendi beneficia.

ROMANA MELIORAMENTORVM.

Luna 20. Iunii 1622.

ARGVMENTVM CCCCX.

Melioramenta, & illorum fructus ad quem spectent, & an ius illa repetendi sit transmissibile ad hæredes.

CIVITATIS CASTELLI FIDEICOMMISSI

Luna 20. Iunii 1622.

ARGVMENTVM CCCCX.

Identitas bonorum quomodo probetur, vt sit locus immisioni vigore fideicommissi.

SIGNINA CASTRORVM.

Mercur. 20. Iunii 1622.

ARGVMENTVM CCCCXI.

Remissoria dēnegatur quoties de articolorum irrelevantia constat. Perituri exceptio quid operetur.

SENOGALLIEN. IVRISPASCENDI.

Luna 27. Iunii 1622.

ARGVMENTVM CCCCXII.

Fructuum liquidatio, quando de illorum perceptione non dubitatur, sit per leuiiores probationes, & coniecturas, ac etiam per possibile confictum.

ROMANA FIDEICOMMISSI.

Luna 27. Iunii 1622.

ARGVMENTVM CCCCXIV.

Constitutio particularis venit stricte interpretanda, nec potest extendi de casu ad casum; Nullitas donationis dum non potest opponi ab ipso donatario, an possit allegari ab eius successoribus.

CONCHEN. DECIMARVM.

Vener. 9. Decembr. 1622.

ARGVMENTVM CCCCXVII.

Sententia, quæ fecit transitum in iudicium ob non interpositam appellationem venit executioni demandanda, & eo fortius quando illi assistit iustitia.

HIPPORREGIEN. EXPENSARVM.

Luna 12. Decembr. 1622.

ARGVMENTVM CCCCXVIII.

Quæ veniant prius seruanda, vt sit locus relaxationi declaratoriz. Partitio non consistit in sola paricenna, sed in actu positivo solutionis. Pæpertas quomodo sit probanda, & aliquis admittatur ad beneficium cap. Odoardus.

ROMANA FIDEICOMMISSI DE GALLIS.

Luna 12. Decembr. 1622.

ARGVMENTVM CCCCXIX.

Coniuncti re, & verbus per copulam (&) ubi non sunt assignatz partes, censentur vocati pro virili.

CALAGVRITANA IVRISPATRONATVS DE VIANA.

Vener. 16. Decembr. 1622.

ARGVMENTVM CCCXX.

In patronatus probatur ex pluribus præsentationibus effectum sortitis, ac ex immemorabili quasi possessione, quod procedit in personis privatis; secus autem in personis, in quibus cadit præsumptio vsurpationis, & in materia Testes de auditu an, & quando probent.

Argumentorum:

TERRACINEN. MOLENDINI.

Luna 19. Decembris. 1623.

ARGUMENTVM CCCCXXI.

Domini fundi, ubi aquæ oriuntur, potest noui Molendinum construere, vel antiquum restaurare, licet ex eo resultet præiudicium, & minuaturs concursus Molendini inferioris.

EVGVBLA PAROCHIALIS SANCTI VENANTII.

Vener. 13. Ianuarij. 1623.

ARGUMENTVM CCCCXXII.

Plures quando aspirant ad gubernium Ecclesiæ, tunc electio pendet absolute ab Ordinarij iudicio, pro quo seuius stat præsumptio, & qui illius iudicium allegat irrationabile plenè probare debet; latissimè examinantur qualitates, quæ in electione inspicere debent.

ROMANA LOCORVM MONTIVM.

Mercur. 1. Februar. 1623.

ARGUMENTVM CCCCXXV.

Vt sit locus immisioni heredi ab intestato, quæ requisita veniant iustificandi. Nepotes succedunt æqualiter ad hæreditatem Patris, & alia, de quibus in summario.

CALCIATEN. IVRISDICTIONIS.

Mercur. 1. Febr. 1623.

ARGUMENTVM CCCCXXVI.

Examen Testium remanet nullum, non seruata forma præscripta in Remissoria. Attentata sunt inexcusable commissa post obitum, inhibitionem totalem.

AVXIMANA DOTIS.

Luna 6. Februar. 1623.

ARGUMENTVM CCCCXXVII.

Dotis restitutio ex quibus bonis fit facienda, hypotheca tacita pro dote competit, nedum in bonis Viri, verum etiam Patris, & in subsidiũ in bonis fideicommissarijs.

CAMERINEN. BONORVM.

Vener. 17. Februar. 1623.

ARGUMENTVM CCCCXXX.

Donatio celebrata contemplatione futuri Matrimonij an egeat insinuatione. Plures de materia referuntur Doctorum opiniones.

CONCHEN. RESIDENTIÆ.

Luna 13. Martij 1623.

ARGUMENTVM CCCCXXXIV.

Coadiutor tenetur absolute residere, & horis diurnis, ac nocturnis assidere. Coadiutoria, ad quid fuerit adiuuenta.

PAMPIPOLEN. BENEFICIORVM DE TAFFALLA.

Luna 20. Martij 1623.

ARGUMENTVM CCCCXXXVII.

Regruatoria an, & quando sit danda contra, tenuentes parere mandatis rotalibus. Deelaratoria an sit relaxanda contra Intrusos litigante.

ROMANA DOTIS DE MONTORII.

Vener. 21. Martij 1623.

ARGUMENTVM CCCCXXXVIII.

Dos venit constituenda ex fructibus Primogenitura, quando in illius creatione sic fuit conuentum.

ROMANA SOCIETATIS OFFICII.

Vener. 4. Maij 1623.

ARGUMENTVM CCCCXLI.

Societas ex quibus cum aliquo contracta præsumatur.

PAPIEN. FRVCTVVM.

Luna 5. Maij 1623.

ARGUMENTVM CCCCXLII.

Sumpto Brevis Extracto ex suo proprio Originali, an, & quando sit præstanda fides.

BONONIEN. DE MANZOLIS.

Vener. 11. Maij 1623.

ARGUMENTVM CCCCXLIII.

Immissio an, & quando competat Mulieri in bonis Promissoris dotis, & quæ probationes requirantur ad effectum repetendi solutionis.

SAVONEN LIQVIGATIONIS FRVCTVVM.

Mercur. 17. Maij 1623.

ARGUMENTVM CCCCXLIV.

Fructuum liquidatio, an, & quando resultat ex Testium depositionibus.

CIVITATIS CASTELLI FIDEICOMMISSI.

Mercur. 17. Maij 1623.

ARGUMENTVM CCCCXLV.

Immissio retardari potest fideicommissario ex prætextu detractionis legitimæ, quando in hæreditate fuerunt reperta & edita, nam tunc in eis præsumitur consumpra.

LEGIONEN. DECIMARVM.

Luna 22. Maij 1623.

ARGUMENTVM CCCCXLVI.

Manutentio in quasi possessione exigendi datur, ex unico actu solutionis, & in hoc summario manutentionis iudicio nec titulus, nec causa requiritur, sed sufficit sola possessio, vel quasi, aut saltem sola insistentia facti.

AQVILANA PENSIONIS.

Vener. 26. Maij 1623.

ARGUMENTVM CCCCXLVII.

Litteræ reservationis pensionis habent executionem paratam, præsertim stante obligatione Camerali, & reiecta penitus exceptione nullitatis.

ROMANA SOCIETATIS OFFICII.

Luna 29. Maij 1623.

ARGUMENTVM CCCCXLVIII.

Minor suam obligationem nullam ex defectu solemnitarum statutorum Vrbis, potest deinde effectus maior ratificare.

Index

ROMANA SOCIETATIS OFFICII.

Vener. 2. Junij 1623.

ARGUMENTVM CCCCLIX.

Trauslatio Periculi in Societate officij est validas, licet fuit erratum in expressione nominis illius, in quo exarabat periculum.

VELITERNA AFFICTVS.

Veneris 2. Februarij 1623.

ARGUMENTVM CCCC L.

Padum prestandi cautionem an importet obligationem procurandi liberationem.

CARTAGINEN. PENSIONIS.

Vener. 9. Junij 1623.

ARGUMENTVM CCCCLI.

Pensio reservata cum decreto, quod sit soluenda vigore litterarum Apostolicarum expedientiarum, hoc decretum inducit formam precisam, qua non servata, corrumpit actus.

CALAGVRITANA PROCESSIONVM.

Vener. 9. Junij 1623.

ARGUMENTVM CCCCLII.

Possessio immemorabilis probatur ex sententia, quæ si est antiquissima, probat etiam sine testimoniis.

BRACAREN. PENSIONIS.

Luna 12. Junij 1623.

ARGUMENTVM CCCCLIII.

Resistitio in integrum competit Minoribus, & Pupillis ex capite ignorantie ita vt non sint priuandi pensione, etiam si intra tempus prescriptum non susceperint characterem clericalem.

MEDIOLANEN. EXPENSARVM.

Luna 10. Junij 1623.

ARGUMENTVM CCCCLVI.

Clausula Arbitrio Rota an, & quando mitiget rigorem clausulæ Parisi indicatæ. In criminalibus Accusator regularitèr non condemnatur in expensis.

ROMANA PECVNIAIA.

Veneris 23. Junij 1623.

ARGUMENTVM CCCCLVI.

An, & quando resempta cum precibus alienis acquiratur ementi, & plures casus in materia examiniuntur.

ROMANA PROFESSIONIS.

Vener. 23. Junij 1623.

ARGUMENTVM CCCCLVII.

Metus ad effectum annullandi professionem, qualis esse debeat, & quando censetur purgatus, & quomodo sit probandus.

ROMANA DOTIS DE MONTORIIIS.

Vener. 23. Junij 1623.

ARGUMENTVM CCCCLIX.

Dos venit constituenda filiis sceminis ex bonis Primogenituræ; nempe ex fructibus, & super illis sumunt hypothecam à die ordinatæ Primogenituræ.

ROMANA AFFICTVS;

Mdrcur. 23. Junij 1623.

ARGUMENTVM CCCCLXV.

An, & quando sit locus arbitrio ad effectum concedendi nouam audientiam.

PAMPILONEN. CAPELLANIAE.

Luna 3. Julij 1623.

ARGUMENTVM CCCCLXVI.

Quæ sint extrema necessaria ad effectum, vt possit validè relaxari declaratoria.

CARRARIEN. IVRISDICTIONIS.

Luna 3. Julij 1623.

ARGUMENTVM CCCCLXVII.

Remissoria in causis prophanis indistinctè conceditur, etiam absque sumo, dummodo articuli sint releuantes.

HIPPORREGIEN. CAPELLANIAE.

Vener. 10. Nouembr. 1623.

ARGUMENTVM CCCCLXX.

Beneficium cap. Odoardus non conceditur, nisi probetur paupertas, nec conceditur pro expensis ad vexationem factis.

BONONIEN. DE MANZOLIS.

Luna 13. Nouembr. 1623.

ARGUMENTVM CCCCLXXI.

Testes in die citationis finita audientia, & accusata contumacia, iurato super recognitione ad requisitionem Notarij, iura recognoscunt in forma validè recognoscunt.

CAMERINEN. BONORVM.

Vener. 24. Nouembr. 1623.

ARGUMENTVM CCCCLXXII.

Mandatum de manutenendo conceditur habenti clausulam constituti, & percipienti realiter fructus.

NVLLIUS PRÆPOSITVRÆ CASTRI DVRANTIS.

Vener. 24. Aprilis 1623.

ARGUMENTVM CCCCLXXV.

Consilio de possessione ex instrumeto, mandatum de manutenendo conceditur, alio non possidente.

Argumentorum:

ROMANA FIDEICOMMISSI DE DELPHINIS.

Veneris 4. Decembris 1623.

ARGUMENTVM CCCCLXXV.

Fideicommissum censetur inducitur, ex verbis perpetuitatem denotantibus, & diluuntur coniecturæ, ex quibus femine ad fideicommissum vocati esse non dicuntur.

CALCIATEN. IVRISDICTIONIS.

Veneris 11. Decembris. 1623.

ARGUMENTVM CCCCLXXVII.

Episcopus in causis Capitulationum debet lites, & iurisdictionem exercere in loco magis commo-
modo ipsi Reis.

FERRARIEN. OPTIONIS

Luna 18. Decembris. 1623.

ARGUMENTVM CCCCLXXIX.

Manutentio conceditur possidenti.

NVLLIVS, SEV BAREN. BENEFICII.

Luna 18. Decembris. 1623.

ARGUMENTVM CCCCLXXX.

Vno beneficiorum non probatur ex possessione plurium beneficiorum ab una tantum persona.

CAMERINEN. APOCARVM.

Luna 15. Ianuarij 1624.

ARGUMENTVM CCCCLXXXII.

Pecunie consignande sunt creditori hypothecario, quamvis pertineant ad alium.

TARVISINA FEVDI.

Luna 15. Ianuarij 1624.

ARGUMENTVM CCCCLXXXIII.

Sequestrum non est apponendum, quotiescumque non adest legitima causa.

ARMINEN. FIDEICOMMISSI.

Mercurij 24. Ianuarij 1624.

ARGUMENTVM CCCCLXXXVIII.

Filij in conditione positi quando censentur vocati, afferuntur plurimæ coniecturæ.

VITERBIEN. HEREDITATIS.

Veneris 26. Ianuarij 1624.

ARGUMENTVM CCCCLXXXVIII.

Conditio quotiescumque purificata est, dispositio locum habere debet.

BONONIEN. FIDEICOMMISSI DE LAMBERTINIS.

Luna 29. Ianuarij 1624.

ARGUMENTVM CCCCLXXXIX.

Fideicommissum ex quibus coniecturis inducitur censetur.

CONCHEN. DECIMARVM DE TORRELMONTE.

Luna 29. Ianuarij 1624.

ARGUMENTVM CCCXC.

Sententia si non appareat formiter registrata, quomodo probetur illius existentia.

ROMANA LOCORVM MONTIVM.

Luna 29. Ianuarij 1624.

ARGUMENTVM CCCXCIV.

Immissio conceditur probatis requisitis, vt in sumario Aliqua de locis Montium non vacabilibus.

CÆSARAVGVSTANA CAPPELLÆ.

Luna 12. Februarij 1624.

ARGUMENTVM CCCXCVI.

Gratia quando, & ex quibus dicatur iustificata.

ROMANA MERCEDIS.

Luna 22. Martij 1624.

ARGUMENTVM CCCXCVIII.

Locatori operarum ad certum tempus debetur integra merces, dum per ipsum non fiat, quominus totum tempus laboret; Distinguitur, an negotium cessauerit casu, vel voluntariè in re, vel in persona.

ROMANA DOTIS.

Veneris 19. Aprilis 1624.

ARGUMENTVM CCCC.

Pecuniz in dotem datæ Marito consignanda sunt, & non creditori, qui promissit dictam dotem tanquam anteriorem omnibus.

CIVITATIS CASTELLI FIDEICOMMISSI.

Veneris 9. Aprilis 1624.

ARGUMENTVM CCCCCI.

Remissoria ex quibus concedatur in causa prophana.

BRACAREN. BENEFICII.

Luna 22. Aprilis 1624.

ARGUMENTVM CCCCCII.

Adorem non probante ius suum iustificando gratiam, Reus possessor manutentur in beneficio.

PERVSINA FIDEICOMMISSI DE GRATIANIS.

Veneris 26. Maij 1624.

ARGUMENTVM CCCCCIII.

Immissio vigore fideicommissi non conceditur, nisi probata identitate bonorum. Identitas quomodo probetur.

Index

BONONIEN. FIDEICOMMISSI DE GRATIANIS.

Veneris 17. Maij 1624.

ARGUMENTVM CCCCCVIII.
Fideicommissum probatur ex verbis testamenti, illius autem purificatio colligitur ex confessione Aduersarij, & ex testibus.

FOROLIVIEN. FIDEICOMMISSI.

Luna 20. Maij 1624.

ARGUMENTVM CCCCCIX.
Egidiana habet locum in Saluiano, quando sententia est iusta, & valida, & de iniusta non constat euidentissimè.

ELBOREN. LIBRORVM.

Luna 20. Maij 1624.

ARGUMENTVM CCCCCX.
Libri continentes bona, lura, fructus, redditus, prouentus Ecclesiæ vnitæ pertinent ad Ecclesiam vnitam.

ROMANA DE MARESCOTTIS.

Veneris 24. Maij 1624.

ARGUMENTVM CCCCCXI.
Latè discurretur, quod pro credito illiquido non datur retentio.

ROMANA LEGATI.

Mercurij 29. Maij 1624.

ARGUMENTVM CCCCCXIII.
Legatum conditionale purificata conditione debetur, & non est locus fideicommissio.

CONCHEN. DECIMARVM S. CLEMENTIS.

Veneris 31. Maij 1624.

ARGUMENTVM CCCCCXIV.
Agitur latissimè de priuilegio non soluendi decimas quomodo amittitur per non vsum.

PERVSINA PECVNARIA.

Mercurij 5. Iunij 1624.

ARGUMENTVM CCCCCXVI.
Transactio voluntaria non præiudicat Testio, nec transgreditur personas transigentes.

AQVILANA BONORVM.

Luna 17. Iunij. 1624.

ARGUMENTVM CCCCCXXIX.
Lite pendente in Rota inter duos Prouisos non potest vnus alienare bona in Emphyteusim, neque eum beneplacito Apostolico, & multa de executore litterarum Apostolicarum si in euidentem.

ROMANA PRÆTENSÆ DEVOLVTIONIS VINÆ.

Veneris 21. Iunij 1624.

ARGUMENTVM CCCCCXXIII.
Agitur latissimè quomodo excusetur caducitas ob non solum canonem intentatæ.

ROMANA FIDEICOMMISSI DE GRANDIS.

Veneris 21. Iunij 1624.

ARGUMENTVM CCCCCXXIV.
Immissio conceditur quotiescumque constat de purificatione fideicommissi, & de identitate corporum.

NVLLIVS PAROCHIALIS CASTRI DV-RANTIS.

Mercurij 26. Iunij 1624.

ARGUMENTVM CCCCCXXV.
Litteræ quomodo iustificentur ad verificationem gratiæ.

FAVENTINA IVRISPARNATVS.

Mercurij 26. Iunij 1624.

ARGUMENTVM CCCCCXXVII.
Manutentio in beneficio possidenti conceditur.

FERETRANA PAROCHIALIS.

Luna 1. Iulij 1624.

ARGUMENTVM CCCCCXXIX.
Manutentio datur Possidenti.

ROMANA CAPPELLANIÆ S. SALVATORIS AD SCALAS SANCTAS.

Veneris 2. Novembris 1624.

ARGUMENTVM DXXX.
Manutentio non conceditur non possidentibus.

ROMANA FIDEICOMMISSI.

Veneris 15. Novembris 1624.

ARGUMENTVM DXXXV.
Sententia confirmanda est, quando constat de iustitia: Renunciatio facta à Nouritæ, quando sit nulla ob non seruatas solemnitates.

ROMANA DOMVS.

Mercurij 20. Novembris 1624.

ARGUMENTVM DXXXVI.
Latissimè agitur, quando substituto in donationem competat actio realis.

PER.

Argumentorum.

PERTVSEN. ERECTIONIS BENEFICII. CIVITATIS CASTELLI PECVNIARIA

Vener. 29. Novembr. 1624.

ARGVMENTVM DXXXIX.

Ordinarius non potest erigere Cappellaniam ex eleemosynis datis pro celebratione Missarum pro Defunctis sine expresso beneplacito Pontificis.

CALAGVRITANA PROCESSIONVM,

Luna 2. Decembr. 1624.

ARGVMENTVM DXXXX,

Laudum quando sit obseruandum contra sententiam. Laudum quomodo sit validum, & obseruandum.

CALAGVRITANA IVRISPATRONATVS DE VIANA.

Luna 19. Decembr. 1624.

ARGVMENTVM DXLL

Remissoria denegatur, quando materia articuli lata est irrelevans, & inuicibilis. Insperatus vniuersitatis probari debet per scripturas, & per equipollens.

AVXIMANA BONORVM.

Mercur. 11. Decembr. 1624.

ARGVMENTVM DXLVIII.

Obligatio Cameralis habet executionem paratam.

CAMERINEN. PRAEDII,

Luna 13. Ianuarij 1625.

ARGVMENTVM DXLVIII.

Declaratoria quando concedenda. Vinum si sit consumptum tandundem venit restituentum.

ROMANA PECVNIARIA

Mercurij 15. Ianuarij 1625.

ARGVMENTVM DL.

Societas non tenetur ad debita contracta per confocium nomine proprio, quando pecunie non fuerunt & erit in utilitatem societatis. Societas potest esse vniuersalis quoadvnum negotium, & non omnium bonorum, & alia vt in summiario.

Luna 27. Ianuarij 1625.

ARGVMENTVM DLI.

Filius fideiubens pro Patre exarcerando non restituitur, nec ex capite lationis, Latio quomodo consideranda, & de quo tempore.

ROMANA PECVNIARIA.

Vener. 21. Februbr. 1625.

ARGVMENTVM DLIV.

Procurator emens rem nomine alterius, & de illius pecunia si rem alienet inuito Domino tenetur ad fructus.

CALCITEN. IVRISDICTIONIS.

Vener. 23. Februar. 1625.

ARGVMENTVM DLVL

Carceratio Rei inquisiti potest fieri ex Priotibus probationibus, quando est suspectus de fuga, & talis suspicio probatur etiam ex relatione Nuncij.

NVLLIVS PAROCHIALIS CASTRI DVRANTIS.

Mercur. 5. Martij 1625.

ARGVMENTVM DLVII.

Littere quando dicantur iustificae. Beneficij um dicitur vacare per obitum, & si fuerit resignatum, quando illa non habuit effectum, non inducitur.

GERVNDEN. DISMEMBRATIONIS

Luna 16. Martij 1625.

ARGVMENTVM DLVIII.

Litterarum Apostolicarum reductioni an, & quando sit locus.

ROMANA PALATII.

Luna 14. Aprilis 1625.

ARGVMENTVM DLXIV.

Electio in alternariis semper est Debitoris. Sententia iniusta non potest saluari cum praetextu erroris. Venditor non potest agere ad pretium, adimpleto contractu ex parte sua.

FOROLIVIEN. FIDEICOMMISSI.

Luna 21. Aprilis 1625.

ARGVMENTVM DLXVII.

Substitutio vulgaris per aditionem primidecedentis cum filiis expirat. Compendiosa, quando censetur inducitur. Treballianica censetur prohibita, si sit facta substitutio in tota hereditate.

BONO-

Index

ROMANA DEVOLVTIONIS VINÆ.

Veneris 2. Maij 1625

ARGVMENTVM DLXVIII.

Deuolutio incurſa per aliquem quando, & an-
contra hæredem poſſit declarari. Reſtitutio in
integrum datur aduerſus non ſolutum Cano-
nem.

ROMANA CENSVS

Luna 12. Maij 1625.

ARGVMENTVM DLXX.

Cenſus impoſitus ſuper re aliena quādo, & quo-
modo ſubſtineatur. Legitima quando poſſit de-
trahi viuente Patre.

TOLETANA INDVLTIO.

Luna 12. Maij 1625.

ARGVMENTVM DLXXI.

Inſcriptio Breuis arguit ſcientiam Papæ. Canoni-
cus poſſeſt lucrari fructus in abſentia ex indul-
to conceſſo ex iuſta cauſa, licet adſit ſtatutum
contrarium. Clauſulæ quorū tenores virtus.

NEOCASTREN. PAROCHIALIS.

Veneris 23. Maij 1625

ARGVMENTVM DLXXII.

Via executiua non comperit prouiſo à Poſſeſſore
iuris conferendi aduerſus prouiſum Apoſtoli-
cum poſſidentem. Beneficium dupliciter re-
ſeruatū poſſeſt per Papam conferri, non ob-
ſtante alterius priuilegio.

SALERINITANA PENSIONIS

Veneris 23. Maij 1625

ARGVMENTVM DLXXIII.

Translatarius debet iuſtificare litteras Apoſtoli-
cas, & non inuatur poſſeſſione tranſferentis.
Quæſtio magiſtraliter, & per pulcherrimas di-
ſtinctiones in hac deciſione pertractata.

ROMANA FIDEICOMMISSI DE GRIPTIS.

Luna 26. Maij 1625.

ARGVMENTVM DLXXIV.

Renunciatio ex cauſa, & iuri quærendo quando
requirit ſolemnitates requiſitas in donationi-
bus.

CAMERINEN. EXPENSARVM.

Veneris 6. Junij 1625.

ARGVMENTVM DLXXVIII.

De ſanatione examinis facti extra terminum, &
quando ſit locus arbitrio.

ROMANA PALATII.

Vener. 27. Junij 1625.

ARGVMENTVM DLXXXIV.

Solutio promiſſa ſub certa conditione, illa non
adimpleta, non eſt facienda, nec inducitur
præſumptio ſolutionis ex præſcriptione, niſi
conſtet de implemento conditionis. Fructuum
taxatio in qua ſumma ſubſtineatur.

BONONIEN. BENEFICII.

Vener. 22. Junij 1625.

ARGVMENTVM DLXXXVI.

Iuriſpatronatus probatio in perſonis ſuſpectis de
uſurpatione ex præſcripto Sacr. Concil. Tri-
dentin. qualiter debeat eſſe.

FERRARIEN. CANONICATVS.

Vener. 7. Nouembr. 1625.

ARGVMENTVM DXCI.

Beneficium, ſuper quo adeſt lis, poteſt conferri
à Papa etiam concurrente cum Ordinario
Collatore, ſed quomodo intelligenda ſit hæc
concluſio, vide in deciſione, in qua materia
optimè pertractatur.

BRIXIEN. ARCHIPRÆSBYTERATVS.

Luna 17. Nouembr. 1625.

ARGVMENTVM DXCIV.

Scripturæ quando dicantur in forma probanti.

ROMANA LEGATI.

Mercurij 19. Nouembr. 1625.

ARGVMENTVM DXCV.

Legatum Viſus qualiter intelligatur.

BONONIEN. FIDEICOMMISSI DE LAMBERTINIS.

Luna 24. Nouembr. 1625.

ARGVMENTVM DXCVI.

Identitas Bonorum ex quibus excludatur.

ROMANA FIDEICOMMISSI DE BRICHIS

Luna 24. Nouembr. 1625.

ARGVMENTVM DXCVII.

Neptes appellatione filiarum non comprehen-
duntur ad inducendum fideicommiſſum. Re-
præſentatio filie in locum Maritis quomodo
detur, & ex quibus.

EGI-

EGI-

Argumentorum.

EGITANEN. DECIMARVM.

Veneris 5. Decembr. 1625.

ARGVMENTVM DCIX.

Dominium Decime quomodo probetur,

LVCANA BENEFICII

Luna 12. Ianuarij 1626.

ARGVMENTVM DCII.

Arbitrium intrat ad impediendam executionem litterarum Apostolicarum, quando adest legitimus contraditor: Clausulæ (*dummodo aliter non sit ius questum*) & Clausula (*animo quolibet illuc de tenore*) faciunt executorem mixtū

ROMANA FRVCTVVM DOTIS.

Veneris 16. Ianuarij 1626.

ARGVMENTVM DCIII.

Fructus dotales debentur vxori tam constante, quam soluto Matrimonio à Patre dorante, vel ab eius hæredibus; & an censentur tacite remissi, si marito viuent non fuerunt petiti, & an huiusmodi præsumptio possit per contrarias debilitari.

NOVARIEN. PAROCHIALIS.

Luna 19. Ianuarij 1626.

ARGVMENTVM DCIV.

Vt sit locus immissioni ad fauorem gratiosè subrogati, quæ nam requisita debeant concurrere, & ista singulatim examinantur.

ROMANA PALATII.

Luna 26. Ianuar. 1626.

ARGVMENTVM DCVII

Iis dicitur incepta, quando fructus fuerunt iudicialiter petiti. Clausulæ (*Quem, & quas*) in commissione nil reuolunt, quando iudicia sunt contraria; Contractus iuratus non cadit sub generali dispositione statuti, nisi de eo fiat specialis mentio,

CALAGVRITANA PROCESSIONVM

Veneris 30. Ianuarij 1626.

ARGVMENTVM DCIX.

Lau di nullitatem inducentia plura explicantur. Item, an, & quando acquiescentia, vel recusatio præsumatur. Compromissum licet conceptum cum verbis generalibus non comprehendit differentias per rem iudicatam sublatas nisi de eis fuerit facta specifica mentio,

TIBVRTINA TERRARVM.

Mercuri 4. Februari. 1626.

ARGVMENTVM DCX.

Su bstantia reciproca de linea ad lineam resultat,

nedom ex verbis id expressè suadentibus, verum etiam ex coniecturis, & quæ sint illæ coniecturæ exactè recensentur.

SPOLETANA DOTIS.

Mercur. 4. Februarij 1626.

ARGVMENTVM DCXI.

Donatarius non valet acceptare donationem celebratam ad eius fauorem & recusare onus in ea à Donante iniunctum, Dotis promissio facta à necessario Debitore nulla indiget solemnitate.

ROMANA, SEV CAMERINEN. PECVNIARIA.

Vener. 6. Februar. 1626.

ARGVMENTVM DCXII.

Identitas mercis transmissæ an, & quando remaneat iustificata, vel non. Solidationes computorum quando possint denuo reuideri ex errore calculi, materia latissimè examinatur.

ROMANA FIDEICOMMISSI DE GRIPTIS.

Luna 9. Februarij 1626.

ARGVMENTVM DCXIV.

Repetitionis exceptio pecuniarum solutarum an possit impedire immissionem Renuncianti in bonis renuntiatis, stante nullitate renunciationis.

IANVEN. SEV BONONIEN. PECVNIARIA.

Luna 9. February 1626.

ARGVMENTVM DCXV.

Creditum remanet probatum ex instrumento publico, & eo sortius quando instrumentum fuit canonizatum per decretum, & mandatum illius vigore relaxatum. Assignatio nominum Debitorum, vt importet liberationem, plura debent concurrere, & singula in hac decisione discutuntur.

NVLLIVS PAROCHIALIS CASTRI DVRANTIS.

Veneris 6. Martij 1626.

ARGVMENTVM DCXVII.

Concursus exigitur in Parochialibus, nec iste potest redargui de nullitate tanquam factus ab excommunicato, ex quo Abbas inhabilitatur ad exercenda munera Ecclesiastica, quia hoc debet conclusentissimè probari. Examinatores in concursu Parochialis debent eligi in Synodo, & de illorum iuramento præstando. Parochialitas Ecclesiæ ex quibus probetur.

Index

BONONIEN. DE MANZOLIS,

Veneris 13. Martij 1626.

ARGVMENTVM DCXIX.

Recognitio Apocæ priuatæ qualiter fit facien-
da GERVNDEN. DISMEMBRATIONIS.

Veneris 20. Martij 1626.

ARGVMENTVM DCXXI.

Applicatio est species dismembrationis. & pro-
pterea dum ista sumi non fuit sortita effectum
reuocatur à Regula 13. de qua latissimè tracta-
tur:

NEPESINA HAEREDITATIS.

Veneris 27. Martij 1626.

ARGVMENTVM DCXXIII.

Reuocatio Testamenti non condito alio Testa-
mento an, & quando teneat.

CAMERINEN. FIDEICOMMISSI.

Luna 10. Martij 1626.

ARGVMENTVM DCXXIV.

Identitas bonorum ex quibus probetur, & plu-
res recesserunt modi probandi identitatem.

TAVRINEN. CANONICATVS.

Veneris 24. Aprilis 1626.

ARGVMENTVM DCXXVI.

Gratia si non est iustificata, non potest executioni
demandari. Familiaritas ad effectum refer-
uationis quomodo sit probanda.

ANAGNINA IVRISPATRONATVS;

Veneris 22. Maij 1626.

ARGVMENTVM DCXXXII.

Possessio instrumentalis aliq non possidente, est
manutentibilis.

ROMANA PECVNARIA.

Veneris 22. Maij 1626.

ARGVMENTVM DCXXXIII.

Apoca obligatione camerali vallata habet exe-
cutionem paratam.

ROMANA COMPENSATIONIS.

Luna 25. Maij 1626.

ARGVMENTVM DCXXXIV.

Compensatio an, & quando possit allegari.

ROMANA OFFICII:

Mercurij 19. Iunij 1626.

ARGVMENTVM DCXXXVII.

Officium substituit an, & quando expiret morte
Officialis.

ROMANA CENSVS VITALITII.

Luna 20. Iunij 1626.

ARGVMENTVM DCXL.

Census quando imponitur super re alienatæ pro-
hibita, tunc est locus repetitioni sortis princi-
palis.

EVLGINATEN. BONORVM.

Luna 22. Iunij 1626.

ARGVMENTVM DCXLI.

Sententia quando est nulla, vel notoriè iniusta,
vel continet mixturam, tunc non intrat Agri-
diana.

ROMANA PALATII.

Vener. 26. Iunij 1626.

ARGVMENTVM DCXLIV.

An, & quando sit locus præsumptæ solutioni
per statutum Urbis in cap. 158. & 159. inducæ.

PERVSINA FIDEICOMMISSI DE GRATIANIS.

Mercurij 1. Iulij 1626.

ARGVMENTVM DCLXLVII.

Identitas bonorum quomodo probetur.

**Sequuntur Argumenta Voto-
rum, quæ addita fuerunt
in fine harum decisionum.**

LVCEN. PRÆTENSIS CRIMINIS LAESAE MAIESTATIS DE PODIIS.

ARGVMENTVM I.

Occidens Vexilliferum, seu caput Reipublicæ
an, & quando incurrat crimen læsæ Maiestatis
& Perduellionis adeo, vt tam ipse, quam eius
filij incurrant poenas inflictas committentibus
talìa delicta, & hac occasione quam plurima
de materia etiam super interpretatione Statuti
Lucani. Quid obtenta gratia reintegrationis,
& remissionis. Cætera de substantia transactio-
nis ob lationem.

ROMANA RESTITVTIONIS IN INTEGRVM.

Sab. 25. Octobris 1625.

ARGVMENTVM II.

Fructus recompensatiui an possint conuerti in
ven-

Argumentorum.

venditione rerum Apothecariorum, & de eorundem taxatione.

ROMANA ATTENTATORVM. ARGVMENTVM III.

Referipta Signaturæ an, & quando causet attentatam, retrahantur ad effectum reuocandi executionem prius factam, vel faciendam, & quando sint intelligenda, ubi materia latè distinguitur, & exornatur.

ROMANA HÆREDITATIS. ARGVMENTVM IV.

Reuerenda Fabrica Sancti Petri accipit legata in certis personis relicta, & de eius facultatibus. Legata relicta cum facultate alicui distribuendi, & nominandi in causas secreto significatas quando intelligantur in causas pias, & de modo procedendi. Legata an restringantur ad bona de tempore testamenti, vel de tempore obitus existentia.

ROMANA PRÆTENSÆ DESERTIONIS. ARGVMENTVM V.

Desertio causæ, lapsus instantiæ, & fatalium, quando inducantur, vel excusentur & possint prorogari ad intellectum Statuti Agriculturæ *sep. 54.*

ROMANA DECENDII. ARGVMENTVM VI.

Quando incipiat currere Decendium ad appellandum, an à die sententiæ, vel scientiæ ad effectum attentatorum.

ROMANA: ARGVMENTVM VII.

An hæredes non confectio Inuentatio teneantur creditoribus hæreditariis insolidum.

ROMANA PRÆCEDENTIÆ.

ARGVMENTVM VIII.

Referendariorum Signaturæ præcedentiam deberi à Generalibus Regularium latè, & luculenter probatur.

ROMANA ASSOCIATIONIS.

ARGVMENTVM IX.

Fructus in iudicio vtilis Saluiani, vel associacionis à tertio Possessore restituendos esse non à die motæ litis, sed obtentæ per actorem actualis immisionis quando iudicium intentatur principaliter pro consequendis dumtaxat fructibus rei, & non ipsamet re.

ROMANA SVCCESIONIS.

Die 25. Septembris. 1675.

ARGVMENTVM X.

Arrogatus an succedat transuetudinibus, & de requisitis necessariis ad arrogationem ad singularem explicationem textus in *l. cum in adoptiis C. de Adoption.* Breue ex quibus iustificetur, vel restringatur. Bulla B. Pij V. de illegitim. quando intret

ROMANA MERCIVM.

ARGVMENTVM XI.

Plenè, & luculenter discutitur, an ars ad certos artifices spectans sub artificibus alterius artis possit exerceri, quæue adimpleri debeant ad illam exercendam, & an opificum Collegia, & vniuersitates artium possint condere statuta circa res eorum artem concernentes, & ista seruari debeant, & quomodo.

DECISIONES

SACROTAE ROMANAE

Coram R. P. D.

IOANNE BAPTISTA REMBOLDO.

Opera, & Studio.

IOSEPHI DOMITII I. V. D.

CALAGVRITANA BENEFICII

De Cuacu

Luna 10. Martij 1614.

DECISIO I.

Impressa in Recent. decis. 572. par. 1.

ARIMINEN FIDEICOMISSI

Veneris 12. Aprilis 1614.

ARGVMENTVM.

Admissio Filiorum ad portionem transmissam,
à Matre in substitutione fideicommissaria, an in-
ducatur per coniecturas, & quæ requirantur.

S Y M M A R I V M.

1 Filiorum admissio ad portionem substitutionis Fidei-
commissaria ex persona Matris transmissam inducitur
etiam ex Coniecturis, quæ sufficiunt.

Mens tacita Testatoris ex Coniecturis colligi potest
num. 1.

Voluntas Testatoris ante omnia in Testamento inspic-
debet, num. 1.

2 Mens Testatoris non attenditur, ubi verba deficiunt,
quando agitur, ut aliquid novi inducatur, secus ve-

ro quando agitur, ut id quod expressè dispositum est
ad successores transmittatur.

3 Voluntas procedens facilius declaratur, quam de no-
uo aliquid inducatur.

4 Coniectura ad aliquid declarandum debent esse neces-
saria, aut multum probabiles.

5 Voluntas Testatoris transmittendi ad aliquos fidei-
commissum colligitur ex illorum positione in conditio-
ne in pluribus gradibus substitutionum.

6 Testator si voluit, quod de persona minus dilecta fi-
deicommissum transmitteretur, eo magis censetur vo-
luisse de magis dilecta.

7 Substitutio dicitur transmissibilis, si Testator voluit
ultimo loco vocatum anteponi suis descenditibus.

8 Substitutio dicitur transmissibilis de sui natura, si ab
initio suis coniuncta cum lure accrescendi.

DECISIO. II.

Omni vtraque parte informan-
te perstitit in decis. die
26. May 1612. coram Reueren-
dissimo Bononiensi, qua est 330. p. 2.
in recent. & 551. in eius impres-
sis, Filios scilicet Violantis
admitti debere ad portionem,

quæ Liviz contigit in hereditate Sebastiani
per substitutionem fideicommissariam ex perso-
na Matris lure transmissis.

1 Considerarunt enim ad hunc effectum non
requiri verba, sed sufficere coniecturas, ex qui-

A bus

bus tacita Testatoris voluntas, quæ in primis in ultimis dispositionibus spectari debet, colligi possit iuxta tradit, per *Bald. in l. unic. numer. 10. C. de his qui ant. aper. tab. Soc. in l. heredes inter §. cum ita col. 4. num. 10. surax quæ conclus. ff. ad Trebell. Ruin. conf. 28. num. 5. vers. non obstant allegata vol. 2. cum pluribus relatis, per *Gabr. de hered. instit. conclus. 2. num. 15. & bo. me. Card. Mantica de conic. vlt. volunt. lib. 11. tit. 20. sub num. 8. vers. quin etiam.**

Nam quod mens Testatoris non attendatur, ubi verba deficiunt, locum habet quando agitur, ut aliquid noui inducatur, non autem quando agitur, ut id, quod expresse dispositum est, ad successores transmittatur, tunc enim omnisu censetur casu omnisu, ut inquit *Bald. in d. l. unic. num. 10.*

Et facilius præcedens voluntas declaratur, quam de nouo inducatur *Libredes palam §. sed & si. notam ff. de testam. Ruin. conf. 156. numer. 6. vol. 2.*

Et licet coniecturæ debeant esse necessariæ, aut multum probabiles, ut ex mente *Soc. & Rip. in d. l. heredes §. cum ita num. 34. ff. ad Trebell. tradit *Gabr. conf. 121. num. 29. lib. 1. Soc. l. un. conf. 118. num. 13. lib. 1. Nihilominus non dubitant Domini adesse in proposito casu tales, quæ quarens singule non sufficerent, si quid tamen iunctæ operantur fideicommissi conditionalis transmissionem.**

Inter omnes autem coniecturæ latè deductas, per *Rimin. l. un. in conf. 476. in hac met causa facta, & coram Ruerend. Bononiensi d. 26. Martij approbato, placuerunt Dominis, quod filij Violantis fuerunt in pluribus gradibus substitutionum, ad quos digressus fuit Testator, positi in conditione, ex hoc enim colligitur affectio testatoris erga illos, & voluntas transmittendi fideicommissu *l. Lucius la 2. in fin. ff. de hered. instit. Et hanc coniecturam possitiam, & validissimam, censuit *Cephal. conf. 16. numer. 42. lib. 1. quæ sequuntur plures relati, per *Gabr. dist. tit. de hered. instit. concl. 2. num. 35. & bo. mem. Card. Mantica de conic. vlt. volunt. tit. 20. num. 15. lib. 11.****

Præterea visa fuit etiam vgeritissima coniectura, quod Testator facta substitutione reciproci inter Violantem, & Liuiam, eisdem, si sine filio decesseret, substituit non solum Antonium Sabbatinum, sed etiam heredes, etiam in casu, quo Antonius non superuixisset: Unde si Testator voluit, quod de persona Antonij ultimo loco vocati, & consequenter minus dilecti, substitutio fideicommissi conditionalis transiit intercedat ad heredes, multo magis dicendum est, idem voluisse in persona Violantis, & Liuiæ, quæ fuerunt magis dilectæ, & prius vocatæ, *Ruin. conf. 156. num. 5. vers. atque ex alia coniectura lib. 2. Curt. l. un. conf. 16. num. 7. qui dicit, hanc coniecturam esse fortissimam, Crummet. conf. 62. num. 10. cum ibi relatis.*

Hic accedunt etiam aliæ coniecturæ, quod scilicet Antonius ultimo loco vocatus anteponeretur descendens ab ipso Testatore, magis dilectis, & quod ab initio fuit coniuncta substitutio cum iure accrescendi, unde de sui naturâ dicitur transmissibilis, *Jafon. conf. 154.*

col. pen. num. 13. vers. 4. princip. lib. 4. Cephal. conf. 16. num. 45. & conf. 28. 1. nu. 26. Crummet. conf. 649. num. 3. qui testatur, hanc coniecturam esse frequentius receptam.

Et ex his, & alijs latè in alia diff. deductis censuerunt Domini, Instantiam extra Rotam latam esse infirmendam, &c.

CIVITATIS CASTELLÆ SEV,

Perusina Dotis.

Veneris 18. Aprilis 1614.

ARGVMENTVM:

Bona, quando Censeantur data in dotem æstimata, istaque æstimatio imponit emptionem, itaut Maritus, etiam soluto Matrimonio, faciat fructus suos, & quod Bonorum Emphiteoticorum alienatio substat inter Contrahentes, eiusque hæredes, tacitusque Domini directi Consensus in hoc substat.

S Y M M A R I V M.

- 1 Dominium est causa acquisitionis fructuum.
- 2 Maritus etiam soluto Matrimonio facit fructus sui bonorum, quæ illi fuerunt in dotem data per Peritos æstimanda, præcedente promissione certa quantitat, cum illorum dicatur effectus Dominus.
- 3 Amplia etiam si dictum fuisset, quod dicta bona stent pro fundo dotali.
- 4 Voluntas Contrahentium colligitur ex pactis in Instrumeto apposis.
- 5 Redemptio præsupponit emptionem, & consequenter Domini translationem.
- 6 Pactum de non alienando præsupponit Domini translationem.
- 7 Æstimatio facit emptionem in bonis dotalibus, quando Maritus promisit restituere dotem.
- 8 Clausula Ad habendum cum omni co, &c. importat Domini translationem pleno iure, & irrevocabiliter.
- 9 Bona recepta à Marito pro se, & suis importat Domini translationem.
- 10 Æstimatio bonorum dotalium quamvis non sit facta ante solutum Matrimonium, non resoluit contrahentis emptionem.
- 11 Pretij conventio de per se perficit Emptionem.
- 12 Amplia etiam si præij possit declarari per Emptionem factam secundum tempus constituta dotis.
- 13 Æstimatio etiam iuxta favore dotis importat verum Emptionem.
- 14 Æstimatio tunc censetur facta ad sciendum verum valorem, quando species venit ex pacto restituenda.
- 15 In dubio Æstimatio facit Emptionem.
- 16 Alienatio bonorum Emphiteoticorum est valide respectu Contrahentium.
- 17 Amplia, tot nec hæredes eorundem contrahentium possint similem alienationem impugnare.
- 18 Dominium transfertur etiam ex causa, quæ subest in spe.
- 19 Consensus tacitus Domini directi in alienatione bonorum Emphiteoticorum resoluit, quando ille ea æstimavit.

10 *Consensus tacitus Domini diuelli fufficit pro substituenda alienatione bonorum emptentiariorum.*

DECISIO III.

1 **C**um dominium sit causa acquisitionis fructuum l. qua ratione in princ. ff. de acquir. rer. dom. l. qui fecit in princ. & §. p. ff. de usufr. l. Iulianus §. si fructibus. ff. de ali. empt. & l. fructus C. de resoluto. luit, Dominum Tiberium, etiā post solum Matrimonium scilicet fructus suos bonorum Vernazanitez quo enim fuerunt ipsi dicta bona in dotem data per Peritos communiter eligendos estimanda, praecedente promissione certae quantitatis scutorum, scilicet, 4000. dicuntur eidem vendita, & consequenter dominium ipsorum bonorum in illum irrevocabiliter translatum. l. plerumque ff. de iur. dot. l. quotiens l. si inier. virum vbi gloss. C. eodem Nat. conf. 650. num. 3. lib. 4. Soc. sen. conf. 57. num. 8. lib. 1. cum alijs adductis per Conar. praef. 99. cap. 28. sub n. 1. vers. primi etenim, & hoc me Card. Manticae de tacit. & ambig. lib. 12. tit. 23. num. 5. etiam quod dictum fuisset, quod dicta bona stent per fundo dotali, vt alias resolutum fuit in Romana successiois, & alimentorum 9. Iunij 1606. coram bo. me. Letta.

Quod eo magis locum sibi vendicare videtur inspecta contrahentium voluntate, quae ex patet, & clausulis in iustamento assignationis dotis appositis, satis clarè colligitur, & in qualibet dispositione in primis attendi debet l. fin. C. qua res pig. oblig. poss.

Primo etenim fuerunt dicta bona consignata D. Tiberio cuius pacto redimendi infra sex annos, redemptio verò praesupponit emptionem, & consequenter dominij translationem. Bero. conf. 63. numer. 1. 2. lib. 3. Rolan. conf. 54. numer. 16. lib. 4.

6 Item fuit adiectum pactum de non alienando, nisi prius requisito D. Iulio ad effectum praerogationis, quod pariter praesupponit translationem dominij Paris. conf. 71. num. 3. lib. 2. Bero. conf. 44. num. 10. lib. 2.

Praeterea D. Tiberius promisit restituere dotem, quae cum in 4000. consistat, ex quo illa fuerunt promissa, utiq; dicendum erit, bona, quae alias restitui debebant, fuisse in solutum data.

7 Bald. in l. quatuor num. 8. C. de iur. dot. Soc. scv. d. conf. 57. num. 8. vers. quam dotem lib. 7. Nat. conf. 650. num. 5. lib. 4. Rolan. conf. 92. num. 15. vers. sed verba instrumenti lib. 2. Sord. conf. 225. num. 4.

His accedit clausula ad habendum cum omni eo & c. quae importat translationem dominij pleno iure, & irrevocabiliter Bero. d. conf. 63. num. 11. & sequen. lib. 4.

9 Et quod bona fuerunt data D. Tiberio, & suis, & c. Rolan. d. conf. 92. num. 16. lib. 2. Corn. conf. 172. sub num. 2. vers. tamen his non obstantibus lib. 2.

Non obstat, quod non fuit facta estimatio ante solum matrimonium, quia ex hoc contractus non fuit resolutus: estimatio enim videtur facta de tempore solutionis per legem 10 quae tunc erat certa, prout erat certa ipsa natura, vt post. Bald. Nouell. in l. estimata, ff. solut. matr. tradit Soc. sen. conf. 60. lib. 3. quem refert, & sequitur Cour. praef. quasi. d. cap. 28.

sub n. 1. vers. primum etenim, & nu. 7. vers. 7. & 10. 11 la conuenio pretii pertinet emptionem l. 2. ff. de contrahen. empt. l. vide C. de iur. & c. etiam si, pretium postea declaratur per estimationem factam 12 secundum tempus consistat dotis; huiusmodi enim declaratio nihil noui inducit, vt multis concludit Soc. d. conf. 50. lib. 1. & vt inquit. Conarr. praef. quasi. d. cap. 28. sub num. 7. vers. 13 sed huc sepe in fine. fauore dotis, implenda sunt, vt ex incerta estimatione rerum dotalium emptionem constituamus.

Non obstat, quod estimatio potuit fieri ad alium finem, videlicet, ad cognoscendum valorem bonorum, vt posset sciri residuum, quod esset supplendum; Quia ex coniecturis, & clausulis superius deductis manifestè apparet contrarium, & estimatio tunc dicitur facta ad effectum, vt sciatur valor rei, quando Species ex pacto venit restituenda, vt citat. in d. l. si igitur venditum, & ibi Salic. in princ. vers. quare, quomodo scitur C. de iur. dot. Soc. d. conf. 57. sub num. 4. vers. 4. casus est lib. 1. & in dubio estimatio facit emptionem. Gloss. in d. l. si inier. virum 15 vers. estimata C. de iur. dot. quam communiter receptam dicit Soc. d. conf. 57. sub num. 6. vers. 7. casus est Rolan. conf. 137. num. 13. lib. 1.

Non obstat, quod dicitur, partem illorum bonorum esse emphiteoticam, & propterea alienari non potuisse, neque in dotem saltem estimatam dari, quia ultra quod alienatio valida fuit respectu contrahentium, licet D. directus potuisset eam retrahere late, Corbol. d. 5. emptio. titul. de caus. primatib. alien. ampl. 31. num. 5. & seq. & Domini de Bufalinis vt heredes Patris non possunt dictam alienationem impugnare l. cum a minore C. de rei vindic. Paris. conf. 48. num. 3. lib. 1. Iussit D. Tiberio ad effectum, vt dicatur scilicet fructus suos, tradita sibi fuisse dicta bona cum expressa renunciatione vtilis dominij, ac clausula, & dicto D. Tiberio reformati petijt in forma communis & c. Nam, vt ex traditione transferatur dominium, non solum operatur causa habilis ad translationem dominij de praesenti, & quae re ipsa adest, sed 18 etiam causa, quae subest in spe, vt post. Bart. in l. sub conditione num. 9. ff. de solut. palat. probat Soc. sen. conf. 170. sub nu. 2. vers. & primo cum seqq. lib. 2. Vnde cum stante renunciatione praedicta, & consensu Dominorum de Bufalinis factè erat D. Tiberio obtinere reuocationem prioris inuestiturae ad sui fauorem, utique secuta traditione scit fructus suos, eoq; magis, quia licet usque huc non interuenerit consensus ex-

19 pressus Abbas videtur tamen adfuisse talem tacitus, ex quo ipsemet estimauit haec bona, & tacitus consensus fufficit pro sustentanda alienatione Gloss. in l. 1. in verb. permittit de prohibitione fend. alien. Clar. in §. feudum qu. 3. l. col. fin. vers. praeterea cum ibi alleg.

PERVSINA FIDEICOMISSI
De Alanis.

Luna 5. May. 1614.

DECISIO IV.

Impressa in Recens. decis. 590. par. 1.

A 2

ARGEN-

ARGENTINEN. COMMENDAE

Mercurij 14. Maij 1614.

DECISIO V.

Impressa in Recent decis. 601. par. 1. & post Scatium de Appellation. decis. 25.

ROMANA ADMINISTRATIONIS

Mercurij 21. Maij 1614.

ARGVMENTVM.

Administratio generalis Mercium ex quibus probata remaneat.

SYMMARIVM.

- 1 Administrator generalis Mercium non potest vti talij conveniri, nisi constet de illius obligatione administrandi, & probetur tali administrationi se immiscuisse.
- 2 Testi deponenti de facto proprio magis est credendum.
- 3 Administratio non probatur ex testibus unicit, & deponentibus de actibus illam necessario non inferentibus.
- 4 Partita dati, & accepti libri Apotheca probant administrationem illarum tantum Mercium, quae apparent descripta.
- 5 Administrator teneatur tantum de Mercibus, a se descriptis in libro ad eius manus peruentis.
- 6 Administrator non teneatur de non administratis, nisi probentur requisita, de quibus ibi.

DECISIO VI.

Domini dixerunt Caesareum, & Io: Baptista non potuisse conveniri, vti generalis administratores Mercium apothecae artis albae, de qua agitur, cum nec aliqua obligatione ad illas administrandas teneantur, nec ipsos de facto huiusmodi administrationi se immiscuisse probetur, sed immo ex testibus datis in summario dd. Caesarei, & Io: Baptista ponus constet, dd. merces administratas fuisse post mortem Vincentij ab alijs: Quorum quidem testium primus deponit de facto proprio, cui propterea magis credendum est Salic. in l. si quis Decurio in 4. opp. C. de fals. Soc. Inn. cons. 11. n. 33. vol. 2. Casus, de Grassi. decis. 2. in fin. de empt. & vendit.

Non obstat depositio testis pro Francisco induci, quia ultra quod est vicinus, non deponit de actibus, ex quibus necessario inferri potest administratio, Alciar. cons. 103. num. 1. & seq. tom. 3. lib. 3. dec. cons. 651. n. 1. & seq. Sard. decis. 267. n. 6. & in terminis administrationis Corn. cons. 255. num. 1. lib. 1.

Neque partita dati, & accepti in libris Apothecae manu dicti Io: Baptista descriptae probant Generalem administrationem omnium Mercium, sed illarum tantum, quae ex dictis partitis apparent ad ipsorum manus peruenisse

4 l. voluntaria C. de excusat. tut. si quae propterea de

illis, & non de alijs rationem reddere tenebantur, l. 2. & ibi Doct. C. de neg. gest. gloss. in l. si pupilli §. videamus in verbo verius ff. eodem Rou. cons. 413. num. 4. & cons. 426. num. 1. & fuit late dictum in Signina administrationis 18. Martij 1613. coram Reuerendissimo D. meo Damasceno.

Et maxime, quia non constat dictos Caesareum, & Io: Baptista habuisse unquam animum administrandi omnia, nec alia requisita concurrunt, ex quibus negotiorum gestor etiam de non administratis teneatur iuxta tradit. per gloss. in l. tutor in verbo. propria voluntas, & ibi Bart. num. 2. Paul. de Cast. num. 3. C. de neg. gest. & fuit dictum in allegata. Signina administrationis Coram Reuerendissimo D. meo Damasceno.

Ex quibus Domini sententias extra Rotam latas confirmandas censuerunt,

MONTIS FALISCI LEGATI

Veneris 6. Iunii 1614.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Legata praestari debent ab haerede pro rata dumtaxat, in qua est institutus.
- 2 Vxor transiens ad secunda vota amittit proprietatem Legati retinendo dumtaxat Vsumfructum.
- 3 Amplia, etiam si haereditas de Consensu primi Mariti, quando id fit intra annum luctus.

DECISIO VII.

Domini, omisso pro nunc nullitatibus, amplexi sunt caput Iniustitiae Sententiae extra Rotam late: dixerunt enim, Cleriam non potuisse condemnari ad solutionem integram summae scutorum mille ratione legati a q. Nicolao Camilla relicti, cum dicta Cleria non fuisset instituta sola haeres in testamento Nicolai, sed in simul cum Launina, altera eius sorore, & filia dicti Nicolai, ac proinde non tenebatur praestare legatum Camillae, nisi pro rata suae portiones haereditariae, l. pro haereditaria C. de haeredit. aff. Lt. C. si cert. pet. cum ibi not.

Rursus Cleria fuit condemnata simpliciter ad soluendum scuta mille, ac si dicta summa spectaret pleno iure ad Camillam, & tamen condemnatio erat facienda pro viusu tantum, cum Camilla dominium, & proprietatem legati amiserit ob transitum ad secundas nuptias, ad tex. in l. femina & l. hac editali C. de secundis nupt.

Non obstat, quod Cleria successit in totum Nicolao per obitum Launinae, cui fuit substituta, & quod per consequens ad ipsam spectat onus soluendi integrum legatum, quia cum Camilla fuerit relicta haeres a Launina, non poterat contra Cleriam agere, nisi facta prius restitutione haereditatis, & legatum scutorum mille erat ante omnia de tota haereditate detrahendum.

Non

Non obstat, quod Camilla non amisit proprietatem seu totum mille per transitum ad secundas nuptias, ex quo nupsit de consensu Nicolai priui Mariti, quia vltra quod, vt vni ex Dominis visum fuit, & consensus huiusmodi nihil operatur, ex quo Camilla infra annum, latus ad secundas nuptias conuolauit ad not. per Bold. in l. 1. in pri. lect. num. 15. vers. sed pone C. de secundis nupt. cum alijs cumulatis per Gabr. coneluf. 1. num. 3. 2. de secundis nupt. dixerunt, consensum esse restrictum ad vsum fructum tantum, & similiter putarunt, non obstat consensum Lauinix, quia consensus Lauinix non potuit praeiudicare Clericis.

Et ex his censuerunt, Sententiam extra Romanam ad fauorem Camillae latam esse infirmam.

ROMANA DE CINCIIS

Veneris 13. Iunij 1614.

DECISIO. VIII.

Impressa in Recent. decif. 622. par. 1. & post Farinacc. Consil. Criminal. 137. num. 47. lib. 2. & post Scaccia de Appellation. decif. 20.

ASSISIEN. PECUNIARIA

Luna 16. Iunij 1614.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SUMMARIVM.

- 1 Remissoria petita ad probandum id, ex quo quis non succubuit, tanquam irreducens est deneganda.
- 2 Amplius si sit petita in vltimis instantijs ad differendam causa expeditionem, quia tunc dicitur calumniosa.

DECISIO IX.

Quæsi, An sententia Rotales essent confirmanda, vel infirmanda, & quia Informantes pro heredibus Pomponij Ancelloti non habuerunt, quæ contra iustitiam, & validitatem dd. sententiarum apponerent, sed petierunt, sibi concedi Remissoriam ad probandam existentiam solij, in quo prætendebant consistere de ipsorum credito, Ideo Domini dixerunt sententias esse confirmandas, & mandarunt particulariter videri. An dicta remissoria sit concedenda. Quo dubio per me 27. Iunij presentis anni proposito negatiue respondit, & moti sunt, tunc quia Pomponius non succubuit ex solo defectu non exhibitionis solij, sed ex alijs iuribus, & probationibus plenè deductis sub die 10. Iunij anni præteriti Coram Reuerend. meo Manzanedo, ex quibus manifestè apparet, & irrelevantia Remissoria, quæ propterea merito venit deneganda l. ad probationem C. de probat. Ol.

Remboldo

drad. conf. 316. num. 1. Caputaquen decif. 66. & 68. par. 3. cum similibus.

Tum quia ex discussione processuum, quæ tam in ciuili, quam in criminali causa fabricari sunt, satis, superque constat de calumnia dd. rerum, & quod malitiose petitur hæc remissoria ad differendam resolutionem causæ, præsertim scum petito fiat in vltimis audientijs, & nihil releuans contra decisiones Reuer. P. D. mei Manzanedi deducatur. Felin. in c. de cetero num. 12. de re Iudic. Rom. con. 273. num. 3. Cassad. decif. 3. de dilat.

NVLLIVS, SEV' GIENNEN. BENEFICIOR

Vener. 20. Iunij 1614.

DECISIO. X.

Impressa in Recent. decif. 633. par. 1.

PERVSINA FIDEICOMISSI DE ALÆANIS.

Ven. 27. Iunij 1614.

DECISIO XL

Impressa in Recent. decif. 651. par. 1.

PAMPILONEN BENEFICII

De Aricaleta.

Veneris 4. Iulij 1614.

DECISIO XII.

Impressa in Recent. decif. 658. par. 1.

MACERATEN. PECUNIARIA

Ven. 4. Iulij 1614.

DECISIO XIII.

Impressa in Recent. decif. 659. par. 1.

TIBVRTINA IVRIS MOLENDI.

Veneris 4. Iulij 1614.

DECISIO XIV.

Impressa in Recent. decif. 616. par. 3.

IPPOREGIEN BENEFITII,

Veneris 14. Novembris 1614.

ARGUMENTVM,

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Beneficium esse collatum probatur ex confessione Prouisi emanata in litteris sua prouisionis. Amplia, si littera fuerint per ipsum producta num. 2.
- 2 Confessio contra consistentem plene probat. num. 1.
- 3 Negativa non Publicationis est plene, & concludenter probanda per eum, cuius Intentionis est fundamentum.
- 4 Amplia vt num. 4. Clausula: Si Preces veritati nitantur in quolibet gratia subintelligitur, numer. 4.

DECISIO XV.

Vltimum fuit Dominis, satis liquere de Iustitia sententiarum Rotarum ex decisionibus in hac causa factis, tam Coram bo. me: Penia, quam coram R. P. D. meo Pirouano, & propterea lura merito esse confirmandas, eoque magis, quia ad probandam existentiam beneficij collati, de quo agitur conuenit vltra deducta in decis. R. P. D. mei Pirouani, propria confessio ꝑ D. Caroli facta in litteris suæ nouæ prouisionis, quæ contra ipsum plene probat vulgata l. cum precum C. de liber. ca. & præsertim cum dd. litteras ipsemet in hoc luditio produxerit ꝑ e. cum olim de censibus l. publica §. fin. ff. de positi. cum olim latè congestis per Sord. conf. 5. num. 37. & conf. 28. num. 47.

Quod verò bona in sententia bo. me: Penia specinata ad Ecclesiam sancti Martini spectent, & Turino tanquàm dictæ Ecclesiæ Rectori remedium reintegrationis ad illa competat, fuit iam pluribus rationibus, in duabus decisionibus bo. me: Penia deductis firmatum, quæ Dominis placuerunt.

- Non obstat, quod in dicta noua prouisione obtenta per D. Carolum, dicitur vacare Ecclesiam ob non factam publicationem per Turinum, quia hæc negatiua non probatur, prout probari deberet, ꝑ cum sit fundamentum intentionis D. Caroli, l. in illa l. 1. vbi Bors. num. 5. ff. de verb. obligat. Pui. decis. 390. num. 2. lib. 2. maxime quia Papa motus fuit ad concedendam D. Carolo dictam nouam prouisionem ob defectum non publicationis, & in quolibet gratia subintelligitur clausula si preces veritati nitantur cap. 2. de rescript. & fultidum in his terminis sepius.

ARIMINEN. FIDEICOMISSI

Veneris 14. Novembris. 1614.

DECISIO XVI.

Impressa post Censuram de Censibus decis. 469. ubi sub Titulo. Auenionen.

ROMANA DE CINCIIS

Luna 17. Novembris. 1614.

ARGUMENTVM.

Clausula Cum Annexis, & Connexis, apposta in Commissione Appellationis non comprehendit causam specialiter commissam, licet aliquo modo sit connexa cum prima.

SYMMARIVM.

- 1 Pena confiscationis, seu ablationis dicitur connexa pena corporali, quando utraque procedit ex crimine Parricidij.
- 2 Camera, & illius Officiales nullam habent interesse in panis corporalibus.
- 3 Index Appellationis potest super vno articulo pronuntiare vbi quis omisit.
- 4 Index reuocando sententiam in vno capite censetur illam in reliquis approbare.
- 5 Clausula cum annexis, & connexis, apposta in commissione Appellationis non comprehendit causam ante specialiter commissam.
- 6 Commissio non potest comprehendere causam diuersam, quando illius verba cumulationem causarum excludunt.
- 7 Causarum connexio tunc potest induci, quando à principio non fuissent diuisæ.
- 8 Index plurium causarum per diuersas commissioes commissarum potest ferre plures sententias, & absolueri in vna non potest dici in alia condemnari.
- 9 Dilectio taxativa Tantum in sententia posita, ad quid referenda.

DECISIO XVII.

- Cum filiis, & heredibus 9. Iacobi de Cincijs decisioni in hac causa sub die 13. Iunij præteriti factæ non acquiescentibus placuisset iterum illos audire, præteritam decisionem potissimum in eo impugnauerunt, quod secundum commissio appellacionis à pena corporali continet vtramque penam in Sententia Vlixis Bernardo impostam, confiscationis scilicet, seu ablationis bonorum, & corporis afflictionem, non autem penam corporalem; Idque tam ex verbis eiusdem commissiois, quam ex verisimili mente Papæ suæ deducebant: Et ex verbis quidem eo, quod causa appellatio à pena corporali commissam repetitur intinuit cum annexis, & connexis, & pena confiscationis, seu ablationis dicitur connexa penæ corporali, ꝑ cum vtrique ex eodem crimine Parricidij procedat ad trad. per Dicit. conf. 33. sub n.

2. *vers. 2. etiam respectu, & Moderni, de attent. part.*
 2. *cap. 12. limit. 2. num. 24. & seqq.* Verisimilem
 autem Papæ mentem satis colligi putabant ex
 eo præsertim, quod in eadem commissione
 Papa inter alia derogavit *quibuscumque facultatibus*
R. Camera Apostol. Thesaurarij, & Commissarij, & c.
 Quæ derogatio superflua fuisset, nisi voluisset
 in dicta commissione causam confiscationis
 comprehendere, cum in poenis corporalibus
 nec prædicta Camera ꝑ nec eius Officiales ali-
 quod interesse haberent. Atq; his addebant
 conclusionem *in alia decisione firmatam*, quod
 Iudex potest super vno articulo pronunciare
 3 ꝑ reliquis omisis, non procedere in causa ap-
 pellationis, in qua indistinctè verum est, quod
 4 Iudex renovando ꝑ sententiam in vno capite,
 censetur, illam in reliquis confirmare *ex Felin.*
in c. cum inter n. 13. Bux. n. 26. prope fin. vers. & hac
vera in cap. principali de re iudic.

Quibus tamen, & alijs minimè refraganti-
 bus Domini steterunt pro decisio ex eisdem
 fundamentis in dicta decisione deductis, ex
 quibus etiam ad obiecta facile responsum pa-
 rere credebant. Nam cum, vt ex serie facti
 in dicta decisione relati apparer, filii, & he-
 redes, Iacobi coniunctim cum Bernardo à
 pœna confiscationis suæ ablationis appellau-
 erint, causaq; dictæ appellationis Urbis Guber-
 natori specialiter commissâ fuerit, nõ potest clau-
 sula cum annexis, & connexis, & in alia com-
 missione omnino diuersa apposta, & à solo
 Bernardo per viam recursus à pœna corporali
 obtemperari, vt in ea comprehensa censetur
 prædicta causa appellationis à Bernardo in
 simul cum filiis Iacobi interpositæ, & specia-
 liter, vt dixi, multo ante commissâ ꝑ ad not.
 5 *per Imol. conf. 139. n. 7. & præsertim cum verba*
 6 *huius secundæ commissionis ꝑ in alia decisio-*
ne ponderata omnem prius cumulationem
dictæ causarum excludant, & argumenta
ab informantibus pro eadem connexitate de-
ducta aptè contra eisdem retorqueri possint.
 Nam si utraq; causa vnica commissione com-
 prehensa fuisset, frustra verbis Gubernator An-
 teum in vim ambarum deputasset, & Bernar-
 dus in singulis actibus specificam ipsarum
 mentionem fecisset. Quæ verò in contrarium
 allegata sunt, locum fortassis habere possent
 7 quando causæ ab initio non fuissent ꝑ diuise,
 & tam à Principe, quam ab ipsis partibus pro
 separatis habite, vt not. *Egid. decis. 328. sub n.*
1. vers. maxime quia.

Neq; obstat, quod Papa derogando faculta-
 tibus Reuerendæ Cameræ videtur vttramq;e
 causam vnica commissione comprehen-
 dere voluisse, quia derogatio facta fuit ratione
 interesse consecutui, & secundarii, quod præ-
 dicta Camera in hac causa habere poterat si
 contigisset Bernardum à poenis corporalibus
 absolui, vt etiam in alia decisione dictum fuit,
 non autem quod Pontifex veller cognitionem
 istarum causarum indiuiduam reddere.

Ex quibus cessat etiam aliud obiectum su-
 per prædictum, quia eadem ratio, quæ mi-
 litat in prima instantia procedit etiam in se-
 cunda, quando Principi placuit per separatas
 commissiones capita sententiæ diuidere: Nam

sicuti stante diuersitate commissionum Iudex
 potuisset ferre plures sententias validas, ita
 etiam aboluendo Bernardum à pœna corpora-
 8 li, non ꝑ potest dici eundem quoad poenam
 confiscationis condemnasse ad trad. *per Bux.*
Abb. Imol. & alios per Felin. in d. cum inter numer. 6
vers. fallit 1. de re iudic.

Nec contrarium inferri potest ex natura ta-
 xatiuæ, Tantum, qua Iudex appellationis in-
 sententia visus fuit, tum quia referenda est ad
 pronunciationem Iudicis, non autem ad ab-
 solutionem, tum etiam quia stante dicta di-
 uersitate commissionum, taxatiua non potest
 esse tantæ efficacis, vt Iudex tacite super ap-
 9 pellatione in alia commissione comprehensa,
 ꝑ pronunciaffe censi possit.

Reliqua visa fuerunt Dominis vel iam in
 alia decisione sublata, vel extrâ punctum, &
 in disputatione dubij alicuius per Rotam re-
 seruati terminanda.

L V C A N A B E N E F I C I I

Mercur. 19. Nouembris 1614.

A R G V M E N T V M.

Is ex quibus dicitur introducta super Iurepa-
 tronatu, & hoc non probato, quando Be-
 neficium possit ab Ordinario conferri.

S Y M M A R I V M.

- 1 *Is dicitur introducta per oppositorem Procuratoris*
Fiscalis.
- 2 *Possessio capta lite pendente est nulla, & attentata,*
& sequestranda de stylo Rota num. 7.
- 3 *Attentata non competit contra Tertium.*
- 4 *Limita si habeat causam ab vno ex litigantibus.*
- 5 *Beneficium de Iurepatronatu eo non probato potest*
libere ab Ordinario conferri.
- 6 *Limita quando fuit iudicialiter actum, vel clarè com-*
petet de libertate Ecclesiæ.

D E C I S I O X V I I I.

Cum facta præsentatione à Patronis ad be-
 neficium, de quo agitur, Vicarius Episcopi
 Lucani madauerit, edicta affigi cum termi-
 no nouem dierum in forma, atq; hoc ter-
 mino pendente Prior fiscalis institutioni præ-
 1 sentatorum se opposuerit ꝑ tulerunt Domini
 absq; dubio, litem fuisse introductam ad trad.
per Gemin. in c. auaritia num. 7. vers. tertius de elect.
in 6. & fuit dictum in Parmen. benef. 20. Martij 1609
coram 60. me. Iusto, & consequenter collationem
 Episcopi Guglielmo factâ, & possessionem per
 2 eundem hac ꝑ lite pendente captam fuisse nul-
 lam, & attentatam c. 1. & 2. vt lit. pendens in 6.
Cassad. decis. 5. n. 1. super reg.

Non obstat, quod Guilielmus non fuerit in
 lite, & propterea contra ipsum vii Tertium,
 3 ꝑ non competit remedium attentatorum, quia
 satis est, quod habeat causam ab Episcopo col-
 ligante mediante persona Procuratoris fisco-
 lis *glos. in c. non solum in verb. reducendo de appell. in*
6. Franch.

4 6. *Franch. in r. bona sub n. 10. in fin. eodem titulo Affili. decis. 354. n. 20. & seq. Modern. de attens. part. 1. cap. 3. n. 16.*

Nec facit, quod tunc demum dicatur collatio, & possessio inde secuta attentata, quando sunt factæ probationes super Iurepatronatu, secus vero quando probationes non præcedunt; tunc enim Ordinarius potest libere conferre per ea, quæ trad. *Lember. de Iurepatr. lib. 2. p. 2. quæst. 1. principali art. 9. n. 7. vers. 3. est casus, & fuit dictum in Paduana Iurepatronatus 24. Maij 1602. coram Reuerendiss. Atrebatens. quia allegata procedunt, & quando non fuit iudicialiter actum, vel clarè constat de libertate Ecclesiæ quod in præsentî casu dici non potest, cum potius ex præsentationibus, & alijs pro parte Francisci deductis contrarium appareat.*

Vnde Domini dixerunt possessionem dicti beneficii iuxta stylum Rotæ esse & sequestrandam *Cassid. decis. 3. num. 6. de restit. spoliat. Vers. all. decis. 57 in fin. par. 1. & decis. 157. part. 3. & fuit sapientissimè dictum.*

TROPICIEN. BENEFICII

Vener. 28. Nouembr. 1614.

ARGVMENTVM.

PATET EX SVMMARIO.

- 1 *Mantenentio non conceditur, nisi constet de possessione.*
- 2 *Fides extracta ab Originali, parte non citata, non facit fidem.*
- 3 *Notario attestanti de præterito non creditur.*
- 4 *Possessio capta per Procuratorem non attenditur, nisi constet de illius mandato.*

DECISIO XIX.

Domini censuerunt, Alexandrum vsque huc non docuisse legitimè de sua possessione beneficii, de quo agitur, ad effectum obtinendi & mandatum de manutenendo; Nam fides Notarii data de possessione capta sub die 20. Decembris 1613. non facit & fidem cum sit copia ab alia scriptura, quæ originalis dicitur, extra acta parte non citata, & contineat & attestacionem de præterito, quo casu Notario non creditur ad not. per Abb. Innoc. & alios in c. quoniam contra de probat. Præterea non datur etiam mandatum Alexandri in personam Scipionis, qui dicitur nomine dicti Alexandri possessionem beneficii apprehendisse, prout & tritum est, requiri ad hunc effectum.

Nota hanc decisionem fuisse reuocam exhibito Instrumento possessionis infra decis. 27.

TAVRINEN PENSIONIS

Luna 1. Decembris 1614.

ARGVMENTVM.

Privilegium Conclauistarum transferendi Pensiones referuatas comprehendit Pensiones referuatas tempore Concessionis Privilegij, & alias quascumque referuatas de tempore translationis.

SVMMARIVM.

- 1 *Conclauistarum Privilegium transferendi omnes Pensiones, referuatas tempore translationis comprehendit.*
- 2 *Qualitas determinans tempus, à quo dispositio sumis effectum, sufficit quod concurrat tempore ipsius effectus.*
- 3 *Dispositio, quæ habet tractum ad futurum tempus ad illud trahitur, quamvis facta sub verbo temporis presentis.*
- 4 *Verba quascumque Pensiones, & verba Quorumcumque Beneficiorum comprehendunt Pensiones, & Beneficia tam presentia, quam futura.*
- 5 *Verbum præteritum quando importet futurum, & num. 6.*
- 6 *Tempus Data regulariter attenditur.*
- 8 *Limita, quando dispositio habet tractum successum, & pendet à voluntate disponentis.*
- 9 *Privilegium conceptum verbis de præsentî trahitur ad futura, quando constat de mente concedentis.*
- 10 *Gratia concessa motu proprio dicitur fauorabilis, & late interpretanda.*
- 11 *Gratia Tertio præiudicialis est strictè interpretanda, secus si agatur de solo præiudicio concedentis. Declara vt num. 14.*
- 12 *Præiudicium nemini inferitur in ijs, in quibus nemini est ius questum.*
- 13 *Pontifex est absolutus Dominus fruuum omnium Beneficiorum.*
- 15 *Privilegium immunitatis à Collectis, & oneribus ad bona post privilegium quæsta extendi debet.*

DECISIO XX.

Pendente questione inter Reuerendiss. Vmbriaticen. Episcopum, & D. Vincentium Gallum super validitate translationis pensionis olim ad fauorem Rudolphij Galli super fructibus Præceptoris Sancti Antonij de Cherio referuata, dubium oriebatur, An privilegium Sixti Quanti Conclauitis concessum, transferendi quascumque pensiones ipsis referuatas, comprehenderet tantummodo pensiones tempore datæ dicti privilegij referuatas, vel etiam in futurum reseruandas; quo per me in Rota propositum, visum fuit Dominis, dictum privilegium comprehendere quascumque pensiones tempore translationis referuatas, & moti & sunt ex eo præcipuè, quod verbum referuatas in dicto privilegio appositum regulatur à verbis cessare, & extinguere, &c. quæ cum respiciant tempus futurum, qualitas illi adiecta intelligi

intelligi debet secundum tempus illorum verborum, ut scilicet, satis sit pensiones esse reteruatas tempore, quo facienda est cassatio l. in delictis §. si extraneus ff. de mal. Lex facta, & ibi D. D. ff. de vniq. & pupill. Alex. conf. 5. n. 3. vol. 7. Rot. conf. 39. n. 1. 2. lib. 4. latē furd. conf. 333. num. 21. lib. 3. & fuit in his terminis resolutum in vna Romana per personis 21. Iunij 1613. coram Reu. D. meo Boratio.

Et facit, quod qualitas determinans verbum, per quod significatur tempus, à quo dispositio sunt effectum, non requiritur tempore 2. ff. de dispositionibus, sed tempore effectus ad l. si coquis ff. de reb. dub. & l. interuent ff. de legat. praelat. & vtriusq. Bart. in d. l. ex facto num. 1. ff. de vniq. & pupill.

Et quod dispositio, quæ habet tractum ad futurum tempus, etiam si facta sit sub verbo 3. præsenti temporis, nihilominus ꝑ extenditur ad futurum l. alia scriptura, & ibi Bart. in 2. oppos. de leg. 1. Rip. in l. centurio nu. 154. ff. de vniq. & pupill. Rolan. conf. 39. n. 55. lib. 4.

Quæ omnia eo magis locum sibi in proposito vindicare videbantur, quia satis apparet, hanc velle mentem Pontificis, tum quia vltus est verbis inuestigabilibus, ibi scilicet, quascumq. pensiones, & ibi quorūcumque beneficiorum, quæ 4. ꝑ sunt apta includere pensiones, & beneficia tam præsentiā, quam futura l. gregi ff. de leg. 1. Bart. in l. si ita n. 4. ff. de aur. & arg. leg. in l. si n. §. qui in diuisa n. 1. ff. de leg. 2. Pat. decif. 215. num. 2. & decif. 222. lib. 1. tum quia facultatem dedit Conclauis assignandi pensiones alijs eisdem modo, & forma, quibus ipsi reseruatz fuerint; Ex quo clarè colligitur, non solum intellexisse de pensionibus tempore data reseruatis, sed etiam in futurum reseruandas; nam ꝑ præteritum illud subiunctiui temporis respicit ꝑ etiam futurum l. si ita quis §. si ea ff. de verb. oblig. Bart. in l. 1. g. 7. sub num. 11. vers. in contrarium videtur ff. de iur. codicill. cum aliq. per bo. me. Card. Mantie. de consuet. tit. vol. lib. 3. tit. 17. n. 9. vers. quoniam illud verbum.

Atque his accedit, quod Pontifex mandauit, ut quicunque locorum Ordinarii, vel personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ possent quascunque pensiones reseruatas transferre, vnde sicuti illud participium, constitutæ, refertur etiam ad personas post dictam concessionem constituendas, & sufficit, quod fuerint tempore translationis in dignitate Ecclesiastica constitutæ, ita & pariter videtur dicendum de participio reseruatas, ut scilicet, 6. ratione adiuncti futurum ꝑ importet ad nos. in l. si. ff. ad trebell. & in l. fundum instructum ff. de fund. instruct.

Ex quibus cessare videntur in contrarium adducta: Nam quod regulariter tempus datæ attendatur iuxta tex. in c. cum te de rescriptis. & in Clem. si. eodem tit. locum non habet quando dispositio habet tractum successuum, & pensiones à mera voluntate disponentis ꝑ Bart. in l. si ita n. 3. ff. de aur. & arg. leg. & quando constat 9. de mente concedentis Præuilegium tunc tenim verba etiam præsenti temporis trahuntur ad futurum Rip. d. l. ex facto n. 33. vers. 4. intellige ff. de vniq. & pupill. Soc. l. un. conf. 98. n. 26. lib. 1. & præ-

sertim quando gratia est facta motu proprio Principis, quia tunc dicitur fauorabilis, & latet ꝑ interpretanda l. si Andr. in c. cum in eundis col. 4. vers. & si præuilegium de elect. Felin. in c. causam que Pub. num. 7. vers. limita hac de rescriptis. Dec. conf. 341. e. 5. Rota decif. 240. n. 14. par. 1. diuers.

Neq. obstat, quod in præsenti agitur de materia odiosa, & præiudiciali Tertio, vnde videtur ꝑ strictè interpretanda, quicquid fit quādo agitur de præiudicio concedentis præuilegium l. si quando C. de inoff. testam. Pat. decif. 23. lib. 2. Rota diuers. decif. 240. num. 2. in fin. & seq. par. 1. quia, vltra quod non potest considerari aliquod præiudicium Tertij, propter quod magis ad pensiones reseruatas, quā in futurum reseruandas faciendā sit restrictio; cum immo quoad pensiones reseruandas nemini tunc fuerit ꝑ ius quæsitum, nec consequenter præiudicium illatum, nisi soli Pontifici, qui est absolute solutus Dominus fructuum ꝑ omnium beneficiorum e. 2. de praben. lib. 6. cum alijs cum. per Paris. conf. 5. n. 4. & seq. lib. 4.

Fuit etiam responsum, quod in materia, quantumuis odiosa, & alteri præiudiciali non excluditur lata interpretatio ex proprietate verborum, & verisimili mente concedentis 14. proueniens ad tex. in l. vbi Aret. in princ. ff. de testam. Cald. conf. 1. in princ. de consag. & affin. Nat. conf. 160. n. 18. lib. 1. & in terminis præuilegij immunitatis à collectis, & oneribus, quod scilicet, ad bona post concessionem quæsitā extendi debeat, tradit post alios Bart. conf. 59. n. 8. vol. 1. Paris. conf. 68. n. 10. vol. 1. Nat. d. conf. 160. n. 23. furd. conf. 262. n. 51. Pedemont. decif. 136. n. 1. vbi hanc opinionem vniorem, & crebriorem esse testatur.

Nona quod in margine M. S. habetur Rotam idem, quod in hac determinasse in Recent. decif. 733. num. 2. & 3. par. 2.

ROMANA NULLITATIS OBLIGATIONIS.

Luxa 15. Decembris 1614.

ARGVMENTVM.

Conditio appositā in sententia quomodo, & à quo verificanda. Versio in vtilitatem Pupilli probanda est ab allegante. Exceptio illiquida non impedit actionem liquidam.

SVM MARI VM.

1. Conditio appositā in sententia non implenda, semper potest opponi de illius non implemento.
2. Et debet præcisè adimpleri sine consistis in affirmatiua, sine in negatiua.
3. Et non sufficit probatio præsumpta, sed debet esse vera, & concludens. Declara ut num. 5.
4. Ablatio absoluta importat Conditionem.
5. Sententia promissa iuris est interpretari debet.
6. Conditio sententia verificanda est à stipulatore, vel ab eo qui passus est sententia conformari, & quare.
7. Conditio ex quibus dicitur verificata.

9 Versio

Verſa fructuum in vti litatem Pupilli debes probari à Creditoribus eam allegantibus.

10 *Exceptio turbida non poteſt impedire aſſionem liquidam.*

DECISIO XXI

Postquam pluribus iam elapsis annis per sententiam Reuerendiſſ. Bononienſis instrumentum venditionis bonorū, & lurium hæreditariſ q. D. Valerij Vrſini, nullum, & inualidum declaratum, & inſuper vſque de anno 1607. præuia liquidatione præciſi occasione dictæ venditionis per Illuſtriſſ. D. Cardinalem Cuſentinum, nec non D. Paulum Acemilium creditoribus dictiq. Valerij ſolui, ac detractis iuxta Calculum in actis exhibitum omnibus ex cauſa instrumenti venditionis dictæ hæreditariſ à D. Paulo Acemilio habitis, & receptis, dictam ſententiam executioni demandandam eſſe deciſum fuiſſet, ac denique pro eadem in executione coram me, vii in locum dicti Reuerendiſſ. Bononienſis. ſubrogato inſtaretur, dicti q. Valerij Creditores prætereſſe coeperūt, quod cum non ſimpliciter per dictam ſententiam ad reſtitutionem pretij condemnentur, ſed deductis prius, & compenſatis omnibus fructibus, & rebus à dicto D. Paulo Acemilio habitis, non poſſe ad executionem dictæ ſententię deueniri, niſi probaro per dictum D. Paulum Acemilium, omnia per ipſum habita, & recepta integrè fuiſſe deducta; Neque ad hunc effectum ſuffragari ſolium in actis exhibitum, cum ex illo poſſit quidem liquere perceptio affirmatiua fructuum, non autem negatiua; videlicet, quod nihil amplius per ipſum perceptum fuerit, cuius probatio ad iuſtificationem conditionis ſub verbis vniuerſalibus conceptæ neceſſario requiri videbatur.

Vnde dubitauit, An D. Paulus Acemilius deduxerit, & compenſauerit fructus, & alia ad præciſam formam ſententię: effectus autem dubij erat, vtrum præſuppoſito calculo per dictum D. Paulum Acemilium in actis exhibitum, ipſi incumbat onus probandi plus ad ipſius manus noui perueniſſe, vel potius Creditoribus contendentibus non fuiſſe omnia deducta, illud probare teneantur.

Et licet pro DD. Creditoribus multa allegarentur, & præſertim, quod quoeſcumq; aliqua ſententia lata eſt ſub conditione vel modo, & ſemper opponi poteſt de ipſa conditione, vel modo non impleto, & quod huiusmodi conditio debet præciſe adimpleri, ſive conſiſtat in affirmatiua, ſive negatiua, cum ſit fundamentum iurentionis agentis Bald. in l. 1. numer. 4. verſ. concludo ergo C. de iur. & ſali. ignor. Socin. l. un. conf. 67. n. 3. l. c. ſurd. conf. 136. n. 12. & ſeq. Negi. ad hunc effectum ſufficit probatio præſumptiua, ſed opus eſt vera, & concludente l. Lucius, & ibi Bart. ſſ. de condit. & demonſtr. Dec. in Rub. de probat. n. 155. Felin. in cſu. n. 33. de præſumpt. & fuit ſæpiſſimè dictum in terminis clauſulæ, parito Indicato, purgato ſpelio, & ſimilium, &c.

Nihilominus DD. contrariam ſententiam

amplexi ſunt: Nam dicebant, quod ſub verbis, deductis, & compenſatis in ſententia poſitis, quæ important & quidem conditionem l. d. reſtatore ſſ. de condit. & demonſtr. Rip. in Rub. ſſ. ſalut. matr. n. 10. non ſuit in conditionem deductum onus formalis liquidationis & ſed actum tantummodo, quod qualiter expediiri debeat, relinquitur iuris diſpoſitioni, cum hoc in ſententia non ſit expreſſum, & ſententia ſemper prout iuris eſt interpretari debeat Bald. in l. vlt. in fin. C. comm. diuid. Crauett. conf. 74. cum alijs per Menoth. conf. 110. n. 32. & ſeq.

De iure autem certum quidem eſt, quod onus huiusmodi incumbit ſpoliatori, vel qui paſſus eſt ſententias conformes, & vt propterea vel ratione delicti commiſſi, vel cauſa limitandæ luſiſditionis in commiſſionibus apponi conſuevit ſit clauſuras, parito Indicato, purgato ſpelio, & ſimiles. Verum in propoſito ceſſat omne odium à lege conſideratum, & verſamur in puris terminis obligationis deducendi, & compenſandi occasione dictæ venditionis, & hæreditariſ habita, & percepta, poſtquam detectum erit quid, & quantum fuerit perceptum, atque ideò facta deductio, & compenſatione iuxta calculum in actis exhibitum, ſuit abunde ſatiſfactum conditioni, & formæ præſcriptæ in ſententia, cum D. Paulus Acemilius ad plus non teneatur, ſed potius Creditoribus contendentibus plus fuiſſe ab ipſo perceptum illud probare debeant, ad not. per gloſ. & Doſſan l. cum de lege ſſ. de probat. l. aſ in l. ſi conſtante n. 121. & ſeq. ſſ. ſol. matr. & in l. cum ex cauſa ſſ. de re iudic. Rom. 22. in fin. Crauett. conf. 218. n. 3. verſ. & qui vult, & præſertim, quia agitur de ſententia, qua contractus ſuit declaratus in totum nullus, vti geſtus cum minore, cuius propterea executio retardari non poteſt ſub prætextu compenſationis fructuum, niſi inſimul etiam à Creditoribus probetur, dictos fructus fuiſſe verſos in vtilitatem pupilli, cum hoc ſit fundamentum intentionis ipſorum, vt not. Gloſ. Bart. & Salic. & alij in l. prædiorum C. de præd. Minor. Socin. conf. 115. n. 13. vol. 1.

Quæ autem pro parte Dominorum Creditorum in factò deducta fuerunt ad probandum, plus perueniſſe ad manus D. Pauli Acemilij, quàm in calculo deductum fuit, non viſa, ſunt Dominis ſuffragari & ad impediendum executionem liquidorum, ad l. qui ſolium ſſ. de leg. 2. & fuit in hac cauſa ſub die 20. Iunii 1607. Caram Reuerend. Bononię deciſum &c.

BONONIEN PECUNIARIA

Luna 15. Decembris 1614.

ARGUMENTVM

Promiſſio conſignandi ſcripturas intra certum tempus, quid importet, & quomodo ſit intelligenda, & alia, de quibus in ſummario.

S Y N N A R I Y M.

- 1 *Consignatio scripturarum fieri debet intra tempus promissum, alias promittens tenetur ad damna, & interesse ob non consignationem passa.*
Amplius ut nec excusetur ex deperditione scripturarum num. 14.
- 2 *Causa finibus dicitur illa, sine qua contrahens non contraxisset.*
- 3 *Transactio est adimplenda, vel prostandum interesse.*
- 4 *Promissio consignandi scripturas de iure intelligitur de effectiva traditione, & num. 6.*
- 5 *Fideiussor non tenetur solvere, nisi facta sibi per Creditorem iurium Cessione, & consignatione Apocae, & scripturarum obligationis Debitoris. Amplius ut num. 10.*
- 7 *Hypotheca non datur in bonis Debitoris vigore Partiarum libri Mercatorum.*
- 8 *Apocae, si fuerit consentium quod habeas vim publici Instrumenti concedis hypothecam in bonis Debitoris.*
- 9 *Obligatio omnium bonorum in Instrumentis semper apponi solet.*
- 11 *Salvianum competit Creditori contra Tertios possessores bonorum possessorum a Debitoris de tempore obligationis.*
- 12 *Prescriptio non incipit currere, nisi a die, quo Creditor potest agere.*
- 13 *Solutio praesumitur, quando Apocae reperitur penes Debitorem, secus quando reperitur penes Creditorem, vel est deperdita.*

DECISIO XXII.

Cum in quodam Instrumento transactionis inter Ioannem Baptistam Luchinum, & Scappios inita, praeter cetera debita, & credita, quae hinc inde compensata fuerunt, Luchinus compensasset quoque debitum Alberti Balzani lib. 3061. pro quo ipse fideiussisset, & Scappij quo magis indemnitati Luchini consulerent, non solum se veros, & legitimos creditores dicti Balzani esse, verum etiam omnes, & singulas scripturas necessarias, & opportunas pro ipsius relevatione infra Mensem proximum eidem consignare promississent; Orta fuit in partibus inter transigentes super huiusmodi scripturae non consignatione controuersia, & causa denique totam me introduca ex more in Rota propoſita, Domini censuerunt, Scappios teneri ad consignationem scripturarum a Luchino petitarum, siue ad damna, & ad interesse per Luchinum ob defectum ad scripturandi passa. Et potissimum fundamentum decisionis fuit, quod compensatio facta per Luchinum habet corresponsionem ipsorum de Scappijs edendi lura contra Balzani, illaque Luchino consignandi, quae obligatio dicitur pretium transactionis, & causa huiusmodi ipsius; cum alias Luchinus minime se contraurus fuisset lux. trad. per vos; nec Card. Mattie. de tacit. & ambig. conuens. lib. 3. tit. 12. num. 20. & per tot. Vnde merito tenentur Scappij vel illam adimplere & § pretium, & ibi glof. in verb. tradatur. Inſtit. de empt. & vend. l.

de empt. ff. de act. empt. vel saltem interesse praestare l. stipulationes non duntaxat §. Celsus, & ibi DD. ff. de verb. oblig. l. si quis ab alio ff. de re indic. & in terminis consignationis instrumenti, Rota Ioaneth. decr. 21. num. 2.

Non obstat, quod Scappij promiserunt scripturas consignare ad effectum, ut appareat, ipsos esse veros Creditores Balzani, cui promissioni satisfecerunt per exhibitionem librorum Gabelae poenes Luchinum existentium, non autem quod illis medianibus conveniri possit, vel idemmet Balzanus principalis debitor, vel alij fideiussores ipsius; Quia promissio intelligi debet facta de consignatione qualis de iure fieri debebat & ad l. cum de indebito versio. qui enim soluit, & ibi DD. ff. de probation. sicuti autem de iure non tenebatur Luchinus soluere Scappijs debitum Balzani, nisi facta sibi cessione iurum & l. fideiussoribus ff. de fideiuss. l. Stichum §. penult. ff. de solut. & consignatis scripturis, & Apocae obligationis Balzani, & Confideiussorū. Bald. in l. si uoxem vers. 2. nota ff. de heredit. vel est. vend. Alex. in l. si erudum num. 10. ff. de verb. oblig. ita, & eodem modo & intelligi debet facta promissio.

Nec dici potest, Luchinum frustra didicisse Apocae editionem petere, cum idem consequi possit mediante libro iam per Scappios edito, quod ex apocae praedicta edicere fuisset; tamen quia neque vigore dicti libri competere ipsi villa actio aduersus alios Confideiussores, neque minus hypotheca in bonis Balzani, vel aliorum Confideiussorum, prout vigore praedictae apocae competere & ex concessione expressa partium, quae voluerunt, apocam praedictam habere vim publici instrumenti, & consequenter continere obligationem omnium bonorum, & quae in instrumentis publicis semper apponi solet.

Minus quoque subsistit, quod huiusmodi actio, & hypotheca vana esset, ex quo Balzanus, & alij fideiussores dicuntur decocti; quia nihilominus Scappij tenebantur, lura etiam contra decoctos credere, atque scripturas, quibus Luchinus contra eos experiri posset, constituere & ad trad. per Bart. in l. si stipulatus §. si ex duobus num. 4. ff. de fideiuss. Castr. in l. 1. numer. 3. vers. item beneficium cessionis Alex. num. 7. Inf. n. 7. vers. 1. est beneficium C. de transact. Vltra quod ex deductis apparet, Balzanum aliquot annis post obligationem decoxisse, sicque Luchinum.

11 *Coita tertios possessores Salviano ageret posse.*
Quae de praescriptione ex Statuto Civitatis Bononiensis adducuntur, non visa sunt Domini posse applicari, tum quia praescriptio non incipit currere, nisi a die, quo creditor potest agere,
12 *& Luchinus autem neque ante solutionem, agere poterat, neque modo potest, cum non habeat apocam; tamen quia dicta praescriptio procedit, ubi apocae reperitur poenes debitorem, & pro eo induitur praesumptio solutionis, non autem quando reperitur poenes creditorem, vel fuit deperdita, & villate deducta fuit in Bononiensi praesentia 18. Iunij 1612. & 3. Martij 1614. Coram R. P. D. meo Io. arcedo.*
Nec pariter a consignatione dictae apocae excusari possunt Scappij, ex quo penes illos, ut

pretendant, non existat, quia licet illam alias in ludio prodixerint, eum tamen huiusmodi productio nullo modo prodest † Luchino, & originalis apocha fuerit postea eisdem Scappiis restituta, ut constat ex attestatione Notarii, filii impotent, quod facto ipsorum modò sit perdata.

VALENTINA BENEFICII

Veneris 19. Decembris 1614.

ARGUMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

1. *Præsentatio facta à vero Patrono semper est attendenda.*
2. *Insuspatronatus non potest donari Laico absque licentia Episcopi, & num. 3.*
4. *Insuspatronatus donatum Tibi, & vestris restringitur ad solos Descendentes.*
5. *Donatio facta alicui, & Descendentibus, illis non extantibus reuertitur ad donantem.*

DECISIO XXIII.

IN conuersu duarum præsentationum Iacobi, & Iosephi Domini dixerunt, præsentationem Iacobi attendendam esse vti factam à vero † Patrono beneficii, de quo agitur, non autem Iosephi, eum hæc sit facta à pignero Curatore iacensis hæreditatis Dominici, cui Ius præsentandi pro vna vice donatum fuit, & propterea nullatenus subsistere possit, tum quia, sicuti Insuspatronatus non potest donari Layco, absque consensu Episcopi, † ne Layci videantur propria auctoritate spiritalia tractare contra lex. in c. 2. de Iudic. & c. omnes Basilica 16. qu. 7. & not. communiter Docti, in c. cum saculum, & c. illud de Inepatr. ita & pari ratione non tenet donatio Iuri præsentandi facta layco absque confirmatione Episcopi, † cum & hoc Ius sit spiritualitati annexum, ut latè tradit, Lombert. in suo tract. de Inepatr. 1. lib. art. 4. 6. qu. principalis, & fuit dictum in alia Valentina benef. 15. Ianij 1609. Coram Reuerend. Bononiensi.

Tum etiam quia quatenus dicta donatio fuisset valida, ad huc tamen fieri nõ potuisset presentatio à pignero Curatore hæreditatis iacensis donatarii, eum donatio restricta fuerit ad fauorem Dominici, & suorum ibi, Dominico Peret, & vestris, quorum appellatione veniunt solum descendentes † l. 1. & tot. tit. ff. de suis & legit. hered. & ideo hæreditate iacente non potuit præsentare Curator, qui erat extraneus, sed Ius præsentandi reuertebatur ad donatorem, non extantibus descendentes † ad trad. per Abb. in c. 1. num. 10. vers. idem dic. de elect. & Paris. cons. 48. num. 20. & num. 23. vers. verum quia lib. 4. & ex his fuit ita conclusum solo Iacobo informante, &c.

BONONIEN. OLEORVM.

Veneris 19. Decembris 1614.

ARGUMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

1. *Confessio emanata in positionibus contra confidentem plene probat.*
2. *Confessio facta, parte absente de equitate Canonica, probat.*
- Amplius, si sit sepius reiterata num. 3.
4. *Testium Subornato non presumitur.*
5. *Apocha facta vigore compari refertur ad omnia in ea contenta.*

DECISIO. XXIV.

PLacuerunt DD. rationes sub die 30. Martij 1609. in decis. coram Reuerendissimo Bononiensi deductæ, ex quibus satis manifestè constare putabant dola 35. olei ad Iulium Cæsarem Titam spectasse. Nam vltra quod quoad dola 35. partes fuerunt concordæ alias, quod scilicet, illa spectauerint ad Iulium Cæsarem absque villa participatione Draghi, ut apparet ex relatione Periti, quæ datur summario num. 3. constat etiam, illa ad eundem Iulium Cæsarem pertinuisse ex propria confessione ipsiusmet Angelæ in positionibus, quæ confessio vtiq; tergiversari non potest, um clarè ex ipsiusmet lectura appareat, ita plene probat contra confidentem, † ex latè concessis per Gabr. de conf. conclus. pri. 1. num. 12. reliqua verò dola 23. probatur, fuisse Iulij Cæsaris ex confessione reiterata Pauli Draghi Authoris Angelæ, tam in instrumento configurationis apocæ, cuius copia datur summo. num. 7. quam pluribus alijs vicibus, de quibus benè deponunt quatuor testes testes, & optimas rationes scientiæ reddentes; hæc autem confessio etiam si parte absente emanasset, † probat de equitate canonica, ut latè firmatum fuit in decis. coram Reuerend. D. Bononiensi, & præsertim cum sit sepius reiterata † ex ad ductis per Gabr. dist. tit. de conf. conclus. 3. num. 1. quibus probationibus adminiculantur plura alia in eadem decis. & ab Informantibus deducta, & præsertim, quod Paulus remansit debitor in libris 4808. quod non fuisset, si prædicta dola ad ipsum pertinuisent, eum hoc casu potius remansisset creditor, ut. vltra Peritorum relationem, bene comprobant testes prædicti, qui licet dicantur subornari, illud tamen non probatur, nec presumi potest, stante præsertim ipsorum qualitate. †

Neque prædictis refragatur, quod pro parte Angelæ dicitur, alia scilicet, dola olei esse, quæ conductæ fuerunt ex partibus Apollæ, & alia, ex Ciuitate Ferrariæ, ut propterea confundi videatur probatio Titæ, quia ad hæc patet respectio ex positionibus per Angelam datis: Nā cum illa fateatur, dola 35. spectasse ad Iulium Cæsarem, & alia dola 23. conductæ fuisse per ipsum.

ipsummet Dragum in apothecam, siue Magazenum, vt dicunt, Gipsii, in qua Draghus rarius salius est nullum habuisse ¶ interesse, & dolia ibidem per ipsum conuoluta ad Iulium, Caesarem spectasse, cessat omnis equiuocatio.

Similiter non obstat etiam, quod confessio Pauli facta in instrumento consignationis apocæ est retracta ad lib. 1599. & propterea viceatur respectu illius sumptus tantum suffragari posse; Quia cum apocæ fundata sit in computo factio per Pirrum super omnibus dolijs, ¶ & Pirrus pro residuo totius olei per dictam apocam se constituit debitorem illius sumptus, confessio Pauli, quod in illo negotio interueniebat nudo nomine, comprehendit omnia dolijs.

Reliqua visa fuerunt DD. vel iam in dicta decisione sub die 30. Martij sublara, vel esse de iuribus Angellæ, de quibus particulariter agendum erit, &c.

LVCANA BENEFICII.

Veneris 9. Ianuarij. 1615.

ARGVMENTVM

Vasia de Probatione Iurispatronatus.

SYMMARIVM.

- 1 Fundatio, & constructio Cappelle presumitur, si concordat cum qualitatibus expressis in Testamento, in quo mandatur constructus.
- 2 Iurispatronatus vt dicatur acquisitum, sufficit Fundatio presumpta cum effectiua dotatione.
- 3 Iurispatronatus probatur ex enunciatijs antiquis, & emanatis à diuersis personis.
- 4 Et ex presentationibus continuatis, & effectum sortitis, in illis alijs de quibus ibi, & num. 5.
- 6 Prouisiones Apostolicæ non mutant statum Beneficij.
- 7 Maxime facta cum Clausula: Accedente Patronorum consensu.
- 8 Patronorum Consensus praestitus prouisioni Apostolicæ habet vim presentationis.
- 9 Iurispatronatus probatur ex adnotatione in libris Capituli, & Ordinarij vti talis.
- 10 Iurispatronatus presumitur ex Insignibus Patronorum inscriptis Muris Cappellæ, & ex illorum Sepulchro.

DECISIO XXV.

EX probationibus pro parte Francisci allatis visum fuit DD. suis consistere de Iurispatronatus beneficii, de quo agitur: Primo enim adductum fuit Testamentum q: Benedicti Naui vsq: de anno 1573. conditum, in quo Testator narrans se, & uxorem suam constituisse dotem huic Cappellæ de nouo construendæ, mandat, dotem augeri, & Cappellam constructi ex suis bonis, atque ibidem Sepulchrum marmoreum erigi, cum ipsius Testatoris, & Vxoris lux insignijs. Vnde cum hodie huiusmodi Cappellæ reperitur constructa cum omnibus qualitatibus supradictis, presumitur fundata, & con-

structa ex dispositione dicti Testatoris ¶ *Bart. in l. nomina nu. 2. C. arbit. uel. Abb. conf. 54. num. 3. lib. 1. Caput aquæ de off. 274. lib. 1. in manuscriptis, & huiusmodi constructio, iuncta præteritum, dotatione, fuisse ad effectum, vt dicatur acquisitum Iurispatronatus, licet non legatur expressa reservatio facta a. significauit, & ibi DD. de testam. gloss. in c. si quis Basilicam de consecrat. dist. 1. Roch. de Iurpat. in verb. Ecclesiam fundauit quæst. 8. num. 12. Roch. de off. 5. eodem ut. in antiq. & fuit dictum in Lucana Cappella 13. Maij 1602. coram Illustrissimo Cardinali Lanceloto.*

Secundo dantur quatuor enunciatiæ antiquissimæ diuersi r um instrumentorum, quorum prima est de anno 1433. secunda de anno 1435. & tertia de anno 1460. in qua in spec. r enunciatur supradicta fundatio facta à Benedicto Nauio, & cum his Enunciatijs emigrauerint à diuersis personis, & sint antiquissimæ, habent vim famæ, & probant ¶ Iurispatronatus, Cassad. de off. 2. num. 4. & seq. de probat. Caput aquæ de off. 344. tit. 1. Arch. de off. 6. de Iurpat. & fuit dictum in Tirasone Cappellania 14. Decembris 1607. coram R. P. D. meo Pamphilio.

Tertio exhibentur Prouisiones continuatæ per spatium 180. annorum, quæ omnes fuerunt effectum sortitæ, cum Præteritæ, vel resignauerint, vel obierint in possessione ¶ dicti beneficii ad vulg. conf. Oltrad. 329. & iunctis præteritum supradictis probant Iurispatronatus Bald. in l. cum super num. 3. C. de rei vendic. Dec. conf. 173. num. 4. Nec obstat, quod intercesserint inter dō: præteritiones aliquæ Prouisiones Apostolicæ, quia illæ non mutant statum, ¶ beneficii Arch. de off. 13. de Iur patronatus maxime cum huiusmodi prouisiones factæ fuerint cum clausula, accedente consensu Patronorum, ¶ nam consensus dum fuit præstitus, habet vim præteritionis ¶ Cresc. de off. 3. de Iur patronatus.

Quarto conuenit, quod ista Cappella reperitur adnotata in libris Capituli, & ipsius etiam Ordinarij vti de Iure patronatus, quæ adnotationi multum consent ad probationem Iuris patronatus, cum Ordinarij non permiserint, illam adnotari in eorum libris vti talem, si re, vera, non esset ad nos: per Pat. de off. 172. lib. 1. & 243. lib. 2. & accedunt denique Insignia Patronorum insculpta parieti dictæ Cappellæ, & Sepulchrum marmoreum ibidem exiens, quæ magnam faciunt presumptionem ¶ gloss. in c. cum causis in verb. per libros de probat. Rip. in c. cum Ecclesia num. 97. de trans. poss. & propriet. Dec. conf. 135. num. 1. in fin. cum alijs per Roch. de Iure pat. in verb. honorificum, quæst. 54. num. 83.

MEDIOLANEN. SEV ROM. PENSIONIS

Veneris 16. Ianuarij 1615.

ARGVMENTVM.

Translatio Pensionis facta in Testamento ab habente facultatem, per verba velle transferre non tenet,

SVM MARIVM.

- 1 Verbum Volo iniunctum verbo infiniti regulariter initium, non executionem alius denotat. *Intellige ut num. 2.*
- 2 Translatio Pensionis, debet fieri per actum irrevocabilem, & per inris & Conferente abdicacionem, & num. 4.
- 3 Translatio Pensionis, non servata forma Brevis facultatis transferendi, non sublinetur.
- 4 Forma est ad vnguem servanda, ut alius sustinetur.
- 5 Translatio Pensionum est odiosissima.

DECISIO XXVL

M Arcellus Marchesius Legnensium dum viveret Episcopus, impetrata à S. D. N. facultate transferendi pensiones ipsi alias superfructibus Canoniatuum Ecclesie Sancti Ambrosii Mediolanensis reservatas, in suo ultimo, quod condidit Testamento inter alia Ioh. Carolo Newicio eius famulo, (ut verba testamenti se habent) eius pensiones vigore facultatis Apostolica transferendi sibi concessas, transferre velle declaravit.

- Ceterum cum huius dispositionis vigore Ioh. Carolus dictas pensiones exipere prætenderet, dubitatum coram me fuit; An dicta dispositio vim valide translationis obtineret; & DD. negativè responderunt; Nam dicebāt, quod dato etiam, quod verbum volo, quod reperitur iniunctum verbo infiniti temporis initium actus, non autem eiusdem executionem ¶ denotat iux. gloss. in l. feni electione verb. possumus, & ibi Bart. num. 4. Rip. num. 16. ff. de leg. 1. Alex. conf. 100. num. 32. lib. 6. Rota decis. 121. num. 10. per. 1. divers. in proposito perfectam dispositionem.
- 1 inducat ad ¶ trad. per Cast. conf. 457. num. 2. lib. 1. Nihilominus quia huiusmodi dispositio, si ne potius animi declaratio potuit pro libito Testatoris, sicut, & omnia alia in eodem testamento disposita, revocari, non est sufficiens ad validam pensionis translationem inducendam, cum translatio fieri debeat per actum, prorsus irrevocabilem, & totalis iuris à conferente abdicacionem ¶ per prioris, scilicet, pensionis cassationem, & eiusdem postmodum reservacionem ad formam similium translationum, per Gig. in fin. tra. de pens. positam, ne alias fraudibus facilis via pateat.

Ex quibus DD. aliud etiam decisionis fundamentum deducebant, videlicet, quod præterita translatio subintrinse non potest ob non servatam formam Brevis facultatis à S. D. N. dicto D. Episcopo concessæ, ¶ quæ tamen ad hoc, ut actus sublinetur, ad vnguem servari debebat ¶ ad not. in c. sicut. de elect. lib. 6. & cum dilecta de rescript. cum alijs per Abb. conf. 1. num. 3. lib. 2.

Nec visum fuit hic applicari posse ea, quæ de Testamentis ad pias causas, vel pro conscientia ex oneratione ab Informantibus allegabatur, in quibus magis veritas, quam solemnitas, & forma attenditur, quia non versamur in materia fauorabili, quales sunt Testamenta

ad pias causas, sed imò potius odiosissima; cum per translationem pensionum servitus Ecclesiarum prorogetur ¶ Caput. decis. n. 303. num. 10. & 313. num. 3. par. 2. Gig. dist. tra. de pens. quest. 99. num. 4.

TROPIEN BENEFICII

Luna 9. Februarij 1615.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVM MARIVM.

- 1 Possessio probatur ex Instrumento, & ex Mandato ad illam capicendam.
- 2 Instrumentum publicum habens omnia requisita plenam facit Fidem.
- 3 Instrumentum extralegale à Notario rogato, & ex scripturis dinotiss in alius plenam Fidem facit.

DECISIO XXVII.

- V**isum fuit Dominis, Alexandro vltierius debere mandatum de manutenendo in possessione beneficii, de quo agitur: Nam quæ pro denegatione dicti mandati in alia positione à Dominis ponderata fuerunt, cessant ex productione publici Instrumenti tam capte possessionis, ¶ quod ad hunc effectum, nisi aliud eo tempore possedisse doceatur, sufficit, Caput. decis. 33. par. 2. Rota divers. decis. 62. numer. 1. par. 2. quàm mandati Scipionis, qui dictam possessionem nomine Alexandri apprehendit.
- 1 Nec dubitari contigit, quia dicta Instrumenta plenam fidem faciunt, cum sint subscriptio, & sigillo Notarii munita, & habeant omnia requisita publici ¶ Instrumenti ad not. per Felu. in cap. 1. num. 2. & seqq. Dec. num. 15. & seqq. de fraud. instrum. Bart. in l. si quis ex argenti s. si initium num. 6. in repet. d. s. ff. de eden. si nque extra tra. ad eodem Notario rogato. & ex scriptoris dimissis in actis, quibus Rota solet plenam ¶ fidem adhibere, ut inter alios testatur bar. met. Card. Seraph. decis. 1192. num. 3. Et ita fuit in hac causa resolutum solo Alexandro informante.

PERVSINA CENSVM.

Peneris 13. Februarij 1615.

DECISIO XXVIII.

Impressa post Dnard. & Centium. tra. de Censib. decis. 172.

BONONIEN. OLEORVM.

Veneris 13. Februarij 1615.

ARGVMENTVM.

Paret ex Summario.

S Y M M A R I V M.

- 1 Libri Gabella probant cuius sint res alieni adducts
- 2 Fides non coarctans negativam non suffragatur.
- 3 Res non dicitur pertinere ad eum, cuius nomen est administrata, si effectus constat esse alienius.

DECISIO XXXIX.

Discussis liris Bartholomei per binas decisiones in hac causa factas; Quæstio iuxta mentem Dominorum, Au ex deductis pro parte Angeli probetur, doli 38. olei spectasse ad Paulum Draghum, & Bartholomeo tantum informante, retolutum fuit non probari: fides enim, quæ ad probandum doli 23. ad Paulum spectasse, adducitur, præterquam quod nullam fidem facit, & coniunctur de falso ex libris Gabella, in quibus reperiuntur adnotata aliquot doli Iulio Casari adducta, non coarctat etiam negativam, quod scilicet præter conductores, qui se prædictæ fidei subscriperunt, non potuerit alius dicta doli 23. Bononiam conducere, quo fit, ut Angelæ minime suffragari valeat ꝑ ad nos. in e. in præstata de probat. & in l. solam, ubi Bald. Salic. & alij C. de testib. Dec. cons. 37. sub num. 9. vers. prædicta etiam.

Quo vero ad reliqua doli 35. dictum fuit non posse, ex eo quod dicta doli posita fuerunt ad debitum Draghi, cum ex sæpius reiteratis ipsius confessionibus in alijs Decisionibus ponderatis, manifestè conficit, totum hoc negotium sub nudo Draghi nomine gestum fuisse, atque ita dicta doli, licet sub Draghi nomine administrata fuerint, in effectu ad Iulium Casarem patrem Bartholomei, non ad Draghum spectasse.

ROMANA HÆREDITATIS.

Luna 16. Februarij 1615

DECISIO XXX.

Impressa apud Possitum de Manus. deess. 284.

ROMANA SVCCESIONIS

Luna 16. Februarij 1615

ARGVMENTVM.

Paret ex Summario.

S Y M M A R I V M.

- 1 Parentes possunt plus uni, quam alteri Filia relinquere in Testamento.
- 2 Substitutio facta à Patre Filia si sine filijs decederet, excludit Patrem cogitant de illius ingressu in Monasterium.
- 3 Dispositio perfecta Patris quamvis dura, non infirmatur per leues Coniecturas.

DECISIO XXXI.

Pæsuppositis Testamentis utriusque parentis Flaviae, in quibus certo legato institutionis titulo dictæ Flaviæ relicto, instituta sunt hæres vniuersalis Francica soror Flaviæ; Deditavit An Flavia possit succedere in bonis paternis, & maternis pro equali portione cum Francica. Et Domini negatiue responderunt ea ratione, quod dubium non est, quin dicti Parentes potuerint plus uni, quam alteri relinquere ꝑ per tex. in l. hæc edictali §. fin. autem C. de 2. nupt. l. omnimodò l. quotiam in prioribus l. parentibus, & ibi DD. C. de inoff. testam.

Neque obstat vitium fuit, quod causa finalis, qua dicti Parentes mori sunt, ad ita disponendum, fuit, quod crederet Flaviam se Deo consecratam, quæ causa cum postea defecit, ex quo Monialis effecti noluit, cesset etiam ipsa dispositio, quia fuit responsum, quod tantum, abest, ut ex lectura testamenti Matris Flaviæ colligi possit, hanc fuisse causam finale m suæ dispositionis, ut etiam expresse inde contrarium appareat, dum Francica sine Filijst decedenti Flaviam substituit, & eidem Flaviæ similiter abique filiis decedenti, substituit Monasterium, ꝑ quod procul dubio non fecisset, si cogitasset Flaviam Monasterium ingressuram.

Quo vero ad Patrem, ex eo solum, quod Flaviæ Scuta 700. vna cum Aconco, & Expensis in vellendis Monialibus fieri solitis legauit, argui non potest, quod si ipsam Monasterium non ingressuram credidisset, æqualiter cum Francica instituisset, cum immò potius verisimilius videatur, quod in omnem casum materne dispositioni se conformari voluisset.

Et quicquid tandem dicendum esset, visum fuit DD. ex tam leui coniectura, perfectam Patris dispositionem ꝑ infirmendam non esse, sed quamvis dura, sit seruandam, ad l. prescripti ff. qui, & à quibus manumissi.

ROMANA LEGITIMA.

Veneris 20. Februarij 1625.

ARGVMENTVM.

Paret ex Summario.

S Y M M A R I V M.

- 1 Cessio iurium vniuersalis non comprahendit ius in particulari transactione appositum.

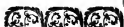
B 2 2 Postum

1. *Passum in Instrumento positum non potest unius dis-
sensu remitti.*
2. *Testator mandans in Testamento observari aliquod
Instrumentum, dicitur omnia in eo consenta confir-
mare.*
3. *Legitima assignari potius debet in rebus fructiferis,
quam in deterioribus.*
4. *Qualitas rei pro legitima assignata relinquatur decer-
nenda arbitrio Iudicis.*

DECISIO XXXII.

Cum alias coram Reuerendissimo Bononiensi resolutum fuisset, Excellentissimum D. Ducentum Sfortiam teneri impurare in legitimam ipsi in hereditate Fulvię debitam, inter alia, liberationem Castri Vallis Montoni a Vinculo prohibitionis illud alienandi, et in Testamento dictę Fulvię (vbi pretendebant,) loco legati reliquam, ex quo notabilem, & pretio inestimabilem utilitatem continebat. Dubitari contigit, An D. Dux dictam liberationem acceptare cogeretur, & DD. negatiam amplecti sunt, eo quod inspectis accuratius verbis testamenti Fulvię dixerunt, dictam liberationem in eo, neque expressę, vterque illius lectura apparet, neque tacite comprehendendi, tunc quia cum dicta prohibitio alienandi speciali pacto in quodam transactionis instrumento, & mutua stipulatione tam D. Ducis, quam Fulvię interveniente, inducenda fuerit, non venit sub generali iurium cessione, nec solius Fulvię dissenso remitti potuisset, ad regulam l. nihil tam naturale ff. de regul. iur. tum quia in eodem Testamento dicta Fulvia expressę confirmat omnia, & singula pacta in dicto instrumento transactionis contenta, mandatque illa tam a dicto D. Ducentum, quam a suis heredibus, & successoribus inviolabiliter observari, quo fit, ut pactum etiam prohibitionis alienandi in dicto instrumento, ut disti, inter alia comprehensum, confirmasse potius, quam remisisse censetur iuxta vulgatum dictum, quod qui omne dicit, nihil excludit.

Vt prius videbatur etiam aliquibus ex Dominis, quod in omnem casum D. Dux non teneretur acceptare legatum dictę liberationis, ex quo illud consistere videtur in iure merito contigibili, & eventuali, quatenus scilicet D. Dux Castri alienare voluisset, cum tamen legitime potius assignanda sit in rebus fructus referentibus, & non deterioribus. *4. Aurb. de trien. & simili. §. 1. vers. alyz quidem Imol. in l. in quartam num. 6. & ibi Rip. num. 123. & seq. ff. ad l. Falciol. Dec. cons. 81. numer. 7. vbi, quod Iudicis arbitrio relinquere debet, cuius nam qualitas sint res pro legitima assignatę, idem Menoch. de arbitrar. cas. 163. numer. 21. cum ibi alleg.*

INTERAMNEN. AQUARVM.

Famris 12. Martij 1615.

A. R. G. V. M. E. N. T. V. M.

Aquę possessio ex quibus probetur, & quando Aqua in proprium Fundum ingreſſa dicatur propria, vt de ea disponi valeat etiam in præiudicium possidentium fundos inferiores.

S Y M M A R I U M.

1. *Manutentio datur possidenti, & num. 5.*
2. *Aqua possesse probatur per illius ductilem ad proprium Molendinum.*
3. *Et ex purgatione Fontis, per quam Aqua ducitur.*
4. *Aqua in fundum alicuius ingreſſa efficitur propria Domini fundi, & potest de illa ad libitum disponi etiam in præiudicium possidentis fundos inferiores.*
5. *Servitus est probande cum suis requisitis.*

DECISIO XXXIII.

In contumaciam Angeli Portę, DD. de Cicheroſis tantum informantibus, resolutum fuit, ipsis dandum mandatum de manutentione in quali possessione vsus Aquarum, de quibus agebatur. Certum enim est remedium manutentionis possidenti competere S. retinenda Institut. de Interdict. Erit. in l. 1. §. de Prætor. num. 14. ff. vbi possid. & in terminis vsus aquarum trz. in l. 1. ff. de acqu. quodid. & afflu. Possessio autem dd. de Cicheroſis satis probari videbatur per testes, qui bene de illa deponunt, tunc quia viderunt Aquam controuerſam duci ad Molendinum ipsorum de Cicheroſis per Cesar. de Graſſi. deſſ. 50. num. 4. de caus. poss. & proxim. tunc quia deponunt, vidisse DD. de Cicheroſis, & eorum Autores expurgare foueam, per quam Aqua ducitur, ex quo actu probatur possessio aquę, vt fuit dictum coram bon. mem. Card. Seraphin. decy. inter impress. 970. num. 7.

- His accedit, quod dd. Cicheroſis neque causam habent a Domino illius prædij, in quo scaturit aqua, fed quo eademmet etiam aqua transit per proprium fundum ipsorum, quo fit, vt ipsorum propriam effecta censetur, illamque vel pro se retinere, vel alio pro ipsorum libito conducere possint in præiudicium etiam dicti Angeli inferiores fundos possidentis §. l. 1. §. illud Labeo ff. de aqua quodid. & afflu. l. equam C. de seruit. & aqua. Bart. in l. quomodo num. 25. & ibid. l. 1. §. 45. Rip. in §. 5. ff. de flumin. Dec. cons. 243. n. 3. & seq. Paris. cons. 112. n. 2. & seq. & cons. 14. per tot. lib. 1. & hac etiam ratione ipsis concedenda esset manutentio per ad trad. per Menoch. de retin. posses. remed. c. n. 56. & seq. Roma decy. 163. n. 4. part. 2. saltem vique quo Angelus melius, quam hacenus iustificauerit suam intentionem, & probet omnia ipsi incumbentia ad hoc, vt sit illi quęſita ſervitus
6. iuxta relata per Paris. decy. cons. 112. & 114. lib. 2. Barfart.

Bursat. conf. 136. lib. 2. Rota d. decis. 163. par. 3. d. inter. cum ibi allegatis.

LVCANA BENEFICII

Fener. 27. Martij 1615.

ARGVMENTVM

Clericus de familia fundatoris presentatus à Maiori parte Patronorum institui debet. Descendentia à Fundatore Iurispatronatus ad effectum institutionis ex quibus dicatur probata.

SYM MARIUM.

- 1 Presentatus à maiori parte Patronorum debet institui.
- 2 Maxime si sit de familia.
- 3 Quasi possessio in iure presentandi sufficit ad effectum institutionis presentati.
- 4 Descendentia probatur ex libro Baptismali.
- 5 Item ex Enunciatiuis antiquis, & Testibus deponentibus de publica voce, & fama.
- 6 In presentandi apud quemlibet ex Patronis in solidum residet.

DECISIO XXXIV.

Postquam dictum fuit, beneficium, de quo agitur esse de Iurispatronatus, Dubitavi, An Franciscus institui deberet; & Domini affirmatiue responderunt: constat enim de ipsius Clericatu, & quod fuit presentatus à maiori parte Patronorum c. 3. & ibi Abb. num. 3. de Iur. patr. & est de familia Dominorum, quo fit vt eo magis ipsi debeatur institutio & glossa in c. nemo in verb. sine possess. dist. 70. Roeb. de Iur. patr. in verb. beneficium q. 18.

Nec dubitatur de Iure illorum, à quibus fuit presentatus, cum non solum ex testamento Benedicti vsque de anno 1373. condito, & pluribus alijs in alia decisione deductis probetur Ius patronatus huius beneficii acquisitum, fuisse familiæ de Cagnolis; sed etiam ex pluribus presentationibus successiue factis appareat, tam dictam familiam de Cagnolis, quam Rectorem Hospitalis Misericordiae esse in quasi possessione Iuris presentandi ad dictum beneficium, quæ quasi possessio ad effectum institutionis presentati ab ipsis sufficit & iust. rex. in c. consultationibus vbi Abb. a. 2. de Iur. patr. & in c. quærelam cum ibi not. de elect.

Et quod Benedictus, qui vna cum alijs suis Fratribus presentauit Franciscum, descendat non solum à Benedicto fratre Gherardi, & patruo Lazari, qui presentauerunt de anno 1433. & anno 1435. & 1460. sed etiam à Cagnolino Patre Ioannis, qui vna cum Benedicto fundauit, & dotauit hoc beneficium, probatur ex fide libri & Baptismalis, in quo Benedictus Junior enunciat filius Francisci; Franciscus Iosephi, Iosephus Nicolai, & Nicolaus Benedicti Senioris, quem postea mediante persona Ioannis, & Tomasini Paris, & Aui à Cagnolino patre Ioannem descendisse, probatur.

ex pluribus enunciatiuis antiquissimorum instrumentorum, quæ probatio iunctis præsertim testibus deponentibus de publica voce, & fama, & communi reputatione, cum alijs adminiculis sufficere viderur ad effectum, de quo agitur ad not. per Hostium in c. quid personale de verb. signif. glossa in c. 1. de prescript. lib. 6. Aret. conf. 37. in primo Rota. conf. 5. l. n. r. s. vol. 5. & de libro Baptismi fuit dictum in vna Regien. prioratus 29. Aprilis 1592. coram Illustriss. Cardinali Miliano.

Quamuis DD. visum fuerit, quod cum Franciscus agat aduersus prouisum ab Ordinario, satis sit fundata ipsius intentio in sola presentatione Rectoris, cum Ius presentandi apud quemlibet Compatronorum in solidum residet & iuxta glossa communiter receptam in c. 1. in verb. diuidi, & ibi Abb. numer. 7. de Iure patronatus.

Vnde etiam ex hoc capite circumscripta, probatione descendentiæ instituendum esse censuerunt, &c.

BONONIEN PECVNIARIA

Luna 30. Martij 1615.

DECISIO XXXV.

Impressa in Recem. decis. 671. p. 2. vbi sub Titulo Bononiens. de Scappis.

BONONIEN EXECVTIONIS LAVDI.

Luna 30. Martij 1615.

ARGVMENTVM

Pensio est diminuenda pro rata damnorum, quæ conductor ex combustione rei locatæ ex Fulgure proueniente, & ex eiusdem euictione est passus.

SYM MARIO.

Non indiget.

DECISIO XXXVI.

Dubitaueram, An laudum inter DD. de Blanchettis, & Ferrarios Iurum esset exequendum, & cum tunc nulliaries, quæ contra scriptum laudum opponerentur, vixissent DD. valde turbide, in eam venerunt sententiam, vt videretur de bono Iure etiam intra terminos Arbitratoris: Quo dubio per me hodie iuxta meniem DD. propositum resolutum fuit, Ferrariis tantum Informantibus, constare de bono Iure ipsorum, quoad damnum ex incendio, & defectu mensura terrarum ipsis locatarum passum.

Nam quod in ipso principio locationis statulum, seu vt vulgariter in illis partibus dicunt, Caplina, in quo armenta, gregesque

dictis terris pasci solita custodiebantur, fulgure consumptum, nec non tornatura 40a. terrarum locatarum à Guasaulianis occupate, & euicte fuerint, non tantum ex planta, & relationibus Peritorum, sed etiam propria confessione Dominorum de Blanchettis, & pluribus aliis ab Informantibus pro Ferrarijs deductis satis, superq; probari videbatur.

Nec inter DD. dubium erat, quod ex dicta Stabuli combustione, & terrarum occupatione Ferrarij nedum magnum damnum senserint, sed quod usus etiam rei locatæ in non modica parte ipsis impeditus fuerit. Vnde iure merito, pensionem pro rata præiudicii diminuentiam fore censabant *¶ ad lex. in c. propter sterilitatem de locato, & in l. ex conducto §. 1. & 2. & in l. si quis domus §. ult. ff. eodem Rom. conf. 169. n. 1. & seq.*

Ceterum, quia non satis constabat de quantitate damnorum. Ideo Domini mandarunt particulariter de ea videri, & interim in vltiori exactione pensionum supersederi, &c.

VRBEVETANA IURISPATRONATVS.

Vener. 3. Aprilis 1615.

ARGVMENTVM

Iurispatronatus probatur per Instrumentum reedificationis Ecclesiæ, & ex interpositione decreti pro reservatione Iurispatronatus à Vicario facta.

SVMMARIVM.

- 1 Iurispatronatus acquiritur non solum per constructionem Ecclesiæ, sed per directam reedificationem eius augmento dñi.
- 2 Instrumentum publicum facit probationem probationem.
- 3 Iurispatronatus ex reedificatione probatur ex assertionem Vicarij pro ea interponens decretum.
- 4 Decretum præsumitur interpositum ex vera, & iusta causa.
- 5 Possessio probatur per Testes.

DECISIO XXXVII.

QVÆSITVM coram me fuit, An constet, Ecclesiæ parochialem Sanctæ Catharinæ, & Sanctæ Mariæ Cathri Vicardi, vna cum annexis esse de Iurispatronatus Illustris. DD. de Verallis, & quia Iurispatronatus non tantum per primariam Ecclesiæ constructionem, sed & directam reedificationem addito præsertim

- 1 dotis augmento, acquiritur *¶ Hostien. in summ. tit. de Iurispatronatu §. ex quibus vers. si reedificauit Lamb. in suo tractat. 6. art. 3. prim. part. prim. lib. num. 11. & fuit dictum in vna Senen. benef. 17. Jan. 1588. coram eo. notandum.* Ideo DD. in primis firmarunt, constare, dictam Ecclesiæ antea penitus dirutam fuisse ab Auctoritate dict. Illustris. de Verallis à fundamentis reedificatam, & etiam dotatam per publicum instrumentum vique de anno 1545. celebratum;

2 quod facit probationem probatam *Item prædictus C. de probat. Bald. in l. Imperator numer. 8. ff. de stat. hom.*

Neque visum fuit obstaré, quod prædictum instrumentum aliter non probetur directio dictæ Ecclesiæ, & eiusdem reedificatio, nisi ex assertionem Vicarij auctoritatem, & decretum pro reservatione Iurispatronatus interponens cum tamen aliunde probanda videatur *ad l. si ferit ff. de test. penult.* quia dicebatur, quod cum Vicario expositum fuerit, dictam Ecclesiæ antea penitus dirutam, fuisse à fundamentis reedificatam, & ipse asserat, habuisse dictæ reedificationis plenam notitiam per oculatam fidem, & multorum Testium attestationem, ideoque auctoritatem suam interposuerit, statum ipsius assertioni *¶ glof. in c. pastoralis in verb. exoneratio de offic. Deleg. & præsumitur decretum interpositum ex vera, & iusta causa ¶ ad not. per Felin. in c. quoniam contra n. 37. vers. 7. conclusio de probat. & fuit in terminis dictum in Romanen. Iurispatronatus, qua est inter impress. diuers. decis. 598. par. 1.*

Minus etiam controuerti posse videbatur, quod non constet, dotem in eodem instrumento dictæ Ecclesiæ assignatam, fuisse ipsi effectualiter traditam, cum omne dubium penitus sit sublatum per Testes nouiter examinatos, qui clare deponunt, etiam nunc Rectorem dictæ Ecclesiæ, domum, ¶ & vineam, de quibus in dicto instrumento possidere.

Voluerunt autem DD. ut particulariter videatur, An reedificatio ut supra vna cum dotis augmento facta sufficiens sit ad effectum acquisitionis Iurispatronatus, & alia ad hoc requisita concurrant.

ROMANA FIDEI COMMISS. DESTEPHANELLIS.

Lana 24. Aprilis 1615.

DECISIO XXXVIII.

Impressa post Martin. de Legitim. decis. 93.

VERCELLIEN CANONICATVS

Lana 4. Maij 1615.

ARGVMENTVM

Gratia est plene iustificanda, maxime ad effectum priuationis, nec attenditur probatio equiuoca.

SVMMARIVM.

- 1 Gratia fundamentum est plene, & concludenter probandum.
- 2 Argumentum de presenti ad præteritum non concludit.
- 3 Testis vnicus nec contra inducentem plene probat.
- 4 Testes non concludentes non attenduntur.
- 5 Probatio in materia obiectina ad effectum priuationis debet

nis debet esse lunt meridiana clarior.
6 Probatio equiuoca non attenditur.

DECISIO XXXIX:

Conclusum fuit, Gratiam lo: Petri non esse iustificatam: Nam missis, quæ circa alia narrata in dicta gratia deduci possent, non videbatur aliquo modo probari, quod lo: Antonius tempore, quo de Canonatu prouisus fuit, possideret beneficium S. Virginis Maris de Bonhomio, vt vocant, quod tamen plenè, & concludenter probandum fuisset, cum in ea gratia principaliter funderetur *† ad not. per Bart. & alios in L. in illa ff. de verb. oblig. Alex. conf. 109. num. 5. & conf. 146. num. 2. lib. 7. dym. conf. 112. numer. 6.*

Neque enim hæc probatio desumi potest ex eo, quod lo: Antonius dictum beneficium de mense Octobris obtineret, quia cum de Canonatu prouisus fuisset de mense Ianuarii antecedentis, argumentum quod sit de præsen-
tiad præteritum non concludit *† ex multis alleg. per Alciat. de præsumpt. reg. 2. præsumpt. 22. n. 15. Menoch. radem. tract. lib. 6. præsumpt. 65.*

Minus etiam ad hunc effectum fundamentum fieri potest in dicto testis pro parte lo: Antonij inducti, quia præterquam quod vnicus est, *† & propterea neque etiam contra, incontinentem iuxta opinionem, quam Rora seruat, plenè probat, nihil concludit, siue dictum ipsum, siue etiam rationem dicti inspicimus; nam dum ait se scire, quod lo: Antonius dictum beneficium possideret, non percutit tempus prouisionis, dum verò rationem sui dicti ex eo reddit, quod ipse soluerit tres terminos census ab ipso eidem Ecclesiæ debiti etiam quod dicti termini tempus prouisionis
4 *† amplecti videantur, non perneccesse inde sequitur, quod Antonius dicto tempore beneficium possederit, cum potuerit nomine Petrini sui fratris, qui tunc temporis possedisse dicitur, census prædictos recepisse, & in omnem euentum ista probatio non videbatur talis, qualis in proposito requiritur; præsertim cum materia sapientis obiectum, & agatur ad effectum priuationis, quo casu iuxta notorias huius Sacri Tribunalis regulas, necesse est probationes luce meridiana clariore afferri *† ad not. in l. seiant eundem C. de probat. Bisignat. decis. 2. de probat.***

Non obstat, quod depositio dicti Testis videtur adminiculata per apocam, in qua lo: Antonius faretur, recepisse terminos prædictos de anno 1613. decursos, quia obiectum eadem responsione, vt supra tollitur, quod scilicet lo: Antonius in dicta apoca non explicat, quo nomine illos receperit; Vltra quod possunt stare infirmum, quod receperit fructus dicti census in terminis S. lo: Baptiste, & festo Natalis D. N. dicti anni 1613. maturatos, & nihilominus beneficium 7. Ianuarii eiusdem anni, quo tempore, vt dixi, de Canonatu prouisus fuit, non possederit, *† atque ideo hæc probatio tanquam equiuoca merito visa non fuit aliqua consideratione digna ex supra allegat.*

VERCELLIEN CANONICATVS
SVPER IMMISSIONE:

Luna 4. Maij 1615.

ARGVMENTVM

Patet ex summario.

SYMMARIVM:

- 1 Canonatum habere annexum ordinem, vel quid simile est probandum à Prouiso ad effectum Manuentionis.
- 2 Annexio est quid facti, & non presumpti.
- 3 In Ecclesia Vercellensi ad sunt membra à Canonatibus distincta, & separata, & de Consecutindis Optandi ibidem, & nrm. 16.
- 4 Mantentio non datur contra possidentem iusto titulo, sed prius est agendum de illius validitate.
- 5 Testes deponentes de eorum credulitate, & iudicio non probant.

DECISIO XL:

VAcante Canonicali, & Præbenda, de quibus agitur per mortem q. Dominici de Aduocatis, obtinuit lo: Antonius de illis, vt de reueruatis à S. D. N. sibi prouideri, & exhibitis coram Vicario Vercellen fuz prouisionis litteris, mandatum de immitrendo in possessionem dicti Canoniciatus, illicque annexis decerni impetrant. Verum quia Capitulum, & Canonici præterdentes ordinem Sacerdotalem nec non prædium Bazzole, quod secundum membrum vocant, vt à Canonatu ordinario separata, & distincta antiquioribus Canonici ex inueterata Ecclesiæ consuetudine, optandi Ins fuisse, atque in eorumdem possessione vigore optionis, statim sequuta dicti Dominici morte, factæ, Cæsarem Romanendam, & Michaelem Belletiam existere, dicto mandato respectu ordinis, & membri obtemperare recusabant; ideo causa mihi commissa, Dubitavi, An lo: Antonio danda esset immissio, & Domini quoad ordinem, & prædium à dd. Cæsare, & Michaele possessa negatiue responderunt duplici ratione moti.

Primo quia Antonius non solum non probauit, dictum ordinem, & membrum esse Canonicali annexum, prout probare recubatur *† quia ssp. de probat. 6. cum præsertim
2 annexio sit quid facti, *† nec presumatur l. in bello §. facta s. de capt. & postlim. reuerf.**

Sed imò potius contrarium apparet tam ex Testibus datis in Summario Capituli n. 4. qui de inueterata Ecclesiæ Vercellen consuetudine deponunt, optandi Ordines, Sacerdotales, Diaconales, & Subdiaconales, ex quo arguitur illos esse distinctos, & separatos à Canonatu, cum alioquin non ordines, sed Canoniciatus optarentur, quàm ex pluribus aliis conclusionibus in hoc Sacro Auditorio factis, & prædictis.

præfettim in simili *Vercellen Canonatus 4. Maij 1698. eoram Penia, & in alia Vercellen 28. Junij 1610. eoram Rpd. Cauderio*, quod scilicet in dicta ecclesia exarent membra à Canonizatibus distincta, & separata.

Secundo quia visum fuit, quod cum agatur contra possidentes dictum ordinem, & membrum iusto Optionis titulo ad decif. 6. in fin. de consuet. in huius. In primis de validitate dictæ optionis agendum sit ¶ iuxta not. per Bart. in l. fin. n. 21. vers. si autem aliquis Cade edict. diu. toll. cum alijs relat. per Menoch. de adipisc. remed. 4. num. 588.

Nec facit quod Dominicus dicitur obijisse in possessione dicti ordinis, & membri, quia præterquam quod Testes deponunt de eorum ludicio, & credulitate, & propterea non probant ¶ Bald. in l. siue possidetis n. 14. C. de probat. Cæsar de Grassi. decif. 7. n. 2. de resub. non inde sequitur, quod dictus ordo, & membrum sint Canonizati annexa, ¶ ut fuit dictum in allegata *Vercellen Canoniz 4. Maij eoram 60. mer. Penia*.

sæpius in hac causa firmatum fuit, & dicta dola verè ad lulium Cæsarem spectasse.

Eadem quoque responsione tolluntur deducta circa alias partitas ad creditum Pauli positas, de quibus in eodem Summario num. 3. quia scilicet, cum totum hoc negotium sub nudo Pauli nomine gestum fuisset, mirum non est, si huiusmodi partitæ, quæ hodie à Bartholomeo non controvertuntur, ad dicti Pauli creditum descriptæ reperiantur.

Minus etiam respectu aliorum doliorum. 23. obstant litteræ missiuz, in quibus eodem Summario n. 6. legitur, plura oleorum dola fuisse Paulo Ferrariæ transmissa, quia inde non sequitur, quod illa eadem, quæ fuerunt Paulo transmissa, sint ista, quæ fuerunt in Magazeno Giptij posita, & de quibus nunc agitur, & consequenter vti probatio irrelevans, & quæ perneceffe non concludit, reiicienda ¶ est ad not. in c. in præstia de probat. c. alijs in alia decif. alleg. Prout & eadem ratione attendenda non sunt omnia alia iura pro parte Angelæ deducta, quæ solum tendunt ad probandum, fuisse quamplurima dola ex alijs partibus Bononiæ Paulo adducta, cum, vt dixi, possit stare in simul, quod quamplurima dola fuerint Paulo adducta, & nihilominus ista, de quibus agitur, verè ad lulium Cæsarem, & non ad Paulum spectent.

Nec aliquid facit confessio Giptij, & ratio Paulo reddita, quia cum, vt iam sæpè dictum fuit tam ex propria confessione ipsius Pauli, & etiam Angelæ, quàm pluribus alijs in alijs decisionibus ponderatis, manifeste constet, negotium hoc oleorum sub nudo Pauli nomine gestum fuisse; nihil repugnat, quominus ratio Paulo reddi poruerit, & nihilominus olea verè ad lulium Cæsarem spectauerint ¶.

Ad præteritas Conductorum extrajudiciales attestations fuit iam satis in alia Decisione responsum; Nec subsistit, quod in libris Gabelæ non adnotantur nomina illorum, ad quos olea spectant, sed tantum conductoris, & proinde cessat ratio, ex qua dictum fuit dictæ attestations de falso convinci, quia fides Officialium Doghanæ ad hoc probandum adducta, vltra quod fidem non facit, ¶ non excludit, quod præter nomen Conductoris, non adducitur etiam nomen illius, cui oleum aduehitur, prout ita facti apparet ex partitis in alio Summario Bartholomei datis, quibus magis credendum, quàm fidei prædictæ.

Reliqua, quæ percutiunt ius Bartholomei sunt extra præsentem disputationem, vltra quod fuerunt iam in alijs decisionibus sublatæ; prout fuit etiam sufficienter alias demonstratum, confessionem Pauli esse probatam per quatuor Testes fide dignos, & testes, quæ nunc quoque Dominis placuerunt, & præter istam quæ eadem confessio comprobatur etiam positionibus Angelæ, partis librorum, & alijs adminiculis, de quibus in decisionibus.

ANCONITANA BONORVM

Vener. 15. Maij 1615.

DECISIO XII.

Impressa in Recent. Decif. 690. par. 2.

BONONIEN. OLEORVM

Luna 18. Maij 1615.

ARGVMENTVM

Paret ex Summario.

SYMMARIVM.

1. Litteræ missiuz, in quibus habetur transmissio rei ad aliquem, an probent identitatem.
2. Probatio non concludens per neceffe non attenditur num. 1.
3. Ratio reddita alicui de aliqua re, concludit perneceffe rem illam ad eum spectare.
4. Libri Gabellariorum respectu Tertij an probent dominium rerum, pro quibus est soluta Gabella.

DECISIO XLII.

Domini dixerunt, firma remanere fundamenta Decisionis ad fauorem Bartholomei in hac causa factæ, non obstantibus, quæ modo pro parte Angelæ in contrarium deducuntur: Nam quod dola 35. ad Paulum spectassent, nullo modo videbatur probari ex partita Sententia 300. in Summario dicte Angelæ n. 1. data, ne dum quia in ea non fit aliqua mentio dd. doliorum 35. sed apparet sub iisdem verbis; quibus posita fuit ad debitum Pauli, ad eiusdem etiam creditum descripta; Vnde potius verisimilius redditur, dictum Paulum nudum nomen huic negotio accomodasse, vt

TERRACINEN SEPARATIONIS
THORI.

Luna 25. Maij 1615.

A R G V M E N T V M

Adulterium Viri, ac illius, scuitia, nec non Odium capitale erga uxorem, ac Inimicitia cum ipsius Consanguineis sunt iustae cause separationis Thori, exclusa omni cautione,

S Y M M A R I V M.

- 1 Separationis Thori materia plurimum pendet à iudicis arbitrio tam ratione subiecta materia, quam iusti metus & num. 2.
- 3 Adulterium Viri probat iustam causam separationis Thori.
- 4 Scuitia Viri mulierem est iusta causa separationis Thori.
- 5 Adulterium probatur per Testes de eo cum circumstantijs deponentibus.
- 6 Inimicitia cum vxore orta ex querela Criminali erga illius Consanguineos à marito data, est iusta causa separationis Thori.
- 7 Vxor non est restituenda marito cum cautione, quando constat de Scuitia, & iustis causis separationis.

D E C I S I O X L I I I

- 1 Cvm materia hæc separationis plurimum pendeat à iudicis arbitrio, tam ratione subiectæ materię Abb. in c. litteras n. 7. in fin. de rest. spoliat. Bald. conf. 176. lib. 1. Aym. conf. 31. num. 5.
- 2 quam ratione iusti metus † l. metus autem caus. ff. ex quibus caus. maior. glof. in l. interposita in verb. cruciatum C. de transact. Abb. in c. cum verum non. 3. de Regular. Paris. conf. 35. n. 60. cum ibi alleg. Domini arbitrati sunt, adesse in proposito iustas causas separationis Thori, eo quod ex Testibus pro parte Simphorianæ adductis non solum visum fuit satis probari adulteria Viri, quæ sola iustam causam separationis præberent
- 3 † ad tex. in c. significasti, & c. ex litteris ubi D.D. de divor. Abb. smol. & alij in c. 1. 24. lit. non contest. cum alijs per Couar. de sponsal. par. 2. cap. 7. §. 5. n. 3. Sanchez de matrim. lib. 10. disput. 3. nu. 6. & suis firmatum in vna Bisuntina separationis Thori 11. Februarij 1598. coram 60. me: Cardinali Pampb. & in alia Casaravugustana separationis 26. Ian. 1596. coram 60. me. Oratio, sed etiam eiusdem viri in dictam
- 4 Simphorianam nimiam scuitiam † c. ex transmissa, & c. litteras de rest. spol. cum alijs per Couar. 5. num. 1. & Sanchez d. tract. de matrimonio lib. 10. disput. 28. & suis etiam in dd. Bisuntina, & Casaravugustana decisum.

Nec obitare putabant, quod adulteria plenè, & concludenter probata non sint, & Simphorianam verisimiliter anam viro præbuerit acris in ipsam scuitiendi: obiectum enim cessare videbatur ex pluribus circumstantiis à testibus relatis, ex quibus non solum sufficienter probatur adulteria commissa † ad not. in c. præterea de testibus c. dixit 12. q. 1. & c. 4. de adulter. sed satis etiam manifestè constat, quod vir ca-

pitali potius odio, quam iusta ira concitatus in ipsam ultra omnem modum insequeretur Vnde ex his, & alijs simul iunctis DD. censuerunt omne cautionis † remedium excludi ad deducta in dd. Bisuntina, & Casaravugustana Thori, & consequenter iustam, vt dixi, separationis causam adesse.

V L I X B O N E N C A N O N I C A T V S

Luna 1. Junij 1615.

D E C I S I O X L I V.

Impressa in Recent. decis. 710. par. 2. & post Murgam Quæst. Pastoral. de Potestate Ecclesiarum Vniuers. decis. 9.

R O M A N A L I T T E R A R V M.
C A M B I I.

Luna 1. Junij 1615.

D E C I S I O X L V.

Impressa in Recent. decis. 679. par. 1. & post Turri de Cambij decis. 26. pag. 524.

V I T E R B I E N B O N O R V M

Mercur. 10. Junij 1615.

D E C I S I O X L V I.

Impressa in Recent. decis. 714. par. 2.

C I V I T A T I S C A S T E L L I, S E V
P E R V S I N A B O N O R V M.

Veneris 12. Junij 1615.

D E C I S I O X L V I I.

Impressa post Gillan. ad Statut. Perusin. Decis. 126

P L A C E N T I N A D O T I S,
E T A N T E P H A T I

Vener. 12. Junij 1615.

D E C I S I O X L V I I I.

Impressa in Recent. decis. 680. par. 3.

CALA

CALAGVRITANA BENEFICI

de Calaguritana Beneficii

Luna 15. Junij 1615.

ARGVMENTVM.

Constitutio pœnalis stricte est interpretanda, & pœna excluditur per quancumque actus interpretationem.

S V M M A R I V M.

- 1 Constitutio pœnalis requirit, vt illius contrahentis plene, & concludenter probetur.
- 2 Possessio pœnaminis potius attenditur, quam vera possessio ad excludendam pœnam.
- 3 Probatio redditur erronea, quando potest allegari alius titulus ad effectum evitandi pœnam.
- 4 Possessio nemini quaritur sine mandato.
- 5 Remissoria calumnie petita est deneganda.
- 6 Littera Apostolica offera extrajudicialiter cum exhibitione supplicationis ex benignitate Rotæ, & ex pragmatica Directi Calaguritana probatur.

DECISIO XLIX.

Cum alias Rota censuisset, beneficium, de quo agitur, Michaeli individuari debere, nec aliquid contra dictam decisionem postea opponeretur, DD. dixerunt, causam esse expediendam, non obstante etiã noua impetratione per Martinum facta ex Constitutione Pauli Tertii in suam Officium Cancellariæ edita, & responsio potissima fuit, quia Martinus non solum non probauit, Michaeli accepisse possessionem dicti beneficii, non expeditis litteris, & vigore supplicationis prout ex forma d. Constitutionis sit pœnalis ad not. in sciant. C. de probat. & in Lin testimonio ff. de condit. & demonstr. V. fall. in anno. ad decis. Affili. 135. num. 9. Sed neque etiam illo tempore iustificare poterit. Nam cum possessio d. beneficii sequestro subiaceat elapsis annis de mandato Rotæ appositum, non potuit aliquo modo Michaeli quæri, sed quælibet fructuum perceptio per Michaeli facta, quatenus vnquã probaretur, tolleretur in simplex potius attentatum, quam veram & actua-

lem possessionem, & qualis ad effectum, vt dicta Constitutioni locus esse possit, requiritur.

Præterea, quare etiã dici potest capta possessio, adhuc deficeret probatio alterius requisiti, quod scilicet, vigore supplicationis capta sit, quæ videtur propemodum impossibilis, eũ potius dicendum esset, Michaeli dictam possessionem apprehendisse vigore oppositionis, & approbationis de ipso factæ, & in omnem euentum satis est, & quod possit allegari alius titulus, atque inde præsentia probatio reddi æquiuoca ad hoc, vt euitetur pœna dictæ Constitutionis iuxta not. in c. in presencia de probat.

Ex quibus etiã patet, quod nulla ratione subsistit fundamentum, quod informantes pro Martino in depositionibus testium ab ipso condu-

ctorum faciunt, tum quia ex eo, quod fructus de ordine Sequestrarij Fratri Michaeli consignati fuerunt, non probatur possessio Michaelis, sed potius attentatum, vt dixi, vel collusio inter ipsum Michaeli, & Sequestrarium, tum quia etiam tum apparet, quod dicti fructus fuerunt consignati Fratri Michaeli de ipsius mandato, sine quo Michaeli non potuisset quæri possessionem.

Nec minus visum fuit, expeditione causæ retardari debere sub prætestu Remissoria à Martino petite, vel quod littere impetrationis Michaeli non sint in actis, quia ex supradd. clarè apparet, remissoriam calumnie peti, & atque ideo merito esse denegandam ad decis. Cassad. 3. sub num. i. Vers. quæ remissio de illat. cum ibi allegat. & quod litteras fuisse ex benignitate Rotæ, quod in actis fuerit, exhibitæ supplicatio manu Sanctissimi signata, vt litteræ mihi extrajudicialiter & ostense propter pragmaticam, quæ in Dicece Calaguritana viget, vt fuit d. in alia Calag. beneficij de Archiep. 23. Osiobris 1592. coram do. me. Giffio.

ROMANA DONATIONIS PROPTER NUPTIAS.

Luna 22. Junij 1615.

ARGVMENTVM.

Saluanum non datur in bonis alienari prohibitis. Prohibitio alienationis non extenditur ad debita probantis.

S V M M A R I V M.

- 1 Instrumentum facit probationem probatam.
- 2 Hypotheca non datur in bonis prohibitis alienari.
- 3 Limita pro debitis iussu probantis nu. 3. 4. & 5.
- 4 Dicitur esse detrahenda ex fideicommissis, tamquam ad alienam.
- 5 Donatio propter nuptias habet eadem privilegia dotis.
- 6 Immisso vigore Saluani concurrentibus requisitis est concedenda.
- 7 Lucrum dotis si in Instrumento non sit expresse prohibitum vigore statuti censetur appositum, & suppletum.

DECISIO L.

D Vbitaui, an sit danda immissio D. Marchionis in possessionem bonorum per q. Ios. Baptisam eius virum possessorum pro consequenda donatione propter nuptias; Et quia non videbatur controuersi posse creditur D. Marchionis respectu dictæ donationis, cum de eo appareat per publicum Instrumentum, quod scilicet probationem probatam Bart. in l. i. num. 8. & Ias. in l. i. ff. de nou. oper. nunc. uce minus dicti D. lo. Baptiste dum viueret, & in modo D. Federici possessio. Sed informantes pro negatione in eo solum insisterant, quod in Instrumento donationis à fratribus de Montonis filiis iniunctis factæ, prohibitum esse dicebant quam-

quancunq; bonorum donatorum alienationem, & quod consequenter in ijs non poterit cadere Hypotheca, atque ita deficiat vnum ex requisitis ad probandum primum extremum pro immiffione in viam vtilis Saluiani necessarium *Aug. in S. item Seruiana in fin. Inst. de ali. Rol. conf. 14. numer. 13. vol. 1. cum alijs adductis in vna Romana Saluiani prima Iulij 1613. coram Reueren. D. meo Damasceno, & 15. Decembris 1614. coram Rpd. meo Pamphilio*. Domini dixerunt, dandam esse immiffionem respectu portionis, quam Io. Baptista in dictis bonis ante donationem habebat, reſeruato, vt de alijs portionibus à fratribus ci donatis, quatenus opus eſet, particulariter, videretur.

Nam quidquid ſit de illa questione, vtrum prohibitio alienandi facta in contractu intelligenda ſit, quatenus alia bona extent, vel etiam quatenus non extent, ita quod nunc locus non ſit *Auth. res qua C. commun. deleg. quæ quam controuerſa inter DD. ſit, apparet ex relatis per bo. mem. Card. Seraphin. decif. 174. & in vna Romana 7.6. Iulij 1605. coram bo. mem. Inſto, & admiſſo etiam pro nunc, quod in dicta donatione prohibita ſit alienatio bonorum donatorum etiã ex cauſa dotis, & quod illa perſonam quoque Io. Baptiſtæ comprehendat, quod tamen per multas rationes fuit ab informantibus pro D. Marchioniſſa acriter impugnatum, & poterit de eo ſuo loco, videri. Quoad portionem Io. Baptiſtæ, quã ipſe eius filio primogenito mafculo, & in ipſius defectum D. Federico cum eadem prohibitione, vt prætenditur, donauit, ceſſat difficultas, ſed tum quia dicta prohibitio expreſſe legitur directæ donatorijs, nec propterea ipſum donantem afficit *l. i. l. ius ff. de leg. 1. l. 4. §. quoties, & ibi Bart. ff. de dam. inſect. & in l. peto §. fratre numer. 3. ff. de leg. 2. Bero. conf. 84. numer. 38. lib. 2.**

- 4 Tum etiam quia prohibitio ſed quantumuis generalis nunquã extenditur ad caſum, in quo prohibens reperitur obligatus *l. peto §. prædictum Bart. & alijs ff. de leg. 2.* Sed non obſtante huiusmodi prohibitione poſſunt ſemper etiam bona reſtitutioni ſubiecta pro debitis ipſis vinculantur alienari *leg. cum ſidei hæres ff. de ſideicom. libert. Bald. in c. quoniam frequenter §. in alijs num. 5. v. l. non conſeſſum alijs per Sord. decif. 62. num. 20. & ſeqq. & magis ad propoſitum noſtrum ſicet*
 6 *ex an. l. à filijs ff. ad Trebell. vbi datur, ſed quod ſi ex promiſſione dotis aliquid debitum ſit, æris alieni loco habendum eſt, & à fidelcommiſſo detrahi debet; Vnde cū ex promiſſione Io. Baptiſtæ debita ſit D. Marchioniſſæ donatio propter nuptias, ſed quæ parpaſſu cum ipſa dote ambulat, ita quod quidquid de dote diſponitur, cenſetur etiam donatione diſpoſitum, *Auth. reſqua, vbi Caſtr. & alijs C. commun. deleg. Dec. conf. 519. num. 2. laſt Craveni, in terminis donationis vigore Statuti debita, & à fidelcommiſſo detrahenda conf. 176. ferè per totum, ceſſat quoad dictam donationem effectus prædictæ prohibitionis, & conſequenter concurrunt quoad portionem Io. Baptiſtæ omnia requiſita vtilis Saluiani ſed Interdicti, adeo vt D. Marchioniſſæ non poſſit in eam denegari immiſſio ex allegatis.**

Nec, dicitur, quod non conſtat, de promiſ-

ſione Io. Baptiſtæ reſpectu dictæ donationis, quia vltra quod illa expreſſis verbis legitur in inſtrumento, quod datur *num. 1. dum in eo promiſſæ, dorem iſtituere, & lucrari in ſta formam ſtatutorum Verbis ſub obligatione omnium bonorum ſuorum, in omnem euentum ſatis eſſet, quod lucrum dictæ donationis non reperitur in dicto inſtrumento prohibitum; nam eo ipſo, quod expreſſe prohibitum non fuit, cenſetur vigore Statuti *Verbis cap. 138. lib. 1. appoſitum, & ſtipularum*.*

Atq; ex his fuit ita pro immiſſione concluſum dummodo antecius creditum D. Federici, quod prætenditur, non obſtet, &c.

INTERAMNEN. AQVARVM.

Luna 22. Iulij 1615.

DECISIO LI.

Impreſſa in Recent. decif. 734. par. 2.

LVNEN. SARZANEN. IVRIS PATRONATVS.

Luna 22. Iulij 1615.

DECISIO LII.

Impreſſa in Recent. decif. 691. par. 3.

VRBEVETANA IVRIS PATRONATVS

Veneris 26. Iulij 1615.

ARGVMENTVM.

In ſpatronatus ad hoc vt acquiratur, requiritur conſenſus Ordinarij, & qualiter hoc intelligatur in ſpatio octuaginta annorum, & per præſentationes effectuatæ omnia neceſſaria præſumuntur interueniſſe.

SYMMARIVM.

- 1 In ſpatronatus non poteſt acquiri abſque conſenſu Ordinarij.
- 2 Amplius, quod nec poteſt per Vicarium abſque ſpeciali mandato ſuppleri.
- 3 Declara id procedere in translatione tantum: ſecus in reſervatione, quia ſuppoſita fundatione, & donatione omnino conſentire tenetur, & ſufficit conſenſus Vicarij etiam abſque ſpeciali mandato.
- 4 In Iuris patronatus reſervatione curſus octuaginta annorum facit præſumere conſenſum Episcoporum, & omnia ſcemia.
- 5 Item per plures præſentationes effectuatæ.
- 6 In Iuris patronatus reſervatione ſufficit conſenſus tacitus Episcoporum.

DECISIO LIII.

Cum præsupposita decisione in hac causa facta, quævis, an constaret de legitima lurspationatus reservatione DD. difficultatē ad id reduxerunt, quod videbatur consensu Ordinarij ꝛ qui ad effectum acquisitionis lurspationatus requiritur. Rot. decis. 1. numer. 3. vers. In oppositum de Inrepatronatus in anti. Lambert. eodem tract. lib. 1. part. 1. quest. 2. artic. 3. per Vicarium.

2 abique speciali ꝛ mandato suppleri non potuisse.

Et quamvis conclusionē in se quidē veram crederetur, vti spissimē à Rota firmatam per nos. in capit. fin. de Off. Vicar. Calder. conf. 1. eodem tit. Rebus in forma Vicar. num. 134. nihilominus dixerunt illam in casu proposito non applicari, nedum, quia ꝛ procedere videbatur in translatione lurspationatus, non autem in eiusdem reservatione, cum translationem possit quidem Ordinarius admittere, vel non admittere pro libitu, reservationi verò supposita fundatione, & dotatione omnino consensite teneatur Lambert. dist. tract. par. 1. p. lib. 2. quest. principali art. 16. & sub generali mandato Vicarij veniant omnia ea, quæ necessitates sunt ad tradita per eundem Lambert. ar. 5. par. quest. principalis 3. par. 2. lib.

Verū etiam quia, cū dīe reservationis intercesserint plusquam 80 anni, ꝛ præsumitur omnia necessaria, & solemnitates extrinsecas, atq; itā etiam mandatum sufficiens intervenisse. Barbat. conf. 3. numer. 1. & seq. lib. 2. Socin. conf. 15. numer. 54. vol. 1. cum alijs allegat. per Gabr. conf. 200. num. 6. lib. 1. Lambert. d. tract. lib. 1. par. 1. q. 2. artic. 7. num. 3. & 7.

Idque cō magis, quod apparet, dictam reservationē fuisse per plures presentationes, & institutiones subsecutas, præsertim de anno 1531 effectuatā: hoc ꝛ n. casu præsumitur consensus Episcopi intervenisse, vel in ipsa reservatione vel postea, quod sufficit Calder. conf. 6. de lurspationat. Rocch. eodem tract. in vers. pro eo quest. 4. nu. 9. Lambert. lib. 1. par. 2. quest. 1. art. 16. num. 5. ꝛ præsertim cum non requiratur consensus expressus, sed satis sit tacitus Rocch. ubi 5. questio. 8. numer. 20.

Quibus stantibus pro legitima lurspationatus reservatione conclusum fuit, prout ex ipsē rationibus Rota resoluit in vna firmata Algrisi. 11. May 1601. coram Io. me Penia, & in alia Britonien. lurspationatus 7. Maij 1612. coram Rpd. meo Vbaldo.

SPOLETANA BONORVM.

Mercur. 1. Iulij 1615.

DECISIO LIV.

Impressa post Pacific. de Salviens in ord. decis. 226.

TROPYEN. BENEFICIALI.

Ven. 20. Novembris 1615.

ARGVMENTVM.

Patet ex.

SYMARIO.

- 1 Acta non esse integra ille probare debet, qui id exigit.
- 2 Possessio capta, pendente termino ad appellandum, est nulla, declarata, & limitata vt num. 9.
- 4 Possessio sufficit probari in Iudicio Summarissimo retinenda.
- 5 Possessor quilibet pendente lite est manutenendus.

DECISIO LV.

Domini non obstantibus in contrarium, nunc adductis, steterunt in decis. sub die 9. Ianuarij præteriti Alexandro scilicet, dandum esse mandatum de manutenen. in possessione beneficii, de quo agitur.

Nam quod acta nō fuerint integrē transportata, & consequenter ipsi concedi non possit manutentio iuxta deducē in Crumonen. pensio. nis 24. Martij 1608. coram Reuerendissimo Attrebaten. celsare videbatur ex facto, eam nulla fuisse in partibus his agitata, sed Alexandr. habita notitia Institutionis Caroli, statim ab ea appellauerit.

Vnde quatenus Carolus præterdat, adesse alia acta inter ipsum, & Alexandrum in partibus gesta præter dict. institutionem, & appellationem tam transportatam, illud probare teneant, cum ꝛ sit fundamentū suæ exceptionis, in qua ipse est actor l. i. ff. de except. l. in exceptionibus ff. de probat.

Neque substat, quod possessio Alexandri sit nulla, vt pote pendente termino ad appellandū capiat, atq; ideo non manutenibilis ad decis. Casar. de Grass. 2. de appell. quæ passim in hoc proposito allegari solet, quia ꝛ obiectum procederet, si eo tempore adfuisset legittimus Contrahitor, cum quo iudicialiter ag. debuisset; nam tunc possessio intra terminum ad appellandum à iure præfixum capta redderetur nulla, secus vero est, ubi iunctio facta fuit nullo alio existente in possessione, & extra formam iudicij.

Midus etiā facit, quod dicitur, gratiam Alexandri non fuisse iustificatam, ꝛ quia in hoc Iudicio Summarissimo retinenda attenditur sola probatio possessionis, etiam quod non constaret de alio titulo, cum ꝛ quis possessor sit in sua possessione pendente lite manutenendus, vt in simili dictum fuit coram Io. me. Cas. Scraph. decis. inter impress. 717. & passim tractatur, &c.

ROMANA LITTERARVM CAMBII

Fca. 27. Nouembrii 1615.

A R G V M E N T V M.

Retensio non datur in Credito illiquido. Secuta acceptatione litterarum Cambij non datur regressus ad scribentes, nisi facta protestatione contra Acceptantes, & an & quando sit locus penitentia.

S V M M A R I V M.

- 1 Confessio propria est maxima omnium probatio.
- 2 Retensio non datur pro credito illiquido.
- 3 Litterae Cambij acceptatis non datur regressus contra Scribentem, nisi facta protestatione contra acceptantes.
- 4 Acceptans litteras cambij efficitur debitor illius, ad cuius fauorem sumus facta, nec tenentur alteri soluere amplius vs. num. 5.
- 6 Penitentia non est locus in contracta cambij.
- 7 Solatio si non potest fieri illi, cui est faciendum, est cadenda mandanti.

D E C I S I O L V I.

Dominil steterunt in resolutis sub die 1. Iulij prius, praeterit, praesentia scilicet ex parte D. Io. Rotuli retentionis locum non esse, & ratio potissima fuit, quia Io. Rotuli debitum apparet liquidum etiam per propriam ipsius confessionem, qua nulla maior probatio leg. generaliter C. non aut. pecuni. cum se. C. de translat. leg. t. C. de confess. cum alijs per Sord. conf. 60. num. 1. & decis. 126. num. 28. & ob conuersio illius creditum, adhuc controuertitur ex eo, quod, vt in decisione dicebatur, DD. Herrera, & Costa contendunt, ad praesentiam pecuniarum restitutionem compelli non posse, cum neque per ipsos, vti qui litteras Cambij scripserunt, neque per Furnarios, quibus dictae litterae directae fuerant, steterit, quominus reali numeratione compietur sint, & vnde merito cessare videbatur retentio ad nos in l. fin. C. de compensat. Bald. conf. 93. numer. 1. lib. 4. Gramat. decis. 58. num. 1. Rot. decis. 111. num. 1. per. 1. diuers. cum alijs in diss. decid. allegat.

Nec obstat visum fuit, quod dicitur, mediae sequestri reuocatione, & cautione per Io. Rotulum iudicatum soluendi praestata, sublarum fuisse omne impedimentum, quominus Furnarij rursus pecunias numerare possint, aique ita per ipsos stare, quod non sequatur solutio, quia huic obiecto fuit multipliciter responsum, & primo quod in facto non erat admodum clarum, quod sublata essent omnia impedimenta, cum potius contrarium apparere videbatur ex iuribus datis in Sum. eiusdem Io. Rotuli n. 9.

Sed quod postquam & Furnarij acceptauerant litteras Cambij, de quibus agitur, non dabatur Io. Rotulo regressus contra illos, qui dd. litteras scripserunt nisi facta prius per ipsum contra dd. Furnarios ad visum mercatorum protestationibus Rot. lauren. decis. n. 10. & decis. 10. m. t.

Tertio quod ad effectum, vt Furnarij securè

potuissent soluere, requirebatur vltra reuocationem sequestri mandatum, seu decretum Iudicis de consignando, seu soluendo pecunias in dd. litteris descriptas Io. Rotulo: nam cum vigore dd. litterarum solutio esset facienda Michaeli, & Laurentio del herede, non poruerunt Fornarij tuto dd. pecunias absque Iudicis declaratione Io. Rotulo soluere, cum praesertim per litterarum acceptationem, Michaelis, & Laurentij debitores effecti fuissent Rot. lauren. decis. 168. num. 2. nec certo ipsi constare posset, quod pecuniae ad Ioannem Rotulum pertinerent.

Quarto quod in omnem euentum mora Furnariorum non debet cedere damno DD. Herrera, & Costa, sed potius Io. Rotulo, qui si blime imputet, quod pecuniarum solutioni adiecit personas in limine decoctionis positas, cum quorum creditoribus de proportionatione dd. pecuniarum contendendum est.

Non obstat, quod pecuniae, de quibus agitur, sint propriae Io. Rotuli, & quod ipse re integra potuit reuocare mandatum illis del herede ad exigendum datum, quia quicquid sit, an pecuniae verè ad Rotulum, siue potius ad illos del herede spectent, quod non videtur praesentis indaginis, adhuc locus renocationi mandati esse non potest, ex quo non versatur interminis simplicis mandati, sed in contractu cambij, in quo non est locus penitentiae ad tex. in leg. in commodato §. sicut autem ff. commod. Bald. conf. 348. num. 4. & 5. lib. 1. vbi quod ille, qui adiecit, vel detrahit aliquid contractui, nouum contractum efficitur videtur, quod non est licitum, nisi de voluntate contrahentium, eoque magis, quia dicta reuocatio tenderet in prauiudicium DD. Herrera, & Costa, & qui cum eo ipso, quod litterae à Furnariis acceptatae fuerunt, ipsis remaneant obligari, adeo quod neque etiam dd. litteras, siue mandatum de soluendo in eis contentum amplius reuocare possint Rot. lauren. decis. 168. num. 3. non est conueniens, vt pro eadem summa etiam Io. Rotulo teneantur, vt in specie ponderauit Rot. cor. Patero dec. 123. num. 2. & seq. lib. 3. prout eidem Io. Rotulo teneri quoque non possunt Furnarij, qui stante dd. litterarum acceptatione debitores, vt dixi, illorum de herede effecti sunt.

Non obstat, quod cum solutio dd. pecuniarum illis de herede vti decoctis fieri non possit, restitui debet Io. Rotulo. ne alius pones DD. Herrera, & Costa, vel Furnarios absque causa, remaneant, quod & esset iniuriam, & tradunt per Bald. diss. conf. 348. col. 2. vbi considera interdu lib. 1. quia Ioannes Rotulus huic iniquitati facile occurrerit, si impedimenta, de quibus supra remouere couterit, ex quo ijs sublatis Furnarij promptos se ad faciendam numerationem, offerunt, Interim autem cum DD. Herrera, & Costa omnia pro parte ipsorum adimplenda, adimpleuerint, & mora potius culpa ipsiusmet Io. Rotuli, vt dixi, proueniat, non poterit D. Io. Rotulus praeterea retentione in eorum demermet Herrera, & Costa prauiudicium vii, ex allegatis.

SENOGALLI BEN. AFFICTVS.

Fene 27. Nouembrii 1613.

ARGVMENTVM.

Obligatio conditionalis habet locum solum adimpleri conditione. Affictus presumatur soluta ex fructibus ipsius Rei.

S V M M A R I V M.

- 1 Solutio est facienda eo tantum casu, quo est promissa.
- 2 Una pars instrumenti aliam declarat.
- 3 Interpretatio est facienda, ut omnia ad concordiam reducantur.
- 4 Pensores presumuntur soluta de pecuniis retractis ex fructibus rei locata.
- 5 Actor tenetur probare concludenter suam intentionem, nec sufficit probatio presumpta.
- 6 Negatum potius presumitur lucrosum, quam damnosum.
- 7 Bilancio debet esse recte, & recte factum.
- 8 Solacius presumitur soluisse de proprio.
- 9 Socii non possunt ab alio consensu conveniri pro Rebus Societatis, nisi dispensationibus.
- 10 Cambia non debentur, nisi sint iusti facta.
- 11 Illicitum non potest fieri licitum ex partium voluntate.

DECISIO LVII.

CVM alias Vincentius Maignus, & Leo Betrus & Vener, Germanorum Collegio, bona Abbatis Apellane pro certa pensione tantae conuenta conduxissent de anno 1508, medietatem dd. bonorum Hieronymo de Scalamonibus, & Marco Aurelio de Domo sublocarunt, pacto inter cetera adiecto, quod dd. Hieronymus, & Aurelius de omnibus lucris, & damnis ex dict. conductione querendis pro rata dictae medietatis participare deberent, & calu, quo pecuniae ex fructibus dictae Abbatis colligendae non extarent, quibus eueniente die pensio soluenda sit, quilibet sociorum pro sua parte, & rata contribuere teneretur vsque ad integram summam, ita quod deficiente aliquo ex dd. Sociis, liceat reliquis accipere pecunias ad cambium, & recambium damno, & interest deficiente.

finita igitur locatione Vincentius Maignus praecodens societatem in notabili damno remansisse, ipsumque pensiones eidem Collegio pro tempore decursas de proprio soluisse non uenit coram A.C. dd. Hieronymum, & Aurelium ad solvendum ratas ipsos tangentes, ac contra eisdem mandatum pro summa scut. 450. auri stampam decerni, & relaxari imperarunt, unde nihil causa commissa, dubitauit, an dictum mandatum esset confirmandum, vel infirmandum, & Domini infirmandum censuerunt. Ratio autem decisionis potissima fuit, quod videbatur ex forma conventionis supra relatae, satis apparere non potuisse dd. Hieronymum, & Aurelium prius conueniri, quam vere constaret, quod pecuniae in societate non adessent, quibus pensio solui potuisset, & cum

in eum tantum casum de proprio contribuere promississet ad Lcedere dictum ff. de verb. signific. l. qui heredi §. si finis de condit. & demonstr. l. pecuniam ff. si certi. pet. cum similibus.

Nec subsistit, quod promissio soluendi tantam pensionis sit pura, & conditio defectus pecuniarum appositae tantum ad effectum, ut pecuniae pro solutione dictae pensionis necessariae ad cambium capi possent, quia ex ipsamet loquutione instrumenti manifeste conuenerunt apparere, quod scilicet, eadem conditio adiecta fuit etiam contributioni faciendae, ibi, *che se mancheranno li denari, ciaschedun debba contribuire per la parte sua sino alla ballanza*, & quod ad hoc, ut pecuniae ad cambium capi potuissent, aquirebatur, nedum quod pecuniae non ad essent in societate, sed quod etiam socius in contributione deficeret.

Non obstat, quod in eodem instrumento prius etiam partes conuenerint, *che tanti quanto li compagni siano obligati in equal portione pagare la pensione, cioè la quarta parte per ciascheduno*, iaque sine adiectione alterius conditionis, quia fuit responsum, id actum fuisse ad ostendendum, quod sicut quilibet participabat pro quarta parte, ita etiam quilibet pro quarta parte contribuere teneretur, quod tamen intelligi debet, quatenus pecuniae deficerent ex praesentibus Abbatis redigende iuxta conuentionem in inferius factam, & una pars instrumenti aliam declaratur, l. qui soluit ff. de l. 1. §. & interpretatio faciendae est, per quam utriusque casui satisfiat, & omnia ad concordiam reducantur cap. inter dilectos vrs. iterum de pd. instrum. Crasset. conf. 301. num. 4. Gabr. conf. 94. num. 6. lib. 2. cum praeteritum verisimile, & non sit, quod extantibus pecuniis ex fructibus Abbatis collectis, Socii de proprio pensiones soluere voluissent.

Neque dicatur, quod eo ipso, quod existentia pecuniarum non probatur, praesumitur defectus, & sic purificatio videtur conditio, quia ultra quod tamen non sufficit actori probatio praesumptae, sed tenetur plenè, & concludenter fundare intentionem suam, etiam quod consistat in negativa l. in illa stipulatione & ibi l. as. num. 13. ff. de verb. oblig. Surd. conf. 180. numer. 16. Cysar. de Grass. decis. 1. num. 17. qui sibi sunt leges, Attil. decis. 1. de probat. non potest etiam presumi hoc casu defectus, cum videretur in negotio, quod potius presumitur lucrosum, quam damnosum l. semper §. negotio ff. de in iurimonia. Socin. conf. 24. num. 41. & seq. lib. 1. Rota laudem. decis. 173. numer. 3. & seq.

Minus quoque dici potest probatus defectus ex bilancio, quod datur, quia illud nihil concludit, nec apparet fuisse recte, & recte & consensum ad deducta in Roma. Laudi 28. Iunij 1613. etiam Rpd. Barator.

Quo imo quatenus etiam non esset necessaria probatio dicti defectus, vel posset dici probatus, nihilominus cum non constet quod creditum, quod in dicto bilancio reperitur Vincentio de scriptis, proueniat ex solutione pensionum ab ipso, vel praetendatur Collegio facta, vel potius ex cambis adhuc mandatum quod pro sorte principali tantum relaxari asseritur, non esset aliqua ratio ex dicto bilancio iustificatum.

Nec

Nec subsistit, quod saltem videatur iustificatum ex eo, quod probatur pensiones fuisse per Vincentium Collegio solutas, quia t de proprio soluisse præsumitur l. 2. & ibi Bart. & Bald. C. pro Soc. Alex. in l. certi conditio §. si numerus prope §. ff. si cert. per. Nam vltra quod ostenditur pervenisse ad manus eiusdem Vincentij plures pecuniarum summas societati debitas, & consequenter non nisi facto calculo cõtere potest in quo ipse creditor remaneat, vilius etiam fuit, quod t cū prædicti Hieronymus, & Aurelius non administraverint, & pensiones, vt dixi, de fructibus Abbatis solvenda essent, prius negotium hoc inter ipsum, & Beatum administratorem discuti debuisset, quam alij socij, qui non administraverint conveniri l. actionis §. si communis ff. pro Soc. Glof. in l. creditor §. duobus in vers. Soluto ff. mand. Anchar. conf. 33. 2. num. 6. Roja l. tamen decis. 46. num. 2.

Non obstat, quod Hieronymus, & Aurelius promiserunt stare libris à Beato vti principali administratore conficiendis, quia nec mandatū de cuius revocatione agitur, fuit in dd. libris fundatum, sed tantum in bilancio minus legitime, vt dixi, confecto, nec dicta promissio extendi potest ad cambia, vt dicitur in dd. libris ad debitum Hieronymi, & Aurelii descripta, cum t illa nullo iure debeantur, nisi sint iustificata iuxta deducta in Mediolanensi pecuniaria 27. Maij 1602. vtrum bon. mem. Litta, & in partu 11 potestate t non sit facere licitum quod alias est illicitū ad not. per Bart. in l. si forte ff. de Cassa, pecul. præterquam quod mandatum dicitur relaxatum pro sorte principali tantū, & re vera nullibi probatur apparere, quod negotium, de quo agitur remanserit, de pro cambiorum interesse, in damno pluraque tutorum 800. auri stamparum pōnt probari deberet ad hoc, vt dictum mandatum pōset subsistere.

MACERATEN. PECUNIARIA

Veneris 4. Decembris 1615.

ARGVMENTVM.

Solutio facta Tutori liberat soluentem, & sufficit, quod fiat ei, qui communiter talis reputatur. Confessio de recepto Tutoris non præiudicat Pupillo. Versio probatur conclusuris.

SYMMARIVM.

- 1 Solutio Tutori liberat.
- 2 Confessio de recepto Tutoris non præiudicat Pupillo.
- 3 Numero probatur per publicum instrumentum.
- 4 Versio pecunie probatur ex redemptionis census ex illis facta.
- 5 Versio probatur ex conclusuris, & inditijs.
- 6 Solutio facta ei, qui communiter Tutor reputatur, liberat soluentem, licet postea appareat minus legitime.
- 7 Statutum non obligat si vsu non sit receptum.
- 8 Tutor se gerens publicè vti talis præsumitur omnia adimplevisse, ad qua tenetur.

9 Maxime si Pupillus factus maior gesta per Tutorum approbaverit.

DECISIO LVIII.

Cum alijs DD. censuissent, sententiam, qua D. Antonius in paribus condemnatus fuit ad solvendum Paulo Vilijs Scuta 1063. tam ex cap. nullitatis quam iniustitiam esse revocandam. Iterum à me super istidem dubio propolito, dixerunt, quod scuta 805. iam prius per D. Antonium dicto Paulo, siue eiusdē Pauli tutori soluta iniustitiam dictæ sententiæ esse claram: nam t cum mediante dicta summæ solutione etiam Tutori facta extincta fuerit omnis eius obligatio l. Latius in 2. S. tutela, & S. fin. ff. de admin. int. l. Sancimus C. eodem l. quod si forte §. quid ergo, vbi Bart. num. 4. ff. de solut. non potuit ad illam iterum solvendum condemnari.

Non obstat, quod de solutione dd. tutorum 805. non constat, nisi per confessionem de recepto Tutoris, quæ t Pupillo non præiudicat iuxta magis communē opinionē de qua per Bart. in d. l. Latius §. tutela ff. de adm. int. l. si in l. 2. §. fin. num. 20. vers. ego puto ff. si cert. per. Cassa. conf. 186. num. 1. lib. 1. cum alijs per Tirap. tract. de retract. conuens. Glof. §. S. 4. num. 10. & seqq. & fuit dictū in vna Romana residui 9. Decemb. 1602. certam boni memi Ruben, quia imò quod scuta 405. constat fuisse verè, & realiter numeratam per publicū instrumentum, quod t facit probationē probatam l. cum precibus C. de probat. Bal. in l. Imperator numer. 8. ff. de statu homin. quo verò ad alia scuta 400. ne dum probatur numeratio, sed etiam quod versa fuerint in vtilitatem pupilli ex quo apparet mediantribus illis, redemptionem fuisse t centum super bonis Pauli de anno 1588. à Bernardino impostum.

Et licet t in instrumento dictæ redemptionis non exprimat, quod pecunie, quibus facta fuit redemptio, sint illæ metæ, quæ receptæ fuerunt à D. Antonio, nihil omnis id satis probari videbatur ex circumstantijs temporis, & alijs, accedente præsertim propria avertatione D. Venantij Ferri, qui dictas pecunias recepit, & centum redemit, cum versio etiam per cõiecturas, & indicia probetur Bart. in l. Civitas num. 12. & seqq. ff. si cert. per. Menoch. conf. 375. num. 12. Ruin. conf. 142. num. 4. lib. 1. Nat. conf. 343. num. 20.

Non obstat, quod Tutor, cui dicitur facta solutio inuentarium non conficit, atque ideo ex dispositione statuti Civitatis Maceratenis D. Antonius per solutionem ei factam non tenetur in præiudicium pupilli à debito liberari, quia vltra quod satis est, quod solutio facta t ut ei, qui communiter reputabatur tutor, etiam si minus legitimus postea appareret l. si quis servo l. quod servus, & l. cum quis §. 1. ff. de solut. l. si procuratorum ff. de procurat. Rota. decis. 89. num. 9. par. 2. divers. t nec dictum statutum probatur vsu receptum, prout requiritur, vt in terminis statuti Macerateni fuit dictum coram bo. me. Card. Seraph. decis. 1004. num. 8. & 9. inter impress. in omnem etiam euentum eo t ipso, quod pro tutore publicè se gessit, præsumatur

omnia adimpleuisse, ad quæ tam de iure communi, quam vigore statuti tenebatur. *Soc. conf. 153. vol. 2. Caput. decif. 323. num. 3. vol. 2. Boer. decif. 124. sub numero, 13. versic. & pro hac conclusione.*

- 9 Et præsertim, quia ¶ in aliâ decisione dictam fuit, idemmet Paulus maior factus gesta per eundem tutorē approbavit. *iux. mod. in l. fin. C. ad Mart. & in l. si Pupilli Sæm. quaritur ff. de neg. gest. Alex. conf. 127. sub num. 1. vol. 3. Des. conf. 261. num. 6.*

MEDIOLANEN. LEGATI

Veneris 4. Decembris 1615.

ARGUMENTVM.

Accipias ex,

S Y M M A R I O.

- 1 Res indicata nascitur ex non reditu pro Apostolis.
- 2 Et si causa non fuerit iura legitima: tempora commissa.
- 3 Sententia dicuntur iusta, si transierint in iudicium.
- 4 Possessio iusta est manusmissilis.
- 5 Possidens debet manere, donec de validitate tituli discutatur.
- 6 Res indicata patet ex commissis, & citationibus requisitis.
- 7 Restitutio non datur in possessorio.
- 8 Nec datur sine iusta causa.

DECISIO LIX.

- 1 D Omini dixerunt, constare de re iudicata, tam ex ¶ eo, quod non fuit in tempore reditum pro Apostolis. *ab eo qui de appell. in 6. l. res S. Apostolis C. de appell. Crescen. decif. 2. num. 2.*
- 2 eodem tit. ¶ quam quod causa non fuit iura legitima tempora commissa. *Alex. conf. 135. num. 6. & conf. 116. num. 2. lib. 2. Rota decif. 41. de appell. in non. Cassad. decif. 4. eodem tit. illamque esse iustam, & validam, & per consequens etiam executioni demandandam.*

- Iustitia colligebatur ex eo, quod sententia, quæ in iudicatum transierunt in mero possessorio manutentionis late sunt, & ¶ de Gabrielis Rectoris Sancti Gregorii Terræ Cremonæ, possessione tempore morte litis, constat, ex ipsorum decreto, quo ad instantiam Communitatis, & hominum loci Modii auebatur, dictus Rector possessionem dimittere, cum nisi dicta possessio pones ipsum existeret, usque eam dimittere non potuisset, ut sæpius ponderavit Rota, & præsertim in vna *Ancusana bonor. 16. February 1609 coram Reuerend. Bononiensi, & in Alia Romana Insuper. 20. May. 1611. coram R. P. S. de mro Pirouano.*

- 4 Et hæc possessio erat etiam eo magis manutentibilia, quia apparebat iusta, ¶ tum quod constat, terras, de quibus agitur, fuisse dicto Rectori Terræ Cremonæ a g. Ambrosio cum onere celebrandi Sacra in Ecclesia S. Francisci Terræ

Modii legatas, tum quia ex d. mmet, terræ fuerunt etiam dicto Rectori in dismembratione loci Modii a terra Cremonæ una cum iure celebrandi in dicta Ecclesia Sancti Francisci restructa.

- Nec obstat alia dismembratio per prius facta, quia illa non habuit effectum, & in omnem eventum, ¶ cum sententia, de quibus agitur, late sunt, ut dictum est in mero possessorio, & Rector Terræ Cremonæ etiam post dictam dismembrationem terras, de quibus agitur possederit, non poterat ei denegari manutentio, donec de validitate dictæ dismembrationis cognosceretur.

- Præterea apparet etiam dd. Sententia, & res iudicata validæ, ¶ quia ex processu constat de commissione, & citationibus ad hunc effectum requisitis. *iux. decif. Caput. 260. par. 2.*

- Nec potest illarum executio impediri sub pretextu restitutionis in integrum, non solum quia regulariter non datur restitutio in possessorio. *l. scio ff. de restit. in integr. Pat. decif. 36. num. 4. & 5. Casar. de Graft. decif. 36. num. 14. de probat. Card. Seraph. decif. 987. num. 3.* verum etiam quia ex prædictis constat, nullas adesse causas restitutionis, sine ¶ quibus illa non conceditur. *l. 2. & ibi Bald. num. 2. C. ex quibus caus. maior. cum alijs ab informantibus allegat.*

BONONIEN. PECUNIARIA

Merc. 9. Decembris 1615.

ARGUMENTVM.

Dabit.

S Y M M A R I V M.

- 1 Inhibitio Rotalis sine iusta, vel non est timenda.
- 2 Præsertim si iudex a quo appellatio interposita non detulisset.
- 3 Et si sit facilis aditus ad Principem pro illa remouenda.

DECISIO LX.

- F Vt dictum, gesta in partibus post appellationem, & inhibitionem esse attentata, & consequenter reuocanda, etiam non obstante illustrissimi Cardinalis Iustiniani. tunc S. D. N. a latere Bononiæ legati, constitutione, qua sententias, & lauda a iudicibus vel Arbitris voluntarie a partibus electis lata, nulla appellatione, aut reclamacione suspendi posse decernitur, quominus debere executioni demandentur, Quia præterquam quod non erat modica apud Dominos difficultas, an in proposito dictæ Constitutioni locus esset, fuit etiam dictum quod inhibitio ¶ Rotalis, sine iusta, siue iniusta timenda, *Rota decif. 16. de appell. in antiq. Pat. decif. 395. lib. 2. Caput. 2. eccl. 93. par. 2.* cum ¶ præsertim ne dñi iudex a quo appellatio ab vtraque parte interpositæ detulisset, verum etiam illa per signaturâ quoque admisa fuisset, & quæ

- 3 *tenuis prætendebatur ei locum non esse, facilis erat ad Principem aditus, nec interim ulterius aliquid innovari debebat e. significante de appell. l. 1. §. 1. ff. de non. oper. nunciat. cum vulg.*

SPOLETANA BONORVM.

Veneris 11. Decembris 1615.

ARGVMENTVM.

Reintegratio ad Bona sponte dimissa, & de proprio consensu distracta non datur.

SYMMARIVM.

- 1 Reintegratio ad bona sponte dimissa non datur.
- 2 Consensum venditioni bonorum non potest illa vitiare.
- 3 Maxime si nullam adiecit protestationem, & commodum reportavit.
- 4 Oblatio facta post adiudicationem bonorum non retardat.
- 5 Serpentina non citatis possessoribus est nulla.

DECISIO LXL

Domini recesserunt à resolutione in hac causa sub die prima Julij præteriti solo Francisco Informante facta: dixerunt enim Instantiam D. Gubernatoris Spoleti, qua, ut dictum fuit, mandatur, Franciscum reintegrari debere ad bona in executione capta, tam ex capite iniustitiæ, quam nullitatis esse reuocandas: & iniustitia quidem videbatur eo ipso reddi inexcusabilis, quod appareret Franciscum, facto proprio, & spontanea voluntate possessionem dd. bonorum dimississe, illamque Communitati in satisfactione debiti Cosini, cuius ipse hæredem se fecerat, obtulisse: nam ꝑ hac dimissione stante, non potuit vlla ratione ad eadem bona reintegrari. Innoc. Ant. de Butr. & alij in c. sep. de restit. Spolet. Socr. in l. rem qua nobis num. 1. ff. de acquir. poss. Alex. cons. 92. num. 5. lib. 1. Ros. decif. 4. de renunciat. in nov. Cassad. decif. 4. num. 3. & 10. de restit. Spolet.

Nec obstarè visum fuit, quod vt in priori decisione dicebatur, dicta oblatio restricta fuit ad quantitatem Communitati debitam, & sic intelligenda sit pro iusta æstimatione, quæ propterea omnino præcedere debuisset, antequam dd. bonorum caperetur possessio, quia fuit responsum, obiectum cessare, ne dum quod probatur, interuenisse æstimationem ex eo, quod Iudex instante ipso met Francisco mādauit infra quinque dies dicta bona æstimari, & casu quo dicto termino elapso æstimatio facta non fuisset, æstimationi iam factæ stari; ꝑ verum, etiam quia Franciscus consentit venditioni dd. bonorum iuxta æstimationem præfatam Rosato, & Aurelio factæ, dum insimul cum alijs, quo consilio ad hunc effectum habito interfuerunt, approbavit fideiussionem per dictum Rosatum, & Aurelium præstam abfque alia protestatione, & ꝑ quod plus est obtinuit con-

tēplatione dictæ cessionis, & in solutū dationis ad omnia officia, & honores publicos reintegrari, quo ut vt prædicta omnia sic gesta, amplius impugnare non possit ad regulam quod semel placuit cum vulgat.

Nec repugnat, quod stante iudiciali oblatione debiti per Franciscum Communitati facta ad pignorum distractionem, procedi nō potuerit, quia hoc ꝑ procederet si oblatio debiti, eiusque reale depositum factum fuisset re integra; Verum quia priusquam præfata oblatio fieret, bona aliter legitimè vendita reperiebantur, nō potuit quod iure subleuit reuocari, vt inquit, tex. in l. si priusq. & l. si restant ubi D.D.C. de distract. pign.

Nullitas etiam dictæ sententiæ videbatur detegi ex eo, quod dictus Gubernator processit nō citata Communitate, & Cæcilio possessore bonorum, atque ita contra formam litterarum Sacr. Congregationis super bono regimine, ad quam propter partium recurrens causa iam erat deuoluta, quæ ꝑ tamen forma ad vnguem seruati debebat e. cum dilecta, & ibi Felin. sub n. 6. vers. gesta contra formam de rescript. & in terminis commissionis fuit dictum coram bo. mem. Card. Seraph. inter impress. decif. 1100. num. 3.

VITERBIEN. TERRE VETRALLÆ

Lunæ 14. Decembris 1615.

DECISIO LXII.

Impressa apud Posthum de manut. decif. 653.

ILGINEN. IVRISPATRONATVS

Veneris 18. Decembris 1615.

DECISIO LXIII.

Impressa in recent. decif. 697. par. 1. & apud Monach. decif. Florent. post decif. 72. sub num. 28. & Nota in hac decisione agi de duabus Familijs Piccolominis altera nempe Senense, altera illi à Pio II. aggregata, de cuius materia vid. eundem Monach. dic. decif. Florent. 72. & anteced. decif. 71.

ILLERDEN. BONORVM

Luna 11. Ianuarij 1616.

ARGVMENTVM.

Capias ex.

SYMMARIO.

- 1 Reintegratio competit agenti probata sua possessione, & illa detinens.
- 2 Possessio probatur per testes, locationes alijs factas, & receptionem fructuum.

- 3 *Et ex confessione Partis.*
 4 *Possessio Rei probatur ex substantiatione litis, & alijs leuioribus probationibus.*
 5 *Dominium probatur ex confessionibus partium, & ex fama.*
 6 *Confessio continens facta diuersa posset pro parte acceptari, pro parte reijci.*

DECISIO LXIV.

Petente Francisco nomine Prioratus, & Ecclesie B: Virginis Mariæ de Calamera, reintegrati ad bona Territorij Monis della Magnana, à Petro de Vallabriga vti preiudicabatur, capta; Quæsiui, An Prioratus haberet intentionem fundam, & quia dubium nõ erat, quin probatus extremis, quod Scilicet, Ecclesie, vel ipsius nomine Rector possederet bona, de quibus agitur, & eadem ab Adriano detineantur, competat dictæ Ecclesie, vel Rectori eius nomine Agenti reintegratio ad nos. per Innoc. in c. cum super num. 4. & ibi Abb. num. 21. de cons. post. & propriis Capitulis. decis. 170. & decis. 132. num. 7. par. 1. Dominus, dixit ut Prioratum habere intentionem fundatam.

Primum namque extremum videbatur probatum, nedum ex testibus deponentibus videlicet Rectores pro tempore dicta bona possidere, illaq; illis ꝑ locare, & pensiones, ac fructus inde percipere ad irad. per Doct. in l. Titia ff. de solus. & in l. stipulatio ista §. hoc quoq; ubi Glof. in verb. stipulatur, & ibi Bart. num. 2. Alex. nu. 2. ff. de verb. oblig. Dec. cons. 56. num. 3. & seq. de res. Spol. verum etiam ex propria Petri confessione, qua nulla maior probatio Glof. fin. in c. vbi. de confess. l. 1. C. eodem cum vulgat.

Secundum vero extremum pariter videbatur probatum ex eadem confessione, & etiã litis ꝑ substantiatione, idque eo magis quod ad hunc effectum sufficienti leuioribus probationes & semiplenes Rot. decis. 8. de res. Spol. in nou. Capitula. decis. 402. in manuscriptis lib. 1.

Atque his accedebant plurima, tam ex reiterationis Petri confessionibus, quam ex fama, & supradictorũ Testium assertionem ab Informantibus ad probandum dictæ Ecclesie dominij deducta, & quæ etiam quod dicti Dominij probatio in hoc Iudicio necessaria non sit, non parum tamen ad præsentem effectum conferunt.

Nec obstat dicebatur, quod Petrus nõ sinipliciter falsus est, bona, de quibus agitur ad Ecclesiam pertinere, sed subdidit vltierius illam fuisse per Pnores dictæ Ecclesie ipsi concessa, atque Ideo eius confessio, vel in totum, reijci, vel in totum acceptari debet. Quia fuit responsum, quod ꝑ eum dicta confessio contineat facta diuersa, & separata nihil impedit, quominus in vno approbati, in altero vero reprobati possint, vt laic declarat Bart. in l. Anrelius §. item quare ff. de lib. leg. vbi, quod vt dicatur facta diuersa continere sufficit, quod illa diuersis temporibus facta sint, atq; iura fuit solo Francisco Informante decilum, &c.

FIRMANA BENEFICII

Veneris 15. Ianuar. 1616.

DECISIO LXV.

Impressa in Recent. decis. 374. par. 3.

PARMEN. PENSIONIS

Veneris 15. Ianuarij 1616.

ARGVMENTVM

Latè, & magistratè firmatur, quod Pensio reueruata, non facta mentione alterius Pensionis antecesserit super eisdem fructibus reueruata sit nulla, etiam si in secunda Reueruata adint Clauisula; Etiam si super illis alia Pensiones annua alijs assignata existrent, & omnes Pensiones huiusmodi medietatem fructuum non excederent. Et Clauisula; At quibuscumque fructibus, redditibus, & Prouentibus Ecclesiasticis loco Pensionum annuarũ, ac priori primũ, ac quibuscumque alijs Pensionibus, fructibus sibi reueruati, & reueruandis: vbi quid ista Clauisula; opcrentur, quandoque in secunda. Gratia sũ facienda mentio de prima, & quando non.

SYMMARIVM.

- 1 Breue etiam quod sit emanatum Motu proprio curruat ex defectu intentionis, & num. 20.
- 2 Pensionis reueruatio est nulla, si non sit facta mentio alterius Pensionis super eisdem fructibus reueruato, & num. 6. & 9.
- 3 Intentionis defectus resultat ex eo, quod quid gratiam vel difficultas, vel nulla modo concessisset.
- 4 Gratia secunda super eadem re curruat, non facta mentione prima, etiam si eam Concedendo de prima non recordatur.
- Amplius, etiam si secunda sit compatibilis cum prima num. 22.
- 5 Iurisdiclio, usus, vel simile si sint simpliciter secundum loco concessa, Gratia non substituitur, non facta mentione de Concessione limitata facta primo loco.
- 7 Dispensatio, va illegitima obnoxijs plura beneficia, non facta mentione de priori Dispensatione, est nulla.
- 8 Priuilegium absolutæ Abbati concessum recipiendi Sacramenta à quolibet Archiepiscopo, vel nullum, non facta mentione prioris non ita ampli.
- 10 Gratia secunda curruat ex solo timore, an Papa reueruatus fuisset de prima gratia integra.
- 11 In Dubio iudicandum, quod si Papa fuisset recordatus de prima Reueruatio Pensionis, secundum non concessisset.
- 12 Clauisula in Literis Reueruatio Pensionis apposta, quando videatur continere mentionem prima Reueruatio, & quando non, & numer. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. & 20.
- 19 Mentio prima Gratia non est facienda in secunda, si illa sit super diuersa re, secus si amba sint super eadem re & 24 num. 20.
- 21 Pensiones non faciunt incompatibilitatem.

- 23 *Et devotitate temporis inter Concessionem prima, & secunda Gratia, non bene inferitur in Concedente memoria prioris Concessionis, dum de illa non fecit mentionem, & fecit de alijs.*
- 24 *Oblio est, verisimilis in Pensa, flante multiplicitate negotiorum.*
- 25 *Rot. in Policastren. Pensionis 27. Febr. 1587. coram Platto declaratur.*
- 27 *Motus proprius tollit tantum subreptionem, non autem defectum Intentionis.*
- 28 *Ad effectum nullitatis Gratia nulla est differentia inter subreptionem, & defectum intentionis.*

DECISIO XLVI

Domini dixerunt Breve reservationis pensionis duc. 1000. ad favorem D. Abbatis non esse exequendum etiam quod emanaverit motu proprio, cum eorum ex defectu intentionis *Doct. in c. si motu proprio vbi. Jo. And. in princ. & n. 1. de prob. in 6. Seraph. decif. 198. & 981. n. 6. ex quo Papa non fuit recordatus de prima reservatione integra duc. 250. super eisdem fructibus ad favorem eiusdem Abbatis, quare secunda gratia super eadem re est nulla *Cassid. dec. 3. de pens. & corruit ex defectu intentionis, quia si Papa fuisset recordatus, vel non concessisset, vel difficiliter concessisset *Pu. dec. 240. n. 2. & 3. lib. 1. in nov. & late comprobatur Sanchez de matrim. l. 8. diff. 22. n. 4. & 5. & est communis sententia ut dicit *Conarr. in 4. decret. p. 2. c. 8. ff. 8. num. 1. & *Eman. Rodrig. de regular. tit. 1. q. 13. art. 17. in princ. sicuti simpliciter secunda gratia super eadem re, non facta mentione primæ, vel si Papa de ea non recordetur corruit *c. 2. de fil. prob. in 6. c. veniens de prescrip. vbi *Franch. n. 4. Jo. Andr. n. 14. & *Idem not. quod si concedatur iurisdicchio, vius, vel quid simile primo loco limitare, & deinde simpliciter, corruit secunda gratia, non facta mentione primæ ut bene & idem *Jo. And. in addit. ad specul. in v. b. de test. in princ. & optimè ad propositum *Soc. s. conf. 366. n. 1. J. 2. qui loquitur in duplici reservatione fructuum super eodem beneficio, de quo consuevit *Ferr. in conf. 188. n. 1. J. 2. si enim Papa fuisset recordatus de prima gratia, vel eius qualitatum, forte respondisset sufficit tibi gratia prima.***********

Quod autem Papa, si fuisset recordatus de prima integra reservatione, vel non concessisset, vel difficiliter concessisset, probatur ex *cap. in d. c. de fil. prob. in 6. vbi dicitur subreptionem fore dispensationem, vel illegitimum*

7 obtineat plura beneficia, si prius ad vnum dispensatum secutus sit, nec in posteriori dispensatione mentionem fecit de prima ut in *d. c. tenens de prescrip. vbi iudicatur subreptionem, privilegium recipiendi Sacramenta a quovis Antistite absolute concessum cum idam Abbati*

8 non facta mentione alterius privilegii, prius eidem Abbati concessi non ita amplecti, ita in proposito si Papa fuisset recordatus de integra prima reservatione, utique verisimile est, quod

9 secundum non concessisset ex autoritate *di. 9. Q. iurium, quod loquuntur in simili casu, & bene ad propositum *Sanchez de matrim. loc. supra alleg. n. 6. vers. tandem dicit quod non est veri-**

simile, quod si Papa recordatus fuisset de prima gratia secundam concessisset absque maxima, & rationabili causa, imo ad effectum invaliditatis secunde gratiæ sufficit, quod sit totumendum; An si Papa recordatus fuisset de prima gratia integra secundam concessisset *Id. Mol. de iust. & iur. ar. 2. d. 2. p. 6. 50. nu. 4. ante fin. vers. si enim, & quod plus est in dubio iudicandum est, quod si Papa recordatus fuisset*

11 de prima integra reservatione secundam non concessisset idem *London. ar. 2. d. 2. p. 173. col. 9. ante mod. vers. quando conclusura sunt infirmitates sol. mibi 986. quem sequitur *Eman. Rodrig. quasi. vulgum. 1. quæst. 13. art. 17. post mod. vers. in dubio autem.**

Non obstat clausula etiam si super illis alia pensiones annua aliquoties existissent, & omnes pensiones huiusmodi moderatam fructuum non excederet & clausula *Ac quibusvis fructibus, redditibus, & 13 presentibus Ecclesiasticis locis pensionum annuarum, ac priorum primatum ac quibusvis alijs pensuibus, fructibus sibi reservatis, & reservandis, ex quibus Informantes pro D. Abbate dicebant, constare quod neque onus Ecclesiæ, neque reservatio aliarum pensionum eidem D. Abbati facta summum Pontificem a reservatione dictæ pensionis Scut. 1000. retraxisset.*

Quia Domini constituebant tres casus, primus nempe quando Papa cogitaverit Ecclesiæ esse onerata alius pensionibus ad favorem,

14 diuersarum personarum, ut in verbis primæ clausule ibi *alij reservata existissent secundum quod D. Abbas posset habere alias pensiones*

15 super alijs Ecclesijs, ut in secunda clausula ibi *super similibus, & dissimilibus fructibus, & deinde tertium, quod scilicet idem Abbas alias pen-*

16 siones ultra expressam scut. 1500. haberet super fructibus eiusdem Ecclesiæ, & firmarunt, quod licet ex dictis clausulis colligatur, Papam in genere cogitasse de primo, & secundo, quod scilicet alie pensiones possent esse reservatæ super fructibus istius Ecclesiæ ad favorem aliarum personarum, seu quod D. Abbas diuer-

17 sas alias pensiones haberet super fructibus aliarum Ecclesiarum, tamen non constabat, Papam cogitasse de tertio casu, qui erat, quod Abbas haberet alias pensiones super fructibus

18 eiusdem Ecclesiæ, qui est casus noster. Est enim maxima differentia, quod secunda gratia sit super diuersa re, seu quod sit super eadem re facta, quia in primo non est facienda mentio de prima, nisi quatenus sit incompatabilis cum secunda *Abbin. c. veniens n. 17. Paris. num. 9. Mol. n. 6. Jo. de Anagn. n. 5. Anchar. conf. 131. num. 1. & seq. latè Sanchez de Matrim. loc. supra alleg. num. 5. At fecit ut in secundo, & tertio casu, quando sit dicta gratia super eadem re, super qua,*

20 fuerat facta prima gratia, ut bene per *Doct. in d. c. veniens Paris. conf. 24. num. 26. vol. 4. Soc. d. conf. 260. num. 2.*

Non obstat, quod cum pensiones non generarent incompatabilitatem etiam quod Papa non fuerit recordatus de integritate primæ, secundam non debeat corrumpere. Nam fuit responsum, quod quando secunda gratia est super eadem re prout in casu isto etiam quod sit compatibilis acum prima gratia, nihilominus corruit non facta men-

Da mentione primæ, vt patet in d. c. 2. & c. veniens quia ibi disputationes erant incompatibiles, & tamen secunda corruit, non facta mentione primæ.

Non obstat quod ex breuitate temporis inter confirmationem primæ reuerationis, & secundam reuerationem præsumitur, Papam habuisse perfectam scientiam primæ reuerationis, quia contrarium est verius, nam si de ea integrè recordatus fuisset, ita expressisset integram Scut. 2500. sicut expressit non integram Scut. 1500. c. non ne de præsum. c. ad audientiam de decim. nec alia ratio considerari potest, quare expresserit potius Scut. 1500. quam Scut. 2500. nisi quod de integris Scut. 2500. non fuerit recordatus, & illa obliuio est verisimilis in Papa stante multiplicitate negotiorum Soc. Sen. conf. 260. n. 3. d. 2. P. talin. in elem. t. m. 07. de probat. Vnde 25. cessat de iur. in causa Policadren. pensionis 27. Febr. 1587. coram Platone tum quia ibi scientia fuerat probata per Testes, tum quia ibi non aderat certa expressio, prout hic.

Denique non obstat, quod prædicta procedant in dispositionibus factis ad suppositionem patris, quia nihilominus habent locum in quacumque gratia Reuiff. super concord. in form. mand. a post. super verbo dispensationum Rot. diu. dec. 91. n. 3. l. 3. p. 3. Sanchez de matrim. loc. cit. n. 6. vers. & Rota. etiam in gratia facta motu proprio, cum motus proprius tollat tantum defectum 27. subreptionis, non autem intentionis, prout in casu isto, vsupra probatum est Sanchez loc. cit. n. 3. & merito quia ad effectum nullitatis gratiæ non potest constitui differentia inter subreptionem, & defectum intentionis. Egid. dec. 392. & 474. Rebuff. in for. mand. apost. in verb. motu proprio in 20. speciali in fin. Seraph. dec. 199. n. 1. & in propriis terminis Soc. Sen. d. conf. 260. n. 22. Et ita &c.

BONONIEN EXECUTIONIS LAUDI.

Mercur. 27. Ianuarij 1616.

ARGVMENTVM.

Conduçtori est faciendæ remissio pensionis si bona illi fuerunt occupata; item si bona erant minoris mensuræ, quam fuissent expressa. In laudo non comprehenduntur prentiones iam sopite, maxime si fuerit datum folium album, quia tunc non censetur eertioratus subscibens de omnibus ibidem posita scriptis.

SVMARIYM.

1. Confessio propria superat omnem probationem.
2. Locatori est faciendæ remissio pensionis pro rata bonorum occupatorum.
3. Pensio censetur promissa habito respectu ad mensuram bonorum expressam, & si reperiatur minor, debetur remissio pensionis.

4. Locatio facta ad Corpus non admittit defectum in mensura.
5. Limita quando fuit facta relatiue ad aliam, in qua mensura expressè adesset, quia tunc mensura est præstanda, vel pensio minori.
6. In locatione mensura adiecta præsumitur, vt Condutor sit certus de quantitate, non autem demonstretur.
7. Interpretatio in dubio est faciendæ in damnum locatori.
8. Remissionis mercedis ex pacto, vt sit locus, probari debent illius requisita.
9. Laudum non comprahendit prentiones alias detectas.
10. Subscribens folium album, in quo posita sunt extensa scriptura, non dicitur de omnibus in eocententis habere notitiam.

DECISIO LXVIII.

Item propositum per me dubio sub die 30. Martij præteriti Ferrarijs tantum Informatibus resoluio. An constet de bono iure ad effectum executionis Laudi, de quo agebatur; Domini dixerunt, quoad terras occupatas, & defectum mensuræ in instrumento locationis enunciatæ, constare de bono iure, in reliquis vero pro Ferrarijs deductis non constare quod enim dictæ terræ post factam locationem à Guastavillanis occupatæ fuerint, satis videbatur probari, ne diu ex plurium testimonio depositionibus, sed etiam ex propria DD. de Blanchettis confessione, qua nulla maior probatio vulg. cum præcib. de probat. cum similib. & cum ex dicta occupatione vltus rei locatæ Ferrarijs impeditus fuerit. omni æquitate, & ratione 2. suadente fieri debet pro rata præiudicii pensionis diminutio iuxta. tex. in l. si finalis. §. quis domum §. 1. ff. locat. l. forma §. illam ff. de censibus Roman. conf. 369. n. 11. Nat. conf. 610. n. 8.

Similiter constat etiam, mensuram rerum, locatarum fuisse reperiendam longè minorem, quam in locationis instrumento enunciatæ sit, quo fit, vt cum Ferrarijs pensionem promississe censentur, habito respectu ad mensuram expressam, alias tantum non promissuri. ¶ fieri debebat pro rata defectus dictæ pensionis diminutio glos. in l. qui fundum, & in l. qui libertatis §. vlt. in verb. portio ff. de iust. l. quod sepel §. si finis. ff. de contrahen. emp. Nat. conf. 569. n. 5.

Non obstat, quod locatio facta fuerit ad corpus, & sub vltimo pretio, non autem ad mensuram, & consequenter dictus defectus attendi non debet iuxta trad. per Alex. conf. 127. vol. 2. aliter d. conf. 197. Corn. conf. 59. n. 2. & seqq. vol. 4. quia etiam quod locatio incipiat à corporibus, nihilominus eo ipso, quod tam in prima locatione, quam in secunda facta de anno 1607. saltem relatiue ad prima expressa fuit singulorum corporum certa mensura. 5. DD. de Blanchettis illam sic expressam ¶ præstare tenentur, vel pensionem pro rata defectus minuire l. si feruum §. 1. ff. de all. emp. Nat. d. conf. 569. n. 5. cum pluribus latè congestis per Suid. decif. 64. n. 15. & seqq.

Nec dici potest, quod mensura expressa fuerit causa demonstrationis tantum quia imò ad dicta

6 dicta censetur, vt conductor certus esset † de quantitate rei locatæ *Quib. conf. 64. n. 4. lib. 2. & seq. Surd. d. decis. 64. n. 19.*

7 Et in dubio interpretario † facienda esset in damnum locatoris ad deducta *per Paris. conf. 64. n. 50. & seq. lib. 1.*

Quo vero ad grandinem, & stabuli, siue capine, vt dicunt, combustionem, visum fuit de bono iure non constare, cum quia non probatur, quod damnum occasione dictæ grandinis conductoribus illatum excedat † libras 2400. prout ad hoc vt remissioni mercedis ex pacto locus esset, probari debebat.

Tum etiam quia cum dictæ pensiones tam per expressas renunciationes à Ferrariis factas, quam etiam per Lauda à paribus approbata, fuissent iam prius sublata, & decise, non possunt aliqua ratione in compromisso, † vigore cuius laudum, de quo nunc agitur, emanauit, censeri comprehendere ad trad. *per Bald. in l. si diuersa num. 4. Bart. & Alex. in l. si causa cognita C. de transact. Dec. conf. 39. n. 3.*

Non obstat, quod in dicta compromisso, expresse remissa leguntur omnes partium prentiones, non obstantibus etiam Sententijs renunciationibus, ac laudis antea latis, quia cum ex Testibus probeatur, quod à DD. de Blancheis fuit subscriptum solum album, atq; in eo post dictam subscriptionem compromissum præferunt, non possunt dici omnia in dicto compromisso contenta approbasse, & præsertim ea, quæ de sui natura, vt dixi, sub compromisso non † veniunt, nisi præcisam notitiam illorum habuisse probeantur, vt tradit *Ias. in l. si ita stipulatus §. Grifogonus n. 13. & ibi Arg. n. 2. ff. de verb. oblig. Felin. in e. quoniam contra n. 48. de probat.*

Cæterum, quia quantitas præiudicij à Ferrariis ex causa dictæ occupationis terrarum, & defectus mentis passij non satis liquida videbatur, ideò Domini, vt & in alia decisione dictum fuit, mandarunt de ea particulariter videri.

ARIMINEN FIDEICOMISSI

Veneris 29. Ianuarij 1616.

DECISIO LXIX.

Impressa post Concilium de Censib. decis. 472.

BRIXIEN FVNERALIVM

Luna 1. Februarij 1616.

ARGVMENTVM.

Ecclesia Parochialis non potest pretendere, nisi quartam funeraliū in Ecclesijs subiectis, quando illæ ex indulto habent ius funerandi.

SVMMARIVM.

- 1 Ecclesia, vt dicatur Parochialis debet habere requisita, de quibus hic remissum.
- 2 Ordo S. Francisci habet ius funerandi in suis Ecclesijs ex speciali indulto.
- 3 Ecclesia Parochialis non potest pretendere, nisi quartam in Ecclesijs subiectis, quæ habent ius funerandi ex speciali indulto.
- 4 Ecclesia Parochialis habens ius præsentandi in Ecclesia subiecta, non hinc habet ius Parochiale.

DECISIO LXX.

Pretendentibus Canonici Regularibus Monasterij S. Saluatoris, & Ecclesiæ S. Iohannis de foris ius Parochialitatis, & funeralium in Ecclesia S. Christophori, fuerunt duæ sententiæ ad ipsorum fauorem extra Rotam late, quæ licet transiunt in iudicatum fecisse prætenderentur, quia tamen Rota exequi non solet sententias aliorum iudicij, nisi constiterit de bono iure, dubitauit iuxta ordinem Dominorum, an de bono iure Canonicoz constet, & resolutum fuit non constare, nisi quoad Quartam funeralium. Nam præterquamquod visum fuit aliquibus ex Dominis non probari Ecclesiam S. Iohannis de Foris esse parochialem, cum Telles ad id probandum adducti non deponant de singulis requisitis ad † constituendam Ecclesiam Parochialem, de quibus *per Rotam decis. 52. per. 2. diuers.* & quod consequenter tota Canonicoz intentio, quæ in dicta parochialitate fundatur, corruiat, fuerunt in hoc omnes concordæ, quod dato, quod dicta Ecclesia S. Iohannis sit Parochialis, & Ecclesia S. Christophori intra ipsius limites existat, ita quod Canonici, etiam quoad Ecclesiam S. Christophori fundam. de iure intentionem habeant, nihilominus ex quo d. Ecclesia à Monialibus Ordinis S. Francisci possideretur & d. Ordini speciali indulto ius † funerandi in præijs Ecclesijs concessum est, non possunt † distingi Canonici, nisi quantum funeraliam prætendere. Cens. dudum vers. huiusmodi quoque statuto de sepals. Old. conf. 287. per eos Federic. de sen. conf. 253.

Non obstat, quod Canonici prætendant habere ius præsentandi ad dictam Ecclesiam, quia ex hoc † non inferitur ad ius parochiale, & funeralium, & præsertim, quia vt dicitur, dictum ius præsentandi restitutum est ad Capellam in dicta Ecclesia nutram, & in eo concurrunt etiam Laici, ad quos ius funerandi pertinere non potest.

VERCELLIEN. CANONICATVS

Luna 1. Februarij 1616.

ARGVMENTVM

De optione Ordinum, & Membroꝝ Canonicoꝝ in Ecclesia Vercellensi an sint connecti, vel distincti, & de statutis, & consuetudinibus illius Ecclesiæ, late.

SYMMARIUM.

- 1 Bona possessio per Canonicum, uti Canonicum præsuntur de præbenda Canonici.
- 2 Præbenda debet indicari spiritualis, aut spiritualitati annexa.
- 3 Annexio tanquam quid facti non præsuntur, nisi prohibetur.
- 4 In Ecclesia Vercellensi adsunt membra distincta à titulis Canonicis, quæ non cadunt sub reservatione reg. 8. tanquam temporalia.
- 5 Separatio Ordinis, & membri à Canonico probatur per illius optionem post possessionem Canonici, factam absque mutatione tituli.
- 6 Obtineat gratiam tenetur omnia in ea narrata insistere.
- 7 Decisiones non fundantur in Statutis informibus, & non loquentibus de materia.
- 8 Status vicinus in beneficiis attendendus.
- 9 Concil. Trident. sess. 24. cap. 12. quomodo loquatur, & quomodo intelligendum.
- 10 Factum Episcopi in aliquo Re Internesse, debet probari, & non præsuntur.
- 11 In Ecclesia Vercellensi adsunt Statuta circa ordines & membra Canonici, de quibus in decisione.

DECISIO LXXI.

- D**OMINI steterunt in decisio sub die 4. Maji præteriti, quod scilicet, lo: Antonio non sit danda immisso quoad ordinem, & prædium, quod secundum membrum vocant à Casare, & Michaeli, mediante optione statim secuta Dominici monte facta possessionem: fuit enim dictum, quod dato etiam, quod regulariter impetravit Canonici, & membrum ei annexum sufficit ad effectum obtinendi immisionem in possessionem dicti membri, probare, illud fuisse à Canonico defuncto possessionem abique alia lustrificatione.
- 1 Quæ annexio, quæ bona & quæ Canonici uti Canonici possidet, præsumuntur de præbenda Canonici, quæ ut fuit in causa Hyporegion præbendæ 23. Januarij 1608. coram R. P. D. meo Manzanedo, resolutum, potius
 - 2 iudicari debet spiritualis, & aut spiritualitati annexa, & non obstante quacumque opiandi consuetudine sub reservatione regule 8. cadit atque ita absolute verum non sit, quod, ut in decisione dicebatur, & fuit etiam in alia Vercellensi
 - 3 4. Maji 1598. coram 60. meo: Penia firmatum, & annexio, cum sit quid facti, non præsumitur, nisi probetur.

Tamen in casu isto possessio Dominici immediate antecessoris dicti Ioannis Antonij, non relevat, quoad dictum membrum, & ordinem lo: Antonij ab onere probandi annexionem, non solum quia ex iustis, & alijs probationibus pro Capitulo adductis apparet adesse in Ecclesia Vercellensi membra distincta à titulis Canonicis, & pœnitentia separata à titulis Canonicis, atque ideo merè temporalia, quæ propterea sub reservatione regule 8. non capiunt, ut itæpe etiam alijs pro eodem Capitulo tentum fuit, & præsertim in alleg. Vercellen Canonici

4. Maji 1598. coram 60. meo: Vercellen membrorum 31. Maji 1600. coram 60. meo: Vercellen optionis 28. Iunii 1610. coram R. P. D. meo Cavalerio, & in alia Vercellen optionis 13. Maji 1602. coram Illustriss. Cardinali Lancellotto, sed quia etiam in specie probatur, quod dictus Dominicus pluribus annis postquam adeptus fuit possessionem & Canonici, optavit ordinem, & membrum, de quo agitur, abique eo quod titulum mutasset in his stantibus videbatur, quod, vel separatim dicti membri, & ordinis concludenter probata esset, vel quod saltem negari non posset, quin præsumptio illa, quæ stat pro annexione, & tot contrariis probationibus pœnitentia elideretur, & consequenter dicto lo: Antonio non incumbere: illam probandi, cum præsertim sub expressa narrativa, quod dictum membrum esset Canonici annexum, gratiam provisionis obtinuerit, & ipse teneatur iustificare omnia & in dicta gratia narrata, iuxta not. per Io: Andr. & alios in c. 1. de lit. con. fact. cum similibus.

Nec substat quod decisiones, in quibus ut supra dictum est, firmatum fuit adesse in dicta Ecclesia membra à titulis Canonicis distincta, fundatæ sint in quodam statuto antiquo, & de anno 1586. condito, quod dispositum, quod terræ, possessiones, fructus, & redditus loci, & Territorij Gati remaneant in Capitulo indivisa, quia præterquam quod dictum statutum non est in forma probandi, illud etiam non loquitur de membris, sed tantum de fructibus, & terris dicti loci Gati, atque ideo dici non potest, quod dictæ decisiones, quæ expresse de membris loquuntur in dicto Statuto fundatæ sint, & maxime quia decisio coram 60. meo: Penia sub die 4. Maji 1598. in specie loquitur de membris Mortæ, & Perianæ, & in omnem euentum ad effectum ut lo: Antonius teneatur probare annexionem membri, & ordinis, de quo agitur, sufficit, quod constat, fuisse per Dominicum immediatum lo: Antonij Antecessorem mediante optione acquisitum: eo enim ipso præsumuntur à Canonico separata, cum alias Canonici, non vero dictum membrum, & ordo fuisset ab ipso optatus, ut fuit etiam in alia decisione firmatum, & status ille tanquam vicinus, donec saltem probetur annexio, ut attendendus Rota decis. 2. m. 2. de præbendis non. Card. Seraph. decis. 1103. n. 3. & 1141. n. 4.

Non obstat, quod esse non potest, quod ordo sit à Canonico separatus, quia à Sac. Trid. & Concil. decretis sess. 24. c. 12. vers. in omnibus, disponitur, quod omnes Canonici, & portiones in Ecclesijs Cathedralibus habeant ordinem presbiterij, Diaconatus, vel Subdiaconatus annexum: Nam omnis alij responsionibus ab Informantibus pro Capitulo huic decreto datis, placuit DD. illa, quod Concilium non annectit ipso iure ordines Sacros Canonici, sed disponit tantummodo, quod annexio fiat per episcopum cum assensu Capituli, ac propterea cum ad dictum effectum requiratur factum Episcopi, probari debet, illud & interuenisse, quia non præsumitur eam Luprepius de offit. & post. inde. dec. 4. in bello 3. facta

facta ff. de capt. & possit. reuers. Et interim ex sola dispositione Concilij non potest dici probata annexio.

Non obstat, quod ex quodam instrumento transactionis siue concordie constare dicitur, ante annum 1585. ordines non fuisse optabiles, quia in facto hoc non subsistit, cum imo quod etiam ante dictam concordiam dicti ordines essent optabiles, clare colligatur ex confirmatione dictę concordie, quę data fuit *Sam. Cap. num. 9.* in ea namque sit expressa mentio de statutis optionis ordinum, prout etiam de eadem optione sit mentio in alio statuto quod datur *dat. Summ. num. 8.*

Minus faciunt alia statuta pro Ioanne Antonio adducta, quia non sunt in forma probanti, & quod verum non sit, quod, vt in *dd. Statutis* fit dicitur, in Ecclesia Vercejsen. sint tot membra, & tot Ordines Sacerdotales, quot sunt prebende, probatur manifeste ex authenticis Statutis de anno 1601, conditis ex illis enim apparet, quod in dict. Ecclesia sunt viginti quatuor Canoniciatus, & prebende, membra secundum in plano sexdecim, membra tertia in monachibus quinque, ordines Sacerdotales duodecim, nouem tamen optabiles, Diaconales sex, & totidem Subdiaconales optabiles.

Non obstat, quod dicitur omnia membra, habere suas inuocationes Sanctorum, & quod consequenter iudicari debeant spiritualia, non autem temporalia; quia quod habeant id. inuocationes non probatur ex scripturis adhuc effectum exhibitis, non solum quia, vt de alijs statutis dictum fuit, non sunt in forma probanti, sed etiam quia continent manifestos errores, cum plures inuocationes Sanctorum prebendis adiacende, adiectę sint membris, & plures prebende remaneant sine inuocationibus, ac etiam membris in montibus, quę tantum sunt quinque, plures inuocationes repetantur adiectis, &c.

ROMANA DE TORNIELLIS.

Vener. 4. Martij 1616.

DECISIO LXXII.

Impressa apud Posium de Manuten. decisi. 135.

SPOLETANA SPOLII BONORVM.

Luna 14. Martij 1616.

ARGVMENTVM.

Capias ex.

S Y M M A R I O.

- 1 Remedio reintegranda non est locus, quando quis in se, & sponte fuit priuatus possessione.
- 2 Insubstantiatione bonorum pro Fiscalibus mona Regia facta solemnitas estimationis preest omitti.

- 3 Estimatio dicitur facta, quando Index se referendo ad aliam estimationem mandauit illam obseruari.
- 4 Decretum Iudicis, & omnia in eo contenta censetur approbare qui ab illo non reclamauit.
- 5 Decretum remanet in suo robore, si non fuit renouatum, licet Partes inferre pro illius renouatione.
- 6 Estimatio dicitur habuisse effectum, si ad bonum computum fuerit soluta certa summa.
- 7 Debitores Communitatum non possunt reintegrari ad officia, nisi soluto debito.
- 8 Dimittens bona conditionaliter, non censetur ab eo abdicata possessio non puris, atq. conditione.
- 9 Limita si consecutus fuit honores, quos consecutus fuisse ex diuisione pura, quia tunc potius censetur pura.
- 10 Spolium est plene, & concludenter, probandum.
- 11 Maxime interueniente autoritate Iudicis, & dimissione possessionis Partis.

DECISIO LXXIII.

Domini censuerunt, standum esse in postremo resolutis. Nam quod Francisco actio Spolij non competeret, & consequenter sententia D. Gubernatoris Spoletici esset iniusta, satis constare videbatur tam ex eo, quod fuit bonis, de quibus agitur in vim Litterarum Sac. Consultationis ritę, & recte priuatus, quam quod idemmet factio proprio, ac spontanea voluntate a possessione dd. bonorum cecidit, scum certum sit utroq; casu remedio recuperande locum esse non posse iuxta. *not. per Innoc. & alios in e. sapę de restit. Spoliat. Succ. in Lrem qua nobis num. 8. ff. de acq. poss. Cephal. conf. 27. 2. nu. 67. Surd. qui plures cumulat conf. 42. num. 2. & 3. Menoch. de recup. poss. remed. 15. num. 95.*

Nec obstat, quod Franciscus non potuit dd. bonis non premissa estimatione priuati ex deductis in prioribus decisionibus in hac causa factis, quia huc motiuum fuit dupliciter responsum, & primo quod cum vigore litterarum n. dictę Sac. Congreg. data fuisset facultas procedendi manu regia, & prout in Fiscalibus, & Cameralibus, in quibus notorium est ordinem iudicarium non seruari, potuit solemnitas dictę estimationis absque vicio nullitatis omitti, vt in simili de clausula, sola facti veritate inspecta trad. Dec. in cap. quoniam contra numer. 16. & seq. de probat. *l. astu in l. institui numer. 3. ff. de test. & per Bald. in l. alia numer. 3. ff. de his quibus et indign. & per Iaf. in l. legata inutiliter nu. 16. & seq. ff. de leg. 1.*

Secundo fuit dictum, quod quatenus dicta estimatio necessaria fuisset, illa interuenit uirtute relationis ad aliam estimationem prius factam, cui Index stari mandauit ad *not. per Bald. in l. alia numer. 3. ff. de his quibus et indign. & per Iaf. in l. legata inutiliter nu. 16. & seq. ff. de leg. 1.*

Non obstat, quod dicta estimatio prius facta Franciscum afficere non poterat, cum fuerit facta in alia causa, & inter diuersas personas, quia eo ipso quod l. decreto, quo Index mandauit dictę estimationi stari, non reclamauit, & censetur illud, & omnia in eo contenta, atque ita etiam dictam estimationem, approbare cap. quoad consultationes de re iudic. *Abb. conf. 73. lib. 1.* adeo quod illam amplius impugnare non possit ad regulam quod semel placuit de reg. iur. in 6.

Non

Non obstat, quod dictum decretum caruit effectu, ex quo Rotatus, & Aurelius institerunt pro noua estimatione facienda, quia cum nulla alia estimatio postea facta reperitur, remansit in suo robore prima ab eodem Francisco ut dictum est, approbata.

Et quod re vera partes intellexerint dictam estimationem stare, atque ita per dictam venditionem habuerint pro perfecta, colligitur etiam ex eo, quod ad computum pretii fuerunt posita ab eodem Aurelio, & Rosaro numerata, scuta centum, & pro residuo data cautio, quam fuit a Concilio, in quo & ipse Franciscus intererat, approbata.

Et quia denique idemmet Franciscus facta, dd. bonorum dimissione, obtinuit ad publicos honores, & officia admitti, quod utique fieri non potuisset, nisi f. soluto realiter debito, id prohibente Bulla super bono regimine edita.

Ex quibus etiam patet responso ad id, quod dicitur dictam dimissionem fuisse conditionalem, & quod consequenter non potest censeri dicta possessio a Francisco non purificata conditione abdicata ex alleg. per Corn. conf. 110. nu. 18. lib. 2. & fuit dictum in vna Macerata. hared. 25. Ianuarij 1600. coram bo. me. Penia. Quia vitra quod ex eo, quod, ut dictum est, Franciscus obtinuit ad honores, & publica officia admitti, potius suaderi videtur, dictam f. dimissionem fuisse puram, sibi; ius agendi tantum ad residuum reservasse, constat etiam ex predictis estimationem bonorum interuenisse, & sic conditione fuisse adimpleram.

Quod, & eo magis admittendum videtur, quia agitur ad exclusionem Spolij, quod esset plenè, & concludenter probandum ad late trad. per Felin. post alios in edilectis n. 1. de Rescript. Dec. corf. 449. nu. 30. cum alijs per Mench. de reuoc. remod. 8. num. 4. & seqq. cum prefertim iur. tacerent quoq; i. auctoritas iudicis, ac propria ipsius Francisci, ut dictum est, possessionis dimissio.

Ad obiectum, quod stante iudiciali oblatione non ponitur ad pignoris distractionem procedi, fuit in alia decisione responsum, & c.

P L I R M A N A B O N O R V M.

Ven. 15. Aprilis 1606.

A R G V M E N T V M.

In Contractibus solemnitates loci contractus sunt seruanda. Fideicommissum perpetuum ex prohibitione alienationis, quando inducatur. Clausula Ad habendam quomodo intelligenda.

S Y M M A R I V M.

1. Instrumentum quod legitimum extrahitionem si per duas instantias non fuit impugnatum nec potest impugnari in tertia.

2. Constitutio Marchia non seruatur in Civitate Mantua.

3. Solemnitates loci contractus sunt seruanda.

4. Prohibitio alienationis non inducit fideicommissum perpetuum.

5. Declara id non procedere, si adfuit verba, quod bona semper conferuntur per viam dispositionis.

6. Clausula Ad habendum facit conferri datam facultatem disponendi etiam adfavorem Extranei.

7. Limita quando ex dispositione superiori est restricta, quia tunc censetur in casum deficientia superioris dispositionis.

DECISIO LXXIV.

D Vbitatum coram me fuerat, an sententia de partibus, in qua declaratum fuit, Albertum immittendum esse in possessionem bonorum in Civitate Firmi, & eius Comitatu existentium vigore donationis per q. Franciscum facta, esset iusta. Et quia dicti dubij resolutione potissimum pendere videbatur a validitate, & interpretatione dictae donationis, contra quam multa ab informantibus pro Hieronymo opponerentur, ideo in primis DD. firmanunt, donationem fuisse validam, illamque continere fideicommissum, de reliquis autem mandantur particulariter videri.

Nam quoad dictae donationis validitatem, attinet, dictum fuit, quod dato etiam quod illa fuisset minus legitime extracta, quia ramen in duabus instantiis in partibus f. agitatis nihil fuit contra eam oppositum, non potest nec etiam hodie amplius impugnari iuxta trad. per Soc. in Auth. si quis in aliquo nu. 18. Dec. num. 27. C. de eden. Pui. decif. 119. lib. 2. & fuit dictum in vna Casrag. pensionum 4. Iulij 1608. coram Rpd. Mantua.

Nec etiam videbatur nulla, quod in ea adhibita non fuerint solemnitates in contractibus a Constitutione Marchiae requisiti, quia cum donatio in Civitate Mantuae celebrata fuisset, in qua dicta constitutio f. non seruatur, & quoad contractuum solemnitates attendatur locus ubi contrahitur, omisso solemnitarum per dictam Constitutionem requisitarum illam non videtur Cisar. de Grass. decif. 2. n. 19. de donat. Capma. decif. 283. par. 3. Card. Seraph. decif. 343. nu. 1. & 791 nu. 3. & 1170. numer. 1. & fuit dictum in Romana pratesa donationis 29. Martij 1599. coram bo. me. Orano, & interminis statuti Marchiae in Esina fideicommissi 14. Martij 1904. coram bo. me. Penia.

Quoad fideicommissum DD. dixerunt, quod illud perpetuum, & absolutum sit ex verbis donationis colligi, nam licet regulariter per alienationis prohibitionem fideicommissum perpetuum f. non inducatur, sed prohibitio a precedenti fideicommissio tegulatur, ut pluribus ostendit Dec. conf. 636. Mench. conf. 327. nu. 7. & seq. Gabr. conf. 132. quest. 3. nu. 21. lib. 1. hoc ramen in proposito applicari non potest, quia donator non contentus simpliciter prohibitione, vltius etiam declaravit iuxta mentis esse, quod bona donata semper remanere habent, & debeant in proximioribus de familia de Formonis, idque non per modum f. rationis, & ad vestigandam prohibitionem, sed per modum novae dispositionis, unde dubitari non potest, quin per eam inductum sit fideicommissum perpetuum, & absolutum, ut multis probat Gran. conf.

conf. 130. num. 10. *Surd. conf. 96. numer. 13. Curt. Jan. conf. 146. num. 10. ubi dicit, nullam in hoc esse controuersiam inter DD. cum alijs latè adductis in vna Carpenteraten. fideicom. 13. Junij 1607. coram Rpd. Manzanelo, & in vna Florentina de Detis 7. Februarij 1607. coram bo. me. Penia.*

Nec obstat clausula ad habendum, & quicquid placuerit faciendum, per quam censetur data facultas disponendi etiam ad fauorem extranei iuxta deducta per *Surd. conf. 96. nu. 26.* & fuit pluries decisum, quia cum donator iam supra disposuerit, quod bona, vt dictu est semper in familia & de Formonis remaneant, non potest censeri dicta facultas alienandi in praiudicium vocatoru concessa, sed tum demum quando vel non adfuerint personæ vocatæ, vel consensus omnium vocatorum concurreret, ne alias dicta clausula destructionem superius dispositorum operetur, & in continenti inducatur correctio, vt latè ponderauit *Rota in vna Cameracen. Domus 4. Junij 1593. coram bo. me. Gipro, & nepprimè in vna Bononiens. fideicommissi de Cata. meis 4. Martij coram Rpd. meo Pirouano.*

PLACENTINA FRVCTVVM.

Vener. 15. Aprilis 1616.

DECISIO LXXV.

Imparsa apud Spadam post conf. 90. lib. 3.

LEODIEN. DOMVS CLAVSTRALIS.

Luna 18. Aprilis 1616.

ARGVMENTVM.

Res Iudicata est exequenda. Statutum prohibens appellationem à sententia, intelligitur à sententia iusta. Successio simultanea, seu ordine successiuo quando admittenda.

SYM MARIY M.

- 1 *Sententia nulla appellatione suspensa, transit in Iudicatum, & est exequenda.*
- 2 *Sententia validitas patet ex reuolutione actorum.*
- 3 *Statutum prohibens appellationem à sententia, debet intelligi de sententia iusta, & valida.*
- 4 *Res iudicata detecta iniusta non est considerabilis.*
- 5 *Successioni Simultanea, vel ordine successiuo ex quibus, & quando sit locus, & num. 6.*
- 6 *Hæres in solidum, vel per parte non repugnat quod patitur diminutionem sua portionis ex postfallo.*
- 8 *Dispositio loquens in numero pluriati plures sapienter comprehendit.*

DECISIO LXXVI.

Idem fuit constare de re iudicata ad fauorem Christophori, quia sententia pro ipso lata, nulla fuit appellatione suspensa e. cum

dictum in fin. de elect. Ausb. bodie C. de appell. Felini in cap. lator num. 11. de re iudic. illamque esse validam, & iustam, ac propterea exequendam.

Quod sit valida apparet ex resolutione Processus, in quo adfuerint omnia adhuc effectum requisita, de quibus per *Capota. decis. 262. par. 2.*

Non obstat, quod Christophorus dicitur in admissione ad Canonieatum iurafic obferuare statuta Ecclesie Leodiens. & cum inter dicta statuta, adsit statutum do stando sententia Capitulari, non potuit absque incurfu periculi ab eadem sententia appellare, & consequenter etiam sententia Rpd. mei Cavalery tanquam ad fauorem periculi lata est nulla, quia præterquod quod non fuit de periculo sufficienter oppositum, dictum etiam fuit, quod dictum statutum intelligi debet de sententia iusta & valida ad *tex. cum sit not. in l. 4. §. condemnatum ff. de re iudic. Gonzal. super reg. 8. Cancell. gloss. 57. numer. 20. Alex. conf. 106. numer. 27. lib. 3. Bald. conf. 141. numer. 7. & seq.*

Minus sciunt, quæ de non integra transportatione actoru, & lapsu fatali dicebantur, quia vltu quod in facto non subsistunt, præsentia res iudicata, quæ ex lapsu fatalium resultaret, non esset considerabilis, cum iam sit detecta iniustitia iniustitia per sententiam Rotalem iurata, *not. per Innoc. in cap. cum Bertoldus num. 4. de re iudic. Felini in cap. inter ceteras num. 10. eodem tit. Casar. de Grass. decis. 3. num. 3. de reb. Eccl. non alien.*

Iustitia probatur ex decis. coram Rpd. meo Cavalery sub die 23. Martij anni præteriti facta, in qua firmatum fuit, quod cum iudici. Christophoro concurrant qualitates à Testatore requisitæ, ille admitti debeat in simul cum Henrico ad legatum per Michaelen filio, vel filius natis ex suis sororibus, vel nepotibus Ioanne, & Laurentio relicto, ex quo omnes di. filij censentur vocati in simul, non autem ordine successiuo, non solum quia vocatio facta legitur sub nomine appellatiuo, non autem collectiuo, sed etiam quia nec ex parte Testatoris aderat necessitas illos vocandi, nec inter vocatos cadit ordo charitatis, quibus concurrentibus locus est successioni Simultaneæ iuxta latè trad. p. r. Doff. in l. gallus §. quidem testis ff. de liber. & posthum. & fuit multis authoritatibus & rationibus in diss. Rpd. mei Cavalery decisione comprobatur.

Quibus visum fuit Dominis addiposuisse, quod in casu, de quo agitur, dicta voluntas Testatoris, quod scilicet, omnes in simul succederent expressis etiam ex eo colligitur, quod disposuit, quod si vocati diuersis temporibus ad Ecclesiam Leodiensem promouerentur, prior promotio posteriore promotum non excluderet, hac enim dispositione stante, cessare videtur omnis ambiguitas ad *notam l. illa aut ille §. cum in verbis ff. de leg. 3. Soc. Jun. conf. 172. numer. 11. in fin. & seq. lib. 2.*

Neque dicatur, quod dicta dispositio ita interpretari debet, vt tum demum locum habeat, quando tempore vacantis successione plures ad dictam Ecclesiam promoti concurrunt, secus autem in casu, quo, prior promotus fuit semel admissus, & alius postea superueniente enim non potest ius quæsitum ab eo, qui prius fuit admissus per alios qualificados postea superuenire.

peruenientis anelli, quia dicta interpretatio nec ex verbis Testamenti colligitur, nec iure probatur, cum imo in iure absurdum non sit, ut qui fuit heres in solidum, vel pro parte patitur diminutionem suae portionis ex post facto iuxta not. in l. si duobus in princ. & s. si fidei de leg. 1. Bart. in si pluribus §. conuictum n. 2. de sedem surd. post Cast. & alios conf. 125. num. 35. & seq. lib. 12.

Non obstat statutum Ecclesiae Leodiensis, quo permittit dicitur, quod Canonici de Domino Claustri disponat pro Consanguineo futuro, atque ita pro vno tantum, non autem pro pluribus, quia licet loquatur in numero singulari, non tamen est restringendum ad vnum, sed etiam plures comprehendit leg. in usu fidei verb. signific. Cephal. conf. 149. num. 21. lib. 1. Menoch. conf. 329. numer. 2. lib. 4.

Et doctrinae in contrarium allegatae procedunt, quando dispositio sit per verba pluralitatem importantia, vel ex coniecturis appareat, disponentem de vno tantum sensisse, quod cessat in casu dicti statuti.

Ad alia fuit responsum in diss. decisificaram Rpd. meo Casualario facta, cum qua Domini transierunt, &c.

SIGNINA CASTRORVM.

Luna 2. Maij 1616.

DECISIO LXXVII.

Impressa apud Spadam post conf. 191. lib. 2.

MEDIOLANEN, SEV ROMANA PENSIONIS.

Mercurij 4. Maij 1616.

ARGVMENTVM

Translatio pensionis facta per verbum *Volo* non est valida.

S Y M M A R I V M

- 1 Translatio pensionis concepta per verbum *Volo* non subsistit, & num. 5.
- 2 Translatio pensionis, ut subsistat, qua requirantur.
- 3 Verbum *Volo* iniunctum verbo infiniti temporis in ultimis voluntatibus perfectam dispositionem importat. Declara. ut num. 4.
- 4 Privilegia Iulij III. quod Secretarij possint transferre pensiones in mortis articulo sunt reuocata per aliam Constitutionem Pq. V. & num. 8.
- 7 Translatio pensionis facta à privilegiato non requirit solemnitates, intellige ut ibi nu. 8.

DECISIO LXXVIII.

Domini resolverunt, standum esse in decis. dispositionem scilicet, seu potius do-

clarationem Episcopi, quod volebat transferre suas pensiones, non importare validam ad pensionum translationem: moti autem sunt, tum quia verba vole transferre, quibus dicta declaratio concepta legitur, initium potius actus, & sic voluntatem per quamdam transferendi denotat, non autem perfectam dispositionem inducunt iur. glof. & Doli. in l. serui electione ff. de leg. 1. Ruit. conf. 9. numer. 8. lib. 1. Menoch. de arbit. c. 496. numer. 22. cum alijs in alia decis. alleg. tum etiam quia dato, quod per dicta verba perfecta dispositio inducta fuisset, illa corrueretur ex eo, quod seruata non fuit forma in translationibus pensionum seruari solita, nec coram persona in Ecclesiastica dignitate constituta facultas transferendi praesentata, prout ad effectum per translationem valide fiat, requiritur Ferrer. conf. 83. per tot. Nota diuers. decis. 69. par. 1.

Non obstat, quod verbum *volo* iniunctum etiam verbo infiniti temporis in ultimis voluntatibus perfectam dispositionem importat ad trad. per Cast. conf. 450. num. 1. lib. 1. quia dictum fuit, hoc procedere si vel probatum fuit ad prout interrogationem, vel appositum actui, qui pender in futurum, secus autem si actus ille in continentem expediri debet, ut declarat Bart. in l. serui electione num. 4. de leg. 1. Unde cum verificatur in actu, qui in continentem expediri debet, non fuit per dicta verba vera dispositio inducta, sed potius spes transferendi data, quae si ne noua per dispositionem non sufficit ad inducendam perfectam translationem iuxta latè trad. per Menoch. de arbit. c. 496. numer. 22. conf. si quoq. & num. 24. & seq.

Minus obstat, quod Episcopus in vim priuilegiorum per quae à Iulio Terzio Secretarijs concessa fuerunt, facultatem habebat transferendi pensiones etiam in mortis articulo, & eam Notario, quo casu non requiritur certa forma, per quod facultas coram persona in Ecclesiastica dignitate constituta praesentetur Pat. decis. 334. lib. 3. cum alijs ab informantibus prolo. Carolo alleg.

Quia fuit responsum, quod quicquid dicendum esset, cum Episcopus fuerit vterque facultatibus potius ipsi specialiter à Clem. VIII. concessis, quam ad priuilegia Collegio Secretariorum datis, difficultas tollitur ex eo, quod d. priuilegia quoad facultatem transferendi pensiones, fuerunt per expressè per aliam Constitutionem Pq. V. Quae incipit, Sacrosanctum Ecclesiae statum, &c. reuocata, ac propterea suffragari non possunt ad effectum, ut valide dici possit translata pensio, &c.

ROMANA PECVNIARIA

Luna 9. Maij 1616.

DECISIO LXXIX.

Impressa post Mangiliu de subbasat. decis. 72.

CALAGVRITANA IVRISPATRONA-
TVS DE VIANA.

Luna 9. Maij 1616.

A R G V M E N T V M,

Vniuersitas, & Parochiani sunt de personis suspectis de usurpatione Iurispatronatus; ideoque debet constare vel de dotatione, & fundatione, vel de presentationibus effectuatibus spatio 50. annorum.

S Y M M A R I V M.

- 1 Vniuersitas, & Parochiani sunt de personis suspectis de usurpatione Iurispatronatus.
- 2 Iurispatronatus a personis suspectis de usurpatione debet probari ex dotatione, & fundatione, aut ex presentationibus spatio 50. annorum effectuatibus, & numer. 5.
- 3 Amplius de presentationes debent probari per publica documenta, & Instrumenta, nec suppletur per acquiescentem ut num. 6.
- 4 Testes habentes interesse non probant.
- 5 Immemorabilis debet habere requisita, de quibus per glossam in cap. 1. verbo memoria de prescript. in 6.

DECISIO LXXX.

EX trita illa, & in Rota sepius canonizata, conelusione, quod Vniuersitas, & Parochiani si sunt de personis, in quibus cadit presumptio usurpationis iurispatronatus, ut sunt in specie in una *Cremencia*, Capella 11. Aprilis 1601. coram Reuerendissimo Domino meo Decano, & pluribus alijs ab informantibus allegatis, decernim, Resoluerunt Domini, non constare de iurispatronatus Vniuersitatis, & Incolarum loci de Viana; neque enim exhibent instrumentum fundationis, & dotationis, aut constructionis Ecclesie, de qua agitur, & minus probantur per authenticas scripturas continuatas presentationes per spatium 50. annorum effectuum sortitas, & immemorabilem, prout ad probandum iurispatronatus personarum, in quibus cadit presumptio usurpationis ex dispositione Sac. Cong. Trid. sess. 25. capitulo. requiritur, & fuit in hac eadem causa 1. Iulij 1615. coram Rpd. meo D. n. resolutum.

Nec obstat Testes ad probandum dictam immemorabile adducti, quia ultra quod propter interesse, quod habent in hac causa modicam, vel nullam omnino fidem merentur ad li. nullus ff. de testibus l. omnibus C. eodem tit. Felin. in cap. super num. 6. de testibus, & in terminis iurispatronatus *Lamberti de Iurispatronatus 2. par. 2. lib. quasi. 10. art. 12. numer. 7. Caput. decis. 204. part. 3.* & ut ex eorum lectura apparet, non deponunt de omnibus requisitis ad probandum immemorabilem, de quibus per glossam in cap. 1. in verbo memoria de prescript. in 6. in omnibus etiam eundem adhuc deliceret alterum requisitum ad probandum iurispatronatus necessarium, presentationes scilicet, & per spatium 50. annorum effectuum sortitæ, de quibus debet per publica,

& authentica documenta constare, nec talis probatio potest & per equipollens suppleri latè *Meoeb. de presumpt. lib. 3. presumpt. 9. num. 5. Rot. decis. 430. num. 2. par. 1. & decis. 199. num. 4. par. 2.*
Et ita fuit solo D. Episcopo informante resolutum, &c.

ANCONITANA RESTITVTIONIS
D O T I S.

Mere. 18. Maij 1616.

A R G V M E N T V M.

Statutum Ancone rubr. 47. defert lucrum marito superstiti tercij partis dotis, & de illius declaratione. Interuertia dotalia debentur viro sublineui onera matrimonij; Maritus teneatur ad impensas faneris pro parte lucri dotalis.

S Y M M A R I V M.

- 1 Maritus ex dispositione statuti Ancone lucratur tertiam partem dotis, si superuixit uxori.
- 2 Intellige si maritus sit Cuius, distichialis, aut continens habitator Ancone.
- 3 Dotis restitutio est facienda ad formam statuti, ad quod fuit habita relatio in Capitulis matrimonialibus.
- 4 Statutum de restituenda dote dicitur idem ac illud de lucra, quando sponis idem, licet diuersis casibus.
- 5 Relatio habita ad statuta loquuntia de restitutione dotis intelligitur etiam de statuto loquente de lucro, quando ambo eandem materiam amplectuntur.
- 6 Interuertia dotis debentur pro oneribus matrimonij tamquam alimenta.
- 7 Amplius etiam si dos consistat in pecunia.
- 8 Decisis Persusum executionem 31. Decembris 1599. coram Penia declaratur.
- 9 Negligentia communis mutuo compensari debet.
- 10 Expense funeris pro rata lucri spectant ad maritum, in reliquis ad heredem.
- 11 Usura cessant, cessante onere matrimonij.

DECISIO LXXXI.

Per sententiam in partibus laram declaratum fuit, Iosephum teneri restituere hereditibus q. Lucretie dicti Iosephi vxoris duas ex tribus partibus dotis Lucretie, de iactis tamen, & compensatis tam interuentibus à dd. heredibus Iosepho debitibus occasione dotis pro missis, & non solutis à die contracti matrimonij vsq; ad diem 31. Augusti computandis, quam etiam funeris expensis pro dicta duarum ex tribus partibus rata. Quæ sententia cum postea extra Roam confirmata fuisset, & tandem causa mihi reuoluta, dubitavi, an dictæ sententiæ essent confirmandæ, vel infirmandæ, & Domini censuerunt esse re firmandas quoad interuentibus post mortem Lucretie, in reliquis confirmandas.

Nam, quod Iosephus non teneatur ultra
D 3 duas,

duas ex tribus partibus dictis hereditibus restituere, bene iustificatur per Statutum Civitatis Anconæ, in quo sub rubrica § 47. expressè dispositum legitur, quod si Vxorem Marito præmori conigerit, tertia pars dotium, ac mobilium penes Maritum libere remaneat, ita quod ad restitutionem dictæ tertie partis nullatenus teneatur.

Nec obstat, quod in fine dicti Statuti caueri dicitur, quod locum habeat, quando Maritus est Civis, vel districtualis, aut continuus habitator § Anconæ, & cum Iosephus hac qualitate careat, dispositione dicti Statuti iurati non potest ad nos. per Barr. in l. 1. §. quod autem ut prætor ff. ne quid in statum. pub. leg. conf. § 3. numer. 9. quia obiectum cessat ex speciali pacto, quo partes in apoca Matrimoniali expressè convenisse legitur, quod restitutio dotium iuxta dispositionem Statutorum Civitatis Anconæ facienda esset.

Minus facit, quod conventio prædicta restricta sit ad statuta, & partem in casu della restitutione di dote, & statutum sub rubrica 47. in quo Iosephus se fundat, non loquitur de restitutione dotium, sed de parte dotium lucranda, & in statuto sub rubrica 46. in quo de restitutione dotium agitur, nihil de lucranda dote, siue eius parte disponitur, quia respondetur, quod si licet sint duo capita statuti ducta, ambo tamen, vi ex lectura apparet, loquuntur de restitutione dote, primum scilicet, quod est sub rubr. 46. in casu, quo vir decedat ante mulierem, secundum vero, quod est sub rubr. 47. in casu quo Mulier præmoriatur viro, & quod etiam in hoc secundo capite de dote restitutione agatur, suadet non solum ipsa materia, quia agitur de lucro dote, quod propriè ad materiam restitutionis pertinet, sed etiam declarant verba ibi, præsertim, & ad restitutionem dictæ tertie partis nullatenus teneatur &c. & inferius ibi residuum verò ducatur dotium restituatur, & restitui debeat, vnde cum pactum, de quo in dicta apoca non sit restrictum ad vnum magis, quam ad aliud statutum, sed continet generalem relationem ad omnia statuta § loquentia de calu restitutionis, procul dubio amplectitur etiam statutum sub rubr. 47. cum id ipsum materiam restitutionis, ut dixi, contineat.

Quod autem ex dd. duabus ex tribus partibus detrahenda sint interuturaria occasione dotis non solum debita, pariter videbatur clarum, & posteaquam enim Iosephus onera § Matrimonij sublinuit, debentur ei dicta interuturaria tantquam alimenta iuxta. text. expressum in c. Salubriter, & ibi Doct. de usur. cap. in l. curabit numer. 41. & seq. C. de ali. emp. l. f. conf. § 2. numer. 12. vers. 2. & fortius ibi. 1. ubi dicitur, hauc esse communem opinionem Canonistarum, & Legistarum, cum aliis latè cumulatè per Sav. in tract. de aliment. tit. 1. § 2. ubi sub n. 11. subdit hoc procedere, & quod dos consistat in pecunia.

Nec obstat exceptio non implementi Iosepho opposita ad decis. in vna Perusina executionis § 3. Decembris § 1599. coram bo. me. Penia, quia adimplementum in casu dictæ decisionis fieri debebat per Maritum, & propterea lute merito dictum fuit, quod non poterat agere ex con-

tractu per eum non impleto, quod secus est in proposito, quia implementum totum ad vxorem spectabat, cum fuerit conventum, quod ipsa renunciaret paternæ, & maternæ successioni, vnde eius negligentia marito obesse non debet.

Aut saltem, quia iuxta formam dictæ conventionis fieri debebat in instrumento, in quo etiam Parisii sic obligare tenebatur, & facere obligare sutores, § negligentia fuit communis, & propterea murus compensari debet ad l. si ambo, ubi Bald. Salic. & alij ff. de compensat.

Fuerunt etiam dictæ sententiæ viæ iustæ quo ad funetis expensas, cum illæ pro rata lucri, & sic pro vna § ex tribus partibus ad Maritum spectarent, & pro reliquis ad heredem iuxta. text. in l. si pro ratu, & ibi Doct. ff. de volu. & Sumpsit. Bald. in l. licet num. 1. C. de iur. dos.

Quia tamen sententiæ condemnant heredes Lucretiæ ad interesse dotis non solum ne dum pro tempore constantis Matrimonij, quod fuit dissolutum per mortem Lucretiæ sub die 26. Iulij 1608. sed etiam usque ad diem 31. Augusti 1610 Domini dixerunt esse in hac parte iocundandas, ex quo cessante onere matrimonij, cessant etiã vsuræ, & vt declarant Doct. in d. c. Salubriter, de usur. cum supra alleg. &c.

ROMANA MERCIVM, SEV' DEPOSITI.

Veneris 20. Muij 1616.

ARGVMENTVM.

Societas finitur per mortem Socij. Solidatio Lucrorum non probat finem Societatis.

SYMMARIVM.

- 1 Obligatio per solutionem tollitur.
- 2 Societas finitur per mortem socij.
- 3 Societas non dicitur finita per solidationem Lucrorum.
- 4 Societas finitur per restitutionem capitalis.
- 5 Prima derogat prioribus.

DECISIO. LXXXII.

Presupposita decisione in hac causa coram R. P. D. meo Dunometo facta, quod de Interesse Io. Amigatij constat respectu scutorum mille, & aliorum duorum militum, ex scutis 13. mille positis in Societate proportionem Bosij, cuius dictus Amigatius est cessarius, dubitavi, an sententia absolutoria ad favorem Francisci, & Dominici extra Rotam lata esset confirmanda, vel iustificanda, & Domini dixerunt, esse confirmandam, dummodo pecunie de ordine Amigatij a DD. Francisco & Dominico solutæ usque fuerint in extinctionem debiti dicti Amigatij tantum, de quo quatenus opus erit, particulariter videri poterit, constat enim per Instrumentum venditionis Mercium dictæ Societatis fuisse dicta scuta 13. milia capitalis ad scuta 8505. redacta, ex quibus

bus pro portione Bosio debita, quæ est, vt dictum fuit duarum partium ex tresdecim scutorum 1377. ad Amigatium pertinet, & si illis addantur scuta mille, de quibus in dicta decisione R. R. D. mei Danozetti, in totum crediti ipsius Amigati, & interesse, quod habet ascendere apparebit ad scuta 1377. tantum, vnde cum ex partitis, quæ dantur probetur, DD. Franciscum & Dominicum de ordine dicti Amigati prædictam summam, ac etiam maiorem soluisse, fuit quoad ipsos debitores subblata ꝑ omnis obligatio *l. nihil interest l. nulla C. de solut. & consequenter bene fuerunt etiam per dictam sententiam absoluti.*

Non obstat, quod dicitur, dictum Io: Amigatium esse etiam creditor aliorum scutorum mille, prout apparet ex quadam apoca, quæ datur, quia in ista apoca non est nominatus Ioannes Amigatus, sed Aurelius Frater Ioannis, & Aurelij nomine facta legitur solutio, nec etiam fuit in alio iudicio ista apoca producta, nec vigore illius actum, ac propterea bene fecit iudex declarando Io: Amigatum esse satisfactum, & quatenus Aurelius voluerit dictum eius creditum consequi, poterit aduersus Malsentium agere, nec est dicta sententia præiudicialis.

Non obstat, quod dicitur, Malsentium habuisse a Ioanne Amigato scuta duo milia pro inunda Societate, quia in facto hoc non subsistit, cum habuerit tantum scuta mille, vt patet ex apoca, quæ datur *Summario* Francisci, & Dominici *numer. secundo* prout etiam nõ subsistit, quod Societas inter Malsentium, & alios inita finem habuerit *sub die 7. Maij 1612.*

2. Quia fuit finita per mortem ꝑ Malsentij de mense Septembris eiusdem anni. Nec solidatio lucrorum ꝑ de anno 1611. & 1612. vt prærenditur facta probat fuisse dictam Societatem finitam, cum *sup* etiam huiusmodi solidationes, durante adhuc societate, fieri, & tunc dicatur finita, ꝑ quando capitale restituitur, non autem quando sit lucrorum solidatio.

Non obstat quod Franciscus, & Dominicus tenebantur pretium Mercium in Monte pietatis deponere, ac propterea illud soluendo alijs, non fuerunt ab eorũ obligatione liberati, quia iam dictus Io: Amigatus, quàm etiam Kongallus creditores pretij mandauerunt posita ipsis per particulares ordines, quod illud certis personis solverent, non obstante etiam pacto in instrumento venditionis appposito, quod dictum pretium deponere tenerentur, ac propterea cũ ipsi dictum ordinem adimpleverint, merito fuerunt per sententiam a petitione Adversariorum absoluti, vltima enim prioribus ꝑ d. rogant *encl. l. dñi S. lices ff. de iure codic.*

1. Minus subsistit, quod dictus Franciscus, & Dominicus ordine Ioannis Amigati nõ adimpleverunt, ex quo scilicet, vt prærenditur, non esegerunt cautionem ab illis, quibus facta fuit solutio, de restituendo prioribus, quia ex *summario* quod datur, apparet de contrario, quod *sup* ab omnibus fuit exacta dicta cautio præterquam respectu summæ scut. 137. quæ de ordine Io: Amigati fuit soluta diuersis Creditoribus abique alia cautione, & alterius scutor. 300. soluta vigore mandati executionis ab A. C.

relaxati Io: Stephano Bizozero.

Non obstant etiam alia pro Io: Amigatio deducta, quia non percutiunt Iustitiam sententiarum, de qua agitur, & quid quid sit de illis, sententia latis remanet ex eo iustificata, quod DD. Franciscus, & Dominicus emptores Mercium docuerunt soluisse pretium dd. Mercium iuxta ordinem ipsis a venditoribus datum, hoc enim stante, recte fuerunt a petitis, quod dictum pretium deponere cogerentur, absoluti, & c.

MELITEN. HABITVS

Merc. 25. Martij 1616.

ARGVMENTVM.

Nobilitas probatur ex fama, & ex alijs in declaratione.

SYMMARIVM.

1. Nobilitas probatur ex comuni reputatione, & ex admissione ad honores nobiles.
2. Item ex Instrumentis antiquis, in quibus illi de familia vocantur nobiles.
3. Nobilitas non excluditur ex testibus deponentibus ad fuisse multos de illo cognomine populares, quia est presumendum, esse alios non de illa familia.
4. Maxime si testes non percutiant tempus, quo vigebat illa constructio.
5. Nobilitas non excluditur ex eo quod in Instrumentis descendentes vocantur Magistri quia hoc nomen conuenit etiam sententiarum professoribus, & est argumentum aequum.

DECISIO LXXXIII.

Resolutum fuit, sententiam Magni Magistri in ea parte, quæ respicit probationes factas pro parte familæ de Piro, a qua D. Marcus per lineam maternam descendit, esse infirmam.

Quod enim dicta familia nobilitate gaudeat, bene probant quam plures testes, qui non solum deponunt in genere, quod vniuersa Familia de Piro sit nobilis, sed concludunt etiam in specie nobilitatem Angelæ, ex qua Marcus descendit, & Antonij, ac Thomæ Patris, & Aui respectu dictæ Angelæ, idque optimis rationibus, quia videlicet, fuerunt communiter ab omnibus reputati, & habiti nobiles, & vti tales ad omnes honores solis nobilibus concedi solitos admitti: Nam ex his circumstantiis, & præsertim, ex communi reputatione ꝑ probatur nobilitas, cum aliter probari vix possit, *Soc. conf. 240. numer. 3. lib. 2. Traq. in trañ. de nobilit. v. 10. per totum Bonaccursi. eodem trañ. in 6. par. & fuit in alia Meliten habuit 10. Iunij 1609. coram R. P. D. meo Cuauderio resolutum.*

Et cum dd. testibus concurrunt quoque Instrumenta antiquissima, in quibus Progenitores dicti Marci honorabiles, nobiles, & magnifici denominantur, quod non ꝑ leue est nobilitatis signum, & multum confert ad eam probandum.

D 3 bandam

bandam in tra deducit, per bo. mo. Card. Seraph. decif. 207. num. 4.

Non obstant testes in contrariū adducti, quia licet deponant ipsos cognouisse homines, qui utebantur cognomine familiae de Pirro, illiſque fuisse populares, & non nobiles, non tamen coarctant negatiuam, quod scilicet non potuerint esse alij eiusdem cognominis nobiles ab ipsis non noti, & quia nouum non est, quod ſepe inter eos, qui eodem viuunt cognomine, alij nobiles ſint, alij vero populares, dictum illorum intelligendum erit ꝑ de alijs potius, quā de ijs, à quibus Marcus descendit, vt in pñcto conſultuit Soc. diſſo. conf. 246. ſub num. 3. lib. 2. cum præſentim etiam dd. testes non percutiant tempus Alcentium ꝑ Marcine minus poterant percutere, ex quo linea Autonij viſque de anno 1532. remaneret extinda.

Minus obſtat Inſtrumentum, in quo Thomas Antonij pater Magiſter denominari dicitur, quia cum ſæpe etiam hoc nomine vocetur ſcientiarum Profeſſores, ꝑ nec propterea ſemper ignobiliſſimis ſignum ſit, nulla inde deſumi poteſt concludens probatio e. in præſentia de probat. c. 1. de except. in 6. cum ſimilibus quiniſmo, quod dictum magiſtri nomē in ea potius ſignificatione, quā viro etiam nobili congruit accipi debeat, colligitur non tantum ex ſupradeductis, ſed ex eo etiam quod idemmet Thomas in ſeius Teſtamento nobiliſ vocatur, quod nomen homini populari non conuenit

- 8 Beneficium poſſidens præſumitur ſeculus percipiſſe.
9 Beneficia excedentia decata 24. non poſſunt à Nuntijs conſerui, ſed ante collationem debet illis cōſuare de non exreſuſualias collatio non valet.

DECISIO LXXIV.

Dictum fuit, Gherardo dandum eſſe mandatu de manutenendo, quia conſtat, poſſeſſione beneficii, de quo agitur, fuiſſe in ipsis commo- dum nomine Camera captam, & poſtea dicto Gherardo ceſſam, hac enim apprehenſione, & ceſſatione ſtante ſuit verus poſſeſſor conſtitutus, ꝑ non aliter, ac ſi ipſe met dictam poſſeſſionem à principio apprehendiſſet ita quod manuten- tio eidem omnino debeatur, vt ſuit ſapienter di- ctum, & ſignanter in vna Leodienſi beneficiiſ 4. Decembris 1609. coram R. P. D. meo Pamph. & in alijs relatis per Modern. ſuper reg. 3. Gloſ. 34. numer. 118.

Non obſtat, quod Gaucouis fuerit poſtea in eadem poſſeſſionem immiſſus ab officiali Colonienſi vigore Reſcripti dñtiſſi, cum clauſula Appellatione remota, quia cum dictus officialis nulliter proceſſerit, neque eius ſententia ꝑ ex actis iuſticeretur, Gherardus non fuit per dict. immiſſionem ſua poſſeſſione priuatus ſ. ſu. vbi Gloſ. & Doct. C ſi per vim, & r. Ang. in l. clam poſſidere §. qui ad Nundinas num. 2. in ſu. ſi. de acquir. poſſ. Bald. conſ. 149. in ſu. lib. 3. Rota decif. 402. num. 7. varſ. quia pro reſponſione ꝑ. 1. diuerſi. Seraph. decif. 732. num. 1. & eo ipſo quod non conſtituſe habuiſſet ꝑ ſpoliato, debet in dicta anteriori poſſeſſione manuteneri, Pui. decif. 419. in ſu. lib. 2. Card. Seraph. decif. 1041. num. 3. & 1. 80. nu. 2. etiam non obſtante Clauſula appellatione remota, cum illa hoc caſu nihil operetur Gloſ. penult. in e. r. conqueſtione vbi Bald. num. 3. Abb. in 5. notab. de reſtit. Spoſ. Pui. decif. 414. num. 2. lib. 3. Caſar. de Graſſ. decif. 2. de ſolida. num. 8.

Quod autem Officialis nulliter proceſſerit ex eo apparet, quod proceſſit contra formam ſummiſſionis, non paritis ſcilicet litteris Apoſtolicis, cum tamen in dicta commiſſione adeſſet clauſula, poſtquam paruerit, quæ tribuit iuriſdictionem conditionalem, ꝑ ita quod iudex non poſſet aliquo pacto in caſu procedere, niſi doctus prius de partitione Pui. decif. 21. de perſ. & decif. 182. lib. 2. in nouiter impreſſi. Rota diuerſi. decif. 316. lib. 3. par. 3. Seraph. decif. 68. iuriſdictionem enim data ſub conditione non poteſt vilius conditione ꝑ non purificata exerceri Gloſ. in Clem. vnic. in verb. repererim de offic. deleg. Card. in Clem. 1. num. 3. de conceſſi. praben. Dec. conſ. 603. num. 9. & ſeqq.

Non obſtat, quod dicitur ſufficienter fuiſſe paritum per poſſeſſionem diſmiſſionem, & clauſi reſtitutionem, quia vltra quod apparet ex quodam inſtrumento dato in Summaria Gherardi num. 9. Gaucouem de ſacto dictam poſſeſſionem retinuiſſe, ad hoc, vt ſit purificata conditio, nec eſſe erat, quod fruſtus etiam reſtitueret, & quidem cum effectu, cum ſtante dict. reſcripto verbalis oblatio ꝑ non ſufficiat, vt bene declarat Card. Seraph. decif. 653. vbi notat differentia eſſe inter reſtitutionem fruſtuam, quæ fit in iuriſdictione Spoſi, & attentatorum vel pro latuſatione.

LEODIEN. CAPELLAE.

Luna 30. Maij 1616.

ARGVMENTVM.

Manutentio debetur poſſidenti Beneficium, cuius poſſeſſio fuit capta nomine Camere, & poſtea eidem ceſſa ſententia nulla, & in iuſta nō priuat poſſeſſione: etiam ſi lara fuerit vigore clauſulę Appellatione remota. Iuriſdictione data cum clauſula, Poſt quam paruerit, eſt conditionalis, & non poteſt exerceri, conditione non adimpleta, & quando dicatur ſufficienter impleta, vel non.

S Y M M A R I V M.

- Beneficij poſſeſſio capta nomine Camera ad ſauorem alterius, & illi ceſſa eidem ſuffragatur ad effectum manutentionis.
- Sententia nulla non priuat poſſeſſione.
- Ampla etiam ſi proceſſerit cum clauſula Appellatione remota vi num. 4.
- Poſſeſſor, qui non habuit ſe pro ſpoliato eſt manutentendus.
- Iuriſdictione data in Commiſſione cum clauſula poſtquam paruerit eſt conditionalis, & non poteſt iudex, niſi conditione ad impleta, iuriſdictionem exercere, & num. 6.
- Partio non dicitur ſuſta ex verbali oblatione ſed debet etiam reſtitui fruſtus.

satisfaciendo clausula parito Brevi.

Non obstat, quod non probatur, Gauconū aliqueos fructus percepisse, quia cum vt in dicto *summario Gherardi* num. 10. ipsemet factus fuerit, se beneficium, de quo agitur, vitra annum possedit, et praesumitur etiam, quod fructus percepserit, nec alia indiget probatione, *Rota decis. 25. de proben. in nou. Egid. decis. 703. et fuit dictum in causa Teletana Capelle 15. Decembris 1610. coram R. P. D. meo Pamphilio.*

Quod sententia ex actis non iustificetur, pariter videtur clarum, quia dicta Sententia declaratur, provisionem Nuntij esse validam, cum tamen nullibi per Gauconum probatum appareat, beneficium, de quo agitur, summam ductatorum 24. non excedere, prout ad predictū effectum probandum erat, cum facultates Nuntij sint restrictae ad beneficia 24. non excedentia *Rota decis. 10. de proben. in nou. Pnt. decis. 32. in fin. lib. 3. et quod plus est ex forma dd. facultatum requiritur, quod antequam beneficium conferat, ipsi constet per testes fide dignos, illud 24. non excedere, alias collatio ab eo facta tanquam actus contra formam gestus cōtrarii etiam si beneficium realiter 24. non excedat, vt fuit iact firmatum in causa Abulcū praesumptionum. 15. Februarij 1610. coram R. P. D. meo Maxamedo, &c.*

FIRMANA PECUNIARIA

Luna 30. Martij 1616.

ARGVMENTVM.

Emptor potest agere aduersus venditorem pro traditione rei venditae liberae, & excipere in petitione pretij, quod res tradita non sit libera.

SYMMARIVM.

1. Instrumenta publica faciunt probationem probatam.
2. Venditor tenetur de euisione rei venditae, etiam si non obligatur.
3. Emptor cui fuit promissa traditio rei libera, non adimpleta conditione, non potest compelli ad solutionem pretij.
4. Exceptio, quae ex eodem contractu, vel ex natura actus oritur potest opponi.
5. Emptor si rem non habuit, vel non liberam potest agere actione ex empto ad illius liberationem, & excipere venditoris agenti ad pretium de non impleto.
6. Emptor habet retentionem pretij consensu de molestis super re emptae.
7. Retentio facilius datur, quam pretium.
8. Mandati validitas debet esse ex iisdem actis, non autem ex nouis deductis.
9. Emptori dicitur cautum pro pretio ex illius inuoluntate.
10. Non autem est tutus de alijs damnis, & intersitio.
11. Emptori non colligitur exceptio rei non libera traditae quando apparet rem esse obligatam.

Iuxta reservationem alias coram R. P. D. Damo-
gento factam in hac causa, dubium proposui,
an Latinis venditoribus bonorum, de quibus
agitur, obstat exceptio census, ita quod man-
datum ab A. C. contra Lucium emptiorem re-
laxatum reuocari debeat, & Domini affirmati-
uē responderunt: nam cum de impositione
dicti census sub obligatione omnium bonorum
Boncontis, ad quem praedium tempore dictae
impositionis, & obligationis spectabat, constet
per publica instrumenta, quae faciunt proba-
tionem probatam *l. cum precibus C. de probat. Fel. in e. licet numer. 10. eodem tit. Bald. in l. Imperator nu. 3. ff. de stat. hom. & propterea etiam appareat ex iuribus in *summario Lutus* num. 3. datis, quod*

Lutus occasione praedicti census, ne dum fuit iudicialuer super dd. bonis molestatus, sed eorum etiam possessione priuatus, sumus in claris, quod dicta bona non fuerunt libera tradita, & quod consequenter neque etiam ex parte Latini, qui tam vigore expressae conuentionis, quam etiam tacite iuxta tradita per Bald. in l. ex iis praedicti C. de iur. Dec. conf. 481. num. 15. cum alijs late adductis per Tirac. de retrah. conf. 5. 1. glof. 9. nu. 7. bona ab omni onere libera tradere tenebatur, contrafactus dictae venditionis non fuit adimpletus, unde non potuit Lutus aliqua ratione ad solutionem pretij dictorum bonorum compelli ad l. Italianus S. offerri ff. de al. empt. l. cum proponas C. de transf. & fuit in his proprijs terminis reliquum in vna Lauretana praedicti 5. Aprilis 1593. coram bo. me. Giffio, vbi dicebatur, quod in omni iudicio semper admitti debet illa exceptio, quae vel ex eodem contractu oritur, et vel ex natura actus Fel. in cap. ex parte il. 2. in 10. limit. num. 12. Dec. num. 57. de effe. deleg.

Ex in emptione regulare est, quod quoties enimque apparet, rem vel non traditam, vel non libere traditam fuisse, potest emptor actione ex emptio agere, vt res liberetur, & quantum agatur ad pretium, et exceptio rei non liberae traditae se tuori iuxta tex. in l. ex iis praedicti iunctis glof. C. de iur. glof. in l. qui rem C. eodem Surd. conf. 13. num. 23. vol. 1. Pedem. decis. 24. nu. 4. cum alijs deductis in vna Asculana fidei commissi. Martij 1011 coram Rpd. meo Pirouano, in qua etiam dictum fuit, quod emptor potest utroque remedio eodem tempore vt ex ibi alleg.

Non obstat, quod dicitur, censum fuisse nullum, quia praequam quod allegata nullitas non subsistit in facto, cum fuerit aduogatus seruata forma mandati Boncontis, & stante inuoluntate litis venditoribus facta, ipsi tenebantur praetensas nullitates deducere, nec propterea aliqui emptori imputare possunt, in omnem etiam casum ex quo in praesenti non agitur de euisione, sed Lutus excipit contraagentes ex contractu venditionis de non impleto ad effectum retinendi pretium, donec a molestis liberetur, & res libera tradatur, 6. satis est quod constet de molestis adductis vt ipsi competat dicta retentio iuxta tradita per Surd. decis. 253. nu. 10. & seq. vbi quod facilius datur retentio, quā petitio Seraph. Idesib. 24. nu. 12.

Non

Non obstat, quod dicitur, censum iam esse
extinctum, quia ultra quod id non probatur,
debebat etiam ante relaxationem mandati in
actis A. C. de dicta extinctione constare, alias
enim d. mandatum subsistere non posset, cum
ad hunc effectum necesse sit, quod iustificetur
ex istis actis quod non autem ex nouiter dedu-
ctis *Consp. var. resol. cap. 1. num. 9. lib. 1. Rot.*
desig. 445. num. 8. par. 1. discri.

Minus releuat, quod satis cautum fuisse pre-
tenditur em ptores per inuestimentum facien-
dum fuisse ideo eius exceptio attendi non
debet *Bald. in l. ex lib. ptores num. 4. C. de insti.*
cum alijs ab informibus alleg. tum quia ino-
diante d. inuestimento reddebatur quidem
em ptor securus de pretio non autem de
alijs domis, & interesse *Seraph. d. desig. 724.*
num. 12. tum quia per dictum inuestimentum
non tollitur exceptio rei non liberæ traditæ,
quando apparet rem esse obligatam, quidquid
dicendum foret, si non apparet rem esse obligatam
Alex. in l. Inuicem §. qui fundum num. 3. in
fin. de verb. oblig. Seraph. desig. 321. num. 10. & c.

ne, quod saltem ad effectum, ut contractus
ante quod extinctionem reuocari non potuerit,
indubia: et procedere videtur, ut idem *Ceph.*
qui pro contraria opinione, quod scilicet, ante
cessationem, & ratificationem per stipulationem
Notarii nullum ius absentibus acquiratur
allegari solet, declarat *conf. 42. num. 41. &*
segg. Sard. conf. 62. num. 16. circa med. vers. non
 dico, nihilominus cum contractus census, de
quo agitur, fuerit cum ipso Vincentio cele-
bratus, recte potuerunt fructus d. census ei-
dem Vincentio solui; regula enim illa, quod
soluens alijs quam vero creditori non libe-
tatur l. si ego ff. de neg. gest. l. eius qui in principio
vbi Glos. & Bart. ff. si cert. pet. l. cum quis §. 1. ff.
de solut. citâ soluendo quod communis personæ Glos.
in l. vero prius, & ibi Bart. & alijs ff. de solut. l. qui
aliens negotia §. quamquam ff. de neg. gest. Alex.
conf. 4. nu. 3. vers. tamen quo conuincit, vbi res
statuit de communi lib. 2. limitatur ut non
procedat, quando quod contractus fuit cum per-
sona, cui facta est solutio, celebratus l. filius
& ibi Bart. & Alex. Dec. 145. & alijs C. de pass. Bart.
in l. quod seruus, & in l. filia ff. de solut. cum alijs
per Sard. desig. 229. num. 2. & segg. qui enim
præpositus est ad contrahendum, videtur
etiam præpositus ad recipiendam solutionem,
ut inquit *Bart. in d. l. quod seruus ff. de solut. vbi*
subdit, hoc esse menti tenendum.

Nec obstat, quod tunc demum hoc locum
sibi vindicat, quando verba stipulationis in
solum contrahentem directa fuerunt, secus
autem si etiam in absentem; pro quo Notarius
sub debitoris iuramento stipulatus fuit, quia
obicitur, ultra quod in iure non subsistit,
cum idem sit quodam contractus nomine
alterius sit factus *Surdus post alios per cum el-*
tatus d. desig. 229. num. 12. tollitur etiam ex
facto; quo enim ad duo posteriora instrumeta
census de anno 1592. celebrata in altero
eorum nulla legitur stipulatio Notarii, sed
tantum Vincetii, in alio vero licet stipulatio
Notarii pro absentibus addita, tamen postea ex-
pressis debitor census promittit soluere fru-
ctus Vincetii rannus, & quoad censum con-
stitutum de anno 1584. idem Vincetius in ca-
su extinctionis census stipulatus fuit sibi for-
tem principalem vna cum fructibus vique-
tunc decursis restitui, quo stipulationes fue-
runt valide, licet pecunie, ex quibus empti
& fuerunt census, non essent stipulantes l. huius-
modi in princip. & ibi Glos. ff. de leg. 1. Abb. conf.
86. num. & lib. 2. Nat. conf. 162. num. 15. & de-
bitor soluendo fructus Vincentio iuxta for-
mam stipulationis quod indubitanter fuit a debito
liberatis Dec. in l. certi conditio §. si numerus an.
13. & ibidem Alex. ff. si cert. pet. cum alijs per Bec.
conf. 19. num. 8. & 10.

Quæ, & eo magis procedere videbantur quia
quod res vera mens, & intentio contrahentium
fuerit, ut fructus Vincetii soluerebatur ad utili-
tatem tamen etiam filiarum Marci Antonij, visum
fuit aperte colligi, nemum ex eo quod Vin-
centius, eiusque heredes, ac dictæ filie usque
quo præsens iudicium motum fuit, tempore in
communi vixerunt, & pro indiuio, & ere-
ditum d. census possederunt, sed etiam
quia

PERVSINA CENSVM.

Mercurij 1. Iunij 1616.

ARGVMENTVM.

Solutio facta illi, cum quo contractus est cele-
bratus liberat, licet ille non sit verus Credi-
tor.

SYMMARIVM.

- 1 Stipulatio facta per Notarium pro absente illi acqui-
rit ius etiam ante ratificationem, & ita declaran-
tur Doctores contrarij.
- 2 Solutio potest fieri illi, cum quo contractus fuit ce-
lebratus, & n. 5.
- 3 Soluens alijs, quam vero Creditori non liberatur.
- 4 Etiam si sit persona conuincta.
- 5 Limita ut non procedat, quando contractus est cele-
bratus cum eo, cui fit solutio.
- 6 Amplius etiam si contractum celebrauerit nomine al-
terius n. 7.
- 7 Præpositus ad contrahendum videtur præpositus ad
recipiendam solutionem.
- 8 Censui inpositus est valida licet fuerit facta ex pec-
cunia alterius.
- 9 Et solui illius fructus liberatur.
- 10 Observantia est optima cuiuscumque dispositionis in-
terpres.

DECISIO LXXXVI.

D Omini quoad solutiones Vincetio factas
recesserunt a decisio die 13. February 1615, &
de alijs solutionibus hæreditibus d. Vincentij
factis mandarunt particulariter videri.

Nam admissio, etiam quod filius Marci An-
tonij, ut in alia decisione dicebatur, fuerit
per stipulationem Notarii ipsis absentibus ius
quæsitum absque alia cessione, & ratificatio-

quia per plures annos dicti fructus fuerunt eidem Vincentio soluti, scientibus etiam, & parentibus mulieribus, quatenus enim hæc ad indecudum tacitum mandatum non sufficiat, 40 saltem inde resultat obsequantia ꝛ quæ optima cuiuscumque dispositionis interpret est e. cum dilectus de consuetud. l. si de interpret. ff. de legib. l. quædam ff. de reb. dub. cum cum finit. &c.

SALERNITANA PAROCHORVM.

Luna 6. Iunij 1616.

A R G V M E N T V M.

Capias ex

S Y M M A R I O.

- 1 Parochialitas probatur ex requisitis, de quibus hic.
- 2 Item probatur ex collatione talis Ecclesiæ vbi Parochialis, & ex perceptione Decimarum.
- 3 In dismembratione debent intervenire omnes solemnitates, quæ in alienatione.
- 4 Redditi Ecclesiæ debent potius augeri, quam minui.

D E C I S I O L X X X V I I

Fuit tentum pro informante quoad utranque dubij partem constare, scilicet, Ecclesias, de quibus agitur, esse parochiales, & illarum fructuum dismembrationem non probari.

Nam quod dd. Ecclesiæ Parochiales sint, probatur per testes, qui bene deponunt de omnibus requisitis, quæ ad constituendam Ecclesiam Parochialem ꝛ concurrere debent de potestate videlicet fori penitentialis, illiusque exercitio per Rectorem nomine proprio, de loco certis confinibus constituto, in quo populus degit, & quod ei per vnicum, & proprium Curatum Sacramenta administrantur iuxta relata in decis. 52. num. 14. par. 2. diuers. & fuit in puncto in alia Salernitana Parochorum 1. Iunij 1611. coram Reuerendissimo Bononiensi. resolutum.

His etiam accedunt plures prouisiones de dd. Ecclesiis, tamquam de Curatis factæ, & quod Rectores dd. Ecclesiarum Decimas percipiunt, quæ multum conferunt ꝛ ad probandum, quod dictæ Ecclesiæ Parochiales sint, ut fuit dictum in vna Salernitana diuisione portio- 28. Maj 1586. coram hoc meo Orano, & in allegata Salernitana coram Reuerendissimo Bononiensi.

- Quo vero ad dismembrationem fructuum, dd. Ecclesiarum dictum fuit, de ea non constare, non solum quia nec probatur in genere, sed & quia in omnino ꝛ euentum probari deberet, quod iusta causa, & consensus Recto- 3 ruum, atque aliarum solemnitates in alienatione rerum Ecclesiæ requisitæ, de quibus in e. sine except. 12. quest. 2. & in e. dandum de reb. Ecclesiasticarum non alien. in 6. interuenierint. Nota decis. vnic. de reb. Ecclesiæ non alien. in nou. Archi. decis. vnic. eodem tit. & fuit dictum in vna Aquilana Capellaniam 20. Februarii 1587. coram bono meo Orano.

In proposito autem tantum abest, quod de d. causa constet, ut etiam illa penitus excludatur ex eo. quod probatur, redditus dd. Ecclesiarum esse ꝛ adeo reuocatus, ut augeri potius quâ diminui deberent, ut fuit ponderatum in d. Salernitana Parochorum coram Reuerendissimo Bononiensi. &c.

VLIXBONEN. VICARIÆ,
seu Concurtus.

Luna 6. Iunij 1616.

A R G V M E N T V M.

Subrogationi ad hoc ut sit locus, lis debet esse super titulo Beneficij.

S Y M M A R I V M.

- 1 Subrogatio in beneficio consistit de lite, & obitu litigantis est danda superflua.
- 2 Declara quod lis debet esse super titulo beneficij & num. 3.
- 3 Nec sufficit ad inuendendam licentiam citatio ad dicendum contra commissionem.
- 4 Clausula quam & quas non comprehendit ius ad speciem non deductum.
- 5 Subrogatio petita post fuitam licentiam non est concedenda in prauudicium promissi.
- 6 Promissio sub falsa causa est nulla.

D E C I S I O L X X X V I I I.

- P**endente etiam me lite inter Ordinarium Vlixbonen & Canonici dd. Ecclesiæ super iure conferendi Vicariam, de qua agebatur, lo. Correas ad eandem Vicariâ a d. Canonico nominatus, adita Signatura obtinuit sub expressione, quod sua interlit Canonico nominato pro suo interesse adherere, seu alias omni meliori modo in causa existeret, & ius prosequi ad dictam causam admitti, & procuratoris Gasparis, cui tamquam ab Ordinario pro concurrit approbato prædicta Vicaria collata fuerat, citare fecit ad dicendum contra commissionem, quate D. Io. viua fundit, dubitari contigit, an Gaspari danda esset subrogatio, & licet regula videretur pro ipso, quod testis 1 constituto de lite, & obitu ꝛ colligant superflua danda subrogatio Pat. decis. 493. lib. 2. Moled. decis. 11. ut lit. pend. contrarium nihilominus resolutum fuit: nam ad hoc, ut locus sit subrogationi non sufficit quilibet lis, sed 2 necesse est ꝛ quod lis sit super titulo beneficij Mandos. super reg. de subrog. quest. 11. num. 4. & fuit dictum in Calagurriana beneficii 29. Octobris 1603. coram Illustrissimo Cardinali Lancelotto; si- 3 cuti autem in proposito lis, quæ vertebatur inter Ordinarium, & Canoniceum, ut dictum est, non erat super titulo beneficij ita quod per illam ꝛ beneficium fuisset factum legitimum Vitalium in Clem. 1. nu. 43. ut lit. pend. Bald. in ant. l. iusticia C. de litigios. Rebuff. in prax. super reg. de subrog. gloss. 2. & fuit dictum in ora Alerantina Archiepiscopali. 30. Martij 1607. coram Reueren-

rendissimo Bononiens. nec commissio admissionis ad illam obtenta, & citatio vigore dictæ commissionis inter prouisi pro eorum interesse.
 4 *execura potuit & efficere dictum beneficium, litigiosum, ac propterea cessat causa dictæ subrogationis, cum illa requirat litem, quæ sit super titulo beneficii, sicuti requirit p^{re}dicta aqua vt dicunt Doctores allegati.*

Non obstat clausula, quam & quas in d. commissione admissionis appositæ, quæ apta est comprehendere quodcumque ius in iudicio deducendum, quia illa non operatur quoad ius ad speciem non deductum. *Copulaq. decis. 125. nu. 2. par. 3. Card. Scraph. decis. 1013. nu. 3.* Vnde cum in iudicio nihil fuerit deductum, propter quod Vicaria facta fuerit litigiosa, d. clausula non frustratur ex alleg.

His accedit, quod subrogatio petita fuit post finitam litem inter dictum Ordinarium, & & Canonicum ad fauorem d. Canonici, & consequenter post decretum non ius Gasparis per concursum prouisi, vnde tanto minus ei concedenda videbatur subrogatio, præsertim in præiudicium validè nominati ad d. Canonici vigore Const. Pii V. 43. adnot. per Couar. pract. quest. cap. 36. num. 7. vers. 4.

Non obstat prouisio Apostolica à Gaspare 7 obtenta, quia est nulla, cum sit fundata in falsa causa, vt in puncto fuit resolutum in Vr-gillesio de Ottega 16. Decembris 1605. coram Reuendissimo Lugdoniensi & in Iacobi Pitaria 29. Ianuarii 1615. coram R.P.D. meo Buratino &c.

ROMANA DE CINCIIS.

Mer. 10. Iunii 1616.

ARGUMENTO.

nec Summario indiget.

DECISIO LXXXIX.

PRo dubij principalis resolutione, an vltimus confessio Bernardi sit suggestiua, placuit Dominis, vt stitide videretur, an vitra iudicis interrogatoria & examen Iacobi ipsi Bernardo lectum, illa aliquid plus contineret, & viso processu, ac omnibus benè discussis, responsum fuit, d. confessionem aliquid plus continere in decisione exprimendum, hoc autem, vt clarius appareat, libet hic totam Bernardi confessionem in decem distinctam capita inferere.

Primo igitur Bernardus dicit, *vi dico, che quello che dice il Sig. Giacomo qui presente è la verità, tanto quello, che dice della venuta di Olimpio à Roma alcuni giorni innanzi la morte del Sig. Francesco nostro Padre, & del ragionamento fatto dal d. Olimpio con detto Sig. Giacomo, & con Paolo mia fratello.*

Hæc autem omnia leguntur in depositione Iacobi process. fol. 850. par. 2. & fol. 850. d. ter. 851. & 856. & in interrogatorio 6. constituti Bernardi process. fol. 855.

Secundo ait, *doue ci dante conia, che voleua ammazzare il detto Francesco nostro Padre, perche l'hauera cacciato dalla Roma.*

Et in hoc concordat eadem Iacobi depositione fol. 850. d. ter. 851. & fol. 856. & legitur in d. interrogatorio 6. constituti fol. 885.

Tertio dicit, *quanto auo, che Beatrice nostra sorella restaua mal sodisfatta di nostro Padre, che la teneua ristretta, & che non vol-ne far più a quella vita, & che perciò lei si era deliberata di farlo morire, & che voleua, che esso Olimpio facesse detto effetto.*

Hoc ipsum asserit Iacobus in d. depositione fol. 852. d. tergo & 853. d. tergo & fol. 860. & constituitur etiam in d. interrogatorio fol. 885. & 886.

Quarto fatetur, *che detta Beatrice voleua, che si fosse fatto con consensu nostro, cioè di detto Giacomo, Paolo, & me, & ciò voluua, che noi lo sapessimo prima che si facesse, & che fossimo ben contenti.*

Cum quo concordat Iacobus in d. depositione fol. 856. d. tergo, & fol. 857. & legitur in d. interrogatorio 6. constituti.

Quinto inquit, *che però lui era venuto à Roma ad incendiar la volontà nostra, & detto Sig. Giacomo, Paolo, & io gli diceuamo, che facesse quello, che li pareua, come ha detto Sig. Giacomo.*

Idem dicit Iacobus in sua depositione fol. 851. d. tergo fol. 856. d. tergo & 857. & in eod. interrogatorio d. 6. constituti.

Sexto Bernardus asserit, *e con anche vera, che dopo la morte di detto nostro Padre, Lucretia, Olimpio, & Beatrice hanno detto à me, & al detto Sig. Giacomo in presenza mia, che d. Olimpio hauerua ammazzato il Sig. Francesco nostro Padre nel modo, che ha detto il Sig. Giacomo.*

Quod habetur etiam in dicti Iacobi depositione fol. 854. 855. 859. d. tergo 360. d. tergo 861. d. tergo, & 864. & legitur in interrogatorio 6. constituti fol. 882. & 883.

Septimo fatetur, *& ho anco inesa dopo il detto fatto dal detto Olimpio, che lui, & Martio hauerua ammazzato il detto nostro Padre, & che dopo l'hauerua buttato a basso, & che l'hauerua ammazzato in letto.*

Quod etiam affirmat Iacobus in sua depositione fol. 855. 861. d. tergo & 864. d. tergo, & legitur in interrogatorio pradietti 6. constituti fol. 886. & 889.

Ottauo dicit, *& questo me lo disse d. Olimpio, quando venne da Zagarella à Roma dopo che esso Olimpio si era partita da noi alla Mentana quando ritornassimo dalla Petrella, & era andato à Zagarella, & poi venne à Roma.*

Quæ verba non videntur legi nec in dicta Iacobi depositione, nec in aliquo interrogatorio.

Nono inquit Bernardus, *& mi raccontò il d. fatto, che lui hauerua ammazzato nostro Padre assieme con Martio, & bastolato dal Mignano.*

Quæ conueniunt cum dicta Iacobi depositione fol. 863. d. tergo, vbi hæc verba leguntur, *vossi sapere come Olimpio hauerua ammazzato detto mio Padre, & mi dissero, che Olimpio insieme con vn altro, che non me lo nominarono, qual diceuano, che era vn Asinaro, d. vn Pecoraro, & che tutti due erano entrati alla Camera di mio Padre la mattina, & l'ammazzarono à testo, & che dopo, che l'hauerua am-*

DECISIO XCI.

m. r. r. r. Olimpio, & quel altro lo battono per quel Mignano, & fol. 864. d. terza vbi leguntur hæc verba, io veramente ho saputo, che è stato quel Martio Catalano dopo, che siamo stati prigione, & questo l'ho scoperto dall'ossamine, & che subito m'imaginai, che fusse stato il detto Martio Catalano, & ex interrogatorio presenti 6. constituti fol. 836. & 889. vbi Iudex suggerit nomen Martij Catalani, & fol. 833.

Deciso Bernardus inquit, nel resto mi rimetto a quello, che ha detto il Sig. Giacomo mio fratello circa quello, che hanno passato là alla Petrella prima questo fatto, & questo è la verità.

Quod per exercitum narratur à Jacobo in sua depositione fol. 832.

Ex quibus omnibus sequitur, confessionem Bernardi id tantummodo plus continere, quod ipse mentionem fecit de itinere Olimpii ab oppido Zagarolæ ad Urbem, & quod insimul omnes à Castro Petrella recesserant, sed Olimpius se ab illis disiunxit propè Nomentum verius dictum oppidum Zagaroli, notitia vero Particidij, quam ab eodem Olimpio Bernardus fatetur accepisse concordat cū Jacobi depositione, & interrogatorijs, Iudicia super relatis.

IL CINEN. IVRISPATRONATVS

Mercur. 22. Iunij 1616.

DECISIO XC.

Impressa in Recent. decis. 3. 14. par. 4. & apud Monach. decis. Florent. post decis. 72. sub num. 39. pag. 136. & Vid. Notat. infra ad decis.

NVLIVS LOCATIONIS

Luna 27. Iunij 1616.

ARGVMENTVM

Narratiua Papæ quando probet.

SYMMARIVM.

- 1 Narratiua Papæ, in qua principaliter fundatur dispositio plene probat, & nam. 5.
- 2 Amplius ut hoc procedat, siue sit de facto proprio siue de alieno.
- 3 Secus est in narratiua ad suggestionem partis.
- 4 Vel quando gratia in illa principaliter non fundatur etiam si sit facta motu proprio.
- 6 Clausula sicut accepimus posita in gratia facit presumi attestationem potius partis quam Papæ.
- 7 Limita in motu proprio Deciso Mohedan 4. & 16 de restit. Spoliat. Crescent. 6. de prob. & alia relata in Tullen Monasterij 22. Maij 1609. coram Damasceno procedunt in criminalibus, & materia Tertio valde praeiudiciali.

DVbitatum coram me fuerat, verum Abbatres, & Monachi Sacri Montis Castini possint locare exercitum Iurisdictionis temporalis Terræ Chitraz, & quia Informantes pro negatiua inter alia fundamentum faciebant in legato à q. Sciel. Gail. Ducis Roberti Guiscardini coniuge de dicta Terra prædicto Monasterio facto, unde duæ difficultates ori videbantur, prima scilicet, vtrum dictam legatum probetur, secunda vero an per prohibitionem in legato contentam de non oppignorando, aut quouis modo alienando dictam terram, prohibita etiam censetur locatio, Domini dixerunt, legatum probari, de reliquis autem mandantur particiarij videri.

Quo enim ad legatum illud sufficienter probari videbatur ex narratiua in litteris motus proprii Pu P. Nam cum dictæ litteræ, vbi potest, quæ ad confirmationem dicti legati, & prohibitionis in eo contentæ emanarunt, particiarij in præscripta narratiua fons illa lingilla habetur pro veritate, donec contrarium probetur iuxta trad. per Cardin. in Clem. 1. in X. quæst. Anchar. n. 1. Isol. & alios de probat. Alex. cons. 112. vol. 7. vbi testatur de communi Socce. cons. 2. 16. num. 27. & versed. tamen, vbi quod hoc procedit si narratiua sit de facto proprio, sive alieno Rebuff. in concord. sub rubr. de sublat. Clem. hinc, vers. tamen ex narrat. Pas. dec. 123. & decis. 335. lib. 3.

Nec obstat putabant in contrarium allegata, quia vel procedit in terminis narratiua ad suggestionem partis, non autem motu proprio fallit; nam tunc tali narratiua non fitur, quid quid dicat gloss. in d. Clem. sciam in verb. scilicet narrat. de probat. quæ ut inquit Capus. decis. 24. t. par. 2. communiter reprobat, & contrarium Curia seruat.

Vel quando gratia motu proprio concessa in illa narratiua peculialiter non fundatur, veluti sunt denominationes in principio gratiæ factæ illæ enim etiam ex certa scientia non faciunt nominatum talem, nec quidquam ei nouum tribuunt, ut laræ fuit deducum in causa Segobien pens. 22. Martij 1604. coram Reuerendissimo Attrebat.

Vnde cum in proposito agatur de narratiua motu proprio emanata, & in qua gratia principaliter fundatur, videtur ci standum, donec probetur contrarium ex supra allegatis.

Nec obstat, quod cum dicta narratiua posita sit sub clausula sicut accepimus, & censenda potius sit assertio partis, quam Papæ, vel simplex quidam relatio, quod Pontifex ita accepit, non autem eiusdem attestatio, quod ita sit, & consequenter non probat ex alleg. per Gabr. consens. 2. n. 40. de probat. & tuit dictum coram bo. me. Card. Seraph. decis. 1336. n. 4. quia prædicta locum non habent in motu proprio, in quo licet Papa narret, se accepisse, præsumitur tamen, quod per veram, & realem informationem, non autem ventalem accepit, & propterea non ideo minus eius narratiua stat, ut reicidat opinione Bonif. de Vitalen. Clem. 1. de probat. tenuit Rota coram Pas. decis. inter nouer. impress.

impress. 100. lib. 3. Archid. decis. 10. de probat. vbi quod distinctio, quæ sit inter verba à partibus suggesta, vel non suggesta procedit in gratia ad partium supplicationem facta, & fuit dictum in vna Meten Monasterij 21. Februarij 1600. coram bo. mem. Litta.

- 8 *Ad decis. Mohed. 4. & 16. §. de rest. spol. Cresc. 6. de probat. cum alijs alleg. in vna Tullen Monasterij 22. May 1609. coram Reuerendiss. D. meo Damasceno, fuit responsum, quod vel procedunt in criminalibus tantum, & materia valde præiudiciali Tertio, vel non loquuntur in terminis motus proprii, vt ex eorum lectura apparet, vnde ad propositum applicari non possunt.*

non fuit à fundamentis reedificata, sed restaurata cum dotis augmento fuit dictum lusp Patronatus fuisse restaurant acquiſitum in vna Senen beneficij 17. Iunij 1558. coram bo. meo Orano, vbi quod in hac materia multum tribuitur iudicio Ordinarij qui lusp Patronatus concessit.

LEODIEN CENSVRARVM

Luna 7. Nouembris 1616.

DECISIO XCII

Impressa in Recent. decis. 480. par. 4. tom. 2.

VRBETANA IURISPATRONATVS.

Luna 27. Iunij 1616.

ARGVMENTVM

Habes ex.

S Y M M A R I O.

- 1 *Inspatronatus acquiritur per Ecclesia diruta reedificationem accedente consensu Ordinarij.*
- 2 *Maximè accedente dotatione.*
- 3 *Inspatronatus probatur ex obseruantia.*
- 4 *Inspatronatus acquiritur ex sola restauratione Ecclesie, & dotis augmento.*

DECISIO XCII

IUXTA reservationem in priori huius causæ decisione à Domnis factam, dubitavi, an per reedificationem, & dotationem Ecclesie, de qua agitur, fuerit Iurispatronatus illius. DD. de Verrallis acquiſitum.

- Et Domini viso instrumento, in quo Vicarius facta attestatione, quod dicta Ecclesia antea pernitens diruta, fuit à fundamentis ab Auctoribus DD. Illustris. de Verrallis reedificata, ac etiam dotata, eidem lusp Patronatus reſeruauit, censuerunt abique vlla difficultate fuisse dictum lusp Patronatus acquiſitum: nam cum vt in alia decisione dictum fuit, etiam per solam Ecclesie dirutæ reedificationem accedente Ordinarij consensu ¶ lusp Patronatus acquiritur, quoniam vbi gloſ. in verb. fundatores, & ibi Abb. n. 1. Arch. n. 6. de Inrepatr. Hosien. in Summ. eodem tit. §. ex quibus vers. quod si reedificauit Roeh. de Inrepatr. in verbo construxit n. 12. cum alijs in alia decis. alleg. illud multo magis in proposito quesitum fuisse dicendum erit, ex quo præter reedificationem accessit quoque ipsius ¶ Ecclesie dotatione ad latè trad. per Lambert. de Inrepatr. in 1. art. 3. quest. principalis 1. lib. & præterea constat etiam de obseruantia Iurispatronatus, & vltimo statu per instrumentum præsentationis q. Hieronymi, per cuius obitum vltimo loco vacauit Ecclesia, quam obseruantiam ¶ in similibus terminis ponderauit Rota coram bo. meo Card. Seraph. decis. inter impres. 907. ante n. 2.
7. *Et in tortiori casu, quo scilicet, Ecclesiam*

ALGAREN. DISMEMBRATIONIS

Luna 14. Nouembris 1616.

DECISIO XCIV.

Impressa in Recent. decis. 332. par. 4.

ROMANASTHOMÆ

Luna 14. Nouembris 1616.

ARGVMENTVM

Spoliatio dicitur si fuerit denegata possessio iusta locutione. Clausula Prout de Iure limitat rescriptum. Responsio positionibus facta per verbum non credit ut ponitur, & ad effectum ad quem ponitur approbatur à Rota.

S Y M M A R I V M.

- 1 *Domino antiquo si finita locatione denegetur possessio per secundum Dominum, dicitur spoliatus à secundo.*
- 2 *Spoliatus dicitur secundus possessor, qui fuit immoſus sine præiudicio primi, & illi denegat rem.*
- 3 *Possessio tradita sine præiudicio dicitur tradita sub conditione.*
- 4 *Et quotiescumque apparet de alterius præiudicio nihil poni in esse.*
- 5 *Clausula Prout de Iure posita in fine motus proprii illum limitat, & restringit.*
- 6 *Restitutio non datur Capitulo ad Ecclesiam regnarem, nisi docto de titulo.*
- 7 *Titulus in possessorio dicitur probatus per longam rei possessionem.*
- 8 *Et per versimilitudinem ut res ita sit n. 9.*
- 9 *Calumniam suspicio excluditur ex longæ possessione.*
- 10 *Reintegratio non competit spoliato, si spoliator probauerit dominium.*
- 11 *Declaratio, quod de Dominio debet constare, vel per confessionem partis, vel rem indicatam.*
- 12 *Responsio positionibus facta per verbum; non credit, ut*

dit, vt ponitur, & ad effectum ad quem ponitur à Rota est approbata.

12 *Ista responsio potius negat, quàm affirmet.*

14 *Negatio facit rem dubiam.*

15 *Manuente concedi solet etiam spoliatori.*

16 *Sententia lata in possessio non suffragatur ad probandum dominium.*

17 *Spoliator tenetur prius rem restituere, quam de proprietate obicere.*

DECISIO XCV.

DOMINI absque difficultate tenentur, sententias Rotales, de quibus agitur, esse confirmandas: Quod enim sint valide constat ex processu, in quo apparet fuisse seruata omnia de lure seruanda, de quibus per Capituli decif. 262. par. 2.

Iustitia verò probatur ex decisionibus tam coram ho. me. Cardin. Seraph. & Reuerendiss. D. meo Decano, quam etiam R. P. D. meo Cavalierio sacris, in quibus per multas rationes firmatum fuit, quod non solum constat de primo extremo antiquiori, videlicet possessione Capituli, sed quod etiam eo ipso, quod Fratres Ordinis Sanctissimæ Trinitatis, qui Ecclesiam, atque eius habitationem, de quibus agitur, durante locatione à Capitulo & Petro Vertez sacra vigore motus proprii Pij V. occuparunt, redeuntes Canonicos finita dicta locatione ad ipsum primarium possessionem, non admitterent, dicuntur illos possedisse.

Non obstat, quod ex quo, vt alias dicebatur, dd. Fratres auiore Prætoris possiderent, non datur contra eos actio spoli, quia cum fuerit à Iudice in dictam possessionem immisiss sine præiudicio Iurium & Capituli, atque ita mediante dicta immissione successerint in locum Petri Vertez tantum, non potuit dd. Fratribus illa suffragari ad hoc, vt resolutio lure Petri restitutionem dd. possessionis Capitulo absque vitio spoli denegare potuerint, vt multis fuit demonstratum sub die 4. Marty præteriti coram R. P. D. meo Cavalierio.

Et bene ad propositum facit, quod possessio tradita sine præiudicio alicuius, dicitur sub conditione tradita iuxta tex. in l. testamento centurio § t. ff. de manum. testam. & propterea quod tuncque de alterius & præiudicio apparet nihil ponit in esse cap. olim si primo iuncta glof. in verb. traditam de rest. spol. l. qui absenti §. 1. ff. de acq. vel amit. poss. cam ibi not.

Nec teleuant, quæ in alijs positionibus citata motum proprium Pij V. deducebantur, quia cum vt sæpe alias fuit responsum, in fine dicti motus proprii appositæ legatur clausula, & prout de Iure, censetur per eam limitatum, & restrictum totum rescriptum Abb in c. 2. requirit n. 10 de appell. Surd. decif. 322. n. 59. cum alijs per Modernu. de claus. concl. §. n. 1. & consequenter non potuit vigore dicti motus proprii Capitulum ipso non citato, sua possessione priuari.

Minus subsistit, quod dicebatur, Ecclesiam, de qua agitur, esse regularem, ac propterea, 6 Capitulo & restitutionem ad illam non competere non docto prius de legitimo titulo ad tex. in c. 2. de rest. spol. in 6. quia præterquam quod

assumptum, quod dicta Ecclesia sit regularis non probatur, cum etiam in hoc ludicio sufficit minor probatio, quam si ad declarationem tituli in ludicio petitorio peculialiter ageretur, satis dicitur titulus ad hunc effectum probatus ex eo, quod constat, Capitulum dictam Ecclesiam ab anno 1597. vsque ad t. moderna tempora possidisse: ex hac enim tam diuturna possessione, & excluditur omnis Calumniz suspicio iuxta deducta per Eynd. decif. 445. vbi quod pro coloratione tituli sufficit antiqua possessio, & ostendere, quod verisimile sit luri communi locum non fore, vt fuit in hac causa 26. Iunij 1607. coram Reuerendiss. D. meo Decano decifum.

Nec denique applicatur, quod probato domino & per spoliatorem non datur reintegratio spoliato, quia cum ad hunc effectum requiratur, quod constet de dominio & spoliatoris per confessionem partis, vel rem iudicatam, vt fuit in decisionibus huius causæ firmatum, & quotidiè Rota seruat, non potest dici de dominio Fratrum sufficienter constare.

Nam licet ad euendam dictam confessionem datæ fuerint pro parte Fratrum positiones, quia tamen à Capitulo illis fuit responsum per verbum non eredit, vt ponitur, & ad effectum ad quem ponitur, quæ responsio fuit semper à Rotis approbata vt in causa Ianuen pecuniaria 28. Maij 1599. coram ho. me. Cordube, & alias sæpe, non potest prætendi, quod de dicto dominio constet per confessionem, cum imo potius t3 appareat per dictam responsum negatum; 14 negatio & autem facit rem dubiam l. post rem vbi glof. ff. de trans. Bard. in l. 1. n. 12. c. de procu.

Nec etiam allegari potest ad hoc, vt dicatur de dicto dominio constare per rem iudicatam Sententiæ vcegerentis, quia illa fuit lata in ludicio merè possessorio, & Summariissimo maintenance, & quæ concedi solet etiam spoliatori Castr. in l. Aquilinus regulas n. 5. ff. de don. Rot. di. 16ner. decif. 641. n. 8. & propt. ad dictum effectum non suffragatur.

Et minus potest concedi noua dilatio ad probandum à Fratribus articulata, quia tenentur & prius Ecclesiam, atque eius habitationem restituere, quam de proprietate obicere iuxta terminos l. si quis conductionis C. locat. Cassad. decif. 2. de dilat.

TIBURTINA IVRISMOLENDI

Sabbati 26. Novembris 1616.

ARGVMENTVM.

Testes subditi, contrarii, & equiuoci non probant. Prohibitio molendi ad hoc vt noccat Comunitati & det esse facta per Bannum legitime promulgatum, & constare de acquiescentia: & actus particularium Comunitati non nocent.

S Y M M A R I U M.

- 1 *Manutentio in Iure molendi ad hoc ut deur requiritur prohibitio, & acquiescentia.*
- 2 *Testi subito deponenti pro domino detrabitur aliquid de fide.*
- 3 *Testis sibi contrarius de auditu, equivocus non probat.*
- 4 *Prohibitio Iuris molendi, ut prejudicet Communitati debet esse facta per afflictionem Edictorum in locis publicis, & consensu Tuba ad hoc ut ad eius notitiam perveniat.*
- 5 *Prohibitio aliter facta suffragatur solum contra illos, qui scientiam habuerunt.*
- 6 *Affertiones factae in supplicationibus, nisi de illis constet Tertio non praesumunt.*
- 7 *Comunitatis Iuri tanquam diverso à Iure particularium non praesumatur per actus particularium, & numer. 8.*
- 8 *Auximi Civitas habet immunitatem non solvendi vestigalia in Territorio Recanati.*
- 9 *Acquiescentia Communitatis dicitur probata eo ipso, quod prohibitioni se non opposuit.*
- 10 *Declarat. quod ista conclusio non est tuta, saltem quoad prejudicialia Communitati.*
- 11 *Animus in praeteritum colligitur ex postea gestis.*
- 12 *Communitas si prohibitioni Domini statim se non opposuit, censetur id scivisse ex timore, & id non constituit aliquem in quasi possessione Iuris praesentis.*
- 13 *Quasi Possessio acquiritur per Bannum etiam non probato, quod fuerit paritum.*
- 14 *Declarat id procedere, quando constat de legitimo titulo, & Investitione Publicanti.*
- 15 *Secus est quando constat de titulo, quia tunc requiritur patientia, quae est loco tituli.*
- 16 *Ius prohibendi, ne homines Terra accedant ad aliud molendinum soli Principi supremo non recognoscens superiorem competit.*

D E C I S I O X C V L

FUIT dictum, standum esse in decisio, scilicet, non esse dandam D. Duci manutentionem; versamur enim in materia, in qua ad effectum etiam manutentionis ¶ requiritur prohibitio, & acquiescentia diuturna, aliter enim per actus etiam longissimo tempore continuatos non constituitur quis in quasi possessione, ¶ latè fuit in alia decisione deductum, & nihilominus in casu isto nec dicta prohibitio, nec etiam acquiescentia Communitatis fuit legitimo modo probata.

Nam quoad prohibitionem illa non potest dici probata, neque ex testibus qui dantur, neque ex supplicationibus, quia misso quod omnes praedicti testes ¶ sunt iudicati D. Ducis, quo casu detrahatur aliquid de eorum fide *Alber. in Londoni in principio ff. de test. cum alijs in alia decis. alleg. primus etiam est sibi met ipsi contrarius, dum iuxta 14. dicit, nunquam vidisse affixum aliquod bannum in dicto loco, & audivisse solum illa publicari in voce, nescire autem de quo tempore audiverit, & quid continerent, cuius tamen totum contrarium dicit ¶ super 2. Alij etiam vel eodem vitio laborant, vel fatentur nihil scire, vel depo-*

nunt de auditu tantum, & licet unus dicat vidisse unice vice ista bannimenta publicari, tamen non deponit de quo tempore, itaut possit sciri, an viderit ante motam litem, & ut appareat ex depositions super Interrogatorijs, nescit quid contineant illa bannimenta, & propterea nullo modo probat.

Quoad praesentem dicendum videbatur, quia non sufficeret etiam simplex probatio, quod dd. edicta fuerint promulgata ¶ sed necesse est et probare, promulgationem ¶ esse factam servatis servandis, cum sono, scilicet, tubae, & in pluribus, & magis frequentatis partibus Terrae Montis Caelij, quia alias cessaret illa praesumptio, quod dicta prohibitio ad notitiam Communitatis perveniret ad not. per *Prepos. in c. fin. 16. quæst. Gram. decis. 36. n. 2. & obsequenter* non posset etiam dicta prohibitio D. Duci adversus Communitatem suffragari, sed in praesentem iudicium ¶ tantum illorum, qui dicte prohibitionis scientiam habuerunt *Burr. in c. significante de appellat. n. 1. Bal. in Sitem lapilli 3. col. ff. de rev. diuis. Capic. decis. 109. n. 26. & seq.*

Et ex his patet etiam responsio ad supplicationes, nam licet in illis fiat mentio bannimentorum ¶ tamen non apparet, nec ubi, nec quando, nec quomodo fuerint publicata, adeo quod nulla ratione possit dici inde probata prohibitio, quæ Communitatem afficiat.

Minus dici potest probata acquiescentia, quia ultra quod supplicationes à tribus particularibus personis porrectæ, ex quibus Informantes pro D. Duce conantur elicere dictam acquiescentiam, non sunt in forma probanti, nec constat, à quibus fuerint porrectæ, non potest in omnem eventum inde colligi aliqua acquiescentia respectu Communitatis, contra quam ¶ peritur à D. Duce manutentio, sed tantum in praesentem iudicium trium particularium.

7 quia Ius Communitatis est diversum à Iure singulorum, nec actus particularium possunt praedicare Communitati, ut pulcrè explicat *Abb. cons. 12. n. 4. vol. 2. ubi quod licet aliqui homines Civitatis Auximi, quæ habet immunitatem ¶ non solvendi vestigalia per Territorium Recanati, solvissent vestigialia in transitu illius Territorij, non sufficeret hoc ad prejudicandum Communitati, nisi probetur, quod saltem maior pars populi Auximi solvent, quem refert, & sequitur *Capic. d. decis. 109. n. 29. cum ibi alleg. & fuit dictum in una Anconitana f. n. 18. Aprilis 1616. coram Revere. D. meo Damasceno.**

Nec obstat, quod acquiescentia dicitur probata eo ipso, quod Communitas prohibitioni ¶ factæ se non opposuit *T. h. decis. 16. n. 7. in fin. 10* quia ultra quod ista ¶ conclusio non est tuta, saltem in ijs, quæ sunt prejudicialia Communitati, cessat etiam difficultas ex eo, quod constat, Communitatem vique de anno 1589. causam super ista possessione D. Ducis commisisse, & dato etiam quod facta fuerit prohibitio ante dictum tempus, quod tamen non probatur; nihilominus ex postea gestis colligitur ¶ qualis animus fuerit ¶ Communitatis in praeteritum *Corn. con. 296. n. 5. in fin. vers. praeterea lib. 4.* adeo quod si Communitas statim se dicte prohibi-

prohibitioni non opposuit, censendum est fecisse, vel timoris causa, vel animo deliberandi, quid esset agendum; non autem obediendi, & consequenter non fuit D. Dux ꝑ per istam taciturnitatem constitutus in qua possessione Iuris ab ipso præteritis gloss. in c. olim in verbis innot. & ibi tunc n. 2. de rest. Spol. Put. decif. 281. n. 2 lib. 2. Nota decif. 70. n. 14. & seq. part. 2. diuers.

- 13 Non obstat, quod per bannum ꝑ acquiritur quasi possessio etiam non probato, quod fuerit paritum Capic. decif. 39. n. 30. quia præterquam quod non constat de aliquo banno saltem legitime publicato, vt supra dictum est, conclusio ꝑ procedit quando constat de sufficienti Iurisdictione, & legitimo titulo illius, qui promulgauit Bannum, vt fuit dictum in *Burgen seruitiij* 28. Februarij 1598. coram bo. me. Litta, secus 15 ꝑ vbi de titulo, & causa præcedenti non constat, quia tunc requiritur parentia, quæ habetur loco tituli Abb. in c. cum Becl. Sutrina n. 41. & ibidem Rip. n. 50. de caus. poss. & propriet. Capic. d. decif. 209. n. 29. ac propterea cum non constet de aliquo sufficienti titulo D. Ducis arcandis homines dictæ Terræ ad molendum in suo Molendino, quia Ius ꝑ hoc nemini alteri, quam Supremo Principi, & qui non recognoscit alijs Superiorem competit, vt late post alios probat *Surd. conf. 127. n. 54.* merito dicendum est, non fuisse ipsi quæsitam aliquam possessionem ex sola prohibitione etiam quatenus illa probaretur, sed vterius probare debere, Communitatem dictæ prohibitioni acquiescisse, ex supra alleg.

9 Verba per lineam foemininam &c. quando dicuntur stare ampliativè,

DECISIO XCVII.

Omni dixerant, supplementum legitimæ D. Petro non deberi in bonis, & hereditate q. Helenæ; ratio fuit, quia Neptes, ex quorum persona supplementum petitur, erant extantibus masculis ab hereditate d. Helenæ per statutum Ciuitatis Americæ exclusæ, vnde non poterant neque legitimam, neque minus eius supplementum in d. hereditate præterdere; Ius enim petendi legitimam regulatur à successione ab intestato ꝑ ita quod quicumq; à successionem ab intestato non admittitur, à petitione quoque legitimæ exclusus esse censetur *Alex. in l. gallus §. & quid si tantum n. 16. ff. de liber. & posthum. & conf. 3. n. 10. & seq. lib. 7 Dec. conf. 269. num. 2. & conf. 325. num. 4. Succ. conf. 39. & conf. 127. lib. 4. Surd. decif. 167. n. 7. cum alijs relatis in vna Bainsbergien. bonorum 9. May 1588. coram bo. me. Orato.*

Non obstat quod dicitur, Helenam decessisse condito Testamento, ac propterea iura, quæ de successione ab intestato loquuntur in proposito applicari non posse, quia fuit responsum, quod eadem ratione, quæ filia excluditur à ꝑ petitione legitimæ ab intestato, censetur etiam exclusæ, factò testamento, quotiescumque testamentum Patris impugnatur, ne alias filia veniens contra voluntatem Patris sit melioris conditionis, quam veniens præter voluntatem contra *tr. in l. maximum titulum C. de liber. præter. vt inquit Rota decif. 355. num. 8. par. 1. diuers. vbi dicit, hanc esse communem omnium Doctorum opinionem in d. l. gallus ff. de liber. & posthum.*

Et pari quoque ratione tollitur, quod dicitur per statutum d. Ciuitatis exclusi feminas à successione, ab intestato tantum, non autem factò testamento, quia vt non sequatur inconueniens, quod dictum est, censetur etiam à statuto exclusæ, quotiescumque ꝑ testamentum impugnant *Alex. & alij in d. l. gallus §. & quid si tamen num. 16. & conf. 131. num. 2. vers. vnde propter hoc lib. 1. Cern. conf. 116. num. 3. lib. 1. Rota diuers. d. decif. 355. num. 8. par. 1. Casar de Grass. decif. 2. de confus. & decif. 4. num. 14. qui fil. sim leg. Vltra quod ex eiusdem etiam Statuti lectura apparet, illud casum quoque facti testamenti comprehendere ꝑ ex quo mandat, quod filix contentæ esse debeant de illo, quod illis relictum fuit, idq; in dorem impurari.*

Minus subsistit, quod Statutum excludere dicitur feminas dotatas tantis, ac propterea in casu isto, in quo Neptes non fuerunt in bonis Auiæ dotatæ, non procedere, quia Statutum disponit simpliciter, quod feminæ extantibus masculis non succedant ꝑ vnde censetur quocumque casu exclusæ etiam si dotatæ non essent, vt post alios *trad. Paul. de Cast. in l. Titia centum §. Titio genero num. 7. & num. 8. in fin. vers. ego pluries consulti ff. de condit. & dem. Gabr. qui testatur de communi conf. 116. num. 4. lib. 1.*

Et quamuis subdat, quod si dictæ feminæ dotatæ non fuerint, debeant de bonis defuncti

E a

do.

AMERINA SVPLEMENTI LEGITIMÆ.

Sabbati 29. Novembris 1616.

ARCVM ENTVM.

Filia femina exclusæ vigore statuti, statibus masculis ab intestato, censetur etiam exclusæ ex Testamento.

SYMARIYM.

- 1 Exclusus à successione ab intestato est exclusus à petitione Legitima.
- 2 Filia exclusæ à petitione legitimæ ab intestato, censetur etiam ex Testamento.
- 3 Femina censetur exclusæ à statuto etiam ex Testamento, si illud impugnet.
- 4 Statutum mandans feminas esse contentas eo, quod illis relinquatur, dicitur etiam comprehendere casum Testamenti.
- 5 Statutum mandans, simpliciter extantibus masculis feminas non succedere, excludit etiam feminas imdotatas.
- 6 Femina à Patre dotata non debet dotari in bonis eorum, quibus prætendant succedere.
- 7 Statutum quando non requirit donationem in bonis de cuius successione agitur.
- 8 Statutum tunc dicitur completi feminas de linea masculina, quando filiam à successione Patris excludit.

dotari, quia tamen Neptes, de quibus agitur, fuerunt ꝑ a Patre dotatz, cessat causa, ex qua de bonis Helenz eorum Auxz dotari debeant iuxta trad. per Bald. in l. 1. C. de leg. hered. & in l. neque Mater C. de iur. dot. Alex. cons. 29. num. 6. & seq. lib. 1. Rel. cons. 24. num. 10. & seq. lib. 3. Pat. decis. 277. lib. 1.

Et quod re vera Statutum non requirit, quod etiam in bonis, de cuius successione agitur, dicitur, in casu, quo aliunde dotatz fuerint, colligitur etiam ex eo, quod mandat, ut mulieres dote recepta, nullum amplius ꝑ contra bona, & hereditatem premissarum personarum omnium, & cuiuslibet earum recursum habere possint.

Non obstat denique, quod statutum loquitur de feminis per lineam femininam descendentes, & propterea non excludit Neptes, quæ ab Helena per lineam masculinam descendunt, quia, ut ex illius lectura apparet, omnes etiam a masculis descendentes amplectitur, ꝑ dum præsertim filium a successione Patris excludit iuxta trad. per Paulum de Casso. cons. 190. numer. 4. lib. 2. & verba illa, nec aliqua persona cuiuscunque sexus, vel gradus existat, descendens ex tali defuncta persona ꝑ per lineam femininam: visa fuerunt DD. intelligenda potius esse ampliatiue, quam restrictiue ad excludendum, scilicet, omnes alios ex feminis descendentes.

non. supra reg. de annal. quest. 62. numer. 4. & fuit dictum in una Visen. Parochialis 27. Febr. 1606. coram Reuerendissimo Lugdunen. vel capta fuit ab eodem Antonio, tanquam Priore Cameræ a dicto Cardoso substituto in vim sententiæ vigore Breuis de capienda possessione nominatim. 4. Cameræ & tunc licet talis ꝑ possessio dici non possit attentata Lancell. de attent. in presat. lib. pend. num. 455. cum seq. Gonzalez supra reg. 8. gloss. 9. in annot. num. 246. cum ibi comul. nihilominus quia non constat de mandato Cameræ, siue eius Commissarii in personam Cardoso, nec minus de facultate dicti Cardoso substituendi Antonium, non potest dici, quod dicta possessio per Antonium capta fuerit ꝑ Cameræ quaesita, & consequenter neque cessio dictæ possessionis ab eadem Camera Cardoso, ei suffragari possit.

ROMANA SOCIETATIS OFFICIUM

Luna 5. Decembris 1616.

DECISIO XCIX.

Impressa in recent. decis. 156. par. 4. tom. 2. & post Zachariam de Societ. offic. decis. 71.

FIRMANA PECUNIARIA

Veneris 9. Decembris 1616.

ARGUMENTO.

Non indiget.

SYMMARIUM.

- 1 Venditor ex natura contractus tenetur tradere rem liberam.
- 2 Venditoris promissio de tradendo rem liberam, & ad omnia damna arget obligationem.
- 3 Et hoc casu est relaxandum mandatum, ut promissa impleat, vel præstet interesse.
- 4 Emptor, non est iustus, ut careat re emptæ, & fructibus, ac pretio.
- 5 Sola principalis succedit loco interesse, si contractus non adimpleatur.

DECISIO C.

Fuit tentum pro Informate, videlicet, quod cum ut in Iulia decisione huius causæ resolutum fuit, satis constet Lucium emptorem bonarum, de quibus agitur, fuisse occasione cuiusdam census non solum superdictis bonis molestatum, sed eorum etiam possessiones priuatum, mandatum contra Latinos venditores relaxari debeat ad effectum, ut dicta bona, & emptores ab onere dicti census, & quibuscunque alijs molestijs liberent, & pro tribus etiam, qui fuerunt occasione dicti census Iudicis mandato ab emptoribus ablati.

Nam

LAMACEN BENEFICII

Luna 28. Nouembris 1616.

ARGUMENTVM.

Idem est cum.

SYMMARIO.

- 1 Possessio non manutenibilis de stylo Rota est sequenda.
- 2 Possessio capta lite pendente est attentata.
- 3 Lis morte alterius colligantis non extinguatur.
- 4 Possessio capta nomine Camera non dicitur attentata.
- 5 Possessio capta nomine Camera absque mandato non suffragatur.

DECISIO XCVIII.

Conclusum fuit, possessionem Cardoso non esse manutenibilem, ac propterea iuxta solitum huius Sacri ꝑ Tribunalis stylium, de quo inter alios testantur Cassad. decis. 1. num. 6. de rest. spol. Casar. de Grass. decis. 2. de appell. Capua. decis. 157. par. 3. apponere. esse sequendum. Nam quod dicta possessio non sit manutenibilis probari videbatur ex eo, quod vel capta fuit ab Antonio Gil nomine ipsius Cardoso, & hoc casu erit attentata ꝑ vii capta lite, adhuc pendente, cum illa per mortem ꝑ alterius colligantis non fuerit extincta cap. 1. & 2. ut lit. pend. in 6. Rota decis. 10. eodem titulo in non. Mohed. decis. 14. de cens. poss. & propriet. Sar-

Non quod liberationem à dicto onere, & molestia certum est, venditores non solum ex natura contractus teneri ad tradendam rem liberam, *l. pa. huc predicta iuncta gloss. l. c. de evict. l. l. si empt. §. qui fundum ff. de verb. oblig. l. 2. §. fin. et ibi not. ff. de empt. Sord. conf. 36. numer. 23. Synops. decis. 331. num. 3. et 9. sed etiam ex pacto in iuramento venditionis, quo promissum est, liberam, & nullo oneri suppositam tradere, atque omnem item in se suscipere, nec non omnia damna, & interesse prestare,*

2. quia promissio augeat obligationem *l. venditor ff. de verb. oblig. Cagn. in l. unic. num. 13. C. de sent. que pro eo & cum sit Camerali obligatione vallata, merito contra eos vigore dictæ obligationis relaxari debet mandatum ad hoc, 3. ut vel promissa impliant, vel prestent interesse, ut fuit dictum in una Perusina dotis 5. Decembris 1607. coram Reverendissimo Attributen.*

Quo vero ad fructus oblatos similiter res visa fuit clara: cum n. Lucius emptor pretium bonorum soluerit, ac proinde æquum non sit, quod eodem tempore fructibus rei emptæ, & pretio careat ad not. in *l. emptorem ff. de ali. empr. tenentur venditores*, qui ut dictum est, se obligarunt ad omnia damna, & interesse ipsi illos refundere.

Nec obstat, quod mandatum relaxari non potest, non facta prius liquidatione, quia respectu fructuum ablatorum summa est certa, & de ea constat in actis, de reliquis, aut eum interesse emptoris sit clarum, succedit fors principalis loco damnorum, & interesse, ut in simili quando in contractu census non adimplentur promissa, petitur fors ipsa loco interesse *Rota decis. 741. numer. 1. in fin. par. 1. divers. et fuit dictum in alleg. Perusina dotis coram Reverendissimo Attributen.*

SIGNINA CASTRORVM.

Veneris 9. Decembris 1616.

DECISIO CI.

Impressa apud Spadam post conf. 191. lib. 2.

CESENATEN. SVPRADOTIS

Luna 12. Decembris 1616.

DECISIO CII.

Impressa recent. decis. 165. par. 4.

INTERAMNEN. AQVAVRM.

Luna 12. Decembris 1616.

ARGVMENTVM.

Manutentio in quasi possessione vsus aquarum etiam priuatiue quo ad alios conceditur habenti possessionem exclusiuam ceterorum.

SYMMARIYM.

- 1 Manutentio datur possidenti de tempore mota litis.
- 2 Possessio administrata praefertur alteri non administrata.
- 3 Possessio non est referenda ad facultatem, si quis res vsus suis iure proprio.
- 4 Vel alij vsum eiusdem rei prohibuit.
- 5 Manutentio priuatiua datur habenti possessionem exclusiuam aliorum.
- 6 Testium dicta sunt reducenda ad concordiam.

DECISIO CIII.

D Omni steterant in vltimo loco decisus, quod scilicet mandatum de manutentio in quasi possessione vsus aquarum, de quibus agitur dandum sit Angelo Portæ, & quidem etiam priuatiue quoad DD. de Ciancherottis, quando Angelus vult dictis aquis vi.

De quasi enim possessione dicti Angeli constat ex quatuor precipue testibus, qui, ut in alia decisione dicebatur, non solum deponunt de tempore motæ litis, quod solum sufficeret *§. hodie insit. de interd. sed etiam multo ante, scientibus etiam, & patientibus DD. de Ciancherottis, illaque etiam est multum administrata tam ex confessione Auditoris de Rusticis, quam etiam ex pluribus alijs actibus bene per dictum Angelum probatis, ita quod iure merito possessioni DD. de Ciancherottis praefertur debeat, ut pluribus fuit in dicta decisione ostensum.*

Non obstat, quod dicta possessio restringenda sit ad vsum postquam eadem aqua vsu iuat Ciancherotti pro irrigandis eorum prædijs, quia inter plura alia pro responsione ab informantibus pro Angelo adducta, placuit DD. quod dicebatur dictam Angeli possessionem restrictionem istam non pati, non solum quia probatur, Angelum fuisse dictis aquis vsu iure proprio, & fenestra in quodam muro de quo in planta num. 9. existente, ac etiam fossato, quod in quodam Instrumento acquisitionis terrarum dicto fossato adiacentium ab ipsidem Ciancherottis facta dicitur ad Angelum spectare, sed etiam quia tam ex testibus, quam etiam ex querelis, & sententijs absolutis ad fauorem Angeli latas apparet quod Angelus quidem sæpius prohibuit Authoribus DD. de Ciancherottis vsu dictæ aquæ, & quod porrectis ex causa dictæ prohibitionis aduersus eundem Angelum querelis, & ipse fuit ab alijs absolutus, nullibi autem è conuerso pro-

bat, quod dicta prohibitio fuerit à DD. de Ciancherotis suo illorum Authontate Angulo facta; vnde merito restrictioni locus non est ad not. per Capic. de iur. 17. n. 10. & 31. & cum dicta possessio Angeli sit pœnitentia exclusiua possessionis DD. de Ciancherotis inueneri debet Abb. in c. pastor. num. 7. vers. aduerte tamen & ibi Fel. num. 1. vers. & proinde de officio iudic. cum alijs adductis in causa Reptina Barthe 23. Januarij 1617. coram R. P. D. Buratto.

Non obstanti Teste, & alia pro DD. de Ciancherotis deducta, quia vt omnia ad concordiam reducuntur dicendum videtur, quod vsus dictæ aq̃uæ ipsi competat, quando Angulus ea non vitur, cum præsertim nullus ex Testibus dictorum de Ciancherotis asseruerit, quod illa vnquam vsi sint contradicente Angelo, vel ipso ea vti volente, & Angelo etiam laudat Statutum, quo disponitur, quod vnusquisque ducere possit aquam per alienum finem, & sententia absolutior ad laudem ipsius laic, quibus etiam Authores DD. de Ciancherotis acquiescunt.

tenditur, dictam dotem ad D. Ducem peruoluisse ex eo quod ipse est hæres Marii Marti dictæ Fuluie non subfistit, quia non probatur quod vnquam fuerit dicto Mario soluta, quod tamen euincularet probandum esset, ex quo solutio est quid facti l. consilio §. fin. ff. de Verat. fariis. ac propterea probari debet ab illo, qui ea se fundat l. fin. C. de solut. l. quinquaginta ff. de probat. & l. fin. C. eodem Aym. conf. 313. sub num. 1. Bald. conf. 508. nu. 2. l. 5. Handed. conf. 39. num. 41. vol. 2. cum præsertim Matrimonium de iure etiam sine dote stare possit Conar. in l. l. de spons. l. 1. cap. 5. num. 5.

Nec obstat quod ex diuturnitate temporis, & onerum Matrimonij sustentatione, ac alijis coniecturis ab Informantibus pro Congregatione adductis præsumitur dicta solutio, quia sunt respondentia, dictam præsumptionem conuincit fortioribus coniecturis elidi iur. not. in l. diuis ff. de in iur. restit. l. non solum ff. de rit. not. de monach. de præsump. l. 1. quasi 30. num. 1.

Inter plures autem alias visa fuit vrgentissima, quod in Capitalis matrimonialibus non fuit simpliciter à Ioanne Baptista Patre dictæ Fuluie promissa dos scut. 10. mil. sed conuentum quod in euentum, quo Marius ex dicta Fulua suscepisset filium, Io. Baptista teneretur illum adoptare, & hæredem vniuersalem omnium suorum honorum institere, vnde cum ex dicto Mario & Fulua Matre sit natus Federicus, qui fuit à Ioanne Baptista in filium adoptatus, vel dicta dos scuta 10. mil. non erat amplius debita, vel saltem verisimile est, quod stante dicta vniuersali institutione nunquam fuerit à Matro petita, atque ideo neque etiam soluta.

Et quod re vera soluta non fuerit, visum fuit etiam eo magis ex eo funderi, quod si Mario soluta fuisset procul dubio D. Fulua, quæ dicto Mario per plures annos superuixit, illam sibi ab hæredibus dicti Marii restitui curasset, cum præsertim ex Instrumento transactionis inter eam, & D. Ducem initam appareat ipsam fuisse diligentissimam in petendis, & prosequendis omnibus alijs suis iuribus, & in specie obtinuerit sibi dotem Lauinæ Matris restitui, nec non legatum annuum in Testamento Marij ipsi restitutum præstari, quod cum non fecerit sed in eadem transactione dictum D. Ducem amplissime quietaret, maxima inde insurgit præsumptio, quod dicta dos nunquam fuerit, vt dictum est, Mario soluta ad not. per Afflic. de iur. 13. num. 2. & seqq. Bec. conf. 103. n. 27.

Neque dicatur quod licet Mario soluta non fuerit, nihilominus illam D. Dux tanquam adhuc ab ipso vti hærede Io. Baptista debitam in legitimam imputare teneret, quia vti & quod eo ipso quod Io. Baptista ipsum Marij adoptauit, eundem hæredem vniuersalem instituit, non poterat, vt sup. dictum, est amplius locus esse promissioni dotis scut. 10. mil. responsum etiam fuit, & hoc tollit omni difficultatem, suæ dicta dos Mario soluta fuerit, suæ ei debita, quod Fulua fuit integrè de dicta dote satisfacta eo ipso, quod occasione supradictæ transactionis cum D. Duce initæ recepit quicquid pro eius legitima prætendere po-

ROMANA LEGITIMÆ

Veneris 16. Decembris 1616.

ARGVMENTVM.

Dotis solutio non præsumitur, sed est probanda, & abique afferuntur conuincens ad tollendam præsumptionem solutionis resultantis ex diuturnitate temporis, & sustentatione onerum Matrimonij.

SYMMARIVM.

- 1 Solutio est quid facti.
- 2 Et probari debet ab allegante.
- 3 Matrimonium de iure stare potest sine dote.
- 4 Dos præsumitur soluta ex diuturnitate temporis, & sustentatione onerum Matrimonij.
- 5 Limita stantibus contrarijs fortioribus coniecturis.
- 6 Dos quod non fuerit soluta ex quibus arguatur.
- 7 Dos quod non fuerit soluta præsumitur quando mulier per plures annos viro superuixit restituta non potest.
- 8 Dos imputatur in legitimam.
- 9 Dotem, & legitimam cumulatim filia consequi non potest.
- 10 Filia, qua recepit legitimam censetur etiam recepit se dotem in legitima comprehensam.

DEGISIO CIV.

I Vta reservationem alias factam, dubium propoluit D. Dux teneatur imputare in legitimam ipsi in hereditate quondam Fuluie debitam eiundem Fuluie dotem, & DD. negatiue responderunt, quia non probatur, quod dicta dos sit penes D. Ducem, sed vt ex infra dicendis apparebit, potius constet de contrario, quod scilicet penes Congregationem hæredem dictæ Fuluie exstiterit, quod etiam præ-

re poterat, nam cum dos in legitimam impu-
teretur & quoniam nouella & omni modo § fin. C. de in
off. testat. in Auth. nouis. num. 16. & ibi Doff. C.
eodem tit. eo ipso quod legitimam habuit, cen-
seri debet etiam dotem in dicta legitima com-
prehensam recepit, cum alias dicendum foret,
quod dicta Fulvia, siue heredes ex ipsius
persona potuissent, & legitimam, & dotem
cumulative consequi, quod tamen à dictis he-
redibus facile preteriti non potest.

Ac propterea non oblat etiam quod dicitur
non fuisse per Fulviam in dicta transactione
doti renunciatum, quia non preceidit, quod
dictæ doti renunciauerit, sed quod eo ipso,
quod legitimam recepit, iuregræ, ut dictum est
de dote satisfacta fuerit, & quod consequenter
illa non reperitur penes D. Ducem, sed apud
illos, penes quos est hereditas dictæ Fulviæ,
qui propterea non possunt pretendere, quod
D. Dux illam sibi in legitimam ex eadem he-
reditate debitam impulerit.

sanatur sententia arbitrio.

10 Mandatum potest deorari in sententia, relaxari ta-
men debet post decessum.

11 Subreptio non intrat ubi Pontifex non potuit in go-
nere agitare.

12 Sententia lata post desertionem causa caret iurisdi-
ctione.

13 Sententia reuocatoria ferri potest non obstante deser-
tione causa appellationis, si in commissione adest
causa nullitatis, & iniuriæ.

DECISIO CVI.

Fuit dictum, Ioannem Baptistam non esse,
nec mandatum, nec reintegrandum,
quia fuit iudicis auctoritate sua possessione.
1 primatus Ang. in l. clau. possidere § qui ad nudinas
num. 2. in fin. ff. de acquir. poss. Rot. decis. 62. nu. 3.
per. 2. diuers.

Nec liquidatio, quæ ad hanc conclusionem
2 communiter affertur solet, ut scilicet non pro-
cedat, quando iudex nulliter, vel iniuste pro-
cessit cap. conuenerunt ubi Doff. de res. spol. Felin.
in cap. cum dilectus il. 1. sub numer. 1. vers. fallit 2.
de rescript. huic casui applicatur, quia preter
quam quod ad huc effectum necesse est quod
3 nullitas, vel iniustitia sit ita patens, & notoria
ut iudex dici possit tanquam primatus proce-
disse, cum alias si ex causa cuiuscunque nulli-
tatis, vel iniustitie actio spoliis daretur reme-
dium ordinarium dicendi de nullitate senten-
tiarum, ac etiam appellationis esset frustratorius,
& iudiciorum ordo penitus confunderetur,
ut latè fuit in causa Romana de Bonellis 31. Maij
1613. coram R. P. D. meo Damascono deducum,
in proposito etiam vel immisio Gabrieli con-
cessa fuit omnino valida, vel quatenus potest
in ea considerari aliqua nullitas, illa fuit sana-
ta per commissionem particularem cum clausu-
la arbitrio Rota signatam, & consequenter ces-
sat omnis causa, ex qua petite manifestationi,
vel reintegratori locus esse potest.

Non obstat quod non sanatur nullitas, quan-
do illa est ad mixta spolio, quia scilicet vigore
mandati nulli prout in casu isto fuit capta pos-
sessio, sed tunc in primis, & ante omnia spo-
liatus ad suam possessionem restitui debet, ut
fuit resolutum in una Mantuana bonorum 16. De-
cembri 1611. coram R. P. D. meo V'baldo, quia ve
Domini dicebant, obiectum hoc bene proce-
dit in terminis dictæ decisionis, quando scilicet
clare de huiusmodi nullitate constat & il-
la est relegenda, ut pote quia respicit defensionem
de iure naturali parti competente, secus
verò ubi ea, vel est turbida, vel ex mero iu-
ris rigore prouenit, ac propterea cum in casu
isto nullitas ex eo deducatur tammodo, quod
ante mandati relaxationem non fuerunt ser-
uati quatuor termini ad docendum de appel-
latione, illiusque legitima prosecutione ser-
uari soliti, & dicti termini, stante, quod ita
actis clarè constabat de re iudicata ob non in-
terpositam appellationem, vel poterunt om-
mitti Rot. decis. 25. num. 3. vers. & si de hoc Index
de appell. in nou. & decis. 300. num. 2. & 3. par. 2.
diuers. aut saltem non nisi ex summo iuris, vel
styli rigore seruari debebat, omnis equitas sug-
gerere

BONONIEN. DE FORMAGLIARIS

Luna 19. Decembris 1616.

DECISIO CV.

Impressa in recent. decis. 370. par. 4.

FIRMANA BENEFICIORVM.

Vener. 13. Ianuarij 1617.

ARGVMENTVM.

Manutentio, & reintegratio non competunt
spoliato auctoritate iudicis nisi nullitas, seu
iniustitia vndequeque patens sit, & notoria
nullitas sententis: Quæ & quando sanari
possit stante clausula arbitrio appositæ in
commissione.

SVMMARIVM.

- 1 Manutentio, & reintegratio non competunt spoli-
to auctoritate iudicis.
- 2 Limita quando iudex nulliter, vel iniuste processit.
- 3 Declara limitationem procedere dummodo nullitas
seu iniustitia sit patens.
- 4 Nullitas sanatur per commissionem signatam cum
clausula arbitrio.
- 5 Nullitas admixta spolio non sanatur, sed spoliatus
ante omnia restitui debet.
- 6 Declara id procedere quando nullitas est clara, &
respicit defensionem de iure natura, secus si turbida,
& proueniens ex iniuri rigore.
- 7 Terminis quatuor ad docendum de appellatione pos-
sunt omitti, quando clarè in actis constat de re iudica-
ta.
- 8 Seruantur ex summo styli rigore.
- 9 Nullitas proueniens ob non seruatiorem quatuor ter-
minorum ad docendum de appellatione ex aequitate

gerere videbatur quod vigore clausule arbitrio
 9 Aota, quæ Iudici facultatem tribuit procedendi omnino iuris rigore prout aquas fagerit, aliquid de dicto rigore remitteretur vi fuit in hac causa coram Reu. D. meo Decano die 15. Januarij 1614. reuolatum.

Non obstat, quod mandatum vigore cuius fuit facta executio non solum iuris nullum, ob non seruationem dictorum quatuor terminorum, sed etiam attentatum ex eo, quod in ipsa sententia, & pendente termino ad appellandum relaxatum fuit, quia obiectum cessat ex facto, nam dictum mandatum quamvis in ipsa sententia iuxta stylum decretum fuisset, non fuit tamen nisi post 18. dies, quæ ita postquam sententia transitum fecerat in iudicatum, vigore particularis citationis relaxatum.

Eodem modo tollitur etiam, quod dicitur commissionem sanctorum Gabietici non suffragari, ex quo in ea narratum non fuit, possessionem esse attentatam, & spoliatam, quia ex lectura dictæ commissionis apparet fuisse in ea explicite narratum, quod mandatum relaxatum fuit, non leuatis quatuor terminis, & illius vigore capta possessio, quod
 11 absque dubio ad euitandam subreptionem fufficit, cum ad hunc effectum satis sit quod Papa in genere cogitare poterit de eo, quod omnissum fuit Castren. cap. 30. in fin. h. t. *Appl. conf. 2. num. 15. Causa. decis. 12. num. 6. & seq. de prob. & decis. 1. de primi.* & fufficit præsumptiua expressio, & quod virtualiter narrata sit intrusio *Capitula. decis. 217. par. 3.*

12 Nec denique subfistit, quod sententia vigore cuius data fuit commissio, lata est absque iurisdictione cum essent lapsa fatalia, quia

13 præterquam quod eo ipso, quod Ioannes Baptista in iudicio comparuit, neque de dicta re iudicata opposuit, censetur illi rebusque *Francis. in cap. Dilecto sub nu. 94. de appell. Pui. decis. 120. num. 4. l. t.* quatenus etiam fufficeret causa appellationis deserta, remaneret causa nullitatis, & iniustitiæ in eadem commissione principali commissæ, cuius vigore potuit ferri sententia reuocatoria, vt fuit dictum in causa *Placecina Parochialis de Malpartida 6. Novembris 1602. & 1. Decembris 1603. coram bono memor. Litta.*

CATHANIEN. EXPENSARVM.

Luna 16. Januarij 1617.

ARGVMENTVM.

Appellatio conceditur ab excessiua tantum taxatione expensarum. Taxatio præstationem iuramenti non exigit, & vbi agitur de expensis illiquidis pendet ab arbitrio Iudicis, ex visu, & consuetudine regulando.

1 Appellatio ab excessiua tantum taxatione expensarum admittitur.

2 Expense Instantia, in qua quis non interuenit, non debentur.

3 Iuramentum partis requiritur in taxatione expensarum.

4 Declara fufficere Notarium illud extendere in regestris absque alia præstatione.

5 Expensarum illiquidarum taxatio pendet ab arbitrio Iudicis ex visu, & consuetudine regulando.

DECISIO CIVIL.

M Vita fuerunt in disputatione dubij an consistet de excessiuitate taxationis expensarum pro parte affirmatiua deducta quæ tam en omnia visa fuit Dominis vel punctum non attingere, vel saltem non releuare. Quod enim dicebatur de defectu mandati, & iurisdictionis est extra dubium, quia non percussit excessum, ratione cuius tantum datur taxatio appellatio *Francis. in cap. 30. quæst. 1.2. nu. 39. cum seq. de appell. Bald. in leg. terminato numer. 6. C. de fruct. & lit. expens. Rot. decis. 100. memor. 30. part. 1. diuers.*

Et in omnem euestrota in facto etiam non subfistit, cum de mandato consistet per trāsum, prout publicum, contra quod nihil fuit à parte oppositum, & iurisdictionis probata remaneat ex declarationibus eorum, & reuocandissimo D. meo Damasceno factis.

Minus, opposet 3^{erum}, quod in taxatione ad debitum D. Ioannes fuerunt posite integræ, cum tamen pro medietate tantum poni deberent, quia vt bene in facto offenditur pro tempore, quod ipsa iura subfistit item, fuerunt taxatæ integræ expensæ, & pro tempore, quo in *sum. cum eo* opponitur fuit Gaspar de Moncra iustitius quilibet, & pro medietate tantum dictæ D. Ioannes adiciat.

1 Nec obstat quod in sui præiudicium non poterat taxari expensæ instantiarum, in quibus illa non interuenit, quia huic obiecto fuit alias satisfactum, dum scilicet decisum fuit quod constabat de tribus conformibus eo quod Laurentius Pater D. Ioannes appellando à sententia
 3 Rationi illi fecerat suam propterea ritè fuerunt expensæ etiam dictæ instantie taxatæ.

Non obstat quod in dicta taxatione non interuenit iuramentum partis, prout requiritur *glos. in cap. cum venisset in ver. restitueret de eo qui misit post leg. propterandum §. fin. autem alterutra, & ibi Ias. num. 25. C. de iudic. cum alleg. quia illud legitur extensum in registro, quod fufficit cum vt inquit *Vest. in prax. l. 8. cap. ult. num. 15. hanc iuramenta raro deferantur toleminiter in Palatio, sed Notarii causarum illud extendunt absque alia præstatione.**

2 Nec dici potest dicta taxatio excessiua quoad expensas illiquidas, quia cum illa Iudicis arbitrio remittatur, & fufficiant etiam ad probandas huiusmodi expensas verisimilitudines ab visu, & consuetudine sumptæ *Card. in cap. vt per. 3. tertia in 1. quæstion. de elect. Feder. de sen. conf. 119.*

non

non potest censeri taxato scut. 161. pro toto tempore litis, quæ fuit ferè per spatium annorum agitata iniuste.

Quod dicitur, partè hanc potuisse ab expensis excusari, prout plerique alia sunt extra dubiù, cù in eo quæstatur de excessiuitate taxationis, non autem de iustitia condemnationis, &c.

MELITEN. ANTIANITATIS.

Luna 16. Ianuarij 1617.

A R G V M E N T V M.

Quasi possessio Antianitatis sicuti cæterorum iurium, incorporalium acquiritur etiam per vnicum actum, quando causa respectu omnium est vniformis, & vniuersalis, nec scientia illius contra quem possessio acquiritur est necessaria, vbi alij idem interesse habentes sciunt, & patiuntur, vel vbi possidens habet titulum.

S Y M M A R I V M.

- 1 Quasi possessio vniuersalis respectu omnium actuum in vniuersalibus acquiritur per vnicum actum.
- 2 Declara id procedere, quando causa possidendi respectu omnium est vniformis, & vniuersalis.
- 3 Antianitatis species inter equites Hierosolymitanos due sunt.
- 4 Quasi possessio vniuersalis Antianitatis etiam per vnicum actum solis Antiani competentem acquiritur.
- 5 Testis vnicus sufficit in Iudicio Manutenitionis.
- 6 Præsertim si sit adimniculatus.
- 7 Antianitatis consuetudo refutat ex ordine nominatioris.
- 8 Possessio contra aliquem non acquiritur, nisi probata illius scientia & patientia.
- 9 Limita concurrente scientia, & patientia aliorum idem interesse habentium.
- 10 Vel quando possidens habet titulum.
- 11 Possessio exterior etiam per momentum sufficit in Iudicio Manutenitionis.
- 12 Possessionem non amittit legitime impeditus.

D E C I S I O C V I I I.

- 1 **Q**Voniam regula illa, quod per vnicum actum acquiritur in incorporalibus quasi possessio vniuersalis respectu omnium actuum declarari, & limitari solet, vt tunc demum locum habeat, quando causa possidendi respectu omnium est vniformis, & vniuersalis, alias ex aliquibus actibus non inferatur ad alios actus species *Salic. & alij in leg. 1. c. de emancip. liber. Bal. Cusar. Ias. & alij in l. Imperium ff. de iurisdic. Iudic. Alex. conf. 8. num. 18. l. 2. Socr. conf. 111. num. 3. l. 1. cum alijs per Gabr. Leg. 1. descripte. conclus. 2. u. 21.* ideo Comendarius Sanctinellus præterdus duas considerari inter Equites Religionis Hierosolymitanæ species Antianitatis, vnam scilicet

in ordine ad officia, & Comendas quarum æque sunt capaces Equites ex gratia recepti, ac Equites admissi per iustitiam, alteram vero in ordine ad dignitates quarum Equites recepti ex vigore stabilimentorum dictæ Religionis sunt incapaces contendebar quod licet Comendarius Bosfius prius fuisset ipse Religioni adscriptus ac etiam alios actus fecerit, ex quibus illi potuit quasi possessio antianitatis ante Comendatarius Sanctinellum quærri, dicta tamen quasi possessio, ei non suffragatur respectu antianitatis in ordine ad dignitates.

Vnde dubitari contigit, cui esset dandum, mandatum de manutenendo in quasi possessione antianitatis etiam in ord. ad dignitates, & Domini hac etiam dilucidatione duplicis antianitatis admissa pro Comendatore Bosfio responderunt. Nā quod ipse sit prior Comendarius Sanctinello in quasi possessione exercendi actus etiam qui ab Equitibus tantum per iustitiam admissi geri vt prenditur consuetudine satis concludenter probari videbatur per priuū Testem in *summario dicti Bosij num. 4.* qui bene deponit, vidisse dictum Comendatorem Caput lingue Italiæ vices Admiraliū gerere, & ante Comendatorem Sanctinellum sedere, nam cum caput alicuius lingue representare, & locum Admiraliū tenere solis Equitibus per iustitiam admissis facultas sit, vt non videatur controuerti posse, fuit per dictum actum præsentem Sanctinello à Bosio gestum vique ipsi quasi possessio antianitatis quesita, quoad omnes actus à dictis Equitibus iustitiæ geri solitos quia magis attenditur causa vniuersalis, quam exercitium particulare *Balin l. 1. in 2. lec. nu. 24. C. de Emancip. lib. Fel. in c. auditus num. 19. de præscript. Rot. decif. 17. p. 2. diuers.*

- 5 Nec obstat quod iste Testis est vnicus, quia cum versemur in iudicio summarissimo manutenitionis sufficit ad trad. per *Menoch. de reu. rem. vlt. num. 34. Rot. decif. 375. num. 1. p. 3. l. 1.*
- 6 Et præsertim, quia est omni Exceptione maior, & dictum eius plurimum adminiculatur non solum per duos alios testes, quorum primus deponit de publica voce, & fama, secundus vero de scientia, sed etiam ex libro lingue Italiæ, in quo vt ex copia quæ datur eodem. *Sum. Bosij nu. 5.* apparet notatum, legitur, quod die 14. Augusti 1615. Comendarius Bosfius præfuit Consilio, tanquam caput lingue Italiæ, & vices egit Admiraliū, & ex concordia, quadam, & alijs scripturis, in quibus dictus Bosfius ante Carrasam, & Leonidam, qui vterque fuit Sanctinello antiquiores nominantur, quod est evidens signum Antianitatis Bosij respectu Carrasæ, & Leonidæ, ac per consequens etiam Sanctinelli ad not. in *cap. 1. de maior. & obed. leg. vt generalit. ff. de mun. & honor. Rot. decif. 4. de cler. in no.*
- 8 Non obstat, quod non probatur scientia, & patientia Sanctinelli ac propterea non potuit Bosfius quasi possessionem antianitatis in ipsius præiudicium acquisuisse, quia vltra quod Bosfius præfuit lingue Italiæ præsentem ipso Sanctinello vt supradicti Testes deponunt sufficit etiam ad hoc vt dicatur ipsi quærisa possessio contra omnes scientia Leonidæ, & aliorum idè inter;

interesse habentium *Ripin cap. cum Belesia Summa* numer. 66. de *caus. poss. & propriet. Card. Seraph. decis. 1213. num. 6.* stante maxime titulo dicti Bosij Brevis scilicet Gregorij XIII. quod dictus Bosius habilitatur etiam ad dignitates, nam quando possidens habet titulum, tunc non requiritur leicentia, & patientia ad effectum requirendi possessionem *Cepoll. de servitut. Fr. grad. cap. 20. sub num. 11. Card. Seraph. dist. decis. 1213. num. 6.*

Præterea ante motam litem Bosius præcessit Sanctinellum in petitione Prioratus Capuani, & ideiner fuit ante Sanctinellum, auditus imbusolatus, & vocatus, & consequenter per hos actus in quasi possessione antianitatis constitutus.

Non obstat protestatio facta in eodem Consilio per Sanctinellum, quia non fuit facta in actu votandi, ac propterea ei suffragari non potest cum sufficiat possessionem Bosij etiam per momentam præcessisse *Cassad. dec. 20. ante num. 2. de prob. Put. decis. 171. 2.*

Non obstat, quod pro parte Sanctinelli dicitur ipsum interuenisse in Consilio Magno pro lingua Italica, ut magis antianus omnibus alijs dictæ linguae adscriptis, quia Bosius tunc temporis exercebat officium Vicecancellarij ac propterea non mirum si cum Bosius dicto Consilio uti Vicecancellarius, & Consiliarius iussimul interesse non posset, fuerit d. Sanctinellus eius ioco in Consiliarium assumptus, neque per hoc fuit dicto Bosio aliquod præiudicium illatum, &c.

Domini in hac positione quoad damnum ex dicta combustione, & grandine passum, steterunt in decisio quod scilicet respectu dictæ combustionis, & grandinis non confert de bono iure dictorum de Ferrarijs, & quoad damnum passum ex occupatione terrarum a Guastavillanis dixerunt, habendum esse dictæ occupationis, & damni inde secuti rationem, quo vero ad defectum mensuræ non fuerunt concordēs.

Quo enim ad d. combustionem, & grandinem præter quod combustio præcessit locarionem, ac propterea conductor sibi imputare debet, qui sciens statum, & conditionem rei conductæ illam simpliciter conduxit ad leg. qui bona §. de illa ff. de dam. infer. Afflic. decis. 163. num. 3. ubi *Vrsell. in addit. num. 1.* & non probatur quod damnum occasione dictæ combustionis, & grandinis passum summam librarum 2400. excederet, prout stante pacto expresso in ipso locarionis instrumento appposito, quod conductor non possit petere remissionem, nisi damnum dictæ summam excederet, probandum esset adhuc ut dicti posset constare de bono iure ad prædictum effectum. Placuit etiam DD. responsio in alia decisione data, quod scilicet iam prius hæc differentiæ circa combustionem, & grandinem, fuissent per relationem tertij Periti quod dictum damnum lib. 2400. non excedit nec non lententiam, & Laudum inde secutum & a partibus emologatum, ac etiam per plures alias renunciationes tam tacite, quam expressæ a Ferrarijs factas sopitæ, non possunt censeri sub compromisso vigore cuius laudem de quo agitur latum fuit, comprehendere ad trad. per Bal. in leg. si diversa numer. 4. C. de transact. cum alijs in alia decis. alleg.

Nec obstant clausulæ amplissimæ dicti compromissi quia ex quo ut in alia dicebatur, fuit à DD. de Blanchetis subscriptum solum album non cenietur per dictam subscriptionem approbasse ea quæ de sui natura sub compromisso non veniunt, nisi prober specifiçam illorum mentionem habuisse ex alleg. in decis. quibus addi possunt *sex. cap. si quis presbiterorum ubi gloss. in verbo subscripserit ante fin. de reb. Eccl. non alien. l. fin. C. plus valere quod agit ubi Bal. num. 1. & Salic. in princ. Castr. in leg. si ita stipulatus §. C. Grifogbonas num. 1. & ibi Alex. pariter num. 2. ff. de verb. oblig.*

Quoad terras occupatas visum fuit de dicta occupatione constare, ne dum ex pluribus attestacionibus, & depositionibus in Summario illorum de Ferrarijs datis, sed etiam ex eo quod de consensu DD. de Blanchetis fuerunt dictæ terræ mensuratæ, ut apparet ex eodem Summar. numer. 4. ex quo etiam resultat saltem tacite DD. de Blanchetis confessio.

Non obstat quod dictæ Terræ nullum aut modicum fructum afferbant, quia ultra quod testes circa quantitatem dict. fructuum non conveniunt, dictum fuit haberi esse rationem quantumque sint, ex quo semper quod visus rei locatæ impeditur, fieri debet pro rata præiudicij pensionis diminutio *ex. propter sterilitatem de locat. cum alijs per Rom. conf. 309. num. 31. & seq. Surd. decis. 326. num. 14. Magon. decis. 67. num. 11.*

BONONIEN. EXEQVUTIONIS LAVDI.

Vener. 27. Januarij 1617.

ARGVMENTVM.

Ex Summario habebis.

SVMMARIVM.

1. Conducens sciens rem mala conditionis sibi imputare debet.
2. Compromissum non comprehendit differentias antedixit.
3. Subscribens solum album non censetur approbare ea quæ alias non veniunt.
4. Pensionis diminutio fieri debet pro rata temporis, quo usus rei locatæ impeditur.

DECISIO CIX.

CVM ut alias dictum fuit, Ferrarij ad effectum docendi de bono iure ipsorum inter alia allegarent damnum, quod tam ex combustione stabuli sui capine, ut dicunt quam etiam occasione grandinis passi fuerunt, & quod durante locacione non modicam terrarum ipsis locatarum quantitatem Guastavillanis occuparunt, & denique quod eadem etiam terræ ipsis locatæ non correspondent mensuræ in instrumento locacionis expressæ.

ROMANA SALVIANI.

Luna 30. Ianuarij 1617.

ARGUMENTVM.

Referuatio iurium ad sui fauorem facta à cedente, quomodo in telligatur, Cessio iurium reportata à soluente de pecunijs debitoris rescinditur in quietationem, & liberationem. Circuitus tunc solutio est euitandus quando in totum esset inutilis.

SYMMARIVM.

1. Instrumentum publicum facit probationem probatam.
2. Referuatio iurium ad sui fauorem facta à cedente quomodo intelligatur, & num. 4.
3. Cessio iurium per Creditorem facta soluente de pecunijs debitoris, habet solum vim quietationis.
4. Declara id procedere dummodo solvens nullum patitur damnum secus è contra, & num. 8.
5. Dominium transferretur ex venditione.
6. Circuitus inutilis semper est euitandus.
7. Circuitus euitandi exceptio non admittitur in iudicijs possessorijs.
8. Circuitus inutilis tunc solum est euitandus, quando in totum esset inutilis.

DECISIO CX.

Dictum fuit, Constantiz agenti vigore vtilis Saluiani aduersus Ioann. Antonium Narum dandam esse immisionem, nisi ei obstat præscriptio de qua Domini mandarunt particulariter videri.

Neque enim in controuersia erat primum extremum ad obtinendam in hoc iudicio necessarium possessio videlicet Tiberij debitoris.

- Et minus dubitabatur de secundo extremo cum præsertim, etià ad illud probati probationes etià semel plene sufficere, & leuiiores Gabr. conf. 31 nu. 6 in fin. l. 1. Rot. dec. 8. de res. Spo. in nou. Caputaq. dec. 400. in manuscript. leg. 1.

- Creditum etiam Constantiz ex persona Hermetis, cuius ipsa est hæres probatur per publicum Instrumentum quod facit probationem probatam. Rot. in l. Imper. sub u. 1. circa med. & in l. qui semel. num. 25. C. quem & quam ind. Dec. conf. 423. num. 10. Aym. conf. 317. num. 1.

- Et de hypotheca constat tam ex dicto Instrumento, quam etiam ex alijs iuribus ab utraque parte in Summario datis ex quibus apparet hypothecam quam Passero occasione cuiusdam census in et super omnibus bonis Tiberij habebat mediatis bonis cessionibus prius ad Fabricium Cardellum deinde ad Buccamatium, & successit ad D. Hermetem per venisile, atque nunc penes Constantiam tanquam dicti Hermetis, ut dictum est, hæredem residere.

- Non obstat quod hypotheca quæ competeat Cardello vigore cessionis ipsi factæ à Passero nō fuit translata in Buccamatium ex quo Cardellus in Instrumento concordiz, quod datur Sum. num. 6. expressè sibi referuauit iura hypothecæ antiquæ, & prioritatis, quia fuit re-

sponsum, quod cum Cardellus amplissimè cessasset iura, dicta referuatio ad euitandam contrarietatem intelligi debet vel de iuribus proprijs, & non de iuribus ipsi à Passero cessis, vel quod saltem facta fuerit in euentum tantum, quod fuisset molestatus super officio, quod in solumum à Buccamatio acceptat iuxta cautelam quam passim tradunt ad effectum ne creditor secuta euisione sibi in sua anterioritate præiudicaret, unde non secuta euisione per inde ac si dicta præseruatio facta non esset, atque hypotheca simpliciter cessat.

- Non obstat, quod cum in confesso sit apud partes quod officium cuius tertiam partem Buccamatius in solumum dedit Cardello spequerit ad Tiberium Debitorem tempore factæ per ipsum obligationis; D. Buccamatius dicitur soluisse debitum de bonis ipsius debitoris, ac consequenter non potuit cessio per Cardellum Buccamatium facta operari translationem iurium in cedentem, sed solum vim habuit quietationis glof. fin. l. Papinianus ff. de Bar. in l. Modestinus num. 4. ff. de solut. Rot. conf. 38. num. 6. l. 5. Perreg. de fideicom. art. 52. num. 34. quia obiectum procederet si dominium d. Officij tempore dationis in solumum non fuisset penes Buccamatium, nam tunc bene dici posset quod dicta datio non fuit de bonis Buccamatij facta, & quia per consequens nullum fuisset ipse ex dicta datione damnum passus, cessio ei facta habuisset vim liberationis tantum ut ponderauit Rot. in una Rom. relaxationis indormitatis 26. Ianuarij 1898. coram bon. mem. Corduba verum quia iam prius dominium d. Officij fuerat in ipsum translatus mediante venditione, ei ab Hermete facta ad leonidius leg. nunquam C. de acquir. rer. dom. Caputaq. dec. 280. num. 2. par. 1. remanet absque dubio ex dic. datione ut de bonis proprijs facta in damno, ac propterea etiam valide potuit iuribus ipsi cessis vi eaque in Hermetem quoque à quo pretium dicti Officij receperat transferre.

- Nec obstat, quod Buccamatius poterat agere de euisione aduersus dictum Hermetem venditorem, quia ex hoc nō sequitur quod nō potuerit etiam prout fecit ante secutam euicionem sponte solutionem Cardello offerre, ac ab eodem iurium cessionem reportare, illaque deum in Hermetem transferre.

- Non obstat, quod si D. Io. Antonius cogereetur soluere dictum debitum Constantiz, eadem teneretur ipsi iura sua cedere, quorum vigorem posset D. Io. Antonius super eodem Officio uti pro dicto debito hypothecato pecuniam solumam consequi & sic daretur inutilis circuitus contra ex in leg. Dominus testamento ff. de cond. Indeb. quia ultra quod in iudicijs possessorijs tale est ius, in quo veriamur, non admittitur hæc exceptio Negus. in tract. de pig. in 2. memb. 4. par. num. 16. Officib. decif. 333. nu. 9. vltim etiam fuit Dominus non constare quod dictus circuitus esset in totum inutilis Constantiz prout requiritur Officib. dec. an. 10. cum vel ipsa non teneatur ad integrum debitum, vel alia possit le exceptione tueri.

ARIMINEN. LIQUIDATIONIS
FRVCTVVM.

Veneris 13. Februarij 1613.

A R G V M E N T V M.

Liquidatio fructuum vtp tē difficilis probationis plurimum pendet ab arbitrio Iudicis qui potest se fundare in coniecturis, aliisque imperfectis probationibus.

S Y M M A R I V M.

- 1 Liquidatio fructuum vtpote difficilis probationis fieri potest etiam per Coniuratos.
- 2 Eadem plurimum pendet ab arbitrio Iudicis.
- 3 Et admittit testes de credulitate, & singulares.
- 4 Et unicum Testem deponentem de facto proprio.
- 5 Et Iuramentum in supplementum plena probationis.
- 6 Et testes deponentes de comuni reputatione computato anno sterili cum fertili.

DECISIO CXI

Debiturum fuit, ad quam summam sint liquidandi fructus in casu, de quo agitur, & quia materia liquidationis dicitur difficilis probationis, atque ideo non requirit probationem concludentem, sed sufficit leuior, & per coniecturas *Bal. in l. 1. num. 22. C. de fruct. & lit. expens. & conf. 323. num. 5. lib. 2. Sord. conf. 293. num. 31. & decis. 231. num. 26. & per solitum. Acobil. decis. 22. de rest. Spol.*

- Et plurimum reimititur Iudicis arbitrio *Natt. conf. 510. num. 7. l. 3. qui potest admittere etiam testes de credulitate, & singulares Corn. conf. 301. in fin. l. 2. & stare dicto vnius testis deponentis de facto proprio Card. Seraph. decis. 1132. & in supplementum impartiri debet parti iuramentum Bal. in l. si fundum in fin. c. de re vendic. Natt. conf. 530. num. 5. & fuit dictum in vna Romana liquidationis fructuum 20. Octobris 1582. coram bono. Orano, & alias sepius. Domini dixerunt fructus recollectos in prædio vulgariter nuncupato dei Orsoleri, & alijs Terris sitis Inuocabulo S. Pauli quoad quantitatem frumenti quod alternis annis feri consuevit pro parte illorum de Faranis esse liquidandos ab anno 1580. vsq; ad annum 1614. ad rationem vnius starij cum dimidio pro qualibet tornatura iuxta dictum prius, sexti, & septimi testis quoad prædium Orsoleri In summario ad. de factis n. 3. & quoad terras S. Pauli eodem summario numer. 9. qui omnes deponent de comuni reputatione computato anno sterili cum fertili quod sufficit *Alex. in l. preia rer. num. 9. in fin. vers. & ibi habes ff. ad l. Falcid. Gomez. in reg. de val. exprimen. quest. fin. cum ibi alleg.**

Quoad quantitatem ordci, & leguminum ad rationem trium sextariorum pro qualitate annis iuxta ea quæ deponent testes. In dicto summario num. 5.

Et quoad vinum quia ex iisdem etiam testibus, & præsertim 8. & 9. super 11. probatur in prædictis Terris sitis in vocabulo S. Pauli

exibat Vineæ tornaturarum quatuor cum dimidia, ex qua per annos decem percipiebantur Saluæ nouem pro qualibet tornatura computato anno sterili cum fertili dictum fuit, liquidationem esse faciendam ad d. rationem.

Presterea visum etiam fuit habendam esse aliquam rationem in prædicta liquidatione, falcium lignorum, & cannarum, quæ per plures annos ex dictis Terris percipi consueuerunt vt deponunt testes dicto summario num. 11. & 12.

Et omnia supradd. calculanda ad rationem valoris de quo in eodem summario num. 14. & 15. quoad frumentum scilicet ad rationem scutorum pro quolibet salma; Ordeum, & legumina scutorum duorum pro quolibet sextario, & falcis scuti vnius pro centenatio.

PLACENTINA FRVCTVVM

Veneris 17. Februarij 1617

DECISIO CXII

Impressa in Recent. decis. 402. par. 4.

PERVSINA EXECVTIONIS

Luna 20. Februarij 1617.

A R G V M E N T V M.

Iudex sequi potest æstimationem primi Periti quando est media inter alias. Producentis testes etiam nulliter examinatos, ita eorum dicta approbasse censetur, vt contra ipsum plenè probeant.

S Y M M A R I V M.

- 1 Calculus fieri debet iuxta æstimationem Tertiij, non autem primi Periti.
- 2 Periti primi æstimationem Iudex sequi potest quando est media inter alias.
- 3 Testes licet ad alium finem examinati fidem faciunt inter easdem personas.
- 4 Testes licet nulliter examinati contra producentem plenè probant.
- 5 Recollectio fructuum Mense Iulij, non solet esse perfecta, & num. 6.
- 6 Argumentum à Communiter accidentibus est in Iure validum saltem ad effectum transferendi onus probandi contrarium.
- 7 Alori incumbit onus probandi.
- 8 Penuria etiam ex passio inuenienda non parit fructus, nisi concurrant requisita Castrensis.

DECISIO CXIII.

Debium dedisti, an esset standū calculo, & secundū quam æstimationem impugnabatur autem dictus Calculus ab informantibus pro D. Gratiano ex pluribus.

- 1 Et primo quod Pentus in calculando secutus

rus fuit æstimatio Primi periti electi pro parte eiusdem d. Gratiani, non autem Tertij prout de iure tenebatur.

Verum hæc obiectio visa fuit DD. non releuare ex quo Calculator non solum secundum iudicium, & æstimationem primi Periti, sed etiam secundum æstimationem tertij Periti, & depositionem testium calculauit, ut patet in fine calculi ibi *il fudetto calculo*, &c. & in omni eorum cum æstimatio primi Periti sit media inter alias æstimaciones, potest iudex dictæ æstimacioni stare ad *not. per Salic. in l. 2. num. 28. & seq. C. de restitu. vendit. Alex. conf. 64. num. 9. & 10. l. 2. Sord. conf. 472. num. 74.* cum præsertim dictus Peritus fuerit ab ipsomet Gratiano electus, & ipsius æstimatio multum coadiuuetur ex testibus.

Non obstat, quod dicti Testes fuerunt examinati alium finem, quia nihilominus fidem faciunt inter easdem personas *Abbat. cap. causam quæ il. 1. num. 2. & seq. de testibus, & ibi Felin. num. 6. in l. Faem. & Hostien. num. 1. & seq. Dec. conf. 96. num. 2.*

Nec minus dicti Testes impugnari possunt ex eo quod sint nulliter examinati, quia cum fuerunt per ipsum, & Gratianum producti, fides illis adhibetur contra producentem nam ex dicta productione videtur tacite eorum testificata approbasse *Rom. conf. 104. num. 6. Cranes. conf. 201. num. 7. Ferall. decif. 28. par. 3. cum pluribus relatis per Card. Seraph. decif. 295. num. 7.*

Secundo contra dictum Calculum opponitur quod Calculator duplicauit precium cuiusdam periti Terræ appellati *le sebierte ouero à piede la piaggia*, credens illud fuisse æstimatum pro medietate tantum à Tertio Perito; sed ista oppositio cessat ex facto; quia re vera tunc fuit medietas tantummodo dictæ Terræ æstimata, ut probatur ex ultimo summario dato pro Lutio *num. 2.*

Minus visum fuit subsistere, quod tertio loco opponebatur, Calculatorum inter bona donata posuisse Siluam in loco vulgariter *fraghetto* nominato sitam, quæ non erat, inter bona donata comprehensa, sed expressè ab illis excepta, quia placuit responsio quod si fuit in debitorum Gratiani scripta æstimatio dictæ Siluæ, fuit etiam ad eius creditum posita solutio æris alieni, pro cuius satisfactione fuit reseruata in donatione dicta Silua, ac propterea quatenus Gratianus vult quod ex vno debito tollatur dicta æstimatio debet, similiter pati, quod ex credito auferatur toridem debita extincta.

Quarta oppositio, quod Gratianus fuit factus debitor integræ responsionis Ducatorum 550. pro anno 1601. cum tamen fructus dicti anni Hieronyma receperit, ex quo illa bonorum possessionem cepit die 12. Iulij quo tempore non solet fructuum collectio esse perfecta, ut alias dictum fuit in vna *Anconitana Spolij 29. Novembris 1610. coram Illustrissimo Card. Ludouiso*, & datur fides pro parte Gratiani, habuit apud DD. aliquam difficultatem, quia licet ex aduerso detur alia fides, nihilominus ultra quod vi fuit in dicta decisione illustrissimi Cardinalis Ludouisi dictum ex communiter euidentibus fructus non solent esse perfecte de dicto tempore

collecti, & argumentum à Communiter euidentibus est in iure validum saltem ad effectum reuocandi onus probandi contrarium in *Aduersarium Emerad. in sua centuria*, in loco à communiter euidentibus; ista etiam fides Lucij non concludit, quod de tempore, quo fuit capta, possessio per Hieronymam, esset facta collectio, cum in ea dicatur, quod de Mense Iulij frumcuta sciantur, ita quod de Mense Iulij, omnia remanent secata; ex hoc enim non sequitur quod *die 12. Mense Iulij*, dicta frumenta ceasentur collecta.

Quinta etiam oppositio, quod Gratianus non potuit creati debitor fructuum anni 1603. quia super iisdem bonis fuit ad instantiam Lucij facta executio, visa fuit considerabilis, quia quod dicitur factam fuisse executionem in pecunia, & non in bonis non videbatur satis iustificari.

Sexta oppositio circa vinum positum in vltima partita ad creditum Gratiani, non videbatur attendenda, quia non probatur, quod vinum habitum à Hieronyma de anno 1601. plus valeat, quam fuit positum ad creditum Gratiani.

Ad septimam oppositionem placuit DD. responsio, quod si dictus Gratianus præstedit Scuto 96. de quibus fuit factus creditor non constituit verum, & integrum premium fructuum per substationem anno 1600. veditorum, ad probationem tenet *l. ei incumbit ff. de probat. L. auditor C. cod. cum alijs per Rolan. conf. 10. numer. 3. & conf. 31. num. 2. lib. 4.*

Eodem modo fuit sublata etiam octaua oppositio, quod in responsione rate bonorum per Hieronymam vsquam euictorum eratum fuerit, quia in facto non iustificatur, cum fuerit in calculo ad Gratiani creditum posita scuta 5750. ab eo soluta pro dote Hieronymæ, & cessus ab eo extincti, & sic in totum scuto 6030. quibus deductis à valore bonorum pro rata residui valoris eorumdem Gratianus fuit creatus debitor dictæ responsionis; prout non iustificatur, quod non loco dicebatur, fuisse erratum circa debitum Gratiani pro vino anni 1612. quin imo error excluditur ex eo, quod nihilominus penitus fuit pro dicto vino ad eius debitum descriptum; sed dictum *dourà dar conto del vino dell'anno 1612.*

Decima demum oppositio, quod Gratianus fuit factus creditor de anno 1609. fructuum eorum montium, cum tamen debuisset ei dare creditum vsque de anno 1606. quia de eo tempore Lucius habuit pecunias ad effectum illas inuictendi, videbatur tolli, ex eo, quod dictæ pecuniae antequam essent inuictæ, non poterant aliquos fructus producere, cum præsertim Lutus non fuerit in mora illas inuictendi, sed paulo post terminum illi ad faciendum inuictamentum præfixum dicta loca montium emerit, & ad summum posset teneri ad interesse lucri cessantis, quatenus tamē probatur quod habuerit parata loca montium ad euictum inata *Dollrinam Casfr. in l. 3. §. fin. ff. de eo, quod cer. loc. scriptis canonizatum* quod hucusque factum non est.

VITERBIEN. TERRÆ. VETRALLÆ.

Veneris 20. Februarij 1617.

A R G V M E N T V M

Attentatum vnus ex litis consortibus alteri etiam præiudicat, quo minus causam prosequi possit, donec purgatum remanent.

S Y M M A R I V M.

1. *Attentata commissa à Procuratore habente solum generale mandatum, non sunt purgenda per principalem.*
2. *Pater, & filius censentur vna, & eadem persona.*
3. *Attentatum à Patre commissum nocet etiam Filio.*
4. *Attentatum vnus ex litis consortibus alteri etiam præiudicat.*
5. *Procuratoris facultas etiam vti Domini litis effectus expirat, per existentiam heredum principalis.*
6. *Filius non potest constituisse Procuratorem super bonis aduentitij absque Patris auctoritate.*

D E C I S I O. C X I V.

Lata fuit extra Rotam ad fauorem Filiarum, & heredum q. Virginie, ac Io: Petri ca-
rum Patris, & legitimi Administratoris sententia, & non obstante appellatione ab ea interposita, dictus Io: Petrus possessionem bonorum controvertentium cepit, & alias multipliciter attentauit. Quarè volente D. Scarincio nomine Nouatie vnus ex dictis filiabus, ac etiam vti Procurator Dominis litis effectus per mortem Virginie, cuius nomine dictum iudicium captum fuerat, causam prosequi, dubitari contingit, an ei obstat exceptio purgationis attentatorum à D. Io. Petro commissorum, & quid dicendum esset ad effectum vt teneatur D. Scarincius nomine dictarum Filiarum realiter, & cum effectus dicta attentata purgare; quo casu procedere fortassis possent ab informantibus pro Nouaria deducta, quod scilicet non possint dictæ Filie ad purgationem dictorum attentatorum condemnari, quia non constat, quod dicta attentata de ipsarum Filiarum mandato fuerint commissæ; cum tamen in hac materia, vtpote quæ sapit delictum; necesse sit probare, mandatum speciale interuenisse, ex quo sub mandato generali facultas delinquendi non censetur comprehensa; vt fuit sæpe decisum, & præsertim In vna Penon Canonizatus 18. Aprilis 1608. coram Illustrissimo D. meo Damasceno pro dicta Nouatia allegata.

- Domini censuerunt ad effectum denegandi audientiam, donec dicta attentata purgentur, prædictam exceptionem etiam D. Scarincio obstarè, non solum quia Pater, & Filius censentur præsumptione laris eadem persona, ac propterea attentatum à Patre commissum nocet etiam Filio qui litem substatinet Lancell. de attentat. d. tertio c. 3. num. 50. & seq. cum ibi allegat. sed etiam quia constat de duplici D. Io. Petri intercesse in hac causa rationem, scilicet vltus fructus uicem habet in istis bonis, & quia ipse Elisabetæ

filie ab Intestato defunctæ successit; Nam hoc stante subintrare videbantur omnes illæ rationes alias pro attentatis deductæ in causa Parmen. Status 1. Junij 1615. coram Illustrissimo Card. Luuogio, & 17. Nouembris 1617. coram Reuerendissimo D. meo Damasceno, quod scilicet æquum non sit, quod delictum vnus ex litis consortibus alteri patrocinetur, & vnus ex confoueat in possessione, alter verò causam prosequatur, atque ita occasio inter ipsos collusionibus detur, quod vnus scilicet attenter, & alter obtineat expeditionem etiam ipsi attentanti prouicuum.

Præterea mouit etiam DD. quod D. Scarincius non potest in hoc iudicio comparere, nec vti Dominus litis per mortem Virginie effectus; quia tacitas ipsius per instantiam hereditæ dictæ Virginie spirant Card. Seraph. decis. t. 51 nec vti Procurator Nouarie, quia cum illa in Patris potestate sit, & agatur de bonis ex successione materna præteritis non potest procuratorem ad agendum sine Patris auctoritate constitueret; cum vltus fructus dictorum bonorum, & exercitium adionum ex dicta successione, filie quæstitarum ad Patrem spectent, l. cum non solum §. ubi auctem C. de bon. que lib. l. si longius §. si Filius ff. de ind. l. t. C. de bon. mater. Specul. l. 1. tit. de auctore num. 24. vers. aduertendum autem est, & tit. de procuratore §. ratione quoque consuetudinis numer. pri. &c.

ANCONITANA RESTITUTIONIS
DOTIS.

Lunæ 27. Februarij 1617.

D E C I S I O C X V.

Impressa in Recent. decis. 419. par. 4. tom. 1.

ROMANA LEGITIMAE

Veneris 3. Martij 1617.

D E C I S I O C X V I.

Impressa in Recent. decis. 420. par. 4.

PERVSINA MELIORAMENTORVM

Vener. 3. Martij 1617.

D E C I S I O C X V I I.

Impressa apud Spadam post Conf. 269. lib. 2.

ROMANA FIDEICOMISSI DE
IACOBATIIIS.

Lana 10. Aprilis 1617.

DECISIO CXVII.

Impressa apud Spadam post conf. 379. lib. 2.

BONONIEN. DE FORMAGLIARIIS

Veneris 14. Aprilis 1617.

ARGVMENTVM.

Sententia habet presumptionem iuris pro se,
& omnia de iure seruanda pro illius validi-
tate seruata censentur.

SVMMARIVM.

1. Sententia ut subsistatur, omnia presumuntur serua-
ta de iure seruanda.
2. Liquidationis materia est valde arbitraria Iudici.
3. Argumentum valoris rei an adscribendum sit melio-
ramenti seu potius temporis beneficio, & num. 4.
5. Calculus factus à Perito à parte Electo absque Iudi-
cis auctoritate non attenditur.

DECISIO CXIX.

Domini non recesserunt à decisio die 29. No-
uembri prateritis placuit enim inter alia
fundamenta illud potissimum, quod dato etiā
quod probaretur fuisse aliquid in liquidatione
facta omissum, quod ad fauorē illorum de Li-
lisis debuisset apponi, vel censendum est illud fu-
isse ab eodem Iudice compensatum cum plu-
ribus alijs, quæ ad fauorem illorum de Forma-
gliarijs apponi debebant, vel modo compensan-
da esse ad subsistendam sententiam, cum præ-
sertim vt etiam in alia decisione firmatū fuit
apponenda ad fauorē illorum de Formagliarijs
multo plus importent, quam non importent
omissa in diminutione crediti illorū de Lilijs.

Non obstat, quod non potest dici fuisse fac-
tā à Iudice dictam compensationem, cum
tunc temporis non essent ad huc æstimata fun-
damenta Molendini, neq; propter ea sciri pos-
set illorum valor, quia vitra quod DD. satis in-
uerisimile visum fuit quod per Peritos; qui in
præsentia partium, & Iudicis subdelegati dicti
Molendinum etiam in minimis eius partibus
æstimarent dictorum fundamentorum æstima-
tio omissa fuerit, dixerunt etiam quod eo ipso
censetur facta, quod Lilijs ante sententiam de
omissione dictæ æstimationis opposuerunt, &
Iudex illa nō obstante ad vteriora processit, po-
tuit enim has prætensiones cum alijs præten-
sionibus illorum de Formagliarijs arbitrio suo
compensari, & etiam per medium diuide-
re, quia ista materia liquidationis est multum
Iudici arbitraria Nat. conf. 510. num. 7. l. 3. Conf. de
Graf. dec. 10. de probat.

Et in omnem euentum posset etiam nunc
ad subsistendam sententiam fieri dicta.

compensatio cum præsertim valor dictorum
fundamentorum insimul cum fructibus eorū
vix ascendant ad summam scut. 360. & 21
ponenda ad fauorem illorum de Formagliarijs
importent scut. plus quam 2000. ac propterea
quatenus dicta liquidatio esset in aliqua su-
parte iniusta, illa potius censi deberet iniusta
in præiudicium illorum de Formagliarijs quā
de Lilijs, & consequenter ad illorum etiam fa-
uorem reformanda.

Non obstat quod fructus melioramentorum
Molendini æstimari debebant ab anno 1557. c.
ab illo tēpore citra Formagliarij dictum Mo-
lendum possederint, quia etiam quod hæ-
præscriptio in facto iustificaretur, non enim sen-
tentiam infringeret, cum in illa habita fuerit ra-
tio fructuum hunc inde ab anno 1570. & postea
quam per duas sententias declaratum fuerat
bona ei res restituenda perceptorum, & quate-
nus ad fauorem illorum de Lilijs fructus dicto-
rum melioramentorum ab anno 1557. com-
putare voluisset, debebat quoque fructus bono-
rum à Lactantio alienatorum ad fauorem illo-
rum de Formagliarijs computare, & præterit.
bubularum quoque 11. terrarum quas vt fui-
coram bo. ms. Litta decisum dictus Lactantius, à
quibus causam habent vitra suam legitimam alie-
nauerat, rationem habere.

Non obstat, quod cum Molendinum de au-
no 1535. fuerit æstimatum in libris 12000
& de tempore restitutionis bonorum in libris
18000. erat pro rata melioramentorum ha-
benda ratio de illo augmento ad fauorem il-
lorum de Lilijs, quia præterquā quod ex rela-
tionibus Peritorum apparet, dicta melioramē-
ta fuisse pro maiori parte facta post mortem
Lactantij à q. Hieronymo, & eiusdem Hiero-
nymi filijs non constat etiam quod augmentū
progenerit ex dictis melioramentis, cum imo
potius temporis beneficio adscribenda videan-
tur, eo maxime quod Lactantius vt informā-
tes pro Lilijs fatentur, obiit de anno 1577. quo
tempore melioramēta facta, vt prætenditur de
anno 1535. verisimile est fuisse consumpta.

Non obstat, quod æstimatio fructuum non
fuit facta luxū pretium domus Bladorum,
vt dicunt idque probari prætenditur ex calculo
pro parte illorum de Lilijs dato, quia obiectum
hoc in facto non subsistit, cum ex pluribus de-
cisionibus in hac causa factis constet de contra-
rio, & calculo nunc exhibitio standum non sit,
quia fuit factus à Perito absque Iudicis aucto-
ritate ab ipsamet parte electo.

SENOGALLIEN. BONORVM.

Veneris 14. Aprilis 1617.

ARGVMENTVM.

Manutentio concedenda est anteriori pos-
sessori contra factum Iudicis appellatione pen-
dente vel post inhibitionē Rotalem nulliter,
& attentatē ad executionem procedentis.

F 2

SVMMMA.

S Y M M A R I V M.

- 1 *Possessio probatur ex Confessione Aduersarij petentis Inimissionem.*
- 2 *Probatio maior dari non potest Confessione Aduersarij.*
- 3 *Iudex nulliter procedens non priuat possessione saltem ciuili.*
- 4 *Appellatione pendente nihil est innouandum.*
- 5 *Aegidiana non intrat, quando sententia est expresse reuocatoria alterius.*
- 6 *Executio facta post inhibitionem Rotalem sine iusta sine iniusta est nulla.*
- 7 *Inhibitio Rotalis sine iusta sit sine iniusta semper est timenda.*
- 8 *Gesta post inhibitionem Rotalem sunt attentata, & statim reuocantur.*
- 9 *Commissio posterior censetur potius concessa in ampliationem, quam derogationem prioris, nisi expresse de contrario constet.*
- 10 *Rescripta Principis interpretari debent pro ut de iure.*
- 11 *Petitorium cumulatim non debet cum Possessorio mantentionis.*
- 12 *Clausula sine praiudicio executionis preferat quidem facultatem Iudicis, a quo ad effectum exequendi, sed non impedit, quo minus Iudex ad quem posset executionem reuocare, & mantentionem concedere.*

D E C I S I O C X X.

- R**esolutum fuit, Mariano dandum esse mandatum de manutenendo; nam de illius possessione constat eo ipso quod Antonius petijt se iungi in possessionem horarum, de quibus agitur, ac sententiam super dicta immisione cum condemnatione etiam Martiani ad restituendum ei dicta bona obtinuit. Ex hoc enim resultat multiplex eiusdem Antonij confessio possessionis dicti Martiani, qua nulla maior probatio vult. *l. General. C. de non num. pec. & in terminis mantentionis. Rot. decif. 807. par. 1. diuers. & in Rom. domus 3. May 1613. coram Illustrissimo Card. Ludouiso, & sepe alias.*

- Non obstat, quod dicitur Antonium fuisse, immisum Iudicis auctoritate; quia cum Iudex nulliter ad dictam immisionem processerit, non priuauit Martianum sua possessione saltem ciuili iuxta Doct. Arg. in *l. clam possidere §. qui ad nuditas sub num. 2. ff. de acquir. poss. Abb. in c. conquirente num. 8. de test. spoliat. & fuit sapissime dictum.*

- Quod autem Iudex nulliter processerit apparet, quia non solum processit ad executionem appellatione pendente contra vulgarem regulam, quod pendente appellatione nihil est innouandum *secus ut. ut lit. pend. sed etiam post inhibitionem.*

- Non obstat, quod à dicta sententia utilitata in mero possessorio vigore constitutionis Aegidiana non dabatur appellatio, tum quia Aegidiana locus non erat ex quo dicta sententia reuocaret expresse aliam sententiam ad fauorem Martiani latam, quo casu dicitur continere

mixturam, & non intrat dicta constitutio, vt fuit dictum coram Caputoq. & Rubio in *decisionibus. relatis, per Auoter. de Salu. inter. decif. 149. & 180.*

- Tum etiam quia stante inhibitione Rotali executio in possessorio post dictam inhibitionem facta, emanet nulla iux. *trad. per Lancell. de attent. appell. prind. par. 2. cap. 12. limit. 1. nu. 103. & seqq. & de attent. post inhib. p. 2. c. 30. amplius. p. num. 19. & 20.* Multi enim possunt dari casus, in quibus etiam in possessorio admittitur appellatio ad effectum suspensionis, nec debet inferior Iudex inhibitus de validitate, & iustitia inhibitionis cognoscere, cum alias ipsis ansa praeberetur eludendi inhibitiones Rotales, ideoque sine illa iusta sit sine iniusta semper est timenda. *Rot. decif. 26. de appell. in antiq. Verall. decif. 91. par. 2. Put. decif. 395. l. 2. & post quos sentit se dicta inhibitione grauata, recurre debet ad Signaturam vel ad Rotam pro ipsius moderatione.*

- Et quatenus interim aliquid innouare audeat, statim omnia vti attentata reuocantur etiam non cognito, an inhibito emanata fuerit Canonica, *Acchil. decif. 7. de attent. in manuscriptis. Acchil. decif. 13. l. pri. cum alijs relatis in vna Roma. Salu. inter. 14. Decembris 1598. coram Illustrissimo Card. Lancellotto.*

- Non obstat, quod dicitur non adesse iurisdictionem sufficientem ad effectum concedendi manuentionem dicto Martiano, ex quo causa mihi commissa reperitur in petitorio sine praiudicio possessorij, & illius executionis quia placuit DD. responsio scilicet quod cū in prima commissione fuerit conuictum etiam possessorium, licet postea in secunda commissione exaduerso obtemperat committatur causa in petitorio; non tamen censetur, per hoc adempta cognitio etiam super possessorio, quia regula est, quod omnia in prima commissione inclusa censentur in sequentibus repetita, nisi expresse de contrario constet. *Rot. decif. 121. n. 1. p. 1. diuers. cum allegat. per Modern. super reg. 8. gloss. 6. num. 176. & seq. quod praesertim in casu isto dicendum videtur, quia rescripta inter-*

- pretari debent prout de iure Dec. cons. 33. nu. 4. In fin. Cresten. des. 1. de rescriptis. & de iure est vt ante omnia ille mantentetur, qui habet possessionem magis mantentionibilem; nec petitorij cum possessorio mantentionem vquam cumulat. Rot. decif. 90. num. 6. p. 1. diuers. Cef. de Grassi. decif. 7. num. 2. de sent. & re iudic.*
- Et clausula sine praiudicio possessionis, & illius executionis operatur quidem vt Iudex à quo non obstante commissione in Rotam posita ad executionem possessorij procedere non tamen impedit, quominus Iudex ad quem posita, si dicta executio nulliter, vel iniuste facta fuerit, illam reuocare, & concordare mantentionem parti, quae ante executionem erat in possessione, si illa se non habuit pro spoliata vt in terminis clausulae sine praiudicio executionis literarum Apostolicarum fuit resolutum, in vna Hispania, & Cariali permutationis 21. Martij 1596. coram bo. me. Gypso, & in vna Verdonis Vicaria 1. Iany 1616. coram R. P. D. meo Buratto, & sepe in alijs, in dictis decisionibus relatis, & coram Greg. decif. 31. num. 11. ibid. Addens num. 15.

ROMANA DOTIS.

Luna 17. Aprilis 1617.

ARGVMENTVM.

Mandatum executiuum contra Tertium in Instru-
mento non nominatum relaxari non potest, & si ex causa in eo expressa corruit, ex alia
sublitteri non potest. Confessio dotis recepta
facta constante matrimonio, an & quando ter-
tio præiudicet, & animo donandi, seu potius
sub spe futuræ remunerationis facta præsumatur.

SYMMARIVM.

- 1 *Restitutio in integrum non datur absque latione.*
- 2 *Mandatum executiuum contra Tertium in Instru-
mento non nominatum relaxari non potest.*
- 3 *Instrumenta dotalia vigore statuti executioni deman-
dantur etiam contra Tertios possessores.*
- 4 *Mandatum si non sublitteretur ex causa in eo expref-
sa, ex alia sublitteri non potest.*
- 5 *Confessio dotis recepta facta constante matrimonio
non præiudicat Tertio.*
- 6 *Limita quando lapsus est tempus ad opponendam
exceptionem non numerata dotis.*
- 7 *Declara limitationem procedere, quando confessio
facta est sub spe futura numerationis, secus si animo
donandi.*
- 8 *Confessio dotis recepta an præsumatur facta sub spe
futura numerationis, vel potius animo donandi
questio est inter Doctores.*
- 9 *Præsumitur facta animo donandi, quando fuit re-
nunciatum exceptioni non numerata pecunie.*
- 10 *Præiudicat Tertio, quando præcessit promissio, vel
alia concurrunt coniectura.*

DECISIO CXXI.

Introducto in foro Capitoli ex parte Lau-
re pro recuperatione fuz dotis execu-
tuo iudicio contra Margantam tanquam
posseditricem domus pro dicta dote vt præ-
tendebatur hypothecæ obtinuit Laura aduer-
sus dictam Margaritam decerni, & relaxari
mandatum cum expressa declaratione, quod
Dominus in vim obligationis Cameralis ita
mandauit, verum quia dictum decretum, &
mandatū fuit postea cū omnibus inde securis
per sententiam Capitanei appellationis reuo-
carum, & dictam sententiam ob non interpo-
sitam appellationem in iudicium transiit,
ideo dubitari coram me conigit, an Laure
competat aduersus dictam sententiam, & rem
iudicatam in integrum restitutio & Domini
negatiue responderunt, quia non constat de
1 latione, sine qua non datur restitutio *i. si ex
causa in princip. ff. de minor lunc. in c. cum ex liti-
ris num. 7. de restit. in integ. c. 1. & ibi Abb. num. 2.
eodem tit. Salic. in l. 1. num. 6. & 9. C. si aduersus
rem iudicatam Bero. conf. 121. num. 12. lib. 3.*
Recte enim per dictam sententiam fuit dic-
tum mandatum reuocatum; cum illud mi-
nimè poruerit contra Tertium, & instrumen-
tum non gominatur, qualis erat dicta Mar-

garita relaxari *Sal. in l. 1. num. 6. vers. secus si
igitur C. comm. de leg. Bero conf. 47. num. 6. lib. 1.
& in terminis obligationis Cameralis fuit dic-
tum in vna Romana Computorū 13. Martii 1598
coram illustrissimo Cardinali Millino relata per Mo-
dern. de obligat. Camerali decif. 47.*

Nec obstat, quod vigore Statuti *Verbis c. 85. l. 1*
instrumenta dotalia possunt etiam cõtra; Ter-
3 tios possessores executioni demandari, quia
ex lectura ipsius decreti apparet, illud fuisse in
vim obligationis Cameralis, non autem vigo-
4 re Statuti *Verbis* relaxatum, ac propter ea sub-
litteri non potest, vt simili obiectioni alias
respondit Rota in vna Romana relaxationis à mole-
stis in Ian. 1601. coram illustrissimo Card. Lancel-
otto relata per dictum Modern. d. tratt. de oblig. Ca-
merali dec. 24.

Præterea Domini dicebant, quod dictum
decretum fuit etiam iniustum, quia non satis
sufficienter probatum erat prædictum credi-
tum Laure, nam sola confessio Mariti dotis
receptæ constante matrimonio facta in Tertij
5 præiudicium veram numerationem non probat
Glos. in l. assiduis C. qui pot. in pig. Gab. Alex.
conf. 142. num. 1. & seq. l. 5. Nat. conf. 147. n. 3.
& seq. l. 1. Ceph. conf. 191. num. 12. Menoch. conf.
31. num. 15. & seqq. Surd. conf. 439. num. 1. & 2.
lib. 4.

Neque obstat quod statuit dictæ confessioni
etiam in præiudicium, quando vt in proposito
6 lapsa sunt tempora opponendi exceptionem.
non numeratæ dotis *Bar. & alij in d. Assiduis nu-
mer. 11. C. qui pot. in pig. Gab. Gorad. conf. 42. sub nu-
mer. 13. Spec. conf. 82. num. 1. l. 5. Rot. Dec. 102. n. 16.
par. 2. diu. quia hoc procedit, quando confessio
7 facta est sub spe futura numerationis, secus
vero si animo donandi, vel simulandi, tunc enim
lapsus temporis præsumptionem
simulationis, vel donationis non purgat *Soc.
in leg. an. contractibus §. 1. in fin. C. de non numer. pec.
Alex. d. conf. 142. num. 3. & seq. leg. 5. Anchor. conf. 307.
sub num. 1.**

Et licet magna inter DD. quæstio sit, vtrū in
dubio præsumatur talis confessio sub spe futu-
8 re numerationis, vel animo donandi facta, in
casu tamen isto cessare videtur omnis difficul-
tas, quia dicta confessio facta est nedum con-
stante matrimonio, sed etiam cum expressa re-
nunciatio exceptioni non numeratæ pecu-
9 niæ, quo casu censetur animo simulandi, vel
donandi facta, non vero sub spe futuræ nume-
rationis, quia stante tali renunciatione non
potest de dicta non numeratione excipi, vt pul-
cre post alios per eum, citatos consuluit *Gabr.
conf. 163. per tot. & præsertim num. 40. & seq. l. 2.*

Non obstat, quod dicta confessio Tertio præ-
iudicat, quando vel præcessit promissio, vel a-
10 liz coniectura veræ numerationis concurrat
Gorad. conf. 42. nu. 13. vers. quare Instrumentum cum
alijs per Crauen. conf. 40. num. 4. quia coniectura
in proposito adductæ non videbatur sufficien-
tes ad excludend. præsumptionem fraudis, &
præsertim quia dicta confessio redditur eo ma-
gis suspecta, quod, vt in instrumento dict. con-
fessionis legitur Maritus fateretur tempore con-
summati matrimonij dotem recepisse; cum ta-
men ex deductis in facto constet, matrimoniu
fuisse.

fuisse multo post dictam confessionem contractum.

Nec aliquid facit instrumentum promissionis dotis, quia illud quoque augeat potius suspicionem simulationis dictæ confessionis, cum non sit confessioni conformis, quia promissio est de scut. 150 confessio vero de scut. 250. ad leg. 1. §. dolum malum ff. de dolo malo cum similit. &c.

ANCONITANA DOTIS.

Vener. 21. Aprilis 1617.

DECISIO CXXII.

Impress. post Jacob. de oblig. Cameral. decis. 235.

ROMANA DE CINQUE.

Vener. 21. Aprilis 1617.

ARGVMENTVM.

Nonnulla adducuntur addenda alijs decisionibus, ut facti vera notitia in hac causa habeatur, & confessiones in ea factæ intelligantur.

S Y M M A R I O.

Non indiget.

DECISIO CXXIII.

Contendentibus extensa decisione in hac causa, filijs q. Iacobi, confessionem Bernardi continere etiam ultra expressum in dicta decisione aliquid plus quam Iacobi, & Iudicis interrogatoria consului DD. an aliquid dictæ decisioni esset addendum, & post trinam propositionem venerunt tandem in sententiam posse aliquid dictæ decisioni addi ex infra dicendis apparere.

Nam missis alijs diuersitatibus præteritis ab Informantibus pro dictis filiis, quæ vel in facto non subsistunt, vel ad infradicenda capita reducuntur, consideratione dignum videbatur prima quod dicebant, confessionem Bernardi in eo discrepare à confessione Iacobi, quod Bernardus fateatur se audiuisse mortem Patris à Laurentia, Beatrice, & Olimpio ut in eius confessione *num. 6.* cum tamen Iacobus dicat illam audiuisse à Lucretia, & Beatrice absq. eo quod Olimpio nominaret, ut in eius confessione *num. 41. & 43.*

Nam licet pro parte Bernardi diceretur, quod Iacobus in eadem sua confessione sub *num. 33.* nominat Olimpiam in illis verbis *se non quello che s'è fatto, s'è fatto per mezzo di Olimpio che Olimpio, l'hà detto à me, & alli miei fratelli*, & sic Iacobi confessio in effectu idem continet, quod confessio Bernardi, quia in ea mentio fit de auditu ab Olimpio, & possibile est, quod eodē

tempore adfuerit Lucretia, & Beatrix cū dicta confessio hoc non excludat, videbatur tamen quod quia modo agitur desirmando nudo facto non attento aliquo effectu, dici potest, confessionem Bernardi differre quoad expressionem dicti Olimpii à confessione Iacobi.

Secundo Animadverterunt etiam Domini saltem aliquam dineritatem ex eo colligi posse, quod Iacobus sub *num. 41.* refert se audiuisse Patrem fuisse occisum ab Olimpio, & ab vno Asinatio, seu Pecudario, & quod in carcere audiuit nomen Martij, & coniecit esse illum, quem sibi nominarunt Asinatio, seu Pecudario, Bernardus vero sub *num. 7. & 8.* dicit audiuisse ante carcerationem fuisse occisum ab Olimpio, & à Martio. Nam quamvis re vera negari non possit, fuisse Bernardo sapientius à Iudice suggestum nomen Martij, & præsertim dum pridie ante ipsius confessionem, Iudex ipsi mandauit legi confessionem d. Martij ut constet ex illis verbis, tunc D. mandauit sibi legi depositionem dicti Martij Cathalani, qua lecta per ipsum constitutum, & vtraversit bene audita respondit *Io hò inteso quest' essime, che P. S. m'ha fatto leggere ch'è l'essime di Martio Cathalano, &c.* & dum process. fol. 376. idem Iudex interrogauit Bernardum per hæc verba an aliquo modo dici audierit dictum Martium interuenisse vna cum Olimpio ad occidendum Franciscum eius Patrem, &c. & sæpe alibi, tamen remanet adhuc diuersitas confessionis Bernardi à confessione Iacobi in eo quod Iacobus dicit audiuisse nomen Martij, dum existet in carceribus, Bernardus vero refert dict. nomen audiuisset ante ipsius carcerationem.

Nec placuit DD. admittere responsonem, pro parte Bernardi datam, quod scilicet cum Bernardus fuerit ante ipsius confessionem toties suggestum nomen Martij, & in specie quod ipse vna cum Olimpio occidit Franciscum eius Patrem, potuit ipse facile concycere, quod socius ille Olimpii, quem ante carcerationem sibi nominarunt Asinatio, vocabatur Martius ita, ut postea in referendis verbis de morte Patris ante carcerationem auditis expresserit in carcere verum nomen socii dicti Olimpii, ommissa illa descriptione Asinatio, & Pecudarii cum sæpe accidat, quod qui nunc narrat factū multo ante paratū, referat nomina, & circumstantias facti postea cognitæ, quas antea non nouerat, perinde ac si illorum ab initio notitiam habuisset.

Nam quamvis ista etiam responsio corroboraretur ex verbis ab eodem Bernardo in ratificatione suæ confessionis probatis, dum interrogatus, an dictus Olimpius dixerit ipsi, quod interuenit etiam Martius ad dictum homicidium respondit, *non mi disse Olimpio altrimenti che ci fosse interuenuto Martio Cathalano essime con lui à detto homicidio mi vn Samarano, à Pecoraro come hò detto*, quia dicta verba satis declarant, quod verba dictæ confessionis non referenda sunt ad tempus, quo audiuit Olimpius narrare mortem Patris, sed ad tempus, quo ipsi fuit dictum nomen Martij suggestum.

Tamen fuit dictum, quod hæc omnia Bernardus potest deducere, quando dubium disputat.

spnabitur, an ista diuersitas ei obstat iudicando confesio ipsius dici non possit suggestiua; interim vero cum, vt dictum est agatur de nudo facto negari non potest, quin addit inter confessionem Iacobi, & suam dicta discrepantia.

Quod dicebatur, adesse etiam alias diuersitates inter dictas confessiones (talem in dicto, licet in substantia conueniant, non vltim fuit attendendum, quia si cortex tantum, & ionus verborum non autem substantia considerari deberet, esset procul dubio tota confesio Bernardi diuersa a confessione Iacobi iudicanda, &c.

14 Solemnitates non requiruntur in donatione ex causa mortuorum, vel facta a muliere mulieri.

DECISIO CXXV.

PRÆTENDEBATVR ex duplici capite, donationem Mariæ factam fuisse nullam, ex defectu scilicet consensus Damianæ Donatricis, & solemnitatum Statuti Vrbis. Defectus autem consensus ex eo deducebatur, quod ex prohemio potissimum Instrumenti colligitur, intentionem Damianæ Donatricis fuisse donationem causa mortis facere, & nihilominus Instrumentum continet donationem inter viuos, vt ex lectura ipsius Instrumenti apparet, vnde necesse est dicere, donationi, de qua in dicto Instrumento consensum dictæ Damianæ non accessisse, & consequenter donationem corrumpere. *l. si per errorem ubi glossa verborum ff. de iurisd. omnium Ind. Ber. conf. 175. n. 56. & seq. l. 2. Crauet. conf. 144. n. 16. & conf. 129. n. 6.*

Verum his non obstantibus, censuerunt Domini, dictam Donationem fuisse validam, atque ideo primam sententiam ad fauorem Mariæ extra Rotam latam esse confirmandam; secundam verò, quæ dictam priorem reuocat, militandam.

Nam quamvis prædictum Instrumentum, donatione inter viuos contineat, non tamen ex eo quod in ipsius prohemio mortis mentio facta fuit, argui potest, Donatricem noluisse inter viuos, & irrevocabiler donare, non solum quia voluntas contrahentium magis ex substantia contractus, quam ex verbalis ipsius denominatione colligitur, cum verba quidem menti, non autem e contra mens verbis inferuire debeat. *Rip. in l. si rem nam. n. 19. C. de reuoc. donat. Arg. in l. illud §. tractari ff. de iur. Codicill. ubi quod si in scriptura legitur institui heredes dicitur testamentum, licet ibi dicatur talis volens facere codicillos, & sequitur Alex. conf. 147 circa fin. vol. 1. Sord. conf. 450. num. 34. Card. Ser. aph. decis. 1362. n. 5. & 1379. n. 4. verum etiam quia censi debet, quod dicta mortis mentio facta fuerit vel ad ostendendam causam donationis, vel ad demonstrandum tempus, in quo donatio effectum sortiri debebat iuxta text. expressum In l. ubi ita donatur ff. de donat. causa mortis Bal. in l. 2. n. 6. C. de in. dot. & in puncto donationis in cuius in prohemio mortis mentio facta fuit Nat. conf. 104. num. 12. & seq. Rol. conf. 61. n. 50. l. 2. Franch. decis. 213. n. 3.*

Quæ omnia eo magis in casu isto procedunt, quia quod re vera Damiana inter viuos donare voluerit, licet verbi dixerit donatione causa mortis facere, clare deprehenditur tum ex eo quod donauit ex causa meritum, quo casu censetur facta donatio inter viuos. *l. si pater §. 1. ff. de donat. Rip. in l. si rem nam. n. 29. & ibid. Tiraq. in v. donatione largitus num. 53. C. de reuoc. donat. Rol. d. conf. 61. n. 41. tum etiam quia expressè declarauit donare pura, mera, valida, simpliciter, & irrevocabili donatione, quæ causa mortis dicitur, nam ex hoc apparet, quod errat ite ita denominationem contractus, non autem circa eius substantiam; quia reuera putè, & irrevocabiler donare intellexit.*

ROMANA FIDEICOMMISSI DE STEPHANELIS.

Luna 24. Aprilis 1617.

DECISIO CXXIV.

Impressa in Rotam. decis. 462. part. 4.

ROMANA DONATIONIS

Mercurij 10. Maij. 1617.

ARGVMENTVM

Donatio non ex eo quod in prohemio faciat mentionem mortis, talis censenda est si substantia contractus repugnet, seu ex alijs constet esse inter viuos. Causæ Cognitio à Statuto Vrbis requisita facta semper præsumitur à Iudice interponente decretum, & si de ea non appareat ex actis.

SYMMARIVM.

- 1 Prohemium declarat intentionem contrahentium.
- 2 Donatio corrumpit ex defectu consensus.
- 3 Donatio non ex quo in prohemio faciat mentionem mortis talis censenda est.
- 4 Donatio an inter viuos vel mortis causa fuerit spectanda, est substantia contractus potius quam verbalis denominatio.
- 5 Donatio quando ex alijs constat esse inter viuos, mentio mortis censetur facta ad alios effectus.
- 6 Donatio censetur inter viuos, quando processu ex causa meritum.
- 7 Item quando facta fuit irrevocabiler.
- 8 Donatio qua non valet in vim donationis inter viuos subsistit potest in vim donationis causa mortis.
- 9 Curator censetur datus iuxta requisitionem contrahentis.
- 10 Causa cognitio à Statuto Vrbis requisita habita censetur à Iudice interponente decretum.
- 11 Idque præsumitur non obstante breuitate temporis.
- 12 Eadem non est necesse quod appareat ex actis.
- 13 Et sufficit Iudicem potuisse se extrajudicialiter ab interuentibus informare.

Præterea vnus etiam ex DD. dicebat, quod dato quod dicta donatio in vim donationis inter vivos non valeret, valet tamen in vim donationis causa mortis, vtile enim per inutile non vitatur *Surd.conf. 450. n. 36.* ac propterea, cum dicta donatio fuerit morte Damianæ confirmata, bene fuerunt per sententiam vigore Donationis bona Mariæ assignata.

Non obstat, quod non interuenerunt in dicta donatione solemnitates à Statuto c. 151. l. 1. requisitæ, quia contrarium ex ipsius lectura apparet.

Nec subsistit, quod Curator Damianæ datus, fuerit datus ad effectum authorizandi donationem causa mortis tantum, quia censetur datus iuxta requisitionem, & voluntatem Damianæ; quæ ita ad effectum authorizandi donationem, quâ ipsa fecit, cum præsertim idcemeret iudex qui Curatorem deputauit, donationi interuenerit, ac decretum, & authoritatem suam interpolauerit.

Non obstat, quod dicitur, decretis fuisse interpolatum absque cognitione causæ, quia præsumitur pro decreto, & quod causa fuerit iustificata, ac omnia solemniter gesta l. *ab ea parte in fin. si de probat. l. si pateris C. de prædys minorum Imol.conf. 98. n. 8. & seq. & cons. 99. n. 6. Surd.decif. 156. n. 9. Card. Seraph. decis. 737. n. 6.*

Et argumentum, quod ex breuitate temporis ad probandum contrarium deducitur, non concludit, stante consuetudine interpolandi decreta in continenti. *Acebil. decis. 199. alias 3. de præsumpt. Rot. diuers. decis. 155. n. 2. p. 1. & 12. decis. 957. p. 3. l. 3.* & quia necesse non est quod de huiusmodi causæ cognitione ex actis appareat; ac propterea sufficit, quod iudex ante decreti interpolationem à propinquis, Curatore, vel alijs de veritate causæ, & alijs ipsi narratis extrajudicialiter informare potuerit ad effectum, vt decretum postea interpolatum sublineatur *Imol. d. conf. 48. num. 12. Gabr. de sententijs conclus. 5. n. 34. in fin. Rot. decis. 458. n. 2. p. 1. diuers. cum alijs relatis in vna Amerina Domus 26. Nouembris 1616. coram R. P. D. meo Pamphilio.*

Et cessare videtur difficultas, quia dicta donatio fuit facta ex causa meritorum, & à muliere in mulierem, quo casu subsisteret etiam absque solemnitatibus *Rota diuers. decis. 558. par. 1.*

ROMANA FIDEICOMISSI DE BISCAGLIS

Vener. 12. Maij 1617.

ARGVMENTVM

Egidiana non intrat stante nullitate, vel notione iniustitia sententia. Transactionis vigore possessionem dimittens, ad illam amplius reintegrari non potest, etiam si transactio esset nulla, vel rescindenda.

S Y M M A R I V M.

1. *Egidiana constitutio ligat etiam in Curia.*
2. *Egidiana non habet locum, quando sententia est nulla, vel notorie iniusta.*
3. *Transactio operatur, vt dimittens possessionem ad eam restitui non possit, & si sit nulla, vel rescindenda.*
4. *Confessio in Commissione plenè probat contra consuetudinem.*
5. *Reintegratio competit iniuste spoliato.*
6. *Iuramentum à quo fuit petita, & obtenta absolutio, non tollit exercitium actionis.*

DECISIO CXXVI.

DICTUM fuit, locum esse Egidianæ, quia sententia lata est in mero possessionio, fuit enim per eam restituta Sibilla ad possessionem Domus, in qua antea reperiebatur; & eerrum, est, quod dicta Constitutio ligat etiam in Curia eo quod fuit à Sede Apostolica confirmata. *Rot. decis. 120. num. 2. par. 1. diuers.*

Non obstat, quod dicta Constitutio non intrat, quando sententia est nulla, vel notorie iniusta *Gabr. conf. 36. in princ. leg. 2.* quia neutrum verificatur in facto. Nam quod dicitur, quod Sibilla recedit à possessione Domus mediante transactione, ac propterea non potest ad eam restitui etiam quod transactio esset vel nulla, vel rescindenda *Surd.conf. 49. numer. 4. & 5. non applicatur, quia Magdalena noluit vigore dictæ transactionis possidere, sed statim vt constat ex propria eius confessione in commissione, quæ datur Sam. n. 5. & plenè contra eam probat vulg. leg. cum prin. C. de lib. caus. mutauit sibi causam possessionis possidendo ex iuribus Andree de Biscagliis, qui sententiam contra eam, & Sibillam obtinuerat, Vnde eum, per decisiones, & sententiam Rotalem cognitum fuerit, nullum ius dicto Andree competere, merito fuit data reintegratio Sibillæ à dicta Magdalena prætextu iunum Andree tota Domo spoliati.*

Non obstat, quod Hercules primo loco institutus Pegrelinæ super vixisse dicitur, qui fuit per binas decisiones coram R. P. D. meo Pirouano resolutum id non iustificari in facto, sed probari etiam pro parte Sibillæ contrarium, quod scilicet dicta Pegrelinæ post Hercules de anno 1599. decessit.

Nec obstat depositio Testis vltimo loco examinati, quia præterquam quod plures defectus patitur, nec sufficienter concludit circa mortem dicti Hercules, visa fuit in omnem euentum probatio contraria depositioni huius Testis, & alijs pro Magdalena adductis præualere.

Non obstat, iuramentum à Sibilla in transactione præstitum, quia ab eo fuit absoluta, vt constat ex fide, quæ datur.

Alijs etiam fuit per decisiones Rpd. mei Pirouani satisfactum, quæ DD. placuerunt.

ASCULANA LEGATI.

Fuerit 12. May 1617.

ARGVMENTVM.

Statutum Civitatis Asculi dans facultatem filie familias disponendi de sua dote, ac si esset Mater familias, substat, & habet locum, etiam si fuerit in instrumento dotali conventum, quod filia sine filijs decedente dos restitueretur cui de iure, quia promissio intelligitur quatenus aliter de dote non disponat.

SYMMA RIVM.

- 1 *Villa constituta in potestate Patris de dote testari non valet.*
- 2 *Ne per consequens nec etiam legere.*
- 3 *Statutum Civitatis Asculi facultatem concedit filia familias disponendi de sua dote.*
- 4 *Statutum potest faciliorem Testamentum concedere filio familias, qui de iure est intestabilis.*
- 5 *Dos à Patre profecta Patri est restituenda.*
- 6 *Promissio restituendi dotem, cui de iure facta à filia per Statutum habilitata ad testandum, intelligitur quatenus illa aliter non disponeret.*
- 7 *Contrahentes ad id magis cum Statuto se conformare, quam ab eo recedere voluisse presumuntur.*
- 8 *Capitula matrimonialia attendenda sunt magis, quam Instrumentum.*
- 9 *Statutum Civitatis Asculi, ad hoc ut filia familias testari possit, requirit, ut illi detur licentia in Instrumento dotali.*
- 10 *Declarata dictum Statutum hanc licentiam requirere quo ad alia bona, non autem quoad dotem, ut num. 12.*
- 11 *Et talis licentia data censetur, quando in Instrumento convenita fuit restitutio iuxta formam Statuti.*
- 12 *Filia, cui dos fuit constituta cum pacto nil amplius petendi in bonis paternis, potest de ea ad sui libitum etiam vivente Patre disporre.*
- 13 *Statutum Civitatis Asculi est in forma probanti, & à Sede Apostolica approbatum.*

DECISIO CXXVII.

- D**ICTVM fuit, legatum deberi non quidem ex iuris communis dispositione, quia de iure communi non potest filia in potestate filias familias ff. de Testam. Bal. in l. 1. num. 22. C. de heredit. ali. Alex. in l. scilicet num. 3. C. qui testam. fac. poss. & conf. 17. in princ. l. 2. Honded. conf. 32. numer. 79. & seqq. l. 1. ac per consequens, nec etiam legare, cui enim facultas legandi interdicatur, confertur etiam potestas fideicommittendi, legandi, ac codicillandi ablati l. 2. ff. de leg. 1. Iaf. in dict. l. scilicet num. 8. C. qui testam. fac. poss. Rol. conf. 68. num. 9. l. 4. Thesaur. decif. 150. num. 12.

- Sed vigore Statuti Civitatis Asculi, quo datur facultas etiam filie familias de sua dote disponere non secus, ac si esset Mater familias, nam certum est, quod qui ratione Patrie potestatis est ad testandum inhabilis, potest per Statu-

tutum sui iuris effici, & ad testandum habilitari Bar. in l. si queramus num. 5. ff. de testam. Rol. d. conf. 68. num. 12. vol. 4. Cras. in § testam. quest. 23. in fin. Eber. decif. 197. post secundum numerum, & in terminis filie familias, cui per statutum permissum erat de sua dote testari Arch. conf. 213. numer. 1. Bolognet. in addit. ad Annam conf. 36. Necum conf. 95. num. 13.

- Non obstat, quod dicitur dicto Statuto in præfenti locum esse non posse, quia partes in Instrumento traditionis dotis expressè convenuerunt, quod decedente filia sine liberis dos restitueretur, cui vel quibus de iure; cum enim vigore dictæ conventionis restitutio faciendâ esset Patri, à quo dos fuit data l. dos à Patre C. sol. matrim. non potuit de ea filia in alienius favorem disponere.
- Quia, ut dicebant Domini, dicta promissio restituendi dotem, cui de iure intelligi debet rebus sic stantibus; quatenus scilicet filia iuxta facultatem, quam à Statuto habebat aliter de dicta dote non disponeret Cognol. in l. fin. numer. 102. in fi. vers. acc obstat C. de pall. Sard. conf. 113. nam. 32. & fuit dictum in una Asculana dotis 18. Aprilis anni præteriti coram Reuerendissimo D. meo Decano non quod per eam contrahentes adimplere voluerint filie dictam facultatem disponendi de dote, cum præfatum dicti contrahentes, dum præsumantur magis etiam Statuto se conformare, quam ab eo recedere voluisse in textu not. per DD. in l. heredes mei § cum ita ff. ad Trebell. Honded. conf. 57. nam. 71. lib. 1. Modern. de fideicom. art. 25. numer. 53. sed etiam in Capitulis matrimonialibus convenierint, quod restitutio esset faciendâ iuxta Statuta, & reformationes, quæ tunc erunt, quæ Capitula magis, quam Instrumentum superdictis capitulis confectum attendi debet ex eum. per Sard. decif. 71. per tot.
- Non obstat, quod Statutum dicitur requirere ad hoc, ut filia familias de sua dote testari possit, quod illi detur licentia de ea disponendi in Instrumento dotali, quia præter quam quod dici possit, quod in casu proposito eo ipso censetur data facultas filie de dote disponendi, quod patet, ut dictum est conveniunt, ut de iuxta formam Statutorum restitueretur, eoque magis, quia pactum etiam adiectum fuit, quod dicta filia statet racia, & contenta, & nihil amplius petere possit in bonis paternis, & Maternis, quo casu dicitur dos pleno iure filie acquisita, ita quod de ea ad sui libitum etiam vivente Patre disporre possit Cras. conf. 173. nam. 4. vol. 1. Cras. conf. 84. num. 3. & conf. 545. num. 1. cessat etiam difficultas, quia dictum Statutum requirit dictam licentiam, quoad alia bona tantum; non autem quoad dotem, de qua facultatem filie tribui libere disponendi, ut fuit in puncto huius Statuti firmatum in dicta Asculana dotis coram Reuerendissimo D. meo Decano.
- Non obstat, quod dicitur dictum Statutum non esse in forma probanti, nec à Sede Apostolica confirmatum; quia omnia cessant ex facto & fuit etiam dictum Statutum alias à Rota approbatum ut in dicta Asculana dotis coram Reuerendissimo D. meo Decano.

ROMANA PECUNIARIA 6

Mercurij 13. Maij 1617.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Argidia non habet locum in iudicijs merè possessorijs.
- 2 Saluianum interdicitum habet locum concurrentibus requisitis.
- 3 Argidia re non sit licens iniustitia sententia debet esse clara, & ex eisdem actis.
- 4 Executio quando est cepta difficilis retardatur.
- 5 Saluianum non competit contra Creditorem anteriorem possidentem.
- 6 Solutum propriam debitum non potest reportare escissionem.
- 7 Accollatio habet vim solutionis, & per eam omnis actio, & obligatio tollitur.
- 8 Obligatus ad factum liberatur illud praestando.
- 9 Accollatio nouationem inducit.
- 10 Creditor, qui bona debitoris administrat, sibi satisfecisse praesumitur.
- 11 Exceptiones requirentes altiore indaginem non admittuntur in Iudicio Saluiani.

DECISIO CXXVIII.

DICTVM fuit, locum esse Constitutioni Argidianæ, quia sententia de qua agitur lata est in saluiano, & sic in iudicio merè possessorio; nec de Injustitia redargui potest, concurrunt enim dicta ad obtinen in Saluiano requisita, de quibus per Ant. in Suetiam Seruiana n. 9. *Instit. de off. Bell. conf. 14. n. 13. l. 1. Handed. conf. 17. n. 6. & seq. vol. 2. Car. Seraph. decif. 1415. cum alijs dicit in Bolognien censu Fener. 10. Iunij 1611. coram Illustri. Lancellotto in Rom. Saluiani 3. Iulij 1613. coram Reuerendiss. D. meo Damasceno, & in alia Rom. Saluiani 15. Nouembris 1614. coram R. P. D. meo Pamphilio.*

Vltra quod ad effectum, de quo agitur, necesse esset, quod Injustitia ex quibusdam actis resullaret, & sententia lata esset contra clamoribus partis *Coru. conf. 10. col. 2. vers. & si forte l. 4. Gabr. conf. 36. l. 2. Pat. decif. 4. de Argidia. na.*

Idque eo magis, quia ante appellationem interpositam fuit cepta executio, quo casu difficilis retardari solet *Paris. conf. 108. n. 21. vol. 1. Lancell. de attent. p. 26. l. 1. n. 33. & c. 12. limit. 25. n. 1. & 33.*

Non obstat, quod D. Federicus est Creditor anterior Io: Baptiste, & contra Creditorem anteriorem possidentem non datur immissio, quia dictum creditum non probatur.

Quo enim ad debitum scur. 900. vt praetenditur à D. Federico anterioribus Creditoribus Io: Baptiste solutum, praeter quam quod non fuit ab ipso Io: Baptista contractum, sed ab ipsis maioribus, atque ideo cum Federicus illud extinxerit, dum in possessione bonorum primo geniturae, quae erant pro dicto de-

bito obligata existeret, censetur proprium debitum soluisse, nec potuit validam cessionem aduersus Ioannem Baptistam reportare *l. nulla C. de solut. Rom. conf. 462. num. 2. vers. in propositio cum alijs allegat.*

Cessat etiam difficultas ex eo, quod octo inter dictos Federicum, & Ioannem Baptistam lite super rescissione donationis, fuit inter ipsos conuentum, quod Ioannes Baptista pro debitis à Federico solutis totidem debita D. Federici accollaret, unde cum dicta accollatio effectum sortita fuerit, censetur per eam hinc inde sublati omnis actio, & obligatio *Instit. quibus modis tollitur obligatio in princip. l. inter causas 5. l. 8. mandati, & in terminis accollationis Nat. conf. 490. nu. 21. Ruin. conf. 151. nu. 5. & seq. l. 3. Sord. decif. 187. n. 3. & decif. 246. n. 21.*

Non obstat, quod Ioannes Baptista non soluit debita, quae accollauit, quia quoad Federicum non erat obligatus, nisi ad factum scilicet ad accollendū debita, ac propterea praestando factum, fuit liberatus *Instit. dicit. quibus mod. toll. oblig. Ruin. conf. 157. vbi quod de hoc dabitandum non est.*

Pari quoque ratione tollitur quod dicitur de obligatione facta per Ioannem Baptistam, extinguendi censum Sc. 3. mill. & inueniendi Sc. 2. m. quia per dictam accollationem fuerunt omnes hinc inde obligationes adaequatae, & etiam nouatae ad l. fin. C. de nouat. vltra quod nec de obligatione inueniendi dicta Sc. 2. mill. sufficiens constat, vt probatur quod census Sc. 3. mill. fuerit à Federico extinguis; Et tandem praedictis omnibus accedit, quod Federicus durante donatione ex fructibus bonorum donatorum vltra Sc. 25. mill. percipit, ex quibus praeterea sumitur sibi met ipsi satisfecisse *l. debitor meus iura. gloss. in verbo restituatur ff. de neg. gest. Aym. conf. 129. n. 8. Rom. conf. 187. n. 5. Menoch. de praesumpt. l. 3. praesumpt. 135. n. 12. Afflic. decif. 13. n. 13. Ita quod in omnem euentum saltem negari non possit, quin dictum praetensum creditum sit turbidū, ac propterea immisionem ex saluiano retardare non valeat, cum in hoc iudicio exceptiones altiore indaginem requirentes non admittantur *Rip. in rub. de pig. nu. 19. Menoch. de adp. rem. 3. n. 180. Rot. diu. decif. 34. num. 23. p. 2. & in terminis Creditoris fuit dictum In Rom. legatum de Columna coram Reuerendiss. D. meo Damasceno 27. Iunij 1614.**

ROMANA DE TORNIELIS

Luna 27. Febr. & Merc. 17. Maij 1617.

DECISIO CXXIX.

Impress. apud Possium de Mantuen. decif. 136.

ROMANA SPOLII.

Lana 22. Maij 1616.

ARGVMENTVM.

Possessio continuatur in hæredem, & ex quibus probetur. Reintegratio competit citiani hæredi, cui denegetur. Citatio an requiratur stante pacto capiendi propria autoritate in casu caducitatis, & caducitas quomodo probanda, & quomodo excusetur.

SYMMARIVM.

- 1 Possessio bonorum defuncti ex Statuto Vrbs continuatur etiam in filias.
- 2 Appellatione suorum hæredum veniant etiam filia.
- 3 Possessio probatur ex locationibus.
- 4 Reintegratio competit etiam hæredibus ex persona defuncti.
- 5 Possessio Adversarij probatur ex substantiatione litis.
- 6 Reintegratio non competit spoliato autoritate Iudicis.
- 7 Limita quando Iudex nulliter, & non servato iuris ordine processit.
- 8 Processus factus contra minores, non citata persona legitima, est nullus.
- 9 Citatio an requiratur etiam stante pacto capiendi possessionem propria autoritate, & absque Iudicis decreto in casu caducitatis quæstio est inter D.D.
- 10 Eligens viam iudicalem, censetur renunciasse extra iudiciali.
- 11 Caducitas ad effectum exercendi pactum capiendi possessionem propria autoritate, plenè consistere debet.
- 12 Possessio nulliter capta an ex supervenientia novi tituli retineri possit.
- 13 Spoliatus ante omnia restitui debet, nec admittitur exceptio non iuris spoliati, & num. 30.
- 14 Infans à caducitate incurfa ob non solutionem Canonis excusatur ex capite verisimili ignorantia.
- 15 Aut saltem gaudet beneficio restitutionis in integrum ex eodem capite.
- 16 Et Dominus directus tali casu caducitatem præstans scientiam Infantis probare tenetur.
- 17 Caducitas non declarata in vita defuncti non potest contra hæredem declarari.
- 18 A caducitate excusatur qualibet causa, & error non solum facti, sed etiam iuris.
- 19 Rusticus facilius excusatur à caducitate incurfa propter ignorantiam iuris.

DECISIO CXXX.

Domini steterunt in decisio die 13. Februar. 1615. coram R.P.D. meo Dunozeto, primum enim extremum visum fuit probari, nec dum ex eo, quod possessio, quæ indubitanter erat penes Herculem, fuit vigore statuti Vrbs, etiam in filias continuata, cum & ipse sub appellatione suorum hæredum veniant §. *huius inquit*, de hæred. qual. diff. l. 1. §. *suos ff. de suis & legit. cum simit.* sed quia etiam de vera & reali Annæ, & Vincentiæ post mortem dicti Herculis possessione sufficienter testes deponunt, dum dicunt vidisse dictas Annam, & Vincentiam, possidere

domum, de qua agitur, illamque locare *Cas. de Grass. decif. 3. & 10. de caus. poss. & propriet.* & quia in omnem euentum dictis Annæ, & Vincentiæ competit ex persona Christophori, cuius ipse sunt hæredes, restitutio; *Specul. in tit. de petit. poss. & spol. §. 1. sub n. 1. & seq. vers. quid si maximò cum ibi adden. Pontan. de spolio l. 1. m. 130. Cresc. decif. 3. de rest. spol.*

Secundum extremum probatur ex instrumēto adeptæ possessionis per Ioannem, illa enim præsumitur continuata in D. Euandrum dicti Ioannis hæredem, & etiam ex litis substantiatione *Cas. de Grass. decif. 4. n. 2. de rest. spol. Caputaq. dec. 372. nu. 1. p. 2. cum alijs cum in causa Perusina spolj domus 1. Febr. 1608. coram bo. me. Penia.*

Non obstat, quod prætenditur, locum reintegrationi non esse ex eo, quod dictæ mulieres fuerunt Iudicis autoritate sua possessione priuatæ l. *instit. possidet ff. de acquir. poss.* quia regula ista, vt sæpè dictum fuit, fallit, quando Iudex nulliter, & non servato iuris ordine processit c. *conquerente de rest. spol. Fel. in c. dilectus il primo sub num. 1. vers. fallit 2. de rescript. Oldr. conf. 227. sub num. 1.*

Quod autem in casu isto Iudex nulliter processit patet, vt in alia decisione coram R.P.D. meo Dunozeto. dicebatur ex eo, maxime quod actum, fuit non citata legitima persona, & contra minores in defensas l. *cum, & minores cum ibi not. C. si adversus rem iudic. Surd. decif. 108. num. 16. Cresc. decif. 9. num. 3. de sent. & re iudic. Rot. divers. decif. 129. par. 1. num. 1.*

Nec subsistit, quod dicitur, non fuisse necessariam citationem eo, quod vigore pacti in instrumēto concessionis appositi potuisset dictus Ioannes possessionem adous etiam propria autoritate, & absque Iudicis decreto capere, quia præter quam quod magna est circa hanc conclusionem inter Doctores controuersia, & quatenus in casu caducitatis procederet, potest censeri dictum Ioannem eligendo viam iudicalem sibi quoad dictam facultatem capiendi possessionem extrajudicialiter præiudicasse, cessat etiam in casu isto ex alio capite: quia scilicet de præsentis caducitate, vt iura dicuntur, nullo modo constat cum tamen de ea ad effectum capiendi possessionem propria autoritate plenè consistere debeat *Aym. conf. 18. num. 7. Clar. in §. Emphiteusis quest. 11. Corbul. de caus. priuat. ob non solut. Canon. 9. 13. num. 1.*

Eadem ratione tollitur quoque aliud obiectum, quod videlicet D. Euander potest possessionem etiam nulliter captam propter supervenientiam novi tituli incurfa nempe caducitate retinere; quia ultra quod in contrarium est regula, quod spoliatus ante omnia restitui debet *Rot. decif. 2. de rest. spol. in amiq. cum alijs citatis per Moder. de rest. spol. concl. 1. num. 45. visum etiam fuit D.D. quod vel ista præsentis caducitas non sit probata, vel saltem dictæ mulieres ab ea excusari debeant.*

Quo enim ad illam, quæ prætenditur fuisse ob non solutionem canonem incurfam; placeverunt responsiones tam in dicta decisione coram R.P.D. meo Dunozeto quam etiam ab Informantibus

SYMMARIUM.

tibus datæ, & præsertim quod eum dictæ mu-
 14 lieres tempore quo prætenditur incurſa cadu-
 citas, fuerint infantes & conſequenter etiam
 veriſimiliter ignorauerint, domum eſſe Emphi-
 teoticam, non potuerunt ob non ſolutionem
 iure ſuo priuari, aut ſaltem competit iſſis ex
 15 hoc capite reſtitutio, vt multis authoritatibus
 & rationibus probat poſt alios per eum citatos
Corbal. de cauſ. priuat. ob non ſolus Canon. de limit.
 20. vbi quod in hæredē, & multo magis in in-
 ſante præſumitur ignorantia, & Dominus dire-
 16 ctus prætendens rem deuolutam ob non ſolu-
 tum Canonem probare tenetur eius ſcien-
 tiam.

Minus etiam videbantur alia capita deuolu-
 tionis, quæ tam ex impoſitione cenſus ab Her-
 cule facta, quam etiam ex eo, quod ide nunc
 Hercules in quodam inſtrumento de ann. 1588
 aſſeruit, quod domus pleno iure vtilis, & di-
 recti domini, ad ipſum ſpectabat, deduceban-
 tur, ſubſiſtere, tum quia caducitas non decla-
 17 rata contra Herculem non poteſt, eo mortuo,
 contra filias declarari *Abb. conſ. 3. num. 1. l. 2. Cler. in §. Emphyteuſis q. 8. num. 9. verſ. proſequendo Gabr. de maleſic. concl. 35. num. 7. Boer. deciſ. 338. num. 7. propoſ. fin. Eoque magis, quia vt in deci-
 ſione etiam R. P. D. meo Dunozetto diceba-
 tur, dictus cenſus iam erat tempore factæ de-
 clarationis extinctus, tum etiam quia in om-
 nem euentum poſſet etiam dictus Hercules,
 ſi viueret, à dicta caducitate excuſari, cum ad
 hunc effectum ſufficiat quælibet cauſa, & non
 18 ſolum error facti, ſed etiam iuris *Ceph. conſ. 407. num. 3. 2. vol. 3. Crefe. deciſ. 10. num. 15. dedolo & centum. Card. Scraſin. deciſ. 794. numer. 19. & ſuit dictum in vna Piſana caducitatis 25. Junij 1610. coram R. D. meo Damasceno, & Hercules, qui erat
 19 ruſticus, & perſona admodum ſimplex veriſimiliter cenſeri poſſit, ignorare, quod per-
 dictam aſſertionem, & impoſitionem cenſus
 pænā caducitatis eſſet incurſurus, tantoque
 magis, quod dicta aſſertio non fuit cum ipſo
 Domino, ſed cum extaneo facta, nec iſta etiam
 pænā caducitatis in inſtrumento expreſſa, vt
 late fuit in dicta deciſione coram R. P. D. meo
 Dunozetto deductum, quæ ſaltem ad effectum,
 de quo agitur, indubitanter procedere
 videntur, cum, vt ſupra dictum eſt, in hoc
 iudicio, vel omnino non admittatur exceptio
 non ſon iſis ſpoliati, vel ſaltem, vt impediatur
 eſtutatio, manifeſtè de prætenſa caducitate
 conſtare neceſſe ſit.**

BONONIEN. DE GOZZADINIS.

Mercurij 24. Maij 1617.

ARGVMENTVM.

De effecta clauſulæ Conſtituti. Fructus hæredi-
 tatis, & res ex eis computatæ an & quando ad
 hæredem pertinent. Appellatio, an datur ab
 executione, & alia de quibus in Summatio.

- 1 Datio in ſolutum cum clauſula conſtituti, & præce-
 carij transferri dominium, & poſſeſſionem.
- 2 Conduſſor finita locatione rem conduſſam locatori re-
 ſtituere tenetur.
- 3 Aſſociatio vigore clauſulæ conſtituti conceditur etiam
 contra ſingulares ſucceſſores.
- 4 Idemque diſponit ſtatutum Bononiæ.
- 5 Et competit etiam Donatario, & Caſſionario.
 Ius capiendi poſſeſſionem propria authoritate, & ob-
 ſtruendi aſſociationem in vim clauſulæ conſtituti, &
 præcarij cadit poteſt ibid.
- 6 Rei comparata ex fructibus hereditatis ſpectat ad hæ-
 redem, non ad hereditatem limita vt nu. 8.
- 7 Fructus percepti poſt aditam hereditatem non dicun-
 tur hæreditarij, ſed cadunt lucro heredis.
- 8 Limita quando heres ſiſt expreſſe in diſſis fructibus
 grauatur.
- 9 Acquiſitiones, quæ ex præcepto Teſtatoris ſunt facien-
 da pro fideicommiſſo fideicommiſſaria cenſentur
 abſque alia declaratione.
- 10 Maxime ſi adſit declaratio.
- 11 Iam ordinarij eligens executionem renunſiaſſe cen-
 ſetur.
- 12 Appellatio non datur ab executione, nec à ſententia
 de exequendo.
- 13 Appellatio ſignata cum clauſula ſiquid exequen-
 dum non immutat naturam Iudicij executiui.

DECISIO CXXXI.

FUIT dictum, mandatum de aſſociando ad
 tornaturas, de quibus agitur, in ſententijs
 de partibus ad fauorem Brandiliſij relaxatum,
 eſſe exequendum. De illius namque iuſtitia,
 ſatis ex eo conſtat, quod per publicum inſtru-
 mentum probatur, dictas tornaturas fuiſſe à
 fratribus de Gozzadinis, Viſſi iuniori cum
 clauſula etiam conſtituti, & præcarij In ſolu-
 tum datas, & per eoſdem à dicto Vlixæ cum
 dictis clauſulis & pacto infra quinquennium
 francandi iuxta illius regionis conſuetudinem
 conduſſas; hoc enim ſtante, fuit ne dum per
 dictam dationem cum præſatis clauſulis tam
 dominium, quam poſſeſſio dictarum tornatu-
 rarum in Viſſem translata. I. quod meo ff. de ac-
 quir. poſſ. Rot. deciſ. 549. num. 1. part. 1. diu. Sed
 vigore etiam dictæ locationis compelli pote-
 rant, finita locatione, dicti conduſſores, rem
 conduſſam locatori reſtituere. I. conduſſores vbi
 not. & l. ſi quis conduſſionis & l. ne cui liceat C. locati
 Menoch. conſ. 13. num. t. l. 1. Et ſicut dictus Viſſi-
 ſes potuiſſet in vim dictarum clauſularum poſſeſ-
 ſionem propria authoritate capere, & multo
 magis aſſociationem obtinere etiam contra
 3 ſingulares, & modernos dictorum bonorum
 poſſeſſores, tam ex diſpoſitione iuris communis
 . Bart. l. 3. ſub num. 25. verſ. ſed pone quod de-
 bitor C. de pign. Rui. conſ. 127. num. 1. l. 5. Tiraq.
 de iur. conſtit. poſſ. par. 1. num. 43. Menoch. de adipſi-
 remed. 5. num. 140. Pat. deciſ. 444. num. 6. l. 2.
 4 quam ex forma ſtatuti Bononiæ. Grat. reſponſ.
 37. num. 2. l. 1. Bero. conſ. 4. num. 20. & ſeq. l. 1.
 & ſuit in terminis diſſi ſtatuti in alia Bononiæ,
 de Gozzadinis 26. Junij 1613. coram R. P. D. meo Man-
 zanco reſolutum ita, & eodem modo poteſt
 di-

dictum lus, & pacta Brandilifius vigore donationis, & amplissime cessionis ab eodem Viffo se ipsi facta exercere; cum certum sit, tales ius cedi posse. *Bar. la l. 1. §. ult. num. 2. l. 1. qui de commune testatur num. 4. de non. oper. nunc. & fuit dictum in una Bonovin. de Zaualeis 4. Iulij 1613. coram R.P.D. meo Vhaldo.*

Non obstat, quod dicta donatio Brandilifio facta, restituta dicitur ad bona hereditaria Vifflis senioris; atque ideo dicta tornatur, quia tanquam ex fructibus hereditatis acquisita non ad hereditatem, sed ad heredem spectabant. *l. si quis bonorum ff. deleg. 1. & l. quod bis verbis de leg. 1. Peregr. de fideicom. art. 49. num. 20. non possunt dici sub dicta donatione comprehensae*

Quia fuit responsum, quod licet regulariter fructus post aditam hereditatem percepti non dicantur hereditarii, sed cedant lucro heredis *l. in fideicom. & ibi DD. ff. ad Trebell. & dicta l. quod bis verbis de leg. 30. hoc tamen ut dicta l. in fideicom. dicitur, fallit, quando heres fuit expressus in dictis fructibus grauatus, tunc enim*

precepto Testatoris standum est §. disponat in auth. de nupr. Vnde cum in casu isto expressis per Vifflum seniore disposum reperitur, quod visque quo heres ab eo Institutus etatem annorum 20. completeret, fructus hereditatis suas in emptionem bonorum stabiliu concenterentur; Indeque ipsius hereditas augeretur, atque omnia bona sic acquisita in restitutione hereditatis venirent; merito centeri debent tam dicti fructus medio illo tempore percepti, quam etiam tornatur ex illis empta

hereditarie, ac vna cum alijs bonis restitutioni subiecte ut est text. in *l. si ita restitutum §. Peregr. ibi cum incremento ff. de leg. 2. l. mulier §. si bonis ff. ad Trebell. cum alijs per Peregr. de fideicom. art. 49. num. 29. & seq. Menoch. de arbitr. ind. cas. 256. num. 13. vers. declaratur l. cum praesertim etiam, ut ex lectura Instrumenti, quod datur apparet, expressis fuisse acquisitionem dictarum tornaturarum ad fauorem hereditum, &*

successorum iuxta formam, & dispositionem testamenti dicti Vifflis senioris facta late Peregr. in trat. de fideicom. art. 44. num. 28.

Quod dicitur, Brandilifius elegisse viam ordinariam, ac propterea quoad executionem sibi prauiudicasse, in facto non subsistit, qui ex sententis in partibus latis apparet, fuisse visque ab initio iudicium executionis expressum, neque illud postea per incidentes partium appellationes mutatum fuit, quia non datur, neque ab executione, neque etiam a sententia de exequendo appellario iuxta magis commanem opinionem, de qua post plures alios per cum citatos testatur Lancellos. de attentat. c. 12. limitat. 53. num. 16. & seq. ac propterea cum negetiam Signatura dictas appellationes simpliciter admisit; sed mihi cum clausula si quid exequendum respiciet dictum iudicium, etiam nunc remanet executum, nec fuit vquam effectum ordinarium &c.

SALAMANTINA FRVCTVVM.

Veneris 2. Ianij 1617.

A R G V M E N T V M.

Impeditur residere facto Capituli, vel ab illo electus facto Iudicis incompetentis nequit distributionibus priuari, nec illarum Capitulo inier se diuidi, sed omnes beneficiato debentur.

S Y M M A R I V M

- 1 Restitutio in integrum non datur absque lesione, quae post lapsum biennij, & multo magis quadriennij a die late sententiae debet esse enormissima.
- 2 Distributiones possunt bona fide per Capitulum diuidi non residente principali.
- 3 Intellige dummodo Capitulum fuerit paratum possessionem tradere, nec in aliqua fuerit culpa, quoniam ille resideat, alias secus & num. 7.
- 4 Capitulum eiciens aliquem a possessione ministerio Iudicis incompetentis non potest illum priuare distributionibus.
- 5 Distributiones absenti cum licentia, vel legitime non debentur nisi concurrat licentia Ordinaria.
- 6 Intellige de eo, qui se absentauit voluntarie, non autem de impedito facto Capituli.
- 7 Alibi tenetur probare suam intentionem.
- 8 Liquidatio fructuum vel difficultas probationis potest fieri etiam lenioribus probationibus etiam a solito.

D E C I S I O CXXXII.

RESOLVTVM fuit, non constare de causis restitutionis in integrum, quia non probatur lesio, sine qua non datur restitutio, & stante lapsu ne dum biennij, sed etiam quadriennij a die late sententiae deberet esse enormissima c. 1. & ibi Abb. de restit. in integ. num. 6. Rot. decis. 1. eod. sit. in nou. sed potius apparet de iustitia sententiarum, quia certum est, quod poruit Melchior tam vigore Indultu Sede Apostolica ipsi concessi, quam etiam ex dispositione Iuris communis fructus, & distributiones portionis, de qua agitur a die electionis a possessione, a Capitulo, & alijs quibuscumque repetere.

Non obstat, quod tenebatur per dictis fructibus aduersus Egam Vanegas agere, non autem aduersus Capitulum, quia totum contrarium dictum Indultum determinat, eum imo in eo excipiantur fructus a dicto Ega percepti, quos Papa non voluit posse a dicto Melchior repeti.

Non obstat, quod Melchior non residet, ac propterea Capitulum ponit bona fide distributiones inter Canonicos diuidere iuxta cons. Oldr. 56. & fuit dictum in causa Carthaginens. sequenti 20. Decembris 1599. coram Illustriss. Card. Lancello; quia dicta decisione dicitur, quando procedit, ut in dicta decisione dicitur, quando Capitulum fuit paratum possessionem tradere competenti distributiones, nec fuit aliquo modo in culpa, quominus ille residet, secus vero quando, qui non residet, fuit impeditus, &

Impedimentum prouenit ex facto, & culpa Capitulī, tunc enim debentur distributiones, etiam non facta residentia *Calder. conf. 17. de preben. Nauarr. conf. 11. de cleric. non resid. Put. de iur. 33. in fin. l. 1. iur. nou. impress. & fuit dictum in causa Salamantina Censurar. 1. Juny 1594. coram Cordebo.*

Vnde cum Melchior non refederit culpa, & facto Capitulī, ex quo Capitulum vigore Regis provisionis, aique iudicis omnino incompetentis de facto dictum Melchiorem à possessione, quau antea ipsi tradiderat, eiecit, arque omnia ante per ipsum gesta reuocauit, merito debentur ei dictæ distributiones ex supra alleg.

Non obstat, quod ad effectum, vt debeantur distributiones abtinenti, non sufficit impedimentum, & iusta causa non intercessendi, nisi concurrat quoque licentia Ordinarij *e. relatum ubi glos. in verbo Prelatorum de cleric. non resid. fuit dictum in causa Cleric. fructuum 21. Aprilis 1630. coram bo. me. Card. Pamphilio*; quia dicta iura, & decisiones locum habent in eo, qui se absentauit voluntati pro defensione sui beneficii, non autem in eo, qui fuit Impeditus residere facto Capitulī, hoc enim casu tunc est conueniens, quod Capitulum ex impedimento per ipsum indebitè præstatio luerum capiat. *Put. dicta decis. 313 J. 1. & fuit dictum in causa Placutina fructuum 26. Maij 1571. coram Cotta.*

Eadem responsione tollitur, quod dicitur de non facta prima residentia, & non emissæ fidei professione, quia non procedunt, quando prout fuit impeditus facto Capituli, quo minus possessionem assequi, & residere possunt.

Non obstat, quod saltem erat faciendæ liquidatio fructuum, quos Egas percepit, quia Melchior habet fundatam intentionem in electione, vt scilicet ab inde citra fructus illi debeantur, & quatenus Capitulum prætendat, se pariem dictorum fructuum soluisse dicto Egæ, tenetur illi probare, quia concernit suam exceptionem, in qua Capitulum dicitur actor *vulg. l. 1. ff. de except. l. 2. ff. de probat.*

Non potest liquidatio facta de excessiuiate redargui, quia vt fuit in decisione R. P. D. mei Manzanelli firmatum, liquidatio fuit facta in longe minori summa, quam reuera erat debita; & in ista materia, quæ est difficilis probationis, sufficiunt leuiorē probationes, etiam à solito Actib. decis. 22. de rest. spol. & fuit dictum in Ariminens. liquidationis fructuum Pensis 17. Febr. præteriti coram me & c.

ALGAREN DISMEMBRATIONIS.

Luna 5. Junij 1617.

ARGVMENTVM

Patet ex summano.

S Y M M A R I U M.

- 1 Acta presumuntur integra
- 2 Intelligi quando illa fuerunt à Notario actuario tradita, vel à successore in officio, secus vero si ab alio fuerint tradita.
- 3 Amplius vt ne etiam presumantur integra ex attestacione Vicarij, quod alia acta in Archivio non assis cum possint esse extra archiuum & penes aliarum,
- 4 Vicarij non potest testari de his, quæ pertinent ad actuarium.

DECISIO CXXXIII.

FVIT in hac causa die 14. Nouembri præteriti iudicatum, obstat moderno Reſtori concordiam, quia illa facta fuit ex causa recessus à lite, & à Sede Apostolica confirmata, nec de ligatione, quæ ad illam instringendam plenè, & concludenter probanda erat, constare poterat, quia non fuerunt importata acta iudicij, quod tempore dictæ transactionis pendebat, sine quibus impossibile est, ligationem considerare; cum ad hunc effectum necesse sit merita causæ perpendere, & dubium lips euentum, estimare, vt pluribus fuit in dicta decisione dictum.

Vnde exhibitis pro parte dicti Reſtoris post dictam decisionem aliquibus scripturis denud dubitari contigit, an constet de integra transportatione actuum, ita vt sit recedendum à dictis, Domini censuerunt, non constare, ac propterea standum in dictis, quia licet regula sit, quod acta presumuntur integra, & qui contrarium dicit, id probare tenetur. *Barb. in rub. de nou. nunciat. num. 8. & fuit dictum in Calagrigiana beneficij de Arula 17. Nouembri 1693. coram bo. me. Gigio* hoc tamen procedit, quando illa fuerunt à Notario actuario tradita; secus, vero vbi prout in casu isto illa fuerunt tradita ab alio, qui non est actuario, nec illius successor in officio, tunc enim cessat illa presumptio, cum imò hoc casu dici possit non constare de aliqua transportatione, & qui prætendit illa esse acta illius iudicij, & non extare alia, id probare debet iuxta regulam *tex. in l. 2. ff. de probat.*

Nec releuat attestatio Vicarij Curie Arborcen. qui mandauit perquiri illa acta in Archivio, & non fuit aliquid repertum, quia fuit responsum, quod dicta attestatio non concludit, cum possit esse, quod acta repertantur extra Archivium penes actuarium, vel etiam in alio loco, & quatenus concluderet negatiuam, quod alia acta non extant, non videtur ei standum, quia Vicarij officium est iudicare, non autem attestare, quod ad Notarium actuarium, & non ad alium pertinet *glos. in c. quoniam contra & ibi Innocent. num. 8. Abb. num. 26. de probat.*

Non obstat, quod dicitur fuisse in illis iudicio presentatas tantummodo licitas delegaciones, & à iudice citationem cum inhibitione decreti, nec aliquid vltierus actum, quia infans hoc non iustificatur, prout necesse esset, cum præsertim actus presumptio in contrarium ex eo, quod

quod in Apostolica confirmatione dictæ concordie dicitur fuisse coram Archiepiscopo Arboreo. ad nonnullos actus processum &c.

ROMANA FIDEICOMMISSI DE CINCIIS

Luna 9. Iunij 1617.

A R G V M E N T V M.

Præstans se esse vocatum ad fideicommissum vigore Testamenti tenetur concludenter probare conditiones in eo appositas. Non est purificata conditio deficientiæ lineæ, si ultimus damnatus sit ultimo supplicio, dum adhuc pendet iudicium restitutionis in integrum à dicta condemnatione.

S Y M M A R I V M.

- 1 Ex fideicommissio qui agit tenetur probare implementum dei, & conditionis, quod est de substantia probationis num. 2.
- 2 Probationes debent esse certa, & concludentes.
- 3 Iudicio restitutionis in integrum pendente sententia antecedentes remanent suspensæ.
- 4 In iudicio restitutionis in integrum exceptio iuris Tertij non admittitur.
- 5 Impugnans ius alienius in uno iudicio, non potest in alio illud totum.
- 6 In omnibus iudicijs etiam possessorij oppositi potest ius Tertij, quando oppositio respicit defectum possessionis ex parte agentis.

D E C I S I O C X X X I V.

DOMINI dixerunt, non constare factum esse locum fideicommissio ad favorem familiarum, & omnia disquisitione aliarum difficultatum in hac causa ab Informantibus excitatarum, eam tantummodo rationem amplexi sunt, quod cum dictæ tres familie ad istud fideicommissum agant vigore Testamenti Francisci, in quo vocatæ leguntur in defectum filiorum Testatoris, ac lineæ ipsius masculinæ legitimæ, & non naturalium legitimatorum, ex ipsius descendentiis, ac etiam femininarum nuptiarum, seu nubendarum in familia de Cincijs probare tenentur, omnes vocatos prædecessisse, atque ita dicto fideicommissio ad ipsorum favorem per conditionis eventum locum

- 1 factum esse, nam qui agit ex fideicommissio probare debet implementum dici, & conditionis l. qui heredes, §. Plautus, ff. de cond. & demon. str. l. si quidem, C. de except. Socin. iun. conf. 122. num. 17. lib. 2. Cephal. conf. 631. num. 26. Ateneo.
- 2 conf. 262. num. 1. Surd. decif. 210. num. 1. conditio enim est de substantia probationis Bald. confil. 122. num. 2. lib. 3. & probationes debent esse certæ, & concludentes quia res, & possessori dicere hoc casu non loquitur substitutio locum non habet Hippol. Rimini. conf. 42. num. 118. & seqq. lib. 1. Honded. conf. 16. num. 13. Craffin §. fideicommissum quasi. 4. num. 9. cum alij per Peregr. de fideicommissum, art. 11. num. 37. & seqq. & negantis intentio

fundata est in negatiua Lausor, C. de prob. Ruin. conf. 62. num. 4. vol. 4.

Et tantum abest, quod pro parte dictarum familiarum legitimè probatum fuerit dictæ conditionis implementum ut immò omnibus notum sit adhuc Bernardum filium Testatoris, & expressè in dicto fideicommissio vocatum, existeret.

Non obstat, quod dictus Bernardus Parricidij criminis reus factus, & condemnatus fuit etiam cum omnium bonorum suorum confiscatione, & consequenter vti indignus à dicto fideicommissio excluditur, quia cum idem Bernardus postea obtinuit causam appellationis, seu restitutionis in integrum adversus dictam condemnationem, & confiscationem in Rota committi, illaque adhuc indecisi coram me pendeat, non potest donec terminetur dici sufficienter de illius incapacitate, & exclusione, 4 constare, pendente enim restitutionis in integrum iudicio, virtus sententiarum remane suspensa in tantum, quod possesores contra quos huiusmodi sententiæ late reperiuntur, interim manuteneri debeant Cassador. decif. 13. de rescript. Rota decif. 350. par. 1. diverf.

Nec obstat, quod filij Iacobi saltem in hoc iudicio, in quo exceptio iuris tertij non admittitur Ruin. 105f. 129. num. 9. lib. 2. Hypol. Riminald. conf. 210. num. 20. lib. 2. cum alij per Peregr. de fideicommissum, art. 48. num. 46. non possunt dare de iure Bernardi, & præsertim quia in alio iudicio illud impugnant ex eo, de reg. iur. in 6. Felinus c. capitulum sub num. 11. vers. secundo eo si citro de rescript. Bart. & alij in leg. post l. garum sub num. 6. ff. de his quibus vti indign. Card. Seraph. decif. 974. num. 1.

7 Quia fuit responsum quod, vitra quod in omnibus iudicijs etiam possessorij oppositi potest de iure tertij, dummodo oppositio respiciat defectum iudicij possessori ex parte agentis, ut post alios bene declarat Alexand. in l. fin. num. 23. post mrd. vers. & isto casu quando per citationem, C. de edic. Din. Adr. toll. cessat etiam difficultas ex eo, quod dicti filij non excipiuntur de iure Bernardi, sed dicunt quod dictæ tres familie deficient in suis probationibus, quia non docent eam vocationis evenisse, quod scilicet unus ex filiis Francisci Testatoris, vel ex alijs eius descendens superstit, & quod per consequens non constet factum esse locum fideicommissio ad dictarum familiarum favorem &c.

F I R M A N A B O N O R V M.

Luna 12. Iunij 1617.

A R G V M E N T V M.

Protestationes quando, & quomodo fieri debent. Fideicommissum ex quibus verbis inducatur.

S Y M M A R I V M.

- 1 Protestationes non factæ in tempore, non relicant.
- 2 Protestationes factæ cum clausula, quod in quoqueque actu censentur repetitis, non relicant si raliiter in omnibus

omnibus aliis repetita non sunt:

- 3 Verba semper remanere debeant in familia, importans fideicommissum, præsertim quando sunt de per se. num. 5.
- 4 Verbum semper, importat fideicommissum.
- 6 Clausula, ad habendum, quid operetur in ultimis dispositionibus.

DECISIO CXXXV.

DOMINI steterunt in decis. 15. Aprilis 1616. Neque subverti videbatur illud fundamentum, quod deducum fuit ad probandum, quod Instrumentum donationis de quo agitur, est in forma probanti ex protestationibus, ut prætendebatur in alijs iudicijs à Procuretoribus Hieronymæ factis, tum quia dictæ protestationes non fuerunt in tempore factæ, ac propterea nihil operantur *Dec. in auth. si quis in aliquo num. 27. C. de eden.* tum quia post dictas protestationes diu fuit litigatum absque eo quod illæ vnuquam fuerint repetitæ, tum tamen in vnoquoque actu repeti debuissent etiam quod dictum fuisset, quod in vnoquoque actu censcantur repetitæ *iuxta not. per Alex. in l. non solum, §. morte, ff. de non oper. num. Mobed. decis. 44. Rot. a. dinerf. decis. 599. par. 1. Card. Seraph. decis. 105. num. 2. & 1169. num. 7.*

Minus subsistit ea, quæ aduersus fideicommissum adducuntur, quia præterquam quod donator non per modum rationis, sed per viam principalis dispositionis ordinavit, quod bona semper remanere debeant in proximioribus de familia, ac propterea absque difficultate fuit per dictâ dispositionem absolutum, & perpetuum fideicommissum indutum, ut in terminis similis dispositionis tenuit *Rota decis. 121. num. 2. & seq. par. 2. dinerf. vbi quod DD. hoc vno ore fatentur, nec inter eos vlla reperitur discrepantia, & in Perusina fideicommissi de Bigazzinis 14. Novembris 1605. coram bon. mem. Litta, cum alijs in alia decisione.*

- 4 relatis,] stante præsertim dicta dictione semper, *Paris. conf. 53. num. 21. lib. 3. Eugen. conf. 81. num. 33. vbi de communi, & fuit dictum in vna Leodinen. fideicommissi 1. Decembris 1608. coram R. P. D. meo Canalerio,* decisiones etiam, & auctoritates in contrarium allegatæ tunc demum procedunt, quando fuit factum fideicommissum favore aliquarum personarum, & in eodem contextu verborum Testator prohibuit alienationem, adiecta ratione, quia voluit &c. eo enim casu dicta prohibitio, & si sit ratione vestita prout, & quævis alia Testatoris declaratio restringitur ad vocatos, quia est consecutiva ad fideicommissum præcedens, ac propterea cessante dicto fideicommissio cessat etiam prohibitio, sed alia dispositio consecutiva ad fideicommissum apposta, & si secus vero est, quando ut in proposito prohibitio, seu alia mentis Testatoris declaratio fiat de per se, nec dependet ab alio fideicommissio, quia tunc per talem dispositionem inducitur simplex, & absolutum fideicommissum, iuxta opinionem Bartol. in d. l. qui Romæ, §. coheredes num. 3. ff. de verb. oblig. Curt. iun. conf. 145. num. 10. & ibi notand. conf. 11. num. 14. cum alijs late cumulat. *Mat. de consil. tit. volunt.*

lib. 6. tit. 14. sub num. 24. vers. sed contrariam opinionem, & fuit sepius resolutum, & signatè in dicta Perusina fideicommissi de Bigazzinis coram bon. mem. Litta, & in Carpenterasien. fideicommissi 13. Junij 1607. coram R. P. D. meo Manzanedo, & in Bononiæ de Poetis 17. Junij 1611. coram R. P. D. meo Vhaldo, & alijs sepius fuit.

- 6 Non obstat clausula, ad habendum, quia etiam quod dictam prohibitionem præcedat, non tamen operatur in præiudicium vocatorum, sed per subsequenter prohibitionem evacuatur, *Bald. conf. 405. num. 5. vol. 5. Dec. conf. 173. num. 3. vers. 4. & vlt. Curt. iun. conf. 110. num. 6. & fuit dictum in Romæ Domus 9. Martij 1609. coram R. P. D. meo Manzanedo &c.*

ROMANA SALVIANI INTERDICTI

Luna 19. Junij 1617.

ARGUMENTVM.

Patet ex Summario.

SUMMARYM.

- 1 Hypothecam non habens illam transferre non potest.
- 2 In Saluiano necessarium requiritur hypotheca.

DECISIO CXXXVI.

Domini steterunt in decis. die 30. Iannarij præteriti ad motum enim, in quo principaliter insistebant Informantes pro D. Ioan. Antonio, quod scilicet cum per cessionem Cardelli Buccamatio factam nulla fuerit translatio in dictum Buccamatio hypotheca, quia Cardellus expressè sibi eam in dicta cessione 1. referuauit, non potuit etiam à Buccamatio dicta hypotheca in Hermetem transferri ad regulam nunc potest plus iuris de reg. iur. in 6. & consequenter Constantia, quæ iuribus dicti Hermetis vititur, in hoc vtili Saluiano interdicto, cuius necessarium requisitum hypotheca est, l. 2. §. Saluianum, ff. de interdict. *Rota decis. 44. num. 4. par. 1. & decis. 14. num. 47. & seq. par. 2. dinerf.* obtinere non potest, placerunt responsiones in dicta decisione datæ, & præsertim cum cessione Cardelli amplissimis verbis concepta sit, & propterea non solum iura personalia, sed etiam hypothecæ post dictam cessionem facta, necessario intelligi debet, quod facta sit ad effectum tantum: ne in casu euictionis officij sibi in solum dati hypothecam, & anterioritatem amitteret, & ita deceptus remaneret, iuxta notas. per *Croll. in caus. 123. Surd. conf. 145. num. 23. vel de iuribus, quæ ratione alterius portionis à Cardello solutæ ipsi aduersus principalem debitorem competeant, non autem de iuribus, quæ pro portione à Buccamatio recepta, etiam de iure dicto Buccamatio cedere tenebatur, cum alias si dicta iura cedere noluisse, potuisset ab agendo repelli. l. Stichum, ant. Pamphilium 95. §. penultim. ff. de solut. l. si pupillus ff. de administr. & perie aut. cum simili.*

Minus

Minus etiam obstant alæ exceptiones, illa enim, quod Buccamarius non soluit de pecuniis propriis, & propterea cessio ipsi per Cardellum facta non potuit habuisse vim transactionis, sed quietationis tantum, fuit in dicta decisione sublata, quia scilicet in facto non subsistit, prout etiam non subsistit quod Hermes proprium debitum soluerit, quia soluit proprium debitum Tiberii, uti fideiussoris census.

Nec facit quod dicitur de iurati circuitu uitando, quia neque circuitus potest dici in hoc casu inutilis, nec ista exceptio in hoc iudicio admittitur, ut fuit in dicta decisione deductum, &c.

MACERATEN. PECUNIARIA.

Veneris 23. Iunij 1614.

ARGUMENTVM

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Sententia nulla parte opponente in totum reuocanda est.
- 2 Mandatum Procura non releuat etiam si sit confectum à Notario causa quouscumque non fuit ad notitiam Iudicis, & Partis de eo oppositis deductum.

DECISIO CXXXVII.

Fuit in prima huius causæ positione resolutum, sententiam contra Dominum Antonium latam esse tam ex capite nullitatis, quam iniustitiæ reuocandam.

Quia vero ex eo, quod partibus super iisdem iterum auditis Domini dixerunt, iniustitiam dictæ sententiæ quoad scut. 805. esse claram, Informantes pro Paulo occasionem sumperant prætendendi quod in eo quod sententia vltra dicta scut. 805. continet, illa sit confirmanda ideo denuo dubium proposui, an sit standum, vel recedendum à decisis, ita ut sententia confirmari, vel reuocari debeat, & fuit resolutum, standum esse in decisis, & sic dictam sententiam reuocandam.

Nam quidquid dicendum esset quoad debitum scut. 263. in quibus fuit Dominus Antonius vltra scut. 805. per dictam sententiam condemnatus, circa quod licet Dominus non displicuissent adducta pro Antonio, nihilominus tamen decernere voluerunt, ex quo illud fuit post sententiam à dicto Antonio solutum, & supposito eum eo nunc pro vero, nihilominus sententia in totum reuocari debet, quia quod dicitur, sententiam, quæ continet plus debito, non esse in totum reuocandam, sed potius ad debitum reformandam, non procedit, quando talis sententia est nulla, quia tunc parte opponente in totum reuocatur, Aym. conf. 270. in fin. vers. 5. postea Put. decis. 72. l. 1. p. 1. in fin. impress. Cas. de Grass. decis. 9. nu. 12. de caus. poss. & propriet. Card. S. raph. decis. 192. ac propterea cum in casu isto

sententia manifeste detegatur ex defectu mandati illius, qui sententiam obtinuit, nulla, ut fuit in dicta decisione firmatum, merito parte petente reuocari debet ex alleg. g.

Non obstat, quod dicitur de mandato constare per acta Notarii causæ, quæ stante protestatione sepius reiterata, quod nemo ex aduerso audiat, nisi doctus de mandato debebat dictum mandatum in actis causæ repeti, atque ad notitiam Iudicis, & partis deduci, nec fuisse, quod ab eodem Notario contestum fuerit, quia ex hoc non lequiritur, quod Iudex, & pars notitia, ut requiritur illius habuerit, quod absente utroque gestum fuit Febra. in cap. 3. causam quæ sub numer. 6. de testibus Federie de sen. conf. 160. incipit. casus talis est numer. 2. Marfilas Singul. 170. Conarr. var. resol. l. primo cap. 1. nu. 5. & fuit dictum in vna Romana pecuniaria seu mercedis 15. Febr. 1599. coram bo. me. Orano, &c.

PERVSINA PECUNIARIA.

Veneris 23. Iunij 1617.

DECISIO CXXXVIII.

Impressa in Recent. decis. 341. par. 4.

ROMANA FIDEICOMMISSI
DE STEPANELIS.

ARGUMENTVM

Præsentio detractionum quando est turbida, non retardat immisionem, Alienationes regulariter censentur factæ ad computum detractionum, pro quibus detractionibus potest res fideicommissaria obligari.

SYMMARIVM.

- 1 Præsentio detractionum vel non impedit immisionem quando est turbida, vel non iustificatur.
- 2 Legitima, & Trebellianica præsumuntur consumpta ex alienationibus.
- 3 In legitimam regulariter imputatur res alienata.
- 4 Res fideicommissaria potest obligari pro dote ratione detractionum.
- 5 Immissio non retardatur in corpus census suppositum sed transiit cum illo onere.
- 6 Hæres non potest impugnare factum defuncti.

DECISIO CXXXIX.

Domini steterunt in decisis sub die 24. Aprilis præteritis, Bruto scilicet, & fratribus de Stephancellis dandam esse immisionem in bonis, de quibus agitur, constat enim de omnibus adhuc effectum requisitis, ut fuit in dicta decisione firmatum.

Non obstat, præsentio detractionum faciendarum, quia vel in facto non iustificatur, vel est turbida ut immisioni obstat non queat

Aym. conf. 21 §. sub numer. 6. in fin. & seq. Rol. conf. 1. num. 17. leg. primo Dec. conf. 224. sub nu. 19. cum alijs per Perg. de fideicom. art. 40. sub num. 65. aut de actionibus apparent iam factis.

Nam quoad legitimam, & Trebellianicam Hermetis, & Rutilij, dato quod dicta Trebellianica esset debita, fuissent consumpti per alienationem domus magne pro dote; Tarquinus fideicommissantis hypothecata, cum, ut apparet ex instrumento concordie sub die 7. Decembris 1607. Inter Rutilium, & Alexium inita, etiam ex Testamento dicti Rutilij dicta legitima, & Trebellianica sint seut. 1300. in totum, & dos Tarquiniz seut. 1300. atq; ita alienatio excedat dicta detractiones seut. 300. quæ in omnem casum pro impensis funeris, & alijs prætensionibus, quatenus probarentur, deferuere possent.

Non obstat, quod Rutilius non vendidit domum, tanquam liberam, sed vti fideicommissio subiectam, quia ex hoc non sequitur, quod idcirco minus dicta alienatio debeat ipsi in dicta Legitimam, & Trebellianicam imputari, cum expressione, quod domus fideicommissio subiecta esset, fecisse potuerit ad maiorem sui cautelam, & ne emptor contra ipsum venire posset sub prætextu ignorantie fideicommissi & regulariter res alienata semper imputatur hæredi in legitima leg. Marcellus §. res que, & ibi Bar. & alijs ff. ad Trebell. in quantum ff. ad l. Falcid. Alex. conf. 78. num. 4. l. 5. Roll. conf. 78. num. 19. & 20. leg. 1. Sued. conf. 576. num. 40. & seq. l. 4. Soc. conf. 36. num. 2. vers. & tunc etiam dando leg. 3. Cestr. conf. 94. num. 2. vers. quantum ad id l. 2. cum alijs per Peregr. d. artic. 40. num. 2. & seq.

Minus obstat, quod domus vendita sit subiecta fideicommissio Christophori, quia hoc quoque supposito, inde non sequitur, quod non potuerit obligari ab Octauio filio dicti Christophori fideicommissantis pro dote ratione detractionum ipsi Octauio competentium.

Quo autem ad casum seut. 300. visum fuit DD. non probari, illum fuisse à Tarquinia fideicommissante impostum, & in omnem eventum non constare, dictum censum fuisse à Rutilio extinctum, & quatenus adhuc extet, non potest dictam inmissionem retardare, sed bona assignanda erant cum hoc onere.

Non obstat, quod solum, quod Tarquinus fideicommissio subiecta, suppositum sit fideicommissio anteriori Christophori, quia huic obiecto fuit in alia decisione satisfactum, etiam negarite vera non potest, quin ista præsentio respectu Portæ, quæ prætendit, se in dicto fideicommissio Christophori vocaram, non sit multum turbida, cum Octauius filius d. Christophori expressè in suo testamento dictum solum iure legatari Tarquinie reliquerit, & hæredes Octauij, & Tarquinie hac exceptione iuvari non possunt, quia eis non licet impugnare factum defuncti ex Deductis in alia decisione, quæ DD. placuerunt.

NULLIVS PAROCHIALIS.

Luna 26. Iunij 1617.

ARGVMENTVM.

Beneficium quando sit de iure patronatu, & quomodo probetur.

SYMMARIVM.

- 1 Beneficium quodlibet præsumitur liberum.
- 2 Insuperonatus in Parochianis quomodo probatur, & num. 3.
- 4 Testes quales non admittantur ad probandum Insuperonatus.
- 5 Insuperonatus vsurpatio in priuatis non præsumitur.
- 6 Ad probandum Insuperonatum infirmum cum fama requiritur quasi possessio.
- 7 Insuperonatus plene, & concludenter probandum est quando Ordinarius est in causa, & agitur de probanda substantia Insuperonatus.

DECISIO CXL.

TEntum fuit pro Informante, quod scilicet non constaret de iure patronatus Parochianorum, sed potius de libertate Beneficii, nam quodlibet Beneficium præsumitur liberum, Cassad. decis. 1. num. 6. dilat. Pined. decis. 192. num. 3. leg. 1.

Et Insuperonatus non probatur, prout requiritur, quia necesse esset, quod cum venissemus in Parochianis, & vniuersitate, in qua cadit præsumptio vsurpationis, illud probaretur vel per instrumenta foundationis, & donationis, seu constitutionis, vel per inmemorabilem, & continuatam præsentationem per spatium 50. annorum effectum sortitas, ut fuit dictum in Bononiensi Insuperonatus 20. Martij 1580. coram bo. m. Giffio, & in vna Cremonensi, Cappella 11. Aprilis 1602 coram Renerendissimo Domino meo Decano, in quibus etiam dictam fuit quod hoc procedit etiā, quod Parochiani sint pauci, & vniuersitas parua, & eandem opinionem secuta, quoque est leuius Congregatio Illustris. Sacri Concilij interpretum.

Et tamen in proposito nec dicta instrumenta fundationis exhibentur, nec probatur inmemorabilis, cum Testes non solum non deponant de requisitis ad probandam dictam inmemorabilem, de quibus per Glesin. c. in verbo memoria de prescript. in 6. sed omnes etiam sint de ipsamet vniuersitate Parochianorum, ac propterea ad fauorem Parochiz Insuperonatus probare non valent. Ferrall. decis. 136. par. 2. Quinimo dato etiam, quod cõsemus in personis priuatis, & in quibus præsumptio vsurpationis non cadit, non tamen posset dici dictum Insuperonatus sufficenter probatum, eū duntaxat tandem modo præsentationes ab an. 1568. citra, nec probetur fama cuius probatio in simul cum diuturna quasi possessione requiritur. Cassad. decis. 2. num. 4. de probat. Pat. decis. 60. in fin. & decis. 40. l. primo Archil. decis. 7. & 8. de in. par.

Et præsertim, quia Ordinarius est in causa, & agitur

- 7 agitur de probanda substantia Iurispatronatus, quo casu Iurispatronatus plenè, & concludenter probari debet *Cassad. decis. 1. de probat. &c.*

VLIXBONEN. VICARIÆ, SEV CONCVRSVS.

Luna 26. Iunij 1617.

ARGVMENTVM.

Regula de trienniali tollitur per molestiam illatam tam de iure quam de facto, tam iudicialiter, quam extra iudicialiter.

SYMMARIVM.

- 1 Regula de trienniali non releuat quando possessor molestatus fuit vel de iure, vel de facto, in iudicio, vel extra, & num. 3.
- 2 Regula de trienniali non inuat possessori sponte sua venienti ad causam.
- 4 Triennialis non interruptitur ex mala fide extraiudiciali, nisi concurrat aliquis actus positivus, & executivus, & num. 5.
- 6 Prouisio dicitur erronea quando non est facta iuxta constitutionem Pianam.
- 7 Commissio super diverso articulo non inducit defectum in iudiciali.

DECISIO CXXI.

DIctum fuit, causam esse expediendam aduersus Gasparem, concursus enim, & Apostolica prouisio inde secuta est nulla, vt fuit coram me. 6. Iunij 1616. resolutum.

- Non obstat, quod dicitur, Gasparem tutum esse regula de Trienniali, quia cum ad effectum, nequis possit dici pacificus possessor, & consequenter, vt dictæ regulæ locus non sit, sufficiat, quod possidenti controuersia mota fuerit de iure, vel de facto in iudicio, vel extra Cardin. in Clem. gratia num. 8. de rescript. Fel. in cap. cum Ioannes num. 13. vers. & add. de fide instrum. Cassad. decis. 9. in princip. de caus. poss. & propriet. & fuit dictum in vna Burgen. Abbatia de Fuerza 21. Iunij 1591. coram bo. me. Gipro, non potest dictus Gaspar dicta regula inuari, non solum quia ipsemet sponte sua venit ad causam, quæ coram me inter Archiepiscopum, & Canonicum super iure conferendi Vicarium pendebat *Accbil. decis. 1. super reg. de trienniali Cassad. decis. 6. super dicta reg. Sed etiam quia fuit quoque extraiudicialiter molestus*
- 3 status coram Reuerendissimo Datario, de cuius mandato fuit etiam disputatum dubium in Rota super prouisione ei faciendi opponentibus sese dictæ prouisioni tam Canonico, quàm etiam Præsentato ab ipso. Et contraria procedit solum quando non interuenit vilis actus positivus, & executivus, sed solum extraiudicialiter est Possessor in mala fide constitutus, quo casu nulli dubium est, quod talis mala fides de se non sufficiat ad triennialem interruptendam iuxta *Crescen. decis. 1. de prescript. Secus autem si vltra malam fidem concurrat aliquis*

actus positivus vt in presenti, quia cum tales tales actus contineant in se factum certum, & indubitatum, Triennialis suffragari non poterit vt declarat, *Idem Crescen. decis. 5. de Caus. poss. & propriet.*

- Non obstat, vltimus status Beneficij, quia vt fuit in decisione sub die; prima Iunij 1615. responsum, prouisorum facta manifestè deregatur erronea, eo, quod fuit facta, vt de beneficio
- 6 Iuris patronatus Ecclesiastici, cum tamen esset faciendæ ad formam Constitutionis Pij Quinti, quæ continet etiam decretum irritans adeo, quod dicta prouisio nullatenus ei suffragari possit.

Non obstat, quod dicitur de defectu iurisdictionis sub prætextu pendentiæ causæ coram Reuerendissimo Domino meo Decano, quia lectura Commissionis dicto Reuerendissimo. D. meo Decano directæ apparet, illam continere tantum causam restitutionis in integrum aduersus sententiam à me contra D. Archiepiscopum super iure conferendi laram, nec viliubi in ea Gasparem nominatum esse, sicque super diverso articulo, & inter diuersas personas emanasse, & consequenter causam istam non comprehendere, &c.

LEODIEN. BENEFICII.

Luna 3. Iulij 1617.

ARGVMENTVM.

Possessio Beneficii facta per ratum Anuli Portæ Ecclesiæ quando sit valida.

SYMMARIVM.

- 1 Possessio beneficii probatur ex instrumento alio in possessione non existente.
- 2 Possessio capta per ratum anuli Officij Ecclesiæ improbat a iure, facta, quando ad se impedimentum intrandi in Ecclesiam num. 1.
- 4 Possessio Ecclesiæ potest capi per aspectum Ecclesiæ quando actus impedimenti approximandi ad Ecclesiam.
- 5 Notario attestanti de impedimento capiendi possessionem creditur, cum sit de respicientibus ad suum Officium.

DECISIO CXXII.

Resolutum fuit pro Georgio informante, ipsi scilicet dandum mandatum de manutenendo in possessione simplicis Beneficii, de quo agebatur, quia de eius possessione constat per publicum instrumentum, quod alio non existente in possessione sufficit *leg. pradii ff. de acqui. poss. Capuaq. decis. 173. part. 3. Mohed. decis. 12. alias 149. de rest. spoliat.*

- Nec obstat, quod in dicto Instrumento legitur tradita possessio per ratum Officij Ecclesiæ, quia licet modus iste tradendi possessionem sit improbat a iure ad trad. per Bart. in leg. 1.

numer. 23. *vers. sed quid si executor ff. de acquir. poss. tamen hoc fallit, quando prout in casu isto constabat de impedimento, quominus caperetur possessio intra Ecclesiam, tunc enim possessio potest tradi etiam extra eam per actum Officii, vel alium similem actum Imol. in cap. cum aliquibus in fin. *vers. fallit quando, & ibid. Fel. numer. 4. & 5. de sent. & re iudic. Rebuff. in prax. tit. de missioe in poss. numer. 34. & seq. Rot. decis. 5. de caus. poss. & propriet. in antiq.**

Et etiam per aspectum, leg. cum vnus §. ultimo cum leg. seq. ff. de bou. ant. Ind. poss. Bart. in l. prima, & ibi Alex. & Ias. ff. de acquir. poss. & suis dictum in vna Concordien. Concurfus 18. Martij 1611, coram Rpd. mco Pirrano.

Non obstat, quod impedimentum non probatur, nisi per attestationem Notarii de dicto instrumento rogati, quia cum ad eius officium spectaret tradere actualem, & non verbalement, possessionem, statum eius attestationi etiam quoad actus, quibus fuit impeditus actualem possessionem tradere, cum fini de respicientibus dictum eius officium, vi fuit in puncto in allegata Concordien. concurfus coram R. P. D. mco Pirrano resolutum.

ROMANA FIDICOMMISSI.

Veneris 17. Novembris 1617.

ARGVMENTVM.

Fideicommissum fieri potest in contractu. Probatio existentiæ, & premorientiæ filiorum cui incumbat, afferuntur plurimæ coniecturæ ex quibus receditur a Consilio Oldrad. 21.

SUMMARIVM.

1. Fideicommissum equaliter fieri potest in Testamento, ac in contractu.
2. Probatio existentiæ, & premorientiæ filiorum cui incumbat ad purificationem fideicommissi.
4. A Consilio Oldrad. 21. receditur ex coniecturis, et quæ sint coniecturæ, n. 4. 5. 6. & 7.
3. Bona fideicommissi constituti in contractu possunt alienari, sed alienatio tenet solum durante vita alienantis num. 9.

DECISIO CXLIII.

FVuit dubitarum, an consistet de fideicommissio purificato ad favorem Domini Comitis Ferdinandi respectu Vineæ, seu Viridarii, de quo agitur, & Domini reservato, quod particulariter videtur de identitate Vineæ, & facultate concessa alienandi, dixerunt, de fideicommissio ad favorem, dicti Domini Comitis purificato consistere. Nam quoad fideicommissum illud probatur per publicum instrumentum, ex quo apparet, quod Io: Hieronymus tunc Episcopus Papiens donavit de anno 1561. medietatem plurimum

bonorum suorum stabiliū q. Sigismundo de Rubcis eius ex fratre Nepoti, & aliam medietatem Co: Ferdinando ex fratre Nepoti, hac ex pressa conditione adiecta, quod dd. bona sēper infamilia masculina legitima, & naturali permancerent, & ad masculos ordine successivo, & perpetuo perveniret, & si Sigismundus sine filiis, & descendentes decederet, tunc & eo casu Comes Ferdinando, eiusque filius, & descendentes in dictis bonis succederent, illaque extra familiam, & agnationem donatoris nunquam transire, nec in aliquam personam alienari possent, cum enim fideicommissum, etiam in contractu, non secus atque in Testamento fieri possit, *Honded. conf. 42. numer. 1. l. 2. Sord. conf. 247. numer. 3. Card. Seraph. decis. 828. numer. 2.* Et præsertim in contractu donationis, vt p. obbat, text. in l. de hereditibus ff. de leg. 2. & in l. quoties C. de donat. que sub mod. *Castron. conf. 348. n. 1. cap. 1. Menoch. conf. 325. n. 1. & seq. & conf. 1154 numer. 12. Conar. ver. resol. lib. 1. cap. 14. numer. 2.* dubium non est, quin fuerit per supradictam dispositionem fideicommissum inducitur.

Quod autem fideicommissum ad favorem D. Comitis Ferdinandi purificatum sit patet eo ipso, quod constat Sigismundum, eiusque filium Hieronymum decessisse. Quod enim Hieronymus absque filiis, & descendentes decessit, atque ita substitutioni, D. Comitis Ferdinandi locus factus fuerit, alia probatione non indiget, sed dictus Dominus Comes Ferdinandus habet in hoc fundatam intentionem, donec ex adverso probetur, dictum Hieronymum aliquando filios habuisse, quia tunc deum incumbere Comiti Ferdinando onus probandi illos decessisse, vt post alios bene declarat Ripa in l. in illa numer. 26. ff. de verb. oblig. & in l. ex facto §. Si quis autem numer. 1. ff. ad Trebell. Ias. conf. 34. numer. 1. vol. 1. Pat. decis. 45. lib. 1.

Non obstat, quod cum Sigismundus habuerit filium, atque eo supersite decesserit, expirat fideicommissum ad cons. Oldrad. 21. sapientia in Re: canonizat. quia dictum cons. Oldrad. tunc deum procedit, quando non adfuit coniectura, ex quibus constet Testatorem voluisse omni casu fideicommissum absolutum relinquere; secus vero ubi dictæ coniecturæ concurrunt; tunc enim dummodo coniecturæ sint tales, ex quibus voluntas Testatoris appareat, ab illo receditur *Dre. conf. 480. numer. 4. Gabr. de fideicommi. concl. 7. numer. 4. Crass. in §. fideicommissum quest. 3. numer. 2. vers. sed contrarium partem & q. 23. numer. 6. versum scias Card. Seraph. decis. 2371. numer. 1.*

In casu autem isto, ne dum concurrunt generales coniecturæ, quas Doctores in hac materia ponderare solent, processus scilicet ad plures gradus substitutionum *Socin. conf. 250. numer. 4. lib. 2. Aym. conf. 98. numer. 3. Grat. conf. 5. numer. 18. l. 2. Menoch. conf. 117. numer. 9. & 10. lib. 2. & de presumpt. presump. 69. numer. 11. lib. 4.*

Et verba, quæ habent tractum successuum *Ruin. conf. 20. numer. 5. & 6. conf. 159. numer. 22. l. 2. Aym. conf. 22. numer. 7. Rot. divers. decis. 570. numer. 2.* cum alijs per *Menoch. de presumpt. presump. 31. numer. 74. l. 4. & impotant perpetuantem Ruin. conf. 130.*

conf. 130. num. 4. vol. 3. Socce. iur. conf. 89. num. 17. lib. 3. Moder. de fideicom. art. 13. sub num. 19. vers. & idem quoque indubitanter dicendum esset.

Sed adeit quoque probatio alienandi bona extra familiam Dec. conf. 637. num. 5. Surd. conf. 69 num. 36. Gabr. de fideicom. concl. 9. n. 37. Puz. dec. 448. num. 1. lib. 2.

Et expressa etiam dispositio, quod dicta bona semper in agnatione, & familia Donatoris permancant, quo casu quia impossibile est, quod aliter bona in agnatione semper conferuentur, nisi de vno in aliam transeant, censentur grauati gradatim omnes de agnatione, & fideicommissum absolutum indultum, L. cum ita §. in fideicommissum, & ibi Cast. & l. peto §. fratre ff. de leg. 2. Pand. de Cast. in l. Gallus §. quidam restit. n. p. prop. fin. vers. quodam sunt distiones de lib. & posthum. Paris. conf. 37. num. 30. & seqq. l. 1. Ruiu. conf. 92. num. 8. l. 2. latissime Surd. d. conf. 96 num. 14. vbi ait, quod etiam, si nulla praece-deret prohibitio alienandi, illa verba sola quia Testator vult bona in agnatione permancare, sufficerent ad inducendum fideicommissum. Rot. decif. 568. num. 1. & seqq. p. l. din. ne enim voluntas Testatoris pereat, & tota fideicommissi agnatiui machina labatur interpretatione, & extentione iuuatur, & a dicto conf. Oldrad. rece- datur Dec. conf. 477. num. 2. & 3. Socce. conf. 250. num. 4. lib. 2. Paris. conf. 57. & conf. 63. num. 28. cum aliis late cumulat. per dictum Moder. de fidei- com. art. 29. num. 30. & seqq.

Et concurrit etiam, quod idem Donator 7 mandauit, quod in casu, quo Sigismundus, & Ferdinandus donatarii filios masculos legiti- mos, & naturales, vel alios descendentes ha- berent, bona donata ad eos respectiue ordine successiuo pertinerent, eodemque onere fidei- commissi dicti filii, & descendentes masculi in infinitum absque vlla detractione Trebel- lianicæ, & falcidiz tenerentur, adeo quod ex tota serie dispositionis, & ex omnibus saltem simul iunctis clara donatoris mens colligatur, quod absolutum, & purum fideicommissum, inter vocatos relinquere voluerit, & quod con- ditio illa si sine filiis ad fauorem dicti Comit- tis Ferdinandi in filiis, in conditione positus repe- titi censeri debeat, vt in similibus ferè termi- nis resolutum fuit cor. bo. mem. Card. Seraph. decif. inter imp. pref. 1373.

Non obstat, quod cum dictum fideicommissum in contractu, non autem in vltima vo- luntate factum fuerit, potuerunt bona dicto fi- deicommissio obnoxia valide alienari, ex quo tale fideicommissum non impedit dominij translationem, & substituto competit actio ad interesse tantum l. si ita quis 135. §. ea lege & ibi Bart. & Castrenf. de verb. oblig. Gabriel. conf. 140. num. 50. l. 1. cum alijs allegatis, quia, vltra quod obiectum non procedit, quando post mortem alienantis alius est vocatus, cum enim eo casu alienans dominium ad suam vitam restrictum habeat, atque alteri post ipsius mortem de- 9 sciendum sit, alienatio vltra vitam alienantis non tenet Merlin. de primogenit. Hispan. lib. 1. c. 12. num. 32. fallit etiam in contractu donationis, in quo donatario substituto vtilis actio, ne dñ personalis. sed etiam realis acquiritur, dictus

Modern. de fideicom. §. 1. n. 17. & 69. cum ibi per eum cumulat.

ROMANA FIDEICOMMISSI DE BISCAGLIS.

Luna 27. Nouembris 1617.

ARGUMENTVM:

Pater ex Summario.

S V M M A R I V M.

- 1 Sententia concedens possessionem probatis duobus ex- tremis est iusta.
- 2 Exceptio respiciens petitorem non debet deduci in possessionem.

DECISIO CXLIV.

1 I Terum propofui dubium 12. Maij præteriti resolutum. an iniret Agidiana, & quia Informantes pro Magdalena prætendebant, sententiam Rotalem ex pluribus esse nullam, & in iustam, ac consequenter dictam Agidiana locum esse non posse, ideo DD. missis pro nunc nullitatibus, & alijs ad excludendam dictam Agidiana deducitis, dixerunt, dictam sententiam esse iustam, moti autem sunt, quia per dictam sententiam fuit reintegrata Sibilla ad possessionem domus, de qua agitur, probatis per eam sufficienter duobus ex- tremis ad hunc effectum requisitis, quod scilicet ipsa possederit dictam Domum, & quod ea nunc à Magdalena detineatur iuxta not. per DD. in cap. cum ad sedem de resi. spol. & in cap. fin. eodem tit. in 6. Rolan. conf. 50. num. 12. Alex. conf. 6. num. 3. l. 3. Card. Seraph. dec. 1055. n. 2.

Nec obstant obiecta aduersus dictam pos- sessionem Sibillæ, quia vltra quod iam sapius contrarium resolutum fuit, quod scilicet illi sit iusta, vnicui etiam verbo responderi potest, quod dum obiecta respiciunt petitorem, atq; idcirco in hoc iudicio admitti non debent Caputa. dec. 144. num. 3. p. 3. Card. Seraph. dec. 669. num. 1. cum alijs alleg. in causa Casalei domus 18. Aprilis 1611. coram R. P. D. meo P. baldi.

Non obstat, quod Sibilla proprio iure facta à possessione saltem medietatis domus cecidisse dicitur, mediante transactione cum Magdalena inita, quia placuit DD. responso in alia deci- sione data, quod scilicet dicta transactio effe- ctum non habuit, nec Magdalena illius vigo- re Sibillam possessione dictæ domus spoliavit, sed prætextu iurium Andreæ, quæ tamen nul- la sunt vt fuit in causa coram R. P. D. Piranoa resolutum &c.

METEN.

METEN ADMINISTRACIONIS
EPISCOPATVS.

Luna 27. Nouembris 1617.

ARGVMENTVM.

Collatio facta à Canonicis vigore administratio-
nis concessa à Capitulo de Archidiaconatu
an sit valida, & an requiratur consensus om-
nium, an sufficiat maioris partis.

S Y M M A R I V M.

- 1 In Breui quando sit electa industria persona.
- 2 Episcopus potest conferre beneficia minora, non autem maiora sine capitulo, & num. 10.
- 3 Capitulum potest ius conferendi alteri delegare.
- 4 Delegatus conferens beneficia tanquam executor conferre censetur.
- 5 In electione, & provisione tanquam in actu necessario sufficit consensus maioris partis.
- 6 In Collatione facta vigore sacralitatis tanquam in actu voluntario requiritur consensus omnium.
- 7 In concessione, in qua adest praudivicium iuris singulorum omnes consentire debet.
- 8 Concessio ad hoc ut sit valida requiritur copulatio quod sit facta à maiori, & saniori parte.
- 9 Glossa in C. cum in iure penius de Electione reuertitur.

DECISIO CXLV.

Dubitatum fuit, an constet de valida concessione administrationis Episcopatus. Meten quoad Spiritualia in calu, & ad effectum, de quo agebatur, etc. Quis autem vi videretur, an Collatio Archidiaconatus dictæ Ecclesiæ facta per Canonicos, quibus dicta administratio à Capitulo concessa fuit, sublineatur, & Dominus negatiue responderunt.

Nam quicquid dicendum esset, vtrum Decanus, & Capitulum, quibus cura, & administratio dictæ Ecclesiæ per litteras S. D. N. in forma Breui commissæ fuit, ponerent alios deputare, quod vltimum fuit aliquibus ex Dominis non carere difficultate, cum potius videatur in dicto Breui electa industria Capituli, vt patet ex illis verbis sic per vos sollicite, fideliter, & prudenter getere, & exercere, quod Ecclesiæ Gubernatori prouido, & si uultu gaudeat se committat ad nos per Jo. Andr. in c. 15. cum, & ibi Franck. Gemm. & alij de offi. deleg. in 6. non ponit dicta collatio à dictis Canonicis fieri, nec vigore primæ concessionis, nec vigore secundæ,

Non primæ, quia illa fuit facta cum expressa restrictiua, quod occurrente occasione tractandi ardua Administratores illa Capitulo communicaret, & dubium non est, quod promissio dignitatum Cathedralis Ecclesiæ, qualis est Archidiaconatus, de quo agitur, sit de arduis, quia Episcopus non potest de iure has dignitates abique Capitulo conferre, cum tamen possit beneficia inferiora prouidere, & quidem

ea ratione, quia Episcopus explicat ista minora ex suo officio generali, quod secus est in maioribus, & grauioribus, vt bene declarat Abb. in c. cum Ecclesiæ Vultum. num. 8. post med. in fin. vers. idem quod supra pto de elect. maiora autem graua, & ardua eadem sunt Menoch. de arbit. l. 2. cas. 205. num. 3. vbi etiam ait post Jo. Andr. Fel. Dec. & alios per eum citatos, quod est relinquendum iudicis arbitrio, quæ nam ardua negotia sint.

Non etiam vigore secundæ concessionis potuit fieri dicta collatio, nam quamuis per eam deitur facultas Deputatis administrandi etiam ardua, & Capitulum possit ius quoque conferendi alteri delegare, quo casu delegatus, tanquam Executor Capituli conferre censetur, vt fuit dictum in vna Romana Beneficiatus 26. Aprilis 1591. coram Giffio. non potest tamen illa concessio deputatis, quoad dictam saltem collationem suffragari, quia cum non solum dictæ concessioni omnes Canonici, quoad ius conferendi non consenserint, sed duodecim etiam ex triginta expressè respectu dicti iuris reclamauerint, fuit dicta concessio quoad ius collationis inualida.

Non obstat, quod satis erat, quod adesset consensus maioris partis, tum quia hoc procedit in actu necessario, prout est electio, & prouitio, quæ propterea potest accedere consensu maioris partis, expediri e. quia propter de elect. secus autem in actu voluntario, qualis est concessio facultatis conferendi. In ea enim, quia nec necessitatem, nec utilitatem Ecclesiæ concernit, requiritur consensus omnium Glossa in c. cum omnes in verbo constitutum in fin. vers. in alijs qua ex necessitate, & ibid. Dec. num. 39. in pri. Lessius Fel. num. 13. in fin. vers. 14. fallit, & alij de constitutionibus.

Tum, quia in dicta concessione agebatur etiam de praudivicio iuris singulorum, quod scilicet ex concessione Pontificis habebant conferendi Beneficia, quo casu necesse est, vt omnes consentiant, quia vt inquit Glossa in dicto c. quia propter in verbo vice omnium de elect. nemo debet voce, quam habet in electione priuari, nec compelli tuisuam dare alteri, & sequitur Archid. in c. Episcopus. 10. q. 7. Abb. in c. consensus num. 3. post med. vers. aduerte de appellat. Dec. in dicto cum omnes num. 83. de consil.

Praeterea vicebatur etiam aliquibus ex DD. quod dato quod ad validitatem dictæ concessionis non fuisset necessarius omnium consensus, non potest dici dicta concessio facta à maiori, aut iustem saniori parte, quod vtrumque copulatiue ad hoc, vt actus sublineatur requiritur, e. quia propter de elect. Abb. cap. 1. num. 1. de b. i. qua sunt à maior. parte & in c. cum in iure penius num. 4. de elect. Dec. in eum omnes in 2. sessum. 49. de consil. Nā ex triginta Canonicis, duodecim dictæ concessi on contradixerunt, & septem dedunt votum ad eorum fauorem, quorū propterea vel nulla habenda erit ratio. Glossa in dicto c. cum in iure penius in verbo continent in fin. & ibi Host. num. 1. Card. Zabarell. post num. 3. circ. med. vers. & sic dicitur de elect. c. per nostras de iur. par. vlt. saltem per contradicentium iudicari debet sanior, cum praesertim etiam nec ipse Episcopus posset expedire negotia ardua sine consensu

fu Capituli, non nisi. & praesertim in c. nonit. & c. seq. de his, qui sunt à Ptol. sine Consilio Capituli. Unde minus conveniens esse videtur, ut talis potestas detur Canonici loco Episcopi deputatis.

Quod dicebatur de consuetudine dictae Ecclesiae deputandi Administratores cum facultate etiam absque Capitulo explicandi ardua, & quod Canonici, qui concessioni, de qua supra contradicebant causam contradictionis non fuerunt profecti, in facto non subsistit, &c.

BONONIEN. ALIMENTORVM

Lana 4. Decembris 1617.

ARGVMENTVM.

Alimenta quando non censeantur data animo donandi.

S Y M M A R I V M.

1. Sententia iusta executioni demandanda est.
2. Iustitia probatur ex propria confessione.
3. Alimenta in dubio presumuntur data animo donandi, & hoc cognoscitur ex qualitate personarum num. 4.
5. Declaratio petendi alimenta praestita excludit animi donandi.
6. Calculum super alimentis factum excludit animi donandi.
7. Compensatio non datur de illiquido ad liquidum.

DECISIO CXLVI.

Dominus dixerunt, sententias, quibus in partibus declaratum fuit, Camillum esse creditorem heredum Annibalis pro alimentis ab ipso lunipara, & Diamore Filiabus dicti Annibalis ab anno 1552. usque ad annum 1594. praestitis ad rationem libram 100. pro qualibet singulo anno, demptis tamen per eundem Camillum à dicto Annibale habitis, esse iustas, & per consequens etiam executioni demandandas: iustitia probatur, quia ex propria dictorum heredum confessione apparet, fuisse à dicto Camillo toto illo tempore, quo supra dictum est praedictis filiabus Annibalis alimenta praestita, & ratio ad rationem lib. 100. pro qualibet non potest aliquo modo dici excessiva cum libris 100. iuste ad feut. 25. ascendunt.

Non obstat, quod praesumitur dicta alimenta fuisse animo donandi praestita ex allegat. per Surd. in tract. de aliment. tit. 6. q. 1. num. 21. & seq. quia praeterea quod praesumptio ista, quae solum procedit in dubio, tollitur ex qualitate, & de conditione personarum, ex qua sumitur cuiuscumque dispositionis interpretatio, Dec. in l. cum quid. num. 23. & alii communiter ff. si cert. per. quia scilicet Camillus erat pauper, Annibal vero dives, cessat etiam omnis dubitatio, ne dum ex eo, quod per Testes probatur dictum Camillum saepe declarasse dicta alimenta praestare animo illa repetendi, non autem donandi, sed quia etiam fuit inter partes alius super dictis ali-

6 mentis calculatum, mediante persona Ludovici, atque ita dictum debetur ab ipso Annibale agnitu.

Non obstat, quod creditum dicti Camilli compensari debet cum pensionibus domus ab eo inhabitatae, quia tantum ab eo, quod constat, quod haec pensiones à dicto Camillo debeantur, ut iam iugit ab illis per duas sententias abfolutus, ac propterea non potest nec dicta compensatio locus esse, cum illa de illiquido ad liquidum non detur §. in bona fidei l. iust. de off. l. si C. de compensat. Paris. cons. 121. num. 23. vol. pri. Roll. cons. 17. num. 18. vol. 1. & cons. 17. num. 4. vol. 4. Menosb. de arbit. iud. cas. 14. num. 1.

Quod dicitur, Brandilium, & Vlissem habere meliora iura in bonis Annibalis, atque ideo in praedictum ipsum non posse dictas sententias super illis executioni demandari, non iustificatur, alia verò obiecta sunt extra dubium, &c.

ALGAREN. DISMEMBRATIONIS

Ven. 4. Decembris 1617.

ARGVMENTVM.

Acta in publicani Formam extracta à Notario Aduario sine alia solemnitate praesumuntur integra, & non indigent alia recognitione si veniunt de Longinquo, Creditur Notario, se esse talem qualem se facit.

S Y M M A R I V M.

1. Acta extracta à Notario Aduario praesumuntur integra donec probetur contrarium.
2. Notario creditur in spectantibus ad eius officium.
3. Acta in forma probantur habentur ac si essent originalia, licet in extractione nulla solemnitas intercesserit, nec citatio partis num. 9.
4. Diligentia Notarii facta non citata parte non praediscant.
5. Notarius in faciendis diligentius quando debeat citare partem.
6. Attestationi in qua defuit dies standum non est.
7. Legales facta lite pendente, per se sola non sufficiunt ad effectum legitimae recognitionis.
8. Scriptura allata de longinquo si sunt autentica de aequitate Rota non indiget recognitione.
10. Notario creditur se esse talem qualem se facit.

DECISIO CXLVII.

Factis duabus decisionibus, in hac causa fuerunt denuo pro parte Receptoris de Nue-ro exhibita alix scripturae, quibus praesuppositis dubitavi, an constet de integra transportatione Aduarum, & Domini quoad acta utriusque Iudici, primi scilicet eorum Ordinario Calaritano, & secundi eorum Ordinario Arborei agitati affirmatiue responderunt.

Nam quod in alia decisione dicebatur, quod non solum non constabat de integra transportatione Aduarum, sed nec etiam de aliquibus actis

omnibus aliis repetita non sunt:

- 3 Verba semper remanere debeant in familia, importat fideicommissum, praesertim quando sunt de per se num. 5.
- 4 Verbum semper, importat fideicommissum.
- 6 Clausula, ad habendum, quid operetur in ultimis dispositionibus.

DECISIO CXXXV.

DOMINI steterunt in decis. 15. Aprilis 1616. Neque subverti videbatur illud fundamentum, quod deducum fuit ad probandum, quod instrumentum donationis de quo agitur, est in forma probanti ex protestationibus, ut pretendebatur in alijs iudicijs a

- 1 Procuratore Hieronymæ factis, tum quia dictae protestationes non fuerunt in tempore factae, ac propterea nihil operantur. *Dec. in auth. quis in aliquo num. 27. C. de eden.* tum quia post dictas protestationes diu fuit litigatum absque eo quod illae vnuquam fuerint repetitae tum tamen in vnoquoque actu repeti debuissent etiam quod dictum fuisset, quod in vnoquoque actu censuatur repetitae *l. ult. not. per Alex. in l. non solum, §. morte, ff. de nou. oper. num. Mobed. decis. 44. Rota divers. decis. 599. par. 1. Card. Seraph. decis. 105. num. 2. & 1169. num. 7.*

Minus subsistunt ea, quae aduersus fideicommissum adducuntur, quia praeterquam quod donator non per modum rationis, sed per viam principalis dispositionis ordinavit, quod bona semper remanere debeant in proximioribus de familia, ac propterea absque difficultate fuit per dictam dispositionem absolutum, & perpetuum fideicommissum indutum, ut in terminis similis dispositionis tenuit *Rota decis. 21. num. 2. & seq. part. 2. divers. ubi quod DD. hoc vno ore fatentur, nec inter eos vlla reperitur discrepantia, & in Persina fideicommissi de Bigazzinis 14. Nouembris 1605. coram bon. mem. Litta, cum alijs in alia decisione.*

- 4 relatis, stante praesertim dicta ditione semper, *Paris. conf. 53. num. 21. lib. 3. Eugen. conf. 81. nu. 33. ubi de communi, & fuit dictum in vna Leodien. fideicommissi 1. Decembris 1608. coram R. P. D. meo Canalerio, decisiones etiam, & auctoritates in contrarium allegatae tunc demum praecedunt, quando fuit factum fideicommissum favore aliquarum personarum, & in eodem contextu verborum Testator prohibuit alienationem, ad dicta ratione, quia voluit &c. eo enim casu dicta prohibitio, & si sit ratione vestita prout, & quous alia Testatoris declaratio restringitur ad vocatos, quia est consecutiva ad fideicommissum praecedens, ac propterea cessante dicto fideicommissio cessat etiam prohibitio, seu alia dispositio consecutiva ad fideicommissum*
- 5 appositam, si secus vero est, quando ut in proposito prohibitio, seu alia mentis Testatoris declaratio sit de per se, nec dependet ab alio fideicommissio, quia tunc per talem dispositionem inducitur simplex, & absolutum fideicommissum, iuxta opinionem Bartol. in d. l. qui Roma, §. coheredes num. 3. ff. de verb. oblig. *Curt. iun. conf. 145. num. 10. Aldobrand. conf. 31. num. 14. cum alijs laic. canonic. per Card. Mant. de consil. vlt. volunt.*

lib. 6. tit. 14. sub num. 24. vers. sed contrariam opinionem, & fuit sepius resolutum, & signatur in dicta Persina fideicommissi de Bigazzinis coram bon. mem. Litta, & in Carpenterasien. fideicommissi 13. Iunii 1607. coram R. P. D. meo Manzanedo, & in Bononiens. de Poetis 17. Iunii 1611. coram R. P. D. meo Valdo, & alijs sepius.

- 6 Non obstat clausula, ad habendum, quia etiam quod dictam prohibitionem praecedat, non tamen operatur in praedictum vocatorum, sed per subsequentem prohibitionem evacuatur, *Bald. conf. 404. num. 5. vol. 5. Dec. conf. 173. num. 3. vers. 4. & vlt. Curt. iun. conf. 110. num. 6. & fuit dictum in Romana Domus Marty 1609. coram R. P. D. meo Manzanedo &c.*

ROMANA SALVIANI INTERDICTI

Luna 19. Iunii 1617.

ARGUMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Hypothecam non habens illam transferre non potest.
- 2 In Saluiano necessarium requiritur hypotheca.

DECISIO CXXXVI.

- D**omini steterunt in decis. die 30. Ianuarij praeteriti ad motum cuius, in quo principaliter insistebant Informantes pro D. Ioan. Antonio, quod scilicet cum per cessionem Cardelli Buccamatio factam nulla fuerit translata in dictum Buccamatium hypotheca, quia Cardellus expresse sibi eam in dicta cessione, referuauit, non potuit etiam a Buccamatio dicta hypothea in Hermetem transferri ad regulam necno potest plus iuris de reg. iur. in 6. & consequenter Constantia, quae iuribus dicti Hermetis vititur tum in hoc vtili Saluiano interdicto, cuius necessarium requisitum hypotheca est, l. 2. §. Saluianum, ff. de interdict. *Rota de eis. 44. nu. 4. par. 1. & decis. 14. num. 47. & seq. par. 2. divers. obtinere non potest, placentur responsiones in dicta decisione datae, & praesertim cum cessione Cardelli amplius verbis concepta sit, & propterea non solum iura personalia, sed etiam hypothecae post dictam cessionem factam, necessario intelligi debet, quod facta sit ad effectum ianuum: ne in casu cuiusvis officij sibi in solum dati hypothecam, & anterioritatem amitteret, & ita deceptus remaneret, iuxta notas. per Cepollin. aut. 123. Sord. conf. 145. num. 23. vel de iuribus, quae ratione alterius portionis a Cardello solutae ipsi aduersus principalem debitorem competeant, non autem de iuribus, quae pro portione a Buccamatio recepta, etiam de iure dicto Buccamatio cedere tenebatur cum alias si dicta iura redere nouisset, potuisset ab agendo repelli l. Strichum. aut. Pamphilum 95. §. penultim. ff. de solut. l. si pupillus ff. de administr. & perie iur. cum simil.*

Minus

Minus etiam obstat alia exceptiones, illa enim, quod Buccamatus non soluit de pecuniis propriis, & propterea cessio ipsi per Cardellum facta non potuit habuisse vim transactionis, sed quietationis tantum, fuit in dicta decisione sublata, quia scilicet in facto non subsistit, prout etiam non subsistit quod Hermes proprium debitum soluerit, quia soluit proprium debitum Tiberii, uti fideiussoris census.

Nec facit quod dicitur de iurij circuitu uiando, quia neque circuitus potest dici in hoc casu inutilis, nec ista exceptio in hoc iudicio admittitur, ut fuit in dicta decisione deductum, &c.

MACERATEN. PECUNIARIA.

Veneris 23. Iunij 1614.

ARGUMENTVM

Pater ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Sententia nulla parte opponente in totum reuocanda est.
- 2 Mandatum Procura non releuat etiam si sit confessum à Notario causa quouisque non fuit ad notitiam Iudicis, & Paris de eo opponentis deducimus.

DECISIO CXXXVII.

Fuit in prima huius causae positione resolutum, sententiam contra Dominum Antonium latam esse tam ex capite nullitatis, quam iniustitiae reuocandam.

Quia vero ex eo, quod partibus super iisdem iterum auditis Domini dixerunt, iniustitiam dictae sententiae quoad seut. 305. esse claram, Informantes pro Paulo occasionem sumperant praetendendi quod in eo quod sententia ultra dicta seut. 305. continet, illa sit confirmanda ideo denuo dubium proposuit, an sit standum, vel recedendum à decisio, ita ut sententia confirmari, vel reuocari debeat, & fuit resolutum, standum esse in decisio, & sic dictam sententiam reuocandam.

Nam quidquid dicendum esset quoad debitum seut. 260. in quibus fuit Dominus Antonius ultra seut. 305. per dictam sententiam condemnatus, circa quod licet Dominus non displicuissent adducta pro Antonio, nihilominus tamen decernere voluerunt, ex quo illud fuit post sententiam à dicto Antonio solutum, & supposito etiam eo nunc pro vero, nihilominus sententia in totum reuocari debet, quia quod dicitur, sententiam, quae continet plus debito, non esse in totum reuocandam, sed potius ad debitum reformandam, non procedit, quando talis sententia est nulla, quia tunc parte opponente in totum reuocatur, Aym. conf. 270. in fin. vers. 5. postea Pat. decif. 72. Lij. nonum impress. Caf. de Grass. decif. 9. nu. 12. de caus. poss. & propriis. Card. Sraph. decif. 192. ac propterea cum in casu isto

sententia manifeste detegatur ex defectu mandati illius, qui sententiam obtrahit, nulla, ut fuit in dicta decisione firmatum, merito parte petente reuocari debet ex alleg.

Non obstat, quod dicitur de mandato constare per acta Notarii causae, quae istante protestatione sepius reiterata, quod nemo ex aduerso audiat, nisi docto de mandato debebat dictam mandatum in actis causae repeti, atque ad notitiam Iudicis, & partis deduci, nec sufficit, quod ab eodem Notario contestum fuerit, quia ex hoc non lequiritur, quod iudex, & pars notitia, ut requiritur illius habuerit, quod absente utroque gestum fuit Felis. in cap. 3. causam qua sub numer. 6. de testibus Federic. de sen. conf. 160. incipit. casus talis est numer. 2. Marfilus. Singul. 170. Conarr. var. resol. Lypino cap. 1. nu. 5. & fuit dictum in vna Romana pecuniaria, seu mercedis 15. Febr. 1599. coram bo. mc. Orano, &c.

PERVSINA PECUNIARIA.

Veneris 23. Iunij 1617.

DECISIO CXXXVIII.

Impressa in Recent. decif. 541. par. 4.

ROMANA FIDEICOMMISSI
DE STEPANELLIS.

ARGUMENTVM

Praetensio detractionum quando est turbida, non retardat immiissionem, Alienationes regulariter censentur factae ad computum detractionum, pro quibus detractionibus potest res fideicommissaria obligari.

SYMMARIVM.

- 1 Praetensio detractionum vel non imbecit immiissionem quando est turbida, vel non iustificatur.
- 2 Legitima, & rebellianica praesumuntur consumpta ex alienationibus.
- 3 In legitimam regulariter imputatur res alienata.
- 4 Res fideicommissaria potest obligari pro dote ratione detractionum.
- 5 Immissio non retardatur in corpus censui suppositum sed transsit cum illo onere.
- 6 Haeres non potest impugnare factam defuncti.

DECISIO CXXXIX.

Domini steterunt in decisio sub die 24. Aprilis praeteriti, Bruto scilicet, & fratribus de Stephanellis dandam esse immiissionem in bonis, de quibus agitur, constare enim de omnibus adhuc effectum requisitis, ut fuit in dicta decisione firmatum.

Non obstat, praetensio detractionum faciendarum, quia vel in facto non iustificatur, vel est turbida ut immiissioni obstat non queat

G 3

Aym.

Aym. conf. 218. sub numer. 6. in fin. & seq. Rel. conf. 1. num. 37. leg. primo Dec. conf. 224. sub. num. 1. quoniam alij per Peregr. de fideicom. art. 40. sub. num. 65. aut de iur. ditiones apparent iam factas.

Nam quoad legitimam, & Trebellianicam Hermetis, & Rutilij, dato quod dicta Trebellianica esset debita, fuissent contra impet per alienationem domus magnae pro dote, Tarquinia fideicommissantis hypothecata, cum, vt apparet ex instrumento concordiae sub die 7. Decembris 1697. Inter Rutilium, & Alexium inita, etiam ex Testamento dicti Rutilij dictae legitimae, & Trebellianicae sint scut. 1500. in totum, & dos Tarquiniae scut. 1500. atq; ita alienatio excedat dicta detractiones scut. 100. quae in omnem casum pro impensis funeris, & alijs praesentionibus, quatenus probarentur, deferuire possent.

Non obstat, quod Rutilius non vendidit domum, tanquam liberam, sed vt fideicommissio subiectionem, quia ex hoc non sequitur, quod ideo minus dicta alienatio debeat ipsi in dicta Legitimam, & Trebellianicam imputari, cum expressione, quod domus fideicommissio subiecta esset, fecisse potuerit ad maiorem sui cautelam, & ne emptori contra ipsum venire, posset sub praetextu ignorantiae fideicommissi & regulariter res alienatae semper imputatur haeredi in legitima leg. Marcellus §. rei qua, & ibi Bar. & alij ff. ad Trebell. in quantum ff. ad l. Falcid. Alex. conf. 78. num. 4. l. 5. Roll. conf. 78. num. 19. & 20. leg. 1. Surd. conf. 576. num. 40. & seq. l. 6. Soc. conf. 36. num. 2. vers. & tunc etiam dando leg. 3. Cast. conf. 94. num. 2. vers. quantum ad id l. 2. cum alij per Peregr. d. art. 40. num. 2. & seq.

Minus obstat, quod domus vendita sit subiecta fideicommissio Christophori, quia hoc quoque supposito, inde non sequitur, quod non potuerit obligari ab Octauio filio dicti Christophori fideicommissantis pro dote ratione detractionum ipsi Octauio competentium.

Quo autem ad censum scut. 500. visum fuit DD. non probari, illum fuisse à Tarquinia fideicommissante impositum, & in omnem eventum non constare, dictum censum fuisse à Rutilio extinctum, & quatenus adhuc extet, non potest dictam inmissionem retardare, sed bona assignanda erunt cum suo onere.

Non obstat, quod solum, quod Tarquinia fideicommissio subiecit, suppositum sit fideicommissio anteriori Christophori, quia huic obiecto fuit in alia decisione satisfactum, etiam negari re vera non potest, quin illa praesensio respectu Portae, quae praetendit, se in dicto fideicommissio Christophori vocatam, non sit multum turbida, cum Octauio filius d. Christophori expressè in suo testamento dictum solum in iure legari Tarquiniae reliquerit, & haeredes Octauij, & Tarquinij hac exceptione iurati non possunt, quia eis non licet impugnare factum defuncti ex Deuotione in alia decisione, quae DD. Placuerunt.

NVLLIVS PAROCHIALIS.

Luna 26. Iunij 1697.

ARGVMENTVM.

Beneficium quando sit de iure patronatus, & quomodo probetur.

SVMMARYM.

- 1 Beneficium quodlibet praesumitur liberum.
- 2 Iuspatronatus in Parochianis quomodo probetur, & num. 3.
- 4 Testes quales non admittantur ad probandum Iuspatronatus.
- 5 Iuspatronatus vsurpatio in priuatis non praesumitur.
- 6 Ad probandum Iuspatronatum insimul cum fama requiritur quasi possessio.
- 7 Iuspatronatus plene, & concludenter probandum est quando Ordinarius est in causa, & agitur de probanda substantia Iuspatronatus.

DECISIO CXL.

Tantum fuit pro Informante, quod scilicet non constet de iure patronatus Parochianorum, sed potius de libertate Beneficii, nam quodlibet Beneficium praesumitur liberum, Cassad. decif. 1. num. 6. dilat. Put. decif. 192. numer. 3. leg. 1.

Et Iuspatronatus non probatur, prout requiritur, quia necesse esset, quod cum versetur in Parochianis, & vniuersitate, in qua cadit praesumptio vsurpationis, illud probaretur vel per instrumenta foundationis, & donationis, seu constitutionis, vel per immemorabilem, & continuatam praesentationem per ipsam 50 annorum effectum sortitas, vt fuit dictum in Bononiensi Iuspatronatus 20. Martij 1589. coram bo. mr. Giffio, & in vna Cremonensi. Cappellat. 1. Aprilis 1603 coram Reuerendissimo Domino meo Decano, in quibus etiam dictum fuit quod hoc procedit etiam quod Parochiani sint pauci, & vniuersitas parua, & eandem opinionem secuta, quoque est scriptis Congregatio Illustris. Sacri Concilij interpretum.

Et tamen in proposito nec dicta instrumenta fundantur, nec probatur immemorabilis, cum Testes non solum non deponant de requisitis ad probandum dictam immemorabilem, de quibus per Glosin c. in verbo memoria de prescript. in 6. sed omnes etiam singuli de ipsamet vniuersitate Parochianorum, ac propterea ad fauorem Parochiae Iuspatronatus probare non valeant Parall. decif. 136. par. 2. Quinimo dato etiam, quod essemus in personis priuatis, & in quibus praesumptio vsurpationis non cadit, non tamen posset dici dictum Iuspatronatus sufficienter probatum, cum denique tandem modo praesentationes ab an. 1568. citra, nec probetur fama cuius probatio in simul cum diuturna quasi possessione requiritur Cassad. decif. 2. num. 4. de probat. Put. decif. 60. in fin. & decif. 401. primo Atchil. decif. 7. & 8. de in. par.

Et praesertim, quia Ordinarius est in causa, & 7 agitur

- 7 agitur de probanda substantia iuris patronatus, quo casu iurpatronatus plenè, & concludenter probari debet *Cassad. decis. 1. de probat. &c.*

VLIXBONEN. VICARIÆ, SEV CONCVRSVS.

Luna 26. Iunij 1617.

ARGVMENTVM.

Regula de triennali tollitur per molestiam illatam tam de iure quam de facto, tam iudicialiter, quam extrajudicialiter.

SVMMARIVM.

- 1 Regula de triennali non velenat quando possessor molestatus fuit vel de iure, vel de facto, in iudicio, vel extra, & num. 3.
- 2 Regula de triennali non inuolat possessori sponte sua venienti ad causam.
- 4 Triennalis non interruptitur ex mala fide extrajudiciali, nisi concurrat aliquis actus positivus, & executivus, & num. 5.
- 6 Prouisio dicitur erronea quando non est facta iuxta constitutionem Pianam.
- 7 Commissio super diuerso articulo non inducit defensionem in iudicio.

DECISIO CXXI.

Dictum fuit, causam esse expediendam aduersus Gasparem, concursus enim, & Apostolica prouisio inde secuta est nulla, ut fuit coram me. 6. Iunij 1616. resolutum.

Non obstat, quod dicitur, Gasparem tutum esse regula de Triennali, quia cum ad effectum, nequis possit dici pacificus possessor, & consequenter, ut dictæ regulæ locus non sit, sufficiat, quod possidenti controuersia mota fuerit de iure, vel de facto in iudicio, vel extra *Cardin. in Clem. gratia num. 8. de rescript. Felin. cap. cum Ioannes num. 13. vers. & adde de fide instrum. Cassad. decis. 9. in princip. de caus. poss. & propriet. & fuit dictum in vna Burgen. Abbatia de Furgo 21. Iunij 1591. coram bo. ae. Gisso. non potest dictus Gaspar dictæ regula iuari, non solum quia ipsemer sponte sua venit ad causam, quæ coram me inter Archiepiscopum, & Canonicum super iure conferendi Vicarium pendebat *Aebil. decis. 1. super reg. de triennali Cassad. decis. 6. super dicta reg.* Sed etiam quia fuit quoque extrajudicialiter molestus.*

- 1 Status coram Reuerendissimo Datario, de cuius mandato fuit etiam disputatum dubium in Rota super prouisione ei faciendi opponentibus sese dictæ prouisioni tam Canonico, quàm etiam Præsentato ab ipso. Et contraria procedunt solum quando non interuenit vilis actus positivus, & executivus, sed solum extrajudicialiter est possessor in mala fide constitutus, quo casu nulli dubium est, quod talis mala fides de per se non sufficiat ad triennalem interruptendam iuxta *Crescen. decis. 1. de prescript.* Secus autem si vitra malam fidem concurrat aliquis

actus positivus ut in *presenti*, quia cum tales tales actus continent in se factum certum, & indubitatum, Triennalis suffragari non poterit ut declarat, *Idem Crescen. decis. 5. de caus. poss. & propriet.*

Non obstat, vltimus status Beneficij, quia ut fuit in decisione sub die prima Iunij 1615. responsum, prouisio tunc facta manifestè detegitur erronea, eo, quod fuit facta, ut de beneficio iuris patronatus Ecclesiastici, cum tamen esset facienda ad formam Constitutionis Pij Quinti, quæ continet etiam decretum irritans ad eò, quod dicta prouisio nullatenus ei suffragari possit.

Non obstat, quod dicitur de defectu iurisdictionis sub prætextu pendente causæ coram Reuerendissimo Domino meo Decano, quia lectura Commissionis dicto Reuerendissimo. D. meo Decano directæ apparet, illam continere tantum causam restitutionis in integrum aduersus sententiam à me contra D. Archiepiscopum super iure conferendi laram, nec vilibi in ea Gasparem nominatum esse, sicque super diuerso articulo, & inter diuersas personas emanasse, & consequenter causam illam non comprehendere, &c.

LEODIEN. BENEFICII.

Luna 3. Iulij 1617.

ARGVMENTVM.

Possessio Beneficij facta per tactum Anuli Portæ Ecclesiæ quando sit valida.

SVMMARIVM.

- 1 Possessio beneficij probatur ex instrumento alio in possessione non existente.
- 2 Possessio capta per tactum anuli Officij Ecclesiæ improbatur à iure, factæ, quando adest impedimentum intrandi in Ecclesiam num. 1.
- 4 Possessio Ecclesiæ potest cani per aspectum Ecclesiæ quando adest impedimentum approximandi ad Ecclesiam.
- 5 Notario attestanti de impedimento capiendi possessionem creditur, cum sit de respicientibus ad suum Officium.

DECISIO CXXII.

Resolutum fuit pro Georgio informante, ipsi scilicet dandum mandatum de manutenendo in possessione simplicis Beneficij, de quo agebatur, quia de eius possessione constat per publicum instrumentum, quod alio non existente in possessione sufficit *leg. pradii ff. de acqui. poss. Caputq. decis. 173. part. 3. Mabed. decis. 12. alias 149. de res. spoliat.*

Nec obstat, quod in dicto Instrumento legitur tradita possessio per tactum Officij Ecclesiæ, quia licet modus iste tradendi possessionem sit improbatum à iure ad trad. per *Bart. in leg. 1. na.*

numer. 23. *vers. sed quid si executor ff. de acquir. poss. tamen hoc tallit, quando prout in casu isto constat de impedimento, quominus caperetur possessio intra Ecclesiam, tunc enim possessio potest tradi etiam extra eam per actum Ostii, vel alium similem actum Imol. in cap. cum aliquibus in fin. *vers. saluti quando, & ibid. Fel. m. c. 4. & 5. de sent. & re iudic. Rebuff. in prax. tit. de missione in poss. num. 34. & seq. Rot. decis. 5. de caus. poss. & propriet. in antiq.**

Et etiam per aspectum, leg. cum vnus §. ultimo cum leg. seq. ff. de bon. ant. Ind. poss. Bart. in l. prima, & ibi Alex. & Iass. ff. de acquir. poss. & fuit dictum in vna Concordien. Concursum 18. Martij 1611, totam Rpd. mpo Pirouano.

Non obstat, quod impedimentum non probatur, nisi per attestationem Notarii de dicto instrumento rogati, quia cum ad eius officium spectaret tradere aequalem, & non verbaliter possessionem, statum eius attestationi etiam quoad actus, quibus fuit impeditus aequalem possessionem tradere, cum sint de respicientibus dictum eius officium, ut fuit in puncto in allegata Concordien. concursum totam R. P. D. meo Pirouano scio. utum.

ROMANA FIDICOMMISSI.

Veneris 17. Nouembris 1617.

ARGVMENTVM.

Fideicommissum fieri potest in contractu. Probatio existentie, & premorientie filiorum cui incumbit, affertur plurimæ coniecturæ ex quibus receditur a Consilio Oldrad. di. 21.

S. V. M. M. A. R. I. V. M.

1. Fideicommissum equaliter fieri potest in Testamento, ac in contractu.
2. Probatio existentie, & premorientie filiorum cui incumbit ad purificationem fideicommissi.
4. A Consilio Oldrad. di. 21. receditur ex coniecturis, quæ sint coniecturæ, n. 4. §. 6. & 7.
8. Bona fideicommissi constituti in contractu possunt alienari, sed alienatio tenet solum durante vita alienantis num. 9.

DECISIO CXLIII.

FVuit dubitatum, an constet de fideicommissio purificatione ad fauorem Domini Comitiss Ferdinandi respectu Vineæ, seu Viridarii, de quo agitur, & Domini reservato, quod particulariter videretur de identitate Vineæ, & facultate concessa alienandi, dixerunt, de fideicommissio ad fauorem, dicti Domini Comitiss purificatione constare. Nam quoad fideicommissum illud probatur per publicum instrumentum, ex quo apparet, quod lo: Hieronymus tunc episcopus Papien donauit de anno 1561. medietatem plurimum

bonorum suorum stabillum q. Sigismundus de Rubecis eius ex fratre Nepoti, & aliam medietatem Cos. Ferdinando ex fratre Nepoti, hac expressa conditione adiecta, quod dd. bona sēper infamilia masculina legitima, & naturalis permanerent, & ad masculos ordine successiuo, & perpetuo perueniret, & si Sigismundus sine filiis, & descendentes decederet, tunc & eo casu Comes Ferdinandus, eiusque filius, & descendentes in dictis bonis succederent, illaque extra familiam, & agnationem donatoris nunquam transire, nec in aliquam personam alienari possent, cum enim fideicommissum, etiam in contractu, non secus atque in Testamento fieri possit. *Honded. conf. 42. num. 1. l. 2. surd. conf. 247. num. 3. Card. Seraph. decis. 328. num. 2.* Et præsertim in contractu donationis, ut p. obbat, text. in l. ut hereditas ff. de leg. 2. & in l. quoties C. de donat. que sub mod. *Castren. conf. 348. n. 1. cap. 1. Menoch. conf. 325. n. 1. & seq. & conf. 1154 num. 12. Conar. var. resol. lib. 1. cap. 14. num. 2.* dubium non est, quin fuerit per supradictam dispositionem fideicommissum inductum.

Quod autem fideicommissum ad fauorem D. Comitiss Ferdinandi purificationem sit patet eo ipso, quod constat Sigismundum, etique filium Hieronymum decessisse. Quod enim Hieronymus absque filiis, & descendentes decessit, atque ita substitutioni, D. Comitiss Ferdinandi locus factus fuerit, alia probatione non indiget, sed dictus Dominus Comes Ferdinandus habet in hoc fundatam intentionem, donec exaduerso probetur, dictum Hieronymum aliquando filios habuisse, quia tunc demum inueneret Comitiss Ferdinandus onus probandi illos decessisse, ut post alios bene declarat Rip. in l. in illa num. 26. ff. de verb. oblig. & in l. ex facto §. Si quis autem num. 1. ff. de Trebell. l. si. conf. 34. num. 1. vol. 1. Pat. decis. 45. lib. 1.

Non obstat, quod cum Sigismundus habuerit filium, atque eo supersitite decesserit, expiatur fideicommissum ad cons. Oldrad. di. 21. *scilicet in Rotis canonizat.* quia dictum cons. Oldrad. tunc demum procedit, quando non adiunt coniecturæ, ex quibus constet Testatorem voluisse omni casu fideicommissum absolutum relinquere; secus vero ubi dictæ coniecturæ concurrunt; tunc enim dummodo coniecturæ sint tales, ex quibus voluntas Testatoris appareat, ab illo receditur *Dec. conf. 480. num. 5. Gabr. de fideicom. concl. 7. num. 4. Crass. in §. fideicommissum quest. 3. num. 2. vers. sed contrariam partem & q. 23. num. 6. versatim sent. Card. Seraph. decis. 237. num. 1.*

In casu autem isto, ne dum concurrunt generales coniecturæ, quas Doctores in hac materia ponderare solent, processus scilicet ad plures gradus substitutionum Succin. conf. 250. num. 4. lib. 2. Aym. conf. 98. num. 3. Grat. conf. 5. num. 18. l. 2. Menoch. conf. 117. num. 9. & 10. lib. 2. & de presumps. presumps. 69. num. 131. lib. 4.

Et verba, quæ habent tractum successiuum *Ruin. conf. 20. num. 5. & 8. conf. 59. num. 22. l. 2. Aym. conf. 22. num. 7. Rot. divers. decis. 570. num. 4. cum alijs per Menoch. de presumps. presumps. 31. num. 74. l. 4. & important perpetuitatem Ruz.*

conf. 130. num. 4. vol. 3. Socet. iur. conf. 89. num. 17. lib. 3. *Modet. de fideicom. art. 13. sub num. 19. vers. & idem quoque indubitanter dicendum esset.*

Sed adeo quoque probatio alienandi bona extra familiam *Dec. conf. 637. num. 5. Sord. conf. 69 num. 36. Gabr. de fideicom. concl. 9. n. 37. Put. dec. 443. num. 1. lib. 2.*

Et expressa etiam dispositio, quod dicta bona semper in agnatione, & familia Donatoris permanent, quo casu quia impossibile est, quod aliter bona in agnatione semper conferuerunt, nisi de vno in alium transeant, censentur grauati gradatim omnes de agnatione, & fideicommissum absolutum inducunt, *l. cum ita §. in fideicommissis, & ibi Cast. & l. peto §. fratre fil. de leg. 2. Paul. de Cast. in l. Gallus §. quidam restit. 99. prope fin. vers. quodam sunt dictiones de lib. & posthum. Paris. conf. 37. num. 30. & seqq. l. 1. Ruin. conf. 92. num. 8. l. 2. latissime Sord. d. conf. 96 num. 14. vbi ait, quod etiam, si nulla praece-deret prohibitio alienandi, illa verba sola quia Testator vult bona in agnatione permanere, sufficerent ad inducendum fideicommissum. *Ros. decif. 568. num. 1. & seqq. p. 1. diu. ne enim voluntas Testatoris pereat, & tota fideicommissi agnatiui machina labatur interpretatione, & extensione inuaret, & a dicto conf. Oldrad. receditur Dec. conf. 477. num. 2. & 3. Socet. conf. 250. num. 4. lib. 2. Paris. conf. 57. & conf. 63. num. 28. cum alijs late cumulat. per dictum Modet. de fideicom. art. 29. num. 30. & seqq.**

Et concurrat etiam, quod idem Donator mandauit, quod in casu, quo Sigismundus, & Ferdinandus donatarii filios Maleculos legiti- mos, & naturales, vel alios descendentes ha- berent, bona donata ad eos respectiue ordine successiuo pertinerent, eodemque onere fidei- commissi dicti filii, & descendentes masculi in infinitum absque vlla detractioe Trebel- licanæ, & falcidix tenerentur, adeo quod ex tota serie dispositionis, & ex omnibus saltem simul lunctis clara donatoris mens colligatur, quod absolutum, & purum fideicommissum inter vocatos relinquere voluerit, & quod conditio illa *si sine filijs* ad fauorem dicti Comitis Ferdinandi in filiis, in conditione positus repe- titi censi debeat, vt in similibus ferè ter- minis resolutum fuit *cor. bo. mem. Card. Seraph. decif. inter impress. 1373.*

Non obstat, quod cum dictum fideicommissum in contractu, non autem in vltima voluntate factum fuerit, potuerunt bona dicto fideicommissio obnoxia valide alienari, ex quo tale fideicommissum non impedit dominij translationem, & subdiuto competit actio ad interesse tantum *l. si ita quis 23. §. ea lege & ibi Bart. & Castrenf. de verb. oblig. Gabriel. conf. 140. num. 50. l. 1. cum alijs allegatis, quia, vltra quod obiectum non procedit, quando post mortem alienantis alius est vocatus, cum enim eo casu alienans dominium ad suam vitam restrictum habeat, atque alteri post ipsius mortem de- ferendum sit, alienatio vltra vitam alienantis non tenet *Alechin. de primogenit. Hispan. lib. 1. c. 12. num. 32. fallit etiam in contractu donationis, in quo donatario substitutio vtilis actio, ne diu personalis. sed etiam realis acquiritur, dictum**

Modern. de fideicom. §. 1. nu. 17. & 69. cum ibi per eum cumulat.

ROMANA FIDEICOMMISSI DE BISCAGLIS.

Luna 27. Nouembris 1617.

ARGUMENTVM:

Patet ex Summatio.

S Y M M A R I V M.

- 1 Sententia concedens possessionem probatis duobus extremis est iusta.
- 2 Exceptio respiciens petitum non debet deduci in possessorio.

DECISIO CXLIV.

I Terum proposui dubium 12. Maij præteriti resolutum. an intrinsecus Aggidiana, & quia Informantes pro Magdalena prætendebant, sententiam Rotalem ex pluribus esse nullam, & in iustam, ac consequenter dictam Aggidianam locum esse non posse, ideo DD. missis pro nunc nullitatibus, & alijs ad excludendam dictam Aggidianam deductis, dixerunt, dictam sententiam esse iustam, moti autem sunt, quia per dictam sententiam fuit reintegrata Sibilla ad possessionem domus, de qua agitur, probatis per eam sufficienter duobus extremis ad hunc effectum requisitis, quod scilicet ipsa possederit dictam Domum, & quod ea nunc à Magdalena detineatur *iuxta nos. per DD. in cap. cum ad sedem de rest. spol. & in cap. fin. eodem tit. in 6. Rolan. conf. 50. num. 1. 2. Alex. conf. 6. num. 3. l. 3. Card. Seraph. dec. 1055. n. 2.*

Nec obstat obiecta aduersus dictam possessionem Sibillæ, quia vltra quod iam sapienter contrarium resolutum fuit, quod scilicet illa sit iusta, vnicui etiam verbo responderi potest, quod dum obiecta respiciunt petitum, atque idcirco in hoc iudicio admitti non debent *Caputa. dec. 144. num. 3. p. 3. Card. Seraph. dec. 669. num. 1. cum alijs alleg. in causa Casalini domus 18. Aprilis 1611. coram R. P. D. Marco P. Baldo.*

Non obstat, quod Sibilla proprio eius facto à possessione saltem mediocritatis domus ecedisse dicitur, mediante transfectione cum Magdalena inita, quia placuit DD. responsio in alia decisione data, quod scilicet dicta transactio effectum non habuit, nec Magdalena illius vigore Sibillam possessione dictæ domus spoliavit, sed præterit iurium Andræ, quæ tamen nulla sunt vt fuit in causa *coram R. P. D. Pirano* resolutum &c.

METEN.

METEN ADMINISTRATIO NIS
EPISCOPATVS.

Luna 27. Nouembris 1617.

A R G V M E N T V M.

Collatio facta à Canonicis vigore administratio-
nis concessa à Capitulo de Archidiaconatu
an sit valida, & an requiratur consensus om-
nium, an sufficiat maioris partis.

S Y M M A R I V M.

- 1 In Breui quando sit electa industria persona.
- 2 Episcopus potest conferre beneficia minora, non autem
maiora sine capitulo, & num. 10.
- 3 Capitulum potest ius conferendi alteri delegare.
- 4 Delegatus conferens beneficia tanquam executor con-
ferre censetur.
- 5 In electione, & promissione tanquam in actu necessa-
rio sufficit consensus maioris partis.
- 6 In Collatione facta vigore facultatis tanquam in ac-
tu voluntario requiritur consensus omnium.
- 7 In concessione, in qua adest praesidium iuris singu-
lorum omnes consentire debent.
- 8 Concessio ad hoc ut sit valida requiritur copulatio
quod sit facta à maiori, & seniori parte.
- 9 Glossa in C. cum in iure peritus de Electione
regitur.

D E C I S I O C X L V.

Dubitatum fuit, an constet de valida con-
cessione administrationis Episcopatus
Mareh quoad Spiritualia in casu, & ad effectum,
de quo agebatur. Quis autem ut videretur,
an Collatio Archidiaconatus dictæ Ecclesiæ
facta per Canonicos, quibus dicta administratio
à Capitulo concessa fuit, substituatur, & Do-
mini negatiue responderunt.

Nam quicquid dicendum esset, utrum De-
canus, & Capitulum, quibus cura, & admini-
stratio dictæ Ecclesiæ per litteras S. D. N. in
forma Brevis commissa fuit, potuerint alios de-
putare, quod vitum fuit aliquibus ex Dominis
non cedere difficultate, cum potius videatur in
dicto Breui electa industria Capituli, ut patet
ex illis verbis sic per uos sollicitè, fideliter, &
prudenter gerere, & exerceat, quod Ecclesiæ
Gubernatori prouido, & fructuoso gaudeat se
commisam ad nos per lo. Andr. in c. 15, cui, &
ibi Franch. Gemin. & alij de off. deleg. in 6. non
potuit dicta collatio à dictis Canonicis fieri,
nec vigore primæ concessionis, nec vigore
secundæ.

Non primæ, quia illa fuit facta cum expres-
sa restrictione, quod occasione occasione tra-
dendi ardua Administratores illa Capitulo
communicaret, & dubium non est, quod pro-
missio dignitatum Cathedralis Ecclesiæ, qualis
est Archidiaconatus, de quo agitur, sit de ar-
duis, quia Episcopus non potest de iure has di-
gnitates abique Capitulo conferre, cum tamen
possit beneficia inferiora prouidere, & quidem

ea ratione, quia Episcopus explicat ista minora
ex suo officio generaliter, quod secus est in maio-
ribus, & grauioribus, ut benè declarat Abb. in c.
cum Ecclesiæ Palustrum num. 3. post med. in fin. vers.
idem quod supra puto de elect. maiora autem gra-
uia, & ardua eadem sunt Menoch. de arbit. l. 2.
cas. 205. num. 3. ubi etiam ait post lo. Andr. Fel.
Dec. & alios per eum citatos, quod est relinquendum
Iudicis arbitrio, quæ nam ardua negotia sint.

Non etiam vigore secundæ concessionis po-
tuit fieri dicta collatio, non quauis per eam
datur facultas Deputatis administrandi etiam
3 ardua, & Capitulum possit ius quoque con-
ferendi alicui delegare, quo casu delegatus, tan-
quam Executor Capituli conferre censetur, ut
4 fuit dictum in vna Romana Beneficentia 26. Aprilis
1591. coram Giffio, non potest tamen illa cõ-
cessio deputatis, quoad dictam saltem collatio-
nem suffragari, quia cum non solum dictæ cõ-
cessioni omnes Canonici, quoad ius conferen-
di non consentirent, sed duodecim etiam ex
triginta expressè respectu didi lurs reclamave-
rint, fuit dicta concessio quoad ius collationis
inualida.

Non obstat, quod satis erat, quod adesset
consensus maioris partis, tunc quia hoc pro-
cedit in actu necessario, prout est electio, &
5 promissio, quæ propterea potest accedere con-
sensu maioris partis expediri c. quia propter de
elect. secus autem in actu voluntario, qualis est
6 concessio facultatis conferendi. In ea enim,
quia nec necessitatem, nec utilitatem Ecclesiæ
concernit, requiritur consensus omnium Gloss.
in c. cum omnes in verbo constitutum in fin. vers. in
alys quæ ex necessitate, & ibid. Dec. numer. 29. in pri.
Lectura Fel. num. 13. in fin. vers. 14. fallit, & alij de
constitutionibus.

Tum, quia in dicta concessione agebatur etiã
7 de praesidio iuris singulorum, quod scilicet
ex concessione Pontificis habebant conferendi
Beneficia, quo casu necesse est, ut omnes con-
sentiant, quia vti inquit Gloss. in dicto c. quia
propter in verbo vice omnium de elect. nemo debet
voce, quam habet in electione priuari, nec cõ-
pelli nullo modo dare alteri, & sequitur Archid. in
c. Episcopus. 16. q. 7. Abb. in c. constitutus numer. 3.
post med. vers. aduerte de appellatis Dec. in dicto c. cum
omnes num. 83. de consil.

Praeterea videbatur etiam aliquibus ex DD.
quod dato quod ad validitatem dictæ con-
cessionis non fuisset necessarius omnium consen-
sus, non potest dici dicta concessio facta à ma-
iori, aut saltem seniori parte, quod vitumque
8 copulatiue ad hoc, ut a ius substituatur requi-
ritur, c. quia propter de elect. Abb. in cap. 1. num. 3. de
h. 1. quæ sunt à maiori parte & in c. cum in iure peritus
num. 4. de elect. Dec. in c. cum omnes in 1. §. ill. num. 49.
de consil. Nā ex triginta Canonicis, duodecim
dictæ concessio conuadixerunt, & septem de-
9 ce. unt votum ad eorum maiorem, quoru pro-
p. te: rea vel nulla habenda erit ratio. Gloss. in dicto
c. cum in iure peritus in verbo continetur in fin. & ibi
Hof. num. 1. Card. Zabarell. post num. 3. circ. med.
vers. & sic dicatur de elect. c. per nostras de iur. pur.
vel saltem pars contradicentium iudicare debet
senior, cum praesertim etiam nec ipse Episco-
opus posset expedire negotia ardua sine consen-
su

fu Capituli toto tit. & prefertim in c. nonit. & c. seq. de his, que sunt de Preb. sine Consilio Capituli. Vnde minus conueniens esse videtur, vt talis potestas detur Canonici loco Episcopi deputatis.

Quod dicebatur de consuetudine dictæ Ecclesiæ deputati Administratores cum facultate etiam absque Capitulo explicandi ardua, & quod Canonici, qui concessionem, de qua supra contradixerant causam contradictionis non fuerunt profecti, in facto non subsistit, &c.

BONONIEN. ALIMENTORVM

Luna 4. Decembris 1617.

ARGVMENTVM.

Alimenta quando non censentur dari animo donandi.

S Y M M A R I V M.

1. Sententia iusta executioni demandanda est.
2. Iustitia probatur ex propria confessione.
3. Alimenta in dubio presumuntur data animo donandi, & hoc cognoscitur ex qualitate personarum num. 4.
5. Declaratio patendi alimenta præstita excludit animi donandi.
6. Calculum super alimentis factum excludit animum donandi.
7. Compensatio non datur de illiquido ad liquidum.

DECISIO CXLVI.

Dominj dixerunt, sententias, quibus in partibus declaratum fuit, Camillum esse creditorem heredum Annibalis pro alimentis ab ipso leniparæ, & Dianoræ filijs dicti Annibalis ab anno 1582. usque ad annum 1594. præstitis ad rationem librarum 100. pro quolibet singulo anno, demptis tamen per eundem Camillum à dicto Annibale habitis, esse iustas, & per consequens etiam executioni demandandas iustitiam probatur, quia ex propria dictorum heredum confessione apparet, fuisse à dicto Camillo toto illo tempore, quo supra dictum est præstitis filijs Annibalis alimenta præstita, & taxatio ad rationem lib. 100. pro quolibet non potest aliquo modo dici excessiua cum libris 100. iuste ad seut. 25. ascendant.

Non obstat, quod præsumitur dicta alimenta fuisse animo donandi præstita ex allegat. per Sord. in tract. de aliment. tit. 6. q. 1. num. 21. & seqq. quia præterquam quod præsumptio ista, quæ solum procedit in dubio, tollitur ex qualitate, & conditione personarum, ex qua sumitur exclusivumque dispositionis interpretatio, Dec. in l. tam quid. num. 23. & alij communiter ff. si cert. per. quia scilicet Camillus erat pauper, Annibal vero dives, cessat etiam omnis dubitatio, ne dum ex eo quod per Testes probatur dictum Camillum sæpius declarasse dicta alimenta præstare animo illa recipiendi, non autem donandi, sed quia etiam fuit inter partes alius super dictis ali-

mentis calcularum, mediante persona Ludouici, atque ita dictum debitum ab iisdem heredibus Annibalis agnuitum.

Non obstat, quod creditum dicti Camilli compensari debet cum pensionibus domus ab eo inhabitatæ, quia tantum abeli, quod consistit, quod hæ pensiones à dicto Camillo debeantur, vt iam fuerit ab illis per duas sententias abolutas, ac propterea non potest, nec dicta compensatio locus esse, cum illa de illiquido ad liquidum non detur §. in bonæ fidei Inst. de ad. l. fin. C. de compensat. Paris. cons. 121. num. 23. vol. pri. Roll. cons. 17. num. 18. vol. 1. & cons. 17. num. 4. vol. 4. Menoch. de arbit. ind. cas. 14. num. 11.

Quod dicitur, Brandilius, & Vlissem habere meliora iura in bonis Annibalis, atque ideo in præiudicium ipsorum non posse dictas sententias super illis executioni demandari, nõ iustificatur; alia verò obiecta sunt extra dubium, &c.

ALGAREN. DISMEMBRATIONIS

Ven. 4. Decembris 1617.

ARGVMENTVM.

Acta in publicam Formam extracta à Notario Aduario sine alia solemnitate presumuntur integra, & non indigent alia recognitione, il veniat de Longinquo, Creditur Notario, se esse talem qualem se facit.

S Y M M A R I V M.

1. Acta extracta à Notario Aduario presumuntur integra donec probetur contrarium.
2. Notario creditur in scripturis ad eius officium.
3. Acta in forma probantur habentia ac si essent originalia, licet in extractione nulla solemnitas intercesserit, nec citatio partis num. 9.
4. Diligentia Notarii facta non citata parte non præiudicat.
5. Notarius in faciendis diligentius quando debet citare partem.
6. Attestationi in qua deficit dies standum non est.
7. Legatus facta lite pendente, per se sola non sufficit ad effectum legitimæ recognitionis.
8. Scriptura allata de longi quo si sunt autentica de aequitate Rotæ non indigent recognitione.
10. Notario creditur se esse talem qualem se facit.

DECISIO CXLVII.

Factis duabus decisionibus, in hac causa, fuerunt denuo pro parte Recloribus de Nuevo exhibitæ alix scripturæ, quibus præsuppositis dubitauit, an consistet de integra transportatione Actorum, & Domini quoad acta vtriusque Iudicii, primi scilicet coram Ordinario Calaritano, & secundi coram Ordinario Arborei agitati affirmatiue responderunt.

Nam quod in alia decisione dicebatur, quod non solum noui constabat de integra transportatione Actorum, sed nec etiam de aliquibus

adit, ex quo scriptura tunc exhibitæ non fuerant à Notario actuario extractæ, cessat, quia acta modo exhibitæ extracta apparent à Notariis actuariis, ac propterea non solum præsumuntur integra, donec probetur contrarium. *Bar. in rubr. de nou. op. num. num. 8. vers. sed si non appareat. & ibi Rom. nu. 14. Inf. num. 8. Rota divers. decis. 64. numer. 4. par. 1. & fuit dictum in vna Pampilonen. de Cariqueque 4. Nouembris 1603. coram Illustrissimo Lancellotto, & præsertim cum dicti Notarii testentur, fecisse diligentiam, & alia acta non adesse, quia Notario creditur in his, quæ ipsi spectant ad eius officium. *Ruin. cons. 159. num. 16. vol. 3. Bero cons. 129. num. 9. vol. 2. Sard. cons. 440. num. 52. vers. creditur enim Notario Card. Seraph. decis. 621. num. 12. & in puncto fuit dictum. In Pampilonen. Abbacia 31. Ianuarij 1600. coram bo. me. Penia, sed sunt etiam informæ probanti, licet fuerint absque alijs solemnitatibus extracta, nam perinde habentur, ac si essent Originalia per ea quæ tradidit *Abbin. c. Alberius num. 5. de testibus Alex. in auth. si quis in aliquo num. 5. & ibidem Dec. num. 14. Cagnol. numer. 65. C. de elendo Couer. præf. quest. c. 19. num. 1. Rot. decis. pri. de fid. Instrum. in nou. & fuit dictum in dicta Pampilonen. Abbacia coram bo. me. Penia.***

Non obstat, quod diligentia, de quibus Notarii testantur, non fuerint factæ citra partem, & consequenter non possunt in præiudiciū aliorum Rectori suffragari. *Caputaq. decis. 265. par. 1. cum alijs alleg. quia placuit DD. responsio, quod citatio tunc est necessaria, quando Notarius, vel etiam alia persona transmittit ad faciendam diligentiam, in quibus terminis loquitur dicta decisio, secus autem, quando, prout in casu illo diligentia fuit à Notario actuario ad effectum tradendi integra acta partibus, tunc enim quia Notarius tenetur adhibere diligentiam in perquirendis huiusmodi actis, præsumitur, quod diligenter suo officio functus fuerit, & quod acta ab ipso, etiam absque alia citatione partibus tradita, sint integra ex *Bar. & alijs supra alleg.**

Eodem modo tollitur, quod dicitur non esse dictis attestantibus standum, eo quod in eis defecit dies, non solum quia dictæ diligentia factæ fuerunt: sed etiam quia fuit contestata attestatio, quia fundamentum non sit à Rectore in dicta attestazione, quo casu obiectū forsasè locum habere posset, sed illam potius adducit ad comprobendam præsumptionem, quod acta sint integra, quæ etiam circumscripta dicta attestazione, rejicit, ut supra dictum est onus probandi contrarium in Adversarium.

Non obstat, quod dicta acta non sint sufficienter recognita, quia quoad acta primi iudicii res cæteræ difficultate quæ verò ad facta facta, coram Ordinario Arbitrorum, non solum fuit recognita, & signum Notarii ab vno Teste informæ, & à duobus alijs manustrium ex quatuor qui fidem de legalitate Notarii, faciunt, sed fuit etiam eorundem actuum aliud transcriptum exhibitum ab illo Notario Notario confectum cum data particulari, & legalitate subscripta à Protege cum Sigillo Regio, & licet dicta legalitas, uti facta sit pendente ad effectum legitimæ recognitionis per se sola non sufficit,

ret, ut fuit dictum, in vna *Perusina Bonorum 22. Iunii 1605. coram Reuerend. Legatione*, quia materia ista remittitur Iudicij arbitrio. *Memo. de arbit. cas. 114. num. 1. & Rota solet in ea cum magna equitate procedere, præsertim quando agitur de scripturis allatis de longinquis partibus, quæ si apparent authenticæ ex sui facie, non egent etiam alia recognitione, ut per *Casir. in auth. ac si contractus num. 5. in fin. C. de fid. Instr. & latè per Specul. in tit. de Instrum. adit. §. restat. nu. 6. Domini omnia supradicta saltem simul iuncta admitterunt pro sufficiente recognitione.**

Ad id, quod dicebatur, scripturas exhibitæ esse copias, nec constare, an fuerint ex Originalibus extractæ, fuit responsum, locum habere in scripturis ab alijs, quam à Notario actuario, aut eius successore extractis, non autem in scripturis extractis à Notario actuario, vel successore, tunc enim perinde habentur, ac si essent Originalia, etiam quod absque solemnitate, & citatione partium extractæ fuerint ex *sup. alleg. & ut fuit dictum in vna Calasench. seu nullius Præpositi 4. Merij 1596. coram Giffio, & alias sæpius, & creditur Notario, quod sit talis, in qualem se facit, saltem de stylo Rotæ *Caputaq. decis. 247. p. 2. & fuit dictum in vna Mediolanen. Decimarum S. Donati 23. Ianuarij 1612. cor. R. P. D. meo Pirronano, &c.**

ROMANA BONORVM DE CARCANIS.

Ven. 15. Decembris 1617.

DECISIO CXLVIII.

Impressa apud Postum de Mantuent. decis. 140.

ALBANEN. VINEAE,

Luna 18. Decembris 1617.

ARGVMENTVM.

Sententia reuocans aliam sententiam iustam, est reuocanda, iustitia sententiæ ex quibus probetur.

S Y M M A R I O.

1. Sententia reuocans aliam sententiam iustam, est iniusta.
2. Sententia concedens immisionem probatis duobus extremis est iusta.
3. Instrumentum publicum probat possessionem etiam ad obviendam restitutionem, alia in possessione non existente.
4. Secutum extremum quomodo probatur.
5. Remedium reintegranda etiam Depositario compatitur.
6. Altit Spoli non datur contra immisionem in possessionem auctoritate Iudicis.
7. Index nullius procedat immittens aliquem in possessionem non citata parte.

DECISIO CXLIX.

IVLIA tantum informantem resolutum fuit, ultimum sententiam extra Rotam latam esse ex capite iniustitie reuocandam; iniustitia enim resultare videbatur ex eo, quod dicta sententia reuocat aliam sententiam iustam, quia scilicet per eam pronuntiatur fuit, dictam Iuliam esse reintegrandam ad possessionem domus, & Vineæ probatis per dictam Iuliam sufficienter duobus extremis ad hunc effectum requisitis, iuxta not. per D.D. in eum ad sedem de rest. Spoliat. Alex. conf. 6. num. 5. l. 3. Card. Seraph. decis. 1055. num. 2.

Nam quoad primum extremum, possessionem scilicet Iuliz, illa probatur per publicum instrumentum, quod alio non existente in possessione probat possessionem, etiam ad effectum obtinendi restitutionem, l. pradia cum ibi not. ff. de acquir. poss. Cassad. decis. 20. m. fin. de prob. Pat. decis. 360. num. 8. & p. l. 1. Capnas. decis. 337. n. 5. & 6. & p. 2. Card. Seraph. decis. 165. num. 2.

Secundum autem extremum probatur ex litis substantiatione, iuncto præsertim mandato de associando ad fauorem Antonij relaxato, vt fuit sæpe docitum, & præsertim, In Persina Spolijs domus 11. Februarij 1608. coram do. mo. Penta, & in Anconitana Spolijs S. Appolinaris 29. Nouemb. 1610. coram Illustrissimo Card. Ludouiso.

Nec obstat, si dicatur, Iuliam factis suis ad possessionem cecidisse, declarando scilicet velle se ad illa bona nomine depositi restituere, quia, admissio etiam, quod per istam declarationem sine alijs solemnitatibus à statuto requisitis factam sibi quoad possessionem, in qua prius existeret, præiudicauerit, difficultas tollitur ex eo quod remedium hoc reintegratæ etiam Depo-

sitaro competit, D.D. in l. rem qua nobis vbi Socin. num. 6. & Rom. vol. 4. Rip. num. 21. vbi de communi ff. de acquir. poss. idem Socin. conf. 17. num. 15. l. 3. Specul. in tit. de petit. & poss. §. 1. num. 1. 2. vers. sed dic. quia datur, & ad statum, in quo spoliatus tempore commissi Spolij reperiebatur. Quod si minor §. restitutio ff. de minor Cassad. dec. 13. num. 1. de rescript. & dicta decis. 20. in fin. de proben. Card. Seraph. decis. 1245. num. 4.

Non obstat, quod Antonius fuit auctoritate Iudicis in possessionem inmissus, ac propterea non datur contra eum, vel ipsius heredes actio Spolij, Aym. conf. 302. num. 3. cum alijs alleg. in causa Casaragustana Canonicijs 15. Febr. 1610. coram mo. Panphilio, quia obiectum non processit, quando, vt in casu isto Iudex processit, non citato possessore, eum cuius tunc dicatur processisse vi priuatus, ac de facto, nullo scilicet iuris ordine seruato, c. licet Episcopus de preben. in 6. Roll. conf. 6. num. 26. l. 2. cum alijs per. Hoaded. conf. 20. numer. 29. l. 1. datur restitutio spoliat. c. causam matrimonij, & c. cum causam vbi Abb. in 4. notab. de offi. deleg. c. conueniens de rest. spoliat. late Rip. in l. naturaliter §. nihil commune n. 58 & seqq. ff. de acquir. poss. cum alijs per Gabr. de rest. Spol. consil. 1. num. 124.

PERVSINA NVLLITATIS CESSIONIS

Veneris 12. Ianuarij 1618;

DECISIO CLI.

Impressa apud Spadam post conf. 289. lib. 2.

LVNEN: SARZANEN PENSIONIS.

Veneris 12. Ianuarij 1618.

DECISIO CLII.

Impressa in Recens. decis. 2. par. 4. tom. 2.

FIRMANA BENEFICII.

Luna 15. Ianuarij 1617.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario;

SYMMARIVM.

- 1 Ad liquidationem fructuum leues sufficiunt probationes, & etiam presumptiones, & admittuntur Testes de auditu, & credulitate, num. 2.
- 3 Testibus deponentibus de facto proprio, & verisimiliter informatis deponentibus de fructibus beneficij standum est.

DECISIO CLIII.

- C**VM, vt sæpe dictum fuit, materia liquidationis fructuum reputetur in iure difficilis probationis, & ac propterea in ea sufficiant leuiiores probationes, & etiam per coniecturas, Bald. in l. 1. num. 22. C. de fruct. & lit. expens. Nat. conf. 510. n. 7. & per solitum, Bald. conf. 333. num. 5. l. 2. Corn. conf. 391. in fin. l. 3. Nat. d. conf. 510. num. 7. lib. 3. Achill. decis. 22. de rest. spol. & admittuntur Testes de auditu, & credulitate, Alex. in l. pretia rerum num. 9. Mel. sub num. 3. ff. ad l. Falcid. Card. Seraph. dicta decis. 1245. num. 7. & deniq; tota Iudicis arbitrio remittatur, Nat. dicto conf. 510. num. 7. lib. 3.

- Censuerunt Domini, satis superq; ex Testibus, qui dantur, probari fructus Beneficij, de quo agitur, ascendere ad summam scutor. 20. ad minus, & cū præsertim ex dictis testibus primus de facto proprio deponat, alij autem sint vicini, ac propterea verisimiliter de dictis fructibus bene informati, de quibus etiam omnes deponunt, deductis expensis, prout requiritur, l. fructus ff. solus. matrim. l. 1. C. de fruct. & lit. expens. Vnde fuit conclusum, dictos fructus esse ad dictam summam taxandos, &c.

BONONIEN. DE FORMAGLIARIIS.

Veneris 19. Ianuarij 1618.

DECISIO CLIII.

Impressa in recent. dec. 3. part. 4. tom. 2.

ORIOLEN. CANONICATVS.

Mercurij 24. Ianuarij 1618.

ARGVMENTVM.

Possessorium cum petitorio quādo cumulari debeat, Capitulum non est legitimus contradic-
tor ad impediendam immisionē litterarū A-
postolicarū executioni demandandae sunt.

SYMMARIVM.

- 1 Possessorium cum petitorio de iure cumulandum non est, quando possessorium est clarum.
- 2 Consistito de possessione antecessoris immisso denegari non potest.
- 3 Capitulum non est legitimus contradicor ad impediendam immisionem quippe gratia subrogatio-
nis.
- 4 Capitulum debet parere executioni, & non contradicere.
- 5 Litterae Apostolicae debent executioni demandari.
- 6 Exceptio Obreptionis, cuiusmodi requiritur aliud in-
dignum non admittitur in petitorio.
- 7 Beneficia Ecclesiastica non sunt incompatibilia in as-
sequendo, sed in retinendo.
- 8 Vltimus status Beneficij praeiudicat probatus dica-
tur.

DECISIO CLIV.

QVONIAM clausula, arbitrio Rotae, est ius-
tis vigore punctat, non tollit tamen il-
lius dispositionem, ut fuit sapius in pluribus
causis firmatum. Domini censuerunt non
intrare arbitrium ad effectum cumulandi pos-
sessorium cum petitorio; f. sic iure enim dis-
tinctionis locus non est, quando possessorium
est clarum, & prius de eo constat, ut fuit dictū
in causa Moysi Palissi Cappellani 13. Ian. 1606.
coram Illustissimo Card. Lancelotto, & alijs sapien-
tibus.

Quo tamen in casu isto possessorium sit cla-
rum, patet ex ipso, quod ad Capitulum non
est in illis de reservatione, & obitu imme-
diato B. Thomae antecessoris in possessione
Canonice de quo agitur, constat, necnon
& de illius Titulo, & Curia; nam his concur-
rentibus, non possessorij illo iure vigore gra-
tiae subrogationis ad possessionem defuncti
denegari iudicabitur, ut fuit sapienter resolutum.
Et praeterea in causa Thome de Pancoro 24. O-
ctobris, & 28. Novembris 1595. coram bo. me. Giffio,
& in Mitanden. Parochialis 17. May 1600. coram
bo. me. Pena.

Nec obstat, quod pro parte Capituli prae-
tenditur, gratiam principalem dicti Thomae esse

obreptionem, eo quod falso in ea narratum fuit,
Archidiaconatum, quem dictus Thomas in
eadem Ecclesia obtinere, nullos fructus habere,
quia praeterquam quod Capitulum non est le-
gitimus contradicor f. ad impediendam im-
misionem vigore dictae gratiosae subrogatio-
nis, Mohed. decif. 13. ut lit. pend. & fuit dictum in
vna Senonen. Canonice 13. Maii 1588. coram Bu-
balo, & in Hispanen. Canonice 22. Ianuar. 1600.
coram Illustissimo Cardinali Ludovico; Capituli si-
quidem partes sunt, f. parere executioni, & non
contradicere, gloss. in cap. Pastoralis, §. quia perit de
off. deleg. Innoc. in e. mandatum de rescript. illa etiam
exceptio praetensa obreptionis non potest di-
ctam immisionem impedire, immo quia percen-
tit gratiam principalem tantum, non autem
litteras dictae subrogationis; in quibus dicta,
narrativa non legitur, unde debent illae, non
obstantibus exceptionibus aliunde petitis exe-
cutioni f. de magdatis, inter trad. per Ancaran. conf.
197. num. 8. vers. Et proxima dicta opinio non iustifican-
tur; & fuit dictum in causa Abulen. Canonice, et
prohibita 24. Novembris 1575. coram Rabao; & in
Salaventin. Beneficij de Dueras 30. Ianuar. 1596.
coram Patre, & in Papian. praeposita 30. Maii 1611
coram Hieronymo. Atturbaten. Tum quia dicta
exceptio respicit petitorium, & altiorum inda-
ginem requirit, Pat. decif. 405. num. 2. lib. 2. ac
propterea in hoc iudicio non admittitur, ut
fuit dictum in causa Montis Falisii Cappellani
30. Ianuar. 1606. coram Illustissimo Card. Lancelotto,
& alijs sapientibus.

Non obstat, quod cum dicta obreptio sit con-
sistens, ut praetenditur, probata, debet sal-
tem arbitrio locus esse, ne mediante hac im-
misionem D. Thomas duo Beneficia in eadem
Ecclesia occupet, per consequens cultus Di-
vini in dicta Ecclesia per istam immisionem
minuatur, quia ultra quod ratio ista in hoc iu-
dicio non attenditur, quia beneficia Ecclesiae
illa non sunt incompatibilia in assequendo,
sed in retinendo tantum, c. de multis, & ibi D. D.
de proband. Mohed. dec. f. 14. eodem tit. ac propterea
potest illa in alio iudicio discutiri, ut fuit in
puncto resolutum in vna Tiburtina Archidiacono-
natus 3. huius mensis coram R. P. D. meo Canaberto.
Non substat etiam quod obreptio, ut dicitur,
est probata, quia omnibus ad probandum de-
bet obreptionem adductis, visum fuit D. D.
prevalere, quod non solum ipsemet Thomas
dictum Archidiaconatum sub iusta narrativa
quod nullos fructus haberet, obtinere, & fuit
in vna dictarum litterarum a Capitulo ad pos-
sessionem dicti Archidiaconatus admissus; sed
quia etiam in relatione status Ecclesiae Orio-
len. de anno 1601. per Episcopum Sac. Congrega-
tioni Concilii Tridentini in aqua visitationis
luminum Apostolorum facta, idemmet Episcopus
affirmat, quod iste Archidiaconatus prae-
ter vocem in Capitulo locum in Choro, & in
processionibus nullam habet praebendam, ne-
que distributiones, aut annuos redditus; sed est
ritulus sine re, & propterea qui illum obtinet,
neque Ecclesiam frequentat, nec residet; ac vix
inter annuum semel, ac bis Choro interest; nam
cum ista relatio sit de re concernente ad offi-
cium

etiam referentis, satis videtur per eam probatus ultimus status dicti Archidiaconatus, *Verall. decif. 138. par. 2. Card. Seraph. decif. 780. num. 1. & 2. quod ad euitandam subreptionem fufficit Card. Seraph. decif. 930. num. 3. etc.*

BONONIEN. FIDEICOMMISSI.

Veneris. 26. Ianuar. 1618.

DECISIO CLV:

Impressa apud Spadam post consil. 342. volum. 2. et in recent. dec. 4. par. 4. tom. 2.

ROMANA SALVIANI.

Luna 29. Ianuar. 1618.

DECISIO CLVI.

Impress. post Cens. de Consib. decif. 75. in addit. ubi est error in anno.

BONONIEN. DE GOZADINIS.

Mercurij 31. Ianuar. 1618.

ARGUMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Mandata relaxata vigore sententia iussu executioni demandanda sunt.
- 2 Fructus sequuntur Dominum rei.
- 3 Per litem contestationem Debitor in mora constituitur.
- 4 Fructus vendi liquidantur à Perito à Iudice deputato.

DECISIO CLVII.

DOMINI absque difficultate dixerunt, mandata pro assensibus, & fructibus in sententijs extra Rotam latis relaxata executioni demandari debere; sunt enim dictæ sententiæ, vt iam fuit decifum iussu, & eum, vt in eadem decifione dictum fuit prædium, de quo agitur pleno iure ad dictum Brandisium spectet, quoad dominium scilicet, & possessionem, dubium nullum est, quin ei quoque debeantur pensiones, & fructus dicti Prædij, tam pro tempore, quo durauit locatio, quam etiam post finitam locationem ante, & post litem contestatam, quia fructus sequuntur dominum rei, *l. fructus, in fundo. l. ex diuerso. §. 1. ff. de rei vendic. l. Herennius. ff. de usuris. l. si dominium. C. de pign. cum similibus.* ac propterea nedum spectat ad eum, durante locatione pensio conuenta, verum

etiam & post finitam locationem, vel eadem pensio, vel fructus, & multo magis post litem contestationem, per quam debitores dictorum fructuum fueunt in mora constituti, *Menoch. de arbit. iud. lib. 2. cas. 220. num. 47. post Iansen. decif. 16. num. 17. Pedemont. decif. 49. num. 1. Affliid. decif. 150. num. 38.*

Nec cadit scrupulus circa dictorum fructuum quantitatem, cum illi fuerint pæ tertium Peritum a Iudice in discordia aliorum communiter electorum deputatum liquidati, *l. item si vnus in fin. ff. de recept. arbit. Cognol. in l. 2. num. 258. & seq. C. de rese. vend. Card. Seraph. decif. 645. numer. 3.*

FIRMANA BONORVM.

Veneris 9. Febr. 1618.

DECISIO CLVIII.

Impress. in Recent. decif. 5. par. 4. tom. 2.

RAVENNATEN. SALVIANI.

Luna 12. Febr. 1618.

ARGUMENTVM.

Hypotheca quando competat, & quando extincta dicatur per transactionem, vel cessionem. Hæres cum beneficio legis, & inuentarij potest impugnare factum defuncti, & non confundit actiones.

SYMMARIVM.

- 1 Hypothecaria competit contra bona debitoris.
- 2 Vbi datur Hypothecaria, datur Saluianum.
- 3 Omnis actio extinguatur per transactionem, & solutionem fallit, num. 4.
- 5 Actus non operatur ultra voluntatem agentis.
- 6 Iura vni obligata non extinguuntur per transactionem alteri factam.
- 7 Hæres non potest impugnare factum defuncti, fallit, quando est cum beneficio legis, & inuentarij, numer. 8.
- 9 In hærede cum beneficio legis, & inuentarij non confundit actiones.

DECISIO CLIX.

DOMINI dixerunt sententiam, qua in partibus declaratum fuit intrare Saluianum, esse infirmam.

Nam cum in controuersia non sit creditum Sebastiani, & etiam constet, quod Bellini sunt debitores sub obligatione omnium suorum bonorum Ioannis, & Rodulphi, quorum omnia intra, & actiones Sebastianus pro dicto suo credito hypothecata habet, vtique competit dicto Sebastiani vtiles hypothecaria contra bona Bellini dictis Ioanni, & Rodulpho hypotheca-

thezata, quæ ipsi directo competeret, gloss. in l. 2. in verb. conuenit, C. quando fisco. cul. pri. nat. & verbis expressis tradit Bart. in l. grege, §. cum pignori num. 1. ff. de pig. cum alijs per Negus. de pig. 3. memb. secundæ partis num. 24. & seq. & conuenienter etiã Saluianum contra tertios dictorum bonorum possessores, quia ubicumque datur hypotheca-
ria, datur etiam Saluianum, vt sæpe fuit dictũ,
& not. Gabr. conf. 46. num. 20. lib. 2.

Nunc oblat vnicum fundamentum in contrarium adductum, quod scilicet hypotheca, quam Rodolphus Pater dicti Sebastiani habebat, in, & super omnibus bonis dictorum de Bellinis fuit extincta mediante transfectione, ac etiam solutione scutorum 320. à Bellinis vigore dictæ transfectionis dicto Rodolpho facta, & conuenienter sublata omnis actio, quæ dicto Rodolpho, ac etiam Sebastianiano aduersus Bellinos, vt dictum est, & ipsum bona compercebat, letam liberatur in princ. ff. quib. mod. pig. & hypot. solu. l. nouatione, ff. de nouat. Alex. conf. 17. n. 5. vers. secundo ratione tutori lib. 1.

Nam in facto non subsistit, quod dicta hypotheca fuerit extincta, quia vt in instrumento dictæ transfectionis legitur, ac Pandolphus dicta scuta 320. recepit in extinctionem sui crediti, & iurium sibi competentium, nec illa Bellini dicto Pandolpho vt illius debitorum soluerunt, sed ad effectum tantum acquirendi iura Pandolpho competentia tertijs videlicet illis de Gianis, quibus propterea dicta iura à Pandolpho in eadem transfectione amplissimè cessa fuerunt.

Vade quamus dicti Bellini potuissent soluendo debitum Pandolpho dictam hypothecã extinguere, quia tamen hanc viam non elegerunt, sed potius, vt dictum est, voluerunt iura Pandolpho emere tamquam extranei, illaque illis de Gianis acquirere, non possunt dici dicta iura mediante dicta transfectione, ac solutione extincta, sed proculdubio adhuc durant, vt probat text. in l. cum is, qui & ibi Castrenf. & alij ff. de fideiuss. l. soluitur, §. si conuenit, ff. quib. mod. pig. vel hypot. solu. & fuit in terminis etiam fortioribus dictum in causa Romana refectionis instrumenti 18. Martij 1616. coram R. P. D. meo Vbaldo.

Ex his patet etiam responsio ad omnia pro Antonio allegata, quia non procedunt, quando clarè de voluntate transigentis, vel soluentis constat, quod non voluit iura extinguere, sed illa tamquam quilibet extraneus emere, & alteri acquirere, tunc enim actus non operatur ultra voluntatem agentis, vt fuit dictum in eadem Romana refectionis instrumenti coram R. P. D. meo Vbaldo.

Nec obstat cessio à Rodolpho illis de Gianis facta, quia cum iam prius dicta iura essent Sebastianiano obligata; nullum fuit per dictam cessionem dicto Sebastianiano præiudicium illarum, sed ea non obstante potest dicta iura aduersus quemcumque exercere, donec extent, & penitus non extinguantur, Paris. conf. 69. n. 7. & seq. vol. 4. Surd. conf. 436. num. 10. & seq. Sigovell. conf. 65. num. 4. & seq. & illorum vigore etiam Saluianum aduersus tertios possessores bonorum sub dicta hypotheca comprehensorum

intencrare ex latè adductis per Modern. de Salu. interdict. in spec. 3. cap. 2. num. 195. vsque ad 202.

Non obstat, quod Sebastianus vt hæres Pandulphi non potest cessionem à dicto Pandolpho factam impugnare, l. cum à matre, C. de rei vindic. cum siml. quia cum non sit simpliciter hæres, sed cum beneficio legis, & Inuentarij habetur pro non hærede quoad sibi debita, Bald. in l. fin. §. in computatione num. 11. C. de iur. delib. & in l. debitori num. 3. C. de pass. vcl. saltem finguntur actiones non confute, quatenus ei dicta confusio sit damnosa, Bald. & alij in dicta l. fin. §. in computatione, Gabr. conf. 125. num. 12. lib. 2. cum alijs latissimè cumulatis per Menoch. conf. 201. num. 25. & seq.

Quia tamen pro parte Antonij prætendebatur dictum Inuentarium fuisse nulliter confectum, ideoque Sebastianiano suffragari non possit; Domini reseruantur particulariter videre, an ei cessione dictæ nullitatis obstat, &c.

IL CINE N S I S IVRISPATRONATVS

Vener. 16. Febr. 1618.

ARGVMENTVM

Agitur quando duæ familiæ sint vocatæ coniunctim ad feudum, & non ordine successiuo, quod colligitur ex verbis, & ex obseruantia subsequuta.

S Y N M A R I V M:

- 1 Verba simul, & equaliter coniungunt.
- 2 Contenti sub vnicâ structura verborum diuerso iure vocati non censentur.
- 3 Qui totum dicit, nihil excludit.
- 4 In his quæ pertinent ad omnes, maior pars non præiudicat minori.
- 5 Coniunctim vocati censentur, quando verba non admittunt successum inter seclum.
- 6 Ex verbis deprehenditur meas Testatoris, & ex obseruantia subsequuta n. 9.
- 7 Obseruantia est optima verum interpretis.
- 8 Testator vocans Familiam censetur ordine successiuo.

DECISIO CLX.

PRÆSUPPOSITIS resolutionibus in hac causa factis, quod in legato, de quo agitur vtraq; familia originaria scilicet, & aggregata sit vocata; dubitauit vtrum dictæ familiæ essent vocatæ coniunctim, seu potius ordine successiuo, & DD. responderunt, illas esse vocatas coniunctim, tum quia vt ex deductis in alijs decisionibus apparet, sunt vocati vnico contextu & structura verborum; quo casu quando vt in proposito inter vocatos non cadit ordo necessitatis, semper censentur vocati coniunctim, ex vulgaribus illis regulis, quod scilicet copula
1 simul, & equaliter coniungit, & ea, quæ sub vnicâ structura verborum continentur, diuerso
2 iure censentur non debent; Ex quibus ita in hac

hac materia arguit *Bart. in l. Gallus §. quidam resse* n. 3. & *ibid. l. f. n. 16. & 35. Arct. f. b. n. 7. vers. 2. quia de proprietate sermonis cum alijs per bo. mo. Cardin. Mantie de consuet. vol. 1. f. 4. ut 9. nu. 20. & in terminis legati est *tax. in l. si mulieri ff. de usufruct. accrese.**

Tum etiam quia Testator usus est verbis de notantibus coniunctionem, vocavit enim ut etiam in alijs decisionibus ponderatum fuit, totam domum Piccolomineam, quæ vocatio vtrique in altera tantum familia verificari non potest, quia qui totum dicit, nihil excludit *l. Julianus ff. de leg. 3. cum alijs per Dec. in l. omnia ff. si cert. pet.*

Et vltius aperte quoque demonstravit quod istas familias consideravit, tanquam vni corpus, & non eorum personas singulares, dum præsertim disposuit, quod legatarij se congregare deberent, & in huiusmodi Congregatione voluntas maioris partis prævaleret, nam si singulas personas considerasset non disposuisset, quod maior pars prævaleret, quia in his quæ pertinent ad omnes; maior pars non præiudicat minori *Bart. in l. quod maior sub nu. 1. vers. ad istud oppono ff. ad municip. Soc. in l. si cognati n. 23. & seq. ff. de reb. dub.*

His enim sic stantibus, dubitari non potest, quin censi debeant coniunctim vocati omnes, quia dicta verba, & dispositio non admittunt successum intellectum ut in simili respondet *Soc. in cons. 171. n. 5. & seq. vol. 2. & ex illis quoque satis evidenterprehenditur mens Testatoris, quæ etiam in hoc sicut in cæteris principaliter attenditur l. in conditionibus ff. de cond. & demon. str. l. cum in iurij §. sane C. de fidei. com. Bart. in dicto §. quidam resse sub nu. 4. in fin. & num. 5. cum alijs per Mantie. dicto tract. tit. 3. numer. 1. & seq.*

Et omnis scrupulus remouetur ex obseruatione, postea subsecuta, quæ est optima rerum, interpres, nam in Congregationibus à Testatore ordinatis vtrique familia conuenit, & vtrique etiam possedit, & ad huc possidet apotecas sub Porticu Piccolomineorum existentes, & per dictum Testatorem toti domui, & Progeniei de Piccolomineis relictas.

Vnde etiam non obstat, quod nomen familie quo vltus fuit testator est nomen collectivum, plurium personarum, ac propterea ceteri debent ordine successuum vocati ex *adduct. per Card. Mantie. ubi sup. n. 25.* quia satis ex prædictis constat, quod Testator voluit vocare personas vtriusque familie insimul, & coniunctim, & totam domum Piccolomineam, natos scilicet ræ ex stirpe, & sanguine Piccolomineorum, & Pij II. quam etiam ex stirpe, & sanguine Pij III. ut sonant expressæ verba Testatoris, & declaravit obseruantia subsecuta ad l. si de interpretatione ff. de leg. Aym. cons. 102. numer. 3. & 4. cum simili.

EL BOREN. FRVCTVVM

Fener. 16. Febr. 1618.

DECISIO CLXI.

Impressa in Recens. decis. 622. par. 4.

PERVSINA BONORVM

Lane 19. Febr. 1618.

DECISIO CLXII.

Impressa apud Pestinum de subbasst. decis. 31.

MVNTINEN HÆREDITATIS

Mercurij 14. Martij 1618.

ARGVMENTVM.

Brevis forma ad vnguem seruanda est, nec potest extendi ad non expressa.

SYMMARIVM.

- 1 Forma Brevis, ad vnguem est seruanda, nec minui potest, nec addi.
- 2 Rescripta non extenduntur de persona nominata ad non nominatam.
- 3 Regula quod potui nolui quando obstat.
- 4 Clausula omni meliori modo sine copula restringitur tantum ad expressa.
- 5 Episcopus non potest se ingerere in Breui directo Vicario.

DECISIO CLXIII.

STRICTE ad dubium; in quo quærebatur an executio Brevis Apostolici facta per D. Episcopum sit excessiua, & nulle, responsum fuit constare de excessu, & nullitate.

Et excessus quidem ex eo; colligi videbatur quod cum dictum Breue restrictum esset ad bona Siluij, D. Episcopus in executione illius ne dum dicta bona Siluij, sed etiam bona Siluij Carandinz Monasterio applicauit, quod facere non potuit, quia forma Brevis diligenter erat seruanda, & sicut illi nihil detrahi poterat, ita nec addi *l. si. Andr. in c. prudentiam n. 1. 2. vol. circa formam de off. deleg. Fel. in c. cum dilecta n. 6. ad mod. ampliat. 1. de rescript. Bal. in l. fin. n. 4. C. de suis, & leg. hæred. Capic. decis. 333. p. 1. rescripta enim sunt stricti iuris, & in eis veniunt expressa tantum nec sit extensio ad personas, & res in illis non nominatas *Abb. in c. Episcopi in fin. de reb. Eccl. non alien. Fel. in rub. de rescript. n. 7. Acet. decis. 1. ex eodem tit. Card. Seraph. decis. 892. n. 2.**

Nec obstat, quod cum illa interpretatio semper facienda sit, per quam actus subsecutus censi debet D. Episcopum quoad bona Siluij

H 3 applica.

applicationem fecisse auctoritate ordinaria, seu potius à Sacro Tridentino Concilio delegatam, non autem vigore dicti Brevis, quia ex le-
4 qua decreti in actu dictæ applicationis per eum facti apparet illum processisse in vim dicti Brevis, & vtilitatem plenariæ executioni deman-
daret, ac propterea quatenus etiam eandem applicationem auctoritate ordinaria facere po-
tuisset, obstat ei regula quod potui nolui c. c. si
super de off. deleg. e. cum an. officij. & ibi Felin. numer.
25. vers. 5. conclusio de prescript. Rem. conf. 343.
num. 5.

Nec obstat clausula omni meliori modo in
dicto decreto appositæ, quia cum dicta clausula
4 sit sine copula restringitur tantum ad expressa
Achil. decis. 4. de procur. & decis. omne de verborum si-
gnificat. Pot. decis. 230. l. 2. cum simil.

Est etiam dictæ executioni nulla, quia cū Bre-
ue directum esset Vicario, non poterat dictus
3 Episcopus se in illius executione ingerere Cle-
ment. 2. & ibi Anthon. 5. Cardin. n. 15. & ceteri de re-
scrip. post alios tradit Sbrozz. de off. Vicar. l. 2. q.
130. per tex. vbi etiam num. 8. dicit hoc locum
habere etiam si executio Vicario commissa sit
sub nomine dignitatis.

BONONIEN DE FORMAGLIARIIS

Merc. 24. Martij 1618.

DECISIO CLXIV.

Impressa in recent. decis. 13. par. 4. tom. 2.

ROMANA QVARTI DOTALIS

Veneris 16. Martij 1618.

DECISIO CLXV.

Impressa post Ferron. ad Statut. Urb. decis. 74.

PAVENTINA DOTIS

Veneris 24. Martij 1618.

DECISIO CLXVI.

Impressa in Recent. decis. 642. par. 4.

ROMANA PECVNIARIA

Veneris 30. Martij 1618.

DECISIO CLXVII.

Impressa in Recent. decis. 647. par. 4.

PAMPILONEN PAROCHIALIS

Veneris 30. Martij 1618.

DECISIO CLXVIII.

Impressa in Recent. decis. 438. par. 4.

ALGAREN. DISMEMBRATIONIS

Veneris 4. Maji 1618.

DECISIO CLXIX.

Impressa in recent. decis. 20. par. 4. tom. 2.

HISPALEN. CERÆ SACRARÆ.

Luna 7. Maji 1618.

ARGVMENTVM.

Confessio adminiculata quando prejudicat
successori. In iudicio summario sufficiunt
presumptiones: Cappellani cū cura anima-
rum antequam admittantur ad exercitium,
debent ab Episcopo examinari non obstante
quolibet privilegio in contrarium.

SVMMARYVM.

- 1 Confessio adminiculata prejudicat etiam successor.
- 2 In iudicio summario sufficiunt leuiores probationes,
& semplexa.
- 3 Cappellani cum cura animarum antequam admittan-
tur ad exercitium, debent ab Episcopo examinari, &
num. 5.
- 4 Capitulum ad hoc ut dicatur in quasi possessione in-
ris negat quid requiratur.

DECISIO CLXX.

CONCLVSVM fuit, dandum esse manda-
tum de manutenendo Capitulo in quasi
possessione nominandi Capellanos ad nutum
amouibiles examinandos per D. Archiepisco-
pum. Nam de dicta quasi possessione Capitu-
li abunde constat ne dum ex testibus, tam hic
in Curia, quam etiam in Paribus examinatis,
sed etiam ex notulis denominationum, & de-
putationum per Capitulum factarum ex libro
Capituli extractis, & ex confessione Cardinalis
de Gueuart tunc Archiepiscopi in quodam
Instrumento transactionis inter ipsum, & di-
ctum Capitulum initæ, quæ confessio cum sit
adminiculata ex supradictis notulis, & ac testi-
bus, & alijs etiam confessionibus Procurato-
ris Fiscalis ab Informantibus deductis praejudi-
cat etiam Successori Mobed. decis. 1. de confes-
sion. Card. Seraph. decis. 292. num. 3. & decis. 442. sub
num. 2. & fuit dictum in Vicentina pensionis 9. De-
cembri 1588. coram bon. mem. Card. Mantica, &
ouinia

omnia saltem simul iuncta absque difficultate
sufficiunt ad obtinendum in hoc iudicio cum
praesertim non sequantur in eo plenae, & con-
cludentes probationes, sed sufficiant etiam le-
uiiores, & semiplenae. *Abb. in e. cum Ecclesia Su-
trina num. 23. vbi Rip. num. 52. de caus. poss. & prop-
riet. Dec. conf. 56. numer. 1. Caputaq. decisi. 383.
par. 2. Card. Seraph. decisi. 8. & decisi. 624. & 1417.
num. 1.*

Debent autem dicti Cappellani antequam
ad actuale exercitium curae admittantur per
D. Archiepiscopum examinari, & approbari,
& quidem non solum ex dispositione iuris
communis, quia cauetur, quod Cappellani, quo-
rum praesentatio ad alium spectat, non admit-
tantur ad exercendam curam animarum, nisi
3 praeiux examine, & approbatione Episcopi, à
quo solo debent recipere exercitium Curae, vbi
Populus non est exemptus, alias possunt repel-
li cap. 1. ibi casque cum suis plebibus de verb. signif.
in 6. vbi Archid. col. 1. super verbo examinandi Cap.
Abb. num. 1. Ioan. Andr. numer. 3. super verbo exa-
minandi Anob. sub num. 4. vers. 6. nota Gemin. in §
illum num. 3. vers. nota quod licet aliqui & numer. 4.
vers. hic posuit Archid. Franch. dicto §. illum super
glos. in verbo subiecta & in cap. 1. col. 2. vers. si ve-
ro Ecclesiae pertineat ad Monachos, de Cappell. Mo-
nach. verum etiam ex decreto Sac. Cone. Trid.
vt multis ostendit *Numer. conf. 8. de priuileg. iuxta
Rom. impres. Garz. in tract. de benef. p. 9. c. 2. num.
132. cum pls. seq. qui etiam referunt eiusdem
Cone. Interpretum declarationes.*

Non obstat praeterea quasi possessio Capituli
dictos Cappellanos deputandi villo alio prae-
uio Ordinarii examine, quia ultra quod inde
non fuit dicto Capitulo acquisita quasi posses-
sio iuris negatiui, quod scilicet D. Archiepi-
scopus non possit dictos Cappellanos exami-
nare, antequam admittantur, & admissos rei-
cere, nisi probetur euenisse casum, quod D. Ar-
chiepiscopus voluerit illos examinare, & fue-
rit prohibitus, atque huius prohibitioni ipse ac-
quieuerit, & Cappellani fuerint absque eius
4 examine admissi; cum istud sit requisitum ne-
cessarium ad hoc, vt possit dici quiesira Capi-
tulo quasi possessio iuris negatiui ad trad. per
D. D. in cap. cum Eccl. Sutrina de caus. poss. & prop-
riet. Aymo conf. 154. num. 2. Rot. diuersi. decisi. 411.
num. 7. par. 1. Seraph. decisi. 151. Obstat etiam dic-
tae possessioni decretum Concilij, & Illustris-
sime Congregationis dicti Concilij Interpre-
rum declarationes, quibus vt ex copia, quae
datur, apparet, fuit decisum, quod Cappellani,
vt supra deputati tenentur se iam non obste-
re quauis alia etiam immemorabili possessione
in contrarium Episcoporum examini subij-
cere.

PERSINA DOTIS.

Fines. 11. Maij. 1618.

ARGVMENTVM

Pater ex Summario.

SUMMARIUM.

- 1 Compensatio habet vim solutionis, & extinguit debi-
tum.
- 2 Relatio Periti absque sententia non inducit compensa-
tionem.
- 3 Relatio Periti liquidat creditum.
- 4 Per liquidationem inducitur compensatio parte oppo-
nente.

DECISIO CLXXI.

PRAESUPPOSITA decisione alias eorum
Reuerendissimo D. meo Decano in hac
causa ad fauorē D. Hedoris facta, quod dictus
Hedor non teneatur ad solutionē integræ præ-
stationis annuæ scut. 550. à Balthasare sibi in
donatione dicto Hedoris facta reueruata, & pos-
tea D. Lutio cessis, sed detrahis detrahendis,
& praesertim omnibus fructibus ab eodem Lu-
tio ex bonis donatis, & locis montium habitis.

- Dubitari an constet de satisfactione dicto-
rum fructuum, & Domini praesupposito Cal-
culo à Perito facto assistenti respondendum;
quia ex contra positione partitarum à Perito
in dicto calculo facta apparet, quod dictus He-
dor fuit à solutione annuæ praestationis pro ea
rata liberatus, pro qua in eodem calculo Peritus
affirmat, ipsum constitutendum esse credi-
torem dictorum fructuum, nam hac compen-
satio vim habet solutionis, & extinguit debi-
tum non minus, ac vera solutio l. si debitor ff.
qui pos. in pign. hab. C. si pecuniam §. quod si heredi
ff. de stat. lib. Alex. conf. 12. num. 14. & 15. l. 2. Ti-
raquell. de retrah. Liga. §. 3. glos. 3. numer. 2. & seqq.
Rot. diuersi. decisi. 7. num. 1. par. 2.
- 2 Nec obstat, quod per relationem Periti abs-
que sententia non inducitur compensatio l. 2.
 - 3 C. de iure fisci quia per relationem liquidatur
creditor, & facta liquidatione compensatio
 - 4 inducitur parte salte opponente l. fin. C. de compens.
Ias. in §. compensationis, & in §. in bona fidei n. 78.
Iustide ad eum alij per Tiraquell. in l. si remanet
in vers. reuertatur num. 15. C. de reuoc. donationis.

PAMPILONEN. PAROCHIALIS

Lent 14. Maij 1618.

ARGVMENTVM

Ab Excommunicatione quando dicatur im-
petrata absolutio saltem in foro conscientie,
quod sufficit ad hoc, vt Sacramenta petici-
pi possint.

SYM-

SYMMARIUM.

- 1 *Graviter percussions Clericum incidit in excommunicationem.*
- 2 *Bulla Cruciate non impartitur veniam ab excommunicatione, nisi post satisfactionem.*
- 3 *Absolutus in foro conscientie Divina Sacramenta percipere potest.*
- 4 *Irregularitates non incurritur sine contemptu.*
- 5 *Contemptus non intervenit, quando petita est venia.*

DECISIO CLXXII.

DOMINI steterunt in declis sub die 30. Martij præteriti, quia scilicet, vt tunc dicebatur, Martinus non probavit, quod Petrus irregularis existens Missas, & alia diuina officia celebrare non erubuit in contemptum Clauum, perniciosorumque exemplum, ac plurimorum scandalum.

- Nec obstat, quod dicitur dictam narrationem satis fuisse eo ipso iustificatam, quod probatum est, quod Petrus in excommunicatione existens, in quam ex graui percussione eiusdem Martini Clerici incidit per tex. in cap. si quis suadente 17. quæst. 4. per plures vices celebravit eo quod prima vice celebrans irregularitatem contexit, ac postea eadem Sacra sæpius faciendo verum apparer, quod in irregularitate existens sæpius celebravit cum imò pro parte dicti Petri ostendatur, quod quarto die post dictam percussione fuit à dicta excommunicatione vigore Bullæ Cruciatæ, ac etiam ex speciali privilegio Patrum Mendicantium, S. Francisci absolutus.

- Nec obstat, quæ aduersus dictam absolutionem deducuntur, quod scilicet illa Petro nõ suffragatur, quia vigore dicti Privilegij Cruciatæ impartiri non potuit, nisi post iustam satisfactionem, & quia etiam tunc ipsum iuaret in foro conscientie tantum ex *Novar. in cons. si de sent. excomm.* & alijs pro Martino allegatis quia præterquam quod sufficit Petro petiisse, veniam, quamvis illam obtinere non potuerit & absolutio, quæ etiam quoad forum conscientie tantum suffragatur, operatur vt absolutus Divina Sacramenta percipere possit, vt declarat ibid. *Novar. dicto Conf. 51. n. 2.*

- Cessare videbatur difficultas etiã ex eo quod dictus Petrus vel omnino post dictam absolutionem celebrando irregularitatem non contraxit; quia illa absque contemptu non incurritur *Abb. in c. Pastoralis S. verum n. 15. de appellat.* est enim pena contemptus Felini c. *Rodolphus n. 43. de rescript. Dominici in c. solet de sent. excomm. Novar. in manual. c. 27. n. 25. vers. 3. dieo*, & contemptus in eo, qui absolutionem petiit ac etiã obtinuit, considerari non potest ex adduc. in *Offen. Archidiaconatus 16. Martij 1603. coram Illustris. Card. Læcerliis* vel saltem dici non potest quod in contemptum Clauum celebravit, quia vt in alia decisione dictum fuit, tunc tantum contemptus intervenisse dicitur, quando volũtas aliquis renuit legi, & ex ea causa procedit ad faciendam legemata quod transgressions causa contemptus sit, quod in casu isto factum fuit.

se nec presumitur, nec probatur, quinimo vt modo dictum est, omnis contemptus ex eo solum excluditur, quod à dicto Petro petita, & obtenta fuit absolutio, vt in simili de eo, qui constituit Procuratorem ad obtinendam absolutionem à iuramento dixit *Rot. in una Romanensis obligationis 27. Junij 1605. coram Reuer. Astrucibus*, & ista qualitas, quod in contemptum Clauum celebrauerat omnino probanda ad effectũ, vt gratia posset dici iustificata, vt pluribus fuit in dicta decisione comprobatur.

LVNEN. SARZANEN. PENSIONIS

Luna 14. Maij 1618.

DECISIO CLXXIII.

Impressa apud Pesium de Manuten. decis. 143.

ARIMINEN. FIDEICOMISSI

Peneris 18. Maij 1618.

DECISIO CLXXIV.

Impressa in Recent. decis. 24. par. 4. tom. 2.

LVNEN. SARZANEN
IVRISPATRONATVS

Luna 21. Maij 1618.

ARGVMENTVM.

Pater ex Summario.

SYMMARIUM.

- 1 *Famina nupta non desinit esse de familia.*
- 2 *Inspatronatus spectans ad familia Gubernatores intelligitur spectare ad maiorem, & seniores domus, & num. 3.*

DECISIO CLXXV.

QVÆSIVI, vtrum Hieronymus, vel Alexander esset instituendus, & quia non dubitatur de existentia iurispatronatus quodq; illud ad Gubernatores domus illorum de Brolijs de Scarpis de Comisani, & de Scacalosis spectet, ac propterea dicti dubij resolutio tota pendebat ex eo, quod videretur quis esset ex prædictis à maiori parte dictorum Patronorũ præsentatus; Domini dixerunt Hieronymum esse præsentatum ab illis de Brolijs, & de Scarpis; Alexanderum verò ab illis de Scacalosis, & quod de voce Comisanorum particulariter videretur.

Quo enim ad illos de Brolijs apparet dictũ Hieronymum præsentatum esse à Lucretia, quæ

quæ ut testes deponunt *Summario dicti Hieronymi* nu. 3. sola superest ex dicta familia atque ideo ad ipsam ius præsentandi spectat etiam, quod nuptia esset extra familiam, quia nihilominus non desinit esse de familia Paterna, ut pluribus firmatum fuit in *Parmen. In. patr. 26. April. 1613. coram R.P.D. meo Pamphilio*.

Nec obstat, quod nullum ius competere potest in dicto Patronatu dictæ Lucretiæ, ex quo ut dictum est, spectat ad Gubernatores familiæ de Prolijs, qualis dicta Lucretia dici non potest, quia cum versetur in familia priuata, & sine iurisdictione, & maiori dicta verba intelligi debent de maiore, & seniore domus ad *Not. per Felin. in rub. de maior. & obed. nu. 12. vers. de excellentia*, ac propterea cum dicta Lucretia sit maior, & senior, imò sola ut dictum est ex dicta familia, merito in ipsa quoque dictum ius præsentandi residet ex alleg. in dicta *Parmen. Iuris. coram R.P.D. meo Pamphilio*.

Quo vero ad illos de Serapis constat dictum Hieronymum præsentatum esse à Leandro, qui cum descendere probetur à Serapis de Roua, ad quos ius præsentandi ex fundatione spectat, & sic filius Capitanei Iulij Capitanei Herculis de Roua, qui alias præsentauit, vox ista ad fauorem dicti Hieronymi computari debet.

Nec obstat, quod Alexander præsentatus fuerit à Leonardo de Serapis, qui prætenditur senior, quia nec descendentiæ dicti Leonardi probatur à Serapis de Roua, ad quos ius præsentandi dictum est, pertinet, nec quod ipsius Antecessores villo vnquam tempore præsentauerint.

Quo autem ad illos de Scacaloffis constat, Alexandrum præsentatum esse à Margarita, & Magdalena filiabusq. Io. Petri Scacaloffi, quæ solæ ex dicta familia superstit, & à tutorio nomine filiorum.

ROMANA SALVIANI INTERDICTI

Veneris 25. Maij 1618.

DECISIO CLXXXVI

Impressa apud Gene. in addit. dec. 43. & apud Durand. pariter de Censib. decis. 366.

ROMANA PECVNIA, IARIA

Lune 28. Maij 1618.

ARGVMENTVM.

Pater ex Summario.

SVMMARIVM.

1. *Lex curabit C. de actionibus empti quando habeat locum*;

2. *Exceptio iuris tertij non perimitur ius agentis, nisi illa scripto volente.*
3. *Exceptio iuris tertij non admittitur in iudicio executiuo.*
4. *Acceptato legato factio loco donationis non potest peti amplius donatio.*
5. *Legata de manu hereditis percipi debent.*
6. *Pactum conditionale non debet adimpleri, nisi purificata conditione.*
7. *Exceptio requirens altiorum indaginem executionem obligationis cameralis impedire non debet, & numer. 8.*

DECISIO CLXXXVII

ITERVM proposito dubio ad fauorem Excellentiss. D. Principissæ sub die 30. Martij præteriti resolutio Domini steterunt in decisis: Neque enim ultra plura alia iam sæpius inculcata, & reiecta obitare videbatur, quod dictæ D. Principissæ nulla competat actio pro rata donationis propter nuptias, cum illa per mortem D. Claricis euauerit, atque ad hæredes Sciartæ vigore statuti Urbis reuerfa sit, aut quod saltem dicta D. Principissæ non potest pro dicta rata via executiuæ agere, quia vtrumque ex factis tollitur, nam ex eo constat, quod & eadem met D. Iulia cum iuramento, ac obligatione Camerali promissit dictæ D. Claricis, illiusque hæredibus, & successibus soluere fructus dictæ Claricis pro rata quantitatibus terræ ipsi pro dote, ac etiam donatione, & cum plena in eam dominij dictæ quantitatibus translatione assignatæ debitos, & quod dicta D. Principissæ expresse à dicta Clarice in dictorum fructuum medietate instituta fuit, quibus stantibus dubium non est, quin ut iam sæpe alias in hac causa firmatum fuit, possit vigore dictæ obligationis dicta D. Principissæ etiam aduersus dictæ Iuliæ hæredes pro dictis fructibus executiuè agere, neque in hoc iudicio dictæ exceptio admittatur, cum præsertim dicta D. Principissæ hæres quoque Sciartæ sit, ac propterea dicta Iulia nullam causam retinendi integram donationem habeat, & vltimius D. Claricis in instrumento assignationis dictæ quantitatibus terræ ipsi factæ sub eadem etiam obligatione Camerali, ac iuramento promissit, quod post eius obitum ipsius hæredes restituent dictam donationem propter nuptias in simili specie, qua ipsa illam recepit, dicti Sciartæ hæredibus; Ex his enim apparet, quod dicta D. Iulia, eiusque hæredes non solum vigore propriæ dictæ Iuliæ obligationis, sed etiam vigore promissionis factæ ab eadem Clarice, cuius, & ipsa Iulia est pro medietate hæres ad dictorum fructuum præstationem dictæ D. Principissæ, vel vtri hæredi Claricis, vel vtri hæredi dicti Sciartæ tenentur, donec, & quousque dictæ Claricis, seu D. Principissæ eius hæredi realiter, & cum effectu dictæ Terræ quantitas tradita, ac consignata fuerit ex æquitate scilicet *l. curabit C. de act. empti*, ut pluribus iam fuit in alijs decisionibus in hac causa factis demonstratum.

Nec obstat, quod cum in eadem donatione succedant quoque filiæ Placidie dictæ D. Principissæ

cliffio, non competit actio pro dimidia dictæ donationis, sed pro tertia tantum eius parte, quia ultra quod ista est exceptio iuris tertij, quod nec etiam perimit ius agentis, nisi illo actio vidente, ac propterea in hoc præsertim iudicio non admittitur. *Bert. in l. 2. num. 1. ff. de except. rei iudic. Solit. in l. cum servum num. 4. C. de serv. fugit. Card. Seraph. decis. 649. numer. 2. cum alijs adduct. in Veneta donationis 7. Novembris 1614. coram R.P.D. meo Buratto; non etiam subfistit, quod aliqua rata dictæ donationis filiabus dictæ Placidæ debeatur, nam cum dicta Clarix dictis filiabus pro toto eo, quod etiam occasione dictæ donationis præterdere poterant, scut. 3. millia laegerit, illæque dictum Legatum acceptauerint, non possunt amplius gratiam dictæ donationis petere. *Alex. conf. 117. num. 2. vers. sed ita est l. 5. Sard. conf. 351. num. 40. 43. cum alijs per Tiracuell. divers. conf. post. limit. 30. num. 12.**

Minus facit, quod à medietate dotis, & donationis, in qua D. Clarix dictam D. Principissam hæredem instituit, deduci debeat dictum Legatum scutorum 3. mil. ab eadem Clarice dictis filiabus factum, nec non à alia scuta mille D. Iulia legata, quia præter quam quod huic obiecto fuit iam alias satisfactum, quod scilicet non constat, quod alla bona in hæreditate non existant, ex quibus solutio dictorū legatorum fieri possit, & imo potius ex eodem met Inveniaro per Iuliam confecto apparet contrarium, placuit etiam DD. quod dicebatur, quod cum huiusmodi legata de manu hæredis percipi debeant l. 1. §. redigantur ubi glof. in verbo ut proinde ff. quoniam legatorum glof. in cap. Rainaldus verò petendo de testam. Sard. conf. 265. num. 16. non potest D. Iulia sub dicto præteritū integrum hæreditatem dictæ D. Claricis penes se retinere; sed ad eam admittere omnino debet dictam D. Principissam pro ea rata, in qua ipsa fuit instituta.

Non etiam obstat, quæ dicuntur circa pactum faciendi calculum, & adæquandi dotes in Instrumento dictæ assignationis appositum, quia nec dictum pactum fuit factum simpliciter, sed in casum tantum, in quem decretum fuisset, quod bona fideicommissio supposita remanere deberent filiabus dictæ Claricis, qui casus cum non eveniret, perinde est, ac si dictum pactum factum non fuisset. *Lædere diem ff. de verb. signific. leg. si quis sub conditione ff. si quis omisi. caus. testam. cum simul nec dicta exceptio executionem dictæ obligationis retardare possit, cum altiorum indaginem requirat. Cas. de Gestis decis. 4. de filat. Card. Seraph. decis. 455. num. 2. nec vlla interni ratio foveat, quod dictæ Iulix hæredes omnia bona, & fustus retineant, nulla data participatione D. Principissæ æqualiter dictorum bonorum Dominæ.*

Atque ex his denique tollitur, quod his super fideicommissio facta finita, id eo ipso dicto pacto locus factus; quia præter quam, quod nec D. Iulia poterat in præiudicium sortorum super dicto fideicommissio transigere nec litem absque eorum assensu terminare, & de ista transactione in actis non constat, omnes dictæ exceptiones, & alix pro D. Camillo de-

ductæ altiorum indaginem requirunt; ac propterea executionem dictæ Cameræ obligationis, & ita dictum est, impedire non possunt.

FIRMANA IVRIS PATRONATUS

Luna 28. Maji 1618.

ARGUMENTVM.

Instrumentum antiquissimum quando dicatur in forma publica, & probanti, & quæ requiratur.

SYMMARIVM.

1. Instrumenti publici requisita quæ sint.
2. Instrumentum antiquum ultra 100. annos presumitur in forma probanti, nec indiget alia probatione, sed sufficit quod habeat faciem publici Instrumenti, & numer. 3. & careat suspitione fraudis n. 6.
4. Error extrahentis Instrumentum ab Originale non necesse partibus.
5. In extrahente Instrumenti faciendæ à Notario assua; rio non requiritur citatio.

DECISIO CLXXVIII

Domini post plures propositiones disputationem tandem ad instrumentum anni 1489. restringentes dixerunt, illud esse in forma probanti.

Nam quoad dictum Instrumentum cessare penitus videbantur omnes oppositiones, quæ adversus alia Scripturas, & processum in hac causa in partibus fabricatum ab Informantibus pro Ioanne Baptista Palma fiebant; quia scilicet ex inspectione originalis dicti Instrumenti, quod fuit oculis Dominorum subiectum apparebat, ne dum quod illud continet diem, mensem, annum, subscriptionem Notarii, eiusque signum, & omnia alia requisita publici Instrumenti relata per glof. in l. generali Cde Tabular. Scrib. l. 10. & latissime per Couar. prac. q. c. 20. n. 1. sed etiam quod est antiquissimum, nempe ultra centum annos, quo casu dicitur in forma probanti absque alia recognitione, seu probatione Notarii, quia ad huic effectum sufficit, ut habeat faciem publici Instrumenti, & præferat antiquitatem, ut fuit sæpius resolutum, & præsertim in una Farsen Territorio 10. Maji 1604. coram Illustriss. Cardin. Milino & in Mediolanen. decimarum 10. Decembris 1614. coram R.P.D. Domo Andrea, & in alia Mediolanen. decimarum de Varisco 27. Ian. 1617. coram R.P.D. meo Piruano, in quibus pluries alix decisiones referuntur.

Nec obstat, quod prætenditur in partibus non fuisse exhibitum dictum Instrumentum eo, quod copia Instrumenti, de quo in extrahendo de partibus non cõcordat in data cum dicto originali; quia cum in reliquis ad verbum cõ dicto originali concordet; satis apparet, fuisse erratum ab extrahente in data, qui error partibus obesse non debet. *Rom. conf. 170. num. 3. Arim. conf. 147. n. 5.*

Minus obstat defectus citationis ad adiundū collationari, & auscultari, quia ista Citatio requiritur in productione iurium exemplatorū ante illorum productionem, secus vero in productione iurium, quae fuerūt exemplata à Notario a quo positi illorum productionem ad effectum restituendi originalia partibus dimissa in adis copia collationata, ut in puncto resolutum fuit, in una Brachiarum *Monasterij* 15. Junij 1598. coram Card. Lancelotto; Ex quo etiam patet responsio ad aliud obiectum; quod non fuit citatus Promotor Fiscalis, quia scilicet tunc non erat in causa, nec propterea minus dicta iura contra eum hodie quatenus pro suo interesse compareat, pro ut contra quemlibet alium tertium in causa comparentē, probant *Cresc. dec. 1. de fide Instrumenti*.

Et tollitur Scrupulus; ut dictum est, ex inspectione Originalis, quod cum appareat authenticissimum, & careat suspitione falsitatis; vel fraudis probat *Ros. decif. 52. par. 1. diversarum alij supra alleg.*

ROMANA NULLITATIS OBLIGATIONIS.

Mercurij 6. Jun. 1618.

ARGUMENTVM.

Agitur latissime ad quem speciet liquidare quantitatem vigore sententiae.

SUMMARYM.

- 1 Verba deductis, & compensatis important conditionem.
- 2 Sententia interpretari debet iuxta dispositionem iuris communis.
- 3 Actores tenentur probare suam intentionem.
- 4 Reconuenientes dicuntur assertores.
- 5 An per solam negantis assertionem probata dicatur negativa, quando nulla alia militat praesumptio.
- 6 Veritas, & verisimilitudo stat pro calculo.
- 7 De rebus gestis tanquam propriis, & in minori auctoritate minor probatio requiritur.
- 8 Exceptio requirens altiorum indagare non potest retractare executionem sententiae.
- 9 Sententia non debet interpretari contra ius, sed secundum ius.
- 10 Agens in iure dispositioni debet probare implementū conditionis in forma specificā.
- 11 Conditioni quando sit satisfactum.
- 12 Liquidatio facta tenetur per exhibitionem computi verisimilis, nec ad aliud tenetur liquidandi numer. 14.
- 13 Sententiam interpretari probare tenetur exceptionem creditur.

DECISIO CLXXIX.

DOMINI dubio 12. pās super alias resolutionis propositio centurunt, standum esse in decisio, si computum per D. Paulum Aemilium exhibita sit verisimile. Placuit

enim, quod dicebatur, quod etiam verba deductis, & compensatis, &c. in sententia, de cuius executione agitur; prolata important conditionem, ad trad. per *Surd. conf. 186. num. 10. & seq. Ruin. conf. 152. num. 1. lib. 4. Socet. in. conf. 67. nu. 7. & 8. vers. quomodo lib. 1.* quia tamen eadem sententia non aperit, à quo, vel quomodo facienda sit probatio, quid, & quantum fuerit perceptum, ut ea dictus D. Paulus Aemilius deducere, & compensare posset, recurrendum, in hoc erit ad iuris communis dispositionem, iuxta quam sententia interpretari debet l. miles *h. decem. ff. de re iudic. Anchar. conf. 6. numer. 7. Menoch. conf. 110. num. 31. & seq. Aym. conf. 79. nu. 9. & conf. 188. num. 3. Rom. conf. 320. num. 4. Rot. decif. 112. num. 2. par. 2. divers.*

Quandoquidem verò de dicto iure, ea dicta sententia circumscripta certum esse videtur, quod vel natura iudicii, & actionis per D. Paulum Aemilium intentatae inspecta, onus dictae probationis ad Illustrissimos creditores spectat, eo quod cum dictus D. Paulus Aemilius ad rescissionem contractus, & pretij per eum soluti restitutionem agendo, fundatam habebat intentionem in dicti contractus nullitate, ac pretij liquidatione per eum facta, dicti Illustrissimi Creditores praetendentes eundem D. Paulum Aemilium ex dicto pretio deducere, & compensare debere fructus ex bonis ab eo post emptionem habitos, & perceptos probare teneantur, quid, & quantum fuerit à dicto D. Paulo Aemilio perceptum; quia scilicet ipsi sunt in hac exceptione assertores, *l. quingenta. ff. de probat. l. 1. ff. de except. & imo eo ipso quod obiciunt compensationem, videntur firmum creditum exigere, & quodammodo D. Paulum Aemilium reconvenire, ut inquit Ald. in cap. cum inter num. 5. ext. de excepti. & in Liquidum Alendrum C. ad l. l. de adult. ubi propterea concludit, quod compensatio est magis actio, quā sit quāvis alia exceptio.*

Verquod saltem quatenus D. Paulo Aemilio onus faciendi dictam liquidationem incumbat, ei sufficit calculum verisimilem, fructuum ab eo perceptorum exhibuisse, illorumque deductionem fieri passum fuisse, itam quicquid dicendum esset, utrum per solam negantis assertionem, & quando nulla alia pro calamitat praesumptio, probata sit negativa, quod plus non percipit, illud sine difficultate procedit, stante praesumptione, quae pro d. assertionis veritate ex verisimilitudine dicti calculi refultat, iuxta id not. per gloss. & DD. in l. cum de lege. ff. de probat. l. si in l. si constante num. 121. & ibidem Rip. num. 20. & seqq. fol. matr. Gabr. conf. 113. num. 7. vol. 1. *Surd. conf. 434. num. 28. & seqq.* cum alijs per eundem Gabr. concl. 7. num. 1. & 3. de probat. cum praesertim dictus D. Paulus Aemilius tunc etiam dicta bona, tanquam propria possederit; nec propterea rationes prouentuum dictorum bonorum confiscare, aut retinere teneretur, & quod plus est, esset etiam eo tempore minor, ideoque tanto magis ab auctiori probatione per eum tunc gestorum excusari debet.

Sequitur, quod dicta sententia, seu conditio ex verbis deductis, & compensatis, &c. in eadem

dem sententia prolatis inducta, vel apta sit ad
inspiciendam tantummodo dictæ sententia
executionem, donec per Illustrissimos Credito-
res eos equeutos falsa fuerit probatio, seu
liquidatio fructuum per D. Paulum Aemiliū
perceptorum, illorumque deductio, & com-
pensatio adeo, quod hac conditione in dicta
sententia inserta stante, D. Paulus Aemilius
objicere non valeat dictam probationem, seu
liquidationem altiore indaginem requirere,
nec executionem suæ sententia retardare pos-
sit, vt bene ad propositum explicat *Castrus. cōf.*
27.3. sub num. 3. vers. *breuiter omisit*, & num. 4. vbi
quod ista liquidatio incumbit expienti l. 2.
Ruin. cōf. 22. num. 9. lib. 1. vel quod in omnem
euentum, & quatenus etiam per dictam sen-
tentiam, & conditionem fuerit onus faciendi
dictam liquidationem dicto D. Paulo Aemilio
iunūctum, fuit abunde per dictum D. Paulum
Aemiliū dictæ conditioni per exhibitionem
caleūi verisimilis satisfactum, & si aliter dice-
retur vtique dicta sententia manifestā in iusti-
tiā contineret; quod tamen nulla ratione ad-
mitti debet, quia lex non presūmit, quod iude
ex voluerit aliquid contra ius, quando potest
suis verbis dari alius intellectus, qui secundū
ius sit, l. 2. cap. de offic. iud. innot. in cap. innotuit
sub num. 4. de eo qui furt. ord. recep. & fuit dictum
in *Tudertina dampni dati* 31. Maii 1624. coram Illu-
striss. Card. Ludouico, & in *Nepefina laudi* 13. Febr.
1615. coram R. P. D. meo Causario.

Nec propterea obstat, quod dicitur, quod cō-
ditio impleri debet, antequam ius competat
ex dispositione conditionali, & quod onus di-
citur etiam conditionem adimplendi, & quidem
in forma specifica ei incumbit, qui ex dicta
dispositione agit ex pluribus conuulatis per
Sard. cōf. 4. 10. num. 54. & seqq. quia præterquam
quod, vt dictum est, conditioni per verba
supradictæ sententiæ inductæ satisfactum fuit
ex parte D. Pauli Aemilii eo ipso, quod ipse
passus fuit probationes à dictis Illustrissimis
Creditoribus super fructuum per dictum Do-
minum Paulum Aemiliū perceptorum li-
quidationem à suo credito deduci; ad not. per
Castrus. dicto cōf. 270. num. 3. & 4. lib. 2. *Ruin. dicto*
cōf. 22. num. 9. lib. 1. in omnem etiam euentum,
& quatenus dicta conditio onus faciendi dictā
liquidationem D. Paulo Aemilio imponeret,
illa censeretur iuxta subiectam materiam suf-
ficienter facta per exhibitionem computi, dū-
modo, vt dictum est, illud sit verisimile, nec
ad probandum aliter negatiuum, quod nihil
vltius perceperit, prout ab informantibus
pro dictis Illustrissimis Creditoribus pretendi-
tur, vltia ratione adstringi possit.

Eadem quoque responsione tollitur illud et-
iam obiectum, quod certum non est, quid, &
quantum à Creditoribus debeatur, donec fa-
cta fuerit deductio, & compensatio, cum in eo
ratiū à Iudice condemnari videantur, quod
deduci, & compensari debebat, quia vt ex su-
pra deductis apparet, verba dictæ sententiæ in-
terelligi debent, vt deductio, & compensatio fiat
si, & quatenus à Creditoribus probatum fue-
rit à D. Paulo Aemilio perceptum, nec inter-
im ipsius confessus, aut non valentibus di-

ctam probationem facere dici potest Aliquid
dicti D. Pauli Aemilii creditum, vel saltem,
ambigi non potest, quia dictum creditum sit
liquidum, & certum in eo, quod remanet de-
ductis, & compensatis fructibus contentis in
computo per D. Paulum Aemiliū exhibitio,
quatenus, vt sæpe dictum est, illud sit veri-
simile.

Atque ita etiam nō obstat, quod dicebatur,
quod D. Paulus Aemilius dictam sententiam,
acceptando subiecit se oneri probandi excep-
tionem creditorum, quam illis probare non
tenebatur, & vt inquit *Cassad. decis.* 10. num. 10.
de *rescript.* proprio se ligone percussit, quia per
dictam acceptationem in hoc sibi præiudica-
uit, quod coactus fuit suspensionem execu-
tionis dictæ sententiæ pati, donec à creditoribus
probaretur, quid, & quantum fuerit ab ipso
perceptum, iux. *trad. per Castrus. dicto cōf.* 270.
num. 3. & *Ruin. dicto cōf.* 22. n. 9. non verò quod
probationem, de qua dicta sententia nihil dis-
posuit, vel in omnem euentum, quatenus, vt
sæpe dictum est, ei fuerit hoc onus probandi
iunūctum illi sufficere iuxta subiectam ma-
teriam satisfecit per exhibitionem computi
verisimilis, nec ad arctiorem probationem,
vlla ratione adstringi debet ex allegatis, &c.

CVSENTINA BENEFICII.

Mercur. 6. Iunij 1618.

ARGVMENTVM.

Reiciuntur præsumptiones, quod Ecclesia sit
erecta in beneficium.

SYMMARIVM.

- 1 Per cassum anuli ostij Ecclesia acquiritur possessio
Ecclesie.
- 2 Ecclesia, & beneficium Ecclesiasticum inter se diffi-
runt.
- 3 Signa, quod Ecclesia non sit erecta in beneficium, af-
feruntur, & num. 5.
- 4 Fides Sacerdotum quantum extraiudicialis si sunt
verisimiles, & de falso proprio deponunt fidem fa-
ciunt.
- 6 Ecclesia qualitas probatur ex statu ultimo, & anti-
quo.
- 7 Confratres manutenendi sunt in deputazione Cappel-
lani amovibiles, donec plenè probetur erectio beo-
ficij.
- 8 Exceptiones contra Testes in iudicio summarij non
retinenda non admittuntur.

DECISIO CLXXX.

DICTVM fuit, mandatum de manutenen-
do dandum esse Vniuersitati, non autem
Felici: Nam quoad Felicem dictum mandatū
ei dari non potest, quia etsi per cassum anuli
ostij Ecclesie posset dici acquisivisse possessio-
nem Ecclesie, iuxta *decis. Achil.* 1. & 3. de *caus.*
poss. & *propriet.* non tamen dicta possessio ipsi
testi-

infringatur respectu Beneficii, quod ab eo pretenditur, cum non probet existentiam alicuius Beneficii collatum, aut quod dicta Ecclesia erecta fuerit in beneficium Ecclesiasticum, prout omnino probare debet, quia Ecclesia, & beneficium Ecclesiasticum inter se differunt, *Barbat. in Clemensam §. quod si forsan* nu. 24. *de elect.* nec propter ea de possessione Ecclesie ad possessionem Beneficii inferri potest.

Nec obstant ea, quæ ad probandum, quod dicta Ecclesia fuerit in Beneficium Ecclesiasticum erecta deducuntur, & præsertim facultas à Capitulo Lateranense data dictæ Ecclesiæ dotandi cum reservatione iurisdictionis vniuersitatis, & institutionis Ecclesiæ Lateranensis; nam ultra quod nulla affertur collatio Sedis Apostolicæ, aut Ordinarij, vel institutio à dicto Capitulo facta, quod manifestum signum est, dictam Ecclesiam nunquam fuisse in Beneficium erectam pro parte etiam dictæ Vniuersitatis, probatur tamen ex testibus in Curia examinatis, quæ in etiam ex fide iurata septem Sacerdotum, quæ licet sit extrajudicialis, quia tamen est verisimilis, & de facto proprio doctorum Sacerdotum, ex quo iudicem dictæ Cappellæ pro parte interuenerunt, si dem facit, vt not. in *cap. cum in Ecclesiis*, & ibi *Burr. num. 15. Hest. num. 4. de maior. & obed. Felin. in cap. de testibus num. 8. de testibus*; quod dicta Ecclesia est in statu simplicis Oratorij Contradictoris, non verò beneficii collatum, quia scilicet vsque ab anno 1559. semper fuit per Confratres laycos recta, & gubernata, & in ea ab iisdem Confratribus Cappellanus ad nutum amouibilis, & certa salarii constitutione deputatus absque aliqua Episcopi, vel alterius Prelati Ecclesiastici auctoritate; quod proculdubio ostendit dictam Ecclesiam non esse in statu beneficii Ecclesiastici, sed potius, vt dictum est, simplicis Oratorij, iuxta *not. per Rom. conf. 477. num. 10. & seq. Dec. conf. 148. num. 1.* & cum ille status sit vltimus, & satis etiam antiquus maximè attestatus in consideranda dictæ Ecclesiæ qualitate, *Felin. in cap. cum in num. 22. de rescript. Bald. in l. si mater num. 1. C. de stat. defunct. Dec. conf. 126. n. 1. Rot. decis. 2. num. 2. de proben in nou. & decis. 49. ante num. 1. de rescript. an antiq. & in eo tam dicta Ecclesia, quam etiam Contrates quoad deputacionem Cappellani ad nutum amouibiles manentem debent, donec saltem plenius probata fuerit præstati beneficii existentia, vt in terminis similis Oratorij resolutum fuit coram *h. me. Card. Seraphino decis. inter impress. 1095. num. 3. & seq.**

Nec obstant exceptiones contra testes dictæ Vniuersitatis adductæ, quia præterquam quod non sunt tales, quæ hanc dictam Testibus adimere possint, in hoc etiam iudicio summarissimo retinendæ non admittuntur, *Rot. diuers. decis. 28. num. 4. pat. 1. & c.*

ROMANA EXHIBITIONIS LIBRORVM :

Veneris 3. Iunii 1613.

ARGVMENTVM.

Latissime arguitur & probatur existentia librorum penes aliquem.

SYMMARIVM.

- 1 Existentiæ librorum in genere patet ex confessione, & ex exhibitione facta Iudici
- 2 Confessione defuncti nostri heredi
- 3 Confessione nulla a'ia maior probatio & num. 4.
- 4 Confessio facta cum relatione ad Inventarium, in quo libri descripti sunt, & si specialiter de libris facta fuisse.
- 5 Probatio erroris in parte non tollit efficaciam probationis in reliquis quo ad præiudicium consentis.
- 6 Error plene, & concludens probandus est.
- 7 Librorum consignatio ex quibus arguitur & num. 9. & 10.
- 8 Mulier in confessione adminiculata & verisimili etiam sine solemnitatibus se præiudicat.
- 9 Clausi consignati probatur ex quietantia facta apud Notarium.

DECISIO CLXXXI.

DICTIONVM fuit, constare de tali existentia, & consignatione librorum D. Clementis facta, vt ipsa teneatur illos exhibere.

Quo enim ad dictam existentiam in genere, ne dum constat ex geminata confessione Hieronymi cum illorum reali exhibitione Iudici facta *laum te C. de transact. Rot. decis. 98. num. 1. p. 2.* & ex Inventario Ludouici, cuius confessio ipsius quoque heredibus nocet *Dec. conf. 184. f. Roll. conf. 3. 2. num. 38. & seq. l. 2. Dec. conf. 50. num. 13. l. 1.* sed etiam ex inventario post mortem dicti Ludouici ab eadem D. Clementia nomine filiorum confecto, in quo dicti libri cum omnibus suis qualitatibus specificè descripti reperitur, atque ita ex propria dictæ D. Clementis confessione, qua nulla maior probatio *Bal. in terminis conf. in inventario facta in l. fin. num. 1. l. arbit. tit. de Socia. sen. conf. 59. nu. 1. l. 2.* cum alijs ab informantibus alleg.

Quod vero idem libri D. Clementis consignati fuerint, facta per eam obligatione illos ad omne mandatum Domini reportandi, pariter probari videbatur ex propria eiusdem D. Clementis confessione coram Notario & Testibus facta.

Non obstat, quod in dicta confessione nulla appareat mentio specifica facta de libris modo à D. Clementia petitis, quia cum eadem confessio expressam relationem habeat ad Inventarium, in quo dd. libri descripti reperitur, perinde est ac si fuissent specialiter in dicta confessione expressi *c. Abbate sane §. porro de verb. signific. l. affe toto ff. de hered. instit. Ruin. conf. 106. num. 3. l. 4. & conf. 139. num. 15. l. 5. Paris. conf. 22. num. 9. & conf. 25. num. 51. lib. 1.*

Nec facit, quod dicta confessio probatur erronea eo quod plures scripturæ in eodem inventario descriptæ penes D. Constantiam repositæ fuerunt, atque ab ea in duobus iudiciis 6 productæ, quia præterquam quod probatio erroris in parte non tollit efficaciam probationis in reliquis quoad præiudicium consentitis ad Bald. in l. si ex falso si. vers. hoc est verum C. de transac. & Petr. de fideicom. q. 1. 2. num. 119. cum plur. seq. visum etiam fuit D. obiectum hoc minime obstat posse intentioni d. D. Constantis, tum quia D. Clementia in specie falsa est receptus libros, quorum cum nullus fuerit penes D. Constantiam repositus, non potest quoad dictos libros dicta confessio iudicari erronea, tum etiam quia omnis præsentis error ex eo excluditur, quod dicta confessio intelligi debet de scripturis ab eadem D. Clementia petitis, ac propterea cum per ipsam petitis fuerint scripturæ in superiori parte Armarii inclusæ, & ex ipsis nulla probatur penes Constantiam reposita, non potest dici dictus error 7 probatus, cum præsertim plenè, & concludenter probandus esset l. eum de indebito S. i. ff. de probat. Bal. in l. non facitur col. fin. ff. de confis. Menoch. conf. 401. num. 41. Corra. conf. 250. col. fin. l. 4. Card. Seraph. decis. 931. num. 5. coque iuris, quia veritas in confessione iurata Bal. in l. error num. 1. 2. vers. 3. ij dicunt C. de iur. & fact. ignor. Rom. conf. 391. num. 2. & 3. in fi. Card. Seraph. decis. 289. num. 6.

Tum & serio, quia veritas dictæ confessionis bene comprobatur, ne dum ex eo quod verisimile admodum est, quod cum D. Clementia prius cum maxima instantia petierit dictos libros sibi consignari, ac post confessionem dictæ consignationis factam per spatium decem, & septem mensium ræquerit, neque unquam 8 conquisitis dictos libros non repertis inter scripturas ei consignatas, usque dum D. Constantia pro eorum repotatione, & exhibitione iniecit realiter, & cum effectu dicti libri fuerint ipsi consignati iuxta tenorem prædictæ confessionis, quia alias tanto tempore utique non quævisset.

Verum etiam ex dicto plurium testimonio, & præsertim ipsiusmet Notarii, a quo dicti libri fuerunt D. Clementie consignati, qui bene totam huius facti seriem refert, quod scilicet repertis dictis libris, & scriptis tempore, quo de ordine iudicis Burgi confectum fuit à d. Notario Inventarium de omnibus bonis mobilibus hæreditatis q. Ludouici Tornelli in superiori parte Armarii, fuit per eundem Notarium clausis dictæ partis Armarii iudici consignata, & eadem decem à dicto iudice per eiusdem Notarii manus una cum libris, & scripturis tempore confessionis Inventarii ibidem repertis iuxta mentem illius dictæ Clementie restituta. Quibus omnibus etiam alijs prætermisissis, accedit, quod idemque etiam testes deponunt, dictos libros post dictam consignationem vidisse in calculo D. Clementis, & quod fuit alias, & post dictam consignationem per Agentes dictæ D. Clementie bilancium quoddam rationum in Rotæ exhibitum, quod absque dictis libris non videbatur conscribere potuisse.

Vnde etiam non obstat, quod dicta confes-

sio D. Clementis non præiudicet eo quod facta fuit absque solemnitatibus statuti Urbis, quia obiectum non procedit, nec in confessionibus ne adminicularia, & verisimilia, qualis ut ex prædictis apparet est ista Gabr. conf. 51. num. 15. l. 2. A. Echil. dec. 1. de confis. Rot. diuers. dec. 177. num. 6. part. 2. Card. Seraph. dec. 1134. cum alijs per Thaq. in l. si unquam in verbo donatione largitus num. 100. vers. quibus addit C. de renou. donat. nec etiam in confessione necessaria l. asin l. si vnus S. pallus ne peteret num. 29. ff. de pass. Rom. conf. 394. per tot. Gabr. conf. 20. num. 50. l. 2.

Minus obstant testes pro D. Clementia deponentes, quod claus dicti Armarii penes D. Constantiam remanserit, quia intelligi debent de clausi partis inferioris Armarii, in qua aderant literæ partes locorum montium, & aliarum scripturarum ad dictam D. Constantiam, & non ad hæreditatem Ludouici prædictam, nam de appropriatione clausi superioris partis dicti Armarii, & designatione iudici Burgi à dicto Notario, ut dictum est facta, plenè etiam constat ex actis iudicialibus, & ex decreto iudicis 12 Burgi, & quædam D. Clementis, quæ dictam clauem recepisse fatetur.

Neque his statibus dubitari potest, quin dicta D. Clementia ad exhibitionem, & repotationem documentorum librorum teneatur tam vigore propriæ obligationis, quam per eam fuit verbis expressis, & ad abundantem cautelam etiam cum solemnitatibus statuti Urbis facta, quam etiam ex dispositione iuris communis l. pupilli S. pupilli ff. de testam. l. naturalis ff. de cond. iud. b. & de ijsio Rotæ Rot. dec. 5. de probat. in nom. Cardia. Seraph. dec. 1224. num. 4. &c.

FVLGINATEN. PECVNIARIA.

Mercur. 13. Junij 1618.

D E C I S I O C L X X X I I I.

Est impressa apud Spadam post conf. 239. volum. 2.

ROMANA FIDEICOMMISSI.

Luna 18. Junij 1618.

A R G V M E N T V M.

Identitas ex quibus probetur, facultas alienandi quomodo intelligatur.

S Y N N A R I V M.

- 1 Ad probandam identitatem duo demonstrationes sufficiunt.
- 2 Confessio etiam ad alium suam facta probat identitatem.
- 3 Identitas tanquam materia diffinitis leuibus probationibus probatur.
- 4 Facultas alienandi concessa à Testatore pro extinguendis debitis intelligitur de mobilibus, & de stabilibus quatenus mobilia non sufficiant.

D E C I S I O C L X X X I I I.

RESOLVTVM fuit, vna tantum parte informante, constare de identitate vineæ, & la-

& facultatem alienandi a D. Episcopo fideicommissarii concessam non obstat. D. Committit ad cultus suorum purificatum est dictum fideicommissum.

Nam quoad identitatem illa videbatur sufficienter probata a duobus testibus, qui non solum enumerant plures demonstrationes vineæ, quam dicunt, Episcopo fideicommissum possedisse, quod sufficit. Verba sunt est iuxta Portam Pincianam, & ab uno latere viâ publicam habuerint vero Palatium & vulgo dicitur *la vigna del Vescovo di Paula*, quæ cum omnibus demonstrationibus vineæ, de qua agitur, conveniant plenè dictam identitatem probant.

1 ex quo ad eam probandam etiam duæ suffi-
ciunt iuxta trad. per Bar. in l. demonstratio falsa num. 14. & seq. ff. de cond. & demonstr. Castr. in l. si in nomine nu. 3. C. de testam. Soc. in l. in testamento la 1. num. 2. ff. de cond. & demonstr. & conf. 39. n. 1. Alex. conf. 35. n. 2. l. 5. & saepius fuit decisum, sed in specie etiam subiungunt, quod illa eadem Vineæ, quæ olim a dicto Episcopo possidebatur, hodie per Excellentissimum D. Ducem possideret.

Ideoque etiam magis comprobat propriam D. Ducis confessio in quodam instrumento transactionis inter ipsum, & D. Sigisfundum ab eodem fideicommissum vocatum, dum in eo dicitur D. Dux promittit solvere residuum pretij dictæ vineæ a Iulia Petruccia domine Card. Ursino, a quo dictus D. Dux causam habet venditi, nam hæc confessio, & si ad alium finem, probat nihilominus identitatem Bar. in l. cum falso C. de iur. & fact. ignor.

Et prædictis accedunt alia quoque instrumenta, ex quibus satis elicitur probatio dictæ identitatis; quæque magis quia generaliter materia probationis identitatis dicitur difficilis, & propterea admittuntur in eas probationes etiam leviores Menoch. conf. 21. num. 33. Cephal. conf. 170. num. 2. Soc. dicto conf. 39. num. 3. l. 1. cum alijs per Surd. dec. 55. num. 12.

Quo vero ad facultatem alienandi hæreditibus, seu donataris concessam, visa fuit D. Committi non obstat; tamen quia cum dicta facultas concessa fuerit ad effectum solvendi debita donatoris tantum, censeri potius debet data respectu mobilium, quam immobilium, quorum alienationem expresse fideicommissum prohibuit, vel saltem quoad immobilia, quatenus
4 mobilia pro solvendis dictis debitis non sufficienter iuxta terminos scilicet l. pater filium in princip. ff. de leg. 3. Molin. de primog. ff. ff. l. 4. c. 6. num. 15. & c. 7. num. 2.

Tum etiam quia in omnem eventum. ex quo ut dictum est, dicta facultas donataris data fuit ad effectum solvendi debita, tantum D. Dux probare deberet, quod dicta Vineæ fuit ad effectum solvendi dicta debita vendita, & præsertim quia idem fideicommissum mandavit, quod sub pena caducitatis illius debita infra duos menses ab eius obitu solverentur, ac propterea cum dicta vinea fuerit per annum post vendita, verisimile non est, quod venditio in vim dictæ facultatis, & pro solvendis debitis fideicommissantis facta fuerit &c.

FACIEN PRAEEMINENTIARVM

Veneris 22. Junij 1618.

DECISIO CLXXIV.

Impressa in vinct. dec. 701. part. 4. tom. 3.

SALAMANTINA FRUCTVVM.

Veneris 22. Junij 1618.

ARGVMENTVM.

Pater ex Summario.

S P M M A R I V M.

- 1 Et attendens distributiones sub preterito, quod fuerit impedimentum residendi, necesse est, ut probet impedimentum, & ulterius quod remoto impedimento residisset.
- 2 Infirmitas laetatur distributiones quotidianas de iure communis, quando tamen sit solitus residere num. 3.
- 4 Sine Literis Apostolicis concessi non possit, & consequenter nec interesse, nec distributiones lucrari num. 5.
- 6 Permissum distributiones bona fide dividi inter Canonicos, non possit illas a Capitulo repetere.

DECISIO CLXXV.

DOMINI recesserunt a resolutis in eo quod dicebatur, Melchiori fuisse culpa, & facto Capituli impedimentum, quominus resideret, ac fructus, & distributiones lucratus fuerit. Nam ex serie facti melius nunc quam antea relati apparet, quod Capitulum non solum impedimento non fuit dicto Melchiori, quominus residere poterit, sed uno possessionem portionis, de qua agitur, Procuratori R. Camerae tradidit, statim arque illa fuit ab ipso petita, & quod etiam posteaquam requisitum fuit vigore provisionis Regiæ dictam possessionem revocare, respondit dictæ Regiæ provisioni non posse obviare, ut in Summario dicti Capituli num. 2. & 4.

Nec obstat, quod nova requisitione ei facta tandem dictam possessionem per aliud decretum revocavit, quia ultra quod id ex ea causa fecit, quod Scolasticus executor litterarum monititium A. C. mandatum quoque, quod prius ad favorem dicti Procuratoris dederat, revocavit, & dictum etiam decretum Capituli fuit non solum nunc verbale, & abique actuali expulsiōe dicti Procuratoris, sed etiam sub ea conditione factum, quatenus illi de iure locus erat, nec constet, quod dictus Procurator Camerae pro ulteriori mahutatione infisteret; ac propterea ex dicta revocatione resultare non potest sufficiens probatio dicti impedimenti, quodque illud culpa Capituli contingerit.

In omnem eventum eueniam ad hoc, ut dictum impedimentum posset suffragari Melchiori, necesse haberet probare ne dum factum Capituli, sed ulterius quod semoto dicto facto ipse residisset, & fructus, ac distributiones lucratus fuisset ad trad. per D. D. in c. ad audientiam de cleric. non resid. vbi communiter omnes tenent, quod Infirmitas, qui de iure communis habere debet, etiam distributiones quotidianas e. i. eodem tit. l. 6. illas non lucratur, nisi alias sit solitus residere, & impedimentum ex causa infirmitatis

- 3 duxerunt prouocari, & hoc dicit *Abbas in diff. et*
ad audien. num. 5. esse notandum, quia est quo-
 tidianum, quod certe Melchior hactenus non
 praestitit, quia in processu vigore cuius ipse
 obtinuit ad restitutionem dictorum fructuum
 Capitalium condemnari; non censetur, quod
 ipse vniquam Literas Apostolicas expedituerit,
 4 sine quibus nec potuisset Procuratore Reue-
 rendae Camerae possessio ei cedi, & nec ipse ali-
 quo modo residere, & consequenter nec distri-
 butiones, quae non nisi intercessantibus debent
 tur percipere.

Atque hinc etiam corrumpi omnibus aliis quibus in aliis decemionibus ad fauorem (heredum) dicti Melchioris factis dicta fuerunt, quia fundata sunt in dicto pretenso Capituli impedimento, quod eorum in facto non iustificetur, subintrat illi, quod etiam dictas decisiones admittunt quod scilicet dictus Melchior, si sciret hanc heredes nec iure communis impetito, nec etiam vigore constitutionis Pij V. ius aliquod habent petendi dictas distributiones a. Capitulo, sed vel alias petere debent ab illis particularibus, qui illas perciperunt, vel Melchioris impurandum est, quod non recedit, & negligens fuit in petendo dictas distributiones, & permittit Capitulum inter Canonicos illos bona fide distribuere iuxta tract. per Oldr. cons. 56. cum aliis decretis in Carthusiensi sequenti 20. Decembris 1599. eorum illustriss. Card. Lancellotto.

Nec obstat, quod dicti heredes non agunt ad dictas distributiones vigore iuris communis, sed etiam dictæ Constitutionis Pij V. sed ex particulari Indulto à Sede Apostolica Melchiorii concedo; quia per dictum Indultum non fuerunt ei præcisæ dictarum distributiones assignatæ, vel donatæ, sed tantum potestas ei data illas à Capitulo, seu ab alijs via turis recipere; quatenus scilicet illi de iure essent debitæ, non autem quatenus iam Capitulo legitimè accrevisset, et dictum Capiculum illas bona fide inter Interessentes diuisisset, et consumpisset; hoc enim casu necessaria omnino fuisse derogatio regulæ *de iur. quæst. non toll.* vt etiam decisio in hac causa coram bo. me. Pæll. aduersus Capiculum facta admittit et fusiùs fuit in hac positione ab Informatibus pro dicto Capitulo comprobatus &c.

- 3 *Habens beneficium amicum non potest repelli ab ordinibus, alius datur appellatio.*
4 *Nemo habens beneficium potest ab ordinibus repelli.*
5 *Teper in dubio, ut quoniam quomodo quondam*
6 *Rejiciat quomodo sine intelligenda*

DECISION CLXX

Tantum fuit pro informante, sententiam
scilicet qua per Auditorem D. Collegio-
ris ad fauorem Gasparis pronuntiatio fuit,
D. Archiepiscopus dictum Gasparem graua-
te in eo, quod tenuit illum ad iratum. Patri-
monij ordinare, ipsique propterea dandas, esse
Lateras Dimissorias, esse uti inuisa, recipien-
dam inuisitiam ex eo resultare videbatur, quod
dictus Gaspar nullo iure compelli poterat
D. Archiepiscopus ad conferendum ei ordi-
nes, nec minus contra ipsius voluntatem ordi-
nari, cum id ipsum pendere a iure Ordinarij
arbitrio, atque hoc ratiom eius iudicio, & vo-
luntati tam vigore Sacrorum Canonum in 6.
ad aures de tempor. ordinat. quam etiam ex dispo-
sitione Concilij Tridentini scilicet, cap. 2. sit cum-
missum, de preceptis & diffinitis eius iudicium
subiacet alicui querelæ, vel appellationi ad no-
per Cramp. cap. 78. num. 8. Sed solum Deum Iu-
dicem habere glossa in cap. statum 9. assessorum ver.
relinqunt de re iudic. in c. ceruelcani. 32. dist. 4.
cum aliis late conuictis per Menob. de arbit.
quest. 7. item. 7. ita quod perperam fuerit per di-
ctum Auditorem declaratum, Gasparem fuisse
per dictam deocationem grauatum.

¶ Nec obstat, quod dictum *et ad aurem loquitur*
de Regularibus tantum, qui non habent ne-
 cessarium nolles, quia extenditur etiā ad *Sacra-*
les *ita. glo. in cap. senare* in verbo *prohibere* *cod.*
 ubi dicitur, quod aut ille, qui petit or-
 dinari, habet beneficium, nec non alicui ordi-
 ni, & hoc casu Ordinarius non potest eum re-
 pellere sine iusta causa; alias ab eius irrationa-
 bili iudicio quodam appellaretur, aut nullum habet

4. beneficium, & runc requiritur iudicio Ordina-
rij, & hanc distinctionem dicit ab omnibus
communiter approbati *Hofii in 4. cap. de reuoc. a
fin.* ubi etiam inquit, quod licet Prelatus for-
tan non debet prohibere, necesse tamen ha-
bet subditis obedire, qui secundum Dilem
Augusti, semper in dubio est sequendum, quam-
uis quandoque Reum faciat iniquitas impe-
randi *cap. qui euigilant 32. quall. 1. & optimè con-
gruit Sac. Cancell. Trid. dispositio in dicta cap. 2. dum
in eo verbis expressis prohibet, quod Patri-
monium, vel Pensionem obtinentes ordinari non
possint, nisi illi, quos Episcopus iudicauerit as-
sumendum pro necessitate, vel commoditate
Ecclesiasticarum usurarum.*

ELBOREN ORDINVM.

June 25. July 1613.

ARGVMENTVM.

An Ordinarius possit cogi ad aliquem Ordinandum?

SUMMARY.

- 1 *Ordinari in praebitarum pendet d. merito arbitrio Ordinarii, nec potest ad hoc cogi.*
2 *Capitulum ad aures non solum loquitur de regularibus sed comprehendit etiam seculares.*

dictus Gaspar possit volente Episcopo ad ordinem esse promoueri iuxta trad. per. Gloss. in l. sapē audiat Casarem in ver. necessitate ff. de off. praef. Rui. conf. 79. num. 19. lib. 1. Surd. conf. 98. num. 1. & 2. & 4.

ROMANA DEVOLVTIONIS VINÆ.

Luna 25. Iunij 1618.

DECISIO CLXXXVII.

Impressa in Recent. decis. 43. par. tom. 2.

LEODIEN CAPELLÆ.

Luna 25. Iunij 1618.

ARGVMENTVM.

Clausula Arbitrium quid operetur, & quando sit locus.

S Y M M A R I V M.

- 1 Arbitrium operatur, & omisso rigore secundum aequitatem proceditur.
- 2 Ad arbitrium ad hoc vt sit locus sufficit, quod nullitas, vel iniustitia sit turbida.
- 3 Breue iustificatum habes executionem paratam, & num. 4.
- 5 Siquis habet nudum nomen, & principaliter agitur de alia persona, ista sola attendenda est.
- 6 Nullitates leues, & turbida stante clausula arbitrio non sunt attendenda.
- 7 Mors in possessione arguitur ex vacatione.
- 8 Testes adminiculati plene probant.
- 9 Deposito Procuratoris tantum ad substituendam adminiculatam probat.

DECISIO CLXXXVIII.

- I**terum proposito per me dubio, an intret arbitrium ad effectum procedendi, reiecta nullitate iuxta formam Rescripti à Gerardo obtenti Domini affirmatiue responderunt, nam cum arbitrium operetur, vt omisso iuris rigore, prout equitas suadet, procedatur Crescent. decis. 4. de testib. fufficit ad hoc, vt dicto arbitrio locus sit, quod nullitas, vel iniustitia reddatur turbida, vt fuit scriptum dictum, & signanter in causa Romana Cotinij 6. Martij 1606. coram Reuerendissimo Domino meo Damasceno, & in Vicensi Parochialis 10. Decembris 1608. coram R. D. P. meo Marzan. & preterea, quando vt in proposito agitur de executione brevis de capiēda possessione nomine Camera ad suorem prouisi Apostolici, illudque est iustificatum, quia cum eo casu habeat executionem paratam gloss. in cap. si Cap. in verbo exequatur de concess. prob. in 6. Sig. de pens. quest. 8. l. num. 2. Mohed. decis. 13. vo lit. pend. cum alijs alleg. in Hispania. prebeminetiam 24. Ianuarij 1614. coram Reuerendissimo D. meo Damasceno; illa tetardari non debet, nec etiam nisi magna subsistente

causa suspendi, vt fuit dictum in Salamantina beneficij de Diurnis 31. Ianuarij 1526. coram Corduba.

Quod autem nullitates aduersus dictam executionem deductæ sint turbide, vel omnino non subsistant, visum fuit satis ex deductis apparere, neque enim obstat, quod dicitur A. C. absque iurisdictione processisse eo, quod non fuerint expeditæ literæ à Gerardo iusta tempus ei in dicto Breui præfixum, quia obiectum hoc cessat, ex quo constat dictum tempus fuisse ex particulari lapsulo ad alios tres menses prorogatum, & illis durantijs dictas literas expeditas.

- Minus obstat, quod non fuit seruata forma Breuis eo scilicet, quod Commissarius habebat nudum nomen, & principaliter agebatur de interesse Ghetardi, ac propterea ipsius solius persona videatur attendenda, vt fuit dictum in Frigellen. Canoniciatus 21. Maij 1593. coram bo. me. Cord. Blanchetto, & in Gerunden. beneficij 19. Aprilis 1602 coram bo. me. litia, & in Oueten. Archidiaconatus 15. Decembris 1603. coram bo. hanc. Card. Pamphilio in omnem etiam euentum attento quod constat de bono iure Ghetardi, satis visum fuit dict. arbitrium deseruire posse ad effectum sanandi dictam nullitatem, quatenus illa ex prædictis non esset sublata.

- Nec obstat, quod de bono iure Ghetardi non constat, ex quo testes per iustificatione clausulae confiso examinati fuerunt nulliter examinati, præterea nullitates vel in facto non subsistant, vel sunt adeo leues, & turbide, vt merito stante præsertim clausula arbitrio non sint attendende ex alleg. in Leodien fideicommissi de Recent. 21. Maij 1614. coram R. P. D. meo Pirrano.

Quo enim ad id, quod dicunt, Testes fuisse examinatos absque iuramento, non subsistit, cum ex processu appareat, iuramentum fuisse per eos prælitum die 14. Ianuarij, & 18. eiusdem examen dictorum testium ceptum.

Minus subsistit, quod dicitur de acceleratione processus, quia fuerunt omnia ritè, & per legitima temporum intervalia de iure seruanda seruata.

- Nec etiam verum est, quod non fuerit probatus obitus Iacobi in possessione, quia præterquam ex eadem vacatione venit etiam Egid. decis. 595. Post. decis. 272. leg. 1. constat etiam de dicto obitu per testes examinatos coram A. C. qui cum etiam sint per alios testes in partibus examinati adminiculati plene probant Ias. in l. si quis ex argentiarij §. cogitur numer. 10. & seq. ff. de eden. Rom. conf. 290. n. 7. sum alijs per Gabr. de testib. concl. 5. num. 1.

- Nec propterea obstat, quod alter eorum esset Procurator Gerardi, quia ultra quod ipse acceperat mandatum ad effectum substituendi tantum; dictum illius satis remanet comprobatum ex alijs testibus, & adminiculis Alex. conf. 56 num. 1. 2. vers. 2. potest responderi vol. 2. Gabr. de testib. concl. 12. num. 7. & 4.

ROMANA LEGITIMÆ:

Lune 25. Junij 1618;

DECISIO CLXXXIX:

Impress. post Cillenium ad Statut. Persn. decis. 18.

METEN ADMINISTRATIONIS
EPISCOPATVS.

Mercurij 4. Julij 1618.

ARGVMENTVM.

Quando electio vigore Indulti censetur legitima.

SYMMARIO.

- 1 Collatio facienda est à maiori parte Capituli.
- 2 Vnus Canonici contemptus sufficit ad retractandam electionem.
- 3 Discedentibus aliquibus ab electione volentibus prorogari diem, si à remanentibus fiat electio, ab omnibus facta dicitur, quando tamen fuerunt legitime vocati, & num. 4.
- 3 Consilium Oldradi 122. reicitur.

DECISIO CLXXX.

Domini steterunt in decis. concessione scilicet administrationis, & collationem Archidiaconatus vigore dictæ concessionis factam fuisse inualidam.

Nec obitare visum fuit, quod dicebatur dictam collationem non fuisse à solitis Administratoribus, sed à toto Capitulo factam, tum quia contrarium apparet ex contextu actuum, & modo quo fuit ad electionem deuentum, & etiam ex ipso Instrumento collationis, seu electionis; nā in eodem Capitulo, in quo facultas data fuit dictis Administratoribus etiam administrandi ardua, contradicentibus tamen nonnullis circa collationem beneficiorum, & dignitatum, Canonici tanquā Administratores, vt sunt verba, dicti instrumenti, deueniunt ad electionem. Archidiaconi, & fuit ab eis electus cum qualitate administrationis Dominicus; ex his enim aperte colligitur, quod, & dd, Administratores ex ea causa affectarunt facultatem gerendi quoque ardua, vt dictam collationem, seu electionem facerent, & quod eandem quoque electionem vigore facultatis, licet nulliter ipsis attributa, vt latè in alia decisione deductum fuit, fecerint.

Tum etiam quia in omnem euentum, quod iustificaretur, dictam electionem non fuisse factam ab Administratoribus, vt administratoribus, sed tanquam à Canonici, dicta collatio esset nulla tam ex eo quod non probatur, quod illa fuerit facta à maiori parte Capituli, prout requiritur *c. cum dilecti c. in causis, & c. eorum vbi Abb. num. 1. & alij de elect. quā etiam non fuerunt omnes Canonici legitime ad dictam electionē vocati, sed aliqui eorum contempti, quo casu*

electio non tenet, quia sufficit vnus contemptus ad hoc, vt possit ab eo retractari. electio ab aliis concorditer facta *cap. venarabile c. bona memoria vbi Abb. num. 6. & alij de elect.* plus enim operatur contemptus, vnus, quam contradicatio multorum in presenti dicto *cap. bene mem. & ibi Abb. de elect.*

Nec obstat, quod dicti Canonici non fuerunt contenti, sed sponte sua discesserunt à Capitulo, nec electioni interesse voluerunt præterdentes diem dictæ electionis esse prorogandū ac propterea de nullitate dictæ electionis dare non possunt, sed potius dicendum videtur, quod potestas eligendi fuerit eo ipso in alios translata, atque ita electio à toto Capitulo facta *cap. cum nobis olim de elect. Bal. conf. 338. num. 2. l. t. cum alij alleg.* quia obiectum hoc procederet, si dicti Canonici fuissent prius legitime ad dictam electionem citati, eo enim casu potuissent censeri abesse per contumaciam, & consequenter quod ius eligendi fuerit in alios translatum, & in his terminis loquitur *Bal. dist. conf. 338. num. 7.* dum inquit, quod si, qui per contumaciam abfunt, faciunt se ab electione alienos, & ius eligendi ad coelectores transferatur.

Verum cessat in proposito, quia non probatur dictos Canonicos fuisse vnquam legitime ad dictam electionem citatos, sed imò ex supra deductis potius apparet, Capitulo fuisse inductum ad effectum concedendi Administrationibus facultatem gerendi quoque ardua, non autem ad effectum faciendi dictam electionem.

Et licet dicti Administratores incontinentes postea, & præteritis forsan ipsam Canonici ad eandem electionem, vt dictum est, deueniunt, tamen ex quo ipsi sibi dictam liberam administrationem, non obstant dictorum Canonicoꝝ contradictione quoad collationem beneficiorum arrogarunt, & ad dictam electionem ipsi cum eadem administrationis qualitate processerunt, iustam causam habuerunt dicti Canonici à Capitulo discedendi, ne dicti concessionem approbare videantur, etiam petendi, quod electio ad alium diem prorogaretur, quia in illo instanti, & in tanta animorum perturbatione cogitare non poterant, cui ad Ecclesie vtilitatem suffragium dare possent pro electione Archidiaconi, & consequenter neque etiam poruerunt contumaciae censeri ad effectum, vt ipsis contemptis, & certa die pro dicta electione non contributa in illo tumultu ad dictam electionem legitime deueniri potuerit.

Ex his etiam patet responsio ad *cons. Oldr. 122.* vbi quod minor pars Capituli non possit terminum ad electionem præscriptum prorogare, quia in dicto *cons.* præsupponitur, quod dictus terminus fuerit à Capitulo omnibus Canonici legitime ad electionem citatis præscriptus, & quod prorogatio non tendebat ad publicam vnitatem, sed potius ad dampnum, quæ certè in casu isto eessere ex dictis colligitur.

Non obstat, quod dicti Canonici postea eandem electionem approbauerunt, quia Contra-

rium apparet ex pluribus oppositionibus per eos factis, & etiam, quia causam dictæ oppositionis per speciale referiptum Officiali Treueren. committi obtrinerunt, qui dictam electionem ex dicto Capite nullam declaravit, &c.

CESENATEN. IURISPATRONATVS.

Mercur. 4. Iulij 1618.

ARGVMENTVM.

Paret ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Iurispatronatus ex quibus remaneat probatum.
- 2 Semper pro executione presumitur.
- 3 Non habens qualitates requisitas verisimile est in possessionem ab Ordinario non immitti.

DECISIO CXCI.

Dictum fuit, Ioanne tantum informante, ipsi adiudicandum esse beneficium, quia eius gratia in omnibus est iustificata.

- Quo enim ad Ius Patronatus de eo plenè constat ex Testamento Michaelis Christophori, & ex pluribus præsentationibus postea subsecutis, & per spatium plusquam 40. etiam annorum effectum sortitis, ex quibus proculdubio remanet dictum Iurispatronatus probatum in *ext. decretum Sac. Concil. Trid. sess. 25. cap. 9. ad deduc. coram bo. me. Card. Seraph. decif. 123 2. num. 5. & alias sapissimè.*

- Quo verò ad alia in dicta gratia narrata, pariter nulla eadè difficultas, & præsertim quia ipse quoque Ordinarius, qui executio litterarum Apostolicarum commissa erat, nō solum testatur, quod ipsi plenè constat de existentia dicti Iurispatronatus, sed etiam quod omnia verificanda in dicta gratia fuerunt verificata; nam, & pro executione presumitur *Abb. conf. 41. in fin. l. 1. Dec. conf. 141. num. 12. Capic. decif. 16. numer. 4.* & in hac materia plurimum defertur Ordinarii iudicio, cum de ipsius præiudicio agatur, atque ideo verisimile non sit, quod si Ioannes qualitates requisitas non habuisset, ad nos per Lambert. de Iurispatronatus l. 2. par. 2. artic. 7. quæst. 10. num. 11. *Rot. dec. 10. de in. pat. in nou. Card. Seraph. d. decif. 123 2. num. 2. & c.*

BONONIEN. DE GOZZADINIS.

Mercur. 4. Iulij 1618.

DECISIO CXCI.

Impress. apud Pesium de Manuten. decif. 145.

BONONIEN. IURISPATRONATVS.

Mercur. 4. Iulij 1618.

DECISIO CXCI.

Impress. in Recens. decif. 670. par. 4.

SENOGALLIEN. AFFICTVS.

Mercur. 4. Iulij 1618.

ARGVMENTVM.

Libri quando sint, & à quibus exhibendi.

SYMMARIVM.

- 1 Libri non sunt exhibendi, nisi probata illorum existentia plenè, & concludenter de tempore motæ litis, & num. 2.
- 2 Libri non sunt exhibendi, quando petens libros antea illos dedit.
- 4 Administrator vel quilibet variis reddens libros edere tenetur.

DECISIO CXCV.

- Resolutum fuit, Leonem non teneri exhibere libros, de quibus agitur, quia non probatur illorum existentia penes dictum Leonem tempore motæ litis, quæ tamè ad prædictum effectum plenè, & concludenter probanda esset, non autem per præsumptiones l. 3. in *prin. & ibi gloss. in S. sciendum ver. summam l. signi appellatione S. si quis non possideat ff. ad exhib. R. uin. conf. 69. num. 13. in fin. & num. 14. l. 4. & fuit dictum in *Aegina bonorū 15. Mart. 1583. coram Card. Blanchetto, & in Romana computorum 30. Ianuarij 1605. coram bo. me. Inso, & alias sapissimè.**

Nec obstat, quod prætenditur dictam existentiam probari ex bilancio à dicto Leone ad Verbum transmissio, quia dato, quod ex dicto bilancio probetur, dictos libros penes ipsum extitisse tempore, quo dictum bilancium factum fuit, cum illud absque libris fieri non potuerit, non probatur, tamen illos extitisse tempore motæ litis, prout requiritur *Leon ignorabit & ibi Cærens. num. 4. C. ad exhib. cum alijs adductis in vna Valentina illegitimitatis 9. Febr. 1618. cor. R. P. D. meo Cavalerio.*

Nec in casu isto valet argumentum de præterito ad præsens, vel ad tempus motæ litis, cum præsertim dictus Leo non teneretur libros, de quibus agitur, conservare, aut custodire; nam tunc non dicitur probata existentia ad exhibitionem requisita, nisi probetur huiusmodi existentia post litem motam, vel confect, quod ille, qui convenitur, illos habuerit ab eo, qui petit exhibitionem *Cærens. in l. publicati num. 7. C. de testam. ordin. & fuit dictum in Romana computorum 22. Martij 1602. coram Reverendiss. D. meo Damasceno, & in Ferentina pecunia.*

ennaria 30. Aprilis 1610. coram Reuerendis. Attributen. & in Parisin. pecuniaria 26. Novembris 1610 coram Illustri. Card. Lancelotto.

Et cessat penitus omnis difficultas ex eo, quod constat tam ex Inventario ab hæredes Montani confecto, quam etiam ex literis dicti Vincentii sum. num. 6. dictos libros existerē penes dicti Montani hæredem, qui cum paratus sit, vt dicitur, dictos libros Senogallia, vbi negocium, quod in dictis libris continetur, gellum fuit ostenderet, & copiam describendi facere, non potest aliquid ulterius à dicto hærede ne dum à Leone prætereire; quia licet administrator, vel alius, qui rationem Administrationis reddere cogitur, teneatur libros edere, hoc tamen non plus importat, quam codices ostendere, & copiam describendi facere adhuc vt legi, & rationes calculari possint absque eorum traditione l. 1. & l. argentiarius §. edi autem ff. de edendo Soc. conf. 190. sub num. 5. vers. & adhuc bene deseruiunt verba Ang. vol. 2. cum alijs adduc. in Romana exhibitionis librorum 19. Ianuarij 1614. cor. Illustri. Card. Ludouico.

ELBOREN. ORDINVM.

Luna 12. Novembris 1618.

ARGVMENTVM.

Ordinarius non potest cogi ad aliquem Ordinandum, nisi habeat beneficium, cui ordo annexus sit.

S Y M M A R I V M.

1. *Habens beneficium, cui annexus est ordo, non potest ab Episcopo ab ordine sine causa repelli, secus si non habet beneficium.*
2. *In dubio semper est parendum, & si quandoque reum faciat iniquitas imperandi.*
3. *Tridentinum non imponit necessitatem Episcopo quempiam ordinandi, sed totum remittit iudicio Ordinarij.*
4. *Nulla licentia suffragatur ad quempiam ordinandum contra Prælati voluntatem.*
5. *Cap. ex tenore de tempore ordin. & cap. ad aures eod. tit. corriguntur.*
6. *Hosienus in Cap. ex tenore in fine declaratur.*

DECISIO CXCV.

Vtque parte informante, Domini steterunt in decis. 25. Iunii præteriti, placuit enim, quod dicebatur, quod D. Archiepiscopus cogi non poterat ad conferendum ordines Gaspari, nec iure communi, aut Tridentini Concilij dispositione inspecta, nec ex forma Brevis Apostolici à dicto Gaspare obtenti.

Nam quoad ius commune vera, & vt inquit Hosienus, ab omnibus communiter approbata est illa distinctio glof. in cap. ex tenore de tempore ordin. quod vel Clericus habet beneficium, cui est annexus certus ordo, & tunc Episcopus non potest cum sine causa repellere, quia

ius habet petendi dictum ordinem, aut nullum habet beneficium, cui ordo sit annexus, & eo casu Episcopus potest cum prohibere, & subditus necesse habet obedire, etiam quod non subesset iusta causa prohibitionis, quia vt in alia decisione ex Dno Augullino dicebatur, in dubio semper est parendum, & si quandoque reum faciat iniquitas imperandi.

Nec dictam necessitatem Episcopo imponit Sacrum Tridentinum Concilium, sed totum hoc negocium potius Ordinarij arbitrio remittit, vt in cap. 2. sess. 21. vbi disponit, quod Patrimonium, vel pssiones obtinentes ordinari non possint, nisi illi, quos Episcopus iudicauerit assumendos pro necessitate, vel utilitate suæ Ecclesiæ, & infra cap. 19. sess. 23. vbi quod nullus ordinari debet, qui iudicio sui Episcopi non sit utilis aut necessarius suis Ecclesijs, quinimo in cap. 1. sess. 14. decernit, quod nulla contra ipsius Prælati voluntatem concessa licentia de se promouendi faciendo suffragetur, & hoc decreto alias etiam Sacra Congregatio Illustrissimorum dicti Concilij Interpretum censuit correctum esse capitulum ex tenore de tempore ordin. & Cap. ad aures eod. tit. ampliatum itaut comprehendat quoque Clericos seculares, & beneficia, & dignitates, quibus annexus sit ordo obtinentes tam quoad facultatem prohibendi eos ab ascensu ad altiores ordines, quam etiam ab illorum susceptione repellendi, ipsique vigore dicti Decreti omnem potestatem appellandi adeptam esse, quia scilicet, vt in dicto decreto dicitur honestius, ac tutius est subiectionem debitam Præpositis obedientiam imponendo in inferiori ministerio deferuire, quam cum Præpolorum scandalo gradum altioris appetere dignitatem Consultui tamen Hosienus, in dicto cap. ex tenore in fin. Episcopis, quod si in aliquo inde læsam habeant conscientiam, alij hoc committant, ne veniendo contra propriam conscientiam ædificent ad gehennam.

Minus aliquid facit Breue à dicto Gaspare obtentum, quia vt ex lectura ipsius manifestè apparet, illud emanauit ad effectum, vt dictus Gaspar possit ad titulum Patrimonij etiam intra annum, & non seruatis Interstitijs à Sac. Concilio Trident. designatis à suo Ordinario, vel à quocumque alio Catholico Antistite, de licentia tamen sui Ordinarij promoueri, nec aliquid in eo verbum legitur, quod necessitatem dicto Ordinario imponat, illum ad ordines promouendi, sed omnia tantum tendunt ad tollendum impedimentum, & ad facien. dictum Gasparem habilem, vt possit Interstitijs etiam, vt dictum est, non seruatis promoueri.

Nec vis fieri potest in verbis liberè, & auctoritate Apostolica ab informantibus pro Gaspare ponderatis, nam ex quo vt in dicto Breui habetur Pontifex auctoritate Apostolica dicto Gaspari indulget, vt possit promoueri, & promotus liberè ministrare, argui non potest, quod dispositioni dicti Concilij derogando necessitatem Ordinario imponere voluerit, dictum Gasparem promouendi, neque hoc, vt ad sensum patet, dicta verba important &c.

RO.

ROMANA SALVIANI.

Luna 11. Novembris 1618.

DECISIO CXCVI.

*Impress. apud Cras. de Conf. decis. 44. in add. & p. 11.
Doat. simil. tr. decis. 347.*

CORDUBEN. PRAESTIMONIORYM.

Luna 12. Novembris 1618.

DECISIO CXCVII.

Impress. in recent. decis. 50. par. 4. tom. 2.

PACEN. PRAEEMINENTIARYM.

Veneris 16. Novembris 1618.

DECISIO CXCVIII.

Impress. in recent. decis. 54. par. 4. tom. 2.

ALBANEN. VINEAE.

Luna 19. Novembris 1618.

DECISIO CXCIX.

Impress. apud Positivum de manus. decis. 148.

ASISIEN. PECUNIARIA.

Luna 26. Novembris 1618.

ARGUMENTVM.

Patet ex Summaria.

SYMMARIYM.

1 Scriptura renunciata amplius vti non potest, & num. 3.

2 Sententia si non est de actis, & sit lata inter diversas personas tertio non praedictat.

DECISIO CC.

Iterum proposito dubio, an sententia Rotalis esset confirmanda, vel infirmanda, Domini affirmativè responderunt, ex rationibus alias coram R. P. D. Manzanedo, in tribus decisionibus in hac causa factis deductis. Quibus non videbatur obstat, quod denuo dicebatur ad probandam existentiam eiusdem folij

quia, ut saepe alias responsum fuit, nec Pomponius ex dicti folij defectu succubuit, nec ipse amplius eo hodie vti potest, etiam quod de illius existentia constaret, cum expressè illi in iudicio tunc coram A. C. agitato renunciaverit.

Minus sciunt pro eodem Pomponio fuisse deducta ad probandum veram numerationem pecuniarum per dictum Pomponium in quodam Sacculo allatarum, quia non solum pro parte Blasij probatum fuit contrarium per tres testes, quorum vnus fuit ab eodem met Pomponio inductus, quod scilicet dictae pecuniae fuerunt a dicto Pomponio allatae ad effectum, ut dicitur, *promissa*, sed constat etiam de causa huius simulationis, quia nempe Communitas, ut videretur paruisse decreta Domini Matuasie tunc Commissarii super negociis Communitatis volebat, quod apparet de extinctione census, & bene eadem simulatio comprobatur ex eo, quod constat Communitatem continuasse in solutione fructuum alterius census loco d. census creati, & demum eundem extinxisse, mediante persona Valeriani Urbani, qui erat Panatarii dictae Communitatis conductor adeo, quod ex his omnibus satis simul iunctis satis apparere videatur veritas huius negocii, nec quidquam relucere aduersus ea à scribentibus pro Pomponio ponderata.

Nec obstat praeterea sententiam Reuisorum quia illa non est de actis, & est lata inter diversas personas, unde Blasio non praedictat iux. trad. per Fel. in cap. quomodo col. 5. in princ. vers. de sententia lata de re iudic. Bald. in l. 2. nu. 2. & ibi Salic. C. quib. res. iudic. non noc. cum alijs per Tiraq. de nobilitate c. 37. num. 7.

Non obstat litis pendencia contra Notarium, quia illa non praedictat huic cause, cum ut supra dictum est, neque etiam folium super cuius exhibitione dicta lis pender, suffragetur Pomponio, quatenus illud existeret, vitra, quod ex rationibus in decisione 10. Iunij 1613. coram R. P. D. mro Manzanedo, facta apparet, Notarium non teneri, neque ad dicti folij exhibitionem, neque ad interesse stante maxima salutatis suspicione, ac protestatione per eundem Pomponium facta, quod volebat vti dicto folio.

Aliis etiam sunt in dictis decisionibus satisfactum.

BONONIEN. DE GHELLIS.

Mere. 28. Novembris 1618.

ARGUMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIYM.

1 Restitutio in integrum non datur sine lesione neque minori.

2 Ex-

- 2 *Extrahens pecunias à societate id prestare tenetur quod dicta pecunia in Societate lucrata fuisset.*
 3 *Cum aliena iactura quis locupletari non debeat.*

DECISIO CCL

Resolutum fuit, non constare de causis restitutionis in integrum adiectus sententiam Rotalem contra heredes Thadei latam, quia non docetur de aliqua lésione, sine qua non datur restitutio etiam minori vulg. l. nam & postea §. si minor & ibi gloss. Bar. & alij ff. de iur. iur. cum alijs latè cumal. per Odd. de rest. in integr. par. 1. quest. 36. art. 2. & 3. num. 9. & seqq. & fuit dictum in Romana pecuniaria 29. Febr. 1617. cor. Ren. D. meo Decano.

Nec obstat, quod pretenditur, dictos heredes fuisse lésos in eo, quod Peritus in cuius relatione dicta sententia fundata est sub prætextu, quod Thadeus magnam pecuniarum summam ex Capitali communis negotiationis extaxerit, ad crediti tunc Vllis poluit inter eos lucri cessantis per dictam extractionem ad rationem quantitatis, quam Societas ex residuo Capitalis lucraretur, cum tamen non probetur, dictas pecunias fuisse à Thadeo ex capitali extraclas, sed potius præsumi debeat, eundem illas extraxisse ex lucris, quae eadem Societas, ut ex dicti Periti relatione apparet, primo statim anno fecerat, quia, ut pluribus etiam eodem obiecto fuit alias in decisione 23. Iuxta annis præteritis coram Reuerendiss. D. meo Decano facta responsum, satis probatum videtur dictas pecunias fuisse à Thadeo ex Capitali, non vero ex lucris extraclas, tunc quia cum iuxta conventionem inter eundem Thadeum, & & Vllum initam, quod lucra cedere deberentur in extinctionem debitorum communium ut ex contrapositione partitarum ex libris societatis apparet, fuerint dicta lucra in dictorum debitorum extinctione erogata, non potuerunt dici dictæ pecuniæ à dicto Thadeo ex dictis lucris extraclas, cum etiam quia ne dum summæ per dictum Thadeum extraclas longè superant dicta lucra, sed etiam dicta extractio ab eo facta fuit infra annum, & sic antequam sciri posset, an adesset lucrum, quod non nisi in fine, & post restitutionem, & solidationem compurorum dignosci posset.

Et in omnem eventum, quia dubium non est, quod absque licentia Vllis dictus Thadeus non potuerit dictas pecuniarum summam, neque ex Capitali, neque ex lucris extrahere, id prestare teneretur, quod societas lucrata fuisset si cuiusmodi extractio ab eo facta non esset, ut fuit in hac causa 16. Febr. 1613. & 23. Iuxta 1617. coram Reuerendiss. D. meo Decano resolutum, & eo maxime, quia dictus Thadeus dicitur eadem pecunias in negotiationem ad propriam utilitatem implicauisse, & maiora lucra fecisse, equum enim non est, ut cum aliena iactura locupletetur caplocupletari de reg. iur. in 6. iure natura ff. de iud. naturaliter in fin. & l. seq. ff. de cond. ind. ff.

Minus constat de dicta lésione ex eo, quod in calculandis lucris deducta non fuit portio Gralluij, quia vitra responsiones in supradicta

decisione coram Reuerendiss. D. meo Decano facta datas, quæ Dominis placuerunt, cessat penitus omnis scrupulus et renunciatione ab eodem Grallutio facta cum expressa declaratione, quod nunquam pretendere vult aliquam dictorum lucrorum portionem.

Nec obstat, quod ad probandam dictam lésionem, tertio loco dicebatur, quod Peritus non potuit de credito Thadei demere summam librarum. 3000. quia etiam admissio, quod dictus Thadeus fuerit creditor rationis Banc. hanc in qua curauit poni ad creditum societatis operis albi dictam partem librarum 3000. non potuit tamen ipse ex dicta societate operis albi extrahere in numerata pecunia summam librarum 3000. illamque in proprios usus conuectere, & dictarum pecuniarum loco partem ad fauorem dictæ societatis, in dicta ratione bancaria creare, & quando quidem dicta ratio non exoluit, nisi post plures menses dictæ societati dictam summam libr. 3000. recte fuit habita à Perito ratio lucri cessantis medijs temporibus ante factam restitutionem, cum præteritum omne damnum, quod societas tamen ob extractionem numeratæ pecuniæ, & retardatam dictæ rationis solutionem incursit, culpa eiusdem Thadei, qui dictæ rationis erat complementarius, euenerit &c.

APRVTINA BENEFICIORVM.

Merc. 5. Decembris 1618.

DECISIO CCII.

Impressa in Recent. decis. 50. par. 4. tom. 2.

ROMANA HAEREDIT. DE GRACCHIS

Mercur. 5. Decembris 1618.

ARGVMENTVM.

Agitur de furioso, & quando illius Testamentum validum sit.

S V M M A R I V M.

- 1 *Causa Testati facit cessare causam intestati.*
- 2 *Testamentum furiosi non subsistit.*
- 3 *Furiosorum varia genera.*
- 4 *Furiosi continui, & omni intellectu carentes testari non possunt.*
- 5 *De iure quilibet sanæ mentis presumitur.*
- 6 *Stultus, & demens inducitur ab hominibus secundum gestu, sua facta, sit & contra sanam mentis nomen.*
- 7 *Et abens lucida intervalia testari potest.*
- 8 *Negotia sua prudenter agens sana mentis presumitur.*
- 9 *Testes deponentes de stultitia cum Testibus de sana mente quomodo conciliantur.*

- 11 Curator datur etiam habenti dilucida intervalla.
- 12 Sola Curatoris datio alio impedimento non apparente non impedit validum Testamentum.
- 13 Semel furiosus semper presumitur talis.
- 14 Presumptio tollitur ex alia vehementiori.
- 15 Presumptio furoris tollitur ex actibus sane mentis gestis.
- 16 Testamentum furiosi censetur conditum tempore furoris; presentem si assensu dementis ante, & post num. 17.
- 17 Testes deponentes furiosum per sex menses ante conditum Testamentum, & in ipso actu Testamenti fuisse sane mentis; sanam Testamentum bene factum.
- 18 Duo Testes deponentes de sana mente praevalent contra mille de dementia deponentes.
- 19 Ex Testamento bene facto cessat presumptio furoris, & num. 21.
- 20 Alius aliqui a furioso excusantur ad salvandum Testamentum.
- 21 Deposito Curatoris furiosi non praevalent contra depositionem duorum Testium.

DECISIO CCIII.

ORta lite inter Rener. Priorem, & Fratres S. Angustini heredes scriptos in Testamento per q. Rutiliu Græchum condito, & alios ab intestato, venientes super successione in hereditate dicti Rutilii dubitari, ad quem spectet hereditas, & quia causa testati facit cessare causam intestati, vult, l. quomodo l. 2. ff. de acquir. hered. l. antiquam C. de success. l. quid sit ff. de reg. iur. Domini dixerunt hereditatem spectare ad Priorem, & Fratres.

Neque enim videbatur obitare, quod dicto testamento locus esse non possit eo, quod illud conditum pretendatur a dicto Rutilio existente in furore iur. sex. in l. Furiosi C. qui testam. fac. poff. cum simul.

Quia cum eorum, qui furiosi, ac dementes habentur, plura sint genera, prout plures etiam sunt animi faculrates, & alij quidem imaginationem ipsam habeant recte viantes memoria, & ratione, alij vero has easdem facultates non nihil depravatas obtinent, & imperfecta quendam, aut quæ incipit perfecta dementia esse ut inquit Celsus l. 3. de re medica c. 18. phrenetici laborant, alij autem omnino insani sunt, dilucida tamen intervallis gaudentes, alij deniq. qui nullo prorsus usquam visum rationis habeant; sed in eadem semper, atque illa perfecta, & exuberant phrenetici permancant.

Neque ad effectum, ut testamentum substitueatur, necesse sit, quod illud conditum fuerit ab homine perfecto sensu prædito, sed sufficiat quod tempore saltem Testamenti visum rationis haberet, neq. à mente totaliter alienatus esset cum iura de furioso loquentia de iis tantummodo intelligantur, qui continua mentis alienatione laborant, omnique intellectu carent ut per sex. in cap. dilectus ibi quia etiam alienatus iocunde success. ab intest. & in l. si cum dorem S. si maritus ibi lentum non habet ff. solut. matrim. pluribus ostendunt, Socin. conf. 4. l. 2. lib. 1. Cora. conf. 91. & 261. num. 21. l. 4. Ferrer. conf. 207. num. 1. l. p. Paris. conf. 83. num. 33. & seqq. l. 3. Menoch. conf. 683. num. 12.

& 15. Borr. decis. 23. sub num. 33. vers. quare cum probatio Gramsc. decis. 73. num. 24. in fin. & seqq.

Et circumscripta iuris præsumptione, quæ, quisque sanæ mentis præsumitur Bar. Bal. Dec. Ruin. & alij late cumulatim, per Houdet. conf. 78 sub num. 52. l. 2. & per Menoch. de præsumpt. l. 6. præsumpt. 41. nu. 3. aliunde quam ex actibus, & verbis dignosci non possit, utrum quis sanæ mentis; vel potius furiosus, aut mente captus sit adeo, quod is tantum iudicetur stultus, ac demens, qui ob actus stultitiz, ac demetitiz. quos facit, talis existimatur ab hominibus, & e contra sanæ mentis, qui facit actus convenientes hominibus sanæ mentis, ut in specie tradit, As. in l. Patre furioso nu. 7. ff. de ut, qui sunt sui vel alien. int. Houdet. conf. 78. num. 62. l. 2. cum alijs, per Menoch. d. conf. 683. num. 3.

Domini putabant, quod sicuti inspectis actibus à testibus ad probandum dicti Rutilii mentiam inductis fuisse relatis, & toties animi Verbi bene notis negari non poterat, dictum Rutiliu sanæ mentis omnino non fuisse, ita attentis depositionibus testium, & alijs probatoriis pro parte dictorum Fratrum deductis, fatendum quoque sit, quod vel dictus Rutilius ea phrenetici non laborabat, per quam ipsi totalis visus rationis impeditus fuerit.

Vel quod saltem dilucida habuerit intervalla, nec per consequens ipsum intestabilem fuisse censeri possit, ex supra alleg.

Nam ex dictorum testium depositionibus apparet, quod dictus Rutilius bona sua prudenter administravit, credita exegit, & debita propria eius manu petiit, in iudicio pro viribus suis tuendis comparuit, domum suam rexit, liberos rationum suarum ex actis confecerit, atque in illis singula sua credita, & debita diligenter distraxit, alique in negotia gessit, sapienter Eleemosynas faceret ad Ecclesias accedere, sacris interesse, peccata sua confiteri, nec non Sanctissimum Eucharistia Sacramentum sumere consueverit, & Testamentum denique condidit, illudque ore proprio dictavit; qui actus vique homini sanæ mentis conveniunt, nec vlla ratione ab eo, qui omni sensu caret, & continua mentis alienatione laborat expediri possunt, ut in puncto de eo, qui negotia sua petratat, Missas audiebat, & peccata sua confitebatur respondit, Cora. conf. 219. col. 2. vers. hic tamen non obstant. l. 1. Decian. conf. 127. numer. 24. in fin. l. 1. Soc. Sen. dicto conf. 42. num. 67. vers. postremo est l. 1. Borr. & decis. 23. num. 57. & tenuit Rot. in Melnei testam. 17. Febr. 1612. coram R.P.D. meo Mánzano, & in una Perusina hereditatis 12. Iunii 1617. coram R.P.D. meo Buratto.

Vnde nec obstant alij actus, à testibus ad probandum eius mentiam relati, quia præterea quod ex illis colligitur magis fuisse letam imaginationem Rutilii, quam alias animi sui facultates, nec ad totalem mentis alienationem inferunt.

In omnem etiam eventum stantibus actibus supradictis, & toties reiteratis, saltem negari non poterit, ipsum dilucida habuisse intervalla, & aliquando sanæ mentis, aut à mente omnino non alienatum fuisse, atq. ita in puncto testis, quorum alij super furore, alij super tanta mente doli fuerunt

posuerunt ad concordiam reducendos esse dicitur post Soc. conf. 42. num. 10. vol. 1. Cor. conf. 119. vol. 1. Boer. dec. 21. num. 31.

- Nec facit, quod dicto Rutilio datus fuerat Curator, quia inde inferri non potest, quod omni rationis usque cateret, atque a mente continere alienatus esset, quia Curator datur etiam habenti delucida intervalia, & tempore inducitur eius officium conquirenti. *l. cum alij C. de curat. furios. & Fatjo. qui mente totaliter captus non est l. 1. in fin. & l. 2. ff. de postul. iur. propterea sola Curatoris datio, & quando aliud impeditur a mentium non subest, iurisdic. testamenti factionem, ut singulariter determinat. *Jo. Faber in S. praterea. & ibid. Arz. Instit. quibus non est perm. fac. testam. l. 1. in l. furiosum sub num. 2. vers. 3. singulariter limita C. qui Testam. fac. poss. Boer. dec. 21. num. 79. Megon. dec. Flor. 97. num. 17.**
- Minus obstat, quod seculi furiosus presumitur in eodem furore semper permanuisse quia nec probatur est talis furor in Rutilio; qualis ut Testamenti factionem non haberet, requiritur, nec quatenus probatur esset dicta presumptio loci esse posset, nam cum via presumptio per aliam presumptionem vehementiorem elidatur. *c. afferre de presumpt. Abb. in c. requisisti num. 2. de Testam. cum simul, tollitur proculdubio dicta presumptio ex actibus viro sanæ mentis convenientibus per Rutiliu. ut l. 1. pra dictum est. gestis, ad trad. per Bald. in d. l. furiosum num. 2. Hoved. d. conf. 78. numer. 60. & seq. lib. 2. Boer. dicta dec. 23. num. 88.*

Nec dicatur saltem non probari Testamentum fuisse à dicto Rutilio conditum tempore, quo sanæ mentis erat, prout probari deberet eo, quod in dubio presumitur potius tempore demencie conditum. *l. 1. in l. Patre furioso. C. vers. confirmo magis ff. de his qui sunt sui vel alieni iur. cum alij, per Menoch. presumpt. 45. num. 63. l. 3. & maxime quando prout in casu isto factum præterdicitur, probata viro dementia ante, & post Testamentum, quia tunc presumitur eandem demenciam medio quoque illo tempore durasse. Rot. divers. dec. 107. num. 26. per 2.*

Nam his omnibus etiam admisis, sufficienter apparet dictum Testamentum fuisse conditum tempore, quo dictus Rutilius sanæ mentis erat, tum ex plurium aliorum restitutorum depositionibus, quæ in specie deponunt, dictum Rutiliu per sex menses ante conditum Testamentum, & tempore etiam dicti Testamenti sanæ mentis fuisse. *Boer. dicta dec. 27. num. 97. ubi inquit, quod etiam si mille testes probarent taliter prius fuisse furiosum, & duo probarent, eundem tempore, quo actum gessit sanæ mentis fuisse, ista secunda probatio prævaleret, quia prima probatio non inferat iterum, de quo agitur, tum præsumptio, & huic presumptioni præstat secunda probatio. Cor. conf. 53. vol. 2. & fuit firmatum in supradicta, Melitæ Testam. menti coram R. P. D. meo Marzardo.*

Tum etiam ex ipsiusmet Testamenti per dictum Rutiliu conditi inspectione, nam cum omnia in eo prudenter disposita appareant, cessat ex qualitate actus continuationis dicti furoris presumptio. *l. furiosus ff. de act. & obligat. l. sanæ mentis C. qui Testam. fac. poss. Cast. in l. qui Testam.*

mento S. nec furiosus ff. de Testam. Par. conf. 52. num. 43. & seq. lib. 3. cum alijs, per Boer. dicta dec. 23. num. 56. & seq. ubi etiam subdit, quod non omnia facta per furiosos sunt nulla, sed si prudenter ac sapienter gesta fuerint tenent. *in trad. per Jo. Andr. in c. cum dilectus in fine Success. ab in. 21. res. ubi refert, quod scribit Valer. Max. de Testament. cuiusdem furiosi, quod scilicet illud fuit per Senatum Populi Romani confirmatum, quia citè conditum erat; quod putat Rom. in d. l. furiosum num. 3. & C. qui Testament. fac. poss. mirabile, & requiritur convenire, & sequitur Cor. conf. 216. nu. 15. vol. 3. cum alijs, per Card. Mantie. de consuet. ult. vol. 1. 215. numer. 7. & seq. Megon. d. dec. 97. num. 22.*

Non obstat, quod idemmet Testamentum signis stultitiæ quoque permixtum est, ex quo in eo mandat dictus Rutilius sermones suos quadraginta, & alia Poemata ab ipso conscripta, quæ tamen prælo digna non erant, sub eius nomine imprimi, quia ultra quod hoc leuitatis potius, quam alienationis mentis argumentum est, & commune multis præsertim Poetis vitium, teste etiam Cicerone, qui loquens de Dionysio Tyranno, quem dicit fuisse Poetam Tragicum subdit hæc verba, *quam bonum nihil ad rem, in hoc enim genere nescio quo pacto magis, quod tibi alij suum cuique pulchrum effusa res se habet te tua, me delectant mea, adbus neminem novi Poetam, qui sibi non optimus videretur; nec propterea dictus Rutilius Testamenti factione caruisse censeri debet, cessat etiam difficultas, quod dictus Rutilius non simpliciter ordinavit, dicta sua Poemata, & sermones imprimi, sed voluit priusquam imprimerentur, illa revideri, corrigi, & emendari ab eius hæredibus, & superioribus, quod vixque ostendit, ipsum non caruisse vsu rationis, cum nihil magis conveniat rectæ rationi, quam dicta sua, & facta prudentiorum iudicio, ac censuræ subijcere. *in illud ne Invenitur prudentia ne cap. 1. & c. ne innotatis de consuet. ubi Abb. & Felin. num. 2. definiunt prudentiam, ut sit voluntas submissa sano rationis.**

Non obstat, quod præterdicitur, dictum Rutiliu tempore Testamenti retinuisse in cubiculo lampades accensas, & cætas cum diversis figuris triangularibus, & circularibus, quia ultra quod testes ad hoc probandum induci non percutiunt tempus dicti Testamenti, & conueniunt ab alijs testibus, qui deponunt, dictas lampades tunc non fuisse accensas, in omnem etiam eventum, vel nullum inde elici potest, nec levis quidem stultitiæ signum, cum dictus Rutilius, potuerit dictas lampades retinuisse in cubiculo ad honore Beatissimæ Virginis, ac aliorum Sanctorum, quorum in dicto cubiculo imagines habebat, ut deponit primus Testis pro Stephanellis examinatus, & quartus à Fratribus, vel certe dictarum lampadarum, & etiam Cartarum, retentionem non concludit totalem mentis alienationem, & qualis ad effectum, ut Testamenti factionem non haberet, requiritur.

Non obstat depositio præsentis Curatoris Rutilii, qui dicit, ipsum plura inepta, & turpia à dicto Rutilio dictata ex Testamento delevisse, quia non videbatur eius dicto fides adhibenda iura, quod plures exceptiones patiunt, tum etiam quia

curia-

contrarium deponunt duo alij testes, qui dicto Testamento interfuerunt, &c.

FOROLIVIEN BONORVM

Febr. 14. Decembris 1618,

A R G V M E N T V M.

Latè agitur an, & quando in concessione detur ius accrescendi, vel non decrescendi.

S Y M M A R I V M.

- 1 In concessione structura verborum attendi debet.
- 2 Parstangens Parentes pro virili spectat ad Filios.
- 3 In concessione pluribus facta datur ius accrescendi, & hoc colligitur ex verbis num. 3.
- 4 Regulariter in concessione facta pluribus non datur ius accrescendi, quando unusquisque pro sua portione recepit censetur.
- 5 Contractus legem accipiunt à conuentione.
- 6 Emphiteusis ex pactis propriam naturam mutat.
- 7 Dicitio cuiuslibet est distributiva rem unicuique in solidum attribuens.
- 8 Res concessa in solidum vno mortuo ad alium spectat pro ius non decrescendi.
- 10 Quod concessio in solidum facta fuerit, praesumitur si plures renouationem acceptarent tempore, quo in conuentione tenebant cum scientia Domini dotali.
- 11 Concessio facta per verbum quisque non admittit ius accrescendi.
- 12 In concessione quod non detur ius accrescendi, ex quibus colligitur, & num. 13.
- 14 Primi acquirentes non preiudicant superuenientibus.
- 15 Concessio facta, ad 29. annos cum pacto ad renouandum censetur perpetua.
- 16 Concessio cum pacto ad renouandum finito tempore debet in comprahensos renouari.
- 17 Passus patiens molestiam à Domino, vel à tenio super fundo, non tenetur durante molestia inuestituram petere.

DECISIO CCIV.

DOmni censuerunt, sententiam, in qua declaratum fuit Dominis Ioanni, & Io: Baptiste Filij q. Horatii, & Barbatiani dandam esse immisionem in bonis, de quibus agitur, tanquam comprahensis in inuestitura dicto Barbatiano pro Io, & vice, & nomine Horatii, & Simonis, & pro illorum, & cuiuslibet eorum Filis masculis, vt sunt verba dictæ inuestituræ. concessa esse confirmandam, quia ex dictorum verborum structura, & totius conuentionis tenore, qui potissimum attendi debet, constat, quod non solum ad dictum Io: & Io: Baptistam ex dicta concessione dicta bona pro duabus tertijs, videlicet pro ratis virilibus, Barbatianum, & Horatium eorum Parentes tangentibus spectant ad l. res §. cum in tabulis ff. de duobus reis Soc. Sen. conf. 50. in princ. l. 1. fed etiam quod per mortem Guidonis Filij Simonis abiq; alijs Filijs masculis ius ad eandem Io: & Io: Baptistam alia quoque por-

tio dicto Simoni vigore dictæ concessionis dabitur per ius accrescendi, vt loquitur, Bal. in c. 1. §. Filia in fin. de success. feud. & in l. vnic. num. 36. C. quando non petent. par. & c. Arret. in l. si mihi, & Titio col. 2. vers. 3. adde, & Alex. ibidem num. 18. ff. de verb. oblig. seu per ius non decrescendi, vt loquitur Soc. Sen. conf. 50. num. 2. l. 1. deoluta.

Nam, etsi regulariter, quando pluribus ab initio facta est concessio, vnusquisque pro portione sua recepit censetur, nec inter eos lo, & Ius sit iuri accrescendi cap. 1. de duobus Fratribus Partin l. si mihi & Titio num. 6. & ibi Imol. num. 3. Alex. num. 1. ff. de verb. oblig. Bal. conf. 231. nu. 3. l. 3. & fuit dictum in Romana domus de Crescis 2. Decembris 1616. coram R. P. D. meo Pamphilo.

Hoc tamen fallit, quando vel expressè, vel etiam tacitè inter Contrahentes actū fuit, quod locum habeat dictum ius accrescendi, quia contractus legem accipiunt ex conuentione, l. 1. §. si conuent ff. de pign. l. in stipulationibus ff. de verb. oblig. Nat. conf. 184. num. 11. quod potissimum procedit in Emphiteusi, quia illa ex pacto facile fere proprios terminos egreditur l. 2. C. de inr. emphit. ibid. Nat. conf. 114. num. 6. & seq. & fuit dictum in Romana domus 20. Febr. 1615. coram R. P. D. meo Valdo.

In proposito autem ne dum ex tenore, & lectura dictæ concessionis appareat, quod ab initio concessio facta est in solidum, vnique ex dictis Fratribus, & ex eorum Filijs, per illa verba, & eorum, & cuiuslibet eorum filijs, quia dicitio cuiuslibet est distributiva rem vnique in solidum attribuens, l. hoc articulo ff. de hered. insti. l. si pluribus, & ibi Glos. in verbo sed omnes ff. de leg. 2. Soc. Sen. dicto conf. 50. num. 1. & seq. l. 1. & quod per consequens ex vi dictorum verborum inter omnes inuestitos locus est iuri accrescendi, siue non decrescendi, quia, quando pluribus res concessa est in solidum, tunc vno mortuo, vel eius linea finito, portio ipsius deuoluitur ex iure non decrescendi ad alios, seu alios superuenientes vt voluit Bal. in c. 1. §. Filia in fin. de success. feud. & in dist. l. vnic. nu. 36. C. quando non petent. par. Alex. in l. si mihi & Titio num. 18. vers. quid enim si dicatur ff. de verb. oblig. & in conf. 30. num. 2. vers. pondora verbum cuiuslibet, & num. seq. l. 1. Dec. conf. 326. Soc. dicto conf. 50. l. 1. Menoch. conf. 464. sub num. 2. vers. 3. videri videtur, & in terminis inuestituræ verbis, vt supra dictum est concepta Siluester Aldobrandinus conf. 68. num. 7. & seqq. & Card. Mantica de tacit. & ambig. l. 22. tit. 34. num. 28. Schrader. in tradi. de feud. p. 7. c. 1. num. 16. & seq. Rosenthal de feud. c. 6. concl. 75. num. 2. littera C.

Verum etiam eadem quoque mens contrahentium colligitur, tam ex eo, quod expressis verbis inter eos conuentum fuit, quod decedente vno ex dictis Fratribus primo inuestitis siue Filijs masculis, pars illius abique alia inuestitura accretat superuenientibus, vel eorum Filijs, quam etiam quod dicta concessio facta, fuit in euentum, quod dicti Frates Filios masculos non haberent pro vni eorum, & cuiuslibet eorum filia femina. tantum; nam cum dicti contrahentes voluerint bona peruenire ad vnam familiam tantum, & non nisi deficientibus masculis, consequens esse videtur, quod volue-

9 voluerint quoque, quod inter masculos per dictum ius accrescendi bona remanerent, quamdiu vnus illorum superesset iur. trad. per Doctores in l. haydes mei §. cum ita ff. ad trebell. vbi volunt, quod substituto facta post mortem plurimorum, facit, vt illi post quorum mortem quis vocatus est, censentur iniuncte vocati, & ita in puncto arguit Aldobrandi. d. conf. 68. num. 1. & seq. Rosenthal. de feud. c. 6. consil. 75. num. 4. vers. fecit foret.

Quibus accedit, quod praedicti Fratres dictam renouationem acceperunt tempore, quo in communione viuerebant, Domino directo dictam communionem non ignorante, nam, & hoc multum confert ad praesumendum, quod concessio vnicuique in solidum facta fuerit ita, quod bona dictis fratribus ecclesia, non nisi omnibus deficientibus ad Ecclesiam deuoluerentur, vt in terminis feudi post alios firmat, Rosenthal. ad ar. 1. c. 7. consil. 59. num. 6. & seq.

Nec propterea obstant auctoritates Doctorum, qui in contrarium allegari possunt, nam, vel loquuntur in terminis admodum ductis videlicet, quando concessio facta fuit per verbum quisque; aut aliud, quod non est distributiuum prout loquitur Alex. conf. 117. num. 9. l. 5. Gabr. conf. 87. num. 1. lib. 1. vel quando salua ratione, 12 recti sermonis dictio distributiva non potest referri ad illos, inter quos dictum ius accrescendi esse pretenditur, sed refertur, vel ad primos receptores tantum, quo casu ius accrescendi locum non habet inter dictorum receptorum filios, vel ad eorumdemmet receptorum filios, quo casu non operatur quoad ipsos receptores vt voluit post alios Anab. conf. 275. Cepb. conf. 145. num. 19.

Vel quando alia coniectura, & geminatione dictionum istorum, & eorum quas ad praedictum effectum multum ponderant. Imol. in C. si ita scriptum ff. de inoff. rap. & irrit. fact. test. Aldobr. conf. 68. num. 3. & seq. Rosenthal. de feud. par. 5. consil. 75. num. 2. littera C. & melius littera G. non concurrunt.

Minus obstat diuisio inter dictos fratres primos receptores facta, quia nec per diuisionem, nec per promissionem in ea factas censetur ab 13 ipsis renunciatio iuri superuenienti post mortem vnus ex dictis fratribus, seu eorum filiis, vt in puncto. post Bar. in conf. 58. l. 1. Dec. conf. 261. sub num. 3. & in conf. 411. num. 1. Ar. conf. 3. & plures alios probat Aldobr. dicto conf. 68. sub num. 12. vers. non ob. & fuit dictum, in Donationum Emphyteoticorum 17. May 1596. coram bo. me. Card. Mantica, quod, & eo magis dicendum videtur, quia Simoni in renouatione post diuisionem obiecta expressis referantur iura Barbariano, & filiis competentia.

Denique non obstat, quod dicta inuestitura sit finita ob lapsum annorum 29. pro quibus 15 fuit concessa, quia ultra quod cum illa concessa fuerit ad annos 29. cum pacto ad renouandum, censetur perpetua, nec propterea dici potest, per lapsum dictorum annorum finita. In omnem etiam euentum statuto dicto pacto, Dominus directus tenetur illam de nouo in dicta inuestitura 16 tuta comprehensis renouare, ad hoc. per Bald. in l. ne cui C. locati Rom. conf. 22. sub num. 5. vers. conseruatum tenent, & c. Hippoliti. Remin. conf. 94. nu. 14.

& num. 29. & seq. l. 1. Spec. Sen. conf. 99. sub n. 7. & seq. l. 1. & fuit dictum in Nonantulanensi Nul. l. ius locorum 22. Mart. 1597. coram bo. me. Card. Mantica.

Nec dicatur, quod hoc procedit perite Emphiteuta, quia in casu isto satis constat, fuisse petitiuam renouationem, & quidem in tempore attempta praeteritam inuestitura a Simone cum eodem pacto de reuocando de anno 1583. obienta, ex quo a dicto tempore vsque ad annum 1615. quo fuit petita renouatio, lapsi sunt anni 29. sed curus eorum fuerit de anno 1617. tantum completus post mortem hanc item, cuius tempus in omnem euentum deduci deberet, quia vbi Vassallus paritur molestiam a Domino, vel etiam ab alio tertio super feudo, non 17 tenetur interim inuestituram petere, vt post alios per eum citatos bene adducit Sard. decis. 6. numer. 4. & c.

FLORENTINA. SEV ROMANA PECUNIARIA.

Vener. 14. Decembris 1618.

DECISIO CCV.

Impressa in Recent. decis. 62. par. 4. tom. 2.

LVNEN: SARZAMEN. PENSIONIS

Luna 17. Decembris 1618.

ARGVMENTVM.

Paret ex Summario.

S Y M M A R I V M.

- 1 Instrumentum extrahum a Notario, qui de eo se rogauit, reputatur Originale, & probat quomvis extrahum absque parui citatione. & litteris Compulsorialis.
- 2 Quiescentia solemniter extrahit ab Originali cum examine testium super recognitione manus optime probant.
- 3 Facultas examinandi testes super recognitione manus censetur data Iudici, cui est demandatum, vt redigat scripturas in publicam formam.
- 4 Citari non debet, qui scripturas apud se existentes exhibet.
- 5 Vestitus declaratur.
- 6 Limitatio ad videndum extrahi scripturas non est necessaria, quando adest citatio ad videndum iurare testes super illarum recognitione, & ad videndum extrahi supradictas attestaciones.
- 7 Solemnia in recognitione scripturarum quando praesumantur interuenisse, & num. 8.

DECISIO CCVI.

Dictum fuit iura, in quibus fundata fuit decisio in hac causa ad fauorem Alexandri facta, esse in forma probanti, quo enim ad instrumenti solutionis facta per Paulum res videbatur carere difficultate, cum illud sit extractum ab eodem Notario de eo rogato, nempe Iulio de Vgeris, quo casu etiam extractum fuerit absque alia partis citatione, & sine literis compulsores probat, quia scilicet reputatur originale, non autem exemplum iuxta notata, per *Felin. in c. fin. num. 1. de fd. Instr. Caput. decis. 170. num. 1. p. 1. fuit dictum in Dertaseu iuris conferendi 24. Ianuarij 1596. coram Card. Pamphilio, & in Hispania legitimatis 12 Decembris 1611. coram R. P. D. meo Vbaldo.*

Quo vero ad quietantias in priuatis apocis factas visæ sunt in forma probanti eo, quod solemniter extracta apparent à Notario per Iudicem compulsores deputato ab eorum originalibus sufficienter à testibus recognitiis præuia partis citatione ad videndum dictos testes super earum recognitione iurare, iuxta notata. *In cap. fin. & ibi Glos. de fd. Instr. & per Vestr. in prax. lib. 6. cap. 1. num. 14.*

Non obstat, quod Iudici compulsores non fuerit data facultas examinandi testes super recognitione dictorum originalium, quia cum ei demandatum fuerit, quod redigat scripturas in publicam formam; in necessarium consequens fuit eidem data facultas examinandi quoque testes super dictarum scripturarum recognitione; cum sine tali recognitione nulla esset transumptio. *Rot. decis. 1. de fd. Instr. in nouis Vestr. in prax. lib. 6. cap. 1. num. 15. & fuit dictum in Valentina, seu Romana mercedis 3. Iunij 1602. coram Illustrissimo Card. Lancellotto.*

Minus obstat, quod non fuerint citati illi penes quos dictæ quietantie exsistebant, quia cum dicta citatio fiat tantummodo ad cogendum illos, qui recusant iura ad causam facienda exhibere, & dictæ quietantie fuerint sponte exhibitæ, dicta citatio non erat necessaria.

Nec in contrarium facit *Vestr. ex aduerso alleg.* quia ipse docet tantummodo, quomodo literæ compulsores in practica exerceri debeant, quando opus est compulsionis, non autem aliquo modo dicit, quod si non cogantur illi, qui iura penes se habent, atque sponte offerunt, extractio sit nulla.

Non obstat defectus citationis ad videndum extractas quietantias, quia cum fuerit facta citatio ad videndum iurare testes super dictarum quietantiarum recognitione, & ad videndum extrahi supradictas attestaciones, & ad Curiam transmitti, virtualiter saltem videretur facta citatio ad videndum dictas quietantias extrahi, cum illæ essent in dictis attestacionibus incluse, & cessat per dictam citationem omne aliud prætextum interesse partis.

Obiectum, quod in processu non consistet de literis compulsores cessat ex facto.

Et alie oppositiones, quod scilicet non consistet, fuisse dictas literas Iudici compulsores præsentatas, & de eius mandato partem citatam, vel

non subsistunt ex eo nempe, quod presumatur omnia solemnia interuenisse, licet non fuerint enunciata ad not. per *Fed. de Sen. conf. 259 sub n. 2. vers. Sed posito sine veri preiudicio, & vers. item in dubio, & vers. praterea, & hoc est valde notan. Ferret. conf. 162. num. 3. l. 2. & fuit dictum in Hispania legitimatis 11. May, & 5. Novemb. 1612. coram R. P. D. meo Vbaldo; vel certe non releuant cum in effectu constet, dictas scripturas fuisse, ut dictum est, ex originalibus sufficienter recognitis extractas, præuia partis citatione ad videndum dictas recognitiones exemplari, & ad Curiam transmitti, & alia quoque cõcurrent, ex quibus veritas dictarum quietantiarum apparet, vnde proculdubio fides eis adhibenda est *Paul. de Castr. conf. 67. in fin. vers. quicquid sit veritas lib. 1. Paris. conf. 17. n. 2. l. 4. Card. Seraph. decis. 836. n. 6.**

ORIOLEN. ARCHIDIACONATVS.

Veneris 11. Ianuar. 1619.

DECISIO CCVII.

Impressa in Recen. decis. 703. par. 4. tom. 3.

ALGAREN. DISMEMBRATIONIS.

Veneris 11. Ianuar. 1619.

DECISIO CCVIII.

Impressa in Recen. decis. 68. par. 4. tom. 2.

ROMANA DE SANSONIIS.

Lunt 14. Ianuar. 1619.

DECISIO CCIX.

Impressa in Recen. decis. 70. par. 4. tom. 2.

PADVANA IVR. PATR.

Mercurij 16. Ianuar. 1619.

Nec Argumento, nec Summario indiget.

DECISIO CCX.

PRÆVIIS pluribus decisionibus fuerunt late duæ sententiæ in hac causa pro libertate Beneficii, de quo agitur, illaque tandem in tertia instantia mihi commissæ, dubitavi, An dictæ sententiæ essent confirmandæ; vel infirmandæ, & quandoquidem de validitate illarum satis constabat ex reuolutione processus, & illustritia adeo manifeste ex dictis decisionibus collige-

ligeatur, ut nec pars habuit, quæ contra eam deduceret. Domini rationibus in dictis decisionibus latè deductis absque ulla difficultate subscribentes pro confirmatione dictarum sententiarum responderunt, &c.

VALENTINA BENEFICII.

Mercurij 23. Ianuar. 1619.

ARGUMENTVM.

Peritia pulsandi Organum, aut alia qualitas à Fundatore Iurispatronatus requisita omninò concurrere debet, ita ut illi neque Nuncius derogare possit.

SYM M A R I V M.

- 1 Peritia pulsandi Organum, si sit requisita in fundatione Beneficii Iurispatronatus omninò concurrere debet, & num. 6.
Tenor fundationis inspicendus in Beneficio Iurispatronatus, num. 1.
- 2 Nuncius non potest derogare qualitatibus in fundatione Beneficii Iurispatronatus requisitis. Amplius numer. 3.
- 4 Valor Beneficii ex quibus insisteretur.
- 5 Clericatus probatur per litteras Patentes.
- 7 Gratia corrupti non iustificatis sit, super quibus est fundata.
- 8 Peritia non probatur ex Testibus examinatis, non citata parte.

DECISIO CCXI.

TENTVM fuit, neutri pro nunc esse adiudicandum Beneficium; nam quoad Franciscum non videbatur, esse dictum Beneficium, adiudicandum, quia non habet qualitatem, requisitam in fundatione, peritiā scilicet pulsandi Organum, cuius tamen fundationis tenor diligenter erat seruandus, & cum & plantare,

- 1 & recipimus de priuilegiis. L. ad probationem, C. de probandi, quem tenor ostendit Bald. in l. ex hoc iure ff. de inst. & iur. & in terminis Iurispatronatus Card. Seraph. dec. 774. num. 1. nec poterat per D. Nuncium ei derogari, quia hoc est de reuerentiis Papæ, Clem. quatuoraginta de relig. domib. & præsertim absque aliqua causa, cum sit expressè prohibitum per Concil. Trid. sess. 22. cap. 6. Quo verò ad Augustinum, licet gratia illius in pluribus remaneat iustificata ex propria confessione dicti Francisci in gratia per eum à Nuncio obienta, & præsertim quoad valorē, & quod Beneficium sit de iure patronatus, ad
- 4 not. per Aegid. decif. 268. & viterius Clericatus probatur per litteras Patentes Ordinarij, gloss. in c. inter quatuor, & ibi Abb. in primo notab. de Cleric. Pergr. Felin. in cap. post sessionem num. 3. & 15. de probat. Grammatic. decif. 81. num. 1. non videbatur tamen eidem Beneficium adiudicandum, quia non probauit, nec quod ipse peritiā habeat pulsandi Organum, neque Michael decesserit antè executionem suæ gratiæ, & pro-

pterea Beneficium adhuc ex eo vacet, quia Iosephus per biennium ab Ecclesia abiens fuit, quæ tamen singula probari debebant, cum præsertim in ijs p. principaliter fundata sit dicta gratia, & si motu proprio de proband. in 6. Ia. Andr. in cap. 1. de lit. contestat. in 6. Rebuff. in prax. benef. tit. de non. promiss. num. 4.

Non obstant Testes examinati ad probandam dictam peritiā Augustini, quia examinati fuerunt absque citatone Francisci, qui erat in possessione dicti Beneficii ad videndum illos iurare, & propterea non obstant c. 2. de testib. l. si quando C. eod. tit. cum simil.

ROMANA SALVIANI.

Luna 28. Ianuar. 1619.

DECISIO CCXII.

Impressa post Duard de Censib. decif. 400. & post Cenc. simili tr. ad. decif. 498.

PERVSINA NVLLITATIS CENSVS.

Luna 28. Ianuar. 1619.

DECISIO CCXIII.

Impressa post Gilianum ad statut. Perusin. decif. 30.

BONONIEN. FIDEICOMMISSI
DE LVPARIS.

Veneris 1. Februar. 1619.

DECISIO CCXIV.

Impress. apud Spadam conf. 342. la seconda tom. 2.

PENNEN. SEV NVLLIVS BENEFICII.

Luna 4. Februar. 1619.

ARGUMENTVM.

Patet ex Summario.

SYM M A R I V M.

- 1 Probatio Iurispatronatus in loco, ubi Baro habet iurisdictionem quomodo fieri debeat, & num. 2.
- 3 Exceptio Iurispatronatus reuocatur ad Possessionem
- 4 Manutentio conceditur Possessori, donec non constet de eius non iure, vel per parit. confessionem, vel per rem indicatam.

DECISIO CCXV.

SYMMARIUM.

FVIT resolutum pro Cionnino informante iurā nuntiū D. Baronis Castignani non esse talia, quæ executionem mandati de manutentione ad favorem dicti Cionnini relaxati, valeant impedire, quia præterquam ex dictis iuribus non probatur præterius a dicto Barone patronatus Beneficii, de quo agitur, & eò maxime, quia cum agatur de patronatu Baronis habentis iurisdictionem in loco, ubi

- 1 situm est dictum Beneficium, probatio fieri deberet iuxta præscriptum Sac. Concil. Trident. sess. 25. cap. 9. de reform. iurā scilicet, ut per eam constaret, nedum de immemorabili dicti Baronis possessione, sed etiam de præsentationibus continuatis, & perspatum quinquaginta annorum effectum sortitis, ut sæpe aliis fuit resolutum, & novissime in una *Aprutina bonorū* 5. Decembris, & 18. Martii coram me, non possent etiam suffragari dicta lura D. Baronis, quatenus inde probaretur dictus Patronatus ad effectum impediendi dictam executionem, quid cum ista exceptio Patronatus respiciat defectum tituli in prout a Sede Apostolica tamquam de Beneficio libero, in hoc iudicio summarissimo possessionis non attenditur, sed rejici debet ad petitorium, l. *ultima C. quorum bonorum*, Card. Seraph. dec. 910. num. 2. cum aliis adductis in *Neapolitana Beneficii* 29. Aprilis 1611 coram R. P. D. meo Canaleio, & possessor interim in sua possessione manuteneri, donec saltem de dicto defectu, vel per partem confessionem, vel per rem iudicatam plene constet, Card. Seraph. dec. 876. num. 2. & ita dictum in una *Sequentina Canonatus* 6. Aprilis 1609. coram Cardinali Lancelotto.

ROMANA SALVIANI.

Luna 18. Februar. 1619.

DECISIO CCXVI.

Impressa in Recens. decis. 80. par. 4. tom. 2. sub illo tamen 19. sed erroneè, quia sub die 13. allegatur etiam a Rot. coram Bichio decis. 274. num. 9. ubi etiam declaratur.

LVNEN- SARZANEN. PENSIONIS.

Mercurii 20. Februar. 1619.

ARGVMENTVM.

Pensionarius non potest obtinere mandatum de manutentione in quasi possessione exigendi pensionem, nisi iuxta quantitatem, in qua est solitus exigere, quamvis illa in maiori summa appareat reservata.

- 1 *Quasi possessio exigendi Pensiones sola sufficit pro mandato de manutentione.*
- 2 *Iuxta quantitatem exactionis, non autē reservationis regulari debet mandatum de manutentione.*
- 3 *Apoca simulata facta ad effectum non providicandis successoribus, non potest suffragari ipsi feribentibus. Vera solutio attenditur potius, quam ficta confessio, num. 3.*
- 4 *Fides non facit fidem.*
- 5 *Deposito facta lite pendente sine iurisdictione, & citatione partis nihil prodest.*

DECISIO CCXVII.

RESOLVTVM fuit, mandatum de manutentione in quasi possessione exigendi pensionem ad favorem Alexandri relaxatum, esse reducendum ad summam ducatorum 54. monetæ Pontremulæ.

- 1 Nam cum ad effectum dicti mandati attendatur sola quasi possessio exigendi dictam pensionem, ut fuit sæpe aliis in terminis pensionis resolutum, nec probetur, quod illa fuerit vagum exacta in maiori summa dictorum ducatorum 54. monetæ Pontremulæ, licet reservata appareat in summa ducatorum 54 auri de Camera, dictum mādaturū regulari debet iuxta dictam exactionem, non verò iuxta summam in literis dictæ reservationis contentam.
- 2 Nec obstat, quod vtr in aliis decisionibus in hac causa factis dicebatur, per duas apocas confessionum de recepto probetur, dictam pensionem fuisse exactam in summa ducatorum 54 auri de Camera, quia ex Concordia inter Titularem & Pensionarium inita, & modo in actis producta approbaretur, confessiones in dictis apocis factas fuisse simulatas ad effectum ne Pensionarius fatendo accepisse pensionem in minori summa, prout verè recipiebat, sibi quoad successores Titularis tunc temporis præiudicaret, quo fit, ut nec dicto Pensionario ad effectum manutentionis suffragari possint, cum magis attendatur, quid verè solum fuerit quam quid fidei confectum Cardin. Seraph. decis. 302. n. 5. & 7.
- 3 Minus obstat testes, seu potius fides testium ad probandum solutionem in eadem summa producta, quia nec fides facit fidem iux. not. in *Aub. si quis in aliquo C. de edendo Cep. conf. 184. nu. 21.* Card. Seraph. decis. 1128. nec quatenus effect depositio, releuaret, cum sit facta lite pendente, absque iurisdictione, & citatione partis ad videndum iurare c. 2. & ibi gloss. & DD. & præferim Abb. n. 13. Fel. n. 6. Dec. n. 31. de testibus l. quam do C. eodem.

ANCONITANA RESTITUTIONIS
DOTIS.

Mart. 20. Februarij 1619.

ARGUMENTO

Non indiget.

SYMMARIUM.

1 Sententia quando dicantur Conformes.

DECISIO CCXVII.

QVONI AM omnes tres sententiae in hac causa late condemnant Iosephum ad restitutionem duarum partium ex tribus dotis q. Lucretiae eius uxoris una cum interusurariis decessis pro rata dictarum duarum partium, post annum a die obitus dictae Lucretiae, vique ad diem factae oblationis pro parte Iosephi, demptis tamen interusurariis eidem Iosepho debitis ob retardatam solutionem dictae Dotis Domini dicunt, quod licet duae primae sententiae manent computationem dictorum interusuriorum Iosepho ob dictam dotis retardatam solutionem debitorem fieri debere, a biennio post contractum matrimonium vsque ad diem 31. Augusti 1611. tertia vero sententia declaret eandem computationem faciendam, esse a dicto biennio vsque ad diem obitus Lucretiae, qui fuit de anno 1608. nihilominus does dictae sententiae dicuntur conformes in eo, quod superest deceptis interusurariis computandis iuxta dictarum primarum duarum sententiarum tenorem, easque esse pro exata executione, quia in maiori summa, in qua attenditur tertia sententia dictus Iosephus est condemnatus, inquit minor, & in ea sententia censetur conformes etiam ad effectum executionis c. 1. de arbit. in 6. Alex. conf. 77. n. 3. lib. 2.

ROMANA CONCORDIAE.

Febr. 1. Martij 1619.

DECISIO CCXIX.

Impressa in Decretis, decis. 22. part. 4. tom. 2.

IMOLEN AFFICTVS

Febr. 1. Martij 1619.

ARGUMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIUM.

1 Fructus debentur iuxta ratam rei, quam quis possidet.

- 2 Fructus a solo separati nequeunt considerari amplius nisi accessorii bonorum, a quibus fuerant recollecti.
- 3 Probatio concludens requiritur in summa magni valoris.

DECISIO CCXX.

FVERAT per alias tres vices coram hoc me: Penia resolutum, Alexandrum Chisimum, siue ipsius heredes teneri ad solutionem assidue terrarum alias conductarum a DD. de Pepulis pro anno 1586. datoque dubio, an causa esset, iuxta dictas decisiones, expedita, DD. mandarunt, quod stricte videretur ad quem spectarent fructus dicti anni 1586. & dicta denique die 1. Martij 1619. resolverunt dictos fructus spectasse ad Comitem Iacobum, pro 3. parte tantum, arque cum hoc presupposito causam esse expediendam. Nam constat, quod bona Comitum q. Ioannis, inter quae dictae terrae comprehenduntur, fuerunt per Cameram non tantum dicto D. Iacobo, sed una cum ipso etiam alijs suis fratribus, videlicet DD. Vgoni, & Riccardi cessa, ac propterea cum dictorum bonorum dominium fuerit mediante dicta cessione pro 3. p. dicto D. Iacobo acquisitum, non possunt dicti fructus nisi pro 3. quoque p. ad dictum Iacobum spectare ad I. fructus, & Lex diuerso ff. de rei vindic. Ceph. conf. 131. num. 14. Sard. conf. 53. n. 3. l. 1. Hond. conf. 39. n. 22. l. 2.

Nec obstat diuisio post modum inter dictos fratres facta, in qua pretenditur dictas terras D. Iacobo obuenisse, quia huiusmodi diuisio fuit facta de anno 1587. ideoque fructus anni praecedentis, & sic ante diuisionem spectabant ad omnes fratres, ad quos dominium dictorum bonorum spectabat, vt dictum est.

Nec obstat, quod in dicta diuisione fuerint quoque fructus dicti anni 1586. D. Iacobo assignati, quia in ea nulla ad sunt verba, ex quibus huiusmodi assignatio possit colligi, cum solum mentio fiat de bonis, & eorum iuribus, non autem de fructibus, qui erant iam a solo separati, nec poterant propterea amplius vt accessorii ad ipsa bona considerari.

Nec releuat coniectura in contrarium ponderata, quia nihil concludunt, praesertim cum agatur de summa magna vitra lib. 20. ac propterea eo concludentior probatio requiratur & in praesentia de prob. l. non hoc. C. unde legit. Aym. conf. 313. n. 1. Nec potest fieri fundamentum in tacurnitate DD. Vgoni, & Riccardi, quia ipsi tacuerunt eo quia etiam satisfacti deditis assidue, prout postea declaratur per instrumentum.

MYTINEN HAEREDITATIS

Luna 4. Martij 1619.

ARGUMENTVM.

Substitutio facta in casum non Erectionis allicuius Monasterij cessat, si Monasterium fuerit ere-

rit credum, licet non fuerit credum, cum conditionibus per Testatorem ordinatis. Testator censetur voluisse se conformare cum voluntate Superiorum.

S Y M M A R I U M.

- 1 *Conditio non erectionis Monasterij dicitur evanescere quoties confas de illius erectione.*
- 2 *Substitutio facta in casum non erectionis Monasterij cessat illo erecto, quomodo sine conditionibus ordinatis à Testatore, ut ibi.*
- 3 *Verba dicuntur stare demonstrativa in testamento quando sunt adiecta rei instituta, non autem verbo instituit.*
- 4 *Conditio apposta in institutione non censetur repetita in substitutione.*
- 5 *Substitutio recipit interpretationem ab institutione quoad portiones huiusmodi descriptas in institutione, sicut quoad conditiones, & qualitates extrinsecas.*
- 6 *Interpretatio semper est facienda ad effugendam caducitatem.*
- 7 *Testator si voluisset aliquid observari, potuisset id facile exprimere.*
- 8 *In substitutionibus nihil est subaudiendum.*
- 9 *Substitutus tenetur probare substitutionem, quia semper potest dici substitutus hoc casu non loquitur.*
- 10 *Testator in erectione Monasterij per eum ordinato censetur se conformare cum voluntate Superiorum.*
- 11 *Maximè si mandaverit procurari illorum beneplacitum pro illius erectione.*
- 12 *Testator semper censetur voluisse, quod leges habeant locum in sua dispositione.*

D E C I S I O CCXXI.

DICTIONUM fuit, non esse factum locum substitutioni ad favorem Domini Capitanei Ludovici, quia admissio etiam sine veri præiudicio, quod Testamentum Silviæ sit in forma probanti, & quod defecerit linea Ioannis Baptistæ, illiusque descendendum, non potest dici purificata altera conditio dictæ substitutioni adiecta, quatenus scilicet Monasterium Societatis Sanctæ Ursule, vel aliarum Virginum, cum bonis, & hereditate filij non erigeretur, cum in confesso inter partes sit, Monasterium fuisse ex bonis, & hereditate dicti Silviæ erectum.

Nec obstat vnicum Scribentium pro D. Capitaneo fundamentum, quod dictum Monasterium erectum non fuerit cum modis, conditionibus, & formis in Testamento Silviæ ordinatis, quia huic motui fuit à Dominis dupliciter responsum.

Et primo quoad exclusionem dicti Capitanei, sufficit, quod Monasterium edificatum fuerit, licet non fuisset cum modis, de quibus in testamento Silviæ edificatum, quia substitutio ad eius favorem sub alia conditione facta non legitur, quia quod Monasterium fieret ac propterea dicta conditio non purificata.

2^a f. substitutioni locus esse non potest. *Gahr.*

conf. 96. n. 2. l. 2. Perre. de fidei. art. 15. n. 6.

Nec obstat, quod Silvia instituit Monasterij erigendum, modis, conditionibus, & gravaminibus, de quibus in Testamento Silviæ, quia præterquam quod dici posset, quod dicta verba, modis, conditionibus, & gravaminibus stant demonstratiue; non autem conditionaliter cum adiecta non fuerint verbo instituit, sed apposta legatur continuatue ad verbum. Monasterium ad demonstrandum scilicet quod Silvia instituebat Monasterium, quod erigi debebat vigore testamenti Silviæ *inz. Doll. Bartoli in l. Centurio n. 31. vers. sed quid si dixit. ff. de vulg. & pupill. in omnem etiam euentum, quod dicta verba importarent conditionem, non posset tamè censi eadem conditio in substitutione repetita, quia quod dicitur, quod substitutio recipit interpretationem ab institutione l. i. c. de impub. & alijs substit. cum similit. procedit quoad portiones heredum descriptas in institutione, secus vero quoad alias qualitates extrinsecas, & conditiones, ut est *rex. in l. sub conditione ff. de hered. instit. Dec. conf. 109. sub. n. 6. & bene post alios declarat Decian. conf. 1. n. 183. in fin. vers. 1. quod regula, & seq. l. 2.**

Quod, & eo magis in casu isto videtur dicendum, tum quia agitur de inducenda caducitate, & quidem in præiudicium Monasterij iam erecti, ideoque potius interpretatio f. ad effugendam dictam caducitatem sumi debet.

Tum etiam quia clarè apparet ex ipsamet lectura Testamenti Silviæ, quod eius intentio non erat dispositio, ac voluntati dicti Silviæ in omnibus adherere, unde eo minus dici poterit, quod voluerit institutionem ad favorem Monasterij pro animæ suæ salute factam, ruere, quatenus voluntas dicti Silviæ in erigendo Monasterio ad vnguem non servaretur f. cum præsertim facile ei erat id exprimere, si voluisset ad *l. vna. §. fin. autem C. de caduc. toll. cum similit. & militent pro hac parte vulgares illæ regulæ, quod illud quod Testator non loquitur, velle non presumitur Bal. in d. l. vna. §. fin. autem ad deficientes per ipsum *rex. C. de caduc. toll. Oldr. conf. 21. Dec. conf. 61. & conf. 89. n. 2. & quod in substitutionibus f. nihil est subaudiendum Soc. iun. conf. 101. n. 3. l. 1. Roll. conf. 56. n. 4. vol. 3. ubi quod agens ex substitutione, & dicens se substitutum alicui, tenetur probare f. ipsam substitutionem, & quod substitutio facta comprehendat casum, de quo agitur, quia semper dici potest, substitutio hoc casu non loquitur Card. Mam. de consuet. vol. 1. l. 6. tit. 20. n. 18.**

Secundo principaliter fuit dictum, quod etiam dato, quod ea intentio Silviæ fuerit, quod locus esset substitutioni ad favorem D. Capitanei factæ, quatenus voluntas Silviæ in erectione dicti Monasterij non adimpleretur, non posset nihilominus dicta conditio censi purificata, quia non propria quod in dicti Monasterij erectione non fuit ad vnguem servatus modus in dicto Silviæ Testamento prescriptus, sequitur, quod Monasterium non fuerit iuxta dicti Silviæ voluntatem erectum, cum immutatio, quæ in paucis facta fuit, fuerit de ordine Sanctissimi, & maius etiam negotij dignum.

discussione perhabita facta, & Siluius verifi-
 10 uiliter cenetur, ꝛ ꝛ conformare voluisse cū
 Superiorum voluntate, ac iuris communis dis-
 positione Bart. in l. heredes mei §. cum ita ff. ad tre-
 bell. Dec. conf. 145. n. 3. & conf. 227. sub n. 8. Rot. conf.
 vlt. n. 11 vol. 1. Section. conf. 105. n. 1. 2. vol. 1.

Eoque magis, quia idmet in dicto suo Te-
 stamento mandauit, quod sequira eius mor-
 te Executores Testamenti deberent procurare
 beneplacitum, & approbationem Apostolicam
 11 ꝛ pro fundatione Monasterij.

Nec obstat, quod mandauit dictam appro-
 bationem procurari modo, & forma ab ipso
 tradita, quia hoc intelligi debet quoad ea, quæ
 sacris Canonibus, ac voluntati Superioris po-
 testatem habetis illicitas, & irrationabiles con-
 ditiones in melius immutare, non repugnant,
 12 quia Testator semper presumitur ꝛ velle, quod
 leges habeant locum in sua dispositione Bal.
 conf. 29. n. 4. ad fin. l. 1. cum aliis locis cum. per
 Card. Man. de iur. iust. vlt. volent. l. iust. §. cum. 1. vñq;
 al. 18.

ROMANA LEGATI.

Luna 4. Martij 1619.

DECISIO CCXXII.

Impressa in Recent. decis. 89. par. 4. tom. 2. & in
 margine m. 6. hæc addita verba: vid. Gratian.
 tom. 5. dist. 92. vbi refert in fin. latè decisionem,
 & ipse scribit pro contraria opinione.

BONONIENS. IURISPATRONATVS.

Vener. 8. Martij 1619.

ARGVMENTVM.

Iuripatronatus debet plenè, & concludenter
 probari, nec sufficere præsentationes, nisi
 sint effectuales, & de modo requisito per Sæ-
 crum Concilium Tridentinum.

S Y M M A R I V M.

- 1 Iuripatronatus non probatur ex præsentationibus,
 quia non probatur effectualitate.
- 2 Præsentationes, vbi probent Iuripatronatus debent esse
 facta illius vigore quando potuerint fieri alio iure.
- 3 Probatio æquiuoca non admittitur in Iuripatronatus.
- 4 Iuripatronatus debet probari per necessarias, & con-
 cludentes probationes.
- 5 Probatio sumpta ex eo quod præsentatus fuerit in-
 scriptus à Capitulo non autem ab Episcopo non con-
 cludit Iuripatronatus.
- 6 Præsentatio presumitur facta iure subiectionis, quan-
 do vnus Reſtor fuit amicus, & alter positus cum
 affectu, quod esset manualis.
- 7 Præsentationes factæ vigore Iuripatronatus non con-
 cludent illud esse ex fundatione, & dotacione.
- 8 Iuripatronatus exceptis in ex fundacione, & dota-

- 9 Iuripatronatus ex Sacro Concilio Tridentino debet
 probari per præsentationes effectuales per lo. gissi-
 mum tempus, quod est centum annorum.
- 10 Iuripatronatus repugnat manualitas beneficij, & il-
 lius institutio, & affectio.
- 11 Iuripatronatus de iure communi probatur ex quasi
 possessione præsentandi quadragenaria iuncta sena.
- 12 Quæsi possessio debet plenè probari, & esse vñq;
 mris, & quando talis non dicatur.
- 13 Enunciatio si sit vna, & emanata à Partibus in-
 tereſſatis non probat famam.

DECISIO CCXXIII.

PROPOSITO dubio iuxta restrictionem à
 Dominis factam, an constet de Iurepatro-
 natu Parochialis Ecclesiæ ante suppressionem
 Abbatiz, resolutum fuit, non constare, quia
 præsentationes ex quibus dictum Iuripatrona-
 tus probare prædicitur, vel non probantur effi-
 1 ciatæ ꝛ nec properea relevant Cadder. conf. 1.
 de Iurepatr., vt fuit dictum in Tarusina Ple-
 bis de medio 5. Iunij 1585. coram bon. mem. Babil-
 lo, vel non apparent factæ vigore Iuripatrona-
 2 tus prout necesse ꝛ erat, quod appareret cū fieri
 potuerint ratione alterius iuris, quod dicta for-
 tasse Abbatia in dicta Parochiali sibi subiecta
 habebat iuxta nos. per Roch. de Iurepatron. in ver-
 bo competens qu. 25. num. 59. ad med. vers. dicemus
 ergo Lambert eodem tract. 3. par. 2. lib. 10. quest. 1. l.
 num. 4. ideoque probatio ex dictis præsentatio-
 3 nibus desumpta ꝛ sit æquiuoca, nec per conse-
 quens apia ad probandum dictum Iuripatrona-
 4 tum, quod per necessarias ꝛ concludentes
 probationes probari debet Lunoc. in c. cum vene-
 rabilis in fin. de except. Dec. conf. 113. sub numer. 1.
 vers. & dicti Archid. Roch. dist. tract. in verbo con-
 fluxit num. 29.

Non obstat, quod eo ipso probatum præten-
 ditur, dictas præsentationes fuisse factas vigore
 Iuripatronatus, quod præsentati fuere per Ca-
 nonicos, & Capitulum Ecclesiæ Cathedralis
 instituti, non autem per Archiepiscopum, à
 quo de iure institutio fieri debebat cap. conue-
 nient de offic. ordin. & cap. ex frequentibus de instit.
 ꝛ quia neque ista probatio concludit per ne-
 cessè; cum dicta institutio per Canonicos, &
 Capitulum p̄scribi ponit ad tex. in c. cum v-
 lim de p̄script. cum alijs per Lambert in quinta dist.
 tract. 10. prima questionis principalis tertie partis 2.
 lib. vel aliunde acquirit.

Et quod re vera dictæ præsentationes factæ
 potius fuerint iure subiectionis, quam vigore
 Iuripatronatus satis etiam ex eo cōprobatur,
 quod constat dictæ Abbatiz Cōmendatarium
 de anno 1472. reuocasse ad Claustra quendam
 6 Dominicum de Bononia ꝛ tunc dictæ Ecclesiæ
 Rectorem cum expressione, quod dicta Ec-
 clesiæ erat manualis, atque in illius locum
 subrogasse Laurentium fulgineum, qui indè
 fuit postea amicus, & iura dictæ Ecclesiæ Sa-
 uestro de Zoecali demandata, nam hæc ma-
 nualis institutio, ac descriptio indicat dictæ Pa-
 rochialis Ecclesiæ subiectionem, & manuali-
 tatem, nec conuenit titulo perpetuo, & col-
 latiuo Iuripatronatus.

His accedat, quod quatenus dictæ præsentationes factæ fuissent ꝑ vigore Iurispatronatus, non possent tamen inde dici probatū Iurispatronatus ex fundatione, & dotatione, prout requiritur, cū alij Patronatus omnes fuerint ꝑ Conc. Trid. sess. 25. cap. 9. §. reliqui de reform. reuocati, quia non probant, quod dictæ præsentationes factæ fuerint ꝑ longissimum temporis ꝑ spatium, quod Sacra Congregatio Illustrissimorum Interpretum dicti sacri Concilij non minus quam centum annorum esse debere censuit, continuatæ, & effectum sortitæ, quinimod ex supra dictis apparet, quod dicta præsentia quasi possessionem præsentandi fuit expiis interrupta ꝑ manuales, vt dictum est, institutiones, & destinationes ab eodem Abbate, ad quem dictum Iurispatronatus pertinuisse prædictor factas, eum procul dubio dictæ destinationes, ꝑ institutiones statui Iurispatronatus repugnent.

Nec subsistit, quod saltem videatur probata quasi possessio præsentandi quadragenaria, ꝑ que iuncta fama ꝑ ex iuris communis dispositione ad probandum Iurispatronatus sufficit iuxta nos. ꝑ Cassad. decis. 2. numer. 4. cum seq. de probat. vbi inquit Rotam tenere opinionem Bal. in l. cum semper C. de rei vindic. Accbil. decis. 61. de Iurispatronatus, & fuit sapientissimè dictum, quia nec dicta quasi possessio saltem concludenter ꝑ est probata, ꝑ nec illa vniformis, cum plures ex dictis probationibus ab Abbate, aliæ à Parochianis factæ appareant, nec propterea dici possint tales, quæ certum statum, aut possessionem Iurispatronatus designent. Et quatenus dicta possessio esset probata, deficit alterū ꝑ requisitum, quoad famam ꝑ quia vltra quod ex enunciatiuis, quæ ad probandam dictam famam adducuntur, non extat nisi vna anni scilicet 1390. quæ sit clara, & ꝑ necessè dictum Iurispatronatus concludat; prout requiritur. Cofr. cons. 139. n. 51. vers. præterea l. 1. Aym. cons. 157. numer. 10. Rot. dec. 168. numer. 9. par. 2. diu. & ista sola non sufficit ꝑ decis. 209. l. 2. Rot. decis. 462. numer. 3. par. 1. & decis. 168. numer. 3. par. 2. diuers. Omnes aliæ emanarunt etiam ab ipsismet Monachis interessatis, nec propterea aptæ sunt ad probandam famam. Accbil. decis. 7. numer. 6. & decis. 8. de Iurispatron.

ORIOLEN. CANONICATVS

Luna 11. Martij 1619.

DECISIO CCXXIV.

Impressa in Recent. decis. 94. par. 4. tom. 2.

APRVINA BENEFICIORVM.

Luna 13. Martij 1619.

DECISIO CCXXV.

Impressa apud Spadam ꝑst Consil. 13. lib. 2.

LVNEN. SARZANEN. PENSIONIS

Luna 18. Martij 1619.

DECISIO CCXXVI.

Impressa in Recent. decis. 99. par. 4. tom. 2.

ROMANA SITVS. SEV CASALENI

Luna 15. Aprilis 1615.

DECISIO CCXXVII.

Impressa apud Poflium de manutent. decis. 46.

CALAGVRITANA IVR. PROVIDENDI DE VIANA.

Veneris 19. Aprilis 1615.

DECISIO CCXXVIII.

Impressa in Recent. decis. 103. par. 4. tom. 2.

OSTVNEN. CAPPELLANIÆ

Luna 22. Aprilis 1619.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1. Attentata sunt reuocanda & 5.
2. Subexecutores à Rota deputati quid possint.
3. Subexecutores à Rota deputati non possunt ad substitutionem benorum deuocare.
4. Nec minus liquidare fructus, & ad aliorum restitutionem partes condemnare.

DECISIO CCXXIX.

RESPONSVM fuit pro Informante, gestis scilicet in partibus ꝑ Ordinarios Monopolitanum, & Ostunen esse attentata, ꝑ & ꝑ consequens reuocanda, quia cum ipsi essent simplices subexecutores à Rota deputati, ad eorum officium spectabat tantummodo

executoriales à Rotâ relaxatas parti intimare, hanc eis reproductis in Rotâ, & servatis quatuor terminis ad docendum de partitione ad hunc effectum de stylo servari solitis, potuisset ad vltiora procedere, nec poterant absque ꝑ vizio nullitatis, & attentatorum ad substitutionem bonorum devenire. *Fel. in cap. ad probandum num. 6. de re iudic. Crescent. decis. 1. de sequel. posses. & fruct. Cassad. decis. 6. numer. 10. de cons. poss. & proprias. cum alijs alleg. in vna Vicen. Prioratus 19. Martij 1615. coram R. P. D. mco Paphilio, & multo minus fructus perceptos liquidare, & ad eorundem solutionem partes condemnare, cum huiusmodi liquidatio fuit expressè in dictis executorialibus Rotæ reservata, unde procul dubio veniunt ꝑ omnia per dictos subexecutores gesta revocanda ad not. in cap. ut debitus honor de appell. cum vulgat.*

ROMANA PECUNIARIA

Luna 22. Aprilis 1619.

DECISIO CCXXX.

Impressa in Recent. decis. 106. par. 4. tom.

BONONIEN DE GOZADINIS

Veneris 26. Aprilis 1619.

DECISIO CCXXXI.

Impressa apud Spadam post Consil. 354. lib. 2.

ALGAREN. DISMEMBRATIONIS

Luna 29. Aprilis 1619.

DECISIO CCXXXII.

Impressa in Recent. decis. 110. par. 4. tom. 2.

ROMANA DE MARESCOTTIS

Veneris 10. Maij 1619.

DECISIO CCXXXIII.

Impressa apud Spadam post Consil. 357. lib. 2. & in Recent. decis. 111. par. 4. tom. 2. ubi sub Titulo Romana Testamenti de Marescottis.

MEDIOLANEN. DECIMARVM

Veneris 10. Maij 1619.

ARGVMENTVM.

Decimæ Terrarum positæ intra limites Ecclesiæ Parochiales ad illam spectant, & ex quibus probetur tale lus decimandi.

SYMMARIVM.

- 1 Ecclesia Parochialis habet intensionem fundatam in Decimis locorum positorum intra illius fines.
- 2 Scriptura antiqua simul iuncta probant.
- 3 Scriptura antiqua continens enunciatiuas ultra centum annos habent vim sanæ, & plenè probant lus decimandi.
- 4 Decima lus probatur ex sententia antiqua adiudicationis decima Terrarum.
- 5 Sententia antiqua probat sine actis, & pro ea presumitur tam quoad iustitiam, quam quoad solemnitatem.
- 6 Sententia observantia probatur ex Instrumentis locationum, & similium.
- 7 Sententia observantia tollit omne vitium, quod posset contra Sententiam opponi.

DECISIO CCXXXIV.

DOMINI casu iterum proposito super eisdem bonis: D. Andrea steterunt in decis. die 27. Decembris 1618. ex rationibus in decis. per eundem bonam. D. Andream tunc extensa firmatis.

Nam ex illis satis videbatur constare, Ecclesiam S. Iuliani fuisse parochialem, & loca, de quibus agitur, esse intra limites dictæ Ecclesiæ, & quod per consequens eadem Ecclesia fundatam habeat intensionem quoad dicta loca respectu iuris decimandi.

Nec faciunt, quæ aduersus scripturas, in quibus fundantur dictæ probationes nunc denuò scribentibus pro consortio Misericordiæ deductæ, nam & si quælibet dictarum scripturarum per se sola nõ faceret plenam probationem, tamen negari non potest, quin simul iunctæ, & maxime, quod non solum dictæ scripturæ sunt antiquissimæ, & continent enunciatiuas ultra centum annos, & sicque habent vim sanæ, quæ in antiquis plenè probat. *Arel. in eum causam num. 9. & 20. & seq. de probat. & ibi Fel. n. 4. Aym. de antiq. temp. p. 1. S. ampliat. n. 8. 12. & 14. Soc. conf. 36. n. 2. lib. 1. & fuit dictum in Ferrarien. prioratus 1. Decembris 1608. coram bo. me. Pena, & alijs sapissimè.*

Sed etiam sunt adminicularæ ex testibus, & ex sententiis antiquissimis usque de anno 1467. lata, quæ fuerunt Ecclesiæ S. Iuliani adiudicatæ decimæ aliquarum terrarum existentium in Territorio de Faino.

Nec obstat, quod dicta sententia ex actis non iustificatur, & est nulla, quia præterquam quod satis videtur iustificata ex depositionibus testium examinatorum de anno 1465. & cum sit adeo antiqua & probat sine actis, & pro ea præsumitur,

sur, tam quoad iustitiam, quam quoad solemnitate Cursen in eadmonenti nu. 17 de iur. iuran. Rip. resp. 1. nu. 14. & seq. de iurepar. l. 2. Cassad. dec. 3. n. 2. de procur. Put. dec. 338. l. 2. & fuit dictum in alia Mediolanen. decimarum de Varisio 30. Mar. 1615. coram R. P. D. meo Pirouano.

Cessat difficultas ex obseruantia dictæ sententiae, quæ bene probatur ex in instrumentis liberationum, quas constat fuisse effectum fortitas ex alio instrumentum quætionum factæ de anno 1430. nam hæc obseruantia tollit omne vitium, quod f. possit contra dictam sententiam opponi. Arch. conf. 136. n. 2. vers. propterea dictam Monasterium Put. dec. 345. n. 1. l. 1. non. cum alius adductus in vna Burg. Præminetiarum 3. Junij 1601. coram R. P. D. meo Marziano, & in Conch. decimarum 23. Jun. 1617. coram Reuerendissimo D. meo Decano.

Quæ dicuntur de prescriptione exemptionis sunt extra dubium.

NERITONEN HABITVS

Luna 13. Maij 1619.

ARGVMENTVM

Remissoria non est concedenda, quando causa fuit per longum tempus in partibus agitata, & potuerunt tunc examinari testes, & ex alijs de quibus in Iummario.

SYMMARIVM.

1. Remissoria ob presumptionem calumnie denegatur, & calumnia, ex quibus oritur ibidem.
2. Remissoria non est concedenda quando fuit probatum contrarium eius, quod articulat, & n. 3.
3. Pars non est admittenda ad probandum id, cuius contrarium per illam alias fuit probatum.
4. Probatio per Scripturas præfertur probationi per testes.

DECISIO CCXXXV.

DOMINI dixerunt, Remissoriam esse denegandam, tum ex illa generali ratione, quod quia causa per spatium 20. annorum fuit in partibus agitata, & capte informationes, etiam vigore Breuium Apostolicorum, cum clausula de præcedendo iuxta stabilita, & cum interuentu, & contradictione lingue italique, quæ propterea ibidem potuit inducere, & examinari testes, & quidem conuictus super istodem materijs hodie articulatis, & id facere non curauit, igitur magna præsumptio calumnie, & ob quam remissoria denegari solet. Verall. decif. 3. p. 3. & fuit in his terminis resolutum in causa Meliten. Habitum 10. Nouemb. 1618. coram R. P. D. meo Buraisio. Tunc etiam quia quoad primum, secundum, & tertium articulos, in quibus ponitur, quod Civitas Neriton. est parua, & quod excoptis quatuor, vel quinque familijs, aliæ non sunt nobiles, & quod illæ, à quibus Scipio aggregetur, non sunt aliquis nobi-

litis, & quod in assequendis honoribus non fit distinctio inter nobiles, & populares, non est concedenda remissoria; cum iam fuit probatum contrarium, tam per testes per Comissarios Religionis examinatos, quam etiam ex pluribus instrumentis cõcessionum, & inuestiturarum summorum Pontificum, & Regum, vi fuit in decifione in hac causa coram R. P. D. meo Verosio facta, ponderatum, & ideoque eadem Religio hodie f. admitti nõ debet ad probandum id, cuius contrarium alias probauit cap. sollicitudinem in fin. de appell. & in terminis remissorie fuit dictum in Clement. Capellania 14. Junij 1612. coram R. P. D. Causa, & in Remissioni census 10. Junij 1615. coram R. P. D. meo Dunogetto, & præsertim, quia in omnem euentum in concursu illarum duarum probationum, semper præferri deberet probatio pro nobilitate f. per scripturas comprobata gloss. in cap. 1. in verbo in scriptis in fin. de consub. in 6. Innoc. in verbo cum Ioannes num. 6. in fin. de fide Instrum. l. 6. & fuit dictum in Nicien. Matrimonij 13. Martij 1588. coram boni mem. Cardinali Mantica.

Quo verò ad 4. articulum, in quo ponitur Bellum, seu Alrobellum Auum præsentium dicti Scipionis fuisse Notarium, & 5. in quo articulat ignobilitas familiæ de Vito, & q. Franciscus de Vito præfatus marius Diambre Auiæ materne dicti Scipionis exerceret artē mechanicā, militari non solum eged rationes, supra adductæ; sed augetur etiam suspicio calumnie, maxime quia si dictus Bellus fuisset Notarius, verisimiliter adessent plura instrumenta, ex quibus facilius posset haberi dicta probatio, & quæ etiam ex ipsiunct. scripturis propriæ Religionis exhibitis apparer, dictum Bellum, & Franciscum, qui prætenduntur artem vilem, & mechanicam exercuisse, non esse de illis familijs, à quibus descendit Scipio, & quas iam fuit probatum esse nobiles per instrumenta, & Testes ab ipsa Religione, etiam infcio Scipione examinatos, f. & producta, cum dicantur in dictis scripturis ab annis 17. aduenisse, & Franciscus legatus descriptus de Vito alias de Fusco & Antonius de Massa, alias Sarcina, quod verisimiliter videatur, factum fuisse ad distinctionē familiarum nobilium eiusdem cognominis. Unde & eo minus etiam quoad dictos articulos locus est remissorie Fel. in cap. de castro nu. 12. de sent. & re iudic. Rom. conf. 273. nu. 1. Melbed. decif. 5. num. 3. de probat. Ros. diuers. decif. 567. nu. 5. par. 3.

BONONIEN. ALIMENTORVM.

Luna 13. Maij 1619.

DECISIO CCXXXVI.

Impress. in Recent. decif. t. 13. par. 4. num. 2.

PACEN. PRAEEMINENTIAM.

Veneris 17. Maij 1619,

ARGVMENTVM

Possessio Ecclesiae contra Clericos, & similes, cantandi, & alias functiones similes recipiendi an, & quando dicatur per eam acquisita ad effectum manutentionis,

SYMMARIA.

- 1 Praestatio diuturna rei temporalis ad fauorem Ecclesiae inducit animum se obligandi etiam in futurum; focus est in praestatione feruitij meri.
- 2 Clerici quando non constituunt unum corpus, praestatio feruitij facta per unum Ecclesiae alteri prauidicare non potest.
- 3 Possessio quoad unum infusionalis non extenditur quoad alium.
- 4 Praescriptio tantum habet in potentia, quantum in actu.
- 5 Praescriptum tantum dicitur, quantum possessum.
- 6 Probatio generalis non concludit quoad certam rem.
- 7 Clerici ad hoc ut debeant inferuire alicui Ecclesiae debent esse in illa instituti, cum onere in dicta Ecclesia residendi.
- 8 Concilium Tridentinum sess. 23. de Reformat. cap. 6. declarat.
- 9 Clerici ex quo percepimus aliquid pro feruitio praestito in Ecclesia possunt inferri, quod teneantur ad feruitium.
- 10 Possessio, & Ina non acquiritur ex actibus meri facultatiis.

DECISIO CCXXXVII.

LICET per duas decisiones alias fuerit firmatum, dandum esse mandatum de manutendo Ecclesiae quoad possessionem decantandi in ea solemni ritu Missas a Parocho, & Clericis loci in solemnioribus anni festiuis diebus a D. Petro recipiendi a Subdiacono osuleum Pacis. Nihilominus denuo superisdem proposito dubio, Domini receperunt quoad Clericos a dictis decantantibus, non enim videbatur, subsistere fundamentum, quod fiebat in eoquod cum dicti Clerici per longissimum temporis spatium dictae Ecclesiae inferuierint, teneantur quoque in posterum inferuire, quia etiam dato quod ex huiusmodi seruitio voluntarie praestatio possit induci fauore cultus Diuini aliqua obligatio, quod tamen apud aliquos ex Dominis habuit difficultatem, quia puta- bant, quod diuturna praestatio rei temporalis poterat quidem inducere obligationem fauore cultus Diuini etiam in his, quae sunt facultatis, non autem diuturna praestatio meri feruitij, quia ex diuturnitate temporis resultat quaedam praescriptio, quod ille, qui diu praestitit rem temporalem Ecclesiae habuit animum se obligandi ad praestandum eandem rem etiam in futurum, contra vero est in praestatione meri feruitij, quia nunquam praestatur quod aliquis uoluerit se obligare ad praestandum perpetuum

illud seruitorium, cum alioquin simplex Capellanus amouibilis, qui longissimo tempore Ecclesiae inferuierit, non posset ab Ecclesia ad sui libitum recedere, vel etiam iniuriis dimitti, quod uideretur absurdum.

Considerarunt tamen Domini quod cum dicti Clerici non constituunt aliquam vniuersitatem, seu Collegium, atque ita diuturna praestatio vnus alteri prauidicare non potest. C. non debet de reg. iur. in 6. id quod nostrum est fideum, & in terminis possessionis acquisitae quoad vnu, quod non datur in facultatiis extensio quoad alium. Rot. dec. 184. num. 1. part. 1. dia. vel probandum esset, quod illi moderni Clerici per longissimum tempus Ecclesiae inferuierint, vel contra eos peti non posset manutentio, sed solum respectu illorum, qui dictae Ecclesiae per diu longissimum tempus inferuierunt, quia praescriptio tantum habet in potentia, quantum in actu. C. cum olim de praescript. l. si in l. possideat num. 23. ff. de acq. poss. & conf. 163. num. 11. l. 2. & tantum dicitur praescriptum, quantum possessum Bal. in l. fin. sub num. 9. versic. vnum aliud queritur. C. commun. utriusque indic. Nat. conf. 636. n. 130. Surd. conf. 234. num. 26.

Non obstat, quod praetenditur, dictos Clericos debere de necessitate dictae Ecclesiae inferuire, eo quia sunt dictae Ecclesiae adscripti, tuum quia non constat, quod sint dictae Ecclesiae adscripti, quandoquidem testes ad id probandum adducti non deponunt in specie, quod isti Clerici fuerint ad seruicium huius Ecclesiae destinati, sed tantum in genere, quod Episcopi quando ordinant Clericos, eos destinant ad seruicium Ecclesiarum, ex quo nihil sequitur quoad istos respectu Ecclesiae de qua agitur.

Tum etiam quia dato quod dicti Clerici essent dictae Ecclesiae adscripti, non ideo iam possent inde inferri, quod debeant de necessitate dictae Ecclesiae inferuire, cum ad hunc effectum necesse sit, quod sint in eadem Ecclesia instituti cum onere in dicta Ecclesia residendi. c. conueniente, & ibi gloss. in verb. deseruiat de clericis. non resid.

Nec obstat decretum Sac. Concil. Trid. sess. 23. de reform. c. 6. quia praeter quam quod Concilium loquitur de prima tonsura initiatis & in minoribus ordinibus constitutis, non autem de alijs constitutis in maioribus, non etiam simpliciter tales Clericos obligat ad residendum, & Ecclesiae inferuendum, sed decernit tantummodo, quod fori privilegio non gaudeant, nisi beneficium Ecclesiasticum habeant aut Clericalem habitum, & Tonsuram deficientes, alicui Ecclesiae ad mandato Episcopi inferuiant, atque ita eos obligat tantum eam fatiui, quatenus scilicet fori privilegio gaudere velint, non autem, ut dictum est simpliciter & absolute.

Non obstat, quod seruicium dictarum Clericorum non fuit meri voluntarium, quia licet propter dictum seruicium participauerit de aliquibus oblationibus, tamen inde non sequitur, quod dictum seruicium originem traxerit a necessitate, vel ideo minus fuerit voluntarium, quia non cogebantur inferuire, nisi quatenus volebant participare, & quatenus non

non volebant participare, nullam habebant necessitatem, nec obligationem inferuendi, & participatio erat loco mercedis pro seruitio, quod non tenebantur gratis prestare. *c. cum 2. & ibi gloss. & DD. de prob. ac propterea eum dictum seruitium fuerit, vt firmatum est, voluntarium, nec conficit, quod moderni Clerici illud præstiterint per longissimum temporis spatium, minusque præstatio aliorum istis modernis præiudicare potuit, vitium fuit non posse cogi ad præstandum infuturum idem seruitiū, nec per consequens contra eos relaxari dictum 10 mandatum de manutenendo, eo quia ex actibus merè fiscalibus nullum acquiritur ius, vel possessio ad nos. in l. Proculus. ff. de damn. infre. l. qui iure familiaritatis ff. de acq. poss. cū alijs per Card. Mant. dec. 257. num. 2. &c.*

Camisanorum de Versola, atque ita ad Dominum, qui dictum Alexandrum præsentauit, non autem ad Iacobum, qui præsentauit Hieronymum.

Nec obstat, quod idem met Hieronymus fuit etiam præsentatus à Tibertio Camisano, qui dicitur senior dicto Dominico, quia dictus Tibertius non est de familia Camisanorum de Versola, ad quam ex tenore dictæ foundationis Iuspatronatus, vt dictum est, spectat, sed de Camisanis de Pontremulo, ideoque nec ali-quod ius ei in dicto Iuspatronatu compegit, nec per consequens suffragatur dicto Hieronymo ipsius præsentatio.

Nec obstat, quod in instrumento pro parte Hieronymi in actis productum non legitur dictio, illa, de Versola, sed post verbum Camisanorum fuit relictum spatium in albis cum punctis, sique certum non est, vtrum dictum Iuspatronatus fuit concessus absolute omnibus de familia Camisanorum, vel potius oriundis tantum ex dicto loco de Versola, quia placuit DD. quod dicebatur, quod verbum in dicto instrumento omissum declaratur per aliquid sumptum per Alexandrum exhibitum, in quo expresse legitur adiectio dicti loci de Versola, vt in summo eiusdem numer. 1. nam hoc casu statur scriptura pinguiori, *Salic. in l. scriptura n. 3. vers. his exemplis positis C. de file instrum. Boer. dec. 25. sub num. 4. & seq. Caput. dec. 97. p. 2. Card. Seraph. dec. 253. num. 2.*

Et cessat difficultas ex obseruantia subsequuta, quæ probatur non solum ex pluribus instrumentis, in quibus apparet, quod Camisani de Versola semper præsentauerunt ad huiusmodi beneficium, sed etiam ex testibus vtriusque partis in summo num. 3. qui dicunt semper præsentationes fuisse factas à Camisanis de Versola, non autem à Camisanis de Pontremulo, nam hæc obseruantia declarat verbum omissum, & opertatur vt fides alio sumpto debeatur *Bal. conf. 400. num. 5. l. 4. Gramatic. dec. 106. nu. 9. etiam quod illud esset minus solemniter extractum. Rot. dia. dec. 375. num. 4. et dec. 598. nu. 5. par. 1. Card. Seraph. dec. 928. num. 2.*

Non obstat, quod non probatur descendencia Dominici ab Armanino, de quo fit mentio in dicto foundationis instrumento, quia cum Iuspatronatus, de quo agitur, non fuit relictum Armanino alio respectu, nisi quia ipse erat Senior, & Rector familiæ Camisanorum de Versola, quod patet ex declaratione ab eodem fundatore postea facta, per illa verba, Rectores, & Conservatores dictarum domorum, non attenditur descendencia, sed maior ætas tempore præsentationis; ideoque sufficit, quod dictus Dominicus sit Senior, ac Rector familiæ Camisanorum de Versola, ad quos, vt dictum est, spectat dictum Iuspatronatus.

ROMANA POTIORITATIS.

Necessarij 18. Maj 1619.

DECISIO CCXXXVIII.

Impressa in Recent. decif. 114. par. 4. tom. 2.

LVNEN. SARZANEN. IVRIS PATRONATVS.

Lana 27. Maj 1619.

ARGVMENTVM.

Instrumentum foundationis Iurispatronatus, & pinguius attendi debet, & declarat omnia in alio iuncta obseruantia.

S Y M M A R I V M.

- 1 Tenor Instrumenti foundationis in Iurepatronatus est attendendum.
- 2 Præsentatus à Patrono de familia vocata est præferendus præsentato à Patrono de familia non vocata.
- 3 Instrumentum pinguius est attendendum, & declarat omnia in minus pingui.
- 4 Obseruantia declarat omnia in instrumento.
- 5 Præsentatus à seniori de familia, quando sit preferendus.

DECISIO CCXXXIX.

PROPOSITO dubio, ad quem spectet vox Camisanorum iuxta reservationem in alia huius causæ decisione factam, Dominici censuerunt illam spectare ad Alexandrum, quia constat ex instrumento foundationis, cuius tenor principaliter in hac materia debet attendi in not. in c. cum & plantare, & in C. decernimus de priuilegijs. cum alijs per Rochede Iurep. in v. ipse vel is a quo na. 19. quod ius præsentandi ad beneficium de quo agitur, pertinet ad Rectorem domus

ROMANA SALVIANI.

Luna 3. Junij 1619.

DECISIO CCXL.

Impressa in Recent. dec. 123. part. 4. tom. 2.

FERRARIEN. BONORVM.

Luna 3. Junij 1619.

DECISIO CCXLI.

Impressa in Recent. decis. 118. par. 4. tom. 2. et apud Amat. dec. Ferrar. post dec. 51. sub num. 65.

ROMANA DERVSTICVCCIIIS.

Vener. 7. Junij 1619.

DECISIO CCXLII.

Impressa in Recent. dec. 123. par. 4. tom. 2.

ORIOLEN. CANONICATVS.

Luna 10. Junij 1619.

DECISIO. CCXLIII.

Impressa in Recent. dec. 124. par. 4. tom. 2.

ROMANA QVARTI DOTALIS.

Luna 10. Junij 1619.

ARGVMENTVM.

Quantum dotale debetur Matri quoad vsum fructum, filius quoad proprietatem, etiam si sit extractum ex fideicommissio. Nepotes non possunt pretendere quantum Avix, nisi sint heredes Patris, cui debebatur dictum quantum.

SYMMARIVM.

1. Quantum dotale ex dispositione statuti Urbis debetur Matri quoad vsum fructum, & filius quoad proprietatem, etiam si sit extractum ex fideicommissio.
2. Quantum dotale debetur filijs uti heredibus Patris, non autem aliquo titulo particulari.
3. Quantum debetur filijs de iure, non autem uti heredibus declaratur.

4. Beneficium l. & Inventarij præserval. l. x. i, sed non tribuit nova.

5. Obligatio facta per aliquem favore alicuius intelligitur de eo, quod debebatur.

DECISIO CCXLIV.

POST resolutionem in hac causa captam, quod Quantum dotale, de quo agitur, non debeatur DD. Antoninae, & Mariæ ex propria earum persona, neque etiam ex persona Virginis earum Avix, dubitavi iuxta reservationem in dicta decis. factam, an ipsis deberetur dictum Quantum ex persona Patrum, vel Aui, & Domini omiſſa discussione plurium difficultatum à scribentibus excitatarum, tanquam non necessaria pro huius causæ resolutione responderent, dictas DD. Antoninam, & Mariam, posse agere ad dictum quantum uti heredes Ioannis, & Marij earum Patrum respectu tantum; Nam cum indubitati iuris videatur, quod dictum quantum per obitum boni mem. Celsi cum filijs vigore statuti Urbis, fuit quoad vsum fructum Virginis dicti q. Celsi Vxoris, & quoad proprietatem Ioanni, & Mario dicti Celsi filijs acquisitum, non obstante, quod tunc ex bonis fideicommissio subiectis extractum, ut pluribus fuit in causa Romana de Cupis 14. Decembris 1609. coram R. Lugdunen. resolutum.

Conſtitque per publicum instrumentum, quod dictum quantum fuit eidem Ioanni, & Mario in tot bonis stabilitibus consignatum, non possunt dictæ DD. Antonina, & Mariæ, iure aliquo transmissio, siue alio particulari titulo dictum quantum iam semel illis, quibus debebatur, solum, denuo pretendere.

Nec obſtat, quod dicitur bona alias pro dicto quarto Ioanni, & Mario assignata, pervenisse ad D. Hortensium, qui quatenus hoc sit verum, poterunt ad d. bona, uti heredes tantum d. Ioannis, & Marij respectu agere, non autem, ut dictum est, ex iure, aut titulo aliquo particulari.

Minus facit quatenus dicitur, quod dd. DD. Antonia & Mariæ d. quantum debeatur ex dispositione legis, ideoque illud possunt consequi etiam, quod non essent heredes ex alleg. per Sord. conf. 206. num. 1. & seq. quia, ut modo dictum est, dictum quantum non fuit ipsis, sed Ioanni, & Mario delatum, ac propterea etiam eisdem rectè solum, nec hac solutione ſtante, possunt dd. DD. Antonina, & Maria aliquid pretendere, nisi quatenus ipsæ sint dictorum Ioannis, & Marij heredes.

Nec facit, quod sunt heredes d. Ioannis, & Marij cum beneficio legæ, & Inventarij, quia tale beneficium præſervat quidem iura, & actiones heredum, si quæ habent, non autem tribuit nova iura, & novas actiones.

Denique non obſtat obligatio D. Hortensij solvendi d. quantum, quia cum d. obligatio fuerit ab eo facta ad fauorem Virginis, debet intelligi respectu vsum fructus tantum, quoad dictam Virginem spectabat, & poterat pro eo adiectus D. Hortensium fideicommissum agere, non autem respectu eorum proprietatis ac alias dicatur, se obligasse ad id, quod non tenetur.

nebat; quod præsumi non debet. cum de in-
debito ff. de probat. l. de etate 5. qui iusto, & ibi gloss.
ff. de interrog. aff. Alex. cons. 102. numer. 3. l.
1. &c.

ROMANA DOTIS.

Ven. 20. Aprilis 1619.

DECISIO CCXLV.

Impressa In Recent. dec. 129. par. 4. tom. 2.

REGION. PECUNIARIA.

Ventr. 20. Junij 1619.

ARGVMENTVM.

Instrumentum, quod non habuit effectum, non potest exequi, & contra fideiussorem nõ datur actio, nisi prius excusare specialiter obligata, & reddita ratione habitorum. Solutio credit in debitum durius, & illud dicitur, pro quo fuit datus fideiussor fructus pro dilata solutione non debeatur, nisi concurrant requisita Castrensis.

SYMMARIVM.

1. Instrumentum, quod non habuit effectum, non parit actionem.
2. Fideiussor non potest molestari, nisi prius excussa per Creditorem ve sibi specialiter obligata.
3. Maxime si illius dominium sibi reuerant.
4. Creditor non potest agere contra debitorem, nec contra fideiussorem, nisi prius reddita ratione rerum habitum.
5. Debitum, pro quo fuit datus fideiussor, censetur grauius.
6. Hypotheca non potest cadere super bonis ipsius Creditoris.
7. Debitor non potest hypothecare bona, cuius non habet dominium.
8. Exceptio falsa causa, & erroris admittitur etiam contra obligationem Cameralem.
9. Fructus ratione dilata solutionis non debeantur, & obligatio illis solvendi non tenet.
10. Fructus non debentur ratione lucri cessantis, & damni emergentis, nisi concurrant requisita Castrensis.
11. Amplia etiam in Mercatore solito negociari.

DECISIO CCXLVI.

DOMINI dixerunt, instrumentum, in quo Io: Baptista accedendo obligationi Cesaris Marij se obligauit soluere Viano infra quinquennium scuta bis mille, & ratione dilata solutionis vsuras ad rationem septem cum dimidio pro centenatio, non esse exequendum.

Nam quoad sortem principalem dictorum scutorum bis mille, nulla competit d. Viano aduersus Io: Baptistam vigore d. instrumenti, actio, tum quia dictum instrumentum non habuit effectum, vt bene in facto demonstratur, & obstat Viano Creditori exceptio exceptionis bonorum Aromatarie sibi specialiter obligatorum l. 2. c. de pignus. Rom. cons. 187. nu. 2. vers. 2. quia Aym. cons. 77. nu. 16. Surd. cons. 495. nu. 2. Put. dec. 38. num. 3. l. 1. Card. Sereph. dec. 33. nu. 1. cum preteritum sibi dominium d. Aromatarie referauerit.

Tum etiam quia constat, quod dictus Vianus vtendo facultate sibi vigore predicti instrumenti competente, cum effectu apprehendit bona Aromatarie sibi specialiter, vt dictum est, hypothecata, illaque, vendidit, vt de non potest, nec Cesarem debitorem, nec minus Io: Baptistam fideiussorem molestare, donec fuerit ab illo de dictis bonis reddita ratio, cum interim censetur de dicto suo credito ex bonis dictæ Aromatarie integrè satisfactum, ex quo præsumitur, quod vnaquæque res hypothecata sit sufficiens ad satisfactionem saltem vique dum contrarium probet glossa in d. l. 2. in v. redigere C. de pign. Rip. in l. privilegia nu. 22. ff. de priuilegiis Pedem. dec. 159. nu. 21. Rot. dec. 707. nu. 2. part. 1. dist. 1.

Nec obstat, quod pretium receptum ex d. Aromataria cesserit in extinctionem alterius crediti Zechinorum 820. quod habebat Vianus cum dicto Cesare, quia propterquam quod in facto non subsistit, quod dictum præteritum, creditum zechinorum 820. esset antiquius dicto credito scutorum bis mille, cum hoc creditum originè trahat ab ann. 1606. quo fuit celebratum instrumentum societatis, illud vero creditum zechinorum 820. fuerit contractum de ann. 1611. & dictum etiam debitum 2000. censetur grauius, cum pro eo fuerit datus fideiussor Ian. ff. de solus. Bar. in l. cum ex pluribus nu. 2. vers. item si debeo cum fideiussore ff. cod. sit. Gab. cons. 4. nu. 1. l. 2. Surd. dec. 109. nu. 9. Rot. dec. 113. nu. 3. & 4. p. 1. diu. & fuit dictum in Rom. fideiuss. 20. Maii 1614. coram Illustris. Card. Lancelotto, cessat difficultas ex eo, quod cum iam prius dictus Vianus sibi reuerantier dominium bonorum dictæ Aromatarie, per consequens dd. bona nunquam fuerint pro dicto credito zechinorum 820. obligata, quia in proprii Viani bonis non poterat cadere hypotheca l. si res. la. 2. ff. de pignus. l. n. c. pignus ff. de reg. iur. nec Cesar vt pote qui nullum in dictis bonis habebat dominium, poterat illa alteri obligare Ceph. cons. 189. nu. 18. pecunia ex venditione dictorum bonorum reddita non potuerunt in extinctionem crediti, pro quo dd. bona non erant obligata per dictum Vianum conuerti Bar. in d. l. cum ex pluribus nu. 3. ff. de solus.

Non obstat, quod post solidata computa inter Vianum, & Cesarem Io: Baptista se obligauit per nouum instrumentum, in quo videtur predictis exceptionibus renunciasse, quia ista secunda obligatio emanauit ex falsa causa, cum ipse crederet, se teneri ex prima obligatione, quæ tamen fuerat extincta, & ista exceptio falsæ causæ, & erroris admittitur etiam

contra obligationem Cameralem Rot. dec. 111. nu. 1. et dec. 148. nu. 2. inter impress. per Zach. post. rest. de oblig. Camerali.

Minus videtur executioni dicti instrumenti respectu vsurarum locus, quia cum non sumus in vsuris debitis loco fructuum ex equitate leg. *curabit*, sed in vsuris presentis ex puro credito ratione dilataz solutionis, conuenio ab initio de soluenda certa quantitate non cert. tenet. *Bal. in l. rogati §. si tibi sub num. 7. ff. si pet. Dec. conf. 19. sub numer. 1. & conf. 122. in 2. dub. sub num. 3. Conar. var. resol. lib. 3. cap. 14. nu. 5 & fuit dictum in Romana fructuum 11. Novembris 1602. coram Illustriss. Card. Ludovico qua est dec. 72. par. 2. in recenter.*

Nec obstat, quod taxatio fuit à Peritis facta habita ratione ad lucrum cessans, & dampnum emergens, quia nec ratione dicti dampni emergentis, aut iuri cessantis aliquid debetur, nisi concurrant requisita. *Castr. in l. 3. §. fin. ff. de 11 eo, quod cert. loc. quod locum habet etiam in Mercatore, qui solutus sit negotiari. Nobel. dec. 3. de vsur. Put. dec. 237. lib. 1. cum alijs adduct. in vna Iansenii Vsurarum 6. Junij 1611. coram Illustriss. Card. Lancelloso qua est dec. 331. par. 1. in recenter. & 6.*

ROMANA IVRIS REDIMENDI.

Merc. 6. Novembris 1619.

ARCUMENTVM.

Emptor acquirit omnia Iura Vendoris super re emptā, Melioramenta necessaria possunt repeti.

SUMMARYM.

- 1 Cessionarius loco cedentis succedit.
- 2 In Cessionarium transeunt omnia Iura penes cedentem existentia.
- 3 Cessionario competit Ius redimendi, quod comotebat cedenti.
- 4 Dominus, qui ex pacto, vel lege tenetur rem restituere, potest melioramenta necessaria repetere.
- 5 Maritus, qui fecit melioramenta in re dotali, potest illa repetere.
- 6 Vassallus melioramenta facta in fundo potest repetere.
- 7 Emptor cum pacto retrovendendi potest repetere melioramenta.
- 8 Dominus directus per receptionem Laudemij dicitur approbasse alienationem.
- 9 Melioramenta facta ante litum sunt rescindenda.
- 10 Melioramenta necessaria etiam si sint facta lite pendente sunt rescindenda.

DECISIO CCXLVII.

Quoniam decretum, de cuius validitate, ac iustitia agitur, plura continet capita: Dñi se restringentes ad magis substantialia dicunt, dictum decretum esse confirmandum quoad retrovenditionem, & rescissionem melioramentorum, relictum, ut patet aliter videretur

quomodo essent dicta melioramenta rescindenda.

Quo enim ad retrovenditionem, videbatur dictum decretum iustificari ex instrumento venditionis sitis, seu Vinee, de qua agitur à Paulo Ratio D. Cicalotto facta, quia ex eo appareret, dictum D. Cicalottum promississe dictum situm, seu Vineam dicto Paulo venditori, suisque retrovendere, nam cum deinde idemmet Paulus dictam Vineam vna cum iure redimendi Monasterio S. Pauli cesserit, dubium non est, quin dictus D. Cicalottus teneatur eandem retrovenditionem dicto Monasterio facere, non minus ac teneretur erga dictum Paulum venditorem, cum dictum Monasterium loco Pauli cedens succederet. *Empor. & ibi Bal. in princ. C. de hered. & al. vendit. Ritus. Luvor. conf. 65. nu. 22.*

Atque in illud omnia iura, & actiones penes cedentem existentes transiunt. *Bero. conf. 189. num. 19. lib. primo Ritus. in d. conf. 65. nu. 21.*

& fuit in puncto similis retrovenditionis dictum in vna Persina terrarum 10. Decembris 1612. coram R. P. D. mpo Panph. & in Rom. retrovenditionis subale & Porus coram Reverendiss. Domino meo Damasceno, qua est dec. 502. par. 2. in recenter.

Quo verò ad melioramentorum rescissionem dictum Decretum iustificatur ex pacto in eodem instrumento venditionis appposito, quod in euentum dictæ retrovenditionis teneretur omnia melioramenta per D. Cicalottum in dicta vinea facta rescire, quod pactum eo magis seruari debet, quia est conforme iuris dispositioni, iuxta quam Dominus, qui ex pacto, vel lege tenetur rem restituere, potest necessarias, & utiles impensas repetere, vt ex lex. de marito, qui in rem dotalem impendit in *L. diuortio. §. impendit ff. solut. matr. & in l. prima cum duobus seqq. & in lex. impensa ff. de impens. in rebus dot. facta.*

& de Vassallo, qui secundum redditum maiorem in §. si vassallus in tit. hic statuit lex. & in *l. si feudum*.

& in specie de eo, qui emit cum pacto retrovendendi, tradit Cagnol. in leg. 2. quæst. 40. num. 175. C. de pact. inter empt. & vend. *Bal. in conf. 105. in 2. dub. vol. 1. Nat. conf. 256. num. 1. & seqq. cum alijs per Menoch. de recuper. possess. remed. 13. au. 500. & plar. seqq.*

Non obstat, quod dicitur, Dominum dictæ vineæ non fuisse in D. Cicalotto translaturum, ex eo quod in venditione ipsi à D. Paulo facta, non fuit requisitus consensus Monasterij, sub cuius directo dominio est d. vinea, quia præterquamquod eo ipso quod Monasterium agit contra dictum D. Cicalottum pro dicta retrovenditione sciretur ipsum esse dictæ vineæ Dominum, cum nec alias ei possit dicta vineam retrovendere, satis etiam constat de dicti Monasterij consensu, ex receptione Laudemij, quia vel ex illa receptione probatur licentiam, seu consensum Monasterij præcessisse, vel saltem inducitur ratificatio alienationis in D. Cicalottum factæ, quæ ratificatio pro ipsa licentia habenda est *leg. supra iter §. Cassius in fin. & ibi Bal. ff. de aqua plu. arc. cum alijs per T. ubi. Non. qui loquitur in terminis consensuum præstiti à D. directo conf. 2. numer. 45. Cold. de Emph. extind. cap. 11 sub n. 19. vbi, quod nulla maior, aut emendior voluntatis coniectura, & consensu*

his apparere potest, quam ex Laudemij, cuius gratia consensus exigitur, receptione.

Non obstat, quod pretenditur, melioramenta fuisse facta, lite pendente, quia hoc non probatur, & imò potius apparet, dicta melioramenta fuisse longè ante litem facta, cum lis non fuerit nisi sub die 30. Augusti introducta, & melioramenta die 23. Iulij præcedentibus locata.

Non obstat, quatenus proberetur, Cortinam muri factam fuisse, lite pendente, quoniam cum sit facta pro subsistendo opere facto, connumerari debet inter melioramenta necessaria, quæ etiam lite non obstante sunt reficienda. *Domus in fin. ubi omnes C. de rei vendit. Bart. in l. in fundo num. 11. ff. de cum alijs per Menoch. de recuperat. posses. remed. 15. questio. 39. num. 514. & seqq. &c.*

REGIEN. BONORVM.

Mercr. 12. Novembris 1619.

DECISIO CCXLVIII.

Impressa apud Papiam de Mantent. decis. 26. sub tit Romano.

ROMANA DE CARCANIS.

Mercr. 13. Novembris 1619.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

1. Alimentorum liquidatio, & taxatio, quando de quantitate non constat, remittitur arbitrio Iudicis.
2. In Alimentorum taxatione patrimonij, & personæ qualitas attendenda.
3. Alimentorum nomine quæ veniant.
4. Alimenta excessiva sunt moderanda.

DECISIO CCXLIX.

Quoniam non controuertitur, quod alimenta fuerint præstata Io. Francisci, & datorum alimentorum taxatio, seu liquidatio, quando de illa per veras, & concludentes probationes non constat, Iudicis arbitrio remittitur leg. penult. in princ. ff. de alim. & cib. leg. l. 2. ff. ubi pupill. educ. morarij. deb. Alex. conf. 72. nu. 7. lo. 5. Crauent. conf. 189. num. 10.

Dominij atque quantitate patrimonij dicti Io. Francisci, & qualitate personæ quod potissimum in hac materia considerari solent, iux. not. per Menoch. de arbit. Iud. cas. 169. & de præsump. lib. 4. præsumpt. 157. nu. 32. cum alijs adduc. in Rom. alimentorum 29. Novembris 1613. coram R. P. D. meo Pemp. censuerunt, dicta alimenta esse taxanda à die mortis dicti Io. Francisci, vsque ad Decretum

Iudicis in totum ad rationem scilicet 7. mensiuororum, & à die Decreti per dictum Iudicem facti ad rationem scilicet 8. pro mense singulo.

Non obstat, taxatio per Curatorem ante Decretum in eius libris facta ad scuta quinque mensiuororum, quia, vt constat ex alijs paruis, & ex instrumento dato pro parte Domini Clementis 3. nu. 2. & 3. nec dicta taxatio fuit certa, nec illa fuit facta pro omnibus expensis, sed tantum pro cibarijs dietim præstatis, non autem pro expensis vini, lignorum, ac securitatis, quæ etiam venit sub præstatione alimentorum, & illorum repetitione legatus alimentorum ff. ubi pupill. educ. morarij. deb. Sord. de alim. lit. 4. questio. 24. num. 8. cum alijs per Card. Mant. decis. 331. numer. 5. & seqq.

Minus obstat taxatio per dictum Iudicem facta ad rationem scutorum 12. mensiuororum, quia cum non fuerit facta seruatis seruandis, eaq; videatur habito respectu ad quantitatem patrimonij Io. Francisci, & etiam temporis conditionem nimis excessiua, intrat pro eorum moderatione arbitrium Rotæ, &c.

LEODIEN. DOMVS CLAYSTRALIS.

Veneris 15. Novembris 1619.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

1. Declaratoria stante non partitione, & contumacia est relaxanda.
2. Exceptiones turbida non possunt rem Iudicatum impedire.
4. Clausula Parito Iudicato, facit, ut quis non possit audiri ante partitionem.

DECISIO CCL.

Resolutum fuit, dandam esse declaratoriâ contra Henricum, nisi infra mensem paruerit, quia constat, fuisse relaxatas executoriales, & quod illis in partibus intimatis, & postea in Rota reproductis, seruatisque quatuor terminis seruari solitis, non fuit doctum de partitione, sed imò potius probatur expressa contumacia illius in parendo, ac propterea nihil aliud super est agendum, quamquod contra eum seruatur declaratoria, iux. sylum huius Tribunalis, de quo per F. str. in prax. lib. 8. cap. vltimo num. 17. in fin. Mohed. decis. 1. de sent. excomm. Cassid. de verbo num. 11. de caus. poss. & propriet.

Nec obstant plura pro parte D. Hentici nunc denuo cõtra decisiones in hac causa factas inculcata, quia præterquâ quod fuerint iam omnia in dictis decisionibus sublata, non visa fuerit DD. talia, quod possent executionem rei iudicatæ impedire latius, & ibi Arg. num. 1. de appell. Dec. in cap. quoniam contra s. 132. de probat. & præscripta quod cum eadem dictis Henricus in Signaturâ

*verf. de caufis del. Abb. numer. 1. Fel. numer. 2. de re-
fibus.*

Non obftat, quod inftrumenta à Scipione ex-
hibita ad magis comprobandam eius nobili-
tatem, non fuerunt inferta in proceffu integra,
fed tantum quædam particule; quia vitæ respon-
fiones in alijs decifionibus datas, placuit DD.
quod dicebatur, quod fi ex dd. inftrumētis po-
tiffimum, & potendifsimè colligi, quod aliquis ex
dictis familijs exercuerit artes ciuiles, procul
dubio iudicari etiam in hac parte à Commiffarijs
Religionis, quibus fuerunt integra inftrumenta
exhibita, regiftrata, prout fuerunt regiftrate
partes facientes ad causam, cum maxime non
videatur controuertendam effe dictorum Com-
miffariorum fidem, non folum quia præfumi-
tur, quod fideliter fuerint fuis officio fundi L. 2.
ibi quod non arbitramur C. de Offic. Civil. ind. Alcat.
de præfumpt. reg. 1. præfumpt. 10. Surd. conf. 19. nu. 7.
leg. l. ledetiam quia eadem ratione euerit poffe-
rent omnes alie informationes pro alijs cap-
titæ,
Cætera fuerunt in alijs decifionibus fubla-
ta, &c.

ROMANA LEGATORVM, SEV ADMINISTRATIONIS.

Luna 2. Decembris 1619.

DECISIO CCLVI.

Impreffa in Recent. decif. 146. par. 4. tom. 2.

PERVSINA BENEFICII S. CRVCIS, ET SANCTÆ LVCIÆ.

Mercur. 4. Decembris 1619.

DECISIO CCLVII.

Impreffa in Recent. decif. 147. par. 4. tom. 2.

BONONIEN. DOTIS.

Luna 9. Decembris 1619.

DECISIO CCLVIII.

Impreffa in Recent. decif. 153. par. 4. tom. 2.

ROMANA FABRICÆ.

Luna 9. Decembris 1619.

DECISIO CCLIX.

Impreffa in Recent. decif. 709. par. 4. tom. 3.

ROMANA HEREDITATIS DE GRACCHIS.

Mercur. 11. Decembris 1619.

DECISIO CCLX.

Impreffa in Recent. decif. 158. par. 4. tom. 2.

LVNEN, SARZANEN; PAROCHIALIS.

Luna 16. Decembris 1619.

DECISIO CCLXI.

Impreffa apud Spadam poff. Confil. 66. lib. 2.

TOLETANA DISMEMBRATIONIS.

Ven. 20. Decembris 1619.

ARGVMENTVM.

Dismembratio potest fieri ab Administratore
in Ecclefia Toletana ex iusta caufa, & quan-
dicatur iustæ caufæ.

S Y M M A R I V M.

- 1 Nullitas est probanda per Afforem contra Reum, & poffefforem.
- 2 Etiam fi probatio confiftat in negativa.
- 3 Poffeffio per longum tempus facit præfumere titulum neceffarium.
- 4 Administrator Ecclefie Toletanae habet facultatem faciendi difmembrationes.
- 5 Administratores Ecclefiarum omnia poffunt, quæ poffunt ecclefie, & exercent ordinariam iurifdictionem.
- 6 Et poffunt ex caufa fructus Parochialis difmembrare, & novum Beneficium assignare, prout poffunt Ordinarii.
- 7 Difmembrationis caufa iufta est frequentia Populi, & melius cura animarum, exerceatur, & alia ibidem.
- 8 Beneficium ex temporis curfu præfinitur validè erectum.
- 9 Vno Requifito fraternitatis cum difmembratione.
- 10 Obferuantia tollis omni vitio.
- 11 Teftes deponentes de audita non faciunt poffeffum probationem.

DECISIO CCLXII.

Dictum fuit, fententias in partibus ad fauorem Laurentij, latis effe infirmandas, quia non folum non fuit ab eo probata nullitas difmembrationis, prout erat probanda, & quidem plene, & concludenter, cum D. Antonius ut reus, & poffeffor, l. actor, C. de probat. cum fimil. etiam quod fundamentum fuit intentionis in negati-

2. ua solemnitate, & causae dictae dismembrationis consistat, Bar. in leg. in illa sub num. 5 ff. de verb. oblig. Dec. conf. 649. num. 9. Put. decif. 330. loc. 2. in nou. sique idemmot Antonius in hac possessione per longum tempus, quod facit presumere quodlibet titulum necessarium Rob. dec. 18. l. 1. Cassad. decif. 3. num. 2. de caus. poss. & propriet. & suis dictis in Compagellana Canonicius 17. Nouembris 1586. coram Babelo, & in Bergen. Pensionis 12. Nouembris 1596. coram h. me. Penia.

- Sed iud. constat potius de d. dismembrationis validitate, tum quia apparet facta ab Administratore Ecclesiae Toletanae, atque ita ab habente sufficientem facultatem faciendi dictam dismembrationem, ex quo tales Administratores omnia possunt, quae potest electus, & confirmatus, & ordinarius in iurisdictionem exercere cap. cum nobis in fin. de elect. cap. 11. cui cod. tit. in 6. Put. dec. 224. lib. 2. & de hoc eodem Administratore fuit resolutum coram bon. mem. Card. Seraph. dec. 414. ideoque possunt etiam ex causa fructus Parochialis dismembrari, & illos nouo Beneficio assignari, & Beneficiatus inseruiari, & Parochum in cura animarum coadiuuari, prout potest Ordinarius cap. ad auersionem il primo, ubi D.D. & praesertim Abb. num. 16. de Eccles. adif. glo. in verb. dismembrari in cap. 1. in fin. 10. dist. 1. & interminis erectionis beneficii secularis Card. Seraph. decif. 428.

- Et concurrunt etiam iusta causa, frequentia scilicet Populi, & veteres Ecclesiae redditus, quae sunt iusta causa, ex quibus potest Episcopus fructus dismembrare, & aliud beneficium erigere, ut nempe maiori numero Sacerdotum, & existente cura animarum melius exerceatur, ut habetur in Sac. Concil. Trident. sess. 21. cap. 4. & in dist. cap. ad auersionem de Eccles. adif. Abb. in c. extirpanda. 3. qui ver. num. 7. & ibi Card. in 5. illud autem de praeb. & in puncto fuit resolutum in allegata decif. 428. coram h. me. Card. Seraph. ubi quod quando Parochialis est pinguis, potest Ordinarius fructus dismembrare, quia Ecclesiae magis deseruitur per duos, quam per unum, & de iure ille qui deseruit debet esse institutus in illa Ecclesia, quidquid sit de consuetudine.

- Tum etiam quia probatur, Beneficium, de quo agitur, fuisse per spatium plusquam 30. annorum in statu collatum, & possessum vti dismembratum non a Rectore Ecclesiae Parochialis, sed ab alio Beneficiato, nam ex hac temporis diuturnitate praesumitur in dicti Beneficii erectione omnia ad effectum validae erectionis requisita interuenisse. Fel. in cap. sicut numer. 36. de re iud. Pet. de Auth. conf. 136. num. 2. Rom. qui loquitur in terminis vnionis, quae cum dismembratione fraternizat. conf. 275. num. 2. & ibi additio in verb. interuenisse Gem. in conf. 87. num. 1. in contrarium Boer. dec. 345. nu. 5. Rot. din. dec. 154. num. 2. part. 1. & fuit dictum in Papien. Pensionis 11. Decembris 1605. coram Reuendiss. Atrabate.
- Et maxime quod cum dicta temporis diuturnitate concurrat obseruantia, per quam tollitur omne vitium. Auth. dist. conf. 36. Put. decif. 145. in nou. lib. 1. & fuit dictum in causa Maioriten. Bonorum 29. Decembris 1584. coram h. me. Giffio, & aliis sequissimis.

Nec obstant, Testes deponentes non inter-

uenisse in hac dismembratione sufficientem, auctoritatem, quia praeterquam quod dicti Testes non deponunt, nisi de auditu, vel ad summum de publica voce, & fama, vnde non potest citi concludens probatio, constat etiam ex praedictis de contrario, sique non sunt attendendi, &c.

BONONIEN. PAROCHIALIS DE SAMBVCA.

Vener. 20. Decembris 1619.

DECISIO CCLXIII.

Impressa in Recent. decif. 164. part. 4. tom. 2.

PLACENTINA VICARIAE.

Vener. 10. Ianuar. 1620.

DECISIO CCLXIV.

Impressa in Recent. decif. 165. part. 4. tom. 2. & post Ferron. ad statum Ver. decif. 189.

ROMANA DE SANSONIIS.

Luna 13. Ianuar. 1620.

DECISIO CCLXV.

Impressa in Recent. decif. 166. part. 4. tom. 2.

FIRMANA FIDEICOMMISS.

Luna 27. Ianuar. 1620.

ARGVMENTVM.

Vocatus Proximioribus de familia censetur exclusae feminae, quando concurrunt Admunicula, de quibus hic.

SVMMARIVM.

- 1 Vocatus Proximioribus de familia femina non excludit.
- 2 Limita quando ex praesumpta mente Testatoris apparet voluisse comprehendere solum masculinos.
- 3 Valens Testatoris magis attenditur, quam significatio verborum.
- 4 Dispositio Testatoris, quod bona semper permaneant in sua familia, excludit feminas, & nudi.
- 5 Femina est pars sua familia, & principium Altissimi.
- 7 Testator censetur se conformasse cum statuto excludente feminas haereditibus masculis.

8 Fami-

3 *Femina non veniens appellatione descendendum, si adfit statutum, quod deficientibus masculis femina non succedant.*

DECISIO CCLXVI.

POST resolutionem in hac causa factam, quod contet de fideicommissio perpetuo, dubitavi, virum dictum fideicommissum spectet ad Albertum, vel ad Hieronymam, & Domini resolverunt spectare ad Albertum, quia fuit inducitur ad favorem proximioris de familia de Formis, qualis est dictus Albertus, prout constet ex testibus, qui dantur, & etiam ex propria confessione Hieronymine.

Nec obstat, quod preceaditur dictum fideicommissum esse potius Hieronymine debitum, cum, & ipsa sub vocatione proximioris de familia comprehendatur, sique dicto Alberto proximior, quia licet regulariter per huiusmodi vocationem feminæ non esseantur exclusæ, cum ipse quoque sint de familia, l. pronuntiatio §. filia ff. de verb. signif. Cust. iun. conf. 46. num. 5. circa med. Bal. conf. 6. num. 1. l. 2. Ber. conf. 33. num. 10. l. 16. Card. Mous. de consuet. 21. voluit. l. 8. tit. 12. sub num. 7. & fuit dictum in Notis Falsis fideicommissi §. Iunij 1617. coram Renerabilissimo D. meo Decano, hoc tamen non procedit, quando, ut in proposito ex præsumpta mente disponentis colligitur quod voluit tantum masculos comprehendere, feminæ vel in totum, vel saltem existentibus masculis, exclusis, quia magis attenditur voluntas Testatoris quam verba, seu propria significatio verborum l. in conditionibus primum loci in princ. & l. publicis §. fin. de condi. & demonstrat. leg. heredes mei §. cum ita ff. ad Trebell. cum alijs per l. 1. conf. 140 num. 18. & seqq. vol. 2.

Hec autem præsumpta mens donatoris in casu isto colligitur, tum eo quod expresse disposuit, quod bona sua in dicta familia semper remanerent, quia cum illa dispositio non possit adimpleri, quatenus ad successionem in dictis bonis feminæ admittantur, cum ipse sint suis masculis. & principium aliterius iur. sex. in d. l. pronuntiatio in fin. ff. de verb. oblig. ideoque nec apte ad conservanda bona semper in familia, necessario censeri debet, noluisse sub dicta vocatione proximioris de familia, feminas comprehendere, ut in puncto arguit Paul. de Cast. conf. 109. num. 2. l. 2. Dec. conf. 14. num. 3. cum alijs adduc. in alia fideicommissi de Falcibus 2. Aprilis 1601. coram bo. Card. Mantica, & in Carpenteraten. fideicommissi 17. Iunij 1607. coram R. P. D. meo Mantando.

Tum etiam maxime quia stante statuto Civitatis Firmi exclusio feminarum presumitur donator se voluisse cum dispositione dicti statuti conformare, sique masculos tantum, quamdiu illi existant, sub dicta vocatione comprehendere. Alex. in l. heredes mei §. cum ita sub num. 1. ff. ad Trebell. & in l. Gallis §. quibus recte ad fin. ff. de lib. & post. Ruin. conf. 154. num. 1. vol. 2. Ant. de Butr. in conf. 9. incipit. nisi puncto, & quasitis supradictis, ubi in terminis tenet, quod licet alias appellatione descendendum veniant tam feminæ, quam masculi, tamen si sit statutum in

Civitate, quod deficientibus masculis feminæ non succedant, tunc appellatione descendendum non veniunt feminæ, Decian. conf. 7. num. 39. & seq. l. b. 1. Card. Seraph. de off. 1. 21. num. 1. cum alijs per Card. Mous. de consuetud. voluit. diff. lib. 8. tit. 12. num. 5. & c.

COMEN. CAPELLANIE.

Vener. 7. Februar. 1620.

DECISIO CCLXVII.

Impressa in Recent. decif. 162. par. 4. tom. 2.

FLORENTINA, SEV ROMANA
PECUNIARIA,

Vener. 14. Febr. 1620.

ARGUMENTVM.

A sententia per Transactionem dictum recessum, & tunc nullam tribuit actionem,

SYMMARIVM.

Sententia à qua fuit recessum non tribuit actionem. Mandatum relaxatum vigore sententia à qua fuit recessum, per partes est nullum. A sententia, & ab actione ex ea prononcione dicitur recessum eo ipso, quod in transactione super ea initia apponuntur pacta diversa. Conditione non impleta possunt Contrahentes agere ad implectendum, non redire ad primam iura. & numer. 7. Verba e non alteramenti in contractu importat conditionem resolutionem declarata ut num. 6. Facultas redendi ad primam iura, de quibus sit intelligenda. Mandatum suspensionis fugæ relaxare est in arbitrio Iudicis quoad probationem Crediti, sed quale debet esse arbitrium vide ibidem. Obligatio restituta et certum mandatum ipso renouato renouatur obligatio. Fideiussor non potest conveniri in plus quam promiserit.

DECISIO CCLXVIII.

Domini steterunt in decifis die 4. Decembris 1618. quia subfuit fundamentum, quod per transactionem, qua fuit sedatum debitum Miniati ad summam scut. 1000. & proscutis mille datu in solutum quoddam creditu ipsius Miniati contra Zapparellos Manganoos, & pro alijs scutis bis mille facta promissio de illis solvendis intra decennium sub obligatione ceterorum honorum, fuit recessum ab illa obligatione, que prononcione ex sententia Iudicis Florentina, & eadem obligatio extinguitur, in quod non potuerit amplius dictus Miniatus

vigo.

vigore dictæ sententiæ conuenienti, cap. 1. de transact. & c. 1. de lit. contest. in l. Decias. in l. Fratres n. 1. C. de transact. Roll. conf. 25. nu. 14. & seqq. cum alijs per Card. Mantie. de tacit. & ambig. conuenit. l. 26. th. 1. nu. 1. & omnia vigore dictæ sententiæ postea gesta, & per consequens etiã mādātum suspiciōis fugge cōtra dictum Miniatū relaxatum, sint nulla Mohed. decis. 3. de transact. vbi in specie quod transactio tollit executionem rei iudicatæ, & quidquid postea fuit secutum, est nullum.

Non obstat, quod dicitur, non fuisse per dictā transactiōem purē, & simpliciter à dicta sententia recessum, sed sub conditione, quatenus promissa per Miniaturum fuisset ad impletā, ideoque dicta conditione non existente, perinde est ac si transactio facta non fuisset, quia imō dicta transactio fuit pura, nec legitur in ea aliqua conditio resolutoria, & cum non sit comparibilis cum dicta sententia, ex quo continet diuersam summam, & diuersum modum soluendi fuit per eam statim, & ipso iure recessū ab actione ex dicta sententia competente, vt post Bal. & alios tradit Gab. conel. pri. nu. 60. & seq. de nuar. quatenus promissa per dictum Miniatū non fuerint adimpleta, poterāt Vanni ex stipulatu agere: ad implementum, non verò ad dictas primarias actiones recurrere l. si pro fundo C. de transact. iurd. decis. 206. nu. 12. cum alijs per Card. Seraph. dec. 1153. nu. 1.

Nen obstant verba, & non aliter, in dicta transactiōe apposta, quæ important cōditionem resolutiuam. l. quoniam in prin. ff. de nouat. cū allegat. quia est aduertendum, quod dicta verba non fuerint apposta substantiā transactiōis, sed promissioni faciendi quietantiā generālē, & cassandā omnem scripturam. Vnde licet vigore dictæ transactiōis Vanni non possent cogi ad faciendam quietantiā generalem, & cassandā quamcumq; scripturam, nisi prius Miniaturus adimpleuisset promissa, tamen transactio remanebat in suo robore, & cum, vt dictum est, non fuerit facta sub aliqua conditione resolutiua, Vanni poterant tantummodo agere ad implementum, non autem ad actiones per dictam transactiōem extinctas redire.

Non obstat secunda transactio, in qua partes conuenerunt, quod in casum non ad implementi, Vanni possent redire ad eorum primariā iura, quia hoc est intelligendum de iuribus competentibus vigore prædictæ transactiōis, non autem de actione competentī vigore dictæ sententiæ, & quæ iam erat penitus per dictam primam transactiōem extincta.

Minus obstat, quod cum iuxta formam Statuti Vrbis sufficiat ad effectum obtinendi mādātum suspiciōis fugge, quod creditur probenar arbitrio iudicis, eo ipso substatetur mādātum à primo Collateralis relaxatum, quod ipse fuerit arbitratus, creditum illorum de Vannis esse per dictam sententiā probatum, quia præterquam quod, cum actio vigore dictæ sententiæ competens esset, vt sæpè dictum fuit, penitus extincta, huiusmodi arbitrium fuisset penitus iniquum; cessat etiã difficultas ex eo quod idemmet primus Collateralis melius de facto certioratus dictum mādātum reuocauit, atq;

itā ipsemet declarauit dictum eius arbitrium, fuisse erroneum, & testā veritate extortū, quod facere potuit, tanto magis quod etiam in reformatione S. D. N. Iudicis arbitrio remittitur, vt dictio debitorē vigore similium mādatorum ad carceres, coque audito prout ipsi videbitur, provideat.

Vnde, & aliud fundamentum resolutionis ad fauorem illorum, qui pro dicto Miniatore fideiusserunt resultat, quod scilicet cum eorum obligatio, vt ex eius lectura apparet, sit restricta ad mādātum eiusdem primi Collateralis, fuerunt eo ipso ab huiusmodi obligatione liberati, quod idemmet primus Collateralis mādātum per eum relaxatum reuocauit, dicti oīq; fideiussores ab omni eorum obligatione absoluit, quia in pluiquam quod ipsi promiserunt, non conueniunt non possunt Bal. in l. fideiusser. §. in fideiussorem nu. 3. & seqq. qui satisd. cog. cum alijs per Card. Mant. de tacit. & ambig. conuenit. lib. 16. tit. 14. nu. 7. & seq. & c.

AUXIMANA BONORVM

Luna 17. Februarij 1621.

DECISIO CCLXIX:

Impressa in Recent. decis. 180. par. 4. tom. 2.

BONONIEN. FRVCTVVM DE GOZADINIS.

Luna 17. Februarij 1620.

DECISIO CCLXX:

Impressa in Recent. decis. 182. par. 4. tom. 2.

HISPALEN. PRAEEMINENTIA RVM

Merc. 19. Februarij. 1620.

DECISIO CCXXI:

Impressa in Recent. decis. 182. par. 4. tom. 2. vbi errauit sub die 20.

BONONIEN. DE MANGIOLIS.

Vener. 21. Februarij 1620.

DECISIO CCLXXII:

Impressa in Recent. decis. 185. par. 4. tom. 2.

ROMANA SIMULATIONIS
CONTRACTVS.

AVXIMANA DOTIS.

Mercurij 11. Martij 1620.

Luna 24. Februarij 1620.

ARGVMENTVM.

De Probanda simulatione Venditionis.

ARGVMENTVM.

Sententia vulnerat obligationem Cameralium,
& variz dæcisiones super hoc declarantur.

SYMMARIVM.

SYMMARIVM.

- 1 Simulatio venditionis arguitur ex modicitate pretij.
- 2 Item si fuit conventum, quod ad Venditorem spectet onus rescissionis.
- 3 Dominium remanere potest Venditorem repugnat Venditioni.
- 4 Emptio ficta quando fit dicenda.

- 1 Sententia vulnerat obligationem Cameralem, & de ratione num. 6.
- 2 Rescriptum in Commissionibus Papa est attendendū, non ipsa Commissio.
- 3 Distio Prædicta est repetitiva superius expressorum.
- 4 Decisio in Reatina depositi 25. Maij 1601. corā Penia declaratur.
- 5 Dæcisio in causa Elbortē Pensionis 9. Iunii 1595. Coram Corduba loquitur de Sententia nulla non vero de iniuria, & dubitatur, an subsistat.

DECISIO CCLXXIII.

FVitrentum pro informante, sententiam, scilicet, qua declaratum fuit, contractum, de quo agitur, fuisse simulationem, esse confirmandam, quia ad effectum probandi dictam simulationem ne dum concurrat modicitas pretij cum domus solita locari 50. aut etiam 60. leucis fuerit vendita 400. tantū, & pactum, de retinendo quod iuncta dicta modicitate pretij arguit animum contrahentium, non fuisse vendendi dictam domum, sed mutuandi pecuniam. *Glos. in c. conqueflas de vsur. Innoc. Barr. Abb. & alij in c. ad nostram de empt. & vend. Cas. sed. decis. 1. de vsur. cum alijs late cumul. per Surd. decis. 34. num. 1.* sed etiam alia pacta, quæ magis quoque eundem animum mutuandi demonstrant, & præsertim quod venditrix teneretur domum relatare, & omnes expensas facere tam intra ipsam domum, quam extra, nam hiuc apparet dictam emptricem noluisse sentire aliquem fructum, sed simpliciter lucrari vnum fructum domus *Abb. conf. 76. num. 2. vers. 4. coniectura l. 1. Alex. conf. 14. nu. 1. in fin. vol. 6.* & quod venditrix etiam voluit dominium, & possessionem domus sibi retinere, quo nihil magis repugnat venditioni, nam vt inquit Iuris consultus in *l. cum manu facta. §. fin. ff. de contrab. empt. nemo videri potest eam rem vendidisse, de cuius dominio agitur, ne ad emptorem transeat, sed hoc aut locatio est, aut aliud genus contractus.*

His accedit pactum, quod emptrix elapso tempore ad redimendū possit retinere domū supplendo iustū pretium, vel eandē dimittere, & sicuta 400. recuperare, cum. n. stante hoc pacto fuerit eiusdē emptricis arbitrio remissum, pecuniā solutam recuperare magis patet dictas partes voluisse sub ficto colore emptionis, & venditionis pecuniam credere, & pro ipsius securitate dictam domum obligare.

Ex quibus omnibus saltem simul iunctis fuit pro confirmatione dictæ sententiæ conclusum, &c.

DECISIO CCLXXIV.

Domini steterunt in decisio die 21. Aprilis, quia firmum manet fundamentum, quod obligatio Cameralis, cuius vigore poterat agere executiva, fuit per sententiā A. C. vulnerata, ac propterea, non est amplius locus dicte executioni, sed procedi debet ordinariæ ex allegat. in dicta decisione:

Neque obstat, quod eadem causa fuit per Signaturam Sanctissimi iterum causa A. C. remissa ad hoc vt illam ex integro cognoscat, quia est aduertendū, quod cū pro parte Bernardine fuisse Sanctissimo supplicatum, quod dignaretur causam appellationis nullitatis restitutionis in integrum, omni, & quacumque appellatione remota eidem A. C. remittere, qui præstam in Romana Curia partibus non suspectū deputet, Sanctissimus apponendo secundam partem rescripsit eidem A. C. qui cum voto Rotæ causas prædictas omni, & quacumque appellatione remota cognoscat, vnde apparet ex dictis precibus, & Rescripto, quod Sanctissimus non voluit ius parti per dictam sententiam acquiritum tollere, neque eandē sententiam circumscribere, & etiam ex integro, & prout in prima committere, sed tantū ad subleuandam Ottracem onere transportationis actorum eidem A. C. rescribere, vt cognoscat de voto Rotæ causas, de quibus in commissione fuerat facta mentio, nempe appellationis nullitatis, & restitutionis in integrum, quod clare etiam denotat dictio, *prædictas* in eodem rescripto appositā, quia est respectiva supra expressorum. *Gabr. conf. 31. num. 19. lib. 1. Soc. in conf. 102. num. 3. lib. 3. Surd. conf. 230. num. 23. & dec. 319. num. 9.*

Nec propterea applicatur decisio in Reatina depositi 25. Maij 1601. coram bo. me. Penia relata, per Moder. de oblig. Camerali decis. 62. quia in casu dictæ decisionis Sanctissimus ordinauerat, quod non obitante vulneratione ad executionem obligat.

obligationis Cameralis procederet, quod nō est in casu isto, eum, vt dictum est fuerit simpliciter causa appellationis, à prima sententia commissā, & licet commissio sit eidem Iudici, à quo directā, tamen id factum fuit ad effectum ne Bernardina eogeretur vt dictum, est acta transportare, non quod Sanctissimus intellexerit, ius parti ex dicta sententia acquisitū tollere.

Non obstat, quod fuit vulnerata obligatio Cameralis per dictam sententiam eo quod dicta sententia est iniusta, quia præterquam quod non constat de huiusmodi iniustitia: decisionis allegata, pro parte Bernardina, & præsertim in causa *Elboren. Pensionis 9. Junij 1595. coram Corduba* loquar de sententia nulla, & quæ nomen sententiæ non meretur, non autem de sententia, iniusta, & imiud *Rota* sæpius dubitavit an decisio in dicta causa *Elboreh*, subsistat, quia vt dicitur in *Antiquiana affectationis prima Iulij 1602. coram Reuerendissimo D. meo Decano*, dicta decisio fundatur solum in regula, quod nullū est, &c. quæ non applicatur, quia ratio, quare sententia vulneret obligationem Cameralem est, quod siue actori licuit appellare, ita licere debet, & Rota à sententia contraria, vt seruaret equalitas, quæ ratio æquē videtur militare siue sententia sit nulla, siue valida, & fuit dictum in dicta *Antiquiana affectationis*, & in *Paduana Pensionis 22. Aprilis 1616. coram bo. me. Andrea*.

Non obstat Instrumentum, in quo Rodolphus promisit consignare prædium pro concurrenti quantitate scutorum 300. cum obligatione Camerali, vigore cuius videtur, quod Bernardina possit aduersus dictum Rodolphū executiue agere, cum in alia instantia non fuit dictum instrumentum producū, uel eius vigore actum, idcirco nec dici potest per dictam sententiam vulneratum, quia Bernardinus agit pro sentis 366. non autē pro illis scutis 300. de quibus in dicto Instrumento, & in omnem, euentum, cum hodie reperiatur commissā causa appellationis tantū à sententia contra Bernardinam lata, dicta sententia erit vigore dictæ commissionis confirmanda, vel inhienda, & instrumentum prædictum poterit quidem deferre ad effectum reuocandi sententiam respectu summæ in dicto instrumento conuactæ; non autem ad hoc, vt stante dicta commissione possit executiue procedi, &c.

SABINEN. BENEFICII.

Luna 16. Martij 1620.

ARGVMENTVM.

Clericatus ex litteris Episcopi probatur. Beneficium de iurapatronatus vacans apud Sedem potest à Papa conferri derogando iurapatronatus.

S Y M M A R I V M.

- 1 Clericatus probatur ex litteris Vicarij Vrbis.
- 2 Actus probatur ex fide Baptismatis.
- 3 Iurapatronatus probatur ex Instrumento concessionis Episcopi.
- 4 Papa potest derogare in totum Iurapatronatus, quando Beneficium vocat apud Sedem.
- 5 Beneficia quando dicuntur vacare apud Sedem.
- 6 Beneficium potius presumitur simplex, quam manuale.
- 7 Maxime quando est secularis.
- 8 Gratia nedicatur subreptitia quoad valorem, sufficit semiplena probatio.
- 9 Gratia quoad valorem, vt dicatur infusata illi detrahitur sexta pars valoris, vel additur ex benignitate Rota.

D E C I S I O CCLXXV.

Fuit per Dominos resolutum, gratiam Petri Pauli esse in infra dicendis iustificatam. Et primo quod sit Clericus Romanus quia probatur per litteras Patentes Illustrissimi Vicarij Vrbis, quæ probant Clericatum. *Grammatic. decis. 31. num. 1. Rot. decis. 101. num. 1. part. 1. in rector.* & fuit pluries decilum.

Secundo quod dictus Petrus Paulus sit in ætate annorum 21. constitutus, quia hoc apparet ex fide Baptismatis *Caputaq. dec. 314. part. 1.* Tertio quod Frāsciscus de Angelis vltimus Rector Beneficij controuerſi in Curia obierit, quia de hoc constat ex fide Parochi Ecclesie Sancti Nicolai in Carceribus, vbi fuit sepultus, quæ eum concernat pertinentia ad illius Officium plenē probat. *Mendes super reg. 12. q. 10. sub num. 4. Rot. decis. 605. num. 4. par. 2. in rector.*

Quarto quod dictum Beneficiū sit de iurapatronatus Laicorum ex fundatione, & dotatione probatur ex instrumento concessionis facti à bo. me. *Cerd. de Aragona*, tunc temporis Episcopo Sabinen. in cuius diœcesi est situm Castrum Stimiliani, in quo dictum Beneficium fuit erectum, & ius ad illud presentandi vti Patrono Enrieo Vrsino, & eiusdem Familiz descendentibus reseruatū, cui Summus Pontifex attentate vacatione apud sedem in totum pro hac vice derogauit, quia derogatione stante de validitate collationis non potest dubitari, ad trad. per *Gloss. & DD. in Clem. 2. in vers. Apostolicis de prob. & falsum Summi Pontificis solent derogare à quādo prout hoc casu beneficia vacāt apud sedem. Paris. de resig. q. 4. num. 31. & seq. cum alijs cumul. per Garz. de benef. par. 5. c. 1. num. 589.*

Nec visum fuit posse controuerti, quin dictum beneficium sit simplex, & perpetuum, non autē vt exaduerso supponitur Oratorium, sed Beneficium manuale, quia vltra quod præsumptio militat pro statu simplicis, & perpetui beneficii, idque propterea non eget alia iustificatione, quādo non probatur illius manualitas. *Egid. dec. 675. Rot. diu. decis. 17. num. 1. & seq. par. 1. & fuit dictum in Melitensi Prioratus 22. Maj 1615. coram B. P. D. meo Marziano coq. magis* quia est secularis *Rot. dec. 2. sub num. 2. de prob. in nou. cum alijs adduc. in Truentina Monasterij. 17. Maj 1615. coram eodem. R. P. D. meo Marziano. Cessat omnes*

omnis difficultas ex ipso Instrumento erectionis dicti beneficii, nam cum in eo expressè sibi referretur fundator ius presentandi quotiescunque vacare contingeret, dubitari non potest, quin beneficii huiusmodi sit collatum, atque in eo detur vacatio.

Valor probatur ex Instrumento Censuum impositorum, & maxime quia ad effectum, ut gratia non sit subreptitia, sufficit semiplena probatio. *Acq. decis. 113. Cap. de dec. 49. l. 3. Cas. de Graff. decis. 3. num. 2. de probat. & Rota etiam ex benignitate solet addere, vel detrachere sextā partem ad hoc, ut gratia sit iustificata. Cardin. Mant. decis. 227. in fin. &c.*

BONONIEN. ALIMENTORVM.

Luna 16. Mar. 1620.

ARGVMENTVM.

Legatum ad auctorem Cohæredis de tota hæreditate est deducendum. Ademptio legati non præsumitur.

SYMMARIVM.

Legatum est solvendum puritate conditione sub qua fuit relinsum.

Amplius etiam si sit factum ad favorem cohæredis, quia in portione alterius cohæredis non distat inutilis.

Legatum quando potius dicatur perpetuum, quam ad vitam.

Legatum, non censetur ademptum, nisi clarè constet.

Legatum si Testator in quo casu voluisset adimere illum expressisset.

DECISIO CCLXXVI.

Proposito dubio, an DD. Eleonora, & Isabella debeatur legatum cibi, & potus & à quo tempore, & quomodo, DD. dixerunt, dictum legatum D. Eleonora deberi, & etiam D. Isabella vsque ad diem professionis, & mandatum, ut de reliquis particulariter videretur: morti autem sunt, quia constat euenisse casum viduitatis, in quo eis fuit dictum legatum ex clara Testatoris dispositione reliquum lacerare diem ff. de verb. signif. l. si pupillus ff. de condit. insti. l. à Titio ff. de furt. l. vici. s. si autem sub conditione C. de caduc. toll. cum similibus.

Nec obstat, quod dd. Eleonora, & Isabella per mortem Fratris hæredis instituti sint effectus hæredes Testatoris, quia in portione, in qua habet D. Iuniperam sororem cohæredem, dictum legatum non redditur inutile, sed valet. l. planè 34. §. inde ff. de leg. 1. l. Titia §. 1. ff. de leg. 2. Perrey. de fideic. art. 7. num. 2. neque enim portio, quæ dicitur D. Iuniperæ obuenit, debet esse immuni ab onere dicti Legati totum hæreditatem à dicto Testatore impositum.

Minus obstat, quod videatur Testator voluisse dictum Legatum vivente tantum Aurelio

hærede scripto præstari, quia etiam quod manderit illud ab Aurelio solui, non tamen, ex hoc sequitur, quod noluerit præstari eo mortuo cum alias dicendum foret, quod etiam quod Aurelius hæredem extraneum institueret, noluerit Testator à dicto hærede extincto dictis eius filiabus dictum legatum præstare, quod tamen proculdubio esset absurdissimum.

Nec etiam facit, quod saltem verisimile non est quod Testator voluit dictum Legatum dictis eius Filiabus relinquere, etiam in casum quo ipsæ Filiæ dicto eius heredi successissent, & per consequens dicto Legato non indigerent, quia cum legatum fuerit simpliciter relictum in casum Viduitatis, atque ita clarè constet de legato, quatenus dictæ Filiæ remaneant Viduæ, non potest censeri dictum legatum eis ademptum in casum, quo ipsæ fratri successissent, nisi clarè quoque de voluntate eis adimendi legatum, in dictum casum constet. l. si pluribus ff. de leg. pri. Coru. conf. 39. num. 3. l. 1. Sord. dec. 38. num. 24. cum alijs adduc. per Card. Mantie. de tontell. vlt. volunt. l. 1. tit. 2. num. 2. & seq.

Et maxime quia saltem Testator cogitare poterat, quod euenire posset, quod dictæ Filiæ Aurelio succederent, ac propterea si voluisset eis dictum legatum adimere, id expressisset ad trad. per Bal. in l. vici. §. si autem ad deficiend. C. de caduc. tollen. cum vulgus. Nec constat, quod causa finalis dicti legati fuerit indigentia filiarum, cum immò videatur, quod Testator magis fuerit motus ad legandum ex causa Viduitatis, quam dictæ indigentia, ex quo sciuerat, ipsas iam reliquisse satis opulentam dotem, ac propterea de cibo, & potu non indigere, &c.

ROMANA PECVNIARIA.

Veneris 20. Martij 1620.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SYMMARIVM.

1. Emens nomine alieno secuta acceptatione rei empti dominium alij acquirit.
2. Emens pro alio non potest sine mandato rem emptam vendere.
3. Mandatum, quod non habuit effectum, non suffragatur.

DECISIO CCLXXVII.

DVBITAVI, An D. Zeccadorus teneatur ad restitutionem sortis principalis, & fructuum locorum Montium, & quia pro parte eiusdem D. Zeccadori non controuertebatur de sortis, seu illius residui, nec non etiam fructuum decursorum, vsque ad diem venditionis dictorum locorum restitutionis, ideòque tota difficultas reduci videbatur ad fructus decur-

M

fos

for post dictā pretenfam venditionem, quę-
tiam potissimum ex eo pendebat, vt videretur,
An D. Zeccadorus potuerit dicta loca vend. re,
Domini nō iuratur, non potuisset per dictum
D. Zeccadorum d. loca vendi, nisi pro quan-
tate sui credidit, quia constat tam ex attestatio-
ne Secretarij dictorum montium, quam etiam
ex litteris ab eodem D. Zeccadoro ad DD. de
Montacuto contriptis, dicta loca fuisse per eū
nomine dictorum DD. de Montacuto, & e-
tiam ad ipsorum utilitatem, & commodum
empta, & quod eadem emptio fuit à dictis de
Montacuto acceptata. Vnde dubium non est,
1 quod taliter quoq; fuit per dictum emptorem
à DD. de Montacuto, vt dictum est, accepta-
tum, dominum dictorum locorum ad DD. de
Montacuto acquiritum. Item per eos & l. fin. C. si
quis alteri, vel sibi l. idemque §. si mandauero pro-
curatori ff. mand. Rot. d. u. dec. 202. num. 1. & seq. per l. v.
ut siq. nouo, & specialiter mandato eorundem
de Montacuto non potuerit per dictum Zec-
cadorum ad dictorum locorum venditionem
ducitur. Bar. in l. 1. num. 5. & ibidem l. 1. num. 3. ff.
de off. procur. Cas. Menoch. conf. 30. num. 60. & seq.

Nou oblat, quod DD. de Montacuto man-
daturum Zeccadoro, vt ipsi pensionem ad eos
spectantem transmitteret, & ratam quoq; Do-
mino Taurino debitam eius Procuratori solu-
ueret, quod cum atq; venditione dictorum
locorum fieri non potuisset, censetur idem
de Montacuto d. Zeccadoro mandasse, quod
dicta loca venderet; quia non constat, quod in
3 vini d. mandati fuerit aliquod dicto Taurino,
siue illius Procuratori solum, nec minus
quodā eff. cum humiliori solutionis fuerint
dicta loca vendita, & quoniam potius apparet ex
alijs litteris dicti Zeccadori. *scilicet. num. 5.* quod
etiam longē post dictum mandatum ipse tene-
bat ad huc inuectitas dictas pecunias &c.

PERVISA ECCLESIARVM S. CRVCIS, ET S. LVCIÆ.

Luna 23. Martij 1610.

ARGVMENTVM.

Vnio probatur ex Litteris Apostolicis, quę
quando emanarunt ex certa scientia, dicun-
tur iustificare, & si emanauerint ad instan-
tiam Partis transferunt onus probandi con-
trarium in Adversarium. Probatio turbi-
da non releuat.

S Y M M A R I V M.

1. Vnio probatur ex Litteris Apostolicis.
2. Littera Apostolica emanata ex certa scientia, & motu proprio non indiget iustificatione, & omnia in eis expressa præsumuntur vera.
3. Amplia siue emanauerint ad instantiam partis, siue ex officio Principis liberalitate.
4. Clausula licet accepimus, in Litteris Apostolicis apposita, licet non probet factum sub tali clausula

expressum; tamen, transfert onus probandi contra-
rium in Adversarium.

5. Pertinentia alicuius rei ad aliquem probatur ex Litteris Patris, sententijs, & enunciatijs.
6. Subditio probatur ex solutione census, & recognitione.
7. Collatio dicitur non effluata, vel saltem turbida, si proavis habuit recessum ad alium, & ab illo obtinuit presentari.
8. Collatio Beneficij, cuius titulus est extinctus est omni-
no nulla.
9. Decretum irritans oppositum in Litteris Apostolicis inficit possessionem.
10. Visitaciones facta post Concilium potuerunt fieri ab Ordinario tanquam à Sedis Apostolica delegato, idcirco non probant iurisdictionem Ordinarii.

DECISIO CCLXXVIII.

In formantibus tantum RR. Abbate, & Mo-
nachis Congregationis Oliuetanz S. Petri
de Eugubio, fuit resolutum, constare de vnione
Ecclesiarum Sanctę Crucis, & Sanctę Lucię,
illaque spectare ad dictam Congregationem,
& Monasterium S. Petri.

Nam dicta vnio probatur ex litteris vnionis
Leonis X. qui dictas Ecclesias dicto Monasterio
vniuit, quia Litterę Apostolicę indubitan-
ter probant vnionem. *Aym. conf. 258. sub num. 1.1. Gort. de benef. par. 12. n. 226. Rot. decis. 9. de reb. Eccl. non al. en. in antiqu. Card. Seraph. decis. 886. num. 10.*

Nec obstat, quod Papa in dictis litteris incor-
porauit dictę Congregationi illa beneficia, quę
prius possidebantur à Monasterio S. Benedicti,
ideoque videtur necesse probare adhuc dictę
Ecclesię per dictas litteras censentur d. Con-
gregationi vnitz, quod prius illę possiderentur
per dictum Monasterium Sancti Benedicti, tum
quia expressē legitur in dictis litteris, quod et-
iam dictę Ecclesię per dictum Monasterium,
possidebantur, & cum dictę litterę emanue-
rint ex certa scientia, & motu proprio præsu-
muntur vera omnia in dictis litteris expressa,
neque ea eget alia iustificatione. *Abb. in cap. dandam. num. 3. de princl. Card. in Clem. 1. numer. 1. de probat. idq; procedit siue motus proprius emanauerit ad instantiam partis, siue ex officio Principis liberalitate iuxta opinionem, quam Rota, & quotidiani Curię practica seruat, & etiam, quod in litteris appollita legatur Clausula sicut accepimus, qualicet non probet factum sub tali clausula expressum, tamen transfert saltem onus probandi contrarium in aduersarium, vt fuit dict. in Assen. penultimis 1. Martij 1615. coram R. D. meo Decano, & in Apruanti Beneficiorum 5. Decembris 1618. coram meo tum etiam quia in omnē euen-
tum, quod necesse esset probare, quod ante dictam vnionem dictę Ecclesię possiderentur per dictum Monasterium, satis videtur id probari, tam ex litteris Innocentij IV. confirmatorijs*

2. sententię lare, super d. pertinentia, quam etiam ex enunciatijs in diuersis instrumentis datis in Sum. numer. 5. d. 6. & 7. & ex subsecutis post dictam vnionem, cum ex illis appareat, quod ab anno 1536. citra, fuit per Abbatem dicti Monasterij pluribus, & diuersis personis commissa cura, & Regimen dictarum Ecclesiarum, tam Monachis, quam presbyteris secularibus, & quod idem & Rector.
5. sententię lare, super d. pertinentia, quam etiam ex enunciatijs in diuersis instrumentis datis in Sum. numer. 5. d. 6. & 7. & ex subsecutis post dictam vnionem, cum ex illis appareat, quod ab anno 1536. citra, fuit per Abbatem dicti Monasterij pluribus, & diuersis personis commissa cura, & Regimen dictarum Ecclesiarum, tam Monachis, quam presbyteris secularibus, & quod idem & Rector.

6 Rectores soluerunt census, & recognitiones dicti Monasterii, hæc enim probant subiectionē cap. omnis anima in fin. de censibus Bal. in l. solent. in fin. ff. de off. Procons. Abb. in cap. in causa sub num. 4. de caus. poss. & propriis.

Non obstant collationes factæ ab Ordinario, quia non conilat, quod habuerint effectum, quinimo apparet quod taliter promissi recursum habuerunt ad eisdem Monachos, & obtinuerunt validè ab eis prouideri, unde saltem remanet turbida effectio dictarum collationum, quæ etiam in omnem euentum non essent attendendæ, quia cum iam per dictam ventionem fuisset titulus beneficii extinctus, non erat quod posset conferri, & per consequens dictæ collationes remanebant ipso iure nullæ, vt fuit dictum in *Marianen. seu Alerien. vñonis* 22. Iunij 1615. coram R. D. meo Decano, quæ est dec. 737. per. 2. in reuocatur.

Eoque magis stante decreto irritanti in litteris d. vñonis appposito, quia illud inficit etiam possessionem, vt fuit dictum in *Vixionen. conuersus* 1. Iunij 1615. coram me.

Non obstat visitationes factæ per Episcopum, quia cum tuerint ab eo factæ post Concilium, 10 potuerunt fieri itaquam à Sede Apostolica delegato, ideoque nulla potest esse illis desumi probatio Iurisdictionis Ordinarij, vt pluries tenuit Rot. & presertim in *Aprant. n. Iurisdictionis* 19. Martij 1607. coram R. P. D. meo Pamph. &c.

BONONIEN. ALIMENTORVM.

Lana 30. Martij 1630.

ARGVMENTVM.

Legatum Alimentorum in Domo factum alicui debetur etiam si in illa non habitauerit, maxime si habuerit iustam causam non habitandi, quæ dicitur lis, & numerus filiorum.

S V M M A R I V M.

- 1 *Alimenta legata debentur etiam si sine prætenta.*
- 2 *Alimentarius potest consequi alimenta etiam quod in domo non habiet.*
- 3 *Alimenta relicta in aliquo casu, & habitationem non est de necessitate, quod sine habenda in domo, sed possunt dari etiam extra domum.*
- 4 *Verbum positum in fine ad omnia præcedentia est referendum.*
- 5 *Alimenta non sunt habenda in domo, si in illorum legato qualitas habitationis non fuit repetita.*
- 6 *Dictio, sic, ad quid referenda.*
- 7 *Alimenta relicta in domo debentur extra illam, si Alimentarius habet iustam causam non accedens ad domum.*
- 8 *Lis dicitur iusta causa ad hoc, vt Alimentarius non accedat ad domum hæreditis.*
- 9 *Alimentaria dicitur habere iustam causam non accipiendi alimenta in domo hæreditis, si habet plures filios, & num. xi.*
- 10 *Maximè si illi sit legata parua quantitas denarij.*
- 11 *In Legato Alimentorum pure factio non est opus aliqua interpolatione.*

P RÆSVPOSITA resolutione alias facta, quod legatum alimentorum erat purum, ideoque etiam statim ab initio, & absque alia declaratione D. Iuniparæ acquisitum. dubitauit, An dierit D. Iuniparæ dicta alimenta debeantur, & Domini affirmatiuè responderunt, quia cum ei fuerint, vt dictum est, dicta alimenta legata, debentur, etiam si sine prætenta. l. liberi quos, §. 1. & ibi Bart. & alij. ff. de alimen. & cibaleg. l. de alimentis, & ibi præcipuè Iaf. num. 6. Dec. num. 5. C. de translat. Nat. conf. 357. num. 5. cum alijs per Surd. de alimentis tit. 4. quest. 1. num. 40.

Non obstat, quod dicta alimenta fuerint relicta D. Iuniparæ in domo, ac propterea cum illa non habitauerit in domo, non possunt ei dici dicta alimenta debita, quia iuxta veriorē. & magis receptam sententiam alimentarius potest consequi alimenta, etiam quod non habiet Surd. d. tractat. de aliment. tit. 4. quest. 15. num. 36. & 17.

Nec refert, quod ab ista regula recedatur, quando Testator aliter mandauit, quia in casu isto nulla fuit à Testatore imposita necessitas dictæ Iuniparæ inhabitandi domum. Nam, & si ei reliquerit in casu viduitatis habitacionem, & viduitate sic durante alimenta, non tamen exinde per necessitatem sequitur, quod voluerit dicta alimenta præstari in domo tantummodo, & non etiam extra domum, vt in casu etiam fortiori tradit Bart. conf. 4. num. 1. lib. 1. vbi ponit exemplum de eo, qui reliquerat victum, & vestitum, & habitacionem in domo, & determinat, quod potest petere victum, & vestitum etiam si in domo non habiet, quia non est eadem ratio habitacionis, & victus, & ideo domus non refertur ad vtrumque, sed ad habitationem tantum.

Arque ita non obstat, quod tam legatum alimentorum, quam habitacionis regitur ab eodem verbo, quia etiam in casu d. conf. Bart. legatum legitur factum sub vnico verbo, quinimò casus d. conf. Bart. apparet fortiori isto, de quo agitur, si redè perpendatur, quia in illo casu verba in domo, sunt in fine posita, ideoque referenda essent ad omnia præcedentia, iuxta trad. in l. prima. & ibi Iaf. num. 1. & seq. C. de lib. præter. Bart. in l. 3. §. filius, num. 7. ff. de lib. & posthum. in casu vero isto Testator simpliciter mandauit, quod filius in casu viduitatis possint se in domo reducere, & viduitate sic durante alimenta habere, neque in hoc legato alimentorum repetit qualitatē habitacionis, prout verisimiliter fecisset, si voluisset in domo præstari, sicut repeti qualitatē viduitatis.

Nec est faciendi aliqua vis in dictione, sic, quia illa potius videtur apposita ad limitandum tempus alimentorum, & habitacionis, durante viduitate, ne scilicet etiam in casu secundarum nuptiarum dicta alimenta præstarentur, quia quod per eam censetur etiam repetita qualitas habitacionis in domo, & in omnem euentum nullum potest inde desumi concludens argumentum ad effectum inducendum scilicet utem habitacionis in domo.

Preterea placuit etiam DD. quod dicebatur

quod cum dicta Inimputa habuerit iustam causam non ad eundem domum fratris debentur illi dicta alimenta, etiam si ea fuissent et illi relicta in domo L. Cato, §. Imperator in fin. & ibi Bartol. num. 2. & seq. ff. de alim. & sub-leg. Roll. conf. 22. num. 21. lib. 2. et d. conf. 37. num. 1. ubi quod hoc etiam procedit in alimentis pateritis. Sord. d. tral. de alim. tit. 4. quaest. 15. num. 21. & seq.

Nec videbatur posse debari, quin iustam causam habuerit non inhabitandi domum fratris, tum quia constat fuisse item inter et eam, & heredem, quod sufficit. Roll. d. conf. 22. num. 13. lib. 1. Sord. d. quaest. 15. num. 28. tum etiam quia cum ipsa remanserit vidua cum pluribus filiis, non tenebatur eos deserere, sed potuit vna cum illis habitare. Roll. d. conf. 22. num. 13. Sord. ubi supra num. 37. tantoque magis, quod ei fuerat legitime dux mansiones tantum pro sua habitatione, et in quibus non potuisset vna cum dictis filiis, & famulis habitare.

Non obstat, quod heres fortasse praestasset maiorem partem domus, ut posset in eadem dictos quoque filios tradere, quia vitra quod cum filij haberent propriam, & commodam habitationem, et non tenebatur eam deserere, & in alienam migrare, non est etiam imputandum dictae D. Inimputae, quod non cogitavit de hac heredis liberalitate, & quod ipsi vitra mansiones ei legatas esset daturus alias pro illius commodiore habitatione.

Non obstat etiam, quae de interpellatione dicuntur, quae ad dicta D. Aurelia fieri debebat, quia Doctores ad hoc allegari loquuntur quoad agitur et ad effectum constituendi in mora heredem, ut teneatur etiam extra domum alimentaria praestare, & legatarius non habet aliquam causam illa consequendi extra domum, nam hoc casu legatarius teneatur interpellari, & heredem, quod per ipsum non fiet quominus habet, & ut possit ea postea consequi extra domum. Verum quando concurrat iusta causa in ipso legatario non habitandi, non requiritur alia quia interpellatio, quia hoc casu debentur iure actionis, & ex dispositione iuris, quae operatur, ut absque alia mora ubi adest causa, debeantur alimenta relicta in domo etiam extra domum ex supra allegatis &c.

4. Societas effectiva producat per confessionem Confessarij.
5. Creditor societas est praefertendus Creditori unius ex socijs, super rebus societas.
6. Creditor unius ex socijs habet solum actionem contra portionem socij, quae ei obnoxia solutis debitis societas.

DECISIO CCLXXX.

FActa venditione duarum Apothecarum, facient ex pretio inter alios Creditores earundem Apothecarum satisfacti Franciscus Senator, & Iosephus Triuianus, sub obligatione tamen de restituendo ratam spectantem ex dicto pretio ad Ioannem Amigarij prioribus, & posterioribus Creditoribus Pauli Massentii. Vnde Flaminij, & fratres de Amigarijs praetendentes se esse Creditores anteriores dicti Maxentij ex persona Aurelij, instituerunt contra dictos Franciscum, & Iosephum iudicium, datoque dubio, an dd. Franciscus, & Iosephus teneantur ad dictam restitutionem DD. censuerunt ipsos non teneri, quia Aurelius ex cuius persona veniunt dd. fratres, non est Creditor Maxentij, tum quia ipse non credidit suas pecunias Maxentio nomine proprio, sed nomine Ioannis, idcircoque et cum eiusdem Ioannis creditor, & non potest suas actiones aduersus Maxentium dirigere, sed aduersus Ioannem tantum, ut in puncto huius firmatum in Affixis. Pecuniaria 9. Novembris 1609. coram Reuerendiss. Laguduncis, quae est decis. 205. par. 1. recent.

Tum etiam quia in omnem euentum, quod dictus Aurelius posset vi iure Ioannis aduersus dictum Maxentium, nihilominus adhuc non posset ceteri creditor dicti Maxentij ad effectum dictae restitutionis, quia Maxentius non habet penes se pecunias ipsi a dicto Aurelio nomine Ioannis creditas, sed eas posuit pro capitali d. Ioannis in societate iuxta capitula societae, ac propterea non licet illas, nec ipsi lo recipere a d. Maxentio, nisi facta diuisione, & reddita ratione et compertum fuerit, quod dictus Maxentius plus sua portione penes se retineat. Ceph. conf. 768. numer. 13. & seqq. lib. 1. Ceph. conf. 61. num. 16. lib. 2. cum alijs per Moderni, de societ. cap. 31. num. 64. & 69. cum seqq. ubi bene considerat, quod potest esse, quod facto calculo appareat, non esse saluum capitale societatis, quo casu amissio communis dauino eederet. Rot. d. decis. 205. num. 4. par. 1. in recent.

Nec obstat, quod societas pro cuius capitali soluit Aurelius dd. pecunias Maxentio, non fuit effectiua, quia immo de illius effectiua constat, nedum ea quietantia ab eodem Maxentio Aurelio facta, in qua d. Maxentius tacetur se recepisse senta mille ad computum capitalis negotij inter eos contracti ponderando verba, ibi, negotij tra di noi fatto, quae denotant societatem perfectam. Raim. conf. 230. num. 6. lib. 1. Sord. conf. 37. num. 34. in fin.

Sed etiam ex venditione mercium eiusdem societatis facta initium, cum alijs socijs ab ipsomet Ioanne, & ex pluribus alijs subscriptionibus, & ordinibus a d. Ioanne vii socio socijs, ex qui

ROMANA PECUNIARIA.

Luna 30. Iunij 1620.

ARGUMENTVM;

Societas non tenetur pro debito Confucij nomine proprio, & particulari confacto, nisi pro rata lux portiois,

SVMARIYM.

1. Data pecunia alicui nomine Alterius effectus erit deor illius, cuius nomine agit, & contra illum habet actionem, non contra alterum.
2. Creditor non ex socijs non potest agere contra societatem, nisi facta diuisione, & reddita ratione capitalis.
3. Verba Negotio tra di noi fatto, denotant societatem perfectam.

ex quibus resultat ipsiusmet Ioannis confessio, quæ probat d. societatis effectuationem. *Memo- rias de præsumpt. lib. 3. præsumpt. 36. num. 33. cum alijs ibi allegatis.*

Non obstat, quod iuxta capitula societatis plura erant faciendæ, quæ tamen facta non fuerunt, quia non sunt talia, quæ repugnent substan- tiæ societatis, & non potuerint quandocun- que à Peritis declarari, prout consenserunt par- tes in ciuitatis capitalis.

Præterea dato etiam quod Aurelius sit cre- ditor Maxentii, non tamen locus esset d. res- titutioni, quia cum Franciscus, & Iosephus sint creditores negotiationis Maxentii, & sociorū; ipsi essent in eorum credito præferendi super mercibus d. negotiationis omnibus alijs, qui nō sunt creditores d. negotiationis, sed vnus ex socijs dictæ negotiationis tanquam priuatæ per- sonæ Salicæ in Leus in fi. c. de compensat. Anchor conf. 332. num. 3. et seq. Callr. conf. 345. l. 2. Succ. sen. conf. 73. num. 9 in fi. cum alijs per Rod. d. decif. 205. par. 1 in reuocari. vbi quod pro debito socii non agitur contra societatem, nec contra consocium, & creditor vnus socij solum habet actionem super illa portione, quæ facta separatione portio- num socialium apparet spectare ad socium, & huiusmodi portio non datur, nisi prius solu- tis, & detractis debitis Societatis; vt fuit dictum in Romana deus 2. Decembris 1602. curam R. Attributione etc.

pro parte eorūdemmet Canonicoꝝ in sit pro- bata quoque possessio percipiendi in dictis lo- cīs aliquos fructus, d. assentientia bene operare- tur, quod ipsi esset danda manutentio etiam quoad reliquos fructus, quia in hac materia magis attenditur causa possidendi, quam actus Fel. in c. auditis numer. 18. & seq. de præscript. Sord. conf. 429. & seq. Rod. decif. 222. num. 7. par. 1. diu. Card. Seraph. decif. 561. & decif. 1047. num. 1. & 2.

Nihilominus ex quo non videbatur plene probata dicta Parochialitas, Domini censue- runt pro nunc esse dādam manutentionem di- ctis Canonici in possessione percipiendi dictas Decimas iuxta formam concordie initam de anno 1604. quia quod dicti Canonici iuxta for- mam d. concordie dictas decimas preceperint a dicto anno 1604. quo dicta concordia fuit inita vsque ad annum 1614. quo fuit præsens lis mota inter homines, & Communitatem Lezani, & dictos Canonicos, satis constat ex iuribus pro parte dictorum Canonicoꝝ datis vnde sit, vt & ipsi Canonici in dicta posses- sione debeant manutentari vulg. §. retinenda in- fit. de interdict. cum simil.

Non obstat, quæ de nullitate dictæ con- cordie deducuntur, quia requirunt petitorium nec in hoc iudicio attenduntur &c.

TOLETANA DISMEMBRATIONIS.

Luna 6. Aprilis 1620.

COMEN. DECIMARVM.

Veneris 3. Aprilis 1620.

ARGVMENTVM;

Dat.

SYMMARIVM

- 1 Parochia habet iuris communis assentientiam quoad Decimas locorum positorum intra fines Parochie.
- 2 In decimis magis attenditur causa possidendi, quam Actus.
- 3 Manutentio in iure percipiendi Decimas debetur Capitulo, quando illas percipit vigore Contractus, & est in possessione percipiendi.
- 4 Manutentio non impeditur per nullitates exceptas.

DECISIO CCLXXXI.

DVBITAVI in quibus & quota parte sit dandum mandatum de manutendendo Capitulo, & Canonica Plebis infusæ, & licet pro parte Canonicoꝝ pretendatur quod loca, in quibus Decime supradictæ præ- tenduntur, existant intra limites Ecclesiæ Pa- rochialis Sancti Epheemæ, ideoque ipsi ha- beant iuris communis assentientiam quoad in- tegram Decimam, ex omnibus fructibus iux- dispositionem e. cum contingat de Decimis, quæ etiam quod per se sola non sufficeret ad effe- ctum obtinendi manutentionem, cum tamen

ARGVMENTVM.

Dismembratio præsumitur facta cum solemnita- tibus ex lapsu temporis.

SYMMARIVM.

- 1 Dismembrationis nullitas est prohibenda ab Allegente.
- 2 Beneficium præsumitur valide, & cum solemnita- tibus erectum, si per plusquam quinquaginta annos fuit observatum.
- 3 Solemnitates non intervenisse in dismembratione vide- tur impossibile probare, si per longum tempus fuit observata.
- 4 Lis in qua ille contra quem præscribitur, succumbit, non interrumpit præscriptionem.
- 5 Præscriptio sufficit ad subsistendum dismembrationem.
- 6 Dismembratio ex observantia plurium annorum præ- sumitur solemniter facta.
- 7 Maxime quando Dismembratio fuit facta ob assigna- tionem fructuum alicui Beneficio, vt missiles Sacramento in auxilium Parochi ob numerositatem Populi.
- 8 Dismembrationis nullitas non inducitur ex eo, quod omnes actus sint facti eodem die.
- 9 Assensio extrajudicialis etiam.
- 10 Maxime si contradietas litteris Apostolicis.
- 11 Testes depONENTES falsum non merentur attendi.

DECISIO CCLXXXII.

DOMINI steterunt in decisis die 20. Decem- bris præteritis, nam cum, vt in decisione

M 3

tunc extensa dicebatur D. Antonius sit Reus, possessor, & incumbit onus Laurentio plenè, & concludenter probandi præsentiam nullitatem dismembrationis, tanquam fundamentum suæ intentionis *Lei qui fide probat. Lactor. C. eodem cum simil.*

Nec obstant ea, quæ ad probandam dictam nullitatem deducuntur, quia præterquam quod, vt in alia decisione fuit ostensum non defuit potestas in eo, qui fecit dictam dismembrationem, potest vnicò verbo responderi, quod cum beneficium, de quo agitur, iterit in statu collationis per spatium plusquam 50. annorum præsumitur beneficium superioris atque omnia alia requisita ad effectum validæ erectionis interuenisse *Rom. conf. 252. num. 3. & conf. 275. num. 2. & seq. Alex. conf. 219. num. 13. & 16. l. 6. Afflic. dec. 163. num. 3. Card. Seraph. dec. 1207. num. 9. cum alijs adduc. in Cinitatis Castellæ vniuers. 20. May 1615. coram R. P. D. men. Manzengo.*

Nec obstat, quod dicta præsumptio videtur per contrarias probationes sublata, quia ex habentis deductis non potest dici probatus, nec defectus solemnitarum ad effectum validitatis dictæ dismembrationis requisitarum, nec falsitas causæ in eadem dismembratione expressæ, quinimò stante obseruantia tot annorum videtur prope modum impossibilis probatio, quod dictæ solemnitates non interuenerint, & quoad falsitatem causæ nihil penitus deducitur, ex quo illa dici possit probata.

Non obstat, quod ex dicta obseruantia resultare non potest præsumptio validitatis dictæ dismembrationis, ex quo, vt præceditur non sunt pariter, quia cum Rectores, qui dictam dismembrationem impugnando litem aduersus tunc obtinentem dictum beneficium dismembratum introduxerant in eadem lite succubuerint, & tres sententias conformes contra se reportarint, potius conuadatur inde dicta præsumptio, quam aliquo modo labefactetur, cum imò etiam lis, in qua ille succubuit, contra quem præscribitur, præscriptionem non interruptat, & ad effectum subsistendi dictam dismembrationem etiam dicta præscriptio sufficeret. *Gemin. conf. 87. num. 1. vers. in contrarium cum alijs per Rom. conf. 275. num. 2. & ibi Mendos. in addit. ad illam.*

Non obstat, quod Ecclesia tempore, quo fuit facta dismembratio caruit defensore, quia neque hoc probatur, & stante obseruantia tot annorum præsumitur, vt dictum est, omnia solemniter gesta, eoque magis, quod non versatur in dismembratione facta ad effectum erigendi nouam Parochiam, sed ad effectum assignandi siquid sic dismembratos alteri alteri Presbytero, qui teneatur Parochum in eadem, nonnullum quadammodo potius videtur satisfactibile, cum sine dubio maiori numero Sacerdotum in Ecclesia existere antequam animarum cura excutatur, & imò etiam decreto Sacrosancti Concilii sess. 21. c. 4. Sancitur, quod Episcopi in Ecclesijs Parochialibus, in quibus Populus ita sit numerosus, vt unus Rector non possit sufficere cultui diuino peragendo cogat Rectores etiam nolentes sibi tot & c. Rectores adiungere, quot sufficiant ad celebran-

dum cultum Diuinum, & vt in alia decisione dictum fuit, qui Ecclesijs inserui in ea institui debet.

Nec subsistit, quod ex lequra dismembrationis tollitur dicta præsumptio cum vt præceditur ex ea appareat, quod omnia fuerint eodem die gesta, quo fuit dicta Ecclesijs resignata, quia licet in litteris dictæ dismembrationis fiat mentio dictæ resignationis, non tamen propterea ex ijs appareat, quod eadem die fuerit dicta resignatio facta, quinimò potius colligitur, quod resignatio fuerit iam antea facta vtriqueque possibilibus est quod ante resignationem fuerit à D. Archiepiscopo capta inuormatio status dictæ Ecclesijs, & cognita causa dismembrationis eandem perfecit illa die, quo fuit facta resignatio.

Non obstant litteræ, scilicet attestatio D. Archiepiscopi Hispanæ tum quia est attestatio merò extraiudicialis, quo casu non probat nisi, si quis in aliquo C. de eisdem Ceph. conf. 184. num. 21. Card. Seraph. decif. 143. num. 1. tum quia in eadem attestazione fatetur, se ignorare causas propter quas fuit facta dismembratio, & quatenus in eadem attestazione dicit se credere factam fuisse dictam dismembrationem ad illi complacendum, contra dicit litteris dictæ dismembrationis, in qua legitur expressa causa iustitiae.

Nec obstant etiam testes, quia omnes sunt de auditu, quinimò nec videntur meriti aliquam fidem, cum expresse talium deponant in eoquod dicit, quod Rectores pro tempore non audebant sibi mouere beneficium in dicta Ecclesia propter ipsius Beneficium potentiam, cum imò constet, fuisse per primum Rectorem post factam dismembrationem litem moram, quæ fuit postea etiam per tres instantias prosequuta, in quibus semper ad fauorem Beneficij fuit pronuntiandum &c.

AQVILANA BENEFICIUM.

Luna 6. Aprilis 1620.

ARGVMENTVM.

Conferendi quæ possessio Beneficium probatur etiam ex vnicà collatione effectum sortita, & effectus probatur per testes deponentes de collatione, & per vacationem actualem.

S. P. M. M. A. R. I. Y. M.

1. Quis possessio conferendi Beneficium probatur etiam ex vnicà collatione effectum sortita.
2. Collationis effectus probatur per testes deponentes de promissione, & per resignationem promissam, & per vacationem per obitum.
3. Testes reddentes causam sui sistenti bene probant.
4. Maxime concurrentibus administrabilibus personis.
5. Solutio censuræ in inuentionem arguit subiectum.
6. Collatio probatur ex litteris collationis, & per obitum.
7. Resignatio sufficit, & subscriptio sufficit.

- 8 *Iam sufficit recognitio solius sigilli.*
 10 *Probatum plena omnibus simul iunctis resultat.*

DECISIO CCLXXXIII.

CONCLVSV M fuit, constare de quasi possessione Abbatis conferendi beneficium S. Lucie, quia ad hunc effectum sufficit probare unicam collationem, quæ fuisse effectum sortita Abb. in c. cum Ecclesia S. urina numer. 22 & ibidem Rep. num. 52. & seq. de cons. poss. & propriet. Dec. conf. 117. sub num. 2. vers. quæ autem Alex. conf. 74. nam. 16 & 4. Oldr. conf. 312 sub num. 2. cum alijs adduc. in Bonon. 1u. Patr. 31. Jan. 1614. cor. R. P. D. meo Pirramo.

Et dicta collatio bene probatur ex testibus, qui deponit quod vacante dicto Beneficio fuit per Abbatem promissus de eo Carolus Alferius, & cum constet, quod idemmet Carolus idem beneficium postea resignauerit Afcanio Veturlo, per cuius denique obitum illud vacavit; satis dicitur probata dictæ quoque collationis effectuatæ ad vult. conf. Oldr. 229. numer. 2. cum alijs adduc. per Card. Seraph. dec. 293. num. 1. & decif. 337. num. 2.

Nec obstant ea, quæ contra dictos testes deducuntur quia præterquam quod secundus, & quartus potissimum sufficientem reddunt causam sup. sciendum, atque ita bene concludunt quod reuera fuisse d. Carolus a d. Abbate promissus.

Vltimum etiam fuit eo magis ipsi esse adhibendum fidem, quia eorum depositio multa admaiculatur, tam ex eo quod constat fuisse usque de anno 1608. ab Episcopo Aquilano impartitam licentiam Generali Cisterciensi, & Abbati Casprouz conferendi in bonis Monasterijs Ecclesiam S. Lucie liberam ab omni onere Episcopali, itaque in perpetuum gaudeat commodam libertate, & quam quis apparet dictam Abbatiam verè esse exceptam ab omni iurisdictione Ordinarij, & quod eadem Ecclesia S. Lucie est dictæ Abbatiæ subiecta, cum idem signum in dicta Ecclesia videatur, quod est in Abbatia, & a dicta Ecclesia persoluantur dictæ Abbatiæ singulis annis scuta quatuor in recognitionem, quæ indubitanter argunt dictæ Ecclesiæ subiectionem. C. omnia alia in fi. de consensu Bal. in l. solent in fi. de off. Præf. & fuit d. in Persina Ecclesiarum S. Crucis & S. Lucie 23. Martij præteritis coram me, & illa stante eo magis presumitur, quod a dicto Abbate fuerit facta dictæ Ecclesiæ collatio.

Et omnis difficultas tollitur ex litteris collationis d. Carolo ab Abbate Passamonio factæ & ab eodem Passamonio & etiam à Zambecario, qui regressum habebat ad dictam Abbatiam, subscriptis.

Nec obstat, quod dictæ litteræ non sint sufficienter recognitæ, quia præterquam quod subscriptio Zambecarii, illiusque sigillum fuit recognitum a duobus testibus, & ab alijs duobus fuit etiam recognitum in signum d. Passamonij, quod sufficit, in omnem etiam eventum quod aliquid ad effectum præfate reco-

- gnitionis deficeret, negari non potest, quia ex omnibus simul iunctis resultat plena probatio dictæ collationis &c.

ROMANA PECVNIARIA.

Jan. 4. May 1620.

DECISIO CCLXXXIV.

Impressa in recent. decif. 206. par. 4. tom. 2.

PERVSINA MELIORAMENTORVM.

Veneris 22. May 1620.

DECISIO CCLXXXV.

Impressa in Recent. dec. 217. par. 4. tom. 2.

ROMANA PRETII FERRI

Vener. 22. May. 1620.

ARGVMENTVM.

Conditio apposta in fideiussione est omnino seruanda, vt fideiussor possit conueniri, & ita conditio recusetur etiam repetita in alia parte Instrumenti. Scriptura facta inuito aliquo non tenetur approbata per illius retentionem. Soluens sibi praudivit quoad quantitatem solutam non in totum.

SYMMARIVM.

- 1 Exceptio non adimplementis obstat Creditori agenti contra fideiussorem, si non adimpletus conditorem sub qua ille fideiussit.
- 2 Fideiussio deficiente conditione habetur ac si facta non esset.
- 3 Conditio si fideiussore requisita in sua obligatione, non dicitur adimpleta, si sit stipulatum, quod quietantia consignationis sui subferri batur à fideiussore, & statuto fuit sequuta absque tali subscriptione.
- 4 Soluens est incumbere rei, quem astruit.
- 5 Pactus fideiussori tale, sine quo verisimiliter non fideiussisset, est omnino seruandus.
- 6 Pactum appositum in prima venditione, quando censetur repetitum in secunda in eodem Instrumento facta.
- 7 Clausula vt supra est relictis omittens quædantem supra expressam.

- 8 *Retinens apud se scripturam censetur illam approbare.*
 9 *Limita quando semper fuit paratus illam restituere, & remans subscribere.*
 10 *Limita in scriptura ipso retinente inuito facta, quia tunc non censetur approbare.*
 11 *Solums partem debiti videtur illud quoad residuum consisti.*
 12 *Doctara, quod non praeiudicat, nisi in parte soluta.*
 13 *Socius quamvis Complementarius Societatis in negotio separato, à Societate non nocet Socio absque mandato.*

DECISIO CCLXXXVI.

FACTA venditione certae quantitatis Ferri à Ministris Excellentissimi Ducis Brachiani cuidam Ferranti pro pretio inter eos conuenio, fideiussit pro D. Ferrante Io. Baptista Sacchetti, hac tamen lege adiecta, quod ferrum consignaretur D. Io. Baptista, atque ad probandam consignationem sufficeret quietantia à Ferrante confecta, dummodo illa esset à Io. Baptista subscripta. Vnde cum dicto Ferrante decocto conueniretur Io. Baptista vigore dictae obligationis pro quodam residuo dicti pretij, dubitauit, An fideiussor teneatur ad dicti residui solutionem, & DD. negatiue responderunt, quia non probatur, quod modus dictae obligationis Ioannis Baptista fuerit adimpletus, ideoque agentibus eiusdem obligationis vigore, † obstat exceptio non adimpleti. *Item proponas la 2. C. de part. l. Iulianus §. offerre ff. de ad. empt. Rot. decis. 13. n. 1. p. 1. in recent. & in terminis fideiussionis Socini. conf. 273. n. 2. vol. 2. Rot. decis. 357. l. 3. vbi quod propter vnum minimum Capitulum non obseruatum hac exceptio obstat agenti, deficient enim conditione*
 2 *† perinde haberetur, ac si fideiussio facta non fuisset. Item quia §. hinc vsi ff. de pacti. Paris. conf. 162. n. 29. l. 4. Sard. conf. 157. n. 7. & seqq. & conf. 382. n. 86. Ofac. decis. 166. n. 4. & seqq.*

Nec obstat, quod dicitur, ea sola ratione fuisse conuentum, quod quietantia à Ioanne Baptista subscriberetur, vt facilius mediante dicta subscriptione posset dicta consignatio probari † nec propter referre, quod subscriptio fuerit omisa, dummodo consignatio aliunde probetur, prout satis videtur probata ex testibus qui dantur, quia praeterquam quod testes probant, quod consignatio fuit facta Ferranti, non autem Ioanni Baptista, ideoque dici non potest, quod forma dictae conuentionis fuerit adimpleta, cū consignatio fieri deberet Ioanni Baptista, non subditur, etiam quod dicitur, quod fuit requisita subscriptio ad effectum rationis probandi consignationem, quia imò Io. Baptista voluit hanc conditionem apponere ad hoc, vt ferrum absque ipsius scitu, & voluntate non perveniret ad manus Ferrantis, sed ipsemet, si sibi sic videretur, posset pro maiore eius † securitate rei incumbere iuxta. *l. haec §. fin. ff. de furt. l. plius cautionis, & ibi Dec. n. 1. ff. de reg. iur. vnde cum p. quia hoc dicto Io. Baptista esset utile, & sine eo verisimiliter non fideiussisset,*
 5 *† omnia ferrum debebat. Card. Seraph. decis.*

1061. numer. 14. cum ibi alleg.

Nec obstat, quod pactum non fuit expressum in secunda venditione separatim facta in eodem instrumento de alia ferri quantitate, quia cum venditor in hac etiam secunda venditione promiserit consignare ferrum emptori, & pro eo D. Sacchetto fideiussori, vt supra, censetur † etiam in ista dictum pactum.
 6
 7 *reperitum, quia clausula, † vt supra, est re-latiua omnium qualitarum supra expressarum Aym. conf. 38. n. 3. Ofac. decis. 164. numer. 13. cum alijs allegat. per Modern. de clausulis clausula 201.*

Nec facit, quod Io. Baptista, cui fuit consignata apoca quietantia Ferrantis † diu eam, penes se retinuit, ideoque videtur illam approbasse *Bart. in l. filius fam. ff. ad macedon.* quia, vt apparet ex responsionibus dicti Io. Baptista ad positiones, ipse semper paratus fuit eam
 9 † Apocam venditoribus restituere, & eam subscribere renuit, vnde nulla potest in ipsius praedictum ex dicta retentione coniectura elici, & maxime quia retinens scripturam eo inuito
 10 factam † non censetur illam approbare, vt ex *l. Caius, & ibi gloss. ff. de pig. act. probat Menoch. de presumpt. 65. n. 10. & seqq.*

Minus obstat, quod Mattheus filius Io. Baptista, & in eius ratione Complementarius † soluendo partem pretij factus videtur debui, etiam quoad residuum. *Natt. conf. 77. n. 7. cum alijs alleg. quia imò solutio partis non praeiudicat*
 11 *† nisi in parte soluta l. fin. & ibi gloss. C. de vxor. pro marito, & c. Paris. conf. 79. n. 13. vol. 3. Natt. conf. 446. n. 19. cum alijs per Sard. decis. 33. numer. 12. Et in omnem eueniunt non probatur hoc negotium fideiussionis pertinere aliquo modo ad societatem, ac propterea cum sit potius separatim,*
 12 *† a societate, factum loci † quamvis complementarii non nocet alteri socio sine mandato. gloss. in l. norme ff. pro soc. Dec. in l. si societatis numer. 3. ff. si certum petat. Paris. conf. 93. numer. 27. & seqq. lib. 4.*

MEDIOLANEN. DECIMARVM.

Luna 25. May 1620.

ARGVMENTVM

Decima à Laicis contra Ecclesiam non possunt praescribi. Locus erectus absque auctoritate ordinaria, & gubernatus à Laicis censetur laicalis. Ad praescribendas decimas aduersus Parochialem requiruntur quadragesaria cum titulo, vel immemorabilis, & de illius probatione.

SYMMARIVM.

- 1 *Decimarum ille presumitur Dominus in presentibus qui sunt in praeteritum.*
- 2 *Decima nullo modo possunt praescribi à Laicis.*
- 3 *Consortium Laicorum, ad hoc vt dicatur locus piaz, & gaudent privilegio Ecclesiae, debet esse ecclesiam auctoritate Episcopi.*

- 4 Potius est censendum laicale.
- 5 Etiam sibi aditu Campanella, & celebratur Missa quotidie.
- 6 Ad decimas prescribendas requiritur quadragenaria cum titulo, vel commemorabilis adversus Parochialem.
- 7 Testes deponentes de quadragenaria exemptione à Decimis debent deponere de visu, & castitate actuum.
- 8 Immemorabilis excluditur ex unico actu in contrarium.
- 9 Prescriptio juris incorporalis consistit in scientia, & patientia illius, contra quem prescribitur.
- 10 Prescriptio exemptionis à Decimis non dicitur probata, nisi constet, quod fuerint petita, & à Parte denegata.
- 11 Centenaria non dicitur probata, quoad aliquam rem, si aliquis illam rem tanto tempore non possedit.

DECISIO CCLXXXVII.

FVIT dictum, Decimas locorum Faini, & Zunic deberi etiam hodie, nam quod debeantur, fuit multis rationibus firmatum coram bon. mem. Andrea, & cum non appareat de aliqua mutatione status, aut quod dicta decimæ fuerint legitime ablata, debent etiam procul dubio adhuc hodie ex regula, quod ille, qui fuit Dominus in præteritis etiam hodie præsumitur Dominus, quia dominium sine facto nostro non amittitur, vt in his propriis terminis fuit dictum in alia Mediolanen. Decimarum 8. Iunij 1612. coram R. P. D. Pamphilio.

Non obstat, quod dicitur Confortium Misericordie tanto tempore Decimas non soluisse, vt amplius ad eorum solutionem compelli non possit, sed potius censetur illas præscripsisse, quia quidquid sit dicendum, vtrum dictum Confortium gaudeat privilegio Ecclesie ita ut potuissent ab eo dictæ decimæ præscribi, cum quatenus esset Laicale non potuissent per aliquot temporis spatium fieri capax dictarum decimarum, ideoque nec eas præscribere capessam, qua & ibi gloss. Felis. & alij de præscript. Contr. var. resol. l. 1. rap. 17. num. 5. vers. 4. ab eodem radice, & num. 10. Rebuff. de decimis quasi. l. 1. num. 64. cum alijs late cumulat. per Peregr. de Iure Fisci l. 6. tit. 3. num. 18. r. g. & 21. & cum dictum Confortium gubernetur à Laicis, nec probetur illud fuisse auctoritate Episcopi erectum, prout necessario requiritur ad hoc, vt dicatur locus Pius, & gaudeat Privilegijs Ecclesie Bal. in auth. hoc iam perrellum num. 11. vers. sed hic quero C. de Sacrosan. Eccles. Card. in Clem. 2. in 10. questione de proben. potius est censendum videretur Laicale ex latè cumulat. per Gab. de pia causa comel. 1. num. 7. Vbi etiam dicit num. 3. id procedere, licet in tali loco adsit Campanella, & Missa quotidie celebratur, & testatur de magis communi.

Cessat difficultas, quia in omnem euentum, quod potuissent à dicto Confortio dictæ decimæ præscribi, requirebatur, vel spatium quadraginta annorum cum probatione tituli, & vel tempus immemorabile, cum agatur aduersus Ecclesiam Parochialem cap. t. & ibi gloss. & Doff. de præscript. in 0. Rebuff. dicta questione 13. num. 18. & seq. Contr. dicto cap. 17. num. 10. & fuit dictum in una Crutigen. decimarum 17. Maij 1595. coram bon. mem. Giffio, & in Conen. decimarum 3. Maij

1604. coram Reverendissimo Atrebaten.

At in proposito, nec titulus affertur, nec probatur immemorabilis, quia cum Testes deponere conentur, quod ipsi nunquam viderint soluere decimas à dicto Confortio, & deponant etiam de auditu à maioribus, & de publica voce, & fama, tamen non concludunt quadragenariam de visu, sed certa scientia, quod scilicet spatio 40. annorum non fuerint solutæ, nec coarctant negatiuum cum ex eo, quod, prout ipsi dicant, non viderint, nec audiuerint soluere decimas, non resultat, quod non fuerint solutæ, quia poterunt etiam ipsis in seipsis solui, vt in terminis similis prescriptiois decimarum fuit dictum in Valentina decimarum 15. Decembris 1604. coram Illustrissimo Card. Lancelotto quinimo constat etiam dictas decimas fuisse aliquando solutas, & in specie de anno 1463. & videt excluditur immemorabilis, quæ consistit in eo, quod non adsit memoria in contrarium, vt per gloss. in cap. 1. in verb. memoria de prescript. in 6.

Atque his accedit, quod cum agatur de prescriptione exemptionis à solutione decimarum, atque ita de prescriptione juris incorporalis, cuius substantia & consistit in scientia, & patientia illius, contra quem prescribitur. Rip. in cap. cum Ecclesia num. 64. de cons. possess. & propriet. cum alijs adduct. in dicta Valentina decimarum coram Illustrissimo Card. Lancelotto denegare videtur etiam dd. Telliium depositio in probatione dictæ scientiæ, cum non probetur, quod Canonici nunquam voluerint decimas à dicto Confortio exigere, & quod illæ fuerint ipsis denegatæ, quod est necessarium ex alleg. in dicta Valentina decimarum Card. Seraph. decis. 1102. n. 3.

Ex quibus etiam patet responsio ad id, quod dicitur de centenaria prescriptione, quia præterquam quod non sufficit, cum omnino requiratur, vel quadragenaria cum titulo, vel immemorabilis, ex quo agitur contra Ecclesiam Parochialem, non potest etiam dici probata dicta centenaria, & præsertim quia non constat etiam quod bona, de quibus agitur, fuerint tanto tempore per dictum Confortium possessa. Rot. in dicta Valentina decimarum coram Illustrissimo Cardinali Lancelotto.

ROMANA NOTARIATVS CAPITOLI

Luna 1. Iunij 1620.

DECISIO CCLXXXVIII.

Impressa post Fenzon. ad Statut. Urbis decis. 14. & apud Spadam post Consil. 325. lib. 2.

CASALEN. CANONICATVS

Veneris 5. Iunii 1630.

ARGVMENTVM

Residentia causaria in aliquo Beneficio non facit titulum incompatibilem. Non expressio alicuius qualitas quando Gratiam annullat.

SYMMARIVM.

- 1 Incompatibilitas tituli vnius Beneficii cum alio inducitur ex residentia praescripta, non autem ex residentia causaria, & num. 12.
- 2 Gratia ut corrumpat ex expressione falsa, dicta expressio debet esse talis, ut moueat Papam ad concedendum.
- 3 Gratia dispensationis retentionis primi beneficii cum praescriptioe secundi si corrumpat ex falsa expressione, non tamen corrumpt ipsa praescriptio, & n. 5.
- 4 Distinguitur quod si qualitas suppressa fuit talis, qua remouisset Papam a concedendo secundum beneficium, ut si primum fuisset caritativum, & tunc gratia corrumpit in totum; seu si qualitas non est talis, qua retraxisset Papam a concedendo, ut si impetraret haberes aliud beneficium, sub eodem tenore.
- 6 Residentia causaria primi beneficii non est expressio in praescriptioe secundi.
- 7 Statutum Ecclesiae Casalenensis inducit residentiam causariam in beneficiis non autem praescriptam.
- 8 Privationis beneficij pena non est imponenda; nisi in casibus à iure expressis.
- 9 Decisio in causa Romana Cappellaniae 14. Aprilis 1614. declaratur.
- 10 Constitutio Iulii II. de Casalensi Capellania in Ecclesia Casalensi esse incompatibilem non comprehendit illos de iure patronatus Laicorum.
- 11 Constitutio generalis comprehendit beneficia iurispatronatus, quando non est contraria voluntati fundatorum.

DECISIO CCXXXIX.

TENTVM fuit, sententiam, qua declaratum fuit gratiam Sebastiani non esse iustificatam, fore confirmandam, quia contra illius validitatem nihil opponitur, & iustitia apparet ex decisionibus coram R. P. D. meo Manzanedo factis, in quibus satis superque fuit ostensum, gratiam dicti Sebastiani non esse iustificatam quoad narrationem, quod Beneficiarius falsum expresserit, dicendo Cappellaniam non requirere personalem residentiam, quia scilicet cum dicta expressio debeat intelligi de residentia praescripta, & ex qua possit resultare incompatibilitas tituli cum alio Canonatu inter, trad. per Abb. in c. fin. a. 4. Extr. nu. 6. de cleric. non resolu. non vero causaria, dictus Sebastianus non probauit, quod dicta Capellania requiratur residentiam praescriptam.

Nec obstat, quod videatur sufficere ad effe-

ctum ostendendi falsitatem dictae expressiois, quod probetur, dictam Capellaniam requirere residentiam causariam; quia cum Sebastianus necesse habeat probare talem falsitatem, ex qua resultet nullitas gratiae dicti Bonifacii, tenetur omnino probare, quod Cappellania dictam praescriptam residentiam requirit, nam etiam quod requiratur residentiam causariam, ideoque respectu huius residentiae causariae dicta expressio dici posset falsa, non tamen iussu tota gratia dicti Bonifacii corrumpitur, quia dicta expressio potuisset quidem mouere Papam ad facilius dispensandum cum dicto Bonifacio, ut posset retinere vtrumque Beneficium, non tamen apta ad mouendum Papam ad concedendum Canonatum, de quo agitur, ideoque quicquid sit dicendum quoad gratiam & dispensationem, non annullatur dicta falsa expressio prout iussu in. *Mobed. decis. 14. de prob. Card. Seraph. dec. 483.* ubi distinguit, quod aut qualitas, quae fuit suppressa est talis, quae retraxisset Papam a concedendo secundum & Beneficium, puta, si primum esset caritativum, & tunc si de huiusmodi qualitate non fuit facta mentio tota gratia corrumpitur, quia si Papa dictam qualitatem sciuisset, forte non absoluisset à vinculo cum Abb. in c. ad aures num. 9. & ibid. Fel. num. 3. de rescriptis.

Secus vero est, si qualitas suppressa non est talis, quae retraxisset Papam a concedendo gratiam, puta, si impetrans haberet aliud beneficium in eodem recto, quia ista non est qualitas apta retrahere Papam, sicuti est cura, cum plurimum quidem referre possit, vtrum quis in vno, vel in alio curam exerceat, contra vero parum interlit; vtrum in eadem Ecclesia vnum, vel aliud simile beneficium obtineat, neque villo iure caueatur, quod de huiusmodi qualitate fiat mentio, tunc enim licet huiusmodi qualitas non fuerit expressa non inducit subreptionem quoad gratiam prout iussu, neque eam annullat, quicquid sit & respectu gratiae dispensationis retinendi vtrumque *Mobed. decis. 14. de prob. ac* propterea cum in casu proposito qualitas dictae residentiae causariae non sit talis, quae posuisset retrahere Papam a concedendo gratiam, atque nullo iure cautum repetitur, quod de huiusmodi qualitate sit facienda mentio, merito & non potest gratia dictae provisionis Bonifacii dici nulla, nisi quatenus probetur, quod Capellania prius per eum obtenta dictam praescriptam residentiam requirit.

Nec obstat, quatenus dicatur, dictam Capellaniam requirere residentiam praescriptam vigore Statuti Ecclesiae Casalen. quia praeterquam quod non constat, quod dicta Capellania sit sub dicto Statuto comprehensa, clare etiam patet ex & verbis dicti Statuti, quod illud non inducit residentiam praescriptam, sed tantum causariam; quia mandat quidem, quod Capellania debeant interesse horis Canonice, & missas iuxta voluntatem illorum, qui dictas Capellantias fundauerunt, celebrare, sed non imponit contra facientibus penam privationis, seu amissionis beneficii, & decernit raptum, quod puniatur iuxta voluntatem, & discretionem praepo-

DECISIO CCXCI.

Præpositi, & Capituli, quod non potest intelligi de pœna priuationis ꝑ quia illa nunquam venit imponenda, nisi in calibus a iure expressis. *Abbat. c. 8. m. 8. de Insuperationibus cum aliis latè deductis in dictis decisionibus coram R.P.D. meo Manzano falsis.*

Neque his aduersatur decisio in causa Romana Cappellania 14. Aprilis 1614. coram R.P.D. meo Verosio, ꝑ quia casus dictæ decisionis est admodum diuersus ab isto, & in illo in specie erat apposta pœna priuationis in limine erectionis Cappellaniæ, vt ex ipsa lectura decisionis apparet, idcœque non potest applicari huic casui.

Non obstat constitutio Iulij secundi, qua declaratur, Cappellanas, & Canonicatus in dicta Ecclesia Casalen. esse incompatibiles, quia placuit DD. responsio in aliis decisionibus data, quod dicta constitutio non comprehendit beneficium insuperationis ꝑ Laicorum, & quatenus replicatur, quod sub constitutione generalis, & indefinita comprehenduntur Beneficia ꝑ insuperationis, quædò huiusmodi Constitutio non est contraria voluntati fundatorum *Lambert. de insuperationibus l. 2. art. 15. quest. 7. principali n. 10. vbi res possumus*, fuit dictum, quod in casu, de quo agitur Constitutio non est conformis suauationi, quia illa declarat, vt dictum est. Cappellanas, & Canonicatus incompatibiles, fundatio vero requirit residentiam, tantum cautiam, quæ nullam inducit incompatibilitatem. *Hond. de incompatib. Benef. p. 1. c. 17. num. 34.*

ORIOLEN CANONICATVS

Merc. 10. Iunii 1620.

DECISIO CCLXXX.

Impressa in Recent. decis. 225, par. 4. tom. 2.

SENOGALLIEN. IVRIS PASCENDI

Veneris 12. Iunii 1620.

ARGVMENTVM

Dabit.

SVMMA RI VM.

- 1 Fructus saltem à die petiti mandati de manutenenda sunt restituendi & num. 4.
- 2 Etiam à bona fidei possessore.
- 3 Et possunt peti vti damna, & interesse num. 5.
- 4 Fructus percepti etiam ante motam litem à Possessore mala fidei sunt restituendi.

FVIT dictum, deberi fructus à die petiti mandati de manutenendo, quia etiam in iudicio inuenerimus ꝑ manutenzioneis veniunt dicti fructus, saltem à die petiti mandati l. 3. & ibi Bar. vers. in die. ff. de interdict. Faber. in 5. retinenda num. 12. infus. eodem tit. Card. Seraph. dec. 835. & fuit dictum in Salamantina præstationij coram R.P.D. meo Buratto, quæ est decisio 606. par. 2. nn. 1. in recentior.

- 2 Et debentur à dicto tempore etiam ꝑ à bonæ fidei possessore Bar. in dicto l. 3. ff. de interdict. nam male fidei possessor ꝑ tenetur, omnes fructus etiam ante motam litem perceptos restituere cap. granis & ibi glos. in verbo fructus vers. mala fidei circa med. vbi Abb. num. 7. Hostiens. num. 3. de restit. spoliat. l. si fructus & ibi DD. C. de rei vindicta.
 - 4 Idque procedit etiam in mandato de manutenendo, ꝑ vt fuit dictum in Mediolanen. fructuum 11. Februarij 1495. coram bon. mem. Giffio & in iudicio ordinarj, licet sũmario semper possunt peti dicti fructus etiam à bonæ fidei possessore,
 - 5 ꝑ vti damna, & interesse, in quibus sit condemnatio. Bar. in l. 1. §. interdictum num. 5. ff. vti possid. Put. dec. 61. l. 3. Card. Seraph. dicta decis. 815.
- Quo verò ad quantitatem dictorum fructuum, DD. dixerunt, quod coadiuvetur probatio.

ROMANA CONCORDIÆ.

Vener. 12. Iunii 1620.

ARGVMENTVM.

Continet.

SVMMA RI VM.

- 1 Separationi bonorum debitoris non est locus, quando est facta confusio de consensu Creditorum num. 5.
- 2 Maxime cessante fraudis suspitione.
- 3 Negocium vti dicatur utile, sufficit quod potuerit esse utile de tempore, quo fuit contractum.
- 4 Negocium remissum in alio arbitrio sufficit, quod ille egerit id, quod fecisset in re propria, licet minus diligeret.

DECISIO CCXCII.

DOMINI steterunt in decis. die 1. Martij 1619. ex rationibus in dicta decisione ponderatis, & præsertim ex eo, quod cum à Creditiorum fuerit arbitrio Depuitorum remissa Inuentarij confessio, ac bonorum separatio per illa præcipue verba lasciando in lor arbitrio di far detto inuentario, & altre cose sudette, se à loro parerà bene potuerunt iidem Deputati dictam confessionem, & bonorum separationem omittere, & prout fecerūt loco dictæ confessionis, & separationis conuenire cum Iacobo, & Martino insimul, quod vtriusque debita soluerent in diuersis ratis, & temporibus, sequens Iacobus pro debitis Martini obligaret.

neque

- ¹ neque hac conventionione, & voluntaria ꝑ bonorum confusione stante locus amplius est dictæ separationi, ac Inventarii confectio*n*i l*it*. 5. *propter se*nt*en*ti*as de*se*parat*is* cum alijs, maxime*
- ² ꝑ cessante fraudis suspitione:

Nec obstat, quod post illa verba, *se de loco parera*, fuerunt adiecta alia videlicet, *per servitio del negocio*, per quæ censetur dictum arbitrium restrictum, ut tantum possit in iis exerceri, quæ negotio sunt vitia, quia non constar, quod dicta omisso, ac bonorum confusio fuerit damnosa, quinimò potius ex subsceutis apparer, quod illa fuit vitis, cum vigore Concordiæ, a dictis Deputatis cum Iacobo, & Martino inuæ, fuerint dictis Creditoribus soluta, plusquam decem milia; quod forsassis factum non fuisset absq*ue* tali concordia, & in omnem eventum sufficit, quod fortasse esse ꝑ vitis attentio statui tunc temporis illius negotii, & quod non probatur præiudicialis, quinimò etiam si probaretur præiudicialis, satis esset, quod tunc visa fuerit dictis deputatis vitis, quia vbi aliquid est alienius arbitrio remissum, sufficit quod ipse faciat, ꝑ quod tantum in re sua fecisset, etiam si res minus diligenter fuerit peracta, ut fuit in alia decisione per doctrinam Bart. in l*it*. 1*um*. 5. ff. de solut. firmatum.

His accedit, quod dicta bonorum separatio & inventarii confectio esset nunc impossibilis, & quod illa petitur a solo Michaelis, & quidem non ad effectum consequendi pecunias sibi debitas, cum illæ iam sint depositatæ, sed pro maiori ipsius securitate in euentum cuiusvis dictarum pecuniarum, licet adint etiam Creditores posteriores, a quibus ipse posset reletuari, itaque nulla ratio, seu æquitas suadere videatur, ut stante prædicta dicta confusione voluntaria amplius ꝑ ad dietorum bonorum separationem, aut Inventarii confectio*n*e, quæ etiam sine tali separatione fieri non posset, deveniatur.

ASTEN CANONICATUS

Lunc 15. Iulij. 1620.

ARGUMENTVM.

Beneficia Subcollectorum, quando sunt plures, non cadunt sub reservatione reg. 4. Cancellariæ.

SUMMARYM.

- 1 Subcollector præsuntur unicus, donec probetur contrarium ab allegante pluralitatem.
- 2 Subcollectorum pluralitas probatur ex litteris Thefaurarii, & Nuntij.
- 3 Subcollector non dicitur unicus, quando est deputatus unus, & alius ad exigendam aliquod particulare, & num. 6. & 8.
- 4 Per deputacionem Subcollectoris specialis in aliquo loco censetur quoad illam reuocatus generalis.
- 5 Limita quando fuit deputatus ad exigendam certam taxam.

- 7 Beneficia Subcollectoris, quando est unicus sunt reservata vigore regula quanta Cancellaria.

DECISIO CCXCIII.

DOMINI dixerunt, non constare de causis restitutionis, quia sententia est iusta, ideoque cessat l*it*is, siue qua non datur restitutio c. 1. & ibi Abb. n. 2. de restit. in integr. l*it*em. in c. cum ex litteris num. 7. & ibidem Abb. num. 16. eodem i*ur*e.

Iustitia vero colligitur ex decisionibus in hac causa cotam R. D. meo Decano factis, in quibus satis ostenditur, quod quamvis conubiretur, quin Balagnus fuerit deputatus Subcollector in Diocesi Asten vsque de Mense Martij 1607. adeoque ipse præsuntur unicus, donec probetur ꝑ pluralitas ab eo, qui illam ad evitandam reservationem ex reg. 4. Cancellariæ inductam allegat Bald. seq. Nat. nu. 5. C. de probat. Paris. conf. 77. n. 13. l. 4. Aym. conf. 73. n. 38. cum alijs per Mar. dos. ad reg. 4. q. 1. n. 3. & 4.

Cessat tamen in casu isto dicta præsumptio, quia probatur, quod re vera dictus Balagnus neque etiam de eo tempore, quo fuit deputatus subcollector fuit unicus, tum quod ꝑ constet tam ex litteris D. Thefaurarii 4. Novembris 1604. datis, quam ex alijs litteris D. Nuntij datis 1. Januarij 1605. quod ante deputacionem Balagni fuerat in eadem Diocesi Deputatus Subcollector Iosephus Merlazzinus, ut latè fuit ostensum in dictis decisionibus coram Reuerendissimo D. meo Decano factis.

Tum etiam quia in omnem eventum, quod ex dictis litteris non resolueret plena probatio dictæ deputacionis Merlazzini pro Diocesi Asten; pro qua constar, ut dictum est, fuisse Deputatum Balagnum vsque de anno 1607. constar tamen ex litteris datis summario num. 4. q. de anno 1606. & sic ante ꝑ deputacionem dicti Balagni fuerat Deputatus D. Episcopus Saonen. in Subcolleto*re*m pro vniuerso statu Serenissimi D. Ducis Sabaudie cum facultate substituendi alios. Vnde sequitur, quod ꝑ Balagnus, qui post dictam deputacionem Episcopi in vniuerso statu fuit deputatus pro exigenda taxa Capituli Asten. non fuit Subcollector vnus i*ur*e, quod possit in eo verificari dicta reg. quanta Cancellariæ dispositio.

Nec facit, quatenus dicatur deputatio dicti Episcopi Saonen. pro vniuerso statu non impediri quominus Balagnus possit dici vnus Subcollector quoad Diocesim Asten, in qua fuit deputatus specialis Subcollector, cum per deputacionem specialis ꝑ censetur potius reuocatus generalis quoad Diocesim, in qua fuit deputatus specialis. Caputaq. decis. 138. par. 1. quia est aduertendum, quod Balagnus fuit deputatus tantum ꝑ ad exigendam taxam, scilicet centum a Capitulo, & Clero iuxta teorem concordie ioter Reu. Cameram Apostolicam, & dictum Clerum in*it*e; non autem pro alijs spoliis in dicta concordia exceptuatis, ac propterea cum pro dictis spoliis exceptuatis deseruierit dictus Episcopus Saonen. non potest dici, quod Balagnus fuerit vnus Collector in dicta Diocesi Asten. ita ut in eo possint

possint verificari verba *dilectæ regule* quarto per quam reservatur tamen beneficiorum Collectorum in quacumque Civitate, vel Diocesi, quia ut dictum est in eadem Civitate, in qua fuit deputatus Balagnus tuncdemque tempore aderat alius deputatus pro spoliis in dicta concordia exceptuatis.

RAGVSINA ATTENTATORVM.

Lana 15. Junij 1620.

A R G V M E N T V M.

Gesta post appellationem sunt attentata. A Gestis in visitatione per Episcopum non datur appellatio suspensiva in iis, quæ concernunt paternam correctionem, in alijs verò magni præiudicii secus est.

S Y M M A R I V M.

- 1 Gesta post appellationem sunt attentata. & num. 5.
- 2 Visitatio, & in illa gestis non datur appellatio suspensiva.
- 3 Declara io ijs, quæ sunt ad correctionem morum, & paternam oburgationem, secus in ijs, quæ rigorosam punitionem, & priuationem concernunt, quia tunc datur appellatio, & num. 4.

D E C I S I O C C X C I V.

DOMINI dixerunt, omnia per D. Archiepiscopum post appellationem à Capitulo, & Canonicis interpositam t gestis fuisse attentata. *c. post appellationem 2. quasi. 6. glossa in edictis in verbis, exequendam de appell. c. non solum eodem titul. in 6.*

Nec obstat, quod dictus Archiepiscopus dicitur processisse uti delegatus Sedis Apostolicæ, & in visitatione, t quo caso non datur appellatio saltem ad effectum suspensionum ex dispositione *Sac. Cong. Trident. sess. 24. c. 10.* quia dispositio dicti Sacri Concilii procedit in ijs tantum, quæ concernunt morum correctionem, & sapienter Paternam oburgationem, in illis enim potest Ordinarius iuxta Sacrorum Canonum sanctiones decreta concedere, aliaque agere, quæ illi ex prudentia sua pro subditorum emendatione, ac Diocesis suæ utilitate necessaria videbuntur, t secus vero in alijs, quæ rigorosam punitionem, & priuationem concernunt, & sunt magni præiudicii, quia in illis tenetur Ordinarius servandis procedere, & datur ab eius sententia, seu decreto appellatio ad noticiam. *cum dilectis de rescript. & in c. cum olim de accusat. Feder. de Sen. conf. 55. nu. 2. vbi etiam in fine dicit, quod similes Visitatores sapienter conscientiam sequuntur extradiacaliter informamur contrarius scriptum, quod faciendum non est, iuxta exemplum, & vestigium Domini, & in terminis d. l. Concilii, quod scilicet id locum non habeat t quoad priuationem, & rigorosam punitionem, sentit Aor. in vna Ofem Inquisitionis 24. May 1597. curam ha-*

met Cardin. Blanchetto, & in Hartona Hospitalis 20. Novembris 1619. coram R. P. D. meo Butrate.

Ac propterea cum dictus D. Archiepiscopus se intra limites paternæ oburgationis minime continuerit, sed vterius procedendo Capitulum iure electionis priuavit, aliaque egerit in maximum eiusdem Capituli, & Canonicorum præiudicium, etiam sub pena priuationis, & suspensionis à Divinis, merito poterant Canonici ad huiusmodi processum, & sententia reclamare, & ab ea appellationem ad Sedem Apostolicam interponere, ita quod gesta per D. Archiepiscopum post dictam appellationem non possint t ab attentatis excutari *dilect. c. non solum de appell. cum simil.*

Et ita fuit solo Capitulo informante resolutum.

P L A C E N T I N A V I C A R I A

Mercur. 17. Junij 1620.

A R G V M E N T V M

Paret ex Summario.

S Y M M A R I V M.

- 1 Premittens solvere tot scuta auri; vel illa specie debet solvere, vel tot alia, quæ consent dicta scuta tot auri.
- 2 Assignatio redditus certi in suis bonis facta generaliter non inducit dominium, nec possessionem, & num. 3.
- 4 Distinctio Signanter, Maxime, Præfettim, sunt implicata.

D E C I S I O C C X C V.

DOMINI steterunt in decisio 10. Jan. præteriti ex ratione tunc deducta, quod scuta 50. aurea sunt in obligatione, ideoque vel illa solvenda in specie, vel tot alijs t pecuniæ alterius speciei, vel possint ex illis constari dicta scuta 50. aurea.

- Nec obstat, quod denuò replicatur, fuisse in erectione Vicariæ processum per viam separationis, & assignationis, ac propterea augmentum, & diminutionem bonorum sic separatorem ab alijs bonis, & redditibus Monasterij, & Vicario assignatorum speciare ad ipsummet Vicarium, quia talis separatio non fuit specifica, & certa de aliquibus bonis in specie cum suis finibus, sed generalis, & incerta, nempe de tanta rata bonorum Monasterij, ex quibus percipi possent singulis annis in perpetuum.
- 2 scuta 50. auri, t ideoque nec fuit per dictam assignationem dictorum bonorum dominium, seu etiam possessio dicto Vicario acquisita ad noi. per Doct. in l. 3. Similitudine ff. de acquir. poss. Dec. conf. 226. nu. 6. & seq. Ruin. conf. 136. nu. 3. l. cum alijs latè adduct. per Tirag. de iure consilij. poss. p. 3. limit. 19. & in specie quod ex contractu, quo mediante aliquis assignat tot ex suis bonis, ex quibus t percipi possit redditus velle ducatur.

N non

non transferre Dominium ratione in certitudinis, quia consilia non sunt demonstrata trad. *Alipresponf. 4. num. 19 de dar. quæ. 1. vol. 1.*

Non obstat verba dictæ cretionis ibi signanter super rata proprietatis lib. 2000. per Scottos censuarios debentur, per quæ videtur præcedens generalis assignatio ad certa bona restituta, nam prædicta verba non restringunt præcedentem generalitatem, sed sunt potius ampliatiua, quod denotat illa dictio, & signanter, quæ est implicatiua, vt de similibus dictionibus præsertim, vel maxime dicit, *Gemm. cons. 16. num. 1. 1. Paris. cons. 40. num. 12. vol. 4. & cons. 92. n. 17. in ult. num. 14. & seqq. vol. 1.*

Ad fundamentum, quod sit in obseruantia, subiectura, fuit in alia decisione responsum, &c.

LYNEN. SARZANEN PAROCHIALIS.

Mercur. 17. Iulij 1620.

DECISIO CCXCVI.

Impressa apud Spadam post cons. 66. la 2. volum. 2.

BONONIEN. DOTIS.

Iunij 22. Iun. 1620.

ARGUMENTVM.

Patet ex Summario.

1. Fideicommissum canonizatur per sententias, & Patet ex consensu et.
2. Sententia comprehendit tantum expressa.
3. Statutum Bononia lib. 4. de restitutione dotis in princ. & S. de arum. disponit, quod omnes apparatus dotis in dotem restituantur.
4. Depositum factum parte non citata nihil operatur.
5. Pecunia non parit fructus.
6. Fruitus bona fide percepti non sunt restituendi.

DECISIO CCXCVII.

Fuit dictum, sententiam ad fruorem fideicommissariorum q. Com. Melchioris de Mangioli in partibus latam esse quoad sortem principalem, & fructus rerum significarum a die mortis litis consuetudinem in reliquis reformandam, quia contra validitatem dictæ sententiam nihil releuans opponitur, & iustitia est clara. Nam cum non subiceretur, quod dos a q. D. Valeria habita, fuerit ex bonis fideicommissariis dicti q. Melchioris vigore Litterarum Apostolicarum extraxita, & quod eandem litterarum vigorem debebat in casu, quo dicta Valeria sine filiis decessisset idem fideicommissum mediante dicta dotis restitutione reintegrari, quodque dictus casus obitus Valeria filius eueniret, recte fuerunt dicti Comites de Malualia pro dicta dotis restitutione obligari ad eiusdem do-

tis restitutionem, vt inde posset dictum fideicommissum reintegrari, condemnari.

Nec obstat, quatenus dicatur, quod contra sufficienter de dicto fideicommissio, ac alijs requisitis ad effectum, vt potuisset ferri dicta sententia ad fruorem DD. Comitum de Mangioli in dicta sententia nominatorum, quia uno de fideicommissio constat per publicum Instrumentum, illudque fuit etiam aliis à Rota canonicatum, & quod dicti Comites in dicta sententia nominati sint in d. fideicommissio conpizhenfi, constat tam ex propria confessione D. Comitis Sigismundi aduersarij, quam etiam ex depositionibus testium, qui deponunt de eorum descendencia, & dantur *Summ. num. 11.*

Non obstat, quod sententia condemnat dicti Comites ad restitutionem medietatis integre dotis, quod fieri non poterat, ex quo scit. 2000. fuerunt liberè donata Valeria vigore eorumdem Litterarum Apostolicarum, nec dictæ restitutioni obnoxia, quia nec in petitione, nec in sententia sunt comprehensa dicta scuta 2000. sed tantum bona fideicommissio subiecta.

Non obstat, quod eadem sententia mandat restituere omnes apparatus, quod videtur iniquum, cum Maritus eodem modo lucretur medietatē apparatus, quo lucratur medietatē dotis, ex quo locummet apparatus est pars dotis, quia Scaturum Civitatis Bononiæ, lib. 4. de restitutione dotis in princ. & in S. de arum., expresse disponit, quod omnes apparatus restituantur, ideoque cessat questio, an appellatione dotis veniat etiam apparatus, & stante dicto statuto subiacent in omnem casum dictæ restitutioni.

Non obstat, quod saltem videtur dicta sententia DD. Comites de Malualia in eo grauasse, quod mandat fieri per eos depositum in eade sacra, quia imò DD. Comites non habende quo cōquerantur, cum id fuerit à Iudice ordinatum, ad effectum, vt pecunie per dictos DD. Comites restituendæ non peruenirent ad fideicommissarios, quia ab his in alios usus converteretur, sed in dicta eade sacra permanerent, donec comodè possent inuestiri in bonis, quæ dicto fideicommissio subiacent.

Non obstat aliud depositum ab ipsidem DD. Comitibus factum, quia non fuit factum nec ad creditum fideicommissariorum, nec ipsi citati, ideoque nihil operatur. *Relat. Acceptum num. 1. C. de usur. Causa iun. cons. 28. sub num. 1. vers. item debet fieri lib. 1. Roll. cons. 63. numer. 31 cum alijs adductis in Forsten. per. 16. Decembris 1603. etiam Illustrijs. Card. Ludovis.*

Quo vero ad fructus vassani fuit illos non debemus quoad bona fructifera, cum pecunia regulariter non pariat pecuniam nisi contrariè requiritur. *Paul. de Cast. in leg. 3. S. si fructus de quo err. deo. & quoad dicta bona fructifera non debentur dicti fructus, nisi à die mortis litis cum DD. Comitibus de Malualia non tenerentur dicta bona offerre, nisi illa in iudicio percerentur, & peritior legitimerentur, sicque antequam fieret dicta peritio fuerunt, ab ipsius bona fide percepti, quod sufficit adhuc, vt ad eorum restitutionem compelli non possint. S. si quis à non Domino in iudicio de rerum diuis. sed & loc. 1. ff. si fructus cum alijs per. Osaf. de off. p. d. m. 160. n. 1. & c.*

ARMI-

A R I M I N E N. C E N S V S.

Luna 26. Iulij 1620.

D E C I S I O C C X C V I I I.

Impressa post Duard. & Censum in tract. de Censib. decif. 351.

R O M A N A P E C V N I A R I A.

Mercur. 1. Iulij 1630.

D E C I S I O C C X C I X.

Impressa in Recent. decif. 240. part. 4. tom. 2. & post Fenzqu. ad Stat. Vrb. decif. 44.

R O M A N A S A L V I A N I.

Merc. 1. Iulij 1621.

A R G V M E N T V M.

Ex bonis dotalibus, quorum usus fructus Patri spectat, proprietates filijs, sunt detrahenda ex ipso usufructu alimenta pro filijs in subsidium.

S Y M M A R I V M.

- 1 Filij in subsidium consecuntur alimenta in usu fructu bonorum maternorum, nec tenentur vendere proprietatem.
- 2 Mater in subsidium tenetur etiam re dotali alere filios.
- 3 Vfus fructus bonorum dotalium transit ad Patrem cum onere alendi filios in subsidium, etiam ad Creditores Patris.
- 4 Creditores non tenentur alere filios sui debitoris ex re ipsius, declarata, uti nam. 5.
- 6 Pro Alimentis datur actio etiam contra tertios possessores domus obligata.
- 7 Et datur retentio.
- 8 Aditus tenetur inuovere pecuniam dotalem pro alimentis uxoris.

D E C I S I O C C X C X.

Domini dixerunt, Victoriz debet alimentum ex pensionibus domus pro rata scut. 2000 dotis Maternae tantum; sic quoad dictam ratam esse recedendum à decisio. 18. Febr. 1619. quia licet usus fructus dotis pertineat ad Stephanum, eumque dictus Stephanus Creditoribus obligauit, nihilominus Victoria dicti Stephani filia alimenta ex eo consequi debet in subsidium, nec tenetur ad effectum se alendi d. dotis proprietatem vendere, ut fuit in puncto resoluti in una Bonon. usus fructus 14. Iulij 1619. & 8. Nouembris eiusdem anni coram D. meo Decano, in quibus plures auctoritates, & rationes alle-

gantur, & praesertim quod cum mater in subsidium teneatur etiam re dotali alere filios iuxta. in leg. penult. ff. de lib. agnosce, usus fructus d. dotis censeatur transire cum suo onere, videlicet alendi in subsidium. 3 subsidium eisdem filios in maritum, & consequenter in mariti Creditores, qui propter ea non possunt pro rata dictorum alimentorum occupare bona aduentitia filiorum, quia non videntur fuisse in bonis Patris, ut inquit Fabr. in sit. quibus non est permiff. sue. testem. in princ. num. 5.

Non obstat, quod domus, ex qua Victoria praetendit sibi deberi dicta alimenta, non est dotalis Matris Victoriz, sed ipsius Stephani propria, ac propter ea non possunt ex eo deberi dicta alimenta Victoriz, cum nullo iure caueatur, quod Creditores teneantur alimenta praestare filijs debitoris ex bonis, quorum proprietates ad ipsius debitorum spectant. Couer. in Epit. de sponsal. par. 2. cap. 3. §. 6. nu. 14. Surd. de alimentis. §. 1. Primit. §. 1. num. 2. quia est aduertendum, quod domus, de qua agitur, necdum reperitur specialiter pro dote materna Victoriz hypothecata, sed fuit etiam eidem Victoriz à Stephano Patre pro dicta dote materna assignata, ac propter ea cum hodie Creditores dicti Stephani praetendant dictam Domum à dicta Victoriz, auocare ratione usus fructus, quem dictus Stephanus habet in dicta dote, bene potest Victoria, sibi ex dicto usufructu alimenta retinere, cum Creditores dicto usu fructu sui non possint, nisi cum suo onere alimentandi ex eo filios dicti Stephani, ut latè fuit deductum in dd. decisionibus Bonon. usus fructus coram R. P. D. Decano.

Nec propter ea obstant, quae dicuntur, quod non competat Victoriz pro dictis alimentis aliqua actio aduersus tertios possessores, quia praeterquam quod cum iam semel fuerit, ut dictum est assignata Victoriz à Stephano Patre dicta domus pro dote materna videtur, quod fauore alimentorum pro dictis alimentis remaneat eadem domus obligata, ita ut qui libet possessor dictae domus possit ad illorum praestationem conueniri iuxta latè trad. per Surd. dist. tract. de alimentis. §. 1. primit. §. 1. num. 1. & seqq. modo etiam dicta Victoria non agit aduersus tertios possessores, sed ipsa Victoria, quae possidet domum, de qua agitur, vult sibi retinere ex dicta domo alimenta pro rata dotis maternae, quod utique ipsi permiffum videtur, ad trad. per Ioan. Andr. in addit. ad Specul. in tit. de peculio Clerici. vers. ad materiam hanc, ubi quod filius potest colligere fructus Agri, in quo Pater habet usum fructus, & retinere pro alimentis, quia hoc non censetur, factum in fraudem Creditorum.

Non obstat, quod dos matris Victoriz esset constituta in pecunia numerata, quia sicuti Stephanus Pater tenebatur dictam pecuniam in emptionem alicuius praedij conueneret, aut alias ad honestum lucrum ponere, ut inde posset dictam Victoriam alere. Surd. dist. tract. de alimentis. §. 4. quæst. num. 1. 2. & seqq. ita potuit breui manu ipsam domum pro dicta dote specialiter hypothecatam dictae Victoriz pro dictis eius alimentis assignare, &c.

BONONIEN. DE MANGIOLIS.

Pener. 27. Novembris 1629.

A R G V M E N T V M.

Executores, & Administratores deputati in Testamento teneantur reddere rationem, & quomodo probetur acceptatio Administrationis.

S Y M M A R I V M.

1. Tutores, Executores, Administratores dati in Testamento teneantur infra quinquaginta dies se excusare, alias teneantur ad sollicitudinem.
2. Interpellatio constituitur Interpellatum in mala fide.
3. Administrator, qui administrationem acceptavit, de illa teneatur reddere rationem.
4. Administrationis relicta in Testamento acceptatio ex quibus probatur.
5. Administratum teneatur reddere rationem de administratione.
6. Administrator praesumitur administrare titulo praambulo.
7. Administratores, & Executores relicti in Testamento de iure teneantur rationem reddere.
8. Administrationis ratio potest peti ab habente inter esse.

D E C I S I O C C C I.

Debituarian consistit de tali administratione bonorum possessorum per Comitem Gregorium, Comitem Herculem, & Alexandrum, & Marci Antonii, ut eorum heredes teneantur reddere rationem dictae administrationis Comiti Francisco, & quoniam hoc dubium plures inspectiones continebat DD. dixerunt, heredes Comitum Marci Antonii, & Herculis teneantur rationem reddere, uti administratorum testamentariorum, nisi obtineant liberationes, de quibus, & de alijs mandarunt particulariter videri.

- Nam constat, dictos Comites Marcum Antonium, & Herculem fuisse à Comite Gregorio deputatos administratores, & executores testamenti dicti Gregorii. Unde cum non solum non doceretur, quod se infra 40. dies excusarent, prout tenebantur, ad leg. de rebus, & leg. de leg. quinquaginta ff. de excus. tut. l. si tibi pater. C. de testam. tut. Specul. in tit. de tut. §. si autem numer. 3. maxime cum de anno 1582. fuerint iudicialiter interpellati pro observantia, & legitima administratione illis in testamento Gregorii iniuncta, Scitā per dictam interpellationem fuerint in mala fide constituti, sed etiam probetur viterius ipsos dictam Administrationem accepisse in dubitante teneantur tamen ipsi rationem dictae Administrationis reddere. leg. prima. §. Offic. ff. de mel. & rat. dist. ab. Dec. cons. 110. cum. 7. & cons. 193. cum. 1. last. Roll. cons. 49. cum. 1. & seq. lib. 1. quam etiam eorum heredes leg. omnes tutores, & l. tutela C. arbit. tutel. Rom. cons. 413. cum. 2. dym. cons. 153. cum. 4. Dec. cons. 110. cum. 7. Cap. cons. 446. cum. 13. in fin. Caput. dec. 159. cum. 2. par. 2.

Quod autem dicti Comites dictam deputa-

tionem acceptaverint, patet ex pluribus infuncto deductis, & quoad Marcum Antonium, quidem inter alia constat de huiusmodi acceptatione tum ex mandato per eum cuidā Carolo de Aguechis dato, in quo fateretur se habuisse Administrationem bonorum Comitum Vitis heredes dicti Comitum Gregorii, tum etiam ex actu iudiciali ab eodem Carolo vigore dicti mandati facto, in quo apparet, dictū Carolum tanquam possessorem dicti Marci Antonii viterius ex Commissariis Testamenti Gregorii, exhibuisse inventarium, & scripturas coram Vicario, quas in fine eiusdem actus protestatur debere remanere penes dictum Marcum Antonium, & alios Administratores.

Quo vero ad Herculem probatur dicta acceptatio, quia per Archiepiscopum Bononiensem duobus annis circiter post obitum Gregorii Testatoris renovatae locationes, & antiquae investiturae dicti Comiti Herculi, viti Commissarii relicto à Comite Magiolo ad Commodum Comitum Vitis heredes dicti Gregorii, ipso Hercule praesente, & stipulante, quod per necesse concludit dictam acceptationem.

Quae bene etiam probatur ex transactione iniuncta anno 1599. quae datur in Sum. num. 7. cum Hospitali Sanctae Mariae de Vitai, in qua dictus Comes Hercules cum duobus alijs administratoribus, & Commissariis transigit, & confirmatur denique inter omnes ex transactionibus, & positionibus factis per dictum Herculem nomine Vitis pupilli cum Barbaris, & alijs, quas obtinuit ratificari ab Alexandro Patre.

Et ex liberationibus, & quietantijs per dictum Herculem obtentis propter dictam Administrationem, quas utique non curasset tanta industria obtinere, si huiusmodi administratione non acceptasset.

- Nec obstat, quod dictus Hercules fuit substitutus in absentia Marci Antonii, quae propterea esset probanda, quia ultra quod ex praed. apparet, quod ipse defecto administravit, quod sufficit ad hoc, ut teneatur rationem reddere dictae administrationis. Roll. dist. conf. 49. cum. 7. lib. 1. Crauet. cons. 218. cum. 2. Rot. dec. 634. par. 1. dictis etiam colligitur ex mandato per Marcum Antonium Carolo, ut dictum est, hic Romae dato, quod ipse tunc esset abiens à Civitate Bononiae, quando fuerunt ab Hercule petita, & obtenta renovationes dictarum investiturarum.

- Nec facit, quod dicti Marcus Antonius, & Hercules non administraverunt, tanquam administratores deputati in testamento, sed uti per ipsos consentientes Vitis, nam ex supra dictis probatur, quod administraverunt tanquam administratores, & dicti testamenti executores, & cum conset de titulo praambulo in dubio dicendum esset, ipsos vigore dicti tituli administrasse. Liquidum mulier. §. ibi gl' in vocabulo susceperat. ff. de res. vend. Crauet. 254. cum. 6. Bal. cons. 10. cum. 7. lib. 2. Adruac. praesumpt. 74. cum. 3. lib. 2. Capit. dec. 180. cum. 4. verificat ad hoc respondentem, ultra quod dicti Vitis etiam promittunt se ingerere in dicta hereditate, idcirco nullo modo dici potest dictos Comites eius nomine, vel contemplative administrasse.

7 Minus obstat, quod huiusmodi executores non teneantur reddere rationem, quia contrarium probatur ex *lex. in l. null. C. de Episcopis, & Cleric. & in Clementina unic. de testam. & laic. cōprobat Capra in tradi. de execut. in 8. memb. num. 1. & seqq.*

Nec obstat, quod non constet de interesse Comitris Francisci ad effectum petendi redditionem rationum dictæ administrationis, quia de ipsius interesse constat eo ipso, quod appareret, illum esse vocatum à Comite Gregorio Seniore, nam cum dictus Comes Gregorius in eius Testamento expresse caveatur, ne legata in dicto Testamento solverentur de bonis stabilitibus, aut hereditariis, sed de fructibus suis hereditariis, quos voluit consecrari non solum ad dictum effectum, sed etiam ad effectum, ut inuestirentur vsq; ad summam lib. 60. mill. pro cōmodo suæ hereditatis, & per consequens vocatorum ad illam per fideicommissum utique negari non potest, quin, & dicti Comitris Francisci interlit videri, an huic dispositioni fuerit satisfactum à dictis administratoribus, ad quos cura faciendi dictum inuestimentum spectabat, &c.

LVCANA CANONICATVS

Mercurij 2. Decembris 1620.

DECISIO CCCII.

Impressa in Recent. decif. 257. par. 4. tom. 2.

ROMANA DOMORVM

Mercurij 2. Decembris 1620.

DECISIO CCCIII.

Impressa post Merlin. de Legitim. decif. 123.

LVNEN. SARZANEN. IVR. PATRONATVS.

Veneris 4. Decembris 1620.

ARGVMENTVM.

Pact. ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Litis pendente omnia, quæ sunt sunt attentata, & numer. 4.
- 2 Amplius etiam interveniente consensu colligantis.
- 3 Maxime à non habente Iurisdictionem.

DECISIO CCCIV.

Tantum fuit pro informante, quod constaret de attentatis, sique locus nouo sequestro, quia licet pendente in Rota non poterat absque vitio attentatorum alius se in executione literarum Apostolicarum immiscere, nec minus sequestrum à Rota ex officio appositum violare, sed eadem litteræ in Rota presentari debebāt, ab eaque dicta executio, & sequestri relaxatio expediri. *Aegid. dec. 66. incip. Auditorum alijs adductis in Pientina 16. Janu. 1609. coram R. D. meo Decano, & Terdonem. iur. patr. 16. Maij 1616. & 13. Junij. 1618. coram R. P. D. meo Pamphilio.*

Nec obstat, quod violatio sequestri facta fuit de consensu illius, ad cuius instantiam fuit à Rota impositum, quia non ideo minus fuit attentata, non solum, quia facta fuit in praiudicium litis pendentes in Rota, qua durantes, non poterat relaxari dictum sequestrum. *Clem. pri. de sequest. poss. & præsertim à non habente iurisdictionem, ut in terminis sequestri relaxati ab vno Auditore de consensu aitoris, & Rei causa pendente coram alio est decif. Guidob. 130. ut lit. pend. incip. voluerunt in vna Bernen. Parochialis.*

Vcrum etiam, quia cum in eadem causa vltra Hieronymum, & Alexandrum, qui dictæ violationi consenserunt, ad esset quoque Laurentius, non potuit dicta violatio fieri in praiudicium dicti Laurentij, cuius maxime interest, quod beneficium sub eodem sequestro remaneat pendente lite, innouari. *Guidob. dicta decif. 120. Caputag. dec. 151. & 157. par. 3. & fuit dictum in Zamaronen. Beneficij 27. Aprilis 1607. coram Reuerend. Lugdunens. qua est decif. 136. par. 2. in recentioribus, &c.*

ROMANA, SEV' VELITERNA AFFICTVS.

Mercur. 9. Decembris 1620.

ARGVMENTVM.

ER in Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Administrator Afflicus de Iure eligi debet Conditor principalis.
- 2 Administrator vigore partium conventionum remoueri non debet.
- 3 In Administratione Afflicus magis idoneus est praferendus.
- 4 Rescripti forma quando non dicatur adimpleta.

DECISIO CCCV.

ORTA inter partes controuersia super administratione Afflicus, de quo agitur, fuit de earundem partium consensu mihi per Signaturā Sanctissimi rescriptum, ut in hac causa procederem cum potestate arbitrio Rotæ discernendi, & faciendi administratorem, siue

N 2 tertium

tertiam personam, quæ gratis administraret privationem ad alium, præstita tamen idonea cautione, quatenus præstita non sit per deputandum de bona administratione stando iuri, & iudicando soluendo ad omne mandatum Rotæ, & solvendi Affidibus ad contentamentum Capituli Sancti Petri, quoad dictos Affidus altera parte ab obligatione dictorum affiduum ex tunc liberata remanente.

Vnde dubitavi ad cuius ex dictis partibus favorem intret dictum Arbitrium, & Domini dixerunt, illud intrare ad favorem Griffoli dummodò intra 15. dies det cautionem iuxta formam scripti supra relati. Tum quia dictus Griffolus est principalis conductor, & habet maiorem partem in dicto affidui ac propterea de iure ipsi competit electio. *L. Sancimus ubi Bal. in fin. C. de donat. gloss. in l. 2. §. hæc res. infartili. Quando, & quibus 4. pars deb. lib. 10.* Tum etiã quia in Capitulis Socialibus expressè sibi reitavit supremam administrationem huius negotij cum facultate exigendi, & Subcoillandi, & alia necessaria pro dicto negotio faciendi. Vnde ab ista administratione, quæ ei vigore dictarum conventionum competet, remaneri non debent. *l. pri. ff. de pass. l. ex hoc iure. ff. de iust. & iur. cum similib.* Tum, & tertio quia cum in iisdem etiam Capitulis Socialibus partes conveniunt quod Barella teneretur portionis suæ, quam habet in dicto affidui, participem sacre personam idoneam, & artis Capituli expertam, adeoque satis inde colligatur, quod Barella non fuit à dictis partibus habitus pro idoneo, & sufficiente ad exercendam artem Agriculturæ, ei præferri debet dictus Griffolus, quem etiam idoneum Barella, ut ex dictis Capitulis colligitur, iudicavit magis idoneum ad nos. per Dec. in c. proposuisti num. 56. de probat. *Roth. de iur. patr. in verb. honorificum quasi. 16. num. 45.*

Non obstat, quod Barella cautionem præstitit de bonè, & fideliter administrando ad contentamentum Reverendissimi Capituli Sancti Petri, quia præterquam quod ex forma scripti supra relati cautio præstanda erat, nedum respectu interesse, quod habet in hoc negotio dictum Capitulum, sed etiam respectu interesse partium, & respectu quidem interesse Capituli solum erat præstanda ad dicti Capituli contentamentum, respectu verò interesse partium arbitrio Rotæ, ideoque dici non potest, quod per dictam cautionem fuerit à Barella dicti scripti forma adimpleta, poterit eadem cautionem ad dicti Capituli contentamentum infra terminum, 15. dierum sibi assignatum Griffolus etiam præstare, quo facto ipse præferendus erit ex supra alleg. &c.

SYMMARIUM.

- 1 Prouisus anterior est preferendus in Beneficio.
- 2 Prouisiois anterioritatem ex data litterarum apparet.
- 3 Clericus quilibet presumitur habere ad Beneficium simplex.
- 4 Sufficiens ad Beneficium probatur ex fide examinationis.
- 5 Clericatus probatur ex fide Secretarij, seu Notarij Episcopalis.
- 6 Fides examinationis in Clerico facit presumi Clericatum.
- 7 Clericus quod fit notus in aliquo loco probatur ex testibus, & ex literis ordinum sui Episcopi, in quibus talis deuotum.
- 8 Facatio beneficij probatur per confessionem partis.
- 9 Beneficium non excedere certam summam probatur ex confessione partis.

DECISIO CCCVI.

Fuit dictum Philippo tantum informante, ipsi esse adiudicandum Beneficium, de quo agitur, quia habet anteriorem prouisionem Apostolicam per 11. dies, ut ex data suarum litterarum apparet: et tibi de script. l. 6. c. cum qui de prob. cod. lib. c. Capitulum, & ibi Abb. n. 3. & Fel. num. 5. de scriptis.

Et dicta prouisio satis apparet iustificata, Quo enim ad idoneitatem, ultra quod quilibet Clericus præsumitur idoneus ad Beneficiũ simplex. *c. fin. de presumpt. Card. Seraph. dec. 966. nu. 2.* constat etiam de ipsius sufficientia, ex fide examinationis, quæ datur.

Clericatus quoque probatur ex fide Secretarij, seu Notarij Episcopalis, *c. p. 2. ubi Abb. in pri. notab. de Cleric. Peregr. Fel. in c. post. assensum, num. 3. & 13. vers. saltem. 7. de probat. Gramat. dec. 81. num. 1.* nec non ex dicta fide examinationis, quæ faciunt præsumi Clericatum, ut in *Colleg. de Olanari 15. Decembris 1904. coram bo. me. Penia.*

Quod autem sit Patrimonialis constat ex testibus, qui viderunt librum Baptismi, & deponunt de publica voce, & fama, nec non ex titulo primæ consue. & ordinarij, ubi nominatur à suo ordinario filius incolarum de Aybar, quod fuisse, ut fuit dictum in *Canchen. Benef. cy 10. Decembris 1693. eadem Reverendissimo D. Damasceno.*

Et obitus denique in possessione huius beneficij Petri Perez, in Mense Novombris, qui semper est fixus, & reueratus, & non excessus scutor. 24. probeque ex confessione aduersarij simili, & iur. authoris, in *summ. num. 2. & 3. ad trad. per Gonzal. in reg. 8. Gloss. 9. §. pri. namq. 55.*

PAMPILONEN. BENEFICII DE AYBAR.

Merc. 9. Decembris 1620.

ARGVMENTVM

Habes ex Summario.

RAGV-

RAGVSINA IVRISDICTIONIS

Veneris 11. Decembris 1620.

DECISIO CCCV. II.

Impressa in Rerum. decis. 264. par. 4. tom. 2. & post tract.
Postij de manut. decis. 285.

ARIMINEN. DOMVS

Veneris 11. Decembris, 1620.

DECISIO CCCVIII.

Impressa in Rerum. decis. 265. par. 4. tom. 2.

REGION. BONORVM

Luna 14. Decembris 1620:

ARGVMENTO.

Non indiget:

SYMMARIVM.

1. Possessio non acquiritur per simplicem cessionem alij; corporali approbatione.
2. Possessio posterior presumitur clandestina, & turbativa, & non est manutentenda.
3. Emphyteusi deuoluta Dominus directus potest possessionem apprehendere, non obstante possessione alterius.
4. Limita quando deuolutio non est clara.

DECISIO CCCIX.

Iterum proposito dubio, cui esset dandū mā-
dātum de manutentendo, Dominij responde-
runt mādarum esse dandū Monti Pietatis, qui
post decisionem alias factam veni ad causam
Nam quoad Herculeum placuit DD. quod in
dicta decisione dicebatur, quod non poterat ei
dari dictum mandatum, quia non probatur
quod ipse esset in possessione terrarum, de quib-
us agitur, quodque ad hunc effectum ei non
poterat suffragari cessio a dicto monte obtenta
quia per simplicem cessionem absque corpo-
rali apprehensione non acquiritur possessio ex
alleg. in eadem decisione.

Quo verò ad D. Episcopum non videbatur
ei dandum dictum mandatum, quia vt in dicta
decisione fuit firmatum, ante capiam per
ipsum possessionem dictarum terrarum, fuerat
in eadem possessionem vigore decreti Guber-
natoris Regij dictus Mons Pietatis immixtus.
Vnde dicta D. Episcopi possessio vii posterior
presumitur clandestina, & turbativa, & per
consequens dictum mandatum nō ei, sed Mō-
ti Pietatis concedi debet, inrib. vulg.

Nec obstat, quod dicitur, Montem Pietatis
non fuisse immixtum in possessionem illarum
terrarum, quarum possessionem D. Episcopus
acquisiuit, quia Mons Pietatis dedit mandātū

ad capiendam possessionem residui bonorum
hereditatis Camillae, & eiusdem mādati vigore
fuit capta possessio domus cum duobus Con-
tibus, & terrarum ei contiguarum sitarum in
loco dicto la Causa Bobulgarum 18. vel cir-
ca, super quibus est alia Domuscula, ac pro-
pterea quatenus D. Episcopus praeiendat se ac-
quisiuisse possessionem aliarum terrarum po-
terit eas retinere, & mandatum de manutent-
do concedi Monti Pietatis in terris in Instru-
mento cum suis consensibus, sicut dictum est,
specificatis.

Non obstat, quod stante deuolutione dicta-
rum terrarum possessio Civilis, quae erat penes
Episcopum, fuit consolidata cum naturali, ac
propterea potuit D. Episcopus illarum posses-
sionem etiam non obstante possessione dicti Mō-
tis, capere iux. conf. Berol. 45. num. 13. & seq. l. 3.
quia huic obiecto fuit iam in alia decisione
satisfactum, & nullo modo procedit, quando,
prout in casu isto, deuolutio non est clara, &
ab hæregibus controuertitur, vt in specie fuit
firmatum, in Mantana Bonorum 14. Maij 1612.
coram R. P. D. meo Vbaldo, in qua plures alie
decisiones referuntur, &c.

CALAGVRITANA. IVR. PATRONATVS
DE VIANA.

Veneris 13. Decembris 1620.

ARGVMENTVM.

Succesor in Officio Notariatus potest extra-
trahere illius scripturas absque compulso-
rialibus, & de consuetudine Hispaniarum,
circa hoc.

SYMMARIVM.

1. Scriptura extrahita à successore in officio illius, qui
fuit rogatus, probant etiam si sint extrahit absque
compulso-rialibus.
2. Succesor in officio alterius dicitur, quando est, subro-
gatus in locum illius in eodem officio.
3. Capitula, & Episcopi de consuetudine Hispaniarum
retrahant publicam Scribaniam, in qua deputant
scribam, qui relinquit omnes Scripturas, quae ex-
trahuntur à successore, & plene probant.
4. Subscriptio Notarij multum valet.

DECISIO CCCX.

Domini censuerunt probari, quod Barna-
bas Diaz filius successor in officio Notario-
rum, qui de scripturis, de quibus agitur, fuerūt
rogati, atque ita dictas scripturas ab eodē Bar-
naba extrahas esse in forma probanti, licet
fuerint extrahit sine Compulso-rialibus lites
pendente. Bar. in l. si qui ex argentarij §. 1. num. 3.
ff. de edendo Caputa, de. 246. num. 3. par. 2.

Nam constat ex testibus, qui dantur, quod
Capitulum, & Vniuersitas consuevit teneret
vnum Secretarium pro eorum officiali, qui de
illorum instrumentis rogaret, & quae custodiret,
et quae

et quod Notarii, qui sunt de dictis scripturis, de quibus agitur, rogati, fuerunt dicti Capituli, & Vniuersitatis Secretarii pro tempore, quodque illis successit dictus Barnabas. Vnde sequitur quod ad effectum, de quo agitur dictus Barnabas censetur successor in officio dictorum Notariorum, quia ad hunc effectum consideratur tantummodo quod vnus Notarius sit subrogatus in locum alterius ad idem officium, in quo erat antecessor. ibi Bart. in d. l. si quis ex argentario §. 1. numer. 3. ibi si vnus Notarius succedit alteri Tabellioni videtur sibi de lege commissum, ut inde sumat, & conficiat publica instrumenta ff. de edendo Rot. dec. 581. num. 4. par. 2. in recent. & in terminis Secretarii Capituli, quod dicatur successor in officio ad istum effectum Rot. dec. 465. nu. 3. par. 1. in recentior. & in Derisus iuris conferendi 24. May 1596. coram bo. me. Card. Pamphil. in qua in specie fuit approbata hæc consuetudo Hypothecarum retinendi per Episcopos, & Capitula publicam scribaniam, in qua sunt Notarii, quos scribas appellant, qui recipiunt acta & instrumenta, quæ sunt in ipsa scribania, & in recessu relinquunt omnes scripturas per ipsos rogatas, quas successores illorum publicant, & authenticant absque alia autoritate, & illis sic publicatis datur plena, & integra fides ad not. in l. si procuratorem ubi Bart. ff. de procur.

Vnde nec refert, quod dictus Barnabas in subscriptionibus dictarum scripturarum non nominauerit se successorem in officio, sed simpliciter se nominet successorem illorum Notariorum, qui fuerunt de dictis scripturis rogati, & imò in aliquibus asserat, quod ille scripturæ peruenerunt ad eius manus ex gratia Regis, & in alijs, quod fuerunt ei commendatæ, siue non videtur constare, quod nec dictus Barnabas fuerit successor in officio, nec quod ad eum tanquam successorem in officio saltem omnes dictæ scripturæ peruenerint, prout requiritur ad effectum, ut dictas scripturas absque alijs compulsoialibus lite pendente possit extrahere.

Quia vt ex supra dictis apparet sufficit, quod constat de existentia publica scribanie, & quod in ea Notarii de dictis scripturis rogati scribas extiterint, illisque dictus Barnabas successerit, nam eo ipso probatur dictus Barnabas successor in officio dictorum Notariorum, seu scribarum, & cum scripturæ contineant res pertinentes ad Beneficiarios, & Vniuersitatem, atque ad dictum Barnabam peruenerint tanquam ad successorem dictorum Notariorum abiq; dubio præsumi debent peruensse vti ad successorem in dicto officio.

Atque hoc quoad scripturas rogatas a Petro Diaz, & Francisco de Carrillo earet scrupulo, quia non solum ex prædictis Testibus, sed etiam ex subscriptionibus Barnabæ, cui in hoc statum iux. dec. Caputa. 247. par. 2. apparet, quod dictus Barnabas est successor Petri, quodq; Petrus successit Francisco, qui fuit scriba Vniuersitatis; Vnde bene potuit dictus Barnabas scripturas, de quibus Notarii sui antecessores in eodem officio erant rogati extrahere ex allegat.

ROMANA; SEV VELITERNA AFFICTVS.

Menc. 23. Decembris 1610.

ARGVMENTVM.

Forma Rescripti ex quibus non dicatur impleta.

S V M M A R I U M.

- 1 Forma non dicitur ad impleta si non sint seruata omnes qualitates requisitæ.
- 2 Verba vel in defectum nouæ cautionis sine præiudicio luctum, &c. apposta in rescripto quid operentur.
- 3 Idoneitas persona quo ad administrationem probatur ex partis assertionem, & ex alijs administrationibus diligenter gestis.

DECISIO CCCXI.

Instante Barella, vt administratio affictus ipsi decerneretur, quatenus Grissolus intra terminum ei iuxta mandatum DD. assignatum, cautionem non præstaret, consului DD. in relationibus causarum die 23. Decembris 1610. vtrum dicta administratio in defectum dictæ cautionis esset dicto Barellæ decernenda, & DD. ordinarunt, quod ei illa decerneretur, per modum tamen prouisionis, & sine præiudicio aliorum iurium ambarum partium, & alias iuxta formam rescripti Signat. Sanctiss.

Nec mouit DD. in contrarium sententiam quod pro parte Grissoli dicebatur, ipsum iam dedisse cautionem sufficientem, quia cum ex forma dicti rescripti esset præstanda cautio de fideliter administrando gratis, & iudicatum, soluendo arbitrio Rotæ, & pro affictibus ad contentamentum dicti Capituli, non potest dici, quod per cautionem a dicto Grissolo præstam fuit de forma adimpleta, tum quia dicta cautio non fuit per Capitulum acceptata, tum etiam quia nec Rotæ visa fuit sufficiens, tantoque magis quod a dicto Capitulo, vt dictum est, non fuit pro suo interesse approbata.

Non obstant verba rescripti ibi, vel in defectum nouæ cautionis, sine præiudicio iurium Capituli, ex quibus Grissolus conatur inferre, quod possit dictum rescriptum adimpleri etiam non præstata cautione ad contentamentum Capituli, quia per dicta verba fuit prouisum casu, quo neutra partium præstitisset cautionem ad contentamentum Capituli; ac propterea cum eam ad contentamentum dicti Capituli præstiterit Barella, cessat dicta prouisio, & administratio dicto Barellæ decerni debet, qui formam dicti rescripti adimpleuit.

Non obstat, quod Barella non potest dici adimpleuisse rescriptum, ex quo Grissolus non fuit per Capitulum ab Affictibus liberatus, quia sufficit, quod Barella præstiterit cautionem, iuxta formam rescripti, eaq; fuit acceptata à Cap-

Capitulo iuxta eiusdem referipti formam, nam eo ipso censetur liberatus Grifolus, ita mandante referipto de consensu patrum emanato ibi altera parte ab obligatione addictum ex tunc liberata remanente.

speciū portionis alterius coheredis, ut in dicta l. plant cum alleg.

Non obstant, quæ alias dicta fuerunt de imperitia Barella artis agriculturæ, quia ipse ex narratis instrumentis, quod datur Summario Barellæ n. 3. apparet, quod ipsemet Grifolus declaravit, dictum Barellam ꝑ idoneum ꝑ negotio addictum, & constat etiam, quod Barella retinuit quoque alia bona in addictum, eaq; administravit, & administrat etiam ea diligentia, quæ solent alij Conductores prædici,

IMOLEN BONORVM

Veneris 15. Ianuar. 1618.

ARGVMENTVM.

Habetur ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Clausula in inuestitura noniter apposta censetur ꝑ errorem.
- 2 Amplia non docto de mandato Procura filius, qui eam fecit ibid.
- 3 Inuestitura in ampliori forma nequit fieri etiam ꝑ Episcopum.
- 4 Argumentum à Contrario Sensu quando admittitur.
- 5 Verbum Alienare lato sumpto vocabulo quid importet.
- 6 Inuestitura dubia ex alijs non dubijs declaranda.
- 7 Prælati non possunt Ecclesia conditionem deteriorem facere.
- 8 Amplia va debet non solum damna vitare, sed lucra quærere num. 7.

BONONIEN ALIMENTORVM

Luns 11. Ianuarij 1621.

ARGVMENTO

Non indiget.

SYMMARIVM.

- 1 Legatum debetur eueniente casu, quo facti relium.
- 2 Legatum debetur coheredi ꝑ parte, ꝑ qua non est heres.
- 3 Declaratio contraria procedere in casu, quo legatum esset factum pluribus, qui omnes efficiuntur æqualiter heredes.

DECISIO CCCXII.

DOMINI fecerunt in decisio die 16. Martij præteriti, quia cum, ut tunc dicebatur, legatum fuerit simpliciter factum in casum viduitatis ꝑ dictis casus euenierit, merito dictum legatum debetur ꝑ text. in L. de re dic. ff. de verb. significum alibi in dicta decisio alleg.

Nec obstat, quod Eleonora, & Liabella fuerunt ꝑ parte effectus heredes, quia nihilominus respectu portionis, in qua ipse non sunt heredes, dictum legatum ꝑ non redditur iniuste, sed valet iux. serv. in l. plano §. inde ff. de leg. 1. & l. sequenti §. 1. ff. de leg. 2.

Nec his obstantur plura in contrarium cumularia, quia illa procedunt, quando legatum ꝑ reperitur æqualiter pluribus factum, & omnes posses æqualiter efficiuntur heredes, nam tunc legatum vel extinguatur, vel deficit actio ad Legatum, quia quilibet teneretur ꝑ seipso dictum legatum petere, & si quis suam portionem ꝑ coherede petere, posset coheres eandem portionem ab eo petere, & sic in substantia nihil consequeretur ꝑ coherede, secus verò est, quando in legato potest considerari aliqua in æqualitate, prout in casu isto, in quo legatum debetur tantum illi mulieri, quæ remanserit vidua, & ꝑ tempore quo in viduitate permanferit, nam potest esse, quod una ex heredibus sit vidua, & in viduitate permaneat, & alia non, & sic quod una tantum legatum habeat, quo casu non erit inopile legatum re-

DECISIO CCCXIII.

DOMINI censuerunt, sententias Rotalessc confirmandas, quia apparent validæ, & iuste ex decisionibus à R.R.P.P. D.D. meis Damasceno, & Burato factis, in quibus pluribus rationibus fuit demonstratum, quod bona, de quibus agitur, non erant transitoria ad heredes extraneos, & abunde etiam satis factum, tam quoad nullitates aduersus primam sententiam ex defectu iurisdictionis transporationis actorum, & defensionis pupillorum, quam etiam quoad alios obiectus aduersus iustitiam dictæ primæ sententiæ deductos.

Nec obstat, quod iussu à Scribenribus ꝑ D.D. de Lambertinis inculcatur circa clausulam, & quicquid placuerit faciendum ꝑ inuestitura anni 1570. appositam, quia ut in dictis decisionibus, & præsertim sub die 7. Ianuar. 1616. & 16. Novembris 1617. coram D. meo Damasceno, & 21. Maij 1620. coram D. meo Burato factis dicitur dicta inuestitura debet iuxta limites quarum inuestiturarum, in quibus dicta clausula non legitur regulari, ita quod potius ꝑ errore ꝑ censetur apposta, & maxime quia non eonstat de merito sufficienti Procuratoris Episcopi, qui dictam inuestituram fecit Aldobr. conf. 42. n. 10. Respon. de feud. c. 3. concl. 9. n. 4. Serader, dicto tract. p. 10. sect. 13. sub n. 137. & imò nec idemmet Episcopus potuisset dictam inuestituram in ampliori forma, quod fieri consuevit, facere. Bart. in auth. qui rem. n. 6. C. de Sac. San. Eccles. Bal. in auth. qui quas tuas n. 1. C. de Ad. Alex. conf. 9. num. 21. 1. & conf. 5. num. 18. 1. & cum alijs ꝑ Corbulum in dicta cons. priuationis ob non solut. Canon. l. mit. 1. n. 3.

Minus

minus facit quatenus pretenditur, quod cum in aliis inuestituris fuerit prohibita alienatio in loca pia, censetur sumptu argumento à contrario sensu dicta alienatio permitti in alias personas, quia argumentum hoc, et ut in dictis decisionibus late deducitur, posset procedere, quando simpliciter fuisset prohibita alienatio in loca pia, neque villa prius fuisset facta mentio de aliis personis; verum cum in casu, de quo agitur, expresse fuerit prohibitum Ioanni, illiusque filijs hæredibus, & descendenti- bus peram terre, do qua in dicta inuestitura, seu aliquam illius partem alicui dare, vendere, vel alienare lato modo scripto vocabulo alienationis in cambium, vel racomandationem traderet, & deinde adiectum maxime Comiti Valuasoni Capitano Seruio, vel Manenti, seu vili venerabili loco relinquere, nec pro anima iudicare, nisi Episcopo prius prædicto, non est locus dicto argumento à contrario sensu, sed dicta verba manifestè apparent adiecta ad denotandam maiorem resistentiā erga dictum Comitem, & Venerabilia loca, non vero ad restringendam generalem prohibitionem suprà expressam, ut per se patet, & pluribus in dictis decisionibus comprobatur.

Atque hinc quoque tollitur, quod dicitur quod cum dicta inuestitura non sit clara, venit ex alijs inuestituris interpretanda, et quia ut apparet ex illius lectura, & ex verbis suprà relatis, non eget alia interpretatione, & in omnem euentum in dubio esset potius illa interpretatio summanda, quæ magis fauet Ecclesie quàm Prælati potest quidem minus consecratio donationum Ecclesie melioræ, sed non potest tamen facere c. l. de reb. Eccl. non alien. l. d. & imo debet sicut tutor non solum damna vitare, sed lucra quaerere c. ult. in q. 4. l. quicquid C. de iur. ius. Pedro. de sen. com. 210. n. 31.

Alijs etiam fuit sufficienter in alijs decisionibus responsum, quibus nihil videtur addi posse.

6. Cur non arguitur pretendere ad Præbendam quatenus eligatur ab Universitate.

7. Verba debent intelligi iuxta tenorem relati.

8. Electiones Capellanorum ad instantiam Universitatis censentur potius simplices nominationes, et supplicaciones.

9. Verba: Capellanus, Presbyter, & Rector, consueverunt, ac vnum pro alio sæpe ponitur.

DECISIO CCCXIV.

DOMINI dixerunt, consistere de Parochialitate Ecclesie Sanctæ Euphemie, arque ita Capitulo, & Canonici dictæ Ecclesie debere integra decima in omnibus fructibus iuxta dispositionem c. fin. de Paroch. tam contingat de decimis.

Nam quoad dictam Parochialitatem satis videtur de ea cõstare ex pluribus pro parte dictorū Canonicoꝝ deductis, & præcipue ex laudo de anno 1440 in quo dicitur, quod ex quo dicti Canonici nõ possunt cõmodè iterare, & residere in Ecclesia Lezzeni pro cura, & Sacramentis ibi administrandis, nec homines dicti loci ire ad Ecclesiam S. Euphemie, propter quod fuit landatum, & conventum, quod licet dictis hominibus tenere in Ecclesia S. Quirici loci Lezzeni unũ Presbyterum pro dictis Sacramentis administrandis, ita tamen quod si aliquis ex dictis Canonici vellet residere in ipso loco Lezzeni hoc facere posset, & homines tenerentur dimittere talem Presbyterum, & respondere de tota decima, & primitiis dicto Capitulo, cui etiam liceret in festo S. Quirici ire ad Canendum Vesperas, & Missam solemnem in dicta Ecclesia, & homines tenerentur ire ad conducendum Canonicos suis expensis, ut latius in dicto laudo. Nam hinc apparet, quod non solum Capitulum, & Canonici de tempore, quo emanavit dictum laudum erant Parochi dictæ Ecclesie, & curam animarum exercebant in dicto loco, quæ si non fuit adempta t adhuc penes eos esse videtur.

Rot. dec. 321. n. 1. p. 1. in recent. sed etiam, quod eandem curam hodie habent, cum fuerit in dicto laudo conventum, quod ipsi possent accedere pro administrandis Sacramentis, & homines dicti loci eos acceptare tenerentur, siquæ constaret de necessitate vicefamiliaria administrandi, & recipiendi Sacramenta, et quod inter Curatum, & eius Populum reperitur. Abb. in cap. de multis nu. 24. de prob. Rot. dec. 52. num. 10. par. 2. d. 2. dec. 23. l. 1. num. 5. in fin. par. 1. & 228. num. 4. par. 2. in recentioribus.

Preterea cum dicto laudo concurrat quoque sententia de anno 1495 lata, in qua dicitur, licet Archipresbytero S. Euphemie, & tunc absentia cuilibet Canonico in Sacerdotio existenti deserte solam ad que cum quousque celebranda in dicta Ecclesia de Lezzeno, tam pro cura animarum, quàm aliter, & non licet Rectori Ecclesie S. Quirici, nec alteri Sacerdoti prædicta facere in præsentia dicti Archipresbyteri, & Canonicoꝝ, et etiam hinc quoque apparet curam penes dictos Canonicos, & Capitulum residere ad nos. per Gonzal. ad reg. 8. glof. 6. num. 104. & seq.

Et ad

COMEN DECIMARVM

Sabbati 23. Ianuar. 1621.

ARGVMENTVM

Plura deducuntur ad probandam Ecclesie Parochialitatem.

SYMMARIVM.

1. Parochialitatis qualitas semel existens durare præsumitur, dum non doceatur adempta.
2. Parochialitas arguitur ex necessitate administrandi, & recipiendi Sacramenta.
3. Cura penes Capitulum, & Canonicos ex quibus residere dicatur.
4. Cura ad eum pertinere dicitur, sine cuius licentia velle non potest.
5. Probationes coniunguntur ad probandum, curam pertinere ad Capitulum præsentis, contra laudum ad effectum deridendi, & dum non concurrens alijs, qui eandem præstent.

Et ad idem facit alia sententia lata de anno 1560. in qua Ordinarius condemnat quemdā Presbyterum, qui sine licentia Archiepiscopi intermiserit in cura, & celebratione Divinorum in dicta Ecclesia; ex quo enim dictus Presbyter non poterat sine licentia Archiepiscopi curam exercere, & constat, quod non ad dictum Presbyterum, sed ad Archiepiscopum dicta cura pertinebat. *Rat. de off. 52. num. 16. par. 3. dis. & dec. 153. num. 4. par. 2. in recentior.*

His accedunt Testes vique de anno 1494. examinati, qui dicunt Ecclesiam S. Quirici esse filialem, & suppositam Ecclesie S. Euphemie, eamque recognoscere in matricem, ex quibus omnibus saltem sibilum iunctis probatur, quod dicta cura dicti loci ad Capitulum, & Canonicos Ecclesie S. Euphemie pertinet, & maxime cum modo agatur adiectus Laicos regulares integram decimam solvere, neque in causa adsit alius, qui curam dicti loci ad se pertinere pretendat.

Non obstat, quod Presbyter Ecclesie S. Quirici fuit solitus ab hominibus dicti loci eligi, quia inde non inferitur, quod cura dictae Ecclesiae ad dictum Presbyterum spectet, tantoque magis quod dictae electiones habent relationem ad laudum laram de anno 1440. iuxta cuius tenorem debent intelligi *l. a. ff. de hered. inst. Doc. conf. 63. nu. 6. vers. nam in tali Gexad. conf. 57. in nu. 1. Rat. de off. 397. numer. 3. par. 1. in recent.* Et quia regulariter huiusmodi electiones censentur potius nominationes simplices, & supplicationes; ut per *Ferr. conf. 212. numer. 4.*

Non obstat, quod in dictis electionibus dictus Presbyter appellatur Rector, quia in alijs scripturis vocatur etiam Cappellanus, & saepius vnum eorum nomen pro alio ponitur *gl. in Clem. 1. §. non vult vers. Restituit de excess. praelat. cum alijs addit. in V. ex hunc. in re. conferendi 2. Decembris 1605. eorum bon. num. Lita, quae est decisio 153. par. 2. in recentior.*

- 7 *Factum ex aliqua causa secundum illum determinari debet.*
- 8 *Observantia subsequens explicat dispositionem forsitan dubiam.*
- 9 *Accessorium sequitur suum principale, & num. 10. & 11.*
- 12 *Pontifices volentes dismembrationes perpetuas facere perpetuitatem exprimentur.*

DECISIO CCCXV.

FVIT in hac causa 2. Junij coram Illustrissimo D. Cardinali Sacro tunc Rota Audiente resolutum, Vigelimani de qua agitur, non fuisse dismembratam, sed suspensam ab officio Camerariatus ad vitam Cardinalis Vastaviliani, reservato, ut videretur, an mortuo Cardinali talis vigesima ipso iure redierit ad officium Camerarii, super quo auditis sepius partibus eodem Illustrissimo Cardinali Sacro referente resolverunt DD.; fuisse necessarium restitutionem; vtrum autem illa adit, referuntur particulariter videri. Quoniam vero non multis interiectis diebus dictus D. Illustris, Cardinalis fuit à Sanctissimo D. N. ad officium Datarij assumptus, & paulo etiam post Cardinalis creatus; ideoque alijs negotijs detentus non potuit dictae resolutionis rationes extendere, fuit hoc onus mihi vti dicto Illustrissimo D. Cardinali in hac causa suffecto impostum, cui ut pro viribus satisfaciam praemittam, duxi in factum quod *Fel. record. Greg. XIII. in decreto Confessorial. emanato de mense Maij 1584. super prouisione officij Camerarii Cardinali Vastaviliani expressit, quod dicto Cardinali concesserat dictum officium pro scitis 30. annis facultatis, & alijs, prout in Bulla de iure expedenda, in quo decreto leguntur ista formalia verba, & dicit Sanctitas sua, quod dimittit pretium ipsius officij ab eo habuerant, pro quo Antecessores eo quia dimittit etiam ipsius officij redditus.*

Et quod postea in litteris facultatum dicti Cardinalis expressis excipiuntur emolumenta ex collectoria Regni Hispaniarum.

Quodque Sixtus V. 30. Martij 1585. assignavit Parisano Collectori decimam spoliiorum mandando Camerario Thesaurario, & Clericis Camerae, ut totum id computum ei admittant, ut in Breui, cuius copia datur.

Et quod eandem decimam concessit idem Pontifex Passamontio in dicta Collectoria successori, ut in alio breui dato 16. Maij 1587.

Ex hac enim facti serie plura colliguntur, & primo, quod diminutio de qua in dicto decreto Greg. XIII. ibi *eo quia dimittit etiam ipsius officij redditus*, est indefinita, & indeterminata absque villa praefixione temporis.

Secundo quod eadem diminutio est Realis, & non personalis; quia verba, quibus illa concepta legitur, sonant in rem, & non autem in personam; nam Papa dicit, quod diminuit redditus officij non autem quod dimittit redditus Cardinalis; unde verba apparent directa in officium, & non in personam Cardinalis, & quod per consequens dicta diminutio dicitur realis ad ut. per Bar. in l. peto §. frater num. 3. ff. de leg. 1. Soc. Sen. conf. 62. numer. 10. l. 1. Card. Mant.

ROMANA VIGESIMAE

Sabbati 23. Ianuarij 1621.

ARGVMENTVM

Larè agitur quando diminutio facta à Papa aliquis officij reddituum sit perpetua, vel temporalis.

SYMMARIVM.

- 1 *Cardinalis Sacro tunc fuit Datarius.*
- 2 *Diminutio est realis, si verba, quibus concepiuntur sonant in rem.*
- 3 *Verba directa in rem, & non in personam denotant realitatem, & excludunt personalitatem, & num. 5.*
- 4 *Diminutio indefinita, & absque temporis taxatione indefinita debet intelligi.*
- 5 *Dispositio quali bet à sua causa declaratur.*

Utic. de consell. vti, vltim. l. 1. tit. 2. no. 6. Rot. decis. 709. num. 9. par. 1. in reuocato.

6 Tertio quod Papa diminuit pretium eo quia diminuerat redditus, & sic quod diminutio pretij est accessoria ad diminutionem reddituum, & non e contra.

7 Quarto quod ista vigesima diminuta ab officio Camerarij retinatur ipsis Collectoribus, qui tempore, quo soluebatur, grauati erant illam soluere Camerario, quodq; huius diminutionis beneficio gaudius est non soluut ille, qui tunc temporis officium Collectoris exercebat in illis partibus, sed alij quoque in officio Succellores, & in specie tempore Sixti V. Pareianus, & Passimontius, quibus fuerunt concessa decimæ spoliatorum Collegendorum absque mentione oueris soluendi Vigessimam, quod factum non fuisse, si Papa voluisset eos ad dictam solutionem teneri.

8 Quinto colligitur, quod officium Camerarij etiam tempore, quo illud fuit post mortem Vassalliani venditum Cardinali Cactano carebat emolumento dictæ vigesimæ, quia in computatione emolumentorum facta eo tempore de ordine Sixti V. non reperitur computatum emolumentum dictæ Vigesimæ.

9 Ex quibus omnibus simul iunctis DD. concluderunt, ut dictum est, fuisse necessariam restitutionem in id scilicet vt ad effectum vt redditus officij Camerarij semel à Gregorio XIII. diminuti, censentur reintegrati necessarium sit probare interuenisse ministerium habentis facultatem illos reintegrandi. Nam, quia ut dictum est, dicta diminutio fuit indefinita, & absque præhensione temporis facta debet indefinitè intelligi l. vbi Bar. ff. de aleator. Cassid. decis. 2. numer. 3. de vniou. & cum sit concepta verbis sonantibus in rem; sicque dictatus calis, vt supra probatum est, scien situr perpetua. *Uldr. conf. 223. num. 2. per. sed in contrarium Federic. de sen. conf. 68. per tot.*

10 Et quia causa, quæ mouit Pontificem ad faciendam diminutionem fuit perpetua, debet etiam ipsa diminutio censi perpetua, hoc est quod durare debeat quoad durat illius causa, quia quilibet dispositio facta declaratur à sua causa l. cum pater S. dulcissimis ff. de leg. 2. l. cum esse falsum ff. de condit. & demonstrat. Angel. in l. obligatione generali ff. de pignori. Nau. conf. 546. num. 22.

11 Quod quid sit propriè aliquā causā, scilicet illam venit terminandū. Bar. in l. sen. & vbi Alberic. ff. de annis legat. Pedemont. decis. 98. num. 10. cum maximè concurrat obliuiantia subsecuta, ex qua apparet, quod dicta diminutio non fuit restricta ad vitam vnus, vel alterius Collectoris, aut etiam Camerarij, sed quod intentio Pontificis fuit, quod duraret donec aliter ab habente ad hoc sufficientem facultatem fuisset ordinatum.

12 Nec propterea obstat, quod dicebatur, quod sicuti venditio officij Camerarij facta Cardinali Vassalliano non fuit perpetua; sed ad vitam tantum Cardinalis, ita nec potest censi perpetua, quia dicta diminutio vti facta accessorie ad dictam venditionem ex alleg. in decis. coram III.

13 *Griffino Cardin. Sacro facta*, quia ex supradictis apparet, quod licet diminutio fuerit facta occasione dictæ venditionis, seu Vacationis officij, non fuit tamen facta accessorie ad dictam venditionem, sed quod primum in intentione Sanctissimi Pontificis fuit diminueré redditus officij Camerarij, secundum vero diminueré illius met officij pretium eo quia diminuerat redditus, & officium pro pretio sic diminuto vendere, vnde venditio pro tali pretio facta potius dici potest accessoria ad diminutionem pretij, quæ fuit principalis, vt dictum est, & non e contra, & per consequens etiam argumentum ex regula accessorium, retorqueretur, vltra, quod licet venditio officij fuerit temporalis vti facta ad vitam Cardinalis tamen officium est perpetuum ac propterea cum diminuto facta sit ante venditionem, & habito respectu ad officium, non autem ad vitam Cardinalis debet censi eadem diminutio perpetua, prout est officium ad dictam regulam accessorium.

14 Minus placuit DD. obiectum, quod non sit faciendū vis in Verbis dicti decreti Conclistorij, quia imò in dicto decreto declaratur intentio Papæ, & causa, quæ eum mouit ad vendendum officium Camerarij pro minori pretio, vnde omisso etiam argumento de sumpto ex propria significatione verbi diminueré, de quo in dicto decreto bene dicitur dictum decretum ad effectum inuicelligendi dictam diminutionis reddituum qualitate, vtrum scilicet illa censi debeat restricta ad vitam vnus, vel alterius Collectoris, aut Camerarij vel potius sit perpetua.

15 Nec facit, quod in litteris, in quibus fuit concessum dictum officium Camerarij Cardinali Vassalliano fuit exceptuata Vigesima, de qua agitur, quod factum non fuisse, si diminutio fuisset perpetua; cum exceptio debeat esse de regula ex allegatis, quia est aduertendum, quod dictum officium fuit dicto Cardinali in dictis litteris concessum cum omnibus emolumentis ab alijs Camerarijs percipi solitis vnde ne videretur, fuisse concessam etiam istam Vigessimam quam alij Camerarij habuerant; necesse fuit eam exigere.

16 Nec refragatur, quod Summi Pontifices quando volunt specie distinationes perpetuas solent id exprimere, & alteri applicare, quia præterquam quod videretur, quod nulla in hoc possit notari differētia inter diminutiones perpetuas, & temporales, cum vtrique casu conuenierit fieri applicatio, cessat etiam scrupulus ex eo, quod vti modo dictum est, dicta Vigesima remanet penes collectores, & ipsos vti collectoris officio incorporata.

Et ita, &c.

Et ita, &c.

Et ita, &c.

Et ita, &c.

Et ita, &c.

Et ita, &c.

Et ita, &c.

Et ita, &c.

Et ita, &c.

Et ita, &c.

Et ita, &c.

Et ita, &c.

Et ita, &c.

Et ita, &c.

Et ita, &c.

Et ita, &c.

Et ita, &c.

Et ita, &c.

Et ita, &c.

Et ita, &c.

Et ita, &c.

Et ita, &c.

Et ita, &c.

Et ita, &c.

VRBEVETANA DOTIS

Mere. 27. Ianuarij 1621.

ARGVMENTO

Non indiget.

S Y M M A R I V M.

- 1 Confessione propria nulla datur maior probatio.
- 2 Cēfessio dotis recepta in parte refulsat ex eo, quod quis reliquerit filijs ius agendi pro rata non exalla.
- 3 Actiones quando dicantur confusa.
- 4 Prohibitio Testatoris in vna parte falla, quando in alia censetur repetita.

DECISIO CCCXVI.

FVIT extra Rotam lata sententia, qua Coradus, & fratres fuerunt condemnati ad soluendum Lucæ, & Gentili Sc. 973. b. 73. nec non & Camillus ad soluendum Sc. 359. b. 86 vnde propositio per me dubio, An huiusmodi sententia esset confirmanda, vel infirmenda. Domini censuerunt respectu Coradi, & fratrum fore confirmandam, quo autem ad Camillum, quod coadiunetur probatio, nam quantum ad dictum Coradum, & fratres attinet, constat de credito Lucæ, & Gentilis ex causa dotis Maternæ, ex quietantia manu Jacobi communis Patris subscripta. Vnde resultat propria eiusdem Jacobi confessio, qua nulla datur maior probatio. *l. c. h. de l. 2. C. de transac. Roll. conf. 75. n. 23. l. 2. Ferall. de l. 107. n. 2. p. 3.*

Non obstant, quæ contra dictam qui etiam opponuntur, quia non sunt aliqua consideratio digna, & præsertim quia idemdem Jacobus in eius ultimo testamento reliquit eius filiis ius agendi pro rata dotis non ex actam, ex dispositione confirmatur tanto magis veritas dictæ quietantiæ, cum ex ea resultat implicita saltem confessio, quod partem dotis receperit *ins. not. in l. generaliter n. 29. & seq. & ibi Ad. den. C. de non num. pecun.*

Non obstat, quod cum omnes predicti sint heredes Jacobi Patris committis, censetur actiones cōfusi; quia allegata iura procedunt pro quota cuiuslibet, nõ autē quoad quotas aliorum coheredum *l. si vxor. C. de bon. ant. iud. poss. l. licet C. ad leg. falcid. Bald. conf. 145. nu. 2. l. 4. Crauet. conf. 131. n. 6. & seq. Paul. de Caste. conf. 19. n. 1. & conf. 120 n. 2. & seq. l. 2.*

Minus obstat, quod Iacobus Pater omnium prædictorum prohibuit huiusmodi repetitionem in suo Testamento, quia & si disposuerit, quod præter legatum annuum non possint aliquid petere ab eius hæredibus occasione dotis Maternæ, tamen postea idem Testator declarauit, quod si dicti Lucas, & Gentilis nollent acceptare dictam dispositionem, habeant portionem hæreditatis eis ab intestato competentem. Vnde cum dicti filij non solum non acceptauerint dictam dispositionem, sed expresse etiam eandem impugnauerint, ut patet ex declaratione per eos iudicialiter facta;

debeat habere dictam portionem ipsi ab intestato competentem ex clara dicti Testatoris dispositione.

Nec dicatur, quod dictam portionem debeant habere cum dicta prohibitione, quia cū fuerit ipsi data facultas impugnandi dictum legatum factum cum dicta prohibitione, & acceptandi portionem hæreditariam, debet dicta facultas impugnandi intelligi de legato facto cum dicta prohibitione, prout cauat instrumentum, nec eadem prohibitio potest censeri in hac secunda parte repetita *l. si mihi, & tibi S. in legatis ff. de leg. 1. l. translatio ff. de adm. leg. Bart. in l. sententia S. Caio nu. 2. ff. de fund. instrum. Dec. conf. 213. n. 5. & 6.*

Quo vero ad Camillum, licet plura fuerint deducta ad probandam dotis constitutionem, ad summum Sc. 5. milliatamen, quia non videbatur ex illis resultare plena probatio, dixerunt quod ea coadiuaretur.

COMPOSTELLANA PAROCHIALIS

Lune 1. Martij 1621.

ARGVMENTVM

Patet ex Summario.

S Y M M A R I V M.

- 1 Inispatronatus existentia probatur ex Testibus deponentibus de immemorabili.
 - 2 Item ex publica voce, & fama, quando concurrunt longissima quasi possessio.
 - 3 Presentationes continuæ probant Inispatronatus existentiam.
 - 4 Enunciatiuis antiquis Ordinariis Rota deferre solet in probatione Inispatronatus.
 - 5 Presentatus ab eo, quod est in quasi possessione, est institutus.
- Amplia ut num. 6.

DECISIO CCCXVII.

DOMINI responderunt pro informante, quod scilicet Ioanni sit danda immisio, quia existentia Inispatronatus Parochialis, de qua agitur, probatur à ex testibus deponentibus etiam de immemorabili cū omnibus requisitis, de quibus per gloss. fin. in c. 1. de prescript. in 6. cum tamē in casu, de quo agitur, sufficeret sola probatio de publica voce, & fama, cum longissima quasi possessione *Pnt. dec. 60. in fin. l. 1. Decibill. decif. 6. de inispatronatus Cardin. Seraph. decif. 1141. n. 6. cum alijs adduc. in vna Fisulana Inispatronatus coram R.P.D. Canalerio, qua est decisio 333. p. 1. in rectorio.*

Quam etiam ex pluribus præstationibus de an. 155. & sic ultra spatium centū annorum etiam sortitis, quæ probat Inispatronatus Rectoris de Inispatronatus in v. ipse, vel in an. 57. & sic *fat. decif. 2. n. 6. de probat. Card. Seraph. dila. de.*

numer. 1. & fuit dictum in Neapolitana Recloria 19. Decembris 1608. coram Reuerendissimo Attrebauch, & maxime quia concurrunt euinciatum antiquissimæ emanaatæ etiam in visitationibus Ordinariarum, quibus Rota deferre solet, cum ipsi fauent potius libertati Ecclesiarum. Rot. decis. 11. de iur. patr. in nou. Cardin. Seraph. decis. 133.2. num. 2. cum alijs adduc. in Fesiliana Iur. patronatus coram Bubalo, que est dec. 13. sub numer. 1. par. 1. & in Tudefi Parochialis 7. Nouembris 1611. coram R. P. D. meo F. balso, que est decisio 360. an. 3. & 11. par. 2. in rectorio.

Ac propter eam cum de sola pertinentia dicti Iurispatronatus possit esse controversia, constetque dictum Ioannem fuisse præsentatum à Gomeſio Sotomajor, qui est in quasi possessione præsentandi; debet dictus Ioannes inſtitui iux. trad. per Abb. & alios in c. conſultationibus de iur. patr. Calderin. conf. 12. cod. tit. cum alijs adduc. in Firmiana Altaris 15. Februarij 1610. coram Reuerendissimo Lugdunen. præſertim cum fuerit etiam ad ius aliorum, qui fuerunt à præſentis patrono præſentati, ſubrogatus, &c.

FIRMANA PRÆDII.

Fener. 5. Martij 1621.

DECISIO CCCXVIII.

Impreſſa in Reu. decis. 420. par. 5. tom. 2.

CAMERINEN. SEV. MACERATEN. CENSUS.

Lana 2. Martij 1621.

ARGVMENTVM.

Mandatum de manutendo poſſidenti conceditur. Poſſeſſio ex quibus probetur Sententia ſuſpenditur per appellationem. Censuſ non dicitur extinctuſ ex diſſidia, non probata illiuſ purificatione.

SYMMARIVM.

- 1 Mandatum de manutendo in Censu datur exiſtenti in poſſeſſione exigendi illiuſ fruſtuſ.
- 2 Poſſeſſio conſtat ex quietantia, producta ab alijs, & ex illiuſ productione conſiſſio oritur num. 3.
- 4 Mandatum de manutendo conceditur contra aliquem ſe aſſerentem heredem illiuſ, qui poſſidebat.
- 5 Appellatio interpoſita ſuſpendit effectum ſententia.
- 6 Censuſ non poteſt dici extinctuſ ex diſſidia conditionali, donec non doceatur de adimplemento.

DECISIO CCCXIX.

Tentum fuit pro informante, quod illis de ſiſis ſit dandum mandatum de manutendo in quaſi poſſeſſione exigendi fruſtuſ cenſuſ, de quo agitur, quia de illorum poſſeſ-

ſione conſtat ex pluribus quietantijs, quæ cum fuerunt in actis productæ ab eademmet Catherina, contra quam hodie prætenditur dictuſ mandatum, dubitari non poteſt, quin de dicta poſſeſſione ſaris conſtet etiam ex propria conſeſſione dicte Catherinae, quæ oritur ex dicta productione Abb. conf. 12. num. 7. circa mod. lib. 2. Aym. conf. 77. num. 8. Surd. conf. 5. numer. 37. Pariſ. conf. 125. num. 20. par. 1. & conf. 79. num. 3. lib. 3. ita quod dictis de ſiſis concedi debeat dictum mandatum, maxime cum ad hunc effectum ſufficiat vnica ſolutio. Abb. in cap. ann. Eccleſiaſt. rina num. 23. & ibi Rip. num. 52. de cauſ. poſſeſ. propriæ: & in terminis Censuſ fuit dictum, in Fenuſ. Censuſ 17. Iunij 1601. coram R. P. D. meo Manzanedo in oſſeſ. poſt. traſſ. de cenſibus decis. 21. 2.

Non obſtat, quod ſolutiones, de quibus in dictis quietantijs non fuerunt factæ à dicta Catherina, ſed à quodam Mariano Brigante, ideoque non videantur ſuffragari poſſe dictuſ de ſiſis ad effectum obtinendi mandatum contra Catherinam in dictis quietantijs non nominatam, quia cum dicta Catherina in eadem productione fateatur ſe hæredem Mariani, ſufficit, quod conſtet de poſſeſſione contra Marianum ad hoc, vt detur mandatum contra Catherinam dicti Mariani hæredem, Pat. decis. 151. l. 3. & in terminis Censuſ fuit dictum in rina, Reu. Censuſ 8. Jul. 1577. coram Bubalo, & in Aquilien. penſiſis 21. Maij 1610. coram R. P. D. meo Manzanedo.

Non obſtat ſententia ab A. C. lata ſuper dicti Censuſ extinctioni, quia ſtante appellatione à dicta ſententia interpoſita, fuit per dictam appellationem effectus dicte ſententiæ ſuſpenſuſ, Franch. in cap. Paſtoralis 5. verum quia de appellat. D. D. in c. non ſoluſm cod. tit. lib. 6. Caſſad. dec. 13. de reſcript. Rot. decis. 350. par. 1. diu. itaque interim, procedi debeat, ac ſi omnia eſſent integra, Caſ. de Graſſi. dec. 4. num. 4. de cauſ. poſſ. & propriæ, & in terminis manutentionis in poſſeſſione exigendi fruſtuſ cenſuſ fuit dictum, in Beneuolentia Censuſ 13. Iunij 1594. Coram Corduba.

Quod maxime in caſu iſto procedit, quia ſententia lata ab A. C. ſuper extinctione Censuſ fundatur in petitione facta de ſorte, & fruſtuſ huius Censuſ in cauſa diſcuſſionis Angeli Bertatii, quæ cum fuerit facta cum proſtatione, quod Censuſ non cenſeatur diſſiduſ, niſi in caſu, in quo ſequeretur effectualiſ reſtitutio, donec doceatur de effectualiſ reſtitutione, non poteſt dici conſtare de extinctione, vt fuit dictum, in Rom. Censuſ 4. Julij 1618. coram R. P. D. meo Dumozzetto, &c.

BONONIEN. PECVNIARIA.

Merc. 10. Martij 1621.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SYMMARIUM.

- 1 *Cessante causa cessat effectus.*
- 2 *Factum servari debet.*
- 3 *In fauorem quod inductum, est in odium retorqueri non potest.*

DECISIO CCCXX.

Vltraquod constat etiā de intimatione facta à Marcello, & sic cessat negligentia, ex qua prætenditur, dictum Marcellum teneri ad damna, & interesse.

ALBANEN. BONORVM.

Luna 15. Martij 1621.

DECISIO CCCXXI.

Impressa in Recens. decif. 178 part. 4. tom. 2. & apud Nigrum de subbaltion. decif. 11. & apud Postum. pariter de subbaltat. decif. 53.

BRACHAREN BENEFICII

Merc. 12. Martij 1621.

ARGVMENTVM.

In Resignationibus debet servari Bolla Gregorij XIII.

SYMMARIUM.

- 1 *Resignatio ad hoc, ut sit valida, debet publicari ex consensu Gregor. XIII.*
- 2 *Publicatio est pars resignationis.*
- 3 *Publicatio debet fieri in Ecclesia beneficij, & non sufficit in Ecclesia Cathedrali.*
- 4 *Resignationis gratia gaudere volens, debet probare adimpletisse Bullam Gregorij XIII.*

DECISIO CCCXXII.

LITE pendente in Rota inter Gasparem, & Matthiam super beneficio, de quo agitur; Mathias resignavit ius, quod prætendebat habere super dicto beneficio ad fauorem Balthasaris, qui prætendens, quod ex decisionibus alias in hac causa factis satis, superque constaret de bono iure cedentis, dubium obtinuit; an causa esset ad sui fauorem expedienda, quo proposito Domini censuerunt, quod illa potius sit expedienda ad fauorem Gasparis Rei, & possessoris, quia non constat de iure valido dicti Balthasaris, & non deoatur de publicatione dictæ resignationis iuxta formam Bullæ sel. rec. Gregor. XIII. prout requiritur, cū ipse teneatur docere proculdubio de resignatione valida ad effectum, obtinendi beneficium vigore dictæ resignationis, & sic etiam de eiusdem resignationis publicatione, quia publicatio est pars resignationis.

2 *Rot. decif. 190. num. 2. par. 2. Card. Seraph. decif. 1309. num. 1. & fuit dictum in Calagur. Thefauria 4. Febr. 1579. coram Fel. rec. Clem. 8. & in Hypsalen. & Corduben. testimoniorum 14. Iunij 1600. coram bo. me. Card. Lancell.*

Non obstat, quod dicitur, fuisse factam publicationem in Ecclesia Cathedrali; quia hæc publicatio non sufficit, nisi fiat in Ecclesia beneficij.

neffici vt in dicta Bulla in verb. *ipsa autem publicatio*.

Præterea non apparet etiam, quod dictus Balthasar infra tempus ad publicandum præscriptum litteras suæ prouisionis præsentauerit, & pro earum executione iussit certis præter in dicta Bulla disponitur in verb. *his quoque ac propterea cum eadem Bulla inuollerit resignationes*; nisi fuerint omnia in dicta Bulla disposita adimpleta, vel dictus Balthasar probare deber omnia prædicta se adimpleuiss, vel gratia prouisionis vigore dictæ resignationis gaudere non possit ex supra allegat. &c.

LVCANA CANONICATVS

Luna 22. Martij. 1621.

DECISIO CCCXXIV.

Impressa apud Spadam post conf. 77. lib. 2.

BONONIENDE MANZOLIS

Luna 27. Martij 1621.

ARGVMENTVM.

Latis nimè agitur de statu Bononien permittente vtriusq. totalem Viduis, facta interpellatione tantum extraiudiciali.

S Y M M A R I V M.

- 1 Si statum facti intentionem fundatum.
- 2 Statum Apostolica auctoritate confirmatum et validum.
- 3 Onus probandi non interuenisse interpellationem extraiudicalem requisitam à statuto spectat ad negatum, quando constat, saltem fuisse fructum.
- 4 Diuturna possessio fructum facit presumere interuenisse interpellationem.
- 5 Interpellatio requisita de necessitate ex solo cursu temporis nunquam presumitur.
- 6 Ex longissima possessione percipiendi fructus presumitur titulus, & obligatio in futurum, nam. 2. nisi sint aliquæ legis prohibicio. nam. 7.
- 7 Laycus non est capax decimarum.
- 8 Interpellatio extraiudicialis requisita à statuto ex possessione 10. annorum dicitur probata.
- 9 Nemo presumitur iudex suum.
- 10 Ex solutionibus longo tempore prædictis probatur consensus constituto cum requisitis Bullæ Pij V.
- 11 Vidua solens esse diligens in repetitione dotium, & transferunt onus probandi dotem, non fuisse petitis in negatum, nam. 14.
- 12 Probatio interpellationem extraiudicalem interuenisse vix aliter haberi potest, quam per obseruantiam subsistentiam.
- 13 Solutiones factæ ex titulo valido non debent trahi ad titulum prohibendum, & nam. 19.
- 14 Partes possunt super usuram licitam pactisci.
- 15 Soluto non attenditur quo nomine fiat, sed quo titolo fieri potuit.
- 16 Semper facienda est interpretatio extendens delictum.

DECISIO CCCXXV.

- D Omini sciterunt in decis. 9. Decembris 1610. quod fructus dotis fuerant D. liot. 1. debiti ex rationibus tunc deductis, & præcipue, quia dicta D. liotia fundatam habet intentionem suam in statuto Bonon. permittente Viduæ dd. fructuum exactionem. Nec potest de acti statuti validitate dubitari, quia illud est Apostolica auctoritate confirmatum. G. br.

AVENIONEN DOMVS

Mercurij 17. Martij 1621.

ARGVMENTVM.

Scriptura quando sit benè extracta è suo transumpto.

S Y M M A R I V M.

- 1 Scripturarum Commissarius benè extrahit scripturas absque ulla citatione, & compulsiuali.
- 2 Assertioni alienius quod sit standum ex Sylo Rota.

DECISIO CCCXXIII.

D Omini dixerunt iura esse benè extracta à quodam transumpto facto per Jacobum Gerardum coram Iudice Auenionen. verum, autem dictum transumptum fuerit solemniter factum ita, quod scriptura ab eo extracta bñe faciat referantur particulariter videre.

- Nam quoad dicta iura constat illa fuisse extracta à Rastagno Commissario scripturarum dicti Gerardis, qui propterea potuit illa extrahere absque citatione, & litteris compulsiualibus non minus ac si ipsemet Rastagnus fuisset de eis rogatus Card. in causa P. Tabellio num. 1. vers. 6. quod vocatur de fide instrumentorū Verail. dec. 245 num. 1. par. 2. Rot. dec. 381. num. 1. par. 2. in rector, & facti dictum in Caligat. Iurispauonatus de Vienna 18. Decembris 1620. eodem mo.

- Quod dictus Rastagnus sit Commissarius scripturarum Gerardis probatur non solum per eius assertionem, cui in hoc esset standum iuxta stylum Rotæ, de quo restatur Capita. decis. 247. num. 1. par. 2. Sui. decis. 475. lib. 21. Rot. dicta decis. 531. sub num. 3. par. 2. in rector. & facti dictum in una Paris rotandi 17. Maji 1613. coram R. P. D. meo Pheldo, sed etiam ex legitare apposita per Iudicem Auenionen. Cardinalem Clem. priuatum. 2. vers. & propter prædicta de processu. Menoch. de præsumpt. lib. 2. præsumpt. 78. num. 14. & facti dictum in Mediolanen decimarum S. Domini 23. Iann. 1612. coram R. P. D. meo Pitouano.

Quib. conf. 11. adum. 3. vers. cum igitur l. 2. Modern. l. 3. discept. Forens. c. 466. num. 14. & fuit in puncto dicti Statuti firmatum in vna Bononi. de Lamber-nio 19. Aprilis 1619. coram R. P. D. Manquedo.
Nec obstat, quod D. Ifforta dicto Statuto iu-uari non potest, nisi probet, quod fuerit per eā heredes Mariti interpellati, prout à dicto statu-to requiritur, quia omisso quod vt in alia deci-sione dicebatur, videtur potius in casu isto onus probandi negatiuum, quod dicta interpellatio nō interuenerit hæredibus incumbere, in om-nem etiam euentum cum dictum statutum to-ta extrajudiciali interpellatione continetur;
visum fuit DD. quod dicta extrajudicialis in-terpellatio eo ipso dici potuit probata, quod dicti fructus fuerunt D. Iffortæ à dictis hæredi-bus per spatium pluriquam 30. annorum soluti, rum quia verisimile nō est, quod dicti heredes dictos fructus soluisent, nisi fuissent interpel-lati, quod sufficit ad effectum saltem transferre-ri de onus probandi contrarium in negantem l. 1. in fidei commissi in prin. ff. de usur. Dec. in c. noni-nim. 143. de iudic. cum alijs per Rom. singul. 402. in-cipit: qui debet probare, &c. Tum etiam quia dicta diuturna præstatio operatur, vt prælu-mantur omnia solemnia, atque ita etiam dicta interpellationem interuenisse, vt latè fuit in alia decisione comprobatur.

Nec obstat, quod cum dicti fructus minimè debeantur abique tali interpellatione, videatur potius agi de præsumendo titulo, seu substan-tia necessaria ad effectum consequendi dictos fructus, quæ tamen ex solo cursu temporis nō quam præsumuntur Alex. conf. 50. num. 5. l. 3. Dec. consil. 442. numer. 22. cum allegat. quam de præsumenda aliqua solemnitate titulu, quia præ-terquam quod titulus, seu obligatio oritur ex statuto, & interpellatio per dictum statutum ad effectum validæ obligationis requisita, nō pos-set dici ipsamet substantia, sed qualitas, sola, etiam diuturna præstatio sufficit ad præsumen-dum titulum, & substantiam obligationis, nam satis est, quod is, qui agit ad solutionem annue præstationis allegat titulum, atq; ad huiusmodi titulum probandum inducat longissimam pos-sessionem, quia ex hac possessione præsumitur titulus, & obligatio etiam respectu futuri tem-poris Bar. in l. cum de in rem verso num. 14. vers. sed si non soluitur simpliciter, & ibidem Fulgos. numer. 9. vers. si aliquando soluisse Salic. num. 4. & numer. 11. ff. de usur. Abb. conf. 6. num. 2. post med. vers. secundū remedium principale est par. 1. Alex. conf. 124. num. 1. & 2. l. 4. cum alijs adduc. per Menoch. de præsump-tib. 3. præsumpt. 131. num. 59.

Nec obstat, quatenus dicatur hoc non proce-dere, quādo cōtra eum, qui se fundat in diuturna præstatione, militat aliqua legis prohibitio, quia huic etiam motiuo fuit in alia decisione, responsum, & præsertim, quod agitur de fructibus à Statuto permixtis, quodque in termi-nis vsurarum ex causa dotis, quod scilicet ex lō-ga præstatione dd. vsurarum præsumatur, titulum necessariū ad effectum consequendi dictas vsuras, præcessisse ex lex. in l. cum de in rem verso ff. de usur.

Nec obstat plura in contrariū allegata, quia illa procedunt, vel quando adducitur solus cur-

sus temporis sine possessione, vel quando in-fundante se in dicto temporis cursum ei nō ob-servantia adest talis incapacitas, quod ei nō suf-fragatur cursum longissimus temporis, sed neces-sè habet probare tanti temporis cursum, cu-jus initii memoria nō existat, licet in l. arco, qui non est capax decimarum, & in similibus, nec propterea huic casui applicentur, in quo supposito statuto permittitur vsurarū ex adio-nem, agitur de præsumenda, seu probanda in-terpellatione, quæ cum etiam extrajudiciali, ve-dictum est, sufficiens, atque ita ad illius probatio-nem nō requiritur scriptura, satisficitur ex dic-ta possessione 30. annorum probata, quia ve-risimile non est, quod heredes, qui abique dic-ta interpellatione dictos fructus solvere nō tenebantur, illos tanto tempore soluisent, nisi fuissent requisiti, & interpellati, cum nemo præsumatur iactare suum, vt in terminis vsu-rarum fuit dictum in Rom. Cambiorum 17. Decem-bris 1584. coram domo. Cyprio. & in Romana Censu 24. Nouembri coram Reneratissimo Arbitrat. in qua etiam firmatum fuit, quod ex solutionibus longo tempore præstitis probatur census cō-sistit, quodque huiusmodi census præsume-batur impositus seruatis requisitis Bullæ sel. rec. Pij V.

Quod eo magis in casu isto procedit, quia huic validissime præsumptioni accedit quoq; alia, quod à Communiter contingentibus Vi-due solent esse diligentes in petitione sua-rum dotium, quæ sola videtur sufficiens ad ef-fectum reiiciendi onus probandi, quod dotes nō fuerint petite in negantem in x. not. per Rom. de singul. 402. cum alijs in alia decisione allegatis aut saltè iunda vna cum dicta longissima ob-servantia probat, dictam interpellationem ex-trajudicalem interuenisse, cum etiam vix ali-ter probari dictæ extrajudicialis interpellationis haberi possit.

Non obstat, quod videatur probatum, quod solutiones D. Iffortæ factæ, fuerint potius ex par-ticulari, & à iure prohibita conventionione factæ, quam vigore dicti statuti permittentis dictorū fructuum exactionem, quia inter alias respon-siones, quæ huic obiectioni à scriptentibus pro D. Ifforta dabantur, placuit D. Iffortæ quod diceba-tur, quod cum constet de titulo valido, non de-bent dictæ solutiones titulo à iure prohibito adscribi l. quater, & ibi D. ff. de reb. dub. l. merita ff. pro soc. Corn. conf. 237. sub numer. 3. verset qui potest facere l. 1. Cas. de Grass. decij. 19. nu. 5. de probat.

Non quidem ex eo quod, vt dicitur, fuerunt dictæ D. Iffortæ dicti fructus soluti ad rationem quinq; pro centenatio, cum tamen iuxta dis-positionem dicti statuti debebant solui ad ra-tionem 7. quia cum data viura licita, non pro-hibentur partes super quantitate vsurarum, pacificè, dummodo non excedant quantitatem vsuræ laxatæ, atque ita D. Ifforta, cui dicti fru-ctus in maiori quantitate debebantur, potuerit partem vsuræ, vel expresse, vel tacite reci-piendo diminuat quantitationem remittere, dici non potest, quod quantitationem receptam, ex il-llicita conventionione receperit, sed dicto statuto perquamente.

Minus aliquid facit, quod pretenditur. D.
Istorum recepit dictos scutis pro asidibus,
non autem pro asipientis, de quibus loquitur
18 dictum statutum, quia non attenditur quo no-
mine fiat solutio, sed quo titulo fieri potuit.
*sym. conf. 20. num. 9. & semper censetur facta ex
causa licita, & approbata, et in similibus termi-
nis*
19 minis fuit dictum in *Seogallien. Cens. 20. No-
vemb. 1617. coram R. P. D. meo Pamph. in qua
fuit firmatum, quod ex Solutionibus nomine Cō-
tus resultabat obsequantia pro debito Quarta
Episcopalis, quia illa, & non census de iure
debeatur, ac propterea dandum erit, quod
vel dicti fructus fuerint D. Ioh. soluti pro af-
sidibus bonorum pro sua dote assignatorum, &
deinde reconducitorum iuxta formam Mandati
a Comite Vitis Cosini Ieano Baptista dati,
quod licite fieri potuit, vel quod fuerint solu-
ti vigore dicti statuti, non autem ex conuocatio-
20 ne illicita, quia semper debet fieri illa inter-
pretatio, quae excludit delictum, &c.*

neat, & sic quod ambo dictae *Secord. de dē-
bona in solidum possideant, diversis tamen
respectibus, vna scilicet respectu proprietatis,
altera vero respectu administrationis, & pō-
tetur ff. de acquir. poss. Mench. de rain. poss. tom. 3.
num. 79.*

Quinimo nec dictus Procurator *Margaritae*
potuisset suae principali abique mandato quo-
4 ad dictam administrationem praesumere. *l. si
quis mihi §. sed si mandavit, & ibi D. D. ff. de acqui-
hared.*

Et in dubio omnis interpretatio esset facien-
da, quod dictae administrationi non renuncia-
uerit, *l. si quis intentione, ff. de indic. Rom. 199. 445.
Mench. decis. 2. de resit. Spoliar. praeterea quod
nullus actus per Mariam gelius concernit di-
ctam administrationem.*

Nec obstat, quod facultas administrandi da-
ta Margaritae a testatore non est perpetua, quia
hoc respicit petitionem, & erit suo loco discuti-
6 tiendum, nec interim potest retardari dicta
manutentio, cum ad hunc effectum attendatur
sola quasi possessio vulgar. iuribus, &c.

ROMANA HEREDITATIS DE SIRENIS.

Luna 29. Martij 1621.

ARGUMENTO;

Non indiget.

SYMMARIUM.

- 1 Manutentio possidendi datur, & multo magis quando
possessio est titulata, numer. 2. imò sufficit quasi pos-
sessio num. 6.
- 2 In solidum potest vna, & eadem res a duobus possi-
deri.
- 4 Procurator sine mandato non potest suo principali
praesumere.
- 5 Administrationi in dubio non censetur renunciatum.

DECISIO CCCXXVI.

DOMINI dixerunt, mandatum de manute-
nendo esse dandum Margaritae in admi-
nistratione tantum, quia de ipsius possessione
quoad dictam administrationem constat ex plu-
ribus solutionibus, & quietantibus per ipsam vi
administrationis factis. Vnde non potest
1 quoad dictam administrationem denegari ma-
nutentio §. *retinenda infra de iur. d. eoque ma-
gis* quod dicta possessio est titulata ex disposi-
tione Testatoris, qua mandatur, quod tota ipsius
2 hereditas deberet a dicta Margarita admini-
strari, *Caput. decis. 330. par. 2.*

Nec obstat possessio tertie partis heredita-
tis a Maria capta praesente Procuratore dictae
Margaritae, quia dicta possessio non praesumat
Margaritae quoad dictam administrationem, &
nam potest stare in usuul, quod Maria dictae
tertie partis hereditatis possessionem accepit, &
mihi homines eiusdem tertie partis administratio
ad Margaritae vigore dictae dispositionis peti-

ASCVLANA SPOLII

Luna 29. Martij 1621.

DECISIO CCCXXVII.

*Impressa in Recent. decis. 288. par. 4. tom. 2. & apud
Festum de Manus. decis. 507.*

CORDVBEN PRÆSTIMONII

Veneris 30. Aprilis 1621.

ARGUMENTUM.

Quando intret arbitrium Rotae ad substinen-
dam sententiam sine citatione ad videendum
examinari testes.

SYMMARIUM.

- 1 Suprema Tribunalia magis amplectuntur veritatem,
quam iuris rigorem, & m. 3.
- 2 Rota non solet admittere Arbitrium ad confirmandum
spolium.
- 4 Executio ad hoc va substat, debet sententia ex
videm actis iustificari.
- 5 Ad obtinendum arbitrium Rota sufficit, ut veritas ex
noniter deducitis appareat.

DECISIO CCCXXVIII.

DOMINI censuerunt, intrare arbitrium, at-
que ita esse procedendum a decisis die 13.
Novemb. praeteritis coram Illustissimo Cardi-
nali Secretario. Nam licet negari non possit,
quod iuris rigore attento, examen testium ta-
lum

Quam ad iustificationem, quod Michael obicit in possessione beneficii, de quo agitur; sit nullum ex defectu citationis ad videndum iurare testes, quodque huiusmodi rigor non facile relaxari solet, quando testes fuerint sine interrogatorijs partis, prout in casu isto euenit, examinati, vt bene fuit in dicta decisione deducum. Nihilominus quia de veritate depositionis dictorum testium, quod scilicet dictus Michael in possessione dicti Beneficii obierit, elare constat ex instrumento capre possessionis à dicto Michael in vim mandati deo immittendo sibi à Rota dati, & etiam ex mandato de manutendo per eum ab hoc eodem Sac. Tribunal. obento iuncta iuris presumptione, qua dictus Michael presumitur dictam possessionem vsque ad eius obitum continuasse iux. not. in gloss. in l. sine possiditis C. de probat. Nott. cons. 400. numer. 6. Rot. decis. 4. de probat. in nou.

Domini censuerunt, locum esse dicto Arbitrio, tum quia cognita veritate suprema Tribunali semper magis eam amplectuntur, quàm iuris rigorem. *Archid. decis. 1. in fine de testam. Rot. dict. decis. 1. 2. n. 2. p. 2. & dec. 60. n. 2. p. 2. in recentior.* tum etiam quia ratio illa, ob quam dictum arbitrium denegari solet, quando testes fuerint sine interrogatorijs examinati quia scilicet possibile est, quod si testes fuissent super interrogatorijs examinati, dixissent aliquid, quod vel subulisset, vel declarasset aliud, quod dixerunt super articulis, cessat in casu isto, quia ex dictis instrumentis detegitur, quod veritas se habet prout dicti testes deposuerunt; & sic quod etià si fuissent super interrogatorijs examinati, nihil plus, aut minus, deposuissent, quam super articulis deposuerunt.

Hic accedit, quod pars fuit citata ad videndum committi iuramentum testium, & licet in dicta citatione fuerint per inadvertentiam, eius, qui dictam citationem fecit, omissa verba, ad videndum iurare, tamen dicta citatione scià nō potuit Procurator aduersarii ignorare, quod testes debebant iurare, quo fit, vt nec videatur adesse totalis defectus dictæ citationis, & quod per consequens tanto magis intret æquitas ad effectum reiiciendi dictam nullitatem, cessante præsertim omni præiudicio partis, vt dictum est.

Nec obstat, quod Rota non solet interponere arbitrium ad confirmandum (solum, quod preceptum fuisse mediante executione sententiæ ex dicto defectu citationis nulla commissum, quia hoc procedit, quando nullitas est inexcusabilis, & etiam releuans, puta, si fuit commissum in actu aliquo principali, & respicit defensionem de iure naturali parti competentem, secus vero si illa est excusabilis, & procedit ex micro iuris rigore, ac cessat partis præiudicium, quia tunc Rota veritatem amplectitur, & ad euitandos circuius, & litium expensas dictum iuris rigorem iuxta facultatem ei à Signatura tribuam remittit, vt in puncto fuit firmatum in vna firmata Brevis 13. Ianuar. 1617. coram me, in qua prius DD. coram R. D. meo Decano simile arbitrium interposuerunt ad effectum reiiciendi nullitatem licet spolio commixtam.

Nec obstat, quod dicta instrumenta, ex quibus probatur veritas depositionum dictorum testium, fuerint post sententiam contra Seminarium latam, & eius executionem producta, quod fieri non potuit, cum ad substantiendam executionem deberet dicta sententia ex ipso actis iustificari Abboni inter cetera, n. 8. & ibi Fel. n. 4. vers. 2. et dic etiam de re iudic. Card. Scriph. dec. 279. n. 5. quia ad effectum de quo agitur, iustitiam vt quouis modo Rota constet, quod verum deposuerunt dicti testes, nam eo ipso intrat dicta æquitas; quia scilicet cessat præiudicium partis ex omissione dictæ citationis, & sententia, illiusque executio substantietur ex probationibus factis per dictos testes, atque ita dicta instrumenta deiciuntur tantummodo ab ostendendo, quod licet fuissent data interrogatoria, dicti testes nihil plus, vel minus deposuissent, & sic ad coordinandum dictas probationes, quod etiam ex nouiter deductis tacere permissum est, vt fuit dictum in Romana de Seebette 24. Nouembris 1611. coram R. P. D. meo Canallero, & alijs sepius, seu ad mouendum iudicis animum pro dicto arbitrio.

CIVITATIS CASTELLI PECVNARIA

Mercurij 3. Maij 1621.

DECISIO CCCXXIX.

Impressa in Recent. decis. 228. par. 4. tom. 2. & post
Gilian ad Statut. Perus. decis. 78.

VLIXBONEN BENEFICII DE AZAMBUA

Veneris 14. Maij 1621.

ARGVMENTO,

Non indiget.

S Y M M A R I V M.

1. Familiaritas ex pluribus simul iunctis probatur.
2. Testes non constantes negotiorum non probant.
3. Testes numero plures preferendi sunt paucioribus.
4. Testes, deponentes magis verisimilia preferendi sunt.
5. Matricula sola iunctis adminiculis probat familiaritatem aliquam.

DECISIO CCCXXX.

DOMINI steterunt in decis. 7. Febr. 1618. coram R. P. D. meo Pamphilo, quia constat de relevatione, eo quod satis superque probatur, Emanuelcem, per cuius obitum vacauit beneficium, fuisse familiarem clare mem. Enrici Cardinalis Portugallie. Nam testes ad probandam dictam familiaritatem induci depouunt,

nunt; quod dictus Emanuel erat familiaris dicti Cardinalis etiam antequam ingrederetur Collegium, quodque fuit in dicto Collegio ab eo educatus, & alimentatus, & quod idem met Cardinalis subministravit ei vii suo familiari expensas necessarias ad obtinendū gradum Doctoratus, quodque in eadem familiaritate continuavit etiam post doctoratum, & in specie, quod dictus Emanuel fuerit post dictum Doctoratum familiaris, & commensalis dicti Cardinalis, deponit 1. super 2. & super 10. 11. super 2. & alii plures *Summario num. 4.* & idem testes deponunt, quod fuit ad plura officia à dicto Cardinali deputatus videlicet Concionatoris, vt deponunt testes *Summario n. 5.* Visitationis, de quo deponunt testes *num. 3.* & Cappellani, vt in dicto *Summario n. 4.*

Et cum eorundem testium depositionibus concurrunt littere collationis Beneficij, in quibus dictus Cardinalis vocat eundem Emanuellem famulum, nec non littere, in quibus eum deputavit in Cappellanum cum assignatione certæ pensionis, & alie denique littere in quibus recepit dictus Cardinalis eum in Cubicularium ita, quod dubitari non possit, quin ex omnibus saltem simul iunctis resultet plena probatio dictæ familiaritatis, vt latè fuit in alia decisione deducum.

Nec obstant testes, qui conantur probare, quod dictus Emanuel non fuerit familiaris Cardinalis, tum quia non coercent negatiuum prout necesse est. *Roll. conf. 93. n. 7. vol. 4. Cardin. Seraph. dec. 1102. n. 8.* tum etiam quia in omnem euentum præferendi essent testes deponentes pro affirmatiua, quia sunt numero plures. *In nosstra de testibus Socin. conf. 144. num. 50. & conf. 159. num. 1. vol. 2. & deponunt magis verisimilia 1. 3. §. 1. ff. de testibus Fel. conf. 50. n. 27. Curr. in. conf. 178. n. 4. p. 2. Ruin. conf. 92. nu. 16. l. 4. & conf. 12. n. 1. l. 5. Gortz. conf. 8. n. 46. & conf. 79. n. 13. Afflig. dec. 162. n. 6.* & quia regulariter magis statuitur testibus affirmantibus, quam negantibus. *super in fin. de renuntiis. Dec. conf. 514. num. 13. Ruin. dicta conf. 12. n. 2. vol. 5. Socin. in. conf. 88. nu. 20. & conf. 181. n. 4. & n. 14. vol. 2.*

Minus facit, quod dicitur Cardinalem decorasse dictum Emanuellem titulo Conclonatoris, & Visitationis, ac etiam Cappellani, & Cubicularij honoris causa, non quod cum effectu in dictis officiis dicto Cardinali inferuisset, quia imo, quod actu inferuierit, probant testes, vt dictum est, idque comprobatur ex litteris patentibus Cardinalis, in quibus mandat suis Officialibus, quod dicto Emanueli tradere portionem ei in dictis litteris assignatas, & etiam ex eo, quod constat, dictum Emanuellem fuisse descriptum in matricula, seu Rollo familiarium Cardinalis, hæc enim manifestissima signa sunt, quod dictus Emanuel fuit verus familiaris, & Commensalis dicti Cardinalis, cum etiam sola matricula, seu Rollo iunctis administriculis probet familiaritatem. *Paris. conf. 136. nu. 92. l. 4. Mench. de præsumpt. præsumpt. 78. n. 3. l. 2. Rot. dec. 411. nu. 1. l. 1. & fuit dictum in Comen. Beneficij 18. Martij 1595. coram bon. me. Cardin. Pamph. & in Hispanen Beneficij 7. Martij 1604. coram S. D. N. nunc Rota Audire.*

Reliquis fuit in alia decisione satisfactum.

CONCHEN. DECIMARVM

Vener. 14. Maij. 1621.

ARGVMENTVM.

Agitur de sententia extracta à suo originali quomodo sit ritè, & rectè extracta.

SVMMARIVM.

- 1 Sententia quando sit in forma probanti vigore sententiæ.
- 2 Notarius postea plura exempla ex uno originali extrahere, & omnia habentur pro originali.
- 3 Notariatus quomodo probatur.
- 4 In antiquis præsumitur pro scriptura sine probatione Notariatus.
- 5 Sententia licet minus solemnis si sit antiqua, & ab Alijs observata in dubium reuocari non potest.
- 6 Processum ritè, & rectè fabricatum fuisse præsumitur.
- 7 Sententia ex pluribus roborata plenè probat.
- 8 Copia Copia concurrentibus administriculis fidem habet.
- 9 Copia extracta è suo originali fidem habet etiam si originale, vel protocolium non reperiatur.

DECISIO CCCXXXI.

DOMINI censuerunt, sententiam anni 1516.

esse in forma probanti, quia illa fuit extracta ex quodam processu fabricato in Ciuitate Alcalà à quodam Michaelæ Mongeraz. Notario actuarij, ac propterea probat etiam in Curia vigore Innocentianæ iuxta dec. *Feral. 354. n. 5. & seq. p. 2. & fuit dictum in Hispanen Illegitimat coram R. P. D. meo Vbaldo, quæ est decisio 339. nu. 1. p. 1. in rectorior. & in Persina beneficij S. Crucis & S. Lucia 4. Decembris 1619. coram me.*

Nec obstat, quod dicitur esse sumptum desumpto, quia imo sententia, quæ fuit in dicto processu producta, fuit tradita à quodam Alfonso Cespedes Notario de dicta sententia rogato; ideoque habetur etiam dicta sententia, pro originali, cum Notarius possit plura extracta ex suo originali, seu Prothocollo extrahere, quæ omnia habentur pro originalibus quoad effectum probationis. *Item in auth. si quis in aliquo in 2. opposit. nu. 3. C. de edendo, & ibi Cognol. & alij Caputa. dec. 170. p. 1. Rot. dec. 1. n. 1. de fide instrum. in nou. & dec. 4. num. 1. ed. sit. in antiq. cum alijs adduc. in vna Dertosen. Parochialis 11. Ianuarij 1662. coram S. D. N. tunc Rota Audire.*

Non obstat, quod non probatur Notariatus Alphonsi, qui dicitur de dicta sententiâ rogatus, nec minus Notariatus Michaelis, qui dictam sententiâ ex dicto processu extraxit, quia quoad Notariatum Michaelis, satis videtur de eo constare saltem in præiudicium Capituli, ex subscriptione inonitorij per ipsummet Capitulum obtenti super solutione decimarum, & alijs acti.

1 *illis actibus, in quibus dictus Michael ad instantiam eiusdem Capituli se enunciat Notarium Versil. dec. 247. par. 2.*

Quo vero ad Notarium Alphonsi, licet de eo aliunde, quam ex illius assertione non constet, non tamen ideo minus probat dicta.

4 *sententia, cum quia sumus in antiquis, quo casu praesumitur pro scriptura, nec requiritur alia probatio Notarius. Aym. de antiq. temp. par. 1. §. videmus num. 2. Put. dec. 205. num. 4. & 5. l. 2. in nouum & maxime, quia dicta sententia fuit ab anno 1516. quo fuit lata, perpetuo obseruata, & ipso Capitulo sciente, & patiente, quo hit, vt fides dictae sententiae licet ea minus*

5 *solemnis esset, in dubium reuocari non valeat Crauet. conf. 101. num. 4. & conf. 158. nu. 1. Sord. conf. 362. num. 62. l. 2. Cord. Seraph. dec. 9. §. nu. 2. & dec. 908. num. 15. & fuit dictum in Calaguriana de Aluerite 20. May 1592. coram boni memi. Giffio, & alias sepiissime.*

Nec obstat, quod de huiusmodi obseruantia non videatur sufficienter constare, quia de ea deponunt plures Testes in *summario Didaci num. 4. & praeterea 21. & 22. qui in specie dicunt, quod decimae, de quibus agitur, fuerint solutae DD. de Inestrosa vigore sententiae latae in Ciuitate Salamantina.*

Vnde etiam cessat, quod dicitur, dictam obseruantiam esse equiuocam, siue non possit deiciere ad augendam fidem d. & scripturae, cuius possibile ut, quod dicti DD. de Inestrosa dictas decimas perceperint vigore possessionis, in qua exsistebant ante dictam sententiam, illam scilicet continuando, & non in vim dictae sententiae, quia ex dictis Testibus in specie, vt dictum est, deponentibus, quod dicti DD. dictas decimas perceperunt vigore sententiae in Ciuitate Salamantina late apparent, quo titulo dictas decimas dicti DD. perceperint.

His accedit, quod Michael, qui dictam sententiam extraxit ex dicto processu, testatur illam extraxisse ex suo originali, quodque nunc nihil contra dictam sententiam oppositum, & quod regulariter etiam praesumitur pro validitate processus, quod scilicet fuerit rite, & recte fabricatus. *Dec. in cap. quoniam contra num. 31. de probat. Menoch. conf. 100. num. 4. ex quibus omnibus saltem simul iunctis adeo roboratur*

7 *fides dictae sententiae, vt plenè probetur, cum etià copie copie fides habetur concurrentibus adnunculis. Versil. dec. 214. par. 1. Rot. dec. 418. num. 5. par. 2. in reuocato.*

Non obstat, quod factis diligentis non fuerit reperta dicta sententia originalis in actus Alphonsi, qui dicitur de ea rogatus, quia cum

9 *semel dictus Notarius dederit exemplum dictae sententiae etiam si originale, seu Prothocollo non reperitur, nihilominus huiusmodi exemplo fides habetur Alex. conf. 175. nu. 4. l. 7. quia dictum quoque exemplum habetur pro originali ex supra alleg.*

BONONIEN. FRUCTVVM DE GOZZADINIS.

Luna 17. Maij 1621.

ARGVMENTVM.

Late agitur de fructibus Legati facti pro dote, quando debeantur, & à quo peti debeant.

SYMMARIVM.

- 1 *Actio dotis competit mulieri, & viro; contrarium num. 2.*
- 2 *Fructus Legati pro dote relictæ vxor non consequitur, nisi facta interpellatione.*
- 3 *Debitor dotis constituitur in mora non ipso, quod maritus substat onera matrimonij, declarata vt num. 5. & 6.*
- 4 *Ignorantia excusat à mora.*
- 5 *Ex facto alieno inest ignorato non constituitur in mora.*
- 6 *In dubio quis praesumitur factum alienum ignorasse.*
- 7 *Final. §. propterea C. de iure doti declaratur.*

DECISIO CCCXXXII.

DOMINI steterunt in decisio 15. Februarij anni praeteriti, quod fructus scutorum mille ab Ulisse Legatorum filiabus feminis nasciturus ex altera ipsius filia, non debeantur D. Camillo, ex rationibus tunc deductis. Quibus non obstat, quod sumus in dote legata, cuius actio competit mulieri, & viro, per tex. in l. Tio centum §. Tio genero, & ibi Bar. & alij. de condit. & demonstrat. tum quia in dicta l. praesupponitur, quod dos esset legata, viro licet filiae nomine, ac se propterea mirum non est, quod actio in eo casu competat etiam viro de aequitate, quod secus est in casu isto, in quo

2 *Legatum factum est Nepoti nascituræ ex filia, Testatoris, quando illa nupserit, nulla facta mentione viri; vnde nec dicta legis dispositio huic casui applicatur.*

Tum etiam quia in omni euentum, quod etiam in hoc casu actio competet viro ex aequitate pro dicto Legato, non tamen inde sequeretur, quod ei debeantur fructus dicti Legati ab herede absque alia interpellatione; aliud enim est, quod ex aequitate viro admittatur ad petendum Legatum nomine vxoris, aliud, quod possit petere fructus dicti Legati, quos nec vxor consequi potuisset absque alia interpellatione l. si ex Legati causa fide verb. oblig. cum simil.

Nec propterea obstat, quod debitor dotis constituitur in mora, eo ipso, quod maritus substat onera Matrimonij etiam absque alia interpellatione, quia vt in alia decisione fuit comprobatum, hoc procedit, quando dos fuit promissa marito, & contra ipsius dotis promissorem, siue eius heredem, tunc enim dicitur maritus substat onera matrimonij adimpleuisse contractum promittendi, & à debitore promittente contrahitur mora, secus autem est, quando dos non fuit promissa marito, sed, vt in casu isto, legata Nepoti nascituræ quando

- 6 quando illa nupserit, & sic sub conditione incerta, nam tunc impossibile est, quod per impementum mariti contrahatur mora quoad legantem, siue eius heredem, qui dicto marito nihil promissum, & cui propterea nec dictus maritus aliquid adimplere potuit, vt late per *Ruin. conf. 222. lib. 1.* cum alijs in alia decisione adductis, & maxime quia verisimiliter etiam potuit talis heres ignorasse, quod euenerit dies nuptiarum, in quem fuit relictum Legatum, vel quod legatum fuit factum, & in dotem.
- 7 datum, ignorantia enim excusat à mora *Parpuri. in l. quod te numer. 75. vers. 3. inferius & ibi Cognol. num. 42. ff. si cert. pet. & ex facio alieno.*
- 8 quod quis iusto ignorare potest, non constituitur in mora. *Bero. conf. 193. numer. 35. cum seq. l. 1. & conf. 205. in primis. l. 3. Surd. dec. 177. n. 11. Cafi. de Grass. dec. 2. num. 8. & 3. de fideiuss. & in dubio presumitur quis fecerit alienum ignorasse, nisi probetur contrarium. *l. verum ff. de probat. Bar. in l. fies ff. pro socio, ac propterea Legataria sibi imputet, quod hæc eadem non interpellant l. fin. ff. quorundam Legationum.**

- Nec patitur obitari, quæ deducuntur ex *l. fin. §. propterea C. de tu. dot. vbi deciditur, vtrius dotis deberi etiam ab extraneo post biennium, quia in dicta lege etiam expresse*
- 10 *presupponitur, quod dos fuerit promissa viro per stipulationem, quodque etiam per consequens debitor dotis habuerit scieniam debiti, quod non est in casu isto, cum, vt sepe dictum est, nec dos fuerit promissa viro, sed simpliciter Legata Nepiti nascituræ absque mentione viri, nec minus probetur, quod heres Legatis habuerit scieniam Legati, aut saltem, quod huiusmodi Legatum fuerit datum in dotem dictæ Nepiti, vnde nec dicta lex applicatur.*

Nec obitant cessiones dictorum fructuum, factæ D. Camillo, à quo fuit dos soluta, quia cessio ei à filio facta fuit penitus inutilis, cum filius nulli deberentur fructus, eo quod dicta scuta nulle fuerant ei legata in pecunia, & ipsa non supponebat onera matrimonij, alia vero cessio facta eidem D. Canullo à Genere, non poterat ei suffragari, nec pro tempore ante litem contestatam, quia pro illo tempore dicti fructus non debebantur, ex quo nulla aderat mora, vt dictum est, nec etiam pro tempore futuro, quia huiusmodi fructus debentur tantummodo viro ratione onerum matrimonij, quæ subsistit, ac propterea cum D. Camillus non substituerit huiusmodi ouera, non potest neque etiam dictos fructus prætere, & sibi imputet, quod instructiuus creditum emere voluit vt ex *Bal. in rub. C. de usur. n. 13. Surd. conf. 209. & de Aliment. quest. 42. numer. 22. vers. contraria tenent opinio, & alijs suis in alia decisione fixatum.*

TIBURTINA. OLIVETORVM.

Luna 17. Maij 1621.

ARGVMENTVM:

Patet ex Summario.

SYMMARIVM:

- 1 Contra bona fideicommissaria non est relaxandum mandatum.
- 2 Descendentes per lineam masculinam dicuntur comprehensi in fideicommissio perpetuo.
- 3 Vocatio facta in portione Patris de descendentes omnibus in infinitum, intelligitur etiam in portione Patris.
- 4 Inter descendentes facilius inducitur fideicommissum.
- 5 Coniectura ex quibus filij filiorum, & ceteri descendentes censentur vocati ad fideicommissum, afferuntur, & num. 6. 7. & 8.
- 9 Coniectura, qua singule non presumunt, unita iuvant ad inducendum fideicommissum.

DECISIO CCCXXXIII.

- D**Omni censuerunt, mandatum non esse relaxandum contra bona q. Marci Antonij illi obitenta ex hereditate Vincentij, quia dicta bona sunt subiecta fideicommissio dicti Vincentij, & iam ad fauorem filiorum dicti q. Marci Antonij, ac propterea non dicuntur amplius de bonis, & hereditate Marci Antonij, sed ea sunt dictorum filiorum propria, & ex hereditate Patris detrahenda ad trad. in *l. coheredi §. cum filijs ff. de vulg. & pupill. & per Peregrin. de fideicom. art. 6. n. 7. & 8. Cardin. Seraph. dec. 35. n. 1.*
- Quod autem dicta bona sint de fideicommissio, etiam ad fauorem dictorum filiorum subiecta, apparet ex lectura testamenti, in quo dictus Vincentius instituit sibi hæredes Ioannem Dominicum, & Lutium eius filios, & si alter ipsorum sine filijs decederet, alium substituit, si viueret, sui minus eius filios, hac expressa dispositione adiecta, quod hoc observaretur in infinitum, durante linea masculina. Nam cum dicti quoque filij Marci Antonij sint de descendentes per lineam masculinam à dicto Vincentio, dubium non est, quin ipsi quoque sint in dicto fideicommissio, quod dictus Vincentius durare voluit in infinitum, dicta linea masculina durante, comprehensi *Aym. conf. 62. n. 10. & conf. 326. n. 3. Bal. conf. 334. num. 10. l. 3. Surd. conf. 344. n. 14. Peregrin. dicto tract. de fideicom. art. 22. n. 24. Rot. dict. dec. 146. n. 4. p. 1. in recentior.*

Nec obstat, quod dicta dispositio videatur restricta ad casum, quando vnus ex filijs institutis sine filijs decederet, & sic quod dicti descendentes censentur vocati in portione Patris tantum, non autem etiam in portione Patris, & Aui, quia vocatio facta in portione Patris de omnibus descendentes in infinitum, arguit quoque eorumdem descendendum vocationem in portione eorum Patris. *Aym. dicto conf. 62.*

conf. 62. n. 10. & dicto conf. 326. n. 9. Handed. conf. 14. n. 38. & seq. Ratin. conf. 100. n. 24. l. 2. cum alijs latè congestis in Bononiens. de Pannolius 10. Decembris 1607. coram R. Lugdunen. in qua etiam dictum fuit, quod secundum hanc opinionem sapiens Rota respondit, & signatè in causa Rom. fidei de Quing. 12. Novembris 1607. coram S. D. N. tunc Rota Auditors, & fuit firmatum in Vrbenetana fid. 10. Decembris 1607. coram R. D. meo Decano vbi quod Testator magis censetur deligere descendentes in portione ascendentes, quam in portione transectalis.

Quod maxime in presenti facti specie procedit, non solum quia veritatem in descendentes, inter quos facilius inducitur fideicommissum Dec. conf. 242. circa fin. vers. & quoniam filij Rot. decif. 105. sub n. 3. p. 1. in recentior.

Verum etiam quia plures alie coniecturae concurrunt, & praesertim, quod Testator digressus est ad plures gradus substitutionis, excludendo etiam proprias filias, quam diu extarent masculi, quodque vsus est verbis denotantibus perpetuitatem, & quod inter institutos fecit reciprocam substitutionem, quae omnes sunt coniecturae fortissimè ad hoc, vt filij filiorum, & ceteri descendentes in infinitum censcantur vocati, vt de coniectura desumpta ex digressionem ad plures gradus substitutionis tradit post alios Menoch. conf. 458. num. 20. Cardin. Mantie. de coniect. ult. vol. l. 11. tit. 3. nu. 13. cum alijs adduc. in vna Bonon. fideicom. 26. Ian. 1618. coram me, & de coniectura desumpta ex verbis denotantibus perpetuitatem Menoch. conf. 197. num. 25. Roll. conf. 23. n. 18. & seqq. l. 4. Simon. de Pret. de interpret. ult. vol. l. 1. interpret. l. 1. dub. 1. solut. 10. nam. 16. & seq. Peregr. de fideicom. art. 13. n. 77. Rot. div. dec. 231. n. 4. p. 2. in recentior.

Et de coniectura reciprocae substitutionis factae inter institutos, quod videlicet Testator multo magis eam facere voluerit inter descendentes, & remotiores minus dilectos, Cramet. conf. 130. n. 6. Soc. iun. conf. 101. num. 10. & seqq. l. 3. Sord. conf. 344. n. 17. cum alijs adduc. in dicta Bonon. de Pannolius coram R. Lugdunen.

His accedit, quod dictus Testator decedentibus eius filijs, & haeredibus institutis sine filijs, substituit filias feminas, & eorum filios, nepotes, & pronepotes in infinitum, nam & hoc manifestum signum est, quod ipse intentio erat inducere fideicommissum perpetuum & absolutum inter eius descendentes, ne dicatur voluisse praeserre extraneos suis descendentes, vt in puncto arguit post alios Paris. conf. 78. n. 3. l. 2. Card. Mantie. de coniect. ult. vol. l. 11. tit. 20. n. 11. cum alijs per Rot. dec. 380. n. 5. p. 2. in recentior. Et quatenus singulae coniecturae non sufficerent, simul tamen iunctae iuvant, vt fuit dictum in dicta Bononiens. de Pannolius, vbi quod Coniecturae simul iunctae considerari, non autem separatim discuti debent, & fuit sapiens decissum.

CREMONEN. PRÆPOSITVRÆ

Veneris 28. Maij 1621.

DECISIO CCCXXXIV.

Impressa in recent. decif. 292. par. 4. tom. 1.

NARNIEN. BONORVM

Veneris 28. Maij 1621.

DECISIO CCCXXXV.

Impressa in Recent. decif. 294. par. 4. tom. 2.

ASTEN. CANONICATVS

Mercurij 2. Iunij 1621.

ARGVMENTVM.

Beneficia Subcollectorum sunt reservata, sed debent esse deputati generaliter, non autem solum ad exigendum, & qualiter probetur deputatio tantum ad exigendum, habetur latè per rotam decissionem, vbi multa recentior.

SYMMARIVM.

- 1 Dispositio regulatur, & restringitur à sua causa, & ex proëmio causa desumitur.
- 2 Distio ad hanc restringit dispositionem.
- 3 Beneficia Subcollectorum non sunt reservata, nisi sint Subcollectores unici.
- 4 Deputatio Subcollectoris probatur ex litteris The-saurarii iunctis alijs, de quibus in decissione.

DECISIO CCCXXXVL

DOMINI steterunt in decifis, quod probatur Balagnum non fuisse vaicum Collectorem in Diocesi Asten. & sic quod non constet de causis restitutionis in integrum; nam ex lectura litterarum deputationis dicti Balagni apparet; quod ipse fuit deputatus tantum pro exactione taxæ feut. 100. concordatq inter The-saurarium, & Capitulum Asten. non autem generaliter ad omnia spolia etiam in dicta concordia reservata.

Idque colligitur tam ex proëmio dictæ deputationis, in quo narratur dicta concordia, inita super spolijs Clericorū pro summa feut. 100. quodque quidam Clerici Beneficiari dictiq Civitatis, & Diocesis Asten. solvere recusabant taxam vigore dictæ concordie debitam, & etiam ex ipsius deputationis dispositiva ibi, nos volentes, vt omnes dictæ Civitatis, & Diocesis Clerici beneficiari dictam taxam persolvent, propterea aliquos idoneum Commissarium deputare volumus, qui tam pro dicta Camere Apostolica, quam

quàm ipsius Capituli, & Clerici Asten. indemnitate ea, quæ deest, diligentia præmissa exonerantur, ex hac enim dispositiua iuncta præsertim dicto eius proemio, apparet causâ dictæ deputatiōis, ad quam ipsa etiam deputatiō restringitur debet, quia quilibet dispositio declaratur à sua causâ l. cancellauerat ff. de his, quæ in test. del. l. Scio amico in princ. ff. de annis leg. & ad ea restringitur l. cum pater. S. de iussimis ff. de leg. 2. Aug. in l. obligatiōe generali ff. de pignor. Bar. in d. l. cancellauerat numer. 2. ff. de his, quæ in test. del. Bal. in l. emancipatiōe in fin. C. de fidei instrum. Sord. conf. 16. num. 15. & seq. & dec. 176. num. 6.

Tum & clarius ex ipsamet deputatiōe, in qua expressis verbis deputatur dictus Balagnus ad exigenda scuta 100. iuxta taxam, & repartitiōem desuper faciendam, & iuxta formatam dicti Instrumenti pro rata dictos Clericos, & eorum quemlibet tangente, & denique ex facultate dicto Balagno data, quod siquidem Clerici dictâ ratam noluisse solvere, possent post eorum mortem eorum bona inuentariare, & tamquam spolia applicare Capitulo, & Clero, nam cum spolia in dictâ concordia referuata nullo modo pertinuisse ad Clerû Asten. sed immediatè ad Cameram Apostolicam; clarè etiam hinc colligitur, quod intentio Thesaurarii fuit deputare dictum Balagnum ad exigendam dictam taxam; non autem dicta spolia referuata.

Non obstat, quod tum iuxta dictam concordiam iniam inter Clerum Asten. & Reuerendam Cameram Apostolicam deputari debuerit etiam pro spoliis referuatis in dictâ concordia Canonici Ecclesiæ Cathedralis Asten. dictique Balagnus fuerit deputatus iuxta dictam concordiam formatam, censetur etiam deputatus pro dictis spoliis referuatis, quia ultra quod in dictâ concordia non dicitur, quod Thesaurarius teneatur deputare Canonicum, etiam pro dictis spoliis, sed solum referuatur cognitio causarum dictorum spoliū referuatorum eidem Thesaurario, seu Commissario pro exactione taxæ deputato, ex quo non potest inferri, quod Thesaurarius teneatur deputare Canonicum etiam ad exigenda spolia referuata, cessat etiam in hoc casu difficultas, quia ex supra deductis apparet, quod Balagnus fuit deputatus ad exigendam dictam taxam, tantum, & sic quod verba iuxta formam concordie intelligi debent quoad exactionem taxæ concordatæ, ad quam præcisè, vt dictum est dictus Balagnus fuit deputatus; prout etiam ex eadem ratione ad dictam exactionem taxæ restringi debent illa verba Commissarium specialem, & generalem cum omnibus, & singulis honoribus, & oneribus, &c.

Et eo maximè quia hic intellectus confirmatur ex clausula immediatè subsequenti ibi & cum reuocatione omnium aliorum Commissariorum ad hæc forsan Deputatorum, ex hac enim clausula apparet, quod Thesaurarius, non voluit reuocare omnes alios Subcollectores etiam pro spoliis referuatis deputatos, prout procul dubio fecisset, si voluisset dictû Balagnum deputare ad omnia spolia etiam refer-

uata in concordia, nam per verbum, ad hæc, f. in dicta clausula appositum restringitur generalis illa reuocatio ita, quod non censentur reuocati alij Collectores, seu Commissarii, qui fuerunt deputati pro alijs spolijs in dicta concordia referuatis, & de quibus in dicta deputatiōe Balagni nulla proferus mentio facta, fuit, sed solum illi, qui forsan antè dati fuerunt pro eiusdem taxæ collectione.

Posito autem, quod dictus Balagnus non fuerit deputatus generaliter ad omnia spolia, & in dicta concordia referuata, quodque non fuerint per dictam deputatiōem Balagni reuocati alij Collectores pro spolijs in dicta concordia referuatis deputati, sequitur, quod reuocatio, de qua in regula quarta † non inerat, tum quia per dictam regulam referuantur solum beneficia vnicorum Subcollectorum in quacumque Ciuitate, vel Diocesi, & sic illorum Subcollectorum tantum, qui deputati sunt ad colligendum omnia iura, & spolia ad Cameram spectantia, tum etiam quia ex fusc deductis in alijs decisibilibus in hac causa factis satis colligitur, quod aderant in eadem Diocesi, eodemque tempore alij etiam Collectores pro dictis spolijs referuatis deputati, & in specie Episcopus Saonen. de cuius deputatiōe in Subcollectorem pro viuieris statu Serenissimi Ducis Sabaudie constat ex litteris istis summario num. 4. & Iosephus Merlazzinus, de cuius deputatiōe ex † litteris Thesaurarii 4. Novembris 1605. scriptis, iunctis præsertim litteris Episcopi Bouini illinc ad duos menses nempe die 8. Ianuarii 1606. datis ad dictum Merlazzinum, in quibus eundem Merlazzinum requiritur, quod in exactione spoliū vtatur per sona Canonici Balagni pro suo subliuio, & substitutione postea dicti Balagni ab eodem Merlazzino facta præterquam in spolijs referuatis, quæ sibi idem Merlazzinus referuauit, vt in litteris Merlazzini ad Balagnum scriptis die 1. Februarii 1606.

ROMANA PECUNIARIA

Mercus. 2. Iunij 1621.

ARGVMENTO

Non indiget.

S Y M M A R I U M.

1. Solutiones bene facta soluenti suffragantur.
2. Solutio facta de mandato Iudicis soluenti suffragatur.
3. De iure communi tam masculi, quam femina Patri succedunt.
4. Soluens Procuratori non debet solutionem reiterare.

DECISIO CCCXXXVII:

LVNENSARZANEN
CAPPELLANIÆ

Veneris 4. Junij 1621.

ARGVMENTVM.

Quomodo probetur Descendentia ad affectum
obtinendi Beneficium.

SYNOPSIS.

- 1 Descendentia de linea ad obtinendum beneficium sufficit, quod constat in genere, & num. 2.
- 2 Et sufficit quod descendencia probetur per testes depo-
nentes de tractatu, & opinione.
- 3 In materia probationis descendencie ad obtinendum
beneficium sufficientes tenes probationes.
- 4 Enunciatio Notary non probat iuramentum testium,
declara n. 6.
- 5 Testes examinati in termino à Iudice prefixo cum
interrogatorijs Partis nihil opponentis censentur in-
iuramentum praestuisse.
- 6 Pars examinans testes eo modo, quo fecit Adversarius
non potest dicere testes Adversarii non fuisse bene exa-
minatos.
- 7 Verba à quocumque, & Descendat porriguntur
in infinitum.

DECISIO CCCXXXVIII.

DOMINI dixerunt, Laurentium esse insti-
tuendum, quia ex instrumento, quod
datur, apparet, quod Cappellania, de qua agi-
tur ea lege fundata est, quod quoscumque
est aliquis Sacerdos de Domo Scalofoforum in
quocumque gradu, siue à masculo descendat
siue à femina, talis Sacerdos habeat dictum
Beneficium sine electione Patronorum, & in
dicto Laurentio concurrat utraque qualitas,
quia ipse est Sacerdos, ut etiam pars admittit,
& quod descendat à Domo Scalofoforum sal-
tem per lineam familiam, probatur satis suf-
ficienter ex testibus, qui dantur, & quidem non
solum in genere, quod scilicet dictus Lauren-
tius descendat per lineam femininam ex dicta
domo, quod solum sufficeret, ut fuit dictum
in Placenta Cappellania 5. Novembris 1593. coram
beato: Peola, ubi quod licet ad probandam con-
sanguinitatem in causa matrimoniali, vel cum
agitur de successione fideicommissi, aut in alijs
casibus, in quibus considerantur certi gradus,
necessarium sit tunc probare gradus distinctos
descendentie, secus tamen est, quando ex dis-
positione legis, vel hominis non requiritur ta-
lis graduum distinctio, sed sufficit probatio in
genere, quamvis distinctio graduum specifica
non probetur, etiam quod dicti testes depo-
nant de dicta descendencia per tractatum, &
opinionem gloss. in l. 1. in verb. quates, & ibi Salc.
n. 2. vers. sed probatur ff. de probat. Aretin. conf. 37. n. 2.
vers. igitur ad secundum, & per famam Put. decis.
106. num. 1. l. 2. in non. impress. cum alijs per Gerz. de
Benef. p. 7. c. 15. num. 12. Icd etiam per gradus dis-
tinctos videlicet, quod dictus Laurentius est
filius Ioannis Vgerii, qui fuit filius Federici, 1.
quodque dictus Federicus fuit filius Ioannis

P. Piccini.

DICTVM fuit, solutiones suffragari D.
Zeccadoto, quia constat Scuta duo millia
fuisse ab eo soluta Elcon. Priuoflat, de ordi-
ne, & mandato Ludouici Patris filiorum, &
hæredum Ardouini, & Ambrosii eorum Ma-
tris, & Tutricis, ac Curatricis, solutio enim
& mandatam Ludouici probatur ex quietan-
tijs dicti Elcon, & Ludouici Summar. Zeccadoti
num. 5. & 6. Et quod dictus Ludouicus esset Pro-
curator D. Ambrosii in specie ad exigendum,
apparet dicto Summar. num. 4. quodque Ambro-
sia esset Tutrix, & Curatrix dictorum filio-
rum, & hæredum num. 3. alia vero Scuta duo
millia fuerunt à dicto Zeccadoto soluta eidem
Ludouico Procuratori Ambrosii, ut apparet
ex quietantia, quæ datur dicto Summar. num. 7.
Vnde dubitari non potest, quin dictæ solutio-
nes sic factæ dicto D. Zeccadoto suffragetur ad
Lucius 2. §. Tutela, & §. fin. ff. de administr. tut. l.
quod si forte §. 1. & seq. ubi Bar. & DD. ff. de solut. l.
1. c. si advers. solutio. cum alijs per Tirag. de retrad.
lignag. §. 1. gloss. 13. nu. 22. & seq. quod & eo magis
etiam procedit quoad hæc scuta duo millia,
cum illa fuerint, etiam de mandato Iudicis so-
luta l. sentimus la 1. c. de administr. tut. Ros. decis. 722
n. 1. p. 1. diu. & fuit dictum in una Mocerat. pecuniaria
4. Julij 1614. coram me.

Nec obstat declaratio facta per Zeccadotum
in actu solutionis dictarum pecuniarum, quod
illæ soluerentur filiis masculis, & feminis Ar-
douini, cum tamen ex dispositione facta per
Ardouinum dictæ pecuniæ pertinerent ad filios
masculos tantum; quia præterquam quod iure
Communi inspecto æqualiter succedebant
Patri filiæ femine, & masculi l. maxi-
mum ultimum C. de lib. præter. Ideoque cum
non probetur, quod Zeccadotus habuerit no-
titiā dictæ dispositionis Ardouini, non potest
ei aliquid imputari ad trad. per Rimin. sen. conf.
408. n. 12. & seq. 3.

Sufficit etiam, quod Zeccadotus dictas pecu-
nias dicto Procuratori soluerit, quodque illas
dictus Procurator sub modo, & forma, quibus
ei solutæ fuerunt, receperit, eo enim ipso cen-
setur per talem solutionem liberatus, ita quod
minimè debeat ad reiteratam solutionem
cogi.

Eadem etiam ratione tollitur, quod dicitur
de alijs modis, sub quibus fuit per D. Zeccado-
tum facta solutio, ultra quod dicti modi, etiam
de iure inerat, & fuerunt appositæ per Iudi-
cem, de cuius mandato D. Zeccadotus soluit
dicta Scuta duo millia.

Piccinini, & Mariz de Scacaloffis, & sic quod ipse descendit mediante dicta Maria sua proavia per lineam femininam ex dicta domo de Scacaloffis.

4 Nec obstant, quæ contra dictos Testes deducuntur, quia in hac materia sufficit leuior probatio. *Caput. decif. 208. numer. 7. par. 1. & quod Testes depobant de communi reputatione, & fama. Bar. in l. filius num. 1. ff. de his, qui sunt sui, vel alieni iuris. Alex. conf. 51. num. 3. lib. 1. & fuit dictum in Gimmene. Cappellania 20. Iunij 1608. coram bon. mem. Card. Lancelotto, & maximè cum simus in antiquis Fel. in cap. sum luteris num. 2. in fi. de Testibus cum alijs per Garz. de Benef. dicta parte 7. cap. 15. num. 32.*

Minus obstat, quod dicti Testes dicuntur nulliter examinati ex defectu citationis, & etiam ex eo, quod non constet, quod iurauerint, nisi per enunciatiuum Notarii, quæ non probat Iuramentum, cum ad hunc effectum necesse sit, quod Notarius testetur de huiusmodi iuramento dispositivè per verba denotantia actus, quibus solet præstari iuramentum videlicet *taliss &c.* quia fuit responsum, quod cum dicti Testes fuerint examinati in termino à Iudice præfixo ad probandum, & pars non solum non opposuerit de huiusmodi nullitate, sed & interrogatoria dediderit, censetur legitimè iuramentum, & citationem interuenisse, & examen substatum, ut quoad nullitatem ex defectu citationis fuit dictum in Còch. decimarum de instanto 11. Decembris 1614 coram bon. mem. Andrea, & quoad nullitatem, ex defectu iuramenti in Papien. Censurarum 2. Iunij 1605. coram bon. mem. Penia: Idque tamò magis, quod dicta pars eodem modo suos etiam 8 Testes examinavit, ut fuit dictum in Antimona Tutela 16. Februarij 1592. coram Rubeo, & in Ianuæ. Pecuniaria 16. Martij 1612. coram R.P.D. meo Phaldo, quæ est decisio 393. par. 1. in recentior.

Nec subsistit, quod dicitur, verba fundationis esse intelligenda de descendentibus immediate à femina, quia huic intellectui repugnant illa verba à quocumque gradu, & verbum descendat, quod corrigitur in infinitum Card. Seraph. det. 939. num. 5.

Nec denique facit, quod Laurentius non sit presentatus ab aliquo ex Patronis, quia sufficit, quod veniat ex suo iure verificando sub qualitate, & illud ius affirmatur præsentationi actualiter deductæ coram Ordinario iux. decif. Pat. 252. num. 3. l. 3. iuxta novam impress. & fuit dictum in Salamantina dimidia portionis coram Reverendissimo Lugdunen. quæ est decisio 253. par. 2. in recentioribus vltra quod Testator expressè disposuit, quod ut supra dictum est, talis Sacerdos haberet hoc beneficium sine alia electione Patronorum.

CENETEN. PENSIONIS

Lana 7. Iunij 1621.

ARGUMENTVM.

Indultum concessum Reipublicæ Venetæ super Decimis non comprehendit Cardinales, & illorum Pensionarios.

S Y M M A R I U M.

- 1 *Pensio reservata immunis, & libera à quocumque onere debetur integra.*
- 2 *Indultum Decimarum concessum per Paulum V. Reipublicæ Venetæ derogat quicunque exemptioni, & immunitati.*
- 3 *Intellige ad favorem Reipublicæ met, cui passà inter beneficiatum, & pensionarium non præiudicat, secus quoad Contrahentes.*
- 4 *Et hoc Indultum eximit Cardinales.*
- 5 *Exemptio à decimis concessa Cardinalibus suffragatur eorum Pensionarijs.*
- 6 *Titularis non potest inuito Pensionario ratam decime ex pensione solvenda retinere.*
- 7 *Solum non probatur ex fide non concludenti.*

DECISIO CCCXXXIX.

Dubitavi, An deberetur integrà Pensio ab Illustrissimo D. Cardinali Priulo, D. Abbati Podacattaro, & quicquid esset dicendum de tempore ante assumptionem dicti Illustrissimi Priuli addignitatem Cardinalatus, DD. censuerunt, quod post assumptionem addicti dignitatē deberetur integrà. Fundamentū huius resolutionis fuit, quia dicta Pensio fuit D. Abbati reservata ex causa resignationis Abbatii ad favorem dicti D. Cardinalis libera, & immunis à quocumque onere etiam decimæ impostæ, & imponendæ, & alijs quibuscumque.

Nec obstat, quod huiusmodi immunitas fuit sublata in concessione decimarum facta Reipublicæ Venetæ, per sel. rec. Paulum V. in qua fuit amplissimè derogatum cuicumque exemptioni, & immunitati, sub quibuscumque pactis, & cautelis conceptæ, ut in similiis terminis fuit dictum in Toletana Pensionis coram Cantuocio quæ est decif. 161. par. 2. diu. & in alijs relatis per Garz. de Benef. par. 1. cap. 5. an. 173. & seq. Quia præterquam quod aliquibus ex DD. videbatur subitari posse, quod dictæ clausulæ derogatoriæ quarumcumque exemptionum respiciant favorem tantum Reipublicæ, cui Papa non voluit posse præiudicare pacta inter Pensionarios, & Titularem inita quominus cōsequeretur integram decimam, habita ratione ad omnes fructus, non autem etiam Titularis ad effectum, ut ipse non obstante quocumque pacto possit sibi retinere eam ratam, quam cogitur dictæ Reipublicæ ex fructibus sui beneficii etiam pro Pensionario solvere, ut in terminis subsidij, & executi fuit dictum in Perellen. Subsidij coram bo. me. Card. Seraphino, quæ est inter impress. decif. 1343. & in Valentina subsidij 14. Maij & 29. Novembris 1611. coram bo. me. Penia, & in eadem

22. Maij 1615. coram R. P. D. meo Pamph. qui est 702. p. 2. recit. & in Monopolitana pensionis 13. Iunij 1597. coram Orano.

Ceteris in casu isto difficultas quoad tempus post assumptioem dicti Illustrissimi ad dignitatem Cardinalatus, ex eo quod in eodē indulto in specie eximuntur a solutione dictarum decimarū Cardinalitia dignitate surgentes, nam cum dicta exemptione stante dictus Illustrissimus Cardinalis a dicto tempore nihil soluerit, nec aliquod damnum propter dictum Indultum senserit, non potest assignari ratio, quare non teneatur ad solutionem integre pensionis.

Nec dicatur, quod licet sit exemptus a solutione dictarum decimarum Illustrissimus D. Cardinalis, non tamen est exemptus ab ea D. Abbas, quia imo privilegium Cardinalium Titularium, videtur etiam in hac parte corū pensionarij suffragari, maxime quod passim, & expressum in Dominio Veneto observari videmus, quod dicti Illustris. Cardin. eorumque beneficia pro dictis decimis non molestantur; unde, & alij Cardinales etiam prout satis notum est in Curia, solvant suis pensionarij integram eorum pensionem, & in omnem euentum quod dicta exemptio non suffragetur pensionarij, non potest D. Cardinalis ratam per D. Abbatem soluendam retinere, nec etiam ipso inuito dictam ratam Reipublice solvere, quia Papa in dicto Indulto Reipublice concessio uō grauavit Titulares ad soluendum decimas pro pensionarij, sed pensionarios ipsos, ut ex lectione dicti Indulti apparet, ex qua constat Papam discretuē procedendo imposuisse prius 8. decimas super fructibus Beneficiorum, & deinde per 5. penitus leparatum 8. alias super pensionibus, ac propterea non est, quod dictus Illustrissimus Cardinalis timeat quod solutione dictarum decimarum pulsetur.

Nec obstat quādam fides, in qua dicitur, quod Titulares regulariter solent retinere ratam a pensionarij debitam, quia nec dicta fides loquitur de Cardinalibus Titularibus, nec minus ex dicta fide colligitur, quod dicti Titulares retinuerint dictam ratam inuitis pensionarij, ac propterea frustra allegatur, &c.

ROMANA SPOLII.

Luna 7. Iunij 1621.

ARGVMENTVM

Dux sententiā quando habeant vim trium.
Mandatum procurat quando presumatur,
& ex quibus,

SYMMARIVM.

1 Si secunda sententia confirmat simpliciter primam dicendam conformes.

- 2 Tunc citius, & incolas dua sententia conformes habent vim trium.
- 3 Mandatum procurat presumitur habere, qui comparat pluries, iura producit, appellat, & impensas facit.
- 4 Quisnon presumitur temerē se facere Procuratorem.
- 5 Mandatum probatur per presumptiones. & coniecturas.
- 6 Sententia lata contra ordinem valet contra cessionarium.

DECISIO CCCXXX.

FERE in hac causa latae duae sententiae ad fauorem Catharinae Maiolae, contra D. Iulium Pbeum, & alios litis Confortes, quibus cum D. Iulius, & litis confortes non acquiescerent, obtinuit Catharina a Signatura mihi retribui, ut constitudo de duabus conformibus dictas sententias executioni mandarem iuxta formam Statuti Vrbs l. 1. cap. 180. Unde proposito per me dubio, an sit locus dicto Statuto de duabus conformibus, DD. affirmatiue responderunt, quia agitur inter Ciues, & incolas, & secunda sententia est simpliciter confirmata primae latae ab A. Cae propterea dubitari non potest, quin sint conformes, ut per Cosar. praes. quaestioem cap. 25. num. 5. 6. & sequ. Gabr. de execut. rei indic. concl. 1. n. 33. & sequ. Et quod per consequens sit locus dispositioni dicti Statuti, quocauetur, quod duae sententiae inter Ciues, & incolas latae habeant vim trium, nec liceat tertio prouocare, ut in similibus terminis fuit resolutum in una Romana locorum mss. 25. May 1611. coram R. P. D. meo Faldio, & in alia Rom. refectionis contractus 18. Martij 1616. coram R. P. D. meo Canalerio, & alias inexpressimē.

Nec obstat, quod dictae sententiae pretenditur nullae ex eo quod preter monitorium, quod pro parte Catharinae fuit legitime executum, in alijs actibus fuit semper citatus D. Hieronymus Valentinus vti procurator, cum tamen de eius mandato non constet, quia cum D. Valentinus tam in prima instantia, quam in secunda semper vti procurator comparuerit, litem subitineo, ac diuersa iura prouiderit, & a sententijs contra suos principales litis appellauerit, multasque impensas fecerit, praesumitur legitimum mandatum habuisse Cae de Graff. decis. 3. de procurat. cum non sit creandum quod temerē quis se offerat defensionis causae absque mandato Rot. dec. 2. de conf. poss. & propterea in antiq. Card. Seraph. dec. 973. num. 4. & fuit dictum in una Ranennaten pecuniaria 25. Iunij 1618. coram R. P. D. Pironano, & quando de mandato verò non constat, sufficit, quod illud proberetur praesumptionibus, & coniecturis, ut fuit dictum in Bonon. pecuniaria coram S. D. N. tunc Rote Audito, qua est decisio 55. par. 2. in reuocarij. in qua in specie fuerunt approbatae supradictae praesumptiones, & multis auctoritatibus confirmatae.

Minus facit alia nullitas allegata ex defectu citationis ad dicendum contra commissionem, quia talis defectus tollitur ex processu, in quo legitur dicta citatio facta in terminis substantia-

* libus, quod sufficit, *Præf. in præf. cap. 1. d. 5.*

Nec obstat, quod dicta Catherina non est nominata in prima sententia, sed illa fuit lata ad fauorem Flammini Pennini; quia cum ipsa fuerit admissa ad causam vi cessionaria, & hares dicti Flammini eius filii, fecit omnia acta sua, & sic sententiam ad fauorem eius auctoritas latant. *lex. trad. per Conar. præf. quæstionum 6. 19. sub num. 1.*

illud fuerit viquæ de anno 1594. & sic ante obitum illius; ex cuius personæ defunctæ reservatio, vitium Seminarii, quæ neque hoc motuum Romæ, sed aliquorum ex DD. fuit, nec potest sublineri, non solum quia dicta præsentia vniomnon fuit coram A.C. producta, ac propterea non potest dici ipsius sententia, qui dict. vniomnem idominare non potuit, spoliatus, cum ad hunc effectum necesse sit, quod

1 apparcat de iniustitia, sed nullitatem dictæ sententia ex eisdem actis, ut in terminis fuit dictam in causa Terracina. *Cappellania 6. Nouembri præf. coram Reuerendissimo D. meo Decano*, sed etiam quia licet dicta vniio fuisset producta; non tamen intraret spoliatus, quia allegatio vniomnis non reddit sententiam pro executione litterarum Apostolicarum latam, quando dictæ litteræ sunt iustificatæ de facto, notorie iniustam, prout requiritur ad effectum, ut intraret actio spoli. ut in pondo fuit resolutum coram Card. Seraph. decis. inter impress. 867.

Quod sine difficultate in causa isto procedit: quia multa contra dictam præsentiam vniomnem opponantur, ex quibus illa apparet in valida, in aut neque in petitorio canonizari posset. Et præsertim quod facta fuit de sexdecim beneficiis, & cum clausula, quod vniio, & annexio censetur habere locum in illis tantum, quæ primus vacarent, quorum fructus ascendant ad valorem scutorum 2000. & illa, quæ postea vacarent, censetur libera ab vniomne, quod non videtur fieri potuisse, cum talis forma vniomni sit omnino insolita, & suspecta, ac contraria decretis Sac. Concil. Trident. quibus disponitur, quod in casibus ibi expressis vniomni auqua beneficia certa, quodque ad hunc effectum adhibeantur deputari a Capitulo, qui videant, quæ nam beneficia expediat vniomni, & sint valoris sufficientis.

Et quatenus dicta forma admittere, posset Ordinarius sub illa vniomne omnia beneficia sua Inuacellis, & sic impedire quæcunque resignationes, & reclamationes Apostolicas, omniaque confundere, quod non videtur permittendum.

Quibus accedit, quod non probatur, quod ante vacationem beneficii, de quo agitur, non vacauerunt alia beneficia ascendente ad valorem dictorum scutorum 2000. ut requiritur ad decis. Pat. 322. in fin. lib. 3. & quod neque dictum Beneficium potuisset vniomni, cum esset litigiosum. *Rebus. super reg. de vniom. Glof. 1. t. num. 18.*

3 & sequ. & maxime non facta mentione de lite
6 *Lancelotti. de arbit. par. 2. cap. 4. 736. cum ibi alleg.*
Nec obstat, quod Concilium dat facultatem Episcopo vniomni Beneficia affecta, & reclamatione, quia sub illa dispositione non veniunt beneficia litigiosa ad not. per Mandat. super reg. de imper. Benef. per obit. famul. Cardin. quest. 9. nu. 0. & sequ. *Simonez. de reformation. quest. 10. numer. 3. & sequ.* ubi quod Papa nunquam censetur intellexisse de litigiosis, nisi exprimat, aliud enim est Beneficium reservatum, & affectum, & aliud litigiosum. *Gortzel. ad reg. 3. Glof. 32. num. 40. in fin.*

ubi in iudiciu ita responsum fuisse dicit in. *Auricelli Canonici 4. Iunij 1576. coram Card. Lancelotti. Seniore*, & Beneficia litigiosa requirunt specialem facultatem ad hoc ut confer. 1 possunt, ideoque

CORDVBEN PRAESTIMONII

Pæf. 18. Iunij 1621.

ARGVMENTVM.

Vnio beneficiorum quando possit fieri per Episcopum, & præsertim quando beneficia sunt litigiosa.

SYMMARIVM.

- 1 Sententia debet indicari nulla, vel iniusta ex eisdem actis.
- 2 Actio spoli intrat quando de facto notorie apparet iniustitia.
- 3 Concilium Trident. in vniomne beneficiorum declarat.
- 4 Beneficium litigiosum non potest vniomni, non facta mentione litigiosum.
- 5 Episcopus potest vniomni Concil. Trid. vniomni beneficia affecta, & reservata, non tamen litigiosa, num. 7.
- 6 Papa nunquam intelligitur vniomni beneficia litigiosa.
- 7 Nunquid, seu Legati non conferunt beneficia litigiosa, nisi habeant specialem facultatem.

DECISIO CCCXLI.

Pre-supposita decisione in hac causa coram me facta quod intret arbitrium ad eandem sanandi nullitatem testium coram A.C. pro iustificatione clausulae confisso, & examinatorum ex defectu citationis ad videndum iurare, &c. dubitavi, an esset recedendum a decisione coram Illustrissimo Card. Sacro 16. Decembri 1619. & DD. affirmatiue responderunt, quia in dicta decisione firmatur Seminarii esse reintegrandum, eo quia fuit spoliatum sua possessione, in qua reperiebatur mediante sententia dicti A.C. notorie nulla, & iniusta, & dicta nullitas, & iniustitia ex eo solum deducitur, quod non fuit iustificata clausula confisso, &c. quia tales pro illius iustificatione iudicium fuerunt nulliter examinati, unde cum postea DD. placuerit pro sanatione dictæ nullitatis arbitrium interponere, cessat fundamentum, ex quo pretendebatur, quod dicta clausula, confisso, non esset iustificata, & per consequens etiam ipso iure, nec locus est dictæ reintegrati.

Nec obstat, quod in eadem decisione coram Illustrissimo Card. Sacro dicitur, quod aliquibus ex DD. videbatur, quod dicta sententia A.C. esset etiam ex eo iniusta, quod non constabat de reservatione beneficii, de quo agitur, cum

Ideoque non conferuntur à Nuntio, vel Lega-
to. *Put. dec. 56. de prob. cum alijs per Garz de Be-
nif. par. 5. cap. 3. nu. 56. & feqq. & quamvis con-
curtus fieri debeat in Parochialibus referua-
tis, & affectis, non tamen fieri debet in litigio-
fis. Gonzal. ad reg. 3. Olof. 6. num. 142. &c.*

CALCIATEN. IURISDICTIONIS

Luna 21. Iunij 1621.

ARGUMENTVM.

Ad Carcerationem Clerici propter stuprum,
quid requiratur, latissime agitur.

SYMMARIYM.

- 1 Ad carcerationem fufficiant leuia indicia, & fufpi-
ciones.
- 2 In fuppro proceditur ad carcerationem etiam fine in-
dicijs.
- 3 Stuprum eft defloratio Virginis.
- 4 Aliquem efie de fuga fufpectum, ex quibus probetur,
& num. 5. & 9.
- 5 Solus Epifcopus poteft ad carcerationem docuere in
crimine incontinentia, & in atrocioribus delictis.
- 6 Ob fuprum Clericus deponitur ab ordine, & benefi-
cio, & num. 8.
- 7 Pena fupri eft arbitraria Iudicis quo ad Laycos, quo
verò ad Clericos eft pena depofitionis, num. 8.
- 10 Ad capturam in cafu fupri non funt neceffaria in-
dicia.
- 11 Ordinarius prefumitur habere notitiam geflorum
à fuo Vicario Foraneo.

DECISIO CCCXLII

Domini dixerunt, Carcerationē Didaci fui-
te iuftam, quia ad capturam fufficiunt le-
uia quæq; indicia, vel fufpiciones Farinacc. in
prax. Criminali tit. de carcer. & carcerat. quæft. 27.
num. 117. & feq. & maxime vbi agitur, prout in
2 cafu ifto de fuppro, & crimine occulto, & con-
tra fuga fufpectum, quo cafu nulla funt neceffaria
indicia Farinacc loco *prox. citato*, numer. 125.

Quod autem in cafu ifto ageretur de Crimine
fupri, & per confequens etiam de crimine
occulto patet ex querela contra dictum Didacum
porrecta, in qua fuit accufatus de raptu, &
violatione Virginis, & fie de fuppro, nam quā-
do aliqua Virgo defloratur, committitur fup-
rum, l. inter liberos §. lex Julia, & l. fuprum ff. ad
l. l. de adul. Nauar. in *Manuali*, cap. 16. Clar.
§. fuprum verſ. fed pone num. 4.

Et quod dictus Didacus eflet de fuga fufpec-
tus, probatur ex attestatione Notarij, & etiam
ex refiftentiæ per ipfum Curia facta, & ea effe-
ctu fufsecuto poft carcerationem, quia ad hunc
effe-
ctum fufficiunt præfumptiones, & conie-
cturæ, quinimò id totum pendet à Iudicis ar-
bitrio, cui in hoc ftatur, *Rip. in l. 2. num. 57. ff. fol. Matrim. Coftens conf. 328. fub num. 2. par. 2.*
5 nec eft neceffe, quod, caufæ huiusmodi fufpi-

cionis probentur poſſitne.

Nec obſtat, quod ſolus Vicarius non pote-
rit procedere ad dictam carcerationem abique
adiunctis, ſive conſulicibus electis à Capitulo
ſtante diſpoſitione. *Conc. Trident. ſeſſ. 23. cap. 6. de reſorm. quia idemmet Concilium, in diſto c. 6. in verſ. in criminibus tamen excipis, quando agitur de crimine incontinentia, & de atrocioribus delictis, depofitionem, aut degradationē requiruntibus, & ametur de fuga, tunc enim*
6 *ne iudicium reddatur eluſorium decernit, quod ſolus Epifcopus poſſit ad neceſſariam detentionem procedere.*

Nec dicatur, quod quia Concilium ſe refert in
diſto c. 6. ad decretum de Concubinijs, illud
intelligi debet de crimine concubinatuz tantū
non autem de crimine fupri, & ſic iuxta ter-
minos illius decreti ad quod in diſto c. 6. ſe refert.
Nam præterquam quod in dicto quoque de-
creto de Concubinijs generaliter loquitur,
& non de ſolo concubinato, ibi in *impedimentis*
fordibus, & ibi ne concubinas aut alias mulieres,
ac propterea dictum Capitulum, quatenus in-
telligi deberet intra terminos dicti decreti, non
poſſet nihilominus reſtringi ad ſolum Crimen
concubinatuz, ceſſare videtur difficultas quia
in diſto cap. 6. expreſſe loquitur de delictis re-
querentibus depofitionem, & degradationem
& ſic proculdubio comprehendit etiam cri-
men fupri, quia propter fuprum etiam de iure
Canonico in foro exteriori deponitur Clericus
ab ordine, & Beneficio. *Mench. de arbit. caſu. 238. num. 2. l. 2. Clar. poſt alios per eum relatos in §. fuprum num. 3.*

Nec obſtat, quod pena fupri eft arbitraria
7 *Mench. loco præcitato num. 9.* quia hoc
quoad Laycos, & de iure ciuili, ſecus verò
quoad Clericos, quia ipſi puniuntur pena de-
8 poſitionis, ut per Clar. loco proxime citato, vbi
quod hæc eſt communis opinio, & quod in
hoc non eſt difficultas.

Non obſtat, quod Concilium requirit vlte-
rius, quod timeatur de fuga, quia ſufficit, ut
dictum eſt, quod Ordinarius habuerit dictum.
9 Didacum ſuſpectum de fuga, & in terminis Co-
cilij fuit reſolutum in *Canben. Iuriſdictionis 3. Martij 1617. coram Illuſtriſſimo Card. Sacraſo.*

Non obſtat, quod nō fuit capta aliqua ſum-
maria in formato ante carcerationem, quia
præterquam quod per Sac. Concilium non
requiritur, quod præcedat talis informatio, &
10 regulariter in captura non funt neceſſaria
indicia. *Bal. in l. & ſi certus ſub num. 1. ff. ad Sen. Conſultus Syllanian.* ceſſat etiam obiectum ex ſac-
to, quia conſtat, quod 3. February fuit recepta
depoſitio Puellæ, & aliorum teſtium ſuper de-
li-
ctio per dictum Didacum commiſſo, & deni-
que die ſeptima ſubſequenti carceratio, ex quibus
latis conſtat de delicto per dictum Didacum
commiſſo.

Nec obſtat, quod dicti teſtes fuerunt recepti à
11 Vicario Foraneo, quia præſumitur, quod Or-
dinarius habuerit notitiam eorum, quæ geſta
ſunt à ſuo Vicario Foraneo. *Card. Scraph. de iſſi. 306. num. 6.*

Et in id in cafu ifto, quod habuerit notitiam
dictæ informationis capte, clarè probatur ex
pcepto

precepto eidem Didaco transmissio, in quo mandatur dicto Didaco, ne à Civitate discederet attentò quod iuxta Dominationem constat quod Vicarius acceperit informationem ex officio, ut in summo dicti Episcopi num. 8.

CORNETANA LEGATI

Veneris 25. Iulij 1621.

ARGUMENTVM.

Clausula arbitrii Rotæ quando relaxet rigorem iuris.

SYMMARIVM.

- 1 In iudicio possessorio seruati quatuor terminis intrat arbitrium Rotæ pro seruatiōe aliorum terminorum omittitur & num. 2. & 3.
- 4 Si constet de bono iure Clausula arbitrii Rotæ relaxat rigorem iuris.
- 5 Ad obtinendam immisionem probando sunt duo extrema.
- 6 Excepciones requirentes altiore indaginem non impediunt immisionem in Saluiano.

DECISIO CCCXLIII.

CVM alias coram Reuerendis. Seleucien. fuisse resolutum, sententias in hac causa laias esse confirmandas, nisi obisset effectus aliquorum terminorum substantialium, & post dictam resolutionem pars, ad cuius fauorem super laia dicta sententia, adisset Signaturam Sanctissimi pro sanatione dicti defectus, atque ab ea mihi rescribi obtinisset cum clausula arbitrii Rotæ dubitari, an tunc dictum arbitrium, itaut sit recedendum à dicta resolutione coram D. Seleucien. facta, & DD. responderunt intrare arbitrium, nec propterea esse à dicta resolutione recedendum, quia cum versetur in iudicio possessorio immisionis, fuerintque seruati termini ad articulandum, dicendum contra articulos, producendum organa, & dicendum contra producta, vel omisso aliorum terminorum videlicet ad declarandum, & iurandum de calumnia, non causat nullitatem, vt per Vestr. in prax. l. 1. cap. 2. sub num. 1. Casid. decis. 8. de rescript. no. 6. Card. Tusc. in verb. termini substantiales conclus. 74. sub num. 2. vbi quod ceteri termini non sunt de substantia, licet bene sit abundare saltem in reiteratione ad euitandas lites, & propter aliquale interesse Notariorum.

Vel quatenus auctore iuris rigore ex dicta omissione resulariet aliquales nullitates, potest dictus rigor stante dicta clausula, arbitrio Rotæ relaxari Creferat. decis. 4. numer. 3. de testib. Rot.

Et maxime quia constat de bono iure Capituli, tum ex duabus sententiis in patribus lais, tum etiam ex rationibus in decisione Reuerendis. Seleucien. deducis, vt in terminis dictæ causæ

fuit dictum in vna Cordubæ. præsenti. 30. Aprilis præteriti coram me.

Nec obstant, quæ contra dictam, decisionem coram Reuerendis. Seleucien. factam deducuntur, quia omnibus fuit abunde in dicta decisione satisfactum, & ex adductis in ea satis apparet de purificatione fideicommissi per obitum Dianæ ad fauorem Capitali, & de duobus extremitatibus necessariis ad effectum obtinendi immisionis vigore Saluiani.

Nec obstat exceptio fideicommissi Ciesfeldæ, quia requirit altiore indaginem, ideoque non admittitur in hoc iudicio Saluiani ad impediendam immisionem. Rot. decis. 337. no. 3. par. 1. in reuoluto, cum ibi alleg. &c.

CONCHEN. DECIMARVM DESINFANTADO.

Vener. 25. Iulij 1621.

ARGUMENTVM.

Causa decimarum an dicatur prophana ad effectum concedendi remissionem.

SYMMARIVM.

- 1 Causa decimandi Episcopo competens reputatur prophana ad effectum concedendi remissionem.
- 2 In prophanis remissioni conceditur etiam sine summo, si materia est relesuans.
- 3 Ex mutatione seminis non mutatur ius decimarum in preiudicium Episcopi.
- 4 Quotiescunque variatur modus facti, possunt secundo producti testes super iisdem articulis, licet articuli non varientur in substantia.
- 5 Testibus utriusque partis deponentibus vtrum rem non datur remissio ad probandum contrarium.
- 6 Olima tardè proferit fructum.

DECISIO CCCXLIV.

DOmni die erunt, dandam esse remissionem D. Episcopo, quia agitur super iure decimandi dictæ Episcopo competente, & ad idum effectum causa reputatur prophana, vt fuit dictum in Pamplonæ. decimarum 23. Iulij 1600. & in Valentinæ decimarum de Gaudia 9. Febr. 1601. coram bo. me. Card. Pamplonæ, in prophanis autem remissioni in distincte concedi solet, etiam sine summo, dummodo materia sit relesuans. l. iudices. & Auth. apud Eloquentissimum C. de fide instrum. Caput. decis. 68. par. 3. Cas. de Graft. decis. 1. num. 10. de dotal. & fuit dictum in Tolentinæ decimarum de Daniel. 28. February 1614. coram R. P. D. Cavaliero.

Quod verò materia sit relesuans apparet, quia dictus D. Episcopus probare intendit, quod interris, ex quibus ipse percipiebat decimas triticifuerunt plantate, à 40. annis ante litem motam in magna quantitate Olimæ, quod si præstiterit, vique obinebit in hoc iudicio, quia ex mutatione seminis non potuit mutari obligatio,

tio, seu ius decimandi in praeludicium Episcopi ius. *id. in Eccl. in fin. de decimis*, & fuit dictum in hac causa coram R. P. D. Pirouano & bo. me. Andrea, & in omnem eventum quatenus ex hoc capite praevidetur esse denegandam remissionem, poterit in causa procedi habitis articulis pro probatis.

Non obstat, quod super iisdem articulis fuerint examinati alij testes in partibus, quia quicquid dicatur ex collatione articuloꝝ antiquoꝝ, & illorum, qui modo dantur, apparet, quod in antiquis articulis non fuerint specificata praedia particularia, nec minus tempus pro quo specificatur in illis, quod sufficit, nam licet non variaretur articulus in substantia, semper tamen quādo variatur modus facti, iungit ad id includendum possunt secundo produci testes super iisdem articulis. *Fel. in c. Fraternalis sub num. 10. circa fin. de sessibus, & fuit dictum in una Burgens. sepultura 21. Aprilis 1606. coram Illustrissimo Atrabaren. & imò sufficit, quod aliquid addatur magis specificè. Gabr. de test. consil. 21. num. 122. & 125. & fuit dictum in Teletana decimarum 4. Decembris 1615. coram Reuerendissimo Sclerem, & aliis sepius.*

Non obstat, quod testes tam pro parte Reclorum, quam etiam pro parte D. Episcopi examinati deponunt, antiquitus ad fuisse Oliueti in locis, de quibus agitur, prout modo adsumi, id eoꝝ videatur. D. Episcopum non esse admittendum ad probandum contrarium ad not. per *Glof. & DD. in l. scriptura C. de fide instrum. cum allegatis*, quia vitra quod dicti testes deponunt tantum de eorum iudicio, & credulitate, & sic nihil probant. *Arg. in l. sciendum. vel. 2. ff. de verb. oblig. Alex. cons. 74. num. 6. vol. 1. Nat. cons. 315. numer. 9. dicunt etiam se non posse explicare loca particularia, & in omnem eventum potest esse, quod etiam antiquitus ad fuerint Oliueti in magna quantitate, & tamen ante annos 40. vel nulli, vel parvi fructus ex illis perciperentur, quia Quia, ut omnibus notum est, tardè proferit fructum. Vnde nihil potest inferri ex dictorum Testium depositionibus in dicti D. Episcopi praeludicium, &c.*

- 4 Qualitas requisita a statuto in Canonico sufficit de ill. pore collationis adfuisse.
- 5 Statutum semper intelligi debet ut minus sit contrarium iuri communi & num. 7.
- 6 Collatio beneficiorum debet esse libera.

DECISIO CCCXLV.

DOMINI censuerunt, gratiam si venturi non intrare, quia non est iustificata, quoad non ius Iosephi Simi, cum imò constet de ipsius iure ex eius provisione, quae cum sit facta ab Ordinario, non eget iustificatione, cum Ordinarium dicatur providere motu proprio *Fel. in c. ad aures num. 15. de rescript. P. de decis. 195. l. 3. Card. Scraph. dec. 1467. num. 1. cum alijs per Gonzal. super reg. 8. glof. 32. num. 45.*
Nec obstat vnicuius fundamentum ex adductum, quod cum iuxta decretum Illustrissimum Interpretum Sac. Concilii Trident. dictus Iosephus non possit retinere Archidiaconatum, de quo fuit quæsitus, vna cum Canonicali, eo quod dictus Canoniciatus habet annexum minus penitentiariae, videatur dicta provisio nulla vti facta contra formam statuti Ecclesiae Dertulsh, quo disponitur, quod vitra numeram 10. Canonicoꝝ nullus amittatur in Canonici, nec aliquis valeat in ipsa Ecclesia obtinere, peripere, vel habere, aut quavis auctoritate consequi dignitates, personatum, administrationem, vel officia Canonici assignari solita, nisi dumtaxat illis, qui fuerint de numero viceoꝝ praebato.

Quia etiam supposita sine veri praeludicium articulata immemorabili observantia dicti statuti, atque illius validitate, non tamen dici potest dicta provisio contra formam dicti statuti facta, tum quia dictum statutum loquitur de dignitatibus, & personatibus Canonici assignari solitis, & non probatur, quod dictus Archidiaconatus solitus sit consecrari Canonici.

Tum & maxime, quia dicta forma statuti eo ipso fuit adimpleta, quod provisio facta fuit Iosepho existenti Canonico, quia statum considerat hanc qualitatē de tempore collationis, & sic sufficit tunc de illo tempore ad fuisse iux. *glof. in c. statuti in verbo Canonici ad fin. de rescript. in 6.* & plurius fuit in hac causa coram Illustrissimo D. Card. Sacroto firmatum.

Nec obstat, quod dicitur dictum statutum vltius requirere, quod dignitas perpetuo vna cum Canonicali renuncietur, quia imò nec verbum legitur de retentione in toto dicto statuto.

Et licet illud vtratur etiam verbis, *obstinere, & habere*, tamen dicta verba non important de necessitate retentionem, id eoꝝ commodissime etiam intelligi possunt de imperatione, & assecutione, ut optime fuit deductum in *ult. decis. in hac causa facta coram Illustrissimo Card. Sen. crato, & clarè probatur ex tex. in c. non potest de prob. in 6.*

Et in dubio interpretari debent de sola assecutione, ad hoc scilicet, ut dictum statutum minus exorbitet a iure communi, atque ita intelligatur, quod dignitas non possit conferri nisi

DERTVSEN ARCHIDIACONATUS.

Veneris 25. Iulij 1621.

ARGUMENTVM.

Provisio facta ab Ordinario quando non sit contra formam statuti Ecclesiae. Statuta semper intelligenda sunt, ut non sint contraria iuri communi.

SYMMARIUM.

- 1 Provisio facta ab Ordinario non eget iustificatione.
- 2 Ordinarium dicitur providere motu proprio.
- 3 Provisio facta contra formam statuti Ecclesiae dicitur nulla.

nisi Canonico, non autem etiam, quod talis Canonici non possit, postquam affectus fuit dignitatem dimittere, si velit, Canonici autem, sed teneatur etiam Inuitis perpetuo retinere duo beneficia Incompatibilia sub eodem titulo, quod certe esset nimis absurdum et exorbitans a iure communi, cum dicto iure inspecto, nec collatio beneficiorum possit restringi ad certum genus personarum, sed illa debeat omnino esse libera. *ad decorem ubi glossa in verb. unde eumque allegat concordantia de instit. nec possit quis in eadem Ecclesia retinere dignitatem cum Canonicali Clement. ultim. de proben. cum alijs per Hoied. de incompatibil. Benef. part. 1. c. 11 numer. 1.* & multo minus cogi ad retinendum perpetuo utrumque ac propterea admissio etiam quod dictum statutum voluerit in eo a dicta iuris dispositione recedere, quod mandauit dignitates conferri certo generi personarum, & etiam in eo, quod permittit possit retineri Canonici cum in dignitate, tamen dicendum non est, quod ulterius voluerit, etiam quod posteaquam, ut dictum est, talis Canonici affectus fuit dignitatem, teneatur retinere utrumque.

Nec obstat, quod statutum emanasse dicitur ad effectum, quod non essent in Ecclesia plures prebendati quam 20. quia nec hoc probatur, quatenus interdictos prebendatos connumerentur dignitates, nam dum dictum statutum disponit, quod non assumantur plures Canonici quam 20. non loquitur de dignitatibus, ideoque nec implicat quominus possit adesse in eadem Ecclesia ultra dictos 20. Canonicos alie dignitates.

Nec valet argumentum, statutum disponit quod non assumantur plures Canonici, quam 20. idque mandat, quod dignitates conferantur Canonici, ergo disponit, quod non sint plures prebendati etiam connumeratis dignitatibus, quam 20. quia si conferatur dignitas Canonico, ilque Canonici resignet possit Canonici, erit ultra 20. Canonicos alia dignitas, nec propterea violabitur statutum, quia non reperitur in dicto statuto prohibitum, quod ultra dictos 20. Canonicos non possit existere dignitas, & imò illud potius censeri debet emanasse ad fauorem Canonici, ut scilicet mediante collatione dignitatum, haberent piagiore redditus, non ad diminuendum numerum intercurrentium Ecclesie, adeoque nec Canonici obtinens dignitatem possit, si velit esse contentus sola dignitate, dimittere Canonici, & suorum suo renunciare.

7 Et facit, quod statuta sunt stricte interpretanda, & ut minus quam fieri potest derogent iuri communi. *Abb. in c. cum dilectus num. 6. ad fin. de consuetud. Anon. conf. 72. num. 2. Alex. conf. 52. num. 1. lib. 1. & conf. 83. numer. 5. lib. 2. Rimit. Senior. conf. 43. num. 13. Ruit. conf. 169. numer. 8. lib. 3. &c.*

APRVTINA PRÆPOSITVRÆ

Luna 28. Iunij 1612.

ARGVMENTV M;

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Declaratoria conceditur confilto de non paritione.
- 2 Declaratoria fertur contra contumaces.
- 3 Confilto de non tuto accessu, potest procedi per officium.

DECISIO CCCXLVI.

IN hac causa fuit ad fauorem Pauli prouisi Apostolici, & contra quosdam præsentatos per D. Principem Caserta per diffinitionem sententiam pronunciarum, dictum Paulum immittendum fore, & esse in possessionem præposituræ, de qua agitur, & illius annexorum, dictoque Principi, & ab ipso præsentatis nullum sus competere, & huiusmodi sententia in iudicium transacta, fuerunt illius vigore relaxatæ executoriales, quibus denique in partibus intimatis, & in Rota reproductis, seruatis quatuor terminis seruati solitis dubitauit, An esset danda declaratoria, & Domini responderunt, dandam esse, nisi infra mensem quia non solum non constaret aliqua paritione in præstando patientiam, quod dictus Paulus in possessionem dictæ Præposituræ immitteretur, & in offerendo saltum fructus, & atque expensas, in quibus dictus D. Princeps, & præsentari condemnati fuerunt, quod solum sufficit ad effectum, ut contra eos possit ferri declaratoria iux. decis. Archib. 1. de sententia ex comm.

Sed imò apparet de manifesta contumacia & contemptu ex testibus, qui etiam de facto proprio deponunt, quod ipsi tentarunt accipere possessionem vigore dictarum executorialium, & illis fuerunt illatæ minæ à Ministris dicti D. Principis, ne id facerent, quodque dictus D. Princeps mandauit suis officialibus, ne litteras executoriales, aut alias pensiones, seu mandata Regalia exequerentur, quod cum factum etiam præsumatur ad instantiam dictorum præsentatorum, arguit eorum quoque contumaciam, ita, ut contra ipsos quoque ferri debeat dicta declaratoria, ad nos per Bar. in l. fin. n. 5. ff. de quest. & in l. de pupillo §. si quis ipsi n. 19. ff. de non oper. nunciat. & fuit pluries in his terminis resolutum, & signanter in Corduben. Archib. dicat. 27. Octobris 1606. coram Illust. Cardin. Sacro, & in Afforich. Scodafria 31. Ianuarij 1614 coram R. P. D. meo Pamphilio, & in Puerimitana Archipræbyteratus 8. Iunij 1612. coram R. P. D. meo Buratto.

Nec obstat, quod dictæ executoriales non fuerunt personaliter intimatæ, quia stare commissionem specialem mihi directam, quod confilto de non tuto accessu procederem in hac causa, per dictum, & quod sufficienter probatus fuit in actis

in actis non tutus accessus, potuit tunc procedi, promissum fuit, per appositionem dictarum executorialium in duobus locis vicinis in paribus, & in Curia iux. not. per Cassad. decif. 1. de dolo, & conatum. Rot. decif. 5. & ibi Adden. de rescriptis nov. V. effr. in prax. l. 4. c. 3. n. 4.

. 16 V. 2.

MACERATEN. SEV. CAMERINEN. BONORVM

Luna 28. Iunij 1621.

DECISIO CCCXLVII.

Impressa apud. Postium de substat. decif. 59.

LEODIEN CANONICATVS

Luna 28. Iunij 1621.

ARGVMENTVM.

Resignatio nulla an abdicet ius à resignante, & an per resignationem nullum beneficium remaneat affectum Pontifici latissime explicatur.

S Y M M A R I V M.

- 1 Elector Colonien potest vigore indulti promittere de Canoniciis.
- 2 Resignatio nulla non abdicat ius à resignante.
- 3 Resignatio est nulla, quando non fuit expressum beneficium collatum esse in titulum.
- 4 Forma potest adimpleri per acquipollens.
- 5 Ex duobus requisitis non sufficit unum tantum adimpleri.
- 6 Decretum irritans operatur, ut forma non possit adimpleri per acquipollens.
- 7 Concilium generaliter loquens generaliter accipi debet.
- 8 Dispositio Concilij Tridentini cap. 2. de reformat. sess. 21. habet locum etiam in resignationibus factis in manibus Papae, & non corrigitur ex Causa. Pij V. num. 9.
- 9 Forma servari debet.
- 10 Canoniciis remanens affectus per appositionem manuum Papae.
- 12 Ex resignatione nulla beneficium non remanens affectum Pontifici, declaratur n. 13. & 14.

DECISIO CCCXLVIII.

DOMINI dixerunt, Canoniciatum esse adjudicandum Theodoro, quia ipse fuit de eo promissus per obitum Balduino à Serenissimo Electore Colonien. vigore Indulti amplissimi, quod habet à Sede Apostolica.

Nec obstat, quod dicitur dictum Canoniciatum vacasse per resignationem dicti Balduino ad favorem Aeguii, & nō per ipsius obi-

2. tum, quia dicta resignatio fuit nulla, ideoque nec ius, quod prius habebat, fuit ab eo mediāte dicta resignatione abdicatum, sed vacavit per mortem Caputini; decif. 215. p. 1. Card. Seraph. dec. 1498. n. 1.

Quod autem resignatio fuerit nulla, patet, quia fuit facta contra formam Concilij Tridentini c. 2. de reformat. sess. 21. ex quo non fuit in ea expressum, quod Balduinus esset promissus ad titulum dicti Canoniciatus, prout in dicto. capitulo expressè disponitur, & quod hoc casu resignatio sit nulla, tradit Paris. de resign. l. 2. q. 6. n. 36. & 39. Garz. de benef. c. 5. n. 192. & seq. Gonzal. ad reg. 8. gloss. 4. §. 10. n. 35. & tenuit Res. in Aretina plenis coram Illustrissimo Cardine. Millino relata per eundem Garz. d. c. 1. p. 1. n. 438.

Nec obstat, quod dictum Sacrum Concilium decrevit, quod dicta mentio fieret in resignatione ad effectum tantum, ne Clericus in opprobrium Ordinis Clericalis mendicare cogatur, & cum huic inconuenienti satis fuerit promissum mediante clausula consilio, quod resignans habebat aliquid, in dicta resignatione apposita, videatur dictam resignationem, ob defectum dictae expressionis non posse dici nullam eo, quod fortia potest adimpleri per acquipollens, quando habetur effectus à lege desideratus, quia fuit responsum, quod dictum Concilium ut pinguis provideret, ne Clerici illo tempore in mendicitate incidere, non solum disposuit, quod resignationes non admitterentur, nisi consilio, quod resignans haberet aliquid, unde commodè vivere posset, sed ulterius decrevit, quod in resignationibus mentio fieret, quod resignans fuerit promissus ad titulum Beneficii, quod resignat, ad hoc ut vincularetur ab eo, à quo resignatio erat admittenda, si ita videretur patrimonium resignantis, quod alias potuisset distrabere, perinde ac si fuisse vincularum si ad titulum illud fuisset ordinatus; Vnde non potest dici quod mediante dicta clausula consilio fuerit intentio dicti Concilij satisfactum, quia ex duobus requisitis non sufficit alterum adimpluisse. Item hi. §. si Praetor, & ibi gloss. ff. de transac. l. si heredi plures ff. de condit. insti. Dec. conf. 433. n. 6. Sarnen. in reg. de public. resignat. q. 8. n. 2. Put. dec. 193. l. 1. & imo cum dictum Concilium ulterius etiam procedendo annullet resignationes aliter factas, sique contineat decretum irritans, non potuisset forma ab eo tradita per acquipollens adimpleri, sed debebat servari ad vnguem Aldobrand. conf. 92. num. 27. l. cum alijs per Mareffort. var. resolut. l. 2. c. 38. n. 10. & in terminis dicti cap. quod non possit adimpleri per acquipollens, firmat ex sententia Sac. Congregationis Illustrissimorum DD. Sacri Concilij interpretum, quā refert ad extensum Garz. loco proxime citato num. 193. Gonzal. ubi sup. n. 35. & fuit dictum in dista Aretina Plenis coram Illustrissimo Cardine. Millino.

Non obstat, quod Concilium non comprehendit resignationes factas in manibus Papae, quia hoc esset nimis restringere dispositionem dicti Concilij, quod loquitur generaliter de omnibus resignationibus, & propterea generaliter intelligi debet, maxime cum eadem ratione.

rio militet in omnibus, nec subsistit causa dictarum restrictionum. Et quod locum habeat etiam in resignationibus factis coram Papa firmat Garz. ubi supra nu. 193.

Non obstat, quod Constitutio Pij V. solum mandat apponi clausulam *cessito*, quia non est correctoria decreti dicti Sac. Concilii, nec loquitur de beneficiis, ad quorum titulum resignans est promotus.

Non obstat, quod Papa in genere cogitare potuerit, quod resignans esset promotus ad titulum Beneficii, quod resignat, quia Concilium, ut dictum est, requirit pro forma, quod tunc fiat expressio dictarum qualitatibus; Vnde illa servari debet ex allegatis. Vltra quod Papa potuit etiam cogitare, quod resignans non esset promotus ad titulum illius Beneficii eo ipso, quod sibi hoc non fuit expressum.

Non obstat, quod saltem Canonicatus remansit Sede Apostolica affectus per appositionem Manuum Pontificis, quia dicta affectio per appositionem Manuum non intrat, quando resignatio est nulla, & per consequens Beneficium vacat per obitum, & non per resignationem. *Archid. de. 14. de rescript. Rot. dec. 24. sub n. 1. ut lit. pend. in nou. & 419. par. 1. dicitur. & dec. 170. vesp. vel diversa evincit p. 1. in recentior.*

Non obstat, quod, etiam quod resignatio sit nulla, tamen locus est affectioni, quando talis nullitas provenit culpa resignantis. Garz. dist. 17. de benef. p. 5. c. 1. §. 2. num. 170. quia hoc procedit, quando resignans est in culpa quominus resignatio sortiatur effectum ob non implementum conditionis, nam tunc dicta conditio habetur pro impleta in praedictum resignantis, & per consequens abdicatur ius a resignante, & Beneficium vacat in Curia, remanetque affectum, & reservatum, secus est quando resignatio fuit nulla de perse, & ex alia causa, quam ob non implementum, tunc enim per huiusmodi resignationem non abdicatur ius a resignante, ut bene per eundem. Garz. p. 11. c. 3. n. 217. ubi exemplum adducit in resignatione simoniaca, per quod non abdicatur ius a resignante, etiam quod sit pura, & per consequens nec Beneficium vacat, nec illud remanet affectum, quia Papa non voluit providere nisi in eventum, in quem vacaret per resignationem, & affectio non potestur ad vacationem diversam, ut in dicta decisione 570. nu. 2. p. 1. in recentior.

Vnde cum in casu, de quo agitur, resignatio non fuerit nulla ob non adimplementum, sed quia non fuit in eo servata forma Concilii, merito non fuit ius abdicatum a resignante, & per consequens Canonicatus vacavit per obitum, & non per resignationem, neque, ut dictum est, remansit affectus ex allegatis.

PAMPILONEN: BENEFICIUM DE AYBAR.

Luna 5. Julij 1621.

ARGUMENTVM;

Patet ex Summario.

SUMMARYM:

- 1 Narrativa dicitur iustificata ex assertionibus Aduersarij, & ex Testibus.
- 2 Narrativa quamvis paululum mutata si non retrahisset Pontificem a concessione, non vitiat gratiam.

DECISIO CCCXLIX.

DOMINI steterunt in decisio die 20. Decembris prateriti, quia, ut in decisione tunc extensa dicebatur, Philippus habet anteriorem gratiam, illaque est in omnibus iustificata.

Nec obstat, quod dicta gratia non potest dici iustificata quoad narrativam, quod Beneficium, de quo agitur conferri debet ex indulto Apostolico filijs Patrimonialibus in Ecclesia baptizatis, quia imò hoc quoque probatur ex Testibus, & ex narrativa Ioannis Aduersarii in gratia per eum obtenta, quod sufficit. *Argid. dec. 298. Pat. dec. 325. l. 2.*

Non obstat, quod Ioannes non narrabit, quod debeat conferri ex indulto Apostolico, sed ex consuetudine, & minus etiam dicit, quod illud debeat conferri filijs Patrimonialibus baptizatis in illa Ecclesia, sed implicite filijs Patrimonialibus, quia levis est differentia inter vnam, & alteram narrativam, neque ea difficiliorem reddidisset Papam ad concedendum gratiam, minusque retraxisset a concedendo, idcirco nec dictam gratiam vitiat cap. super litteris, & ibi Fel. num. 8. de rescript. Aym. conf. 182. num. 17. *Cassid. dec. 12. num. 14. de prob. & fuit dictum in Eugen. personis 4. Novembris 1585. coram Giffo*, ubi quod modica, & non dolosa subreptio non vitiat gratiam, & alias sepe similiter. Et maxime quia dum Ioannes narravit, quod debeat ex consuetudine conferri filijs Patrimonialibus, absque dubio Papa intellexit de consuetudine Canonica, & a Sede Apostolica approbatam; aliam enim dictam consuetudinem non approbasset, & sic nulla videtur adesse differentia inter vnam, & alteram narrativam, ut dictum est.

TVLLEN. SCHOLASTRIÆ

Luna 5. Julij 1621.

DECISIO CCCL.

Impressa in Recent. dec. 311. par. 4. tom. 2.

ROMANA HEREDITATIS
DE AGAZZARIIS.

Lana 5. Iulij 1621.

ARGUMENTVM.

La fiffimè differitur quando quis possit impedire immiffionem ex Testamento afferendo matrem præteriffisse se filium. Filiatio quomodo debeat ad hunc effectum in continenti probari.

SYMMARIVM.

- 1 Probatis extremis immiffio conceditur.
- 2 Vitium præteritionis non impedit immiffionem, contrarium num. 3. declaratur num. 5.
- 4 Filius ad hoc, ut dicatur præteritus debet in Testamento nominari.
- 6 Allegatio præteritionis non impedit immiffionem, quando probanda est filiatio.
- 7 Sola nominatio non fufficit ad probandam filiatiorem, nam nominatio fit ad blandiendam numer. 3. & num. 15.
- 9 Declarationi iurata standum est, fimiliter declarationi facta in extremis num. 10. & num. 14.
- 11 Verifimiliter non præsumitur, quem facere Testamentum nullum.
- 12 Filio in quasi possessione filiatioms exiftenti non præiudicat contraria assertio.
- 13 Nominatio in filium dubia potest à nominante declarari.
- 16 Fernentius amantur nepotes, quam filij.
- 17 Iudicium ad præfenda abforbet iudicium summariffimum possessionis, & ab illo non datur appellatio num. 19.
- 18 Inter cives, & incolae struatur ius civile.

DECISIO COCLI.

DOMINI dixerunt, Clericis, & Magdalenæ dandum esse immiffionem, quia ipsæ agunt vigore Testamenti eorum Matris non aboliti, neque cancellati, in quo sunt instituta heredes inuicerales, & quod dicta earum Mater bona, de quibus agitur, possederit, clarè ostendunt, ne dum ex locationibus Doinorum, & perceptione fructuum locorum Montium, sed etiam ex confessione Francisci iam mandato obtento, ab A. C. de imittendo in possessionem bonorum per dictam Liuiam rēpore sui obitus possessorum, ac propterea nulla ratione potest eis denegari dicta immiffio vigore l. fin. C. de edic. Dis. Ard. toll. vi passim tradunt scribentes in dicta l. fin. & post eas Gab. conf. 31. num. 1. lib. 1. cum alijs late adductis per Peregr. de fidei. art. 44. num. 6. & 10. & in Montis Falsici fideicom. coram S. D. N. qua est decisio 131. num. 1. par. 2. in recentior.

Nec obstat præterita exceptio præteritionis Francisci, quia regula est, quod vitium præteritionis tamquam vitium inuisibile non impedit immiffionem heredis scripti. Bar. & communiter D. D. in dicta l. fin. cum alijs late congestis per Menoch. de adips. r. 4. nu. 726. & de arbit. iud.

l. 2. cap. 12. num. 2. & ex tex. expref. in l. 2. C. cod. tit. de adips.

Et licet ab ista regula recedatur quando is, qui dicit se præteritum, offert in continenti probaturum præteritionem glos. in dicta l. 2. ver. quamvis, & ibi Bal. in princ. cum alijs per Menoch. de arbit. dicto casu 12. num. 3. & latius dicto remed. 4. num. 729. & facti diffum in Rom. de Marcscotte 20. Nouembrii 1613. coram Illustrissimo Card. Sacro, qua est decisio 526. par. 1. in recentior. Nihilominus hoc videtur intelligendum quando ex ipso Testamento resultat talis probatio, puta si Testator in vna parte Testamenti de filio mentionem fecit, & deinde nec illum instituit, nec exheredauit, quo casu dicitur præteritus, ut per Menoch. dicto remed. 4. num. 729. secus autem est quando præteritio ex alio extrinseco deducitur, quia fit probanda filiatio, & fuit aliunde ad effectum, ut tamquam talis dicatur præteritus, tunc enim exceptio præteritionis nullo modo impedit immiffionem, & habet locum dispositio dicta leg. 2. in specie. Dec. in dicta l. fin. num. 43. verf. non omitto. Menoch. dicto remed. 4. num. 731. vbi quod allegatio præteritionis non admittitur, quando ea aduiffa necessitate forent probationes filiatioms ad effectum probandi præteritionem, & admittit Rot. dicta decisio 526. num. 9.

Est in omnem euentum, quod dicta exceptio admittitur, etiam quando illa eget extrinseca probatione dictæ filiatioms, non potest tamen in causa isto dici in continenti probata, ita quod saltem non requirit altiore indaginem, quia fundamentum, quod fit in nominatione facta per Liuiam erga Franciscum, tamquam filium, non fufficit, quia sola nominatio non fufficit ad probandam filiatiorem Dec. in cap. per tuas sub nu. 28. verf. & ista est communis opinio de probat. Paris. conf. 29. num. 29. l. 2. Menoch. de arbit. cas. 89. numer. 77. nisi directè probatur facta super filiatiome, & in presentia nominati Abb. in c. per tuas, & ibi Fel. num. 12. de probat. Alex. consil. 18 t. nu. 1. & seq. l. 7. & principaliter ad indicandam filiatiorem glos. in c. cum Michael de fil. præsthyer l. fin. cum glos. ff. de probat. aut concurrat tractatus, & alia late ponderata in Rom. de Sanelis 13. Nouembrii 1613. coram R. P. D. meo Phaldo. Filiatio enim provenit à natura, quam sola nominatio efficere non potest, & nominatio potius blandiendi gratia, quam veritatis inducendæ proferri solet, ut inquit Menoch. loco proxime citato.

Et quod re vera si quando dicta Liuia nominauit dictum Franciscum filium, nominauerit eum talem, potius blandiendi gratia, vel etiam ob particulares quosdam respectus, & non quod verè esset ex ea genitus, satis euidenter probatur, tum ex eo, quod in pluribus instrumentis nominauit eundem Franciscum nepotem, & etiam ex testibus pro parte Clerici, & Magdalenæ examinatis, de quibus infra dicitur, tum & maxime ex declaratione iurata per eandem Liuiam in eius testamento facta, quod ipse non habebat alios filios matulos præter Iulium Cæsarem, & Iouanem Baptistam subdendo rationem dictæ suæ declarationis, accedat si sappia ebe se si transisse mai alire persone nominare

minate per uicis filios, che il tutto ha fatto per amorevolezza, se bene erano nepoti.

- Et huius declarationis videtur standum, non solum quia est confirmata iuramento *Cranetz. conf. 55. num. 4. & fuit dictum in Bonon. Bonorum 30. Martij 1607. coram bon. mem. Penia*, sed etiam quia emanavit in extremo vite spiritu, quo tempore non præsuntur quis immemor salutis eternæ *L. fin. C. ad leg. Jul. repetund. Handed. conf. 91. nu. 31. l. cum alijs adduc. in dicta Bonon. Bonorum coram bon. mem. Penia*.

Et quia verisimile non est, quod si dictus Franciscus verè fuisset illius filius, id voluisset negare, & per consequens eius Testamentum vitio nullitatis subijcere, ut fuit ponderatum in *Rom. de Bonellis 13. May 1607. coram R. P. D. meo Vbaldo*.

- Nec obstat, quod filio semel in quasi possessione filiationis constituto, non præiudicat contraria assertio. *Menoch. præsumpt. 53. num. 26. & seq. lib. 6. quia negatur, quod Franciscus fuerit vnquam in dicta possessione filiationis constitutus, & quatenus ab eo ad probandam huiusmodi possessionem dicta præsentia nominatio deducatur, bene replicatur, quod dicta nominatio ei suffragari non potest, eo quod cum esset dubia, potueritque emanasse, vel ad indicandam filiationem, vel ex diuersis alijs respectibus, ut dictum est, potuit per dictam Liuiam, à qua emanauit, dicta nominatio declarari. Gabr. de reg. iur. conel. 3. num. 81. vers. 5. limitata Menoch. conf. 766. & num. 9. & huiusmodi declaratio maxime cum sit iurata attendi debet ex alleg.*

- Minus potest fieri vis in testibus pro parte dicti Francisci examinatis, quia deponunt de sola nominatione, & tractatu, & tamen nominatio non sufficit ad probandam filiationem, ut dictum est, & tractatum non concludunt; maxime quia probari deberet dictus tractatus ad effectum, ut inde resularet probatio filiationis per actus proportionabiles soli filio, quod tamen cum non præcedatur, quod dictus Franciscus sit omnino extraneus, sed nepos Liuiæ ex alia ipsius filia, videtur propè modum impossibile, quia iisdem signis amoris tractari solent nepotes, quibus tractantur filij, & imò ardentius descendit amor in nepotes, quam vigeat in filiis *L. liberorum in ff. de verb. signif. Curt. iun. conf. 169. num. 13. Sard. dec. 205. num. 3.*

Et omnis difficultas tollitur ex depositione plurium Testium pro parte DD. Clericæ, & Magdalene examinatorum clarè, & dilucidè deponentium, quod Franciscus non est filius Liuiæ, sed illius nepos ex alia illius filia, quorum vnus deponit etiam se vidisse illum nasci, itaque vel ista probatio sit præsentenda probationi per dictum Franciscum factæ, & præsertim quia cum ea concurrat dicta iurata declaratio Liuiæ, & nominationes per eam in pluribus instrumentis factæ, vel saltem per dictam probationem taliter consuevit dicti Francisci probatio, ut nullo modo dici possit ex ea constare de dicta præsentia filiatione, maxime ad effectum impediendi dictam immisionem, quod & ipse Franciscus agnouisse videtur, dum

hæc diu expectatus fuisset, sub prætextu tamen quod esset ei ulterior dilatio concedenda ad effectum inducendi alios Testes in huius dubij propositione informare neglexit.

- Non obstat quatenus prætenderetur, quod retardari debeat dicta immissio, donec terminetur iudicium summarissimum possessionis, quia imò iudicium adipiscendæ absorbet dictum iudicium summarissimum possessionis, & maxime cum, stante Ægidiana, & etiam quod agatur inter Cives, & incolæ, ac propere feruari inter eos debeat ius civile ex dispositione *Statuti Urbis*, non detur à sententia in dicto iudicio adipiscendæ lata appellatio. *Pus. decis. 469. num. 6. vers. quia mens Accbill. decis. 8. nu. 1. & 2. de appellat.*

Non obstat, quæ latè deducuntur pro parte D. Camillæ, quia sunt extra præsens dubium, quod disputatur inter duas Clericæ, & Magdalenam, & dictum Franciscum tantum, & poterunt suo tempore examinari.

SENOGALLIEN IVRIS PASCENDI

Lana 5. Iulij 1621.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

- 1 Generalis petitio facta in commissione cum clausula cum facultate manutendi, habetur loco libelli.
- 2 Articuli habentur loco libelli in Iudicijs summarijs.
- 3 Causa ensu summaria ex quibus cognoscatur.

DECISIO CCCLII.

- CVM alias fuisset in hac causa resolutum deberi fructus illustris. Cardinali Comendatario à die petiti mandati de manutendo; dubium quæ esset quo die fuerit dictum mandatum petitem DD. in relationibus causarum super hoc consulti censuerunt dictum mandatum fuisse petitem saltem tempore productionis articulorum. Nam generalis petitio facta in commissione signata cum clausula, cum facultate manutendi 1. quæ commissio fungitur vice libelli. *Specul. de libell. concept. §. nunc dicendum u. 5. l. 4. Felin. in c. ad audientiam il. a nu. 2. post medium vers. & quod non sit opus libello de rescript. Casp. de Grass. dec. 1. num. 6. de Indic. fuit ad speciem deductum in dicta saltem productione articulorum, in quorum conclusione sunt expresse petitem, quod Abbatis manuteneretur, & Aduersarij cogenerentur dissistere à mutationibus, & vexationibus, nam in summarijs iudicijs articuli etiam libelli vim habent. *Oldr. conf. 244. sub. n. 1. vers. ad hoc respondetur Mench. de recuper. remedi. 15. q. 20. nu. 245. Marfil. singul. 102. nu. 1. Rot. dec. 18. de testib. & dec. 29. de probat. in antiqu. dec. 254. nu. 5. p. 1. diu.**

Nec debitari potest, quod ista causa sit summaria

maria, quia id satis apparet ex commissione, & eius rescritto, in quibus legitur, quod summarie procederetur, & etiam citationibus, & inhibitionibus Comunitati factis, ne audent accedere ad locum differentie, pendente Iudicio super mantentione, & ex omnibus aliis tam iudicialiter, quam extraiudicialiter gestis.

TIBURTINA IVRIS MOLENDI

Luna 5. Iulij 1621.

DECISIO CCCLIII.

Impressa in Recent. decif. 108. par. 4. tom. 2.

ROMANA AFFICTVS

Veneris 5. Novembris 1621.

ARGVMENTVM.

Agitur de quadam consignatione, seu restitutione, an & quando, & cui competat. Ex cassatione vnius Instrumenti quando censetur extincta obligatio, quæ in eo erat.

SYMMARIVM.

- 1 *Consignatio probatur ex Instrumento.*
- 2 *Ex Instrumento resultat tacita confessio.*
- 3 *Non datur maior probatio, quam propria confessio.*
- 4 *Consignatio probatur ex Inventario, & ex quietantia Procuratoris.*
- 5 *De iure finita locatione Conductor tenetur restituere omnia accepta.*
- 6 *Si in instrumento dicatur vni spectare commodum, & alter solum nomen habere, omnia iura sunt actiua, quam passiva spectant ad illum, qui habet commodum.*
- 7 *Enunciatio secundi Instrumenti non probat contra principaliter enunciatum in primo Instrumento.*
- 8 *Apoca Instrumento contraria standum est.*
- 9 *Obligatio in solidum facit propriam obligentis totam obligationem.*
- 10 *Incessatione Instrumenti debet fieri actus retromissus.*
- 11 *Cassatio Instrumenti restitui debet ad suam causam.*

DECISIO CCCLIV.

DOMINI dixerunt, constare de consignatione Capitalis, & D. Pompilij teneri ad eius restitutionem. Nam quoad dictam consignationem satis videbatur illam probari ex instrumento affectus celebrato die 16. Augusti 1605. in quo D. Dux promissit consignare Capitale, & vice versa etiam conductores se obligauerunt illud restituere in fine affi-

ctus insimul cum omnibus mobilibus ipsiis consignatis, vt in Summar. D. Ducis n. 1. quod etiam Capitale fuit estimatum vna cum non nullis mobilibus in Sc. 13. mill. circiter, & quo resultat tacita saltem dictorum conductorum confessio dictæ consignationis, qua nulla est maior probatio, *per tunc de probat. c. si centio de fid. iur. cum vulg.* Tum & maximè ex alijs iuribus datis in eodem Summar. numer. 2. & 3. ex quibus apparet de reali consignatione d. capitalis facta à Magistro domus D. Ducis Philippo Tassino procuratori D. Pompilij, specialiter ad recipiendum d. capitale depurato cum confectione d. Inventarij de singulis bonis consignatis, & quietantia d. Procuratoris, ex quibus vtique probatur dicta consignatio l. si procurator ff. de procur. Aym. conf. 315. n. 14. Rot. Jan. dec. 133. n. 5. & 6. & dec. 186. n. 3.

Nec obstat, quod in quodam instrumento celebrato inter eisdem partas de anno 1607. fuit cassatum in omnibus, & per omnia d. instrumentum affectus de anno 1605. quia ad omne peius, quod dicta cassatio posset deferre, uide pro annullanda confessione consignationis facta in dicto instrumento, non tamen suffragari potest ad effectum annullandi consignationem realem factam in manibus procuratoris D. Pompilij specialiter, vt dictum est, ad recipiendum d. capitale deputati.

Nec dicta consignatione stante, dubitari potest, quod D. Pompilius non teneatur dictum capitale restituere, tum quia de iure est, quod finita, vel annullata locatio ne teneatur conductor omnia accepta restituere locatori l. non ab re C. unde vi cum similibus; tum etiam quia dictus Pompilius in specie, vt dictum est, se obligauit ad dicti capitalis restitutionem, & sic tenetur etiam vigore iux propriæ obligationis ad dicti capitalis restitutionem.

Nec obstat, quod in secundo instrumento affectus celebrato de anno 1607. dicitur D. Pompilium habuisse nudum nomen in priori affectu & omne commodum, & incommodum dicti affectus spectasse ad Guicciardinum, vnde inferitur, quod dictus D. Pompilius non teneatur ad dicti capitalis restitutionem, sed Guicciardinum, in quem transierunt omnia iura tam actiua, quam passiva l. 3. & 4. C. si quis alii vel sibi Mohed. dec. vn. de procur. cum alleg. Quia præterquamquod hoc dicitur enunciatiue tantum in dicto instrumento, ac propterea non probat vbi principaliter agitur de enunciatio l. non epistolis l. non nudis C. de prob. Paris. conf. 94. n. 19. lib. 1. Pat. decif. 181. in fi. l. 1. Card. Seraph. dec. 1278. nu. 2. & maximè quia fuit facta ablente Guicciardino d. l. non nudis vbi gloss. in verb. *afforantibus* C. de prob. Alex. conf. 147. n. 5. & 6. & fuit dictum in vna Vindanen. Abbata 27. Novembris 1615. coram R. P. D. meo Baratto, qua est dec. 768. sub num. 2. p. 2. in rec. & quia de contrario constat ex apoca, ex qua apparet, dictum Pompilium, & Guicciardinum egisse inter se vti conductores, & interfectos de obtrudenda prorogatione affectus, cui declarationi est statum in præiudicium dicti D. Pompilij, ad l. Lucius §. tutela ff. de administ. tut. l. 8. h. conf. 41. n. 1. col. 3.

Cessare etiam videtur difficultas ex eo, quod

Q

ideum

idem Pompilius se obligauit dicto D. Duci in solidum pro D. Guicciardino, nam hac obligatione stante, D. Pompilius fecit totam obligationem Guicciardini suam *Aym. conf. 77. n. 1. Rot. diu. dec. 153. n. 3. p. 2.* & vigore dictæ suæ obligationis teneretur, ac si pro Guicciardino conduxisset *Sac. Sen. conf. 154. n. 9. & seq. lib. 2. Cardin. Mant. de tacit. l. 3. tit. 9. n. 7. & seq.*

Non obstat dicti primi instrumenti cassatio, quia non propterea censetur dictus Pompilius liberatus à restitutione capitalis, sibi realiter, & extra dictum instrumentum consignati, & 10 maxime quia dicta cassatio non continet aliam retrosumam restitutionis, quæ erat præuia æstimatione faciendâ ad ipsam eruptionem ubi *Ang. n. 5. vers. sequitur Bal. n. 3. ff. de pass. nec in ea legitur vllum verbum de restitutione dicti capitalis.*

Ultra quod dicta cassatio fuit facta ad effectum tantummodo renouandi officium soli 11 Pompilio, ac propterea restringi debet ad suam causam, nec ultra eam aliquod operatur *Bar. in l. 2. n. 2. ff. de his que in testam. delent. Bal. in l. emancipante in fin. C. de fid. instr. Sord. conf. 16. numer. 15. & seq.*

Non obstat, quod in hac secunda locatione fuit facta noua consignatio mobilium Ministris Pompilij, & conscriptum nouum Inuentarium vt deponunt testes *Summar. Pompilij. num. 3. c. x.* quæ noua consignatione arguitur, quod capitale prius eidem Pompilio consignatum fuerit D. Duci restitutum, tum quia dicta noua consignatio fuit facta de mobilibus consentientibus in loco Siluenzæ, & pertinentibus ad negotium Vetruli, quod in dicta prima locatione non erat comprehensum, tum etiam quia in omnem euentum non constat de identitate mobilium in Inuentario, de quo supra, & istorum post hanc secundam locationem, vt pretenditur, consignatorum.

Et eadem ratione tollitur, quod dicitur de consignatione facta Administratori deputato ab A. C. de anno 1614. quia dicta quoque consignatio facta est in loco Siluenzæ, & non continet capitale de anno 1605. consignatum. Vnde D. Pompilius non potest dictam restitutionem euitare, & maxime quia intentio D. Ducis, quod dicta restitutio facta non fuerit, bene comprobatur ex laudo Bubali inter Pompilium, & Guicciardinum, de quo in *Summar. D. Ducis num. 10.* & etiam ex calculo inter eosdem producto, in quo capitale ponitur ad creditum, affictus, vt restituendum D. Duci dicto *Summar. num. 11.*

CALAGVRITANA IVRISPRÆSENTANDI DE VIANA

Luna 15. Nouembris 1621.

ARGVMENTVM

Iurispatronatus Vniuersitatis quando presumatur usurpatum, & quid requiratur ad probandum non esse tale.

SVMMARIVM.

- 1 In Iurispatronatu Vniuersitatis requiritur copulatio inmemorabilis, & per authenticas scripturas docere de presentationibus continuatis, & effectus.
- 2 In Ecclesia receptitia non datur vacatio.
- 3 Si non datur vacatio, neque presentatio.
- 4 Continuatio presentationum in Ecclesia receptitia fieri debebat per expressionem nominis illius, qui fructus percepit.
- 5 In materia contra ius tantum censetur præscriptum, quantum possit.
- 6 In vniuersitate si presentationes non sunt continuatae presumuntur usurpatio.
- 7 Decisio 481. p. 1. recent. declaratur.
- 8 Enumeratio instrumenti longe post presentationem facta non probat concludenter effectuationem dictæ presentationis.
- 9 Probatio requisita à Concil. Trident. Iurispatron. Vniuersitatum debet fieri per authenticas probationes, & num. 10.

DECISIO CCCLV

DOMINI iterunt in decisis die 9. Maij 1616. quod non constet de Iurispatronatu Vniuersitatis.

Nam quicquid dicendum esset, vtrum sit probata inmemorabilis requisita per *Sac. Concil. Trid.* delicti aliud ab eodem *Sac. Conc. Copulatio* cum dicta inmemorabilis requisitum, quia scilicet non docetur per authenticas scripturas iuxta dict. Concil. præscriptum de presentationibus continuatis, & per spatium 50. annorum effectum sortitis. In toto enim processu exhibetur 13. tantum presentationes, quarum tres fuerunt factæ ante annum 1555. & sic tempore quo Ecclesia, vt pretenditur, erat receptitia, aut vero ro post dictum annum 1555. & sic postquam dicta Ecclesia fuit effecta numerata, & tamen nec illæ tres probantur continuatae, nec effectuate, nec minus istæ decem, cum non probetur, quod vna presentatio fuerit immediatè post aliam, ita vt non interueniret iudicia libera promouiones, quodque presentati vigore huiusmodi presentationis fuerint legitimè instituti.

Nec obstat, quod dum Ecclesia erat receptitia non poterat fieri huiusmodi continuatio, ex quo tunc non datur vacatio, *in. tex. in c. dilectis §. præterea de prob. cum dijs per Card. Mastr. det. 229. nu. 1.* quia præterquam quod dictum obiectum retorquendo posset dici, quod si non datur vacatio, non poterat etiam dari presentatio ad trad. per *Lambert. de Iurispatr. p. 1. 2. l. 6. prim. art. 1. n. 3. & art. 18. n. 2.* cessare videtur difficultas, quia presentationes poterant fieri ad fructus cessantes, exprimenda nomen illius per cuius mortem dicti fructus excreuerunt, prout in huiusmodi Ecclesiis in illis partibus fieri consuevit, quod cum obiectum non fuerit, non potest dici sufficienter constare de continuatione per dictum Concilium requisita.

Tum etiam quia vel pretenditur, quod istæ

trcs

tres præsentationes fuerunt factæ immediatè una post aliam, & ad eandem portionem, & vitra quod hoc non probatur, non possent etià huiusmodi præsentationes suffragari Vniuersitati quod alias portiones, quia cum versetur in materia, in qua ius dictæ vniuersitati resistit, tantum censetur præscriptum, quantum possetur *Put. dec. 310. l. 2. Rot. dec. 416. n. 2. p. 2. in recent.* & maximè quia non probatur, quod Vniuersitas habeat titulum, vel causam vniuersalem quoad omnes portiones *Rom. conf. 368. num. 14. & 15.*

Vel prætenditur, quod dictæ præsentationes fuerint factæ immediatè una post aliam, sed nõ ad eandem portionem, & vitra quod nec hoc probatur, minus potest censeri fuisse iusparronatus dictæ Vniuersitati per dictas præsentationes in omnibus portionibus acquisitum, non solum quia, vt dictum est, non probatur causa vniuersalis possidendi, sed etiam quia, constat, quod per dictum temporis spatium, fuerunt plures beneficii admissi, qui cum nõ probentur fuisse à dicta Vniuersitate præsentati, absurdum omnino esset dicere, quod ex dictis tribus præsentationibus fuerit tale ius dictæ Vniuersitati acquisitum, cum imo potius dictæ tres præsentationes etiam quod probarentur effectuatæ, quod tamen non subsistit, vt statim dicitur, præsumi deberent merè usurpationes, eo quod minimè sunt conformes dispositioni dicti Conc. quod requirit, quod præsentationes sint sine ulla interruptione in quolibet beneficio, vt tenent *Rot. decis. 199. num. 2. p. 2. d. in.*

Nec obstat decisio in causa Illerden portionis eoram R. P. D. meo Pirouano, quæ est dec. 451. par. 1 in recent. quia in ea non firmatur, quod ex præsentationibus ad vnum beneficium probetur iusparronatus in omnibus alijs beneficijs in eadem Ecclesia existentibus, sed tantum adducuntur pro coniectura ad excludendam præsumptionem usurpationis præsentationes ad alias portiones factæ, & omnes dictæ præsentationes erant per tempus à Sac. Conc. requisitum effectuatæ, quod secus est in casu isto, in quo non dantur præsentationes, neque etiam ad vnum beneficium per dictum tempus effectuatæ, unde tanto minus etiam d. decis. applicatur.

Nec obstat, quod dictarum trium præsentationum effectus sit probatur ex instrumentis, in quibus dicti præsentati enunciantur beneficii, quia huiusmodi enunciativæ sunt nimis recentes, & emanarunt multis annis post præsentationem, ideòque quatenus etiam dictæ enunciativæ probarent, quod reuera nominati in dictis præsentationibus fuerint tempore, quo emanarunt enunciativæ beneficiati, nõ tamen inde probaretur, quod beneficia acquisierint vigore dictarum præsentationum, cum possibile sit, quod illo medio tempore fuerint de dictis beneficijs alia ratione prouisi, & potissimum ad hunc effectum aduertendum videtur, quod ad probandam effectuationem præsentationis Ioannis de Carillo facta de anno 1599. non adducitur, nisi quædam enunciativa emanata de anno 1593. & sic fieri per quinquaginta annos post præsentationem.

Vnde vel non concludit effectuationem præsentationis quinquaginta annos antefactæ; maximè cum dictæ enunciativæ emanauerint per duos tantum annos ante motam litem.

Vel saltem non potest dici ex dicta enunciativa plenè, & concludenter probata dicta effectuatæ, & prout ex dicto Sac. Conc. præscripto requiritur vt in puncto de probatione ex simili enunciativa deducta fuit firmatum. In Hydraceni iuris patronatus 27. Iunii. 1614. eoram R. P. D. meo Perospio, vbi quod non sufficit enunciativa, sed requiritur probatio per authentica documenta ex forma à Sac. Conc. præscripta, quæ omnino venit seruanda; nec potest per equipollens adimpleri.

Minus probatur effectuatæ, & continuari aliarum præsentationum factarum, vt prætenditur postea quam Ecclesia fuit effecta numerata; non solum quia non docetur de aliqua legitima institutione, aut possessionis apprehensione, sed etiam quia omnes enunciativæ adductæ ad probandam dictam effectuationem sunt recentes, & patiuntur easdem oppositiones, de quibus supra dictum est, ita quod ad summum ex dictis enunciativis resulter tantum quædam præsumptiva probatio, quæ ad effectum, de quo agitur, non suffragatur, cum vt sæpe dictum est iuxta decretum dicti Concilij requiratur probatio per autenticas scripturas *Card. Seraph. dec. 1367. n. 5. in fine.*

His accedit, quod cum lis inceperit de anno 1595. non adesset in omnem euentum tempus quinquaginta annorum per dictum Concilium requisitum.

ROMANA PECUNIARIA.

Luna 15. Novembris 1621.

ARGUMENTVM.

Iudex factò decreto fauorabili potest reponendo à dicto decreto nouam ferre sententiam.

SYMMARIVM.

- 1 Sententia valida, & iusta est confirmanda.
- 2 Iudex factò decreto fauorabili sanctus est officio suo.
- 3 Iudex cum facultatibus A. C. potest decretum reponere, & deinde ferre sententiam.
- 4 Producent iura Iudicis inuisionem approbat.
- 5 Producent iura non potest dare de defectu Iudicis.
- 6 Promissor de euisione non obligatur, nisi docto de imitatione.
- 7 In particularibus pretium non succedit loco rei.
- 8 Pretium rei obligata non dicitur obligatum, nec venit actione hypothecaria.

DECISIO CCCLVI.

DOMINI dixerunt, sententiam extra Rotam latam esse confirmandam, quia est valida, & iusta.

Nec obstat nullitas ex eo deducta, quod Iudex,

dex, qui dictam sententiam tulit, fecerat prius decretum ad fauorē Domini Raphaelis, & relaxauerat mandatum executionum pro scutis 500. contra Dominum Oddum Marchionem donatarium Domini Flaminii, *ut in Summario dicti D. Raphaelis numer. 3.* Vnde videbatur dictus Iudex functus officio suo ad l. *Index postea quam ff. de re Iudic. Rot. dec. 264. num. 3. in fin. par. 1. in reuocatur.* ita quod non potuerit postea ferre sententiam ad fauorem eiusdem D. Marchionis, quia placuit responsio, quod cum Index esset Deputatus cum facultatibus A. C. ut in copia Commissionis, quae datur *Summario D. Marchionis numer. 1.* poiniri iuxta stylum D. A. C. respondere Marchionem ad dicto decreto, & mandati relaxatione, ita prauius huius modi repositione pro dicto D. Marchione ferre sententiam prout fecit ut in dicto *summar. D. Marchionis num. 3. iux. trad. per Galles ad formam oblig. Camer. quesi. 36. num. 27.*

Quod sine difficultate in casu isto procedit, ex quo ipse D. Raphael post dictum Decretum ad sui fauorem emanatum, de nouo ad iur In-dicem, & produxit noua iura ut in *summar. numer. 3.* & sic dicti Iudicis iniustitiam approbauit, quo fit ut nec hodie amplius de dicta iurisdictionis defectu dare possit ad *trad. per Alex. conf. 19. sub num. 4. lib. 1. & conf. 12. num. 6. lib. 9. cum alijs alleg. in dec. 440. num. 3. par. 2. in reuocatur.*

Minus faciunt, quae de iniustitia dictae sententiae adducuntur, nam admissio etiam quod euenit casus euictionis praedicti, in quem Flaminia austrix. D. Marchionis promiserat restituere D. Raphaeli scuta 500. ab ea recepta ex pretio dicti praedicti, nihilominus potuit Iudex absolvere D. Marchionem ad dictorum scutorum 500. restitutionem, tamen quia in illo iudicio non fuit doctum de dicta euictione, nec quod molestiae fuissent iustitiae D. Marchioni, aut quod Raphael legitime appellauerit ad sententiam in causa dicti praedicti contra eum lata, dictamque appellationem prosecutus fuerit, pro-
6 ur tenebatur ad effectum, ut intraret obligatio dictae Flaminiae iuxta ea, quae *trad. Alex. conf. 117. numer. 3. lib. 7. Dec. conf. 74. num. 2. cum alijs adductis in Ferrarien. de Zanalesis 14. Decemb. 1618 coram R. P. D. meo V. baldo.*

Tum etiam quia cum D. Raphael duas re-
presenter personas vnam emptoris praedicti alteram vero creditoris hereditatis quae Domini, tanquam conditoris sui calalis de Boccaleone, dictusque Raphael ex eadem sui crediti confecturus fuerit plures pecuniarum summas cum expressa obligatione de restituendo prioribus & posterioribus, Ideoque vigore huius obligationis ipse teneretur dictas pecunias restituere D. Flaminiae vii anteriori creditrici dicti Domini, bene potuit Iudex ad euitandum circulum absolvere D. Marchionem ad solutionem dictorum scutorum 500. debitorum Raphaeli ex capite euictionis praedicti, quae statim Raphael eidem Marchioni vigore suae obligationis erat restituendus.

Nec obstat, quod Raphael licet sit posterior creditor, fuit tamen declaratus prior super fructibus Casalibus per eum dicto Domini locati, ut in sententia graduatoria a b. m. Ala lata,

Quia praeter quam quod non constat, quod pecuniae ad Raphael receptae sint redactae ex fructibus Casalibus, super quibus ipse fuit declaratus prior; cessat etiam difficultas, quia in particularibus pretium non succedit loco rei, ac propterea prioritas super fructibus non suffragatur dicto Raphaeli indictorum fructuum pretio. *Alex. conf. 58. num. 13. vers. unde ubi lib. 3. Castr. conf. 3 26. num. 2. lib. 2. cum alijs per Negozan. de pig. in quarto membro secunda partis num. 149.* pretium enim rei obligat non dicitur obligatum, nec venit ad actionem hypothecariam *sex. est in l. 1. ff. de distrac. pig. Gabr. conf. 137. num. 15. vol. 2. Ceph. conf. 20. num. 10.*

PERVSINA EXPENSARVM

Veneris 19. Nouembris 1621.

ARGVMENTVM.

Quae nam expensae sint reficiendae.

SYMMARIVM.

- 1 *Expensa, de quibus ad huc pendet appellatio, non dicuntur liquida.*
- 2 *Expensa nec utiles, nec necessaria non sunt reficienda.*
- 3 *Expensa utiles quamuis non necessaria in partem sunt reficienda.*
- 4 *Expensa non tantum necessaria, sed etiam utiles sunt reficienda Iudicis tamen arbitrio.*

DECISIO CCCLVII.

DVBITA VI, quae expensae debeantur in casu, de quo agitur, & difficultas non erat quoad expensas in genere, quia non dubitatur, quod deberentur omnes expensae factae in causa, in qua D. Lutus succubuit hoc est in causa executionis factae in bonis stabilibus per D. Hectorem possessis, in qua fuit declaratum, dictam executionem cum omnibus inde sequutis fuisse nullam, sed in eo consistebat, utrum deberentur omnes expensae in li-
sta taxatae.

Et quoad illas quidem, quae factae fuerunt in liquidatione fructuum, & Damnorum, Domini consenserunt non deberi non quod D. Lutus non fuerit in dicta sententia contra eum lata ad restitutionem fructuum, & damnorum condemnatus, sed quia expensae in liquidatione fructuum, & damnorum factae non taxantur, nisi postea quam fuit supra huiusmodi liquidatione praevia cognitione quod ea fuerit recte, & legitime facta, pronunciatum, quia
1 imo datur etiam ab huiusmodi taxatione appellatio, & ea pendente non possunt dici aliquo modo debite expensae in huiusmodi liquidatione factae, ac propterea cum adhuc non fuerit cognitum, nec pronunciatum supra dicta praetensa liquidatione fructuum, & imo quoad liquidationem damnorum iam etiam sit resolutum coram Reuerendissimo D. meo Decano

D E C I S O CCCLVIII.

Non probari dicta prætenſa damna; merito non erit locus pro nunc taxationi expenſarum iu- huiſmodi prætenſa liquidatione ſactarum, ſed expectari debere finis ludicij ſuper dicta liquidationeſque finito ratio habebitur illarum expenſarum, quæ ritè, & legitime ſactę apparebunt.

Quo vorò ad alias expenſas, de quibus in dicta liſta, quarũ aliquę prætenduntur nec viles, nec neceſſarię, aliquę verò non neceſſarię licet poſſint conſiderari viles Domini dixerunt, illas quæ non ſunt neque viles, neque neceſſarię non debent, & eo magis, quia ſunt proſectum pro parte D. Lani non deueniri ad actus non pertinentes ad articulum nullitatis executionis, & alias expenſas cedent damno D. Hætoris, eorum verò, quę ſunt viles, licet non neceſſarię, habendam eſſe aliquam rationem. *ſax. tract. per gloſ. in cap. ſummiſſibus in verſ. & nota quod & ibi Butr. nu. 24. verſ. ad quintum de dol. & contum;* non enim ſolum veniunt reſtituenda expenſe neceſſarię, ſed etiam viles ludicis tamen arbitrio moderanda *Abb. diſt. cap. ſummiſſibus num. 28. de dol. & contum. & eſt tex. in cap. cum dilecti. in ſin. eodem tit. vbi Papa condemnat contumacem ad moderatas, & legitimas expenſas, & ſic non tamen ad neceſſarias.*

A V E N I O N E N D O M V S

Veneris 19. Novembris 1621.

A R G V M E N T V M.

Late agitur de tranſumpto, quando conſeatur legitime extracitũ eſſe ſuo originali vigore decreti ludicis, & an requiratur citatio ad interteſſendum,

S Y M M A R I V M.

- 1 Tranſumptum, in quo concurrunt requiſiti tex. in cap. ſin. de fide luſtrum ſolemniter factum dicitur ſimiliter ſi ſit de ludicis mandato per publicam perſonam exemplatum n. 2. & 4.
- 3 Exemplum traditum ab uno ex Notarijs rogatis in ſolidum habetur pro originale.
- 5 In exemplatione Inſtrumenti non requiruntur teſtes pro illius veritate, ſed ſufficit quid inſpiciatur non eſſe neque abſolutum, neque cancellatum.
- 6 In exemplatione Inſtrumenti ſtatutũ Indiciũ arbitrio.
- 7 In tranſumpendo Inſtrumento non requiritur recognitio manus Notarij, quando tranſumptum eſt factum a ſucceſſore in Officio.
- 8 Iudici aſſertum talem eſſe Notarium ſtandum eſt, & num. 9.
- 10 Iudex informando ſe habet eſſe Notarium non tenetur ſacere proceſſum in ſcriptis.
- 11 Citatio intereſſe habentium preſentatur ex curſu 30 annorum, & ex decreto Iudicis, & n. 12.
- 13 Ex lapſu 100. annorum omnia ſolemnia intereſſe preſentantur.

FVIT in alia huius cauſe diſputatione reſervatum, vi videretur, an tranſumptum ex quo ſuit extractum exemplum, de quo tunc agebatur, eſſet ſolemniter factum. Vnde ſtri- ctè per me propoſito dubio quoad dictum tranſumptum, Domini conſueverunt, illud fuiſſe ſolemniter factum, quia interveniunt in illius conſecutione omnia requiſita per tex. in c. ſin. de ſid. inſtr. nam ſuit originale inſtrumentum coram Iudice exhibitum, vt ex oculari illius inſpectione poſſet dignoſcere, vtrum requireret exemplationem, & de eiſdem ludicis mandatum ſuit per publicam perſonam exemplatum, ad trad. per Butr. in d. c. ſin. nu. 2. Abb. n. 2. Fel. nu. 1. cum alijs per Conarr. præſt. queſtion. capit. 21. numer. 4.

Nec obſtat quatenus dicitur, quod non ſuit exhibitum iſtum originale coram dicto Iudice, ſed quoddam exemplum à dicto originali extractum, quia cum dicto originali fuerit traditum per vnum ex Notarijs in ſolidum de dicto inſtrumento rogatis, habetur idemmet exemplum pro originali Butr. in ant. ſi quis in aliquo n. 1. & 10. verſ. pura etiam C. de edn. Fel. in d. c. ſin. 5. Rot. dec. 1. de ſid. inſtr. in vno & dec. 581. nu. 2. p. 2. in rec. cum ibi cumulatis.

Non obſtat, quod inſtrumentum coram dicto Iudice exhibitum non ſuit recognitũ, quia ſufficit, quod fuerit oculis dicti Iudicis ſuppoſitum, quodque Iudex illud viderit non abſolutum, nec cancellatum, aut in aliqua ſui parte vitiatum, & tale quod ſidem mereatur, quod que ita fuerit à dicto Iudice decretum, & ex eius mandato exemplatum, vt in puncto traſit Guidop. in d. cap. ſin. vol. 1. verſ. eſt ergo neceſſe, & ibi Hoſt. nu. 7. Bal. nu. 10. vbi quod quando exemplatur inſtrumentum, non debent ſuper veritate inſtrumenti examinari teſtes ſecundum. Inroc. ibid. ſed ſola ſcriptura examinatur, & ſi non repetitur vinata, exemplatur, nec aliud requirit littera illius tex. Conarr. præſt. queſt. 21. n. 4. n. 2. requiſito.

Nec obſtat, *Per. dec. 336. in ſin. l. 2. cum alijs* in contrarium alleg. quia non loquuntur de tranſumpto ſacro in terminis d. c. ſin. vbi, vt dictum eſt, Ponitex non requirit dict. recogni- tionem, ſed conſtitit de religione ludicis, cui hoc remittit, v. ſuit dictum in *Trenen. decimarum 14. Maji 1619. coram Reuerendiſſimo Selencienſi.*

Minus obſtat *dec. 701. p. 2. in rec.* quia loquitur de recognitione manus Notarij, qui tranſcripſit, quæ recognitio in caſu iſto eſt neceſſaria, cum tranſumptum fuerit extractum à ſucceſſore in officio illius Notarij, qui tranſcripſit, vt ſuit in alia dec. ſignificatum, & ſic d. dec. non applicatur.

Non obſtat, quod non conſtat de Notariarum illorum, qui dicuntur de dicto inſtrumento originali rogati, quia in hoc ſtandum eſt aſſertioni ludicis, qui in decreto per eum interpoſito enunciat eos Notarios publicos ibi ſumptos per Magiſtrum Matthæum Terquellum, & Laurentium Marchardi Notarios, publicos

habitatores Sancti Marcellini Alex. conf. 101. an. 10. in fin. lib. 7. *Rot. dec. 193. num. 1. & seq. p. 2. diu.* ubi quod *Doct. de anth. si quis in aliquo communiter ponunt hunc fallentiam, quando exemplum fuit sumptum auctoritate iudicis, quod credatur iudici super requisitis ad exemplandum instrumentum.*

Nec obstat decisio in causa *Maceraten. fideis. 29. Novembris 1619. coram R. P. D. meo Vbaldo* quia ibi non constabat, quod sumptum fuisset factum iudicis auctoritate.

Non obstat, quod Iudex Auenionensis, ex eius auctoritate fuit factum dictum transumptum, non potuit verisimiliter habere notitiam Notariorum exteriorum, quales erant illi duo rogati de dicto instrumentum, quia praterquam quod Iudex poterat se extrajudicialiter informare, quod essent Notarii, cum non teneretur facere super hoc processum in scriptis, ut per *Rot. dista dec. 193. num. 6. cum ibi alleg.* cessat etiam presentia in verisimilando, quia dicti Notarii erant ex oppido admodum vicino, & quod de illis Iudex plenam notitiam habebat patet etiam ex eo, quod licet in subscriptione vnus tantum se enunciat habitatorem S. Marcellini, nihilominus Iudex in narrativa sue transumptionis ambos appellat Notarios publicos, & habitatores S. Marcellini, quod est signum eundem ipsum habuisse plenam notitiam eorum.

Non obstat defectus citationis generalis omnium sua interesse putantium, quia ex lapsu 30. annorum, & ex decreto iudicis presumitur *Put. dec. 337. num. 2. & 3. l. 2. in nou. Rot. d. decif. 193. num. 11. par. 2. diu. cum ibi alleg.*

Non obstat, quod ex ipsa transumptione apparet non interuenisse dictam citationem, quia cum sumus in solemnitate extrinseca, que non solet semper in ipso actu adhiberi, etiam quod in ipso actu non enuncietur, tamē presumitur stante dicto decreto, & lapsu temporis, ut in puncto fuit dictum in *dicta decif. 193. num. 14.*

Non obstat, *dicta decif. Maceraten. fideicom. coram R. P. D. meo Vbaldo*, quia in casu dict. decisionis non aderat decretum iudicis, nec a die transumptionis vsque ad liam uotam effuxerunt anni 30. in casu autem isto effuxerunt pluiquam centum anni, & adest iudicis decretum, unde merito presumi debent omnia solemnia interuenisse, & maxime quia, ut dictum est, Iudex non tenebatur de illis conficere instrumentum in scriptis.

NOVARIEN CANONICATVS

Mercusii 24. Nouemb. 1621.

ARGVMENTO.

Non indiget.

S Y M M A R I V M.

1. Confilio de possessione conceditur mandatum de manutenendo.
2. Instrumentum probat possessionem alio non possidente.

3. *Manutentio conceditur confilio de possessione capta seruatis seruandis.*
4. *De eo, quod non constet in actis, ratio habenda non est.*
5. *Littera Apostolica non insignitas non possunt impedire manutentionem.*

DECISIO CCCLIX.

DO MINI censuerunt absque difficultate Ferrario esse dandum mandatum de manutenendo, quia de eius possessione constat ex instrumentum, quod alio non existente in possessione probat possessionem & *prædicta ff. de acq. poss. Put. dec. 330. num. 4. lib. 1. Rot. decif. 367. p. 1. diu.* etiam ad effectum manutentionis *Alex. in lib. quævis S. 1. ff. de acq. poss. & fuit dictum in Elenc. Cameraria 13. Mart. 1617. coram R. P. D. meo Baratto, & in Sacram præceptoria 19. Iun. eiusdem anni coram Illust. Card. Sacro.*

Eoque magis, quod ex eodem instrumentum apparet, quod dicta possessio fuit per dictum Ferrarium facta seruatis seruandis vigore citationis ei factæ ab Eminenti Cardinali Tauernæ tunc temporis Episcopo Notariis *Cassuldecif. de acq. poss. & propri. cum alijs adductis in Meliten. Canonatus & beneficiorum 24. Maj. 1617. coram R. P. D. meo Baratto.*

Nec obstat quatenus pretendatur, quod de eodem Canonico fuit à Sede Apostolica prouisus Trionius, quia nec constat de huiusmodi prætenia prouisione in actis, quo casu nulla ratio de illa habenda est *Cass. in l. ait prior § si Iudex vers. & fuit hoc fide re iud. nec licet dictæ prouisionis sunt iustificatæ. Vnde non debet interum denegari manutentio Ferrario, ut fuit dictum in Elenc. præceptoria 1. Febr. 1610. coram Reuerendiss. Legatum. qua est decif. 223. num. 2. par. 1. in reuoc.*

ROMANA PRIMOGENITVRÆ.

Luna 29. Nouembris 1621.

ARGVMENTVM.

Inuestimentum quando dicatur factum in tempore ordinario à testatore, & quando interuenierit, mox post interpellationem fructus Legati conditionalis quando spectent ad heredem. Hereditas presumitur semper sufficiens ad onera inuenta.

S. Y M M A R I V M.

1. *Dispositio inuicem nullam, vel modicam admittit interuallum.*
2. *Dispositio testatoris semper intelligitur cum aliquo tempore interuallum.*
3. *Poss. interpellationem incidit in uotum, & non.*
4. *Dispositio pro explicatur in fauorem, & uoluntatem.*
5. *Domus natus Legati conditionalis, pendente conditione non transit in Legatarium, sed remanet apud heredem.*
6. *Fructus Legati conditionalis, pendente conditione, spectant.*

ſpeſant ad heredem, Declara num. 7.

7 *Hæredibus ſemper præſumitur ſufficientes ad implendam mentem, & diſpoſita Teſtatoris.*

DECISIO CCCLX.

DVBITAVI, verum assignamentum fuerit factum tempore debito, & sit sufficiens, & Domini dixerunt, non fuisse factum tempore debito, & esse revidendum. Nam quod non sit factum tempore debito, clare apparet, quia iuxta dispositionem Teſtatoris fieri debebat statim post eius obitum, & tamen constat, dictum Teſtorem obiſſe 28. Maij 1602. quodque assignamentum fuit inchoatum die 21. Auguſti 1604. & perfectum de menſe Maij 1605. Vnde non poteſt dici in tempore, cum non fuerit factum ſtatim poſt obitum dicti Teſtatoris, prout fuerat ab eo, vt dictum eſt ordinatum dictio enim ſtatim ex ſui natura, nullum, vel modicum admittit intervallum. *Bald. Imol. & alij congeſſi per Tiraqueſi. in l. ſi vquam, verb. reuocatur num. 116. in pr. & num. 120. C. de reuoc. donat.*

Nec obſtat, quod dicta dictio ſtatim recipit varias interpretationes iuxta ſubiectam materiam; & ſemper debet intelligi cum aliquo temperamento temporis iux. *lex. in l. quod diximus vbi nos. ff. de ſolu. S. ſin. inſt. de inutil. ſtip. cum alijs pſod per Tiraq. in d. l. ſi vquam in ver. reuocatur numer. 116. & ſeqq. C. de reuoc. donat. Rot. dec. 476. num. 7. & 8. par. 1. diu. illudque remittitur iudicis arbitrio *de reuoc. poſt alios, quos allegas de arbor. Ind. lib. 2. coſp. 30. num. 3. & 4.**

Quia cum in caſu iſto dicta assignatio penderet à ſola voluntate ex facto hæredis, ſicque incontinentes, aut paucis ſaltem diebus poſt obitum Teſtatoris poruiſſet fieri, non poteſt villa ratione dictio ſtatim extendi ad tam magnum intervallum, & maxime quia etiam hæres fuit iudicialiter interpellatus ſex menſes à die obitus Teſtatoris ad faciendum assignamentum; vnde ſaltem ab iude citrà fuit in mora l. 1. §. item ſi ad Legatum, & ibi gloſſi. in verb. ſpatium in ſin. ff. ad l. ſol. l. mora ff. de uſur. cum alijs per Surd. conſ. 194. num. 3. lib. 2. Rot. dec. 528. num. 4. par. 2. in recent.

Nec obſtat, quod assignamentum fieri non poterat ante natiuitatem Primogeniti ex Imperia, ad cuius ſuorem Teſtator mandauit dictum assignamentum fieri cum conditione etiam quod dictus Primogenitus aſſumeret nomen, & inſignia ipſius, quia obiectum tollitur ex ipſa ſecura Teſtamenti ex eo enim apparet, quod Teſtator non mandauit ſimpliciter, quod conſignarentur ſcuta decem millia primogenito, ſed voluit dari, & conſignari ſtatim poſt eius obitum, & ex hereditate, & bonis ipſius ſeparari ſcuta mille pro dicto primogenito ad effectum cumulandi fruſtus dicti assignamenti quoque in totum redigeretur, & cumularetur ſumma ſcutorum centum millium; vnde ſatis apparet quod ad effectum dictæ assignationis, & ſeparationis, neceſſe non erat, quod expeſtaretur natiuitas dicti primogeniti, & ſcilicet conditio illa ſumendi nomen & arma non poſſet impleri, niſi ab ipſomet

Primogenito, poſtquam eſſet natus, tamen dicta assignatio, & ſeparatio bene poterat ante natiuitatem dicti primogeniti fieri ab herede ad effectum multiplicandi eiufdem assignamenti fruſtus, & illa verba *pro primogenito* idem ſonant, quod in vtilitate & nomine primogeniti *ſi ſideicommiſſa S. interdictum, & ibi Bart. ff. de leg. 3. Dec. int. vult. ſub numer. 1. in 1. l. c. vult. & inter alia C. de ſent. que pro eo quod intereſt Ruy. conſ. 62. num. 7. vol. 4. ita quod verus, & germanus ſenſus dictæ diſpoſitionis ſit, quod ſtatim poſt obitum Teſtatoris dicta ſcuta decem millia ſepararentur ex ipſius hereditate ad effectum illa multiplicandi pro primogenito, hoc eſt in vtilitate primogeniti, qui teneretur aſſumere nomen, & inſignia Teſtatoris.*

Atque hic intellectus eo magis confirmatur quod Teſtator ſciuit Imperia tunc eſſe inuſata nullumque habere ſilium, cui poſſent diſſa ſcuta mille conſignari, & nihilominus mandauit, quod ſtatim poſt eius obitum ſepararentur, nam hinc manifeſte concluditur, quod Teſtator voluit dicta ſcuta ſeparari, ad effectum illa multiplicandi pro ſilio natiſcuro.

Sicque etiam non obſtat, quod donum Legati dictorum ſcutorum 10. mill. non potuit, pendente conditione, tranſire in Legatarium, ſed remanſit apud hæredem l. ſemper minus Attalus ff. de uſufructu leg. cum alijs per Pergr. de ſideicom. art. 49. num. 21. ad quem propie reſpectant etiam fruſtus interea ex dicto Legato percepti l. in ſideicommiſſarum verſ. quanta ff. ad Trebell. quia in caſu iſto ſurſus in ciuitas, quod Teſtator voluit dicta ſcuta 10. mill. ſeparari ab hereditate, & multiplicari pro Primogenito, quinimò etiam admiſſo, quod donum ſcutorum 10. mill. remanſerit pones hæredem, tamen dicta diſpoſitione ſtante fruſtus non fuerunt acquiſiti hæredi, ſed debebant multiplicari pro ſilio natiſcuro, hoc eſt ad ipſius vtilitatem, vt dictum eſt.

Nec obſtat, quod dictum assignamentum ſieri non potuit propter impedimentum litium, & rei alieni, quia non conſtat, nec de litibus, quæ poruiſſent impedire huiusmodi assignamentum, nec de dicto rei alieno, & hereditas ſemper præſumitur ſoluenda, & ſufficientes ad effectum adimplendi ordinata per Teſtatorem. Vtrū quoque in omnem euentum poterat fieri assignatio iuxta vires hereditatis, deducto rei alieno, & Legatis pijs iuxta diſpoſitionem iuris.

Non obſtat, quod Superior Fratrum diſcalceatorum reſcuiuit ſe ingerere in dicto assignamento, idcoque videatur D. Lauiniam hæres excuſanda, quia assignatio, & ſeparatio ſunt inuſata ſoli hæredi, licet quod fruſtus Teſtator mandauerit, vt conſeruentur, & cumuletur ſemper per inſuſtigitum fruſtum quodque cumulationi præſeſſet hæves quādiu viueret, & Superior Fratrum diſcalceatorum, vnde non poteſt ſe excuſare dicta D. Lauiniam quoad dictam assignationem ſub prætextu, quod in ea deberet interuenire dictus Superior, quia ipſi ſoli incumberebat onus faciendi dictum assignamentum, vt dictum eſt.

Et omnis difficultas tollitur per interpellationem

tionem ei, ut dictum est, iudicialiter factam, nam per eam fuit in tali mora constituta, ut non possit esse alicuius executionis locus. *Idem cum ibi not. ff. de usur. l. as. in l. 1. sub num. 7. in fi. & seq. C. de insti. & subseq. cum alijs per Paris. conf. 19. num. 235. l. 2.*

Quoad secundam dubij partem, visum assignamentum factum fuit iusticiens, quia multi deducebantur contra dictum assignamentum; Domini censuerunt, illud esse revidendum.

BONONIEN. ALIMENTORVM

Vener. 3. Decembris 1621.

DECISIO CCCLXL

Impressa in Recent. decis. 324. par. 4. tom. 2.

ROMANA NOMINATIONIS

Veneris 17. Decemb. 1621.

DECISIO CCCLXII

Impressa in Recent. decis. 326. par. 4. tom. 2.

ROMANA FABRICÆ

Luna 20. Decemb. 1621.

DECISIO CCCLXIII.

Impressa in recent. decis. 330. par. 4. tom. 2.

BONONIEN. FIDEICOMISSI DE LVPARIS

Vener. 10. Ian. 1622.

DECISIO CCCLXIV.

Impressa in Recent. decis. 331. par. 4. tom. 3.

VRGELLEN. OPTIONIS

Luna 10. Ianuarij 1622.

ARGVMENTVM.

Latissime agitur de Statuto Ecclesiæ Vrgellenan, & quando tollat facultatem Episcopis conferendi beneficia, & quæ beneficia. De Regula secunda hodie recta Cancellariæ reservante Pontifici beneficia vacantia, sede Episcopali vacante, aduersus dictum Statutum.

S Y M M A R I V M.

- 1 Arbitrium semper intrat consilio de iniustitia.
- 2 Breue ad hoc ut dicatur iustificatum debet, probari illius fundamentum.
- 3 Beneficia, & dignitates Sede Episcopali vacante reservantur Pape ex regula 2. hodie 3. Cancellaria.
- 4 Canonicatus Cathedralium regulariter non sunt libera collationis Episcopi.
- 5 In Ecclesiâ Vrgellen vigore Statuti Apostolica Auctoritate confirmati antiquiores Canonici optant dignitates, & Canonicatus etiam Sedi Apostolica reservatos, & num. 8.
- 6 Indulgentiam optandi non impedit liberam collationem Episcopi, Declara ut num. 7.
- 7 Reservatio generalis non tollit privilegium particulare, nisi de eo fiat expressa mentio.
- 8 Collationes non iustificata non continentur in quasi possessione.
- 9 Canonici optare nolentibus collatio deuolvitur ad Episcopum.
- 10 Testes in una causa examinati non probant in alia.
- 11 Penitentiaris non potest optare.
- 12 De residentia non dubitatur, quando quis residere debet.
- 13 Productio Statuti ad impediendam executionem Brevis sufficit, quod fiat re integra.

DECISIO CCCLXV.

DOMINI dixerunt, intrare arbitrium ad effectum superferendi in Executione Brevis, quia arbitrium semper intrat, quousque constat de iniustitia sententia super executione Brevis late, & de iniustitia sententia de qua de presenti agitur, constat ex quo non fuit sufficienter iustificata clausula consilio quod Canonicatus vacavit Sede Episcopi vacante cum ad effectum, quod dicta clausula dici posset iustificata, probari debuisset talis vacatio, et qua reuteretur reservatio, quæ est fundamentum Brevis ut not. Gonzal. super reg. 8. gloss. 51. num. 53. & fuit dictum in Vices. beneficior. 21. Feb. 1600. coram Illustriss. Cardin. Sacratissimo, & in Gerardo. beneficior. 31. Maij 1600. coram bo. me. Corduba relata per eundem Gonzal. in dicta gloss. 51. n. 54.

Atque ita ad effectum dictæ reservationis, & ut intraret dispositio reg. 1. Cancellaria hodie 3. inter regulas S. D. N. in qua reservantur beneficia, & dignitates, sede Episcopali vacante, necesse fuit probare, quod dictus Canonicatus sit liberæ collationis Episcopi, ex quo in eadem reg. expressis verbis excipiuntur beneficia, quæ non sunt liberæ collationis Episcoporum, sed ad ipsos pertinent vna cum alijs aut etiam ad alterius presentationem, vel electionem spectant.

Et tamen non iustificatur, quod dictus Canonicatus sit liberæ collationis Episcopi, sed imò potius probatur contrarium, non solum quia Canonicatus Ecclesiæ Cathedralium regulariter non sunt liberæ collationis Episcoporum, sed simultaneæ cum capitulo, iuxta opinionem hodie magis receptam in c. cum Ecclesiæ. Valeriana, & ibi gloss. in vtr. posulant de elect. & per Cassid. decis. 22. de prebend. ubi quod hanc opinionem

nionem sequitur *Rot.* cum pluribus relatis per *d. Gonzal. gloss. 45. num. 36. Rot. dec. 23. 2. n. 2. & seq. p. 1. in recent.*

Verum etiam, quia in ista Ecclesia Virgellen adest Statutum à Sede Apostolica confirmatum, ut antiquiores Canonici in ea residentes valeant gradatim optare dignitates, & Canonicatus, etiam si dictæ dignitates, & Canonicatus in Romana Curia vacauerint, & fuerint Sedi Apostolicæ reservate generaliter, vel specialiter, vel ex quacumque causa, & in confirmatione expressè cautur, optiones ipsas, quas de eisdem dignitatibus, & præbendis in dicta Ecclesia fieri consuevit, vim validæ collationis, & prouisionis habere, & alia prouisione non indigere.

Nam dicto Statuto stante, tatum abest, quod dici possit, collationem Canonicatum liberè ad Episcopum pertinere, ut imò appareat, optionem, quæ sit inter Capitulares vim collationis habere, & sic dictam collationem nullo modo ad Episcopum pertinere.

Nec obstat, quod Indultum optandi non impedit, quo minus libera collatio pertineat ad Episcopum, fuit decum in alia Virgellen Canonici 7. May 1583. coram bon. mem. Cardin. Blancheo quia dicta decisio procedit ad effectum reg. 8. referuantis beneficia ratione mensium, in qua expressè derogatur luri optandi, ac propterea bene dici potest, ut in reuervatio dictæ regulæ, quod optio non operatur quo minus collatio liberè pertineat ad Episcopum, sed verò est ad effectum reservationis regulæ 2. nam in dicta reg. 2. non derogatur luri optandi. nec clausula dictæ reg. 8. trahuntur ad regulas antecedentes, ut latè fuit firmatum in Eugubina Canonici coram R. P. D. meo Manzano qua est decis. 767. num. 4. & seq. par. 2. in recent. Ideoque nec dicta decisio ad effectum dictæ regulæ 2. possit subsistere saltem in terminis dicti indulti, quia in dicto indulto expressè tribuitur facultas optandi etiam reservata, & disponitur, quod optio habeat vim collationis. Unde impossibile est, quod Collatio Canonicatus quandocumque Vacet, possit liberè pertinere ad Episcopum, sed potius ad Capitulum, à quo admittitur optio iux. Decis. Put. 130. & 135. l. 3. & indultum optandi reservata praualeat generali reservationi Gemm. conf. 30. n. 2. & 3. neque enim Papa per reservationem intendit præiudicare privilegio alicuius, & reservatio generalis non tollit privilegium particulare, nisi de eo fiat expressa mentio Gemm. loco prox. cit. Ferret. conf. 365. n. 5.

Nec obstat, quod dicitur, Episcopum esse in quasi possessione conferendi, quia tres collationes una, & eadem die factæ, quæ ad probandam dictam quasi possessionem adducuntur, non ostenduntur effectuatæ.

Alia verò collatio facta ut præstenditur 21. Decembris 1608. non releuat: quia in dicta collatione dicitur, quod Episcopus eam fecit iure deuoluto; eo quod Canonici noluerunt optare, quo casu collatio deuoluitur ad Episcopum: ac propterea ex dicta collatione inferri quidem potest, quod collatio deuoluitur ad Episcopum, quando Canonici nolunt optare, sed non sequitur, quod collatio Canonici

catuum extra dictum casum pertineat ad Episcopum.

Nec aliquid faciunt Testes deponentes, Episcopum esse in quasi possessione conferendi Canonicatum, qui dimittitur, postquam omnes optauerunt, quia omisso, quod dicti Testes fuerunt examinati in alia causa, idè quod non probant in ista Alex. qui de communi restatur conf. 312. numer. 15. & seqq. lib. 6. Gabr. conf. 40. num. 43. & seqq. l. 2. Put. decis. 352.

Secundo cessat omnis difficultas ex quo in præsentem non agitur de Canonicatu dimisso postquam omnes optauerunt, sed de Canonicatu optato à Sebastiano, cuius Canonicatus collatio non probatur, quod liberè pertinet ad Episcopum, ut requiritur.

Non obstat, quod non constat, quod Sebastianus, qui optauit Canonicatum, de quo agitur, residere, prout requirit dictum Statutum, quod; in omnem euentum non poterat optare, cum esset Penitentiarius ut in Lucana optionis 24. Ianuarij 1607. coram R. P. D. meo Manzano & in Mantuana optionis 12. Septembris 1608. coram Reuerendissimo Lugdunen. quia præterquam quod fuit præsens in Capitulo, quando optauit; Ideoque non videtur posse dubitari de ipsius residentia, maxime cum teneretur residere ad norper Gonzal. ad reg. 3. gloss. 43. num. 100. placuit etiam quod dicebatur, quod nunc non agitur de Iuribus dicti Sebastiani rei, & possessoris, sed de Intribus Monferati actoris, qui impetravit Breue, & petit illius executionem. Ideoque videndum est, an ipse probet reservationem, hoc est quod dictus Canonicatus non obstante dicto Statuto, quo datur facultas Canonici optandi præbendas, & dignitates sit vigore reg. 2. & modo 3. inter reg. S. D. N. reservatus.

Non obstat, quod dictum Statutum non fuit ante sententiam coram A. C. productum, quia ad effectum. ut possit intrare arbitrium pro retardatione executionis sufficit, quod hodie re integra producat ad trad. per Bart. in l. fin. n. 21. vers. quandoque quis, & ibi Zucardus nu. 408. & 412. C. de edic. diu. ad tall. Rot. decis. 728. m. 4. p. 2. in recent. & fuit dictum in Gerardem. Prioratus 11. Iunij 1620. coram R. P. D. meo Valdo.

ROMANA HAEREDITATIS DE AGAZARIIS

Veneris 14. Ianuarij 1622.

DECISIO CCCLXVI.

Impressa in Recent. decis. 334. part. 4. tom. 2.

BONONIEN DOTIS

Veneris 14. Ianuar. 1622.

DECISIO CCCLXVII

Impressa in Recent. decis. 335. par. 4. tom. 2.

ROMANA BARCHI

Mercur. 19. Ianuar. 1622.

DECISIO CCCLXVIII.

Impressa in Recent. decis. 336. par. 4. tom. 2.

VELITERNA AFFICTVS

Luna 14. Ianuar. 1622.

DECISIO CCCLXIX.

Impressa apud Spadam post Consil. 18. lib. 2.

SIGNINA CASTRORVM

Luna 24. Ian. 1622.

DECISIO CCCLXX.

Impressa in Recent. decis. 320. part. 4. tom. 2. & post Fezzqm. ad Stat. Frb. decis. 130.

AQUILANA BENEFICII

Mercurij 26. Ianuar. 1622.

DECISIO CCCLXXI.

Impressa in Recent. decis. 343. par. 4. tom. 2.

MONTIS REGALIS. SEV' FOSSANEN.
BONORVM.

Mercur. 26. Ianuarij 1622.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

- 1 Sententia valida, & iusta executioni demandanda sunt.
- 2 Validitas sententia resultat ex processu.
- 3 Injustitia sententia probatur ex duobus extremis.
- 4 Omnia bona, & iura translata transeunt in translationem.
- 5 Moniales non possunt dismembrari sine solemnitatibus.
- 6 Monialibus dismembratis sine solemnitatibus competit reintegratio.
- 7 Prafixo termino, causa non introducta Iudicij quo non certiorato, nec reproduca citationes appellatio dicitur deserta, & sententia transit in iudicium.
- 8 Appellans si est contumax in proseguenda appellatione statuto termino, sine d. iure sine ab homine habetur pro desertore appellationis.
- 9 Appellante non negligente in introducendo causam, sed tantum in certiorando Iudicem, causa non non dicitur deserta.

DECISIO CCCLXXII.

Domini, informantibus tantum Monialibus Cellæ novæ, resolverunt, locum esse executioni sententiarum ad fauorem dictarum Monialium à D. Episcopo Vercellen, & Dominis Nuntio, & Archiepiscopo Taurinensium super reintegratione dictarum Monialium ad bona, de quibus agitur, quia dictæ sententiæ apparent valide, & iustæ, & validitas quidem colligitur ex reuolutione processus; iustitia verò ex eo quod de possessione Monialium, atque ita de primò extremo necessario in hoc iudicio constat ex depositionibus testium *summar. num. 6. secundum autem extremum, probatur ex liis substitutione per tor instancias, & alijs adminiculis Capiteq. decis. 373. par. 2. Ros. decis. 25. num. 1. in fin. par. 2. in rec. & fuit pluries decisum.*

Non obstat, quod in translatione dicti Monasterij ex loco campestri intra Moenia Ciuitatis Regalis fuerunt dicta bona ab eo dismembrata, & Monasterio Fossanen. applicata, quia omnia bona, & iura Monasterij Cellæ novæ transierunt in Monasterium, in quod fuerunt dictæ Moniales translata, c. & hoc, diximus vbi Gloss. 16. quæst. 7. 10. Andr. in c. cum persona sub num. 9. de priu. in 6. Lap. alleg. 68. sub num. 3. Oldr. conf. 267. num. 2. Card. Seraph. decis. 1149. numer. 16.

- 5 Nec potuerunt à dicto Monasterio sine solemnitatibus de iure requisitis dismembrari, & Monasterio Fossanen. applicari, *Calder. conf. 21 sub numer. 3. vers. & licet dubitetur de regali Soci. conf. 52. num. 15. l. 4. & per consequens etiam dicta dismembratione non obstante competit dictis Monialibus reintegratio Capiteq. decis. 170. par. 3. & fuit dictum in Toletana Parochialis de Madrid. 27. Iun. 1601. coram Corduba.*

Non obstat appellatio à dictis sententijs interposita à Monialibus Fossanen. quia cū ipsi fuerit praefixus terminus 30. dierum ad introducendam causam appellationis, & aliorum 20 ad certiorandum de huiusmodi introductione, & nihilominus non fuit ab illis dicta causa nec

intera dictum terminum introducta, nec minus
7 Iudex à quo de introductione certioratus, quini-
mo neque hodie constat de reproductione
citationis de mense *Novembri* 1620. decre-
ta, utique remansit dicta appellatio defer-
ta, & sententia transiit in iudicium, aut
saltem locus est executioni dictarum sententia-
rum, *Ros. decif. 25. sub numer. 3. de appell. in non.*
Lancell. de arbit. appell. pend. limit. 13. num. 1. &
seqq. & fuit dictum in tua Collectio. penult. 9. Jan.
1604. coram Reverendiss. D. meo Decano.

Nec obstat, quod præfixio termini ad profe-
quendum, & certiorandum de prosecutione
non operatur, quod appellatio censetur deferta,
quia imò quando appellans est contumax in
8 appellatione introducenda, tunc siue terminus
sit statutus à iure, siue ab homine talis appel-
lans habetur pro desertore appellationis iuxta
addit. ad d. decif. 25. nu. 3. post med. vers. ubi dicitur
primo termino de appell. in non.

Et licet causa non censetur deferta, quando
appellans non fuit negligens in introducendo
9 causam, sed tantum in certiorando iudicem,
ut per *Ros. 4. dec. 13. de appell. in non.* nihilomi-
nus etiam tunc potest Iudex à quo exequi suam
sententiam, ad eo, quod sicut in casu, ac quo
agitur, potuisset Iudex à quo etiam ex capite
quod non fuit certioratus de introductione
exequi sententiam ad favorem dictarum Monia-
lium latens, & pariter poterit casu exequi Ro-
ta, inquam est translata potestas exequendi
quatenus executioni sit locus mediante restric-
tione speciali Signaturæ. Et cessat difficultas ex
quo causa, ut dictum est, non fuit infra termi-
num præfixum introducta, & neque hodie
constat de reproductione citationis decreta ad
dicendum contra commisionem. *Ros. dicta de-*
cif. 25. de appell. in non. cum alijs supra alleg.

VALENTINA BENEFICII

Luna 31. Januarij 1622.

ARGUMENTUM

Institutio facta ab Ordinario quando sit nulla, vel
valida eo quod præsentatus à Patronis non
comparuit in termino, vel eo quod non fuit
servata forma Cap. fin. de Elect. in 6. quod ha-
bet locum etiam in provisionibus de iure pa-
tronatus disti cap. quæ nam sit, & ex
quibus non dicatur adimpleta.

S Y M M A R I U M.

- 1 *Præsentatio, & institutio ab existente in quasi possessione regulariter non obstat si verus Patronus compareat post terminum. talis si prima institutio sit nulla, num. 2.*
- 3 *Quod nullam est nullum parit impedimentum.*
- 4 *Institutio est nulla non servata forma cap. fin. de Elect. num. 6.*
- 5 *Cap. fin. de Elect. in 6. habet locum etiam in provisionibus de iure patronatus factis.*
- 6 *In assignatione termini ad comparandum debet haberi ratio ad distantiam.*

- 7 *In addito de ordine Cap. fin. de Elect. in 6. debet exprimi verbum peremptorium.*
- 8 *Causa cognita non presumitur facta nimis celeriter.*
- 9 *Institutio facta non servata forma à fundatore præscripta est nulla.*
- 10 *Decisio in Valentina beneficii 21. Iunii 1603. coram Penia declaratur.*
- 11 *Stante nullitate adfili comparens infra quadrimestre dicitur comparere re integra.*

DECISIO CCCLXXXII.

IN hac causa non controversabatur quod be-
neficium esset de iure patronatus ex funda-
tione Bernardi hac lego expressa, quod patroni
teneantur præsentare aliquem presbyterum, qui
sit proximior ipsi fundatori.

- Nec dubium erat, quod Paulus sit proxi-
mior, sed dicebatur, dictum beneficium non
deberi dicto Paulo, quia non comparuit in
termino ad ipsi appositum ab Ordinario, sed post
præsentationem decum Antoni, & eiusdem
institutionem à dicto Ordinario factam, atque
ita re non integra. Unde dubitavi, an dicto
Paulo etiam quod post dictam institutionem
comparuerit, debeatur dictum beneficium, &
Domini affirmativè responderunt, quia licet
regulariter non attendatur oppositio Veri pa-
troni comparens post terminum in prædici-
tum præsentati, & instituti ab existente in quasi
possessione præsentandi. *Orninus in l. 2. num. 6. vers.*
& idem esset de eff. Pleur. in d. Cardin. in c. consil.
Antonibus num. 6. quest. 4. de iur. patronatus. Oldr.
ens. 3. num. 1. & per tot. Rocch. de iur. patronatus in
verbo competens sub num. 30. vers. sed hoc videtur in
nu. seq. Lamberti. de iur. patr. 2. par. quest. 6. art. 2. &
idemque etiam locum obinet inter præsen-
tatos, ut fuit dictum in Valentina beneficii 27. Janu-
arij 1607. coram bo. me. Penia.

- Tamen hoc procedit, quando dictum, seu
saltem institutio postea subiectum fuit, ut in hoc
2 casu, nulla, quia tunc non potest dici, quod res
non sit integra, nam quod nullatenus est, nul-
3 lum præstat impedimentum, ut in puncto fuit
firmatum in *Gerardus. Brunsig. 2. Decembris 1603.*
coram Illustiss. Card. Sacrate.

- Quod autem dictum edictum, seu saltem in-
stitutio subiectum fuerit in casu isto, nulla, pro-
4 batur, quia fuit in omnibus omnia forma,
c. fin. de elect. in 6. quod locum habet non solum
in electionibus, sed etiam in provisionibus be-
5 neficiorum, quæ sunt de iure patronatus, ut tra-
dunt omnes in d. c. fin. Lamberti. de iure patron.
par. 2. l. 2. art. 1. & quest. 6.

- In primis enim non fuit in dicto edicto assi-
gnatus terminus competens prout in dicto c. fin.
disponitur, quia terminus lex dictum de quo
indicto edicto, fuit nimis brevis saltem respec-
tu Pauli, qui ab erat à loco ubi edictum fuit
publicatum per 150. miliaria ita quod impos-
6 sibile fuerit tam brevi temporis spatio ad dictum
locum ad volare, ac propterea in assignatione
termini debuisset haberi ratio dictæ distantie
ut per *Olaf. in dicto c. fin. in verbo competens, & in c.*
pri. in verb. nimis brevis de dilat.

Præterea dicto edicto non fuit expressum
7 verbum

7 verbum *peremptorium* iuxta formam in d. c. f. traditam & not. ibid. *Glof. in verbo peremptorio* Io. Andr. numer. 50. *Anchar. num. 3. vers. 7. nota vbi* quod quando est vna citatio, debet exprimi Verbum *peremptorium*.

Rursus institutio fuit facta absque cause cognitione, quæ in casu isto non potest presumi adhibita cum facta fuerit nimis celeriter, vix finito termino ad not. per Io. Andr. *Anchar. & alios in dicto c. f. in princ.*

Et denique dicta institutio fuit nulla, quia non fuit facta iuxta legem fundatoris, sed de persona penitus extranea. *Card. Seraph. dec. t. 270. num. 2. Rot. decif. 15. num. 1. par. 2. in recentior.*

Nec obstat decisio in causa *Valentina Beneficij* 21. Junij 1605. coram bo. me. Panis, quia in casu dictæ decisionis non constabat de nullitate editi, & institutio facta fuerat iuxta mentem fundatoris. Vnde iure merito non fuit admittendus, qui post dictam institutionem legitimè facta comparuerat pretendens ad eum spe clare præsentationem vti proximior fundatori quia comparuit re non integra, quod secus vt in casu isto ex quo stante nullitate editi ac in institutione subsecuta Paulus, qui infra quadrimense datum ad præsentandum comparuit, dicitur comparuisse re integra ex allegatis, in dicta Gerundeni beneficij coram Illustrissimo Card. Sacrate.

Minus faciunt deducta ad saluandum de nullitate dictum editum, & institutionem, quia quidquid esset dicendum si dictum editum peccaret in breuitate termini, & omissione Verbi *peremptorii*; tamen cessare videtur difficultas ex quo institutio fuit facta noui discussio negotio vt dictum est, & contra legem fundatoris, & quia ex omnibus saltem simul iunctis apparet terminum fuisse abbreviatum, & institutionem tanta celeritate expeditam ad faciendum Antonio, & dictum Paulum supplantandum, quem verisimiliter cogitare poterant ad voluturum; statim atque habuissent notitiam vacationis adeo quod merito non videatur habenda ratio institutionis tam repentinæ ac effectum, vt censetur præclusa Via Paulo obtinendi Beneficij ipsi ex lege fundacionis debiti. &c.

ILCINEN. IVRISPATRONATVS

11. Februarij 1622.

DECISIO CCCLXXIV.

Impressa in Recent. decif. 11. par. 4. tom. 2.

PAPIEN. FRVCTVVM

Luna. 21. Februarij 1622.

DECISIO CCCLXXV.

Impressa in Recent. decif. 722. par. 4. tom. 3.

CREMONEN. PRÆPOSITVRÆ

Vener. 25. Februarij. 1622.

ARGVMENTVM.

Dismembratio fieri non potest sine expresso consensu Papæ, Ecclesia quando fit collegiata, & ex quibus dignoscatur. Status Ecclesie ex quibus mutatus presumatur, &

SVMMARIVM.

1. *Afferens statum mutatum debet docere de voluntate, & potestate mutandi.*
2. *Papa præsupponit statum beneficij esse talem, qualis à parte narratur.*
3. *Prouisiones Apostolica non mutant statum beneficij.*
4. *Ex prouisionibus apparet animus mutandi statum Ecclesie, & num. 5.*
6. *Eadem Ecclesia potest esse collegiata, & Paroebialis.*
7. *Status Ecclesie non mutatur sine voluntate, & potestate.*
8. *Concil. Trident. sess. 24. cap. 18. non habet locum in dignitatibus Ecclesiarum Collegiatarum, declarata pro vt num. 9. & 10.*
11. *Ius collegij remanet in vno; donec fuerit auctoritate superioris destructum.*
12. *Beneficium non potest mutare statum, nisi auctoritate Papæ.*
13. *Sub reservatione Prioratum compræbenda etiam illi; qui nullos Monachos habent.*
14. *Ecclesia habens Canonicos, licet non residentes, est Collegiata.*
15. *Abusus Canoniorum non facit, quod Ecclesia non sit Collegiata.*

DECISIO CCCLXXVI.

POst resolutionem in hac causa factam, constare Ecclesiam S. Syri antiquitus fuisse Collegiatam, & Præposituram primam dignitatem in ea, dubitauit, an talis status fuerit postea mutatus, ita quod dicta Ecclesia non sit amplius Collegiata, nec Præpositura prima dignitas in ea. Et Domini D. Horatio tantum informante responderunt, dictum antiquum statum non fuisse mutatum, quia cum constet de dicto antiquo statu vsque ad annum 1538. vt fuit in alia decisione firmatum, dubium nõ est, quod qui dicit dictum statum mutatum, debet docere, quod ad fuerit potestas, & voluntas mutandi, iuxta not. in c. cum de beneficio de prob. in 6. Rot. dec. 308. num. 3. par. pri. & dec. 368. m. 4. par. 2. in rec.

In casu autem isto licet quoad prouisiones Apostolicas ex quibus talis mutatio deducitur non possit dubitari de potestate, tamen non constat de voluntate, non solum quia omnes dictæ prouisiones emanarunt ad supplicationem partis, quo casu Papa præsupponit, quod status beneficij sit prout à parte supplicante, 2. narratur, non autem tunc cogitat de mutando statu beneficij, ideoque etiam passim dici solet quod

quod prouisiones Apostolicæ non mutant statum beneficii. *Atbill. decr. 13. de iur. patr. Ferall. decr. 189. par. 3. Card. Scraph. decr. 799. num. 3. & decr. 1273. numer. 2. cum alijs relatis in Tuder. beneficij, seu Parochialis 7. Nouembris 1611. coram R. P. D. meo F. Baldo, quæ est decr. 360. in fin. par. 2. in recen.*

Verum etiam quia, singulas prouisiones percurrente apparet, non adfuisse animum mutandi statum dictæ Ecclesiæ.

Nam quantum ad prouisionem factam ex causa resignationis Andreaſij de anno 1538. licet illa legatur facta tamquam de Parochiali, tamen est aduertendum, quod Andreaſius resignans sibi reſeruauerat nomen, & titulum Præpoſiti, nec non collationem beneficiorum, ac reſidentiam, & locum in proceſſionibus, perinde ac ſi resignatio ipſa facta non fuiſſet, etiam cum clauſula quod quærens eſſet principalis dignitas, id poſſit exprimi in literis, & ſic apparet, quod fuit resignata ab eo ſola cura Animarum, & Parochialitas, ita quod mirum non ſit, quod prouiſio facta fuerit tamquam de Parochiali, nec propterea ex tali prouiſione elici poſſit uoluntas Papæ mutandi dictum ſtatum Eccleſiæ.

Minus faciunt aliæ dictæ poſteriores reſignationes tamquam de Parochiali factæ, quia ultra quod prior reſignatio facta per Groſſum eſt manifeſte ſubreptitia, cum ipſemet Groſſus eſſet de eodem beneficio prouiſus, tamquam de Præpoſitura, ceſſat etiam difficultas ex eo, quod cum prouiſio facta fuerit tamquam de Parochiali, non poſſit deſumi argumentum, quod Papa uoluerit mutare ſtatum dictæ Eccleſiæ; nam eadem Eccleſia poſſet eſſe Parochialis, & Collegiata, & ſtatutis Parochialitatis non eſt contrarius ſtatui Collegiæ, *e. ſtatutum de elect. in 6. Felin. in c. in noſtra num. 14. in 10. Corall. de reſer. Gemin. conf. 132. num. 1. verſ. ex hoc ergo.*

Quo uero ad viſitationē exaduerſo productā, illa non releuat, quia non eſt facta ab ipſo Ordinario, ſed à quodam deputato ab eo, qui veriſimiliter non erat informatus de ſtatu dictæ Eccleſiæ, cum etiam quia deſicit poteſtas in dicta viſitatione, atque etiam uoluntas mutandi ſtatum dictæ Eccleſiæ. *Rod. dec. 163. num. 4. in fin. par. 1. in rec. & vnicus actus non ſufficit, nec vltimus ſtatus attenditur, quando conſtat de ſtatu contrario, & nō agitur de mutatione dicti ſtatus, ſed quando agitur de viſu, & ſtatu ipſius viſus.*

Non obſtat, quod ad effectum vt debuiffet dicta Eccleſia conſerri per concuſum *in. decret. Concil. Trident. ſeſſ. 24. cap. 19.* qui eſt effectus præſentis diſputationis fuiſſet, quod dicta Eccleſia eſſet in ſtatu Parochialitatis, quia dictum decernum non habet locum in dignitatibus in Eccleſijs Collegiatis, *in. declar. Sac. Cong. Illuſtriſſimorum Sac. Congr. Interpretum,* quam reſert poſt alios *Garz. de benef. par. 9. cap. 2. num. 181. & 195.*

Nec obſtat, quod hoc procedit in dignitatibus in Eccleſijs Collegiatis habitu tantum, vt in *Tuder. Prioratus 17. Nouembris 1589. coram bon. mem. Orano.* vbi dicitur, quod hoc cauſa attenditur tactus, non habitus, per *Gleſi. notab. in*

*c. licet canon de elect. in 6. tunc quia obiectum locum tibi vindicare poſſet, quando Eccleſia, amiffit Collegialitatem auctoritate ſuperioris in. not. per Gleſi. in c. ſtatutum in verbo Collegiales eodem tit. de Elect. in 6. vbi quod ſi Collegium eſſe deſinat per mortem Canonicoꝝ, debet ſubſtitui alij, & quando ius Collegij remanet etiam in vno, donec fuerit auctoritate ſuperioris deſtructum. *Barbat. conf. 74. numer. 1. & ſeqq. inter conf. Alex. lib. 4. & ipſe Alex. ei ſubſcribens conf. ſeq. num. 34.* in quibus terminis loquitur dicta deſcriptio *Tudertina Prioratus*, eo quod ibi præſupponitur, quod Prioratus, de quo agebatur mutaffet ſtatum, & quod in Bullis Pontificum enunciaretur non conueſtialis, & ſic quod deſiderat eſſe conueſtialis auctoritate Summi Pontificis ſecus autem quando Eccleſia non amiſit Collegialitatem auctoritate Pontificis, quia tunc ſufficit habitus tantum. *Franch. in dicto c. licet Canon num. 2. Verſ. quod difficultatem, & ibi Archidiaconus, ſub num. 2. de elect. in 6. Imol. poſt l. uoc. in c. de multa num. 35. poſt med. verſatem etiam aduerte de prob. Mandos. in v. 3. quaſt. 9. ſub num. 13.* vbi quod ſub reſeruatione Prioratus non conueſtialis cenſetur compꝛæheſiſſe etiam illi prioratus, qui nullos Monachos habent, & ſic ſunt Prioratus habitu tantum; tum etiam quia in omnem euentum Eccleſia, de qua agitur, eſt ad huc actu Collegiata, ex quo in ea ſunt Canonici, qui licet non reſident; poſſunt tamen compelli ad reſidendum ex ſententia *Sac. Cong. Concil. cuius copia data fuit, & culpa ſeu abuſus dictorum Canonicoꝝ non facit, quod dicta Eccleſia deſinat eſſe Collegiata. Rot. decr. 368. num. 3. par. 2. in recenſor. nulloque minus in præiudicium collationis Papæ, &c.**

PAMPILONEN. CAPPELLANIE

Fener. 4. Marij. 1622.

DE C I S I O CCCLXXVII

Impreſſa in Recenſ. decr. 361. par. 4. tom. 2. & poſt V'ian. de Iurepatronat. decr. 45.

LEODIEN. DOMINII.

Fener. 11. Mart. 1622.

A R G V M E N T V M.

In iudicio reintegꝛationis quæ ſint probanda: Iudex quando dicatur nulliter proceſſiſſe. Aliqua de reſeſione inſolutorum. Immiſſio quando dicenda ſit iuſta, vel iniuſta.

S Y M M A R I V M.

1 In iudicio reintegꝛationis requiritur probatio duorum extremorum.

R

2 Pro

2. Probatur possessio ex concessione, & ex mandato de immitendo; & ex commissioe subsecuta cum litiis substitutione. num. 4.
3. Iudex nulliter, & iniuste procedens habetur ut primus, & non potest impedire reintegracionem. numer. 5.
6. Procedens ad relaxationem mandati sine electione nulliter procedit.
7. Pendente dilacione relaxationis mandati est nulla.
7. Cautio non sufficit quando melioramenta sunt liquida, & quando convenum est, illu refundendu esse.
9. Immissio redditur iniusta, quando liquidatis melioramentis illu prius non fuerunt refusa.

DECISIO CCCLXXVIII.

- D** Omini dixerunt heredes Matthasi esse reintegrandos; constat enim de duobus extremis in hoc iudicio requisitis, de possessione scilicet dicti Matthei, quæ probatur ex concessione facta de bonis, de quibus agitur, tamquã plus offerenti pretio Florenorum 3530. iuncta interpellatione Emanuelis ad dimittendam dictorum bonorum possessionem, & oblatione Matthei, quod erat paratus dictam possessionem dimittere refusus sibi refundendis, & sententia denique lata 24. Febr. 1620. in qua ipse Mattheus condemnatur ad dimissionem possessionis dominij cum appendicibus, & declaratur lapsa mense vili ipsi præfixo ad liquidandum præsentas Expensas Emanuelis immitendum esse in possessionem bonorum, de quibus agitur.

- Et etiam de possessione Emanuelis, quod est secundum extremum; ea namque probatur ex mandato de immitendo ab eodem Emanuele vigore dictæ sententiæ obtento; & immissione subsequente una cum litiis substitutione, ut fuit simpliciter in his terminis resolutum.

- Nec obstat, quod d. Emanuel fuit iudicis auctoritate immissus, quia cum iudex nulliter, & iniuste processerit; ideoque dicatur processisse ut prius, calor iudicis non impedit quo minus eidem Mattheo sic expulso debeat reintegratio. Abb. in C. conquerente numer. 8. de restit. spoliat. Crauet conf. 140. sub nu. 2. & conf. 302. num. 1. Surd. conf. 168. nu. 26. Menoch. de recuper. rem. 8. num. 19. & seq. Caput. decif. 186. num. 3.

- Quod autem nulliter, & iniuste processerit patet, quia processit ad relaxationem d. mandati præcedente citatione Matthei ad videntum relaxati mandatum Clem. saepe ubi glossa in vers. ad id. de verb. sign. leg. de vno quoq. ff. de re iudic. & etiam pendente dilacione. Nam in sententia concesserat Mattheo mensem vtilem ad liquidandum melioramenta, ad quorum restitutionem tenebatur Emanuel vigore Apocæ venditionis, & licet dictus mensis non incepisset currere, nisi à die 13. Martij 1620. quæ Mattheus comparuit, & obtulit se paratum dimittere possessionem refusus refundendis, & imo idem iudex mandaverit responderi huic oblationi suspendendo interim quæcumque præjudicialia, prout eadem præjudicialia sæpius alias intra dictum mensem suspendi quibus suspensionibus durantiis non currebat terminus in præjudicium dicti Matthei, tamen iudex

relaxavit mandatum die 10. Aprilis, & sic intra mensem vtilem ac per consequens pendente dilacione, & nulliter. l. per hanc de tempor. appellat. l. sine pari. C. de dilat. cum simil.

- Nec obstat, quod iudex mandavit dari cautionem per Emanuelis, quia non sufficit cautio, quando melioramenta sunt liquida, & multo minus quando ut in casu isto fuit expresse convenum, quod omnes pecunie pro meliorandis, & restaurandis bonis expositæ essent refundendæ ante retractum faciendum. Cast. conf. 270. num. 2. Contrad. in leg. omis. C. si de adempt. poss. quasi. 1. num. 21.

Atque etiam resultat iniustitia d. immissionis cum stante liquidatione melioramentorum facta per Mattheum, contra quam parte Emanuelis nihil fuit oppositum, non poterat iudex ad immissionem Emanuelis denegare, nisi refusus dictis melioramentis iuxta pacta convenuta in apocâ dictæ concessionis ex proximè allegatis.

Non obstat, quæ dicuntur de nullitate concessionis de dictis bonis factæ Mattheo, quia, vitra quod dicta concessio fuit sæpius per eundem Emanuelis approbata; cessat etiam difficultas ex quo in omnem eventum ultimum spoliū esset purgandum, & sic Mattheus restituendus ad statum, in quo tempore commissi spoli reperebatur. cap. fin. de Ordin. cognit. Mohed. dec. 8. de restit. spol. cum vulgari. &c.

CARPEN. BONORVM.

Vener. 11. Martij 1622.

DECISIO CCCLXXIX.

Impressu in Recent. decif. 364. part. 4. tom. 2.

ROMANA PECUNIARIA.

Vener. 3. Aprilis 1622.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

1. Locum montium empti nomine, & ad comodum, & utilitatem ulterius interveniente illius acceptatione, non possunt sine novo mandato à dicto emptore recedi. Limita si emptor in litteris patentibus sibi reservaverit liberam dictorum locorum administrationem, & fructuum perceptionem. num. 2.
3. Non est impossibile, quod liberu administratio sit pænes unum, & pænes alium dominium.
4. Habita notitia unius capituli presumitur etiam habere notitiam ulterius capituli.

DECISIO CCCLXXX.

D Omini recesserunt a decisio. Manij 1620 & moti sunt, quia quod in dicta decisione dicebatur, quod cum loca montium fuerint per D. Zeccadorum empta nomine DD. de Montautis, & ad ipsorum utilitatem, & eodemque consuetudine, dictam emptionem fuisse etiam a dictis Dominis de Montautis acceptatam fuerit, taliter dictorum Montium Dominum, dictis de Montautis per dictam emptionem, acquisitum, ut sine nouo, & speciali mandato eorumdem de Montautis non potuerit dictus D. Zeccadorus ad venditionem dictorum locorum de venire; non videbatur posse procedere, eo quod ex fide Secretarii dictorum Montium apparet, dictum D. Zeccadorum sibi reseruasse omnimodam dispositionem dictorum locorum, atque eorum in fructuum perceptionem, nam etiam quod non obstante hac reservatione fuerit dominium dictorum locorum dictis de Montautis mediante dicta emptione acquiritum, tamen per dictam reservationem omnimodam dispositionis, & fructuum perceptionis censetur, sibi idemmet Zeccadorus saltem liberam dictorum locorum administrationem, reseruasse, ita quod vigore huiusmodi facultatis liberè administrandi sibi reseruata potuerit etiam dicta loca vendere, iux. not. in leg. procurator qui generaliter, & ibi Bart. in principio ff. de procurat. Bal. in leg. 1. ad fin. vers. item adde. ff. de offic. proc. Caf. Rot. dec. 454. numer. 1. part. 1. in rescrip. in qua etiam fuit dictum, quod non est impossibile, quod libera administratio sit pene vnum, & pene alium dominium.

Nec obstat, quod in litteris scriptis per Zeccadorum, quibus certiorauit DD. de Montautis de dicta emptione nulla fuit facta mentio dictae reservationis quia non propterea sequitur, quod dictus Zeccadorus, non potuerit uti ea facultate, quam sibi expresse in dicta emptione reseruauit; quinimo cum dicti de Montautis habuerit notitiam reservationis facultatis percipiendi fructus, prout colligitur ex eo, quod ipsi exegerunt dictos fructus de ordine Zeccadori, ut constat ex quietantiis de quibus, in Sum. Zeccadori num. 13. non videtur dubitandum, quin habuerint quoque notitiam reservationis liberae dispositionis. *Argum. L. non est ferendus, & ibi DD. ff. de transact.*

Et in hanc sententiam eo libentius DD. inclinaverunt, quod DD. de Montautis fuerunt de eorum credito scutorem 1000. satisfacti usque demeritis Manij 1604. ut constat ex eorum litteris missiis dict. Sum. num. 8. in quibus etiam, fateatur residuum, de quo nunc agitur, spectare ad DD. Taurinos, unde apparet dictos de Montautis nullum habere interesse in hoc iudicio, & quoad Taurinos non videtur, quod ipsi possint conqueri de venditione dictorum locorum facta per Zeccadorum; quia licet fateatur inquadam Epistola scripta ad Montautos d. emptionem fuisse factam ad utilitatem etiam, & commodum DD. de Taurinis, tamen non constat, quod dicta emptio fuerit inquam a dictis Taurinis acceptata; quinimo semper insistebant pro actuali transmissione pecuniarum in ipsis debitum

Nec aliquid facit apud Zeccadorum, in qua enunciat, pecunias esse suo nomine inuectas, offertque se paratum facere cessiones, & declarationes, quas DD. Taurini voluerint, quia in dicta apoca non fit mentio de locis Montium emptis nomine DD. de Montautis, de quibus hodie agitur, quinimo dicta loca fuerunt vendita de mensi Iunij 1604. & Apoca fuit confecta de anno 1609. Unde clare apparet, quod non potest verificari in dictis locis, de quibus, ut dictum est modo, agitur.

Pari ratione cessat, quod dicitur de alia scriptura eiusdem Zeccadori, in qua promissit inuestire illam summam, quae in eius manibus remansit, quia nec illa scriptura loquitur de dictis locis Montium, neque ex ea potest fieri aliquo alio modo ad loca longe antea vendita, &c.

ROMANA SOCIET. OFFIC.

Fener. 8. Aprilis 1622.

DECISIO CCCLXXXI.

Impressa in Recent. decis. 367. par. 4. tom. 2.

ROMANA HEREDITATIS
DE AGARIIS.

Luna 21. Aprilis 1622.

DECISIO CCCLXXXII.

Impressa apud Spadam post Consil. 366. lib. 2.

MACERATEN. BONORVM.

Luna 21. Aprilis 1622.

ARGVMENTVM.

Manutentio non conceditur habenti seu suspectanti se pro spoliato. Aliquem habuisse se pro spoliato ex quibus deducatur.

S P N M A R I V M.

1. Habens se pro spoliato non potest petere manutentionem.
2. Instrumentum ratificatum plene probat contra ratificantem.
3. Suspectanti se posse repelli a iudicio, manutentio concedenda non est.
4. Instrumentum semper intelligendum est ut minus prauidet parti.
5. Possessio civilis animo retinetur, & ita praesumitur retenta, secus nisi constet contrarium ex aliquo circumstantiarum.

7 *Ex facti circumstantiis apparet aliquem habere se pro spoliato tam civiliter quam naturaliter.*

DECISIO CCCLXXXIII.

Domini recesserunt à decisio. 22. Junij præteritis, quia Ioannes Crucius se habuit pro spoliato, ac propterea non potest petere restitutionem Card. Seraph. decis. 1127. in fin.

Quod autem habuerit se pro spoliato patet ex iuramento transactionis, in quo præmissa narratur, quod Ioannes Crucius fuerat spoliatus vigore sententiæ Iudicis ab A. C. deputati, conuenit dicti Ioannis filius cum Andrea Fino, ut ipse in se accollaret duos census à dicto. Caucio debitos, fructusque persolueret, vique quo, Andreas recuperaret possessionem, atque in eandem dictum Crucium reponeret, pacto cità dicto, quod facta recuperatione dicti prædij teneatur idem Ioannes reassumere, seu recipere dictus census, & in casu, quo dictus Andreas dictam possessionem recuperare non posset, Andreas teneretur dictos census extinguere, ut fuit in dicto. Instrumeto, quod quidem fuit postea ab eodem Ioanne ratificatum, etiam quoad singula eius Verba, ita quod dubitari non possit, quin etiam contra ipsum plenè ex dicto iuramento probetur, quod habuit se pro spoliato per dictam sententiam Iudicis ab A. C. deputati, prout expressis verbis in dicto iuramento, ut ex prædictis patet, legitur, cum maxime præmissa effectum iussisset, quod dictus Ioannes fuerit spoliatus aucta posse repelli. Alex. in leg. quod iure §. fin. num. 2. ff. de requir. posses. l. si in caus. possidere §. quæ ad modum n. 3. 2. & seq. cod. tit.

Nec obstat, quod verba dicti instrumenti interpretari debent, ut minus dicto Crucio prædicta, quæ à possessione naturali tantum non autem etiam de civilis, quam potius præsumi debet animo retinuisse ex adduc. in vna Rom. de Priore tan. 1674. eorum Illustrissimo Card. Sacro, quia hoc locum sibi vindicare potest quando non constat ex factis circumstantiis, quod ille, qui confessus fuit se spoliari, habuit se pro spoliato omnimodo, & sic tam civilis quam naturalis possessiones secus vero est, quando ex aliqua circumstantia facta colligitur, quod deposuit vna cum possessione naturali animi quoque possidendi, ut in puncto simili obiecto r. spoliati. Rot. in vna Rom. de Priore coram A. P. D. meo y. Baldo quæ est decis. 1704. part. 1. in præteritis.

In casu autem isto, clarè ex supra deductis colligitur, quod dictus Ioannes deposuit animum possidendi, quia cum esset circumscriptus possessione conuenit cum Andrea, quoniam ipse in se accollaret duos census, quorum dictus Ioannes erat debitor, quinimo etiam constat, quod posteaquam Andreas dictos census in se accollauerat, eosque extinguere pro miseratam in met. Ioannes egit contra dictum Andream coram A. C. pro extinctione dictorum censuum, atque ab eodem etiam mandatum pro d. extinctione obtinuit, vnde manifestè colligitur, quod dictus Ioannes habuit se pro spoliato omnimodo, proutque dimisit animum possidendi,

cum aliis minime potuisset pro extinctione dictorum censuum agere, ut ex concordia supra relata apparet, & quod expressè receptio, vel actu simili inducatur amissio possessionis late tradit Menoch. de recuper. posses. reman. 15. numer. 118. ff. seq. &c.

NERITONEN. SIVE MELITEN. ANTIANITATIS.

Vener. 15. Aprilis 1622.

ARGVMENTVM.

Antianitas Equitum Hierosolymitanorum, quando currere incipiat.

SYMMA RI VM.

- 1 Equitibus Hierosolymitanis Antianitas incipit à die quo solutionem passagii integrè fecerint, & num. 4. & num. 6.
- 2 Solutio probatur ex libris.
- 3 Libri scripti à deputatis probant.
- 4 Aliena culpa mihi nocere non debet.
- 6 Probatio habetur se pro completa in tempore quando per probantem non stetis quo minus fieret in tempore.

DECISIO CCCLXXXIV.

Fuit responsum pro informante debet fieri licet antianitatem D. Scipioni à die 21. Martii a 599. quo soluit passagium, ut vocant, quia in stabilimento Sacre Religionis S. Ioannis Hierosolymitanæ expressè disposuit, quod Antianitas Equitibus Hierosolymitanis incipiat currere à die, quo solutionem passagii integrè fecerint, ut in stabilimento, quod citatur Sum. num. 2.

Quod autem dictus D. Scipio dicta die 21. Martij soluerit dictum passagium probatur ex libris dictæ Religionis, qui tanquam scripti à deputatis ad hoc officium probant. iur. dict. in d. Barthelemy Argentarius in princip. & in leg. quæ sunt de nuntiis l. l. si de iure Card. Seraph. decis. 431. n. 5. & decis. 1083. num. 4. & 5. & 6. & 7. & 8. & 9. & 10. & 11. & 12. & 13. & 14. & 15. & 16. & 17. & 18. & 19. & 20. & 21. & 22. & 23. & 24. & 25. & 26. & 27. & 28. & 29. & 30. & 31. & 32. & 33. & 34. & 35. & 36. & 37. & 38. & 39. & 40. & 41. & 42. & 43. & 44. & 45. & 46. & 47. & 48. & 49. & 50. & 51. & 52. & 53. & 54. & 55. & 56. & 57. & 58. & 59. & 60. & 61. & 62. & 63. & 64. & 65. & 66. & 67. & 68. & 69. & 70. & 71. & 72. & 73. & 74. & 75. & 76. & 77. & 78. & 79. & 80. & 81. & 82. & 83. & 84. & 85. & 86. & 87. & 88. & 89. & 90. & 91. & 92. & 93. & 94. & 95. & 96. & 97. & 98. & 99. & 100. & 101. & 102. & 103. & 104. & 105. & 106. & 107. & 108. & 109. & 110. & 111. & 112. & 113. & 114. & 115. & 116. & 117. & 118. & 119. & 120. & 121. & 122. & 123. & 124. & 125. & 126. & 127. & 128. & 129. & 130. & 131. & 132. & 133. & 134. & 135. & 136. & 137. & 138. & 139. & 140. & 141. & 142. & 143. & 144. & 145. & 146. & 147. & 148. & 149. & 150. & 151. & 152. & 153. & 154. & 155. & 156. & 157. & 158. & 159. & 160. & 161. & 162. & 163. & 164. & 165. & 166. & 167. & 168. & 169. & 170. & 171. & 172. & 173. & 174. & 175. & 176. & 177. & 178. & 179. & 180. & 181. & 182. & 183. & 184. & 185. & 186. & 187. & 188. & 189. & 190. & 191. & 192. & 193. & 194. & 195. & 196. & 197. & 198. & 199. & 200. & 201. & 202. & 203. & 204. & 205. & 206. & 207. & 208. & 209. & 210. & 211. & 212. & 213. & 214. & 215. & 216. & 217. & 218. & 219. & 220. & 221. & 222. & 223. & 224. & 225. & 226. & 227. & 228. & 229. & 230. & 231. & 232. & 233. & 234. & 235. & 236. & 237. & 238. & 239. & 240. & 241. & 242. & 243. & 244. & 245. & 246. & 247. & 248. & 249. & 250. & 251. & 252. & 253. & 254. & 255. & 256. & 257. & 258. & 259. & 260. & 261. & 262. & 263. & 264. & 265. & 266. & 267. & 268. & 269. & 270. & 271. & 272. & 273. & 274. & 275. & 276. & 277. & 278. & 279. & 280. & 281. & 282. & 283. & 284. & 285. & 286. & 287. & 288. & 289. & 290. & 291. & 292. & 293. & 294. & 295. & 296. & 297. & 298. & 299. & 300. & 301. & 302. & 303. & 304. & 305. & 306. & 307. & 308. & 309. & 310. & 311. & 312. & 313. & 314. & 315. & 316. & 317. & 318. & 319. & 320. & 321. & 322. & 323. & 324. & 325. & 326. & 327. & 328. & 329. & 330. & 331. & 332. & 333. & 334. & 335. & 336. & 337. & 338. & 339. & 340. & 341. & 342. & 343. & 344. & 345. & 346. & 347. & 348. & 349. & 350. & 351. & 352. & 353. & 354. & 355. & 356. & 357. & 358. & 359. & 360. & 361. & 362. & 363. & 364. & 365. & 366. & 367. & 368. & 369. & 370. & 371. & 372. & 373. & 374. & 375. & 376. & 377. & 378. & 379. & 380. & 381. & 382. & 383. & 384. & 385. & 386. & 387. & 388. & 389. & 390. & 391. & 392. & 393. & 394. & 395. & 396. & 397. & 398. & 399. & 400. & 401. & 402. & 403. & 404. & 405. & 406. & 407. & 408. & 409. & 410. & 411. & 412. & 413. & 414. & 415. & 416. & 417. & 418. & 419. & 420. & 421. & 422. & 423. & 424. & 425. & 426. & 427. & 428. & 429. & 430. & 431. & 432. & 433. & 434. & 435. & 436. & 437. & 438. & 439. & 440. & 441. & 442. & 443. & 444. & 445. & 446. & 447. & 448. & 449. & 450. & 451. & 452. & 453. & 454. & 455. & 456. & 457. & 458. & 459. & 460. & 461. & 462. & 463. & 464. & 465. & 466. & 467. & 468. & 469. & 470. & 471. & 472. & 473. & 474. & 475. & 476. & 477. & 478. & 479. & 480. & 481. & 482. & 483. & 484. & 485. & 486. & 487. & 488. & 489. & 490. & 491. & 492. & 493. & 494. & 495. & 496. & 497. & 498. & 499. & 500. & 501. & 502. & 503. & 504. & 505. & 506. & 507. & 508. & 509. & 510. & 511. & 512. & 513. & 514. & 515. & 516. & 517. & 518. & 519. & 520. & 521. & 522. & 523. & 524. & 525. & 526. & 527. & 528. & 529. & 530. & 531. & 532. & 533. & 534. & 535. & 536. & 537. & 538. & 539. & 540. & 541. & 542. & 543. & 544. & 545. & 546. & 547. & 548. & 549. & 550. & 551. & 552. & 553. & 554. & 555. & 556. & 557. & 558. & 559. & 560. & 561. & 562. & 563. & 564. & 565. & 566. & 567. & 568. & 569. & 570. & 571. & 572. & 573. & 574. & 575. & 576. & 577. & 578. & 579. & 580. & 581. & 582. & 583. & 584. & 585. & 586. & 587. & 588. & 589. & 590. & 591. & 592. & 593. & 594. & 595. & 596. & 597. & 598. & 599. & 600. & 601. & 602. & 603. & 604. & 605. & 606. & 607. & 608. & 609. & 610. & 611. & 612. & 613. & 614. & 615. & 616. & 617. & 618. & 619. & 620. & 621. & 622. & 623. & 624. & 625. & 626. & 627. & 628. & 629. & 630. & 631. & 632. & 633. & 634. & 635. & 636. & 637. & 638. & 639. & 640. & 641. & 642. & 643. & 644. & 645. & 646. & 647. & 648. & 649. & 650. & 651. & 652. & 653. & 654. & 655. & 656. & 657. & 658. & 659. & 660. & 661. & 662. & 663. & 664. & 665. & 666. & 667. & 668. & 669. & 670. & 671. & 672. & 673. & 674. & 675. & 676. & 677. & 678. & 679. & 680. & 681. & 682. & 683. & 684. & 685. & 686. & 687. & 688. & 689. & 690. & 691. & 692. & 693. & 694. & 695. & 696. & 697. & 698. & 699. & 700. & 701. & 702. & 703. & 704. & 705. & 706. & 707. & 708. & 709. & 710. & 711. & 712. & 713. & 714. & 715. & 716. & 717. & 718. & 719. & 720. & 721. & 722. & 723. & 724. & 725. & 726. & 727. & 728. & 729. & 730. & 731. & 732. & 733. & 734. & 735. & 736. & 737. & 738. & 739. & 740. & 741. & 742. & 743. & 744. & 745. & 746. & 747. & 748. & 749. & 750. & 751. & 752. & 753. & 754. & 755. & 756. & 757. & 758. & 759. & 760. & 761. & 762. & 763. & 764. & 765. & 766. & 767. & 768. & 769. & 770. & 771. & 772. & 773. & 774. & 775. & 776. & 777. & 778. & 779. & 780. & 781. & 782. & 783. & 784. & 785. & 786. & 787. & 788. & 789. & 790. & 791. & 792. & 793. & 794. & 795. & 796. & 797. & 798. & 799. & 800. & 801. & 802. & 803. & 804. & 805. & 806. & 807. & 808. & 809. & 810. & 811. & 812. & 813. & 814. & 815. & 816. & 817. & 818. & 819. & 820. & 821. & 822. & 823. & 824. & 825. & 826. & 827. & 828. & 829. & 830. & 831. & 832. & 833. & 834. & 835. & 836. & 837. & 838. & 839. & 840. & 841. & 842. & 843. & 844. & 845. & 846. & 847. & 848. & 849. & 850. & 851. & 852. & 853. & 854. & 855. & 856. & 857. & 858. & 859. & 860. & 861. & 862. & 863. & 864. & 865. & 866. & 867. & 868. & 869. & 870. & 871. & 872. & 873. & 874. & 875. & 876. & 877. & 878. & 879. & 880. & 881. & 882. & 883. & 884. & 885. & 886. & 887. & 888. & 889. & 890. & 891. & 892. & 893. & 894. & 895. & 896. & 897. & 898. & 899. & 900. & 901. & 902. & 903. & 904. & 905. & 906. & 907. & 908. & 909. & 910. & 911. & 912. & 913. & 914. & 915. & 916. & 917. & 918. & 919. & 920. & 921. & 922. & 923. & 924. & 925. & 926. & 927. & 928. & 929. & 930. & 931. & 932. & 933. & 934. & 935. & 936. & 937. & 938. & 939. & 940. & 941. & 942. & 943. & 944. & 945. & 946. & 947. & 948. & 949. & 950. & 951. & 952. & 953. & 954. & 955. & 956. & 957. & 958. & 959. & 960. & 961. & 962. & 963. & 964. & 965. & 966. & 967. & 968. & 969. & 970. & 971. & 972. & 973. & 974. & 975. & 976. & 977. & 978. & 979. & 980. & 981. & 982. & 983. & 984. & 985. & 986. & 987. & 988. & 989. & 990. & 991. & 992. & 993. & 994. & 995. & 996. & 997. & 998. & 999. & 1000.

Quod

Quod etiam eo magis dicendū est, quia per D. Scipionem non fuit, quo minus etiā priores probationes fuerint factæ legitime, sed id evenit culpa delegatorū, qui propter hanc causam fuerunt puniiti, adeoque debet aliorū culpa dicto D. Scipioni ob esse, sed dictæ nouæ probationes per indē haberi, ac si fuissent factæ tēpore primarum. *Liure ciuili ff. de condit. & demonstrat. l. Celsus §. i. ff. de arbit. & fuit dictum in Ciuitaten. habitus, & Antianitatis 28. Nouembrii 1609. & in Hispanen. habitus 18. Aprilis 1611. coram S. D. N. S. Rota Auditore. in quibus in specie ponderatur, quod Antianitas incipit currere à die solutionis passagij, quodque probatio habetur pro completa ad effectum Antianitatis, quando non stetit per adiutendum quo minus suo tempore completeretur, &c.*

- 8 *Defendentium appellatione veniunt tam masculi, quā femina.*
9 *Femina vocata in fideicommissio quāvis semel dicatur exclusa per exclusionem masculinorum, non tamen semper sunt exclusa.*
10 *Stante statu exclusio femininarum, defendentium appellatione non veniunt femina declarata ut n. r.*
11 *Testatorem voluisse feminas succedere, apparet si in testamento feminas vocauit.*

DECISIO CCCLXXXVII.

CHRISTOPHORVS heredem scripsit Othauium eius filium, & si ipse Othauius & Nepotes, & descendentes ex eo, vel aliquis eorum moreretur in pupillari ætate, vel postea quandocumque sine filiis legitimis & naturalibus ex legitimo matrimonio nascituris, tunc & eo casu succedere voluit in suis bonis Hyppolitam, & Eleonoram eius sorores. Vnde mortuo Othauio, extinctisque tribus filiis masculis dicti Othauij, & duabus feminis Cinthia videlicet, & Tritonia, Margarita tamen tertia, filia superstitē, dubitari contigit, an per mortem Rutilij vltimi ex dictis filiis masculis Othauij sit factus locus fideicommissio ad fauorem etiam filiorum Cinthiæ dicti Othauij filiarum, ut ipsi sit danda immissio, & pro qua parte. Et Domini altera tantum parte informantē censuerunt, dictos filios esse vocatos pro portione Cinthiæ eorum matris, mandantes, vt de alijs particulariter videretur.

Nam ex tenore testamenti supra relati apparet, quod nedom Cinthia dicti Othauij filiarum, sed & omnes filij, Nepotes, & descendentes dicti Othauij fuerunt in conditione positi, & per consequens etiam vigore statuti vrbis vocati.

Nec obstat, quod cum dicti descendentes Othauij sint vocati per nomen collectiuum, diueriarum personarum in diuersis gradibus existentium censetur vocati ordine successiuo ita ut per mortem Rutilij fuerit factus locus successioni ad fauorem Margaritæ eiusdem Rutilij sororis, non vero ad fauorem filiorum dictæ Cinthiæ, qui sunt in gradu magis remoto ad trad. in l. cum ita §. in fideicommissio & in l. peto §. fratre ff. de leg. 2. cum alijs adduc. per Peregr. de fideicom. art. 21. num. 1. & seqq. quia in successione ascendenti, qualis est ista, de qua agitur, filius assumit locum patris, siue matris, & habet eandem successiones quas haberet Pater, ac Mater si viveret §. reliquum in auth. de hered. ab intest. ven. idque locum habet etiam in fideicommissis vt per Ceph. conf. 16. num. 29. & conf. 465. num. 6. & seqq. Menoch. conf. 124. num. 554. & seqq. & conf. 194. num. 4. Decian. conf. 9. num. 45. vol. 2. & conf. 55. num. 13. & seqq. 3. Craff. in §. fideicom. q. 11. num. 3. Card. Mantica de comest. vltim. volum. l. 8 fol. 9. num. 9. Card. Seraph. dec. 396. num. 3. & fuit dictum in Romana fideicom. de Serapis 23. Febr. 1601. coram bon. me. Iusto, & in Tusculana fideicom. 13. Aprilis 1619. coram Reuerendiss. D. meo Decano, ac propterea cum in calu isto Cinthia, quæ erat in pari gradu cum Margarita simul cum eadem Margarita successisset in bonis, de quibus agitur, merito concurrere debebat cum ea

R 3 aem

CALAGVRITANA IVRS ACCEDENDI AD PROCESSIONES.

Vener. 15. Aprilis 1622.

DECISIO CCCLXXXV.

Impressa apud Poshum de Manuten. decis. 165.

PAMPILONEN. BENEFICIORVM.

Luna 18. Aprilis 1622.

DECISIO CCCLXXXVI.

Impressa apud Poshum de Manuten. decis. 494.

ROMANA FIDEICOMMISSI DE GRACCHIS.

Luna 18. Aprilis 1622.

ARGVMENTVM.

Quando in fideicommissis debeant filij habere portiones, quas habuissent eorum matres si viverent. Feminæ quando censcantur in fideicommissio vocatæ.

SYMMARIVM.

- 1 Filia vocatur in portionem matris in fideicommissis.
- 2 Filij, nepotes, & descendentes in conditione positi censentur vocati vigore statuti vrbis & n. 7.
- 3 Vocati per nomen collectivum censentur vocati ordine successiuo.
- 4 In successione ascendenti filius assumit locum Patris, seu Matris, & debet habere portionem, quam ipsi haberent, si viverent & n. 5.
- 6 Semel exclusa semper censetur exclusa.

5 dem Margarita filij dictæ Cinthie pro portione, quam habuisset Cinthia eorum mater; si superuixisset.

Nec obstat, quod cum Cinthia fuerit semel exclusa per existentiam masculorum, censetur semper exclusa, etiam masculis non existentibus, quia præterquam quod eadem ratione excluderetur quoque a dicta successione Margarita; cessare videtur in casu inodiositatis, ex quo apparet, testatorem posuisse in conditione, atque ita vocasse iuxta dispositionem statuti vrbis descendentes, quorum appellatio-
7 ne cum veniant tam masculi, quam femine non possunt censi per dictam dispositionem perpetuo exclusæ femine, licet masculi vel ratione gradus, vel ex dispositione statuti feminis præferantur *Succ. Im. conf. 76. num. 109. & seqq. l. 1. & conf. 89. num. 8. & 9. l. 4. Card. Mantis. de consuet. vltim. volum. l. 8. tit. 18. num. 16. cum alijs late congest. per Peregr. de fideicom. artie. 19. num. 22. & art. 27. num. 21. & seqq.*

Nec obstat, quod ubi adest statutum exclusi-
10 sui femininarum, appellacione descendenti non veniunt femine *ex alleg. per Modern. discept. forens. c. 664. num. 1. quia hoc procedit*
11 *ad effectum, ne femine concurrant cum masculis vt per Socin. conf. 227. num. 6. l. 2. vel quando constat de voluntate Testatoris conferuendi agnationem, quod secus est in casu isto, quia testator non solum non cogitauit de conferuenda agnatione, sed imò etiam expressè vocauit duas eius sorores feminas post obitum. Ostauij, & eiusdem descendenti. Vnde manifestè apparet, quod voluit feminas succedere saltem masculis non exstantibus, ita quod merito non possit censi exclusa Cinthia dicti Ostauij filia, sed imò potius, vt dictum est, expressè vocata masculis saltem non existentibus &c.*

- la etiam si non fuerit oppositum a debitore, & n. 5.
6 *Mandatum quammis aliquando substatuatur, tamen competis restituito in integrum, & num. 7. & 8.*
9 *Exceptio prescriptionis ante mandati relaxationem opposita reddit mandatum inuictum.*
10 *Per lapsum annorum sexdecim non solum interat prescriptio statutaria, sed etiam prescriptio solutio.*
11 *Sequitur vrbis lib. 1. cap. 158. habet locum etiam in deposito, & ligat etiam foreses in vrbis de gentes num. 12. & illi non obstat mala fides num. 14.*
13 *Prescriptio de iure communi tollit debitum etiam in ratum.*
15 *Adus factus in domo alicuius presumit scientiam in illo domino domus.*

DECISIO CCCLXXXVIII.

DOMINI præsupposita deris. nuper in hac causa coram me facta, quod donatio scutorum 700. facta per Martiam ex securis 900. prius per eam penes Romulum depositis Thomæ, & Ioannem dicti Romuli filijs, suffragatur dicto Thomæ, illiusque hæredibus, censentur sententiam Rotalem, qua fuit declaratum mandatum pro deposito scutorum 900. contra dd. Thomam & Ioannem filios & hæredes dicti Romuli relaxatum esse cum omnibus indè securis reuocandum, fore confirmandam.

Nam decisione stante, dubium non est, quod dictum mandatum fuit pro summa omnino indebita & ex falsa causa relaxatum, siue venit cum omnibus indè securis reuocandum ex pluribus in decisionibus eorum Illustrissimæ Cardin. Sacratio in hac eadem causa factis doctè comprobatis.

Nec obstat fundamentum, quo potissimum Iulius et fratres de Vrfinis dictas decisiones, & sententiam desuper emanaram impugnare, conabantur, quod cum dicta donatio Martie non fuerit coram A. C. producta, benè porripit per eundem A. C. dictum mandatum relaxari, atque illius vigore etiam ad bonorum, de quibus agitur, subhastatione deueniri; quod que propterea detur actio tantummodo dicto Thomæ, illiusque hæredibus agendi contra hæredem Martie ad pretiū, quod habuit ex subhastatione dictorum bonorum, non autem cõtra emptorem ad hanc, illiusque hæredes ad ipsa bona ex doct. Bald. in aut. ei qui iurat. sub nu. 47. C. de bon. amb. ind. prosequit seq. Franc. dec. 120 num. 8. quia placuit ID. responso, quod obiectam procedit, quando fuit legitimè deuentum ad executionem, seu immersionem expriuo, vel secundo decreto, vt in casu Baldi in quo fuit facta executio pro vfuris sub iuramento promissis per C. debitores de Iur. Iurand. secus vero quando vt in casu isto fuit actum sine actione eo, quod actio pro deposito erat iam per donationem Martie sublata, & sic iudicium est penitus nullum, tunc enim nec mandatum, nec subhastatio, & delibatio indè subiecta potest sublineri, & rertius emptor censetur, habuisse bona tanquam à priuato, vt in puncto tenuit Rotæ in Antoniana Spoly 9. Iulij 1672. eorum Illustrissimæ Card. Sacratio impress. apud Marches de commiss. fol. 235. par. 2. etiam quod de tali donatione non fuerit ante sub-

NARNIEN. BONORVM.

Veneris 22. Aprilis 1622.

ARGVMENTVM.

Agitur de quadam subhastatione an benè vel male facta dicatur, & quid dicendum de emptore dictorum bonorum sic subhastatorum an teneatur dicta bona restituere, vel detur tantum actio ad pretium. Prescriptio sexdecim annorum, quando habeat locum tam de iure communi, quam statutorio.

SVMMARIVM.

- 1 *Mandatum pro summa indebita & ex falsa causa reuocandum est.*
- 2 *Quando detur actio ad pretium & quando contra emptorem sub hã.*
- 3 *Tertius emptor censetur habere bona empti in subhastatione tanquam a priuato, quando iudicium subhastationis fuit nullum.*
- 4 *Venditio facta ex causa, cui obstat exceptio est nul-*

subhaftationem oppositum *Bart. in l. fulcintas § cum hoc sub num. 6. ff. quibus ex causis in poss. cat. vbi tradit*, quod si venditio fuit facta ex causa

4 cui obstat exceptio, est nulla, & debet reuocari, etiam si non fuerit à debitore oppositum per *tex. in l. p. §. hoc verba ff. ne vis fiat ei & seq. Raim. conf. 160. num. 35. & 27. vol. 2. Menoch. de reuoc. remed. 1. num. 35. & seq. vbi etiam num. 38. tradit*

ideum esse, si talis exceptio obstat tantum pro parte, vt in casu de quo agitur, in quo exceptio

5 donationis obstat tantum pro feudis 700, non autem pro integra summa feudorum 900. penes Romulum depositaria.

His aliqui ex DD. addebant, quod etiam, quod d. mandatum posset sublineri ex eo quod ante illius relaxationem non fuit de dicta donatione oppositum, nihilominus compereret heredibus Thomae aduersus dictum

6 mandatum, & illius executionem resistit iuxta communem & magis receptam opinionem, de qua inter alios testatur *Odd. de resist. in integ. part. 2. quest. 73. art. 3. sub num. 52. vers. sed contra* vbi etiam in specie loquitur de instrumentis prius ignoratis, id que maxime procedere ait, quando lapsus non est in aliqua culpa, vel

7 negligentia, puta si ignorauit instrumentum, ad *l. cum. per Sord. conf. 268. num. 32. & seq. & dicta rescriptio auferet etiam lus tertio*

quæsitum *Odd. d. trad. part. 1. quest. 44. art. 4. & competet etiam aduersus sententiam in possessorio latam idem Odd. d. trad. part. 2. quest. 68. art. 6. sub num. 42. vers. sed contra.*

Et cessat penitus difficultas in casu isto, quia dictum mandatum ne dum fuit iniustum ex eo, quod constat dicta scui. 700. fuisse iam prius

9 vt dictum est ex feudis 900. pro quibus mandatum fuit relaxatum, à Maria dictis filiis Romuli donata, sed etiam quia eidem credito feudorum 900. obstat exceptio præscriptionis de qua fuit ante mandati relaxationem oppositum *Card. Seraph. decis. 684. num. 8. & dec. 692. num. 11.*

Et dicta exceptio erat absque dubio clara, quia debitum fuit contractum de anno 1550, & actio intentata de anno 1598. & sic post annos 48. vnde non solum intrabat præscriptio

10 statutaria, sed potius præsumpta solutio per lapsum annorum sexdecim, iuxta dispositionem nem statui vrbis lib. 1. c. 158. quod locum habet etiam in deposito, vt expressè disponitur in dicto statuto, & procedit etiam contra fo-

12 renses pro eorum crediti consecutione in Vrbis degentes *Ros. dec. 602. part. 1. dñe. sed etiam*

13 præscriptio de iure comuni, quæ tollit etiam debitum iuratum *Socin. lun. conf. 145. num. 63. vol. 1. cum alijs per Sord. dec. 3. num. 15. cum 161. alleg.*

Nec obstat mala fides Romuli depositarii, quia quo ad præscriptionem statutariam non

14 consideratur mala fides, cum dictum statutum inducat tantum presumptionem satisfactionis, vt dictum est in odium Creditoris negligentis petere intra 16. annos, quo casu non attenditur mala fides *Gabr. conf. 4. num. 4. & l. 1.*

Quo vero ad præscriptionem de iure comuni cessat dicta præsentia mala fides in Romulo saltem quo ad summam feudorum 700. hijs dicti

15 Romuli donatam; quia donatio facta fuit in domo ipsiusmet Romuli; Ideoque præsumitur habuisse dictæ donationis scientiam *Honded. conf. 87. num. 77. & 78. lib. 1. Sord. dec. 221. num. 9 & fuit dictum in Rom. donationis 21. Aprilis 1614. coram R. P. D. meo Valdo & per consequens 22 die dictæ donationis, quæ facta fuit per duos menses post depositum, cepit esse in bona fide quia tanquam legitimus administrator filiorum donatariorum desit esse debitor deponentis, adeo vt cum à die donationis vsque ad diem, quo fuit intentata actio, lapsi fuerint vltra 40. anni meritis intrai dicta præscriptio, per quam tollitur o omnis actio *Sord. dec. 3. num. 15 cum ibi concessis & c.**

ROMANA AFFICTVS S. FLORAE.

Merc. 27. Aprilis 1622.

A R G V M E N T V M

Pater ex Summario.

S V M M A R I V M.

- 1 Arbitrium semper censetur datum, ut in terzj non ledatur & num. 1.
- 2 Et stipulatio Nuncij absque ratificatione est ius questum partibus interessatis dicti instrumenti.

D E C I S I O CCCLXXXIX.

LATA sententia extra Rotam contra D. Ducem, in qua dictus Dux condemnatus fuit ad soluendum D. Pompilio scuta 7. mil. D. Dux deuenit cum dicto D. Pompilio ad concordiam, in eaque inter alia promisit soluere scuta 4500. quibusdam creditoribus dicti Pompilij intra spatium 18. mensium, quatenus intra dictum terminum non obtineret in Rota coram me, cui de parium consensu fuerant commissa omnes causæ inter dictas partes vertentes. reuocationem dictæ sententiæ, pacto a die dicto, quod quatenus obtineret dictam reuocationem; dictus D. Dux esset ipso ex facto liberatus ab obligatione soluendi d. scuta 4500.

Cum vero D. Dux. infra dictum terminum non obtinuisset dictam reuocationem, adiuit Signaturam Sanctissimi & obtinuit ab ea mihi rescribi, vt terminum prorogarem ad alios 18 menses & toties quoties opus esset lite pendente de consensu creditorum: & quia dictorum creditorum consensum, qui videbatur ex forma dicti rescripti necessarius ad effectum prorogandi dictum terminum non potuit obtineri, denno rediit dictus D. Dux ad eandem Signaturam versusque obtinuit rescribi in hæc verba, *vel si magis placeat committere eidem, qui in causa & causis huiusmodi procedat, iudex loco consensus creditorum supplicet arbitrium Rota.*

Vnde dubitauit, an intret arbitrium, & DD. censuerunt, non intrare, quia arbitrium semper cen-

¹ censetur datum, ut ius tertij non laedatur *Bar. in l. filius familias num. 2. ff. de donat. cum alijs per Menoch. de arbit. iud. lib. 1. quæst. 9. num. 8. & seqq.*

In casu autem isto utique læderetur tam ius creditorum, quod ipsis fuit exstipulatione
² Notarij per dictam transactionem etiam sine alia cessione, vel ratificatione questum *Corn. conf. 2. num. 3. vol. 4. Menoch. conf. 92. num. 67. Surd. decis. 112. num. 5. & seqq. & conf. 60. num. 16. circa med. vers. non dico & fuit dictum in gema Petrusina consensum 13. Febr. 1615. coram me.*

Quam etiamvis Pompilij, qui si concedatur nova dilatio D. Duci, molestabitur à dictis suis creditoribus, prout etiam nunc de facto molestatur, & cogetur soluere debita, quæ
³ D. Dux in dicta transactione in se accollavit, idcirco merito non est locus dicto arbitrio ex supra allegatis.

Nec obstat, quod D. Dux per dictam sententiam non fuit condemnatus ad soluendum, sed ad deponendum tantum, quia non agitur de executione sententiæ, sed de executione concordie, in qua D. Dux promissit soluere cum effectus lapsu termino dictorum 13. mensium.

Et dicta concordia fuit dicto D. Duci utilis ex quo illa mediante obtinuit dilationem dictorum 13. mensium soluendi dicta sent. 4500. quæ alias illico coactus fuisset numerare.

Non obstat, quæ deducuntur de non adimplimento Pompilij dictæ concordie, quia præterquam quod non constat de non adimplimento, sufficit dicere, quod modo non agitur de executione, sed queritur, An sit danda D. Duci nova dilatio, ad quam obtinendam non potest exceptio suffragari non adimplenti cum imò petendo novam dilationem videtur tacite fateri se posse astringi vigore dictæ transactionis ad soluendum dicta sent. 4500. & sic quod talis exceptio dicto Pompilio non obstat.

Non obstat asserta impedimenta, quia non iustificuntur &c.

DECISIO CCCLXXXX.

PROPOSITO dubio, an Emerico Abbati Monasterij S. Georgij agenti pro recuperatione administrationis Abbatie, & Ioanni eiusdem Monasterij Priori sint subministranda alimenta, & sumptus litis, etiam ad quam summam & in quo loco Domini censuerunt, dicto Emerico Abbati esse subministranda alimenta quia certi iuris est, quod Abbati agenti pro recuperatione administrationis sui Monasterij interim subministrari debent alimenta, ut per
¹ *glos. in c. ex parte in v. alia rationabili & ibi Abb. num. 5. & alij de accusat. Surd. de aliment. tit. 1. qn. 127. num. 1. Egid. decis. 88. ubi respondendo contrariis per plures rationes concludit, non esse deneganda alimentaj alia esset tollere defensionem legitimam & dare occasionem spoliandi.*

² Quo verò ad quantitatem, quæ sit præstanda, quoniam illa pendet à Iudicis arbitrio *l. 2. ff. ubi pupill. educ. deb. l. fin. C. de cognit. cum alijs per Menoch. de arbitrarijs casu 169. num. 1. & arbitrium regulari debet inspecto valore fructuum Monasterij ad trad. per Aym. conf. 189. numer. 10. Roll. conf. 22. num. 41. lib. 1. Menoch. dicto casu 169. num. 2. nec de valore fructuum dicti Monasterij constat, Domini arbitrarij sunt, alimenta dicto Abbati esse præstanda iuxta capitula firmata de mandato Illustrissimi Episcopi Bambergensis, cuius singulari pierari, & eximie prudentiæ multum deferendum censuerunt, & de alijs in prædicto dubio contentis particulariter videndi mandarunt &c.*

CIVITATIS CASTELLI, SEV PERVSINA DOTIS.

Veneris 29. Aprilis 1622.

ARGVMENTVM

Impensa funeris ex quibus probetur. Bonorum, emphiteuticorum valor quantus sit, & quanti æstimetur.

SYMMARIVM.

- 1 Impensa probatur ex testibus deponentibus de follo proprio.
- 2 Ad probandam impensam verisimilem lenius sufficit probatio.
- 3 Bona emphiteutica æstimantur pro tertia parte minus quam si essent allodialia, & num. 5.
- 4 Bona emphiteutica in perpetuum diminuantur in valore vsque ad sextam partem, si vero sunt in emphiteusi ad tertiam generationem, diminuantur vsque ad tertiam partem num. 5.
- 6 In affirmatione bonorum emphiteuticorum statat consuetudini locorum.

BAMBERGEN ALIMENTORVM.

Merc. 27. Aprilis 1622.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Abbati agenti pro recuperatione administrationis sui Monasterij subministranda sunt alimenta, & sumptus litis.
- 2 Alimentorum quantitas pendet ab arbitrio Iudicis.
- 3 Arbitrium in taxatione alimentorum, & sumptus litis regulari debet ex valore fructuum.

DECISIO CCCLXXXI:

LEODIEN. DOMINI.

Luna 2. Maij 1622.

DECISIO CCCLXXXII.

Impressa in recent. decis. 363. par. 4. tom. 2.

CAMERINEN. APOCARVM.

Mercur. 4. Maij 1622.

ARGVMENTVM

Apoca culnam consignanda sit, & dominus illius quis presumatur.

SYMPTOMATA.

1. Apoca producta consignanda sunt illi, ad cuius factum, & interesse pertinet, & cui consignanda est, se dixit producus.
2. Apoca consignanda est illi, qui descriptus est dominus illius.
3. Creditus acquirere illi, cui mercatoris in apoca solvere transierunt.
4. Descriptio in illius modis, quibus probat dominium.

DECISIO CCCLXXXIII.

ORTA controuersia inter DD. Hieronymum, & Ioannem de Oñdonibus super consignatione Apocarum, quas Franciscus in actis exhibuerat, praestito iudicio, quod illi consignaretur Ioanni, citato Hieronymo: A. C. seu deputatus ab eo pronuntiavit, dictas Apocas esse consignandas Ioanni, a quo decreto cum pro parte Hieronymi inter appellatum, causaque appellationis huiusmodi mihi commissa, dubitauit, utrum dictum decretum sit confirmandum, vel infirmandum, & Domini censuerunt, esse confirmandum, cum quia dd. Apocae expressè cantant ad fauorem Ioannis, cum in illis legatur descriptus creditur dictos Ioannes, tum etiam, quia Franciscus, sub cuius custodia erant dictae Apocae, consensit, quod illae consignarentur Ioanni, citato Hieronymo. Nā his concurrentibus sunt iure merito, dicto Hieronymo citato, pronuntiatur, dictas Apocas esse d. Hieronymo restituendas.

Non obstat, quod praetenditur, dominum pecuniarum, de quibus in dictis Apocis, spectare ad Hectorem, sed ad dictum Hieronymum ipsius Hectoris donationem, quia quicquid sit dictum cum iure dominum dictarum pecuniarum, iustitiam esse dictum, de quo agitur, quod

2 loan.

PROPOSITO die 22. Aprilis 1616. dubio utrum sit facienda diminutio tertie partis in aestimatione bonorum emphiteuticorum, & an probetur impensa funeris DD. quoad leuendam partem dubij responderunt, probari impensam funeris ascendere ad scuta 200. & mandarunt, quod de prima parte particulariter videretur.

Nam quod dicta scuta 200. fuerint impensa constat ex depositionibus plurium testium, quorum octauus, & nonus deponit de facto proprio, alij vero de publica voce, & fama, ita quod dubitari non possit, ex ijs resulset sufficiens probatio, & maxime quia attenta perlonarum qualitate dicta impensa est multum verisimilis, & quia in hac materia admittitur etiam leuior probatio, & quae haberi potest Feder. de sen. conf. 119. sub num. 4. & seq. & fuit dissim in causa Parisien. Pecunaria 1. Martij 1619. coram Illustriss. D. nro Decano.

Proposita deinde dicta parte reseruata die 29. Aprilis 1622. responderunt, diminutionem esse faciendam ad tertiam partem, hoc est quod bona emphiteutica, de quorum aestimatione agitur, sint aestimanda pro tertia parte minus, quam communiter aestimantur, si essent alio-dialia, eum praesupposito tamen, quod emphiteosif, de qua agitur, sit ad tertiam generationem.

Nam licet controuerfia sit inter Doctores utrum diminutio sit facienda sexta, seu potius tertie partis, veta tamen videtur distinctio, quod vel emphiteusis est perpetua, & tunc detrahatur sexta pars de vero valore rei autb. perpetua C. de Sac. Sanc. Eusef. ubi glossa vbi partem & ibi Doct. Speculan. in de locato §. nunc aliqua nu. 9. vers. ut autem cum seqq. Inf. conf. 54. num. 20. vol. 1. Alex. conf. 79. num. 6. vol. 1. Surd. conf. 452. num. 77. l. 3. Menie. decis. 101. num. 1. Rot. decis. 78. num. 5. par. 2. diu. & fuit dissim in Romana domus 4. maij 1601. coram bo. mc. Card. Pamphilo.

Aut vero agitur de emphiteusi ad tertiam generationem, & tunc detrahatur tertia pars, Ripa in l. naturaliter §. nihil communis ff. de acquir. possid. Bald. conf. 133. in fin. vers. & videmus simile l. 3. Moron. de tregua & par. quast. 45. ad fin. vbi quod vidit pluries seruati per gentilem suum Alphon. in cons. 341. in fin. vbi refert, quod Rulianus Cassaldus praetor suus protestando dicebat, quod ita communiter seruatur per totam Italiam subdeas, quod ita Perusie ipse vidit seruari.

Argue hanc distinctionem eo libentius Domini in isto casu amplexi sunt, quod praeter supradictos DD. qui testantur ita Perusie seruari, dantur fides Capitularium Ecclesiae Cathedralis Perusinae, quod ita communiter seruari viderunt, ac testes non solum deponentes de generali consuetudine, sed etiam in loco Vennazzani, in quo sita sunt bona, de quibus agitur, & nullum dubium est, quod in hac materia aestimationis bonorum emphiteuticorum, maxime attenditur consuetudo locorum, vbi sita sunt bona, ut in puncto Card. Senap. decis. 1464. num. 5. & seq. & c.

² Ioannes fuerit descriptus creditor in dictis Apocis, ut dictum est, quodque mercatores, à quibus dictæ Apocæ fuerunt confectæ, promiserint pecunias, de quibus in dictis Apocis, dicto Ioanni restituere; ex hoc enim ipso appareret, quod creditum fuisse acquisitum Ioanni, etiam si pecunia fuisset aliena, l. *pr. In solutum interese*, & l. *penult. C. si quis alit. vel sibi Roman. conf. 291. n. 6. Bald. conf. 67. num. 1. l. 5. Rota dec. 106. num. 1. & decis. 469. num. 3. par. 2. in recent. quia immo cum in eadem Apocæ dicti Mercatores affirmant ipsos descripsisse dictum Ioannem venditorem diffusionis in eorum libris, videretur negari non posse, dominium dictarum pecuniarum spectare ad Ioannem, quia descriptio in libris Mercatorum probat dominium, ad trad. per Socin. conf. 6. sub num. 8. & seq. l. 4. Ancharan. conf. 32. sub numer. 2. cum alijs adductis in Romana Bonorum de Censu 2. Novembris 1538. coram beatiem. Penia.*

Et in omnem euentum satis est, quod dictæ Apocæ cantent ad fauorem Ioannis, quodque ipse reperitur in illis inscriptus tanquam creditor, & dominus pecuniarum, & quod Franciscus, sub cuius custodia erant dictæ Apocæ consensit, ut restituerentur Ioanni ad hoc, ut decretum censeatur iustum, sitque per consequens confirmandum.

CIVITATIS CASTELLÆ FIDEICOMMISSI

Luna 9. Maij 1622.

DECISIO CCCXCIV.

Impressa in Recen. decis. 389. par. 4. tom. 2.

S. SEVERINI DOMVS.

Veneris 10. Maij 1632.

DECISIO CCCXCV.

Impressa in Recen. decis. 395. par. 4. tom. 2.

SAONEN. PRÆPOSITVRÆ.

Luna 20. Maij 1622.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

- ¹ Arbitrium regulatur à iure, & de iure.
- ² Probatio paupertatis non sufficit quod fiat in genere, sed debet fieri in specie.
- ³ Congrua debetur seruitia Ecclesie præstanti.
- ⁴ Clausula, arbitrio Rotæ, laxat iuris rigorem.
- ⁵ Arbitrium interponitur ad hoc, ut ne quis propter paupertatem impediatur ius suum persequi.

OBTENTO rescripto à Signatura Sanctissimi per Georgium, ut in hac causa procederetur seruatis fructibus, & expensis in fine litis arbitrio Rotæ, dubium proposui, utrum introet arbitrium, & DD. negatiue responderunt, quia arbitrium regulatur à iure, & de iure ad effectum retardandi solutionem fructuum, & expensarum non sufficit probatio paupertatis in genere, sed requiritur probatio paupertatis in specie, ita scilicet, ut constet, quod bona possidea per eum, qui se prætendit pauperem, non sufficiant ad soluendam quantitatem fructuum, & expensarum, de qua agitur, Bald. in auth. præterea num. 4. C. unde vir, & vxor, Costa de remedius subsid. remed. 29. num. 2. Rot. dec. 43. num. 2. & seqq. par. 2. diu. & decis. 532. num. 2. parte 2. in recentior.

In casu autem isto non probatur talis paupertas, quia agitur de summa scutorum 250. tantum, ex qua etiam deducenda est congrua dicto Georgio debita pro actuali seruicio per eum Ecclesie præstito, & tantum abest, quod probetur, dictum Georgium non possidere bona, quæ sufficiant ad effectum soluendi dictam summam, ut imo consistet de contrario, ex quo testes deponunt, quod possidet domum, quam vnus ex dictis testibus dicit, esse valoris scutorum 200. aliter scutorum 300. atque vltimius etiam probatur, quod habet mobilia, & Canonicarum in Ecclesia Sancti Blasii, necnō & census scutorum 400. aureorum in sorte principali.

Nec propterea etiam obstat, quatenus dictatur, quod stante clausula, arbitrio Rotæ, non est necesse probare, quod sit impossibilis Georgio dictorum fructuum, & expensarum solutio, quia ex supra deductis apparet, non modo non esse impossibile dicto Georgio summe tam exigue solutionem, sed nec adeo difficile, & propterea licet dicta clausula, arbitrio Rotæ, relaxet aliquantum iuris rigorem, & facultatem tribuat Iudici amplectendi æquitatem, tamen in casu isto cessat huiusmodi æquitas, & per consequens nec dicto arbitrio locus esse potest, cum illud solum interponatur ad effectum, ne quis impediatur propter paupertatem ius suum persequi in petitorio, iuxta notatam in eadem ille secundo, & ibi glossa & Abb. in princ. l. a. Andri. in fin. de restit. spoliat.

PERVSINA PECVNIARIA.

Luna 23. Maij 1622.

DECISIO CCCXCVII.

Impressa apud Spadam post Concil. 311. lib. 2.

IVVENACEN. IVRISPATRONATVS.

Veneris 1. Iunij 1622.

A R G V M E N T V M.

Possessio capta intra tempus ad appellandum, quando sit attentata; Attentata quando sint excusandi per consuetudinem; Consuetudo quomodo sit probanda ad hunc effectum; Quomodo possit quis presentare seipsum.

S Y M M A R I V M.

- 1 Possessio capta intra tempus ad appellandum est attentata, & venit reuocanda, num. 2.
- 2 Reuocata ad Sedem Apostolicam non potest impediri nec per consuetudinem, nec per iuramentum.
- 3 Ad effectum excusandi attentata, magnus sumus requiritur.
- 4 Quando potest fieri probatio per scripturas, non debet fieri per testes.
- 5 Remissoria petita ab attentante non est concedenda, nisi cum appositione sequestri.
- 6 Quis non potest presentare seipsum, declara num. 8. & 9.
- 7 Si non procedatur ad electionem per viam secretam potest quis accedere alijs, qui ipsum presentant.
- 8 Confido de aliquo iure potest dari de attentatis.

D E C I S I O CCCXCVIII.

DOMINI dixerunt, constare de attentatis, & nō esse dandam remissoriam. Attentata enim ex parte Oñauil sunt clara, quia ipse fuit institutus prauis edictis, & via iudiciali per sententiam diffinitiuam Ordinarij laram 12. Iulij 1621. & eadem die immisus in possessionem, & sic intra tempus ad appellandum, cap. non solum de appell. in 6. Rot. dec. 6. num. 1. & 2. par. 2. diuers. Lancelotti de attenti. par. 2. cap. 11. num. 14. & 16. in fin. Itā quod cū fuerit statim secuta appellatio, merito veniat dicta possessio per viam attentatorum reuocanda, & iuxta notorium sylum huius Sacri Tribunalis sequenda, Rot. dec. 593. num. 3. par. 1. in recent. & alias supradictis.

Nec visum fuit, dandam esse remissoriam, ad probandam presentiam consuetudinis, quod in illis partibus in causis beneficiaribus in ipso actu sententiae, vel paulo post immittitur institutus in possessionem, non obstante appellatione, tum quia articulat consuetudo immittendi in possessionem per modum provisionis, & praesertim in actu visitationis; & tamen in casu isto Oñauis non fuit immisus per modum provisionis, sed simpliciter, & nō apparet, quod ipsius provisio, & immissio fuerit facta in actu visitationis; tum etiam, quia dicta praetensa consuetudo non attendetur etiam quod esset probata, quia non potest nec per iuramentum, nec per quamecumque consuetudinem impediri recursus ad Sedem Apostolicam c. venientes de iure iur. & in puncto tenent Rota coram bo. me. Card. Strapp. decis. inter impress. 615. num. 7. & in Mutinen. iur. patronatus 27

Nonembris 1619. coram me, & in Toletana decimarum desolata 2. Decembris 1620. coram R. P. D. meo Vbaldo.

Hic accedit, quod non datur sufficiens sumus dictae consuetudinis, & qualis ad effectum excusandi attentata requiritur, Rot. dec. 219. n. 1. cum alijs adductis in causa Bononien. de Papalis 9. Martij 1609. coram bo. me. Penia, praesertim cum dicta consuetudo sit contra ius, Caf. de Grassid. c. 1. num. 1. & 2. de dilat. quodque consuetudo exequendi primam sententiam, non obstante appellatione potest probari per actus iudiciales, de quibus conficiuntur scripturae, quo casu non admittitur probatio per testes, vt pro denegatione remissoriae ad probandam similem consuetudinem ponderant Rota in dicta Mutinen. iur. patronat. coram me, in qua etiam fuit dictum, quod probandum esset, quod vigore talis consuetudinis fuerit obtemperatum primae sententiae in iudicio contradictorio, & succumbente eo, qui praetendebat, appellationem esse admittendam; quod tamen in casu, de quo agitur, non fuit articulat.

Et quia petitur remissoria ab eo, qui attentauit ad effectum se conuolendi in possessionem attentata, non posset in omnem euentum concedi huiusmodi remissoria, nisi appositio sequestro, vt in Bononien. spolijs 2. Aprilis 1621. coram bo. me. Card. Pamphilio, & in Bononien. Prioratus 17. Aprilis 1616. coram bo. me. Litta.

Non obstat, quod constat aperte de non iure Nicolai, ex quo praesentauit seipsum contra dispositionem cap. per nostras de iurepatr. cum alleg. quia vltra quod non simpliciter praesentauit seipsum, sed tamquam praesentatus ab alijs patronis supplicauit Ordinario pro institutione, attenta paupertate sua, & quod serar grauius sororibus, quod non est prohibitum, iuxta not. per Lamberlin. de iurepatr. l. 2. par. 1. ar. 3. §. quesi. principalis.

Non est etiam indistincte verum, quod quis non possit presentare seipsum, quia potest accedere alijs, qui ipsum praesentauerunt, praesertim si non proceditur ad electionem per viam secretam, Rot. dec. 185. sub num. 4. in fin. par. 2. diu. & fuit dictum in Bergomen. Beneficij 26. Iun. 1615. coram R. P. D. meo Vbaldo. Ideoque merito dici non potest itā clare constare de non iure Nicolai, vt non possit dari de attentatis ad tradita per Lancellos. par. 3. cap. 24. quesi. 1. numer. 18. & seqq.

F I R M A N A B E N E F I C I I.

Luna 30. Maij 1622.

A R G V M E N T V M.

Fruus Beneficij post mortem Beneficiati ad quem perineant. Constitutio Marchiae non habet locum in donationibus rerum Ecclesiasticarum; fruus Beneficij dicuntur Ecclesiastici; Cessio quando non dicatur facta de re litigiosa à tertio.

SYM-

SYMMARIUM.

- 1 Fructus omnes ante compositionem cum Camera spectant ad successorem vigore cessionis.
- 2 Pater succedit filio.
- 3 Cessio bonorum defuncti citra nomen heredis fieri non potest.
- 4 Cessio sine causa facta, cum sit mera donatio, requirit legitimatam Marchia.
- 5 Constitutio Marchia non comprahendit res ecclesiasticas.
- 6 Fructus debiti ratione beneficii dicuntur ecclesiastici.
- 7 In actione personali non cadit vitium litigiosi.
- 8 Tertius potest facere cessionem rei inter alios duos ligata.

DECISIO CCCXCIX.

DOMINI steterunt in decisio, quod siue agatur de fructibus non separatis a solo, seu separatis, non tamen recollectis, & in horreum reconditis, vel etiam reconditis spectant stante compositione Cleri Firmani cum Reuocanda Camera Apostolica ad Decium.

- Nam cum hac compositione stante non agatur de interesse dictæ Reuerendæ Cameræ, ideoque dicti fructus pertinebant vel ad successorem, vel ad heredes Beneficiarii tempore, quo fuerunt separati a solo, & recollecti, spectant dicti fructus ad dictum Decium, quia ipse est successor in Beneficio, & igitur omnia, plura, quæ habebant heredes Beneficiarii antecessoris in dictis fructibus amplissime cessa, ut patet ex instrumento, quod datur.

- Nec obstat, quod non constat, quod Theophilus, qui fecit dictam cessionem esset hæres Theodori, ad quem pertinebant dicti fructus, quia cum Theophilus sit Theodori pater, successio spectabat ad ipsum, & intestatorum instituitur, legit. agnat. success. ant. defuncto, C. ad Tertull. & aditio probatur ex ipsamet cessione, cum illa citra ius, & nomen heredis fieri non potuerit, l. pro herede, §. Papinianus, de acquir. hered. Bart. in l. geris num. 21. vers. si verò cod. tit. Surd. conf. 523. num. 7. in fin. & seq. Card. Seraph. dec. 856. numer. 9. cum alijs per Menoch. de præsumpt. præsumpt. 101. numer. 1. 2. & seq. l. 4. cessante difficultate eo quod nullus alius concurrat cum dicto Patre Simon de Prezis de interpretat. vbi. volunt. interpret. 1. dubit. 3. num. 68. & dictus Theophilus non negat se hæredem.

- Non obstat, quod cum dicta cessio, fuerit facta sine causa, ideoque sit mera donatio sublinei non potest, eo quod facta fuit non adhibitis solemnitatibus requisitis a Constitutione Marchia, l. 5. cap. 25. quia dicta Constitutio nõ comprahendit res ecclesiasticas, Honded. conf. 20. num. 3. l. 2. Card. Seraph. dec. 424. & fuit dictum in Causa Romana domus ad S. Augustinum 19. Januarij 1611. coram Reuerendiss. D. meo Decano; Fructus autem, de quibus in dicta cessione, debentur ratione beneficii ecclesiastici, ac propterea habentur pro re ecclesiastica; ut in simili de dominio vtili Ecclesiæ; & etiam quando agitur in possessorio firmavit Rotam dicta Romana domus ad S. Augustinum, & in specie de fructibus

debitis ratione beneficii, & nondum effectualiter exactis dixit coram boime: Card. Seraph. decij. 594. num. 20. & in Romana pecuniaria 4. Iulij 1593. coram Card. Blanchetto.

- Non obstat, quod dicta cessio supit vitium litigiosi, cum fuerit facta de fructibus, qui erant in lite, quia vitra quod pro dictis fructibus petebat actio personalis, in qua non cadit vitium litigiosi, Card. Seraph. dec. 134. num. 4. cum dicta lis esset inier Decium, & Annibalem, Theophilus, qui fecit cessionem vti tertius potuit illam validè facere, Lancellotti. de attent. lit. pend. limit. 20. num. 5. Rot. dec. 19. de rescript. in non. Verall. dec. 285. par. 1.

CALCIATEN. IURISDICTIONIS.

Luna 6. Iur. 1622.

ARGUMENTVM.

Latissime agitur, an, & quando solus Episcopus possit cognoscere de raptu commissio a Clerico incipiendo a captura ad explicationem Cõc. Trid. sess. 25. cap. 6. de reformat. Suspectus de fuga quis dicitur, & quomodo contra eum procedatur.

SYMMARIUM.

- 1 Ex Concil. Trid. solus Episcopus potest ad detentionem devenire in delictis requiritibus depositionem, aut degradationem, & timetur de fuga.
- 2 Concil. Trid. sess. 25. cap. 6. de reformat. non habet locum in crimine simpliciter incontinentia.
- 3 Pro supra Clerici deponuntur, sic etiam pro raptu, num. 4.
- 5 In raptu, & violatione virginis habet locum Cõc. Trid. sess. 25. cap. 6. de reformat.
- 6 An aliquis sit suspectus de fuga statuit Iudicis arbitrio.
- 7 Ex facti serie cognoscitur an quis fuerit suspectus de fuga, & num. 8.
- 9 Index ante inclinationem processus potest incipere de incarceratione.
- 10 Quando alicui obicitur crimen est in arbitrio Iudicis adhibere modum custodia circa personam.
- 11 Affertioni Nuncij non statuit.
- 12 Ad copiam proceditur contra suspectum de fuga solis præsumptionibus, & coniecturis.
- 13 Ex consuetudine ex sola quærela in crimine stupri potest capi reus.
- 14 Ad capturam non proceditur non procedentibus indicis. Fallit in crimine occulto, & contra suspectum de fuga, num. 15.

DECISIO CCCC.

DOMINI steterunt in decisio 21. Junij anni præteriti: Placuit enim, quod tunc dicebatur, Vicecum potuisset in casu isto procedere sine adiunctis, seu Coniudicibus, eo quod agebatur de crimine requiritur de positionem, & timebatur de fuga; ideoque locus erat dispositioni Sacri Concilii Tridentini sess. 25. cap. 6.

6. de reformat. vers. in criminibus, qua cauetur, 1 quod in delictis requirentibus depositionem, aut degradationem, & ubi timetur de fuga, solus Episcopus possit ad necessariam detentionem procedere, ne iudicium reddatur elusorium.

Nec visum fuit obstar, quod dicebatur, dictam depositionem Concilii non procedere in delictis simplicibus Incontinentie abique qualitate concubinarum, vt declarauit Sacra Congregatio Illustrissimorum Interpretum dicti Concilii, quia in casu isto non agitur de crimine simplicis Incontinentie, sed de raptu, & violatione virginis, & sic de crimine requirente depositionem; nam pro stupro de iure Canonico in foro exteriori Clerici deponuntur iuxta communem opinionem, de qua inter alios testantur Menoch. de delict. carn. qu. 145. num. 19. & seq. Ita quod negari non possit, quin 5 versemur in terminis dicti Concilii disponentis, quod in delictis requirentibus depositionem possit solus Episcopus procedere.

Nec obstat, quod praetenditur non adfuisse timorem fuga, sicque defecisse alterum saltē requisitum per dictum Concilium. Quia praeterquam quod, vt in alia decisione dicebatur, in hoc statum iudicis arbitrio, & praesumitur Iudicem iussisse fecisse, cap. in praesentia de renunc. Alex. in terminis carcerationis causa suspicionis serga conf. 240. num. 4. lib. 6. satis ex ipsa serie facti apparet causā suspicionis fugae; ex ea namque constat, quod statim atque per Vicarium Calciatensem fuit inchoatus processus contra Didacum de dicto stupro, & raptu accusatum ex dicto loco Calciatensem discessit, & in Ciuitatem Calaguritanam se contulit, ubi cum à Prouisorio fuisset per Nuacium monitus, ne inde discederet, respondit, quod dictus Prouisor non erat ipsius Iudex competens, quodque statim erat ascensus Equum.

Vnde apparet non solum de causis iustae suspicionis fugae, sed etiam de vera, & actuali fuga, adeo quod iure merito fuerit processum ad dicti Didaci carcerationem, ne iudicium redderetur elusorium.

Nec dicatur, quod antequam relaxaretur mandatum de carcerando dictum Didacum, debuisset constare in scriptis de causis dictae suspicionis, tum quia hoc nec per dictum Concilium, nec de iure requiritur, quia Iudex etiā ante inchoatum processum potest incipere à 9 captura personae, l. 2. & ibi Bald. C. de his qui latro, vel alius, Roll. conf. 17. num. 7. lib. 3. Marant. in speculo par. 6. verificatio num. 60. & quando alicui crimen obicitur, est in arbitrio Iudicis adhibere modum custodiae circa personam, ne processus reddatur inutilis, l. 1. ff. de custod. reor. Alex. d. conf. 240. num. 4. lib. 6. cum aliis per Farinac. in prax. Criminal. sub tit. de carcer. & carcerat. quaf. 27. nu. 126. tum etiam quia in omnem eventum satis etiam in scriptis constabat Iudici de causis dictae suspicionis ex responsione

data per Didacum ad dictum monitorium, & ex relatione Nuncii, qui eidem dictum monitorium intimauerat.

Nec obstat, quod non statim assertioni Nuncii, quia hoc potest procedere ad effectum condemnandi reum, non autem ad effectum procedendi ad capturam tamquam contra suspectum de fuga; ad hunc enim effectum, sufficiunt praesumptiones, & coniecturae, Castr. conf. 325. sub num. 1. par. 2. ubi etiam tradit, quod ex eo solum, quod potrigitur contra aliquem querela, & accusatio criminis, vt in casu isto 13 potest capi reus, quodque ita se habet generalis consuetudo.

Non obstat, quod ad capturam procedi non potest non praecedentibus indicij, quia obiectum hoc locum non habet, quando agitur de crimine occulto, & contra suspectum de fuga; tunc cum potest capi reus etiam non praecedentibus indicij, aut informationibus 15 propter periculum in mora, ex cumulat. per Farinac. d. l. tit. de carcer. & carcerat. quaf. 27. numer. 125. propter suspicionem enim fugae aliquid permittitur, quod aliis non permetteretur, Paul. de Castr. in l. si longius §. si filius fam. numer. 1. ff. de indic. ultra quod in casu isto non leue indicium praebuit, quod dictum stuprum fuerit à Didaco commissum ipsius discessus ex dicto loco Calciatensem, statim atque fuit inchoatus processus contra eum per Vicarium Calciatensem, vt dictum est, ita quod bene videatur subiaceri posse d. Didaci detentio.

PAMPILONEN. DECIMARVM DE TOLOSA.

Merc. 25. Maij 1622.

ARGVMENTVM.

Ecclesia ex quibus diiudicetur Parochialis ad effectum percipiendi Decimas, & quae bona dicuntur esse intra Parochiam ad hoc, vt ex illis eadem percipi possint.

SVMMARIVM.

- 1 Parochialis dicitur Ecclesia, quae habet Rectorem, Fontem Baptismalem, & Populum certis limitibus designatum.
- 2 Decimae, & Primitiae spectant ad Parochum intra

S
ut Pa.

- cuius fines bona sunt sua, & num. 59. Amplia
num. 5.
- 3 Primitia spectant ad eandem Ecclesiam, ad quam
spectant Decima.
- 4 Bona esse intra fines aliquius Parochia, probatur ex
Testibus.
- 5 Amplia etiam si Testes deponant bona existere intra
fines Territorij aliquius Oppidi non expresso nomi-
ne Parochia, si Parochialis est unica: ex limitibus
iurisdictionibus in dubio inferitur ad limites deci-
matorios, non solto de diversitate num. 4.
- 6 Parochialem non esse Ecclesiam probatur ex Testibus.
- 7 Baptismalis Fons non probat Parochialitatem, nisi
alia copulatio concurrat.
- 8 Decimarum perceptio non probatur ex Testibus de-
audito.
- 9 Immemorabilis, vel quadragenaria requiritur ad
effectum praescribendi Decimas contra Ecclesiam
Parochialem.

DECISIO CCCCI.

DOMINI responderunt pro Informante;
scilicet integras decimas, & primitias Ter-
ritorij Turramundi, & aliorum, de quibus
agitur, deberi Rectori Ecclesiae Parochialis de
Tolosa, quia ex Testibus, qui dantur sum. nu.
8. probatur, quod in Oppido de Tolosa adesset
vna Ecclesia tantum, quae habet Rectorem, qui
proprio nomine administrat Sacramenta, & habet
Fontem Baptismalem, & populum certis
limitibus designatum, vnde dubitari non pos-
set, quin ista Ecclesia sit Parochialis iux. not. per
D.D. in cap. 2. de Capell. Monach. Stephan. in tit. de
stat. & qualis. benef. num. 20. & seq. Saranen. in reg. de-
cidiorum. quest. 11. Rot. decif. 52. num. 14. par. 2. diu. &
decif. 272. num. 2. par. 1. in recentior. & fuit d. in vna
Salernit. Parochor. 6. Iunij 1616. coram me.

Et cum praeter dictam Ecclesiam nulla alia
Parochialis in dicto oppido, vt dicti testes de-
ponunt, existat, merito spectant ad dictam
Rectorem omnes Decimae dicti Territorij Tur-
ramundi, & aliorum intra fines dictae Paro-
chiae existentium, cum contingat, cum in tua e. du-
dum de Decimis Rebuff. cod. tit. num. 4. & 7. Menoch.
conf. 16. num. 20. l. 1. cum alijs adduc. in Aedrolanen.
Decimarum S. Iuliani 13. Ian. 1612. coram R.P.D.
meo Pamphilo, & etiam primitiae, cum illae per-
tineant ad eandem Ecclesiam, ad quam spectant
Decimae Put. dec. 169. num. 2. l. 3. in nou. Arebull.
dec. 1. & 2. de Decimis. Quod autem Territorium
Turramundi, aliaque, de quibus agitur intra
fines Parochiae existant, probatur ex Testibus
d. sum. num. 2.

Nec obstat, quod dicti testes non deponunt
quod dictum Territorium, seu Terrae Eremi-
torij S. Michaelis existant intra fines Ecclesiae
Parochialis de Tolosa, quia praeterquam quod
aliqui ex illis expressè deponunt, quod existunt
intra fines dictae Parochiae, sufficit etiam, quod
dicant, dictas terras existere intra fines Terri-
torij dicti Oppidi de Tolosa, quia ex limitibus
iurisdictionalibus Territorij in dubio inferitur

ad limites decimatorios, vbi non datur nota
diversitatis Butrin. cap. 1. ad fin. de relig. domib. Fel.
in c. quia indicante num. 6. vers. cum istis concor-
at de praescript. & fuit dictum in Reatina Decimarum
3. Decembris 1616. coram R.P.D. meo Vbaldo, vbi
plures alij decisiones referuntur ita, quod cum
in Territorio Oppidi de Tolosa non existat, nisi
vna Ecclesia Parochialis, & dictae terrae sine
sint in dicto Territorio Oppidi de Tolosa, me-
rito censetur sitae dictae terrae intra fines dic-
tae Parochiae ad effectum, vt Decimae dicta-
rum terrarum pertineant ad dictam Ecclesiam
Parochialem ex supra allegatis.

Nec obstat, quod in eodem Territorio di-
cti Oppidi existit alia Ecclesia Sancti Michaelis,
quia non probatur, quod dicta Ecclesia
Sancti Michaelis sit Parochialis, quia imò con-
stat, eam non esse Parochialem ex testibus, qui
dantur d. sum. num. 12.

Et in specie, quod terrae adiacentes dictae Ec-
clesiae Sancti Michaelis solvant integras Deci-
mas, & primitias Ecclesiae Parochialis B. Ma-
riae deponunt testes d. sum. num. 11.

Nec obstant testes, qui conantur deponere,
quod dicta Ecclesia S. Michaelis habet insig-
nia parochialia, & percipit medietatem Deci-
marum, quia quo ad insignia non deponunt,
nisi de pila Baptismali, quod non sufficit, cum
alia etiam signa copulatiue requirantur ad effec-
tum, vt Ecclesia censetur Parochialis Rot.
d. decif. 52. p. 2. diu. & d. decif. 272. num. 2. par. 1.
in recentior.

Quo vero ad perceptionem Decimarum non depo-
nunt, nisi de auditu, & de auditu auditus, quod
unius sufficit, praesertim cum agatur contra
Ecclesiam Parochialem habentem intentionem
fundatam ex supra adductis: quo casu requi-
ritur vel immemorabilis, vel praescriptio qua-
dragenaria cum titulo, de quarta c. ad aures, &
c. illud cum ibi not. de praescriptio. Balb. de praescript.
1. part. 5. part. 2. in princ. num. 2. Put. decif. 252. num.
3. l. 3. & fuit dictum in Gabina. Decimarum 3. Iunij
1602. coram bo. me. Card. Pamphilo in Comen. De-
cimarum 28. Iunij 1602. coram Illustriss. Card. Sa-
crato, & in Conchen. Decimarum de Belmonte 20.
Iunij 1616. coram R.P.D. meo Trosio, & alias
sepiusimè &c.

ROMANA LEGATI.

Vener. 3. Iunij 1622.

ARGVMENTVM.

In legatis vtrum numeratio specierum, vel etiā loci adiectio post expressionem generis censetur, facta maioris declarationis gratia, seu potius ad effectum limitandi genus, & an in materia sit recurrendum ad coniecturas.

S V M M A R I V M.

- 1 Regula certa vbi firmari non potest, est recurrendum ad coniecturas, & ex varietate coniecturarum varie potest responderi, vt num. 2.
- 2 Legatum conceptum his verbis. Item lascio la metà de tutti li miei beni suppelletili di casa, e semouenti di lino, e di lana, non comprehendit bona stabilia.
- 4 Obligatio omnium bonorum mobilium, & immobilium non extenditur ad iura, & alliones.
- 5 In dubio est sumenda interpretatio, vt haeres minus grauatur.
- 6 Testator exalibet distinguendo, quam bona voluerit legare, hinc potissima resultat coniectura illius exiis voluntatis.
- 7 Legatum quando remaneret frustraneum, tunc ad illius exclusionem est sumenda interpretatio.
- 8 Testatoris verba incidenter prolata non sunt attendenda.

DECISIO CCCII.

FVIT dictum, standum esse in decisio die 4. Martij 1619. nam cum certa regula statui non possit, vtrum enumeratio specierum, vel etiam loci adiectio post expressionem generis censetur facta maioris declarationis gratia, seu potius ad effectum genus limitandi, ac

- 1 propterea sit recurrendum ad coniecturas, vt post alios aduertit Card. Mantica de coniect. ultim. volunt. lib. 9. tit. 3. num. 19. vbi in specie tradit, posse ex variis coniecturis varie responderi, & quod a consilio Decij recessit per coniecturas Soccin. inn. conf. 98. num. 44. l. i. Domini censuerunt in hac facti specie sub legato ita concepto Item lascio a Elisabetta la metà di tutti li miei beni suppelletili di casa, & semouenti di lino, & di lana, non comprehendit bona stabilia Testatoris; tum quia videbatur, dicta Verba tutti li miei beni esse coniungenda cum verbo suppelletili, ita quod censetur legata bona suppelletilia cum satis non liquet, vtrum in originali

fuerit de voluntate Testatoris inter ea apposita coma, vt pretenditur.

Tum etiam quia in omnem euentum, quod adesset dicta coma, nihilominus verba suppelletili di casa, & quae sequuntur, censentur apposita ad declarandum, quae bona voluerit Testator sub dicto legato comprehendendi, vt in simili de obligatione omnium bonorum mobilium, & immobilium, quod scilicet sub ea non veniant iura, & actiones tradit Negus. de pignor. 2. memb. secunda partis principalis num. 9. Berzazol. de class. instrum. class. 1. 2. glof. 2. num. 3. vers. in dicta.

Quod in casu isto eo magis suaderetur, quia non solum nulla adesset verisimilitudo, quod Testator voluerit legare Elisabethe medietatem etiam bonorum stabiliū, & in dubio potius faciendū est interpretatio, per quam haeres minus grauatur Lidem Iulianus S. seio ff. de leg. 1. l. vnum ex familia S. si rem & l. sempronius ff. de leg. 2.

Sed etiam, quia imo plures coniecturae concurrunt, ex quibus apparet, Testatorem non voluisse sub dicto legato bona stabilia comprehendendi, & potissima illa videtur, quod cum testator in dicto legato adeo exacte distinxerit mobilia bona a semouentibus, & in specie mentionem fecerit mobilium de lino, & de lana, eodem procul dubio modo expressisset bona stabilia, si ea voluisset sub dicto legato comprehendendi lex. in l. vltima S. cum dilecta ff. de testat. vbi. & oleo leg. l. unica S. fin. autem ad deficientis C. de eaduc. toll. cum alijs latē concessis per Surd. conf. 466. num. 7. l. 4. & de 8. num. 4.

Cui coniecturae accedunt aliae in alia decisione ponderatae, & praesertim, quia Testator dictam Elisabettham cohaeredem scripserat, si voluisset ad eam peruenire medietatem omnium suorum bonorum etiam stabiliū, quodque d. Elisabetthae non legasset viura d. medietatem habitationem etiam per sex menses in domo Testatoris, prout fecit, cum tale legatum fuisset hoc casu penitus frustratorium, & quod denique plus perceperisset Elisabettha ex dicta haereditate, quam perciperet haeres institutus, si ad eam medietas omnium bonorum Testatoris peruenire deberet.

Nec obstant testes nuper pro Elisabettha examinati, quia solum deponunt de affectione, quam Testator vir ipsius erga eam gerebat, & de Verbis a dicto Testatore prolatis, quod in animo habebat relinquere ipsam haeredem, quodque d. Elisabetthae petenti a dicto eius viro, vi relinqueret habitationem in domo; Vir respondit iam prouidisse in testamento, quae nihil faciunt ad effectum, vt possit concludi, quod sub dicto legato censeretur comprehensa bona stabilia; cum praesertim de verbis, quod volebat etiam relinquere haeredem incidenter prolatis, non videatur habenda ratio, & dictus Testator satis clara signa dederit affectionis, quam gerebat erga uxorem legando ei ultra lucrum dotalē scuta 500 habitationem in domo per sex menses, & medietatem omnium bonorum mobilium eam aequis, & Rheda, ita, quod propterea

pterea legarum de quo agitur, minime sit ampliandum ad bona stabilia &c.

CIVITATIS CASTELLANÆ FIDEICOMMISSI.

Vener. 3. Junij 1622.

ARGVMENTVM.

Filij in conditione positi ex dispositione Statutorum Urbis vocati, an censentur vocati ad portionem Patris tantum, vel etiam ad portionem Patru.

SYMMARIVM.

- 1 Fideicommissum expirat per obitum heredis gravati cum filijs, quando Testator ulterius non processit.
- 2 Filij in conditione positi censentur vigore Statuti Urbis vocati.
- 3 Filij in conditione positi ubicunque censentur vocati ex coniecturis; eorum vocatio restringitur ad portionem Patris, cuius respectu sunt inconditione positi.
- 4 Filij in conditione positi ex coniecturis censentur etiam vocati ad portionem Patru, sed coniectura debent esse urgentes de quibus n. 5.
- 6 Coniectura desumpta ex quo filij sunt positi incommune, non sufficit ad inducendam transmissionem, etiam si versetur in descendentibus.
- 7 Fideicommissum non extenditur ultra personas nominatas.
- 8 Filij in conditione positi succedunt ad portionem, ad quam erat vocatus Pater iure proprio, si Pater ante conditionem fideicommissi decedat ea Sententia Gabriel conf. 115.
- 9 Filij in conditione positi non censentur vocati ad portionem Patru.
- 10 Filij in conditione positi succedunt etiam ad portionem Patru, quando illius portio suis incorporata in bonis Patris.

DECISIO CCCIII.

MARIANVS instituit in quodam suo testamento heredes vniuersales pro equali portione Antonium eius filium, & Franciscum, ac Petrum Paulum eius ex filijs præmortuis nepotes, eoque inter se ad inuicem substituit, si cui eorum sine filijs legitimis, & naturalibus mori contingeret quauocumque; adita hereditate ad dictos institutos obijt Antonius, & successit Franciscus, relicti Mariano iunior, & Iulio eius filijs, & postremo decessit Petrus Paulus abique filiis: vnde dicti Marianus iunior, & Iulius prætere de cæperunt,

ipso esse vocatos per dictam dispositionem. Marianus Senioris ad portionem dicti Petri Pauli verum proposito per me dubio, Domini contrariam sententiam amplexi sunt, atque illam sententiam contra eosdem iam prius in partibus laram confirmandam consueverunt. Nam ex supradicta dispositione Testatoris apparet, quod in ea fuerunt quidem ad inuicem substituti Franciscus, & Petrus Paulus, quatenus sine filiis decederent, sed quo ad filios Francisci nulla legitur expressa vocatio: quinimodum Franciscus, vt dictum est, obiit cum filijs, fideicommissum expirauit, quia Testator ulterius non processit, vt satis ex lectura eius testamenti apparet.

Nec obstat, quod filij Francisci, videlicet dicti Marianus iunior, & Iulius fuerunt positi in conditione: Ideoque censentur vigore Statuti Urbis vocati. Quia hoc procedit, quoad portionem Francisci eorum Patris tantum, non vero etiam quoad portionem Petri Pauli eorum Patru; nam vbi cumque filij in conditione positi censentur vocati ex coniecturis, semper censentur vocati ad portionem Patris, cuius respectu positi sunt in conditione, non autem ad portionem Patruorum iux. tex. in l. heredes mei §. cum ita ff. ad Trebell. Rota, conf. 199. num. 1. l. 2. & conf. 141. sub num. 13. post mod. l. 3. Aym. conf. 306. sub num. 1. Gabr. conf. 2. num. 6. & 13. l. 2. Pergr. de fideicom. art. 28. num. 19. vbi quod de hoc non est dubitandum, & in terminis Statuti Urbis Card. Seraph. dec. 1479. num. 1. Rot. dec. 100. n. 3. p. 1. in recent.

Non obstat, quod concurrentibus coniecturis à dicta regula receditur, adeo quod tunc filij censentur vocati ad portionem quoque Patru, quia coniecturæ debent esse ad hanc effectum urgentes, quod non esset in casu isto nam vt dictum est, Testator instituit nominatim Antonium Franciscum, & Petrum Paulum, eoque abique mentione masculinitatis ad inuicem substituit, nec ulterius progressus fuit, aut vllam aliam dispositionem fecit, ex qua colligi posset, quod rationem habuerit considerandæ agnationis: sicque apparet, decisionem in causa Romana de quinq; coram Sanctiss. D.N. & Romana fideicommissi 9. Junij 1617. coram Illust. Card. Sacro, eum alijs predicto Mariano, & Iulio allegatis huic casui non applicari, quia in illis concurrebant plures, & vrgentiſſimæ coniecturæ, vt ex earum lectura apparet, quæ in casu isto penitus deficient.

Nec propterea etiam obstat, quæ de transmissione dicuntur, quia non adiuuat sufficientes coniecturæ ad illam inducendam. Nam coniectura ex eo desumpta, quod filij heredes institutorum fuerunt positi in conditione, non sufficit, etiam quod vereremur in descendentibus Pergr. de fideicom. art. 31. sub num. 6. Card. Mantica de coniect. ultim. volun. lib. 1. tit. 20. num. 1. Rota dec. 100. num. 9. p. 1. in recent. & in puncto fuit firmatum coram bon. mem. Card. Seraph. dec. 1014. num. 1. & dicta dec. 1479. num. 5. & seqq. & alie coniecturæ ex dispositione colligi non possunt, quinimodum eo ipso quod Testator instituit heredes nomine proprio, cessat transmissio, nec fidei-

fideicommissum extenditur ultra personas nominatas Socin. iur. conf. 14. num. 8. l. 6. q. 4. Ceph. conf. 472. sub num. 103. & seqq. Card. Seraph. dec. 1479. num. 9.

Minus subsistit, quatenus prætendatur dictū Marianum, & Iulium filios Francisci potuisse succedere Petro Paulo iure proprio ex Gabr. conf. 115. l. 1. quia Gabr. in dicto conf. conatur defendere; quod filius in conditione positus, atque ita Patri substitutus succedit in portione ad quam erat vocatus Pater iure proprio, si Pater ante conditionem fideicommissi decedat; quod non est præsentis indagatis, quia non agitur de successione filij in conditione positi in portione Patris, sed de successione ipsius in portione Patris, in quo casu idemmet Gabr. d. conf. 115. num. 9. tenet, filium in conditione positum non censeri vocatum, prout & eandem sententiam latè tueretur in d. conf. 2. & conf. 93. l. 2. in quibus respondet ad omnia, quæ in contrarium adduci possunt, & loquitur in propriis terminis casus, de quo agitur.

Nec denique faciunt alia à scribentibus prædictis Mariano, & Iulio adducta; quia procedunt post successione Patris in portione Patris, quando scilicet portio Patris est in portione Patris incorporata, tunc enim succedit filius in conditione positus etiam in portione Patris, non tantum in bonis Paternis, ut optime declarat Rota in d. Romana fideicommissi de Marganis 9. Iunij 1619. coram Illustrissimo Card. Sacratore.

- 5 Sententia suffragatur tantum illi, ad cuius favorem emanavit.
- 6 Possessio est capienda ab illo, ad cuius favorem fuit pronunciata.
- 7 Forma præscripta in Brevis vanis ad vnguem servanda.
- 8 Possessio capta non expeditis litteris est nulla, & infesta.

DE C I S I O CCCCIV.

POST resolutionem in hac causa factam, quod possessio Cardosoj erat nulla, & attentata, ideoque sequenda; Cardosoj aditenti Signaturam, atque ab ea obtinuit mihi rescribi in hæc verba vel si magis placeat committatur eidem, qui reiecta arbitrio Rote nullitate prædicta procedat in causa, prout iuris futuri.

Vnde dubitavi, an intret arbitrium ad effectum reiiciendi dictam nullitatem, & Domini censuerunt, non intrare, quia licet clausula arbitrio Rota relaxet aliquantum iuris rigorem, facultatemque Iudici tribuat amplectendi æquitatem, ut fuit sæpius dictum, in casu tamen isto nulla subest æquitas reiiciendi dictam nullitatem, non solum quia dicta nullitas est clara, & iam detecta, quo casu non solum Domini interponere arbitrium ad effectum illam sanandi, ut fuit dictum in Parmen. Status coram Sanctissimo D. N. tunc Rota Auditore, quæ est decisio 235. par. 1. in recentior. & Calagurii. quatuor quararum 12. Iunij 1615. coram R. P. D. meo Cauderio, & aliis sæpiissime; verum etiam quia per dictum arbitrium confirmaretur possessio nulla, & attentata, ut dictum est, in præiudicium alterius partis, quod certe esset ab omni æquitate alienum.

Nec obstant, quæ fuscè deducuntur ad ostendendum, quod vel non ad sit adeo turbida, ut merito intrare possit dictum arbitrium; quæquid quid dicatur, nullitas est patens, etque mixta cum attentatis, quia possessio legitur in instrumento, quod datur, capta nomine dicti Cardosoj, quod tamen fieri non potuit pendente lite super beneficio, de quo agitur, ut fuit in alia decisione fitmatum.

Nec obstat, quod fuit capta vigore sententiæ A. C. latæ super executione Brevis de capienda possessione nomine Camera, quia dicta sententia emanavit ad favorem Commissarij Camere, ideoque non potuit suffragari Cardosoj ad effectum capiendi possessionem nomine proprio.

Nec obstat, quod emanavit ad commodum Cardosoj, quodque in ea habuit nudū nomen dictus Commissarius, quia nihilominus possessio erat capienda ab ipso. Commissario, vel procuratore substituto ab eo, & postea per dictum Commissarium cedenda Cardosoj ut per Salaust. in præf. l. 3. cap. 6. num. 10. & seqq. ubi quod possessio aliter capta est nulla.

Eo magis quod in dicto Brevis fuit præscripta certa forma, quod Commissarius Camere con-

LA MACEN. (BENEFICII);

Luna 6. Iunij 1622.

A R G U M E N T U M

Arbitrium, an, & quo casu sit impartendum ad effectum reiiciendi nullitatem stante commissione arbitrio Rote.

S Y M M A R I U M.

- 1 Clausula arbitrio Rotæ relaxat aliquantum iuris rigorem, & tribuit facultatem Iudici amplectendi æquitatem.
- 2 Nullitas quando est clara, et iam detecta non intret arbitrium ad effectum illam sanandi.
- 3 Arbitrium debet denegari, quando confirmaret possessionem nullam, & attentatam.
- 4 Possessio capta pendente lite super beneficio, remanet nulla.

signet possessionem Cardoso, postquam ipse litteras Apostolicas presentauerit; nā hoc stare non solum non potuit Cardoso vigore dicti Breuis capere dictam possessionem nomine proprio, sed imo nec Commissarius Camera potuisset dictam possessionem eidem cedere, nisi seruata dicta forma c. cum dilectis de reservatione de non Sacerdotali de prebend. in 6, Alex. conf. 137. n. 1. lib. 2. Ceph. conf. 219. n. 4. Caputaq. dec. 143. n. 5. l. 3. & sic postquam Cardoso ei presentasset litteras Apostolicas, & praesertim quia d. Cardoso obstat etiam constitutio Iulij III. in qua adest decretum irritans, & clausula sublara adeo, quod possessio non expeditis litteris capta fuisset nulla, & infecta itur nec potuisset allegari, nec aliquid in ea fundamentum fieri. Ruin. conf. 76. n. 9. ad mod. l. 5. Pnt. dec. 50. l. 1. & dec. 377. l. 3. Perall. dec. 134. n. 4. p. 3.

Nec obstat, quatenus pretendatur, quod tempore, quo fuit capta possessio per Cardosum esset expeditis litteris; quia hoc non probatur ex data in dd. litteris appositam nam si ea esset attendenda; apparet, dictas litteras fuisse expeditas longē ante expeditionem Breuis, quod non potest subsistere, cū dd. breuia concedantur, donec expendantur litterae, non autem post expeditionem litterarum &c.

- 8 Iudex ante inchoatum processum potest impare d. captura.
- 9 Iudici in arbitrio refidet adhibere modum custodiae circa personam, ne iudicium reddatur elusum.
- 10 Praesumptiones, & Coniecturae sufficiunt ad capturam contra suspectum de fuga, sed non ad condemnationem.
- 11 Querela, & accusatio sufficiunt pro expulsiōe captura de generali consuetudine.
- 12 Crimen quando est occultum tunc potest procedi ad capturam etiam non precedentibus indicij, maxime quando reus est suspectus de fuga.
- 13 Fuga suspicio aliquid permittit, quod alius non permittitur.

DECISIO CCCCV.

Dominus iterum in decis. aa. Junij ant. praenit. placuit episcopo, quod tunc dicebatur, Vicarium potuisse in casu isto procedere sine adiunctis, seu conuictibus eo, quod agebatur de crimine requirente depositionem, & timebatur de fuga; idcirco locus erat dispositioni. Sacri Concilij Tridentini sess. 25. capit. 6. de reformatione in criminibus, quo cauetur, quod in delictis requirentibus depositionem, aut degradationem, & ubi timeatur de fuga, solus Episcopus possit ad necessariam detentionem procedere, ne iudicium reddatur elusum.

Nec visum fuit obstat, quod dicebatur, dictam dispositionem Concilij non procedere in delictis simplicis incontinentiae absque qualitate concubinae, ut declarauit Sacra Congregatio Illustrissimorum Inter praeterea d. Concilij quia in casu isto non agitur de crimine simplicis incontinentiae, sed de raptu, & Violentia Virginis, & sic de crimine requirente depositionem; nam pro stupro de iure canonico in foro exteriori clerici deponuntur iuxta communem opinionem, de qua inter alias testatur Menoch. de arbit. iud. l. 2. centur. 9. cas. 283. n. 1. Clar. in 5. stuprum num. 3. & raptus etiam in Clerico poena depositionis puniatur c. eos qui & c. de pueris 36. q. 2. cū alijs adductis per Farin. de delict. Carn. q. 143. n. 19. & sequitur quod negari non possit, quia versetur in terminis dicti Concilij disponentis, quod in delictis requirentibus depositionem, possit solus Episcopus procedere.

Nec obstat, quod pretenditur non ad fuisse timorem fugae, licet de fuisse alterum saltem requisitum per dictum Concilium; quia praeterquam quod ut in alia decisione dicebatur, in hoc statum ludicij arbitrio, & praesumitur iudicem iussisse fecisse eam praesentia de renunciat. Alex. in terminis carcerationis causa suspensionis fugae conf. 250. num. 1. h. o. satis etiam ex ipsa serie facti apparent causae suspicionis fugae; ex eamque constat, quod statim atque per Vicarium Calciatensem fuit inchoatus processus contra Didacum de dicto stupro, & raptu accusatum ex dicto loco Calciatensi discessit, & in Ciuitate Calaguritanam se contulit, ubi cum a Prouisorio fuisset per Nuncium monitus, ne inde discederet, respondit, quod dictus Prouisor non erat ipse Iudex competens, quodque statim erat alenfurus equum.

CALCIATEN, IURISDICTIONIS.

Anna 6. Junij 1622.

ARGVMENTVM.

In Crimine requirente depositionem, aut degradationem, & ubi timeatur de fuga, solus Episcopus, seu Vicarius potest ad necessariam detentionem procedere; ne iudicium reddatur elusum.

SVMNARIVM.

- 1 Vicarius potest procedere sine adiunctis, seu conuictibus in crimine requirente depositionem, & ubi timeatur de fuga.
- 2 Episcopus solus potest procedere ad necessariam detentionem in crimine requirente depositionem, aut degradationem.
- 3 Dispositio Sac. Concilij Trid. sess. 25. capit. 6. non procedit in delictis simplicis incontinentiae absque qualitate concubinae.
- 4 Clerici de iure Canonico pro Anpro delicto deponuntur in foro exteriori.
- 5 Raptus in Clerico poena depositionis puniatur.
- 6 Fuga timorem ad fuisse statum Iudicij arbitrio.
- 7 Causa in sta Carcerationis est vera, & actualis fuga.

Vnde apparet non solum de causis infamatis
speciosis fugæ, sed etiam de vera, & aduali fu-
ga; ad quod iure merito fuerit processum ad
dicti Didaci carcerationem, ne iudicium red-
deretur elusorium.

Nec dicatur, quod antequam relaxaretur man-
datum de carcerando dictum Didacum, debuisset
constare in scriptis de causis dictæ suspicio-
nis: tum quia hoc nec per dictum Concilium,
nec de iure requiritur, quia Index etiam ante
Inchoatum processum potest inspicere à captu-
ra personæ lib. 1. & ibi Bald. C. de iis qui latro vel
alijs, c. 6. Roll. cons. 127. num. 7. dicitur. *Marant. in speculo*
par. 6. vers. citato n. 60. & quando alicui crimen
obijciatur, est in arbitrio iudicis adhibere mo-
dum custodiendi circa personam, ne processus red-
datur inutilis l. pri. ff. de custodia reor. *Alex. dist. cons.*
240. num. 4. lib. 6. cum alijs per *Farinac. in prax.*
primi sub tit. de capere. & capta. q. 27. n. 126. tum
etiam quia in omnem euentum satis etiam in
scriptis constabat iudici de causis dictæ suspi-
cionis ex responsione data per Didacum ad di-
ctum Monitorium, & ex relatione Nuncij, qui
eidem dictum Monitorium intimauerat.

Nec obstat, quod non statim afferuntur Nun-
cij; quia hoc potest procedere ad effectum cõ-
demnandi ad capturam, tamquam suspectum
10 de fugam hunc enim effectum sufficiunt præ-
sumptiones, & coniecturæ *Cast. cons. 328. sub*
num. 10. par. 1. Vbi etiam tradit, quod ex eo solus
quod perigitur capere aliquem querela, & ac-
11 cusatio criminis, ut in casu isto potest capi Reus,
quodque ita se habet generalis consuetu-
do.

Non obstat, quod ad Capteuram procedi nõ
12 potest non procedenibus iudicijs, quia obic-
tum hoc locum non habet, quando agitur de
crimine occulto, & contra suspectum de fuga,
tunc enim potest capi Reus etiam non proce-
denibus iudicijs, aut informationibus propter
periculum in mora ex consuetudine *Farinac. dist. tit.*
de carcer. & carcerat. quest. 27. nu. 125. propter sus-
picionem enim fugæ aliquid permittitur, quod
13 alias non permetteretur *Paul. de Cast. in l. si lon-
gine §. si filius familias numer. 3. ff. de indic. ultra*
quod in casu isto non leue indicium præbuit,
quod dictum stuprum fuerit à Didaco com-
missum, ipsius discessus à dicto loco Calciaten,
ut dictum est, ita quod benè videatur sustine-
ri posse dicti Didaci detentio, &c.

BONONIEN. PECUNIARIA

7. Meris 10. Junij 1622.

ARGVMENTVM.

Solutio non præsumitur, sed plenè, & conclu-
denter est probanda.

SYMMARIUM.

- 1 Solutio non præsumitur, sed eam alleganti incumbit
onus plenè probandi.
- 2 Quisquisque præsumitur facere id, quod sibi utilius
est.
- 3 Retentionis pecuniarum præsumptio adhibenda est
coniecturæ.
- 4 Depositum actuale probat aliquem habuisse in prom-
ptu pecuniam.

D E C I S I O CCCCVL

Domini recedendo à decisio 10. Martij anni
1621. præteriti censuerunt, Marcellum teneri
deponere, seu soluere libras 4600. Nam quod
tunc dicebatur, quod non constat, Marcellum
retinuisse penes se dictas libras 4600. ex pensio-
nibus ab eo Marco Antonio debitum, non subsi-
stet, quia eo ipso probatur dicta retentio, quod
non constat dictas libras 4600. fuisse à dicto
Marcello dicto Marco Antonio solutas; solu-
tio enim non præsumitur l. quinquaginta ff. de prob.
l. pri. ubi *Glos. in verbo præstare debet C. cod. tit. Aym. conf. 990. num. 69. Natt. cons. 226. nu. 2. & seqq.*
& donec plenè, & concludenter probetur, ians
dici potest constare de retentione ad trad. per
1 *Surd. cons. 206. num. 18. vers. & si dicatur.*

Quod, & tanto magis in casu isto procedit,
quia Marcellus intererat dictas pecunias penes
se retinere ad effectum, ut posset cum illis af-
francare bona, & se mediante huiusmodi af-
francatione liberare à fideiussione per eum pro
dicto Marco Antonio præstita; vniquisque
2 enim præsumitur facere, quod sibi utilius est
l. pri. cum seq. ff. de solut. cum alijs per *Menoch. de*
presumpt. 136. num. 16. lib. 3.

Et quia iam constat, quod dictus Marcellus
intimauit Antonio, quod ipse erat paratus dicta
bona affrancare, quatenus ipsi haberent in-
promptu libras 170. quas in venditione dicto-
rum ipsis factas penes se retinebant, nam hinc
quoque eo magis consualidatur præsumptio
dictæ retentionis adeo, quod neque huic præ-
sumptioni repugnet deducta pro Marcello,
ad docendum de solutione dictarum librarum
4600. quia etiam quod constat, fuisse ab eo so-
lutas plures pecuniarum summas dicto D. Mar-
co Antonio ad computum dictarum pensionum
ei debitarum, non potest tamen dici constare,
fuisse solutas dictas libras 4600. quas vtile
erat Marcellus penes se retinere ad effectum fa-
ciendi dictam affrancationem, quam habuisse
quoque in animo facere apparet ex intimatio-
ne, ut supra dictum est. Antonio satis facta; nisi
plenè probetur, integrum debitum fuisse à di-
cto Marcello dicto D. Marco Antonio solu-
tum, quod tamen hactenus plenè, & conclu-
denter probatum non est.

Midus obstat alia ratio in dicta decisione
deducta, quod non fuit probatum, quod An-
toninus

4 tonini haberent in promptu lib. 1700: quia illa punitus cessat ex deposito super ab iisdem Antoninis facto, & a D. Marco Antonio dicto Marcello intimato, &c.

petitam restitutionem fuerit accepta desertio causae; atque dictae rei iudicatur petita executio, ut in copia petitionis, qua datur, merito retardari non debet per dictam Commissionem dictae executioni, &c.

ROMANA DE MARESCOTTIS.

Luna 13. Junij 1622.

ARGVMENTVM.

An, & quando conflet de re iudicata, ita, ut illius executio non retardetur, licet fuerit commissa causa restitutionis in integrum.

SVMARIYM.

- 1 Rei indicata intrat ob lapsum biennij à die lata sententiae, & interim non prorogatis fatalibus.
- 2 Sententia, cui assistit iustitia, non est deneganda executio.
- 3 Executio rei iudicatae suspenditur pendente causa restitutionis in integrum.
- 4 Rei indicata executio nunquam suspenditur, quando fuit petita prius quam fuerit concessa restitutio in integrum.
- 5 Rei indicata executio non retardatur, quando autem petitam restitutionem fuit acceptata desertio causae.

DECISIO CCCVII.

CVM lapsum sit biennium à die latae sententiae in hac causa; neque vquam interea fuerint prorogata fatalia; DD. absque difficultate resolverunt, constare de re indicata. *Cassad. dec. 6. n. 5. de appellat. Crescenti. decis. 8. cod. sit.* cum alijs per *Rota dec. 385. n. 1. par. 1. in recentior.* & quia dicta sententia lata fuit servatis servandis, & praevius pluribus decisionibus, ex quibus satis superque constat de illius iustitia; censuerunt, locum esse executioni dictae rei indicatae ad leg. 2. *C. de execut. rei iudic. leg. si contra C. de appellat.*

Nec obstat, quod dicitur, commissam esse causam restitutionis in integrum, qua pendente suspenditur rei indicatae executio, *rot. sit. C. de restit. in integ.* quia hoc locum sibi vindicat, quando petitur restitutio antequam petatur rei indicatae executio; secus vero si petitur executio, priusquam petatur restitutio; tunc enim non retardatur per superuenientem commissionem restitutionis in integrum executio iuxta sylum, quem *Rota servat. Put. dec. 285. l. 2. C. de Grassi. dec. 1. num. 14. de restit. in integ. Rota dec. 346. num. 6. par. 1. divers. & fuit dictum in Carthagine. Decanatus 18. Decembris 1587. coram bo. mem. Bubale;* propterea cum in casu isto ante

SABINEN. IVRIS CONFERENDI.

Luna 13. Junij 1622.

ARGVMENTVM.

Quenam requirantur pro validitate collationis, & quando dicatur acquisita quasi possessio conferendi beneficia.

SVMARIYM.

- 1 Possidenti beneficii ultra Triennium ante litem motam assistit regula de Triennali, qua prohibet quacunque molestationi, etiam si titulus esset invalidus.
- 2 Collatio, ut sit canonica, debet fieri ab habente facultatem conferendi beneficia; alias promissus non debet admitti ad beneficii administrationem.
- 3 Collatio facta de uno beneficio non potest inferre ad acquirendam quasi possessionem conferendi alia.
- 4 Collationis effectus est absolutus necessaria, ut acquiritur quasi possessio conferendi.
- 5 Quasi possessio conferendi, ut acquiritur, necesse est, quod promissus nunc capiat possessionem, sed quod etiam permaneat in possessione, & fructus percipiat.
- 6 Collationis effectus ad effectum acquirendi quasi possessionem praesumendi, debet resultare ex actibus claris, non autem dubijs.
- 7 Possessio resultans ex actu dubio, & equivoco non reputatur.
- 8 Planta confecta, parte non citata, neque Iudicis auctoritate non probatur.

DECISIO CCCVIII.

DOmini dixerunt, Alphonso non effectandam immisionem in beneficijs S. Hilarii, & Sanctae Luciae, itum quia agitur contra Caesarem dicta beneficia possidentem ultra Triennium ante litem motam vigore provisionis, quam habuit ab Episcopo Reatino, ideoque obstat dicto Alphonso regula de Triennali, qua prohibet quacunque molestationes inferri Triennali pacifico possessori, & etiam, quod titulus esset invalidus, facit praesumi alium titulum validum, *Cassad. dec. 9. de caus. posses. & propriet. cum alijs per Rot. dec. 49. num. 5. par. 2. in recentior.*

Tum etiam quia dictus Alphonsus non debet de aliqua collatione sibi facta ab habente facultatem conferendi, prout requiritur ad effectum.

fectum, ut debeat admitti ad dictorum benefici-
eiorum administrationem ad nos. *pen. Innoc. Ho-*
stien. & aliorum c. profais in prin. de concess. prob. Fel.
in capis n. 1. q. 2. de rescriptis. Lap. alleg. 127. sub
num. 3. vers. nam nulli est licitum.

Nec obstat, collatio ei facta per Episcopum
Sabine, qui erat in possessione conferendi di-
cta beneficia per collationem factam, ut preten-
ditur de anno 1575. cuidam Marco; quia col-
latio facta Marco, non loquitur de beneficio
Sanctæ Lucie, idcirco quoad dictum benefi-
cium Sanctæ Lucie sumus in claris, quod non
constat de aliqua possessione Episcopi Sabinen-
illud conferendi.

Quo vero ad beneficium Sancti Hilarii non
probatur dictæ collationis effectus, pro ut re-
quiritur ad effectum, ut per eum consecratur
quæstia quasi possessio. *Abb. in cap. cum olim nu. 5.*
de caus. posses. & propriet. Rip. in c. cum Ecclesia Su-
prina sub n. 93. 5. requiritur eo dicit. Innoc. in cap. 2. sub
num. 1. de restit. in integ. Dec. conf. 127. sub nu. 2. vers.
quod autem quasi possessio Pat. decis. 139. numer. 3.
lib. 3.

Nec obstat, quod dicta effectuario satis præ-
tenditur probata per quoddam Instrumentum
adeptæ possessionis, quod datur *Summ. dist. Al-*
phonsi numer. 3. quia præterquam quod ad effe-
ctum acquirendi possessionem conferendi ne-
cessè est, quod Prouisus nedom capiat posses-
sionem vigore talis collationis, sed quod etiã
in dicta possessione permaneat, fructusque per-
cipiat ex pluribus. *canon. per Gonzal. super reg. 8.*
gl. 45. §. 2. m. 37. est etiam aduertendum, quod
collatio dicti Marci loquitur de Ecclesia Sancti
Hilarii ruralis Instrumentum vero dictæ pos-
sessionis adeptæ de canonicis, & præbendis; Vnde
non videtur resultare ex dicto Instrumento
concludens probatio effectuationis dictæ col-
lationis saltem ad effectum, de quo agitur; quia
ad hunc effectum requiritur, quod actus sint
clari, & certi, non vero dubii, & æquivoci. *Gon-*
zal. dist. §. 45. num. 28. possessio enim resultans
ex actibus æquivocis non reputatur. *Dec. in c. in præ-*
sensu numer. 58. de probat. Fel. in cap. cum Bertoldus
num. 30. vers. merito dicit Abb. de re iudic.

Nec aliquid faciunt iura, ex quibus præten-
ditur probari dicta beneficia esse in Diocesi Sa-
bina, quia quoad solutiones Cathedralis ap-
paret, pro quibus beneficiis fuerint factæ, &
cui Ecclesie, aut saltem sunt æquiuocæ, quia
aliquæ leguntur factæ cuidam Abbati Castellæ
Morapici.

Quo vero ad præsentationem factam à Car-
dinali Vrsino de anno 1529. quæ datur *num. 5.*
non obstat de ipsius effectuatione, nec minus
quod fuerit facta dictæ præsentatio ad benefi-
cia, de quibus agitur.

Ex in Bulla Clem. 6. de anno 1543. exprimi-
tur quædam confinia Diocesis Sabina. Sed
nullibi probatur, quod beneficia, de quibus
agitur, sint intra fines in dicta bulla expressio-

Neque ad hunc effectum potest deleruire
plana Dominis ex hibita, quia non fuit conse-
cra parte citata, neque iudicis auctoritate, &c.

ROMANA MELIORAMENTORVM.

Luna 20. Iunij 1622.

A R G V M E N T V M.

Melioramenta, & illorum fructus ad quem-
spectent, & an ius illa repetendi sit inasimi-
sibile ad hæredes.

S Y M M A R I V M.

- 1 Fructus melioramentorum spectant ad hereditatem meliorantis.
- 2 Confessiones, sine declaratione emanata ab Anterioribus præiudicant successoribus.
- 3 Melioramenta regulariter sunt meliorantis.
- 4 Melioramenta, & illorum fructus transmittuntur ad hæredes.
- 5 Fructus melioramentorum debentur melioranti.

DECISIO CCCCIX.

- 1 D Ictum fuit, fructus melioramentorum per
q. Manilium factorum spectare ad hære-
ditatem Manilij, quia quod melioramenta fue-
rint facta in domo communi à Manilio con-
stat ex confessione Othonij Patris Manilij, in
eius testamento, cuius copia datur *Sum. num. 3.*
nec non ex inpositione census facta per Mani-
lium, & etiam extranfectione inita inter fra-
tres, & hæredes Manilij cum Maria hærede
Maris dicti census creditrice, in qua dicitur partes
deklarantur melioramenta spectare ad hæ-
reditatem Manilij, illorumque valore ascendere
ad *sem. 500.* domumque cum dictis meliora-
mentis esse locatam pro annua responsione
seu. 150. *dist. Summ. numer. 2.* cum enim hæ-
2 confessiones, & declarationes factæ sint ab au-
thoribus R.R. Fratrum Sancti Augustini, &
Tarquinii ipsis præiudicant. *Rois. conf. 50. m. 13.*
l. 1. Rois. decis. 776. num. 1. par. 1. diuers. & intermi-
nis consensionis melioramentorum, Menoch. conf. 2.
sub num. 372. & segg. quem lecuta est Rois. Rom.
Decis. 25. May 1612. coram R. P. D. meo F. baldi.
Et eo ipso quod constat, melioramenta facta
esse à Manilio, dicuntur esse ipsius, quia me-
lioramenta regulariter sunt meliorantis. *Affl. dist.*
decis. 87. num. 7. Rois. dec. 186. num. 6. par. 2. dia. & fuit
dictum in Romana Salutaris 10. Ianuarij 1611. &
in dist. Rom. decis. 6. Iunij eiusdem anni coram R. P. D.
meo F. baldi, & per consequens fuerunt trans-
missa ad hæredes Manilij, & dici possunt spec-
tare ad eius hereditatem, ut per Rois. in dist. de
3. cessionibus. vna cum fructibus, quia fructus perti-
4. nent regulariter ad Donum. leg. fructus, & l.
in fundo ff. de resar. C. prob. conf. 63. num. 3. & conf. 131.
num.

num. 14. l. i. & in puncto, quod fructus melioramentorum debeantur illi, qui melioramenta fecit, tenet. *Modern. de fideicom. artic. 50. num. 63. Put. decis. 275. in finib. 3. Inno. Afflic. dist. decis. 87. numer. 6. Capic. decis. 93. in fin. Surd. decis. 282. num. 29. Franc. decis. 112. sub num. 12. vers. nec est verum, & decis. 705. per tot.*

Quod dicitur, melioramenta fuisse consumpta pro soluendis debitis Manilij, Domini particulari dubio examinari mandarunt, &c.

CIVITATIS CASTELLI FIDEICOMMISSI,

Luna 20. Iunij 1622.

ARGUMENTVM.

Identitas bonorum quomodo probetur, vt sit locus immiſſioni vigore fideicommissi.

SVMARIVM.

- 1 Identitas bonorum probatur ex possessione tempore obitus fideicommissitensis.
- 2 Identitas bonorum probatur ex Testibus.
- 3 Identitas bonorum probatur ex instrumento diuisionis.
- 4 Possessio probatur ex instrumento diuisionis, nedum inter identitatem, sed etiam contra habentes causam ab eis.

DECISIO CCCX. §

D Vbio proposito, an DD. Bartholomeo, & Curcio sit danda immiſſio in possessionē prædij Sancti Anastasij: Domini in eo tantum conuenerunt, quod constet de identitate prædij Sancti Anastasij hoc est, quod prædium, de quo agitur, possidebatur à Bartholomeo Seniore fideicommittente tempore eius mortis, vt autem melius dilucidetur reliquæ difficultates, quæ diste immiſſioni poterant obſtare, mandarunt firmari statum hereditatis fideicommittentis.

- Quoad dict. vero identitatem Domini censuerunt de ea constare ex reſtitibus potissimum in *Summ. num. 3.* qui bonas rationes reddunt sue scientiæ, atque ita sufficienter probant, quod prædium, de quo agitur, fuit à dicto Bartholomeo posſeſſum tempore eius mortis, iuncto præſertim instrumento diuisionis hæreditatis eiusdem Bartholomei, in quo dictum prædium assignatur Antonio, à quo etiam constat illud fuisse postea venditum, ita vt non videatur dubitari posse, quin ex omnibus saltem simul iunctis constet, quod hoc prædium fuerit à dicto Bartholomeo posſeſſum, cum præſertim dictum etiam Instrumentum per se solum probet non tantum inter diuidentes, sed etiam contra habentes causam ab eis. *Perreg. de fideicom. artic. 44. num. 21. &c.*

SIGNINA CASTRORVM.

Mercur. 30. Iunij 1622.

ARGUMENTVM.

Remissoria denegatur quoties de articulorum irrelevancia constat. Peritij exceptio quid operetur.

SVMARIVM.

- 1 Articuli modo aliqua ratione directè, vel indirectè faciant ad causam, vel præſent adminiculum sunt admittendi.
- 2 Exceptio Peritij pendente non admittuntur nouæ probationes, cum talis exceptio repellat Actorem à limine Iudicii.
- 3 Exceptio Peritij operatur, quod actor audiatur super iuribus, quæ habet in promptu, non autem illi conceduntur nouæ probationes.
- 4 Substitutus ante euentum casus substitutionis potest repudiare, siue renunciare substitutioni sibi spectanti de succedendo.
- 5 Probatio non admittitur contra instrumentum, nec contra propriam, & iuratam confessionem.
- 6 Peritius dicitur ille, qui deductis contrariis, quod in instrumentum cum iuramento asseruit.
- 7 Probatio admittitur contra propriam confessionem, quando est erronea, sed limitata, hoc non procedere in confessione geminata, nisi saltem detur magnus firmus erroris etiam num. 8.
- 9 Exceptio Peritij repellit actorem à limine Iudicii.

DECISIO CCCXI.

L icet DD. faciles sint in admittendis articulis in Curia, eosque vix nunquam relinquant modo aliqua ratione directè, vel indirectè faciant ad causam, vel præſent adminiculum. *Vestr. in prax. l. 5. cap. 14. sub numer. 6. & ibi Adden. num. 26. & 27. Rot. decis. 24. de testib. in antiq. cum alijs latè adduc. in vna Burgi Sancti Domini iuris patronatus 17. Iunij 1615. coram Reuer. F. D. Vbaldo.*

- Nihilominus in hac facti specie neque eos admittendos censuerunt, nec minus dandam remissoriam: ea potissimum ratione moti, quod videbatur non posse Excellentiss. D. Ducem admitti ad faciendum nouas probationes, pendente adhuc indeterminata exceptio peritij alias dicto Duci opposita, cum talis exceptio repellat actorem à limine Iudicii, vt in specie fuit in hac eadem causa resolutum. 26. Iunij 1602. coram SS. D. N. tunc Rotæ Auditore.

Nec obſtat, quod in discussione dubij super dicta exceptione alias Domini mandauerant, quod D. Dux audiretur super suis iuribus: quia Domini huiusmodi reſcriptum strictè accipiendum putant, ita scilicet, quod audiretur D. Dux super iuribus, quæ tunc in promptu habe-

bat,

bet, non autem quod esset admittendus ad nouas probationes.

Atque in hanc sententiam eo magis inclinarent, ex quo articuli pro parte D. Ducis exhibitum non videbantur reuocantes.

Nam quod primo loco articulatur, quod D. Dux habuerit aliquando animum acceptandi substitutionem ad ipsius fauorem factam; nihil releuat, quia etiam hoc admissio, non tamen sequitur, quod non potuerit ante euentum casus dictae substitutionis prauiere; & propter superueniens res alicuium repudiare, seu tennuciare, prout fecit dictae substitutioni, seu spei, & iuxta succedendi pro quantitate *scilicet* 25. mill. per Cardinalem, ad cuius fauorem fuit facta dicta repudiatio, eius creditoribus soluta.

Minus releuat, quatenus dictus D. Dux probare intendit ipsum semel eandem substitutionem acceptasse, quia non propterea cessant alia fundamenta, ex quibus fuit resolutum, obflare dicto D. Duci instrumenta per eum celebrata, ultra quod cum in iisdem instrumentis dictus D. Dux contrarium etiam cum iuramento affirmauerit: non debet admitti ad probandum contra eius propriam, & iuramentum confessionem, tum quia non admittitur probatio contra instrumentum. *Card. Seraph. decis. 1460. num. 3. Rot. dec. 589. numer. 1. in fin. part. 2. in recentior. tum, & multo magis, quia eo ipso, quod Dux deducit contrarium, quod in instrumento cum iuramento asseruit verum esse, dicitur peritius. Socin. conf. 136. sub numer. 8. vers. 2. quia pars. vol. 2. Sard. conf. 37. num. 2. vers. & qui*

Nec obstat, quod admittitur probatio erroris propriam confessionis, vt in *Turritana bonorum 21. Febr. 1615. coram R.P. D. meo Vbaldo*, quia hoc non procedit in confessione sapius geminata, vt in casu isto, nisi saltem detur magnus sumus erroris, vt fuit dictum in *Molevitana Balulatus 4. Maij ibidem coram Reuerendissimo Seleucien. in qua* fuit responsum ad dictam decisionem in causa *Turritana bonorum*, quod multa in ea concurrerant, ex quibus DD. moti sunt ad concedendam remissionem, quae certe in casu isto deficiunt ita vt merito videatur dicta probatio non admittenda; tantoque magis quod, vt dictum est, remanet adhuc indecisa exceptio 9 perituri, quae repellit agentem a limine iudicii ex *supra allegatis, &c.*

SENOGALLEN. IVRIS PASCENDI.

Lunt 27. Ianij 1622.

ARGUMENTVM.

Fructuum liquidatio quando de illorum perceptione non dubitatur, sit per leuiiores probationes, & coniecturas ac etiam per possibile consuetum.

S Y M M A R I V M.

- 1 Fructuum perceptione probata, tunc quantitas potest liquidari per leuiiores probationes, coniecturas, & per possibile consuetum.
- 2 Fructuum liquidatio plurimum pendet à Iudicis arbitrio.
- 3 Liquidatio fructuum fit inspectis antecedentibus locationibus, & considerato eo, quod verisimiliter percipi potuisset.

DECISIO CCCCXII.

D Vbiui proposui, ad quam summam sit facienda liquidatio fructuum perceptorum à Communitate Sancti Viti, & quia vbi non dubitatur de fructuum perceptione, sed de sola quantitate, vt in casu isto, admittitur leuior probatio etiam per coniecturas, & per possibile & consuetum. *Bal. conf. 133. num. 5. l. 2. Sard. conf. 261. num. 31. & dec. 28. n. 26. & seqq. Archill. dec. 2. de rest. spol. ac propterea ista materia plurimum pendet à Iudicis arbitrio, vt fuit dictum in *Benoniens. de Pannolinis 28. Aprilis 1614. coram R.P. D. meo Manzardo*, & alias sepius Domini arbitrari sunt, liquidationem esse faciendam ad rationem *scilicet* 60. annuorum.*

Nam cum ex instrumentis locationum, seu venditionum factarum à Communitate liqueat pascua, de quibus agitur, fuisse vendita. *Florentis 130. & 200. &c. de anno 1585. etiam 28.3. testisque nouiter examinatis deponant*, quod dicta pascua potuissent vendi ab annis 20. *scilicet* 120. censuerunt, fructus à Communitate quolibet anno perceptos verisimiliter ad summam 3 dicta sunt. 60. ad minus ascendere; atque ita ad dictam rationem liquidationem fieri debere, &c.

ALBANEN. ADMISSIONIS.

AD CAP. ODOARDVS.

Lunt 27. Ianij 1622.

ARGUMENTVM.

Habetur ex Summario.

S Y M M A R I V M.

- 1 Clausula, arbitrio Rotae, releuat aliquantum iuris rigorem.
- 2 Arbitrium semper impartitur, quando magna aequitas affertur.

DECISIO CCCCXIII.

C A V S A ista fuit commissa cum facultate carcerandi Bernardinum, arbitrio Rotae, unde dubitatur, an iniret arbitrium, & quoniam dicta clausula, arbitrio Rotae, releuat aliquantum iuris rigorem, *in. xviij. decis. Crescent. 4. num. 3. de rescrib.* Domini censuerunt, intrare arbitrium ad effectum ipsum excarcerandi, data tamen per eum idonea cautione de se representando; Atque

Atque in hanc sententiam, eò magis inclinanti, quod ex iuribus exhibitis constat, dictum Bernardinum esse senem valetudinarium, & pauperem etiam per duos fere annos in carceribus detineri; his enim concurrentibus adesse videbatur magna equitas ad effectum interponendi dictum arbitrium, cum dicta præsertim conditione cautionis de se repræsentanda, per quam satis prouisum est indemnitati partis; donec videatur, an dictus Bernardinus sit admittendus ad beneficium, cap. Odoardus, prout ab eo præcenditur.

ROMANA FIDEICOMMISSI.

Luna 27. Iulij 1622.

ARGVMENTVM.

Cõstitutio particularis venit strictè interpretanda, nec potest extendi de casu ad casum; Nullitas donationis dum non potest opponi ab ipso donatario, an possit allegari ab eius successoribus.

S V M M A R I V M.

1. *Constitutio Ducalis edita de anno 1551. videtur in statu Florentino, quæ mandat registrari donationes in quodam libro nuncupato, il registro delle donationi.*
2. *Causa finalis, & statuentium intentio colligitur ex præmio.*
3. *Tertius non dictus qui habet causam à Donatario.*
4. *Donatarius si prohibetur allegare donationis nullitatem, tertius habentes causam ab eo.*
5. *Constitutio est strictè interpretanda, nec extendenda de casu ad casum.*

DECISIO CCCCIV.

PROPOSITO dubio, an DD. de Rubris agentibus vigore donationis q. Episcopi Papien. Ferdinando, & Sigismundo suis nepotibus cum onere fideicommissi ad favorem filiorum suorum descendentium factæ in Oppido Prati Statim Florentini, obstat constitutio Ducalis edita anno 1551. de registrandis donationibus in quodam libro nuncupato, il registro delle donationi.

- Domini cõsenserunt, dictam Constitutionem non obstat, nam quidquid dicendum esset, an dicta Constitutio locum obtrineat etiam in donatione facta à Clerico Laycis, & comprehendat donationes irritas, non obstante etiam, quod in dicta Constitutione nulla mentio facta fuerit de iuramento, placuit DD. præcipue, quod dicebatur, dictam Constitutionem casui, de quo agitur, applicari non posse; quia dicta Constitutio, ut ex eius præmio, ex quo colligitur causa finalis, & intentio statuentium apparet, l. fin. & ibi Bar. ff. de hered. instit. Surd. consil. 234. num. 12. Rot. dec. 403. num. 1. & dec. 483. num. 1. par. 1. in recentior. emanavit tantum ad tollendas fraudes eorum, qui clandestinas donationes

faciebant, iisque occultatis diuersa debita contrahabant, & cum à creditoribus virgerentur, dictas donationes exhibebant, ac propterea nullat etiam dictas donationes, quoad præiudicium tertij tantum; quo verò ad donantem, & donatarium expresse disponit, quod illæ permaneant in suo robore, licet registratæ non fuerint, ut latius in dicta Constitutione.

- At in casu, de quo agitur, nec excogitari potest aliqua suspicio fraudis, hoc est, quod dicta donatio facta fuerit animo supplantandi creditores, nec minus agitur de præiudicio tertij, sed agitur contra habentem causam à donatario, qui non dicitur tertius, l. dotalia §. 1. ff. de contrab. empt. Bar. in l. si superatus, ff. de pignor. cum alijs per Surd. consil. 424. num. 21. & dec. 173. num. 26. in fin. Idcoque dicta Constitutio non applicatur, quin & sicuti donatarius non potuisset dare de nullitate dictæ donationis r. d. Constitutione, ita nec possunt dare de huiusmodi nullitate habentes causam à dicto donatario, vulg. l. cum à matre. C. de rei vindic. cum simil.

Nec obstat, quod auxrix Domini Ducis nō emisisset Viridarium, de quo agitur, si sciuisset id esse fideicommissum suppositum; quia quidquid sit de hoc, sufficit dicere, quod Constitutio non providet, ne quis in venditione rei alienæ, seu alteri reseruandæ possit decipi; sed obuiat tantum, ne fiant donationes clandestinæ in præiudicium creditorum ipsius donantis, dictaque Constitutio est strictè interpretanda, nec extendenda de casu ad casum, ad trad. per Doct. in cap. cum dilectus de consuet. & in l. & si lege, §. ut gradatim ff. de numeris. & honorib. cum similib.

RONONIEN. ALIMENTORVM.

Veneris 1. Iulij 1622.

DECISIO CCCCXV.

Impressa in Recen. decis. 423. par. 4. tom. 2.

ANCONITANA PECVNIARIA.

Veneris 1. Iulij 1622.

DECISIO CCCCXVI.

Impressa post Zachariam de Oblig. Cameral. decis. 401. & post Casteln. de Benef. deduct. ne liceat decis. 4.

CONCHEN. DECIMARVM, SEV
FRUCTIVM.

Veneris 9. Decembris 1622.

A R G V M E N T V M :

Sententia, quæ fecit transitum in iudicatum ob non interpositam appellationem venit executioni demandanda, & eo fortius quando illi assistit iustitia.

S Y M M A R I V M.

- 1 Sententia in iudicatum transacta ob non interpositam appellationem est exequenda, quamvis sit iniusta.
- 2 Rota exequitur tantum sententias latis in proprio Tribunali non examinata earum iustitia propter auctoritatem rei iudicata.
- 3 Iustitia sententia desumitur ex antecedentibus decisionibus.
- 4 Spoliatus restitui non debet, nisi doceat de legitimo titulo.
- 5 Laycus est capax fructuum decimarum, ex quo dicuntur potius temporales, quam spirituales.
- 6 Successor conveniri non potest ad restitutionem fructuum, quos eius antecessor percepit.
- 7 Ad fructuum restitutionem qui percipi potuerunt solet fieri condemnatio à Rota in tribus casibus, de quibus num. 3. & 9.

D E C I S I O CCCCXVII.

DOMINI dixerunt, sententiam ad fauorē Rectorum Ecclesiarum Parochialium Civitatis Conchen. a bo. me. Orano laram esse executioni demandandam, quia dicta sententia fecit transitum in iudicatum ob non interpositam appellationem ab ea; & omnis res iudicata venit executioni demandanda, cum inter de re iudic. l. 2. C. de execut. rei iudic. cum vulg. etiam non inspecto, an sententia sit iusta, vel iniusta, quia licet Rota non exequatur sententias aliorum iudicum, nisi gustata earum iustitia; hoc tamen non procedit quoad sententias ab eadem Rota latis; nam illa propter auctoritatem rei iudicatæ etiam non examinata earum iustitia exequitur, Rot. dec. 84. num. 1. par. 1. diuersi. & fuit dictum in *Persina officius* t. 2. Novemb. 1618. coram Reuerendiss. D. meo Decano.

Et nihilominus de iustitia sententia, de qua agitur satis constat ex decisione coram bo. me. Orano die 28. Ianuar. 1591. facta, eaque comprobatur ex testibus, & partitis librorum nunc denuo DD. exhibitis, quia ex illis constat de quasi possessione dictorum Rectorum percipiendi decimas, de quibus agitur de manu aliorum Rectorum totius Diocesis, & Archidiaconatus Conchen. Nec dicatur, quod cum dicti Rectores prætendant dictas decimas percipere in alienis Parochiis, sicque eis ius resistat, non debent, licet essent eorum quasi possessione spoliati, restitui, nisi doceant de legitimo titulo, iuxta *lex. in cap. fin. de restit. spol. in 6.* quia huic obiecto fuit etiam in dicta decisione corā bo. me. Orano satisfactum, quod scilicet disposi-

tionem dictorum textuum in proposito locus esse non potest, eo quia à dictis Rectoribus non prætenditur ius decimandi in aliena Parochia, sed ius percipiendi decimas, postquam sunt collectæ à manu Parochorum, quo casu cessat iuris resistentia, & sufficit sola quasi possessio ad effectum reintegrationis, quia non agitur propriè de decimis; sed de fructibus decimarum, quorum quilibet est capax, etiam laycus, & dicuntur decimæ potius temporales, quam spirituales, vt cap. 2. vbi not. Cardin. num. 4. de locat. gloss. in cap. quamvis in verb. concessit de decim. Rot. decif. 2. de iud. in non. & alias fuit in dicta decif. coram bo. me. Orano firmatum, quibus addi etiam potest Abb. in cap. ad hac num. 4. de decimis, Rot. coram S. D. N. decif. 404. num. 2. Cardin. Seraph. decif. 1387. num. 2.

Quoniam tamen in dicta sententia bo. me. Orani condemnatur Rector Parochialis de Priego ad tradendum, & consignandum dictis Rectoribus omnes decimas, de quibus in dicta sententia ab anno 1558. usque ad diem realis, & effectualis reintegrationis perceptas, & quas ipse percipere potuit; Domini dixerunt, dictam sententiam non posse in hac parte executioni demandari, quatenus Rector, qui tunc fuit condemnatus amplius, prout venisimile est, non vivat, quia successor conveniri non potest pro fructibus ab eius antecessore perceptis, ad trad. per Abb. in cap. 1. sub num. 1. de solut. Rot. decif. 51. sub num. 2. de probat. in antiq. decif. 778. n. 2. par. 2. in recent. & fuit dictum in *Placentina Castancarna* 10. Ianuar. præteriti coram R. P. D. meo Burato.

Præterea adverterunt etiam non potuisse condemnari dictum Rectorem in fructibus, seu decimis, quæ ab eo percipi potuerunt, quia à Rota nunquam solet fieri condemnatio ad fructus, qui percipi potuerunt, nisi in tribus casibus, quando scilicet agitur contra violentum spoliatorem, Rot. dec. 9. de restit. spoliat. in antiquior. & decif. 542. par. 1. & 1156. numer. 3. l. 3. par. 3. din. Cassal. dec. 6. num. 3. de præbend. Pat. decif. 373. num. 1. & seq. lib. 1. Vel contra attentantem, Rot. decif. 5. de rest. t. spol. in non. cum alijs per Lancelott. de attent. par. 3. cap. ultimo num. 22. cum plurib. 9 seqq. Vel quando agit pupillus minor, aut Ecclesia, Rom. cons. 454. num. 28. Tiraq. de retract. ligaz. §. 21. gloss. 1. num. 18. Crescent. dec. 8. de caus. possess. & propriet. cum allegatis. In proposito autem non agitur contra violentum spoliatorem, nec contra attentantem, & reintegration non fuit petita nomine Ecclesie, sed nomine Rectorum; Vnde versamur extra dictos tres casus, & per consequens nec poterat fieri condemnatio ad fructus, qui percipi potuerunt.

HIPPORREGIEN. EXPENSARVM.

Luna 12. Decembris 1622.

A R G V M E N T V M.

Quæ veniant prius seruanda, vt sit locus relaxationi declaratoriz. Partio non consistit in sola patientia, sed in actu positiuo solutionis. Paupertas quomodo sit probanda, vt aliquis admittatur ad beneficium capit. Odoardus.

S Y M M A R I V M.

- 1 Declaratoria tunc venit relaxanda confilio prius de intimatione personaliter facta, illaque legitimè reproducta, ac seruatis terminis de stylo.
- 2 Partio non fiat in sola patientia, sed in acta positiuo solutionis.
- 3 Beneficium cap. Odoardus non conceditur contra executores; Et præsertim ad effugiendam solutionem expensarum fallaciam occasione iniusta vexationis.
- 4 Paupertas probata in genere non suffragatur ad admissionem capit. Odoardus.
- 5 In executiua vna via electa, potest alior, illa dimissa, ad aliam conuolare.

D E C I S I O CCCCXVIII.

DOMINI dixerunt, dandam esse declaratoriam, quia constat ex relatione Nuncij de intimatione facta personaliter Bernardino litterarum executorialium relaxatarum pro expensis taxatis in ducatis 165. ac quod dictis litteris via cum dicta intimatione in Rota reproductis seruati fuerunt termini de stylo seruati solititudo cum pro parte dicti Bernardini non docetur de partitione, merito veniat contra, cum relaxanda declaratoria, *Vestr. in prax. lib. 8. cap. vlt. num. 19. Marian. Soccin. in cap. nulli num. 7. de sent. executiue. Achilli dec. 5. num. 2. cod. tit. Cassad. dec. 6. num. 10. de caus. posses. & propriis.*

Nec dicatur, quod non constat de contrauentione Bernardini, quia cum partio in casu isto non consistat in sola patientia, sed in actu positiuo solutionis faciendæ, constat eo ipso de contrauentione, sed de nõ partitione, quod pro parte ipsius non docetur de solutione, *Bar. & alij in l. in illa. ff. de verb. oblig. Card. Seraph. dec. 1113. nu. 3. & fuit dictum in Toletana admissionis 16. Nouembris 1620. coram B. P. D. meo Pbaldo. & alijs sapientissimè.*

Non obstat allegata paupertas, ratione cuius Bernardinus præterit admitti debere ad cap. Odoardus, tum quia contra executoriales non admittitur quis ad beneficium, cap. Odoardus, *Mohed. dec. 1. num. 2. de solut. & præsertim ad effugiendam solutionem expensarum; in quibus sic condemnatur ratione iniustæ, & temerariæ vexationis, Put. dec. 56. num. 7. lib. 1. tum etiam quia in omnem euentum non sufficeret ad dictum effectum probatio paupertatis, vt eius bona non sufficiant pro solutione dictorum ducatorum 165. Costa de remd. subsid. remd. 29. num. 2. Rot. dec. 48. num. 2. & f. q. par. 2. d. u. & dec. 573. num. 3. & 4. par. 3. in reuoc. & fuit dictum in*

Sanen. Proposita 20. Maij præterit oram me.

Non obstat, quod in partibus fuit cepta executio realis contra dictum Bernardinum, ideoque modò agi non potest contra eius personam ad censuras; quia placuit responsio, quod in executiua, in quibus versamur, non cogitur quis vna via electa in ea persistere, sed illa dimissa, potest ad aliam recurrere, *Bar. in l. consensum num. 17. C. quom. & quando iud. cum alijs per Capaz. dec. 10. num. 5. par. 2. & alijs sapientissimè.*

ROMANA FIDEICOMMISSI DE GALLIS

Luna 12. Decembris 1622.

A R G V M E N T V M.

Coniuncti re, & verbis per copulam &, vbi non sunt assignatæ partes, censentur vocati pro virili.

S Y M M A R I V M.

- 1 Coniuncti re, & verbis censentur vocati pro virili.
- 2 Testator relinquendo pluribus pro virili bona sua cū aliquo onere, in dubio omnes grauati aequaliter dicuntur.
- 3 Testator instituendo duas Cappellas cum onere maritandi puellas, utraque dicto onere remanet grauata, & num. 4.

D E C I S I O CCCCXL.

DVBITATVM fuit, an fideicommissum debeatur Capellæ q. Iacobi Galli fideicommittentis pro medietate, & sine aliquo onere; & DD. responderunt, fideicommissum deberi pro medietate, cum onere tamen, non verò sine onere.

Nam quod fideicommissum debeatur pro medietate, non videbatur controuerti posse, quia Testator disposuit, quod vbi non adesset Cippus de Domo Gallorum in suis bonis succederet ipsius Testatoris Capella, & Capella, & eius Societas B. Mariæ Conceptionis sita in Ecclesia S. Laurentij in Damaso, ac propterà cum præsupponatur, factum esse locum fideicommissi, dictæque duas Capellæ sunt coniunctæ re, & verbis per copulam &, nec assignatæ partes, sicque censentur vocatæ pro virili, *L. reos. §. cum in tabulis, ff. de duob. reis, gloss. in §. si eadem in verb. coniuncti in fin. de legat. debetur utique dictum fideicommissum pro medietate dictæ Capellæ.*

Quod autem dictum fideicommissum debeatur dictæ Capellæ cum onere, colligi videtur tum quia cum dictus Testator æquè honorauerit istas duas Capellas, relinquendo utrique pro virili bona sua, vt dictum est, in defunctum Cippi Domus, videtur in dubio dicendum, utramque etiam voluisse æquè grauare; tum & maxime quia eadem mens dicti Testatoris clarius etiam colligitur ex verbis eiusdem testamenti ibi, in reliquis verò suis bonis succedant dictæ Capellæ.

la Societas, & fabricatores predicti, qui pro tempore erant pro maritandis puellis, ac supra: ex istis enim verbis apparet, quod utrique Cappelle reliquit bona sua pro maritandis puellis, & sic utraque fuit grauata di isto onere.

Nec obstant verba, singula singulis referendo, quia intelligi debent quoad ministerium maritandi dictas puellas, quod supra iniunxerat hominibus Societatis, & Operariis fabricæ.

Nec obstat, quod fideicommissum esset inutile Cappellæ Testatoris; quia eadem ratio viget quoad Capellam, & Societatem Conceptionis, cui magis inutile esset relictum, si hoc onus maritandi dictas puellas ad ipsam solam spectaret.

- dum iuspatronatus in omnibus portionibus.
- 13 Præsentationes redduntur suspectæ, quando constat quod alij beneficiati non fuerint præsentati ab universitate.
 - 14 Testes habentes interesse in causa nullum gradum probationis constituent.
 - 15 Testes de auditu ab interesse habentibus nihil probant.
 - 16 Testes de auditu, sed non recordantes à quibus audierint, non probant nec auditum, nec famam, quia possit esse, quod audierint à personis suspectis.
 - 17 Testes deponentes inuicem similia non sunt attendendi.

DECISIO CCCCXX.

DOMINI steterunt in his alijs resolutis, quod non constat de præsenso iurepatronatus vniuersitatis, quia non probatur ad hunc effectum requisitis, præsentationes videlicet continuatæ per spatium quinquaginta annorum effectum sortitæ, ac immemorabilis quasi possessio.

Nam vt in alia decisione fusiùs fuit deductum, dantur tredecim tantum præsentationes, quarum aliquæ non probantur effectuatæ, aliæ verò non sunt continuatæ per spatium quinquaginta annorum.

Nec obstat præsentatio facta de anno 1525. de Ioanne Sorano, quæ prætenditur durasse vsque ad annum 1584. ex quo probatur, fuisse admissum per Capitulum ad præsentationem vniuersitatis per obitum cuiusdam Ioannis Sorani Ioannem de Ripa, vt in *novo summar. di. illa vniuersitatis num. 2.*

Nec non alia præsentatio Ioannis Carillo facta de anno 1529. quæ pariter prætenditur durasse vltra spatium annorum quinquaginta eo quod probatur, fuisse per obitum cuiusdam Ioannis Carillo de anno 1593. prouisum quendam Ciordam, quia non probatur, quod Ioannes Soranus, & Ioannes Carillo, per quorum obitum fuit facta prouisio, sint illimier, qui succurrunt antea ab vniuersitate præsentati, prout in casu isto probari deberet ex quo id, quod regulariter dicitur, quod non præsumitur pluralitas, non videtur hic applicari posse, quia omisso, quod verisimile non est, quod dicti Ioannes Soranus, & Ioannes Carillo, qui fuerunt præsentati de anno 1528. & 1529. superuixerint vsque ad annum 1584. & 1593. non est etiam nouum in illis partibus, quod plures eodem nomine vrantur, & in specie, quod plures eodem tempore extiterint, qui vocabantur Ioannes Carillo, colligitur ex ipsa prouisione Ciordæ, quia in ea dicitur, dictum Ciordam prouideri per obitum Ioannis de Carillo Seniori, quod satis denotat, extitisse alij Ioannem Carillo, ad cuius differentiam dictas Ioannes vocabatur Senior, totum etiam quia licet admitteretur, dictas prouisiones factas ad præsentationem vniuersitatis durasse vltra annos quinquaginta, atque ita quod idci posset constare de præsentationibus effectuatæ vltra spatium annorum quinquaginta iuxta præscriptum Sacri Concilij, nihilominus dictæ præsentationes suffragantur vniuersitati quo ad illa beneficia tantum, ad quæ fuerunt præ-

T 2 tciati

CALAGVRITANA IURISPATRONATVS
DE VIAN A.

Veneris 16. Decembris 1623.

ARGVMENTVM

Iuspatronatus probatur ex pluribus præsentationibus effectum sortitis, ac ex immemorabili quasi possessione, quod procedit in personis priuatis; secus autem in personis, in quibus cadit presumptio vsurpationis, & in materia Testes de auditu an & quando probent.

SUMMARIVM.

- 1 Iuspatronatus probatur duobus concurrentibus requisitis scilicet ex præsentatione continuata per spatium 50. annorum, ac ex immemorabili quasi possessione.
- 2 Præsentationes, quæ suam non habuerint effectum, vel non continuata spatio 50. annorum ad nihil inferiunt.
- 3 Præsentatio, ut sit valida, debet probari, quod fuerit secuta per obitum illius, qui fuit antea ab vniuersitate præsentatus.
- 4 Pluralitas personarum licet non præsumatur, attamen regula fallit, quando constat, quod plures eodem nomine vrantur.
- 5 Præsentatio suffragatur ad illa tantum beneficia, ad quæ fuit facta præsentatio, non autem quo ad alia.
- 6 Bina præsentationes non sufficiunt ad effectum probandi iuspatronatus in omnibus portionibus Ecclesiæ quidquid esset, si constaret de causa vniuersali.
- 7 Possessio vnius beneficii suffragatur quo ad alia stante dotatione plurium beneficiorum vniuo contextu facta.
- 8 Collatio facta per Episcopum vnius, aut alterius Canoniciatus in Ecclesiâ, non ex indè illi acquiritur possessio conferendi per se solum alios Canoniciatus deficientes titulo vniuersali.
- 9 Immemorabilis præstat vim melioris Tituli de mudo.
- 10 Immemorabilis sola non sufficit ad præsumendum titulum fundationis, sed dotationis quando sumus in personis, in quibus cadit presumptio vsurpationis, quia S. Concilium non constat de Testibus.
- 11 Immemorabilis deferre non potest ad hoc, ut dici possit constare de causa vniuersali.
- 12 Præsentationes licet plures non sufficiunt ad proban-

sentati dicti Ioannes Carillo, & Ioannes Soranus; non autem quoad alia beneficia, in quibus prætendit ius dicta vniuersitas ad trad. per Mobed. dec. 7. de præscript. Put. decis. 107. lib. 1. & decis. 110. lib. 2.

- Nec obstat, quod sufficiunt vniuersitati dictæ duæ præsentationes ad effectum probandi iurisdictionem in omnibus portionibus eiusdem Ecclesiæ, cum magis attendatur causa possidendi, quam adus, vt fuit dictum in *Viterbiensi iurisdictione* 4. Maij 1610. coram Illustrissimo D. Cardinali Sacro; quia hoc posset procedere, si constaret de cauta vniuersali vera, & iustitiam ad effectum acquirendi iurisdictionis, vt in dicta *Viterbiensi*, in qua fuit firmatum, quod stante donatione plurium beneficiorum vniuo contextu facta; possessio vnius suffragabatur quo ad omnes; verum in casu isto non constat de fundatione, sed donatione vniuersitatis quoad omnes redditus, seu portiones Ecclesiæ; de qua agitur, ideoque nec dicta decisio applicatur, & in terminis quod
- 8 Episcopo per collationem vnius, aut alterius Canonici in Ecclesia non censetur acquisita possessio conferendi per se solum alios Canonicos eo, quod non habet iurisdictionem vniuersalem fuit dictum in *Callesensi iuris*, conferendi 6. Martij 1617. coram R.P.D. non *Versipio*.

Non obstat, quod de fundatione, seu donatione dictæ vniuersitatis constet eo ipso, quod per eam probata fuit, vt prætenditur, immemorabilis quasi possessio præsentandi quoad omnes dictas portiones, quia immemorabilis habet vim melioris tituli de nuptio *Gab. concl. 1. de præscript. num. 44.* cum ibi allegatis, & sic etiam fundationis, vel donationis.

Nam fuit responsum, quod cum ius in personis, in quibus cadit præsumptio usurpationis, non sufficit iuxta dispositionem dicti

10 sacri Concilij sola immemorabilis ad præstauendum iurisdictionem fundationis, seu donationis; quia hoc casu dictum Sac. Concilium non consistit de Testibus, ac propterea quidquid esset dicendum, si versaretur in personis priuatis, in hac facti specie non potest dici probatur titulus ex sola immemorabili, & per

11 consequens, nec eadem immemorabilis potest deservire ad hoc, vt dici possit constare de causa vniuersali, quæ veniat attendenda.

Atque in hanc sententiam eo libentius iurunt DD. quod, vt dictum est, non dantur, nisi tredecim præsentationes vniuersitatis spatio ferè centum annorum, quæ certè non possunt sufficere ad probandum iurisdictionem in omnibus portionibus, quæ vt ex actibus Capitularibus ab eadem vniuersitate productis apparet, sunt in dicta Ecclesia vltra viginti quatuor; quinimò cum non doceatur, quod alij beneficiati, quorum nomina sunt in dictis actibus Capitularibus expressa, fuerint ab vniuersitate præsentati, redduntur eo magis suspectæ dictæ præsentationes vniuersitatis, aut saltem dici non potest, quod constet de præsentationibus continuatis, vt requiritur.

Et cessat penitus omnis difficultas quo ad omnes portiones; quia nec dicta præsentia im-

memorabilis dici potest probata ex quatuor Testibus, videlicet 3. 10. 12. & 22. in quibus potissimum insititur, cum alij Testes propter

- 14 iurisdictione, quod habeatur in hac causa, nullam penitus fidem mereantur, vt fuit in hac eadem causa resolutum 9. Maij 1616. nam quatuor & viginti secundum dicunt, se audiuisset ab
- 15 hominibus eiusdem vniuersitatis, ideoque non probant *Aym. conf. 112. sub num. 13. Arch. decis. 8. de iurisdictione Capuæ. decis. 264. n. 3. l. 1. Card. Aym. decis. 253. num. 5.* decimus verò dicit, se non vidisse fieri aliquas collationes, & præsentationes, sed solum vidisse examinatores, qui veniebant ad dictum effectum ad oppidum, & deponit de auditu à dicto Michaele Incola dicti Oppidii, & sic à persona
- 16 suspecta, & licet deponat, se audiuisset etiam ab alijs, cum tamen non recorderetur à quibus, non probat, nec auditum, nec famam, quia potest esse, quod audierit à personis suspectis, & interessatis *Arct. in c. cum causam num. 13. in fin. cum seq. de probat. Arch. decis. 8. de iurisdictione*.

Duoscimus deponit prolixius inuicem similia, dum dicit, quod fuit præsens singulis institutionibus, & præsentationibus factis de iurisdictione spatio 40. annorum *Abb. in cap. que versimile num. 3. de præscript. Aym. conf. 25. num. 1. Capuæ. decis. 276. num. 6. l. 3. & in omnem euentum tenet vnicus*.

Non obstat, quod dicta immemorabilis enunciat in quadam concordia confirmata per Pium Quartum anno 1562. quia in concordia dicitur tantommodo, quod ab immemorabili tempore Originarij incolæ admittantur ad illa beneficia, non autem quod ab immemorabili vniuersitas sit in possessione præsentandi; quinimò ex hisdem litteris *Py IV.* apparet, quod vniuersitas exposuit Pontifici, quod ipsa erat in pacifica possessione præsentandi iuxta consuetudinem obseruatam, & sic potius inde colligitur, quod vniuersitas prætendebat ipsi tale ius præsentandi competere ex obseruata consuetudine; non verò ex immemorabili quasi possessione, &c.

TERRACINENS. MOLENDINI

Luna 19. Dec. 1622.

ARGVMENTVM.

Dominus fundi vbi Aquæ exoriuntur, potest nouum molendinum construere, vel antiquum restaurare, licet ex eo resultet præiudicium, & minuatur concursus molendini inferioris.

S Y M M A R I V M.

- 1 Aquam oriri in proprio fundo, & defluere ad proprium molendinum potest probare ex Testibus.
- 2 Testium depositiones contrariæ ex instrumentis antiquissimis.
- 3 Molendinum restaurare, vel nouum construere permittitur.

- mittitur in fundo, ubi aqua exoritur.*
4. Molendinum nomen construere prohiberi non potest, licet inferius molendinum damnum patiat, dummodo constructio novi molendini non fiat animo nocendi.
5. Molendinum in ferias dnum non patitur, quando habet alias aquas sufficientes ad molendum.
5. Molendinum concursus licet minuat, ex constructio-
ne novi molendini non est praedictum considerabile,
ut sit locus prohibitioni.

DECISIO CCCXXI.

DOMINI responderunt pro Capitulo Ecclesiae Schemonetze informante, quod ipsi scilicet liceat restaurare antiquum molendinum, de quo agitur, quia quod dictum molendinum sit Capituli, quodque aqua defluens ad illud oriatur in terris Ecclesiae bene probatur per testes Capituli, qui dantur *Summ. num. 1.* & melius etiam ex testibus pro parte D. Ducis examinatis, qui explicitis verbis deponunt, quod dictae aquae oriuntur infundis Ecclesiae, non vero in via publica; sed subter viam, & in ipsius viae limite, ut ipsi dicunt, quodque dictae aquae fluunt super dictis bonis Ecclesiae, ac decurrunt vsque ad molam Sancti Ioannis, quae est Capituli.

Et eadem probatio coadiuvatur ex instrumento antiquissimo anni scilicet 1518. locationis dicti molendini factae per Capitulum, ita ut nullatenus dubitari possit, quin re vera dictum Molendinum sit Capituli, & super propria aqua eiusdem Capituli instructum.

Atque hoc supposito indubitanter sequitur, quod liceat Capitulo dictum Molendinum restaurare, cum imò liceret eidem de novo construere ut per *Rip. in l. quomodo num. 26. vbi etiam Testatur de communi ff. de flumin. Theaur. decif. 16. n. 1. & seq. Rosenthal. de fend. l. 1. c. 5. consil. 28. n. 1. & consil. 29. n. 2.* Quod procedit etiam si ex huiusmodi Molendino inferius Molendinum aliquod damnum pateretur, dummodo constructio novi Molendini non fiat animo nocendi *Rip. vbi supra num. 26. & seq. Bero. consil. 135. n. 4. Theaur. dicta decif. 16. num. 10. in fin. Rosenthal. dicta consil. 29. n. 3.*

Quod tamen in casu isto penitus cessat, quia supradicti testes deponunt, quod dictae aquae ad Molendinum ipsius Capituli defluunt ad Molendinum inferius D. Ducis, quodque hoc idem inferius Molendinum habet alias aquas sufficientes ad Molendum ita, quod posset molere etiam si dictae aquae ad illud non descenderent.

Nec obstat, quatenus praetendatur, quod si detur facultas Capitulo instaurandi dictum antiquum Molendinum; prauiicabitur in eo Molendino inferiori, quod habebit minorem concursum Molentium; quia hoc praedictum non est considerabile *Rip. in l. quomodo num. 32. vbi pariter testatur de communi ff. de flumin. Theaur. consil. 463. vers. & notandum est num. 5. l. 4. Alex. consil. 144. n. 11. l. 2. Affili. dec. 138. n. 12.* & fuit dictum in *Donatione Molendini 9. Decembris 1619. coram Remensis. Silentio.*

EVGVBINA PAROCHIALIS
SANCTI VENANTII

Vener. 13. Ianuar. 1621.

ARGVMENTVM.

Plures quando aspirant ad gubernium Ecclesiae; tunc electio pendet absolute ab Ordinarii iudicio, pro quo semper stat praesumptio, & qui illius iudicium allegat irrationabile, plenè probare debet; lausimè examinantur qualitates, quae in electione inspicere debent.

SYMMARIVM.

1. Praesumptio stat pro Iudicio Episcopi, unde qui id allegat irrationabile, id probare tenetur plenè, & concludenter.
2. Doctores, Maior natu non sunt qualitates, ut aliquis dicatur prior ad regendam Ecclesiam, quia ne dum aetas, & doctrina, sed mores, & prudentia in electione inspicere debet, & nu. 3. & 4.
3. Iudicium Ordinarii, ut possit redargui, vel plenè requiritur probatio, vel saltem concurrere debet vehementissima coniectura, & praesumptio ei, & nu. 6.
4. Episcopi Iudicio relinquuntur indicare aliquem magis aptum, non autem pessimum ad Examinatores.
5. Ordinarius in electione potest praferre eum, qui sibi magis idoneus, & habilior videtur, licet alius ab Examinatoribus sit magis idoneus approbatus.
6. Ordinarius praesumitur bene instructus de vita, & moribus concurrentium ad gubernium Ecclesiae, & propterea illius iudicio standum est n. 10.
7. Electio Episcopi redditur suspecta, quando carnalitate, aut aliis humanis passionibus impulsus concurrat, sicut vero his remotis, nam tunc praesumitur Canonica.

DECISIO CCCXXII.

DOMINI dixerunt, non constare de irrationabili iudicio Domini Episcopi, quia certum est, quod is, qui dat de irrationabili iudicio, id probare tenetur, & quidem plenè, & concludenter, quia alias praesumptio est pro iudicio Episcopi c. in praesentia de renunciat. & fuit saepissime dictum, & signanter in *Benedictana Parochialis 7. Decembris 1592. coram bon. mem. Cardinali Aragono in nullius Prochialis, seu concursus 4. Decembris 1600. coram S. D. N. tunc Rota Auditore in Fanestina Parochialis 23. Ianu. 1613. coram R. P. D. meo Pironano in Agnen Parochialis 6. Aprilis 1612. & in Pamplonen Beneficij de los Achor 9. Decembris 1619. coram R. P. D. meo Vbaldo.*

In casu autem isto non probatur, quod dictum iudicium Domini Episcopi fuerit irrationabile.

Nec obstat, quod dicitur, Guidobaldum esse aetate maiorem Mariano electo ab Episcopo doctoratus gradum insignitum Sacerdotem, & in audiendis confessionibus exercitatum, quia nõ propterea sequitur, quod esset ad regendam Ecclesiam vacantem aptior, atque ita quod iudicium Episcopi fuerit irrationabile ad hunc namque

namque effectum ne dum etas, & doctrina, sed mores etiam, & prudentia inspicitur ita, quod cum possibile sit, quod etiam quod Guidobaldus dictas qualitates habeat: nihilominus Marianus cum antecellat integritate Viræ, prudentia, aliisque virtutibus ad regendam Ecclesiam opportunus; merito dici non valeat constare, quod dictus Guidobaldus sit dicto Mariano ad regendam dictam Ecclesiam aptior, quodque perconsequens dicti iudicium Episcopi fuerit irrationabile, vt in specie simili obiecto fuit responsum *in dicta Rauennoten Parochialis 2. Decembris 1590. coram Cardinali Arigono, & in Faventina Parochialis 28. Junij 1613. & 13. Januarij 1614. coram R. P. D. meo Pirovano, & alias expressissime.*

Nec propterea etiam obstat, quod eo ipso quod dictæ qualitates in dicto Guidobaldo concurrunt, presumitur aptior Mariano ad regendam dictam Ecclesiam; quia præterquā quod ex eo, quod dictus Guidobaldus est doctor, & maior ætate Mariano, nulla oritur præsumptio, quod eum superet Viræ, ac morum integritate, & prudentia, quod potissimum requiritur in administratione Curæ Ecclesiæ Parochialis ex adduct. per Gonzal. ad reg. 3. glof. 4. nu. 114. & seqq. non sufficeret etiam in omnem eventum ad redarguendum iudicium Ordinarij talis præsumptio, cum ad hunc effectum necessaria sit vel vera, & propria probatio, vt in dicta nullius Parochialis, seu consus coram S. D. N. quæ est inter impress. decis. 3. & alijs super alleg. aut saltem concurrere debeant vehementissimæ præsumptiones, quod iudicium Episcopi fuerit dolosum, hoc est, quod Episcopus, vt sunt Verba bullæ Pij V. Carnalitate, aut alias humana passionis effectum, non rationis iudicium fuerit secutus, & alias nulla electio fieri posset, quæ litibus, & controværsijs non vexaretur in maximum damnum Ecclesiæ. *in reg. peccatum in 2. p. §. 7. sub n. 4. vers. iugiter iura humana, & fuit dictum in dicta Rauennoten. Parochialis totā bon. mem. Cardinali Arigono.*

Nec facit, quod dictus Guidobaldus fuit renuntiatus a tribus examinadoribus magis idoneis, quia non pertinet ad examinadores iudicare de maiori aptitudine, sed id relinquunt per Sac. Concil. Tridentinum sess. 24. c. 18. vers. per alio de reform. & per Constitutionem Pij V. quæ est 32. in Bullario iuxta antiquam impressionem iudicio Ordinarij, adeo quod poruit Ordinarius præferre Guidobaldo dictum Marianum, licet Guidobaldus a dictis tribus examinadoribus fuerit renunciatus magis idoneus iux. not. per Garz. de benef. p. p. c. 2. n. 10. ubi quod Episcopus suo iudicio, & non ex votorum calculo, numero, & collectione potest, & debet eligere eum, qui sibi magis idoneus videtur, & num. 112. relictis opinionibus aliorum concludit hanc opinionem, quod ad examinadores non spectet renunciare, quis sit magis idoneus, & se certam ex Concilio, & dicti Concilij Illustriss. Interpretum declarationibus.

Ac propterea cum D. Episcopus iudicauerit magis aptum ad regendam Ecclesiam vacantē Marianum, atque ipse præsumatur instructus de Vita, & moribus concurrentiū, & alijs vi-

tra doctrinam acquisitis *Cardinali Clement. l. nu. 20. vers. sit autem, & ibi Anchar. nu. 7. vers. hoc idem de sequen. possess. & fruct. Rot. in recent. dec. 537. sub nu. 4. vers. Ordinarius presumitur instructus p. 1. neque aliquid contra vitam, ac mores dicti Mariani obijciatur, merito standum est iudicio D. Episcopi, neque illud dici potest irrationabile.*

Ex his patet responso ad omnia in contrarium allegata, & præsertim ad decisionem, in causa Dertusij Parochialis 18. Decembris 1580. coram Giffio; quia in casu dictæ decisionis Episcopus elegerat eius familiarem, & Secretarium, & plura alia concurrerant, ex quibus reddebatur electio suspecta, quod non est in casu isto, cum non solum adsit causa suspicionis, quod Episcopus fuerit Carnalitate, aut alias humane passionis affectum securus, sed imò constat, Marianum fuisse educatum per quinquennium in Collegio Seminarij, quodque est familiaris valde nobilis, ideoque potius in eo concurrant qualitates, ex quibus possit iudicari dicto Guidobaldo aptior, etiam dato quod Guidobaldus sit dicto Mariano Doctior.

ARETINAPLEBANIAE S. FELICIS

Veneris 13. Januarij 1623.

DECISIO CCCXXIII.

Impressa in Recent. decis. 449. par. 4. tom. 2.

ROMANA FRUCTVVM DOTIS

Veneris 27. Januarij 1623.

DECISIO CCCXXIV.

Impressa in recent. decis. 452. par. 4. tom. 2.

ROMANA LOCORVM MONTIVM

Mercurij 1. Februarij 1623.

ARGVMENTVM.

Vt sit locus Immissionei hæredi ab intestato, quæ requisita veniant iustificandi. Nepotes succedunt æqualiter ad hæreditatē Patris, & alia, de quibus in summario.

SVMMARIVM.

- 1 Immissio conceditur concurrentibus requisitis nempe obitu, ac possessione Testatoris.
- 2 Successio ab intestato spectat ad Nepotes æqualiter in bonis Patris, & sic pro medietate illis debetur immissio, ut n. 3.
- 4 Obitus Testatoris probatur ex resignatione locorum montium

montium facta ab herede, ex qua resultat implicita confessio, cum non detur hereditas vivens.

- 5 Possessio defuncti probatur ex resignatione locorum montium facta ab herede.
- 6 Possessio praesumitur continuata à die acquisitionis usque ad obitum.
- 7 Proximitas in materia successione ob intestato quomodo probatur.
- 8 Cessio iurium, qua ad alium spectant, remanet inutilis ex regulis quod nemo plus iuris.

D E C I S I O CCCCXXV.

DICTVM fuit, dandam esse immisionem Thadeo in possessionem medietatis sexdecim locorum montium, nisi obstat praesentium credum Iulij, de quo mandarunt D.D. particulariter videri, constat enim de omnibus requisitis ad hunc effectum, videlicet de obitu Balduini, ac de possessione eiusdem Balduini dictorum locorum sexdecim temporis dicti eius obitus, quodque dictus Thadeus est nepos ex fratre dicti Balduini, ac in pari gradu cum Iulio ex alio fratre nepote: Nam his statibus vtiq; deberet dictus Thadeo successio ab intestato vna cum dicto Iulio, & sic pro medietate iuxta l. in l. 2. §. hereditas ff. de suis, & legit. Crassi de successi in §. successio ab intestato n. 4. in prin. cum alijs per Rot. decif. 27. n. 1. & seq. p. 1. in recent. & per consequens immissio in dictis locis modicum à defuncto possessis l. 1. ff. quorum bonorum & l. 2. & ibi omnes Cooditi. Socini. cum. caus. 75. n. 4. & p. 1. cum alijs per Atruch. de adipis. c. mcd. 1. q. 4. n. 3. Rot. dec. 115. num. 1. p. 1. in recent.

De obitu autem Balduini, constat ex resignatione eorundem locorum montium facta per Iulium, tamquam heredem Balduini, ex hoc enim resultat implicita confessio Iulij obitus dicti Balduini, cum non detur hereditas vivens l. 1. ubi glof. ff. de hered. & ad vend. l. 2. §. interdem ff. de vniq. & pupil. & in puncto quod per huiusmodi implicitam confessionem probetur obitus, fuit dictum in Romana de Bisceglis 11. Decembris 1615. coram R. P. D. meo Pirouano, quae est decisio 490. p. 2. in recentior. & ex eadem resignatione probatur etiam, quod Balduinus dicta loca possederat tempore eius obitus, & maxime quia constat, ea fuisse à dicto Balduino acquisita ex pretio 3. partibus cuiusdam domus per eum venditae, & praesumitur, quod Balduinus à dicto die acquisitionis continuaverit in eorundem locorum possessione vtiq; ad eius obitum iuxta trad. in l. siue possideris C. de probat. Nat. conf. 162. num. 6. l. 3. Perreg. de fideicom. artic. 44. n. 16. Rot. decif. 706. num. 4. p. 2. in recent. & fuit dictum in Persina Bonorum 10. May 1610. coram R. Atrubaten.

Quod vero dictus Thadeus sit nepos ex fratre Balduini, & in pari gradu cum Iulio, ultra quod est satis notum in Verbe, constat, & ex depositionibus testium, iuncto praesentium instrumento venditionis factae per Balduinum curatam domus, in quo dictus Balduinus vobat Thadeum eius nepotem ex Iohanne Baptista eius fratre.

Non obstat cessio dictorum locorum mon-

tium facta per Iulium ad favorem Zauli; quia cum medietas dictorum locorum spectaret ad Thadeum, non potuit illa per dictum Iulium altercedi ad regulam nemo plus iuris ff. de reg. iur. Aldobr. conf. 68. num. 2. l. 2. Surd. conf. 547. num. 5. & Dec. 308. n. 9. & seq. Rot. decif. 562. sub num. 4. p. 2. in recentior.

CALCIATEN. IVRISDICTIONIS.

Mercurij 1. Februarij 1623.

A R G V M E N T V M.

Examen Testium remanet nullum, non servata forma praescripta in Remissoria. Attentata sunt inexcusable commissa post obtentam inhibitionem rotalem.

S Y M M A R I V M.

- 1 Iudicis recusatio, ut sit valida, requiritur ne dum causa, verum etiam iuramentum & num. 2.
- 3 Examen remanet nullum, non servata forma praescripta in remissoria, & num. 4.
- 5 Attentata sunt inexcusable, quando sunt commissisa post obtentam, & praesentatam inhibitionem rotalem.
- 6 Inhibitionis suae infra, sine iuramento semper reverenter est servanda, ut spectat ad Iudices inferiores cognoscere de inhibitionis Rotalium voluntate.
- 7 Iudex inferior post obtentam inhibitionem Rotaalem debet se abstinere ab omni declaratione.

D E C I S I O CCCCXXVI.

DOMINI dixerunt, examen esse nullum, & constare de attentatis.

Nam quoad examen, quidquid esset dicendum circa nullitatem ex eo deductam, quod Iudex remissorius fuit allegatus suspectus, & non obitante huiusmodi allegatione processu ad dictum examen, quae aliquibus ex Dominis non videbatur eo, quod cum ad effectum validae reculationis requiratur copulativè iuramentum, & causa ex alleg. per Rot. dec. 2. p. 2. divers. latis non constat, utrumque inieruisse, ex quo verba illa iuratae in forma enunciat per Notarium in postrema reculatione, in qua legitur expressa cautela non probat, fuisse praestatum iuramentum talis scripturis Caput. decif. 123. p. 2. & 295. n. 1. & fuit dictum in Sententia decimarum 21. Iulij 1610. coram be. num. Litta. & in Atrub. spolijs 9. Iulij 1604. coram Remercendijmo D. meo Decano.

Non potest dictum examen subintrari, quia in remissoria data per Promissores Burchenses fuit certa forma praescripta, videlicet cōbitio prius, & ante omnia fuisse citatum in Fscalem generalem ad videndum iurare testes, quae forma non fuit per Iudicem remissorialem servata, ideoque examen remanet nullum, ut in puncto fuit dictum coram S. D. N. decif. 518. n. 2. & in Parmensi. statuto 4. Iulij 1604. coram Iulij. & in Casato. Adulano relata per Faii acc. in impress. p. 87. secus.

Je: und des Volumen consil. decis. 214. numer. 3.

Nec obstat, quod fuisse dicto Procuratori Ficali fuisse intimatum terminum probatorum coram Promissoribus, quodque infra dictum terminum fuerunt admissi testes ad iurandum, vt fuit dictum in *Placenta decimarum de Trugillo 7. Februarij 1613. eorum R. P. D. mco Barato*; quia id non procedit, quando in reuocatoria fuit prescripta certa forma; runc enim illa debet seruari ad vnguem, nec fuisse intimatum dicti termini probatorii, quæ alias plerumque defuissent dictis citationibus ad videndum iurare, vt simili obiectio fuit responsum in *decia decim. 118. eorum S. D. N.*

Quo vero ad attentatū DD. dixerunt de illis
constare cō, quod apparet, quod post inhibi-
tionem emanatā à Rota, & intimatā de 15.
5 Septembris fuit per Prouisorium Burgen 21. Octo-
bris relaxatum mandatum de manutentione ad
petitionem Decani, & Capituli, quod in cau-
sa procederet, non obstante inhibitione Rota-
li; unde merito non possunt dicta attentata
excludi Put. dec. 13. l. 1. Ac. bill. decif. 29. de appeli.
Causar. decif. 21. p. 2.

Nec obitu, quod commissio vigore cuius emanavit dicta inhibitiō, sit minus recte obstrata, & invalida, quia inhibitiō Rotulū suū infusa, siue iniusta semper est timenda, nec spectat ad iudices inferiores cognoscere de Validitate inhibitionum Rotulū suū debent illis reuerenter parere. *Archell. dista. de c. 29. de appell. Pu. dista. de c. 38. in fin.*

Minus facit, quod Prouisor mandauit nihil esse innouandum, idcirco non videtur contrariū esse inhibitioni; quia iam sub preterito, quod nihil innouaretur, ipse maxime innouauit declarando, quod omnia obseruarentur, quae ipsi uidebantur in actis consistere, & sic sub honesto titulo totam causam definiuit; cum 7 rariū debuisset, flante dicta inhibitione, tenēri ab omni declaratione abstinere.

AVXIMANA DOTIS.

June 6. February 1621.

ARGUMENTVM

**Dotis restitutio ex quibus bonis sit facienda ,
hypotheca tacita pro dote competit ne dum
in bonis viri : virum etiam Patris , & sub-
sidium in bonis fideicommissariis.**

S Y M M A R I Y M.

- 1 *Dot venit restituenda ex bonis possitis de tempore obligationis, & postea acquisitis per virum, & in subsidium ex bonis fideicommissariis, quando constet de promissione, & quantitate num. 2.*
- 2 *Termini susceptio importat debiti confessionem.*
- 3 *Hypoteca tacita pro dote competit uxori in bonis viri, quando deficit expressa.*
- 4 *Hypoteca tacita competit pro dote etiam in bonis Patris viri.*
- 5 *Hypoteca tacita pro dote restitutione competit in subsidium in bonis fideicommissariis vigore Amb. res ant.*

7 Fideicommissario incumbit onus probandi ad esse bona libera, quando mulier agit pro restitutione sui dotis ex bonis fideicommissariis.

DECISIO CCCXXVII.

RESPONSVM fuit pro informante, dorem esse restituendam ex bonis loan-
1 & Francis per eos tentis, & possessis de
tempore obligationis, & postea acquisitis, &
in subsidium ex bonis fideicomissarij; referua-
to tamen, vt particulariter videatur de preten-
sa satisfactione.

2. Nam de precedenti promissione di dote dotis
2. constat ex apocha matrimoniali, & eiusdem
dotis solutio probatur ex iuribus, quæ dantur
Incarnar. Bernardine. n. 2. & 3.

Nec controuertitur, quod fuerit casus restitutionis dictæ dotis, quinimo constat etiam Ioannem Dulchem iam senem suscepisse terminum soluendi dictam dotem, ex qua suspensione oritur debiti cōfessio *Lad solutionem C. de re iudic. Surd. conf. 290. n. 57. Card. Alantile. dec. 354. n. 5. Rot. dec. 99. n. 1. p. 1. et dec. 77. n. 3. mem. 5. p. 3. in recent. ita quod nullatenus dubitari valet, quia dicta dos sit restituenda. Quod vero restitueretur illi ex bonis Ioannis. *At Ferricci et in**

4 subditiu in bonis fideicomissariis,paret,quia
etiam si cedere hypotheca expressa, comperit
nihilominus Bernardus tacita hypotheca
pro sua dote, ne dum in bonis Franciscus
mariti l. i. m. §. et va plenus Cde rer. ut. a. l.
efficiat C. qui potior. in pig. hab. Surd. conf. 77. n. 1. et
enr. 149. n. m. 1. et seqq. sed in bonis Iohannis Pa-
5 tris Francisci ad notipier D. D. n. l. si cum dote §.
transgrediamur ff. sol. matr. Surd. decif. 62. n. 3. & in
subditiu in bonis fideicomissariis in x. amb. rer. quæ
C. com. de leg. quæ habet locum etiam in coris
restitutione, ut tradit omnes in dicta amb. rer. quæ
Peregr. de fideicom. ar. 4. n. 1. et seqq. Petra de fideic.
q. 8. n. 17. et n. 42. 3. ver. in expressa. et Surd. decif. 62
n. 1. et seqq. 7. beauf. decif. 162. n. 4. R. Rot. 37. q. 1.
diuersi et decif. 206. n. 1. et seqq. coram S. D. N.

Onus vero probandi adelic bona libera incumbit fideicommissario tuenti se ex fideicommissio *Curt. senior. conf. 24. num. 17. vers. quia ad ista Cranetti. conf. 19. n. 18. vers. cui autem Cardin. Mantie. decis. 152. n. 1. vers. Et sic aliquis Rot. decis. 66. n. 4. §. 1. in recurritur.*

ROMANA, SEV. VELITERNA
AFFECTVS.

Luca 13. Februar 1623.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

S Y N N A R I V M.

- 1 *Fideiussor dicitur tunc promississe curiam, ad qua tenetur principalis per relationem ad Instrumentum, et non si illa non specifiet in Instrumento fideiussoris.*

2. *Indra-*

2. *Instrumentum quod non dicit, nec nos dicere debemus, maxime quando agitur de contractu, qui legem accipit ex partium conventionione num. 3.*
4. *Verba contractus habentur pro textu, cui magis credendum est, quam glossa.*
5. *Interpretatio est facienda pro adimplemento contractus, quando agitur pro evitanda pena.*
6. *Fideiussores esse idoneos potest probari ex Testibus.*
7. *Venditor stante reservatione dominij rei vendite, tenet preferendum omnibus Creditoribus.*
8. *Debitur quando est diues tunc sufficit fideiussor minus idoneus.*
9. *Debitur praestans plures fideiussores, quando tantum unum praestare tenebatur, dicitur Pinguis adimplere eius obligationem.*
10. *Ad implemendum habet pro se mitiorem interpretationem.*

D E C I S I O CCCCXXVIII.

CVM post resolutionem in hac causa factam dubitaretur, an consistet de ad implemto Barellæ, ita ut ipsi debeatur affectus iuxta formam instrumenti, DD. resolverunt, consistere de adimplemento, quia lapsis decem diebus Griffoli assignatis, nec per eum adimpletis adimplendis infra alias decem dies dictus Barella dedit in fideiussores quatuor ciues velitemos, qui se obligarunt insolidum ad omnia in instrumento dissolutionis societatis specificata. Vnde merito censetur adimpletus, per eum adimplenda, quia fideiussor dicitur verè promississe omnia, ad quæ teneret principalis per relationem ad instrumentum, etiam si illa non specificet in Instrumento fideiussionis Bald. conf. 112. l. 5. Dec. conf. 489. nu. 10. & seqq. Decem. conf. 72. n. 4. l. 2.

Nec obstat, quod iuxta contenta in dicto instrumento dissolutionis societatis tenebatur Barella liberare Griffolum ab obligatione per eum facta ad fauorem Reuerendiss. Capituli Sancti Petri, quod cum minimè, præstiterit, non potest dici adimpleuisse eam, quæ tenebatur Vigore instrumenti adimplere, ut per eandem rationem fuit resolutum contra Griffolum, quod scilicet ipse non adimpleverit per eum adimplenda infra decem dies ei ad hunc effectum assignatos, quia fuit responsum, quod dictæ partes conveniunt quidem in dicto instrumento, quod ille super quem fors caderet, procuraret liberationem alterius Socii à dicto Capitulo: Verum quo ad illum, cuius affectus esse debebat in eventum, in quem is, qui per sortem erat extractus, non adimpleret per eum adimplenda infra decem dies, nihil fuit dispositum circa dictam liberationem, sed simpliciter conventum, quod præstare deberet idoneam cautionem Civis Velsiarni, ac propterea cum quoad Barellam reseretur in hoc secundo casu, merito nihil ei imputari potest, si dictam liberationem non procuravit.

Nec dicatur, quod saltem censeri debet tantè repetitum idemmet onus liberandi alterum socium à dicta obligatione etiam quo ad eum, ad quem devolvi debebat affectus, in eventum non adimplementi illius, qui per

sortem erat extractus, quia sufficit Barellæ, quod hoc non legiatur expressè in dicto Instrumento, quod enim Instrumentum non dicit, nec nos dicere debemus l. quidquid adstringenda vbi Bar. Alex. & Iaf. & alij ff. de verb. oblig. Surd. conf. 127. num. 34. Cephal. conf. 366. num. 7. præsertim quia sumus in contractu, qui legem accipit ex partium conventionione c. contractus de reg. iur. in 6. l. 1. §. & si conceit ff. de positi l. legem C. de pact. Nat. conf. 384. num. 11. & verba contractus habentur pro textu, cui magis credendum est, quam Glossa Oldrad. conf. 218. sub nu. 6. vers. sed talis Aym. conf. 105. num. 2. Henric. de fideiuss. cap. 22. §. 10. num. 40. & agitur ad effectum poenæ videlicet caducitatis à commodo locationis, sique omnis potius interpretatio sumi debet pro adimplemento ad trad. per Card. Mant. de tacit. l. 2. tit. 4. num. 90. cum alijs per Gabr. de legib. conf. 3. num. 39. vbi cum in penis conventionialibus non sit æqualis interpretatio, & poena adiecta vni ex correlatiis, in altero non intelligitur repetita,

Non obstat, quod fideiussores dari per Barellam, non videntur idonei facultatibus, quia quod sint idonei, probatur ex Testibus, qui dantur Summar. Barella num. 2.

Nec releuant ea, quæ pro parte Griffoli adducuntur ad demonstrandum, quod dicti fideiussores sint minus idonei, quia eosdem fideiussores alias etiam approbavit Capitulum S. Petri, etiam cum liberatione eiusdem Griffoli ab obligatione erga dictum Capitulum, per eum facta: vnde non est, quod Griffolus timeat de molestiis per Capitulum pro pensionibus dicti affectus.

Et quo ad alios effectus dicti affectus, quorum Griffolus præterit se esse Creditorem, satis est cautus, ne dum per dictos fideiussores, & quia consistat, eundemmet Barellam, satis optinas facultates habere, sed etiam quia idemmet Griffolus reservavit sibi in dicto Instrumento dominium omnium effectuum, donec integrè fuerit de rara ad eum peditante satisfactus, nam hac reservatione stante, ipse præterendus erit omnibus alijs Creditoribus, tanquam dictorum effectuum Dominus Gons. var. resol. tom. 2. tit. de empt. & vend. sub num. 30. vers. item etiam Vinçez. de Franch. dec. 306. nu. 4. & 15.

Nec obstat, quod Barella non dedit fideiussorem de soluendo infra sex menses debira affectus, & de releuando indemnem Musciglionum, quia imò dicti fideiussores se obligarunt ad omnia contenta in dicto Instrumento, quod sufficit ex sup. alleg.

Nec obstat, quod saltem dicti fideiussores non sunt idonei pro omnibus contentis in dicto Instrumento, quia ex suprà deductis satis apparet, quod sunt idonei pro omnibus, ut dictum est, præsertim cum ipse mer Barella, sit diues, quo casu sufficerentiam fideiussor minus idoneus Alex. in l. 2. num. 4. l. 1. ff. qui satisf. cog. Bal. singul. 11. Henric. de ill. de fideiussor. c. 8. num. 97. vers. 3. limitatur: Et quia in omnem eventum verificatur, quod dicti fideiussores sunt pares facultatibus Griffoli, ut expresse fuit inter partes contentum in dicto Instrumento c. 3. Non

Non obstat quod ex forma dd. conventionū debebat præstari vobis fideiussor tantum, & non plures, quia cum omnes se obligauerint in solidum, & singuli sine sufficientes, Barella censetur pinguis adimpleuisse, quod non est prohibitum.

Non obstat, quod non probantur singuli idonei, seu pares facultatibus Grissolo quia testes d. sum. num. 7. deponunt de facultatibus singulorum, & ex collatione facultatum dictorum fideiussorum cum facultatibus Grissoli, quas iidemet testes demonstrant d. sum. num. 8. satis apparet, quod ille superant facultates Grissoli, quod Domini admittendum censuerunt, ad effectum saltem, de quo agitur, ut scilicet censetur dictus Barella adimpleuisse ipsi incumbentia, cum maximè ad hunc effectum videatur sumenda minor interpretatio, & præsertim quia re vera Grissolus, ut dictum est, cautus per dictos fideiussores & maximè stante approbatione Capituli dictorum fideiussorum, nec non & reservatione facta per Grissolum Dominij omnium effectuum assensus, ac etiam diuersis Barellæ, quo lq. hæc uis nunquam fuit molestatis Grissolo pro pensionibus dicti assensus, ac propterea dubium non est, quin per dictos fideiussores fuerit abundè dictarum partium menti satisfactum &c.

VRBEVETANA BONORVM.

Lana 13. Februarij 1623.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SUMMARIVM.

1. Equa vendita seu in solutum data duobus, illa spectat ad totumque.
2. Rescripta ex communi pecunia spectat ad omnes.
3. Data in solutum facta alicui cum clausulis translationis domini dici non potest, quod nomen illius fuerit appositum ad cautelam.
4. Dominij translatio facta ex falsa causa potest retractari sed interim donec error delegatur, dominium remanet penes eum cui fuit facta data in solutum.

DECISIO CCCCXXIX.

FUIT dictum, bona acquisita à Simoncelis spectare pro medietate ad Io. Baptistam pro alia vero medietate ad Bartholomeum, de pretio autem dd. bonorum DD. mandarunt particulariter videri.

Nam quoad dicta bona constar, illa fuisse vendita, seu in solutum data Io. Baptiste, & Bartholomeo, unde dubium non est, quia illa spectent ad utrumque l. si milii & Tizio ff. de verb. oblig. l. res §. cum in tabulis, & ibi Roebgall. nu. 61. ff. de duob. res l. cum propones C. pro soc. cum alijs per Gabr. conf. 30. num. 1. vol. 1.

Nec obstat, quod dd. bona fuerunt data in solutum pro extinctione census capiti à solo Prædicto Patre Io. Baptiste, nam dato etiam

quod pretium dd. bonorum spectaret ad Prædictum, & sic ad Io. Baptistam eius filium prædictum, non verò ad Bartholomeum, de quo loco suo videri poterit, nihilominus bona ex dicto pretio emptæ per Io. Baptistam, & Bartholomeum fuerunt pro medietate acquisita, etiam Bartholomeo, nec Io. Baptista potest dicta bona vendicare, sed debet alio modo indemnitati suæ consulere, agendo ad restitutionem pecuniæ ad se spectantis, ut in puncto de re, quæ dicebatur emptæ ex communi pecunia est tex. in l. si patris, ubi Bart. num. 4. Bald. num. 3. vers. 1. causa Salic. num. 3. vers. & tunc C. commun. varijsq. indic. l. nihil prohibet C. si quis alii. vel sibi Alex. conf. 13. a. n. 2. l. 5. Rot. dec. 163. & 166. apud Modern. de censibus.

Nec obstat, quod in instrumento donationis in solum dictorum bonorum fuit appositum nomen Bartholomei ad maiorem cautelam DD. de Simonellis debitorum census, ut scilicet hac ratione reportarent quietantiam etiam à dicto Bartholomeo, quia ex lectura d. instrumenti apparet, quod dicta bona fuerunt data in solutum Io. Baptiste, & Bartholomeo, quæ principaliter, quodq. Bartholomeus eadè bona accepit stipulando pro se, & hæredibus, cum clausulis translationis domini, & possessionis, unde non potest dici, quod ipse nomen fuerit adiectum ad cautelam, sed in eo ad effectum transferendi in eum dominium pro medietate dictorum bonorum ad l. res §. cum in tabulis de duobus res.

Minus facit, quod saltem videatur facta translatio domini ex falsa causa, nempe quia patres credebant, censu pro quo fuerunt dicta bona data in solutum spectare pro medietate ad Bartholomeum, ideoq. de dicto errore, ad prejudicium Io. Baptiste, quia etiam quod posset de dicto errore dicta translatio domini retractari Dec. conf. 523. nu. 6. Menoch. con. 91. num. 58. & seq. lib. 1. tamen donec error delegatur, arguendum dominium retractetur, illud remanet penes Bartholomeum, ad quæ propterea rectè dicitur dicta bona pro medietate spectare ex alleg. &c.

CAMERINEN. BONORVM

Ven. 17. Februarij 1623.

ARGVMENTVM.

Donatio celebrata contemplatione futuri Matrimonij an egeat infinnuatione. Plures de materia referunt DD. opiniones.

SUMMARIVM.

1. Instrumentum publicum facit probationem probatam.
2. Donatio facta contemplatione futuri Matrimonij egeat infinnuatione contrarium num. 2. declarata ut Du. 1.
3. Donatio non egeat infinnuatione, quando in illa fuit infinnata primogenitura.
4. Donatio non subiacet Statuto requirenti certam solemnitate, quando fuit adiectum aliquod omni, & etiam si omni concernat commodum solius donatar.

5. *Donatio facta in ipso contractu Matrimonij substituitur oblique insinuatione, & tunc non dicitur donatio, sed potius contractus quidam inominatus.*
7. *Statim requiritur insinuationem loquitur de donationibus puris non autē de donationibus factis ob causam, & quae respiciunt commodum aliorum, quam donatarij.*
1. *Dec. in Romana donat. de Cupis 5. Iunij 1602. relata per Picum ad Statutum Vrbs declaratur.*
9. *Disiunctio quando non habuit effectum, & in ea adest clausula praeservativa sine prauidio quorumcumque in iure nullum affert prauidictum.*

DECISIO CCCCXXX.

POST relationem in hac causa factam, quod appposito sequestro videretur de bono iure, dubium proposui, an constet de bono iure, & ad fauorem cuius, & DD. censuerūt, constare de bono iure Hieronymi, quia habet donationem irrevocabilem inter viuos ad sui fauorem factam ab Hectore, vt apparet ex publico instrumento, quod facit probationem probatam Bald. in leg. interest in vlt. notab. Capitulum de solus, Dec. conf. 36. num. 2. Surd. decif. 177. num. 4.

Nec obstat, quod dicitur, dictā donationem esse nullam ob defectum insinuationis à statuto Vrbs requisitae, quia licet magna videatur controversia inter DD. an in donationibus factis contemplatione futuri Matrimonij, qualis est ista, de quo agitur, sit necessaria insinuatō, cum affirmatiuum opinionem, quod scilicet insinuatio sit necessaria post Paris conf. 16. n. 26. & seq. l. 2. Tiraq. in l. si vnquam in verb. donatio ne largitus num. 241. pluribus rationibus, & autoritatibus tueatur Gabr. conf. 57. num. 9. & l. 2. 2. Surd. conf. 361. num. 23. seqq.

Negatiuum vero defendunt Dec. conf. 414. num. 13. Alex. conf. 12. num. 5. vol. 1. Nat. conf. 609. un. 20. & num. 31. & 39. Menoch. conf. 261. num. 9. & seqq. Surd. decif. 214. numer. 16. Purpur conf. 353. num. 29.

Nihilominus in hac facti specie DD. censuerunt, dictam donationem etiam absque insinuatione sublineri, tum quia hanc eandem sententiam sepius scilicet indifferenter amplexa est Rota, & signanter in causa Benvenutana donationis 11. Octobris 1585. coram bo. mem. Gispio, & in Spoletana Terrarum 21. Iunij 1599. & Auximana bonorum 4. Martij 1602. coram Illustri. Card. Mellino, & in Fanc. Saluani 27. Febr. 1612. coram R. P. D. meo Pamph. tum, & maxime, quia dicta donatio ne dum fuit ab initio facta contemplatione Matrimonij, sed in eadem quoque donatione fuit instituta primogenitura, ad fauorem descendendum Hieronymi donatarij, quo casu sublinetur etiā absque insinuatione Per. Imol. conf. 6. num. 28. cum seqq. Molin. de primogenitura Hispan. l. 2. c. 8. num. 18. in princ. & vers. ex quibus Peregr. de fideicom. art. 51. num. 64. & fuit dictum in Rom. Viridarij 19. Febr. 1590. coram bo. meo. Orano, vbi quod donatio non subiaceret statuto requirenti certas solēitates, quādo fuit adiectum aliquod onus, & si onus huiusmodi concernat commodum solius dona-

tarij ad not. per Bart. in l. 1. in fin. ff. de dan. & in l. si. lius familias num. 1. eodem tit. Ruiu. conf. 126. num. 19. vers. & per illum tex. l. 1. Ripu. l. si vnquam num. 25. C. de reuoc. donat. cum alijs adduc. per Tiraq. in dista l. si vnq. in verbo donatio largitus num. 141. cum pluribus seqq.

Et fuit ab ipso donante concludum Matrimonium inter Hieronymum donatarium, & Dianam cum promissione, & confirmatione dictae donationis, siquē dici potest dicta donatio facta in ipso contractu Matrimonij, quo casu idemet Surd. d. conf. 361. num. 25. & pleriq. alij suprà pro parte affirmatiua citati admittūt insinuationem non requiri, quia tunc talis donatio non est proprie donatio, sed potius contractus quidam inominatus, qui nisi suum haberet effectum, remaneret, ne dum donatarius, sed & Diana, quae alias non nupsisset decepta, nec propter cā in huiusmodi donatione potest esse locus statuto requirētī insinuationem, cum illud loquatur de donationibus puris, nō autē de donationibus factis ob causā, & quae respiciunt commodum aliorum, quam Donatarij, vt pluribus firmat Nat. d. conf. 609. num. 13. & seqq. Roll. conf. 44. num. 17. & seqq. Caputaq. decif. 3. & decif. 199. par. 3. cum alijs sup. alleg.

Nec propterea obstat decisio in Rom. donationis de Cupis 5. Iunij. 1602. relata per Picum ad stat. Vrbs decif. 22: quia praeterquamquod Rota, vtsuprà dictum est, sapientius etiam indifferētē tenuit donationem contemplatione Matrimonij factā sublineri sine insinuatione, dicta etiā decisio loquitur de donatione facta à minore, nec illa donatio fuit facta pro conseruatione familiae, & cum onere restitutionis ad fauorem primogen. nec confirmata à donante in contractu Matrimonij, & propterea huic casui nō applicatur.

Non obstat, quod pretenditur per instrumētum diuisionis fuisse à dicta donatione recessum, quia dicta diuisio non habuit effectum, & vterius adest etiam in ea clausula praeservatiua sine prauidio quorumque Iurū, vnde per diuisionem nō fuit illatum aliquod prauidictum donatio Alciat. in l. qui Roma §. duo fratres num. 30. ff. de verb. oblig. Menoch. praesumpt. 11 §. num. 61. l. 4. Put. decif. 34. num. 1. & seq. l. 2. item Peregr. de fideicom. artic. 46. num. 29.

Minus obstant asserta fideicom. quia non probatur, quod bona donata sint dictis assertis fideicommissis supposita, itā quod non poterint donari ab Hectore d. Hieronymo & c.

FIRMANA DONATIONIS DE
OCTONIBVS,

Veneris 17. Febr. 1623.

DECISIO CCCCXXXI.

Impress. in Recent. decis. 460. par. 4. tom. 2. ubi longa
Additio D. Pauli Rubet.

ROMANA VINÆ.

Vener. 10. Martij 1623.

DECISIO CCCCXXXII.

Impress. post Cens. de Censib. decis. 434. & post Duar-
dum simili trad. decis. 436. & apud Postum de
subhast. decis. 59.CIVITATIS CASTELLI FIDEICOM-
MISSI.

Vener. 10. Martij 1623.

DECISIO CCCCXXXIII.

Impressa in Recent. decis. 462. par. 4. tom. 2.

CONCHEN. RESIDENTIÆ.

Luna 13. Martij 1623.

ARGVMENTVM.

Coadiutor tenetur absolūtē residere, & horis diu-
nis, ac nocturnis assistere. Coadiutoria ad
quid fuerit adiuuenta.

SYMMARIVM.

1. Coadiutor monitus ut personaliter residere in Eccle-
sia cum comminatione priuationis portionis, si ne-
glexerit parere monitorio, potest priuari.
2. Coadiutoria fuit ad inuenta, ut Ecclesia debitis non
defraudetur seruitijs, quæ propter senectutem, vel
infirmatē, aut aliam inhabilitatē ad Coadiuto-
riam præstari non possunt.
3. Coadiutor tenetur residere, & horis diurnis, ac no-
cturnis assistere.
4. Nauarrus consilium 2. n. 4. declarat, imo tan-
quam à Sac. Congregatione Rituum reprobatum
reijcit.
5. Coadiutoria non datur favore Coadiuti, sed potius
favore Ecclesie scilicet ut debitis non defraudetur
seruitijs.
6. Coadiutus non potest liberare Coadiutorem à seruitio
sive residentia in praiudicium Ecclesie.
7. Coadiutor obtinens à Papa Ecclesiam Parochialem

in qua cogitur residere cum reservatione Coadiutoria
videtur saltem tacite dispensatus à residentia in
Ecclesia Cathedrali declar. v. num. 8.

9. Dispositio à Residentia male inferitur, ex quo Pa-
pa mandauit in prouisione Ecclesie Parochialis
quod finito officio Coadiutoria, & facta loco futu-
ra successioni debeat portionem infra duos menses re-
nunciare in manibus Sæcl.issimi.
10. Dispositio à residentia difficilius datur, ad quam quis
sentitur, quam posuit duarum Ecclesiarum emolu-
mentis gaudere.
11. Dispensatus ad residentiam nunquam censetur, nisi
de dispensatione clari constet.

DECISIO CCCCXXXIV.

PRÆTENDENTE Capitulo Cathedralis
Ecclesie, coadiutoriam obtentam à Io: Baptis-
ta in regimine, & administratione portionis,
quæ Didacus obtinet in dicta Ecclesia Cathed-
rali minimè suffragari d. Io: Baptista, sed po-
tius ipsum priuari debere dicta coadiutoria, &
propterea quod monitus ut residere in d. Ec-
clesia personaliter, & singulis horis tam diu-
nis, quam nocturnis assistere cum commina-
tione priuationis dictæ portionis, ac etiā amul-
sionis Iuris ei quo modolibet competens su-
per d. portione dictæ monitioni parere negle-
xit. Iuxta. tex. in c. ex tua de Cleric. non resid. Oldrad.
conf. 195. nam. 1. cum alijs adduc. in vna Tirafonen.
Coadiutoria 14. Ianuarij 1611. coram Reuerendiss.
Longanen. & in ead. 2. Decembris 1611. coram Il-
lustrissimo Card. Sacro.

Dubium proposuit, vtrum d. Io: Baptista sus-
fragetur d. Coadiutoria: Equia huiusmodi dubi-
i; resolutio ex duabus inspectionibus pende-
re videbatur, quarum prima est; An Io: Baptis-
ta teneatur residere; secunda verò vtrum ob
non residentiam sit priuandus dicta Coadiuto-
ria; DD. post plures propositiones responderūt
Io: Baptista ieneri residere, quia certū est, coad-
iutoriam fuisse adiuuentam, ut Ecclesia debi-
tibus nō fraudetur seruitijs, eaque gestarentur per
Coadiutorem vice, & nomine coadiuti, à quo
propter senectutem, vel infirmitatem, aut aliā
inhabilitatem præstari non possunt c. ex parte de
Cleric. agrot. x. 1. eodem tit. in 6. Ph. dec. 226. nu. 17.
l. 3. Unde dubium non est, quia teneatur coad-
iutor residere, & horis diurnis, ac nocturnis
assistere; ut in puncto huius resolutum in d. Tirafonen.
Coadiutoria 14. Jan. 1611. coram Reuerendiss.
Longanen. quæ est decis. 276. par. 1. in recentior.
in qua etiam respondetur ad consiliū Nauarr. v.
num. 4. de Cleric. agrot. Vbi quod Coadiutor non
teneatur residere licet possit, si velit, quod scilicet
Nauarrus loquitur in casu, in quo Coadiutoria
erat concepta verbis facultatiuis possit
&c. quodque etiam dictum consilium verum
non est, & quod fuit à Sacra Congregatione
Rituum proponente bo; inem. Card. Pamphilio
reprobatur.

Nec obstat, quod Ioannes Baptista fuit libe-
ratus à Didaco Coadiuto ab onere residentia.
quia cum Coadiutoria non sit data favore tan-
tum Coadiuti, sed imò potius favore Eccle-
sæ, ut scilicet Ecclesia, ut dictum est, debitis
non

non fraudetur seruitutis iux. trad. per Paris. de res. sig. benef. l. 7. qu. 20. num. 11. non suffragatur Io: Baptiste deliberatio in ipsius Ecclesie præiudicium, & Diuini cultus diminutionem ad tex. in l. vnus ex Socijs ff. de seruit. rustic. præd. cum alijs per Surd. conf. 447. num. 12. l. 3.

- Minus facit, quod cum Io. Baptista obtinuerit à Papa Ecclesiam Parochialem, in qua cogitur residere cum retentione d. Coadiutoriz, videatur saltem tacite dispensatus à residentia in Ecclesia Cathedrali, quia hoc fortassis è procederet, si Io. Baptista vtrique Ecclesie deservire non valeret, tunc enim eo ipso quod fuit concessa vtriusque Ecclesie retentio, censetur à residentia alterius dispensatus, cum impossibile ei esset in vtraque residere; verum, in casu isto cessat ista impossibilitas, quia vtraque Ecclesia est in eadem Ciuitate, quinimò vtriusque testis deponit *Summ. num. 3.* Parochialis Ecclesia est propè Cathedralis, adeoque d. Io. Baptista potest inferuire vtrique; aut saltem non constat, quod vtrique inferuire non valeat, ac per consequens neque ex eo, quod fuit concessa vtriusque Ecclesie retentio inferri potest, quod fuerit à residentia in Cathedrali dispensatus.

Nec dicta dispensatio elici etiam potest ex eo, quod Papa mandauit in prouisione Ecclesie Parochialis, quod finito officio Coadiutoriz, & facto loco fixuræ successioni debeat portionem infra duos menses renunciare in manibus Papæ, quia non bene hinc inferitur, quod Papa voluerit durante officio Coadiutoriz d. Io: Baptista dispensare à residentia in Ecclesia Cathedrali, quinimò videtur potius dicendum, quod Papa noluit, quod Io: Baptista possit frui emolumentis Ecclesie Parochialis, & d. portionis, idèque mandauit, quod finito officio Coadiutoriz renunciare deberet dictam portionem, multo minus censetur voluisse eum se iungere à præstatione seruitutis, durante Coadiutoria, quia difficilior vtrique datur dispensatio à residentia, ad quam quis tenetur, quam quod possit duarum Ecclesiarum emolumenta gaudere.

Et in omnem euentum sufficit, quod de aliquâ dispensatione clarè non constat ad hoc ne censetur dispensatus, & sic teneatur residere &c.

CIVITATIS CASTELLI PECVNARIA:

Luna 20. Martij 1623.

DECISIO CCCCXXXV.

Impressa in Recent. decis. 488. par. 4. tom. 2.

NEAPOLITANA GRANI, ET HORDEI

Luna 20. Martij 1623.

DECISIO CCCCXXXVI.

Impressa in Recent. dec. 98. par. 4. tom. 2.

PAMPILONEN. BENEFICIORVM DE TAFFALLA.

Luna 23. Martij 1620.

ARGVMENTVM:

Regtratuoria an & quando sit danda contra renuētes parere mandatis Rotalibus. Declaratoria an sit relaxanda contra intrusos litē pendente.

SYMMARIVM:

- 1 Regtratuoria datur propter nimiam pertinaciam in non parendo mandatis Rotalibus.
- 2 Parere tunc dicitur mandatis Rotalibus, quando idem met effectus sequuntur, quos mandata exposcunt.
- 3 Possessionem non dicitur adeptus, qui eam retinere non potuit.
- 4 Attestationi Notarij inferuenti Capitulo minor est adhibenda fides, quam alijs.
- 5 Eiectus non dicitur, qui statim rediens denud admittitur.
- 6 Collusio resultat quando aliquis fuit eiectus, & denud denud admissus in præiudicium promissionum, & vilipendium mandati Rotalis.
- 7 Declaratoria est relaxanda contra intrusos litē pendente, etiam quod non fuerint citati ad sententiam.
- 8 Intrusus ce lari non potest, quando fuit presentatus Collatori ante promissionem inhibitiuam Rotalis.
- 9 Intrusus debet reuerenter parere mandatis, nec potest allegare nullas, & subreptitias prouisiones Apostolicas.

DECISIO CCCCXXXVII.

DOMINI dixerunt, dandam esse regtratuoriam contra Beneficiatos, & contra intrusos declaratoriam, nisi infra decem, nam quoad Beneficiatos videbatur danda regtratuoria propter nimiam eorum pertinaciam in non parendo mandatis Rotalibus iux. trad. per Ventur. in prax. l. 8. c. vlt. num. 16. verq. quod si sic moniti.

Nec obstat, quod dicti Beneficiati videntur paruissse mandatis tradendo prouisus Apostolicis possessionem die 13. Augusti prateritis, eiectis ab ea intrusis, quia ex datis in summario prouisus num. 7. 8. & 9. constat, quod licet Beneficiati eiecerint semel dictos intrusos, & possessionem dictis prouisus traderint, atque aliquos fructus ad dictos prouisos spectantes restituerint, nihilominus dicti intrusi statim se

dierunt ad easdem sedes, quas prius in Choro habebant, atque in processionibus ipsis Beneficiatis permittentibus incesse, & Divinis Officiis interuenientur, vnde merito non possunt censeri dicti Beneficiati paruisse dictis mandatis per d. ad eum momentaneam traditionem possessionis, & eiectionis ad intrusum ab ea, quia ad effectum dictae partitionis necesse fuisse, quod cum effectu traderent dictis prouisis dictam possessionem, dictosque intrusos ab ea eicerent, ita scilicet quod prouisi potuissent de possessione frui, atque in ea permanere, ad hunc namque effectum emanarunt dicta mandata Rotalia, quibus propterea nullo modo dici potest satisfactum, nisi idemmer effectus sequatur, vt bene per *Bar. in l. quid ergo §. cum autem fallum ff. de his qui not. infam. vbi* quod si lex non considerat simplex factum, non verificatur, nisi factum sit tale, quod producat effectum a lege consideratum, & bene ad propositum faciunt plura similia congesta per *Surd. cons. 3. per tot. & precipue num. 20. & 25 vbi* quod verba dispositionis intelligi debent, cum effectu, de tali scilicet possessione, quae potuisset retineri, neque enim dicitur, possessionem adeptis, qui eam retinere non potuit *l. non videtur ff. de acquir. poss. cum alius per Rot. dec. 445. num. 4. par. 2. in reuocato. & dec. 441. num. 3. Coram S. D. N.*

Nec obstat fides Notarij Capituli, quod post traditam possessionem vidit Martinum prouisum continuare possessionem, quia in contrarium adfunt attestaciones plurium aliorum Notariorum, quibus magis credendum, quam dicto Notario actualiter inseruienti Capituli *e. in litteris vbi glossa vnde familia de test. l. 2. Cod. Laurent. de vin. cons. 44. num. 13. cum alius per Gabr. de testib. cons. 10. num. 4. Et maxime, quia dictae attestaciones sunt de visu, & concurrent cum illis praesumptis resultant ex actu executoris, qui declarauit, dictos Beneficiatos incluisse in censuras in mandatis Rotalibus comminatas, ob non partitionem effectualement dictis mandatis.*

Minus facit, quod Beneficiati videntur suo muneri satisfecisse, tradendo possessionem, prouisis, quodque eis nihil imputari posset, si iidem prouisi fuerint postea denuo per intrusos in sua possessione turbati, quia vt iam dictum est in dictis mandatis Rotalibus precipiebatur Beneficiatis, quod eicerent, & amouerent intrusos, quod cum intelligi debet de eiectione cum suo effectu, tenebantur quoque dicti Beneficiati intrusos redeuntes ad suas sedes non admittente, neque enim dici potest vere eiectus, qui statim rediens denuo admittitur, ideoque per illam momentaneam eiectionem dicti Beneficiati minime satisfecerunt dictis mandatis, sed imo potius ex eo ipso, quod intrusos redeuntes statim amiserunt, neque vltim. conatum adhibuerunt eos reiciendi, detegit manifesta eorum collusio cum dictis intrusis in praeiudicium prouisorum ac viliendum mandatorum huius fieri Tribunalis, vt in similibus terminis sunt ponderatum per *Rot. dec. 104. num. 3. & seq. par. 2. diuersi*

Quo vero ad intrusos D.D. dixerunt, dandum

esse declaratoriam, quia cum sint hoc nullitate pendente, potest contra eos fieri declaratoria, etiam quod non fuerint citati ad sententiam. *Lancelotti. de assen. par. 1. c. 3. num. 22. Scaccia de appellat. l. 3. c. 2. qu. 17. limit. 6. memorat. 4. nu. 31. An. diuersi. dec. 545. num. 3. l. 3. par. 3. cum aliis congestis in vna Mantuana Honorum 10. Decembris 1613 & 2. Iulij 1615. coram F. helio.*

Nec obstat, quod pretenditur, non probari intrusionem, licet pendente, quia quoad Cruciatum, res caret omni prosus scrupulo, quia fuit ipsi facta collatio, & tradita possessio post inhibitionem Rotali, quae fuit intima. Archidiacono collatori *die 15. Aprilis 1616. 22. festis Martij 1616. & Remerus pariter fuit prouitus a d. Archidiacono ad praesentationem praetentorum Patronorum die 3. Octobris 1614. & die nona subsequenti fuit per eum capta possessio, licet tam patronis, quam collatori fuisset prius inhibiti ab Ordinario, vt in sum. Guglielmi num. 18. & 19. Vnde non potest negari intrusio, vt fuit etiam in hac causa Coram Reuerendiss. Dno Seleuon firmatum.*

Non obstat, quod dicitur, prouisiones Apostolicas Martini & Guglielmi esse nullas, & subreptitias, quia praeterquam quod intrusio non posuit sub isto praetextu effugere partitionem mandatorum Rotalium, sed tamen omnino iidem mandata seueriter pariter, & deinde eorum iura, si qui habuit deduxerit, cessat etiam omnis difficultas, eo quod nec dictae nullitates subleuant, cum Martinus fuisset prouisus de integro Beneficio, etiam quod nunquam fuerit dimidijs Beneficiatus, vt iam ipsius gratia legitur, ideoque nec ipsius prouisio possit dici subreptitia, & quoad Guglielmum consistit Beneficium illi collatum reuen vacasse de mense Maij, prout narratur, vltima, quod idem Guglielmus habet etiam gratiam de quocunque mense, siue Maij, siue Iunij vacauerit, ac propterea satis apparet, quam frivola sint haec subterfugia &c.

ROMANA DOTIS DE MONTORIIS.

Vener. 31. Martij. 1623.

ARGUMENTVM.

Dos venit constituenda ex fructibus Primo Geniturae, quando in illius erectione sic fuit constitutum.

SUMMARYM.

1. Renunciatio, quae summa non habuit effectum, & illam nullitas iam fuit agnita, non obstat.
2. Mulier ne remaneat exclusa a beneficio dotationis est sumenda benignior interpretatio.
3. Primogenitura renunciari non potest in praedictum illius, cui ex stipulatione Notarij fuit in erectione ius quaesitum.

4. *Bona libera non adesse satis dicitur constare eo ipso quod non probatur illa adesse.*

DECISIO CCCGXXXVIII.

DOMINI censuerunt, D. Annam Mariam esse dotandam ex fructibus primogenituræ DD. de Montoris, dotemque esse constitutam ad scut. 9000. Nam quod sit dotanda ex fructibus dictæ primo genituræ, clarè probatur, quia in executione dictæ primogenituræ fuit expressè consentum inter DD. Io: Baptisiam, & fratres de Montoris, quod feminæ primogenitorum legitimæ & naturales ex legitimo matrimonio procreata debeant ex fructibus bonorum donatorum semper, & quondocumque secundum conditionem Domus Montoris alimentari, & quando erunt nubilæ etatis ex bonis eorum Parentum liberis, vel propriis ipsarum dotari, & casu quo non essent alia bona sufficientia pro eorum congrua & condecanti dote, & dicti primogeniti nolent, seu non possent eis concedentes dotes tradere, tunc, & eo casu possint dictæ filie feminæ omnes, & singulis donatus, redditus, & proventus dd. bonorum donatorum propriæ eorum autoritate percipere, & præcio repensibili vendere, & in eorum dotes, seu in communem dotium convertere.

Ac propterea cum non dubitetur, quod d. Anna Maria sit filia naturalis, & legitima q. D. Io: Baptiste, ad cuius fauorem fuit dicta primo genitura erecta, quodque sit nubilæ ætatis, & quod non adsint bona libera, ex quibus ea possit dotari, merito sequitur, factum esse locum dictæ conventioni ita, quod d. D. Anna Maria omnino debeat ex bonis, seu fructibus dictæ primogenituræ dotari.

Nec obstat, quod prætenditur Io: Baptista renunclasse ante natiuitatem D. Annæ Mariæ dictæ primogenituræ ad fauorem D. Federici, adeoque D. Annam censeri non posse filiam primo geniti, tum quia dicta renunciatio non habuit effectum, & fuit ab eodem D. Federico agnita illius nullitas, & fuit resolutum die 27. Martij 1604. coram Illustri. Card. Sacro.

Tum etiam quia D. Io. Baptista sibi in d. renunciatione reservauit titulum Marchionatus, & iurisdictionem in Castro dictæ primo genituræ suppositis, & per consequens remansit in eo qualitas dictæ primo genituræ, ita quod d. D. Annæ Mariæ ex eo nata possit censeri filia primo geniti, ad effectum maximè, ne ipsa remaneat exclusa à Beneficio donationis, ad quem effectum est tumenda benignior interpretatio l. in ambiguis 83. ff. de reg. iur. Sord. decis. 293. num. 5. & seq. cum præsertim nec d. Io: Baptista potuisset renunciare primo genituræ in præiudicium D. Annæ Mariæ, cui erat ex stipulatione Notarii, in erectione primo genituræ contenta ius quaesitum l. 1. Sæcedit C. de re uxori alibi. ff. de iure dot. Dec. conf. 35. num. 1. & 4. Menoch. conf. 92. num. 67. & seq. Sord. dec. 111. nu. 5. & seq. Peregr. de fideic. art. 51. num. 30. Roll. dec. 112. num. 2. par. 3. decis.

Non obstat, quod non probatur, quod non adsint bona libera, ex quibus possit dotari d.

D. Anna Maria, quia satis dicitur constare, non adesse alia bona eo ipso, quod non probatur, illa adesse, vt in terminis Auth. res. que C. eorum. de leg. Cur. l. in d. Auth. res. que n. 50. Roll. conf. 19. num. 9. l. 4. Dec. conf. 359. præp. fin. cum alijs latè congestis per Peregr. de fideic. art. 42. nu. 73.

Quo vero ad quantitatē dotes, quia in eadem erectione primo genituræ fuit conuentum, quod omnes dotes dandæ simul non excedant valorem, & estimationem tertie partis bonorum donatorum, DD. censuerunt, d. dotem esse constituendam ad scut. 9000. quia iuxta estimationem bonorum donatorum factā à Perito nuper electo ascendunt ad scut. 85. m. ac propterea cum tres adsint filie nobiles primo genitorum, videlicet d. D. Anna Maria, quæ est filia d. Io: Baptiste, & due alie filie D. Federici, nec omnium infimul dotes excedere debeant valorem tertie partis bonorum, singulis dos erit constituenda in scut. 9000. &c.

CAVALLICEN. DECIMARVM.

Luna 3. Aprilis 1623.

A R G V M E N T V M.

Patet ex Summario.

S Y M M A R I V M.

1. Mandatum sublineri non potest, quando fuit nulliter processum.
2. Mandatum expeditum per contradictas nō citato prius Reo personaliter, venit reuocandum.
3. Mandatum Procure. Episcopi expirat per resignatio. nem Ecclesie doctari n. 4.
5. Processus factus tanquam contraabsentem, non citato illius Procuratore, sublineri non potest.
6. Attestationi facta de re non pertinente ad eius officium nulla est adhibenda fides.
7. Recognitio manus, quando fuit oppositum, influit nullitatem.

DECISIO CCCGXXXIX.

DICTVM fuit, mandatum ad fauorem Præpositi relaxatum esse reuocandum, quia d. mandatum non potest sublineri, nec quoad decimas decursas ante resignationem Ecclesie factam per bo. me. Episcopum Capponium, nec quoad decimas decursas post resignationem tempore D. moderni Episcopi, quia fuit nulliter processum tam respectu D. Capponij, quam etiam respectu moderni Episcopi, neutro scilicet legitime citato. Nam quoad Episcopum Capponium non fuit citatus eius procurator, de cuius consensu fuit expedita commissio. Quo vero ad modernum D. Episcopum fuit processum contra eum per contradictas, non citato ipso prius personaliter, quod fieri non potuit Capponij. dec. 107. n. 4. par. 1. & fuit dictum in Compellana Paroch. 16. Decembris 1596. coram bo. me. D. 1700.

Nec

Nec obstat, quod quoad Episcopum Capponium expiravit ipsius mandatum per resignationem dictæ Ecclesiæ ab eo factam iuxta Clementin. ult. & ibi Vitalin. & alij de procurat. Rot. dec. 28. eodem tit. in nou. cum alijs per Gonzal. ad reg. 8. §. 50. promissal. num. 24. & seqq. quia quod dicitur, quod mandatum expirat per mortem Civilem, vel naturalem Prælati, procedit quoad ea tantum, in quibus datur successio, ut sunt fructus, & expensæ. Crescent. dec. 13. num. 2. de procurat. Put. dec. 458. sub num. 1. vers. & ideo fuit dictum in Abulen. Beneficiorum 27. Maij 1611. coram Illustri. Card. Sacrao, ac propterea cum in casu, de quo agitur, d. D. Episcopus quoad dictas Decimas decursas habuerit successores, qui sunt sui heredes, in quos potuit vigore facultatis testandi, quam habuit, dictas decimas transferre; merito respectu dd. decimarum non expiravit d. mandatum, & sic mandatum d. Procuratoris minimè citato relaxatum, remanet nullum ex supra alleg.

Nec obstat, quod in actis non constabat de mandato dicti Procuratoris, quia sufficit, quod Commissio fuit expedita de consensu illius vti Procuratoris D. Capponij, atque ita quod D. Præpositus habuit notitiam, quod ipse esset procurator D. Capponij, quodque vti talem in hac ipsa causa approbavit, nam hoc stante non potuit procedi tamquam contra absentem, non citato d. Procuratore Mobed. dec. ultima de iudic. & fuit dictum in Zamoren. pecuniaria 1. Decembris 1608. coram R. P. D. meo Canalevio & in Amerina Domus 4. Martij 1619. coram R. P. D. meo Pamphilio.

Minus facit respectu moderni Episcopi, quod dicitur, ipsum fuisse ab initio causæ personaliter in partibus citatum, quia de huiusmodi citatione non constat, nisi per attestationem cuiusdam citati Præsbyteri, cui tamen de executione citationis non creditur sine testibus, quia hoc minimè pertinet ad eius officium Put. dec. 5. §. 3. Rot. dec. 624. num. 10. par. 1. in recent. Vltra quod obstat etiam defectus recognitionis manus d. asserti Præsbyteri, de qua tamen ante relaxationem mandati fuit oppositum, ut in sum. D. Episcopi num. 4. l. instrumenta C. de probat. Innoc. in cap. 1. de fid. instrum. Oldrad. conf. 227. num. 6. Rot. dec. 1156. num. 1. ad fin. §. par. 3. diuers. & dec. 143. num. 3. par. 2. in rectorio & c.

3 Resignans beneficium quando habet aliunde videremur modè viuere potest, resignatio est valida, & quomodo id probetur.

DECISIO CCCXLI.

DOMINI dixerunt, gratiam Alphonso esse iustificatam, quia quod Alphonso sit Præsbyter Dioc. Pacen. probatur per testes, quorum secundus vidit illum celebrare, & omnes reddunt bonam rationem scientiæ, & deponunt de communi reputatione, & publica voce, & fama per verbum fuit, & est, quæ sola depositio ad effectum, de quo agitur, sufficeret Card. Seraph. dec. 96. num. 1. Rot. dec. 613. n. 4. par. 1. in recent. & coram Sanctiss. dec. 20. n. 1. et diuis. 101. num. 7.

Valor etiam Beneficii narratus per non excessum in dueat. 24. probatur per testes examinatos in Curia, qui etiam deponunt de publica voce, & fama, quod sufficit Card. Seraph. d. dec. 96. num. 2. Verall. dec. 27. num. 3. par. 1. Put. dec. 29. l. 1.

Et quod Ioannes resignans haberet aliunde, vnde commodè viuere posset, pariter probant testes, qui deponunt, quod d. Ioannes habet vigore litterarum executorialium Curie Regie Granatæ singulis annis pro alimentis & quodam suo nepote 2000. Morapetinos, qui consiciant scuta auri triginta, nec non & 12. fanecas frumenti, quodque percipit alios 12. m. Morapetinos ratione cuiusdam Cappellanæ, & ex fructibus aliorum Beneficiorum ducat. 200. ex quibus proculdubio commode se sustentare potest ad deducta per Put. coram bo. me. Card. Seraph. dec. 173. num. 6. & dec. 429. num. 3. coram S. D. N. & c.

ROMANA SOCIETATIS OFFICIUM

Veneris 5. Maij 1623:

ARGVMENTVM:

Societas ex quibus cum aliquo contracta præsumatur.

SYMMARIVM.

- 1 Copula natura, est vtriusque coniungere æqualiter atque vniuersimodè adquare copulata in omnibus & per omnia.
- 2 Facultas reservata societatem ratificandi, nec non, & nominandi, & transigendi periculum vitæ, dissolucendi societatem, omnia respiciunt substantiam contractus societatis.
- 3 Observantia subsequens probat societatem fuisse contractam.
- 4 Societas quando non est persona neque superflua; vales fructus, nec producere.
- 5 Officialis fatendo a duobus receperisse pecunias, omnes pariter socios canonizans.

DE-

PACEN. BENEFICII.

Vener. 25. Aprilis 1623.

ARGVMENTVM:

Resultat ex Summario:

SYMMARIVM.

- 1 Testes deponentes de communi reputatione, & publica voce, & fama per verbum fuit, & est probant aliquem esse Sacerdotem alicuius Diocesis.
- 2 Valor beneficii per non excessum in dueatis 24. probatur per testes deponentes de publica voce, & fama

DECISIO. CCCCXLI.

IN propositione huius causæ super resolutione 8. Aprilis anni præteriti placuit DD. firmare, Societatem fuisse contractam cum Io: Baptista Vallato, & Iulio Aluano, atque in hoc esse recedendum à decisio, de reliquis autem mandavit particulariter videri. Nam quod dicta Societas non fuerit contracta cum solo Io: Baptista; verum etiam cum d. Iulio, iudicari videbatur ex pluribus, & primò quia legitur in instrumento Societatis, Officiale, recepisse pecunias à Io: Baptista, & à Iulio, vnde apparet, utrumque fuisse socium, quia natura Copulæ & est utrumque coniungere, æqualiter, atque uniformiter adæquate copulari in omnibus, & per omnia l. res §. cum in tabulis ff. de duobus reis Baldin l. 1. in fin. ff. ne quis eum, qui in ius vocat. c. e. Menoch. conf. 399. num. 13. l. 4. Signorell. conf. 199. sub nm. 2. vers. l. ex Menosyl. l. ubi etc.

Secundo quia eidem Iulio fuit reservata facultas dictam Societatem ratificandi, nec non & nominandi, ac transferendi periculum vitæ disicendi Societatem, & disicidat producendi, aliique faciendi, de quibus in instrumento quæ omnia cum respiciant ipsam substantiam contractus Societatis iuxta latè deducta in dec. 12. numer. 8. et seqq. post tract. Modera, de Societ. offic. merito negari non potest, dictam Societatem fuisse initam etiam cum d. Iulio, atque ita substantiam dictæ Societatis non fuisse in solo Io: Baptista radicatum.

Tertio idem comprobatur observantia subsecuta; Iulius enim cessit dictam Societatem Antonio Mainardo, quod facere non potuisset, si substantia Societatis fuisset in solo Io: Baptista radicata, & dicta cessio fuit Officiali intimata, qui non contradixit cessione, & sic saltem tacite videtur, agnovisse d. Iulium per socio.

Ex quibus omnibus saltem simul iunctis apparet, Societatem fuisse contractam etiam cum Iulio, neque subsistere, quod ut in alia actione dicebatur, ad Iulium spectet tantum commodum, & incommodum Societatis; Ius vero, & substantia ipsius Societatis penes Io: Baptista remansit; sed quod imò Iulius verè fuit decius. Nec obstat, quod etiam ante ratificationem Iulij Societas erat perfecta, quia licet id in dubium revocari non possit, ex quo fuit tunc partes expresse conveniunt, ut moriente Io: Baptista ante ratificationem Iulij Officialis lucraretur pecunia habita ad Societatem, & ad aliud non teneretur, quam ad solutionem fructuum decursum, quod subsistere non potuisset, si Societas non fuisset ante dictam ratificationem perfecta; cum tunc Societas, nec fructus producere, nec ipsa Societas luculari potuisset, nihilominus DD. censuerunt, hinc inferri quidem posse, Societatem non fuisse contractam cum solo Iulio, sed etiam cum Io: Baptista; non vero propterea excludi, quod Iulius quoque non potuerit esse socius; atque ita rectè dici posse Societatem fuisse contractam cum Iulio, & Io: Baptista ex supra deductis, & præteritum quia

Officialis factus ab ambobus recepisse pecunias, ut supra dictum est, & sic nulla subest ratio, quare magis censeri debeat Societas contracta cum Io: Baptista, quam cum Iulio, cuius etiam dicuntur fuisse pecunias ad Societatem datæ etc.

PAPIEN. FRVCTVVM.

Luna 5. Maij 1623.

A R G V M E N T V M.

Sumpto Brevis extractio ex suo proprio Originali, an & quando sit præstanda fides.

S Y M M A R I V M.

- 1 Officiali attestanti de re pertineente ad eius officium, est præstanda fides.
- 2 Sumpto extractio ab ipso Originali, ac exinde collationato, est adhibenda fides, pro ut Originali.
- 3 Sumptum pluries in iudicio deductum, neque unquam illius fides controuersa, non differt ab Originali et nam. 5.
- 4 Sumpto licet in transumptione deficiat aliquot requisitum adhuc ei est adhibenda fides, quando concurrant indicia, quæ possunt mouere Iudicis animum ad illi credendum, ex quo probationes sunt arbitrarie.

DECISIO CCCCXLII.

DOMINI dixerunt, esse adhibendam fidem sumpto Brevis Iulij Tertij factio Mediolani, qui de existentia dicti Brevis, & sic de veritate, ac substantia dicti sumpti constat ex fide Officialis Secretarii Breuium, qui testatur, quod in libro repertorii dd. Breuium in quo delebuntur summaria minutarum Breuium, posteaquam fuerunt expedita, ad dicti Brevis summarium, dicto autem Officiali creditur in iis, quæ spectant ad eius officium ad trad per DD in l. quedam §. numularios ff. de eden. Abb. conf. 34. num. 1. per 2. Rom. conf. 205. num. 3. cum alijs per Gabrde testibus consens. l. au. 19 & ex lectura dicti sumpti apparet, illud fuisse ad instantiam Antonij de Palladis transumptionem per quendam Notarium Rodolphum in audientia Archiepiscopali ab ipso Originali exhibitio coram Vicario, quodque dictum sumptum fuit ad eodem Vicario lectum, & collationatum cum d. Originali, etiam cum interpositione decreti eiusdem Vicarij, quod d. sumpto adhibeatur eadem fides, prout Originali.

Quin imò & dictum sumptum fuit in pluribus causis productum, neque unquam hætenus illius fides controuersa, ut apparet ex consil. Riminal. Iur. 116. num. 31. et seq. ex consil. Borgin. 22. in quibus totus tenor dicti sumpti refertur.

Vnde quatenus etiam dictum sumptum non esset in forma probanti, eo quod fortassis deficiat aliqua sollemnitas in huiusmodi transumptione.

sumptione requisita, de quibus per *Hofienf. in ca. cum P. Tabellio de fide instrum. num. 8.* & ibidem *Io. Andr. numer. 3. Abb. num. 1. et seqq. Contr. pac. q. c. 21. num. 3. Pat. des. 327. l. 2. in nou. saltem* 4
erit ci adhibenda fides, eo quod etiam scripturæ informi fides adhibetur, quando concurrant aliqua indicia, quæ inducant animum iudicis ad credendum illi, quia probationes sunt arbitrarie, ut per *Caputaq. dec. 234. par. 1.* Et in casu isto non videtur de veritate dicti sumpti dubitari posse, eo ipso quod, ut dictum est, de substantia d. Brevis, illiusque expeditione constat ex d. libro repertorii minutarum Breuium & d. sumptum factum fuit a dubiis tot solemnitatibus per publicum Notarium, & iudicis autoritate interueniente, illudque fuit in pluribus causis productum ad trad. per *Cravett. conf. 107. num. 4. Rot. dec. 113. nu. 1. par. 1. diu. Caputaq. d. dec. 234. par. 1. &c.*

BONONIEN. DE MANZOLIS.

Ven. 12. Maij 1623.

ARGVMENTVM.

Immissio an, & quando competat Mulieri in bonis Promissoris dotis, & quæ probationes requirantur ad effectum repetendi solutum.

SYMMARIYM.

- 1 Immissio est concedenda, quando de credito constat ex publico instrumento.
- 2 Immissio competit mulieri in bonis promissoris dotis.
- 3 Presumptiones non sufficiunt, sed concludentes requirantur probationes ad effectum repetendi solutum.
- 4 Solutionis presumptio non inducitur ex lapsu 24. annorum.
- 5 Negligentia in exigendo creditum, in qua fundatur solutionis presumptio, non potest considerari in hærede.
- 6 Confessio licet geminata non inducit debitum, quando est equiuoca, & potest referri ad aliam causam.
- 7 Debitum descriptum in Inuentario non importat concludentem probationem.
- 8 Presumptio debiti, quæ resultat ex mandatis, quando est debita, & equiuoca parum attenditur.
- 9 Presumptiones eliduntur, quando resistit inuicissimilitudo.

DECISIO CCCCXLIII.

DIE 15. Febr. fuit coram boi me: Andrea resolutum, dandam esse immissionem. D. Iffotte in bonis, quæ nunc derinentur per D. Co. Alexandrum iuniorem pro scut. 10. m. 6. causa verò super iisdem à me proposita DD. censuerunt, dandam esse immissionem d. D. Iffotte in bonis Co. Alexandri senioris pro scut. 4. m. & in bonis Com. Georgij pro scut. 6. mil. atque ita standum, & recedendum respectiue in tunc resolutis: quo enim ad scut. 4. mil. constat de credito d. D. Iffotte per publicum instrumentum, ex quo apparet, illa fuisse soluta Co. Alexandro Seniori, quod etiam pro parte Co. Alexandri iunioris non controvertitur, ac propterea meritò danda est immissio pro dictis scutis 4. m. d. D. Iffotte in bonis

d. Co. Alexandri Senioris dictorum 4. m. & tu debitoris ex cumulat. d. dec. 25. Febr. 1619. bo. me. Andrea.

Quo verò ad scut. 6000. constat quidem de credito D. Iffotte, quia apparet, eam fuisse nupri traditam Co. Alexandro Seniori cum dote scut. 10. m. non tamen probatur, quod vltra dd. scut. 4000. fuerunt d. Co. Alexandro Seniori soluta reliqua quoque scuta 6000. ac propterea competit quidem immissio d. D. Iffotte etiam pro dictis scut. 6. m. non tamen in bonis d. C. Alexandri Senioris, qui non est debitor dd. scut. 6. m. sed in bonis Co. Georgij d. dotis scut. 10. m. promissoris.

Nec obstat, quod ex presumptionibus in d. dec. coram boi me: Andrea deductis videatur probata solutio etiam dd. scut. 6. m. Co. Alexandro Seniori, quia dd. presumptiones non subsistunt, aut saltem non sunt tales, ut ex illis resulter plena, & concludens probatio, & qualis ad effectum repetendi solutum requiritur *glos. Bart. & alij in l. 2. C. de iur. Emphit. Bald. conf. 219. num. 4. lib. 2.* cum alijs adduct. in *Rom. de Nefis 13. lun. & 4. Iulij 1604. coram bo. me. Corduba* vbi quod l. *Procula ff. de probat.* procedit tantummodo in debitor allegante se non esse obligatum, non autem etiam ad effectum agendi pro recuperatione soluti.

Prima enim presumptio deducta ex lapsu 60. annorum non applicatur, quia dd. scuta 6. mil. ex conuentione inita inter d. C. Georgij debitorem dotis, & Co. Alexandrum Seniori creditorem, non erant soluenda, nisi post obitum Co. Georgij, ac propterea cum d. Co. Georgius obiit anno 1559. Alexander vero decesserit anno 1583. non intrat d. presumptio quia ab anno 1559. vsque ad annum 1583. non eluxerunt anni 60. sed tantummodo anni 24. qui non sufficiunt ad inducendam presumptionem solutionis *Afflic. decis. 13. num. 13. Menoch. presump. 135. num. 224. 3.*

Minus militat d. presumptio quoad Vlixem filium Alexandri, ut scilicet censetur dd. scuta 6. m. fuisse dicto Vlixi soluta, quia idemmer Vlixes extitit hæres Co. Georgij debitoris dd. scut. 6. m. & sic ipse erat dd. scutorum 6. m. debitor, & creditor, nec propterea in eo potest considerari aliqua negligentia in exigendo creditum, in qua fundatur d. presumptio *Parisi. conf. 137. nu. 1. d. 4. Menoch. d. presump. 135. nu. 19. Afflic. d. decis. 11. num. 19.*

Et hinc etiam cessat secunda, & tertia coniectura in dicta decisione deducta ex geminatis confessionibus d. Vlixis, quia dato etiam, quod falsus fuerit, se esse debitorem dotis Iffotte; non tamen ex tali confessione resultat confessio, quod dicta dos fuerit soluta Co. Alexandro, quia potuit esse debitor d. dotis ex persona Co. Georgij dictæ dotis promissoris, cuius ipse Vlixes extitit hæres, ut dictum est.

Quarta quoque coniectura non subsistit, quia in facto verum non est, quod Co. Alexander iunior descripserit in inuentarij hæreditarij Co. Vlixis Patris debitum dotis Iffotte, & in omnem euentum ex tali descriptione non resulteret concludens probatio, quod d. dos fuit Co. Alexandro Seniori soluta, quia Vlixes erat, ut dictum

dictum est, debitor dictæ dotis, non tamen ex persona Coi: Alexandri Senioris, sed ex persona Georgij.

Eadem quoque responsione tollitur præsumptio desumpta ex duobus mandatis Coi: Vlixis die 25. & 26. Junij 1584. ad consignandum D. Iottæ tot bona stabilia pro restitutione suarum dotium: quia præterquam quod dd. mandata possunt intelligi quoad secta 4. m. ad quorum restitutionem Vlixes tenebatur ex persona Alexandri, cui, ut supra dictum est, constat fuisse soluta, non negatur etiam, quod Vlixes non tenebatur solvere Iottæ integram dotem Icut. 10. m. non tamen ex persona, sed uti hères Alexandri, sed ex persona Georgij, & uti ipsius Georgij hères.

Nec aliquid facit alia coniectura desumpta ex instrumento conventionum inter Coi: Herulem Patrum, & Coi: Vlixem Nepotem, in quo legitur eorum communionem teneri ad Icut. 10. m. quia dictæ partes in eodem instrumento expressè protestate fuerunt, quod hæc confessio solum attendatur inter ipsos, nec valeret ad suorem alicuius alterius personæ, neque contra ipsos probationem faceret, ut in copia, quæ datur Sum. D. Coi: Alexandri num. 3. & denique omnes dictæ, & aliæ præsumptiones eliduntur ex maxima inveniuntur similitudine, quod Alexander dd. Icut. 6000. exegerit ab Vlixæ eius filio, & dictæ dotis post obitum Georgij debitor.

Et ex geminata etiam ipsius meriti Iottæ confessione in communionibus, quod ipsa erat ereditrix, & volebat suam dotem recuperare in bonis Coi: Georgij, ita ut merito non possit dici sufficienter probatum, quod dicta secta 6. m. fuerint soluta Coi: Alexandro, prout ad effectum, de quo agitur, requiritur &c.

7 *Fructus in cæri non sunt restituendi, sed illi cedunt pro mercede Laboris personaliter præstati.*

8 *Coisfessio quæ emanavit ad alium finem, & quæ per unicum Testem remanet probata, non præiudicat.*

DECISIO CCCCXLIV.

DOMINI dixerunt, non constare de sufficienti liquidatione fructuum, quia scilicet probata possessione, ac fructuum perceptione, quæ in casu isto non controuertitur, sufficiens pro liquidatione leuior probationes etiam per præiudices, & coniecturas Bal. conf. 323. numer. 5. l. 2. Card. Seraph. decis. 1132.

Attamen in casu isto nulla penitus adducitur probatio in suo genere perfecta, fides enim, seu attestatio Æconomi, qui dicit se extraxisse compntum in libris sibi traditis de Ordine Georgij, nullam prorsus meretur fidem, quia extractio facta fuit absque citatione, & recognitione manus, qui dicitur scripsisse librum, & absque Iudicis decreto, Ideoque nihil valet Ror. decis. 1. & 2. de fide Instrum. in nou. & ij. num. 2. par. 1. in recentior. Ferall. dec. 99. par. 2.

Minus relevant duo Testes, qui deponunt de publica voce, & fama, quia sunt nulliter examinati, & quia ipsi dederunt mandatum, & pecunias, ut impetratio Bernardini tamquam de Præpositura in Collegiaria haberet effectum, ut ipsi meti tententur, si licque eorum depositioni nihil est deferendum l. omnibus, & ibi Abb. nu. 6. vers. oportet ergo sel. num. 7. de Testib. nec reddunt aliquam causam scientiæ, prout tenentur Cessad. decis. 19. numer. 3. super rog.

Et quia non deponunt de certa quantitate deductis oneribus ad j. 1. C. de fructib. & lit. expens. Cress. decis. 2. de probat. nec distinguunt fructus certos ab incertis, quod facere tenebantur ad hoc, ut posset dici liquidata quantitas, quæ per Georgium restitui debebat, cum ipse ad restitutionem fructuum incertorum minimè teneatur, sed illi cedant pro mercede laboris personaliter ab eo præstati Ferall. decis. 29. par. 2. cum alijs per Modernos de Benef. par. 6. 3. numer. 121. & 122.

Nec denique aliquid facit alius testis, qui deponit de confessione Georgij, quia præterquam quod huiusmodi confessio emanavit ad alium finem, non probatur etiam per unicum testem Gabr. conf. 40. numer. 58. l. 2. Ror. decis. 406. num. 3. par. 2. in recentior. Et huic etiam testi obstat eadem exceptio, quod dedit mandatum, & pecunias pro ista causa, ideoque nihil probat ex sup. alleg. &c.

SAONEN. LIQ. VIDA TIONIS FRUCTVVM.

Mer. 17. May 1623.

ARGVMENTVM.

Fructuum liquidatio, an & quando resultet ex Testium depositionibus.

SVM MARI VM.

- 1 Liquidatio fructuum fit per præsumptiones, & coniecturas.
- 2 Extractio partitarum facta absque citatione & recognitione manus illas scribentis & absque Iudicis decreto nihil valet.
- 3 Testes nulliter examinati nihil probant, maximi quando eorum depositio est suspecta, & deponunt de credulitate num. 4.
- 5 Testes non reddentes causam scientiæ nil probant.
- 6 Testes examinati super liquiditate fructuum, quando non deponunt super certa quantitate deductis oneribus non probant.

CIVITATIS CASTELLI

FIDEICOMMISSI.

Mercur. 17. Maij 1623.

ARGVMENTVM;

Impossio retardari non potest fideicommissario ex pretextu detractionis legitimæ, quando in hereditate fuerunt reperta Credita, nam sup̄s in eis presumitur consumpta.

SYMMA RIVM.

1. Legitima censetur consumpta in hereditate reperta ex alijs.
2. Creditum presumitur exigibile.
3. Debitorem esse solvendo desumitur ex condictione assensu cum exhibitione Cedula Bancaria.
4. Creditum fuisse exalium ex quibus concessuris resolutæ.
5. Prima alienatio imputatur in legitimam.
6. Creditum consistit in modica quantitate de facili presumitur ex assensu, maxime quando concurrunt lapsus plurium annorum.
7. Hæres gratatus non reddens rationem de Creditis hereditarijs tunc tenetur illa imputare in legitimam.
8. Hæres gratatus cedendo assensum contra debitores hereditatis non liberatur, cum est imputandum, quod illa non exegit, quando potuit exigere.
9. Negligentia presumitur, quando non probatur fuisse factas diligencias.

DECISIO CCCCLV.

CVM alias proposuissem dubium, an fratribus de Albizanis, danda esset immissio in possessionem prædicti S. Anastasii, DD. ne quid præcisi vellet, quod recto eorum iudicio non esset sufficienter discussum, firmatum per ipsos decedentes, constare de fideicommissio ad suorum de Fratrum, & de identitate dicti Prædicti S. Anastasii, quodque legitima Antonij voluit ex hereditibus gratatis ascendebat ad sum. 1200. Vadē dictis decisionibus præsuppositis placuit idem dubium reassumere, quo proposui fratribus tantum informantibus, DD. censuerunt, ipsis dandam esse immisionem.

- Negligentia dictæ immisioni obstat, quod videantur causam habentes à dicto Iacobo hæredem gratato posse dictum prædium retinere pro dicti Iacobi legitima, quia ut apparet ex decisione particulari facta super statu hereditatis fideicommissitæ, inter alia aderant in dicta hereditate plura credita, ex quibus cum constet obegisse dicto Iacobo seq. 19. tunc in eadem decisione firmatur, ceniatur in eis dicta eius legitima consumpta, ad tex. in leg. Mercur. res qua, & ibi Bar. & omnes ff. ad Trebell. Socin. conf. 36. num. 2. lib. 1. Paris. conf. 17. in fin. l. 2. Cephal. conf. 189. num. 19. lib. 2. Peregr. de fideicom. artic. 39. num. 3. & 4.

Nec obstat, quod non probatur, dicta Credita fuisse exigibilia, minusque, quod fuerint exa-

cti, quia quod essent exigibilia, presumitur.

2. Ibi credentes ff. de priuileg. Alex. in l. si ab arbitrio num. 4. ff. qui iurise. cog. Menoch. presumpt. 58. num. 2. lib. 1. & hæc presumptio conuincitur ex eo, quod constat, Jo. Baptistam Bufalini, qui fuit in dicta divisione assignatus dictæ hereditatis debitor seq. 950. tunc condicibile pro duodecim annis à Cardinale Cesio Casale, cum exhibitione Cedula Bancaria seq. 18. mill. ut in Summ. num. 7. quod satis arguit, ipsum fuisse idoneum soluere dicta seq. 950.

Quod verò dicta credita fuerint exacta pariter videtur non posse controuersi, cum quia constat, dictum Jo. Baptistam debitorem paulo post assignationem huius crediti Antonio faciam, vendidisse eidem Antonio censum seq. anni 72 pro pretio seq. 900. auri, quæ certe dictus Antonius censeri debet breui manu à dicto Jo. Baptista eius debitore recepisse, cum non presumatur habuisse aliunde tantam pecuniam quantitatem, nec minus quod quatenus habuisset, eam, voluerit numerare à Jo. Baptista non excomputato saltem d. eius credito. Tum etiam quia in Inuentario, quod fuit factum de hereditate ipsius Antonij, non repetitur descripta dicta credita, quod est maximum indicium, illa fuisse per d. Antonium exacta.

Nec obstat, quod non probatur, dicta creditum fuisse exacta ante alienationem prædicti, de quo agitur, ita quod dicta credita, non autem prædium imputari debeat in dictam legitimam, quia imò ex supra deductis apparet, quod creditum Bufalini, fuit exactum ante alienationem prædicti, quia fuit exactum paulo post obitum fideicommissitæ, qui contigit anno 1561.

Et alia etiam credita cum sint modice quantitatis, & omnia simul non excedant summam seq. 320. ideoque facile exigi potuerunt, presumitur pariter intra dictum spatium septem annorum exacta.

Et in omnem euentum, quod non constaret etiam de dictorum creditorum eratione, sufficere deberet, quod hæres gratatus de illis non reddat rationem ad effectum, ut illa teneatur imputare in suas detractiones. d. l. Mercur. 5. res, qua ad Trebell. & in Imperator §. fin. ff. de leg. 2. Peregr. de fideicom. art. 10. num. 30.

Nec liberaretur cedendo actiones, cum ei sit imputandum, quod illa non exegit, quando potuit exigere. Ceterum in leg. si servus §. cum quis sub num. 4. ff. de l. i. Rubeus. sum. conf. 122. vol. 1. Peregr. d. art. 10. num. 45. & fuit dictum in Forolien. fideicommissi de Moignard 27. Novembris 1595. coram bon. norm. Litta.

Et eo ipso, quod non probatur, secisse diligencias per multos annos in exigendo, presumitur negligentia, & culpa. Rec. conf. 109. mer. 26. & c.

LEGIONEN. DECIMARVM

Luna 23. Maij 1623.

ARGVMENTVM.

Manutentio in quasi possessione exigendi datur ex vnico actu solutionis, & in hoc Summarijssimo manutentionis iudicio nec titulus, nec causa requiritur, sed sufficit sola possessio, vel quasi, aut saltem sola in silentia, facti.

S V M M A R I V M.

- 1 *Possessio, seu quasi possessio exigendi ad effectum manutentionis ne dum acquiratur ex multiplicatis solutionibus, sed ex vnica tantum.*
- 2 *Manutentio in quasi possessione exigendi eo fortius tenet concedenda, quando ultra solutionem concurrunt bonum ius.*
- 3 *Scientia, & mandatum praesumitur ex solutionibus factis in summa notabili.*
- 4 *In Manutentionis summarijssimo iudicio nec titulus, nec causa requiritur, sed sufficit sola possessio, vel quasi, aut saltem sola in silentia facti.*

D E C I S I O CCCCXLVI.

Fuit resolutum, RR. DD. Decano, & Capitulo Legionensi informantibus, dandum esse mandatum de manutendo in exactione decimarum in bonis Cõmendæ de Zenizeros, cum ex quinque scilicet datis in *summario dicti capituli n. 4. de visu deponentibus* (suprà 40. annos clarè appareat de ipsorum quasi possessione in percipiendo salm. 36. tritici ab Arrendararijs Commendatariorum Religionis Hierosolymitanæ pro tempore Cultoribus dictæ Cõmendæ, per quas solutiones ne dum multiplicatas, & continuatas, sed etiam per vnica acquiratur quasi possessio. *Abb. in c. cum Ecclesia Saturna, nu. 22. & 23. Butr. num. 17. Rip. num. 52. de caus. posses. & propriet. Card. Seraph. decif. 436. num. 1. cuius quasi possessionis vigore competit dictis Decano, & Capitulo manutentio, & retinenda insit. de interdic. l. pri. §. huius interdicti, ff. rei possid. cum vulgar.*

Et dicta manutentio tanto magis visa fuit DD. dictis Decano, & Capitulo concedenda, cum ultra quasi possessionem exigendi, in qua existunt, consistit de titulo ipsorum valido, nimirum ex concordia alias iuxta inter ipsos, & Cõmendatorem, ac Fratres dictæ Religionis Hierosolymitanæ, in qua Cõmendator se obligauit soluere dictas salmas 36. tritici dictis Decano, & Capitulo, quæ conuenticio benè probat istum titulum exigendi, & ex multiplici de *decimis Rot. decif. 279. in fin. par. 2. in rector, & appareat effectuat ex solutionibus multiplicatis factis ab Arrendararijs pro tempore, quibus fuerunt concessæ in locationem a Cõmendatoribus dictæ Terræ, cum onere Capitulo soluendi dictas salmas 36. tritici in cuius pacis executionem fuerunt spatio plusquam 40. annorum, sèper eadè, vt constat ex publicis instrumētis*

Arrendariorum, ex quibus solutionibus saliter factis, & in tam notabili summa, & quantitate non potest dubitari, quin fuerint factæ de mandato, & scientia Religionis. Abb. in d. cap. cum Ecclesia num. 25. Pat. dec. 258. num. 1. l. pri. Card. Seraph. decif. 1485. sub. num. 2. vers. Cõdinatur num. 3. Rot. diuers. decif. 28. num. 7. par. 1. & decif. 685. num. 4. par. 1. in rector.

Ex quibus satis abundè visum fuit constare ad hunc effectum de bono iure dicti Decani, & Capituli, cum ad obtinendum in hoc summarijssimo iudicio, nec titulus, aut causa requiratur, sed sufficiat sola possessio, vel quasi, aut saltem sola in silentia facti. *Abb. in c. querelam num. 12. de elect. Card. Mantie. decif. 172. num. 2. & decif. 185. numer. 6. & 7. Card. Seraph. decif. 717. numer. 2. Rot. diu. decif. 595. num. 1. & decif. 752. num. 6. par. 2. in rector, &c.*

AQVILANA PENSIONIS

Vener. 26. Maij 1623.

ARGVMENTVM.

Litteræ reservationis pensionis habent executionem paratam, præsertim si ante obligationem Camerali, & reiecta penitus exceptione nullitatis.

S V M M A R I V M.

- 1 *Littera Apostolica habent executionem paratam.*
- 2 *Translatio qua nam requisita pro sui valudine requiritur.*
- 3 *Translatio quando fuit celebrata, reservato Sedit Apostolicæ beneplacito, vel cum clausula nō alias adhibet & c. tunc re integra, & amque beneplacitam accedat, potest rescindi, & datur locus penitentie.*
- 4 *Reservatio pensionis dicitur nulla, quando in ea non fuit facta mentio alterius pensionis super eodem Canonico prius reservato declarata num. 5.*
- 5 *Obbligatio Cameralis non retardatur exceptione nullitatis pensionis, sed videtur remittenda ad Iudicium ordinarium, & per tres conformes canonizanda.*
- 6 *Clausula pro omnibus quorū interest, apposta a Notario in instrumēto obligatione Camerali talis, operatur ad favorem omnium, in quibus iura obligationis transfunduntur.*
- 7 *Pensio prius reservata, & deinde translata dicitur eadem, non nova pensio.*

D E C I S I O CCCCXLVII.

Domini dixerunt, litteras Apostolicas reservationis pensionis, & obligationem Cameralem esse exequendas, quia dictæ litteræ, pro vt & obligatio Cameralis habent executionem paratam, & si Capituli ubi Glos. in vers. exequatur de concess. prob. in 6. Sarnen, in trall. Brenim num. 4. Mohed. decif. 13. ut lit. pend. cum alijs adduct. in *Engubina pensionis 4. Martij 1619. Coram meo Bratio.*

Nec

Lune 29. Maij 1623.

A R G V M E N T V M.

Minor suam Obligationem nullam ex defectu Solemnitatum statutorum Urbis, potest deinde effectus maior ratificare.

S Y M M A R I V M.

- 1 Mandatum procurator ad effectum validè obligandi Minorem 20. annorum requirit solemnitates iuxta dispositionem statutorum Urbis capit. 152. lib. 1.
- 2 Statutum Urbis lib. 1. cap. 47. habilitat maiores 20. annorum ad celebrandum quodcumque contrahendum
- 3 Solemnitates loci ubi celebratur contrahendum sunt servanda, sed declaro hoc non procedere quoad personarum contrahentium num. 4. & 5.
- 6 Aetas probatur ex fide Baptismatis.
- 7 Civilitas contrahendi in aliquo Urbe, non tollitur ex licentia obtemperandi alibi.
- 8 Clericus contrahendo non ligatur à statuti confessionis à Laycis.

D E C I S I O CCCCXLVIII.

- CVM prætenderet D. Alphonsus Mantellus, obligationem ipsius ad favorem Excellentissimi D. Ducis Lateræ factam fuisse nullam ex pluribus, & præsertim quod fuit facta mediante Procuratore dicti Alphonsi vigore mandati ab eodem Alphonso dati ipso adhuc existente minore annis viginti non servatis solemnitatibus statuti Urbis lib. 1. cap. 152. & contra cum scribentes pro dicto D. Duce eandem obligationem subnecere conarentur quoad dictam nullitatem ex defectu mandati validi per Instrumentum præcipue ratificationis dictæ obligationis ab eodem Alphonso Parmæ celebratum, postquam effectus maior annis viginti, DD. mandarent, ut strictè informaretur super validitate dictæ ratificationis, quo facto resolutum fuit, dictam ratificationem esse validam, quia fuit facta à dicto Alphonso maiore annis viginti, & sic tempore, quo erat iuxta dispositionem statuti Urbis lib. 1. cap. 47. habilis ad faciendum omnes, & quoscumque actus, quos facere possunt maiores annis 25. Unde licet dicta ratificatio facta esset sine solemnitatibus in contrahibus minorum requisitis, fuit nihilominus valida perinde, ac si fuisset à maiore annis 25. celebrata.

- Nec obstat, quod Instrumentum dictæ ratificationis fuerit celebratum Parmæ, adeoque adhiberi debebant solemnitates à statuto Civitatis Parmæ requisitæ in contrahibus minorum, quia licet quoad solemnitates contrahendas attendenda sint statuta loci, ubi sit contrahendum
- 3 Aret. conf. 735. num. 5. vers. his præmissis cum alleg. hoc tamen non procedit quoad personarum contrahentium. Abb. in c. quod Clericus sub num. 21. vers. si vero statuta de foro comp. Auebar. in cap. Canonum statuta num. 158. de consil. Aribil. dec. 2. cod. tit. Card. Seraph. decif. 740. num. 3. iud. quod cum

Nec obstat, quod dicitur, non constare de valida translatione dictæ pensionis, quia ex litera litterarum dictæ translationis apparet, omnia in dicta translatione intervenisse, quæ ad effectum validæ translationis requiruntur, quod scilicet fuerint præsentate litteræ reservationis nec non, & facultas transferendi iudici, qui eas accepit, vidit, & intellexit, & illarum tenores diligenter consideravit, iuxta adduc. per Ferret. conf. 85. cum alijs alleg. in Cathaginæ pensionis Cor. Reverendiss. D. meo Patriarca Hierosolymitano, quæ est decif. 143. par. 2. in recent.

Minus obstat exceptio translationis inter Cinthium titulare, & Franciscum translaturum, quia dicta transactio fuit facta reservato Sedis Apostolicæ Beneficio, & cum clausula non alias aliter, &c. ac propterea potuit Franciscus re integra, & antequam accederet beneficii penitire, & à dicta concordia recedere.

- 3 ad trad. per Abb. in c. super eo sub num. 3. de condit. appetit. Surd. conf. 434. num. Capitaq. decif. 12. par. 3. Aribil. decif. 2. de pact.

Nec facit, quod reservatio pensionis videatur nulla, eo quia in ea non fuit facta mentio alterius pensionis super eodem Canonatu iā prius reservatæ. Per all. dec. 303. par. 2. cum alleg. 4. vel dictus Cinthius eo ipso, quod sciens iam ante fuisse reservationem aliam pensionem, nihilominus huic secundæ consensit, videtur huic exceptioni renuntiavisse, quod facere potuit

- 5 Cus. sed. decif. 1. nu. 7. & decif. 4. nu. 5. de pension. & faciunt trad. per Lep. alleg. 89. num. 8. vel certe exceptio dictæ nullitatis non potest executionem dictæ obligationis Cameralis retardare, sed potius erit ad iudicium ordinarium rejicienda, & per tres conformes canonizanda, non retardata interm dictæ obligationis Cameralis executione.
- 6 tione. Gales. de oblig. Camerali. qui 3. sub. num. 9. Cassad. decif. vnde. de munis petit. Card. Seraph. dec. 107. in fin. Rot. decif. 387. numer. 4. par. 2. in recentior.

Nec obstat, quod Cinthius dicitur se obligasse ad favorem Lelii tantum, cui fuit hæc secunda pensio reservata; non verò etiam ad favorem Francisci, in quem fuit dicta pensio à dicto Lelio translata, quia Notarius fuit stipulatus pro omnibus, quorum interest, intererit, ac interesse poterit, & sic ad favorem etiam Francisci, in quem fuit ius Lelii mediante translatione transfusum.

Nec dicatur, Cinthium non se obligasse ad solutionem pensionis in Franciscum translata, sed ad solutionem pensionis Lelio reservatæ, quia est vna, & eadem pensio, quæ fuit reservata, & in Lelium translata, nec translata dicitur nova pensio Paris. consil. 136. l. 4. & fuit dictum in Perone. Pensionis relata per Marches. de Communi. par. 2. fol. 155. & in dec. 121. numer. 9. par. 1. in recentior. & in Rom. pensionis 17. Iunij 1622. Coram R. P. D. meo Buratto, ac propterea negari non potest, quin Cinthius verè sit obligatus etiam pro dicta pensione translata, & ad favorem Francisci, ut dictum est, &c.

cum dictus Alphonsus tempore, quo celebravit dictum contrahumiam esset factus maior vigore Statuti Urbis, potuit se gerere pro maiore etiam in dicta Civitate Parme Bald. in L. censiles Populos num. 60. C. de Sum. Trinit. & Fid. Cathol. Cast. cons. 226. sub num. 1. l. 2. Soc. conf. 219. num. 1. l. 2. Put. decif. 365. l. 3. Atchiff. d. dec. 2. de consil. Card. Seraph. dicta decif. 746. numer. 3. nec per consequens tenebatur adhibere solemnitates à dicto beatissimo Cuiusmodi Parme requisitas, quia dictum Statutum loquitur de minoribus, non verò de illis, qui sunt effecti maiores, & habilitati ad faciendum omnes actus quos possunt facere maiores, qualis, ut dictum est, erat dictus Alphonsus tempore dicti contrahus.

Nec in dubium revocari potest, quod tunc esset effectus maior vigore statuti Urbis, quia quod ipse sit Cuius Romanus, natus scilicet ex Patre Cuius Romano, & Matre Nobili Romana est admodum notorium, quodque tunc esset maior annis 20. apparet ex hinc Baptismi, & quæ ad effectum, de quo agitur, sufficienter probat. Caput. decif. 314. par. 1. Card. Seraph. dec. 1118. num. 2.

Nec obstat, licentia pbenata habitandi in Urbe, quia talis licentia, consuevit obtineri saltem ad maiorem cautelam ab omnibus possidentibus bona in statu Serenissimi Ducis Parme, vnde non potest ex viâ licentia sumi argumentum, quod dictus Alphonsus non esset Cuius Romanus, tantoque magis, quia nec dicta licentia posset tollere veram Civilitatem contraham à dicto Alphonsio, eo quod vî dictum est, natus est ex Patre, & Matre Cuius Romanis ad L. assumptio S. pri. ubi Glossæ DD. ff. de Municip. l. Cines C. de in sol. l. 10.

His accedit, quod etiam quod dictus Alphonsus non esset effectus maior vigore statuti Urbis, vel dictum statutum Parme comprehenderet etiam etiam effectum maiorem vigore dicti statuti Urbis ad huc non ligitur dicto statuto Civitatis Parme à laicis condito, ex quo ipse iam erat tempore dicti contrahus Clericus, nec propterea dicto statuto subiectus, ad notat. per DD. in c. Ecclesia S. Maria de consil. Abb. conf. 72. in prin. lib. 1. Bald. conf. 300. n. 4. l. 1. Surd. conf. 2. num. 19. & conf. 301. num. 12. num. seqq. Rota in Roma. Domus ad S. Augustinum 19. Ianuarij 1612. Coram. Reuer. Dnorum Decano, &c.

ROMANA SOCIETATIS OFFICIUM.

Venerit 2. Iunii 1623.

A R G V M E N T V M.

Translatio Periculû infocietatis officij est valida, licet fuerit erratum in expressione nominis illius, in quo exstabat periculum.

- 1 Periculû Translatio infocietate officij dicitur Canonica, quando in transference concurrent potestas, & voluntas.
- 2 Error in nomine illius, in cuius vita exstabat periculum, vitare non potest translationem, quia non versatur circa substantiam translationis ut num. 3.
- 3 Translatio periculû de una persona ad aliam tunc vitatur quando fuit commissus error in expressione nominis illius, in quem fuit facta translatio.

DECISIO CCCCLXIX.

CONTRAQ Societate ad fauorem Hieronymi de Poniis, sub periculo vite Virginie Gaudiz Maris dicte Hieronymus fuit translatus aliquibus Mensibus per Io. Antonium Procuratorem dicte Hieronymus, qui ibi in Instituto dicte Societatis referuauerat facultatem disponendi tam de sorte principali, quam de fructibus dicte Societatis, nec non, & transferendi periculum vite, facta intimatione Officiali sub his verbis.

Intimetur, &c. qualiter D. Inflans non intendit amplius continuare periculum vite existentem in Societate seu. 100. ad fauorem D. Hieronymi inita sub die 27. Febr. 1619. per actum infrafer. Notarij in personam D. Virginie positum, imò transferre, prout per prefates transferri ex persona D. Hieronymi in personam Illustrissimi D. Cardinalis Petri Aldobrandini, super cuius periculo in posterum currere voluit, & intendit.

Vnde fuit dubitatum, an stance dicta Intimatione fuerit translatum periculum vite in personam dicti Illustrissimi D. Cardinalis Petri Aldobrandini, si vî per obitum dicti D. Cardinalis Petri possit censei dicta Societas super lucrata, & DD. censuerunt, periculum vite fuisse translatum, societatemque super lucrata ideoque mandatum A. C. relatum pro sorte principali dicte Societatis esse inferendum.

Moti autem sunt, quia de potestate Io. Antonij mutandi periculum vite, illudque transferendi in personam dicti Illustrissimi D. Card. non dubitatur, & de voluntate constat ex verbis clâris dicte intimationis, ideoque necesse est dicere, dictam societatem fuisse per obitum dicti D. Cardinalis superlucratis.

Nec obstat, quod licet appareat de voluntate dicti Io. Antonij mutandi dictum periculum vite, illudque in personam dicti D. Cardinalis transferendi, non constat tamen, quod cum effectu fuerit dictum periculum in dict. D. Cardinale translatus, quia imò, & hoc manifestissime probatur ex verbis dicte intimationis ibi, prout transferri in personam Cardinalis super cuius periculo in posterum currere voluit, & intendit.

Nec refert, quod translatio dicti periculû legitur facta ex persona D. Hieronymi, in cuius persona cum non consisteret periculum vite, ex quo illud erat positum, ut supra dictum est, in personam Virginie, & non Hieronymi; dicta translatio fuit inutilis, nec potest suffragari ad effectum, ut possit dici societas per obitum dicti D. Cardinalis superlucratis, quia ex lectura intimationis supra relatæ clare apparet, quod intentio Io. Antonij fuit transferendi periculum, quod

quod vt in eadem dicitur, existerat in persona Virginie in personam Cardinalis. Vnde scilicet postea in dicta intimatione repetendū nomen illius personæ, in qua existerat periculum, fuerit expressum nomen Hieronymi loco Virginie, fateri tamen oportet, id factum fuisse per errorem. nec propterea talis error vitare.

2 potest translationem ad l. si quis infundi vocabulo ubi Bart. num. 2. ff. de leg. 1. l. si in nomine C. de Testam. Paris. conf. 13. num. 8. lib. 4. Card. Seraph. decis. 701. num. 1. Rot. decis. 231. numer. 2. & decis. 637. n. 5. par. 1. inreccentier. Et præsertim quia nō versatur circa substantiam translationis; nam dicta substantia consistit in declaratione mētis Io. Antonij, quod volebat currere imposterum periculum vitæ Cardinalis, non verò in expressione nominis illius personæ, in qua prius consistebat periculum, quod mediante huiusmodi declaratione fuit translatum in aliam, & imò quatenus ad substantiam translationis requireretur expressio nominis personæ, in qua prius periculum consistebat, & etiam in casu isto non deficeret, quia expressè dicitur in dicta translatione, quod Io. Antonij nolebat amplius currere periculum vitæ existens in persona Virginie, & error, vt dictum est, fuit commissus in repetitione tantū eiusdem nominis Virginie, loco cuius fuit positum nomen Hieronymæ, ideoque talis error nullo modo vitare debet dictam translationem ex supra allegat.

Nec obstat, decis. 71. num. 6. post trall. Moderni de societ. Offic. cum alijs incontrarium allegat. quia tamen dicta decisio, quam omnia alia in contrarium allegata procedunt, quādo fuit commissus error in expressione nominis personæ, in qua fuit facta translatio, & sic non adest certitudo illius personæ, in qua fuit translatus periculum, hoc in casu propter dictā incertitudinem translatio non sustinetur, secus verò est, quando persona, in qua fuit facta translatio est certa, & constat de voluntate transferentis, quod imposterum voluit currere periculum personæ, tunc enim error commissus in repetitione nominis personæ, in qua prius consistebat periculum, non vitiat translationem, nec applicatur allegata pro Hieronymæ, &c.

- 5 Testes licet de loco vicinis possunt recipi tamquam absentes.
- 6 Exceptiones contra personas Testium quando sunt leues, & non agitur de materia suspecta, reijciuntur.

DECISIO CCCCL:

DOMINI steterunt in decis. 13. Febr. præteritis ex rationibus tunc deductis, quibus non obstantibus, quod nunc denuo replicabatur, quod Barella non solum tenebatur dare idoneos fideiussores, sed priusquā daret dictos fideiussores procurare à Capitulo S. Petri liberationem Grissoli ab obligationibus per eum ad fauorem Capituli factis: Nam ex lectura instrumenti dissolutionis Societatis apparet, quod onus hoc liberandi alterum socium ab obligatione per eum ad fauorem Capituli facta, non fuit iniunctum ei, ad quem deuoluebatur affectus, sed illi tantum, qui primo loco fuisset sorte extractus; vnde cum fors non ceciderit super Barellam, sed affectus fuerit ad eum deuolutus rāum ob non implementum Grissoli, merito non potest censeri, Barella non adimpleuisse sibi incumbientia ob non petitam dictam liberationem.

Nec obstat, quod partes in dicto instrumento conueniunt, quod etiam ille, ad quem deuoluebatur affectus, debba dare dette securā, quæ verba cum sint repetitiua cautionum suprā expressarum videntur quoque includere onus petendi dictam liberationem, de quo fuerat prius facta mentio, ex latè cumulatīs per Scribentes pro Grissolo, quia vel præteritur, quod dicta verba ex vi dictæ relationis includant onus dictæ liberationis, vel quod ex illis colligatur saltem præsumptiue, quod mens contrahentium fuerit arctandi quoque eum, ad quem deuoluebatur affectus, ob non adimplementum alterius socii ad procurandam dictam liberationem, & neutrum subsistit.

Non primum, quia verbum, *dette securā*, nullo modo possunt referri ad dictam liberationem, sed tantum ad fideiussionem præstandam, quia dictæ partes præsentari voluerunt etiam ab eo, qui sorte fuisset extractus, in casum, quo non fuisset ab ipso obtemperata liberatio; aliud enim est præstare cautionem, aliud liberationem à Capitulo procurare, ideoque repetitio cautionum non potest operari repetitionem dictæ liberationis, Soc. Sen. conf. 64. num. 2. & seq. lib. 3. Decius conf. 423. num. 14. & 15. Decian. conf. 34. lib. 3. Rot. decis. 221. num. 10. & seq. coram S. D. N. quinimò inclusio vnus est exclusio alterius, l. cum Prator ff. de iudic. l. vlt. C. de post. conuent. cum vulgar.

Nec obstat, quod dicta verba, *debba dare dette securā*, important ex sui natura liberationem à Capitulo, quia, vt iam dictum est, aliud est procurare liberationem à Capitulo, aliud idoneos cautionē præstare, & nemo sanè dixerit, quod ille, qui promissit idoneam cautionem præstare, censetur se obligasse ad procurandam liberationem, quodquidē minus videatur promissioni stetit, quod liberationem non procurauit, licet idoneos fideiussores præstiterit.

Minus subsistit secundum, quod saltem venis-

VELITERNA AFFECTVS.

Mercurij 7. Iunij 1623.

ARGVMENTVM.

Factum præstandi cautionem, an importet obligationem procurandi liberationem.

SYMMARIVM.

- 1 Factum præstandi cautionem non importat liberationem, & num. 2.
- 3 Omissum in instrumento debet haberi pro omisso.
- 4 Implementum sufficit probari per æquipollens.

similis mens partium fuerit includere sub dictis verbis onus probandi dictam liberationem, ut equalis esset conditio contrahentium, neq; ad imparia obligarentur ex allegatis, quia non est à ratione alienum, quod dictæ partes censeantur voluisse maius onus imponere forte extracto, quam ei, ad quem devoluti debebat assensus in euentum non adimplementi primo extracti, & si hunc quoque voluissent arctare ad procurandam liberationem, absque dubio id expressissent, prout id expresserunt in alio Capitulo dictæ devolutionis, idcircoq; omiffum debet haberi pro omisso, nec pars, quæ succedebat ob culpam primo extracti, debet grauari ad liberationem cū non iniunctam.

Et in omnem euentum fufficit, quod clarè non constet de non adimplemento, vt fuit in alia decisione firmatum, quinimò fufficit etià implementum pro æquipollens, vt fuit dictū coram bo. me. Card. Seraph. decis. inter impress. 1241. num. 2. vbi etiam aliz decisiones referuntur, & sic quod in effectu dictus Grissolus sit cautus, quodque ob dictam non liberationem, nec hæcenus fuit passus aliquod damnum, nec possit in futurum verisimiliter pati, sicutibus ipsius Barellæ diuitiis, ac fideiussorum ab eo præstitorum idoneitate, ad trad. per Rin. conf. 49. num. 8. Card. Seraph. dicta decis. 1243. num. 3.

Nec obstat, quod fuit resolutum contra eundem Grissolum, cum non adimpleuisset ex hac ipsa ratione, quod non procurauit liberationem Barellæ à Capitulo S. Petri, tum quia, quoad ipsum non poterat cadere aliqua dubitatio, quod non esset obligatus ad procurandam dictam liberationem, cum respectu illius id fuerit expressè conuenientum, vt sæpe fuit in hac causa dictum, tum etiam quia decisio contra dictum Grissolum facta non fundatur in eo solum, quod non procurauit dictam liberationem; sed etià quia in alijs defecit, & præsertim in dando fideiussores æquales facultatibus Barellæ, vt in dicta decisione; Vnde non est, quod Grissolus conuenerat, quod æquitas, quæ seruatur ad fauorem Barellæ, non fuit ad ipsius fauorem seruata, sed potius sumpta rigorosa interpretatio, quia vt dictum est, Barella non fuit grauatus saltem expressè ad liberandum Grissolum, & ipse dedit fideiussores facultatibus æquales Grissolo, & idoneos, sicutibus præsertim diuitiis Barellæ, vt in alia decisione latius fuit deductum, & sic termini non sunt pares.

Nec obstant, quæ dicuntur de nullitate examinis Testium deponentium super idoneitate fideiussorum præstitorum à Barella, quia reuera visa fuerunt friuola, ex quo examen fuit factum cum interrogatorijs Grissoli per Interpretem deputatum ex primarijs Procuratoribus Curie de ordine Rotæ, nec propterea quod testes irruerint super veritate dicenda, & deinde super abfuratione dici possunt periuri, ex quo in eodem examine facti sunt venisse hac de causa ad Verbum, vt sic examini subicerent, quia potuit superuenisse noua causa recedens, & licet dicti testes sint de loco vicino, tamen potuerunt recipi, itaque abfuri, Aegid. consue. 115. incipit etiam testes &c. vbi quod testes

recessuri ad Ciuitatem Anoniz possunt recipi tanquam abfuri, Vestr. in prax. lib. 6. cap. 2. n. 3. in fin.

Nec faciunt exceptiones contra personas dictorum Testium, quia non iustificatur, & sunt ad modum leues, præsertim cum non agatur de materia suspecta, & vt sæpe dictum est, res ipsa docet Grissolum esse satis cautum, in quo consistit effectus implementi.

Nec obstat, quod posset censerì Barellam adimpleuisse ad effectum adiudicandi ei in posterum assensum; non autem etiam ad effectum quod censeatur ius dicti assensus fuisse ad eum ex tunc deuolutum ita, quod nec teneatur communicare Grissolo emolumenta ex dicto assensu interim percepta, quia imò idem iudicium nunc est faciendum, quod fuisse factum ab initio, ita quod sicuti tunc fuisse iudicium pro adimplemento, sic etiam nunc pro eodem adimplemento responderi debeat, neque attendi, quod interim euenit, prout nec dicti euentus fuisse habita ratio in præiudicium Grissoli, si ex dicto assensu Barella damnum perceperisset, prout contigit annis supetioribus.

CARTAGINEN. PENSIONIS.

Veneris 9. Iunii 1623.

ARGVMENTVM.

Pensio referuata cum decreto, quod sit soluenda vigore litterarum Apostolicarum expediendarum, hoc decretum inducit formam præciam, qua non referuata cortuit adus.

S Y N M M A R I V M.

1. Decretum inducit formam, qua non seruata cortui alius.
2. Pensionis exactio probatur ex quietantia.
3. Officialibus Cancellaria, Camera, & Secretaria attestantibus litteras Apostolicas reservationis pensionis non fuisse expeditas, fides est adhibenda.
4. Decretum dicitur penale, quando inducit nullitatem actus propter odium persone efficientis actum, sicut autem quando reddit actum nullum propter defectum forme.
5. Nullitas, qua non ledit personam, nec diminuit patrimonium, non est proprie pæna.

D E C I S I O CCCCLI.

FUIT dictum, pensionem non deberi, quia fuit referuata cum decreto, quod pensio sit persoluenda vigore litterarum Apostolicarum desuper infra 9. menses proximos expediendarum, nec alias, &c. alioquin pensionis reueruatio nulla sit eo ipso; Vnde cum dicta pensio fuerit exacta dictis literis minime expeditis, intrat dictum decretum, quod inuenit formam, qua non seruata, cortuit adus, vt in puncto fuit dictum Ceram bo. me. Card. Mantica decis. 286. num. 1. & seqq. & dec. 300. & in Peronen. pensionis 3. Iuly. 1592. & 30. Octobris 1593. coram Illustri-

Illustrissimo Cardinali Millino relata per. Marches. de commissi. tom. 1. per. i. s. 2. fol. 611. & fol. 627. num. 4. & seq. cum alijs adduc. per adden. ad decis. s. D. N. 440. num. 8.

Quod autem dicta pensio fuerit exacta literis Apostolicis non expediri patet, quia de exactiōe constat ex quietiātia manu pensionarii subscripta, nec non & ex Instrumento extinctionis medietatis pensionis per anticipatas solutiones, ut fuit ponderatum in dicta Peronem. pensionis 30. Octobris 1593. num. 6. coram Illustrissimo Cardinali Millino.

Et quod literæ non fuerunt expeditæ, probatur non solum eo ipso, quod pensionarius, qui iacet sibi dictam pensionem deberi, non exhibet litteras reservationis dictæ pensionis, sed & multo magis ex attestationibus Officialium.

3 Cancellariæ, Cameræ, & Secretariæ Secretæ, qui testatur, quod facta diligenti perquisitione in libris, in quibus registrantur expeditiones litterarum Apostolicarum, non inveniunt registratas dictas litteras, quod fuisse ad probandam negatiuam dictæ non expeditionis iuxta. per Mandosin reg. de non indic. iux. formam supplicationis q. 12. sub num. 4. & seq. Cassad. dec. 5. num. 5. & dec. 8. num. 2. super reg. Rot. dec. 140. sub num. 2. & decis. 158. num. 15. par. 1. in reuocato. & fuit pluries declinatum.

Non obstat, quod huiusmodi decretum est penale, quodque pensionarius potuit illud ignorare, & quod concernit vilitatem Officialium Cancellariæ tantum, quia huiusmodi obediētiæ fuit plenè satisfactum in dictis decisionibus *gram bo. me. Card. Mantie. & Illustriss. D. Card. Millino in decis. enim 300. inter impress. coram bo. me. Card. Mantie.* Fuit dictum, dictum decretum non esse penale, quia decretum dicitur penale, quando inducit nullitatem actus,

4 propter odium personæ efficientis actum contra prohibitionem legis, secus autem quando reddit actum nullum propter defectum, formæ, alias sequeretur, quod omnes leges, quæ certam formam, & solemnitate inducunt in Testamentis ordinandis, & contrahebendis celebrandis sint penales, quod esset absurdum, quia nullitas, quæ non lædit personam, nec diminuit patrimonium, non est propriè pœna, & in eadem etiam decisione fuit firmatum, quod non potest dici decretum infertum in supplicatione ignorasse, qui scituit reservationem pensionis, illamque exegit ad l. non est ferendus ff. de transact.

Vnde non potest pensionarius in casu, de quo agitur excusari.

S V M M A R I V M.

- 1 Possessio probatur ex sententiâ, & Testibus dependentibus etiam de immemorabili.
- 2 Sententia antiquissima probat etiam sine actis.
- 3 In examine Testium attenditur stylus illarum partium, ubi Testes examinantur.
- 4 Restitutio ponit omnia in integrum, & num. 5.
- 6 Sententia per se sola sufficit ad probandam immemorabilem possessionem.
- 7 Lendum dicitur nullum tam ex defectu citationis, quam ex defectu iurisdictionis eo quod excedit fines compromissi.

DECISIO CCCCLII.

DOMINI steterunt in decis. 15. Aprilis 1622. de possessione enim Decani, & Capituli, constat percipere ex sententia laici vique de anno 1584. & ex testibus dependentibus etiam de immemorabili, cum requisitis per glossam c. 1. de prescript. in 6.

Nec obstat, quod dicti Testes sunt nulliter examinati, ium quia ad probandum dictam quasi possessionem sufficeret sola etiam sententia, cum illa sit antiquissima, idcirco, & probat etiam sine actis *Ruin. cons. 28. n. 16. l. 4. Pas. decis. 228. in vol. 2. Cassad. dec. 3. in 1. & seq. de procur. Rot. dec. 143. n. 8. & 21. par. 2. dnu. tum etiam quia preteritis nullitates dicti examinis non subsistunt.*

Nec enim dictum examē potest dici nullum ex defectu citationum ad dicendum contra, & ad videndum iurare Testes, quia ex resolutione processus apparet, fuisse concessum terminum probatorium decem dierum, qui continet iuxta stylum illarum partium citationem ad dicendum contra articulos, & ad videndum iurare, de quo in specie testatur *Suarez in prax. p. 1. tom. 1. temp. 3. vers. ex Salamanca.* & fuit iuxta ad Rota admittum, & signatur in causa Placentinæ decimarum de Traxillo 7. Feb. & 21. May 1618. coram R. P. D. meo Eurato.

Nec obstat, quod in dicto termino sæpius prorogato non fuerunt examinati dicti Testes, sed in alio concessio per viam restitutionis de consensu, quia restitutio ponit omnia in integrum, ita ut perinde sit, ac si examen factum fuisset sub dicto termino, ut in puncto fuit dictum in *Conspen decimarum 12. Novemb. 1610. coram R. D. meo Decano.*

Nec obstat trad. per Gonzal. in amos. contra nullit. num. 18. & seq. quia non loquitur, quando terminus fuit concessus per viam restitutionis de partium consensu, & quando restitutio fuit intimata parti; Et cessare videtur difficultas, quia sub eodem termino, & forma obtinuerunt etiam Beneficiarii examinati suos Testes, vnde eo minus possunt sub tali preterito impugnare examen Testium Capituli *Gonzal. loc. cit. n. 71. & 73.*

Minus facit alia nullitas, quod Testes iurant eadem die, quæ fuit executio citatio ad videndum illos iurare, quia citatio, quæ fuit executio die 26. Febr. 1616. non fuit ad videndum iurare, illa enim virtualiter continebatur in dicto ter-

CALAGVRITANA PROCESSIONVM

Veneris 9. Iulij 1623.

ARGVMENTVM.

Possessio immemorabilis probatur ex sententia, quæ si est antiquissima, probat etiam sine actis.

quo termino probatorio, sed ad examen, ideòque non applicantur allegata per Scribentes pro Beneficiatis.

Nec releuant ea, quæ contrà dictam possessionem Capituli deducuntur, quia illa remanet ex dicta sententia, & Testibus optime comprobata.

Nec subsistit, quod constare videatur de initio possessionis ex dicta sententia; ideòque non potest dici probata immemorabilis, quia in eadem sententia dicitur, quod Capitulum erat in possessione immemorabiliac propter tantum abest, vt dicta sententia infringat probationem dictæ immemorabilis possessionis, vt etiam illa sola sufficere videatur ad probandam dictam immemorabilem possessionem *Alex. cons. 136. num. 14. l. 2. Calem. cons. 16. num. 1. Grammatic. dec. 24. n. 7. vsq. ad l. 1. Ofasch. dec. 13. in fin. Ant. Augustin. dec. 145. l. 3.*

Nec dicatur Capitulum amisisse dictam possessionem per acquiescentiam laudi, illiusque emologationem, quia laudum huiusmodi tam ex defectu citationis *l. diem 5. si quis ff. de arbit.*

7 cum alijs per *Gabriel. de erat. cons. 1. n. 44. & sequ.* quam ex defectu iurisdictionis, eo quod excedebat fines compromissi *Rot. dec. 515. num. 1. & dec. 553. pariter n. t. p. 1. in recent.* & fuit etiam in alia decisione deductum, in qua etiam fuit satisfactum obiecto circa dictam præsentiam emologationem & alijs pro iisdem Beneficiatis nunc denuò inculcatis.

BRACAREN. PENSIONIS

Luna 12. Iulij 1623.

A R G V M E N T V M.

Restitutio in integrum competijt Minoribus, & Pupillis ex capite ignorantie, ita vt non sint priuati pensione etiam si intra tempus præscriptum non suscepint caracterē Clericalem.

S Y M M A R I V M.

1. Decretum irritans ligat etiam ignorantes.
2. Restitutio in integrum competit ex capite ignorantia, & minoris ætatis, etiam si non fueris adimpleta conditio iniuncta, & fueris alius ius quesitum.
3. Minores ex capite ignorantia, & pupillaris ætatis non sunt priuati pensione ob non suspensionem caracteris Clericalis.
4. Ignorantia dicitur rationalis ratio ad effectum excusandi minorem, reprobata sententia *Gail. de Petra lata.*
5. Restitutio in integrum non competit minoribus in Beneficialibus.
6. Pensio non est beneficium.
7. Minoribus quando non competit restitutio in integrum, assistit excusatio, ne priuentur pensione.
8. Ignorantia regulariter præsumitur in minoribus, & pupillis.

FVIT dictum, sententiam, quæ declarat pensionem ad fauorem minorum Conuentorum reueruatam esse validam, fore confirmandam.

Neque enim obstat, quod pretenditur, dictam pensionem esse nullam, eo quod fuit reueruata cum decreto, quod pensionarii intra sex menses proximos se Clericali caractere insigniri facere omnino teneantur, alias præsens reueruatio omnino nulla sit eo ipso, dictique pensionarii se intra dictum tempus dicto Clericali caractere insigniri minime fecerunt, quia dicta pensio fuit reueruata minoribus Neophitis, & existentibus in Collegio Neophitorum, sub cura Administratorum dicti Collegij, quibus etiam non fuerunt consignatæ literæ dictæ reueruationis, sed data tantummodo cedula, cuius vigore ipsi nomine dictorum Minorum exegerunt dictam pensionem; ipsis Minoribus omnino ignorantibus dictum decretum, vnde quatenus sublineri non possit, quod dictum tempus non eueniret dictis pensionariis tunc minoribus, & dictum decretum ignorantibus propter decretum irritans, quod ligat etiam ignorantibus, vt in *cas. eo tempore de elect. in 6. Cap. put. dec. 1. num. 2. par. 2. competit* saltem dictis Minoribus ratione dictæ ignorantie, & minoris ætatis restitutio in integrum ad l. penult. C. de in integr. restit. minorum ubi *glos. in vers. ignorauerunt, cum alijs per Odd. de restit. in integr. q. 84. n. 6. vbi*, quod restituuntur etiam si commiserint implere conditionem illis iunctam, & quod restituuntur, etiam si alijs fuerit ius quesitum, ex non facto Minorum *Memo. b. de recuper. rem. d. 10. num. 116. vers. declarat. num. 4.*

Vel certe dicti Minores ex capite dictæ ignorantie, ac pupillaris ætatis excusandi sunt ad effectum, ne dicta pensione priuentur ob non suspensionem caracteris clericalis iuxta formam dicti decreti ad *tex. in c. commissio de elect. in 6. vbi*, quod collata alicui Ecclesie Parochiali cum decreto, quod infra annum debeat ad Sacerdotium promoueri, si iusto impedimento, & rationali ratione non fuerit promotus, non debet dicta Parochiali priuari.

Et rationalis ratio ad hunc effectum dicitur, quando prouisus decretum ignorauit, vt per *Io. Andr. in d. cap. commissio nu. 1. vers. item hic reprobetur vbi*, quod reprobatur opinio *Gail. de Petra lata*, qui dixit, filium ignorantem Parochialem Ecclesiam sibi per Patrem impetratam priuatum esse, si infra annum promotus non fuit *Tiraq. de retract. lignag. §. 35. glos. 4. num. 14.*

Nec obstat propterea, quod Minoribus non competit restitutio in Beneficialibus *Pat. dec. 9. l. 3. in nou. quia præterquam quod non sumus in Beneficialibus, sed in pensione, quæ non est Beneficium iux. trad. per Gig. de pension. q. 71. sub num. 5. vers. erit ergo firma conclusio Rot. dec. 425. num. 2. par. 1. diu. cessat difficultas ex quo quatenus non sit locus restitutioni, saltem locus erit excusationi ad effectum, ne dicti Minores priuentur pensione, vt in similibus terminis sent.*

X 2 sit Rot.

DECISIO CCCCLVI.

LATIS tribus sententijs absolutorijs ad fauorem Chignoli, cum condemnatione alterius partis in expensis, fuerunt per sententias D. Gubernatoris Vrbis, seu deputati ab eo, & bo: mei: Varelle taxatæ distæ expensæ ad scuta 1829. à quarum postrema cum Rainonus, & liis confortes denuo prouocassent, mihiq; per Signaturam Sanctissimi rescribi obtinuissent, eum clausula *parito indicato arbitrio Rota*, dubitavi, an intraret arbitrium, & DD. non comparente dicto Chignolo licet sapissimè citato, & per plures menses expectato, dicto Rainono tantum informante, censuerunt intrare arbitrium, ad effectum non partitionis.

Nam quicquid esset dicendum circa distas sententias, quoad negotium principale illæ apparent iniustæ, tam quoad condemnationem dicti Rainoni, & consortis in expensis, quàm quoad dictarum expensarum taxationem, vnde merito intrat arbitrium ad effectum illis non parendi, quia clausula *arbitrio Rota* mitigat rigorem clausulæ *parito indicato*, tribuitque Iudici facultatem cognoscendi de iustitia, & validitate indicari, ita quod tunc deum sit locus partitioni, quando iudicatum apparet validum, & iustum, secus verò si detegatur nullum, vel iniustum, quia tunc intrat dictum arbitrium, vt fuit dictum in *Faustina Monasterij* 22. Iunij 1607. coram bo: mei: Penia, & alijs sapissimis.

Quod verò distæ sententiæ, tam quoad condemnationem, quàm quoad taxationem sint iniustæ apparet, quia Rainonus non poterat condemnari in expensis, etiam quod Chignolus rectè fuerit absolutus, non solum quia generaliter non condemnantur querelantes in expensis in Criminalibus *Bal. in l. qui Crimen* numer. 23. C. de his, qui non poss. Anon. in cap. accedens numer. 11. vers. & finaliter & vers. ex prædictis prop. fin. de accusa. vbi dicit credere, quod non adit lex, neque glossa de iure ciuili, vel Canonico probantes, quod in causâ criminali eriminaliter mota, possit fieri condemnatio expensarum, ratione victoriæ *Alberic. in l. Aristesha S. calumniator ff. de his, qui not. infam.* vbi quod DD. communiter tenent, quod calumniator non condemnatur in expensis, nec in damnis.

Sed & multo magis tam ex propria confessione in Iudicio Criminali per Chignolum facta, quàm ex sententia contra eum ab Ordinario in partibus lata apparet, Rainonum habuisse iustam causam credendi, quod dictus Chignolus verè esset Reus criminis, de quo fuit accusatus, vnde licet postea obtrinuisset absolutorias hic in Curia ad sui fauorem, tamen admissio etiam quod huiusmodi sententiæ sint iustæ, non potest dictus Rainonus dici calumniosus accusator *h. t. sed non vtique ff. ad Senat. Consult. Turpill. ibi sed non vtique, qui non probat, quod intendit protinus calumniari dicitur l. 3. C. de Calumniator. cum alijs latè congestis per Farinac. de accusat. quest. 16. num. 33. & seq. nec per consequens aliqua ratione, in ex-*

pensis condemnari Butr. in c. cum dilecti num. 39. de dol. & contum Paris. conf. 7. num. 43. Cephal. conf. 116. num. 3. vol. 1. Aym. conf. 178. num. 10. addit. ad Vestr. in prax. l. 8. c. 2. num. 20. vbi de communi Farinac. vbi sup. num. 33. quia imò debuisset præfigi terminus dicto Rainono ad deducendum, & probandum iustam aliquam causam, si quâ haberet, quare non debet de calumnia condemnari. Salic. in l. mater. C. de calumniat. Clar. in prax. crimin. quest. 62. num. 9. Farin. loco proxime citato num. 39. circa mod. vers. imò accusatorem non posse.

Sunt etiam distæ sententiæ quoad taxationem dd. expensarum iniustæ, quia taxantur in illis ne dum expensæ, sed etiam damna, & interesse, in quibus tamen Rainonus in sententijs absolutorijs ad fauorem Chignoli laus non erat condemnatus, & alterius taxatio, tam quoad expensas, quàm quoad damna, est nimis excessiua, nec in aliqua parte iustificatur.

ROMANA PECVNIARIA

Veneris 23. Iunij 1623.

ARGVMENTVM.

An & quando res empta cum pecunijs alienis acquiratur Ementi, & plures casus in materia examinantur.

SYMMARIVM.

1. Pretium rei mea per alium vendita non dicitur esse meum, neque mihi debitum, nisi post ratificationem.
2. Rescripta cum pecunijs alienis acquiruntur ementi, non autem Domino pecuniarum.
3. Rescripta cum pecunijs Minoris statim acquiruntur minori, quod procedit quando emptio fit à Tutore, vel Curatore, non autem ab extraneo num. 4.
5. Res empta cum pecunijs Minoris si emptio extindit, non ratificatur à Tutore, non acquiruntur minori.
6. Alienatio pecuniarum est prohibita, quando alienari tenetur inuicere, & multiplicum fauore, non autem quando aliquis facit inuestimentum suum sponte.

DECISIO CCCCLVII.

DOMINI cum præsupposito, quod DD. de Monte acuto sint de eorum credito facti, steterunt in decis. 4. Aprilis 1622. illud enim fundamentum distæ decisionis, quod DD. de Monte acuto quatenus sint de eorum credito satisfacti, nullum habent in hoc iudicio iurcesse, quodque DD. de Taurinis non possunt conqueri de venditione locorum. Monium facta per DD. Zeccardorum, ex quo illa non fuerunt pro dictis de Taurinis emptia videbatur irrefragabile.

Neque enim huius fundamentum obstat, quod prætenditur, quod pecunie, ex quibus fuerunt

runt empta dicta loca, spectauerint ad DD. de Taurinis, cum quia in facto hoc non subliit, nam dictæ pecunie fuerunt redactæ ex venditione Turris Andreæ facta per Zeccadorum sine mandato, quæ cum nunquam fuerit à dictis de Taurinis ratificata, dici non potest, quod dictæ pecunie ad ipsos spectauerint, quia premium rei mixtæ per alium venditæ, non dicitur esse meum, neque mihi debitum, nisi saltem post ratificationem iux. nos. per DD. in l. Paulus respondit ff. rem rat. hab. l. si ego ubi glof. & DD. ff. de neg. gest. Alex. conf. 6. n. 2. l. 4.

Tum etiam quia in omnem casum, quod probaretur, dicta loca fuisse emptæ ex pecunijs DD. de Taurinis; nihilominus dicta loca non essent ipsis de Taurinis acquisita, quia res emptæ ex pecunijs alienis acquiritur cimenti, non vero illi, cuius sunt pecunie l. 1. & l. mulum interest, & ibi DD. & l. qui aliena Cuius ali. vel sibi Bald. conf. 67. n. 1. l. 5. Pedemont. dec. 140. n. 6. & seqq. Rot. dec. 30. num. 3. p. 1. in receptor. & fuit dictum in Farsen. pecuniaria 26. Ianuarij 1615. coram R. P. D. meo Pamphilio.

3 Nec obstat, quod res emptæ ex pecunijs Minoris statim acquiritur minori, quia præterquam quod non probatur, quod dictæ pecunie essent pecunie minorum; obiectum etiã procedit tantum in re emptæ à Tutore, vel Curatore, non vero etiam in re emptæ ab extraneo, vt tradit Bart. in l. sent. proponis nu. 2. C. de rei vendit.

Et cessat difficultas, quia dicta emptio non fuit ratificata vniquam, & approbata à Turrice, & Curatrice dd. Minorum, sed iam inipugnata, ex quo ipsa semper inflectit, vt dictæ pecunie transmitterentur in Galliam, vendente minus pretendi potest, quod dicta loca fuerint dictis Minoribus acquisita.

Non obstat, quod Montacuti mandauerunt Zeccadoro, quod residuum solueret Taurinis; quodque Zeccadorus huiusmodi mandatum acceptauit, quia ylerà quod mandatum fuit datum sub conditione, quatenus Taurini exhiberent instrumentum ratificationis venditionis Castri, sicque dictum mandatum dictis Taurinis suffragari non potest non docto de existentia dictæ venditionis, non propterea sequitur, quod Dominium dd. locorum fuerit Taurinis acquisitum, vel quod Zeccadorus idco minus potuerit dicta loca alienare.

Et in contrarium allegata procedunt in personis, quæ tenebantur pecunias inuestire, & multiplicum facere, in quibus etiam terminis loquitur decisio in Rom. honorum de Censis 2. Decembris 1598. & 26. Iunij 1602. coram hoc meo Papa, non vero in personis, quæ sua sponte inuestiunt pecunias, vt periculum amissionis pecuniarum accedant, hoc enim casu non est prohibita alienatio.

Ad argumentum desumptum ex Epistolis Zeccadori iuxta in alia decisione responsum,

ROMANA PROFESSIONIS.

Veneris 23. Iunij 1623.

ARGVMENTVM.

Metus ad effectum annullandi professionem qualis esse debeat, & quando censatur purgatus, & quomodo sic probandus.

SYMMARIVM.

- 1 Professio præsumitur valida, donec non constet de contrario.
- 2 Testes deponentes de auditu nihil probant.
- 3 Metus ad infirmandum professionem expressam, debet esse Metus eadens in constantem virum, quid quid esset de Tacite, & Testes deponentes de auditu non probant.
- 4 Declarationi partis, ac eius inrata confessioni potius standum est, quàm Testium depositionibus.
- 5 Metus purgatur per ratificationem substantiam.
- 6 Minus ad effectum inducendi Metum non sunt probanda in genere, sed ad effectum præsumendi professionis, & vltimus quod minus indolens emiserit professionem.
- 7 Metus suspicio ex quibus alius dicatur cessare.

DECISIO CCCCLVIII.

DOMINI censuerunt, sententiam pro validitate professionis Francisci latam, esse confirmandam, quia constet de expressa dicti Francisci professione coram Patre Generali Religionis Siluestrinorum ex actu, qui datur summar. eiusdem Francisci num. 1. quæ propterea præsumitur valida, donec constet de contrario iuxta nos. per Abb. in c. cum vtram num. 4. de regular. Sanchez. de Matrim. l. 7. disp. 37. num. 12. in fin. Moled. dec. 1. de regular. Rot. dec. 216. num. 18. par. 2. Card. Seraph. dec. 1161. num. 7.

Non obstat præsentia dicti Francisci protestatio, quia non probatur, cum neuter Testium de ea deponentium fuerit præsens dictæ præsentis protestationi, sed ambo deponentes de auditu, & vnus quidem ab ipso Francisco, alius verò ab alijs Monachis, vnde nihil probant e. iam vltimus de Testibus l. Testium C. eodem Alex. conf. 10. numer. 6. & num. 3. in fin. l. 4. Aym. conf. 157. num. 5. vers. idem vidimus Caput. dec. 270. num. 2. par. 1.

Minus facit allegatus metus Patris, & Fratris dicti Francisci, quia Testes deponentes de iuritia Paterna, sunt de auditu, & non deponent de metu, qui cadere inconstantem virum, prout requiritur ad infirmandum professionem expressam, quicquid esset dicendum de tacita iux. trad. per Abb. in c. perlatum nu. 14. de his, quæ vi, metusne caus. ff. & ibi Innoc. numer. 3. cum alijs addne. in Valentina professionis 4. Maij 1576. coram Card. Blauchetto & in Meten. professionis 19. Iunij 1617. coram Reuerendissimo Seleniceni. quinimò constat, Patrem fuisse absentem à loco professionis, ac propterea videretur impossibile prope modum, quod potuerit ab eo injici metus dicto Francisco, qui cadat inconstantem virum,

Et cessat penitus omnis difficultas ex declaratione Francisci facta cum iuramento post mortem dicti eius Patris, quod professio fuit ab eo sponte emissae, non verò per vim, & metum dicti Patris, aut Fratris, cum expressa etiam ratificatione dictae professionis, quia dicta potius declarationi, ac iuratae confessioni standum est, quam scilicet depositionibus *in x. trad. per Dofis, in l. 2. §. eruditum vbi Dec. sub num. 6. Inf. col. 2. in §. si fecer. per. Aym. conf. 171. num. 10. Rom. conf. 191. num. 9. Soc. conf. 94. sub num. 8. lib. 1.*

Et in omnem euentum, quod professio fuit set metulosa, talis metus fuisset purgatus per dictam ratificationem subiectionem *Menoch. conf. 1. num. 296. Of. sub. dec. 179. num. 11.*

Nec obstat, quod tempore dictae declarationis, & ratificationis adhuc vivebat frater dd. Francisci, & sic durabat eadem causa metus, quia non constat de metu illato à fratre, neque ad effectum, quod professio emissa per Franciscum posset censi nulla, sufficeret, quod probarentur minz fratris in genere, sed omnino necesse esse probare, quod minz fuerunt adhibita ad effectum compellendi Franciscum ingredi Religionem, quodque ipse huiusce minis iuductus, non autem sua sponte emisit professionem *in x. not. per Afflic. dec. 246. numer. 4. quod certe nulla ratione dici potest probatum.*

Et omne dubium tollit dicta Francisci ratificatio cum amplissima cessione litis per eum, introducta super praesentia nullitate dictae professionis maxime cum illam fecerit, ad exonerandum propriam eius conscientiam, ut colligitur ex eo etiam quod post dictam cessionem idemmet Franciscus egit nomine Religionis, & Monasterii pro aeterna praestatione sibi à fratre promissa, atque etiam mortuo dicto eius fratre, obtinuit immitti nomen dicti Monasterii in possessionem omnium bonorum à dicto eius fratre possetorum, ex quibus cessat proorsus omnis suspicio metus ad *trad. per Menoch. conf. 401. numer. 208. & seqq. & per consequens etiam praesentia nullitas dictae professionis, &c.*

sed conditionalis cum reservatione tituli Marchionatus, & iurisdictionis non praedictae filijs feminis ad effectum consequendi dotem.

3. Renunciatio primogenitura non praedictae illis, quibus per stipulationem Notarii fuit in quaesitum.
4. Primogenitura possessio sufficit quando agitur de dote constituta, quod est plurimum favorabile.
5. Filia ex bonis primogenitura debet dotari.
6. Peritiam relatio, dum non doceatur de excessu venit attendenda, & praesumitur iusta.
7. Dos filiae primogenitae habet anteriorem hypothecam in bonis primogeniturae, quam eius uxoris, & est detrahenda ex fructibus. num. 8.
9. Nobilitas debet considerari in constituendis dotibus.
10. Dos constituenda ex bonis primogeniturae minui non debet ex provisionibus, quae solvantur ex fructibus.
11. Constitutioni Sixtina circa quantitatem dotis regulariter solet derogari.

DECISIO CCCCLIX.

Domini steterunt in decisio 31. Martij. praeteriti neque enim rationibus tunc deductis videbatur ob stare, quod denno nunc replicabatur; D. Annam Mariam non posse censi filiam primogenitae, eo quia Io. Baptista eius Pater ante dictam Annam Mariam natiuitatem renuntiavit primogenituram ad ipsius favorem constituit, tum quia ut in alia decisio, fuit dictum, renuntiatio fuit nulla, illiusque nullitas fuit ab eodem D. Federico agnita, nec propterea potest haberi in aliqua consideratione, aut etiam à D. Federico, qui obtinuit eam declarari usque ab initio nullam allegari. *l. 4. §. condemnatum ff. de re iud. leg. non parabit §. non quominus ff. de bon. poss. c. tal. l. non dubium C. de legib. Cephal. conf. 96. num. 13. Gorod. conf. 23. num. 9. Tum etiam*

2. quia in omnem euentum, nec dicta renuntiatio fuit libera, sed cum reservatione tituli Marchionatus, & iurisdictionis, quod sufficit ad hoc, ut praedicta D. Anna Maria possit censi filia primogenitae ad effectum maxime eam dotandi, ut in alia decisio fuit firmatum; quinimo

3. nec potuisset per dictam renunciationem d. D. Annae Mariae, cui erat ex stipulatione Notarii in Instrumento dictae constitutionis dictae primogeniturae in quaesitum, praedictari ad *trad. per Rot. in Rom. donationi de Saluatiis 21. Aprilis 1614. coram R. P. D. meo Vbaldo. & in Persina censuum coram me in impress. per Modernum de Censibus dec. 173. & dec. 174. Et cum non agatur de primogenitura Io. Baptiste principaliter, sed ad effectum tantum dotandi dictam D. Annam Mariam, quod est plurimum favorabile, satis est quod dictus Io. Baptista fuerit in possessione*

4. primogeniturae, *in x. not. per Praepos. in cap. pemeus num. 1. in fin. & in cap. ex tenore num. 2. & cum alijs adduc. in decis. 34. num. 19. & seqq. per. 2. diversis.*

Et ex his etiam cessat, quod retrocessio dictae primogeniturae facta per D. Marchionem Federicum d. D. Io. Baptista non fuit pura, sed sub certa conditione, quia D. Anna Maria non fundat se in dicta retrocessione, sed in nullitate renunciationis Io. Baptista usque ab initio, & in alijs rationibus supra adductis, ex quibus penitus

ROMANA DOTIS DE MONTORIIS.

Ven. 23. Iunij 1623.

ARGUMENTVM.

Dos venit constituenda filiis feminis ex bonis primogeniturae Nempè ex fructibus, & super illis sumunt hypotheccam à die ordinatae primogeniturae.

SYMMARIVM.

1. Renunciatio quando fuit per sententiam declarata, illius nullitas non potest haberi in aliqua consideratione, nec allegari.
2. Renunciatio primogeniturae quando non fuit libera,

nitus eliditur paterfio D. Federici, quod D. Anna Maria non possit dici filia primogeniti, ad effectum, ut ea ex bonis primogenituræ, & iuxta pactum in instrumento constitutionis d. primogenituræ appositum debeat dotari.

Minus releant ea, quæ ad minuendam quantitatem dictæ dotis per DD. arbitratam deducuntur; quia quod valor bonorum primogenituræ ascendat ad *scut. 5. mil.* iuxta relationem periti, eo minus videbatur controuersi posse, quia dictus peritus fuit de consensu partium à Rota deputatus, & æstimauit dicta bona existentia sub iurisdictione D. Federici, prævia informatione ab eodem D. Federico habita, & cum interuentu tantum deputatorum à d. D. Federico, absque eo quod interesset aliquis pro D. Anna Maria, vnde siquis error fuit in dicta æstimatione commissus, verisimile est, quod potius fuerit commissus in præiudicium D. Annæ Mariæ, quam D. Federici. Et in omnem euentum non probatur, quod alia bona fuerint æstimata, quæ non sint sub primogenitura comprehensa, vel quod alias dicta primogenitura non ascendat ad dictum valorē *scut. 5. mil.* quod tamen probati deberet; quia alias non docto de excessu, statueretur relationi d. Periti, ut supra deputati, eaque præsumitur iusta, ad *tex. in l. hac ad filii S. b. illud ibi*, quos *varaque pars elegit C. de 2. nupt. Alex. cons. 179. num. 3. l. 2. Rot. decis. 354. num. 1. & 540. pariter num. 1. par. 1. in recentior*, & fuit dictum in *Rom. Pec. vñum 2. Decembris 1613. coram R. P. D. meo Vbaldo in Romana Fabricæ 25. May 1615. coram Illustri D. Card. Seraph. & in Perusina pecuniaria. scilicet Societatis 1. Julij anni præteriti coram R. P. D. meo Merlino.*

Nec obstat, quod ex dicto valore detrahi debeat dos vxoris D. Federici, quia imò prius est detrahenda dos ipsiusmet D. Annæ Mariæ, cum illa habeat anteriorem hypothecam, vltra quod nec euenit adhuc calus restitutionis eorū vxoris D. Federici: Et quando euenit, fortassis exstarent tot bona propria ipsius D. Federici, ex quibus posset dicta dos solui, nec erit necesse eam ex bonis primogenituræ detrahere, & in omnem euentum illa solueretur ex corporibus primogenituræ, hæc verò dos D. Annæ Mariæ ex fructibus, nec propterea subest ratio, quare propter dictam dotem vxoris D. Federici, dos D. Annæ Mariæ debeat infra quantitatem *scut. 9. mil.* constitui: vñ imò supra dicta quantitas aucta à D. Annæ Mariæ nobilitate, alijsque circumstantijs in constituendis dotibus ponderati solitis, admodum modica videatur.

Minus debet dicta dos diminui ex causa æris alieni illorum, qui constituerunt primogenituram, seu propter annuos prouisiones eidem constitutibus in erectione primogenituræ relictas, quia quod æ alienum, illud est modicum, & satis videtur habere illius ratio, eo ipso quod dos D. Annæ Mariæ non fuit constituta vltra *scut. 9. mil.* quo vero ad prouisiones cum illa non soluantur ex corporibus primogenituræ, sed ex eiusdem primogenituræ fructibus, & in iō extinguantur vna cum vita ipsorum, quibus assignatæ fuerunt, merito non sunt habendæ in consideratione ad effectum

diminuendi dotem, quæ, & ipsa ex fructibus solui debet absque diminutione proprietatis rerum dictæ primogenituræ.

Nec obstat, Constitutio Sixti V. qua cauetur, quod dotes nō debeant excedere *scut. 5. 500.* quia est data facultas Rotæ per particulare Commissionē Papæ, assignandi maiorem dotem arbitrio suo dictæ D. Annæ Mariæ, non obstante d. Constitutione, ac propterea bene potuerunt DD. arbitrium interponere ad effectum constituendi dictam dotem in *scut. 9. mil.* præsertim, quia regulariter dictæ Constitutioni solet derogari, nec D. Anna Maria posset nubere viro sibi conditione equali, cum dote dd. *scuto- rum 5500. &c.*

NEAPOLITANA MASSARIÆ.

Luna 26. Iulij 1623,

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

S Y M M A R I V M.

- 1 Appellans ab excessiua taxatione expensarum debet docere de excessiuitate.
- 2 Iudicium Taxationis expensarum prosequi non potest contra Procuratorem Dominum litis effectum declaratum.

D E C I S I O CCCCXL.

RESPONSVM fuit pro informante, atque ita pro confirmatione mandati relaxati pro expensis, quia pars, quæ appellauit, non docet de excessiuitate taxationis dd. expensarum prout tenetur, iuxta deducta. *infirm. font. seu expensarum 31. Iannary 1614. Coram R. P. D. meo Vbaldo*, & ex inspectione listæ dd. expensarum apparet illas consistere in extractione instrumentorum examine testium, Processibus de partibus, rubricatura, & registris in Curia factis, eaque fuisse à Notario iuxta stylium taxatas. Vnde nec dubitari potest de iustitia dicti mandati.

Nec facit, quod huius taxationis prosecutio fieri non possit contra Procuratorem Dominum litis effectum, cum ipse sit Dominus solius instantiæ. *in x. decis. 400. l. 1. de procurat.* quia obiectum hoc cessat ex clausula *releuati*, & appositæ in mandato dicti Procuratoris, ex quo dicta clausula operatur, quod censetur constitutus etiam ad soluendum iudicatum, siquæ sit D. totius litis, & non vnus instantiæ tantum, ut per Card. Seraph. *decis. 1180. numer. 2.* vbi dicitur etiam fuisse resolutum, in *vna Res. Castri Passi 3. Decembris 1586. coram ben. mem. Orano, &c.*

ROMANA LOCORVM MONTIVM.

ROMANA MELIORAMENTORVM.

Luna 26. Iunij 1623.

Mercur. 28. Iunij 1623.

A R G V M E N T V M :

A R G V M E N T V M

Sume à Summario.

Patet ex Summario.

S Y M M A R I V M :

S Y M M A R I V M.

- 1 Doli exceptio intrat, quando ordines directi alieni banco, vel non sunt recogniti, vel nullam continent causam expressam.
- 2 Immissio retardari non potest exceptione requisente altiore indagine.
- 3 Possessor cum vitio non dicitur legitimus contra dictor.

- 1 Melioramenta semper presumuntur extare, donec probetur illorum consumptio.

D E C I S I O CCCCLXI.

D E C I S I O CCCCLXIII.

FVIT dictum, prætensum creditum Iulij non obitare petite immissioni, quia dict. creditum non probatur; nisi ex ordinibus Iulij directis Bancho S. Spiritus, & ex Balduini quietantijs eidem Bancho factis, & tamen nec dicti ordines, & quietantie sunt sufficienter recognite, nec continent aliquam causam expressam; Unde vel nullo modo dici potest probatum dictum creditum, aut saltem Iulius repellitur exceptione doli. *in. tex. & ibi glos. in l. 2. §. circa ff. de doli except. Arg. Aret. in §. in personam sub numer. 7. vers. & pro hoc induco instit. de action. vel certe eo ipso, quod clare non constat de causa, ex qua dicti ordines emanauerint, dictum creditum altiore indagine requiritur, ita ut merito aptum non sit impedire dictam immissionem. *in. trad. per Menoch. de adipisc. rem. primo numer. 102.**

FVIT tentum pro informante, melio: amen ta scilicet facta per Manilium non fuisse consumpta pro soluendis debitis dicti Manilij, quia præsumptio est, quod dicta melioramenta extant, nisi probetur consumptio. *l. quinquaginta, & ibi Doc. ff. de probat. cum alijs per Menoch. de præsumpt. l. 3. in princ. l. 3. & consumptio in casu isto non probatur, quinimò constat potius debita dicti Manilij fuisse soluta pretio seu. 1500. redacto ex venditione aliorum bonorum eiusdem Manilij, nec probatur, quod debita dicti Manilij excederent dictam summam seu. 1500.*

Et ulterius apparet, quod Domus, in qua fuerunt facta dicta melioramenta, fuit vendita partim ab Hermete Fratre Manilij, & partim à Rutilio alio fratre, ad effectum solvendi debita ab ipsis contracta post obitum Manilij. Unde eo minus dici potest probatum, quod pro debitis Manilij fuerint dicta melioramenta consumpta, &c.

His accedit, quod Iulius accepit possessionem locorum Montium, de quibus agitur uti hæres in solidum dicti Balduini, cum tamen esset hæres pro medietate tantum. Unde possidere videtur cum vitio, ideoque eo minus talis possessio ei potest suffragari ad effectum, ut ipse vel habens causam ab eo possit dici legitimus Contradictor. *Bar. in l. filiam fratribus num. 1. vers. aut p. l. id est ff. ad Trebell. Rip. in l. 1. numer. 12. vers. ad tertiam ff. quorum bonorum cum alijs per Menoch. d. remed. 1. num. 107.*

ROMANA PECUNIARIA.

Mercurij 23. Iunij 1623.

A R G V M E N T V M

Patet ex Summario.

S Y M M A R I V M.

- 1 Obligatio Cameralis habet celerem expeditionem, necesse omni exceptione, præter illam falsitatis, & solutionis.

ROMANA RESTITUTIONIS DOTIS.

D E C I S I O CCCCLXIV.

Luna 26. Februar. 1623.

D E C I S I O CCCCLXII.

Impressa apud Nigrum de sub bastat. decisi. 12.

FVIT dictum, mandatū esse relaxandum pro sent. 750. ad favorem Baldini contra loanem Vincentium, quia constat ex Instrumento, cuius copia datur, quod cum dicti Baldinus, & Io. Vincentius in simul conduxissent à DD. de Cesarinis quoddam Casale nuncupatum Campo Sella, quilibetque se obligasset in solidum ad favorem locatoris, convenuerunt inter se sub obligatione Camerali, ut eiascheduno pagasse in sua parte, & che se uno di loro pagasse per l'altro, quello per il quale si pagherà, sia obligato à quello

à quello, che pagherà per lui, quel tanto sarà pagato.

Et in Relatione Periti apparet, dictum Baldinum soluisse fuit 750. pro rata tangente dicto lo. Vincentium; Vnde dubitari non potest, quin sit factus locus dictæ obligationi, ita vt pro dictis fuit. 750. vigote dictæ obligationis relaxari debeat mandatum executionum aduersus d. lo. Vincentium omni exceptione præter falsitatis, & solutionis reiecta. *Cassad. dec. vnic. de mutuis petis.* & fuit pluries decusum, & signanter in Romana pensionis Casalis, quæ est decisio 47. nu. 4. & decisio 70. nu. 2. post tract. de oblig. Cume aliis, cum alijs ibidem impressis.

ROMANA AFFICTVS.

Mercurij 28. Iulij 1623.

ARGVMENTVM.

An, & quando sit locus arbitrio ad effectum concedendi nouam dilationem.

SVMARIVM.

- 1 Arbitrium non intrat, nisi magna suadente æquitate, & æquitas non suadet, ut tertio præiudicium inferatur.
- 2 Allegans suspectos peritos ratiore iure suo, & Iudici nullum facit iniuriam.
- 3 Æquitas non habet locum ad effectum concedendi dilationem quando ius est obsecrum.
- 4 Articulus incidenter non autem principaliter examinatus non firmat statum.

DECISIO CCCCLXV.

DOMINI steterunt in decisio 27. Aprilis anni præteriti, quod non intrat arbitrium ad effectum concedendi nouam dilationem; quia partes expressè conuenerunt, quod non audiretur D. Dux ad retardandam executionem, nisi in casum succumbentis Pompilij, infra 15. menses, ac propterea cum casus iste non eueniret, & per nouam dilationem ius quæsitum Pompilio ex dicta conuentione laderetur non est locus dicto arbitrio, arbitrium enim non intrat, nisi magna suadente æquitate, & æquitas non suadet, vt tertio præiudicium inferatur, sed imò magis, quod pacta seruentur. *Li. off. de pass. Surd. dec. 260. nu. 12.*

Nec obstat, quod D. Dux non potuit liquidare creditum, quod prætendit habere cum Pompilio; atque ita obtinere reuocationem mandatorum contra eum relaxatorum intra terminum ipsi in dicta concordia assignatum culpa ipsius Pompilij, eo scilicet quod Pompilius allegauit suspectos omnes peritos per eundem D. Ducem nominatos, quia præterquàm quod Pompilius allegando suspectos dictos Peritos vltus est iure suo, adeoque D. Duci nullam fecit iniuriam. *leg. nullus videtur ff. de reg. iur. cessat etiam difficultas, quia neque nunc quidem*

constat de aliquo credito D. Ducis, & imò Peritus, nuper electus de vtriusque partis consensu, declarauit, eundem D. Ducem debitorem Pompilij in fuit. 9000.

Nec obstat, quod relatio dicti Periti prætendatur ex pluribus erronea, quia quicquid sit de hoc, sufficit ad effectum, de quo agitur, quod neque hodie, vt dictum est, dictum creditum D. Ducis, sit liquidum, eo enim ipso cessat æquitas, vt concedatur dicta noua dilatio contra pactum expressum, & in maximum dicti Pompilij præiudicium.

Atque hinc etiam tollitur, quod dicitur, D. Ducem esse creditorem capitalis officij Sanctæ Floræ, quod in decisione super dicto Capitali ad fauorem Domini Ducis facta dicitur ascendere ad fuit. 15. mil. quia præterquam fuit in dicta decisione incidenter dictum, quod ascendebat ad valorem dd. fuit. 15. mil. neque enim tunc principaliter disputabatur super valore dicti Capitalis, constat etiam ex dicta relatione, quod dicto Capitali computato, D. Dux adhuc remanet debitor dicti Pompilij, cui quod saltem dubium est, an possit dici d. Pompilij creditor, vnde, vt super dictum est, cessat æquitas, quæ potuisset mouere, DD. ad interponendum dictum arbitrium.

Ad exceptionem non adimplementi fuit in alia decisione responsum, & ista exceptio respicit executionem concordie, non verò nouam dilationem, seu protogaionem termini in concordia assignati peritiam.

Nec obstat, quod terminus non potuit currere, nisi à die implementi, quia imò in dicta concordia fuit conuentum, quod terminus curreret à die contractus, ibi: *Fad termine di 18. mesi da hoggi prossimi*, & sic non à die implementi, cum certum esset, quod poterant adimplere ipso die contractus ea, quæ erant ab vtraque parte adimplenda, &c.

PAMPILONEN. CAPELLANIE.

Luna 3. Iulij 1623.

ARGVMENTVM.

Quæ sint extrema necessaria ad effectum, vt possit valide relaxari declaratoria.

SVMARIVM.

- 1 Declaratoria, ut sit relaxanda, quæ nam prius debeat procedere.
- 2 Adimplementum debet præstari ex facto, non autem ex patientia, quando agitur de partitione.
- 3 Executor excedens fines mandati operatur, ut gesta per eum sint ante omnia reuocanda.

DECISIO CCCCLXVI.

DOMINI dixerunt, dandam esse declaratoriam contra Petrum, quia intimatus ipsi in partibus litteris executionalibus fuerunt cõdi-

exdem litteris hic in Curia reproductis, & servati quatuor termini de stylo servati soliti: Vnde cum non solum non fuerit dictum de partitione, sed imò constet, quod Petrus requisitus viginti diebus litterarum tradere claves Capse, in qua allerantur ornamenta Cappelle, de qua agitur, ipse respondit, se esse in possessione dictæ Cappelle, didique ornamenta esse eidem Cappelle annexa, ac proinde nolle illa tradere, quodque etiam in ipsum dñ. litterarum celebravit cum eisdem ornamentis, & que in dicta Capla reposuit, & Clavem secum retinuit, merito contra eum ferri debet declaratoria. *Rol. decis. 478. num. 3. par. 2. in rector.*

Nec propterea obstat, quod Petrus non tenebatur prestare, nisi nudam patientiam, quia ex supradictis apparet, quod dictam patientiam minime prestavit, & cum fuerit requisitus dictam clavam tradere, tenebatur id facto ipso adimplere. *Card. Seraph. decis. 1113. num. 3.*

Minus facit, quod pretenditur executorem in partibus excessisse fines sui mandati, ideoque gesta per eum extra fines esse in primis, & ante omnia revocanda, quia Didacus ad remouendum hoc subterfugium expresse rehinciauit in actis excessibus per dictum Executorem gestis: Vnde Petrus non potest sine nota contrumacia vicius partitionem disserere, &c.

CARRARIEN. IURISDICTIONIS.

Luna 3. Iulij 1623.

ARGUMENTVM

Remissoria in causis prophanis indistinctè conceditur etiam absque summo, dummodo articuli sint reuocantes.

SYMMARIVM.

- 1 Remissoria indistinctè conceditur etiam absque summo, quando materia est prophana, & articuli sunt reuocantes.
- 2 Articuli dicuntur reuocantes, quando conferunt ad fundandam intentionem articulationis.
- 3 Lis non dicitur in dicta, quando actus sunt merè extraiudiciales, & sine citatione interesse habentis.
- 4 Sententia non citato illo, de cuius interesse agitur non officit, maxime quando est sine actis num. 5.
- 6 Immemorabilis potest probari non obstante quod Ecclesia fuerit alias concessa, quando alior non videtur iure concessio.

DECISIO CCCCLXVII.

DOMINI dixerunt, dandam esse remissoriam, quia non agitur de titulo Beneficii, & sic materia est prophana, in qua indistinctè conceditur remissoria etiam absque summo, dummodo articuli sint reuocantes. *I. Iud. et. & anth. apud eloquentissimum C. de fide instrum. Caput. 7. decis. 68. par. 3. Rol. dec. 312. num. 1. & seqq. coram bon.*

mem. Card. Mant. & decis. 403. numer. 2. & 4. coram S. D. N.

Nec in casu isto dubitari potest de relevantia articulorum, quia articulantur; Priorem Sancti Fridiani ratione Ecclesiæ Sancti Andree Carrariæ exercere ab immemorabili tempore iurisdictionem, quasi Episcopalem in Oppido Carrariæ, & eius Territorio, ibique tenere Vicarium, & Notarium ad effectum cognoscendi causas Ciuiles, & Criminales spectantes ad forum Ecclesiasticum, ac Beneficia conferre, vt latius in dictis articulis; propterea satis conferunt ad effectum fundandi intentionem in dicti Prioris, vt in dicta decis. 403. numer. 5. coram S. D. N.

Nec obstat, quod pretenditur, quod dempto tempore litis impossibile sit inuenire testes, qui deponant de tempore immemorabili, cum lit dicatur cepisse de anno 1568. Quia dato etiam quod de dicto anno 1568. fuerit portectum, quoddam memoriale Sacre Congregationis Illustrissimorum Cardinalium Sac. Concilii Interpretum, quodque ab eadem Congregatione fuerit rescriptum Episcopo Sarzanen. quod possit visitare Parochiam Sancti Andree, & Vicarium ex ipsis Canonicis regularibus ad eorum amouibilem deputare, tamen non propterea dici potest, quod tunc fuerit lis capta, ex quo isti actus sunt merè extraiudiciales, & quod plus est gesti non citato Priore, & Canonicis, & sic nullo modo apti ad inducendam litem ad nos in rub. ff. & C. de inuis. voc.

Minus facit sententia Visitatoris, qui declarauit dictam Ecclesiam non esse nullius, sed Duceis Sarzanen. quia dicta sententia emanauit non citato dicto Priore, & Canonicis, de quorum pradiuicio agitur. *Clem. sap. ubi glos. in ver. ad id de verb. signif. l. 1. §. item cum ex edito ff. que sent. sine appell. res. ind. Dec. cons. 303. num. 11. & cit sine actis, ita vt merito non veniat attendenda. leg. si cum nulla ubi glos. & DD. ff. de re iud. Mobed. dec. 3. num. 1. & 2. decis. lib. Put. dec. 198. num. 1. lib. 1. Card. Seraph. dec. 615. num. 6. & dec. 723. nu. 12. Rol. decis. 704. numer. 2. par. 1. diu. & dec. 196. numer. 5. par. 2.*

Nec denique obstat, Instrumētum concessio- nis dictæ Ecclesiæ factæ ab Episcopo Sarzanen. vsque de anno 1551. Priori Sancti Fridiani. *Suum. R. D. Episcopi num. 2.* quia Prior non vitur dicta concessione, neque illa fuit ab eo producta, ac propterea nihil impedit, quo minus debeat admitti ad probandum immemorabilem. *iux. decis. Crescent. 21. de probat. & c.*

NULLIUS PRÆPOSITURÆ CASTRI DVRENTIS.

Luna 3. Iulij 1624.

DECISIO CCCCLXVIII.

Impressa apud Postum & Mann. decis. 500.

FERRARIEN. DOTIS.

Vener. 10. Nouembrii 1623,

ARGVMENTVM.

Patetex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Remissoria datur, quando articuli sunt releuantes.
- 2 Remissoria datur post rem indicatam, si concessa est restitutio in integrum.
- 3 Remissoria non conceditur à Rota, quando causa suis diu agitata, sed fallit, quando late sunt dua sententia fauorabiles in partibus.
- 4 Remissoria conceditur post purgata attentata.

DECISIO CCCCLXIX.

FVIT dictum, dandam esse remissoriam, quia articuli sunt releuantes, articulator enim Patrem Catherinæ recepisse totam, & integram Dotem à Cecilia vxore sua, quam eadem Catherina modo repetit.

Nec obstat, quod post rem iudicatā regulariter non datur remissoria. *in. adu. in Firmana Altari 15. Iunij 1612. coram R. P. D. meo Vbaldo.* quia licet non possit negari, quin ad sit res iudicata, cum fuerit in hac causa late, nedum tres, sed etiam quatuor sententia conformes, nihilominus cum hodie reperitur commissa causa restitutionis in integrum, & articuli, vt dictum est, sint releuantes, non potest denegari remissoria, quia illa datur etiam pendente causa restitutionis. *Simonetti. dec. 76. incip. An petenti restitutionem in integrum. Caput. decif. 67. par. 3. cum alij per Rot. decif. 276. numer. 2. coram fel. rec. Greg. XV. & ibi: Adde. vbi quod hoc procedit etiam post lapsum quadriennij, & fuit dictum in Bergomen. legat. 15. Ianuarij 1610. coram Reuerendiss. Atrebaten.*

Non ob. quod causa ista diu fuerit agitata in partibus, vbi Catherina potuit examinare testes super articulis, qui modo dantur; quo casu Rota non solet concedere remissoriam. *Pat. decif. 201. lib. 1. & cum alleg. quia cum Catherina. obtinuerit duas sententias fauorabiles in partibus absque alia testium inductione; cessat non solum negligentia, & culpa in non inducendo dictos Testes; sed & omnis presumptio calumnie, vt lapsus Rota respondit in his terminis, et præsertim. coram fel. rec. Greg. XV. dista decif. 276. num. 3.*

Non obstant attentata, quia sunt sufficienter purgata, & ad remouendum omnem scrupulum, poterit reapiari partita Monus iuxta consensum Cecilie, & forma sententiarum super dd. attentatis latarum, &c.

HIPPOREGIEN. CAPPELLANÆ:

Vener. 10. Nouembrii 1623.

ARGVMENTVM.

Beneficium Capit. Odoardus, non conceditur, nisi probetur paupertas, nec conceditur pro expensis ad vexationem factis.

SYMMARIVM.

- 1 Clericus non probata paupertate ad benef. Capit. Odoardus, admitti non debet, & num. 4.
- 2 Nec sufficit cedere fructus beneficij.
- 3 Clericus quando admissus fuerit ad benef. Capit. Odoardus, cedens fructus beneficij, intelligitur, si non habet bona patrimonialia.
- 5 Benef. Cap. Odoardus, non conceditur contra executoriales, in quibus Clericus damnatus fuit ad solutionem expensarum tenere ad vexationem fallarum, & num. 6.

DECISIO CCCCLXX.

FVIT alijs resolutum, dandam esse declarationem contra Carolum, neque eum admitti debere ad beneficium cap. Odoardus, de solut. & eodem dubio iterum ad instantiam dicti Caroli proposito: Domini steterunt in decisio.

Duo enim præcipue obstat videbantur dicto Carolo, quo minus admitti debeat ad beneficium. *dist. capit. Odoardus*, est primum quod non est probata paupertas dicti Caroli, prout requiritur ad effectum, vt intret. *dist. cap. dispositio*, vt sunt verba clara textus, ibi: *Si constitueris, quod prædicti Odoard. in totum, vel pro parte non possit soluere debita suprad. & ibi gloss. in ver. non valentem*, vbi quod sententia excommunicationis valebat, quia non constat, an in totum, vel pro parte posset soluere. *Id. Andr. in poine. in dicto verbo non valentem*. vbi tradit modum probandi huiusmodi inopiam. *Abb. omnes in & alij prime. & num. 5. & 9.*

Non obstat, quod sufficit, quod Carolus sit paratus cedere fructus sui beneficij, ad hoc vt admitti debeat ad beneficium *dist. cap. Odoardus* iuxta opinionem Collectarij, quam refert. *Abb. in cap. peruenit sub num. 1. & versum Collectarij de fideiuss. quia Abb. in dist. cap. peruenit. non determinat, quod ad effectum, vt sit locus beneficio *dist. cap. Odoardus*, non sit necessaria probatio paupertatis, sed quærit tantummodo, an de fructibus beneficij sit satisfaciendum creditoribus, & refert, Collectarium dicentem, se vidisse in Curia seruari, quod Clericus fuit admissus cedens fructibus beneficij, sic vt satisfecerit creditoribus suis, quæ quidem quæstio nihil comune habet cū quæstione, an ad effectum, ut sit locus beneficio *dist. cap. Odoardus*, sit necessaria probatio paupertatis.*

Et quatenus Collectarius dicit, quod Clericus cedens fructibus sui beneficij, fuit admissus ad beneficium cap. Odoardus. id intelligi debet de Clerico, non habente bona patrimonialia.

ita; non enim potest aliqua ratione substineri, quod etiam non probata inopia bonorum patrimonialium admitatur Clericus ad dictum beneficium cedendo fructus sui beneficii, quia imò ex redditibus beneficii non possunt satisfieri creditores, nisi in defectum bonorum patrimonialium, ut per *Abb. Ivo proxime cit. ac*

- 4 propterea præcedere debet dictam cessionem fructuum probatio inopie bonorum patrimonialium, & hac demum inopia probata admitti possit Clericus cedens fructus sui beneficii, ad beneficium *4. cap. ita* quod cum dictus Carolus nec probaverit, quod non habet bona, quæ sufficiant pro solutione ducatorum 165, ut in alia decisione dicitur, non potest, licet paratus sit cedere fructus sui beneficii, admitti ad dictum beneficium.

Secundo obstat dicto Carolo, quod etiam probata paupertate, non possit uti dicto beneficio, quia dictum beneficium non conceditur contra executorialias ad effugendam solutionem expensarum, in quibus dictus Carolus, fuit condemnatus, ut per *Gomez. in compend. v. trisusque Signatura col. fin. vers. sicut etiam videmus. Nobil. decis. 1. num. 2. de solut. Put. de decis. 56. numer. 7. lib. 1. & fuit dictum in Mediolanen. fructuum 7. Junij 1596. coram bon. mem. Cardinali Seraphino. relata per March. de Commiss. par. 2. fol. 550.*

- 6 Nec obstant in contrarium allegata, quia, præcedere possent quoad debitum principale non autem quoad expensas, in quibus fuit ratione iniuncta, & temerarie vexationis condemnatus, ut per *Put. dist. decis. 56. num. 7. & seq. & c.*

BONONIEN. DE MANZOLIS.

Luna 13. Novembris 1623.

ARGUMENTUM.

Testes in die citationis finita audientia, & accusati contumacia iuraro super recognitione ad requisitionem Notarii, iura recognoscunt in forma, valide recognoscunt.

SYMMARIUM.

- 1 Testes ad Notarii requisitionem iura recognoscunt statim, & incontinenti post iuramentum valide recognoscunt.
- 2 Notario creditur attestanti sibi fuisse commissum examen.
- 3 Testium recognitio facta sine interrogatoriis valet, si præcessit citatio.
- 4 Testes repeti possunt (sumptibus petentis) quotiescunque recognoverunt iura aliquo modo non restato.

DECISIO CCCCLXXI.

Procurator D. Iofz citare fecit Com. Alexandrum pro die 10. Decembris 1618. ad dicendum contra iura, videndum iurare Testes, super illorum recognitione; quatenus opus sit

admitti, &c. & eadem die comparuit finita audientia, & accusavit patris contumaciam, & in continenti Testes ad iurandum super recognitione dictorum iurum exhibuit, qui ibidem fuerunt per Notarium admissi, & ad eisdem Notarii requisitionem incontinenti dicta iura recognoverunt in forma;

- 1 Quibus sic instantibus fuit dubitatum, an dicta recognitio esset valida, & Deī censuerunt, esse validam reservato, ut de relevantia d. recognitionis particulariter videretur. Nam de stylo Curie solent iuramentum, & examen Testium Notario committi. *V. q. in prax. lib. 4. cap. 2. num. 12. Farinacc. de testib. quest. 77. nu. 3. in fin. & num. 191. Caputoq. dec. 261. par. 3. Nota coram Sand. mem. Gregor. XV. decis. 168. num. 3. & seq. & num. 9. in annotat. & fuit dictum in laudem pecuniaria 16. Mart. 1612. coram R. P. D. meo Vbaldo.*

Nec obstat, quod saltem præcedere debet citatio ad videndum committi iuramenta Notario, quia citatio supra relata virtualiter continet etiam citationem ad videndum committi ita enim extenditur clausula *admitti &c.*

- Nec obstat, quod examen non fuit commissum Notario, quia Notarius testatur, sibi fuisse commissum examen, & iuramentum, & eique, 2 cum sit Notarius causæ creditur iuxta veriorum, & magis commone sententiam. *Bart. in l. ex sententia num. 3. & ibi: Alden. lit. F. ff. de testam. marl. Farinacc. dist. quest. 77. n. 186. in fin. ubi quod ita observatur in Palatis.*

Non obstat, quod fuit facta recognitio sine interrogatoriis; quia pars sibi imputet, quod 3 non comparuit, nec protestata fuit, quod recognitio non fieret sine interrogatoriis. *ad notat. per Moder. in praxi Capitolina leg. 2. caput. 8. numer. 12.*

- Non obstat, quod saltem non careat suspitione modus iste non viciatus recognoscendi iura, quia poterunt, si opus erit, testes repeti cum interrogatoriis, sumptibus tamen petentis, pro ut tempore fuit observatum; interim autem dicta recognitio attento rigore substat, &c.

CAMERINEN. BONORVM.

Veneris 24. Novembris 1623.

ARGUMENTUM.

Mandatum de manutenendo conceditur habenti clausulam constituti, & percipienti realiter fundos.

SYMMARIUM.

- 1 Mandatum de manutenendo datur quotiescunque constat de titulo, & de possessione.
- 2 Possessio vigore clausule constituti prævalet possessioni instrumentali.
- 3 Possessio ex reali fructuum perceptione prævalet instrumentali.
- 4 Mandatum de manutenendo conceditur ex possessione capta vigore clausule constituti.

- 5 *Donationis renuntiatio non inducitur, nisi ex verbis claris.*
 6 *Sequestrum necessarium non voluntarium non prius possit esse.*

DECISIO CCCCLXXII.

FUIT dictum, dandum esse Mandatum de manutenendo Hieronymo, & reuocandum sequestrum, constat enim bona, de quibus agitur, fuisse dicto Hieronymo ab Hectore eius Fratre donata, cum clausula, *Constitutis*, quæ cum non dubitetur, dictum Hectorem possedisse dicta bona tempore dictæ donationis, fecit dictum Hieronymum possessorem ita, quod manueri debeat aduersus alios Fratres, & dicti Hectors heredes, ut læpius fuit in lustraminis ad fauorem constitutarii responsum, & signanter in *Claustra*, seu *Perusina Postle*. 24. Ianuarij 1601. coram bo. mem. *Litta in Roma. de Inuocationis* 29. Aprilis 1616. coram R. P. D. meo *F'baldo*, & in *Bonom. de Gorgadinis* 4. Iulij 1613. coram me.

Non obstat possessio per dictos fratres, & heredes Hectors post mortem dicti Hectors adpta, quia cum sit merè instrumentalis, non habetur in consideratione in præiudicium Hieronymi possidentis dicta bona vigore dictæ clausulæ, l. *prælia*, & l. *si Colonus ubi DD. ff. de acquir. poss. ff. Capuinaq. decis. 336. par. 2. & etiã per realem fructuum perceptionem ad huc viuentem ipso Hectore, de qui perceptione depouunt testes, qui dantur *Summar. dicti Hieronymi* num. 2. *Gloss. in l. qui vniuersas vers. Colonus*, & ibi *Bart. in §. qui per Colonus*, & in l. *quoniam §. 1. de acquir. hered. l. cum l. §. 1. ff. de acquir. poss. Gabr. in tit. de locat. concl. 4. nu. 2. cum alijs adductis in Rom. de Aroneis* 15. Ianuarij 1614. coram R. P. D. meo *F'baldo*.*

Non obstat, litera Hieronymi, in qua videtur fateri Hectorem percipere fructus dictorum bonorum, ibi *Sapete, et beate habente repigliata l. entrata della Donazione*, quia ex testibus, qui dantur eodem *summar. num. 2. & alijs litteris ipsiusmet Hectors* apparet, dictum Hectorem percepisse dictos fructus uti spectantes ad Hieronymum, & sic nomine, & vice Hieronymi ad effectum scilicet sibi sat faciendi de credito centorum Centum sibi reseruatum in donatione, & aliarum pecuniarum, quas exposuerat pro Hieronymo, vendit dicta perceptio potius Hieronymo, quam Hectori ad scribi debet *in not. per Bart. in l. Celsus num. 15. de test. Cephal. conf. 63. num. 21. Surd. conf. 481. num. 3. & seq. & in omnem centum sufficit possessio dicti Hieronymi post mortem Hectors vigore dictæ clausulæ constituti ut per Rot. *decis. 437. numer. 1. & seq. coram bo. mem. Greg. XV.**

Non obstat Monitorium obtentum per Hieronymum ram nomine Hectors, quam aliorum eius fratrum; quia dum monitorium fuit obtentum ad impediendum Creditores Hieronymi, nec possunt mandata per eos obtenta contra bona Hieronymi super dictis bonis exequi nec propterea ex dicto monitorio resiliare potest renuntiatio donationis factæ ad ipsius Hieronymi fauorem, cum renuntiatio non in-

ducatur, nisi ex verbis claris *Dec. conf. 405. nu. 19. & seq. Albertic. conf. 776. in fin. Rota decis. 115. num. 9. & decis. 636. sub nu. 6. part. 1. in recent. & fuit dictum in Ceseuaten. lueri datus 4. Nouembris 1601. coram Reuerendiss. Domino meo Decano, & inducta ad vnum effectum non possint contrarium effectum operari l. non omnis ff. si cert. pec. l. legata inutiliter ff. de leg. 1. Sorcin. conf. 38. col. 2. lib. pri. Surd. conf. 112. num. 54. lib. 1.*

Non obstat, sequestrum super fructibus dictorum bonorum oppositum, quia illud fuit necessarium, non voluntarium, ideoque non preiuaui Hieronymum sua possessione. *Rota. decis. 516. num. 2. part. 1. in recent. Card. Mantie. decis. 252. num. 6. & fuit dictum, in Romana domus coram bo. mem. Gregorio XV. quæ est decis. 437. nu. 3. Et dum sequestrum fuit de ordine Rotæ oppositum, donec videretur de validitate donationis, quæ cum postea fuerit declarata valida, merito venit remouendum dictum sequestrum, & concedenda manutentio dicto Hieronymo possidenti tam vigore dictæ clausulæ, quam etiam per realem perceptionem fructuum etiã ipso donante viuente, ut dictum est, &c.*

PAMPILONEN. BENEFICIORVM
DE TAFALLA.

Luna 27. Nouembris 1623.

DECISIO CCCCLXXIII.

Impressa apud Ameyden. de stylo Datar. lib. 1. cap. 15. §. 15. num. 138.

NULLIVS PRÆPOSITVRÆ CASTRI
DVRANTII.

Veneris 1. Decembris 1623.

ARGVMENTVM

Constituto de possessione ex Instrumento Mandatum de manutenendo conceditur, alio nõ possidente.

SYMARIYM.

- 1 *Instrumentum probat possessionem alio non possidente.*
- 2 *Ad effectum manutentendi quem in possessione inspicitur sola detentatio seu insistentia facti.*
- 3 *Possessio acquiritur animo.*
- 4 *Possessio capta eo modo, quo capi solitum est, valide capta dicitur.*
- 5 *Ad possessionem capiendam potest Commissarius Camera constituere Procuratorem.*

DECISIO CCCCLXXIV.

Domini steterunt in decisio, quod Lazarus sit, dandum mandatum de manutenendo; quia de eius possessione abunde constat ex instrumento, quod ut in alia decisione dicitur, alio non possidente probat possessionem. Nec obstat, quod Lazarus dicitur accepisse possessionem Præposituræ in Ecclesia, non vero ipsius Ecclesiæ, atque ita manuteneri quidē posse in possessione dictæ præposituræ, non autem in possessione Ecclesiæ, quia quidquid sit, utrum, ut in alia decisio dicebatur, dictus Lazarus fuerit prouisus de ipsam Ecclesiā, an vero de aliqua dignitate in Ecclesia, ceteris etiā difficultas, ex quo constat, d. Lazarum accepisse possessionem ipsius Ecclesiæ, etenim ipse manuteneri debet in possessione dictæ Ecclesiæ; ad hunc namque effectum inspicitur sola decretario, seu insinuatia facti. *Castren. in l. Astilius num. 5. vers. habet tamen ff. de donat. Couarr. pract. quest. cap. 17. num. 5. vers. sic sunt late Mench. de reu. remed. ult. num. 18. Admod. decis. 10. restit. spol. & fuit dictum in Rauenatē. Notariatus pri. Iunij 1615. coram R. P. D. meo Buratto.*

Nec obstat, quod dictus Lazarus declarauit, se velle accipere possessionem præposituræ; quia cum ipse crediderit præposituram non esse diuersam ab Ecclesia, prout nec probatur diuersa, non desuit animus capiendi possessionem Ecclesiæ, & per consequens etiam fuit ei dicta possessio Ecclesiæ acquisita iux. not. per D.D. in l. 2. §. de pupillo, & in l. quod vulgo ff. pro emptore & per Bart. in l. si is ad quem num. 1. ff. de acquir. hered. & fuit in simili ponderatum in vna Maceratē hereditatis 4. Iunij 1590. coram bo. mem. Card. Pamphilio.

Nec releuat, quod dicta possessio non fuit capta capitulariter, aut per installationem in Sede Præposito deputata, quia in dicta Ecclesia neq. capitulum adest, neque sedes deputata præposito: Ideoque non potuit capitulariter, aut per dictā installationem capi, & sufficit, quod eo modo fuerit capta, quod in dicta Ecclesia accipi consuevit, ad tradit. per Innoc. in c. in literis num. 5. & 7. de restit. spoliat.

Nec obstat, quod Lazarus non potuit neq. etiam nomine Cameræ se immiscere administrationi dictæ præposituræ ante expeditionem litterarum, ad text. in c. auaritia de elect. in 6. quia præterquamquod Breuia de capiendā possessione nomine Cameræ sunt adinuentata ad vtilitatē, & commodum prouisi Apostolici, ut per Moder. ad reg. 8. Gloss. 34. num. 113. & seqq. Ideoque non est inconueniens, quod à Commissario Cameræ conlitiatur Procurator ad capiendam possessionem idem promissus, ad cuius vtilitatem accipitur possessio, & per consequens cessat etiam omnis suspicio fraudis, de qua in dicto c. auaritia, nō potest etiā ex alio esse locus dispositioni dicto cap. quia scilicet in præsentī agitur de sola possessione, & pœna dict. cap. non incurritur per simplicem apprehensionem; sed requiritur vitæius vfurpatis fructuum, de qua non constat. *Put. decis. 45. lib. 3.*

ROMANA FIDEICOMMISSI DE DELPHINIS

Veneris 5. Decembris. 1623.

ARGVMENTVM

Fideicommissum censetur inductum ex verbis perpetuitatem denotantibus, & diluuntur coniecturæ, ex quibus femine ad fideicommissum vocatz esse non dicuntur.

SYMMARIVM.

- 1 Fideicommissum inductum censetur ex verbis perpetuitatem denotantibus.
- 2 Femina veniunt appellatione familia.
- 3 Femina non veniunt appellatione familia, quādo clare constat de contraria mente Testatoris.
- 4 Coniectura leues non sufficiunt ad arguendam mentem Testatoris.
- 5 Testator si in aliqua parte se declarauit, in alia quæ se declarasset, si id voluisset.
- 6 Masculinitatis qualitas expressa in vna parte Testamenti non censetur repetita in alia parte.
- 7 A proprietate verborum in dubio non est recedendum.
- 8 Femina censetur excluda, quando adest ratio conseruandi agnationem.
- 9 In fideicommissio relicto familia cōtemplatione Agnationis non continentur Adoptati.
- 10 Verba semper debent intelligi naturaliter, & non fide.
- 11 Plurium præsumptionum concursus non admittendus est.

DECISIO CCCCLXXV.

Flinius Vrsinus iure Legati reliquit in suo Testamento Gentili Delphino duo millia aureorum, ex quibus voluit emi loca montium non vacantium, quæ post obitum dicti Gentilis perpetuo spectent ad domum, & familiæ Delphinorum, & alia quatuor millia aureorū, & de iure assignauit Mario Delphino ob innumera beneficia, quæ accepit à tota Delphinorum familia, quorum sine flagitio obliuisci non posse aasserit, mandans ex dicta etiam pecunia emi tot loca Montium non vacantium, quæ nunquam vendi, aut alienari debeant, ita ut eorum fructus perpetuo vsui sint Familiæ Delphinæ cum alijs duobus millibus dicto Gentili legatis. Quare dicto Testatore defuncto, extinctisque Legatarijs, nec aliquo mafculo ex dicta Familia Delphinorum super existente, dubitari contigit, an constet de aliquo fideicommissio ex dicto Testamento Fuluij ad fauorem D. Drusillæ Filiz q. Marij Delphini & DD. responderunt, constare de fideicommissio ad fauorem d. D. Drusillæ. Nam quoad fideicommissum satis videtur de eo constare, eo ipso, quod Testator mandauit, quod loca Montium ex dd. pecunijs empta perpetuo vsui esse deberent Familiæ Delphinæ; per hanc namque dispositionem censetur inductum fidei-

ruut empti dicta loca, spectauerint ad D.D. de J. Taurinis, cum quia in dicto hoc non subitit, nam dictæ pecunie fuerunt redactæ ex venditione Turris Andree factæ, per Zeccadorum sine mandato, quæ cum nunquam fuerit à dictis de Taurinis ratificata, dici non potest, quod dictæ pecunie ad ipsos spectauerint, quia pretium rei mixt per alium venditæ, non dicitur esse meum, neque mihi debitum, nisi saltem post ratificationem iux. not. per D.D. in l. Paulus respondit si rem rat. hab. l. si ego ubi glof. & D.D. ff. de reg. gest. Alex. conf. 6. n. 2. l. 4.

Tum etiam quia in omnem euentum, quod probaretur, dicta loca fuisse emptæ ex pecunijs D.D. de Taurinis; nihilominus dicta loca non essent ipsis de Taurinis acquisita, quia res emptæ ex pecunijs alienis acquiruntur ementi, non vero illi, cuius sunt pecunie l. 1. & l. multum interest, & ibi D.D. & l. qui alius Cuius alt. vel sibi Bald. conf. 67. n. 1. l. 5. Pedemont. dec. 140. n. 6. & seqq. Rot. dec. 26. num. 3. p. 1. in reuocatur. & fuit dictum in Farsen. pecuniaria 26. Ianuarij 1615. coram R.P.D. meo Pamphilio.

3 Nec obstat, quod res emptæ ex pecunijs Minoris statim acquiruntur minori, quia præterquam quod non probatur, quod dictæ pecunie essent pecunie minorum; obiectum etiã procedit tantum in re emptæ à Tutore, vel Curatore, non vero etiam in re emptæ ab extraneo, vt tradit Bart. in l. sicut proponis nu. 2. C. de rei vendit.

Et cessat difficultas, quia dicta emptio non fuit ratificata vngam, & approbata à Tutrice, & Curatrice dd. Minorum, sed iurò impugnatæ, ex quo ipsa semper infestit, vt dictæ pecunie transmittentur in Galliam, vnde tanto minus prætendi potest, quod dicta loca fuerint dictis Minoribus acquisita.

Non obstat, quod Montacuti mandauerunt Zeccadoro, quod residuum solveret Taurinis, quodque Zeccadorus huiusmodi mandatum acceptauit, quia ultra quod mandatum fuit datum sub conditione, quatenus Taurini exhiberent Instrumentum ratificationis venditionis Castri, sicque dictum mandatum dictis Taurinis suffragari non potest non docto de existentia dictæ venditionis, non propterea sequitur, quod Dominium dd. locorum fuerit Taurinis acquisitum, vel quod Zeccadorus ideo minus potuerit dicta loca alienare.

Et in contrarium allegata procedunt in personis, quæ tenebantur pecunias inuestire, & multiplicem facere, in quibus etiam terminis loquitur decisio in Rom. honorum de Censis 2. Decembris 1593. & 26. Iunij 1602. coram hoc me; Petrus, non verò in personis, quæ sua sponte inuestiunt pecunias, vt periculum amissionis pecuniarum accedat, hoc enim casu non est prohibita alienatio.

Ad argumentum desumptum ex Epistolis Zeccadori iur in alia decisione responsum,

ROMANA PROFESSIONIS.

Veneris 23. Iunij 1622.

ARGVMENTVM.

Metus ad effectum annullandi professionem qualis esse debeat, & quando censatur putgatus, & quomodo sit probandus.

SYMMARIVM.

- 1 Professio presumitur valida, donec non constet de contrariis.
- 2 Testes deponentes de auditu nihil probant.
- 3 Metus ad infirmandum professionem expressam, debet esse Metus cadens in constantem virum, quid quid esset de Tacita, & Testes deponentes de auditu non probant.
- 4 Declarationi partis, ac eius iurata confessioni potius standum est, quam Testium depositionibus.
- 5 Metus putgatur per ratificationem subsequens.
- 6 Metus ad effectum inducendi Metum non sunt probanda in genere, sed ad effectum præsumam professionis, & vltierius quod minus indubius emiserit professionem.
- 7 Metus suspicio ex quibus alius dicatur cessare.

DECISIO CCCCLVIII.

DOMINI censuerunt, sententiam pro validitate professionis Francisci latam, esse confirmandam, quia constat de expressa, dicti Francisci professione coram Patre Generali Religionis Siluestrinorum ex actu, qui datur summar. eiusdem Francisci num. 3. quæ propterea præsumitur valida, donec constet de contrario iuxta not. per Abb. in c. cum virum num. 4. de regular. Sanchez. de Matrim. l. 7. disput. 37. num. 12. in fin. Method. decis. 3. de regular. Rot. dec. 216. num. 18. par. 2. Card. Seraph. dec. 161. num. 7.

Non obstat præsentia dicti Francisci protestatio, quia non probatur, cum neuter Testium de ea deponentium fuerit præsens dictæ præsentis protestationi, sed ambo deponentes de auditu, & vnus quidem ab ipso Francisco, alius verò ab alijs Monachis, vnde nihil probant e. tam iuriter de Testibus l. Testium C. eodem Alex. conf. 10. numer. 6. & num. 3. in fin. l. 4. Aym. conf. 157. num. 5. vers. idem vidimus Caputaq. dec. 279. num. 2. par. 1.

Minus facit allegatus metus Patris, & Fratris dicti Francisci, quia Testes deponentes de iuritia Paterna, sunt de auditu, & non deponunt de metu, qui caderet inconstantem virum, prout requiritur ad infirmandum professionem expressam, quicquid esset dicendum de tacita iux. trad. per Abb. in c. perlatum nu. 14. de his, quæ vi, metusue caus. ff. & ibi Innoc. num. 3. cum alij adduc. in Valentina professionis 4. Maij 1576. coram Card. Blanchetto & in Meten. professionis 19. Iunij 1617. coram Reuerendissimo Selezenen. quinimò constat, Patrem fuisse absentem à loco professionis, ac propterea videri impossibile prope modum, quod potuerit ab eo iniici metus dicto Francisco, qui cadat inconstantem virum,

Et

Et cesset penitus omnis difficultas ex declaratione Francisci facta cum iuramento post mortem dicti eius Patris, quod professio fuit ab eo sponte emissam, non vero per vim, & merum dicti Patris, aut Fratris, cum expressa etiam ratificatione dictæ professionis; quia dictæ potius declarationi, ac iuratae confessioni standum est, quam solum depositioni in iudicio. *trad. per Doli, in l. 2. §. eruditum ubi Dec. sub num. 6. l. 1. col. 2. in fi. si cert. per. Aym. conf. 171, num. 10. Rom. conf. 391, num. 9. Socr. conf. 94. sub num. 8, lib. 1.*

Et in omnem euentum, quod professio fuisse meticulousa, talis metus fuisset purgatus per dictam ratificationem subiectam Menoch. conf. 1, num. 296. *Offic. dec. 179, num. 11.*

Nec obstat, quod tempore dictæ declarationis, & ratificationis adhuc vivebat frater dd. Francisci, & sic durabat eadem causa metus, quia non constat de metu illato à fratre, neque ad effectum, quod professio emissam per Franciscum posset censi nulla, sufficeret, quod probarentur minz fratris in genere, sed omnino necesse esset probare, quod minz fuerunt adhibitz ad effectum compellendi Franciscum ingredi Religionem, quodque ipse huiusmodi inductus, non autem sua sponte emisit professionem *in x. not. per Affili. dec. 246, numer. 4.* quod certe nulla ratione dici potest probatum.

Et omne dubium tollit dicta Francisci ratificatio cum amplissima cessione litis per eum, introducta super præsentis nullitate dictæ professionis maxime cum illam fecerit, ad exonerandam propriam eius conscientiam, ut colligitur ex eo etiam quod post dictam cessionem idemmet Franciscus egit nomine Religionis, & Monasterij pro annua præstatione sibi à fratre promissa, atque etiam mortuo dicto eius fratre, obtinuit immitti nomine dicti Monasterij in possessionem omnium bonorum à dicto eius fratre possessorum; ex quibus cessat prosum omnis suspicio metus ad *trad. per Menoch. conf. 401, numer. 208. & segg. & per consequens etiam prætextu nullitatis dictæ professionis, &c.*

sed conditionalis cum reservatione tituli Marchionatus, & iurisdictionis non præiudicat filij feminis ad effectum consequendi dotem.

- 3 Renunciatio primogenitura non præiudicat illis, quibus per stipulationem Notarii facta sunt ius quæsum.
- 4 Primogenitura possessio sufficit quando agitur de dote constituta, quod est plurimum favorabile.
- 5 Filia ex bonis primogenitura debet dotari.
- 6 Priorum relatio, dum non docetur de excessu venis attendenda, & præsumitur iusta.
- 7 Dos filia primogenita habet auctorioris hypothecam in bonis primogenitura quam eius uxoris, & est detrahenda ex fructibus, num. 8.
- 9 Nobilitas debet considerari in constituendis dotalibus.
- 10 Dos constituenda ex bonis primogenituræ viui non debet ex præiudiciis, que soluntur ex fructibus.
- 11 Constitutioni Sixtina circa quantitatem dotis regulariter solet derogari.

DECISIO CCCCLIX.

D Omini steterunt in decisio 31. Marij. præterius neque enim rationibus tunc deductis videbatur obflare, quod denotum nunc replicabatur; D. Annam Mariam non posse censi filiam primogenitam, eo quia Io. Baptista eius Pater ante dictam Anne Mariæ natiuitatem, renuntiavit primogenituræ ad ipsius fauorem constitutæ, tum quia ut in alia decisio, fuit dictum, renuntiatio fuit nulla, illiusque nullitas fuit ab eodem D. Federico agnita, nec propterea potest haberi in aliqua consideratione, aut etiam à D. Federico, qui obtinuit eam declarationem usque ab initio nullam, allegari. *l. 4. §. condemnatum ff. de re iud. leg. non potest §. non quæritur ff. de bon. poss. cont. tabul. l. non dubium C. de legib. Cephal. conf. 96, num. 15. Gerd. conf. 23, num. 9.* Tum etiam quia in omnem euentum, nec dicta renunciatio fuit libera, sed cum reservatione tituli Marchionatus, & iurisdictionis, quod sufficit ad hoc, ut prædicta D. Anna Maria possit censi filia primogenita ad effectum maxime eam dotandi, ut in alia decisio fuit firmatum; quinimodum nec potuisset per dictam renunciationem d. D. Anne Mariæ, cui erat ex stipulatione Notarii in Instrumento dictæ constitutionis dictæ primogenituræ ius quæsum, præiudicari, ad *trad. per Rot. in Remotionibus de Saluatiis 21. Aprilis 1614. coram R. P. D. meo Vbaldo. & in Persuasa censum coram me in impressis per Modernum de Censibus dec. 173. & dec. 174.* Et cum non agatur de primogenitura Io. Baptiste principaliter, sed ad effectum tantum dotandi dictam D. Annam Mariam, quod est plurimum favorabile, satis est quod dictus Io. Baptista fuerit in possessione, & primogenituræ. *in x. not. per Præpos. in cap. peruenit num. 1. in fin. & in cap. ex tenore num. 2. & v. cum alijs adduc. in decis. 34, num. 19. & segg. per. 2. diuersi.*

Et ex his etiam cessat, quod retrocessio dictæ primogenituræ facta per D. Marchionem Federicum d. D. Io. Baptista non fuit pura, sed sub certa conditione, quia D. Anna Maria non fundat se in dicta retrocessione, sed in nullitate renunciationis Io. Baptiste usque ab initio, & in alijs rationibus supra adductis, ex quibus patet

ROMANA DOTIS DE MONTORIIS.

Ven. 23. Iuny 1623.

ARGVMENTVM.

Dos venit constituenda filijs feminis ex bonis primogenituræ; nempe ex fructibus, & super illis sumunt hypothecam à die ordinatæ primogenituræ.

SVMMARIVM.

- 1 Renunciatio quando fuit per sententiam declaratam illius nullitas non potest haberi in aliqua consideratione, nec allegari.
- 2 Renunciatio primogenituræ quando non fuit libera,

nlus eliditur paterfio D. Federici, quod D. Anna Maria non possit dici filia primogeniti, ad effectum, ut ea ex bonis primogenituræ, & iuxta pactum in instrumento constitutionis d. primogenituræ appositum debeat dotari.

Minus relevant ea, quæ ad minuendam quantitatem dictæ dotis per DD. arbitratam deducuntur; quia quod valor bonorum primogenituræ ascendat ad *scut. 3. mil.* iuxta relationem periti, eo minus videbatur controuerti posse, quia dictus peritus fuit de consensu partium à Rota deputatus, & æstimauit dicta bona existentia sub iurisdictione D. Federici, præ iura informatione ab eodem D. Federico habita, & cum interuentu tantum deputatorum à d. D. Federico, absque eo quod interesset aliquis pro D. Anna Maria, vnde si quis error fuit in dicta æstimatione commissus, verisimile est, quod potius fuerit commissus in præiudicium D. Anna Mariæ, quam D. Federici. Et in omnem euentum non probatur, quod alia bona fuerint æstimata, quæ non sint sub primogenitura comprehensa, vel quod alias dicta primogenitura non ascendat ad dictum valorē *scut. 3. mil.* quod tamen probari deberet; quia alias non docto de excessu, statueretur relationi d. Periti, ut supra deputati, eaque præsumitur iusta, ad *tex. in l. hac ad illi. §. his illud ibi*, quos utraque pars elegerit *C. de 2. nupt. Alex. conf. 179. num. 8. l. 2. Rot. decis. 354. num. 1. & 540. periter nam. 1. per. 1. in reuocari*, & fuit dictum in Rom. Per. videri 2. Decembris 1613. coram R. P. D. meo Vbaldo in Romana Fabricæ 25. May 1615. coram Illustriss. D. Card. Scavini, & in Perusina penultima, seu Societate 1. Julij anni præteriti coram R. P. D. meo Merlino.

Nec obstat, quod ex dicto valore detrahi debeat dos vxoris D. Federici, quia imò prius est detrahenda dos ipsiusmet D. Annæ Mariæ, cum illa habeat anteriorem hypothecam, vltra quod nec euenit adhuc casus restitutionis dotis vxoris D. Federici: Et quando euenit, fortassis exstabant tot bona propria ipsius D. Federici, ex quibus poterit dicta dos solui, nec erit necesse eam ex bonis primogenituræ detrahere, & in omnem euentum illa solueretur ex corporibus primogenituræ, hæc verò dos D. Annæ Mariæ ex fructibus, nec propterea subest ratio, quare propter dictam dotem vxoris D. Federici, dos D. Annæ Mariæ debeat iuxta quantitatem *scut. 9. mil.* constitui, cum imò supra dicta quantitas attenda d. D. Annæ Mariæ nobilitate, alijsque circumstantiis in constituendis dotibus ponderari solitis, admodum modica videatur.

Minus debet dicta dos diminui ex causa ætis alieni illorum, qui constituerunt primogenituram, seu propter annuos prouisiones eidem constitutibus in erectione primogenituræ reuerſas, quia quod æs alienum, illud est modicum, & satis videtur habita illius ratio, eo ipso quod dos D. Annæ Mariæ non fuit constituta iuxta *scut. 9. mil.* quo vero ad prouisiones cum illæ non soluantur ex corporibus primogenituræ, sed ex eisdem primogenituræ fructibus, & imò extinguantur vna cum vita ipsorum, quibus assignatæ fuerunt, merito non sunt habendæ in consideratipue ad effectum

diminuendi dotem, quæ, & ipsa ex fructibus solui debet absq; diminutione proprietatis rerum dictæ primogenituræ.

Nec obstat, Constitutio Sixti V. qua cauetur, quod dotis non debeant excedere *scut. 5. 500.* quia est data facultas Rotæ per particulare Commisionē Papæ, assignandi maiorem dotem arbitrio suo dictæ D. Annæ Mariæ, non obſtante d. Constitutione, ac propterea bene potuerunt DD. arbitrium interponere ad effectum constituendi dictam dotem in *scut. 9. mil.* præsertim, 11 quia regulariter dictæ Constitutioni solet derogari, nec D. Anna Maria posset nubere viro sibi conditione æquali, cum dote dd. *scuto. 5500. &c.*

NEAPOLITANA MASSARIÆ.

Luna 26. Iulij 1623,

ARGVMENTVM.

Pact ex Summario.

S V M M A R I V M.

- 1 Appellans ab excessu taxatione expensarum debet docere de excessuitate.
- 2 Iudicium Taxationis expensarum prosequi non potest contra Procuratorem Dominum litis effectum declarari. num. 3.

D E C I S I O CCCCLX.

RESPONSVM fuit pro informante, atque ita pro confirmatione mandati relaxati pro expensis, quia pars, quæ appellauit, non docet de excessuitate taxationis dd. expensarum prout teneret, iuxta deducta. *infirm. fontis seu expensarum 31. Ianuarij 1614. Coram R. P. D. meo Vbaldo*, & ex inspectione listæ dd. expensarum apparet illas consistere in extractione Instrumentorum examine testium, Processibus de partibus, rubricatura, & registris in Curia factis, easque fuisse à Notario iuxta stylum taxatas; Vnde nec dubitari potest de iustitia dicti mandati.

Nec facit, quod huius taxationis prosecutio fieri non potest contra Procuratorem Dominum litis effectum, cum ipse sit Dominus solius instantiæ. *in x. decis. decil. 13. de procurat.* quia obiectum hoc cessat ex clausula *releuans*, & appositam in mandato dicti Procuratoris, ex quo dicta clausula operatur, quod censetur constitutus etiam ad soluendum iudicatum, sique sit D. totius litis, & non vnus instantie tantum. ut per Card. Seraph. decis. 1180. numer. 2. vbi dicitur etiam fuisse resolutum, in vna Reat. Cassi. Passa 5. Decembris 1586. coram bon. mem. Orato, &c.

ROMANA LOCORVM MONTIVM.

Luna 26. Iunij 1623.

A R G V M E N T V M :

Sume à Summario.

S Y M M A R I V M :

- 1 Doli exceptio intrat, quando ordines directi alicui banco, vel non sunt recogniti, vel nullam continent causam expressam.
- 2 Immissio retardari non potest exceptione requirente altioris indaginem.
- 3 Possessor cum vitio non dicitur legitimus contra dictor.

D E C I S I O CCCCLXI.

FVIT dictum, praetensum creditum Iulij non obulare petite immisioni, quia dict. creditum non probatur, nisi ex ordinibus Iulij directis Banco S. Spiritus, & ex Balduni quietantijs eidem Banco factis, & tamen nec dicti ordines, & quietantiae sunt sufficienter recognitae, nec continent aliquam causam expressam; Vnde vel nullo modo dici potest probatum dictum creditum, aut saltem Iulius repellitur exceptione doli. *lux. tex. & ibi glos. in l. 2. §. circa ff. de doli except. Aug. Ar. in §. in personam sub numer. 7. vers. & pro hoc induco insit. de action. vel certe eo ipso, quod clarè non constat de causa, ex qua dicti ordines emanaverint, dictum creditum altioris indaginem requirit, ita ut merito aptum non sit impedire dictam immisionem. *lux. trad. per Menoch. de adipsa. rem. primo numer. 102.**

His accedit, quod Iulius accepit possessionem locorum Montium, de quibus agitur uti haeres in solidum dicti Balduni, cum tamen esset haeres pro medietate tantum. Vnde possidere videtur cum vitio, idcirco eo minus talis possessio ei potest suffragari ad effectum, ut ipse vel habens causam ab eo possit dici legitimus Contradictor. *Bar. in l. filiam fratris numer. 1. vers. aut p. fidet ff. ad Trebell. Rip. in l. 1. numer. 12. vers. ad tertiam ff. quorum bonorum cum alijs per Menoch. d. remedi. 1. numer. 107.*

ROMANA RESTITVTIONIS DOTIS.

Luna 26. Februarii. 1623.

D E C I S I O CCCCLXII.

Impressa apud Nigrum de sub busta. decis. 12.

ROMANA MELIORAMENTORVM.

Mercurij 28. Iunij 1623.

A R G V M E N T V M :

Patet ex Summario.

S Y M M A R I V M :

- 1 Melioramenta semper praesumuntur extare, donec probetur illorum consumptio.

D E C I S I O CCCCLXIII.

FVIT tentum pro informante, melioramenta scilicet facta per Manilium non fuisse consumpta pro soluendis debitis dicti Manilij, quia praesumptio est, quod dicta melioramenta extent, nisi probetur consumptio. *quinquaginta, & ibi Doc. ff. de probat. cum alijs per Menoch. de praesumpt. 13. in princ. l. 3. & consumptio in casu isto non probatur, quinimo constat potius debita dicti Manilij fuisse soluta pretio sent. 1500. redacto ex venditione aliorum bonorum eiusdem Manilij, nec probatur, quod debita dicti Manilij excederent dictam summam sent. 1500.*

Et ulterius apparet, quod Domus, in qua fuerunt facta dicta melioramenta, fuit vendita partim ab Hermete Fratre Manilij, & partim à Rutilio alio fratre, ad effectum soluendi debita ab ipsis contracta post obitum Manilij. Vnde eo minus dici potest probatum, quod pro debitis Manilij fuerint dicta melioramenta consumpta, &c.

ROMANA PECVNIARIA.

Mercurij 28. Iunij 1623.

A R G V M E N T V M :

Patet ex Summario.

S Y M M A R I V M :

- 1 Obligatio Cameralis habet celerem expeditionem reuella omni exceptione, prater illam falsitatis, & solutionis.

D E C I S I O CCCCLXIV.

FVIT dictum, mandatū esse relaxandum pro sent. 750. ad fauorem Baldini contra Ioannem Vincentium, quia constat ex Instrumento, cuius copia datur, quod cum dicti Baldinus, & Io. Vincentius in simul conduxissent à DD. de Caesarinis quoddam Casale nuncupatum Campo Selua, quilibetque se obligasset in solidum ad fauorem locatoris, conuenerunt inter se sub obligatione Camerali, ehe elachebano pagasse la sua parte, & che se uno di loro potesse per l'altro, quello per il quale si pagherà sia obligato à quello

à quello, che pagherà per lui, quel tanto sarà pagato.

Et in Relatione Periti apparet, dictum Baldinum soluisse *scut. 750.* pro rata tangente dictis lo. Vincentium; Unde dubitari non potest, quin sui factus locus dictæ obligationi, ita vt pro dictis *scut. 750.* vigore dictæ obligationis relaxari debeat mandatum executurum aduersus d. lo. Vincentium omni exceptione præter falsitatis, & solutionis rejecta. *Cassid. dec. vnic. de mutans petu. & suis pluries decisum, & signanter in Romana perfonis Casali, quæ est decisio 37. num. 47. & decis. 70. num. 2. post tract. de oblig. Camer. ubi, cum alijs ibidem imprellis.*

ROMANA AFFECTVS.

Mercatij 28. Iulij 1623.

ARGVMENTVM.

An, & quando sit locus arbitrio ad effectum concedendi nouam dilationem.

SVMMARIVM.

1. Arbitrium non intrat, nisi magna suadente æquitate, & æquitas non suadet, ut tertio præiudicium inferatur.
2. Allegans suspellos peritos vtiur iure suo, & Iudici nullam facit iniuriam.
3. Æquitas non habet locum ad effectum concedendi dilationem quando ius est obscurum.
4. Articulus incidenter non autem principaliter examinatus non firmat sententiam.

DECISIO CCCCLXV.

DOMINI steterunt in decisio. 27. Aprilis anni præteriti, quod non intrat arbitrium ad effectum concedendi nouam dilationem; quia partes expressè conuenerunt, quod non audiretur D. Dux ad retardandam executionem, nisi in casum succumbentiae Pompilij, infra, 18. menses, ac propterea cum casus iste non eueniret, & per nouam dilationem ius quæsitum Pompilio ex dicta conventionione læderetur non est locus dicto arbitrio, arbitrium enim:

1. non intrat, nisi magna suadente æquitate, & æquitas non inadet, vt tertio præiudicium inferatur, sed imò magis, quod pacta seruentur. *L. 1. ff. de pact. surd. dec. 260. num. 1. 2.*
2. vltus est iure suo, idcirco D. Ducis nullam fecit iniuriam. *leg. nullus videtur ff. de reg. iur. cessat etiam difficultas, quia neque nunc quidem*

constat de aliquo credito D. Ducis, & imò Petrus, nuper electus de vtriusque partis consensu, declarauit, eundem D. Ducem debitorem Pompilij in *scut. 9000.*

Nec obstat, quod relatio dicti Periti prætendatur ex pluribus erronea, quia quicquid sit de hoc, sufficit ad effectum, de quo agitur, quod neque hodie, vt dictum est, dictum creditum, D. Ducis, sit liquidum, eo enim ipso cessat æquitas, vt concedatur dicta noua dilatio contra pactum expressum, & in maximum dicti Pompilij præiudicium.

Atque hinc etiam tollitur, quod dicitur, D. Ducem esse creditorem capitalis affectus Sanctæ Floræ, quod in decisione super dicto Capitali ad fauorem Domini Ducis facta dicitur ascendere ad *scut. 15. mil.* quia præterquam fuit in dicta decisione incidenter dictum, quod ascendebat ad valorem *dd. scut. 15. mil.* neque enim tunc principaliter disputabatur super valore dicti Capitalis, constat etiam ex dicta relatione, quod dicto Capitali computato, D. Dux adhuc remanet debitor dicti Pompilij, aut quod saltem dubium est, an possit dici d. Pompilij creditor, vnde, vt sapè dictum est, cessat æquitas, quæ potuisset mouere, DD. ad interponendum dictum arbitrium.

Ad exceptionem non adimplementi fuit in alia decisione responsum, & ista exceptio respicit executionem concordie, non verò nouam dilationem, seu protogaionem termini in concordia assignati petiam.

Nec obstat, quod terminus non potuit currere, nisi à die implementi, quia imò in dicta concordia fuit conuentum, quod terminus curreret à die contractus, ibi: *Præ terminis di 18. mesi da hoggi prossimi*, & sic non à die implementi, cum certum esset, quod poterant adimplere ipso die contractus ea, quæ erant ab vtraque parte adimplenda, &c.

PAMPILONEN. CAPELLANIE.

Luna 3. Iulij 1623.

ARGVMENTVM.

Quæ sint extrema necessaria ad effectum, vt possit validè relaxari declaratoria.

SVMMARIVM.

1. Declaratoria, ut sit relaxanda, quæ nam prius debens procedere.
2. Adimplementum debet præstari ex facto, non autem ex patientia, quando agitur de partitione.
3. Exactorum excedunt fines mandati operator, vt gesta per eum sint ante omnia renouanda.

DECISIO CCCCLXVI.

DOMINI dixerunt, dandam esse declaratoriam contra Petrum, quia intimatis ipsi in partibus litteris executiorialibus fuerunt cogdi-

exdemmet littere hic in Curia reproducte, & servati quatuor termini de stylo servati soliti: Vnde cum non solum non fuerit doctum de partitione, sed imò constet, quod Petrus requisitus vigore dd. litterarum tradere claves Caple, in qua asseruntur ornamenta Cappellæ, de qua agitur, ipse respondit, se esse in possessione dictæ Cappellæ, didaque omnia esse eidem Cappellæ annexa, ac proinde nolle illa tradere, quodque etiam in spretum dd. litterarum celebravit cum eisdem ornamentis, & que in dicta Capla reposuit, & Clavem secum retinuit, merito contra eum ferri debet declaratoria.

Rot. decif. 473. num. 2. par. 2. in reventur.

Nec propterea obstat, quod Petrus non tenebatur præstare, nisi huiusmodi patientiam, quia ex supradictis apparet, quod dictam patientiam minime præstitit, & cum fuerit requisitus dictam clavem tradere, tenebatur id facto ipso adimplere. *Card. Seraph. decif. 1113. num. 3.*

Minus facit, quod prætenditur executorem in paribus excessibus suis mandari, ideoque gesta per eum extra fines esse in primis, & ante omnia revocanda, quia Didacus ad remouendum hoc subterfugium expresse renunciavit in actis excessibus per dictum Executorem gestis: Vnde Petrus non potest sine nota contumacia ulterius partitionem differre, &c.

mem. Card. Mant. & decif. 403. numer. 2. & 4. coram S. D. N.

Nec in casu isto dubitari potest de relevantia articulorum, quia articulatur Priorem, Sancti Fridiani ratione Ecclesiæ Sancti Andreæ Carrariæ exercere ab immemorabili tempore iurisdictionem, quasi Episcopalem in Oppido Carrariæ, & eius Territorio, ibique tenere Vicarium, & Notarium ad effectum cognoscendi causas Civiles, & Criminales spectantes ad forum Ecclesiasticum, ac Beneficia conferre, ut latius in dictis articulis: propterea satis conferat ad effectum fundandæ intentionis dicti Prioris, ut in dicta decif. 403. numer. 3. coram S. D. N.

Nec obstat, quod prætenditur, quod denipro tempore litis impossibile sit invenire testes, cum in dictarum capisse de anno 1568. Quia dato etiam quod de dicto anno 1568. fuerit portatum, quoddam memoriale Sacre Congregationi Illustrissimorum Cardinalium Sac. Concilii Interpretatum, quodque ab eadem Congregatione fuerit rescriptum Episcopo Sarzanen. quod possit visitare Parochiam Sancti Andreæ, & Vicarium ex ipsis Canonice regularibus ad nutum amovibilem deputare, tamen non propterea dici potest, quod tunc fuerit lis capta, ex quo isti actus sunt merè extrajudiciales, & quod plus est gesti non citato Priore, & Canonice, & sic nullo modo apti ad inducendam litem ad not. in rubric. & C. de inoff. voc.

Minus facit sententia Visitatoris, qui declaravit dictam Ecclesiam non esse nullius, sed Duceccis Sarzanen. quia dicta sententia emanavit non citato dicto Priore, & Canonice, de quorum præiudicio agitur. *Clem. sap. ubi glof. in ver. ad id de verb. signif. l. 1. §. item cum ex edito ff. qua sem. sine appell. res. ind. Dec. cons. 603. num. 11. & est sine actis, ita ut merito non veniat attendenda. leg. si cum nulla ubi glof. & DD. ff. de re ind. Mobed. dec. 3. num. 1. & 2. de testib. Pui. dec. 193. num. 1. lib. 1. Card. Seraph. dec. 615. num. 6. & dec. 721. nu. 12. Rot. decif. 704. numer. 2. par. 1. diu. & dec. 196. numer. 5. par. 2.*

Nec denique obstat, Instrumentum concessionis dictæ Ecclesiæ fieri ab Episcopo Sarzanen. usque de anno 1551. Priori Sancti Fridiani. *6. Summ. R. D. Episcopi num. 2.* quia Prior non vitur dicta concessione, neque illa fuit ab eo producta, ac propterea nihil impedit, quo minus debeat admitti ad probandum immemorabilem. *in. decif. Cresiant. 21. de probat. & c.*

CARRARIEN. IURISDICTIONIS.

Luna 3. Iulij 1623.

ARGUMENTVM

Remissoria in causis prophanis indistinctè conceditur etiam absque sumo, dummodo articuli sint relevantes.

SYMMARIUM.

- 1 Remissoria indistinctè conceditur etiam absque sumo, quando materia est iprophana, & articuli sunt relevantes.
- 2 Articuli dicuntur relevantes, quando conferunt ad fundandam intentionem articulantis.
- 3 Lis non dicitur in dicta, quando actus sunt merè extrajudiciales, & sine citatione interesse habentis.
- 4 Sententia non citato illo, de cuius interesse agitur non afficit, maxime quando est sine actis num. 1.
- 6 Immemorabile potest probari non obstante quod Ecclesia fuerit alias concessa, quando actor non vitur iure concessioni.

DECISIO CCCCLXVII.

DOMINI dixerunt, dandam esse remissionem, quia non agitur de titulo Beneficii, & sic materia est prophana, in qua indistinctè conceditur remissoria etiam absque sumo, dummodo articuli sint relevantes. *1. Ind. ess. & auct. apud eloquentissimum C. de fide instrum. Cap. 127. de testib. par. 3. Rot. dec. 312. num. 1. & seqq. coram bon.*

NULLIUS PRÆPOSITURÆ CASTRI DVRENTIS.

Luna 3. Iulij 1624.

DECISIO CCCCLXVIII.

Impressa apud Possium d. Mant. decif. 500.

FERRARIEN. DOTIS.

Vener. 10. Novembris 1623.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Remissoria datur, quando articuli sunt releuantes.
- 2 Remissoria datur post rem iudicatam, si concessa est restitutio in integrum.
- 3 Remissoria non conceditur à Rota, quando causa fuit diu agitata, sed fallit, quando lata sunt dua sententia fauorabiles in partibus.
- 4 Remissoria conceditur post purgata attentata.

DECISIO CCCCLXIX.

FVIT dictum, dandam esse remissoriam, quia articuli sunt releuantes, articulatur enim Patrem Catharinæ recepisce totam, & integram Dotem à Cecilia vxore sua, quam eadem Catharina modo repetit.

Nec obstat, quod post rem iudicatā regulariter non datur remissoria. iux. *deducta in Firmana Altaris 15. Junij 1612. coram R. P. D. meo Vbaldo.* quia licet non possit negari, quin ad sit res iudicata, cum fuerit in hac causa late, nedum tres, sed etiam quatuor sententia conformes, nihilominus cum hodie repenatur commissa causa restitutionis in integrum, & articuli, vt dictum est, sunt releuantes, non potest denegari remissoria, quia illa datur etiam pendente causa restitutionis. *Simonetti. dec. 76. incip. An petenti restitutionem in integrum. Caput. decif. 67. par. 3. cum alijs per Rot. decif. 276. numer. 2. coram fel. rec. Greg. XV. & ibi: Adde. vbi quod hoc præcedit etiam post lapsum quadriennij, & fuit dictum in Bergomen. legati 15. Ianuarij 1610. coram Reuerendiss. Atrebaten.*

Non ob. quod causa ista diu fuerit agitata in partibus, vbi Catharina potuit examinare testes super articulis, qui modo dantur; quo casu Rota non solet concedere remissoriam. *Pat. decif. 201. lib. 1. cum alleg. quia cum Catharina obtinuerit duas sententias fauorabiles in partibus absque alia testium inductione; cessat non solum negligentia, & culpa in non inducendo dioces. Testes; sed & omnis præsumptio ealuminiz, vt sæpius Rota respondit in his terminis, et præsertim. coram fel. rec. Greg. XV. dista decif. 276. num. 3.*

Non obstat attentata, quia sunt sufficienter purgata, & ad remouendum omnem scrupulum, poterit recipiari partita Monis iuxta consensum Cecilie, & fornam sententiarum super dd. attentatis laturum, &c.

HIPPOREGIEN. CAPPELLANIE.

Vener. 10. Novembris 1623.

ARGVMENTVM.

Beneficium Capit. Odoardus, non conceditur, nisi probetur paupertas, nec conceditur pro expensis ad vexationem factis.

SYMMARIVM.

- 1 Clericus non probata paupertate ad benef. Capit. Odoardus, admitti non debet, & num. 4.
- 2 Nec sufficit cedere fructus beneficii.
- 3 Clericus quando admissus fuerit ad benef. Capit. Odoardus, cedens fructus beneficii, intelligitur, si non habet bona patrimonialia.
- 5 Benef. Cap. Odoardus, non conceditur contra executoriales, in quibus Clericus damnatus fuit ad solutionem expensarum tenetur ad vexationem fallarum, & num. 6.

DECISIO CCCCLXX.

FVIT aliàs resolutum, dandam esse declarationem contra Carolum, neque cum admitti debere ad beneficium cap. Odoardus de solut. & eodem dubio iterum ad instantiam dicti Caroli proposito: Domini steterunt indecisus.

Duo enim præcipue obstat videbantur i dicto Carolo, quo minus admitti debeat ad beneficium. *dist. capit. Odoardus*, est primum quod non est probata paupertas dicti Caroli, prout requiritur ad effectum, vt in *tr. dist. cap. dispositio*, vt sunt verba clara textus, ibi: *Si conseruierit, quod prædicti Odoard. in totum, vel pro parte non possit solvere debita supradict. & ibi gloss. in ver. non valentem*, vbi quod sententia excommunicationis valebat, quia non constat, an in totum, vel pro parte posset soluere. *Id. Andr. in prin. in dicto verbo non valentem*. vbi tradit modum probandi huiusmodi inopiam. *Abb. omnes in & alijs prin. & num. 5. & 9.*

Non obstat, quod sufficit, quod Carolus sit paratus cedere fructus sui beneficii, ad hoc vt admitti debeat ad beneficium *dist. cap. Odoardus* iuxta opinionem Collectarij, quam refert, *Abb. in cap. peruenit sub num. 12. vers. item Collectarius de fideiuss. quia Abb. in dist. cap. peruenit*, non determinat, quod ad effectum, vt sit locus beneficio *dist. cap. Odoardus*, non sit necessaria probatio paupertatis, sed querit tantummodo, an de fructibus beneficii sit satisfaciendum creditoribus, & refert, Collectarium dicentem, se vidisse in Curia seruari, quod Clericus fuit admissus cedens fructibus beneficii, sic vt satisfecerit creditoribus suis, quæ quidem questio nihil comune habet cū questione, an ad effectum, ut sit locus beneficio *dist. cap. Odoardus*, sit necessaria probatio paupertatis.

Et quatenus Collectarius dicit, quod Clericus cedens fructibus sui beneficii, fuit admittendus ad beneficium *cap. Odoardus*. id intelligi debet de Clerico, non habente bona patrimonialia.

ita; non enim potest aliqua ratione substineri, quod etiam non probata inopia bonorum patrimonialium administretur Clericus ad dictum beneficium cedendo fructus sui beneficii, quia imò ex redditibus beneficii non possunt satisfieri creditores, nisi in defectum bonorum patrimonialium, ut per *Abb. Jo. prozime cit.* ac propterea præcedere debet dictam cessione fructuum probatio inopie bonorum patrimonialium, & hac demum inopia probata admitti possit Clericus cedens fructus sui beneficii, ad beneficium *d. cap. ita* quod cum dictus Carolus non probaverit, quod non habet bona, quæ sufficiant pro solutione ducatorum 165, ut in alia decisione dicitur, non potest, licet paratus sit cedere fructus sui beneficii admitti ad dictum beneficium.

Secundo obstat dicto Carolo, quod etiam probata paupertate, non possit uti dicto beneficio, quia dictum beneficium non conceditur contra executorialia ad effugiendam solutionem expensarum, in quibus dictus Carolus fuit condemnatus, ut per *Gomes. in compend. v. trinusque Signatura col. fin. vers. sicut etiam videmus. Mohed. decif. 1. num. 1. ad solut. Put. de cif. 56. numer. 7. lib. 1.* & fuit dictum in *Mediolanen. Fructuum 7. Junij 1596. coram bon. mem. Cardinali Scraphino. relata per Marefch. de Commiss. par. 2. fol. 550.*

Nec obstat in contrarium allegata, quia, 6 procedere possent quoad debitum principale non autem quoad expensas, in quibus fuit ratione iniuncta, & remunerata vexationis condemnatus, ut per *Put. dist. decif. 56. num. 7. & seq. &c.*

BONONIEN. DE MANZOLIS.

Luna 13. Novembris 1623.

A R G V M E N T V M.

Testes in die citationis finita audientia, & accusati contumacia iurato super recognitione ad requisitionem Notarii, iura recognoscunt in forma, valide recognoscunt.

S Y M M A R I V M.

- 1 Testes ad Notarii requisitionem iura recognoscunt statim, & inconsistenti post iuramentum valide recognoscunt.
- 2 Notario creditur attestanti sibi fuisse commissum examen.
- 3 Testium recognitio facta sine interrogatorijs valet, si processit citatio.
- 4 Testes repeti possunt (sumptibus petentis) quotiescunque recognoverunt iura aliquo modo non satisfatto.

D E C I S I O CCCCLXXI.

Procurator D. Hofz citare fecit Com. Alexandrum pro die 10. Decembris 1618. ad dicendum contra iura, videndum iurare Telles super illorum recognitione; quatenus opus sit

admitti, &c. & eadem die comparuit finita audientia, & accusavit partis contumaciam, & in continenti Testes ad iurandum super recognitione illorum iurum exhibuit, qui ibidem fuerunt per Notarium admissi, & ad eisdem Notarii requisitionem in continenti dicta iura recognoverunt in forma; Quibus sic instantibus fuit dubitatum, an dicta recognitio esset valida, & Obi consuevit esse validam reservato, ut de relevantia d. recognitionis particulariter videretur. Nam de stylo Curie solet iuramentum, & examen Testium Notario committi. *V. str. in prax. lib. 4. cap. 2. num. 12. Farinac. de testib. quest. 77. nu. 8. in fin. & num. 191. Capitolet. dec. 261. par. 3. Rota coram Sancl. mem. Gregor. X. V. decif. 765. num. 3. & seq. & num. 9. in annotat. & fuit dictum in *lanuco. pecuniaria 16. Mart. 1612. coram R. P. D. meo V. beldo.**

Nec obstat, quod saltem procedere debet citatio ad videndum committi iuramenta Notario, quia citatio supra relata virtualiter continet etiam citationem ad videndum committi ita enim extenditur clausula *admitti &c.*

Nec obstat, quod examen non fuit commissum Notario, quia Notarius testatur, sibi fuisse commissum examen, & iuramentum, & eique cum sit Notarius cause creditur iuxta veriorum, & magis commone sententiam. *Bar. in l. ex sententia num. 1. & ibi: Alden. lit. F. ff. de testam. marl. Farinac. dist. quest. 77. n. 186. in fin. vbi quod ira obferuatur in Palatis.*

Non obstat, quod fuit facta recognitio sine interrogatorijs; quia pars sibi imputet, quod non comparuit, nec protestata fuit, quod recognitio non fieret sine interrogatorijs. *ad notat. per Moder. in praxi Capitolina leg. 2. cap. 8. numer. 12.*

Non obstat, quod saltem non caret suspitione modus ille non vitatus recognoscendi iura, quia poterunt, si opus erit, testes repeti cum interrogatorijs, sumptibus tamen petentis, pro ut tempore fuit obferuatum; interim autem dicta recognitio attento rigore substat, &c.

CAMERINEN. BONORVM.

Veneris 24. Novembris 1623.

A R G V M E N T V M.

Mandatum de manutendo conceditur habenti clausulam constituti, & percipienti realiter fructus.

S Y M M A R I V M.

- 1 Mandatum de manutendo datur quotiescumque constat de titulo, & de possessione.
- 2 Possessio vigore clausula constituti praevalet possessioni instrumentali.
- 3 Possessio ex reali fructuum perceptione praevalet instrumentali.
- 4 Mandatum de manutendo conceditur ex possessione capta vigore clausula constituti.

DECISIO CCCCLXXIV.

Domini steterunt in decisis, quod Lazarus sit dandum mandatum de manutenendo; quia de eius possessione abunde constat ex instrumeto, quod vtr in alia decisione dicitur, alio non possidente probat possessionem.

Nec obstat, quod Lazarus dicitur accepisse possessionem Præposituræ in Ecclesia, non vero ipsius Ecclesiæ, atque ita manuteneri quidē posse in possessione dictæ præposituræ, non autem in possessione Ecclesiæ, quia quidquid sit, vtrum, vt in alia decis. dicebatur, dictus Lazarus fuerit prouisus de ipsamet Ecclesiâ, an vero de aliqua dignitate in Ecclesia, cessat etiâ difficultas, ex quo constat, d. Lazarum accepisse possessionem ipsius Ecclesiæ, etenim ipse manuteneri debet in possessione dictæ Ecclesiæ; ad hunc namque effectum inspicitur sola deventio, seu insistentia facti. *Castrenf. in l. Attilius num. 5. vers. habes tamen ff. de donat. Canarr. præd. quasi. cap. 17. num. 5. vers. sic sanè latè Menoch. de reu. remed. ult. num. 18. Mohed. decis. 20. resus. spol. & fuit dictum in Rancematè. Notariatus pri. Iulij 1615. coram R. P. D. meo Buratto.*

Nec obstat, quod dictus Lazarus declarauit, se velle accipere possessionem præposituræ; quia cum ipse crediderit præposituram non esse diuersam ab Ecclesiâ, prout nec probatur diuersa, non desuit animus capiendi possessionem Ecclesiæ, & per consequens etiam fuit ei dicta possessio Ecclesiæ acquisita iux. nos. per DD. in l. 2. §. de pupillo, & in l. quod vulgo ff. pro emptore & per Barr. in l. si ita ad quem num. 1. ff. de acquir. hered. & fuit in simili ponderatum in vna Maceratiensi hereditatis 4. Iunij 1590. coram bo. mem. Card. Pamphilio.

Nec releuat, quod dicta possessio non fuit capta capitulariter, aut per installationem in Sede Præposito deputata, quia in dicta Ecclesia neq. capitulum adeit actū, neque sedes deputata præposito: Ideoq. non potuit capitulariter, aut per dictā installationem capi, & sufficit, quod eo modo fuerit capta, quo in dicta Ecclesia accipi consuevit, ad tradit. per Innoc. in c. in litteris num. 5. & 7. de resus. spolias.

Non obstat, quod Lazarus non potuit neq. etiâ nomine Cameræ se immiscere administrationi dictæ præposituræ ante expeditionem litterarum, ad textū in c. auaritia de elect. in 6. quia præterquamquod Breuia de capiendâ possessione nomine Cameræ sunt adinuencata ad vtilitatē, & commodum prouisi Apostolici, vt per Moder. ad reg. 3. Gloss. 34. num. 113. & seqq. Ideoq. nou est inconueniens, quod à Commissario Cameræ constitutaur Procurator ad capiendam possessionem idemmet prouisus, ad cuius vtilitatem accipitur possessio, & per consequens cessat etiam omnis suspicio fraudis, de qua in dicto c. auaritia, nō potest etiâ ex alio esse locus dispositioni dictæ cap. quia scilicet in præsentī agitur de sola possessione, & p̄na dict. cap. non incurritur per simplicem apprehensionem; sed requiritur vltieris vstratio fructuum, de qua non constat. Put. decis. 45. lib. 3.

ROMANA FIDEICOMMISSI DE DELPHINIS

Veneris 5. Decembris. 1623.

ARGVMENTVM

Fideicommissum censetur indultum ex verbis perpetuitatem denotantibus, & diluuntur coniecturæ, ex quibus semine ad fideicommissum vocatæ esse non dicuntur.

SYMMARIVM.

- 1 Fideicommissum indultum censetur ex verbis perpetuitatem denotantibus.
- 2 Femina venimus appellatione familia.
- 3 Femina non venimus appellatione familia, quādo clare constat de contraria mente Testatoris.
- 4 Coniectura leues non sufficiunt ad arguendam mentem Testatoris.
- 5 Testator si in aliqua parte se declarauit, in alia quoque se declarasset si id voluisset.
- 6 Inasensum qualitas expressa in vna parte Testamenti non censetur reposita in alia parte.
- 7 A proprietate verborum in dubio non est recedendum.
- 8 Femina censetur exclusa, quando adesset ratio conservandi agnationem.
- 9 In fideicommissio relicta familia cōtemplatione Agnationis non continentur Adoptati.
- 10 Verba semper debent intelligi naturaliter, & non fide.
- 11 Plurium præsumptionum concursus non admittendus est.

DECISIO CCCCLXXV.

Flavius Vrsinus iuxta Legati reliquit in suo Testamento Gentili Delphino duo millia aureorum, ex quibus voluit emi loca montiū non vacantium, quæ post obitum dicti Gentilis perpetuo spectent ad domum, & familiæ Delphinorum, & alia quatuor millia aureorū, & de huc assignauit Mario Delphino ob innumera beneficia, quæ accepit à tota Delphinorum familia, quorum sine flagitio obliuiscunt non posse afferri, mandans ex dicta etiam pecunia emi tot loca Montium non vacantium, quæ nunquam vendi, aut alienari debeant, ita vt eorum fructus perpetuō vsui sint Familiæ Delphinæ cum alijs duobus millibus dicto Gentili legatis. Quare dicto Testatore defuncto, extinctisque Legatarijs, nec aliquo maleculo ex dicta Familia Delphinorum super existente, dubitari contigit, an constet de aliquo fideicommissio ex dicto Testamento Flauij ad fauorem D. Drusillæ Filiz q. Marij Delphini & DD. responderunt, consistere de fideicommissio ad fauorem d. D. Drusillæ. Nam quoad fideicommissum satis videtur de eo constare, eo ipso, quod Testator mandauit, quod loca Montium ex dd. penultimis empta perpetuō vsui esse deberent Familiæ Delphinæ; per hanc namque dispositionem censetur indultum fideicommissum.

commisum absolutum inter illos de Familia. l. *perito* §. *fratres* l. *ex quo ita* §. *in fideicommissi* ff. de leg. 2. *Bartol.* l. *si cognatus* quum. 3. ff. de reb. dub. *Soci.* sen. conf. 43. num. 3. & seqq. lib. 3. *Gabr.* conf. 107. num. 1. & seqq. lib. 1. *Aym.* conf. 130. num. 10. *Card. Mantie.* de conceit. ultim. volunt. l. 8. tit. 12. num. 3. & seqq. *Rota* decis. 65. l. par. 2. in rebus.

Quod veto D. Drusilla sit sub dicto fideicommissio comprehendit apparet, quia appellatione

2 Familiz veniunt etiam famine l. *provincie* §. *Familia* de verb. signif. l. *voluntas* ff. de fidei. *Perf.* conf. 51. num. 1. lib. 2. & conf. 35. l. 12. num. 3. *Ber.* conf. 33. num. 9. & seqq. l. 2. *Socini.* Sen. conf. 227. l. *in* num. 4. vers. 1. & l. 2. *Peregr.* de Fidei. art. 14. num. 27. cum alijs late congeitis in *una Romana fideicommissi* coram Fel. rec. *Greg. XV.* quae est inter iuripresb. decis. 464. in *Viterbiensi* bonorum 2. *Maj.* 1614. coram *Reuerend.* D. meo *Patriarcha Hyersolymitano*, & in *Monsu Falsi fideicommissi* 5. *Iunij* 1617. in eadem 29. *Iann.* 1618. coram *Reuerend.* D. meo *Ducano*.

Nec obstat, quod appellatione Familiz non veniunt feminae, quando conitat de praesumpta mente Testatoris, quod illas noluit comprehendere iux. text. in l. *Lucius* §. *quasi* ff. de leg. 3. *Gabr.* conf. 132. num. 14. & seqq. lib. 1. & fuit dictum in *Firmana fideicommissi* 27. *Ianuarij* 1620. coram me, quia ad hoc, vt recedatur a regula, debet clare conitate de contraria mente Testatoris l. *si alij* ff. de usufruct. leg. l. non aliter ff. de leg. 3. *Alciat.* conf. 76. num. 9. & seqq. l. 6. cum alijs per *Mantie.* de conceit. ultim. volunt. l. 1. tit. 4. num. 6. in dubio enim est inherendum verbis in Testamento prolatis *Alciat.* in l. *Gallus* §. *quidem* restit. num. 5. ff. de lib. & post. 4. *Curt. Lun.* conf. 109. num. 1. & seqq. ubi quod lapsus erat propter animas substitutas in coniecturam voluntatis defuncti; ideoque tutius est non recedere a proprietate, & vi verborum in iure. autem isto non potest dici clare conitate de mente Testatoris, quod voluerit sub legato familiz relicto feminas comprehendere, quia coniecturæ, ex quibus talis voluntas elicitur, sunt admodum leues, nec propterea sufficiunt ad arguendam dictam voluntatem Testatoris.

Non enim relinquitur potissima coniectura ex eo desumpta, quod Testator voluit restituere Numinata Flaminio Mauculo, quodque electionem Cappellani Sacelli a se constructi voluit ad primum de familia, & sic ad Masculum spectare, quia, & admissio, quod in dd. dispositionibus Mauculos tantum fuerit contemplatus; non tamen inde sequitur, quod etiam in Legato facto Familiz Delphinij voluerit Mauculos tantum comprehendere, quum si id fidei. e voluisset, verisimiliter expressisset, vel aliquo modo intentionem suam indicasset, prout fecit in dictis duabus dispositionibus. vt in similibus verisimis fuit dictum in *Camerinensi fideicommissi* 13. *Novembrii* 1595. coram bo. mem. *Pavia.* cum alijs per *Addic.* ad decis. *Fel. rite.* *Gregory XV.* 514 num. 17.

Nec propterea etiam subsistit, quod vna pars Testamenti aliam declarat, quia imo verior, & receptior opinio est, quod in dubio qualitas masculinitatis expressa in vna parte Testamenti, non censetur repetita in alia. *Dec. conf.*

309. sub num. 8. vers. non obstat. *Parisi.* conf. 35. nu. 17. lib. 3. atque ista opinio inducantur procedit, ubi adeit probabilis ratio differentiae, quare Testator magis in vno casu, quam in alio voluit se ad Mauculos restringere, vt in pñcto fuit dictum in dicta decisione 514. num. 7. coram *Fel. rec. Greg. XV.*

Minus facit, quod vt ex ipsa lectura dicti Testamenti apparet, Testator mortis fuerit ad legandum ob innumera beneficia, quæ accepit a Familiz Delphinæ, & propterea censi debet voluisse sub dicto Legato comprehendere Mauculos tantum, a quibus verisimile est dicta beneficia, accepisse, non autem etiam feminas, a quibus dicta beneficia non recepit; non est inconueniens, quod voluerit propter beneficia accepta a Masculis loca montium, de quibus agitur, vlti esse omnibus de Familia, & sic etiam Feminis, & vt iam dictum est, in dubio non est recedendum a proprietate verborum. *Iper.* de conf. 89. sub num. 1. in fin. cum alijs supra alleg.

Alia etiam coniectura in idem inducitur, & istam etiam responsionibus diluuntur, & in contrarium allegata procedunt, quando Testator habuit rationem conseruandi agnationem, vt in *Roman. fideicommissi* de *laardis* 6. *Novembrii* 1617. coram R. P. D. meo *Buratto*, & in *de Firmana fideicommissi* coram me, vel saltem quando tortiores coniecturæ concurrunt, ex quibus colligitur dicta mens Testatoris, quod noluerit appellatione Familiz feminas comprehendere.

Non obstat, quod quatenus sub d. dispositione censentur comprehendere feminae, nihilominus D. Drusilla sit exclusa per super existentiam D. Martij a Mario Delphino adoptati, quia in fideicommissio relicto Familiz, seu agnatis non conuenitur Adoptati, vt est text. in *fideicommissum* ff. de condi. & dem. vbi dicitur, quod si deicommissum filijs relictum, si quis ex his sine liberis diem suum obierit adoptio non commensio non excluditur. *Peregr.* de fidei. art. 22. num. 44. vers. in fideicommissi. 91. & late deducitur in *Bosna. fideicommissi* de *Caraneis* 28. *Iunij* 1619. coram R. P. D. meo *Pironauo*, & in *Burgi Sac. Ducis Iuris Patrocinus* 6. *Marij* preteriti cor. R. P. D. meo *Valde*.

Nec obstat, quod dictus D. Martius fuit per Marium adoptatus de ordine Marij Senioris, quia quicquid sit dicendum quoad hereditatem, & bona dicti Marij Senioris in dispositione facta a tertio nunquam censentur comprehendere adoptiuum, quia verba semper debent intelligi naturaliter, & non fictè, nec debet esse in potestate alterius disporre de re tertii per adoptionem, & extendere illius dispositionem ad personam, quas non vocat *Dec. conf.* 399. lib. 1. *Card. Mantie.* dicto *trakt* de conceit. ultim. volunt. l. 1. tit. 8. num. 4. cum alijs cum alijs per *Crescent.* decis. pra. de success. in dd. decis. *Bonon.* de *Cumaneis*, & *Burgi Sancti.* *Domini* *Iur. Patron.*

Non obstat, quod Fuluius dicitur, habuisse scientiam Testamenti Marij, & voluisse ac cum dispositione dicti Marij conformare, ac per consequens etiam adoptiuos in dicto Legato comprehendere, quia non probatur dicta scientia, nec minus quod Fuluius voluerit se confor-

marc

mare cum dispositione dicti Marij, nec potest
 1 præsumi d. scientia, quodque Fulvius voluit
 se cum dicta dispositione conformare, quia
 esset dare concursum plurium præsumptionū,
 quod non admittitur *Ruin. conf. 66. num. 19. &*
20. l. 3. & conf. 29. num. 4. l. 4. Bero. conf. 160. n. 13.
cum alijs per Surd. conf. 115. num. 78. ultra quod
 nec ad præsumendam dictam scientiam, & volun-
 tatem sufficientes concurrunt coniecturæ,
 & maxime ad effectum recedendi à proprietate
 verborum, quo casu ut supra dictum est,
 coniecturæ debent esse clares, & necessariò con-
 cludentes, &c.

FANEN. FIDEICOMMISSI

Luna 4. Decembris 1623.

DECISIO CCCCLXXVI.

Impressa in Recent. decif. 579. par. 4. tom. 3. ubi error in
 Anno.

CALCIATEN. IURISDICTIONIS.

Fener. 11. Decembris 1623.

ARGUMENTVM.

Episcopus in causis Capitularium debet lites
 & iurisdictionem exercere in loco magis
 commodo ipsius Reus.

SYMMARIUM.

- 1 Episcopus habet intentionem fundatam exercendi iurisdictionem in quolibet loco sue Diocesis.
- 2 Dna Diocesis si subiaceant vni Episcopo, habentur pro vna Diocesi.
- 3 Episcopus habens Diocesim amplam non potest cogere ad litigandum in loco longinquo, sed debet vel ipse accedere, vel delegare, & num. 4. & 5.
- 6 Subditorum causa de aequitate in loco magis commoda ipsi subditis pertrahari debent.
- 7 Causa criminales pertrahari debent in loco viciniore, & commodiore ipsi Reo.
- 8 Episcopus in causis Capitularium causas per agere debet in loco viciniore, & commodiori ad effugienda dispendia, & incommoda.

DECISIO CCCCLXXVII.

- D Vbitatum fuit, quo in loco sint carce-
 randi Præbendati Ecclesie Calciatens. &
 vbj sit formandus processus quidem inspecto
 iuri in rigore Episcopus habet fundatam inten-
 tionem ex eo exercendi iurisdictionem in quo-
 1 libet loco sue Diocesis *in ex. cap. cum Episcopus.*
de off. Ordin. in 6. gloss. in cap. fin. in ver. Diocesim
de consuet. eodem lib. cum alijs per Gonzal. super reg. 8.
§. 2. prem. num. 35. Ideoque procedit etiam si sit
 Episcopus duarum Diocesium, quia quoad
 ipsum reputatur tanquam vna Diocesis, ex-
 2 emplo Præsidis duarum Prouinciarum vt ori-
 ginaliter tenuit, *Imoc. in c. nouit in fin. de offic. les*
offic. legati, quam ceteri ibi sequuntur Paul. de
Castr. l. f. Alex. & Ang. in l. fin. de iurisd. omni. ind.

Bertin l. vnie. num. 12. C. de Metropolit. Berit. l. 1. t. 1.
 & fuit dictum in *Viterbien. seu Tuscanen. Vicarij.*
 33. Martij 1617. coram R. P. D. meo Caneler.

Verum eadem iuris regula limitatur, vt non
 procedat, quando Diocesis est ampla; quia
 tunc Episcopus non poterit cogere ad liti-
 gandum in loco longinquo, sed debet vel ipse
 3 accedere, vbi vertitur litigium, vel delegare,
Anchar. in c. nonnulli num. 5. de rescript. & in c. cum
to in princ. vers. 2. nota de offic. deleg. Anst. de Butr. in
cap. sane in fin. de foro compet. & ibi Io: Andr. num. 5.
& Barbat. in princ. & in c. dilectus num. 50. & seqq.
de rescript. Felin. in cap. ult. sub num. 2. de Indic.

Et licet dicta limitatio declararetur, vt ea lo-
 cum tamen obtineat, quando causa est mo-
 4 dica, & locus valde distans, vt per Felin. in d. c.
nonnulli in princ. de rescript. cum alijs per Rota dec.
247. n. 8. p. 2. diuers.

Tamen non desunt vltra *Vincen. & Anchar. in*
 5 *d. cap. nonnulli num. 6. de rescript. plures alij Do-*
 ctiores indistinctè tenentes, Episcopum non
 non posse vocare subditum ad partem reuo-
 catam eiusdem Diocesis, & eadem opinione ma-
 saltem de æquitate procedere dicit *I mol. in d. c.*
sane de foro compet. & addit. ad Abb. in cap. dilectus
l. 2. litt. G. de rescript. vbi quod isti practica
tenda est opinio Vincen. & Petri de Anchar. quia
innititur summe æquitati cum alijs per Mandos.
conf. 27. n. 9. & 13.

Ac propterea in presenti facti specie Do-
 mini censuerunt, iuris rigore attento, esse
 arbitrarium D. Episcopi saltem pro grauiori-
 bus delictis dictos Præbendatos carcerare, vel
 in Ciuitate Calciatens. vel in loco, vbi degit
 ipsemet Episcopus, atque ibidem formare pro-
 cessus; de æquitate verò non debere trahi di-
 6 ctos Præbendatos extra dictam Ciuitatem Cal-
 ciatens. omnis enim æquitas suadet, vt subdi-
 torum causa in loco magis ipsis commodo
 pertrahatur *si locus fidei ind. Archid. in d. c. cum*
Episcopus num. 2. ibi & sine magno incommodo
litigantium Franc. col. 2. circa med. super gloss.
in verb. loco de off. Ord. in 6. Felin. c. vlt. n. 20. de Ind.

Idque potissimum locum sibi vendicat in
 criminalibus, vt Reus facilius possit preparare
 sibi testes, & amicos pro eorum defensione
cap. acrimin. & ibi gloss. 3. q. 6.

Et multo magis in causis Capitularium, in
 quib. ex dispositione Sacri Concilij Tridentini
 Episcopus tenetur procedere de consilio, &
 assensu duorum ab eodem Capitulo electorū
 tam informando processum, quam in cate-
 ris omnibus actibus vsque in finem causæ in-
 clusivè; magnum enim incommodum esset
 dictorum Electorū à Capitulo, si ipsi debe-
 rent se transferre ad locum, vbi degit Episco-
 pus, & maximum Reorum dispendium, qui
 tenerent sumptus dictis electis ministrare, quin-
 imo, & cultus, & cultus Diuinus diminueretur
 propter dictorum Electorum diurnam
 absentiam ab Ecclesia ita, vt merito ex dictis,
 & alijs circumstantijs videatur à dicto rigore
 recedendum &c. nec dñ. Præbendati trahendi
 ad locum, vbi degit Episcopus, satis longè di-
 stantem, nisi graui subsistente causa, prout,
 hæcenus fuit per eundem D. Episcopum sum-
 ma cum prudentia obseruatum &c.

AVXIMANA DOTIS.

Femr. 13. Decembris 1623.

A R G V M E N T V M.

Patet ex Summario

S Y M M A R I V M.

- 1 Testes deponentes de facto proprio iuridici adminiculis plene probant, & num. 2.
- 3 Fidem facis fidem,

D E C I S I O CCCCLXXVIII.

FVIT dubitatum, an conflet de satisfatione Dotis, & DD. firmarunt, constare fuisse relaxata ista mandata ad computum dictæ dotis, primum in scut. 300. alterum in eisdem scut. 300. & pro scut. 25. ratione expensarum, tertium in sc. 280. ad computum sortis principalis.

- 1 Quodque dd. mandata fuerunt demandata executioni signanter in rubr. 17. Frumenti, quæ constat, fuisse consignata Bernardinæ ex testibus, qui dantur Summar. Rodulphi. numer. 3. quorum secundus super octavo deponit, quod ipsemet emit rubra octo. & pretium dedit Procuratori Bernardinæ, quodque conservauit dictum frumentum in eius propria domo post dictam executionem, sicque depouit de facto proprio, ita quod concurrentibus præsertim alijs adminiculis, videlicet quietantia Antonij Fratris Bernardinæ dicto Summar. num. 3. nec non & extra iudiciali confessione Bernardinæ, de qua deponunt tres testes, eodem Summ. num. 3. plena fides ei adhibenda videatur. Paul. de Cast. in l. qui nunquam in fin. C. de ser. fugit. Socin. l. un. cons. 61. in fin. lib. 1. Ceph. cons. 452. num. 3. Cast. de Offic. decif. 3. num. 56 de proba.

Non obstat, mandatum A.C. de restituendo dicto Rodulpho scut. 35. residui pretij frumenti depositati, Summario Bernardinæ num. 3. quia præterquam quod non apparet, quod pretium, de quo agitur in dicto mandato, sit pretium dictorum rubror. 27. non constat etiam de aquali restitutione dictorum scut. 35.

- 2 Præterea constât etiam eadem mandata fuisse quoque executioni demandata super prædictis Rodulphi sub vocabulo del Coppe delli praelij & del Pozzetto, & quoad prædium quidem del Coppe constat dictam Bernardinam fructus dicti prædij percepisse per annos quatuor ex rebus potissimum deponente de scientia, & facto proprio, cum esset dicti Prædij Colonus, qui etiam adminiculatur ex depositione Baleni, qui fecit executionem Summar. dicti Rodulphi num. 6. & ex d. extra iudiciali confessione Bernardinæ, unde sufficiens probat ex proximè allegatis, etiam quod dictus testis tractare videatur de se exonerando Farinac. de testibus quest. 60. num. 20. cum ibi per eum congelat.

Quoad fructus verò Prædiorum delli Prætelij & Pozzetti non constat de illorum perceptio-

ne, quia testes, qui dantur Summar. dicti Rodulphi num. 2. deponunt tantummodo de executione super dd. prædictis facta; non verò de aliqua fructuum perceptione.

- 3 Quoad Pecudes, & alias Partitas, de quibus dicto Summario Rodulphi dantur simplices fides, quæ non faciunt fidem auctoris, si quis in aliquo C. de pign. Abbas. in c. si quis nobis de sent. ex-tem. cum vulg.

Quoad Boues valoris Scut. 30. constat quidem de executione dictorum mandatorum, super illisquisitis tamen scitis super 9. & super quarto depouit, illos fuisse restitutos Rodulpho, & quamvis super quarto articulo deponunt, quod dicta restitutio facta fuit, quia loco dictorum animalium traditæ fuerunt Bernardinæ, scilicet executori duæ vesles Sericeæ; tamen quoad consignationem dictarum vestium deponit de auditu; quo verò ad restitutionem animalium de certa scientia. Et in omnem cumentum videndum esset, an dicta scuta 30. sint imputanda in extinctione sortis principalis d. dotis, seu potius pro expensis, prout, & eandem Bernardina præcedit alia scuta 25. b. 95. imputari debere in extinctionem debiti expensarum, non autem sortis principalis.

Vudè apparet ex hæcenus deductis constare de perceptione dictorum rubrorum 17. & fructuum prædij del Coppe, per annos 4. atque de illis teneri dictam Bernardinam rationem reddere, nec interim posse compelli Rodulphum ad soluendum residuum, vt fuit dictum in similibus terminis in Rom. Viridary 17. May 1619. coram R.P. D. meo P. baldi.

Quo ad alias verò partitas poterit Rodulphus coadiuuare probationes, &c.

FERRARIEN. OPTIONIS.

Luna 18. Decembris 1623

A R G V M E N T V M.

Manutentio possidenti conceditur.

S Y M M A R I V M.

- 1 Manutentio conceditur possidenti.
- 2 Manutentio conceditur primo acquirenti possessionem.
- 3 Possessio civilis anterior præfertur naturali posteriori.
- 4 De Possessione vnius prædij non arguitur ad possessionem alterius prædij.
- 5 Possessio præbenda temporalis propria auctoritate capi potest, nec requiritur capitulariter.
- 6 Decretum irritans non operatur quando controuertitur validitas constitutionis.

D E C I S I O CCCCLXXIX.

Dominj dixerunt, mandatum de manutendo dandam esse D. Nigrello in possessione vnius fundi dicti i Teste in villa Mantorum Faurelli, & D. Sinibaldo, in possessione fundi in villa contrapoli, & in possessione, aliterius

alterius fundi in Villa Codrell.

Nam quoad fundum in villa Mantorum, Taurelli constat. D. Nigrellum accepisse illius possessionem die 25. Mensis Aprilis, quo verò ad alios fundos apparet, illorum possessionem fuisse captam à Sinibaldo die 29. eiusdem Mensis, unde quilibet est manutenus in sua possessione: ad vult. S. retinenda insit. de interd.

Nec obstat, quod eadem die 1. fuit eorundem pradiorum possessio capta etiam à Nigrello, quia cum instrumentum possessionis Sinibaldi habeat appositam certam horam; hæc possessio Nigrelli censeatur posterior; alia verò anterior, & per consequens non ista Nigrelli, sed possessio Sinibaldi est attendenda. *Gloss. in e. si à sede in ver. nec appareat de prebend. in 6. Cassal. decif. 20. n. 1. eodem tit. cum alijs per Rot. decif. 514. p. 2. in recent.*

Nec aliquid faciunt actus, ut præteditur postea gestis per dictum Nigrellum, quia censetur turbatiui, ideoque ipsi etiam non obstantibus potuit Sinibaldus retinere Civilem possessionem prius acquisitam, quæ præfertur in concursu naturali posteriori, ut fuit sæpius resolutum, reprobata opinione *Covar. pract. 9. cap. 17. num. 5* & signanter in *Cassina Cappellania 27. Octobris 1601. coram Illustrissimo Card. Millino, & in Rom. vincta 12. Iunij 1604. & in Aquilana beneficy 13. Decembris 1606. coram Reuerendissimo Domino meo Decano.*

Minus valeat, quod per apprehensionem possessionis aliorum pradiorum per Sinibaldum fuit eadem acquisita etiam possessio pradij dicti *il fofeli* quia de possessione vnus pradij non bene insertur ad possessionem alterius pradij, & allegata pro Sinibaldo procedunt in possessione Ecclesiæ, per quam censetur acquisita, possessio omnium bonorum ad Ecclesiā pertinentium, non autem locum habent in possessione bonorum, in quibus non extenditur possessio, nisi ad ea, quæ fuerunt occupata. *Imo. in c. in literis num. 3. de rest. spoliat.*

Non obstat, quod possessio Sinibaldi non fuit capta capitaliter, quia non agitur de possessione tituli, sed de possessione præbende temporalis, quam dictus Sinibaldus assecutus est vigore tituli antiqui; ideoque potuit etiam propria auctoritate capere per *Modern. super reg. 8. Gloss. 34. num. 60. & seq.*

Aliæ oppositiones respiciunt petitorium, & decretum irritans nihil operatur, quando controuertitur validitas constitutionis, in qua est appositum tale decretum, vel quando pretenditur alias non esse locum huiusmodi Constitutioni. *Par. decif. 1. l. 1. Nota decif. 341. num. 3. par. 3. in recent. Card. Seraph. decif. 1471. num. 5.*

NVLLIVS, SEV' BAREN. BENEFICII

Lana 18. Decembris 1623.

ARGVMENTVM.

Vnio beneficiorum non probatur ex possessione plurium beneficiorum ab vna tantum persona.

SYMMARIVM.

- 1 Vnio cum sit odiosa, non presumitur.
- 2 Vnio est probanda per immemorabilem, vel prescriptionem 40. annorum cum titulo saltem presumpto.
- 3 Vnio ad hoc vt inducatur, non sufficit probare Ecclesias fuisse ab vna possessas, sed requiritur falsis possessas vti vnitas.
- 4 Ecclesias non esse vnitas probatur ex testibus informis.
- 5 Vnio excluditur ex expressione facta in impetratione vnus beneficij de possessione alterius.

DECISIO CCCCLXXX.

Quoniam Ecclesiæ Sancti Rocchi, & Sancti Ioannis de Càmolo, per Matthæum obtentæ possideri dicebantur per Io. Baptistā vti annexæ Primiceriatui, de quo fuerat dictus Ioannes Baptista proutus, Domini ad hoc vt videretur, an intret grata D. Matthæi ordinarent, vt informaretur super dicta prætenſa annexione, quo facto resolutū fuit pro Matthæo informante, non solum quia annexio, seu vnio non presumitur, & cum sit odiosa, & contra Iuris regulas, ex quo vna quæque Ecclesiā debet habere suum proprium Rectorem, eam non ignoret de probat. *Rebuff. in prax. de vnion. benefice. num. 38.* est probanda per immemorabilem, vel prescriptionem 40. annorum cum titulo saltem putatio. *Felin. cons. 2. num. 8. & 11. & an. 34. Rot. decif. 233. num. 5. par. 1. in recent. & decif. 672. num. 6 par. 2. vel per enunciatiuas instrumentorum. Card. Seraph. decif. 1272. num. 1. Rot. decif. 626. num. 1. & seqq. par. 1. in recent. & in Feretrana spoly 12 Iunij, 1615. coram R. P. D. meo Valdo, quæ est decifio 724. par. 2. cum alijs adductis in Casaransibina Vicaria 30. Maij 1622. coram Reuerendissimo D. meo Causlerio.*

Et in proposito nulla penitus affertur probatio dictæ vnionis, nisi quod illius possessionem vna cum Primiceriatu eam dictas Ecclesias seu Cappellas, quod non sufficit; quia debet constare, quod illas possederit tanquam vnitas. *Rea dicta decif. 233. num. 5. par. 1. in recent.* Verum etiam quia imò ex parte dicti Matthæi contrarium probatur, scilicet dictas beneficia non esse annexæ dicto Primiceriatui ex testibus, qui bene dictam separationem concludunt reddentes bonas rationes scientiæ, quia sunt de eodem loco Padigliani, & prædici in Ecclesiā maiori, & in eadem Ecclesiā presbyteri, quodque esse non potest, quin ipsi essent informati de tali annexione, si illa adesset.

Et

Et cum dictis testibus concurrat etiam, quod apparet ex provisione Blasij, ipsi post seuisse dicta beneficia antequam obtineret Primiceriarum, quia in provisione dicti Primiceriarum exprimitur dd. beneficia pro obtentis, & sic fatetur illa non esse dicto Primiceriarum annexa; adeoque ex omnibus simul iunctis indubitanter cesset dicta prætenta annexio, & per consequens locus sit gratiæ dicti Matthæi.

apocis sine restituendæ Hætori, & interim apocæ consignandæ Io: ad cuius favorem cantant dd. apocæ, vt dicitur de Procuratore ad emendum, qui emit nomine proprio, tenetur enim actione mandati ad tradendam rem Domino, qui constituit eum Procuratorem ad emendum *Card. Mam. de tacit. & ambig. comment. lib. 7. tit. 18. num. 18. cum alijs Spec. iud. dec. 304. num. 3. & seqq. & tit. 15.*

BONONIEN. PRAEDII.

Vener. 12. Januarij 1624.

DECISIO CCCLXXXI.

Impressa in Recen. decis. 566. par. 4. tom. 3.

TARVISINA FEVDI.

Luna 15. Januarij 1624.

ARGUMENTVM.

Sequestrium non est apponendum, quotiescunque non adest legitima causa.

SYMMARIVM.

1. Attentata cessant cessante appellatione.
2. Appellatio interposita a Procuratore vnus non potest suffragari alijs.
3. Constituendo vnum Procuratorem prohibetur, ne alius se ingerat.
4. Ad causâ admissis in statu & terminis dicitur scisse omnia acta sua.
5. Admissis ad causam in statu, & terminis non potest prætendere, nisi id, quod in causa gestum est.
6. Admissis ad causam in statu & terminis non potest prætendere appositionem sequestri, si ante non erat appositum.
7. Appellatio defuncti prodest heredi.

CAMERINEN. APOCARVM.

Luna 15. Januarij 1624.

ARGUMENTVM.

Pecuniz consignandæ sunt creditori hypothecatio, quamvis pertineant ad alium.

SYMMARIVM.

1. Pecunia consignanda sunt creditori in apoca nominato.
2. Pecunia infirmis possunt spectare ad vnum, & consistere alteri.
3. Procurator emens nomine proprio tenetur actione mandati ad tradendam rem Domino.

DECISIO CCCCLXXXII.

DOMINI quoad dominum pecuniarum, de quibus in apocis, hoc est vtrum pecuniz sint Io. seu potius Hætoris siue illius heredum non fuerunt concordæ: quouero ad consignationem dictarum apocarum steterunt in decisijs quod illæ debeant consignari Io. præsita tamen per eum cautione de restituendo pecunias, de quibus in dictis apocis, cui, vel quibus de iure. Ratio Dominorum fuit quia d. Io. legitur descriptus creditor in dictis apocis, vnde videbantur ei potius consignandæ, quam alteri non nominato in eisdem apocis ad text. in *Leum feruus* s. de cond. & dem. *Bas. in l. iustitiam. d. tit. 5. vers. quæro quid si testator vbi C. str. tit. 3. C. de fideic. Caput. dec. 104. par. 1.*

Non obstat quod prætenduntur pecuniz, de quibus in dictis apocis, spectare ad Hætozem, quia præterquam quod est controuersum, neque de eo adhuc satis liquet, potest etiam stare insimul, quod pecuniz, de quibus in dictis

DECISIO CCCCLXXXIII.

FVIT dictum standum esse in decisijs coram R. P. D. meo Pamphilio, quod sequestrium non sit apponendum, quoad portionem Lauræ, quia possessio per D. Antonium, & alios masculos de Vicogæris capra non fuit attentata respectu d. portionis, ex quo pro parte Lauræ non fuit appellatum a sententia ad favorem dd. masculorum lara, & cessante appellatione cessant attentata *Lancellot. de atten. par. 2. c. 20. limit. 1. 2. num. 1. & seqq. Rot. dec. 133. num. 3. & dec. 562. num. 1. par. 2. in rec.*

Non obstat, quod appellatio interposita pro parte Augustæ suffragatur etiam dictæ Lauræ *Dec. in c. si duobus num. 54. in fin. de appell. Lancellot. de atten. appell. pend. ampl. 1. t. t. & seqq. quædam* constat ex mandatis quædam Lauræ, d. Lauram habuisse diuersum Procuratorem a Procuratore Augustæ; & Diamantis, vnde appellatio interposita a Procuratore Augustæ non potest suffragari Lauræ, vt eandem supradictam conclusionem limitat idem *Lancellot. d. ampl. 1. t. m. 5 Cresc. dec. 7. num. 3. de Procur. constituendo enim alium Procuratorem videtur prohibuisse ne*

COR.

3 confors se ingereret, & sic merito non potest ei consortis appellatio prodesse.

Non obstat, quod licet Laura non appellauerit, tamen obnuvit admittii postea ad causam in statu & terminis, in quibus reperiebatur, ac propterea fecit omnia acta sua iux. not.

in c. 2. de lit. pend. in 6. Pat. dec. 71. l. 3. Rot. dec. 431. num. 5. part. 1. in rec. quia si Laura fuit admissa ad causam in statu & terminis, in quibus reperiebatur eo magis contenta esse debet, quod remaneat sequestrum super portione Augustæ, & Diamantis, nec prætereundum quod illud apponatur super portione Lauræ, cum tale

5 sequestrum super d. portione tempore d. admissionis non esset appositum, vel d. Laura post d. admissionem plus iuris acquisierit, quam prius habuerit, ita ut sicuti ante admissionem non potuisset prætereundum, quod apponeretur sequestrum, ita nec minus possit eam nunc prætereundum postquam fuit admissa.

Quia verò suppositum fuit eandem Lauram esse hæredem vna cum Augusta d. Diamantis, pro qua fuit à d. sententia appellatum per Guidelotum Procuratorem Augustæ, & Diamantis, ideo Domini censuerunt apponendi esse sequestrum pro portione Diamantis tangente d. Lauram, ita quod appellatio Diamantis prosit Lauræ pro portione, pro qua ipsa est hæres Diamantis.

ARIMINEN. FIDEICOMMISSI.

Mercurij 24. Ianuarij 1624.

A R G V M E N T V M

Filij in conditione positi quando censeantur vocati, afferuntur plurimæ coniecturæ.

S Y M M A R I V M.

- 1 Filij in conditione positi non censeantur vocati.
- 2 Filij in conditione positi ex comendatibus censeantur vocati.
- 3 Filij in conditione positi in testamento Ascendentium censeantur vocati.
- 4 Filij in conditione positi in testamento, in quo Testator digressus est ad plures substitutiones, censeantur vocati.
- 5 Filij in conditione positi censeantur vocati quotiescunque Testator substituit feminas.
- 6 Filij in conditione positi censeantur vocati, si expressè vocati sint ad portionem Patris.
- 7 Filij in conditione positi censeantur vocati quotiescunque in iudicio substituti sunt.
- 8 Filij in conditione positi censeantur vocati, quando plures in conditione positi sunt.
- 9 Singula qua non prosunt, unita iungunt.

MACERATEN. PRÆDII.

Veneris 19. Ianuarij 1624.

D E C I S I O CCCCLXXXIV.

Impressa apud Amyden. de stylo Datar. lib. 1. cap. 15. §. 13. num. 31.

ROMANA PRÆTENSÆ
DEVOLVTIONIS.

Veneris. 19. Ianuarij 1624.

D E C I S I O CCCCLXXXV.

Impressa in Recent. decis. 509. par. 4. tom. 3.

SPOLETANA ATTENTATORVM.

Mercurij 24. Ianuarij 1624.

D E C I S I O CCCCLXXXVI.

Impressa apud Possium de Manus. decis. 504.

D E C I S I O CCCCLXXXVII.

DOMINI censuerunt, sententiam in partibus latam contra filios Camilli esse infirmam. Quia licet dicti filij non fuerint in testamento Vincentij eorum Aui expressè vocati in portione d. Camilli eorum Patris, sed tantum in conditione positi, quod regulatiter non sufficit ad inducendam vocationem iux. gloss. in l. Lucius ff. de hered. instit. cum tamen dubium non sit, quod à dicta regula receditur ex coniecturis, & presumptionibus

- Card. Mant. de coniect. ultim. vol. lib. 1. tit. 2. num. 19 & fuit sepius firmatum, & præsertim in Imolen. fideicom. 2. Mart. 1622. coram R. P. D. meo Vbaldo & in dec. 133. num. 1. part. 1. in rec. cum aliis in dictis decisionibus relatis, visum fuit Dominis in præsertim facti specie adesse sufficientes coniecturas ad præsumendum, atque inducendum d. vocationem, & præsertim quia sumus in Descendentibus, quo casu sufficiunt leuiiores coniecturæ, vt fuit dictum in Vrbanens. fideicom. 27. Ianuarij 1606. coram R. D. meo Decano & præteritis diebus in Senogallien. fideicom. coram R. P. D. meo Pirano, & extant inhiuiz aliz decisiones.

4 Omissio autem quod testator digressus est ad plures gradus substitutionis, quam coniecturam adducit ad præsumendam vocationem filiorum in conditione positorum Crass. in §. fideicommissum quæst. 14. num. 10. Handed. conf. 14. num. 33. & seq. lib. 2. & fuit late deductum in causa Romanen. fideicommissi 18. May 1621. coram R. P. D. meo Veraspio, multum mouit Dominos quod

quod dictus Testator substituit vltimo decedenti ex filiis masculinis filias feminas, & earum filios. Nam cum dictæ filij vtique sint minus dilecti, quam nepotes Testatoris descendentes ex masculinis oritur ex huiusmodi vocatione magna præsumptio, quod idemmet Testator voluerit quoque vocare dictos Nepotes in conditione positos, & magis dilectos Card. Maus d. lib. 11. tit. 3. sub num. 13. ad fin. vers. & quod filij Rot. coram bo. mem. Gregor. XV. decis. 315. num. 5.

6 Et hæc eadem præsumptio confirmatur ex eo etiam, quod dicti Nepotes fuerunt expressè vocati ad portionem Patruorum, hinc enim pariter elicitur coniectura, quod Testator voluerit ipsos quoque vocare ad portionem patris. Rot. conf. 140. post num. 9. & conf. 142. sub num. 11. lib. 3. Aym. conf. 61. num. 10. Rot. d. dec. 113. nu. 8. & 5. par. 1. in recent. & d. dec. 315. coram S. me. Greg. XV.

7 Quibus accedit, quod filios institutos inuicem substituit, quam coniecturam magnificauit Sord. conf. 344. num. 17. Aym. conf. 130. nu. 16. cum alijs per Menoch. præsumpt. 76. num. 52. lib. 4. & fuit dictum in alleg. Bo. nomen. fideicom. de luo. 19. huius mensis coram R. D. meo Patriarca Hierosol.

Quodque dicti filij pluries fuerunt in conditione positi. Goyard. conf. 64. num. 9. Corn. conf. 74. num. 5. & seq. lib. 2. cum alijs per Menoch. d. præsumpt. 76. num. 54. lib. 4.

Ex quibus omnibus saltem simul iunctis resultat dicta vocatio.

9 Nec obstant, quæ contra singulas ex dictis coniecturis deducuntur, quia in hac materia quæ singula non profunt, simul iuncta iuuant. Rot. d. decis. 133. num. 2. & decis. 146. num. 4. par. 1. in rec. & d. decis. 324. num. 9. & 10. coram bo. me. Greg. XV.

redes instituti, si superuixerint, & quatenus non superuiuant succedant aliæ filij femine superuiuentes, & propterea cum constet defecisse filios mascululos, neque ex filiabus feminis superfuisse aliam præter Liniam quæ nunc existit in Monasterio S. Dominici & vocatur soror Claudia; meritò censeretur debet dictum fideicommissum ad eius fauorem purificatum, ita vt locus sit ad fauorem dictæ Sororis Claudie, seu Monasterij ex illius persona assignatione dotis Victorie per Vincetium maritum d. Victorie depositate ad trad. per Peregr. de fid. arth. 43. in princ. & per tot.

Nec obstat, quod idemmet Testator substituit dictis eius filiabus morientibus sine filiis loca Pia ad arbitrium Tutorum, & in eorum defectum arbitrio Ordinarij, Quia præterquam quod idem Monasterium succedit loco filij ita quod defecere videatur conditio, sub qua dicta loca pia vocata sunt, non propterea etiam quod vocata sint alia loca pia post obitum Linie sine filiis, retardari debet assignatio dictarum pecuniarum d. Claudie, ad cuius fauorem fuit purificatum dictum fideicommissum.

Et quatenus sint citandi vocati ad fideicommissum iuxta decretum Prolegati, poterunt dicta loca pia citari per dictum, seu proclamari ad not. per Put. decis. 91. num. 2. lib. 3. Aebil. decis. 3. de re ind. Rota decis. 205. num. 2. coram S. M. Greg. XV.

BONONIEN. FIDEICOMMISSI DE LAMBERTINIS

Luna 29. Ianuar. 1624.

ARGVMENTVM.

Fideicommissum ex quibus coniecturis indudum censetur.

SVMMARIVM.

VITERBIEN. HAEREDITATIS.

Veneris 26. Ianuarij 1624.

ARGVMENTVM.

Conditio quotiescunque purificata est, dispositio locum habere debet.

SVMMARIVM.

- 1 Testamenti dispositioni, locus est, quotiescunque conditio purificata est, & num. 3;
- 2 Monasterium succedit loco filij.
- 3 Catio quando possit fieri per aditum.

DECISIO CCCCLXXXVIII.

Omni dixerunt, locum esse assignationi pecuniarum, quia Curtius testator mandauit, vt si eius filie quandoque morerentur sine filiis legitimis, & naturalibus, in dotibus earum succedant filij eius mascululi hæ-

- 1 Fideicommissum resultat ex strictissima prohibitione alienationis addita causa, et perpetuo conseruatur bona in masculis.
- 2 Dilectio semper inducit absolutum fideicommissum.
- 3 Fideicommissum inducitur ex dispositione facta ad fauorem masculinorum.
- 4 Fideicommissum inducitur, si post mortem omnium descendendum vocauit proximiores.
- 5 Fideicommissum quando purificatum censetur.

DECISIO CCCCLXXXIX.

Domini indubitanter censuerunt, constare de fideicommissio q. Guidi Antonij Senioris ad fauorem Francisci, & Cornelij filiorum Co: Guidi Antonij Junioris, nam vt

ex lequra Testamenti dicti Guidi Antonij apparet, post factum videlicet fideicommissum in omnibus suis bonis adiecit arctissimā prohibitionem alienationis obligationis, & hypothecæ cuius possessionis arantia arboratæ, & vitiæ cum vna domo magna vulgariter nuncupata la Cassazza posita in comuni S. Venantij cum certis confinibus tornziurarum, 200. vel circa, addita ratione, quia voluit idem Testator bona huiusmodi semper stare penes filios masculos, & eorum descendentes masculos legitimos, & naturales, ex tali autem prohibitione alienationis addita præsertim illa causa resultat simplex, & absolutum fideicommissum iuxta not. per Doct. in l. qui Roma §. coheredes ubi Soc. num. 18. testans de comuni ff. de verb. oblig. Cardin. Mant. de concess. vol. volanti. l. 6. th. 14. sub num. 24. post mod. vers. quod igitur cum alijs relatis in decis. 141. n. 1. in fin. p. 1. in recent. & in Bononiens fideicommissi de Oretis 27. Novembris 1620. coram R. P. D. meo Verosio.

- Et quæ magis, quod Testator usus est dictione ne semper, quæ & ipsa fideicommissum absolutum inducit, ut per Soc. in d. l. qui Roma §. coheredes n. 18 ff. de verb. oblig. Gabr. de fideic. conel. 9. n. 12. Rot. dec. 331. n. 4. p. 2. in recent. & fuit dictum in R. brenaria fideicommissi 27. Januarii. 1606. coram Reu. D. meo Decano, fecitq; dictam dispositionem ad favorem masculorum, & sic prospiciendo agnationi, vnde censetur voluisse inducere fideicommissum absolutum Cuman. conf. 2. num. 4. vers. & hoc etiam facit, Dec. conf. 227. n. 6. vers. nam dum testator, Sord. conf. 443. n. 20. l. 3. Rot. d. dec. 143. n. 6. p. 1. in rec.
- 4 Et quia post mortem omnium descendentium voluit deuenire bona ad proximiores de domo, & familia de Lamberinis, ex hoc enim clarius etiam resultat dictum fideicommissum ut in dicta Bononiens de Oretis, & dec. 181. n. 3. p. 1. in rec.

Quod autem dictum fideicommissum fuerit purificatum ad favorem filiorum Co. Guidi Antonij iunioris patet, quia constat omnes filios Testatoris decessisse, & ex ijs nomine Sertorium cum filiis, nempe Malatesta, & Co. Guido Antonio iunioris; Camillum verò alterum filium dicti Testatoris cum M. Antonio, qui decessit sine filiis masculis relicta tantum Diamanie filia femina, contra quam propterea Co. Guido Antonius instituit iudicium in partibus, quod nunc prosecuntur dicti Co. Guido Antonij defuncti eius filij contra M. Antonium Populum heredem dictæ Diamanie.

CONCHEN DECIMARVM DE TORRELMONTE

Luna 29. Januarij 1624.

A R G V M E N T V M.

Sententia si non appareat formiter registrata, quomodo probetur illius existentia.

S V M M A R I V M.

- 1 Innocentiana ad hoc ut iuret requiritur, quod sententia fuit formiter registrata in processu.
- 2 Sententia plena fides adhibenda est, quamvis non sit formiter in processu registrata, quando est administrata.
- 3 Scriptura informi concurrentibus adminiculis fides adhibenda est.
- 4 Sententia observantia sufficienter probatur ex testibus deponentibus pro Aduersario.
- 5 Testibus deponentibus, decimas fuisse exactas ab uno in consequentiam venit non fuisse exactas ab alio.
- 6 Sententia observantia non inducitur ex actibus aquinosis.
- 7 Sententia existentia, & observantia non probatur ex alibi possessorij.
- 8 Sententia existentia probatur ex illius copia insumit & ex testibus.
- 9 Sententia si non ad fuisse, inuicem simile est ab aduersarij fuisse propositam putantiam illius observantia.

D E C I S I O CCCCXC.

PROPOSITO dubio 9. Decembris 1622. an sit standum in decisis Domini ordinarij, ut informaretur etiam super observantia, quo facto dicto die 29. Ianuarij 1624. ceñuerunt standum in decisis, atq; ita sententias Rotaless esse confirmandas. Sententia enim anni 1516. in qua consistit totum fundamentum Didaci, fuit extracta ex processu in partibus fabricato, & licet admitatur, quod dicta sententia non fuerit formiter in dicto processu registrata, prout requiritur ad effectum Innocentianæ Capitul. decis. 111. p. 3. cum alleg. Nihilominus quia dicta sententia est antiqua, & vna cum sententia fuerunt etiam producta quæmplura acta, & testes ante dictam sententiam examinati idem deponentes, quod in sententia continetur, & eadem sententia fuit ab inde citra perpetuo observata, non potest de veritate dictæ sententiæ dubitari, sed ei plena fides est adhibenda, concurrentibus enim adminiculis adhibetur fides etiam scripturæ informi ad tex. in l. si veritas ff. de fidei. Bald. conf. 400. n. 3. l. 4. Aym. conf. 101. num. 4. & conf. 158. n. 1. Rot. dec. 113. n. 1. p. 1. diu. cum alijs adductis in Papien fructuum 15. Maii 1623. coram me, ubi quod totum hoc arbitrio Iudicis remittitur.

Nec obstat, quod dicitur non constare de observantia dictæ sententiæ, quia imò illa sufficienter probatur tam ex rebus dicti Didaci quam etiam ex testibus ipsiusmet Capituli, ut fuit in pluribus decisionibus in hac causa factis coram R. P. D. meis Decano, & Burato deductum.

dictum. Accedente præsertim, quod Capitulum non probat, quod decimæ, de quibus agitur, fuerint ab ipso perceptæ, hinc namq; conitatis etiam elucet veritas depositionum dictorum testium, quod dictæ decimæ fuerint à D.D. de Inestrosa exactæ.

Nec propterea etiam refragantur, quæ contra dictorum testium depositiones, illos umque examen deducuntur, quia præterquam quod fuerunt sublati in aliis decisionibus in hac causa coram iudicibus R.R. PP. D.D. meis Decano, & Buratto factis utique Capitulum ostendisset tanto tempore, quo lis hæc vertitur, quod dictæ decimæ fuerint ab ipso Capitulo, & per consequens non per dictos D.D. de Inestrosa perceptæ.

Nec facit, quod cum Didacus senior, qui obtinuit sententiam, præterderet se esse in possessione inmemorabili exigendi ante sententiam, actus exigendi post sententiam videntur æquiuoci, cum possint referri ad continuationem quasi possessionis ante sententiam, & sic per necesse non inducunt obseruantiam dictæ sententiæ, quia ultra quod datur testes, qui in specie deponunt, D.D. de Inestrosa percepisse decimas vigore dictæ sententiæ Summar. Didaci m. 5. & 6. cum dicti etiam duo tituli sint comparabiles, & titulus sententiæ veniat ad corroborandam anteriorem quasi possessionem, atque subsequentes possunt attribui etiam dictæ sententiæ, atque ita deferuire pro eius etiam obseruantia Crisp. decis. 5. n. 3. de res. spol. cum aliis adductis per Rot. in dec. 120. n. 2. p. 2. in rec. & in Allocutione præsumptorum 25. Ianuar. 1621. coram R.P.D. meo Vbaldo.

Nec obstat, quod prædicta procedunt, quando constat de existentia sententiæ, & dubitatur tantummodo de illius obseruantia, tunc enim actus subsequentes possunt attribui dictis quoque sententiis, secus vero si dubitatur etiam de ipsius sententiæ existentia, nam tunc actus possessionis non possunt deferuire ad præsumendam existentiam sententiæ, simulq; illius obseruantiam, alias enim quilibet posset sibi fabricare titulum, & postea allegare se vigore illius possidere, quia fuit responsum, quod in casu isto non allegatur sola obseruantia ad præsumendam dictæ sententiæ existentiam, sed datur copia dictæ sententiæ extractæ ex processu in partibus fabricato, vna cum pluribus actus iudicii, in quo lata fuit dicta sententia, & testibus ante dictam sententiam examinatis, qui ut dictum est, idem deponunt, quod in sententia continetur, & obseruantia deducitur ad magis comprobandam hanc veritatem. Unde nihil impedit, quominus his stantibus possit censeri probata existentia dictæ sententiæ, illiusq; obseruantia, cum præsertim verisimile non sit, quod Capitulum permisisset, D.D. de Inestrosa tanto tempore exigere dictas decimas, nisi teneret fuerint ipsis dictæ decimæ mediante dicta sententia adiudicate, ita quod ex omnibus circumstantiis simul iunctis satis apparere videatur, quod dicta sententia fuit lata, prout legitur in copia ex dicto processu extracta, quodque illa fuit ab inde citra obiecta.

Ad alia fuit abunde responsum in aliis decisionibus, quibus nihil addi posse videtur. Et ita decisum.

ROMANA CENSVS

Merc. 31. Ianuarij 1624.

DECISIO CCCXCI.

Impressa apud Cenc. de Censib. decis. 453. & apud Duard. simili tract. decis. 456.

ROMANA PALATII

Mercurij 31. Ianuarij 1624.

DECISIO. CCCXCII.

Impressa in Recent. decis. 512. par. 4. tom. 3.

ROMANA SALVIANI INTERDICTI

Mercurj 7. Februarij 1624.

DECISIO CCCXCIII.

Impressa in Recent. decis. 513. par. 4. tom. 3. ubi sub tit. Firmata.

ROMANA LOCORVM MONTIVM

Luna 12. Februarii 1624.

ARGVMENTVM.

Immissio conceditur probatis requisitis, vt in Summario; Aliqua de locis Montium non vacabilibus.

SYMMARIVM.

- 1 Immissio conceditur probatis omnibus requisitis.
- 2 Interdictum quorū bonorū datur super locis montium non vacabilibus.
- 3 Loca montia non vacabilia reputantur immobilia.
- 4 Ius non habens non potest cedere.
- 5 In possessionem inemitti potest locorum montium, quāvis fructus alteri assignati sint.
- 6 In Locis montium quod non possit cadere hypotheca nullibi reperitur.
- 7 In locis montium, quando dominum non fuit perse. Et translatum, sed tantum assignata loca pro pigore retinentur vincula.

- 8 Pecunia soluta sub fideiussione de restituendo non dicitur consumpta, sed subiacet hypothecis.
 9 In Libris locorum montium si quis reperitur descriptus creditor, intelligitur iuxta titulum preambulum.
 10 Fructus assignare, & dare in solutum proprietatem est idem.

D E C I S I O CCCCXCIV.

DICTVM fuit, standum esse in decisis, quod sit danda immisso Thadpo in possessionem in edictatis sexdecim locorum montium, quia vt in decisione tunc extensa dicitur Thadpo probauit omnia ad hunc effectum, sibi incumbenda, & nullum dubium est, quod datur interdium quorum bonorum etiam super locis montium non vacabilem, quia reputantur immobilia Gabr. conf. 141. num. 23. l. 2 & sapius fuit resolutum, & signanter in Collen. hereditatis 18. Maij 1620. coram R. P. D. meo Buratto.

Non obstat alienatio dd. locorum facta per Iulium in D. Zaulum, quia cum, vt tunc fuit dictum, medietas dd. locorum spectet ad Thadpo coheredem Iulij, non potuit illa per Iulium alteri cedi, sed huiusmodi cessione non obstante incolumis actio in rem perseuerat, vt inquit tex. in l. 1. C. de comm. re alienat.

Et cessat difficultas, quia nec dicta loca fuerunt re vera per Iulium dicto Zaulo cessa, sed tantum assignati fructus dd. locorum pro maiori securitate Zauli consequendi fructus societatis, quam Zaulus agnoscit contraxerat cum Iulio, vt in particula instrumenti, quae datur, vnde nihil impedit, quominus possit Thadpo in possessionem dd. locorum ad ipsum spectantium immitti.

- 6 Nec obstat allegatum privilegium locorum montium, quia ultra quod de eo nullibi constat, illud potest obtinere locum, quando Dominium locorum perfecte translatum est in alium, tunc enim possent censi resoluta omnes hypothecae ex dicto privilegio, specus verò est, quando Dominium dd. locorum non fuit perfecte translatum, sed fuerunt assignata loca pro pignore, seu maiori securitate creditoris, tunc enim retinent dd. loca eadem vincula, sicuti dicitur de pecunia soluta sub fideiussione de restituendo, illa enim non dicitur eo casu consumpta, sed subiacet iisdem hypothecis, Franch. decif. 75. n. 9. & decif. 300. n. 4.

Nec obstat, quod Zaulus fuit descriptus & rector dd. locorum in libris Secretarii, quia nec hoc iustificatur, & in omnem euentum dicta descriptio debet intelligi iuxta titulum preambulum.

- 10 Quod dicitur, quod idem est assignare fructus, & dare in solutum proprietatem, nulla ratione probatur.

TARVISINA FEVDI

Luna 12. Febr. 1624.

DECISIO CCCCXCV.

Impressa in Recens. decif. 516. par. 4. tom. 3.

GÆSARAVGVSTANA CAPPELLANIE

Luna 12. Febr. 1624.

ARGVMENTVM.

Grazia quando, & ex quibus dicatur iustificata.

SYMMA RIVM.

- 1 Gratia sufficienter iustificatur ex instrumento fundationis, & ex propria confessione Aduersarii.
- 2 Beneficii qualitas ex instrumento fundationis dignoscitur.
- 3 Promissio probatur ex resignatione, & ex instrumento possessionis, & n. 4.
- 5 Clericis probatur ex testibus, qui viderunt celebrantem.
- 6 Ex gratia lectura apparet, quid expressum sit.
- 7 Testes bene probant aliquem non esse Cappellanum.
- 8 Confrater non est Cappellanus Confraternus.
- 9 Regula de annali, quando obstat, probare quod non possederis per annum incumbit Aduersario.
- 10 Resignatio si non habet effectum, ius à resignante non abdicatur.

DECISIO CCCCXCVI.

DVBITAVI, an gratia Ioannis sit iustificata, & Domini ipso Ioanne non infirmante censuerunt dictam gratiam esse iustificatam in plurius, & primo quod beneficium de quo agitur sit fundatum ad Altare Sanctæ Brigide in Ecclesia Sancti Pauli per q. Saueillum de sequenza, nam de dicta fundatione apparet ex instrumento publico fundationis, quod datur Summar. num. 1. nec non ex gratia Stephani Aduersarii dicto Summ. n. 2.

Secundo. Quod sit de iure patronatus Clericorum, & Laicorum mixtum, videlicet perpetui Vicarii, & Luminarii eiusdem Ecclesie, & Aconomorum Confraternitatis Sanctæ Brigide, id enim probatur ex eodem instrumento fundationis, & ex propria confessione dicti Stephani Aduersarii, quæ ad effectum dictæ iustificationis sufficit Egid. decif. 168. Rot. decif. 227. n. 1. p. 2. in recent.

Tertio. Ex eodem instrumento fundationis probatur, quod ad dictum beneficium presentari debeat Capellanus dictæ Confraternitatis, quæ Capellaniam volo vt canet Capellani dictæ Confraternitatis si exarbit, sin minus illam canet quilibet alius Paroiss beatus.

Quarto. Probatur, quod Stephano fuerit proculum de hoc beneficio per resignationem Hieronymi possessione forsan subsequuta, non tamen pacifice, ex dicta gratia Stephani, & ex instrumto possessionis per dictum Stephanum capite dicto summ. n. 4.

4 Quinto. Probatur ex presentatione, quae datur dicto summ. n. 5, quod dictus Ioannes fuit presentatus a Patronis.

Sexto. Constat etiam de lite inter Ioannem, & Stephanum ex sententiis dicto summ. n. 5. & 8.

5 Septimo. Constat de Clerticatu Ioannis ex testibus, qui viderunt eum celebrare Missam.

Octavo. Quod Stephanus non fecerit mentionem in sua gratia fundationis Capellae, quod quae in eadem fundatione continebatur, quod ad dictam Capellam presentari deberet Capellanus Confraternitatis, apparet ex lectura gratiae dieti Stephani.

Ex denique probatur ex testibus, qui dantur dicto summ. n. 9, quod dictus Stephanus non est Capellanus d. Confraternitatis, atque ita quod non habet qualiteram in functione requiritam, unde etiam apparet, dictam gratiam esse nullam, ut per Cord. Strapp. decis. 143. on. 3. cum aliis adductis per Gonzal. ad reg. 8. glof. 9. §. 1. n. 26.

Verum visum fuit D. D. dictam gratiam non esse iustificatam quoad qualitates dieti Ioannis, quia non probat, quod sit Capellanus Confraternitatis, neque enim ex eo, quod est Confrater, sequi videbatur, quod sit Capellanus Confraternitatis, & fundatio legitur facta ad favorem Capellani Confraternitatis, non vero ad favorem Clericorum Confratrum.

Præterea dicto etiam quod idem esset Clericus Confrater, & Capellanus Confraternitatis, ad hoc obstat dicto Ioanni regula de annali, quia constat, Stephanum fuisse immisum in possessionem Capellani, de qua agitur 25. Jan. 1616. unde onus probandi, quod dictus Stephanus non possederit pacifice per annum dieti Capellaniam, incumbit Ioanni, ut per Surin. in reg. de curat. q. 43. n. 2. & tamen dictus Ioannes non docet de aliquibus molestiis, nisi de anno 1626. & sic ne dum post annum, sed etiam post quadriennium, ideoque eo magis et videtur obstat dicta regula.

Accedit etiam, quod Hieronymus resignavit ut dictam Capellam non simpliciter, sed ad favorem Stephani, unde quatenus dicta resignatio non habuit effectum, non fuit abdicatum ius a resignante, & per consequens nec dicta Capellana vacavit, aut ea potuerit obtineri Stephanus.

HILDESIMEN OPTIONIS

Luna 4. Martij 1624.

DECISIO CCCXCXVII

Impressa in Recent. decis. 517. par. 4. tom. 3.

RONANA MERCEDIS

Luna 22. Martij 1624.

ARGUMENTVM

Locatori operarum ad certam tempus debetur integra merces, dum per ipsum non stat, quo minus totum tempus laboret; Distinguitur, an negotium cessaverit casu, vel voluntarie, in se, vel in persona.

SYMMARIUM.

- 1 Conductor operarum tenetur locatori condito ad certum tempus prestare integram mercedem pro toto tempore, & num. 3. ubi de magis communi.
- 2 Conductor operarum tenetur locatori condito ad certum tempus integram mercedem prestare, sed non quotiescumque supervenit impedimentum sine culpa Conductoris, & num. 4. ubi hoc est verum, quando casus fortuitus contingit in se.
- 3 Conductione operarum facta sub conditione si opera prestarentur, tunc merces debetur ad proportionem laborum.
- 4 Conditio tacita suspendit sicut expressa.
- 5 Conditio cum suo stricti iuris adimplenda est in forma specifica.
- 6 Promissio operarum, quando non est posita in conditione, sed in principali dispositione aequor interpretatio facienda est.
- 7 In dubio, quando non est apposta expressa conditio inspicere debet animus Conductoris, & locatoris.
- 8 Negotium, quando cessasse dicatur casu fortuito, vel voluntarie.
- 9 Locatori quando debetur integram salarium.

DECISIO CCCXCXVIII.

D. Iulius conduxit operas D. Neri ad triennium pro mercede, seu provisione seu-tem m. mille centum annis singulis, ad quae se obligavit in forma Reor. Cameræ Apostolicæ, & de conuorto idem m. D. Neriis promissio assistere personam ad negotium dicto Signor Giulio & in tutto quello, che sarà di bisogno, & che occorrerà alla giornata, & però fermarsi qua e con casa operata a tutte le sue spese, ut latius in Apocha dd. conventionum.

Ante finem dicti triennij pretendere cepit dictus Dominus Iulius cessare causam, propter quam conduserat ad operas Neri, ideoque neque illis amplius insistere, & per consequens nec eum obligatum esse ad prestandam dictam mercedem. Unde fuit dubitatum, an esset contra eum

trā eum vigore diſtæ obligationis Cameralis relaxandum mandatum, & DD. affirmatiue reſponderunt, quia Conductor operarum tenetur locatori conductæ ad certum tempus præſtare integram mercedem pro toto tempore, pro quo conduxit eius operas, ſi per locatorem non fiat, quominus præſtet ſuas operas, *l. qui operas, & ſiſtæ addit S. cum quidam in operis ſuis ante medietatem verſ. cum autem ſi. cod. Bart. in l. 1. Saluati n. r. ſi de ver. & extrard. cognit. Rot. in Romanis Mercedis coram bo. me. Cardin. Leucll. quæſt. deſiſ. 330. n. 2. & ſeq. par. r. in reſcut. & in Romanis Salariis 16. Decembris. 1619. coram R. P. D. iuro Cavalerio, quæſt. 526. in eius imprefſis.*

Nec obſtat, quod dicta conſuetudo minimè procedat, quando impedimentum non proceſſit culpa Conductoris, ſed caſu fortuito, ſiue taſis caſus contingat in perſona conductoris, ſine in re ipſa, in qua erant præſtandæ operæ.

Quia imò magis communis opinio eſt, quod ſiue impedimentum proveniat culpa Conductoris, ſiue caſu fortuito, dummodo tamen non ſit per locatorem, quominus præſtet ſuas operas, Conductor ſemper tenetur præſtare integram mercedem pro toto tempore, pro quo conduxit operas, quando videndum eſt, conductio ſit facta ad certum tempus, *gloſ. in diſto S. item cum quidam, & ſibi Bart. n. 4. & num. 5. ad med. verſ. tamen 24. iſtam diuerſitatem & c. Bal. ſub n. 1. verſ. 4. caſu, Salic. ſub n. 7. verſ. 1. verò caſu & verſ. ſi autem ſit per eum ſem. & ſi locat. Aldobran. conſ. 5. n. 18. & ſeq. l. 2. cum alijs adductis in Meliten. Conſue. coram R. P. D. meo Buratto, quæſt. de. 598. ſub n. 5. p. 2. in reſcut.*

Et licet aliqui ab hac opinione declinare videantur, quando caſus fortuitus contingit in re in qua operæ erant præſtandæ, ut per *Hologneti. in l. diem ſuncto ſub n. 70. circa med. verſ. ſed hoc dictum mihi non placet, & verſimilitur b. ſi. de offi. Aſſeſſ. tamen verior videtur opinio Bar. in diſto S. diuus n. 1. ſi de ver. & extrard. cognit. indiftinctè tenentis, quod debeatur ſalarium conuenient, ſiue caſus fortuitus contingat in perſona Conductoris, ſiue in re, & ita teſtatur fuiſſe obſeruatum Econoniz, & Pitis in perſonam cuiuſdam Doctoris.*

Et in contrarium allegata procedere poſſunt vel quando non ſit facta conductio ad certum tempus, vel ſi quidem facta ſit ad certum tempus, ſit facta tamen ſub expreſſa conditione, ſi operæ præſtarentur, tunc enim in præſtatione mercedis habetur ratio tantummodo laborum, & quando eſt appoſita conditio non curatur, niſi ipſius conditionis exiſtentia. *Cin. in l. penult. C. de condit. ob. cauſ. Dec. in l. diem ſuncto n. 13. ſi. de offi. Aſſeſſ. Rot. deſiſ. 330. num. 3. par. 1. in reſcut.*

Non obſtat, quod promiſſio mercedis videatur habere tacitam conditionem, quatenus operæ præſententur, & tacita conditio in ſuſpenſa ſit ſicuti expreſſa *gloſ. & DD. in l. item quia ſi. de paſt. quia magna eſt differentia, an promiſſio operarum ſit poſita in principali diſpoſitione, ſeu potius in conditione, nam ſi poſita eſt in conditione, tunc eſt adimplenda in forma ſpecifica, quia conditio eſt ſtricti iuris, nec recipit caſum ſictum *l. ſub diuerſis S. 1. & l. cum ita**

*datur ſi de condit. & demonſtr. ſicet ſi eſt appoſita in principali diſpoſitione, quia tunc ſit interpretatio de bono, & æquo, & lex ſingit ex equitate operas fuiſſe præſtatas, quando per locatorem non ſtat, quominus eas præſtet, ut bene per *Natt. conſ. 452. n. 12. lib. 2.**

Ac propterea cum in caſu iſto promiſſio operarum non fuerit poſita in conditione, ſed in principali diſpoſitione, metito videtur faciendū æquior interpretatio, ita ut cenſentur operæ præſtite per Nereum, ex quo per ipſum non ſteit, quominus eas præſtaret; id quæ præſertim quia in dubio, quando ſcilicet non ſit appoſita expreſſa conditio, non ſolum inſpicit debet animus conductoris, quo nempe animo ipſe conduxerit operas, ſed etiam animus ipſius locatoris, quo ſcilicet animo ipſe operas ſuas locauerit, ita quod cum in caſu iſto D. Nereus veriſimiliter operas ſuas locauerit animo recipiendi mercedem conuenientem pro integro triennio, neque alias ſe obligari traducere ad Urbem ſuam familiam ſatis numeroſam, & domum aprire, ea interpretatio ſumenda eſt, quæ magis ipſi Nereo fauat, adeo quod caſus, qui contingit, potius D. Iulio, quam ipſi D. Nereo noceat.

Et in omnem euentum, quod prædicta minimè ſibi locum vindicarent, quando caſus contingit non in perſona conductoris, ſed in re ipſa *l. iux. conſ. Roman. 417. per tot. ceſſat etiam in caſu iſto difficultas, quia non probatur, quod negocia, pro quibus conductæ fuerunt operæ dicti D. Nerei, ſint finita, quodque quatenus ſint finita, finita ſint caſu fortuito, non verò culpa ſeu propria voluntate ipſius D. Iulij, quinimo videtur, D. Iulium potius voluiſſe, ut magis iug ſtimationi conſideret, neceſſitatem, quam appropinquare ſuſpicabatur, præuenire, & negocio ſe abſtinere, & tamen certum non eſt, aut ſaltem hactenus probatum non ſuit, quod huiusmodi neceſſitas ſuperueniſſet, ita quod negocia, circa quæ erant præſtandæ operæ, ceſſare videantur, quatenus tamen ceſſauerint totaliter potius factio D. Iulij, quam caſu fortuito, vnde ſufficit D. Nereo, quod ipſe ſit paratus ad operas præſtare, nam ſi dictum eſt, ad hoc ut non debeatur merces locatori conducto ad certum tempus pro toto tempore, quando locator eſt paratus præſtare operas, & conductor non ſit facta ſub iſta expreſſa conditione, quod operæ præſtarentur, requiritur ſaltem quod res, circa quam erant præſtandæ operæ, ſit per emptam caſu fortuito, non autem factio, ſed culpa Conductoris, tunc enim caſus nocet ipſi conductori tantum, prout & ipſi nocet tantum caſus in eius perſona contingens, *gloſ. in d. l. ſi 210. ſi item cum quidam ſi. de ar. Dec. in d. diem ſuncto n. 13. verſ. & iſta conſueſio confirmatur ſi. de offi. Aſſeſſ. & in conſ. 70. ſub n. 3. cum alijs per *Natt. diſto conſ. 452. n. 2. & ſeq.***

ROMANA PECUNIARIA

Marc. 27. Martij 1624.

ARGUMENTVM.

Parex Summario.

SUMMARIUM.

- 1 In quietantia si fuit habitata ratio alienius parita comprehendit debet in summa quietata.
- 2 Partita aliquam sit soluta ad computum sortis, vel fructuum, ex tempore cognosci potest.
- 3 Mandatum si non constet fuisse acceptatum, non inest.

DECISIO CCCCXCIX.

CVM præsupposito, quod creditum DD. de Montecuto à principio esset Sc. 6. mill. DD. ceuserunt, non constare de integra satisfactione dd. DD. de Montecuto, quia constat ad computum dd. Scut. 6. mill. dd. DD. de Montecuto recepisse tantum Sc. 1200. summ. D. Zecadori num. 2. & eodem dicto D. Zecadoro dono dedisse alia Sc. 125. quo sit, ut DD. de Montecuto remaneant Creditores residui, quod ascendere videtur ad summam Scut. 2475.

Non obstat partita sc. 60. soluta per Zecadorum cuidam Motta, quia dictæ partitæ fuit habitata ratio in quietantia Sc. 2000. facta per d. Mottā & per consequens comprehenditur sub dicta summa.

Non obstat alia partita Sc. 50. quia illa fuit soluta de anno 1612. & sic iuxta prætensionem illorum de Montecuto cedere debet in extinctionem debiti fructuum locorum montium, non autem sortis principalis, de qua tamen suo tempore videbitur, & quatenus firmabitur cedere debere in extinctionem sortis, nec aliquis fructus deberi à D. Zecadoro, tunc poterit adungi dicta partia dictæ summæ Sc. 2475.

Nec obstat, quod in quibusdam litteris dicti de Montecuto fassi videantur, quod ipsi sint de portione ipsis debita ex credito Sc. 10. mill. satisfacti, mandantes, quod residuum soluerent per Zecadorum DD. de Taurinis, quia non constat, quod dictum mandatum fuerit acceptatum à Zecadoro iuxta notatū per DD. in lunda ratio ff. de donat. Bol. in l. 3. sub. nn. 1. vers. 1. nota, & ibidem Alex. n. 1. & Salic. n. 1. in fin. G. de repud. heredit. nec minus, quod illud fuerit ab eo adimpletum, unde adhuc remanent dicti de Montecuto dicti residui creditores, idcirco verè firmari interim possit, non constare de ipsorum satisfactione respectu dicti residui.

ROMANA DOTIS

Veneris 19. Aprilis 1624.

ARGUMENTVM.

Pecuniz in dotem datæ Marito consignandæ sunt, & non creditori, qui promittit dictam dotem tanquam anteriorem omnibus.

SUMMARIUM.

- 1 Consignatio pecuniarum faciendā est, quando constat de credito, etiam ab Adversario agnito.
- 2 Creditor ab hoc, ut possit recipere satisfactionem super pecuniis in dotem datis secundo viro pro obligatione contracta ab vxore ante matrimonium, quid requiratur, ut n. 3.
- 3 Dotem promittens super domo, quando non possit consequi super dicta domo suam creditum.
- 4 Dotem promittens super domo afferens esse anteriorem omnibus creditoribus, non potest consequi suam creditum super dicta domo tanquam anteriori.

DECISIO CCCCIC.

FVIT dictum, pecunias, de quibus agitur, esse consignandas Aristoteli, quia non dubitatur de credito dicti Aristotelis, illud quod fuit etiam à Lelio Adversario agnitus, cum dd. pecunias depositas, asserens illas provenire ex pretio Domus Vincentii primi Mariti Catherinæ, in qua dos Catherinæ consistebat, unde iure merito non potest denegari dicto Aristoteli secundo viro dictæ Catherinæ dd. pecuniarum consignatio.

Nec obstat, quod Lelius prærendit se uti cessionarium q. Bandini esse creditorem fructuum cuiusdam census Sc. 200. impositi super dicta Domo per dictam Catherinam, & Dominicum eius filium, post obitum dicti Vincentii primi Mariti, & antequam secundo nuberet Aristoteli, quia quicquid esset dicendum de validitate obligationis dictæ Catherinæ respectu dicti census, non potest Lelius supposita etiam validitate sui crediti, illud conlequi super pecuniis in Dotem assignatis dicto Aristoteli secundo viro Catherinæ, nam ad effectum, ut possit fieri executio super rebus dotalibus pro obligatione contracta ab vxore ante matrimonium, vnum de duobus requiritur, quod vel vxor dederit in Dotem omnia sua bona, quo casu censetur dedisse bona deducto ere alieno, l. mulier bona ff. de iur. dot. l. subsignatum §. bona ff. de verb. signific. vel quod mulier fuerit excusa, nec illa habeat alia bona, tunc enim in subsidium fit vacuatio super rebus dotalibus Guidop. decis. 447. Capu. decis. 125. nn. 4. Franch. decis. 636. nn. 4. & seq. & propterea cum in casu isto neutrum ex dd. requisitis concurrat, merito non potest Lelius consequi dictum creditum suum super dd. pecuniis in præjudicium Aristotelis.

Et in hanc sententiam eo libentius DD. iuerunt, quod agitur de Dote promissa per eundem Lelium super dicta Domo dicto Aristoteli.

stoteli, vnde tantominus conuenit, quod dictus Aristoteles a dicto Lelio super dicta dote ei promissa molestetur; quinimo si Lelius sciuit, fuisse impostum super dicta Domo dictum Census, nec propterea potuisse Aristotelem satisfieri super ea de dote ipsi per dictum Lelium, vt dictum est, promissa, posset quodammodo dictus Aristoteles dici deceptus, quia vtiq; non duxisset in uxorem dictam Catherinam, si credidisset non posse consequi super dicta domo dorem sibi promissam.

Non obstat, quod Lelius non promissit dictam dorem Aristoteli, sed tantum quod dicta dos erat anterior omnibus alijs creditoribus primi Viri Catherinæ, quia eo ipso, quod promissit, dictam dorem esse anteriorem alijs creditoribus, nec deduxit proprium eius creditum, videtur esse in culpa, quæ in dubio, ipsi, non verò Aristoteli nocere debet. &c.

CIVITATIS CASTELLI FIDEICOMMISSI

Veneris 19. Aprilis. 1624.

A R G V M E N T V M.

Remissoria ex quibus concedatur in causa prophana.

S Y M M A R I V M.

- 1 Remissoria in causa prophana datur esse sine fumo.
- 2 Remissoria conceditur, quando articuli sunt releuantes.
- 3 Possessionis titulus si apparet ex aliquo Instrumento, alius titulus argui non debet.
- 4 Possessionis causam quando quis possit mutare.

D E C I S I O CCCCII.

- 1 **F**VIT dictum, dandum esse remissoriam, quia sumus in causa prophana, in qua passim datur remissoria etiam sine fumo, l. de die §. lubeat vbi Angel. ff. qui satisd. Cogam. Put. decis. 334. in fin. lib. 2. Caput. decis. 68. par. 1. Rot. decis. 102. numer. 1. par. 1. diuers. et articuli sunt releuantes, nam si Tiburtia probauerit se possidere prædium, de quo agitur, pro vt per eam articuletur, tunc erit manifesta nullitas, & iniustitia immisionis in possessionem dicti prædij Albizzini concessæ, D. Tiburtia non citata, cum alioquin non potuerit sua possessione priuari Hond. conf. 20. numer. 20. lib. 1. Gabr. conf. 31. num. 21. lib. 2. Rot. decis. 99. nu. 6. & 7. par. 1. diuers. & dictæ Tiburtie debet dari manutentio, cum non habuerit se pro spoliata iuxta l. a duo Pio §. si super rebus & ibi Angel. Cather. Alex. & Taf. ff. de re iudic. & fuit illius decisa.
- 3 Nec obstat, quod ex dicto quodam Instrumento diuisionis apparet obuenisse dictum prædij filijs dictæ Tiburtie pro eorum portione, illudque fuisse ab eadem Tiburtia nomine dictorum filiorum, & vti eorum Tutricæ, & Catherinæ acceptatum, ex quo inferat, non potuisse dictam Tiburtiam possidere dictum præ-

dium nomine proprio, sed nomine filiorum, aut lute familiaritatis, & per consequens satis fuisse citare dictos filios ad substinendam dictam immisionem, nec opus fuisse citare etiam dictam Tiburtiam.

Quia fuit responsum, quod quicquid sit: an possit dici constare de identitate dicti prædij hoc est, quod prædium, de quo agitur, sit illud idem, quod vt dictum est obuenit filijs Tiburtie in dicta diuisione, cessat difficultas, quia non propterea quod dictum prædium fuit assignatum filijs Tiburtie in dicta diuisione sequitur, quod non potuerit illud dicta Tiburtia possidere tempore dictæ immisionis nomine proprio, nam præterquam quod cum dictum prædium esset fundus dotalis Tiburtie, vel saltem ei pro sua dote hypothecatus, potuit sibi mutare causam possessionis ante dictam immisionem, & sic dictum prædium lute proprio, videlicet suum dotium possidere, non est etiam impossibile, quod eadem bona non fuerint Tiburtie a dictis eius filijs pro suis dotibus dimissa, ita ut Tiburtia ea potuerit possidere nomine proprio, vnde merito non est deneganda dictæ Tiburtie remissoria.

Et quatenus Albizzini adhuc insistere velint quod etiam probatis articulis, non erat citanda dicta Tiburtia, vel quod stante dicto Instrumento diuisionis dictæ Tiburtie incumbat onus probandi, quod dictum prædium fuerit ipsi dimissum a dictis eius filijs pro suis dotibus, vel quod mutauerit sibi causam possessionis, ita quod possederit ante immisionem lute proprio, poterunt, habitis articulis pro probatis lura eorum experiri, &c.

BRACHAREN. BENEFICII

Luna 22. Aprilis 1624.

A R G V M E N T V M

Allore non probante ius suum iustificando gratiam, Reus possessor manuteneatur in Beneficio.

S Y M M A R I V M.

- 1 Reo possessori competit victoria, Allore ius non habente.
- 2 Gratia non prodest, quando publicata non fuit & n. 3.
- 4 Gratia non iustificata non innuat.

D E C I S I O CCCCIII.

- 1 **D**OMINI steterunt in decisis quod causa sit expedienda ad fauorem Gasparis Reij & possessoris, quia dicto Gaspari fufficit vincere per non lus Balthassaris actoris, vt est notissimum, & de lute Balthassaris non constat. Aut enim dictus Balthassar deducit lus suum ex priori gratia per eum obuenta per cessionem Matthei & dicta gratia ei suffragari non potest, quia obstat ipsi defensus publicanonis dictæ gratiæ, vt fuit in alia decisione firmatum.

Z 3

A ut

Aut verò deducit. Ins suum ex alia gratia. 3 posteriore etiam valore $\frac{1}{2}$ & minus ei iustificatur dicta gratia tum propter Constitutionem Sancti mem. Gregorij XIII. de publicandis, quæ irritat omnes gratias futuras, ipsæque non publicantes ad illas inhabiles reddit.

4 Tum etiam quia dicta gratia non est iustificata, & præsertim quoad valorem, & etiam quoad narratiuum, quod dictus Gaspar nullo studij perceperit, quæ licet consistat in negatiua; nihilominus est iustificanda Rot. coram Sancti mem. XV. decis. 14. nu. 3. & ibi Adden. n. 12. & decis. 142. nu. 2. & decis. 190. nu. 7. etiam quod sit difficilis probationis, & non vera. Felin. in c. ad aures nu. 9. de rescript. &c.

FERRARIEN. CANONICATVS

Vener. 26. April. 1624.

DECISIO CCCCIII.

Impressa in Recent. decis. 531. par. 4. tom. 3.

PAPIEN. FRUCTVVM

Veneris 26. April. 1624.

DECISIO CCCCIV.

Impressa in Recent. decis. 526. par. 4. tom. 3.

IANVEN. SEPARATIONIS THORI.

Veneris 26. Aprilis 1624.

DECISIO CCCCCV.

Impressa in Recent. decis. 532. par. 4. tom. 3.

CALCIATEN. IVRISDICTIONIS

Veneris 10. Maij 1624.

DECISIO CCCCVI.

Impressa in Recent. decis. 537. par. 4. tom. 3. & in eadem causa decis. 58. coram Carillo.

PERSVINA FIDICOMMISSI
DE GRATIANIS

Vener. 10. Maij 1624.

ARGVMENTVM.

Inmissio vigore fideicommissi non conceditur nisi probata identitate bonorum. Identitas quomodo probetur.

SYMMARIVM.

- 1 Identitate non probata vigore fideicommissi inmissio non conceditur, & num. 2.
- 3 Identitas sufficienter probatur ex dualis demonstrationibus.
- 4 Identitas probatur ex Instrumentis, & numer. sequent.
- 5 De Mandato si non constat, emptum à Procuratore non dicitur emptum à principali præcipat si non constat de ratificatione.

DECISIO CCCCIVIL.

1 FVERAT coram R. P. D. meo Cavalerio resolutum, non constare de Identitate Prædij, de quo agitur, hoc est quod prædium nunc possessum per D. Iacobum de Vbaldis possideretur $\frac{1}{2}$ & q. Capitaneo Felice tempore eius mortis, itaut vigore fideicommissi eiusdem Felicis purificati ad favorem Petri Gratiani, sit eadem Petro danda inmissio in possessionem dicti Prædij.

Me verò causam denuò super iisdem proponente DD. resolverunt, constare ex novitate deductis, quod prædium, quod hodie possideretur à D. Iacobo sit illud idem, quod anno 1549 fuit emptum ab vxore dicti Capitanei Felicis Procuratorio nomine dicti Capitanei, & quod Vincentius filius, & hæres dicti Capitanei Felicis vendidit anno 1572. Capitaneo Petro de Vbaldis, quodque Ioannes Andreas filius legitimatus anno 1598. vendidit D. Tiberio, $\frac{1}{2}$ non autem sufficienter probari, quod dictum Prædium fuerit possessum a Capitaneo Felice fideicommittente, prout requiritur ad effectum obtinendi dictam inmissionem, ex allegat. per Card. Mantici. de concess. vli. volunt. lib. 7. tit. 6. num. 5.

2 Nam quod dictum Prædium sit illud idem, quod fuit emptum ab vxore Felicis, $\frac{1}{2}$ & denique Domino Tiberio venditum sufficienter colligi videtur ex Instrumentis dictarum acquisitionum, ex illis namque apparet iisdem planè demonstrationibus, quibus fuit in dicto Instrumento emptionis factæ ab Vxore dicti Felicis designatum dictum Prædium fuisse etiam descriptum prædium venditum à Vincentio filio Felicis Petro de Vbaldis, & à Ioanne Andrea filio Petri D. Tiberio, & nedum generales dicti Prædij demonstrationes, sed singularem serè petiarum consonia, & pertinentias convenire, cum ad effectum probandi identitatem sufficiant duæ demonstrationes Bari. in l. demonstratio falsa quæst. 7. num. 14. ff. de condit.

condit. & demonstr. Alex. conf. 133. num. 50. lib. 1. & conf. 732 num. 62. lib. 3. Menoch. conf. 409. num. 34. Pat. decis. 333. num. 2. lib. 2. Rota decis. 407. num. 2. & decis. 706. num. 4. par. 2. in revent. & etiam leuiores probationes, & coniectura praesertim in antiq. Decian. respons. 17. numer. 6. lib. 3. Dec. conf. 2. num. 9. Card. Seraphin. decis. 462. num. 3. Rota decis. 19. num. 4. par. 2. in revent. & fuit dictum in Bononica, fideicom. de Ruber 15. Decemb. 1597. coram huiusmodi Card. Lancelotto, & in Arminen. fideicommissi 14. Novemb. 1614. coram meo, & in Romana Domancularum 21. Iunij 1619. coram bo. meo. Card. Sacreto. & c.

Quod autem dictae generales demonstrationes conueniant, patet, quia in dictis Instrumentis dicitur dictum praedium existere in loco Torciani, & esse distinctum à duodecim petiis, in eoque existere Domum, Puteam, & Vinum, & esse arboratum, & Vinearum.

Et quoad Confusum singularum petiarum pariter apparet ea conuenire, primigenium peti in primo, & tertio Instrumento, quod est vltimum in secundo Instrumento, confinia in dictis Instrumentis assignantur viz publicae, bona illorum de Saucis, & aliorum de Vbaldis, vt in Summar. Peti num. 4.

Secundi peti in dicto primo Instrumento, quod est septimum in secundo Instrumento, & sextum in tertio confinia dicuntur in iisdem Instrumentis bona illorum de Vbaldis, & Ecclesiae S. Mariae dei Roncioni dicto summar n. 4. & in omnibus Instrumentis conuenit vocabulum del Fignare.

Terti peti in primo, & in secundo Instrumento, quod est primum, & in tertio Instrumento secundum, concordant confinia in bonis illorum de Signorellis, & de Vbaldis & in pertinentiis Castri Torciani, dicto summar num. 6.

Quarti peti in primo, & in secundo Instrumento secundum assignantur confinia bona illorum de Caruaggiis, & Cecchi longhi, & & in Instrumento de anno 1598. habetur relatio ad Instrumentum de anno 1572. dicto summar num. 7.

Quinti peti in 1. Instrumento, quod est tertium in secundo, & in tertio quartum, enunciantur confinia bona illorum de Signorellis, & illorum de Caruaggiis dicto summar num. 3.

Sexti peti in primo Instrumento quod est vndecimum in secundo, & tertio, confinia conueniunt in via publica, & in bonis illorum de Lipparellis, & in pertinentia Torciani, quod videtur sufficere, praesertim cum nec in vocabulo sit magna discrepantia, in primo enim Instrumento dicitur la piscinella, & in tertio dicitur la pescara dicto summar num. 9. & in secundo non adest vocabulum.

Septimi peti in primo Instrumento, quod est in 2. & 3. nouum, confinia in omnibus conueniunt, quoad viam, & in primo, & secundo bona illorum de Raneris, & in tertio rotane, & bona illorum de Tassis in primo, & tertio Instrumentis, & conueniunt etiam in pertinentiis Castri Dorntz summar num. 10.

Octauo peti quod est in primo, & secundo Instrumento decimum, & in tertio septimum

confinia enunciantur bona illorum de Raneris, & de via dicto summar num. 11. & c.

Noni Peti in primo Instrumento, quod est octauum in secundo, & in tertio septimum concordant confinia in bonis illorum de Vbaldis, & de Mentionibus, quae sic enunciantur in omnibus Instrumentis praeterquam in tertio quoad Mentiones relatiue dicto summar num. 12. & c.

Decimi Peti in primo Instrumento, quod est in secundo sextum, & in tertio octauum, licet discordent in vocabulis, tamen confinia conueniunt in via, & bonis illorum de Scnis, & in bonis Sanctae Mariae de Roncioni, & in primis dicitur quod est in pertinentiis Torciani, in alijs vero duobus Instrumentis relatiue dicto summar num. 13.

Vndecimi Peti in primo, & secundo Instrumento, quod in tertio est decimum confinia asseruntur bona in pertinentiis Castri Sanctae Mariae Ruber in vocabulo il Fide, via, & bona illorum de Sorleris dicto summar num. 14.

Duodecimi Peti in primo, & tertio Instrumento, quod in secundo Instrumento legitur in duobus petiis videlicet quarto, & quinto & ex hoc erant tredecim peti, in secundo Instrumento conueniunt bona illorum de Scnis in omnibus Instrumentis, & in via, & bonis illorum de Herculanis, & relatiue tantum in tertio dicto summar num. 15.

Atque his accedit pactum appositum in Instrumento anni 1598. quod in euentum, quod dictum praedium à Venditore non redimeretur, Dominus Liberius emptor, teneatur soluere illud idem pretium, quo fuit emptum prima vice per Capitaneum Petrum à Vincentio anno 1572. cum relatione ad dictum Instrumentum.

Ex quibus omnibus silem simili iunctis, sufficienter constare videtur, quod praedium emptum à D. Tiberio, sit illud idem, quod vt dictum est, Capitaneus Petrus, emerat à Vincentio filio Capitanei Felicis, quodque Vxor Felicis acquisiuerat anno 1549. à Sorleris.

Non constat autem, quod dictum Praedium fuerit in bonis Capitanei Felicis, quia licet fuerit acquisitum ab Vxore dicti Felicis procuratrice, tamen non constat nec de mandato Felicis, nec de aliqua eius ratificatione, diciturque mortuus in longinquis partibus, & ad probandum, quod dictum praedium esset in bonis Felicis, non sufficit probare, quod illud fuit possessum à Vincentio filio Felicis, Sord. decis. 119. num. 9. & seq. & num. 19. & fuit dictum in Romana, seu Tiburtina Castrorum 14. Iunij 1621. coram R.P.D. meo Buratto. & c.

BONONIEN. FIDEICOMMISSI DE
LAMBERTINIS,

Veneris 17. Maij 1624.

A R G V M E N T V M .

Fideicommissum probatur ex verbis testamenti, illius autem purificatio colligitur ex confessione Adneriarj, & ex testibus.

S V M M A R I V M .

- 1 Fideicommissum colligitur ex verbis testamenti.
- 2 Fideicommissi purificatio probatur ex confessionibus Adneriarj
- 3 Fideicommissi purificatio probatur ex testibus.

D E C I S I O CCCCVIII.

Fuit dictum, consistere de fideicommissio Camilli, illudque esse purificatum ad fauorem filiorum Seniorij & ex illis descendendum.

- 1 Quo enim ad fideicommissum constat, de eo clarissime ex verbis testamenti d. Camilli, ex illis enim apparere, quod instituto hærede Marco Antonio filio, ei substituit vulgariter, et per fideicommissum, eius filios masculos ordine successiuo in infinitum omni meliori modo & eo decedente quando cumque sine filiis, & descendentes masculis, & sic in effectu extincta & finita eius linea ex descendencia masculina ei substituit filios Sertorio sui Fratris prædescenti si superuixerint, alias omnes eius descendentes masculos in infinitum & seruata gradus prærogatiua, vnde non potest dubitari de fideicommissio ad fauorem suorum d. Sertorioj & ex illis descendendum.

Quod autem dictum fideicommissum sit purificatum ad fauorem dictorum filiorum, seu ex d. filijs descendendum probatur ex confessione propria Diamantis hæredis Marci Antonij in responsionibus ad positiones, in quibus fateretur, d. Marcum Antonium decessisse sine filiis masculis, & pariter probatur ex testibus, in quorum summario dicitur, quod ex dicto Sertorio natus est Comes Guidus Antonius, & ex Comite Guido Antonio Comes Franciscus & Cornelius, ad quorum propter fauorem in dubitanter ceteri debet purificatum d. fideicommissum &c.

FOROLIVIEN FIDEICOMMISSI

Luna 20. Maij 1624.

A R G V M E N T V M .

Aegidiana habet locum in Saluiano, quando sententia est iusta, & valida, & de iniustitia non constat euidentissime

S V M M A R I V M .

- 1 Aegidiana intrat quando sententia lata est in Saluiano.
- 2 Quando sententia est nulla Aegidiana non intrat.
- 3 Aegidiana ad hoc ut non intret, iniustitia sententia debet esse clara, & notoria.
- 4 Iniustitia ad tollendam Aegidianam sufficit si aliquo modo effusibetur.
- 5 Creditum apertissime patet ex Instrumentis.
- 6 Instrumentum facit probationem probatam.
- 7 Inventarium plene probat contra hyeres.
- 8 Ex Litis subfestatione probatur vnum extremum.
- 9 Exceptio falsa causa in transactione in iudicio possessorio non admittitur.
- 10 Decisiones Rotaes non faciunt ius, nec rem indicatam.
- 11 Tertio factum tertij non nocet.
- 12 Proximitas plene probatur ex testamentis antiquis supra centum annos.
- 13 Saluiani natura est dare immisionem, donec satisfiat.

D E C I S I O CCCCIX.

- 1 **D**ictum fuit, locum esse Aegidiane, quia sententia lata est in Saluiano, vnde intrat Aegidiana, Caputq. decis. 106. num. 141. par. 3. Rot. decis. 324. num. 1. par. 2. in recentior.
- 2 Nec obstat, quod Aegidiana non intret, quando sententia est nulla, vel iniusta quia ad hoc ut iniustitia impediat effectum Aegidiane necesse est, quod sit clara & notoria, Corn. conf. 10. n. 2. lib. 4. Contard. de moment. post. limit. 9. num. 9. sufficique ad excludendam illius notorietatem quod aliquid probabile asseratur, ex quotalis notorietas offuscheitur Corn. d. conf. 10. num. 3. Contard. d. limit. 9. num. 10. Card. Seraphin. decis. 616. num. 9.
- 3 In præsentem verò facti specie non constat de tali notoria iniustitia, quin & apparere dictam sententiam esse iustam, quia de credito Equitis Bernardini cum hypothecca constat ex Instrumento transactionis celebrato inter Montem ex vna, & d. Equitem Bernardinum ex altera, in quo dictus Montis promissit eueniente casu fideicommissi, restituere dicto Equiti omnia bona fideicommissio Hieronymi supposita sub obligatione omnium bonorum suorum, Vnde non potest dubitari de credito Equitis cum hypothecca, Instrumentum enim facit probationem probatam Bald. in l. quous in fin. C. de iudic. & in l. Imperator num. 3. ff. de Stat. homin. Grammatic. decis. 45. num. 9.

De primo etiam extremo scilicet possessione Montis bonorum, de quibus agitur, constat ex Inuentario ab hæredibus d. Montis confecto.

- 7 Quod plene probat contra dictos hæreses l. fin. C. de arbit. tut. cum alijs per Peregrin. de fideicommissi artic. 44. num. 2. & 3. Rota decis. 387. sub num. 2. par. 1. & decis. 407. num. 2. par. 2. in recent.
- 8 Secundum verò extremum iustificatur ex subfestatione litis, iuncto dicto Inuentario, Caputq. decis. 369. num. 1. par. 2. Rot. decis. 20. n. 2. post tress. Modern. de Salu. Interdict.
- 9 Non obstat quod dicta transactio fuit iniusta ex falsa causa, quia hæc exceptio in iudicio possessorio uti requirens altiorem iudaginem non admittit.

admittitur, vt in puncto immisionis petita in Saluano fuit dictum in *Viterbien. Casuarum.*

11. *May 1622. coram Reuerendis. D. meo Decano* Nec dicatur, quod dicta falsitas erat iam ante sententiam ad suorem dicti Equitis latam detecta per Decisiones Rorales, quia præterquam quod decisiones non tribuunt ius, nec minus faciunt rem iudicatam, ex dictis etiam decisionibus non fuit conuictum fideicommissum Hieronymi, sed signatum tantummodo, quod probatio identitatis bonorum dicto fideicommissio subiectorum, quæ deducebatur pro parte Equitis ex dicto instrumento transactionis non poterat suffragari Equi ad effectum obtrahendi immisionem.

11. contra Horatium & confortes, quia ipsi non habebant causam à Monte, sed erant tertii, quibus propter factum Montis obesse non poterat, & licet in ipsa etiam decisionibus dictum fuerit, quod bona, de quibus agitur non poterunt supponi fideicommissio per Hieronymum, cum eadem essent iam prius alio fideicommissio antiquiori, Merualdi scilicet supposita, tamen causa denuò proposita, quia pro parte Equitis plura deducebantur, ex quibus rucere videbatur dicta præteritio Horatii & confortiorum, Domini ordinari, quod Equiti daretur vigore Saluani immisio in bonis liberis Montis ex confessione eiusdem Horatii & confortium in dicto Inuentario, super aliis verò, quæ dictus Horatius & confortes præcedunt esse dicto fideicommissio Merualdi subiecta, d. Eques denuò audiretur si quæ rationum abest, quod ex dd. decisionibus possit dici clarè constare de falsitate causæ, vt etiam magis ex vltima restitutione apparet, d. Equitem super aliis quoque bonis bonum ius fouere, de quo tamen iuxta loco videbitur.

Non obstat, quod promissio Montis, de qua in dicto Instrumento transactionis fuit facta sub conditione euementi scilicet casu fideicommissi Hieronymi, quia excluditur dicti Instrumenti apparet, quod dicta promissio fuit facta in euentum mortis d. Montis, per cuius obitum tanquàm vltimæ Masculi de familia Hieronymi purificabatur fideicommissum ad suorem d. Equitis proximioris, ac propterea cum euenerit casus mortis Montis, euenit quoque casus d. promissionis.

Nec obstat, at quod non probatur Equitem Bernardinum esse proximiorum Hieronymi, quia in eadem transactione dicitur proximior, & Montis & vti proximior promissum in dicta transactione restituere bonis de quibus agitur, vltra quod dicta proximitas videtur etiam.

12. plenè probata ex Testamentis antiquis supra centum annos.

Non obstat, quod dicitur dicta sententiam 13. continere mixturam, quia quod dicta sententia dat immisionem in possessionem bonorum donec & quousque fuerit integrè adimplerum & satisfactum de omnibus promissis in transactione, non facit mixturam, est enim de natura Saluani, vt detur creditori immisio donec fuerit satisfactus *Modernæ. de Saluano. in specul. 1. cap. 1. num. 24.* & dicta sententia non canonizat creditum, seu fideicommissum in bonis, sed in

ea agitur principaliter de possessione, incidenter verò de credito seu, fideicommissio iux. decis. 34. num. 12. & seqq. par. 2. diuers. &c.

ELBOREN. LIBRORVM.

Luna 20. May 1624.

A R G V M E N T V M

Libri continentes bona, iura, fructus, redditus prouentus Ecclesiæ vnitz pertinent ad Ecclesiā vnitam.

S Y M M A R I V M

1. Libri continentes iura alicuius illi consignandi sunt.
2. Confessio Aduersariorum probat veritatem.
3. Vnio ex quibus probatur.
4. Oris aperitione denegata non potest quis audiri.
5. In erectione si non sunt appellati beneficiarii non possunt tales se facere.

DECISIO CCCCX.

FVit dictum, libros, de quibus agitur, spectare ad R.R. Partes Sanctissimæ Trinitatis, illisque eos esse consignandos, nam dicti libri continent bona, iura, & administrationem bonorum spectantium ad Ecclesiā Oppidi de Aluito, & fructus, redditus, Prouentus, iura, & obventiones d. Ecclesiæ Oppidi de Aluito fuerunt perpetuò vnitz Domui, seu Monasterio Oppidi de Sancto Arcu ordinis Sanctissimæ Trinitatis, propterea dicti quoque libri spectant ad d. Monasterium, ad quod spectant vigore d. vnionis iura d. Ecclesiæ de Aluito, l. fin. §. Inter cetera. & ibi Doct. ff. de lib. leg. l. Titius heres ff. de act. empt. l. Instrumenta C. de fideicommissi Roman. conf. 413. num. 4. Card. Seraphin. decis. 692. n. 2.

Quod autem dicti libri contineant iura, & obventiones d. Ecclesiæ Oppidi de Aluito patet ex propria confessione Clericorum ex Commissionem, de qua in *Summar.* quod datum fuit num. 13. quia confessio plenè probat contra dictos Clericos ad *Laum Precum C. de liber. caus. Alex. conf. 14. sub num. 1. l. 3. & conf. 127. n. 2. l. 4.*

Et quod iura, & obventiones dictæ Ecclesiæ fini vnitz dicto Monasterio de Sancto Arcu, fuit plenè firmatum in decisione facta coram R. P. D. meo s'baldo 12. Iunij præteriti, in qua inter alia, ponderata fuit concordia Anni 1319. inita inter tunc Episcopum & Capitulum Elborenen. ex vna, & Fratres Sanctissimæ Trinitatis ex altera, nec non & suppressio Prioratus, seu Rectoriæ d. Ecclesiæ, & creatio Vicarii perpetui facta de Anno 1562. & denique eiusdem Vicarii extinctio, & ipsius vnio facta à felice. *regor. Clement. 8.* Anno 1597. quam vnionem effectum habuisse, probatur ex possessione capta per Fratres, vt patet ex datis in *1. Summ. n. 2.*

Non

BONONIEN. FIDEICOMMISSI DE
LAMBERTINIS,

Veneris 17. Maj 1624.

A R G V M E N T V M.

Fideicommissum probatur ex verbis testamēti, illius autem purificatio colligitur ex confessione Aduersarij, & ex testibus.

S V M M A R I V M.

- 1 Fideicommissum colligitur ex verbis testamenti.
- 2 Fideicommissi purificatio probatur ex confessionibus Aduersarij
- 3 Fideicommissi purificatio probatur ex testibus.

D E C I S I O CCCCXVIII.

Fuit dictum, consistere de fideicommissio Camilli, illudque esse purificatum ad fauorem filiorum Sertorij & ex illis descendentiū.

- 1 Quo enim ad fideicommissum constat, de eo clarissime ex verbis testamenti d. Camilli, ex illis enim apparet, quod Instituto hærede Marco Antonio filio, ei substituit vulgariter, & per fideicommissum eius filios masculos ordine successiuo in infinitum omni meliori modo & eo decedente quodcumque finē filijs, & descendentijs masculis, & tūc in effectu extincta & finita eius linea ex descendencia masculina ei substituit filios Sertorij sui Fratris prædefuncti si superuixerint, alias omnes eius descendentes masculos in infinitum & seruata gradus prærogatiua, vnde non potest dubitari de fideicommissio ad fauorem filiorum d. Sertorij & ex illis descendentiū.

Quod autem dictū fideicommissum sit purificatum ad fauorem dictorū filiorum, sed ex d. filijs descendentiū probatur ex confessione propria Diamantis hæredis Marci Antonij in responsionibus ad positiones, in quibus faretur, d. Marcum Antonij decessisse sine filijs masculis, & pariter probatur ex testibus, in quorū summario dicitur, quod ex dicto Sertorio natus est Comes Guidus Antonius, & ex Coniuge Guidō Antonio Comes Franciscus & Cornelius, ad quorum propterea fauorem in dubitanter censi debet purificatum d. fideicommissum &c.

FOROLIVIEN FIDEICOMMISSI

Luna 20. Maj 1624.

A R G V M E N T V M.

Aegidiana habet locum in Saluiano, quando sententia est iusta, & valida, & de iniustitia non constat euidentissime

S V M M A R I V M.

- 1 Aegidiana intrat quando sententia lata est in Saluiano.
- 2 Quando sententia est nulla Aegidiana non intrat.
- 3 Aegidiana ad hoc vt non intret, iniustitia sententia debet esse clara, & notoria.
- 4 Iniustitia ad tollendum Aegidianam sufficit si aliquo modo offuscetur.
- 5 Cædunt aperiissime patet ex Instrumentis.
- 6 Instrumentum facit probationē probatam.
- 7 Inuentarium plene probat contra hæredes.
- 8 Ex Litis substantiatione probatur vnus extremum.
- 9 Exceptio falsa causa in transactione in iudicio possessorio non admittitur.
- 10 Decisiones Rcales non faciunt ius, nec rem iudicatam.
- 11 Tertio factum tertij non nocet.
- 12 Proximitas plene probatur ex testamentis antiquis supra centum annos.
- 13 Saluiani natura est dare immisionem, donec satisfiat.

D E C I S I O CCCCXIX.

- 1 Dictum fuit, locum esse Aegidiane, quia sententia lata est in Saluiano, vnde intrat Aegidiana, Capiteq. decis. 106. num. 141. par. 3. Rot. decis. 324. num. 1. par. 2. in recentior.
- 2 Nec obstat, quod Aegidiana non intret, quando sententia est nulla, vel iniusta quia ad hoc vt iniustitia impediat effectum Aegidiane necesse est, quod sit clara & notoria, Corn. conf. 10. n. 2. lib. 4. Contard. de moment. poss. limit. 9. num. 9. sufficitque ad excludendam illius notorietatem quod aliquid probabile asseratur, ex quotalis notorietas offuscetur Corn. d. conf. 10. num. 3. Contard. d. limit. 9. num. 10. Card. Seraphin. decis. 616. num. 9.
- 3 Inpresenti verò facti specie non constat de tali notoria iniustitia, quin & apparet dictam sententiam esse iustam, quia de credito Equitis Bernardini cum hypothecca constat ex Instrumento transactionis celebrato inter Montem ex vna, & d. Equitem Bernardinum ex altera, in quo dictus Montes promissit eueniēte casu fideicommissi, restituere dicto Equiti omnia bona fideicommissio Hieronymi supposita sub obligatione omnium bonorum suorum, vnde non potest dubitari de credito Equitis cum hypothecca, Instrumentum enim facit probationem probatam Bald. in l. quoties in fin. C. de iudic. & in l. Imperator num. 3. ff. de Stat. homin. Grammatic. decis. 45. num. 9.

De primo etiam extremo scilicet possessione Montis bonorum, de quibus agitur, constat ex Inuentario ab hæredibus d. Montis confecto, quod plene probat contra dictos hæredes l. fin. C. de arbir. int. cum alijs per Peregrin. de fideicommiss. artic. 44. num. 2. & 3. Rota decis. 387. sub num. 2. par. 1. & decis. 407. num. 2. par. 2. in recent.

2 Secundū verò extremum iustificatur ex substantiatione litis, iuncto dicto Inuentario, Capiteq. decis. 369. num. 1. par. 2. Rot. decis. 20. n. 2. post tract. Modern. de Salu. interdict.

Non obstat quod dicta transactio fuit inita ex falsa causa, quia hæc exceptio in iudicio possessorio vti requirens altiorem iudaginem non admit-

admittitur, vt in puncto immisionis petitz in Saluiano fuit dictum in *Piterpien. Causorum.*

11. *May* 1622. *ceram Reverendiss. D. meo Decano* Nec dicatur, quod dicta falsitas ear iam antè sententiam ad fauorem dicti Equitis latam detecta per Decisiones Rotaes, quia præterquam quod decisiones non tribuunt ius, nec minus faciunt rem iudicatam, ex dictis etiam decisionibus non fuit controuertum fideicommissum Hieronymi, sed signatum tantummodo, quod probatio identitatis bonorum, dicto fideicommissio subiectorum, quæ deducebatur pro parte Equitis ex dicto instrumento transactionis non poterat suffragari Equiti ad effectum obtinendi immisionem.

12. contra Horatium & confortes, quia ipsi non habebant causam à Monte, sed erant reitij, quibus propter factum Montis obesse non poterat, & licet in ipsius etiam decisionibus deductum fuerit, quod bona, de quibus agitur non potuerunt supponi fideicommissio per Hieronymum, cum eadem essent iam prius alio fideicommissio antiquiori, Merualdi scilicet supposita, tamen causa denuò proposita, quia pro parte Equitis plura deducebantur, ex quibus rure videbatur dicta præmissio Horatii & confortum, Dominum ordinarunt, quod Equiti daretur vigore Saluiani immisio in bonis liberis Montis ex confessione eiusdem Horatii & confortum in dicto Inuentario, super aliis vero, quæ dictus Horatius, & confortes præcedunt esse dicto fideicommissio Merualdi subiecta, d. Eques denuò audiretur siquæ tantum abest, quod ex d. decisionibus possit dici clarè constare de falsitate causæ, vt etiam magis ex vltima resolutione apparet, d. Equitem super aliis quoque bonis bonum ius fouere, de quo tamen loco videbatur.

Non obstat, quod promissio Montis, de qua in dicto instrumento transactionis fuit facta sub conditione eueniens scilicet casu fideicommissi Hieronymi, quia electura dicti instrumenti apparet, quod dicta promissio fuit facta in euentum mortis d. Montis, per cuius obitum tanquàm vltimi Masculi de familia Hieronymi purificabatur fideicommissum ad fauorem d. Equitis proximioris, ac propterea cum euenerit casus mortis Montis, euenit quoque casus d. promissionis.

Nec obstat, at quod non probatur Equitem Bernardinum esse proximiorum Hieronymi, quia in eadem transactione dicitur proximior, & Monies & vt proximior promissum in dicta transactione restitueret bona, de quibus agitur, vltra quod dicta proximitas videtur etiam.

13. plenè probata ex Testamentis antiquis supra centum annos,

Non obstat, quod dicitur dicta sententiam 1) continere mixturam, quia quod dicta sententia dat immisionem in possessionem bonorum donec & quousque fuerit integrè adimpletum & satisfactum de omnibus promissis in transactione, non facit mixturam, est enim de natura Saluiani, vt detur creditor immisio donec fuerit satisfactus *Madera. de Saluian. in spoli. 1. cap. 1. num. 24.* & dicta sententia non canonizat creditum, seu fideicommissum, sed in

ea agitur principaliter de possessione, incidenter verò de credito seu, fideicommissio in. *decis. 34. num. 12. C. de leg. par. 2. diuers. C.*

ELBOREN. LIBRORVM.

Lana 20. May 1624.

A R G V M E N T V M

Libri continentes, bona, iura, fructus, redditus prouentus Ecclesiarum vniuersales pertinent ad Ecclesiam vniuersam.

S Y M M A R I V M

1. Libri continentes iura alienius illi consignandi sunt.
2. Confessio Adversariorum probat veritatem.
3. Vnio ex quibus probatur.
4. Oris aperiens denegata non potest quis audiri.
5. In erectione si non sunt appellati beneficiati non possunt tales se facere.

D E C I S I O CCCCX.

Fuit dictum, libros, de quibus agitur, spectate ad R.R. Patres Sanctissimæ Trinitatis, illisque eos esse consignandos, nam dicti libri continent bona, iura, & administrationem bonorum spectantium ad Ecclesiam Oppidi de Aluito, & fructus, redditus, prouentus, iura, & obventiones d. Ecclesiarum Oppidi de Aluito fuerunt perpetuò vnita Domui, seu Monasterio Oppidi de Sanctaren ordinis Sanctissimæ Trinitatis, propter dicti quoque libri spectant ad d. Monasterium, ad quod spectant vigore d. vniuersis iura d. Ecclesiarum de Aluito, l. fin. §. Inter cetera, & ibi *Doll. ff. de lib. leg. l. Titius heres ff. de ad. empt. l. Instrumenta C. de fideicommissi Roman. cons. 413. num. 4. Catd. Scaphin. decis. 692. n. 2.*

Quod autem dicti libri contineant iura, & obventiones d. Ecclesiarum Oppidi de Aluito patet ex propria confessione Clericorum ex Commissionem, de qua in *Summar.* quod datum fuit num. 13. quæ confessio plenè probat contra dictos Clericos ad *Laam Precum C. de liber. caus. Alex. cons. 14. sub num. 3. l. 3. & cons. 127. n. 2. l. 4.*

Et quod iura, & obventiones dictarum Ecclesiarum sint vnita dicto Monasterio de Sanctaren, fuit plenè firmatum in decisione facta coram R. P. D. meo *Faldo 12. Junij præteriti*, in qua inter alia, ponderata fuit concordia *Anni 1319.* inita inter tunc Episcopum & Capitulum Elboren. ex vna, & Fratres Sanctissimæ Trinitatis ex altera, nec non & suppressio Prioratus, seu Rectoris d. Ecclesiarum, & creatio Vicarij perpetui facta de Anno 1562. & denique eiusdem Vicarij extinctio, & ipsius vnio facta à *felice. mor. Clement. 8. Anno 1597.* quam vniionem effectum habuisse, probatur ex possessione capta per Fratres, vt patet ex datis in d. *Summ. n. 3.*

Non

qua est decif. 254. in impressis. & in Romana legatorum de Columna 27. Ianuarij 1614. coram bo. mem. Card. Sacerate.

Nam quod attinet ad creditum Societatum ascendens ad summam ut dicitur sent. 26. in qua constat ex quietantibus quod dantur summa DD. de Marefcortis numer. 1. peruenisse ad 5 monus q. luliz, non potest censi creditum liquidum, quia non probatur, quod pecunie dd. Societatum peruenierint ex hereditate Alphonfi, & vltius constat etiam dd. pecunias fuisse per eandem filiam Marco Antonio d. Alphonfi & luliz filio consignatas, & per d. Marcum Antonium ad hancum Roberti Primi, & Montis Pietatis delatas, ibidemque ad creditum d. Marci Antonij descriptas, ut bene deponunt testes Summa DD. de Salernibus numer. 1. cum quibus conveniunt etiam, partitæ ex libris Montis Pietatis, & Roberti Primi extraxit, quæ cum adminiculentur ex 6 diſtorum testium depositionibus, bene probant pro tertio contra tertium, Rota decif. 124. num. 4. in recoll. post conf. Farinacæ & decif. 375. num. 2. & seqq. par. 1. diuſis. Card. Seraph. decif. 436. num. 2. & decif. 302. num. 5. coram Sancti mem. Greg. XV.

Minus facit aliud prætenſum creditum Societatum officiorum cantantium ad fauorem luliz, & per eandem luliam exactarum, licet fuisset dd. Societatum dispositio d. Alphonſo reſeruata, quia non propterea quod dd. Societatum dispositio fuerit reſeruata Alphonſo, ſequitur, quod earundem Societatum Dominium ad d. Alphonſum ſpectaret, ita ut teneatur lulia eadem pecunias dicto Alphonſo, ſive illius heredibus reſtituere, cum inſimò porius d. reſeruatio importet liberam facultatem adminiſtrandi, non autem Dominijs translationem Rota in Romana Cenſus 22. Iunij 1609. coram Reuerendiſſi. D. meo Decano, quæ eſt in impressis. decif. 481. num. 3. & in eadem 18. Ianij. 1612. coram R. P. D. meo Prouano, & 18. Martij 1615. coram R. P. D. meo Canslerio, & in Romana Pecuniaria de Albertonis t4. Decembris 1620. coram R. P. D. meo Vbaldo.

Et tollere videtur difficultatem eiusdem Alphonſi conſeſſio, de qua in dd. Inſtrumentis quod dd. pecunie ſint d. luliz ſue vxoris propriæ, dicta enim conſeſſio proculdubio præiudicat d. Alphonſi heredibus, ſaltem ad effectum ut huiusmodi creditum non poſſit dici liquidum, ex latè adductis per Menoch. præſumpt. 51. num. 27. & ſeq. lib. 3. Pedemont. decif. 140. num. 8. & ſuit diſſum in dicta Romana Pecuniaria de Albertonis coram R. P. D. meo Vbaldo.

Denique non releuat aliud creditum diuſarum pecuniarum à dicta lulia uti Procuratrice Marci Antonij eius filij exactarum, quia conſtat, quod eadem lulia ſoluit etiam plura debita d. Marci Antonij, & ſignanter ſeu. 1000. pro dote vnus filie d. Marci Antonij, ad quam uti Pater ipſe Marcus Antonius tenebatur, unde non potest dici conſtare de creditis liquidis, niſi viſis rationibus.

Et hac etiam reſponſione tolluntur, quæ dicuntur de alijs Societatis officiis, creatis de

pecunijs Marci Antonij ſub nomine luliz, quia dato millies, quod ad manus luliz peruenierint aliquæ pecuniarum ſumma ad Alphoſum, ſeu Marcum Antonium eius filium ſpectantes, tamen quia eadem lulia plures alias pecuniarum quantitates producto Alphonſo, & Marco Antonio expoſuit, non potest dici conſtare de credito liquidis niſi factis computis, & reddita per ipſam luliam, ſeu illius heredes adminiſtrationis ratione ad nos. per Bal. conf. 61. num. 1. l. 2. Menoch. conf. 746. num. 6. Anchar. conf. 235. num. 1.

TARVSINA FEVDI.

Vener. 24. Maij 1624.

DECISIO CCCCXII.

Impreſſa in Recent. decif. 541. part. 4. num. 3.

ROMANA LEGATI.

Mercur. 29. Maij 1624.

ARGVMENTVM.

Legatum conditionale purificata conditione debetur, & non eſt locus fidei commiſſo.

SYMMARIVM.

- 1 In legato ſi adimpleti eſt omnis appoſitus acquiſitus dicitur quidquid in eo continetur.
- 2 Fidei commiſſum expirat, quando conditio enumerata ſcit.
- 3 Subſtitutio de Te non ſequitur, eſt optima oppoſitio.
- 4 Mens Teſtatoris quæſita eſt extendenda.
- 5 Diſtinctiones tunc, & eo caſu limitant, & reſtringunt diſpoſitionem ad caſum expreſſum.
- 6 In fidei commiſſiſus tanquam oſioſi qualitas poſita in una parte non extenditur ad aliam.

DECISIO CCCCXIII.

CAROLVS Baldoffinus ſenior in ſuo vltimo Teſtamento reliquit filiis masculis Antonij de Baldoffinis quædam bona ſtabilia in Vrbe ſita, videlicet vni ex dd. filijs eiusdem Antonij, qui pro tempore accedet ad Vrbem & in ea habitabit, & moram trahet, qui venire teneatur quando erit ætatis, & in euentum quod

quod non accederet ad Vrbem aliquis ex dd. filiis, quando tamen fuerint ætatis... runc, & eo casu voluit quod Venerabilis Societas Beatæ Virginis Annuntiatæ, & illius Officialis fructus & pensiones dd. bonorum propria auctoritate percipere valeret, & denique in omnibus alijs suis bonis eundem Antonium hæredem instituit.

Dicto Carolo Seniore vita fundio orta fuit occasione d. legati controuersia inter Officiales d. Venerabilis Societatis ex vna, & Carolum Baldassinuuii Juniores d. Antonii filium ex altera, in qua obtinuit dictus Carolus pronuntiari, dictum legatum esse purificatum, dictaque bona acquisita dicto Carolo, & fideicommissum ad fauorem dictæ Venerabilis Societatis expirasse, dictaque Societatem nullam in dd. bonis ius, nullamque actionem habere.

Vndè causa ad Rotam delata, fuit dubitatum an dicta sententia esse confirmanda, & Domini censuerunt eam esse confirmandam.

Quod enim ad dictum Carolum attinet, constat eum venisse ad Vrbem in ætate legitima, constitutum anno 1616. in eaque adhuc moram trahere atque ita onus dicto legato appositum adimpleuisse: Vndè sequitur fuisse, etiam ipsi bona, de quibus in dicto legato, acquisita.

Quo verò ad Societatem constat fideicommissum ad ipsius fauorem inducunt expirasse, quia conditio, sub qua fuit vocata Societas, euauit, fuit enim vocata in euentum, quod non accederet aliquis ex dd. filiis Antonii, ac propter eum accesserit ad Vrbem d. Carolus, quem constat esse filium Antonii, merito conditio euauit, atque ita v. dictum est p. fideicommissum expirauit ad latè trad. per Cardinalem Montem, de conuict. ultim. volunt. lib. 3. tit. 17. numer. 2.

Nec obstat, quod dicta conditio non euauit per simplicem accessum d. Caroli ad Vrbem, cum videatur potius Testatorem d. Societatem substituisse etiam in casu, quo nullus ex dictis filiis permaneret in Vrbe, quia in dicta substitutione hoc non dicitur; Vnde merito potest obicere Carolus d. Societati, substitutio hoc casu de te non loquitur. Socini, sent. con. 62. sub num. 4. vers. in primis l. 3. Paris. con. 38. numer. 21. lib. 2. dym. conf. 161. num. 16.

Nec dicta substitutio videtur ex verisimilitudine 4 Testatoris adhuc casum extendenda, quia in primis certum non est, quod Testator voluerit gravare legatarios ad permanendum in Vrbe perpetuo, nam licet ei ex filiis Antonii d. legatum reliquerit, qui accederet ad Vrbem, etiam ea moram traheret, tamen videtur mentem d. Testatoris satis fuisse, eo ipso quod aliquis ex dd. filiis per ipsum annos moram in Vrbe traxerit, licet postea contigisset eundem ab ea aliquando recedere.

Et in omnem euentum, quod voluisset Testator, quod ille frueretur dicto legato, qui in Vrbe perpetuo permaneret, non videtur adeo de plano affirmandum, quod in casu quo aliquando dicti legatarii recederent ab Vrbe, ita ut aliquo tempore nullus ex dd. filiis Antonii in Vrbe habitaret, voluerit dictam Societatem succedere.

In bonis dd. filijs legatis, ponderando præfectionem verba, tunc & eo casu, &c. quibus concepta est dicta substitutio, quæ de sui natura limitant, & restringunt dispositionem ad casum expressum. Dec. conf. 89. num. 3. Acob. conf. 356 num. 3. vers. 2. hoc probat. dym. conf. 98. num. 7. Menoch. conf. 117. n. 4. & conf. 152. num. 41. & conf. 241. num. 35. Cardinal. Mansi. dist. tract. de conuict. ultim. volunt. lib. 3. tit. 16. num. 10. Rota coram Sancti. num. Greg. XV. decis. 433. num. 6. ita quod dicta Societas censetur vocata in casu tantum, quo aliquis ex dd. filiis non accederet, qui casus, est in dicta substitutione expressus.

Neque in odiosis prout est onus fideicommissi. in x. trad. per Doctores in l. Coheredi, §. cum filio 6 ff. de vulg. & pupill. qualitas posita in vna parte censetur repetita in alia Paris. conf. 35. n. 19. vol. 1. Socini, l. un. conf. 167. num. 31. lib. 3. cum alijs per Menoch. conf. 152. num. 45. & seq. &c.

CONCHEN. DECIMARVM SANCTI CLEMENTIS.

Veneris 31. Maij 1624.

ARGVMENTVM.

Agitur lastissime de privilegio non soluendi decimas quomodo amittatur per non-vltum.

SYMMARIVM.

- 1 Sententia habens requisita Caputaq. decif. 262. v. lide est.
- 2 Monasteria Monialium tertij Ordinis S. Francisci, ad hoc, vt sint exempta a decimis, & collectis quid requiratur.
- 3 Moniales S. Clementis gaudent usq. privilegij, quibus gaudent Monasteria S. Francisci tertij ordinis quoad decimas.
- 4 Privilegium non soluendi decimas potest amitti per solutionem illarum spatio 40. annorum.
- 5 Privilegium concessum toti ordini potest amitti per contraventionem particularium Monasteriorum, & e contra tum. 6.
- 7 Privilegium non potest amitti per non usum, quando ut est clausula, & decretum irritant.
- 8 Privilegium concessum ratione paupertatis, non amittitur per non usum.
- 9 Prescriptio ad hoc, vt tollat privilegium quomodo probando.
- 10 Prescriptio dam non est quadragenaria, non tollit privilegium non soluendi decimas, & num. 13.
- 11 Privilegium quando habet causam successivam potest eo uti, quando vult.
- 12 Ex moderno die non potest inferri ad tempus elapsedum.
- 13 Moniales pro gessis à suis Ministris gaudent restitutione in integrum.
- 14 Lex Principis, non potest tolli per prescriptionem ab inferioribus.

DECISIO CCCCXIV.

DOMINI dixerunt sententiam Rotalem latam ad suorem Monialium Assumptionis Beate Mariæ super exemptione à solutione decimarum à Capitulo Conchei. prætensum esse confirmandam.

Constat enim de validitate d. sententiæ, nec ea pro parte Capituli controuertitur, quia in d. sententia interueniunt omnia requisita de quibus per *Capit. decif. 62. lib. 2.*

De iustitia verò dictæ sententiæ manifestè apparet quia fundatur in litteris Sancti. me. Pauli Tertii, & Gregorij Decimotertij, ad fauorem omnium Monasteriorum Monialium Tertij Ordinis Sancti Francisci emanatis, in quibus disponitur, quod Monasteria dicti Ordinis quorum introitus non sufficiunt pro congrua Monialium, quâ Paulus Tertius taxauit ad ducata 16. aut de Camera pro qualibet Moniali, & deinde Sancti. me. Gregor. XIII. ampliauit ad ducata 25. sint, & esse debeant semper penitus libera, & exempta ab omnibus decimis, Primitiis, & Collectis iuxta formam litterarum Sixti Quarti, Leonis Decimi, & Clementis Septimi, quibus fuerant eadem Monasteria iam prius iudicialitè exempta, & dictæ exemptiones, & priuilegia fuerunt alias sæpius per Rotam in aliis causis approbata, & canonizata, pro vt apparet ex pluribus decisionibus relatis per *R.P.D. meū Burattum in decisione in hac causa 12. Maij anni præteriti facta*; hisque indubitanter gaudere debent Moniales Sancti Clementis Ordinis Sanctæ Claræ, cum non habeant redditus sufficientes pro dicta congrua taxa ad ducata 25. pro Qualibet, vt bene probatur ex testibus accurate ponderatis in dicta decisione *R.P.D. mei Buratti*.

Nec obstant, quando pro parte Capituli repetuntur, quod dd. Moniales amiffis censcantur d. priuilegium ex quo eorum non sunt, vel quod saltem d. priuilegium fuit contra eas legitimè præscriptum eo ipso quod per spatium plusquam 40. annorum fuerunt ab ipsis dictæ decimæ solutæ, quia licet priuilegium non soluendi decimas possit amitti, vel præscribi contra priuilegiatum, qui decimas soluit per spatium 40. annorum, vt est *tex. in cap. accedentibus, & ibi DD. de priuileg. Dec. in cap. cum accessissent. num. 30. & seqq. de consue.* ubi quod etiam si priuilegium fuerit concessum toti Ordini, potest amitti per contrauentionem solutionis particulari Monasteriorum, tamen in casu isto ex pluribus cessat dictum obiectum, nam omisso quod ex vsu aliorum Monasteriorum præseruatur ius d. priuilegij etiam dicto Monasterio Sancti Clementis, vt fuit ex decisione Orani, in alia Conchei. exemptionis 10. Maij 1589. & decif. huiusmodi. Card. Seraphini 951. in hac causa eorum *R.P.D. meo Buratto*. Firmatum, quodque flante Decreto, irritanti in dictis litteris dicti Summi Pontificis apposto, non potuit dictum priuilegium pro illius non vsu amitti, præsertim cum illud fuerit concessum ratione paupertatis, ex latè deductis in causa Romana Concordia eorum *R.P.D. meo Cavalerio, quæ est decifio 197 sub num. 3. & 4.*

& decif. 213. numer. 2. & decif. 246. part. 1. in reuertitur.

Non constat, etiam quod dd. Moniales possederint prædium de quo agitur per spatium 40. annorum aique ita quod de dicto prædio per dictum spatium dd. decimas persoluerint, nec minus constat quod dd. Moniales fuerint per totum dictum spatium in casu priuilegij, quod scilicet non haberent ducata 25. pro qualibet, quod tamen omnino esset probandum, adhuc vt eis obicit dicta præscriptio ex allegatis per *Surd. conf. 419. nu. 27. in fin. lib. 3. Menoch. præsumpt. 41. lib. 6. Caput. decif. 379. part. 2.* & possibile est, quod dictæ Moniales ante promulgationem Constitutionis Gregorij XIII. haberent ultra ducata 16. pro qualibet, videlicet 18. vel 20. non tamen 25. Et sic quod ante dict. promulgationem non esset capax priuilegiorum ab alijs Summis Pontificibus eorum ordini concessorum, & à die dictæ Constitutionis Gregorij XIII. per quam fuerunt effectus capaces dd. priuilegiorum, quia scilicet per dictam Constitutionem fuit, vt dictum est, aucta congrua ad 10 ducata 25. quam certum est non habere dd. Moniales, non effluxerunt anni 40. nec propterea intrat dicta prætenfa præscriptio. *glossa in cap. ultimo in verb. legitimè præscripta de consuetud. cap. auditus de præscript.*

Præterea est etiam aduertendum, quod dict. priuilegium habet causam successivam, ac propterea sufficit, quod dictæ Moniales eo tempore quo volunt uti priuilegio non habeant ducata 25. pro qualibet, nec ex eo, quod hodie non habeat ducata 25. pro qualibet inferri potest ad tempus præteritum, quod scilicet habuerint ducatas 25. Card. Seraphin. decif. 951. num. 3.

Quia, & colligi videtur ex depositionibus testium pro parte Monialium examinatorum super tertio, & quarto, quod aliquo tempore dd. Moniales haberent ultra 25. ducata. pro qualibet, & sic quod non faciunt semper in casu dicti priuilegij, quod dd. testes deponunt quod redditus Monasterij sunt valde diminuti propter reductionem censuum factam demandato Regis, & quia aliqua bona, super quibus census fuerunt impositi, sunt deperdita. Vnde non potest esse locus dict. prætenfæ præscriptioni, nisi probetur, quod à tempore dictæ diminutionis effluxerit tempus sufficiens ad præscribendum.

Et in omni euentum, quatenus possit dici dd. Monialibus aliquod præiudicium illatum per suos Ministros, & Attendatores ob prætenfas solutiones non potest illis restitutio in integrum denegari. *Ord. de restit. in integ. q. 90. art. 3.* sicut aduersus solutionem minorum annorum datur minor restitutio, cur Ecclesiæ æquiparatur. *Ord. dist. 1. tra. quest. 54. num. 22.*

Quibus addi etiam potest quod in litteris Pauli Tertij, leguntur verba Statuimus, & ordinamus, & sic apparet Papam processisse per viam legis seu statuti, nec per consequens potest dicta Lex seu Statutum tolli per præscriptionem, quia lex Principis non potest vlla præscriptione tolli ab inferioribus contrauentem Principis, & fauorem Ecclesiæ, nisi

data scientia Papæ, ut per Abb. Felin. & alias fuit conclusum, in dicta Romana Concordia coram R. P. D. meo Canaleto qua est decisio 197. par. 1. in recentioribus, &c.

EL NEN. DECIMARVM.

Luna 3. Iunij 1624.

DECISIO CCCCXV.

Impressa apud Postum de Manat. decis. 187.

PERVSINA PECUNIARIA.

Mercur. 3. Iunij 1624.

ARGVMENTVM.

Transactio voluntaria non præiudicat tertio, nec transgreditur personis transigentes.

SYMMARIVM.

- 1 Transactio voluntaria non transgreditur personas transigentium nec præiudicat tertio.
- 2 In transactione si quis non habet interesse repellitur dicendo sua non interest.
- 3 Transactio super incerto quando non præiudicat habenti incertum.

DECISIO CCCCXVI.

DOMINI steterunt in decisio quod transactio noceat D. Lutio, quia verò alia sententiam in huius dubii disputatione inculcabantur à scribentibus per D. Hectorem, & præsertim, quod dicta transactio non fuit iusta D. Lutio, quodque in æstimatione Domus, de qua agitur non est attendendus verus valor d. Domini, sed solum actionis competentis ad Dominum, iuxta tradita per Molin. de primogeniis. Hispan. l. 4. cap. 9. num. 34. habita etiam ratione dubii litis euentus D. D. mandarunt, quod de illis particulariter videretur.

Quod autem dicta transactio non possit præiudicare D. Lutio sufficienter fuit ostensum in alia decisione facta 23. Maij 1622. in qua fuit dictum quod transactio voluntaria, prout est illa non transgreditur personas transigentium, nec præiudicat tertio, qualis est D. Lutus, qui dictæ transactioni non interuenit, neque ad causam fuit vocatus. *Imperatoris ff. de transact. l. 1. C. eodem tit. Sard. conf. 9. num. 27. Peregrin. de fideicommiss. art. 52. num. 1. cum aliis in dicta decisione allegatis.*

- 1 Nec obstat, quod Dominus Lutus non habet interesse in dicta transactione, ideoque repellitur exceptione sua non interest, ex allegatis per Rotam coram Sancti. mem. Gregorio Decimoquinto decis. 396. num. 3. quia immo maxime interest D. Lutio quod maior appareat valor bonorum donatorum, quo enim maior appare-

bit valor dictorum bonorum, eo minus diminuenda erit præstatio annua scutorum 550. ut sæpe in hac causa dictum fuit, & sic dictus valor post ius quaesitum D. Lutio fuit culpa D. Hectoris diminutus, pura quia voluit transigendo vendere ius quod valebat plus scutorum 2000. ut prætenditur scutis 500. non debet talis transactio præiudicare Lutio, cuius ius erat certum tempore dictæ transactionis, nec tamen fuit ad d. transactionem vocatus, ut fuit dictum in Sieculana fideicommissi 11. Decembris 1613. coram R. P. D. meo Valdo, & latè fuit in alia, decisione in hac causa facta comprobatum, &c.

FERRARIEN. FIDEICOMMISSI.

Luna 10. Iunij 1624.

DECISIO CCCCXVII.

Impressa in recent. decis. 551. par. 4. tom. 3.

MACERATEN. PRAEDII.

Luna 10. Iunij 1624.

DECISIO CCCCXVIII.

Impressa apud Amayden de stylo Datar lib. 1. cap. 15. §. 13. num. 18. la 2. & declaratur per Rot. coram Bichio decis. 27. num. 23. & seqq.

FERRARIEN. PENSIONIS.

Vener. 24. Iunij 1624.

DECISIO CCCCXIX.

Impressa in Recent. decis. 4504. par. 4. & post Pinian. de Iure patronat. decis. 95.

VELITRANA TRANSACTIONIS.

Luna 17. Iunij 1624.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Mandatum non est relaxandum quando obligatio Generalis fuit violata per sententiam.
- 2 Ex sententia lesura cognoscitur iniustitia illius.

DECISIO CCCCXX.

FVERAT facta suppositum die 14. Junij anni prateriti coram R.D. meo Cameralio, fuisse per A.C. pronunciarum non esse locum extinctioni census. Ideoque dicta die resolutum, fuit non esse relaxandum mandatum ad suorem Tullii, eo quod obligatio Cameralis, qua tenebatur Gregorius ex forma conventionis inter ipsum, & dictum Tullium initæ, dum censum extinguere videbatur, per dicta sententiam vulocata.

Verũ vñ hodie dicta sententia A.C. Domini recesserunt à dicta resolutione, electura enim dictæ sententiæ apparet minimè fuisse pronunciarum per A.C. quod nõ esset locus extinctioni census inter partes conventum, *che in fine di cinque anni fosse in arbitrio, & facoltà di Gregorio di ripigliarsi detta casa, & estinguere il Censo, è istinto, che fusse da Tullio rimborzarsi il denaro, o vero fare Instrumento di vendita di detta Casa da esso Tullio, ex qua conventione apparet clara mens, contrahentium quod scilicet quatenus Gregorius vellet recipere Domum extingueret censum, & quatenus Censum fuisset extinctus à Tullio, Gregorius teneretur vel pecuniam restituere, vel Domum vendere, idque erat etiam rationi consentaneum, ac propterea, cum Censum non fuerit extinctus à Tullio, sed Gregorius Domum receperit, tenetur etiam ex vi dictæ conventionis Censum extinguere, vt bene fuit in dicta decisione coram Ruerendi. D. meo, Cameralio deducum.*

Non obstat, quod Tullius recesserit à via, executiua, quia iudicium introducum coram A.C. non fuit introducum per Tullium, sed à Gregorio, sicque Tullius non potest dici recessisse à via executiua per iudicium quod non fuit ab ipso introducum.

Et ideo Domini dixerunt mandatum esse relaxandum, &c.

AQVILANA BONORVM

Luna 17. Junij 1624.

ARGVMENTVM.

Lite pendente in Rota inter duos prouisos non potest vnus alienare bona in emphiteusim, neque cum beneplacito vni Apostoli, & multa de executore litterar si in eundem carum.

SYMMARIVM.

1. *Manutentio possidenti datur.*
2. *Possessio contra conductorem quomodo probetur.*
3. *Possessio inter contrahentes probatur per solam inuestituram.*
4. *Manutentio quando non denegetur.*
5. *Reintegratio conceditur habenti se pro spoliato.*
6. *Papa quando dat speciales executores non potest adiri A.C. & num. 7.*

8. *Executores intra biennium non expediuntibus causam, iurisdictio demulitur ad A.C.*
9. *Biennium datum executoribus quando incipiat.*
10. *Decretum Sacri Concilij Tridentini de reform. mat. less. 24. cap. 20. quomodo intelligatur, & quando habeat locum, & num. 11.*
12. *Clausula vocatis vocandis imperat citationem omnium interesse habentium.*
13. *Confirmatio quando remaneat nulla ex defectu mandati.*
14. *Confirmatio remanet nulla ob non impletam formam litterarum.*
15. *Gratia validitas consistit in voluntate Ecclesie.*
16. *Executores litterarum quando nulliter cognoscant.*
17. *Littera expedita lite pendente non facta mentione litis non prouideant.*
18. *Littera si in eundem nulliter executi possunt iterũ exequi.*
19. *Delegati iurisdictio expirat post sententiam nulliter latam.*

DECISIO CCCCXXI.

LITE pendente in Rota inter Fabricium Marianum prouisum ab Abbate Sancti Spiritus, & Hieronymum Abrucam prouisum Apostolicum super beneficio Sanctæ Lucie de Pila dictæ Abbatiz Grangie, dictus Hieronymus omnia bona dictæ Grangie in emphiteusim ad tertiam Generationem concessit Fabio viuo, cum reservatione beneplaciti Sedis Apostolicæ, & litteris si in eundem de super expeditis obtinuit à deputato ab A.C. etiã quod dd. litteræ essent Archidiacono, & Vicario Episcopi Ecclesiæ Aquilanzæ directæ, d. concessionem nulliter tamẽ, vt infra diceretur, confirmari.

Vnde lata sententia Rotali ad suorem fabricii prouisi ab Abbate, qua eiden fuit dictum beneficium adiudicatum, dubitari contrigit. An dicta Ecclesia Sanctæ Lucie sit manutenenda, seu quatenus opus sit reintegranda ad possessionem dd. bonorum, & Domini absque difficultate affirmatiue responderunt.

- Nam de possessione Ecclesiæ abundè constat tam ex jdd. litteris informata si in eundem expeditis, in quibus narratur Hieronymum, & Fabricium Rectorem Ecclesiæ, & fructuum conductorem, seu emphiteutam respectiue supplicasse pro licentia alienandi, seu concedendi bona ibi expressa ad tertiam Generationem dicto Fabio, quam etiam de Instrumento d. Concessionis, quia dicta narratiua, & multo magis etiam ipsa concessio plenè probat possessionem contra ipsum conductorem. *Idem, in l. quidam de uer. lic. nam. 2. & ibidem Angel. sub num. 2. post med. vers. Item attento, ubi quod per solam inuestiturã probatur possessio inter ipsos contrahentes nullo alio probato ff. de rei vendic. Paris. conf. 111. num. 44. vol. 1. Ruin. conf. 46. num. 13. vol. 4. cum alijs per Gabr. in tit. de locato. conclus. vltima numer. 14. & fuit in his terminis dictum in Neritonem. Massariarum 13. Martij 1603. eoram bo. mem. Lita nec propterea potest dictæ Ecclesiæ denegari manutentio quatenus se non habuerit pro spoliata, vt in dicta Neritonem.*
5. *Massariatum, vel saltem erit danda reintegratio.*

nio quatenus se habuerit pro spolata *Capm. decif. 170. & 181. par. 3. Rot. decif. 753. num. 6. par. 2. in recent.*

Nec obstat, quod dicta concessio fuit vigore dictarum litterarum informata si in eandem executionem confirmata, quia dicta confirmatio fuit nulla ex pluribus.

Et primo quia cum essent in dd. litteris deputati certi Executores, videlicet Archiepiscopus, & Vicarius Episcopi Ecclesie Aquilane non potuit pro dd. litterarum executione A.C. adiri, quando enim Papa dat speciales Executores non potest alius se in huiusmodi executione Intromittere. *vt notum de appellat. Felin. in c. fin. num. 38. de presump. Card. Seraphin. decif. 1003 num. 3. in fine.*

Idque etiam in specie de A.C. disponitur in reformatione Sancti mem. Pauli Quinti in tit. de A.C. *versus* litteras Apostolicas, ubi dicitur quod litteras Apostolicas, quibus est datus certus executor, nullo modo A.C. exequatur.

Nec obstat quod cum dd. speciales Executores non expedierint causam intra biennium fuit eorum iurisdiclio ad A.C. deuoluta, vigore Decreti Sacri Concilii Tridentini, *sess. 24. c. 20. de reformatione.* Quia praterquam quod non conlat quod dd. Executores fuerint requisiti vt dd. litteras debite executioni demandarent, quodque a die huiusmodi requisitionis lapsus esset biennium, vt requiritur per Decretum Sacri Concilii, ibi *a die mota litis, &c.* & quod per consileretis quominus procederetur ad executionem dd. litterarum. *Iuxta not. per Rebuff. super concord. 56. de forma lites. execut. mand. Apostol. in verbo reuoluerit, & verbo negligentes fuerint. Rot. decif. 273. sub numer. 1. par. 2. in recent.*

Non loquitur etiam d. Decretum de executione torribus specialiter delegatis, sed de Iudicibus ordinariis, & vltieris etiam locum habere videtur in causis iuratum contentiosis, non autem gratiosis, in quibus non datur instantia, nec Executoris Iurisdiclio perimitur nisi precepta gratia. *super gratia de offic. d. leg. in c.*

Atque ex hac ratione aduertit Modern. in praxi Episcopali, decretum d. Concilii non habere locum in Romana Curia, quia scilicet lis seu instantia in Romana Curia nunquam extinguitur, quod euenit propter facultatem, protogandi fatalia.

Secundo Confirmatio d. Concessionis fuit nulla, quia non fuerunt citati Abbas Monasterii, cuius est Grangia, nec promissus ab Abbate, cui habet Interde, cum tamen omnes praedicti essent citandi, tam vigore clausulae *vocatis* 12 *vocandis* de qua in dd. litteris, c. *rehabita* ubi Abbas in vlt. notab. de Iudic. Card. conf. 6. in princ. & in puncto similis confirmationis. Rota decif. 634. num. 4. par. pri. in recentior. quum etiam vigore alterius clausulae si sibi constit. tit. *Glofin c. presentis in verb. ex litteris. de Consult. Abb. in c. conueniente num. 9. de rest. Spoliat. Card. Seraphin. decif. 601.*

Tertio fuit etiam nulla dicta confirmatio ex 17d. dictu mandan comparentis pro Fabio conduttore honorum. *Iuxta tradit. per Vent. de null. et. ex defectu mandati num. 39. & seqq.*

Quarto fuit nulla quia non fuerunt specificata bona coram praetento executore, prout requirebatur iuxta formam in dd. litteris traditam. *cum dilecta, & ibi Doct. de rescript. Abb. conf. 41 num. 3. lib. 1. Card. Seraphin. decif. 337. num. 6.*

Et dicta nullitas eo magis auidet confirmationem quod in dicta specificatione consistit 15 *principua* vtilitas Ecclesie, a qua tota pendet validitas concessionis, c. *fine acceptione* 12. qn. 2. cap. 1. de reb. Eccles. non alienan. in 6. Card. Seraphin. decif. 5031 in princ. & num. 11. quia non facta d. specificatione Ecclesia fore non poterat, quz bona essent ad eam deuoluenda post finitam tertiam Generationem, & fuisset coacta litigare super illorum liquidatione, vt optimè fuit ponderatum, in dicta decif. 674. num. 2. par. 1. & in decif. 678. num. 2. & 731. num. 3. par. 2. in recentior.

His accedit quod nec dicti executores absque eo quod dicta bona coram eo specificarentur 16 potuit cognoscere, An dicta cessio esset vtilis d. Ecclesie, vnde eo minus potuit forma in dd. litteris tradita praeteriri vt in dd. decisionibus. 624. par. pri. & decif. 678. & 731. par. 2. in recentior.

Et denique est aduertendum quod dd. litterae 17 fuerunt extorae lite pendente inter d. Hieronymum in dicta Grangia intratum, & Abbatem, ac promissum ab eo de dicta Grangia non facta nitione litis, nec propterea possum dicto Hieronymo aut Fabio habere causam ab eo in praedictum Abbatem, & ab ipso promissum suffragari, si quidem Papa si sciuit dict. litem pendere, inter d. Hieronymum alienantem, & Abbatem ac promissum ab eo, verisimiliter non concessisset Hieronymo facultatem alienandi bona dict. Grangiae, super qua pendebat controversia. *Iuxta trad. per Doct. in c. Pralatorum et praepos. Felin. num. 3. de accusat. vbi quod ille contra quem agitur ad priuationem beneficii, licet possit officium suum ministrare lite pendente, non potest tamen alienare beneficium Ecclesie.*

Nec dicatur quod quatenus litterae si in cuius 18 dent fuerint nulliter executae, possunt iterum executioni demandari, quia huic etiam obiecto fuit satisfactum in dd. decisionibus 631. num. 8. & 773. par. 3. par. 2. in recentior. in quibus dicitur, quod post sententiam semel etiam nulliter iaram Iudicis delegati iurisdiclio expirat, *si sunt propriis Cuiusmodi aut quend. Index. l. Index postquam, & ibi Gloss. ff. de re Iudic. & in terminis executionis litterarum Apostolicarum. Archid. in c. si cui in verb. contradit. de presb. in 6. Rota decif. 16. de re Iudic. in not. & fuit dictum in Calixti Canonicae 32. Iunii 1605. coram Reue. ex. d. fimo Attrebatensi. & in aliis in dd. decisionibus 631. & 678. par. 2. in recentior. relatus &c.*

ANNOTATIO.

In M.S. ad marginem num. 6. huc habentur: *Fia. Coccin. decif. 169. vbi contrarium deciluit ex nouis A.C. facultatibus.*

CAMERINEN. PRAEDII.

Fen. 21. Iunij 1624.

DECISIO CCCCXXII.

Impressa apud Post. de manu. decif. 289.

ROMANA PRAETENSÆ DEVOLVTIO-
NIS VINÆÆ.

Fen. 21. Iunij 1624.

A. R. G. V. M. E. N. T. V. M.

Agitur latissime quomodo excusetur caduci-
tas ob non solum Canonem intentata.

S. V. M. M. A. R. I. V. M.

- 1 Caducitas ob non solum Canonem excusatur ex
causis.
- 2 Causa lenes requiruntur ad excusandam caducitatem
tunc quasi obisem.
- 3 Rota facilliter admittit causas ad evitandam pen-
nam.
- 4 Ad excusatur excusatur quis si non solum Canonem
propter impotentiam.
- 5 Caducitas excusatur propter absentiam.
- 6 Difficultas subueniens post contractam obligationem
excusatur a mora, & pena.
- 7 Non possidens vineam Canonem solvere non debet.
- 8 Culpa debitoris compensanda est cum culpa credi-
toris.
- 9 Caducitas evitatur per credulitatem satisfactionis
Canonis.
- 10 Caducitas non potest declarari post mortem contra
haeredes pupillos.
- 11 Caducitas tollitur, & evitatur per credulitatem etiam
iniustam.
- 12 Deposito pecuniarum pro toto triennio facta statim
post notitiam excusatur a caducitate, & moram pur-
gat.
- 13 Ad quem effectum sufficit sola oblatio verbalis.

DECISIO CCCCXXIII.

PRO Filiis, & haeredibus Marci Antonij Sa-
raceni informantibus fuit resolutum, non
esse locum praetensae devolutioni Vineae de
qua agitur.

Aut enim praetenditur locum esse devolu-
tioni: praeter incuriam caducitatem ab ipso
niet Marco Antonio, ob non solum Canonem,
& cessit fundamentum duplicatione, prius
qua multa videntur concurrere causae,
ex quibus possit dictus Marcus Antonius ex-
cusari a praetensa Caducitate, cum etiam ad hunc
effectum, eo quia agitur de materia penali, &
oblatio, seu reus causae fuissent, quod praeter-
tinetur in hoc Sacro Tribunali, in quo

3 Iure permittente quilibet causam ad cuiusdam
penam, facili ex summa Dominorum pietate
admittitur. Rot. decif. 577. numer. 4. par. 2. in recen-
tior. Seraphia. decif. 1228. numer. 5.

4 Causa autem potissima ex qua videbatur pos-
se excusari dictus Marcus Antonius visum fuit
5 impotentia ipsius solvendi dd. Canones post
annum 1614. visque ad annum 1617. & citius
ab Urbe absentia, cum ob imminenti carceratione
ex quo quondam a suis creditoribus mole-
stabatur coactus fuerit discedere causa aris
alieni contracti post acceptam d. Vineae inue-
nituram, quod praebet iustam causam excusan-
di eum a caducitate, cap. quarelam ubi Bald. in
fin. de Iureiur. Rip. in l. quod te numer. 21. ff. si certi-
pet. Spenl. de locato §. nunc aliqui numer. 40. Corbul.
de caus. priuat. ob non sol. Canon. numer. 29. Benincasa
in trall. de pauper. quall. 3. Special. 10. numer. 9. cum
ad hunc effectum sola difficultas superueniens
post contractam obligationem excuset a mora,
& pena, l. si vendenda §. Idem Iuris ff. ad l. Rod. de
iust. Tiraguel. de retrat. Convent. §. 1. Glof. 10. numer.
120. Card. Mantie. de tacit. lib. 14. tit. 17. numer. 3. &
praetertim quia agitur de damno, evitando Be-
nincasa d. Special. 10.

6 Post annum vero 1617. est locus excusationi
7 cum dictus Marcus Antonius de dicto anno
fuerit prius dictus Vineae possessione per Im-
missionem obtentam in illam ab huius Credito-
ribus vigore Saluani Interdicti quo casu dictus
Marcus Antonius non tenebatur solvere Ca-
nones Vineae, cuius possessio apud ipsum non
exstebat, sed bene tenebatur dd. Creditores
possidentes, contra quos poterant agere dd. Ca-
nonici, cum habebant actiones directas contra
Vineam ab ipsis in emph. teusum concessam, a
quibus fuissent satisfacti. Anchor. conf. 14. numer. 7
vers. praeterea Clar. in §. Emphiteusis quall. 3. vers.
sed quare Corbul. ubi sup. limit. 22. Capic. decif. 14.
numer. 21. Ioseph. Ludovic. decif. Pers. 35. numer. 4. Rot.
in Romana Damus Sanit. Ludovic. 30. Martij 1603.
coram bo. mem. Pansa.

8 Et praeterea eo magis procedunt, quia d. Do-
minus Canonici fuerunt postea de dicta. Canoni-
bus ab anno 1614. per totum annum 1617. sa-
tisfacti, partim de praetio Vini collecti in ea-
dem Vineae per manus D. Iohannis Lucatelli
depositarii partim vero a Praetualis emphiteu-
ta in solidum obligato, ut patet ex quietantijs
in Summar. numer. 2. prout etiam fuissent satis-
facti de Canonibus decursis per totum annum
1620. si exigere non neglexissent scuta 30. ab
eodem Praetuali, cui donationem concesserunt,
necnon alia scut. 24. & scut. 60. redacta expretio
d. Vini, & in Sacro Monte Praetis depositata
per dictum Lucatellum depositarium, & con-
sequenter culpa debitoris, in qua pro parte eius
ad fuisset, compensanda esset cum culpa, &
negligentia creditorum, l. si ambo. ff. de compen-
sat. Afflic. decif. 105. numer. 39. Iuno creditorum
negligentia, & mora praeponderat morae debi-
toris, & rei si servum §. sequitur ff. de Verb. Obli-
gat. Alex. conf. 49. numer. 4. in fia. vers. pro hoc facit.
lib. 2. Rain. conf. 115. in fia. l. 5. Rot. Iannei. decif.
218. in prin. & huius dictum in Romana de la-
cobellis prima Decembris 1600. coram bo. mem.
Card. Lancelotto.

Vel saltem Sarcenatus absens ab Urbe, creditur
9 proprietarios fuisse de Canonibus satisfactiones de
prodictis assignamentis aut à possessoribus Vi-
næ, ad quos huiusmodi onus Reale sponta-
bat, per errorem non autem per malitiam ces-
sasse diceretur, ut caducitatem evitaret Bald. in
l. 2. num. 2. C. de heredit. ab. Corbul. de caus. priuatis.
ob canon. non solat. ampliat. 5. num. 27. Caput. de-
cis. 190. num. 4. part. pri. & fuit dictum in Pla-
na Caducitatis 25. Iunii 1607. coram bo. mem.
Card. Sacrao.

Secundò Principaliter cessat devolutio ob
incuriam caducitatem per Marcum Antonium,
10 quia dicta Caducitas non fuit declarata visu-
re ipso Marco Antonio, unde nec potuit am-
plius post eius obitum declarari contra illius
hæredes pupillos, & minores. Casiod. decis. 2.
de locat. Card. Mantie. dist. tract. de tacit. l. 22. art. 27.
num. 34. Corbul. de caus. priuat. ob non Sol. Canon.
ampliat. 45. num. 17. & seqq.

Aut dicta devolutio pretenditur ob Incur-
sam caducitatem per Filios dicti Marci An-
tonij, & minus videretur ei locus, quia dato etiam
quod dd. Filij fuerint contumaces in soluendo
dd. Canones, excusantur tamen propter ius-
tiam ignorantiam, & minorem ætatem, com-
ad hunc effectum etiam iniusta credulitas cau-

11 (a sit iustissima, legit. 5. post ff. de lib. caus. Corbul.
de caus. priuat. ob non Solat. Canon. limit. 17. nu. 22.
Irra. conf. 98. numer. 28. & seq. lib. 1. Rot. Coram

12 Gregor. XV. decis. 188. num. 4. tantoque magis
quod postquam habuerunt notitiam d. contru-
mæcie, obtulerunt, & realiter deposuerunt in
Sacro Monte Pietatis, ut appareat ex copia Ce-
dulæ datæ in summa. num. 9. Canones decurios,
& non solutos pro toto integro triennio, quod
sufficit ad excusandam caducitatem, & morte
purgationi. Corbul. dist. tract. limit. 37. Cardin.
Mantie. de tacit. d. lib. 22. art. 27. num. 61. & seqq. cum
in id ad huc effectum sola oblatio verbalis suf-
13 ficiat. Socr. conf. 118. num. 10. lib. 4. Caput. de-
cis. 271. part. 1. & fuit dictum in Rosana. Re-
gressus 16. Iunii 1595. Coram bon. mem. Litta.

ROMANA FIDEICOMMISSI DE GRANDIS.

Vener. 21. Iunii. 1614.

ARGUMENTVM.

Immissio conceditur quotiescumque constat
de purificatione fideicommissi, & de iden-
titate corporum.

SYMMARIVM.

- 1 Immissio conceditur quando competit, vel vigore l.
fin. C. de edu. dict. Adrian. Toll. vel in
vim vtilis Saluiani.
- 2 Immissio non datur in corporibus alienatis, & affi-
gnatis in legitimam debitam ex fideicommissi.
- 3 Immissio potest dari pro indiuiso infideicommissi.

- 4 Fideicommissa tolluntur ex bulla iuris congrui, &
subrogatur pretium.
- 5 Immissio conceditur in vim fideicommissi, vel in cor-
pus, vel in pretium immixtum vigore Bulla iuris
congrui.
- 6 Consuetudo de possessione fideicommittentis immisso con-
ceditur.
- 7 Exceptio melioramentorum si non constat nec in ge-
nere nec in specie non impedit immixtionem vigore
fideicommissi.

DECISIO CCCCXXXIV.

PRæsuppositis decisionibus aliis in hac causa
factis, quod Stephanelli Filij Cinthie sint
vocati proportionem dictæ Cinthie fuit dubi-
tatum, An ipsis esset danda Immissio, & pro
qua rata in possessionem Domus, & Apothecarum
ad Serosam, & aliarum duarum Apo-
thecarum ad Viculum de Sabellis, & DD. re-
soluterunt quoad Immissionem in genere eam
1 esse dandam absque difficultate pro tertia parte,
quia portio Cinthie pro qua dd. Filij sunt vo-
cati est tertia pars. Ideoque competit eis pro
dicta tertia parte Immissio vel vigore, l. fin. C.
de edu. diu. Ad toll. vel in vim vtilis Saluiani.
Rot. decis. 276. num. 2. part. 2. in recent. Card. Sero-
phim. decis. 828. num. 1. ubi quod sequer ita fuit
obseruatum vt pro fideicommissis datur im-
missio ex Saluiano.

Quo verò ad corpora bonorum supra ex-
pressis, & in primis quoad dictam Domum nō
videbatur quod posset dari dicta Immissio pro
integra tertia parte totius Domus, quia constat
2 eam fuisse per Hermetem Filium Octauij hæ-
redis grauui alienatam in Alexium Buccamara-
trum. Ideoque imputari debet in legitimam
Octauio in bonis fideicommissi suppositis de-
bita. Intra nos in l. Marcellus 5. res quas ff. ad Trebell.
Paris. conf. 17. in fin. lib. 2. Peregr. de fideic. art. 39.
nu. 4. vers. effectum autem est. Et per consequens
non poterit dari immisso pro integra tertia
parte totius Domus, sed tantū pro tertia parte
3 illius ratæ, quæ superest denique legitima pro
fideicommissis, pro qua poterit dari immisso
pro indiuiso, vt huius in pluribus causis obserua-
tum, & signanter Senoten. de Tassoni 28.
Iunii 1618. coram R. P. D. meo Pamphilio. & in alij.

Quo verò ad Apothecas existentes sub tus
d. Domi licet dicatur eundem Alexium illas
emisse vigore Bullæ iuris congrui, quæ tollit
fideicommissa, eorumque loco subrogat pre-
tium inuestiendum, quia tamen non constat de
aliquo inuestimento, & sic quod forma dictæ
Bullæ fuerit seruata, erit danda immisso pro di-
4 cta tertia parte, vel in ipsis Apothecis vel in
pretio inuestito, quatenus appareat fuisse inue-
stium.

Quo ad alias duas Apothecas quoniam con-
stat eas fuisse in bonis Christophori fideicom-
mittentis danda erit immisso pro dicta tertia
parte ex supra allegatis.

Non obstat exceptio prætenforum meliora-
mentorum, quia de his non constat nec in geo-
re, nec in specie, prout etiam non constat, quod
centus

census extincti essent creati à fideicommittentes, vel ab heredibus fideicommittentis ad effectum solvendi dicti fideicommittentis debui, unde neque hinc potest retardari dicta immisio, &c.

NVLIVS PAROCHIALIS CASTRI DV RANTIS.

Mercurij 26. Iunij 1624.

ARGVMENTVM.

Litteræ quomodo iustificentur ad verificationem gratiæ.

SYMMARIVM.

1. *Factio iustificatur ex Confessione Aduersarij, præsertim si redita sit in actis, & num. 2.*
2. *Valor beneficij iustificatur ex gratia Aduersarij idem exprimentis.*
4. *Narratio de iure iustificata ex narratio Aduersarij.*
6. *Presbyteratus probatur ex litteris Archiepiscopi.*
7. *Pensio iustificatur ex litteris.*
8. *Ecclesiæ qualitas probatur excolima provisione.*
9. *Examinatur integritas probant qualitatem Ecclesiæ.*

DECISIO CCCCXXV.

DICTVM fuit gratiam D: Bernardini esse in omnibus iustificatam quod enim Ecclesiæ de qua agitur vacauerit per obitum Luthi, iustifi. aut ex propria confessione Lazari in gratia per eum obtenta, quod sufficit ad decif. Reg. de 265. & decif. 595. Caput decif. 186. l. 1. in manuscrip. Pat. decif. 316. l. 2. & fuit dictum in Romana Cappellani de Toledo 7. Iunij 1621 coram A. P. D. meo S. uasto.

Præsertim cum dicta gratia fuerit per eundem Lazarum in actis pro ducta, Dec. in c. cum super num. 2. de off. deleg. Aym. conf. 201. num. 7. Alex. conf. 30. num. 1. lib. 7. Ros. decif. 2. post med. de fid. instrum. in non. Tobed. decif. pri. in fin. de regul. & fuit dictum in Anconitana Bonorum coram Sancti. mem. Greg. XV. qua est decif. 402. num. 1. in impressis.

Et pariter ex eadē gratia Lazari Aduersarij, iustificatur valor per dictum D. Bernardinum expressus per non excessum in scut. 70. certis & vna cum incertis in scut. 125. in dicta enim gratia Lazarus eundem valorē exprimit eodē modo per non excessum in scut. 70. certis & in d. cum incertis in scut. 80. Unde remanet iustificata narratio d. Bernardini, ut fuit firmatū in Parmen. Beneficij 10. May 1619. cor. R. P. D. meo Pamphilio, nam si valor vna cum incertis non excedat summā scut. 80. multo minus poterit dici excedere summā scut. 125. iuxta expressionem factam per dictum Bernardinum.

Quod Bernardinus esset Doctor tempore gratiæ, & Prothonotarius Apostolicus probatur ex litteris patentibus vtriusque gradus, & ex litteris Archiepiscopi probatur, quod esset Presbyter Gloss. in c. iuxta quatuor in Verbo argumenta de Cleric. Perreg. Felu. in cap. post cessionem num. 3. & 15. de probat. Ros. in decif. 605. num. 5. par. 2. in recentior. Card. Seraphin. decif. 713. num. 1.

Quod obtinuerit pensionem iustificatur ex litteris reservationis pensionis.

Et denique quod Ecclesiæ de qua agitur sit Parochialis probatur tam ex provisione Luthi ultimo loco defuncti, ex qua constat de vitimo statu, quod sufficit ad effectum iustificationis gratiæ iuxta not. per Doctorem in c. consultationibus de iure patr. Abb. in c. nobis num. 8. vers. si verū non constat eod. tit. Roma coram Sancti. mem. Greg. XV. decif. 1467. sub num. 3.

Quam etiam ex alijs provisionibus, & enunciatiis antiquissimis, quæ habent vim sanctorum, & plenè probant. Iesum l. cum aliqui n. 4. C. de iur. de lib. Card. Seraph. decif. 1023. num. 14. & decif. 1334. numer. 2. Ros. diuers. decif. 684. par. 1. & decif. 223. num. 4. & 673. num. 6. par. 2. in recentior.

ROMANA PECUNIARIA.

Mercurij 26. Iunij 1624.

DECISIO CCCCXXVI.

Impressa apud Cons. de Consibus decif. 432.

FAVENTINA IVRISPATRONATVS

Mercur. 26. Iunij 1624.

ARGVMENTVM

Manutentio in beneficio possidenti conceditur.

SYMMARIVM.

1. *Manutentio in beneficio possidenti datur.*
2. *Possessio plenè probatur ex instrumento, alio non existente in possessione.*
3. *Possessio clandestina, & turbativa non est manutentibilis.*
4. *Possessio capta auctoritate iudicis proferatur possessioni anteriori.*
6. *Sententia nulla, & iniusta non priuat possessionem.*
7. *Sententia est nulla si in eadem die probationis sententiæ conceditur transmissio non dato termino ad appellandum.*
9. *Incitur mixtus ex quibus designatur.*
10. *Possessio tradita in termino ad appellandum est atque tota.*

D E C I S I O D X X I X .

D E C I S I O D X X X .

1 **P**ETRO Marino tantum informantem fuit dictum ipsi esse dandum mandatum de manutenendo, quia de ipsius possessione constat ex confessione Francisci Aduersarii in eius literis, quod sufficit ad effectum obtinendi mantentionem contra Aduersarium consistentem, *Pat. decif. 325. n. 3. Rota in Pampilonen Beneficij 6. Februarij 1615. coram R.P.D. meo Vbaldo, & in Romana Domus de Blanchis 10. Maii 1619. coram R.P.D. meo Rayratio.*

3 Non obstat, quod Petrus Marinus resignauit Parochialem in manibus Sini quodque per huiusmodi resignationem amisit ius, & possessionem, quam prius habebat *Rot. dec. 2. de renunc. in antiq. & decif. 9. eodem tit. in non. Cassad. decif. 2. eod. tit. num. 3. Pat. decif. 175. num. 2. l. 3. præsertim cum talis resignatio fuerit per Superiorem admittita Rot. decif. 29. n. 2. p. 1. in recent.*

4 Quia dictus Petrus Marinus non resignauit dictam Parochialem simpliciter, sed ad fauorem certæ personæ, dictaque resignatio fuit etiam sub certis conditionibus admittita, unde nisi docetur, quod dictum Beneficium fuerit perfectè resignatorio acquisitum, & dictæ conditiones purificate, non potest interim censeri ius abdicatum à resignante, *Archid. decif. 10. n. 4. de restit. spol. Pat. decif. 158. n. 1. & seqq. l. 3. cum alijs per Rot. coram Sanctiss. Greg. XV. decif. 159. n. 6. & fuit dictum in Regien. Preceptorio 3. Iunii 1618. coram bon. me. Andrea.*

ROMANA CAPELLANIÆ SANCTISSIMI SALVATORIS AD SCALAS SANCTAS

Veneris 8. Novembr. 1624.

A R G V M E N T V M .

Mantentio non conceditur non possidentiibus.

S Y M M A R I V M .

- 1 Mantentio potius datur deputantibus Capellanum amovibilem, quam ipsi Capellano iam admisso.
- 2 Possessio data ad tempus cessat elapso tempore.
- 3 Capellanus ad nutum deputatus, & postea destitutus non potest ab Ordinario manuteneri.
- 4 Capellanus deputatus ad nutum potest amoveri etiam sine causa, dummodo absit malitia.
- 6 Confirmatio nihil de novo tribuit, neque extendit confirmationem.
- 7 Confirmatio non operatur, quando advenit post revocationem.
- 8 Possessio capta contra formam Constitutionum non est manutentibilis.
- 9 Clausula sublata, & Decretum irritans inficit titulum, & possessionem.
- 10 Mantentio non possidenti non datur.
- 11 Restitutio in integrum non datur in possessorio.
- 12 Restitutio in integrum non potest dari non transpositis actis.

OR TA fuit questio inter Capellanos Piccardum, Honestum, & Castelluccium, successibus reimpotibus à DD. Custodibus Celeberrimè Capellani; ad Sancta Sanctorum S. Salvatoris in Capellanis electos, & ipsos met etiam DD. Custodes, cui sit dandum mandatu de minutendo, videlicet aut vni ex dd. sic electis sit dandum dictum mandatum, seu saltem dd. Custodibus in quali possessione eligendi, & ad eorum nutum remouendi per ipsos electos, & DD. censuerunt nemini ex dd. Capellanis esse dandum dictum mandatum, quovè ad DD. Custodes mandatur particulariter videri.

Nam quoad Castelluccium licet controuerti minime possit eius possessio, prout nec aliorum, cum de ea ab vnde constet ex Instrumento adeptæ possessionis, & ex testibus de dicta possessione deponentibus, tamen quia fuit deputatus in Capellanum à dd. DD. Custodibus ad eorum nutum, & beneplacitum, & fuit ab iisdem postea remotus, non potest ei competere mantentio, quia deputatus ad nutum non habet veram possessionem, sed possidet ijs à quibus fuit deputatus iuxta deducta in dec. 4. 2. n. 2. p. 1. diuers. illiusque possessio si quæ est intelligitur ad tempus donec fuerit remotus, atque ita finito tempore, & sic postquam fuit remotus nullam penitus habet possessionem, 2 quia possessio data ad tempus, cessat elapso tempore nec dicitur amplius possessio ex natura temporis limitati ad sex. in l. Imperator ff. de postul. statu liberi §. Richum ff. de leg. 2. Abb. & alii in c. postulat. ante n. 1. de rescrip. Decian. conf. 108. n. 3. 19. lib. 3. & in puncto, quod Capellanus ad nutum deputatus, & postea destitutus non possit ab Ordinario in sua possessione tueri tradit Garz. de benef. par. 1. c. 2. num. 87. vbi etiam dicit ita fuisse reuolutum in vna Eiboren Distributionum 29. Martii 1599. coram Corduba.

4 Non obstat, quod dictus Castelluccius non potuit sine causa remoueri, quia verba ad nutum, & beneplacitum important liberam, & absolutam, & non regulatam voluntatem. Felin. c. 1. sub nu. 51. vers. & si dicatur committimus voluntati tuæ de constit. las. in l. si sic num. 27. ff. de leg. 1. Menoch. arbit. lib. 1. quest. 7. num. 2. Ideoque potest sic ad nutum, & beneplacitum deputatus, etiam sine causa remoueri, dummodo absit malitia. Card. in Clement. 1. §. prænupta sub num. 4. post med. de suspens. ex lig. Pralat. Dec. in c. ad nostram n. 19. & 23. de confirm. tit. vel inus. & fuit dictum in Burgen. Auctoritatis Magistri Capella 11. Decembris 1581. coram bon. me. Card. Blanchetto, & in decif. 778. n. 1. p. 1. diuers.

Non obstat, quod dicitur Castelluccium possidere dictam Capellam vigore confirmationis habitæ à Capitulo Lateranen. quæ fuit concessa simpliciter, & abique dicta clausula ad nutum, quia confirmatio nihil de nouo tribuit, neque extendit confirmationem, sed solū ei addit robur. Dec. in c. ad nostram num. 9. de confirmat. tit. vel inus. Alex. conf. 123. num. 20. lib. 4. Rot. coram bon. me. Greg. XV. decif. 267. n. 1. & in addit.

ERN. 10.

num. 10. *Card. Seraph. decis. 981. num. 5.* & in causa isto fuit per Capellanum in specie confirmata electio de ipso facta per dd. Custodes 15. *Aug. 1623.* & sic dubitari non potest quin fuerit confirmata dicta electio in illis terminis in quibus fuit facta; atque ita sub qualitate d. manualitatis 7 ultra quod Castelluccio fuit remotus per dd. Custodes ante confirmationem, ac propterea eo minus poterat aliquid operari dicta confirmatio cum non adesset electio confirmabilis.

Nec potest etiam dari dictum mandatum de manutenendo Honefio presentato à DD. Custodibus post remotionem Castellucij, quia nullam habet institutionem, seu confirmationem à Capitulo, ideoque quatenus se intrusisset in possessionem Capellaniae, illius possessio non esset manutenibilis, cum sit capta contra 9 formam Brevis Leonis X. quod habet clausulam sublata, & decretum irritans, quod inficit titulum, & possessionem *Gabr. de clausul. 3. n. 50. Rot. decis. 189. num. 4. par. 2. divers.* & fuit dictum in *Adien. Decimarum 14. Decemb. 1607. coram Reu. D. mo Patriarcha Hierosolymit.* & est etiam aduertendum quod dicta possessio fuit capta post inhibitionem emanatam ab Illustri. Archiepiscopo ad instantiam dicti Castellucij.

10 Tandem non potest dari manutentio Piccardum quia ei obstant eadem, quae supra fuit dictum obstate Castelluccio, tum etiam quia, usque de anno 1615. fuerunt latae contra dictum Piccardum duae sententiae, quae transitum fecerunt in rem iudicatam, quo stante censetur Piccardus dictis sententiis acquiescisse, atque ita se habuisse pro spoliato, unde non potest ei competere aliqua manutentio *Alex. in L. naturaliter §. nihil commune n. 34. & ibi Rip. nu. 97. Bologn. n. 60. & 62. vers. limitatur ff. de acqu. posses. Menoch. de retinen. reuend. 3. nu. 685. & seqq. C. de Gra. decis. 7. n. 8. & 9. de sent. & re iudic.*

11 Nec obstat, quod idemmet Piccardus obtinuit committi aduersus rem iudicatam causam restitutionis in integrum, nam ultra quod in possessorio non datur restitutio *Put. decis. 36. n. 4. l. 1. Benincas. decis. 79. num. 8.* non constat etiam de 12 causis restitutionis in integrum quin nec acta dd. instantiarum fuerunt transportata, ideoque deficit etiam iurisdicctio stante Decreto Sac. Conc. *Trid. sess. 24. c. 20.*

ANNOTATIO

Ad n. 3. Adde Guierrez. pract. quast. l. 3. c. 2. n. 18. & seq.

NEOCASTREN. PAROCHIALIS

Vener. 2. Nouemb. 1624.

DECISIO DXXXI.

Impressa apud Pesium de Manuten. decis. 567.

BONONTIEN. FRVCTVVM DOTIS

Mercuri 13. Nouemb. 1624.

DECISIO DXXXII.

Impressa apud Gilian. ad statut. Perus. decis. 72.

BONONTIEN. DE MANZOLIS

Mercur. 13. Nouemb. 1622.

DECISIO DXXXIII.

Impressa apud Pesium de Manuten. decis. 191.

HILDESIMEN. OPTIONIS

Veneris 15. Nouemb. 1624.

DECISIO DXXXIV.

Impressa in Recent. decis. 571. par. 4. tom. 3.

ROMANA FIDEI COMISSI

Veneris 15. Nouemb. 1624.

ARGVMENTVM

Sententia confirmanda est, quando constat de iustitia; Renunciatio facta à Nouitia, quando sit nulla ob non seruatas solemnitates.

S V M M A R I V M.

- 1 Sententia confirmanda est, quando constat de iustitia.
- 2 Renunciatio Monialis ex quibus sit nulla.
- 3 Quis debeat probare interuenisse licentiam in renunciatione monialis.
- 4 Indicis decretum non inducit illas solemnitates, quae in illo non enunciantur.
- 5 Existens in Nouitiatu gaudens privilegio fori, & canonis, sit in eorum renunciationibus non est competens iudex secularis.
- 6 Indicis secularis decretum non facit presumere licentiam Indicis Ecclesiastici in renunciationibus requisitam.
- 7 Quod post longum tempus presumatur interuenisse solemnitates requiruntur anni 30.
- 8 Prescriptio quando intercesserint solemnitates ex lapsum plurimum annorum tunc intrat, quando de scriptura non constat, sedus vero quoad clare apparet contrarium.
- 9 Ad inducendam praesumptionem solemnitatum cura la-

p. 10.

psu 30. annorum requiritur observantia.

- 9 In renunciatione licentia à Vicario an possit quando-
cumque impetrari.
- 10 In renunciatione necesse est, quando licentia Episcopi
interueniat in ipso actu.
- 11 Nouitius est de foro Ecclesiæ.
- 12 In contractibus Nouitij requiritur Index Ecclesiæ-
sticus.
- 13 Renunciatio nulla ob defectum licentia Vicarij non
potest impedire immisionem.
- 14 Quod dicitur de donatione non dicitur de renun-
tiatione.
- 15 Donatio non infirmata ut requirit statutum, non im-
pedit immisionem.
- 16 Legitima non detrahatur de legato particulari.

DECISIO DXXXV.

- 1 DOMINI dixerunt sententiam, in qua fuit
declaratum Monasterium Sanctæ Ceci-
liæ esse ex persona Franciscæ, nūc Sororis Clau-
diæ immittendum in possessionem Domus reli-
giæ dictæ Franciscæ post mortem Flaminie, &
medietas alterius Domus legatæ Anglicæ, in
qua est substituta dicta Francica, & Virginia,
fore confirmandam, quia constat tam dictam
Flaminiam obiisse, quam etiam Anglicam
sine filijs, atque ita factum esse locum dd. sub-
stitutionibus, vnde deberet dicto Monasterio,
cui ex persona d. Franciscæ sunt acquisitæ di-
ctæ Domus vigore dd. substitutionum immis-
sio e. Monasterium de reg. iur. in 6. auhent. ingressi C.
de Sac. Sancl. Eccl. de nobis §. hoc etiam in fin. C. de
Episc. & Cler. Rot. decis. 128. num. 1. & decis. 333. n. 2.
p. 2. in recent. & fuit dictum in Bononiæ de Armis
18. Aprilis & 12. Decembris 1622. coram Reuerend.
D. meo Merlino.

- Nec obstat renunciatio d. Franciscæ ante
emissam professionem ad fauorem Virginie,
& Anglicæ suarum sotorum, quia dicta re-
nunciatio fuit nulla ex qua fuit facta sine licen-
tia Illustris. Vicarij, siue eius vices Gerentis,
& sic contra expressam dispositionem Saer. C.
Trident. sess. vlt. c. 16. de regul. qua cauetur, quod
nulla renunciatio etiam in fauorem cuiuscūq;
causæ praeualeat, nisi fiat cum licentia Episcopi,
vel eius Vicarij, & quod renunciatio sine
licentia Episcopi, facta sit ipso iure nulla cen-
suit Saer. Congreg. Illustrissimum Interpretum
dicti Sac. Concilij, vt in Decreto cuius co-
pia data fuit, & latè eandem sententiam tuetur
Molin. de iust. & iur. trad. 2. diffinit. 130. vers. ante-
quam, & Cened. pract. quæst. Canon. quæst. 6. num. 3.
& num. 4.

- Nec obstat, quod non constat interuenisse
dictam licentiam, quia præterquam quod ex-
cipiens renunciatione, cum in huiusmodi
exceptione sit actor debet dicere de renuncia-
tione valida, atque ita de renunciatione facta
iuxta formam d. Sacri Concilij l. in exceptionibus
ff. de probat. l. actor C. rod. l. 1. ff. de except. Bellam. de
decis. 616. num. 3. satis etiam dici potest constare
quod non interuenit dicta licentia, ex quo ea
non fuit enunciat in instrumento dictæ renun-
tiationis Roll. conf. 99. num. 3. l. 2. Nat. conf. 45. nu. 3.
Cephal. conf. 144. n. 1. & conf. 350. n. 1. Sard. decis. 300
n. 1. Rot. decis. 723. n. 3. p. 2. in recent.

Non obstat, quod stante iudicis decreto præ-
sumantur omnia ritè, & rectè acta, atque ita
etiam dictam licentiam interuenisse, quia iudi-
cis decretum non sufficit ad hoc vt præsumantur
adhibite solemnitates non enunciatæ Felin.
in c. quoniam contra fab. num. 17. post mod. vers. limita-
etiam ibi Dec. n. 174. & seq. de probat. Paris. conf. 12.
n. 57. & seq. l. 2. Gabr. de sentent. conclus. 5. n. 17. & seq.
Rot. decis. 72. n. 13. & 34. par. 2. diuers. vbi quod hæc
est communis conclusio DD. quodq; istam opi-
nionem seruauit Rota.

Quod, & tanto magis in casu isto procedit,
quia Iudex secularis, qui dictum Decretum
interposuit non erat Iudex competens Franci-
scæ, ipsa enim etiam tunc existens in nouitia-
tu godebat priuilegio fori, & Canonis in c. re-
ligioso §. 1. & ibi glossæ sent. excomm. in 6. Tirap. de
retrah. lignag. §. 1. gloss. 8. n. 21. ac propterea eo
minus potest Decretum Iudicis Secularis suf-
fragari ad effectum præsumendi interuenisse
in ipsa renunciatione licentiam Iudicis Eccle-
siastici.

- Minus facit, quod saltem ex lapsu plurium
annorum à die d. renunciationis præsumitur
illam fuisse factam adhibitis debitis solemnita-
tibus, quia à die d. renunciationis non interce-
derunt anni 30. prout requiritur Rot. decis. 723. nu.
8. in Fin. & n. 2. p. 2. in recent. Tū etiā locus in om-
nem euentum d. præsumptionis quod non est,
quando vt in casu isto ex visione ipsius inet in-
strumenti apparer non fuisse seruatas solemnita-
tes debitas, sed tunc tantum procedit, quan-
do scriptura deficiat, tunc enim intrat præsum-
ptio, quod omnia solemniter acta fuerunt,
dummodo vna eum lapsu annorum 30. con-
currat observantia, vt aduerit Rota in Eluic.
Mineriarum 27. Novembris 1585. coram Orano, & in
Cusina bonorum 4. Decembris 1598. coram Paten.

Non obstat, quod etiam, quod in actu dictæ
renunciationis non interuenit licentia Illustris.
Vicarij, quia tamen potuit dicta licentia adhi-
beri, vel ante vel post celebratum contractum im-
d. renunciationis, & sic potest doceri quando-
cumque de dicta licentia, nec defectus d. renun-
tiationis est vilibilis ex dicto instrumento, suf-
fragatur saltem ad effectum vt sit proceden-
dum ordinariè, non verò executiue, vt fuit di-
ctum de donatione, de cuius infirmatione non
apparet, in Spoletana Hereditatis 19. Novembris
1617. coram R. P. D. meo Pamphilio & prius in Vi-
terbien terra Vetralla 30. Martij 1615. coram R. P.
D. meo Piranamo & in ead. 14. Decembris 1622. anni coram

- me, quia imo necesse est, quod licentia Episcopi
siue eius Vicarij interuenierit in ipso actu
renunciationis, cum enim Nouitius sit de foro
Ecclesiæ, vt supra dictum est, rationi, & ius-
titiæ congruit vt suus proprius Iudex Ecclesiæ-
sticus scilicet interueniat in contractibus ab eo
celebrandis quemadmodum dum erat in seculo
tenebatur interuenire secularis, & non Eccle-
siasticus Iudex, ita punctualiter Cened. pract.
quæst. d. q. 6. num. 14. & reuocatio sine licentia
Episcopi facta est ipso iure nulla, vt supra
probatum est, quod non est in donatione, vnde
merito talis renunciatio non potest suffragari
ad effectum retardandi immisionem, nec quod
14 dicitur de donatione de cuius infirmatione sta-

tum non

tim non docetur, procedit in renunciatione. Nouiij facta cum praesentia, & licentia iudicis secularis, & non ecclesiastici.

- 25 Accedit, quod etiam donatio non insinuata non impedit immisionem quando istaurum in sinuationem requirit, vt supra dictam conclusionem limitat Menoch. de diffis. remed. 4. num. 187. vrsif. hac tamen non procedere.

Non obstat exceptio detractionis legitimae, quia ex deductis in facto apparet illam esse iam factam, & in omnem euentum non est locus dictae detractioni in casu isto, quia agitur de le-
16 60 gatione particulari, de quo non detrahatur legitima Cephal. conf. 674. num. 5. Surd. conf. 148. num. 11. & decis. 316. num. 10. Peregrin. de fideicom. art. 16. num. 74. post med. cum alijs per Gabriel. de legit. conclus. 6. num. 1. &c.

ROMANA DOMVS.

Mercurij 20. Novembris 1624.

ARGVMENTVM

Latissime agitur quando substituto in donatione competat actio realis.

SVM MARI VM.

- 1 In substitutione facta in contra. In donationis an dominium acquiratur.
- 2 Substitutio in contra. In donationis non facta traditione non competit actio realis.
- 3 Dominium sine traditione non transferatur ex actu inter vivos.
- 4 Ius nullum disponit, quod ex donatione transferatur dominium absque traditione.
- 5 Lex quous C. de donationibus explicatur.
- 6 Lex concedens actionem personalem non est extendenda ad actionem realem.
- 7 Donatarius habet rei dominium validè potest illud transferre in quem vult.
- 8 Dominium non potest auferri ab eo, in quem translatum est sine eius facto.
- 9 Cessionarius quando possit intentare actiones sibi cessas.
- 10 De Claufulis in donatione appofitis.
- 11 Cuius in l. vnic. num. 7. C. de alien. iud. mut. caus. declaratur.
- 12 Actio realis ad hoc vt detur, quid requiritur.
- 13 Cessionarius pluri iuris non habet quam cedens.
- 14 Hypotheca non datur sine dominio.
- 15 Argumentum à solito cessat quando apparet de mente contraria Contrahentium.

DECISIO DXXXVI.

FVIT in hac causa 4. Maij 1603. coram Penia resolutum, vna tantum parte informante, filijs Liliae non competere actionem realem super domo, de qua agitur, vigore donationis eidem Liliae factae Anno 1573. ab Alexandro de Grandis eius marito. Notario pro ea abiente stipulante sub varijs conditionibus, & signan-

ter sub conditione, quod Lilia post mortem teneretur omnia bona restituere eius filijs natis, & nascituris, quos etiam eidem Donatarie substituit, & causa per me super iisdem proposita fuit aliisque parte informante post plures disputationes resolutum, standum esse in decisio, ex rationibus in dicta decisione boni mem. Penig deductis, & praecipue quia licet magna sit inter D. U. controuersia, ad in substitutione facta in contra. In donationis dominium acquiratur, & transferatur in substitutum sine traditione, ita vt purificata conditione substitutus possit agere actione reali abique alia traditione, tamen verior, & receptior opinio est, quod absque traditione non cõpetit substituto actio realis, quia ex actu inter vivos non transferatur dominium sine traditione, nisi in certis casibus à iure expressis de quibus per Gloss. & Doct. in l. traditionibus C. de pact. inter quos non cognouerunt casus, de quo agitur, quia nullo iure cauetur quod transeat dominium in secundum donatarium absque traditione, vt contra Dec. in conf. 238. num. 7. & 8. & in d. l. traditionibus, & seq. C. de pact. & alias late descendunt, praeter allegatas in d. decis. boni mem. Penia Barbof. in l. diuortio 8. in princip. num. 9. & 10. ff. solut. matrim. Gomez. ad l. Taur. lib. 4. num. 15. cum seq. Lopez. ad l. 7. tit. 4. par. 6. Cametti. ad constit. Sicil. in extraxit. volentes c. quaro subsequenter num. 10. & 17. vbi dicit Decium male, & pessimè loquutum Fegg. conf. 51. sub num. 36. Valasch. consult. 194. num. 12. cum seq. Ludovic. Molin. de contra. l. disputas. 265. numer. 5. Gratian. discept. forens. 332. num. 8. & seq. Vianes. de Franch. decis. 74. num. 2. Magon. decis. florentin. 71. num. 3. & decis. 102. num. 10. & decis. linceas. 38. num. 28.

Nec obstat text. in l. quous C. de donat. qua sub mod. quod ex pacto celebrato inter donantem, & donatarium acquiratur nulli actio sequenti secundo donatario iure cessante, quia in dicta lege non dicitur, quod acquiratur secundo donatario actio realis, & Gloss. in d. l. in verb. actiones, dicit competere secundo donatario conditionem ob causam, & eam sequuntur communiter omnes alij, & cum dicta lex sit singularis in eo etiam quod concedit actionem personalem, vt per D. U. ibidem, non debet extendi ad actionem realem contra iuris regulas Fegg. d. conf. 51. sub num. 10. vbi testatur, se nullum reperisse Doctorem legentem dictam legem, qui illam extendat ad Dominium.

Et hac eo fortius visa sunt procedere in hoc casu, quod pendente conditione facta sine alienatione per Alexandrum donantem, & Ledum prius donatam in Pinellum ex titulo oneroso emptionis, cum prius donatarius habens rei dominium validè possit ante purificationem conditionis illud transferre, in quem vellet ad text. in l. ca lege C. de cond. ob caus. inf. in l. fin. §. sed quia nostra C. de con. de legib. Gomez. ad d. l. diuortio in princ. num. 10. post med. vrsif. tamen in conditione, à quo sensu neq. ipsi Dec. Alex. C. sprent.

spatul, alique cum ijs transeuntes videntur discedere, dum loquuntur in casu, quo vivente primo donatario, nulla fuerat facta alienatio, & bene adverteri singulis examinando *Reg. d. conf. 11. num. 16. & 17.*

Nec obstat, quod prædicta locum sibi vendicant in simplici donatione, secus vero in donatione prout est ista, in qua adest imputatio Notarij pro omnibus quorum iurisdictione, & amplissima cessio donatoris omnium iurium, & actionum realium, & personarum ipsi donatori competentium in & super rebus donatis, cum clausula *constituit &c.* ex quibus videtur
9 posse cessionarium intentare proprio nomine actiones ubi cessas saltem vitales, ut per *Iacob de Arena in tract. de cession. alt. numer. 63. cum alijs per Bertazzol. claus. 23. gloss. 1. sub num. 1.* Et agere etiã ad rei vindicationem, & si aliter non esset translatum Dominium, *Bart. in l. si ager. in fin. ff. de rei vindic. Bertazzol. claus. 27. gloss. 1. num. 4.* quia præterquamquod clausula constituit, & aliz, quæ hanc traditionem importare possent, fuerunt appositæ ad favorem tantum Lein, ut bene demonstrant informantes pro Pinellis, sique non operantur quoad secundos donatarios, aliz verò clausulæ, & cessiones intelligi debent quoad alia bona in dicta donatione comprehensa, super quibus donanti competebant ad actiones reales, & hypothecariz, non autem respectu Domus, de qua agitur, super qua nulla poterat eidem donanti competere hypotheca *lur. tex. in l. neque pigmus ff. de reg. iur. vbi Cagnol. surd. conf. 243. num. 13. Rot. aduers. deusf. 315. num. 3. par. 1.*

11 Nec fuit admissa subtilis illa consideratio Cini quæ fuit originalis Petri de Rampona in l. Tutor. Cide alien. ind. mut. caus. quibus datur duplicem rei vindicationem, alteram formalem, quæ competit Domino non possidenti, alteram causalem, quæ datur eidem rem suã possidenti, quæ postea formalis efficitur eueniente casu quo Dominus rei possessionem amittat, & sic tradente cessione iurid saltem esse quæsitam illam causalem rei vindicationem cum spe fuit formalitatis, reducendæ ad exercitium per cessionarium nomine cedentis, ad proprium tamen commodum cum casus venerit, quia ultra quod non desunt qui negant dari istam causalitatem actionis, veluti *Bal. & Salicet. in l. fin. num. 4. C. de hered. vel all. vend. Socius. l. au. in l. naturaliter §. nihil commune num. 6. & Paris. num. 3. ff. de acquir. posses. certè verior, & receptior est opinio eorum, qui tenent, quod si illa deus, dari tantum intellegendi valuerit, in abstracto, nec venite in cessione actionum in qua, venit solum actio formata, & quæ potest deduci in iudicium *Gloss. in d. l. fin. in verb. introducere, & ibi Bal. & Salicet. numer. 4. Alex. conf. 46. num. 3. vol. 1. & de communi Signor. rel. conf. 217. num. 6. & 7. Ritus. sen. conf. 151. nu. 10. Andr. de specul. in tit. de off. alt. §. Serendum num. 25. lit. D. vers. scire debes.**

Verum quatenus hæc doctrina posset in aliquo casu consistere, Domini tamen censuerunt, Hieronymo uò posse suffragari, siquidem ad exercitium actionis realis, duo omnino sunt necessarii extrema, vnum videlicet Domini

ex parte agentis, aliud vero possessionis in Reo conuenito ut per *Gloss. in d. l. vnic. in verb. actionem, & ibi Doct. communiter, Abb. conf. 17. num. 1. vers. nam rei vindicatio par. 2. Socin. sen. conf. 206. nu. 3. vers. 1. videndum est l. 2. & extremum Domini deficit Hieronymo, nã aut vult intentare actiones directas ad proprium commodum ex persona Alexandri cedentis, Iuxta doctrinam *Dini pro possessore quest. 7. num. 18. de reg. iur. in l. eadem pot. cū Alexander illud se abdicauerit primo per traditionem factam Lelio, & deinde Pinello, mediante eiusdem Lelii retrodatione, nec cessionarius plus ius habeat, quam habuerit cedens, l. nemo plus ff. de reg. iur. l. emptor vbi Bald. C. de hered. vel all. vend. aut experti vult vitæ ex propria persona, & multo minus potest cū nunquam dominium rei donatæ habuerit, ut supra est firmatum, & illa transierit in Pinellum vna cum Dominio à quo nascuntur, in quo radicantur, & cum quo transeunt *Dini in d. c. pro possessore num. 18. Florian. in l. per familiam §. in hoc iudicium num. 7. ff. famil. heres. & DD. crederet in d. l. vnic.***

Stipulatio Horatij pro omnibus, quorum interest, acceptatio donationis per secundos donatarios, & reliquæ clausulæ, diffusæ ponderantur pro inducenda hypotheca, possunt quidem operari, ut ius irreuocabile sit eis acquiritum, & pro eo conservando actio personalis ex d. l. quoties, sed quod rei vindicatio, vel hypotheca
14 inde oriatur non inferitur, cum illa non detur sine dominio, & Dominium non transeat sine traditione, ut supra fuit dictum, & hæc non competat, nisi si a partibus expressa, vel inducitur à lege in certis casibus, inter quos hic nõ repetitur, imò potius videtur dicendum apparere, quod voluerit donator etiam apponi cū solum promitteret non contrahere sub penâ penuræ, & potuisset illam apponi facere si sub ea se obligare voluisset ad *L. vnic. §. fin. antem C. de Caduc. toll. vnde cum ad hoc solum se obligauerit, non est eius obligatio ad aliud extendenda inquit *tex. in l. quidquid astringenda ff. de verb. obligat.**

Ex quibus patet responsio ad id, quod dicebatur de stylo Notariorum eam apponendi in
15 donationibus, cum argumentum à solito cesset, ubi de mente partium aliud apparet, ut patet per *Euerard. in loc. a folio num. 10.* ultra quod hanc doctrinam in practica non obtinere locum dicunt *Cotta in memorial. in verb. Notarius simpliciter rogatus in su. Tiraquell. de retract. aduent. 53. gloss. 1. num. 7. in fin. & in simili de confus. & inuicem dicit *Rota in Firmana fideicommissi 1. Iulij 1622. coram R.P.D. meo F. Baldo &c.**

tio quatenus habuerit pro spoliata Capueq. decif. 170. & 181. par. 3. Rot. decif. 755. num. 6. par. 2. in recent.

Nec obstat, quod dicta concessio fuit vigore dictarum litterarum informis si in eadem expressarum confirmata, quia dicta confirmatio fuit nulla ex pluribus.

Et primo quia cum essent in dd. litteris deputati certi Executores, videlicet Archidiaconus, & Vicarius Episcopi Ecclesie Aquilane non potuit pro dd. litterarum executione A.C. adiri, quando enim Papa dat speciales Executores non potest alius se in huiusmodi executione intromittere. *ut nostrum de appellat. Felin. in c. fin. num. 38. de presumpt. Card. Seraphin. decif. 1003 num. 1. in fine.*

Idque etiam in specie de A.C. disponitur in reformatione Sancti. mem. Pauli Quinti in ur. de A.C. versis litteras Apostolicas, ubi dicitur quod litteras Apostolicas, quibus est datus certus executor, nullo modo A.C. exequatur.

Nec obstat quod cum dd. speciales Executores non expedituerint causam intra biennium fuit eorum iurisdicchio ad A.C. deuoluta, vigore Decreti Sacri Concilii Tridentini, sess. 24. c. 20. de reformatione. Quia praterquam quod non constat quod dd. Executores fuerint requisiti ut dd. litteras debite executioni demandarent, quodque a die huiusmodi requisitionis lapsus esset biennium, ut requiritur per Decretum Sacri Concilii, ibi *die mota litis*, &c. & quod per eosletit quominus procederetur ad executionem dd. litterarum. *Iuxta not. per Rebuff. super concord. 66. de forma litte. ex aut. mand. Apostol. in verbo re: uiaurici, & verbo negligentes fuerint. Rot. decif. 273. sub numer. 1. par. 2. in Recent.*

Non loquitur etiam d. Decretum de executione toribus specialiter delegatis, sed de iudicibus ordinatis, & vltimus etiam locum habere videtur in causis tantum contentiosis, non autem gratiosis, in quibus non datur instantia, nec Executoris iurisdicchio permittit nisi peremptoria gratia. *super gratia de offic. deleg. 6.*

Atque ex hac ratione aduertit Moderni in praxi Episcopali, decretum d. Concilii non habere locum in Romana Curia, quia scilicet lis seu instantia in Romana Curia nunquam extinguitur, quod euenit propter facultatem protogandi fatalia.

Secundo Confirmatio d. Concessionis fuit nulla, quia non fuerunt citati Abbas Monasterii, cuius est Grangia, nec prouisus ab Abbate qui habet interesse, cum tamen omnes pradiessent citandi, tam vigore clausule *vocatis* 12. *et orandis* de qua in dd. litteris, c. *rebuta* ubi Abbas in ult. notab. de Indic. Card. conf. 6. in princ. & in puncto similis confirmationis. *Rota decif. 624. num. 4. par. pri. in recentior.* qui etiam vigore alterius clausule si sibi constituit. *Gloss. in c. presentis in verb. co. dicitur. de consil. Abb. in c. conquirente num. 9. de rest. Spoliat. Card. Seraphin. decif. 601.*

Tertio fuit etiam nulla dicta confirmatio ex 13. d. sedu mandati comparentis pro Fabio conduttore honorum. *Iuxta tradit. per Fant. de null. et. ex defectu mandati num. 59. & seqq.*

Quarto fuit nulla quia non fuerunt specificata bona coram pratenso executore, prout requirebatur iuxta formam in dd. litteris traditam. *c. cum dilecta, & ibi Doct. de rescript. Abb. conf. 41 num. 1. lib. 1. Card. Seraphin. decif. 337. num. 6.*

Et dicta nullitas eo magis alicui d. confirmationem quod in dicta specificatione consistit 15. prapcia vtilitas Ecclesie, a qua tota pendet validitas concessionis. *c. sine acceptatione 12. q. 2. cap. 1. de reb. Eccles. non alienan. in 6. Card. Seraphin. decif. 5031 in princ. & num. 11. quia non facta d. specificatione Ecclesia scire non poterat, quare bona essent ad eam deuoluenda post finitam tertiam Generationem, & fuisset contra litigare super illorum liquidatione, ut optime fuit ponderatum, in dicta decif. 674. num. 2. par. 1. & in decif. 678. num. 2. & 731. num. 3. par. 2. in recentior.*

His accedit quod nec dicti executores absque eo quod dicta bona coram eo specificarentur 16. potuit cognoscere, An dicta cessio esset utilis d. Ecclesie; unde eo minus potuit forma in dd. litteris tradita prateriri, ut in dd. decisionibus 644. par. pri. & decif. 679. & 731. par. 2. in recentior.

Et denique est aduertendum quod dd. littere 17. fuerunt extortae lite pendente inter d. Hieronymum in dicta Grangia intratum, & Abbatem, ac prouisum ab eo de dicta Grangia non facta mentione litis, nec propterea possunt dicto Hieronymo aut Fabio habente causam ab eo in praeiudicium Abbatis, & ab ipso prouisum suffragari, si quidem Papa si sciuit dict. litem pendere inter d. Hieronymum alienantem, & Abbatem ac prouisum ab eo, verisimiliter non concessisset Hieronymo facultatem alienandi bona dict. Grangiae, super qua pendebat controuersia. *Iuxta trad. per Doct. in c. Pralatorum et praepos. Felin. num. 3. de accusat. ubi quod tunc contra quod agitur ad priuationem beneficii, licet possit officium suum iustificare lite pendente, non potest tamen alienare bona Ecclesie.*

Nec dicatur quod quatenus littere si in eui- 18. dent fuerunt nulliter executae, possunt iterum executioni demandari, quia huic etiam obiecto fuit satisfactum in dd. decisionibus 631. num. 8. & 773. num. 3. par. 2. in recentior. in quibus dicitur 19. iur. quod post sententiam semel etiam nulliter iatam iudicis delegati iurisdicchio expirat, *si sicut propriis C. quomodo. aut quend. Index. l. Index postquam, & ibi Gloss. ff. de re Indic. & in terminis executionis litterarum Apostolicarum. Archid. in c. si cui in Verb. contradit. de prebend. in 6. Rota decif. 16. de re Indic. in noui. & fuit dictum in Calalehi Canoniceatus 22. Iunii 1603. coram Re. et d. fimo Attrebatensi, & in aliis in dd. decisionibus 631. & 678. par. 2. in recentior. relatis, &c.*

ANNOTATIO.

In M.S. ad marginem num. 6. haec habentur: *F. 11. Cocin. decif. 169. ubi contrarium deciditur ex nouis A.C. facultatibus.*

CAMERINEN. PRAEDII.

Fen. 21. Junij 1624.

DECISIO CCCCXXII.

Impressa apud Pest. da monst. decif. 289.

ROMANA PRAETENSÆ DEVOLVTIO-
NIS VINEAE.

Fener. 21. Junij 1624.

A. G. V. M. E. N. T. V. M.

Agitur latissime quomodo excusetur caduci-
tas ob non solum Canonem incutata.

S. V. M. M. A. R. I. V. M.

- 1 Caducitas ob non solum Canonem excusatur ex causis.
- 2 Causae leues requiruntur ad excusandam caducitatem tunc nam odiosam.
- 3 Nota: facilliter admittitur causis ad evitandam penam.
- 4 Ad evitandam excusatur quis si non soluit Canonem propter impotentiam.
- 5 Caducitas excusatur propter absentiam.
- 6 Difficultas subueniens post contractam obligationem excusat à mora, & pena.
- 7 Non possidens vineam Canonem solvere non debet.
- 8 Culpa debitoris compensanda est tam culpa creditoris.
- 9 Caducitas evitatur per credulitatem satisfactionis Canonis.
- 10 Caducitas non potest declarari post mortem contra haeres pupillos.
- 11 Caducitas tollitur, & evitatur per credulitatem cui iniussam.
- 12 Deposito pecuniarum pro toto triennio facta sitim post postillam excusatur à caducitate, & moram purgat.
- 13 Ad quem effectum sufficit sola oblato verbalis.

DECISIO CCCCXXIII.

PRO Filiis, & heredibus Marci Antonij Saraceni informantibus fuit resolutum, non esse locum praesentis devolutioni Vineae de qua agitur.

Aut enim praetenditur locum esse devolutioni propter incutam caducitatem ab ipso met Marco Antonio, ob non solum Canonem, & cessat fundamentum duplici ratione, primo quia multae videntur concurrere causae, ex quibus posset ductus Marcus Antonius excusari à praesentia Caducitate cum etià ad hanc et cunctum, eo quia agitur de materia penali, & odiosioribus causis sufficiunt, quod praesentia servatur in hoc Sacro Tribunali, in quo

3 Iure permittente quolibet causa ad evitandam penam, facillè ex summa Dominorum pietate admittitur. *Rat. decif. 577. numer. 4. par. 2. in recentior. Seraphin. decif. 1228. num. 5.*

Causa autè possima ex qua videbatur posse excusari dictus Marcus Antonius visū fuit
4 impotentia ipsius solvendi dd. Canonem post annum 1614. vsque ad annum 1617. & eiusdè
5 ab Vrbe absentia, cum ob imminenti carceratione ex quo quotidie à suis creditoribus molestabatur coactus fuerit discedere causa xris alieni contracti post acceptam d. Vineae inuolucrum, quod praebet iustam causam excusandi eum à caducitate, cap. quarelam ubi Bald. in fin. de iurjur. Rip. in l. quod se nunt. 21. ff. si ceter. per. Spenkelde locato §. nunc aliqua nom. 40. Corbul. de caus. priuat. ob non sol. Canon. limit. 29. Benincasa in tract. de pauper. quasi 3. Special. to. nam. 9. cum ad hunc effectum sola difficultas superueniens post contractam obligationem excuset à mora, & pena, l. si vendenda §. Idem Iuris ff. ad l. Rod. de iact. Tiriquet. de retract. Convent. §. 1. Glos. 10. num. 120. Card. Mantie. de iact. lib. 14. tit. 17. num. 3. & praetertim quia agitur de damno evitando Benincasa d. Special. 10.

Post annum verò 1617. est locus excusationi cum dictus Marcus Antonius de dicto anno fuerit priuatus dict. Vineae possessione per Immissionem obtentam in illam ab huius Creditoribus vigore Saluani Interdictus quo casu dictus Marcus Antonius non tenebatur solvere Canones Vineae, cuius possessio apud ipsum non existeret, sed bene tenebantur dd. Creditores possidentes, contra quos poterant agere dd. Canonici, cum habebant actiones directas contra Vineam ab ipsis in emph. teusum concessam, à quibus fuissent satisfacti. *Aetbar. conf. 44. num. 7. vers. praeerea Clar. in §. Emphiteasis quasi 3. vers. sed quero Corbul. ubi sup. limit. 22. Capic. decif. 14. nam. 21. Joseph. Ladoue. decif. Peras. 35. num. 4. Rot. in Romana Domus Sauti Ladouici 30. Martij 1603. coram bo. mem. Pavia.*

Et praeparatà eo magis proceditur, quia d. Dominus Canonici fuerunt postea de dd. Canonibus ab anno 1614. per totum annum 1617. satisfacti, partim de praeno Vini recollecti in eadem Vineae per manus D. Iohannis Lucatelli depositarii partim vero à Praesentis emphiteutae in solidum obligato, ut patet ex quietantijs in Summar. num. 2. prout etiam fuissent satisfacti de Canonibus de usis per totum annum 1620. si exigere non neglexissent suta 30. ab eodem Praesentis, cui donationem concesserunt, necnò alia suta. 24. & 100. 60. redacta capitulo d. Vini, & in Sacro Monte Pietatis depositata per dictum Lucatellum depositarium, & consequenter culpa debitoris, in qua pro parte eius ad fuisse, compensanda esset cum culpa, & negligentia creditorum, l. si ambio. ff. de compensat. Afflic. decif. 105. numer. 29. Inò creditorum negligentia, & mora praeponderat morae debitoris, & rei l. si seruam §. sequitur ff. de Verb. Obligat. Alex. conf. 49. num. 4. in fin. vers. pro hoc facit. lib. 2. Ruin. conf. 115. in fin. l. 5. Rot. Ianu. decif. 218. in prin. & fact dictum in Romana de Jacobellis prima Decembris 1600. coram bo. mem. Card. Lucatello.

Vel saltem Sacerdotes abfens ab Urbe, credidit
9 proprietarios fuisse de Canonibus satisfactos de
predictis assignamentis aut a possessoribus Vin-
neze, ad quos huiusmodi onus Reale sponte-
bat, per errorem, non autem per malitiam ces-
sasse diceretur, vt caducitatem euitaret Bald. in
l. 2. num. 2. C. de heredi. ab. Corbul. de caus. priuatis.
ob canon. non solut. ampliat. 5. num. 27. Capotaq. de
eif. 150. num. 4. part. pri. & fuit dictum in Pila-
na Caducitatis 25. Iunii 1601. coram bo. mem.
Crd. Sacrae.

Secundò Principaliter cessat deuolutio ob
incursum caducitatem per Marcum Antonium,
10 quia dicta Caducitas non fuit declarata viuē-
te ipso Marco Antonio, vnde nec potuit ampli-
us post eius obitum declarari contra illius
haeredes pupillos, & minores. *Cassid. decis. 2.
de locat. Crd. Montic. diss. tract. de tacit. l. 22. tit. 27
num. 34. Corbul. de caus. priuatis. ob non Sol. Canon.
ampliat. 45. num. 17. & seqq.*

Aur dicta deuolutio prætenditur ob incur-
sum caducitatem per Filios dicti Marci Anto-
nii, & minus videtur ei locus, quia dato etiam
quod dd. Filij fuerint contumaces in soluendo
dd. Canones, excusantur tamen propter ius-
tam ignorantiam, & minorem aetatem, cum
ad hunc effectum etiam iniusta credulitas cau-
sa sit sufficiens, *l. iij. §. post ff. de lib. caus. Corbul.
de caus. priuatis. ob non Solut. Canon. limit. 17. nu. 22.
Bero. conf. 98. numer. 24. & seq. lib. 1. Rot. Coram
Gregor. XV. decis. 188. num. 4. tantoque magis
quod postquam habuerunt notitiam d. contumac-
iae, obtulerunt, & realiter deposuerunt in
Sacro Monte Pietatis, vt apparet ex copia Co-
dulis datæ in summam. num. 9. Canones decurios,
& non solutos pro toto integro triennio, quod
sufficit ad excusandam caducitatem, & mora
purgationis. *Corbul. diss. tract. limit. 17. Cardin.
Montic. de tacit. d. lib. 23. tit. 27. num. 61. & seq. cum
inuò ad huc effectum sola oblatio verbalis suf-
ficiat. Soc. conf. 118. num. 10. lib. 4. Capotaq. de
eif. 271. part. 1. & fuit dictum in Rossanen. Re-
gressus 16. Iunii 1595. Coram bonamem. Sol.**

ROMANA FIDEICOMMISSI DE GRANDIS.

Vener. 21. Iunii 1624.

ARGUMENTVM.

Immissio conceditur quotiescunque constat
de purificatione fideicommissi, & de iden-
titate corporum.

SYMMARIVM.

- 1 Immissio conceditur quando competit, vel vigore l. fin. C. de edu. dict. Adrian. Toll. vel in vim vtilis Saluiani.
- 2 Immissio non datur in corporibus alienatis, & affignatis in legitimam debitam ex fideicommissi.
- 3 Immissio potest dari pro induiso in fideicommissi.

- 4 Fideicommissa tolluntur ex bulla iuris congrui, & subrogatur pretium.
- 5 Immissio conceditur in vim fideicommissi, vel in corpus, vel in pretium inuictum vigore Bulla iuris congrui.
- 6 Confusio de possessione fideicommissi immisso conceditur.
- 7 Exceptio melioramentorum si non constat nec in genere nec in specie non impedit immisionem vigore fideicommissi.

DECISIO CCCCXXIV.

PRæsuppositis decisionibus aliis in hac causa factis, quod Stephanelli Filij Cinthie sint vocati proportionem dictæ Cinthie fuit dubitarum, An ipsis esset danda Immissio, & pro qua rata in possessionem Domus, & Apothecarum ad Scesam, & aliarum duarum Apothecarum ad Viculum de Sabellis, & DD. resoluere quoad Immissionem in genere eam esse dandam absque difficultate pro tertia parte, quia portio Cinthie pro qua dd. Filij sunt vocati est tertia pars. Ideoque competit eis pro dicta tertia parte Immissio vel vigore, l. fin. C. de edu. din. Adr. toll. vel in vim vtilis Saluiani. *Rot. decis. 276. num. 2. par. 2. in recent. Crd. Scraphin. decis. 828. num. 1. vbi quod semper ita fuit obseruatum vt pro fideicommissis datur immissio ex Saluiano.*

Quo verò ad corpora bonorum supra expressa, & in primis quo ad dictam Domum nō videbatur quod posset dari dicta Immissio pro integra tertia parte totius Domus, quia constat eam fuisse per Hermetem Filium Octauij heredis graui alienatam in Alexium Buccamarum. Ideoque imputari debet in legitimam Octauio in bonis fideicommissi suppositis debita. *Textu not. in l. Marcellus Sres qua fad Trebell. Paris. conf. 17. in fin. lib. 2. Pergr. de fideic. art. 39. nu. 4. vbi effectum autem est.* Et per consequens non poterit dari Immissio pro integra tertia parte totius Domus, sed tantum pro tertia parte illius rati, quæ superest denupia legitima pro fideicommissis, pro qua poterit dari Immissio pro induiso, vt fuit in pluribus causis obseruatum, & signanter Seneca de Tassoni 28. Iunii 1618. coram R. P. D. meo Pamphilio, & in alijs.

Quo verò ad Apothecas existentes sub tus d. Domu licet dicatur eundem Alexium illas emisse vigore Bullæ iuris congrui, quæ tollit fideicommissa, eorumque loco subrogat pretium inuestiendum, quia tamen non constat de aliquo inuestimento, & sic quod forma dictæ Bullæ fuerit seruata, erit danda Immissio pro dicta tertia parte, vel in ipsis Apothecis vel in pretio inuictum, quatenus appareat fuisse inue-

dictum.

Quo ad alias duas Apothecas quoniam constat eas fuisse in bonis Christophori fideicommissi danda erit Immissio pro dicta tertia parte ex supra allegatis.

Non obstat exceptio præsentorum melioramentorum, quia de ijs non constat nec in genere, nec in specie, prout etiam non constat, quod

centus

census extincti essent creati à fideicommittente, vel ab heredibus fideicommittentis ad effectum solvendi dicti fideicommittentis debiti, unde neque hinc potest retardari dicta immis-
sio, &c.

NVLIVS PAROCHIALIS CASTRI DVRANTIS.

Mercurij 26. Iunij 1624.

ARGVMENTVM.

Litteræ quomodo iustificentur ad reificationem gratiæ.

SYMMARIVM.

- 1 Potestas iustificatur ex Confessione Aduersarij, præsertim si redacta sit in actis, & num. 2.
- 2 Valor beneficij iustificatur ex gratia Aduersarij idem exprimentis.
- 3 Narratio emanans iustificata ex narratiua Aduersarij.
- 4 Presbyteratus probatur ex litteris Archiepiscopi.
- 5 Pensio iustificatur ex litteris.
- 6 Ecclesiæ qualitas probatur ex vltima promissione.
- 7 Encomiatum antiquissimæ præbent qualitatem Ecclesiæ.

DECISIO CCCCCXXV.

DICTVM fuit gratiam D: Bernardini esse in omnibus iustificatam quod enim Ecclesia de qua agitur vacauerit per obitum Luthij, iustificatur ex propria concessione Lazari in gratia per eum obtenta, quod sufficit ad decif. Egge. 263. & decif. 395. Caputoq. decif. 186. l. 1. in manuscrip. Pui. decif. 316. l. 2. & fuit dictum in Romana Cappellania de Toledo 7. Iunij 1621 coram R.P.D. meo Eusebio.

- 2 Præsertim cum dicta gratia fuerit per eundem Lazari in actis pro ducta, Dec. in c. cum super num. 22. de off. deleg. dym. conf. 201. num. 7. Alex. conf. 30. num. 1. lib. 7. Rot. decif. 2. post med. de fid. instrum. in nou. Mebel. decif. pri. in fin. de regul. & fuit dictum in Anconitana Bonorum coram Sancti. mem. Greg. XV. que est decif. 402. num. 3. in impressi.

- 3 Et pariter ex eadē gratia Lazari Aduersarij, iustificatur valor per dictum D. Bernardinum expressus per non excessum in scut. 70. certis & vnā cum incertis in scut. 125. in dicta enim gratia Lazarus eundem valorem exprimit eodē modo per non excessum in scut. 70. certis & inō cum incertis in scut. 80. Vnde remanet iustificata narratiua d. Bernardini, vt fuit firmatū in Rotoma. Beneficij. 10. Maij 1619. cor. R.P.D. meo Pamphilio, nam si valor vnā cum incertis non excedat summā scut. 80. multo minus poterit dici excedere summā scut. 125. in xij expressiōnem factam per dictum Bernardinum.

- 5 Quod Bernardinus esset Doctor tempore gratiæ, & Prothonotarius Apostolicus probatur ex litteris patentibus vtriusque gradus, & ex litteris Archiepiscopi probatur, quod esset Presbyter Glas. in c. inter quatuor in Verbo argumēto de Cleric. Peregr. Felin. in cap. post testium num. 3. & 25. id probat. Rot. in decif. 605. num. 5. par. 2. in recentior. Card. Seraphin. decif. 713. num. 1.

- 7 Quod obtinuerit pensionem iustificatur ex litteris reservationis pensionis.

- 8 Et denique quod Ecclesia de qua agitur sit Parochialis probatur tam ex promissione Luthij vltimo loco defuncti, ex qua constat de vltimo statu, quod sufficit ad effectum iustificationis gratiæ iuxta not. per Doctor. in c. consultationibus de iure patr. Abb. in c. nobis num. 3. vers. si verò non constat eod. tit. Roma coram Sancti. mem. Greg. XV. decif. 1467. sub num. 3.

- 9 Quam etiam ex alijs promissionibus, & enumerationis antiquissimis, quæ habent vim famę, & plenè probant. l. et. m. l. cum aliquis n. 4. C. de iur. de lib. Card. Seraph. decif. 1021. num. 14. & decif. 1334. numer. 2. Rot. in decif. decif. 684. par. 1. & decif. 223. num. 4. & 673. num. 6. par. 2. in recent.

ROMANA PECVNIARIA.

Mercurij 26. Iunij 1624.

DECISIO CCCCCXXVI.

Impressa apud Cens. de Consensu decif. 432.

FAVENTINA IVRISPATRONATVS

Mercurij 26. Iunij 1624.

ARGVMENTVM.

Manutentio in beneficio possidenti conceditur.

SYMMARIVM.

- 1 Manutentio in beneficio possidenti datur.
- 2 Possessio plenè probatur ex instrumento, alio non existente in possessione.
- 3 Possessio clandestina, & turbativa non est manutentibus.
- 4 Possessio capta auctoritate iudicis præferitur possessioni anteriori.
- 5 Sententia nulla, & iniusta non priuat possessionem.
- 6 Sententia est nulla si in eadem die probationis sententiæ conceditur immisio non dato termino ad appellandum.
- 7 Accusator mixtus ex quibus dignoscatur.
- 8 Possessio tradita in termino ad appellandum est assertata.

DE C-1 S-1 O-1 CCCCCXVH, 25

DOMINI dicitur, Baptizati dandom esse mandatum de manuteneo in possessione beneficii; de quo agitur quia de eius possessione de tempore morte lris constat et publico instrumento adoptionis dicta postulationis, 2 qd alio non existente in possessione, plene probat possessionem ad quencumque effectū. I. prelati ubi Bart. & D.D. ff. de acquir. posses. item idcirco et illi sibi dicitur sic inferunt. Rpt. dicitur p. 100 n. i. p. de reventor. & sunt plures decism.

[illegible]

Nec fuit, quod fuerit capta de mandato iudicis, qui potuit prius de iuribus Baptillam sua possessione, quo casu cum habeat fomentum auri, videtur, preferenda possessioni Baptillae licet anteriori iuxta possidet, et ibi Bart. ff. de acquir. posses. Argel. in l. eam possidere. S. qui ad nudatas in 2. d. ff. de i. l. eam possidet. m. c. 1. 1. 1.

6 Quia cum dictus iudex nullius, & iniuste
processerit, non sumitur dictum Baptisam,
qui non habuit re pro spoliato sua anteriori
possessione *Ita de f. 100. q. 2. p. 1. q. 1. ff. de ac. 35*
n. 4. p. 2. in recc.

Quod autem nulliter & inuolū processerit
7 apparet, tamen quia processit iustitiam dicti Scard
8 duci non uidebitur, immo cum quia eundem
immisit in possessione in dicti beneficii illa ipsa
die, quia prebuit sententiam ad ipsam formam,
& sic pendente termino. d. appellandum quod
facere non potuit, quia cum nup. esset merus
9 executor, fuit mixtus, ut patet ex clausulis in
gratiam dicti Scardaci apponitis, videlicet
fatis uideantur, &c. dammodo, &c. anoto, &c.
quæ omnes clausulæ preteritis sunt in qua
faciunt executorem mixtum, ut fuit expressimē
dictum, & signatur in Beneuot. Parochialis 4.
Decembris. 1602. ad hanc Reman. de. mo. d. n. o. & in
vna Lond. in Abbate 14. Januarii 1622. coram R.
D. mo. P. hald. tenebatur assuere partes ludi
cis, & ad illius sententiam dabatur appellatio
etiam suspensiva. Felin. in exhibitis n. 9. de i. di.
Rem. decisi. 905. n. 7. p. 1. in reuoc. Card. de archidia. c.
817. in princ. & dec. f. 1471. n. 2. & in alijs rebus pri
6. a. de benef. p. 6. 2. n. 1. coram R. p. r. o. n. t. etiam
posuit a dicta sententia appellatio, ideoque possessio
intra dictum terminum tredecim, est ante dicta, &
non solum de appellat. mo. Rem. decisi. f. 59. n. 3. p. 1. n.
reus, & tunc dictum in. Vagacien. Capellan. c.
14. Martij 1623. coram R. P. d. mo. P. hald. & de p.
in alijs.

Atque hanc resolutionem dicto solo Bapti-

VITRBIEN, HEREDITATIS

Veneris 28. July 1694.

ARGUMENTVM.

"Patet ex Summario":

T F N M R L P M J

- 1 Pecunia confugiandis sunt quotiescumque patet de voluntate testatur.
- 2 Vocato uno casu ille exequendus est, & non expectandus est sequens.
- 3 Confugiatio quomodo facienda sit vigore vocationis.

DECISIO CCCCCXXVIII.

DOMINI herent in celis; quod sit lo-
cus conflagrationi pecuniarum, quia vi-
tium in uia deest non dicitur vocatio filiarum. Fe-
minarum in defectu masculorum est clara,
nec dubitatur, quia: euenient rursus dicta ypo-
crosis ad fauorem Luiae, unde: merito con-
flaganda erunt ad pecuniam dicta Luiae: cum lo-
nasterio, in quo dicta Luia est effusa, mon-

Nec obstat, quod post mortem d. filiarum abique filijs legitimis vocata alia loca per arbitrio tuerentur, quia cum dicta loca pia iuxta tenorem dictae vocationis succedere debeant post obitum d. cumm. Luix, eaque adhuc in humis exister, frustra modo super dicta vocatione disceptatur, & de ea poterit tunc videri, quando casus dictae vocationis euenierint, interim potest dicta consignatio dictae Linia de nezaribus fieri.

Item autem dicta consignatio facienda iuxta
formam decreti Vicelegati, & ad effectum in-
uestiendi sui data tamone per Monasterium
de restituendo dd. pecuniam post obitum Litui-
cul de iure, ad h. v. & ibi gloss. in verb. non exigit
et in post. ff. fideicom. linter omnes, & ibi DD.
ff. qui testif. q. cum alijs per Perregin. de fideicom.

FERETRANA PAROCHIALIS

... *Luna* ... 1624.

ARGUMENTVM

Manarctio pallidus *datur*.

S V M M M R I F M.

- 1. *Admunicatio poenitentis datur.*
- 2. *Poenitentia probatur ex confessione Adversarii.*
- 3. *Per resignationem in manibus Papa amittitur ius, & poenitentia.*
- 4. *Resignatio conditionalis operatur, et donec non fiat effectus, conditio ius non abdicatur & resignatio.*

D E C I S I O D X X I X .

D E C I S I O D X X X .

PETRO Marino tantum informantem fuit dictum ipsi esse dandum mandatum ad manutenendo, quia de ipsius possessione constat ex confessione Francisci Aduersarii in eius litteris, quod sufficit ad effectum obtinendi mantenentem contra Aduersarium consistentem, *Put. decif. 325. n. 3. Rota in Pampilonen Beneseij 6. February 1615. coram R.P.D. mro Vbaldo. & in Romana Domini de Blanchis 10. Maii 1619. coram R.P.D. mro Buratto.*

Non obstat, quod Petrus Marinus resignauit Parochialem in manibus Sini quodque per huiusmodi resignationem amisit ius, & possessionem, quam prius habebat *Rot. dec. 2. de renunc. in antiq. & decif. 9. eodem tit. in non. Cassad. decif. 2. eod. tit. num. 3. Put. decif. 175. num. 2. l. 3. præsertim cum talis resignatio fuerit per Superiorem admissa Rot. decif. 29. n. 2. p. 1. in recent.*

Quia dictus Petrus Marinus non resignauit dictam Parochialem simpliciter, sed ad fauorem certæ personæ, dictaque resignatio fuit etiam sub certis conditionibus admissa, unde nisi docetur, quod dictum Beneficium fuerit perfectè resignatorio acquisitum, & dictæ conditiones purgatae, non potest interim censeri ius abdicatum à resignante, *Achel. decif. 10. n. 4. de restit. spol. Put. decif. 153. num. 1. & seqq. l. 3. cum alijs per Rot. coram Sancti. me. Greg. XV. decif. 159. num. 6. & fuit dictum in Regien Preceptoria 3. Iunii 1613. coram bo. me. Andrea.*

ROMANA CAPELLANÆ SANCTISSIMI SALVATORIS AD SCALAS SANCTAS

Veneris 8. Novembr. 1614.

A R G V M E N T V M .

Mantenentio non conceditur non possidentibus.

I V M M A R I V M .

1. *Mantenentio potius datur deputantibus Capellanum amonibilem, quam ipsi Capellano iam admissio.*
2. *Possessio data ad tempus cessat elapso tempore.*
3. *Capellanus ad nutum deputatus, & postea destitutus non potest ab Ordinario manuteneri.*
4. *Capellanus deputatus ad nutum potest amoueri etiam sine causa, admodum absit admissio.*
6. *Confirmatio nihil de nouo tribuit, neque extendit confirmatum.*
7. *Confirmatio non operatur, quando aduenit post rationem.*
8. *Possessio capta contra formam Constitutionum non est manutenibilis.*
9. *Clausula subblata, & Decretum irritans inficit titulum, & possessionem.*
10. *Mantenentio non possidenti non datur.*
11. *Resignatio in integrum non datur in possessorio.*
12. *Resignatio in integrum non potest dari non transportati assis.*

OR TA fuit questio inter Capellanos Piccardum, Honestum, & Castellucium, successiuus temporibus à DD. Custodibus Celeberrimæ Capellanæ ad Sancta Sanctorum S. Saluatoris in Capellanis electos, & ipsos mer etiam DD. Custodes, cui sit dandum mandatum de manutenendo, videlicet an vni ex d. sic electis sit dandum dictum mandatum, seu saltem dd. Custodibus in quasi possessione eligendi, & ad eorum nutum remouendi per ipsos electos, & DD. censuerunt nemini ex dd. Capellanis esse dandum dictum mandatum, quovè ad DD. Custodes mandatum parriculariter videri.

Nam quoad Castellucium licet controuerti minime possit eius possessio, prout nec aliorum, cum de ea ab vnde constet ex Instrumento adeptæ possessionis, & ex testibus de dicta possessione deponentibus, tamen quia fuit deputatus in Capellanum à dd. DD. Custodibus ad eorum nutum, & beneplacitum, & fuit ab iisdem postea remorus, non potest ei competere manutenentio, quia deputatus ad nutum non habet veram possessionem, sed possidet ijs à quibus fuit deputatus iuxta deducta in dec. 4. 12. num. 2. p. 1. *dinerf. illiusque possessio si quis est intelligitur ad tempus donec fuerit renouatus, atque ita finito tempore, & sic postquam fuit remorus nullam penitus habet possessionem.*

Quia possessio data ad tempus, cessat elapso tempore nec dicitur amplius possessio ex natura temporis limitati ad textum in l. Imperator ff. de postul. statu liberi §. sicutum ff. de leg. 2. Abb. & alii in c. postulesi ante n. 1. de rescrip. *Decian. conf. 108. n. 3. 19. lib. 3. & in puncto, quod Capellanus ad nutum deputatus, & postea destitutus non possit ab Ordinario in sua possessione tueri tradit Garz. de benef. par. 1. c. 2. num. 57. vbi etiam dicit ita fuisse reuolutum in vna Elboren Distributionum 29. Martii 1590. coram Carduba.*

Non obstat, quod dictus Castellucius non potuit sine causa remoueri, quia verba ad nutum, & beneplacitum important liberam, & absolutam, & non regularem voluntatem. *Felin. in c. 1. sub nu. 51. de res. in l. si sit nu. 27. ff. de leg. 1. Menoch. de arbit. lib. 1. quest. 7. num. 2. Ideoque potest sic ad nutum, & beneplacitum deputatus, etiam sine causa remoueri, dummodo absit militia, Card. de Clementi. 1. §. præmissa sub nu. 4. post med. de supplen. neglig. Pralat. Dec. in c. ad nostram n. 10. & 23. de confirm. tit. vel inut. & fuit dictum in Burgen Annotationes Magistri Capella 11. Decembris 1581. coram bo. me. Card. Blanchetto, & in decif. 773. n. 1. p. 1. dinerf.*

Non obstat, quod dicitur Castellucium possidere dictam Capellam vigore confirmationis habite à Capitulo Lateranen. quæ fuit concessa simpliciter, & abique dicta clausula ad nutum, quia confirmatio nihil de nouo tribuit, neque extendit confirmatum, sed soliti ei addit robur. *Dec. in c. ad nostram num. 9. de confirmat. tit. vel inut. Alex. conf. 123. num. 20. lib. 4. Rot. coram bo. me. Greg. XV. dec. 267. n. 1. & in addit. num. 10.*

num. 10. Card. Seraph. decis. 981. num. 5. & in casu isto fuit per Capellanum in specie confirmata electio de ipso facta per dd. Custodes 13. Augusti 1633. & sic dubitari non potest quin fuerit confirmata dicta electio in illis terminis in quibus fuit facta; atque ita sub qualitate d. manualitatis vltra quod Castelluccius fuit remotus per dd. Custodes ante confirmationem, ac propterea eo minus poterat aliquid operari dicta confirmatio cum non adesset electio confirmabilis.

Nec potest etiam dari dictum mandatum de manutendo Honefio praesentato a DD. Custodibus post remotionem Castellucci, quia nullam habet institutionem, seu confirmationem a Capitulo, ideoque quatenus se intrusisset in possessionem Capellaniam, illius possessio non esset manutentibilis, cum sit capta contra formam Brevis Leonis X. quod habet clausulam sublata, & decretum irritans, quod insit titulum, & possessionem Gabr. de clausul. 3. nn. 50. Rot. decis. 189. num. 4. par. 2. diuers. & fuit dictum in Adrien. Decimarum 14. Decemb. 1607. coram Rev. D. meo Patriarcha Hierosolymis. & est etiam adueritendum quod dicta possessio fuit capta post inhibitionem emanatam ab Illustribus. Archiepiscopo bytero ad instantiam dicti Castellucci.

Tandem non potest dari manutentio Piccardum tum quia ei obstant eadem, quae supra fuit dictum ob stare Castelluccio, tum etiam quia, vique de anno 1615. fuerunt late contra dictum Piccardum duae sententiae, quae transitum fecerunt in rem iudicatam, quo stante censetur Piccardus dictis sententiis acquiescisse, atque ita se habuisse pro spoliato, unde non potest ei competere aliqua manutentio Alex. in Limitat. S. nihil commune n. 34. & ibi Rip. nn. 97. Bologniet. n. 60. & 62. vers. limitatur ff. de acqu. posses. Menoch. de retinen. remed. 3. nn. 63. & seqq. Cas. de Gras. decis. 7. n. 3. & 9. de sent. & re iudic.

Nec obstat, quod idemmet Piccardus obtinuit committi aduersus rem iudicatam causam restitutionis in integrum, nam vltra quod in possessorio non datur restitutio Pat. decis. 36. n. 4. l. 1. Benincas. decis. 79. num. 8. non constat etiam de causis restitutionis in integrum quin nec acta dd. instantiarum fuerunt transportata, ideoque defuit etiam iurisdicchio stante Decreto Sac. Conc. Trid. sess. 24. c. 20.

ANNO TATIO

Ad n. 3. Adde Guiterex praef. quae l. l. 3. c. 2. n. 18. & seqq.

NEOCASTREN. PAROCHIALIS

Vener. 8. Nouemb. 1624.

DECISIO DXXXI.

Impressa apud Poßium de Mannen. decis. 567.

BONONIEN. FRVGVTVM DOTIS

Mercurii 13. Nouemb. 1624.

DECISIO DXXXII.

Impressa apud Cilian. ad statut. Pernf. decis. 72.

BONONIEN. DE MANZOLIS

Mercur. 13. Nouemb. 1624.

DECISIO DXXXIII.

Impressa apud Poßium de Mannen. decis. 191.

HILDESIMEN. OPTIONIS

Veneris 15. Nouemb. 1624.

DECISIO DXXXIV.

Impressa in Recent. decis. 571. par. 4. tom. 3.

ROMANA FIDEI COMISSI

Veneris 15. Nouemb. 1624.

ARGVMENTVM

Sententia confirmanda est, quando constat de iustitia; Renunciatio facta a Nouitia, quando sit nulla ob non seruatas solemnitates.

S V M M A R I V M.

- 1 Sententia confirmanda est, quando constat de iustitia.
- 2 Renunciatio Monialis ex quibus sit nulla.
- 3 Quis debeat probare interuenisse licentiam in renunciatione monialis.
- 3 Iudicis decretum non inducit illas solemnitates, quae in illo non enunciantur.
- 4 Existens in Nonitu gaudet privilegio fori, & canonis, sic in coram renunciationibus non est competens iudex secularis.
- 5 Iudicis secularis decretum non facit presumere licentiam Indicis Ecclesiasticis in renunciationibus requisitam.
- 6 Quod post longum tempus praesumantur interuenisse solemnitates requiruntur anni 30.
- 7 Praesumptio quando intercefferint solemnitates ex lapsu plurium annorum tunc intrat, quando de scriptura non constat, seu vero quando clare apparet contrarium.
- 8 Ad inducendam praesumptionem solemnitatum cura lapsu 30.

psu 30. annorum requiritur obseruantia.

- 9 In renunciatione licentia d. Vicario an possit quando-
cumque impetrari.
- 10 In renunciatione necesse est, quando licentia Episcopi
interueniat in ipso actu.
- 11 Nouitius est de foro Ecclesia.
- 12 In contractibus Nouitij requiritur Index Ecclesia-
sticus.
- 13 Renunciatio nulla ob defectum licentia Vicarij non
potest impedire immisionem.
- 14 Quod dicitur de donatione non dicitur de renuncia-
tione.
- 15 Donatio non infirmata va requirit statutum, non im-
pedit immisionem.
- 16 Legitima non detrahatur de legato particulari.

DECISIO DXXXV.

1 **D**OMINI dixerunt sententiam, in qua fuit
decretatum Monasterium Sanctæ Ceci-
liæ esse ex persona Franciscæ, nûc Sororis Clau-
diæ immittendum in possessionem Domus re-
lictæ dictæ Franciscæ post mortem Flaminiz, &
mediatus alterius Domus legatæ Angelicæ, in
qua est substituta dicta Franciscæ, & Virginia,
fore confirmandam, quia constat tam dictam
Flaminiam obisse, quam etiam Anglicam.
sine ills, atque ita factum esse locum dd. sub-
stitutionibus, vnde debetur dicto Monasterio,
cuius persona d. Franciscæ sunt acquisitæ di-
ctæ Domus vigore dd. substitutionum immis-
sionis c. Monasterium de rez. iur. in 6. authent. ingressi C.
de Sac. Sanct. Eccl. l. de nobis §. hoc etiam in fin. C. de
Episc. & Cler. Rot. dec. 1. 28. num. 1. & dec. 333. n. 2.
p. 2. in recent. & fuit dictum in Bononien de Armis
13. Aprilis & 12. Decembris 1622. coram Reuerend.
D. meo Merlino.

Nec obstat renunciatio d. Franciscæ ante
emissam professionem ad finem Virginiz,
& Angelicæ suarum sororum, quia dicta re-
nunciatio fuit nulla ex qua fuit facta sine licen-
tia Illustriss. Vicarij, siue eius vices Gerentis,
& sic contra expressam dispositionem Sac. C.
Trident. sess. ult. c. 16. de regul. qua cauetur, quod
nulla renunciatio etiam in fauorem cuiuslibet
causæ præualeat, nisi fiat cum licentia Episcopi,
vel eius Vicarij, & quod renunciatio sine
licentia Episcopi, facta sit ipso iure nulla cen-
suit Sac. Congreg. Illustrissimorum Interpre-
tum didi Sac. Concilij, vt in Decreto cuius co-
pia data fuit, & larè eandem sententiam tuetur
Molin. de inst. & iur. tra. 2. diffinit. 120. vers. ante-
quam, & c. Cened. præf. quæst. Canon. quæst. 6. num. 3.
& num. 1.

Nec obstat, quod non constet interuenisse
dictam licentiam, quia præterquamquod ex-
cipiens de renunciatione, cum in huiusmodi
exceptione sit actor debet dicere de renuncia-
tione valida, atque ita de renunciatione facta
iuxta formam d. Sacri Concilij l. in exceptionibus
ff. de probat. l. actor C. de l. i. ff. de except. Bellamer.
dec. 6. l. 6. num. 3. satis etiam dici potest constare
quod non interuenit dicta licentia, ex quo ea
non fuit enunciat in instrumento dictæ renun-
ciationis Roll. conf. 99. num. 32. l. 2. Natr. conf. 45. num. 3.
Cephal. conf. 144. n. 1. & conf. 150. n. 1. Sard. dec. 300
n. 11. Rot. dec. 723. n. 3. p. 2. in recent.

Non obstat, quod stante Iudicis decreto præ-
sumantur omnia rite, & rectè acta, atque ita
etiam dictam licentiam interuenisse, quia iudi-
cis decretum non sufficit ad hoc vt præsumat-
ur adhibite solemnitates non enunciatæ Felix.
in c. quoniam contra sub num. 17. post med. vers. limita-
etiam ibi Dec. n. 174. & seq. de probat. Paris. conf. 12.
n. 57. & seq. l. 2. Gabr. de sentent. conclus. 5. n. 17. & seq.
Rot. dec. 72. n. 13. & 34. par. 2. diuers. vbi quod hæc
est communis conclusio DD. quodq; istam o-
pinionem seruauit Rota.

Quod, & tanto magis in casu isto procedit,
quia Iudex secularis, qui dictum Decretum
interposuit non erat Iudex competens Francis-
cæ, ipsa enim etiam tunc existens in nouitia-
tu grudebat priuilegio fori, & Canonis in c. re-
ligioso §. 1. & ibi gloss. de sent. excomm. in 6. Tiraquel.
de retrah. ligu. §. 1. gloss. 8. n. 21. ac propterea co-
minus potest Decretum Iudicis Secularis suf-
fragari ad effectum præsumendi interuenisse
in ipsa renunciatione licentiam Iudicis Eccle-
siastici.

6 Minus facit, quod saltem ex lapsu plurium
annorum à die d. renunciationis præsumitur
illam fuisse factam adhibitis debitis solemnita-
tibus, quia à die d. renunciationis nō interces-
serunt anni 30. prout requiritur Rot. dec. 723. nu.
3. in Fin. & n. 2. p. 2. in recent. Tñ etiam quia in om-
nem euentum d. præsumptio locus non est,
quando vt in casu isto ex visione ipsius met
instrumenti apparet non fuisse seruatas solemnita-
tes debitas, sed tunc tantum procedit, quan-
do scriptura deficit, tunc enim intrat præsum-
ptio, quod omnia solemniter acta fuerunt,
dummodo vna eum lapsu annorum 30. con-
curat obseruantia, vt aduertit Rota in Elicien.
Minorum 27. Novembris 1585. coram Orano, & in
Clasina bonorum 4. Decembris 1595. coram Paen.

Non obstat, quod etiam, quod in actu dictæ
renunciationis non interuenit licentia Illustris-
s. Vicarij, quia tamen potuit dicta licentia adhi-
beri, vel ante vel post celebratum contractum
d. renunciationis, & sic potest doceri quando-
cumque de dicta licentia, nec defectus d. renun-
ciationis est visibilis ex dicto instrumento, suf-
fragatur saltem ad effectum vt sit proceden-
dum ordinacæ, non verò executiæ, vt fuit di-
ctum de donatione, de cuius infirmatione non
apparet, in Spoletana Hæreditatis 19. Novembris
1617. coram R. P. D. meo Pamphilio & prius in Vi-
terbien terra Verralla 30. Martij 1615. coram R. P.
D. meo Pirano & in ead. 14. Decembris 1615. anni cor-
2
10 me, quia imo necesse est, quod licentia Epi-
scopi siue eius Vicarij interuenierit in ipso actu
11 renunciationis, cum etiam Nouitius sit de foro
Ecclesiæ, vt supra dictum est, rationi, & ius-
titiæ congruit vt suus proprius Iudex Ecclesia-
sticus scilicet interueniat in contractibus ab eo
celebrandis quemadmodum dum erat in secu-
lo tenebatur interuenire secularis, & non Ec-
clesiasticus Iudex, ita punctualiter Cened. præf.
quæst. d. q. 6. num. 14. & renunciatio sine licentia
Episcopi facta est ipso iure nulla, vt supra
probatum est, quod non est in donatione, vnde
23 merito talis renunciatio non potest suffragari
ad effectum retardandi immisionem, nec quod
14 dicitur de donatione de cuius infirmatione sta-

tim non docetur, procedit in renunciatione. Nouit facta cum presentia, & licet iudicis secularis, & non ecclesiastici.

- 75 Accedit, quod etiam donatio non insinuata non impedit immisionem quando statutum insinuationem requirit, vt supra dictam conclusionem limitat *Mench. de adipiscen. remed. 4. num. 387. vers. hic tamen non procedere.*

Non obstat exceptio detractionis legitimæ, quia ex deductis in facto apparet illam esse iam factam, & in omnem euentum non est locus dictæ detractioni in casu isto, quia agitur de legato particulari, de quo non detrahitur legitima *Cephal. conf. 674. num. 5. Surd. conf. 148. num. 11. & decis. 310. num. 10. Peregrin. de fiduciis. artic. 16. num. 74. post med. cum alijs per Gabriel. de legit. conclus. 6. num. 1. &c.*

ROMANA DOMVS.

Merturij 20. Nouembris 1624.

ARGVMENTVM

Latissime agitur quando substituto in donatione competat actio realis.

SVMMARIVM.

- 1 In substitutione facta in contraria donationis an dominium acquiratur.
- 2 Substituto in contraria donationis non facta traditione non competit actio realis.
- 3 Dominium sine traditione non transferitur ex actu inter viros.
- 4 Ius nullum dispenso, quod ex donatione transferatur dominium absque traditione.
- 5 Lex quævis C. de donationibus explicatur.
- 6 Lex concedens actionem personalem non est extendenda ad actionem realem.
- 7 Donatarius habens rei dominium valde potest illud transferre in quem vult.
- 8 Dominium non potest auferri ab eo, in quem translatum est sine eius facto.
- 9 Cessionarius quando potest intentare actiones sibi cessas.
- 10 De Claufulis in donatione appositis.
- 11 Cuius in l. Vnic. num. 7. C. de alien. iud. mut. caus. declaratur.
- 12 Actio realis ad hoc vt detur, quid requiritur.
- 13 Cessionarius plus iuris non habet quam cedens.
- 14 Hypotheca non datur sine dominio.
- 15 Argumentum a solito cessat quando apparet de mente contraria Contrahentium.

DECISIO DXXXVI.

FVIT in hac causa 4. Maij 1603. coram Pænia resolutum, vna tantum parte informante, filijs Lilia non competere actionem realem super domo, de qua agitur, vigore donationis eidem Lilia factæ Anno 1573. ab Alexandro de Grandis eius marito, Notario pro ea absente stipulante sub varijs conditionibus, & signan-

ter sub conditione, quod Lilia post mortem teneretur omnia bona restituere eius filijs natis, & nascituris, quos etiam eidem Donator æ substituit, & causa pet me super iisdem propositionibus fuit aliæque parte informante post plures disputationes resolutum, standum esse in decisio, ex rationibus in dicta decisione bonæ mem.

- 1 Penz deductis, & præcipue quia licet magna sit inter D.D. controuersia, ad in substitutione facta in contraria donationis dominium acquiratur, & transferatur in substitutum sine traditione, ita vt purificata conditione substitutus possit agere ad rem realem absque alia traditione, tamen venior, & receperit opinio est, quod absque traditione non competit substituto actio realis, quia ex actu inter viros non transferitur dominium sine traditione, nisi in certis casibus à iure expressis de quibus per *Gloss. & Doct. in l. traditionibus C. de pact. inter quos non cognoueratur casus, de quo agitur, quia nullo iure canitur quod transeat dominium in secundum donatarium absque traditione, vt contra Decan. conf. 238. num. 7. & 8. & in d. traditionibus, & seq. C. de pact. & alius late descendunt, præter allegat. in d. decis. bon. mem. Pænia Barbosus in l. diuortio 8. in princip. num. 9. & 10. ff. solut. matrim. Gomez. ad l. Taur. lib. 4. num. 15. cum seq. Lopez. ad l. 7. tit. 4. par. 6. Carnetti. ad consue. Sicil. in extraneo, valent. test. quæro subsequenter num. 16. & 17. vbi dicit Decium male, & pessimè loquutum *Fegg. conf. 51. sub num. 36. Valasch. consulti. 194. num. 12. cum seq. Ludovic. Molin. de contrah. d. spiritus. 265. numer. 5. Gratian. discip. furens. 112. num. 8. & seq. Vincent. de Franch. decis. 74. numer. 2. Mejon. decis. florentin. 71. num. 8. & decis. 102. numer. 10. & decis. lincei. 33. numer. 23.**

Nec obstat text. in *l. quous C. de donat. que sub mod. quod ex pacto celebrato inter donantem, & donatarium acquiratur, nisi actio sequenti secundo donatario sine cessione, quia in dicta lege non dicitur, quod acquiratur secundo donatario actio realis, & *Gloss. in d. in verb. actiones*, dicit competere secundo donatario conditionem ob causam, & eam sequuntur etiam omnes alij, & eum dicta lex sit singularis in eo etiam quod concedit actionem personalem, vt pet D.D. ibidem, non debet extendi ad actionem realem contra iuris regulas *Peg. d. conf. 51. sub num. 36. vbi testatur, se nullum reperisse Doctorem legentem dictam legem, qui illam extendat ad Dominium.**

Et hæc eo fortius visa sunt procedere in hoc casu, quod pendente conditione facta fuit alienatio pæ Alexandrum donantem, & Liliam primam donatariam in Pinellum ex titulo oneroso emptionis; cum primus donatarius habens rei dominium valde possit ante purificationem conditionis illud transferre, in quem velit ad text. in l. ca lege C. de cond. ob caus. inf. in l. fin. §. sed quia nostra C. cum. de legib. Gomez. ad d. Taur. 40. num. 13. Magon. d. decis. florentin. 100. num. 3. & 19. Et postquam fuerit translatus, nequit ab eo, in quem translatus fuit si in eius facto auferri l. id quod nostrum ff. de reg. iur. *Gloss. mag. ad fin. l. C. de in offi. donat. Barbosus in l. diuortio in princ. num. 10. post med. vers. tamen in conditione, à quo sensu neq. ipsi Dec. Alex. C. spectat.*

specul. alique cum ijs transeuntes videntur discedere, dum loquuntur in casu, quo videntur primo donatario, nulla fuerat facta alienatio, & bene aduertit singulis examinando *Reg. d. conf. 51. num. 16. & 17.*

Nec obstat, quod predicta locum sibi vendicatur in simpliciter donatione, secus vero in donatione prout est ista, in qua adest stipulatio Notarii pro omnibus quorum interest, & amplissima cessio donatoris omnium iurium, & actionum realium, & personalium ipsi donatori competentium in & super rebus donatis, cum clausula *constitut* &c. ex quibus videtur
9 posse cessionarium intentare proprio nomine actiones ubi cessus saltem viiles, ut per *Jacob. de Arena in tract. de cession. ad. numer. 63. cum alijs per Bertazzol. claus. 28. glof. 1. sub num. 1.* Et agere etiā ad rei vindicationem, & si aliter non esset translatus Dominium, *Bart. in l. si ager. in fin. ff. de rei vindic. Bertazzol. claus. 27. glof. 1. num. 4.* Quia præterquamquod clausula constituti, & aliz, quæ factam traditionem importare possent, fuerunt appositæ ad fauorem tantum Leli, ut bene demonstrant informantes pro Pinellis, siquæ non operantur quoad secundos donatarios, aliz verò clausule, & cessiones intelligi debent quoad alia bona in dicta donatione comprehendita, super quibus donanti competebant dd. actiones reales, & hypothecariæ, non autem respectu Domus, de qua agitur, super qua nulla poterat eidem donanti competere hypotheca *l. ut. tex. in l. neque pignus ff. de reg. iur. vbi Cagnol. Surd. conf. 241. num. 13. Rota inuers. decis. 315. num. 3. par. 1.*

11 Nec fuit aduulsa subtilis illa consideratio Cini quæ fuit originalis Petri de Rampona in l. Tutor. C. de alien. iud. mut. caus. qui vult dari duplicem rei vindicationem, alteram formalem, quæ competit Domino non possidenti, alteram causalem, quæ datur eidem rem suā possidenti, quæ postea formalis efficitur eueniente casu quo Dominus rei possessionem amittat, & sic mediante cessione iurā saltem esse quæsitam illam causalem rei vindicationem cum spe future formalitatis, reducendæ ad exercitum per cessionarium nomine cedentis, ad proprium tamen commodum cum calus venerit, quia ultra quod non desunt qui negant dari illam causalitatem actionis, veluti *Salicet. in l. fin. num. 4. C. de hered. vel all. vend. Socini. l. un. in l. naturaliter §. nihil commune num. 60. & Paris. num. 3. ff. de acquir. posses. certè verior, & receptor est opinio eorum, qui tenent, quod si illa datur, dari tantum intelledualiter, & in abstracto, nec venire in cessione actionum in qua, venit solum actio formata, & quæ potest deduci in iudicium *Glof. in d. l. fin. in verb. introducere, & ibi Bal. & Salicet. numer. 4. Alex. conf. 46. num. 5. vol. 1. & de comuni Signor. vel. conf. 217. num. 6. & 7. Rittum. sen. conf. 151. num. 10. Andr. despecul. in tit. de cessat. all. §. Serendua num. 25. lit. D. vers. seire debes.**

Verum quatenus hæc doctrina posset in alio
12 quo casu consistere, Domini tamen censuerunt, Hieronymo nō posse suffragari, siquidem ad exercitum actionis realis, duo omnino sunt necessaria extrema, vnum videlicet Domini

ex parte agentis, aliud vero possessionis in Reo conuenio ut per *Glof. in d. l. omis. in verb. actionem, & ibi Doff. communiter, Abb. conf. 17. num. 1. vers. nam rei vendicatio par. 2. Socini. sen. conf. 266. nu. 3. vers. 1. vendicatio est l. 2. & extremum Domini deficit Hieronymo, nā aut vult intentare actiones directas ad proprium commodum ex persona Alexandri cedentis, iuxta doctrinam Dini pro possessore *quest. 7. num. 18. de reg. iur. in l. etenim pot. cū Alexander illud se abdicauit primo per traditionem factam Lelio, & deinde Pinello, mediante eiusdem Lelii retrodatione, ne cessionarius plus iuris habeat, quam habuerit cedens, l. nemo plus ff. de reg. iur. l. emptor vbi Bald. C. de hered. vel all. vend. aut expectari vult viiles ex propria persona, & inuito minus potest nunquam dominium rei donatæ habuerit, ve supra est firmatum, & illa transierit in Pinellum vna cum Dominio à quo nascuntur, in quo radicanter, & cum quo transeunt *Din. in d. c. pro possessore num. 18. Florian. in l. per familiam §. in hoc iudicium num. 7. ff. famil. herif. & D.D. cuperit in d. l. vix.***

Stipulatio Horatii pro omnibus, quorum interest, acceptatio donationis per secundos donatarios, & reliquæ clausulæ diffusè ponderatæ pro inuolucra hypotheca, possunt quidem operari, ut his irrevocabile sit eis acquisitum & pro eo conferuando actio personalis ex d. l. quærit, sed quod rei vendicatio, vel hypotheca
14 inde oriatur non inferitur, cum illa non detur sine dominio, & Dominium non transeat sine traditione, ut supra fuit dictum, & hæc non competat, nisi sit a casibus expressa, vel inducta à lege in certis casibus, inter quos hic nō repetitur, imò potius videtur dicendum apparere, quod voluerit donator etiam apponi cū solum promiserit non contrahere sub pena perituri, & potuisset illam apponi facere si lub ea se obligare voluisset ad *Lymic. §. fin. autem C. de Caduc. toll. vnde cum ad hoc solum se obligauerit, non est eius obligatio ad aliud extendenda iuxta *tex. in l. quidquid asserenda ff. de verb. obligat.**

Ex quibus patet responsio ad id, quod dicebatur de stylo Notariorum eam apponendi in
15 donationibus, cum argumentum à solito cesset, ubi de mente partium aliud apparet, ut pulchre per *Euerard. in loc. a solito num. 16.* ultra quod hanc doctrinam in practica non obtinere locum dicunt Costa in memorial. in verb. Notarius simpliciter rogatus in fin. *Tiraquell. de retrall. cont. 53. glof. 1. num. 7. in fin. & in simili de constit. & inuicem dixit Rota in Firmata fideicommissi 1. Iulij 1622. coram R.P.D. meo Fbaldo &c.*

REATINA CENSVS.

Mete. 27. Nouembrii 1624.

DECISIO DXLVII.

Impressa post Duardum de Censibus decif. 417.

ROMANA PALATII.

Veneris 29. Nouemb. 1624.

DECISIO DXLVIII.

Impressa in recent. decif. 578, par. 4 tom. 3.

DERTVSEN. ERECTIONIS BENEFICII.

Ven. 29. Nouembrii 1624.

ARGVMENTVM.

Ordinarius nō potest erigere Cappellaniā ex elemosynis datis pro celebratione Missarum pro Defunctis sine expresso beneplacito Pōtificis.

SYMMARIVM.

- 1 Redditi coadunatos pro celebratione Missarum non possunt per Ordinarium conuerti in alios vsus pios, num. 6.
- 2 Pontifex potest redditus pro vna causa adunatos in alios vsus conuertere.
- 3 Cōcil. Trid. sess. 21. cap. 4. de refor. declaratur, & num. 4. declaratur scilicet 22. cap. 3. & 9. & nu. 5.
- 7 Constitutio Clementis VIII. in Thesaur. fori Eccles. par. 4. cap. 2. declaratur.
- 8 Et elemosynis datis pro celebratione Missarum non potest ergi Cappellania, quae celebret pro defunctis, num. 10. & 11.
- 9 D. c. 11. l. 22. lib. 3. par. 3. diuers. declaratur.

DECISIO DXLIX.

DVBITATVM fuit, an erectio beneficii, da quo agitur, suslineretur, & DD. negatiue responderunt, non quidem ex defectu causae, seu potestatis in genere erigendi d. Beneficium; sed quia illud erigi non potuit ex redditibus Confraternitatis, dicti enim redditus fuerunt per d. Confraternitatem acquisiti, partim ex propria Confratrum substantia, & partim ex elemosynis d. Confraternitati à Christianidelibus elargitis ad effectum eas erogandi in celebratione Missarum, pro Animabus fidelium defunctorum in Purgatorio existentium, unde non potuit Illustrissimus Ordinarius dd. redditus reliquos ad certum vsum pium, in alium conuertere; cum hoc sit reservatum Summo Pontifici, ut ex tex. in Clement. quia contingit de relig. dom. ibi quia ad certum vsum largitione sunt destinata fidelium, ad alium vsum non debent conuerti, salus tamen semper auctoritate Apostolica, & ibi

dem Vitalis, numer. 112. & Card. Zabbaroli. numer. 9. Gabr. conf. 183. numer. 8. lib. 2. Nauar. conf. 15. de reb. Eccles. non alienan. numer. 6. cum aliis per Bertach de Rpijs. par. 4. principali num. 71. & fuit dictum in Hispan. Iurispatronatus 13. Iunij 1586. coram Robuſterio.

3 Nec obstat dispositio Sacri Concilij Tridentini sess. 21. cap. 4. de reform. vbi, quod si vnus Rector non potest sufficere Sacramentis administrandis, & cultui Diuino per agendo, Episcopus cogat Rectores, vel alios, ad quos pertinet alios sibi Sacerdotes adiungere, quia in dicto capitulo non datur facultas Episcopo destinata ad certum vsum conuertendi in alium sed potius cogendi eo casu Populum ad ministrandum ea, quae sunt necessaria pro vltu Sacerdotum adiutorum, sique non potest deferuire d. dispositio ad substituendā erectionem factam ex redditibus destinatis ad certum vsum pium, ut dictum est

4 Minus faciunt aliae dispositiones eiusdem Sacri Concilij in c. 8. & 9. sess. 22. quia in c. 8. Episcopi deputantur tanquam Sedis Apostolicae delegati Executores prauum dispositionis tam in vltima voluntate, quam inter viuos, non tamen propter ea eis tribuitur facultas disponendi de relictis ad pias causas in alium vsum, quam in eum, ad quem sunt destinata.

5 Et eodem modo etiam responderetur ad c. 9. in quo dicitur, quod Episcopus compellat Administratores Confraternitatum ad reddenda rationem administrationis, quia neque hinc potest inferri, quod sit tributa facultas Episcopis conuertendi relictā ad certum vsum pium, in alium contra voluntatem relinquendum.

Quin imò eadem Sacra Congregatio Illustrissimorum Interpretum Concilij Tridentini censuit, quod redditus relictī pro Missarum celebratione non possint in alium vsum quantumvis pium conuerti, ut habetur in declaratione dictae Sacrae Congregationis, cuius copia data fuit.

6 Minus obstat constitutio Sancti. mem. Clement. VIII. relata in Thesaur. fori Ecclesiastici par. 4. c. 2. in fine in qua datur facultas Confratribus excipiendi Elemosynas; quae tamen in reparationem, & ornatum Ecclesiarum, aut alios earundem Confraternitatum pios vsus arbitrio Ordinariorum conuerti debeant, quia dicta Constitutio loquitur de elemosynis incensis, & nō destinatis ad certū vsum, & mandat conuerti debere in pios vsus Confraternitatum, non vero quod ex illis erigatur perpetuum beneficium contra voluntatem offerentium dd. elemosynas; neque enim admitti potest, quod Papa voluerit dare per d. Constitutionē Ordinariis facultatem commutandi voluntatem Defunctorum, quia Summis Pontificibus reservata est.

7 Nec obstat, quod Illustrissimus Ordinarius non conuertit in alium vsum relictā pro Missarum celebratione, cum iniunxerit Cappellano Beneficij per eum erecti, & redditibus pro Missarum celebratione relictis onus celebrandi certas Missas pro suffragio animarum in Purgatorio existentium, sique potius videtur dictis Illustrissimis Ordinariis pinguius adim

adimpleuisse voluntatem eorum, a quibus fuerunt ad redditus reliqui, quia pro responsione est aduertendum; quod oblationes, & redditus, ex quibus fuit erectum d. Beneficium fuerunt, ut supra dictum est, reliqui Confraternitati pro celebrandis Missis, quodque dominium, & administratio dictorum reddituum fuit acquisita ipsi Confraternitati ad effectum tamen elargiendi dd. redditus in celebratione Missarum per Presbyteros ipsi Confraternitati bene visos; ac propterea Illustrissimus Ordinarius erigendo beneficium perpetuum ex dd. redditibus videtur voluntati testatorum contravenire, non solum in eo, quod voluntas Testatorum non fuit, quod erigeretur beneficium ex dictis redditibus, ad trad. per Vitalinum d. Clement. quia contigit num. 112. de Relig. domib. Garz. de benefic. par. 1. c. 2. num. 11. ubi quod ex eo quod Testator non requisivit authoritatem Ordinarii non videtur voluisse facere beneficium ecclesiasticum, & propterea eligere beneficium ecclesiasticum esset alterare dispositionem, & voluntatem Fundatoris, verum etiam quia Testatores voluerunt quod Confraternitas haberet administrationem dd. reddituum eaque, & non alius caueret, ut dicta Missa celebrarentur per Presbyteros ipsi confraternitati bene visos, nec propterea potuerunt redditus assignari alteri, & sic voluntas Testatorum immutari in aliud opus pium, ex supra allegatis.

9 Non obstat decisio 1122. lib. 3. par. 1. divers. quia ponit Mohed. decis. 1. de Iur. patro. & realumit, Gonzal. gloss. 5. num. 58. quia in casu d. decisionis Fundator mandauerat quod ex suis bonis erigeretur Capellania, & sic bene potuit fieri in eo casu interpretatio, quod Fundator voluerit erigi d. Capellaniam ad titulum beneficii, ita ut Ordinarius non censeretur contravenisse voluntati Testatoris erigendo d. Capellaniam ad titulum beneficii; licet etiam dicta decisio fuerit facta pluribus contradicentibus, ut in eadem met decisione dicitur, verum in casu isto agitur de redditibus, qui fuerunt reliqui Confraternitati pro celebrandis Missis, non autem ad effectum erigendi Capellaniam, nec propterea locus est interpretationi, quod relinquentes voluerint erigi beneficium perpetuum ex dictis redditibus, deberet enim presumi, quod Testatores voluerunt, quod ex dd. redditibus erigeretur Capellania, quod non dixerunt, & vltimus quod voluerint erigi Capellaniam ad titulum beneficii, quod pariter repugnat dispositioni dictorum testatorum cum dd. redditus reliquerint Confraternitati, ut dictum est.

10 Nec denique subsistit, quod mediante erectione dicti beneficii fuerit pinguius adimpleta voluntas defunctorum, quia Confraternitas utique poterit curare, ut ex dd. redditibus plures Missae celebrentur, quam possit celebrare vnus beneficiarius, & sic potius apparet dictam erectionem cadere in diminutionem iussu agi, quod sibi procurantur defuncti per dd. oblationes.

11 Et si Confraternitas neglexit celebrari facere dd. Missas, potent Ordinarius eadem cogere, ut faciat celebrare dd. Missas, non autem propterea commutare elemosynas ad d. effectum destinatas in aliud usum, quantumvis pium, nisi

accedente Sedis Apostolicæ beneplacito, cuius talis facultas, ut supra dictum est, referuata est.

CALAGVRITANA PROCESSIONVM

Luna 2. Decemb. 1624.

ARGVMENTVM.

Laudum quando sit obseruandum contra sententiam. Laudum quando sit validum, & obseruandum.

SVMMARIVM.

- 1 Laudum posterius est attendendum potius, quam sententia anterior.
- 2 Posteriora derogant prioribus.
- 3 Laudum est nullum ex defectu iurisdictionis.
- 4 Compromissi fines quando possint excedi.
- 5 Episcopus potest liberare Beneficiarios ab aliquo onere, quando est in seruitiu d. d. r.
- 6 Ex laudi obseruatione arguitur compromissum.
- 7 Laudum obseruatum valet in vim pacis.
- 8 Quando presumatur notitia laudi.
- 9 Laudum obseruatum per annum presumatur ratificationem.
- 10 In mandato generali si est data facultas faciendi cuncta, qua principalis facere potest, dicitur mandatum speciale.
- 11 In laudo citationis defectus tollitur ex approbatione, & emolagatione.

DECISIO DXL.

FVIT alias per bimas decisiones firmatum, Decanum, & Capitulum Ecclesie Cathedralis esse manutenendum in quali possessione, quod Abbas, & Beneficiarij Ss. Iacobi, & Andree, quolibet die Sabathi teneantur petere horas ietresse horis, & accedere ad Processiones, causa vero tertia vice super istidem proposita DD. ordinant, quod dubium dissiparetur super bono iure, quod factum, censuerunt constare de bono iure Abbatis, & Beneficiarij.

Nam licet antiquis temporibus tenerentur dd. Beneficiarij accedere, & horas petere vigore cuiusdam sententiae, vique de anno 1584. latam, in qua dd. Beneficiarij fuerunt condemnati ad interstessendum Processionibus, & videndum, declarari horas Canonicas, ita ut satis videretur fundata intentio Decani & Capituli in dicta sententia, quoad ius cogendi beneficiarios ad subeundum d. onus, ut fuit late ostensum in alijs decisionibus in hac causa factis.

Tamen constat, eosdem Beneficiarios fuisse postea a dicto onere liberatos per laudum factum per D. Episcopum, anno 1614. quod potius est attendendum, quam dicta sententia, ex regula, quod posteriora derogant prioribus, & posteriore iussu, quod. mod. res. am. inf. am. l. si vnus s. pa. us ne petetur ff. de pac. l. pacis. nouis. C. eodem tit. cum alijs per Sord. conf. 302. n. 1.

Nec obstat, quod d. laudum fuit nullum, &

ex defectu iurisdictionis, cum in D. Episcopo fuerit tantum factum compromissum super numerum beneficiariorum qui debebant accedere, nec propterea ipse potuerit vigore dicti compromissi dici beneficiarios in totum liberare ab onere accedendi ad Processiones, quia hoc obiectum videbatur ex pluribus posse evitari.

Et primo. Quia compromissum fuit factum non solum super numero beneficiariorum, sed etiam super quibus libet aliis distinctionibus.

- 4 Secundo. Quia dictum compromissum fuit factum etiam in D. Episcopum tanquam ipse amicabilem compositorem, & pro bono pacis, & concordie conservandæ inter capitulum, & Beneficiarios, unde potuit fines d. compromissi quatenus opus fuisse excedere, ut de compromisso facto tanquam in amicabilem compositorem advenit. *Menoch. conf. 381. num. 12. & seq. 4. Cacialap. in trati. de transact. q. 18. sub nu. 9. & de compromisso facto pro bono pacis conservandæ, & pro concordia est tex. in c. nisi esset, & ibi DD. de probend. Gex. ad. conf. 98. nu. 16. Cepb. conf. 121. num. 15. lib. 1. Blanch. de compromissi. Quæst. 6. num. 16. Corsetz. in suis singul. in verb. arbitri inquit laudum.*

- 5 Tercio. Prædicta eo magis procedunt, quod fuit data expressa facultas in dicto compromisso D. Episcopo sentiendi, & arbitrandi, prout ipsi videbitur cõvenire pro servitio Dei, bonoque & utilitate suarum Ecclesiarum, & Divino cultu conficiendo, nam hæc facultate stante bene potuit D. Episcopus pro utilitate suarum Ecclesiarum liberare Beneficiarios à dicto accessu, ne dum à propria Ecclesia abesse cogantur, cultus Divinus in ea detrimentum patiarur.

- 6 Quarto. Accedit, quod laudum latum per D. Episcopum fuit expressè approbatum, & emologatum à parribus, & per spatium fere integri anni observatum, hinc namque colligitur, mentem d. capituli ab initio fuisse, quod D. Episcopus super omnibus decerneret, quod sibi placuisset.

- 7 Et in omnem eventum stante dicta approbatione, & emologatione valeret d. laudum in vim pacti, & transactionis gloss. & Doffo. in l. 2. C. com. virisq. Iud. Menoch. dicto conf. 381. nu. 15. & seq. Surd. conf. 447. nu. 13. & 14. lib. 3. Tbesaur. decis. 253. n. 5. Nota decis. 540. n. 8. & decis. 588. num. 1. p. 2. in recent.

- Nec obstat, quod laudum fuit emologatum à Procuratoribus constitutis ante laudum, quia mandata fuerunt data dd. Procuratoribus per diem tantum ante d. laudum, unde partes præsumuntur habuisse notitiam contentorum in dicto laudo, quin imò non est verisimile, quod dicti Procuratores laudo non viso illud approbassent, aut etiam, quod ante illius approbationem non certioraverint suos principales de contentis in dicto laudo, ut notabiliter arguit *Abb. in conf. 18. sub n. 4. vers. item, & 2. & num. 5. l. 2.*

- 9 Quæ ratio magis procedunt, quia ut dictum est, dictum laudum fuit observatum per spatium fere integri anni, à quo ita d. laudum non solum fuit approbatum expressè à Procurato-

ribus, sed etiam ipsa approbatio tacite ratificata à capitulo, ut per *Abb. d. conf. 18. n. 7.* ubi loquitur de communitate quæ scilicet approbationem laudi factam nomine suo, & non contradixit, & dixit hanc esse optimam considerationem.

- 10 Ex quibus etiam cessat, quod dicitur, mandata fuisse minus sufficientia ad paciscendum, præsertim quia in dd. mandatis fuit data specifica facultas faciendi ea omnia, quæ principales facere possint, si fuissent presentes, per hæc enim verba censetur data potestas etiam in his quæ requirunt speciale mandatum *Bart. in l. Procurator cui libera ff. de Procurat. Abb. d. conf. 18. sub num. 7.*

Nec propterea etiam obstat defectus citationis ad vendendum ferri laudum, quia omisso an illa fuerit in hoc casu necessaria, stantibus clausulis amplissimis dicti compromissi, tollitur scrupulus ex approbatione, & emologatione dicti laudi, & tacita ratificatione dictæ approbationis.

CALAGVRITANA IVRISPATRONATVS DE V I A N A.

Luna 10. Decembris. 1624.

ARGVMENTVM.

Remissoria denegatur, quando materia articulatæ est irrelevans, & inveniuntur. Iuspatronatus Vniuersitatis probari debet per scripturas, & non per æquipollens.

S Y M M A R I V M.

- 1 Remissoria denegatur, quando materia est irrelevans, & inveniuntur, & n. 6. & 8.
- 2 In Iuspatronatus Vniuersitatis præsumitur usurpatio.
- 3 Iuspatronatus Vniuersitatis quomodo probetur.
- 4 Probatio facienda per scripturam, potest fieri per testes deponentes de scriptura.
- 5 Probatio per scripturas requisita in Iuspatronatus non potest impleri per æquipollens.
- 7 In defectu scripturæ, quomodo probetur Iuspatronatus.
- 9 In Iuspatronatus probandis non est asserenda nova via.

DECISIO DXLI.

DOMINI steterunt in decis. coram Reverendissimo D. meo Seleucien. quod sit deneganda Remissoria, quia materia articulata vel non releuat, vel certe est inveniuntur, & viroque casu denegatur remissoria, ut in casu irrelevantiz fuit dictum in vna laudum. Domorum 8. Octobris 1614. coram Reverendiss. D. meo Patriarcha, & coram Sanct. me. Gregorio XV. decis. 461. & 477. n. 1. & quando materia articulata non est verisimilis *Rot. decis. 21. de test. in antiq. & coram rod. Greg. XV. decis. 21. n. 5. & in alijs velat. per Ad-*

per Adden. ad d. decis. sub littera C. & decis. 414. nu. 3. & seqq.

Quod autem materia articulata non releuet a patet, quia versamur in præsenso iurepatronatus Vniuersitatis, & sic in personis, in quibus cadit præsumptio vsurpationis, vnde ad probandum tale iurispatronatus, non sufficit quælibet probatio, sed illud probari debet per præsentationes continuatas, & effectum sortitas per spatium quinquaginta annorum, de quibus necesse etiam est, vt constet per publica documenta, & insuper requiritur etiam probatio immemorabilis per testes iuxta formam à Sacro Concilio Tridentino præscriptam *sess. 25. de reform. c. 9.* ac propterea etiam quod probaretur prout articulat, quod occasio cuiusdam incendii fuerint igne absumpti plures libri, & prothocolia, in quibus erant annotatae præsentationes factæ per Vniuersitatem, tamen talis probatio non releuaret, quia non propterea dici potest constare de iurepatronatus dictæ Vniuersitatis iuxta formam à dicto Sacro Concilio Tridentino præscriptam, Concilium enim non confidit de testibus, sed requirit, vt dictum est, probationem per publica documenta, idque ultra probationem immemorabilis per testes, & decernit, quod probatio aliter facta non suffragetur.

Nec obstat, quod etiam in casibus, in quibus requiritur scriptura pro forma admittitur probatio per testes deponentes de tenore scripturæ, & illius amissionem *c. cum olim de priuileg. & e. siens de re iudic. Abb. in c. 2. circa finem, & ibi Felin. num. 13. & seqq. vers. 2. intellige nisi ad strictus Dec. num. 78. vers. 2. limitatur cum seq. de probab. Bart. & alij in l. si litem vers. statum nota quod in casibus C. de de testibus, & in terminis d. Sacri Concilij post Modern. in prax Neapolit. c. 63 num. 12. Garz. in trakt. de benefic. par. 5. c. 9. sub l. 13. post med. vers. fed quicquid, & videtur sentisse Rot. coram Caf. de Graf. dec. 1. num. 11. de dilat.*

Quia præterquam quod opinio dicti Moderni, & Garzæ nõ videtur tutamque plurimis & validissimis rationibus confutari, Garz. ad regul. 8. *glos. 18. num. 75.* & pluribus seq. quæ apud eum videri poterunt, ex quibus plurimum vrgere videtur, quod probatio per d. Concilium requisita est formalis, ita quod nec etiam per æquipollens impleri possit, vt sæpius tenuit Rota, & signanter, coram bo. mem. Card. Mantie. decis. 89. & decis. 234. & 253. & in Cremonen. Capellanis 2. Aprilis 1701. coram Ren. meo Decano, vbi plures aliz decisiones referuntur.

In omnem etiam euentum quod admittetur probatio etiam in terminis d. Concilij per æquipollens, nihilominus d. articuli non relictarent, quia non articulat tenor instrumentorum, vt prætenditur deperditorum, neque illorum substantia, videlicet, dies, locus, personæ præsentantium, & præsentatorum, de quibus singulis necesse est, vt testes deponant quando scriptura est de substantia, vt post *glos. in d. c. cum olim de priuileg. tradunt ibidem omnes, & præsertim Abb. num. 3. Bur. num. 4. & 16. Barz. l. si quis in aliquo num. 6. C. de eden. Alex. cons. 196. num. 9. 10. & 11. vbi quod Aduocatus debet esse cautus vplens probare scripturam.*

privilegij, vt in capitulis ponat diem, & locum instrumenti, quia illa sunt de substantia instrumenti.

Nec minus articulatur dd. præsentationum effectuario, hoc est quod inter eadem met instrumenta de perdita adfuerint instrumenta, ex quibus constabat de effectuatione dd. præsentationum, quodque præsentationes, super quibus fuerunt dicta instrumenta confecta, essent continuatæ per spatium quinquaginta annorum, & quod talis continuatio per d. spatium quinquaginta annorum ex dd., vel alijs instrumentis probatur, de his enim singulis constare debet per publica documenta, vt dictum est, & sic quatenus velit Vniuersitas huiusmodi probationem supplere per probationem æquipollentem, debet talem probationem deducere, ex qua de prædictis adeo clarè constet ac si ipsa met Instrumenta essent oculis Domini norum subiecta, nec sufficit probatio generica; alias enim facile posset fieri fraus dicto Concilio, quod vt dictum est non confidit de testibus in hac materia.

Nec obstat, quatenus dicatur, quod poterunt melius concepiti dd. articuli, atque in his omnia necessaria ad effectum requisitæ probationis exprimi, quia etiam quod hoc fieret, atque ita ex capite irrelevantiæ non posset denegari remissoria; saltem ea deneganda esset ex capite præsumptæ calumniæ, & in verisimilitudinis, neque enim sine manifesta calumnia, peti potest remissoria ad probandum tenorem cum omnibus requisitis substantialibus tot instrumentorum, eum etiam vix possibile sit, probare tenorem vnus instrumenti suis requisitis eo modo, quo requiritur, quando scriptura est de substantia.

Er in hanc sententiam eo libentius Domini iuerunt, quod periculum esset aperire hanc viam probandi iurispatronatus, quia per eam facile posset fieri fraus Concilio, vt dictum est, quod in hac materia nõ confidit de testibus, quodque petiitur remissoria post longam causæ discussionem, ad protrahendam tantum illius expeditionem, & denique quia defuit etiam probatio immemorabilis, nec suffragatur Vniuersitati probatio iurispatronatus quoad aliqua beneficia ad effectum subitanti iurispatronatus, quod præterit quoad omnia beneficia, vt fuit in hac causa per alias decisiones firmatæ, sicque frustra petiitur dicta remissoria &c.

ROMANA DOMVS.

Merc. 4. Decembris 1624.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SYM MARI VM.

Sententia iniusta est renocanda.

Inuestitura est regulanda iuxta verisimilem mentem inuestitorum, & num. 3. & 4.

Bb 3

DE:

DECISIO DXLII.

FVIT Anno 1550. à RR. Priore, & Fratribus Sanctæ Mariæ de Populo concessa in Emphiteusm quædam Domus dicti Monasterij, de qua fuerunt inuestiti Franciscus, & Antonius fratres ad tertiam ipsorum generationem ab ipsis incipiendam, videlicet ad vitam ipsorum Francisci, & Antonij, & eorum filiorum legitimorum, & naturalium, & filiarum suorum Nepotum Malculorum, pacto adiecto quod si coningeret ipsas decedere sine eorum generatione censeretur dicta Emphiteusis concessa ad tertiam nominationem similiter ab ipsis fratribus incipien. videlect ad vitam ipsos Francisci, & Antonij, & alterius per ionæ per ipsos fratres, seu alterum eorum superiuentem nominandæ, & alterius nominandæ per nominatum tantum, & nou vltra.

Vita finto dicto Francisco sine filiis, ac demum Antonio, relicto Cæsare filio, idem Cæsar in defectum generationis testis nominauit Clementem Melphium eius ex fore nepotem, unde pretendentes dictus Prior, & Fratres ob defectum lineæ in inuestitura vocatorum ius dictorum inuestitionum fuisse consumum, nec propterea fuisse locum dictæ nominationi, introduxerunt iudicium deuolutionis coram Illustrissimo Vrbis Vicario contra dictum Clementem, à quo fauorabilem sententiam super deuolutione reportarunt.

Causa demum per appellationem ad Rotam deuoluta, contigit coram me dubitari, an d. sententia esset confirmanda, vel instimanda, & sustinenda die festum, dictam sententiam esse reuocandam tanquam iniustam, cum in ea declaretur dicta Domus deuoluta ob lineam finitam per obitum dicti Cæsaris sine filiis, cum tamen ex tenore instrumenti inuestituræ supra relato, appareat facultatem succedendi in emphiteusm non tantum fuisse conceptam per generationes, sed etiam nominationes, & de quilibet fuisse in dicto instrumento copulatiue appositam, adeo quod rectè potuerit dictus Cæsar nominare in d. dictum tertiam generationis dictum Clementem, nec propterea dicta nominatione stante possit dici dicta Domus deuoluta.

Nec obstat quod facultas nominandi videatur concessa tantum in casu, quo prima generatio defecisset, hoc est quatenus dd. Antonius & Franciscus sine filiis defecissent, quia non debet dicta facultas ita amarè interpretari ut censetur restricta ad primam generationem, cum præsertim inconueniens non sit quod illa intelligatur etiam concessa secundæ generationi, quatenus tertia deficeret, & imò ipsum magis sit conforme verisimili mendi contrahentium, nam quo ad Franciscum, & Antonium, qui receperunt inuestituram, dubitari non potest quin voluerint omni meliori modo, & sibi ipsis, & omnibus alijs in inuestitura comprehensis prospicere, vt in simili terminis fuit dictum in Romana Domus 3. Nouembri 1587. coram Robuherio, & in Tamsingaudi 24. May præterijt coram me, & quoad conde-

centes etiam patet, ipsos voluisse prouidere, tantummodo, vt concessio non excederet vltra vitam inuestitionum duas alias vitas, & interim eam durare, siue id contigat per viam Nominationis, siue per viam generationis, & in hac materia multum attendi solet verisimilis mens contrahentium, l. vlt. C. qua res pig. oblig. poss. Fulgos in l. 3. S. 51. quis iustulam ff. de eo quod cor. loc. Paris. conf. 83. num. 23. lib. 1. Socca, sen. conf. 15. num. 38. l. 1. cum alijs, per Card. Manic. in tract. de tact. & ambis. lib. 3. tit. 1. num. 12. & seq. lib. 14. tit. 29. num. 16. & 33. & satis dicitur expressum quod ab expresso resultat, l. si ita §. qui filio ff. de bon. posses. secund. tabul. Bald. in l. fin. num. 23. in fin. C. de hered. insti. Socca. in l. in ambiguo nu. 7. ff. de reb. dub. Dec. conf. 65. num. 1. Aym. conf. 149. num. 11. Ceph. conf. 152. num. 76. Surd. conf. 143. num. 20. & conf. 294. num. 21. & decis. 154. num. 38. & seq.

Vnde licet Franciscus, & Antonius defecissent cum filiis, atque ita ab initio non fuerit locus nominationi, potuit tamen eadem nominatio fieri à Cæsare, quia vt dictum est facultas censi debet concessa in omni gradu in inuestitura comprehensa, & in locum dictæ Generationis subrogato tunc, vt quando cumq; deficeret Generatio, locus esset dictæ Nominationi, dummodo concessio non excederet tres vitas &c.

TARVISANA FÆVDI.

Luna 9. Decembris 1624.

DECISIO DXLIII.

Impressa in Recent. decis. 553. par. 4. tom. 3.

ROMANA DOMVS.

Luna 9. Decembris 1624.

DECISIO DXLIV.

Impressa in Recent. decis. 384. par. 4. tom. 3.

AVXIMANA BONORVM.

Mercurij 11. Decembris 1624.

ARGVMENTVM.

Obligatio Cameralis habet executionem paratam.

SYMMARIVM.

- 1 Obligatio Cameralis habet executionem paratam.
- 2 Executio potest fieri non firmato statuto hereditatis.
- 3 Excepciones, quæ non sunt liquide non possunt impedire executionem vigore obligationis Cameralis.

DE-

DECISIO DXLV.

DOMINI, informantibus tantum Creditoribus q. Pompilij Rotundi, resolverunt mandata Rotalia debet executioni demandari iuxta decisionem Reuerendiss. D. Patriarchæ 19. Ianuarij 1624. quia dicta mandata fuerunt relaxata contra bona hæreditaria D. Pompilij debitoris plurium fructuum Censuum ꝑ cum obligatione Camerali, quæ habet executionem paratam *Iuxta. trad. per Galles. ad formam oblig. Camer. par. 1. quæst. 2. num. 11. & seq. Theaur. decif. 26. nu. 11. Rot. decif. 741. num. 1. par. 1. divers.*

Non obstat, quod tertia pars dictorum bonorum dicitur spectare ad Phebum vigorem fideicommissi Hieronymi sui Patris magni, quia vt in eadem decisione Reuerendiss. D. mei Patriarchæ dicitur, dicta mandata pertineant exequi super duabus ex tribus partibus dictorum bonorum, salua dicta tertia parte.

Non obstat, quod antequam ad executionem deueniant, firmendus erit status hæreditarius, & facienda diuisio, ꝑ quia executio potest fieri pro dictis duabus partibus pro in diuiso, vt fuit dictum in *Romana spolijs domus 26. Februarij 1618. & in Tusculana fideicommissi 4. Iulij eodem anno coram Reuerendiss. D. meo Detaco* saltem ex æquitate, quam solet seruare Rota in immisionibus in re communij, vt in *decif. 562. num. 5. par. 2. in recent. & sæpe in alijs telat. per Adden. ad decif. Sancti. me. Gregor. XV. 185. n. 4. & facta demum executione potest fieri diuisio* *March. decif. 827. nu. 2. vers. an executio lib. 1.*

Non obstat, quod dicta mandata non potuerint relaxari in praiudiciu Patris Cornelij fratris Pompilij, quia præterquam quod Pompilius diuisit cum filiis Cornelij, dicti etiam filij non sunt in causa, neque in causam admissi, Ideoque dicta mandata ipsis non præiudicant.

Non obstat, assertæ cessiones creditorum anteriorum, & alię exceptiones ꝑ quia non sunt liquidæ, ita ut possint impedire executionem obligationis Cameralis *Card. Seraphin. decif. 145. num. 2. & seqq. Rot. decif. 53. num. 9. & decif. 155. num. 3. inter impressi. per Modern. de oblig. Camer. Card. Mantie decif. 221. num. 7. & fuit dictu in Rhemetana assiluis 19. Martij 1604. coram Reuerendiss. D. meo Decano, &c.*

VICEN. ADMINISTRATIONIS

Luna 16. Decembris 1624.

DECISIO DXLVI.

Impressa apud Postium de manu. decif. 194.

ROMANA DOTIS

Veneris 20. Decemb. 1624.

ARGVMENTVM.

Capias ex

SYMMARIO.

- 1 Creditum non iustificatum non est præferendum,
- 2 Executio contra Aritum super bonis dotalibus pro

debito Vxoris quando sit deneganda.

- 3 Promissor dotis non potest agere contra bona dotalia pro credito Mulieris.
- 4 Promittens dotem esse anteriorem omnibus Creditoribus primi viri, an & quando censetur etiam includere creditum ipsiusmet Promittentis.
- 5 Fraus non est præsumenda in viro optima conditionis.

DECISIO DXLVII.

LILIVS promissit ad fauorem Aristotelis dotem scut. 500. quam Catherina consequi debebat super quadam domo primi eius viri esse anteriorem omnibus aliis creditoribus dicti eius primi viri. Petente verò Aristotele sibi consignate scuta 180. ex pretio dictæ domus redacta opposuit se idem Lilius, præterdens se esse vti creditorem anteriorem dictæ Catherinæ occasione cuiusdam centus supra dicta domo impositi dicto Aristoteli cum dictis pecunijs præferendum; vnde fuit dubium, cui essent dictæ pecunie consignandæ, & 19. Aprilis præteriti sunt resolutum, esse consignandas Aristoteli, cui resolutioni cum Lilius acquiescere nollet; denudò proposui idem dubium, & Domini steterunt in decisib.

1º Prinio, Quia præteritum creditum Liliij ꝑ nõ videbatur satis iustificatum, secundo, quia vt in alia decisione fuit deductum pro debito vxoris non fit executio in rebus ꝑ dotalibus contra Maritum, nisi quando Mulier dedit omnia bona sua in dotem, quo casu censetur, illa dedisse deducto ære alieno, vel quando fuit facta executio contra Vxorem, & tamen in casu isto non constat, nec quod Catherina dederit omnia sua bona in dotem, nec quod contra eam fuerit facta executio.

Terzio, In omnem euentum quod creditu Liliij esset iustificatum, quodque esset locus executioni contra Maritum in rebus dotalibus, obstat Lilio propria ꝑ eius promissio, sub qua Aristoteles duxit in Vxorẽ dictam Catherinam.

Nec obstat, quod Lilius promissit, quod dos erat anterior aliis creditoribus primi viri Catherinæ, non autem etiam quod esset anterior creditoribus ipsiusmet Catherinæ, qualis est dictus Lilius, quia ꝑ ista declaratio possit admitteri, si Lilius tunc ignorasset debitum Catherinæ, verum cum ipi fuerit ad modum cognitum dictum debitum, multum verisimile est quod voluerit etiam illud in dicta sua promissione includere, atque ita assecurare Aristotelem, quem sciebat alias non dururum iussu Vxorem dictam Catherinam ipsiusmet Liliij promissoris Sororem, quod omnino poterat consequi super dicta domo dotem sibi promissam, ne alias videatur Lilius voluisse eludere Aristotelem, quod non est ꝑ præsumendum in viro optime conditionis, prout est dictu Lilius quoniam verisimile est, quod quatenus non fuisset talis ipsius intentio, potius detraxisset debitum, quod habebat Catherina super dicta domo, cum eodemmet Lilio, ne Aristoteles remaneret deceptus iuxta tradit. in l. Iulianus S. qui pecuni & S. quod autem ff. de ell. empt. cum alijs per Surd. conf. 150. num. 125. & seqq. &c.

CA:

CAMERINEN. PRÆDII.

Lana 13. Ianuarij 1625.

ARGVMENTVM.

Declaratoria quando concedenda. Vinum si sit consumptum, tantundem venit restituendum.

SYMMARIVM.

- 1 Declaratoria est decretanda facta intimatione mandati, seruatis quatuor terminis, nec doctum de partitione, & num. 7.
- 2 Paruisse mandato dicitur si quis præsiterit patienti. Limita quando est necessaria actualis restitutio n. 4.
- 3 Declara quoad fructus, quia sufficit se offerre paratum restituere facta liquidatione num. 6.
- 4 Fructus veniunt à die petitionis mandati de manutendo.
- 5 Liquidatio dicitur certa ex inventario.
- 6 Vinum presumitur potius extere, quàm sit consumptum.
- 7 Vinum recipit functionem in genere suo.
- 8 Vinum tantundem, si restituendum.
- 9 Res alienata pendente lite perinde est, ac si alienant illam possideret.

DECISIO DXLVIII.

DICTVM fuit, dandam esse declaratoriam contra Angelum, quia constat de intimatione mandati de manutendo, relaxati ad fauorem Alegretti contra dictum Angelum, quodque fuerunt seruati quatuor termini de llyio seruati soliti de quibus per *Vestr. in prax. c. vlt. l. 6. s. num. 19.* nec doctum de partitione, quo casu non negatur declaratoria *Abb. in c. t. num. 10. de Indie. Cassad. decif. 6. num. 10. de cens. possess. & propriet. Mobedan. decif. 1. de sent. executum. cum alijs adductis in Legionem. Canonizatum 16. Decemb. 1672. coram R. D. meo Patriarcha Hierosolymitano.*

- Nec obstat, quod Angelus satis videatur paruisse dicto mandato præstando patientiam, vt Alegretus continuet dictam possessionem Alex in l. restituta in princ. ff. ad Trebell. *Mobedan. decif. 9. de re Indie. Card. Seraphin. decif. 756. num. 1.* quia in dicto mandato non fuit concessa tantummodo manutentio dicto Alegretto quoad possessionem prædij, & domus, de quibus agitur, sed etiam quoad possessionem mobilium, & doliorum Vini, quæ temporeurbationis dictæ possessionis in dicta domo existebant, & vterius veniunt etiam sub dicto mandato & fructus à die petitionis dicti mandati *l. 3. ff. de interditi. Surd. decif. 212. num. 11. & seqq. Rot. decif. 17. numer. 1. par. 1. in recent.* ac propterea non potest dictus Alegretus dici paruisse dicto mandato, nisi etiam dicta mobilia, & Dollia vini, nec non & fructus à die petitionis dicti mandati restituant, non enim sufficit solam patientiam, vbi est necessarius & adus positius restitutionis *Card. Seraphin. decif. 1113. num. 3.*

Nec obstat, quod declaratoria non datur an-

te liquidationem, quia quoad mobilia, & Dollia vini liquidatio est certa & ex inventario facta temporeurbationis, & quoad fructus licet nulla adsit liquidatio saltem sufficiens; tamen Angelus tenebatur ad effectum partitionis offerre se paratum restituere dictos fructus, & facta eorum liquidatione, quod cum non fecerit dicitur contumax, & potest contra eum relaxari & declaratoria, vt nuper fuit dictum in *Calaguritana pensionis 14. Decemb. præteriti coram Reuerendiss. D. meo Patriarcha.*

Non obstat, quod vinum fuit consumptum & quia præsumptio potius est, quod extet, & in omnem euentum cum illud recipiat & functionem in genere suo *l. 2. §. 1. ff. si cert. pet. potest* tantundem & restitui, vt in similibus terminis fuit resolutum in *Romana diuisionis de Antolinis 17. Februarij 1620. coram R. P. D. meo Vbaldo*, in qua etiam fuit dictum, quod cum res fuerit alienata pendente lite, & perinde est ac si alienans rem ipsam possideret, *l. qui dolo ff. de reg. iur. l. sedet si lege §. perinde, & l. non tantum §. veniunt, versimò & si possessor ff. de possess. bared.*

Et ita fuit resolutum, vna tantum parte informante, altera sæpius citata, & non comparente, &c.

ROMANA DOMORVM

Lana 13. Ianuarij 1625.

DECISIO DXLIX.

Impressa post Merlin. de Legitim. decif. 127.

ROMANA PECVNARIA

Mercurij 15. Ianuarij 1625.

ARGVMENTVM.

Societas non tenetur ad debita contracta per Consocium nomine proprio, quando pecunia non fuerunt versa in utilitatem Societatis. Societas potest esse vniuersalis quoad vnum uegotium, & non omnium bonorum, & alia vt in Summatio.

SYMMARIVM.

- 1 Socij non tenentur ad debita Consocij contracta post finitam societatem.
- 2 Socius non tenetur ad debita Consocij etiam si contracta durante Societate, si sint contracta nomine proprio, & pecunia non sint versa in utilitatem Societatis, & num. 14.
- 3 Declara hoc non procedere in Societate omnium bonorum, num. 31.
- 4 Societas ad hoc vt non dicatur omnium bonorum sufficit fuisse excepta aliqua bona.
- 5 Societas potest dici vniuersalis etiam si fuerit contracta circa vnum uegotium.

Decla-

Declarat quod dicitur universalis, quoad illud negotium tantum, non vero omnium bonorum, & Societas non tenetur ad omnia debita Sociorum, ut num. 7.

8. Societas universalis omnium bonorum ad hoc se dicere contraria necesse est, ut id exprimitur.
9. Verba che sia commune tanto il credito, quanto il debito intelliguntur de debitis, & creditis Sociali nomine contrahitis, & versis in utilitatem Societatis.
10. Socius non potest alium Consoceum obligare pro debitis eiusdem Societatis contractis.
11. Societatis pacta non sunt ascendenda de casu utili ad damnosum, & num. 14.
12. Societas debet esse equalis, ut sit Leonina.

DECISIO DL

DVBITATVM fuit, an Torquatus, & Ioannes teneantur ad debita contracta per Agabum, sororis fratrem, & Dominini negativè responderunt, morti autem sunt, quia dicta debita, vel sunt contracta post dissolutionem Societatem initā inter dictos fratres anno 1602, Nam dicta Societas fuit, ut pretenditur, dissoluta anno 1605, ut patet ex quodam instrumento divisionis inter ipsos fratres celebrato anno 1615, in quo enunciatur dicta dissolutio, & dicta debita fuerunt post dictum annum 1605, contracta, & hoc casu dubium non est, quod ad ea minimè teneantur dicti fratres. *l. omne as alienum ff. pro Soc. ibi quod maneat Societate contractum est Card. Mantie. de tacit. lib. 6. tit. 22. n. 2.*

Vel fuerunt contracta durante Societate, & neque hoc casu teneantur ad eam dicti fratres

2. quia non fuerunt contracta nomine Sociali, sed nomine proprio Agabiti, neque pecunie verè fuerunt in utilitatem Societatis. *l. Inro Societatis ff. pro Soc. Dec. conf. 98. num. 2. Paris. conf. 94. num. 27. & seq. lib. 1. Nat. conf. 567. num. 3. & seq. Tbfaur. decis. 136. num. 6. & seq. Card. Mantie. disto. tit. 17. num. 4. Card. Seraph. decis. 375. nu. 1.*

Non obstat, quod hoc non procedit in Societate Vniuersali, & omnium bonorum, quia Societas contracta per dictos fratres de anno 1602, non fuit Societas Vniuersalis omnium bonorum, sed fuit Societas localis videlicet bonorum in Vrbe existentium, ibi, che il negozio di Roma, & in ea fuerunt excepte proprietates Castrensiū, & quas Castrensiū,

5. & bonorum dotialium, quod sufficit, fad effectum, ut non dicatur Societas omnium bonorum. *Nat. conf. 1. to. numer. 1. Bal. conf. 48. 2. sub num. 1. vers. in contrarium, & numer. 2. lib. 5. Surd. conf. 138. num. 11. & 14. Card. Mantie. disto. tract. de tacit. lib. 6. tit. 3. num. 7.*

Non obstat, quod potest dici Societas Vniuersalis etiam quod fuerit contracta circa vnum negotium, quia si posset dici Vniuersalis, si esset vniuersalis respectu illius negotij, nec propterea est Societas omnium bonorum, minusque sequitur, quod Socius in tali Societate teneatur ad debita per alium socium contracta, nisi dicta duo requisita concurrant,

8. & ad effectum ut Societas vniuersalis sit omnium bonorum censeatur contracta, necesse est, ut id exprimitur *l. 3. S. cum sit aliter & ibi*

gloss. & D.D. ff. pro Soc. Nat. conf. 100. numer. 2. & seq. lib. 1. cum alijs per Petr. de F. bald. de inob. fratr. par. 3. num. 32. post med. vers. sed loquuntur.

Non obstat pactum, de quo in dicta Societate, che sia commune tanto il credito, quanto il debito, quia hoc intelligi debet, f. de debitis, & creditis Sociali nomine contractis, & versis in utilitatem Societatis. *Nat. in l. finem S. socius num. 1. ff. pro Soc. non autem de gestis extra Societatem, & nomine proprio, in quibus vnus socius non potest alterum f. Conlocum obligare, ne vnus ex facto aliter teneatur, Paris. conf. 93. num. 27. & seq. lib. 1.*

Non obstat, aliud pactum. Che in tutti li contracti utili che essi fratelli faranno a nome di qualunquella di loro, siano compresi tutti essi fratelli, cum quia dictum pactum loquitur de contractibus vtilibus, & quales non sunt contractus, de quibus agitur, tum etiam quia per dictum pactum fuit prouisum, ne vnus frater possit ad fauorem alterius facere contractum abique participatione aliorum fratrum, qui non est casus, de quo agitur, quia contractus facti non fuerunt facti per Agabum ad fauorem cuiusvis ex fratribus, sed dicti contractus fuerunt facti nomine proprio, sicque dictum pactum non intrat.

Nec obstat, quod dictum pactum intelligi debet non solum de contractibus vtilibus, sed etiam dampnis, ne inter locos inducatur inaequalitas, & Societas sit Leonina, quia dum pactum fuit appositum ad euitandas fraudes, quæ fieri potuissent locus, si vnus in negotijs, in quibus aderat certa utilitas, contraxisset nomine proprio, nec propterea erat necesse idem pactum extendere ad negotia dampnosa, quia nullum poterat adesse periculum, quod vnus ex locis contraxisset debita Socialia nomine proprio, vnde dum pactum rectè fuit restitutum ad negotia vtilia, nec adeit necessitas illud ampliandi ad dampnosa in quibus attendi debet iuxta communis dispositio, tuta

13. tamquam videtur est, f. locus non tenetur ad debita per alium contracta, nisi fuerint contracta Sociali nomine, & pecunie verè fuerint in utilitatem Societatis. *Theaur. disto. decis. 136. per tot. cum alijs supra allegatis, &c.*

CIVITATIS CASTELLI PECUNIARIA.

Luna 27. Januarij 1625.

ARGVMENTVM.

Filius fideiubens pro Patre excarcerando non restituitur nec ex capite lesionis. Latio quomodo consideranda, & de quo tempore.

S Y M M A R I V M.

1. Filius fideiubens pro Patre si non est illius heres, potest potest restitutionem in integrum aduersus fideiussionem ab ipso factam.

Limina hanc conclusionem non procedere, quando filius fideiussit pro excarcerando Patre num. 1.

Amplia

Amplia etiam si fideiussis pro liberando Patre ab imminente carceratione num. 3.

- 4 *Filius se obligans pro Patre restituatur ex capite enormissima læssionis, de qua conclusione dubitatur ibid. Declarat ut læso debeat esse de tempore contractus.*
- 5 *Læso debet ad esse de tempore contractus, ut quis ex hoc capite restituatur.*
Et debet considerari dominum, & luerum de eo tempore num. 9.
- 6 *Filius si non fideiubeat pro Patre potest ab eo exheredari, & priuari sua legitima.*
Et hoc habet locum etiam si Pater sit carceratus pro debito num. 7.
- 8 *Læso est manifestè probanda ab allegante.*
- 10 *Filius fideiubendo pro Patre dicitur exercere opus pietatis.*

DECISIO DLI.

- D**OMINI dixerunt, Raphaelem non esse restituendum in integrum; licet enim filius fideiubens pro Patre, si non est illius hæres, possit petere restitutionem in integrum aduersus fideiussionem ab ipso fidam l. i. C. de fil. famul. minor. tamen ista conclusio non procedit quando filius se obligat pro exarcerando Patre glos. in l. exigendi ver. condemnatione vers. vel melius dic. C. de procur. Bald. in autent. si captiui sub num. 5. C. de Episc. & Cleric. Castrenf. conf. 52. in fin. vers. tertium, & ultimum lib. 2. Odd. de restit. in integrum par. 2. quest. 14. artic. 4. num. 19. Rot. coram Sanct. mem. Greg. XV. decif. 120. num. 7. & seq. & fuit dictum in Romana Pecuniaria de Querris 26. Iunij & 9. Decembris anni præteriti coram Reuerendiss. D. meo Decano, Vnde cum Raphael in casu isto se obligauerit pro liberando Patre à Carceribus, seu ab imminente periculo carcerationis f. quod idem est. Sord. conf. 367. sub num. 17. vers. nec resistit cum alijs adductis in dicta decif. 120. num. 9. coram Gregorio XV. & in Romana Pecuniaria de Querris, mentio non est locus dictæ restitutioni.

- Nec obstat, quod etiam hoc casu videlicet quando filius se obligat f. pro exarcerando Patre, datur restitutio filio ex capite enormissimæ læssionis, quia quicquid sit de ista opinione punctus stat quomodo considerari possit hoc casu enormissima f. læssio, illa enim debet adesse de tempore contractus, l. si voluntate in fin. C. de rescind. vendit. glos. & D. in l. 2. ff. cod. tit. & l. precia rerum ff. ad l. Saluiani, & cum filius si non fideiubeat, possit à Patre exheredari, f. & priuari sua legitima, §. causas, & ibi glos. & D. in Auth. ut cum de appell. cognosc. Castrenf. dist. conf. 52. ubi quod aut. si captiui C. de Episc. & Cler. locum etiam habet, quando f. Pater est in carceribus pro debito, Rot. in dicta Romana de Querris coram Reuerendissimo D. meo decano, habenda erit ratio damni, quod probabiliter filius pati potuisset si non fideiussisset, quo attempto vix potest considerari læssio enormissima aut saltem in casu isto de tali læssione non constat, quæ f. tamen ab allegante clarè, & manifestè probari debet, Abb. in cap. 1. num. 2. de restit. in integr. Rot. decif. 36. num. 12. par. 4. divers. & coram Sanct. me. Greg. XV. dicta decif. 120. n. 14.
- Nec obstat, quod Raphael repudiavit hæ-

reditatem Patris, quia non propterea constitui potest, quod per dictam fideiussionem fuerit enormissimè læsus, sufficit enim, quod tempore f. obligationis adesset spes probabilis, quod Pater posset acquirere bona, & sic quod Raphaeli fuerit consultum fideiubere pro Patre, ut effugeret damnum exheredationis, quatenus Pater acquisiisset alia bona, ultra quod filius fideiubendo pro exarcerando f. Patre, exercet etiam debitum pietatis officium aique ita eo minus locus est restitutioni aduersus fideiussionem, ut fuit latè in dictis decisionibus 120. mem. 11. coram Sanct. me. Greg. XV. & in Romana de Querris coram Reuerendiss. D. meo Decano deductum, &c.

VELITERNA AFFICTVS

Veneris 31. Ianuarij. 1625.

DECISIO DLII.

Impressa in Recent. decif. 592. par. 4. sem. 3. & apud Possium de manus. decif. 195.

IANVEN. SEPARATIONIS THORI

Veneris 31. Ianuarij 1625.

DECISIO DLIII.

Impressa in Recent. decif. 324. par. 6.

ROMANA PECUNIARIA:

Ven. 21. Februarij 1625.

ARGVMENTVM.

Procurator emens rem nomine alterius, & de illius pecunia, si rem alienet inuito domino tenetur ad fructus.

S V M M A R I V M.

- 1 *Emens loca montium nomine, & pecunia alterius, si illa vendat infirmo Domino tenetur ad fructus p. vnde ac si extarent.*
- 2 *Emens rem pecunia, & nomine alterius si sibi referant illius dispositionem casetur nomine procuratorio, & non potest illam vendere sine scientia ipsius Domini.*
- 3 *Procuratores diligentes inuestant pecunias suorum principalem, ne sint otiosi.*
- 4 *Pecunia illius dicitur esse, cuius nomine rescripta fait, & Creditor rei fidei descriptus, & exegit fructus.*
- 5 *Excusatio frivola non admittitur.*
- 6 *Procurator, qui ex pecunia sui principalis retrahit magnam utilitatem, non potest conueniri, si reddat minores fructus, quam retrahit.*

Pro.

- 7 *Procurator debet respondere tantumdem suo principali de illius pecunia, quantum ipse percipit, sine illam inuestiuerit de consensu, vel non.*
 8 *Possiones quando sunt irrelevantes, non est illis respondendum.*

DECISIO DLXIV.

FVit in hac causa post plures resolutiones die 12. Junij præteritis decisum Zeccadorum teneri ad interesse ad rationem fructuum locorum montium, cui decisioni non acquiescente Zeccodoro, dubium super iisdem proposui, & Domini censuerunt, standum esse in decisum.

Nam quid quis sit dicendum, an Domini locorum montium, quæ Zeccadorum emit ex pecunijs adeum peruentis occasione litis ab ipso pro DD. de Monte acuto agitata, fuerit ipsis DD. de Monte acuto acquisitum, certum est, dicta loca fuisse ad commodum & utilitatem dd. de Monte acuto empta, illosque propterea fuisse dd. locorum creditores descriptos, vt apparet ex fide, de qua in Summ. Zeccadori n. 30. ideoque non debuisset Zeccadorum in præiudicium dd. de Monte acuti & absque eorum scientia & mandato dicta loca vendere, & cum ea venderet, teneretur ad fructus, perinde ac si dicta loca adhuc extarent *l. idemq. §. procurator. & ibi DD. ff. mand. Honded. conf. 82. num. 21. Pol. 2. Rot. in Romana de Cens. is 25. Junij 1601. & 26 Junij 1602. eorum bo. me. Penia.*

Nec obstat, quod in emptione dd. locorum Zeccadorum sibi reservauit omnimodam dispositionem, quia vt in alia decisione fuit dictum, dicta reservatio censeri debet facta vti procuratori, & in omnem euentum negari non potest, quin dicta loca vt dictum est fuerint empta ad commodum, & utilitatem DD. de Monte acuto, & ex eorum pecunijs, unde, dato etiam quod vigore d. reservationis potuerit ca dictus Zeccadorum vendere, non tamen debuisset illa vendere sine causa, & scientia DD. de Monte acuto in eorū præiudicium, & cum illa vendiderit, teneretur ad interesse ex allegatis.

Nec obstat, quod Zeccadorum emit dicta loca pro sui securitate ad effectum scilicet ne pecunias Domi, vel penes Mercatorem retinendo casu fortuito, aut per Mercatoris decusationem perderet, totidemque de proprio restituere cogeretur, quia imò apparet, ipsum inuestisse dd. pecunias in tot locis montium, vt diligentem Procuratorem decebat ad effectum, ne temperarent otiosæ, sed fructum afferrent DD. pecuniarum, quos propterea eorundem locorū creditores describi curauit, ideoque non debuisset postea dicta loca absque causa distrahere: & dictas pecunias otiosas penes se retinere, in eorum ad quos dd. pecunias spectabant, præiudicium.

Nec obstat, quod pecuniz, ex quibus dd. loca fuerunt empta, non spectabant ad DD. de Monte acuto, quia hoc non mereitur allegari, cum etiam ex eo appareat, dd. pecunias spectasse ad dd. de Monte acuto, quod vt sæpe dictum

est, Zeccadorum transtulit illis dd. locorum creditores describi, & eosdem permittit dd. locorum fructus exigere, quod certe non fecisset, si pecunias, ex quibus dicta loca fuerunt empta, fuissent ipsiusmet Zeccadori, non verò dd. DD. de Monte acuto, & Zeccadorum habetis non negauit dd. pecunias vnā cum fructibus decursus vsque ad diem venditionis dd. locorum restituere.

Nec obstat quod DD. de Monte acuto fuerunt de pecunijs quæ ad ipsos spectabant, satisfacti quia præterquā quod fuit contrarium resolutum, vt in dec. 27. Martij præteritis, quæ quidquid contra eam opponatur, in hac disputatione iuxta stylum huius Sacri Tribunalis præsupponitur, non ignorat enī Zeccadorum, quod quidquid in causa contra Balleonos fuit actum, actum fuit nomine DD. de Monte acuto, licet principale interesse in illa haberent Taurini, quodque propterea inuestimentum etiam, quod fuit factum nomine dd. de Monte acuto spectabat promaiori parte ad Taurinos, unde licet DD. de Monte acuto fuerint satisfacti de rata, ad ipsos spectante, non tamen fuerint satisfacti respectu dd. de Taurinis, nec propterea quod DD. de Monte acuto receperunt suam partem locorum montium, potest excusari Zeccadorum, quod alia loca vendidit abque causa, vt dictum est.

Nec obstat, quod non vendidit dicta loca, sine causa, sed vt haberet paratam pecuniam ad effectum, vt eam posset numerare illis de Taurinis, seu in Galliam transmutare, vt mandatum Montacuti, quia huic etiam obiecto in quo re vera vertitur difficultas huius causæ fuit satisfactum in alia decisione, in qua iuxta alia fuit dictum, quod ex litteris Zeccadori ad DD. de Monte acuto satis apparet, ipsum recusasse parere mandato habito ad DD. de Monte acuto, quod residuum solueret Taurinis, nisi dd. Taurinis ei transmitterent prius valide quietantie pro pecunijs prius per eum dd. de Taurinis solutis, quodque propterea non debuisset, donec ei transmittebantur dictæ quietantie, dicta loca distrahere in præiudicium DD. de Monte acuto, siue de Taurinis.

Nec obstat, quod singulis diebus poterant transmitti quietantie, non autem eadem facilitate vendi dicta loca, ideoque nec aliquid imputandum est Zeccadorum, quod ante aduentum dd. quietantiarū vendidit dicta loca, quia hæc visa fuit nimis friuola excusatio, nam, quatenus non fuisset reperiunt emptores locorum montium adueniente tempore solutionis, potuisset Zeccadorum eadē loca tradere Taurinis, nec erat timendum quod Taurini ea non acceptarent, aut recolare possissent.

Et cessaret difficultas, si vt prætenditur, Zeccadorum pecunias redactas ex venditione dd. locorum exposuisset, vt prætenditur, in locitates officiorum, aut emptionem rerum fructu ferarum, eo enim casu minus conqueri posset, si cogeretur ad restitutionem fructuum ex alienis pecunijs, perceptorum ad rationem saltem fructuum locorum montium, in quibus reperiebantur dd. pecuniz inuestitæ, ad

tex. in d. l. Idemque §. si procurator ff. mandat. ubi quod

quod si *Procurator meus pecuniam meam* Feneratori dedit, viualque confectus est prestare debet quantumcumque emolumentum sensit, sine ei mandati sine non, quia bonae fidei hoc cõgruit ne de alieno lucrum sentiat.

Ex quibus etiam patet, quod materia contenta in positionibus, quibus Zecadorus petiit respondere à principalibus met est penitus irrelevans, quodque dicta petitiõ non tendit ad alium finem quam ad impediendã expeditionem causæ, quod ex eo etiam colligitur quod sunt ferè centum & vltra positiones in actis exhibitæ, & quod Principales sunt in diversis & longinquis partibus, ita ut non nisi plurium mensium spatio responsio ab his haberi posset.

FIRMANA PENSIONIS.

Vener. 26. Ebruarij 1625.

DECISIO DLXV.

Impressa in Recent. decis. 452. par. 4. tom. 3. & post Vintan. de Interp. decis. 91.

CALCIATEN. IURISDICTIONIS.

Vener. 28. Februarij 1625.

ARGUMENTVM.

Carceratio Rei Inquisiti potest fieri ex leuioribus probationibus, quando est suspectus de fuga, & talis suspicio probatur etiam ex relatione Nupiti.

SYMMARIVM.

- 1 Index potest carcerare Reum probatis requisitis Sac. Conc. de quibus in decisione absque Indicibus adiungitis.
- 2 Arbitrium conuenerit regulari à Iure, & potest extendi ad penam comminatum à Iure.
- 3 Supra est crimen atrocius, pro quo pena depositionis imponitur.
- 4 Maxime interueniente rapto.
- 5 Ad Rei carcerationem sufficiens leuia indicia, quando est suspensus de fuga.
- 6 Contra Reum fugientem, vel fugam parantem proceditur etiam non seruato iuris ordine.
- 7 Nuncio referenti citatum respondisse nolle venire creditur ad effectum inquirendi, quidquid sit ad effectum condemnandi.
- 8 Nuncio creditur de iuribus sibi illatis.
- 9 Maxime concurrentibus scilicet depositionibus quarumlibet & aliis circumstantijs.
- 10 Mittens qualis fuerit in procedendis dignoscitur ex ipso qua posset fieri.
- 11 Ad Capturam validitatem attenditur qualitas quarrelati, & delicti denunciati.

DECISIO DLXVI.

Fuit per duas decisiones firmatum, carcerationem Didaci fuisse iustam, quia verò pro parte eiusdem Didaci allegatum fuit dd. decisiones fuisse fidas eo non legitime citato, ideo placuit tertio causã super istis proponere, & DD. vnanimi Voto lacerant in decis.

Quod enim dictus Didacus esset accusatus de crimine atrociori requirente depositionem quodque esset suspectus de fuga, atque ita adfuerint requisita per Sac. Conc. Trident. ad effectum vt D. Episcopus potuerit contra eum sine Coniudicibus, siue adiunctis ad dictam carcerationem procedere, bene iustificatur ex adductis in dd. decisionibus, quibus etiam non obstat, quod ex consuetudine illarum partium non imponitur pro crimine stupri pena depositionis, quia dicta consuetudo non probatur, & dato quod pena stupri sit arbitraria iudici, quodque regulariter pro dicto crimine non imponatur pena depositionis, non tamen prohibetur extendere arbitrium ad penam à Iure promulgatam, quinimo conuenit, quod arbitrium regularetur à Iure, Bart. in extranag. ad reprimen. in vers. videbitur C. de Gress. decis. 7. num. 7. & decis. 8. in princ. de re lud. ac propterea negari non potest, quin veritetur in crimine atrociori, & pro quo pena depositionis imponatur Clar. in §. Supra num. 3. Decen. de delict. 8. c. 12. num. 13. Addit. ad Diaz. in pract. cap. 11. num. 2.

Et cessat difficultas, quia Didacus non fuit accusatus de simplici stupro, sed de stupro cum rapto, pro quo imponitur sine dubio pena depositionis, vt late per Farinac. de lict. C. quæst. 145. num. 19. & seqq. Non obstat, quod non constet de corpore delicti, nec de indicijs sufficientibus ad carcerationem, quia vt in alijs decisionibus fuit comprobatum, sufficiunt ad hunc effectum quælibet leuia indicia, quando reus est suspectus de fuga, ne aliter dum processus instruitur ipse reus ausugiat, & processus reddatur inutilis C. si clericus & ibi DD. de seni. excomm. in 6. Clar. in pract. crim. §. in quæst. 28. sub num. 2. post med. vers. poterit index & C. Marfil. in pract. §. constante num. 5. in alijs per Farinac. de conuict. quæst. 27. num. 125.

Et Didacus non habet iustam causam conuocendi, quod fuerit carceratus nullis præcedentibus legitimis incisijs, quia ipsemet dedit causam dictæ carcerati. n. cum enim Urbanus cum eo ageretur & per Notarium vicẽ Curforis agentem ei notificaretur præceptum Vicarij ne discenderet ex Ciuitate, spreuit dictum præceptum, & allegauit declinatorium fori, ac Iudicis incompetentiam, dixitque se velle illico equum ascendere, unde non mirum si his auditis Vicarius processit ad ipsius carcerationem nam contra fugientem, aut fugam parantem proceditur etiam non seruato iuris ordine L. 1. & ibi Bal. num. 20. Saler. sub num. 2. C. ubi quis de Curiali vel Cobertali &c.

Nec obstat, quod relationi d. Notarij non sit credendum, quia quicquid sit ad effectum condemnandi reum, potuit haberi fides ad effectum inquirendi.

inquirendi et procedendi ad incarcerationem Nuntio enim referenti citatum respondisse se nolle venire creditur *Solin.* in 6. ad petitionem sub num. 2. post med. vers. sed Innoc. hic & de accusat. Bar. iul. vlt. Tirag. de retrat. §. 8. glof. 9. num. 17. & seq. Menoch. de arbit. ludi. casu 112. num. 3. & 17: quinimo creditur etiam Nuncio de iniuriis illatis, ac propterea eo magis posuit Ordinarius eidem fidem habere de verbis; quæ citatum reddebant suspectum de fuga. Menoch. d. casu 112. num. 17; Caball. resoluit. 127. num. 6. 9 concurrentibus præsertim testium depositionibus, querela, ac alijs circumstantiis Cobul. post alios proximè allegatos resoluit. 126. num. 10. & seq. & d. resoluit. 127. num. 11.

Et ex his etiam patet, quod aderat iusta causa suspitionis fuge, quæ etiam magis comprobatur ex depositionibus dd. testium, & quod dicta suspicio non esset inanis, colligitur ex eo quod Didacus postquàm fuit carceratus appendis funibus per fenestram aufugit; qualis enim animus fuerit in præcedentibus agnoscebat ex ijs, & quæ postea fiunt & quædam sunt ff. de reb. dub. Card. Mantu. decis. 15. num. 1.

Reliquis tuit in alijs decisionibus satisfactum & quæ deducuntur ad ostendendum, quod Didacus non potuit puniri, nisi de simplici fornicatione non indigent responsione, quia dato etiam quod hoc esset verum, non propterea sequitur, quod ab initio fuerit male captus, ad hunc enim effectum attenditur qualitas querelæ, & delicti denunciati, ad not. in l. cum quidem ff. de iurisd. omni. iudic. nec requiritur quod delictum sit plenè probatum; alias non posset procedi ad incarcerationem, nisi perfecio totali processu, quod est absurdum, nec vnum nocens caperetur.

- Beneficium non reservatur ad appositionem manus factam ex causa, quæ non habuit effectum.
Gratia ad evitandum subreptionem debet iustificari tantum circa narratam.

DECISIO DLVII.

DOMINI steterunt in decisio die 26. Iunij 1624. vbi fuit firmatum, gratiam Bernardini esse in omnibus iustificatam ex rationibus in decisione tum extensa deductis, quæ placeverunt.

Necque obstant, quæ denuo per scribentes pro Andrea contra decisionem adductæ, quod scilicet Ecclesia, de qua agitur sit Collegiata & non Parochialis, & in hoc ideò gratia Bernardini, quæ est de Parochiali, non sit iustificata quia quod sit Collegiata non probatur plenè, & concludenter, prout adhuc effectum requiritur. Nam cum hoc sit fundamentum, gratiæ ipsius Andrea requiritur plena, & concludens iustificatio Rot. decis. 160. num. 2. part. 2. in recent. Et fuit dictum in Nolana Prioratus 8. Novembris 1613. dorum R. P. D. meo Cavalerio, & in Placentina Plebis Carpini 5. Novembris 1622. dorum R. P. D. meo Pireano.

Benè autè visum fuit DD. probari pro parte Bernardini dictam Ecclesiam esse Parochialem tam ex enunciatiis, & prouisionibus antiquissimis, quam etiam ex prouisionibus modernis de simplici Parochiali in summario dicti Bernardini datis numer. 2. quæ ad hunc effectum probant Parochialitatem, vt fuit ponderatum in Parmen. Prioratus 19. Aprilis 1600. dorum bauer. Penia, & in alijs in alia decisione adductis.

Nec dici potest probata Collegialitas ex litteris sek. record. Pauli P. erectionis Ecclesiæ Abbatis Sancti Christophori Castri Duranis in Collegiatam cum incorporatione istius Ecclesiæ Sancti Alexandri pro prima dignitate post Abbatisalem; quia cum fuerit in forma Commissaria directæ Episcopo Forosempontion. illarum executori cum clausula vocatis vocandis &c. & non fuerint exequutæ, sed adhuc super illis pendeat lis in decisa in Rota eorum. R. P. D. meo Pamphilio, nihil ponunt in esse, nec suffragantur Clemen. vnic. & ibi Cardin. nu. 7. & 8. de concess. praben. Rot. dec. 160. num. 1. & decis. 665. num. 4. part. 2. in recentior.

Atque hinc etiam visum fuit DD. sublatum aliud obiectum per informantes pro Andrea adductum, quod dicta Ecclesia non vacauerit per obitum Lutij, vt Bernardinus narrat in eius prouisione, sed per resignationem ex quo dictus Lutius Resor. anno 1612. consensit resignationi d. Ecclesiæ in manibus PP. per quam dicebatur abdicatum à se omne ius iuxta deducta in Borgen. Canonicatus 28. Aprilis 1597. coram beati Card. Pamphilio valata per Martini de commiss. par. 1. fol. 144. quia cum dicta resignatio fuerit ex causa erectionis dictæ Collegiæ, nec vquam fuerit effectum sortita, non potest dici fuisse aliquod ius abdicatum à resignante, in resignatione enim in est semper tacita conditio quatenus causa resignationis purificetur. No.

Cc

bed.

NULLIVS PAROCHIALIS CASTRI DVRENTIS.

Mera. 5. Martij 1625.

ARGVMENTVM.

Litteræ quando dicantur iustificatæ. Beneficium dicitur vacare per obitum, & si fuerit resignatum, quando illa non habuit effectum. Reservatio ex manus appositione facta ex causa, quæ non habuit effectum, non inducitur.

SYMMARIVM.

1. Fundamentum gratiæ est plenè iustificandum.
2. Parochialitas ad effectum prouisionis subsistenda probatur ex enunciatiis.
3. Litteræ non exequutæ nihil ponunt in esse.
4. Resignatio facta ex causa non abdicat ius d. Resignante si causa resignationis non purificetur. Et isto casu beneficium dicitur vacare per obitum num. 5.
6. Beneficium vacasse per obitum probatur ex assertione partis sub tali assertione illud impetrantis.
7. Beneficium ex appositione manus Papæ censetur reservatum.

Ind. dec. 36. de renunciat. Parifid. refeg. lib. 1. quest. 3. nn. 47. & seqq. idcirco Beneficium vacauit per obitum, non autem per resignationem, vt fuit laicè firmatum in Illerden. Canonicius 2. Decemb. 1624. coram R.P.D. meo Ewatto & hoc confirmatur ex confessione eiusdem Andreæ, qui ex eadem vacatione per dicti Luitii obitum dictam Præposituram impetrauit, vt fuit in alia decisione ponderatum.

Minus obitare visum fuit aliud obiectum subreptionis gratiæ Bernardini; ex quo non narratur, quod Papa appofuerat manum in hoc beneficium per concessionem dictæ creationis Collegiatæ, ex qua manus appofitione censetur inducta reſeruatō ad Not. per Abb. in c. inter dilectos de excess. plat. quia cum dicta manus appofitio fuerit ex causa dictæ erectionis, & dicta erectio nō habuerit effectum, cessat quoque dicta præſentia affectio, vt in ſimilibus terminis fuit dictum in Lrolien. Canonicius Sancti Iohannis 25. Iunij 1621. coram me. Nec etiam intrat in præſenti caſu præſentia ſubreptio, cum agatur de iuſtificatione gratiæ, quæ verſatur tantum circa narrata, non autem circa omiſſa, ex quibus ſubreptio inducitur, quæ ſunt inter ſc. diuerſa, vt fuit dictum in Illerden. Canonicius 5. Iulij 1620. coram R.P.D. meo Vbaldo.

Ex quibus ita fuit reſolutum ytraque parte informante &c.

GERYNDEN. DISMEMBRATIONIS:

Lous 10. Martij 1625.

ARGVMENTVM.

Litterarum Apoſtolicarum reductioni an, & quando ſit locus.

S Y M M A R I V M.

- 1 Litterarum Apoſtolicarum reductioni, vt ſit locus debent iuſtificari omnia narrata in Commiſſione, in qua ſunt præſta reductioni.
- 2 Arbitrium regulatur à iure.
- 3 Narrata in gratia ſunt per impetrantem iuſtificanda ad effectum validitatis.
- 4 Arbitrium non intrat, niſi magna ſubſiſtente cauſa.
- 5 Beneficium à Principe conſeſſum deſcet eſſe manſurum.
- 6 Litterarum Apoſtolicarum reductioni non intrat quando non ſunt executæ, & ſunt in forma commiſſaria, cum clauſula vocatis vocandis &c.
- 7 Remedium extraordinarium non conceditur quoties competit ordinarium.

DECISIO DLVIII.

FVIT in hac cauſa per Signaturam S. D. N. reſcriptum per hæc verba, *vel ſi magic placeat præmia Oris apparitione committatur alicui ex Auditoribus Rota cauſa reductioni litterarum Apoſtolicarum ad terminus iuris arbitrio Rota.* Vnde dubitauit, an intraret arbitrium ad effectum d. reductionis & DD. reſponderunt, non intrare, vt

enim ſit locus reductioni, debent iuſtificari omnia narrata in commiſſione, in qua ſunt præſta reductioni, vt fuit dictum in Albanen. Beneficiorum 27. Iunij 1614. coram R.P.D. meo Pironano & in Farſen. Abbatie 26. Aprilis 1624. coram R.P.D. meo Vbaldo, & in caſu iſto narrata in d. commiſſione non fuerint iuſtificata.

Nec obſtat, quod ſit commiſſa cauſa reductionis arbitrio Rotæ, quia, vt eſt tituliſſimum, arbitrium regulatur à iure & ſic dictum arbitrium non intrat, niſi quatenus ei ſit locus de iure, hoc eſt quatenus, narrata in commiſſione ſuper dicta reductione ſint iuſtificata, cum omnia in gratia narrata cenſentur pars gratiæ, ſic que ad effectum validitatis veniant per impetrantem iuſtificanda Gonzal. ſuper regul. 8. gloſſ. 9. in anſp. contra nullit. ex num. 230. & ſequen. Rot. dec. 24. num. 1. & dec. 160. nn. 2. part. 2. in recent. & in his terminis fuit reſolutum in alleg. Farſen. Abbatia coram R.P.D. Vbaldo.

Præterea non intrat etiam d. arbitrium, niſi magna ſubſiſtente cauſa, quia beneficium conſeſſum à Principe deſcet eſſe manſurum c. deſert. de reg. iur. in 6. Verall. dec. 128. num. 4. 5. Rot. dec. 461. num. 5. par. 1. in recent. in caſu veroliſſimo non conſtat de aliqua cauſa ſaltem ſufficienti.

Nec obſtat, quod litteræ diſincumbatip nis, quæ petuntur reduci ad viam iuris ſunt reuocata per regulam reuocatoria vniou, quodque ſunt ſub reſcriptis, & obreptitiæ, quia eſt aduertendum, quod dictæ litteræ non ſunt adhuc deſcanda executioni, & ſunt conceptæ in forma commiſſaria & cū clauſula vocatis vocandis &c. ſicque indigent iuſtificatione. Vnde quatenus ſunt reuocata, aut fuerint repetitæ ſubreptitiæ, vel obreptitiæ carebunt effectu abique eo, quod reducuntur ad viam iuris, quæ propter reductioni fruſtra petitur, nec dictæ cauſe faciunt ad effectum, vt illa concedi debeat; quoties enim competit remedium ordinarium nō deuenitur ad extraordinarium in cauſa la. 2. ff. de minor. l. in Provinciali ubi Bart. & D.D. ff. de nou. oper. numciat. Roll. conf. 59. num. 2. l. Rot. dec. 731. num. 2. par. 2. in recent.

Et nihilominus nec dictæ cauſe ſunt ſufficienter iuſtificatae, vt ſat ex iſtè deductis per ſcribentes pro Capitulo, in quibus tamen noluerunt DD. inſiſtere, quia poterant accuratius examinari, quando ageretur de executione dictarum litterarum, tunc enim videbitur, an regula reuocatoria vniou ſhabeat locum in dicta gratia, & verum dictæ litteræ mereantur executionem, quæ non ſunt præſentis indagationis, aliud enim eſt quod dictæ litteræ ſint reuocanda ad viam iuris, aliud quod non mereantur executionem, & iſta ſunt diuerſa remedia, vnum quidem extraordinarium, aliud verò ordinarium, nec ad extraordinarium recurritur, dum competit ordinarium, vt dictum eſt &c.

FERRARIEN. CANONICATVS.

Luna 10. Martij 1625.

A R G V M E N T V M.

Capias ex Summario

S Y M M A R I V M.

- 1 *Affectio non inducitur ex causa litis, nisi probatur beneficium esse litigiosum de tempore vacationis.*
- 2 *Causa alius magis attenditur, quā ipsius alius exercitium.*
- 3 *Lis non inducitur ex appellatione interposita per non Procuratorem.*
- 4 *Capitulum non prohibetur eligere beneficiatos pendente lite super iure eligendi.*
Amplius fortius procedere si lis non esset super beneficio collato num. 5.
Et eligens sit in possessione num. 6.

D E C I S I O D L I X.

Domini dixerunt, immisionem non esse denegandam lito, quia quicquid sit de alijs requisitis ad effectum obtinendi immisionem, non constat de reservatione, seu affectione quā deducitur ex prætenta lite, quia non probatur quod Canonicatus & præbenda tempore vacationis fuisset litigiosa, quin imo constat potius dictum Canonicatum fuisse pacifice possessum per Iacobum vique ad eius obitum.

Nec obstat, quod prætendatur, ius conferendi Canonicatus, & præbendas in Ecclesia Ferrarien. fuisse effectum litigiosum tam per litem introductam super dicto iure conferendi inter Illustriss. Cardinalem ordinarium ex vna, & Capitulum dictæ Ecclesiæ Cathedralis ex altera occasione dicti, & aliorum Canonicatum vacantium, quam etiam per aliam litem introductam inter prouisos a d. Illustriss. Card. Ord. & Capitulo, atque ita fuisse effectum litigiosum dictum Canonicatum, & præbendam, cum magis attendatur causa actus, quā ipsius actus exercitium Bald. in l. 1. n. 24. C. de emancip. liber. Aym. conf. 75. num. 15. cum alleg.

- Quia prætenta lis inter Illustriss. Card. & Capitulum non iustificatur, neque ea deduci potest ex quadā asserta appellatione nomine Capituli facta, quia non constat de mandato Capituli, & potuit in omnē euentum dicta appellatio interponi ratione interesse, quod habebat Capitulum, vt prouisus, siue electus ab eo oblineretur in causa inter eum, & prouisum ab Illustriss. Card. pendente, nec propterea ex d. appellatione resultat probatio litis prætensæ super iure conferendi inter Illustriss. D. Card. & Capitulum, & alia lis, quæ dicitur introducta inter d. prouisos enā quod possit dici introducta super titulo Canonicatus, tamen nō fuit apta ad inducendam litem super omnibus Canonicatibus, atque ita per dictam litem non fuit effectus litigiosus Canonicatus de quo agitur, super quo non pendebat dicta lis tempore vacationis, sed tantum fuerunt effectus litigiosi illi

Canonicatus, super quibus fuit dicta lis introducta.

Nec obstat, quod dicti prouisi nitebantur iure collatorum dicti scilicet Illustriss. Card. & Capituli, ac propterea fuit quoque ius conferendi dictorum Collatorum in controuersiam deductum, & per consequens effectum litigiosum, quia ista consequentia ad effectum saltem de quo agitur, nō tenet nec iure probatur, alioquin esset in potestate cuiuslibet tertij priuare legitimis Collatores eorū iure conferendi, quod est absurdum.

- Quinimo dato etiam, quod fuisset inducta lis super iure conferendi, adhuc non fuisset prohibitum Capitulum eligere, vt post Doff. in c. cum venisset de resus. in integ. aduertit Ferret. conf. 192. num. 15. l. 1. vbi adducit etiam rationem, quia scilicet eo casu ius in lite deductum non alienatur, nec transfertur in electum, ideoque de iure non prohibetur electio ad beneficiū, de quo non est questio, & eundem Ferret. refert, et legitur Lancellot. de assen. par. 2. limit. 32. num. 2. & 3. quod potissimum procedit, quando eligens, vt in casu illo, est in possessione eligendi vt per Lancellot. dicta limit. 2. n. 14. post Lapalleg. 136 sub num. 3. vers. Est ergo &c.

* A Q V I L A N A B E N E F I C I I.

Mercurij 14. Martij 1625.

A R G V M E N T O.

Non indiget.

S Y M M A R I V M.

- 1 *Declaratoria est concedenda confiso de intimatione mandati, & seruatis quatuor terminis seruari solitis.*
Maximè confiso de non partitione tam verbis, quem factis ut num. 2.
- 2 *Nuncio deponents de intimatione, & re pertinente ad eius officium plenè creditur.*

D E C I S I O D L X.

- D**OMINI dixerunt, dandam esse declaratoriam contra Fabium Viuum, quia constat de mandato de reintegrando ad bona Ecclesiæ Sæcæ Lucæ, de quibus agitur ad fauorē Rectoris dictæ Ecclesiæ emanato dicto Fabio personaliter intimato, & in actis reproducto, & quod fuerunt seruati quatuor termini de stylo seruati solitè quibus per Ferret. in prax. c. ult. l. 8. num. 19. & tantum absoli, quod apparet de partitione, vt in eo ex testibus datis in sum. Manerij num. 2. consistit de expressa contrauentione, & inobedientia non tantum verbis iactando se nolle vnquam dicto mandato parere illique sufficere, ad sensum regium, & in super acciendū verbis in iunioris Nuncium, qui illi dictum mandatum intimauit, sed etiam factis in recolligendo omnes fructus bonorum dicti

beneficij, de quo agitur, quod casu cum de illius manifesta contumacia sit certum, non potest denegari declaratoria *Abbas in cap. 1. num. 10. de iudic. Contr. in causa mater par. 1. §. 9. num. 3. de sentent. excom. Rot. decis. 319. numer. 1. & decis. 591. num. 6. par. 1. in recent.*

Quod autem dictum mandatum fuerit personaliter dicto Viuiio intimatum satis patet, nō solum ex relatione Nunciij, qui illud intimauit, qui cum deponat de perimentibus ad eius officium datur ei plena fides *et cum parati, & ibi Glos. in verb. si fuit nuncius de appell. l. pri. §. cura Carni. & ibi Bart. num. 2. ff. de off. praefect. 216. idem Bart. in extrauog. ad reprimen. in vers. per nunciū nam. 10. Rot. decis. 211. num. 2. par. 2. in recent. sed etiam ex testibus, qui irrimationi dicti mandati interfuerunt, ex quibus resultat contumacia in excusabilis dicti Viuij, propter quam vt supra dictum est, debet declaratoria relaxari, &c.*

TOLETANA INDULTI

Veneris 14. Martij 1623.

ARGVMENTVM.

Pendet à Summario.

SYMMARIUM.

1. *Littere Apostolicæ quando sunt iustificatæ merentur executionem.*
2. *Canonici, qui habet onus legendi, & interpretandi Sacram Scripturam debet habere maiorem residentiam.*
3. *Canonici Officium nemini debet esse damnosum.*
4. *Canonici inferiales Episcopo lucratur distributiones quotidianas sine sit Canonici simplex, sine sit magistralis.*
5. *Inscriptio Breuis arguit scientiam Papa, & Officialium.*
6. *Officialis Papa dicuntur illius Organum.*
7. *Ad subreptionem cuiusdam sufficit, quod Papa potuerit cogitare in genere.*

DECISIO DLXL

DICTVM fuit, Breue Sanct. me. Gregor. XV. debere executioni demandari ex notissima illa regula, quod littere Apostolicæ quando sunt iustificatæ merentur executionē. *Glos. in c. si Capital. in vers. exequatur de consecr. prob. in 6. Menoch. de adipis. rem. ult. num. 35. Mohad. decis. 13. vt sit pend. Rot. decis. 435. & decis. 391. num. 1. par. 1. in recent.*

Patet autem dictum Breue esse iustificatū, quia quod D. Aluarus fuerit deputatus co-administrator Serenissimi Cardinalis Infantis in Archiepiscopatu Toletano, quodque dictus D. Aluarus Canoniatū, & præbendam obtineat in Ecclesia Toleraña probant Testes, qui dantur Summar. num. 1. idemque etiam Testes deponunt, quod Dominus Aluarus ratione dictæ administrationis necesse habet sæpè versari in Oppido Madrid, vt communice negotia cum Serenissimo Cardin. Infante, & interdum cum ipso Rege, & in alijs locis de Dignitate vt in dict. Summar. num. 203.

Non obstat, quod non fuit narratum Summo Pontifici quod dictus D. Aluarus obtinet Canoniatū Magistralē, scilicet Theologalem in dicta Ecclesia, quod si Papa sciuit fortassis non eadem facilitate concessisset dicto D. Alvaro indultum percipiendi in absentia etiam distributiones quotidianas, cum videretur dictus Canonici requirere magis præcisā residentiam propter onus legendi, & interpretandi Sacram Scripturam, adnot. in 6. super litteris ubi Fel. num. 8. de rescript. cap. 2. de si. presby. in 6. cum similitum quia non videtur posse subsistere quod PP. difficiliter concessisset dictum indultum si sciuit dictum Canoniatum esse magistralē nam dictus D. Aluarus fuerat iam prius antea dictum Indultum per aliud Breue Sanct. me. Pauli 1. exemptus à residentia, vt posset administrationi Ecclesie incumbere unde cum officium suum nemini debeat esse damnosum *lax. trad. per Menoch. conf. 123. num. 15. & conf. 170. num. 3. valde rationabile erat, vt D. Aluarus, qui tenebatur inferuire in dicto officio Ecclesie lucraretur distributiones etiam quod obtineret Canoniatū Magistralē, cum eadem ratione lucraret etiam dictas distributiones Canonici qui inferuit Episcopo sine sit Canonici simplex, sine magistralis c. de eadem c. ad audientiam de Clerico non resid. Pnt. decis. 393. lib. 3. cum alijs per Moret. de distribut. quod. par. 2. qu. 3. num. 5.*

Tum etiam quia in omnem euentum cessat dicta præsentia subreptioni, quia ex inscriptione dicti Breuis apparet PP. habuisse scientiam dicti Canoniatum esse magistralē, nam dictum Breue est in scriptum Alvaro de Vigellas Canonico Magistrali, quod arguit scientiam, Papa, & illius Officialium quod sufficit cum dicantur Organum Papæ *Cas. de Grass. decis. pri. num. 3. de probat. Rot. decis. 731. par. 2. in recent. Et præsertim quia ad cuiusdam subreptionem sufficit, quod PP. poruerit cogitare in genere ad l. quod inter ff. de milit. test. Felin. in c. non nulli num. 18. de rescript. Corn. conf. 201. num. 14. l. 2. Cas. de decis. 12. num. 6. & seqq. de prob. & fuit dictum, in Regul. Translationis pensionis 26. Nouemb. 1622. & 17. Iunij 1624. coram R. P. D. meo Pirouano, & in Firmata Pensionis 21. Februarij præteritis coram me, &c.*

AMERINA FIDEISSIONIS.

Vener. 11. Aprilis 1623.

ARGVMENTVM.

Est idem cum Summario.

SYMMARIUM.

1. *Obligatio Cameralis habet executionem paratam.*
2. *Obligatio vt dicatur facta metu mandati requiritur protestatio, alias dicitur spontanea.*
3. *Obligatio facta vti principali principaliter, & insolidum cum obligatione alienis si corruit principali.*

ma remanet valida secunda.

- 4 Obligatio facta in carceribus regulariter non sustinetur.
- 5 Declara valere quando se obligauit, ad id ad quod tenebatur, & illius vigore habuit dilationem.
- 6 Ad Censum extinguendum non potest agi.
- 7 Fallit quando ad hoc obligatio partitionis, num. 7.

DECISIO DLXII.

DD. dixerunt, vitium mandatum relaxatum contra D. Leonidam fuisse iustum de validitate verò d. mandati mandarunt particulariter videri.

- Quo enim ad iustitiam d. mandati de ea cōstare videbatur, quia fuit relaxatum vigore obligationis Cameralis de extinguendo censum, infra sex menses, quorum lapsus tempore dicti mandati nō controuertitur, vnde apparet rectè fuisse relaxatum, obligatio enim Cameralis vt est notissimum habet executionem paratam, Gabr. cons. 67. num. 8. l. prim. Cepb. con. 439. num. 16 Tbesaur. decif. 26. num. 11. & 13. Mober. decif. 2. & 3. de except. Rot. decif. 627. n. princ. & decif. 341. m. 1. par. 1. dixerunt.

- Non obstat, quod dicta obligatio emanauit vigore mandatorum prius relaxatorum contra D. Equitem Paulum, quæ cum sint nulla eadem nullitas in iustitiam euari in hanc obligationem, quia præterquā quod aliquibus ex DD. videbatur, quod vt dicta obligatio censetur facta metu dictorum mandatorum requireretur protestatio in ipso actu obligationis, alias obligatio censetur spontanea iux. decif. 196. num. 3 par. pri. diuers. Card. Scarp. decif. 1047. num. 11. & decif. 365. num. 2. coram Sanct. mem. Greg. XP. cum alijs ibid. sumal. 1. per Adden. num. 4. fuit etiam responsio, quod obligatio D. Leonidæ fuit spontanea, omnino, quia nullum fuit relaxatum mandatum contra D. Leonidam, sed contra D. Equitem Paulum, pro quo se obligauit D. Leonida sponte sua nulla vi, aut metu ad ductus.

- Non obstat, quod D. Leonida accessit obligationi D. Equitis Pauli, ideoque si obligatio D. Equitis non sustinetur corruit etiam obligatio D. Leonidæ, quia D. Leonida non accessit simpliciter obligationi D. Equitis, sed vitius se obligauit etiam vti principali, & in solidum, vnde licet non sustineretur obligatio D. Equitis, sustineretur tamen obligatio D. Leonidæ, Rot. coram Sanct. mem. Greg. XP. decif. 562. per Rot. & decif. 321. numer. 7. & sic Adden. numer. 13.

- Vltra quod nec obligatio D. Pauli videtur nulla, quia licet se obligauerit in carceribus, quod casu obligatio regulariter non sustinetur ex trad. per Faxin. in prax. quæst. 35. num. 29. quia tamen se obligauit ad id quod tenebatur, & imò etiam conditionem suam meliorem fecit cum teneretur tempore obligationis extinguere censum, & occasione dictæ obligationis fuit ei data dilatio sex mensium ad extinguendum dictum censum, obligatio est valida.

- Nec obstat, quod non potuerit agi ad extinguendum censum, cum census de iuri natura habeat causam successiuam quia hoc fallit

quando adest obligatio partitionis Bened. de boni de censibus art. 68. num. 101. Felinde censib. l. 3. c. 34 num. 9. in fin. vers. sed ipse &c. V. claus. de censib. cap. 97. num. 23. Rodriq. super mot. prop. Pij V. de censib. dab. 2. cond. 6. Autos. Gomez. iun. de censib. cap. 3. cond. 3. num. penult. in fin. &c.

IMOLEN. SALVIANI

Vener. 11. Aprilis 1625.

ARGVMENTVM

Paret ex Summario.

SYMMARIVM

- 1 Saluanum non competat, nisi probetur rem esse possessionem à debitoribus.
- 2 Debitor mei debitori s dicitur mihi obligatus limitat ad effectum obtinendi Saluanum vt num. 3.

DECISIO DLXIII.

- F**uerunt in partibus latae duæ sententiæ, quibus fuit declaratum, hæredes q. Io. Franzoni esse immittendos in possessionem vnus prædij, donec fuerint integrè satisfacti de summa scut. 10000. de qua sunt legitimè creditores q. Alexandri Sassatelli mediante persona Gentilis Franzoni eorum debitoris, & creditoris, respectiue d. Alexandri Sassatelli occasione Instrumetorum, de quibus in actis, & D. Marchione n. Riarum reum conuentum etiā condemnandum ad dimittendam possessionem dicti prædij, causa possessionem ad Rotam deuoluta dubitauit, suppositis dictis sententijs, & contestatione litis contra D. Marchionem, an fructus percepti per D. Marchionem à die contestationis litis veniant restituendi, & DD. negatiue responderunt, fundamentum autem resolutionis vnicum fuit iniustitia dictarum sententiarum, quia scilicet non potest competere dictis hæredibus Io. Saluanum vigore cuius ipsi fuerunt immixti in possessionem dicti prædij, cum non probetur, quod dictum prædium fuerit possessum à Gentile debitoris dicti Ioannis, pro vt requiritur ad effectum, vt locus esse possit dicto Saluiano Rot. cons. 14. num. 2. lib. pri. Tbes. decif. 171. numer. 2. cum alijs quos refert Scapuccin. de Saluian. lib. 1. quæst. 17. num. 3.

- Nec obstat, quod sufficere videtur ad effectum dicti Saluiani, quod dictum prædium fuerit possessum ab Alexandro debitoris Gentilis, quia nomen debitoris Gentilis erat quidem obligatum Io. creditori dicti Gentilis ad l. nomen C. qua res pigor. oblig. possit. ac propterea potuisset competere Ioanni siue illius hæredibus immixtis in dictum nomen sui debitoris ex allegat. pro dictis hæredibus, sed non dabitur actio ex Saluiano in prædium, quod, vt dictum est, nunquam fuit possessum à Domino Gentile; quia scilicet desuit primum extremum Saluiani quod est possessio, vt in prædij

ex pluribus sumat post alios *Stapacini, dista*
quæst. 17.

Non obstat, quod Alexander, qui possedit dictum prædium, illudque vendidit D. Marchoni Riano erat, principalis debitor lo. quia hoc non iustificatur, & ut ex supra allegatis apparet in sententiis dicitur quod lo. est creditor Alexandri mediante persona Gentilis, unde quatenus etiam factum aliter se haberet tamen dicta sententia non possunt subverti, quia præsupponunt, Ioannem esse creditorem Alexandri mediante persona Gentilis, & nihilominus cōcedunt ex Saluiano immisionem dicto lo. in possessionem prædij, nunquam possessi à Gentile pro principali debitore, quod DD. vitium fuit subsistere non posse, &c.

ROMANA PALATII

Luna 14. Aprilis 1625,

ARGVMENTVM.

Electio in alternatiuis semper est debitoris sententia iniusta non potest saluari cum præterito erroris. Venditor non potest agere ad pretium, nisi adimpleto contractu ex parte sua.

S P M M A R I P M.

- 1 Electio in alternatiuis est debitoris.
- 2 Alternatiua non inferit præcisè vllum membrum suorum alternatiuarum.
- 3 Fructus ad rationem consequentem sunt soluendi, & non aliam.
- 4 Sententia dicitur iniusta, si placet conuenit condemnari etiam si dictum placet dicitur appositum per errorem.
- 5 Sententia in dispositiua est attendenda.
- 6 Dilectio (dicta) repetit omnia præcedentia cum suis qualitatibus.
- 7 Venditor non potest agere ad pretium, nisi ex parte sua adimpleat contractum.

DECISIO DLXIV.

Domini steterunt in decisio 30. Novembris præteriti quia ex lectura Instrumenti vigore cuius agitur apparet partes conuenisse quod non præstata cautione de euisione per venditorem, posset emptor arbitrio suo vel inuestire pretium in locis montium, vel deponere penes aliquem mercatorem, vel penes se retinere loco euisionis, dummodo tamen ista causa solveret venditori annum censum scut. quatuor auri ad rationem *indorum* t. i. pro quolibet centenario pretij non solui, vel non depositi, aut in emptionem locorum montium non collocata. Unde cum venditor dictam cautionem non præstiterit non poterat Emptor prævisè cogi ad soluendum pretium vna cum fructibus sed, ut in alia decisione dicitur conueniri debebat, ut vel pretij deponeret, aut in tot locis montium inuestiret, vel quatenus penes se

retinere vellet, fructus dicti pretij solveret, ad dictam rationem scutorum quatuor pro centenario iuxta formam dicti pacti, & per consequens sententia, quæ condemnat dictum emptorem præcisè ad soluendum idem pretium vna cum fructibus, non potest saluari ab iniustitia, in alternatiuis enim est electio debitoris l. *plerumque, in fin. ff. de iur. doct. Sord. conf. 225. sub num. 6. vers. secundo est aduertendum Cepb. conf. 436. num. 7. Negus. de pig. in t. membr. 3. par. num. 7 & freq. Afflic. decis. 392. num. 5.*

Nec alternatiua inferit præcisè vllum membrum suorum alternatiuarum. *Argid. Bellamer. conf. 33. num. 27.*

Præterea est etiam dicta sententia iniusta, quia cōdemnat Emptorem ad fructus ad rationem scutorum quatuor cum dimidio, cum tamen in eodem instrumento, ut dictum est partes cōpulerint, quod dicti fructus solverentur ad rationem scutorum quatuor tantum.

Nec placuit DD. quod ad curandam dictam iniustitiam dicebatur, quod expressio scutor. quatuor cum dimidio fuit facta per errorem, quia hac ratione possent omnes ferè sententiæ iniustæ ab iniustitia saluari.

Et minus subsistit, quod dicta expressio non fuit facta in dispositiua sententiæ, quæ debet attendi ex decis. 34. num. 8 t. 2. *seq. par. 2. ad inf.* quia in dispositiua dicitur, Franciscam esse imunitendam, donec fuerit illi satisfactum de dicto credito, & fructibus, & creditum supra fuerat expressum in sent. 530. pro residuo pretij, & 6 fructus ad rationem scutorum 40. cum dimidio, & illa dictio, *deus*, repetit omnia præcedentia cum omnibus qualitatibus l. pri. §. hoc edicto, ubi Bar. num. 2. ff. de postul. late Gratius de dilectio, 42. num. 1. & seq.

Non obstat, quod emptor non fuit condemnatus ad soluendum pretium, sed ad dimittendam possessionem donec Franciscæ fuerit satisfacta, quia ex iam deductis apparet, quod emptor fuit condemnatus ad dimittendam possessionem, donec fuerit Franciscæ satisfactum de credito, & fructibus, & sic de sorte principali, & de fructibus, quod sapit manifestam iniustitiam, quia emptor ut dictum est non poterat præcisè cogi ad soluendum pretium, sed electio erat ipsius emptoris, an vellet pretium solvere, vel fructus.

Non obstat, quod non esset amplius locus dictæ cautionis, cum nullus posset super esse timor euisionis: ex quo lapsi sunt à die venditionis anni vitra quadraginta, atque ita extinctæ omnes obligatioes, & hypothecæ, quia quidquid sit an per lapsum dicti longissimi temporis sit sufficienter cautum Emptori ab alia cautione certum est, quod venditori non competit actio ad pretium ex dicto contractu, nisi ex parte sua adimpleat contractum, atque ita, præter dictam cautionem l. *Julianus §. offerri ff. de n. emp. Sord. conf. 101. num. 1. Cephal. conf. 407 num. 18. Rot. decis. 33. numer. 1. par. 2. in resequ. tit. &c.*

TARVISINA FEVDI

Veneris 18. Aprilis 1625.

DECISIO DLXV.

Impressa in Recens. decisr 603. par. 4. tom. 3.

BRIXIEN. ARCHIPRAESBYTERATVS

Luna 21. Aprilis 1625.

DECISIO DLXVI.

Impressa apud Vinian. de Iur. patr. lib. 5. cap. 7. num. 18.

FOROLIVIEN. FIDEICOMMISSI

Luna 21. Aprilis 1625.

ARGVMENTVM.

Substitutio vulgaris per additionem primi decedentis cum filijs expirat. Compendiosius quando censetur iudicia Trebellianica ceteris prohibita sit facta substitutio in tota hereditate.

SYMMARIVM.

- 1 Substitutio si sine filijs desit quoad portionem decedentis cum filijs.
- 2 Vocatio quando dicatur facta simulanea, vel ordine successiva.
- 3 Substitutio facta per vulgarem, & per verba adnotationis per additionem filijs expirat.
- 4 Nec porrigitur ad nepotes num. 4.
- 5 Decis. conf. 93. impugatur, & declaratur.
- 6 Substitutio facta per verba cum capula si non adfuerit verba tractum temporis importancia. censetur vulgaris.
- 7 Substitutio compendiosa inducitur per distinctionem, quodamque.
- 8 Declaro, quod si dicta distinctio est opposita personis filiorum institutorum non trahitur ad nepotes ut numer. 8.
- 9 Trebellianica dicitur prohibita per substitutionem factam in tota hereditate.
- Et procedit sine dictio tota sit adiuncta verba dispositio, vel executio num. 10.

DECISIO DLXVII.

EVES Bernardinus de Ferramontibus, per alias dictum est prætendens se vocatum ad fideicommissum q. Hieronymi post obitum Montis deuentriente Monte cum eo ad quandam concordiam, in qua dictus Montes agnouit in primis vocationem dicti Equitis Bernardini, & vterius declarauit etiam bona;

que post ipsius obitum ad d. Bernardinum deuenire debeant, & pro obseruatione dictae declarationis, & transactionis obligauit omnia bona sua in forma R. C. A. Vnde nolentibus postea heredibus dicti Montis stare dictae declarationi, & transactioni, nec valente Equite Bernardino alia ratione quam mediante d. declaratione facta per Montem probare idētitatem bonorum fideicommissi Hieronymi suppositorum egit Eques Bernardinus in vim Saluiani pro immiſſione in bonis liberis Montis sibi in d. transactione vt dictum est obligatis, eamque obtinuit, verum quia bona descripta à dictis heredibus in inventario hereditatis Montis, vti libera non adaequabant valorem bonorum, quae dictus Montes declarauit esse subiecta fideicommissio d. Hieronymi dubitan contigit, ad d. Equiri Bernardino esset etiam danda immiſſio in bonis debitis Monti pro legitima, & Trebellianica in hereditate q. Pauli Patris d. Montis, in cuius dubij disputatione cum propter multitudinem scripturarum resolutio haberi non posset, D.D. ordinarunt, vt strictè informaretur an fideicommissum Mervaldæ expirauerit in Paulo, & vtrum, ex fideicommissio Pauli debeat Trebellianica, quo facto responderunt, fideicommissum Mervaldæ expirasse in Paulo, & Trebellianicam non deberi, ex fideicommissio Pauli. Quo enim ad fideicommissum Mervaldæ, constat, Mervaldam instituisse heredes. Honuphrium, & Hieronymum suos filios, & si d. filij vel alter eorum quancūque decederent sine filijs masculis legitimis, & naturalibus eos ad iuicem substituisse, vel eorum filios, vel nepotes masculos in stirpes, & non in capita, vnde cum Honuphrius obierit cum Paulo filio, deficit quoad portionem d. Honuphrii conditio iux. conf. Oldr. 22. superius d. Rot. Caenogatum. Quod verò ad portionem Hieronymi, qui decessit sine filijs potest quidem admitti, quod factus fuerit locus fideicommissio ad fauorem Pauli, quia, vt dictum est, Mervaldæ, in casu deficientie Hieronymi sine filijs vocauit Honuphrium cohæredem. Hieronymi vel eius filios, & sic Paulum, qui censetur vocatus non simultanea cuius ipso Honuphrio, sed ordine successiuo, quia substitutio facta de personis, inter quas cadit ordinata caritas, intelligitur ordine successiuo, verum non potest censeri vocatus dictus Paulus per fideicommissum, sed per vulgarem tantum, quæ vocatio facta est verbis alternatiuis, ibi vel eorum filios, vel nepotes, idēque per additionem Pauli expirauit fideicommissum l. post aditam C. de impub. & alijs substit. nec porrigitur ad nepotes ita in puncti Alciar. conf. 23. & conf. 89. num. 3. & seqq. l. cum alijs eum. per Peregr. de fideicom. art. 18. num. 24. vbi dicit abstrasse Decisio contrarium sentiendo conf. 95. in pri. dub. contra quem expresse concludit Alciar. d. conf. 83. vbi considerat quod in casu Decii erant alia verba apta importare fideicommissum, & idem conf. 5. n. 39. lib. 4. vbi testatur de communi Gratian. c. ferebat. Forensi. l. 3. c. 373. num. 22. & duobus seqq. & nouissimè Fesler. de substit. fideico. q. 479. num. 73. quin etiam quod verba dictæ substitutionis concepta essent per copu-

copulam, ad huc tamen cum non adsint verba
6 denotantia tractum temporis successuum, substitui cenentur vocati per vulgarem, & non per fideicommissum iuxta receptā. Cumani distinctionem in l. Gallus §. quidam restit. num. 8. & ibi Aretin. Alciat. & alij. de lib. & postb. cum alijs per Rot. decif. 357. na. 1. par. 2. in recent. & decif. 307. num. 1. & ibi Adden. num. 9. coram Sancti. mem. Greg. XV. & in Restina fideiussione. 14. Martij 1622. coram R. P. D. mro Fbaldo.

Non obstat dictio quancumque quæ denotat
7 tractum temporis successuum, & per eam inducitur compendiosa substitutio, quæ includit etiam fideicommissum, quia d. dictio est appositæ personis Honuphrij, etiam Hieronymi hæredum institutorum, non autem filijs, vel nepotibus ac propterea dici quidem potest, quod inter dictos Honuphrium, & Hieronymum.
8 fuerit inducitur compendiosa, & sic fideicommissaria, non verò respectu filiorum, & nepotum, ita in specie post alios Peregr. d. art. 18. sub num. 13. vers. contra tamen conclusit Rot. dista decif. 357. num. 6. Fuser. ubi supr. num. 38. & 39.

Quoad fideicommissum Pauli non potest
pretendi Trebellianica, quia dictus Paulus substituitur filijs masculis feminis in tota hereditate,
9 quæ verba sufficiunt ad effectum, ut censeatur prohibita Trebellianica. Gabr. in tit. ad Trebell. conclus. 6. num. 1. vbi de communi Card. Mantie. de coniecl. l. 7. tit. 12. num. 13. & seq. vbi respondit contrarijs Put. decif. 438. num. 7. lib. 2. in non. Crass. de mag. comm. in §. Trebellianica quest. 8. n. 4. etiam tenet Rot. in Rom. Trebellianica 9. Novemb. 1612. coram R. P. D. mro Fbaldo.

Idque in distind. procedit siue verbum tota sit ad nuncum verbo dispositio, ut in casu
10 isto siue executio Ruin. conf. 148. num. 2. lib. 3. Card. Mant. ubi sup. sub num. 14. Crass. dista quest. 8. num. 4.

ROMANA DEVOLUTIONIS VINÆ.

Veneris 2. Maj 1625.

ARGUMENTVM

Devolutio incursa per aliquem quando, & contra hæredem possit declarari. Restitutio in integrum aduersus non solum canonem datur.

S Y N M M A R I Y M.

- 1 Caducitas incursa per testatorem non potest declarari contra illius hæredes.
 - 2 Limita quando, adest pactum quod Emphyteuta cessant à solutione canonis cadat ipso iure, & facto.
 - 3 Qua limitatio non caret difficultate.
 - 4 Restringe limitationem quando in pena iuris requiritur etiam factum hominis, ut est voluntas Domini.
 - 5 Devolutio non intrat contra non possidentem.
 - 6 Declara hoc non habere locum si privatio sua possessionis ex sua culpa processit.
- Qua declaratio non habet locum si privatio est ex facto.

Ho Antecessoris num. 7.

8 Restitutio in integrum in auctoribus 70 & papillis datur aduersus non solutionem canonum ex capite infra ignoranz.

Amplia etiam si agatur de Emphyteusi Ecclesiastica cũ pacto expresso caducitatis num. 9.

10 possessio capta papillis indefensa est nulla.

11 Dominus directus agendo ad caducitatem trahat de pena, & lucro, Emphyteuta verò de damno.

DECISIO DLXVIII.

Domini steterunt in decisio, quod nō sit locus devolutionis, quia dicta devolutio sit acceptata per Capitulum 19. Julij 1621. & sic post mortem Marci Antonij. Vnde dato etiam quod constet Marcum Antonium cessasse per integrum biennium à solutione Canonis, quod quæ propterea fuerit per eum incurta caducitas. Ita ut nec locus esse posset excusationi, quod tamen non videtur subsistere ex deductis in decisione; nihilominus non potuit caducitas per dictum Marcum Antonium incurta declarari
1 contra ipsius Marci Antonij Filios, & hæredes cum eo vivente declarata non fuit. Hæred. conf. 355. num. 20. lib. 1. Card. Mantie. de tacit. lib. 22. tit. 27. num. 14. cum alijs per Adden. ad decif. Sancti. mem. Greg. XV. 350. littera C.

Non obstat, quod quando adest pactum, quod
2 cessante Emphyteuta à Solutione cadat ipso iure, & facto, potest etiam caducitas declarari contra hæredes, ut per Sard. decif. 29. num. 12. quia quatenus ista limitatio ad prædictam regulam
3 essei vera, quod tamen non caret difficultate, ex adductis per Odd. de restit. in integ. quest. 89. art. 9. num. 78. ea non applicaretur, quia in casu isto non legitur pactum, quod cessante Emphyteuta cadat ipso iure, sed potius adest pactum penitus contrarium, fuit enim conventum, quod cadetet volentibus Canonicis, & devolutione acceptantibus ibi. Praecendo casu d. esse Signeri Canonici, & acceptando la devoluzione, & sic iuxta dictum pactum ad inducendam Caducitatem requirebatur factum hominis, voluntas, scilicet, & declaratio Canonicorum; nec dicta caducitas inducebatur attento dicto pacto ipso iure, ac
4 per consequens neque etiam locum habet dicta limitatio, ut bene per Berro. conf. 98. num. 39. lib. 12. & ibi reassumendo distinctionem, quam ponit Bart. in l. pri. ff. de priuat. delib. late pertractat hanc materiam, & in fine concludit, quod quando poena non est imposita ipso iure, sed factum hominis videlicet declaratio Emphyteutæ à iure suo cecidisse, tunc talis poena nullo modo dicitur transire ad hæredem, siue debuit sit commissum circa contractum, puta quia in ipso contractu erat cautum, quod ultra biennium non posset differre solutionem siue extra.

Nec dicatur, quod fuit incurta dicta caducitas etiam per hæredes Marci Antonij, quia hoc
5 non probatur; præsertim cum ipsi numquam Vinæm possederint; unde non intrat quoad ipsos devolutio Rot. in Romana Devolutionis Dq. merum 26. Junij 1589. coram bno. mem. R. P. D. Camitulo cum alijs alleg. in decisione.

Nec applicatur limitatio adducta per Alex. conf.

conf. 11. num. 5. lib. 5. & Ber. conf. 196. num. 11. ubi. t. vt scilicet dicta conclusio non procedat quando facta, & culpa emphyteuta, qui rem.

6 emphyteuticam hypothecauit, priuatio possessionis sequuta est, cum prædicti minores dictam vineam non hypothecauerunt, sed eorum

7 Antecessor, in quibus terminis limitationi prædictæ locus non est, vt declarauit Rota in dicta Romana Deuolutionis Domorum coram Comitulo,

quam refert, & sequitur Mantica de sacri. lib. 22. tit. 27. num. 47. vers. sed si res. & in omnem euentum cum aidi hæredes sint pupilli, & minores

8 respectu eorum ipse capite lute ignorantie restitutio in integrum ad versus non solum Canonem, vt late per Odd. de resit. in integ. quæst. 30. art. 9. nu. 78. & 80. ubi quod etiam

9 hoc locū habet in emphyteusi Ecclesiastica etiā contra Ecclesiam, ac etiā quando ad eam pactum expressum caducitatis. Mantie. in citato tit. 27. num. 49. Gram. de off. 57. num. 5. Rot. in alleg. Romana Deuolutionis Domorum coram Comitulo.

Nec obstat, quod res non est amplius integra, si quæ non potest esse locus dictæ restitutioni, quia possessio capta per Capitulum est nulla, cum fuerit capta Pupillis indefensis, nec

10 propterea eadē Capitulo in aliquo suffragati potest, & perinde est ac si capta non fuisset.

Nec subsistit, quod Ecclesia agit de damno vitando, dicti autem pupilli de lucro capiando, quia Ecclesia agendo ad caducitatem tractat de

11 poena, & lucro, emphyteuta verò de damno, vt post alios Mejon. decisi. Floren. 70. num. 8. & ita conclusum, &c.

PERVSINA FIDEICOMMISSI DE GRATIANIS.

Luna 5. Maij 1625.

DECISIO DLXIX.

Impressa in Recent. decisi. 606. par. 4. tom. 3.

ROMANA CENSVS

Luna 12. Maij 1625.

ARGVMENTVM

Census impositus super re aliena quando, & quomodo substat. Legitima quando possit detrahi viuentē Patre.

SYMMARIVM.

1 Census impositus super re aliena valet quoad solutionem fructus, secus est quoad Dominum rei.

Declara Conclusiōem non procedere, quando Empor census fecerat rem esse alienam num. 2.

3 Legitima non debetur sibi viuentē Patre.

4 Quod procedit inuito Patre, secus eo volente num. 4.

Interpretatio quantū sumi debet ad substatendum

alium, & excludendum dolum.

Instrumento potius standum, quam quietantijs.

DECISIO DLXX.

D Omini dixerant, decretum A. C. super solutione fructuum census. Idē quo agitur esse confirmandum quia ex instrumento, quod datur, apparet censum fuisse impositum per G. Petrum Franciscum super domo sita in Ciuitate Nouariæ, certis finibus terminata, quodque etiam in reliquis fuit seruata forma Constitutionis Sancti. nem. Pij V. vnde non potest dubitari de valida Censui impositione.

Nec obstat, quod Domus, super qua fuit impositus census, tunc non erat Petri Francisci, sed Iosephi Patris Petri Francisci, quia præterquam quod non probatur, quod Domus non esset Petri Francisci, & ipse in dicto instrumento asseruit se Dominum, & Patronum dictæ Domus, tenet etiam impositio census super re aliena in præiudicium imponens censum, saltem ad effectum, vt Empior nō teneatur imputare in forte fructus perceptos, sed eos possit loco damnorum, & interesse retinere, licet respectu veri Domini talis impositio non valeat, vt per Modern. Perusinum de Censibus par. 1. cap. 2. quæst. 1. num. 10.

Nec obstat, quod ista conclusio non procedit, quando Empior sciuit rem, super qua fuit impositus census, esse alienam, vt per eundem Perusin. d. art. 1. num. 13. quia in casu isto vt iam dictum est, nō probatur, quod domus esset aliena, & quatenus id probaretur, nō constaret, quod Io. Baptista, qui curat censum, sciret dictam domum esse alienam, & sic dicta limitatio non applicatur.

Nec obstat, quod vtrumque satis probati videtur ex ipso Instrumento impositionis dicti census, in eo namque dicitur, quod Petrus Franciscus est Filius Iosephi, quodque elegit dictam Domum pro sua legitima, vnde innuitur sine dubio dicto Io. Baptista quod frater Petri Francisci viuebat, & sic quod dictus Petrus Franciscus erat Filius Familias, & licet Petrus Franciscus professus fuerit in dicto Instrumento se velle eligere dictam Domum pro sua legitima: tamen Io. Baptista empior census bene sciebat, aut saltem scire debebat, quod legitima ei non erat debita viuentē Patre l. 2. §. inter dum ff. de vulg. cum alijs per Crass. §. legitimam qu. 16. num. 3. ac per consequens constaret Io. Baptista sciuisse dictam Domum non pertinere ad Petrum Franciscum, sed ad Iosephum, & sic esse alienam.

Pro responsione enim est aduertendum, quod regula, quod filius familias non possit petere legitimam, neque eam sibi eligere, procedit inuito Patre, secus verò patre volente, & consentiente. l. cum quod §. fin. ff. ad l. Falcid. Grassus d. §. legitima quæst. 2. numer. 8. ac propterea cum in eodem Instrumento Petrus Franciscus asseruerit se esse Dominum dictæ Domus, quodque seorsum a Patre habitabat, bene potuit credere Io. Baptista quod elegerit dictam Domum pro sua legitima consentiente Patre, atque ita ex dicto Instrumento non probatur sufficienter scientia

scientia lo; Baptiste quod dicta Domus esset aliena, & sufficit, ut dicta scientia non possit dici probata sola possibilitate, quod Io. Baptista ignorauerit dictam Domum esse alienam, quod quæ habuerit causam credendi, quod esset Petri Francisci, præsertim quia omnis potius interpretatio sumi debet ad sublinendum actum, & ad excludendum dolum, & mendacium Petri Francisci, qui expressis verbis affirmavit, se esse Dominum dictæ Domus, ut dictum est;

Non obstat quietantia Io. Baptiste in quibus dicitur, quod electio dictæ legitimæ fuit facta à Petro Francisco ex nunc prout ex tunc moriente Patre, quia dictæ quietantie fuerunt scriptæ manu aliena, & subscriptæ à Io. Baptista qui non aduertit ad dicta verba, & nihilominus dictæ quietantie se referunt ad instrumentum, unde potius stari debet Instrumento in quo Petrus Franciscus asserit se Dominum, & patrum domus quodque dicta domus ad eum spectat. Et quatenus dictæ quietantie sint contrarie dicto Instrumento, quin etiam stante dicto Instrumento, & assertionem Petri Francisci, censenda potius essent dictæ quietantie erroneæ, vel artificiosæ, vel extortæ à Io. Baptista lingue latine ignaro, ut testes deponunt, & sic non possunt eidem Io. Baptiste obesse, ita ut ex illis possit dici probata dicta scientia.

- 11 *Clausula quorum tenores, non includit ignorata per Papam.*
- 12 *Contrarium quod illa sufficit.*
- 13 *Iuramentum de non vocando Indulto intelligitur nisi adfuit iusta causa.*

DECISIO DLXXI

Domini steterunt in decisio, quod Breue debeatur executioni demandari, quia dictum Breue est in omnibus iustificatum. Nam quod D. Aluarus fuit deputatus Coadministratores Serenissimi Cardinalis Infantis est adeo notorium, ut sine vehementi suspitione calumnie controuerti non possit, & ut dicitur in alia decisione in hac causa facta id probant Testes, qui etiam deponunt, quod D. Aluarus obtinet Canonatum, & præbendam in Ecclesia Toletana quod quæ dictus D. Aluarus sæpe necessi habet ex causa dictæ eius administrationis accedere ad Oppidum Madridi, & ad alia loca.

Nec obstat, quod posset fungi dicto administrationis officio etiam non discedendo ab Urbe Toletana, quia licet Breue sit conceptum, verbo oportet quod videtur importare necessitatem præcisam, tamen illud debet intelligi secundum subiectam materiam quod scilicet cogitur ut melius satisfaciatur muneri suo, & exactius negotia expliat sæpe personaliter accedere ad oppidum, ubi Serenissimus Cardinalis Infans residet, quod verum esse nemo dubitare potest.

Non obstat, quod Pape non fuit narratum, quod D. Aluarus obtineret Canonatum Magistralem, quia huic obiecto fuit satisfactum in alia decisione, & maxime DD. placuit responsio tunc data, quod, & in inscriptione Breuis apparet, Papam habuisse scientiam, quod D. Aluarus erat Canonicus Magistralis, fuit enim dictum Breue sic in scriptum. *Aluaro de Villegas Canonico Magistrali.* Quæ inscriptio quidquid dicatur arguit scientiam Papæ, quia Breue, fuit signatum gonulo Piscatoris in præsentia Papæ iuxta notum stylum, & sic dicta inscriptio fuit oculis Papæ subiecta, ultra quod scientia Officialium dicitur scientia Papæ. *Caf. de Grass. decis. 1. num. 8. de probat. Rot. decis. 356. num. 8. par. 1. in recent. & decis. 730. num. 2. par. 2.*

Non obstat, quod non fuit facta mentio in dicto Breui, quod aderant in Ecclesia Toletana statuta particularia, & Constitutio Sixti IV. in qua disponitur, quod nulli liceat sub prætextu quorumcumque privilegiorum Apostolicorum, sub quacumque veterum forma petere in absentia fructus Canonatus ultra. 60. Florentium quia dicta constitutio intelligenda videtur de Indultis, & privilegiis ex mera gratia concessis ex iusta, & rationabili causa ad rex. in c. ad audiendum cum ibi nos. de Clericis. non resid. ubi quod Constitutio de non percipiendis fructibus in absentia non comprehendit Canonicos interuenientes Episcopo, & sic dicta Constitutio non comprehendit indultum, de quo agitur, quia illud fuit concessum D. Aluaro, ex iusta causa propter seruitium scilicet quod impendit Ecclesie in officio Coadministratores, quæ est iustissima causa lucrandi fructus in absentia, sicuti dici

TOLETANA INDULTI

Luna 12. Maij 1621.

ARGVMENTVM.

Inscriptio Brevis arguit scientiam Papæ. Canonicus potest lucrari fructus in absentia ex indulto concessio ex iusta causa, licet ad illam iurum contrarium. Clausula quorum tenores virtus.

SYM MARI VM.

- 1 *Factum Notorium non sive calumnia controuerti potest.*
- 2 *Verbum oportet videtur importare necessitatem præcisam.*
- 3 *Inscriptio Brevis arguit scientiam Papæ.*
- 4 *Scientia Officialium dicitur scientia Papæ.*
- 5 *Statuta quod non licet Canonico potest Indultum pro lucrando fructibus in absentia intelligitur de Indultis ex mera gratia.*
- 6 *Statutum, quod Canonicus absens non lucratur fructus, non comprehendit interuentum Episcopo.*
- 7 *Canonicus Coadministratores alius Ecclesie absens iure consequitur fructus.*
- 8 *Canonicus effectus Vicarius iure consequitur fructus in absentia.*
- 9 *Clausula Quorum tenores ex obseruantia Cuius derogat quibuscumque Constitutionibus habentibus derogatorias derogatorias.*
- 10 *Papa sufficienter derogat Constitutionibus Antecessorum per clausulam. Quorum tenores.*

tar de Canonico effecto Vicario. *Pat. dec. 103. l. 1. Gonzal. ad reg. 1. 8. gloss. 6. nu. 253. & segg. Gurr. de Benef. par. 2. 2. num. 364.*

Tam etiam quia in omnem euentum satis videtur derogatum dictę constitutioni per amplissimas clausulas & derogationes appositas in dicto indulto accedente preteritis clausulis quorum tenores, quę ex obsequiis Curie derogat quibuscumque constitutionibus habentibus clausulas derogatorias derogat ut ut *Rur. conf. 2. num. 2. Mohod. dec. 1. de rescriptis alijs per Gonzal. supra reg. 8. glossa 36. num. 22. & pluribus sequor. & presertim nu. 10. ubi quod Curia seruat quod per dictam clausulam sit sufficienter derogatum, alias impossibile esset Pape derogare constitutionibus Antecessorum, quia non potest remanere omnium, vel tene omnia in contraria obstantia *Rot. dec. 109. num. 10. coram bo. me. Greg. XV. & dec. 466. num. 5. & 666. num. 4. part. 1. in recent.**

11 Non obstat, quod clausula quorum tenores non includit ignorata per Papam *Rot. dec. 128. num. 4. par. 2. in recent.* quia hoc procedit in derogationibus conceptis sub alijs verbis quantum vis amplissimis, non autem etiam quando sunt appositae clausula quorum tenores quia ista sufficit ex supra alleg.

Non obstat iuramentum prestitum, ut preteritur ad D. Aluaro de non vntendo indulto contra formam Constitutionis Sixti IV. quia, vt dictum est, dicta constitutio non loquitur de indultis concessis ex iusta, & Canonica causa, & sic D. Aluaro vtendo indulto sibi ex iusta, & Canonica causa concessio, non contrahit dicto eius iuramento quia non vitur indulto contra formam dictę Constitutionis, si cur nec possit dici contrahere iuramento, siue dictę constitutioni si perciperet fructus in absentia ex causa infirmitatis vel alterius legitimi impediendi, neque enim ad dictos casus extenditur dicta constitutio, & iuramentum de seruando dictam constitutionem, vel de non vntendo indulto contra formam dictę Constitutionis ex supra alleg.

Et in omnem euentum in dicto indulto fuit etiam derogatum statusis, & constitutionis iuramento firmatis &c.

licum possidentem, sed iudicio ordinario agi debeat & num. 6.

3 Mandatum de manutenendo in collatione Ecclesie intelligitur saluis reservationibus Apostolicis.

4 Beneficium per obitum possessoris apud Sedem, & per licem dicitur dupliciter affectum.

5 Religio Hierosolymitana habet privilegia conferendi beneficia reservata, non tamen duplici reservatione.

DECISIO DLXXII.

IN hac causa, quę vertitur inter Baiulium Sanctę Suphemicę, & Presentatum ab eo ex una, & Lesium Pandulphum prouisum Apostolicum ex altera, fuit capta resolutio quorundam R. P. D. N. auaro ad fauorem Lesii, & quod ipse debebat manuteneri in possessione Ecclesię Parochialis, de qua agitur; deinde fuit firmatum, dicto Baiulio esse dandum mandatum de manutenendo in quasi possessione conferendi Ecclesiam, de qua agitur; vnde presentatus ad Baiulium pretereundum cepit ipsum esse immittendum in possessione dictę Ecclesię, quia scilicet frustra concederetur dictum mandatum de manutenendo Baiulio, si collatio, quę est in fructu, & per consequens spectat ad possessionem gloss. in e. cum olim & ibi Abb. & alij comm. de maior. & obed. esset carete deberet, atque ita promissus, seu presentatus ad Baiulium possessionem consequi non valeret. Verum disputato dubio, dicto Presentato esse danda immisio, Domini negatiue responderunt, quia Lesius, qui est in possessione dictę Ecclesię, & obitum mandatum de manutenendo est legitimus Contra dictor eum habere possessionem nempe Apostolicam. Vnde non potest contra eum procedi executiue, sed procedi debet iudicio ordinario D.D. in e. si a sede de preben. in 6. Bart. u. l. fin. num. 21. vers. Aut comparat aliqui, & ibi Dec. numer. 41. C. de collat. Ad. coll. Menoch. de adipis rem. 4. num. 565. Rot. dec. 711. num. 1. part. 1. in recent.

Non obstat, quod mandatum de manutenendo relaxatum ad fauorem Baiulii trahit secum immisiolem Presentati, inquam actum consequutiui mandati de manutenendo, quia licet mandatum, quod fuit datum conferendi Ecclesiam Baiulio, fuerit datum simpliciter; illud tamen intelligi debet saluis reservationibus Apostolicis, quia scilicet non constat, quod dictus Baiulius sit in quasi possessione conferendi etiam in casu reservato, vnde dictum mandatum non potest ad istum casum extendi ac propterea cum Ecclesia vltimo vacauerit per obitum Nicotari apud Sedem, etiam pendente lite inter Episcopum Neocastrensem, & dictum Baiulium, atque ita collatio huius Ecclesię pro hac vice sit dupliciter Sedi Apostolicę reservata *Gonz. supra reg. 8. gloss. 13. num. 101. Gomez. in reg. de impetr. benef. voc. per obit. quasi. 13. num. 7. & seg. Caput. dec. 85. par. 2. merito non operatur dictum mandatum in preiudicium prouisi Apostolici.*

Non obstant privilegia Sacre Religionis Hierosolymitanę conferendi Beneficia etiam Sedi Apostolicę reservata; quia non constat, quod dicta privilegia intrent, quando sedes Apostolica

NEOCASTREN. PAROCHIALIS.

Vener. 23. May 1625.

ARGVMENTVM.

Via executiua non competit prouiso a Possessore iuris conferendi aduersus prouisum Apostolicum possidentem. Beneficium dupliciter reservatum potest per Papam conferri non obstante alterius Privilegio.

SYMMARIVM.

1 Manutenio frustra datur alicui si non potest dispendere de eo, quod est in fructu.

2 Via executiua non potest agi contra prouisum Apostolicum

plex reservatio, vt in casu isto. Et in omnem euentum hoc est agendum iudicio ordinario cum, vt dictum est, Legibus sit legitimus contraditor *Par. dec. 120. lib. 1. cum alijs supra alleg.*

SALERINITANA PENSIONIS.

Veneris 23. Maij 1625.

ARGVMENTVM.

Translatarius debet iustificare litteras apostolicas, & non iuuatur possessione-transfereatis. Quæstio magistraliter, & per pulcherrimas distinctiones in hac decisione pertractata.

S Y N M M A R I V M.

- 1 Pensionarius agens contra Titularem, qui pensionis reservationi consensit, est manutenendus absque litterarum iustificatione.
- 2 Pensionarius agens contra eum, qui non consensit pensioni, & si est in possessione non retardatur solutio, si vero non est in possessione non est soluenda pensio, nisi iustificatis litteris per Pensionarium.
- 3 Pensionem exigendi possessa quam habebat transferens, non transit in translatarium, sed eius morte extinguatur.
- 4 Pensionem exigendi quasi possessio, quam habebat transferens facit, vt non retardetur solutio translatarij.
- 5 Declara id procedere si transferens non habuisset iustificare gratiam, vel exegisset per triginta annos & multo.
- 6 Vel quando translatarius est subrogatus in quasi possessione transferentis num. 6.
- 7 Deciso Sancti Marci pensionis coram Sacro relato per Marchesan. par. 2. fol. 436. in quibus terminis loquatur ibidem.
- 8 Arbitrium regulatur à iure.
- 9 Litteræ Apostolicæ non datur executio, nisi sint iustificata & num. 12.
- 10 Pensionarius non potest agere possessorio adipiscenda nisi litteræ sint iustificata.
- 11 Immissio est concedenda heredi scripto consilio solum de possessione desuultu.
- 12 Litteræ Apostolicæ semper censentur habere clausulam quatuor precibus vitari nitantur.
- 13 Gratia non iustificata censetur subreptitia, & non meretur nomen gratia.
- 14 Obligatio Titularis soluendi pensionem transit in successorem quoad validitatem pensionis, non autem ad effectum releuandi translatarium adonere iustificationem.
- 15 Papa si voluisset supplere defectum Iuris in transferente debuisset exprimere, nec sufficere verba generalia.

DECISIO DLXXIII.

FVIT reservata ex causa resignationis pensio ducatorum 800. Moneta Regni constitutum summam fuit 500. auri de Camera ad fauorem boni me. Sanctitalis Archiepiscopi

Baren. super fructibus Ecclesie Sancti Petri ad Cartum cum expresseione valoris dictorum fructuum per ascensum in ducatu 710. auri de Camera cum consensu D. Caroli Caraccioli de dicto Beneficio prout, eandem pensionem transulit dictus Archiepiscopus anno 1623. usque ad summam fuit. Regni 600. ad fauorem quinque suorum familiarium, interim dictus D. Carolus resignauit dictam Ecclesiam sic grauata D. Abbati Pignatello, qui cum recusaret soluere dictam pensionem translatarij, essetque conuentus coram A.C. vel iudice ab eo deputato reportauit sententiam contra se, à qua interposita per dictum Abbatem appellatio: fuit commissa causa in Romam, clausula sine retardatione solutionis pensionis arbitrio Rota, vnde dubitari contigit, an intraret arbitrium pro retardatione. Receptissima, enim à Rota illa distinctio est, quod aut agitur contra Titularem, qui consensit pensioni, & tunc tenetur Titularis ad solutionem pensionis absque alia litterarum reiterationis pensionis iustificatione, aut agitur contra alium, qui non consensit pensioni, & tunc vel pensionarius est in quasi possessione exigendi pensionem, & non retardatur solutio pensionis, aut non est in ista quasi possessione, & tunc non tenetur Titularis soluere dictam pensionem non iustificatis litteris per Pensionarium, ac propterea cum in casu isto non agatur contra eum, qui consensit pensioni, nec translatarij sint in quasi possessione exigendi dictam pensionem, atque ita versemur in postremo membro dictæ distinctionis, merito non possunt translatarij consequi dictam pensionem, nisi doceant de translatione valida, & sic iustitient litteras reiterationis dictæ pensionis, à quibus pender ius transferentis, & per consequens dictæ translationis validitas.

Nec obstat, quod sufficit, quod D. Archiepiscopus, qui transulit in dictos suos familiares dictam pensionem, esset in quasi possessione exigendi dictam pensionem, quia possessio transferentis non transit in Translatarium, sed illa extinguitur per mortem transferentis, idèoque non potest translatarij sustinere ad effectum eos releuandi ab onere iustificationis dictas litteras, vt in puncto, & ad effectum arbitrij procedendi sine retardatione, dixit Rota in *Brizien. Pensionis cor. Illustriss. Card. Millino* relato per Marchesan. commiss. par. 2. fol. 625. & in *Lauden. Pensionis coram bo. me. Penia* relato per eundem Marchesan. d. p. 1. fol. 560. & in *Neritona. Pensionis coram Litta* relato per Garz. de Benef. part. 1. cap. 5. numer. 42. Non obstat, quod quando transferentis fuit in quasi possessione exigendi datur de iure Signaturæ translatarij clausula sine retardatione, sicuti daretur ipsi transferenti si non transulisset *Sar. in Compignat. num. 84.* cum allegaris, quia hoc potest procedere, vel quando gratia reiterationis pensionis est iustificata, vel quando non indiget iustificatione, puta si transferens spatio 30. annorum exegit pensionem, quo casu translatarius releuatur ab onere iustificationis gratiæ reiterationis, vt bene explicat *Gern. de Benef. d. part. 1. cap. 5. num. 470.*

Vel tertio quando translatarius est subroga-

6 tus in quâ possessione transferentis in quibus
terminis loquitur dec. in causa 3. *Marei pensionis*
cor. b. m. Card. Sac. relat. per Marches. par. 2. fol. 436.
Secus vero in alijs casibus, & in omnium
eventum Signatura in hac causa non referripit
simpliciter sine retardatione, sed addidit clausu-
7 lam arbitrio Rote. Arbitrium autem, ut
est notissimum, regulatur à iure, & de iure non
8 datur executio inter Apostolicos, nisi sint ius-
tificationes; nec translatarius relevatur ab onere
iustificandi gratiam transferentis, cum in quod
9 pensionem; nisi eam exegerit spatio 30. anno-
rum, ut dictum est in specie Capius respon-
dit Rota, & significet in dictis *Beichen. Pensionis*
coram Illust. Card. Mellini & Laudens translationis
pensionis coram Penia, & coram Sen. m. Greg. XV.
dec. 75. numer. 3. & seq. ubi latè firmatur requiri
possessionem consummatam spatio 30. anno-
rum, & ita semper Rotam servasse;

Non obstat, quod tunc deum videatur
necessaria iustificatio, quando agitur pro exe-
cutione literarum; locus verò quando agitur
possessorio, tunc enim sufficit docere de posses-
sione transferentis, quia hæc distinctio non
potest subsistere, nam quod possessorium
iuramentum manet iuris non potest co-
nuari translatarius, qui possessio transferen-
tis non transit ut dictum est in translatarium,
sed in hæret oibus transferentis, & per obitu-
m ipsius extinguitur, quo verò ad possessorium
adipiscendæ; quatenus illud inveniatur
per translatarium vigore literarum Apostoli-
carum unum, & idem omnino iudicium
est cum ipsa executione literarum, quia
possessorium adipiscendæ simulat ex litteris pro
ut refertur ex testamento remedij *legis fin. C.*
de edict. div. Ad. toll. & si hoc iudicium posses-
10 *sonum esset diuerfum ab executione, & magis*
privilegiatum, quilibet certè omnia instans
pro executione literarum, conuolaret ad
illud iudicium possessorium; vitia quod nequè
in hoc iudicio esset per Papam concessa trans-
latario subrogatio ad possessionem transien-
tium enim quia ministerio Papæ illa posses-
sio transit in subrogatum, datur immo trans-
latario in dictam quasi possessionem transferen-
tis, ut latè fuit firmatum in d. S. *Marei pensionis*
coram ho. m. Card. Sacro & in alijs septimè.

Nec facit simile, quod sicut hæredi scripto
11 in testamento competit immisso docto so-
luminodo de possessione defuncti abique eo,
quod doceat de suo iure & dominio *l. fin. C. de*
edict. div. Ad. tollat debet dari immisso transla-
tario docto soluminodo de possessione transfe-
rentis, quia licet litteræ Apostolicæ habeant
executionem paratam ad instar remedij *d. l. fin.*
12 hoc tamen intelligitur quatenus sint iustifica-
tæ, quia litteræ Apostolicæ semper essentur
13 habere clausulam quatenus prout veritate ni-
tantur *c. 2. de rescript. l. fin. C. de div. rescript. Mohd.*
dec. 35. de renuntiatio Caput. dec. 128. par. 11. & gra-
14 *tia non iustificata censetur subreptitia, nec*
metur executionem, aut etiam non nomen gra-
c. 1. & ibi DD. de lit. contest. in 6. Dec. cons. 142. n. 6.
& fuit dictum in Cameracens. Pensionis 21. May 1607.
coram ho. m. Card. Sac.

Non obstat, quod obligatio Caroli, qui con-
sensit pensioni, transit etiam in D. Abbatem
successorem dicti Caroli, quia dicta obligatio
15 transit quantum ad effectum validitatis pen-
sionis, ita ut non possit heri reuocata pensio,
sine consensu Successoris, sed non ad effectum
relenandi translatarios abstinere iustificandi,
adhuc enim effectum sufficit, quod agatur
contra eum, qui non consentit pensioni, ut per-
petuo tenuit, Rota, ut apparet ex *supra alleg. dec.*
& alij in illis relatis.

Non obstat motus proprius S. mem. Greg.
XV. quia in eo nihil disponitur, quod transla-
tarij non teneantur iustificare gratiam trans-
ferentis, sed solum conuoluntur facultas tran-
ferendi concessa D. Archiepiscopo & transla-
tio ab eo facta etiam quod non fuerit in dicta
facultate facta sufficiens menti o, quod Benefi-
cium super quo erat imposita pensio esset iuris
patronatus nobilitum; unde de vno ad aliud
non potest fieri illatio, & si Papa voluisset sup-
16 plere defectum inris in transerente abiecit
hoc exprimere, nec iusticiant ad illum effe-
ctum verba generalia à scribentibus pro trans-
latarijs ponderata.

ROMANA FIDEICOMMISSI DE GRIFTIS.

Luna 26. May 1635.

ARGVMENTVM.

Renunciatio ex causa, & luri querendo quando
requirit solemnitates requisitas in donationi-
bus.

S Y M M A R I V M

- 1 Renunciatio ob causam non est faciendâ cum solemnitatibus requisitis à statuto in donationibus.
- 2 Verba concepta per negatiuam vniuersalem nulla comprehendit omnes.
- 3 Dns promissa per Administratorem censetur promissa de bonis administratis.
- 4 Renunciatio facta in recompensam, si non æquales bonis renunciatus, habetur pro pura, & subiacet statuto de donationibus.
- 5 Renunciatio luri querendo de futuro non indiget solemnitatibus.
- 6 Declara non procedere quando spes est certa radicata in causa de presenti legum. 6.
- 7 Legitima non detrahatur ex legato particulari limita nisi adsint alia bona nam. 3.

DECISIO DLXXIV.

DOMINI steterunt in decis. 13. Novembris
præteriti, ex rationibus tunc deductis,
quibus non videbatur obflare, quod renun-
ciatio de qua agitur, non fuit simplex renun-
ciatio, sed renunciatio ob causam, nempe ob
scut. v. promissa Claudij pro dote, & 200. pro
Accancio, ac luri. 30. annua durante vitâ ipsius
D d
Claud-

- 1 **Claudie**, nec propter subiacet dicta renunciatio solemnitatibus adhibendis in donatione quia censetur potius remuneratio *Alex. conf. 107. num. 10. & 14. l. 7. Clar. in §. donatio quasi. 16. numer. 5. & quasi. 18. sub num. 1. & 2. & contraria autem & cum alijs adductis in vna Signina Castorum 24. Januarij 1622. coram me, & in eadem 13. Novembris 1623. coram R. D. meo Decano.*

Fuit enim responsum quod quid sit, an dictum obiectum locum habere possit etiam in terminis *Sacr. Conc. Trid.* quod loquitur per

- 2 verba concepta per negatium vniuersalem, ibi nulla renunciatio atque ita comprehendere videtur omnes renunciaciones, cessat in casu isto difficultas, quia ex lectura instrumenti dictę renunciacionis apparet, quod dicta dos, & Acconcium fuit promissum dictę Claudie per Flamiuam Matrem, & curatricem, & legitimam administratricem bonorum dictę Claudie, vnde præsumitur dicta dos promissa ex bonis administratis, non verò ex bonis Flaminie: *l. cum post mortem, & ibi D. ff. de administr. & percep. T. u. gl. in l. fin. in verb. paternum officium Menoch. de arbit. casu 88. numer. 46. & seqq. & fuit dictum in Romana de Cincij 5. Iunij 1604. coram Illust. Card. Atillino, & per consequens remanet dicta renunciatio simplex donatio, quia Claudia nihil recepit in recompensam bonorum donatorum, aut saltem d. recompensam quam*
- 4 habuit, non æquiualeat bonis donatis, quo casu renunciatio habeatur pro pura donatione, & subiacet solemnitatibus adhibendis in donationibus *Gabr. de donat. concl. 1. num. 68. Card. Seraph. dec. 416. num. 20. & 31. cum alijs per Sanchez, qui loquitur in terminis dicti Sacr. Conc. in epist. moral. p. 2. l. c. 5. num. 32.*
- 5 Nec obstat, quod videatur tantum renunciatio dicta Claudia luti querendo de futuro, quia renunciavit, vt legiuit in dicto instrumento omnibus bonis immobilibus, & stabilibus, iuribus, & actionibus Patris, & Maris, Aui, & Auunculi cum verbis, & clausulis amplissimis, & certum est quod Auius, & Auunculus tempore dictę renunciacionis erant mortui, atque ita apparet, renunciassse iuribus etiam quæsiis, vltra quod quo ad bona paterna, in quibus mater fuit relicta vsu fructuaria, spes erat plus quā
- 6 certa, & eradicata in causa de priuilegijs & testamento paterno, quod sufficit ad effectum, vt sint adhibende dictę solemnitates.

- 7 Non obstat exceptio detractionis legitimæ, quia vt in alia decis. fuit dictum, agitur de legato particulari, à quo non detrahatur legitima *Bald. in rubr. de rerum. d. in sol. 1. & in l. g. potest de leg. 1. Nat. conf. 199. num. 6. & conf. 238. numer. 5. cum alijs per Perreg. de fideicom. art. 4. num. 14. nec*

- 8 iuratur hoc casu limitatio, quod dicta conclusio locum non habet, quando non extant alia bona, quia non est verum, quod alia bona non extant, & non probatur, quod ea, quæ extant sint Emphyteutica, & subiecta deuolutioni, quin etiam pluraque ex alijs bonis possidentur ab eodem Franchisco, cui debetur legitima & priuilegijs Monasterij est restricta ad medietatem domorum tantum, quarum aliam medietatem possidet dictus Franchiscus, & in dictam tantum medietatem petit immitti, sicq;

aliam medietatem computare debet Franchiscus in dictam legitimam, nec constet, quod ea non sufficiat pro integra legitima &c.

METEN. CANONICATVS.

Merc. 28. Maij 1625.

ARGVMENTVM.

Pendet à Summatio

SYMMARIVM.

- 1 *Positio instrumentalis sufficit ad manifestationem.*
- 2 *Breue cum clausula censito &c. debet prius iustificari dicta clausula antequam exequatur.*
- 3 *Presertim contra prouisum ab Ordinario possidentem.*
- 4 *Et procedit vigore talis Breuis dicta clausula non iustificata nulliter procedit, & non prius possessione.*
- 5 *Notarius ad effectum reservationis beneficij non sufficit probari per famam, & qui fuerit tentus, & habuit pro tali, sed requiritur plena & concludens probatio.*

DECISIO. DLXXV.

FVIT dictum, Claudio esse dandum mandatum de manutendo; quia de illius possessione constat ex instrumento adeque possessionis Capitalariet, quæ instrumentalis possessio iusticiæ ad effectum manutentionis ad l. pradia, ubi Bart. *Alex. & alijs ff. de acquir. possess. Menoch. de reser. rem. 3. num. 573. Put. dec. 160. n. 3. l. t. Rot. dec. 66. num. 1. par. 1. in recent.*

- Non obstat, quod Claudius fuit dicta possessione priuatus vigore Breuis de capiendis possessione nomine Cameræ quia in d. Breui erat inserta clausula censito, quod Antonius esset Sedi Apostolicæ Notarius, vnde in primis debuisset uti iurari dicta clausula, & quidē plenē, & concludenter *Dec. in rubr. de probat. num. 154. & ibid. Felin. num. 33. Bald. in l. in bona fidei num. 28. vers. vnum restat &c. & ibi Salic. perier. numer. 28. C. de reb. cred. quia in ea erat fundatum dictum Breue ad latē trad. per Gonzal. super reg. 8. in proem. §. 7. num. 21. & seqq. & fuit dictum in Vicen. Beneficij S. Marini 22. Februarij 1600. coram be. me. Card. Pamph. & in Elcen. Beneficij 11. Decembris 1614. coram R. D. meo Seleucien. præsertim quia agebatur*
- 3 contra prouisum ab Ordinario, & existentem in possessione, vt fuit dictum in Glennen. Canonatus, & Præbende 12. Maij 1585. coram Robinserio, & in Burgen. Abbatia de Salas 20. Novembris 1620. cor. R. P. D. meo Fbaldo Et cum fuerit processum dicta clausula non iustificata, fuit nulliter, & iniuste processum, & per consequens nec dictus Claudius fuit sua quasi possessione priuatus *Limproba, & ibi D. D. C. de acquir. possess. Rot. dec. 302. num. 7. par. 1. dinerf. & fuit dictum in Anconitana bonorum 15. Maij 1615. coram me.*

Non obstant testes deponentes, quod dictus Antonius esset Notarius Sedis Apostolicæ, quia nihil penitus concludunt, dicunt enim, tan-

tantummodo, quod Antonius habitus fuit ex numero Notariorum creatorum à bo. me. Card. Lotharingo, quod non sufficit ad probandum, quod re vera esset talis, cum neque etiam ad hunc effectum sufficeret probatio per publicam vocem, & famam, hoc est quod publicè fuerit tentus & habitus pro tali Gouz. ad reg. 8. glos. 11. au. 100. & seq. fuit dictum in dicta Burgen. Abbatis de Salas coram R.P. D. meo Vbaldo, sed requiritur plena, & concludens probatio, cum sit fundamentum reservationis *Par. dec. 366. a. 3. & 4. l. 3. Rot. dec. 46. num. 3. & 4. part. 2. dixerunt. & fuit dictum in Leodien. Cappellanis 1. July 1619. coram R.P.D. meo Vbaldo &c.*

VLIXBONEN. MONASTERII.

Luna 12. Iunij 1625

DECISIO DLXXXVII.

Impressa in Recent. decif. 456. par. 4. tom. 3. repetit. post Gallat. de Renunciat. dec. 1. & post Tambaria. de Iur. Abbatum dec. 31.

CAMARINEN. EXPENSARVM.

Ven. 61. Iunij 1625.

ARGVMENTVM.

De Sanatione Examinis facti extra terminum, & quando sit locus arbitrio.

SYMMARIVM.

- 1 Examen factum extra terminum concessum à Iudice de rigore est nullum.
- 2 Clausula Arbitrio Rotæ relaxat aliquantum Iuris rigorem.
- 3 Examine extra terminum pars dicitur consentire dando interrogatoria, & est locus arbitrio pro sanatione
- 4 Examen testium factum absque citatione ad videndum iurare testes, valet quando Index mouit pro singulis diebus, & horis.
- 5 Ad Examen conducere Interpretem viget solum in Curia, in partibus vero toleratur, sed non est necessarium.
- 6 Subreptionis oppositio in Commissionibus in Curia non admittitur propter faciliem aditum ad Principem.

DECISIO DLXXXVIII.

FVit dictum, intrare arbitrium pro sanatione examinis Testium, quia licet Testes fuerint examinati extra terminum præfixum à Iudice, atque ideo attento iuris rigore dictum examen sit nullum, cum tamen clausula *Arbitrio Rotæ* relaxet aliquantum iuris rigorem, & pars consensit dicto examini dando extra terminum interrogatoria, intrat dictum Arbitrium, ut per *Par. decif. 300. l. 3. in nou. quæm passim Rota sequitur, ut in decif. 587. & 680. & decif. 716. nam. 4. & 5. par. 2. in recent. & decif. 400. num. 1. coram Sanc. mem. Greg. XV. & ibi late Adden. a. 4.* Non obstat defectus citationis ad videndum iurare testes quia Index monuit partes pro singulis diebus, & horis, quod sufficit, & de stylo Curie toleratur, duraute termino probationis *Ces. de Grasis. dec. 9. n. 5. de fest. & re iudic. & fuit dictum in Iacuen. Pecuniaria coram R.P.D. meo Vbaldo* que est *decif. 191. num. 5. par. 1. in recent.*

Non obstat, quod pars Christophori declarauit in actu exhibitionis interrogatoriorum, quod volebat conducere interpretem, & nihilominus eo non expectato fuit processum ad examen, quia stylus adhibendi interpretem, viget in curia tantum, in partibus vero licet aliquando toleretur non est tamen necessarius *de iudic. l. 107. n. 425. & fuit dictum in Tolezana hereditatis 6. Iunij 1618. cor. bo. me. Andrea.*

Non obstat, quod commissio sanatoria dicitur subreptitia quia in Curia non admittitur ista oppositio propter facile aditum ad Principem &c. *Rot. coram Reuerendiss. D. meo Decano decif. 74. in fin. & cor. S. mr. Greg. XV. dec. 453. n. 3. Dd 2 VO.*

LVNEN. SARZANEN. IVRISPATRONATVS.

Merc. 28. Maji 1625.

ARGVMENTO

Non indiget.

SYMMARIVM.

- 1 Confessio extrajudicialis de aequitate canonica probat.
- 2 Licet emanauerit in alia nullo.
- 3 Sequestratio deputate à Iudice nulla debetur merces.

DECISIO DLXXVI.

PRO Laurentio informatione fuit resolutum, constare de sufficienti liquidatione, fructuum beneficii, de quo agitur, cum illa fuerit ab Alexandro, & Hieronymo de Laurentiis aduersariis facta cum Philippo Sequestrario sub die 22. Augusti 1620. pro fructibus eo vsque decursis in lib. 4923. & solidum vnum Mediolani monete Pontremuli, ut appareat ex instrumento, quod datur in summiario Laurentij *nn. 1.* qua confessione flante maxime inter partes informatas cum sublequuta solutione nulla maior probatio potest super dicta liquidatione exoptari, quæ licet sit extra iudicialis, tamen de æquitate Canonica plenè probat, ut de communi testatur *Gabr. in tit. de confess. conclus. 1. num. 47. & seq. Rot. dec. 158. num. 1. par. 1. in recentior. & coram S. mem. Greg. XV. dec. 4. n. 2. & fuit dictum in Læuen. Abbatis & in Paceca. dimidia portione 22. Aprilis 1627. coram R. P. D. meo Buratto etiam quod emanauerit in actu nullo,*

2 & inutili *Rot. dec. 116. num. 2. par. 1. in recent.* Quod autem attinet ad Philippum Sequestrarium, cui dictus Alexander, & Hieronymus ratione mercedis laborum, quos in exigendo dictos fructus substinuerat, soluerunt lib. 4551. DD. censuerunt, dictas libras esse quoque dicto Laurentio restituendas, cum dictus Philippus fuerit sequestrarius à Rota deputatus qui propterea nulla merces debetur, quicquid sit, si alias fuisset deputatus ab ipsis partibus suis. doctrinam Angel. in *Lutensse nn. 2. ff. de acqu. poss. & ibi Imolese. nam. 2. & Rom. num. 6. Atit. sub a. t. in fin. &c.*

VOLATERRANA CENSVS

Luna 9. Iunij 1625.

ARGVMENTVM.

Est superfluum.

SYM MARIVM.

1. Quod Transactio non dicit, nec nos dicere debemus.
2. Quod semel placuit amplius displicere non potest.
3. Possidens domum tenetur ad extinctionem census.

DECISIO DLXXIX.

DOMINI steterunt in declis 17. Iunij anni prateriti, nam vt sapè dictum est in transactione, de qua agitur, Gregorius convenit cū Tullio, qui ovis census Sc. 2. mill. subiecit contemplatione dicti Gregorii, quod acciperet ab eodem Gregorio domum magnam, eamque retineret per quinque annos, & ex pensionibus dictæ domus solveret fructus dicti census, & in eadem transactione subiecit, *Che in fine di detti 5. anni sia in arbitrio, e facoltà di Gregorio di ripigliar la casa, & estinguere il detto Censo, & ellino che fosse da Tullio, rimborzar il denaro a detto Tullio, & verso far l'instrumento di vendita di detta casa à esso Tullio, in tal caso sia tenuto di sborsare à Gregorio Sc. 700.* in quibus pretium domus excedit pretium dicti census.

Vnde apparet, rectè fuisse firmatum in dicta decisione, non potuisse Tullium cogi ad emendam dictam domum, & ad solvendum Gregorio dictam Sc. 700. sed potius eundem Gregorium cogendum esse ad extinguendum censum, nam licet fuerit in dicta transactione positum arbitrio Gregorii, quod vel solveret Tullio pretium dicti census, vel eidem faceret instrumentum venditionis domus, & eo casu teneatur Tulliusolvere Sc. 700. tamen dicta transactio, vt ex verbis supra relatis apparet, restricta est in hac parte ad certum casum, quando scilicet census fuisset extinctus à Tullio, qui casus cum non euenit, qui scilicet Tullius non exiit dictum censum, celsit electione, vltra quod nec ad sunt verba obligatoria Tullii, ita vt possit dicti obligatus ad emendam domum sed verus, & germanus sensus verborum, quibus conceptum legitur dictum pactum est, vt quatenus fuisset extinctus census per Tullium, esset in arbitrio Gregorii restituere pretium, vel domum vendere, seu in solutum dare Tullio, ita vt nec eo casu posset cogi Gregorius ad vendendam domum Tullio, sed teneatur alterutrum ex prædictis facere, vel pretium restituere, vel instrumentum venditionis facere, ex quo ceterè inferri non potest aliqua obligatio Tullii emendi domum, & præsertim quia census non fuit ab eo extinctus, & sic casus de quo in dicto pacto non euenit.

Non obstat, quod videatur etiam data eadem electio Gregorio, quando census non

fuisset extinctus à Tullio, quia in transactione hoc non dicitur, & quod transactio non dicit, nec nos dicere debemus. *l. si vero §. de viro §. sol. matr. l. fideiussores magistratus §. de fideiuss. Sard. conf. 123. n. 35. Bece. conf. 39. n. 5. d. 1. Bald. conf. 298. num. 2. in fin. l. 1.*

Nec valet argumentum desumptum ex quodam alio pacto in eadem transactione appolito, quia dictum pactum nihil penitus commune habet cum isto, in eo enim fuerunt assignatæ Tullio certæ terræ in solutum pro pecunijs per eum solutis pro Gregorio cum pacto redimendi infra quinquennium, quibus elapsis idem Gregorius promisit facere instrumentum venditionis; in isto autem pacto non fuit data Tullio in solutum domus, de qua agitur, sed fuit tantum eidem assignata pro sui securitate, vt ex pensionibus dictæ domus solveret fructus census per dictos quinque annos, vnde non potest cogi ad restituendam domum, & de proprio extinguere censum, prout tenetur retinere terras pro pecunijs per eum solutis, cum eas semel receperit in solutum pro dictis pecunijs, nec propter quod semel placuit, amplius eidem displicere possit. *quod semel de reg. iur. in 6. gloss. in §. religiosam in vers. consentiente iussit de rer. diuis. Bart. in l. dno §. de aqua plu. arvo.*

Et ex his patet responsio ad omnia pro Gregorio deducta, illa enim procederent, si fuisset dicta domus data in solutum Tullio pro dicto censu, vel legeretur pactum expressum, quod illam teneretur recipere in solutum pro dicto censu, quorum tamen neutrum subsistit, vt ex verbis supra relatis apparet.

Quin etiam constat Gregorium finito quinquennio domum recepisse iuxta pactum in eadem transactione appositum, quod posset in fine quinquennij domum recipere, & centum extinguere, atque ita frustra nititur erueret intellectum quem veller ex dicta transactione, sed potius contentus esse debet electione semel facta, & cum domum retineat, tenetur etiam censum extinguere, vt dictum pactum adimpleat. *l. conuentionum, & ibi late D. D. C. de pass. Dec. in l. debitori num. 14. c. eodem Tit. Sorc. cons. 116. num. 9. l. 4.*

ALBANEN. VINÆ

Pener. 13. Iunij 1625.

ARGVMENTVM.

Pendet à Summario.

SYM MARIO.

1. Mantentio est danda possidenti.
2. Possessio titulata præferat possessioni Iure familiaritatis, & est mantentenda.
3. Res emptæ ex pecunijs Vxoris per Maritum acquirunt Marito, & hæreditur.

DECISIO DLXXX.

ROMANA EMOLVMENTORVM

Luna 16. Iunij 1625.

DECISIO DLXXXI.

Impressa apud Postum de Manus. decis. 656. & videtur in eadem causa decis. 352. par. 11. recent. ubi num. 15. ista decisio declaratur.

MELITEN. NAVIS

Veneris 20. Iunij 1625.

ARGVMENTO

Non indiget.

S V M M A R I V M.

1. Possessio facit presumere dominium in Iudicio rei vindicationis contra violentum spoliatorem.
2. Testibus famulis Partis tamquam suspectis non creditur.
3. Testes infideles contra Christianos non probant.
4. Confessio facta in tormentis censurata extorſa, & non attenditur.

DECISIO DLXXXII.

FVIT resolutum pro Emanuele informante sententiam A.C. quę condemnat fratrem Raymundum Equitem Hierosolymitanum ad restituendam dicto Emanueli Nauim cum omnibus in ea contentis, siue illorum valorem iuxta Inuentarium conscriptum per Notarium Arnamentorum, de qua fuerat à dicto Fratre Raymundo Piratice, & violenter spoliatus esse confirmandam, cum dicta sententia sit valida, & iusta.

Et quo ad validitatem illa non potest controuerti, cum fuerint seruata omnia requisita ad effectum dictę Validitatis necessaria.

De iustitia vero constat, quia non solum probatur possessio Emanuelis dictę Nauis, neque ea controuertitur, quod sufficit ad effectum, ut locus sit dictę restitutioni, quia scilicet agitur contra violentum spoliatorem, quo casu etiam in iudicio rei vindicationis, & quando dominium principaliter deducitur, sufficit sola possessio, & ex ea pręsumitur in odium violenti spoliatoris dominium. *l. si quis emptiois §. sed hęc, & ibi D.D.C. de præscript. 30. vel 40. annorum Bart. in l. pen. num. 3. §. de condit. instist. Salic. in l. cum res n. 3. c. de probat.*

Verum etiam constat de dominio Emanuelis dictę Nauis ex testibus, qui deponunt dictum Emanuelis emisse dictā Nauim à quodam Hagu memet Mauro, unde recte fuit eadem decreta dicta restitutio.

Non obstant testes induci pro parte dicti Fratris Raymundi, qui conantur probare, quod dicta Nauis non erat dicti Emanuelis, sed di-

D d 3 Qi

DICTVM fuit, Io: Marię dandum esse mandatum de manutendo in Vineam Superiorem, quia de eius possessione constat ex depositionibus plurimum testium, quorum copia datur Summar. dicti Io: Marię num. 4. dicentium, quod dictus Io: Marię statim defuncto Pitro eius Patruo, vti hæres ipsius Pitri accepit possessionem dictę Vineę, quodque fuit recognitus à Colonis in Dominum, & quod fructus eiusdem Vineę recollegit, & primus quidem ex dictis Testibus testatur se fuisse presentem, quando fuit capta possessio à dicto Io: Marię, & dictorum Testium depositio coadiuuatur ex instructo locationis factę dictę Vineę per eundem Io: Marię dicto Summar. n. 5. v. ex alijs instrumentis acquisitionum dictę Vineę factarum per Pitrum, vnde non potest denegari dicto Io: Marię manutentio vulgar. *§. retinenda ubi D.D. in l. 1. §. huius autem, & ibi Bart. in prin. & in §. quod ait Prator n. 14. §. vbi possidetis Conar. prac. g. c. 17.*

Non obstat possessio Angelę, quia vel dicta possessio quoad Vineam superiorem non est probata, & testes de dicta possessione deponentes intelligi debent de Vineę inferiori non autem de superiori, de qua agitur, vel quatenus aliqui ex dictis testibus deponent, etiam de ista superiori præferri debet possessio Io: Marię, quia ista est titulata, & præterea possessio Angelę viuente Pitro fuit iure familiaritatis, nec propterea attendenda *Ang. in l. assiduis sub num. 1. circa medium vers. in text. ubi mulier possidet C. qui pot. in pig. hab. Alex. in l. qui iure familiaritatis sub num. 5. vers. per hoc tamen §. de acquir. poss. Caltr. conf. 179. num. 4. vers. item non obstat l. 1. Ruin. conf. 34. n. 1. 2. & seq. l. 1. Gratian. qui plures cum vlt. discept. foren. c. 450. n. 1. & seqq. Rot. dec. 239. sub n. 4. coram R. D. meo Decano.*

Non obstat, quod imò ex quodam libro manu eiusdem Pitri conscripto apparet dictam Vineam fuisse emptam ex pecunijs Angelę, licet fuerit emptum nomine Pitri, quia erit altioris indaginis videre, an dictus liber probet acquisitionem Vineę superioris ex pecunijs dictę Angelę, & in omnem euentum dominium dictę Vineę licet emptę ex pecunijs Angelę fuisse quæsitum Pitro, suis que hæredibus *l. 1. & l. penult. & seq. l. si quis ale. vel sibi l. si patruus C. comm. vtriusque vtd. Bald. conf. 61. num. 1. l. 50. Rom. conf. 3. n. 1. vers. 1. quia, & conf. 291. n. 6. Roll. conf. 90. sub num. 32. l. 2. Rot. dec. 151. num. 4. coram Sancti. mem. Gregorio XF. & sic possessio Io: Marię est in hoc casu præferenda dictę præterea possessioni Angelę quo ad dictam Vineę superiorem, vti dictum est.*

di Hagumemet Mauri, qui cum esset Turca licite potuerunt illius bona occupari, tanquam bona infidelis, quia dicti Testes nullam metentur fidem, & praesertim in concursu cum Testibus ad fauorem Emanuelis, cum aliqui eorum sint dicti Fratris Raymudi famuli, quibus propterea tanquam suspectis non creditur
Inuoc. in 2. litteris de Testibus Corn. conf. 70. num. 12. l. t.

Alii vero infideles, quorum depositionibus contra Christianum nulla fides adhibetur e. si haereticos. i. quest. 7. Rot. coram San. mem. Gregor. XV. decis. 110. n. 8.

Non obstat confessio propria Emanuelis, quod dicta Naui erat dicti Hagumemet, quia illa emanauit dum esset in foris Pirata, & dū detinebatur in compedibus variis tormentis cruciatus, vt apparet ex processu fol. 13. 17. & 19. atque ita tanquam facta in tormentis censetur meru extorta, quae propterea non attenditur. qui in carcerem, & ibi D. D. ff. quod met. caus. Socin. l. un. conf. 77. n. 18. l. 1. Nat. conf. 151. n. 1. & seqq. l. 2. & fuit dictum in Romana repositionis indebiti 25. Ianij 1510. coram R. P. D. Pirmano.

SPOLETANA DOTIS

Luna 23. Ianij 1625.

ARGUMENTVM

Sumas ex Summario.

S Y M M A R I V M.

1. In executina, qua competit contra obligationem, competit contra suscipientem in se obligationem.
2. Solutio promissa sub conditione, illa purificata est facienda.
3. Promissio pro debito necessario tenet etiam sine solemnitatibus.
4. Contractus non potest pro parte sibi uili approbare, & pro damno suo impugnari.

DECISIO DLXXXIII.

OBIIT Baldus Antonius, nullo relicto Filio legitimo, & naturali, eique abintestato successit Abundantia Arnonia Monialis germana Soror dicti Baldi, quae cum licentia Generalis, ac de consensu Capituli Canoniorum Lateranen. promissit sub obligatione in forma R. C. A. luere Catherinae suae naturalis dicti Baldi, & ex bonis ipsius Sc. 1000. pro sua dote, deinde donauit omnia bona hereditaria Iuliano Martano, qui suscepit in teonus soluendi dicta Sc. 1000. in terminis, & modis expressis in dicto instrumento promissionis factae per Abundantiam, unde dedit dubium an dicta Catherina debeatur dicta Sc. 1000. ita vt pro eis sit relaxandum mandatum, & D. D. censuerunt deberi, atque pro eis esse relaxandum mandatum, constat enim per publica instrumenta de promissione facta, vt dictum.

est per dictam Abundantiam Monialem ad fauorem Catharinae, ac de obligatione Iuliani soluendi dicta Sc. mill. in terminis, & modis expressis in dicto instrumento promissionis Abundantie, licetque dubitari non potest, quin Iulianus teneatur soluere dicta Sc. mill. eodem modo, quo fuerunt promissa per Abundantiam, ita vt licet Abundantia potuisset conueniri via executiua vigore dictae obligationis in forma Camerae, ita, & pariter possit eodem modo conueniri Iulianus si quis pro ea Sc. si numm. & l. si a colonis Sc. p. & retroque D. D. ff. de fideiuss. l. cum caput ff. de eo quod certi. loc. Alex. conf. 34. num. 5. l. 2. Ayn. conf. 45. num. 6. Rot. decis. 641. num. 15. par. 1. diuers.

Non obstat, quod dicta Sc. mill. solui debeatur tempore consummationis matrimonij contrahendi inter dictam Catherinam, & Equitem Darium Marinum, quia constat etiam hanc conditionem fuisse purificatam ex iuribus, & testibus pro dicta Catherina productis, ex quibus apparet fuisse inter dictam Catherinam, & Equitem Darium contractum, & consummatum matrimonium, & ex ipsis genitum filium masculum, & foeminam, qui semper testis, & habiti fuerunt publice, & palam pro filius legitimis, & naturalibus dicti Darii, & Catherinae vt latius dicti testes deponunt.

Non obstat, quod obligatio Abundantie fuit nulla, quia praeterquam, quod fuit facta de licentia Generalis, & Canoniorum Lateranen., & Catherinae debebantur ex hereditate Baldi patris, vel alimenta, vel dos, atque ita dicta Abundantia promissit soluere debitum necessarium, quo calu tenet promissio, etiam sine solemnitatibus facta, non potest etiam dictus Iulianus frui beneficio donationis cum hac conditione sibi factae soluendi dicta Scut. 1000. & sub praetextu dictae nullitatis dictam solutionem effugere, sed quatenus velit bona donata retinere, tenetur etiam dictam conditionem iuxta promissionem factam adimplere, & lentire incommo- dum ex contractu, ex quo vult sentire incommodum, non enim potest quis approbare contractum ad sui utilitatem, & illum reprobare quo ad eius damnum si in stipulatio in fin. S. de oper. libert. Bald. & Aug. in l. pluram S. si duobus ff. de leg. 1. Bari. in l. Scio ff. de ann. leg. Castr. in l. annus populi in fin. ff. de inst. & iur. Bald. conf. 32. & 34. num. 1. vol. 2. cum alijs per Tirag. decret. in fin. n. 4. & seqq.

ROMANA PALATII

Veneris 27. Ianij 1625.

ARGUMENTVM.

Solutio promissa sub certa conditione, illa non adimpleta, non est facienda, nec inducitur praesumptio solutionis ex praescriptione, nisi constet de supplemento conditionis, fructuum taxatio in qua Summa subliocatur.

S Y N N A R I U M :

- 1 *Immissio in Saluiano non datur non confitio de Credito.*
- 2 *Instrumentum, in quo aliquid est implendum non potest exequi non dicto de implemento, & nu. 3.*
- 4 *Obligatio de soluendo fructus ob non solutionem super si de illius solutione non confitio est exequenda.*
- 5 *Presumptio solutionis ex prescriptione indulta non intrat, quando solutio erat facienda adimpleta conditione, de cuius adimplemento non confitio.*
- 6 *Coniectura non reuelantes non admittuntur.*
- 7 *Isactum suum nemo presumitur.*
- 8 *Depositum non factum cum debitis requisitis non suffragatur.*
- 9 *Taxatio fructuum verisimilis, & proportionata etiam facta ab initio contractus subsistit.*
- 10 *Fructus stabilius solent taxari ad rationem quinque pro centenario.*

D E C I S I O DLXXXIV.

FUIT dictum, non esse dandam immisionem pro sorte principalis, esse dandam pro fructibus, nisi obstat prescriptio statutaria quoad fructus decursos per decem annos ante litem.

Nam quoad sortem non videbatur danda immissio, quia non constat de credito, quoad dictam sortem, & sic deficit primum requisitum ad effectum obtinendi in Saluiano. Quod autem non constat de credito patet, quia ex instrumento, quod ad probandum dictum creditum producit, apparet Buccamariorum emptores domus promississe soluere dictam sortem Petro auctori Franciscæ, quando, & postquam Petrus cautionem de euidione præstiterit dictis emptoribus, vnde donec doceatur dictam cautionem fuisse præstitam, non possunt dicti emptores, seu habentes causam ab ipsis cogi ad soluendam dictam sortem, nec per coniecturam constare, ut dictum est de credito.

Nec obstat, quod à die venditionis dictæ domus lapsi sunt anni 40. & 50. quod est sufficiens spatium ad præscribendum quamcumque hypothecam, & obligationem ita, ut frustra amplius petatur dicta cautio, quia huic motuiuo fuit etiam in alijs decisionibus satisfactum, in quibus dicitur, quod quidquid sitan sit sufficienter cautum emptoribus absque alia cautione, certum est, quod cum ipsi non promississent pretium, nisi sub dicta conditione, opus omnino est, ut quatenus velint creditores ex dicto instrumento agere doceant de dictæ conditionis existentia, alias non possunt dicto instrumentum iunari ad l. Iulianus §. offerri ff. de alt. empt. Rot. d. 33. nu. 1. & seq. p. 1. in recent. cum alijs alleg. in decis. 14. Aprilis præteritis in hac causa facta.

Quo vero ad fructus danda videbatur immissio, quia constat de vtroque extremo, de credito scilicet cum hypotheca, & de possessione Monasterij. Et quoad possessionem Monasterij ea non controuertitur, quo vero ad creditum quo ad dictos fructus constat de eo ex dicto instrumento, quia ex illo apparet, emptores promississe sub obligatione Camerali

soluere fructus ad rationem Scutorum quaruar pro centenario, pro rata pretij non soluti vel depositi, ita quod cum non appareat dictum pretium fuisse solutum, vel depositum merito intet dicta obligatio, & hypotheca vigore obligationis in forma Camere inducenda. gloss. in l. 1. in ver. repellere, & ibi Bari. nu. 9. C. de iur. emphit. l. 1. in illa stipulatione sub n. 15. vers. illa regula saluti fidei verb. obligas. Nat. conf. 226. n. 3.

Nec obstat allegata prescriptio solutionis, ex lapsu annorum 40. & ultra à die venditionis, quia ad obiectum prescriptionis fuit in alia decisione responsum, & ex eadem responsione tollitur etiam dicta presumptio solutionis, ex quo etiam, ut dictum est, non tenebantur Emptores soluere pretium ante præstitam cautionem non potest esse locus presumptioni, quod illud soluerint ante præstitam cautionem. Ang. conf. 127. in fin. cum alijs adductis in vna Bonon. penult. 2. May 1616. coram R.P.D. mro Vbaldo: Et quod cautio fuerit præstita, non probatur nec admitteretur prescriptio, quod tuerit præstita, præsertim ad effectum presumendi postea solutionem dicti pretij.

Nec aliquid faciunt coniectura adductæ ad presumendum dictam solutionem, quia non sunt tales, ut possint releuare ad presumptionem, quod Emptores soluerint pretium ante præstitam cautionem, atque ita non debuit, præsertim cum sibi expresse cauere, quod ad solutionem dicti pretij astringi non possint ante præstitam cautionem, & vtget regula, quod nemo presumitur isactum suum.

Non obstant Testes, qui conantur depicere dictum pretium fuisse depositum, quia ultra, quod dicti Testes pariuntur plures exceptiones nihil etiam concludunt in dicto, nec concordant in summa, & non constat, quod pretium depositum fuerit factum cum debitis requisitis, ita ut eo possint iuuari dicti emptores, seu habentes causam ab eis iuxta trad. per Bar. in l. si solutus n. 1. ff. de solut. Bald. in l. accipere n. 4. in fin. & ibi Casse n. 1. C. de p. sur. Hypot. Rimund. conf. 606. n. 4. l. 6. Mensch de Arbitr. casu 212. n. 23. Rot. decis. 350. n. 6. p. 2. in recent. & fuit dictum in Bonon. penult. seu literar. Cambr. 17. Novembris 1617. coram R.P.D. mro Vbaldo.

Nec obstat, quod taxatio dictorum fructuum ad rationem scutorum quatuor pro centenario facta ab initio videtur illicita, quia etiam taxatio facta ab initio subsistit, quando illa est verisimilis, & proportionata, & apparet summam non fuisse excessiuam. Bald. in l. rogasti §. si tibi n. 7. vers. nisi probetur, & ibi Parpatur. sub n. 30. ff. si cert. pet. Dec. in c. cum venerabilis sub n. 1. vers. putatur tam de except. Couar. varior. resol. l. 3. c. 1. sub n. 3. vers. 7. in fin. Cas. de Grassi. decis. 2. n. 1. & 2. de vsur. Rot. dec. 331. n. 4. p. 1. in recent.

In casu autem isto summa non fuit excessiua, cum imo fructus bonorum stabiliu solent taxari etiam ad rationem quinque pro centenario. Menoch. presumpt. l. 22. nu. 53. & seq. Honded. conf. 30. n. 30. Rot. dec. 116. p. 2. & alij. 552. n. 2. p. 1. in recent.

Et ita, &c.

CAVALLICEN. FIDEICOMMISSI

Veneris 27. Junij 1625.

ARGUMENTVM

Est idem cum Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Debita fideicommitentis debent solui cum bonis alienari prohibitis, que tali casu alienantur.
- 2 Declara, quod si debita possunt persolui cum fructibus vnius anni, non sunt alienanda corpora.

DECISIO DLXXXV.

TEXTATRIX prælegata omnibus mobilibus, totaque suppellectili, & factis pluribus alijs legatis instituit sibi heredem. Clementiam cum onere fideicommissi ad fauorem primogenitorum mandans, quod deficiente prole tam masculina, quam foemina erigeretur Collegium Scholarium per D. Episcopum, & Consules Ciuitatis, & secuta morte sua iussit confici inuentarium, illique dari.

- Post obitum Testatrix fuit confectum inuentarium, & quia ex eo apparebat debita hereditaria, & legata per eandem Testatricem facta, ac funeris impensam excedere summam Scut. 8. mill. fuit dubitatum, an possint alienari bona per dictam Testatricem vt supra fideicommissio supposita ad effectum persoluedi dicta legata, & debita, & DD. censuerunt ea posse alienari, quia pro debitis fidei committentis possunt alienari bona alienari prohibita iuxta text. in l. 1. ff. de fund. dotat. & in l. filius familias §. diui il. 2. ff. de leg. 1. d. Pater filium ff. de leg. 3. l. petis. §. cum prædium ff. eodem l. alienationes ff. fam. v. c. Molde primogen. b. spau. l. 1. c. 1. o. n. 1. est enim eo casu alienatio necessaria dicta l. alienationes Ceph. conf. 13. n. 25. & conf. 47. n. 21. Sac. conf. 16. n. 1443. quæ non venit sub prohibitione alienationis Peregr. de fideicom. art. 40. num. 18. circa fin. & fuit dictum coram S. mo. Greg. XV. dec. 199. num. 3. & ibi adden. n. 6.

Nec obstat, quod dicta debita, & legata sunt persolueda ex fructibus hereditarijs, quia quidquid esset dicendum, quando dicta legata, & debita possent persolui ex fructibus vnius anni, quo casu videtur faciendi solutio ex fructibus, nec possunt alienari corpora hereditaria ad trad. post alios per Molde de b. spau. primogen. dict. lib. 1. c. 19. n. 4. & l. 4. c. 6. num. 13. cessat in casu isto difficultas, quia ex eodem inuentario facile conicitur, quod fructus vnius anni minimè sufficiunt ad solutionem dictorum debitorum, & legatorum, quæ vt dictum est ascendant ad summam Scutorum 8. mill. & ultra vnde rectè possunt alienari dicta bona, pro dictorum debitorum solutione Peregr. post alios supra allegationes dictæ art. 40. num. 18. versum compluribus.

Non obstat, quod alienatio bonorum fidei-

commissio subiectionum non est permissa etiã pro debito necessario, quando alia bona libera extant, quia ex serie testamenti supra relati apparet, nulla in hoc casu adesse bona libera, quia bona mobilia, & etiam fructus fuerunt Clementiæ heredi prælegata, & alia omnia bona ipsius Testatrix dicto fideicommissio supposita, ex quibus ita fuit resolutum vna parte informante in maximam alterius partis contumaciam, quæ sæpius citata non comparuit.

BONONIEN. BENEFICII

Veneris 22. Junij. 1625.

ARGUMENTVM

Iurispatronatus probatio in personis suspectis de usurpatione ex præscripto Sac. Concil. Trident. qualiter debeat esse.

SYMMARIVM.

- 1 Iurispatronatus per Communitatem licet paruum est probandum, vel per Instrumentum fundationis, & donationis, vel per Immemorabilem, & præsentationes continuatas spatio 50. annorum, & effectum sortitas.
- 2 Et probatio debet esse per Instrumenta publica, nec valet per aquipollens.
- 3 Et debens concurrere copulatiuè, ut vt si deficiat immemorabilis, non suffragetur.
- 4 Nec sufficit centenaria.
- 5 Immemorabilis nõ potest probari per scripturas cuiuscunque temporis.
- 6 Dec. 1141. Scraphin. declaratur.
- 7 Dec. 545. par. 1. diuersi. declaratur.
- 8 Immemorabilis dicitur probari per scripturas, si in illis enunciat immemorabilis.
- 9 Immemorabilis probatur per enunciativas ad minus duas non habentes originem à personis suspectis.
- 10 Immemorabilis vis, & efficacia consistit in eo, quod nihil unquam fuerit visum, vel auditum contrarium.

DECISIO DLXXXVI.

- F**VIT dictum non constare de iurepatronatus vniuersitatis Longariæ, quia dato etiã quod dicta vniuersitas esse parua nihilominus cadit in ea præsuppositio usurpationis, adeoque docere tenetur de dicto iure, vel per Instrumentum fundationis, & donationis, vel per testes depouentes de immemorabili cum suis requisitis, & per præsentationes continuatas spatio 50. anno. um, & effectum sortitas de quibus etiam constare debet per publica documenta iuxta formam à Sac. Conc. Trid. præscriptam Sess. 25. c. 9. v. l. ipsius tenet Rota, & signanter coram bo. me. Card. Mant. dec. 89. & dec. 234. qui loquitur de vniuersitate parua, & coram P. D. Decano dec. 25. cum alijs relatis in litteris. Insuper 17. February 1617. coram R. P. D. mo. Scraphin. & in

Causa.

Calaguniana Iurispatr. de Viena 9. Maji 1616. & 15 Novembris 1621. coram me in quibus etiam dicitur, quod probatio de Sac. Concil. praescripta est formalis ita ut non possit adimpleri per equipollens; Et in casu illo non constat de praetento iurepatronatus per instrumentum fundationis, & dotationis, nec per immemorabilem vna cum dictis continuatis praesentationibus.

Nec obstat, quod constat per publica instrumenta de praesentationibus dictae Vniuersitatis continuatis ab anno 1458. usque ad praesens, & sic per spatium plus quam centum, & sexaginta annorum, quia ad huc deficit probatio iurmemorabilis requisita per Conc. ut dictum est, nec propterea probatio ex dictis praesentationibus desumpta potest in aliquo dictae Vniuersitati suffragari.

Non obstat, quod centenaria equipollet immemorabili, quia quidquid sit quo ad alios effectus, & in iurepatronatus priuatorum, in quibus ita probatur iurepatronatus per centenariam, ac per immemorabilem, fallit quando requiritur immemorabilis pro forma, tunc enim illa probari debet per testes, quia immemorabilis non potest probari per scripturas cuiuscumque temporis ut per Io. Andr. in c. 1. n. 4. vers. in glo. de tempore in 6. Nat. conf. 636. n. 103 & seq. l. 3. cum alijs per Gabr. tit. de praescript. concl. 1. n. 89. Rot. coram S. mem. Gregorio XV. decis. 51. n. 4. Quia fuit dictum in Tullen. iurisdictionis 32. Martij 1596. coram bon. mem. Card. Pamph. & in dicta Hibernica iurepatronatus 17. Februarij 1617. coram R. P. D. meo Vero spio.

Nec obstat decis. Seraph. 1141. quia in casu dictae decisionis non constabat, quod illi, qui praetendebant iurepatronatus essent DD. Galli ita ut in eis caderet praesumptio usurpationis, & multa concurrebant ex quibus visum tunc fuit DD. probari iurepatronatus videlicet possessio tredecim annorum, & veteris antiquae, quibus canonizabatur iurepatronatus, & plura alia adminicula, quae in praesenti casu deficient.

Minus facit decis. 545. p. 1. divers. quia ibi agebatur de iurepatronatus mixto scilicet personarum potentium, & non potentium, quo casu non requiritur probatio requisita per Conc. in potentibus Menoch. l. 3. praesumpt. 90. n. 15. Rot. dec. 219. n. 2. p. 1. in recent.

Neque denique attendenda sunt alia in contrarium allegata, quia vel intelligi debent, quod per scripturas probatur immemorabilis quatenus in illis enuncietur immemorabilis, ut post alios bene adducit Adress ad dictam decis. S. mem. Greg. XV. si litera e. ubi quod probatur immemorabilis per scripturas antiquissimas dummodo in his enuncietur immemorabilis, & huiusmodi enunciatum sint ad minus duae, & non habeant originem a personis suspectis ut fuit dictum in Corduben Decimas nro 18. May 1618 coram Renerudisf. D. meo Decano, & alias sapissimè.

Vel certe non subsistunt, quia iuxta opinionem, quam Rota servat, centenaria non equipollet immemorabili, nec immemorabilis potest probari per scripturas, non enim probari potest per scripturas, quod nihil unquam fue-

rit visum, vel auditum in contrarium, in quo potissimum consistit vis, & efficacia immemorabilis, ut fuit dictum in dicta Tullen. Paris dict. 22. Martij 1696. coram bon. mem. Card. Pamph. & in alijs relatis in dicta Hibernica iurepatron. coram R. P. D. Vero spio.

Non obstat declaratio Sac. Congreg. Illustr. Interpretum Sac. Conc. Trid. cuius copia data fuit, quia, ut ex eius lectione apparet, non est declaratio dictae Sac. Congreg. Sed votum bon. mem. Cardinalis Matthaei, quod ex supra deductis apparet esse erroneum, pro ut est erroneum etiam votum, ex quo fuit motus bo. mem. Card. Paleottus ad approbandum iurepatronatus, de quo agitur, sic que nec eadem approbatio obesse potest libertati Ecclesiae.

TOLETANA IN DVLT I

Veneris 4. Iulij 1625.

ARGVMENTVM.

Identificatur cum Summario.

SVMMARIVM.

1. Distributiones quotidianae debentur tantum interessentibus horis diuinis, de iure, & ex dispositione Sac. Conc. Trident.
2. Absens ex indulto dicitur praesens ad effectum lucrandi fructus, qui distribuuntur certis diebus expi.
3. Secus ad effectum lucrandi distributiones, quae quotidie distribuuntur inter praesentes.
4. Garde benefic. par. 3. cap. 2. num. 351. & 353. declaratur.

DECISIO DLXXXVII.

DVBITATVM fuit, an D. Alvaro debeantur fructus, ac distributiones sui Canoniciatus, & praebendae a die quo suscepit officium Coadministratoris, etiam quod Choro non inter fuerit, & DD. dixerunt, distributiones diurnas non deberi, de alijs vero mandarunt particulariter videri.

Nam quoad dictas distributiones, hoc est quae singulis diebus distribuuntur inter interessentes horis diuinis, non videbantur deberi dicto D. Alvaro ante Indultum Apostolicum, quia debeantur tantum interessentibus horis diuinis, non solum de iure communi iuxta tex. in c. 1. de Cleric. non resid. in 6. Paris. conf. 33. n. 2. & seq. l. 4. Card. Seraph. decis. 1311. n. 2. sed etiam ex Constitutione Sac. Conc. Trid. sess. 24. c. 12. §. distribuatur, &c. ac propterea non possunt deberi dicto D. Alvaro pro tempore, quo non inter fuit dictis horis diuinis.

Non obstat, quod D. Alvarus ratione officij, quod habet reputatur pro praesente, ut fuit in alijs decisionibus in hac causa factis firmatum, quia dictum officium, & seruitium quod praestat Ecclesiae, operatur quidem, ut habeatur pro praesente, ad effectum lucrandi fructus, qui distribuuntur.

- tribuuntur certis diebus anni, vt per *Paris. cons.* 32. n. 8. & n. 16. & seq. l. 4. non autem operatur, vt habeatur pro intereſſente, ad effectum Incrandi fructus, seu distributiones, quæ singulis diebus distribuuntur inter intereſſentes *gloſ. in cum non debeat in verb. exceptis de elect. m. 5. Cassad. decis. v. nica. n. 2. & seq. de Cleric. non resid. Rot. coram S. m. c. Greg. XV. dec. 154. n. 3.*
- 4 Non obſtat *Modern. de benef. p. 3. c. 2. n. 351. & 351.* quia limitationes ibi per eum adductæ ad prædictam regulam non applicantur, quia non probatur conſuetudo in contrarium, nec quod redditus conſiſtat tantum in distributionibus diurnis, vnde ſtandum eſt regulæ, quam etiam idem *Modernus* admittit, & pluribus conſirmit *loc. cit. n. 357.*

611. ſub n. 4. *Rot. dec. 686. ſub n. 5. p. 2. in vocem. & ſuit dictum in Romana Reſtitutionis ſuſſum 23. Iunij 1603. coram R. Attrebaten.*

Non obſtat, quod niſi Brunellus fuiſſet ſpoharius ſua poſſeſſione naturali, redegiſſet ad culturam dictum Sodem, atque ex eo aliquam, vtilitatem petcepiſſet, quod cum facere non potuerit culpa ipſorum DD. de Matthijs, non. poteſt condemnari ad ſolutionem Canonum pro dicto ſodo pro tempore, quo fuit impeditus illud redigere ad culturam, quia non conſtat, quod illud redegiſſet ad culturam, quin imò ex prædictis, & ſubſequentibus colligitur, quod nec tunc illud redegiſſet ad culturam, & ſic eo minus videtur iſta excuſatio conſiderabilis ad effugiendum ſolutionem debiti elari, & liquidi, vigore Inſtrumenti, vt dictum eſt vallati obligatione Camerali.

ROMANA VINEA

Veneris 4. Iulij 1625.

ARGVMENTVM.

Ineſt Summario.

S V M M A R I V M.

- 1 Contra Obligatum in forma Camera eſt relaxandum mandatum.
- 2 Canones non ſunt ſoluendi à non poſſidente nec ullos fructus percipientes.
- 3 Limita non procedere ſi fuerit reintegratus ad poſſeſſionem, & fuerint illi reſtituti fructus pro dicto tempore.

DECISIO DLXXXVIII.

RESPONSVM fuit pro informante, Brunellum teneri ſolvere Canonem decem peniarum ſodi pro eo tempore etiam quo dictum ſodem, & Vincem retinuerunt DD. de Matthijs, ac pro dictis Canonibus eſſe relaxandum mandatum, quia dictus Brunellus reperitur ad ſolutionem dictorum Canonum obligatus per inſtrumentum obligatione Camerali vallatū, vnde relaxari debet contra eum dictum mandatum ad *trad. per Caſtr. in l. poſt rem ind. ad ſu. ff. de re iudic. cum alijs per Rot. dec. 620. n. 1. p. 1. & dec. 686. p. 2. in recent. & alibi ſapiſſimè.*

- Non obſtat, quod Brunellus pro tempore, quo fuit occupata Vineæ, & ſodem à DD. de Matthijs non poſſedit dictam Vincem, & ſodem, neque aliquos fructus ex eis percepit, atque ita non poteſt condemnari ad ſolutionem dictorum Canonum pro dicto tempore, quia poſſeſſionem Ciuilem dictæ Vineæ, & Sodi animo ſemper retinuit, & ad poſſeſſionem naturalem ſuit reintegratus, eique fuerunt reſtituti omnes fructus ex dicta Vineæ per dictos DD. de Matthijs perceptos, qui fuerunt liquidati in *Se. 536.* vnde non poteſt euitare ſolutionem dictorum Canonum, etiam pro dicto tempore *l. quaro. & ibi DD. ſiſſe de uſufruct. leg. & in l. p. deſentes 5. ſi quis ff. de uſufr. Gratian. diſcepi. for. 6.*

BRIXIEN. ARCHIPRÆSBYTERATVS

Veneris 4. Iulij 1625.

ARGVMENTO

Non indiget.

S V M M A R I V M.

- 1 Archipreſbyteratus quod ſit prima dignitas in aliquo loco probatur per Teſtes deponentes de comuni reputatione, ac publica voce, & fama.
- 2 Preſbyteratus probatur ex litteris patentibus Ordinarij.
- 3 Origo probatur ex litteris patentibus Ordinarij.
- 4 Narratio quando non ſunt fundamentum gratia ſed pars illius per ſimiles probationes ſufficit illas iuſtificare.
- 5 Narratio approbata in ſupplicatione ſi non adſit in litteris non eſt iuſtificanda.

DECISIO DLXXXIX.

- D**OMINI dixerunt, gratiam Hieronymi eſſe in reliquis iuſtificatam. Nam quod Archipreſbyteratus ſit prima dignitas, probat teſtes deponentes de comuni reputatione, ac de publica voce, & fama *Abb. in c. de multis ſub n. 22. verſ. 3. conſuſo de preben. Rot. dec. 518. n. 3. p. 1. diuerſ. & dec. 411. n. 1. & 43. n. 2. et ſeq. coram S. m. c. Greg. XV. et ibi Addens.* idemque teſtes deponūt quod dictum Archipreſbyteratum dum vixeret, obtinebat q. Bartolomeus Garzonius vltimus illius poſſeſſor, qui deceſſit de menſe Septembris 1621. extra Rom. Curiam de viſu, & publica voce, & fama, & quod dictus Archipreſbyteratus excedit valorum annuum decem ducatorum pro vt requirit regula referuatiua reddentes optimas rationes.
- 2 Præſbyteratus Hieronymi probatur, ex litteris patentibus Ordinarij *Fel. in c. poſt ceſſationem n. 3. et 13. de probat. Rot. in Reſtitutione Canonice n. 1. Iannarij 1610. coram R. P. D. meo Pirrouano, & alibi ſæpius.*

3^a Ex hisdem litteris etiam probatur, quod dictus Hieronymus sit oriundus ex Oppido Viceo-
rum novorum.

Alie etiam narratur, quod Hieronymus sit
Doctor, quod valior Archiepiscopus et ratum
excedat ducat. 350. quod super eo sint referu-
dus pensiones, una scilicet 50. altera 200. probatur
rum ex publicis instrumentis, cum ex dictis re-
sibus, & cum dicta narratio non sit causa
& fundamentum gratie sed tantum pars illius
4^a sufficient ad eorum verificationem probatio-
nes leniores, & semiplene Bellamer. dec. 113. et
114. et 416. Rot. dec. 296. n. 1. et dec. 351. n. 7. p. 2. in
recent. at fuit dictum in Flizbonen. Beneficij 4. Maij
1616. coram R.P.D. meo Vbaldo.

Quod Aduersarius sit intrusus, & quod nul-
lo alio sit suffultus legitimo titulo, non inoget
iustificatione, quia ista narratio non legitur in
5^a supplicatione, sed in litteris tantum ad effugien-
dum solutiones Annatz. Rot. dec. 108. n. 16. et dec.
573. in fin. et ibi Addit. n. 7. coram S. me. Greg. XV. et
coram Hen. Damo Decano decif. 428. num. 4. at seq. in
impresf.

lauerentis dicti Officii & illa exegerit, quia non
propterea collat exegisse emolumenta spectantia
ad Notariatum Aquæ Virginis sed imo apparet
ex resignatione dicti officij facta à Buccamatij
ad fauorem Pascæ nullam fuisse factam mentio-
nem dictorum emolumentorum, sed in in-
strumento cum Pascæ celebrato adesse clau-
sulam cessionis omnium iurium, non tamen
venditorum alijs personis, pro ut erat illud, ex
2^a quo manifeste elicitur in dicta venditione di-
cta emolumenta fuisse dicto lo: emptori, & il-
lius successoribus præseruata L. quintus §. arguto
ff. de ann. et arg. leg. Bart. in l. Codicillas §. Institutio n. 4.
ff. de leg. 2. Roll. cons. 7. c. n. 28. l. 5.

Non obstat, quod dicta possessio exigendi
apparcat nomine ipsius Buccamatij, & pro-
cipius Mileri, quia etiam ad huiusmodi statum
debet dari manutentio, dum apparet de titulo
emolumentorum, sicut venditione pro se, &
hæredibus facta à dicto Buccamatij dicto lo:
3^a Mileto & extitit enim præcedenti præsumitur
possessio glori. in l. quadam mulier ff. de rei vendic.
Bart. in l. cum solus in fin. ff. de usucap. Alciat. præsum.
23. in princ. reg. 2. & ita decilum vtraque parte
informante.

ROMANA NOTARIATVS

Die... 1623.

ARGVMENTVM.

Capias ex Summario.

SVMMARIVM.

- 1^a Possessio acquisita contra Antecessorem nocet etiam suc-
cessori ad effectum manutentionis.
- 2^a Cessio omnium iurium non comprehendit lura alijs
personis vendita.
- 3^a Possessio præsumitur ex titulo antecedenti.

DECISIO DXC.

DOMINI dixerunt, mandatum de manu-
tenendo dandum esse D. Diang tanquam
Vxori q. Io. Mileti, & cessionarie filiorum illius,
quia constat de eiusdem possessione exigen-
di emolumenta spectantia ad Officiu Notari-
atus Aquæ virginis, de quibus agitur vsque ad
finem anni 1622. & sic de tempore mortis litis
ex instrumento cessionis cum clausula consti-
tuti per Buccamatium possessorem dicti Offi-
cij facta de dictis emolumentis ad ipsum spe-
dantibus, quæ possessio licet fuerit acquisita
1^a contra Buccamatium Antecessorem nocet etiam
Palmerino Successori Guidop. dec. 629. n. 1. et seqq.
Grg. de pens. q. 47. num. 10. Rot. decif. 562. num. 1. p. 1.
diuers.

Non obstat, quod Palmerinus habet par-
ticulare officium Notariatum Magistrorum
Viarum titulo emptionis à Pascæ, ad quod
spectant etiam emolumenta dictæ Aquæ Vir-
ginis, & propterea fuit descriptus in libris Po-
puli Romani de mandato Camerarij, & obti-
nuerit diuersa mandata de soluendis sibi emo-

FERRARIEN. CANONICATVS.

Veneris 7. Nouemb. 1623.

ARGVMENTVM.

Beneficium, super quo adesset lis, potest conferri
à Papa etiam concurrente cum Ordinario
Collatore, sed quomodo intelligenda sit hæc
conclusio, vide in decisione, in qua materia
optime petratatur.

SVMMARIVM.

- 1^a Canonicatus non dicitur litigiosus, dum fuit per
possessionem vsque ad obitum pacifice possessus.
- 2^a Lis versans super vno Canonicatu non potest alium
afficere & num. 5.
- 3^a Illatio non fit ex diuersis.
- 4^a Lis versans inter Prouisos non præiudicat Collatori-
bus, nec alios priuati iure conferendi beneficia.
- 6^a Beneficium super quo est litigatio superest Colligi-
gani, Ordinarius Collator non potest dare nonum
colligantem.
- 7^a Secus est quando beneficium non est litigiosum, vel
nullus superest Colligant, tunc si Ordinarius Col-
lator est in possessione potest conferre.
- 8^a Papa potest in discordia Collatorum concurrere, &
providere.
- 9^a Declara id procedere, quando spectat ad duos Colla-
tio, quorum vnus uni confert, aliter alteri &
num. 20.
- Secus est quando non spectat ad duos communes, sed
duo præstant habere lras conferendi, & quisque
præstant ut num. 12. & num. 21.
- 10^a Decif. 701. par. 4. diuers. Decisio in Hispa-
lea. Portionis 14. Aprilis 1595. & 12. Maij
eiusdem anni, & 18. Martij 1596. coram
Blan-

Blanchetto apud Garz. de benef. par. 3. cap.

4. num. 38. *in quibus terminis procedant.*

12 Papa non presumitur velle derogare iuri alterius.

13 Papa quando providet concurrendo cum Ordinario apponit clausulam dummodò alteri non sit ius quaesitum.

14 Promissio per electionem Capitali dicitur ius quaesitum.

15 Capitulum non potest sine Episcopo tribuere exercitium administrationis.

16 Papa promissioni semper est locus, quando neutra promissio substat.

17 Per clausulam Dummodò alteri non sit ius quaesitum appositum in promissione Papa ius electi à Capitulo censetur praeservatum.

18 Confirmatio electionis nihil noui tribuit Electo, sed tantum exercitium.

19 Episcopus si denegat confirmationem Electi à Capitulo, dicitur facere iniuriam, & recurrit ad Superiorem.

22 Qui quando est inter Collatores circa collationem, neuter potest conferre propter malam fidem.

23 Dissensio non procedit, quando unus est in quasi possessione conferendi.

24 Beneficium quando habet litem super ipsa possessione potest conferri à Papa.

25 Beneficium quando non est litigiosum, non est locus dispositioni cap. 1. & 2. vt lit. pend.

26 Electio de beneficio facta à Capitulo ad quod spectat ius eligendi, tenet etiam si ad sit ius super possessione.

DECISIO DXCL

DOMINI steterunt in decisio, quod Iulio sit deneganda inmissio, quia non constat de reservatione, sed de lite, ex qua possit induci dicta reservatio; Canonici enim de quo agitur vacavit per obitum Iacobi, qui fuit in pacifica possessione dicti Canonici usque ad eius obitum, vnde cessat praesentio dictae litis.

Nec obstat, quod tempore vacationis dicti Canonici aderat ius iuxta prouisum per Capitulum ex vna, & prouisum per Illustriss. Cardinalem Ordinarium ex alia super alio Canonico; quia, vt iam fuit dictum iis super alio Canonico non potuit assequere Canonizationem, de quo agitur ex diuersis enim non fit illatio l. Papinianus ex alijs ff. de Minor. Cephal. conf. 204. num. 16. l. 1. Sard. conf. 150. nu. 94. lib. 1.

Nec obstat, quod in eadem lite inter dictos prouisos fuit de iudicio in controuersiam ius vniuersale competens dicto Illustriss. D. Cardinali, & Capitulo conferendi omnes Canonici; vnde inferitur, quod fuerit effectum litigiosum ipsum ius conferendi, aut quod saltem dicti Collatores fuerint constituti in mala fide, ita vt non potuerint pendente dicta lite conferre etiam alios Canonicos, quia huic etiam obiecto fuit in alia decisione responsum, quod iis inter prouisos non potuit

4 praediacare & Collatoribus, ne in potestate cuiuslibet iurati sit priuare Legitimos Collatores eorum iure conferendi, vt in fortioribus terminis fuit dictum in Bonon. Inr. Patr. 20. Inuaj 1612. coram R.P.D. meo Pirano, qua est decis. 427. par. 1. in reuoc. vbi sub num. 5. dicitur quod

dispositio cap. 1. & 2. vt lit. pend. in d. non est extendenda, quando iis est inter Ordinarium, & Patronos super pertinentia Iuris patronatus ne monendo litem sit in potestate Ordinarii priuare Patronos suo iure praesentandi.

Nec obstat, quod in eadem lite existerent etiam ipsi Collatores, & inter eos disceptabatur super dicto iure vniuersali conferendi omnes Canonici, quia hoc non verificatur in facto.

Et in omnem euentum dato, quod reuocata fuisset iis inter dictos Collatores super iure conferendi non propter fuisse Capitulum, quod erat in quasi possessione conferenda, impediri conferre & Canonizationem, super quo in specie nulla aderat iis, nam quod dicitur quod etiam quod Collator sit in quasi possessione conferendi non potest conferre, intelligi debet de Beneficio & super quo fuit iis in iudicio, & quando superest colligens, tunc enim Ordinarium Collator non potest dare nouum colligendum, vt in cap. 1. & 2. vt lit. pend. in d. & fuit dictum in causa Pamplonensis de Carique 21. May 1603. coram boine Card. Lancell. secus est si agitur de beneficio, quod non sit litigiosum, vel si nullus superest colligens, tunc enim quando collator est in quasi possessione conferenda, potest conferre Abb. in cap. ex literis num. 1. 6. 7. & 8. l. 1. Andr. nu. 4. Anan. nu. 15. de l. patr. Ferret. conf. 192. nu. 15. l. 1. Lap. alleg. 116. num. 7. & 8. Lancell. de assens. lit. prod. par. 2. cap. 4. num. 540.

Nec obstat, quod in discordia Collatorum & Papa potest concurrere, & prouidere, vt fuit dictum in causa Meten. Canonici 8. Nouemb. 1577. coram bo. meo de Ruben, vbi plures alie decisiones referuntur, quia verum quidem est, quod quando collatio spectat ad duos communiter puta ad Episcopum, & Capitulum, tunc si Capitulum confert vni, & Episcopus alteri; Papa potest concurrere, & prouidere, quia & neutra ex dictis collationibus valet, & in alij terminis procedunt, & loquuntur decisiones, & auctoritates pro Iulio allegatae, & signantur decisio in Hispanen. portionis 18. Ianuarij 1594. coram bo. meo Card. Pamplonio, qua est decisio 703. par. 4. diuers. & decisio in alia Hispanen. portionis 14. Aprilis 1595. & 17. May eiusdem anni & 18. Martij 1596. coram Card. Blanchetto registrata per Garz. de Benef. par. 5. cap. 4. num. 38.

Secus autem est, quando collatio non spectat ad duos communiter, sed discordia Collatorum in eo versatur, quod quilibet ex collatoribus praetendit & collationem ad se spectare, & quilibet confert beneficium, tunc enim non est locus concursui Papae, quia certum est vni ex prouisos fuisse per dictam collationem ius quaesitum, & sic non intrat prouisio Papae, quia Papa non presumitur velle derogare iuri alterius cap. quomodo & ibi Doct. de rescript. in d. l. 2. §. si quis à principe ff. de quid in loco publ. Felin. in cap. causam, qua de rescript. num. 40. Dec. conf. 111. num. 4. Crescen. dec. 5. sub nu. 1. de concess. praeb. & propter etiam Iulij obitum, quod in similibus gratis, quando scilicet Papa non prouideret tanquam de reuocato, sed concurrendo & cum Ordinario semper apponitur clau-

ius elatus *dammodò alteri non sit ius quæsitum* *Sarven. super reg. de iur. quæs. non toll. quæs. 1. in principio, & fuit dictum in Hoffen. Cappella 17. Nouemb. 1600. coram bo. me. Iusto.*

In casu autem isto discordia inter Illustriss. Cardinales Ordinationis, & Capitulum in eo erat, quod Illustriss. Cardinalis prætendebat ius conferendi in mensibus referuatis ad se spectare, & contra verò Capitulum contendebat, quod etiam tunc collatio erat facienda per electionem Capituli, & institutionem Illustriss. Cardinalis Ordinaris, & uterque contulit, nempe Cardinalis per collationem liberam, Capitulum autem per electionem, per quam du-

14 bium *non est, fuisse quæsitum ius electio Dec. in c. postquam numer. 17. & seq. de elect. Ancar. in Clement. Romanus numer. 4. de iur. iur. Abb. in cap. postulationum numer. 4. de postul. per lat. & in cap. nobis numer. 4. de iurepatr. Oldrad. conf. 140. in fin. & fuit dictum coram Sen. me. Greg. XV. decif. 240. n. 17. & in Cremonen. Canonicius 26. Aprilis 1924. coram Reuerendissimo D. meo Decano. Unde in casu isto non erat locus prouisioni Papæ, vt dictum est.*

Non obstat, quod collatio Capituli non poterat substineri, cum non possit sine Episcopo 15 po *tribuere exercitium administrationis cap. transmissum de elect. in 6. argue. ita bene intrabat prouisio Papæ, cui, vt dictum est, semper* 16 locus est quando neutra collatio sustineatur, quia imò electio Capituli sustinebatur, & fuit per eam acquisitum plenum ius electio 17 quod per clausulam *dammodò si alteri non sit ius quæsitum* censetur præseruatum. *Sarv. in dicta reg. de iur. quæs. non toll. quæs. 1. numer. 8. Rot. decif. 13. nias 12. de praben. in nou. Aegid. decif. 167. & fuit dictum in Pifana Cappelania 20. Maij 1594. coram bo. me. Card. Blanchetto, & in Firmana Reuerendiss. 3. Iunij 1594. coram eodem.*

Et licet dicta electio expectaret post se confirmationem, statum per confirmationem *et nihil noui iuris tribuitur electio, sed tantum exercitium. Io. Andr. in addit. ad Specul. ff. de elect. scilicet petit. in §. super in vers. significauerunt ad mod. Abb. in dict. cap. nobis numer. 4. de iure patronat. Oldrad. dict. conf. 140. numer. 4. & fuit dictum in dicta Cremonen. Canonicius coram Reuerendissimo D. meo Decano, & si Episcopus denegat confirmationem electio à Capitulo dicitur facere iniuriam, &* 19 recurrit ad superiorem, cum sit actus iustitiz, & non gratiz *Rot. decif. 240. n. 11. & seq. coram San. mem. Greg. XV. cum alijs adductis in dicta Cremonen. Canonicius coram Reuerendissimo D. meo Decano.*

Nec propterea quod non fuerit subsequuta confirmatio, locus est prouisioni Papæ, quia illa non intrat, quando alteri ius est quæsitum, vt etenim ex prædictis apparet magna est differentia, quando discordia Collatorum versatur tantum circa personas, non autem circa ipsam collationem, quia scilicet inter eos non controuertitur, quod collatio non spectet ad eos communiter, vel quando discordia versatur circa collationem ipsam, quia uterque prætendit, vt dictum est collationem ad se spectare; primò enim casu si ambo conferant *et diuersis tamen personis neutri ex prouisus ius*

acquiritur, & sic Papa potest tunc concurrere, & prouidere; secus verò est in secundo casu, si cum tunc *et per collationem, seu etiam, per electionem ab eo factam, qui est in quasi possessione conferendi, seu etiam eligendi acquiritur ius electio, cui Papa nunquam præsumitur velle derogare, vt dictum est.*

Non obstat, quod etiam quando discordia versatur inter Collatores circa ipsam collationem, neuter ex illis potest conferre *et propter malam fidem, in qua sunt per litem supra dicta collatione constituti, quia in casu isto nulla aderat lis super iure conferendi inter Illustriss. Cardinalem Ordinarium, & Capitulum, & in omnem euentum dictum obiectum non procedit, quando alter ex dictis collatoribus est *et in quasi possessione conferendi; tunc enim potest, etiam non obstante tali lite conferre et Abb. Io. Andr. Ferret, & alijs supra allegatis.**

Non obstat, quod hoc cessat, quando fuit 24 lis introducta etiam super *et ipsa possessione, Rot. decif. 1. de iur. patr. in nou. cum alijs per Lancell. de attent. lit. pend. numer. 642. 643. 650. quia in casu isto nulla fuit vnquam controuersia, inter dictos Collatores supra quasi possessione quinimò in decisionibus factis, & præcipue in decisione facta in causa Ferrarier. Canonicius 11. Decemb. præteritis coram R. P. D. meo Phalido expresse dicitur, quod non controuertebatur possessio Capituli, quia de ea apparebat ex pluribus electionibus à Capitulo factis, & ab Episcopo confirmatis ab anno 1429. vsque ad annum 1618. quodque controuersia in ea tantum erat, quod prætendebatur regulam reseruatoriam, quæ excipit Cardinales Collatores, non suffragari Capitulo, ita quod Capitulo non liceret in mensibus referuatis eligere, atque ita ex prædictis colligitur, quod Canonicius, de quo agitur nunquam fuit litigiosus, *et ita vt possit in casu isto esse locus dispositioni cap. i. & 2. vt lit. pend. quodque; nunquam fuit lis contestata inter ipsos Collatores super iure conferendi, nec minus controuersia possessio, prout requiritur ad hoc, vt existens in possessione non possit eligere; quin etiam his addi potest, quod licet fuisset controuersia possessio, cum ramen Capitulum elegerit *et ad quod spectat ius eligendi; tenet electio ita Ant. de Butr. in cap. 2. numer. 45. de reff. in integr. ubi dicit, quod quando lis pendet super possessione inter duos, quorum uterque contendit rem possidere, neuter potest eligere, si tamen ad electionem procedant, quia permittum est cuique ius suum manutene, valebit electio, sed confirmatio pendet ex litis euentu, &c.***

Et ita vtraque, &c.

PLACENTINA PENSIONIS

Vener. 14. Nouemb. 1625.

DECISIO DXCII.

Impressa apud Possum de manut. decis. 310.

BONONIEN. ALIMENTORVM

Luna 10. Nouemb. 1625.

ARGVMENTVM.

Sumas ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Alimenta debentur descendentiis etiam in bonis fidei commissi.
- 2 Declara, quod debeat probari descendencia, & paupertas.
- 3 Filiatio non probatur per testes de auditu deponentes.
- 4 Transactio ad vnum effectum inita ad alium non extenditur.
- 5 Sententia lata nemine citato nihil operatur.
- 6 Legitimatio facta post obitum Patris non citatis interestatis non prauideat.
- 7 Paupertas ad effectum obtinendi alimenta in bonis fideicommissi qualis esse debeat.

DECISIO DXCIII.

DOMINI steterunt in decisio, quod alimenta non debentur D. Isabellæ, & eius filijs, quia non constat de bono iure dictæ D. Isabellæ, eiusque filiorum respectu fideicommissi, & transactio non se extendit ad dictam D. Isabellam, & filios, vt fuit in alia decisione deductum.

- Nec obstat, quod filij dictæ Isabellæ non petant dicta alimenta, nec tanquam vocati in dicto fideicommissio, nec vigore dictæ transactionis, sed vt sibi debita in bonis Comitris Andoliti Auer. iux. trad. per Peregr. de fideicom. art. 42. sub num. 36. Menoch. presumpt. 191. nu. 1. lib. 4. Surd. de alimentis in 8. priuileg. 19. nu. 1.

- Quia vt etiam hoc casu debeantur alimenta necesse est probare non solum descendenciam, sed etiam paupertatem, quod scilicet præterdentes et alimenta non habeant aliunde vnde sustentari valeant, vt per Surd. vbi supra, & in casu isto vtrumque deficit.

- Nec obstat, quod descendencia videatur probata, cum constet, dictos filios esse natos ex Comite Alexandro, qui fuit filius Comitris Andoliti, quod non probatur quod Comes Alexander sit filius Comitris Andoliti, neque enim ad hunc effectum possunt deferui et Testes, qui dantur: nam vitra exceptiones, quas patiuntur, deponunt tantum de auditu, & nullus ex illis concludit dictam filiationem, vt apparet ex illorum lectura.

Minus potest fieri fundamentum in transactione, quia in narratiua præsentationum Comitris Prosperi dicitur Comitrem Alexandrum non esse filium Comitris Andoliti, & transactio fuit inita ad certum effectum, & neque et vltra eum debet extendi Surd. conf. 105. num. 39. decis. 132. num. 15. cum sequent.

- Nec etiam releuat sententia lata à Vicario, & legitimatio dicti Comitris Alexandri, quia sententia et lata est, nemine citato Card. Mantis. decis. 140. num. 4. & coram Sen. mem. Greg. XT. decis. 486. num. 10. Gonzal. super reg. 8. glis. 9. §. 1. num. 86. & legitimatio facta et est post obitum Comitris Andoliti, nec citatis interesse habentibus Bart. in l. Gallus §. quod sit tantum num. 14. ff. de lib. & postb.

Non constat etiam de paupertate, quia non probatur, quod nec Pater, nec Mater possit alere dictos filios, vel quod aliunde non habeant vnde possint ali, pro vt requiritur ad effectum, vt ipsi debeantur alimenta ex bonis Aui non obstante fideicommissio Card. Seraph. decis. 426. numer. Rot. decis. 470. num. 5. par. 2. in recent. & c.

BRIXIEN. ARCHIPRÆSBYTERATVS

Luna 17. Nouemb. 1625.

ARGVMENTVM.

Scripturæ quando dicantur in forma probantur.

SYMMARIVM.

- 1 Sumptum de sumpto de per se non probatur.
- 2 Declara non procedere quando est adminiculata.
- 3 Scriptura reperta in Archivio publico communis antiquæ, & registrata in libro Archivij plenè probat.
- 4 Archivista fidei non parum deferendum.
- 5 Observantia tribuit fidem Scripturæ etiam informi num. 9.
- 6 Literarum Apostolicarum requisita remittunt.
- 7 Literæ Apostolicæ extractæ ex registris Apostolicis plenè probant.
- 8 Scriptura extracta à processibus originalibus per Notarios Aduocatos, vel successores dicuntur in forma probanti.

DECISIO DXCIV.

DOMINI dixerunt, scripturæ, in quibus fundatur decisio in hac causa facta, esse adhibendam fidem.

- Nam quoad Scripturam, in qua continetur ordinatio tunc Episcopi Brixienis, quod in Ecclesia, de qua agitur perpetuis futuris temporibus adessent novem Canonici, & dicitur confecta anno 1237. licet non possit dici in forma probanti, quia est sumptum de sumpto, extracta nimirum à quodam alio sumpto confecta à quodam Francisco de Bursellis usque per se non probat, vt reiecta opinione Bart.

*Barf. firmat Rot. coram San. mem. Greg. XV. de
 c. 412. & decif. 733. par. 1. diuerf. vbi etiam
 testatur de comuni, cum tamen plura ad-
 minicula concurrant, ex quibus corroborat-
 ur veritas dictæ scripturæ, est et fides adhiben-
 da, quia datur et etiam fides copie copie quau-
 do est adminiculata, vt per Ferall. decif. 234.
 par. 1. & fuit dictum in Firmana beneficij 13. Iunii
 1545. coram Cardinali Blancheto, & in Perusina
 executionis 23. May 1595 coram bo. me. Penia.*

- Adminicula autem, quæ comprobant fi-
 dem dictæ scripturæ, sunt, quod illa fuit re-
 perta in Archivio publico Communis
 3. *auth. ad hac C. de fide instrum. quod est antiquis-
 sima scilicet 400. fere annorum, quod est re-
 gistrata in alio libro Archij nuncupato (il
 registro nouo) vt refert Archiuista in sua
 subscriptione, quod dictam ordinationem re-
 fert Dominicus Cadaleus dicens dictam ordi-
 nationem esse registratam in Annalibus Com-
 munitatis, et cuius attestationi non parum vi-
 deretur deferendum Fel. in cap. inter dilectos n. 12.
 de fid. instrumentorum post gloss. in cap. venerabile
 in vers. transitit. de elect. genui. in cap. in No-
 mine Domini 23. dist. 1. Inf. in l. 1. num. 25. ff. si
 cert. petat. Parif. conf. 1. num. 50. lib. 1. Bellam. de-
 cif. 70. num. 3. quodque denique concurrat obser-
 uantia sufficienter probata ex Testibus, & ex
 aliis scripturis, quæ etiam sola sufficeret ad ef-
 5. fectum, et vt dictæ scripturæ sit adhibenda fi-
 des Aym. conf. 174. num. 7. Per. conf. 64. num. 19.
 lib. 1. & conf. 43. num. 8. l. 4. Rot. decif. 482. nu. 6.
 par. 1. & decif. 18. sub. add. 1. & 703. m. 2. par. 2.
 in recent.*

Quo verò ad litteras Apostolicas, quæ di-
 cuntur extractæ ex alio processu sine citatione
 partis, & literis compulsois litteris lite, vt præ-
 tenditur pendente est aduertendum, quod ali-
 quæ sunt originales, prout sunt litteræ con-
 ualidatorie in forma Breuili anno 1481. in
 quibus dicta Ecclesia enupciatur Collegiata, &
 etiam litteræ si in eandem de anno 1502.
 6. quibus non defunt requisita de stylo Curie ad
 praxim tradita per Rebuff. in 3. par. sign. ff. Bul-
 la noua num. 11.

Aliæ autem sunt extractæ ex registris Apo-
 stolicis Bullarum, prout sunt litteræ collatio-
 nis de anno 1444. & aliæ prouisionum de an-
 7. nis 1433. & 1446. et quibus propterea plena
 fides adhibenda est Rot. decif. 10. de fid. instr. in
 antiq. Crescent. decif. 3. eodem tit.

Citationes, etiam editæ, & decreta eman-
 ra ab ipsa Curia Episcopali Brixien. & depofi-
 tiones Testium, extractæ apparent ex suis pro-
 cessibus originalibus per ipsosmet Notarios,
 & Cancellarios aduocatos, vel eorum Suc-
 8. cessores, et vt patet ex eorum subscriptioni-
 bus, sicque sunt in forma probanti Captaq.
 decif. 246. num. 3. par. 2. Rot. decif. 301. num. 1. &
 seq. & 629. num. 2. par. 2. in recent.

Et ex iisdem scripturis iunctis præsertim
 Testibus nouissimis in Curia examinatis plenè
 deponentibus super statu collegiali dictæ Ec-
 clesie recipiunt robur etiam omnes aliæ scri-
 pturæ, ita vt licet in illis aliqui defectus nota-
 ri possent, ex quo forte appareret illas non esse
 in forma probanti, nihilominus eis fides adhi-

beri debeat; cum etiam hoc casu et quando
 scilicet constat de obseruantia adhibetur fides
 scripturæ penitus in forma Bald. conf. 400. nu. 5.
 l. 4. Adenb. conf. 523. nu. 20. & seq. Sord. conf. 162.
 num. 26. Rot. decif. 113. num. 11. par. 1. diuersob.

ROMANA LEGATI.

Mercur. 19. Nouemb. 1635.

ARGVMENTVM.

Legatum victus qualiter intelligatur.

SYMMARIVM.

1. Sententia, quæ ex actis non iustificatur est iniusta.
2. Alimenta legata sunt præstanda per heredem eodem modo, quo præstabantur per legatam.
3. Testis unus non probat.
4. Testis litigans cum eo contra quæ deponit non probat.
5. Testis in versimilitudine deponentis non creditur.
6. Alimentorum præstatio legata attenditur vltima, quam habebat in vita legantis, licet prius plus habuerit.
7. Legatum victus est interpretandum fauore heredi, non vero, fauore Legatarij.
8. Victus qualiter est probanda à Legatario victus.
9. Verba dabatur, & datur importans effectum traditionis.

DECISIO DXC.

CVM à sententia A. C. ad fauorem R. P. D. Varcellæ contra DD. hæredes bon. mem. Illustrissimi D. Cardinalis Deze lata pro scutis nouem mestrus occasione præsentis habitationis domus, vsus Coquinq. & Fcenilis pro præsentio supplemento portionis victus per dictum Cardinalem suis familiaribus relicte, fuerit causâ appellationis ad Rotam deuoluta, & emanauerint dictæ sententiæ totales prima à R. P. D. meo Buratto, & secunda à R. P. D. meo Pirovano, quæ reuocant dictam sententiam A. C. quoad scuta septem mestrarum ratione dictæ habitationis, & Fcenilis, & illam confirmant, quoad scuta duo mestrarum ratione dictæ Coquinq. iandem causâ mihi commissa, & prætendentibus agentibus pro Vercalla haberetres conformes pro dicta coquina, & ideo velle compensare creditum Coquinq. cum debito dictorum scutorum septem, dubitauit an constet de tribus cõformibus exequendis, & Domini responderunt, non esse exequendum pro dictis scutis duobus mestrarum ratione dictæ coquinq. quia quoad dicta scuta duo sententiæ non iustificauerunt ex actis, & sic (sua notoriè iniuste Parif. conf. 54. num. 2. l. 4. Oubr. conf. 26. nu. 5. & 6. & seq. Casar. de Graf. decif. 3. in fin. de sent. & de re iud. Rot. decif. 659. nu. 6. par. 2. in recent. & fuit plenè firmatum in vna Romana Officij 23. Ianuar. 1603. coram bon. mem. Scotto, vbi testatur de stylo Rotæ.

Quod autem dictæ sententiæ non iustificauerunt ex actis, patet, quia nullibi in actis appa-

ret iustificatum, quod bon. me. Varella tempore mortis bon. mem. Cardinalis Dege haret vsum coquinae, & Bononii haeredes ipsius D. Cardinalis non tenebantur praestare dicto Varella familiari dicti Cardinalis, nisi eam portionem vidus, quam habebat Varella tempore mortis eiusdem dicti Cardinalis, ut fuit in hac causa scriptis coram R.P.D. meo Buratto firmatum, atque ita sententia quae condempnat dictos haeredes ad praestandum dicta duo scuta mellis pro coquina non iustificatur ex actis.

Nec obstat, quod in actis legatur dicta duorum Testium deponentium, quod Varella habebat vsum coquinae etiam tempore mortis Cardinalis; quia hoc deponere conatur primus Testis tantum, secundus autem supra quarum expressè dicit se nescire, an Varella haberet vsum coquinae in palatio, quod Cardinalis inhabitabat tempore mortis, & sic primus Testis remanet vnicus, & cui propterea non creditur *cap. veniens ad nos*, & *cap. licet vniuersis de Testibus l. ubi numerus ff. eodem tit. Sord. conf. 23. num. 27. l. i. praesertim quia dictus Testis non habet confirmatam causam contra dictos haeredes Cardinalis *laulus ff. de Testib. l. omnino C. eodem Roll. conf. 98. num. 2. l. 4. Aym. conf. 99. num. 2. & seq. Pacinas. qui plures cumulat in causis de Testib. quest. 80. num. 41. Rot. decis. 235. num. 3. & decis. 700. num. 15. par. 2. in recent. & deponit in versis quibusnam tempore mortis Cardinalis Varella erat Praelatus, & habebat propriam domum, & familiam; videtur verisimile admodum est, quod relinquere propriam etiam coquinam instructam pro suo, & familiae vsum in dicta domo, nec accesserit ad coquinam Cardinalis, atque ita ex minus est dicto Testi credendum *Aym. conf. 41. num. 9. & conf. 298. num. 16. Sord. conf. 1. num. 10. Capras. decis. 276. num. 6. Rot. decis. 194. num. 5. post secundum vel. conf. Ferrinas.***

Non obstat, quod saltem negari non possit, quod Varella habuerit vsum coquinae in aliis Palatis, quae inhabitauerat Cardinalis prius, quam migraret in Palatium in quo obiit, quia etiam hoc admissio non propterea sequitur, quod in Legato Cardinalis censetur comprehensus dictus vsum, quia legatum est restrictum ad portionem vidus, quam habebat Varella tempore mortis Cardinalis, ut latè fuit comprobatum: in dictis decessibus in hac causa scriptis coram R.P.D. meo Buratto, in quibus etiam dicitur, quod attenditur vltima praescriptio, & etiam si aliquo tempore in vita Cardinalis plus habuisset per tex. in l. miles s. sed si alimenta in fin. & ubi Alberic. & alij de alimentis & cib. leg. Alex. conf. 5. num. 22. vers. non ab his lib. 5. Sord. in trall. de aliment. tit. 4. quest. 19. num. 10. & seq. Simon de Pres. de interpretat. vltim. lib. 4. dist. 1. v. 48.

Non obstat, quod Cardinalis etiam in Palatio, quod inhabitabat tempore mortis, habebat coquinam paratam pro vsum familiae, quia quae quid de hoc sit, sufficit, quod dicta coquina non retinebat pro vsum Varella, aut quod saltem non probatur pro parte Varella, quod ei daretur dictus vsum tempore mortis Cardinalis.

Non obstat, quod erat in facultate Varella vendi dicta coquina, quia neque hoc probatur, & cum non sit in Legato fauorabili alimentorum, sed in legato portionis vidus, quae dabatur tempore mortis Testatoris; semper faciendus est in dubio illa interpretatio, quae magis fauet heredi *l. diarius ff. de elem. & cib. leg. Simon de Praxis loco cit. num. 13. Cum aliis cumul. in hac causa 24. Ianuarij 1618. coram R.P.D. mag. Buratto, atque ita cum vsum coquinae non fuerit expressè relictus, incumbit Varella onus probandi, quod dictus vsum ei daretur tempore mortis Cardinalis *d. l. diarius ff. de aliment. & cib. leg. & quidem effectualiter, quia verba dabatur, & datur quibus conceptum est dictum Legatum important effectuale traditionem l. ubi autem S. fin. ff. de verb. obligat. l. fin. ff. de condit. caus. dat. caus. non sec. Sord. decis. 266. num. 28. nec propterea sufficit etiam si probaretur, quod erat in facultate D. Varella accedendi, & vendi dicta coquina sed necesse esset eum probare, quod cum effectus, ei dabatur dictus vsum tempore mortis Cardinalis, &c.**

BONONIEN. FIDEICOMMISSI DE LAMBERTINIS.

Lang 24. Nouembrijs 1625.

ARGVMENTVM.

Identitas bonorum ex quibus excludatur.

SYNOPSIS.

- 1 Identitas bonorum excluditur ex diuersa denominatione.
- 2 Dicitur videlicet restituitur fideicommissum ad res duntaxat nominatas, illa quae declaratur.
- 3 Dicitur videlicet est declarata, & restricta praecedentium.
- 4 Identitas non probatur praesumptionibus.
- 5 Identitas excluditur ex diuersitate loci, in quo bona sunt sita.

DECISIO DCCVL

Domini dicuntur ex deducis non constare de identitate bonorum, de quibus agitur, quoniam enim Guido Antonius Senior supponit in eius Testamento vbi apparet ex verbis eiusdem testamenti cuius copia datur Summario D. Comitis Pepuli num. 20. vnam eius possessionem cui domo magna vulgariter nuncupatur la Casazza positam in comuni Sancti Venantij in loco dicto la Casazza distinctam in pluribus penis terrarum videlicet vnam dicta la Casazza, aliam quae vocatur il Campazzo, & aliam, quae vocatur calamasso, & bella vista bona autem, de quibus agitur vocantur vulgariter la prese, & Calamontone, & sic denominatio bonorum fideicommissi suppositorum non conuenit cum denominatione bonorum de quibus

quibus agitur, nec propterea potest dici constare de dictorum bonorum identitate.

Nec obstat, quod dicta quoque bona, de quibus agitur sunt posita in loco dicto *la Casa*, quia etiam hoc admissum, tamen non releuaret eum Testator non supposuisset simpliciter omnes terras existentes in dicto loco fideicommissio. Sed bona tantum, & terras supra specificatas dictio enim *Fidelicet* qua vsus est Testator, ut supra dictum est, restringit fideicommissum ad terras dumtaxat nominatas, illisque declarat *legata & ibi glossa ff. de suppl. leg. bart. in l. quantum si quis fundum sub num. 15. vers. Aut fuit facta enumeratio specier. ff. de fund. inst. l. Sa. co. iun. conf. 108. num. 114. 2. Paris. conf. 85. num. 43. l. 2. Rot. coram. sen. mem. Greg. XV. decis. 186. num. 9. ubi quod dicta dictio *Fidelicet* est declaratiua, & restrictiua, precedentium, & fuit dictum in *Verbeniana fideicommissi* 27. Noubris 1622. coram. Reuerendiss. Domino meo Decano.*

Non obstat etiam alia ad probandum eandem identitatem deducta, quia sunt meræ presumptiones, neque ex illis resultat aliqua probatio identitatis consensum à Testatore specificatorum, & dictarum terrarum *delle prefe & Calamontone*, de quibus agitur vitra, quod etiam apparet, terras, quæ vulgariter dicuntur *delle Prefe*, positas esse saltem pro parte in comuni *Galeria*, terræ autem fideicommissio suppositæ sunt sitæ in comuni *Sandii Venantii*, & sic constat dictas terras non conuenire in loco loci, unde arguitur etiam diuersitas corporum l. si idem, & ibi *DD. C. de Codicill. Paris. conf. 58. num. 4. & 9. l. 3. Mejon. dec. Lucen. 93. num. 17. Card. Seraph. decis. 528. num. 1. & decis. 1137. n. 3.*

ROMANA FIDEICOMMISSI DE BRICHIS.

ARGUMENTVM.

Nepotes appellatione filiarum non comprehenduntur ad inducendum fideicommissum. Representatio filiarum in locum Matris quando datur, & ex quibus.

SYMMARIUM.

- 1 Nepotes non veniunt appellatione filiarum ad inducendum fideicommissum, quod quid sit ad excludendum. Maxime si in verbo filiarum sit addita dictio eius n. 2.
- 2 Dictio Eius est personalissima, & excludit extensionem filiarum ad nepotes.
- 3 Nepotes non veniunt appellatione filiarum si Testator filiarum instituit pro æquali portione.
- 4 Nepotes non veniunt appellatione filiarum, si Testator vna decedente alias superstitibus vocauit, saltem in ipsarum præiudicium.
- 5 Coniectura ad inducendum fideicommissum debent esse plures, & violenta.
- 6 Filia in successione representat matrem. Limita in successione ex Testamento, in qua locum non habet representatio vt num. 8.
- 7 Representatio in successione communis Ascendentis ex Testamento admittitur. Declara diuimodo. Concurrent coniectura n. 10.
- 8 Representatio filiarum in locum matris non datur quando mater sui instituta per reciprocam ad superstitibus.

Gregorius instituit filijs masculis, ita substituit in euentu quod eius filij omnes decederent absque filijs legitimis, & naturalibus, tunc ipsdem succedere voluit eas filias feminas pro æquali portione.

Decesserunt filij sine filijs superstitibus Cleria, filia dicti Gregorij Testatoris, & Barbara Nepre ex Felice altera filia. Vnde fuit dubitatum an Barbara esset in dicto fideicommissio vocata in simul cum Cleria. Et Domini responderunt, eam non esse vocatam, quia scilicet in dicto Testamento nulla legitur mentio Neprium Testatoris ex filiabus ipsius Testatoris, qualis est dicta Barbara, sed tantum ipsarum filiarum.

Nec obstat, quod appellatione filiarum veniunt etiam Nepes, quia regula est in contrarium, quod scilicet Nepes appellatione filiarum non veniunt nec ex proprietate verborum nec ex communi vsu loquendi; præsertim ubi agitur de inducendo fideicommissio quidquid sit quando agitur de illius exclusione, vt late fuit deductum in decis. 307. & 667. in recent.

Non obstat, quod ab ista regula receditur concurrentibus coniecturis, quia in casu isto non ad sunt coniecturæ saltem sufficientes; Testator enim vocauit filias simpliciter absque alia adiunctione, ex qua posset elici talis voluntas, quin etiam plures conueniunt coniecturæ, quæ optimè deferuire possunt ad excludendam dictam vocacionem. In primis verò ad dictum effectum non parum operatur quod Testator vocando filias addidit dictionem eius, quæ est personalissima & excludit extensionem ad Nepotes, vt in puncto arguunt *Dof. alleg. in dictis decis. 307. & 667.* Præterea est etiam notandum quod Testator instituit filias pro æquali portione, quo casu Testator non censetur vocasse nepotes appellatione filiarum vt per *Card. Mantica de coniect. ult. vol. lib. 8. tit. 8. n. 10. ubi de comm.*

Tertio plurimum facit, quod Testator in substitutione reciproca facta filiabus postquam euenisset casus ad earum fauorem, vocauit vna decedente alias superstitibus, non autem filias Præmortuæ, atque ita ipsius Testatoris nepotes nec voluit, quod ad exclusionem filiarum concurrerent Nepes, nec per consequens dici potest quod eas voluerit ipsarum filiarum appellatione comprehendere in præiudicium saltem dictarum filiarum *Paris. conf. 37. num. 49. lib. 3. Mantica de coniect. ult. vol. lib. 8. tit. 9. num. 7.*

Ex his patet responsio ad coniecturas pro comprehensione Neprium deductas, sunt enim leues admodum, nec in concursu præsertim cum dictis coniecturis sufficient ad effectum, vt recedatur a regula, quod ubi agitur de inducendo fideicommissio appellatione filiarum non veniunt Nepes, ad quem effectum necesse est quod coniecturæ sint plures, & violentæ ita vt ex illis necessario inducatur voluntas Testatoris, vt fuit dictum in *sup. alleg. de eis 307. & 667. per 2. in recent.*

Non obstat, quod dato quod Barbara non veniat appellatione filiarum saltem videtur ad-

mittenda iure representationis quasi ipsa succedat in locum Felicis eius Matris iux. lex. in §. cum filius testis. de hered. g. ab intest. defuncti. quia representatio locum habet in successione ab intestato tantum, non autem in successione ex Testamento. & licet etiam aliquando admittatur in successione ex Testamento, & praesertim in successione communis Ascendentis, ut per Margar. de fideicom. quæst. 13. cum alijs pro Cleria adductis Tamen id procedit quando concurrunt coniectura, quæ hic deficiunt, & in primis requiritur, quod aliquo modo sint vocati nepotes, alias frustra dubitaretur utrum iure representationis possint concurrere cum Patruo iux. conf. 151. num. 3. lib. 3. Gabr. conf. 2. num. 16. lib. 2. cum alijs adductis in Recavaten. fideicommissi. 18. Decembris 1623. corda R. P. D. V. Baldo. In casu autem isto Barbara non est vocata, ut supradictum est, & tantum ab est, quod presumi possit, quod Testator voluerit concurrere nepotes cum eorum Amitis, quod imò apparet, quod Testator instituit dictas eius filias pro æquali portione, & una ipsarum decedente substituit superstitem, non autem filias Pre-mortue, & sic per inde est, ac si eas nominatione vocasset. Ex quibus penitus excluditur omnis præsentia representatio ex latè traditis per Peregr. fideicom. art. 21. num. 29. & in dicta Recavaten. fideicom. corda R. P. D. V. Baldo. & C.

VRBEVETANA ALIMENTORVM.

Luna 1. Decembris 1723.

ARGVMENTVM.

Collige ex Summario.

SYMMARIVM.

1. Alimenta colligenti debentur condita de pauperibus, & de bono iure.
2. Pauperibus probatur ex Testibus deponantibus aliquem nihil possidere.
3. Alimenta ut debeantur sufficit leuior, & presumptiva probatio boni iuris.
4. Filius probatur per tractatum contra reputationem, & publicam vocem, & famam.
5. Item probatur ex nominatione Parentum iuxta actum proportionabili institutione donationis 15.
6. Alimenta, & sumptus litis regulantur a quantitate fructuum, qui colliguntur ex re super qua est litis.

DECISIO DCCVIII.

Debetur ab Heclori, & Francisco fratribus debeatantur alimenta, & sumptus litis, ad quam summam, & DD. responderunt debet, quia constat de duobus requisitis ad hunc effectum necessariis, nempe de ipsorum paupertate, & de bono iure quibus probatur. Rota solet passim pro aliquentis respondere Crasset. decis. 8. de iuris. Card. Seraph. decis. 198. num. 1. & de iuris. Testatur in decis. 189. num. 1. corda Sen. num. Greg. R. P. & suis dilectis in Accusatione. Spoli. 25. Inq. 1642. corda R. P. D. meo Cavalieri. Quod enim attinet ad primam requisitum illud probatur ex Testibus datis in Summario, & deponantibus de extrema paupertate, & dictorum fratrum, & quod nihil possident ex

quo possint se sustentare.

Quo vero ad bonum ius de eo apparet ex Instrumento primo genitorum factis ab Heclori seniore ad fratres suos filiorum & descendendum Castri de cuius successione agitur quod datur in Summario num. 1. & licet dicatur dictum Heclorem non potuisse erigere dictam primo genituram ex quo dictum Castri ad ipsum non spectabat sed ad Sigismundam ipsius uxorem tamen constat ex alio Instrumento in Summario num. 2. fuisse de Anno 1571. à dicta Sigismunda dictam primo genituram ratificatam.

Nec obstant, quæ contra dictum Instrumentum, & ratificationem fuerant à scribentibus pro Zehis deducta, quia ad effectum, de quo agitur sufficit leuior, & praesumptiva probatio iux. mod. per Iur. in Tract. de alimentis. l. quæst. 120. num. 9. & seq. Card. Seraph. decis. 426. num. 1. Rot. decis. 748. num. 1. par. 2. in recent.

Non obstat, quod non constet dictum Heclorem Iuniorem, & Franciscum descendere ab Heclori seniore, atque ita esse in dicta primo genitura comprehensos, quia hoc etiam probatur saltem ad effectum de quo agitur ex quo scilicet docetur ipsos descendere à Leone nempe ex testibus in dicto Summario, num. 3. qui deponunt de tractatibus, & communi reputatione, ac de publica voce, & fama, ex quibus bene probatur filiorum Dec. conf. 272. nu. 1. & seq. Paris. conf. 10. num. 57. l. 2. Menoch. presumpt. 53. num. 27. & 43. Rot. decis. 1761. num. 23. l. par. 10 rectus. quodque Leo est filius dicti Comitissæ Hecloris senioris, & Comitissæ Sigismundæ ex dicto Instrumento erectionis primo genituræ, & ratificationis factæ per dictam Sigismundam in quo nominatur filius ipsorum, ex nominatione enim parentum iuxta actum proportionabili institutionis, aut donationis probatur filiorum Menoch. de arbit. casu 89. num. 39. Roll. conf. 22. num. 26. & seq. l. 3. Nar. conf. 235. n. l. & seq. Greg. conf. 12. num. 13.

Quod quantitas dictorum alimentorum, & sumptus litis, quia ea regulari debet à quantitate fructuum, qui percipiuntur ex dicto Castro, & de ea nulla adducebatur certa probatio DD. mandarunt, ut pro nunc dentur scuta centum, & disputetur dubium super negotio principali, &c.

EGITANEN. DECIMARVM.

Febru. 5. Decembris 1723.

ARGVMENTVM.

Dominium Decime quomodo probetur.

SYMMARIVM.

1. Restitutio in integrum datur ex lapsione
2. Dominium Decime ex quibus probetur
3. Confessio Auctorum vocis agentis, & successoribus
4. Dominium regulariter non probatur ex innatis ut si fuerint in feudis
5. Fallit concurrentibus coniecturis
6. Deinde dicuntur spectare ad Caputium ex sola recognitione, licet à laicis possideantur
7. Decima Luna ex fidei iuramento expressa non substituitur

Testes

- 8 *Testes deponentes de immemorabili per quadraginta annos de visu debent esse adinuicem annorum quinquaginta quatuor.*
- 9 *Testes non probant immemorabilem, nisi adfint requisita gloss. in cap. 1. in verbo memoria de prescript. id. 6.*
- 10 *Decima dominum ad fauorem Capituli sufficit quomodocumque constare, quando Parochus non est in causa.*
- 11 *Capitulum agens de decimis contra Parochum debet probare quadragenariam cum titulo, vel immemorabilem.*

DECISIO DXXIX.

DOMINI responderunt pro Decano, & Capitulo informante constare de causis restitutionis in integrum aduersus sententias in partibus contra ipsum latus aliarum sententiarum prius ad fauorem eiusdem Capituli litterarum reuocatorum, quia dictæ vtriusque sententiæ aliarum reuocatione continent manifestam iniustitiam, ex qua resultat læsio, que est sufficiens, & legitima causa restitutionis in integrum *Abb. in c. ex litteris num. 5. de restitu. in integr. Bemund. dec. 35. num. 9. & seq. Card. Seraph. dec. 231. num. 2. Rot. dec. 1. de restitu. in int. c. & dec. 13. 2. num. 1. part. 1. & 67. 2. num. 1. part. 2. in recent.*

Quod autem dissensionis contineant manifestam iniustitiam probatur, quia dictæ sententiæ absoluunt Simonē de Sylua à solutione Decimarum villæ de Lozes sub prætextu, quod dictus Simon, sui que Antecessores sint in possessione pacificæ à tempore immemorabili nō soluendi dictas Decimas, quodque Capitulum non probat, nec quadragenariam possessionem cum titulo colorato percipiendi ad Decimas, nec immemorabilem, unde dictæ sententiæ sunt ex duplici capite iniustæ, primo quia constât de bono iure Capituli, quoad dictas Decimas ex propria cessione Auditorum dicti Simonis, qui dictas Decimas uti spectantes ad Capitulum receperunt insensum à dicto

2 Capitulo, & etiam ex testibus deponentibus de possessione Capituli, ex quibus saltem simul iunctis probatur dominium Capituli, dicta enim confessio nocet etiam Simonis, cuiusque successores *Inol. in l. cum tale §. falsa legatus ff. de con. dit. & demonstr. Rub. cons. 101. in princ. l. 1. Aym. o. f. 137. num. 2. Card. Seraph. dec. 533. num. 2. & 3. & in terminis Decimarum idem Seraph. dec. 369. num. 1. & dec. 1424. num. 2. & seq.*

Nec obstat, quod regulariter inuestitus non prohet dominium ad fauorem infendantis *specul. intro. de locat. §. non aliqua vers. fin. cum alio per Rub. cons. 50. numer. 1. lib. 1. quia id saluti concurrentibus coniecturis, quæ possunt in casu isto ex depositionibus dictorum testium desumi, eoque magis quod versamur in re, quæ à laicis iure proprio possideri non potest, i quo casu sufficit sola recognitio dictarum Decimarum à Capitulo ad effectum, vt illæ censcantur spectare ad Capitulum, non verò ad recognoscētes, vt alias Rota aduersus in vna Ariminens. bonorum 4. Februarij 1671. coram R. Legatione. quæ est dec. 290. num. 3. & seq. par. 1. de recent. & in Taurinens. Decim. 12. Januarij 1607. vbi ratio eadem, quæ est dec. 197. num. 4. part. 2. Nec præterea potuit dictus Simon à solutione dictæ*

rum Decimarum absolui.

Secundò sunt iniustæ duæ sententiæ, quia, causæ in illis expressæ non sunt veræ, & sic possunt dictæ latus ex falsa causa, quo casu sententia non sustinetur *Felin. in c. inter ceteras nu. 5 de sent. & re iudic. Aym. cons. 134. in fin. Gabriel. de sent. conclus. 7. Rot. dec. 27. de re iudic. in antiq. Card. Seraph. dec. 98. 8. num. 2.*

Et quod causæ expressæ non sint veræ patet, quia in facto non subsistit, quod sit probata præsentia possessio Simonis, cuiusque Auditorum ab immemorabili tempore. Hæc enim lis fuit mota de anno 1592. unde testes, qui deponunt de dicta immemorabili, vt possent deponere de visu per quadraginta annos ante dictam sententiam, vt requiritur, debuissent de eo tempore esse ætatis saltem quinquaginta quatuor annorum, & per consequens tempore examinis quod fuit factum anno 1608. annorum septuaginta, & tamen præter sextum testem, qui tunc erat ætatis annorum 75. alij non habent istam ætatem, & dictus sextus testis non deponit de visu, nec de alijs requisitis per gloss. in 1. in memoria de prescript. in 6. in quibus etiam alij testes deficiunt, nec propter villatenus probant dictam immemorabilem *Rot. coram Card. Seraph. dec. 1102. num. 2. & seq. coram san. mem. Greg. XV. dec. 449. num. 9.*

Præterea non subsistit etiam, quod Capitulum necesse haberet probare quadragenariam possessionem cum titulo colorato, vel immemorabilem, quia quando Parochus non est in causa, vt in casu istorum sufficit Capitulo, quod conuictum sit quocumque modo de eius dominio, vt fuit dictum in Nouariens. Decimarum 16. Januarij 1604. coram bon. mem. Card. Lucell. & tunc demum docet cere debet Capitulum de dicta quadragenaria cum titulo, vel immemorabili, quando agit contra Parochum c. 1. de prescript. in 6. Rebuff. de Decim. quest. 13. num. 81. & fuit dictum in Civitanens. Decim. 18. Maij 1595. coram bon. mem. Giffio quæ sit etiam d. causa remanet falsa, & per consequens dictæ sententiæ non subsistunt, vt dictum est &c.

GADICEN PENSIONIS.

Ven. 12. Decembris 1625.

ARGVMENTVM.

Accipe ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 In obligationibus non fit extensio.
- 2 Nec aliud est inquirendum præter id, quod est scriptum in Instrumento.
- 3 Clausula Alias &c. extenditur alias ad omnia damna & interress.
- 4 Obligatus cum clausula alias &c. potest conueniri ad pro forte principali.
- 5 Declara quod debeat procedere interpellatio et postea factum, & si non præstet, potest peti fors principalis.
- 6 Fideiussor non potest agere contra fideiussorem pro re sua summa.
- 7 Cessionarius potest agere in solidum contra obligator.

DECISIO DCCX.

Franciscus proutis de beneficio simplicium cum pensione annua 60. ducat. auri de Camera pro Celidonio promisit solvere dictam pensionem, & cautionem banchariam prestare ad triennium duraturam, eamque tercio quoque anno renouare.

Huic promissioni accesserunt inter alios Didacus, & lo. Lopez pro renouatione Cedula banchariz tantum lo. Lopez vigore dictę obligationis fuit coactus solvere scut. 351. & demptis scut. 68. pro sua rata, egit pro aliis contra Didacum eo obligatum, obtinuitque contra eum relaxari mandatum, Vnde fuit dubitatum, an Didacus teneatur ad pensiones per loicę obligatum solutas ita, vt mandatum AC. pro illis relaxatum sit exequendum, vel potius reuocandum, & DD. resolverunt, Didacum non teneat et mandatum esse reuocandum.

Ratio fuit quia Didacus non se obligauit ad solutionem dictę pensionis, sed pro renouatione Cedula Banchariz tantum, ideoque non tenetur ad solutionem pensionis. In obligationibus enim non fit extensio vnius ad aliam si extraneus sit de condy. cons. dat. si. si. si. si. in princ. ff. solut. matrim. Nec aliud est inquirendum præter id quod est scriptum in Instrumento Baldus in l. fin. in princ. C. de fals. caus. adiect. leg. cum alijs adductis in decis. 403. par. 1. in recent.

Non obstat, quod in obligatione facta per Didacum legitur videlicet alias &c. quod extenditur alias ad damna, & interesse, & loco interesse peti potest for. principalis Bald. in l. si traditio q. 4. C. de al. empt. Ruis. cons. 141. n. 9. prop. fin. lib. 1. Rota. decis. 141. num. 1. par. 1. diuers. Quia ad effectum vt Didacus teneatur ad interesse debebat interpellari ad prestan. factum, & quando factum non prestitisset, tunc erat locus obligationi ad interesse Dec. cons. 108. sub num. 2. vers. Non modo sic resque ad finem.

Ratius dato, quod Didacus teneatur ad interesse etiam sine interpellatione, non poterat aliqua actio competere loicę fideiussori contra Didacum saltem pro tota summa Sord. decis. 207. num. 11. Mench. cons. 32. num. 1. lib. 1. Rota. decis. 732. n. 1. par. 1. in recent.

Nec obstat, quod hoc procederet, si for. egisset tanquam fideiussor, sedus vero est cum agerit vt cessionarius, hoc enim casu fideiussor videtur emere nomen debitoris, & potest egere in solidum Rota dec. 382. num. 5. par. 1. in recent. Franc. decis. 55. quia in casu isto non conuincit de aliqua cessione.

Atque hinc etiam resultat alia in iuditiis dicti mandati, quia scilicet loicę egit tanquam cessionarius, & tamen in actis non constat de cessione. Vnde sententia, seu mandatum non iustificatur in actis, &c.

COMAGLEN ET FERRARIEN. PR. APO. SITVRE, ET BENEFICII

Luna 25. Decembris 1625.

DECISIO DCC.

Impressa in Recent. dec. 630. par. 4. num. 3.

LYCANA BENEFICII

Luna 12. Ianuarij 1626.

ARGVMENTVM.

Arbitrium intrat ad impediendam executionem litterarum Apostolicarum quando adest legitimus Contradictor: Clausula dammodo alteri non sit ius questum, & clausula amoto quolibet illicito detentore, faciant executorem mixtum.

S Y N M A R I V M.

1. Arbitrium regulatur a iure.
2. Clausula dūmodo alteri non sit ius questum, clausula; amoto quolibet illicito detentore apposta in litteris Apostolicis facit eum executorem mixtum.
3. Fia ordinaria non autem executina debet procedi contra legitimum Contradictorem quasi est possessor legitimus de tempore expeditionis litterarum.
4. Appellatione pendente executio facta remanet nulla, & attentata.

DECISIO DCC.

LATA in hac causa sententia per A. C. super executione litterarum Apostolicarum ad fauorem Vincentij obtenturarum; fuit causa appellationis à Nicolao à dicta sententia interposita mihi commissa cum clausula, sine preiudicio executionis litterarum Apostolicarum arbitrio Rote. Vnde dubitatum intrat arbitrium. Et Domini censuerunt intrare arbitrium, pro retardanda executione, quia arbitrium regulatur a iure, & de iure dabitur à dicta sententia appellatio ad vtrumque effectum, ac propterea sum fuerit ab ea appellatum, non est locus illius executioni.

Quod autem à dicta sententia daretur appellatio ad vtrumque effectum patet, tum quia in litteris Apostolicis ad fauorem Vincentij, obtentis adest clausula dammodo alteri non sit ius questum, & Clausula amoto quolibet illicito detentore, que facit executorem mixtum ita ut teneatur iudicis Officium assumere, Felin. c. fin. num. 72. & seq. de prescript. Gonzal. super reg. 8. gloss. 9. in anno. num. 236. & seq. Rota. decis. 52. num. 2. par. 2. in recent. & coram S. M. Greg. XV. de eis. 91. num. 2. & in Tolentana Cappellania coram R. Damo Decano, qua est decis. 113. num. 5. & seq. & ab eius sententia datur appellatio. caput. vltim. cum ibi not. de preben. Bart. in c. super litteris de res. Card. Man. dec. 324. n. 3. Card. Seraph. dec. 104. num. 2. & coram R. D. mo Decano, decis. 196. 225. n. 5. & 251. num. 1. Tum & multo magis quia Nicolaus tempore datę dict. litterarum erat in possessione beneficii, de quo agitur vigore presentationis de eo factę à Patronis d. beneficii, atque ita dictus Nicolaus erat legitimus Contradictor, neque contra eum poterat procedi executione, sed erat agendum via Ordinaria. Rota. decis. 731. num. par. 1. & decis. 56. num. 3. par. 2. in recent. & in Burgi S. Donnis Prepositura 28. Novembris 1616. coram R. P. D. Baratto, & per conseq. sequens

sequens locus erat appellationi, neque ea pendente potuit sine viro nullari, vel attentatorum ad executionem procedi. *Rot. coram Sanct. mem. Greg. XV. decis. 91. num. 3. & decis. 159. num. 3. par. 2. in recent.*
Et ita, &c.

ROMANA FRUCTVVM DOTIS.

Vener. 11. Ianuarij 1626.

ARGVMENTVM.

Fructus dotales debentur uxori tam constante, quam soluto matrimonio à Patre durante vel ab eius heredibus. Et an censentur tacite remissi si à marito viuentis non fuerint petiti, Et an huiusmodi præsumptio possit per contrarias debilitari.

SYMMARIVM.

- 1 Fructus dotales debentur tam constante, quam dissoluto matrimonio.
- 2 Fructus dotales debentur in recompensam onerum Matrimonij, & ista regula fortius procedit, quando agitur contra Patrem durante, vel ipsius heredes n. 3.
- 3 Fructus dotales decursi viuentis marito, & non petiti censentur remissi declar. num. 5.
- 4 Appellatione dotis veniunt etiam fructus cum sint accessorii ad ipsam dotem.
- 5 Solutio prius edita in causam fructuum, & vsurarum etiam absque declaratione.
- 6 Receptio partis vsurarum sufficit ad effectum præsumptionem remissionis.
- 7 Omnis interpretatio sumenda est pro exclusionem donationis, & remissionis.
- 8 Remissionis tacita præsumptio per contrarias præsumptiones potest eliditur, cum vna præsumptio, ab alia tollatur.
- 9 Præscriptio interruptitur per solutionem sortis, & fructuum.
- 10 Fructus dotales debentur etiam post solutum matrimonium ratione alimentorum ab heredibus Patris.

DECISIO DCIII.

Domini steterunt in decis. 15. Ianuarij 1621. coram Reu. D. meo Patriarcha, quod fructus debeantur Dominæ Marchionissæ, nisi obstat præscriptio Statutaria post annum 1587. Est autem in facto præmittendum pro faciliiori intelligentia, quod de anno 1575. fuit constitutus d. D. Marchionissæ per b. m. Pompeium Patrem. fcut. 15. mill. ex quibus 6000. debebantur in die celebrationis matrimonij, reliqua verò fcut. 9000. intra quinquennium; obiit autem b. m. maritus D. Marchionissæ Anno 1612. non facta adhuc solutione d. dotis. Vnde nunc agitur de fructibus d. dotis non solutæ post dictam dissolutionem, tam constante matrimonio, quam eo soluto debitis ac decursis. Et quoad fructus quidem decursos constante matrimonio, & sic vsque

ad Annum 1612. regula est pro affirmatiua; dicti enim fructus debebantur in recompensam onerum matrimonij per *tex. in c. salubriter vbi omnes Dicit de vsur. Surd. conf. 459. num. 4. cum abis pluribus relatis per Moder. discept. fr. c. 726. num. 3. & seqq.* Et dicta regula eo magis procedit, quando vt in casu isto agitur contra Patrem durante, vel ipsius heredes *Rot. decis. 471. n. 1. par. 1. in recent.*

Nec obstat, quod dicti fructus non fuerint petiti viuentis Marito, ideoque censentur remissi l. vir vsuras ff. de donat. inter viros & vxores, quia ultra quod magna est cōsonio inter Doctores, vt in dicti *tex. dispositio procedat tantum in remissione expressa, sed etiam in remissione tacita, vt apparet ex relatis per Surd. in trakt. de alim. tit. 1. q. 42. num. 111. & seqq.* vbi plures cum suis, qui teneant dictum *tex.* procedere in remissione tacita, nec in vsuris fauorabilibus, quales sunt istæ, de quibus agitur, sed tamen in odiosis, hæc etiam opinio in casu isto eo magis est amplectenda. Primo quod non subsistit in facto, quod dicti fructus non fuerint petiti viuentis marito, quia de Anno 1587. maritus petiit, & recepit fcut. 2000 ad computum suarum dotium, & sic etiam pro fructibus ipsi debitis, nam appellatione dotis veniunt etiam fructus dotis, cum sint accessorii ad ipsam dotem. *Ceph. conf. 435. num. 113. l. 4. Neguz. de pagas. l. 1. num. 4. num. 47. ampliat. 6. Surd. in d. trakt. de alim. tit. 1. quest. 43. num. 2. & fuit dictum in Romana dotis 15. Nouembris 1596. coram b. m. Orano & solutio dictorum fcut. 2000. cessit, & censetur etiam absque aliâ declaratione prius in causam vsurarum l. i. c. de solut. l. in d. §. Imperator ff. eodem Surd. conf. 290. num. 61. vol. 2. Rot. decis. 372. num. 5. par. 1. in recent.*

Et sufficit receptio partis vsurarum, vt non sit locus dictæ præsumptioni remissionis. *Dec. conf. 571. sub num. 6. vers. 40. considerandum est cum omnis interpretatio sumenda sit pro exclusionem donationis, & remissionis, vt in dictis terminis Corn. conf. 164. num. 6. lib. 3. Surd. d. conf. 290. num. 53. & seqq. vol. 2. Rot. decis. 662. num. 3. par. 2. in rec. & fuit dictum in Romana executionis 10. Martij 1617. coram R. P. D. Burato.*

Secundo eo magis cessat d. præsumptio remissionis, quia per testes, qui dantur pro parte D. Marchionissæ probatur, quod D. Marchio ipse maritus superius fuit potestatus, se velle cōsequi dictos fructus, & cum dictis Testibus concurrant etiam plures alie coniecturæ bene ponderatæ in decis. Reuendiss. D. mei Patriarchæ, ex quibus saltem omnibus simul iunctis excluditur omnis præsumptio tacite remissionis, quæ potest per contrarias præsumptiones eliditur, cum vna præsumptio ab alia tollatur. *Surd. conf. 16. num. 23. & decis. 319. num. 3. Rot. decis. 507. num. 12. par. 2. in rec. & in terminis fructuum dotis fuit dictum coram S. m. Greg. XV. decis. 63. num. 8.*

Nō obstat præscriptio Statutaria lib. 1. cap. 15. quia illa ad summum potest obstat ab anno 1612. vsque ad annum 1612. neque ante dictum annum potuit esse locus d. præsumptioni, quia quælibet præsentia præscriptio fuit interrupta per solutionem sortis, & fructuum, hæc etiam, vt dictum

dictum est, anno 1587. *Nat. conf. 402. numer. 64. Pedemont. decis. 102. num. 1. Rot. decis. 593. in fin. par. 2. in recen.*

Quo vero ad fructus debitos post solum matrimonium, & sic post annum 1612. citari debentur pro rata dotis non soluta ab hereditibus Patris saltem ratione alimentorum, quod iam onus spectabat ad Patrem, illiusque heredes *Menoch. conf. 81. num. 61. & seq. Sord. d. troff. de alimentis. l. quest. 43. num. 31. & suis dictum in Romana fructuum dotis de Cincis 27. Ianuarij 1597. coram bo. mem. Orano.*

Neque hoc casu necesse est, quod doceatur de interpellatione, & paupertate, quæ regulariter concurrere debent ad hoc, ut debeantur fructus *13 Viduz Rotin d. Romana fructuum dotis 27. Ianuarij 1597. & 19. Ianuarij 1598. coram Orano.* Et in omnem eueniunt prædicta duo requisita etiam concurrunt, ut ex his quæ in facto deducta sunt demonstrantur.

Nec obstat, quod fors principalis d. dotis præterituri fuisse vsque ab initio soluta median te assignatione officium Terræ Zagoroli facta per Pompeium marito d. Marchionis in ipso instrumento promissionis d. dotis, quodque propterea cessat petitiu discordum fructuum, quia dicta assignatio non habuit effectum, neque illa fuit acceptata per D. Marchionem, caret *14* que alijs etiam requisitis necessarijs ad inducendam delegationem, aut dationem in solum, de quibus per *Rot. cordm S. mem. Gregs XV. decis. 217. num. 3. & per Modern. discept. fr. c. 64. num. 16.* nec propterea dici potest consistere ex dicta assignatione de solutione d. Sortis, ita ut frustrata, ut præterituri, nunc disputetur de fructibus dotis non solutis.

Et ita &c.

NOVARIEN. PAROCHIALIS.

Luna 19. Ianuarij 1626.

ARGVMENTVM.

Ve sit locus immissioni ad fauorem gratiose sub rogati, quæ nam requisita debeant concurrere, & illa sigillatim examinantur.

S Y M M A R I U M.

- 1 Immissio est concedenda gratiose sub rogato Tribus concurrentibus requisitis nempe Clericatu, lite, & obitu possidentis beneficii.
- 2 Litis probatur ex commissione, citatione, alijsque alijs iudicialibus.
- 3 Clericatus probatur ex litteris patentibus Ordinarij.
- 4 Obitus probatur ex partita extratta ex libro Parochiali.
- 5 Possessio probatur ex Instrumento adepta possessionis.
- 6 Possessio præsumitur continuata vsque ad obitum.
- 7 Possessio probatur ex prima libri Parochialis, ac ex litteris editorialibus Ordinarij, maxime quando non agitur de præiudicio alicuius num. 3.

DECISIO DCIV.

Petrus Bellanus fuit promissus autoritate ordinaria de altera ex duabus portionibus Ecclesiæ S. Clementis vti vacante eo quod ut prætendebatur Petrus Bonius illius vltimus, & immediatus possessor affectus erat aliam Parochialem, & vigore dictæ promissionis inuenerit obtinuit in possessionem dictæ portionis, ut constat ex instrumento, cuius copia data fuit *Summar. numer. 1.* post plures inde annos Petrus Bonius enuncians se possessorem dictæ portionis commisit causam iactationis, & iactationum contra dictum Bellanum in Rota, & vigore dictæ Commissionis eundem Bellanum citare fecit, & contra eum ad plures actus iudiciales processit.

Hoc iudicio pendente decessit Bellanus, & Bonius obtinuit se gratiose subrogari ad ius, & possessionem dicti Bellani. Vnde fuit dubitatum, an ipsi esset danda Immissio vigore dictæ gratiosæ subrogationis; & Dñi ipso solo informante censuerunt esse dandam, quia constat de tribus requisitis ad huius effectum, nempe de lite, de clericali Bonij, & de obitu Bellani in possessione *Rot. decis. 321. & decis. 144. num. 1. par. 1. in rec. Card. Seraph. decis. 990. num. 1. & fuit dictum in Veruler. Beneficij 16. Decembris 1601. coram Litta; & in Toletana Parochialis 24. Ianuarij 1604. coram bo. mem. Penia.*

Quo enim ad litem de ea constat ex commissione, in qua adest clausula, quæ, & clausula cum omnibus incidentibus, & toto negotio principali & ex subsequa citatione iunctis alijs actibus iudicialibus, de quibus in processu *elem. 2. & ibi DD. vtilit. pend. Rot. d. decis. 321. n. 2. par. 1. & decis. 42. num. 1. par. 2. in recen.*

Clericatus autem probatur ex litteris patentibus Ordinarij, in quibus asserit d. Bonium esse Presbyterum *Felin. in c. post commissionem na. 3. & 15. vers. fallit. 7. de prob. Rot. conf. 4. num. 5. lib. 1. Oram. decis. 81. num. 1.*

Et quoad obitum Bellani in possessione constat in primis, quod dictus Bellanus obiit ex partita ex tracta ex libro Parochiali *Rebuff. ad reg. Constit. tom. 2. rubr. de regest. Baptism. & Sepulch. gloss. 4. in princ. num. 1. Mandos. ad reg. 18. quest. 10. sub num. 4.*

Et quod obiit in possessione probatur ex *5* Instrumento ad eptæ possessionis per dictum Bellanum *Abb. in c. cum nobis de præscript. num. 5. & fuit dictum in literen. Archiep. 7. February 1601. coram bo. mem. Card. Sacroto quæ possessio præsumitur continuata vsque ad ipsius obitum Innoce. in c. sepe sub num. 2. vers. possessionem autem Ecclesiæ de rebus. spol. Alex. conf. 33. num. 3. lib. 3. Nat. conf. 400. num. 5. lib. 2. Rot. decis. 700. num. 1. par. 1. & decis. 401. num. 4. par. 2. in recen.*

Nec obstat, quod Bonius in supradicta Commissione asserit se possidere dictam portionem, quia hoc intelligi debet de possessione merè ciuili. Nam quod Bellanus fuerit in possessione colligitur ex supradictis, & etiam ex dicta partita libri Parochialis, in qua Bellanus enunciat Rector Parochialis Ecclesiæ S. Clementis, & melius ex litteris editorialibus Ordinarij in quibus

bus dicitur quod dicta portio vacavit per obitum Bellani illius ultimi, & immediati possessoris d. *Summ. num. 4.*

Quæ omnia eo magis admittenda sunt, quod non agitur de præiudicio alicuius cum, ut supponitur, nullus sit in possessione dictæ portionis, ideoque absque difficultate locus est dictæ Immissione vigore dictæ gratioris subrogationis. &c.

FIRMANA PENSIONIS.

Veneris 23. Ianuarij 1626.

DECISIO DCV.

Impressa in Regent. Decis. 464. par. 4. tom. 2.

ROMANA SALARIJ.

Veneris 23. Ianuarij 1626.

DECISIO DCVL

Impressa post Zach. de Salar. decis. 83.

ROMANA PALATII.

Luna 26. Ianuarij 1626.

ARGUMENTVM.

Lis dicitur incepta quando fructus fuerunt iudicialiter petiti. Clausula quam & quas in commissione nil releuant quando iudicia sunt contraria, contractus iuratus non cadit sub generali dispositione statuti, nisi de eo fiat specialis mentio.

S Y M M A R I V M.

1. *Lis non dicitur incepta nisi à die quo fructus fuerunt petiti iudicialiter.*
2. *Lis super fructibus valde differt à lite super rescissione contractus, nam qui petit fructus tendit ad illius executionem, secus verb qui instat pro illius rescissione.*
3. *Clausula quam, & quas non immutat iudicium inceptum.*
4. *Iudicium quando sunt incompatibilia & contraria, tunc clausula quam, & quas in commissione nihil operantur, sed requiritur specialis expressio.*
5. *Contractus iuratus non comprehenditur sub generali dispositione statutorum, nisi de illis sit facta mentio.*
6. *Iuramentum perpetuat actionem, habetque vim litis contestationis, quæ interruptit prescriptionem.*
7. *Statutum Frbis tollit iuramentum, quia tollit fidem scripturæ.*
8. *De statu unius loci non valet il latio ad statum alterius loci.*

DECISIO DCVII.

DOMINI dixerunt, litem inceptisse anno 1625. & *Statut. Frb. c. 159. sum. 1.* non ob stare; de alijs verò mandauerunt particulariter videri.

Nam quoad litem fructus, de quibus agitur non fuerunt petiti iudicialiter, nisi de anno 1623 vnde tunc & à d. tempore inceptis dicta lis.

Nec obstat, quod videatur inceptisse d. lis anno 1599. quo fuit presentata in actis commissio, cuius copia datur, quia tunc, ut in commissione legitur, fuit commissio causa super rescissione venditionis ex capite endrmissimæ lesionis, non autem super solutione dictorum fructuum, ac propterea dici non potest, quod dicto anno 1599. inceptis lis super dictis fructibus, sed super rescissione dictæ venditionis, quæ est diuersa admodum à lite super fructibus, quia lis super rescissione præsupponit venditorem nolle stare contractui, lis autem super fructibus tendit ad ipsius contractus executionem, & sic lis super rescissione nihil commune habet cum dicta lite super fructibus.

Nec obstat clausula *quam & quas &c.* de quibus in dicta commissione, quia illæ non mutant iudicium inceptum *Mohed. dec. 5. numer. 1. de iud. & nihil operantur, nisi deductum ad speciem Card. Seraph. dec. 113. numer. 11.*

Quod eo magis in casu isto procedit, quia, ut dictum est, ista duo iudicia sunt inter se contraria, & propterea requirebatur specialis expressio ad nos. per *Soccr. conf. 122. numer. 1. lib. 4. Paris. conf. 131. numer. 3. & freg. lib. 1. vbi quod clausula salutare appositæ in libello non possunt saluare libellum à contrarietate.*

Non obstat etiam *Stat. Frb. c. 159. lib. 1. quia illud non habet locum in contractu iuramento enim non venit in generali dispositione, nisi de illo sit facta mentio gloss. in c. cum non debeat verbo effectus de elect. in d. el in c. constitutis num. 5. de rescript. Gabr. de iur. iur. consil. 5. in princip. Seraph. de princ. iuram. par. 22. nu. 53. & iuramentum perpetuat actionem, habetque vim litis contestationis, quæ interruptit prescriptionem l. nam & postea ff. si is qui & ibi Bart. num. 3. Rom. num. 4. l. el num. 5. ff. de iur. iur. & in terminis d. statuti fuit dictum in Romana pensionis domus 16. Ianuarij 1598. coram bo. me Card. Lancell. relata per Archiep. to. 1. fol. 857. in casu autem isto fuerunt promissi dicti fructus, de quibus agitur medio iuramento; & sic non intar dispositio dicti statuti.*

Et in contrarium allegata procedunt in terminis *Stat. Frb. eod. sum. 1. c. 158.* quod tollit iuramentum, quia tollit fidem scripturæ, ex qua probatur iuramentum, quod potest fieri per statutum *Castr. conf. 61. numer. 2. Alex. conf. 170. nu. 1. & 2. lib. 7. Rot. dec. 104. numer. 2. par. 2. diu. & de vno & statuto ad aliud non est inferendum, ut dicitur in supradicta dec. Romana pensionis domus cor. bo. me. Card. Lancellotto.*

Et ita &c.

BRIXIEN. ARCHIPRESBYTERATVS.

Vener. 30. Ianuar. 1626.

DECISIO DCVIII.

Impressa in Recens. decis. 2. par. 5.

CALAGVRITANA PROCESSIONVM.

Vener. 30. Ianuar. 1626.

ARGVMENTVM.

Laudi nullitatem inducentia plura explicantur. Item an & quando acquiescentia, vel recusatio presumatur. Compromissum licet conceptum cum verbis generalibus non comprehendit differentias per rem iudicatam sublatas, nisi de eis fuerit facta specifica mentio.

SYMMARIVM.

1. Laudum latum sine citatione est nullum.
2. Laudum latum absque iurisdictione est nullum, & dicitur latum absque iurisdictione quando Index ex officio sine compromissi.
3. Compromissum licet conceptum cum verbis amplis & generalibus non comprehendit differentias per rem iudicatam decisas, nec presumitur rei indicatae renunciatio.
4. Prelatus non potest renunciare Iuri Ecclesie quassito per sententiam.
5. Compromissum non valet super eo quod indicatum est nisi expresse dictum sit non obstante sententia in iudicatum transacta.
6. Procurator habens facultatem approbandi laudum, intelligitur quatenus laudum non excedat fines compromissi.
7. Laudi ratificatio lata contra compromissum dicitur donatio, & ideo fieri non potest a Procuratore quantumvis habeat mandatum cum libera.
8. Fides non facit fidem.
9. Laudi acquiescentia tollitur ex reclamazione.
10. Laudi reductio ad arbitrium boni viri duras per 30. annos.
11. Laudi ratificatio excluditur absolute, quando aliquis habet pro se rem iudicatam, & immemorabilem.

DECISIO DCIX.

DOMINI dixerunt, constare de bono iure Capituli, atque ita recesserunt a decisione in hac causa facta 2. Decembris 1624, fundamentum autem resolutionis fuit, quia laudum per D. Episcopum latum non potest sustineri quia fuit laum sine citatione, quo casu remanet nullum *Insin lsi quis arbitratu num. 21. & seq. ff. de verb. oblig. Bar. conf. 166. num. 2.*

Tum etiam quia fuit laum absque iurisdictione scilicet extra compromissum, quia in D. Episcopum fuit compromissa tantum differentia, quae vertebatur inter Capitulum ex vna & Beneficiarios S. lacobi, & Andrea ex altera

circa numerum Clericorum, qui debbant accedere ad processiones, & horas petrae, atque ita in eo, quod dictus Episcopus liberauit dictos Clericos ab onere accedendi ad processiones, & petendi dictas horas excois facti dicti compromissi, & per consequens laudum, in hac parte dicitur latum sine iurisdictione, ideoque est ipso iure nullum *l. non distinguimus §. de off. ff. de recep. arbit. Turd. conf. 273. num. 12. & seq. Rollan. conf. 28. num. 38. l. 4. Cepb. conf. 693. n. 15. & fuit alias in hac causa firmatum.*

Nec obstant, quae in dicta decisione dicebantur, quod compromissum fuit factum, non solum circa dictum numerum Clericorum, sed etiam super quibuslibet aliis distinctionibus, quodque fuit in eo data facultas D. Episcopo sententiandi, prout ei videbatur convenire pro servitio Dei, bonoque, & utilitate suorum Ecclesiarum, quia non propterea potest censeri data facultas sententiandi super dicto onere accedendi ad processiones, nam super dicto onere aderat sententia transacta in rem iudicatam vique de anno 1484. Vnde verisimile non est, quod Capitulum voluerit dictae rei iudicatae rennunciare, illamque in d. compromisso sub dicta verborum generalitate comprehendere ad tex. in cap. exposita, & ibi Abb. sub num. 3. *versum quia Prelatus de arbit. vbi dicit, quod Prelatus etiam, si vellet non potest renunciare Iuri Ecclesiae quassito per sententiam Paul. de Cast. in l. si causa cognita num. 3. ad fin. D. de iur. iur. l. si diversa, & in ibi Alex. num. 5. l. si. na. 6. C. de transac. vbi omnes tradunt non valere.* 5. compromissum super eo, quod iudicatum est nisi expresse dictum sit, non obstante sententia in iudicatum transacta, atque ita in contrarium allegata possent procedere, si super dicto onere non ad fuisset res iudicata, tunc enim sub dictis clausulis generalibus posset censeri comprehendens etiam dictum onus.

Non obstat emologatio dicti laudi, quia emologatio fuit facta a procuratoribus eadem die, qua laudum fuit latum vigore mandati dati ante laudum, & in dicto mandato fuit data facultas dictis Procuratoribus approbandi sententiam, quam D. Episcopus pronuntiabit vigore dicti compromissi. Vnde apparet, quod dicti Procuratores habebunt facultatem approbandi laudum, quatenus non excederet fines compromissi ad not. per Fel. in c. quoniam contra num. 48. *versum limit. 5. de probat. Raim. conf. 62. n. 26. & seq. l. 5. vbi quod ratificare laudum contra compromissum latum est donare, quod fieri non potest a Procuratore quantumvis habeat mandatum cum libera Soc. iun. conf. 22. num. 29. sub. 3. Card. de Alenc. de iur. & ambig. 7. tit. 16. n. 40.*

Non obstat, quod laudum fuit observatum per spatium integri anni, quia hoc non probatur, nisi per quasdam fides, quae non facit fidem, *aut. si quis in aliquo. & ibi DD. C. de edendo Cepb. conf. 380. num. 21. & immo potius constat de contrario, quia ex datis in nouo summatio apparet, Capitulum intra annum reclamasse, & petisse reduci laudum ad arbitrium boni viri, scilicetque annotare in suis libris capitularibus penas, in quibus praetendebat Beneficiarios incidisse iuxta formam antiqui laudi*

di non accedendo ad proceffiones , ex quibus
9 cessat pretensio acquiescentia *Aym. conf. 266. n. 9. & fuit dictum in Tirifoneli Jurisdictiouis 5. l. ubi.*
1593. coram Illustissimo Card. Mellino quia immo
etiam, quod Capitulis racuisset per annum, non
propterea censeri posset ratificasse dictum lau-
dum, quia reductio laudi ad arbitrium boni vi-
10 di durat etiam per 10. annos *Alex. qui de com-
muni testatur conf. 95. num. 1. 4. vers. sed tenendo com-
munem opinionem l. 2. Dec. conf. 3. num. 6. vers. &*
prædicta reductio, & vers. ex quo inferunt vol. 1. Soc.
conf. 222. num. 1. lib. 2.

Et eo minus intrat præsumptio dictæ ratificationis, quia Capitulum habet ultra dictâ sententiam, & rem iudicatam pro se etiam immemorabilem, cui eo minus præsumi potest voluisse renunciare. *Inx. not. per Ias. & DD. in dicta l. si causa comita. C. de transact. c.*

TIBVRTINA TERRARVM

Merc. 4. Februarij. 1626

ARGUMENTVM.

Substitutio reciproca de linea ad lineam resul-
tat ne dum ex verbis id expresse suadetibus,
verum etiam exconicetur, & quæ sint istæ
conicetur ex aliâ recensentur.

SUMMARY.

- 1 Reciproca inter deferendos resultat ex verbis cōsūe inuicem inter se substituit, quatenus vnus moreretur sine filijs.
- 2 Reciproca substitutio quando expresse dicatur indulta ne dum inter filios, verum etiam inter descendentes in infinitum, & num. 3.
- 4 Reciproca resultat ex verbis cōsi s'oscurius in infinito, sed hoc intellige discreti de proprijs filijs, & descendens vniuersimodis; infiniti, non autem de vna linea ad aliam declarata num. 5.
- 6 Reciproca de linea ad lineam inducitur ex coniectura, & quæ sint istæ coniectura distincta enume- rantur, num. 7. & 8.

DECISIO DCX.

Proposito dubio, an sententia A. G. sit confir-
manda, vel infirmanda, fuit prima vice re-
solutio calendaria, et in alia propositione Do-
mini ordinantur, vt stricte videretur, an ad effect
reciproca inter descendentes vtriusque lineæ, &
hæc (supradicta die 4. Febur. resoluunt ad effe
reciprocam inter descendentes vtriusque lineæ.
Vincentius enim instituit Luto, & lo. Do-
menco suis filiis eodem iurice inter le sub-
stituit quatenus vnus moreretur sine filiis, ibi
¶ *Se fealcuo d' effi morirà senza filioz legitimi,*
1. *et naturali maschi, l' uno mora all' altro, &c.* per quæ
verba dubium non est fuisse inducram recipro-
cam substitutionem ad l. item hoc in re vers. quod
fuit. & l. beatus fr. de vult.

Deinde ulterius ponderando ordinavit, quod si aliquis ex dictis suis heredibus institutus de-

cessisset sine filio masculo, sed cum femina, illa non succedat, sed doteur, & in reliqua sua hereditate succedat alter institutus, si erit in rerum natura; alias succedant ipsius filii masculi, & statim subiecit, *et si offerri in infinitum durante la linea masculina*. Vnde apparet Testatorem non solum induxisse reciproca inter filios, sed etiam vocasse verbis expressis ad successione Patrii Nepotes, & cum statim subiecerit illa verba, *et si offerri in infinitum durante la linea masculina* dubitati non potest, quin voluerit eandem reciprocam inducenda inter filios, & etiam inter Nepotes, & Patrum durante inter omnes descendentes in infinitum, & sic negari non potest, quod non fuerit inducenda reciproca inter descendentes in infinitum utriusque hinc *Ruin. conf. 151. num. 7. vol. 2. Cranet. conf. 130. numer. 6.* verba enim illa, *et si offerri* repetitum qualitatè præcedenti substitutionis. *Ruin. conf. 184. num. 6. lib. 2.* & in terminis ad inducendum reciprocam est *conf. Soc. Sen. 62. sub. num. 8. vers. secundo quia lib. 3. Metoch. conf. 32. num. 21. Rot. decif. 455. num. 10. per pr. in rector. cum alij per Fufar. de substit. quæst. 47. num. 35. vers. Et quando. &c.*

Non obstat, quod illa verba, & *cessi offerui*, &c. important quidem reciprocam intra eandem lineam, sed non possunt operari, vt censetur inducta reciproca de vna linea ad aliam lineam, & sic dicta reciproca intelligi debet facta discretiue de proprijs filiis, & descendens vniuersumque Institutum Card. Seraph. conf. 1023. num. 3. cum adductis in causa Bononien. fidei commissi de Bentiuolis 4. May. 1621. eorum Reuerendiss. D. meo Decano, & alijs allegatis, quia quidquid esset dicendum, si simpliciter fuisset subditum reciproce Lutus, & lo. Dominicus hæredes induituri, & Testator immediate subiectiffet dicta verba, & *cessi offerui*, &c. cessat in casu isto difficultas, quia vt dictum est Testator ne dum induxit reciprocam inter filios hæredes institutos, sed etiam inter Patruum, & Nepotes, & sic induxit reciprocam etiam de vna linea ad aliam, & cum eandem dispositionem voluerit obsequari in infinitum, etiam est, quod voluit inducere dictam reciprocam inter omnes descendentes in infinitum. *Surd. conf. 376. num. 9. & ex Gozzad. conf. num. 1. Seraphin. conf. 409. nu. 11. Rot. in recent. decis. 713. num. 2. & 3 par. 2.*

Quod eo iacilius procedit, quia in casu isto
plures alie coniuncturae concurrunt, quae multis
conferunt ad inducendam reciprocam de vna
linea ad aliam, praeterea vero, quod Testator
deficientibus masculis vtriusque lineae vocavit
filias proprias vna cum eorum filiis, &c. & post
mortem omnium ipse Testator vocavit suas
proprias filias, & eorum filios similiter in inhi-
ritum, ex hac enim vocatione oritur non levis
coniectura ad hoc vt censatur inducta recipro-
ca de linea ad lineam ad *tex. in l. Titia Seno §.*
Senio libertis ff. de leg. 2. Menoch. conf. 575. num. 5.
Peregr. de fideicom. artic. 13. num. 73. vers. contra ve-
ro, & facient alia coniuncturae deducere in alia de
cissione Tiburtina Olinsterum 17. May 1621. etiam
me, in qua fuit firmatum esse fideicommissum
istud perpetuum. Aique ita visum fuit Domini
in casu isto per mortem lo. Baptiste deced-
entis ex Lutio sine filiis- factum esse locum
F f fidei-

fideicommissio ad favorem D. Caroli descendens ex Marco Antonio filio Jo. Dominici excludit D. Titia Roncetta de Vegetibus sorore Jo. Baptista, & ex dicto Luno descendente, &c.

SPOLETANA DOTIS.

Merc. 4. Febr. 1626.

ARGUMENTUM

Donatarius non valet acceptare donationem celebratam ad eius favorem, & reculare onus in ea a Donante impositum. Dotis promissio facta a necessario debitore nulla indiget solemnitate.

SYMMARIUM.

- 1 Donatarius non potest acceptare donationem, & reculare onus in dicta donatione adiectum.
- 2 Trepidatione precipiam allegare non est permissum.
- 3 Dotandorum transse ad heredes una cum bonis, & hereditate.
- 4 Dotis promissio nulla indiget solemnitate, & nec in ea locum habet Constitutio Sancti. mem. Pij Quinti; maxime quando sit ex causa necessaria.
- 5 Statutum Civitatis Spoletis prohibens dari vel promitti dos vultura summana seu onus 500. declaratur, & illius dispositio non attenditur quia illi fuit derogatum a Sancti. mem. Clemente Ottavo num. 60.
- 7 Donatarius acceptans donationem sibi factam absolute tenetur onus adimplere, nec valet commodum percipere, & onus revocare.
- 8 Donatilis per ingressum in Religionem non desinit esse de vadem Civitate, in quo ortum habuit.
- 9 Breve non derogans regulis de iur. querit. non toll. non praesumit illi, nisi iam fuerat in quæsitione.
- 10 Exceptiones requirentes ulteriorem indaginem non admittuntur ad retardandam executionem obligatorum Cameralis.

DECISIO DCXI.

Domini steterunt in decis. 13. Iunii praeteriti, quia soror Maria abundantia donavit Iuliano hereditatem Baldi sui fratris cum onere soluendi Catharinae seuta 1000. unde non potest Iulianus dictam donationem acceptare & reculare onus in dicta donatione adiectum c. officij de testam. leg. Causis de manumissis Aym. conf. 174. num. 9. Castr. conf. 193. num. 3 i. d. decis. conf. 299. num. 3. Surd. conf. 143. num. 10. l. 3. Rot. decis. 107. num. 2. par. 1. in rectorio. cum alijs in alia decis. allegatis.

Nec obstat, quod promissio dictorum seuta 1000. facta per dictam Mariam Abundantiam ad favorem dictae Catharinae fuit invalida, quia ultra quod Iulianus allegando nullitatem dictae promissionis videtur allegare propriam turpitudinem, cum ex eisdem rationibus esset etiam

nulla donatio dictae Mariae Abundantiae facta ad favorem Iuliani, non probatur etiam nullitas dictae promissionis, sed imò potius constat illam fuisse validam; quia dicta quatuor mille fuerunt promissa Catharinae, ex bonis, et hereditate Baldi sui Patris, ex quibus dicta Catharina debeat consequi alimenta, & loco alimentorum doctem, pro qua ipsi fuerunt promissa dicta seuta mille, atque ita dicta Maria Abundantia promissit solvere debitum necessarium, quia scilicet ad ipsam transiit una cum bonis, & hereditate Baldi onus dotandi dictam Catharinam Franc. decis. 178. num. 6. & dec. 680. num. 2. Capic. decis. 164. num. 3. & 4. cum alijs per Lupum in trall. de illegit. comenti. 2. §. pri. num. 17. in fin. nec per consequens ad effectum validitatis dictae promissionis requirebatur alia solennitas, & constitutio Pij V. non intrat, qui non agitur de bonis Ecclesiasticis, sed de bonis secularibus, & hereditariis, ex quibus erat debita dos dictae Catharinae, vt dictum est.

Non obstat, Statutum Civitatis Spoletis, quod prohibetur dari, vel promitti dos ultra summam seutorum 500. quia quidquid sit, an consistat sufficienti confirmatione dicti Statuti, celsa difficultas, tum quia huius statuto fuit derogatum per Sancti. mem. Clem. 8. vt in copia, quae datur, treriam quia cum Iulianus, vt dictum est acceptavit donationem sibi factam cum onere soluendi dicta seuta mille, tenetur onus adimplere, nec potest commodum ex dicto contractu percipere, & onus soluendi dicta seuta mille sub praetextu inualiditatis dictae promissionis reculare. Bal. in dicta l. dolum C. de peric. & com. seuta cum alijs per Tirac. de retrall. comenti. ad fin. tit. num. 4. §. 5. & 6.

Non obstat, quod Breve dictae derogationis est subreptitium eo quod in ea non fuit facta mentio, quod Maria Abundantia esset Monialis, & Catharina filia naturalis dicti Baldi, quia quoad Mariam Abundantiam sufficit, quod fuerit expositum Papae, quod ipsa erat mulier Civitatis Spoletanae, prout verè erat, quia per ingressum Religionis non desinit esse de eadem Civitate Bart. in l. pri. num. 11. ff. ad municip. Sard. decis. 139. num. 14. & seq. & conf. 3. num. 34. quò verò ad Catharinam fuit narratum Papae, quod erat naturalis, & sic cessat dicta subreptio ex facto.

Non obstat quod in dicto Breui non fuit derogatum leg. de iur. quas. non toll. quia non constat, quod esset ius aliquod quæsitum Iuliano vel alicui, quo casu posset esse fortassis locus decis. Cas. de Gress. prim. de verb. significat. & alijs pro Iuliano allegatis.

Et in omnem eventum iste, & aliae exceptiones non possunt opponi per Iulianum, qui vt dictum est, acceptavit donationem cum isto onere, bonaque possedu, & fructus super 20. annos percepit, nec ille tamquam altiorum indaginem requirentes admitterentur in isto iudicio ad retardandam executionem obligationis Cameralis. Cassad. decis. trinc. num. 2. de oner. penit. Card. Seraph. decis. 1455. num. 2. Rot. decis. 415. num. 6. par. psi. & decis. 686. num. 7. par. 2. in revent. &c.

ROMANA SEV' CAMERINEN.
PECUNIARIA.

Fener. 6. Februarij. 1626.

A R G V M E N T V M.

Identitas Mercis transmissæ an, & quando remanear iustificata, vel non. Solidationes computorum quando possint denuo reuideri ex errore Calculi; matricia latissimè examinatur.

S Y M M A R I V M.

- 1 Confessiones facta in Epistolis plenè probant.
- 2 Creditum probatur ex partita descripta in libris Mercatorum.
- 3 Partita dicuntur omnino diuersa quando differunt in tempore, & quantitate.
- 4 Identitas mercis transmissæ an, & quando remanear probata, vel non & num. 5.
- 6 Solidationes computorum facta cum clausula sine præiudicio, semper possunt reuideri ex quo ista sola præseruat ius partium.
- 7 Solidatio nunquam subsistit quoties constat de errore Calculi, etiam si transisset in stipulationem.
- 8 Petitio estentis fati de errore calculi standum est.
- 9 Calculus probatus erroneus in una partita, non attenditur quo ad alias.
- 10 Passum impedit calculi reuisionem, quando præstis sit; vel quæstio super calculo secus verò si sit, & quæstio non præcessit.

DECISIO DCXII.

Domini dixerunt, sententiam A. C. quoad sexdecim petias pannorum esse iudam, de alijs verò mandarunt particulariter videri.

Nam quoad dictas 16. petias constat, quod Sabellechis illas receperunt à Iordanis ex confessione in duabus Epistolis scriptis à dictis Sabellechis Iordanis die scilicet 16. Febr. 1622. & die 9. Martij eiusdem anni, in quarum prima fatentur recepisse petias decem pannorum, alia verò petias sex, quæ constituerunt numerum petiarum sexdecim, de quibus agitur, &c.

Nec obstat, quod Iordani fuerint descripti creditores pretij dictarum 16. petiarum in libris dictorum de Sabellechis, quodque dicti pretij fuit habita ratio in solidatione computorum facta inter dictas Sabellechis, & Iordanos, quæque non possit à dictis Sabellechis iterato exigi dicti pretij, quia est aduertendū, quod obiectum hoc non verificatur in facto, non enim constat, quod in libris dictorum de Sabellechis fuerit adnotata dicta partita, minusque quod de ea fuerit habita ratio in solidatione.

Nec obstat, quod dicta partita 16. petiarum reperitur descripta sub alia partita petiarum, 17. quia dicta partita petiarum 17. loquitur de petis consignatis Sabellechis 17. Iunii 1622. & sic dicta partita non conuenit cum petijs, de quibus in dictis Epistolis, nec circa numerum

petiarum, cum in dictis Epistolis continetur numerus 16. petiarum, non verò 17. nec etiam circa tempus, quia scilicet litteræ fuerunt scriptæ diebus 16. Febr. & 9. Martij; & tunc facti fuerunt Sabellechis se recepisse dictas 16. petias, in dicta verò partita dicitur dictos Sabellechis recepisse dictas 17. petias 12. Iunii, unde bene intrat hoc casu dispositio, text. in l. quingenta an fin. ff. de probat. l. si is qui ducenta in princ. & ibi Glos. ff. de reb. Bart. in l. triugum num. 3. ff. de verb. oblig. Sord. conf. 80. num. 10. & seqq. l. est. conf. 37. num. 2. & seq. lib. 3. cum alijs adduc. per Itenoch. de arbitrio casu 213. num. 11. & seqq. & fuit dictum in Rom. affilias 23. Ianuarij 1613. coram R. P. D. meo Pironano.

Nec obstat, quod in dicta partita dicitur, quod dictæ petiæ fuerunt Sabellechis transmissæ ante diem 12. Iunii licet fuerint dicta die 12. Iunii consignatæ ibi mandantes per autum, & consignatæ hoggi, & sic dicta partita concordari posse videtur cum dictis litteris, ut scilicet censetur, quod petiæ fuerint transmissæ de Mense Februarij, & Martij, quibus fuerunt descriptæ litteræ, consignatæ verò 12. Iunii, quia fuit creata dicta partita, quia hoc nullo modo potest subsistere, nam in litteris fuerunt Sabellechis non solum, quod petiæ, de quibus in dictis litteris ipsi fuerunt transmissæ, sed etiam quod illas receperunt, & præsertim in litteris scriptis 9. Martij 1622. habbiamo riceuuto, & dato debito della partita, & sic fatentur etiam consignatorem dictarum petiarum, qui etiam in istis litteris conueniunt, quod Panni transmissi sunt subtile, quodque sunt confecti ex lanis non bonis, quod est manifestum signum iam tunc fuisse ipsis consignatas dictas petias. Vltra quod nec verisimile est, quod dicta consignatio fuerit dilata vsque ad Mensem Iunii, et sic patet vnde quæque dictum intellegitur non adaptari nec posse subsistere præsentem identitatē petiarum.

Non obstat, quod ter fuerunt solidata computa inter dictas partes, quodque stante huiusmodi solidatione non possunt computa reuideri, quia primæ duæ solidationes fuerunt factæ cum clausula sine præiudicio, etc. per quam fuit præseruatum ius partium Pat. decis. 34. num. 1. & 21. l. 1. Card. Seraph. decis. 144. num. 6. Rot. dñi decis. 1013. un. l. 3. par. 3. tertia verò licet possit videri solidatio finalis, tamen non legitur in eapactum, quod non possit dari de errore calculi, vltra quod solidatio nunquam transiit, quod constat de errore, etiam si transiit in stipulationem Bal. in l. 1. num. pri. C. de errore calculi Ceph. conf. 562. numer. 74. & seqq. l. q. et in eadē constat de errore tanquam supradictis, & quam etiam ex relatione petiti per Iudicem electi, cui creditor etiam circa existentiam erroris Rot. decis. 140. num. 1. par. 1. in recentior. Card. Seraph. decis. 275. sub num. 3. & fuit dictum in Romæ administrationis subdaci 6. Nouembrii 1619. & 10. Iunii 1621. coram R. P. D. meo Bruto, & vno et errore probato non attenditur calculus etiam.

9 quoad alias partidas Tob. non conf. 63. sub num. 17. ubi etiam num. 18. dicitur quod pactum tunc impedit calculi reuisionem, quando præcesserit, vel quæstio super calculo, si vero non præcesserit.

Et licet super calculo, tunc pactum non obstat quo minus ex causa erroris calculi ratio, etiam lepius computata reuideri, & de nouo tractari debeat iuxta text. in dicta l. pri. in fin. C. de error. calcul. Rota. conf. 38. lib. 1. Card. Seraph. de hisa decis. 275. num. 11.

ROMANA CENSUS

Venerit 6. Februarij 1636.

DECISIO DCXIII.

Impresso apud Poshum de manifi. decis. 504.

ROMANA FIDEICOMMISSI DE
GRIPPTIS.

Luna 9. Februarij 1626.

ARGUMENTVM.

Repetitionis exceptio pecuniarum solutarum an possit impedire immisionem Renunciati in bonis Renunciatis stante nullitate Renunciationis.

SYMMARIVM.

1. Monasterium ut possit compelli ad restitutionem pecuniarum solutarum Moniali, debet doceri illas fuisse versas in utilitatem Monasterij.
2. Ad hoc indebiti non competit illi qui ex contractu nullo tenetur ad restitutionem rei, & fructuum, nam tunc intrat compensatio.
3. Solutio presumitur facta ex fructibus bonorum reformationum, & num. 5.
4. Masculis non extantibus hereditas Paterna spectat ad filium licet dotatus stante statu fenninarum exclusio.

DECISIO DCXIV.

FADIS decisionibus in hac causa super nullitate renunciationis Claudie, fuit dubitatum an Monasterio petenti immisionem obstat exceptio repetitionis solutorum Claudie vigore instrumenti dictæ renunciationis, & Domini dixerunt, dictam exceptionem non obstat; Nam quoad dotem, & Accensum nulla est controuersia cum non petatur illorum restitutio, quo verò ad scuta 15. annua promissa Claudie in dicto Instrumento vivente Flaminia eius Matre, & cum effectum soluta ab anno 1588. vique ad annum 1671, quo obiit dicta Flaminia, & scuta 30. promissa post mortem Flaminie, non obstat dicta exceptio, quia dicta scuta 30. post hanc

liam mortem decursa non fuerunt soluta Claudie, sed depositata, ideoque quoad illa non potest obstat dicta exceptio Monasterio, sed Franciscus poterit depositum recipere.

Quo autem ad vnicam solutionem scut. 30. factam eidem ante litem motam, & ad supra dicta scuta 15. annua, licet, ut dictum est, illa, fuerint soluta Claudie, tamen omisso, quod non constet fuisse verba in utilitatem Monasterij, prout requiritur ad effectum, ut teneatur Monasterium ad illorum restitutionem. Rota. iur. conf. 5. num. 76. Soc. conf. 115. num. 13. l. 1. Od. restit. in integ. par. 1. quest. 47. art. 5. sub numer. 22. vers. sed contra, & fuit dictum in Rota. nullatenus contrarius 28. Iunij 1624. cyram R. P. D. quo heretice, est etiam aduertendum, quod dicta scuta 15. fuerunt soluta Claudie ex fructibus bonorum, quibus ipsa renunciatur, & sic ex fructibus bonorum, quæ ad ipsam Claudiam spectabant, unde non potest esse locus repetitioni dictorum scutorum, aut saltem exceptio dictæ repetitionis non potest retardare immisionem, quia poterunt dicta scuta compensari cum fructibus, quos una cum bonis renunciatis stante nullitate dictæ renunciationis dictus Franciscus tenetur restituere.

Nec obstat, quod Claudia non habuit bona tempore renunciationis, ex quorum fructibus potuissent solui dicta scuta 15. quia Claudia sibi expresse referuauit in dicto Instrumento renunciationis dotem, & Accensum, & dicta scuta 15. super suis bonis, quibus renunciatur, unde apparet ipsam tunc habuisse bona, ex quorum fructibus potuerit solui dicta scuta 15. alias enim vana fuisset dicta referuatio, & hac reservatione stante præsumuntur dicta scuta soluta ex dictis fructibus Ceph. conf. 740. num. fin. Card. Seraph. decis. 546. num. 1. & 2. fuit dictum cor. Senti, memo. Greg. X. P. Aris. 554. num. 5.

Nec obstat, quod Claudia non habebat alia bona, quam bona fideicommissi supposita sub ipse in illis succedendi post obitum Flaminie Matris, quia patet ex ipso Instrumento renunciationis quod etiam tunc habebat bona Patris, Matris, Auij, & Auijculi, quibus renunciatur.

Nec obstat, quod super bonis paternis nihil poterat pretendere, cum esset legitimè dotata, quia ultra quod cum ad accessum masculis, hereditas Patris ad ipsam spectabat, dicta etiam scuta 15. censeri debent pars dictæ dotis, quæ sibi ultra scuta 500. referuauit, & in omnem euentum sufficit ad effectum, de quo agitur, quod renunciatio dicta legitur cum retentione dictorum scutorum 15. super dictis illis bonis, eo enim ipso, ut dictum est præsumuntur ex fructibus bonorum, quibus ipsa renunciatur, ita ut non possit esse locus dictæ repetitioni.

IAN VEN., SEV BONONIEN.
PECUNIARIA.

Luna 9. Februarij 1626.

ARCUMENTVM.

Creditum remanet probatum ex Instrumento publico, & eo fortius, quando instrumentum fuit canonizatum per decretum, & mandatum illius vigore relaxatum. Assignatio nominum debitorum, vt importet liberationem plura debent concurrere, & singula in hac decisione discutuntur.

SYMARIVM.

- 1 Instrumentum publicum facit probationem probatam.
- 2 Decretum siue mandatum Iudicis habet presumptionem pro se.
- 3 Confessio ne dum probat contra conscientiam; verum etiam contra habentes causam ab eo.
- 4 Assignatio nominum debitorum vt importet liberationem, qua requiruntur 3. num. 5.
- 5 Sententia interpretatur ex actis.
- 6 Contumax habetur pro decessu.
- 7 Decollio probatur per sententiam, ex qua aliquis fuit declaratus decessus.
- 8 Latitatio debitoris ex dispositione statuti Bononie potest probari per testes deponentes de publica voce, & fama.
- 9 Decollio canonizata per sententiam facit rem claram, ita vt si deinde decessus fuenit admissus ad officia non praeiudicat veritati.
- 10 Decretum non sufficit ad probandam admissionem ad officia.

DECISIO DCXV.

Domini dixerunt, consistere de credito Bartholini, & de decoctione Bucchi, de alijs vero mandauerunt, quatenus opus sit, particulatim videri. Quid enim ad creditum Bartholini de eo constat ex publico Instrumento, cuius copia datur summar. dicti Bartholini num. 1. in summa scitur. 160000. quod facit probationem probatam. Decis. in e. licet causam num. 103. de probat. Alex. conf. 37. num. 16. lib. 2. Sord. conf. 6. num. 11. cum alijs per Truq. de retract. lignag. §. 2. Glos. pri. dicto num. 20. usque ad 24. coque magis, quod dictum etiam Instrumentum fuit Canonizatum per decretum, & mandatum illius vigore relaxatum per A. C. ad fauorem dicti Bartholini, pro quo decreto, & mandato presumitur Alex. in l. sciendum num. 26. ff. de verb. oblig. Sord. decis. 106. num. 9. Bernazzol. claus. 10. Glos. 2. conclus. 5. num. 1.

Non obstat, quod dictum Instrumentum continet meram confessionem Bucchi, quae propterea Balbi, contra quos nunc agitur non praeiudicat, quia confessio, de qua in dicto Instrumento emanauit in solidatione computorum etiam tempore, quo Balbi neq. ex eorum

persona, neque excessione habita ab alijs personis erant creditores Bucchi, ideoque dicta confessio impugnari non potest, neque plene probat, non solum in praedictum conscientiam, sed etiam habentium causam ab eo. Raim. conf. 50. num. 13. lib. 1. & conf. 128. num. 16. l. 2. Sord. conf. 315. num. 60. Rot. decis. 349. num. 2. par. 2. in reuocatur. & coram Sancti. mem. Greg. XV. decis. 172. n. 30. Card. Seraph. dicta decis. 553. num. 3.

Minus facit, quod Bartholinus fuit de dicto eius credito satisfactus per assignationem plurium nominum debitorum, quia Bartholinus acceptauit dictam assignationem sub conditione quatenus debitores ipsi assignati essent veri, & legitimi debitores, & non impediatur exigere summam ab ipsa debitas, quae sunt de requisitis ad effectum, vt sit locus liberationi per assignationem non minime debitori l. si nomen, & ibi Bal. ff. de barred. vel act. vend. l. 6. Andr. ad speculat. tit. de cess. ar. §. 1. num. 32. vers. tutores Bal. conf. 72. l. 3. & tamen non constat de dictorum conditionum existentia, ita vt intret dicta praesentia satisfactio; quinimodo nec probatur consignatio, seu traditio instrumentorum, & iurium, sine quibus non posuit Bartholinus facere aliquas diligentias, ac propterea recte fuit relaxatum mandatum contra Bucchum, pro quo, vt dictum est praesumitur.

Nec obstat, quod in dicta sententia fuit dictus Bucchus declaratus contumax, non autem decessus, quia sententia interpretatur ex actis, atque cum ex actis appareat, quod tunc agebatur de probanda latitatione, seu contumacia, ac per consequens etiam de decoctione Bucchi, quae ex dicta latitatione, & contumacia resultat non potest intelligi sententia, quae declarat Bucchum contumacem de alia contumacia, quam de illa, de qua agebatur, & sic de contumacia, ex qua talis contumax habetur pro decessu ad tex. in l. cum, qui circa columnas ff. de priuilegiis. Arg. conf. 61. num. 1. & seqq. Rom. conf. 434. num. 17.

Constat etiam de decoctione dicti Bucchi plura manifeste: nam probata per quatuor testes cessatione, & latitatione dicti Bucchi, expositisque ad dictis fuit per publicam sententiam denunciatus, & declaratus decessus, & dicta sententia transiit in rem iudicatam, vnde ex ea probatur absque dubio dicta decoctio l. pri. cum ibi necesse sit de iudic. lres indicata, & ibi Dec. & Cagnol. ff. de reg. iur. ff. de arbit. quast. §. 2. num. 2. & §. 1. l. 1. praesentim quia ex forma Statutorum Bononiae sufficit, quod latitatio probetur per quatuor testes deponentes de publica voce, & fama, vt in statuto impresso, quod datur, ubi in specie disponitur, quod ista probatio habeatur pro plena probatione.

Non obstat, quod idem Bucchus fuit admissus post sententiam ad publica officia, quia id factum fuit sine praedictum litis pendentiae, & in omnem euentum neque ista admissio praedictum veritati optime probare per dictos testes, & sententiam de super iuram l. reus ff. de munus. & honor. ultra quod etiam non constat de tali admissione, solum enim datur decretum dictae admissionis. Crau. conf. 10. num. 15.

Ff 3 Nat.

Nat. conf. 456. num. 12. Rot. decis. 672. num. 1. par. 1. in recentior. & scripta romanæ decodici per dictos testes probata, & per dictam sententiam, & rem iudicariam declarata, &c.

ROMANA LEGATI DE DEZA.

Vener. 13. Febr. 1626.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Interpretatio in materia legatorum ea potius sumi debet, quæ magis fauet heredi, quam legatario.
- 2 Probatio quando est equiuoca non concludit, & n. 3.
- 4 Exequiorum Testamentary iudicio multum est deferendum in dubio.

DECISIO DCXVI.

DOMINI scelerunt in decis. 19. Nouembrijs præmissis, placuit enim ratio tunc deducta, quod sumus in legato portionis viduus, quæ datur tempore mortis b. m. mem. Cardinalis, atque ita non sumus in legato fauorabili alimentorum, & propterea necesse est, quod ex parte legatarii probetur effectualis traditio portionis per eum sumi, & in dubio potius ea interpretatio sumi debet, quæ magis fauet heredi, vt late fuit in alia decisione comprobatum.

Nec obstat, quod dicta effectualis traditio etiam quoad Coquinam satis videatur probata ex Testibus alias datis iuncta depositione alterius Testis nuper pro parte hereditum examinatus, quia ex dictis Testibus ad summum colligitur, quod bon. mem. Varella aliquando mittebat seruum ad Coquinam, quam retinebat bon. mem. Cardinalis pro vsu familie, quod non suffragatur Varellæ ad effectum, de quo agitur, potest enim esse, quod Varella mitteret seruum ad dictâ Coquinam iure familiaritatis, seu potius ex quadam conuentione præfecti Aulæ bon. mem. Cardinalis non quod ipsi deberetur vsus dictæ Coquinæ, & sic dicta probatio remanet æquiuoca, nec concludit, vt requiritur cap. in præsentia de probat. leg. neq. natales C. eodem tit. leg. vob hoc C. unde legit. & in simili Alex. conf. 50. num. 3. pers. ad prædicta beneficit lib. 1. quin etiam nec dicti Testes deponunt, quod Varella veteretur dicta Coquina tempore mortis Cardinalis, & cum ipse tunc esset Prelatus, ac retineret domum propriam verisimiliter videtur, quod tuoc etiam retinuerit proprium Coquum, quodque si quando misit seruum ad Coquinam iunctam pro vsu familie, id fecerit in casu particulari, neque hinc inferat, quod fuerit solus vsus dictæ coquinæ, minuique quod talis vsus ex capere ex quadam obligatione, seu conuentione tacita, vel expressa. Atque in hæc sententiam colibentius DD. merent, quod neque vsus Coquinæ videtur com-

prehensus sub legato portionis viduus, quodque in omnem euentum aliquid videatur iudicio 4 Executorum deferendum, qui taxarunt dictum legatum in sent. 9. mensuris pro personis principalioribus, inter quas erat dictus Varella, præsertim cum constet dictos Executores fuisse personas grauissimas, & valde peritas, atque de his plurimum confusus fuerit bon. me. Cardinalis, quorum propterea iudicio potius bon. mem. Varella acquiescere, &c.

NULLIVS PAROCHIALIS CASTRI DVRAVNTIS.

Venerit 6. Martij 1626.

ARGVMENTVM.

Concurfus exigitur in Parochialibus, nec ille potest redargui denullitate tanquam factus ab excommunicato, ex quo Abbas inhabilitatur ad exercenda munera Ecclesiastica, quia hoc debet concludentissime probari. Examinatores in concursu Parochialis debent eligi in Synodo, & de illorum iuramento præstando, Parochialitas Ecclesiæ ex quibus probetur.

SYMMARIVM.

- 1 Prauisio facta mediante concursu nullo, & inuolido non attenditur.
- 2 Excommunicatio inhabilitat Abbatem ad exercenda munera Ecclesiastica.
- 3 Exceptio inhabilitatis promouem ex causa excommunicationis est plene probanda.
- 4 Excommunicatio non priuatur exercitio Officii, donec fuerit declaratus excommunicatus loco, ubi fuit factus concursus.
- 5 Testium depositiones conuassantur per contrariam attestationem aliorum Testium. num. 6.
- 7 Absolutio in instantia non probat excommunicationem, cum absolutio possit peti ad cautelam.
- 8 Absolutionem ab excommunicatione fuisse petitam ad cautelam posse colligi ex verbis, & coniecturis.
- 9 Excommunicatio potest argui ex Cedulaibus assixis, non tamen ex eis desumitur denunciatio.
- 10 Cedulae sunt affigendi per Cursores.
- 11 Examinatores sufficit quod sint electi in Synodo, ut prauius posui dictè nallè examinatus.
- 12 Examinatores debent prestare iuramentum ex dispositione Sac. Concil. Tridentini, declarata, num. 13. & 14.
- 13 Concursus debet fieri post Terminum præscriptum in edicto.
- 14 Ordinarij Arbitrio remittitur tempus faciendi concursum.
- 15 Collatio Beneficij ea magis subsistit, quando non agitur de prauidio alicuius.
- 16 Ecclesiam esse Parochialem, & non Collegiatam probatur ex euanciatinis, & prauidionibus tam antiquis quam modernis, & ultimo statu.
- 17 Ecclesiam esse Collegiatam ex quibus signis dignoscatur.

- 20 *Enunciatio moderna infra Centum annos non probant Ecclesiam esse Collegiatam.*
 21 *Status ultimis attenditur ad iudicandam qualissem beneficii.*

DECISIO DCXVII.

DOMINI steterunt in *desis* 4. Marij 1615. ex rationibus tunc deductis, quibus non obstat, quod Bernardinus fuit promissus de Parochiali de qua agitur mediante concursu nullo, & inuálido, quia nullitas non probatur.

Nec obstat, quod pretenditur, Abbatem, à quo factus fuit concursus, esse tunc excommunicatum ob non factam solutionem *lib. 4800* quodq; propterea fuerat inhabilis ad exercendum munera Ecclesiastica. *Rum. 1615. 48. num. 1.* cum allegatis, quia exceptio dictæ inhabilitatis esset plenè, & concludenter probanda, ut in puncto similis exceptionis fuit firmatum in *Placentina Beneficii* 20. *Novembris* 1613. coram R. P. D. *Vbaldo*, quæ est *decis. 534. par. 3. in recentior.* in qua etiam dicitur, quod Excommunicatus non priuatur exercitio Officii, donec fuerit declaratus, atque ita necesse esset in casu isto, quod plenè, & concludenter probaretur, quod dictus Abbas fuerit tempore dicti concursus non solum excommunicatus, sed etiam denunciatus excommunicatus in loco, ubi fuit factus concursus. *Abbas in cap. ad probandum nn. 2. 3. & 7. & Fel. num. 3. de sent. & re iudic. Rot. decis. 602. n. 5. par. 1. in recentior.*

Nec obstant testes deponentes de dicta excommunicatione, quia deponunt tantum de auditu, nec percurrit tempus dicti concursus quin etiam conuassauer per contrariam attestationem 34. Sacerdotum, qui omnes dicunt dictum Abbatem nunquam fuisse habitum in Castro Durantis pro excommunicato. *Fel. in cap. de Testibus num. 6. de Testibus in Cusentina Beneficii* 6. *Iunij* 1618. coram me. Ideoque dictæ dispositiones non sufficiunt ad destruendum concursum *cap. super litteris, & cum is de testibus leg. etiam Caodem*, & dictus concursus habitus à dicto Abbate sublinetur.

Non obstant litteræ missiæ Abbatis, quibus rogauit Pompeum, ut peteret eius nomine absolutionem à Censuris; quia petitorio absolutionis non probat excommunicationem, eum absoluitio possit etiam peti ad cautelam. *Comar. in cap. alma mater par. 1. §. 12. nn. 1. de sent. excomm. in 6. Rot. decis. 5. de except. & decis. 11. de sent. excomm. in antiqu. & decis. 534. num. 9. par. 1. in recentior.* & quod dicta absolutio fuerit petita ad cautelam patet ex verbis. *ibi: da ogni censura, in che potesse essere in corso, ista enim verba denotant*, quod Abbas non erat certus de excommunicatione per eum in curia, & sic absolutio censetur petita ponus ad cautelam.

Et in omne euentum non probatur per dictas litteras, quod Abbas tunc esset denunciatus excommunicatus, quia de ista denunciatione nullum verbum fit in dictis litteris.

Non obstant prætexti Cedulones, quia non constat de eorum affixione, nec in Terra Castri Durantis, nec in Curia, & sic quatenus ex di-

9 *his Cedulonibus possit argui excommunicatio non tamen probatur inde denunciatio; quin, iuremò potius colligitur contrarium, quia si Abbas fuisset denunciatus excommunicatus fuissent affixi dicti Cedulones, & de eorum affixione possit facile doceri per attestaciones. Cursum, per quos sunt affigendi iuxta styolum Curie, de quo per Modern. in praxi A. C. l. 1. cap. 1. num. 4.*

Non obstat, quod examinatores, à quibus fuit examinatus Bernardinus, non fuerunt electi, & approbati anno 1623. quo fuit factus concursus, quia sufficit, quod fuerint electi in vltima Synodo, ut sapius censuit Sac. Congregatio Illustrissimorum Interpretum Sac. Concilii Tridentini, ut testatur. *Garz. de benefic. par. 9. cap. 2. num. 8. vers. 7. si contingat, & num. 73. & 75.*

Non obstat, quod dicti Examinatores non præstiterunt iuramentum requisitum per Sac. Concilii Tridentinum *sess. 24. cap. 13. de reform.* quia sufficit, quod iurauerint anno 1623. & anno 1605. quibus fuerunt electi. *Garz. dist. tract. de benefic. par. 9. cap. 2. num. 359.* vbi quod sufficit iuramentum generale semel præstitum de fideliter exercendo, quodque opus non est illud præstare in quolibet examine, & concursu. *Fel. in cap. propositi num. 9. vers. fallit. 5. de probat. Bal. in lib. ad edict. §. his illud num. 5. C. de secund. nupt.*

Non obstat, quod concursus fuit factus ante lapsum termini in adicto expressi, quia in edicto, quod fuit publicatum 16. *January*, fuit præfixus terminus decem dierum, & deinde fuit idem terminus prorogatus vsque ad diem 5. *February*, quo die fuit factus concursus, atq; ita fuit abundè satisfactum dispositioni. *Sac. Concilii Tridentini sess. 24. cap. 18.* vbi tempus remittitur arbitrio Ordinarii. *Garz. de benefic. par. 9. cap. 2. num. 50. & seq.*

Et cessat difficultas, quia concursus fuit factus die declarato in dicta prorogatione sine ulla fraude, nec alius comparuit, & sic non agitur de alicuius præiudicio, quo casu eo magis sublinetur collatio, ut fuit dictum in *Carthagina* 17. *ginefi Parochialis de Torquera* 9. *Decembris* 1588. coram bono num. Oratio relata per *Garz. dist. capit. 3. num. 127. Lambert. de iur. patronatus 2. par. 2. lib. 6. artic. 25.*

Quod verò Ecclesia sit Parochialis, & non Collegiata, patet tam ex Enunciatiis, & prouisionibus antiquis de simplici Parochiali, quæ etiam ex prouisionibus modernis, & vltimo statu, ut firmatur in aliis *decisionibus* 26. *Iunij* 1624. & 5. *Mar.* 1625. quibus non obstant testes nouiter exaduerso examinati ad probandam Collegiatam, quia non concludit de signis necessariis pro constituenda Collegiata, videlicet 19. sigillo, & alijs, de quibus per *Abb. in capit. nobis nn. 8. de iur. patronat. Rot. decis. 482. num. 4. par. 2. in recent.*

Nec pariter obstant Enunciatus exaduerso producti, quia tamquam modernæ infra centum annos nihil probant. *Rot. decis. 31. de probat. in antiqu. & decis. 160. num. & 412. par. 1. in recent.* stante præsertim dicto vltimo statu de Parochiali, qui præcipue attenditur ad iudicandam qua-

at qualitate beneficii. Seraph. decif. 1103. num. 5. & decif. 1120. num. 2. & fuit dictum in Bergemen. Cappelle 25. Febr. 1625. coram Rencrendiff. D. meo Patriarcha Hierofolymitano.

ROMANA OFFICIUM.

Mercurij 11. Martij 1626.

DECISIO DCXVIII.

Impræss. apud Amyden. de stylo Pataria lib. 1. c. 15. §. 6. num. 81. ubi sub titulo Romana substituiti summyla.

BONONIEN. DE MANZOLIS.

Vener. 13. Martij 1626.

ARGUMENTVM.

Recognitio Apocæ priuatæ, qualiter sit faciendi.

SYMMARIVM.

- 1 Recognitio Apocæ priuatæ que fieri non solet sine Testibus. ut si canonica Testes recognoscere debent deponere quod fuerint presentes, quando Apocæ fuit exarata.
- 2 Recognitio Apocæ, quæ regulariter fieri solet absente parte, ut in Epistolis, & Cedulis Mercatorum, potest fieri per Testes deponentes vidisse alias illum scribere à quo fuit confecta Apocæ.
- 3 Apocæ obligatoria, & magis præiudicij regulariter fieri non solet sine Testibus.
- 4 Testes deponentes super recognitione si non dicunt quod viderunt illum scribere, vel quod alias viderunt scribere, cum probant, nec Apocæ dicitur recognita.
- 5 Recognitio de stylo Curia sufficit quod fiat per Testes habentes notam manum scribentis, declarata hoc procedere in publicis non autem priuatæ scripturis. num. 6.
- 7 Recognitio Apocæ falsa per Testes habentes notam manum, ut admittatur est de necessitate ut alia adminicula concurrant.
- 8 Testes non allegantes sufficientem causam scientiæ non probant.
- 9 Recognitio Apocæ parte absente, & sine interrogatorio extorta attendi non debet.
- 10 Testis depositio rejicitur, quando ratio per eum assignata est debilis, & non concludens, & n. 11.
- 12 Testis iniuncti depositio nihil probat.
- 13 Testis dictum suadatum in fallaci, et inuicibilis ratione rejicitur, & num. 14.

DECISIO DCXIX.

REPETITIS testibus alias examinatis super recognitione Apocæ, de qua agitur iuxta Ordinem Rotæ, dubitauit, utrum dicta Apocæ

sit sufficienter recognita, & Domini negativè responderunt, ubi enim agitur de recognitione Apocæ priuatæ, prout in casu isto solet, distinguatur, quod aut agitur de Apocæ, quæ fieri non solet sine testibus, & tunc, ut recognitio sit valida, testes deponentes super recognitione debent deponere, quod fuerint presentes, quando fuit scripta Apocæ iuxta trad. per Bar. in leg. admonendi sub num. 25. verif. pro declaratione ff. de Inst. in l. una ratio l. 1. r. 6. verif. ff. de donat. Alex. conf. 33. incip. discussi. nu. 5. Paris conf. 19. num. 44. lib. 3. Menoch. de Arbitr. lib. 2. cent. 2. c. 114. verif. s. n. 22.

Aut agitur de Apocæ, quæ regulariter fieri solet absente parte, ut in Epistolis, & Cedulis mercatorij, & tunc non requiritur ex ea illa probatio; sed sufficit, quod testes dicant vidisse alias scribere illum, à quo fuit Apocæ scripta. Socin. in leg. si ita scripsero. fol. pen. ff. de cond. & de mostr. Ruin. conf. 70. num. 4. lib. 4. Rot. decif. 170. nu. 2. par. 1. d. v.

In casu autem isto agitur de Apocæ obligatoria, & maximi præiudicij, quæ regulariter fieri non solet sine testibus, & nihilominus testes deponentes super recognitione non dicunt, quod viderunt illum scribere, nec quod viderunt alias scribere Commem. Vyssem, atque ita non probant, nec dicta Apocæ potest dici sufficienter recognita.

Non obstant quod de stylo Curie sufficit, quod testes dicant habere notam manum. Vestr. in prat. lib. 6. cap. 1. sub num. 3. verif. nihilominus, quia vltra quod stylus videtur procedere in publicis tantum scripturis, non vtrò in Apocæ priuata, ut per Arch. decif. 2. de f. d. instrum. num. 1. & 2. cessat in casu isto difficultas, cum quia ad effectum, ut etiam attento stylo admittatur recognitio testis dicentis se habere notam manum, requiritur, quod aliqua alia adminicula concurrent. Rot. coram Sanct. mem. G. eg. XV. decif. 389. num. 2. & ibi Add. num. 6. quia plures cumulant decisiones, & in casu isto nulla adducuntur adminicula, ex quibus reddatur verisimilis dicta Apocæ, sed potius adest non levis præsumptio magis inuicibilis similitudinis.

Tum etiam quia licet testes examinati super recognitione d. Apocæ, in primo eorum examine recognouerint dictam Apocam in forma, atque ita videantur deposuisse se habere notam manum dicti Comitis Vysis, tamen postea repetiti, & interrogati super causam scientiæ nullam allegauerunt sufficientem causam scientiæ, & sic inspecto secundo examine reuera, apparet dictos testes non habere notam manum dicti Comitis, nec propter ea attendi debet ad effectum, de quo agitur eorum recognitio in forma, & c. parte absente, & sine Interrogatorio extorta, & in casu isto. Alex. d. conf. 123. nu. 5. Arret. conf. 64. num. 2. & 3. Paris. conf. 19. num. 44. lib. 3. ubi in specie consideratur, quod licet testis deponat, quod indubitanter cognoscit scripturam tamen non attenditur illius depositio, quando ratio petet cum assignata est debilis, & non concludens. Primus Testis iuxta s. enim in dicto suo secundo examine fateatur posse contingere aliquis successu temporis, vel propter alia accidentia mutet caracterem, ita ut in illius recognitione aliquis decipiat, & iuxta. 9. dicit, quod

quod credit se recepisse quinque, vel sex litteras à Com. Vlix. quodque reputauit eas scriptas fuisse à dicto Comite non quod viderit eum vnuquam scribere, sed quia dictæ litteræ erant scriptæ nomine dicti Comit. & iuxta 16. dicit, quod remittit se Petris, & aliis, qui habent maiorem cognitionem Caræteris Co. Vlixian. sub scriptio, de cuius recognitione agebatur possit esse scripta alia manu, quâ Com.

Vlix. ex quibus appareat, quod dictus testis nullam certam notitiam habet manibus dicti Comit. Vlix. quodque ipsius ratio est multum debilis, nec propterea in rem graui illius recognitioni attendi debet.

Minus attendenda videtur depositio secundi testis, quia vltra exceptiones, quas patitur iurimicitia præsertim, quam habet eû Com. Alexandro fatetur iuxta tertium quod anno ianuij 1614. cepit tradere cum Com. Vlix. & quod subscriptio, quæ tamen fuit facta anno 1576. sit Com. Vlix. colligit ex eo, quod vt ipsi videtur caract. dictæ subscriptionis est similis caract. quo vtebatur Com. Vlix. post dictû annum 1614. subdens iuxta r. 1. quod non credit, dictum Comit. in progressu suæ ætatis mutasse caract. Vnde apparet dictum huius testis fundari in vade fallaci, & etiam

13 inuicem ratione, & dum subiungit iuxta 17. quod non credit posse esse, quod dicta subscriptio non fuerit scripta manu Com. Vlix. 14 Et hoc minus eius dicto fides adhiberi potest ex trad. per Bald. in leg. solam num. 3. & ibi DD. C. de testib. Fel. in c. cum causa nu. 3. eodem tit. Alex. cons. 28. num. 15. lib. 5. ac per consequens non potest dici dicta Apoca. etiam atreque prædicto stylo sufficienter recognita.

BRIXIEN. THVRIFICATIONIS.

Luna 16. Martij 1626.

DECISIO DCXX.

Impressa in Recent. decis. 647 per 4. tom. 3.

GERVNDEN. DISMEMBRATIONIS.

Veneris 20. Martij 1626.

ARGVMENTVM.

Applicatio est species dismembrationis, & propterea dum ista suum non fuit sortita effectum, reuocatur à Regula 13. de qua latissime tractatur.

S P M M A R I U M.

1 Regula 13. Cancellaria, ne dum reuocat vniuersas, &

dismembrationes, verum etiam infringit gratiam qua non dum suum sortita fuit effectum, & n. 2.

2 Regula 13. Cancellaria loquitur indistincte tam de dismembrationibus, quam de applicationibus.

4 Applicatio nihil aliud efficit, quam quædam dismembratio.

5 Elegans non est beneficium declaratum num. 7.

6 Regula 13. Cancellaria non se restringit ad beneficia, sed loquitur etiam de officiis, & locis ppi.

8 Regula 13. Cancellaria locum habet ne dum in dismembratione beneficiorum sed etiam in dismembratione prædiorum beneficij annexorum.

9 Regula præd. locum habet tantum in officiis conferendis declaratum num. 10.

11 Regula præd. habet locum in dismembratione fructuum.

12 Regula præd. propter eius prægnantiam verborum amplius quamcumque applicationem.

13 Regula præd. non habet locum, quando applicatio fit pro augmento cultus diuini, vel ex alia causa necessaria declaratum num. 14. 15. & 16.

17 Applicatio licet suum non sortita fuerit effectum, quando hoc non pronenit ex impedimento Propositus habetur pro effectuata in preiudicium ipsius.

DECISIO DCXXI.

SANCTE mem. Gregorius XV. mandauit per suas litteras ad supplicationem Capitul. & Canonicorum Ecclesie Gerunden. Officiali eiusdem Ecclesie, vt ex quadam Pia Electio molynæ panis sedis nuncupata, & ad sustentationem pauperum dictæ Ciuitatis per q. Arnoldum laicum instituta annui redditus trium milliarum librarum illarum partium portionem annuam perpetuam ducatorum 415. summam librarum 600. illarum partium constituentium dictæ mensæ Capitulari pro perpetua Canonorum Mulicorum in dicta Ecclesia manutentione applicaret. Quia vero præsentis coram dicto Officiali dictis litteris, non tamen executioni de mandatis obijt præfactus Sancti mem. Gregorius XV. & superuenit regula 13. reuocatoria vniuersum, & quarumcumque dismembrationum S. D. N. fuit dubitatum; An dicta gratia esset per dictam regulam reuocata, & DD. censuerunt, eam esse reuocatam, quia dicta regula reuocat omnes vaciones annexiones incorporationes applicationes, & dismembrationes, de quibusvis Cathedralibus nec non alijs Ecclesijs dignitatibus personatibus officiis, & Beneficijs Ecclesiasticis, & locis ppi. eorumque domibus Præ dictis, & locis, quæ suum effectum sortita non sint, etque ita cum dicta applicatio, & reddituum dismembratio tempore, quo emanauit dicta regula suum effectum sortita non fuerit merito intrat dispositio dictæ regulæ, & sic censetur dicta applicatio per dictam regulam reuocata.

Nec obstat, quod verba regulæ non possunt conuenire applicationi, de qua agitur, ex quo regula loquitur de dismembrationibus Ecclesiarum Cathedralium, & beneficiorum qualis non est dicta applicatio, quia regula loquitur non solum de dismembrationibus, sed etiam de applicationibus, & dicta etiam applicatio nihil

4 nihil aliud est in substantia, quam quædam dismembratio, quia in effectum per dictam applicationem fuerunt dismembrati, & scilicet redditus dictæ piæ eleemosynæ, & redditus, qui distribuebantur pauperibus, fuerunt applicari dictæ Mensæ Capitulari pro Musica, atque ita verba dictæ regulæ bene conveniunt dictæ applicationi.

5 Nec obstat, quod dicta pia eleemosyna non est beneficium, de quibus loquitur dicta regula, quia regula non se restringit tantum ad beneficia, sed loquitur etiam de officiis, & de piis locis, & dicta pia eleemosyna est annexa beneficio, quia administratur à Rectore beneficii S. Anastasii, qui nuncupatur Præpositus eleemosynæ, & est etiam officium, aut saltem potest connumerari inter pia loca, & sic absque dubio verificantur verba dictæ regulæ, & in dicta pia eleemosyna.

Nec obstat, quod redditus dictæ piæ eleemosynæ sunt distincti à redditibus dicti beneficii, quodque Mensæ Capitulari non fuerunt applicati fructus redditus dicti beneficii, sed dictæ piæ eleemosynæ, quia cum, ut iam dictum est pia eleemosyna sit annexa Beneficio sufficit, ut sit locus regulæ, quod fuerint applicati Mensæ Capitulari redditus dictæ piæ eleemosynæ, quia regula locum habet ne dum in dismembratione beneficiorum, sed etiam in dismembratione prædiorum beneficiis annexorum, ut expressè in dicta regula disponitur.

Atque hinc tollitur etiam quod dicitur, quod regula procedit tantum in officiis confensibilibus, quia vitra, quod officium Præpositi dictæ eleemosynæ est confensibile, dicta etiam regula habet locum in prædiis, & aliis annexis beneficiis, & sic in dicta pia eleemosyna, quæ est annexa beneficio S. Anastasii.

9 Non obstat, quod non fuit dismembratum prædium dictæ eleemosynæ, quia regula habet etiam locum in dismembratione fructuum, ut fuit dictum in *Valentina subsidii* 14. Martii 1616. coram Reu. Patriarcha Antiocheno.

Nec refert, quod in dicta applicatione disponitur, quod Capitulum percipere debeat redditus à manu eleemosynarii, quia non propterea sequitur, quod reuera dicti redditus non fuerint dismembrati à dicta pia eleemosyna, ita quod intret dicta regula, cuius verba sunt admodum

12 prægnantia, & capiunt ut dictum est quamcumque applicationem, qualis dubitari non potest quod ista sit.

Non obstat, quod dicta applicatio fuit facta pro dote necessaria musice, & pro augmento Cultus divini, in quibus casibus non est locus dictæ regulæ *Crescent. decif. 1. de Paroch. Pat. decif. 337. l. 1.* cum alijs pro dicto Capitulo allegatis, quia in contrarium allegata procedunt in dismembrationibus pro dote necessaria alicuius Ecclesiæ iam erectæ, & sic non applicantur casui, de quo agitur, quia in casu isto non fuit facta dicta applicatio alicui Ecclesiæ, quæ carebat dote, sed fuit facta Mensæ Capitulari, quæ pingues habebat redditus, nec per consequens fuit facta pro dote necessaria.

Et licet facta fuerit dictæ Mensæ Capitulari

pro manutentione Musicorum, atque ita possit dici facta pro dote necessaria Musicæ, tamen isto casu non est adeo favorabilis pro ut est quasi do sit pro dote necessaria alicuius Ecclesiæ vitra quod constat etiam ex testibus, qui dantur summ. pauperum n. 6. quod ante dictam applicationem aderat musica in dicta Ecclesia, & in omnem cœntrum Canonici potuissent ex proprijs redditibus manutendere musicos, vel per se ipsos canere, nec propterea aderat causa, necessaria subtrahendi dictæ eleemosynæ pauperibus, inter quos dicta Eleemosyna distribuebatur, nec ex dicta applicatione resultat tale

16 augmentum cultus divini, ut non sit locus dictæ regulæ *Rot. in dicta Valentina coram Reu. D. Patriarcha Antiocheno, & in alijs relatis per addn. addicif. 419. coram S. me. Greg. XV.*

Non obstat, quod dicta applicatio non fuit ante publicationem dictæ regulæ sortita effectum culpa Præpositi dictæ piæ eleemosynæ, qui opponendo se executioni dictæ applicationis illius effectuationem impedivit, ideoque haberi debet in præiudicium dicti Præpositi dicta applicatio pro effectuatâ, ut fuit dictum in *Rom. domus* 23. Aprilis 1617. coram bon. me. Card. Sacro quia imo dicta applicatio non fuit antea effectuatâ culpa ipsiusmet Capituli, cuius nomine fuerant plura narrata ad extorquendam gratiâ quæ non potuerunt iustificari, ita ut etiam dictum Capitulum necesse habuerit recurrere pro gratia promitte valere, & sic culpa non effectuationis non potest attribui Præposito, qui iam iura Præposituræ legitime tueri voluit sed Capitulo, qui ad inducendum Papam ad concedendam gratiam narravit, quæ coram executore dictæ gratiæ iustificare non valuit.

ORITANA VOTI

Veneris 27. Martij 1626.

DECISIO DCXXII.

Impressa in Recens. decif. 8. par. 5. & apud Postum de manut. decif. 201.

NEPESINA HEREDITATIS

Veneris 27. Martij 1626.

ARGUMENTVM.

Renovatio Testamenti non conditio alio Testamento an, & quando teneat.

SUMMARYM.

- 1 Testamentum primum renovatur per secundum.
- 2 Testamentum primum ut censetur renovatum requiritur aliud Testamentum cum heredis institutione, vel quod primo renovato dicat velle decedere ab intestato.

- 3 *Doclara hoc procedere, quando appareat reuocasse primum animo condendi aliud, seu vero quando tacite colligitur primum reuocasse favore venientium ab intestato, tunc enim censetur instituti venientes ab intestato, & num. 4.*
- 5 *Inter succedentes ab intestato sufficit quodcumque voluntati indicium.*
- 6 *Testamentum prius conditum non reuocatur ex secundo imperfecto, licet ex Testamento appareat voluntas reuocandi primum.*
- 7 *Ratio cur Testamentum primum non reuocatur ex secundo imperfecto, est quia Testator non censetur velle recedere à prima dispositione solemniter facta, & num. 8. & 9.*
- 10 *Falsis quando Testator reuocat primum Testamentum non ut condit aliud, sed favore venientium ab intestato, tunc enim aliud non requiritur, ut primum censetur reuocatum.*
- 11 *Testamentum primum ut sit cassum opus est ut ex secundo Testamento saltem possit adiri hereditas de iure num. 12.*
- 13 *Succedentes ab intestato sufficit quod sint vocati tacite ut eundem appareat reuocatum primum Testamentum.*
- 14 *Testatorem reuocasse primum Testamentum non animo condendi aliud, sed favore venientium ab intestato, quæ sunt indicia, & argumenta hoc suadentia recensentur & num. 15.*
- 15 *Clausula omni meliori modo operatur vocatione venientium ab intestato quatenus ad suscitandam reuocationem primi Testamenti sit necessaria.*

DECISIO DCXXIII.

DOMINI dixerunt, Testamentum, de quo agitur, ad subline: quia illud fuit ab eodem Testatore reuocatum coram septem Testibus, & cum cognu eisdem Notarij, ac propterea cum contet de iurem voluntate derogandi priori Testamento primum sublineari non potest l. 1. §. penult. ff. si Tab. Testam. null. exta. Bal. in l. fauimus num. 2. C. de Testam. Imol. in l. 2. ad scriptum §. regula ff. de hered. instit. Barbat. conf. 60. num. 15. & seqq. l. 2. Guidop. decif. 300. cum alijs relatis per bo. me. Card. Mantie. de conest. ultim. vol. l. 2. in l. 15. num. 19. vers. sed conuentionem, & per Joseph. Ludouic. conclus. 58. ampliat. 11.

Nec obstat, quod ad effectum, ut Testamentum censetur reuocatum requiritur aliud Testamentum cum hæredis institutione, vel quod illi, qui testatus fuit cassando Testamentum, tunc dicat se velle decedere intestatum iuxta celebrem Bart. opinionem in l. si iure num. 3. ff. de leg. 3. quum plures sequuntur relati per Modern. dissep. Forens. dissep. 558. & alij per Merisiot var. resol. lib. 1. cap. 48. qui eandem magis communem asserunt.

Quia dicta Bartholij opinio procedit quando non colligitur nec tacite, nec expresse, quod Testator reuocauerit primum Testamentum favore venientium ab intestato, sed potius appareat, illud reuocasse animo condendi aliud, tunc enim nisi aliud solenne Testamentum condatur, nunquam censetur reuocatum primum; scus est quando tacite saltem colligitur primum reuocasse favore venientium ab intestato; tunc enim tacite censetur instituti

venientes ab intestato, & eorum adione adeptio Testamenti confirmatur iuxta Notata per sex. in l. si quisita ff. de hered. instit. & idem est, ac si expresse fuissent dicti venientes ab intestato instituti Bart. dicto conf. 60. ad fin. respondendo quod licet expresse l. 2. Berro. conf. 4. num. 1. l. 2. Soc. inn. conf. 145. num. 9. Castill. de conest. ultim. vol. cap. 9. num. 11. vers. ceterum contrarium & num. 22. Ant. Fabr. de errore pragmatica decade 39. errore 6. num. 3. sufficit enim inter succedentes ab intestato quodcumque voluntatis indicium Alex. conf. 104. num. 3. in fin. l. 2. & in puncto tenuit Rot. coram Sancti. mem. Greg. XV. dec. 446. num. 2. & seqq.

Nec obstant autoritates, & rationes incontrarium ponderatæ, & præsertim illa, in qua scribentes pro D. Dianora faciunt magnum fundamentum, quod sicut per Testamentum imperfectum non reuocatur primum perfectum; licet etiam ex Testamento imperfecto pateat voluntas Testatoris reuocandi primum; ita nec reuocatur per quamecumque aliam auidam voluntatem.

Quia ratio, quare non reuocatur primum Testamentum perfectum, per secundum Testamentum imperfectum est, quia Testator condendo secundum Testamentum censetur non velle recedere à prima voluntate solemniter facta; nisi quatenus secunda teneat l. si iure ff. de leg. 3. ibi sed vix id obtinere potest fortassis ideo quod ita demum à Testamento recedere velim, si posterius valitum sit, atque ita verum non est, si primum Testamentum non censetur reuocatum, nisi secundum sit validum attenditur eorum in hac materia causa reuocationis primi Testamenti, & secundum eam restringitur, & limitatur reuocatio l. cancellauerat ff. de his, quæ in Testamento delentur Bart. in dict. l. si iure num. 4. Ruin. conf. 16. num. 21. l. 2. Et quando apparet Testatorem fuisse mortuum ad reuocandum primum, ut secundum conderet, tunc clausula cassus, & alique reuocatorij primi Testamenti habent tacitam conditionem, si secundum Testamentum valeat 9 Paul. de Cast. in l. facimus in fin. C. de Testam. last. conf. 3. num. 4. in b. 3.

Secus est, quando Testator reuocat primum Testamentum, non ut condit aliud, sed favore venientium ab intestato, tunc enim non requiritur aliud Testamentum, ut censetur reuocatum primum Barbat. dicto conf. 60. l. 2. Soc. inn. dicto conf. 147. & absurdum, ac irrationabile esset voluere Testamentum explicite Testatoris voluntate Card. Mantie. dicto tit. 15. num. 22. Modern. dicta dissep. num. 9. Rot. dicta dec. 446. num. 8. coram Sancti. mem. Greg. XV.

Nec obstat, quod requiritur talis dispositio, ut ex qua possit adiri hereditas Testatoris l. sed, & si in conditione, quæ est sexta §. fin. in ip. Senus ff. de hered. instit. & ibi Angel. circa fin. Imol. nu. 30. vers. nota ex sex. Rot. dec. 795. num. 14. par. 1. diuers. quia ultra quod hoc procedit, quando apparet Testatorem reuocasse Testamentum animo condendi aliud, potest etiam dici, quod quando reuocatio facta est favore venientium ab intestato tunc ex tali dispositione potest adiri hereditas à venientibus ab intestato.

Nec

Nec refert, quod expressè non fuerint insinuat venientes ab intestato, quia ut suprà dictū est sufficit, quod sint vocati tacite, quia inter succedentes ab intestato sufficit quodcumque voluntatis indicium, ut fuit dictum coram Sanc. mem. Greg. XV. *disla decif. 446. n. 2. & seqq.*

Quod autem in casu illo Testator revocaverit primum Testamentum non animo condendi alius, sed favore venientium ab intestato, colligitur ex multis præcipuè verò, quia 14 revocatio fuit facta cum magna solemnitate videlicet coram Notario, & septem Testibus, & cum v. his admodum prægnantibus videlicet *caffana, venecian, irinton, & annullanis, ita & taliter, quod nullum habeat effectum per inde, ac si factum non fuisset* ex his enim colligitur enixa voluntas Testatoris cancellandi dictum primum Testamentum, & de dicto Testamento iudicari debet, ac si Testator 15 factio ipso illud cancellasset, vel delevisset, quo casu vtique censetur revocatum l. nostra C. de Testam. & ibi communiter DD. Clar. in in 5. Testamentum quest. 93. & locus esset successioni venientium ab intestato ex præsumpta voluntate Testatoris Bero. *disla conf. 4. n. 4. circa Med. vers. & hanc vltimam opinionem late Card. Mantu. de coniecl. vltim. vol. l. 2. tit. 15. n. 22. Rub. Alex. conf. 1. sub num. 5. Menoch. conf. 19. unan. 20. Celdan. quæst. Forens. 4. num. 35. Ioannes Franciscus de Ponte conf. 16. n. 7. & num. tot. l. 2. Eugen. conf. 71. num. 20. & 21. l. 2. maxime cum fuerit adiecta etiam clausula omni meliori 16 modo, quæ operatur vocationem venientium ab intestato, quatenus ad sustinendam revocationem sit necessaria Soc. conf. 2. num. 12. lib. 1. Ruin. conf. 1. sub num. 14. vers. nam, ex quibusque l. 3. Anchor. quæst. famil. 70. num. 7. l. 2. & fuit dictum in suprà allegata decif. 446. num. 7. coram Sanc. mem. Greg. XV.*

fuerunt specificata confinia, & eo fortiori quando heredem possident eademmet bona.

DECISIO DCXXIV.

PROPOSITO dubio, an Orazio, & Ioanni sit danda immisio vigore fideicommissi si Camille, & Volumiz, de cuius fideicommissi existentia, & purificatione nulla erat controversia inter partes, Domini dixerunt constare de identitate bonorum fideicommissi subiectorum; de alijs verò, quæ obiciebantur ad retardandum immisionem mandatum videri.

Quo enim ad bona Camille, quæ consistunt in pluribus corporibus in prædio scilicet quod vulgariter dicitur prædium Sabiano, & in alio prædio, quod dicitur Monte Fier e, & alio, quod dicitur la spefa, & in Palatio constat illa fuisse in bonis Camille, primo ex instrumento acquisitionis per eam facti; secundo ex Testamento Camille, tertio ex confessione Hædoris authoris Hieronymi, quarto ex instrumento locationis factæ à fratribus, in quo enunciantur dicta bona Camille, quinto ex confessione eiusdem Hieronymi in quadam eius epistola, cuius copia datur sumario Orazio, & Ioannis num. 6. ex quibus omnibus simul iunctis vtique probata remanet identitas dictorum bonorum ex latè trad. per Pergr. de fideicommissis art. 44. num. 4. 20. & 24. & per Moder. de substit. quest. 618. num. 4. 30. & 34.

Quo verò ad bona Volumiz, quæ pariter consistunt in duobus corporibus, videlicet in prædio nuncupato Camerona, & in alijs nuncupato Grisso probatur eadem identitas ex instrumento acquisitionis dictorum bonorum, & ex confessione Hædoris authoris Hieronymi & citis ipsiusmet Hieronymi Pergr. *disla art. 44. numer. 4. & 24. & fuit in pluribus causis firmatum, & signanter in Arminen. fideicommissi 14. Novembris 1614. coram me in Vrbenatano fideicommissi 13. Maij 1616. & 10. Aprilis 1617. & 27. Novembris 1620. in Rom. fideicommissi de Capite ferreo 28. Ianuarij, & 28. Iunii 1621. coram Reverendissimo D. meo Decano, & in Rom. fideicommissi de Rubis 12. Februarij 1613. coram bon. mem. Vbaldo.*

Nec obstat, quod dictæ confessiones Hædoris, & Hieronymi dicuntur emanasse ad alium finem, quia nihilominus deseruiunt ad probandam dictam identitatem, quia ad hunc effectum deseruiunt etiam simplices enunciationes Pergr. *disla art. 44. num. 19. Modern. de substit. loc. cit. num. 38. maxime vbi agit, ut in casu illo contra consistentem Caput. decif. 190. num. parte 1. vbi etiam dicit, quod non convenit bono viro, ut quod semel dixit, postea revocet Rot. decif. 188. numer. 11. par. 1. in recent. & cessat difficultas, quia dictæ confessiones sunt adminiculate ex instrumentis acquisitionum, & ex alijs supra deductis gloss. in cap. dadum ille concondo in vers. de veritate ad mod. de elect. Paris l. 3. fin. num. 54. vers. secunda conclusio de prescript. Rot. coram Card. Seraph. decif. 442. sub num. 2. vers. & hoc sine difficultate, & coram Sanc. mem. Greg. XV. decif. 306. nota 2.*

Nec

CAMERINEN. FIDEICOMMISSI

Lane 30. Martij 1626.

ARGUMENTVM

Identitas bonorum ex quibus probetur, & plures recensentur modi probandi identitatum.

SYMMARIVM

- 1 Immissio probata existentia fideicommissi, & identitate bonorum fideicommissario non derogatur.
- 2 Identitas bonorum, ex quibus probetur, & latius num. 1.
- 4 Confessiones emanate ad alium finem nihilominus deseruiunt ad probandam identitatem, cum ad hunc effectum sufficiunt simplices enumerationes.
- 5 Confessiones adminiculate plenè probant.
- 6 Emens rem cum pecunia aliena sibi acquiris.
- 7 Actio ad pretium non autem ad bona, datur contra ementem cum pecunia aliena.
- 8 Identitas rei probatur ex identitate nominis.
- 9 Identitas rei probatur ex instrumento locationis vbi

- Nec obstat, quod dicta bona non possunt dici supposita fideicommissio Volumnia, cum Volumnia declaraverit in eius Testamento illa emisse ex pecuniis filiorum, quia præter quam quod non probatur, quod bona, quæ Volumnia in dicto eius Testamento declaravit emisse ex pecuniis filiorum, sint ista, de quibus agitur, non obstat etiam dicta declaratio, quo minus dicta bona possint censi cōprehensa sub dicto fideicommissio, quia dominium dictorum bonorum fuit dictæ Volumnia quæ situm etiam, quod emptio fuerit facta ex pecunia aliena l. 1. & l. multum interest l. aliena quia pecunia C si quis alit. vel sibi Paris. conf. 80. nu. 25. lib. 1. Bal. conf. 67. num. 1. l. 5. cum alijs adduct. in Camerinen. bonorum 22. Martij 1624. coram R.P.D. meo Merlino, quæ decisio loquitur in puncto dictæ emptiois factæ per Volumnia, & ad summum posset hæredibus dictæ Volumnia competere actio ad pretium, non autem, ad bona dicta l. multum interest, si quis alit. vel sibi cum similibus.

Non obstat, quod non probatur, quod confinia bonorum possessorum per Hieronymum conveniant cum confinis bonorum acquiritorum per dictam Camillam, & Volumnia, quia vltim quod sufficit, quod conveniant nomina prædiorum, quia nominis identitas tollet etiam rei identitatem demonstrare l. si in rem ff. de rei vendit. cum pluribus adduct. in decis. 578. nu. 1. coram Sanc. mem. Greg. XV. satis enani dicta confinia declarantur in instrumento Locationis dictorum prædiorum factæ à fratribus, ex quibus iuncta possessione dictorum fratrum probatur sufficienter dicta identitas ad latè deducta per Rot. in decis. 706. par. 2. in recentior.

- ad familiaritatem post Cardinalatum, sunt enim inter se diversa.
- 4 Familiaritas post Cardinalatum est plene probanda, nec sufficit probatio æquivoca.
 - 6 Presumptio tollitur ex contraria presumptione.
 - 7 Familiaritas ad effectum reservationis debet probari vel à præstatione alimentorum, vel ex alio æquipollente à D. Cardinale.
 - 8 Familiaritatis satis est, quod sit per aliquod tempus probata, licet inde non continuata ad effectum regule quartæ.
 - 9 Contrarium firmat Mandos.
 - 10 Narratio debet ad vnguem iustificari.
 - 11 Reservationis locus non est quando Canonicatus fuit obtentus post obitum Cardinalis.
 - 12 Secundus Canonicatus non potest dici subrogatus in locum primi ad effectum reservationis, quando est totaliter distinctus, & contraria declarantur, n. 13.
 - 14 Testes deponentes de valore Canonicatus in genere nõ probant.

DECISIO DCXXVI.

DOMINI dixerunt, gratiam Ioannis Francisci non esse iustificatam, inter alia enim dictus Ioannes Franciscus narravit Ioannem Antonium vltimum possessorem Canonicatus, & præbendæ, de quibus agitur, fuisse familiarem bon. me. Card. de Ruere per quatuor menses, quodque dictus Canonicatus, & præbenda valorem annum ducatorum 24. non excedit, quæ narrata non sunt iustificata, quia in primis nõ probatur, quod dictus Ioannes Antonius esset familiaris dicti Cardinalis, nam licet eidem Cardinali ante assumptionem ipsius ad Cardinalatum inferuierit, eundemq; ad Urbem veniente concomitatus fuerit, tamen paucis post diebus dicto Cardinale in Verbe relicto, rediit ad residentiam sui Canoniciatus, & ex isto rām celeri reditu colligitur, nõ habuisse animum inferuendi Cardinali, postquam fuit creatus Cardinalis, ac per consequens dici non potest, quod fuerit familiaris Cardinalis; ad hunc enim effectum requirunt mens, & dens, & cessante intentione, & animo inferuendi, non dicitur probata familiaritas Crisconi, decis. 5. de præben. Sarnen. super regula 8. de impetr. benef. per obs. famul. Card. quæst. 13. nu. 3. & fuit dictum coram bo. me. Penia in Salamantina, & Abulen. Benefic. die 9. Iulij 1593. relat. à Marches. par. 2. §. vni. num. 2. supra Eugenan.

Nec de familiaritate ante Cardinalatum bene inferri ad familiaritatem post Cardinalatum, sunt enim inter se diuerse iuxta not. per Alber. in l. 1. §. familia ff. de publican. & alios relatos per Modern. discip. Forens. 247. num. 4. & familiaritas post Cardinalatum esset plene, & concludenter probanda, neque ad effectum, de quo agitur, sufficit probatio æquivoca, sed requiritur plena, & concludens probatio dictæ familiaritatis tempore, quo erat Cardinalis Caputaq; decis. 147. par. 1. Simonet. dicto tract. de reservatione quæst. 16. num. 7. Sarnen. de impetr. benef. per obs. famul. Card. quæst. 6. nu. 6. & quæst. 13. nu. 6. Rot. decis. 584. num. 1. par. 1. in recent.

Et in omnem euentum non probatur, quod inferuierit Cardinali per quatuor menses, vt narra-

G g

VRBEVETANA CASTRI TITIGNANI

Vener. 24. April. 1626.

DECISIO DCXXV.

Impressa in Recent. decis. 10. par. 5.

TAVRINEN. CANONICATVS

Veneris 24. April. 1626.

ARGVMENTVM.

Gratia si non est iustificata non potest executioni demandari. Familia ritas ad effectum reservationis quomodo sit probanda.

SYMMARIVM.

- 1 Gratia non substatinetur, quando errata non sunt iustificata & num. 5.
- 2 Familiaritas non dicitur probata cessante intentione, & animo inferuendi.
- 3 Familiaritas ante Cardinalatum, non bene inferit

narravit, quod constaret de intentione dicti Joannis Antonii inferuendi Cardinalatus, quod dicitur Cardinalis, & sic quod semel fuerit familiaris Cardinalis, tamen non permansit infamatus per dictos quatuor menses, sed ut dicitur est paucis post diebus rediit Taurinam de posito animo inferuendi d. Cardinali.

Nec obstat, quod presumitur posius perfectiora in eadem voluntate, quia ista presumptio facile tollitur contraria presumptione, quae resultat ex discussa dicti Joannis Antonii ab Urbe, ut se conferret ad suam residentiam, ubi enim apparet non habuisse animum inferuendi Cardinali, sed Ecclesiae, cui erat adscripiendus, & sic cessat ex contrariis indicijs presumptio dictae continuationis.

Non obstat, quod inferuerit Cardinali in eadem Ecclesia in Officio Vicarii, quia quatenus hoc probaretur, non posset inde inferri ad familiaritatem, qualis requiritur ad effectum reservationis; perferunt cum non constet, quod habuerit alimenta, vel aliud equipollens a Cardinale iuxta tradita per *Simonem de resera.* *quasi.* 17. numer. 21. *Gonzal.* super reg. 8. *glos.* 1. *num.* 86. *Garg de Benef.* 5. par. 6. t. *num.* 323. et seq.

Non obstat, quod sufficit esse probaram familiaritatem dicti Joannis Antonii aliquo tempore, licet eadem familiaritas non fuisset continuata per spatium quatuor mensium, cum ad effectum *regulae quatuor S. D. N.* non requiratur familiaritas per dictos quatuor menses, sed ad effectum tantum *reg.* 12. ut optimis rationibus probat *Mandof.* supra reg. 1. *questio.* vltima quod ut supra dicimus est, non probatur, quod illo tempore Joannes Franciscus fuerit familiaris Cardinalis, apparet etiam ex trad. per *Mandof.* ibidem, quod contraria opinio, quod requiritur familiaritas per quatuor menses, & ad effectum *reg.* quia non caret ratione, & licet verior sit negatiua opinio, quia tamen Joannes Franciscus credens requiri familiaritatem per dictos quatuor menses etiam ad dictum effectum, narravit Pape, lo: Antonium fuisse familiarem Cardinalis per quatuor menses proprio, ut dicebat se ligone percussit, & potest iustificare suam narratiuam prout iacet, & sic cum dicta qualitate.

Præterea dato etiam, quod esset probata dicta familiaritas non constet, prout requiritur, quod Joannes Antonius vel ante familiaritatem, vel tempore quo fuit familiaris, obtinuerit Canonatum, de quo agitur, quia imò probatur totum contrarium, quia scilicet quod Joannes Antonius fuit affectus dictum Canonatum per optionem anno 1499. & sic post obitum dicti Cardinalis. Vnde non est locus dicte reservationi prout fuit narrata.

Nec obstat, quod Joannes Antonius non fuit affectus alium Canonatum per optionem, sed aliam præbendam tantumquodque præbenda optata successit in locum præbendae dimissae etiam ad effectum dicte reservationis quia hoc obiectum non subsistit in facto, nam Joannes Antonius non optauit aliam præbendam tantum secundo Canonatu, quem tunc

obtinuerat, sed optauit alium omnino Canonatum; primus enim Canonatus erat Achorialis, & secundus, quem optauit, erat Canonatus presbyterialis, & sic totaliter distinctus, & separatus a primo Canonatu, vnde iste Canonatus non potest dici subrogatus in locum primi ad effectum reservationis. ut per *Garg.* de *Benef.* par. 5. cap. 1. *num.* 140. vbi ex *deiss.* in *causa Salemantina pensiois.* 11. *Februarij* 1535. coram *Vicemite* quam ibidem refert sub *num.* 337. colligit, quod in optione, quando mutatur simul proprium non subrogatur loco dimissi, & sic ratione subrogationis non erit reseruatum, ut *num.* 341. et seq. subdit, quod decisiones contrariae procedunt, quando non mutatur titulus, sed non dimissio titulo optatur tamen præbenda temporalis pinguior, quae eo casu succedit loco præbendae dimissae, & est reseruata, dimissa vero remanet libera.

Non etiam est iustificata gratia Joannis Francisci, quoad valorem, quia Testes deponunt tantum in genere de valore Canonatuum Ecclesiae Taurinæ, & nihilominus fatentur redditus præbendarum dictae Ecclesiae esse diuersi 4 valoris, & sic non concludunt, quoad valorem huius Canonatus in specie, &c.

ARIMINEN. FIDEICOMMISSI.

Luna 27. *Aprilis* 1626.

ARGVMENTVM.

Paret ex Summario.

SVMMARYVM.

1. Immissio fideicommissario retardatur exceptione detractionum.
2. Sententia licet sine alius, attamen inseratur pro sano, & interim suspenditur immissio.
3. Immissio concedi non debet, nisi prius firmato statu hereditario, quando prætenditur alienationem superare valorem detractionum.

DECISIO DCXXVII.

FVIT alias in hac causa resolutum, constare de fideicommissio qu. Vincentij. Vnde præsupposita dicta decisione fuit dubitarum, an Carolo, & Melchiorri esset danda immissio in possessionem domus, de qua agitur, & Domini censuerunt pro nunc non esse dandam. Nam licet probatum videretur, quod dicta domus fuerit possessa a dicto Vincentio fideicommittente, quodque remanserit in eius hereditate, & quod dictus Carolus, & Melchior sint Nepotes fideicommittentis ex Testibus, quorum summarium datur, & ex Testamento Vincentij, in quo instituit Camillum, tamquam filium vna cum Mareo Antonio alio eius filio heredem. Tamen adhuc videbatur obflare petita immissioni exceptio detractionum faciendarum in bonis fideicommissi suppositis. Et quod legitimam dubium non est, quin illa sit detrahenda, & vltra dictam legitimam

timam datur magnus fumus aliarum detractio-
num, quas etiam apparet alias fuisse per
sententiam in partibus latam declaratas ascen-
dere ad unam *lib. 38. 17.*

Nec obstat, quod dicta sententia est sine a-
ctis, quia nihilominus deseruit pro fumo ad
effectum, ut assignetur competens terminus
ad faciendam liquidationem, nec interim lo-
cus est dictæ immisioni; quin etiam cum dicta
domus, de qua agitur fuerit alienata à Camil-
lo hærede grauato, illa in primis imputari
debet in dictas detractioes, & quatenus præ-
tendatur, quod ista domus superet valorem
detractioum faciendarum, vel quod legitima
erat in alijs bonis consumpta, firmari deberet
status hereditatis, ita ut de prædictis certa no-
ticia haberi posset, nec interim potest dari im-
missio *Gabr. conf. 36. num. 3. lib. 2. Rot. flexif. 185.
num. 1. & 2. coram San. mens. Greg. XV.*

ANCONITANA PRÆDII

Mercur. 29. Aprilis 1626.

DECISIO DCXXV;II.

Impressa apud Possum d. subbas. decis. 67.

VRBEVETANA SOLVTIONIS.

Luna 4. Maij 1626.

DECISIO DCXXIX.

Impressa in Recent. decis. 659. par. 4. tom. 3.

SENOGALLIEN. PRÆTENSI
FIDEICOMMISSI.

Luna 11. Maij 1626.

DECISIO DCXXX.

Impressa in Recent. decis. 661. par. 4. tom. 3.

FERRARIEN. PENSIONIS

Veneris 15. Maij 1626.

DECISIO DCXXXI.

Impressa in Recent. decis. 12. par. 5.

ANAGNINA IVRISPATRONATVS

Ven. 22. Maij 1626.

ARGVMENTVM.

Possessio instrumentalis alio non possidente
est manutentionis.

SYMMARIVM.

1. Possessio probatur ex Instrumento publico alio non
existente in possessione.
2. Manutentio datur possidenti.
3. Possessio capta alio existente in possessione non citato
dicitur clandestina, & turbativa.

DECISIO DCXXXII.

CLAVDIVS fuit presentatus ad Cappella-
niam, de qua agitur 11. Decembris 1623
& vigore dictæ presentationis ab Ordinario
institutus subleuqua possessione, quæ fuit
per dictum Claudium mediante eius Procu-
ratore, de cuius mandato constat, in actis ca-
pta die 12. Decembris eiusdem, ut apparet ex
publico Instrumento, quod alio non possi-
dente probat possessionem l. prædia vbi Barr. &
Doll. ff. de acq. poss. Rol. conf. 46. num. 18. l. 2. Put.
decis. 360. num. 8. lib. 1.

Vnde cum dubitaretur, an dicto Claudio ef-
ferendum mandatum de manutendo, fuit
respondum ad eius fauorem ex trita regula,
quod dictum mandatum datur possidenti, &
retinenda insit. de interd. cum similibus, & de
possessione Claudii constat ex d. Instrumento.

Non obstat præsentia possessio Camilli, quia
de ea in actis non constat, & ex literis per eum
exhibitis coram Ordinario apparet, ipsam
fuisse prouisam de dicta Capellania à tempore
Maij 1624. & sic per plures Menses post ca-
ptam possessionem per Claudium, vnde quate-
nus vigore dictæ possessionis fuisset capta
possessio, ea utique esset posterior possessio-
ne Claudij, & per consequens cum non osten-
datur capto citato Claudio, & seruatis seruân-
dis præsumi deberet clandestina, & turbativa.

ROMANA PECVNIARIA.

Veneris 22. Maij 1626.

ARGVMENTVM.

Apoca. Obligatione Camerali vallata habet
executionem paratam.

SYMMARIVM.

1. Apoca. plene probat contra scribentem.
2. Apoca. obligatio Camerali vallata habet executio-
nem paratam.
3. Exceptio falsa cause non impedit executionem obli-
gationis Cameralis, nisi sit incontinenti, & plene
probata.

Gg 2

4. *Diversitas temporis arguit diversitatem Apocæ.*
 5. *Debitor, ut non possit conveniri ex apocæ confectâ occasione ludi, requiritur quod ludus sit prohibitus.*
 6. *Executio requirens altiore indagine, non valet impedire executionem obligationis Cameralis, nisi sit incontinenti probata.*

DECISIO DCXXXIII.

FVIT dictum, mandatum A. C. esse executionendum, quia fuit relaxatum vigore apocæ subscriptæ, vnde plenè probat contra eum, à quo fuit subscripta *Bart. & alij in l. scripturæ. C. qui pos. in pign. hñb. Card. Seraph. decis. 1139. num. 3. & cum sit vallata obligatione.*
 2. *Camerali, habet paratam executionem Rot. decis. 695. num. 2. in rec. Gratian. discept. for. cap. 723. num. 5. Seraph. dec. 1477. nu. 1. par. 2.*

Non obstat, quod apocæ non fuerit facta ex causâ mutui, prout dicitur in apocæ, sed ex causâ debiti contracti occasione ludi, quia exceptio falsæ causæ non impedit executionem obligationis Cameralis, nisi ea sit incontinenti, & plenè probata *Mobed. decis. 1. de except. Card. Mantis. de tactis. & ambig. lib. 18. tit. 4. n. 7. in fin.*

In casu autem isto non potest dici probata dicta exceptio falsæ causæ, quia Testes ad eam probandam induciti vltra exceptiones, quas patiuntur, sunt singulares in loco, & in tempore, & non deponunt de ista apocæ, sed de apocæ confectâ 1. *Maj 1633. ista autem fuit confectâ 10. Maji 1624. & diversitas temporis arguit diversitatem apocarum Tuf. conf. 87. n. 7. lib. 3. Nat. conf. 4. n. 7. lib. 1. Sord. conf. 30. n. 13.*

Nec etiam deponunt, quod Ioannes Franciscus fuerit lucratu pecunias, de quibus agitur ludo prohibito, quod tamen erat necessarium ad effectum effugiendi solutionem dictarum pecuniarum *iux. tex. in l. fin. C. de Relig. & sumpt. fun.*

Vnde apparet exceptionem istam requirere altiore indagine, nec posse dici plenè, & incontinenti probatam, ita ut valeat impedire executionem obligationis Cameralis.

Reliqua etiam, quæ opponuntur contra dictam apocam, non obstant, quia procedunt, quando agitur contra tertium, non verò ubi agitur contra eum, qui scripsit apocam, aut ei subscripsit, ut in casu nostro.

quod possit incontinenti liquidari.

3. *Creditum dicitur liquidum, quando nullâ exceptione potest elidi.*
 4. *Creditum quando possit incontinenti liquidari, remittitur Iudicis arbitrio.*
 5. *Creditum non potest denominari liquidum, quando iustificatio resultat ex libris Creditoris.*
 6. *Creditum quando pendet à verificatione plarium partiturarum, quæ indigent discussione, tunc non dicitur posse incontinenti iustificari.*

DECISIO DCXXXIV.

DOMINI dixerunt, compensationem non intrare, quia licet exceptio compensationis sit permixta etiam in executione sententiarum *Seraph. decis. 14. num. 3. requiritur tamen ad hoc, ut sit locus compensationi, quod creditum, quod prætenditur compensari, sit liquidum, vel quod incontinenti liquidari possit l. fin. C. de compens. Rot. decis. 634. num. 9. par. 1. in recent. Afflicti. decis. 381. num. 6. Seraph. decis. 1455. num. 4. Capataq. decis. 40. num. 2. par. 1.*
 3. *liquidum autem dicitur, quando, nulla exceptione potest elidi, aut fuerit per sententiam declaratum Mant. decis. 221. num. 9.*

Et quando possit, vel non possit incontinenti liquidari, remittitur Iudicis arbitrio *Menoch. de arbit. iur. lib. 2. cent. 1. num. 2. Vrsell. ad Afflicti. decis. 121. num. 5. & 6.*

In casu autem isto creditum Barellæ non est liquidum, quia pendet ex eius libris l. exemplo C. de probat. *Doll. in Ladmonendi ff. de iure iur. Rot. decis. 287. num. 1. & dec. 303. num. 3. & 443. num. 1. par. 2. in recent. Soc. conf. 24. num. 3. lib. 1. Vrsell. ad Afflicti. decis. 121. num. 6. vbi quod non est liquidum, quando possunt revideri rationes.*

Nec etiam videtur incontinenti posse liquidari, quia creditum pendet à verificatione multarum partiturarum, quæ indigent non modica discussione, nec propterea intrat compensatio.

ROMANA FIDEICOMMISSI DE MILESIIS

Veneris 29. Maji 1626.

DECISIO DCXXXV.

Impressa in recent. decis. 667. par. 11. tom. 3.

ROMANA COMPENSATIONIS

Luna 25. Maji 1626.

ARGUMENTVM

Compensatio, an & quando possit allegari.

SYMMARIVM.

1. *Compensationis exceptio potest allegari etiam in executione sententiarum.*
 2. *Compensatio ut intret requiritur quod creditum, quod prætenditur compensari sit liquidum, vel*

ANCONITANA PRÆDII

Veneris 29. Maji 1626.

DECISIO DCXXXVI.

Impressa in Recent. decis. 657. par. 4. tom. 3.

ROMANA OFFICII.

Mer. 10. Junij 1636.

ARGVMENTVM.

Officium substituti, an, & quando expirat morte Officialis.

S E M M A R I V M.

- 1 Substitutus potest amoueri, & eius officium expirat mortuo Officiali à quo fuit substitutus.
- 2 Fallit, quando substitutus fuit electus ab Officiali Auctoritate Superioris & num. 1.
- 3 Substitutus electio facta vigore litterarum Apostolicarum in forma motus proprii dicitur perpetua declarata num. 4.
- 5 Officium fuisse immutatum colligitur ex lectura litterarum, & argumentis, & rationes id suadendum re-feruntur num. 6. 7. 8. 9. 10. 11. & 12.
- 13 Officium substituti non dicitur compatibile cum offi- cio Præsidentis, quando apparet Postmodum voluisse nouam formam in dicto officio constituere.
- 14 Officij status quando fuit immutatus non potest Cardinalis summator amplius substitutum eligere, sed præsidentem loco substituti instituire.
- 15 Testes non percurrentes tempus praxium quandoque stat in tempore, non probant & num. 16.
- 17 Consuetudo suffragatur ad effectum alium substituendi etiam ubi esset electa industria Persona.
- 18 Officiale defuncto expirat officium substituti.
- 19 Constitutio Sixti V. in hac materia declaratur.
- 20 Officium esse amouibile est conforme dispositioni Iuris communis.

D E C I S I O DCXXXVII.

DOMINI steterunt in decisio, quod Nicolaus substitutus in officio Summatoris à bonæ me: Card. Montalto potest amoueri; quia, vt in decisione tunc extensa dicitur, iure communi inspecto substitutus potest amoueri, & officium substituti expirat mortuo Officiali, à quo fuit substitutus. *Conar. praxi. quæst. c. 4. num. 4.* cum alijs in dicta decisione alleg.

Nec obstat, quod dicta regula non procedit quando est substitutus ab Officiali auctoritate Superioris, tunc enim censetur electa industria personæ, nec potest remoueri, quia Nicolaus non fuit electus à Superiore, sed ab ipsomet Officiali, hoc est à bonæ me: Card. Montalto tunc Summatore, nec probatur, quod talis electio fuerit facta auctoritate superioris, ita vt censetur à Superiore electa industria personæ; in quibus tantum terminis procedunt alleg. pro Nicolao, quæ propterea in casu isto non applicantur.

Nec obstat, quod dicta electio fuit facta vigore litterarum in forma motus proprii Pauli III. quibus non solum datur facultas Cardinali Summatori eligendi substitutum, sed, & vterius etiam disponitur, quod officium substituti sit perpetuum, & non amouibile, quia dictæ litteræ fuerunt abrogatæ per alias litteras *Pij V. in Bullario nouo 104.* vt in alia decisione fuit deductum, nec propterea potuit fieri dicta de-

putatio vigore dictarum litterarum Pauli III.

Nec obstat ea, quæ denuo nunc reperiuntur ad demonstrandum, quod per dictas litteras *Pij V.* non fuit immutatum officium substituti erectum per Paulum III. quia quod etiam, dictum officium fuerit immutatum, euidenter colligitur ex litteris *Pij V.* si bene perlegantur. In primis enim *Pius V.* in dictis litteris referendo statum officij Summatoris dicit fuisse litteris Apostolicis cõcessum Summatoribus, vt non solum per se ipsos, sed etiam per alios possent regere officium Summatoris, quodq; substitutus in dicto officio habebat mansionem, seu cameram in Palatio Apostolico, nec non viciū pro se, & vno famulo in Tinello.

Deinde proficitur se velle ad Sedis Apostolicæ ornamentum & salubriorem litterarum expeditionem perfectionem huius officij statum constituere; postea vterius procedendo, & nouam formam dicto officio inducendo instituit vnum Præsidentem, qui Summatoris pro tẽpore existeret vices gereret ipsius Summatoris nuntius, atque arbitrio sumendum, & remouendum, ac denique disponit, quod omnes litteræ præsentæ Summatore, vel Præsidente examinentur, & ipsi referantur, vt illis subscribat, & ipsas de more expediri faciat. Et finaliter mandat tam ipsam Summatorem, quam substituendum, & substituendos, ac Præsidentem, & Recognitores adniti, & recipi.

Vnde ex tota seriè dictarum litterarum, & etiam ex ipsa principali dispositione clarè colligitur, quod totum officium Summatoris fuit per dictas litteras immutatum, quodque mens, & intentio *Pij V.* fuit loco dicti substituti instituere Præsidentem, & Recognitores, qui vices Summatoris gererent, atq; ita in effectu essent ipsius Cardinalis Summatoris in dicto officio substituti, nec propterea dubitari potest, quin reuera officium substituti erectum à Paulo III. remaneret per dictas litteras extinctum, præsertim quia, vt dictum est *Pius V.* particularem, & expressam mentionem dicti officij substituti fecerit, & professus fuerit, se velle nouam formam huic officio inducere, ac deniq; idem munus, quod per substitutum explicabatur, dicto Præsidenti iniunxit, nec vterius vllam prorsus mentionem de dicto officio substituti fecit, quod certe facere non prætermisisset, si ipsius inrentio fuisset, quod dictum officium substituti in eodem statu prout fuit erectum à Paulo III. permaneret; maxime cum aliorum omnium officiorum ad Summatariam spectantium mentionem fecerit, vt etiam in alia decisione fuit ponderatum.

Nec propterea obstat, quod prætenditur officium substituti fuisse compatibile cum officio Præsidentis, vnde prætenditur à *Pio V.* fuisse institutum dictum Præsidentem vltra substitutum, non autem loco dicti substituti, quia ex iam dictis apparet, quod *Pius V.* voluit nouam formam dicto officio inducere, & priorem statum in melius immutare, ac propterea officium substituti, vt prius fuerat erectum à Paulo III. erat penitus in compatibile cum officio d. Præsidentis, licet non negetur,

G g 3 quod

quod etiam postquam emanarunt littere *Pp V.* potuerit Cardinalis Summator unum, vel plures sibi etiam in dicto officio Præsidentis substituere, cum hoc ei expresse fuerit indultum etiam in dictis litteris *Pp V.* ut in alia decisione fuit deducit, sed non propterea potuit Cardinalis Summator postquam emanarunt littere *Pp V.* deputare substitutos iuxta formam litterarum *Pauli III.* quia necumpe ut dictum est status officij fuit à *Pp V.* immutatus, & loco dicti substituti dictus Præsident institutus.

Atque hinc patet responsio ad alias probationes ex testibus & scripturis pro Nicolao deductas, quod tempore, quo aderat dictus Præsident aderat etiam substitutus, vitra enim quod testes induci ad probandum, quod dicti Aruinus, & Duccius gererent officium substituti eodem tempore, quo aderat Præsident institutus à *Pp V.* nihil proferri concludatur, quia non deponunt, quod essent substituti tempore, quo aderat Præsident, & imò fatentur ignorare quod, & quale fuerit officium Præsidentis non probatur etiam ex dictis testibus, quod dicti Aruinus, & Duccius gererent officium substituti, prout illud fuerat erecū à *Paulo III.* & potest esse, quatenus ipsi fuerint deputati substituti tempore, quo aderat Præsident, quod fuerint deputati substituti in officio dicti Præsidentis, quod potuit facere Cardinalis Summator, ut modo dictum est, atque ita ex dictis testibus nulla proferri resultat probatio, quod tempore Præsidentis adesset substitutus iuxta formam litterarum *Pauli III.* quod tamen necesse esset probare quatenus pretendatur, quod ex ista præsentia obligantia colligi possit argumentum, quod per *Piam V.* non fuerit institutus dictus Præsident, sed quod potius fuerit vitra dictum substitutus dictus Præsident institutus, ut dictum est, idemque dicitur de libris, & scriptoris, in quibus Aruinus, & Duccius emanantur substituti, quia ex illis non colligitur, quod dictum officium gererent pro ut erat erecū à *Paulo III.* & non sequitur Aruinus, & Duccius fuerunt substituti à Cardinali Summatore, ergo officium substituti erecū à *Paulo III.* non fuit immutatum, non enim negatur, quod Cardinalis Summator non posset etiam postquam emanarunt dictæ littere *Pp V.* deputare substitutos, nam vitra quod hæc facultas data est Cardinali, ut dictū est per dictas litteras *Pp V.* potuit etiam circumscribere dictis litteris Cardinalis, alios substituere istem, quia consuetudo introduxit, ut Cardinales in officijs, quæ habent alios substituant, quæ consuetudo suffragatur ad effectum alium substituenti etiam ubi esset electa indultiva.

personæ *Bart. in l. uno ff. de duob. reis Bart. Bald. & alij in l. obfer. ff. de off. Procons. Car. de loc. quest. 2. l. re Mastrill de Magistr. tom. 1. l. 3. c. 29. m. 1. cū seqq. sed uerum, quod dictus Cardinalis posset post dictas litteras *Pp V.* deputare substitutos per dictas litteras Cardinalis, & sic in prædictum vitra vitam Cardinalis, hoc enim repugnat, & iudicium Successoris, hoc enim repugnat, & iudicium constitutioni *Pp V.* & lris consuetudinis dispositioni, iuxta quā mortuo Officiali exprimitur officium substitui *Gram. de off. 353. n. 10. c. 3.**

Mastrill. d. c. 20. num. 56.

Ad Constitutionem *Sixti V.* fuit responsum in alia decisione, & raturum abest, ut illa possit suffragari Nicolao ut imò ex ca dectatur, quod interio *Sixti V.* fuerit, ut Cardinalis Summator posset quandocumque amouere substitutos ab eo deputatos, quia in specie dedit ei facultatem exercendi officium per se ipsum, vel ab eo deputandum, seu deputandos, unde videtur dicendum, quod dederit ei facultatem deputandi plures, & eodem tempore, præsertim cum dicta Constitutio emanauerit fauore Cardinalis, cui erat magis fauorabile exercere officium per substitutos amouibiles.

Alia contraria obseruantia non merebatur allegari, cum potius constet, quod à bonis membris Cardinali Montalto fuerunt post mortē Ducis plures deputati, & sic obseruatia, si quæ probatur potius demonstrat officium esse amouibile, ut bene fuit deducit à scribentibus pro Illustriss. D. Cardinale Summatore, quod etiam est conforme iuris communis dispositioni. Unde eo magis videtur d. sententia amplectenda, in quam Domini unanimi omnium voto iuerunt &c.

ROMANA FRYCTVVM DATIS.

Mer. 10. Iunij 1626.

DECISIO DCXXXVIII.

Impressa in Recen. dec. 671. par. 4. tom. 3.

ROMANA SOCIETATIS.

Veneris 19. Iunij 1626.

DECISIO DCXXXIX.

Impressa in Recen. dec. 673. par. 4. to. 3. & apud Possium de Manu. dec. 659.

ROMANA CENSVS VITALITII.

Luna 20. Iulij 1626.

ARGVMENTVM

Census quando imponitur super se alienari prohibita, tunc est locus repetitioni sortis principalis.

SVMARIVM.

1. Census impostus super re, quæ non potest alienari, dicitur nullus impostus & propterea est locus restitutioni sortis principalis.
2. Accollatus tenetur ad restitutionem sortis censuum.

nulliter impositi quando occasione emptionis suscepit in se onus solvendi debita venditoris.

3 Hypotheca licet non acquiritur super re prohibita adimari, ac quiritur tamen generalis omnium bonorum quae sufficit ad effectum rependi sortem census nulliter impositi.

4 Retentio non datur ex credito possessori.

DECISIO DCXL.

Domini dixerunt, locum esse restitutioni foreis principalis census, quia dictus census tunc impositus super domo, quae non potest adimari, nec census onere gravari, unde fuit nulliter impositus, ut fassetur utraque pars, & per consequens factus est locus restitutioni ioris principalis, ut fuit dictum in decisionibus impressis per *Modest. de Salsian. instanc. 28. 144. & 257.* & nuper in alia Romana censui Vitalis 22. *Idem praecenti coram R.P.D. Merlino.*

Non obstat, quod ad restitutionem d. sortis non videantur posse compelli fratres de Sarsis, qui non receperunt d. sortem, sed tantum loc. Baptista, qui censum imposuit, & dictam sortem recepit, quia dicti fratres occasione emptionis domus, super qua scilicet nulliter, ut dictum est fuerat impositus dictus census accollarunt in se omnia debita loc. Baptista, & sic etiam debitum d. census, seu restitutionis sortis principalis d. census *Rot. dec. 681. num. 9. par. 1. in recent.*

Non obstat defectus hypothecae, quia licet non adsit hypotheca super domo, cum illa non potuerit alienari, nec hypothecari sine consensu Domini directi, adeo tamen generalis hypotheca omnium bonorum, quae sufficit Taurello ad effectum, de quo agitur l. qui generaliter ff. qui potior. pign. habet. si generaliter C. cod. tit.

Non obstat, quod fratribus de Sarsis competere videretur retentio pro credito, quod habent adversus venditorem, quia quaequid esset dicendum, si edictaret de credito anteriore liquido, cessat difficultas ex quo creditum dictorum fructuum est posterius, & sic non possunt uti retentione in prauiudicium Taurelli creditoris anterioris *Rot. dec. 242. nu. 5. par. 4. cum alijs deductis in decis. 168. numer. 10. relata per Modest. de censibus etc.*

FVLGINATEN. BONORVM.

Luna 22. Junij 1626.

ARGVMENTVM.

Sententia quando est nulla vel notorie iniusta vel continet mixturam, tunc non intrat Aegidiana.

SYMMARIVM.

- 1 Aegidiana non intrat quando sententia est nulla, vel notorie iniusta.
- 2 Sententia remans nulla ex defectu mandati comparati.

3, & quando continet mixturam.

3 Sententia, quae declarat aliquos esse heredes ex testamento, & bono esse hereditaria continet mixturam.

DECISIO DCXLI.

Domini responderunt pro informante, Aegidiana non intrare, quia illa non intrat quando sententia est nulla, vel notorie iniusta, aut continet mixturam, & sic non est lata in mero possessorio, & sepius fuit dictum. Et in casu illo sententia A. C. est nulla ex defectu mandati comparatis pro petentis contra heredes, & continet etiam mixturam, quia dicta sententia declarat Severum, & consortes esse immittendos in possessionem omnium bonorum, ac iurium quorumcumque hereditatis q. Vincentij descriptorum in quodam mandato de manutendo alias relaxato uti heredes dicti Vincentij, vigore sui testamenti. Atque ita dicta sententia declarat dictos Severum, & consortes esse heredes ex testamento dicta bona in dicto mandato descripta esse hereditaria, & per consequens continet mixturam ad tradita per *Bal. conf. 141. lib. 1. num. 7. Rot. in Spoletana hereditatis inter impress. per Stabile. post tract. de Salsian. dec. 236.* atque ita non intrat dicta Aegidiana, &c.

NEAPOLITANA BENEFICII.

Luna 22. Junij 1626.

DECISIO DCXLII.

Impressa apud Possum de Maun. dec. 512.

BARCHINONEN. CAVSÆ PIÆ.

Luna 22. Junij 1626.

ARGVMENTVM.

Potest à Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Excoqutio facta pendente termino ad appellandum remanet attentata.
- 2 Stylus debet probari per actus particulares, & cum alijs requisitis de quibus per Garz. de benef. p. 9. cap. 4. num. 20.

DECISIO DCXLIII.

Fuit dictum, constare de attentata, quia constat, quod pendente termino ad appellandum à sententia lata in partibus, quae fuit declaratum beneficium, seu operam piara, de qua agitur, esse conferendam Petro Paulo, eadem sententia fuit executioni mandanda, cum

- 1 cum postea intra debitum tempus fuerit à dicta sententia appellatum, omnia, pendente dicto termino, & causa post appellationem interpositam gesta sunt attentata c. non solum de appellat. in 6. Rota decis. 156. numer. 5. part. 2. in rebus.

Non obstat prætenfus stylus Curie Barthinonen. quod in beneficialibus non datur appellatio suspensiva, quia omisso quod non est certum, an agatur de beneficio, seu de opera pia; non probatur etiam dictus stylus fuisse eo modo, quo probari deberet, nempe per actus particulares, & cum alijs requisitis de quibus per Garz. de benef. 9. par. cap. 4. num. 20. cum seqq. &c.

ROMANA PALATII.

Veneris 26. Iunii 1626.

ARGUMENTVM.

An & quando sit locus præsumptæ solutioni per Statutum Urbis in capis. 158. & 159. inductæ.

S Y M M A R I V M.

- 1 Statutum Urbis in capis. 158. & 159. de præscriptione examinatur.
- 2 Solutio præsumitur ex dispositione statuti Urbis post lapsum sexdecim annorum.
- 3 Solutionis præsumptio per statutum inducta intrat quando contrarium per Creditorem non probatur, vel alia præsumptio præponderans non adducitur nu. 5.
- 4 Solutionis præsumptio allegari non potest, quando repugnat confesso sui Auctoris.

DECISIO DCXLIV.

VT alias fuit dictum, domus, de qua agitur fuit anno 1573. à quondam Petro vendita Cardinali Fazio Vrinio pro persona per eum nominandæ cum pacto inter alia, quod non præstata cautione per Petrum de euiditione esset in arbitrio Cardinalis Emporis. ex pretio emere tot loca alicuius Montis de Vrbe, vel illud penes Mercatorem in Vrbe commorantem deponere, vel illud penes se retinere loco euiditionis, dummodo in casu, quo penes se retineret, soluat pro damnis, & interesse d. domus annuum censum scut. 4. pro quolibet centenario pretij non soluti.

Anno 1578. personæ à dicto Cardinale nominatæ eandem domum vendiderunt Benedicto, & Camillo de Buccamatij, qui promiserunt solvere d. Petro dictos fructus ad rationem scuti 4. pro quolibet centenario pro rata pretij non soluti, & omnia alia promissa per Cardinalem in instrumento dicto anno 1573.

inter ipsum, & dictum Petrum celebrato adimplere.

Anno 1599. fuit per Renatam filiam & hæredem d. Petri his mora dictis de Buccamatij super rescissione contractus venditionis factæ per d. Petrum Cardinali &c. ex capite enotatissimæ Lætionis.

Anno 1623. Francica filia & hæres d. Renatæ mutato iudicio agere incepit. remedio Saluiani pro fructibus à die venditionis factæ Cardinali decursis.

In quo iudicio cum Buccamatij Rei, & possesores siue habentes causam ab ipsis opponerent inter alia de præscriptione Statuti Urbis c. 158. & 159. lib. 1. viso & resolutum quod Statutum Urbis c. 159. non obstat dubitanti an obstat dicta præscriptio statuti c. 158. & Domini censuerunt, eam obstat ab anno 1578. vsque ad annum 1599. ab anno vero 1573. vsque ad annum 1578. & ab anno 1599. citra non obstat.

Ab anno enim 1578. ad annum 1599. intrat d. præscriptio, seu præsumptio solutionis, quia statutum disponit, quod si creditor fuerit negligens per sexdecim annos in petendo debitum, præsumi debeat, quod fuerit facta solutio, ac propterea cum à dicto anno 1578. non constet, quod fuerint petiti dd. fructus vsque ad annum 1623. & sic effluerit tempus sufficiens ad præsumendam solutionem intrat dicti statuti dispositio.

Non intrat verò eadem dispositio ab Anno 1573. vsque ad Annum 1578. & ab Anno 1599. citra quia dictum Statutum disponit, quod præsumatur facta solutio, nisi contrariè per Creditorem legitime probetur, vel contraria præsumptio præponderans, & præualens adducatur; quo ad dicta autem tèppa contraria præponderans, videtur adesse præsumptio, quod si dicti fructus non fuerint soluti; atque ita etiam quod non constet fuisse petitos stante tamen dicta cõtraria præponderante presumptione non habet locum præsumptio solutionis ita eodem statuto disponente.

Et quoad tempus quidem ab Anno 1573. vsque a Annum 1578. sumus in claris, quia in instrumento venditionis factæ Anno 1578. inter personas nominatas à Cardinali & Buccamatij, ipsemet partes fatentur, quod fructus vsque tunc decursi non fuerint soluti Petro, propter eius absentiam ab Vrbe, & sic dicti Buccamatij, siue habentes causam ab eis non possunt contra dictam claram confessionem allegare præsumptam solutionem ex dicto Statuto; quia vt dictum est illa non habet locum quando adest contraria probatio, seu cõiectura præponderans.

Quoad tempus verò ab Anno 1599. citra, adest alia præponderans cõiectura, quia vt dictum est d. Anno fuit mortalis Buccamatij Renata filia, & hæres Petri super rescissione contractus venditionis d. domus; nec propterea verisimile est, quod pendente d. lite Buccamatij soluerint dd. fructus; minusque quod eos receperit d. Renata, quia citra approbationem d. contractus quem impugnabatur eos recipere non poterat; atque ita illa cõiectura præponderare videtur cõiectura lapsa.

lapsu temporis sexdecim Annorum per dictū Statutum inducitur, nec propterea potest esse locus præscriptioni dicti Statuti.

ASSISIEN. BONORVM.

Veneris 26. Iulij 1626.

DECISIO DCXLV.

Impressa in recent. decis. 470. par. 4. tom. 2. & apud Post. de manu. decis. 73.

VELITERNA BENEFITII.

Mérc. 1. Iulij 1626.

ARGVMENTVM.

Pater a Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Appellatio quando non fuit prosecuta, illa remanet per lapsum fatalium deserta.

DECISIO DCXLVI.

- I**N hac causa fuit lata præiudis duabus de cisionibus Rotalibus sententia vsque de mense Maij 1621., & scilicet tunc ab ea vt supponitur fuerit intra legitima tempora appellatum, cum tamen ab illa citra nihil aliud actum fuerit in causa d. appellationis illa remaneret per lapsum fatalium deserta. c. cum sit Romana de appellat. Auth. ei qui C. de temp. ap. pal. Lancell. de attent. 2. par. c. 12. ampliat. l. n. 28. cum seqq. Rota decis. 601. num. 1. par. 1. in recent. Vnde Domini dixerunt, constare de re iudicata, quæ sit exequenda. &c.

PERVSINA FIDEICOMMISSI DE GRATIANIS.

Mérc. 1. Iulij 1626.

ARGVMENTVM.

Identitas bonorum quomodo probetur.

SYMMARIVM.

- 1 Possessio probatur ex Instrumento emptionis.
- 2 Identitas probatur ex depositione Testium.
- 3 Testes deponentes de auditu in antiquis plenè probant.
- 4 Possessio filij probat bonorum identitatem.
- 5 Identitas probatur ex fide Catastri.
- 6 Identitas probatur ex enumerationis emanatis in instrumentis executionis.
- 7 Identitas Confinium probat bonorum identitatem.

DECISIO DCXLVII.

- D**ICTUM fuit, constare prædium delle due Lasse fuisse in bonis qu. Capitanei Felicii fideicommittentis ex pluribus saltem simul iunctis. Primo, quia constat dictum prædium fuisse emptum ab Vzore dicti Capitanei cum clausula ad habendum, & clausula constituti ad fauorem d. Capitanei interveniente pro eo, & pro ipsius hæredibus stipulatione Notarij

- 2 Secundo, eadem identitas probatur ex depositione plurium Testium, qui dicunt Capitaneum possedisse dictum prædium.

Non obstat, quod deponunt tantum ab auditu, quia nihilominus cum sumus in antiquis plenè probant. c. licet de Testibus cum alijs per Pergr. de fideicom. art. 44. num. 17.

- 4 Terrio, dicta probatio coadiuvatur, ex quo constat illud fuisse possessum per Vincentium filium, & hæredem d. Capitanei, & ab eodem Vincentio peruenisse ad Dominos de Perinellis.

- 5 Quarto, concurrit Catastrum, in quo reperitur descriptum dictum prædium inter alia bona hereditaria d. Capitanei Rota decis. 706. num. 2. & 3. par. 2. in recent.

Quinto, denique facit aliud Instrumentum celebratum inter Dominos de Perinellis asserentes fuisse factam executionem super hoc prædio ad instantiam d. Boncambij creditoris Vincentij illudque demiserunt eidem d. Boncambio cum pacto expresso, quod si hoc prædium euinceretur à Petro Graiano in vim præfati fideicommissi, iura d. D. Boncambij remanerent illasque pro suo credito contra hæredes, & bona hereditaria d. Vincentij, ex hoc enim Instrumento non solum probatur quod d. prædium deuenit à Vincentio filio Capitanei in Perinellos, & à Perinellis in Boncambium, sed elicitur etiam non obscure confessio dictorum de Perinellis, & Boncambij, quod dictum prædium fuit in bonis fideicommittentis, & ex omnibus prædictis saltem simul iunctis, vt supra dictum est, resultat sufficiens probatio d. identitatis ad effectum de quo agitur.

- Nec potest dubitari, quin prædictum prædium sit illud, quod hodie possidetur à Boncambijs, quia veritas ex prædictis deprehenditur, & concurrit identitas confinij, vt patet ex lectura Instrumenti acquisitionis d. prædij per Felicem, & Instrumenti adeptionis possessionis eiusdem prædij per Perinellos hæredes Vincentij filij, & hæredes grauari d. Capitanei, in quibus sunt expressa eadem confinia, vt plenè demonstratur per Scribentes in facto pro hæredibus q. Petri Gratiani. &c.

VITERBIEN. HÆREDITATIS.

Mérc. 4. Iulij 1626.

DECISIO DCXLVIII.

Impressa in Recent. decis. 676. par. 4. tom.

VOTO.

V O T O R V M

Nec Non

RESPONSORVM DIVERSORVM
CELEBRIVM VRBIS
IVRE CONSVLTORVMIn quibus singulares Iuris quæstiones luctulenter,
& doctè examinantur.

C O L L E C T A N E A.

V O T V M

seu Responsum.

R. P. D. Hippolyti Aldobrandini Sac. Rot.
Romane Auditoris; postea Clem. VIII.
sel. record.

I N C A V S A

Lucen. præcens criminis læsæ Maiestatis
de Podijs.

A R G V M E N T V M.

Occidens Vexilliferum, seu caput Reipublicæ
an, & quando incurrit Crimen Læsæ Maie-
statis, & Perduellionis adeo, ut tam ipse, quam
eius filij incurrant penas infictas commit-
tentibus talia delicta. & hac occasione, quam
plurima de materia etiam super interpretatio-
ne statuti Lucani. Quid obsecra gratia reinte-
grationis, & remissionis. Cetera de substanti-
transaktionis oblationem.

S Y M M A R I U M.

1 Ordo præsentis consultationis.

2 Distinctio. & divisio difficultatum occurrentium in
prædicti casu ibidem.

3 Fæcti species præsentis consultationis.

4 Vincenatus de Podio exul duxit uxorem, & ex ea
habuit quatuor filios.5 Io. de Podio instituit hæredes pro dimidia filios Vin-
centis.

6 Iacobus de Podio successit alij eius fratribus.

7 Crimen Læsæ Maiestatis olim quale. & quibus le-
gibus, & penis puniuntur.8 Lex 12. tabularum quod crimen faceret Læsæ Maie-
statis, & quomodo.

9 Apuleia lex maiestatis quæ

10 Varia lex Maiestatis quid disponeret

11 Cornelia lex Maiestatis quid disponeret.

12 Antonina lex Maiestatis quid disponeret

13 In Iuliam omnes alie leges fuerunt translate

14 Iulia Maiestatis quid, & quos capita contineret.

15 Iulia Maiestatis imponebat varias penas in singulis
capitibus, & quas.

16 Pana seditionum arbitraria.

17 Perduellionis pana & num. 21. 96. 106.

18 Perduelles donare nequeunt ampl. an. 18.

19 Perduelles mortui fieri non licebat.

20 Perduellis, & perduellionis crimen qui, & quid &
num. 22. 32.

21 Criminis Læsæ Maiestatis plures species

22 Perduellionis examen differt ab illo Læsæ Maiestatis

23 Fille Rebellium ex l. Iulia non efficebantur in ca-
paces suæcessionis personarum extranearum.24 Vincenatus non incedit in panem perduellionis & nu.
106. & seqq.

25 Delinquentis intentio in delictis est inspicienda.

26 Finis declaratur, qualis res censenda sit

27 Delinquentis intentio distinguitur una cum animo ob q. m.

28 Affectio operum imponitur.

29 Intentio Vincenatus in interfecione Vexilliferi nam;
seqq. & num. 30.30 Perduelles non dicuntur comprehensivi civilibus discor-
dis, nec civiles dissensiones tendunt in exitum Re-
publicæ licet ex eis sapins labefactetur.31 Crimen Læsæ Maiestatis non committitur, inter qui
sunt civiles discordie.32 Rebellis non effugatur dimittentes inter se pro as-
sequendis Magistratibus.33 Fugiens ad hostes ob defensionem sui corporis non in-
cidit in Crimen Læsæ Maiestatis.34 Tumultus filius sub causa assequendi Magistratus
cadit sub crimine seditionis.

35 Quæ pana puniatur.

36 Scismatici qui sint, & num. 41.

37 Seditionis crimen non transgreditur, quando non ag-
itur de Tyranno creando, vel de mutanda forma Reip-
ricæ eadem forma retenta de recuperanda pristina li-
bertate.38 Statutum puniens levitatem riuorem, non habet lo-
cum in percutiente.39 Turbatio Reipublicæ orta ex dissensione Principum
quæ pana puniatur, & num. 43.

40 Intentio in omni materia inspicienda.

41 Statutum puniens turbationem pacificam statum Reip-
publicæ non habet locum in dissensione Principum.

42 Specie una expressa non continetur expressa altera.

- 45 *Generale mandatum, scilicet tractatus intelligitur modo licito, non autem illicito.*
- 46 *Tractatus debet in se habere conclusionem ad effectum punitionis.*
- 47 *In crimine laesa Maiestatis puniatur tractatus confictus in sola oris aperitione. Contrarium n. 48.*
- 48 *Cogitationis Penam nemo potest. Vide n. 51.*
- 50 *Etiā in crimine laesa Maiestatis.*
- 51 *Dimodum ad alium extrinsecum non facit denentum focus ē tunc Cogitatio d. fieri a coniuratione n. 51.*
- 52 *Executio quando non est conformis tractatui non huic sed alteri causae est ad scribenda.*
- 53 *Executio causa verisimilitudinis debet adscribi, & Magistratus consequendi causa, discordantium exempla.*
- 54 *Intentio indicatur ex qualitate Actus.*
- 55 *Crimen perduellionis non dicitur commissum ex conuocatione Consilij & Collegij, paruos quod tota auctoritas Reip. consistebat ad effectum diu rassetare le colic, non ad effectum mutandi statum eiusdem Reipab.*
- 56 *Ciuitis diffinitio dicitur, qua oritur occasione consequendi Magistratus in Republica.*
- 57 *Magistratum i' serpatio peruenit ad secundum caput legis Iulij, quod non continet crimen perduellionis.*
- 58 *Ciuitium diffinitionem ob consecrationem Magistratus exempla historiārum.*
- 59 *Peccati fieri Republica Lucana occiso non fuit crimen perduellionis, quia non fuit animo Reip. occupandi, sed potius ex causa priuata n. 78. ac num. 106. Ampl. n. 76.*
- 60 *Neque crimen laesa Maiestatis.*
- 61 *Magistratus offensio non ex priuata causa facta praesumatur, ut potius odio Principis, & Reip. recurrendum est ad coniecturas. Et cui incumbat onus probandi n. 63.*
- 62 *Delictum praesumitur commissum ex causa, qua illud reddit minus graue.*
- 64 *Peccati fieri occiso facta per Vincencium processit ex priuata causa, & quare.*
- 65 *Delictum praesumitur commissum ex causa, quae apparet, & desumitur ex qualitate temporis, & ex alijs de quibus n. 66 & 67.*
- 68 *Delictum cuius praecesserint Mina, praesumitur commissum a Minante ex Minis praecedentibus.*
- 69 *Delictum censetur commissum ex causa iniuria, & ira praecedenti, & n. 70.*
- 71 *Inimicitia priuata facit cessare presumptionem delicti in Republicam.*
- 72 *In delictis arguitur a preparatione ad preparata.*
- 73 *Delictum incogitatum arguitur ex improprietate.*
- 74 *Idem operatur oppositum in opposito, quod propositum in proposito.*
- 75 *Testis unicus, & sibi contrarius non probat.*
- 76 *Delictum non probatur unico testis, & n. 79. & n. 83.*
- 79 *Confessio per duos Testes confitetur probari debet.*
- 81 *Armatus adducere non est crimen laesa Maiestatis in causa, de quo ibi.*
- 83 *Cianis Portae Ciuitatis procuratio facta per Vincencium non importat argumentum delicti perduellionis, & n. 87.*
- 84 *In delictis spectatur tantum, qui d. principaliter agitur.*
- 85 *Socius criminis, ut afficit socius, debet induci, tanquam parte citata, & torqueri, alias socius.*
- 86 *Socius criminis probat ad inquirendum, & ad torquendum, sed non ad condemnationem, etiam si plures sint.*
- 87 *Testium numerus non supplet defectum in causa criminali ardua.*
- 88 *Delictum in dubio praesumitur illud, quod est minus graue, & quod maiori pena est plendum.*
- 89 *Officiatus interfectus in dubio praesumitur non odio Principis, vel Reip. sed priuato.*
- 90 *Pena inhabilitatis filij non imponitur nisi vigore leg. quisquis C. ad leg. Iul. Maiest.*
- 91 *L. quisquis C. ad leg. Iul. Maiest. & in eo quod puniunt filios odiosissima est.*
- 92 *Et odio irrationabili.*
- 93 *Et restringenda quantum fieri potest.*
- 94 *Argumentum, commissum si crimen laesa Maiestatis, ergo filij amiserunt passiuam testamenti faditionem, & panis l. quisquis tenentur, non valet.*
- 95 *Probari debet conclusio, quoniam commississe crimen perduellionis ad hoc, ut eius filij puniantur.*
- 96 *Filium inhabilitatis pena imponitur solum pro crimine perduellionis, & n. 97.*
- 98 *L. quisquis C. ad leg. Iul. Maiest. habere locum in crimine laesa Maiestatis in primo capite, quomodo intelligenda.*
- 99 *L. quisquis C. ad leg. Iul. Maiest. locum tantum habet in delicto commissio contra Principem, secus contra Rempublicam, & quomodo, & n. seqq.*
- 100 *Cyn. & Fulgof. in l. quisquis C. ad leg. Iul. Maiest. reprobantur.*
- 101 *Rempublicam offendens, an incurrat penam l. quisquis, & an committat crimen laesa Maiestatis.*
- 102 *Crimen laesa Maiestatis committi potest, licet non attestetur contra Principem, sed agatur de nece Consilij lateri illius assistentis. Vide ibi.*
- 103 *Consilium Principis, qui apud eum personam, atque in eius supremo Consilio, & lateri assistunt dicuntur effecere quodammodo tuum corpus cum ipso Principe.*
- 105 *Reip. corpus non habet, nec animam, sed est quid vniuersum.*
- 105 *Velluxer, Antiani, vel Magistratus si occiduntur committitur crimen laesa Maiestatis, filij tamen delinquentes non subiiciuntur panis leg. quisquis C. ad leg. Iul. Maiest. Amplia n. 106.*
- 107 *Interfectus Magistratu fungentes puniuntur pena leg. Iul. Maiest.*
- 108 *Necantes Consilium puniuntur pena leg. quisquis C. ad leg. Iul. Maiest. non autem necantes eos, qui Magistratu funguntur.*
- 109 *Menoch. conf. 99. num. 79. cum seq. reprobatur, & declaratur.*
- 110 *Pena leg. quisquis C. ad leg. Iul. Maiest. non debet extendi ad interfectores omnes eos, qui pars corporis Reip. sunt.*
- 111 *Verba leg. quisquis C. ad leg. Iul. Maiest. diuersimodè ponuntur in Codicibus & num. 130.*
- 112 *Delictum vel inter diuersa parti solet.*
- 113 *Adiectum aliquando assumitur per mem substantia.*
- 114 *Adiectum positum in numero plurali post duo substantia ad omnia praecedentia refertur, & ea omnia qualitat.*
- 115 *Quid autem quando post duo substantia ponitur adiectum in numero singulari uni tantum substantia conuenient.*
- 116 *Declinatio Imperij Romani capite sub Imperatoribus Honorio, & Arcadio.*
- 117 *Imperatores Honorius, & Arcadius vexati fuerunt a coniuratoribus Rustici, & aliorum.*
- 118 *Legis quisquis C. ad leg. Iul. Maiest. sensus quilibet, & causa eius pena & n. 124.*
- 119 *Poenis leg. quisquis C. ad leg. Iul. Maiest. Subij.*

- 10 Subijciuntur. tollantes in necem etiam Vir-
tutem illustriam.
- 180 Barbari olim dicebantur omnes illi, qui non par-
ticipant Romano Imperio.
Turcarum commercium est prohibitum n. 121.
- 121 Barbarorum commercium omne prohibitum erat
apud Romanos.
- 122 Aurum ad Barbaros deferre prohibitum erat apud
Romanos.
- 223 Barbarorum Matrimonium prohibitum erat Civi-
bus Romanis.
- 124 Seni ad Barbaros fugientes deprahensi quomodo
puniebantur.
- 125 Delictum grauius puniunt ratione personae prohibita
in eo perpetrando adhibita.
- 126 Lex si quis non ponitur in Cod. Theodosiano
sub tit. ad leg. lul. Maiest. sed ad leg. Cornel.
de Sicar.
- 127 Lex debet ita interpretari, ut nullum verbum red-
datur superfluum.
- 128 Verba quae leges debent aliquid ponderis habere.
- 129 Verba legis ad casus magis dubios se sunt trahenda.
- 131 Seuera poena leg. quis quis imposita fuit ratione
personarum, quarum opera delictum perpetrabatur.
- 132 Dilectio priuatus significat proprium, & n. 142.
- 133 Immo proprium Principis.
- 134 Lquis quis poena non afficit delinquentem de per
se solo non communicatio consilio cum aliquo, & n.
128. & 140.
- 135 Dilectio Cum copulata, & denotat simultaneitatem.
Dilectio Cum inducit maiorem communicationem, quam
faciat & n. 35.
- 136 Statutum pauens mulierem nubentem extra Terri-
torium cum hereditate non comprehendit nubentem
sine hereditate.
- 137 Lex loquens cum aliqua qualitate, illa non verificata,
cessat.
Et specificis probanda est ad id ut non sufficiant gene-
rica praesumptiones n. 137.
- 138 Argumentum sumptum à contrario sensu Lquis
quis quid disponat.
Dispositio leg. quis quis, ut locum habeat requir-
rit contrariatio cum alijs, de quibus n. 138. & n. 154.
- 139 Argumentum a contraria sensu debet sumi ad li-
mitis verbarum.
- 140 Lquis quis comprehendit tantum delinquentes,
qui cum personis, ac auxilio personarum ibi expref-
suram & A. seqq.
- 141 Magistratus fugientes non veniunt appellatione militum.
- 142 Primatus dicitur, qui sine iurisdictione vel imperio
est, & distinguitur ab illustribus, & ab istis, qui in
dignitate sunt, & n. 153.
- 143 Militum appellatione non veniunt Senatores.
- 144 Militum appellatione qui continentur, & n. 145.
- 145 Militum Scholae quae nam essent remissae.
- 146 Federati sub optionibus inter milites qui essent.
- 147 Optionatores Militibus qui nam essent.
- 148 Illustres Senatores primatum appellatione non con-
tinebantur.
- 150 Traians de nece Principis cum illustribus viris non
subiecit poena lquis quis.
- 151 Coniuratione facta super nece Principis cum his,
qui in aliqua essent dignitate constituti, coniuram-
ter non incurritur poena lquis quis.
- 152 Militia non est dignitas, nec in dignitate constituta.
- 153 Iacobum, & alios filios Vincenij de Poio non
priuatos postea testamenti fallunt, nec iure com-
muni, nec vigore statuti Lucani.
- 156 Filij non incurritur poena lquis quis propter ef-
fusionem Principum inferiorum.
Contrarium viget statutum Lucensium, quae ex-
tenduntur, quis quis ad offendentem Rempublicam
n. 158. Vid. n. 159.
- Statutum antiquum Lucanæ Reipub. lib. 4.
cap. 61. prius leges legitima.
- 161 Cessante praesupposito cessat dispositum.
Statutum puniens vnum delictum, & aliud praesup-
ponens non habet locum, praesupposito non verificato
n. 160.
- 162 Dilectio Prout est relatum repetens relatum cum
omnibus suis qualitatibus.
- 163 Et restringit ad terminos relati.
Statutum extendens poenam lquis quis C. ad leg.
lul. Maiest. ad offendentem Remp. intelligi debet
quando aliam est de extinguenda Rep. nam. 164.
Vide n. 168.
- 164 Statutum Reipublicae de quo in statuto Lucano quo-
modo intelligendum, & n. 193. cum seqq.
- 165 Status Reipublicae, si dirigatur ad aliud regimen,
tunc dicitur fieri contra statum. Vid. n. 167.
- 766 Status puniens turbantem pacificum statum intelli-
gendum est de particulariter tantum turbante.
- 167 Vincentinus non incidit in poenam statuti lib. 4.
cap. 61. & n. seqq.
- 198 Statuti Lucani extendentis leg. quis quis ver-
ba, & intellectus n. 169. & 171.
- 170 Aduocatorum euasiones cessant in cleris.
- 171 Statutum aliquem casum non decident remaneat casus
non decisis sub dispositione legis communis.
- 172 Casus ommissi in reformatione decidi debet secun-
dum statum antiquum.
- 173 Praesertim in materia odiosa.
- 174 Vexilliferi Reipubl. Lucen. occiso puniunt poena
statuti particularis illius Civitatis lib. 4. cap. 157.
- 175 Consiliarius dicitur pars corporis Imperatoris intelli-
ge ut n. seqq.
- 376 Dispositum in vno ex aequiparatis à leg. antiqua,
censetur etiam dispositum in alio.
- 177 Imperatoris persona est diuersa ab illa Senatoris,
- 178 Dilectio Persona significat qualitatem homini insi-
tam, qua vnus ab alio distinguitur.
- 179 Statutum loquens in casu vero non trahitur ad fictum.
- 180 Argumentum ab aequiparatis procedit solum, quando
illi duo casus à lege antiqua sunt aequiparati per mo-
dam regulam, vel quando sunt aequiparati duo casus
ab antiqua lege in omnibus, & per omnia, & n.
181. Vide n. seqq.
- 184 Crimen non extinguitur morte, ubi actum est de ne-
ce Reipublicae, secus de nece alicuius Magistratus.
- 186 Dispositio leg. quis quis summopere est odiosa, &
ideo non extendenda.
- 178 Extensio fit in eadem qualitate odij, sed non de casu
ad casum, ubi militat minor ratio.
- 188 Vexilliferi occiso militis puniunt, quam nece Reipub-
licae, & quare.
- 189 Consiliarius non comprehenditur in Statuto Lucano
lib. 4. cap. 61.
- 190 Statuti Lucani lib. 4. cap. 61. intellectus, & n.
seqq. & n. 207. & seqq. n. 200. & seqq. n. 281.
& seqq. n. 258. 281. 395.
- 191 Disciplina seu ponitur inter diuersa.
- 192 Fallit quando, hoc non potest significari, quia tunc
stat expostione pro idest.
- Statuti Lucani lib. 4. cap. 61. intellectus 193.
cum seqq. 160 Stat.

- 195 Statutum lucanum cap. 62. lib. 4. de pena inducitur seditionem quid disponat.
- 196 Alius, ad quem fit extensio, debet esse eiusdem qualitatis, naturae, & formae, & non diuersus ab alio, in quo loquitur & n. 197.
- 198 Statutum, quod intelligi possit corrigere in pluribus ius commune debet interpretari, quod in uno tantum.
- 199 Statuta debent interpretari, ut minus corrigant ius commune, quam sit possibile.
- 200 Statutum correctorium prae id, in quo corrigi, recipit passivum interpretationem à iure communi.
- 201 Praeterea si constat de tali mente contrahentium.
- 202 Statuti superfluitas toleratur, quando agitur de puniendis innocentibus, licet regulariter aliud sit, & n. 230. 348.
- 203 Statuti paruale recipit declarationem à iure communi.
- 204 Statutum puniens falsitatem intelligitur de falsitate de iure punibili.
- 205 Declaratio non comprobatur sub verbo statuere. Vix illi extingui non denotat voluntatem occidendi extinguendi libertatem n. 207.
- 206 Iacobus, & alij filij Vincentij de Podio non fuerunt redditii incapaces ex Decreto consilij contra Vincentium falso, & n. seqq.
- 207 Indefinita in statu odio non aequipollet vniuersali: contrarium n. 212. intelligi ut n. 213. & 215.
- 210 Indefinita, quae aequipollet vniuersali, non venit ex propria significatione, sed ex quadam benigna interpretatione.
- 211 Interpretatio benigna cessat in materia odiosa.
- 214 Masculinum non concipit femininum in materia odiosa, odio irrationabili.
- 216 Statutum parti parua puniens delinquentem, & opem praestantem, quomodo intelligendum.
- 217 Indefinita non omnia, sed aptiora comprehendit.
- 218 Supplicationes Podij quomodo intelligenda.
- 219 Consilio Vniui non nocet Alteri.
- 223 Statutum mandans imponi delinquentibus debitas penas intelligitur de impositione facienda per Iudicem. Anpl. 223.
- 224 Gerundij natura est significare actum, prout est in fieri n. 244. limita n. 226. Impositio pena à Iudice facta dicitur, quando tulit sententiam n. 224.
- 225 Gerundium significat actum, prout visui subiicitur. Fide n. 226.
- 227 Gerundium significat actum faciendum in futurum.
- 228 Gerundium significat idem, quod participium futuri temporis.
- 229 Lex vel Statutum vtiens gerundio, instruit quid faciendum.
- 230 Statuti verba ita sunt interpretanda ne sint superflua.
- 231 Rona ubi ipso iure non imponitur requiritur sententia Maxime in pena afflictiva, & priuatiua n. 231.
- 232 Lex puniens per verba futuri temporis, dicitur canon ferenda, non lata sententia.
- 233 Verba subiunctiui temporis in lege tempus futurum importat, & quomodo conditionem. & n. 234.
- 234 Verbum puniuntur respicit actum Iudicis.
- 236 Diffilio ita quod limitat, & restringit priorem dispositionem.
- 237 Contrarium, quod ampliet.
- 238 Fallit tamen in materia penali.
- 239 Verba apta importare latam, & inferendam sententiam debent interpretari, ut ferenda.
- 240 Pena in dubio non debet conferri imposita ipso iure & n. 279.
- 241 Relatum nouum in restructum cum prima qualitate, quando aliter exprimitur.
- 242 Diffilio accusatio adiecta an importet modum, an conditionem & n. 243.
- 247 Verba temporis praesentis significant latam sententiam: Vide n. 246.
- 248 Diffilio Ad adiecta gerundio denotat finem, ad quem actus fuerit factus.
- 249 Discretus modus loquendi Statutum valde considerandus est.
- 250 Verba ad intelligendum non respiciunt tempus praesens.
- 251 Gerundium respiciens futurum facit conditionem.
- 252 Statutum Lucanum cap. 28. declaratur. Verba veniunt deponendi apposta in Statuto quid importent n. 252.
- 253 Relatum adiunctum verbo futuri temporis, vel modi optatiui, vel subiunctiui importat conditionem & n. 254. & 256.
- 254 Optatiui si iunguntur relatiuum conditionem importat.
- 255 Relatiuum qui resoluitur in quatenus.
- 257 Condemnatio dicit non potest ipso iure imposita, quando puniio posita est in conditione futura condemnationis.
- 258 Statutum vnum ab alio interpretationem recipit.
- 259 Lex interpretatur ab obseruantia subsecuta, & n. 277.
- 260 Delinquentes in hoc casu variè à Iudicibus fuerunt puniti & n. 261. & n. 266.
- 262 Ipse Promonem personalissimum est.
- 263 Diffilio Ex est ampliativa.
- 264 Exclusus à successione, an dicatur exclusus à legitima.
- 265 Verbum priuare importat prolationem sententiae non ipso iure.
- 267 Francisci Philippi de Podio sententia condemnatoria.
- 268 Decretum Consilij Lucensis contra Vincentium Podium quid continet.
- 269 Andrea Granducij, Andrea Matichai condemnatio qualis, & ex quo delicto.
- 270 Petri de Fantinellis condemnatio, & Petri Branzolini sententia & n. 271. & 274.
- 271 Leg. quis quis diuersificat penas inter feminas, & masculos filios.
- 272 Filij feminae Rebellium sunt capaces successuum extraneorum.
- 275 Leges habent conditionem, si moribus videntur fuerint receptae.
- 277 Obseruantia nullam requirit praescriptionem ad declarandum leges.
- 280 leg. quis quis circa penam contra filios nullibi res recepta.
- 281 Menochij conf. 275. ac eius rationes resutantur. Soc. conf. 275. lib. 2. approbatur n. 281.
- 283 Diffilio Nec est continuata.
- 284 Statute verbum significat, nouum legem condere, non declarare.
- 285 Declaratoria lex trahitur ad praeterita.
- 286 Decretum consilij Lucensis contra Vincentium de Podio non afficit, nec comprehendit eius filios.
- 287 Sententia ex Aliis recipit declarationem.
- 288 Accusatori non creditur.
- 289 Iudici non creditur, nisi quantum ex aliis apparet.
- 290 Principis assertio in crimine laesa maiestatis non creditur & n. 291.
- 292 Propositio decreti contra Vincentium facta in consilio non nocet, nisi quantum iustificatur, & n. 294. & 295.

- 303 Aequiua affectio aponenda.
- 306 Enunatiua, ut probet, debet esse clara, non autem genericè prolata.
- 307 Probatio debet de necessitate concludere.
- 308 Indefinita non acquiritur dimensio in materia probationis & num. 392. Ampl. 299.
- 300 Sententia lata in crimine lesa maiestatis contra Patrem non comprehendit filios non nominatos.
- 301 Diffinitio relativa eos, & eorum quemlibet idem important, et si expressio fieret per nomen proprium.
- 302 Dispositio cum expressione nominis proprii personam nominatam non egreditur.
- 303 Et habet non solum significationem relativam, sed etiam restrictivam, & personalitatem important.
- 304 Sententia est adeo restrictiva, ut nihil comprehendat præter id quod ex ea necessario inferitur, nulla habita consideratione petitionis, & n. 305.
- 306 Verba sententia debent restringi, & num. 309. Sententia non recipit interpretationem à iure n. 305.
- 308 Sententia interpretanda est semper favore condemnati, ut minus quod fieri posset cum eo alium censetur.
- 309 Maxime quando verba illius aliquid operantur.
- 310 Delictum esse commissum iussu declarare, ut possit subiret pena à lege imposita. Decl. n. 311.
- 312 Pro Felice presumitur.
- 313 Relegatus est minus quam depositio.
- 314 Deportatorum bonum censetur.
- 315 Deportati habebantur pro mortuis.
- 316 Relegatorum bona non publicantur.
- 317 Deportati Civitatem Romanam amittebant, & efficiebantur quasi sine Civitate.
- 318 Deportati amittebant factionem passivam testamenti & n. 321. Limita n. 329.
- 319 Deportati capitis diminutionem patiebantur.
- 320 Relegati retinebant libertatem, & Civitatem.
- 321 Relegati Testamentum factum ante passivam retinebant, siue in perpetuum, siue ad tempus essent relegati, & num. 330.
- 322 Sententia verba sunt intelligenda proprie, non improprie.
- 323 Relegatio fit etiam ad loca Releganti non subdita.
- 324 Relegatio non repugnat publicatio bonorum. Sententia relegationis, in quibus pena confiscationis apponitur, reprehenditur, sed non irritatur, num. 324.
- 325 Sententia ita est interpretanda, ut non contrarietur.
- 326 Relegationes fiant ut taliter condemnati digentes longe à Patria illam tamen relinquunt.
- 327 Banniti nostri temporis an equiparentur deportatis, vel relegatis valde controversatur inter Doctores.
- 330 Banniti nostri temporis videntur actuum, & passivum testamenti factionem. Ampl. n. 331. Banniti nostri temporis possunt impune offendi, num. 330.
- 331 Confissio non trabitur ad bona futura. & n. 339. Vid. num. 331.
- 332 Banniti excluduntur quædam à successione delatis iure consanguinitatis contrarium verum ibi.
- 333 Statutum Lucanum lib. 4. cap. 26. ad dispen. posse esse legitimum.
- 334 Statutum lucanum lib. 4. cap. 26. 28. 29. 30. cap. 26. quid disponat.
- 335 Prohibitio calqueorum actuum, qui sunt inter vivos non comprehendit ultimas voluntates.
- 336 Statutum Lucanum cap. 34. lib. 2. prohibet Arentes acquirere posse bona stabilia, mobilia, & iura in Civitate, & districtu. Vide n. 343. 349. 350. 309. 370. & 371.
- 337 Civis quis esse non potest, & tamen non sit forensis.
- 338 Parentis non dicitur, qui in exilium habet in aliquo loco, sed dicitur de illo populo, licet non sit Cuius.
- 339 Parentis ut dicitur qua requiratur.
- 340 Banniti originem non perdunt, licet Civitatem amittant.
- 341 Statutum prohibens, forensium acquirere non liget mulierem nuptam forensi.
- 342 Statuts ligari, & forum sortiri à pari procedunt.
- 344 Statuta tantum disponunt quantum loquuntur.
- 345 Statutum in casu, in quo non loquitur, cessat illius dispositio.
- 346 Statutum restringi debet ad casum, in quo loquitur.
- 347 Maxime in Statuto Convocatorio iuris communis.
- 348 In Statutis nec syllaba debet esse superflua.
- 350 Intestato non est expressa ultima voluntas, sed tacita.
- 351 Crimen Lesæ Majestatis Committent non privatur faciente testamenti. & num. 357. Vid. n. 354.
- 352 Nec dominium suorum bonorum ipso iure amittit sed necessaria est sententia condemnatoria.
- 354 Gig. de pgn. committit. crim. leg. Maier. lib. 11. quest. 31. reprobat.
- 355 Rebelles amittunt ipso iure ea, qua sunt iuris civilis.
- 356 Deportati amittunt ea, qua sunt iuris civilis.
- 358 Condemnatus in penam mortis efficitur foras penam. Vid. 362.
- 359 Citatio necessaria est in sententia Principis.
- 360 Citatio etiam in notis requiritur.
- 361 Maleficium cum notorium esse non potest, ut non possit habere excusationem.
- 363 Quibus confessor habere actuum, & passivum testamenti factionem, nisi specialiter sit inhabilitatus.
- 364 Clausula non obstante delicto, intelligitur quantum obstat.
- 365 Confessio super delicto patris non nocet confessori, quando prejudicium pendet à dispositione iuris communis.
- 366 Confessio interpretatur semper in favorem confitentis.
- 367 Filius ratione originis paternæ, & aucta dicitur Civis illius loci.
- 368 Statutum loquens de forensi non comprehendit Civem ratione originis paternæ, & Auitæ.
- 369 Alienam voluntatem non dicitur illa, qua fit per habendum institutionem, vel successorem de instituto.
- 370 Prohibitio duo ex correlativis censetur prohibita, & aliud.
- 371 Prohibitio voluntaria acquisitionis, necesse est etiam prohibita voluntaria alienatio.
- 372 Consilium superius Lucense potest abolire decreta, & remittere penam delinquenti, prout fecit illis de Podio mediantibus verbis Rescripti de quibus ibi, & num. 374.
- 373 Voluntas enim desumitur ex verbis prægnantissimis.
- 375 Scientia presumitur, dum agitur de facto proprio, notabili, & recentissimo ab ipso iure vidui.
- 376 Clausula de plenitudine potestatis appropinquat à Prin-

1. *Principe efficit, ut nihil opponi poſſit, quod annul-*
let actum.
- 277 *Poteſtatis plenitudine uti nihil aliud eſt, quam do-*
rogare iuri communi, ſeu ordinario.
- 278 *Poteſtatis plenitudo eſt plenitudo arbitrii nulli ne-*
ceſſitati ſubiecta, nulliusque iuris publici regulis
limitata.
- 279 *Pena leg. ſi quis, remitti poſſunt à Principe, &*
gratius efficitur habitis ad beneficia, & ordi-
nes.
- 280 *Homines de Podio idem ſignificant, ac familia de*
Podio.
- 281 *Nomina collectina comprabendunt etiam poſtea na-*
ſciturus.
- 282 *Privilegium conceſſum per nomen collectinum etiã*
ſuturos comprahendit.
- 283 *Vniuerſale recipit augmentum, & diminutionem,*
ſed ſemper eſt idem.
- 284 *Privilegium non quod debet eſſe perpetuum comprahen-*
dit ſuturos, ne reduciatur ad temporalitatem.
- 285 *Remiſſio pena ſi facta ſit delinquentibus eo magis*
conſuetor facta eorum filijs, qui delictum non com-
miſerunt.
- 286 *Futuri comprahenduntur quando militas eadem ratio*
in futuris, quam in exiſtentibus tempore con-
ceſſionis.
- 287 *Privilegium conceſſum Reſtenderarij ad ſuturos*
etiam trahitur.
- 288 *Futura, venire ſemper ſolent, quando agitur de*
gratia nomini, nec quidem concedenti preiudici-
ciali.
- 289 *Privilegium exemptionis trahitur ad futura.*
- 290 *Gratia ſeu privilegium reſtitutum ad primum ſta-*
tum ſemper ſauorabile à Doctioribus reputatur.
- 291 *Privilegium dicens, etiam homines Caſalis renun-*
ciarunt quædam iurayntelligi poſſe de duobus ho-
minibus. vide ibi.
- 292 *Indefinita æquipollet vniuerſali, quando concurrit*
eadem ratio.
- 294 *Filij eorum, qui interfecerunt Vellixerum Reipub-*
lica Lucana alio animo, quam perturbandi illius
ſtatum, non ſunt Rebelles.
- 296 *Exceptio trahitur ad caſus ſimiles, & in quibus mi-*
litas eadem ratio.
- 297 *Pena leg. quis quis, reſpectu filiorum dicuntur*
odioſiſſima odio irrationabili.
- 298 *Sententia, decretum, ſeu ſtatutum tollens beneficium*
remiſſionis præſupponit antea be neficium
illud ſibi ſuffragari.
- 299 *Verbum remanent, appoſitum in gratia reintegr-*
ationis quid operetur.
- 400 *Iura ſanguinis ſunt immutabilia.*
- 401 *Banniti iura ſanguinis non amittunt, licet aliquos*
illius effectus perdant.
- 402 *Verba in dubio conſentur appoſita demonſtratiue.*
- 403 *Relatum dicitur eſſe verum, & proprie in reſo-*
lutione.
- 404 *Regula ſauorabilis intelligenda eſt large, exceptio*
verò odioſa interpretanda eſt ſtriſſe, & e contra.
num. 419.
- 405 *Statutum excludens feminam non intuitu agnatio-*
nis cenſetur excludere masculum ex femina.
- 406 *Verba in principio poſita influunt in totam ſuppli-*
cationem.
- 407 *Beneficium eſt latiſſime interpretandum.*
- 408 *Gratia reintegrationis, ſeu remiſſionis pena prodeſt*
etiam ignorant. Ampl. num. 409.

- Licet alij tencam prodeſſe ſolum à die ſcientie.*
num. 408.
- 410 *Acquiſitione in certo loco prohibita in reliquis oc-*
cuſetur conceſſa.
- 411 *Exceptio ſeruat regulam in contrarium, & aliquan-*
do etiam ampliatur.
- 412 *In mandato ſi excipitur vnus caſus requirens ſpe-*
ciale mandatum, exceptio facit, ut in mandato
comprehendantur reliqui caſus requirentes ſpe-
ciale mandatum.
- 413 *Extenſio non ſi de perſona ad perſonam, ubi non*
ſolum diuerſa, ſed ubi maior ratio militat.
- 414 *Item non ſi in materia odioſa. Imò nec in materia*
ſauorabili. num. 416.
- 415 *Etiã ex tacita mente diſponentis. Ampl. num. 417.*
- 418 *Filij committentium crimen perductionis quare pu-*
niantur. & num. 444.
- 420 *Anputatio capiti eſt vna ſpecies penarum capi-*
talium.
- 421 *Remota vna ſpecie non excuſetur remota alia.*
- 422 *Vna ſpecie expreſſa non dicitur expreſſa alia.*
- 423 *Verba qua capi poſſunt in genere, & in ſpecie in ma-*
teria odioſa capi debent in ſpecie, non in genere.
- 424 *Verba in materia odioſa capi debent in iuriſi ſi-*
gnificatu.
- 425 *Diſpoſitio facta in vno caſu conſetur facta in alio*
æquiparato.
- 426 *Extenſio non ſi locus neceſſe eſt, ut nulla ratio di-*
uerſitatis assignari queat. Vid. ibi.
- 427 *Acquiſitationem factam fuiſſe debet conſtare, ad*
loc ut intret argumentum ab æquiparatis.
- 428 *Derogatio, & abrogatio intelligitur ad effectum*
transmiſſorum.
- 429 *Verba intelligenda ſunt eo reſpectu, quo probata*
ſuerunt.
- 430 *Filij rebellium habent teſtamenti ſanctionem, dum*
in decreto illis ademptũ fuit tantummodo ius Ciui-
tatis.
- 431 *Clauſula non obſtantibus, intelligitur quatenus*
obſtet.
- 432 *Clauiſula derogatoria præcedentibus debet intelli-*
gi de his, qua omnino ſunt contraria.
- 433 *Derogatum non conſetur, niſi in quantum expreſ-*
ſum eſt, & neceſſitas cogit.
- 434 *Diſtictio alijs ſimilita ſignificat.*
- 435 *Interpretatio benignior eſt facienda, ubi agitur de*
remiſſione pena odioſiſſima.
- 436 *Pena leg. quis quis, habent locum tantum in fi-*
lijſ neſciuit, non autem in iam natis, & n. 438
Contrarium. n. 437. 439. & ſeqq.
- 440 *Verba poſteri, poſteritas, quos comprahen-*
dunt.
- 441 *Relatum eius reſert omnia cum ſuis qualitati-*
bus.
- 442 *Lex generaliter loquens generaliter eſt intelligenda.*
- 443 *Transactio corruat ex ſuſa cauſa.*
- 444 *Contradictio corruat ex falſitate cauſa.*
- 447 *Error vitiat tranſactionem, ſicut ætatem contrallas,*
cum tunc deſiciat conſenſus, & num. 453.
- 448 *Errans non conſentit.*
- 449 *Errans non ratificat.*
- 450 *Error vitiat conſtitutionem dotis.*
- 451 *Error vitiat renunciationem, & ceſſionem.*
- 452 *Diſtictio præſertim, aliquando impropriatur, & ex-*
ponitur pro tantum.

- 457 *Kalarum bonorum presumuntur ignorasse ab-
sentes.*
- 458 *Legatum alimentorum sublimetur non obstante quod
legatarius esset in capax hereditatis, & num. 459.*
de num. 459. & 467.
- 459 *Deportatis, & servis pene quantamvis incapacibus
legari potest.*
- 460 *Alimenta sunt iura naturalis.*
- 461 *Alimenta, de quibus ibi iudicis Officio petuntur.*
- 462 *Legata alimentorum solutem anima reliquarum
concedunt.*
- 463 *Legatum alimentorum capis natura, non persona.*
- 464 *Alimenta ex dispositione leg. quis quis C. ad leg.
hui. Marcell. ex bonis maternis relinquuntur solum
filabus, non autem filii masculis.*
- 466 *Egenus dicitur ille, qui habet tantum alimenta.*
- 468 *Alius consistit factus ex eo capite, & ex ea causa, ex
qua valere potest.*
- 469 *Legatum annuum consistit factum pro alimentis,
dum aliter sublimari non poterat, & n. 470.*
- 471 *Error manifestus apparet, dum constat aliter con-
tineri in testamento, quam presupponerent trans-
scriptes.*
- 472 *Error est privatio intellectus per falsam imagina-
tionem.*
- 473 *Falsitas potius presumitur in falso proprio, quam do-
natio.*
- 474 *Dolo incidens in ipsum transactionem, vel vice, vel
opere exceptionis illam annullat.*
- 475 *Dolus ex circumstantiis probatur.*
- 476 *Dolus arguitur ex affectibus personarum.*
- 477 *Dolo, insidius ad transigendum errare videtur.*
- 478 *Dolus inducitur ex machinationibus.*
- 479 *Dolus committitur circa scientiam, & voluntatem,
quando calliditate quis seductus, & sollicitatus ita
aut.*
- 480 *Legis transmissio delatum arguit.*
- 481 *Actio positionis hereditatis est bone fidei.*
- 482 *Actio positionis hereditatis intentata postquam filii il-
lius, qui praedictum commississe crimen lesa Maie-
statis anno 481.*
- 483 *Transactio dolo contracta reddidit nulla ipso
iure.*
- 484 *Vel saltem restituenda a pe exceptionis.*
- 485 *Transactio nulla remansit, vel resolvitur ob non
servatam formam inter contrahentes consentiam sub
pacto annullatio.*
- 486 *Forma adimpleri debet in forma specifica.*
- 487 *Conditio mere voluntaria per aequipollens adimpleri
non potest.*
- 488 *In conditionibus voluntariis necesse saltem atten-
ditur.*
- 489 *Conditio si decesserit, sine filijs de legitimo matri-
monio descendens dicitur defuncta, si maritus
aut filijs legitimatis per subsequens matrimo-
nium.*
- 490 *Conditio per aequipollens adimpleri non potest quan-
do adiectum suis potestatem resolutionis.*
- 491 *Idque procedit tam in voluntariis voluntatibus, quam in
contractibus.*
- 492 *Adimplementum cuius conditionis non suffragatur
sive adimpletione, aliam, quam sub pacto resolu-
tione fuerant convenisse inter partes.*
- 493 *In conditionibus voluntariis ratio videtur non qua-
ritur.*
- 494 *Secundum laudam, necessitas imponit.*
- 495 *Rescriptum impetratum non presumitur ab eo, cuius
nomine tantum, quando modicum, vel nullum re-
quisitum impetrant.*
- 496 *Confirmatio transactionis facta a Principe cum re-
latione ad supplicationem, in qua non continetur
omnia inter partes sub pacto resolutionis consentiens
non suffragatur.*
- 497 *In capacitate indulta per leg. quis quis, non tollit,
quin quis potest capere ex contractu.*
- 498 *Conditiones voluntariae possunt adimpleri per aequi-
pollens, quando consideratis suis effectibus. limit.
num. 498.*
- 499 *Conditio si haec sine filijs decesserit defuncta si de-
cedat cum filio, qui illud moriatur.*
- 500 *In conditionibus voluntariis non habetur in con-
sideratione ratio.*
- 501 *Voluntas dispositionum est illa, qua dominatur.*
- 502 *Clausula vix non censetur habita fuisse de pro aequi-
pollens aliter, dum utramque appropinquat. num.
501. & 503.*
- 503 *Distio, Ex apud aequi principaliter.*
- 504 *In conditionibus voluntariis non procedit argumen-
tum, si disponens fuisset interrogatus, ita dispo-
suisse.*
- 505 *Clausula supplices, restringitur a verbis subse-
quentibus.*
- 506 *Clausula supplices non supplet consensum, quando
contrahentes subalternam facultatem consentiendi
de iure, & de facto.*
- 507 *Conditio pendens de voluntate Principis dicitur po-
tius difficilis, quam impossibilis.*
- 508 *Conditio non possibilia contractibus valet, sed non
vincit.*
- 509 *Ex contractu conditionali non oritur utique obligatio,
que obligatio ante purificationem conditionis.*
- 510 *Ademptio simplex conditionis, non sufficit, quando
versatur in actibus factis ex intervallo.*
- 511 *Solutio supponit praecedentem obligationem.*
- 512 *Observantia scilicet esse magis momenti ad declaran-
dam mentem contrahentium.*
- 513 *Ignorantia presumitur in absente, dum non probat
scientia.*
- 514 *Ex receptione solutionis non inducitur approbatio
contractus.*
- 515 *Observantia contractus non probatur ex alio, qui prae-
ter refertur ad aliam causam.*
- 516 *Observantia erronea non suffragatur.*
- 517 *Receptio solutionis consistit facta ex capite magis
recipientis profecto.*
- 518 *Alius consistit factus prout magis expediri facietur,
quando versatur in actibus aequivoce.*
- 519 *Ex alia indifferenti non oritur presumptio veritas
voluntatis.*
- 520 *Presumptio oriens ex facto non extenditur ultra
quam alius necessarii inferre.*
- 521 *Petrus qui potest se habere ad variabile, & ad per-
manens non erit presumpti certa de presenti
in futurum.*
- 522 *Ratificatio, & approbatio non inducitur nisi ex o-
mnibus, qui illam necessariis inferas, & qui non possit
fieri extra ratificationem.*
- 523 *Remedium leg. 2. C. de rescind. vendit. cessat in
transactione.*
- 524 *Contrarium est verius, quando adest lesio etiam in
specie alius eventus licet, & num. 522.*
- 525 *Aestimatio doli curat ad probandum lesionem.*

transſactionis non eſt impoſſibilis, ſed poſſim ad-
mittitur.

- 326 Remedium leg. 2. C. de reſcind. vendic. habet
locum in venditione ſpei.
- 327 Spes aſſimatur quanti Communiter vendita fuiſ-
ſet.
- 328 Aſſimatio dubij liſis euentus aſſimatur, quando
agitur de iniquitate laudi Arbitri aſſumpti ſuper
liſe.
- 329 Reſpo que dicitur magna in laudo dato ab arbitro
relinquitur arbitrio Iudicis.
- 330 Laſionis probatio relinquitur arbitrio Iudicis, ubi
expreſſe taxata non reperitur.
- 331 Tranſaſtio an aqua, vel iniqua ſit poſſit Index ar-
bitrari inſpecta cauſa tranſaſtionis, & perſonarū,
& perpenſis viribus ambarum partium, & numer.
533.
- 332 Tranſaſtio eſt enormiſſimē laſina, dum pro bonis
valoris ſcut. 10. mil. fuerunt recepta ſcut. 3. mil.
& num. 535.
- 333 Tranſaſtio faciliſ indicatur in ſubſiſtens, quando
inita ſuit inter hominem informatiſſimum, & mulie-
rem Tutricem, ac minores non informatos.
- 334 Laſio minor requiritur in tranſaſtione, quando vna
pars tranſigentium non erat ſecura, quod aqua lan-
ce ius redderetur.
- 335 Hæredum appellatione veniunt quicumque extra-
ne.
- 337 Maxime in materia indiſcretiſ.
- 338 Verba cauſa quo poſſent hereditare, trahuntur
ad quodcumque tempus.
- 339 Verba & calu, quo important cōditionem, & qui-
dem expreſſam.
- 340 Ex ademptione conditionali cenſetur inſtitutus ſub
contraria conditione.
- 341 Verba directæ prolata in Codicillis ad fideicommiſ-
ſum trahuntur.
- 342 Aditio hereditatis inducitur in tranſaſtione, &
ceſſione, & ſaſto.
- 343 Per aditionem acquiritur dominium omnium bono-
rum hereditaria.
- 344 Immiſſio in remedio leg. fin. C. de ediſt. Diu.
Adr. toll. debetur heredi inſtituto, dum doce-
tur de Teſtamento non abſoluto, nec cancellato, &
de poſſeſſione teſtatoris.
- 345 Remedium leg. final. vti tranſmiſſibile competi-
tiam heredi heredis.
- 346 Ius accreſcendi intrat inter hæredes coniunctos re, &
& verbis.
- 347 Remedium leg. final. C. de Ediſt. Diu. Adr. toll.
competit contra titulo poſſidentem.
- 348 Immiſſio ex remedio leg. final. non reſtatur ob
incapacitatem requirentem altiore indaginem, &
num. 551. ſocus ſi eſſet clara: Ampl. num. 554.
- 349 Remedium leg. final. recipit exceptiones requirentes
altiore indaginem.
- 350 Remedium leg. final. eſt ſummariſſimum.
- 352 Statutum Lucanum continet poſſeſſionem de-
ſuncti in hæredem.
- 353 Remedium leg. final. concurrens cum ſtatuto con-
tinuante poſſeſſionem deſuncti in hæredem, habet ef-
fectum recuperandæ poſſeſſionis ſaltem ne admit-
tantur exceptiones concernentes dominium.
- 355 Inſtitutus immittitur in poſſeſſionem, dum contendit
cum ſubſtituto. Ampl. numer. 556.
- 357 Subſtitutus competit remedium leg. final. verifeco;

to prius cauſa ſubſtitutionis, qua verifecatio facien-
da in contioenti.

- 359 Exceptio dicitur requirere altiore indaginem, dum
hic inde ſunt rationes vnum, & aliud ſuadentes.
- 360 Exceptio dicitur requirere altiore indaginem,
quando perſona, qua præſentatur incapaces ſuc-
ceſſionis non leguntur expreſſe excluſa, ſed eorum
excluſio deſumitur ex argumentis.
- 361 Legitimus contradictor ut quis dicitur ſufficiens habere
titulum a deſuncto, licet poſſeſſionem quæ acqui-
ſiuitur, Contrarium, num. 562.
- 363 Legitimus contradictor quis non conſtituitur ex poſſeſ-
ſione reſultante ex diſpoſitione ſtatuti continuantis
poſſeſſionem deſuncti in hæredem.
- 364 Legitimus Contradictor non dicitur, qui mediante
tranſaſtione habet titulum, & poſſeſſionem ab ha-
rede, dum tranſaſtio non ſubſtat.
- 365 Alienatio ſaſta à Patre homine filij, qui erat hæres
vna cum poſſeſſione non conſtituit legitimum con-
tradictorem, quando talis alienatio erat nulla.
- 366 Legitimus contradictor dicitur habere titulum, &
poſſeſſionem ab hærede, & quare.
- 367 Alius nullo quis contravenire poſſet.
- 368 Contra ſaſtum quis venire poſſet, quando non eſt nul-
lum in ſuorem aduerſarij.
- 369 Statutum Lucanum, prohibet poſt quinquennium
agi poſſe remedio leg. final. C. de Ediſt. Diu.
Adr. toll. limita ut ibi & num. 570.
- 370 Preſcriptio non currit contra non valentem agere, &
num. 575. & num. 574. Ampl. num. 576. & num.
579.
- 371 Preſcriptio non currit, quando quis impeditur de
iure agere.
- 372 Preſcriptio non currit, quando ob potentiam Aduerſa-
rij non potuit agere.
- 373 Preſcriptio ſilet tempore hoſtilitatis, & belli, &
quare.
- 377 Proſeſſio ad evitandam preſcriptionem non requi-
ritur, quando impedimentum eſt notorium.
- 378 Preſcriptio non currit ubi adeſt mala fides.
- 380 Preſcriptio ſtatutaria ſortitur naturam preſcriptio-
nis iuris Communis.
- 381 Statutum Lucanum lib. 1. cap. 62. videtur ſe
conformare cum diſpoſitione Iuris Communis.
- 382 Remedium leg. final. C. de Ediſt. Diu. Adria:
toll. præſcribitur ſpatio decem annorum inter præ-
ſentes, & viginti inter abſentes.
- 383 Statutum reducens preſcriptionem remedij leg. fin.
C. de Ediſt. Diu. Adr. toll. ad quinque annos
intelligi debet reſpectu præſentium, non reſpectu
abſentium, & num. 585.
- 384 Statutum Lucanum lib. 1. cap. 16. circa diſpo-
ſitionem præſentium, & abſentium ſe conformat cū
iure communi.
- 386 Statutum loquens de preſcriptione non habet locum
in ſuſceptione.
- 387 Preſcriptionem non præſtare in dubio pronuntiandū
eſt.

Verba mea Domine dirige secundum
Iustitiam tuam.

VOTVM I.

IN explicatione, & dissolutione difficultatis, quæ in presenti causa summæ equitatis plenè se offerunt hunc ordinem scribo. Prius ostendere conabor, neque ius civile, neque municipale, neque denique sententiam contra D. Vincentium de Podio latam eius filijs passivam Testamenti factionem, vaquam ademisse. Demonstrabo deinde quando etiam inhabiles, & incapaces successionis estrancorum personarum ob crimen paternum affecti fuissent, illos tamen pristinam habilitatem, & capacitatem recuperasse, eamque hodie etiam suffragari Illustrissimo D. Iacobo, qui solus ex prædictis filijs superest. Agam 3. loco de quadam præsentis transactione, quæ inita pretenditur inter Patrem Aduersariorum, & prædictos filios D. Vincentij quam, & nullam, & in omnem euentum rescindendam satisficere (ni fallor) demonstrabo, & denique ex his inferam, prædictum Illustriss. D. Iacobum ex remedio l. fin. C. de edict. Div. Ad. sol. impunitum esse in possessionem medietatis omnium bonorum olim à D. Ioanne de Podio eius Patris possessionem, & quæ portionibus dd. filios D. Vincentij, & Patrem aduersariorum hæredes instituit.

Aggrediendo itaque primam difficultatem præmitam pro intelligentia totius causæ, quod cum homines huius nobilissimæ familie ægre ferrent se in Civitate, & Republica Lucanæ opera (ut ipsi putabant) nonnullorum Civium gratia forsitan apud Populum illorum pollicitum æggeri à Magistratibus, & emolumentis dictæ Reipublicæ, sæpe sæpius murmurabant dicendo suam pristinam non posse recuperare dignitatem, nisi intersectis tribus, vel quatuor Civibus, à quibus totum hoc malum, ut ipsi putabant, pendebat. Dum itaque ita inter se fremerent, vacavit beneficium quoddam S. Iulij nuncupatum quod dicebant esse sui Iurispatronatus, & consequenter ad suam pertinere præsentationem, quod beneficium erat situm in via nuncupata de Podio inter Domos hominum Nobilium, vnde nonnulli ex dicta familia inter quos erat Vincentius prædictus armati, & quibusdam alijs amicis stipati, possessionem illius ceperant illamque retinere decreverunt Inferri prætenditur fuisse actum inter istos, vel (ut melius dicam) inter aliquos ex istis de creandis decem Antonianis, illisque finito Magistratu, qui tunc Reipublicam moderabantur in Palatiū intrudendis, deque rescindendis, (vt ipsi vocant) Talsch ad effectum vt in eis nomina quoque ipsorum, & aliorum Amicorum reponerentur. Secundum eum foram administrationis illius Civitatis statutis temporibus se ligebantur separatim Cives pro singulis Magistratu, ac Senatu, quæ omnia ipsi Consilium appellaverunt quorum nomina in singulis sacculis, quos ipsi Talschas nominant scripta reponebantur ex quibus sacculus postea, & Senatus, & ceteri Magistratus

suis temporibus forte extrahebantur, in quibus sacculis opera illorum Civium, quos parum, sibi benevolos opinabantur nomen nullius ex dicta familia positum sciebant, quæ verbo tractata pretenduntur à quodam Dominico Torro, qui aliquoties id dixit nonnullis de hac familia.

Et quia timebant ne circa possessionem S. Iulij aliquid à Senatu contra ipsos statueretur, unus ex illis nomine Stephanus conatus fuit corrumpere 20. vel 25. ex Senatoribus, ne quid quam statui in consilio contra ipsos posset. Et insuper ipsemet Vincenius minutus fuit aliquem Civem opefuerum, si quid contra ipsos decerneretur. Decreuerant enim retinere possessionem dicti beneficii iuxta etiam Senatu Domi quoque dicti Stephani scienda erat quædam Congregatio hominum huius familie, quæ tamen facta non fuit, quid autem ibi esset deliberaturi, vix colligi potest, nisi quod agerent de recuperanda pristina dignitate.

Cum itaque res ita ferretur, Senatus exulare iussit duos ex Senatoribus huius familie, qui simul cum ipsis de Podio ceperant possessionem dicti beneficii, illamque renebant Stephanum scilicet del Orapho, & Herum nuncupati *Adm. scire*, quo audito D. Vincenius iratus exarsit, dixitque totum hoc factum esse in vilipendium ipsorum, vt amicis delinquerentur, & denudarentur, vt postea inimicorum prædæ relinquerentur, idque tanto magis, quia sibi reatum fuit perire illius diei Hieronymum Vellutellum tunc Vexillierum protulisse verba, satis iniuriosa in ipsos. Dum enim ageretur de causa illorum duorum, qui postea exilio multati fuerunt, dixerat *Tu sei di quei tristi i Ladroncelli di Mont' Albano*, hoc itaque audito Vincenius armatus jillico profectus fuit ad Palatiū ibique dicti Vexillierum tantummodo interuenit, reliquis omnibus Anianis intactis dimissis, & Dominicus Totus eodem tempore aggressus fuit domum Lazari Analphinæque pluribus vulneribus attexit, quo facto reuerti fuerunt ad locum, vnde digressi iueant clamando *libertà libertà, Popolo Popolo*. Et insperata literis, & Nuncijs, quam plures homines, vt se tueri possent, ne opprimerentur, accesserunt, quorum aliqui venerunt, & aliqui venientes ab ipsis dimissi fuerunt, quæ de causâ etiam procurarunt habere claves vnius exportis Civitatis.

Ipsus ergo ita armatis existentibus in loco nuncupato *Poggio* deliberaverunt pro suo possidere operam ne punirentur. Vnde hac de causa plures Cives ad eos accesserunt operam dantes, vt res ista componeretur, quæ in traditione in summopere conquirebantur se iam priuatos esse hominibus, & emolumentis Reipublicæ cum iam diu nullus ex dicta familia esset Magistratus aliquem affecurus. Tandem fuit concessus saluus conductus Vincenno, vt securus è Civitate abiret, prout fecit. Deinde fuit simul cum nonnullis alijs declaratus Rebelis, & declaratum etiam contra eum militare omnia statuta de Rebelibus loquenda, aliqui vero fuerunt capti, & partim decapitati, inter quos fuit Franciscus Philippus Pater aduersario-

scm.

rum, & partim in exilium adii, vt liquet, ex ſententia conſidera eos latos, de quibus, ſi opus erit mox ager.

- Post hæc dum in exilio eſſet dictus Vincen-
 3 tius, ducta Vxorē Cive Florentina ſuſcepit 4.
 Filios Coſmum, Philippum, Franciſcum, &
 4 Iacobum, quos bo. me. dictus Ioannes de Podio
 4 Frater D. Vincentii hæcde inſtituit pro me-
 4 dierate ſimul cum Philippo Patre aduerſario-
 rum; quam medietatem præmortuis reliquiſ
 ſuis Fratribus præterend D. Iacobus ſibi debet;
 5 qui eis omnibus ab inteſtato ſueceſſit.

Hic igitur ſe ita habentibus pro deciſione
 huius primi capitis præmittere libuit de Crimi-
 mine læzæ Maieſtatis olim varias latas fuiſſe;
 6 leges ex præcepto namque legum 12. Tabularū
 Rei huius Criminis erant, qui hoſtes conſtat-
 ſent vel Ciuem hoſti tradidit, & ii capite
 7 poenas dabant, vt habetur apud Polibio. *quinto Hi-*
 7 *ſtor.* & apud *Manut. de legib. Rom. fol. mihi 30 ſe-*
 7 *cundum primam impreſſionem*, lata etiam fuit lex

8 *Aquileia*, qua lege, Teſte Cicerone Oratore C. Na-
 8 *bonius* accuſatus fuit in qua cauſa, vt reſect.
Palerm. Max. cap. 18. M. Scaurus Princeps Sena-
 8 *tus* Teſtimonium dixit, eruditiffimus, ſummæ
 8 quæ integritatis vir *Antonius Auguſtini* olim, &
 8 ipſe *Rota Auditor*, & nunc *Archiepiſcopus Tarra-*
 8 *conſis* meritiſſimus de legib. pag. 38. cap. *Aquileia* de
 8 *Maieſtate* quid nam illa contineret, & qua poe-
 8 na reos afficeret, non ſatis liquet, cum nil
 8 amplius de ea habeamus. Aderat præterea lex *Pa-*
 8 *ria*, qua quærebatur de his, quorum opē, con-
 8 ſilioque ſocij contra Populum Romanum arma
 8 ſumpſiſſent; fuit enim lata à *q. Vario Trib. Plebis*
 8 ex orto Italico bello ob negatam Socijs Ciuita-
 8 tem, qua de cauſa Nobiliſſas flagrabat inuidia,
 8 qua lege ipſe quoque *author* damnatus fuit *Aut.*

10 *Aug. ubi ſupra fol. 206.* Aderat quoque *Cornelia*
 10 *Maieſtatis*, cuius *Cicero*, & *Aſconius Pedianus* me-
 10 *minerunt*, vt habetur apud eundem *Ant. Aug.*
 10 *car. 83.* qua lege, vt vir eruditiffimus bene opi-
 10 nari videtur, totæ res provincialis conſtituta
 10 fuit, ne ſpecie legitimi Imperij quiequam con-
 10 tra Rempublicam nouaretur, neque ſatis clarè
 10 apparet, qua nā poena Reos afficeret, niſi quod
 10 ex lib. 19. *Amian. Marcell.* nefeio quid conici
 10 poteſt, dum inquit, vt à queſtionibus, vel inuē-
 10 tis nullius dignitas exciperetur *Præf. in Cat-*
 10 *alog. legum antiquarum* in verbo *Cornelia* ad codē
 10 late. Aderat: *Iulia* de qua mox agam. Aderat

11 *Antonina* quæ *Maieſtatis* damnati prouocationē
 11 ad populum dabat. *Cic. in pri. Philipp. Præf.* in
 11 verb. *Antonina* iudiciaria quod antea etiam per
 11 *duellionis* omnium de Maieſtate. Criminum
 11 grauiſſima habebat, quæ cauſa vti omnium
 11 grauiſſima itā à Populo Comitū centuriſſis,
 11 quæ maxima omnium erant, iudicabatur *Ma-*
 11 *nut. ubi ſupra fol. 10* quæ ſupradictæ leges omnes
 11 in *Iulian* traſcriptę ſunt *Zuſ. in catalog. leg. antiq.*
 11 *cl. latus à Præf. in codic. 12. in verb. Iulia.*

Lex igitur *Iulia Maieſtatis* plura neceſſario cō-
 11 tinebat capita, cum omnes ſupradictæ leges cō-
 11 plecteretur, & aliquid de primō capite habere-
 11 mus in l. 1. ff. ad l. *Iul. Maieſt.* ſed quid nam
 11 contineretur in primō quæ in 2. capite

12 non apparet, & vanitatis plenum mihi vi-
 12 detur de hoc quætere, prout læcit Vir eruditus

Menech. conſ. 99. num. 18. enim ſeq. cum impoſſibi-
 le ſi aliqua cōiectura id aſſequi, oportet enim
 legem illam ſatis amplam fuiſſe, pluraque con-

14 tinuiſſe capita, cum tot ante latas leges ample-
 14 ceretur, & aliqua vt mox ſubiſciam inſuperue-
 14 rauerit, quæ prioribus legibus non prohibeban-
 14 tur, diuina autem modo quem ordinem ſer-
 14 uauerit qui leges illas (quiſquis ille fuerit) in v-
 nam redegit, & plura illis nō comprehenſa ad-
 didit, lu manz non videtur ſauilitas, lege autē
Iulia non imminuitur, ſeu auctum fuiſſe nu-
 merum criminum ad Læſam Maieſtatem per-
 tinentium liquet ex *Corn. Tacit. lib. 1.* dum in-
 quit itā Legem Maieſtatis *Tiberius* reduxit, cui vo-
 men apud veteres idem, ſed alia in iudicium vtebatur,

ſi quis proditiōe exercitum, aut plebem ſeditioſum,
 denique maieſtate Reipub. Maieſtatem populi Rom.
 miniſſes ſuſta arguebantur diſta inſupne erant, primus
 Auguſtus cognitionem de ſummiſ libelliſ ſpecie legis
 eius traſſant commotis Caſſij Severi libidine qua vi-
 roſ, ſeuinaſque illuſtres Procacibus ſcriptis diſſi-
 muerat mox *Tiberius* conſultante *Pomponio Macro* Præ-
 tore non iudicio Maieſtatis redirentur exercendaſ eſſe
 leges reſpondit, huncque aſperantem carmina in ſau-
 ſtiam ſuperbiaſque eius, & diſcordem cum matre anti-
 mum, quem locum ex noſtris citat, *Alciat. in l. hæc*
ſtipulatio uox 200. in verb. publicatæ executionem de
 verb. ſign. lege igitur *Iulia Maieſtatis* ne dum ſa-
 15 cta, vt antea hebāt, ſed etiam dicta, quæ olim

inſupne erant, puniebantur l. ſummiſ libelliſ ff. ad l. *Iul. Maieſt.*
 Sed vt lupia dixi quid nam in primo
 quidue in ſecundo, vel tertio capite prædictæ
 legis contineretur, nil certi ſtatui poſſe opinor,
 quod totum debemus incurſe, ſocordiq; Cō-
 pilatorum, qui omiſſis ſcriptis legibus, &
 15 xdictis interpretationes, & Gloſ. mutas com-
 15 pilant, ſi namque Legem 12. Tabul. ædificā

Prætorum, & præſentim illud perpetuum, cœ-
 teraſq; leges antiquas, quas ſure conſultu interpre-
 tati fuerunt, haberemus, non ita laboraremus,
 Vnum eertē (ni fallor) ſtatui poteſt poen. m. a.
 legis *Iulia Maieſtatis*, non eandem in omnibus
 capitibus fuiſſe, quod ex l. ſin. ff. ad l. *Iul. Maieſt.*
 apparet, inquit *Vlpianus* planē non quiſquis leg. *Iu-*
lia Maieſtatis reus eſt, in eadem conditione eſt, ſed qui
 perduellionis reus eſt bſtiti animo aduerſus Rem. vbi
 Principem animatus. Cæterum ſi quis ex, alia cauſa
 leg. *Iulia Maieſtatis* reus ſit morte crimine liberatur
 quod etiam ex alio demonſtratur, nam dicta l. i.
 tenebantur, tumultum, & ſeditionem in Ciui-
 tate excitantes l. 1. ff. de od. tit. tamen poena ſedi-

15 tioſior varia erat, & arbitraria, ſicut hodie ſunt
 omnes poenę l. hodie ff. de p. l. ſi quis. *authores ff.*
de pan. vbi Paulus inquit *authores ſeditionis*, &
 15 *tumultus* populo concitato pro qualitate dignitatis, aut in
 ſuream tolluntur, aut deſſus ſubiciuntur, aut in Inſu-
 lam deportantur quod idem liquet ex lib. 1. & 2.
 C. de ſedit. vbi Gloſ. in verb. grauiſſimam, & ibi Aug.
 & nouiſſimē *Claud. in traſ. de ſeditio* ad l. 1.
 in ver. grauiſſimam. Nec dicatur, titulum illum
 200 pertinere ad ſeditionem in Rem. quia

ex rubrica tollitur obiectum, cum illa ita con-
 cepta ſit de ſeditioſis, & de his, qui plebem cō-
 tra Rempublicam audent colligere.

Et quia inter crimina Læzæ Maieſtatis gra-
 uiſſimum erat perduellionis crimen, illius ratio-
 16 men rei non alia præter mortis, & conſciatio-
 nis

nis bonorum poena afflictebantur, præcipuumque illius criminis erat, vt morte non extingueretur, ab hæcibus enim pargandum erat, dimittendaque fisco bona, memorique delinquentis damnatur l. fin. ff. ad l. l. Maiest. & hinc
 27 est, quod donationes factæ à perduellibus post crimen contractum non valent, etiam si nondum
 28 accusatus est vita discesserit l. donationes. ff. de donat. & legat. ciuicia à perduelli, & soluta damnata eius memoraria fisco repetebat l. cum filius §. fin. ff. de leg. 2. hosque etiam lugere non licebat l. liberorum §. non solum ff. de his qui notat. in
 30 fam. hanc legem horrendi criminis appellat. Lin. lib. 1. dum agit de Horatio, qui post victos tres Curios Albanos, Sotorem ipsius vnus ex interfectis sponfam lugentem obuiam habuit, eamque interfecit, qui hac lege causam dixit inquit enim Linus Atrox visum id facinus Patribus, plebique, sed recens meritum fasce obstat, tamen rapta in iur ad Regem, Rex ne ipso tam tristis, ingratiq; ad vulgusq; iudicij, & secundum Iudicij suppletij auctor, esset, consilio Populi aduocato Duumuiros, inquit, qui Horatio perduellionem lucent secundum legem facio hoc horrendi criminis erat Duumuiros perduellionem in dictis si à Duumuiros promoueri prouocatio certata si
 21 vineat capis obnubito, in felici arbori rebe suspendito; verberato, vel intra Pomerium, vel extra Pomerium, cuius loci meminuit ex nostris Cui. memo. in verb. perduellionis, quem etiam refert Rebuff. in l. quos nos hostes 234. ff. de verb. sign. circa quam legem illud obseruandum est, hæc ipsa lege causam olim dixisse etiam eos, qui nil in Rempub. moliri fuerant, quod excitato Horatij exemplo appareret sicut auctor Rei perduellionis erant, qui aduersus legem, & Portiam, & Semproniam Cuiem Romanam, vel poena mortis, vel verberibus affocissent, vel Tribunum plebis interfecissent. Pannin. de Verbo. Rom. sit de comit. cent. fol. 562. & 563 hic enim Magistratus co quod ad defensionem libertatis populi institutus fuerat, idcirco legibus Sacrosanctus esse videbatur, quod nil aliud erat, quam factum esse caput illius, qui Tribuno nocuisset, loca vnde hæc colliguntur, leguntur apud Aut. Aug. de legibus lib. 174. in verb. Portia, & fol. 788. in verbo Semproniam prope finem ubi de octaua lege Gracchi agit, & apud Manut. de legibus Roman. fol. 51. & apud Ottom. in distion. in verbor. perduelles, quæ de causa videmus non semper morte affectos huius criminis damnatos, exemplum vnum refert Manut. ubi sup. fol. 51. vers. quaro. & illud cur Censorum. Aliud habemus in patre eloquenti v. Cicerone, qui à Clodio huius criminis Reus factus ob mortem Cuius Romanis, qui cum Catilina coniurauerant illatam, exulavit, iudicatumque fuit malè fecisse Clodium, qui in illo iudicio non Centuriata, quæ maximæ erant, sed tributa habuit comitia, vt ipse Ciceron. 3. de legibus dicit, & refert. Pannin. ubi supra.

Ethinc cum misterio Flp. in l. fin. ad l. l. Maiest. non simpliciter dixit cuiuslibet perduellis in memoriam damnandam, sed qui perduellionis reus est hostili animo aduersus Rempub. vel Principem aniuaturus quod idem dicit. Tullin. in §. 1. in fine publici. Iudic.

Hinc igitur liquet, non illicet sequi commissum est crimen læsæ Maiestatis, ergo etiam

perduellionis, differunt enim ista crimina, tantumquam genus, & species. quilibet enim perduellis reus est Maiestatis, sed non omnis Reus Maiestatis est Reus perduellionis; vt supra dixi, & declaratur. Buden. in annot. ad l. fin. ad l. l. Maiest. Alciat. in l. quos nos hostes num. 7. de verb. sign. Manut. de leg. Roman. fol. 52. in prime. Ottom. ubi supra sicut etiam consentaneum non est argumentum, reus quis est perduellionis, ergo hostili animo in patriam, vel Principem se armavit.

Ex his igitur omnibus, vt concludam. Inferitur crimen læsæ Maiestatis multiplex fuisse, supremumque gradum tenuisse perduellionis in Principem, & in Rempub. etiam hinc ita in supremo gradu atrocitate constituto delicti poena tantum mortis, et confiscationis bonorum statuta erat, damnaturque memoria post obitum Rei d. l. fin. ad l. l. Maiest. §. 1. in fine, de publici. Iudic.

Hucusque igitur tantum abest, vt quocunque capite l. l. Maiestatis, damnatorum filij inhabiles, & incapaces successioneum extraneorum personarum redderetur, vt ne quidem subirent hæc poenam, etiam ob commissum à Parentibus atrocissimum illud per duellionis crimen in Principem vel Rempublicam.

Quibus ita se habentibus affirmo, quicquid sit de alijs capitibus legis l. l. Maiestatis, d. Vincentium non committit crimen perduellionis in Rempublicam, nec incidisse in illum supremum gradum delicti læsæ Maiestatis; ad quod ostendendum dico hæc in re spectantem in primis esse mentem hominum illius nobilissimæ familiæ, & quoniam tenderet ad
 27 rum conatus, finis namque est ille, qui qualis sit referenda, declarat l. sed & §. 5. internum de usu fructu Specul. per d. J. de fructu & interest. num. 7. Flor. in dist. §. internum num. 4. præsertim in delictis, in quibus voluntas, & intentio delinquentis est illa, quæ vnus ab alio crimine discernit. L. qui in iuria ff. de furt. l. quod Reipub. de iur. l. 1. C. ad l. Corn. de Sicar cap. significasti 2. de homicid. hincque dici solet affectionem open non
 29 men imponere l. si non conuicti C. de in iur. Mart. conf. 77. num. 3.

Si itaque spectemus finem, & intentionem nedum D. Vincentij, de quo principaliter agitur, sed totius illius familiæ, is alius non erat, nisi vt illi equum cum alijs conditionem haberent, & ne lectis aliorum Ciuium gratia apud Populum pollentium, ab honoribus, & emolumentis Reipublice accercent, nunquam enim inter eos actum fuit de Republica ad Monarchiam, vel Oligarchiam, aut Aristocratiam reducendam, & in summa nunquam egerunt de mutanda forma Gubernij, sed pristina formam quacunque illa erat firma manente, volebant & ipsi sicut alij Ciues Magistratus honores, emolumentaque Reipublice participare, propriæque ciuiles erant diffensiones, cum opinarentur, se duorum, vel trium Ciuium opera repellere à dd. honoribus, quo causa odium non dicitur in Rempublicam, sed in illos Ciues sibi
 31 in finis quo causatur Ciuiles diffensiones, ex quibus licet torpescit scilicet labefactetur Republica, non tamen in illius exitio directo con-

tenditur expreſſis verbis inquit. *Plp. in l. ſi quis ingenuum §. in ciuilibus ff. de cap. & poſt lim. reuerſum* ait in Ciuilibus diſſenſionibus quauis ſapè per eas Reſpublica lędatur, non tamen in exitum contenditur, & conſequenter ſaliter inter ſe contententes, hoſtili animo in Reſpublicam non armantur. Vnde per duelles in Reſpublica dici nequeunt, imò. *Bal. conf. 58. lib. 1.* dicit quod vbi non certatur de opprimenda, vel deſtruenda Patria, ſed de muris diſſenſionibus, & partialitatibus; crimen 33 lęſę maiestatis non committitur, quod idem voluerunt. *Bar. in ex traug. qui ſunt Rebellis verb. rebellando num. 3. Gira. tract. de crim. lęſę Maiest. cit. de Rebellibus quaſt. 11. num. 2.* & vt bene inquit *Bal. conf. 59. num. 2. lib. 1.* diſſimilantes inter ſe ratione officiorum, vel ſlarus in comuni non dicuntur proprię rebellare contra Reſpublicam ſue Ciuitatis per ſer. in d. *ingenuum §. in ciuilibus de cap. & poſt lim. reuerſum* ſalutem enim volebant homines illi Reſpublicam, cuius honores, & vntea participare volebant, non autem extructam, quo caſu nedum per duellionis, ſed ne quidem Crimen lęſę Maiestatis committitur. *Alat. in diſſicultiori caſu conf. 408.* & hinc voluit *Des. conf. 410. in fin. fugientem* 34 ad hoſtes ob tutelam ſui corporis non inuadere in Crimen lęſę Maiestatis, & in ſpecie quod tumultus facti cauſa Magiſtratum aſſe- quendum, vt quando quis tumultum effici- tendens debere ob ſuam nobilitatem effici Conſulem cadat ſub Crimine Seditioſorum, cuius pena arbitraria eſt pro qualitate rei, & perſonarum, vt ſupra dixi, habemus claram. *gloſ. hoc aſſertantem in l. 1. tit. C. de Sedit. quauis ibi requiratur Sal. & Ang. & hinc eſt, quod vbi tumultus excitatur, vt prætor deportetur, & vbi conſecratur ſeditio, non ſemper imponitur 37 poena mortis. *Alex. conf. 111. col. ſi. verſ. nec prædictis lib. 1.* & quia ſeditio eſt multiplex cauſa. 38 hieri poteſt, & non in exitum Prouincię, & Reſpublicę, vt in hoc caſu vbi nunquã actum fuit, vel de Tyranno creādo, vel de mutata forma Reipublicę, ſed eadem forma Reipublicę, reſtenta de recuperanda priſtina dignitate; Crimen hoc non transgreditur Crimen Seditioſis 39 *Boſſ. in præſertim de Crim. lęſę Maiest. num. 17.* quod & ſi aliquo modo ad l. *l. Maiestatis*, pertinet: uiſetur, non tamen perimet ad Crimen per duellionis, & hoſilitatis in Reſpublicam.*

Et quod illa eſſet intentio hominum huius ſamilie, id bene dicit Vincentius Stephanus, qui ait, *he voleuano tener queſta pugna per poter dire d'eſſer come gl'altri lamentandoſi de eente ſiſte, & ſe ſi dicente eſſer ſante co'tro di queſto quando ſi faceuano l'v- ſando de ad agnifici Signori, & in alio loco, perche voleuano moſtrare d'eſſere per qualche ſenſa come gl'altri.* Et Papiſſippus Ioannis ſi ſplicit, queſti Cy- nadini, equi di ci ſanno ſeſte a loſſo per ardindre, che però non ſianno ſiſtati, & ſaneſi tali ſeſte adſoſi, Reſcandis Brophani, ma bene era per eſſere primi, & caſſi della ſonari, & velli della Reſpublica, Cherubini Stephanus, lamentandoſi, ſob la caſa di Poggio non era de Signori, nè di Conſiglieri, de Collegio, ſonae era ſtata per li tempi paſſati veder di far in modo, che più non andeſſe, ſonae era andata ſin qui, & ibi non

foſſe più trattata a queſta foggia, m'è che foſſe meſſa nella honori, ſonae gl'altri Citadini, ergo hoſtili animo in Reſpublicam, non armabantur, cum illius honores, & Magiſtratus ſicut reliqui Ci- ues participare velſent, quod niſi ſaluia Re- publica facere, & aſſequi non poterant, l. eius qui in Prouinciā ſi ſi cert. prætor. principalis enim in- tentio eorum erat offendere non Reſpublicam, ſed particulares quaſdam, & perſonas eos à Reipublicę honoribus arcetes, & hinc poſt *Bal. dicit Catal. de Syndec. ſub num. 31.* poenam 40 Statuti punientis leuantem rurorem non habere locum in eo, qui percutit inimicum ſuum, cuius percuſionis occaſione leuatur ru- mor, ratio eſt, quia principalis intentio percu- tiendi inimicum non erat offendere Reſpubli- cam, quem ſequitur. *Felin. in rubr. de treg. & par. ſub num. 6.* vbi etiam dicit, quod ſi ex diſſen- 41 ſione priuatoreum contingat ſecundario modo turbatio Reipublicę, tales non puniuntur, vt Seditioſi, & Reipublicę turbatores, cum ad hoc principaliter non tendere, ſequitur etiam. *Marſ. ſing. 247.* principale propoſitum Neſt. qui id bene comprobatur de banni in 2. par. ſecundo tem- poris quaſt. 50. num. 5. *Brun. conf. 69. nu. 7. Ruu. conf. 145. num. 21.* & bene idem Ruſſ. in illis terminis *conf. 1. num. 4. lib. 5.*

Hoc namque perpetuum eſt in omni mate- ria, vt principalis intentio ſemper ſpectetur, 42 *l. ſi quis nec cauſam, vbi Bal. & alij ſi. ſi cert. petat. Tiraz. de retrad. ſignag. §. 3. gloſ. 1. u. 45. Capell. cauſ 247. ſi ſtatuto cauſatur.*

Et hinc eſt quod poena Statuti punientis tur- bantes pacificum Reipublicę Statum locum, 43 ſibi non vendicat in eis, qui aliud principaliter intendunt, quam perturbare Reipublicā, ſicet ex ſuo ſadio in conſequentiā inſurgat turbatio Statu, vt dicit, *Bal. in l. 1. §. huius ſtudij nu. 6.* ſi de iuſt. & iur. *Alex. conf. 2. num. 27. lib. 5. Iaf. bene conf. 36. num. 4. lib. 3. Ruu. conf. 145. num. 19. 21. lib. 5. Brun. de conf. 69. num. 9. Aym. conf. 856. ſub numero. 1. G. de Crim. lęſę Maiest. ſol. m. h. 4. lib. 1. tit. qualiter & à quibus Crimen lęſę Maiestatis committit. q. 47. ſecundum parvam impreſſionem.*

Nec obſtat ſi dicatur inter eos actum fuiſſe de mutandis Taleis, vt ipſi vocant; Tum quia quoad hoc nunquam reperio nominatum, 44 *d. Vincentium Philippi, cuius filiorum defeſſioneur ſuſcepſiſſet ſunt tantum hoc dictum à Dominico Torro, præſentibus nonnullis aliis d. ſamilie, Tum, & ſecundo, quia neque hoc tendebat principaliter in extinctionem Reipubli- cę, imò offendit illos nec Reipublicam extingueret, non formam illius mutare voluiſſet, idque tanto magis, quia non legitur in toro illo proceſſu criminali voluiſſe ipſos propria au- thoritate, & ad ſui libitum id facere, ſed tantum voluiſſet, vt reſtiterentur, quod venit intelligen- dum de reſeſione faciendi modo lieto ad eodem Populo, ſeu Conſilio libero ramen à ſecus Quam ſibi inſenſorum ex regula. *leg. ſi procurator de cond. indeb. vbi Bar. nu. 67. & l. ſi pater de his qui in fraud. cred. Alex. conf. 32. ſub numero. 7. verſ. 1.* quia *lib. 2.* Cum enim prætenderent in iuſto fuiſſe excludos ab illa, vt ita dicam imbur- ſatione, agebant de priſtina dignitate recupe- randa imò, vt dixi ex hoc apparebat, ne qui- dem*

dem tantilluni formam, nec Statum illius Reipublice eos mutare voluisse, cum veillent retinere eandem formam creandi Magistratus, mediante ea, quam vocant, imburbatione, & fortuita postea extractione.

Sicut etiam non officit actum fuisse inter
eds de creandis decem Antianis, qui in initio
noui Magistratus preoccupied Magistratum,
& per sex menses gubernarent, Tum quia de
hoc nunquam actum fuit cum dicto Vincen-
tino Philippi, de cuius filiorum habilitate tra-
ctatur, sed illa fuit fermocinatio quidam Do-
minici Torti, presentis Petro Andrea, ac Vin-
centio, & Cherubino filijs Srephiani, & Philipo
Francisci, quod esse verum etiam apparet
ex sententia lata contra Franciscum Philippi,
in qua condemnatur ob non relatam huius-
modi fermocinationem Dominici Torti, nulla
facta mentione de dicto Vincentio Philippi
& illam fuisse quandam tantum fermocina-
tionem, vt scpe inter homines fieri solet, di-
cendo solum bonum esset, illa facere abique
illa prorsus deliberatione, & firma determina-
tione apparet manifeste, quia si hoc determi-
nassent iam preparassent, qui nam futuri erant
illi decem Antiani, quos tamen non consti-
tutum nominatos fuisse. Tractatus enim

46 debet in se habere conclusionem ad effectum
punitionis, & quamuis ex effectu subsequito
presumatur fore fortē conclusio quando tamen
effectus non sequitur, videtur necessaria con-
clusio, vt liquet ex traditū & *Blanch. de iud. n.*
225. 229. & quamuis non ignorem non de iudi-
ce ex nostris dicentes in Crimine Læse Maie-
47 statis puniri traditum consistentem in sola
oris aperitione, vt refert. *Bosj. in preli. Crimin.*
de Crimen. Læse. m. alij. num. 43. Tamen ultra quod
ipse videtur tenere contrarium, etiam in ter-
48 minis. *l. quis quis C. ad l. l. l. Maiest.* animadu-
tendum est quod, vt inquit. *Vp. in l. cogitationis*
ff. de pen. cogitationis penam nemo patitur
49 qui *Tex. vt inquit. lfer. in cap. 1. Sjsi vero volue-*
rit num. 3. de capit. qui. Con. vnd. intelligendum est
necessario quando cogitatio ipsa alijs prolata
50 est, alioquin si intelligeretur de cogitatione
non manifestata, ridicule loquutus fuit, *Vp.*
tum solus Deus seruator sit cordiū, & quam-
tū in *l. quis quis*, etiam cogitatio puniatur id-
51 est quia ad actum extrinsecum fuerat decen-
tum, necp̄ ad lulceptionem felicitis falsionis,
ac sic ad coniuurationem dictam faciendam. *glof.*
in d. l. quis quis in verb. eadem enim, & ibi Salic. sub
num. 3. & ita bene intelligit. lfer. vbi sup. quando
scilicet decumentum est ad coniuurationem de itā
faciendam, siue cum iuramento siue sine, secus
quando aliquis coram aliquibus supplexiter
bonum esset interficere Principem, vel quid
tale perpetrare, vt fuit factum in hoc casu
quo Dominicus Totius coram supra nomina-
tis bonum esset in fine præsentis Magistratus
causæ decem Antianos ex nostris, & ingredi
se preoccupare Palatium, & postea conuoca-
re Constitutionem & Collegium, & omnia
accommodare, & aptare, potius enim cogita-
tio quædam hac fuit, quam coniuratio, & de-
liberatio, quæ nullam meretur penam, vt per-
52 *lfer. vbi sup.* quem sequitur *Affluad. consilj. l. per*

pri lib. 1. Rub. 2. de pan. siur qui contra aliquem arma
 ex traxit. num. 2. fol. mihi 75. qui licet videatur
 intelligere dictum Iser. quando quis solus se-
 cum ipse dicit illa verba volo committere hoc con-
 tra Regem, tamen iudicio in eo aliter loquitur
 Iser. vt ex eius lectura apparet, dicit enim pu-
 niri quando cum alijs ita dicit, vt transierit in
 confurationem, & sic quando adest conuoca-
 tio, & deliberatio de ita exequendo per Tex.
 in dist. l. quis quis, vbi fecerint inierit factionem
 aliquam, nemo tam fatuus est, vt de his secum
 ipse, & ita aita voce loquatur, vt ab alijs audi-
 ri possit, & rursus hanc fuisse nudam quandam
 cogitationem apparet, quia secundum hanc
 verba vt antiqua innouaretur, ex petenda erat
 noua creatio Magistratus, hic autem repente
 interfectus fuit Vex illifer, nec aliquis ex An-
 tianis occisus, imò omnes dimissi, & vt dicit
 Augustinus Francisci d. Vincentius dicebat,
 quod nullum aliud malum ab ipsis peragen-
 dum erat, quia fecerant quod volebant. Præ-
 terea si deliberasset id exequi iam designa-
 sent qui nam erendus ab ipsis fuisset Vexillif-
 fer, & qui nam Antiani, & qui nam esset ille,
 qui orationem habiturus fuisset postquam di-
 cebat Totius bonum fuisse creare decem An-
 tianos, qui preoccuparet Palatium, ac haberent
 orationem secundum solium, de quibus in
 toto illo processu non apparet; nec possumus
 ex euentu arguere deliberationem, &
 conijurationem, quia executio fuit contraria
 huiusmodi tractatu, ibi enim nullus erat oc-
 cidendus, sed exequendus finis illius Magistra-
 tus, hic autem fuit, vt dixi, interfectus solus
 Vexillifer, & omnes Antiani illi dimissi, nec
 aliquid adum de retinendo Palatio, nec de
 erendis Antianis, vel aliquo alio Vexillifero.
 Cum igitur executio non fit conformis illi
 tractatu, non hinc cause, sed alteri, cui magis
 conformatur, de qua paulo post agā, aseribenda
 est occisio Vexilliferi, & totus ille tumultus,
 l. petende §. fin. de stipul. fer. l. si filius C. de pet. hered.
 l. in fin. leg. post. num. 78. vers. limita quando §. fol. mat.
 præsertim cum causā, quam paulo infra tan-
 gam, fit verisimilior, quam ista, cum in ipsa
 executione nullum appareat vestigium supra-
 dictæ prætenstæ deliberationis. Rom. cons. 43. nu.
 9. Arisib. cons. 104. num. 34. cum enim animi
 motus, qui delicta distinguit, iudicetur ex adus
 qualitate. Bal. in l. fin. sub num. 17. C. de edil. actio.
 qualitas adus nullam habet correspondentiam
 cum illo tractu, ergo in illius executionem fa-
 ctus censeri non potest vt in istis terminis Crimi-
 nal. cons. 11. num. 23. lib. 5.

Accedit quod nec istud est crimen perdu-
lionis, quamvis aliquo modo ad *legem Juliam*
Majestatis pertinere possit, nam vt ex Reorum
55 confessionibus apparet, volebant illi conuo-
care consilium, & Collegium penes quod Cō-
siliū, & Collegium tota auctoritas Reipub-
licæ consistebat, & vt dicebant ipsi *cassare le-*
ges si itaque eorum Intentio erat omnia ge-
re auctoritate Consilij nō cogitabant de euer-
tenda Republica, idque tanto magis quia non
tractabant, nec agebant de perpetrando aliquo
magistatu, sed solum operam dabant, vt illi
dec em

deceam Antiani quemadmodum antea etiam fieri solebat, ex tantum mensibus Reipublicā gubernarent, quibus, ut paulo ante dicebam, dependenditor, illos nec in minimo quidem formam Reipublicæ mutare voluisse, sed tantum episcopo, nec hominum sibi inferiorum potentia amoverentur ab honoribus Reipublicæ, quod nihil præter civilem quandam diffensionem arguit, d. si quis ingenuum §. in civibus ff. de capt. & post. lit. reuoc. & in specie, quod usurpatio magistratus pertineat solum ad se-
17 eundum caput legis Indice, & consequenter longè abistat a perditionis crimine, voluit Capis. decr. 13. n. 17. prope fin. ubi et eo affirmat mediocrē, & non immediatè offendi Principem, & Reipublicam, & similitum rerum referre sunt omnes Historiæ. In Republica enim Florentina non ne de anno 1578. plebs, cicis Causibus potentibus, occupauit Palatium, & summus Magistratus in Republica, qui Magistratus postea omnia gubernantes auctoritate populi perquelles erant? Reipublicam enim extinxim nolabant, non ne Veneti anno 1597. excluderunt à tota Republica omnes illos, qui à ætro tunc extremo tempore Senatus ingressi non fuerant, sibi que totam Reipublicæ auctoritatem arrogarent, non ne diebus elapsis videmus Plebem, & populum lanuensem Nobilitatem à Ciuitate expulsiſſe, & postea nobilitatem vi, & armis Ciuitatem aggredientem, quæ omnia, postea auctoritate, & singulari pietate, prudentia, dexteritate, & vigilantia S. D. N. composita fuerunt, nemo tamen dixerit vnam, vel alteram partem perduellam, cum neutri vnquā egerint de Republica extingenda; non ne legimus in Reipublicam bis Plebem in Auentinum secessisse, vt Consulatus dignitatem affequeretur, prout postea affecura fuit, nunquid tunc perduellis erat plebs Romana?

Neque ob interfectum Vellutellum Vexilli
feram crimen propterea perductionis Vincē-
tio inferri potest cum id ab eo perpetratum nō
fuerit animo Republicam occupandi, sed
potius privata de causa, & ob particulare odium
repente contra ipsum conceptum propter ver-
ba illa valde iniuriosa in istos nobiles prolata.
Vnde tantum abest, vt in crimine perductionis
vlt. vt ne quidem. Iste Maiestas incidit.
Bart. in l. Gorgias n. 15. ff. de capt. post him. reuer. Sa-
lie. in l. felleator n. 2. c. de abol. Propos. in c. primis
Sede persona vlt. 7. verj. quod tamē dicitur 1. q. 2. l. 1. r.
ad eoult. Regni consl. 30. incipiente participatio de
Inour. Curial. affl. ad tit. que sint regula 3. bona
committuntur n. 62. Felin in c. 1. prope fin. de offi. de-
leg. Calder. cons. 1. de acrof. Egid. consl. 15. col. 5. Cap-
teff. 130. n. 4. Boff. de crim. l. 1. de offi. n. 24. Rin-
con. conf. 1. 2. cum Reg. 1. 5. Aym. consl. n. 70. c. conf. 359
1. 4. qui plures cumulat Glig. de unio. l. 1. m. areff. 11.
iund. c. a quibus crim. l. 1. m. areff. 1. 4. n. 6. c. 26.
1. 3. c. de rebell. q. 1. 2. num. 10. Cepal. consilium crimin.
vof. 17. n. 16. Menoch. cons. 99. n. 34. Roland. consl. 1. n.
2. l. 3. quorum omnium illa est ratio, quia vo-
luntas, & intentio distinguunt maiestas.

Et quævis ad cognoscendū an Magistratu fū-
gens priuatus ob causam vel potius odio Prin-
cipis, & Republicæ occisus fuerit, recurrere
possumus ad coniecturas *Ruin. diff. conf. l. 3. 4. 5.*

Roland. dist. conf. 1. n. 35. l. 9. quod adinvenit, & vnu-
rum esse dicit etiam *Tiber. Decan. conf. 16. n. 32. l.*
1. qui contrarium in eadē mē causa confutit
in dubio tamen tale delictum prius de causis
62 commissum praesumitur, cum hoc pacto cri-
men minus graue reddatur bene *Aviz. ad conf. 1*
n. 23. l. 5. Roland. dist. conf. 1. num. 36. l. 3. Dec. dist.
conf. 18. n. 35. l. 1. Metoch. 6. conf. 99. m. 10. & hec
isti duo in casu suo contendunt odio Caesaris
commissum fuisse illud delictum, id faciunt in
herentes pluribus coniecturis ab ipsis conce-
ptis. Nec officit si ponderaretur dictum *Iser.*
in c. 1. m. verb. pāna committentium n. 24. quae sine re-
gal. dum velle videtur onus probandi incumb-
ere dicenti tale crimen vel priuatum causam
63 *commissum fuisse, quia si bene ponderetur,*
loquitur sequo effectū; exempli gratia inter-
ficatur Prorex alicuius Regni Regnum à fide
deficit, vel ab alio Principe occupatur vel illi
effectum subsequutum praesumitur Officialis
ea de causa interfectus, sed effectum non dato, si
res remanet in ambiguo subintrat regula pra-
fata, v. infra etiam latius deducam.

Sed tollitur omnis difficultas, quia coniecturæ omnes arguunt Vincenrium ob propriam cum ipso Vellutello inimicitiam eum interfecisse. cum enim dictus Vincenrius simul, cum aliis de illa familia rueretur possessionem Ecclesiæ Sanctæ Iuliz cupiens Vellutellus, vt illam assqueretur vnus ex Arnolphinis sibi abinitate coniunctus fuit in cauta, vt ne dum ille Niger, & Petrus del Orafo in exilium crederentur, sed insuper prouult illa verba valde iniuriosa in istos Nobiles dicendo *Tu sei di quei tristi di Mont' Albano*, quam iniuriam tumore dictus Vincenrius ad animum reuocauit, vt euentus docuit, simul enim, ac illam recitauit post querelas de hoc habitas domi Stephani de Podio ad Palatium profectus dictum Hieronymum interenit, neminemque alium ex Antianis retigisse tangi permisit, signum eiusdantis, quod non nisi cum Hieronymo ex his qui magistratu fingeantur, res sibi erat, cū itaque causam claram, & euidenti habeantur, ob illam præsumitur delictum perpetratum.

65 tum ad l. 2. de acc. poff. pluribus pfectum et fu-
dentibus coniecturis Prima est qualitas tem-
poris cum eodemque die fuerit commissum.
66 hoc delictum, quo illi banno affecti, & quo
die Vincentius quercinoniam egit ex verbis
iniuriolis prolatis à Hieronymo; quod, ut di-
cebam, nullus alius, qui magistratu fungeretur
fuit interfecit, & tamen reliqui omnes ne-
dum etiam in eodem Palatio, sed foras, etiam
in eadem Camera, pones quos ex multo Vexil-
lifero remanebat Potestas convocandi Sena-
tum, & aliqua peragendi, quæ ad salutem
Reipublicæ spectabant, & quæ vix Vexill-
fer facere poterat, ad eo ut ipso extincto Res-
publica non propterea magnum patiebatur
detrimētum, nec latius-rem propterea via-
det Tyrānidem Vincentius tibi patefaciebat, si
67 namque huc spectasset malefactores, & ho-
stili animo in Rempublicam se armarēnt, reli-
quos Antianos interfecisset, Palatium retinui-
ssent, aut retinere tentassent, & multa alia eius-
modi egissent, non autem occiso Vexillifero
reliquis

reliquis relictis domum, prout fecerunt, se recepissent: Accedunt Vincentij munæ expressæ hac de causa in Vexilliferum, cum primum recitatur præceptum Senatus in Petrum, & Heru ac verba iniuriosa Vexilliferi *Aym. conf. 36. n. 16* præsertim subsecuto delicto in continenti ad *Bar. in l. si ventri §. si. n. 1. de priuileg. Cred.* cum alijs de quibus per *Gabriel. crimin. conclus. 2. num. 46. cam seqq.*

Accedunt 4. loco duo, quæ mihi maximi momenti videntur. Primum est Hieronymum nunquā ante illum diem fuisse connumeratum inter eos Cives, de quibus necandis præteritur inter homines huius familiaris adum fuisse, satis manifestum signum, eos illum pro inimico, non habuisse secundum est Hieronymi prædictum non fuisse in Republica illa tantæ auctoritatis, & momenti, ut illi opinari potuissent, illo extinto faciliorem sibi patere aditum ad Tyrannidem, quæ propter, si ut dicebam, coniecturas agendum est in hac materia, prout esse affirmant supra relati *Doff. & vult etiam Cape. diff. decis. 130. n. 12.* hæc coniecturæ ni fallor clarè, & apertè demonstrant, delictum, & tumultum illum emanasse ab ira repentina dicti Vincentij ob exilium illorum duorum, & verba ignominiosa prolata à Vexillifero, quem 70 admodum enim dicti *Bar. conf. 262. num. 2. l. 2.* quando adest inimicitia priuata, non præsumitur quid factum contra Rempublicam, & Principem, & ne quid de sit pro comprobatione huius veritatis, id efficacissimè videtur iuvari 72 deri ex improprietate, ut ita dicam prædicti D. Vincentij, qui sequuto homicidio modicas quasdam pecunias mutuo sumpsit, ut dicit vnus ex Testibus examinatis, si enim animo mutandi Reipublicæ Statum ad hæc deuenisset, pecunias, & alia necessaria preparasset, licet nauque etiam vbi de delictis agitur ex præparatioe inferunt ad præparatum *l. ordinarij C. de referend. vend. Doct. in rub. C. de eden. vbi Dec. num. 1. Purpur. num. 19. 20.* ita etiam è contra improprietate offendit ad fuisse animum, & præmeditationem, ut idem operetur oppositum 74 in opposito, quod propositum in proposito *l. si contra de vulg. & pupill. qui Filius de leg. 3. l. preculum §. si cum ff. de precul. l. Enianus §. procurator de adio. empt.*

Neque nocet affeneratio Ioannis Mariz Iacobi alias Radda cum deponit, voluisse eos ad aliū Principem deficiere, illumque dictæ Reipublicæ caput constituere, quia præterquam 75 quod est vnicus, in secundo examine cecinit palinodiam, & affirmat hoc verum non fuisse *l. qui falsa, aut varia ff. de Test.*

Sicut ad effectum perductionis nihili faciendæ est acclamatio illa subsecuta post perpetratum delictum, *Popolo, Popolo, liberia, liberia,* quia nil Tyrannidi magis oppositum est, quam libertas, & populi auctoritas, & voces istæ nil minus quam seruiriem, & Tyrannidem præseferbant, idque tantò magis, quia ne dum Ciuitas illa tunc temporis libera erat, sed statim, & forma illius popularissima, & quamuis vnus dicat fuisse dictum *il grano è 12. Bolognini il furo,* nil id commune habet cum mutatione Status Reipublicæ, licet inferre possit ad tu-

multum præterquam quod cum vnus tantum 77 id dicat, hoc non probatur *l. Iurisiurandi C. de Testib.* sicut etiam non bene probatur alia acclamatio more *il Tiranno,* & quando probaretur non inferret hoc ad Tyrannidem, & mutationem Status Reipublicæ, sed imò totum contrarium præ se fert, ita namque clamabant, quia paucorum quorundam potentium in illa Republica pro Tyrannide habebant, cum eorum sectis hos & illos à magistratibus, & emolumentis Reipublicæ excluderunt, hæc igitur quicquid sit de crimine læsæ maiestatis ob tumultus, & similia, iudare non possunt, hos reos fuisse criminis perductionis, cum nunquam delinquentes egerint de suffocanda libertate Patriæ, uoc 73 de mutanda forma illius, sed ea libera existente, & tentata pristina forma, & pristino Statu quicumque ille esset de pristina participatione honorum, & emolumentorum.

Et si ad huc expendere veluisset homines huius familiaris domi Stephani se congregare, respondeo omisso, an hoc probetur, vel ne, cum de hoc duo tantum Testes, & illi quidem singulares deponere videantur *l. Iurisiurandi C. de Test.* omnia hæc eandem causam habebant ne ipsi amplius sectis Ciuium sibi infensorum ab honoribus, & emolumentis Reipublicæ excluderentur. Et quamuis Aloyus Ioannis aliquid deponat, quod grauius est, tamen non obest, quia est vnicus *l. Iurisiurandi.* Et quod plus est totum id, quod dicitur affirmat audiuisse à Stephano, cuius confessio præterquam quod non probatur, cum iste sit vnicus, & tamen illa non nisi per duos, & quidem contem 79 stes probari potest *Afflic. decis. 304. num. 2. cum seqq. Dec. conf. 110. n. 6. Conf. 241. num. 3. l. 1. Curt. Sen. conf. 55. num. 23. col. pen. vers. vlt. non obstat Alex. conf. 128. n. 5. l. 2. Conf. 39. n. 7. l. 5. Alex. conf. 172. num. 9.* Vincentio nullomodo nocere potest *l. si vnus §. ante omnia ff. de pact. l. Scia mancipia in t. ad Felleian. Raim. conf. 141. num. 5. l. 5. Conf. 147. num. 1. l. 1. Curt. conf. 42. sub. n. 9. l. 2. Alex. conf. 109. num. 7. lib. 3. Afflic. decis. 167. num. 36.* Accedit quoque frustratorum esse tractare de hoc, quia nullus dicit, Vincentium ibi ad futurum fuisse, quando fuisset ad futurum, quis scit, an consecutus fuisset ea, quæ Stephanus tractaturus erat, cum de hoc nemo aliquid dicat? imò nisi verum inficiari velinus, clarissimè apparet supradictis obfensisse, si enim id sciuiisset, & ea sui sententia tractata fuissent, non maturasset interficere Vexilliferum ante capram deliberationem in dicta congregatione, & antequam omnia preparata essent, quæ necessaria erant ad assequenda ea, ad quæ tendebant, si eo spectassent sui conatus. Sed cum longè à Tyrannide abelset 80 sua cogitatio, occiso Vexillifero reliquos Magistratus intactos reliquit, & insuper dixit, nullum aliud malum peragendum fuisse, Ex quibus clarissimè demonstratur, illum non hostili animo in Rempublicam armatum fuisse, sed in illum Hieronymum Vellutellum, & in Anolphinum tantum.

Relique etiam qualitates quot quot considerari possent ab Aduersarijs ei hoc crimen perductionis inferre nequeat, quicquid sit de crimine læsæ Maiestatis in genere, quod enim

armatos adduxerint in Ciuitatem id factum
 3 fuit poſt perpetratum delictum, vt ſe tueren-
 tur, imò vt dicunt Petrus Andreas, & Bernar-
 dus olim Blaſii remiſerunt ipſimet gentes ar-
 matas, quæ in eorum auxilium poſt commiſ-
 ſum delictum Ciuitati appropinquabant; ma-
 niſeſtiſſimum ſignum nunquam ipſos liberta-
 tem, ac Rempublicam occupare voluiſſe, vel
 formam illius mutare, ſi enim eo ſpectaſſent
 gentes armatas ſibi in auxilium venientes non
 diſmiſſent, Anteaquam ſuſcepiſſent, Palatium
 occupaſſent, ad auxilium vicinorum conuo-
 laſſent, & alia egidiſſent, quæ in his fieri ſolent,
 & quæ populo inerint exiliſſe facile fieri po-
 terant; & quamuis procurauerint habere cla-
 8 uem vnus ex portis Ciuitatis, id totum ad
 propriam ſalutem pernecebat, ne opprimi poſ-
 ſent, & licet Franciſcus Stephanus dicat dictum
 Vincentium dixiſſe ac ordinaſſe, vt ſui ſocii ca-
 perent vnam portam, ſed id auſos non fuiſſe, ta-
 men præterquam quod eſt vnus, & ſingula-
 3 ris, & conſequenter nil omnino probat d. l. *In-
 ſurrexerunt* ſicut etiam ſunt ſingulares omnes, qui
 de hac qualitate apertitionis, vel occupationis
 portæ loquuntur, ſi attentè legantur, quando
 eſſent conteſtes, hæc qualitas non ſuadet per-
 duellionis crimen, aggreſſio enim portæ fa-
 cienda erat, vt delinquentes poſſent fuga vitam
 defendere, & quamuis duo, vel tres ſint con-
 teſtes, Dominicum Tortum ita diſſiſſe, quod
 tamen omnes conſociato Conſilio ita deli-
 beraſſent, non dicit niſi Stephanus, & conſe-
 quenter tamquam vnus nil probat d. l. *Inſur-
 rexerunt*, ſed vt dixi quando hoc concludentiſ-
 ſime probaretur, cum tamen id ſpectaret eorum
 defeſionem, & non principaliter oppreſſio-
 nem, & extinctionem libertatis immunes ſunt
 ſaltem à crimine perduellionis, quia non ho-
 ſtili animo, vt ſæpius dictum eſt armabantur
 in Rempublicam, & in illius necem l. ſm. ad l. l. l.
 84 *Maieſt.* ſemper enim ſpectatur in delictis id tã-
 tum, quod principaliter agitur Bal. in d. l. 1. *huius
 ſtudii* m. 6. de iuſt. & iur. Marſ. ſig. 247. cum
 alijs de quibus ſupra: Præterea non reperio
 iſtos fuiſſe vngquam tortos vt Teſtes in caput
 aliorum, & præſertim dicti Vincentij Philippi
 85 nec eo citato, quo caſu contra ipſum nullam
 fidem faciunt Cap. 2. ubi omnes de Teſt. cum enim
 contra 2. ſos vt Teſtes inducantur, debuerunt
 ea omnia ſeruati, quæ neceſſaria ſunt ad hoc
 vt dictum Teſtis probet Marſ. in prax. crim. 5.
 ſ. fin. q. 21. *verſus* quæſio nãquid ad hoc.
 Ad do ijs omnibus de huiusmodi etiam qua-
 litatibus non conſtare, niſi ex dictis Sociorum
 criminis, quæ atteſtationes, quicquid ſit quoad
 86 iniquiſſionem, & torturam, ſatis non ſunt ad
 condemnationem, etiam ſi duæ, vel plures eſ-
 ſent Boer. de ciſ. 319. n. 5. cum ſeqq. Clar. diſt. 5. ſ. fin. q.
 21. *verſus* pone eadem enim cauſa, quæ vnum
 omnes repellit Porpor. in l. 1. m. 76. C. de ſacr. Ec-
 87 cleſ. maximè in cauſa criminali, in qua nume-
 rus ſupplet defectum Gab. de Teſtib. conſul. 6.
 num. 5.

Quæ proculdubio quando rem claram, pro
 vt mihi clariffimam reddere videntur, non
 elicerent, ſaltem neminem tam refractarium,
 futurum eſe ſepo, vt non eam aliquo mo-

do dubiam, ex eis reddi, concedat, quod no-
 bis ad victoriam ſufficit, quando enim alterum
 de duobus delictis præſumendum eſt, ſemper
 in dubio præſumitur illud, quod minus grãtis
 88 eſt, & quod mitiori venit poena plectendum
 l. ſi præſes ff. de pen. Bal. in l. ſm. ſub num. 17. C. de edi-
 ctum. Aret. conf. 3. ſ. ſub n. 6. *verſus* ad ſecundum Eum.
 199. n. 3. l. 2. conf. 1. m. 13. l. 5. Aleat. reg. 3. præſumpt. 6.
 Aym. conf. 68. l. 1. m. 9. hab. de criminal. ebnet. 2. num. 6.
 & hinc in dubio præſumitur Officialis non o-
 89 dio Principis, vel Republica, ſed priuato in-
 terfectus Roland. Menoch. & Decian. ſupra alle-
 gati.

Hi ita ſe habentibus cum in hoc caſu aga-
 tur ſolum de poena inhabilitatis Filiorum, quæ
 90 non niſi à *Liquisq.* C. ad l. l. *maieſt.* inſtigetur
 dico illi poenæ nullo modo ſubiaciuiſſe Filios
 Vincentij, ex enim illa in hac parte odioſiſſima
 91 eſt ob præiudicium tertij, qui non deliquit
 Soc. conf. 27. 5. n. 6. l. 2. Ang. in d. l. *quisquis* num. 5. vbi
 ait poenam illam eiſe contra ſus Clar. in prax.
 crim. in ſ. *laſe* Maieſt. Rob. Alexandr. conf. 154. n. 1.
 & quidem odio vt vocant noſtri, irrationabili
 92 Dec. conf. 64. n. 1. 2. 3. Gg. q. 81 late comprobat de
 crim. laſe Maieſt. l. 3. it. de pan. quas incurrit Felob
 crim. deſ. Maieſt. q. 14. Aret. conf. 39. n. 1. Parii. conf. 63
 n. 1. etiam plur. ſeq. l. 3. offendens ne dum ex vno
 ſed ex pluribus capitibus odioſiſſimum eiſe
 Roland. conf. 75. n. 6. l. 3. & propterea, ne dum non
 extendendam, ſed imo quantum fieri poteſt
 93 reſtringendam eiſe dicit Socin. ubi ſupra Dec.
 conf. 410. n. 15. 16. & n. 28. & dicto conf. 64. n. 1. 2. 3.
 Clar. in d. ſ. laſe Maieſt. *verſus* ha autem pan.

Vnde cum vt bene affirmat Socin. d. l. *deſo* conf.
 275. n. 4. l. 2. & voluerunt Paul. de Caſtr. in l. 1. n. 6.
 C. de eple. aud. & Veronenſ. canſarum crim. conf. 79. n. 2.
 3. Hero conf. 65. n. 140. l. 1. hæc argumentatio, &
 94 poenæ *quisquis* irretiti fuerunt, non ſit neceſſa-
 ſaria conſequenti, Hinc eſt vt probatio aduer-
 ſariorum non concludat, niſi in ſpecie probent
 Vincentium in illud particulare crimen.
 95 læſe Maieſt. incidiſſe, pro cuius poena Filij in-
 habilitantur, poena namque prædicta in ex-
 96 preſſis tantum talibus locum ſibi vindicat Gg.
 de crim. laſe Maieſt. l. 3. it. de pen. quas filij incur. p. 1.
 & clarè benè q. 23. vbi de communi teſtatur,
 qui cæteros cumulat Conrad. in prax. crim. l. 1. de
 offic. prætor. in cauſ. crim. tit. de laſe Maieſt. reis. num. 10.
 Vt igitur ſciamus an id probauerint Aduerſa-
 rii, videndum eſt prius, pro qua ſpecie crimi-
 nis læſe Maieſtatis ea poena imponatur, &
 proculdubio ea ſolum inſtigetur committenti
 97 atrociffimum, & ſeuiffimum illud perduel-
 lionis crimen, de quo in d. l. ſm. ff. ad l. l. l.
 Maieſt. quando ſcilicet hoſtili animo arma-
 tur contra Principem, de eiſque nece tra-
 ctatur, vel de nece eorum Senatorum,
 qui à conſilijs ſuis ſunt, eiſque aſſiſtunt. Ità
 98 enim expreſſè dicuntur Arebadius, & Hono-
 rius in d. l. *quisquis*, & intelligunt l. illam Salu-
 in d. l. *quisquis* in 1. num. 3. Dec. conf. 410. num. 25.
 & bene Gram. deſciſ. 6. numer. 14. Gg. & alij
 omnes ſupra relati, & hoc ni fallor ſenſerunt
 Doſt. noſtri dùm affirmant poenæ *quisquis* lo-
 cum habere ſolum in crimine læſe Maieſtatis
 in illo capite, ideſt in illo atrociffimo, & ſeu-
 iſſimo omnium per duellionis crimine, non
 11 autem

autem in eo crimine, quod descriptum fuisset in primo capite vel id i. *S. legis Julia* si entis ita sensissent, distinxerit, consequenter filios quoque eorum, qui falsum aliquod in tabulis publicis scripserint, in eandem inhabilitatis poenam incidendi, cum de hoc quoque in primo capite legis Julia maiest. videretur, ut dicit *Falsipianus* in l. 2. ff. ad l. *Iul. maiest.* quod sine rifu dici non potest, cum id nil commune habeat cum crimine venio in l. *quisquis C. ad l. Iul. maiest.* & propterea *Cyn. ind. l. quisquis in 1. & ibi Salic. num. 20. & Arg. col. 1. in sta. vers. in tex. ibi. & Alber in vers. oppono hic dicitur intelligunt legem illam locum tantum sibi vendicare, quando delictum committitur in Principem, non autem quando committitur in Republicam, & sequuntur *Socin. d. conf. 275. numer. 4. lib. 2.* & ratio est, quia haec expressim loquuti fuerunt Imperatores in l. illa non ex tendendam ob suam. ut ita dicam, odiositatem. Et hinc *Feronen. causatum crim. conf. 79. num. 2.* inquit, poenam d. l. *quisquis* procedere solum, quando crimen committitur directo in Principem, non quando perpetratur crimen lese maiestatis in alijs capitibus, sequitur *Dec. conf. 410. num. 28.* quod delictum dum restitui dispositionem l. *quisquis* ad coniurantem contra Principem, verissimum puto, quia ita clarissimè sonant verba illius; cum itaque in hac materia non sit licita extensio, ea poena non punitur coniurans contra Republicam, licet opinionè ejusdem *Cyn. falsissimam* credam, dum asserit crimen lese maiestatis improprie committi contra Republicam; sed ad meum propositum satis est poenam inhabilitatis filiorum non reperiri inflictam, nisi ubi agitur de nece Principis, vel eorum qui à consilijs eius sunt, cuique lateri assilunt; alias enim crimen lese maiestatis potest quis committere, licet non attingat contra Principem *Paul. de Castr. in d. l. 1. num. 6. C. de episc. & Cler. & tamè n. quavis huiusmodi delicti poena capitis amissione omnium honorum lucendi sit, filij tamè nullam inhabilitatem patiuntur, ut dicit *Salic. in d. l. quisquis in 1. num. 20. & Paul. de Castr. & alij supra relati & quando vellemus tenere opinionem *Fulgos. in d. l. quisquis* asserentis id quod disponitur in moliente contra Principem, habere quoque etiam locum in coniurante contra Republicam quam tamen falsissimam esse ex supradictis apparet; necesse esset intelligere opinionem illam in crimine per duellionis contra Republicam, quando scilicet ageretur de totali extinctione Reipublice, cum enim præta l. *quisquis* odiosissima loquatur ex prelo ubi de nece Imperatoris agitur, ea in Republica sibi locum vendicare debet, lateri cogimur id solum procedere debere, ubi de nece Reipublice ageretur, ut quando de Patria interitum residenda tractaretur, quemadmodum ex his, quae inferri, ne idem pluries repetam subiiciam, clarius ostendam, cum igitur nullibi probetur, vel d. Vincen-tium, vel aliquem de dicta familia tunc temporis tractasse necdè de extinctione Reipublice, sed ne quidem de tantilla mutatione for-***

ma illius, convincitur necessario poenâ legi, quæ respectu filiorum sibi coniuranc habere cum casu isto.

Nec quæquam in contrarium facit, si dicatur poenam prædictam locum habere debere ob mortem prædictam Venisiforo, cum illa locum habere etiam ubi agitur de nece Consiliarij lateri Principis assilenti. Primo quia verum est, ubi odio Principis, ut Consiliario extres hoc fieri aliquando, ne dant per duellionis, sed nec quidem lese maiestatis crimen committitur, & quamvis hoc distinctio in Consiliarijs Principis Clero non placeat in *S. legis maiestatis in vers. quare etiam nunquid*, illa tamèn videtur communiter recepta, ut ex iam dictis constat, præterquam quod ipse loquitur ad effectum simplicis criminis lese maiestatis, non autem ad effectum in inhabilitationis filiorum, & idem quæ intelligitur de his Consiliarijs, qui apud perionem Principis, atque in eius supremo Consistorio, eiusque lateri assilunt, ij enim dicuntur efficere quodammodo unū corpus cum ipso Principe, quasi sine eis vivere de-queat *Menoch. conf. 99. num. 343. lib. 2.*

Secundo quia id Magistratibus Republicæ quadrare non potest, nisi velimus in tam licita materia, ubi agitur de innocente pro nocente plebendo duplicem fictionem inducere, prima ut fingamus Kemp. corpus habere, quod verum non est, licet enim tanquam quid vniuerum animam non habet, ita nec corpus *d. Romana C. fin de stat. com. in 6. ubi Gemin. & Franc. gloss. in C. 2. in verbo consensum de test. in 6. secundum* ut fingamus Magistratu surgentes partem illius corporis esse, quod tamen regulis iuris repugnat.

Tertio quia Veallier, Anriani, & similes Magistratu fungidicuntur, qui si occiderint quantumvis crimen lese maiestatis committatur, filij tamen delinquentium poenis legi quisquis non subijciuntur, etiam si alias efficeret Consiliarij Principis, ut clarescime dicunt *Sal. in d. Lapis quis num. 5. Bossin præterit. tit. de crim. les. Maiest. lib. 1. quæst. 23. num. 20.* quantumvis enim lege *Iul. Maiest.* puniantur omnes ij, qui Magistratu fungentes interficiunt l. 1. ff. ad l. *Iul. maiest. lege tamen quisquis* puniuntur solum Necantes Consiliarios, non autem eos, qui Magistratu funguntur, ut dicunt prædicti *Dollares* & verum esse facit *Decian. conf. 18. num. 110. vers. neque obstat. 1. & quavis Menoch. d. conf. 99. num. 79. cum seq. non approbet dictum illud id tamen parum refert, cum approbatur id supradicti omnibus *Dollarijs*, & quia *Menoch.* intelligit *Salic.* dicere, tunc non committi crimen lese maiestatis, quod *Salic.* nec dixit, nec tenuit, sed solum affirmavit, tunc filios non inhabilitari, quod verum est, quia solum de consiliarijs interfectis loquitur l. *quis quis* vudè quamvis non inficiat committi crimen lese maiestatis, nec clare dicitur, in l. 1. ff. ad l. *Iul. Maiest.* non propterea consequitur filios inhabiles reddi, de qua materia ibi *Menoch.* non agit.*

Quarto quia si poenis l. *quis quis* animadvertendum esset in Interficièntes eos omnes,

110 qui pars corporis Reipublicæ ſunt, res in im-
mortalium abiret, ne dum enim omnes ſi, qui
Magiſtratu funguntur, quicunque illi ſint, ſed
& Senatores omnes, ac denique Cives omnes
qui ſusfragij habent, pars corporis Rei-
publicæ ſunt, & tamen extendere poſſunt.
111 *quis quis ad hos omnes, nemo non videt,*
quam abſurdum ſit.

Sed præter hæc omnia illa *lex quis quis* in to-
to (v. a. iur.) celo aberro. n. h. il com mu ne ha-
bet eum caſu noſtro: Ad quod offenden-
dum ſubijcimus verba d. legis quæ diuerſimode te-
habetur: in antiqua namque impreſſione
112 quæ vulgo dicitur de Tortis ita concepta ap-
paret.

Quisquis cum militibus priuatis barbaris etiam
Celeſtem inierit factionem, aut factionis iſius ſuſce-
perit Sacramentum, vel dederit de neco etiam Vir-
tutum Illuſtrium, qui conſilijs & Conſultorio, qui no-
bis militat, cogitauerit & cum hac concordat Co-
dex Theodoſianus nuper impreſſus opera & dili-
gentia doctiſſimi, & erudiſſimi Jacob. Cujae.
113 ita enim ibi lib. 9. tit. 14. legitur immutata,
tantummodo illa celeſtem in ſeſteſtem.

In alijs verò Codicibus, vt plurimum legi-
tur.

Quisquis cum militibus, vel priuatis, vel bar-
baris etiam ſeſteſtem inierit factionem aut factionis
et.

In codicibus excuſſis Venetijs anno 1774. lo-
quitur *quisquis cum militibus vel priuatis, vel bar-*
baris ſeſteſtem inierit factionem obiecta illa impli-
catoria, etſem, quod tamen ad rem noſtram
non pertinet, & cum hac concordat vltima
impreſſio Pariſiana.

Quicumque igitur teneamus litteram
lex illa caſu noſtro applicabilis non videtur,
ſi egin legamus *quisquis cum militibus vel priu-*
atis barbaris punit lex illa non ſimpliciter ma-
chinantes in necem Imperatoris, & Conſi-
liariorum illius, ſed quando fit opo barbaro-
rum, quæ illi ſint milites vel priuati adiecti-
uum namquid illud barbarus qualiſcat dictiones
illas militibus, & priuatis, & in ſumma ſignifi-
cat *quisquis vel cum militibus barbaris, vel cum*
priuatis barbaris ſeſteſtem inierit factionem, dictio
namque illa priuatis ſtare nequit adiectiue,
quia qualiſcater dictionem illam militibus, &
ſignificaret *quisquis cum militibus priuatis*, quod
nullum miſerabilem ſenſum haberet: & pro-
pterea fuit interpoſita alternatiua illa, vel quo
114 inrer diuerſa apponi ſolet gloſſa in l. vbi poſſum
C. de tranſact. rub. ſi ager vollet, vel emptor l. ſi. in
auth. qui rem numer. 2. C. de ſacroſ. Ecclieſ. & ideo

115 adiectiuum illud formam ſubſtantiuu aſſumit
vt ſepe ſit *Alciat* in l. 1. num. 3. C. de poſſ. adiecti-
uum ergo illud barbaris poſſum in numero

116 plurali poſt duo ſubſtantia ad omnia præ-
cedentia ſcietur, & ea omnia qualiſcat vt
benè gloſſa in l. filioſamilias num. 21. licet forte al-
lud ſit, quando poſt duo ſubſtantia ponitur

117 adiectiuum in numero ſingulari vni tantum
ſubſtantia conueniens, vt tradunt ibi Doſto-
res, & Soccin. Iur. conſ. 124. num. 29. lib. 3. alias
enim quando ratio rectè ſermonis id patitur
omnia antecedentia determinat Bar. in l. 2. tit. 1.
num. 2. ff. quodam cauſ. & quando id fieri poteſt

Caffan. ad conſuet. Burgum. rub. 4. §. 2. in verb. Tanti-
membris unum. §. 6. qualiſque itaque barbari re-
ſertur ad omnia antecedentia poſita in ea-
dem oratione Idoli de ſer. corrupt. ubi benè Bar.
Ruin. conſ. 138. num. 3. 6. lib. 3.

Eſt ergo ſeſtus huius legis quæ fuit Honorij,
& Arcadij ſub quibus Imperatoribus capit
118 declinatio Imperij Romani promeniens ex
barbarorum inundationibus, & incurſionibus,
qui etiam Imperatores vexati fuerunt à co-
119 niurationibus Ruſſijs, & Stiliconis, & Gelii,
ac aliorum, quibus Imperatoribus deficien-
tes barbaros ſæpe accierunt, vt ex Paulo Dia-
cono, Oroſio, Claudiano, Pomponio Læto, & Egnatio,
& alijs, qui vitas illorum Imperatorum, &
res geſtas tēporis illius conſcripſerunt, liquet
120 eſt inquam ſenſus legis præſentis, vt ſubijciantur
pœnis illis coniurantes in necem etiam
121 vitorum illuſtrum cum militibus barbaris,
vel cum priuatis barbaris. Sæua igitur illa
pœna provenit à qualitate perſonarum ad
hibitarum in perpetratione huius ſceleris, bar-
bari enim tunc temporis omnes illi nuncu-
122 pabantur, qui Romano non parebant Imperio
l. pen. ad fin. de bon. damni. §. quorum improbe.
Iuſt. vbi benè Erudiſſimus Paſcer menſ. num. 15. l.
multi §. fin. antem C. de epi. & Cler. declarat etiam
Alciat. in l. ſerui de Palaty ſacra. largit. Epie-
gelh. in diſt. in verb. barbari Præte. in eodem verbo

Qui barbari apud Romanos tunc tempo-
123 ris erant quoquammodo, vt apud nos Turcæ;
prohibitum enim erat cum illis omne com-
mercium, nec ad eos meare licebat, nec eos
recipere l. mercatores l. ſi. C. de commer. & mar-
cat. aurū quoque ad eos deſerre prohibuit
erāt l. 2. C. eod. tit. nec denique ſubgrauiſſi-
ma pœna capitis provincialis licebat cum
124 barbaris matrimonium contrahere, vt habe-
tur in C. Theodoſ. in l. vnic. de nupt. gentil. Al-
ciat. lib. 1. Pareg. c. 13. lib. 7. c. 23. Briſſon. de vir-
coueb. p. miſ. 7. & ſic ſi ſerui deprehendeban-
tur ad barbaros fugientes, vel pede ampu-
tato debilitabantur, aut metallo damnaban-
tur, aut ſimile alia pœna afflictebantur l. 1. C.
de ſer. fugit. hinc quoque videmus in Codice,
Theodoſiano lib. 15. tit. 14. Titulum inſcriptum
de inſeruandis hiſ, quæ ſub Tyrannia, aut bar-
baris geſta ſunt, & in l. vltima illius ſit. quæ
eſt euident Honorij vocatur clades barbaricæ
depopulationis, & prohibetur obijci à Il-
ligationibus, quæ in illis cladibus aſa fuerūt.

Cum igitur ſummopere à barbaris metue-
rent; voluerunt ita ſeuere Imperatores illi
prohibere, ne miſeratio horum homines vte-
rentur in necem vel Principis vel hominu
illuſtrium, vt eam inſanciri non poteſt, quin
ſi quis apud nos vteretur opera Turcarum,
vel ſimilium in necem vel Principis, vel Pro-
ceterum illius, magis atrocius facinus, & in-
dignum, atque grauior, & ſeueriori pœna
plegendum videretur, ita quoque viſum
fuit ſupradictis Imperatoribus, illud etiam
indigniſſimum, quod hæc de cauſa, tam ſe-
ueris, & pœnis, & verbis deteſtatur, quem-
admodum etiam videmus in c. probamini.
de homicid. in 6. ſeucrius delictum puniri ratio-
125 ne peccato adhibere in illo perpetrando, &

hoc etiam exco arguitur quod Iulianus in *Co-
dice Theodosiano* non sitatur sub tit. ad l. l. l. l.
126 magis. sed adl. *Cornel. de fidei* & apparet lib. 9.
m. 14. (145) manifestum signum delevit illam
poenam non ratione personae tantum ostendit
in insig. sed etiam ratione personae per quam
personae illae ostendebantur.

Alioquin si indistincte voluissent Imperatores
poenam huiusmodi subijcere quocumque iura-
stantes de nece Imperatoris vel eorum qui eius
latere ad hrent per quasvisque personas hoc
crimen tentaretur ad quid expressio illam mili-
tium, & personarum privatarum: ad quid de-
nique expressio barbarorum hominum po-
terat ne vopire in dubium quoniam eandem me-
reteretur poenam vites in his opera militum;
& personarum privatarum; & denique bar-
barorum? certe non, & profecto, si talis fuis-
set intentio illorum Imperatorum in eptus loqui
nequissent, ne dum enim superflueret
illa mentio militum privatorum, & barba-

127. rorum contra regulam vulgarem si quando
de leg. 1. *litum venient* §. *aperta de petit. hered.*
l. 1. ff. *admonitio* §. *quibus in prima causis*. C. *ob*
quam regulam *Bald.* *conf.* 21. *generali Statuto*
lib. 7. lib. 5. dixit singula verba legi debe-

128. re aliquid quidem habere. *dym. conf.* 4. n. 10.
sed expressissent Imperatores calumniam
dubitabilem; si namque indistincte dixerent
quis quis scelerum interitus sustinere de nece & mi-
nus dubitabile, erat an comprehenderetur
sub hac prohibitione, qui coniurassent cum
barbaris, & militibus, quam comprehensionem
fuisse eos, qui cum alijs coniurassent, & ta-
men verba legis ad casum ne dum dubitabi-
129. lem, sed magis dubitabilem trahenda sunt
vulg. l. *quod latro de carbon. edic. Abb. conf.* 85.
sub numer. 3. lib. 1. *dym. conf.* 84. *numer.* 2.
quod etiam comprobatur ex his quae paulo
post subiiciuntur.

Si vero volumus tenere magis vulgatam
130. impressionem, quae ita se habet quis quis cum
militibus vel privatis vel barbaris scelerum &c.
Dico nec illam applicari casui nostro, nam
& secundum hanc lectionem secura illa poena
131. imposita fuit ratione personarum, quatenus
opera tale delictum perpetrabatur; scilicet
enim, ut quisquis cum militibus siue illi mi-
lites sint proprii Imperatoris, siue sint bar-
bari scelerum interitus factione illa plectatur
poena; hoc enim patet vira qualitate
personae offensae concurrebat vel corruptio
proprie militum Imperatoris, quae ita assue-
fiebat nobis, vel Imperatoris, vel proce-
rum Imperatoris, vel ad militem barbarorum
militum infra fines Imperii a quibus, ve ante
ostendit, Imperatores illi summopere ti-
mebant.

Quod autem privatus signi ficer proprium
132. liquet ex *Epistola 1. Moray* ibi.

*Quid panger? res: mias genacula lectos,
Hocna il resore conditio nungio aquo
Naufragio complexu, quem ducit privata Treremis.*
Vnde *sermo privata* dicebantur quae erant sa-
crocorum, prius priorum, & erant dies natales, ve
legimus apud *scilicet Pompeium* *fol. mibi 294.* in
verba *privata* & abantur *serio* de quibus privatus

serijs haberetur apud *Macrobius* 4. *Satur. refero*
ad me ad *scilicet Pompeium* in verbo *propria*. & *Co-
rasid* l. 1. §. *et hoc omnia* *num.* 17. de *arg. iur.*

133. Sed hanc vocem significare proprium,
& quidem proprium Principis constat ex
rubr. & toto illo tit. *defend. reipub.* lib. 1. *glaf.*
in d. rubr. & post eam ibi bene lo: *Plat.* & in
rubr. de *privileg. rei aug.* & *privata* lib. 1. l. 1.
& 2. *eodem tit.* *aliter.* in dictis in verbo *privata*
aliquando hinc privata negotia domestica
& particularia cuiusque *Coras* in l. *qui iurisdic-
tione* *num.* 8. ff. *de iurisd.*

Et ita (in talior) interpretari impellimur
tunc, ut euentum abtulerit superius deducta
Tum & secundo quia celsura illius legis non
134. continetur, qui totus non communicato
consilio cum aliquo delictum illud commi-
sit, inquit enim Imperatores illi quisquis
cum militibus, vel privatis vel barbaris &c. quod
si totus quis hoc scelus commisit non
communicato consilio cum aliquo, is piqui
dubio censura huius legis non compre-
135. henditur, dictio enim illa cum neque copula-
ta, & coniuncta, sed denotat simultaneum
concursum *Bar.* in l. *Gallus* §. *quidem* *restit.*
num. 5. de *lib. & post* *num.* 10. *inf.* *num.* 10.
qui licet contrarium teneat in quodammodo,
quam ibi tractat, quae nihil commune ha-
bet cum nostra, scilicet tamen, se loqui con-
tra omnes, & post sequitur etiam *Alex. conf.*
192. *num.* 20. lib. 7. & hinc dicit *Bald.* in l. *in*
num. 3. C. de *iur. & leg.* dictionem hanc ma-
iorem coniunctionem inducere quam dictio
& *Calcan.* *conf.* 4. *num.* 3. ubi voluit poenam
Statuti punientis mulierem nubentem extra
territorium cum interdictum cessare in mulie-
re nubente extra Territorium sine ingreditate
Calcan. *conf.* 6. *num.* 7.

Notitium enim est legem cum aliquo
137. qualitate loquentem celsa e, non verificata
huiusmodi qualitate l. *Falcidia* §. 2. ubi *glaf.*
& *Bar.* ff. *quibus ex caus. in poss. ad l. prior* §.
docere ff. *de vi bon. rapt.* *Bar.* in l. 1. §. 1. ff. *de*
quid in sum. publis. *Paul.* de *Castro* in l. *si per aliquo*
§. *docere* n. 3. ff. *si quis enim qui in ius* *num.* 10. *And.*
in c. de *homicid.* 6. *Alex. conf.* 82. *num.* 1. *lib.* *Deci*
conf. 444. *num.* 16. in *fin.* *Paris. conf.* 37. *num.* 14.
lib. 1. cum sexcentis similibus ita ut qualitas
illa specifice probanda sit, nec in ea sufficiant
generice praesumptiones *Natt. conf.* 38. n. 20.
21. non verificata igitur qualitate coniura-
tionis cum personis expressis in d. libro cessat
illius poena.

Quod in casu isto efficacissime compro-
138. batur arguendo a contrario sensu, cum e-
nim in lege illa dicatur quisquis cum militibus
& c. scelerum interitus factionem de nece &c. ergo
a contrario sensu, quisquis hoc facit, non ini-
cum militibus, nec cum privatis, nec cum
barbaris factione illis poenis non est obnoxius
l. 1. *Scimus* *edicti* ff. *de off. eius* ubi *inf.* *num.* 30. &
Dollompe nec dico ergo imputat hoc ficticio
139. namque hoc argumentum secundum opi-
nionem *Q.* in d. l. 1. *num.* 38. quam semper ve-
rissimam putavi, & quam ibi defendit *Boig.*
num. 59. & ad quam se remittit *Cagnol.* *ibidem*
num.

nam. l. 9. idem Dec. conf. 110. num. 5. conf. 414. nu. 1. Tiber. Decian. conf. 12. n. 36. lib. 2. debere ſumi ad corticem verborum, & conſequenter nil aliud inde ſumi, niſi ceſſare diſpoſitionem, in ſenſu directo inducam, ſiue illa ſit affirmatiua, ſiue negatiua, & propterea non dico licere, ſed per illam legem id non prohiberi, & remanere ſub prohibitione aliarum legum.

Si ergo vbi quis non communicato Conſilio cum aliquo Imperatore, vel aliquem, qui à conſilijs eſt Imperatoris interſic it pœna l. quiſquis non tenetur, vt ſupra oſtendi, cogimur dicere pœnas præſatas prouenire non à qualitate perſonæ offenſæ tantum, quia ſi id eſſet æquè punirentur ſoli interſicientes, ſed à qualitate perſonarum, quarum opera huius modi perſonæ offendiuntur, quæ qualitas non potèſt eſſe niſi vel diuina Principis corumpatur, vel barbari inter ſines Imperij introducantur, quod Imperatores illi vt ſupra dixi ſummopere verebantur non minus quàm ſi quis milites quos noſtri Principes pro tutela ſui corporis retinet, corrumperet in necem vel Principis vel procerum illius, cum enim Romani Imperatores ſummopere pendere à poteſtate militum, vt noſum eſt iſis qui in hiſtorijs illorum temporum verſati ſunt, ægreſcerebant eos talibus aſſueſcere.

Rurſus hoc idem conſirmatur, nam ſi intentio horum Imperatorum fuiſſet comprehendere omnes conſtantes contra Principes & viros Illuſtres indiſtinctè l. quicumque illi eſſent, quibus cum facta eſſet conſuatio, huc ſenſum nullo modo aſſequuti fuiſſent, inquit enim quicumque cum militibus vel priuatis, vel barbaris, quid ſicum Magiſtratus, Prætoribus, Præſides, Præſectis Prætorij, ſi proculdubio in maietia, tam odioſe non comprehendere, nec enim appellatione militum conuincuntur, nec appellatione priuatorum, inſi à priuatis diſtinguuntur, priuatus namque dicitur, qui ſine iuriſdictione, vel imperio eſt l. 3. ff. de offi. Præſid. l. ſi ſiſto de off. eius Cic. lib. 1. Rehor. primo in fortuna, quæritur ſeruus ſi, an liber, pecuniſoſus, an tenuis, priuatus, an cum poteſtate Caſ. lib. 6. de bello Ciuili, ſi quis priuatus inquit, aut publicus eorum decreto non ſcietur &c. Alberic. in diſt. in verb. priuatus Spiegell. ibidem optimè Ottoman. in eodem verbo plura loca ad id adducens, pariter præſata pœna aſſici non potuiſſent conuincuntur cum aliquibus ex ipſiſmet viris Illuſtribus Senatoribus in Conſiſtorio Principis aſſiſtentibus, ſi enim, & ipſi nec appellatione

141 milium, quando non ſunt in exercitiu, nec priuatorum contineri poſſunt militum namque, qui appellatione continentur ſi tantum, qui in exercitiu, vel ſtatione ſunt tribuni, Comites & alij militibus præcipientes l. militibus C. de deſer. & vt clariuſ dicit Inſin. in l. ſi. C. loca veniunt iſ, qui ſub magiſtris militum tolerant militiam, & iſ, qui in vndecim ſcolis tantum xati ſunt, & iſ, qui ſub diuerſis portionibus

142 143 fuerant dicuntur, quæ ſcholæ, quæ namque eſſent, non potui ad huc obſeruare præter illas, quarum uocem in Ciuit. in rit. de deſat. lib. 10. in graua conſtructione, & rubr. de priuacoe. &

144 145

146

147

148

149

150

151

ſecundus. & in l. 2. de domeſtic. & proteſt. & in l. 4. eod. tit. & in auth. de armis ſub optionibus vero

146 federati erant quidam egroriorum curam habentes, & qui ſi vires aliorum militum, deficiebant, in eorum locum ſubrogabatur, qui etiam quandam munerum vacationem, habebant l. ſi. ff. de iur. Immunit. qui quoque annuam militibus diſtribuebant l. 3. C. de apoch. public. lib. 10. qui etiam alias Opinatores non

147 cupabant l. morſe C. de exalt. Trib. lib. 10. l. 1. C. de exalt. & tranſlat. lib. 12. bene hæc omnia declarat Claud. C. de rei de re milit. lib. 1. 2. 3. licet Ciuit. in d. l. in hoc ab eo diſſentiebatur, ait enim Opinatores, milites quosdam fuiſſe cauſa petende, & exigende militaris annone, ſed quicquid ſit de hoc, ſatis eſt in d. l. ſi. declarari, qui nam militum appellatione

148 ne continerentur, quod vt dicit Alberic. ibidem ſibi ita clare expreſſum non inuenimus quorum appellatione Illuſtres Senatores lateri Principis, & eius Conſiſtorio aſſiſtentes non veniant, cum ibi non exprimentur, maxime quia lex illa Inſiniani eſt, qui longè poſt Arcadium, & Honorium imperauit, adeò vt facile fieri poſſet ſcholas illas fuiſſe poſtea introductas.

Qui illuſtres nec etiam priuatorum appellatione continerentur l. præcipimus §. ſi. C. de appell. ibi licet ante priuato homini ideſt non Illuſtri lite à nobis allegata, ſi quis igitur, vt dixi, tractaſſet de nec Principis cum ipſis

149 Illuſtribus Viris, huius pœnæ non ſubiceretur, ſicut etiam ſi conuatio facta fuiſſet cum hiſ, qui in aliqua eſſent dignitate conſtituti, dicta pœna conuincuntur non tenerentur, quia nec ſi appellatione militum continerentur, cum militia dignitas non ſit, nec

150 151 in dignitate conſtituat Alberic. in l. milites C. locat. Alciat. in l. ſi quis in conſcribendo in verb. dignitatis C. de poſt. Tirac. de nobilit. c. 3. num. 5. non etiam veniunt appellatione priuatorum, quia

152 vt ſupra dixi, priuati diſtinguuntur ab Illuſtribus, & iſs qui in dignitate ſunt.

Ex quibus iudicio meo colligitur, mentem ſupradictorum Imperatorum non fuiſſe ita acriter punire illos, qui cum quibuſcunque indiſtinctè coniuſſent, ſed qui cum perſonis ibi expreſſis id feciſſent, & ſic non poſſe referri d. prohibitionē ſub illa pœna, niſi ad coniuſſantes cum barbaris, ſiue illi eſſent milites, ſiue priuati, vel ad coniuſſantes cum proprijs militibus Principis, vel cum militibus barbaris, quamcumque litteram, & impreſſionem ſequi velimus.

Quod idem adhuc comprobo quia lege illa nedum ita ſæuere puniuntur tradantes de nec etiam Virorum Illuſtrium Senatorum, ſed eorum omnium, qui Imperatoribus militant, clara enim ſunt verba illius ibi, vel ſub ſimili poſſremo qui nobis militat, nemo igitur ſani capitis oiet, offentionem ſingularum Imperatori militantium dignam fuiſſe tanta pœnæ, niſi id prouenerit ratione medijs, & perſone inſtrumentalis, qua mediante illa perſona offendeſatur.

Ex quibus, ac ex iſs, quæ immediate ſubijciuntur, clarè clariuſ apparere videtur, ſiſioſ dicti

152

153

154

155

156

157

dicti Vincentij ne utique passuam testamentum
155 i factionem ob delictum paternum de iure
amississe. Videndum est modum illam pœ-
nam passi fuerint vigore legis municipalis, &
negativa opinio mihi verissima videtur.

Cum enim receptor opinio sit pœnis *dicta*
legis, quoad pœnam inhabilitatis filiorum non
156 teneri offendentes inferiores ab Imperatore
Alex. conf. 11. n. 3. lib. 6. Socin. l. un. conf. 105. n. 11
lib. 3. rubr. Alex. conf. 154. num. 1. b. enc. Rero. conf.
65. num. 140. lib. 2. Corrad. in praet. lib. 1. §. 9. in de
les. maiest. reissum. 9. Aym. conf. 224. num. 1. Neu. 24
conf. 68. num. 2. Clar. in praet. §. las. maiest. col. penul.
vers. vnum tamen non emisso Aleiat. conf. 467. n. 6.
in fin. Roland. conf. 74. nu. 5. lib. 3. & conf. 15. nu. 3. 1.
& conf. 38. nu. 9. lib. 4. Rip. in rubr. de constit. n. 8.
& de refer. respon. 26. num. 8. Apollin. ad Alexan.
dr. conf. 13. num. 3. lib. 6. & in Civitate Lucana
Socin. latissime conf. 275. num. 6. cum plur. seqq.
lib. 2. latè Cig. de crim. las. maiest. lib. 39. 23. nu. 3
quod in hoc casu minore habere difficul-
tatem, quia statutum antiquum Lucanae Reipub.
157 lib. 4. c. 61. prius filios legitime, ergo illa so-
la pœna locum habet, & cessat pœna *quisquis*
ut per Socin. d. conf. 225. sub num. 13. col. 6. vers. 4.
& ultimo num. 18. Bal. conf. 59. num. 4. lib. 1.

Sed quia additum fuit *disstatu*, vt pœna in-
158 habilitatis filiorum inducatur per *quisquis* C.
ad l. *sol. maiest.* ad Rempublicam Lucensem ex-
tendatur, animaduertendum venit ad duo
159 primum statutum suæ additionem illam cui-
cunque crimini *lex* Maiestatis non inflige-
re pœnas illas, sed solum criminis, quod si
commisissum fuisset contra Imperatorem de
Iure communi pœnam illam mereretur; so-
lum igitur voluerunt statuentes tollere diffi-
cultatem illam paulo ante tactam, an pœna
ad *quisquis* quatenus filios respiciant, locum si-
bi vendicent, etiam contra offendentes in-
feriores ab Imperatore; præsupponit enim
160 statutum crimen illud mereri illam pœnam li-
committeretur contra Imperatorem, & Ro-
manam Rempublicam, & disponit, vt si com-
mittatur contra Rempublicam Lucensem,
eadem pœna placeatur, cessante itaque præ-
supposito, vt supra ostendit, cum pro hoc cri-
mine ex multiplice capite de Iure filij dictis
161 pœnis non subiiciantur, cessat consequenter
dispositum *glos. communiter recepta* in l. *man-*
cipie C. de ser. fug. Rom. sing. 495. Rip. in c. 2. nu. 59.
de refer. sol. 2. num. 4. vers. namque vbi cumque statu-
tum lib. 1.

Quod hic nullam recipit dubitationem,
ob illa verba, & prout ipse *legis* continetur; dictio
162 enim illa prout *reclatua* ad dispositionem dic-
tæ legis illam repetit cum omnibus ius qua-
litatebus *Bart. in extraug. ad reprimendum in verb.*
prout Dec. conf. 292. n. 2. imò necesse stat relativè
163 sed restrictivè ad terminos, & limites d. le-
gis *Grat. conf. 81. num. 13. & conf. 94. num. 51. lib. 1*
Non igitur ampliatur hoc statutum vim com-
prehensivam *quisquis* quoad casus, & delicta
sed solum respectu illorum, in quos commit-
tuntur illa crimina, cum itaque lex illa solum
procedat, vt supra pluries dixi, quando agitur
de nece Imperatoris, si ille casus extenden-
164 dus est ad Rempublicam Lucensem, necesse

est intelligere, vt illa pœna locum tantum
habeat, quando de nece Republicæ agitur,
quando de Tyrannide actum fuisset, & de li-
bertate extinguenda, & hoc est quod probè
dicit *Luzet. de crim. las. maiest. §. 12. dùm inquit*
tunc dicit, quæm facere contra statum,
165 quando dirigit statum ad aliud regimen id
est ad alium principem dirigitur statum *allegat*
Bal. l. 1. §. huius studij de iust. & iur. qui num. 6.
166 inquit, vt ante dictum statutum puniens turban-
tem pacificum statum intelligi de principali-
ter turbante, non de secundario, statum enim
de quo fit mentio in dicto statuto, intelligitur
167 de forma, & substantia illius gubernij
& administrationis illius Republicæ de quib.
torinis habetur apud *Arist. 3. politic. in*
quaem inquit cum capitur apud *Marcum Tullium*
dû ad iterum scribens ait, tua nobis auctoritate
opus est ad collocandum aliquem Republicæ statum,
& in ora, in *Pisonem ego* *Adolescentes bonos, &*
fortes, sed riosi ea fortuna condicione, ut si essent
Magistratus adpti Republicæ statum concussuri vi-
deretur & ita eum capitur apud Pomponium in
l. 2. §. initium secessus §. de orig. iur. ibi idè po-
puli consensu partim decem Viris in carcere necatis
partim in exilium alios Rursus Republicam suam
statum recepit Cum itaque vt iam ostendi, nun-
quam egerint homines isti de convellendo
statu Republicæ, sed eadem forma protius
manente de retinenda pristina participatione
honorum in eadem Republica, sicut non in-
ciderunt, vt sæpius dixi in pœnas *quisquis*,
quia de nece Republicæ nunquam egerunt,
ita quoque non incidunt in pœnas prædicti
statuti.

Aliud quod venit animaduertendum cir-
ca interpretationem huius statuti, est illud non
168 extendere totam dispositionem *quisquis* ad
tractantes contra pacificum statum Repu-
blicæ Lucensis, sed solum illam partem, in
qua agit de tractantibus contra personam, &
statum Imperatoris, & Romani Imperij,
illa namque sunt verba dicti statuti, *statum*
sit & esse intelligatur, quod deinceps pœna privatio-
nes, prohibitio, & se iura induit per l. quisquis C.
ad l. sol. maiest. contra improdentes, & tractantes
contra personam & statum Romani Imperatoris
supremi Principis in Orde & c. extendit itaque dispo-
sitionem d. l. in ea parte tantum, in qua agit
de molientibus contra personam, & statum
169 Imperatoris ad molientes contra statum Re-
publicæ Lucensis, sed non extendit pœnas in-
iustas occidentibus Senatoribus, Consiliarios,
in Consilio Imperatoris assistentes, & quo-
quomodo Imperatoris militantes ad interfi-
cientes Consiliarios, & Rempublicam Lucensem
quoquomodo militantes. Et cum verba
170 statuti sint clarissima, cessant cavillationes
Advocatorum, & dicere solius est *Bal. relat.*
ab Aym. conf. 273. num. 8. secunda ergo hæc pars
vbi agit de interficientibus Magistratu sua-
171 gentes, cum *disstatu* tacta non sit, remanet,
vel sub censura Iuris communis *l. commo-issi-*
mè delib. & proflum. vel aliorum statutorum de
hisloquendum Dec. conf. 510. num. 5. Tiber. dicto
conf. 32. num. 36. 37. lib. 2. Purpur. conf. 415. num. 7.
172 sicut dicimus, casum omnium a reforma-
tione

nione decidendum eſſe ſecundum ſtatutum antiquum *Parif. conf. 56. num. 25. lib. 11. preſer-*
173 tim in materia tam odioſa *Anchar. conf. 286. ſub num. 3. dym. conf. 316. num. 15. Ner. Gab. conf. 11. num. 33. vnde* ergo delictum hoc in quo Vexillifer interfecit ſuiſ, puniendum pena
174 ſtatuti *lib. 4. c. 157. in quo* pro tali crimine pena mortis conſecutioneque bonorum infligitur, & tantum abeſt, vt filij paſſus teſtamenti ſachio tollatur, vt imo iam in bonis paternis libi preſeruetur legitima.

Et ſi vellemus in materia tam odioſa cauillari, quod æquitati miniſtre conueniunt, dicendo
175 iſtos Conſiliarios dici partem corporis Imperatoris *d. l. quifquis*, vnde diſpoſitum in
176 vno exequiparatis à lege antiqua, cenſeri diſpoſitum etiam in aliquo ad not. in *l. ſi quis ſeruo de ſer. corrupti. & in l. quod vero de legibus* preterquam quod hoc obiectum ſublatum eſt ſuprà cum de iure communi egimus, facilis eſt reſponſio, quia verba ſtatuti tollunt obiectum, dum dicunt contra perſonam, & ſtatutum Romani Imperatoris, alia namque eſt perſona Imperatoris, alia Senatoris, & aſſi-
177 ſtentiſ, vt enim dicit *Coraf. in l. omne l. i. nu. 4. ſi de ſtat. homin.* germana ſignificatio huius vo-
178 cis eſt, vt ſignificet qualitatem homini inſitam, qua vnus ab alio diſtinguitur.

Accedit quoque illud dici perfectionem,
179 quandam, & tamen regulariter ſtatutum loquens in caſu vero, non trahitur ad caſum fictum *l. 1. §. hac verba de neg. geſt. vbi poſt gloſ. Caſtr.* Præterea argumentum illud à æquiparatis procedit ſolum, quando illi duo caſus à lege antiqua ſunt, æquiparati per modum regulæ, vt declarat *Ruin. in l. ſi conſtante num. 21. ff. ſol. mar. & ibi etiam Crocin. 11. deſt. num. 87. vel vt alij malunt, quando ſunt æquiparati duo*
181 caſus ab antiqua lege in omnibus & per omnia *Ayam poſt alios conf. 206. nu. 4. 2. Roland. conf. 27. num. 17. lib. 1. qui cæteros cumulant.* Denique argumentum hoc fallaciam continet, ſi namque facta eſt aliqua æquiparatio ab antiqua lege, ea facta eſt inter Imperatorem, & eius Senatores, eius lateri aſſiſtentes, vnde ſi lex noua aliquid circa vnum ex iſtis ſtatueret, ſub intrare forſan poſſet ſupradicta diſſicultas, ſed lex antiqua non æquiparat tractantem de Nece Reipublicæ, & tractantem de Nece Reipublicæ debere habere locum etiam in tractante
183 de Nece Senatoris, quaſi iſte caſus ſit æquiparatus à lege antiqua, quia nullibi requiritur hæc æquiparatio, ſed poſius, vt ita dicant, in hac met materia ſunt differentiæ, quando enim de Nece Reipublicæ tractatur morte criminis non exiungitur, ſecus vbi quis à gulſtaru ſungente necat *l. 1. ff. ad l. Iul. de ſenſ. ſent. l. ſi fin. cod. tit.* Cum igitur, vt concludam hæc æquiparatio facta non re-
185 ptiatur in materia de qua agitur, vbi tractatur de pena filiorum Innocentium, ceſſat argumentum prædictum *ſaf. poſt alios in d. l. ſi conſtante nu. 29. ff. ſol. mar.*

Præterea ſicut non extenditur *l. quifquis* quia quoad penas, de quibus agimus, ſummo potere eſt vicia, vt incipit dictum eſt, ita non debet extendi Statutum extendens legem

illam, extenſio namque ſit in eadem qualitate
187 te odij, & vt ita dicam, reſtringibilis, vnde dicit *Bero. in conf. 112. num. 40. lib. 11* maxime quia nedom in materia odioſa, ſed in alia quacunque non ſit extenſio ad caſum, in quo minor verſatur ratio *Ayam. conf. 183. m. 13.* negari namque non poſſet, quin multo minor ratio inſiſtendi huiusmodi penas militet in eo, qui tractat, de necando Vexillifero
188 & alio quocunque Magiſtratu ſungente, quàm in tractante de auferenda Patriæ libertate.

Addo inſuper, vt tollatur omnis difficultas Statutum hoc temel extendiſſe *Liquifquis* ad tractantem contra pacificum Statutum Reipublicæ Lucenſis, quo ſit vt non poſſimus ruruſus illud idem iterum extendere ad interficientes
189 Vexilliferum, & Magiſtratu ſungentes, vt bene dicit *Tiber. Decian. conf. 50. num. 45. cam ſeq. lib. 11.* Idque tanto magis quia vt ſupra memini, me dixiſſe, ſi vellemus extendere Statutum ad omnes, qui ſunt pars corporis Reipublicæ milititer in occidentibus quofcunque Ciues, & maxime Senatores, quod vanum eſt dicere, & ſemper fuit ſeruatum contrarium, nedom enim interfecit fuerunt Seuatores, ſed Antiani iſti, & nihilominus filij non fuerunt, vt audio, inhabilitati.

Comprobantur hæc omnia, quia in Statuto
190 Luceno *lib. 4. c. 61.* in quo ſit ſupradicta extenſio ita in initio dicitur incipientes igitur primo à maleficijs de quibque caſibus ſtatumus, vt ſi quis perſona cuiuſcunque conditionis, vel ſtatui t. a. trauerit, vel ordinauerit, ſeu tractare, vel ordinare tentauerit contra bonum, & pacificum, & popularem ſtatum Ciuitatis Lucenſis, ſeu eius Comitatus & diſtrictus, ſeu tractauerit, vel ordinauerit de mutando ſtatu Ciuitatis præſata, etiam ſi non fuerit ſequutus effectus &c. Pondero namque diſſinctionem illam ſeu tractauerit de mutando ſtatu quæ hoc loco ſuam naturam, vt inter diuerſa ponatur *l. 11. de reb. dub. l. 11. C. per quas perſonas nobis acq. Rom. conf. 83. num. 2.* retinere non poteſt, ſi enim tractare contra pacificum ſtatum eſſet quod diuerſum à tractatu de mutando ſtatu Reipublicæ, ſequeretur pena *Liquifquis* per dictum Statutum non inſiſti tractantibus de mutatione ſtatus, quia ſolum eſt extenſio ad tractantes contra pacificum ſtatum;

Cû itaque ſuam naturam retinere nequeat ſtat ex poſituæ prodeſt, ita enim ſæpe ſcopius exponitur *l. 11. ibi quadruplet. m. vel pecudem, & ibi gloſ. in verbo pecudem, & Floria. u. 4. ff. ad l. aquil. Cur. Iun. conf. 5. num. 35.* quod oſtendit Statutum loqui ſolum vbi, agitur de
193 mutando totaliter ſtatu Reipublicæ, & propterea ceſſat pena illa, quando ſunt tractatus, qui licet ſint aliquo modo contra ſtatum; non tamen per eos agitur de mutanda forma Reipublicæ, exempli gratia ſi introducerentur homines armati in Ciuitatem tempore Comitiorum, vt populus territus aliquos eligeret, vel non eligeret eſſet hoc delictum aliquo modo contra libertatem, & pacificum ſtatum, non tamen comprehendereſſet ſub illo Statuto, quia non ageret iſte de mutanda forma illius Status; ſed in hoc caſu ſubintraret diſpoſitio Statuti 62. *lib. 4. de pena in-*
ducent.

195 *ducentis seditionum* in quo vetantur *seditiones*, *conjuraciones*, *conspiraciones* publicæ, vel occultæ, quæ vertentur, aut essent aut esse possent contra pacificum Statum sub pœna mortis, & confiscationis honorum, ablata enim legitima filijs, qui præterea nulla alia inhabilitate afficiuntur quod statutum, vt ad concordiam reducat eum antecedenti Statuto 101. puto interpretandum quando directè, vel indirectè sit aliquo modo contra pacificum Statum, non tamen agitur de mutatione totius Republicæ Statu, sed eo statu firmo tractari solèt aliqua quæ libertati obstat, vt supra explicauimus aliud autem 6. 61. intelligerem præsertim de extensione *l. quisquis* quando agitur expressè de totali mutatione Status; hunc enim casum seueriori, & actioni pœna punire voluerunt statuentes.

Quæ intelligentia necessaria videtur cum regulariter actus, ad quem fit extensio, debeat esse eiusdem qualitatæ, & naturæ, & formæ & non diueris ab actu. In quo loquitur dispositio extensa vt dicit *Bero. conf. 112. num. 40. lib. 2.* Casus itaque vt sorpax dixi, de quo loquitur *l. quisquis* effectum agitur de nece Imperatoris, casus ergo, ad quem fit extensio, debet esse similis, eiusdemque qualitatæ, & naturæ. Necesse est, vt tractatus contra pacificum Statum Reipublicæ respiciat directè mortem, & extinctionem Reipublicæ.

Quinimo quando vellemus distinctionem illam vel de qua in *Statuto c. 61.* suam retinere naturam, vel dici positam inter genus, & speciem quasi quod crimen mutationis Status esset comprehensum sub illo genere tractantium contra pacificum Statum Reipublicæ. Dico, cum verba illa extensionis contra pacificum Statum, possint intelligi de tractantibus contra pacificum Statum pluribus modis, veniēdo contra illum, non tamen agendo de illius mutatione, & de tractantibus de mutatione, & extinctione illius, Statutum de hoc secūdo casu intelligendum esse tum ex rationibus supradictis cū casus, ad quem fit extensio, debeat esse similis vt supra dixi tum, quia alias dispositio *l. quisquis* respectu Republicæ plures casus comprehenderet quam respectu Imperatoris, & consequenter Statutum duo operaretur ambo contra dispositionem Iuris, extenderet enim *l. quisquis* ad rempublicam Lucensem, & hanc eandem legem odio irrationabili adeo odiosam, vt nullibi reperiatur vsu recepta, ampliaret, vt plures comprehenderet casus respectu Republicæ Lucensis, quam respectu Imperatoris, & tamen quando constitutum potest interpretari, vt in vno vel duobus corrigat Ius commune, seu potest interpretatur, vt in vno tantum corrigat *Rom. conf. 194. n. 6. Nat. conf. 304. num. 5. 6.* vulgaris namque regula est, statuta debere interpretari vt minus corrigant Ius commune, quam fieri possit *Salis. in l. 1. post glof. vbi C. de noxa. alio Doct. in l. omnes populi in 6. q. 2. Bart. ff. de iust. & iur. Carn. conf. 14. num. 2. lib. 4. plura Dec. conf. 443. num. 15. eam seq. Rim. conf. 38. num. 6. lib. 3. Caput. decis. 21. num. 10. Aym.*

conf. 117. num. 6. & vt dicit Alex. conf. 83. n. 10. lib. 4. semper debent ita interpretari, vt quantum fieri possit immittantur tramites Iuris communis atque vt bene quoque inquit *Corn. conf. 100. in fin. lib. 1.* toleratur potius impropriatio Statuti, nec tāta exorbitantia ampliatur.

Maximè quia vt ex vulgari regula dicere solemus, Statutum etiam correctorium præter id, quod expressè corrigat, recipere passum interpretationem a Iure communi ad not. in *l. 1. §. lex falscidia ad l. falsid. Corgad. conf. 19. num. 6.* quod id tanto magis dicendum est, quia quoad vim comprehensiuam respectu criminum, ne dum non apparet statuentes voluisse applicare *l. quisquis* sed potius ob expressam relationem ad dictam legem vt supra, ponderauit, constat voluisse restringere ad terminos illius *Imol. in l. si vero sub num. 18. ff. sol. matr. Socin. conf. 52. col. fin. lib. 3. Bim. l. un. post alios conf. 243. num. 34.* cum præsertim tractemus de innocentibus, & omni prorsus culpa carentibus puniendis, quo casu tolerari solet Statuti superfluitas *Nat. de communi Testam. conf. 345. num. 7.* Maximè quia regulare est, Statutum pœnale à Iure communi declarari rationem recipere *l. 1. C. de noxal. bonus Test. in l. quamvis ff. de ius voc. Vnde Statutum falsitatem punientia intelligitur de ea falsitate, quæ alias de Iure communi est punibilis, & consequenter de ea, quæ in aliquo capite legis Cornelia includitur *Nat. post Bal. conf. 132. n. 10.* debet itaque ex his omnibus Statutum hoc in 203 tolligi de tali tractatu, qui si commissus vel factus esset contra Imperatorem illum mereretur pœnam, sed vt supra dixi, & latissimè ex pluribus capitibus deduxi, ille non fuit talis, ergo neque de Iure communi, neque municipali filius D. Vincenzi fuerunt inhabiles.*

Neque extindio Vexilliferi, qui est primum signum libertatis, arguit delinquentes libertatem extinguere voluisse, quia si id verum esset, huic delicto non fuisset imposita particularis pœna per particulare statutum longè differens à pœna *l. quisquis* vt supra dixi.

His omnibus vt res prorsus reddatur iudicio meo indubia, addo statutum hoc dum extendit *l. quisquis* ad tractantes cetera pacificum Statum Reipublicæ Lucensis & idem de tractantibus agit indefinitè, non autē vniuersaliter loquitur, inquit enim statuentes *habent locum contrastantes*, & sic nullo adiecto signo vniuersali *Conar. post ab eo relatus var. resol. lib. 1. c. 13. sub num. 1.* Vnde cum vt supra dixi pluribus modis possit tractari contra pacificum Statum & libertatem; vno modo tractando de patria in seruitutem redigenda, vel contraducendo alio Principe, & in summa de extinguenda totaliter forma illius gubernij, & ad ministracionem tunc in Republica vigenti alio modo faciendo scissas, & conlusiones, vt populus inuitus aliquid faciat vel vt quis, vt dixi magistratus adipiscatur vel alios à Magistratibus repellat, vt euenit in hoc casu, huiusmodi igitur statutum vel summè odiosum restringendum est ad tractantes contra Statum Reipublicæ primo illo modo cum indefinita in tali odio Statuto non æquipollat vni-

uerſali ſocet. Conf. 278. num. 5. lib. 1. 1. Cocc. conf. 332. ſub num. 4. lib. 1. 1. Caſim. l. 1. num. 7. ſi cert. per. Ruin. conf. 98. num. 4. lib. 1. 1. Conf. 15. num. 20. lib. 3. Bro. conf. 193. num. 34. 25. lib. 3. Parpur. 333. n. 17. Calca. conf. 1. col. 6. in ſin. Aym. conf. 942. numer. 9. 10.

Ratio eſt quia quod indefinita equipolleat vniuerſali, non venit ex propria ſignificatione, ſed ex benigna quadam interpretatione, 210 ne, ſed ex benigna quadam interpretatione, 211 quæ ceſſat in materia odioſa l. ſi ſeruitus ibi hum. max. C. de ſeruit. urb. prad. Corn. d. conf. 331. ſub num. 4. lib. 1. 1. Conf. 127. num. 20. lib. 2. Alex. conf. 26. num. 4. lib. 4. Secern. conf. 278. num. 5. lib. 2. Dec. diſſo. conf. 113. circa ſin. Aym. d. conf. 942. num. 39. Croc. conf. 118. num. 12.

Et quamuis non ignorem, nonnullos expreſſe vultiſſe, & alios quodaſdam id ſenſiſſe in ſtatutis ob naturam legis etiam in materia odioſa indetinitam equipollere vniuerſali 212 hoc tamen non obſtat: Tum quia id locum habere poſſet in omnem euentum in materia ſimpliciter odioſa, non in odioſa odio irrationabili Aym. d. conf. 942. num. 10. quod ſuadeat etiam ea, quæ dicit Aret. conf. 29. num. 1. dum aſſeruit, regulam diſtanteſ maliculinum 213 concipere ſemininum locum ſibi non vendicare in materia odioſa odio irrationabili, qui proprio exemplificat in materia, ſæpius allegata L. quiquis quæ conſuſio eſt communiter recepta Aym. de antiq. temp. art. 4. par. ſec. num. 94.

Tum & ſecundo quia, & hoc tollit omnem difficultatem etiam in ſtatutis indefinita non equipollit vniuerſali, quando non eſt ea- 215 dem ratio omnium comprehenſorum ſub illo vniuerſali; quia tunc ex propria ſignificatione illos non complectitur Bar. in l. omnes populi num. 37. ff. de inſt. & iur. Corn. diſſo. cant. 331. ſub num. 4. lib. 1. Alex. diſſo. conf. 26. num. 34. lib. 4. & in rubr. ff. ſolus. met. num. 20. Aret. qui bene declarat conf. 29. numer. 3. Staccin. plura adducens. conf. 100. numer. 55. lib. 3. Parpur. conf. 47. numer. 11. & 570. num. 4. Cephal. conf. 23. num. 113. Nat. conf. 983. numer. 16.

Hinc voluit Salic. in l. unic. col. ubi ante pen. & pen. ſub num. 24. verſ. ex prædiſſis ſalutationibus. 216 legem aut ſtatutum puniens tam opem præſtanteſ delicto, quam delinquentes non debere intelligi de quocunque opem quoquo- modo præſtanteſ, ſed de eo, qui opera ſua, ſuit in cauſa, vt delictum perpetraretur, & ratio eſt, quia non eadem eſt ratio puniendi omnes opem præſtanteſ eadem pena, minore enim penam meretur, opem præſtanteſ poſt delictum, vel etiam ante, dummodo ipſe in cauſa non fuerit, vt delictum committeretur, quam meretur ille, qui crimen quod aliis perpetratum non fuiſſet, ſuit in cauſa, vt committeretur, negari igitur non poſſet quin minoreſ mererentur penam, tractanteſ tali modo contra pacificum ſtatutum vt veliot ſemper ſaluum eſſe Rempublicam, quam merentur ij, qui tractant de ea, vt ſæpius dixi, ſufferenda. Debet ergo ſtatutum huiusmodi ad illum primum tractatum reſtringi, & Salic. ſequitur, illiusque opinio- nem confirmat Ruin. conf. 82. numer. 56. lib. 4.

quem Ruin. ſequitur Rimin. Iun. conf. 275. numer. 44.

Et hinc quoque dicit Rim. ſen. conf. 37. num. 6. indefinitam non comprehendere omnia, 217 ſed aptiora propter rationis diuerſitatem, ergo debet ſolum comprehendere illum ad- dum, & ſyllum tractatum, qui magis propor- tionatur cauſi comprehenſo in ſupradicta l. quiquis.

Ex quibus tolli poſſet ponderatio, quæ fieri poſſet ſuper ſuppoſitione Podij Franciſ- 218 chini parentis de Podio porrecta 8. Ianuarij 1574. & Podij de Podiis porrecta Februarij 1575. in quibus ſarentur ſe condemnatos ad perpetuum exilium iuxta formam ſtatuti cap. 61. lib. 4. Quia præterquam quod conſuetudo 219 vnius alteri non nocet l. ſi prius 5. ante omnia ff. de poſſ. Ruin. conf. 141. num. 5. & conf. 147. numer. 13. lib. 1. non ſequitur, factus eſt talis 220 tractatus, qui venit puniendus pena dicti ſtatuti ergo in eo habet locum l. quiquis cum vt dial. 2. tractatus omnes contra pacificum ſtatutum prædicto ſtatuto prohibeantur, ſed non ad omnes per additionem prædicto ſta- tuto factam ſuit extenſa pena l. quiquis vt ſu- pra dictum ſuit.

Sed quando ſupradicta omnia ceſſarent, quæ tamen, niſi mea me fallit opinio veri- ſima ſunt, adhuc puto, ſtatutum huiusmodi 221 non obſtare, vt pote quod huiusmodi præ- ſentia extentione mediante ipſo iure non imponit, quo fit, vt neceſſaria fuerit con- demnatio etiam reſpectu filiorum, quæ hic non adſuit.

Quod iudicio meo demonſtrant verba dicti ſtatuti tibi vniuenſe debitas penas imponen- 222 dum, & formam, quibus fit illa ex- tentio, mediante ſcilicet panarum impoſitione ne faciendâ per Iudicem Salic. in l. 1. C. de his qui latro vel alij. crim. reo. occult. Specim. conf. 91. num. 2. lib. 1. Corn. conf. 324. num. 14. lib. 4. & conf. 105. num. 1. lib. 3. Rimin. ſen. conf. 76. num. 13. 14. lib. 1. Pariſ. conf. 19. num. 5. lib. 2. Caga. in rubr. C. de eodem num. 34. etiam actum præ- cedentem improprando Curt. Iun. poſt Bald. & alios ibidem num. 38.

Maximè quia natura gerundij eſt ſignifica- 224 re actum prout eſt in fieri vt poſt Bar. ex communi ſententia affirmat Parpur. in d. rubr. C. de eden. num. 2. & Cagnol. num. 5. 2. ſi igitur actum impoſitionis penæ prout eſt in fieri, debet ſignificare, non poſſet reſecti ad eam impoſitionem, quæ a Iudice fit mediante ſua ſententia, quia tunc deducitur impoſitio penæ ad actum, præſentem quæ gerundium 225 ſignificat actum, prout viſui ſubſucitur. Bal. in l. ſi ex cauſione num. 9. C. de non num. pecu. Felin. in cap. ſi cauſio num. 53. verſ. 2. nota de ſid. Inſtr. Rip. in d. rubr. C. de eden. num. 53. & Parpur. n. 4.

Et quamuis vbi ageretur de excluſione de- liſti contrarium reſentat ibid. Cagno. & Parpur. 226 hoc tamen non applicatur cauſi noſtro, in- quo de huiusmodi excluſione non agitur ſed de puniendis innocentibus, & omnis cul- pæ expertibus, maximè quia natura ſua ge- rundium ſignificat actum faciendum in ſu- 227 tum vt poſt Signor. dicit Curt. in d. rubr. n. 20 228 inter

228 inter repetentes, & significat idem. quod participium futuri temporis. *Cland. Augu. in d. nrb. na. 5.* & hac de causa dicit *Bal. in rubr. C. de lib. & posth. legem ventrem gerundio in tructe*
 229 quid sit faciendum, extendit itaque Statutum dispositionem *Lquis quis*, ad Republicā Lucē non imponendo illas poenas ipso iure, sed dando facultatem Iudicibus, vt eas infligere possint. alioquin superflua fuissent verba illa: *omnibusque poenas debitas imponendum*, satis enim erat dicere huiusmodi poenas habere locum etiam respectu filiorum, & tamen Statutorum verba, ita sunt interpretanda, ne superflua, vt supra dictum fuit. *Dec. conf. 502. n. 6. cum seq. Aym. conf. 201. num. 13.*

Quod in super iudat regula illa vulgaris necessarium esse sententiam condemnatoriam
 231 vbi lex expressis verbis poenam ipso iure non infligit. *Bal. post Petr. in Lqua ex relationibus in fia. C. de leg. maximē vbi agitur de pena afflictiva, & priuatiua idem Bal. in Llibemus §. sane sub num. 2. vers. quare gloss. C. de Sacros. Eccles. quod eo facilius hic sibi locum vendicat, vbi verba dispositiua huius Statuti respiciunt*
 232 tempus futurum, & actum Iudicis, quo casu dicitur Canon ferendz, non autem sententiz lata. *Ant. de Butr. in cap. si diligenti num. 20. & ibi Abb. num. 18. de fruct. compot.*

Quod autem verba respiciant actum futurum apparet ex illis verbis, *intulerit, & habens locum*, quæ in lege semper futurum tantum
 233 tempus respiciunt. *Abb. in c. fin. in 2. not. de consuet. gloss. in cap. 2. de consuet. in 6. vbi G. num. 26. Gomer. ibidem*, qui de communi restat. in §. Statuto num. 75. *ann. seq. Alex. conf. 190. num. 9. lib. 2. l. fin. l. 1. §. hac autem verba num. 3. ff. quod quisque vit. Traj. in l. si inquam in verbo reuertatur num. 24. C. de rante. donat.* Quod autem respiciant actum Iudicis, palam facit verbum illum *punitur*, vt de hoc met verbo dicit. *Abb. in dist. cap. si diligenti dist. num. 13. de for. compes.*

Et si forte obiceretur, extensionem hanc factam esse per relationem ad ipsam leg. *quis quis*, ibi *propterea in ipsa lege continetur*, & videntur propterea infligi ipso iure sicut ipso iure ca poena affliguntur per *dist. i. quis quis*, resp. ideo, totam illam dispositionem suæ simpliciæ suæ relationem declarari immediate vt intelligatur mediante impositione faciendi, non autem facta ipso iure, vt demonstrant verba illa, *ita quod*, quæ limitant, & restringunt potatem dispositionem, *cap. cum M. Ferrar. de consuet. c. significatum de prob. l. Lucius §. quia habetur ff. ad Trebell. Socin. conf. 141. nu. 9. lib. 1.*

Et si replicaretur ito ampliare, non autem
 237 restringere ad *Aug. in Luella ff. de leg. Dico ve-*
 238 rum id non esse in hac materia poenali, in qua debent iuani propriam naturam retinere, etiam quod veramque significationem habere possent *cap. in panis de reg. iur. in 6. maxime quia vbicunque verba, ita sunt, quæ, & late, & ferendæ sententiæ cautione significatur*
 239 possent, semper interpretantur, vt significent Canonem ferendæ *Butr. in dist. cap. si diligenti num. 20. circa med. vers. vbicunque autem deforo. compot. vbi bene dicit. num. 13. præsertim in*

poenaliibus, in quibus in dubio semper sit interpretatio, vt poena ipso iure imposita non
 240 emineatur. *Bal. in l. 1. vers. 2. not. ac hic potest. C. de lib. l. Jacob. de Sanct. Greg. nu. 4. Anchar. in cap. 1. n. 1. in fia. de restit. in 6. Alex. conf. 101. num. 3. lib. 1. cum latissimè Traj. in dist. l. si inquam in d. verb. reuertatur num. 246. Vnde subiungit quod dicit*
Decian. conf. 62. num. 6. & conf. 85. num. 5. lib. 2.
 241 nempe reatum non esse in referente cum prima qualitate, quando alla exprimitur, sicut enim huiusmodi extensio est limitata, quoad tractantes, nec habet locum quoad reuelantes, vt vult doctissimus *Memoch.* qui in hac causa pro contraria parte consuluit *conf. 275. num. 21. lib. 3.* ita est limitata respectu modi impositionis præfatum poenarum, vt illæ ipso iure infligæ non censentur.

Quod esse verum demonstrent etiam subsequencia illa verba, *& tale crimen, & delictum tam ad infligendum poenas, ut scilicet, prohibitiones, ut supra contra huiusmodi tractantes intelligitur, & sic Crimen Lesæ Maiestatis.* quamque contra
 242 filios, filias, & vxores vnicuique poenas debitas imponendos, dictio enim illa accusatiua adiecta si nolimus importare conditionem,
 243 vt scilicet Iudex imponat ad *Baran leg. quibus §. terminis n. 9. de cond. & demonst. Alex. conf. 73. n. 14. lib. 5.* saltem cum adiciatur actui explicando per Iudicem significabit modum,
 244 vt scilicet Iudex imponat ad *Baran leg. quibus §. terminis n. 9. de cond. & demonst. Ruin. conf. 30. num. 7. lib. 2. & conf. 173. num. 7. lib. 3. præsertim expendendo gerundium prout supra expendi.*

Et si rursus expenderet quis verba illa *intelligatur, & si Crimen Lesæ Maiestatis*, quæ verba
 245 præsens temporis solent significare canonem late sententis Respondere, tolli obiectum ex subiectionibus verbis, *ad infligendum*
 246 poenas, quæ ostendunt esse Crimen Lesæ Maiestatis ad effectum, vt possint imponi, non vt
 247 ipso iure impositæ censentur poenæ illæ, significanti enim illæ dictiones, *ad imponendum, & infligendum*, finem, ad quem statutum fuit debere esse Crimen late Maiestatis, nempe vt dictæ poenæ infligi possint *Rep. lib. 1. respons. c. 18. num. 2.* quæ admodum enim statuentes
 249 vsi fuerunt verbis præsens temporis vbi de crimine egerunt ita clare loqui sciuisent, dum egerunt de poenis, si voluissent illas ipso iure imponere. Et quando vellemus gerundium illud ad infligendum, respicere tempus
 250 præsens, quod verum non est, restingeret nihilominus decretum antecessens, vt sit Crimen late Maiestatis ad effectum, vt imponi possint illæ poenæ. *Bar. in l. si in ex parte in fine de acq. hered. Sed cum respiciat actus, & delicta futura potius conditionem significat. Caball. ff. est lib. 1. mille leg. 100.*

Quæ opinio bene comprobatur, ex *Stat. lib. 4. cap. 28.* proferentes enim statuentes velles
 252 præmio afficere capientes, vel occidentes Rebelles ex causa turbationis pacifici status, multa circa hoc decreuerunt, quæ ibidem postea limierunt, vt solum locum habeant in capientibus, vel occidentibus principalem maiestatis, non autem in capientibus filios, vel vxores, aut similes, qui per consequentiam

nam ex legis, vel Statuti dispositione propter enormitatem delicti veniunt condemnandi. Capientes enim istos solam afficiuntur primo reducitur ex huiusmodi enim verbis apparet, statuentes requirere condemnationem dupliciter ponderando illa verba, *veniant condemnandi*. Primo quia si ipso lure imposita esset hæc poena, non dixisset, *veniant condemnandi*, cum iam à lege damnati essent. Secundo quia relatiuum illud, *qui* adiunctum verbo futuris temporis condempnandi condempnandi significat ad *Ter. in l. fratribus qui mens erit deleg. l. ubi bar. & ceteri omnes Grat. conf. 77. n. 20. lib. 1.* quod locum habet etiam cum iungitur verbo modi optatiui, vel subdantiui, *In l. fratribus qui mens erit num. 2. Grat. conf. 81. num. 11. lib. 2.*

Tantum agitur abesse, ut filij hæc poena ipso lure afficiantur, ut eorum damnatio ponatur in conditione si propter enormitatem delicti condemnabuntur, ut enim dicit, *Iure conf. in 255 l. fratribus qui mens erit*, relatiuum illud qui relatiuitur in quatenus, & perinde est ac si dictum fuisset, *quatenus ob atrocitatem delicti condemnabuntur*, ergo condemnati ipsi iure delicti nequeunt, quando quidem eorum punitio posita est in 256 conditione futuræ condemnationis, *l. cedere dictum de verb. signif. in iurim* quia si poena ipso lure imposita fuisset, non esset illa propriè condemnatio, sed declaratio, ut liquet ex latissimè congestis, à *Thras. in leg. si unquam in verbo reuertatur n. 400.* triuiliunum autem est vnum Statutum ab alio interpretationem recipere. 258 *l. verum de pot. hprod. ubi Ang. l. nam. & posteriores, ff. deleg. l. si ferri C. de noxal. Infrat. deleg. Anul. S. ex hoc autem caput. 4. Rura. conf. 15. num. 17. lib. 3. cum vult.*

Quod idem confirmat obseruantia subsecu- 259 *ta optima legum & dispositionum omnium* interpretes. *l. minimè l. si de interpretatione cum ibi, trad. à Doct. deleg. Abb. in c. dilectus de consuet. Soc. conf. 111. num. 5. & conf. 145. num. 1. lib. 1. Aret. conf. 11. col. 3. sub num. 5. Dec. conf. 156. in fin. Aym. conf. 118. num. 2. & conf. 201. num. 111. cum alijs enumeratis à Dec. conf. 1. 24. num. 20. lib. 3. video namque Iudices, & fortan eadem vane se gessisse circa 260 *ca punitiorem filiorum eorum*, qui eiusdè criminis turbationis Status rei erant etiam in hoc met facto; Franciscum enim filium Stephani, qui filij Stephani erant ibi, qui simul cum Patre magis atque acrius quam alij huius familie de Republica agebant nedum condemnauit Preior in pè iam amputationis capitis, sed etiam eius filios exilio multauit, & filios, & filias omni successione, & legitima debita lure naturæ priuauit, nec vlla præterea in habilitatis poena affecit, ut liquet ex illis verbis ibi: *nec non filios, & filias si quos habebat ipsius delinquentes ab omni successione, & parte debita iure naturæ priuamus, dictio namquam illa* 261 *la ipsius personalissima est, & filios paternam* tantum successione priuari offendit, *Bal. conf. 304. n. 1. lib. 5. Rip. in l. filius familias Sidiui n. 111. deleg. 1. Tirac. de retrat. conuen. S. 1. glof. 6. n. 2. 25.* 262 *la per dictionem, & que ampliata est leg. ea tamen adiectio deleg. 1. priuat etiam legitima, tollat controuersionem illam difficultatem, an**

exclusus à successione dicatur etiam exclusus 264 à legitima, in qua questione Doct. admodum variant, ut liquet ex traditis à *Tirac. de primogen. questum. 55. Socin. conf. 150. per tot lib. 1.* maxime ponderando dictionem illam *priuamus*, si enim intellexisset Iudex filios in præfatas pœnas ipso lure incidisse declarasset eos priuatos, non priuasset, ut supra etiam dictum fuit.

Et quibus satis apparet Iudicem non habuisse crimen illud pro tali quod subieceretur pœnis *l. quis quis*, illas namque nemini ex condemnationis pro hoc tumultu, & delicto imposuit, nec etiam illis, cum quibus seuerius 266 egit, ut fuerunt filij Stephani, qui re vera magis erant noxij turbationis status, ita quæ per sententiam non fuerunt passiva Testamenti factione priuati illi filij, de quibus expressè fuit in sententia facta mentio; non possum imaginari, quomodo velimus illos filios esse ea priuatos, de quibus nil prorsus dictum 267 fuit, Franciscum autem Philippi idem Iudex condemnauit in pœnam amputationis capitis, de filijs nulla facta mentione; Consilium autem supremum Ecclesiæ Reipublicæ dicto Vincentio permisit liberum exitum à Ciuitate cumque postea simul cum nonnullis alij 268 te declarauit rebellem, eumque relegauit, nihilque de filijs decreuit, ex quibus apparet filios modo priuari legitima, modo de illis nullam fieri mentionem, prout Iudici videatur.

Quæ obseruantia clarior redditur ex sententia lata à Consilio de anno 1534. contra Ser- 269 andream Mattheum Gramicci, in qua ex causa turbationis Status Reipublice iur. formam Statuti caput. 61. lib. 4. condemnatur in pœnam capitis, & confiscationis bonorum, filij priuantur legitima, & cum peruenierint ad 14. annum exulare iubentur; Vxorēs verò declarantur Immunes à dict. exilio, nec illa adiecit poena inhabilitatis respectu successionum ex transeuntium, ac ex sententia lata 26. 270 *Octobris 1543. contra Petrum de Fantinellis*, in qua in specie Iudex visa forma Statuti cap. 61. lib. 4. condemnat ipsam in pœnam amputationis capitis confiscationis bonorum, ita tamen quod filij, & filiz, si quæ sunt, non admittantur ad aliquam successionem, & à parte debita lure naturæ penitus excludantur, quæ sententia priuat solum successione paternæ, & legitimæ, alioquin superflua fuissent illa verba à parte debita, &c. quæ sunt ampliativè d. leg. ea tamen adiectio.

Quod manifestissimè esse verum apparere quia in hac, & in superiori sententia æquè filiz, sicut filij omni priuantur successione, quod non potest intelligi, nisi quoad d. successionem paternam quoad aliorum successionem saltem quoad maternam, nedum filiz familie ne non partiantur cum masculis, sed differ- 271 *sificantur in eadem met. leg. quis quis S. ad filias C. ad l. l. l. Maieft. ubi Doffor. in d. indilinctè si filias foeminas esse capaces successionum ex* 272 *transeuntium personarum ex communi sententia, à qua in iudicando dicit non esse recedendum, a firmat. Gize de Crim. Les. Maieft. lib. 1. tit. de pen.*

de pen. quas filij in cur. quæst. 1. 1. et gō solum intelligende sunt hæ sententiæ de omni successione respectu bonorum paternorum, à quibus
273 indifferenter videntur, & filij, & filij excludi; in alia quoque sententia lata 19. July 1564. contra Petrum Branzohium vigore
274 eiusdem statuti, condemnatur reus in poenâ capitis, & confiscationis bonorum filij exulare iubentur, qui nedum passiva Testamenti dispositione non priuantur, sed nec à legitima excluduntur.

Quæ omnia iudicio meo clariores suadent vel statum illud respectu inhabilitationis filiorum nunquam fuisse visu receptam, sicut non reperitur visu recepta l. quis quis, in loco aliquo, vt infra dicam, quo casu perinde est ac si condamnatum non fuisset, cum leges omnes conditionem habeant, si moribus vitiosum fuerim recepta, vt per Falin. lat. in l. in cap. 1. col. 4. de treg. & pac. p. iura congrui Dec. conf. 22.
276 n. 20. lib. 1. 1. vel saltem ostendunt poenâ ipso lure à Statuto non imponi, sed pendere totum hoc ab arbitrio iudicis, quæ obseruantia nullam requirit prescriptionem, sed sufficit de facto ita fuisse obseruatam Aret. conf. 11. p. 1. 3. l. as. conf. 1. 1. col. fin. d. y. ad l. conf. 207. n. 1. 2.

Et hæc obseruantia tanto est maioris momenti, quanto per Stat. 16. lib. 4. cogitur l. 278 de poenâ à Statuto impossibilis infringere.

Et quando hæc omnia rem claram non efficerent, prout eam ex istimo clarissimam, vt credo aliquem reperiri posse, qui neget saltem dubiâ ex his omnibus non reddi, quod nobis fuit, tu te enim semper sit interpretatio, vt requiratur eodennatio, & poenâ ipso lure inflicta non censentur. Burr. in d. l. c. d. l. genti num. 20. de for. compet. cum alijs supra adductis, & Alex. in add. ad Bar. in l. Imperatorem in vers. max. de iur. fidei. copiosissimè, vt dixi, Tirac. in d. l. 1. si uquam in d. l. 2. vers. teneatur num. 245. 246. 247.

Quod si in nullo vnum casu locum habebat hoc certe locum sibi vindicare omnino debet, in quo agitur de iniquissima poenâ, & de materia summo, & quidem irrationabili odio odiosissima, taliter, vt nullibi quod ego
280 meminerim visu recepta legitur, Boer enim de Seditione in 6. presup. num. 21. attestatur in Galia non esse in visu Aleiat. conf. 457. inquit, neminem reperiri, qui eam obseruari videret apud Venetos, qui tenacissime leges, saltem eorū Reipublicæ concernentes obseruant esse in visu te dicit Gig. de Crim. l. as. Maiest. lib. 3. tit. de pen. quas filij incur. quæst. 21. num. 10. Medicum quoque qui Status graues mutationes sepe passus est, non esse quoque in visu affirmat Clar. in pra. l. Crim. l. as. Maiest. vers. vnum tamen non omittit, & generaliter poenâ prælatas visu non esse receptas respectu filiorum testatur. Arg. in l. fallaciter de absol. quod dictum tanquam magni prædici notandum esse dicit, Socin. d. l. conf. 175. col. 1. lib. 2. referunt Clar. ubi sup. Gig. ubi supra §. 3.

Ex istis tolluntur omnia fundamenta prudē-
281 tissimi Menoch. d. conf. 275. qui pro contraria parte, vt dixi scripsit, & contendit enim d. laborem vigore supradicti Statuti esse incap-

tem, quod non esse verum ex supra late deductis satis clarè ostensum fuit, contendit quoque esse incapacem nedum virtute supradictæ extensionis, sed vigore statuti aui. cap. 61. lib. 4. contra Socin. d. conf. 775. lib. 2. ponderando dictionem illam de qua in dicto
282 statuto, quæ verificatur in minimo, & ponderando superfluitatem statuti cum opus non fuisset declarare filios non succedere Patri cum bona patris filio applicarentur, quæ ponderationes, & si Viti dodicissimi, non tamen tanti sunt ponderis, vt auctoritate, & sententia Socini optimis, & efficacissimis rationibus munita non dimouere debeat, voluerunt namque statuentes excludere omnem modum succedendi ipsi delinquenti, siue ex testamento, siue ab intestato, siue dictio, siue per fidicommissum, inquit enim statutus non admittantur ad aliquam successionem, non declarando respectu quarum personarum loquatur, unde iam intelligendum est respectu personarum, quarum bona filio applicabantur, & consequenter respectu paternorum, si namque aliud fuissent statuentes dixissent non admittantur ad aliquam successionem, & in summa ex rationibus Socini. quas transcribere opere pretium non duxi, clare apparet conuertere ponderationes Menochi, qui Socin. dicit hanc opinionem intercepte tenendam. Adde pro hæc sententia expendi posse dictionem illam, nec illi nec filij, vel filia ad aliquam successionem, quæ dictio est continuatiua & coniuncta sequentia retinendo qualitatem prioris dispositionis, vt bene dicit Paris. conf. 111. num. 20. lib. 1. quæ qualitas erat confiscationis bonorum Patris, nec est multiplicanda ratio superfluitatis vitanda, super qua se fundat Menoch. cum ea vt inquit Socin. tollatur ex quo statuentes expugnet exclusionem à successionem, quia vt post Salic. ipse dicens poterat dubitari, num filij exclusi à successionem intelligerentur exclusi à legitima, ad tollendam hæc difficultates adiecta fuerunt illa verba ex parte priora priuationem quoque legitimæ quod vt dicit Socin. demostrant subsequenteria verbis, quibus Menoch. non respondet ibi.

Et in quolibet dictorum casu bona talium delinquentium publicentur, & filij & filia non admittantur ad delictam portionem iure naturæ. Confirmatur etiam hoc, quia æque excluduntur filij feminæ, & filij masculi, quod tamen respectu successionum extraneorum contrariatur expressè l. quis quis in qua filie non ita acriter puniuntur, vt potè à quibus minus est intendendum, vt supra dixi, quæ verba comprobant illud, quod paulo ante dicebatur, statuentes idè post exclusionem à successionem tubicere exclusionem à legitima, quæ dubitari poterat, an exclusus à successionem à legitima excluderetur, hic namque ubi dederunt exclusionem à legitima nullam præterea de successionem mentionem fecerunt.

Non etiam quicquam vrget in contrarium ponderatio facta super eo, quod in dicto statuto filij in exitum pelluntur, quia hinc inferri non potest, filios inhabiles reddi ad succedendum, vt inferri ad aliud propositum la-

tius deducam, quod expresse demonstratur quia tali exilio subijciuntur etiam Vxo- res, quæ tamen non leguntur in habilitate ad succedendum.

Sed totam hanc difficultatem tollit exten- sio descripta in d. s. decernentes facta statuendo, 284 non declarando, vt apparet ex illis verbis statutum sit cap. statum glof. de h. res. in 6. & ex dictione illa deinceps suauique prius filij fuissent inhabilitati, illa fuisset lex declaratiua 285 quæ natura sua ad præterita trahitur. *Doct. omnes in c. fin. vbi Felin. nu. 4. de consit. dum itaq; Menoth.* vult evitare superfluitatem duorum verborum reddidit superfluum totam hanc exten- sionem.

Reliquum est, vt cum ex supradictis satis clare ostenderim d., Iacobo & eius fratribus neque ius civile neque municipale passuum testamenti factionem ademisse, offendam redditos non fuisset inhabiles per sententiã 286 latam contra d. Vincentium eorum Patrem quod facile fiet, si quidem vt supra probaui, delictum hoc non fuit per duellionis in Rem- publicam, eum nunquam egerit d. Vincen- tius de Patria in seruilitatem redigenda, nec de mutanda forma illius Reipublicæ, quo fit vt per duellionis damnari non potuerit, quã- uis alias in crimen læsæ maiestatis incidisset, quod pro nunc inficari non curo, vnde cum sententia exatris declarationem recipiat cen- 287 sebitur damnatus ex illis capitibus l. Iulie l. aut prator s. si Index vbi glof. in verbo ex Testa- mento s. de re iud. glof. in l. si quis ad exhiben. de ex- cept. rei iud. Alex. conf. 66. col. 1. numer. 2. vers. quia sententia lib. 5. & conf. 81. col. 4. numer. 9. vers. corro- boratur 6. lib. 1. Aret. conf. 56. col. fin. vers. secundũ ad huc est clarus Alciat. conf. 445. numer. 2. cum simul.

Et quamuis illa Verrina declaratione habita in senatu 12. Iulij 1522. proponens qui summopere exaggerauit delictum, illud affir- mat, illos voluisse occupare libertatem, suã illa propositio, & narratio nil probat, nisi 288 quantum exatris deprehenditur, quia nedum accusatori, enius vice ille fungebatur, sed nec 289 iudici, nisi quantum ostenditur acta creditur & quomã contra de probat, imo in his, in quibus veritatem nec quidem assertioni ipsius su- 290 premi Principis creditur Dec. conf. 544. col. 1. cum alijs de quibus per Gig. de crim. l. si maiest. fol. mibi 399. q. 14. lib. 3. tit. de rebell. quam opi- 291 nionem reprobat opinione Soccini conf. 266. lib. 2. tenet Rota vt per Mohed. de iur. 237. alias 270.

Non etiam obstat, quod in sententia mag- ni Cõsilij lata contra d. Vincentium, & alios 292 dicitur, considerata conspiratione crudelissi- ma intradictorũ contra libertatem, & paci- ficum statum, qua digni sunt; Tum quia, vt modo dicebam in his assertioni Principis nõ creditur, tum quia verba illa æquiuoca sunt, potuit enim esse crudelissima conspiratio, in qua actum esset de necandis pluribus Ciui- bus; potuit esse contra libertatem, & pacificũ statum eo quia compellere voluissent Po- pulum ad illam refectionem, quam vacant iascarum, & propterea esse dignos morte, &

tamen potuit non esse talis, vt libertas esset extinguenda, vel mutanda forma dictæ Rei- publicæ vt pluries supra dixi, vt igitur alser-

293 tio æquiuoca non concludit. *Non hoc vnde leg. c. in presentia de probat.* quemadmodum enim ex Paul. de Cast. Soc. Peronen. & alijs ostendi in Imperatore non concludere argumentum 294 hoc commissum est crimen læsæ maiestatis, contra Imperatorem, ergo filij sunt inhabi- les, itã & hic non concludit. factus est ira- 295 ctus contra Rempublicam, & libertatem, ergo actum est de necanda, & extinguenda, libertate, prout necesse est ad effectum inha- bilitatis filiorum.

Quod & hic eo facilius est admittendum ex quo hæc sunt verba enunciativa, & nar- 296 ratiua ad Calder. conf. 12. de priuileg. Aym. de antiq. tempor. in prima par. num. 81. 82. quæ verba enunciativa etiam vbi probant ad hunc ta- men effectum debent esse clara, & specifica, non autem genericè prolata Oldrad. conf. 202. col. 11. Paul. de Cast. conf. 119. num. 5. lib. 1. Aym. qm benedictus conf. 29. num. 3. & de antiq. temp. in 1. par. num. 83. quod prouenit a natura proba- 297 tionis, quæ debet de necessitate concludere & hinc est quod in materia probationis iudicẽ 298 finita non æquipollet vniuersali c. auditis de præscript. vbi late Felin. num. 24. Aym. conf. 323. num. 8 299 quod procedit etiam in probatione instrum- menti Purpur. conf. 445. num. 41. quæ omnia etiã supra cum de statutis egi, latius deduxi.

Cum igitur probatur, tale delictum ex quo locus sit pœnis l. quis quis respectu filio- rum si sententia exatris debet interpretari cessant in hoc casu prædictæ pœnæ respectu filiorum.

Sed tollitur omnis difficultas quia cum vt supra dixi per statutum in omnem euentum 300 his pœnis filij reorum huius criminis ipso iure non afficiantur, cum in sententia lata contra d. Vincentium nulla fiat mentio de fi- lijs, harum pœnarum immunes omnino sunt.

Nec obstat si ponderentur verba præfatæ sententiæ ibi contra eos habeant locum omnia, & singula statuta, & decreta de rebellibus loquentia, facilius namque est respondere si quidem in decreto, siue sententia illa dictus Vincentius, & reliqui nominibus proprijs nominantur, vnde ex illis dictionibus relatiuis s. & eorum 301 quælibet perinde est ac si in relatione etiam proprijs nominibus exprimeretur Rota. conf. 108. num. 3. lib. 11. & consequenter dispositio 302 illa eorum personam non egredietur. *Doct. in l. gallus s. institutio de lib. & posthum. Rota. d. conf. 108. num. 4.* qui de communis testatur, huius- modi enim dictiones eorum & eorum ne dum rela- tiuam significationem habent; restringunt enim dispositionem ad personas, de quibus 303 supra facta est mentio Corn. conf. 9. num. 7. lib. 1. conf. 161. num. 14. lib. 1. Rota. conf. 118. num. 23. lib. 1. Roland. conf. 93. num. 20. 21. lib. 1. & conf. 82. num. 15. lib. 11. & nedum faciunt relationem, sed vt dicunt nostris personarum importan- tur Roland. conf. 114. num. 22. lib. 3. Barfat. conf. 52. num. 30. lib. 11.

Quæ opinio comprobatur ex natura sen- tentiæ

K k

sententia quæ est adeo strictissimi iuris, ut nil comprehendat præter id quod ex necessario inferitur etiam non habita consideratione petitionis leg. 1. C. si plur. vñ. sent. leg. Paulus 2. ff. de iud. Socini. conf. 133. col. 11. vers. præterea duo lib. 1. Alex. conf. 49. num. 1. lib. 7. Ruin. conf. 146 num. 7. lib. 1. nec a iure interpretationem recipiat sententia Socini. conf. 18. num. 7. lib. 1. habeat illum intellectum, quem exstricta tantum significatione habet, ut per hæc fere verba dicit Abb. in cap. dilectus num. 20. de offic. ordin. & propterea dicit Paul. de Cast. conf. 243. num. 4. lib. 1. verba sententia debere restringi quantum fieri potest salua ratione recti sermonis, & limitari ad præcedentia maxime quia sententia semper interpretanda est in fauorem condemnati, ut mitius quam fieri potest cum eo actum censcatur Aym. conf. 74. num. 10. præsertim quando, ut hic, verba illius sunt aliquid operata Curt. lñ. conf. 179. num. 1. nisi itaque velimus in materia tam odiosa percutere omnes iuris regulas, & impropiam significationem verborum, compellimur dicere filios in huiusmodi decreto, & sententia non esse comprehensos, & profecto si in sententia lata contra Franciscum Siepliani reum huiusmet criminis, qui falsus fuerat tractasse ea omnia, quæ delictum hoc græce reddebant, filii, de quibus sit mentio, solum legitima priuantur non video, quia nam ratione velimus filios d. Vincentij indistinctè passiva testamenti factione priuatos, cum de illis Senatus nullam tuentionem fecerit.

Maximè, qui licet alius soleat sufficere declarare commissum esse delictum, ut postea subintret censura legis punientis, ex quo facti questionis iudicio iudicantis relinquatur, nõ aut persequitur poenæ. l. 1. ubi gl'osa verb. facta ad Turpil. & ibi Bar. num. 7. l. ordine ff. ad muni l. de curia C. ex quibus causis infam. irrog. & ibi Bar. & Bald. num. 1. & Cast. num. 3. Anchar. in cap. vt commissi num. 4. de heret. in 6. id tamen solum procedit, ubi nulla poena imponitur, sed ubi aliqua inligitur à Iudice, illa tantum attenditur, nec aliam lex supplet Bar. in Liquid ergo §. poena grauior num. 21. ff. ex quibus causis infam. irrog. & ibi Bald. num. 10. & Paul. de Cast. num. 8. & quauis hoc dictum Bar. ibi limitetur à Fulg. sub num. 5. vt procedat solum, quando ex actis appareat causa quare vna poena omiſsa fuit non applicatur huiusmodi limitatio; Tum quia in his pro Iudice presumitur, vt per Bar. 112 in d. §. poena grauior Felin. in c. sicut sub num. 17. vers. ceterum dum dixi de re iud. add. ad Rom. sig. 27. Tum quia satis de causa constat ex quo contra d. Vincentium non probatur delictum ita qualificatum, vt illius poenis subiceretur Tum quia statutum poenas prædictas ipso iure non inligit, præterquam quod in sententia elarè non exprimitur, vt supra dixi, tale fuisse delictum commissum, vt filius subijci deberint poenis l. quis quis; idque tanto magis si considerabimus, Senatui in illo decreto relegeisse d. Vincentium, quod multo minus est, quam deportare l. relegati linter poenas ff. de interdict. & reg. de portationum ciuium

314 bona confiscantur, & hinc est quod dicebantur haberi pro mortuis, eo quia in bonis 315 successorem habebant l. 1. §. pen. de bon. poss. contra tab. l. æthone §. publicatione ff. pro Soc. relegatorum verò bona, vt infra dicam, regulariter nõ publicabantur, & quia deportati Ciuitatem Romanam amittebant l. inter poenas ff. de interdict. & relegendis banturque... quasi sine Ciuitate, & in summa reddebantur peregrini l. 1. C. de hered. instit. l. 1. §. bi quibus deleg. 1. l. qui cum §. eis demum de bon. lib. l. quidam ff. de pen. l. sed si hac lege §. sed si per penam ff. de in ius voc. ibi sed si deportatorem ad peregrinitatem redactum sit patrum Alciat. lib. 1. Plarergia. cap. 1. §. Otoman. in dictio in verb. exilium, & in verbo deportati & in verbo peregrini Præter in verb. deportati & in verbo exilium, & hinc erat, quod passium tellamentum factionem amittebat, quia, & peregrini illa carebant, pendebat enim à iure Ciuitatis Romanæ l. sed si in condicione §. solumus ff. de hered. instit. & l. igne in l. 3. §. ex stipulatu num. 72. §. ad Silian. Clar. in §. testamentum quæst. 22.

Et hinc deportati dicebantur pati mediam 319 capitis diminutionem, quia Ciuitatem rentia libertate amittebant Insist. de capiti. diminut. §. minoræ suæ mediæ l. si ff. eodem tit. Præter in verb. deportati; Delegati vero ne dum retinebant libertatem, sed etiam Ciuitatem; & hinc est quod restamenti factionem passium re 321 tinebant, siue in perpetuum, siue ad tempus essent relegati l. relegatorum §. hac est differentia ff. de interdict. & releg. l. si in l. 1. num. 1. in 2. limit. C. de hered. instit. Marant. in l. 1. si potest num. 117. 118. de acqu. hered.

Cum itaque in decreto magni Consilij fuerit d. Vincentius, vt expressè ibi dicitur, relegatus, & non deportatus censeri debet cum verba sententiæ propriè sunt intelligenda, non autem in impropiam ad supradictos Purpur. conf. 20. num. 7. & conf. 256. num. 12. & intelligenda potest sonare Dec. conf. 43. num. 4. cum alijs paulo ante adductis.

Quæ relegatio de consuetudine fit etiam ad loca relegant non subdita, vt experientia 323 docet, & testatur Franc. Mar. decis. 39. num. 9. lib. 1. Clar. in præf. enim §. fin. q. 25. vers. vide ergo quandoque.

Cui relegationi non repugnat publicatio 324 bonorum, tum quia licet reprehendantur sententiæ Relegationis, in quibus poena confiscationis apponitur, non tamen irritantur l. relegatorum §. hac est differentia cum §. si ff. de interdict. & releg. bene declarat Clar. qui dicit sæpe id fieri in §. testamentum q. 22.

Et quum in prima parte decreti decernatur contra eum habere locum omnia, & singula decreta, & statuta de rebellibus loquenda, hoc non obstat, quia cum sententia 325 sit ita interpretanda, ne contrarietur, vt de sententia dicit Bar. conf. 111. num. 5. Dec. conf. 24. num. 100. & conf. 14. num. 20. lib. 1. interpretanda est illa pars euentualiter in euentum, quod relegationem non seruasset, si namque etiam in loco relegationis offendi potuisset, non assecuta fuisset Respublica suum finem; si aut 326 enim hæc relegationes, vt taliter condemnata,

ti degentes longe à Patria illam tutam reliquant *Franc. Marc. d. dec. 39. num. 9. lib. 1.* si autem necdum impune, sed etiam allequendo primum offendi potuisset procul dubio ibi non manisset, quia in vno sicut in alio necari potuisset, conſequenter: vt dixi Republicarum non allequatur finem.

Et quamvis maxima sit inter nostros *DD.* controuersia, an banniti nostri temporis æquiparentur deportatis, vel relegatis ita vt certa regula dari nequeat, vt finaliter concludit *Clar. in d. præd. crim. §. fin. q. 7. i. vers. dixi autem supra.* si tamen non liberales, & concedamus æquum bannitis æquiparari de portatis, sed etiam de ceterum cōtincte expressam deportationem, non propterea lequatur Vincere. *325.* tam passivam Testamenti factionem amississe: id enim eueniebat in Romana Republica, quia non habentes ius Ciuitatis, vt erant homines laici nominis, & alij multi nil testamenti Cuius Romani capere poterant. Et propterea Ciuitate amissa mediante deportatione cōtrahat testamenti factio passiva, vt supra dixi l. prima C. de hered. instit. & ibi bene declarat *Salar. num. 2. & num. 3. in fin. Corn. n. 4. num. 9.* & bene etiam *Fulg. num. 1.* Vnde si deportatus fuisset aliquis ciuitas Ciuitate Romana, Testamenti quoque factionem retinebat *Salar. in d. l. 1. num. 5. in o. oppo. declarat eum Igu. in d. l. 3. §. ex stipulatione num. 22. 73.* Cum itaque hodie Testamenti factio non pendeat aquirenui, vel alterius Ciuitatis, cum etiam Florentinus Romanum, & Romanus Florentinum, & Lucensis influere possit heredem, sed à dispositione iuris communis per deportationem factam ab vna Ciuitate, rila non amittitur. Vnde banqui uolui temporis retinent actiuam, & passiuam Testamenti factionem, quamvis postea impune offendi *Bar. in Vulg. q. 1. Lucana Ciuitatis Nelli. de banniti in 1. p. l. de temporis q. 1. & q. 37. 38. Marant. in l. 1. posth. num. 119. de acq. hered. quamvis etiā* *331.* bona sunt ex preſſe confiscata, quia confiscatio non trahitur ab bona futura, saltem quando non iunt effecti serui poenæ, vel per statuta expresse redditur incapaces successionum, vt bene declarat *lopp. de communi, & vtra opinio atrellans Clar. in §. testamentum q. 19. 10.* vbi aſſerit id procedere etiam quoad bonalita in territorio bannitionum, ad quæ locum se remittit *Clar. in d. præd. incrim. §. fin. q. 7. i. vers. sed iam poterit, & hinc apparet quam pensat loquutus fuerit Menoch. d. cap. 273.* dū aſſi. auit perpetuo bannitus excludi à successione delatis iure cōſanguinitatis, quod *332.* ceru. n. non est per supra adducta, citat notata in l. 1. C. de hered. instit. qui loquuntur in deportato quod ius succedendi pendeat à iure Ciuitatis Romanae, quod hodie eſſiat, vt læpius iam supra dixi.

Si igitur diligenter percurtantur *Statuta Lucens. Ciuitatis* non expresse bannitis, & rebellibus etiam ex causa turbationis pacifici status prohiberi eſſe actiuam, & passiuam Testamenti factionem, *Statutum enim lib. 3. cap. 22.* solum disponi posse offendi, quod non sufficit per supradicta *cap. 25. de execut. sent. banni*

334. nihil circa hoc statuit, sicut nec in *cap. 16. de bannitis capiendis, & prosequendis, nec in cap. 26. vbi agitur de premio capientium, vel occidentium aliquem ad poenam mortis bannitus, nec in cap. 28. vbi agitur de premio concessio capientibus rebelles, & in cap. 29. Minus aliquid de hoc dicitur in cap. 61. vbi agitur de poenâ tractantis contra pacificum statum Ciuitatis, & communis Lucensis, quamvis enim decessatur in eo deberi eum puniri poenâ capitis, & confiscationis bonorum, si tamen non puniatur illa poenâ, sed banno subijciatur, non exprimitur illum intestabilem reddi, & idem licet de statuto *cap. 61.* non enim dicti, declaratos, & bannitos rebelles testamenti factionem non habere, nec etiam hoc disponitur in Statuto de poenâ receptantium rebelles: vi enim dicit *Clar. in d. §. Testamenti q. 2. quæ* siue hæc prohibitio debet eſſe expressa *335.* maxime quia, & si aliqui actus prohibeantur, quia tamen sunt actus interuios, sup eis non comprehenditur vltima voluntas ad latè conſecta per *Tiraq. l. de legib. conuul. glof. 5. inum. 93. per text. in l. milites prima in fine §. de re mil. l. de curio ff. de curio.**

Non obſtat ſi ponderaretur Statutum *cap. 74. lib. 2.* in quo forenses prohibentur in Ciuitate, & districtu illius acquirere bona stabilia, & mobilia, & iura, tum quia statutum loquitur de forensi, & aliud eſſe quem forensis aliam non eſt Ciuem, poſſunt enim aliqui non eſſe Lucens, qui tamen non sunt forenses, vt sunt incolæ, Antistites, & similes *Alex. conf. 14. num. 3. lib. 1.* forensis enim non dicitur, qui incolatus habet in aliquo loco, *337.* sed dicitur de illo popo. o. nec non Ciuis sit sed aduena vt poſt *Bald. declarat Cognol. in l. 1. in prin. num. 16. ff. de orig. iur. inter Repetentes in alia impressione in. 24. & voluit Alex. conf. 75. n. 8. lib. 5.* ad hoc enim vt quis sit forensis opus est *339.* vt nec sit Ciuis, nec inde ut oriundus, nec domicilianus nec in olauum habeat *Dec. conf. 550. num. 8. & eo. f. 661. num. 5.* banniti ergo quantumcunque ius Ciuitatis amittant, *340.* originem, quæ eſt immutabilis, non perdunt *laſſumpio ff. ad municip. l. originis, & l. fin. C. de municip. & origin. lib. 10. Marf. in rubr. de fideiuss. num. 134. Croc. in l. 1. num. 17. ff. sol. matr. Cognol. in rubr. ff. de orig. iur. num. 32. inter Repetentes & propterea forenses dici nequeunt, & hinc in simili statu poſt multos ab ipſo relatō inquit *Decian. conf. 70. sub num. 1. lib. 2.* præſato ſtatuto prohibente forenses acquirere, non ligari mulierem nuptiam forensi, quia licet lequatur domicilij manti, eſt originaria idem *Decian. conf. 33. n. 5. lib. 1.**

Quod euidentius demonstratur, quia si eſſent mediante banno eſſendi vere forenses, nõ tenerentur, nec ligarentur ſtatutis illius Ciuitatis, nec poenis ſtatutorum tenerentur, cum à pari procedat ſtatutis ligati, & totum lortu glof. & *Doſt. in cap. quod clericis de But. in rubr. de conſue. num. 7. Socin. conf. 14. n. 30. lib. 4. Cuman. conf. 140. P. laycus n. 1. Dec. conf. 283. sub n. 9. vers. ad maior tamen declarationem dicitur conf. 500. n. 7.* cū iaceamus ſimilibus præſertim hinc vi agitur de poenis *Aym. poſſibile cōp. 13. n. 4.*

Tum & secundo quia Statutum hoc non
 simpliciter prohibet forensibus acquisitionem,
 sed quando, illa acquisitio fietur contra Ci-
 243 vem, vel aliu de Territorio Lucensi, vt ostendit
 verba illa ibi contra *Cinem Lucensem*,
 vel alium de Territorio, vbi forensis acquirere
 quod argumentum in statutis bene procedit
Doct. in l. si de offic. iur. vbi Dec. num. 60. quæ
 verba cum clara sint ab illis recedendum non
 est, vulgata *Lex abbat. de leg. 3.* statuta namque
 344 rationem disponunt, quantum loquuntur, &
 non plus. *Bald. in l. testamentum in finalibus verbis*
C. de testam. vbi namque statutum non loquitur
 345 *tur, cessat illius dispositio. Bald. in l. si furiosus*
num. 1. in fin. C. de nup. quando enim statutum
loquitur in aliquo casu ad illum dumtaxat
 346 *restringi debet. & cancellauit de his que in testam.*
de sent. iud. dym. conf. 226. sub num. 7. maxime in
 347 *statuto correctorio iuris communis, quod*
quando aliquid fuit operatum, restringitur, &
quantum fieri potest, vt supra etiam latius deduxi
l. 2. C. de vocabi. Bald. & alii alioquin verba
 illa essent omnino superflua, & tamen in sta-
 348 tutis non duntaxat verba, sed nec syllaba quiddam
 superflua esse debet, vt per *Aym. quæ plura cumulat*
confil. 201. numer. 25. cum nulle similibus.

Quod idem etiam suadetur, nam & Statutum
 non prohibet successionem ab intestato sed so-
 lum acquisitionem inter vivos, vel per vitio-
 349 sam voluntatem, & per ordinationem, quæ
 fieret per viam vitime voluntatis, quo casu
 via credo posse competenti successionem
 ab intestato, illa namque non est expressa
 350 vitima voluntas, sed tamen quædam, cum
 defunctus videatur se conformare cum dispo-
 sitione legis *L. consuetudine ff. de test. C. de iur. di-*
di. Ruy. conf. 219. num. 7. lib. 11. est enim ius, quo
 disponit, non autem homo, & in istis statuti-
 onibus, & correctorijs verba proprie debent
 intelligi per eæ, quæ pluries dicta fuerunt.

Nec sicui in contrarium, eos fuisse declara-
 tos rebelles, commisitque crimen lese maie-
 statis nam si quis solus relegatus fuisset, dubiū
 non est, quin testamenti factionem retinui-
 351 set & relegatorum. *S. hoc diffinitio ff. de iur. di-*
di. & vbi maxime quia committentes hoc cri-
men ipso iure dominium suorum bonorum
 352 *non amittunt, sed necessaria est sententia*
condemnatoria, vt de veteri opinione testat
Glossa hoc translat. de crim. les. maiest. lib. 1.
ait de pœn. committ. crim. les. maiest. quæst. 25. in qua
 353 *confessione bonorum non veniunt boni*
postea quesita. L. am. ad ea ff. de cond. & demonst.
Nell. in tract. de iur. in 1. par. 2. temp. q. 13. Clar. in
S. fin. q. 78. vers. vltimus, quod procedit etiam si con-
fiscatio sit facta ob crimen les. maiest. Glossa lib. 1.
dit. de pœn. committ. crim. les. maiest. quæst. 25. Clar. in
S. fin. q. 78. vers. vltimus quæro et simon. de Catol.
insult. c. 9. nu. 62.

Et quamuis idem *Gig. eodem lib. & tit. q. 21.*
 tenent committentem tale crimen amitte-
 354 re testamenti factionem in passum allegat *L. r.*
ff. de iur. di. ius. quæ nihil facit, sed vult alle-
gare laud. ad. tit. vbi institutio deportatorum
reditas habet pro non scripta allegat L. qui
quis C. ad l. pub. specul. arguendo à maiori non

facto, filij ob Patris delictum illam amit-
 tunt, ergo tanto magis illam perdere debet
 ipsemet Pater author delicti. *auth. multo magis*
C. de Sacros. Eccl.

Dum igitur argumentatur *Gig. à maiori in*
 terminis *L. quis quis* facile ad miserum argu-
 mentationem, vt in terminis illius legis delin-
 quens sit incapax, postquæ sunt incapaces eius
 filij, sed cum plura supra lausissime ex prioribus
 capitibus clarissime ostenderim non verari
 nos interminis *L. quis quis* argumentum non
 concludi in omni crimine lese maiestatis, vt
 enim supra latius deduxi, non est bona argu-
 mentatio, commissum est crimen lese maie-
 statis, ergo filij sunt incapaces, debet ergo
 asserti lex loquens indistincte in omni crimi-
 ne lese maiestatis tollens delinquenti passum
 testamenti factionem, dum namque colligitur
 hæc poena arguendo à maiori solum
 procedit argumentum, vbi filij redduntur in-
 capaces, sed vbi hæc poena ipsi non afficitur,
 vt in hoc casu, non possumus inde colligere.
 Patrem delinquentem hæc poena plecti
 debere.

Ex quo tollitur fundamentum, quod fieri
 posset super statuto *Lucano cap. 61.* vbi extendi-
 tur *L. quis quis* ad transientes contra pacificum
 statum Reipublicæ Lucanæ, si enim statuen-
 tes voluerunt, filios esse inhabiles, ergo &
 multo magis ipsos delinquentes, quod argu-
 mentum, ego admittem, sed cuiatur obie-
 ctum, quia supra ostendi, hunc non fuisse ca-
 sum talem, qui subiaceret dicto statuto.

Dum postea citat *L. pri. C. de hered. insti. illa*
 loquitur indeportato, qui Ciuitatem amitte-
 bat, efficiturque peregrinus, & hac
 de causa ipso iure amittebat ea omnia quæ
 ab hoc iure Ciuitatis pendebant, vt est Testa-
 menti factio passua, vt patris potestas, *S. ius*
autem patris potestatis ff. de pœn. vbi doctis-
sime Pater meus Alex. lib. 1. diffin. cap. 21. pro-
pe fin. & cap. 22. & hoc pacto potest procedere,
 quod dicit *Gig. d. rest. lib. 3. de rebell. q. 25.*
 355 dum inquit rebelles amittere ipso iure ea
 quæ sunt iuris ciuiliis, citat enim *L. amission.*
ff. de cap. dim. vbi amissione Ciuitatis su-
pradicta perduunt, & idem, & per eundem
lex. dicunt Bar. in extrinsec. qui sunt rebelles in
verbo rebellando col. pp. Boss. in premissis. de crimi-
les. Maiest. num. 20. & m. 118. & ita intelligen-
di sunt illi, qui dicunt deportatos amittere
eaque sunt iuris ciuiliis rebus à Marant. in d. l.
25. post num. 117. & ferri Bald. d. l. p. num. 25.
In 5. quæst. C. de hered. insti. Oden enim supra-
dicta iura antiquius pendebant à iure Ciuita-
tis vt supra dixi, non mirum si amissa Ciui-
tate, omnia perdebantur, si igitur ob hoc cri-
men aliqui fuisset, vel in perpetuum, vel ad
tempus solum relegatos retinuisset omnia,
supradicta, ex quo retinebat Ciuitatem. Cum
itaque hodie ea, quæ competunt ex dispo-
sitione iuris Ciuiliis, non pendant à iure singu-
larum Ciuitatum, Ciuitate propria amissa,
 & ita declarati hostes ita, vt impune occidi
 357 possint, Testamenti factionem tamen, & his
 similis non amittunt, vt supra dixi, quia
 ab illo iure Ciuitatis hodie non pendunt. *Bar.*

in extraneis, qui ſunt rebelles in verbo rebellando num. 21. & latius ſupra deduxi. Et quamuis Franc. Luc. de priuile. *ſiſc. in 2. part. num. 20.* dicat illum, cui bonis eſt interdium a lege propter crimen læſe Mæſtatis, hæredem inſtitutum non poſſidere hæreditatem, ſed hæc, allegando. *Gloſ. in l. vntre ſ. p. iſſ. ff. de acquir. hæred. Gloſ. ibi* nil de hoc dicit, & dictum iſtum eſt intelligendum ſecundum alia lura mediante deſortatione, qua mediante amittebant damnam Ciuitatem, a quo Iure Ciuitatis hæc alia lura, vt pluries dixi, pendeabant.

Nec obſtat ſi prætenderetur, dictum Vincen-
tium fuiſſe effectum ſeruum poenæ, quaſi quod
fuerit condemnatus in poenam mortis ex his,
358 quæ tradit *Clar. in ſ. Teſtamentum qu. 20.* quia
implet ſecum affectu ſolutionem. In primis
namque hic non legitur expreſſa condemna-
tio in poenam capitis, & mortis, ſed ſolum de-
clarantur rebelles, ſecundo quia illud intelli-
gitur, quando ſententia eſt lata contra præ-
ſentem ſeruum ſeruandis ſecundum diſpoſitionem
Iuris communis, non contra abſentem ſecundum
ſtatuta particularia locorum, hic autem
ſententia nec ſecundum diſpoſitionem Iuris
communis, nec ſecundum ſtatuta lata ſunt, cū
decretum factum fuerit a Magnifico Conſilio
nulla præcedente citatione, nec ſeruata aliqua
iudicialia iura, & tamen etiam in ſententia.

359 Principis neceſſaria eſt citatio. *Clem. paſſoralis*
de re iud. vbi Doſt. extraneus ad reprimendum plu-
ra cumulant. Dec. conf. 000. num. 11. 14. Aym. conf.
5. num. 3. Alciat. conf. 166. num. 10. Dec. conf. 23.
num. 8. cum ſeq. lib. 1. qui reliquos cumulat,
& cum res ſit triſtiſſima, calamo parco.

Nec facit, quod delictum eſſet notorium,
quia non erat notorium, an ex vna, vel altera
cauſa eſſet commiſſurus, a quo pendeat tora
vis huius negotii reſpectu inhabilitatis Vin-
centij, & filiorum *Ruin. d. conf. pr. ſub num. 3.*
lib. 3. Cum enim reſpectu iurus qualitas
tradatur contra pacificum ſtatum poſſet cō-
petere deſenſio, quod id non ſeciſſet Vincen-
tius ex cauſa, qua prætendebatur quæ cauſa
non penderet ab animo facientis actum, vt di-
cit *Ruin. d. conf. pr. ſub. nu. 3.* non poterat eſſe
notoria, Vnde cum competet, vel cōpetere
poſſet etiam in notorio requirebatur citatio

360 tatis etiam in notorio requirebatur citatio
Tex. eſt clarus, & ibi not. Abb. in pen. in e. cum ſis
Romana prope fin. de appell. l. aſ. conf. 86. v. 1.
lib. 3. Abb. conf. 00 ſub num. 4. lib. 2. 10. Jacob. Len-
nard. inter conf. Bran. conf. 14. num. 3. 4. Tiber. De-
cian. conf. 23. n. 24. lib. 1. qui poſt. Bal. Aret. & Iaſ.
inquit nullum eſſe maleficium tam notorium quod
361 non poſſit habere exemptiones ſine oculis, ſine cir-
conſtantia, quibus poſſit excuſari. Cum itaq; ſen-
tentia nō ſit lata ſecundum diſpoſitionem Iuris
communis, clarum eſt, quod donec veniret,
(vt dicunt de criminalibus tradantes) in forſis
Curie non dicebatur Vincenſis effectus ſer-
362 uis poenæ vt per *Clar. vbi ſupra.*

Cum igitur dictus Iacobus fundatam habeat
Intentionem ſuper regula generali, quælibet cō-
ſeſt habere actum, & paſſum Teſtamenti
363 factionem, niſi ſpecialiter reperiatur inhabili-
tatus *lib. ex parte de prob. Gloſ. & Doſt. in l. fi*

queremus *ff. de Teſtam.* quia vt ibi inquit *Bal. ex.*
quæ generaliter permittitur in eſſe dubio præ-
ſumuntur ſicut genus in eſt ſpecies, pars con-
traria debet clariffimè hanc in inhabilitatem
probare; maximè quia in hac materia, quod
mibi in hac cauſa maximi videtur eſſe mo-
menti ſufficit, d. Iacobo rem aliquo modo
dubiam reddere. In dubio namque minus de-
lictum cenſetur commiſſum, mitior poena im-
poſita, & in dubio cenſetur canon ſeruandus,
& nō late ſententia, vnde mihi videtur de ge-
nere impoſſibilem poſſe reperiri aliquem
Iudicem, qui adeo rationibus abſtruat aures, vt
audeat negare rem iſtam, ſi non clariffimam,
vt ei mihi videtur, ſaltem dubiam eſſe.

Nec poſſet colligi conſeſſio aliqua dicti Ia-
cobi ex clauſula illa non obſtante delicto pa-
364 ternum, de qua in ſupplicatione poſtea Conſi-
lio pro parte ipſius, quia ea intelligitur, quatenus
obſtat, maximè quia cum an delictum
paternum ei noceat, vel ne pendeat a diſpoſi-
365 tione Iuris, conſeſſio ſua, etiam clariffi-
ma nil ei officeret, l. ornamentorum *ff. de aur. &*
arg. leg. Corn. conf. 90. num. 44. lib. 2. Roman. conf.
260. num. 4. Paul. de Caſtr. in l. vnic. num. 8. in fin.
& num. 9. C. de conſeſſ. Dec. conf. 23. num. 20. lib. 1.
& conf. 10. n. 85. 88. lib. 3. tanto minus ei no-
cere poſſet iſta, quæ admodum incerta eſt
in dubio enim ea ſemper interpretatur in
366 fauorem conſentientis l. ſi quis intentione ambi-
gua de Iud.

Non etiam poſſet dici inhabilis, & iuca-
pax d. Iacobus vigore ſtatuti *cap. 24. lib. 2.* quaſi
quod vtriuſque poſt bannum dicatur forenſis,
quia cum ſupra oſtēderim hoc ſtatutum nil
obſeſſe, illæ reſponſiones ſufficiunt, quibus ad-
367 d. poſſet d. Iacobum ratione originis paternæ
& auitæ eſſe Lucentem l. aſſumptio *ſ. filius cum*
ibi not. ff. ad munici. vel ſaltem negari non po-
teſt, quin he ſit quidam caſus mixtus non.
368 comprehenſus in ſtatuto correctorio, & odio
ſo loquente de ſimplici forenſe *Doſt. in l. 1. 1.*
de verb. ſignif. col. 89. Aym. conf. 176. num. 2. alio-
quin (vt dicebam) nec ipſi tenebantur ſtatutis d.
Ciuitatis, ſi omnino torenſes eſſent, ſed vltra
ſupradicta addo, & hoc tam reſpectu dicti
Vincenſis, quam filiorum omnem proſuiſſus
difficultatem tollere videtur ſtatutū huiusmo-
di expreſſis verbis prohibere voluntarium ac-
tū, quod mediante ſit acquiſitio, quod caſu
369 non comprehenditur alienatio, quæ ſit per
hæredis Inſtitutionem, vel mediante ſucceſſione
ab inteſtato, quia illa reuera voluntaria nō
eſt alienatio. ex quo quis in perpetuum vincere
nequit *Iſmol poſt Bal. in l. pen. ſ. Fratrem. col.*
ſn. de leg. ſecundo Ruin. conf. 71. num. 4. lib. 1.

Nec obſtat ſi replicaretur, ſupradicta pro-
cedere, quando prohibita eſt alienatio, tunc
enim intelligitur prohibita neceſſaria, ſed in
hoc caſu prohibita eſt acquiſitio, quæ ſem-
per eſt voluntaria, ſi quidem parum reſert, an
verba ſtatuti ſint concepta per modum prohi-
bitionis, alienationis, vel acquiſitionis, qui a-
370 prohibito vno ex correlatiuis cenſetur prohi-
bitum, & aliud. Cum igitur prohibita ſit
tantum voluntaria acquiſitio, ergo prohibita
371 eſt etiam ſolum voluntaria alienatio. *Aren. in*

l. sententia sub num. 7. de acquit. hared. Tiraq. de retradi. ligat. §. 1. Glof. 9. num. 159. cum seq. Vnde cum necessaria acquifitio non fubiaceret difpofitioni ftatuti, non illi etiam fubiaceret necessaria alienatio, atque ita per indirectum pcedum voluntaria, fed neceffaria quoque eifet prohibita alienatio, alias illa dictio talantaria proculdubio ftaret fine aliquo effectu operandi, quod in ftatuto eife non debet, vt fupra dixi.

Hucusque igitur fatifclare offendit, nequius civile, nec municipalis, neque denique fententiam ne dum filius dicti Vincentij, fed nec ipfimet d. Vincentio, ademiſſe Teftamenti fationem adiuam, vel paſſiuam.

Nunc autem offendam fi aduerſarii tam parum fuamantes futuri fuut, vt conentur defendere fupradicta omnia falſa eſſe, & quod imò filij fuerint ob delictum paternum, & fidei incapaces huiusmodi fucceffionis, hac fabam incaput ipſorum cuedam eſſe ex quo fatifclare, ni fallor, demonſtrabo filios d. Vincentij redditos fuiſſe poſtea capaces, patrem vero aduerſarium nequaquam.

Nam 19. Nouemb. 1531. à fupremo Conſilio fuerunt homines familie de Podio repositi in eo ftatu, in quo erant ante annum 1522. & conſequenter ante perpetratum hoc delictum, fueruntque abolita omnia decreta contra eos lata, de remiſſione igitur huiusmodi poenarum ambigi non poteſticum de poteſtate magni Conſilij ſui ſupremi Principis in illa Republica nec de voluntate, cum, vci ba ſint clariffima, dubitari queat. Vnde hic concurrunt omnia neceſſaria ad perfectione adus cap. ſuper ordinata de prob. Bal. in l. omne verbum C. cum deleg. Idque tanto magis quia, 22. euſdem menſis, & anni idem Conſilium confirmauit fupradictum decretum reſtitutorij ampliffimis verbis videlicet, Ita quod cõtraneuiri ei nullo modo iure, modo, vel forma, occasione forme alicuius ſtatij non ſervata, aut alterius cauſa qua diu excoꝑtari, aut allegari poſſet, & valeat, & teneat, ac ſi ſeruata eſſent fupradicta omnes ſolemnitates, vel alia quacumque requiſita ex forma predictorum ſtatutorum, ac de rectorum noſtrorum, & fupradictis omnibus, & ſingularis intelligantur, & ſint ſuppleti omnes, & ſingulis defectus tam iuris quam facti, qui in eis aut eorum aliquo interueniſſet quibuscumque contrariis non obſtantebus ea qua geminatione, & ex quibus verbis tam pragnantibus

373 de enixa voluntate predictæ excelſæ Reipublicæ conſtat l. Balſa ad Trebell. cum ſimilib. præſertim cum totum hoc ſit factum de plenitudine poteſtatis predicti magni Conſilij, vbi cpius, cum certa ſcientia adeſſet hæc clauſula ſuppoſita poteſtate concedentis inſtar ſacrilegij, qui conat adum illum infringere

374 Bal. conf. 257. numer. 4. lib. 1. quæ ſcientia tergiverſari non poſſet cum ageretur de confirmatione adus facti ab ipſomet Conſilio, & ſic de facto proptio notabile, & recentiffimo cū

375 tantum tridui ſpatium inter vnum, & alterum decretum vix interceſſiſſet l. emptor §. Lucius ff. de ſol. compen. Bar. in l. quis ſandus Siferus ff. pro empt. cum ſimilib. & clauſula illa de plenitudine poteſtatis appoſita à Reipublice efficitur

vt nil opponi poſſit, quod annullat a quo, & poſſ. Bal. & Campanol. ob ipſa relat. conf. 498. num.

27. de 555. num. 31. 24. vt enim poſſ. Spon. de

377 ete. Alex. conf. 30. num. 10. lib. 3. nihil aliud eſt, vt plenitudine poteſtatis, niſi derogatio iuri

communis ſeu ordinationis, & vt ait Bal. in ſpecu

da num. 4. in 3. q. C. de ſort. & ap. plenitudo

378 poteſtatis eſt plenitudo arbitri nulli neceſſitati ſubiecta, nullique iuris publici regni

limitatur ſequitur And. ſent. conf. 55. col. 10. cum

12. quod lib. 4. plura habentur apud Dec. in conf.

41. num. 12. lib. 1. 1. uerum enim autem credo eſſe

379 in dubio reuocatum, quin potius l. quis

quis remitti poſſint vt ait. Doſt. in d. l. quis quis

& hinc dubitat Doſt. in filijs, quibus ab imperatore,

contra quem commiſſum erat hoc

crimen temalia fuit hoc promittantur illico

habiles ad beneficia, & ordines, & concludunt

pro affirmatiua, & quia res hæc videtur cla

riſſima, non immerito.

Quæ decreta fuſfragatur filijs dicti Vin

centij, quauis tunc temporis nati non eſſent,

idem enim ſignificant hæc duo homines de

Podio, & familia de Podio l. promittendo §. ſin

380 cum ſeq. de verb. ſig. ſi. Bart. in l. p. ff. de prob.

invol. in l. ex ſacto §. ſi quis negat in col. ſecunda med.

verſ. ſi autem ſtatutum ſi. ad Trebell. And. Sicul.

conf. 42. col. 2. num. 10. verſ. & certum eſt lib. 1.

plura Tiraq. de retradi. ligat. §. 1. Glof. 9. num. 196.

381 quæ omnia, & his ſimilia ſunt nomina colle

lectiua vt per Tiraq. ubi ſupradictum per Sacin.

conf. 51. nu. 1. lib. 4. comprehendenda omnes

etiam poſtea naſcuros ex dicta familia l. pecu

culum in pri. de leg. 1. & ita declarat Alex.

conf. 158. numer. 10. lib. 3. quod conſ. licet

ibi ab apoſtoliſis reprobus, quoad princi

palem declarationem, non tamen reprobat Apo

ſtoliſator aliter notum Alex. dum affirmat, priuile

382gium conceſſum per nouem collectumum

etiam ſuturos comprehendere, imò hoc ex

preſſe adiuuit, ſed reprobat principalem de

clarationem Alex. quia illi homines ſuperadditi

erant ſupernumerarij, & quia conductor pro

mittet iurare in demes ſecundum, & ſic etiam

in cõtractu, & propterea non poterat augeri

ille numerus in preſentibus cõtrahentibus,

qui in hoc non cõceduntur ſupradictæ,

autem aliterio Alex. Verum ſimile eſt, fuit enim

Bart. in l. ſi ita nom. 4. ff. de arg. leg. l. mod. in

Clem. fin. ſub num. 27. verſ. 3. cuſa principali de

reſer. ad quem Bart. remittit. Bonfin Clem. fin.

num. 44. de reſer. bend. Nau. conf. 340. numer. 17.

l. b. 1. Vnquale cum recipit augmentum,

383 & diminutionem, & ſemper eſt idem l. pro

ponebatur ff. de ind. quod confirmant trad. à laſ.

in l. ſi ſupradictis fuerint §. cum ſupradictis nu. 5. verſ.

quoniam ſingulariter limita de verb. oblig. dum in

384quit priuilegium, quod debet eſſe perpetuum,

ſi nili ſuturos ſe comprehendit, reduceretur

ad temporaritatem ſemper in eo perſonæ

futuras conueniunt, ſicut inſerta exempla qua

apud ipſum videri poſſunt, quod hæc bene

quadrate videntur. Cum enim hominibus

huius familie perpetuo fuerint remiſſa poenæ

pregiæ, ſimiliſque de condemnatione hæc re

ſtringeretur ad natum priuilegium, redue

retur ad temporaritatem.

se dici homines de Podio ob delictum patrum, & ob decreta contra ipsos emanata, quia ex illo decreto, de quo paulo ante agebamus, apparet manifestè Rempublicam habuisse eos pro hominibus de Podio, & pro comprehensis in dicta restitutione, & ratio est, quia lura sanguinis vri naturalia immu-

400 tari non possunt *l. ius sanguinis de pact. l. iura sanguinis ff. de reg. iur. Bannti namque lura,*

401 sanguinis non amittunt, licet aliquos illius effectus perdant *l. iura de retrad. lignag. §. i. glof. 9 num. 29, idque ratio magis, quia verba illa*

hominum de Podio sunt apposta demonstrationis gratia, vt sciretur, qui nam essent illi, qui supplicabant, non aut restrictiue, vt censentur

habilitati solum illi, qui omnes effectus agnationis haberent, in dubio namque demon-

strationis causa censentur verba apposta

402 *Bar. in l. fin. mense prope fin. de leg. Part. conf. 10. n. 36. l. 4. cum nulle similes, alioqui nemini suffragaretur, ex quo omnes, & nomine familie*

à lura ciuitatis priuari fuerant, quod absurdissimum esset. Accedit in supplicatione nar-

rari decretum contra eos latum, ad quod se referunt supplicantes, quod dicitur esse in re-

403 sciente vere, & proptèr *l. affe toto ff. de hered. inst. Ripan l. ait prior §. 1. de re iud. Cum itaque*

Respublica optinè nouerit illos mediante d. decreto nomine dictæ familie priuatos, & plu-

res ex illis exilio multatos, & nihilominus nomine sub collectio hominibus de dicta fami-

lia exceptis rebellibus concessa fuerit gratia, illa concessa fuit, non obstante dicto defectu, &

non obstante, quod virtute primi decreti non possent vocari de Podio *Egid. de off. 333. Sarnen. de trien. q. 17. maxime quia ratio innocentis*

404 militat in omnibus, & ita intelligendo exceptio odiosa esset, & regula fauorabilis, quo fit,

vt exceptionem stricte, & regulam largè interpretari debeamus, si ab oppositis est bonum

argumentum *Aym. conf. 13 §. nu. 35.*

Nec hic potest considerari filios nasci ex radice infecta, vnde exclusio Patre debere, &

ipsos excludi, quia regula illa procedit vbi est eodem ratio in ambobus, secus vbi diuersa.

Vnde si Statutum excludat foramina non-

405 intuitu agnationis, non censetur exclusus masculus ex foramina, quia militat diuersa ratio

Scyell. in l. gallus §. nunc de lege num. 14. ff. de l. & possibum.

Nec obstat assertio illa, quod supplicantes, & eorum Ante nati semper amarunt li-

bertatem, quod de Rebellibus dici non potest, quia tollitur hoc ex ratione ibi assignata cō-

derando quanto è grave cosa patir per l'alteri colpo,

ex quo apparet, supplicantes respexisse ad illos omnes, qui non propriè, sed alienè culpæ

pœnas luebant, & illa verba applicari possunt

Aula, & Ataus, maxime quia exceptio illa

rebellium in primo posita influit in totam il-

406 lam supplicationem *l. qui filius ff. deleg. 1. & perinde est ac si delictum esset eorum. Maiores, & Antenati exceptis rebellibus semper li-*

bertatem desiderant, maxime cum ver-

407 mur in beneficio laxissimè interpretando *l. fin. ff. de constit. Princip.*

Cum itaque neque verba exceptionis filii

rebellium conueniant, neque eadem in eis militet ratio vix credo posse dari coloratam dubitandi rationem.

Quod decretum proderat dicto Iacobo, &

absenti, & ignorant, licet secundum aliquos

408 non efficaciter, nisi à die sententiæ *Card. in proben. elem. in §. vniuersitatis n. 5. vbi Barbat. §. fin. u. 25. maxime cum fuerit concessa gratia sub*

409 nomine appellatiui hominum de Podio, non sub nomine singularium personarum; & quo

casu etiam ignorantibus suffragatur *Barba. vbi supra n. 43. in fine.*

Non obstat renouatio pœnarum facta 22.

Novembri 1532. quia ex ea huic familie nil tollitur præter lura Ciuitatis, rediguntur enim

ad instar forensium, & Comitatorum, siue rusticorum, & eisdem magistratibus subi-

ciuntur, Testamenti autem facio actus, & passus nullo modo tollitur, vt in simili casu

obseruatum fuisse Venetis testatur *Cig. de off. les. March. d. 23. num. 8. Nec officio quod relati*

ad instar forensium virtute *Statuti lib. 8. l. 274. succedere non possint, quia huic Statuto abom-*

410 dè supra ad aliud propositum fuit satisfactum; præterquam quod in isto decreto prohibetur

in reliquis non tollitur, sed sibi permittitur ta-

cultas acquirendi *l. cum prior ff. de iud.*

Cum itaque excipiantur in hoc decreto solum filii Decapitatorum, remanent reliqui

sub regula, vt sint effecti habiles, & solum-

411 priuati lura Ciuitatis, cum notum sit, excep-

tionem firmare regulam in contrarium, & aliquando etiam ampliare, vt si in mandato

412 excipiantur vnus casus requirens speciale m-

datum, exceptio facit, vt in mandato comprehendantur reliqui casus requirentes speciale mandatum ad effectum, vt exceptio sit

de regula *Gem. in c. qui ad agendum nu. 1. de proc. in 6. Dec. in l. 1. n. 31. de reg. iur. vbi Cagnol. num. 36. Ruin. conf. 60. num. 3. lib. 4. Gerz. ed. conf. 26. num. 49.*

ex hac igitur exceptione declaratur sub regula remanere etiam filios, qui puniendi vene-

bant pœnis *l. quisque, cum ex eis excipiantur solum filii Decapitatorum.*

Nec obstat, si dicatur, istam non esse exceptionem, sed aliam principalem disposi-

tionem separatam, quasi quod huiusmodi decretum duas contineat principales disposi-

413 tiones, vna, in qua priuantur lura Ciuitatis omnes de dorno de Podio; altera, in qua statu-

tur filios Decapitatorum remanere obnoxios eisdem pœnis, quibus antea tenebantur

quia nihilominus supradictæ omnes rationes tollunt hanc objectionem, cum enim appel-

latione decapitatorum non veniant Rebelles inspecta proprietate verborum & filii rebellium

non contineantur appellatione filiorum decapitatorum, & inter has personas militet di-

uersa ratio, exceptio siue dispositio hac de

414 vno ad alium trahi non debet, præsertim in materia odiosa, extentio enim non fit, vbi non

solum diuersa, sed vbi minor tantum ratio militat *Aym. conf. 17. nu. 81. & conf. 173. num. 13.*

maximè cum agatur de extensione facienda

414 in materia odiosa de persona filiorum decapitatorum ad personam filiorum bannito-

rum,

rum, quæ extensio de persona ad personam fieri regulariter nõ debet. *Sen. de priuilegiis* 412 *ex iure merito disponentis l. si quis l. 5. pen. gl. de Testam. Aretin. l. i. g. l. 5. & quid si tantu col. 1. de lib. & post. bon. Rab. Alex. l. conf. 71. n. 5. Abb. l. conf. 5. g. l. 1. pen. de iud. lib. 1. l. 1. in l. cum res nu. 21. de leg. 1. 7. frag. qui alios cumulat in l. si unquam in verb. lib. l. 1. n. 28. C. de reuoc. donat. & de retract. lignag. l. 1. g. l. 9. n. 18. Alciat. l. conf. 86. n. 7. Novus. l. conf. 71. n. 21. affirmans id procedere etiam*

416 in materia fauorabili *Cephal. conf. 179. n. 12. lib. 1. conf. 148. n. 66. lib. 3. Roland. conf. 16. n. 24. l. 3. ubi multa adducit. & conf. 37. n. 49. l. 4. maxime*

417 ubi nõ agitur de reuocando verbum ad sensum quem habere potest *Carr. l. conf. 173. n. 10. Aym. conf. 98. n. 11. verbum namque de capitis*

418 *peruici non potest ex iusta interpretatione comprehendere nisi illorum filios, quibus caput imputatum fuit.*

¶ Nec deest ratio diuersitatis, cum Respublica seuerius egerit cum filiis decapitatorum, quam cum alijs, licet forte in omnibus æqualis fuisset culpa, nepe ratio assignata in l. quisquis timor & ceteris irritantibus, quod simul cum

418 ea addebat studium vilescentiæ necesse patet, quod desiderium vindictæ omnibus notum est ad quanta homines impetere solent.

¶ Nec dici potest, filios Vincentij comprehendendi posse sub illis verbis decapitatorum quasi amissione Ciuitatis capitis diminutionem passi, nam cum vt supra scopus dixi poena, l. qui quisque respectu filiorum sit odiosissima, sequitur, quod odiosissima sit exceptio, &

419 regula fauorabilis, & consequenter regula latissime interpretanda, & exceptio strictissime, sicut fit è contra, quando regula est fauorabilis, & odiosa exceptio *Aym. conf. 135. alioquin*

attenta ratione nulli filii comprehenderentur cum omnes fere de illa familia aliquam passu fuerint capitis diminutionem, mediante priuatione Ciuitatis *Inst. de cap. dim. in princip.*

Comprobatur hoc idem, quia cum amputatio capitis sit vna species poenarum capitum, talium l. capitulum ff. de pen. & ab isto decreto excludantur filii eorum, qui hanc speciem poenæ passi sunt, non excluduntur alij, quia

421 remota vna specie, non censetur remota alia vt declarat *Rimin. conf. 217. n. 10. 11. 12. 13. 1. vna enim specie expressa, non dicitur expressa alia*

422 *Paris. conf. 58. n. 3. l. 1.*

Præterea quando dictio illa posset assumi in genere, & in specie pro filiis eorum, qui vere fuerunt decapitati, & in genere pro filiis quorumcumque Rebellerum, nisi velimus peruertere iuris regulas, cum finis in materia summopere odiosa, debet capi in specie

423 & non in genere *Abb. in c. Rudolph. n. 1. de re script. Crot. in rub. fol. mat. sub. n. 66. verba namque in materia odiosa non intelligantur in*

424 *potentiori significatiõ sed in eo quod est minus. Gem. conf. 73. n. 9. Det. conf. 347. n. 8. & conf. 592. n. 4. duplicato cap. 696.*

¶ Non etiam credo ferre, quod isti alij omnes sint æquiparati virtute l. qui quisque, ergo dispositio facta in vno censetur facta in alio

425 ad trad. in l. i. C. de iud. viol. tol. quia ex antea dicta tollitur hæc difficultas, ratio enim di-

uersitatis inter vnum, & alium casum tolli hoc obiectum, ad hoc enim vt sit locus extensioni non necessario est, vt nulla ratio diuersitatis assignari queat *Paris. conf. 57. n. 110. l. 1. Præterea cum licet æquiparatio, nec per viam regulæ, nec in omnibus sit facta, non procedit argumentum, quia vis lex simplicitate diuersos casus, vel personas in aliquo particulari casu vt in hoc sub vna determinatione ponat*

426 *Alex. in l. Gallus S. & quid si tantu n. 13. de lib. & post. bon. Sotom. dist. conf. 257. n. 11. l. 11. quos sequitur Aym. conf. 205. n. 4. 1. Gamb. de exten. n. 159 & si ad hoc infertur satis esse dispositionem esse factam in eo, in quo sunt æquiparati, vt videtur velle Dec. in c. equum qua col. 4. vers. 13. moderni de iud. Respondet istos, quamuis in eadem materia æquiparatos, non tamen esse in eo, de quo agimus nos, æquiparatos; agimus enim de reintegratione, in qua non reperio factam hanc æquiparationem poenarum*

427 vt necesse esset, ad hoc vt argumentatio illa ab æquiparatis esset bona *Taf. in auth. nouissime sub n. 38. C. de in off. Testam. & in l. si constante nu. 29. 10. ff. sol. mat. & in auth. satisfactione nu. 19. C. de Sacros. Eccl. gl. in verb. declaramus in t. 1. & ibi Gem. n. 7. nec cler. vel monach. in 6. bene Paris. conf. 49. n. 8. cum seqq. lib. 3. cum alijs ante adductis.*

Et in summa vt vno verbo concludam, cum verba non applicantur, & possit dari ratio diuersitatis, nõ potest aliquo modo ex supradictis fieri hæc extensio, maxime cum videamus Rempublicam mitius egisse cum ipsomet Vincentio, quam cum Francisco Auo Aduersarijorum; Illi enim caput amputauit, isti vero liberum exitum à Ciuitate dimisit, & postea tantummodo exulari iussit, nõ ergo mirum, si mitius quoque cum eius filiis egisset.

Nec mirum est, si filios Vincentij inter absentes non nominauerit, quia cum non essent nati, non entis nullæ sunt qualitates l. eius qui in Prouinciis si eris per.

Non obstant clausule, & supradicta omnia, & singula facta intelligantur non obstantibus quibuscumque decretis, legibus, reintegrationibus de prædictis factis in pristinum prout erant ante annum 1532. vigore decreti editi in prædicto magno Consilio 19. Nouembris 1531. cum additionibus, & confirmationibus inde secutis, cui decreto cum prædictis intelligitur, & sit derogatum, & abrogatum, & omnia contra dictam familiam redacta, prout erant ante dictum decretum, & reintegrationem, excepta ea parte, quæ loquitur de mutatione nominis, quod mutari non possit, ac quibuscumque alijs in contrarium facientibus, de quibus in dicto decreto anni 1532. quasi ex his appareat fuisse totaliter dictam restitutionem, ac poenarum condonationem abrogatam, & consequenter neminem hodie super illa tanquam abrogata posse facere aliquid fundamentum, nam & hoc obiectum tolli potest, præ oculis enim est habendum in prædicto decreto anni 1532. duo virtualiter continere decreta, vnum contra familiam de Podio in vniuersum, aliud particulare contra

contra filios decapitatorum. Cum itaque de filiis Rebellium in particulari nil statutum fuerit, necesse est, quod vel comprehendantur sub decreto vniuersali facto contra familiam, vel sub illo particulari facto contra filios decapitatorum, sub isto, vt supra dixi, non comprehenduntur, ergo sub i, & consequenter solum Ciuitate priuati reperiuntur non autem adiuua, & passiuu Testamenti factione, vt supra dixi, vigore itaque primæ remissionis poenarum duo consecuti fuerunt filij illi, & remissione poenarum l. quisquis & propterea passiuu Testamenti factionem, & etiam restitutionem iuris Ciuitatis; Cum igitur hoc decretum solum deponat circa ius Ciuitatis, remanet remissio poenarum respectu iuris succedendi, & tota illa derogatio

423 & abrogatio intelligitur ad effectum premisso-
rum, & salus premissis *Olrad. conf. 192.*
Aym. conf. 170. n. 10. tripla est enim regula, ver-
ba intelligenda esse eo respectu, quo probata
429 fuerunt, et ad alium tantum effectum semper
restringi *Aym. conf. 9. n. 21. & conf. 16. num. 3.* tota
igitur illa derogatio, & abrogatio solum intelli-
gitur ad effectum validitatis huius decreti
priuantis hos omnes iure Ciuitatis.

Cum itaque per hoc decretum solum fi-
lij Rebellium adimatur ius Ciuitatis, reman-
430 nec sibi Testamenti factio, quam assequuti
fuerant virtute illius primæ remissionis anni
1531. Cum enim principalis dispositio huius
decreti non alio tendat, quam ad excluden-
dos homines huius familie iure Ciuitatis, verba
illa non obstantia non tamquam executiua
non debent ampliari vulg. *clen. 1. de concess.*
graben. Roman. consil. 498. numer. 19. Decius
conf. 784.

Et quantum procedat vtriusque decretum,
dicendo, quod omnia contra dictam famili-
am intelligantur redacta, prout erant antea
dictam rehabilitationem, hoc non obest, quia
dictum hoc intelligitur respectu iuris Ciuitatis
quod familia tota assequuta fuerat vigore d.
decreti, sed cum vigore eiusdem decreti filij
rebellium contra ius Ciuitatis particulariter
assecuti fuissent Testamenti factionem hanc non
tollit, quia priuatio factionis Testamenti non
prouenit ex aliquo decreto facto contra dic-
tam familiam; Decretum igitur illud anni
1531. tollitur, & abrogatur iudicio meo to-
tum dum contrarietur huic secundo decreto
adimendi hominibus dictæ familie ius Luca-
næ Ciuitatis, ad hunc enim effectum voluit
Respublica abrogare illud, & ad hunc effectum
redigere totam illam familiam, prout erat
ante dictum decretum, sed quatenus dictum
decretum se comparatur, cum isto secundo, non
tollitur, quod suadetur ex illis verbis, non ob-
stantibus, quæ intelliguntur, quatenus obstant,

431 vt bene dicit *Bar. in extra. ad reprimen. num. 6.*
Aym. conf. 170. n. 9. vt enim dicit *Paul. de Castr.*
conf. 21. num. 3. col. mibi 2. videntium est ergo, quod
Statutum ibi hoc patet, quia si videmus lib. 1.
clausula derogatoria præcedentibus debet in-
telligi de his quæ omnino sunt contraria, se-
432 quitur *Aym. conf. 70. sub num. 10. & latius conf.*
170. n. 9. derogatum enim non censetur nisi in

quantum expressum est, & necessitas cogit
Aym. conf. 170. n. 14. quod probatur ex illis ver-
bis quibuscumque alij in contrarium facientibus ob-
434 dictionem illam alij similia significantem lfi
fugitiu de iur. c. sedes Apost. de refer. ex quibus
apparet, & publicam tantum volumus ab-
rogare, quæ contraria erant cum prædicto
decreto, non autem ea, quæ cum illo se com-
parabantur.

Et quando materia esset dubia, benignior
hæc est interpretatio, cum agatur de remis-
435 sione penæ odiosissime; hic enim concu-
runt ambe species interpretationis, & ea quæ
fit per punctum rationis, & altera, quæ fit
per viam æquitatis *Bald. conf. 42. i. col. 1. d. 1. Aym.*
conf. 136. m. 37.

Nec credo ob futurum, si Aduersarii asse-
rere conarentur, poenas l. quisquis locum ha-
436 bere tantum in filiis nascituris, non autem in
iam natis, Contraria namque opinio, & ve-
437 rior, & communior est, quod enim sit magis
recepta, facile apparebit ex diuinatione
Doctorem & contrariam enim opinionem re-
438 nuntiant *Cyo. in l. quisquis in 5. quest. 10. Fab.*
ibidem super verb. *filij Ang. etiam in eodem loco*
n. 5. & huius plurimum citantur etiam pro hac
opinionem *Petro de Bellap. licet malè iudicio*
meo (vt infra dicam) eandem opinionem com-
munem dicit *Alexar. conf. 457.* latè defendit
eum *Incert. Anib. de Crim. l. maiest. vers. fuit etiam*
aliquando dubitatum eandem opinionem in
hæresi, vt poenæ statui: contra filios hæreti-
corum locum non habeant contra filios natos
antequam Pater hæreticam labem contrahe-
ret, tenuerunt *Calder. de hæret. conf. 1.* quem sequitur
Gemin. in c. 2. §. hæretici in fine de heret. lib. 1.
ad quem videtur etiam se remittere *Franc. in d. de*
hoc. 8. r. §. inuidentur sub num. 2. eandem tenet
Auan. in c. vigenis n. 18. de heret. Tyrac. de primog.
q. 3. l. n. 4. Prespos. in c. quo iure col. per in princ. d. de
fin. l. 1. Carrogis in quodam Concilio q. 7. Oront. in
emancipatione §. de senat. aucto. relati à *Ximene.*
de catholic. in lit. de filijs, & minoribus tit. 20. n. 23.
qui hanc opinionem latè defendit, eandem
etiam sequitur *Clar. in pract. crim. §. hæresis vers.*
quæ nunc, ad par. §. 6. Contrariam vero opi-
439 nionem, quod ius compr. hendantur in-
terminis l. quisquis filij nati tempore perpetrati
delicti tenuerunt *Petr. de Bellap. in d. l. quisquis*
licet per contrariam parte allegetur, & in le.,
quia, & si dicat, quod nalcituris potest no-
cere factum Patris, non autem natis, tamen
subiungit, posset tamen dici contra per istam
legem; tenit igitur manifestè ex lege illa puni-
ri etiam natos *Alber. col. 1. in fin. & 2. in prim.*
vers. sed unquam hac lex Salic. nu. 10. idem etiam
vult aperire iudicio n. 6. ibidem *Fulgos. nu. 6.*
vers. in glos. non valet vbi dicit, quod licet con-
traria opinio sit humana, verum tamen ex il-
le satis refragatur, ex quibus apparet *Aleia.*
errasse, dum dixit solum *Salic.* contradicere
eandem tenet *glos. in c. si quis in verbo filij vers.*
quest. 1. quam ibi bene comprobat *Gemin. col. 3.*
prope fin. vers. quidam dic. vt per Prespos. ibidem
circa finem *vers. glos. super verb. fin. eandem*
videtur tenere *Arg. de malef. in verbo, & huius*
dicto la patria n. 3. vbi Arum. in addit. dicit glos.
in d. l. 10

in dicto c. ſi quis decidit hanc queſtionem in terminis, & hanc opinionem licet priorem ſapiat æquitatem, forte veriorẽ dixit *Hell. d. 5. Gemin. de bann. in 1. p. 1. temp. q. 10. eadem. & communem, & taliter veram, vt ſi nullus doctor eam renuiſſet, omnino ſequenda eſſet, dicit Claud. Aque. in 1. ſi id quod n. 14. cum plur. ſeq. ff. de Iuriſd. orri. Iud. vbi eam bene defendit eandẽ etiam tenet *Marſ. de bann. in verb. laſ. Maiell. n. 41. vbi citat Cepol. conſ. 20. hanc opinionem ſequentem, quem tamen reperire non potui, eandẽ ſequitur Io. de Plat. in 5. publica autem inſtr. de public. Iud. ſub n. 27. verſitem habet locum, ſed tenet *Gaudiſ. de barei. q. 23. nu. 5. qui ex hoc inſert, quod idẽ ſit in crimine hæreſis, quod idẽ facit Repert. Inquiſitorum in verb. filij verſ. ſed quare an pene prædicta eandẽ ſequitur in terminis Iuris communis circumſcriptis legibus Regni Conar. var. reſol. 2. c. 8. an. 8. verſ. 2. par. Cald. Gg. de crim. laſ. Maiell. l. 3. de pan. quas filij incurrun. q. 5. qui pro hac parte citat Specul. in tit. de ſen. 5. 2. verſ. 5. quare Palazaris rub. de obſent. & reſent. Regni Nauarr. in 5. par. 5. 8. verſ. 4. obſectio vbi bene defendit, eandẽ tenet Greg. Lopez ad leges Hiſpan. parit. 7. tit. 2. in l. 2. in verbo inſerit, & in crimine hæreſis idẽ tenuerunt vitra ſupradictos *Galind. in diſp. Regia 5. 18. relatus à Ximenc. vbi ſupra, quem inquit Olar. in 5. hæreſis verſ. quare nunc attentiſſe de comm. eandẽ tenet Alphonſ. à Caſtr. de Juſt. hæreſ. l. 1. c. ult. fol. mihi 290. & de poſtlate legis pænalis l. 1. 7. in 2. documento in t. correſ. fol. mihi 37. quibus omnibus addo *Hoſſien. in c. in quibusdam de ppn. col. ſin. in verbo poſteritate prout cum reſert Gemin. in d. c. ſi quis 6. q. 1. & Io. Andr. ibidem col. pen. prope. ſin. & ibi bene Colleſtar. n. 3. Ant. Butr. n. 14. & bene Anchar. n. 6. & optimè Card. n. 1. in fine verſ. quare an filij qui omnes tenent in terminis illius Tex punientis occidentes, vel vulnerantes clericos, & eorum poſteritatem cõprehendi ne dum natos poſt perpetratum delictum, ſed etiam ante, licet verbum poſteritas 440 videatur aliquantulum repugnare, quia vt inquit Anchar. ibi n. 6. puniuntur eo caſu filij ex delicto Patris, ſicut in crimine læſe Maiellatis per *Liquisquit. C. ad l. Iul. maiell. hoc idẽ vult idẽ Anchar. etiam in c. vbi cumque in l. de pen. in 6. vbi quod quando delictum eſt tale, propter quod filij puniuntur ex delicto Patris, verbum poſteri, ſiue poſteritatis comprehendit etiam natos tempore perpetrati delicti, vt verba referantur ad intellectum Iuris communis, ex quo apparet, ipſum apertè aſſerere ſecundum diſpoſitionem Iuris communis, quando filij ex delicto patris puniuntur, pœnam habere etiam ſi ij iam nati ſint. Hanc eandẽ ſi non expreſſe ſaltem tacitè ſenſit *gloſ. in d. l. quæſtus in verbo non valet, vt bene etiam inducit Aque. in d. l. ſi id quod n. 17. de Iuriſd. omni. Iud. Ex quibus conſtat, hanc opinionem procul dubio, & numero, & pondere Doſtorum magis receptam, id què tanto magis, quia ex numero recenſuum contrariam partem iudicio meo tollendus eſt Petr. de Bellap. Item *Gemin. c. 2. 5. hæreſis in fine de hæreſ. in 6. quia loquitur ſolum in crimine hæreſis, in crimine autè læſe Maiell. in quo vtriamque contrariū tenet in d.********

*c. ſi quis 6. q. 1. vel ſi inter iſta crimina in hoc non eſt differentia, cõnumerandus eſt inter Tenentes hanc opinionem, & non illam, quia in d. c. 2. loquitur remiſſiue, non diſputando in c. vero ſi quis loquitur diſputando, & firmando hanc opinionem, & eadem ratione tollendus eſt *Frane. qui ſolum ad Gemin. ſe remittit, Præpoſ. etiam auctoritas non eſt cõnumeranda, vel ſi eſt cõnumeranda ſtat pro hac parte, quia in crimine læſe Maiellatis ſequitur hanc opinionem in d. c. ſi quis in crimine vero hæreſis in c. quo Iure 8. diſtine. ſequitur *Caldar. Vnde ſi inter hæc crimina nulla eſt differentia facit pro hac parte, Tiraq. etiam ſatis per ſunctorie loquitur non tractando materiam ex profeſſo, prout faciunt quam plures ex his, qui ſtant ab iſta parte.***

Quod vero ſit verior appareat ex ipſa *Liquisquit. inam cum in principio Imperatores ſtatuiſſent morte muldandum eſſe committentem hoc crimen, ſubiungitur Filij verò eius, apparet igitur ex relativo illo eius *Socin. conſ. 23. 2. u. 441 t. 6. lib. 11. referendo omnia cum ſuis qualitaribus l. a filio 5. Teſſator conuulſiſſe ff. de aliam leg. Bar. in l. 1. de recept. Ruin. conſ. 8. 4. n. 4. l. 1. cum mille ſimilibus reſerre Patrem morte damnatum, & capite truncatum, ſi igitur loquitur de filijs Patris iam occiſi, ergo necesse intelligitur de filiis, iam natis, quia poſt ſuſcipiat liberos, ſi poteſt.**

Et quantumvis in certis ille Author rideat hoc fundamentum in d. tract. d. q. 7. n. 6. quia ſecundum ipſum cardo queſtionis verſatur, an cõprehendatur filij nati ante commiſſum delictum, non ante ſententiã latã, vnde cum coniuratio porerit diu occultari, poruit iterim coniurans ſuſcipere liberos, quod & ſi non negem eueniſſe poſſe, nescio quem Iuris ſaporẽ habeat velle reſtingere legem generaliter loquentem ad caſum, qui licet contingere poſſit, id tamen non ſapẽ, ſed raro euenit contra *Lnam ad ea de legibus, quod manifeſtiſſus apparet ex eodem Tex in 5. emancipatio ſecundum intellectum gloſ. Imperatores enim 442 in eo Tex. excludunt filios à ſucceſſione Parentum, deinde irritant emancipationes, & alienationes factas in filios poſt concepitum crimen à Patre, quia præſumantur factæ infraudem, non autem eas, quæ ante factæ erant quemadmodum ergo in illo 5. ſubſequenti haberetur in conſideratione diſtinctio, quando quid factum ſit ante, vel poſt delictum commiſſum, & id exprimitur, dicendum eſt, quod cum id ſuprafactum non fuerit ſed generaliter de filijs Imperatores loquuti fuerint omnes comprehendantur 5. ſin autem ad deficientes l. vnica. de cad. toll. ita crum ſi voluiſſent Imperatores, ſciuiſſent diſtinguere in præcedenti caſu, vbi agebatur de re maioris momenti, ſicut diſtinxerant in illo ſubſequenti, vbi itaque lex illa voluit diſtinguere, diſtinxit, vbi voluit comprehendere omnes, generaliter loquuta fuit, & conſequenter eſt generaliter intelligenda. 442 l. 3. de offi. præſul. Imperator ff. de poſtul. & propterea prudenter dixit *gloſ. in diſt. c. ſi quis 6. q. 1. contrariam opinionem habere iſtum Tex. contra ſe, quod idẽ dicit etiam Fulgoſ. in d. l. quæſtus.**

Secundo, expressa ratione ipsius *Tex.* ibi *paterno enim debeat perire supplicio* in quibus
 444 paterni idest hæreditarii criminis exempla
 metuantur, ratio igitur huius vultionis est
 propter timorem imitacionis paternæ, quæ
 ratio militat tam in natis, ante, quam postea; e-
 ducatio enim paterna ita in vno sicut in alio
 locum habet, ex quo apparet non esse veram
 rationem telatam ab *Aug.* quam *Dodlor.* con-
 trarie opinionis passim sequi videntur *Iose-
 pho* 53. sanguinis paterni, ista enim rationem
 non assignat *Tex.* sed illam, quam supra dixi
 quam rationem etiam assignare fortè Iure-
 nequissent *Imperatores* illius legis auctores, nã
 licet sanguis Patris infectus posset vt cumque
 filijs nocere, vt inde ad aliqua peccata filij in-
 inclinationem, & propensionem quandam ha-
 berent, hoc non est in peccatis, quæ sunt spi-
 ritualia, & ab animo pendent, sed in his, quæ
 cum carne commercium habent; crimen autem
 hoc cum carne coniurationem non habet,
 immò carni repugnat, quia oportet in his sæpè
 vigilare, & pati multa, quæ carni valde re-
 pugnant, sed proficitur à re mere (spirituali,
 nempe à superbia, nolent enim talia com-
 mittentes æquam cum alijs conditionem pati
 quod peccatum merè spirituale est, vt bene
 considerat *Alphons.* à *Cast.* de iust. heret. punit. l. 3.
casu ult. fol. mibi 230. *vers.* de hac tamen resolui in
 hac parte ibi prædicta ratio diuersitatis quod
 idem repetit de potest. legis penalis l. 7. c. 7. in 2. do-
 cum. in t. *Correl.* & quamvis *Ximian.* ibi supra
 numer. 27. affirmet hæreses à carne provenire
 nec esse vitia spiritualia contra id, quod asse-
 rit *Alphons.* à *Cast.* de hoc non puro contende-
 dum, nam quoad crimen læsæ Maiestatis
 exilimo rem esse expeditam, & licet ipse as-
 serat mores paternos perinde ac alia carnis vi-
 tia solere transire de Patre in filios, nec mili-
 tant tam in natis, ante, quam postea; quia edu-
 catio paternæ est studium ipsum imitandi, ita
 in vno casu, sicut in alio operari solet.

Non ergo Incapaces sunt filij Vincentij,
 sed bene talis fuit Philippus Pater Aduersa-
 riorum, qui fuit filius Francisci decapitati, cui
 non potest suffragari ad hunc effectum tole-
 rantia Reipublicæ, quia cum illa confiteretur
 solum in patri, non operatur hanc poenarum
 remissionem *Ruin.* conf. 85. num. 9. & seq. l. 4. cum
 alijs, quæ adducit eruditus *Mench.* consulens
 pro contraria parte *dillo.* conf. 275. num. 49. cum
 seq. quæ egregie faciunt contra partem aduer-
 sam.

Nec facit si ponderaretur, Franciscum pa-
 trem Aduersariorum condemnatum obreue-
 lationem tantum, quia falsum est, sententia
 enim vltimus procedit, dicens quia adduxit gen-
 tes ad Civitatem causâ contrabandi pacificum Sta-
 tum, in eadem ergo, & ipse naui verlabatur,
 & ob eadem culpam, & delictum turbationis
 Status damnatus fuit.

Superest modo, vt ostendam, transactio-
 nem, quam obiciunt, ac opponunt dicto la-
 cobo Aduersarij nullam, & enormissimè lesi-
 uam, & propterea omnino recidendam esse.
 Nullam igitur eam esse puto ex triplici capi-
 te; primo, quia ei causam dedit falsa persuasio

incapacitatis filiorum dicti Vincentij vigore

445 *Statutorum Lucen.* vt in istis me terminis falsa
 persuasio incapacitatis dicit *Bertr.* conf. 25.
 n. 15. 16. l. 7. quæ falsa persuasio colligitur ma-
 nifestè ex eo, quod fuit asseritum, dd. filios
 Vincentij ex dispositione dicti *Statutorum* fuisse
 incapaces ne dum hæreditatis, vt apparet ex
 verbis tralacionis ibi *Onde per li Statuti di Luc-
 ca vengono primi de la successione, & heredità di m.
 Gioanni, ma anco del legaro particolare.* Quod ta-
 men falsum esse supra latissimè ostendi; Cum
 enim firmiter crederetur filij dicti Vincentij
Statuta sibi obesse, & hoc falsum sit corruic

446 contractus prælati defectu consensû *Paris.* be-
 ne conf. 1. 2. n. 96. l. 1. *Cres.* conf. 296. num. 45. Vitiat
 enim error transactionem, sicut ceteros con-

447 tractus, quia tollit consensum, siue quia illa
 subsistere nequit *Rim.* conf. 102. num. 22. 23. l. 1.
 nemo enim errans rem suam amittitur l. si
 procurator fide acq. rer. dom. l. consensum. §. 1. de con-
 stab. empt. *Ti.* in q. de retrat. lignag. §. 1. glof. 22. qui

448 namque errat, non conuenit l. si per errorem
 si. de iuris d. om. l. null. nihil consensus §. non videtur
 de reg. iur. quam regulam pari limitationem
 asserit, & bene *Dec.* ibi in finalibus verbis, &

449 hinc est quod errans non ratificat *Bal.* in l. t.
 n. 19. in fin. Cuius adm. *Alicia.* conf. 132. n. 13. *Gram.*
Dec. 103. n. 169. vitiat quoque error constitu-
 tionem dotis qui est contractus admodum fa-
 450 uorabilis *Tes.* conf. 160. n. 3. l. 4. vitiat renuncia-
 451 tionem, & cessionem *Alex.* conf. 59. n. 13. cum
 seq. §. 1. *Dec.* cons. 318. n. 4.

Et in specie ob errore nullam esse tran-
 452 sactionem asseruerunt *Fed. d.* §. n. conf. 190. *vers.*
sed contrariam Soccin. conf. 214. num. 4. *L. B.* *Paul.* de
Cast. in l. de his n. 1. ff. de trans. ang. in l. 1. §. 1. ff. que-
 modum *Test.* aper. & in l. qui Romf. §. duo *Frä-*
tres de verb. oblig. in t. q. & ibi *Alex.* in 4. q. Bar.
Ares. latò sub num. 18. col. 10. *vers.* sciat etiam quod
Ang. *Ruin.* conf. 167. num. 20. l. 3. *Roland.* qui alios
 citat ut conf. 13. num. 28. *vers.* 3. respondetur
 lib. 1.

Et errorem hunc dedisse causam huic tran-
 sactioni liquet ex Instrumento ratificationis
 in illis verbis volentes quæcumque pro earum parte
 acta gesta, transacta, concordata, acconueta, &
 promissa pro vice, & nomine ipsorum, & cuiusque
 eorum tam sibi, & cuiuslibet eorum commoda, &
 utilia præsertim attenus obiectis pro parte D. Phi-
 lippi contra eisdem ponderando illam dictionem

453 præsertim quæ relinquit generalitatem vtili-
 tatis ad illam causam, & rationem *Cassan.* conf.
 20. num. 18. & licet non ignorem, dictionem

454 illam esse implicatam, & comparatiam,
 & implicare, vt idem sit in casu contrario
Ruin. in l. gallas §. & quid si tantum num. 144. de
 lib. & posthum. glof. peragum. tit. de his qui temp.
 diuin. vng. per *Euseb.* in verbo præsertim fol. mi-

455 bi 168. hanc tamen significationem dico hic
 habere non posse, quia sublati oppositis per

Philippum nullo modo remanebat contractus
 ille vtilis filijs Vincentij, sed Nummoperè

damnosus, eum nihil præter meram dam-
 nationem continuisse, quo fit, vt necessa-

456 rio impropianda sit, hæc dictio, & expo-
 nenda pro tantum prout scipet sic glof. in c. tunc

1. in verbo præsertim & ibi *Abb.* num. 5. de firm.
 glof.

gloſ. in c. per venerabilem in verbo præſertim qui filij ſint legiti. & in e. illud. 1. 12. diſtincti. vbi allegat plura iura concordantia gloſ. in prag. vbi ſupra Accedit ſummo opere potuiſſe eos errare in valore bonorum cum ipſi eſſent abſentes, & numquam bona illa viſiſſent quorum bonorum, & valoris illorum ignorantiam habuiſſe præſumitur. Dec. in iſtis terminis conſ. 39. num. 12. lib. 11. præſertim, vt ipſe poſt multos dicit, ſtante leſione, de qua infra.

Accedit aſſertio illa, in qua dicitur ob dictū Statutum, ne dum hæreditas, ſed illius legatarii eſſe incapaces, quod tamen euidenter falſum eſt, quia Legatum vti legatum alimentorum ſuſtinebatur, quauis fuiſſent incapaces hæreditatis, & ſucceſſionis l. 3. ff. de his qua pro non ſcripti. l. ſermos vbi Bart. l. in cui ſi. ff. de alim. leg. Legatum vbi optimè gloſ. ff. de capis. dim. & hinc eſt, quod De portato, & ſeruo poſſent quantumuis incapacibus in eam cauſam legari poſſet per ſupradicta. Iaſ. in l. 1. num. 1. in 3. limit. C. de hered. inſtit. quod procedit in quocunque incapace, vt per hæc verba dicit Bal. in l. legatum ff. de capis. dim. & idem in eſſectu vult ibi Alberic. idem etiam expreſſe dicit Ang. de Gamb. in traſ. de teſtam. gloſ. 45. num. 10. vbi inquit, & eſt aduertendum quod quilibet etiam incapax dicitur incapax alimentorum Marant. in l. 15 poſſet num. 109. alias 114. ff. de acq. hered. Felin. in c. qualiter & quando 2. §. 1. num. 27. 28. de accuſ. Bal. in l. 1. num. 3. C. qui non poſſ. ad liber. perueni. Iaſ. in l. ſi viſtum num. 14. ff. de re iud. Alciat. in l. nihil aliud de verb. ſign. num. 18. Iaſ. in diſta l. ſi viſtum & ibi Alex. num. 2. ff. de re iud. Salic. in l. 1. num. 6. in 7. oppoſ. C. de hered. inſtit. Iaſ. in l. ex hoc Iure num. 49. ff. de iuſt. & Iur. Duen. reg. 68. in 10. Fallen. verſ. quam opinionem Pontia de alim. cap. 11. num. 15. Ant. Corduba de Lara ad l. quis ad liberis §. ſed veterum num. 4. ff. de lib. agnoſc.

Huius rei paſſium, & à Iure Conſulti, & à Doſtoribus plures aſſignantur rationes, quod alimenta ſint iuris naturalis, quorum lurium, & deportati, & alij capaces remanent, vt per Marant. vbi ſupra Item quia hæc alimenta lu-
461 dicis officio petuntur, quod nullam ſupponit obligationem. Item quia dicitur naturalem habere præſtationem, quæ à Iure ciuili non inſtrugitur, quia dicitur conſiſtere in facto, & vt dicit gloſ. in diſta l. legatum ff. de cap. dim. eo quia in illis non conſideratur an poſſit quiſ capere ex Teſtamento, vel ne, ſed hoc tantum ſaſum, an poſſit comedere vel bibere, & propterea quauis non ſit capax, & quauis maximam capitis diminutionem ſit quis paſſus, nihilominus conſequitur legatum alimentorum, quod iudex dicit Salic. in diſta l. 1. num. 6. C. de hered. inſtit. in diſta 7. oppoſ. qui addit, huiusmodi reſiſta ſalutem
462 animæ relinquendum conſiderare, & propterea ſubſumeri aliam pulcram rationem aſſignat Bal. in diſta l. 1. num. 3. quod alimenta
463 capite natura, non perſona, quia non cenſetur perſona, ſed quædam natura exuriens illa, quæ capis, ſequitur Felin. in diſto c. qualiter & quando 2. §. 1. num. 28. quas rationes refert præſatus Antonius.

Et quauis ex diſpoſitione l. quiſquis C. ad l. Iul. maieſt. ex bonis maternis retineantur
464 ſolum filiabus, non autem hijs maſculis alimenta dicta l. quiſquis §. ad filias Ang. conſ. 257. num. 5. Pont. diſto c. num. 15. Tamen dum ex
465 cis loquitur de inhabilitate filiorum quoad ſucceſſionem extraneorum, non loquitur expreſſe de alimentis, vnde cum ſumus in poena odioſiſſima, & conſequenter ſtriſſiſſimè interpretanda, dici non poſſet, eos redditos fuiſſe incapaces alimentorum, quorum omnes inhabiles capaces ſunt.

Et ſi vellemus in re rām impia cauillari expendendo verba illa ſint omnino egentes & Reſpondeo, dici egentem illum, qui tantum habet alimenta, dico inſuper illam non fuiſſe rationem finalem, & propterea licet filij ibi inhabilitentur, ad ſucceſſiones poſſunt nihilominus ex contractu acquirere etiam à Matre Item bona, ſi quæ filius habebat, ſibi non conſeruantur, & latiffimè deducit Pariſ. diſto conſ. 69. num. 171. cum ſeq. lib. 3. Rursus ſi Aduerſarij fundamentum agerent ſuper illis verbis nihil capias Teſtamento extraneorum & Reſpondeo verba huiusmodi recipere interpretationem paſſiuam à Iure communi, ſecundum
467 quam & illi, qui nihil capere poſſunt ex Teſtamento, vt ſunt ij, qui ſunt effecti ſerui poenæ, & totaliter Teſtamenti, ſactionem, actiuam, & paſſiuam amiſerunt, poſſunt nihilominus capere ratione alimentorum, per ſupradicta l. 1. §. lex ſalcidia & ibi Doſt. ad l. ſalcid. ſi itaque capaces erant huius legatarii de Iure communi, tales erant quoque attentione Iure municipali, cum illud, vt ſupra latius deduxi, nullam maiorem incapacitatem inducat, ſed ſolum extendat l. quiſquis ad tranſtantes contra pacificum ſtatum dictæ Reipublicæ Lucenſis.

Quod autem legatum hoc alimentorum, cauſa ſaſum fuerit, faciliè comprehenditur, tum ex qualitate perſonarum, quibus relinquebatur, quæ nil habebant præter ſpem ſucceſſionis in dote materna, quæ adhuc vidua erat, poteratque alteri nubere. Tum quia actus cenſetur ſemper ſaſus ex eo capite, & ex ea cauſa, ex qua valere poſſet faciens enim aſum præſumitur illud facere ad illum finem, ad quem, & in eo caſu, in quo valere poſſet Egid. bene decif. 532. col. 1. Rim. conſ. 42. num. 12. lib. 1. quia ſemper fit interpretatio, vt actus valeat, alioquin ineptiſſima tuiſſet illa diſpoſitio, prudens enim ille Teſtator voluit Nepotes æqualiter inſtituere ſi capaces huius ſucceſſionis erant, ſi autem capaces non erant, ſaltem aliquid pro alimentis relinquere voluit; vnde ſingulis ſcuta
469 cum ex cauſa ſolum legatum ſuſtineretur l. quoties de reb. dub. comprobatur ex l. legatum ff. de capis. dimin. loquente in annuo legato abique expreſſione cauſæ alimentorum, annuum enim legatum cenſetur ſaſum in cauſam
470 alimentorum l. cum his §. ſi in annis ff. de tranſaſt. & in dubio, quod legatum cenſetur ſaſum

in causam alimentorum, quando ex ista causa solum (substitutum) legatum, vt quando fuit reliquum Spurio, licet causa alimentorum expressa non fuerit, consilium *Dec. conf. 42. num. 27. lib. 11.*

- Apparet itaque plusquam manifeste, filios dicti Vincentii transgressos esse, quia falso suggestum fuit miseris istis filiis, & eorum Tutrici, quae nec ipsa, nec filii eius pariam vnquam viderant, istem ob Statutum reddi dubiam validitatem legari, vt in ipsa transactione dicitur, dum narrantur praetensiones Philippi ibi per Statuta. *Lucana Civitatis nō solum non possint succedere dicta D. Ioan. vi. sed nec etiam eis debere sinta 40.* cum igitur evidenter dignoscatur, nihil ibi statui, quo mediante validitas huius legari in controversiam deduci posset, clarissime, & indubitanter conuincitur, ipsos esse, sicuti quando apparet aliter ter contineri in Testamento, quam praesupponerent transgressos, dicitur de errore apparet *Fed. de Sen. conf. 199. Socin. conf. 214. n. 4. lib. 11.* cum alijs cumulate congitis a *Roland. conf. 1. num. 29. lib. 1.* cum enim error, vt dicit *Bel. in l. ea quidem col. 11. numer. 11. de 472 a cons. sit privatio intellectus per falsam imaginationem, falso ita imaginantur, & consequenter errantur; alioquin nihil aliud esset hoc, quam velle imaginari in necessitate positos voluisse, suum Patrimonium, quod tanti erat momenti, profundere, vt bene considerantur *Inf. conf. 160. num. 3. cum seq. lib. 4. & Ruin. conf. 197. num. 19. vers. & quomodo 471 lib. 2.* potius enim praesumitur fatutus, & error in facto proprio, quam donatio prout re vera fuisse ista *Tirac. in l. si vnquam in verbo donatione largitus tu. 206. 207. 208. & de retract. hyng. §. 36. gloss. 11. num. 40. 50.**

- Secundo est nulla, quia ars, & dolus Philippi ei causam dedit artificiosè asserendo, ipsos, & hereditatis, & legati incapaces virtute praedictorum Statutorum, & dando operam, vt Matri horum Adolescentium, quae omnia gubernabas, affirmaretur, potentiam Philippi, & eius Amicorum, & Consanguineorum fuisse talem in dicta Republica, vt ipso iniuncto non solum nil habere possent ex istis bonis, sed quod nec etiam reuerti possent in Patriam, vt constat ex literis quorundam nomine illius praefatae Matri scriptis, vt dicit *Ruin. dicto conf. 102. numer. 35. cum plur. seq. lib. 1.* dolus enim incidebat in ipsam transactionem, vel ipso iure, vel ope exceptionis illam annullat *Ruin. dicto conf. 102. num. 24. & num. 25.* qui dolus ex illa falsa assertionem, vt ex supradictis circumstantiis satis clarescit probatur, vt per *Ruin. ubi supra praeterea cum ipse permansisset semper in Civitate, sciret quomodo se haberent Statuta, sciret qualiter delicti, & decretorum in hac materia emanarorum, sciret quoque qualitatem, & quantitatem bonorum, de quibus contronebatur, quae omnia ignorabantur ab illis vt per *Ruin. dicto conf. 102. num. 32. si enim bona fide actum fuisset, ad quod illi importuna persuasiones ex illis enim affectibus, & persuasionibus arguitur dolus dicit *Curt.***

sen. conf. 28. in §. 4. Aym. conf. 193. quem sequitur *Ruin. l. un. conf. 341. num. 36.* plura deducit *Dec. conf. 32. num. 24. lib. 3.* ducti ergo iis persuasionibus transigerunt, quo casu errant.

- 477 videntur bene *Bar. in l. non satus sub num. 6. ff. de confis. quem dolus optimè arguit insulsa illa diligentia, cum tot persuasionibus, & tractibus l. si quis sub condonatione ff. de condit. insti. c. quod super his de fid. Insti. c. si quando de refer. cum mille similibus, interpretatio enim illarum poenarum cum minus illa, & petitionibus nil aliud sunt, quam machinationes quaedam, quae dolus conuincunt*
- 478 *Curt. Sen. dicto conf. 28. in fine dolus namque committitur circa scientem, & volentem.*
- 479 quibus caliditate quis se ductus, & sollicitus ita vult vt per *Natt. conf. 160. num. 4. maximè illante enormissima lesione, quae etiam*
- 480 ipsa dolus arguit *Dec. latissime conf. 180. num. 6. & conf. 349. sub num. 6. vers. secundo principaliter Paris. conf. 2. num. 8. lib. 1. Aym. conf. 192. num. 8.* non enim praesumitur quis ita voluisse incitare suum, nisi dolo, & machinatione seductus *Aym. dicto conf. 192. sub num. 3. Tiber. Decian. conf. 39. num. 17. lib. 11.*

- Et cum transactio mixta sit super actione bonae fidei, neque petitione hereditatis, quam
- 481 intenteare poterant filii Vincentii §. ad rem autem quandam infut. de offi. l. fin. C. de pet. hered. in fin. dolo ille adquisitus in contrahendo reddidit vel transactionem nullam ipso iure
- 482 secundum opinionem *Bar. in l. sub praetextu in secunda lectura num. 2. C. de transact. quem sequitur, & late descendit a *Guilielm. in tract. de transact. q. 5. & quam communem dicit *Boleg. in l. fin. apud alia num. 54. C. de transact. 483 vel italem reiciendam ope exceptionis si***
- voluerunt tenere opinionem *Bel. in dicta l. sub praetextu quam multis sequuntur, vt per *Curt. l. un. in d. l. sub praetextu col. fin. & ibi *Ruin. col. & ibi *Boleg. ubi supra laus enim est. vel ope exceptionis, vel ipso iure reddi nullam, vt per *Ruin. dicto conf. 102. num. 24.*****

- Ictio nulla est dicta transactio ob non servatam formam ab ipsis contrahentibus datam, primo, quia voluerunt contrahentes, quod ambe partes ratificarent huiusmodi transactionem, & infra mensem praesentarent Instrumentum authenticum dictae ratificationis Magnificis DD. Antianis, & Vexillifero eum expresso decreto annullatio ipsius transactionis inuentum non ratificationis, & non praesentationis dictorum Instrumentorum voluerunt etiam patner cum expresso decreto annullatio praedicti Instrumentum debere confirmari cum capitulis ibi expressis a magno Consilio infra tempus bimestre a die dictae ratificationis, & Instrumentorum praesentationis faciendae magnificis Antianis.

- Cum itaque nullibi legatur facta praesentatio praedictis magnificis Antianis, tubizat clare pactum reuolutum dictae transactionis, quod pactum cum sit conceptum ne dum per verba directa, sed expresse sit dictum, quod ipso iure h. beatur pro non facto sumus extra controuerfiam, resolutionem illius heri ipso

ipſo Iure *Tiraq. de retratt. lignag. S. t. gloſ. 7. num. 14. 15. Conar. var. reſol. lib. 3. cap. 8. ſub num. 2. Lup. ad l. 2. C. de paſſ. inter empt. & vend. num. 5.*

Et cum hæc præſentatio non eſſet neceſſaria, neque ad actum, neque ad effectum actus ex quo nolebant partes debere ſortiri effectum contractum illum, niſi illo à ſupremo illius Reipublicæ Principe nempe magno Conſilio, cum prægnantiſſimis capitulis, ut infra etiam latius ponderabitur, confirmaretur, qua confirmatione ſtante præſentatio illa nullo modo neceſſaria erat, ut diſtum eſt, neque ad actum, neque ad effectum actus, verſamur propterea in conditione merè voluntaria luxi à *Bar. in l. galus §. & quod ſi tantum col. 1. verſ. contra hoc oppoſo de lib. & poſtuum. Soccin. Iun. conf. 102. numer. 367. lib. 1.* Vnde ſubintrat triſtiſſima, & recepiſſima conſuſio illam adimplendam fuiſſe in forma ſpeci-

435 ſica *l. qui heredi l. Menius ff. de cond. & demonſtr. Et ſi dicetur, ſatis fuiſſe adimplerem æquipollenter, poſtquam Antiani, & Vexillifer interueniunt in magno Conſilio, facilis eſt reſponſio, talem conditionem merè voluntariam per æquipollens adimpleri non poſſe.*
486 ad leg. qui heredi & diſta l. Menius de cond. & demonſtr. *Bar. in diſſo §. & quid ſi tantum pen. col. verſ. contra hoc oppoſo & ibi Bal. col. 11. Imol. col. 2. verſ. in eadem gloſ. Caſtren. num. 7. Alex. nn. 5. Iaſ. num. 22. 23. ubi quod omnes ita tenent Soccin. Iun. num. 50. Galli num. 29. ubi de comuni teſtatur Soccin. latiſſimè in l. r. col. 14. verſ. 8. notabiliter lemita de vulgar. & pupi & ibi Rip. num. 95. cum ſeq. Soccin. conf. 140. col. pen. prop. fin. verſ. hæc etiam pariem confirmo lib. 1. & conf. 259. col. 2. num. 7. lib. 2. Gerad. conf. 4. num. 21. 22. Carr. Iun. conf. 89. num. 60. ubi de comuni Rim. conf. 19. num. 23. lib. 1. & conf. 376. num. 13. lib. 2. Soccin. Iun. conf. 128. n. 197. lib. 1. & conf. 100. num. 23. lib. 3. & conf. 25. num. 27. & conf. 51. num. 17. lib. 4. Pariſ. conf. 41. num. 20. & conf. 74. num. 6. lib. 3. & conf. 89. num. 20. lib. 2. Nat. conf. 624. num. 14. Cephal. conf. 234. num. 2.*

In huiusmodi enim voluntarijs conditionibus metum tantum factum inſpicitur, & ita ruditer, prout conceptæ ſunt adimpleri debent *Anaſ. conf. 23. num. 1. Soccin. Iun. conf. 102. num. 36. 37. cum ſeq. lib. 1. & conf. 180. num. 41. lib. 2. Roland. conf. 56. num. 22. 23. lib. 3.*

Et hinc ſi Teſtator ſubſtituit ſub conditione, ſi deceſſerit hæres ſine filiis de legitimo
488 Matrimonio deſcendentibus dicitur defecta conditio, licet moriatur cum filiis legitimatis per ſubſequens Matrimonium, quia non ſufficit huiusmodi æquipollentia *Alex. conf. 5. ſub num. 3. lib. 3. Soccin. Iun. latè conf. 12. num. 23. lib. 4. Roland. conf. 100. num. 14. lib. 2.*

Quæ omnia eo clarius hic ſibi locum vendicant ob expreſſum pactum reſolutorium, cum verbis admodum prægnantibus, quod
489 efficit, ut tanto minus conditio poſſit adimpleri per æquipollens *Soccin. Iun. conf. 259. col. 3. verſ. confirmantur præmiſſa lib. 2. & hæc omnia locum habent ne dum in vltimis voluntariis*
490 *bus; ſed etiam in contractibus Soccin. Iun.*

conf. 46. num. 23. lib. 4. Imò tanto facilius in contractibus quanto difficilius in eis extenditur conditio de vno calu ad alium, quàm in vltimis voluntariis *Iaſ. in l. t. num. 6. C. de Inſtit. & ſubſtit.*

Voluerunt igitur contrahentes ſingulas partes debere præſentare ſingula Inſtrumenta, ſuz ratificationis Magnificis Antianis, & Vexillifero, & Magiſtratu in particulari, & inſuper Inſtrumentum, & ſingulas illius partes confirmari debere à magno Conſilio vti Supremo Principe, vnde vnum
491 ſine alio ſufficere non poteſt *L. qui heredi placet ff. de cond. inſtit. cum præſertim ſingula hæ conditiones habeant ſum præſertim pactum reſolutorium; Præſentatio igitur facta magno Conſilio ſi qua forte facta ei fuit, facta fuit ad effectum obtinendi confirmationem, pro ut obſenta fuit, non autem ad effectum præſentandi particulariter Inſtrumenta ratificationum Magiſtratu Antianorum, & Vexilliferi, quod ex ipſa ſupplicatione porrecta, magno Conſilio apparet, vnde actus iſte vltimorum eorum intentionem operari non debet *l. non omni ff. ſi. cert. pet. cum vulg. namque partibus ſatis fuiſſet præſentatio faciendæ magno Conſilio quali ex illa inferretur præſentatio faciendæ Antianis, fruſtra requiſiſſent præſentationem faciendam Antianis, ex quo omni no volebant, quod tranſaſſio non ſortiretur effectum, niſi ſubſequuta confirmatione magni Conſilij, quod totaſſe fuit à partibus factum, quia ipſi, qui redacti erant ad inſtar Forenſium, & Ruſticorum, tuerant ſuppoſiti illi Magiſtratu in particulari Magnificis Antianorum, & Vexilliferi, & propterea illi tanquam eorum particulari Magiſtratu, & particularibus ludicibus voluerunt præſentari debere dicta Inſtrumenta, quamvis in illis voluntarijs conditionibus**

492 ratio motiva non quærat *Soccin. in l. 1. col. 18. in l. verſ. ſed ad illas rationes ff. de vulg. Voluerunt etiam præſentari debere magno Conſilio vti eorum Principi, ut ab eo confirmaretur contractus, & conſequenter cum ambo hæc voluerint, non habuerunt illa pro æquipollentibus, & propterea non poteſt dici fuiſſe conſideratum aliquem effectum, qui ex illa confirmatione ſubſequutus fuerit quod etiam maniſeſte patet, quia voluerunt tempus bimodè præfixum adobtinendum huiusmodi confirmationem incipere labi à die præſentationis dictorum Inſtrumentorum faciendæ prædictis Antianis ponderando præſertim gerundium illud faciendum, quod neceſſariè importat, ut ſupra latius deduxi, & in conditionibus voluntas diſponentium ſit illa, quæ dominatur *l. in conditionibus de condi. demonſtr. & contrahentes eorum tenentem clariſſimis verbis declarauerint locum dubitationi non videtur reliquus.**

Propterea cum iuxta conuenta in d. tranſaſſione deberent ſingula partes ſingula eorum Inſtrumenta ratificationum præſentare prædictis Magnificis Antianis non apparet magno Conſilio fuiſſe illa exhibitæ ab ambobus partibus, quamvis enim legantur ambo

partes oratrices, non tamen apparet se vera-
 ambas partes supplicasse, & facili fieri potest
 solum supplicasse illum Paulum Ios, Fran-
 ciscum, qui agebat nomine filiorum d. Vin-
 centii, quia ipse solus accepit postea decem-
 tum confirmationis, & tradidit Notario, ut il-
 lud insereret in Instrumento transactionis, &
 quamvis magna sit difficultas, an scriptum
 presumatur impetratum ab eo, cuius nomi-
 ne cantat, necesse tamen videtur illa opinio,
 ut quando receptum, vel nullam requirit in-
 A2 pteusam, non presumatur impetratum ab eo
*Sanen, de crim. 938. num. 2. & de aqua quæstion. 33.
 num. 6.*

Corruit etiam pariter hæc transactio ex de-
 fectu forme non levate ex alio capite; Con-
 venerunt enim partes sub his verbis: Et præ-
 dicta omnia, & singula fecerunt prædicta partes, &
 qualibet earum dicto modo, & nomine sub conditione
 expressa, quod tunc demum perfectionem habeat præ-
 sentis Instrumentum, & concordia, & contenta in eo
 quando per Mag. & Hon. Consilium Generaliter in-
 tra tempus, & terminum duorum mensium proxime
 sequentium à die dictarum ratificationum, & Instru-
 mentorum, presentationum faciendarum Magnificis
 D. D. Antiquis præsentis Instrumenti compositio effusio,
 renuntiatio, & obligatio in omnibus suis partibus fue-
 rit approbata, consolidata & approbata, & consoli-
 data nunc à prædicto Magnifico Consilio Generali per eius
 decreta expressè precipiendo, tam partibus, quam
 Iudicibus in Territorio Lucæ, observationem contem-
 ptorem omnium in eo, & sublata etiam eisdem potesta-
 te contrahendi de iure, vel defectu, & Iudicibus
 aliter induendi potestate ex hac certa scientia, & de
 plenitudine potestatis, sub qua conditione dicta partes
 contraxerant, & conditionaliter transigere intellere-
 rent taliter quod ratificatione, approbatione, præce-
 pto, & aliis de quibus supra non intervenientibus in-
 terd. d. scriptis etiam quod ratificationes partium præ-
 sentium videlicet principalium ad contrahendum in-
 tervenirent præsentis Instrumentum habeatur pro non
 facto, & sit nullius roboris, & efficacia, vel momenti
 tam in gratia, utriusque partis, quam cumlibet earum
 & eorum successorum, & habentium causam ab
 eis.

Cum agitur Magnificum Consilium con-
 firmaverit hunc contractum per relationem
 ad supplicationem, dicendo, Quod de plurimi-
 A3 ne possentis, & ex certa scientia præsentis Magnifici
 Consilii audita prædicta Instrumento compositionis
 supradictis supplicationibus intelligamur, & sit concessum
 in omnibus, & per omnia, prout petitur, & sup-
 plicatur, non obstantibus quibusvis, angin contrarium fa-
 ciendis, & in supplicatione non fuerit appo-
 sita ea omnia, quæ Instrumento transactionis
 fuerant in conditione huius confirmationis,
 & inter cetera non fuerit expressa illa clausu-
 la, sublata etiam eisdem potestate contrahendi de
 iure vel defectu, subintrat propterea supradicti
 decreta iuratis clarissimis verbis expressum.
 Veritas namque in hoc casu in conditione
 voluntaria cum enim in capacitas inducitur,
 A496 per leg. quis quis, non tollit quæ, quis capere
 possit ex contractu. Paris. lat. conf. 69. nu. 177.
 cum plur. seqq. lib. 3. remanet voluntaria illa
 conditio, & in omnem euentum, quando con-
 firmatio fuisset necessaria ad actum, quod ve-

rum non esset, ut supra dixi, qualitates illarum
 Clausularum, quas apponi voluerunt in confir-
 matione contrahentes fuerunt merè volun-
 tariae, non enim erat necessarium ad actum,
 vel effectum adus, quod confirmatio seque-
 retur infra duos menses, nec quod illi inciperent
 à die presentationis Instrumentorum, Antianis faciendis, nec quod expressè præci-
 peretur parti, & Iudicibus observantia, nec
 quod tolleretur aliter indicandi facultas, nec
 quod tolleretur partibus facultas contravenien-
 di de iure, & defectu, sufficiebat enim si Con-
 silium lecto sibi Instrumento illud confirma-
 bai, cop. 1. & 2. de confir. tit. vel inutil. Cum itaq;
 quoad hæc conditio fuerit voluntaria, subin-
 trat supra firmata conclusio, quod illa debue-
 rit impleri specificè, & raderit, prout conce-
 pta fuit, non autem per æquipollens, ut supra
 ostendi.

Non obstat, quod ubi est consideratus effe-
 ctus etiam in voluntariis sufficit æquipollen-
 A497 tia. Socin. in dist. 3. & quod si tantum num. 6.

Tum quia cessat obiectum, quando condi-
 tio adimpletur quidem per æquipollens, sed
 A498 formaliter deficit, ut bene declarat. Rum. conf.
 81. num. 1. lib. 1. exempli gratia, Testator sub-
 stituit aliquem sub conditione, si heres dece-
 A499 sent sine filiis, et decefferit cū filio illico mo-
 riente, in effectu h duo casus æquipollent, ni-
 hilominus quia formaliter deficit illa condi-
 tio, habetur pro defecta, non autem pro ad-
 impletarità potest dici in hoc casu cum partes
 voluerint ambas istas clausulas apponi, & una
 apposta non fuerit formaliter defuit conditio,
 licet ergo alia illi æquipolleret, id non
 sufficit.

Tum, & secundo, quia cū regulariter non va-
 sed plures præsumantur rationes. Salicet in l. 2.
 C. de nexal. Gortad. conf. 104. num. 19. non possu-
 mus esse certi, quid nam præ oculis habue-
 rint contrahentes, maxime cum in istis con-
 ditionibus, ut dicit. Socin. ubi supra, non ha-
 500 beat in consideratione ratio motiva, &
 hinc fundamentum quod idem resultat effe-
 ctus in istis conditionibus voluntariis, vocat
 fragile. Nat. conf. 636. numer. 25. & conf. 673.
 num. 13.

Tum, & tertio, quia cum in istis voluntas
 A501 dispositionum sit illa quæ dominatur. In con-
 ditionibus, de cond. & demon. & contrahentes v-
 tramque clausulam expressis verbis voluerint
 apponi, si secundum eorum sensum habu-
 sent unam pro alteri æquipollente, una con-
 tenti fuisset, maxime ponderando dictio-
 nem illam, & quæ copulat æque principaliter
 502 ter leg. res. & cum inhabilis de duobus reis Grat.
 conf. 17. n. 6. lib. 1. nec sufficit unum sine alio
 l. si heredi plures de cond. insti. Com. conf. 70. num. 1.
 cum simi. Cum igitur ipsi pro æquipollenti-
 503 bus non habuerint, & res hæc secundum eo-
 rum intentionem dividenda sistere sequi-
 tur, ut iudex non possit dicere eas æquipol-
 lere, ex qua mente, & voluntate contrahen-
 tium clarissime tollitur, quicquid in contra-
 ctum imaginari potest, maxime quia in istis
 conditionibus non procedit argumentum si
 504 disponens fuisset interrogatus ita disposuisset
 Det.

Dre. bene conf. 39. col. pen. bene etiam declarat. Gab. conf. 111. num. 12.

Neque fieri poteſt quoad hoc aliquod ſan-
damentum ſuper Clauſula ſuppletas; Tum
quia illa reſtricta eſt propter illam diſtinctionem
in ciu. dicendo ſuppletum in ciu.; Tum quia cum
clauſula tollens facultatem contrahendi de
iure, & de facto requireretur expreſſe ex vo-
luntate contrahentium Clauſula ſuppletas,
non ſupplet hunc conſenſum. *Abb. in capis. l. 1.*
*num. vltimo de confir. vtil. vel inutil. Sarn. in com-
pendio ſignat. num. 22.*

Sicut non credo poſſe fieri diſtinctionem
ſuper impoſſibilitate conditionis vt penden-
tis à voluntate Principis; Tum quia porius
diſtinctum quam impoſſibile dicitur. *Coſt. Seleſt.*
interpret. lib. 1. cap. 3. num. 13. Tum quia in con-
suetudinis conditione impoſſibilis videtur, & non
vitatur §. impoſſibilis vbi *Ang. & alij Inſtit. de
iuriſt. ſtipul.*

Non obſtant ſolutiones poſtea factæ, quia
ſi pro illis datur repetitio. *l. ſub conditione ff. de
cond. in deb. cum ſimil. clarum eſt, eas non poſſe
operari ratificationem, vel reſcuiſum à condi-
tione, maxime quia cum ex contractu con-
ditionali non oriatur neque actio neque obli-
gatio ante puriſcatam conditionem. Leedere
dicit vbi *Alciat. de verb. ſignificat. ſolutio, obliga-
nem inducere non poteſt. l. eum ſedem C. de nou.
pecun. Bar. qui bene declarat, in l. ſi certis annis
col. fin. verſ. opp. de l. cum ſide C. de pall. & etiam
ibi bene *Coru. col. 1. in princ. Alex. num. 6. Curt.
Iun. num. 18.***

Nec poteſt hæc ſolutio habere vim adem-
ptionis conditionis, habemus enim *Tex. in l.*
*quærit §. ſed ſi id ſub conditione ff. de enuſt. ex quo
apparet, non ſolum, non ſollicite ſimplicem
ademptionem conditionis, ſed etiam puram
ſtipulationem, ſi namque eſſemus in padlo
in continenti appoſito, tunc pura eſſet obli-
gatio, quia diuerſitas illico placuiſſet, vt de-
clarat, *Bar. in leg. ſecta num. 24. ff. ſi cert. pet. ſed
cum ſumus in actibus factis ex interuallo
non poſſumus dicere diuerſitatem illico pla-
cuiſſe, nec etiam informatam, vel reſormatam
fuiſſe obligationem ex conditionali exiſtente
contractu, nulla orta eſt obligatio, quæ in-
formari, vel reſormari poſſit, Bar. in diſt. l. ſecta
num. 24. 25. 26. ff. ſi cert. pet. & ibi *Iaf. ſub num. 23.
col. 1. verſ. in eadem gloſ. & Purpur. numer. 30. 31.
Cagnol. num. 128. 135. & propterea necesse eſt,
vt obligatio ex iſto lecundo actu oriatur, &
ideo neceſſaria eſt renouatio ſtipulationis. Cui
Iun. in diſt. l. ſecta n. 38. Cagnol. num. 134. maxime
quia ſolutiones præſupponunt præcedentem
obligationem, ſoluens enim ſoluit animo
diſſoluedi obligationem, non autem ſe obli-
gandi.***

Ei ſi dicatur ſaltem ex iſta obſeruatione con-
ſtar contrahentes habuiſſe hanc conditionem
pro adimpleta, quæ obſeruanda ſolet eſſe ma-
gigni momenti ad declarandam mentem Con-
trahentium ad l. ſed *Inianus §. per inde ff. ad ma-
ced. dupliciter reſpondeo, primo, quod non
conſtat de ſcientia filiorum Vincentii, quomo-
do ſe haberet hæc confirmatio, cuius præſer-*

tim cum eſſent abſentes ignorantiam habuiſ-
ſe ſe preſumunt, niſi probetur ſcientia. *l. 2. vlti-
mus de prob. Secundo reſpondeo, quicquid ſit
reſpectu ſoluentis, reſpectu recipientis ſolu-
tionem ex receptione non induci aliquam ap-
probationem contractus, quia ideo recipere
quis vt minus perdat. Innoc. in l. ſuper hoc nu. 2.
in fine de renun. vbi *ſo. Andr. prop. ſu. in verbo ſu.
per ſpulationem, & Aut. de Batri. ſub nu. 12. & bene
declarat. Bar. in l. ſi per ſum num. 2. C. de his qua
uoc. eam. vbi *Paul. de Caſtr. num. 7. & Alex. pariter
num. 2. qui de comuni ſentitur Bar. conf. 4.
num. 35. 36. in 1. par. 3. lib. Cum igitur ex iſto
actu non poſſit inferri aliqua approbatio
contractus, non poteſt dici ad fuiſſe obſer-
uantiam, quia obſeruantiæ hæc aliam cau-
ſam habere poteſt vt per *Innoc. in capiti-
olima. 2. in fine de reſtit. ſp. Soccin. conf. 122.
num. 17. Aym. conf. 680. num. 4. maxime hic vbi
conſtat vnde emanauit hæc obſeruantiæ, illo
tamque fuiſſe erroneam Aym. conf. 680. num. 24.
Cum itaque vt ſupradictum eſt, obſeruantiæ
hec potuerit habere reſpectu ſoluentium
Vincentii aliam cauſam quam obſeruantiæ
& approbationem contractus, receptio tenet
ſolutio facta ex iſto capite, vt magis veriſimili.
quia ita faciendum non renouebant iuriſt. ſuo
Marſ. conf. 104. num. 34. in actibus enim æqui-
uocis actus cenſetur factus, prout magis ex-
pedir facienti. *Coru. conf. 338. in 1. num. 5. verſ. in
ſuper etiam lib. 1. Rom. ſum. conf. 421. num. 22. Aym.
conf. 105. num. 3. actus namquam iſte recipien-
di huiusmodi ſolutiones indiſſerens eſt ex quo
poterat fieri animo obſeruandi concordiam,
quatenus eſſet valida, & quatenus non eſſet
ralis animo minus perdendi, vt ſupradictum
eſt ex huiusmodi actu indiſſerenti nunquam
oritur præſumptio tacite voluntatis. *Soccin.
conf. 24. num. 40. lib. 1. quia præſumptio oriens
ex facto non extenditur vltra quam actus ne-
ceſſario inferit. Iaf. in l. qui Roma §. duo fratres
num. 53. de verb. oblig. Nat. conf. 77. num. 14. lib. 1.
& conf. 501. num. 59. lib. 3. Cum igitur receptio
hec neceſſario non arguat obſeruatiæ
concordiæ nõ purificat, ex iſto actu non po-
teſt dici hæc præſumptio, ſicuti videmus ex
actu, qui poteſt ſe habere ad variabile, & ad
permanens, non oriri præſumptionem certam
de præſenti in futurum. *Capr. conf. 145. num. 18.
Eal. in l. Spadonem §. ſu. verſ. quadam ſunt que ha-
bent ſe ff. de exeu. tut.*******

Ex quibus omnibus apparet obſiſtas rece-
ptiones ratificationem nõ fuiſſe prædictam tran-
ſactionem, & purgatum errorem, ratificatio
enim, & approbatio nõ inducit niſi ex actu,
quod illam neceſſario inferat, & qui non po-
teſt fieri citra ratificationem. *Ruin. conf. 71. u. 10.
lib. 1. Aym. poſt Soccin. quem allegat, conf. 197. n.
2. & conf. 613. num. 9.*

Vltimo quando omnia ceſſarent, venit hæc
traſactio omnino ex capite enormiſſima, &
vt ita dicam, impudentiſſima leſionis reſcen-
denda, & ſi enim multi aduerſus *Bar. volue-
riat remedium l. ſecunda C. de reſcind. vend. cel-
ſare in tranſactione* Tamen venior eſt opinio
quod illa quoque reſcindatur, quando ad eam
leſio etiam inſpecto dubio euentualitatis. *Coru. t.*

- conf. 666. col. 3. lib. 1. & conf. 27. num. 6. lib. 1. Gabr. qui ita conciliat Opin. de empt. & vend. conclus. 1. num. 69. latissime Pinell. add. l. 11. an t. par. cap. 4. nu. 1. 2. cum pluribus seqq. vbi ceteros plenissime cumulat, & licet soleat esse difficilis hæc probatio, non est tamen impossibilis, cum iura passim admittant estimationem euentus. leg. *propter spem ff. famil. Eriscena. ibi: Nisi tantum estimatus fuerit dubius euentus, bonus Tex in l. propter spem in quantitat. §. magna ff. ad leg. falsci. ibi: Sed & hoc iure totum quanti co spes obligationis venire possit. Videmus namquam remedium l. secunda, habere locum etiam in venditione ipci, quæ nisi matur, quanti communiter talis spes vendita fuisset. *Anchar. in cap. cum causa num. 15. de empt. & vend. & ibi Imol. in fine sub num. 23. bene Cagnol. in leg. 2. num. 174. C. de rescind. Tiracq. de legib. conab. q. 1. c. 38. Pinell. vbi supra sub num. 16. & vt plurimum ista pendere solent ab arbitrio iudicis, videmus enim cum agitur de iniquitate laudi arbitri assumpti super lite eodem modo ad dijudicandam læsionem inspicere, quanti verè estimandus erat dubius euentus litis. *Bar. in l. si Societatem §. ar. bitrium ff. pro Soc. Socin. n. 23. & nihilominus quæ læsio dicatur magna in l. audio dato ab arbitro relinquatur arbitrio iudicis latè. *Menoch. 529. de arbit. cap. 23. v. 1. & Dod. ab ipso relati loquuntur nedum in laudo arbitri electi super contractu, sed super lite. *Parisi. conf. 59. n. 53. lib. 1. Alex. bene conf. 367. breuiter procedendo, n. 3. & interminis transactionis. *Socin. l. un. conf. 144. num. 14. lib. 42. hoc enim est perpetuum in materia læsionis, vbi expressè taxata non reperitur, vt relinquatur arbitrio iudicis, qui inspicitur qualitates rei, negotij, & personarum arbitrari debeat, vt per *Comar. var. resol. lib. 1. c. 3. sub num. 1. Rip. in l. fin. num. 90. C. de reuoc. dona. cum mille similib. *Menoch. de arbit. casu 74. 75. cum. 1.********
- Sicut enim ante factum iudex potest arbitrari inspecta causa transactionis, & perpenis luribus ambarum partium, an æqua, vel iniqua sit transactio. *Leu. bi num. 1. & S. vult agitur ff. de transact. ita ex post his omnibus consideratis arbitrari potest, an illa fuerit æqua, vel enormiter læsiva, vt bene declarat. *Bar. in d. §. arbitrium num. 28.**
- Quod redditur clarissimum in isto casu, in quo illud, quod receperunt isti filij, vt infra ostendam, non ascendit ad tertiam, sed nec ad sextam, nec habet aliquam proportionem cum eo, quod sibi debetur, redditus enim scutorum 228. vix importat valorem sc. ut, 1000. valor autem bonorum, quæ sibi debebantur excedebat tunc temporis longè summam 30 mill. & forsitan 30. mill. vel 80. mill. sed quando non valuisse 10. mill. læsio est excessiuiissima. *Corn. conf. 77. num. 5. lib. 4. quem sequitur Dec. in l. cum so. 2. num. 1. C. de transact. & conf. 42. num. 1. lib. 1. vbi de commun. iatè Cagnol. in l. 1. num. 8. C. de rescind. vend. vbi Pinell. in l. 1. par. d. cap. 3. num. 26.*
- Idque tanto magis, quia transactio hæc iniusta cum muliere Turrice cum minoribus, & in summa cum personis, quæ nec Patriam, nec bona, de quibus transigebant, unquam

- viderant, ab homine informatissimo de omnibus, qui propter tot cauculis vius fuit, vt hanc extorqueret transactionem quo casu facilius procedat dicta opinio. *Bel. in l. 2. num. 7. C. de rescind. vend. Dec. conf. 60. col. fin. in 1. Socin. l. un. conf. 144. num. 12. lib. 1. cum alijs de quibus per Pinell. vbi supra num. 29. 30. præsertim quia fortasse non erant securi, quod equalitè sibi 334 lus redderetur, in quibus terminis sufficit multo minor læsio. *Pinell. vbi supra num. 30.**
- Si bona igitur valebant scuti 20. mill. vix 335 receperunt octauam partem si 30. mil. vix decimam, ergo secundum calculationem. *Corn. d. conf. 27. lib. 4. & Socin. l. un. d. conf. 144. lib. 1. redditur indubitabilis probatio læsionis sufficientis pro rescissione lupradictæ transactionis, additis præsertim supradictis omnibus circumstantijs.*
- Sed cum indubitatum sit, non obstante incapacitate, quādo incapaces fuissent supradicti filij, sibi nihilominus debitum fuisse legatum relictū à supradicto D. Ioanne, et illud constituat redditum 160. scutor. & iste bonus, & pius Patruelis dedit fratribus suis in hac transactione scut. 228. & solum auxit pro recompensa omnium prætionum scut. 68. quo libet anno, & sic scut. 17. pro quolibet respectio, nisi misericordia prohiberet, ritū digna, neminem ergo futurum esse exilium, qui non solum non opinetur auito vilius fuisse experiri litis euentum, in qua agebatur de tam opulenta hereditate, quam illam dimittere pro tam modica quantitate nullam proportionem habente cum re, de qua controuertebatur, sed de hac re etiam non stomachetur.
- Præsertim quia legatum illud erat transitorium ad quoscunque hæredes etiam extraneos, legauit enim dictus Ioannes illas pecunias nedum ipsi filijs dicti Vincentij, sed etiam 336 eorum hæredibus, quorum appellatione etiam quicumque extranei veniunt. *l. sciendum l. hæredes ff. de verb. sign. præsertim in materia.*
- 337 differentia in hoc casu. *Dec. conf. 294. in 1. & conf. 41. 1. & conf. 239. col. 1. cum similib. & tamen iste bonus Patruelis reduxit solutionem illam ad lineam præfatorum fratrum, ita vt nullallos considerat: possit legum nedum respectu ipsius hereditatis, sed respectu ipsiusmet legati, modicum enim illud augmentum scut. 17. ascribi potest huic reductioni, cum contracti fuerint huiusmodi fratres reducere legatum transitorium ad quoscunque hæredes ad eorum lineam tantum, ex quo apparet, eos ratione prætionis hereditatis sibi debere nihilominus per dictam transactionem accepisse, vt in simili proposito considerat. *Ang. conf. 49. num. 5. præp. fin. vers. potest etiam fors. Corroboratur iniquitas transactionis huiusmodi ex eo, quod filij præfati dicti Vincentij, non sine magno iuris fundamento prætereendere poterant, quando etiam omnino incapaces fuissent, teneretur nihilominus Philip pus quandoqueque illi rehabilitati fuissent per fideicommissum d. dimidiam hereditatem eis restituere, prudens enim ille Testator dixit, quod in euentu in quem essent incapaces, relinquebat sibi illa scuta 40. & casu**

& caſu quo hæredicare poſſent, confirmabat
 538 ipſos hæredes pro medietate. Dum igitur in-
 quit, *caſus quo poſſent hæredicare*, intelligo quan-
 docunque eueniret iſte caſus, cum uerba con-
 ditionis futurum reſpiciant, *leg. cum in 2. §. mal-*
um quomodo interſiſſet de hæred. Inſtit. & uerba illa, &
 539 *caſu, quo important conditionem, & qui-*
dem expreſſam. Bal. conſ. 241. num. 1. lib. 1. Cor-
ne conſ. 127. num. 7. lib. 11. Quod confirmatur, quia
 cum Teſtator inſtituiſſet hos filios æquis por-
 tionalibus cum Philippo, & in codicillis inſti-
 tuiſſet Philippum in totum hæredem ſolum
 in euentum incapacitatis præſtorum filio-
 rum, non opus erat facere aliquam diſpoſiti-
 onem in euentum capacitatis illorum, quia re-
 manebat prima inſtitutio facta in Teſtamen-
 to, uis quando non adſuiſſet ex ademptione
 540 conditionali cenſebantur inſtituti ſub contra-
 ditione, *l. aliquando de cond. & demon. ne*
 igitur ſuperflua reddatur tota hæc proſitio
 contra *neg. ſi quando in princ. de leg. 1. dicendum*
 eſt Teſtatore ſoluſſe prouidere ſedum ſi
 tempore ipſius obitus capaces eſſent, ſed enī
 quandoque tales eſſetiſſent, maxime
 obſeruando qualitates inter illos nepotes,
 quam præculis habuiſſe uidetur Teſta-
 tor.

Nec facit ſi quoad hoc ponderaretur, Te-
 ſtorem confirmariſſe Teſtamentum, & con-
 ſequenter intellexiſſe de directâ hæredis inſti-
 tutione, non autem de hæredicommifſio quia uerba
 541 etiam directa probata in Codicillis ad hære-
 dicommifſum trahuntur, *leg. ſcienſa ad Trebell.*
cum uulg. & quod Teſtator ad huiusmodi ſub-
 ſtitutiones non reſpexerit, apparet, quia, & in
 eiſdemmet Codicillis inſtituit hæredem uni-
 uerſalem Philippum contra *§. ſi. Inſtit. de Co-*
dicillis.

Neque hic dubitari poſſet, quin filij dicti
 Vincentij aduerint hæreditatem d. Ioannis
 cum ſuper ea tranſigerint, iuraque ſibi com-
 542 petentia in ea Philippo ceſſerint, *l. ſi d. i. C. de*
in. delib. l. illud ſi de acq. hæred. & in iſtiusmet ter-
minis. Paul. de Caſtro in l. partum num. 8. in ſu. C.
de collat. Corn. conſ. 236. num. 10. lib. 3. Socin. In-
conſ. 107. num. 1. lib. 11. quia aditione mediante
 quaeritur dominium omnium rerum hæredi-
 543 tariarum *l. ante emancipat. C. de In. & ſuſt. in qua.*
 Videant igitur V.D. iudicare debentes, ſi ſue-
 runt enormiſſimæ læſi, etiam inſpecto quo-
 cunque dubio euentu litis filij iſti, qui pro
 ſumma annua 17. ſcut. pro quolibet durante
 tantum linea ipſorum tot tantæque præten-
 ſiones tamquam certas remiſerunt.

Hiſ itaque omnibus obiectis remotis cum
 d. Iacobus plenè uerificauerit poſſeſſionem
 bon. mem. d. Ioannis Teſtatoris, oſendatque
 Teſtamentum illius non abſolutum, & non
 544 cancellatum, ſibi debetur immiſſio in poſſeſ-
 ſionem ex *remed. l. ſi. C. de edic. di. Ad. toll. tam*
 ex perſona ſua, quam ſuorum fratrum, quibus
 ſucceſſit, cum remedium hoc tamquam trans-
 545 miſibile detur etiam hæredi hæredis. *Bar. in*
diſt. l. ſi. num. 11. Bal. in 35. Zuerch. n. 236. Menoch.
qui alios congerit quæſt. 30. etiam quod fratri-
 bus ab inteſtato ſucceſſerit. *Zuerch. ubi ſupra n.*
245. Menoch. lib. 242. & quando etiam fratres eius.

non adiuſſent, nihilominus cum re, & uerbis
 eſſent coniuncti per luſtreſcendi rota me-
 546 dietas ad ipſum pertinere. *l. uenire §. his ita diſ-*
ſiſſit de cadu. tollen. & conſequenter ex ſupra-
 dictis ſibi competere prædictum remedium,
 quod datur etiam contra titulo poſſidentem.
 547 *Alex. conſ. 4. num. 13. 16. in ſu. & conſ. 90. nu. 3. 9.*
lib. 11. Raim. conſ. 54. nu. 9. lib. 4. Franc. Reſp. conſ. 3.
num. 9. Gabr. conſ. 46. num. 14.

Nec obſtat exceptio incapacitatis, quia
 obiectum procedere fortaſſe poſſet, ubi illa
 548 eſſet clara, ſed ubi requirit altiore inſtigi-
 nem admitti nequaquā debet. *Ruin. conſ. 37. in*
ſine lib. 3. Socin. In. conſ. 97. numer. 46. 47. lib. 11.
Gezzad. conſ. 6. num. 87. 88. Beron. conſ. 56. num. 6. 7.
& conſ. 57. num. 1. 54. lib. 11.

Tritum namque eſt hoc remedium reli-
 cere exceptiones requirentes altiore inſtigi-
 nem. *l. 1. C. eodem ubi Cyn. Alex. l. ſi. Deſt. om-*
nes, in d. l. ſi. Alciat. deſiſ. 126. n. 7. pedum enim
 550 hoc remedio Summarij dicitur, ſed ſum-
 mariſſimum. *Beron. conſ. 56. num. 19. lib. 2. & ex*
 his apud nos filij reſolutorum ſemel in vna
 poſſeſſi. de Peſulis, & iterum in vna *Leodiſ. h. re-*
ſtat. 2. Decembris 1580. exceptionem incapa-
 551 citatis non probatam non obſtare agenti ex
 dicto remedio.

Quinimodò cum hoc remedium concurrat
 in hoc caſu cum Statuto Lucano, continuante
 552 poſſeſſionem de deſuncto in hæredem. *Paul.*
de Caſtro in l. ſi Sorori C. de iur. delib. ubi quæſt. Alex.
laſ. in d. l. ſi. nu. 25. & 26. Cum. ſu. 2. cum alijs
 de quibus per *Gabr. de acq. poſſ. conſ. 7. nu. 4. 5.*
Menoch. ut ſupra num. 332. habet effectum re-
 553 cuperandæ poſſeſſionis ſaltem ad effectum,
 ut non admittantur exceptiones concetnen-
 tes dominium, etiam ſi eorum probatio ob-
 ſeruetur incontinenti, quæ alias admittuntur
 in ſimplici remedio adipiſcendæ. *Bar. in rubr.*
de cauſ. poſſ. & propt. ſub nu. 3. Paris. conſ. 41. nu. 15.
lib. 1. Raim. conſ. 149. num. 9. & ſeq. lib. 11. Celf. l. 70.
conſ. 1. num. 12. Cephal. conſ. 387. num. 7. Beron. cauſ.
62. num. 18. lib. 11.

Nec quidquam facit, ſi concederetur ori-
 hanc exceptionem eueniret ipſius teſtamen-
 ti, cum oriatur ex Codicillis, qui ſolent dici
 pars Teſtamenti, quia quando ita eſſet, cum
 tamen negari non poſſit, quando clariffima,
 & euidentiffima non eſſet, prout eſt capacitas.
 554 dicti Iacobi, & eius fratru, qui cū ſaltem res
 hæreſiſſimam contra eum requirit inſtigi-
 nem, reiſcitur talis oppoſitio quantum vis o-
 riens ex ipſomet Teſtamento, & tamen non
 dicuntur legitimi Contradiſtores, ut patet ex
trad. in l. ſi. & ita in ſpecie huius obiecto reſpon-
dit. Cephal. conſ. 387. num. 14. lib. 3. & idem uult,
Zuerch. in d. l. ſi. num. 312.

Et cum titulus, quem præterdixere poſ-
 ſent Aduerſarij ex perſona Philippi eorum,
 Patris circunſcripta tranſactione, non ſit ni-
 ſi uel expreſſe uel ſubſtitutionis in euentum
 capacitatis filiorum d. Vincentij, uel ta-
 citæ ſubſtitutionis exluſe accreſcendi, *l. Ter-*
in l. ſi Titio, & Menio §. ſi. de leg. 1. l. Bal. in d. l. ſi.
num. 33. C. de edic. di. Ad. toll. l. ſi in l. qui liberos.
§. hinc uerba uerſ. 2. præſuppoſito de uulg. & pupill.
l. ſi in ſtati. l. ſi. lib. 2. & contendente antea:
 cum

cum substituto semper immittitur in possessionem institutus. *Tex. est clarissimus in leg. 1. C. edit. diu. Adr. toll. vbi Bal. Paul. de Castro. fulgos. Corn. & Salic. quando enim casus substitutionis potest pari aliquam difficultatem, vt in hoc casu, an*
 556 *institui essent vel ne incapaces, semper institutus debet immitti in possessionem, vt tradunt. Cyn. Paul. de Castro. Fulgos. Alex. & Ias. ac Iacob. de Sancti. Georgio in dist. 1. Alber. in d. l. fin. col. 6. vers. item quartus gloss. an detur substitutio Bero. conf. 54. num. 4. lib. 11. & conf. 47. n. 8. lib. 3.*

Horum ratio est, quia, & si expressè, vel tacite ex lure accrescendi substitutis, competat
 557 *idem remedium, hoc tamen intelligitur verificato casu substitutionis. Fulgos. in d. l. fin. n. 9. Cyn. num. 17. l. fin. num. 2. Zuccard. num. 227. Franc. Marc. decis. 445. lib. 11. Rinn. conf. 238. num. 7. quæ*
 558 *verificatio facienda est in cõtinentali, alioquin si requirit aliquam discussionem, semper institutus in immisione præfertur dist. 1. l. C. de edit. diu. Adr. toll. Alber. in dist. 1. fin. col. 6. vers. Item quartus gloss. Iacob. in d. leg. t. bene Bero. conf. 57 num. 10. & 20. lib. 11.*

Ex supradictis autem neminem credo tam parum iustitiæ amantem futurum esse, qui non admissurus sit saltem exceptionem hanc incapacitatis altiore indagine requirere, maximè quia tunc etiam dicitur requirere
 559 *altiore indagine, cum hinc inde sunt rationes vnum, & aliud fuadentes, quo casu talis exceptio in hoc iudicio rejicitur. Bero. conf. 57. num. 43. lib. 11. & id est quod dicit. Socin. l. in dist. conf. 97. num. 47. lib. 11. maximè cum in decreto lato contra dict. Vincenium nulla prorsus fiat mentio de filiis, quo casu satis dicitur fundata ipsorum intentio, Bar. in l. fin. per illum Tex. C. de reb. cred. Cum enim com-*
 560 *prehensio filiorum non legatur in dicto Decreto, sed velit Aduersarij illam colligere ex argumentis, totum hoc tamquam requirens altiore indagine in hoc iudicio excluditur. Ditt. conf. 424. num. 19. 20. & conf. 467. num. 12. 13.*

Nec etiam obstat, si fieret fundamentum super eo, quod videtur voluisse, *Bero. conf. 55. num. 6. 7. lib. 11. nempè sufficere habere titulum a defuncto, licet possessionem postea quis acquisiuerit ad effectum, vt dicatur legitimus Contradictor, quia præterquam quod non applicatur hoc, quando controuersia est inter institutum, & substitutum tacitum, vel expressum, quia semper præfertur institutus, dictum in fe verum non est, vt videmus in Legatio;*
 562 *& de fideicommissario, vt supra dictum fuit, & idem Bero. conf. 60. num. 9. lib. 11. videtur circa hoc se emendare; possessio namque capta post obitum Testatoris præsertim vbi adest Siatutum, vt in hoc casu, continuans possessionem*
 563 *de defuncto in heredem non constituit quem legitimum Contradictorem, Dec. dist. conf. 167. num. 13. Rim. dist. conf. 340. num. 9. & seq. Cephal. dist. conf. 387. num. 43. lib. 3.*

Nec eum obstat transactio inita cum hereditibus, quasi quod ille, qui titulum, & possessionem habet ab herede dicatur legitimus Contradictor, ex quo vt supra ostendi prædicta transactio nulla est, vt interminis dicit, *Bal.*

conf. 143. quamquam plenissime, & clariùs conf. 144. & conf. 201. lib. 3. quem idem affirmat, & sequitur Iacob. de Sancti. Georgio in dist. l. fin. sub nu. 49. vers. addatis C. de edit. diu. Adr. toll. & idem in effectu redditur a Dec. conf. 425. lib. 11. præsertim num. 20. & col. 4. num. 28. & comprobatur bene ex trad. d. Negt. conf. 35. 2. sub n. 1. vers. 2. respondetur. vbi vult alienationem factam a
 565 *Patre nomine filii, qui erat hæres sua cum possessione non constituere legitimum Contradictorem, quia talis alienatio fuerat nulla.*

Quod manifestius comprobatur ex ratione quæ mouentur *Dòctores*, dàm asserunt, hærentem titulum, & possessionem ab herede
 566 *esse legitimum Contradictorem quia iniquum factio suo contrauenire hæres non potest l. si sit C. de act. empt. l. post mortem ff. de adopt. vt dicunt sæpè scæpius alleg. l. fin. num. 95. Zuccard. num. 187. Menoch. num. 583. cum seq.*
 Cum igitur actui nullo quis controuenire
 567 *possit Bal. in d. l. post mortem ff. de adopt. talis titulus nullus huiusmodi remedium non excludit, venire namque quis potest contra-*
 568 *factum nullum, quando non est nullus in fauorem Aduersarij Dec. conf. 445. n. 29. ibi, & etiam ipse Manfredus quod idem voluit Alex. conf. 109. num. 27. lib. 4.*

Non obstat, *Statut. Lurense* veritas post quinquennium agi posse hoc remedium, quia filij isti ob transactionem cõsummatam cum clausula sublata aliter iudicandi potestatem tollens audientiam *Card. in c. quæ diligenter in 3. q. de elect. Paris. conf. 5. num. 133. lib. 4. Felin. in c. qua in Ecclesiarum col. 12. num. 49. in fin. in 4. declar. de consil. Gundisal. de leg. in 3. q. col. 5. & 6. agere effectualiter non possunt, contra eos tamquã*
 570 *agere non valentes non currit prescriptio l. 1. in fin. C. de ann. except. l. 1. C. de hon. mæster. Abb. in c. ex transmissa de prescript. col. fin. sub n. 15. vers. unde dicerem & ibi Felin. num. 3. de prescript. Dec. in eadem inter num. 23. de except. Statute enim hac clausula de lure impediebantur*
 571 *agere quo casu non currit prescriptio, vt dicunt supradicti Doct. bene Abb. conf. 101. num. 5. 6. lib. 1. Paris. conf. 101. num. 91. lib. 1. vbi dicit dormiisse prescriptione toto tempore, quo Veneti possederunt, cum contra*
 572 *eos ob eorum potentiam agi non posset, bene etiam in proposito. Alier. conf. 97. num. 28. facit enim ratio naturalis, vt non currat prescriptio contra non valentem facere actum*
 573 *vt dicit Dec. in conf. 22. num. 27. lib. 11.*

Cum enim stante huiusmodi clausula ius ipsis non dederetur, cessat prescriptio, nec
 574 *possunt dici in negligentia: vt per Innocent. dist. cap. extranmissa sub nu. 1. & ibi: Abb. n. 5. Paris. num. 10. Bald. de prescript. in 2. par. 6. par. in 3. casu mihi num. 6. & hæc est ratio, quare tempore hostilitatis, & belli silet prescriptio, quia scilicet ius non redditur. Innoc. & alij in d. cap. extranmissa, quo casu subintrat regula supradicta, vt contra non valentem agere non currat prescriptio.*

Quod adeo verum est, vt locum habeat,
 576 *enani si quis actionem habeat, si tamen sciat se posse exceptione repelli, tunc enim cum*

cum non poſſet dici negligens, quia effectua-
liter agere nequit, ſibi non obest præſcriptio
Anchor. conf. 5. num. 5. Felin. in c. ex tranſmiſſa
de præſcript. num. 9. Balb. de præſcript. in pri. par.
ſexta par. in 22. caſu in ſecunda ampliatio. num. mihi
20. Dec. in c. cum inter num. 13. ubi & ſicut non
valent agere de excepte.

Et cum hoc impedimentum fit nototium,
& concerneret perſonam agere volentium
577 nulla erat neceſſaria proceſſatio Felin. in diſſo
c. ex tranſmiſſa num. 6. 7. Pariſ. diſſo conf. tot.
num. 92 93. lib. 1.

Non obſtat ſecundo loco, quia ob enormiſ-
ſimam læſionē Philippus præſupponit in
mala fide, quocafu nõ currit præſcriptio, vt in
iſtis ſeremeterciminis diſt. Alar. d. cenſ. 97. n. 25.

Quia omnia ſibi vendicant locum etiam in
579 præſcriptione inducitur à Iure municipali Abb.
qui bene declarat conf. 22. num. 3. lib. 1. Balb.
vbi ſupra in prima ampliatio. nu. mihi 19. Aym. poſt
Bal. & Curt. l. nm. conf. 17. num. 8. vbi ait id pro-
cedere, quamuis verba Statuti, ſint valde præ-
ciſa, ſortitur enim naturam præſcriptionis Iuris
580 communis, cum in eius locum ſubrogetur.
Felin. in cap. illud num. 20. de præſcr. idem Balb. de
præſcript. in 4. par. quaſtion. 18. in prima ampliatio. nu.
mihi 91. lib. 3. præterquam quod Statutum lib. 1.
581 rap. 62. expreſſe videtur ſe conformare cum
diſpoſitione Iuris communis.

Nec denique obſtat huiuſmodi Statutum,
quia cunct ſecundum Ius Ciuile remediſſi hoc
non vniſormis lapſu temporis præſcribatur,
582 ſed ſicut reliqua omnia bona, & remedia diſ-
formi nempe decem annorum ſpatio Iure præ-
ſentes, & 20. inter abſentes, Menorb. alios
adducens, de adſcrip. poſſ. remed. 4. n. 233. Statutum
reducens hanc præſcriptionem ad quinque
annos debet intelligi reſpectu præſentium.

583 non autem reſpectu abſentium, ne Statutum
in duobus corrigat Ius commune, quod ſi-
teri non debet, vt ſupra dictum de aliis egi ſepius
oſtendi, non enim verſimile videtur ſtatuen-
tes voluiſſe eundem temporis lapſum no-
cere abſenti, quem voluerunt nocere præſen-
tibus, idque tanto magis, quia videntur coſdem
ſtatuentes in hac eadem materia præſcriptio-

584 niſ circa differentiam abſentium, & præſen-
tium ſe conformaſſe cum Iure communi, vt
apparet lib. 1. cap. 61. Ergo cum vnum Statu-
tum, ab alio declarationem recipiat, vt ante
ſœpius dixi, & illud Statutum intelligendum
585 erit ſolum inter præſentes, non autem inter
abſentes, ſic videmus Statutum, de præſcriptio-
ne loquens locum non habere in viſcapione,
586 vt potè in quo aliqua adeſt ratio diſtinctionis,
Balb. de præſcript. in prima part. prin. in 3. quaſt. nu.
mihi 7.

Maximè quia in dubio pronunciandum
587 eſt, præſcriptionem non obſtare. Aym. de an-
tiq. temp. in 4. part. numer. 233. & conf. 493.
num. 15.

Ex quibus omnibus ſalua ſemper opinione
reſtans ſententis puto, Aduerſarios quocunq;
ſe vertant ſuccumbere debere.

Ià Iuris eſſe reſpondi Hippolytus Albobrandi-
nus V. I. D. Sacrique Palatii Apoſtolicæ cau-
ſarum Auditor, propterea que manu mea me

ſubſcripſi. ſigillumq; meum hic imprimi iuſſi.
Loco * Sigilli.

Quæ ſupra non minori doctrina, & erudi-
tione, quam argumentorum copia per R. P.
D. Hippolytum Aldobrandinum Coaudito-
rem, & D. meum ad ſuorem Illuſt. D. Iacobi
de Podio deducita fuere Iuri, & rationi conſo-
na eſſe aſſertor, in cuius ſententiam concu-
ro, & cum plenitudo Conſilii omnem adden-
dum locum præterierit ſola ſubſcriptione cou-
tentus in fidem ita ſubſcripſi, ſigillumq; meum
apponi iuſſi.

Ego Ioannes Baptiſta de Ruben V. I. D. &
Sacri Palatii Apoſtolicæ Cauſarum Decanus,
Loco * Sigilli.

Libenti animo ſubſcribo Votis eximijs, & cla-
riſſimi Iuris Conſultor R. P. D. mei Hippolyti
Aldobrandini Sacri Palatii Coauditoris, & fratris
honorandiſſi quæ ſemper accuratiſſima lue-
cubratione, ac diligentia, maturataque delibe-
ratione diſcutit, & reſoluit omnia neceſſaria
quod maximè in præſenti conſultatione pro-
liuſt. D. Iacobo de Podio oſtendit. Quare
eandem poſt terga Optimi Meiſoris arbitror
concluſionem ſupra firmatam in ſuorem d.
D. Iacobi de Podio, & contra eius Aduerſarios
eſſe Iuri, & æquitati conformem, & de ſimpli-
ci ſubſcriptione requiſitus, propria manu ſub-
ſcripſi, & proprium ſigillum apoſui.

Chriſtophorus Robuſterius de Tamant V.
I. D. & Sacri Palatii Apoſtolicæ cauſarum Au-
ditor. Loco * Sigilli.

Reſponſum erudiſſimum R. P. D. Hippoly-
ti Aldobrandini Coauditoris, & D. mei obſer-
uandiſſimi, & argumentorum copia, & robore
nititur, vt eius ſententiam vti iuſtiſſimam, &
luſtiſſimam, & æquiſſimam amplectendam eſ-
ſe cenſeam, & ideo ei ſubſcribo.

Seraphinus Oſtiarius Caſaliſet V. I. D. &
Sacri Palatii Apoſtolicæ cauſarum Auditor.
Loco * Sigilli.

Ab accurtiſſimi ingenij Viro, præſtantiſſi-
moque I. C. Domino, & Coauditor meo mi-
hi ſemper Colendiſſimo reſponſum hoc in fa-
uorem admodum Illuſt. D. Iacobi de Podio,
licet approbatione mea non egeat tum pro-
pter ſummam viri authoritatem, quæ licet
apud me ſemper maxima ſuit, ita apud omnes
eſſe debet tum etiam propter eximia ipſius
merita ab eodem R. P. D. Aldobrandino vali-
diſſimis argumentis optimiſque rationibus, &
perſpicuis ac claris Iuribus deducita, & ex-
planata tamen honoris mei gratia ciuilem
iuſtiſſimam ſententiam libentiſſime me ſub-
ſcribo.

Laurentius Blanchettus Bonon V. I. D. &
Sacri Palatii Apoſtolicæ cauſarum Auditor.
Loco * Sigilli.

In ſupraſcripto Iuris reſponſo, quod ſum-
mo cum labore, peragili cura, diligentiſſimo-
que Studio R. P. D. Hippolytus Aldobrandi-
nus Coauditor, & Dominus mihi plurimum
excolendus, Vir ſanè conſultiſſimus, & legali
ſcientia optimè meritis editiſ, tanta elucet
doctrina, eruditio acies ingenij, argumentorum
ius, atque Copia Iurum explanatio, rerum
antiquarum cognitio, obſeruationum omnium
quor-

quotquot fieri excogitarique possunt, dilutio, & deum iustitiz, æquitatizque; quam per illustri D. Iacobo Podio in hac causa foveat, deductio atque demonstratio, ut nihil supra, & ideo eius sententiam vti iustissimam, & æquissimam toto, ut aluit pectore amplectens, & nuda subscriptione ob plenitudinem responsi omnem mihi addendi viam prædicentem libentissimo animo subscripsi, & subscribare mandavi.

Franciscus Cantutus V. I. D. Perusinus, & causarum Sacri Palatii Apostolici Auditor.
Loco * Sigilli.

Præsentis consultationis materia adeo accuratè, & eruditè, ac diligentiissimo studio pertractata fuit à R. P. D. Hippolyto Aldobrandino I. V. Consultissimo, ac Coauditorè, & D. meo Colendissimo, & adeo copiosè demonstrata fuit iustitia causæ admodum illust. D. Iacobi Podij, ut alia confirmatione, seu approbatione non egeat, nihilominus requisitus de subscriptione cum nihil addi possit his, quæ accuratissimè scripta fuerunt eius sententiam iuri, & æquitati consonam esse arbitror, & illam sequor, ac libentissimo animo me subscribo.

Marcellus Bubalus V. I. D. & Sacrij Palatii causarum Auditor.
Loco * Sigilli.

Tot tantique rationibus innoxia est præsens hæc Consultatio R. P. D. Hippolyti Aldobrandini Coauditoris, & D. mei, ut eam non subscriptione solum, sed iustitia etiam, atque ingenti laude dignam censem, cui cum nihil addi possit, perpenis omnibus eidem libentissimè adhaereo.

Gaspar Vicecomes V. I. D. & Sacri Palatii Apostolici causarum litteris, & Mediolanensi Archiepiscopo.
Loco * Sigilli.

Responsum doctissimi, & veritatis Studiofissimi R. P. D. Hippolyti Aldobrandini Coauditoris, & mei Colendissimi adeo doctrinæ iustitiz, & æquitatis plenum existit, ut Auctoritatem summi laudibus dignum mirificè ostendat, & maiori certè corroboratione haud indigere videatur, itaque verissimam eius sententiam, cui me libentissimè subscribo, sequendam esse arbitror.

Petrus Franciscus Gipsius Bononi I. V. D. & Sacri Palatii Apostolici Auditor.
Loco * Sigilli.

Eruditissimi Iuris Consultissimi R. P. D. Hippolyti Aldobrandini Collegæ, & D. mei Colendissimi tanta extat in præsentis Consultatione ingenti perspicacitas, ut nihil amplius quod ad explanandam veritatem Iuris, quod illust. D. Iacobo Podio in hac causa competit desiderari possit ideoque libensillè me subscripsi.

Franciscus Oranus Leodiensis I. V. D. & Sacri Palatii Apostolici causarum Auditor.
Loco * Sigilli.

Iustitiam quam Perillust. D. Iacobus de Podio foveat, vndique clarissimam, & manifestissimam ostendit egregium, & Doctissimum, R. P. D. Hippolyti Aldobrandini Coauditoris, & Domini mei Colendissimi responsum ve-

risimam Conclusionibus, & ac validissimis argumentis, & auctoritatibus ita munitum, ut nihil amplius eo dignum addi possit, & ideo sola subscriptione contentus eius sententiz vti iustissimæ, & æquissimæ in omnibus me subscribo.

Hieronymus Pamphilus I. V. D. & Sacri Palatii Apostolici causarum Auditor,
Loco * Sigilli, &c.

BO. MEM. R. P. D. ARGELI
Dum erat Capit. Apellation.

VOTVM DECISIVVM IN CAUSA ROMANA RESTITVTIONIS IN INTEGRVM.

Sab. 25. Octobris 1625.

ARGVMENTVM.

Fructus recompensatizi, An possint conueniri in Venditione rerum Apothecæ, & de eorundem taxatione.

SVMMARIVM.

1. Res indicata ex Stat. Vrbis lib. 1. cap. 180. indicatur ex duabus sententijs.
2. Restitutio in integrum petita retardat executionem.
3. Statutum de duobus conformibus intelligitur de validis, & iustis.
4. Consulor post duos menses in Capitolio non potest dare votum.
5. Consulor extraneus ad forum Statut. Vrbis lib. 1. cap. 187. calumniose allegatur suspensus, nisi causa suspensiois superueniens post extraneum.
6. Consulore post duos menses non tradente votum, alius debet eligi parte hoc petente, & num. 7.
7. Consulor ex Reformatione ad tradendum votum habet duos menses à die scientia.
8. Et dummodo pars inest, & petat.
9. Consulore infra duos menses non pronunciantè, ex Reformatione est in facultate partis alium Consulorem eligi petere.
10. Observantia est optima Reformationis interpret.
11. Protestatio allegationis suspensio Consuloris in manibus Notarij relicta non suffragatur, sed est aliquid Senator parte citata.
12. Statutum mandans, quod Index compellat agnatos ad compromissum, intelligitur parte presente, vel citata.
13. Interesse ab initio taxatum est illicitum, & usurarium præsertim de re de sui natura infusibilis, ut numer. 15.
14. Etiam in Vencibus Apotheca Aromataria tax. 16. Maximè si res consiliata in pondere, & mensura, ut numer. 17.
15. Fructus possunt percipi à venditore ad quantitatem fructuum, qui ex re vendita percipi solent.
16. Etiam in rebus mobilibus, quando ex industria hominis possunt reddi fructifera.
17. Apotheca dicitur vendita per modum corporis, licet singula res eiusdem fuerint singillatim æstimata.
18. Fructus taxantur ad rationem septem in materia l. C. rubi, non potest dici excessiva.

23. *Maxime ſtante conſuetudine iſd taxandi.*
24. *Interſeſ probatur conſuetaris.*
25. *Suſpicio caſſat in venditione facta per publicam adi-
ſſa.*
26. *Index poteſt ex officio taxare intereſſa pupillorum.*
27. *Ereopio uſuraria taxationis non impedit executionem obligationis Commercialis.*
28. *Statut. Vrb. lib. 1. cap. 180. olim erat 178.*
29. *Comprehendit ne dum Originarios, ſed etiam Ci-
ues.*
30. *Ciuitas ad effectum Statuti non probatur ex ſidibus
extra iudicialibus.*
31. *Ciuitas non probatur ex contraſtu tali nomine ſal-
ſo, ſed requiritur habitatio decennalis cum animo
namque vendendi, dum conſtat de origine extra
Vrbem.*
32. *Ciuitas probat ſi aliquis fuit Caput Regionis.*
33. *Statutum Verbis lib. 1. cap. 180. habet locum inter
Ciuem incolam, & diſtribuitur tantum.*
34. *Securquandò litigat inter Ciuem, & forenſem
quia ambo debent eſſe Ciues, vel Incola.*
35. *Hoc ſtatutum ſeruat in omnibus Curis, etiam in
Rota.*
36. *Et dicitur Papale, & comprehendit Clericos, Pra-
latos, Communes, Collegia, Capitula, Communia-
tes, Eccleſias, & loca pia.*
37. *Conſultor in Curia Capitolina deputatus, ſi non fue-
rit reuocatus poteſt ſerre votum etiam lapſis duobus
menſibus.*
38. *Per Conſultorem non dicitur ſtare, ſi ſi non ſuit de-
bito tempore requiſitus.*
39. *Auiamamentum in Apothecis eſt pretii conſiderabile.*
40. *Intellige de Auiamamentis certis, non autem de pen-
ſionibus à Principis arbitrio, & ſimilibus.*
41. *Fructus recompenſati poſſunt conſumi in vendi-
tione Apotheca ſalſa per modum Tabernae, & vti
Coepit.*
42. *Apotheca poteſt locari abſque labe uſuraria.*
43. *Apotheca alienata in tertium eſt libera ab hypothe-
ci Creditorum Venditoris.*
44. *Contrarium quando Apotheca fuit alienata uti Corpus
num. 44.*
45. *Mercet uariata non debent ab Emptoribus auocari,
ratione hypotheca ob publicum commercium.*
46. *Fructus recompenſati debentur ſolum ex veritate, &
non ex opinione.*
47. *Fructuum taxatio ab initio ſalſa, inter partes pra-
ſumitur iuſta.*
48. *Et contrarium pretendens tenetur probare.*

VOTVM II.

MORTVO Grano de Martinis vſque de
anno 1610. relictis quatuor filiis pupillis
D. Io. Proſper Turrinus tunc temporis primus
Collateralis ad Conſulendum indemnitati
pupillorum non habentium tutorem, prae-
uia cauſae cognitione ex officio mandauit, bona
hereditaria, quae conſiſtebant in quibuſda
mercibus, & mobilibus exiſtentibus in apothe-
cis Salſamentariae, Vermicellariae, & Cande-
lottariae vendi, & concedi plus offerenti. Pro-
poſitisque iudiciis, & praecedentibus tribus ob-
lationibus factis per Exercentes dictas artes,
fuerunt per D. Primum vendita bona Ioanni
Mariz, & Ioſeppo de Martinetis conſociis
praedicti Grani, vti plus offerentibus cum dila-

tionetrium annorum, quibus claſſis pretium,
per Emptores poneretur ad creditum pupillo-
rum in Sacro Monte Pietatis Vrbis, ad effectum
reinuſtendi in tot bonis ſtabilibus, iuſtis, & in-
tegrum durante anno, quia non licet retine-
re rem, & pretium, praedicti Emptores loco ali-
mentorum ſoluere promiſerunt fructus ad ra-
tionem ſcut. 7. pro centenariis, quos idem D.
Proſper assignauit pro alimentis pupillorum, &
ad quorum ſauorem, & vti uideſſor, ac prin-
cipalis, & vti emptor bonorum Salamentariae,
& Candelottariae, per duo Inſtrumenta diuerſa
ſe obligauit in forma Camerae Iacobus de Bonis
Salamentariis, qui licet iuxta formam ſue
obligationis per plures annos ſoluert dictos
fructus, tamen poſtea deſiſſendo à ſolutione
tam fructuum, quam fortis principalis, fuit
conuentus coram nunc R. P. D. Cortefio tunc
temporis Primò Collateralis pro ſolutione
ſcutorum 800. fortis principalis, ac pro fructibus
decurſis, & non ſolutis, ſuitque contra ip-
ſum relaxatum mandatum executionum, ſed ad-
miſſa per D. Capitaneum appellatione de voto
R. P. D. Conſecti fuit iſta ſententia, per quam
dicta ſcuta ſeptem fuerunt redacta ad ſcutum
trium cum dimidio, & plus exactum compen-
ſandum eſſe in fortem fuit pro nunciatum, quae
ſententia in gradu appellationis de voto D. Fe-
derici Monaldenti Conſultoris olim ſecundi
Collateralis fuit reuocata, & conſirmata ſententi-
a D. Primi, & inſtantiſſis praedictis filiis pro
executione tunc Iudicata in vim duarum con-
formatum iuxta diſpoſitionem ſtatuti cap. 180.
lib. 1. quod habere locum in omnibus cauſis,
inter omnes Ciues, & Incolas, & in omnibus
Curis, etiam extra Curiam Capitolis fuit ſan-

A piſſine decitum, & ſignanter eorum R. P. D.
Pirouano in re. orient. decif. 188. num. 1. par. pri. &c. a.

Pro parte Iacobi exetipiendo fuit petita re-
ſtitutio in integrum incidentem, per quam execu-
tio retardanda veniret, cum vt pluries Rota
reſoluit, & ſignanter coram Reuerend. ſuo D. Co-
cino decif. 294. num. 1. ſtatutum de duabus con-
formibus intelligitur de validis, & iuſtis, & in
Curia Capitolis ſeruetur. b.

Sed propoſita cauſa in Affectationem, vtraque
parte iuſtamente Domini vnam: iter fuerunt
in voto, procedendum eſſe ad vltiora in execu-
tione rei iudicatae, non obſtante reſtitutione
in integrum incidentem petita.

Nullitas enim deducit ex eo, quod Iacobus
ante voti traditionem dederit proſeſſationem
Notario in qua Coſultor allegabatur ſuſpectus
ex eo quod poſt lapſum tempus duorum men-
ſium datum in Reformatione ſol. rec. Pauli F. ſub
rabr. de Capitol. & eius Officialibus non poteſt da-
re votum, non fuit habita alicuius momenti.

Nam allegata ſuſpicio fuit merè calumnio-
ſa, cum D. Monaldenti fuiſſet exactus Conſul-
tor ex Buſſula ſeruata forma ſtatuti in cap. 187.
lib. 1. quo caſu ex diſpoſitione cuiuſdam ſtatuti
denegatur allegatio ſuſpicionis, vbi non ſu-
peruenit poſt extractionem uona cauſa ſuſpi-
cionis, c.

Cauſa vero allegata in proteſtatione nullum
recipit fomentum à reformatione, quod dum
mandat quod ſi Conſultor electus inſiſt. a. duos
menſes

mensis à die electionis non acceptauerit, vel
D recusauerit ad alterius electionem procedatur. d
6 Intelligitur vbi pars perat deueniri ad alterius electionem ad sax. in l. 4. §. hoc autem Iudicium ff. de damn. infest. cum ibi not. per DD. & vbi ludez ex dispositione statuti teneat ferre sententiam cum consilio sapientium, intelligendum
7 esse statutum parte petente, respondit Alex. conf. 122. num. 14. lib. 2. referunt, & sequuntur Iason in l. vniuersa rescripta num. 4. vers. 6. facit C. de precibus Imper. offer. Rip. in d. l. §. hoc autem interdici
E sum num. 3. c

Non enim reformatio statuit Cōsultori terminum duorum mensium à die electionis
8 ad tradendum votum, quo etiam casu, & tempus non concurreret, nisi à die scientia l. quinquaginta §. ibi Gloss. in verbo nominationis ff. de excus. tut. l. quinquaginta ibi notum fuisse fuerit ei, qui ad munus vocatus fuerit C. eod. tit. cum alius late congestus per Tiracuell. de retrali lignag. §. 3.
9 Gloss. 4. num. 1. 2. & seqq. vbi more suo plura ad id similia congerit, immo, & procederet parte instante, & petente Rip. in d. §. hoc autem num. 6. Ias. in d. l. vniuersa num. 4. vers. 7. facit, cum alijs
F innumeris allegatis per Affin. in prax. §. 2. c. 17. f

Sed solum reformatio mandat deueniendum esse ad alium Cōsultorem, & sic relinquit in
10 facultate partis, vt elapsis duobus mensibus si nollet illum iam electum, adire Senatorem, vel Capitaneum Appellationis, vbi fuit ab illo datus Cōsultor, pro alterius electione pro vt passim fuit in hac Curia seruatum. Quæ ob
11 steruantia subsequuta fuit optima interpres reformationis. l. si de interpretatione ff. de legibus, & cū similibus casus euenisset de anno. . signatura Sanctissimæ in vna Romana sequestri propo- nente R. P. D. Bolognetto reiecit commissio- nem, in qua perebatur committi causam ap- pellationis à sententia lata de voto dato post
G lapsum duorum mensium. g

Non obstat protestatio data in manibus No-
12 tarij, quia erat adeundus Senator etiam citata parte Alex. conf. 82. numer. 4. vers. 3. Statutum lib. 1. vbi respondit statutum mandans, quod ludez corripellat agnatos ad Compromissum intelli-
13 gendum esse, si peratur, & talis petitio facta sit parte precente, vel citata.

Nec minus visa fuit ad esse iniustitia, quam
14 informantis pro Iacobo deducebat ex eo quod interesse ab initio taxatum sit illicitum, & vlurarium ex decis. 7. num. 2. decis. 325. num. 1. decis. 321. num. 1. & decis. 368. num. 1. post. 2. vol.
15 Farinac. & præsertim ex re de sui natura minimè fructifera, quod illicitum, & vlurarium firmant DD. cumulatim per Lup. ad l. curabit comment. 10. §. 7. num. 141. Rota decis. 331. num. 6. coram fel. rec. Greg. XV. decis. 397. num. 5. Beltramin. ad de-
16 cis. 997. num. 11. & in terminis rerum vtentium Apothecæ Aromatarum fuit allegatum, conf. Mandel. 639. num. 9. id firmantis ex doctrina Bald. in tab. C. de vsuris sub numero. 10. & seqq. Alex. conf. 121. num. 4. vers. confirmo, & num. 5. vol. 5. Socini. conf. 170. num. 4. vers. eadem conclusio vol.
17 2. quod interesse peti non potest, quando ven- dita res est consistens in pondere, numero, vel mensura, ex quibus dicebatur multo magis cō- stare de iniuncta ratione excessus, cum fuerint

taxati fructus ad rationem septem.

Nam secundum magis receptam communē opinionem Venditor statuto emptori termino
18 ad soluendum potest interim licite conueniri super certis vsutis ab Emptore soluendis, quæ commensurantur ad quantitatem fructuum, qui in re vedita percipi solent, vt latè post alios firmat Lup. d. §. 7. num. 145. vers. verum quod Gratian. discept. Forens. cap. 38. versum. 14. tom. 2. cap. 864. d. num. 7. tom. 5. Rota coram Caf. de Grati. decis. 1. numer. 4. de vsur. in Janum. Pecuniar. coram Card. Lancelott. Junior d. decis. 331. num. 5. & in eadem coram R. P. D. F. Balde decis. 372. sub num. 9. post id vol. 2. conf. Farinac. & non solum in materia, l. curabit, sed etiam in alijs, vbi taxatio est conformis interesse probato, latè fuit firmatum in d. decis. 331. & 372.

Non obstat res mobiles non esse de sui natu-
19 ra fructiferas, quia satis est, quod addita indus- tria hominis illa reddant vtilitatem. prout de pecunijs ex Malin. Nauar. Villeg. & alijs respon- dit. Rota d. decis. 331. num. 6. vers. quia non substi- netur Gratian. d. cap. 387. num. 25. & in terminis rerum existentium in Apothecis latè respon- dit. Rimini. Iur. conf. 177. Borgia decis. 13. nu. 65. 65. vers. ad secundum. & num. 66. quos ad excludendam vsuram approbauit Rot. in recent. decis. 340. sub num. 11. par. 2. & respondit Mandell. in su- pradicta consilio 629. in fine ibi Sed videtur producere fructus iuncta saltem industria hominis.

Nec refragatur distinctio allegata, quod præ-
dicti DD. loquantur, quando fuit venditum corpus Apothecæ, nam vltra quod ratio alle-
20 gata per DD. quod satis sit pecuniam, & res posse reddere vtilitatem iuncta hominis indu- striâ, procedit, siue omnes res vendantur vti singulæ, siue vt vnum corpus sufficiens. Respon- detur non subsistere in facto fuisse venditas res vti singulas, sed fuerint venditæ omnes etiam cum luce inquilinarus, & sic pro continuando per Emptores exercitio illo, & mercatura, & li-
21 cet fuerint singillatim æstimatæ res, & non vni corpus, sed tota Apotheca simul, tamè ex hoc non sequitur fuisse venditas res vti distinctas, sed æstiuatio fuit rectè hoc modo facta, vt sci-
22 ti h. ri verè posset pretium h

Nec etiam visa fuit ad esse iniustitia ratione
21 excessus, quia taxatio ad rationem septem in material. curabit. Gratian. cap. 524. num. 12. & seq. tom. 3. & d. cap. 864. num. 17. vbi num. 18. id maximè procedere firmat in Vrbe, in qua passim similes taxationes fiunt ad dictam summam, quo casu etiam si tot fructus non perciperentur, tamen
22 debent, stante consuetudine, & more huius Ciuitatis, ex Castrens. in l. 2. in princ. in verbo aquo-
1 satis ratione C. de vsur. t

Verum hoc casu tollitur præsentia excessi-
uitas, ex quo non solum Emptores, qui fuerunt socij Grani, & sic optimè sciebant lucrum faci-
23 tum, & faciendum, sed etiam alij exercentes eandem artem obtulerunt eandem quantitatem, & postea idem Iacobus eandem promissit ita vt omnis verisimilitudo, & omnes coniecturæ
24 concurrant pro non excessiuitate, & in mate- ria probandi interesse sufficere coniecturæ post alios firmat Cagnol. ad l. curabit. num. 8. Lup. §. 6. num.

n. 117. *Rimi. d. conf. 177. Surd. de Alimentis. l. 1. q. 45. n. 15.*

Accedit quod non fumus in venditione facta inter priuatos, ſed per publica ædificia, & ſic ceſſat
24 omnis ſuſpicio fraudis, & oblatores ſpõte obtulerunt, & iudex prædictam taxationẽ approbavit, fruſquẽ deſtinauit pro alimentis pupillorum, non habentium alia bona, ex quibus alii poſſent, & ubi tunc non conſiſſet planẽ de intereſſe pupillorum ex officio illud poſuit iudex taxare latẽ poſt alios *Lepus. S. 6. num. 1. 28. Surd. d. q. 45. num. 46.*

Et ubi res poſſet eſſe dubia, tamen hæc exceptio
26 vſurariæ taxationis non poſſet impedire executionem obligationis Cameralis vt debitorẽ de *Interitur. Rot. in rec. decif. 450. n. 1. & decif. 540. n. 1. par. 2. & in terminis l. curabit Gratian. d. c. 865. n. 2. & multo minus concurrente re iudicata duarum conſortium per quas iudices, quorum arbitrio, vt dictum eſt remittitur taxatio, illam, vt licitam, declarantẽs, &c. *Cæſar Argellus.**

ADDITION.

Statutum Vrbiſ l. 1. c. 180 olim 178. vt patet ex *Mililin. dec. 161. in princ. & in rec. dec. 535. n. 1. par. 13.*
27 comprehendit nẽdum Originarios, ſed etiam Ciues
28 *Rot. in rec. decif. 292. n. 5. & 9. par. 6. & eorã Aru. 28. well. decif. 27. n. 2. & 3. & eorã Coccin. decif. 2265. n. 3.*
30 & ad effectum probandi quem eſſe Ciuem, vt poſſit gaudere diſpoſitione ſimilis ſtatuti, non ſuffi-
29 ciunt fides extraiudicialis *Roti in Romana Attenta- torum 26. Iunij 1654. S. denique non obſtat eorã bon. mem. Melio.*

Nec ſufficit, quod aliquis contrahat vti Ciuis Romanus, quia ex hac enunciatio nã poſſet de-
30 ſumi ſufficiens, & neceſſaria probatio incolatus, non probata habitatione decennali in Vrbe cum animo nunquam recedendi vt tradit *Rot. in decif. 38. n. 3. par. 13. maxime ſi conſtet de illius origine extra diſtrictum, vt ibidem.*

Probaretur autem ciuilitas ad hunc effectum, ſi aliquis fuiſſet caput Regionis *Rot. in rec. decif. 535. num. 4. par. 13.*

Et hoc ſtatutum habet locum inter Ciues, Incolæ, & diſtrictuales tantum. *Fenzon. ad diſtr. 180. n. 30. Rot. in rec. dec. 647. n. 1. & decif. 661. n. 2. par. 1. & decif. 88. n. 1. & decif. 192. pariter num. 1. par. 13. & eorã Coccin. decif. 427. num. 1.*

Secus autem quãdo ligatur inter Ciueſ, & forenſem, ſed debent ambo Colligentes eſſe Ciues, vel Incolæ, quia Statutum diſponens de caſu
33 ſimplici non debet extendi ad caſum mixtum, *Rota cor. Mililin. dec. 161. n. 1. & ſeqq. repetita apud Marchesan. de Commiſſ. p. 2. fol. 225. n. 29. Rur. in ſuis ſingular. p. 6. ad c. 178. n. 7. fol. 674. & Rot. in rec. dec. 88. n. 2. par. 13. & in Rom. Saluiani 20. Martij 1651. S. ſiquidem ſtatuti diſpoſitio eorã bon. mem. Vreſpio.*

Et hoc ſtatutum ſeruat in omnibus Curſis,
34 etiam in Rota, vt ſignat *Rot. in rec. decif. 491. n. 3. par. 5. & decif. 192. num. 7. par. 6. & decif. 353. n. 3. par. 13. & eorã Coccin. decif. 427. num. 2. & eorã Buratt. decif. 197. num. 1. & ibi Add. lit. A.*

Et illud ſtatutum dicitur Papale, & comprẽ-
35 hendit etiam Clericos, Prælatos, Conuentus, Collegia, Capitula, Cõmunitates, Eccleſias, & loca pia. *Rot. eorã Buratt. decif. 197. n. 2. & ibi Add. n. 4. & decif. 353. d. n. 1. vſq. ad 10. & decif. 567. n. 2. & decif. 569. n. 1. & decif. 880. n. 6. & eorã Duno. Iur. decif. 990. d. num. 1. vſq. ad 5. & eorã Biechio dec. 564. num. 2. & eorã Coccin. decif. 1951. num. 36. cum alijs congeſtum in rec. decif. 54. num. 2. par. 13.*

A Adde *Rot. in rec. dec. 272. n. 1. & decif. 662. num. 3. par. 1. & decif. 38. n. 4. & eorã Duran. decif. 198. num. cum alijs relatis per Add. ad Buratt. decif. 567. n. 6. & per Gratian. diſcept. 691. num. 37.*

C Facit *Rum. conf. 7. num. 4. lib. 4.*

D Vide *Surd. dec. 57. facit Fenz. ad ſtatut. ſeſ. 205. n. 23.*
Ad intelligẽtiam, & propoſitum præſentis ſtatuti de Conſultoribus vident. *Cocan. decif. 1701. d. n. 4. vſq. ad fin. & ſuprà ac per totum, & in illius confirmatoria, dec. 1758. d. n. 2. vſq. ad ſum. vbi multa de hoc ſtatuto, & etiam de ſtylo Capitolij, quas decifiones credo ſingulares, & exemplares.*

E Declara, vt per *Felin. in cap. ex litteris n. 8. verſ. & pro iſto impugnatione de Conſult.*

F Lapis duobus menſibus ſi Cõſultor non fuerit reſcriptus poſſe ferre votum teſtatur D. Baccet-
36 tus olim Capitaneus Appellationum innotus fidei plurimum Curialium, quã penes ſe aſſeruabat. *Adde Rum. diſpo. conf. 7. ſub num. 2. lib. 4.*

Stare per Conſultorem non dicitur, niſi iſ fuerit debito tempore requiſitus. *Alex. conf. 59. n. 1.*

G *37 lib. 4. Odd. de reſtit. in integ. queſt. 67. n. 39. & ſexti Galgaut. ad c. 100. col. 2. in fine, ſeu num. 50.*

Contrarium videtur tenere *Marſil. Singular. 590. per totum.*

H In Apothecis, & fundacis poſſe ſtabiliri fruſtus recipiendi non eſt amplius in dubio, nã in iſs
38 non conſiderantur ſimpliciter merces, & ſtilia, ſed etiam auuiamentum, quod eſt conſiderabile, ac pretio æſtimabile, cũ æ illo trahantur Emptores ad Apothecam, & magna vitia percipiuntur, vt eſt cõmuni DD. Sententia, & ſignanter *Ceph. conf. 328. n. 2. & ſeqq. vbi quod eſt quid diuerſum ab Apotheca. 3. Laderc. conf. 70. n. 1. Grat. diſcept. 547. n. 17. P. Feſtil. conſil. legal. 171. per totum 10. 2. Rota cor. Coccin. decif. 459. n. 1. quæ loquitur de Apotheca Piſtoris, vt patet ex altera decifione ædita in eadem cauſa in ordine 421. in principio, & ſignat, quod ſuppoſita inter illos cõmunionẽ vniuerſali, licet in hæreditate adit ſolum auuiamentum Apothecæ paternæ, lucrum ex Apotheca retrahẽdũ cõmunicare debet inter omnes fratres Socios, & in rec. dec. 540. n. 7. par. 2. quæ loquitur de Hoſpicio, & dec. 269. n. 10. par. 9. quæ eſt Carilli inter eius reſcriptas decif. 303. n. 9. quæ loquitur de Bibliotheca, quæ ob tale auuiamentum poterat carius vendi, & in decifionibus Viterbiẽ tranſactionis, in quibus reuocatur alia bon. mem. Ceſſi, quæ primã habetur in recen. decif. 236. n. 2. & 3. in qua ſuit dictũ ob id fuiſſe licitam promiſſionem fruſtuũ, & in ſecunda in ordine 330. n. 8. & ſeq. ac per totum par. 13. & in alia eorã E. P. D. T. m. emanata in eadem cauſa, quæ habetur impreſſa apud Terrẽ de paſt. futur. ſucceſſ. in ordine 168. d. n. 6. & habetur etiã repetita in rec. dec. 74. d. n. 6. & pluribus ſeqq. p. 14. & in Rom. Diuiſionij 28. Nouemb. 1653. Cor. l. Hæſtrionibus 5. Alterum quod Catharina, in qua agebatur de auuiamento Drogherig, quod itaq. æſtimabile fuit computatum in portione vnus ex diſidentibus.*

Hæc tamen, quæ dicuntur de Auuiamento, ſunt intelligenda de auuiamentis certis, vt ſũt Hoſpitia, Molendina, furni, & ſimilia, non autem de incertis, conſiſtentibus in rebus, quæ hodie poſſunt
39 exerceri, cras non hve ſunt ludæ, & ſimilia &c. G. ſi in aliqua domo exerceretur ludus pilæ ad cordã, vt hic Romæ plures ad ſunt celebres loci, in quibus tales ludæ exercerentur, vel in domibus, in quibus ſunt comedæ, & Hæſtrionibus aut à Mulicis

conducis, & similia peraguntur nam in his tãquam omnino incertis, & eventualibus, & quæ à p̃ncipe prohiberi possunt, & passim prohibetur non potest fundari æstimabilitas auimenti, de quo loquimur, vt ad rem nostram mirabiliter tradit *Zuccar. decis. lucen. 29. à nu. 1. seq. ad 6.*

Cæterum redeundo vnde diuertimus, est consensio indubitata, quod in his apothecis, quæ venduntur vii constituentes vnũ corpus cum vtensilibus, & auuamento licitũ est percipere aliquid in cõpensationem, & fructus recõpensationi possunt licitè pacisci, & percipi abiq; labè vsurariæ prauitatis, etiã si adessent pecuniæ, & credita, quia nihilominus pro toto debentur fructus, cum cõstituant vnũ corpus per modũ Tabernæ, & negotii quæ sunt vbi vbi inter eius impressas decis. 163. n. 5. & 193. n. 11. vers. dato etiam *Ros. in rec. decis. 390. nu. 4. & 540. n. 11. p. 2. Riminald. Jan. conf. 177. à nu. 1. & per totum lib. 2. & facit Laderer. conf. 70. per totum, & decis. 310. n. 6. & seqq. par. 13. & post Torre de post. futur. success. dict. decis. 168. n. 6. & tribus seqq. vbi vltimus n. 7. ex Diana, & alij Theologis dicit, quod*

41 Aromataria, & similia etiam æstimata potest locari, & n. seqq. respondet contrarij, & ait, quod sicuti in pensione non cadit vsura, etiam si p̃tio non sit iusta, ita nec in venditione negotij cum præstatione fructuum cadere debet, quia computatur vnũ cum alio, quæ decisio est repetita in recent. p. 14. decis. 74. à n. 7. & seqq. & plenissimè omnibus pensatis, & latè discussis resolutum fuit in Fulginate, Pecuniaria die 28. Nouemb. 1607. cor. Eminentijs. D. Card. Cerro §. A quo quid calculo, & finalis confirmata die 23. Iunij 1670. cor. Reuerendis. Albergatio Decano §. nihil obstat, & §. & seq. vbi inter alios allegat. Dian. resol. moral. trañ. 8. & de contract. resol. par. 1. quæ decisio Fulginate fuit etiam confirmata die 19. Iunij 1671. cor. R. P. D. Emerix super puncto fructuum in principio, & §. seq. ad per totum.

Hinc posset examinari alia quæstio huic germana, scilicet in his Apothecis detur hypotheca, & exercibilis contra Tertium, in quem dicitur Apothecæ fuerint alienatæ, in qua quæstione videtur negatiuum tenuisse Rota in Rom. præsentia dicti 29. May 1652. cor. bo. Melio, quæ habetur impressa apud Rodriq. de concurs. Credit. decis. 4. n. 4. quæ loquitur de Salsamentaria, & sub n. 9. declarat decisionem Merlin. 224. & Canaler. 259. quæ videtur contrarij sentire, confirmata corã eodem Melio die 22. Iunij 1654. §. Ex quibus excluditur, & §. seq. cũ ratione hypothecæ generalis non debeat metari cum venalium alienatio impediri, nec eius vigore à Tertijs, in quos translatæ sunt, auocarialis impedirentur cõmercia, vt considerat *Ros. coram Eminentijs. D. Cardinali Ottobond. 55. n. 8. & 9.*

Afirmatiuam sententiam, quod nempe hypotheca detur super his apothecis alienatis in Tertij, quando fuit alienatum vti corpus, & quod dicitur hypotheca super mercibus de nouo quæsiis, & in eodem loco repositis, quia nouæ dicuntur subrogatæ loco antiquarum, latissimè tradit multis cumulatis Carolus Antonius Bottiger. differtat. forens. 5. n. 3. vbi agebatur de Aromataria.

1 Fructus, qui debentur ex æquitate h. Curabit, & licet debeantur solum in summa, in qua percipiuntur ex ipsa re vendita, cum debeantur solum ex veritate, autem ex opinione iuxta distinctionem *Roderic. de ann. redd. lib. 3. qua. 7. n. 8. 5. & Ros. 597.*

*Zarate dec. 103. n. 24. & seqq. tamen taxatio ab initio inter partes conuenta præsumitur iusta, & ratio 46 nabilis, quia videtur quædã transactio inter partes inspecto futuro conueni, & qualitate rei, vt tollatur difficultas probationis *Ros. coram Merlin. dec. 401. n. 5. & eoram Bich. dec. 522. à nu. 9. & seqq. & illo casu onus probandi taxationem non fuisse proportionabilem, & iustam incumbit Emptori, qui hoc asserit *Ros. coram Merlin. dict. dec. 401. nu. 6. coram Biebio. dec. 552. n. 15. & vtramq; conclusionem egregie firmant in Rom. Vincæ 22. Iunij 1672. §. Post. 47 ta autem conuentiones coram Illustris. Dmco Randinis.***

BO. ME. R. P. D. ANDOSILLÆ

V. S. R. & Voantis olim Celeberrimi.

DISCVRSVS
ARGVMENTVM.

Roscripta Signaturæ an, & quando causent attentatæ, retrahantur ad effectum reuocandi executionem prius factam, vel faciendam, & quomodo sint intelligenda, vbi materia latè distinguitur, & examinatur.

SYMMARIVM.

- 1 Attentata dicitur executio, atque agitur de causis executiis, & alijs appellatiõis non admittentibus, si causa fuerit per Signaturam commissæ sine simpliciter, sine cum clausula translativa intelligi vt num. 4. & seqq.
- 2 Rescripta Signaturæ iustitia sunt ad ordinem, & intellectum Iuris referenda, etiam generalitas verborum aliud importaret, vel viderentur Iuri contraria.
- 3 Amplia attentata Clausula. Et iustitiam faciat. Clausula. Et iustitiam faciat restringit eam. Ibid.
- 4 Limita supradicta in rescriptis Signaturæ Gratia, si Papa expresse aliter decreuit.
- 5 Processus executiõis non excusat ad attentatæ, si nullus, vel iniuste fuit processum, & liquet Iudici ad quem.
- 6 Nullitas, & iniustitia ad effectum reuocandi attentata debet esse notoria, & manifesta.
- 7 Quando de iniustitia manifesta, & nullitate non apparet Iudicem Signaturæ suspendit tantum executionem futuram, non autem iam factam, & tunc commissio debet intelligi quoad effectum deuolutiũ tantum n. 9.
- 8 Appellatio in executiõis neque suspendit, neque operatur ritum attentati.
- 9 Commissio appellatiõis cum facultate inibendi, ac subsequens inhibitiõ quonda iniustitia non est notoria refertur ad executionem futuram, non autem retrahitur ad iam factam.
- 10 Commissio appellatiõis cum facultate reuocandi attentata intelligitur prout de iure, nec causant retro attentata, quando non est locus appellatiõis suspensiuus.
- 11 Commissio appellatiõis cum clausula cum facultate manutenendi, queni de iure, nec circumscribit, nec reuocat executionem iam factam.
- 12 Commissio appellatiõis cum clausula: Constituto quod sit locus Aegadianus, etiam si Index à quo des reuocantia, non reuocat executionem factam.
- 13 Amplia idem procedere in commissiõne cum clausula ad legitimam executionem, & in commissiõne cum clausula Parito arbitrio, & num. 15.
- 14 Commissio appellatiõis cum clausula: si quid exequendum intelligitur prout de iure.
- 15 Et tunc Index ad quem non potest reuocare executionem factam, nisi prius cognito de illius iniustitia, & validitate. Ibid.
- 16 Amplia idem procedere quando causa fuit commissiõ cum clausula si, & in quantum.

18 Appellat.

18. Appellatio per Papa admiſſa cauſas attentata, quam-
vis non fuiſſet admittenda.
*Intellige quod attentata in futurum, non autem in
praeteritum num. 19.*
19. Reuocatio nunquam fit ad annullandum ea qua lo-
gitime facta fuerunt, maxime ad effectum attenta-
torum num. 20.
21. Declarantur & expenduntur nonnulla S. Rota Deci-
ſiones.
22. Inſtitutio non eſt tributa per commiſſionem appellatio-
nis, niſi hac inſtituta.
23. Executio quamvis facta poſt commiſſionem, & inhi-
bitionem nunquam eſt attentata, ſi non adeſt illarum
notitia, vel inſinuatio.
24. Amplius idem procedere in executione facta ante cita-
tionem ad dicendum contra commiſſionem.
25. Contrariorum eadem curatio, & diſciplina.
26. Executio facta pendente diſputatione in Signatura an
appellatio ſit admittenda nec ne eſt attentata ſerui-
de ac ſi appellatio fuerit ab initio interpoſita, ex re-
uerentia Signaturae debita.
27. Amplius idem procedere data ſide Reſerendarij quod
habet commiſſionem praeſentibus.
28. Item Amplius procedere cauſa propoſita, & dilata.
29. Limita ſi pendente relatione, verſimilis illius noti-
tia haberi non poterat in loco factae executionis.
30. Signatura debetur reuerentia etiam ſtante ſtatuto pro-
hibente ad illam recurrere.
*Secundum Statutum Ferrariae rejicitur.
Ibidem.*
31. Signatura reuocat omnia geſta in alijs Tribunalibus
etiam ſuperioribus, & Legatorum de Latere, pendente
recurso ad illam.
32. Executio qua praecedit commiſſionem appellacionis, in
qua non ſuit facta mentio Praeſentia, vel obliga-
tionis Cameralis non eſt attentata.
33. Amplius procedere tam in executione facta ante, qua
poſt commiſſionem appellacionis, non obſtante quauis
inhibitione Rotali.
34. Declara non procedere, quando ſuit inhibitorium vigore
ſpecialis commiſſionis ante iudicium coram A.C. vel
quando ipſa Cameralis obligatio eſſet dubia numer.
35.
36. Clauſula (ſine prauidicio) Praeſeruat facultate
(ſine retardatione) Item executori exe-
quendi, & Iudici ad quem reuocandi.
37. Declara id non poſſe facere per viam attentati.
Contrarium vt num. 38.
38. Clauſula ſine Prauidicio legitimae Executionis
praeſeruat illam executionem, quae Iudici ad
quem videtur legitima.
40. Clauſula ſine prauidicio, in reſcriptis Inſtituta
retinet propriam naturam praſeruandam.
41. Clauſula praeformata nihil diſponunt.
42. Clauſula ſine prauidicio nihil concedit de nouo,
ſed tantum ſui ſine bonum, ſine malum praer-
nat.
43. Commiſſio executorialis non impedit reuocationem
attentatorum, prout de Iure.
44. Non tamen tribuit inſtitutionem quoad meritum, niſi
adeo adiecta clauſula ſin minus cauſam ap-
pellacionis cognoscat.
45. Executio facta pendente termino ad appellandum po-
teſt vii attentata reuocari non obſtante clauſula ſi-
ne prauidicio.
46. Clauſula Appellatione remota non impedit reuo-
cationem attentatorum ſtante eodem granamine.

47. De Attentatis dari poſſunt non obſtante Aegidiana, vel
alio iudicio executiuo.
48. Reſcripta Signaturae inſtituta cum clauſulis executionis
intelliguntur quatenus ſententia ſint inſta, & vali-
de.
49. Signatura non iudicat circa merita.
50. Circa vero ordinem, & modum procedendi magnam
habet auctoritatem, qua non poſſet indubitanter reuo-
cari.
51. Nullitas vel inſtituta executionis debet eſſe patens,
ad hoc, vt Index ad quem non obſtante clauſula ſi
ne prauidicio, aut ſine retractatione, poſſit il-
lam vii attentatam reuocare.
52. Executio regulariter non reuocatur per viam Spoij,
vel attentatorum, quando titulum reſultat ex me-
ritis.
53. Maxime ſi ex nouis probationibus poſſit inſtitu-
cari.
54. Executio nulla poſſet reuocari per viam mandati de-
manutentionis, dum illam paſſus non habuit ſe pro
ſpoliato.
55. Declara in nullitate, & inſtituta clara, & patenti,
& non alias.
56. Clauſula (Parito) praeciſam
(non retardata executione) exigit
paritionem.
57. Clauſula ſine retardatione & reſpectu executionem
litterarum apoſtolicarum conſumitur in prima pa-
ritione.
Etiam ſi executio fuiſſet nulla, ibidem.
58. Appoſita tamen in litteris reſervationis penſionis non
conſumitur in prima executione, ſed durat etiam pro
terminis decurrendis.
59. Et durat uſque ad ſuam ſiſis, in ſecunda, & tertia
inſtantia.
60. Et idem operatur quod clauſula Parito.
61. Et impedit reuocationem, & manutentionem, vt clauſu-
la Parito.
62. Recurſus ad Signaturam pro Superſeſſoria quando
cauſae attentata.

VOTVM III.

IN VALVERAT opinio noua, quod com-
miſſa per Signaturam cauſa appellatio-
nis ſimpliciter, vbi cum clauſula translatiua
executionis tunc ſi conſigerit executionem
praecedenti iudicari debeat attentata, etiam in
1 executiuis, vel etiam ſi ſententia non fuiſſet
appellabilis ad effectum ſuſpenſiuum, Rota apud
Duran. dec. 191. num. 5. & 6. & deſiſ. 240. numer. 3.
vbi non obſtante Aegidiana, & apud Poſſibiam
deſiſ. 240. & in alijs reſcriptis per Addeſſes ad Burrat.
deſiſ. 902. num. 6. par. 3. & in Mantinana iuris paſcendi
26. Iunij 1638. coram Virile, Ferrariae. pecuniaria 7.
Aprilis 1631. coram Moſimano, Moguntina heredi-
tatis 1. April. 1639. coram Carillo, & in alijs plu-
ribus, quae Signaturae ſatis applaudebant.

Sed cum reſcripta praeterſent Signatu-
rae luſitiae ad ordinem, & in ſellectum iuris
reſcribi ſoleant, & debeant, etiam ſi generali-
tas verborum aliud ſonaret, aut illa videtur
diſcrepare a iure, cap. cauſam que, vbi ad multa
Felini. num. 5. & 6. de reſcriptis. laſti. cauſas num. 7.
C. de tranſlat. Gemin. conf. 47. num. 3. Calder. conf. 1. de
ſini. excommuni. Dec. conf. 209. num. 5. & 6. Caput. q.
M m 2 deſiſ.

decif. 154. par. 1. & dec. 280. num. 4. par. 3. *Ad autem* dec. 218. num. 2. & 3. maxime propter clausulam, & *in iustitia facias*, quæ restringit omnia, *Crescentis de rescriptis*, saltem in rescriptis Signaturæ iustitiæ, licet locus in rescriptis Signaturæ Gratiæ, quando Papa expresse, & ex certa scientia, ac præcisè aliter decreverit, *Seraph. decif. 927*. Ideo pro declaratione videtur distinguendum inter sequentes casus.

Primus est quando sententia, vel mandatum laborat aliquo grauamine manifesto nullitatis vel iniustitiæ, & tunc sine controuersia procedi dicta opinio, dum de dicta nullitate, vel iniustitia liquet iudici ad quem procedendi ad reuocationem attentatori, nam processus executionis non excusat, nec excusatur ab attentatis, si nullitas, vel iniustitia factus fuerit, *Mont. decif. 33. num. 1. & 2.* quæ tamen iniustitia, vel nullitas ad effectum reuocandi executionem, sententiæ debet esse notoria, & quæ nullo velamine celari possit, *Corn. conf. 10. n. 3. lib. 4. Contradictio. l. vnic. limit. g. d. num. 8. C. Si de monachian. Burt. decif. 251. & 323. Rota in Romana hereditatis de Comitibus 16. Iunij 1537. coram Giffio, & sap. in alijs.*

Secundus Casus est, quando non apparet talis manifesta iniustitia, vel nullitas, neque de illa liquet iudici ad quem, & solum allegatur iudicium Signaturæ faciendi causam appellabilem, etiam ad effectum suspensionis, dum dat expresse facultatem inhibendi, & tunc etiam si forte Signatura dubitasset de iustitia, & voluerit suspendere executionem vltiorem in futurum; non tamen perneceffe videtur improbare executionem factam, ita vt debeatur possit reuocari tanquam attentata: Cum enim appellatio in executiis non suspendat, neque operetur vitium attentati, *cap. non solum ibi exceptis casibus, & c. de appellat. lib. 6. Lancellotti de attentat. cap. 1. d. limit. 25. num. 30. & limit. 48. Garz. de benef. 9. part. cap. 4. num. 29. & 30. Gonzal. in reg. 2. in annos, contra nullit. d. n. 209. Rot. diuers. decif. 1155 in fine par. 3.* Vtique Commissio dictæ appellationis simpliciter debet intelligi quo ad effectum deuolutionis tantum, *Rota ad Statut. decif. 232. num. 3.*

Et prædicta Commissio appellationis cum facultate inhibendi, & subsequens inhibitiore ferenda est ad futuram executionem, non autem ad retrahendam executionem iam factam, *Rota decif. 20. in finalibus verbis de appellat. in nominis, & apud Zabianum post Galis. de oblig. Cameral. decif. 120. num. 1. Lancellotti de attentat. 2. par. cap. 27. num. 12. Maudes. de inhibiti. g. 22. & g. 70. n. 2.* Et in puncto quod Commissio appellationis cum facultate reuocandi attentata intelligenda sit prout de iure, & ideo non causet reuoc. attentata, si non erat locus appellationi (suspensionem, *Rota decif. 592. par. 2. recent. & de Commissio appellationis cum facultate retractandi, Rota decif. 305. num. 15. & seqq. par. 6.* Et de Commissione appellationis cum facultate exequendi constituto quod sit locus Agendiane, etiam si iudex a quo dedisset reuerentiales, *Rota apud Statut. d. decif. 232. & de Commissione appello-*

nis cum clausula procedendi ad legitimam, executionem, *Rota in Sabinen. Terrarum apud Positum decif. 61. & de clausula translativa panno arbitrio, quod non dicit facultatem retrahendi executionem. Gregor. decif. 70. Gonzal. in dictis annotat. contra nullit. glof. 9. num. 296.*

Die etiam Commissio appellationis cum clausula, si quid exequendum, intelligitur prout de iure, unde cognoscendum est prius de iustitia, & de validitate per iudicem ad quem, *Rota diuers. decif. 423. num. 1. par. 1. & decif. 44. num. 6. par. 4. & in Firmana attentatori 6. Aprilis 1612. coram Fenna, vt pariter dicitur de clausula, si, & in quantum, quæ non admittit, nec reuoc. appellationem, neque causat attentata, nisi quatenus de iure, *Franc. in cap. sap. num. 1. vers. si autem de appellat. Felin. in cap. cum contingat num. 13. de offi. Deleg. Lucas Petrus in praxi lib. 5. cap. 2. vbi. Scacc. de appellat. q. 17. limit. 6. memb. 7. num. 100.* aliter sequi posset, vt idem iudex ad quem prius ex abrupto reuocaret executionem, & postea iudicaret pro executione, & sic simul effec. & non fuisse exequendum.*

Nec retragatur communis illa Conclusio, quod appellatio non admittenda si fuerit per Papam admissa causet attentata ex allegatis per *Lancellotti de attentat. 2. par. cap. 12. limit. 6. num. 31. & seq. & par. 3. quest. 31. num. 9. & 10.* quia idem intelligendum in futurum, non autem in præteritum, nam retractioni nunquam est locus ad annulationem eorum, quæ legitimè facta fuerunt, *Seraph. decif. 549. num. 1. in fine, Causid. decif. 40. super regul. Milit. in verbo ratiocatio, licet tractatur, & multo minus ad effectum attentatori, Lancellotti de attentat. 2. par. cap. 4. in prefat. num. 69. & 70. & part. 1. cap. 1. numer. 90. & sequ.*

Non obstant decisiones Rotales supra citatæ pro contraria sententia, quia in illis seconter voluit sequi sensum Signaturæ, nunquam antea imaginatum, qui sine federe distinctionis de qua supra, sustineri non potest, quod bene agnouit *Armenius domus 7. May 1613. coram Dunogetio, Romana dotis 2. Iunij 1636. coram Ghislerio, & vniuersimè in Armenion. hereditatis 14. Iunij 1648. coram Celfo, in quibus respondit illam opinionem posse defendi, quando signatura dubians de virtutibus appellationis commisit causam cum clausula suspensionis, locus autem in commissione simpliciter appellationis, de qua tunc agebatur; Sed re vera ibi sententia executæ fuerat iniustissima, vt Signaturæ optimè notissimum est; At vbi non apparet aliqua nullitas, vel iniustitia, sola Commissio appellationis tantum abelli, vt retractat executionem prius factam vt attentatam, vt potius nullam tribuat iurisdictionem, nisi iustificata appellatione. *Egid. decif. 22. & 28. & 100. Vnde de nullitat. ex defectu iurisdictionis ordinaria num. 6. Casar de Grass. decif. de rescriptis. Scacc. de appellat. qu. 3. num. 3. Zuch. d. decif. 120. Rot. in Romana Cambium 4. Iulij 1636. coram Dunogetio.**

Et quia abusus abusu inuocat, ex opinione contraria sequeretur, quod executio facta etiam post commissionem, & inhibitionem autem notitiam, vel intimationem inhibitionis semper esset attentata, & reuocanda, quæ iure non sub-

ſiſſit, *Lancelott. de attent. poſt inhibitionem cap. 20. limit. 25. & 1. par. cap. 1. num. 92. & 2. par. cap. 4. limit. 27. Seraphin. decif. 1096. m. 2. Cavalier. dec. 499.*
 24 Item ſequeretur, quod executio facta ante Citationem ad dicendum contra Commiſſionem ſemper eſſet attentata, & reuocanda, contra text. cum ibi notat per *Ancaran. & Card. in clement. 2. ut ſite pend. Lancelott. d. 2. par. cap. 4. in praſ. num. 112. & ſeqq. Rota decif. 117. par. 2. recent. & ſequetur vltierus aliud abſurdiſſimū ab oppoſito, de quo infra, cum contrariorum eadem debeat eſſe ratio, & diſciplina.*

Tertius eſt caſus quando executio facta fuit ante commiſſionem illo medio tempore, dum tamen iura habitus ſuit reſcuſus ad Signaturam, & diſcutiebarur, an appellatio eſſet admit-
 26 tenda nec ne, tunc enim cenſenda eſt attentata, peride ac ſi ab initio fuiſſet appellatio admiſſa, *Duran. decif. 96. num. 4. Id tamen non ex vi precedentis appellacionis non ſuſpenſus, ſed ex reuerentia debita Signaturæ, in qua cauſa pendebat, poſtquam tamen Pars fuiſſet citata, vt ex reformatione Sanctiſſimi, Buratt. decif. 134. num. 5. & 6. Lancelott. de attent. 2. par. cap. 19. num. 14. & 10. ſaltem data fide Prelati habentis*
 27 Commiſſionem in manibus, *Rota decif. 135. num. 4. ad ſinem par. 1. recent. vel poſtquā Cauſa*
 28 fuiſſet ſemel propoſita, & dilata, quando dilatio non expiraret, *Lancelott. de attent. 2. par. cap. 8. de attent. relatione pendente, niſi executio*
 29 facta fuiſſet in partibus ante veriſimilem notitiam citationis coram Prelato, etiam antea concedato coram Datario, vt in Romana, ſeu Caſtren. aſſiſus 5. Iuny 1617. coram Selucien.

Quæ reuerentia Signaturæ debita procedit non obſtante quolibet ſtatuto prohibente ad illam reſcuſum, vel ſupplicationem, vt contra
 30 Statutum Ferrariæ fuit reſoluſum in Ferrarien. pecuniaria 7. April. 1611. coram Motmarno; Vnde merito italia Geſta in ſpectum Signaturæ circumſcribi ſolent, quicquid forte ſit in alijs Tribunalibus ſupremis etiam Legatorum de La-
 31 tere, quia non poſſunt regulariter admittre ſupplicationem contra ſententiam, quia hoc eſt ſolius Principis, *Gamb. de poteſt. Legat. lib. 8. num. 134. & ſeq. (ſaluis tamen facultatibus.)*

Quartus eſt caſus, quando executio præceſſit Commiſſionem appellacionis, in qua tamen non fuit expreſſe habita mentio obligationis Cameralis, vel etiam guarantigie, quia
 32 tunc abſolute non poſſet haberi pro attentata propter facultates Auditoris Camere, vt bene *Zach. d. decif. 120. num. 6. & 7. & de obligat. Camerali, Addent. ad Buratt. d. decif. 902. num. 7. & hoc procedit in executione facta tamen antequam poſt Commiſſionem appellacionis, non*
 33 obſtante quauis inhibitione etiam Rotali, *Rota diuerſ. decif. 641. num. 11. & ſeqq. par. 1. niſi fuiſſet*
 34 inhibitu vigore ſpecialis Commiſſionis ante Iudicium ceptum coram A.C. vt in Roman. dotis ſeu bonorum 17. Decembris 1612. coram Mot-
 35 marno, vel niſi dubia eſſet ipſa obligatio Cameralis, vel guarantigio, ſeu an illi locus fuiſſet *Mandof. de inhibiti. q. 91. in ſu. verſ. in vno caſu, Lancel. de attent. poſt inhibiti. limit. 26. num. 7. Seraph. decif. 53. Rot. in Roman. pecuniaria de Macla 15. Iuny 1611. coram Pamphilo.*

E conuerſo nō controuertitur, quin clauſula
 36 la ſine præiudicio, vel ſine retardatione præteret Executori facultatem exequendi reuocando impedimentum cuiuſcumque inhibitionis, nec tamentollit facultatem iudicia ad quem via ordinaria illam poſt quā conſummata fuerit reuocandi, *Seraphin. decif. 845. num. 2. Rota*
 37 in Queten. coram Lancelott. apud Marchef. par. 1. fol. 415. Sed dubium eſt an ipſe Iudex ad quem poſſit illam executionem reuocare vt attentatam, etiam per viam mandati de manutenendo, & pro negatiua ſtante dicta clauſula ſine præiudicio fuiſſet deſiſum in *Anconitana dotis 3. Aprilis 1609. coram Millino, & in Bergomen. Beneficij 24. Nouembris 1614. coram Valdo ſeniore, & ſic bene plerumq. ſeruatur, quaſi per dictam clauſulam Signatura deliberauerit fuiſſe, vel eſſe locum executionis, & eam præſeruet ad vitio attentati; *Rota decif. 133. num. 10. par. 6. recent.**

Contrarium tamen quod facta executione
 38 ſit conſumptus effectus dictæ clauſulæ, atque ideo non impediatur Iudex ad quem illam reuocare vt attentatam, & nullam, etiam per viam mandati de manutenendo, vel reintegrando, ſiue dicta executio præceſſerit Commiſſionem, ſiue non, reſoluſum fuerat in eadem illa *Bergomen. Beneficij 1. Iuly 1613. coram eod. P. Valdo, & olim in Hiſpalen. & Corduben. permutationis 11. Martij 1595. coram Gyſſo, apud Garz. de benefec. 1. par. cap. 5. num. 571. & ſeq. coram Gregor. decif. 91. num. 11. vbi Beltramon num. 13. addit fuiſſe reſcuſum ad d. decif. Bergomen. del 1614. Buratt. decif. 185. num. 6. & ibi Addent. littera B. & decif. 940. num. 10. & coram Aldobrandino in Rom. Caſalis apud Marchefan. par. 2. fol. 61. num. 3. & in Rom. domus S. Iacobi Hiſpanorum 22. Martij 1627. & Neapolitana Beneficij 15. Decemb. 1631. coram Patriarca Hieroſolymitano Meleutina attentatorum 20. Iuny 1619. coram Dunoget. Duran. decif. 414. n. 3. Rota decif. 214. num. 5. & 6. par. 7. recent. cum alijs per Mart. de clauſul. par. 1. clauſ. 159. num. 3. & ſeqq. & clauſ. 106. num. 3.*

Idque faciliſ adiecto verbo legitima executionis, quod præſeruatur tantum illam executionem, quæ legitima videbitur Iudici ad quem, vnde poterit reuocare attentatam. vel alias nullam; & minus legitimam executiue, vt in d. Rom. Caſalis apud Marchefan. & in Placentina fideiſſionis 21. Iuny 1592. coram Peña apud eundem tom. 1. fol. 277. n. 3. & per Martij d. clauſula 159. n. 7.

In hac igitur controuerſia diſtinguerem, An
 40 ſcilicet executio non habet aliquod fomentum iuris niſi à Commiſſione per clauſulam ſine præiudicio executionis, & tunc quia reſcripta luſitæ regularitur à Iure, talis clauſula debet retinere propriam naturam clauſule præteruatiuæ, nempe ſi & quatenus de iure, *Rota*
 41 apud Garz. d. 1. par. cap. 5. num. 574. verſ. quoniam clauſula prædicta, Marta diſta 1. par. clauſ. 158. & 159. nam clauſulæ præteruatiuæ nihil diſponunt, *Ang. in l. ſcripturas num. 3. verſ. & attende, C. qui prior in pignor.* Et ideo clauſula
 42 ſine præiudicio nihil concedit, ſed tantum ius ſue bonum, ſiue malum præſeruatur, *Put. decif. 197. num. 23. lib. 1. Caſſad. decif. 2. num. 3. de reſeru. alias pluriſ diſponet clauſula præteruatiua*
 43 uæ executionis, quam Commiſſio præſcribit.

executorialis, quæ tamen non impedit reuocationem attentatorum prout de iure, *Capit. q. decif. 154. par. 1. Rota in Afficana bonorum 24. Novembris 1595. coram Orano*, licet non tribuat iurisdictionem quoad merita, & agnitionem.

44 Causæ principalis deficiente clausula sine minus, causam appellationis cognoscit, vt latè in *Sabnen. Terrarum 11. Decembris 2617. coram Vbaldo, apud Fenzon. decif. 9. & Postum. decif. 61.*

Vnde sequitur quod executio facta appellatione, vel eius termino pendente in casu appellabili posset reuocari tanquam attentata, non 45 obstante clausula sine præiudicio, quia per eam Signatura non iudicat, sed præstat, nec videtur, neque potuisset remouere attentata, vt in fortiori de Papa, & propter regulam de iure quæsitio non tollendo, tradit *Capit. q. d. decif. 154. par. 1. & pariter clausula appellatione remota non impedit reuocationem attentatorum*,

stante notorio grauamine, *Lancell. de attent. 2. par. cap. 12. limit. 8. n. 24. & segg. Put. decif. 414. 47 lib. 3. Et inde videmus dari de attentatis non obstante Aggidiana, vel alio iudicio executiuo*

stante notorio grauamine, aut nullitate, *Rota apud Pacif. decif. 63. Et quod rescripta Signaturæ cum clausulis executiuis intelliguntur quatenus sententiæ sint iustæ, & valide, Gabr. caus. 149. num. 67. lib. 2. Rota in Laudens. Pecuniaria, & Faustiana Monasterij apud Marchesan. par. 2. fol. 144. & 145.*

An vero executio habet fomentum iuris, & validitatis aliunde, quam à dicta Commissione habente clausulam præferuatiuam illius, Ita vt nullitas, vel grauamen iudicis exequens non esset manifestum, vel notorium, & ex eisdem actis, tunc temere Iudex ad quem reuocaret illam vii attentatam ex suo capite, contra sensum Signaturæ per clausulam sine præiudicio, quæ regulariter, & in dubio, siue vbius non repugnat, defendit executionem à vitio attentati, vt supra dixi, Etenim eo casu proculdubio magis standum esset opinioni Signaturæ, quam iudicis ad quem, licet enim Si- 49 gnatura non iudicat circa merita causæ, *Rota diuers. decif. 310. num. 2. par. 1. tamen circa ordinem, & modum procedendi summam habet* 50 authoritatem, nec iudices possunt eam in dubium rescicare, *Seraph. decif. 857. num. 1. & 13. Duran. decif. 132. num. 8. & 9. Rota in Ildefonsen. apud Marchesan. par. 2. fol. 157.*

Et ideo ad effectum vt Iudex ad quem non obstante clausula sine præiudicio, aut sine retardatione possit reuocare executionem factam vi nullam, & attentatam omnino requiritur quod 51 nullitas, vel iniustitia executionis sit valde patens, & notoria; Itaut nullo pacto possit colorari, vt in *Romana de Bonis bellis apud Postum. decif. 9. Caus. decif. 337. Andreas decif. 29. num. 7. Rota decif. 668. par. 1. recent. Seraph. decif. 867. præsertim verò quādo vitium executionis deducitur à sola iniustitia, vel meritis causæ principalis, quia tunc regulariter non debet reuocari per viam spoliij, vt attentatorum, *Rota diuers. decif. 150. num. 3. lib. 2. par. 3. & in Romana domus 18. Iunij 1601. & maxime quando possit iustificari ex notis probationibus, Rota decif. 353. num. 4. par. 2. recent.**

Verum data nullitate executionis hæc disputatio redderetur inanis, quia parum refert, quod executio non possit reuocari per viam

54 attentatorum, si potest reuocari per viam nullitatis, quæ sufficit ad hoc vt Iudex possit illam reuocare per viam mandati de manutenendo, dum illam passus non habuit le pro spoliato, *Rota diuers. decif. 302. num. 7. vers. quia pro responsione, & decif. 645. num. 6. par. 1. Gregor. decif. 105. per doctrinam Alexandri in Lqni vniuersas num. 5. ff. de acquir. possess. Soccin. conf. 18. num. 29. lib. 1. Sarren. super regul. de annal. q. 45. num. 3. Benintend. decif. 93. num. 6. quamuis etiam hoc procedat quando nullitas, & iniustitia esset valde patens, 55 & notoria, non autem alias, *Rota d. decif. 668. par. 3. recent.* Dum ergo admittitur quod clausula sine præiudicio non impedit reuocationem executionis per viam nullitatis, licet impedit ad per viam attentatorum, poterit Iudex ad quem illam reuocare per viam mandati de manutenendo.*

Hæc tamen secus essent in clausula parito 56 aut non retardata executione, quia huiusmodi clausulæ sunt dispositiue, ac præcisam exigunt partitionem cum effectu, & aique durabilem vsque ad finem litis; Itaut non possit reuocari tanquam nulla per viam mandati de manutenendo, vt fuit decisum in *Regien. beneficij 13. Ianuarij 1595. coram Litta, Garz. de benef. 6. par. rap. 3. num. 111. Marta de clausul. par. 1. clausul. 91. num. 15. nec dicitur paritum quando non durat paritum, Fenc. de nomen. temp. cap. 29. Albert. Bran. de permanent. sen. perseverant. in eodem statu conclus. 6. & in materia executionis; quæ non durat, *Laufranc. de arbit. part. vlt. num. 87.**

Denique adhuc marcat dubium in clausula sine retardatione, quæ aliquando respicit momentaneam partitionem, vel executionem, 57 literarum Apostolicarum aliquis beneficii, & tunc consumitur effectus illius in prima executione, seu partitione, *Innocent. in cap. pro illorum num. 4. vers. in alijs autem de prebend. Rebuff. in forma mandat. apost. verbo defendentes vers. item. facta executione, Menoch. de retinend. remedi. 1. n. 18. & segg. etiam si executio fuisset nulla, Canaler. decif. 547. Rota decif. 631. num. 8. & segg. par. 2. rec. & consequenter non erit amplius impediens quo minus Iudex ad quem cognita nullitate executionis possit illam reuocare etiam per viam attentati, vel mandati de manutenendo, *Rota decif. 79. num. 3. par. 2. rec. sine Gregar. decif. 51. num. 11. & 13. in Neapolitana beneficij 15. Decembris 1631. coram Marzquedo.**

Aliquando respicit totum tempus futurum vsque ad finem litis, vt quando apponitur pro pensionibus, & annuis legatis, siue pro alimentis, & simplicibus, nec Orator fraudetur 58 sua quasi possessione, vel executione debita etiam pro terminis decurrendis, & tunc dicta clausula non consumitur in prima executione, vel partitione, *Mench. d. remedi. 1. num. 91. Laufranc. ubi supra Afflic. decif. 341. num. 5. Put. decif. 326. in addit. vers. non obstat. etiam lib. 1. in correctis Soccin. decif. 144. num. 5. Et propeterea tunc 59 dicta clausula sine retardatione durat perpetuo vsque ad finem litis, itaut facta solutione in secunda instantia adhuc obstat in tertia, *Rota. decif. 308.**

decif. 308. par. 3. recent. & decif. 33. diuerſ. par. 2. Caſaler. decif. 10. num. 4. Lotter. de vt benef. lib. 1 cap. 38. num. 13. & operatur idem, quod clauſula parito Ioannes Paulus decif. 61. Pnt. 21. de penſionibus, Graſi. 3. de re iudic. Saruen. in comend. Si- 61 gnat. n. 84. & conſequenter ad inſtar clauſu- lę parito impedit reuocationem, & inauuten- tionem vt ſupra.

Angelus Anſoſſia.

A N N O T A T I O.

AD num. 26. ſuprà : animaduertendum pu- to, quod ſolus recurſus ad ſignaturam ubi non adeſt ſuperſeſſoria non efficit, vt ap- pellatus lapſo termino citationis perpetuo de- beat expectare, ſed ſufficit, quod abſtineat ab executione vicinis tribus diebus, nempe in 62 die informationis, in vigilia, & in ipſa die ſignaturę iuxta ſtylum Signaturę, ſuper quo emanauit etiam decretum Eminentiſſimi D. Cardinalis Pręſedi, vt teſtatur Rota in rec. dec. 429. num. 28. 29. & 30. par. 9. & attentata com- mituntur ſolum quando citatus pro Signatu- ra pro cõceſſione ſuperſeſſorię coram D. Card- inalibus Pręſedo, & non expectato illius, ſeu Auditoris Signaturę decreto procedit adulte- riora, vt proſequitur diſta decif. 429. num. 31. par. 9. confirmata in par. 10. decif. 57. num. 60.

V O T V M

Illuſtriſ. D.

NICOLAI SEVEROLI

SACR. CONSIST. ET R. FABRICÆ

S. PETRI ADVOCATI.

In Cauſa Romana Hęreditatis.

Intēr

Eandem R. Fabricam S. Petri.

Et

Ven. Archiconfr. Sanctiſſ. Trinitatis

Peregrinorum.

A R G V M E N T V M.

Reuerenda Fabrica Sancti Petri accipit legata, incertis perſonis reſiſta, & de eius facultati- bus. Legata reliſta cum facultate alicui di- ſtribuen- di, & nominandi in cauſas ſecreto ſig- nificatas, quando intelligantur in cauſas pias, & de modo procedendi. Legata an reſtrin- gantur ad bona de tempore teſtamenti, vel de de tempore obitus reſiſtentia.

- 1 Diſtributio bonorum commiſſa tertio in cauſas ipſi oretenus ſignificatas an intelligatur in cauſas pias, & reliſtum reſpiciatur pium remiſſum & nu. 2. & 3
- 4 Fabrica Sancti Petri actionem habet ad bona incerta reſiſtutionis.
- 5 Chriſtus eſt heres vniuerſalis & terminus omnium in- certorum.
- 6 Pauperum appellatione veniunt etiam Monaſteria, Hoſpitalia. & Eccleſie.
- 7 Papa tamquam Dominus potuit applicare incerta Re- uerenda Fabrica.
- 8 Diſtributio preſumitur facta ſtante lapſu tem- poris & bona fama diſtribueri debentis cum alijs conſeſſu- ris.
- 9 Preſumptiones cedunt veritati.
- 10 Diſtributio quando fit in executionem voluntatis al- terius debet id exprimi, alias non valet.
- 11 Ius declarandi rem alterius conſcientię & ſecreto commiſſam non tranſit ad heredes.
- 12 Declaratio qua fit iuxta voluntatem & ordinem al- terius fieri debet cum iuramento.
- 13 Heres non poſſet declarare cum iuramento id quod fidei deſuncti erat commiſſum.
- 14 Facultas diſtribuen- di bona alicui conceſſa reſtringi- tur ad bona, qua teſtator habebat de tempore conceſ- ſa facultatis.
- 15 Limita quando Teſtator uſus eſt verbis reſpicientibus tempus futurum & num. 16. & 17.
- 18 Inſtitutio heredis comprehendit etiam bona poſt teſta- mentum quaſita.
- 19 Relatio ſemper fit ad proxima.
- 20 Verba vniuerſalia non reſeruntur ad ea, de quibus eſt facta particularis promiſſio.
- 21 Clauſula omnia bona &c. extenditur ad omnia bo- na mobilia ſtabilia, ſemouentia, iura, credita, & alio- nes, preſentia, & futura.
- 22 Clauſula ceterata poſita poſt relationē partis alicuius diſpoſitionis comprehendit omnia ſequentia in diſpo- ſitione relata.
- 23 Legatum nunquam reſtringitur ad tempus teſtamenti ſtantibus contrarijs conſeſſuris.
- 24 Legatum ſolum tempore grauiſſimę infirmitatis, ſi teſta- tor conualeſcat, & ex alio morbo decedat, intelli- gitur de rebus exiſtentibus tempore mortis.
- 25 Reſtitutio dotis promiſſa intelligitur de ea, qua con- tingit per diſſolutionem matrimonij.
- 26 Legatum debetur de bonis ſubrogatis, & renouatis lo- co conſumptorum.
- 27 Fabrica non procedit executiue contra tertios.
- 28 Declaratio voluntatis poſſet committi alteri, & re- liſtum ita ſactum ſubſtituitur.
- 29 Et diſto caſu Epiſcopus poſſet cogere ad declara- dum cauſas, in quas uſus fuit bona diſtribueri.
- 30 Amplia etiam ſi Teſtator dicat ſecreto ſignificaffe executori dum non mandat ſeruari ſecretum.
- 31 Declaratio prædiſta fieri debet cum iuramento.
- 32 Declarationi facta cum iuramento an ſiſtendum, quando Teſtator executori mandauit ſeruare ſe- cretum, abſque alijs conſeſſuris, contrarie ſunt opi- niones D. D. remiſſæ & num. 33.
- 34 Fabrica Sancti Petri procedit executiue & manu Regia.
- 36 Tertius dicitur ille, qui ſuccedit titulo ſingulari, ſeu ſi titulo hereditario & vniuerſali.

- 37 *Hares conuenit ut eadem res exequatur, qua defunctus conueniri p. aerat.*
 38 *Interdum appellatione veniunt omnes heredes in infinitum.*
 39 *Defuncti obligatio transit etiam ad mediatos heredes*

V O T V M I V.

Octavius Lazarus egrotans cum periculo mortis de anno 1621. condidit Testamentum in quo inter cetera ita disposuit. *Item dico, & diribui nel tempo del Sponsalizio tra esso, & Madonna Santa sua Moglie bauer habuto, & riceuuto da lei in dote scudi 200. moneta; cioè in tanti mobili di Casa ascendenti à detta somma di scudi 200. quali vuole restino liberi, & li possa cauare da tutti li beni di esso Testatore, che al presente si troua, & quello che sarà di più delli detti scudi 200. dotati vuole perimento, & comanda alla detta sua moglie, & herede sia obligata spenderle, pagarli à quelli, che esso Testatore ha ordinato à bocca à essa moglie sua. Deinde per nouum, & separatum Capitalum specificat nonnulla ipsius bona, & credita parui momenti penes alios existentia, vt innotescerent litem hiis verbis. *Item dichiara esso Testatore bauer uicredito O. P. Na Canalla &c. &c. tandem subsequitur institutio heredis latino sermone sic. In quibus suis bonis mobilibus, stabilibus, iuribus, & actionibus quibuscumque presentibus, & futuris sciam herede meo vniuersalem institui dictam Santam eius charissimam uxorem, cui reliquit omnia supra dicta bona &c. cum onere supradicti octenus dicta eius vxori ordinato.**

Conualuit ex illa infirmitate Testator, & superuixit alijs annis 13. Nempe vsq; ad annum 1634. de quo obijt superflue Sancta eius vxor scripta herede in dicto testamento. vigore cuius hereditatem Viri defuncti adijt, & inuentarium confecit, in quo descripsit quandam domum, 15. boues cum Carribus, & alia bona à Testatore medio tempore acquisita, sed paulo post Sancta quoque decessit, cui ab intestato successit Maria Vicessestra eius soror germana, quam statim Ministri Reu. Fabricæ Sancti Petri coram me in locum D. mei Vespignani absentis deputato conuenerit ad docendum Sanctam illius Sororem, & audirecem erogasse, & expendisse hereditatem, & bona O. Aulij Viri in causis ipsi à Testatore ordinatis; causaque per sex fere menses discussa, pluribusque Procuratoribus, & Aduocatis Mariæ in voce, & in scriptis sapienter auditis. Censui dictam hereditatem Reu. Fabricæ esse applicandam, & successuè mandatum de immittendo ad illius fauorem decretum, & relaxavi, cui Maria acquiescens, recursum habuit ad Sac. Congregationem Reu. Fabricæ, & benigne obtinuit ad honestam compositionem admitti, sed dum de ea stipulanda tractabatur, Maria improviso fato sublata, diem suum clausit extremum cum testamento, in quo herede m vniuersalem scripsit Ven. Archiconfraternitatem Sanctissimæ Trinitatis Peregrinorum Vrbis, quæ vrbane requisita, miluit ius suum ligando prosequi, quam tractatam compositionem perficere, Ideo causam istam ad trutinam disputationis reuocata,

post auditos per mensem Procuratores, & Aduocatos dictæ Archiconfraternitatis in voce, & in scriptis, ac etiam in Contradictorio alterius parris informantis exequatur dicti mandati viuentis Mariæ relaxari expediendum duxi.

Quamuis enim maxima esset contentio inter partes super qualitate dicti reliqui preten-
 1 dentibus Ministris Fabricæ, quod onus per testatorem Vxori innatum erogandi, id quod supererit, soluta eius dote, in Causis ipsi ore-
 2 tenus significatas, debeat censeri factum in opera pia ex doctrina Petri de Vbaldo de Canonie. Episc. cap. 9. num. 4. & seqq. Contra verò informantes pro Archiconfraternitate diceret, non
 3 esse, neque posse per necesse interpretari pium ea ratione, quia non sumus in distributione bonorum commissa arbitrio, & voluntati alterius, quo casu communis, & recepta est opinio, quod testator censetur, voluit se distributionem fieri in opera pia, etiam si id non expresserit, iuxta text. in cap. cum tibi omnes scriben-
 4 tes de testam. Fuser. de subli. quali. 303. num. 7. cap. 10. de executor. vltim. vol. n. 60. & 145. & firmant innumeri DD. tam antiqui, quam Neoterici, quos in magno numero cumulat Facundus de Iust. & Iur. lib. 6. cap. 3. num. 24. Pater. Hoff. moral. tom. 2. tit. 1. 2. de testam. ad pias causas. num. 103. fol. mibi 922. Paul. Rubens resol. pract. cap. 50. num. 19. & num. 24. Sed sumus in dispositione certa quam testator ait significasse heredi, cuiusque fidei, & declarationi commisit; quo casu nulla resular necessaria consequentia, quod reli-
 5 ctum sit pium, & ad pias causas, cum hæres, & Executor reneatur præcisè illud erogare in causam sibi à Testatore significatam; quæ potest etiam esse profana Rota cons. 1. num. 3. vers. nec obstat, quod dicta Aulij lib. 2. Nauar. cons. 16. de testam. lib. 1. sub. num. 4. ibi tum quia non constat quod dicta dispositio sit facta ad pias causas Rota in Romana Legati 27. Martij 1634. coram bo. me. Card. Verosplu sub 5. non etiam obstat visum fuit.

Quicquid tamen sit de his, visa est tolli; omnis difficultas ex alio inrefragabili fundamento, nempe quod Sancta hæres, & vxor testatoris paulo post eum decessit nulla facta distributione bonorum iuxta mentem, & ordinem Mariti, sed omnia fuerunt ab intestato apprehensa à Maria eius Sorore, ad quam certum est non pertinere quia nec ipsi nec Vxor, testator voluit acquiri, sed alijs distribui ibi, *Sia obligata spenderle, & pagarli à quelli, ch'esso Testatore ha ordinato à bocca ad essa moglie sua.* Personæ autem quibus dari, & distribui, debebant, sunt penitus incertæ, & ignorantur, nec aliqua via sciri, & certificari possunt, Ideo intrant clara Privilegia Reu. Fabricæ Sancti Petri, cui à Summis Pontificibus fuerant applicata omnia bona, quæ ad alicuius manus peruenerunt, & illa habentes, cui restitui debent, ignorant, vel dubitant, etiam si male ablata non existant, seu alijs ad eos peruenerint, ut disponitur in Const. 23. Iulij 11. §. 11. in Const. 9. in Clem. 7. §. 9. & in Const. 31. Pauli III. §. 6. & 7.

Et licet pro validitate, & iustificacione huiusmodi applicationis sufficeret, quod ita sanxerint, & disposuerint Summi Pontifices, de quorum autoritate nefas est dubitare; Huiusmodi

modi tamen Conſtitutiones nituntur ſolida, & iuſtiſſima ratione, quia quando bona aliena perueniunt ad aliquem, & illi, quibus ſunt danda, & reſtituenda, ignorantur, & ſciri nequeunt, IEſV Chriſto Domino Noſtro, qui eſt heres vniuerſalis omnium incertorum, reſtitutio eſt facienda, & diſpenſanda ea pauperibus pro anima eius, cui reſtitutio debebatur iuxta text. in cap. ſicut dignum 6. §. ſi ubi gloſ. in verb. non tamen aliena de homicid. cap. cum tu de uſuris cap. cum ſit 16. & ibi gloſ. in verb. in uſum pauperum de Iudaïs, & vtroque ſcribentibus, & ſirmat Din. T. bon. 2. 2. quaſt. 62. art. 3. & in 4. diſtinct. 15. quaſt. 1. art. 5. ad 4. Nauar. in manual. cap. 17. num. 20. verſ. 4. quando, & num. 92. & in cap. nouit de Iudiis notab. 3. num. 8. & de reſtit. lib. 4. cap. 3. num. 40. & 74. Soto de Iuſt. & Iur. lib. 4. quaſt. 7. art. 1. ad 3. Couar. in regal. peccatum par. 3. §. 1. num. 2. Serr. in clau. Regia lib. 10. traſſ. 5. cap. 2. num. 1. & ſeq. Azor. inſtit. moral. par. 1. lib. 4. cap. 26. quaſt. 1. Leſſ. de Iuſt. & Iur. lib. 2. cap. 14. dub. 6. num. 38. & duob. ſeqq. Vaſquez. in opuscul. de reſtit. cap. 5. §. 4. dub. 1. num. 6. Bimſfeld. de uſur. in cap. cum tu quaſt. 6. concl. 3. Bonacini. oper. moral. tom. 2. traſſ. de reſtit. diſp. 1. quaſt. 2. propoſit. 2. num. 13. fol. mibi 435. & quaſt. 3. punct. 4. propoſit. 2. num. 3. fol. 458. Facundez. ſuper decalog. lib. 7. cap. 21. num. 11. & ſeqq. Trullenb. pariter ſuper Decalog. lib. 7. cap. 14. dub. 4. num. 2. Boſſ. moral. tom. 1. par. 2. tit. 1. §. 50. num. 1832.

Vel in alios proſ vſus erogando, quia Sacri Canones, & luta Pontificia loquuntur de pauperibus non intelligitur ſtride de ſolis Mendicis, ſed de quolibet alio opere, & loco pio de Monaſterijs, de Hoſpitalibus, & de Eccleſijs indigentibus ornamentis, & ædificijs, Azor. inſtit. moral. par. 3. lib. 4. cap. 26. quaſt. 3. Vaſquez. opuscul. de reſtit. cap. 5. §. 4. dub. 1. num. 6. Reginald. in prax. fori pauperum lib. 10. traſſ. 2. num. 196. Bonac. ubi ſupra diſp. 1. quaſt. 3. punct. 4. propoſit. 2. num. 5. Trullenb. eod. lib. 7. d. cap. 14. dub. 4. num. 2.

Proinde Romanus Pontifex, qui eſt vniuerſalis diſpenſator, & abſolutus adminiſtrator, & dominus omnium bonorum Chriſti, cuius eſt Vicarius, viceq. gerit in terris, poſuit hæc omnia, quæ Chriſto Domino vii incerta debentur, addicere, & applicare Fabricæ, & Eccleſiæ S. Petri in commune totius Chriſtiani Orbis commodum, & vilitatem ædificatæ, vt ſicuti Deus tradendo clauis Cælorum B. Petro voluit eum eſſe aliorum Apoſtolorum, Caput, & Principem, ita hoc Sac. & ſublime Beati Petri Templum, quod eſt omnium Chriſtianarum Nationum Commune, & omnium Eccleſiarum Caput ampliori cultu, & magis admirabili ædificio conſtitueretur vt dicitur in Conſt. 22. Iulij 11. in princ. & in Conſt. 3. & 9. Clem. 7. in vtraq. in princ. & in alijs vt in terminis adducit Marant. olim Reu. Fabrica in Regno Neapolis Aduocatus reſp. 22. à num. 80. vſque ad fin. & reſp. 27. num. 17. & ſeq. part. 1. & reſponſ. 68. à num. 53. ad 58. tom. 3. Paul. Rub. reſol. prall. cap. 30. num. 1. & plurib. ſeqq.

Quod autem Sancta nulla faceret bonorum diſtributionem iuxta mentem, & diſpoſitionem Teſtatoris, patet ex Inuentario, quod ipſa conſecit de bonis Mariti, & ex altero conſpectu de illius bonis à Maria eius Sorore, &

hærede, ex quorum combinatione apparet, quod illa eademmet bona, quæ Sancta habuit à Marito, obuenerunt Mariæ Sorori non diſtributa neque diſpenſata, Proindeque non applicatur Anchor. conſ. 436. ſub num. 3. verſ. præterea dicens poſſe præſumi factam diſtributionem quando interceſſit lapſus longi temporis, & perſona diſtribueri debens eſt bonæ conditionis, & famæ, & concurrunt aliæ coniecturæ, quia hic non concurrit, inec lapſus temporis, cum Sancta paulo poſt Maritum obierit, nec vlla coniectura, ſed conſtat Sanctam nemini diſtribuiſſe bona mariti, ſed reliquiſſe Sorori, veritati autem cedunt præſumptiones Roſa coram Greg. dec. 416. num. 6. & in rec. dec. 325. num. 7. par. 5. & in alijs paſſim.

Nec minus eſt alicuius releuantiz, quod Maria reliquit huiusmodi bona Venerabili Archiconfraternitati Peregrinorum; quia vltra quod nec Sancta ea reliquit Mariæ ad iſtum effectum ſed ab intellectu, nec Maria illius hæres expreſſit relinquere Archiconfraternitati de ordine Sororis, neque pro implemto, & executione voluntatis Oſtaui Teſtatoris, prout erat neceſſarium Pariſ. conſ. 45. num. 14. verſ. 4. primo quoniam in diſta donatione lib. 3. Quamuis Maria id expreſſiſſet non ſuffragaretur, quia ius declarandi rem alterius confidentiz, & ſecreto commiſſam, non tranſit ad hæredes ex 11 cumulatim pet. Noel. de tranſiſſ. Coſ. 16. numer. 1. & ſeqq. & Caſ. 35. nu. 29. & ſeqq. vſq. ad fin. Add. ad Roſam dec. 25. num. 43. & ſeqq. par. 3. rec. Preſertim cum huiusmodi declaratio debeat fieri de 12 laio luxuriento iuxta text. in l. Theopompus ff. de dote prelegat. Cap. de executor teſt. lib. 3. cap. 1. 2. n. 4. & Roſa coram Arnell. dec. 14. nu. 14. & ſeqq. in rec. dec. 294. num. 17. & 10. cum ſiq. & dec. 404. nu. 6. par. 14. & latillime, & in diſta Romana Legati coram bo. me. Card. Perſio. Hæres enim non poſſet declarare cum iuramento id, quod fidei, & in 13 ramenno deſundi fuerat commiſſum Alex. conſ. 34. numer. 1. verſ. nec obſtat, ſi dixerit, & numer. 2. lib. 2.

Maior difficultas aſſeſſe videbatur in altero motiuo, cui innuebantur informantes pro Archiconfraternitate, quod ſcilicet ordo teſtatoris erogandi id, quod ſupererit ſoluta dote, Vxor, in Cauſas ipſi oretenus ſignificatas, reſtringitur ad bona, quæ tunc temporis Teſtator habebat, ideoque non poſſit extendi ad iſta 14 poſt longum temporis intervalum acquiſita per ſex. in l. ſi ita ff. de auro, & argent. legat. Verum ego contrarium ceteriſ perpetuis omnibus verbis teſtamenti, & circumſtantijs in iſto caſu concurrentibus, Annuaduertenſi enim, quod mentio ſacta à teſtatore de bonis præſentibus eſt reſtricta ad dotem reſpectu cuius concedit Vxorij facultatem ſibi ſatiſfaciendi ex bonis, quæ ipſe tunc poſſidebat, ibi, Item dico, & dichiara nel tempo del ſpoſalizio trã eſſo, & madonna Santa ſua moglie hauer hauuto, & riceuuto da lei ſcudi 200. moneta, quali troue li reſtimo liberi, & li poſſa cauare da tutti li beni di eſſo teſtatore che al preſente ſi troua, At dum diſpoſuit vt id quod ſupererit ex eius bonis, erogetur in Cauſas per ipſam Vxorē oretenus ſignificatas, non ſe reſtrinxit ad bona præſentia, nec vſus eſt verbis tempo-

- 37 *Hares conuenit ut eadem res exequatur, qua defunctus conueniri poterat.*
 38 *Interdum appellatione veniunt omnes heredes in infinitum.*
 39 *Defuncti obligatio transiit etiam ad mediatos heredes*

V O T V M I V.

Octavius Lazarus egrotans cum periculo mortis de anno 1621. condidit Testamentum in quo inter cetera ita disposuit. *Item dico, & dichiara nel tempo del sponſalino tra eſſo, & Madonna Santa ſua Moglie hauer habuto, & riceuuto da lei in dote ſtudi 200. monetar, cioè in tanti mobili di Caſa aſcendenti à detta ſomma di ſcudi 200. quali emole reſtino liberi, & li poſſa cauare da tanti li libri di eſſo Teſtatore, che al preſente ſi troya, & quello vi ſarà di più delli di ſi ſtudi 200. dotali vuole permenter, & comanda alla detta ſua moglie, & herede ſia obligata ſpenderle, pagarli à quelli, che eſſo Teſtatore ha ordinato à bocca à eſſa moglie ſua. Deinde per nouum, & ſeparatum Capitulam ſpecificat nonnulla ipliſus bona, & credita parui momenti penes alios exiſtentia, vt innotefcerent heredi hiſ verbiſ. *Item dichiara eſſo Teſtatore habere creditum de J. na Cualla & c. & tandem ſubſequitur inſtitutio herediſ latino ſermonis ſic. Io o numbus ſuis bonis mobilibus, ſtadibus, turibus, & actionibus quibuſcuque preſentibus, & futuris ſcum hanc tem vniuerſalem inſtituit diſtanti Sanctiſſimæ eius chriſtiſſimæ vxorem, cui reliquit omnia ſupra diſta bona & c. cum onere ſupratatto orſtemus diſta & c. vxori ordinato.**

Conſualuit ex illa infirmitate Teſtator, & ſuperuixit alijs annis 13. Nempe viſq; ad annum 1634. de quo obiit ſuperſtitie Sancta eius vxor ſcripta herede in dicto teſtamento. vigore cuius hereditatem Viri defuncti adiuit, & inuentarium confeſcit, in quo deſcripſit quendam domum, 18. boues cum Curribus, & alia bona à Teſtatore medio tempore acquiſita, ſed paulo poſt Sancta quoque deceſſit, cui ab inſteſtato ſucceſſit Maria Vcclleſtra eius ſoror germana, quam ſtatim Miniſtri Reu. Fabricæ Sancti Petri coram me in locum D. mei Veſpignani abſentis deputato conuenenſit ad docendum Sanctam illius Sororem, & auctricem erogare, & expendiſſe hereditatem, & bona Qdauij Vici in cauſis ipſi à Teſtatore ordinatis; cauſaque per ſex ſere mentes diſcuſſa, pluribuſque Procuratoribuſ, & Aduocatis Martij in voce, & in ſcriptis ſæpius auditis. Cenſui dictam hereditatem Reu. Fabricæ eſſe applicandam, & ſucceſſiue mandandum de immittendo ad illius ſauorem decerni, & relaxari, cui Maria acquieſcens, reſcuſum habuit ad Sac. Congregationem Reu. Fabricæ, & benignè obtinuit ad honeſtam compoſitionem admitti, ſed dum de ea ſtipulanda tractabatur, Maria improuiſo ſato ſublata, diem ſuum clauſit extremum cum teſtamento, in quo herede m vniuerſalem ſcripſit Ven. Archiconfraternitatem Sanctiſſimæ Trinitatis Peregrinorum Vrbiſ, quæ vrbanè requiliſſe, miſiſſus ſuum ſiſtigando proſequi, quam tractatam compoſitionem perficere. Ideo cauſa iterum ad trutinam diſputationis reuocata,

poſt auditos per inſem Procuratores, & Aduocatos dictæ Archiconfraternitates in voce, & in ſcriptis, ac etiam in Contradictorio alterius partis informantis exequatur dicti mandati viuentis Maria relaxati expediendum duxi.

Quamuis enim maxima eſſet contentio inter partes ſuper qualitate dicti reliſti præterdengbus Miniſtris Fabricæ, quod onas per teſtatore m vxori iniundum erogandi, id quod ſupererit, ſoluta eius dote, in Cauſas ipſi oretenus ſignificata, debeat cenſeri factum in opera pia ex doctrina Petri de Vbaldo de Canonie. *Episc. cap. 9. num. 4. & ſeqq.* E contra verò informanties pro Archiconfraternitate dicerent, non eſſe, neque poſſe per neceſſe interpretari pium ea ratione, quia non ſumus in diſtributione bonorum commiſſa arbitrio, & voluntati alterius, quo cauſa communis, & recepta eſt opinio, quod teſtator cenſetur, voluiſſe diſtributionem fieri in opera pia, etiamſi id non expreſſerit, iuxta text in cap. cum tibi omnes ſcribenſes de teſtament. *Fiſcor. de ſubſtit. quaſi. 503. num. 7. cap. 10. de executor. vltim. vol. num. 60. & 145. & ſunt inſtituti DD. tam antiqui, quam Neotherici, quos in magno numero cumulat Fagnan. de Inſtit. & Iur. lib. 6. cap. 3. num. 24. Patet. Biff. moral. tom. 2. tit. 1. 2. de teſtament. ad pias cauſ. num. 103. fol. mibi 922. Paul. Ruben. reſol. præſ. cap. 50. num. 19. & num. 24. Sed ſumus in diſpoſitione certa quam teſtator ait ſignificari heredi, cuiusque fidei, & declarationi commiſit; quo cauſa nulla reſultat neceſſaria conſequentia, quod reliſtum ſit pium, & ad pias cauſas, cum hæres, & Executor teneatur præciſè illud erogare in cauſam ſibi à Teſtatore ſignificatam; quæ poſſet etiam eſſe profana *Ruin. conf. 21. num. 3. verſ. nec obſtat, quod diſta Mulier lib. 2. Nauar. conf. 16. de teſtament. lib. 1. ſub. num. 4. ibi tam quia non conſtat quod diſta diſpoſitio ſit facta ad pias cauſas Roſa in Romana Legati 27. Martij 1634. coram 60. me. Card. Veropſio ſub S. non etiam obſtare viſum ſuit.**

Quicquid tamen ſit de hiſ, viſa eſt tolli, omnis difficultas ex alio irrefragabili fundamento, nempe quod Sancta hæres, & vxor teſtatoris paulo poſt eum deceſſit nulla facta diſtributione bonorum iuxta mentem, & ordinem Martij, ſed omnia fuerunt ab inſteſtato apprehenſa à Maria eius Sorore, ad quam certum eſt non pertinere quia nec ipſi nec vxori, teſtator voluit acquiri, ſed alijs diſtribui ibi, *Sia obligata ſpenderli, & pagarli à quelli, che eſſo Teſtatore ha ordinato à bocca ad eſſa moglie ſua.* Perſonæ autem quibus dari, & diſtribui, debebant, ſunt penitus incertæ, & ingnorantur, nec aliqua viſi ſciti, & certiſſari poſſunt, Ideo intrant clara Priuilegia Reu. Fabricæ Sancti Petri, cui à Summis Pontificibuſ fuerunt applicata omnia bona, quæ ad alicuius manus perueniunt, & illa habentes, cui reſtitui debent, ignorant, ſed dubitant, etiamſi male ablata non exiſtant, ſed alias ad eos peruenierint, vt diſponitur in Conſtit. 23. Iulij 11. §. 11. in Conſtit. in Clem. 7. §. 9. & in Conſtit. 31. Pauli III. §. 6. & 7.

Et licet pro validitate, & iuſſificatione huiusmodi applicationis ſufficeret, quod ita ſanxerint, & diſpoſuerint Summi Pontifices, de quorum authoritate neſas eſt dubitare; Huiusmodi

modi tamen Conſtitutiones nuntur ſolida, & iuſtitia ratione, quia quando bona aliena peruenerunt ad aliquem, & illi, quibus ſunt danda, & reſtituenda, ignorantur, & ſciri nequeunt. IESV Chriſto Domino Noſtro, qui eſt heres vniuerſalis omnium in ceterorum, reſtitutio eſt facienda, diſpenſando ea pauperibus pro anima eius, cui reſtitutio debebatur iuxta text. in cap. ſicut deſignum §. 5. cor ubi gloſ. in verb. non tamen aliena de homicid. cap. cum tu de uſuris cap. cum ſis 16. & ibi gloſ. in verb. in uſum pauperum de Iudeis, & vtrouique ſcribentes, & ſignat Diu. Thom. 2. 2. quaſt. 52. art. 5. ad 3. & in 4. diſtinct. 15. quaſt. 1. art. 5. ad 4. Nam in manual. cap. 17. num. 20. verſ. 4. quando, & num. 92. & in cap. nouit de Iudic. notab. 3. num. 8. & de reſtit. lib. 4. cap. 1. num. 40 & 74. Soto de Inſt. & Iur. lib. 4. quaſt. 7. art. 1. ad 3. Couar. in regul. peccatorum par. 3. §. 1. num. 2. Serr. in clau. Regia lib. 10. traſt. 5. cap. 2. num. 1. & ſeq. Azor. inſtit. moral. per. 1. lib. 4. cap. 20. quaſt. 1. Leſſ. de Inſt. & Iur. lib. 2. cap. 14. dub. 6. num. 38. & dub. ſeqq. Vaſquez. in opuscul. de reſtit. cap. 5. §. 4. dub. 1. num. 6. Binsfeld. de uſur. in cap. cum tu quaſt. 6. concl. 3. Bonacin. oper. moral. tom. 2. traſt. de reſtit. diſp. 1. quaſt. 2. propoſit. 2. num. 13. fol. mibi 435. & quaſt. 3. punct. 4. propoſit. 2. num. 3. fol. 458. Facundez. ſuper decalog. lib. 7. cap. 2. num. 1. & ſeqq. Trullenb. pariter ſuper Decalog. lib. 7. cap. 1. 4. dub. 4. num. 1. Boſſ. moral. tom. 1. par. 2. tit. 1. §. 50. num. 188. 2.

Vel in alios pios vſus erogando, quia Sacri Canones, & lura Pontificia loquentia de pauperibus non intelligitur ſtride de ſolis Mendicis, ſed de quolibet alio opere, & loco pio de Monaſterijs, de Hoſpitalibus, & de Eccleſijs indigentibus ornamentis, & ædificijs, Azor. Inſtit. mor. par. 3. lib. 4. cap. 26. quaſt. 3. Vaſquez. opuscul. de reſtit. cap. 5. §. 4. dub. 1. num. 6. Reginald. in prax. fori paſtent. lib. 10. traſt. 2. num. 196. Bonac. ubi ſupra diſp. 1. quaſt. 3. punct. 4. propoſit. 2. num. 5. Trullenb. eod. lib. 7. d. cap. 1. 4. dub. 4. num. 2.

Proinde Romanus Pontifex, qui eſt vniuerſalis diſpenſator, & abſolutus adminiſtrator, & dominus omnium bonorum Chriſti, cuius eſt Vicarius, viceſq. gerit in terris, potuit hæc omnia, quæ Chriſto Domino vii iſcariæ debentur, addicere, & applicare Fabricæ, & Eccleſiæ S. Petri in commune totius Chriſtiani Orbis commodum, & vtilitatem ædificatæ, vt ſicuti Deus tradendo clauſes Cœlorum B. Petro voluit eum eſſe aliorum Apoſolorum, Caput, & Principem, ita hoc Sac. & ſublime Beati Petri Templum, quod eſt omnium Chriſtianorum Nationum Commune, & omnium Eccleſiarum Caput ampliori cultu, & magis admirabili ædificio conſtrueretur vt dicitur in Conſt. 22. Iulij II. in princ. & in Conſt. 3. & 9. Clem. 7. in vtraq. in princ. & in alijs vt in terminis aduerſit Marant. olim Ren. Fabrica in Regno Neapolis Aduocatus reſp. 22. d. num. 80. vſque ad fin. & reſp. 27. num. 17. & ſeq. part. 1. & reſponſ. 68. d. num. 53. ad 58. tom. 1. Paul. Rub. reſol. praſt. cap. 80. num. 1. & plurib. ſeqq.

Quod autem ſancta nullam faceret bonorum distributionem iuxta mentem, & diſpoſitionem Teſtatoris, patet ex Inuentario, quod ipſa confeſcit de bonis Mariti, & ex altero conſpecto de illius bonis à Maria eius ſore, &

herede, ex quorum combinatione apparet, quod illa eademmet bona, quæ ſancta habuit à Marito, obuenerunt Mariæ Sotori non diſtributa neque diſpenſata. Proindeque non applicatur Anchar. conſ. 436. ſub num. 3. verſ. praterea dicens poſſe præmi ſacram diſtributionem quando interceſſit lapſus longi temporis, & perſona diſtribueri debens eſt bonæ conditionis, & famæ, & concurrent alie coniecturæ, quia hic non concurrit, nec lapſus temporis, cum ſancta paulo poſt Maritum obiit, nec vlla coniectura, ſed conſtat ſanctam nemini diſtribuiſſe bona mariti, ſed reliquiſſe Sotori, veritati autem cedunt præſumptiones Rota coram Greg. dec. 416. num. 6. & in rec. dec. 328. num. 7. par. 5. & in alijs paſſim.

Nec minus eſt alicuius releuantiz, quod Maria reliquit huiusmodi bona Venetabuli Archiconfraternitati Peregrinorum; quia vltra quod nec ſancta ea reliquit Mariæ ad ſum. effectum ſed ab intellato, nec Maria illius hæres expreſſit relinquere Archiconfraternitati de ordine Sororis, neque pro implemento, & executione voluntatis Octauij Teſtatoris, pio ut erat neceſſarium Pariſi conſ. 45. num. 14. verſ. & primo quoniam in diſta donatione lib. 3. Quoniam Maria id expreſſiſſem non fuſtragaretur, quia ius declarandi rem alterius confidentiz, & ſecreto commiſſam, non tranſiit ad hæredes ex 11 cumulatim per Noal. de tranſmiſſ. Coſ. 16. numer. 1. & ſeqq. & Coſ. 35. nu. 29. & ſeqq. vſq. ad fin. Add. ad Rotam dec. 25. num. 43. & ſeqq. par. 3. rec. Preſertim cum huiusmodi declaratio debeat fieri de 12 lato iuramento iuxta text. in L. Theopompus ff. de dote prelegat. Carp. de executor teſt. lib. 3. cap. 1. 2. n. 4. & Rota coram Agnell. dec. 14. nu. 14. & ſeqq. in rec. dec. 394. num. 17. & 10. ex m. ſeq. & dec. 404. nu. 6. par. 14. & latillime, & in diſta Romana Legati coram bone. Card. Perſio. Hæres enim non potuit declarare cum iuramento id, quod fidei, & iuramento deſuncti fuerat commiſſum Alex. conſ. 34. numer. 1. verſ. nec obſtat, ſi diceretur, & numer. 2. lib. 2.

Maior difficultas adeſſe videbatur in altero motiuo, cui tinniebantur informantes pro Archiconfraternitate, quod ſcilicet ordo teſtatoris erogandi id, quod ſuperet ſoluta dote Vxoris, in Cauſas ipſi orctenus ſignificatas, reſtringitur ad bona, quæ tunc temporis Teſtator habebat, ideoque non poſſit extendi ad iſta 14 poſt longum teuporis interuallum acquiſita per lex. in liſi a ſſ. de auro, & argent. legat. Verum ego contrarium cœſui petentis omnibus verbis teſtamenti, & circumſtantijs in iſto caſu concurrentibus, Animaduertit enim quod mentio facta à teſtatore de bonis præſentibus eſt reſtricta ad dotem reſpectu cuius concedit Vxor ſaculatiæ ſibi ſauſficiendi ex bonis, quæ ipſe tunc poſſidebat, ibi, Item dice, & declara ſua tempo del ſpoſalito trà eſſo, & modonna ſanta ſua moglie hauer hanuto, & ricenuto da lei ſeudi 200. moneta, quali vuole li reſino liberi, & li poſſa cauere da tutti li beni da eſſo teſtatore ebe al preſente ſi troua, At dum diſpoſuit vt id quod ſuperet ex eius bonis, erogetur in Cauſas per ipſum Vxor orctenus ſignificatas, non ſe reſtrixit ad bona præſentia, nec vſus eſt verbis tempo-
ris

ris præteritis, nec præsentibus, sed locus est indefinitus de eo quod luperetur, ibi, & quello vi sarà di più della fondi &c. sic obligata spenderi, & pagari
 15 quæ, verba recipiunt tempus futurum, & disponunt conditionaliter de rebus incertis, & futuris, quæ possunt adesse, & non adesse, vt
 16 in terminis terminantibus. dd. verborum firmat *Camillo de Laraba conf. 47. num. 3. & 16. vers. itaque quando verba prædicta, & per tot.* Proindeq. non possunt restringi ad bona præsentia, quia
 17 verba temporis futuri extendunt legatum ad bona futura, quæ repertiuntur de tempore
 mortis l. filiam ff. de aur. & argent. legat. h.ero conf. 44. num. 38. lib. 2. Roland. conf. 39. num. 12. lib. 4. Menoch. præsumpt. 122. num. 37. lib. 4. Soc. iur. conf. 98. num. 27. lib. 1. Mant. de contrah. lib. 3. tit. 1. num. 12. & illa conditio si bona lupererint, quæ tacite
 in est, cum non possit verificari, nisi de tempore mortis dictum tempus existentis conditionis attendi debet, non autem conditi testamenti
 21 *Cranet. conf. 11. num. 9. Rumin. iur. conf. 52. num. 21. & seqq. lib. 1. Mant. vbi supra eod. lib. 3. d. tit. 11. nota. 17.*

Quæ indubitata redduntur ex dispositis in Institutione, postquam enim Testator instituit
 Sanctam Vxorem heredem vniuersalem in omnibus ius bonis mobilibus, stabilibus, iuribus, & actionibus præsentibus, & futuris,
 itatim declarauit se eidem relinquere omnia
 supradicta bona cum onere supradicto, nempe
 distribuendi id, quod supererit in Causas ipsi
 Vxori oretens significatas, ex quo patet ip-
 sum intellexisse grauare Vxorem etiam respec-
 tu futurorum, non solum ex natura Instituti-
 onis, quæ comprehendit etiam bona futura
 18 post testamentum acquisita l. iulius 23. & ibi
 gloss. in verb. edit ff. de fund. institut. legat. Bald. conf. 196. num. 6. lib. 4. Cranet. dicto conf. 11. num. 8. Sed
 etiam quia Institutio expresse loquitur de futu-
 ris, & certum est, quod illa verba, cui reli-
 quit omnia supradicta bona cum onere supradicto sunt
 referenda ad bona specificata in institutione
 non autem ad specificata in antecedentibus
 19 Capitulis, tum ex vi relationis, quæ semper
 fit ad proxima, & ad immediata præcedentia
Rota in rec. decis. 62. num. 10. & decis. 232. num. 17. par. 6. & decis. 90. num. 15. & decis. 236. num. 18. par. 7. & dec. 405. num. 4. par. 3. Tum quia de præsen-
 tibus Testator iam disposuerat ordinando, quod
 ex illis Vxor sibi satisfaceret de dote, Vnde il-
 la verba, cui reliquit omnia supradicta bona cum o-
 20 nere supradicto non possunt referri ad bona respec-
 tu quorum est facta particularis prouisio,
 & quæ Vxor capere debebat vti Creditrix do-
 tis, non vt legataria *Cranet. conf. 70. num. 2. & Menoch. præsumpt. 181. num. 6. & seqq. lib. 4. Rot. in rec. dec. 190. num. 16. par. 8.* Tum denum virtu-
 te illius clausulæ ceterarum ibi, cui reliquit om-
 nia supradicta bona &c. quæ extenditur ad omnia
 supradicta bona mobilia, stabilia, leuimentia
 21 iura, credita, & actiones præsentia, & futura
Rota post Zacch. de oblig. Camer. decis. 83. num. 1. in fine quando autem clausula cetera ponitur
 post relationem partis alicuius dispositionis
 comprehenduntur omnia leuientia in dispo-
 sitione relata iuxta theoricam *Felin. in cap. cum P. rebello nu. 10 in fine de fid. instrum. Rota post Zacch.*

de oblig. Camer. decis. 16. num. 3. & 4. *Repetita post Strazul. de Saluian. interdict. des. 137. num. 4.*

Præterea certum est, quod legatum nunquam recipitur ad tempus testamenti, quia
 23 do ex coniecturis diuersa apparet voluntas testatoris *Socini. i. un. conf. 98. num. 20. lib. 1. Fabr. conf. 120. num. 8. lib. 1. Mant. de coniect. ult. vol. lib. 3. cap. 11. num. 23.*

Athic coniectura sunt admodum virgences, Prima quod ipse fecit hanc dispositionem, cum erat graui morbo oppressus, & cogitabat
 te moriturum, quo calu li testator ex illo morbo conualecat, & ex alio morbo post longum
 temporis intervalum decedat, legatum ex verisimili mente Testatoris intelligitur de rebus
 24 existentibus de illo tempore, quo moritur, tametsi loquutus fuerit per verba præsentis tempo-
 ris, vt in puncto consulit *Cephal. conf. 530. num. 5. & seqq. ac per tot. Mant. vbi supra d. tit. 11. num. 20.*

Secunda, Quia Testator grauauit Vxorem ad erogandum id, quod luperetur soluta eius
 dote, ex quo apparet sensisse de eo, quod luper-
 efferet de tempore mortis, de quo solum solu-
 uitur matrimonium, & fit locus restitutioni
 25 dotis, de qua restitutione sensisse apparet ex
 testamento, & in dubio etiam præsumitur *Archaran. conf. 119. num. 1. vers. stipulatio igitur.*

Tertia Denum, quia agitur de animalibus, & inobilibus, quæ sunt renouabilia, & vsur, ac
 tempore consumuntur, in quibus semper at-
 26 tenditur tempus mortis, & omnia subrogata,
 & renouata loco consumptorum veniunt, & continentur in legato iuxta doct. *Bartol. in l. quidam heredes num. 2. ff. de vici. iuric. & oleg. legat. & in l. si ita aut. 8. ff. de aur. & argent. legat. Castreus in l. si seruus 113. §. qui quinque num. 3. vers. & hoc nota ff. de legat. 1. Mant. de coniect. ultim. vol. lib. 3. tit. 1. num. 16. Camer. var. resol. part. 3. tit. 20. de legat. nu. 272. & in terminis animalium *Aluad. de coniectur. mens. desunt. lib. 3. par. 2. cap. 2. §. 1. num. 209.**

Quatenus verò dicebatur, Ministros Recen-
 dendæ Fabricæ non potuisse conuenire Mariam
 nec Venerabilem Confraternitatem Sanctissimæ
 Trinitatis illius heredem ad placendum
 Sanctam eius auctricem erogasse bona Octauii
 Mariti in causas ipsi significatas, dum testator
 id ei secretè commisit, & multo minus id li-
 27 cuisse via executionis, cum sint tertii, contra
 quos Fabrica executiue non procedit ex *Adolphin. in eius præf. par. 3. cap. 5. num. 157.*

Responsio est facilis. Quod enim ad primum
 vltà quod Testator nihil dixit de Secreto, res-
 pondeo quod licet testator possit committere
 alii declarationem suæ voluntatis in Secreto
 illi significatæ, & reliquum ita factum iustifi-
 carit vt probant *Ruin. conf. 19. num. 5. & 8. conf. 21. num. 1. & 10. lib. 2. Peregr. de fideicom. art. 33. num. 58. Camer. var. resol. part. 3. can. 22. de legatis num. 89. vers. quoniam Altiograd. conf. 88. num. 1. lib. 1. & alij quos cumulat Rota in citata Romana bonorum coram bon. mem. Arguello §. si quicquid fit de hoc, tamen certum est, quod ille, cuius declarationi testator commissit suam voluntatem, potest cogi ab Episcopo, loco cuius Fabrica succedit, ad declarandum causas, in quas iussus
 fuit distribuere, ne detur materia fraudandi,
 & emburiandi, vt dicit *Castrens in l. quem heredi**

num. 3.

29 num. 1. in fin. de reb. dubijs, & clarius Soccin. ſen-
 ſu. eadem num. 1. in fin. his verbis, Si tamen teſtator
 diſtinguet voluntatem ſuam, heredi, vel executori, in
 qua cauſam diſtribueret, poſſet cogere Epicoſcopus exe-
 cutorem, vel heredem, ut ſibi dicat in quam cauſam
 diſtribuit ne detur materia imbuſandi, & ſic fran-
 dendi, & idem firmat Parſe conſil. 45. m. 23. lib. 3.
 de egregijs ac late Merend. controuerſ. iur. lib. 27.
 cap. 31. per totum, ubi omnia contraria diluit.
 Idque procedit etiam ſi Teſtator dicat ſecreto
 30 ſignificauit executori Caſtreſi. ubi ſupra num. 2.
 & Soccin. ſub num. 1. Licet ſocus eſſe ſi mandaret
 ſeruati ſecretum dicit Caſpa de executor. ultim. vol.
 num. 6. m. 1. 5. quod ramen late improbat, Meren-
 da loco citato d. num. 5. uſque ad finem. Et illa de-
 31 claratio debet fieri cum iuramento, ut in leg.
 de compoſp. ſi. de du. prelegat. Rinn. diſſo Conſil. 19.
 ſub num. 7. & 8. lib. 2. Cancer. diſſo cap. 20. m. 39. ante
 fin. verſ. & dicit, quod ille tertius, & in citata Romana
 Legati coram Cardinali Veſpicio. & in diſſa Romana
 bonorum coram Arguello, & alijs ſupra alleg. m. 12.
 Si vero Teſtator mandaret ſeruati ſecretum, &
 noluiſſet ſuam voluntatem ad alios ſciri, tunc
 maxima eſt controuerſia inter DD. cū nonnulli
 teneant ſtati ſolo diſpo iurato eius, cui teſta-
 tor ſua voluntatis executionem in ſecreto
 commiſiſſi, ut præter ſuperius allegatos optimè
 32 Io. Andria addit. ad ſpecul. tit. de Inſtrum. Edit. in
 S. 12. qui incipit nunc verò aliqua in additione ad nu-
 45. in verb. Sacramento cuius verba repetit Ruin. diſſ.
 Conſil. 19. num. 5. verſ. idem verbum velle lib. 2. Alii
 vero teneant non ſufficere iuramentum, niſi
 concurrat coniectura, & verſimilitudines
 33 vt habetur apud Peregrin. diſſ. art. 33. ſub eodem
 num. 58. Cancer. diſſ. cap. 20. d. num. 36. ad 90. Mantie.
 de conſil. lib. 1. tit. 1. num. 14. & late diſcutit Roſa
 in diſſa Romana bonorum coram Arguello, ſuper
 quo, pro nunc non inſiſto, cum in caſu no-
 ſtro ſit probatum, Sanctam obſiſſe non factam
 aliqua diſtributione bonorum Mariti iuxta ip-
 ſius ordinem, & voluntatem, quod ſufficit.
 Quo verò ad viam executionis Fabrica Sancti
 Petri habet in ſuis Priuilegijs facultatem pro-
 cedendi via executionis, quoniam manu Regia,
 ſummario, ſimpliciter, & de plano ſola facti
 veritate inſpecta, vnica dumtaxat præcedente
 citatione perſonaliter, vel ad domum faciendi
 abique alia tela iudiciali, & mandatum exe-
 cutiuum loco ſententiæ ſententiæ relaxandi vt
 34 late diſponitur in Conſtitutione 7. Clem. 7. §. 10.
 quæ clauſula viam executionis tribuit Roſa
 poſt Salgad. labeſy creditor decif. 15. num. 2. & eoram
 Bichio decif. 537. num. 12. & ſeqq. & ita de ſtylo in-
 concuſſo ſeruatur, vt eſt notorium, & teſtatur
 Riſolphi in eius prax. iudicial. par. 1. cap. 7. num. 103.
 Proinde non obſtat, quod dicatur non poſſe
 procedi executione contra tertium, quia quic-
 quiſi ſit de hæc conſeſſione, quæ non videtur
 35 tuti in cauſis Fabricæ attentis illius ampliſſi-
 mis Priuilegijs, ceſſat difficultas in caſu noſtro,
 quia neque Maria Vecelleſta hæres Sanctæ, ne-
 que Venerabilis Archiconfraternitas Sanctiſ-
 ſimæ Trinitatis hæres Mariæ poſſunt dici ter-
 36 tiales enim dicitur ſolum, qui ſuccedit ti-
 tulo ſingulari non autem, qui ſuccedit vt hæ-
 res vel alio titulo vniuerſali vt Maria, & Ar-
 chiconfraternitas Paſtador. rerum quotid. lib. 2. cap.

ſin. part. 4. §. 4. num. 1. & 2. Carſonal. de India. tom. 2.
 lib. 1. tit. 3. diſput. 1. ſub num. 4. verſ. 3. poſſiſſorem vo-
 catus Guſman. & de cuius quaſi. 1. m. 35. Roſa in rec.
 decif. 191. eadem enim via executiua, qua de-
 functus conueniri poteſt, eadem quoque con-
 37 ueniri poteſt hæres leg. ex contrailu 44. & l. Miles
 §. ſin. ſibi iudicati actio heredi, & in heredem competiſ-
 ſi. de re iudic. Graſſ. de ſucceſſ. in verbo hereditas qua-
 ſion. 12. num. 4. & 4. Coler. de proceſſ. execut. part. 1.
 cap. 10. num. 313. Galles. de obligat. Camer. quaſi. 4. m. 1.
 & 12. & ibi Zacch. num. 6. & 7. & Roſa poſt eum
 38 decif. 186. num. 5. Nihil obſtante, quod Vene-
 rabilis Archiconfraternitas ſit hæres mediata,
 quia appellatione hæreſis veniunt omnes hæ-
 39 redes in infinitum Tiraqueſ. de re traſſ. conuen-
 tional. §. 1. num. 21. Gratian. diſcept. 104. num. 1. & ſeqq.
 & diſceptat. 266. num. 6. & diſceptat. 612. num. 13. &
 etiam ad mediatoſ tranſiſt obligatio defuncti
 vt in terminis idem Gratian. diſcept. 1743. nu-
 mer. 17. & 18.
 Et ita, &c.

N. Senenſis Sac. Conſil. Adno.

Illuſtriſ. D.

NICOLAI SEVEROLI

SAC. CONSIST. ADVOCATI

VOTVM CONSVLTIVVM

Datum in Tribunali Agriculturæ in Cauſa
 Romana prætenſiſ deſertionis.

Inter

D. D. DE MINIMIS.

Et

DD. QVARANTAM, ET SOCIOS.

ARGVMENTVM

Deſertio cauſæ, lapſus Inſtantiæ, & ſtatim,
 quando inducantur, vel excuſentur, & poſ-
 ſint prorogari ad intellectum Statuti Agri-
 culturæ cap. 54.

S Y N N A R I V M.

- 1 Faſti Series.
- 2 Fatalia ſuſpenduntur pendente cauſa coram Conſul-
 tore declarata de iure communis ſecus de ſtylo Tribu-
 nalis Agriculturæ, ut num. 3.
- 4 D. Siluini Petruccijs
- 5 D. Baldazari Papens
- 6 D. Dominiocus Leluis
- 7 Stylos Tribunalis in ordinatoſ probatur ex ſubſiſ-
 ſi extraiudicialibus.
- 8 Et ex aſſerſione Notarij.
- 9 Et Inſtr. Conſulorum, & practicoſum in eodem Tri-
 bunal.
- 10 Et poſſe Index de eo ſe extraiudicialiſ infor-
 mare.

- 18 *Commissiohes prorogationum fatalium solent expediri ad canabellum, & non probant Stylam.*
- 19 *Secus tamen quando sunt plures, & continuata.*
- 20 *Stylus ex alio, processibus, & Stripiatis probatur.*
- 21 *Probatio resultans ex aliis, & instrumentis dicitur notoria.*
- 22 *Agricultura causa debent citissime expediri.*
- 23 *Termini dies intermedio non computatur quando adest dilectio A.*
- 24 *Præsentim quando loquitur de diebus immediatè sequentibus.*
- 25 *Tempore petitionis, & electionis Consulatoris fatalia non currunt.*
- 26 *Fatalia non currunt pendente recusatione.*
- 27 *Menfis intelligitur 30. dierum.*
- 28 *Prorogatio intelligitur collata in finem termini.*
- 29 *Menfis est sumenda prout currit naturaliter quando habet certum initium.*
- 30 *Menfis ex Statuto Urb. lib. 1. cap. 197. debet esse 30. dierum.*
- 31 *Interpretationes habent locum solum in casu dubio.*
- 32 *Prorogatio non potest fieri ad maius tempus termino prorogato.*
- 33 *Interpretatio in sumenda est, per quam alius valet.*
- 34 *Fatalia non currunt dum disputatur an causa sit deserta.*
- 35 *Stylus probatur in uno casu non extenditur ad alium casum diversum.*
- 36 *Index pupillens de Consilio potest proferre sententiam etiam eo non expectato, si instantia labatur.*
- 37 *Fatalia non currunt dum non adest Consulator.*
- 38 *Instantia non permittit etiam per 30. annos, si partes differant eligere Iudicem ex forma Statuti deputandum.*
- 39 *Fides, quæ non sunt in individuo casus non relevant.*
- 40 *Stylus etiam ex unico alio contrario excluditur.*
- 41 *Etiam si mille alius adesset.*
- 42 *Varius, & difformis, maxime contra Ius non attenditur.*
- 43 *Opinio illa est sequenda, per quam fraudibus obviatur.*
- 44 *Causam non esse desertam in dubio pronuntiandum.*
- 45 *Prorogatio à Iudice sine citatione facti non potest etiam præcedente commissione.*
- 46 *Crescent. decis. 3. de off. & potest. Iudic. Deleg. loquitur de prorogationibus factis ab Auditoribus Rota vigore Innocentiane.*
- 47 *Secus in alijs Iudicibus, qui non imitantur Innocentianam.*
- 48 *Auditors Rotæ prorogantes fatalia vigore Commissionis, & non vigore Innocentiane tenentur per tem citare.*
- 49 *Ad Desertionem evitandam sufficiunt diligentia, & quod Commissio deuenit ad hancum Carforum.*
- 50 *Et fides præsumpta facta Regenti Signatura.*
- 51 *Declara procedere in termino dato ad appellandum, & proseguendum appellationem.*
- 52 *Secus in prorogatione instantia, & fatalium, quæ lapsa tempore perent.*
- 53 *Fatalia lapsa à Iudice prorogari nequeunt sed Principi adrendunt.*
- 54 *Prorogatio obiecta ad manifestum finem primo non valet.*

- 55 *Instantia de Iure canonico est perpetua.*
- 56 *Ad desertionem inducendam non sufficit sola taciturnitas, & lapsus temporis, sed malum Ius, & factum posuimus.*
- 57 *Et requiritur sententia declaratoria desertionis.*
- 58 *Subrogatio gratiosa lito extincta non datur.*
- 59 *Appellans debet intra annum prosequi.*
- 60 *Appellans cui Iudex dedit terminum Iuris, si infra 30. dies non redierit pro Apostolus dicitur appellationi renunciasse.*
- 61 *Annus datus ad proseguendam appellationem prorogatur ad biennium, si in primo anno aliquid fuit factum.*
- 62 *Et requiritur, quod sit commissio causa, & citatum ad dicendum contra commissionem.*
- 63 *Desertio evitatur si post commissam causam tempore, alia transportentur in termino transportationi præfixo.*
- 64 *Fatalia tempore pessi non currunt.*
- 65 *Nec pendente discussione an sit concedenda rensisio.*
- 66 *Nec tempore recursus ad Signaturam.*

V O T U M V.

DOMINI Ioannes Baptista Quaranta, & Socii condemnati per Illustrissimos DD. Consules Tribunalis Agriculturæ ad solendum DD. de Minimis responsiones promissas in Instrumento Affidus Tenentum Turris Bubalaræ, & Castri Malinominis appellatur ad Illustrissimos DD. Reuifores, qui causam per se ipsos cognoscere nolentes deputant in Consultores Illustrissimos PP. DD. meos de Oddis, & de Comitibus, sed dum DD. Quaranta, & Socii causam pro sequebantur, DD. de Minimis coeperunt opponere desertionem sub pretexto, quod Reuifores causam non terminauerint infra 30. dies iuxta formam Statuti Agriculturæ cap. 54. Quare exortis super hoc varijs altercationibus, DD. Consules illud incidens mihi remiserunt decidendum, & ego prima vice Consului pro desertione, & iuxta meum votum fuit pronunciata causa deserta. Sed quia innixus fueram nonnullis fidibus exhibitis pro parte DD. de Minimis continentibus, quod nullo pretexto deserto excusari, sed causa transit irreparabiliter in rem iudicatam, si Reuifores intra 30. dies à Statuto præscriptis, eam non terminauerint; D. Quaranta & Socii alias fides supradictis contrarias ab alijs Curialibus procurarunt, & ostendentes, quod principale fundamentum resolutionis vacillabat, obtinuerunt ab eisdem DD. Consulibus causam mihi remitti, vt eos iterum audirem. Cumque huius emergentis questionis resolutione plures continerent articulos in hoc Tribunali futuros exemplares, super quibus nihil certi adhuc reperitur decum. Volui materiam plene examinare, omnibusque diligentissimè discussis spissiusque auditis partibus, eorumque Aduocatis, & Procuratoribus in voce, & scriptis acerrimè Informantibus eam descendenti sententiam, quod præuia repositione à quocunque præiudiciali Decreto desertionis præsentis de meo voto declarate procedendum sit ad vltiora coram Illustrissimis DD. meis de Oddis, & de Comitibus, Censui enim

enim cauſam non eſſe deſertam, non quidem
ex eo fundamento, quod pendente cauſa coram
Conſultore fatalia ſuſpendantur, vt conſe-
debat Informantes pro D. Quaranta an-
toritate. *Alex. in l. Titia num. 4. ff. ſolut. matr. Ruit.*
conſ. 77. num. 1. lib. 5. Cern. conſ. 13. num. 3. lib. 3. Lan-
franc. in traſſ. de arbit. in prim. num. 13. Gabr. conſ. 4.
num. 1. de arbitris Lancelotti. de atena. par. 2. cap. 6.
num. 3. Marchiſ. de Commiſſ. par. 3. de prerog. Com-
miſſ. fatal. num. 105. fol. 407. Rodolphus. in eius prax.
par. 1. ſep. 13. num. 567. & ſecura eſt. Rota in recent.
deciſ. 294. num. 3. par. 3. & in Romana de Bombellis
31. Maij 1661. coram Sacro que eſt impreſſa apud
*Polſium de delat. deciſ. 9. num. 6. & expreſſe cau-
tetur in Statuto Vrbiſ lib. 1. cap. 187. in fine, & ibi
notat. Fenzon. num. 6. Nam quicquid dici poſſit
in terminis Iuris communis omnes diſputa-
tiones ceſſant in caſu noſtro ſtante antiquiſſi-
mo ſtylo Tribunalis Agriculture, quod cauſe
etiam pendentes coram Conſultore remaneant
deſerte, niſi ſerminetur intra 30 dies preſcrip-
tos à Statuto pro quo exhibita fuerint fides
multorum Curialium attellantium ita ſemper
ſeuſſe, & vidiffe, ac audiuiſſe ab aliis ſeruari.
Idemque mihi aſſeruerunt Perillat. & Admo-
dum Excellens Dominus Siluius Petruccius
qui per annos 40. Officio Aſſeſſoris diſti. Tri-
bunalis ſumma cum eius laude functus eſt, ac
Perillat. & Aduerſ. Excellens D. Baltaſar Pa-
peius, qui nunc in illius ſubelliſſi pari Imegrite,
& Doctrina ſuis dicit, ac D. Dominicus
Lelius Aquarius qui pariter per multos annos
in hoc munere cum maxima fide opinione
ſe geſſit, que procul dubio ſufficiunt, cum
agatur de ſtylo reſpiciente modum procedendi,
& ordinaria ludici, qui ex huiusmodi pro-
bationibus, Imo leuioribus probatur, & in
ſpecie quod ſufficiant fides, & attestationes ex-
tra iudiciales. *Burr. in cap. 3. num. 267. de conſuetud.*
Alex. conſ. 3. num. 17. lib. 3. & conſ. 14. num. 1. lib. 5.
Dec. conſ. 402. num. 10. & conſ. 615. num. 28. Piag. de
conſuetud. quaſt. 10. num. 1. & 12. Oſſich. deciſ. 21.
num. 17. Rota in recent. deciſ. 561. num. 15. & deciſ. 644.
num. 4. par. 1. & deciſ. 725. num. 105. par. 2. & deciſ. 248.
num. 2. par. 5. & coram Buratto. deciſ. 124. num. 15. &
ibi addit. num. 3. 2. liſt. B. & deciſ. 207. num. 31 &
de aſſertione Notarii, Bartol. in l. Fulia 4. n. 1. ff. de
Teſtib. Pam. de notariis. ex deſeſt. proceſſu. 85. Rota
in recent. deciſ. 393. num. par. 1. deciſ. 101. num. 10. par. 3.
deciſ. 106. num. 1. 2. par. 5. deciſ. 454. num. 24. par. 3. &
coram Buratto. deciſ. 148. num. 8. & deciſ. 217. num. 3.
& de attestatione Iuris Conſultorum practico-
rum, & verſatorum in illo Tribunali. Rota coram
Buratto. deciſ. 690. num. 16. Imo ſufficere ſo-
las Informationes oretenus captas per ludi-
10 cem, qui de huiusmodi ſtylo poteſt ſe etiam
in Camera extra iudicialiter informare, dicunt
Socin. l. un. conſ. 181. num. 75. & conſ. 28. num. 9. par. 2.
& Socin. ſen. conſ. 36. num. 11. & conſ. 39. num. 28. lib. 4.
larè plures cumulanſ. Aſſin. in praxi ſ. 22. cap. 10.
l. i. n. 3. num. 7. Pant. de nullis. vbi ſupra eodem nu. 86.
*Joſeph Ludovic. deciſ. Lucen. 36. num. 16.**

Vt ſuperius mihi oſtenſe fuerunt 300. ferè Com-
miſſiones pro prorogatione fatalium in cauſis
coram Conſultoribus pendentibus ſpatio an-
norum centum circiter obientz, quæ licet po-
tius expeditur ad abundantiorum cautela

pro tollendis diſtributionibus, & diſſentioni-
bus, vt inquit. *Marcheſ. de commiſſ. prerog. fatal.*
par. 3. ſ. 1. num. 76. fol. 404. Niſiſimiliter cum
ſint plures, & continuaturanno temporis ſpa-
12 tio ex hac multiplicitate, & frequentia, prorogationum
individuiſ. huius cauſas cenſentur
obtenere potius de neceſſitate, & de ſtylo, quam
pro cautela, & excluditur omnis preſumptio
materia voluntaria, & facultatiuè iuxta theo-
reticam Rapiæ in cap. cum Eccl. ſin. 55. de cauſ. poſ-
ſeſſ. & propriis. Rota coram Cofare de Graſſi. deciſ. 1.
num. 3. eodem tit. Rota coram Seraphi. deciſ. 21. 2. num. 2.
& apud Poſſium de remanen. deciſ. 41. num. 8. cum
aliis per Adden. ad Greg. deciſ. 162. num. 16. verſ. 22
excluditur.

Omniſſio difficultas quoad hoc dilatur
cum vltius indicati fuerint plures cauſas in-
quibus cauſe remiſſe Conſultoribus fuerunt
pronunciate deſerte, ex quo nõ fuerant termi-
nate intra 30 dies preſcriptos à Statuto Agricul-
ræ, & Conſultorum vota vel non fuerunt peti-
tæ, vel remaneant in actis clauſa ſine ali-
quo effectu ex actis autem Proceſſibus, &
ſcripturis ſtylus optimè probatur. *Gravet. conſ.*
134. num. 9. Roland. conſ. 40. num. 15. lib. 1. Mer-
conſ. 114. num. 41. Menoch. conſ. 37. num. 94. Rota
in recent. deciſ. 393. num. 4. par. 1. & coram Buratto
deciſ. 690. num. 15. Imò probatio, quæ reſultat ex
14 actis, & Inſtrumentis dicitur notoria Bart. in
l. 1. num. 3. ff. de non. oper. nunciis. Bald. in l. 1. num. 12.
Cad. ſen. Conſult. Pellein. qui dicit menti tenen-
dum. Curt. l. un. conſ. 105. ſub nn. 5. verſ. confirmat
ur promiſſa. Piag. de conſuetud. quaſt. 10. num. 14. &
ſeqq. & num. 35. vbi quod iudex poteſt eam ſup-
plere abſque alia Informatione.

Et nūtur huiusmodi ſtylus æquiffima ra-
tione, quia cauſa materiam Agriculture con-
cernentes, vt plurimum requirit celeritate,
& Republicæ intereſt, vt incumbentes huic
notabiliſſimæ, & vtiliſſimæ arti cito expedian-
tur, ne libus inuoluti, & per Tribunalia de
fatigati diſtrahantur ab hoc vtiliſſimo, & ex-
peditiſſimo Republicæ conſeruandæ, & augen-
dæ remedio.

Omiſſio itaque ſupradicto fundamento de-
ſertio mihi vult eſſe excludi ex circumſtantiis
in hoc facto particulariter concurrentibus, li-
cet enim Reuifores acceptauerint cauſam ſub
die 14. Aprilis anni 1653. & conſequenter ter-
minus 30. dierum preſcriptus à Statuto ad ter-
minandā cauſam incoeperit currere ſub die 15.
immediatè ſequens excluſo die acceptationis
qui computari non poteſt, cum Statutum diſ-
ponat cauſam eſſe terminandam infra 30. dies
immediatè ſequens à die acceptationis dictio
enim A. ſemper ponitur excluſiuè intermi-
nau cui adiungitur, & operatur, vt dies 4. quo
non computatur, vt voluit. *Gloſ. in cap. Statutum*
verbo nunciarum de prebendis 6. Tiraguel. de ra-
17 traſſ. Lignaz. ſ. 1. gloſ. 1. num. 51. & ſ. 2. Alex. conſ.
114. num. 2. lib. 5. Luc. Pat. in praxi Capitoli. ſ. 1. c. 1.
num. 1. 2. & 3. Siace. de appellat. quaſt. 12. num. 56. &
57. Boſſ. oper. moral. tom. 2. vid. 2. h. t. num. 136. Præ-
ſertim cum Statutum, ſe declarat de diebus
immediatè ſequentibus, Bald. conſ. 497. num. 32.
verſ. ſi eandem ergo lib. 1. Zach. de Socier. Offic. n. 390.
ſol. mihi 92.

Nihilominus cursus dicti temporis fuit bis interruptus, & impeditus nempe & primo sub die 23. eiusdem mensis Aprilis quia fuit petitus Consultor, & servatus predictus terminus pro illius deputacione secuta postmodum in personam R. P. D. Baranzoni sub die 30. dicti mensis post servatos quatuor terminos de stylo servari solitos, quod tempus
18 petitionis, & electionis Consultoris in fatalibus non computatur, sed demitit *Lut. Pat. in praxi capitul. lib. 5. cap. 9. num. 8. Galgani. ad statut. Frh. lib. 2. cap. 188. sub vers. an autem acceptatione.*

Secundo per reculationem eiusdem R. P. D. Baranzoni factam à Dominis de minimis sub die 5. sequentis mensis Maii in cuius locum sub die 9. eiusdem mensis deputatus fuit R. P. D. Iulius de Oddis, pendente enim reculatione
19 fatalia non currunt *Bald. conf. 26. num. 7. in fin. lib. 1. & merito quia interim suspenditur exercitium iurisdictionis Mili in eius receptario verb. iurisdiclio Landellote. de assen. par. 2. c. 6. m. 10.*

Demptis autem superdictis octo diebus petitionis, & electionis Consultoris, & quinquaginta pendens reculationis R. P. D. Baranzoni conficiendis in totum 13. dies terminus statutarius 30. dierum, qui alius expirasset sub die 13. Maii extensus fuit ad totam diem 28. eiusdem mensis, qua tamen die, nec expiravit, sed prorogatus fuit ad totam diem 26. Augusti vigore prorogacionis fatalium rer facta à Iudice ad unum mensem pro quolibet vice in
20 vim trium Commissionum in actis productarum vnus sub die 6. Maii, alterius sub die 13. Iunii & 3. sub die 13. Iulii eiusdem anni computando singulum mensem pro spatio 30. dierum excumulat per *Fenzon. ad stat. Frh. lib. 1. cap. 197. num. 1. 27. non autem prout menses naturaliter eurrunt, vt contendebant informantes pro D. Quaranta, quia licet verum sit, quod quolibet prorogatio intelligitur collata in*

21 finem cuiuslibet termini, & tunc solum inest currere iuxta doctrinam *Castren. in l. sine pare num. 5. in fin. C. de dilat. Scacc. de appellat. q. 15. n. 335 & proinde pretenditur, quod dum mensis habeat certum initium sit sumendus natura. licet, prout euri non autem pro termino 30.*

22 dierum iuxta distinctionem adductam per *Mench. de arbit. Iud. cap. 50. num. 21. Aliograd. conf. 29. a. nam. 20. vjque ad fin. per Boss. oper. moral. tom. 2. cod. tit. 2. §. 1. num. 4. & 5. qui omnes alios tam veteres, quam Neotericos cumulant, attamen hoc non videtur posse applicari in casu nostro, quia Statutum Capitoli lib. 1. cap. 197. di-*

23 ponit quod menses 30. dierum singuli computentur, quando autem lex, & statutum declarat quomodo mensis sit computandus, cess-

24 sant interpretationes, quæ solum locum in casibus dubiis habent *Socin. in cap. sacro nu. 246. de sent. excom. Mench. d. cap. 50. nu. 1. Girib. ad consens. Messana cap. 2. §. 1. num. 16. & ita quoque se limitat, & declarat Aliograd. disto. conf. 29. num. 34.*

Quæ indubitanter procedunt in casu nostro quia cum predictus terminus statutarius esset
25 solummodo 30. dierum, non poterat Iudex prorogare ad maius tempus *Felin. in cap. de cons. nu. 2. vers. 2. limita de offic. & potest. Iud. de leg. Scacc.*

de appellat. q. 15. num. 227. vers. & quod prorogatio Gabriel. de dilat. consil. q. num. 1. Marchesin. de cap. miss. prorog. fatal. p. 3. num. 33. vnde patrum dicitur
26 *bet quod Iudex intellegent de mente. 10. dicitur, vt alia valeat Nota in recen. de off. 248. nu. 5. par. 5. & de off. 365. numer. 7. par. 8. & in aliis pal.*

27 *lim.*

A dicta autem die 26. Augusti anni præteriti vsque in præsens fatalia non possunt dici lapsa, & perempta, quia cum Domini de Minimis sub die 14. Augusti allegaverint defertionem, & instante Domino Quaranta sub die 23. Augusti iterum prorogari fatalia vigore alterius commissionis de nouo obtentæ, & in actis reproductæ Domini de Minimis se opposuerunt petentes causam pronunciari deest: tã super quo emergenti cum assumpta fuerit disputatio, & quia ad consilium remissa fatalia remanserunt suspensa, quæ nunquam
28 currunt, dum disputatur, an causa sit deserta, & instantia perempta *Franch. in cap. ex ratione 8. num. 38. & ibidem Prapost. num. 3. vers. quoddam est impedimentum de appellat. & in his terminis præcisus Cast. conf. 135. num. 3. ante fin. vers. illud etiam videtur esse clarum lib. 2. Dec. conf. 350. ante fin. vers. & Narim, quod capit. disputari Alex. conf. 42. num. 10. in fin. & num. 11. lib. 3. Cuius super ritibus Sigillo cap. 48. num. 65. Scacc. de appellat. q. 15. nu. 82. & 83. Theaur. dec. 10. num. 3. Gratien. discept. 499. nu. 18. & 19. Anginell. de appellat. §. 9. Glof. 1. cap. 1. nu. 46. in fin.*

Non obstat præteritis, quod stylus vigens, vt fatalia currant pendente causa coram Consultore debeat etiam intelligi pro tempore petitionis consilij, & reculationis Consultoris, quia stylus probatus in vno casu non extendi-
29 tur ad alium casum dicefsum *Roland. conf. 94. num. 17. cum seqq. lib. 2. Cephal. conf. 138. nu. 85. Cratell. conf. 170. nu. 4. Dec. conf. 48. nu. 22. & Rot. in Felgitanen. hereditatis 11. ad h. 1654. eorum R. P. D. Veraspio Subi præterita in fine.*

Pæsertim hæc diuersitate rationis in vtroque casu vigente in primo enim quando Consultor est iam deputatus litigator potest eum v-
30 gere, & procurare expeditionem voti, & causæ intra terminum statutarium, quinimo Doctores magis communiter tenent, quod quando imminet lapsus instantiæ Iudex in illius fine, si videt eam labi, potest ferre sententiam, etiam
31 non habito consilio, prout in consilio ferendo iuxta cautelam traditam à Baldo in l. cum iudex num. 5. quam sequimur ibidem *Salket. in fin. C. de sentent. & inter locat. Caste. in l. t. num. 2. C. de relationib. Felin. in caus. Venerabilis num. 46. vers. sed obstat formæ de except. Soccin. Sen. conf. 124. nu. 9. lib. 1. Vano. de iurisd. ex defect. Iurisd. num. 153. vers. præmissa intellige Maran. in eius praxi part. 5. sub num. 41. Affin. pariter in praxi §. 2. cap. 1. nu. 25. Scacc. de appellat. quæst. 15. num. 297. vers. & ubi ex forma statuti, & idem Scacc. de sentent. & reindat. §. 13. vbi legit sub nu. 59. hæc reprobet, eam tamen admittit sub nu. 61. quando imminet lapsus instantiæ, quæ ratio non solum non militat in hoc secundo casu, sed potius contraria, quia dum adhuc non est electus Consultor, cum quibus Iudex procederet
32 valeat, pariter imputari non potest, si causam non*

Non expedit, dum non adest, qui cognoscat ;
vt egregie Hippolytus de Marſil. in ſingul. ſt. vbi
ex hoc inferet, quod ſi ex forma ſtatuti in gra-
u appellacionis eſt eligendus Iudex partibus
condens, & poſt 30. annos partes talem ele-
ctionem diſtulant, non labitur tempus inſtantie
3 quia non extat Iudex, qui adiri poſſit, eum-
que ſequuntur Lanfranch. de Orlano in tractatu de
arbitr. in 1. parte nu. 18. qui eſt inter tractatus magnos
tom 3. par. 1. fol. 207. Aſſin in praxi ſc. 1. cap. 1. num. 7.

Fides autem incontrarium adducit nihil
proſus releuant, Tum quia non ſunt in indi-
32 uiduo huius caſus, prout eſt necesse Rota in
rec. dec. 185. num. 7. par. 7. & dec. 488. num. 9. par. 3.
Tum quia exhibitæ fuerunt aliz fides contra-
riæ, & quod magis eſt indicati fuerunt nonnulli
caſus, in quibus ita ſeruatum fuit, vnde vel
in totum excluditur ſtylus exaductio præten-
ſus, ad quem effectum ſatis eſt vnicus actus
contrarius Surdeconf. 393. num. 24. Berouſ. conf. 4.
num. 21. lib. 1. Schrader de ſend. par. 10. leſ. 20. num.
157. Gratian. diſcept. 79. num. 9. & 10. Rota coram
Greg. dec. 162. num. 9. & ibi Adden. num. 15. vbi
ait procedere etiam ſi mille actus oſtenderen-
34 tur, & in Recent. dec. 12. num. 5. par. 2. & dec. 141.
num. 14. par. 6. & in Portuen. Affiliis 27. Febr. 1651.
coram R. P. D. mro Bichio S. minus. Vel tanquam
35 varius & diſſormis arte nō non poteſt præter-
tina contra diſpoſitionem iuris communis
Rot. coram Gregor. dec. 162. num. 8. & 9. & in re-
cent. dec. 280. num. 3. part. 3. dec. 455. num. 8. & 9.
& dec. 494. num. 3. par. 4. dec. 336. num. 7. par. 5. & dec.
136. num. 14. par. 6.

Et in hac ſententiam libentius deſcendi,
quia ſi contraria opinio admitteretur, poſſent
ſequi multa abſurda, nam pars, quæ obtinuiſ-
ſet primam ſententiam ad ſui ſauorem, poſſet
in gradu remiſſionis modo iſtum, modo alium
allegare ſuſpectum, & pluribus viis, & arti-
bus ſubterfugiendo Iudicem, & proteclando
deputationem, aut in totum eripere, aut in
extremo coramde terminum ſtatutarium tali-
ter, quod Iudex, & Conſultor non poſſent in
termino cauſam expedire, illa autem opinio
36 non eſt ſequenda, per quam: aperitur via frau-
dibus, ſed illa per quam iis obuium itur l. lee
in princ. ibi et fraudi locus non ſit C. de adminiſtr.
Tutor. Federic. de ſen. conf. 7. nu. 5. verſ. iſta pars vi-
detur. & conf. 73. num. 6. Rot. dec. 345. num. 11. par. 5.
& dec. 243. num. 4. part. 6. recent. Et in dubio ſc. 1.
17 per pronuntiandū eſt, cauſam non eſſe deſci-
tam Marchef. de commiſſ. ſuper deſert. cauſ. fol. mi-
li 72. num. 39. in princ. Caſador dec. 4. de appel-
lat. in fin. Scac. de appellat. queſt. 17. limit. 1. num. 18.
Rot. inter diuerſ. dec. 32. num. 3. part. 2. & in Recent.
dec. 416. num. 7. par. 4. recent. & coram Buratt. decif.
226. num. 17. & ibi Adden. littera C. & in Romana
Pecuniaria 9. Decembris 1641. coram R. P. D. mro
Melio, quæ eſt impreſſa poſt Merlin. de pignor. dec.
75. num. 1.

Si verò non duraret terminus, vt durauit in
hoc caſu, & ius eſſet ſolummodo in eo, quod
fuerat expedita commiſſio, & producta in ac-
tus, cenſeretur non ſuffragari, quia licet com-
miſſio prorogationis fatalium poſſit obtineri
38 ſine citatione partis, Iudex tamen ſine citatio-
ne non poteſt illius vigore ad prorogationem

deuenire Luc. Pat. in eius praxi Capitolina lib. 3. c.
12. num. 7. Caſador dec. 7. ſub num. 8. verſ. negativa vt
ro, & num. 9. verſ. quæ appellacionibus Scac. de appel-
lat. queſt. 15. num. 23. 2.

Nihil obſtante Creſcent. dec. 3. de offic. & poteſt
Iud. deleg. quia ibi loquitur de prorogationibus
39 quæ ſunt ab Auditoribus Rotæ vigore Inno-
centianæ, ex qua illis compertit ita facultas, vt
dicit Creſcent. incitata dec. & alij plures cumula-
ti per Scac. de appellat. queſt. 15. num. 220. & 221.
& Marchefan. de commiſſ. prorog. fatal. part. 1. num.
38. fol. 401. vbi aduertit, hoc fuiſſe inductum ad
maximas expenſas euitandas, quæ ſunt in re-
giſtris, quando pluries prorogantur fatalia, ſe-
40 cus eſt in alijs Iudicijs, qui non poſſunt iu-
uari Innocentiana, non habente locum extra.
Rotam Rota poſt Pacif. de Saluian. interdict. dec. 6.
num. 3. repetit. inter diuerſ. dec. 65. num. 1. & in fin.
& coram Caual. dec. 413. num. 2. Adden. ad Greg. dec.
156. num. 11. in fin. Adden. ad Buratt. dec. 125. n. 12.
Quinimo in Rotamet, ſi Auditores proroga-
41 rent vigore Commiſſionis, non autem Inno-
centianæ teneretur partem citare Caſador. d. deſer.
7. num. 8. verſ. negativa verò de appell. Mandos.
de prorog. fatal. in verb. lite, & cauſa in fine Veſtr. in
prax. lib. 7. cap. vlt. num. 13. Scac. de appellat. d. queſt.
15. num. 124. Marchef. de Commiſſ. prorog. fatal. par. 3.
n. 39. fol. 401. & ratio eſt quia Reſcriptum Prin-
cipis non tribuit Iurisdictionem ſine citatione,
vt dicit Caſador. d. dec. 7. num. 9.

Nec obſtat, quod ad effectum euitandi de-
ſertionem ſufficiant diligentiæ factæ in expedi-
endo, & producendo in actis commiſſionem,
42 vel quod Commiſſio deueniret ad Bancum.
Curiorum, vt per Caſador. dec. 4. de appellat. Scac.
de appellat. queſt. 14. num. 13. Lancelotti. de attentat.
par. 2. cap. 12. nu. 70. & ſeqq. Quinimo ſufficiunt
fides præſentata factæ Illuſtriſſ. D. Regenti Si-
43 gnaturæ, vt præter Scac. & Lancelotti. in locis
allegat. dicit Rota poſt Poſtulum de maxuten. dec. 199.
num. 3. & coram Merlino dec. 56. num. 1. & in recent.
dec. 19. num. 5. par. 5. tom. 2. cum alijs cumularis
per Adden. ad Buratt. dec. 764. num. 3.

Quia ſupradictæ deciſiones, & quæcunque
aliz allegari poſſunt, procedunt, quando agitur
de termino dato ad committendam, &
44 cauſam prolequendam appellacionis, pro quo
ſufficit aliquid eſſe factum, cum hic terminus
deret ad inchoandum Rot. dec. 66. de appellat. in
nou. Caſador. d. dec. 4. num. 1. verſ. cum non aſſignetur
de appellat. Secus eſt, quando agitur de proroga-
tione inſtantie, & fatalium pro impediende
corum lapſu, & interitu, cum enim ille ter-
minus ſit datus ad finicndum, niſi fatalia in-
tempore prorogentur, inſtantia, & fatalia irre-
45 parabiliter pereunt Staccia de appellat. d. queſt.
15. num. 226. & quando ſunt lapſa non poſſunt
46 amplius a Iudice prorogari, ſed debet obtine-
ri nouus terminus ab ipſomet Principe, & au-
ſtrem vigore eius ſcripti, vt Marchef. de com-
miſſ. prorog. fatal. par. 1. num. 29. & num. 73.

Quod eſt adeo verum, vt ſi pars, quæ time
lapſum inſtantie durante adhuc termino dil-
gentiſſimè ageret Impetrando prorogationem
47 ad nouum menſem finito primo, prorogati
non valeret vt collata in tempus inhabile Bz
in c. de cauſ. & ibidem Felin. num. 4. de offic. et pote.

Ind. de legat. & Scacc. d. quall. 15. num. 236.

Et propterea in causa, & causis inter DD. Iosephum fratres, & alios de minimis, nominibus respectu de quibus in actis ex vna, & DD. Ioannem Baptistam Quarantam, Ioannem Baptistam Leopardum, & Iosephum Bellinum partibus ex altera mihi iterum ad consulendum remissa, & remissis de, & super dicta duratione termini statuarii coram DD. Revisoribus prorogari, rebusque aliis in actis causis, & causarum huiusmodi latius deductis visis actis, partibusque cum eorum Advocatis, & Procuratoribus in voce, & in scriptis acerrime Informantibus sapientius auditum in voto, partes DD. VV. prouta repositione à quocunque praedudiculis Decreto declarate de iurisdictione voti meo esse in abstinentia ab executione praetensionum mandatorum, & in permissendo, vt Illustriss. Domini Revisores possint vti eorum Iurisdictione, & prorogare fatalem non dum lapsa, & ad vteriora in causa appellationis procedere cum votis Illustrissimorum PP. DD. meorum de Oddis, & de Comitibus, prout ita faciant non solum isto, sed omni alio meliori modo &c.

N. Senerolus S.C. Advocatus.

ANNOTATIO.

Desertio causae de Iure Canonico non ita de facili inducitur, nec lapsus temporis iusticiis, quia instantia de Iure Canonico est *43* cap. 2. num. 687. vbi quod ita seruatur in Romana Curia *Rota coram Buxio dec. 395. num. 17.* sed ad effectum illam inducendi non sufficit sola taciurnitas, & lapsus decenni, sed requiritur ulterius, quod conset de malo Iure non prosequenti, & adsit aliquod factum politium indicans, quod appellans litem per derelicta habuerit alia sine his requisitis desertio nunquam inducitur *Rot. in rec. decif. 167. num. 13. & dec. 285. num. 10. & seqq. & dec. 341. num. 116. & seqq. par. 10. quia est Bixij later eius impressas dec. 395. num. 18. & seq. & dec. 90. num. 33. & seqq. par. 12. & coram Zarate dec. 94. num. 3. & 4. vbi quod instantia perimitur spatio 30. annorum. & coram Peuting. dec. 320. num. 15. & 16. & coram Eminentijs. Ottobono dec. 234. num. 25. & seq. & in Melenitana Comen die 27. Martij 1675. coram R.P.D. Bourlemont S. non subsistente.*

50 Et requiritur sententia desertionem ipsam declarans *Rot. in rec. dec. 736. num. 2. par. 1. & dec. 107. num. 14. par. 10. & dec. 255. num. 7. par. 11. & coram Cavalier. decif. 333. num. 3. varj. verum; & nota. 3. & 6. & coram Royas decif. 294. num. 13. & coram Zarate dia. decif. 94. num. 2. & coram Peuting. dist. dec. 320. num. 17. in dicta Melenitana Comen die coram R.P.D. Bourlemont. sub eodem S.*

Ista autem disputantur vt plurimum ad effectum videndi, an sit locus subrogationi gratiosae, quae cum caiget litem, canonicam, & extinguit subrogatio amplius non datur *Peuting. dist. dec. 320. num. 12.* Caeterum etiam contingit de de sectione disputari, quando appellans infra annum non prolequitur appellationem,

vt tam de Iure Ciuili, quam Canonico tenetur iuxta text. in *Auth. ei qui C. de tempor. Appellat. cap. cum sit Romana 1. & cap. constitutus 45. de Appellat.* cum aliis concordantibus relatis per Ignatium Pereira de *Sansa in tracl. de Reuifion. cap. 36. num. 16. & per Rotam in Romana Pecuniaria 12. Ianij 1671. S. Ratio resolutionis coram R. P. D. Rondinino; & quando Iudex appellationis deducit terminum Iuris, si appellans infra 30. dies non redierit pro Apostoli, neque causam commiserit censetur appellatorem renunciale, & sententia transit in iudicium iuxta text. in cap. ab eo de Appellat. in 6. & in Clement. 2. *Quamuis eodem tit. cum alijs per Rot. coram Burati. decif. 356. & coram Gregor. decif. 533. in vtraque num. 1. & vtroque addent. & in Persafina Ereclionis Canonici 4. Maji 1665. coram Eminentijsimo D. Card. Carpineo Sanctissimi D.N. Prodatario, & Vicario meritissimo, qua est impressa in rec. dec. 294. num. 1. par. 14.**

De stylo autem Sacrae Rotae, & Curiae Romanae quando in priuor anno aliquid in causa actum fuit prorogatur tempus ad proseguendam appellationem ad biconium, vt firmat *Rota in dicta Romana Pecuniaria 12. Ianij 1671. S. quo enim ad primam coram R.P.D. Rondinino.*

Et ad istum effectum requiritur, quod saltem in primo anno fuerit commissa causa, & citatum ad dicendum contra commissionem, sine qua causa inchoata dici non potest, vt firmat *Rot. in dicta Persafina Ereclionis Canonici 4. Maji 1665. cor. Eminentijs. Carpineo in rec. dec. 294. num. 2. par. 14. & in Romana Canonis 28. Maji 1664. S. inextantibus coram eodem Eminentijs. D. Cardinali Carpineo, & in dicta Romana Pecuniaria 12. Ianij 1671. S. quo enim ad primum, & in illius confirmatoria 11. Ianuarij 1672. & 22. Ianij Ierusalem anni coram R. P. D. meo Rondinino, quorum dua vltima habentur impressa apud Modernum Gallesiam in tracl. de reitut. in integr. dec. 4. num. 4. & 5. dec. 9. num. 2.*

Nec requiritur infra biennium Actorum transportatio, vt aliqui volunt, sed sufficit, quod commissa causa, & citato ad dicendum contra, intra terminum transportationi praefixum Notario fuerit tradita archa ad conticendum extrahum, & ante pronunciationem super desertione fuerint in effectu ipsa acta transportata, & hoc satis est ad excusandam omnem desertionem, & impediendum transitum sententiae in iudicium *Rot. in Neapolitana Hereditatis 27. Ianuarij 1668. S. moti sunt coram Eminentijs. D. Card. Carpineo, & in Faentina Bonorum 13. Maij 1671. S. hinc frustra & S. seq. in fine coram R.P.D. Teya.*

57 Et tempore petis fatalem non cutrunt, vt late firmatur in *dist. Romana Pecuniaria cor. R. P. D. Rondinino, nempe in prima S. neque opulanti, & in secunda impressa apud Galles. dec. 4. num. 2. & in tertia apud eundem dec. 9. post S. 1.*

Nec currit tempus, nec fatalia pendentes *58* discussionem, an sit concedenda, vel deneganda remissio causae, vt firmat *Pereir dist. tracl. de Reuifion. cap. 62. num. 12.* Sicut etiam deduci *59* dei tempus recurrit ad Signaturam *Rot. in dicta Ba Faentina Bonorum 13. Maij 1671. S. fin. coram R.P.D. Taya.*

BONÆ MEMORIÆ TARQUINII VRBANI

VOTVM, SEV' DISCVRSVS

ARGVMENTVM.

Quando incipiat currere decemdiū ad appellandum, an à die ſententiæ, vel ſcientiæ ad effectum attentatorum.

SYMMARIVM.

- 1 Executio facta idē infra terminum ad appellandum quā extra decemdiū poſt interpoſitam appellationem ſemper remanet attentata.
- 2 Executio facta infra decem dies ad appellandum dicitur attentata, quāvis longē poſt decemdiē fuerit interpoſita appellatio.
- 3 Executio intra decemdiē dicitur improba, & reuocatur per viam nullitatis, quāuis in ea non fuerit appellatum, & poſt cauſa deſertionem.
- 4 Proceſſus etiam ſtans appellatōne, ſed nulliter interpoſita, ut de ſtylo, & inueterata Rota conſueſtudinē.
- 5 Executio obliqua, non autem directā per viam nullitatis, ſed attentatorum venit reuocanda appellatione deſerta.
- 6 Executio directā ſaluatur ab attentatis, licet facta infra decemdiē, quando adeſt deſertio deſumpta, ex non proſecutione appellatōis per bienniū, imō quadrienniū licet cauſa fuerit commiſſa ſimpliciter.
- 7 Deſertio clara non autem dubia, & ambigua exuſat executionem directā ab attentatis.
- 8 Executio directā ſubſiſtitur quando aſſiſti deſertio clara, & indubitata.
- 9 Executio obliqua nō ſubſiſtitur, quando fuerunt alla tranſportata in termino à Iudice proſcripto.
- 10 Inſtantiā, ne dum de Iure Canonico in Statu Eccleſiaſtico, verum etiam de obſeruantia Curia ſupremorumque magiſtratum eſt perpetua.
- 11 Executio ſententiæ ſine citatione, vel deſertionis expreſſa, ſine tacita declaratione, ſubſiſteri non poteſt.
- 12 Executio attentata etiam poſt lapſum triginta, vel quadraginta annorum venit reuocanda ex ratione ſupradicta.
- 13 Fallit quando clarē conſtat de deſertione, tunc enim, nec declaratio, nec ſeruatō quatuor terminorum eſt neceſſaria.
- 14 Limitatio prædicta procedit in deſertione ob appellationem non legitime, vel nullo modo interpoſitam, ſecus ob illius interpoſita appellatōis non proſecutionem.
- 15 Deſertionis declaratio difficiſſimē poteſt in praxi obtineri, ob Notariorum omolucentia.
- 16 Notarij hodie ſunt commiſſarj ratione onerum, & aucti in ſupremo pretij officio.
- 17 Inuocata poſt interpoſitam appellatōnem etiam elapſo decemdiō vocant reuocanda, & ſub num. 12.
- 19 Executio facta poſt decemdiū ad appellandum computandum à die ſententiæ non eſt attentata.
- 20 Iuxta elapſo termino decem dierum ad appellandum poteſt exequi propriam ſententiā citra viſum attentatorum, & nullitatis.
- 21 Appellatōnem non fuiſſe interpoſitam continetur

ex reuolutione aſſorum.

- 22 Declaratoria ut poſſit legitime relaxari, non indiget ſeruatiōne terminorum ad docendum de partitione, quando per actum poſitiuum conſtat de contumacia moniti.
- 23 Appellatio poteſt interponi à viſto coram honeſtis viris, vel obtinere commiſſionem ſub banca.
- 14 Appellatio coram honeſtis viris interpoſita, ut valeat impedire executionem, debet intimari Viſtori.
- 25 Commiſſio debet intimari præſentia citatione addendum contrarias non præſtati impedimentum executioni.
- 26 Proceſſus etiam ſiue commiſſio ſit. Signatura Gratia, ſiue Inſtituta utraque parte audita.
- 27 Appellatio interpoſita poſt terminum conceſſum à lege, debet à Viſto intimari, ſecus quando fuit interpoſita in tempore.
- 28 Appellatio debet interponi intra decem dies menſurandos à die late ſententiæ, non autem ſcientiæ, licet citatio fuerit executā domi dimiſſa copia, quā per contradicſas contra contumacem.
- 29 Proceſſus etiam quāuis Viſtus fuiſſet citatus in alio Territorio.
- 30 Decemdiū ad effectum attentatorum in ſiſto contumace condemnato per Contradicſas currit à die ſcientiæ, non autem ſententiæ, quāuis in principio cauſa fuiſſet monitus perſonaliter.
- 31 Decemdiū ad appellandum contra illum, qui fuit à principio citatus, & de inde condemnatus per contradicſas currit à die ſententiæ.
- 32 Contrarium verò quod currat à die ſcientiæ contra citatum domi dimiſſa copia.
- 33 Decemdiū ad appellandum currit à die ſententiæ, quando viſtus in principio cauſa fuit monitus, ſiue citatus ad totam cauſam, & ſub termino peremptorio, & de ratione num. 14.
- 35 Citationis in proſecutione Iudicij non ſunt neceſſaria, quando viſtus fuit à principio citatus ad totam cauſam.
- 36 Non procedit quando Contradicſa non fuerunt comminata in prima citatione.
- 37 Iterum quando prima citatio non fuit perſonaliter executā, nam alias non eſſet locus valido proceſſui per contradicſas, & ſub num. 35.
- 39 Citationes domi dimiſſa copia in tribunali A.C. propter eius facultates æquipollent perſonalibus.
- 40 Limita hoc procedere in ſucceſſiuis citationibus, non autem in prima ad Iudicium Monitoria in cauſa ordinarij.
- 41 Item non procedit ad effectum relaxandi cenſuras.
- 42 Citatio prima, ſiue monitio debet eſſe perſonalis, quia eſt de Iure Diuino, vel naturali à diuina prouidentia, & ſub num. 43. reprobatuſ Sarmien. qui tenet contrarium.
- 44 Citatio nec per Principem tolli poteſt.
- 45 Citationes exceptæ prima cum ſint de Iure Civilis poſſunt per Principem de plenitudine poteſtatis tolli, & omitti, etiam ad ſententiā, & num. 46.
- 47 Id procedit quando Papa egeret de plenitudine poteſtatis, non autem poſſeſſate ordinaria.
- 48 Sententiæ Pontificis, & Imperatoris prolata ſine citatione eſt valde dubitabilis, & num. 49.
- 50 Sixtus V. & Pius V. ante quā prinæſſent Regno Anglico Eliſabetam Reginam illum prius mouerunt, & citarunt.
- 51 In cauſis executionis præſentia citationis dimiſſa copia in partibus, vel ex obligatione celebrata in Curia procedi-

ceditur per contradiclas,

52. Non proce dit, quando fuerint mutata persone.
53. Item quando agitur pro relaxandis censuris.
54. Decemdiu ad appellandum currit a die scientie, quando itas istandus est impediri, & dolo non latitas, ne personaliter citetur, secus si dolo.
55. De decemdiu ad appellandum, an currit a die scientie, vel si iurata debet inspicere an agatur de defensione, vel de iuratis.
56. Innouata in termino ad appellandum semper sunt renovando licet appellatio fuerit interposita post te muni, & declaratur decisio Romana Vincen-
centum Brulagna.
57. Decisiones non sunt alleganda nisi in articulis serio firmatis, non autem in illis obiter, & tangenter de-
gustatis, & num. 58.
59. Decisiones sunt intelligenda secundum doctrinas al-
legatas, & in quibus se fundant, & num. 60.
61. Decemdiu ad appellandum currit a die scientie ad
effectum defensionis tantum, non autem ad effectum
attentatorum, contra citatum domi dimissa copia.
62. Decemdiu ad appellandum pro renouatione aten-
tatorum non currit nisi a die scientie.
63. Executio facta intra decemdiu non renouatur per
viam attentatorum, ubi fuit appellatum in tempo-
re a die Notitie, sed renouatur beneficio iniustitia,
& num. 64.
65. Fatale non currit a die prolatæ sententia, sed a die
notitia, & sub num. 66. & 67. declaratur deci-
siones in contrarium allegata.
68. Executio facta post appellationem remanet attentata.
69. Innouata post appellationem dicuntur attentata gra-
uiora.
70. Videtur nec verus nec filius contumax fuit effectus,
quando non processit citatio vel personalis, vel do-
mi dimissa copia.
71. Decemdiu ad appellandum incipit currere de Inte-
ra huius late sententia, & de momento in momen-
tum.
72. Decemdiu ad appellandum fuit de late prescrip-
tum a die late sententie.
73. Dies sub quo fuit publicata sententia, non computatur
in decemdiu ad appellandum ex contraria, &
stylo Sacri Palatii, imò totius Status Ecclesiastici.
74. Appellatio interposita vicesima die post latam sen-
tentiam non dicitur defesta.
75. Dies terminis non computatur in termino.
76. Ferrus procedit quando alius non expletur in prin-
cipio dies, vel non integra, & de sententiis, que
promulgantur in audientia, que fiunt in Curia de
novo, & de iero num. 77.
78. Terminus proleuato in Rota est quindecim dies in
ultimis audientis Mensis in alijs Tribunalibus
decem diuina.
79. Decisiones nullum prestant auctoritatem, quando sunt
errandæ, & eius fundamenta voluit Rota probare.
80. Citatio cum inhiberi ad statim facta a vocatore ad
Signatorem illico, & eodem puncto citatum affert.
81. Precedit etiam quamvis inde illa citatio lesa do-
minis Auditor Signatura non inhibuisset, seu su-
perforam decessisset.
82. Imò etiam illa citatio intra decemdiu executio,
& in audientia Signatura tempore debito ex aliquo
accidente pro reproducta.
83. Recursus ad Principem, & sola querela superiori
proposita habet vim appellationis, & subditioms.
84. Attentata excusari non possunt, quando sunt aperte,

& clara.

85. Causa quando non est appellabilis non per digni-
tatem eandem olim publicatum, retardatur execu-
tio saluamodo ad P. d. Audientia; pro quâ cadit
citatio, & num. 80.
87. Citatus in audientia Signatura non tenetur expella-
re perpetuo, sed sufficit a finem usque ad primam
audientiam, & in illis diebus, quibus informatur,
& causa proponitur.
88. Executio soltem directa facta extra decemdiu non
remanet attentata, quamvis iustus fuerit citatus do-
mi dimisso copia, sed venit discutienda ratione in-
iustitia in gradu appellationis.
89. Attentata ex quo sapienter delictum in consilium opi-
nionum, & Doctorum discordia, semper remanet
excludenda.
90. Signatura Iustitie supremum tribunal in dubio si-
per referbit pro attentatorum exclusionem.

V O T U M VI.

A QVO tempore decemdiu datum de
iure ad appellandum a sententia prolata
sub citatione non personali, sed domi dimis-
sa copia exequuta, currere incipiat ad effectum
attentatorum, vertitur hodie questio non mo-
dica, ob varias resolutiones, tam in Signatu-
ra Iustitie, quam magis in Rota diversis tem-
poribus emanatas. Quamobrem requisitus
de Voto, pro exclusionem attentatorum res-
pondere cogor ex infrascriptis.

Aduerto enim in primis, quod questio
hæc non est de innouatis infra decemdiu,
datum ad appellandum a die sententie, nec
de innouatis post appellationem interpositam
a victo licet extra decemdiu a die sententie
prolata, quia vtroque casu prohibita de iure
reprobat quælibet innouatio, seu executio, vi-
t attentata, vt de primo loquitur Rot. dec. 180.
num. 1. coram Reuerendiss. Salamantino, Salomonen-
Pænit. 20. Ianuarij 1640. S. de attentatis coram
Reuerendiss. Popien. & dec. 115. num. 10. 11. 12.
& 13. dec. 170. num. 4. & 13. coram Eminen-
tissimo, vbi omnes concordant executionem
infra decemdiu a die sententie prorsus
attentatam, quamvis longè post illud fuerit
appellatum, & a die habita notitia.

Quinimò talem executionem intra decem-
diu taliter esse a iure improbam, vt saltem
per viam nullitatis reuocetur, quamvis inde
non fuerit appellatum, & post causæ desercio-
nem, Circo, discept. 56. num. 106. Marfetti. ver.
612. num. 64. lib. 2. idem Card. Ottobon. d. dec. 1.
270. num. 17. Card. Millin. dec. 392. num. 2. vbi
sic expressimè resolutum, & de stylo, & inue-
terata Rote consuetudine testantur Cæs. de
Gros. dec. 2. num. 3. de appell. Penia dec. 143.
num. 6. Bursat. dec. 61. num. 14. dec. 59. num. 1.
Coccin. dec. 205. num. 4. & 1. Seraphin. dec. 229.
num. 3. & 4. Gerardus. Beneficij 1. July 1644. S.
nos relenat. coram Reuerendiss. Cerro, Fulginat.
attentatorum 9. Decembris 1652. S. ultimo coram
Bibho/ro num. dec. 34. num. 4. par. 10. recent.
vbi etiam statim appellatione, sed nulliter in-
terposita.

Maximè si versetur in obliqua, licet secus
in directa executione, quæ deserta appellatione

ne ad euitandos inuiles circuitus, nec per viā nullitatis, ſeu attentatorum, veſiet reuocanda. vt quia denuō eſſet facienda *Thomaſ. de- ciſ. March. 41. num. 22. Coccia. deciſ. 90. num. 3. & deciſ. 777. num. 11. coram Card. Seraphino Mon- ſterienſi. Grynemius 22. Maij 1636. §. indeque non re- fert coram Reuerendiſſ. Cero Decano Meleutiſ. de- ciſ. 24. Maij 1659. §. & quomnis coram R. P. D. Ca- ſatani, & Garzigi in Gerundenſi. deciſ. 16. Martij 1643. §. & licet de ſtylo Tribunalis coram Reueren- diſſ. Cero Decano, vbi omnibus in conſpectu reſponderetur, & in ſ. licet enim, mirabiliter ſaluatur executio directā ab attentatis inſrā decem- dium, & poſt appellationem ob illius deſer- tionem deſumptam ex noua proſecutione, per biennium, imō quadriennium, licet inde fuerit Rota commiſſa ſimpliciter cauſa appel- lationis, & reſtitutionis in integrum, vt quia commiſſio rem iudicariam non capiat, non ſa- cta illius expreſſa mentione Card. Otoboni. de- ciſ. 34. num. 5. & 6. & deciſ. 189. num. 13. 19. Tre- uerem. Capella 27. Iunij 1653. coram R. P. D. Ze- uate, & egreſſe deciſ. 295. num. 4. & 6. par. 9. rec. Ciniatis plures Cappellana 27. Maij 1659. §. non torget coram bo. me. Verſopio, & in Fulginatenſi. coram Bichio §. ultimo, vbi tamen dummodō clare conſidet de deſertione, quoniam alias ſi de atten- tatis daretur in ipſam appellationem, & cauſa committeretur, certum eſſet, quod illorum diſcuſſione pendente, ſatilia non currente poſſ. reſol. Cuiſ. 4. num. 24. & 29. Scace. de ap- pellat. quaſi. 15. num. 771. ceſſaretque propterea deſertio clara pro executione directā ſupra ponderata, requiſita, idem poſſ. d. reſol. 4. nu. 26. & de manu. obſ. 12. num. 149. 154. & poſt eundem deciſ. 22. num. 2. & ſeq. deciſ. 226. n. 10. par. 10. recent. Vel fuiſſent acta intra terminum 9 a Iudice preſcriptum transportata, in quibus terminis loquitur in executione obliqua Rot. de- ciſ. 235. num. 7. per. to. rec. Vel tandem cauſa 10 appellationis fuiſſet coram Iudice ad quem introducta, & indeciſa penderet, quia hoc caſu cum inſtantiā de Iure Canonico in ſtatu Eccleſiaſtico, & de obſeruantia Curie, ſupre- morumque Magiſtratum ſit periculum Bero- conſ. num. 17. lib. 3. Scace. de Iudic. lib. 2. cap. 2. num. 687. Borell. in ſum. deciſ. 64. num. 19. & de preſent. reg. c. 62. num. 92. 93. 94. Caputaquen. de- ciſ. 162. num. 2. par. 2. deciſ. 126. num. 46. & 47. de- ciſ. 132. num. 12. par. 11. rec. ſine citatione, vel declaratione deſertionis expreſſa, vel tacita, adhuc prohibita remaneret ſententiaſ execu- toria, vt in his terminis loquitur Romana atten- tatorum 26. Iunij 1654. §. ultimo coram Reuerendiſſ. p. pin Carpentoratenſi. precedentia 10. Martij & to. 44. 1060. coram bo. me. Verſopio, vbi ratione ſupradicta, non obſtante lapſu 30. vel 40. an- 12 norum, pro attentata executione reſoluitur, Rot. poſt poſſ. de manu. deciſ. 22. num. 2. & nu. 8. niſi citatē conſtaret de deſertione, quia tunc nec declaratio aliqua requireretur, nec ſerua- tio quatuor terminorum Card. Celf. deciſ. 162. 13 num. 9. & to. vbi de re iudicata ob non ſedi- tum pro Apoſtoliſimo nec iſtorum loco pre- ſcripto termini ad formam commiſſionis exe- cutoriſis expedire, vt in ſpecie ſeruationis dictorum quatuor terminorum Rot. deciſ. 41.*

num. 2. & R. poſt poſſ. de manu. & concordat Ri- dolphi. in prax. par. 1. cap. 13. num. 599. vbi pro- 14 cedere in deſertione ob appellationem non ſ legitime, vel nullo modo interpoſitam, ſecus ob illius interpoſitam appellationis non proſe- cutiōnem, num. 591. 596. 597. ex Scace. de ap- pell. quaſi. 1. num. 200. licet ſupradicta de omiſ- ſiōne terminorum, & declaratione deſertio- nis valde in praxi diſſicili eſſet obtinere, ſaltem ob Notariorum emolumenta magni Regiſtri, ſeu extractus, ob quod contra eor- dem inuiciter acriter Lue. de Penn. l. quoniam Tabularij, verſ. & nota contra Tabellarios nimium exigentes n. 57. de Conſ. & Conſil. Neuigen. conſ. 56. num. 7. Loquentes tamen de Antiquis, qui tunc erant etiam exaſtores Tribunalium. cum 16 hodie valde veniant compatiendi, imō com- miſerandi, ratione ocerum, & aucti in ſupre- mo pretij oliſtorum.

De ſecundo verō caſu innouatorum poſt appellationem etiam elapſo decemdiō inter- 17 poſitam firmante Rota in Comen. Inſuſtrationis 25. Iunij 1646. §. quia tunc coram cl. mem. Card. Corrada deciſ. 787. num. 5. & 6. coram Reuerendiſſ. 18 Dunoze, vbi bene declarat, & reſpondet deciſ. 348. per tot. penes poſſ. de manu. quæ contraria- re videtur, & deciſ. 378. num. 18. coram Reueren- diſſ. Terracenenſi Meleutiana commendā de manu. 18. Maij 1640. §. quia cum ab ea coram Reueren- diſſ. Cero Decano deciſ. 52. num. 19. par. 11. recent. Card. Otoboni. deciſ. 189. num. 1. & to. deciſ. 598. per tot. deciſ. 618. num. 1. par. 2. recent.

His itaque premiſſis ſiſtē ad quaſtionem 19 propoſitam reſpondeo, executionem factam poſt decemdiū datum ad appellandam, computandum à die ſententiæ late ſub qua- tionē domi non aliter attentatam, ſed de iure permiſſam cap. paſtoralis de offici. delegat. c. quod conſultationem de ſent. & re iudicat. c. cum dilectus de eloc. in prax. lib. 8. c. 4. num. 9. Lancelotti. de act. par. 2. c. 12. l. m. 50. num. 200. Bettaebini. in repert. verb. appellatio quando num. 20. in princ. Nicell. Mill. verb. attentata fol. 35. Salgad. de reg. proceſſ. par. 3. cap. 9. num. 225. Scace. de appellat. quaſi. 12. num. 18. Modern. Circe. diſcept. 56. num. 108. Rot. deciſ. 18. per tot. de appell. in nou. Vequiſ lapſu 20 inde decem diebus currentibus ludez non tenetur amplius expectare, nec diſſerre ſuæ ſententiæ executionem, conſiſto ſibi ex actorum reuoluntione non fuiſſe à vido appellatum, adeo quod nec ex capite attentatorum, minuiſque nullitatis valeat dicta executio reuo- cari, ſed tantum beneficio inuſitatis in graud appellationis Rot. d. deciſ. 295. d. num. 3. ſiſque ad 6. par. 9. rec. Otoboni. deciſ. 189. num. 15. deciſ. 62. la 2. num. 5. poſt poſſ. de manu. Volaterrana Pro- uerſus 5. Maij 1643. §. non obſtat coram R. P. D. Bichio, deciſ. 787. num. 5. & 6. coram Reuerendiſſ. 21 Dunoze, deciſ. 172. num. 18. coram Reuerendiſſ. Terracenenſi, & Iudici non conſtituiſſe de appel- latione ſatis cōuinceretur ex reuoluntione actorum, vbi illa non reperitur, etiam quatuor terminis ad decemdiū de appellatione omiſſis, ſortā de ſtylo Tribunalis A. C. ſeruandis, quando alias dubitaretur de appellationis interpoſitione Seraph. deciſ. 365. num. 5. deciſ. 295. num. 14. 15. par. 9. recent. eodem pat. imo- do,

10, quo non servatur quatuor termini con-
similes ad decemum de partitione pro in-
22 genda declaratoria, quando clarè constar per
actum positum unum emanatum à monito con-
trarium partitioni *Rot. decif. 447. num. 1. coram*
Reverendiss. Ferratonen. decif. 654. num. 2. par. 3.
decif. 103. num. 15. par. 51. recent.

In nihilo obstante, quot viçus potuit ap-
pellare coram honestis viris, vel obtinere
commissionem sub banca iura dictum decem-
dium, ut proinde per hoc possibile excluda-
tur certificatio iudicis de non interposita ap-
23 pellatione, cuius loco bene succedit commissio
Cappatacan. decif. 36. num. 4. par. 1. decif. 111.
num. 13. par. 7. decif. 104. num. 9. dec. 23. 5. num. 4.
par. 10. rec. decif. 438. num. 7. coram, Reverendiss.
24 Dumozetto. Quia appellatio coram honestis
viris, ut inhiberet executionem, debuit inhi-
beri viçori Gratian. discept. for. cap. 10. num. 8.
Jurd. decif. 228. num. 17. Rot. decif. 295. num. 17. 18.
25 par. 9. & decif. 134. num. 3. par. 10. rec. Sicuti
pariter debuit notificari commissio cum cita-
tione ad dicendum contra, ad talem effectum,
sine qua, quia cessat in obrintente illius usus,
cessabit quoque appellatio, non impediens
amplius executionem, ut est plena decifio Agi-
nen. Attentatorij 12. Decemb. 1653. 5. 2. coram
bo. me. Bichio, vbi siue sit commissio Signaturæ
26 gratiæ, siue iustitiæ utraque parte audita, Ro-
mana Legati 4. Iulij 142. per totam coram Reveren-
diss. Cerro Decano, decif. 204. à sum. 4. usque ad 10
par. 10. recent.

27 Certum est enim, quod licet Visior tene-
batur intra decemum ad rimare pro in-
venienda appellatione, non sic tamen post il-
lud, sed debuit à visio intimari, *Rot. in Roma-*
na, seu Peliteria restitutionis in integrum 30. De-
cembris 1648. 5. am obstante coram Bichio bon. mem.

Supradicta de curia decemum à die senten-
tiæ, non autem scientiæ, sed vtriusque sunt, vs
non tantum procedat in citato domini dimissa
copia, & comparante per antea in rogo iudi-
28 cio, sed multo magis etiam in contumacia
condemnato per Contradictas, qui adhuc ad
effectum supradictum tenebatur appellare intra
decemum à die Sententiæ, non scientiæ
Card. Onobon. decif. 44. num. 3. Buratt. decif. 59.
num. 6. 7. 17. Merlia. decif. 745. num. 9. & in Ana-
nionem. mantentionis 7. Maij 1663. 5. non cum

29 *Gabriella coram R.P.D. Taia. limò & quamvis*
viçus citatus fuisset in alieno Territorio, quia
adhuc ad effectum attentatorum, licet secus
quoad alios effectus, scilicet desertionis, vel
amplius non appellandi, tenebatur infra de-
cemum à die sententiæ appellare Burat. de-
cif. 59. num. 9. repetita decif. 618. num. 3. par. 1. rec.

30 Quibus non obstat, *Rota in d. Cornuden. Be-*
nesius 1044. superius allegata coram Reverendiss.
Decano in 5. neque dubitari, vbi decemum
curritur ad effectum attentatorum in sùto con-
tumace condemnato per contradictas à die
scientiæ non sententiæ, & quamvis à princi-
pio causæ fuisset monitus personaliter, ex
31 1. & 2. coram R.P.D. Albergato 3. distinguens in-
ter à principio etiam, & condemnatum per

Contradictas, & comparentem condemnatum
sub citatione domi, vt primo, vt vero con-
sumaci currat decemum à die sententiæ, se-
32 cundo à die scientiæ tantum, *Romana Pinag*
17. Iulij 1658. 5. neque ad attentata coram R.P.D.
Basilique, vbi in citato domi à die scientiæ,
non autem Sententiæ decemum currere fir-
mato videtur, hiique omnibus recentiss. Rot.
in Ferraric. attentatorum 23. Iulij 1668. 5. hinc
inferebat coram R.P.D. Carpinco.

Nam dicta conclusio in *decisione Gerunden.*
firmata dupliciter limitatur, primo, vt non
procedat, quando viçus in principio causæ
monitus, seu citatus fuisset ad totam causam,
33 & sub termino peremptorio, quod hodiè in
omnibus scè citacionibus tam A. C. quàm
Realibus apponitur *Flert. de Citat. cap. 7. nu.*
115. 117. lib. 1. cap. 9. num. 41. L. 1. & c. 9. nu. 41.
L. 2. & c. 12. num. 423. 424. lib. 3. vt in specie sic
limitat Rot. Volaterrana Prioratus 15. Decemb.
1638. 5. neque dicendum coram bo. me. Bichio, vbi
ex ratione quia stante dicta citacione ad totam
causam eum peremptorio reliquit in successu
citaciones contra non comparentem sunt cau-
telariæ, & de vrbaniatate, non autem necessa-

35 *piz, solumque ad superandum malitiam collu-*
gantibus Flert. de Cit. cap. 7. num. 118. lib. 1. Sed
naplin. dec. 45. 5. num. 8. Ludovij. dec. 430. num. 6.
decif. 291. num. 2. & 4. par. 10. rec. Dummodò
tamen contradictæ non fuerint comminate

36 in dicta prima citacione, quia tunc non am-
plius ex vrbaniatate, sed de necessitate pro va-
liditate iudicii servandæ essent, vt quia iudex
illas sic comminans lernare voluit, vt distin-
guat *Flert. de citat. cap. 7. num. 330. par. 2. Caput,*
in prax. par. 1. c. 9. art. 1. num. 22. Rot. dec. 622. n.
8. & 9. perives Possit. de manut. decif. 28. num. 6. possit

37 *Fenjon. ad Statut. Vrbis, vbi saltem post refor-*
mationem Pij V. consil. 113. 5. 5. sepp. Bull.
nov. tom. 2. & quatenus dicta prima citatio
seu monitio sit personaliter executæ, cum alias

38 non esset locus valido processui per Contradi-
ctas, nisi in dicto Monitorio fuisset alia forma
prescripta, nec in foro A. C. habentis am-

39 plissimas facultates, vt citationes domi acqui-
poleatur personalibus *Seas. de iudic. in causis civil.*
& criminal. cap. 45. num. 6. Ciroech. discept. 78. n.
102. loquens in Delegato Ferall. decif. 16. num. 12.
lib. 3. & de ordinario, Faruac. de inquisit. quasi.
11. num. 41. Spad. conf. 132. num. 4. seq. lib. 3. & in
specie A. C. Petra in rit. magn. Cur. rit. 94. nu. 7.
Quia qui, & quot sint, procedent in aliis
successibus citacionibus, non in prima ad iudiciu

40 Monitoria in causis ordinariis, vt in *quarta*
A. C. Mandos. de munition. quasi. 26. num. 3. Selust.
Fiber. lib. 2. cap. 13. nu. 1. Ridolfus. in prax. par. 2.
cap. 4. num. 56. Gratian. discept. 531. num. 77. Rot.
decif. 5. num. 22. de rescript. in novis, vbi maxime
ad effectum promulgandi Censuras, Citatus
Plebis Cappellania 9. Decembris 1665. 5. altera ve-
ro coram R.P.D. Carpinco confirmata 14. Octobris
1666. coram R.P.D. Taia, vbi 5. demum sub-
iungit, citationes Contradictarum debere ab

42 Officialibus subscribi, ne processus annulletur.
Et summa ratione prima citatio, seu munition
debet esse personalis, quia hæc sola est de
iure diuino, vel naturali à Diuino perueniens

te *Vbert. de citat. c. 8. n. 21. lib. 1. Rot. decif. 385.*
 43 *nu. 1. poſt. Poſſib. de manutent. decif. 53. nu. 2. coram*
Cavalerio, & reprobatò Sarmiento nimis te-
 mere aſſerente ridiculum eſſe citationem de
 iure Diuino, ex uocatione primi Patris Ada-
 44 mi, egregiè benè eruditus *Borelli. de comprom.*
q. 2. gloſ. 4. num. 32. & in ſumma dec. 15. tit. 4. de
cir. num. 104. & 504. vbi ob id per Principem
tolli poſſe lib. 1. & de Magiſtr. lib. 2. cap. 1. n. 1.
 45 *Valenzuel. conf. 6. num. 7. Rocch. reſp. 78. num. 9.*
lib. 1. Cumerat. reſp. 15. num. 24. Reliquam verò ci-
 tationes cum ſint de iure Ciuili *Bald. cap. cum*
ſit Romana verſ. item not. de appellat. Nat. conf.
619. num. 7. lib. 3. Vbert. de citation. vbi ſupra nu.
 22. *Card. Seraphin. decif. 455. num. 3. poſſunt per*
 Principem de plenitudine potestatis tolli, &
 omitti, etiam ad ſententiam *Giurk. conf. 18. n.*
 47 *10. Ricc. collectam. 4007. par. 9. Vbert. de citat. c.*
8. num. 197. & num. 201. diſtinguens quando
 Papa ageret poteſtate ordinaria, vel de plen-
 tudine lib. 1. quam opinionem quamuis adu-
 latoriam Principum vocet, *Rubi de valid. leg.*
cap. 51. nu. 3. in eam tamen deſcendit nu. 105.
 48 & de Papa, & Imperatoris ſententia, idem
Borelli. ut. 14. num. 117. licet num. 119. valdè du-
 bitet de validitate ſententiæ etiam Summi
 Pontificis, & Imperatoris ſine citatione pro-
 49 latæ ratione antecedenter alia num. 116. ex
 quo San. mem. Sixtus V. & Pius pariter V.
 antequam ſententia prouiderent Regno Angli-
 50 co, & inueſtiſſent Regem Philippum Catho-
 licum, Eliſabetam tunc Reginam inuenerunt,
 ac citantur idem *Borelli. de præſtat. Re-*
gis Carol. cap. 47. num. 167. ſeq. Petr. in rra. magn.
Cur. 94. num. 13.

Licet ſecus dicendum in cauſis executiuis,
 & obligationis Cameralis, in quibus cum ci-
 51 tatione domi in partibus, vel per obligatione
 facta in Curia proceditur per contradic-
 tas *Zach. de obl. Cano. q. 27. n. 22. 23. Saluſt. in prax.*
A.C. cap. 51. nu. 1. lib. 1. Rot. decif. 191. n. 17. 13.
 poſt eundem *Zach. & decif. 112. num. 13. ſeqq.*
 52 *par. 10. rec. vbi aut tamen fuerint mutatae per-*
 ſonæ, &c. quod procedit ſeruiam ad eſſectum
 Cenſurarum vigore dictæ obligationis Camer-
 alis fulminandam, & ſtipulatae per princi-
 53 palem in Curia, ſive per Procuratorem ſpe-
 cialiter deputatum *Ridol. in prax. par. 1. cap. 14.*
num. 143. Zach. de obligat. Camer. q. 36. nu. 5. 6.
 & poſt eundem *dec. 165. nu. 9. 14. 15.*

Secundo eadem ſupradicta Gerunden. limi-
 tatæ vt non procedat, quando Reus citandus
 eſt impenitus, & dolo non latitur, ne perſo-
 naliter citetur, tunc etiam pariter decemdi-
 um currit tantum à die ſcientiæ, non ſententiæ,
 54 ſecus ſi dolo latitaret, ne perſonaliter citaretur,
 quia tunc in poenam ſuz latitationis, ne
 ex inenidicato dolo omnimodo reportaret,
 decemdi-um curret à die ſententiæ perinde, ac
 ſi perſonaliter citatus fuiſſet, licet per contra-
 dictas, aut diligentias, vt in eadem *Volaterra-*
na §. Alterna coram eodem R.P.D. Bechio, confir-
mata in decif. 376. num. 2. & 3. par. 9. rec. vbi quan-
 do dicatur huiusmodi doloſa latitatio.

Deciſio autem Romana locorum Montium
 coram R. P. D. Albergo ſupra allegata, vel
 55 intelligitur in citato à principio, & compa-

rente ſine tamen peremptorio, vel vti loquens
 tantum ad effectum deſertionis omnimodæ,
 non autem attentatorum non aduerſatur ſu-
 pradictis, ſed concordat cum *dec. 44. nu. 3. dec.*
155. nu. 11. dec. 170. nu. 16. coram Card. Ottob. ſu-
perius allegatis.

56 *Romana Vineæ coram R. P. D. Buiſſogna,*
 pariter non contrariatur, ſed fauet noſtræ opi-
 nioni, quia ibi principaliter agebatur de inno-
 uatis intrà decemdi-um à die ſcientiæ omni-
 no reuocandis, ſi inde quandoquique fuerit
 appellatum, ſive per viam attentatorum; ſi-
 ue nullitatis, ſed in §. non obſtat reſponſio in fine.
 57 quatenus verò in §. ſubſequenti neque ad atten-
 tata, &c. videatur firmare decemdi-um currere
 in non perſonaliter citato à die ſcientiæ, non
 autem ſententiæ, non obſtare, cum non
 principaliter, ſed incidenter hoc dicat, in quo
 58 deciſio non attenditur, ſed in particulariter
 diſcuſſis, ſerio firmatis, & non deductis ad
 corroboracionem, *Spad. conf. 56. num. 34. lib. 1.*
Zuch. decif. Lucen. 19. num. 33. & 14. Cenſal. dec.
Lucen. 3. nu. 37. dec. 27. num. 19. decif. 49. num. 18.
Rot. decif. 45. nu. 30. par. 3. dec. 427 nu. 42. par. 9.
recens. Rauenenn. hereditatis 24. Ianuarij 1661.
 §. non obſtat coram R. P. D. Albergo.

Vtrū quod d. deciſio in §. neque ad attentata,
 debet intelligi ſecundum Doctrinas allegatas,
 59 & in quibus ſe fundat *Vermigliol. conf. 21. nu. 6.*
Rot. decif. 474. nu. 9. par. 1. recent Spad. conf. 113
num. 9. lib. 1. & ſunt Card. Ottob. decif. 155. n. 10.
decif. 170. n. 15. Bononie. attentatorum coram Ora-
no nu. 1. & 2. per Marchesan. de Commis ſi. par. 1.
 §. 2. fol. 63. dec. 180. num. 1. & dec. 22. coram *Reue-*
rendiſſ. Salamantino, & dec. 192. nu. 8. coram Reue-
rendiſſimo Tarraconen. quæ tamen omnes, hæc
 vltima excepta deciſione loquuntur de inno-
 uatis intrà decemdi-um à die ſententiæ non
 ſcientiæ, quod non negatur, ſed admittitur,
 prout etiam decemdi-um in citato domi ad
 61 appellandum currere à die ſcientiæ ad effe-
 ctum deſertionis tantum, non autem vt
 geſta intra illud à die ſcientiæ ſint attentata, cum
 benè ſtint ſimul hæc duo, Innouata inſtrà de-
 cemdi-um à die ſententiæ remanere attentata,
 dictumque, & conuerſo decemdi-um ad appel-
 62 landum non currere pro illorum reuocatione
 niſi à die ſcientiæ *Ciruech. diſcept. 56. nu. 108.*
Poſſib. de manut. obſ. 12. num. 138. vbi non reuo-
 63 cati per viam attentatorum geſta intra decem
 di-um ab eodem die notiſiæ, ſed benefi-
 cio inſtituti *Lancellotti. de att. par. 2. cap. 1.*
num. 16. & in his terminis loquitur etiam Card.
 64 *Ottob. decif. 155. num. 4. ibi poſſeſſio fuit apprehenſa*
14. Martij, pendente adhuc termino ad appellandum
à ſententia lata die 4. eiſdem Martij, & num. 11.
 ibi non currit ſarale à die prolatae ſententiæ,
 65 ſed notiſiæ, cum quo concordat deciſio iſſim
confirmatoria 170. num. 16. coram eodem; deciſio verò
180. num. 1. coram Reverendiſſ. Salamantino pariter
 in hiſce ſerè terminis loquitur de innouatis
 intrà decemdi-um à die ſententiæ, ibi conſtat
 66 quod citatio ad ſententiam cadebat pro die
 16. Octob. poſſeſſio capta 26. eiſdem, & ſic
 intra terminum datum ad appellandum. *Deciſio*
eiſdem 322. num. 2. nec minus aduerſatur,
 cum

- 97 cum ibi possessio capta fuit, licet extra decem-
dium, post tamen appellationis interpositio-
nem, quod admittitur ex supradictis in §. cui
consonat etiam.
- 68 *Decisio Bononiensis*. coram *Orano pnes Marches-*
pariter loquitur de executione facta post app-
ellationem interpositam, ibi possessionem capta,
& sequestrem appositum post appellationem i-terposi-
tam fuisse attentatam, &c. cum & hoc casu inno-
uata post appellationem, ex quo Maiestas lu-
diculadatur, attentata dicuntur, & grauiora,
70 *Posib. resol. ciuil. 4. num. 11. 12. Auen. Cappellania*
15. Decemb. 1657. §. 1. coram *Reuerendiss. Papien-*
& latè diximus supra num. 18. ac denum decisio
70 in *Oritano Beneficij*, quæ est la 192. num. 8. coram
Reuerendiss. Tarraconen. non aduersatur, cum
ibi lata fuerat sententia absque vlla citatione
personalis, aut domi, cuius propterea defectu
victus nec verus, nec fictus commixtus fuit ef-
fectus; qui tamen non est casus noster, restri-
ctus ad valide citatum domi. Vnde non mi-
rum si appellans in casu supradictæ decisionis
à die habuæ notitiæ, & longè post decemdiu
fuerit admissus ad reuocandum attentata, vt
distinguendo inter verum, & fictum contum-
acem ex supradicta decisione loquitur *Rot. de-*
cis. 123. num. 3. coram Reuerendiss. Salamantino, &
decis. 151. num. 4. par. 11. recent.
- 71 Hic alia questio, & non inutilis saltem pro
Tyronibus cadit, à quo tempore nempe dictū
decemdiu ad appellandum currere incipiat,
& de iure ab hora latæ sententiæ, & de mo-
mento in mouementum *Bald. l. eos §. fin. antem*
de appellat. Gratian. dysept. 161. num. 4. Scacc. de
appellat. q. 12. num. 49. vt quia decemdiu fla-
72 tuatur de iure à die latæ sententiæ gloss. *cle-*
ment. sicut de appellat. Antonell. de tempor. legal.
lib. 4. cap. 2. nu. 10. 11. Sed quæquid sit de iuris
rigore, de æquitate, & stylo Sacri Palatii, imò
totius Status Ecclesiastici, dies sub quâ publi-
73 cata fuit sententia, non computabitur in de-
cemdiu ad appellandum ex Innocentij VIII.
constit. 13. §. 9. Bullar. tom. 1. Spad. conf. 7. nu. 2. 3.
lib. 1. Rota decis. 333. nu. 1. par. 4. diuers. decis. 90.
num. 1. par. 10. recent. decis. 180. nu. 2. coram Re-
uerendiss. Salamantino, & decis. 56. nu. 5. & 6. coram
74 *bo. me. Merlino*, vbi fuit exclusio desertio ex ap-
pellatione vndecima die interposita. Cum &
de iure regulariter dies termini in termino nō
75 computetur *l. 1. ff. si quis cautio Mysinger. obser-*
91. cent. 5. in fin. Niger. de execut. rei indicat. c. 8.
§. 6. num. 1. §. 2. num. 14. vbi maximè diem ter-
mini non computari, quando actus non ex-
pletur in principio diei, vti non integra, vt
accidit in presentia, quo sententiæ feruntur in
audientis regulariter tenendis in Curia de ma-
76 ne, & de sero secundum Iudices vt notum
est, & aduenit, *P.beri. de citat. cap. 19. nu. 503.*
566. in med. & 567. in fin. lib. 2. & in Amontana
Dotis 8. Aprilis 1669. §. 2. pro recessu coram R. P. D.
Vice Comite vbi vltro datur praxis probandi ali-
quem actum iudiciali aequum antè, vel post
Iudicis audientiam, & sententiam.
- Et hunc videmus etiam in termino profer-
uato, nimis in Curia frequenti, qui in Rota
78 est quinquedim dierum, & in vltimis audien-
tijs mensis, in alijs Tribunalibus decemdiu,

vt per *Seacc. de appellat. q. 12. n. 3. Reform. Tri-*
bunal Vrb. de Audi. Rot. §. 9. Niger. de except. cap.
12. §. 4. nu. 8. 1. referens ante reformationem termi-
num proferuato durasse per annum integrū in causis
Commissarij Palatijs, &c. vt nunquam com-
putetur prima dies citationis cadentis.

Ac tandem decisio *Ferrariensis*. *Attentatorum*
coram R. P. D. Carpio minus aduersatur,
non solum quia re proposita causa, didaque
decisione reusa sub die 1. Aprilis 1669. su-
79 pradictis rationibus iuxta solum dictū Tri-
bunalis bonè perpenſis, ac dilectis, noluit di-
ctam resolutionem confirmare, sed ordinauit
videri de bono iure. Quamobrem in di-
cta decisione sic reuenda, nullum faciendū
est fundamentum, cum possit reuocari *Reuer-*
rendiss. Dunozeit. decis. 94. num. 5. Rot. decis. 246.
num. 10. post Posib. de manu. & decis. 405. num. 54.
par. 5. rec. & latè deduxi in alio meo Voto. An
80 heredes teneantur insolitum Creditoribus
num. 94. 96. Sed magis quia cum ferè tota vis
decisionis prædictæ pro attentatis residebat in
recursu intra decemdiu habito per Victum
ad Signaturam admissio, & falso per Victorem,
mediante productione citationis cōtra ipsum
executa, cum inhiberi ad statum, illico, & eod-
em puncto citatum afficiens *Vbert. de citat.*
c. 16. nu. 67. in fine, & de mod. citat. par. 3. form. 1.
vers. & inhiberi ad statum fol. tot. Cauder. decis.
48. numer. 4. & 52. num. 2. decis. 112. num. 5. post
81 *Posib. de substat. & quantum inde dicta citatio-*
ne lecta D. Auditor Signaturæ non inhibuit,
seu superscissoriam denegasset, *Herenda.*

82 de attent. cap. 18. num. 10. vers. quidem quoque fol.
92. Imò etiam dicta citatione intra decemdiū
executa in audientia Signaturæ non aliter tem-
pore debito ex aliquo accidenti, seu impedi-
mento nec reproducta, nec lecta, quia exinde
de illa consisto, & reproducta saltem loco Iu-
rium adhuc causatus attentata, vt vitra dedu-
cta in decis. *R. P. D. Carpio Baratt. decis. 134. n. 5.*
Rot. decis. 142. num. 7. & seq. coram Reuerendiss.
Tarraconen. cum ad talem effectum attentato-
rum de iure solus recursus ad Princepem, sola-
que querela Superiori propolita habeat vim
appellatiuam, & inhibitionis *Posib. resolat. Ci-*
uil. 4. num. 5. & 6. ref. 113. num. 40. Rot. decis. 20.
nu. 23. par. 4. tom. 2. rec. & reuoluit Signatura in
84 *causa Romana beneficiatus S. Ioannis in Laterano*
primis & 27. Septemb. 1667. propouente R. P. D.
Inghirano, pro D. Iacobo Vincentio Mar-
cheuo contra Dominicum Satum, rescriben-
do purgatiæ attentatis per Eminentissimum,
&c. & sic non video de primo ad vltimum,
quomodo in dicta causa *Ferrariensis*, potuerint sic
attentata excusari, dum ex supradictis vndiq;
clara redeoiant.

85 Quæquid scilicet aliter dicatur in causa inap-
pellabili ex addito dictæ Signaturæ olim pu-
blicato de ordine *Emmentissimi Cardinalis Sac-*
86 *chei recent. mem. & dignissimi Signaturæ Iustitiæ Præ-*
fetti, cuius vigore recursus ad Signaturam,
scū citatio cum inhiberi ad statum non obli-
gat ad abstinendum ab executione nisi ad pri-
mam diem audientię, pro qua cadet citatio,
87 vt in specie *Rot. decis. 429. num. 28. seqq. par. 9.*
rec. vbi & num. 29. firmat citatum in audien-
tia

tis ſignatura non teneri, eſpectare perpetuo, ſed ſufficit abſiſſe nec ab executione viſque ad primam in audientia, & in illis diebus, quibus informatur, & cauſa ibidem proponitur.

18 Ex quibus nō recedendum amplius ambigendum ſ executionem falſem directam factam a viſſore contra viſum domi citatum, & non perſonaliter extra decem diuſ a die ſententie non remanere attentaſam, nec privilegio attentatorum, aut nullitatis reuocandam, ſed tantum ratione iniuſtitie diſcutiendam in gradu appellationis Lanſcellos. de attent. par. 2. cap. 12. l. i. v. 10. num. 200: Placenti in Decimarum 13. May 1649. 5. 1. coram Reuerendiſſ. Papienſi Cardinalis Oſiob. deſiſ. 189. num. 1. deſiſ. 295. a. num. 2. vſque ad 6. par. 9. & deſiſ. 251. num. 6. & 7. par. 1. v. 1. cum alijs

19 adductis ſupra 5. his itaque in medio. Quam opinionem eo libentius ſequor non tantum quia ſi dubia eſſet, prout ex ſupradictis clara redditur, in conſiſſio opinionum. Doctoremque diſcordia, adhuc pro attentatorum ſipientium de iure delictum excluſione iudicandum eſſet Lanſcellos. de attent. par. 2. num. 122. in preſatione Errati, deſiſ. 644. n. 9. & deſiſ. 264. n. 6. par. 9. rec.

20 Sed magis ex quo eandem vitium loco ſectum fuit ſupremum Signaturę iuſtitie Tribunal in Cauſa Spoletana Aſſentatorum propoſente R. P. D. Cuſſio, in qua poſt plures propoſitiones re maturę diſcuſſa, recedendo a contraria reſolutione capta pro attentatorum reuocatione ſub die 19. Nouembri 1665. tandem reſcripſit plenis votis pro dñ. attentatorum excluſione, vt in reſcriptis in calce ad publicam vtilitatem imprimendis.

R. P. D. C V R S I O.

Ex ſignatura Iuſtitie Iouis 19. Nouēb. 1665 Spoletana.

Pro Iacobo Zachæo cōtra Leoncios. Nihil.

R. P. D. C V R S I O.

Ex eadem die 4. Februarij 1666.

Spoletana.

Pro eodem contra eodem.

Nihil de reuocatione Aſſentatorum.

EIVSD. BO. MÆ. TARQVINI. VRBANI,

VOTVM, SEV DISCVRSVS.

A R G V M E T V M.

An Hæredes non conſeſſio Inventario teneantur Creditoribus hæreditarijs in ſolidum;

S Y M M A R I V M.

- 1 Incidit in Scyllam cupiens evitare Caribidem.
- 2 Iudices Romani Curia quandoque inartabilis arduis in diuerſas eunt ſententias.
- 3 Delictum eſt pro veniente Marcyrimo pati, quam pro adulatione recipere hæreficium.
- 4 Veritas eſt Mater iuſtitie ac ſiſta temporis reſpoſiſſe.
- 5 Veritas ſuſtinet ingreditur per ſenſitæ Magiſtratum palatii ad ſuperandas opiniones, ac hominum caliditates.
- 6 Hæredes ad debita hæreditaria actione perſonali non teneantur niſi pro rata pro qua ſunt heredes.

- 7 Diuiſio portuſſi hæreditariarum quo ad ſolutionem debiti promittit ex diſpoſitione legis duodecim Taxatorem.
- 8 Portiones hæreditaria ſiſſa a lege tranſuſa ſum ſiſſam, quam paſſim inſiſſos heredes.
- 9 Cohæres ſuam ratam ſolvens remouet proſus a reliquo debito liberam Creditorum etiam iuſto.
- 10 Creditor non tenetur recipere ſolutionem diminutam.
- 11 Regula quod creditor non tenetur recipere ſolutionem diminutam propoſitam tantum in indiſſis, ſeu in indiſſis.
- 12 Hæres pro rata pro qua eſt hæres dicitur tantum debitor, pro alijs vero ratæ extraneum, & certius reſponſatur.
- 13 Cohæres etiam in ſolutione prælegati ſiſſi alijs cohæredi tenetur ad ratam, & portiones hæreditarias ſolutum.
- 14 Procedit etiam ſi ſuum ex hæreditibus poſſidet vſta ratam ſibi debitam.
- 15 Procedit inſuper ſi alter cohæres tranſfert non ſolum, quia adhuc ab alia rata deſoluit cohæreſis remanet liberatus, dum periculum vnicijs alijs nocere non debet.
- 16 Cohæres inaduerſarij vel conſiſſi ſeu quouis alio modo totum debitum hæreditarium ſolvens, ſolutam ſupratratam conditione in debiti vſus repetere.
- 17 Regula prædicta ſeruari debet ſum de iure ciuili & Canonico, quam in foro ſeri.
- 18 Procedit ubi etiam ſi ratam cohæreſis quantitatem debiti exalendi longe excedat.
- 19 Quid quid aliter ſentiat in foro Cœſicria Gratian. decil. March. 126. nam de communi binę inde allegat ſeruat Boſſ. de dote.
- 20 Procedit etiam in parauitibus ex delicto.
- 21 Procedit pariter tam reſpectu Legatary quam Creditoris.
- 22 Item non ſolum in actione mere perſonali, ſed etiam in reali ex ſola iacta hypothea legalitromela, & promittente ex actione perſonali legatary quantitatis, & ſimilium.
- 23 Felicit ſtaue exgreſſa hypothea, & oriante ex contractu, & ſtipulatu deſiſſi.
- 24 Fideicommiſſarij vniuerſales non poſſunt in ſolidam conueniri.
- 25 Contrarium firmas Cuiuslibet.
- 26 Diſtinctio inter vltimam voluntatem, & contractum reſertur.
- 27 Alio reali in ſolidum ſemper admittitur, ſuo portio poſſeſſa ab uno ex hæreditibus ſuius ſpecialiter ſine generaliter per deſunctum obligata.
- 28 Alio in ſolidum contra vnum ex hæreditibus poſſeſſorem quando legatum eſt nec particularis, vel corpus vniuerſale etiam quantitatis vel depoſiti poſſeſſa ab uno ex hæreditibus.
- 29 Alio perſonali in rem ſcriptam poteſt in ſolidum exerceri contra vnum ex hæreditibus poſſidentem rem obligatam pro debita.
- 30 Ampliatur procedere in depoſito penes vnum ex hæreditibus.
- 31 Alio in ſolidum nec datur in cauſa ſauorabili dotis dummodo vñ ſit debita ex contractu Teſtatoris ſed tantum ex legato.
- 32 Quod procedit non obſtante iuſſu Teſtatoris quod vnus tantum ex ſuis hæreditibus ſolueret, licet eorum vnum ſequitur Aliograd. expellam ſuper hoc poſſit.

- 34 *Adio in solidum pro dote non competit in reali obli-*
gatione promouente ex hypoteca legali tacita, & volun-
tate voluntate & num. 35.
- 36 *Fallit tamen in casu quo fere omnia bona pene huius*
ex heredibus reperirentur.
- 37 *Vel saltem aliquod corpus pro dote specialiter hypo-*
thecatum.
- 38 *Heredes tenentur in solidum Creditoribus heredi-*
tariis quando deficiunt inuentarii.
- 39 *Amplius hoc procedere attempto iure canonico, et in*
foro conscientiae.
- 40 *Heredes beneficium inuentarii amittunt dolosi ac*
legum spretores à Iustiniano praesumuntur.
- 41 *Inuentarii iussu inducunt de iure bonorum heredi-*
tarium destructionem, & usurpationem etiam in-
gentis valoris.
- 42 *Soliditas obligationis videlicet sibi locum inter ha-*
redes quoad Testator vel illos in solidum obligauit
vel debuit solutionem voluntatem imminuit.
- 43 *Ex argumento desumpto in fortioribus Terminus fa-*
uore dotis.
- 44 *Heredes simpliciter, & absque inuentario heredita-*
tem aduentis utique solidam obligationem appro-
bare, & ratificare censentur.
- 45 *Amplius etiam quando nulla potest assignari scien-*
tia eorum hereditatis adita.
- 46 *D.D. in articulis uerbis pro cogitandis legibus val-*
de insidant.
- 47 *Heredes etiam omisso inuentario non tenentur in*
solidum, sed tantum pro eorum rata pro qua sunt
heredes, & non ultra qua est communis opinio
num. 48.
- 49 *Procedit etiam in portionibus siue per repudiationem,*
siue per non acceptationem alterius ex heredibus per
ius accrescendi obuenit.
- 50 *Heres beneficium in hoc differt ab herede simpliciter,*
quia primus tenetur ad solutionem artis alieni
intra valorem suum quatenus non extendit. Secundo he-
ro pro sua quota quidem, sed etiam illius valoris
excedente suam partem.
- 51 *Florentini vigore eorum statuti tenentur Credito-*
ribus hereditariis ultra vires inuentarii non obstantes.
- 52 *Statutum florentinum disponit quod heredes te-*
neantur Creditoribus hereditariis ultra vires in-
uentario non obstante.
- 53 *Statutum praedictum vndique validum, & seruan-*
dam.
- 54 *Textus in l. final. §. si vero, & §. si autem*
C. de iur. deliberan. interpretatur, non ut extra
quotam hereditariam sed etiam eorum falcidia non
detraha si alienum exsolui debeat, & de alia me-
liori interpretatione sub num. 56.
- 55 *Heres non confesso inuentario falcidiam amittit de*
iure novo.
- 57 *Heredes odendo hereditatem defuncti ratificant*
quodcumque obligatum fuit in solidum ab eo factum.
- 58 *Procedit solummodo in casu specialiter obligatis in so-*
lidum heredem facta in contractu artis alieni per
defunctum.
- 59 *Defunctus nec interuenit nec in ultima voluntate*
males obligare suos heredes in solidum.
- 60 *Procedit etiam quando agitur fauore dotis.*
- 61 *Amplius etiam in casu quo in diuisione vel transa-*
ctione heredes pauciores de omni tota hereditate Credi-
toribus exsoluit.
- 62 *Constitutum seruatur in Tribunalibus de acquirata ad*
- 63 *Adio quod firmat dictus de iure 90. contra diffinitio-*
ne acquiescentibus.
- 64 *Adio hereditatis simpliciter non inducit ratifica-*
tionem soliditatis quia si heredes siue expresso ve-
linguntur ad quantum hereditatis adita tantum.
- 65 *Heres in portionibus non aditis reputatur extraneus*
& non obligatur.
- 66 *Heredes tenentur factum defuncti approbare pro ea*
rata tantum ab ipso adita.
- 67 *In reliquis tantquam extranei possunt factum defun-*
cti improbare.
- 68 *Inuentarii omisso confundit actionem pro rata tan-*
tum adita & non autem pro reliquis ab herede non
aditis.
- 69 *Soliditas inter heredes de iure reprobat.*
- 70 *Heredes praesunt hereditatem non censentur rati-*
casse soliditatem ex regula quod nullum est rati-
fieri non valet.
- 71 *Heredes non tenentur approbare factum defuncti*
quando est nullum, sed possunt imponere illud im-
pugnare.
- 72 *Decisiones in statu Ecclesiastico debent pro legitimis*
obseruari.
- 73 *Et vii communem opinionem facientes debent sequi*
ab omnibus indicando.
- 74 *Non procedit quando non repugnant opinioni firma-*
ta, & quando non fuerunt, in Curia recepta.
- 75 *Item quando non respondent alteri decisioni contra-*
rium firmanti.
- 76 *Fortius quando fuerunt reiecta à Signatura Iustitia-*
Referuntur resolutiones Signaturae Iustitiae & n. 78.
- 77 *Declaratur decisiones Reales procedere quod agi-*
tur pro mandato ad factum, nempe quia fuit pro-
missa egressio.
- 78 *Heredes tenentur in solidum quando fuit actum ad*
factum individuum.
- 79 *Et procedit etiam inuentario non obstante.*
- 80 *Fallit quando fuit petita quantitas, nempe pretium*
domus.
- 81 *Referuntur non nulla distinctiones ad materiam fa-*
cten. & num. 84. 85. ubi limitatur decis. Ar-
guelles & num. 86.
- 82 *Defunctus non vult obligare in solidum suos heredes.*
- 83 *Heres potest in solidum citari quoad rem possidet.*
- 84 *Decisio non venit attendenda quando deficiit suppo-*
situm in decisione ponderatum, & num. 90.
- 85 *Heredes non possunt conveniri in solidum licet possi-*
deant rem quando fuit actum actione personalis, secus
in actione reali.
- 86 *Decisiones nullam faciunt Auctoritatem quando fun-*
dantur in variis iuribus, & discursibus.
- 87 *Decisiones non attenduntur nisi in illis articulis so-*
lio firmatis, non autem in illis incidenter, &
obiter.
- 88 *Decisiones non merentur allegari, quando adus su-*
as illas fuit concessa noua audientia.
- 89 *Fortius quando fuit in statu pro expeditione & fa-*
cit concessa noua audientia, & de ratione num. 26.
- 90 *Item quando per Papam fuit commissio illius reuoc-*
88 Heredes sine inuentario in actione personali, solum
pro rata hereditaria vrgeri possunt.
- 91 *Procedit etiam in causa dotis, quoniam in causa fau-*
orabili alimentorum.
- 92 *Textus in l. solent ff. de alim. & cib. legat.*
debetur in quibus Terminus procedat, & n. 101.
- 93 *Heredes, ut valetur in solidum conveniri pendet*
absolute

Abſolute iudicis arbitrio, qui debet ponderare an heredes ſin: omnes ſoluendo.

103 *Limitatur Concluſio in uſariis, & in ſoro ſori non autem Conſcientia.*

104 *Hæres unus pulſatus iudicialiter ſi negas ſe eſſe heredem, vel tacet, aut reſpondens falſo allegat ſe in minori portione heredem à petita, Tunc propter mendaciam pars ſolidi ferietur, & num. ultimo.*

VOTVM VII.

Questio hæc nimis frequens, & quotidiana in Tribunalibus reperitur adeo intricata, ob difficultimum iuris articulum, vt Doctores inextricabili labyrintho inuoluri, legum conellationem inter he pugnantium querentes, inciderint in Scyllam, cupientes euitare Carybdim, vt reſert *Gizzeard. decif. Neapol. 32. n. t. & 2. Vnde non mirum, ſi etiani noſtri Romanæ Curie Iudices in diuerſas iuerint ſententias, præſertim poſquam in lucem prodijt de Anno 1646. in cauſa Gambuti cõra Cypiolos decif. Arminen. pecuniaria coram bon. me. Arquesſes impreſſa penes Arden. de pignor. 127. & penes Poſſib. de Subſta. in addit. 247. repetita decif. 413. p. 9. recent. pro qua auctor ſub victoria ſoliditates hæredum patrocinauerat, & hinc cogitur in veritatis teſtimonium, ſuum licet fragile proferre iudicium, cum melius ſit pro veritate martyrium pati quam pro adulatione recipere beneficium; ex 10. Andr. c. damonamus de ſum. Trin. & Fid. Cat. relat. per Anſald. conf. 16. num. 6. Rub. in addit. ad decif. 2. n. 20. par. 3. rec.*

4 Veritas enim eſt Mater iuſtitiz, ac filia reפורis reſpectiue, Rub. de Teſtam. cap. 39. num. 100 & cap. 90. num. 399. Semper & vbique præualens ex ſe, abſque alio defenſore, cap. 1. §. t. de Simon.

5 in 6. Lances monit. mor. verb. Veritas, & per ſenectras etiam furtiue ingrediens Palatia Magiſtratum ad ſuperſtadas opiniones, ac hominum calliditates, D. Iſidor. in traſſ. de ſummo. bon. verſo quam magna &c. Teſſon. de enteſa. obſer. 3. verſ. 3. num. 52. fol. mibi 109. Anſald. conf. 14. num. 6. Rub. in diſcurſu ante decif. par. 4. rec. tom. 3. num. 96.

Sanè regula nimis trita eſt, quod heredes ad debita hereditaria adione perſonali non teneantur, niſi pro rata, pro qua ſunt heredes, l. pro hereditariis, ff. de hered. act. l. 1. §. hæres ff. commod. l. ſeruo legato §. ſi teſtator. ff. de legat. l. 1. C. ſi certe. pet. lica qua C. ſamil. arciſcund. l. paſſo 16. C. de paſſ. l. 1. & 2. C. ſi m. ex plur. bar. Graſian. diſcept. tit. 16. num. 7. & decif. 146. num. 2. Caracciol. decif. Neapol. 3. num. 5. & decif. 19. num. 1. & 4. Maſtrill. 6 decif. 224. num. 1. 2. lib. 3. Mouac. decif. Florent. 33. in prin. Conciol. alleg. 12. num. 16. Nig. de exequat. rei indicat. cap. 20. §. 1. num. 19. vbi nec fauore ſiſci. Duran. decif. 68. num. 1. Gregor. decif. 442. n. 5. Card. Oſthobon. decif. 47. num. 2. Card. Celſ. decif. 171. n. 1. & 227. num. 9. Rota decif. 36. num. 12 & decif. 50. num. 10. per. 11. recent. Cum harum legum diſpoſito proueniat ex lege duodecim Tabularum ipſo iure diuidente huiusmodi portiones hereditarias, ut in d. lica qua C. ſamil. arciſcund. gloſſ. in l. paſſo C. de paſſ. Parlador. lib. 2. rer. quotidianar. §. 1. num. 12. fol. 312. Thomat. decif. Marchie 394. n. 9. Franc. decif. 581. num. 7. Aliograd. contr. 49. num. 2. præſcundo inde ſic ſciſſas tam adicue, quim paſ-

ſiue in ipſoſmet hæredes, licaque in nominibus C. ſamil. arciſc. l. paſſum C. de paſſ. Aliograd. contr. 49. num. 4. Gomeſ. var. reſol. lib. 2. c. 10. n. 4. Cutell. decif. 26. num. 9. Oira de ceſſ. iur. tit. 4. q. 6. n. 1. Cyriac. contr. 193. num. 3. Adco quod vnus hæres ſuam ratam ſoluens, ſit proſus à reliquo debito liberatus creditore etiam inuito, Clarin. contr. Forenſc. 34. num. 40. 41. Gomeſ. var. reſol. tom. 1. cap. 10. num. 3. verſ. ex quo inferitur &c. Reſpõdens vltro 10 regulæ in eõtrariu adduci ſolita, quod creditor non teneatur recipere ſolutionem diminutam, vbi Modern. Aylon num. 6. Caſtopal. oper. moral. de iuſtit. commutat. diſput. 1. punct. 18. §. 3. 11 num. 2. par. 1. fol. 195. vt procedat tantum in indiuiduis, ſecus in diuiduis, Ceuall. comm. contr. comm. 9. 76. num. 10. Modern. Manſconſult. 53. num. 2. & 3. ratione ſcilicet, quia hæres pro rata pro 12 qua eſt hæres dicitur tantum debitor, pro alijs verò ratas extraneus, & etius reputatur, l. cum à matre C. de rei vindicat. l. ſi vxor. C. de bon. aut. iud. Bartol. l. continuu §. ſin. num. 1. & 9. de verb. obligat. Gimrb. obſer. 3. ex n. 5. vſque ad 17. Palma conſult. 3. num. 22. & conſult. 4. num. 13. etiam nulla habita ratione prelegati vni ex co-

13 hæredibus facti, quia adhuc ad ratas, & portiones hereditarias tantum cohæres tenebatur per tex. in l. 1. C. ſi cert. petat. Olea de ceſſ. iur. tit. 4. 14 q. 6. n. 7. Nig. de execut. rei indic. cap. 10. §. 1. n. 13. vbi etiam, ſi vnus ex heredibus poſſideat vltra ratam ſibi debitam ex Alberic. l. cum ab vno n. 4. ff. de leg. 2. Coſſa de ratione rat. q. 105. num. 1. 10. 2. Quod procedi etiam ſi aliter cohæres euaſerit non ſoluendo, quia adhuc ab alia rata de 15 coſſi cohæres remanet de iure prioris liberatus, vt quia ſemel obligatione miſterio legis diuila, periculum vnus alijs nocere non debet, l. 3. in fin. ibi ſam ſanc ſciatis partes eorum, qui ſoluendo eſſe deſierant non pertinere ad onus reliquorum heredum ff. de alim. & cibor. legat. Arret. in l. 3. §. cibum n. 6. in fin. ff. de verb. obligat. Nig. de execut. rei indic. cap. 10. §. 1. num. 4. Mart. Medie. exam. 2. num. 15. Fab. in Cod. lib. 7. tit. 23. diſſiſ. in fin. & ratiocinator Aliograd contr. 49. num. 4. & 5. Morl. in empor. tur. p. 1. tit. 11. q. 3. n. 6. Coſſi de por. rat. q. 23. num. 3. Parlador. rer. quotid. cap. fin. 4. p. §. 1. num. 3. ſalgad. Labyr. credit. p. 2. cap. 11. num. 429. Olea de ceſſ. iur. tit. 4. q. 6. num. 6. Andreol. contr. 209. num. 3. Gregor. d. 442. in addit. num. 5.

Intantum vt ſi cohæres inaduenienter, vel coadè, ſeu quouis alio modo totum debitum 16 hereditarium ſoluerit, ſolum ſupra ratam indebiti conditione repetere valeat, vſ in puncto Dec. l. paſſo ſucceſſor num. 1. verſ. & ſi totum ſolueret habere conditionem indebiti C. de paſſ. Andreol. controu. 136. num. 19.

Predicta adeo vera ſunt; vt ſeruari debeant 17 tam de iure Ciuili, & Canonico, quam in foro ſoti, & Poli, Modern. Aylon ad Gomeſ. tit. de indiuid. cap. 10. num. 5. Neſaſant de pignor. p. 2. memb. 4. num. 155. Legard. de uſuariis q. 94. omni. 31. & 32. 18 vbi etiam ſi ratam cohæreis quantitatem, debiti exoluedi longe excedat, Bonaccin. de cõ- 19 traſſ. diſput. 3. q. 1. punct. 15. num. 14. quicquid aliter ſentiat in foro ſcientiz Graſian. decif. March. 146. num. 6. de comuniu tamen hinc inde allegat, ſignat Boſſ. de dot. cap. 6. §. 9. n. 92. fol. 226. Nig. de exec. rei indic. c. 10. §. 1. num. 5.

Ceual. comm. contr. comm. q. 76. num. 9. seq. & de
condiuii Castropol. oper. mor. de inst. com. disp. 1.
 20 *pun. 18. §. 4. num. 3. fol. 195. par. 7. vbi etiam in*
pœnalibus, & ex delicto Fragos. de Republ. Christi.
par. 3. disp. 3. §. 18. num. 387. Nig. de execut. rei indic.
 21 *cap. 10. §. 1. num. 29. & 30. Ciroch. decept. 7. n. 89.*
& decept. 28. num. 35. & 19. vbi tam respectu
legatarii, quàm in creditoris, Fragos. vbi sup. n. 386.
Sperell. dec. for. Eccl. 163. num. 3. Rot. decis. 493.
num. 28. 29. par. 4. rec. tom. 2.

Er non solum in actione merè personali ex
 supradictis, sed etiam in reali ex sola tacta
 22 hypotheca legali anomala, & proveniente ex
 actione personali legatorum quantitatis & si-
 milium, vt debeat exerceri contra omnes hæ-
 redes siue pro indiuiso, siue diuisim hære-
 ditarias possidentes, licet secus hypotheca ex-
 pressa fante, & oriente ex cōtra, & stipulatu
 defuncti iuxta text. in l. 1. §. fin. Capm. de legat.
 ibi in tantum & quantum, & ibi Bart. Bald. Cass.
 & Iaf. & melius gloss. vtrb. in omnibus, quam
 bene explicat Corena resol. 137. num. 6. Vincent.
 de Franch. decis. 581. num. 2. & decis. 303. num. 1. Co-
 sta de ratione rat. quest. 105. per tot. Phannce de In-
 geniar. par. 5. num. 87. Pœss. de Saluam. interd. q. 1.
 9. 4. num. 7. Nig. de except. c. 1. §. 20. num. Card. Tusc.
 lat. verb. Hæredes concl. 72. num. 17. Virgil. de legiti-
 mat. personar. cap. 1. a. num. 14. Manent. decis. 43. nu. 7.
 Sord. conf. 191. num. 9. Mart. Med. exam. 13. nu. 29.
 23 30. 31. & num. 34. extendens etiam ad fidei-
 commissarios vniuersales, vt nec illi valeant in sol-
 idum conueniri, Modern. Pilsia decis. Pontife. 10.
 petit. 8. num. 79. & petit. 9. num. 26. lib. 2. Tuscus vbi
 24 supra num. 6. quicquid dicat in contrarium Cu-
 25 tell. decis. 26. num. 7. & egregie distinguendo in-
 ter vltimam voluntatem, & cōtractum ratio-
 cinatur, Modern. Mans. Lucens. consult. 57. num. 77.
 26 90. & consil. 50. num. 3. vbi recitatur contrariū
 opinione &c. siue portio possessa ab vno ex
 hæredibus fugit specialiter, siue generaliter
 per defunctum obligata, quia semper imrat real-
 is actio in solidum, Boff. de dot. e. 6. §. 9. num. 93.
 fol. 226. Cyrcine contr. 220. num. 10. Barrant dec. 78.
 1. num. 10. 11. Rot. decis. 21. num. 3. penes Merlin. de pi-
 gnor. Scdm. decis. Bonon. 80. num. 102. & tacuit
 congesta, licet in obiectionis, per Rotam decis. 413.
 nu. 39. p. 9. res. Patell. expedit. consil. annot. 21. n. 51.
 Rot. decis. 198. num. 47. p. 4. rec. tom. 1. Merlin. licet
 obscure de pignor. lib. 2. q. 13. num. 55. explicans
 se inde, & clarè lib. 3. q. 14. num. 94. Doua. Anton. de
 27 Marin. resol. 163. num. 4. & 5. vbi licet quando
 legata est res particularis, vel corpus vniue-
 rsale etiam quantitatis, vel depositi possessa ab vno
 ex hæredibus, quia tunc, dum agitur de illius
 vindicatione competet actio in solidum cōtra
 vnum ex hæredibus possessorem, Merlin. de Pi-
 28 gn. vbi sup. q. 14. num. 97. amplians etiam in casu,
 quo vnus ex hæredibus ratas cotrahendum pos-
 sidet, Mart. Med. exam. 31. n. 39. Ciroch. d. septe. 7.
 num. 88. Virg. de legit. personar. cap. 12. n. 10. vers. ista
 regula, & consonat Boff. de dot. ap. 6. §. 9. num. 94.
 29 extendens etiam ad actionem personalem in
 rem scriptam in solidum exercendam contra
 vnum ex hæredibus possidentem rem obliga-
 tam pro debito, Alzog. contr. 49. num. 18. 33. 34.
 Cœc. de conf. q. 47. num. 4. & 5. Neguerol. in puncto
 cœsus allegat. 4. num. 45. Barfait. conf. 6. num. 12.

Rota in Viterbien. Castorum 10. Maij 1634. eodem
Cœcio b. m. num. 23. in fine penes de Marin. impress.
& in Romana Saluani 25. Iunij 1637. §. & hypo-
 30 *theca coram Reuerendiss. Pæp. & in puncto de-*
positi penes vnum ex hæredibus, Rota Ferrar.
dec. post 7. Maij 1635. §. nec quod validitate
coram Eminentijsi Accellanellio.

Idque habebit locum etiam in causa fauora-
 bili dotis non debita ex contractu per Testaro-
 31 rem, & ex præcedenti obligatione, sed tan-
 tum legata, quia siue ex actione personali, siue
 hypotheca legali, & anomala, non dabitur
 actio in solidum, sed pro rata, vt de actione
 personali, Cyn. l. pro hereditarijs in princ. ff. de hæ-
 redit. uel. Senatus Mantuan. per Sord. decis. 90. 10. Al-
 32 zograd. contr. conf. 49. nu. 10. & num. 30. vbi nec de
 æquitate fauore dotis, Virgil. de legit. personar.
 32 cap. 1. 2. num. 10. Olea de cessur. lib. 4. quest. 6. num. 9.
 & num. 10. vbi de communione non obstante iussa
 33 Testatoris, quod vnus tantum ex suis hære-
 dibus soluere, licet huic contradicatur Alzograd.
 d. contr. 49. num. 11. & late Petrilg. in suo discors.
 post sua not. Eccl. per tot. vbi in decemiam ques-
 tionem, rel. itis 10. & contra opinionibus, re-
 linquit, exposcens, ac expectans Imperialem
 decisionem. Nig. de excep. rei indic. cap. 10. §. 6.
 num. 8. & in reali actione proveniente ex hy-
 34 potheca legali tacta ex vltima voluntate, nec
 dari actionem in solidum pro dote firmat de
 commun. Merlin. de pignor. lib. 3. quest. 14. num. 66.
 Leota. d. de vsur. quest. 97. num. 27. 28. vbi repro-
 35 bato Sord. conf. 109. num. 10. contrarium furdit
 36 tamen auribus firmant. c. num. 24. 25. solum
 licitante casu, quo fere omnia bona penes
 vnum ex hæredibus reperirentur, vel saltem
 aliquod corpus specialiter prodote hypotheca
 37 tum, cui consonat Merlin. vbi sup. num. 97. &
 & in decision. Reuerendissimorum Cœcio, & Mel-
 ty superius alleg. num. 27. in fin. quicquid in con-
 trarium conetur firmare Belmont. decis. Ferrar.
 112. num. 10. 11. & 12.

Verum scēctatores contrarij opinionis in so-
 liditate allicinati, iupradictam non negant, sed
 38 ad punctum stricte replicant procedere in hæ-
 rede beneficio, secus siue inuentario, ob cuius
 omissionem teneri hæredes in solidum cre-
 ditoribus hæreditarijs, fimat text. in l. final. §. si
 verò, & §. fin. autem, ibi Tunc eo ipso, quod in-
 uentarium non fecerint, hæredes esse omnimodò intelli-
 gentur, & debitis hæreditarijs in solidum teneantur,
 & ibi Et si non intra tempus datum recusauerint hæ-
 reditates omnibus in solidum debitis teneantur, & non
 secundum modum Partimony, sed essi exentus sit,
 tamen quasi hæredum eum in totum obligari, & sibi
 imputari, qui pro nouo beneficio nouum elegerit grana-
 men & vtrubique Bart. num. 2. c. de iur. delib. San-
 felio. decis. Neapol. 121. num. 2. part. 2. Capicce. lat.
 dec. 13. num. 6. 44. num. 28. & dec. 15. num. 11. vbi
 39 de communione etiam iure canonico attento.
 Marant. resp. 60. num. 46. lib. 5. Negusant. resp. 280.
 num. 22. vbi etiam in foro consentiunt, & as-
 seruat Modern. Anziman. Gall. Comprouincialis
 meus, & olim etiam cliens, de except. vlt. vol.
 part. 3. except. 5. num. 20. & seqq. vbi de iure nouo
 tantum, non antiquo, Pœssol. consult. for. cap. 49.
 num. 18. Affili. decis. 111. num. 6. Gratian. decis.
 776. num. 31. Rot. dec. 7. vbi Rub. num. 5. 2. part. 3. dec.
 4. num.

4. num. 14. par. 5. dec. 1. vbi Rob. num. 63. par. 8. rec. Romana Cenſas de Celfis 29. Aprilis 1633. eorum Reuendiff. Imolen. confirmata eorum eodem 2. May 1636. Ariminen. pecuniaria eorum bo. me. Arguelles decif. 413. num. 108. ſeqq. par. 9. rec. ratione ſcilicet, non ſolum, quia hæredes beneficii inuentarij omittentes dolofi à Iuſtiniano præſumuntur, ac legum ſplicesores Canter. var. reſol. tom. 3. cap. 1. num. 51. 72. ſeqq. Roland. de Iauent. quaſt. 91. n. 2. propterea in poenam tantæ temeritatis eos inſolidum obligatos damnat creditoribus hæreditarijs de Franch. dec. 536. num. 8. Capicci. larr. d. dec. 49. num. 28.

Ad magis cum per omiſſionem Inuentarij præſumatur de iure bonorum hæreditarij 41 ſubſtrahio, & vſurpatione, etiam ingentiſſi valoris Greg. dec. 266. num. 16. dec. 47. num. 5. & 11. d. 67. num. 2. dec. 77. num. 2. & 3. dec. 349. num. 5. par. 5. dec. 3. num. 63. 69. par. 8. recent. & dec. 81. num. 6. poſt Contr. diſcept. 69.

Et ſine dubio intrare huiusmodi ſoliditatem inter hæredes, ſi Teſtator inſolidum illos ob- 42 ligaffet, vel debiti ſolutionem vni tantum. in iunxiſſet, vt facere potuit, per ſax. in l. cam ab vno in prin. de leg. 2. & relatis hinc inde opi- 43 nionibus Hoderi. ad Sard. dec. 90. num. 1. 2. Græz- vell. dec. Neapol. 50. num. 17. ex congeſſis infor- tionibus fauore dotis per Altiograd. controu. 49. m. 11. Borell. ſumm. dec. lib. 3. tit. de priuil. dotat. num. 490 & 493.

Cumque hæredes ſimpliciter, & abſque in- uentario hæreditatem aduerſint, vtique huius- 44 modi ſolidalem obligationem ratificauerunt, & approbarunt. Hoderi. conſil. 3. num. 64. lib. 1. Poſſib. reſol. 44. num. 13. Graſian. diſcept. 480. num. 16. Bon- den. collat. 1. num. 20. & 21. collat. 2. num. 4. & col- lat. 3. num. 21. Rot. dec. 139. num. 7. poſt Zacc. de obli- gat. Camer. & decif. 127. num. 21. poſt Merlin. de pi- gnor. & in Romana ſes Januen. Joſeph. Montium 17 May 1658. S. non obſtat quod hæres eorum R. P. De 45 Priolo, etiam nulla data ſcientia onerum hæ- reditatis aditæ, Merulinde pignor. lib. 2. tit. 1. n. 2. 3. & 41. Rot. de 4. num. 6. ſeqq. ad 15. par. 5. rec.

Et hæc ſunt, quæ valde contorſerunt men- tem, ingeniaque aſſecularum contrariæ opinio- 46 nis, obque in varias acies diuiſi inſudarunt iuſticiatione legum ſuper hoc articulo tam arduo emanatarum, quibus tamen bene per- ceptis in nihilo aduerſantur ſupra ſcriptis.

Nam hæredes etiam omiſſo Inuentario non teneri inſolidum, ſed tantum pro eorum rata 47 pro qua ſunt hæredes, & non vltra firmarunt Gratius conſ. 86. d. num. 16. reſque ad 13. Molin. de pri- mog. lib. 4. cap. 1. num. 24. Enſar. de ſubſtit. quaſt. 537. num. 20. Capicci. larr. dec. 15. num. 15. & 6. Altiograd. contr. 49. n. 11. Borell. ſumm. decif. tit. de pri- uil. dot. lib. 3. num. 490. & 493. Sard. dec. 90. num. 2. ſeqq. Græzvell. dec. 52. num. 1. ſeqq. Manſ. conſult. 53. num. 5. Capicci. larr. vbi ſup. Tib. in prax. lib. 1. cap. 44. num. 11. 12. Ciroch. diſc. 28. num. 32. 39. vbi de 48 committunt etiam in ſuſſo ſcientia, & diſc. 60. num. 5 Rot. in punct. hæredis ſine Inuentario dec. 50. num. 10. par. 11. rec. & priu. dec. 402. num. 1. par. 9. rec. & in Rom. ſubſtitutarius 29. Ian. 1652. cor. R. P. D. Za- rate S. miniſque ſubſtitit.

Quod procederet etiam in ratis ſiue per re- puationem, ſiue per non acceptationem al-

terius ex hæredibus ſibi per lus accreſcendi 49 obuentis, quia nec pro iſtis ob omiſſum In- uentarium inſolidum valebit hæres vtgri, per tex. in l. cum hereditate, ff. de acquir. hered. Cata- neas Fulginate. dec. 51. num. 218. & in hoc vno verſatur differentiâ inter hæredem beneficia- 50 rum, & ſine beneficio, vt priuſ teneatur ad ſolutionem æris alieni intra valorem ſuæ quæ- tæ non exceden. ſecundus verò pro ſua quota quidem; ſed etiam iſtius valore in excedentem iuxta theoricam Bald. l. cum à Matre num. 7. verſ. quem Pater, vbi Alex. num. 1. 2. c. de rei vendit. Pa- ſchal. de patr. poſſeſ. par. 1. cap. 2. num. 65. & ſequendo Bald. vti communiter receptum, Molin. de pri- mog. lib. 4. cap. 1. num. 23. 24. & egregie exem- 51 plicat Menoch. conſil. 125. num. 5. Manſ. de eniſſ. quaſt. 112. num. 17. Grat. conſ. 86. num. 19. 23. vbi omiſſum Inuentarij nõ obligari hæredem in pluſ & c. lib. 3. & optimè licet in obiectis Rot. decif. 413 num. 43. 58. par. 9. rec. niſi tamen verſemur in 52 Florentinis, qui vigore eorum Statuti tene- tur creditoribus hereditarijs vltra vires Inuen- tario non obſtante Pharnede. Inuent. par. 6. nu. 338. Caſtrenſ. conſ. 322. num. 3. lib. 1. de Marin. var. 53 reſol. cap. 96. num. 16. 17. par. 2. Sard. dec. 30. num. 19 Merend. controu. 50. lib. 6. vbi tale Statutum vn- dique validum, ac ſeruandum.

His poſitis ſuperſtiti tantum reſpondere cou- 54 trariis ſupra allegatis, & legibus. Text. autem l. ſi ſi verò, & ſi ſi autem. In verbis inſolidum teneantur & c. communiter interpretatur non. vt extra quoram hereditariam, ſed etiam co- 55 rum falciidia non detracta æs alienum exolue- re debeant Mar. Anom. var. reſol. 8. num. 30. lib. 2. Menoch. conſ. 123. num. 28. Modern. Manſ. conſult. 53. num. 5. & annuit Ciroch. diſc. 7. num. 75. cum hæres ſine Inuentario falciidia amittat de iure nouo, aſſide her. & falci. S. ſi verò non ſuerit, Angella Perſ. de Inuent. num. 1. & 2. Gall. de except. par. 1. except. 5. num. 53. 60. Ciroch. diſcept. 16. num. 34. 25. Vbi etiam de iure Canonico, Rot. dec. 54 num. 13. par. 10. rec.

Vcl vt melius alij interpretantur verba illa 46 d. text. Inſolidum, hoc eſt quotitatiuè, & pro 56 quota ſuæ portionis obuectæ, non autem quantitatiuè, reſpectu nempe totius debiti he- reditarij, Coſt. de portio. rat. quaſt. 4. in fine, & de iur. & ſuſt. ignor. inſpect. 14. num. 3. in fine Gabr. conſ. 41. num. 8. 13. & per tot. lib. 2. Grat. conſ. 86 num. 19. 23. lib. 2. Rot. dec. 413. num. 58. 59. par. 9. rec.

Et non obſtat quod hæredes aduendo hære- ditate deſuncti ratificauerint obligationem 57 ſolidalem ab eo factam de ſuis hæredibus ex- cumulatis ſupra in obiecto num. 44.

Quia, præterquam quod obiectum ſupponit caſum ſpeciale obligationis inſolidum, 58 hæredum, factæ in contractu æris alieni per deſunctum, quæ ratio, & minus frequens re- 59 petitur, adhuc tamen huiusmodi obligatio nec valida fuiſſet; nec hæredes ſimpliciter ad- euntes ſe obligarent inſolidum, cum deſunctus nec inter viuos, nec in vltima voluntate va- leat ſic obligare ſuos hæredes, l. cum ab vno in princip. ff. de legat. 2. l. ſermo legat. 72. S. Teſtator ff. eodem, l. ſi filia, S. ſi pater ff. famil. arcund. l. paſſum 60 ſuccellorem, C. de poſt. Bart. in l. continui S. final. num. 6.

num. 6. ibi quis sicut non possunt obligare extraneum, id non possunt heredes pro illis portionibus, pro quibus non est heres, quia quoad illa est extraneus, si de verbis obligat. T. asch. verb. heredes concl. 7. 2. num. 11. S.urd. dec. 90. num. 9. & de communi Ripa l. 4. §. Cato. num. 25. Nig. de execut. rei ind. cap. 10. §. 1. num. 8. ubi nec fauore dotis, in cuius puncto est plenitudo. Conson. Alleg. 49. per tot. Boff. de dot. §. 9. num. 92. fol. 2. 25. Gratian. dec. March. 150. num. 2. Ayllon. ad Gomez. cap. 10. num. 4. & cap. 11. num. 16. ubi tam de iure communi, quam de iure Regio, Androl. controuerf. 209. num. 2. 9. & 10. loquens pro & contra de dote, & faciant latè congeffa in decis. 413. d. num. 11. ad 19. par. 9. rec.

Quod ampliatur etiam in diuisione, vel transiione heredes cauerint, vt vnus totum 61 debitum eueditoribus hereditariis exsoluat, quia adhuc creditores de stricto iuris rigore pro rata, & contra omnes heredes experiri debent pro toto debito consequendo, Costa de port. rat. quest. 23. num. 4. & 5. Nig. de execut. rei ind. cap. 10. §. 1. num. 7. 25. Olea de cess. tit. 4. qu. 6. num. 4. Parlad. rer. quotid. par. 4. cap. fin. §. 1. an. 12. fol. 212. Boff. ubi sup. num. 9. fol. 125. Sarged. labry. concl. 1. 2. num. 62. Quicquid fecus de equitate, 62 & creditore volente ad cuitandos iniurles eircuitus in Tribunalibus seruetur, saltem Iudicis officio, latè Gizzarel. dec. Neapol. 50. num. 17. ubi quod tota fuba reuerfo est contra eundem heredem onus solvendi in se accollantem, et num. 13. S.urd. dec. 90. num. 10. licet in fine contra dictam equitatem 63 tem firmer, & contrarium dixisse dispensationis gratia, etiam creditore volente, & teictis contrariis, Modern. ibid. num. 10.

Ea hinc fugatur praesentia ratificatione soliditatis hereditum ex additione simpliciter facta, quia 64 siue tacita, siue expressa restringitur ad quatuor hereditatis aditæ tantum, Marant. resp. 16. num. 1. par. 4. Castropol. ap. mor. de iust. comm. disp. 1. puncti 18. §. 3. num. 3. par. 7. fol. 194. Coll. de port. & rat. quest. 24. num. 11. 12. par. 2. Modern. Palm. consulti. 3. num. 32. seqq. Ciroech. discept. 60. num. 34. conferuntque supra congeffa an. 2. ratione scilicet, 65 quia in alijs non aditis vti extraneus reputatur, & non obligatur Modern. Mansi. consulti. 53. num. 14. & 54. Gurb. obj. 3. num. 5. usque ad 17. 66 & in his terminis congerit Rot. dec. 413. nu. 3. 4. 50. & 54. & 77. par. 9. rec. & eadem ratione, videmus heredes teneri ad factum defuncti pro ea rata tantum per quemlibet ipsorum adita & in 67 reliquis dispositionem defuncti vti extraneum improbare posse, Modern. Palma d. consulti. 3. n. 23. 24. Fufar. de subfist. quest. 57. num. 20. usque ad 35. Manj. de euct. quest. 11. 2. num. 37. Ciroech. discept. 60. num. 8. ubi pro ea tantum sua rata censetur 68 iur ob omissionem Inuentarii consula actio, non pro reliquis portionibus non aditis ex Grat. cons. 90. numer. 18. Virgil. de legitim. personar. cap. 1. 2. num. 14. in fia. vers. Item limita pro portione, pro qua non est heres.

Cumque vltio de iure sit prohibita, ac improba huiusmodi soliditas tam per Testatio- 69 rem, quam inter ipsos heredes ex deductis supra d. num. 57. ad 63. propterea non censetur per heredes adueniens ratificatio, nec valuerit 70 ratificatio ex regula nimis trita, vt quod nullum iplo iure, lexque à principio relinquit non

valent ratificari. c. auditus de elect. Barn. observ. 1. offe. offic. Pro conf. & legat. S.urd. conf. 183. num. 3. Rot. conf. 59. num. 26. lib. 3. Bott. conf. 67. num. 56. Borden. collat. l. gal. 21. num. 23. 29. 31. Gratian. discept. 470. num. 21. Virgil. in exam. ap. num. concl. 169. num. 16. & ratio in iur. Rot. dec. 413. num. 34. seqq. par. 9. 71 rec. quinimo nec teneri heredem factum defuncti nullum approbare, sed tunc, ac impune impugnare gl. c. quod quis 35. quest. 9. & in c. venientes, verb. restituta de fil. Presby. Ojafsch. dec. 131. num. 19. Fragor. de republica Christiana part. 3. dispensat. 2. §. 13. num. 40. 5. Caffr. consulti. 221. num. 1. vol. 2. Caff. cons. 81. num. 2. volum. 4. Mari. vol. 63. num. 1. & 12. Negusant. respons. 479. num. 14. Virgil. de legit. personar. 1. 2. num. 14. S.urd. dec. 224. num. 22. Marant. resp. 31. num. 35. par. 4. Ciroech. discept. 51. num. 22. 54. & discept. 60. num. 55. Rot. dec. 303. num. 45. p. 10. & 324. num. 24. par. 11. rec.

Ceterum decisiones supra in obiecto allatae, licet in statu praesentium Ecclesiastico debeant 72 pro legibus feruari Mench. cons. 53. num. 12. lib. 1. Alleg. cons. 104. num. 40. lib. 2. Borden. collat. legal. 25. n. 44. & in iudicando ab omnibus sequi, vti 73 communem opinionem facientes, Nig. de Landem. quest. 10. art. 2. num. 7. par. 1. Spada consulti. 151. num. 44. 74 lib. 1. Ciroech. discept. 54. num. 20. Clarin. contrar. a forens. cap. 17. num. 9. & cap. 105. num. 130. Houdr. cons. 50. num. 41. & cons. 74. num. 55. lib. 1. Amas. dec. March. 15. num. 16. Thomei. decis. 49. n. 3. & 4. Contr. discept. for. cap. 37. nu. 35. Bnat. discept. 863. num. 19. Tamen quæ, & quæ sint non re- 74 pugnant huic nostræ firmatae opinioni, nam ambe Romanae Confessioes de celsis coram Reuerendiss. Imolen. contrarium firmantes non quam fuerit in Curia receptæ, non respondentes precedenti 75 decisioni emanatae in eadem Romana Confessione de Celsis coram Greg. XV. dec. 412. per tot. contrarium firmanti, imo allatae in Signatura Iustitiae habita 17. Septembris 1647. proponente R. P. D. Paulatio in quadam causa Tudertina pro Lilijs contra Furos, prout eisdem rationibus reiectæ transcendendo contra Decretum A. C. condemnatorium hereditatis insoluidum, siue prauidio in omnibus pro rata tamen hereditatis. Quinimò & dd. deusfionibus 76 allatis, necnon olim Ariminens. pecuniaria 413. cor. Arguelles par. 9. rec. In eadem Signatura habita 19. Septembris 1669. in causa Bononiens. pro Ioanne Baptista Riario contra Angelum Colinaum, Iproponente 77 R. P. D. Georgio. Fuit in tertia propositione transcriptum contra decretum A. C. condemnatorium 78 rium insoluidum hereditum, videlicet, quod bona hereditaria, & proprii pro tertia parte sine prauidio in reliquis, si quid exequendum.

Pro perfecta autem responsione d. dec. Arimi- 80 Mansi. consulti. 53. numer. 8. aduertendum, quod huiusmodi declarationes cessant in facto, & in iure. Etenim non negatur, quando fuisset actum ad factum individuum heredes omnes teneri insoluidum ex Alciat. l. 4. §. Cato. an. 1. ubi Sacconi. num. 404. de verb. oblig. Gress. de success. de com-
muner

- 81 *muti S. hereditas quest. 1.2. num. 17. Clarin. contron. for. cap. 34. num. 19. 22. Signorel. conf. 4.2. num. 1. & 5. quod procedet etiam Inuentario non obstat*
Guidop. de Inuentario num. 11. Gall. de except. vlt. vol. par. 3. except. 5. num. 47. fol. 596. Gabr. conf. 56. n. 20. lib. 1. Surd. dec. 30. num. 1. 2. 11. Gratian. discept. 641. num. 12. 23. verum in d. causa non agitur ad
82 *factum contra Octauium Cuppiolum vnum ex heredibus Celsaris venditoris, sed ad quantitatem, nempe pro pretio domus venditæ, & euidæ, mandatum fuit expedium & pro sent. 1330. personaliter contra eundem executionem eius Summ. positionis num. 3. & 4. & firmat eadem decif. 413. n. 20. vsque ad 25. part. 9. recent. & hinc*
83 *cessat vltior dilectio, an fuerit actum obligatione indiuidua petitione & solutione, seu potius indiuidua petitione, licet solutione disti-*
84 *uidua, vt distinxit Rota d. dec. 413. d. num. 20. vsque ad 26. par. 9. vel an fuerit actum principaliter ad factum indiuiduum, & in executionem facti ad quantitatem, de quibus distinctionibus in puncto solidatis latè, Cynus l. probatarius per tot. de hered. act. Clarin. contron. for. 34. num. 19. seqq. & num. 40. 41. Nig. de exec. rei indic. cap. 10. §. 1. num. 33. seqq. Rot. dec. 50. num. 11. 12. dec. 159. num. 29. seqq. par. 11. rec. & latius in Romana subfustationis 29. Iunij 1952. coram R. P. D. Zarati*
85 *S. alia verò, & S. verumtamen, vbi limitatur decisionem Arguelles tantum posse procedere quando actione petitionali fuit actum ad pretium contra vnum ex heredibus possessorem rei emptæ, cuius intuitu pretium debetur ex Bursati. conf. 6. num. 12. ad 14. ad instar depositi reper-*
86 *ti penes vnum ex heredibus, vt in d. Ferrarien. Depositum 2. Maij 1635. §. quia cum agitur coram Eminentiſſ. Macchianello.*

In iure autem responsio non subsistit, vt nempe decisio procedat attenta obligatione

87 *solidali heredum facta per eorum Auctorem vt per Mansf. d. consult. 53. num. 3. cum eadem dec. 413. licet in obiectis pleno calamo rejicit huiusmodi responsionem, vt patet n. 7. & 11. Etque communis opinio, defunctum non valere obligare insoluidum suos heredes ex supradictis d. num. 58. ad 61.*

Sed nec minus distinctio d. dec. R. P. D. Zarati. alleg. videtur ad plenum satisfacere; Tum quia

88 *in d. dec. Arimeneo. non fuit actum contra Octauium Cuppiolum vnum ex heredibus Celsaris ad pretium domus venditæ, vt quia ipse domum possideret, ob cuius intuitu insoluidum ad illius pretium teneretur, vt in d. dec. consult. 6. num. 12. 13. Bursati innixa firmatur, dum, vt liquet*
89 *ex problem. d. dec. Arimeneo. 413. Domus erat penes Gambutum Emptorem, indeque euidæ à creditoribus Celsaris Cuppioli Octauij Augusto. Quo propterea supposito, in decisione pondera: o, deficiente, & deficiet ipsa decisio non aliter attendenda, Penia dec. 621. n. 5. Rot. dec. 59. num. 17. par. 10. rec. Tum etiam, [quia*
90 *nec in iure ratio ponderata ad condemnandum heredes insoluidum ad quantitatem pretij debiti intuitu rei ab vno ex coheredibus possesse, est vera, vel saltem non tuta in actione merè personali, licet secus in reali, in rem scripta, aut tandem in actione ad factum indiuiduum, in quibus terminis loquitur in puncto*

actio pacti de affrancando, Bursati in dec. R. P. D. Zarati allegati, & concordant cum supra firmatis n. 20. vsque ad 28.

Prædicta sunt dicta ex abundanti, cum contra d. dec. b. me. Arguelles solum dicere sat esset, non vt aliqui, & male quidem vouerunt illam nempe, solum approbatam, & prædictam in ratiocinijs, & discursibus ab extensore excusatis, semperque tantum à DD. Neotericis in illis allegatam, in quibus tamen regulariter decisiones nullam faciunt auctoritatem, sed in firmatis seruati per Rot. Rub. in not. Rot. par. 2. verb. Rota Rom. decif. num. 1. & 3. fol. 93. Penia dec. 444. n. 3. & dec. 211. num. 27. Sed verius, vt quia

94 *aduersus d. dec. ab eadem Rota fuit concessa noua audientia, qua stante non veniet attendenda, imò nec meretur pro iudicando allegari, Reuerendiſſ. Dunozer. dec. 94. n. 5. Rot. decif. 246. num. 10. post Poffh. de manut.*

Quinimò dum pro secunda vice fuerat instaurum pro eiusdem causæ expeditione ad formam d. dec. Rota consulta, agnita difficultate, non solum illam defensionem persistendo in noua audientia, & reuisionem eiusdem, interim per modum prouisionis contra illum ordinando expeditionem tantum, non insoluidum, sed pro rata hereditaria Octauij Cuppioli heredis tunc carcerati, vt in decreto per acta Quintini Grifoni, nunc Saliardi Notarij Rotæ cusanæ. t. 5. Martij 1647. cum mandati expeditione à Gam buccio, iquo fit, vt eo minus d. decisio veniat attendenda, imò nec alleganda in Tribunalibus dum manet sub prælo reuisionis ordinatæ ab eadem Rota, à qua valet reuocari, Rot. decif. 405. num. 54. part. 5. rec. dec. 246. n. 10. posth. de manut.

Pro corone inde subsistentiæ eiusdem decisionis vnum addo de proprio, quod relatu

97 *Papæ Innocentio X. semper rec. mem. ordinauit Rotæ, mediante Eminentiſſ. Card. Panziolo Statu tunc Secretario, illius reuisionem vti insubsistentem, quamobrem in illius executionem tam bon. mem. Arguelles, quæ Bichius, licet non volantes, ne transiret in exemplum quotidie sollicitabant Auctorem in informando pro illius causæ repropotione quæ tamen sequi non potuit, quia principalis amplius non fuit in Curia &c.*

Ex quibus concluditur heredes sine Inuentario in actione petitionali, vt supra solum pro

98 *rara hereditaria sibi tangente vergeri possentiam ex causa dotis, iquinimò, & in causa fauorabili alimentorum per text. in l. cum vnus 10 ff. de alim. leg. Olea de cess. iur. tit. 4. quest. 6. num. 13. Allegrad. d. contr. 49. num. 22. Nig. de exec. rei indic. cap. 10. §. 4. num. 6. non obstante text. in l. solent ff. 100 de alim. & cib. legat. damnannte ex equitate heredes insoluidum ad alimenta præstanda, quia illius dispositio procedit, vt pro maiori commo-*
99 *datate eiusdem alendi interius, ne fame pereat, iudex eius arbitrio valeat condemnare ad totum alimentorum fauore, vnum ex heredibus, dummodo eodem contextu, & simul alios etiam coheredes ad eundem contribuendum pro eorum ratis pariter damnet Cyn. l. pro hereditarijs in principio C. de hered. act. Surd. de alim. 9. quest. 14. num. 5. 13. 14. & 15. Adol. de primog.*

lib. 2. cap. 15. num. 43. 44. *Oleg. ubi sup. nu. 14. & 15. Grat. disc. 16. nu. 27. Caball. conf. dec. 15. nu. 3. Mart. Med. dec. Senen. 38. nu. 3. seqq. per tot. Franc. dec. 203. num. 3. Ludou. decif. Perus. 92. num. 1. & 14. part. 2.*
 102 egregie *Altograd. d. contr. 49. nu. 2. ubi hoc iudicis arbitrio in decernenda soliditate contra vnum ex hæredibus admittit, quando alii co-hæredes sint soluendo, & non aliter Glosin d. I. solent lit. D. ait, quod antea propter nimium alimenc-torum fauorem dubitabatur, & conclusionem hanc*
 103 limitando in viuris *Henric. Boich. cap. 2na nos per tot. de vsur. ubi in foro fori non conscientie, latè pro & contra Leonard. de vsur. 94. num. 31.*
 Vnum tandem, si praticabile foret aduer-tendum pro soliditate satis firmum, ac dele-
 104 quabile, vt si vnus ex hæredibus pulsatus iu-dicialiter neget expressè se hæredem, vel ta-
 105 ceat aut respondens falso alleget se in minori-
 ri portione hæredem à perita, & pro qua con-
 uenitur, conuictus inexcusabiliter de menda-
 cio poena solidi ferietur *per tex. in l. de atate S. si eum esset quis ex semisse hæres dixerit se ex quadran-te, mendacij hanc poenam feret, quod insolitum con-uenietur &c. & S. qui tacuit subsequenti ibi Con-tumacia hanc poenam ferre debeat, vt insolitum con-uenitur, quemadmodum, si negasset, ff. de inter acti. Enriquetz post Confopusc. 4. num. 5.*
Targuinius Verbanus.

R. P. D. ANTONII ALTOVITI

Vtriusque Signaturæ Referendarij
& I. C. Doctissimi,

DISCURSVS

In Causa Romana Præcedentiæ,

ARGVMENTVM,

Referendarij Signaturæ præcedentiam deberi
à Generalibus Regularium latè, & lucu-
lenter probatur,

SYMMARIVM.

- 1 Regulares sunt soliti de præcedentia contendere,
- 2 Quasi possessio plurimi attenditur in materia præce-
dentia etiam si ex vnicò alicui defumatur.
- 3 Testes Confratres in materia præcedentia probant
ad fauorem Confraternitatis.
- 4 Quasi possessio decennalis inducit Ius, & Titulum
præcedendi.
- 5 Sola quasi possessio in materia præcedentia sufficit,
etiam si repugnet Iuri communi, & n. 56.
- 6 Referendarij gaudent omnibus privilegijs Proto-
notariarum de numero Participantium ex Privilegio
Pauli 112.
- 7 Sicuti Generalibus Ordinum Regularium præcedunt
Proto-notarij de numero Participantium, ita præ-
cedere debent Referendarij.
- 8 Cerimoniale Romanum digniorem locum in Proce-
ssione Sanctissimi Corporis Christi assignat Referen-
darij, inferiorum verò Generalibus Regularium.
- 9 Cerimoniale Romanum pro lege est seruandum.

- 10 Generales Monachorum præcedunt Generalibus
Mendicantium.
- 11 Abbates etiam præcedunt Generalibus Mendican-
tium.
- 12 Generales Monachorum, & Abbates locum cedere
Referendaris.
- 13 Generales Mendicantium debent propterea præce-
dentiam cedere Referendaris.
- 14 Regula enim si vincto vincuntur te, &c. multum at-
tenditur in materia præcedentia.
- 15 Advocati Confessoriales, licet Referendaris sint mi-
nus digni, Generalibus Mendicantium præcedunt.
- 16 Referendariorum origo, attento iure Civili antiquis-
sima.
- 17 Iustinianus Imperator Referendariorum numerum
reduxit.
- 18 Referendarij, attento Iure Canonico, sunt antiquis-
simi, & successerunt loco Conclariariorum Summi
Pontificis.
- 19 Religiones Mendicantium, quo tempore orta.
- 20 Referendarij debent præcedere Generalibus Men-
dicantium, quia sunt antiquiores.
- 21 Subrogatis etiam in materia præcedentia, gaudent
privilegijs eius, in cuius locum est subrogatus.
- 22 Referendarij ex Privilegio Pauli 111. sunt Nobiles
in proprio stemmate Pontificis insignis in Abbatibus
verò Mitra, baculo, & benedicendi iure uti pos-
sunt.
- 23 Referendariorum Privilegia confirmant, & auxilij
Sixtus V.
- 24 Referendarij ab Imp. vocantur spectabiles, à Papa
verò familiares.
- 25 Familiaribus Principis debetur præcedentia.
- 26 Referendarij in presentia Papa negotia tractant.
- 27 Referendarij antiquitus præcedebant etiam Proto-
notarijs de numero participantium.
- 28 Referendarij sunt Consiliarij à Principe deputati ad
corrigendos aliorum Iudicum errores.
- 29 Consiliarijs Principis præcedentia debetur.
- 30 Qui tractat graviora Principis Negotia, debet præ-
cedere.
- 31 Referendarij debent præcedere Generalibus, cum ma-
iores habeant prerogativas.
- 32 Iurisdiclio Generalium restringitur ad correctionem
suorum Regularium, nec egreditur Portas Com-
munitatum.
- 33 Generales Mendicantium deberent omnibus præce-
dentiam concedere, cum basis fundamentalis suarum
Religionum, sit humilitas.
- 34 Regulares uti Mortui Mundo, non debent super præ-
cedentia contendere.
- 35 Iesuitarum, & Capuccinorum egrorum humilitatis
fallum occasione præcedentia generatur.
- 36 Præcedere debet, qui dignitatem à digniori manu
consequitur.
- 37 Referendarij nobiliorem habitum gerunt, quam Ge-
nerales, & propterea debent istis præcedere.
- 38 Qui habet facultatem alios indicandi, & corrigendi,
debet etiam illis præcedere.
- 39 Referendarij, tanquam de Hierarchya Seculari præ-
cedere debent Generalibus, qui sunt de Hierarchya
Regulari.
- 40 Minor de Clero Seculari, præcedere debet maioribus
de Clero Regulari.
- 41 Regulares non sunt verò, & propriè de Hierarchya
Ecclesiastica.
- 42 Monachi antiquitus ponebantur inter laicos, & in
sanctior

functionibus Ecclesiasticis veniebant post Clerum.

- 43 Regulares antiquitus non poterant clericari.
- 44 Referendarij in Processione Sanctiss. Corporis Christi interueniunt representantes suprema Tribunalis Petrusque Signaturæ gratia scilicet, & Iustitie.
- 45 Collegium integrum, licet minus dignum, præcedere debet eniuncque persona licet digniori.
- 46 Inter Clerum faculare inferre Regulares, monasterium est, & a Iure alienum.
- 47 Minores aliquando præcedunt maioribus, ne alias interueniatur ordo Ecclesiasticus.
- 48 Ex præcedentia in Cappella, & Concilijs, non valet summi præcedentia in alijs locis.
- 49 Argumentum etiam in materia præcedentia non valet de loco ad locum, quando maxime respectu vnius loci adest quasi possessio præcedendi.
- 50 Monasterium est videre caput separatim a corpore.
- 51 Rotuli Magistrorum Ceremoniarum nemini præcedendi impetitorij ex declaratione Summorum Pontificum.
- 52 In prædictis Rotulis consuevit, Magistri Ceremoniarum sapius in errores labuntur.
- 53 Rotuli conscripti ante annum 1575. loquuntur de Referendarij non Prælatis.
- 54 Motus proprius Gregorij XIII. intelligendus est de Referendarij non Prælatis.
- 55 Observantia deficiente Rotuli, Decreta Congregationum, ac etiam Bulla in materia præcedentia non debent attendi.
- 56 Ius operendi Caput coram Rege Catholico non sufficit ad constituendum aliquem Magnatem Hispania.
- 57 Generales Ordinum Sancti Dominici & Sancti Francisci non sunt Magnates Hispania, licet caput operendi coram Rege Catholico.
- 58 Sanctus Franciscus Borgia Iesuitarum Generalis ius operendi caput a Carolo V. sponte oblatum, humiliter recusant.
- 59 Exempla in materia præcedentia Ecclesiastica sumenda sunt ab Ecclesiasticis personis, non autem a Sæcularibus.
- 60 Privilegium vni concessum in materia præcedentia non potest ab alio allegari.
- 61 Iurisdiclio Generalium non est Monarchia, cum teneantur procedere de voto Definitorum in rebus grauib.
- 62 Iurisdiclio maioritas non inferit maiorem dignitatem, nec præbementiam.
- 63 Index delegatus præferat Ordinario, licet habenti maiorem Iurisdiccionem.
- 64 Minor non habens Iurisdiccionem, præcedit habenti maiorem, quando est in possessione præcedendi.
- 65 Episcopus non præcedit alteri Episcopo, ex quo habeat maiorem Diocesim.
- 66 Conclusio, quod maioritas Iurisdiccionis attendatur in materia præcedentia, declaratur procedere in loca ipsius Iurisdiccionis.
- 67 Item quando alia qualitates, & prerogatiua essent pares.
- 68 Item quando contentio esset inter personas eiusdem Hierarchie.
- 69 Cuiusmodi lapsus notatur.
- 70 Iura proprij Collegij defendere quisque tenetur.

MORE solito, & consuetudo Reuerendiss. Patres Generales Religionum in Ecclesia Dei inter se, vel aliquos de præcedentia semper contententes. Teste Cassiano Catalog. Glor. Mundi par. 4. considerat. os. hodie sine villo iuris fomento in Processione Sanctissimi Corporis Christi, & in alijs actibus præcedere præsumunt Illustriss. & Reuerendiss. Referendarios Vtriusque Signaturæ Sanctissimi Domini Nostri Papæ, sed obtinere de Iure non debeant. Nam omisso, quod Referendarij reperiuntur pluribus ab hinc annis in possessione præcedendi Generales, itam in præfata Processione, quam in alijs omnibus actibus, vt testantur medio iuramento viginti Prælatis, quorum multi ad maiores Dignitates hodie euecti dignissimè reperiuntur, ac præ ceteris Illustriss. & Reuerendiss. Thesaurarius, Vbaldus, Gaetanus, Rinuccius, Arcolus, modo Archiepiscopus Auenionè, qui vltimus vocando in Concilio Illustriss. Bulgarinum, testatur semper præcessisse in Processione præfata Reuerendissimos Generales, qui semel contradixerant, sed eodem tempore postea locum Prælati cesserunt, ibi: *E di più; col mio giuramento parimente afferisco, & affermo, che prima, e doppo, che io fui in Prelatura hò veduto sempre praticare così alle Processioni del Corpus Domini, come nelle Conclusioni publiche, & altri luoghi, che li Prælati Referendarij hanno sempre proceduto à tutti li Generali de Religioni; anzi, che quando io negai di cedere il luogo al Padre Marini Generale de Padri Domenicani, questo fece istanza à gl'altri Padri Generali, che venitamente con lui si leuassero dalla Processione, e questi non valsero abbracciare il suo Consiglio, & l'esempio, mi ressono alla Processione doppo tutti li Prælati, e così hanno praticato suffraganeamente per tutto il tempo, che io sono stato in Roma; e così atteso, & affermo col mio giuramento questo di 3. Luglio 1671. in Augnone; quæ quasi possessio, sicuti attenditur in quacunque materia, eo fortius attendenda est in materia Præcedentia; quæ tota à possessione regulatur, etiam si de ea ex vnicò actu tantum appareret, vt omisiss alijs, laicè Adden. Eurati. decif. 903. per tot. & dec. 122. nu. 17. par. 6. rec. & in Albigen. Præcedentia 20. Iunij 1653 coram bo. m. Bichio S. Constitutio, & S. Nec obstat, vbi expresse firmatur, quod Testes Confratres de Archiconfraternitate probant Præcedentiam ad fauorem eiusdem Archiconfraternitatis, quæ est dec. 320. num. 3. & seq. par. 11. Nota dec. 419. num. 3. par. 9. recent. tom. 2. ita vt secundum eam iudicari debeat Possib. de manu, obseru. 53. nu. 24. Pignatell. consulti. Canon. 104. nu. 47. Belfold. discurs. Politic. legal. de præcedentijs, & session. prærog. cap. 3. conclus. 1. & sine difficultate in casu nostro in quo habemus plusquam decennalem quasi possessionem præcedendi, per quam non solum acquiritur quasi possessio, sed titulus, & Ius præcedendi præscribitur Megal. var. resolut. tom. 2. resol. 112. num. 6.*

Vltimus cum hæc quasi possessio, & consuetudine præcedendi, quæ de per se iudicaret etiam si repugnaret dispositioni iuris communis, Crassini de præcedent. cap. 25. nu. 41. & 44

Rota eorum Seraphini dec. 964. num. 1. & decis. 214. nu. 4. par. 4. recent. tom. 2. & latissime in Oppidell Processuum, 18. May 1640. 3. Nec obstat, coram bon. me. Veroffio. Concurrit etiam pro Prælati luti indubitata assistentia, non solum quia, fel. rec. Paulus Papa Tertius in eius Constitut. 23. §. 2. Bullar. nov. fol. 947. tom. 1. creauit Referendarios S. Sedis Notarios, ac si essent de numero Prothonotariorum participantium (sine tamen dd. Prothonotariorum præiudicio) cique benignè impartiri est omnia, & quæcunque Præiulia Prothonotariis competentiæ, in specie lus præcedentiæ, & præhærentiæ, quam habent idem Prothonotarii, ibi : Gaudeant eisdem Præhærentiis &c. & antelationibus, & prouocatiis, &c. quibus ceteri nostri, & dicta Sedis Notarii de numero participantium &c. tam de iure, quam consuetudine, seu alias quomodolibet in futurum in Iudicio, & extra, & ubique locorum, vbi, positi, & gaudere debeant in omnibus, & per omnia. Vnde sicuti sine controuersia in Processionibus, & alibi Regularium Generales cedunt locum Prothonotariis de Numero Participantium, sic pariter prælati Generales cedere debent locum Referendariis, qui Præiulia Prothonotariorum habent, iuxta resp. Grat. relat. ad Rubricam in suis singularibus tom. 2. par. 4. de proceden. in fuer. num. 4. fol. 469.

Sed etiam quia Cæremoniale Romanum factum de ann. 1516. temporibus Leonis X. in cap. 15. de Felio Corporis Christi expressè digniorem locum Referendariis concedit in Processione, Generalibus verò inferiorum, nam post assignatum locum procedendi ante Papam in Processione Cleticis Cameræ, Auditoribus Rotæ, Episcopis, cæterisque Prælati paratis, assignat ordinem procedendi post Papam per hæc verba : *Papa sub Baldacchino &c. Secretarius Papa, si non est Prælati cum Medice* 11 *Papa, Prothonotarij, Prælati, si qui sunt non parati* 12 *Generales Ordinum, quos tandem sequuntur* 13 *Togati omnes : Ex quibus verbis clare constat omnes Prælatos anteponendos esse Generalibus Ordinum ; Imò illa verba : Prælati si qui sunt non parati : intelligi debent pei necessè de Referendariis, quia alijs Prælati, iam antea locum assignauerat : Cæremoniale enim pro lege seruandum est, vt dixit Rub. relat. ad Gratian. discept. 293. num. 27. & 28. Idem Grat. discept. 111. num. 7. & me citato Melez. post hæc scripta impress. par. 2. offert. 8. nu. 11.*

Vnde hæc Veritatem agnoscentes Generales Monachorum, qui in omnibus actibus præferuntur Generalibus Religionum Mendicantium, vt videre est apud Pignat. consulti. 104. per tot. vbi concedantur, & Abbates, qui eodem Generale Mendicantium præcedunt. *Jacobat. de concil. lib. 1. art. 6. num. 4. in fin. vers. & post Abbates sedebant Generales inter trañ. mogalib. 13. par. 1. fol. 209. Campreg. eodem trañ. cap. 12. na. 19. inter trañ. magn. d. tom. 1. 3. par. 1. fol. 407. Caromuel. de præced. Tref. 4. num. 77. & 78. fol. 56. & 58. Tamburin. de iur. Abbat. tom. 1. d. sp. 24. quæst. 4. num. 9. & seq. semper Referendariis, vbiq. 12 præcedentiam ecesserunt, vt omnibus notum est ; & testatur doctissimus Archiepiscopus Rossanè. semper in omni loco cessisse præce-*

dentiam Prælati Referendariis, quando ipse erat Abbas Montis Cassini, qui præcedit omnibus Abbatibus, tamquam Abbas Abbatum, vt fuit iuxta Patchali II. in Concilio Romano detinuit in differentia nata inter Abbates Cassinè, & Cluniacè, vt habetur in Bullar. Cassinè, & Chronolog. Cassinè. nu. 1027. & 1794. & alibi, & in Concil. Tridentin. Abbas Cassinè præcessit Generales Regularium, vt apparet in subscriptione Concilij, quod prius ab Abbate Cassinè, & postea à Generalibus appareret subscriptum.

13 Si igitur Referendariis cedunt Generales Monachorum, & Abbates, qui omnes præcedunt Generalibus Regularium, merito isti præcedentiam concedere debent Referendariis per Regularum, si vinco vincentem te, multo magis vincam te, quæ multum attenditur in materia præcedentiæ *Contor. de proceden. nu. 27. & 40. D. de Luca de præhærent. disc. 23. num. 112. Franc. de Eccles. Cathedr. cap. 23. num. 191.*

15 Et quod plus est minores Referendariis, vt sunt DD. mei Aduocati Conditulibus non cedunt, nec ipsi locum Generalibus Mendicantium, ideo multo minus eisdem Generalibus cedere Referendariis debent, quorum præfens controuersia si ad fauorem Generalium resolveretur, multo magis contra ipsos DD. Aduocatos decisa, & terminata remaneret ; Imò D. meus Comes de Capraria suæ Dignitatis semper acerrimus Defensor, nouissimè associando Eminentissimum D. Cardinalem Facchinettum, noluit ipse Generali Monachorum Cisterciensium locum cedere, vt ipse D. Comes testatur.

Et summa ratione, & Iustitia Paulus Tertius concessit præhærentiam Referendariis, cum attenta dispositione Iuris Ciuiliis sint antiquissimi, nam vel originem habuerunt temporibus Reipublicæ Romanæ, vt testet Grauat. ad Vestr. in prag. lib. 1. cap. 3. siuè temporibus Alexandri Severi, qui regnauit anno salutis nostræ 224. vt refert idem Grauet. vbi supra in fine. per text. in l. rescriptum, §. de distract. pignori. Cettum est, quod tempore Iustiniani Imperatoris iam aderant, cum illos reduxerit de antea no salutis nostræ 525. ad numerum moderatum, vt in autb. de Referend. Sac. Pelagij tollat. 13. & voluit Gomez. in compend. Petrusque Signatura quæst. 16. fol. mibi 321. & 322. Marchofen. de commiss. par. 1. cap. 1. num. 3. Coell. de notis. Card. de Referendariis, cap. 57. tit. B. Vigen. de mandat. Princip. leg. 2. num. 47.

Aut vero attendendum est Ius Canonicum, & pariter Referendariis in Ecclesia Dei sunt antiquissimi, cum successerint in locum illorum Consiliarium Summi Pontificis, de quibus sit mentio in Canon Conueneritibus, item Petrus 1. quæst. 7. & in Canon. Ecclesiasticis in quæst. 1. Canon. in Parochia 10. quæst. 1. iuxta opinionem Gambar. de aul. legat. in quæst. qualiter Legatus se gerere debeat &c. nu. 34. & seq. in trañ. Magni tom. 1. 3. part. 2. fol. mibi 153. Cuni Canon. Conueneritibus emanauit in Concilio Meldensi sub Greg. IV. qui vixit annis Domini 828. vt testatur Ciacconius in Vita dicti Pontif. fol. 290. Canon vero Ecclesiasticus de iuribus 28. Epistolæ D. Greg-

D. Gregorius ad Theodor. qui viſit anno Domini 590. Canon verò in *Parochia* ſub Pelagio II. qui rexit Eccleſiam Dei anno 579. & exiſtiſſe Reſtendarios Papa ſaltem ante annum 1243. habetur ex Innocentio IV. in cap. ex literis nu. 3. de reſtit. in integr. dom ait: *Si quidem libellus ſupplicationum citorum porrigitur Reſtendariis, ſolus autem Princeps, vel Preſentis conſeſſus de ſupplic. cauone, qui Innocentius ſcripſit ſuper decreta lib. poſt. Conc. Lugdunch ſa- dum, ipſo Eccleſ. Dei gubernante, ex qua Innocentij doctrina Coeli de notis. Card. fol. 310. h. 4. B. Colligit non ſolum exiſtiſſe tunc tempo- ris Reſtendarios, ſed etiam Signarios Praſe- 19 tum, yndè in Conſultu cum Religionibus, quæ ortum habuerunt poſt plura ſecula, nempe anno 1218. *Grat. diſcept. 845. num. 8. Franck. de Eccleſ. Cathedra. cap. 25. nu. 18: Rota dec. 718. per tot par. 4. diuerſor. & dec. 588. nu. 4. coram Canaliſſis, quod procedit, ſed Referendarij moderni ſint idem cum Reſtendariis Imperatorum, & Conciliariis Papæ, ſue in illorum locum tub- 21 rogari gaudeant eidem Priuilegijs, & prero- gatiuis, quibus gaudeant illi, quibus fuerunt ſubrogati, vt in terminis præcedentij *Rab. in ſingul. tom. 2. par. 4. tit. de precedent. in ſuner. num. 4. fol. 469. Grat. diſcept. 845. num. 16.***

Sed cum maiori temporis antiquitate, & origine concurrit etiam, quod Reſtendarij ſui digniores, eorumque manus, circa nobiliora negocia verſatur, quia omiſſo, quod 22 præſatus Paulus Papa Tertius in dicta eius Conſtitutione, §. 1. non ſolum illos conſtituit Nobiles, ſed: *Ac ſi ex magno Baronum, & Nobilium genere eſſent procreati, & omiſſo etiam, quod illis dedit facultatem inter propria diemmata inferendi Inſignia Pontificis, in Abbatij vetò, & Monafterijs per Reſtendarios poſſeſſis baculo, & Mitra, vt, & publicam dandi benedi- ctionem facultatem imparitijs eſt. Et omiſſo etiam, quod Sixtus Papa Quintus in eius 23 Conſtitutione 41. non ſolum omnia confir- mauit, ſed etiam auxit, declarando Reſtendarios eſſe conſtitutos in dignitate Eccleſiaſtica, illique Cauſas committendas eſſe, vt de his, aliisque prerogatijs notant *Marcheſan. de Commiſſionibus par. 1. cap. 1. Gomez in Compend. vtriusque Signatura tit. 16. fol. mibi 619. & ſeq. Gam- bur. de off. legat. in qualiter Legatus ſe gerere debeat a num. 31. in tractat. num. 13. fol. 153. per ſeunda, Coeli. de notis. Cardinal. cap. 57. fol. 305. & ſeq. & Zecchi. in Republ. Eccleſ. cap. 10. Reuerendiſſimus Fa- guanum in Rep. ex part. per tot. de priuileg. Formoſi- num ſua nobis quaſt. 3. cum pluribus ſeq. de off. Vicar.**

Et omiſſo etiam, quod Imperatores vocant Reſtendarios *ſpectabiles*, vt in autb. de Reſend. Sac. Palaty collat. 1. in autb. vt litigantes inuent, 24 quia *Vizan. de mand. princ. leg. 2. num. 44.* Papa verò illos Magiſtros vocat, quod honoris cir- comum eſt, vt per gloſſam in *Clement. 2. de Maſtri. in verb. Doſteratus*, ſeruat *Coeli. vbi ſupra. l. 1. D. 25* illoſque ſacri ſamiliaris ſuos, ſamiliaris enim Principis præcedere debent, quia pars Corporis Principis ſunt, *Caffan. in Catalog. glor. Mund.*

per. 6. conſul. 29. in ſin. & Rab. in ſingul. Rot. tom. 2. par. 4. de preced. Prothonot. nu. 61. fol. 491.

Vnum præcipuum videtur, vt negocia coram, & in præſentia Vicarij Chreſti tractent, & præ æteris Officialibus Curie propinquius 26 Papæ aſſiſtant, vt idem Paulus Tertius in eius præſata Conſtitutione teſtatur, ibi: *Reſtenderij noſtri, qui præ cæteris Officialibus, & Miniſtris noſtris Nobis propinquius aſſiſtant, quod ſingulare eſt, cum alia Tribunalia, negocia, & Cauſas definiant abſque præſentia Papæ, Vnde Iure 27 merito antiquius præcedebant omnes, & quoeunque Officialis Romane Curie, imò eodemmet Prothonotariis de numero Participanti- um, cum in Litteris Expectatiuarum prius Reſtendarij nominarentur, quàm Prothonotarij, Gomez in Compend. Vtriusque Signatura, quaſt. 16. fol. mibi 321. & 322. Marcheſan. de Commiſſionibus. par. 1. cap. 1. num. 12. Rab. in ſingul. tom. 2. par. 4. de preced. Prothonot. nu. 59. Caffan. in Catalog. glor. Mund. par. 4. conſul. 29. in ſin. Monet. de conſeruat. Ind. num. 111. & 112. optime Nauirg. de preced. Reſend. quaſt. 4. par. tot. & præcipue an. 3. & 4. ad actionem de Reſend. par. 2. cap. 1. nu. 9. Vnde Reuerendiſſ. Fagnanus in cap. ex parte de priuileg. nu. 3. 28 nec mirum eſt, quod Reſtendarij alios Officiales, & Iudices præcederent, cum deputati ſint Co-ſultarij à Principi ad corrigendos aliorum ludicam, ac Tribunalium errores, vt dixit antiquus *Caffiodor. ver. formal. lib. 6. form. 17. ibi: Quamuis tamum ſit clara quæque Dignitas, quan- tum eam, præſentia noſtra conſpectus illuminat, dum ſemper honores ſuſcipis, qui noſtri colloquio decen- ter acquirit, & nemo tamam Sermones noſtros tantum meretur, quam qui Reſtendarius eſſe digniſſimus, 29 ad ſummum tales vni eſſe cupimus, ut etiam per tot Iudices corrigamus de latius per *Coeli. vbi ſupra. fol. 306. lit. D. Matien. de Reſend. vbi ſupra. & 29* regulare eſt, quod illi, qui ſunt Conſilij Principis, vel qui aſſiſtunt lateri eiudem præcedere debeant, *Decian. conſil. 43. num. 23. lib. 4. Ciriac. controuerſ. 202. num. 65. Petrus de Gregor. in ſua Republica lib. 4. cap. 10. num. 13. poſt hac ſcripta impreſſ. par. 2. aſſerit. 7. nu. 101. ſicuti pariter ille, 30 qui tractat grauiora Principis negocia, quod præcelere debeat, *Pafqu. contr. in ſuſtinentiam in præſat. nu. 125. Ciriac. contr. 201. nu. 47. & 50. & contr. 202. nu. 61. Saxſelis. dec. 140. nu. 4. Rot. in Bononiens. Decanatus præſidentia 30. Junij 1641. coram Melro.****

Vndè cum Generales Regulatorum ſini omni- bus iſtis Priuilegijs, honoribus, & præh- 31 mientijs ſpolijati, iure merito præcedentijs Reſtendarijs cedere debent, *Marſili. de Maſtri. par. 2. lib. 4. cap. 16. num. 30. Capic. Galen. contr. 45. nu. 15. lib. 2. Ciriac. contr. 201. num. 152. Capic. l. 1. dec. 181. num. 8. Gregor. alleg. 35. nu. 4. Grat. diſcept. 845. nu. 3. 20. & 45. Michael Ferr. de preced. quaſt. 1. nu. 19.* Maxime cum eorum luſuſidio reſtrin- 32 gatur quoad correptionem ſuorum Regula- rium dumtaxat, nec egrediatur Portas Con- uentum, vt bene ſeruat *Merlin. deſiſ. 153. n. 4.* Imò etiã baſis fundametalis Religionis Mendicantium ſit Humilitas, conſequenter 33 Generales omnibus cedere locum deberent, vt reſpondeant nomina ſacris, vt de Generali Minorum, & Minimorum dixit *Caffan. in Catalog. glor. Mund. par. 4. conſul. 69. verſ. Sed cum ſini & cum*

Et cum Regulares, maxime Mendicantes mor-
 14 tui Mundo reputentur, non debent de hac
 temporalis præcedentia contendere, *Leonell. de*
præced. homin. quæst. 7. artic. 6. vers. fin. lat. Salgad. de
Reg. procel. par. 2. cap. 9. num. 40. & 42. Vbi refert
 15 mirabile nostris temporis exemplum ab illis
 Generalibus modo imitandum, quod deder-
 runt PP. Iesuitæ, & PP. Cappuccini Salaman-
 ticæ in funere Margaritæ Hispaniarum Regine
 ubi, quando inter alios de præcedentia plures
 soborta erant graues controuersie, inter ipsos
 diuersa Lix agitata fuit, nempe cui ex dd. Re-
 ligionibus humilior locus deberetur, cum vi-
 traque Religio se in humilitate fundatam esse
 profiteatur, & sibi consequenter inferiorem
 locum deberi quo exemplo vitur etiam me-
 citato *Milax.* post hæc scripta impressus affert. 7.
 num. 1. par. 2. Et forsitan RR. PP. Societas leu se-
 quuntur sunt exemplum Didaci Lainez, eorum
 Generalis, qui vltimum locum petiit in *Con-
 cil. Trid. vt scribit gloriæ mem. Cardinalis Pallavicinus*
in Histor. Concil. par. 2. lib. 18. cap. 2. num. 6. & 7.

Vltierius Generales Officium recipiunt à
 16 Votis Fratrum, Referendarij verò de manda-
 to Sanctissimi Domini Nostri, ad Eminentissi-
 mos Cardinales Signaturæ Præfatos; Vnde in-
 trat conclusio, quod præcedere debent illi,
 qui dignitatem recipiunt à Monarcha Supre-
 mo, & à manu Personæ dignioris in concu-
 rsu illorum, qui dignitatem recipiunt à manu
 inferiorum, *Vesp. contr. illust. in præfat. num. 136.*
Calcat. de equis. dignitat. 45. Riter. in præced.
decis. 177 in fin. Speidel. in specul. obseru. lib. 2. verb.
præcedentia, vers. 3. Beseid. discept. politic. legat. de
et session. prerogati. cap. 3. consil. 3.

Sed non solum Referendarij dignitatem re-
 17 ciipiunt à maiori, sed nobiliorem habuim ge-
 rant, nempe Mantellatam; & quod plus est,
 maxime in processionibus vitur Rocchetto,
 quod maiorem, & iurisdictionem præ-
 sefert, quo uti non possunt Generales, *Grati.*
disceptat. 345. an. 50.

Rursus in vtraque Signatura, & precipue
 in Signatura Gratiæ, Referendarij iudicant, vel
 18 dat Votum super Causis Religionum, & Ge-
 neralium; Vnde intrat tertia conclusio, quod
 Superior dicitur ille, qui habet facultatem
 iudicandi, & corrigendi errores illius, cum
 quo de præcedentia est quæstio, *Dofiores com-
 munitur in cap. 1. de malaritate, & obedientia, & con-
 uerſio aptum nunquam dari potest casus, quod*
Generales iudicent, vel dent Votum, neque
consultum in Causis Referendariorum.

Sed dato etiam, quod Prælati non habent
 supradictas tales prerogatiuas, & Dignitates,
 & considerari deberent, uti simplices Prælati,
 nihilominus tanquam de Clero seculari, & de
 19 Hierarchia seculari præferri debent Generali-
 bus Religionum, tanquam de Hierarchia Re-
 gulari, & consequenter minus digna, vno-
 sum est, & probant, *Campeg. de Concil. cap. 15.*
num. 22. Boer an addit. ad tract. de auct. Magni. consil.
num. 14. Cassan. in Cathalog. Mundi par. 4. consil.
61. Reding. quæst. regul. tom. 3. quæst. 37. artic. 1. Leonell.
de præced. homin. quæst. 7. artic. 6. per rot. Nogar. in
Lancet. Regul. verb. præced. num. 5. B. arth. Collect. Bul-
lar. verbo Præcedentia, & verb. Regulares quod ad

præcedentiam ubi affert plures resolutiones Sac.
Congreg. Rituum, & in tract. de iur. Ecclesiasticis
et, lib. 1. cap. 43. num. 191. Vulpin. præfat. Epist.
cap. 14. num. 1. Læzan. oper. tom. 2. verb. præced. quod
Regulares num. 2. Pellegrin. in præf. Vicar. par. 1.
fol. 5. num. 17. Salgad. de regia Procel. par. 3. cap. 9.
num. 28. Vbi minores de Clero Seculari debent
 40 *præferri maioribus de Clero Regulari, & la-*
icissimè in Opposit. Processionum 18. Maij 1646. & in
passio in princip. & nonissimè Sac. Congregatio
Rituum censuit cum subiequo effectu, quod
ratione dicti Ordinis Hierarchici præcedentia
debita esset Sancto Francisco Borjæ supra Si-
clum Philippum Beaulium longè antiquo-
rem, & Religionis Restauratorem, & habentem
iurisdictionem, vt potè diuersæ Hierar-
chiæ Regularis, & in puncto, quod Genera-
les Religionum debeant cedere præcedentiam
in Processionibus Prælati Romanæ Curie,
etiam non habentibus iurisdictionem, Doctis-
simus Dominus meus Advocatus Pilaia in ad-
dit. ad considerat. 48. Hieronymi Franci de processio-
ne, & 9. vers. Nec solum.

Et certe hanc prætensionem non habent
 PP. Generales, si memores esse vellent, vt eos
 41 hortamur Re Religiosos, uti Religiosos non
 esse de vera, & reali Hierarchia Ecclesiastica,
 quæ solum per Episcopos, Presbyteros, Dia-
 conos, & Clericos seculares repræsentatur, vt
 latè ex Concilijs, & PP. probat *Allier. de Hierar-*
chiæ Ecclesiæ lib. 1. cap. 4. vers. Idem verò, & laus
lib. 2. cap. 4. §. 5. Io. Dant. eodem tract. cap. 8. §. 10.
 ponebantur enim Monaci antiquius inter
 42 multitudinem Laicam, vt in Concilio Arela-
 teno. tertio; Et uti Laici in omnibus actibus,
 & functionibus veniebant post Clerum, vt ex
 Palladio, Clemente, & Epifanio, ac alijs probat
 43 *Joan. Dant. ubi supra cap. 8. sub §. 1. & tanquam*
alii Laici soluebant de laboribus suis decimas
Ecclesiæ, gloss. in verb. laborum, in cap. ex parte, et
primo de decimis non neque poterant antiquius
 43 *clericari, vt latè probant Cardinales Cycada,*
Saracenus, & Scotus in relationibus factis Pio
Papæ Quarto in causa Præcedentia inter Cle-
ricos Regulares, & Monacos, quæ impressa
reperiuntur apud Tamburini de iure Abbatis. tom. 1.
disposit. 25. & Monaci verò num. 291. vbi dicitur,
quod licet Religiosi hodie fiant Clerici, hoc
non est ex sua institutione, sed per accidens, &
num. 292. vers. 2. vbi ex Canone à Subdiacono distinct.
93. firmatur, quod quilibet simplex hostiarum
præferendus esset Abbati Monachorum; vnde
scandalosa res est, quod qui non sunt de Hierar-
chia Ecclesiastica, & tantam profitentur
humilitatem, prætendant hodie se interere inter
illos de Hierarchia Ecclesiastica, & quod
plus est Prælatos Referendarios, rantis præ-
rogatiuis decoratos, precedere.

Ex quibus colligitur Referendarios in quo-
 libet actu præcedere debere Generalibus, sed
 44 eo facilius in Processione Sanctissimi Corpo-
 ris Christi ex duplici inrefragabili fundamento
 Primum est, quod Referendarij in dicta
 Processione interueniant, representantes to-
 tam Signaturam Gratiæ, & Iustitiæ, cuius
 44 Tribunalis Maiestas, & Dignitas à nemine
 ignoratur; Vnde dato etiam, quod Referen-
 darij

darij, vti ſinguli minus digni eſſent, quam Generales (quod eſt falſiſſimum) autamen
45 maior dignitas cedere debet, ſiquando concurrunt eom Collegio, & Corpore, quod magis dignum eſt, *Menoch. conſil. 52. numer. 143. & conſil. 902. nu. 51. verſ. ita quoque Grat. diſcept. 111. num. 10. & ſeq. Barboſ. de Canon. cap. 13. nu. 63. D. de Luca de præbement. diſcept. 57. nu. 5. & diſcept. 21. nu. 7. Addent. ad Barroſ. dec. 901. num. 16. Rota dec. 254. num. 28. par. 10. recent. Rota in Amporien. & Ciuitatem. præcedentiſ 19. Aprilis 1660. coram Melſio §.*

Alterum eſt, quod poſt Sanctiſſimum Dominum Noſtrum ſequuntur Prothonotarij, & poſt eos Referendarij conſtituentes vnum
46 Corpus; Vnde monſtruoſum eſſet inter Prælatos, & membra Cleri ſecularis inferere, & interponere perſonas Cleri Regularis, & Clerum ſecularem à ſuo Capite diuidere, & interſecare contra diſpoſitionem iuris communis, de qua in Pampilonen. antelationum 10. May 1577. coram Cardin. Lancelotti. relat. à Rubeo tom. 2. ſingul. par. 4. num. 64. & ſeq. fol. 491. & decreuit Sacra Congregatio Epiſcoporum, & Regularium in Turitana 24. Nouembris 1617. relat. à Barboſ. In collect. dec. ſep. 172. verb. Clerum nu. 10. optimè Rota in Oppiden. Proceſſionum 15. May 1646. coram Veropio, ubi latiſſimè Imò ne interumpatur ordo Eccleſiaſticus in Proceſſionibus,
47 bus, non eſt nouum, quod Minoris præſentior Maioribus, vt de Canonice Cathedralis, qui præſentuntur Abbatibus, licet Abbates ſint in maiori dignitate conſtituti, *Michael Ferr. de præcedent. queſt. 1. nu. 6. in fine, Tambur. de iur. Abbat. tom. 1. diſp. 25. queſt. 1. num. 19.*

Nec videtur obſtare plura obiecta, quæ audiui adduci à Parte aduerſa, nempe quod Generales in Cappella Sanctiſſimi Domini Noſtri Papæ præcedunt, & conſequenter præcedere debeant etiam in Proceſſionibus; Secundum, quod in nonnullis Rotulis Magiſtro-
rum Cæremoniariū prius nominati appareant Generales, & poſtea Referendarij. Tertium, quia nonnulli Patres Generales prætendunt eſſe Hiſpaſiarum Magnates, ex eo quia coram Sereniſſimo Catholico Rege, vt magnates Caput operunt; Quartum, quod Generales habent maximam iuriſdictionem;
50 Quintum, quod Generales in Promotionibus antepoſuntur Prothonotarijs, & Referendarijs.

48 Nam reſponderetur, quod ex præcedentiſ in Cappella, & Concilijs deſumi non poteſt præcedentiſ in alijs locis, iuxta comuniſſimam opinionem, de qua *Iacobatus de Concil. lib. 1. art. 1. num. 183. poſt med. in traſſ. tom. 13. fol. 197. par. 1. Concilior. de præced. num. 59. & 63. Merlin. dec. 779. nu. 6. Rota dec. 865. num. 7. par. 4. diuerſ. & dec. 254. num. 27. par. 10. recentior.* Nec eſt bona ſequentia Generales præcedunt in Cappella, quia ſunt in quaſi poſſeſſione ibi præcedendi, ergo præcedere debent in Proceſſionibus, in quibus Referendarij probant ſpecialiſſimam
49 eorum quaſi poſſeſſionem præcedendi, vt ſupra fuit dictum, nec valet argumentum de loco ad locum; quando habemus ſpecialem poſſeſſionem præcedendi in alio loco, *Poſth.*

de manut. obſeru. 73. numer. 172.

Et vtiſſimè ſeruetur à Patribus Generalibus ordo Cappellæ in Proceſſione, nam talis controuerſia ſuborta non eſſet; Ipſiſſimè ſunt illi, qui eiſdem Cappellæ ordinem interuertunt, & non ſeruant, & exclamant, quod Ordo Cappellæ ſeruetur à Referendarijs, & ab alijs; Si enim in Proceſſione ſanctiſſimi Corporis Chriſti ſeruandus eſſet ordo Cappellæ, deberent Generales, non poſt Papam incedere ſed ante Papam ire immediatè ante Epiſcopos vt ſit in die Cinerum, & Palmatum, in quibus diebus in Cappella incedunt immediatè cum Epiſcopis; Præcedant igitur Generales in hæ Proceſſione, iuxta modum, & Ordinem Cappellæ, & ſi ipſi incedere nolunt, vel non poſſunt, ſiquia non ſunt parati, & intendant poſt Papam venire, ſiteantur, quod in Proceſſione ſanctiſſimi Corporis Chriſti non ſeruatur ordo Cappellæ, cum ab ipſiſmet penitus deſtruat, & euerſatur.

Cum maximè in progreſſu militet diuerſa ratio, nam in Cappella Papæ, quia Religiones ibi eſſe non poſſunt, ſper Generales repræſentantur; In Proceſſione verò non eſt neceſſè, quod repræſententur per Generales; Nam ibi Religiones habent, & incedunt in eum loco, & ne ſequatur abſurdum, quod Corpus ſeparatur à membris ordinandum eſſet, quod Generales incedant cum eorum Religionibus, cum monſtruoſum ſit membra Religionis in
50 principio, & caput eiſdem Religionis in fine Proceſſionis poſt Sanctiſſimum Dominum Noſtrum videre, optimè *Cocern. dec. 1731. nu. 4. & 5.*

Ad ſecundum ſuper præſentis Rotulis vnicæ reſponſione obiectum tollitur, animaduertendo, quod Nos verſamur in iudicio petitorio, in quo non metentur allegari, quia Summi Ponifices illos ſubſcribendo ſemper ſe declarant per illos Rotulos nemini intellexiſſe in petitorio præiudicare, ita vt quoad lus præcedentiæ cuique iſeſum remaneat, vt videre eſt in dictis Rotulis ex aduerſo allegatis apud Muecant. Cæremoniariū Magiſtrum in
51 Diarijs de anno 1575. fol. mihi 266. ac in omnibus qui allegari poſſunt; Vltra quod iſti Rotuli ſunt à Magiſtris Cæremoniariū, qui la-
52 buntur ſæpe in plures errores, prout fecerunt in Canonizatione quinque ſanctorum à Sanctiſſimo Domino Noſtro nouiſſimè facta; In Rotulo enim prius poſuerunt Dominos Abbreviatores, & poſtea DD. Volantes, & quis uon videt, quod in Proceſſione præceſſerunt, vt debebant DD. mei Volantes?

Et in omnem caſum Rotuli, qui aſſeruntur emanati ante annum 1575. non obſtant, quia de Referendarijs Prælati non loquuntur; poſt ponunt enim in Catalogo Proceſſionis Referendarios Generalibus, ſed loquuntur de Referendarijs non Prælati, ibi *Generales Ordinum*; deinde; *Referendarij non Prælati*, & datus manus, quod tunc Curia hodie reperitur, vt prius Referendarij non Prælati, poſtponantur Generalibus, & non ſine ratione doct. Illi antiqui Magiſtri Cæremoniarij addiderunt verba: *non Prælati*: ad differentiandum illorum, qui erant

erant Prælati, ſiqui ſecundum Cœremoniale Romanum, tanquam Prælati ante Generales præcedere debebant, vt ſuit probatum in §. ſed etiam animaduertendo, quod tempore antiquorum Rotulorum aderant Referendarij Prælati, vt conſtat ex Conſtitutione Pauli III. emanata de anno 1540. Et ſic intelligendus eſt Rotulus, & Motus proprius Gregorij XIII. à Patribus Generalibus allegatus de anno 1575 cum ipſemet Pontifex ſubſcribendo Rotulum anno antecedenti 1574. in eo expreſſe habetur, quod ſolum Referendarij non Prælati poſſint ponentur, qui Rotulus reperitur regiſtratus in manuſcriptis Præſati Mucantij Magiſtri Cœremoniarum in Feſto Corporis Chriſti anno 1574. fol. mihi 175. Vnde Motus proprius ſubſequentis anni 1575. loquens de Referendariis in genere, debet intelligi de Referendariis non Prælatis, de quibus loquutus eſt Pontifex in Motu proprio antecedenti anni 1574. Cum Lex, ſiue Motus proprius ſubſequentis declarari debeat à Lege, & Motu proprio antecedenti, iuxta vulgatas regulas.

Moderniores verò non ſunt attendendi, quia non fuerunt obſeruati, vt de decrero Congregationis Rituum ſuper præcedentia in Capella non obſeruato, nec executio dixit Pignatell. Conſult. 104. num. 24. verſe. etiam, & illis non obſtantibus ſemper in Proceſſione Referendarij præceſſerunt Generales, vt ſuit iuſtificatum forſſe, quia inuenti ſunt erronei, nam facie erat Patribus Generalibus illos obſeruari facere, recurrendo ad Eminentiſſimum Cardinalem Priorem Diaconum, & Illuſtriſſimum Gubernatorem Vrbiſ, qui in Porta Palatii Apoſtolicæ in die Proceſſionis ſedent tanquam deputati Executores Rotulorum, & quod plus eſt, ſi conſiderari debentur, tanquam leges (quod expreſſe negatur) ſtante in obſeruantia illorum non eſſent attendendi, vt de Bulla Gregorij XIII. præſcribente ordinem, & præheminentiam Religionibus in Proceſſionibus Manri. de præcedent. queſt. 45. num. 7. & 10. Vbi attenditur conſuetudo contraria ex lapſu decennij probata, non obſtante tali Bulla Apoſtolica, & ratio eſt, quia in Proceſſionibus ſola conſuetudo etiam ſi ſit expreſſe contra ſus ſeruanda eſt, vt latè probatum ſuit in §. Cum hac, & optimè nota dec. 32. num. 8. & dec. 33. num. 5. & ſeq. poſt Poſſib. de manu.

Ad Tertium dicitur, quod eſt contra humilitatem, quam proſtitentur Generales præcedere ſe eſſe Hiſpaniarum Magnates, quia hoc non eſt indubitanter verum, nec eſt bona conſuetudo operiuntur Caput, dum alloquuntur Sereniſſimum Catholicum Regem, ergo ſunt Magnates; Nam licet operire Caput ſit qualitas Annæa Magnaribus; Attamen alia requiruntur ad conſtituendum aliquem Magnatem quia coram Rege Nuueius Sanctiſſimi Domini Noſtri Indiarum Patriarcha, ceterique Archiepiſcopi Caput operiunt, & tamen nemo prætendit illos eſſe conſtitutos Magnates, & quod Reuerendiſſimi Generales Prædicatorem, & Sancti Franciſci non ſint conſtituti Magnates, per hæc, & alias rationes in puncto latiſſimè probat Alonſ. Carillus de origine, &

& dignitate Magnat. de Caſtiglia in diſcurſ. 1. fol. 17. §. Sin enuargo, cuius verba ſunt hæc: Sin enuargo de que el comun modo de ſignificar la merced, que el Rey haze de la Grandeza, es con la palabra, Cubrios, y el Señor titulado, V. otro, a quien se manda cubrir queda conſtituido en aquel grado abſolutamente; es de aduertir, que ſi no ſe expreſſa el decreto en que ſe haze la merced, & ſi el ſujeto a quien el Rey dize Cubrios, no tiene la aptitud, y diſpoſicion, que pide la naturaliza deſte grado por ſi ſola la prerogativa de Cubriſe, no imprime el Carácter principal de grande, por ſer la Conſtitucion una parte que puede ſuſſistir ſin el todo de la grandeza, compueſto de muchas, pero diſtinctas, y que ſe ven ſeparadas, y de por ſi en diferentes perſonas, a quien el Rey las diſtribuye, como ſuente, y origen de quien proceden todos los honores, y dignidades.

Es permitido Cubriſe, en preſencia del Rey à ciertas perſonas aſſi Eccleſiaſticas, como ſeculares, que ni por ſi, ni por ſus dignidades tienen otro tratamiento de Grandeza, ſino eſte ſolo (exceptos los Cardenales, que gozan de maiores prerrogatiuas, y ſe Cubren) como tambien el Nuncio de ſua Santidad en eſtos Reinos, el Patriarca de las Indias, los dos Generales de las Religiones de Santo Domingo, y San Francisſco, y San Francisſco, y los Embaxadores que tienen officio en la Capilla.

Et certè hæc prerogatiua non conſtituit Magnates, nam etiam, vt audiui, Reuerendiſſimi Generales Auguſtiniani, & Carmelitarum Caput operiunt coram Rege, & tamen non prætendunt eſſe Magnates, imò etiam hunc honorem ſæpè ipſius Inuictiſſimus Carolus V. exhibuit Sancto Francisſco Borgie Societatis Ieſu Generali, ſed ipſe Religioſa humilitate iſtus Generalibus imitanda, conſtantiſſimè reſuſcitauit, idem Alonſ. de Caſtiglia ubi ſup. diſcurſ. 4. fol. mihi 25. vbi proponi an admirabilior eſt, vel tanti Imperatoris pietas, vel euidentem Sancti Francisſci humilitas.

Sed fruſtra in hoc immoramur, nam licet ad Sydera extollenda ſit Auſtriacæ Domus erga Eccleſiam Dei innata pietas, attamen à laicorum vſibus, & conſuetudine regulandus non eſt ordo ſeruandus circa præcedentiam inter Eccleſiaſticos, inter quos nunquam vidi in Romana Curia aliquem dediſſe Generalibus præheminentias daci ſolitas Hiſpaniarum Magnatibus; Ab Eccleſiaſticis enim & præcipuè ab Eminentiſſ. Cardinalibus, & non à Regibus exempla lumenda ſunt in hac materia præcedentia inter Eccleſiaſticos, & hoc vnum ſufficit ad deſtruendum hoc Generalium aereum fundamentum.

Circa verò, quod Generalis Prædicatorem ſit in quaſi poſſeſſione præcedendi, allegan nō poſſet, quia præceptum, quod præcederet oretenus datum, & obtinuit à Munificentiſſimo Principe Clemente IX. emanauit cum ſuppoſito, quod non haberet difficultatem, & inaudita Prælatum, quæ ſi ſua iura deduxiſſet, vtique luſtriſſimus ille Pontifex hoc non permiſiſſet, & non video quomodo hoc exemplum allegetur ab alijs Generalibus contra Regulam, quod in præcedentiis gratia vni conſeſſa, non poſſet, nec allegari ab alijs, Pignatellus 10. ſuſt. 104. num. 19.

Ad quartam de maioriſſe Iuriſdictionis Generalium, & num. roſtate Fratrum, quibus imperant, omiſſis, quod eorum Iuriſdiction non eſt Monarchica, ſed vel Ariſtocratica, vel ſaltem mixta cum punire, & premiare non poſſunt Generales de per ſe, ſed de Voto Definitorum, maxime in rebus grauiſſi momenti, vt de Generali Carmelitarum teſtatur *Lezzana in Mari Magno diſſe Religionis cap. 2. n. 56. & Oper. moral. tom. 2. cap. 13. num. 16. & 21. Rodriguez queſt. Regul. tom. 2. queſt. 46. artic. 2.* Et omiſſo etiam, quod Referendarii dant Votum in Cauſis totius Orbis, ac etiam in cauſis eorumdem Generalium, quod Superioritatem ſuper eiſdem Generalibus præſert, vt probaui in §. *Rurſus*, Certum eſt, quod ex maioriſſe Iuriſdictionis non arguitur maior dignitas, vel præheminentia, vt in indiuiduo obiecto reſpondet *Grat. diſſept. 845. num. 37. Menoch. conſil. 257. num. 59.* Vbi aſſertur ſimile de ludice delegato, qui præfertur Ordinario habenti maiorem Iuriſdictionem, maxime quando habens minorem Iuriſdictionem iam reperitur in poſſeſſione præcedendi, quo caſu maior Iuriſdictione in altero exiſtens, non poteſt auferre alteri Ius queſitum, *Portius conſil. 167. num. 51. 52. & 53.* Vbi ſi dominium, & Iuriſdictione alicuius Ducis, vel Regis valde creſceret, non per hoc iſte Rex, vel iſte Dux præcedere deberet Regem Gallie, qui eoſdem in poſſeſſione præcedendi per antea reperiuntur, *Decian. conſil. 19. num. 107. & ſeq. lib. 3.* Vbi non ex eo, quod Episcopus habet maiorem Diocceſim, & maiorem numerum Subditorum ceditur altero Episcopo dignior per *Text. clarum in capit. legimus 93. diſtinct. & latè exornat Maſſell. de Maſſig. lib. 4. cap. 14. & n. 18. & ſequens.*

Doctores enim, qui fortaſſe allegari poterunt in contrarium, intelligi debent, quod qui habent maiorem Iuriſdictionem præferendi ſunt, quando ſunt in loco eorum Iuriſdictionis, ſecus alibi, vt diſtinguendo ſignat *Menoch. diſſe conſil. 51. num. 56. & melius in conſil. 267. n. 60 & ſequens.* Vnde obiectum fortaſſe applicaretur quando eſſemus in Clauſtris Monafteriorum, in quibus reſtriſta eſt Generalium Iuriſdictione, *Merlin. decif. 153. num. 4.* & quatenus iſta qualitas maioris Iuriſdictionis extra Conuentum conſiderari deberet (quod negatur) præſerret fortaſſe præcedentiam, quando cum Referendariis ceteræ qualitates, & prærogatiue eſſent pares, ſecus in caſu noſtro, in quo ex ſuperius probatis clare conſtat in Referendariis maiores adeſſe prærogatiuas, quam in Generalibus; Vnde nalius ponderis remanet præſentia maioris Iuriſdictionis *Port. diſſe conſil. 167. num. 101. Menoch. conſil. 51. num. 52.*

Rurſus vim fortaſſe obiectum haberet, quando quaſitio ſuper præcedentia verſaretur inter perſonas eiſdem Sphære, & Hierarchie, ſecus autem quando agitur de præcedentia inter Clericos de vera Hierarchia Eccleſiaſtica; Cum etiam minus dignus de Hierarchia ſeculari præferendus eſt maiori de Hierarchia Regulari, vt probaui.

Tandem non increbatur adduci, quod in Promotionibus Cardinalium Generales repe-

riuntur petus nominati, quam Prothonotarij & Referendarij, vt de pleniffima Promotione iſta facta à Leone X. teſtatur *Clacon. 1. 1. 1.*

Quia Claeconius creauit, ponendo in Cathologo Promotionis poſt Generales duos Prothonotarios Presbyteros Cardinales creatos, nam ex *Diarijs Parisiis de Graſſi. fol. mibi 22.* conſtat, quod omnes Prothonotarij creati Cardinales in ordine Presbyteratus, fuerunt antepoſiti Generalibus Ordinum in iſta Promotione, & ſi aliqui fuerunt poſtpoſiti, hoc ſucceſſit, quia fuerunt creati Cardinales Diaconi, vt conſtat ex eiſdem *Diarijs fol. mibi 226.* Vbi apparet omnes iſtos Prothonotarios poſtpoſitos habuiſſe ab eodem Leone Diaconias, non Eccleſias Presbyterales; Vltra quod non conſtat, quod illi Prothonotarij eſſent de numero Participantium, qui dumtaxat, tanquam Prælati præferuntur, & certè non poteſt fieri fundamentum in Promotionibus, cum Papæ multoties ordinem Dignitatis in creatione Cardinalium non ſeruaerint, plura de his exempla aſſerri poſſent, ſed ſufficit citare eundem *Clacon. fol. 1464.* in Promotione de anno, 1527 à Clemente ſeptimo facta, in qua non ſolum antepoſuntur Archiepiſcopi Marino Grimano, qui erat Patriarcha, ſed Episcopus Archiepiſcopis, & Franciſcus Xignonus Religioſus Fratrum Minorum multis Episcopis, & Archiepiſcopis:

Hæc vt muneris ab Illuſtriſſimis DD. meis Referendarijs mihi impoſito ſatiſfaciam, & vt Iura mei Collegij pro viribus meis defendam iuxta momentum Iuris Conſulti in *Obſeruatione 19. in fine, de officijs Præſidis, & in l. 1. & 101. tit. 1. C. de dign. ord. ſeruetur in vnum collegi, vt appareat noſtram communem Cauſam bonum Ius ſouere, & cum hoc Iuſtitie fomentum, non ſolum præheminentias, & Priuilegia noſtro Ordini à Paulo Tertio Pontifice Romano conceſſa, Sanctiſimum Dominum, Noſtrum Clementem Decimum eiſdem Pontificis, & ſucceſſorem, & Conſueum diſtinguiſſimum conſeruaturo, ſed etiam ampliaturum eſſe ſperandum.*

Antonius Alconius Veriſque Signar.
Referendarius.

EIVSDEM R.P.D. ANTONII ALTOVITI

In cauſa Romana Associationis.

ARGVMENTVM

Fruſtus in iudicio vtilis Saluiani, vel associationis à tertio poſſeſſore reſtituendus eſſe non à die mortis litis, ſed obtentæ per actorem actualis immiſſionis, quando iudicium intentatur principaliter pro conſequendis dumtaxat fruſtibus rei, & non ipſamet re.

SUMMARIVM.

- 1 In iudicio Saluiano, vel associationis fructus debentur non à die immisionis, sed mota litis.
- 2 In interditiis possessionis fructus veniunt à die mota litis.
- 3 Supradicta conclusio procedit, quando intentatur iudicium pro auocando ipsa re, scilicet quando duntaxat intentatur pro consequendis fructibus.
- 4 Si fundus §. in vindicatione pignoris. examinatur, cuiusque dispositionem formatur procedere, quando Saluianum intentatur contra Debitorem, scilicet contra tertium Possessorem.
- 5 Litis contestatio non operatur, ut tertius Possessor teneatur ad restitutionem fructuum à die mota litis, quando iudicium intentatur pro consequendis duntaxat fructibus, & non ipsa re.
- 6 Quia dicuntur de Saluiano in hac materia, procedant etiam in associatione.

VOTVM IX.

LICET intentato iudicio Saluiano interditi, seu associationis pro credito cum hypotheca fructus à Reo conueniunt non à die immisionis, & associationis, sed à die mota litis deberi voluerint. *Honded. conf. 25. numer. 5. lib. 2. Postb. quæst. ciuil. 133. numer. 14. Cennuch. decif. 2. 2. num. 2. Franch. decif. 920. num. 5. tom. 2. Merlin. Pignatelli. controu. 24. per tot. tom. 1. Scappace. de Salu. lib. 3. quæst. 8. num. 1. & in terminis associationis Rot. in rer. par. 9. tom. 2. decif. 453. nu. 5. ea quidem ratione, quia in interditiis in actione hypothecaria, & in quocumque iudicio possessionis per l. §. de interditi. & in l. si fundus 16. §. in vindicatione vers. interdum ff. de Pignor. veniunt fructus à die mota litis ob malam fidem, in qua constituitur Possessor ab illa die, cum non sit æquum, quod Possessor per tantum temporis spatium inane sit impediendo, & differendo associationem, & inuisionem in Saluiano, prius Actorum illis fructibus, quos cessantibus dictis impediementis, vique perciperet.*

Attamen prædicta conclusio non est simpliciter admittenda, sed in illo casu dumtaxat, quo intentatur actio pro consequenda ipsa re debita Actori, & cuius ipse habet dominium, quo casu auocatis bonis à Possessore, Reo conueniunt, fructus veniunt accessorie cum ipsa re vique à die mota litis; secus autem quando intentatur Saluianum, vel associatio non pro consequenda ipsa re principali, & auocando, ac vindicando dominium, & possessione eiusdem rei, sed principaliter agitur pro fructibus eiusdem rei consequendis, quia cum principaliter fructus sint in obligatione, ipsi non debentur, nisi à die, in qua res petita per sententiam à Iudice conceditur iuxta distinctionem *Rota in Romana locorum Montium 27. Nouembris 1627. coram bo. mem. Pirovano*, quam approbat, & sequitur eadem *Rota in Frbenetana Confus 6. Iunij 1640. coram Renerendiss. Episcopo Imolen. impref. post Postb. de manu. decif. 150. num. 12. & confirmat Ger. Spin. conf. 57. à num. 15. usque ad fin. & melius conf. 58. numer. 8. usque ad fin. de Maior. in addit. ad decif. 500. Remoter. numer. 4. Sanfelice.*

decif. 119. num. 10. Marian. lib. 2. disp. 58. X. nu. 16. usque ad fin. & num. 19. ubi examinat omnes leges, per quas videtur probari, quod fructus debeantur a die mota litis, & demonstrat nullam loqui in casu, quo intentatur Saluianum, vel actio hypothecaria pro consequendis fructibus, sed dumtaxat quando vindicatur dominium, & possessio formalis de manu Rei conueniendi Possessoris.

Et licet aliqui DD. voluerint supradictum Text. in l. si fundus 16. §. in vindicatione vers. interdum ff. de pignor. disponere, quod fructus debeantur à die mota litis in iudicio hypothecario, attamen vel Teatus iste est intelligendus, quando ipsemet Debitor auocat per Rei vindicationem pignus de manu Creditoris, vt probat *Marian. diff. disp. 58. num. 21. Sanfelice. decif. 119. num. 10. lib. 1. vel intelligendus est, sicut illius intelligit ibi glos. in verb. interdum quod scilicet habeat locum, quando intentatur Saluianum contra Debitorem, & eius heredes, quia tunc fructus sunt in obligatione; secus autem quando Saluianum intentatur contra tertium possessorem, & agitur de fructibus, qui nullo modo fuerunt in dominio Debitoris, vel eius heredis, & hanc distinctionem glossæ comprobant *Sanfelice. ubi supra num. 10. & Marian. num. 22. 47. 50. & 57. ubi declarat, & reprobat Merlin. alleg. controu. 24. & Conc. de Conf. aliter tenentes quoad hypothecam, fructibus Censui super fundo censito.**

Nec litis contestatio operatur malam fidem in Possessore, quando intentatur Saluianum, siue associatio; nam potius litis contestatio confirmat Possessorem Reum conuentum in bona fide, quia in his Iudiciis Actor concludit per necesse bonâ fuisse Authoris Rei conuenti, qui non obstante clausula constanti, & præcanti ad suorem Actoris antecessenter appositâ, potuit in ipsum tertium Possessorem transferre dominium, quo mediante ipse tertius Possessor facit fructus suos, cum fructus sequantur dominium, nec per motum iudicium auocatur ab ipso dominium, & possessio, ita, & taliter, quod sciat, vel suspicietur rem non esse suam, prout succedit, quando intentatur Rei vindicatio, vel actio, que auocat cum possessione dominium, ita latissime *Sanfelice. decif. 119. num. 7. usque ad fin. lib. 1. Marian. disp. 58. num. 16. & num. 24. vers. remanet, & per tot. lib. 2. lib. 2. cum pluribus alijs ibi allegatis, quos breuiter grata non transcribo.*

Et licet supradictæ auctoritates loquantur in hypothecaria, Saluiano, & assistentia, in quibus non petitur ipsa res, nec competit actio realis, sed tantum personalis pro consequendis fructibus, vt aduertit *Ger. Spin. conf. 58. num. 10. & 11. Attamen istamet ratio militat etiam in mandato de associando pro credito per quod petitur ab Actore associari ad fundum, donec de credito ex fructibus sibi satisfiat vt aduertit *Rudolphus. in part. per. 2. cap. 1. num. 15. & 16. ubi datur formula mandati de associando.**

Et ita, prout alijs iudicauit, sum in Voto
Antonius Antonius Or.

RESOLVTIO

In Cauſa

ROMANA SVCCESſIONIS

Coram Excellentiffimo Domino

VESPIGNANO

Indice ordinario Reu. Fab.
S. Petri

Capta in Congregatione Generali Eminentiffimorum DD. Cardinalium, & Prælatorum Eiuſdem Reu. Fabricæ Habita die 25. Septemb. 1675.

ARGVMENTVM:

Arrogatus an Succedat Tranſuerſalibus, & de Requiſitis neceſſarijs ad Arrogationem ad ſingularem explicationem textus in l. Cum in Adoptiuis C. de Adoption. Breue ex quibus iuſtificetur, vel reſtringatur. Bulla B. Pij V. de illegitim. quando non intret.

SYMMARIVM.

- 1 Arrogatus ſuccedit Patri Arroganti, & omnibus eius Agnatis, & ille ei.
- 2 Lex 2. ff. de ſuis & legitim. fuit correſta per l. ſus nouum in l. cū in Adoptiuis C. de Adoption.
- 3 Declara quoad Adoptiuis in ſpecie, non autem quoad Arrogatos.
- 4 Adoptio fit de homine ſub patria poteſtante exiſtente, Arrogatio de homine libero cum authoritate Principis.
- 5 Arrogatus efficitur proprii filius, & habet omnia Iura, quæ habet filius legitimus, & naturalis.
- 6 Patri Arrogatori ab inteſtato ſuccedit, & cōcurrit una cum filijs legitimis, et naturalibus.
- 7 Et præſertur Aſcendentibus, et Collateralibus Arrogantis.
- 8 Debet ei relinqui quarta in teſtamento. alias habet l. ſus querelandi, prout legitimi.
- 9 Adoptiui in ſpecie non habet l. ſus querelandi ſi in teſtamento Patris præteratur.
- 10 Agnationis, & cognationis differentia non fuit ſub-

lata quoad conuenſus vinendo ſimili, nec in Arrogantis.

- 11 Poteſt in gradu remotiorem excludi tam de l. ſus nouum, quam de l. ſus antiquo.
- 12 Arrogatus cum paribus conuenſis, et remotioribus excluditur.
- 13 Clauſula ſeruetis ſeruandis aliquando æquipolles clauſula vocatis vocandis. Et requirit citationem ibidem.
- 14 Clauſula ſeruetis ſeruandis intelligitur de neceſſarijs ad aſſum. Maxime ſi non eſt adiuncta clauſula vocatis vocandis ibidem.
- 15 Arrogationis requiſitum non eſt citatio Agnatorum. Sed illius requiſita reocſentur ibidem.
- 16 Clauſula ſine alicuius præiudicio comprehenditur iudicatum de tempore gratia nō autem futurum.
- 17 Soccini. lun. conſ. 95. num. 92. & 93. lib. 2. qualiter intelligendus.
- 18 Clauſula ſine præiudicio venientium ab inteſtato reſtringitur ad heredes ab inteſtato uſque ad quartum gradum.
- 19 Clauſula ita quod iuxta ſubiectam materiam ſtat demonſtratiue, & ampliatiue.
- 20 Diſtictio Ipiſius ſtat demonſtratiue maxime ſi ſubſequantur verba id ſuadentia.
- 21 Arrogatio cū clauſula in omnibus, & per omnia repugnat, quod reſtringatur.
- 22 Expreſſio bonorum paternorum dicitur falſa cauſa frequentioris cauſis ſuccedendi.
- 23 Filius quis non poteſt eſſe quoad vnum effectum, & quoad alium non.
- 24 Derogatio diſpoſitioni Iuris communis eſt facienda ſpecificè, & expreſſè, & non ſufficiat generales.
- 25 Gratia præſumitur inſiſcicata.
- 26 Filius natus ante matrimonium per matrimonium ſubſequentem tractatum, & agnationem efficitur verè legitimus, & naturalis.
- 27 Bulla B. Pij V. de illegitim. non habet locum in Hereditate laici.
- 28 Nec comprehendit clericos min. ordinum, licet habeant penſiones.
- 29 Arrogatio oſtendenti arrogationem legitime factam non poteſt denegari immiſſio.

VOTVM X.

Defuncto Gabriele de Pomis ab inteſtato cepit poſſeſſionem illius bonorum Ioannis Angelus de Pomis vitra quartum gradum Agnatus cum ſolita clauſula ſine præiudicio habentium meliora iura.

Verum inſtante Ioanne Baptiſta filio Arrogato per quondam Chriſtophorum fratrem germanum Gabriæ ſibi concedi immiſſionem, & reſumpta cauſa vigore ſeuſtatam ab A. C. in Tribunali Reu. fabricæ ex priuilegio fori competenti diſto Ioanni Angelo inter eiuſdem fabricæ officialis eſcriptio, ac exhibita etiã poſt eā ſpeciali commiſſione Sanctiſſimi, in qua mihi mandatum fuit, quod in hac cauſa procederem cum voto S. Congregationis generalis, Propoſui dubium, An d. l. c. anni Baptiſtæ danda eſſet immiſſio die 5. Septembris 1674. & cauſa fuit tunc dilata, ſed iterum propoſita die 27. Martij 1675. affirmatiue fuit reſolutum, ac deinde impetrata noua

P p 2 audientia

audientia in Cōgregatione sub his diebus. Septembris eiusdem anni eminentissimi D. Dilectissimi in decembris. *in materia de adoptione*

Ratio resolutionis principaliter fuit, quia cum Ioannes Baptista repeteret in quali possessione filiationis quondam Christophori fratris germani Gabrielis per arrogationem sequuta in die 30. Decembris 1684, eidem accedebat iustitio ex interdicto, quorum honorum antequam d. Gabrielis proximum, cum Arrogatus har Agnatus succedat sicut e conueto ipso agnati arrogato succedunt iuxta dispositionem lex. in l. 2. §. heredes proximo ff. de suc. & legitim. hered. ibi nam qui adoptator iudex sit agnatus quibus Pater ipse fuit, & legitimus eorum heredes non habebit, nisi ipse eius iust. in l. qui in adoptione p. 21. verbi agnatus in fine ff. de adopt. per quod Texta tenet omnes Doctores communiter, & signanter Coras in repet. p. iust. m. l. tom. 1. num. 2. ubi in specie, quod arrogatus succedit fratri Patris arrogantis, Arctus in §. eos etiam num. 1. & in §. hoc iura patet num. 1. iust. de iustici. Cognatus, Gualiesm. de ihered. in repet. cap. Argutus verbi & uxorem matris Adelfam de iust. num. 193. in fine Mattheylan. in eius tract. de success. ab intestat. 3. membr. 2. artic. princip. num. 7. Olmer. Telfor. eodem tractat. sub num. 90. §. Pariter verbi si autem in tractat. divers. de success. Cuid. Torrnanant conf. Accadem. illustr. par. 3. conf. 8. sub §. constat etiam verbi in qua arrogatione etiā hodie seruatur, Tbolesan. synagmat. par. 3. lib. 43. cap. 11. num. 4. Jacob. Rick. de vnion. prol. cap. 9. num. 47. Cell. de exception. in rubric. sub num. 175. & titul. 4. de mori. civil. except. 4. num. 16. vsque ad 20. par. 1. fo. Harprecht. in §. 1. sub num. 6. iust. de legitim. agnatus. successi. Gabr. conf. 113. num. 21. Peregrin. conf. 5. num. 11. lib. 4. Michalon. de frat. par. 1. cap. 20. num. 29. Barry. de success. ab intestat. lib. 13. titul. 3. num. 10.

Nec releuare visum fuit, quod dicta lex secunda fuerit correctā per nouam constitutionē Iulianam in l. cum tu adoptas Cod. de adoptio. in qua filio adoptiuo reſeruatur ſolūmodo ſucceſſio in bonis Patris adoptantis.

Qua correctio dictæ constitutionis intelligenda est ſolum de adoptiuis in ſpecie, quia patria poteſtate Patris naturalis tranſibant in poteſtatem Patris adoptiuæ quo poſtea læpius emancipabantur, & viraque ſucceſſione priuati remanebant, cum in commodum ab Imperatore fuit proſumum per d. conſtitutionem, vt late Arnold. & m. in §. ſed ea omnia num. 1. & ibidem Ioannes Harprecht. num. 1. & 2. Non autem arrogationem, in quibus nullum damnum conſiderari poterat, & iura antiqua quod ad ipſos arrogatos filia, & incorrecta reſeruata fuerunt vt habetur ad litteram ex eodem textu in d. l. cum tu adoptas §. final. ibi omnia qua ad filium arrogatum veteres legum ſaceres introduxerunt intacta illuſtrataque in ſorum perſonis reſeruauerunt, & in §. ſed ea omnia in fine inſtituta de hereditat. qua ab inuſt. deſer. ab Pam. & Io. Harprecht. in locis ſup. præſatis. Io. Baptiſta Sernus ibidem num. 6. & 7. item Harprecht. in §. ſed hodie n. 1. iust. de adopt. Benetianum. in d. l. cum tu adoptas §. 4. num. 6. Coſare. in Commentar. ad l. cum tu adoptas in d. l. cum

arrogatus in fine P. 2. in §. 1. Arrogatus naturalis filius & hereditat. liber. Angel. in l. cum tu adoptas n. 2. verſ. nota quod in filio arrogato nihil eſt hodie immutatum, & ibidem Salicet. in §. ſin. Bald. in eadem l. in 3. qua in ſilio num. 4. To. ſup. Max. de teſtament. lib. 8. nu. 224. & Barry vbi ſupra eodem n. 12. Max. na eam differentia ponderata fuit inter Arrogatos, & Adoptiuos, quoniam ſepius nec nomina per aliquos ſcriptores confunduntur, quia adoptio ſit de homine ſub patria poteſtate Patris naturalis exiſtente, & arrogatio ſit authoritate Principis met de homine libero, & ſui iuris §. adoptio inſtitut. de adoptio. Orſus ff. de adoption. Ruffus filius arrogatus eſt ſicut verbi de propele filius, & habet p. iura iura, quæ habet filij naturales, & legitimi iuxta doctrinam Bald. in l. cum tu adoptas num. 2. & de adopt. Socini. Tuo. conf. 1. d. 2. lib. 1. Merlin. de legitim. lib. 1. tit. 2. num. 2. vbi quod Arrogatus dicitur verbi filius arrogatoris, & naturali equiparatur, Torr. de paſſ. futur. ſucceſſ. lib. 2. cap. 44. num. 16. Robl. de reſcriptis lib. 2. cap. 1. 2. et dicitur ſanguis habet inſeratus, Arctus in §. ſid ea omnia num. 7. iust. de leg. agnat. ſucceſſi. ibi dicit loquimur de filij Arroganti Gabr. de excepti. in rubric. num. 23. et 29. & Paſſi Arroganti ab inſertat ſucceſſit, & ſi concedatur filius filij legitimi, & naturalis vna cum illis ſucceſſit Gall. vbi ſupra in rubric. num. 24. Michalon. de frat. par. 3. cap. 20. num. 26. Graff. de ſucceſſ. par. 2. ſucceſſio ab inſertat quæſt. 21. num. 1. verſ. ſecundo caſu, Roſ. de patr. poſſeſ. cap. 1. §. 7. m. 6. Gabr. conf. 113. num. 3. lib. 1. Giballin. de vniuerſ. rer. human. negoc. tom. 2. lib. 5. cap. 9. art. 3. num. 1. Molin. de iust. et iur. tom. 1. diſput. 227. §. quando la rogatur, & præſertur aſcendentibus, & Collatæ alibus Arrogantis, Olmer. Telfor. de ſucceſſ. ab inſert. num. 48. Peregrin. conf. 94. num. 1. lib. 4. Molin. diſput. 227. §. quando Arrogat, verſi liberi, autem Arrogati, & Pater faciendo teſtamentum tenetur illi relinquere quartam alias habet ius quærendi præſent filij legitimi, Gabr. de conf. 113. num. 21. Mangil. de impu. quæſt. 9. num. 17. Peregrin. de ſideicom. art. 36. num. 4. Merlin. de legiti. lib. 1. tit. 2. quæſt. 2. n. 4. et ſeq. quod non proceſſit in ſimplici adoptato in ſpecie, cui Pater nihil tenetur teſtamento relinquere, & ſi præteratur non habet ius quærendi, Peregrin. vbi ſupra num. 43. et Merlin. diſt. quæſt. 2. num. 16. et 17.

Nec proinde viſa fuit applicari ponderatio, quod hodie ſublata ſit omnis differentia Agnationis, & Cognationis, à ſcribentibus pro Ioanne Angelo excitata, quia vltra quod iſta differentia ſublata fuit ſolum quo ad conuinctos vinculo naturali, non autem quo ad Arrogatos conuictos vinculo civilis reſpectu quorum etiam hodie viget differentia Agnationis, & Cognationis, iuxta diſpoſitionē iuris antiqui, quod pariter in hoc quo ad Arrogatos manet incorrectum, & inſertum, vt aduertunt Arctus in §. eos num. 3. verſio. quæ ad iſtum paſſum inſert. de ſucceſſ. cognat. et Mattheylan. in eius tract. de ſucceſſ. ab inſertat. 3. membr. 3. art. principalis num. 7. Olmer. Telfor. eodem tract. n. 90. ſub §. et ſi pater & c. Placuit reſponſio, quod ſi tam de iure antiquo, quam de iure nouo prior in gradu excluſit remotiorum iuxta 2. cum expreſſe in §.

ſi verò

ſi uerū neque fratres neque filios ſuorum habent. de
12 hered. ab inteſt. venient. ita hinc iuris diſpoſitio
habet locum etiam in Arrogatione, qui cum pa-
tribus in gradu conſequentur, ut ſuſt. dictum, &
remotiores ſemper excluduntur. Olinari. Teſtor. de
ſuſceſſ. ad inteſt. nom. 21. Pictuſ. in §. 4. num. 6.
capit. de herediſ. que ab inteſt. deſc. Tribullin. ubi
ſupra d. artic. 1. cod. num. 1. & alij ſupra allegati.

13 Matus ſcilicet dictum fuit, quod in Breui
S. M. Innocentij Decimi directo Senatori Vr-
bis reperitur clauſula ſervandis ſervandisque ali-
quando xqui poſſet claſſuſe, vocatis vocandis.
Eſſe cum non fuerit citati Agnat. Chriſtophori
Arrogantis in executione d. Breuiſ remanent
multis arrogatoris iuxta allegata per Marti.
clauſ. 196. num. 3.

14 Quia clauſula ſila ſervandis ſervandisque intelli-
genda eſt de neceſſariis ad actum, ut explicat
Reuerendiſſ. Fagnan. in cap. qui poſſit ſuſcipi. §. 93.
& 98. de penitenc. & remiſſ. Menoch. conf. 180. a. 13.
Ferdinaad. de Cuſt. palatopoli. moral. tom. 1. de legib.
praſt. 3. diſput. 2. par. 2. §. 9. num. 3. maxime cum non
ſecunduſ illa clauſula vocatis vocandis, Fagnan. ubi
proxime num. 96. & Rpi. in Romana Promogenitura
de Pariſianis 29. May 1664. coram Perſopio §. ſuper
altera exceptione in fine.

15 Requiſita enim Arrogationis nō continent
citationem Agnatorum, quorum nec conſen-
ſus requiritur ad pax. expreſſ. in l. ſuper adoptio
7. ff. de adopt. et D.D. communiter; ſed quod Ar-
rogator ſit ſexagenarius, & Arrogandus ſit iſtius
iuris, & minor Arrogante decem, & ſexto an-
nis, & quod non addit dolus vel turpis cauſa, &
alia, quæ recentent. Aſton. Fabrici. prad. Papin.
1. an. 1. r. de adopt. prius. 1. illat. 21. Gabr. conf. 23.
num. 3. lib. 1. Cornu. conf. 34. num. 6. lib. 1. neque legi-
tur in formula Arrogationis regiſtrata per
Speculator. lib. 4. de cognat. legal. num. 2. et Saluſt.
Tiber. in formal. inſtrumentum. lib. 1. cap. 29.

16 Idem dictum fuit de clauſula ſine aliquis pre-
iudicio appoſita in d. Breui, quæ præſervat ius
radicatum, & competens de tempore grauit,
ex adibus, ac capis de præſentio, prout eſſet
ius ſuccedendi ex fideicommiſſo, emphyteuſi
vel ſecundo; non autem poteſt comprehendere
ſpem eventualem inexpectatæ ſucceſſionis ab
inteſtato. Cornu. d. conf. 34. num. 5. et 6. lib. 1. ubi
loquitur in puncto Matris habentis ſpem ſuc-
cedendi ab inteſtato. Adreol. civ. 277. num. 66.
Surd. conf. 398. n. 4. Rot. coram Coccia. deciſ. 500.
num. 5. & in his terminis intelligendus eſt Soc.
17 cin. ſun. conf. 95. num. 92. et 93. lib. 3. qui loquitur
in legitimo à Principe, & habilitato ad ſequen-
da dignitatum.

Rurſus conſideratum fuit, quod etiam ſi
18 addeſſet clauſula ſine præiudicio venientum ab in-
teſtato, (quæ tamen in d. Breui non legitur)
reſtringeretur ad heredes ab inteſtato viſque ad
quartum gradum iuxta veriorē & magis com-
munem opinionem ſcientiam per Capbal. conf.
442. num. 38. lib. 3. Rincald. inuic. conf. 446. n. 42.
lib. 4. Cornu. conf. 93. num. 26. lib. 2. Merlin. de legib.
lib. 1. tit. 2. quaſt. 9. num. 3. et 4. et num. 10. ubi ad
iſtum gradum reſtringit, & concordat opi-
niones. Gratian. diſcept. 724. num. 22. Cumque
Ioannes Angelus, & Sorores reperiantur ultra
quartum gradum cū Gabriele Deſuncto nul-

lum poteſt conſiderari præiudicium de tem-
pore. Grat. d. Cornu. d. conf. 34. num. 7. verſ. Et præ-
iudicio iſto legituratur lib. 1.

Neque de viſ ſacienda eſt in alia clauſula. Ita
quod, & diſtinctione ſpſum d. Breui appoſita ibi.
Ita quod d. To. Baptiſta in omnibus 2. et ſingulari bonis
paternis et maternis ipſius Chriſtophori etiam ab 10-
19 teſtato ſuccedere poſſit etc. quia de clauſula. Ita
quod fuit dictum non eſſe de ſignatura reſtrin-
gere diſpoſitionem, ſed iuxta ſubiectam ma-
teriam ſtare demonſtratur. & ampliatuſ
iuxta tradita per Socin. Senar. conf. 24. num. 10. in
fin. Mart. de clauſul. par. 1. clauſ. 24. num. 2. Rot. coram
Seraphino. deciſ. 914. num. 7. et coram Buratto. deciſ.
20 9. num. 3. Prout eodem modo intelligenda
eſt dictio illa ipſius ſtare demonſtratur. Bec-
conf. 18. n. 18. et 19. Rot. in pecunia. deciſ. 198. n. 24.
par. 4. tom. 2. et coram Coccia. deciſ. 507. num. 5. et
6. cum ſeq. maxime in præſenti caſu, quia ſub-
ſequuntur alia verba demonſtrantia intentionem
Pontificis non fuiſſe d. ſucceſſionem reſ-
tringere, ſed illam relinquere tibi diſpoſitio-
nem iuris ſibi ſu omnibus, et per omnia grati ſucce-
deret ſi ipſius Chriſtophori filius naturalis legitimus,
ac de legitimo matrimonio procreatus exiſteret.

Et idpo quoticumque non conſtat de vo-
luntate Principis expreſſa per aliquam taxati-
viam (quæ in præſenti caſu non adeſt) intelli-
genda tenent ſunt verba illa ſtare potius de-
monſtratur, quam taxativè, ne detur contra-
21 dictio in eadem gratia, ac proriſ incongrua
in Arrogatione, quæ conceditur filio in omni-
bus, & per omnia, ac ſi eſſet verè filius legiti-
mus, & naturalis, ac de legitimo matrimo-
nio procreatus. Decan. conf. 25. n. 6. lib. 5. Aldo-
bradina. conf. 1. n. 13. Rotund. à Valle conf. 67. n. 42.
vſque ad 40. verſ. quando ſunt ſulla lib. 3. Capbal.
conf. 186. n. 11. et 12. Bertazzol. de clauſ. clauſ. 21.
gloſ. 2. num. 1. Menoch. conf. 30. num. 10. lib. 1. verſ.
quæ ſunt verba Rot. diuerſ. deciſ. 168. num. 11. et
12. par. 1. et coram Andrea. deciſ. 100. num. 1. Caſtill.
deciſ. 70. num. 21. par. 1. & expreſſio bonorum
22 paternorum, & maternorum dicitur facta
cauſa frequentioris caſus ſuccedendi. Senar. de
Feud. in 2. part. 9. part. principal. ſect. 2. num. 68. in
fine. Rota. conf. 157. num. 19. verſ. ſed quando lib. 1.
Surd. conf. 25. num. 33. Adden. ad Buratto. deciſ. 641.
num. 28. ante finem; non autem ad tollendos ef-
fectus arrogationis ex diſpoſitione iuris com-
munis competentes.

Et ab vno ex D.D. fuit conſideratum, quod
ſi Arrogatio eſſet reſtricta ad bona paterna,
& materna tantum, Arrogator eſſet excludiſ
à bonis à Patre Arrogatore ex induſtria vel
alia de cauſa acquiſitis, quod valde videtur in-
iuriſimile, & nature Arrogationis contra-
23 rium, cum non poſſit quæ eſſe filius quo ad
vnum effectum, & quo ad alium non, iuxta.
Gloſ. in cap. cum inhibito §. qui verò verb. ſi ambo
Parentes de clandestin. deſponſat. Bald. in l. ſeniam.
num. 1. C. qui teſtament. ſoc. poſſ.

Immo ſi Papa voluiſſet reſtringere hanc
ſucceſſionem ſuâ bona paterna, & materna.
Chriſtophori Arrogantis, derogaret legibus
communibus in corpore iuris clauſa diſpo-
nentiſ, quod Arrogatus ſuccedat Agnatuſ
Matris Arrogantis, ex ſupra deducit, quæ de
24 rogatio

4 rogatio erat scienda expressè, ac specificè, ita ut non sufficeret quancunque alia derogatio quamvis amplissima *Valenzuol. conf. 184. num. 44. Mandell. conf. 164. num. 1. et seq. cum alijs adductis per Rot. in recent. decis. 703. n. 2. par. 2. et decis. 342. num. 5. et 6. par. 1. 4. per Et tamen in prædictis de tali derogatione, nec generali, nec particulari constat.*

25 Gratia autem prædictæ Arrogationis ultra præsumptionem, quæ militat pro illius iustificatione ex traditis *Gabr. conf. 23. num. 3. cum seq. lib. 1. visa fuit iustificata per testes coram Senatore examinatos, & cum tali eorum depositione defunctos iam deponunt, Ioannem Baptistam Pierettum fuisse filium q. Odauii, & esse liberū à patria, & Auij potestate, quæ depositio testium non eliditur per hōem baptismatis productum pro parte Io. Angelis, ex qua apparet d. Io. Baptistam natum fuisse per duos oīenles ante contractum Matrimonium inter dictum Odauium, & Magdalenam de Garofolis, quia cum consistet de Matrimonio sollemnī postea in faciem Ecclesiæ contracto oter eandem Magdalenam, & Odauium,*

26 qui dictum Io. Baptistam filium traduxit in domum paternam, ibique cum semper retinuit vitalem, satis dicitur constare ad effectum, de quo agitur de filiatione, & legitimatione per subsequens Matrimonium *Angel. in S. final. auth. quib. mod. natural. eff. legit. Dec. in cap. inuent. col. 1. de probat. Covarr. de spons. par. 1. cap. 5. §. 2. num. 1. Mart. de success. legal. par. 1. quæst. 18. art. 6. num. 19. Bosi. de pat. post. cap. 1. sub num. 43. Reverendiss. Fagnanus in cap. per mas num. 23. & seq. de probat. Gratian. discept. 267. num. 14. & seq. & discept. 653. num. 1. & 2. num. 75. & 76. Hodiern. ad Sord. dec. 145. num. 12. & 13. Rot. in recent. decis. 309. num. 15. par. 10.*

Ad Bullam S. M. B. Pij V. de illegitim. placuit responsio, quod in primis debet constare de clara illegitimatione Io. Baptistæ, quod fuerit filius Christophori Arrogatoris, de quo nihil fuit probatum per nonnullos testes examinatos valde suspectos, & de auditu loquentes, quorum depositiones non fuerunt

27 habitæ in villa pœnitens consideratione, immo cum hodie agatur de hereditate Gabrielis laici, non videbatur locus huiusmodi iostpectioni *Lucidor. de illegit. clerici. cap. 23. nu. 1. Rot. divers. decis. 214. per tot. par. 2. & in rer. dec. 30. num. 29. par. 7. coram Penia dec. 164. num. 15. repetita post 2. vol. conf. Farinac. decis. 32. num. 14. nec Bulla comprehendere bona Christophori Clerici Min. ordinum tantum, & pensionem, dum*

28 vixit, retinentem iuxta dispositionem *Rot. divers. dec. 437. num. 2. vers. quæ omnia par. 1. & annuit etiam Cherbon. in compend. Bullar. ad consuet. S. M. B. Pij V. 117. schol. 2. Lucidor. de illegit. cap. 28. num. 7. & 8.*

Ex his itaque sufficere dictum fuit Io. Baptistæ quasi possessionem filiationis Christophori retinuerantem ex arrogatione auctoritate Principis facta, & excoacta, & per plures alios in summario Io. Baptistæ recensitis pro tali nomine nato recognito, & approbato à Io. Angelo acutique doctoribus, cui propterea nec potest denegari immunitas iuxta *glos. in l. 1.*

C. quorum honorato & Mem. de success. legal. par. 1. quæst. 19. sub num. 13. Mart. de spons. par. 1. quæst. 18. art. 6. num. 19.

Reliqua, quæ visa non sunt apta ad impedendam immisionem, ad petitorium iam in actis suspensum, fuerunt reiecta.

Et ita utraque parte in hoc verè singulari, & exemplari articulo acerrimè informante, fuit resolutum.

Ioannes Carolus Vespignans.

R. P. D. MARCELLI SEVEROLI

Viriisque Signaturæ Referendarij

Discursus in causa.

ROMANA MERCIVM

Inter

Vniuersitatem Ephippiarum Vrbis vulgo Scilari;

Et

Cerdones, seu Calceorum Sarcinatos;

ARGVMENTVM.

Plenè, & luculenter discutitur an ars ad certos Artifices spectans ab Artificibus alterius artis possit exerceri, quæ adimpleri debeant ad illam exercendam, & an Opificum Collegia, & Vniuersitates Artium possint concedere statuta circa res eorum Artem concernentes, & ista seruari debeant, & quomodo.

S Y M M A R I V M.

- 1 Ars vnus non debet ab alio exerceri, & nu. seqq.
- 2 Cappellarij non possunt plicis imponere ornamenta, quæ vocantur Cairelli in prejudicium Berectarii.
- 3 Sutores non possunt exercere artem, quæ dicitur delli Giubbonari.
- 4 Chyrobecarij non possunt facere calceamenta mulierum nisi sint auro, serico, & odoribus ornata.
- 5 Ephippiarij nō possunt facere ea, quæ s'canarij componunt.
- 6 Pannifici non possunt conficere quosdam pannos inferiores.
- 7 Offellarij non possunt facere confectiōem quarundā rerum ibidem expressarum.
- 8 Artifex volens exercere aliam artem tenetur se ad illius Collegium admitti facere, & omnia ad illam artem spectantia observare, & num. 12. 13. 14. 15. & 17.
- 9 Artifex in matricula Artificij non descriptus artifex dici non potest.
- 10 Statuta condita à Collgio Artificum sunt valida etiam non confirmata à Principe, quando Collegium ipsum fuit approbatum.
- 11 Statutum, quod volens exercere artem sit approbatus est iustum.
- 12 Artes duas personam vnā exercere non inspicat.
- 13 Artifex non potest vti signo, & marca alterius.

Licentia

- 19 *Licentia concessa uni personae, extinguatur cum ipsa persona.*
- 20 *Si finis officii concedentis extinguatur i contrarium ibidem.*
- 21 *Consensus unius non sufficit quando plarium requiritur.*
- 22 *Licentia prohibitionem praesupponit.*

VOTVM XI.

SECRETVM Excellentissimorum DD.

- 1 Conferuatorum Vrbis concedens Cerdonibus, siue Calceorum Sarcinioribus facultatem fabricandi, & retinendi Ephippia, vulgo *Selle*, habenas, & res alias ad Ephippiariorum vulgo *Sellari* artem pertinentia, reuocandum censio, vt publico bono, & Republicae statui periculosum, ac iustitiae distributiuae contrarium, iuxta quae absurdum reputatur officia, & artes confundi, & promiscuis actibus turbari, ne alias ipsa Republica priuetur commodo, vt unicuique Opificio possit onus, vel munus ab ipsa iniungi, & ne ipsi Artifices sibi iniuicem lucrum detrahant, & alter alterius damno frudere videatur, ac cum aliena iactura locupletari, iuxta late tradita per *Cabed. decif. Lufitan. t. 58. par. 1.* vbi inde in Senatu illo latam fuisse sententiam refert, quae fuit prohibitum, ne Artifices, quos ipsi *Soinbreiros*, hoc est Pileorum artifices vocant, apponerent in Galeris *os catenis*, quos nos *Cairilli* vocamus siue per se, siue per vxores suas in-
- 2 prauidicium aliorum, quos *Signeiros*, hoc est Pilopos apud nos *Berretarii*, vocant, ad quoru artificio hoc proprie spectabat *Io. Franciscus de Ponte in Pragm. Reg. Rubr. de Magistr. Art. n. 2. vers. & nos sententiaminus* vbi quod ob id in Sacro Consilio Neapolitano fuit decisum, quod
- 3 Sutores non possint exercere artem *delli Gimbbonari* vulgo dictam, cuius resolutionis meminerunt etiam *Nouar. commen. in eadem Pragm. in eod. rubr. m. 4. & Io. Baptista de Thoro in compend. decif. par. 2. verb. Artifex* vbi late probat ex lupradictis, & alijs ibi traditis rationibus non licere Chyrotecarijs Mulierum calceamenta, facere in prauidicium Calceolariorum, nisi sint auro serico, & odoribus ornata, cum tunc sint dissimilia ab exercitio Calceolariorum, qui serico auro, & odoribus non vntur *Berlich. decif. 16. per tot. par. 1.* vbi omnia supradicta iura plene exornat, & ex illis a scalinatu,
- 4 & vniuersitate Lipsiensis approbationem dicit Ephippiarijs non licere ea conficere, quae Frœnarijs competunt, quoniam istae artes videantur inter se connexae, & vna ab alia dependens, quam resolutionem etiam refert *Philipp. Knipschold. de Iurib. & Privileg. Crim. Imperial. lib. 5. cap. 2. num. 11.* vbi principalem conclusionem egregie firmat, & exornat *Benedic. Carpoz. lib. 1. respons. Electoral. tit. 5. respons. 47. per tot.* vbi plene per rationes supradictas probat non licere pannificibus conficere quosdam pannos
- 6 ab inferioribus Germaniae populis excogiatos, & refert ita à Senatu Saxoniae fuisse demandatum, *Caspar Carena resol. 164.* qui pariter rationes in principio deductas late firmat non
- 7 licere Officarijs tacere conuentionem, & fa-

bricationem vt vulgo dicitur *delli Margapani, Calissoni, Confetti di Zucaro, & Mollazzini senza pasta* in prauidicium Acomaratorum, ad quoru artificio hoc proprie pertinere videtur, subdens ita fuisse à Senatu Mediolanensi decisum, & *Ahasner. Frischb. exerc. Iur. Publ. par. 1. exercit. 16. de libert. natur. rescript. chaf. 44. & sub chaf. 47. in fin. pag. mihi 788. & 790.* vbi refert eandem resolutionem, quam *Carpozianus* contra Pannificos à Senatu aulico Electorum Saxoniae emanatam tradit.

Vel saltem si hoc ipsis Cerdonibus valebit perimitti non aliter hoc fieri poterit, nisi in albo eorumdem Ephippiariorum fuerint descripti, & in eorum collegio se aggregauerint, ac omnia alia, quae in eorum Statutis mandantur seruauerint, & adimpleuerint, & signanter disposita in cap. 34. nempe *che nessuna persona possa aprir bottega ancora che fusse tenuto per sufficiente &c. se prima non fa la sua esamina conueniente, cioè Sella, e fornimento &c. e fatta che haberà la detti esamina se sarà trovato idoneo, e sufficiente sia ammesso, & accettato &c.* però sia obligato pigliare la sua carta &c. e pagare &c. nam quando quis non est de Collegio alicuius artis, nec sub eiusdem Statuto comprehensus, si vult eas res, quae ad illud Collegium, & artem spectant sibi attribueri easdem conficere, vendere, & cum illis negotiari, id minimè facere poterit, nisi se in illud Collegium recipi petiit, seqs illi, & eius Statutis conformauerit, & omnia alia, quae reliqui Collegiati facere tenentur praestet, & obleruet vt egregie, & plene tradit *Berlich. decif. 150. num. 28. & seqq. par. 1.* quem sequitur *Marquard. de Mercator. lib. 3. cap. 1. m. 5. & seqq.* vbi num. 7. dicit inde eam oriri conclusionem quod ille, qui in matricula Artis, seu Opificij descriptus non reperiatur, Artifex, & Opifex diiudicari non debet, de qua *Noland. conf. 99. num. 33. vol. 2. Crancet. conf. 138. num. 5.* cum alijs per *Sesse decif. Aragon. 143. num. 6. & per tot. par. 2. & Formosin. in cap. cum causam 13. de probation. qu. 1. m. 31. & seqq. Benedic. Perreyra in Accadem. seu Republic. litterar. lib. 3. qn. 4. alias num. 265. & seqq.* qui omnes latissime matriculae obligationem, conditiones pro descriptione in illa requiritas, & effectibus ex ea resultantibus tradunt, & exornant.

Nec dubitari potest de praedicti Statuti validitate, & iustitia, quia quoad validitatem satis est dicere, quod fuerit conditum à toto Collegio, & Vniuersitate, quorum cum sit proprium huiusmodi condere, & iura similia dicere, illa ligant, & valida iudicantur etiam si nulla alia praecesserit superioris authoritatis, vel confirmatio fuerit subsequuta, quoniam eo ipso, quod Collegium est approbatum, ita illius Statuta absque vltiori Principis, vel Superioris confirmatione remanent à comuni iure approbata, & confirmata, vt late probant *Plter. in l. tle. num. 18. vers. verius in C. de Iurisf. Resol. de Iur. Collig. cap. 2. sub num. 2. Bertr. conf. 7. num. 10. & conf. 158. num. 1. & seqq. vol. 3. bene Berlich. dec. decif. 150. numer. 15. 18. & seq. ac per tot. lib. 1. Carpoz. Iurispr. Foenf. par. 2. conf. 50. de fin. 9. Marquard. de Mercator. dec. lib. 3. cap. tamen 2. num. 1. & 11.*

Quo verò ad Institutum illa aperte deducitur ex tenore ipsiusmet Statuti mox relato, in quo precipitur, quod ad hoc vt quis artem aliquā exercere possit, debet prius esse examinatus, & approbatus, ac idoneus repositus, quod quidem est omnino necessarium, & à iure Statutum pro similibus artibus, & opificiis exercendis, vt bene firmant *Cabed, de decif. 158. num. 3. par. 1.* vbi quod qui alterius artem vult exercere, debet esse examinatus, & fieri de illis artibus Collegio *Abbas. Frib. de exercit. 16. de Libert. natural. respic. l. 44. vers. & si quidem* vbi quod quoniam saepius plus artis libi homines adferibunt, quam teneant, interit. Reipublice non omnibus promiscue artibus se tenere iactantibus id concedere, nisi in eas fuerint probati. *Mart. Stephan. de Iurisd. lib. 2. par. 2. cap. 8. num. 54.* vbi expressè dicit neminem in Opificum Collegium, vel ad Opificum exercitium esse admittendum, nisi edoceat se per legitimum tenus Opificum didicisse, cursuque peregrinationis peracto, & præiudicium artis suæ specimen dignum ediderit, quia alias præiudicium, & damnum Reipublice inferretur, si lidoz, & imperiti ad exercendam artem, quam non dum perfecte didicerunt, admitterentur, quæ etiam repetit *Knipschild. de Iurib. & Privilegiis Civit. Imperial. de lib. 5. cap. 2. num. 30. & 31.* vbi latè *Richter. de lib. 80. num. 41.*

Coadiuvantur omnia prædicta ex decreto emanato vsque & sub die 30. Decembris 1590. per cõsennit DD. Conservatores in dicto Statuto registrato, in quo expressè canetur omnes vendentes res ad artem Ephippiariorum spectantes esse subiectos eorundem Vniuersitati ibi: *Statuerunt, & mandarunt, quod omnes, & singuli, qui quomodolibet revinebant bona spectantia, & pertinentia ad artem Sellary, vel illa laborabam, seu quomodolibet vendebat publicè, vel occultè, quod sine, & esse debeant subiecti Consulatui Sellariorum Urbis &c. siq. &c. decernerent &c.* quare cum negari non possit, quin Ephippia, vulgo Selle, Habenz, & similia ad Ephippiariorum artem pertineant, Cerdones, qui eas fabricare, & retinere volunt, omnino debent habere, qualitates ab illorū Statuto requisiti, quantum ipsi habent proprium Collegium, ac propriis Statutis gubernarentur, nam quando quis vult diuersas artes, diuersaque officia exercere ad vtriusque Collegii Statuta, & cõntra obligatur iuxta *Roman. cons. 422. num. 1. in fin. ac per tot. Knipschild. de lib. 5. cap. 2. num. 36. in fin. Carpoz. Iurisprud. Forens. par. 3. cons. 18. de fin. 26. nu. 13. D. Jo. Baptist. de Luca in Theatr. Perit. & Iustit. tom. 2. de Regalib. discurs. 99. nu. 5.* Quia non implicat vnani eandem personam quibus artibus esse adiciam, iuxta plene tradita per *Pioen. de Franch. de decif. 175. & ibi Addeutes & de Luca de Regalib. discurs. 98. num. 9.*

Hic additur etiam Edictum eorundem Ephippiariorum publicatum de anno 1632. sub die 24. Maij, in quo inter cetera habetur, *che quelli, li quali non sono approvati dall'arte non possono lavorare, o far lavorare Carrozze, e robba, e noua, e vecchia concernente alla detti arte fuori delle botte-*

ghe senza licenza de Consoli, e che paghino quello, che ordinaranno li detti Consoli quam licentiam eum non habeant Cerdones Aduersarii, nullatenus dicta Ephippia, & res alias ad Ephippiariorum artem spectantes valent retinere, nisi eorundem Statuta adimpleverint, & suorum Consulum, licentiam obtineant, vt specifice tradit *Antolus in Theaur. legal. Vniuers. Arist. Vrb. in a. not. ad cap. 13. lit. A sine num. 9. & 10. pag. mibi 102. & seq.* vbi quod iure optimo intergrit exercitium artis absque Consulum licentia, ne quis artis ignarus autem exercendo deturpet, & ob hanc rationem valde prohiberi, ne quis iniussis alijs Artificibus, seu illorum Consulum se in exercitium artis intrinset. Et comprobatur ab eo, quod tradam DD. de illis Artificibus, qui alterius signo, & Marca vniuntur, quod nempe alijs iniussis, & contradicentibus non permittitur, & prohibetur de quo *Gubelin. Bened. in cap. Raynatus in Verb. Raynatus de Clero numer. 59. de Testam. Cassan. in Catalog. glor. mund. par. 1. conclus. 32. & 34. Peretz de Luca de Aduersar. lib. 1. cap. 7. nu. 36. & lib. 2. cap. 4. num. 134. L'annar. de Offi. Indic. & Advocat. par. 1. qu. 9. num. 263. Gratian. discip. Forens. cap. 618. num. 2. Morla in Emptor. Iur. par. 1. tit. 9. num. 111. Theodor. Hoeping. de Iur. Iessig. & Arnor. cap. 6. par. 8. num. 135. & seq. Marquard. de Mercatur. lib. 3. cap. 9. num. 30. Gubelin. de Vniuers. rer. human. negotat. lib. 1. cap. 5. artic. 3. sub num. 17. vers. Idem omnino dici debet pag. mibi 147.*

Nec Cerdonibus suffragari poterit licentia per vnum ex Consulibus concessa q. Clementi Zanetto vique ab anno 1636. Tum quia, fuit personalis, ac soli Zanetto concessa, 19. quæ prouide ipsius personam egredi, non valet, sed cum ipso tam misit extinda. *Rot. in recent. de decif. 659. num. 3. par. 2. num. 3.* Tum quia, finito officio Consulis concedentis remanet sine robore, & efficacia iuxta tradita per *Gratian. discip. Forens. cap. 370. num. 9. cum alijs per Giurib. cons. Criminal. 12. num. 19. & seq. & Rot. in recent. de decif. 194. num. 21. par. 4. tom. 2.* licet in hoc contrarium punctualiter probet *Jo. Baptist. Gaziar. de decif. Magistrat. Tribun. Pleb. Bonon. 56.* de quo tamen alibi: Tum quia dicta facultas, seu licentia fuit nulla, & inualida cum fuerit concessa solum ab vno ex Consulibus cum tamen Statutum ab omnibus Consulibus concessa maudet, nec prouide vnus soli consensus sit sufficiens, quando amborum requiritur *Rot. coram Duverget. Iur. de decif. 986. num. 7.* Tum demum quia ex eadem licentia potius coadiuuatur intentio nostrorum principalium, quod nempe dictus Zanettus subiecerit se examini ac vniui alia adimpleuerit pro dicta licentia obtinenda à Statutis requisita, quodque non potuisset sine illa licentia Ephippia, & alia ad artem Ephippiariorum spectantia fabricare, & retinere, cum licentia semper præsupponat prohibitionem *Rot. in recent. de decif. 136. num. 11. par. 6. & de decif. 116. num. 20. par. 7.*

Et ita salus &c.

Marcellus Seuerolus &c.

FINIS.

INDEX

INDEX MATERIARVM ET CONCLUSIONVM

Quæ in his Decisionibus continentur.

A

Dictio quando adest, dies termini non computatur in termino *Collect. Vot. Vot. 5. num. 16. N. Serrelli S.C. Aduoc.*

Abbas inhabilitatur ab excommunicatione ad exercenda munera Ecclesiastica *decis. 617. nu. 12.*

Abbaes etiam procedunt Generalibus Mendicantibus *Collect. Vot. Vot. 8. num. 11. R. P. D. Altoniti.*

Abbaes, & **Generales** Monachorum locum esse Referendarijs *d. Vot. 8. nu. 12. R. P. D. Altoniti.*
Abbat agenti pro recuperatione administrationis sui Monasterij sunt subministranda alimentia, & sumptus suis *decis. 390. num. 1.*

ABROGATIO, & derogatio intelligitur ad effectum præmissorum *Vot. 1. nu. 428. Clem. VIII.*

ABSENS ex indulto dicitur præsens ad effectum lucrandi fructus, qui distribuuntur certis diebus anni *decis. 587. num. 2.*

Secus ad effectum lucrandi distributiones, quæ quotidie distribuuntur inter præsenes *d. decis. 587. num. 3.*

Absentes præsumuntur ignorasse valorem honorum *Collect. Vot. Vot. 1. num. 457. Clem. VIII.*

Contra absentem factus processus, & illius Procuratore non citato sustineri non potest *decis. 439. num. 5.*

Propter absentiam caducitas excusatur *decis. 523. num. 5.*

Statutum, quod non licet Canonico petere indultum pro lucrandis fructibus in absentia, intelligitur de Indultis ex mera gratia *decis. 571. num. 5.*

Canonicus coadministrator alicuius Ecclesie absens iuste non sequitur fructus ibidem *nu. 7.*

In absentia iuste consequitur fructus Canonicus effectus Vicarius ibidem *nu. 8.*

In absente præsumitur ignorantia, dum non probatur scientia *d. Vot. 1. num. 513. Clem. VIII.*

Inter Absentes remedium final. C. de edict. Diu. Adrian. toll. præscribitur viginti annorum spatium, inter præsenes verò decem annorum *decis. Vot. 1. num. 582.*

Statutum reducens præscriptionem remedium leg. final. C. de edict. Diu. Adrian. toll. ad quinque annos intelligi debet respectu præsentium, non respectu absentium *d. Vot. 1. n. 581. & 585.*

Circa differentiam præsentium, & absentium.

statutum lucanum lib. 1. cap. 16. se conformat cum iure communi *d. Vot. 1. num. 584.*

Absente parte regulariter fieri solet recognitio *Apoc. decis. 619. num. 2.*

Absentie parte, & sine Interrogatorijs extorta recognitio Apoc. attendi non debet *decis. 616. num. 9.*

ABSOLVTIO potest peti ad cautelam, & ideo illius instantia non probat excommunicationem *decis. 617. nu. 7.*

Abolitionem ab excommunicatione fuisse petitam ad cautelam potest colligi ex verbis, & coniecturis *d. dec. 617. nu. 8.*

ABSOLVTVS in foro conscientie diuina Sacramenta percipere potest *decis. 172. num. 3.*

ABVSVS Canonicoꝝ non facit, quod Ecclesia non sit collegiata *dec. 376. num. 15.*

ACCEPTANS literas cambij efficitur debitor illius, ad cuius fauorem sunt factæ, nec tenetur alteri soluere *decis. 56. nu. 4. Amplia vt nu. 5.*

Acceptus sententiam probare tenetur, exceptionem creditorum *dec. 179. num. 13.*

ACCEPTATIO Administrationis reliquæ in testamento ex quibus probetur *decis. 301. num. 4.*
Per non acceptationem, siue per repudiationem alicuius ex hæredibus in portionibus per ius accrescendi obuents hæredes omisso etiam inuentario non tenentur in solidum, sed tantum pro eorum rata, pro qua sunt hæredes *Collect. Vot. 7. num. 48. & 49. bon. mem. Tarq. Fr. baus.*

ACCESSVS.

Consilio de non tuto accessu potest procedi per affixionem *decis. 346. num. 1.*

ACCESSORIVM sequitur suum principale *dec. 315. num. 9. 10. & 11.*

ACCOLLATARIVS tenetur ad restitutionem sortis principalis census nullius imposui, quando occasione emptionis suscepit in se onus soluendi debita Venditoris *dec. 640. num. 2.*

ACCOLLATIO nouationem inducit *dec. 128. num. 9.*

Accollatio habet vim solutionis, & per eam omnis actio, & obligatio tollitur *d. dec. 128. nu. 7.*

ACCVSATOR non potest denominari calumniosus etiam si Reus obtinuerit sententiam absolutoriam, quando iam prius per aliam fuerat condemnatus *dec. 456. num. 5.*

Accusanti est prælegendus terminus prius, quam tanquam calumniator in expensis condemnatur *d. dec. 456. num. 6.*

centatori non creditur *dist. 1. c. 285. Clem. 3.*
ACQUIESCENTIA Communis dicitur probata eo ipso, quod prohibitioni se non opposuit *dec. 90. num. 9.*
 Declam. quod illa conclusio non est tuta saltem quoad prejudicia communem ibid. *na. 10.*
ACQUISICENDA laudi tollitur ex declaratione *dec. 609. num. 9.*
ACQUISITIONES quae ex precepto Testatoris sunt facienda pro fideicommissis fideicommissariae censentur absque alia declaratione *dec. 171. num. 9.*
 Maxime si adest declaratio ibidem *nu. 10.*
Acquisitio voluntaria prohibita, censetur etiam prohibita voluntaria alienatio *d. For. 1. num. 371. Clem. 1. III.*
Acquisitio in certo loco prohibita, in reliquis censetur concessa *d. For. 1. num. 410.*
Acquisitum dicitur quod continetur in legato si onus in eo appositum adimpletum est *dec. 513. num. 1.*
Primi acquirentes non praeducant superuenientibus *dec. 204. num. 24.*
ACTA non esse integra ille probare debet, qui id excipit *dec. 55. num. 1.*
Acta praesumuntur integra *dec. 132. num. 1.*
 Intelligi quando illa fuerunt a Notario actuario tradita, vel a successore in officio, secus vero si ab alio fuerunt tradita ibidem *num. 2.*
Ampla, vt nec etiam praesumantur integra ex attestacione Vicarii, quod alia Acta in archiuo non adsint, cum possint esse extra archiuum & penes actarium *eodem dec. 133. num. 3.*
Acta extracta a Notario actuario praesumuntur integra, donec probetur contrarium *dec. 147. num. 1.*
Acta in forma probanti habentur ac si essent originalia, licet in extractione nulla solemnitas intercesserit, nec citatio partis *dec. 147. num. 3. C. 9.*
Omnia acta sua fecisse dicitur admissus ad causam in statu, & terminis *dec. 481. num. 4.*
Actis non transportatis non possit dari restitutio in integrum *dec. 530. num. 12.*
Causa actus magis attenditur, quam ipsius actus exercitium *dec. 559. num. 2.*
Ad actum sublinendum, & excludendum dolum, interpretatio quauis sumi debet *dec. 570. num. 4.*
Ex actis interpretatur sententia *dec. 615. num. 6.*
 Si acta transportentur post commissam causam, in tempore in termino transportationi praefixo euiratur desertio *d. For. 5. num. 56. R. P. D. N. Scruvelli S. C. Advoc.*
ACTIO realis ad hoc vt detur, quid requiratur *dec. 536. num. 12.*
Actio petitionis hereditatis est bonae fidei *d. For. 1. num. 481. Clem. 1. III.*
Actionem petitionis hereditatis intentare possunt filii illius, qui praetendunt commississe crimen laesae Maiestatis *d. For. 1. num. 481.*
 Neque actio, neque obligatio oritur ex contractu conditionali ante purificationem conditionis *d. For. 1. num. 509.*
Actio perpetuatur a iuramento, quod habet vim litis contestationis, quae interruptit praescriptionem *dec. 608. num. 9.*

Actio indebiti non competit illi, quae ex contractu nullo tenetur ad restitutionem, & fructum, nam tunc intrat compensatio *dec. 614. num. 2.*
Actio ad pretium non autem ad bona datur contra ementem cum pecunia aliena *dec. 624. num. 7.*
Actione personali non tenentur haeredes ad debita haereditaria, nisi pro rata, pro qua sunt haeredes *d. For. 7. num. 6. h. me. Tarq. Urbano.*
Actionem haberi ad bona interte restitutionis fabrica Sancti Petri *For. 4. num. 4. R. P. D. N. Senneroli.*
Actio realis in solidum semper adiungitur, siue portio possessa ab uno ex haeredibus fuerit specialiter, siue generaliter per defunctum obligata *d. For. 7. num. 26. h. me. Tarq. Urbano.*
 Secus contra vnum ex haeredibus possessorum, quando legata est res particularis, vel corpus vniuersale etiam quantitas, vel depositi possessa ab uno ex haeredibus ibidem *num. 27.*
Procedit etiam in casu, quo vnus ex haeredibus ratas cohæredum possideret ibidem *num. 28.*
Actio personalis in rem scriptam potest infundum exerceri contra vnum ex haeredibus possidentem rem obligatam pro debito ibidem *num. 30.*
Amplius procedere in deposito penes vnum ex haeredibus existentem ibidem *num. 30.*
Actio in solidum nec datur in causa fauorabili dotis, dummodo non sit debita ex contractu Testatoris, sed tantum ex legato ibidem *num. 31.*
Quod procedit non obstante iussu Testatoris, quod vnus tantum ex suis haeredibus solueret, licet contrarium sequatur *Aliograd. expellens super hoc puncto imperialem decisionem ibidem num. 32. C. 33.*
Actio omnis extinguitur per transacionem, & solutionem *dec. 159. num. 3. fallit na. 4.*
Actio non tribuitur per sententiam, a qua recessum fuit *dec. 208. num. 1.*
Actio solum datur creditori vnus ex sociis contra portionem socii, quae ei obuenit, solutis debitis societatis *dec. 280. num. 6.*
Actio non datur creditori vnus ex sociis contra societatem, nisi facta diuisione, & redditu ratione capitalis *dec. 280. num. 2.*
Actio pro alimentis datur etiam contra tertios possessores domus obligata *dec. 300. num. 6.*
Actio dotis competit mulieri, & viro *dec. 322. num. 1. contrarium num. 2.*
Actio spolijs intrat quando de facto notorie apparet iniustitia *dec. 341. num. 2.*
Actio ad pretium quando datur, & quando contra emporem sub hacta *dec. 388. num. 2.*
In actione personali non cadit vitium litigiosi *dec. 399. num. 7.*
Actiones non confunduntur in haerede cum beneficio legis, & inuentarij *dec. 159. num. 9.*
Actiones quando dicantur confusae *dec. 319. num. 3.*
Actione hypothecaria nec venit, nec dicitur obligatum pretium rei obligatae *dec. 350. num. 8.*
Ad actiones, & iura non extenditur obligatio omnium bonorum mobilium, & immobilium *dec. 402. num. 4.*
Actiones contra debitores haereditaris cedendo haeris grauatius non liberatur, cum ei sit impetandum

- tendum, quod illa non exegit, quando potuit exigere *dec. 445. nu. 8. pag. 236.*
- A**ctione mandati tenetur Procurator emens nomine proprio ad tradendam rem domino *dec. 481. nu. 3.*
- A**ctio realis non competit substituto in contrahenda donationis non facta traditione *decif. 536. num. 2.*
- L**ex concedens actionem personalem non est extendenda ad actionem realem *d. dec. 536. num. 6.*
- A**ctiones sibi cessas quando possit intentare cessionarius *d. dec. 536. num. 9.*
- A**ctio in solidum pro dote non competit in reali actione proveniente ex hypotheca tacita, & ultima voluntate *For. 7. num. 34. & 35. boni mem. Tarq. Frbani.*
- Fallit tamen in casu, quo fere omnia bona penes unum ex hæredibus reperirentur *ibid. num. 36.*
- V**el saltem aliquod corpus pro dote specialiter hypothecatum *ibidem num. 37.*
- Q**uando suit actum actione personali, hæredes non possunt conveniri in solidum, licet possideant rem, secus in actione reali *ibidem num. 93.*
- I**n actione personali hæredes sine inventario solum pro rata hereditaria vergeri possunt *ibid. num. 98.*
- P**rocedit etiam in causa dotis, quinimo in causa fauorabili alimentorum *ibidem num. 99.*
- A**ctionem confundit omisio inuentarii pro eadem tantum adita, non autem pro reliquis non aditis *ibidem num. 68.*
- A**CTOR probare debet nullitatem contra reum, & possessorem *dec. 262. num. 1.*
- E**tiam si probatio consistat in negatiua *d. dec. 362. num. 2.*
- A**ctor repellitur à limine iudicii exceptione perituri *dec. 411. num. 9.*
- A**ctor, stante perituri exceptione auditur super iuribus, quæ habet in promptu, non autem illi conceduntur nouæ probationes *decif. 411. num. 3.*
- A**ctor in executiuis vna via electa, illa dimissa, potest ad aliam conuolare *dec. 418. nu. 5.*
- A**ctor tenetur probare concludenter suam intentionem, nec sufficit probatio præsumpta *dec. 57. num. 1. & dec. 132. num. 3.*
- Q**uando actor non vtitur iure concessionis, immemorabilis potest probari, non obstante, quod Ecclesia fuerit alias concessa *dec. 467. nu. 6.*
- A**ctori incumbit onus probandi *dec. 113. num. 7.*
- A**ctore ius non habente, Reo possessori competit Victoria *dec. 503. nu. 1.*
- A**ctores tenentur probare suam intentionem *dec. 179. num. 3.*
- A**ctores dicuntur Reconuenientes *d. dec. 179. nu. 4.*
- Q**uando per actum positum constat de contumacia moniti, declaratoria, vt possit legitimè relaxari, non indiget seruatione terminorum ad docendum de partitione *For. 6. num. 32. boni mem. Tarq. Frbani.*
- A**CTVS non operatur ultra voluntatem agentis *dec. 159. num. 5.*
- A**ctus minus attenditur in decimis, quam causa possidendi *dec. 281. num. 2.*
- A**ctus retrofinitus in cassatione instrumenti fieri debet *dec. 354. nu. 10.*
- D**e eo, quod non est in actis, ratio habenda non est *decif. 359. num. 4.*
- A**ctus factus in domo alicuius præsumit scientiam in illo domino domus *dec. 388. nu. 15.*
- I**n actu positio solutionis, & non in sola patientia stat patitio *dec. 418. num. 2.*
- A**ctus corruit, non seruata forma, quam induit decretum *dec. 451. num. 1.*
- D**ecretum dicitur penale, quando inducit nullitatem actus propter odium personæ efficientis actum, secus autem quando reddit actum nullum propter defectum formæ *dec. 451. nu. 1.*
- A**ctus quando sunt merè extrajudiciales, & sine citatione interesse habentis, lis non dicitur introducta *dec. 467. nu. 3.*
- S**ine actis etiam probat sententia antiquissima *decif. 452. num. 2.*
- E**x quibus actis dicatur cessare suspicio metus *dec. 458. num. 7.*
- E**x actis, processibus, & instrumentis probatur stylus *For. 5. num. 13. R. P. D. N. Senerli S. Confess. Adnoc.*
- E**x unico actu contratio etiam excluditur stylus *ibidem num. 33.*
- E**tiam si mille actus adessent *ibidem num. 34.*
- E**x actibus æquiuocis non inducitur obseruantia sententiæ *dec. 490. num. 6.*
- E**x actibus possessorijs non probatur existentia, & obseruantia sententiæ *d. dec. 490. num. 7.*
- E**x actu inter viuos dominium sine traditione non transferitur *dec. 536. num. 3.*
- P**er actus particulares, & cum alijs requisitis, de quibus per Garz. de benef. par. 9. cap. 4. num. 30. stylus probari debet *dec. 643. num. 2.*
- E**x actus quoad iudicatur intentio *For. 1. nu. 54. Clem. VIII.*
- A**ctus, ad quem fit extensio, debet esse ejusdem qualitatibus, naturæ, & formæ, & non directus ab actu, in quo loquitur *For. 1. num. 196. & 197. Clem. VII.*
- A**ctum pro vt visui subiicitur, significat Gerundium *For. 1. num. 225. & 226. Clem. VIII.*
- A**ctum faciendum in futurum significat Gerundium *d. For. 1. num. 227.*
- A**ctum ludicis respicit verbum puniuntur *d. For. 1. nu. 234.*
- E**x actis recipit declarationem sententiæ *For. 1. nu. 237. Clem. VIII.*
- I**udici non creditur, nisi quantum patet ex actis *d. For. 1. num. 289.*
- A**liquorum actuum prohibitio, qui sint inter viuos, non comprehendit ultimas voluntates *d. For. 1. num. 335.*
- A**ctus censetur factus ex eo capite, & ex ea causa, ex qua valere potest *d. For. 1. num. 463.*
- A**ctus censetur factus prout inagis expedit faciendi, quando versatur in actibus æquiuocis *d. For. 1. num. 518.*
- E**x actu indifferenti non oritur præsumptio tacite voluntatis *d. For. 1. num. 519.*
- E**x actu, qui potest referri ad aliam causam, non probatur obseruantia contractus *d. For. 1. nu. 515.*
- V**ltra quam actus necessario insert, non extenditur præsumptio oriens ex facto *d. For. 1. nu. 520.*
- R**atificatio, & approbatio non inducitur nisi ex actu, qui illam necessario interat, & qui non potuit fieri citra ratificationem *d. For. 1. nu. 507.*

- Adinulio** quis contrahere potest *d. For. 1. num. 567.*
- Ad dictio** adiecta gerundio denotat finem, ad quem actus fuerit factus *For. 1. num. 243. Clem. 2. 1111.*
- ADEMPtio** simplex conditionis non sufficit, quando testatur in actibus factis ex intervallo *For. 1. num. 530. Clem. 1111.*
- Ex ademptione conditionali censetur institutus sub contraria conditione *d. For. 1. num. 540.*
- ADHÆC** dictio restringit dispositionem *decif. 896. num. 2.*
- ADIECTIVVM** aliquando assumit formam substantivi *For. 1. num. 113. Clem. 1111.*
- Adiectivum positum in numero plurali post duo substantia ad omnia precedentia refertur, & ea omnia qualificat *For. 1. num. 114. Clem. 1111.*
- Quid agens quando ponitur in numero singulari vni tantum substantivum conueniens ibid. num. 115.
- ADIMPLEMENTVM** habet pro se mitiorem interpretationem *dec. 428. num. 10.*
- Pro adimplemento contractus facienda est interpretatio, quando agitur de evitanda poena *decif. 428. num. 5.*
- Adimplementum sufficit probari per æquipollens *dec. 450. num. 4.*
- Adimplementum debet præstari ex facto, non autem ex patientia, quando agitur de patitione *decif. 466. num. 2.*
- Adimplementum vnius conditionis non suffragatur sine adimplemento aliarum, quæ sub pacto resolutivo fuerunt conuenite inter partes *For. 1. num. 591. Clem. 1111.*
- Non doto de adimplemento, instrumentum, in quo aliquid est implendum, non potest exequi *decif. 584. num. 2. & 3.*
- Præsumptio solutionis ex præscriptione inducta non iuratur, quando solutio erat facienda adimpleta conditione, de cuius adimplemento non constat *d. dec. 684. num. 5.*
- Adimplere onus absolute tenetur Donarius acceptans donationem sibi factam, nec valet commodum percipere, & onus reuocet *decif. 611. num. 7.*
- ADITIO** hereditatis inducitur in transactione, & cessione, & facto *For. 1. num. 542. Clem. 1111.*
- Per aditionem acquiritur dominium omnium bonorum hereditariorum *d. For. 1. num. 543.*
- Per aditionem filij expirat substitutio facta per vulgarem, & per verba alternatua *dec. 59. num. 3.*
- Plura vide in verbo *hereditas.*
- Adiio hereditatis simpliciter non inducit ratificationem soliditatis, quia siue tacita, siue expressa restringitur ad quotam hereditatis adiectæ tantum *For. 7. num. 64. bonorum. Targ. Urban.*
- In non aditis portionibus hæres reputatur extraneus, & non obligatur *d. For. 7. num. 65.*
- Pro rata tantum ab ipso adita factum defuncti approbare tenentur hæredes ibidem num. 66.
- Pro adita tantum rata confundit aditionem omissio inventarij, non autem pro reliquis ab hærede non aditis ibidem num. 68.
- Adiucens hereditatem abique inventario, & simpliciter utique solidam obligationem approbare, & ratificare censetur ibidem num. 44.
- Ampliatur etiam quando nulla potest assignari scientia onerum hereditatis adiectæ ibid. num. 45.
- ADMINISTRATIO** non probatur ex testibus vnicis, & deponentibus de actibus illam necessario non inferentibus *dec. 9. num. 3.*
- Administrationis relicta in testamento acceptatio ex quibus probetur *dec. 301. num. 4.*
- Administrationis ratio potest peti ab habentes interesse *d. dec. 301. num. 8.*
- In administratione affluus magis idoneus est preferendus *dec. 305. num. 3.*
- Administrationi in dubio non censetur renunciaturum *dec. 326. num. 5.*
- Administratio libera potest esse penes unum, & penes alium dominum *dec. 380. num. 3.*
- Pro recuperatione administrationis sui Monasterij Abbati agenti sunt subministranda alimenta, & sumptus litis *dec. 390. num. 1.*
- Ad administrationem beneficij non debet admitti Prouisus, si collatio non est facta ab habente facultatem illud conferendi *dec. 408. num. 3.*
- Administrationis exercitium tribuere non potest Capitulum sine Episcopo *decif. 391. num. 15.*
- ADMINISTRATOR** generalis mercium non potest vti talis conueniri, nisi constet de illius obligatione administrandi, & probetur tali administrationi se immiscuisse *dec. 6. num. 1.*
- Administrator tenetur tantum de mercibus à se descriptis in libro ad eius manus peruentas *dec. 6. num. 5.*
- Administrator non tenetur de non administratis, nisi probentur requisita, de quibus ibi *dec. 6. num. 6.*
- Administrator, vel quilibet rationem reddens libros edere tenetur *dec. 191. num. 4.*
- Administrator Ecclesiæ Tolentane habet facultatem faciendi dismembrationes *dec. 262. num. 4.*
- Administratores Ecclesiarum omnia possunt, quæ possunt electi, & exercent ordinariam administrationem *dec. 262. num. 4.*
- Et possunt ex causa fructus Parochialis dismembrare, & nouo Beneficio assignare, prout possunt Ordinarij *d. dec. 262. num. 5.*
- Administratores Tutores, & Executores dati in Testamento tenentur infra quinquaginta dies se excusare, alias tenentur ad sollicitudinem *dec. 101. num. 1.*
- Administratores relicti in Testamento tenentur de iure rationem reddere *dec. 301. num. 7.*
- Administrator, qui administrationem accepit de illa tenetur reddere rationem *d. decif. 301. num. 3.*
- Administans tenetur reddere rationem de administratis *d. dec. 301. num. 5.*
- Administans præsumitur administrare titulo præambulo *d. dec. 301. num. 6.*
- Administrator affluus de iure eligi debet Conductor principalis *dec. 305. num. 1.*
- Administrator vigore partium conuentionum remoueri non debet *d. dec. 305. num. 2.*
- Administrator promittens dotem censetur promittere de bonis administratis *dec. 574. num. 3.*
- ADMISSIO** filiorum ad portionem substitutionis fideicommissariæ ex persona matris transmissam inducitur etiam ex coniecturis, quæ sufficiunt *dec. 2. num. 1.*
- Ad probandam admissionem ad officia non sufficit decretum *dec. 615. num. 11.*

ADMISSVS ad causam in statu, & terminis dicitur fecisse omnia acta sua *decif. 483. num. 4.*
Admissus ad causam in statu, & terminis non potest prætendere nisi id, quod in causa gestum est *d. dec. 483. num. 5.*
Admissus ad causam in statu, & terminis non potest prætendere appositionem sequestri, si ante non erat appositum *d. dec. 483. num. 6.*
ADOPTATVS in specie non habet ius quærendi, si in testamento Patris prætetur *Colled. Pot. Pot. 10. num. 9. Excellen. D. Vespignani.*
Adoptati non continentur in fideicommissio relicto familæ contemplatione Agnatorum *dec. 475. num. 9.*
ADOPTIO fit de homine sub patria potestate existente *d. Pot. 10. num. 4. Excell. D. Vespignani.*
ADVERSARIVS.
Aduersarii possessio probatur ex sustentatione litis *dec. 130. num. 5.*
Ex confessione Aduersarii probatur possessio *dec. 529. num. 3.*
Aduersario incumbit probare, quod non possederit per annum, quando obstat regula de annali *dec. 496. num. 9.*
Ex confessione aduersarii, & ex instrumento foundationis gratia sufficienter iustificatur *d. dec. 496. num. 1.*
Ex aduersarii confessionibus probatur purificatio fideicommissi *dec. 508. num. 2.*
Aduersariorum confessio probat veritatem *decif. 510. num. 3.*
Ex confessione aduersarii iustificatur vacatio, præsertim si redacta sit in actis *decif. 525. num. 1. & 2.*
Ex gratia aduersarii idem expriuentis iustificatur valor beneficii *d. dec. 525. num. 3.*
Ex narratiua aduersarii narratiua remanet iustificata *dec. 525. num. 4.*
Quando ob impotentiam aduersarii non potuit agi, præscriptio non currit *d. Pot. 1. num. 572. Clem. VIII.*
Contra factum quis venire potest, quando non est nullum in fauorem aduersarii *d. Pot. 1. num. 558.*
Ex aduersarii assertionem, & ex Testibus Narratiua dicitur iustificata *dec. 549. num. 1.*
ADVLTERIVM Viri præbet iustam causam separationis, Thorii *dec. 43. num. 3.*
Adulterium probatur per testes de eo cum circumstantiis deponentes *d. dec. 43. num. 5.*
ADVOCATI Consistoriales licet Referendariis sint minus digni, præcedunt Generalibus Medicantium *Colled. Vator. Pot. 8. num. 15. Alouiti.*
Aduocatum Canillationes cessant in clavis *Pot. 1. num. 170. Clem. VIII.*
ÆGIDIANA non intrat, quando sententia est expresse reuocatoria alterius *decif. 120. num. 5.*
Ægidiana constitutio ligat etiam in Curia *decif. 120. num. 1.*
Ægidiana non habet locum, quando sententia est nulla, vel notorie iniusta *d. decif. 126. num. 2. & dec. 64. num. 1.*
Ægidiana habet locum in iudicijs merè possessorijs *decif. 128. num. 1.*
Ægidianæ vt non sit locus, iniustitia sententiæ debet esse clara, & ex eadem actis *d. decif. 128. num. 3.*

Intrat quando sententia iata est in Saluiano *decif. 509. num. 1.*
Non intrat quando sententia est nulla *ibid. num. 2.*
Ad hoc vt non intrat, iniustitia sententiæ debet esse clara, & notoria *idem num. 3.*
Et sufficit ad excludendam illius notorietatem, quod aliquid probabile afferatur, ex quo talis notorietas offusceretur *ibidem num. 4.*
Ægidiana, vel alio iudicio executiuo non obstante, non potest dari de attentatis *Colled. Pot. Pot. 3. num. 47. bon. m. R. P. D. Andofilla.*
ÆQVITAS non suadet, vt tertio inferatur præiudicium *dec. 466. num. 1.*
Æquitas non habet locum ad effectum concedendi dilationem, quando ius est obscurum *d. dec. 465. num. 3.*
De equitate canonica confessio extrajudicialis probat *dec. 576. num. 1.*
ÆSTIMATIO facit emptionem in bonis dotalibus, quando Maritus promissit restituere dotem *dec. 3. num. 7.*
Æstimatio bonorum dotalium, quamuis non sit facta ante solum matrimonium, non resoluitur contractu emptionis *dec. 3. num. 10.*
Æstimatio tunc censetur facta ad sciendum rerum valorem, quando species venit ex pacto restituenda *dec. 3. num. 14.*
Æstimatio etiam incerta fauore dotis importat veram emptionem *dec. 5. num. 13.*
Æstimatio dicitur facta, quando Iudex se referendo ad aliam æstimationem mandauit illam obseruari *decif. 73. num. 3.*
Æstimatio dicitur habuisse effectum, si ad bonum computum fuerit soluta certa summa *d. dec. 73. num. 6.*
Æstimatio dubij euentus ad probandam læsionem translationis non est impossibilis, sed passim admittitur *d. Pot. 1. num. 525. Clem. VIII.*
Æstimatio dubij litis euentus æstimatur, quando agitur de iniquitate laudi arbitri assumpti super lite *d. Pot. 1. num. 528.*
In æstimatione bonorum emphyteoticorum, statum consuetudini locorum *dec. 392. num. 6.*
Æstimationis solemnitas potest omitti in substatione bonorum pro fiscalibus manu Regia facta *dec. 73. num. 2.*
ÆTAS probatur ex fide Baptismatis *decif. 275. num. 2. & dec. 44. num. 6.*
AFFECTIO Canoniceat Inducitur ex appositione manus Papæ *dec. 348. num. 11.*
Affectio beneficii non inducitur ex resignatione nulla *d. dec. 348. num. 12. 13. & 14.*
Affectio non inducitur ex causa litis, nisi probetur beneficium esse litigiosum de tempore vacationis *dec. 559. num. 1.*
Affectio operis nomen imponit *Pot. 1. num. 29. Clem. VIII.*
Affectum dupliciter dicitur beneficium per obitum possessoris apud sedem, & per litem *decif. 572. num. 4.*
AFFECTVS administrator debet eligi de iure conductor principalis *dec. 305. num. 1.*
Affectus in administratione præferendus est magis idoneus *d. dec. 305. num. 3.*
Ex conductu affectus cum exhibitione cedulæ bancariæ desumitur, debitorem esse soluendo *dec. 445. num. 3.*

- litterarum *decifion.* 306. *num.* 2.
- A**PERITIO oris si est denegata, non potest quis audit *dec.* 510. *nu.* 4.
- Trañatus confiftens in fola oris apertitione in crimine læfæ Maieftatis punitur *tot.* 1. *num.* 47. *Cl.* m. 8. contrarium vide *num.* feq.
- A**POCA si fuerit conuentum, quod habeat vim publici inftrumenti, concedit hypothecam in bonis debitoris *dec.* 22. *nu.* 8.
- Apoca facta vigore computi refertur ad omnia in ea contenta *dec.* 24. *nu.* 5.
- Apoca fimulata facta ad effectum non præiudicandi fuffefforibus, non potest fuffragari ipsis fcribentibus *dec.* 217. *nu.* 3.
- Apocæ inftrumento contrariæ ftandum est *decif.* 354 *rb.* 8.
- Apoca confignanda est illi, qui defcriptus est dominus illius *dec.* 393. *nu.* 2.
- Apocæ productæ confignandæ funt illi, ad cuius fauorem, & interefle pertinet, & cui confignandas effe dixit produçens *d.* *dec.* 393. *nu.* 1.
- Apoca plenè probat contra fcribentem *dec.* 633. *num.* 1.
- Apoca obligatione camerali vallata habet executionem paratam *d.* *dec.* 633. *nu.* 3.
- Apocæ diuerfitatem arguit diuerfitas temporis *diffa* *dec.* 633. *nu.* 4.
- Ex apoca confecta occasione ludi vt non poffit conueniri debitor, requiritur, vt ludus fit prohibitus *d.* *dec.* 633. *nu.* 5.
- Apocæ priuata recognitio, quæ fieri non folet fine teftibus, vt fit canonica, teftes recognofcentes debent deponere, quod fuerunt præfentes, quando apoca fuit exarata *dec.* 619. *nu.* 1.
- Apocæ recognitio, quæ regulariter fieri folet abfente parte, vt in epiftolis, & cedulis mercatorum porci fieri per teftes deponentes vidiffe alias illum fcribere, à quo fuit confecta apoca *dec.* 619. *nu.* 2.
- Apoca obligatoria, & magni præiudicii regulariter fieri non folet fine teftibus *dec.* 619. *nu.* 3.
- Apoca quando non dicatur recognita ibidem *num.* 4.
- Apocæ recognitio facta per teftes habentes notam manum, vt admittatur effe neceffe, vt alia adminicula concutiant *d.* *dec.* 619. *nu.* 7.
- Apocæ recognitio parte abfente, & fine interrogatorijs ex tortis attendi non debet *d.* *dec.* 619. *nu.* 9.
- Plura vide in verbo *recognitio*.
- A**POSTOLI
- Si intra 30 dies non redierit pro Apoftolis appellans, cui iudex dedit terminum iuris, dicitur appellatori renunciaffe *tot.* 5. *num.* 53. *R. P. D. N. Seneroli S. C. Aduoc.*
- A**POSTOLICA confirmatio vide in verbo *confirmatio* Apoftolica conftitutio vide *confitutio*.
- Apoftolica prouatio vide in verbo *prouifio*.
- A**POTHECA dicitur reudita per modum cotporis licet fingulæ res eiusdem fuerint fingulatim æftimata *tot.* 2. *num.* 20. *bo.* *nu.* *Argell.*
- Etiã in venfibus Apothecæ Aromatarie interefle ab initio taxatum effe illicitum, & viuarium, præfertim de re de fui natura inftrumenta *d.* *tot.* 2. *nu.* 16. & 16. *eiusdem* *Argell.*
- Maximè fi res confiftant in pondere, & menfura ibidem *nu.* 17.
- Id Apothecis Auuiametum effe pretio confide-
- diff.* *tot.* 2. *num.* 38. *Argell.*
- Intellige vt *nu.* 39. ibidem.
- In venditione apothecæ facta per modum tabernæ, & vt corpus poffunt conueniri fruçtus recompenfatiui *d.* *tot.* 2. *nu.* 40. *Argell.*
- Apotheca potest locati abfque labe vfuraria *d.* *tot.* 3. *nu.* 41.
- Apotheca alienata in tertium effe libera ab hypothecis creditorum venditoris ibidem *nu.* 42.
- Contrarium tamen, quando Apotheca fuit alienata vt corpus ibidem *nu.* 44.
- Appellans fi effe contumax in profequenda appellatione termino ftatuto fiue ab homine, fiue à iure habetur pro defertore appellationis *dec.* 772. *nu.* 8.
- Appellante non negligente in introducendo causam, fed tantum in certionando iudicem, caufa non dicitur deferta *d.* *dec.* 372. *num.* 9.
- Appellans ab exceffiu taxatione expenfarum debet docere de exceffiuitate *dec.* 460. *nu.* 1.
- Ad appellandum decendium contra illum, qui fuit citatus à principio, & deinde condemnatus per contradicthas currit à die fententiæ *tot.* 6. *nu.* 31. *bon. mem.* *Tarquin. Vrbani*
- Plura habebis in verbo *decendium*, & in verbo *terminus*.
- Appellans debet latra annum profequi *tot.* 5. *nu.* 52. *R. P. D. N. Seneroli S. C. Ad.*
- Appellans, cui iudex dedit terminum iuris, fi infra 30. dies non redierit pro Apoftolis dicitur appellatori renunciaffe ibidem *nu.* 53.
- Appellatione filiarum non veniunt Neptes, fi Tellator vna decedente alias fupervitites vocauit, faltem in ifparum præiudicium *decif.* 597. *nu.* 5.
- Appellatione pendente executio facta remanet nulla, & attentata *dec.* 2. *nu.* 4.
- Appellatione dotis veniunt etiã fruçtus, cum fint accefforii ad ifpam dotem *decif.* 603. *num.* 6.
- Appellatione Pauperum veniunt Mo nafteria, Hoftialia, & Ecclefie *tot.* 14. *nu.* 6. *R. P. D. N. Seneroli*.
- Appellatio in executiuis neque fufpenderit, neque operatur vitium attentati *tot.* 3. *num.* 8. *bo. mem.* *R. P. D. Androuilla*
- Appellationis commiffio cum facultate inhiibendi, ac fubfequens inhiibitio, quando iniuftitia non effe notoria, refertur ad executionem futuram, non autem retrahitur ad iam factam ibidem *num.* 11.
- Item cum facultate reuocandi attentata, intelligitur prout de iure, nec caufat retro attentata, quando non effe locus appellatori fufpenfionis ibidem *num.* 11.
- Item cum claufula *confitio quod fit locus* *Argelliane* etiã fi iudex à quo det reuocantiales, non reuocat executionem iam factam ibidem *nu.* 13.
- Item cum claufula: *cum facultate manutendi quem de iure*, nec circumfcribit, nec reuocat executionem iam factam ibidem *nu.* 12.
- Item claufula *fi quid exequendum* intelligitur pro vt de iure ibidem *nu.* 16.
- Tunc iudex ad quem non potest reuocare executionem factam, nifi prius cognito de illius iuftitia, & validitate ibidem *nu.* 16.
- Amplia idem procedere, quando caufa fuit commiffa cum claufula, *fi et in quantum* ibid. *nu.* 17.

- Appellationis commissio vide plura in verbo *Commissio*.
- Appellatio potest interponi à viſto coram honestis personis, vel obtinere commissionem sub banca *vor. 6. nu. 23. bo. mem. Targ. Frbani*.
- Appellatio coram honestis viris interposita, vt valeat impedire executionem, debet intimati Viſtori ibidem *nu. 24*.
- Post interpositam appellationem executio facta tam infra terminum ad appellandum, quam extradecendum semper remanet attentata *d. vor. 6. nu. 1*.
- Executio facta intra decem dies ad appellandum dicitur attentata, quamvis longe post decem dies fuerit interposita appellatio ibidem *nu. 2*.
- Stante appellatione, sed nulliter interposita, executio intra decem dies dicitur improba, & reuocatur per viam nullitatis, quamvis inde non fuerit appellatum, & post causâ desertionem, vt de stylo, & inuenerat Rotæ consuetudine ibidem *nu. 3. & 4*.
- Appellatio deserta executio obliqua, non autem directa venit reuocanda per viam utilitatis, seu attentatorum ibidem *nu. 5*.
- Innouata post interpositam appellationem etiam elapso decennio veniunt reuocanda *d. vor. 6. nu. 17. & 18*.
- Appellationem non fuisse interpositam conuincitur ex resolutione adorum ibidem *nu. 21*.
- Appellatio interposita post terminum cõcessum à lege, debet à viſto intimari, secus quando fuit interposita in tempore *d. vor. 6. nu. 27*.
- Appellatio debet interponi intra decem dies mēsurandos à die latæ sententiæ, non autem scietim, licet citatio fuerit executâ tam domi dimissa copia, quam per contradictas contra eorum aces ibidem *num. 25*.
- Procedit etiam quauis viſtus fuisset citatus in alieno territorio ibidem *num. 29*.
- Post appellationem factâ executio remanet attentata ibidem *num. 68*.
- Innouata post appellationem dicuntur attentata grauiora ibidem *num. 69*.
- Appellatio interposita vndecima die post latam sententiam non dicitur deserta ibidem *nu. 73*.
- Appellatio per Papam admissa causat attentatam, quamvis non fuisset admittenda *vor. 3. num. 18. bo. mem. R. P. D. Andefilla*.
- Intellige quoad attentata in futurum, non autem in præteritum ibidem *num. 19*.
- Per appellationis commissionem, iurisdiclio non est tributa, nisi illa iustificata ibidem *num. 22*.
- Appellatio ab excessiua tantum taxatione expensarum admittitur *dec. 107. num. 1*.
- Appellatio non datur ab executione, nec à sententia de exequendo *dec. 131. num. 12*.
- Appellatio signata cum clausula, *siquid exequendū non immutat naturam iudicij exequutini dist. dec. 131. num. 13*.
- Appellatio datur ab Episcopo renuente ordinare habentem beneficium annexum *dec. 186. n. 3*.
- Appellatio suspensiuâ non datur à visitatione, & à gestis in illa *dec. 204. nu. 2*.
- Declaratio in ijs, quæ sunt ad correctionem morum, & parciam oburgationem, secus in ijs quæ rigorosam punitionem, & priuationem concernunt, quia tunc datur appellatio *d. dec. 204. nu. 3. & 4*.
- Appellatio interposita suspendit effectum sententiæ *dec. 319. nu. 5*.
- Appellatio non datur à iudicio adipiscendæ *dec. 351. num. 19*.
- Appellatione pendente circa expensas, istæ non dicuntur liquidæ *dec. 377. nu. 1*.
- Appellatio dicitur deserta, præfixo termino, causâ non introductâ, iudice à quo non certiorato, nec reproduâ citatione *dec. 173. nu. 7*.
- Pro defensore Appellationis habetur appellations, si est contumax in prosequenda appellatione statuto tempore siue à iure, siue ab homine *dec. 372. nu. 8*.
- Appellatio defuncti prodest hæredi *dec. 483. nu. 7*.
- Appellatio cessante cessant arretrata *dec. 483. n. 1*.
- Appellatio interposita à Procuratore vnius non potest suffragari alij *dec. 483. nu. 2*.
- Non dato termino ad appellandum sententia, est nulla, si in eodem die prolationis sententiæ conceditur immisſio *dec. 527. nu. 8*.
- Appellatio pendente, nihil est innouandum *dec. 120. nu. 4*.
- Appellatione suorum hæredum veniunt etiam filij *dec. 130. nu. 2*.
- Appellatione descendentiū non veniunt feminæ, si adst. statutum, quod deficientibus masculis feminæ non succedant *decif. 266. num. 3. & dec. 387. nu. 10*.
- Appellatione descendentiū veniunt tam masculi, quam feminæ *dec. 387. num. 8*.
- Ob non interpositam appellationem sententia in iudicatum transacta est exequenda, quamvis sit iniusta *dec. 417. num. 1*.
- Appellatione familiæ veniunt feminæ *decif. 475. num. 4* limita quando clarè constât de contraria mente Testatoris ibidem *nu. 3*.
- Possessio tradita in termino ad appellandum est attentata *dec. 527. num. 10*.
- Appellatio quando non fuit prosecuta, illa remanet per lapsum fatalium deserta *dec. 647. nu. 1*.
- Appellatio militum non veniunt fungentis magistratu *vor. 1. nu. 141. Clem. 8*.
- Appellatione militum non veniunt Senatores *d. vor. 1. nu. 143*.
- Appellatione militum qui continentur *d. vor. 1. nu. 144. & 145*.
- Appellatione priuatorum non continebantur Illustres Senatores *dist. vor. 1. nu. 149*.
- Appellatione hæredum veniunt quicumque extranei *d. vor. 1. nu. 336. & vor. 14. nu. 38*.
- Ex appellatione interposita per non Procuratorem non inducitur *dec. 55. nu. 3*.
- Appellatione filiarum non veniunt Neptes ad inducendum fideicommissum, quod quid sit ad excludendum, maxime si in verbo *filia* sit addita dictio *tunc* *dec. 597. nu. 1*.
- Item non veniunt, si Testator filias instituit pro æquali portione ibidem *nu. 4*.
- APPLICATIO nihil aliud est, quam quedam dismembratio *dec. 621. nu. 4*.
- Applicatio licet suum non sortita fuerit effectum quando hoc non prouenit ex impedimento præpositi habetur pro effectuatâ in præiudiciū ipsius *d. dec. 621. nu. 17*.
- Quando applicatio fit pro augmento cultus diuini, vel ex alia causâ necessaria, regula 13. Cancellarij non habet locum *d. dec. 621. nu. 13* qdcl-

Quo verò ad iustitiam illa aperte deducitur ex tenore ipsiusmet Statuti in eo relato, in quo præcipitur, quod ad hoc vt quis artem aliquã exercere possit, debet prius esse examinatus, & approbatus, ac idoneus repertus, quod quidem est omnino necessarium, & à iure Statutum pro similibus artibus, & officiis exercendis, vt bene firmant Cabed. *dic. decif. 158. num. 3. par. 1.* vbi quod qualiterque artem vult exercere, debet esse examinatus, & fieri de illius artis Collegio *Absuer. Frisib. dic. exercit. 16. de Libert. natural. rescript. thes. 44. vers. & si quidem* vbi quod quoniam sapius plus artis sibi homines adscribunt, quam teneat, intercil.

13 Reipublicæ non omnibus promiscue artibus se tenere iustitibus id concedere, nisi in ea fuerint probati *Mart. Stephan. de Iuris. lib. 2. par. 2. cap. 3. num. 54.* vbi expresse dicit neminem in Opificum Collegium, vel ad Opificum exercitum esse admittendum, nisi edoceat se per legitimum tempus Opificium didicisse, cursuque peregrinationis peracto, & prætio examini artis suæ speciem dignum, aciderit, quia alijs præuiodis, & danum Reipublicæ inferretur, si Idiotæ, & imperiti ad exercendam artem, quam non dum perfecte didicerunt, admitterentur, quæ etiam repetit Knipschild. *de Iuris. & Privileg. Civit. Imperial. dic. lib. 5. cap. 2. num. 30. & 31.* vbi latè *Richter. decif. 30. num. 41.*

Coadiuvantur omnia prædicta ex decreto emanato vsque & sub die 30. Decembris 1590. per eosdem DD. Conservatores in dicto Statuto registrato, in quo expresse cauent omnes vendentes res ad artem Ephippiariorum spectantes esse subiectos eorumdem Vniuersitati ibi: Statuerunt, & mandant, quod omnes, & singuli, qui quomodolibet retinebant dona spectantia, & pertinentia ad artem Sellarum, vel alia laborabunt, seu quomodolibet vendent publice, vel occultè, quod sint, & esse debeant subiecti Consilii Sel-lariorum Urbis &c. siq. &c. decreuerunt &c. quare cum negati non possit, quin Ephippia, vulgo Selle, Habenz, & similia ad Ephippiariorum artem pertineant, Cerdones, qui eas fabricare, & retinere volunt, omnino debent habere qualitates ab illorū Statuto requisiti, quamuis ipsi haberent proprium Collegium, ac proprijs Statutis gubernarentur, nam quando quis vult diuersas artes, diuersaque officia exercere ad vtriusque Collegij Statuta, & onera obligatur iuxta *Roman. conf. 422. num. 1. in fin. ac per tot. Knipschild. dic. lib. 5. cap. 2. num. 36. in fin. Carpen. Iurisprud. Forens. par. 3. conf. 13. de fin. 26. un. 12. Jo. Baptista de Luca in Theatr. Veris. & Iustit. tom. 2. de Regalib. discurs. 99. un. 5.* Quia non inipicat vnani eandem personam duobus artibus esse additam, iuxta plene tradita per *Floren. de Franch. decif. 175. & ibi Ad-dentes & dic. D. de Luca de Regalib. discurs. 98. num. 9.*

His additur etiam Edictum eorumdem Ephippiariorum publicatum de anno 1653. sub die 24. Maij, in quo inter cetera habetur, che quelli, li quali non sono approuati dall'arte non possino lavorare, & far lauore di Carrozze, e robbe, e noue, e vecchio conueniente alla dett'arte fuori delle bone-

ghe senza licenza de Consoli, e che paghino quello, che ordinaranno li detti Consoli quando licentiam eunu non habeant Cerdones Aduertori, nullatenus dicta Ephippia, & res alias ad Ephippiariorum artem spectantes valent retinere, nisi eorumdem Statuta adimpleuerint, & suorum Consulatum, licentiam obtinuerint, vt specifice tradit *Autolin. in Thesaur. legal. Vniuers. Aristif. Urb. in not. ad cap. 13. lit. A. sine num. 9. & 10. pag. m. bi 102. & seq. vbi quod iure optimo interuenit exercitum artium absque Consulatum licentia, ne quis artis ignarus artem exercendo desurpet, & ob hanc rationem valde prohiberi, ne quis inuisit alijs Artificibus, seu illorum Consulatum se in exercitum artis intrudat. Et comprobatur ab eo, quod tradunt DD. de illis Artificibus, qui alterius signo, & Marca viuuntur, quod nempe alijs inuisit, & contradicentibus non permittitur, & prohibetur de quo *Gulielm. Benedic. in cap. Raymus in Urb. Raymus de Clero numer. 59. de Testam. Cuslan. in Catalog. glor. mund. par. 1. conclus. 32. & 34. Peret de Lira de Aduerfor. lib. 1. cap. 7. un. 36. & lib. 2. cap. 4. un. 134. Kammr. de Offi. Indic. & Aduocat. par. 1. qu. 9. num. 203. Gratian. discip. Forens. cap. 658. num. 2. Morin in Emptor. Iur. par. 1. tit. 9. num. 111. Theodor. Heeping. de Iur. Iustit. & Arator. cap. 6. par. 3. num. 1325. & seqq. Marquard. de Mercatur. lib. 3. cap. 9. num. 30. Gibalin. de Vniuers. rer. human. negotiis. lib. 1. cap. 5. artic. 3. sub num. 17. vers. Idem omnino dici debet pag. m. bi 147.**

Nec Cerdonibus suffragari poterit licentia per vnum ex Consulibus concessa q. Clementi Zannetto vsque ab anno 1656. Tum quia fuit personalis, ac soli Zannetto concessa, 19 quæ prouide ipsius personam egredi non valet, sed cum ipso tenuit extincta *Rot. in recent. decif. 659. num. 3. par. 2. tom. 3.* Tum quia finito officio Consulibus concedentis remanent 20 sine robore, & efficacia iuxta tradita per *Gratian. discip. Forens. cap. 370. num. 9. cum alijs per Grunb. conf. Criminal. 12. num. 19. & seqq. & Rot. in recent. decif. 194. num. 21. par. 4. tom. 2.* licet in hoc contrarium punctualiter probet *Jo. Baptista Gargiur. decif. Magistrat. Tribunal. Pleb. Bonon. 56.* de quo tamen alibi: Tum quia dicta facultas, seu licentia fuit nulla, & inualida eum fuerit concessa solum ab vno ex Consulibus eum tamen Statutum ab omnibus Consulibus concedi mandet, nec prouide vnus soli consenti 21 sus sit sufficiens, quando amborum requiritur *Rot. coram Duozeta. Iun. decif. 936. num. 7.* Tum demum quia ex eadem licentia potius coadiu uatur intentio nostrorum principalium, quod nempe dictus Zannettus subiecerit se examini ac omnia alia adimpleuerit pro dicta licentia obtinenda à Statutis requisita, quodque non potuisset sine illa licentia Ephippia, & alia ad artem Ephippiariorum spectantia fabricare, 22 & retinere, cum licentia semper præsupponat prohibitionem *Rot. in recent. decif. 136. num. 11. par. 6. & decif. 116. num. 205. par. 7.*

Et ita salus &c.

Marcellus Suuerolus &c.

FINIS.

INDEX

INDEX MATERIARVM ET CONCLUSIONVM

Quæ in his Decisionibus continentur.

A

Dictio quando adest, dies termini non computatur in termino *Collect. Fot. 5. num. 16. N. Seruati S. C. Aduoc.*

Abbas inhabilitatur ab excommunicatione ad exercenda munera Ecclesiastica *decis. 617. num. 12.*

Abbaes etiam præcedunt Generalibus Mendicantium *Collect. Fot. 8. num. 11. R. P. D. Altouiti.*

Abbatres, & Generales Monachorum locum cedere Referendarijs *d. Fot. 3. nu. 12. R. P. D. Altouiti.*

Abbati agenti pro recuperatione administrationis sui Monasterij sunt subministranda alimenta, & sumpsit litis *decis. 390. num. 1.*

ABROGATIO, & derogatio intelligitur ad effectum præmissorum *Fot. 1. nu. 428. Clem. VIII.*

ABSENS ex indulto dicitur præsens ad effectum lucrandi fructus, qui distribuuntur certis diebus anni *decis. 587. num. 2.*

Secus ad effectum lucrandi distributiones, quæ quotidie distribuuntur inter præsentem *d. decis. 587. num. 3.*

Absentes præsumuntur ignorare valorem bonorum *Collect. Fot. 1. num. 457. Clem. VIII.*

Contra absentem factus processus, & illius Procuratore non citato sustineri non potest *decis. 439. num. 5.*

Propter absentiam caducitas excusatur *decis. 523. num. 5.*

Statutum, quod non licet Canonico petere indultum pro lucrands fructibus in absentia, intelligitur de indultis ex mera gratia *decis. 571. num. 5.*

Canonicus coadministrator alicuius Ecclesiæ absens iussu non sequitur fructus ibidem *nu. 7.*

In absentia iussu consequitur fructus Canonice effectus Vicarius ibidem *nu. 8.*

In absentia præsumitur ignorantia, dum non probatur scientia *d. Fot. 1. num. 513. Clem. VIII.*

Inter Absentes remedium l. final. C. de edict. Diu. Adrian. toll. præscribitur viginti annorum spatium, inter præsentem verò decem annorum *decis. Fot. 1. num. 582.*

Statutum reducens præscriptionem remedij l. final. C. de edict. Diu. Adrian. toll. ad quinque annos intelligi debet respectu præsentium, non respectu absentium *d. Fot. 1. nu. 583. & 585.*

Circa differentiam præsentium, & absentium, statutum locanum lib. 1. cap. 16. se conformat cum iure communi *d. Fot. 1. num. 584.*

Absente parte regulariter fieri solet recognitio *Apoce. decis. 619. num. 2.*

Absente parte, & sine Interrogatorijs extorta recognitio *Apoce. attendi: non debet decis. 616. num. 9.*

ABSOLVTIO potest peti ad cautelam, & ideo illius instantia non probat excommunicationem *decis. 617. nu. 7.*

Abolutionem ab excommunicatione fuisse petitam ad cautelam potest colligi ex verbis, & coniecturis *d. dec. 617. nu. 8.*

ABSOLVTVS in foro conscientie diuina Sacramenta percipere potest *decis. 172. num. 3.*

ABVSVS Canonice non facit, quod Ecclesia non sit collegiata *dec. 376. num. 15.*

ACCEPTANS litteras cambij efficitur debitor illius, ad cuius fauorem sunt factæ, nec tenetur alteri soluere *decis. 56. nu. 4. Amplia vt nu. 5.*

Acceptans sententiam probare tenetur: exceptionem creditorum *dec. 179. num. 13.*

ACCEPTATIO Administrationis reliquæ in testamento ex quibus probetur *decis. 301. num. 4.*

Per non acceptance, siue per repudiationem alterius exheredibus in portionibus per ius accrescendi obuentis hæredes omisso etiam inuentario non tenentur in solidum, sed tantum pro eorum rata, pro qua sunt hæredes *Collect. Fot. 7. num. 48. & 49. bon. mem. Tarq. Præbani.*

ACCESSVS, Consilio de non tuto accessu potest procedi per affixionem *decis. 346. num. 1.*

ACCESSORIUM sequitur suum principale *dec. 315. num. 9. 10. & 11.*

ACCOLLATARIVS tenetur ad restitutionem sortis principalis census nulliter impositi, quando occasione emptionis suscepit in se onus soluendi debita Venditoris *dec. 640. num. 2.*

ACCOLLATIO nouationem inducit *dec. 128. num. 9.*

Accollatio habet vim solutionis, & per eam omnis actio, & obligatio tollitur *d. dec. 128. nu. 7.*

ACCVSATOR non potest denominari calumniosus etiam si Reus obtrunet sententiam absolutoriam, quando iam prius per aliam fuerat condemnatus *dec. 456. num. 5.*

Accusanti est præfigendus terminus prius, quam tanquam calumniator in expensis condemnatur *d. dec. 456. num. 6.*

ccusatori non creditur *diff. Pot. 1. m. 283. Clem. 3.*
ACQVIESCENTIA Communiter dicitur
 probata eo ipso, quod prohibitioni se non
 opposuit *dec. 96. num. 9.*

Declaratio quod ista consensio non est rata saltem
 quod prejudicialia Communiter ibidem *num. 10.*
Acquiscentia laudi tollitur ex declaratione
dec. 609. num. 9.

ACQUISITIONES, quae ex precepto Testatoris
 sunt faciendae pro fideicommissis iudiciorum
 commissariis censentur abque alia declaratione
dec. 171. num. 9.

Maxime si adest declaratio ibidem *num. 10.*

Acquisitione voluntaria prohibita, censetur etiam
 prohibita voluntaria alienatio *d. Pot. 1. num. 371.*
Clem. VIII.

Acquisitione in certo loco prohibita, in reliquis
 censetur concessa *d. Pot. 1. num. 410.*

Acquisitum dicitur quod continetur in legato si
 onus in eo appositum adimpletum est *dec. 513.*
num. 1.

Primi acquirentes non praediceant superuenientibus
dec. 204. num. 14.

ACTA non esse integra ille probare debet, qui
 id excipit *dec. 55. num. 1.*

Acta praesumuntur integra *dec. 134. num. 1.*

Intelligit quando illa fuerunt a Notario auctuario
 tradita, vel a successore in officio, secus vero si
 ab alio fuerant tradita ibidem *num. 2.*

Amplia, vt nec etiam praesumuntur integra ex
 arrestatione Vicarii, quod alia Acta in archivio
 non adsint, cum possint esse extra archiuum
 & penes auctarium *eodem dec. 133. num. 3.*

Acta extracta a Notario auctuario praesumuntur
 integra, donec probetur contrarium *decis. 147.*
num. 1.

Acta in forma probanti habentur ac si essent originalia,
 licet in extractione nulla solemnitas intercesserit,
 nec citatio partis *decis. 147. num. 3.*
et 9.

Omnia acta sua fecisse dicitur admissus ad causam
 in statu, & terminis *decis. 481. num. 4.*

Actus non transportari non potest dari restitutio
 in integrum *dec. 530. num. 12.*

Causa actus magis attenditur, quam ipsius actus
 exercitium *dec. 539. num. 2.*

Ad actum subleuandum, & excludendum dolum,
 interpretatio quauis sumi debet *dec. 570.*
num. 4.

Ex actis interpretatur sententia *decis. 615. num. 6.*

Si acta transportentur post commissam causam,
 in tempore in termino transportationi praefixo
 euitatur defectio *d. Pot. 5. num. 56. R. P. D. N. Sen-*
uoli S. C. Adveo.

ACTIO realis ad hoc vt detur, quid requiratur
decis. 536. num. 12.

Actio petitionis hereditatis est bonae fidei *d. Pot. 1.*
num. 481. Clem. VIII.

Actionem petitionis hereditatis intentare possunt
 filii alius, qui praesentur commississe crimen
 laesae Maiestatis *d. Pot. 1. num. 481.*

Neque actio, neque obligatio oritur ex contra-
 ctu conditionali ante purificatam conditio-
 nem *d. Pot. 1. num. 509.*

Actio perpetuatur a iuramento, quod habet vim
 huius contestationis, quae interumpit praescrip-
 tionem *decis. 608. num. 6.*

Actio indebiti non competit illi, quae ex contra-
 ctu nullo tenetur ad restitutionem rei, & fru-
 ctuum, nam tunc intrat compensatio *dec. 614.*
num. 2.

Actio ad pretium non autem ad bona datur contra
 ementem cum pecunia aliena *decis. 624.*
num. 7.

Actio personalis non tenetur haeredes ad debita
 haereditaria, nisi propria, pro qua sunt
 haeredes *d. Pot. 1. num. 6. hinc Tarq. Vrbano.*

Actio nem habet ad bona inerte restitutions fa-
 brica Sancti Petri *Pot. 4. num. 4. R. P. D. N.*
Senioli.

Actio realis in solidum semper adiungitur, siue
 portio possessa ab uno ex haeredibus fuerit spe-
 cialiter, siue generaliter per defunctum obli-
 gata *d. Pot. 7. num. 26. hinc Tarq. Vrbano.*

Secus contra vnum ex haeredibus possessorem,
 quando legata est res particularis, vel corpus
 vniuersale etiam quantitas, vel depositi pos-
 sessa ab uno ex haeredibus ibidem *num. 27.*

Procedit etiam in casu, quo vnus ex haeredibus
 ratas coheredum possideret ibidem *num. 28.*

Actio personalis in rem scriptam potest in soli-
 dum exerceri contra vnum ex haeredibus pos-
 sidentem rem obligatam pro debito ibidem
num. 30.

Amplius procedere in deposito penes vnum
 ex haeredibus existente ibidem *num. 30.*

Actio in solidum nec datur in causa fauorabili
 dotis, dummodo non sit debita ex contractu
 Testatoris, sed tantum ex legato ibidem *num. 31.*

Quod procedit non obstante iussu Testatoris,
 quod vnus tantum ex suis haeredibus solueret,
 licet contrarium sequatur *Allegat. expectans*
 super hoc puncto imperialem decisionem ibi-
 dem *num. 32. et 33.*

Actio omnis extinguitur per transactionem, &
 solutionem *dec. 159. num. 3. fallit num. 4.*

Actio non tribuitur per sententiam, a qua recessum
 fuit *decis. 268. num. 1.*

Actio solum datur creditori vnus ex sociis contra
 portionem socii, quae ei obuenit, solutis debitis
 societatis *dec. 280. num. 6.*

Actio non datur creditori vnus ex sociis contra
 societatem, nisi facta diuisione, & reddita ra-
 tione capitalis *dec. 280. num. 2.*

Actio pro alimentis datur etiam contra tertios
 possessores domus obligatae *decis. 300. num. 6.*

Actio dotis competit mulieri, & viro *dec. 322. n.*
1. contrarium num. 2.

Actio spolijs instat quando de facto notorie ap-
 pareret iniustitia *dec. 341. num. 2.*

Actio ad pretium quando datur, & quando contra
 emptorem sub hasta *dec. 388. num. 2.*

In actione personalis non cadit vitium litigiosi
dec. 399. num. 7.

Actiones non confunduntur in haerede cum be-
 neficio legis, & inuentarii *decis. 159. num. 9.*

Actiones quando dicantur confusae *dec. 319. num. 3.*

Actio hypothecaria nec venit, nec dicitur obli-
 gatum prenum rei obligatae *dec. 356. num. 8.*

Ad actiones, & iura non extenditur obligatio
 omnium bonorum mobilium, & immobili-
 um *dec. 402. num. 4.*

Actiones contra debitores haereditatis cedendo
 haeres grauatus non liberatur, cum ei sit impu-
 tandum

- tendum, quod illa non exegit, quando potuit exigere *dec. 445. num. 8. pag. 236.*
- A**ctione mandati teneatur Procurator emens nomine proprio ad tradendam rem domino *dec. 483. num. 3.*
- A**ctio realis non competit substituto in contractu donationis non facta traditione *decisi. 536. num. 2.*
- L**ex concedens actionem personalem non est extendenda ad actionem realem *d. dec. 536. num. 6.*
- A**ctiones sibi cessas quando possit intentare cessionarius *d. dec. 536. num. 9.*
- A**ctio in solidum pro dote non competit in reali actione proveniente ex hypotheca racia, & voluntate *Vol. 7. num. 34. & 35. boni mem. Terq. Frbani.*
- Fallit tamen in casu, quo fere omnia bona penes unum ex heredibus reperirentur ibidem *num. 36.*
- V**el saltem aliquod corpus pro dote specialiter hypothecatum ibidem *num. 37.*
- Q**uando fuit actum actione personali, heredes non possunt conveniri in solidum, licet possideant rem, secus in actione reali ibidem *num. 91.*
- I**n actione personali heredes sine inventario solum pro rata hereditaria vergeri possunt ibidem *num. 98.*
- P**rocedit etiam in causa dotis, quinimo in causa fauorabili alimentorum ibidem *num. 99.*
- A**ctionem confundit omisio inuentarii pro curata tantum adita, non autem pro reliquis non aditis ibidem *num. 68.*
- A**CTOR probare debet nullitatem contractum & possessorem *dec. 262. num. 1.*
- E**tiam si probatio consistat in negatiua *d. dec. 262. num. 2.*
- A**ctor repellitur a limine iudicii exceptione perituri *dec. 411. num. 9.*
- A**ctor, stante perituri exceptione auditur super iuribus, quae habet in promptu, non autem illi conceduntur nouae probationes *decisi. 411. num. 3.*
- A**ctor in executiua vna via electa, illa dimissa, potest ad aliam conuolare *dec. 418. num. 5.*
- A**ctor tenetur probare concludenter suam intentionem, nec sufficit probatio praesumpta *dec. 57. num. 5. & dec. 132. num. 8.*
- Q**uando actor non vitur iure concessionis, immemorabilis potest probari, non obstante, quod Ecclesia fuerit alias concessa *dec. 467. num. 6.*
- A**ctori incumbit onus probandi *dec. 113. num. 7.*
- A**ctore ius non habente, Reo possessori competit Victoria *dec. 503. num. 1.*
- A**ctores tenentur probare suam intentionem *dec. 179. num. 3.*
- A**ctores dicuntur Reconuenientes *d. dec. 179. num. 4.*
- Q**uando per actum postitum constat de contumacia moniti, declaratoria, vt possit legitime relaxari, non indiget seruatioue terminorum ad docendum de partitione *Vol. 6. num. 32. boni mem. Terq. Frbani.*
- A**CTVS non operatur vitra voluntatem agentis *dec. 159. num. 5.*
- A**ctus minus attenditur in declinis, quam causa possidendi *dec. 281. num. 2.*
- A**ctus retrosimilis in cassatione instrumenti ficti debet *dec. 354. num. 10.*
- D**e eo, quod non est in actis, ratio habenda non est *decisi. 359. num. 4.*
- A**ctus factus in domo alicuius praesumit scientiam in illo domino domus *dec. 388. num. 15.*
- I**n actu positio solutionis, & non in sola patientia stat paritio *dec. 418. num. 2.*
- A**ctus corruit, non seruata forma, quam induit decretum *dec. 451. num. 1.*
- D**ecretum dicitur poenale, quando inducit nullitatem actus propter odium personae efficientis actum, secus autem quando reddit actum nullum propter defectum formae *dec. 451. num. 1.*
- A**ctus quando sunt merè extrajudiciales, & sine citatione interesse habentis, lis non dicitur introducta *dec. 467. num. 3.*
- S**ine actis etiam probat sententia antiquissima *decisi. 452. num. 2.*
- E**x quibus actis dicatur cessare suspicio metus *dec. 458. num. 7.*
- E**x actis, processibus, & instrumentis probatur stylus *Vol. 5. num. 13. R. P. D. N. Scuerli S. Confili. Adloc.*
- E**x vnicui actui contrario etiam excluditur stylus ibidem *num. 33.*
- E**tiam si mille actus adessent ibidem *num. 34.*
- E**x actibus aequiuocis non inducitur obseruantia sententiae *dec. 490. num. 6.*
- E**x actibus possessorijs non probatur existentia, & obseruantia sententiae *d. dec. 490. num. 7.*
- E**x actu inter viuos dominium sine traditione non transferitur *dec. 516. num. 3.*
- P**er actus particulares, & cum alijs requisitis, de quibus per Garz. de brief. per. 9. cap. 4. num. 20. stylus probari debet *dec. 643. num. 2.*
- E**x actus qualitate indicatur intentio *Vol. 1. num. 54. Clem. VIII.*
- A**ctus, ad quem fit extensio, debet esse eiusdem qualitatibus, naturae, & formae, & non diuersus ab actu, in quo loquitur *Vol. 1. num. 196. & 197. Clem. VII.*
- A**ctum pro vt visui subiicitur, significat Gerundium *Vol. 1. num. 225. & 226. Clem. VIII.*
- A**ctum faciendum in futurum significat Gerundium *d. Vol. 1. num. 227.*
- A**ctum iudicis respicit verbum puniuntur *d. Vol. 1. num. 234.*
- E**x actis recipit declarationem sententia *Vol. 1. num. 237. Clem. VIII.*
- I**udici non creditur, nisi quantum patet ex actis *d. Vol. 1. num. 289.*
- A**liquorum actuum prohibitio, qui sint inter viuos, non comprehendit vltimas voluntates *d. Vol. 1. num. 335.*
- A**ctus censetur factus ex eo capite, & ex ea causa ex qua valere potest *d. Vol. 1. num. 465.*
- A**ctus censetur factus prout magis expedit faciendi, quando versatur in actibus aequiuocis *d. Vol. 1. num. 518.*
- E**x actu indifferenti non oritur praesumptio tacitae voluntatis *d. Vol. 1. num. 519.*
- E**x actu, qui potest referri ad aliam causam non probatur obseruantia contractus *d. Vol. 1. num. 515.*
- V**ltra quam actus necessario inferit, non extenditur praesumptio oriens ex facto *d. Vol. 1. num. 520.*
- R**atificatio, & approbatio non inducitur nisi ex actu, qui illam necessario interat, & qui non potuit fieri citra ratificationem *d. Vol. 1. num. 567.*

- Adinulio** quis contrahere potest *d. For. 1. num. 567.*
- Adiunctio** adiecta gerundio denotat finem, ad quem actus fuerit factus *For. 1. num. 245. Clem. 2. 1111.*
- ADEMPATIO** simplex conditionis non sufficit, quando versatur in actibus factis ex intervallo *For. 1. num. 530. Clem. 1111.*
- Ex ademptione conditionali censetur institutus sub contraria conditione *d. For. 1. num. 540.*
- ADHÆC** dictio restringit dispositionem *decif. 896. num. 2.*
- ADIECTIVVM** aliquando assumit formam, substantivi *For. 1. num. 113. Clem. 1111.*
- Adiectivum positum in numero plurali post duo substantia ad omnia precedencia refertur, & ea omnia qualificat *For. 1. num. 114. Clem. 1111.*
- Quid autem quando ponitur in numero singulari vni tantum substantiuo conueniens ibid, num. 115.
- ADIMPLEMENTVM** habet pro se mitiorem interpretationem *dec. 428. num. 10.*
- Pro adimplimento contractus facienda est interpretatio, quando agitur de evitanda poena *decif. 428. num. 5.*
- Adimplentum sufficit probari per equipolens *dec. 450. num. 4.*
- Adimplentum debet prelari ex facto, non autem ex patientia, quando agitur de partitione *decif. 466. num. 2.*
- Adimplentum vnius conditionis non suffragatur sine adimplimento aliarum, quæ sub pacto solutiuo fuerunt conuenit inter partes *For. 1. num. 591. Clem. 1111.*
- Non docto de adimplimento, instrumentum, in quo aliquid est implendum, non potest exequi *decif. 584. num. 2. & 3.*
- Presumptio solutionis ex prescriptione inducta non intrat, quando solutio erat facienda adimpleri conditione, de cuius adimplimento non constat *d. dec. 684. num. 5.*
- Adimplere onus absolute tenetur Donarius acceptans donationem sibi factam, nec valet commodum percipere, & onus rejicere *decif. 611. num. 7.*
- ADITIO** hereditatis inducitur in transactione, & cessione, & facto *For. 1. num. 542. Clem. 1111.*
- Per aditionem acquiritur dominium omnium bonorum hereditariorum *d. For. 1. num. 143.*
- Per aditionem filij expirat substitutio facta per vulgarem, & per verba alternatua *dec. 59. nu. 3.*
- Plura vide in verbo *hereditas.*
- Aditio hereditatis simpliciter non inducit ratificationem soliditatis, quia siue tacita, siue expressa restringitur ad quotam hereditatis adiectæ tantum *For. 7. num. 64. hoc. mem. Targ. Verbani.*
- In non aditis portionibus hæres reputatur extinguitur, & non obligatur *d. For. 7. num. 65.*
- Pro rata tantum ab ipsis adita factum defuncti approbare tenentur hæres ibidem num. 66.
- Pro adita tantum rata confundit aditionem omnissio inventarij, non autem pro reliquis ab hærede non aditis ibidem num. 68.
- Adeptantes hereditatem absque inventario, & simpliciter vsque solidam obligationem approbare, & ratificare censentur ibidem num. 44.
- Ampliatu etiam quando nulla potest assignari scientia onerum hereditatis aditæ ibid. num. 45.
- ADMINISTRATIO** non probatur ex testibus vnicis, & deponentibus de actibus illam necessariis non inferentibus *dec. 9. num. 3.*
- Administrationis reliqui in testamento acceptatio ex quibus probetur *dec. 301. num. 4.*
- Administrationis ratio potest peti ab habentibus interesse *d. dec. 301. num. 8.*
- In administratione affidus magis idoneus est proferendus *dec. 305. num. 3.*
- Administrationi in dubio non censetur renunciatum *dec. 320. num. 5.*
- Administratio libera potest esse penes vnam, & penes alium dominum *dec. 380. num. 3.*
- Pro recuperatione administrationis sui Monasterij Abbati agenti sum subministranda alimonia, & sumptus litis *dec. 390. num. 1.*
- Ad administrationem beneficii non debet admitti Prouisus, si collatio non est facta ab habente facultatem illud conferendi *dec. 408. num. 2.*
- Administrationis exercitium tribuere non potest Capitulum sine Episcopo *decif. 591. num. 25.*
- ADMINISTRATOR** generalis mercium non potest vti talis conueniri, nisi constet de illius obligatione administrandi, & probetur tali administrationi se immiscuisse *dec. 6. num. 1.*
- Administrator tenetur tantum de mercibus à se descriptis in libro ad eius manus percutus *dec. 6. num. 5.*
- Administrator non tenetur de non administratis, nisi probentur requisita, de quibus ibi *dec. 6. num. 6.*
- Administrator, vel quilibet rationem reddens libros edere tenetur *dec. 191. num. 4.*
- Administrator Ecclesiæ Toletanæ habet facultatem faciendi dismembrationes *dec. 262. num. 4.*
- Administratores Ecclesiarum omnia possunt, quæ possunt electi, & exercent ordinariam administrationem *dec. 262. num. 4.*
- Et possunt ex causa fructus Parochialis dismembrare, & nouo Beneficio assignare, prout possunt Ordinarij *d. dec. 262. nu. 5.*
- Administratores Tutores, & Executores dati in Testamento tenentur infra quinquaginta dies se excusare, alias tenentur ad sollicitudinem *dec. 301. nu. 1.*
- Administratores reliqui in Testamento tenentur de iure rationem reddere *dec. 301. num. 7.*
- Administrator, qui ad administrationem acceptauit de illa tenetur reddere rationem *d. decif. 301. num. 3.*
- Administrans tenetur reddere rationem de administratis *d. dec. 301. num. 5.*
- Administrans presumitur administrare titulo præambulo *d. dec. 301. num. 6.*
- Administrator affidus de iure eligi debet Conductor principalis *dec. 305. num. 1.*
- Administrator vigore partium conventionum remoueri non debet *d. dec. 305. nu. 2.*
- Administrator promittens dotem censetur promittere de bonis administrationis *dec. 374. num. 3.*
- ADMISSIO** filiorum ad portionem substitutionis fideicommissarie ex persona matris transmissam inducitur etiam ex coniecturis, quæ sufficiunt *dec. 3. nu. 1.*
- Ad probandam admissionem ad officia non sufficit decretum *dec. 615. num. 11.*

ADMISSVS ad causam in statu, & terminis dicitur fecisse omnia acta sua *decif. 483. num. 4*

Admissus ad causam in statu, & terminis non potest prætendere nisi id, quod in causa gestum est *d. dec. 483. num. 5*

Admissus ad causam in statu, & terminis non potest prætendere appositionem uestri, si ante non erat appositum *d. dec. 483. num. 6*

ADOPTATVS in specie non habet ius quærendi, si in testamento Patris præteratur *Collect. Votor. Vol. 10. nu. 9. Excell. D. Fespignani*

Adoptati non continentur in iudicio commissio relicto familiz contemplatione Agnatorum *dec. 475. num. 9*

ADOPTIO fit de homine sub patria potestate existente *d. Vol. 10. num. 4. Excell. D. Fespignani*

ADVERSARIVS.

Aduersarii possessio probatur ex sustentatione litis *dec. 130. num. 5*

Ex confessione Aduersarii probatur possessio *dec. 529. num. 2*

Aduersario incumbit probare, quod non possederit per annum, quando obstat regula de annali *dec. 496. num. 9*

Ex confessione aduersarii, & ex instrumentis fundationis graua sufficienter iustificatur *d. dec. 496. num. 1*

Ex aduersarii confessionibus probatur purificatio fideicommissi *dec. 508. num. 2*

Aduersariorum confessio probat veritatem *decif. 510. num. 2*

Ex confessione aduersarii iustificatur vacatio, præsertim si redacta sit in actis *decif. 525. nu. 1. & 2.*

Ex gratia aduersarii idem exprimentis iustificatur valor beneficii *d. dec. 525. num. 3*

Ex narratiua aduersarii narratiua remanet iustificata *dec. 525. nu. 4*

Quando ob impotentiam aduersarii non potuit agi, præscriptio non currit *d. Vol. 1. num. 572. Clem. VIII.*

Contra factum quis venire potest, quando non est nullum in fauorem aduersarii *d. Vol. 1. num. 558.*

Ex aduersarii assertione, & ex Testibus Narratiua dicitur iustificata *dec. 549. num. 1*

ADVLTERIVM Viri præbet nullam causam separationis, Thorii *dec. 43. num. 3*

Adulterium probatur per testes de eo cum circumstantiis deponentes *d. dec. 43. num. 5*

ADVOCATI Conscriptoriales licet Referendariis sint minus digni, præcedunt Generalibus Medicantibus *Collect. Votor. Vol. 8. num. 15. Altrouti.*

Aduocatorum Cancellationes cessant in claris *Vol. 1. nu. 170. Clem. VIII.*

ÆGIDIANA non intrat, quando sententia est expresse reuocatoria alterius *decif. 120. nu. 5. Ægidiana constitutio* ligat etiam in Curia *decif. 126. num. 1*

Ægidiana non habet locum, quando sententia est nulla, vel notorie inuisa *d. decif. 126. nu. 2. & dec. 641. num. 1*

Ægidiana habet locum in iudicijs mære possessionis *decif. 128. nu. 1*

Ægidianæ vt non sit locus, inuisia sententiæ debet esse clara, & ex eisdem actis *d. decif. 128. num. 3.*

Intrat quando sententia lata est in Saluiano *decif. 509. num. 1.*

Non intrat quando sententia est nulla *ibid. nu. 2.*

Ad hoc vt non intret, inuisia sententiæ debet esse clara, & notoria *idem num. 3.*

Et sufficit ad excludendam illius notorietatem, quod aliquid probabile affertur, ex quo talis notorietas offusceretur *ibidem num. 4.*

Ægidiana, vel alio iudicio executio non obstat, non potest dari de attentatis *Collect. Vol. 3. nu. 47. bon. mem. R. P. D. Andosilla.*

ÆQVITAS non suadet, vt tertio inferatur præiudicium *dec. 406. num. 1*

Æquitas non habet locum ad effectum concedendi dilationem, quando ius est obscurum *d. dec. 465. nu. 3*

De equitate canonica confessio extrajudicialis probat *dec. 576. num. 1*

ÆSTIMATIO facit emptionem in bonis dotalibus, quando Maritus promissit restituere dotem *dec. 3. num. 7*

Æstimatio bonorum dotalium, quamuis non sit facta ante solum matrimonium, non resoluit contractus emptionis *dec. 3. nu. 10*

Æstimatio tunc censetur facta ad sciendum rerum valorem, quando species venit ex pacto restituenda *dec. 3. nu. 14*

Æstimatio etiam incerta fauore dotis importat veram emptionem *dec. 3. nu. 13*

Æstimatio dicitur facta, quando Iudex se referendo ad aliam æstimationem mandauit illam obseruari *decif. 73. num. 3*

Æstimatio dicitur habuisse effectum, si ad bonum computum fuerit soluta certa summa *dec. 73. nu. 6*

Æstimatio dubij euentus ad probandam læsionem transactionis non est impossibilis, sed passim admittitur *d. Vol. 1. nu. 525. Clem. VIII.*

Æstimatio dubij litis euentus æstimatur, quando agitur de iniquitate laudi arbitri assumpti super lite *d. Vol. 1. nu. 528.*

In æstimatione bonorum emphyteoticorum, statui consuetudini locorum *dec. 392. nu. 6*

Æstimationis solemnitas potest omitti in subhastatione bonorum pro fiscalibus manu Regia facta *dec. 73. nu. 2*

ÆTAS probatur ex fide Baptismatis *decif. 275. nu. 2. & dec. 44. nu. 6*

AFFECTIO Canonica inducitur ex appositione manus Papæ *dec. 348. nu. 11*

Affectio beneficii non inducitur ex resignatione nulla *d. dec. 348. num. 12. 13. & 14.*

Affectio non inducitur ex causa litis, nisi probetur beneficium esse litigiosum de tempore vacationis *dec. 559. num. 1*

Affectio open nomen imponit *Vol. 1. nu. 29. Clem. VIII.*

Affectum dupliciter dicitur beneficium per obitum possessoris apud sedem, & per litem *decif. 572. nu. 4*

AFFICTVS administrator debet eligi de iure conductor principalis *dec. 305. nu. 1*

Affictus in administratione præferendus est magis idoneus *d. dec. 305. nu. 3*

Ex conductione affectum cum exhibitione cedulæ bancariæ desumitur, debitorem esse soluendo *dec. 445. nu. 3*

AFFIXIO cedulonum spectat ad Curiores decif. 617. num. 10

Per affixionem potest procedi, confilio de non riuo accessu dec. 346. num. 3.

Ex affixione cedulonum potest argui excommunicatio, non tamen ex eis delimitur denunciatio dec. 617. num. 9

AGENS ex fideicommissio tenetur probare implementum dici, & conditionis, quod est de substantia probationis dec. 134. num. 1. & 2

Et probationes debent esse certæ, & concludentes ibidem num. 3.

Agens vigore dispositionis debet probare implementum conditionis in forma specifica decif. 179. num. 10

Agens negotia sua prudenter presumitur sanæ mentis dec. 203. num. 9

AGNATI,

Agnatis omnibus, & Patri Arrogatori succedit arrogatus, & Pater illi *Vol. 10. num. 1. R. P. D. Vespignani.*

Agnatorum citatio non est requisitum arrogationis, sed illius requisita recensentur d. vol. 10. num. 15

Contemplatione agnatorum non continentur adoptati in fideicommissio relicto familie dec. 475. num. 9

Statutum mandans, quod Index compellat agnatos ad compromissum, intelligitur parte presente, vel citata vol. 2. num. 13. *R. P. D. bo. m. Argeli.*

AGNATIO,

Agnationis, & cognationis differentia non fuit subarta quoad communis vinculo civili, nec in arrogatis vol. 10. num. 10

Conferuenda agnationis ratio quando adest, feminae censentur exclusæ dec. 475. num. 8.

Statutum excludens feminam non intuitu agnationis censetur excludere masculum ex femina vol. 1. num. 435.

AGRICVLTVRÆ causæ debent citissime expediri vol. 5. num. 15. *R. P. D. N. Senouelli.*

In tribunalis agriculturæ de stylo non suspenduntur fatalia pendente causa coram Consultore d. vol. 5. num. 2. & per totum, ubi multa circa hoc Tribunal.

Alienatio bonorum emphyteoticorum est valida respectu contrahentium dec. 1. num. 16

Amplia, ut nec heredes eorumdem contrahentium possint similem alienationem impugnare ibidem num. 17

Alienationem approbasse dicitur Dominus directus per receptionem Laudemij dec. 247. num. 8

Alienatio pecuniarum est prohibita, quando alienans tenetur inuestire, & multiplicum facere, non autem quando aliquis facit inuestimentum sua sponte dec. 457. num. 6

Alienationem superare valorem detracti onum, quando pretenditur, immisso concedi non debet, nisi prius firmato statu hereditatis dec. 627. num. 3

Alienatio facta à Patre nomine filij, qui erat hæres una cum possessione non constituit legitimum contradicteorem, quando talis alienatio erat nulla vol. 1. num. 565. *Clem. VIII.*

Alienationis prohibitio non inducit fideicommissum perpetuum decif. 74. num. 4. Declara id procedere, si adiunt verba, quod bona semper

conferentur per viam dispositionis ibid. num. 5.

Alienatio voluntaria odo dicitur illa quæ fit per hæredis institutionem, vel successionem ab intestato vol. 1. num. 369. *Clem. VIII.*

Prohibita voluntaria acquisitio, censetur etiâ prohibita voluntaria alienatio d. vol. 1. num. 371.

Alienandi facultas concessa à Testatore pro extinguendis debitis intelligitur de mobilibus, & de stabilibus, quatenus mobilia non sufficiant dec. 183. num. 4

Ex strictissima prohibitione alienationis, addita causa, ut bona perpetuo conferentur in masculis resultat fideicommissum dec. 439. num. 1

ALII dictio familia significat vol. 1. num. 434. *Clem. VIII.*

ALIMENTA in dubio presumuntur data unico donodij, & hoc cognoscitur ex qualitate personarum dec. 146. num. 3. & 4

Declaratio petendi alimenta præstita excludit animum donandi d. dec. 146. num. 5

Alimenta excessiua sunt moderanda dec. 249. num. 4

Alimentorum nomine quæ veniant d. decif. 249. num. 4

In alimentorum taxatione Patrimonij, & personarum qualitas attendenda d. dec. 249. num. 2

Alimentorum liquidatio, & taxatio, quando de quantitate non constat, remittitur arbitrio Iudicis d. dec. 249. num. 1.

Alimenta legata debentur etiam si sint præterita dec. 279. num. 1. fol. 135.

Alimenta relicta in aliquo casu, & habitatio non est de necessitate, quod sint habenda in Domo, sed possunt peti etiam extra domum dec. 279. num. 3. eodem fol. 135

Alimenta non sunt habenda in domo, si in illorum legato qualitas habitationis non fuit recepta d. dec. 279. num. 4. fol. 135

Alimenta relicta in domo debentur extra illam, si alimentarius habet iustam causam non accedendi ad domum d. dec. 279. num. 6. fol. 135

In legato alimentorum pure facto non est opus aliqua interpellatione d. dec. 279. num. 12. eod. fol. 139

Alimenta non accipiendi in domo hæredis quæ iusta causa d. dec. 279. num. 7. 8. & seq. eod. fol. 135

Alimenta consequuntur filij in subsidium in usufructu bonorum matris, nec tenentur vendere proprietatem dec. 300. num. 1

Alimenta debeantur filiabus à matre in subsidium etiam in re dotali dec. 300. num. 2

Pro alimentis datur actio etiam contra tertios possessores domus obligatæ d. dec. 300. num. 6

Et datur retentio d. dec. 300. num. 7

Pro alimentis Vxor Maritus tenetur inuestire pecuniam dotalem dec. 300. num. 3

Alimenta non debentur à creditoribus filijs subdebetoris ex re ipsius d. dec. 300. num. 4. declar. tamen ut num. 5

Alimentorum quantitas pendet ab arbitrio Iudicis dec. 300. num. 2.

Alimentorum, & sumptus litis in taxatione arbitrium regulari debet ex valore fructuum d. dec. 300. num. 3

Alimenta, & sumptus litis sunt subministranda abbati agenti pro recuperatione administrationis sui Monasterij d. dec. 300. num. 1

Vel à præstatione alimentorum, vel ex alio quopoli:

quipollente à D. Cardinali probari debet familiaritas ad effectum reſervationis *decif. 547. num. 7.*

Alimentorum legatum ſubſtituitur, non obſtante quod legatarius eſſet incapax hæreditatis *tot. 1. nu. 458. 459. 460. 465. & 467. Clem. 8.*

Alimenta ſunt iuris naturalis d. *tot. t. nu. 460.*

Alimentorum legata concernunt ſalutem animæ relinquentium d. *tot. t. nu. 463.*

Alimentorum legata capit natura, non perſona d. *tot. t. nu. 463.*

Alimenta ex diſpoſitione l. quiſquis C. ad leg. Iul. Maieſt. ex bonis maternis relinquantur ſolum filiabus, non autem filiis masculis d. *tot. t. nu. 464.*

Ille qui habet tantum alimenta, dicitur egenus *tot. t. nu. 466. Clem. 8.*

Pro alimentis cenſetur factum legatum annuum dum aliter ſubſiſtens non poterat d. *tot. t. nu. 469. & 470.*

Alimenta debentur deſcendentibus etiam in bonis fideicommiſſi *dec. 593. nu. 1.* declara quod debeat probari deſcendentia, & paupertas ibidem *num. 2.*

Ad effectum obtinendi alimenta in bonis fideicommiſſi paupertas qualis eſſe debeat d. *decif. 593. nu. 7.*

Alimenta legata ſunt præſtanda per hæredem eodem modo, quo præſtabantur per legantem *dec. 595. num. 2.*

Alimentorum præſtatio legata attenditur vltima, quam habebat in vita legantis, licet prius plus habuerit d. *dec. 595. num. 6.*

Alimenta colligantur debentur conſiſto de paupertate, & de bono iure *dec. 598. nu. 1.*

Alimenta, vt debeantur, ſufficit lenior, & præſumptiva probatio boni iſtis d. *dec. 598. nu. 3.*

Alimenta, & ſumptus litis regalantur à quantitate fructuum, qui colliguntur ex re, ſuper qua eſt lis d. *dec. 598. nu. 6.*

Ratione alimentorum ab hæredibus Patris etiã poſt ſolum matrimonium debentur fructus dotales *dec. 603. nu. 12.*

ALIMENTARIUS poteſt conſequi alimenta etiã quod in domo non libet *dec. 279. nu. 2. fol. 135.*

Alimentarius vt non accedat ad domum hæredis lis dicitur iuſta cauſa *diſſa decif. 279. num. eodem fol. 135.*

Alimentaria dicitur habere iuſtam cauſam non accipiendi alimenta in domo hæredis, ſi habet plures filios *diſſa dec. 279. nu. 9. & 11; eodem fol. 135.*

Maxime ſi illi ſit legata parua quantitas domus *diſſa dec. 279. nu. 10. eod. fol. 135.*

ALLEGANS nullitatem diſmembrationis illam probare debet *dec. 23. nu. 1.*

Allegans pluralitatem ſubſequentium probare debet illam, alias præſumitur vnica *dec. 293. num. 1.*

Alleganti ſolutionem incumbit onus eam plenè probandi *dec. 406. nu. 1.*

Allegans ſuſpectos Peritos vitur iure ſuo, nec Iudici vllam facit vtilitatem *dec. 465. num. 2.*

Allegans læſionem eam manifeſtè probare debet *dec. 55. nu. 8.*

Allegare propriam turpitudinem non eſt pernicioſum *dec. 611. nu. 2.*

Allegare donationis nullitatem ſi prohibetur do-

natarius, fortius habentes cauſam ab eo *decif. 414. nu. 4.*

ALLEGATIO præteritionis non impedit immiſſionem, quando probanda eſt filiatio *decif. 451. num. 6.*

ALTERNATIVA non inferit præciſè vllum membrum ſuorum alternatiuorum *decif. 564. num. 2.*

In alternatiuis electio eſt debitoris *diſſa decif. 564. num. 1.*

ALTOGRADI opinio circa actionem in ſolidum in cauſa fauorabili dotis *tot. 7. num. 3. 2. de iurem: Tarq. Frbani.*

AMPVTATIO capitis eſt vna ſpecies poenarum capitalium *tot. 1. nu. 420. Clem. 8.*

ANIMVS in præteritum colligitur ex poſtea geſtis *dec. 96. nu. 11.*

Animus mutandi ſtatum Eccleſiæ apparet ex promiſſionibus *dec. 376. nu. 4. & 5.*

Animo acquiritur poſſeſſio *dec. 474. nu. 3.*

Animus conduitoris, & locatoris incipit debet in dubio, quando non eſt appoſita conditio *dec. 498. nu. 10.*

Animus quali fuerit in præcedentibus dignoſcitur ex ijs, quæ poſtea ſunt *dec. 556. nu. 10.*

Ceſſante animo, & intentione ſeruandi familiaritas non dicitur probata *dec. 620. num. 2.*

ANNEXIO eſt quid facti, & non præſumitur *decif. 40. num. 2.*

In Eccleſia Vercellenſi adſunt membra à Canonibus diſtincta, & ſeparata, & de conſuetudine optandi *dec. 40. nu. 3.*

Annexio tamquam quid facti non præſumitur, niſi probetur *dec. 71. nu. 3.*

In Eccleſia Vercellenſi adſunt membra diſtincta à titulis canonicalibus, quæ non cadunt ſub reſervatione reg. 8. tamquam temporalia *decif. 71. nu. 1.*

ANNVS datus ad proſequendam appellationem prorogatur ad biennium, ſi in primo anno aliquid ſit factum *tot. 5. nu. 54. R.P.D.N. Senecolo S.C. Admo.*

Et requiritur, quod ſit commiſſa cauſa, & citatum ad dicendum contra commiſſionem ibidem *nu. 55.*

Intra annum proſequi debet appellans ibidem *num. 52.*

ANTECESSOR.

Contra antecellorem acquiſita poſſeſſio nocet etiam ſuccellori ad effectum manutentionis *dec. 590. nu. 1.*

ANTIANITAS incipit equitibus Hieroſolymitanis à die, quo ſolutionem paſſagij integrè fecerint *dec. 354. nu. 1. & 6.*

Antiani, Veſtiliſet, & Magiſtratus ſi occidantur, committitur crimen læſæ Maieſtatis, ſi filij tamen delinquentis non ſubiſciantur penis leg. quiſquis C. ad leg. Iul. Maieſt. *tot. t. num. 105. Clem. 8.*

Amplia vt *nu. 106.*

Antianitatis ſpecies inter equites Hieroſolymitanos duæ ſunt *dec. 108. num. 3.*

Antianitatis coniectura reſultat ex ordine nominationis d. *decif. 108. nu. 7.*

ANTONINA lex Maieſtatis quid diſponeret *tot. 1. num. 11. Clem. 8.*

ANTERIORITAS promiſſionis apparet ex data lute-

litterarum decisio. 306. numer. 2.

APERITIO oris si est denegata, non potest quis audit *dec. 310. nu. 4.*

Traqtatus consilens in sola oris apertitione in crimine laesae Maiestatis punitur *tot. 1. num. 47. Clem. 8. contrarium vide num. seq.*

APOCA si fuerit conuentum, quod habet vim publici instrumenti, concedit hypothecam in bonis debitoris *dec. 22. nu. 8.*

Apoa facta vigore computi refertur ad omnia in ea contenta *dec. 24. nu. 5.*

Apoa simulata facta ad effectum non prauiudicandi successoribus, non potest suffragari ipsis scribentibus *dec. 217. nu. 3.*

Apoa instrumento contrariis standum est *decif. 354. nu. 8.*

Apoa consignanda est illi, qui descriptus est domino illius *dec. 393. nu. 2.*

Apoa producta consignanda sunt illi, ad cuius fauorem, & interesse pertinent, & cui consignandas esse dixit producent *d. dec. 393. nu. 1.*

Apoa plenè probat contra scribentem *dec. 633. nu. 1.*

Apoa obligatione camerali vallata habet executionem paratam *d. dec. 633. nu. 3.*

Apoa diuersitatem arguit diuersitas temporis *dist. dec. 633. nu. 4.*

Ex apoa confecta occasione ludi vt non possit conueniri debitor, requiritur, vt ludus sit prohibitus *d. dec. 633. nu. 5.*

Apoa priuatae recognitio, quae fieri non solet sine testibus, vt sit canonica, testes recognoscentes debent deponere, quod fuerunt praesentes, quando apoa fuit exarata *dec. 619. nu. 1.*

Apoa recognitio, quae regulariter fieri solet absente parte, vt in epistolis, & cedulis mercatorum potest fieri per testes deponentes videlicet alias illum scribere, à quo fuit confecta apoa *dec. 619. nu. 2.*

Apoa obligatoria, & magni prauiudicii regulariter fieri non solet sine testibus *dec. 619. nu. 3.*

Apoa quando non dicatur recognita ibidem *num. 4.*

Apoa recognitio facta per testes habentes notam manum, vt admittatur est necesse, vt alia adminicula concurrant *d. dec. 619. nu. 7.*

Apoa recognitio parte absente, & sine interrogatorijs extorta attendi non debet *d. dec. 619. nu. 9.*

Plura vide in verbo *recognitio.*

APOSTOLI

Si intra 30 dies non redierit pro Apostolis appellans, cui iudex dedit terminum iuris, dicitur appellanti renunciasse *tot. 5. num. 53. R. P. D. N. Seneroli S. C. Admo.*

APOSTOLICA confirmatio vide in verbo *confirmatio* Apostolica consuetudo vide *consuetudo.*

Apostolica prouatio vide in verbo *promissio.*

APOTHECA dicitur vendita per modum corporis licet singulae res eiusdem fuerint singulatum aestimatae *tot. 2. num. 20. bo. me. Argeli.*

Etiā in vtenlibus Apothecae Aromatarie interesse ab initio taxatum est illicitum, & vitiosum, praesertim de re de sui natura infructifera *d. tot. 2. num. 16. & 16. eiusdem Argeli.*

Maxime si res consistant in pondere, & mensura ibidem *num. 17.*

In Apothecis Auiamentum est pretio conde-

dist. tot. 2. numer. 38. Argeli.

Intellige vt *num. 39. ibidem.*

In venditione apothecae facta per modum tabernaculi, & vti corpus possunt conueniri fructus recompenlatui *d. tot. 2. nu. 40. Argeli.*

Apotheca potest locari absque labe vsuraria *d. tot. 2. nu. 41.*

Apotheca alienata in tertium est libera ab hypothecis creditorum venditoris ibidem *num. 42.*

Contrarium tamen, quando Apotheca fuit alienata vti corpus ibidem *num. 44.*

Appellans si est contumax in prosequenda appellatione termino statuto siue ab homine, siue à iure habetur pro desertore appellationis *dec. 772. nu. 8.*

Appellans non negligente in introducendo causam, sed tantum in certionando iudicem, causam non dicitur deserta *d. dec. 372. num. 9.*

Appellans ab excessiua taxatione expensarum debet docere de excessiuitate *dec. 460. nu. 1.*

Ad appellandum decendum contra illum, qui fuit citatus à principio, & deinde condemnatus per contradiclas currit à die sententiae *tot. 6. nu. 31. bon. mem. Targuin. Vrbani.*

Plura habebis in verbo *decendum*, & in verbo *terminus.*

Appellans debet intra annum prosequi *tot. 5. nu. 52. R. P. D. N. Seneroli S. C. Ad.*

Appellans, cui iudex dedit terminum iuris, si infra 30. dies non redierit pro Apostolis dicitur appellanti renunciasse ibidem *num. 53.*

Appellatione filiarum non veniunt Neptes, si Testator vna decedente alias supersitites vocauit, saltem in ipsarum prauiudicium *decif. 597. nu. 5.*

Appellatione pendente executio facta remanet nulla, & attentata *dec. 2. nu. 4.*

Appellatione dotis veniunt etiam fructus, cum sint accessorii ad ipsam dotem *decif. 603. num. 6.*

Appellatione Pauperum veniunt Mo nasteria, Hospitalia, & Ecclesiae *tot. 14. nu. 6. R. P. D. N. Seneroli.*

Appellatio in executiuis neque suspendit, neque operatur vitium attentati *tot. 3. num. 8. bo. mem. R. P. D. Andronilla.*

Appellationis commissio cum facultate inhiibendi, ac subsequens inhiibitio, quando iniustitia non est notoria, refertur ad executionem futuram, non autem retrahitur ad iam factam ibidem *num. 10.*

Item cum facultate renocandi attentata, intelligitur prout de iure, nec easus retro attentata, quando non est locus appellanti suspensioni ibidem *num. 11.*

Item cum clausula *constitit quod sit locus Argidiana* etiam si iudex à quo dicitur recurrentibus, non reuocat executionem iam factam ibidem *num. 13.*

Item cum clausula: *cum facultate mantenendi quom de iure*, nec circumflectitur, nec reuocat executionem iam factam ibidem *num. 12.*

Item clausula *si quid exequendum* intelligitur pro vt de iure ibidem *num. 16.*

Tunc iudex ad quem non potest reuocare executionem factam, nisi prius cognito de illius iustitia, & validitate ibidem *num. 16.*

Amplia idem procedere, quando causa fuit commissa cum clausula, si et in quantum ibid. *num. 17.*

Ap.

- Appellationis commissio vide plura in verbo *Commissio*.
- Appellatio potest interponi à viſto coram honestis personis, vel obtinere commissiorem sub banca *tot. 6. nu. 23. bo. mem. Tarq. Frhani*.
- Appellatio coram honestis *viſa interposita*, vt valeat impedire executionem, debet intimari Viſtori ibidem *nu. 24*.
- Post interpositam appellationem executio facta tam infra terminum ad appellandum, quam extradecendum semper remanet attentata *d. tot. 6. nu. 1*.
- Executio facta intra decem dies ad appellandum dicitur attentata, quamvis longè post decem dies fuerit interposita appellatio ibidem *nu. 2*.
- Stante appellatione, sed nulliter interposita, executio intra decem dies dicitur improba, & reuocatur per viam nullitatis, quamvis inde non fuerit appellatum, & post causæ desertionem, vt de stylo, & inueterata Rotæ consuetudine ibidem *nu. 3. & 4*.
- Appellatio deserta executio obliqua, non autem directæ venit reuocanda per viam nullitatis, seu attentatorum ibidem *nu. 5*.
- Innotata post interpositam appellationem etiam elapso decennio veniunt reuocanda *d. tot. 6. nu. 17. & 18*.
- Appellationem non fuisse interpositam conuincitur ex reuolutione actorum ibidem *nu. 21*.
- Appellatio interposita post terminum cōcessum à lege, debet à viſto intimari, secus quando fuit interposita in tempore *d. tot. 6. nu. 27*.
- Appellatio debet interponi intra decem dies mēsurandos à die late sententiæ, non autem scietim, licet citatio fuerit executā tam domi dimissa copia, quam per contradictas contra conrumaces ibidem *num. 28*.
- Procedit etiam quapruis victus fuisset citatus in alieno territorio ibidem *num. 29*.
- Post appellationem factā executio remanet attentata ibidem *num. 68*.
- Innotata post appellationem dicuntur attentata grauiora ibidem *num. 69*.
- Appellatio interposita vndecima die post latam sententiam non dicitur deserta ibidem *nu. 74*.
- Appellatio per Papam admissa causat attentatā, quamvis non fuisset admittenda *tot. 3. num. 18. bo. mem. R. P. D. Andefilla*.
- Intellige quoad attentatā in futurum, non autem in præteritum ibidem *num. 19*.
- Per appellationis commissiorem, iurisdiclio non est tributa, nisi illa iustificata ibidem *num. 22*.
- Appellatio ab excessiua tantum taxatione expensarum admittitur *dec. 107. num. 1*.
- Appellatio non datur ab executione, nec à sententia de exequendo *dec. 131. num. 12*.
- Appellatio signata cum clausula, siquid exequendum non immutat naturam iudicii exequutoriū *dist. dec. 131. num. 13*.
- Appellatio datur ab Episcopo renuente ordinari habentem beneficium annexum *dec. 186. n. 3*.
- Appellatio suspensiva non datur à visitatione, & à gestis in illa *dec. 294. nu. 2*.
- Declarā in ijs, quæ sunt ad correctionem morum, & paternam oburgationem, secus in ijs quæ rigorosam punitionem, & priuationem concernunt, quia tunc datur appellatio *d. dec. 294. nu. 3. & 4*.
- Appellatio interposita suspendit effectum sententiæ *dec. 319. nu. 5*.
- Appellatio non datur à iudicio adipiscenda *dec. 351. num. 19*.
- Appellatione pendente circa expensas, istæ non dicuntur liquidæ *dec. 377. nu. 1*.
- Appellatio dicitur deserta, præfixo termino, causa non introducitur, iudice à quo non certiorato, nec reproducta citatione *dec. 372. nu. 7*.
- Pro deservore Appellationis habetur appellans, si est contumax in proseguenda appellatione statuto tempore siue à iure, siue ab homine *dec. 372. nu. 8*.
- Appellatio defuncti prodest hæredi *dec. 483. nu. 7*.
- Appellatione cessante cessant attentata *dec. 483. nu. 1*.
- Appellatio interposita à Procuratore vnius non potest suffragari alij *dec. 483. nu. 2*.
- Non dato termino ad appellandum sententia est nulla, si in eodem die pro lationis sententiæ conceditur immisio *dec. 527. nu. 8*.
- Appellatione pendente, nihil est innouandum *dec. 120. nu. 4*.
- Appellatione suorum hæredum veniunt etiam filij *dec. 130. nu. 2*.
- Appellatione descendentiū non veniunt fratres, si ad sit statum, quod deficientibus masculis feminæ non succedant *dec. 166. num. 3. & dec. 387. nu. 10*.
- Appellatione descendentiū veniunt tam masculi, quam feminæ *dec. 387. num. 8*.
- Ob non interpositam appellationem sententia in iudicatum transacta est exequenda, quamvis sit iniusta *dec. 417. num. 1*.
- Appellatio familiæ veniunt feminæ *dec. 475. num. 2*. limita quando clarè constat de contraria mente Testatoris ibidem *nu. 3*.
- Possessio tradita in termino ad appellandum est attentata *dec. 527. num. 10*.
- Appellatio quando non fuit prosecuta, illa remanet per lapsum fatalium deserta *dec. 647. nu. 1*.
- Appellatio militum non veniunt fungentes magistratu *tot. 1. nu. 141. Clem. 8*.
- Appellatio militum non veniunt Senatores *d. tot. 1. nu. 143*.
- Appellatio militum qui consilientur *d. tot. 1. nu. 144. & 145*.
- Appellatio priuatorum non continebantur Illustres Senatores *dist. tot. 1. nu. 149*.
- Appellatio hæredum veniunt quicumque extranei *d. tot. 1. nu. 536. & tot. 14. nu. 38*.
- Ex appellatione interposita per non Procuratorem lis non inducitur *dec. 55. nu. 3*.
- Appellatione filiarum non veniunt Neptes ad inducendum fideicommissum, quod quid sit ad excludendum, maximè si in verbo filia sit addita dictio eius *dec. 597. nu. 1*.
- Item non veniunt, si Testator filias instituit pro æquali portione ibidem *nu. 4*.
- APPLICATIO nihil aliud est, quam quædam dismembratio *dec. 621. nu. 4*.
- Applicatio licet suum non fortiter fuerit effectum quando hoc non prouenit ex impedimento præpositi habetur pro effectua in præiudiciū ipsius *d. dec. 621. nu. 17*.
- Quando applicatio fit pro augmento cultus diuini, vel ex alia causa necessaria, regula 13. Cancellariæ non habet locum *d. dec. 621. nu. 13* *decl. 2*.

- declara vt *num. 14. 15. & 16.*
 Quaecumque applicationem amplectitur prædicta regula 13. propter prægnantiam verborum *d. dec. 521. num. 12.*
APPOSITIO manus Papæ inducit affectionem. *Canonicatus dec. 343. num. 13.*
 Ex appositione manus Papæ beneficium ceusetur reuerentia *dec. 357. num. 7.*
 Ex appositione manus facta ex causa, quæ non habuit effectum, beneficium non reuerentia *d. dec. 357. num. 8.*
APPROBARE, & ratificare censetur solidalem obligationem adeuntes hereditatem simpliciter, & sine inuentario *tot. 7. num. 44. bo. me. Targ. Vrban.*
 Approbare tenentur heredes factum defuncti pro ea rata tantum ab ipsis adita *tot. 7. num. 66. bon. me. Targ. Vrban.*
 Limita quando factum est nullum, tunc possunt impugnare ibidem *num. 67. & 71.*
APPROBATIO contra quos non inducitur ex receptione solutionis *tot. 1. num. 514. Clem. 8.*
 Approbatio, & ratificatio non inducitur, nisi ex a quo, qui illam necessario inferat, & qui non possit fieri citra ratificationem *d. tot. 1. num. 922.*
 Apuleia lex Maieſtatis quæ *tot. 1. num. 3. Clem. 8.*
AQVA in fudum alicuius ingressa efficitur propria Domini fundi, & potest de illa ad libitum dispositionem in præiudicium possidentis suos inferiores *dec. 33. num. 4.*
 Vbi aquæ oriuntur, permittitur molendinum restaurare, vel nouum construere *dec. 421. num. 3.*
 Aquam orti in proprio fundo, & deſcendere ad proprium molendinum potest probati ex reſtitutis *dec. 421. num. 3.*
 Aquæ possessio probatur per illius ductionem ad proprium molendinum *dec. 33. num. 2.*
 Et ex purgatione source, per quam aqua ducitur ibidem *num. 3.*
ARBITRIUM operatur, vt omisso rigore secundum æquitatem procedatur *dec. 188. num. 1.*
 Arbitrio vt sit locus sufficit, quod nullius, vel iniustitia sit turbida *d. dec. 188. num. 2.*
 Arbitrium admitti non solet à Rota ad confirmandum spoliū *dec. 128. num. 2.*
 Arbitrium Rotæ ad obtinendum sufficit, vt veritas ex nouiter deductis appareat *diff. dec. 325. num. 5.*
 Arbitrium Rotæ in iudicio possessorio, scrutatis quatuor terminis intrat pro seruatione aliorum terminorum omnium *dec. 343. num. 1. 2. & 3.*
 Arbitrium semper intrat consilio de iniustitia *dec. 365. num. 1.*
 Arbitrium semper censetur datum, vt ius tertij non ledatur *dec. 389. num. 1. & 3.*
 Arbitrium in taxatione alimentorum, & sumptus litis regulari debet ex valore fructuum *dec. 390. num. 3.*
 Ab arbitrio iudicis pendet quantitas alimentorum *d. dec. 390. num. 2.*
 Arbitrium regulatur à iure, & de iure *dec. 396. num. 1.*
 Arbitrio iudicis sunt reficiendæ expensæ non tantum necessariæ, sed etiam viles *dec. 358. num. 4.*
 Arbitrio iudicis facta in exemplatione Instrumenti *dec. 356. num. 6.*
 Arbitrium ad effectum sanandi nullitatem non intrat, quando illa est clara, & iam detecta *dec. 404. num. 2.*
 Arbitrium debet denegari, quando confirmaret possessionem nullam, & attentionem *diff. dec. 404. num. 3.*
 Ab arbitrio iudicis plurimum pendet fructuum liquidatio *dec. 412. num. 3.*
 Arbitrium semper impartitur, quando magna æquitas assiluit *413. num. 2.*
 Arbitrium non intrat, nisi ex magna æquitate, & æquitas non suadet, vt tertio præiudicium inferatur *dec. 465. num. 1.*
 Arbitrio iudicis remittitur, quando possit incontinenti liquidari credium *dec. 633. num. 4.*
 Arbitrium interponitur ad hoc, ne quis propter pauperatatem impediatur ius suum prosequi *dec. 396. num. 5.*
 Arbitrio iudicis statuitur an quis sit suspectus de fuga *dec. 400. num. 6.*
 In arbitrio iudicis est, quando alicui obijciatur crimen, adhibere modum custodiæ circa personam *d. dec. 400. num. 10.*
 Arbitrio iudicis relinquitur, quæ læsio dicatur magna in laudo dato ab arbitro *tot. 1. num. 329. Clem. 8.*
 Arbitrio iudicis relinquitur probatio læsionis, vbi expresse taxata non reperitur *d. tot. 1. num. 330.*
 Arbitrium regularitur à iure *dec. 558. num. 2. & dec. 573. num. 7.*
 Arbitrium non intrat, nisi magna subsistente causa *d. dec. 558. num. 4.*
 Arbitrio Ordinarii remittitur tempus faciendi concurrentium *dec. 617. num. 16.*
 Arbitrium conuenit regulari à iure, & potest extendi ad poenam comminatum à iure *dec. 556. num. 2.*
 Ab arbitrio iudicis absolute pendet, qui debet ponderare, an heredes sint omnino soluendo, vt conueniri valeant insoluium *tot. 7. num. 102. bo. me. Targ. Vrban.*
 Limitatur conclusio in vfuris, & in foro fori, non autem conscientie ibidem *num. 103.*
 Arbitrio iudicis plura habebis in verbo lude. Arcadio, & Honorio Imperatoribus cepit Romanum imperij declinatio *tot. 1. num. 116. Clem. 8.*
ARCHIPRESBYTERATVS, quod sit prima dignitas in aliquo loco probatur per testes deponentes de communi reputatione, ac publica voce, & fama *dec. 539. num.*
ARCHIVISTA æ fidei non parum deferendum *dec. 594. num. 4.*
ARCHIVVM.
 Scriptura reperta in Archivio publico communis antiqua, & registrata in libro Archiui plenè probat *dec. 594. num. 3.*
ARGVMENTVM à comuniter accidentibus est in iure validum, saltem ad effectum transſcendendi onus probandi contrarium *dec. 113. num. 6.*
 Argumentum à contrario sensu quando admitatur *dec. 313. num. 3.*
 Argumentum à solito cessat, quando apparet de mente contraria contrahentium *dec. 536. num. 15.*
 Argumentum delicti perduellionis non importat procuratio clauis portæ Ciuitatis facta per Vincetium *tot. 1. num. 82. & 83. Clem. 8.*

Argumentum, commissum est crimen læsæ Maiestatis, ergo filij amiserunt passivum testamenti factionem, & poenæ l. quisquis tenentus non valet *vor. 1. num. 94. Clem. 5.*

Argumentum sumptum à contrario sensu *Liquis* quid disponat *d. vor. 1. num. 138. Clem. 8.*

Argumentum ab æquiparatis procedit solius, quando illi duo casus à lege antiqui sunt æquiparati per modum regulæ; vel quando sunt æquiparati duo casus ab antiqua lege in omnibus, & per omnia *d. vor. 1. num. 180. & 181. & vide etiam num. seq.*

Argumentum ab æquiparatis ad hoc veniret, debet constare æquiparationem factam fuisse *vor. 1. num. 427. Clem. 8.*

Argumentum in conditionibus voluntariis non procedit, si disponens fuisse interrogatus, ita disposuisset *d. vor. 1. num. 504.*

Argumentum in materia præcedentiæ non valet de loco ad locum, quando, maxime respectu vnius loci adest quasi possessio præcedendi *vor. 8. num. 49. R. P. D. Anton. Altonii.*

ARMATOS ad ducere non est crimen læsæ Maiestatis in casu de quo in *vor. 1. num. 81. Clem. 8.*

ARROGATIO cum clausula in omnibus, & per omnia repugnat, quod restringatur *vor. 10. num. 21. Excell. Vespignani.*

Arrogationem legitimè factam ostendenti arrogatio non potest denegari immixtio *d. vor. 10. num. 29.*

Arrogationis requisitum non est citatio Agnatorum, sed illius requisita recensentur *d. vor. 10. num. 15.*

Arrogatio de homine libero fit cum auctoritate Principis ibidem *num. 4.*

ARROGATIVS succedit Patri arroganti, & omnibus eius agnatis, & ille ei *vor. 10. num. 1. Excell. Vespignani.*

Arrogatus efficitur propriè filius, & habet omnia iura, quæ habet filius legitimus, & naturalis *d. vor. 10. num. 5.*

Item succedit ab intestato Patri arrogatori, & concurrunt vna cum filiis legitimis, & naturalibus *d. vor. 10. num. 6.*

Et præfertur ascendentibus, & Collateralibus arrogantis *d. vor. 10. num. 7.*

Arrogatio debet relinqui quarta in testamento, alias habet ius querelandi, prout legitimi ibidem *num. 8.*

Agnationis, & cognationis differentia non fuit fabulari quoad coniunctionis vinculo civili, nec in arrogatis ibidem *num. 10.*

Arrogatus cum paribus concurrat, & remioribus excludi ibidem *num. 12.*

ARTICVLI habentur loco libelli in iudicijs summariis *dec. 352. num. 2.*

Articuli modo aliqua ratione directè, vel indirectè faciunt ad causam, vel præstunt adminiculum, sunt admiñendi *dec. 411. num. 1.*

Articuli dicuntur relevantes, quando conferunt ad fundandam intentionem articulantis *dec. 467. num. 2.*

Articuli quando sunt relevantes, & materia est prophana, remissoria indistinctè conceditur etiam absque fumo *dec. 467. num. 1. & dec. 502. num. 1. & 2.*

In articulis arduis Iudices Romanæ Curie quan-

doque in diuersas eunt sententias *vor. 7. num. 2. bon. num. Tarq. Vrbani.*

In articulis serio firmatis, non autem in illis obiter, & incidenter degustatis sunt allegandæ decisiones *vor. 7. num. 57. & 58.*

In articulis arduis pro conciliandis legibus valde insudant Doctores ibidem *num. 46.*

Articulus incidenter, non auctore principaliter examinatus non firmat statum *dec. 465. num. 4.*

ARTIFEX volens exercere aliam artem teneatur se ad illius collegium admitti facere, & omnia ad illam artem spectantia observare *vor. 11. num. 2. 12. 13. 14. 15. & 17. R. P. D. Senerolo V. S. Ref.*

Artifex in matricula artificij non descriptus artifex dici non potest ibidem *num. 9.*

Artifex non potest vti signo, & marca alterius ibidem *num. 18.*

ARS vnius non debet ab alio exerceri *vor. 11. num. 1. R. P. D. Seneroli.*

Artem exercere non possunt sutores, quæ dicitur *delli Giubbonari d. vor. 11. num. 3.*

Artes duas personam vnam exercere non implicat ibidem *num. 16.*

Aliam artem volens exercere artifex teneatur se ad illius collegium admitti facere, & omnia ad illam artem spectantia observare ibidem *num. 2.*

ASCENDENS

Ascendentibus, & collateralibus arrogantis præfertur arrogatus *vor. 10. num. 7. R. P. D. Vespignani.*

In testamento ascendenti filij positi in conditione censentur vocati *dec. 437. num. 3.*

In successione communis ascendenti in testamento representatio admittitur *dec. 597. num. 9. declara dummodo concurrant coniectura num. 10.*

In successione ascendenti filius assumit locum patris, seu Matris, & debet habere portionem, quam ipsi haberent, si viverent *dec. 387. num. 4. & 5.*

ASSERENS statum mutatum debet docere de voluntate, & potestate mutandi *dec. 376. num. 1.*

ASSERTIO partis iunctis alijs administrationibus diligenter gestis probat quoad administrationem idoneitatem personæ *dec. 311. num. 3.*

Assertioni alicuius quod sit standum ex stylo Rois *dec. 323. num. 2.*

Ex assertione Aduersarij, & testibus narrativa, dicitur iustificata *dec. 349. num. 1.*

Assertio contraria non præiudicat filio existenti in quasi possessione filiationis *dec. 351. num. 12.*

Assertioni Nuncij non statim *dec. 400. num. 11.*

Assertioni Principis in crimine læsæ Maiestatis non creditur *vor. 1. 290. & 291. Clem. 8.*

Assertio æquiuoca non concludit *diff. vor. 1. num. 293.*

Beneficium vacasse per obitum ex assertione partis sub tali assertionem illud impetrantis *dec. 557. num. 6.*

Assertiones factæ in supplicationibus, nisi de illis constet tertio non præiudicant *dec. 96. num. 6.*

Assertens statum mutatum debet docere de voluntate, & potestate mutandi *dec. 376. num. 1.*

ASSIGNATIO redditus certi in bonis suis facta generaliter non inducit dominium, nec possessionem *dec. 295. num. 2. & 3.*

In assignatione termini ad comparandum debet habere

- A** haberi ratio ad distantiam *dec. 373. num. 6.*
 assignatio nominum debitorum, vt importet liberationem, quæ requirantur *dec. 15. num. 4. & 5.*
- ASSOCIATIO** vigore clausulæ constituti conceditur etiam contra singulares successores *dec. 131. num. 3.*
- Competit** etiam Donatio, & cessionario *ibid. num. 5.*
- In** iudicio associacionis, vel Salmiani fructus debentur non à die immissionis, sed à die motæ litis *tot. 9. num. 1. R. P. D. Altoviti.*
- Quæ** dicuntur de Saluiano, procedunt etiam in associacione *ibidem num. 6.*
- ATTENTATA** non competunt contra tertium *dec. 13. num. 3.*
- Limita si habeat causam ab vno ex litigantibus *ibidem num. 4.*
- Attentata** commissæ à Procuratore habente solum generale mandatum, non sunt purganda per principalem *dec. 114. num. 1.*
- Attentatum** à Patre commissum nocet etiam filio *dec. 14. num. 3.*
- Attentatum** vnius ex litis confortibus alteri etiam preiudicat *d. dec. 114. num. 4.*
- Attentata** sunt reuocanda *dec. 229. num. 1. & 45.*
- Attentata** sunt gesta post appellationem *dec. 294. num. 1. & 5.*
- Attentata** sunt omnia, quæ sunt lite pendente *dec. 304. num. 1. & 4.*
- Amplius etiam interueniente consensu colligantibus *d. dec. 304. num. 2.*
- Maximè à non habente Iurisdictionem *ibid. num. 3.*
- Attentata** est possessio capta intra tempus ad appellandum, & venit reuocanda *dec. 398. num. 1.*
- Attentata** ad effectum excusandi, requiritur magis sumus *d. dec. 398. num. 4.*
- De** attentatis potest dari consilio de aliquo iure *d. dec. 398. num. 20.*
- Attentata** sunt inexcusabilia, quando sunt commissæ post obtentam, & presentiam inhibitionem Rotaalem *dec. 426. num. 5.*
- Post** purgata attentata conceditur remissoria *dec. 469. num. 4.*
- Attentata** cessant, cessante appellatione *dec. 483. num. 1.*
- Attentata** est possessio tradita in termino ad appellandum *dec. 527. num. 10.*
- Attentata** remanet exequutio facta pendente termino ad appellandum *dec. 543. num. 1.*
- Attentata** semper remanet executio facta tam infra terminum ad appellandum, quam extra decendum post interpositam appellationem *tot. 6. num. 2. Tarquini Vrbani.*
- Attentata** dicitur executio facta infra decem dies ad appellandum, quamuis longe post decem dies fuerit interposita appellatio *dicto tot. 6. num. 2.*
- Per** viam attentatorum, seu nullitatis Executio obliqua, non auiem directa venit reuocanda appellatione deserta *d. tot. 6. num. 5.*
- Ab** attentatis saluatur executio directa, licet facta infra decem dies, quando adest desertio desumpta ex non prosecutione appellationis per biennium, hoc quadricennium, licet causa fuerit commissæ simpliciter *d. tot. 6. num. 6.*
- Ab** attentatis executionem directam excusat desertio clara, non autem dubia, & ambigua *ibidem num. 7.*
- Attentata** executio etiam post lapsum triginta, vel quadraginta annorum venit reuocanda ex ratione supradicta *ibidem num. 12. fallit tamen vt num. seq.*
- Attentata** non est executio facta post decendum ad appellandum computandum à die sententiæ *ibidem num. 19.*
- Citra** vitium attentatorum, & nullitatis potest Iudex elapso termino decem dierum ad appellandum exequi propriam sententiam *ibidem num. 20.*
- Ad** effectum attentatorum in fido contumaces condemnato per contradietas decendum currit à die sententiæ, non autem sententiæ, quamuis in principio causæ fuisset monitus personæ *ibidem num. 30.*
- Ad** effectum desertionis tantum, non autem ad effectum attentatorum decendum ad appellandum currit à die sententiæ contra citatum domi dimissa copia *ibidem num. 61.*
- Per** viam attentatorum executio facta intra decendum non reuocatur, vbi fuit appellatum in tempore à die notitiæ, sed reuocatur beneficio inuultuæ *ibidem num. 63. & 64.*
- Attentata** remanet executio facta post appellationem *ibidem num. 68.*
- Attentata** grauiora dicuntur innouata post appellationem *ibidem num. 69.*
- Attentata** excusare non possunt, quando sunt aperta, & clara *ibidem num. 84.*
- Attentata** non remanet executio saltem directa facta extra decendum, quamuis visus fuerit citatus domi dimissa copia, sed venit discutienda ratione inuultuæ in gradu appellationis *tot. 6. num. 88. D. Tarquini Vrbani intellige vt num. seq.*
- Attentata** ex quo sapiunt delictum in consensu opinionum, & Doctorum discordia semper veniunt excludenda *ibidem num. 89.*
- Pro** exclusione attentatorum Signatura Iustitiæ supremum Tribunal in dubio semper retribuit *ibidem num. 90.*
- Attentata** dicitur executio, etiam si agatur de causis executiuis, & alijs appellationem non admittentibus, si causa fuerit per Signaturam commissæ siue simpliciter, siue cum clausula translata *tot. 3. num. 1. R. P. D. bo. m. Andofilla.*
- Ab** attentatis non excusat processum executiuum, si nulliter vel inuultu fuit processum, & liquet Iudici ad quem *ibidem num. 5.*
- Ad** effectum reuocandi attentata nullitas, & iniuncta debet esse notoria, & manifesta *ibidem num. 6.*
- Attentati** vitium neque suspendit, neque oporatur appellatio in executum *ibidem num. 8.*
- Commissio** appellationis cum facultate reuocandi attentata intelligitur prout de iure, nec causat retro attentata, quando non est locus appellationi suspensus *ibidem num. 11.*
- Attentata** causat appellatio admissa per Papam, quamuis non fuisset admittenda *tot. 3. num. 18. bo. m. R. P. D. Andofilla.*
- Intellige** quoad attentata in futurum, non autem in præteritum *ibidem num. 19.*
- Attentata** non est executio, quamuis facta post com-

commissionem, & inhibitionem, si non adest illarum notitia, vel intimatio ibidem *num. 23.*
 Amplia idem procedere in executione facta ante citationem ad dicendum contra commissionem ibidem *num. 24.*
Attentata est executio facta pendente [disputatione in signatura appellatio sit admittenda, nec ne, perinde ac si appellatio fuerit ab initio interposita ex tunc sententia signaturæ debita, ibidem *num. 26.*
 Amplia id procedere data fide Referendarij, quod habet commissionem præ manibus ibid. *num. 27.*
 Item ampla procedere causa proposita, & dilata ibidem *num. 20.*
 Limita si pendente relatione, verisimilis notitia haberi non poterat in loco factæ executionis ibidem *num. 29.*
Attentata non est executio, quæ præcessit commissionem appellationis, in qua non fuit facta mentio guarantigæ, vel obligationis Cameralis ibidem *num. 31.*
 Amplia procedere tam in executione [facta, ante, quam post commissionem appellationis, non obstante quavis inhibitione Rotali *num. 33.*
 Declara non procedere, quando fuit inhibitorium vigore specialis commissionis ante iudicium coram A. C. vel quando ipsa Cameralis obligatio esset dubia *num. 34. & 35.*
Attentatorum reuocationem prout de iure non impedit commissio executorialis *tot. 3. num. 43. bon. me. R. P. D. Andofilla.*
 Vti attentata reuocari potest executio facta pendente termino ad appellandum, non obstante clausula (sine præiudicio) ibidem *num. 45.*
Attentatorum reuocationem non impedit clausula *appellatione remota* stante notorio grauamine ibidem *num. 46.*
De attentatis dari non potest, non obstante Aegidiana, vel alio iudicio executiuo ibidem *num. 47.*
 Per viam attentatorum, nec spolij regulariter reuocatur executio, quando vitium resultat ex meritis ibidem *num. 51.* maxime si ex nouis probationibus potest iustificari *num. 53.*
Attentata quando causentur per recursum ad signaturam pro superfleriora ibidem *num. 62.*
Attestatio extraiudicialis non probat *dec. 282. n. 9.* Maxime si contradicat litteris Apostolicis *d. dec. 282. num. 10.*
 Per contrariam attestationem aliorum Testium conuassantur depositiones testium *decis. 617. num. 5.*
Attestationi, in qua deficit dies, standum non est *dec. 147. num. 6.*
Attestationi Notarii inferuentis capitulo minor fides est adhibenda, quam aliorum *decis. 437. num. 4.*
Attestationi factæ de re non pertinente ad eius officium nulla est fides adhibenda *dec. 439. num. 6.*
AVCTOR
 Quando sui auctoris confessio repugnat, solutionis præsumptio allegari non potest *dec. 644. num. 4.*
 Auditorum confessio nocet agenti, & successoribus *dec. 599. num. 3.*

AVCTORITAS

Auctoritate Episcopi debet esse erectum consortium laicorum, vt locus pius dicatur, & gaudeat priuilegijs Ecclesiæ *dec. 287. num. 3.*
 Auctoritate superioris substitutus electus ab officiali non potest amoueri, & eius officium expirat mortuo officiali, à quo fuit substitutus *dec. 637. num. 10. & 2.*
 Absque auctoritate Patris filius constituere non potest Procuratorem super bonis aduentitijs *dec. 114. num. 6.*
 Auctoritatem nullam faciunt decisiones, quando fundantur in rationibus, & discursibus *tot. 7. num. 92. bon. me. Tarq. Vrban.*
 Auctoritate Iudicis spoliato non competit reintegratio *dec. 130. num. 6.*
 Limita quando Index nulliter, & non seruato iuris ordine processit, ibidem *num. 7.*
AVDIENTIA
 Quando concessa fuit noua audientia aduersus decisiones, illæ non merentur allegari *tot. 7. num. 94. bon. me. Tarq. Vrban.*
 Fortius quando fuit instatum pro expeditione, & fuit concessa noua iudicentia ibidem *num. 96.*
 Item quando per Papam fuit commissa illius reuissio ibidem *num. 97.*
 In vltimis audientis mensis terminus *proferenda* in Rota est quindecim dierum; in alijs Tribunalibus decem dierum *tot. 6. num. 78. bon. me. Tarq. Vrban.*
 In audientia signaturæ non reproducta citatio tempore debito ex aliquo accidente, intra decennium tamen executi, afficit illico, & eodem puncto citatum, licet dicta citatione lecta Dominus Auditor non inhibuisset, seu superfleriorum denegasset ibidem *num. 80. & 81. & 82.*
 Ad primam diem audientie, pro qua cadit citatio solum modo retardatur executio, quando causa non est appellabilis per signaturæ edictum olim publicarum *d. tot. 6. num. 35. & 86.*
 In audientia signaturæ citatus non tenetur expectare perpetuo, sed sufficit oblinere vsque ad primam audientiam, & in illis diebus, quibus informatur, & causa proponitur *dec. tot. 6. num. 87.*
AVDITOR Camere non potest adiri quando Papa dat speciales executores *dec. 521. num. 6. 7.*
 Ad Auditorem Camere deuoluitur iurisdicchio, executoribus intra biennium non expectantibus causam *d. dec. 521. num. 8.*
 Auditores Rote protogantes fatalia vigore commissionis, & non vigore Innocentianæ tenent partem citare *tot. 5. num. 41. R. P. D. N. Seneculo S. C. Ad noc.*
 De prerogationibus factis ab Auditoribus Rotæ vigore Innocentianæ loquitur *Crescent. dec. 1. de offic. & potest. Iudic. delegat. d. tot. 5. nu. 19.*
AVGMENTVM valoris rei ad ascribendum sit melioramentis, seu potius temporis beneficio *dec. 129. num. 1. & 4.*
 Augmentum, & diminutionem non recipit vniuersale, sed semper est idem *tot. 1. nu. 353. Clem. 3.*
AVRVM ad Barbaros deferre prohibitum erat apud Romanos *tot. 1. nu. 123. Clem. 8.*

B

BACVLVS

Baculo, mytra, ac iure benedicendi vti possunt Referendarij ex privilegio Pauli III. in Abbatis vot. 8. num. 22. *R. P. D. Aluini.*

Baldazar Papae laudatur vot. 5. num. 5. *R. P. D. N. Sueroli S. C. Adnot.*

BANGVM

Ordines directi alicui banco quando vel non sunt recogniti, vel nullam continent causam expressam, doli exceptio non intrat dec. 461. num. 1.

Ad desertionem evitandam sufficiunt diligentiae, & quod commissio deuenit ab bancum Cursum *Pat. 5. num. 42. R. P. D. N. Suerola S. C. Adnot.*

BANNITI nostri temporis an æquiparentur deportatis, vel relegatis valde controuertitur inter Doctores vot. 1. num. 327. *Clem. VIII.*

Banniti nostri temporis retinent adium, & passuum testamenti factionem ibidem num. 330. Amplia, vt num. seq.

Banniti nostri temporis possunt impunè offendi ibidem d. num. 330.

Banniti excluduntur perpetuo à successione delatis iurè consanguinitatis ibidem num. 332. contrarium verius ibidem.

Bannitos posse offendi disponit statutum lucanū lib. 4. cap. 23. ibidem num. 334.

Banniti originem non perdunt, licet Ciuitatem amittant ibidem num. 340.

Banniti iura sanguinis non amittunt, licet aliquos illius effectus perdant vot. 1. num. 401.

BAPTISMVS

Ex fide Baptismi probatur ætas dec. 275. num. 2. & dec. 448. num. 6.

Baptismalis fons non probat Parochialitatem, nisi alia copulatiue concurrant dec. 401. num. 7.

BARBARI olim dicebantur omnes illi, qui non parebant Romano Imperio vot. 1. num. 120. *Clem. VIII.*

Barbarorum commercium omne prohibitum erat apud Romanos ibidem num. 121.

Ad Barbaros aurum deferre prohibitum erat ibidem num. 122.

Barbarorum matrimonium prohibitum erat Ciuibus Romanis ibidem num. 123.

Ad Barbaros serui fugientes prehensi quomodo puniebantur ibidem num. 124.

BENEFICIUM non potest mutare statum, nisi auctoritate Papæ dec. 376. num. 12.

Beneficii statum esse talem præsupponit Papæ, qualis à parte narratur d. dec. 376. num. 2.

Beneficii statum non mutant prouisiones apostolicæ d. dec. 376. num. 3.

Super beneficio lite pendente possessio capta remanet nulla dec. 404. num. 4.

Ad beneficii administrationem nō debet admitti prouisus, si collatio non est facta ab habentibus facultatem conferendi illud dec. 408. num. 2.

Beneficium cap. Odoardus non conceditur contra executores, & præsertim ad effugiendam solutionem expensarum factarum occasione iniustæ vexationis dec. 418. num. 4.

Beneficii vnus possessio suffragatur quoad alia,

stante dotatione plarium beneficiorum vnico contextu facta dec. 420. num. 7.

Beneficii valor per non excessum in ducatis 24. probatur per testes deponentes de publica voce, & fama dec. 440. num. 2.

Resignans beneficium quando habet aliud, vnde commodè viuere potest, resignatio est valida, & quomodo id probetur d. dec. 400. num. 3.

Beneficia, & dignitates Sede Apostolica vacante referantur Papæ ex regula 2. hodie 3. Cancellariæ dec. 365. num. 3.

Beneficii qualitas ex instrumento fundationis dignoscitur dec. 499. num. 2.

In erectione beneficii si non sunt appellati beneficiati non possunt tales se facere dec. 510. num. 5.

Beneficii valor iustificatur ex gratia Aduersarij idem exprimentis dec. 525. num. 3.

Beneficium quo casu dicatur vacare per obitum dec. 537. num. 5.

Beneficium vacasse per obitum probatur ex assertionem patris sub tali assertionem illud impetrantis d. dec. 537. num. 6.

Beneficium ex appositione manus Papæ censetur reservatum d. dec. 537. num. 7.

Beneficium non reservatur ex appositione manus facta ex causa, quæ non habuit effectum d. dec. 537. num. 8.

Nisi probetur beneficium esse litigiosum de tempore vacationis, affectio non inducit ex causa litis dec. 539. num. 1.

Beneficium à Principe concessum decet esse inanisurum dec. 539. num. 5.

Beneficium per obitum possessoris apud sedem, & per litem dicitur dupliciter affectum dec. 572. num. 4.

Beneficium super quo est lis, quando superest colligans, ordinarius collator non potest dare nouum colligantem dec. 591. num. 6.

Secus est, quando beneficium non est litigiosum, vel nullus superest colligans, tunc si Ordinarius collator est in possessione potest conferre dec. 591. num. 7.

Beneficium quando habet litem super ipsa possessione, potest conferri à Papa dec. 591. num. 14.

Beneficium quando non est litigiosum, non est locus dispositioni cap. 1. & 2. vt lit. pendente dec. 591. num. 25.

Ad beneficia, & ad ordines efficitur habilis gratiatus à Principe, à quo remitti possunt poenæ leg. quisquis. vot. 1. num. 379. *Clem. VIII.*

Beneficium est lausimè interpretandum ibidem num. 407.

Beneficium remissionis poenarum statutum, sententia, seu decretum tollens, præsupponit antea beneficium illud sibi suffragari vot. 1. num. 398.

Beneficii erectio donec plene probetur, confizetres sunt manutinentes in deputazione Cappellani amouibilibs dec. 180. num. 7.

Beneficii valor ex quibus probetur dec. 311. num. 4.

Beneficii vnio fraternizati cum dismembratione dec. 262. num. 9.

Beneficia excedentia Ducat. 24. non possunt à Nuntiis conferri, sed ante collationem debet illis constare de non excessu, alias collatio non valet dec. 84. num. 9.

Beneficia Ecclesiastica non sunt incompatibilia in assequendo, sed in retinendo *dec. 154. num. 7.*
Beneficij collatio, cujus titulus est extinctus, est omnino nulla *dec. 278. num. 3.*

Beneficia subcollektoribus, quando est vnicus, sunt reservata vigore regulæ Cancellariæ *decif. 393. num. 7.*

Sufficiens ad beneficium probatur ex fide similibus *decif. 306. num. 4.*

Ad beneficium simplex quilibet Clericus presumitur habilis *d. decif. 306. num. 3.*

In beneficio preferendus est anterior promissus *d. decif. 306. num. 1.*

Beneficium esse collatum probatur ex confessione prout emanata in litteris provisionis *dec. 15. num. 1.*

Amplia si littere fuerunt per ipsum productæ ibidem *num. 2.*

Beneficium de luprare, eo non probato, potest liberè ab Ordinatione conferri *dec. 18. num. 3.*

Limita quando fuit iudicialiter actum, vel elarè consistit de libertate Ecclesiæ *decif. 1. num. 6.*

Beneficium quodlibet presumitur liberum *decif. 140. num. 1.*

Beneficium Ecclesiasticum, & Ecclesia differunt inter se *decif. 180. num. 3.*

Habens beneficium annexum non potest repelli ab ordinibus, alias datur appellatio *decif. 186. num. 3. & dec. 195. num. 1.*

Nullum habens beneficium potest ab ordinibus repelli *d. dec. 186. num. 4.*

Beneficium ex temporis cursu presumitur valide erectum *decif. 262. num. 8.*

Beneficium non excedere certam summam probatur ex confessione partis *dec. 306. num.*

Beneficij vacatio probatur per confessionem partis *dec. 306. num. 3.*

Beneficij possessio probatur ex instrumento alio in possessione non existente *dec. 142. num. 1.*

Beneficij ultimus status ex quibus probatur dicatur *dec. 154. num. 3.*

Beneficium legis, & inuentarij præferunt iura, sed non tribuit noua *dec. 244. num. 4.*

Beneficia subcollektoribus non sunt reservata, nisi sint subcolletores vnici *dec. 336. num. 3.*

Ad beneficium obtinendum sufficiunt leues probationes in materia probationis descendentiæ *dec. 338. num. 4.*

Ad beneficium obtinendum sufficit, quod descendentiæ de linea couisset in genere *decif. 338. num. 1. & 2.*

Et sufficit, quod descendentiæ probetur per Testes deponentes de tractatu, & opinione *d. decif. 338. num. 3.*

Beneficium litigiosum non potest vni, non facta mentione litigij *decif. 341. num. 4. & 5.*

Beneficia affecta, & reservata potest vni Episcopus vigore Concilij Tridentini, non tamen litigiosa *d. dec. 341. num. 6. & 7.*

Beneficia litigiosa Papa nunquam intelligitur vni *d. dec. 341. num. 8.*

Beneficia litigiosa non conferunt Nuncij, seu Legati, nisi habeant specialem facultatem *d. dec. 341. num. 9.*

Beneficia minora potest conferre Episcopus, non autem maiora sine Capitulo *dec. 145. num. 2. & 10*

Delegatus conferens beneficia tanquam executor conferre censetur *d. dec. 145. num. 4.*

In collatione beneficij facta vigore facultatis tanquam in actu voluntario requiritur consensus omnium *d. dec. 145. num. 6.*

Beneficia quando dicuntur vacare apud Sedem *d. dec. 275. num. 5.*

Beneficium potius presumitur simplex, quam manuale *dec. 275. num. 6.*

Maximè quando est seculare ibidem *num. 7.*

Beneficium præsumitur valide, & cum solemnitatibus erectum, si per plusquam quinquaginta annos fuit obsecratum *decif. 282. num. 2.*

Beneficium confertur quali possessio probatur etiam ex vnica collatione effectum sortita *dec. 282. num. 1.*

Beneficij collatio debet esse libera *dec. 345. num. 6.*

Beneficium non remanet affectum Papæ ex resignatione nulla *dec. 348. num. 12. 13. & 14.*

BENEFICIATUM si non sunt tales appellati in cessione non possunt tales se facere *decif. 510. num. 5.*

Beneficiarios eligere non prohibetur Capitulum pendente lite super iure eligendi *dec. 569. num. 4.*

Amplia id fortius procedere, si lis non esset super beneficio collato *num. 5. & eligens sit in possessione num. 6.*

BENEPLACITUM Apostolicum

Transactio, quando fuit celebrata, reservato Sedis Apostolicæ beneplacito, vel cum clausula non aliter, aliter &c. tunc re integra, & antequam beneplacitum accedat, potest rescindi, & datur locus penitentiae *decif. 447. num. 3.*

BERRECTORII

In præiudicium Berrecliariorum Cappellarij non possunt pileis imponere ornamenta, quæ vocantur (Girelli) *vol. 1. num. 2. R. P. D. Marcelli Senenoli V. S. Ref.*

BIENNIVM datum executoribus quando incipiat *dec. 521. num. 9.*

Ob lapsum biennij à die latæ sententiæ, non prorogatis fatalibus, res iudicata intrat *decif. 407. num. 1.*

Ad biennium prorogatur annus datus ad prosequendum appellationem, si in primo anno aliquod fuit factum *vol. 5. num. 54. R. P. D. N. Senenoli S. C. Adunc.*

BILANCIUM debet esse ritè, & rectè factum *dec. 57. num. 7.*

BONA recepta à marito pro se, & suis important dominij translationem *dec. 3. num. 9.*

Bona possessa per Canonicum, vii Canonicum presumuntur de præbenda Canonici *decif. 71. num. 1.*

Bonarum debitoribus separationi non est locus, quando confusio est facta de consensu creditorum *dec. 292. num. 1. & 5.*

Maximè cessante fraudis suspicione ibidem *num. 2.*

Contra bona fideicommissaria non est relaxandum mandatum *dec. 333. num. 1.*

Bona omnia, & iura transacta traſeunt in translationem *dec. 172. num. 4.*

Bona esse intra fines alicuius Parochiæ probatur ex Testibus *dec. 402. num. 4. amplia v. num. 5.*

Bona stabilia non comprehendunt legatum conceptum his verbis: Item lascio la metà de tutti i miei

- miri boni suppletendi de cala, & femoreni di lana, & di lino dec. 402. num. 1.*
- Bonorum omnium mobilitum, & immobilium obligatio non extenditur ad iura, & actiones d. dec. 402. num. 4.**
- Bonorum identitas probatur ex possessione tempore obitus fideicommissitenti dec. 401. num. 1.**
- Bonorum identitas probatur ex Testibus dec. 410. num. 2.**
- Item probatur ex instrumento donationis ibid. num. 3.**
- In bonis Patris successio ab intestato spectat aequaliter ad Nepotes, & sic pro medietate illis debetur immisio dec. 425. num. 2. & 3.**
- Ex bonis possitis de tempore obligationis, & postea acquisitis per virum, & in subsidium ex bona fideicommissariis, quando constat de promissione, & quietantia, dos est restituenda dec. 427. num. 1. & 2.**
- In bonis viri competit uxori tacita hypotheca, quando de fuit tacita d. dec. 427. num. 4.**
- In bonis Patris viri competit etiam uxori tacita hypotheca pro dote d. dec. 427. num. 5.**
- In bonis fideicommissariis pro dote restitutione in subsidium competit uxori tacita hypotheca vigore Auth. res. que d. dec. 427. num. 6.**
- Ex bonis fideicommissariis quando agit mulier pro restitutione dotis, fideicommissario incumbit probare adesse bona libera d. dec. 427. num. 7.**
- Bonorum identitas ex quibus probetur decif. 624. num. 2. & latius num. 3.**
- Super bonis dotalibus pro debito uxoris quando sit deneganda executio contra maritum dec. 427. num. 2.**
- Contra bona dotalia non potest agere promissor dotis pro credito mulieris decif. 547. num. 3.**
- De bonis administratis conferat promissa dos promissa per administratorem dec. 573. num. 3.**
- Bonis renunciatis si non aequaliter renunciatio sita in recompensam, habetur pro pura, & subiacet statuto de donationibus dec. 574. num. 4.**
- Cum bonis alienari prohibitis, que tali casu alienantur, debent solui debita fideicommissitenti dec. 585. num. 1.**
- Declara, quod si debita possunt persolui tum fructibus vnus anni, non sunt alienanda corpora ibidem num. 2.**
- Bonorum identitas excluditur ex diversitate loci in quo bona sunt sita dec. 596. num. 5.**
- Non ad bona sed ad pretium datur actio contrahentem cum pecunia aliena dec. 264. num. 7.**
- Omnium bonorum generalis hypotheca, tunc non acquiritur super re licita alienari, acquiriturque sufficit ad effectum repetendi sortem, census nullius impositi decif. 640. num. 3.**
- Bona emphytheotica estimantur pro tertia parte minus, quam si essent allodialia dec. 391. num. 5. & 3.**
- Bona emphytheotica in perpetuum diminuantur in valore vique ad sextam partem, si vero sunt in emphytheotici ad tertiam generationem diminuantur vique ad tertiam partem dec. 391. num. 4. & 3.**
- In estimatione bonorum emphytheoticorum statat consuetudini locorum d. decif. 391. num. 6.**
- Bona vendita, seu in solum data duobus, illa spectant ad virumque dec. 429. num. 1.**
- Bona libera non adesse satis dicitur constare eo ipso quod non probatur illa adesse dec. 428. num. 4.**
- In bonis fideicommissi etiam alimenta debentur descendentibus dec. 593. num. 1. declara, quod debeatur probari descendencia, & paupertas num. 2.**
- In bonis fideicommissi ad effectum obinendi alimentum qualis esse debeat paupertas d. dec. 593. num. 7.**
- Bonorum identitate, & existentia fideicommissi probata fideicommissario non denegatur immisio dec. 624. num. 1.**
- Bona deparatorum confiscantur test. 1. num. 314. Clem. 8.**
- Bona Delegatorum non publicantur ibidem num. 326.**
- Bonorum publicatio non repugnat relegationi ibidem num. 324.**
- Ad bona futura non trahitur confiscatio ibidem num. 321. & num. 351.**
- Bona labina, mobilia, & iura in Civitate, & districtu florentis acquirere prohibet statutum Lucanum cap. 74. lib. 2. ibidem num. 336. vide num. 343. 349. 350. 369. 370.**
- Bonorum suorum dominium non admittit ipso iure committens crimen in la Mactellatis, sed necessaria est sententia condemnatoria ibidem num. 352.**
- Bonorum valorem presumuntur ignorasse Abentes ibidem num. 457.**
- Ex bonis materis relinquuntur solum filiabus, non autem filiis masculis alimenta ex dispositione leg. quisquis C. ad leg. lul. Mactell. ibidem num. 404.**
- Omnium bonorum hereditatorum dominium acquiritur per aditionem ibidem num. 543.**
- Bonorum paternorum expressio dicitur facta, causa frequentioris casus succedendi test. 10. num. 22. R.P.D. Vespignani.**
- In bonis aduentitiis filius non potest constitui, re Procuratorem sine auctoritate Patris decif. 114 num. 6.**
- In usufructu bonorum maternorum filii in subsidium consequuntur alimentum, nec tenentur vendere proprietatem dec. 300. num. 1.**
- Bonorum distributio commissa tertio in causis ortentis ipsi significatur ad intelligitur in causas pias, & reliquum reputatur pium remissum test. 1. num. 1. 2. & 3. R.P.D. M. Sarmati.**
- Ad bona incertae restitutionis habet actionem fabrica bandi Petri ibidem num. 4.**
- Bona distribuendi facultas alicui concessa restringitur ad bona, que testator habebat tempore concessae facultatis ibidem num. 14.**
- Litura vt num. 15. 16. & 17.**
- Sunt bona post testamentum quae sita comprehenduntur in testamento ibidem num. 18.**
- Ad omnia bona mobilia, semoventia, iura, credita, & actiones, praesentia, & futura extenditur clausula (omnia bona) ibidem num. 27.**
- De bonis subrogatis, & renonatis loco consumptorum debetur legatum ibidem num. 26.**
- Boni omnibus existentibus penes vnum ex heredibus, competit actio in solidum pro dote in reali actione proveniente ex hypotheca tacita & vi-**

& ultima voluntate *dec. 7. num. 36.*
BREVE etiam quod sit emanatum motu proprio corruit ex defectu intentionis *decif. 66. num. 1. & num. 26.*
 In breui quando sit electa iudistia persone *dec. 145. num. 1.*
 In breui directio Vicario Episcopus non potest se ingerere *decif. 163. num. 5.*
 Breue iustificatum habet executionem paratam *dec. 188. num. 3. & 4.*
 Breue ad hoc vt dicatur iustificatum debet probari illius fundamentum *decif. 365. num. 2.*
 Ad impediendam executionem brevis sufficit, quod productio statuti fiat re integra *d. dec. 365. num. 15.*
 In breui forma prescripta est ad vnguem seruanda *dec. 404. num. 7.*
 Breuis inscriptio arguit scientiam Papæ *dec. 571. num. 3.*
 Breue cum clausula *confisso &c.* debet prius iustificari dicta clausula antequam exequatur *dec. 575. num. 2.*
 Prescriptum contra prouisum ab Ordinario possidentem ibidem *num. 3.*
 Et procedens vigore talis breuis dicta clausula non iustificata nulliter procedit, & non priuat possessione ibidem *num. 4.*
 Breue non derogans regulæ de iur. quæsit. non toll. non præiudicat illi, cui iam fuerat ius quæsitum *dec. 611. num. 9.*
 Breuis forma est ad vnguem seruanda, nec minui potest, nec addi *dec. 163. num. 1.*
 Ex breuitate temporis inter cõcessionem primæ, & secundæ gratiæ, non bene insertur in concedente memoria prioris cõcessionis, dum de illa non fecit mentionem, & fecit de alijs *dec. 66. num. 23.*
B V L L A Cruciatz non impartitur veniam ab excommunicatione, nisi post satisfactionem *dec. 172. num. 2.*
 Bullæ ac decreta congregationis in materia præcedente non debent attendi, deficientie obseruantia Rotuli *vol. 8. num. 55.*
 Bulla B. Pij V. de illegitim. non habet locum in hereditate laici *vol. 10. num. 27. R. P. D. Vespignani.*
 Ex bulla iuris congrui tolluntur fideicommissa, & subrogatur pretium *dec. 524. num. 4.*
 Et in corpus, vel in pretium inuestitum vigore dictæ bullæ iuris congrui immisio conceditur in vim fideicommissi ibidem *num. 5.*
 Bulla B. Pij V. de illegitim. non comprehendit clericos min. ordinum, licet habeat clericos *d. vol. 10. num. 28. R. P. D. Vespignani.*
 Bullam Gregorij XIII. adimpleuisse probare debet volens gaudere gratia resignationis *decif. 322. num. 4.*

C

CADVCITAS enitatur per crudelitatem satisfactionis canonis *decif. 523. num. 9.*
 Item non potest declarari post mortem contra heredes pupillos *dec. 523. num. 10.*
 Item tollitur, & enitatur per crudelitatem etiam iniuriam *d. dec. 523. num. 11.*

A caducitate excusat, & moram purgat depositio pecuniarum pro toto triennio facta statim post noticiam *dec. 523. num. 12.*
 Adequum effectum sufficit sola obligatio verbalis ibidem *num. 13.*
 Caducitas incurfa per Testatorem non potest declarari contra illius heredes *dec. 508. num. 1.*
 Limita, quando adest pactum quod emphyteuta cessans à solutione canonis cadat ipso iure, & factum ibidem *num. 2.*
 Quæ limitatio non caret difficultate ibidem *num. 3.*
 Restringe limitationem, quando in poena iuris requiritur etiam factum hominis, vt est voluntas Domini ibidem *num. 4.*
 Dominus directus agens ad caducitatem tractat de poena, & lucro, emphyteuta vero de damno *decif. 568. num. 11.*
 Caducitas ad effectum exercendi pactum capiendi possessionem propria auctoritate, plenè consistere debet *dec. 130. num. 11.*
 Caducitas non declarata in vita defuncti non potest contra heredem declarari *d. dec. 130. num. 17.*
 A caducitate excusat qualibet causa, & error non solum facti, sed etiam iuris *d. decif. 130. num. 18.*
 A caducitate incurfa ob non solutionem canonis infans excusatur ex capite verisimilis ignorantie *d. decif. 130. num. 14.*
 Ant saltem gaudet beneficio restitutionis iniuriam ex eodem capite ibidem *num. 15.*
 Et Dominus directus tali casu caducitatem prætendens, scientiam iquantis probare tenetur *ead. dec. 130. num. 16.*
 Ad effugiendam caducitatem semper est facienda interpretatio *decif. 221. num. 6.*
 Caducitas ob non solum canonem excusatur ex causis *dec. 523. num. 1.*
 Ad excusandam caducitatem, tanquam odiosam, requiruntur causæ leues *d. dec. 523. num. 2.*
 Ad euitandam caducitatem Rota facilliter admitrat causas *d. decif. 523. num. 3.*
 A caducitate excusatur quis, si non soluit canonem propter impotentiam *d. dec. 523. num. 4.*
CALCEAMENTA mulierum non possunt facere Chyrothecarij, nisi sint auro serico, & odoribus ornata *vol. 11. num. 4. R. P. D. Marcelli Seneroli.*
CALCVLVS fieri debet iuxta æstimationem tertij, non autem primi periti *dec. 113. num. 1.*
 Calculus factus à perito à patre electo absque iudicis auctoritate non attenditur *dec. 119. num. 5.*
 Calculus super alimentis factus excludit animum donandi *dec. 146. num. 6.*
 Pro calculo stant verisimilitudo, & veritas *decif. 179. num. 6.*
 Calculus probatus erroneus in vna partita non attenditur quoad alias *dec. 612. num. 9.*
 Quoties constat de errore calculi, solidatio computorum nunquam sublinetur, etiam si transisset in stipulationem *d. dec. 612. num. 7.*
 De errore calculi perito attestanti standum est *d. decif. 612. num. 8.*
 Calculi reuisionem impedit pactum, quando præcessit lis, vel quæstio super calculo, secus vero, si lis, & quæstio non præcessit *d. decif. 612. num. 10.*

CALVMNIA ex quibus oritur *dec. 235. num. 1.*
 Ob presumptionem calumnie denegatur remissoria *d. dec. 235. num. 1.*
 Non sine calumnia controuerti potest factum notorium *dec. 571. num. 1.*
Calumnie suspicio excluditur ex longua possessione *dec. 95. num. 8.*
CAMBIA non debentur, nisi sint iustificata *dec. 57. num. 10.*
 Cambij litteris acceptatis non datur regressus contra scribentem, nisi facta protestatione contra acceptantes *dec. 59. num. 3.*
 Cambij litteras acceptans efficitur debitor illius, ad cuius fauorem sunt factæ, nec tenetur alteri soluere *dec. 56. num. 4. Amplia vt num. 5.*
CAMERA, & illius Officialis nullum habent interesse in poenis corporalibus *dec. 17. num. 2.*
 Nomine Camere capta possessio non dicitur attentata *dec. 98. num. 4.*
 Item absque mandato non suffragatur ibidem *num. 5.*
Camere, Cancellarie, & Secretarie Officialibus attestantibus litteras Apostolicas reservationis pensionis non fuisse expeditas, fides est adhibenda *dec. 451. num. 3.*
Camere Commissarius potest constituere procuratorem ad possessionem capiendam *dec. 474. num. 5.*
Camere Auditor non potest adiri, quando Papa dat speciales Executores *dec. 521. num. 6. & 7.*
 Ad Camere Auditorem deuoluitur iurisdicchio, executoribus intra biennium non expedientibus causam *d. dec. 521. num. 8.*
 Contra obligarum in forma Camere est relaxandum mandatum *dec. 588. num. 1.*
CANCELLARIA
 Regula 13. Cancellarie nedom reuocat vniones & dismembrationes, verum etiam infringit gratiam, quæ non dum suum sortita fuit effectum *dec. 621. num. 1. & 2.*
 Item loquitur indistinctè tam de dismembrationibus, quam de applicationibus *d. dec. 621. num. 3.*
 Item non se restringit ad beneficia, sed loquitur etiam de officijs, & locis pijs ibidem *num. 6.*
 Item habet locum nedum in dismembratione beneficiorum, sed etiam in dismembratione prædiorum beneficijs annexorum ibidem *num. 8.*
 Item locum habet tantum in officijs consuetilibus ibidem *num. 9. declara vt num. 10.*
 Item locum habet in dismembratione fructuum ibidem *num. 11.*
 Item propter eius prægnantiam verborum amplectitur quamcumque applicationem ibidem *num. 12.*
 Item non habet locum, quando applicatio fit pro augmento cultus diuini, vel ex alia causa necessaria ibidem *num. 13. declara vt num. 14. 15. & 16.*
Cancellarie, Camere, & Secretarie Officialibus attestantibus litteras Apostolicas reservationis pensionis non fuisse expeditas fides adhibenda est *dec. 451. num. 3.*
CANON ferendæ, non latæ sententiæ dicitur lex puniens per verba futuri temporis *var. 1. num. 132. Cl. m. 3.*

Ob non solum canonem caducitas excusatur ex causis *dec. 523. num. 1.*
 Excusatur à caducitate quis, si non soluit canonem propter impotentiam *d. dec. 523. num. 4.*
Canones soluere non debet non possidens vineam *d. dec. 523. num. 7.*
 Per credulitatem satisfactionis canonis euitatur caducitas *d. dec. 523. num. 9.*
 Aduersus solutionem canonum ex capite iustæ ignorantie datur restitutio in integrum minoribus, & pupillis *dec. 568. num. 8.*
 Amplia etiam agatur de emphyteusi Ecclesiastica cum pacto expresso caducitatis *d. dec. 568. num. 9.*
 Canones non sunt soluendi à non possidentibus, nec villos fructus percipientes *dec. 588. num. 2.*
 Limita non procedere, si fuerint reintegratus ad possessionem, & fuerint illi restituti fructus pro dicto tempore ibidem *num. 3.*
CANONICVS, qui habet onus legendi, & interpretandi Sacram Scripturam, debet habere maiorem residentiam *dec. 561. num. 2.*
 Canonicus inseruiens Episcopo lucratur distributiones quotidianas, siue sit Canonicus simplex, siue sit magistralis *d. dec. 561. num. 4.*
 Canonici officium nemini debet esse damnosum *dec. 561. num. 3.*
 Statutum, quod non licet Canonico petere indultum pro lucrands fructibus in absentia intelligitur de indultis ex mera gratia *dec. 371. num. 5.*
 Statutum, quod Canonicus absens non luere fructus, non comprehendit inseruientem Episcopo *dec. 571. num. 6.*
 Canonicus coadministratur alicuius Ecclesie absens iuste consequitur fructus *d. dec. 571. num. 7.*
 Canonicus effectus Vicarius iuste consequitur fructus in absentia *d. dec. 571. num. 8.*
 Canonici antiquiores in Ecclesia Vrgellen. vigore statuti Apostolice autoritate confirmati optant dignitates, & Canonicatus etiam Sedi Apostolice reueruatos *dec. 365. num. 5. & 8.*
 Canonici optare nolentibus collatio deuoluitur ad Episcopum *dec. 365. num. 11.*
 Canonico abusus non facit, quod Ecclesia non sit collegiata *dec. 375. num. 15.*
CANONICATVS remanet affectus per appositionem manus Papæ *dec. 348. num. 11.*
 De canonicatibus potest providere Elector Colonien. vigore indulti *dec. 348. num. 1.*
 Canonicarum Cathedralium regulariter non sunt libere collationes Episcopi *dec. 365. num. 4.*
 Canonicatus, & dignitates etiam Sedi Apostolice reueruatos optant Canonici antiquiores in Ecclesia Vrgellen. vigore statuti Apostolice autoritate confirmati *dec. 365. num. 5. & 8.*
 Canonicatus non dicitur linguius, dum fuit per possessorem usque ad obitum pacificè possessus *dec. 591. num. 1.*
 Lis vertens super vno canonicatu non potest alium adficere *d. dec. 591. num. 2. & 5.*
 Quando canonicatus fuit obtentus post obitum Cardinalis, non est locus reservationi *dec. 625. num. 12.*
 Secundus Canonicatus non potest dici subrogatus in locum primi ad effectum reservationis, quando est totaliter distinctus, *dec. 626. num. 12.*

num. 12. Contraria declarantur num. 12.
 De valore Canoniciatus non probant testes de-
 ponentes in genere *d. dec. 626. num. 14.*
 Canonici non habere annexum ordinem, vel quid
 simile est probandum a proiuro ad effectum
 manutentionis *decif. 40. num. 1.*
CAPITOLIVM
 In Capitolio Confultor post duos menses non
 potest dare Votum *vot. 2. num. 4. bon. me. R. P. D.*
Argeli.
CAPITVLVM potest ius conferendi alteri de-
 legare *dec. 145. num. 3.*
 Capitulum non est legitimus contraditor ad im-
 pendendam immiffionem vigore gratiæ subro-
 gationis *dec. 154. num. 3.*
 Capitulum debet parere executioni, & non con-
 tradicere *dec. 154. num. 4.*
 Capitulum ad hoc vt dicatur in quasi possessione
 iuris negatiui quid requiratur *dec. 170. num. 4.*
 Maiore parte capituli collatio facienda est *dec.*
190. num. 1.
 Capitulo debetur manutentio in iure percipien-
 di decimas, quando illas percipit vigore con-
 tractus, & est in possessione, percipiendi *decif.*
281. num. 3.
 Penes capitulum, & Canonicos ex quibus resi-
 dere dicatur cura *dec. 314. num. 3.*
 Ad probandum, Curam pertinere ad Capitulum
 præsertim contra Laicos ad effectum decima-
 di, & dum non concurrat alius, qui curam
 præstendit, probationes coniunguntur *d. decif.*
314. num. 5.
 Capitulum non prohibetur eligere beneficiatos
 pendente lite super iure eligendi *dec. 559. num. 4.*
 Capitula matrimonialia attendenda sunt magis,
 quam instrumentum *dec. 127. num. 8.*
 Capitula, & Episcopi de consuetudine Hispania-
 rum retinent publicam scribaniam, in qua de-
 putant scribam, qui relinquunt omnes scriptu-
 ras, quæ extrahuntur à successore, & plenè
 probant *decif. 310. num. 3.*
 Per electionem Capituli dicitur ius quaesitum
 proiuro *dec. 591. num. 14.*
 Capitulum non potest sine Episcopo tribuere
 exercitium administrationis *d. dec. 591. num. 15.*
 A capitulo, ad quod spectat ius eligendi, facta
 electio de beneficio, tenet etiam si ad sit in
 possessione *dec. 591. num. 26.*
 Ad Capitulum spectare dicuntur decimæ ex so-
 la recognitione, licet à laicis possideantur *dec.*
599. num. 6.
 Ad fauorem Capituli sufficit quomodocumque
 constare Dominium decimæ, quando Paro-
 chus non est in causa *decif. 599. num. 10.*
 Capitulum agens de decimis contra Parochum
 debet probare quadragenariam cum titulo, vel
 immemorabilem *decif. 599. num. 11.*
CAP. ad aures non solum loquitur de Regulari-
 bus, sed etiam comprehendit sæculares *decif.*
188. num. 2.
 Cap. ex tenore de tempor. ordin. & Cap. ad aures cod.
 titul. corriguntur *dec. 195. num. 5.*
 Cap. fin. de elect. in 6. habet locum etiam in pro-
 uisionibus de iure patronatus factis *decif. 365.*
num. 3.
 Cap. fin. de elect. in 6. non seruata forma institu-
 tio est nulla *d. dec. 365. num. 4.*

In addito de ordine cap. final. de elect. in 6. de-
 bet exprimi verbum peremptorium *decif. 365.*
num. 7.
 Cap. Odoardus beneficium non conceditur con-
 tra executorialia, & præsertim ad effugiendam
 solutionem expensarum factarum occasione
 iniuste vexationis *dec. 418. num. 3.*
 Capit. Odoardus ad admissionem non suffragatur
 probatio paupertatis ingenere *d. dec. 418. num. 4.*
 Ad Cap. Odoardus admitti non debet Clericus,
 non probata paupertate *dec. 470. num. 1. & 4.* nec
 sufficit cedere fructus beneficii ibidem *num. 2.*
 Ad Cap. Odoardus quando fuerit admittus Cleri-
 cus cedens fructus beneficii intelligitur, si non
 habeat bona patrimonialia *dec. 470. num. 3.*
 Cap. Odoardus non conceditur contra executo-
 rialia, in quibus clericus fuit damnatus ad so-
 lutionem expensarum temere ad vexationem
 factarum *d. dec. 470. num. 5. & 6.*
 Capitula, Clericos, Praetores, Conuentus, Col-
 legia, Communitates, Ecclesias, & loca pia
 comprehendit statutum Verbis, & dicitur Pa-
 pale *Vot. 2. num. 15. R. P. D. bon. me. Argeli.*
 A Capitulo non potest repetere distributiones
 permittens illas distribui bona fide inter Cano-
 nicos *decif. 185. num. 6.*
CAPELLANIA non potest tigni, quæ cele-
 bret pro defunctis ex elemosynis datus pro co-
 lebratione missarum *dec. 539. num. 3. 10. & 11.*
CAPELLANVS ad nutum deputatus, & pos-
 tea destitutus non potest ab Ordinario mau-
 teneri *decif. 530. num. 3.*
 Cappellanus deputatus ad nutum potest amoue-
 ri etiam sine causa, dummodo absit malitia
dec. 530. num. 4.
 Potius datur manutentio deputantibus Cappel-
 lanum amouibilem, quam ipsi Cappellano
 iam admisso *dec. 530. num. 11.*
 Cappellani cum cura animarum antequam ad-
 mittantur ad exercitium, debent ab Episcopo
 examinari *dec. 170. num. 3. & 5.*
 Cappellanorum electiones ad instantiam vniuer-
 sitatis censentur potius simplices nominatio-
 nes, & supplicationes *dec. 314. num. 8.*
 Aliquem non esse Cappellandum bene probant
 Testes *dec. 496. num. 7.*
 Confrater non est Cappellanus Confratrum *d.*
dec. 496. num. 8.
 Cappellæ fundatio, & constructio præsumitur,
 si concordat cum qualitatibus expressis in te-
 stamento, in quo mandatur construi *decif. 25.*
num. 1.
 Ex præcedentia in Cappella, & Concilij non
 valet desumi præcedentia in alijs locis *Vot. 8.*
num. 48. R. P. D. Altouiti.
CAPELLANARVM incompatibilitas indu-
 cta ex Constitut. Iulij II. in Ecclesia Casalen.
 non comprehendit illas de iure patronatus Lai-
 corum *decif. 289. num. 10. fol. 142. Declara tamen.*
vt num. seq.
 CAPELLANUS non possunt pileis imponere
 ornamenta, quæ vocantur Capelli in præiudi-
 cium Bertraciorum *Vot. 11. num. 2. R. P. D. Mar-
 celli Scuerli.*
CAPPVCINORVM ac lefnitarum egregium
 humilitatis factum occasione præcedentiar e-
 narratur *vot. 8. num. 35. R. P. D. Altouiti.*

Caput operendū coram Rege Catholico non sufficit ad construendum magnatem Hispaniæ *vol. 8. num. 57. R. P. D. Altonit.*

Capitis amputatio est una species poenarum capitalium *Vol. 1. num. 420. Clem. 8.*

Ex capite iustæ ignorantie datur minoribus, ac Pupillis restitutio in integrum aduersus non solutionem canonum *dec. 568. num. 3.*

CARCERATIO

Ad carcerationem proceditur etiam sine inditiis in stupro *dec. 342. num. 2.*

Ad carcerationem sufficiunt leuia indicia, & suspiciones *d. dec. 342. num. 1.*

Ad carcerationem solus Episcopus deuenire potest in crimine incontinentiæ, & in atrocibus delictis *d. decif. 342. num. 5. & decif. 440. num. 1.* ubi loquitur de delictis requirentibus depositionem, aut degradationem, & ubi timetur de fuga.

A carceratione potest Iudex incipere ante inclinationem processūs *dec. 400. num. 9.*

Ad Carcerationem proceditur contra suspectum de fuga solis præsumptionibus, & coniecturis *dec. 400. num. 12.*

Ad carcerationem non proceditur, non præcedentibus indicis *d. dec. 400. num. 14.* saluti in crimine occulto, & contra suspectum de fuga *ibidem num. 14.*

Carcerationis iusta causa est vera, & actualis fuga *dec. 405. num. 7.*

Ad carcerationis validitatem attenditur qualitas quotelati, & delicti denunciatio *decif. 556. num. 11.*

Ad rei carcerationem sufficiunt leuia iudicia, quando est suspectus de fuga *dec. 556. num. 5.*

CARDINALIS Sacratius creatus vult Datarius *dec. 135. num. 1.*

Cardinalibus concessa exemptio à Decimis suffragatur eorum pensionariis *decif. 319. num. 5.*

Cardinales eximunt indultum Decimarum concessum per Paulum V. Reipublicæ Venetæ *d. dec. 339. num. 4.*

Quando Canonicatus est obtentus post obitum Cardinalis non est locus refectioni *decif. 626. num. 1.*

Cardinalis summator, quando fuit immutatus status officij, non potest amplius substitutum eligere, sed Præsidentem loco substituti instituire *decif. 637. num. 14.*

CARDINALATUS

Familiaritas ante Cardinalatum non bene infert post Cardinalatum, sunt enim inter se diuersæ *dec. 626. num. 3.*

Familiaritas post Cardinalatum est plenè probanda, nec sufficit probatio æquiuoca *ibidem num. 4.*

CASSATIO instrumenti restringi debet ad suā causam *dec. 354. num. 11.*

In cassatione instrumenti debet fieri actus retrofiliis *d. dec. 354. num. 10.*

CASTRÈNSIS requisitis non concurrentibus non debentur fructus ratione lucri cessantis, & damni emergentis *decif. 247. num. 10.*

CASVS omisus in reformatione decidi debet secundum statum antiquum *vol. 1. num. 171. Clem. VIII.*

Vno casu vocato ille exequendus est, & non

expendendus est sequens *dec. 328. num. 2.*

De casu vili ad damnosum non sunt extendenda pacta locietatis *dec. 550. num. 11.*

Ad casum magis dubitabilem sunt strahenda, verba legis *Vol. 1. num. 129. Clem. 8.*

De casu ad casum, ubi militat minor ratio, non fit extensio *ibidem num. 178.*

Ad casum, in quo loquitur, restringi debet statutum *ibidem num. 345.*

Ad casus similes, & in quibus militat eadem ratio, trahitur exceptio *ibidem num. 396.*

In mandato si excipitur vnus casus requirens speciale mandatum, exceptio facit, vt in mandato comprehendantur reliqui casus requirentes speciale mandatum *ibidem num. 412.*

Dispositio facta in vno casu censetur facta in alio æquiparato *ibidem num. 425.*

Solum in casu dubio interpretationes habent locum *vol. 5. numer. 24. R. P. D. N. Generali S. C. Adnor.*

In vno casu stylus probatus non extenditur ad alium casum diuersum *d. Vol. 5. num. 28.*

CATASTRVM

Catastri fides probat identitatem *decif. 647. num. 5.*

CAVILLATIONES Advocatorum cessant in

claris *vol. 1. num. 170.*

CAVSA Testati facit cessare causam intestati *dec. 207. num. 1.*

Causa possidendi magis attenditur, quam actus in Decimis, *decif. 381. num. 2.*

Causa cessante, cessat effectus, *decif. 420. num. 1.*

Causa desumitur ex prohemio, *decif. 336. num. 1.*

Causa decimandi Episcopo competens ad effectum concedendi Remissionem reputatur prophana, *decif. 344. num. 1.*

Causa an sit summaria ex quibus cognoscatur, *decif. 352. num. 3.*

Causa non dicitur deserta, appellante non negligente in introducendo causam, sed tantum in certiorando iudicem, *decif. 372. num. 9.*

Causæ cognitio non præsumitur facta nimis celeriter *decif. 373. num. 8.*

Causa iusta carcerationis est vera, & actualis fuga *decif. 405. num. 7.*

Causa restitutionis in integrum pendente, executio rei iudicatæ suspenditur *decif. 407. num. 3.*

Causæ desertio quando allegata fuit ante petitam restitutionem in integrum, rei iudicatæ executio non retardatur *d. decif. 407. num. 5.*

Causam possessionis quando, quis possit mutare *decif. 501. num. 4.*

In causa prozana etiam sine fumo datur remissoria *d. decif. 501. num. 1.*

Falsæ causæ exceptio in transactione in iudicio possessorio non admittitur *decif. 509. num. 9.*

Privilegium quando habet causam successiuam potest eo vti quando vult *dec. 514. num. 11.*

Causam non expeditibus intra biennium executoribus, iurisdicchio deuoluitur ad A. C. *decif. 521. num. 8.*

Ex causis excusatur caducitas ob non solum Canonem *decif. 523. num. 1.*

Causæ leues requiruntur ad excusandam caducitatem, tamquam odiosam *decif. 523. num. 2.*

Causas ad euandam poenam facilius admittit Rota *d. dec. 523. num. 3.*

Causæ cognitio à statuto Vrbs requisita habita cen-

- cenſetur à Iudice interponente decretum *decif. 125. num. 10.*
 Idque præſumitur, non obſtante breuitate temporis *ibid. num. 11.*
 Causæ cognitio non eſt neceſſe, quod appareat ex actis *d. decif. 125. num. 12.*
 Et ſufficit, Iudicem poſuiſſe ſe extraiudicialiter ab intereſſentibus informare *ibidem. num. 13.*
 Falsæ cauſæ exceptio non admittitur etiam, contra obligationem Cameralem *decif. 346. num. 3.*
 Ex falſa cauſa, & pro ſumma indebita mandatum obtentum reuocandum eſt *decif. 388. num. 1.*
 Ex cauſa, cui obſtabat exceptio, falſa venditio, eſt nulla, etiamſi non fuerit oppoſitum à debitore *d. decif. 388. n. 4. & 5.*
 Sine cauſa facti ceſſo, cum ſic meſa donatio requirit ſolemnitates Marchiz *decif. 399. n. 4.*
 Ad cauſam admiſſus in ſtatu, & terminis dicitur feciſſe omnia acta ſua *decif. 483. n. 4.*
 Ad cauſam admiſſus in ſtatu, & terminis non poteſt præterdere, niſi id, quod in cauſa geſtum eſt *d. decif. 483. n. 5.*
 Ad cauſam admiſſus in ſtatu, & terminis non poteſt præterdere appoſitionem ſequitri, ſi ante non extat appoſitum *d. decif. 483. n. 6.*
 Etiam ſine cauſa poteſt amoueri Capellanus deputatus ad nutum, dummodò non adſit malitia *decif. 530. num. 4.*
 Cauſa reſignationis non purificara, reſignatio facta ex cauſa non abdicat ius à reſignante *decif. 557. num. 4.*
 Cauſa actus magis attenditur, quam ipſius actus exercitium *decif. 559. num. 2.*
 Ex cauſa litis affectio non inducitur, niſi probeatur beneficium eſſe litigioſum de tempore vacationis *decif. 559. n. 1.*
 Ex cauſa, quæ reddit delictum minus grane, illud præſumitur commiſſum *Vol. 1. n. 62. Clem. VIII.*
 An ex priuata cauſa facta præſumatur Magiſtratus offenſio, an poſſus odio Principis, & Republicę, iurandum eſt ad coniecturam *d. Vol. 1. n. 61. & cui incumbat onus probandi n. 63.*
 Ex cauſa priuata proceſſit occiſio Ventiſiferi facta per Vincentium, & quare *ibid. num. 64.*
 Ex cauſa, quæ apparet, præſumitur commiſſum delictum, & deſumitur ex qualitate temporis & ex alijs, de quibus *d. Vol. 1. n. 65. 66. & 67.*
 Ex cauſa iniurię, & ita præcedentis delictum cenſetur commiſſum *ibid. n. 69. & 70.*
 In cauſa criminali ardua Teſtium numerus non ſupplet defectus *d. Vol. 1. n. 37.*
 Cauſa ponit *Liſquis C. ad leg. ſal. Maiſſ. quæ ibid. num. 118.*
 Ex falſa cauſa contraxit tranſactio *ibid. n. 445.*
 Ex cauſa falſitate corruit contractus *ibid. n. 446.*
 Inſpecta cauſa tranſactionis, & perſonarum, & perpenſis viribus ambarum partium, tranſactio an æqua, vel iniqua ſit poteſt index arbitrare *ibid. n. 531.*
 Cauſa frequentioris caſus ſuccedendi dicitur facta expreſſio paternorum bonorum *Vol. 10. n. 22. apud Feſpigan.*
 Cauſa finalis, & ſtaruentium iuramento colligitur ex prohemio *dec. 434. n. 2.*
 Cauſam habens à Donatario non dicitur tertius *d. decif. 414. n. 3.*
 Cauſa nedom, ſed etiam iuramentum requiritur, vt ſit valida Iudicij recuſatio *decif. 416. num. 1. & 2.*
 Ex falſa cauſa domini tranſlatio facta poteſt retractari, ſed interim donec error delegatur, dominium remanet penes eum, cui fuit facta datio in ſolutum *dec. 439. n. 4.*
 Nec cauſa, nec titulus requiritur in iudicio ſummaniffimo manutentionis, ſed ſufficit ſola poſſeſſio, vel quaſi, aut ſaltem ſola inſiſtencia facti *decif. 444. n. 4.*
 Quando cauſa fuit diu agitata, Rota non concedit Remiſſoriam *decif. 469. num. 3.*
 Sed fallit, quando late ſunt duę ſententię in partibus *ibidem.*
 Cauſæ ſubditorum de æquitate pertractari debent in loco magis commoſo ipſis ſubditis, *decif. 477. num. 6.*
 Cauſa finalis dicitur illa, ſine qua contrahens non contraxiſſet *decif. 22. num. 2.*
 Iuramentum de non vtiſo indulto intelligitur niſi adit iuſta cauſa *decif. 571. n. 13.*
 Ex falſa cauſa in ſententia expreſſa non ſubſtinet ſententia *decif. 599. num. 7.*
 Quando Parochus non eſt in cauſa, ſufficit dominium decimę quomodocumque conſtare, *d. dec. 599. num. 10.*
 Cautelarum connexio tunc poſſet induci, quando à principio non fuiſſent diuiſæ *decif. 17. n. 7.*
 Cauſam diuerſam non poteſt comprehendere commiſſio, quando illius verba cumulationem cautelarum excludunt *decif. 17. n. 6.*
 Cauſæ criminales pertractari debent in loco viciniore, & commoſiore ipſi reo *decif. 477. num. 7.*
 In cauſis capitularium cauſas peragere debet Epicoſopus in loco viciniore, & commoſiore ad eſſigenda diſpendia, & incommoda, *d. decif. 477. n. 8.*
 In cauſa fauorabili dotis actio in ſolidum non datur, dummodò non ſit debita ex contractu Teſtatoris, ſed tantum ex legato *Vol. 7. nu. 31. bo. mem. Tarq. Vrbeni.*
 Quod procedit non obſtante iuſſu Teſtatoris quod vnus tantum ex ſuis heredibus ſolueret, licet contrarium ſequatur Altrograd. expetans ſuper hoc puncto imperialem deciſionem *ibid. num. 32. & 33.*
 Cauſa pendente coram Conſultore fatalia ſuſpenduntur *Vol. 5. nu. 2. Apud N. Senerolum S. C. Aduoc. decleſa* procedere de iure communi, ſecus de ſtylo Tribunalis Agricultura *num. 3.*
 Cauſæ Agricultura debent citiſſimè expediri, *Vol. 5. nu. 15. apud N. Senerolum S. C. Aduoc.*
 Dum diſputatur, an cauſa ſit deſerta, fatalia non curant *ibidem num. 27.*
 Cauſam non eſſe deſertam in dubio pronuntiandum eſt *ibidem num. 37.*
 Requiritur vt cauſa ſit commiſſa, & citatum ad dicendum contra commiſſionem, ſi annus datus ad proſequendum appellacionem eſt proſogandus ad biennium *ibid. n. 55.*
 Poſt cauſam commiſſam in tempore ſi acta tranſportentur in ærenæo transportationi præſcripto, quatur deſectio *ibid. num. 56.*
 CAUTELE.
 Ad cautelam petitam fuiſſe abſolutionem ab Ex-

- Excommunicatione potest colligi ex verbis, & coniecturis *decif. 617. num. 3.*
- Ad cautelam solent expediri commissiones pro- rogationum fatalium, & non probant stylum *Pot. 1. num. 11.*
- CAVITIO** non sufficit, quando melioramenta sunt liquida, & quando conventum est, illa refundenda esse *decif. 378. n. 3.*
- CEDVLA** baneraria.
- Debitorem esse soluendo desumitur ex condu- ctione affixus cum exhibitione cedula ban- carie *decif. 445. num. 3.*
- CEDVLONES** sunt affigendi per Cursores *decif. 617. num. 10.*
- Ex cedulonis affixis potest argui excommu- nicatio, non tamen ex eis desumitur denun- tiatio *d. decif. 617. num. 9.*
- CENSUS** impositio est valida, licet fuerit facta ex pecunia alterius *decif. 86. num. 8.*
- Et solvens illius fructus liberatur *d. dec. 86. n. 9.*
- Census solutio in recognitionem arguit subie- ctionem *decif. 283. n. 5.*
- Census non potest dici extinctus ex disiecta con- ditionali, donec non doceatur de adimple- mento *decif. 319. num. 6.*
- Census constitutio cum requisitis Bullæ B. Pij V. probatur ex solutionibus longo tempore præ- stitis *decif. 325. num. 12.*
- Ad censum extinguendum non potest agi *decif. 562. num. 6.* fallit, quando adest obligatio par- titiois *num. 7.*
- Census impositus super re aliena valet quoad so- lutionem fructuum, secus quoad dominium rei *decif. 570. num. 1.* declarata conclusionem non procedere, quando emptor census sciebat, rem esse alienam *ibid. num. 2.*
- Ad extinctionem census tenetur possidens do- mum *dec. 579. num. 3.*
- Census impositus super re, quæ non potest alie- nari dicitur nulliter impositus, & propterea, est locus restitutioni fortis principalis *decif. 640. num. 7.*
- Ad restitutionem fortis census nulliter impositi tenetur Accollarius, quando occasione em- ptionis suscepit in se onus soluendi debita ven- ditoris *dec. 640. num. 2.*
- Ad effectum repetendi sortem census nulliter impositi sufficit hypothea generalis omnium bonorum *decif. 640. num. 13.*
- CENTENARIA** non dicitur probata quoad a- ctiam rem, si allegans illam rem tanto tempore non possideat *decif. 287. num. 11.*
- CAEREMONIALE** Romanum digniorem lo- cum in Processione Sanctissimi Corporis Chri- sti assignat Referendariis, inferiorem vero Ge- neralibus Regularium *tot. 8. m. 8. R. P. D. Altouti.*
- Ceremoniale Romanum pro lege est seruandum *ibidem.*
- CEREMONIARVM** Magistri in Rotulis con- sciendis sæpius in errores labuntur *d. l. tot. 8. m. 52.*
- Ceremoniarum Magistrorum Rotuli nemini præiudicant in petitorio ex declaratione sum- morum Pontificum *d. tot. 8. m. 51.*
- CESSIO** iurium vniuersalis non comprehendit ius in particulari iustitia appositum *decif. 325. num. 10.*
- Cessio iurium per creditorem facta soluentis de- pecuniis debitoris, habet solum vim quietatio- nis *d. l. 110. num. 5.*
- Cessio bonorum Defuncti citra hominem hæredis fieri non potest *dec. 399. num. 3.*
- Cessio sine causa facta cum sit mera donatio, re- quirir solemnitates Marchie *d. decif. 399. num. 4.*
- Cessio rei inter alios duos litigante potest fieri à tertio *d. dec. 399. num. 8.*
- Vigore cessionis fructus omnes ante composi- tionem cum Camera spectant ad successorem *d. dec. 399. num. 11.*
- Cessio iurium, quæ ad alium spectant, remanet inutilis ex regula, quod nemo plus iuris *decif. 425. n. 8.*
- Cessio omnium iurium non comprehendit iura alijs personis vendita *dec. 399. num. 2.*
- Cessionem, & renunciationem vitiat error *tot. 1. numer. 45 l. Clem. 8.*
- Cessionarius loco cedentis succedit *dec. 247. n. 2.* in cessionarium transeunt omnia iura penes cedentem existentia *d. dec. 247. n. 2.*
- Cessionario competit ius redimendi, quod com- petebat cedenti *d. l. dec. 247. m. 3.*
- Cessionarius quando possit intentare ad lones si- bi cessas *decif. 536. num. 9.*
- Cessionarius plus iuris non habet, quam cedens *dec. 536. num. 13.*
- Cessionarius potest agere in solidum contra obli- gatos *dec. 600. m. 7.*
- CHRISTVS** est hæres vniuersalis, ac terminus omnium inceptorum *tot. 4. m. 5. R. P. D. N. Seneroli S. C. Ad.*
- Contra Christianos Testes Infideles non probant *dec. 582. n. 32.*
- CIACCONI** lapsus notatur *tot. 8. m. 70. R. P. D. Altouti.*
- CINVS** in l. vnie. num. 7. C. de alien. iud. mut. caus. declaratur *decif. 539. num. 11.*
- CIRCVMITVS** inutilis semper est vitandus *decif. 110. m. 9.*
- Circuitus virandi exceptio non admittitur in iu- dicijs possessionis *d. dec. 110. num. 10.*
- Circuitus inutilis tunc solum est euitandus, quæ- do in totum esset inutilis *d. dec. 110. num. 11.*
- CIRCVMSTANTIÆ**
- Ex Circumstantijs probatur dolus *tot. 1. num. 473 Clem. 8.*
- CITATIO** an tequiratur etiam stante pacto ca- piendi possessionem propria auctoritate, & ab- sine iudicis decreto in casu caducitatis, quæ- stio est inter Doctores *dec. 130. m. 9.*
- Citatio non requiritur in extrahione Instrumen- ti facienda à Notario a Quarto *dec. 178. m. 5.*
- Citatio ad videndum extrahi scripturas non est necessaria, quando adest citatio ad videndum iurare Testes super illarum recognitione, & ad videndum extrahi supradictas attestaciones *d. dec. 206. num. 6.*
- Citari non debet, qui scripturas apud se existen- tes exhibet *d. dec. 206. num. 4.*
- Citatio interesse habentium præsumitur ex cursu 30. annorum, & ex decreto iudicis *decif. 158. num. 11. & 12.*
- Sine citatione Precedens ad relaxationem man- dati nulliter procedit *dec. 375. num. 6.*
- Tam ex defectu citationis, quam ex defectu iu- rridi.

ridictionis laudum dicitur nullum eo quod excedit fines compromissi *dec. 453. num. 7.*

Valer testium recognitio facta sine interrogatoriis, si præcessit citatio *dec. 461. num. 3.*

Citatio quando possit fieri per edictum *decif. 488. num. 4.*

Citationem omnium interesse habentium importat clausula vocatus vocandus *dec. 521. num. 12.*

Citationis defectus in laudo tollitur ex approbatione, & emologatione *decif. 540. num. 11.*

Examen factum ab eadem citatione ad videndum iurare testes valeri, quando iudex monuit pro singulis diebus, & horis *dec. 578. num. 4.*

Abique citatione sententia laici nihil operatur *dec. 593. num. 5.*

Abique citatione intercessorum legitimatio facta post obitum patris non præiudicat *d. decif. 593. num. 6.*

Sine citatione laudum latum est nullum *decif. 609. num. 1.*

Citatio necessaria est in sententia Principis *tot. 1. num. 359.*

Etiā in notoriis requiritur ibidem *num. 360.*

Sine citatione, vel defensionis expressa, vel tacita declaratione executio sententiae sublineri non potest *tot. 6. num. 1. d. Tarq. Urbani.*

Prævia citatione ad dicendum contra debet intimari commissio; alias non præstat impedimentum executioni ibidem *num. 25.*

Citatio prima, seu monito debet esse, quia est de iure diuino, vel naturali à diuino proueniente *tot. 6. num. 42. boiemi: Tarq. Urbani & sub alim. 43.* reprobatur Sarmien. qui tenet contrarium.

Licet citatio fuerit executā tam domi dimissa, copia, quam per contradiclas contra contumaces, tamen appellatio debet interponi intra decem dies mensurandos à die late sententiae, non autem scientiae ibidem *num. 18.*

Citationes in prosecutione iudicii non sunt necessariae, quando visus fuit à principio citatus ad totam causam ibidem *num. 35.*

Non procedit, quando contradiclas non fuerunt comminatur in prima citatione ibidem *num. 36.*

Item quando prima citatio non fuit personaliter executā, nam alias non esset locus valido processui per contradiclas ibidem *num. 37. & 38.*

Citationes domi dimissa copia in Tribunali A.C. propter eius facultates æquipoissent personalibus ibidem *num. 39.*

Limita hoc procedere in successibus citationibus, non autem in prima ad iudicium monitoria in causis ordinariis ibidem *num. 40.*

Item non procedit ad effectum relaxandi censuras ibidem *num. 42.*

Citatio nec per Principem tolli potest *d. tot. 6. num. 44.*

Citationes, excepta prima, cum sint de iure citari possunt per Principem de plenitudine potestatis tolli, & omitti etiam ad sententiam ibidem *num. 45. & 46.* id tamen procedit, quando Papa ageret de plenitudine potestatis, non autem ordinaria ibidem *num. 47.*

Sine citatione probata sententia Pontificis, & Imperatoris est valde dubitabilis ibidem *num. 48. & 49.*

In causis executiuis prævia citatione dimissa.

copia in partibus, vel ex obligatione celebrata in Curia proceditur per contradiclas ibidem *num. 51.*

Non procedit, quando fuerunt mutatae personae ibidem *num. 52.*

Item quando agitur pro relaxandis censuris ibidem *num. 53.*

Citatio cum inhiberi ad statim facta à recurrente ad signaturam illico, & eodem puncto afficit citatum *tot. 6. num. 50.*

Procedit etiam quauis inde dicta citatione lecta Dominus Auditor Signaturae non inhibuisset, seu superfluous denegasset ibidem *num. 51.*

Imò etiam dicta citatione intra decem diem executā, & in Audientia signaturae debito tempore ex aliquo accidente non reproducta ibidem *num. 52.*

Citatus in Audientia Signaturae non tenetur expectare perpetuo, sed sufficit abstinere usque ad primam audientiam, & in illis diebus, quibus informatur, & causa proponitur ibidem *num. 57.*

Quauis visus fuerit citatus domi dimissa copia executio factem directā facta extra decem diem non remanet attenuata, sed venit discutienda ratione iniustitiae in gradu appellationis ibidem *num. 88.*

Contra citatum domi dimissa copia, decem diem ad appellandum currit à die scientiae ad effectum defensionis tantum, non autem ad effectum attentionum ibidem *num. 61.*

Contra citatum à principio, & deinde condemnatum per contradiclas decem diem ad appellandum currit à die sententiae *d. tot. 6. num. 31.* contrarium vide *num. seq.*

Quando reus citandus est impediens, & dolo non latitat, ne personaliter eatur decem diem ad appellandum currit à die scientiae, secus si dolo ibidem *num. 54.*

Citarunt, & monuerunt Elisabetham Reginam Angliae Sixtus V. & B. Pius V. antequam eam regno priuassent ibidem *num. 50.*

Citare partem tenentur Auditores Rotae prorogantes fatalia vigore commissionis, & non Innocentianae *tot. 5. num. 41.*

CIVILITAS contracta in aliqua Vrbe non tollitur ex licentia obtenta commorandi alibi *dec. 448. num. 7.*

Ciuitas ad effectum statuti non probatur ex fidebus extrajudicialibus *tot. 2. num. 29. R. P. D. bo. me. Argeli.*

Item non probatur ex contractu tali nomine facto, sed requiritur habitatio decennalis cum animo nunquam recedendi, dum constat de origine extra Urbem ibidem *num. 30.*

Probatur, si aliquis fuit caput Regionis ibidem *num. 31.*

Inter ciues, incolas, & districuales tantum habet locum statutum Urbis lib. 1. cap. 180. *tot. 2. num. 12. R. P. D. Argeli* limita tamen ut *num. seq.*

CIVIS quis esse non potest, & tamen non sit forensis *tot. 1. num. 337. Clem. VIII.*

Cinis licet non sit ille, qui incolatum habet in aliquo loco, non tamen est forensis, sed dicitur de illo populo ibidem *num. 338.*

Citis illius loci dicitur filius ratione originis parentem

- ternæ, & Auitæ ibidem *num.* 367.
 Cuiem ratione originis paternæ, & auitæ non comprehendit statutum loquens de forense ibidem *nr.* 368.
CIVITAS Auximi habet immunitatem non soluendi vteigalla in Territorio Recanati *decif.* 96. *num.* 8.
 Cuiusvis spoletii statutum prohibens dari, vel promitti dos vltra summam scutorum 500. declaratur, & illius dispositio non anenditur, quia illi fuit derogatum a san. mem. Clem. VIII. *bu.* 60. *decif.* 611. *num.* 5.
 De ciuitate, in qua ortum habuit, non desinit esse monialis per ingressum in religionem *decif.* 611. *num.* 8.
 Ciuitatem Romanam amittebant deportati, & c. f. sicbantur quasi sine Ciuitate *Pot.* 1. *num.* 317. *Clem.* VIII.
 Ciuitatem, & libertatem retinebant relegati ibidem *nr.* 320.
 Ciuitatem amittunt Banniti, sed non perdunt originem ibidem *nr.* 340.
CLAVIS consignatio probatur ex quietantia facta apud notarium *decif.* 181. *num.* 12.
 Clavis portæ Ciuitatis procurator facta per Vincentinum non importat argumentum delicti per dñellionis *tot.* 1. *num.* 82. & 83.
CLAVULA ad habendum cum omni eo & c. importat domini translationem pleno iure, & irrevocabiliter *decif.* 3. *num.* 8.
 Clausula si preces veritati nitantur in qualibet gratia subintelligitur *decif.* 15. *num.* 4.
 Clausulam annexis & connexis apposita in commissione appellationis non comprehendit causam ante specialiter commissam *decif.* 17. *num.* 5.
 Clausula ad habendum facit censi datam facultatem disponendi etiam ad fauorem extranei *decif.* 74. *num.* 6. *limita* quando ex dispositione superiori est restricta, quia tunc censetur incertum deficientie superioris conditionis *decif.* 74. *num.* 7.
 Clausula quam, & quas non comprehendit ius ad speciem non deductum *decif.* 88. *num.* 5.
 Clausula sicut accepimus posita in gratia facit præsumi attestationem potius patris, quam Papæ *dec.* 91. *num.* 6. *limita* in motu proprio *nr.* 7.
 Clausula prout de iure posita in fine motus proprii illum imutat, & restringit *dec.* 95. *num.* 5.
 Clausula sine præiudicio executionis præcruat quidem facultatem iudicis à quo ad effectum exequendi, sed non impedit, quo minus iudex ad quem posset executionem reuocare, & manifestationem concedere *dec.* 121. *num.* 12.
 Clausula ad habendum quid importet in ultimis dispositionibus *dec.* 135. *num.* 6.
 Clausula omni meliori modo sine copula restringitur tantum ad expressa *decif.* 163. *num.* 4.
 Clausula arbitrio facit, vt nulli ius leues, & turbide non attendantur *dec.* 188. *num.* 6.
 Clausula Parito Inducto facit, vt quis non possit audiri ante partitionem *dec.* 250. *num.* 4.
 Clausula sicut accepimus in litteris Apostolicis apposita, licet non prohibet factum sub tali clausula expressum, tamen transfert onus probandi contrarium in aduersarium *dec.* 278. *num.* 4.
 Clausula in litteris reservationis, an & quando videantur continere mentionem priuæ reiterationis, & quando non *decif.* 66. *num.* 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. & 20.
 Clausula vt supra est relatiua omnium qualitarum supra expressarum *dec.* 286. *num.* 7.
 Clausula in inuestitura nouiter apposita censetur per errorem *dec.* 1313. *num.* 1.
 Amplia non docto de mandato Procuræ illius qui eam fecit *d.* dec. 313. *num.* 1.
 Clausula Arbitrio Rote relaxat rigorem iuris si cõflet de bono iure *dec.* 343. *num.* 4. & *dec.* 396. *num.* 4.
 Clausula arbitrio Rote relaxat rigorem iuris, & tribuit facultatem iudici amplectendi equitatem *dec.* 404. *num.* 1.
 Clausula præseruatiua sine præiudicio quorumcumque iurium facit, vt diuisio, quæ non habuit effectum, nullum afferat præiudicium *decif.* 430. *num.* 9.
 Clausula pro omnibus, quorum interest apposita à Notario in instrumento obligatione camerali valato, operatur ad fauorem omnium, in quibus iura dictæ obligationis transfunduntur *dec.* 447. *num.* 7.
 Clausula arbitrio Rote mitigat rigorem clausulæ parito Inducto & tribuit iudici facultatem cognoscendi de iustitia, & validitate iudicii *dec.* 456. *num.* 1.
 Clausula Parito Inducto tunc sibi locum vindicat, quando iudicatum apparet validum, scõfus si iniustum *dec.* 456. *num.* 2.
 Clausula vocatis vocandis importat citationem omnium interesse habentium *dec.* 521. *num.* 12.
 Clausula subdala & decretum irritum inficit titulum & possessionem *dec.* 530. *num.* 9.
 Clausula quorum tenores ex obseruantia Curie derogat quibuscumque constitutionibus habentibus derogatorias derogationum *decif.* 571. *num.* 6.
 Per clausulam quorum tenores Papa sufficienter derogat constitutionibus Antecessorum *dec.* 571. *num.* 10.
 Clausula quorum tenores non includit ignorata per Papam *d.* *decif.* 571. *num.* 11. contrarium quod illa sufficiat ibidem *num.* 12.
 Clausulam quatenus preces veritati nitantur habere censetur litteræ Apostolicæ *dec.* 573. *num.* 13.
 Per clausulam dummodo alteri non sit ius quæsitum appositam in prouisione Papæ ius electi à Capitulo censetur præseruatum *dec.* 591. *num.* 17.
 Supradictam clausulam apponit Papa quando prouidet concurrente cum Ordinario ibidem *num.* 13.
 Possessio vigore clausulæ constituti præualeat possessioni instrumentali *dec.* 472. *num.* 2.
 Ex possessione capitali vigore clausulæ constituti conceditur mandatum de manutenendo *d.* *dec.* 472. *num.* 4.
 Clausula (alias & c.) extenditur ad omnia damna, & interesse *decif.* 600. *num.* 3.
 Obligatus cum clausula alias & c. potest conueniri etiam pro sorte principali *d.* *dec.* 600. *num.* 4.
 Declara quod debeat precedere interpellatio, vt præter factum, & si non præstet, potest peti fors principalis ibidem *num.* 5.
 Clausula dummodo non sit alteri ius quæsitum, & clausula amodo quilibet illicito detentore appositæ in litteris Apostolicis faciant executorem mixtum *dec.* 602. *num.* 2.

Clausula *quam*, & *quas* non immutant iudicium inceptum *decif. 607. num. 3.*

Item appositæ in commissione nihil operantur, quando iudicia sunt incompatibilia, & contraria, sed requiritur specialis expressio *decif. 607. num. 4.*

Solidationes computorum faciæ cum clausula, sine præiudicio semper possunt reuideri ex quâ ista sola præseruat ius partium *decif. 612. num. 6.*

Clausula *omni meliori modo operatur* vocationem venientium ab intestato, quatenus ad substituendam reuocationem primi Testamenti sit necessaria *dec. 623. num. 15.*

Clausula non obstante delicto intelligitur, quatenus obstat *tot. 1. num. 364. Clem. 8. & num. 431.*

Clausula de plenitudine potestatis appositâ à Principe efficit, vt nihil opponi possit, quod annullat actum ibidem *num. 376.*

Clausula derogatoria præcedentibus debet intelligi de his, quæ omnino sunt contraria ibidem *num. 412.*

Clausula *enâ* non censetur habita fuisse pro æquipollente alteri, dum vtramque apposuerunt ibidem *num. 501. & 503.*

Clausula supplet restrictivam à verbis subsequentibus ibidem *num. 505.*

Item non supplet consensum, quando contrahentes substituerunt facultatem contrahendi de iure, & de facto ibidem *num. 506.*

Clausula (*servatis servandis*) aliquando æquipollens clausulae *vocatis vocandis* *For. 10. num. 13. Vespignani.*

Item intelligitur de necessariis ad actum ibidem *nu. 14.* maxime si non est adiuncta clausula *vocatis vocandis* ibidem *num. 14.*

Clausula *sine alienius præiudicio* comprehendit ius radicatum de tempore gratiæ, non autem futurum *d. For. 10. num. 16.*

Clausula *sine præiudicio venientium ab intestato* restringitur ad hæredes ab intestato vsque ad quartum gradum *For. 10. num. 18.*

Clausula *ita quod* iuxta subiectam materiam stat demonstrativè, & ampliativè ibidem *num. 19.*

Arrogatio cum clausula in omnibus, & per omnia repugnat, quod restringatur *For. 10. nu. 21.*

Clausula (*omnia bona &c.*) extenditur ad omnia bona mobilia, stabilia, femouentia, iura, credita, & actiones, præsentia, & futura *tot. 4. num. 21. R. P. D. N. Scavoli S. C. Adnot.*

Clausula cæterata posita post relationem partis alicuius dispositionis comprehendit omnia, sequentia in dispositione relata ibidem *num. 32.*

CLEMENS VIII. derogavit dispositioni statuti Civitatis spoletii prohibentis dari, vel promitti doceri ultra summam scutorum 500. *decif. 611. num. 5.*

Clementis VIII. Constitutio relata in Thesaur. Ecclesiæ part. 4. cap. 2. declaratur *dec. 539 num. 7.*

CLERICATUS probatur per litteras patentes *decif. 411. num. 5. & dec. 604. num. 3.*

Clericus probatur ex litteris Vicarii Urbis *dec. 575. num. 1.*

Clericatus probatur ex fide secretarii, seu Notarii Episcopalis *dec. 306. num. 5.*

Clericum facit præsumt fides examinis *d. decif. 306. num. 6.*

Clericus probatur ex testibus, qui viderunt celebrantem *dec. 496. num. 1.*

Clericatu, lite, & obitu possidentis beneficium concurrentibus gratiosè subrogatio immixtio est concedenda *dec. 604. num. 1.*

Clericum grauitur percipiens incidit in excommunicationem *dec. 172. num. 1.*

CLERICVS quilibet præsumitur habilis ad beneficium simplex *dec. 30. num. 3.*

Clericus quod sit natus in aliquo loco probatur, ex testibus, & ex litteris ordinum sui Episcopi, in quibus talis denominatur *dec. 106. num. 7.*

Clericus deponitur ab ordine, & [beneficio] ob stuprum *dec. 342. num. 6. & 8. & dec. 400. num. 3. & dec. 405. num. 4.*

Clerici pro rapto deponuntur *dec. 400. num. 4.*

Clericus contrahendo non ligatur à statutis consensibus à laicis *decif. 448. num. 8.*

Clericus non probata paupertate ad benef. *cap. Odoardus* admitti non debet *decif. 470. num. 1. & 4.* nec sufficit cedere fructus beneficii ibidem *num. 3.*

Clericus quando admissus fuerit ad benef. *cap. Odoardus* cedens fructus beneficii, intelligitur si non habet bona patrimonialia *d. decif. 470. num. 3.*

Beneficium *cap. Odoardus* non conceditur contra executoriales, in quibus clericus damnatus fuit ad solutionem expensarum remeas ad vexationem factarum *d. decif. 470. num. 5. & 6.*

Clerici quando non constituunt vnum corpus, præstatio seruitutis facta per vnum Ecclesiæ alteri præiudicare non potest *d. dec. 237. num. 2.*

Clerici ad hoc vt debeant inferre alicui Ecclesiæ debent esse in illa intuitui, cum onere in dicta Ecclesiâ residendi *d. dec. 217. num. 7.*

Clerici ex quo perceperint aliquid pro seruitio pastori in Ecclesiâ potest inferri, quod teneantur ad seruitum *d. decif. 237. num. 9.*

Clericos, Prælatos, Conuentus, Collegia, Capitula, communitates, Ecclesiâs, & loca pia comprehendit statutum Urbis & dicitur Papale *For. 2. num. 35. R. P. D. bo. me. Argeli.*

Clericos min. Oidium non comprehendit Bulla B. Pii V. de illegitim. licet habeant pensiones *For. 10. num. 28. R. P. D. Vespignani.*

CLERVS

Minor de Clero seculari præcedere debet maioribus de clerico regulari *For. 8. num. 43. R. P. D. Alonini.*

Post clerum veniebant in functionibus Ecclesiasticis Monachi antiquius, & ponebantur inter laicos ibidem *num. 42.*

Inter clerum seculare inferre Regulares, monastuosum est, & à iure alienum ibidem *num. 43.*

COADIUVTORIA fuit adiuuentia, vt Ecclesiâ debitis non defraudetur iuribus, quæ propter senectutem, vel infirmitatem, aut aliam inhabilitatem à coadiuio præstari non possunt *dec. 434. num. 2.*

Coadiutoria non datur fauore coadiuti, sed potius fauore Ecclesiæ, scilicet vt debitis non defraudetur seruitiis *d. dec. 434. num. 5.*

COADIUTOR monitus, vt personaliter residet in Ecclesiâ cum comminatione priuationis portionis, si neglexerit parere monitorio potest

- potest priuari *decif. 434. num. 1.*
 Coadiutor tenetur residere, & boris diurnis, ac nocturnis assistere *d. decif. 434. num. 3.*
 Coadiutor obtinens à Papa Ecclesiam Parochialem, in qua cogitur residere cum retentione coadiutorie, videtur saltem tacite dispensatus à residentia in Ecclesia Cathedrali *decif. 434. num. 7, declarata vt num. 8.*
 Coadiutor non potest liberari à coadiuto à serui-
 cio, siue residentia in praiudicium Ecclesie *decif. 434. num. 6.*
CODICILLVS
 Verba prolata in codicillis trahuntur ad fideicommissum *vet. l. num. 541. Clem. 3.*
COGITATIO differt à conuersione *vet. l. nu. 51 Clem. 8.*
 Cogitationis poenam nemo patitur *vet. l. num. 49*
 Etiam in crimine læsæ Maiestatis ibidem *nu. 50.*
 Dummodo ad actum extrinsecum non fuerit deuen-
 tum ibidem *num. 51.*
COHAERES suam ratam soluens remanet prorsus à reliquo debito liberatus, creditore etiam iniurio *vet. l. num. 9. bo. in em. Tarq. Fransi.*
 Cohæres etiam in solutione prælegati facti alij cohæredi tenetur ad ratas, & portiones hæreditarias tantum ibidem *num. 13.*
 Precedit etiam si vnus ex hæredibus possideat ultra ratam sibi debitam *num. 14.*
 Item procedit, si alter cohæres euaserit non soluendo, quia adhuc ab alia rata decocti cohæredis remanet liberatus, dum periculum vnus alijs nocere non debet ibidem *num. 15.*
 Cohæres inaduertenter, vel coactè, seu quouis alio modo totum debitum hæreditarium soluens, solutum supra ratam conditione indebiti valet repetere ibidem *num. 16.*
Regula prædicta seruari debet tam de iure ciuili & canonico, quam in foro fori ibidem *nu. 17.*
 Precedit etiam si ratam cohæredis quantitatem debiti exoluendi longè excedat ibidem *nu. 18.*
 quidquid aliter sentiat in foro conscientie *Gregor. dec. March. 126. nam de communi hinc inde allegat Boss. de dot. ibidem nu. 19.*
 Precedit etiam in poenalibus ex delicto *nu. 20.*
 Item procedit tam respectu legatarij, quam creditoris *num. 21.*
 Item non solum in actione mere personali, sed etiam in reali ex sola tacita hypotheca legali anomala, & proveniente ex actione personali legatorum quantitatis, & similium *num. 22.*
 fallit siue expressa hypotheca, & oriente ex contractu, & stipulatu defuncti ibidem
COLLATIO facienda est à maiori parte Capituli *dec. 190. num. 1.*
 Collatio dicitur non effectuatà, vel saltem turbida, si prouisus habuit recursum ad alium, & ab illo obtrinit presentari *dec. 278. nu. 7.*
 Collatio beneficii, cuius titulus est extinctus, est omnino nulla *d. decif. 178. num. 8.*
 Collatio probatur ex litteris collationis *dec. 283. num. 6.*
 Collatio etiam vnica effectum sortita probat quasi possessionem conferendi beneficii *d. dec. 283. num. 1.*
 Collatio beneficii debet esse libera *dec. 345. num. 6.*
 Collatio deuocatur ad Episcopum, Canonicis optare nolentibus *dec. 365. nu. 11.*
 Collationem liberam Episcopi non impedit indultum optandi *dist. dec. 365. num. 6. declarata vt num. 7.*
 Collatio facta de vno beneficio non potest inferuire ad acquirendam quasi possessionem conferendi alia *dec. 408. nu. 1.*
 Collatio vt sit canonica debet fieri ab habente facultatem conferendi beneficii; alias prouisus non debet admitti ad beneficij administrationem *d. decif. 408. num. 2.*
 Collationis effectus probatur per Testes deponentes de prouisione, & per resignationem, prouisi, & per vacationem per obitum *dec. 413. nu. 2.*
 Collationes non iustificata non constituunt in quasi possessione *dec. 365. num. 10.*
 Collationis effectus est absolute necessaria, vt acquiratur possessio conferendi *decif. 408. nu. 4.*
 Collationis effectus ad effectum acquirendi quasi possessionem presentandi, debet resultare ex actibus clari, non autem dubij *d. dec. 408. nu. 6.*
 Collatio facta per Episcopum vnus, aut alterius Canonici in Ecclesia, non exinde illi acquiritur possessio conferendi per se solum alios Canonici deficiente titulo vniuersali *dec. 420. num. 8.*
 Collatio beneficii eo magis substat, quando non agitur de praiudicio alicuius *decif. 617. nu. 17.*
COLLATOR non potest dare nouum colligantem super beneficio, super quo est lis, quando superest colligans *dec. 591. nu. 6.*
 Collatoribus non praiudicat lis vertes inter Prouisos, nec alios priuati iure conferendi beneficia *dec. 591. num. 4.*
 Secus est quando beneficium non est litigiosum, vel nullus superest colligans, tunc si collator est in possessione potest conferre ibidem *num. 7.*
 In discordia collatorum Papa potest concurrere, & prouidere *d. dec. 591. nu. 8.*
 Lis quando est inter collatores circa collationem, neuter potest conferre propter malam fidem *d. dec. 591. nu. 22.*
 Declara non procedere, quando vnus est in quasi possessione ibidem *num. 13.*
COLLEGIATA
 Collegiatam esse Ecclesiam ex quibus signis dignificatur *decif. 617. nu. 19*
 Non esse collegiatam, sed Parochialem probatur ex enunciativis, & prouisionibus tam antiquis, quam modernis, & vltimo statu *d. dec. 617. nu. 18.*
 Collegiatam esse Ecclesiam non probant enunciativæ modernæ infra cætum annos *d. dec. 317. nu. 20.*
COLLEGIVM integrum, licet minus dignum præcedere debet cuiusque personæ licet digniori *vet. l. nu. 45. R. P. D. Aluanti.*
 Collegia, Clericos, Prælatos, conuentus, capitula, Communitates, Ecclesias, & loca comprehendit statum Vrbis, & dicitur Papale *vet. l. nu. 35. R. P. D. bo. me. Argeli.*
 Artifex volens exercere aliam artem tenetur se ad illius Collegium admitti facere, & quamvis

ad illam artem spectantia observare *vol. 1. num. 8*
12. 13. 14. 15. & 17. R. P. D. Matteoli Senaroli.
 Collegij ius remanet in vno donec fuerit authori-
 tate superioris destructum *dec. 376. num. 11.*

Ex convocatione Collegij, & consilij, penes
 quod tota auctoritas Reipubl. consistit ad effec-
 tum de *raffattare le cose*, & non ad effectum
 mutandi statum eiusdem Reipubl. crimen per-
 duellionis non dicitur commissum *Vol. 1. num.*
55. Clem. VIII.

Collegij proprii iura defendere quisque tenetur
vol. 8. num. 71. R. P. D. Aluanti.

Statuta condita à Collegio Artificum sunt vali-
 da, etiam non confirmata à Principe, quan-
 do Collegium ipsum fuit approbatum *vol. 11.*
num. 10. R. P. D. M. Sueroli.

COLLITIGANS

Alterius collitigantis morte lis non extinguitur
dec. 98. num. 3.

Collitiganti debentur alimenta, confilio de pan-
 pterate, & de bono iure *decif. 598. num. 1.*

Collitigantem novum dare non potest super be-
 neficio Ordinarius collator, super quo est lis,
 quando superest colligans *dec. 591. num. 6.*

Si nullus superest colligans, vel beneficium
 non est litigiosum, tunc si collator est in pos-
 sessione potest conferre *ibidem num. 7.*

COLLUSIO resultat quando aliquis fuit electus
 & deinde denuo admissus in praeiudicium pro-
 visorum, & vilipendium mandati rotalis *dec.*
437. num. 6.

COMMERCIVM Barbarorum prohibitum er-
 rat apud Romanos *vol. 1. num. 121. Clem. 8.*

Ob publicum commercium merces vanales
 debent ab emptoribus auocari *vol. 2. num. 43.*
R. P. D. de me. Argeli.

COMMISSARIUS scripturarum bene extrahit
 scripturas absque vlla citatione, & compulso-
 riali *dec. 323. num. 11.*

Commissarius Camerę potest constituere Procura-
 torem ad possessionem capiendam *decif. 474.*
num. 5.

COMMISSIO prorogationum fatalium solet
 expediri ad cautelam, & non probari stylum
Vol. 5. num. 11. D. N. Senaroli S. C. Aduoc.

Vigore commissionis, & non vigore Innocen-
 tianę Auditoris Rotę prorogantes fatalia te-
 nentur partem citare *ibidem num. 41.*

Ad defectionem evitandam sufficiunt diligentia,
 & quod commissio deuenit ad bancum Car-
 forum *ibidem num. 42.*

Commissio posterior censetur potius concessa in
 ampliacionem, quam derogacionem prioris,
 nisi expresse de contrario constet *decif. 120.*
num. 9.

Commissio super diuerso articulo non inducit
 defectum iurisdictionis *decif. 141. num. 7.*

In commissione cum clausula *cum facultate man-
 uentendi* generalis petitio habetur loco libelli *dec.*
352. num. 1.

In commissionibus in curia non admittitur op-
 positio subreptionis propter facilem aditum ad
 Principem *dec. 578. num. 6.*

Commissio non potest comprehendere causam
 diuersam, quando illius verba cumulationem
 casuum excludunt *dec. 17. num. 6.*

Commissio debet intimari prauia citatione ad

dicendum contra, alias non prestat impedi-
 mentum executioni *vol. 6. num. 25. de memi. Targ.*
Urban.

Procedit etiam siue commissio sit Signaturę gra-
 tiaz, siue iustitiaz, vtraque parte audita *ibidem*
num. 26.

COMMITTENS crimen lese Maiestatis non
 priuatur factione Testamenti *Vol. 1. num. 351. &*
354. nec amittit ipso iure dominium suorum
bonorum, sed requiritur sententia condemna-
toria num. 352.

COMMODOVM vni spectare si dicatur in instru-
 mento, & alter solum nomen habere, omnia
 iura tam actiua, quam passiuia spectant ad il-
 lum, qui habet commodum *dec. 154. num. 6.*

COMMVNITAS si prohibitionis Domini sta-
 tum se non opposuit, censetur id fecisse ex ti-
 more, & id non constituit aliquem in quasi
 possessione iuris pretenfii *dec. 96. num. 12.*

Communiaris iuri tanquam diuerso à iure par-
 ticularium non praeiudicatur per actus parti-
 cularium *dec. 96. num. 7. & 8.*

Communiaris acquiescentia dicitur probata eo
 ipso, quod prohibitioni se non opposuit *decif.*
96. num. 9. declara quod ista conclusio non est tuta
 saltem quoad praeiudicialia Communiaris *ibi-*
dem num. 10.

COMPARENS infra quadrimestre dicitur com-
 parere re integra, stante nullitate edicti *dec. 373*
num. 11.

Comparitio veri Patroni post terminum non
 obstat presentato, & instituto in quasi pos-
 sessione *dec. 373. num. 1.*

Fallit si prima institutio sit nulla *ibidem num. 2.*

COMPENSATIO non datur de iliquido ad li-
 quidum *dec. 146. num. 7.*

Compensatio habet vim solutionis, & extinguit
 debitum *dec. 171. num. 1.*

Compensationem non inducit absque citatione
 periti relatio *d. dec. 171. num. 2.*

Compensatio inducitur per liquidationem, par-
 te opponente *d. dec. 171. num. 4.*

Compensatio intrat, quando actio indebiti non
 competit illi, qui ex contractu nullo tenetur
 ad restitutionem rei, & fructuum *dec. 614. num. 2*

Compensationis exceptio potest allegari etiam
 in executione sententiarum *dec. 634. num. 1.*

Compensatio, vt intrat, requiritur, quod cre-
 ditum, quod praeiudicatur compensari, sit li-
 quidum, vel quod possit incontinenti liquida-
 ri *dec. 634. num. 2.*

COMPROMISSVM non comprehendit differe-
 rentias antea sopitas *dec. 109. num. 2.*

Laudum dicitur nullum tam ex defectu citatio-
 nis, quam & defectu iurisdictionis, eo quod
 excedit fines compromissi *decif. 452. num. 7*

Compromissi fines quando possint excedi *decif.*
540. num. 4.

Compromissum arguitur ex obseruatione laudi
d. dec. 540. num. 6.

Compromissi fines quando excessit Index, lau-
 dum larum absque iurisdictione est nullum
dec. 609. num. 2.

Compromissum licet conceptum cū verbis am-
 plis, & generalibus non comprehendit differe-
 rentias per rem indicatam decisas, nec praeiudicatur
 rei iudicatae renunciatum *d. dec. 609. num. 3*

- Compromissum non valet super eo, quod iudicatum est, nisi expressè dictum sit, non obstante sententia in iudicatum transacta d. *decif.* 609. num. 5.
- Procurator habens facultatem approbandi laudum, intelligitur quatenus laudum non excedat fines compromissi d. *dec.* 609. num. 6.
- Laudi ratificatio lari contra compromissum dicitur donatio, & idè fieri non potest à Procuratore, quamvis habeat mandatum cum libera d. *dec.* 609. num. 7.
- Statutum mandans, quod Index compellat Agnatos ad compromissum, intelligitur parte præsentè, vel citata *tot. 2. num. 13. R. P. D. Argli.*
- COMPVTA
- Computorum solidationes factæ cum clausula sine præiudicio semper possunt reuideri, ex quo ista sola præsertur ius partium *dec.* 612. num. 6.
- Computorum solidatio nunquam subsistitur, quoties constet de errore calculi, etiam si transisset in stipulationem d. *dec.* 612. num. 7.
- CONCESSIO ad hoc vt sit valida requiritur copulatiuè, quod sit facta à maiori, & saniori parte *dec.* 145. num. 8.
- In concessione, in qua adest præiudicium iuris singulorum omnes consentire debent *decifion.* 145. num. 7.
- Concessio facta per verbum *quisque* non admittit ius accrescendi *decif.* 204. num. 11.
- Concessio facta ad 29. annos cum pacto ad renouandum censetur perpetua *decif.* 204. num. 15.
- Concessio euni pacto ad renouandum finito tempore debet in comprehensos renouari d. *decif.* 204. num. 16.
- In concessione structura verborum attendi debet d. *decif.* 204. num. 1.
- In concessione pluribus facta datur ius accrescendi, & hoc colligitur ex verbis d. *decif.* 204. num. 3. & 9.
- In concessione, quod non detur ius accrescendi, ex quibus colligatur d. *decif.* 204. num. 12. & 13.
- Concessionem in solidum factam fuisse, præsumitur, si plures renouationem acceperunt tempore, quo in communione viuebant cum scientia Domini directi d. *decif.* 204. num. 10.
- Regulariter in concessione facta pluribus non datur ius accrescendi, quando vnusquisque pro sua portione teneat censetur d. *decif.* 204. num. 4.
- Res concessa in solidum, vno mortuo ad alium spectat per ius non decrecendi *dist. decif.* 204. num. 8.
- CONCIL. Trident. *sess.* 25. cap. 6. de reformat. non habet locum in crimine simplicis incontinentiæ *dec.* 400. num. 2.
- Concil. Trident. *sess.* 25. cap. 6. de reformat. habet locum in sapu, & violatione Virginis d. *decif.* 400. num. 5.
- Ex Concil. Trident. solus Episcopus potest ad deuteonem deuenire in delictis requirentibus depositionem, aut degradationem, & timetur de fuga d. *decif.* 400. num. 1.
- Concil. Trident. dispositio in *sess.* 25. cap. 6. non procedit in delicto simplicis incontinentiæ abique qualitate concubinatus *decif.* 405. num. 3.
- Sacer. Concil. Trident. decretum de reformat. *sess.* 25. cap. 20. quomodo intelligatur, & quomodo
- do habeat locum *decif.* 521. num. 10. & 11.
- Concil. Trident. *sess.* 21. cap. 4. de reform. declaratur *sess.* 22. cap. 8. & 9.
- Concil. Trident. *sess.* 34. cap. 12. quomodo loquatur, & quomodo intelligendum *decif.* 71. num. 9.
- Concil. Trident. non imponit necessitatem Episcopo quempiam ordinandi, sed totum remittit iudicio eius *decif.* 195. num. 3.
- Concil. Trident. *sess.* 23. de reformat. cap. 6. declaratur *dec.* 337 num. 8.
- Concil. Trident. in vnione beneficiorum declaratur *dec.* 341. num. 3.
- Concilium generalitet loquens generaliter accipi debet *decif.* 343. num. 7.
- Concil. Trident. dispositio cap. 2. de reformat. *sess.* 21. habet locum etiam in resignationibus factis in manibus Papæ, & non contrigitur à Constitut. B. Pij V. *decif.* 343. num. 3. & 9.
- Concil. Trident. *sess.* 24. cap. 18. non habet locum in dignitatibus in Ecclesiis Collegiatis *dec.* 376. num. 8. declara prout num. 9. & 10.
- CONCLAVISTARVM priuilegium transfereendi omnes pensiones reseruatas comprehendit pensiones reseruatas tempore concessionis priuilegij, & alias quascumque reseruatas de tempore translationis *decif.* 20. num. 1.
- CONCLUSIO, quod maioritas iurisdictionis attenditur in materia præcedentè, declaratur procedere in loco ipsius iurisdictionis *tot.* 8. num. 67. R. P. D. Altoniti.
- CONCURSVS plurium presumptionem non est admittendus *decif.* 475. num. 11.
- Mediante concursu nullo & inualido facta proissio non attenditur *dec.* 617. num. 1.
- Concursus debet fieri post terminum præscriptum in addito *dec.* 617. num. 15.
- Tempus faciendi concursum remittitur arbitrio Ordinarij *dec.* 617. num. 16.
- CONDEMNATIO ad restitutionem fructuum qui percipi potuerunt, solet fieri à Rota in tribus casibus, de quibus *decif.* 417. num. 7. 8. & 9.
- Condemnatio non potest dici ipso iure imposita, quando punitio posita est in conditione futuræ condemnationis *tot.* 1. num. 257. Clem. 8.
- Condemnatio Andreæ Granducij, & Andreæ Mathizæ qualis, & ex quo delicto ibidem num. 269.
- Condemnatio Petri da Fantinellis, & sententia Petri Branzolini ibidem num. 270. & 273. & 274.
- CONDEMNATVS ad penam mortis efficitur seruus penæ *tot.* 1. num. 358. Clem. 8. vide num. 362.
- CONDITIO pendens à voluntate Principis dicitur potius difficilis, quam impossibilis *tot.* 1. num. 507. Clem. VIII.
- In conditionibus voluntariis non procedit argumentum, si disponens fuisse interrogatus, ita disposuisset ibidem num. 504.
- Conditio impossibilis in contractibus vitiat, sed non vitiat ibidem num. 508.
- Ex contractu conditionalis non oritur neque actio, neque obligatio ante purificatam conditionem ibidem num. 509.
- Simplex conditio ademptio non sufficit, quando versatur in actibus factis ex intervallo ibidem num. 510.

Conditionem, & quidem expressam important
verba *casu quo possent hereditare* ibidem *num. 538.*
Ex ademptione conditionali censetur institutus
sub contraria conditione ibidem *num. 540.*

Conditio ex quibus dicatur verificata *decis. 21.*
num. 8.

Conditio sententiæ verificanda est à spoliatore,
vel ab eo, qui passus est sententias conformes
& quare *decis. 21. num. 7.*

Conditio non cretionis monasterij dicitur euan-
nescere, quoties constat de illius erectione
decis. 221. num. 1.

Conditio apposita in institutione non censetur
repetita in substitutione *d. decis. 221. num. 4.*

Conditio à fideiussore requisita in sua obligatio-
ne non dicitur adimpleta, si sit stipulatum
quod quietantia consignationis rei subscribat-
ur à fideiussore, & traditio fuit sequuta abs-
que tali subscriptione *dec. 286. num. 3.*

Quotiescumque conditio purificata est, dispo-
sitionis testamenti locus est *dec. 438. num. 1. & 3.*

Conditio tacita suspendit sicut expressa *dec. 498.*
num. 7.

Conditio cum sit stricti iuris adimplenda est in
forma specifica *d. dec. 498. num. 8.*

Conductione operarum facta sub conditione si
opere præstarentur, tunc merces debetur ad
proportionem laborum *d. dec. 498. num. 6.*

Conditionis implementum probare debet in for-
ma specifica Agens vigore dispositionis *decis.*
179. num. 10.

Conditioni quando sit satisfactum *d. decis. 179.*
num. 11.

Conditionem resolutivam important verba *e non*
altrimenti in contractu apposita *dec. 268. num. 5.*
& 6.

Conditio Ecclesiæ non potest fieri deterior per
Prælatum *decis. 133. num. 6.*

Promissio operarum quando non est posita in
conditione, sed in principali dispositione, æ-
quior interpretatio est facienda *dist. decis. 498.*
num. 9.

In dubio, quando non est apposita expressa con-
ditio, inspicij debet animus conductoris, &
locatoris *d. decis. 498. num. 10.*

Conditio apposita in sententia non impleta,
semper opponi potest de illius non imple-
mento *dec. 21. num. 1.*

Et debet præcisè adimpleri siue consistat in affir-
mativa, siue in negativa ibidem *num. 2.*

Et non sufficit probatio præsumpta, sed debet ef-
fe vera, & concludens ibidem *num. 3. declara*
vt num. 4.

Conditio non impleta possunt contrahentes
agere ad implementum, non autem redire ad
primæva iura *dec. 268. num. 4. & 7.*

Conditio purificata, sub qua fuit relictum le-
gatum, illud est solvendum *dec. 276. num. 1.*

Amplia etiam si factum ad favorem cohered-
is ibidem *num. 2.*

Conditio deficiente fideiussio habetur ac si fa-
cta non esset *dec. 286. num. 2.*

Conditio pendente fructus legari conditionalis
spestant ad heredem *dec. 360. num. 6. declara*
num. 7.

Conditio pendente dominium legati condi-
tionalis non transit in legatarium, sed remanet

apud heredem *d. dec. 360. num. 4.*

In conditione positi filij censentur vocati vigore
statuti vrbis *dec. 403. num. 2.*

In conditione positi filij, vbi cumque censentur
vocati ex consuetudine, eorum vocatio restrin-
gitur ad portionem patris, cuius respectu sunt
in conditione positi *d. dec. 403. num. 3.*

In conditione positi filij ex consuetudine censentur
etiam vocati ad portionem Patris, sed cō-
suetudine debent esse virgines, de quibus in *d.*
dec. 403. num. 4. & 5.

In conditione positus filius succedit ad portio-
nem, ad quam erat vocatus Pater in re proprio
si Pater ante conditionem fideicommissi dece-
dat ex senectute Gabrielis *conf. 115. dec. 643. num. 8.*

In conditione positus filius non censetur voca-
tus ad portionem Patris *d. dec. 403. num. 9.*

In conditione positus filius succedit etiam ad
portionem Patris, quando illius portio fuit
incorporata in bonis Patris *dec. 403. num. 10.*

Competit restitutio in integrum ex capite igno-
rantie, & minoris ætatis, etiam si non fuerit
adimpleta conditio adiuncta, & fuerit alijs ius
quæsitum *dec. 453. num. 2.*

Conditio euanescens expirat fideicommissi
suius *dec. 513. num. 2.*

Conditionalis resignatio operatur, vt donec non
purificetur conditio, ius non abdicatur à resi-
gnante *dec. 329. num. 4.*

Purificata conditio, sub qua facta est promif-
sio solutionis, solutio est facienda *dec. 583. num. 2.*

Quando solutio erat facienda adimpleta condi-
tione, de cuius adimplemento non constat,
solutionis presumptio ex præscriptione indu-
cta non intrat *dec. 584. num. 5.*

An conditionem, vel modum importet distinctio
accusatiuo adiecta vide *Pat. 1. num. 242. & 243.*
Clem. 8.

Conditionem importat relatiuum adiunctum,
verbo futuri temporis, vel modi optatiui, vel
subiunctiui ibidem *num. 253. 254. & 258.*

Conditionem importat relatiuum si iungatur
optatiuo ibidem *num. 254.*

Conditionem habent leges, si moribus ventium
fuerint receptæ ibidem *num. 275.*

Conditio merè voluntaria per æquipollens ad-
impleri non potest *d. ver. t. num. 456.*

In conditionibus voluntarijs merum factum at-
tenditur ibidem *num. 481.*

Conditio si decesserit sine filijs de legitimo
matrimonio descendendis dicitur desecta, si
moriatur cum filijs legitimatis per subsequens
matrimonium ibidem *num. 488.*

Conditio per æquipollens adimpleri non potest,
quando adiectum fuit pactum resolutivum
ibidem *num. 439.*

Idemque procedit tam in vltimis voluntatibus,
quam in contrahibus ibidem *num. 490.*

Adimplementum vnius conditionis non suffra-
gatur sine adimplemento aliarum, quæ sub pa-
cto resolutivo tuerunt conuentæ inter partes
ibidem *num. 491.*

In conditionibus voluntarijs ratio motiua non
queritur ibidem *num. 493.*

Conditiones voluntariæ possunt adimpleri per
æquipollens, quando consideratus fuit effectus
ibidem *num. 497. & 498.*

Conditio si hæres sine filiis decesserit, deficit, si decedat cum filio, qui illico moriatur ibidem num. 499.

In conditionibus voluntariis non habetur in consideratione ratio ibidem num. 500.

Conditione indebiti valet repetere solum supra ratam coheres inaduerter, vel coactè, seu quous alio modo totum debitum hereditarium solvens *For. 7. num. 16. bon. mem. Tarq. Frham.*

CONDUCENS rem malæ conditionis sibi imputare debet *dec. 109. num. 1.*

Ex conduçione affictus cum exhibitione cedulæ bancariæ defumitur debitorem esse soluendo *dec. 445. num. 3.*

Conduçione operarum facta sub conditione, si opere præstarentur, tunc merces debetur ad proportionem laborum *dec. 498. num. 6.*

CONDUCTOR, finita locatione, rem conduçam locatori restituere tenetur *dec. 131. num. 2.*

Conductor principalis debet de iure eligi administrator affictus *dec. 305. num. 1.*

Conductor finita locatione de iure tenetur restituere omnia accepta *dec. 354. num. 5.*

Conductor operarum tenetur locatori conduçto ad certum tempus præstare integram mercedem pro toto tempore *dec. 498. num. 1. & 3. vbi de raagis communi.*

Limita quotiescumq; superuenit impedimentum sine culpa conduçtoris ibidem num. 2. & num. 4. vbi hoc est verum, quando casus fortuitus contingit in re.

In dubio quando non est apposita expressa conditio, inspicitur animus conduçtoris, & locatoris *d. dec. 498. num. 10.*

Contra conduçtorem quomodo probetur possessio *dec. 521. num. 2.*

CONFECTIO quarundam rerum expressarum non potest fieri ab Offensarijs *For. 11. numer. 7. R. P. D. Mare. Suerodi Vt. Sig. Ref.*

CONFERENDI ius potest alteri delegari à Capitulo *dec. 145. num. 3.*

CONFESSIO licet geminata non inducit debitum, quando est æquivoca, & potest referri ad aliam causam *dec. 443. num. 6.*

Confessio, quæ emanauit ad alium finem, & quæ per vnicum Testem remanet probata, non præiudicat *dec. 444. num. 8.*

Confessioni iurata parus, ac eius declarationi potius standum est, quam testimonio depositionibus *dec. 458. num. 4.*

Ex propria confessione Aduersarij, & ex instrumento fundationis gratia sufficienter iustificatur *dec. 496. num. 1.*

Ex confessionibus Aduersarij probatur purificatio testamenti *dec. 508. num. 2.*

Confessio Aduersariorum probat veritatem *dec. 510. num. 2.*

Confessio Mariti, pecunias esse vxoris præiudicat heredibus saltem ad effectum vt creditum dicatur liquidum *dec. 511. num. 3.*

Ex confessione Aduersarij, præsertim si redacta sit in actis, vocatio iustificatur *dec. 525. num. 1. & 2.*

Ex Confessione Aduersarij probatur possessio *dec. 529. num. 2.*

Confessiones factæ in Epistolis plenè probant *dec. 612. num. 1.*

Confessio nedum probat contra confidentem, verum etiam contra habentes causam ab eo *dec. 615. num. 3.*

Confessiones emanatæ ad alium finem nihilominus deseruiunt ad probandam identitatem, cum ad hanc effectum sufficiant simplices enunciationes *dec. 624. num. 4.*

Confessiones adminiculatæ plenè probant *dec. 624. num. 5.*

Quando repugnat confessio sui Auctoris, solutionis præsumptin allegari non potest *dec. 644. num. 4.*

Confessio vnus non nocet alteri *For. 1. num. 219. Clem. VIII.*

Confessio super delicto paterno non nocet confidenti, quando præiudicium pendet à dispensatione iuris communis ibidem num. 365.

Confessio interpretatur semper in fauorem confidentis ibidem num. 366.

Confessio de recepto Tutoris non præiudicat pupillo *dec. 58. num. 2.*

Confessio contra confidentem plenè probat *dec. 15. num. 2.*

Confessio emanata in positionibus contra confidentem plenè probat *dec. 24. num. 1.*

Confessio facta, parte abente, de æquitate canonica probat *dec. 24. num. 2.*

Amplia si sit sæpius reiterata ibidem num. 3.

Confessio propria est maxima omnium probatio *dec. 56. num. 1. & dec. 181. num. 4. & dec. 354. num. 3.*

Confessio continens facta diuersa potest pro parte reiici *dec. 64. num. 6.*

Confessio propria superat omnem probationem *dec. 68. num. 1. & dec. 316. num. 1.*

Confessio in commissione contra confidentem plenè probat *dec. 126. num. 4.*

Confessio adminiculata præiudicat etiam successori *dec. 170. num. 1.*

Confessio defuncti nocet heredi *dec. 181. num. 2.*

Confessio facta cum relatione ad inventarium, in quo libri descripti sunt, est ac si specialiter de libris facta fuisset *d. dec. 181. num. 5.*

Confessio etiam ad alium finem facta probat identitatem *dec. 183. num. 2.*

Confessio confocij probat societatem effectuatam *dec. 280. num. 4.*

Confessio partis probat vacationem beneficij *dec. 306. num. 8.*

Ex confessione partis probatur beneficium non excedere certam summam *d. dec. 306. num. 9.*

Confessio dotis receptæ in parte resultat ex eo, quod quis reliquerit filijs ius agendi pro rata non exacta *dec. 316. num. 2.*

Confessio oritur ex produçtione quietantiarum *dec. 319. num. 3.*

Confessio tacita resultat ex instrumento *dec. 354. num. 2.*

Confessiones, siuè declarationes emanatæ ab Authoribus præiudicant successoribus *dec. 409. num. 2.*

Contra propriam, & inratam confessionem, & contra instrumentum non admittitur probatio *dec. 411. num. 5.*

CONFIDEIVSSOR.

Contra confideiussorem non potest agere fideiussor pro tota summa *dec. 400. num. 6.*

Confirmatio identitatis probat bonorum identitatem *decif. 647. num. 7.*

CONFIRMATIO quando remaneat nulla ex defectu mandati *dec. 521. num. 13.*

Confirmatio remanet nulla ob non impletam formam litterarum *d. dec. 521. num. 14.*

Confirmatio nihil de nouo tribuit, neque extendit confirmatum *decif. 530. num. 6.*

Confirmatio non operatur, quando aduenit post remotionem *d. decif. 530. num. 7.*

Confirmatio electionis vide in verbo electio.

Confirmatio transactionis facta à Principe cum relatione ad supplicationem, in qua non continentur omnia inter partes sub pacto resolutionis conuenta non fuffragatur *Vol. 1. num. 495. Clem. VIII.*

CONFISCATIO non trahitur ad bona futura *Vol. 1. num. 331. Clem. VIII.*

CONFRATER non est Cappellanus Confratrum *decif. 496. num. 8.*

CONFRATRES manutendi sunt in depotatione Cappellani amouibilis, donec plenè probetur erectio beneficii *decif. 180. num. 7.*

Confratres testes in materia præcedentiz probant ad fauorem Confraternitatis *Vol. 8. nu. 3. R. P. D. Altonii.*

CONFRATERNITAS

Ad fauorem Confraternitatis in materia præcedentiz probant testes confratres *Vol. 8. num. 3. R. P. D. Altonii.*

CONFUSIO quando est facta de consensu creditorum non est locus separationi bonorum debitoris *dec. 292. nu. 1. & 5.*

Maximè cessante fraudis suspitione ibidem *num. 2.*

CONGRUA debetur præstanti seruitia Ecclesiæ *dec. 306. num. 3.*

CONIECTURA desumpta ex quo filij sunt positi in commune non sufficit ad inducendam transmissionem, etiam si versentur in descendibus *dec. 403. nu. 9.*

Per Coniecturas, per leues probationes, & per possibile consuetum potest liquidari quantitas fructuum, eorum perceptione probata *dec. 412. nu. 1.*

Coniecturæ vehementissimæ, & præsumptiones concurrere debent, vel plena probatio requiritur, vt possit redargui iudicium Ordinarij *dec. 422. num. 5.*

Ex quibus coniecturis resultat, creditum fuisse exactum *dec. 445. num. 4. pag. 236.*

Coniecturæ leues non sufficiunt ad arguendam mentem Testatoris *dec. 475. nu. 4.*

Ex coniecturis filij positi in conditione censentur vocati *dec. 487. num. 2.*

Coniecturæ non releuantes non admittuntur *dec. 584. num. 6.*

Coniecturæ ad inducendum fideicommissum debent esse plures, & violentæ *dec. 579. nu. 6.*

Coniecturis concurrentibus admittitur representatio in successione communis ascendentis ex testamento *d. decif. 597. num. 10.*

Coniecturæ ex quibus filij filiorum, & ceteri descendentes censentur vocari ad fideicommissum, asseruntur *dec. 333. nu. 5. 6. 7. & 8.*

Coniecturæ, quæ singulæ non profunt, vnitz iunæ ad inducendum fideicommissum *d. dec. 333. num. 9.*

Ad coniecturas recurrendum est, & ex varietate coniecturarum varie potest responderi, vbi firmari non potest regula certa *decif. 402. num. 1. & 2.*

Potissima coniectura enixæ voluntatis Testatoris resultat ex quo idem Testator distinxit, quam bona voluerit legare *d. dec. 402. nu. 6.*

Coniecturæ debent esse virgences ad hoc vt ex eis dem censeantur vocati ad portionem Patris filij positi in conditione *dec. 403. num. 4.*

Coniecturæ, & præsumptiones sufficiunt ad capturam contra suspectum de fuga, secus ad condemnationem *dec. 405. num. 10.*

Ex coniecturis conualidatur præsumptio retentionis pecuniarum *dec. 406. num. 3.*

Coniecturæ ad aliquid declarandum debent esse necessariæ, aut multum probabiles *decif. 2. num. 4.*

Coniecturis flautibus contrariis legatum nunquam restringitur ad tempus testamenti *Vol. 4. num. 23. R. P. D. N. Seneroli.*

Cum alijs coniecturis stante lapsu temporis, & bona fama distribuere debentis distributio præsumitur ibidem *nu. 8.*

Ex coniecturis inducitur reciproca de linea ad lineam, & quæ sint illæ coniecturæ distinctè enumerantur *dec. 610. nu. 6. 7. & 8.*

Ex coniecturis, & ex verbis potest colligi, absolutionem ab excommunicatione fuisse petitam ad causam *dec. 617. nu. 8.*

Ad coniecturas recurrendum est, an offensio Magistratus præsumatur ex priuata causa facta an potius odio principis, & Reipubl. *Vol. 1. num. 61. Clem. VIII. & cui incumbat onus probandi ibidem nu. 63.*

Coniecturis probatur interesse *Vol. 2. num. 23. R. P. D. Argeli.*

CONIVRANTES non incurrunt pœnam *leg. quisquis*, facta coniuratione super nece Principis cum his, qui in aliqua essent dignitate constituti *Vol. 1. num. 51.*

CONIVRATIO cum alijs requiritur, vt dispositio *leg. quisquis* habeat locum *Vol. 1. num. 138.*

Coniuratione facta super nece Principis cum his qui in aliqua essent dignitate constituti, coniurantes non incurrunt pœnam *l. quisquis ibid. nu. 51.*

CONSENSVS tacitus Domini directi in alienatione bonorum emphiteoticorum resultat, quando ille ea æstimauit *dec. 13. num. 19.*

Consensus tacitus Domini directi sufficit pro sustinenda alienatione bonorum emphiteoticorum *dec. 3. num. 20.*

Consensus Patronorum vide in verbo Patronorum

Consensus tacitus Episcopi sufficit in reservatione iurispatronatus *dec. 53. num. 6.*

Consensus maioris partis Capituli sufficit in electione, & prouisione tanquam in actu necessitatis *dec. 145. num. 5.*

Consensus omnium requiritur in collatione, facta vigore facultatis, tanquam in actu voluntario *d. dec. 145. num. 6.*

Consensus creditorum quando interuenit in cõsultione bonorum debitoris, non est locus illorum separationi *dec. 292. nu. 1. & 5.*

Maximè cessante fraudis suspitione ibidem *nu. 2.*

Consensu non impliet clausula *supplentes*, quando

con-

- contrahentes fufcilerunt facultatem contrahendi de iure, & de facto *tot. 1. num. 506. Clem. VIII.*
- Consensus vnus non fufficit, quando plurium requiritur *Vol. 11. num. 21. R. P. D. Marci Sennerali.*
- CONSENTIENS venditioni bonorum non potest illa vindicare *dec. 61. num. 2.*
Maximè si nullam adiecit protestationem, & commodum reportauit *dec. 61. num. 3.*
- CONSIGNATIO probatur ex instrumento *dec. 354. num. 1.*
- Consignatio probatur ex inuentario, & exequiantia Procuratoris *d. dec. 354. num. 4.*
- Consignatio Apocaram productarum est faciendâ illi, ad cuius fauorem, & interesse pertinent & cui consignandas esse dixit producens *decif. 393. num. 1.*
- Consignatio pecuniarum faciendâ est, quando constat de credito etiam ab Adversario agnito *dec. 500. num. 1.*
- Consignatio librorum faciendâ est illi, cuius iura continent *dec. 510. num. 1.*
- Consignatio quomodo faciendâ sit vigore vocationis *dec. 525. num. 3.*
- Pecuniz consignandæ sunt quotiescunque patet de voluntate Testatoris *dec. 525. num. 1.*
- Consignatio clausi probatur ex quietantia factâ apud Notarium *dec. 181. num. 12.*
- CONSILIARII dicuntur pars corporis Imperatoris *tot. 1. num. 135. Intellige vt num. seq.*
- Consiliarij non comprehenduntur in statuto Luciano *lib. 4. cap. 61. d. tot. 1. num. 189.*
- Consiliarij Principis, qui apud eius personam, atque in eius supremo Consistorio, & lateri assistunt, dicuntur efficere quodammodo vnum corpus cum ipso Principe *ibidem num. 102.*
- Necantes Consiliarios puniuntur pœna leg. quisquis *C. ad leg. Jul. Maiestatis non autem necantes eos, qui Magistratu funguntur ibidem num. 108.*
- Consiliatorum Summi Pontificis loco successerunt Referendarij, qui sunt antiquissimi, attento iure Canonico *tot. 5. num. 18. R. P. D. Altouiti.*
- Consiliarij à Principe deputati ad corrigendos aliorum ludicium errores sunt Referendarij ibidem *num. 28.*
- Consiliarijs Principum præcedentia debetur ibidem *num. 29.*
- CONSILIUM supremum Lucense potest abolire decretum, & remittere poenam delinquenti prout fecit illis de Podio mediannibus verbis rescripti, de quibus *tot. 1. num. 372. & 374. Clem. VIII.*
- CONSOCIVS
- Ad debita Consociei contracta post finitam societatem socij non tenentur *dec. 550. num. 1.*
- Amplia etiam contracta durante societate, si sint contracta nomine proprio, & pecuniz non sint versæ in vtilitatem societatis ibidem *num. 2. & 14.*
- Declara hoc non procedere in societate omnium bonorum ibidem *num. 3.*
- Alium Consocium non potest obligare socius pro debitis extra societatem contractis ibidem
- CONSTITVTIO poenalis requirit, vt illius contrauentio plenè, & concludenter probetur *dec. 49. num. 1.*
- Constitutio Marchiz non seruatur in Ciuitate Mantuz *dec. 74. num. 2.*
- Constitutio Iulij Secundi declarans Cappellanias in Ecclesia Casalen. esse incompatibiles, non comprehendit illas de Iurepatronatus Laicorum *dec. 289. num. 10. fol. 142. Declara vt num. seq.*
- Constitutio generalis comprehendit beneficia Iurepatronatus, quando non est contraria voluntati fundatorum *d. dec. 289. num. 11.*
- Constitutio Marchiz non comprehendit res Ecclesiasticas *dec. 399. num. 5.*
- Constitutionis Marchiz solemnitates requirit cessio facta sine causa, cum sit mera donatio *d. dec. 399. num. 4.*
- Constitutio Ducalis edita de anno 1551. viget in statu Florentino, quæ mandat registrari donationes in quodam libro nuncupato il regifiro delle donationi *decif. 414. num. 1.*
- Constitutio est stricte interpretanda, nec extendenda de casu ad casum *d. dec. 414. num. 5.*
- Constitutioni Syxtini circa quâritatem dotis regulariter solet derogari *decif. 459. num. 11.*
- Constitutionis validitas, quando controuertitur, decretum irritans non operatur *dec. 479. num. 6.*
- Contra formam constitutionum capta possessio non est manutenibilis *dec. 530. num. 8.*
- Constitutio Clementis VIII. in Thesaur. for. Ecclesiasticæ. part. 4. cap. 2. declaratur *decif. 339. num. 7.*
- Constitutio Sixti V. in materia officij summatoris declaratur *dec. 637. num. 19.*
- Constitutionem dotis vitiat error *tot. 1. num. 450. Clem. VIII.*
- Constitutionibus Antecessorum per clausulam quorum tenores Papa fufficienter derogat *dec. 571. num. 10.*
- Constitutionibus quibuscumque habentibus derogatorias derogatarum derogat ex obseruantia Cutiz clausula quorum tenores *decif. 571. num. 9.*
- CONSTRUCTIO noui Molendini, siue illius restauratio permittitur in fundo, vbi aquæ exoriantur *decif. 421. num. 3.*
- Constructio noui Molendini non potest prohiberi, licet inferius Molendinum damnum patiatur, dummodo non fiat animo nocendi *d. dec. 421. num. 4.*
- Ex constructione noui Molendini licet minuat molemium concursus, non est tamen preiudicium considerabile, vt sit locus prohibitioni *d. dec. 421. num. 6.*
- CONSORTIVM laicorū potius censendum est laicale *dec. 287. num. 4.* etiam si ibi adit campanella, & celebrentur Missæ *num. 5.*
- Consortium laicorum ad hoc vt dicatur locus pius, & gaudeat priuilegijs Ecclesiæ debet esse erectum auctoritate Episcopi *d. dec. 287. num. 3.*
- CONSVETVDO suffragatur ad effectum alium subliuendi etiam, vbi esset electa industria Pertonz *dec. 637. num. 17.*
- Consuetudini locorum statum in æstimatione bonorum emphyteoticorum *decif. 391. num. 6.*
- Per consuetudinem, & iuramentum non potest impediiri recursus ad Sedem Apostolicam *dec. 398. num. 3.*
- Ex consuetudine ex sola querela in crimine stupri potest

potest capi *Rens dec. 400. num. 13.*

Stante consuetudine taxandi fructus ad rationē septem in materia *l. curabit*, dicta taxatio non potest dici exceffiva *vor. 2. num. 21. & 22. R. P. D. bo. me. Argeli.*

CONSULTOR post duos menses in Capitolio non potest dare votum *vor. 2. num. 4. R. P. D. Argeli.*

Consultor extractus ad formam statuti Urbis *lib. 1. cap. 187.* calumniosè allegatur suspectus, nisi causa suspicionis supervenerit post extractionem *d. vor. 2. nu. 5. coram eodem.*

Consultore infra duos menses non tradente votum, alius debet eligi parte hoc perente *ibid. num. 6. & 7.*

Consultor ex reformatione ad tradendum voti habet duos menses à die scientiæ *ibidem num. 8.* dummodo pars inflet, & petat *num. 9.*

Consultore infra duos menses non pronunciante ex reformatione est in facultate partis alium Consultorem eligi petere *ibidem num. 19.*

Protestatio allegationis suspicionis Consultoris in manibus Notarii relicta non suffragatur, sed est audiendus Senator, parte citata *ibidem num. 12.*

Consultor in Curia Capitolina deputatus, si non fuerit reclusus potest ferre votum etiam elapsis duobus mensibus *ibidem num. 36.*

Per Consultorem non dicitur stare, si is non fuit debito tempore requisitus *ibidem num. 37.*

Coram Consultore pendente causa fatalia suspēduntur *vor. 3. nu. 2. R. P. D. N. Severoli S. C. Adue.*

Declarā procedere de iure communi, & secus de stylo Tribunalis Agriculture *num. 3.*

Tempore petitionis, & electionis Consultoris fatalia non currunt *d. vor. 4. num. 18.*

Dum non adest Consultor, fatalia non currunt *ibidem num. 30.*

CONTRACTVS corrumpit ex falsa causa *vor. 1. nu. 436. Clem. 3.*

In contractibus conditio impossibilis vitiat, sed non vitiat *ibidem num. 308.*

Ex contractu condicionali, non oritur neque actio, neque obligatio ante purificatam conditionem *ibidem num. 309.*

Ex contractu quin quis capere possit, non tollit incapacitas in ucta per legem *quisquis ibidem nu. 496.*

Contractus observantia non probatur ex actu, qui potest referri ad aliam causam *ibidem nu. 515.*

Contractus approbatio nō inducitur ex receptione solutionis *num. 514.*

Contractus legem accipiunt à conventionione *decif. 204. nu. 5.*

Contractus verba habentur pro textu, cui magis credendum est, quam glossæ *dec. 482. num. 4.*

Pro adimplemento contractus est facienda interpretatio, quando agitur de evitanda poena *d. decif. dec. 482. nu. 5.*

Quando agitur de contractu, qui legem accipit ex partium conventionione, quod non dicit instrumentum, nec nos dicere debemus *d. decif. 428. num. 2. & 3.*

Statutum Urbis *lib. 1. cap. 47.* habilitat maiores 20 annorum ad celebrandum quicumque contractum *decif. 448. num. 2.*

Sollemnitates loci, ubi celebratus est contractus, sunt servandæ *dec. 448. num. 3.* sed declarā hoc non procedere quoad personas contrahentium *num. 4. & 5.*

Venditor non potest agere ad pretium, nisi ex parte sua adimpleat contractum *dec. 564. num. 7.*

Contractus non potest pro parte sibi vtili approbari, & pro damnosa impugnari *dec. 583. nu. 4.*

Contractus iuratus non comprehenditur sub generali dispositione statutorum, nisi de illo sit facta mentio *decif. 607. num. 5.*

CONTRAHENTES ne dum magis cum statuto se conformare, quam ab eo recedere voluisse presumuntur *dec. 127. num. 7.*

Contrahentes, conditione non impleta possunt agere ad implementum, tñon autem redire ad primæva iura *dec. 268. num. 4. & 7.*

Contrahentium intentionem declarat præmium *dec. 125. num. 1.*

Inter Contrahentes possessio probatur per solam inuestituram *dec. 521. num. 3.*

Quando constat de contraria mente contrahentium argumentum à solito cessat *decif. 536. num. 15.*

Quando contrahentes substulerunt facultatem contrahendi de iure, & de facto clausula, supplet non supplet consensum *ibidem nu. 306.*

Ad declarandam mentem contrahentium observantia solet esse magni momenti *ibidem num. 512.*

CONTRADICTÆ

In fido contumace condemnato per contradictas decemdiū ad effectum attentatorum, currit à die scientiæ, non autem sententiæ, quamvis in principio causæ fuisset monitorius personaliter *vor. 6. numer. 30. bon. mem. Tarqn. Urbani.*

Contra citatum à principio, & deinde condemnatum per contradictas decemdiū ad appellandum currit à die sententiæ *ibidem nu. 32.*

Contrarium verò quod currit à die scientiæ contra citatum domi dimissa copia *ibidem nu. 32.*

Quando contradictæ non fuerint comminate in prima citatione, citationes sunt necessariæ in prosecutione iudicii *ibidem num. 36.* sed intellige vt *num. 35. & 37. & 38.*

CONTRADICTOR legitimus est possessor vigore litterarum Apostolicarum ad effectum, vt non sit locus immissioni, sed sit procedendum via ordinaria *dec. 455. num. 1.*

Contradictor legitimus non est possessor cum vitio *dec. 461. num. 1.*

Contra legitimum contradictorem qualis est possessor legitimus de tempore expeditionis litterarum via ordinaria, non autem executiva, procedi debet *dec. 602. num. 3.*

Contradictor legitimus vt quis dicatur, sufficit, habere titulum à Defuncto, licet possessionem quis acquisiverit *vor. 1. nu. 361. Clem. VIII.* contrarium vide *num. 562.*

Contradictor legitimus quis non constituitur ex possessione resultant ex dispositione statuti continuantis possessionem Defuncti in heredem *ibidem nu. 563.*

Contradictor legitimus non dicitur, qui mediante transactione habet titulum, & possessionem ab heredē, dum transactio non substat

tar ibidem *num.* 564.

Contradictorem legitimum non constituit alienatio facta à patre nomine filij, qui erat hæres vna cum possessione, quando talis alienatio erat nulla ibidem *num.* 565.

Contradictor legitimus dicitur habere titulum, & possessionem ab hærede, & quare ibidem *num.* 566.

CONTUMACIA

Quando per actum postitum constat de contumacia, declaratoria ut possit legitimè relaxari non indiget seruatione terminorum ad docendum de partitione *tot.* 6. *num.* 22. *bo. mem. Tarq. Vrbani.*

Contumax habetur pro decocto *dec.* 615. *num.* 7.

Appellatio debet interponi intra decemdiuina mensurandum à die latæ sententiæ, licet citatio fuerit executæ omni dimissa copia, aut per contumacias contra contumaces *d. tot.* 7. *num.* 38.

In contumacia facto condemnatum per contradicias à qua die currat decemdiuina ad effectum arrentorum ibidem *num.* 30.

CNNVENTVS etiam comprehendit statutum à Vrbis, & dicitur Papale *Vot.* 2. *num.* 35. *R. P. D. Argeli.*

Conuentum portas non egreditur iurisdicchio generalium, sed restringitur ad correctionem suorum Regularium *tot.* 8. *num.* 32. *R. P. D. Altoniti.*

CONVOCATIO

Ex conuocatione Consilij, & penes quod tota auctoritas Reipubl. consistit ad effectum di rassetare le cose, & non ad effectum mutandi statum eiusdem Reipubl. non dicitur commissum crimen perduellionis *tot.* 1. *num.* 55. *Clem. VIII.*

COPIA copię concurrentibus administris fidem habet *dec.* 331. *num.* 5.

Copia extracta è suo originali fidem habet etiam si originale, vel protocolium non reperiatur *d. dec.* 331. *num.* 9.

COPVLAE natura est vtutemque coniungere æqualiter, atque vniformiter adæquate copulata in omnibus, & per omnia *dec.* 441. *num.* 1.

CORPORA non sunt alienanda, quando debita possunt solui ex fructibus vnus anni *dec.* 585. *num.* 2.

CREDITOR vnus ex socijs non potest agere contra societatem, nisi facta diuisione, & redita ratione capitalis *dec.* 280. *num.* 2.

Creditor societas est præferendus creditori vnus ex socijs, super rebus societatis *dec.* 280. *num.* 5.

Creditor vnus ex socijs habet solum actionem contra portionem socij, quæ ei obuenit solutis debitis *d. dec.* 280. *num.* 6.

Dans pecunias alicui nomine alterius, efficitur creditor illius, cuius nomine agit, & contra illum habet actionem, non contra alium *diff.* *dec.* 280. *num.* 11.

Consensuum consensus quando interuenit in cõsultatione bonorum debitoris, non est locus separationi illorum *dec.* 292. *num.* 1.

Maximè cessante fraudis suspitione ibidem *num.* 2.

Creditores non tenentur alere filios sui debitoris ex re ipsius *dec.* 300. *num.* 4. declar. *vr.* *num.* 5.

Ad creditores Patris in subsidium transit vñ-

fructus bonorum dotalium cum quæse alendi filios debitoris *d. dec.* 300. *num.* 3.

Creditoribus omnibus præferendus est venditor, stante seruatione Dominij rei venditæ *dec.* 428. *num.* 7.

In libris locorum montium si quis reperitur descriptus creditor, intelligitur iuxta titulum præambolum *dec.* 494. *num.* 9.

Ab hypothecis creditorum venditoris est libera.

Apotheca alienata in tertium *Vot.* 2. *num.* 42.

R. P. D. bo. me. Argeli. contrarium vide *num.* seq.

Creditoribus hæreditarijs tenentur vltra vires, inuentario non obstante florentini vigore equum statuti *Vot.* 7. *num.* 51. & 52. *bo. mem. Tarq. Vrbani.*

Creditor non potest agere contra debitorem, nec contra fideiussorem, nisi prius reddita ratione rerum habitarum *dec.* 246. *num.* 4.

Super bonis ipsius creditoris non potest cadere hypotheca *d. dec.* 246. *num.* 6.

Creditori in apoca nominato sunt pecunie consignandæ *dec.* 482. *num.* 1.

Creditor ad hoc vt possit recipere satisfactionem super pecunijs in dotem datis secundo viro pro obligatione contracta ante matrimonium quid requiratur *dec.* 500. *num.* 2. & 3.

Creditor non tenetur recipere solutionem diminutam *tot.* 7. *num.* 10. *bo. me. Tarq. Vrbani.*

Creditor etiam iniuncto, cohæres suam ratam soluens remanet proxius à reliquo debito liberatus ibidem *num.* 9.

Creditor dicitur hæres pro rata, pro qua est hæres, pro alijs vero rati extraneus, & tertius reputatur ibidem *num.* 12.

Creditoribus hæreditarijs in solidum tenentur hæredes, quando deficit inuentarium ibidem *num.* 38.

Amplia hoc procedere, attento iure canonico & in foro consensitæ ibidem *num.* 39.

Creditum acquiritur illi, qui Mercatores in opus solvere promiserunt *dec.* 393. *num.* 1.

De credito quando constet ex publico instrumento, immixtio est concedenda *dec.* 443. *num.* 1.

Negligentia in exigendo credito, in qua fundatur solutionis præsumptio, non potest considerari in hærede *dec.* 443. *num.* 5.

Creditum præsumitur exigibile *dec.* 445. *num.* 2. pag. 236.

Creditum fuisse exactum ex quibus resultat *d. dec.* 445. *num.* 4. pag. 236.

Creditum consistens in modica quantitate de facili præsumitur exactum, maxime quando concurrunt lapsum plurium annorum *d. dec.* 445. *num.* 6. pag. 236.

De creditis hæreditarijs hæres grauatus non rediens rationem tenetur illa imputare in legitimam *d. dec.* 445. *num.* 7.

In creditis repertis in hæreditate à grauato exactis censetur consumpta legitima *dec.* 445. *num.* 1.

Pro credito illiquido non datur retentio *dec.* 56. *num.* 2. & *dec.* 511. *num.* 1.

Creditum aperitissime patet ex Instrumentis *dec.* 509. *num.* 5.

Creditum non iustificatum non est præferendum *dec.* 547. *num.* 1.

Pro credito mulieris promissor dotis non potest agere contra bona dotalia *d. decif. 547. num. 3.*
 De credito quando constat etiam agnito ab Adversario facienda est consignatio pecuniarum *dec. 500. num. 1.*
 Dotem Promittens super domo, quando non possit consequi suum creditum super dicta domo *d. dec. 500. num. 4.*
 Dotem promittens super domo asserens esse anteriorem omnibus creditoribus non potest consequi suum creditum super dicta domo tanquam anterior *d. decif. 500. num. 5.*
 De liquiditate crediti quando non constat, retentio non competit *dec. 511. num. 1.*
 Creditum ad hoc ut dicatur liquidum, ad effectum ut competat retentio, quid requiratur *d. decif. 511. num. 2.*
 Non potest dici perfectè liquidum, nisi per sententiam ita declaratum sit *d. decif. 511. num. 3.*
 Quando censetur liquidum ibidem *num. 5.*
 Credita requiritur altiore indaginem non dicuntur liquida, nec possunt impedire immisionem *d. dec. 511. num. 4.*
 Creditum non dicitur liquidum, quando videnda sunt rationes *d. dec. 511. num. 6.*
 Item quando sunt facienda computa ibidem *num. 10.*
 Creditum ipsiusmet promittentis an, & quando censetur includere promittens, dotem esse anteriorem omnibus creditoribus primi viri *dec. 547. num. 4.*
 Creditum non iustificatum non est præferendum *decif. 547. nu. 1.*
 Pro credito Mulieris promissor dotis non potest agere contra bona dotalia *dec. 547. num. 3.*
 Promittens dotem esse anteriorem omnibus creditoribus primi viri an, & quando censetur etiam includere creditum ipsiusmet promittentis *d. decif. 547. num. 4.*
 Non consilio de credito immisso in Saluiano non datur *dec. 584. num. 1.*
 Creditum probatur ex partita descripta in libris Mercatorum *decif. 612. num. 2.*
 Creditum dicitur liquidum, quando nulla exceptione potest elidi *dec. 634. num. 3.*
 Creditum quando possit incontinenti liquidari, remittitur iudicis arbitrio *d. decif. 634. num. 4.*
 Creditum non potest denominari liquidum, quando iustificatio refutat ex libris creditoris *d. dec. 634. num. 5.*
 Creditum quando pendet à verificatione plurium partiarum, quæ indigent discussione, tunc non dicitur posse incontinenti iustificari *d. dec. 634. num. 6.*
 Ex credito posteriori non datur retentio *decif. 640. nu. 4.*
CRESCENT. *dec. 3. de offic. & potest. Indic. de leg. loquitur de prerogationibus factis ab Auditoribus Rotæ vigore Innocentianæ* *tot. 3. num. 39. R. P. D. N. Severoli.*
CRIMEN quando est occultum, tunc potest procedi ad capturam etiam non præcedentibus indicij, maxime quando Reus est suspectus de fuga *dec. 405. num. 1. 2.*
 In crimine requirent depositionem, & ubi timetur de fuga Vicarius potest procedere sine alijs, & coniuicibus *d. dec. 405. num. 1.*

In crimine requirent depositionem solus Episcopus potest procedere ad necessariam detentionem *d. dec. 405. num. 2.*
 Crimen læsæ Maiestatis olim quale, & quibus legibus, & poenis punitum *tot. 1. nu. 6. Clem. 8.*
 Criminis læsæ Maiestatis plures species *d. tot. 1. num. 23.*
 Crimen læsæ Maiestatis non committitur, inter quos sunt civiles discordiæ *d. tot. 1. num. 33.*
 In crimine læsæ Maiestatis non incidit fugiens ad hostes ob defensionem sui corporis *dist. tot. 1. nu. 35.*
 Sub crimine seditionis cadit tumultus factus sub causa assequendi Magistratum *d. tot. 1. num. 36.*
 Crimen perduellis, & perduellionis, qui, & quid *d. tot. 1. nu. 20. 22. & 32.*
 In crimine læsæ Maiestatis punitur tractatus consistens in sola oris aperitione *d. tot. 1. num. 47. contrarium nu. 48.*
 In crimine læsæ Maiestatis cogitationis penam nemo patitur *d. tot. 1. num. 50. Dummodo ad actum extrinsecum non fuerit devenum ibid. num. 51.*
 Crimen perduellionis non dicitur commissum ex conuocatione Consilij, & Collegij, penes quod rota auctoritas Reipublice consilij ad effectum de rassetur *le cose* non ad effectum, mutandi statum ciuitatis Reipubl. *dist. tot. 1. num. 55.*
 Crimen perduellionis non continetur in secundo capite legis lulie *d. tot. 1. nu. 57.*
 Crimen perduellionis non fuit occisio Vexilliferi Reipubl. Lucanæ, quia non fuit animo Reipubl. occupandi, sed potius ex causa priuata *d. tot. 1. num. 59. 78. & 100. Clem. 8. Amplia ut num. 76.*
 Neque fuit crimen læsæ Maiestatis ibidem *nu. 60.*
 Crimini Socius probat ad inquirendum, & ad torquendum, sed non ad condemnationem etiam si plures sint *n. tot. 1. num. 86.*
 Argumentum; crimen læsæ Maiestatis commissum est, ergo filij amiserunt passiuam testamenti factionem, & pater quisquis tenetur, non valet *d. tot. 1. nu. 94.*
 Crimen perduellionis quem commississe concludenter probari debet ad hoc, ut eius filij puniantur ibidem *nu. 95.*
 Pro crimine perduellionis solum imponitur poena filiorum in habitibus ibidem *num. 96. & 97.*
 Crimen læsæ Maiestatis an committat offendens Reipubl. & an incurrat penam *l. quisquis auct. tot. 1. nu. 101.*
 Crimen læsæ Maiestatis committi potest, licet non attentetur contra Principem, sed agatur de nece Consiliarij lateri illius assistentis ibid. *num. 102.*
 Crimen læsæ Maiestatis committitur, si occidant Vexillifer, Autiani, vel Magistratus, filij tamen delinquentis non subiunguntur poenis *l. quisquis C. ad leg. Jul. Maest. ibidem num. 103.*
 Crimen non exiungitur morte, ubi actum est de nece Reipubl. lecus de nece alicuius Magistratus *tot. 1. num. 184. Clem. 8.*
 In crimine læsæ Maiestatis non creditur assertioni Principis ibidem *nu. 290. & 291.*
 In crimine læsæ Maiestatis contra partem sententia

tentia condemnatoria ibidem *num. 35.*
 Filij committentium crimen perduellionis quare puniantur ibidem *num. 418. & 444.*
CAVCIATA Bulla non impartitur veniam ab excommunicatione, nisi post satisfactionem, *dec. 172. nu. 2.*
CVLPA aliena mihi nocere non debet *dec. 384. num. 5.*
 Culpa debitoris est compensanda cum culpa creditoris *dec. 523. num. 8.*
 Intrat etiam contra non possidentem deuolutio, si priuatio suae possessionis ex sua culpa processit *decif. 568. n. 6.*
CVRA penes Capitulum, & Canonicos ex quibus residere dicatur *dec. 314. num. 1.*
 Cura ad eum pertinere dicitur, sine cuius licentia exerceri non potest *decif. 314. num. 4.*
 Cura non arguitur pertinere ad Presbyterum, quam uis eligatur ab vniuersitate *d. decif. 314. num. 6.*
 Ad probandum, curam pertinere ad Capitulum praesertim contra Laicos ad effectum decimandi, & dum non concurrit alius, qui curam pretendit, probationes coniunguntur *d. decif. 314. num. 5.*
 Cappellani cum cura animarum antequam admittantur ad exercitum, debent ab Episcopo examinari *decif. 170. num. 3. & 5.*
CVRATOR censetur datus iuxta requisitionem contrahentis *dec. 23. num. 9.*
 Curator datur etiam habenti dilucida interualla, *dec. 203. num. 11.*
 Curatoris sola datio, alio impedimento non appARENTE, non impedit factionem Testamenti *d. decif. 203. num. 12.*
 Curatoris furiosi depositio non prauelet contra depositionem duorum Testium *decif. 319. nu. 23.*
 Curator rem emens ex pecunijs minoris, statim eidem Minori acquiritur res empti, secus si ab extraneo *decif. 457. n. 5.*
IN CVRIA solum viget, quod ad examen conuocatur interpres, in partibus vero toleratur, sed non est necessarium *dec. 578. n. 5.*
 In commissionibus in curia non admittitur oppositio subreptionis propter facilem aditum ad Principem *decif. 578. num. 6.*
 In Curia Capitolina Consultor deputatus, si non fuerit recusatus potest ferre votum etiam lapsi duobus mensibus *Vol. 2. num. 36. R. P. D. bo. me. Argeli.*
 Cutie Romanae Iudices quandoque in articulis arduis Induerunt sententias *Vol. 7. nu. 2. bo. mem. Targ. Vrbani.*
 In curia quando non sunt receptae decisiones, non sunt allegandae, nec sequendae *d. Vol. 7. nu. 74.*
CVRSORES affigere debent ceduloues *dec. 617. num. 10.*
CVTELLVS firmat fideicommissarios vniuersales posse in solidum conueniri *Vol. 7. nu. 23. & 24. bo. me. Targ. Vrbani.*
CHYROTHERCARI non possunt facere calcamenta mulierum, nisi sint auro serico, & odoribus ornata *Vol. 11. nu. 4. R. P. D. Martelli Sceroli P. S. Ref.*

DAMNUM, & lucrum debet considerari de tempore contractus ad hoc vt detur restitutio filio se obliganti pro Patre ex capite enormissimae lésionis *decif. 551. num. 5. & 9.*
DATIO in solum cum clausula constituti, & Precarij transfert dominium, & possessionem *decif. 131. num. 1.*
 Dano in solum facta alicui cum clausulis translatiuis dominij dici non potest, quod nomen illius fuerit appositum ad cautheiam *decif. 429. num. 3.*
DEBITORES communitatum non possunt reintegrari ad officia, nisi soluto debito *decif. 73. num. 7.*
 Debitorem possedisse rem probandum est, vt competat Saluianum *decif. 563. nu. 1.*
 Debitoris latitatio ex dispositione statuti Bononiae potest probari per testes deponentes de publica voce, & fama *dec. 615. num. 9.*
 Nominum debitorum assignatio, vt imponit liberationem, quae requirantur *dec. 615. nu. 4. & 5.*
 Debitor vt non possit conueniri ex Apoca connecta occasione ludi, requiritur, quod ludus sit prohibitus *decif. 633. num. 5.*
 Debitor constituitur in mora petitis litis contestationem *decif. 157. nu. 3.*
 Debitor non potest hypothecare bona, quorum non habet dominium *decif. 246. num. 7.*
 Debitor dotis constituitur in mora eo ipso, quod maritus sublinet onera matrimonij *decif. 338. num. 4. declar. nu. 5. & 6.*
 Debitor etiam non opponente, venditio facta ex causa cui obstat exceptio, est nulla *decif. 388. num. 4.*
 Debitor quando est diues, tunc sufficit fideiussor minus idoneus *dec. 428. num. 8.*
 Debitor praestans plures fideiussores, quando vnum praestare tenebatur, dicitur pinguius adimplere eius obligationem *d. dec. 428. num. 9.*
 Debitorem esse soluendo desumitur ex condicione affectus cum exhibitione cedulae bancariae *dec. 445. num. 3. pag. 236.*
 Contra debitores hereditatis cedendo actiones haeres grauatus, non liberatur, cum ei sit imputandum, quod illa non exigit, quando potuit exigere *d. decif. 445. num. 8.*
 Debitor mei debitoris dicitur mihi obligatus *dec. 503. num. 2. limita ad effectum obinendi Saluianum nu. 3.*
 Debitum, pro quo fuit datus fideiussor, censetur grauius *dec. 246. nu. 5.*
 Debiti partem solucius videtur illud quoad residuum contrahi *dec. 286. nu. 11.*
 Declara, quod non praedicit, nisi in parte soluta ibidem *num. 12.*
 Debitum etiam iuratum tollit praescriptio de iure communi *dec. 388. nu. 13.*
 Pro debito si sit Pater carceratus, & filius non fideiubet pro exacerando, Pater potest illum exheredare, & priuare sua legitima *decif. 551. nu. 6. & 7.*
 Promissio pro debito necessario tenet etiam sine solennitatibus *decif. 583. num. 3.*
 Debita fideicommissus debeat solui cum bonis

is alienari prohibitis , quæ tali casu alienan-
tur *dec. 585. num. 1.*

clara, quod si debita possint persolui cum fru-
tibus vnus anni , non sunt alienanda corpo-
ra *d. decif. 585. num. 2.*

biti confessionem importat termini susceptio
testif. 427. *num. 3.*

biti præsumptio , quæ resultat ex mandatis ,
quando est æquiuoca , non attenditur *dec. 443.*
num. 8.

bitum descriptum in inventario non importat
concludentem probationem *dec. 443. num. 7.*

bitum non inducit confessio licet geminata ,
quando est æquiuoca , & potest referri ad aliam
causam *d. dec. 443. num. 6.*

o debito vxoris quando sit deneganda execu-
tio contra maritum super bonis dotalibus *dec.*
547. num. 2.

d debita consocij contracta post finitam socie-
tatem non tenentur socij *decif. 550. num. 1.*

d debita consocij etiam si durante societate
contracta non tenetur socius , si sint contracta
nomine proprio , & pecunie non sint versæ in
utilitatem societatis *d. dec. 550. num. 2. & 14.*

declara hoc non procedere in societate omnium
bonorum ibidem *num. 7.*

d omnia debita quando teneatur socius *d. dec.*
550. num. 7.

d debita hereditaria hæredes actione personali
non tenentur nisi pro rata , pro qua sunt hæ-
redes *test. 7. num. 6. & num. 1. Testif. 427. num. 1.*

Quoad debiti solutionem diuisio portionum ,
hereditarium prouenit ex dispositione legis
duodecim tabularum ibidem *num. 7.*

reliquo debito prorsus liberatus remanet co-
hæres soluens nam ratam , creditore etiam
inuito ibidem *num. 9.*

otum debitum hereditarium soluens cohæres
inaduerter, vel coactè , seu quouis alio mo-
do , solum supra ratam valet repetere con-
ditione indebiti ibidem *num. 16.*

egula prædicta seruari debet tam de iure ciuili ,
& canonico , quam in foro fori ibidem *num. 17.*

procedit etiam si rata cohæredis quantitatem
debiti exoluendi longè excedat *num. 18.*

Quid quid aliter sentiat in foro conscientie Gre-
gorian. *dec. March. 26. nam de communi hinc in-*
de allegat Boss. de dote num. 19.

procedit etiam in penalibus ex delicto *num. 20.*

tem pariter procedit tam respectu legatarij , quæ
creditoris *num. 21.*

tem non solum in actione mere personali , sed et-
iam in reali ex sola tacita hypotheca legali a-
nomala , & proueniente ex actione personali
legatorum quantitatè , & similium *num. 22.*

Fallit stante expressa hypotheca , & oriente ex cõ-
tractu , & stipulatu defuncti ibidem *num. 22.*

DECENDIUM

Intra decendium facta executio non reuocatur
per viam attentatorum , vbi fuit appellatum
in tempore à die notitiæ , sed reuocatur bene-
ficio iniustitiæ *d. Test. 6. num. 63. & 64.*

Decendium ad appellandum incipit currere de
iure ab hora latæ sententiæ , & de momento
in momentum ibidem *num. 71.*

Extra decendium facta executio saltem directa
non remanet attentata , quamuis victus fuerit

citatus domi dimissa copia , sed venit discutien-
da ratione iniustitiæ in gradu appellationis ibi-
dem *num. 88.*

Decendium ad appellandum fuit de iure præ-
scriptum à die latæ sententiæ ibidem *num. 72.*

Decendium ad effectum attentatorum in facto
contumace condemnato per contradiclas currit
à die scientiæ , non autem sententiæ , quam-
uis in principio causæ fuisset monitus perso-
nalis *Test. 6. num. 30. & Test. 427. num. 1.*

Tam extra decendium post interpositum appel-
lationem , quam intra terminum ad appellan-
dum facta executio semper remanet attentata
ibidem *num. 1.*

Infra decendium ad appellandum facta executio
dicitur attentata quamvis longè post decen-
dium fuerit interposita appellatio ibidem
num. 2.

Intra decendium executio dicitur improba , &
reuocatur per viam nullitatis , quamuis inde
non fuerit appellatum , & post causæ descriptio-
nem ibidem *num. 3.*

Procedit etiam stante appellatione , sed nulliter
interposita , vt de stylo , & inueterata Rote
consuetudine ibidem *num. 4.*

Infra decendium facta directa executio saluatur
ab attentatis , quando adest desertio desumpta
ex non prosecutione appellationis per biennium
imò quadriennium , licet causa fuerit com-
missa simpliciter ibidem *num. 6.*

Post decendium ad appellandum computan-
dum à die sententiæ facta executio non est at-
tentata ibidem *num. 19.*

Decendij ad appellandum elapso termino iudex
potest exequi propriam sententiam extra viam
attentatorum , & nullitatis ibidem *num. 20.*

Intra decendium mensurandum à die latæ sen-
tentiæ , non autem scientiæ debet interponi
appellatio , licet citatio fuerit executata tam do-
mi dimissa copia , quam per contradiclas con-
tra contumaces *d. Test. 6. num. 32.*

Procedit etiam quamuis victus fuisset citatus in
alieno territorio ibidem *num. 29.*

Decendium ad appellandum contra illum , qui
fuit à principio citatus , & deinde condemna-
tus per contradiclas currit à die sententiæ ibi-
dem *num. 31.*

Contrarium quod currat à die scientiæ contra
citatum domi dimissa copia ibidem *num. 32.*

Decendium ad appellandum currit à die senten-
tiæ , quando victus in principio causæ fuit mo-
nitus , siue citatus ad totam causam , & sub
termino peremptorio , & de ratione ibidem
num. 33. & 34.

Decendium ad appellandum currit à die scientiæ
quando Reus citandus est impeditus , &
dolo non latitat , ne personaliter citetur , secus
si dolo ibidem *num. 34.*

Decendium ad appellandum an currat à die sen-
tentiæ , vel scientiæ debet inspicere , an agatur
de desertione , vel de attentatis ibidem *num. 55.*

Decendium ad appellandum currit à die scientiæ
ad effectum desertionis tantum , non vero ad
effectum attentatorum contra citatum domi
dimissa copia *num. 61.*

Decendium ad appellandum pro reuocatione at-
tentatorum non currit nisi à die scientiæ ibi-
dem *num. 62.*

T t

DE-

DECIMÆ, vt prescribantur, requiritur quadragenaria cum titulo, vel immemorabilis aduersus Parochialem *dec. 287. nu. 6.*

Decimarum non est capax laicus *dec. 325. nu. 9.*

Decimarum indultum concessum per Paulum V. Reipublice Venetę derogat cuiusque exemptioni, & immunitati *dec. 339. nu. 2.*

A decimis exemptio concessa Cardinalibus suffragatur eorum Pensionariis *d. dec. 339. nu. 5.*

Decimæ ratam expensione soluendæ non potest retinere Titularis inuito Pensionario *dec. 339. num. 6.*

Decimarum ius non mutatur in præiudicium.

Episcopi ex mutatione feminis *dec. 344. num. 3.*

Decimandi causa compertis Episcopo reputata prophana ad effectum concedendi remissionem *dec. 344. nu. 1.*

Ad effectum præscribendi decimas contra Ecclesiam Parochialem requiritur Immemorabilis, vel Quadragenaria *dec. 410. nu. 9.*

Decimarum perceptio non probatur ex Testibus de auditu *d. dec. 401. nu. 8.*

Decimæ ius probatur ex sententia antiqua ad iudicationis decima Terrarum *dec. 234. nu. 4.*

Decimandi ius plene probant scripturæ antiquæ continentes enunciatiua vltra centum annos, & habent vim famæ *dec. 234. num. 1.*

Ecclesia Parochialis habet intentionem fundatam in Decimis locorum positorum intra illius fines *d. dec. 234. nu. 1.*

In decimis magis attenditur causa possidendi, quam actus *dec. 281. nu. 2.*

In lure percipiendi decimas manutentio debetur Capitulo, quando illas percipit vigore contractus, & est in possessione percipiendi *d. dec. 281. num. 3.*

Quoad decimas locorum positorum intra fines Parochiæ Parochia habet iuris communis assistentiam *d. dec. 271. num. 1.*

Decimæ nullo modo possunt præscribi à Laicis *dec. 237. num. 2.*

Decimarum ille præsumitur dominus in præsens, qui fuit in præteritum *dec. 237. num. 1.*

Decimæ ad quam Ecclesiam spectant, ad eandem spectant primitiæ *dec. 401. num. 3.*

Decimæ, & Primitiæ spectant ad Parochum intra cuius fines bona sunt sita *d. dec. 401. nu. 2. & 5.*

Decimas fuisse exactas ab vno, testibus deponentibus in consequentiam venit, non fuisse exactas ab alio *dec. 490. nu. 5.*

A decimis, & à collectis vt sint exempta Monasteria Monialium S. Francisci Tertij Ordinis quid requiratur *dec. 514. num. 2.*

Quoad decimas Moniales S. Clementis gaudent iisdem privilegijs, quibus gaudent Monasteria S. Francisci Tertij Ordinis *d. dec. 514. nu. 3.*

Privilegium non soluendi decimas potest amitti per illorum solutionem spatio 40 annorum *d. dec. 514. num. 4.*

Non tollit privilegium non soluendi decimas præscriptio si non est quadragenaria *d. dec. 514. num. 10. & 13.*

Decimæ dominium ex quibus probetur *dec. 599. nu. 2.*

Decimæ dicuntur spectare ad Capitulum ex sola recognitione, licet à Laicis possideantur *d. dec. 599. num. 6.*

Decimæ dominium ad fauorem Capituli sufficit quomodocunque constare, quando Parochus non est in causa *dec. 599. num. 10.*

De decimis agens Capitulum contra Parochum debet probare quadragenariam cum titulo, vel immemorabilem *dec. 599. num. 11.*

DECISIONES non fundantur in statutis informibus, & non loquentibus de materia *dec. 71. num. 7.*

Decisiones Mohedani 4. & 16. de *restitu. spoliat. Crescentij 6. de probat. & alia relata in Tulen. Monasterij 22. Maij 1609. coram Damasceno* procedunt in criminalibus, & materia tertiovalde præiudiciali *dec. 91. nu. 8.*

Decisiones Rotaes non faciunt ius, nec rem indicatam *dec. 509. num. 10.*

Decis. 1141. Seraphin, declaratur *dec. 586. nu. 6.*

Decis. 545. part. 1. diuersi, declaratur *dec. 586. nu. 7.*

Decis. 702. part. 4. diuersi, in quibus terminis procedat *dec. 591. nu. 10.*

Decisio in Hispania. portionis 14. Aprilis 1595. & 12. Maij eiusdem anni, & 18. Martij 1596. coram Blanchetto apud Garzade *benific. par. 5. cap. 4. num. 38. in quibus terminis procedant d. dec. 591. nu. 11.*

Decij conf. 95. impugnatur, & declaratur *dec. 567. num. 5.*

Decisio in Racina depositi 25. Maij 1610. coram Penia declaratur *dec. 274. num. 4.*

Decisio in Elboren pensionis 9. Iunij 1595. coram Corduba loquitur de sententia nulla, non verò de iniuria, & dubitatur, an subsistat *dec. 274. nu. 5.*

Decisio in Romana Cappellania 14. Aprilis 1614. coram Perosio declaratur *dec. 589. num. 9. fol. 12.*

Decisio 481. par. 1. reuert. declaratur *dec. 355. num. 7.*

Decisio in Valentia Braccioij 21. Iunij 1605. coram Penia declaratur *dec. 373. nu. 10.*

Decisio in Romana donas. de Capis 5. Iunij 1602. relata per Picum ad statum Urbis declaratur *dec. 430. nu. 4.*

Decisio 1122. lib. 3. par. 3. diuersi, declaratur *dec. 539. nu. 9.*

Decisio S. Marci pensionis coram Sacro Rota per Marchesani. par. 2. fol. 486. in quibus terminis loquitur *dec. 573. nu. 6.*

Decisiones non sunt allegandæ, nisi in articulis serio firmatis, non autem in illis obiter, & incidenter degustatis *Var. 6. num. 57. bo. me. Tarq. Vrbani.*

Decisiones sunt intelligendæ secundum doctrinas allegatas, & in quibus se fundant ibidem *num. 59. & 60.*

Decisiones nullam præstant auctoritatem, quando sunt resideñde, & eius fundamenta noluist Rota probare ibidem *num. 79.*

Decisiones in statu Ecclesiastico debent prolegibus obseruari *var. 7. num. 72. bo. me. Tarq. Vrbani.*

Et vt communem opinionem facientes debent sequi ab omnibus in iudicando ibidem *nu. 73. limita tamen vt num. 74. 75. & 76.*

Decisiones rotales declarantur procedere, quando agitur pro mandato ad factum, nempe quia sunt promissa iussio ibidem *num. 79.*

Decisio non venit attendenda, quando deficit suppositum in decisione ponderatum ibidem *nu. 89. & 90.*

De.

Decisiones nullam faciant auctoritatem, quando fundantur in ratiocinijs, & discursibus ibidem *num. 92.*

Irem non attenduntur, nisi in illis articulis serio firmatis, non autem in distis incidenter, & obiter ibidem *num. 93.*

Decisiones non merentur allegari, quando adversus illas fuit concessa nova audientia *d. ver. 2. num. 94.*

Fortius quando fuit instatum pro expeditione, & fuit concessa nova audientia ibidem *num. 95 & 96.*

Irem quando per Papam fuit commissa illius reusio *num. 97.*

DECLARATIO non comprehenditur sub verbo statueret *Vol. 1. num. 205. Clem. 8.*

Declarationem ad iure communi recipit statutum penale ibidem *no. 207.*

Declaratio desertionis difficillime potest in praxi obtineri ob Notariorum emolumenta *Vol. 6. nu. 15. bo. me. Tarq. Urbani.*

Declarationi iurata standum est, similiter facta in extremis *decif. 351. num. 9. 10. & 14.*

Declarationis partis, ac eius iurata confessioni potius standum est, quam Testium depositionibus *decif. 458. nu. 4.*

Ex declaratione summorum Pontificum Rotuli Magistrorum ceremoniarum nemini praeiudicant in petitorio *vol. 8. nu. 51.*

Sine declaratione tacita, vel expressa desertionis, vel sine citatione, excurio sententiae subterni non potest *vol. 6. numer. 11. bo. mem. Tarq. Urbani.*

Declaratio, quae fit iuxta voluntatem, & ordinem alterius fieri debet cum iuramento *Vol. 4. num. 12. R. P. D. N. Severoli S. C. Advoc.*

Declarare non potest cum iuramento haeres id, quod fidei defuncti erat commissum ibidem *nu. 13.*

Declaratio voluntatis potest committi alteri, & relicta ita factum substatuetur ibidem *nu. 28.*

Et dicto casu Episcopus potest cogere ad declarandum causas, in quas iussus fuit bona distribuere ibidem *nu. 29.*

Amplius etiam si Testator dicat secreto significasse Executori, dum non mandat servari secretum *nu. 70.*

Declaratio praedicta debet fieri cum iuramento ibidem *nu. 11.*

Declarationi factae cum iuramento an sit standum, quando Testator executori mandavit servare secretum absque alijs concessis ibidem *nu. 32.*

Contrarie sunt Doctorum opiniones, remissive *nu. 33.*

DECLARATORIA stante non partitione, & contumacia est relaxanda *decif. 250. nu. 1. & dec. 346. num. 1. & 2.*

Declaratoria fertur contra contumaces *dec. 346. num. 2.*

Declaratoria non venit relaxanda, constituto prius de intimatione personaliter facta, illaque legitime reproducta, ac servatis terminis de stylo *dec. 418. nu. 11.*

Declaratoria est relaxanda contra intrusos, licet pendente etiam quod non fuerint citati ad sententiam *decif. 437. num. 7.*

Declaratoria ut sit relaxanda, quae nam prius de-

beant praecedere *decif. 466. num. 1.*

Declaratoria est decernenda facta intimatione mandati, servatis quatuor terminis, nec doctum de partitione *dec. 348. num. 1. & 7. & dec. 360. nu. 1. & 2.*

Declaratoria lex trahitur ad praeterita *vol. nu. 285. Clem. 8.*

Declaratoria ut possit legitime relaxari, non indiget reservatione terminorum ad docendum de partitione, quando per actum positum constat de contumacia moniti *vol. 7. num. 22. bo. me. Tarq. Urbani.*

DECLINATIO Imperij Romani cepit sub Imperatoribus Honorio, & Arcadio *vol. 1. num. 16. Clem. 8.*

DECOCTIO probatur per sententiam, ex qua aliquis fuit declaratus decoctus *dec. 615. nu. 8.*

Decoctio canonizata per sententiam facit rem clarum ita ut si deinde decoctus fuerit admissus ad officia non praedjudicat veritati *diff. dec. 615. nu. 10.*

Pro decocto habetur contumax *decif. 615. nu. 7.*

DECRETVM iudicis non inducit illas solemnitates, quae in illo non enunciantur *decif. 535. num. 3.*

Decretum iudicis secularis non facit presumere licentiam iudicis Ecclesiastici in renucliationibus requisitis *dec. 535. num. 5.*

Decretum, siue mandatum iudicis habet praesumptionem pro se *dec. 615. nu. 2.*

Decretum non sufficit ad probandum admissionem ad officia *dec. 615. num. 11.*

Ex Decreto Consilij contra Vincetium facta, Iacobus, & alij filii de Podio non fuerunt reddituri in capaces *vol. 1. nu. 208. Clem. 8.*

Decretum Consilij Lucensis contra Vincetium Podium quid contineat ibidem *nu. 268.*

Non afficit, nec comprehendit eius filios ibidem *nu. 269.*

Decretum, sententia, siue statutum tollens beneficium remissionis penarum praesupponit antea beneficium illud sibi suffragari ibidem *nu. 398.*

Decreta Congregationis, ac etiam bullae in materia praecedente non debent attendi, observantia Rotuli deficiente *Vol. 8. nu. 55. R. P. D. Alouiti.*

Decretum praesumitur interpositum ex vera, & iusta causa *decif. 37. num. 4.*

Decretum iudicis, & omnia in eo contenta censetur approbare, qui ab illo non reclamavit *dec. 73. nu. 4.*

Decretum remanet in suo robore, si non fuit reuocatum, licet partes institerint pro renocatione illius *decif. 73. num. 5.*

Decretum irritans apostolum in litteris Apostolicis inficit possessionem *dec. 278. num. 9.*

Decretum irritans operatur, ut forma non possit adimpleri per aequipollens *dec. 343. num. 2.*

Decretum inducit formam, qua non servata contrahit actus *dec. 451. num. 1.*

Decretum dicitur poenale, quando inducit nullitatem actus propter odium personae efficientis actum, secus autem quando reddit actum nullum propter defectum formae *d. dec. 451. num. 4.*

Decretum irritans ligat etiam ignorantes *d. decif. 453. nu. 1.*

- Decretum irritans non operatur, quando controuertitur validitas constitutionis *des. f. 479. num. 6.*
- Quando adest clausula, & decretum irritans in privilegio, istud non amittitur per non usum *d. des. f. 14. num. 7.*
- Decretum Sacr. Concil. Trident. *sess. 24. cap. 20.* quomodo intelligatur, & quando habeat locum *des. f. 521. num. 10. & 11.*
- Decretum irritans, & clausula sublaia inficit titulum, & possessionem *des. f. 530. num. 9.*
- DEFECTVS in causa criminali ardua non suppletur à numero Testium *For. 1. num. 87. Clem. VIII.*
- DEFENSIO
- Ob defensionem sui corporis fugiens ad hostes non incidit in crimen laesæ Maiestatis *For. 1. num. 35. Clem. 6.*
- DEFUNCTI bonorum possessio ex statuto Urbis continuatur etiam in filias *des. f. 30. num. 1.*
- Defuncti factum impugnare non potest hæres *des. f. 139. num. 6. & des. f. 159. num. 7.*
- Fallit, quando est cum beneficio legis, & iuuenturij *d. des. f. 159. num. 3.*
- Defuncti confessio nocet heredi *des. f. 181. num. 2.*
- Defuncti possessio probatur ex reuocatione locorum montium facta ab hærede *des. f. 425. num. 5.*
- Defuncti appellatio prodest heredi *des. f. 483. num. 7.*
- Constituto solum de possessione defuncti; immisio est concedenda heredi scripto *des. f. 573. num. 11.*
- Defuncti possessionem continuat in heredem statutum Lincanum *For. 1. num. 552. Clem. 8. & num. 552.*
- A defuncto sufficit habere titulum, ut quis dicatur legitimus contradicitor, licet possessionem quis acquisierit, ibidem *num. 561. & 562.*
- Defunctus nec inter viuos, nec in vltima voluntate valet obligare suos heredes in solidum *For. 7. num. 59. de. m. T. seq. Vbi et num. 87.*
- Quod procedit etiam quando agitur fauore doris ibidem *num. 60.*
- Ampla etiam in casu, quo in diuisione, vel transsione hæres caueriat, ut vnus totum debitum creditoribus exsoluat ibidem *num. 61.*
- Contrarium seruatur in Tribunalibus de aequitate ad euitandos circuitus *num. 62.* vide quid firmet *Surd. des. 90.* contra istam æquitatem.
- Defuncti factum approbare tenentur heredes pro ea rata tantum ab ipsis adita *d. For. 7. num. 66.*
- In reliquis tanquam extranei possunt factum improbare *num. 67.*
- Item non tenentur approbare, quando factum est nullum, *num. 71.*
- Defuncti fidei commissi non potest hæres declarare cum iuramento *For. 4. num. 13. R. P. D. N. Sueroli Adm. Conf.*
- Defuncti obligatio transit etiam ad mediatos heredes *d. For. 4. num. 39.*
- Hæres potest conueniri eadem via executionis, qua defunctus conueniri poterat ibidem *num. 38.*
- DELECATVS confertur beneficia tanquam executor conferre censetur *des. f. 143. num. 4.*
- DELICTVM præsumitur commissum ex causa, quod illud reddidit minus grate *For. 1. num. 62. Clem. 8.*
- In delictis est inspicienda intentio delinquentis *d. For. 1. num. 26.*
- Delictum ubi præcesserunt minæ præsumitur commissum à minante ex minis precedentiibus *d. For. 1. num. 58.*
- Delictum præsumitur commissum ex causa, quæ apparet, & desumitur ex qualitate temporis, & ex alijs, de quibus *For. 1. num. 65. 66. & 67.*
- Delictum censetur commissum ex causa iniuriæ ac iræ præcedentis ibidem *num. 69. & 70.*
- Præsumptionem delicti in Republicam facit cessare inimicitia priuata ibidem *num. 71.*
- Indelictis arguitur à preparatione ad præparata ibidem *num. 72.*
- Delictum non probatur vnicò teste *For. 1. num. 77. 79. & 83.*
- In delictis spectatur tantum quid principaliter agitur ibidem *num. 84.*
- Delicti perductionis argumentum non imponit procuratio Clauis portæ Ciuitatis facta per Vincentium *d. For. 1. num. 82.*
- Delictum in dubio præsumitur illud, quod est minus graue, & quod mitiori pœna est placendum *d. For. 1. num. 85.*
- In delicto commissio contra Principem solum habet locum *lex quisquis C. ad leg. inf. Maiest. locus vero contra Rempubl. & quomodo ibid. num. 99. & seq.*
- Delictum grauius panitur ratione personæ prohibite in eo perpetrando adhibita *diff. For. 1. num. 125.*
- Delictum esse commissum sufficit declarare, ut postea subintret pœna à lege imposita ibidem *num. 310. declarata ut num. 311.*
- Delicti denunciati, & querelati qualitas attenditur ad capturæ validitatem *des. f. 56. num. 11.*
- DELINQVENS intentio in delictis est inspicienda *For. 1. num. 26. Clem. 8.*
- Delinquentis intentio distinguit vnum crimen ab alio *For. 1. num. 28.*
- Delinquentibus si facta fuit remissio pœnæ eo magis censetur facta eorum filijs, qui delictum non committerunt *d. For. 1. num. 385.*
- DENOMINATIO diuersis excludit identitatem bonorum *des. f. 595. num. 1.*
- DEPOSITIO facta lite pendente sine iurisdictione, & citatione partis nihil prodest *des. f. 117. num. 5.*
- Deposito Procuratoris tantum ad substituendū administratorem probat *des. f. 188. num. 9.*
- Deposito pecuniarum pro toto triennio facta statim post notitiam casus & caducitatis, & moram purgat *des. f. 23. num. 12.*
- Depositiones testium conuallantur per contrariam attestationem aliorum testium *des. f. 617. num. 5. & 6.*
- Deposito Testis inimici nihil probat *des. f. 617. num. 12.*
- Deposito Testis reijcitur, quando ratio per eum assignata est debilis, & non concludens *des. f. 619. num. 10. & 11.*
- Depositionis pœna imponitur pro stupro *des. f. 619. num. 3.*
- Depositiones Testium coadiuantur ex instrumentis antiquissimis *des. f. 421. num. 2.*
- DEPOSITARIVS depositario competit remedium reintegrandæ *des. f. 149. num. 5.*
- DEPOSITVM factum parte non tacita nihil operatur

operatur *decif. 297. num. 4.*
 In Deposito etiam habet locum statum Urbis
lib. 1. cap. 258. & ligat etiam forenses in Vrbe
degentes dec. 388. num. 11. & illi non obstat mala
fides nu. 14.
 Depositum actuale probat aliquem habuisse in
 promptu pecuniam *decif. 406. num. 4.*
 Depositum non factum cum debitis requisitis
 non suffragatur *dec. 584. num. 8.*
 Pro deposito penes vnum ex hæredibus existente
 potest exerceri in solidum actio personalis in
 rem scriptam *vot. 7. num. 30. bon. mem. Targ.*
Vrbani.
 DEPORTATI habebantur pro mortuis *vot. 1.*
num. 315. Clem. VIII.
 Deportatorum bona confiscantur ibidem *num.*
314.
 Deportati Ciuitatem Romanam amittebant, &
 efficiebantur quasi sine Ciuitate ibidem *num.*
217.
 Deportati amittebant factionem passuum testa-
 menti ibidem *num. 318. & 328. limita vt num.*
329.
 Deportati capitis diuinationem patiebantur ibi-
 dem *num. 319.*
 Deportatis, vel relegatis an æquiparentur Ban-
 niti nostri temporis valde controuertitur inter
 Doctores ibidem *num. 327.*
 Deportati amittunt ea, quæ sunt iuris ciuilibs ibi-
 dem *num. 356.*
 Deportatis, & seruis pænæ quantumvis in capa-
 citate legari potest ibidem *num. 459.*
 DEPUTATIO
 In deputatione Cappellani amouibilis sunt ma-
 nuerendi Confratres, donec plenè probetur
 erectio beneficii *dec. 180. num. 7.*
 DEROGATIO, & abrogatio intelligitur ad ef-
 fectum premifforum *vot. 1. num. 428. Clem. 8.*
 Derogatio dispositioni iuris communis est faci-
 enda specifice, & expresse, & non sufficit gene-
 ralis *voti 10. nu. 24. R. P. D. Vespignani.*
 DEROGATIVM non censetur, nisi in quantum
 expressum est, & necessitas cogit *vot. 1. num. 433*
Clem. 8.
 DESCENDENTES per lineam masculinam di-
 cuntur comprehendi in fideicommissio perpetuo
decif. 333. num. 2.
 Inter descendentes facilius inducitur fideicom-
 missum *d. decif. 333. num. 4.*
 De descendens omnibus in infinitum vocatio
 facta in portione Patris, intelligitur etiam
 in portione Patris *decif. 333. num. 3.*
 Descendentium appellatione veniunt tam ma-
 sculi, quam feminae *decif. 387. num. 8.*
 Descendentium appellatione non veniunt femi-
 nae, stante statuto exclusio feminarum *d. decif.*
387. nu. 10. & decif. 296. num. 8.
 Descendentes filii, & Nepotes in conditione po-
 siti censentur vocari vigore statuti Urbis *decif.*
387. num. 2. & 7.
 Descendentibus Alimenta debentur etiam in bo-
 nis fideicommissi *decif. 593. num. 1.*
 Declara quod debeat probari descendencia, &
 paupertas ibidem *num. 2.*
 Inter descendentes Reciproca resultat ex verbis
 eosdem inuicem inter se substituit, quatenus vnu no-
 neretur sine filijs *decif. 610. nu. 1.*

Quando ne dum inter filios, verum etiam inter
 descendentes in infinitum inducta expresse di-
 catur reciproca substitutio *decif. 610. num. 2. & 3.*
 De propriis filijs, & descendens vniuersali-
 que instituti non autem de vna linea ad aliam
 intelligitur reciproca resultans ex verbis (cosi
 s'offerui in infinito) *d. decif. 510. num. 4. & 5.*
 DESERTIO causæ quando fuit acceptata ante
 peritiam restitutionem, rei iudicate exequutio
 non retardatur *dec. 407. num. 5.*
 Desertio clara, non autem dubia, & ambigua
 excusat executionem directam ab attentatis *vot.*
6. num. 60. bo. me. Targ. Vrbani.
 Quando adesset desertio desumpta ex non prosecu-
 tione appellationis per biennium, imo qua-
 dricennium, licet causa fuerit commissæ sim-
 pliciter, executio directa saluatur abattentatis
 licet facta infra decem dies ibidem *num. 6.*
 Quando assistit desertio clara, & indubitata, exe-
 cutio directa substatuerur ibidem *num. 8.*
 Sine desertionis expressa, siue tacita declaratio-
 ne, vel sine citatione sententia executio substatue-
 ri non potest ibidem *nu. 11. Vide plura etiam*
nu. seq.
 Desertionis declaratio difficillimè potest in pra-
 xi obtineri ob Notariorum emolumenta ibid.
nu. 15.
 Ad effectum desertionis decendum ad appellan-
 dum currit à die scientiæ ibidem *nu. 61.*
 Desertio citatur, si post commissam causam in
 tempore, acta transportentur in termino trans-
 portationi præfixo *Pat. 55. num. 56. R. P. D. N.*
Smeroli S. C. Adnoc.
 Ad desertionem evitandam sufficiunt diligentia, &
 quod commissio deuenit ad hancum Curso-
 rum ibidem *num. 42.*
 Et fides præsentatæ factæ Regenti Signaturæ ibi-
 dem *nu. 43.*
 Declara procedere in termino dato ad appellan-
 dum, & proseguendam appellationem ibidem
nu. 44.
 Secus in prorogatione instantiæ, & fatalium, quæ
 lapso tempore percunt ibidem *num. 45.*
 Ad desertionem inducendam non sufficit sola ta-
 citurnitas, & lapsus temporis, sed malum ius
 & factum posituum ibidem *nu. 40.*
 Et requiritur sententia declaratoria desertionis
 ibidem *nu. 50.*
 DESCRIPTIO in libris mercatorum probat
 dominium *dec. 393. nu. 4.*
 DETRACTIONVM prætenso vel non impe-
 dit immissionem, quando est turbida, vel non
 iustificatur *decif. 139. num. 1.*
 Res fideicommissaria potest obligari prodote ra-
 tione detractionum *d. decif. 139. num. 4.*
 Detractionum exceptione retardatur fideicom-
 missario immisso *decif. 627. num. 1.*
 Detractionum valorem quando pretenditur su-
 perari ab alienatione, immisso concedi non
 debet, nisi prius firmato statu hæreditario *decif.*
627. nu. 3.
 DEVOLVTIO quando non est clara dominus
 directus non potest apprehendere possessionem,
 stante possessione alterius *dec. 309. num. 4.*
 Deuolutio non intrat contra non possidentem
dec. 568. nu. 5.
 Declara, hoc non procedere, si priuatio fuz pos-
 sessio

- sessionis ex sua culpa processit ibidem *num. 6.*
 Quæ declaratio non habet locum, si priuatio est ex facto Antecessoris ibidem *num. 7.*
DICTIO taxatiua tantum in sententia posita ad quid referenda *decis. 17. n. 9.*
DICTIO Cuiuslibet est distributiva rem vnicuique in solidum attribuens *decis. 204. num. 7.*
DICTIO Prædicta est repetitiua superius expressorum. *decis. 274. num. 1.*
DICTIO sic ad quid referenda *decis. 279. num. 6.*
Dictiones signanter maxime præsertim sunt implicatiue *decis. 295. num. 4.*
DICTIO ad hæc restringit dispositionem *dec. 336. n. 2.*
DICTIO statim nullum, vel modicum admittit interuallum *decis. 360. num. 1.*
DICTIO statim semper intelligitur cum aliquo tempore temporis *d. decis. 360. num. 2.*
DICTIO Pro explicatur in fauorem, & utilitatem. *d. decis. 360. num. 4.*
DICTIO semper inducit absolutum fideicommissum. *decis. 489. num. 2.*
Dictiones tunc, & eo casu limitant, & restringunt dispositionem ad casum expressum *decis. 513. num. 5.*
DICTIO (dicitur) repetit præcedentia omnia cum omnibus suis qualitatibus *decis. 564. num. 6.*
 Per dictionem, (quandocumque) inducitur substitutio compendiosa *decis. 567. num. 7.*
DICTIO (videlicet) restringit fideicommissum ad res dumtaxat nominatas, illasque declarat *decis. 596. num. 2.*
 Item est declaratiua, & restrictiua præcedentium ibidem *num. 3.*
DICTIO (cuius) est personalissima, & excludit extensionem filiarum ad nepotes *decis. 596. num. 1.*
DICTIO (vel) poni solet inter diuersa *For. 1. n. 112. Clem. VIII.*
DICTIO (primatus) quid *d. For. 1. num. 132.*
DICTIO (cum) copulat, & denotat simultaneitatem ibidem *num. 115.*
 Item inducit maiorem coniunctionem, quam faciat ibidem *num. 135.*
DICTIO (Propterea) est relatiua repetens relatum cum omnibus suis qualitatibus *For. 1. num. 162. Clem. VIII.*
DICTIO (Persona) significat qualitatem homini insitam, qua vnus ab alio distinguitur *d. For. 1. num. 178.*
DICTIO disiunctiua (sive) ponitur inter diuersa *d. For. 1. num. 191.* fallit quando hoc non potest significare, quia tunc stat expositiue pro *idest* ibidem *num. 192.*
DICTIO (Itaque) limitat, & restringit priorem dispositionem ibidem *num. 236.*
 Contrarium quod ampliat vide ibidem *num. 237.* Fallit tamen in materia penali ibid. *num. 218.*
DICTIO Accusatiua adiecta an importet modum, an conditionem ibid. *num. 242.*
DICTIO (Ad) adiecta gerundo denotat finem, ad quem actus fuerit factus ibidem *num. 248.*
DICTIO (Et) est ampliatiua ibidem *num. 203.* & copulatæque principaliter ibidem *num. 540.*
DICTIO (Nec) est continuatiua ibid. *num. 283.*
Dictiones relatiue eos, & eorum quolibet idè important, ac si expressè fieret per nomen proprium ibidem *num. 301.*
DICTIO Præsertim, restringit generalitatem ibidem *num. 452.*
 Item aliquando impropriatur, & exponitur pro tantum ibidem *num. 456.*
DICTIO Ipsius stat demonstratiue, maxime si subsequantur verba id suadentia *For. 10. num. 25. R. P. D. Vespignani.*
DICTVM Testis fundatum in fallaci, & inuersioni ratione rejicitur *decis. 619. num. 13, & 14. LES.*
A die lpetitionis mandat de manutendo veniunt fructus *decis. 548. num. 4.*
Dies sub quo fuit publicata sententia, non computatur in Decendio ad appellandum ex aequitate, & stylo Sacri Palatii, imò totius Status Ecclesiastici *For. 6. num. 73. bon. m. m. Tarqu. Vrbani.*
 Fortius procedit, quando actus non expletur in principio diei, vii non integra, & de sententiis, quæ promulgantur in Audientis, quæ sunt in Curia de mane, & de sero ibidem *num. 76, & 77.*
Dies termini non computatur in termino ibid. *num. 75.*
A die motæ litis veniunt fructus in interditi possessoris *For. 9. n. 2. R. P. D. Aluiss.*
 Sic etiam à die motæ litis debentur fructus in iudicio associationis, & saluani ibidem *num. 1.*
Ad restitutionem fructuum à die motæ litis non tenetur possessor tertius, etiam post litem contestatam, quando iudicium intentatur pro consequendis dumtaxat fructibus, & non ipsa res ibidem *num. 1.*
Ab externo die non potest inferri ad tempus elapsum *decis. 514. n. 12.*
A die late sententiæ fuit de iure præscriptum decendum ad appellandum *d. For. 6. num. 72.*
Die vndecima post latam sententiam interposita appellatio non dicitur attentata ibidem *num. 74.*
Dierum quindecim in Rota in vltimis Audientis mensis est terminus *proferre* in alijs Tribunalibus decem dierum ibidem *num. 78.*
A die prolata sententiæ, & à die notitiæ fatale non currit *d. For. 6. num. 65. 66. & 67.* declarantur decisiones in contrarium allegatæ.
A die scientiæ tantum currit decendum ad appellandum pro reuocatione attentatorum ibidem *num. 62.*
Ad primam diem signaturæ pro qua cadit citatio per signaturæ editum olim publicatum solummodo retardatur executio, quando causa non est appellabilis ibidem *num. 85. & 86.*
A die scientiæ currit decendum ad appellandum ad effectum desertionis tantum, non autem ad effectum attentatorum contra citatum domi dimissa copia ibid. *num. 67.*
A die scientiæ; an verò à die sententiæ, currit decendum ad appellandum, debet inspician agatur de desertione, vel de attentatis ibidem *num. 55.*
A die scientiæ currit, quando reus citandus est impedius, & dolo non latitur, ne personaliter citetur, secus si dolo ibidem *num. 54.*
A die scientiæ non autem sententiæ currit decendum ad effectum attentatorum in scto contumacie condemnatio per contradiclas, quamvis in principio causæ fuisset monitus personaliter ibidem *num. 30.*
A die sententiæ currit decendum ad appellandum

dum contra illum, qui fuit à principio citatus, & deinde condemnatus per contradictas ibid. num. 31. contrarium quod currat à die scientiæ contra citatum domi dimiffa copia ibidem numer. 32.

A die sententiæ currit, quando victus in principio caufæ fuit monitus, fiue citatus ad totam caufam, & sub termino preceptorio, & de ratione ibidem num. 13. & 34.

DIGNITATES, & Canonicatus Sede Epifcopali vacante referuntur Papa ex regula 2. hodie 3. Cancellarij decif. 165. num. 1.

Dignitates, & Canonicatus etiam fedi Apoftolicæ referuatos optant Canonici antiquiores in Ecclefia Vrgellen d. decif. 365. nu. 5.

DILATIO.

Dilatione pendente relaxatio mandati est nulla d. decif. 378. num. 7.

Ad effectum concedendi dilationem equitas non habet locum, quando ius est obicium decif. 466. num. 3.

DIOECESIS Maior non fit, vt Epifcopus præcedat alteri Epifcopo *Vot. VIII. num. 66. R. P. D. Alouiti.*

Dux Diocefes fi fubiaceant vni Epifcopo, habentur pro vnicâ dioceli dec. 477. num. 2.

In quolibet loco fux Diocefis Epifcopus habet intentionem fundatam exercendi iurisdictionem d. decif. 477. num. 2.

DIMINUTIO eſt realis, fi verba, quibus concipitur, fonant in rem decif. 115. num. 2.

Diminutio indefinita, & abſque temporis taxatione indefinita debet intelligi decif. 115. num. 4.

Diminutionem, & augmentum non recipit Vniuerſale *Vot. 1. n. 383. Clem. VIII.*

DISCORDIA.

In discordia Collatorum Papa poteſt concurrere, & providere decif. 391. n. 8.

Declara id procedere, quando ſpectat ad duos Collatio, quorum vnus vni conſert, & alter alteri ibidem num. 9. & 20.

Secus eſt, quando ſpectat ad duos communiter, ſed duo præſtudent habere ius conferendi, & quique præſentat ibidem num. 11. & 21.

DISCRETIVVS modus loquendi ſtatuentium valde conſiderandus eſt *Vot. I. nu. 249. Clem. 8.*

DISMEMBRATIO ex obſervantia plurium annorum præſumitur ſolemniſſime facta decif. 282. num. 6.

Maximè quando diſmembratio fuit facta ob afſignationem fruſtuum alicui Beneficiario, vt miniſtret Sacramenta in auxilium Parochi ab numeroſitate Populi d. decif. 282. num. 7.

Diſmembrationes perpetuas facere volentes Põſtices expriment perpetuam decif. 315. n. 12.

Diſmembrationis cauſa iuſta eſt frequentia Populi, vt melius cura Animarum exerceatur decif. 262. num. 7.

Cum diſmembratione fraternizant at vnio beneficij d. decif. 262. num. 9.

Diſmembrationes faciendi facultatem habet Adminiſtrator Ecclefie Toletanæ d. decif. 262. num. 4.

Diſmembrare fruſtus Parochialis, & nouo beneficio assignare poſſunt Adminiſtratores Eccleſiarum, & Ordinarij d. decif. 262. num. 6.

Diſmembrationis nullitas eſt probanda ab alle-

gante decif. 282. num. 1.

Diſmembrationis nullitas non inducitur ex eo, quod omnes actus ſint facti eodem die decif. 282. num. 3.

In Diſmembratione videtur impoſſibile probare ſolemniſſitates non interueniſſe, ſi per longum tempus fuit obſeruata d. decif. 282. num. 3.

Ad ſubſtituendam diſmembrationem ſufficit præſcriptio d. decif. 282. num. 5.

Ne dum diſmembrationes, & vniones reuocet Regula 11. Cancellariæ, verum etiam infringit gratiam, quæ non dum ſuum fortita fuit effectum decif. 621. num. 1. & 2.

Indiſtincte loquitur dicta regula tam de Diſmembrationibus, quam de applicationibus ibidem num. 3.

Nedum in Diſmembratione beneficiorum, ſed etiam in diſmembratione prædiorum beneficijs annexorum d. decif. 621. num. 3.

In diſmembratione fruſtuum locum habet regula prædicta Cancellariæ 13. decif. 621. nu. 11.

DISPENSATIO à Residentia malè inferitur, ex quo Papa mãdauit in prouiſione Ecclefie Parochialis, quod finito officio Coadiutoris, & facto loco ſuture ſucceſſioni debeat portioe infra duos meſes renunciare in manibus Sanctiſſimi decif. 474. num. 9.

Dispensatio à residentia difficilijus datur ad quãquis tenetur, quam poſſit duarum Eccleſiarum emolumentis gaudere dicta decif. 474. num. 10.

Dispensatio, vt Illegitimus obtineat plura beneficia, non facta mentione de priori dispensatione, eſt nulla decif. 66. num. 7.

DISPENSATIOVS ad residentiam nunquam cenſetur niſi de deſponſatione clarè conſtet decif. 474. num. 11.

DISPOSITIO cum expreſſione nominis proprij perſonam nominatam non egreditur *Votum 1. num. 302. Clem. VIII.*

Et habet non ſolum ſignificationem relatiuam, ſed etiam reſtrictiuam, & perſonalitatem importat ibidem num. 303.

Quando præiudicium pendet à diſpoſitione iuris communis, Confeſſio ſuper delicto patetno non nocet conſueti ibid. num. 365.

Diſpoſitio facta in vno caſu cenſetur facta in alio æquiparato ibid. num. 421.

Ex diſpoſitione leg. quicquid C. ad leg. Iul. Mar. iſt. Alimenta ex bonis maternis relinquuntur ſolum filiabus, non autem filiis masculis ibid. num. 464.

Diſpoſitionis Iuris communis derogatio eſt facienda ſpecificè, & expreſſe, nec ſufficit generalis. *Vot. 10. num. 24. R. P. D. Feſſequani.*

Ex diſpoſitione Statuti Vrbiſ illius quoad proprietatem, quoad vſum fruſtum vero Marti debetur quantum dotalè, etiam extracum, ex fideicommiſſo decif. 244. num. 1.

Ex diſpoſitione legis duodecim Tabularum diſniſio portionum hæreditariarum quoad ſolutionem debiti prouenit *Vot. 7. num. 7. bon. mem. Tarq. Vrban.*

Diſpoſitionum voluntas eſt illa, quæ dominatur *Vot. 1. num. 501.*

Diſpoſitio pecuniarum reſeruata alicui importat liberaum facultatem adminiſtrandi, non autem domini

- dominii translationem *de off. 511. num. 7.*
 Dispositionem limitant, & restringunt ad casum
 expressum dictiones (tunc, & eo casu) *de off. 513. num. 5.*
 Sub generali dispositione statutorum non comprehenditur contractus iuratus, nisi de illo sit facta mentio *de off. 607. num. 5.*
 Ex dispositione statuti Bononiensis potest probari lairatio debitoris per testes deponentes de publica voce, & fama *de off. 625. num. 9.*
 Est conforme dispositioni iuris communis officium esse amovibile *de off. 647. num. 26.*
 Ex dispositione statuti Urbis post lapsum sexdecim annorum solutio praesumitur *de off. 644. num. 2.*
 Dispositio legis Corneliae Maiestatis quae *Vot. 1. num. 10. Clem. VIII.*
 Dispositio legis Vanae Maiestatis quae *dicto Vot. 1. num. 9.*
 Dispositio legis Antoninae Maiestatis quae *d. Vot. 1. num. 11.*
 Dispositio leg. quisquis ut locum habeat, requiritur coniuratio cum alijs, de quibus ibidem. *num. 138. & 154.*
 DISPOSITIVUM cessat, cessante praesupposito ibi. *num. 161.*
 Dispositum in vno ex aequalitatis a lege antiqua, censetur etiam dispositum in alio ibidem *num. 176.*
 Dispositio leg. quisquis suum opore est odiosa, & ideo non extendenda ibidem. *num. 186.*
 Dispositio, quae habet tractum ad futurum tempus, ad illud trahitur, quamvis facta sub verbo temporis praesentis *de off. 10. num. 3.*
 Dispositio perfecta Patris vide in verbo *Pater.*
 Dispositio loquens in numero plurali plures facit comprehendit *de off. 76. num. 8.*
 Dispositio Testatoris vide *Testator.*
 Dispositio quilibet a sua causa declaratur *de off. 315. num. 6.*
 Dispositio forsitan dubia explicatur ex observatione subsequente *de off. 315. num. 8.*
 Dispositio regulatur, & restringitur a sua Causa, & ex proemio Causae determinatur *336. num. 1.*
 Dispositio restringitur a Dictione *ad hoc de off. 336. num. 2.*
 Dispositio Concilii Tridentini. *esp. 2. de reformat. sess. 21.* habet locum etiam in resignationibus factis in manibus Papae, & non corrigitur ex Constitut. B. P. V. *de off. 348. num. 8.*
 Dispositio Sacri Concilii Tridentini. *sess. 25. cap. 6.* non procedit in delicto simpliciter incontinentiae absque qualitate concubinae *de off. 405. num. 3.*
 Dispositioni Testamenti locus est, quotiescumque conditio purificata est *de off. 485. numer. 1. & 3.*
 Ex dispositione facta ad favorem masculinorum inducitur fideicommissum *de off. 489. num. 3.*
 DISSENSIO civilis dicitur, quae oritur occasione consequendi Magistratus in Republica *Vot. 1. num. 50. Clem. VIII.*
 Dissensionum Civium ob consecutionem Magistratus historiarum exempla *d. Vot. 1. num. 58.*
 Dissensiones civiles non tendunt in exitum Reipublicae, licet ex eis saepius labefactetur *Vot. 1. num. 31. Clem. VIII.*
 Turbatio Reipublicae orta ex dissensione Priorum qua poena puniatur *diff. Vot. 1. num. 41. & 43.*
 In dissensione Priorum non habet locum statum puniens turbantem pacificum statum. Reipublicae *d. Vot. 1. num. 43.*
 DISTINCTIO inter ultimam voluntatem, & contractum vide *Vot. 7. num. 25. bon. mem. Tarq. Vrbani.*
 DISTRIBUTIONES possunt bona fide per Capitulum dividi non residente Principali *de off. 132. num. 2.*
 Intellige dummodo capitulum fuerit paratum possessionem tradere *ibidem. num. 3.*
 Distributiones absenti non debentur, nisi concurrat licentia Ordinarii *dicta de off. 132. num. 5.*
 Intellige de eo, qui se absentem voluntarie, non autem de impedito facto Capituli *ibidem num. 6.*
 Pretendens distributiones sub praetextu, quod fuerit impeditus, ne resideret, necesse est, ut probet impedimentum, & ulterius quod remoto impedimento resedisset *de off. 185. num. 1.*
 Distributiones quotidianae de iure communii lucrativae infirmis, quando tamen sit saluus residere *d. de off. 185. num. 2. & 3.*
 Permittens distributiones bona fide dividi inter Canonicos, non potest illas a Capitulo repetere *de off. 185. num. 6.*
 Sine litteris Apostolicis possessio concedi non potest, & consequenter nec interesse, nec distributiones lucrae *d. de off. 185. num. 4.*
 Distributiones quotidianae lucrae Canonicis serviens Episcopo, suae sit Canonicus simplex, suae sit magistralis *d. de off. 501. num. 4.*
 Distributiones quotidianae debentur tantum interessenibus horis divinis de iure, & ex dispositione Sac. Concilii Tridentini. *de off. 587. num. 12.*
 Distributio bonorum commissa tercio in causas ipsi oretenus significatas, aut intelligatur in causas pias, & reliquum reputetur pium, remissive *Vot. 4. num. 1. & 2. R. P. D. N. Severoli Sac. Conf. Advocat.*
 Distributio praesumitur facta stante lapsu temporis, & bona fama distribuere debentis cum alijs conquire *d. Vot. 4. num. 8.*
 Distributio quando fit in exceptionem voluntatis alterius debet id exprimi, alias non valet, *num. 10.*
 Distribuendi facultas bona alicui concessa restringitur ad bona, quae Testator habebat de tempore concessae facultatis *ibidem num. 14.*
 DIVERSITAS loci, in quo bona sua sunt, excludit identitatem *de off. num. 5.*
 Ex diversitate denominationis excluditur bonorum identitas *de off. 506. num. 1.*
 Diversitas temporis arguit diversitatem Apocae *de off. 613. num. 4.*
 DIVISIO quando non habuit effectum, & in ea adest clausula praerogativa sine praedicio quorumcumque iurium, nullum adest praedictum *d. de off. 430. num. 9.*
 Divisio portionum hereditarium quoad solutionem debiti provenit ex dispositione legis duodecim Tabularum. *Vot. 7. num. 7. bon. mem. Tarq. Vrbani.*
 Divisionis ex instrumento probatur identitas bonorum

norum *decif. 410. numer. 7.*
 Divisionis ex instrumento probatur possessio ne-
 dum inter diuidentes, sed etiam contra habentes
 causam ab eis *decif. 410. numer. 4.*

DOCTOR.

Doctores in articulis arduis pro conciliandis le-
 gibus valde infudant *Fot. 7. numer. 46. bon. memor.*
Targ. Prbeni.

Doctorem opiniones variae in faciendis declara-
 tionibus *Fot. 4. numer. 31. et 32.*

Inter Doctores valde controuertitur, an Banniti
 nostri temporis equiparentur deportatis, vel
 relegatis *Fot. 1. numer. 357.*

A Doctores semper reputatur favorabile pri-
 uilegium, seu gratia restituens ad primum sta-
 tum ibidem *numer. 390.*

In Doctorem discordia, & conflictu opinionum,
 Arrentata, ex quo sapienter delictum semper ve-
 niunt excludenda *Fot. 6. numer. 9. bon. memor. Targ.*
Prbeni.

DOCTORATVS, & Malornatus non sunt qua-
 litates, vti quis dicatur aprior ad regendam
 Ecclesiam, quia ne dum etas, & doctrina, sed
 mores, & prudentia in electione inspicere debent
decif. 422. numer. 2.

DOLVS incidens in ipsam transactionem, vel
 vice, vel opere exceptionis illam annullat *Fot.*
1. numer. 474. Clem. VIII.

Dolus extircumstans probatur ibidem *nu. 475.*
 Item arguitur ex affectatis persuationibus ibid.
numer. 476.

Doli exceptio intrat, quando ordines directi ali-
 cui banco, vel non sunt recogniti, vel nullam
 continent causam expressam *decif. 461. numer. 1.*

Dolo inducitur ad transigendum errare videtur,
 d. *Fot. 1. numer. 427.*

Dolus inducitur ex machinationibus ibidem,
numer. 478.

Dolus committitur circa scientem, & volentem,
 quando calliditate quis seductus, & sollicita-
 tus iri vult ibidem *numer. 479.*

Dolo contracta transactio redditur nulla ipso iu-
 re ibidem *numer. 482. Vel saltem rescindenda ope*
exceptionis ibidem numer. 483.

DOMINICVS Lelius laudatur *Fot. 5. numer. 6.*
R.P. D. N. Sempoli S.C. Aduoc.

DOMINVS antiquus dicitur spoliatus a secundo
 Domo, si finita locatione, per secundum
 primo denegatur possessio *decif. 93. numer. 1.*

Dominus directus pretendens caducitatem ab
 non solutionem Canonis ad infante debiti illi-
 us scientiam probare debet *decif. 130. numer. 16.*

Dominus, qui ex pacto, vel lege tenetur restituere
 rem, potest melioramenta necessaria repe-
 tere *decif. 247. numer. 4.*

Dominus directus per receptionem Laudemij
 dicitur approbare alienationem *dicta decif. 247.*
numer. 8.

Dominus decimarum ille praesumitur in pen-
 sione, qui fuit in praetentum *decif. 287. numer. 1.*

Dominus directus, deuoluius Emphytheusi po-
 test apprehendere possessionem, non obstantem
 possessione alterius *decif. 300. numer. 3. et 4.*

Limna quando deuolutio non est clara ibidem,
numer. 4.

Ad tradendam rem domino tenetur actione ma-
 dati Procurator emens nomine proprio *decif.*
482. numer. 3.

Dominus directus agendo ad caducitatem tra-
 dat de pona, & lucro, emphyteota vero dea-
 damno *decif. 388. numer. 11.*

DOMINIUM an acquiratur in substitutione
 facta in contractu donationis *decis. 526. numer. 1.*

Dominium sine traditione non transferetur ex ac-
 tu inter viuos *d. decif. 536. numer. 1.*

Quod dominium transferatur de donatione absque
 traditione ius nullum disponit *dicta decif. 536.*
numer. 4.

Dominium non potest auferri ab eo, in quem
 translatum est sine eius facto *dicta decif. 536.*
numer. 8.

Sine dominio non datur Hypotheca *d. decif. 536.*
numer. 15.

Dominium rei habens Donatarius valide potest
 illud transferre in quem vult *dicta decif. 536.*
numer. 7.

In Iudicio reivindicationis contra violentum
 spoliatorem Possessio facit praesumere domi-
 nium *decif. 582. numer. 1.*

Dominium Decimae ex quibus probetur *dec. 599.*
numer. 2.

Dominium regulariter non probatur ex inuesti-
 turis ad fauorem infudantis *decif. 599. numer. 4.*
 fallit concurrentibus coniecturis ibidem *nu. 5.*

Dominium Decimae ad fauorem Capituli fufficit
 quomodocumque constare, quando Parochus
 non est in causa *d. decif. 599. numer. 10.*

Dominium suorum bonorum non amittit ipso
 iure Committens crimen laesae Maiestatis, sed
 necessaria est sententia condemnatoria *vet. 1.*
numer. 352. Clem. VIII.

Dominium omnium bonorum acquiritur per
 additionem ibidem *numer. 543.*

Dominium est causa acquisitionis fructuum,
decif. 3. numer. 1.

Dominium transferitur etiam ex causa, quae su-
 best in spe *d. decif. 3. numer. 18.*

Dominium probatur ex confessionibus partiū,
 & ex fama *decis. 64. numer. 5.*

Dominium transferitur ex venditione *decif. 110.*
numer. 7.

Dominium remanere penes venditorem repu-
 gnat Venditioni *decif. 273. numer. 3.*

Dominium acquiritur ei, cuius nomine emens
 contraxit, secunda acceptatione rei emptae
decif. 277. numer. 1.

Dominium legati conditionalis pendente con-
 ditione non transit in legatarium, sed rema-
 net apud haeredem *decif. 300. numer. 5.*

Dominium penes vnum, & penes alium libera
 administratio esse potest *decif. 380. numer. 3.*

Dominium probat descriptio in libris Mercato-
 rum *decif. 393. numer. 4.*

Dominij rei venditae stante reservatione Ven-
 ditor venit praesumendus omnibus creditoribus
decif. 428. numer. 7.

Dominij translatio facta ex falsa causa potest re-
 tractari, sed interim donec error detegatur, do-
 minium remanet penes eum, cui fuit facta
 translatio in solium *decif. 429. numer. 4.*

Quando dominium non fuit perfecte translatum
 in locis montium, sed tantum assignata loca
 pro pignore retinentur vincula *decif. 494. numer. 9.*

Dispositio pecuniarum facta alicui importat li-
 bertatem facultatem administrandi, non autem
 domi-

- dominii translationem *decif. 511. num. 7.*
- DONATARIUS** si prohibetur allegare donationis nullitatem, fortius habentes causam ab eo *decif. 414. num. 4.*
- A** Donatario causam habens non dicitur Tertius *decif. 414. num. 3.*
- Donatarius habens rei dominium valide potest illud transferre in quem vult *decif. 536. num. 7.*
- Donatarius non potest acceptare donationem, & reculare onus in dicta donatione adiectum *decif. 611. num. 1.*
- Donatarius acceptans donationem sibi factam absolute tenetur onus adimplere, nec valet commodum percipere, & onus rejicere *dicta decif. 611. num. 7.*
- Donatario, & Cessionario competit Associatio vigore clausulae constituti *decif. 131. num. 5.*
- DONATIO.**
- In substitutione facta in contractu donationis an dominium transferatur *decif. 536. num. 1.*
- Pro exclusione donationis, & remissionis sumenda est omnis interpretatio *decif. 603. num. 9.*
- Donatio dicitur ratificatio laudi lati contra compromissum, & ideo fieri non potest a Procuratore, quinvis habeat mandatum cum libertate *decif. 609. num. 7.*
- Donationem sibi factam acceptans donatarius absolute tenetur onus adimplere, nec valet commodum percipere, & onus rejicere *decif. 611. num. 7.*
- Donationem Donatarius non potest acceptare, & reculare onus in dicta donatione, adiectum, *d. decif. 611. num. 1.*
- Donatio facta alieni, & descendentibus illis non extantibus, reuertitur ad donantem *decif. 23. num. 5.*
- Donatio corrumpit ex defectu consensus *decif. 125. num. 2.*
- Donatio non ex quo in praemio faciat mentionem mortis, talis censenda est *decif. 125. num. 3.*
- Donatio an inter vivos, vel mortis causa fuerit, spectanda est substantia contractus potius, quam verbalis demonstratio *d. decif. 125. num. 4.*
- Donatio, quando ex alijs constat esse inter vivos, mentio mortis censetur facta ad alios effectus *d. decif. 125. num. 5.*
- Donatio censetur inter vivos, quando processit ex causa meritorum *d. decif. 125. num. 6.*
- Item quando facta fuit irrevocabiler *ibidem. num. 7.*
- Donatio, quae non valet in vim donationis inter vivos, subsciri potest in vim donationis causa mortis *d. decif. 125. num. 3.*
- Donatio non potest amplius peti, acceptato legato facto loco donationis *decif. 177. num. 4.*
- Donationis nullitatem si prohibetur allegare, Donatarius, fortius habentes causam ab eo *decif. 414. num. 4.*
- Donationis renunciatio non inducitur, nisi ex verbis clavis *decif. 471. num. 5.*
- Donatio non infirmata, vi requirit statum, non impedit immissionem *decif. 535. num. 15.*
- Quod dicitur de donatione ad dicitur de renunciatione *decif. 535. num. 14.*
- Donatio propter nuptias habet eadem privilegia dotis *decif. 50. num. 7.*
- Donatio facta contemplatione futuri Matrimonij eget infirmatione *decif. 430. num. 2. contrarium num. eodem declaratur, vi num. 3.*
- Donatio non eget infirmatione, quando in illa, fuit instituta primogenitura *decif. 430. num. 4.*
- Donatio non subiacet statuto requirenti certas solemnitates, quando fuit adiectum aliquod onus, & etiam si onus concernat commodum solius donatarii *decif. 430. num. 3.*
- Donatio facta in ipso contractu Matrimonij subscinetur absque infirmatione, & tunc non dicitur donatio, sed potius contractus innominatus *decif. 430. num. 6.*
- Substituto in contractu donationis non facta, traditione non competit actio realis *decif. 536. num. 2.*
- Quod ex donatione transferatur dominium absque traditione, nullum ius disponit *d. decif. 536. num. 4.*
- Dos est derrahenda ex fideicommissio, tamquam res alienum *decif. 50. num. 6.*
- Dos praesumitur soluta ex diuturnitate temporis & sustentatione onerum matrimonij *dec. 104. num. 4.*
- Limita stantibus contrarijs fortioribus coniecturis *ibidem. num. 5.*
- Dos quod non fuerit soluta praesumitur, quando mulier per plures annos viro superstes restitutionem non petijt *decif. 104. num. 7.*
- Dos imputatur in legitimam *dec. 104. num. 3.*
- Dos, & legitima cumulatim a filia haberi non potest *d. decif. 104. num. 9.*
- Dos a patre profecta patri restituenda est *dec. 127. num. 5.*
- Dotis apparatus sunt restituendi secundum statutum Bononiz *lib. 4. de restitutione dotis in princip. §. decernimus decif. 291. num. 43.*
- Dotis recepta in parte confessio resultat ex eo, quod quis reliquerit filiis ius agendi pro rata, non ex acta *decif. 326. num. 2.*
- In repetitione dotium videtur solent esse diligentes, & transferunt onus probandi in negantem dotes non fuisse petitas *decif. 325. num. 13. & 14.*
- Dotis actio competit mulieri, & viro *decif. 332. nu. 1. contrarium num. 2.*
- Fructus legati relinqui pro dote vxor non consequitur, nisi facta interpellatione *dist. dec. 332. num. 3.*
- Dotis lucrum, si in instrumento non sit expresse prohibitum vigore statuti, censetur appositum & stipulatum *decif. 50. num. 9.*
- Dotis restitutio est facienda ad formam statuti, ad quod fuit habita relatio in Capitulis matrimonialibus *decif. 81. num. 3.*
- Relatio habita ad statuta loquentia de restitutione dotis intelligitur etiam de statuto loquente de lucro, quando ambo eandem materiam amplectuntur *decif. 81. num. 5.*
- Dotis interuoluta debentur pro oneribus matrimonij tamquam alimenta *dec. 83. num. 6. Amplia etiam si dos consistat in pecunia ibidem. num. 7.*
- Dotis recepta confessio facta constante matrimonio non praesudicat tertio *dec. 122. num. 5.*
- Limita quando lapsus est tempus ad opponendam exceptionem non numerata pecunia *ibidem. num. 6.*
- Declaratio limitationem procedere, quando confessio

- fessio facta est sub spe future numerationis, secus si animo donandi ibidem *num. 7.*
- Dotis receptæ Confessio** an præsumatur facta sub spe future numerationis, vel potius animo donandi, quæsitio est inter Doctores *d. dec. 121. num. 8.*
- Præsumitur facta animo donandi**, quando fuit renunciatum exceptioni non numeratæ pecuniæ ibidem *num. 9.*
- Præiudicat Tertio**, quando præcessit promissio, vel alia coniectura concurrunt ibidem *num. 10.*
- Dotis restituendæ promissio**, cui de iure facta à filia per statutum habilitata ad testandum, intelligitur, quatenus illa aliter non disponeret *dec. 127. num. 6.*
- Dos venit restituenda ex bonis possessis de tempore obligationis**, & postea acquisitis per virum, & in subsidium ex bonis fideicommissariis, quando constat de promissione, & quietantia *dec. 437. num. 2. & 2.*
- Pro dote competit Hypotheca tacita etiam in bonis Patris viri** *dec. 437. num. 5.*
- Pro dote Vxor competit hypotheca tacita in bonis Viri**, quando non adest expressa *d. dec. 427. num. 4.*
- Pro dotis restitutione hypotheca tacita competit in subsidium in bonis fideicommissariis**, vigore Auth. res quæ *dec. 427. num. 6.*
- Pro restitutione lux dotis ex bonis fideicommissariis quando agit mulier**, fideicommissario incumbit onus probandi ad esse bona libera *d. dec. 427. num. 7.*
- Dos filiz primogeniti** habet anteriorem hypothecam in bonis primogenituræ, quam eius vxoris, & est detrahenda ex fructibus *dec. 459. num. 7. & 8.*
- Dos constituenda ex bonis primogenituræ minui non debet ex prouisionibus**, quæ soluantur ex fructibus *d. dec. 459. num. 10.*
- In constituendis dotebus Nobilitas considerari debet** *d. dec. 459. num. 9.*
- Dotis debitor constituitur in mora eo ipso, quod Maritus substat onera matrimonij** *dec. 332. num. 4. declaratur num. 5. & 6.*
- Sufficit possessio primogenituræ quando agitur de dote constituenda**, quod est plurimum *dec. 459. num. 4.*
- Non præiudicat filijs feminis ad effectum consequendi dotem renunciatio primogenituræ**, quando non fuit libera, sed conditionalis cum reservatione tituli Marchionatus, & iurisdictionis *d. dec. 459. num. 2.*
- Circa quantitatem dotis regulariter solet derogari constitutioni Sixtina** *dec. 459. num. 12.*
- Dotem promittens superdono**, quando non possit consequi suum creditum super dicta dono *dec. 500. num. 4.*
- Dotem promittens super dono asserens esse anteriorem omnibus creditoribus**, non potest consequi suum creditum super dicta dono tanquam antea *d. dec. 500. num. 5.*
- Super pecuniis in dote datus secundo Viro pro obligatione contracta ab Vxore ante matrimonium ad hoc ut creditor possit recipere satisfactionem quid requiratur** *d. dec. 500. num. 4.*
- Dos promissor non potest agere contra bona dotalia pro credito mulieris** *dec. 547. num. 2.*
- Promittens**, dotem esse anteriorem omnibus creditoribus primi viri an, & quando censetur includere creditum ipsiusmet promittentis *d. dec. 547. num. 4.*
- Dotis appellatio** veniunt etiam fructus, cum sint accessorii ad ipsam dotem *dec. 603. num. 6.*
- Dotandi onus transit ad hæredes vxo cum bonis, & hæreditate** *dec. 611. num. 3.*
- Dotis promissio nulla indiget solemnitate, & nec in ea locum habet Constitutio Beati Pij Quinti**, maxime quando sit ex causa necessaria *dec. 611. num. 4.*
- Statutum Civitatis Spoleti prohibens dati, vel promitti dotem ultra tuum miam futurorum 500 declaratur**, & illius dispositio non attenditur, quia illi fuit derogatum à san. me. Clem. VIII. *dec. 611. num. 5.*
- Dotis constitutionem vitiat error ibid. num. 450.**
- In causa fauorabili dotis actio in solidum non datur**, dummodo non sit debita ex contractu Testatoris, sed tantum ex legato *tot. 7. num. 31. bo. mem. Tarq. Vrbani.*
- Quod procedit non obstante iussu Testatoris**, quod vnus tantum ex suis hæreditibus solueret, licet contrarium sequatur *Allegat. expectans super hoc puncto impetialem decisionem ibidem num. 32. & 33.*
- Pro dote non competit actio in solidum in reali actione** proveniente ex hypotheca legali tacita, & vltima voluntate ibidem *num. 34. & 35.*
- Fallit tamen in casu**, quoferre omnia bona penes vnum ex hæreditibus reperirentur ibidem *num. 36.*
- Vel saltem aliquod corpus pro dote specialiter hypothecatum** *num. 37.*
- Dos restitutio promissa intelligitur de ea, quæ contingit per dissolutionem matrimonij** *Var. 4. num. 25. R. P. D. N. Saveroli S. C. Adm.*
- DOTATIO**
- Dotationis**, seu fundationis titulum non facit præsumere immemorabilis, quando sumus in casibus, in quibus cadit præsumptio vsurpationis, quia facta Concilium non confidit de testibus *dec. 420. num. 10.*
- Dotatione plurius beneficiorum vnico contextu facta possessio vnus beneficij suffragatur quoad alia** *d. dec. 420. num. 7.*
- Ne à dotationis beneficio exclusa remaneat mulier**, sumenda est benignior interpretatio *dec. 438. num. 2.*

E

- ECCLESIA**, vt dicatur Parochialis debet habere requisita, de quibus remissum *dec. 70. num. 4.*
- Ecclesia Parochialis non potest pretendere**, nisi quantum in Ecclesijs subiectis, quæ habent ius succedendi ex speciali indulto *dec. 70. num. 3.*
- Ecclesia Parochialis habens ius presentandi in Ecclesia subiecta**, non hinc habet ius Parochiale *dec. 70. num. 4.*
- In Ecclesia Verelleni adfunt membra distincta à titulis Canonicalibus**, quæ non cadunt sub reservatione reg. 8. tanquam temporalis *dec. 71. num. 4.*
- In Ecclesia Verelleni adfunt statuta circa ordinem**

- nes, & membra Canoniatuum, de quibus in *dec. 71. num. 11.*
- Ecclesia, & beneficium Ecclesiasticum inter se differunt *dec. 180. num. 2.*
- Ecclesia, quod non sit erecta in beneficium, quod signa requirantur *d. dec. 180. num. 3. & 5.*
- Ecclesia Parochialis habet intentionem fundam in decimis locorum positorum intra illius finces *dec. 234. num. 1.*
- In Ecclesia beneficii debet fieri publicatio, & non sufficit in Ecclesia Cathedrali *decif. 322. num. 3.*
- In Ecclesia receptitis non datur vacatio *dec. 355. num. 2.*
- In Ecclesia receptita fieri debebat continuatio presentationum per expressionem nominis illius, qui fructus percepit *dec. 355. num. 4.*
- In Ecclesia Vercellensi vigore statuti Apostolicae auctoritatis confirmati antiquiores Canonici optant dignitates, & Canonatus etiam Sedi Apostolicae referuatos *dec. 365. num. 5. & 8.*
- Ecclesia dicitur Parochialis, quae habet Rectorem, fontem baptismalem, & Populum certis limitibus designatum *dec. 401. num. 1.*
- Ad eandem Ecclesiam spectant Primitivae, ad quam spectant decimae *d. dec. 401. num. 3.*
- Ecclesiam non esse Parochialem probatur ex testibus *d. dec. 401. num. 6.*
- Ecclesiae redditus debent potius augeri, quam minui *dec. 37. num. 4.*
- Ecclesiae possessio potest capi per aspectum ipsius Ecclesiae, quando adest impedimentum approximandi ad Ecclesiam *decif. 142. num. 4.*
- Ecclesiae possessio acquiritur per tactum Anuli officij Ecclesiae *dec. 180. num. 1.*
- Ecclesiae qualitas probatur ex statu ultimo, & antiquo *decif. 180. num. 6.*
- Ecclesiae conditio deterior non potest fieri per Praelatum *decif. 313. num. 6.*
- Ecclesiae non solum damna vitare, sed lucra augere debet Praelatus *d. dec. 313. num. 7.*
- Ecclesia habens Canonicos, licet non residentes est Collegiata *decif. 376. num. 14.*
- Ecclesia eadem potest esse Collegiata, & Parochialis *d. dec. 376. num. 6.*
- Ecclesiae status non mutatur sine voluntate, & potestate *d. decif. 376. num. 7.*
- In Ecclesijs Collegiatis Concilium Trident. sess. 24. cap. 18. non habet locum *d. decif. 376. num. 8. 9. & 10.*
- Ecclesiae servitia praestanti debetur congrua *decif. 396. num. 3.*
- Contra Ecclesiam Parochialem ad effectum prescribendi decimas requiritur Immemorabilis, vel Quadragenaria *dec. 401. num. 9.*
- In praedictum Ecclesiae non potest coadiutus liberare coadiutorem a servitio, siue residentia *dec. 434. num. 6.*
- Ecclesiam Parochialem, in qua cogitur residere cum retentione Coadiutoris, coadiutor obtinens a Papa, videtur saltem tacite dispensatus a residentia in Ecclesia Cathedrali *d. decif. 434. num. 7. declarata vt num. 8.*
- Ecclesias fuisse ab uno possessas probare non sufficit ad hoc vt inducatur unio, sed requiritur fuisse possessas vt unitas *dec. 480. num. 3.*
- Ecclesias non esse unitas probatur ex testibus in-
- formatis *d. decif. 480. num. 4.*
- In utilitate Ecclesiae consistit gratia validitas *dec. 521. num. 15.*
- Ecclesiae qualitas probatur ex ultima provisione *decif. 525. num. 8.*
- Ecclesiae qualitatem probant Enunciatio antiquissima *d. decif. 525. num. 9.*
- Allicuius Ecclesiae Coadministratores Canonici absens iussu consequitur fructus *dec. 571. num. 2.*
- In Ecclesiae collatione mandatum de manutendo intelligitur salvis reservationibus Apostolicis *decif. 572. num. 3.*
- Ecclesiae luri quaesito non potest rennuciare per sententiam Praelatus *dec. 609. num. 4.*
- Ecclesiam esse Parochialem, & non Collegiam probatur ex enunciatio, & provisionibus tam antiquis, quam modernis, & ultimo statu *decif. 617. num. 18.*
- Ecclesiam esse Collegiatam ex quibus signis dignoscatur *d. dec. 617. num. 19.*
- Ecclesiam esse Collegiatam non probant enunciatio modernae infra centum annos ibidem *num. 20.*
- Ecclesias etiam comprehendit statutum Urbis, & dicitur Papale *Collect. vtor. var. 2. nu. 35. bo. me. R. P. D. bo. me. Argeli.*
- Ecclesiae, Hospitalia, & etiam Monasteria veniunt appellatione Pauperum *d. Collect. var. 4. num. 6.*
- EDICTVM**
- Edicti nullitate stante comparens infra quadrimestre dicitur comparere re integra *decif. 373. num. 11.*
- In edicto de ordine *Cap. final. de elect. in 6.* debet exprimi verbum preceptorium *dist. dec. 373. num. 7.*
- Per edictum quando citatio fieri possit *decif. 488. num. 4.*
- EFFICACIA**, & vis immemorabilis consistit in eo, quod nihil vnquam fuerit visum, vel auditum in contrarium *dec. 556. num. 10.*
- EGENVUS** dicitur ille, qui habet tantum alimentum *Collect. vtor. var. 1. num. 466.*
- ELECTVS** non dicitur, qui statim rediens denuo admittitur *dec. 437. num. 5.*
- Quando aliquis fuit electus, & deinde denuo admissus in praedictum praesentium, & vilipendium mandati rotalis, ex tali electione resultat collusio *dec. 437. num. 6.*
- ELECTIO** in alternatiis est debitoris *dec. 564. num. 7.*
- Per electionem Capituli dicitur ius quaesitum, & provisum *dec. 591. num. 16.*
- Electionis confirmatio nihil noui tribuit electo, sed tantum exercitium ibidem *num. 18.*
- Electio de beneficio facta a Capitulo, ad quod spectat ius eligendi, tenet etiam ad ista super possessione ibidem *num. 26.*
- Electio retractatur per contemptum vnus Canonici *dec. 190. num. 3.*
- Electio dicitur facta ab omnibus, si fiat a remanentibus, quando fuerint legitime vocati, licet aliqui discedebant volentes prorogari diem *d. decif. 190. num. 3. & 4.*
- Electiones Cappellanorum ad instantiam vniuersitatis censentur potius simplices nominationes, & supplicationes *dec. 314. num. 8.*

Ad electionem si non procedatur per viam secretam potest quis accedere alijs, qui ipsum presentarunt *dec. 391. nu. 9.*

Electio Episcopi redditur suspecta, quando carnaliter, aut alius humane passionis impulsus concurret, secus his remotis, nam tunc presumitur canonica *dec. 422. nu. 11.*

In electione Ordinarius potest præferre eum, qui sibi magis idoneus, & habilior videtur, licet alius ab examinatis sit magis idoneus approbatus *dec. 422. nu. 8.*

In electione inspicere debent ne dum metas, & doctrina, sed mores, & prudentia *dist. decis. 422. nu. 2.*

Electus à Capitulo censetur præservatum per clausulam *dammodo aliter non sit in quasitum* appropositam in provisione Papæ *dec. 591. nu. 17.*

Electio nihil novi tribuit confirmatio electionis, sed tantum exercitium ibidem *nu. 18.*

Electi à Capitulo confirmationem si denegat Episcopus, dicitur facere iniuriam, & recurritur ad Superiorem ibidem *nu. 19.*

ELIGENS viam iudicalem, censetur renunciasse extra iudiciali *dec. 110. nu. 10.*

Eligens viam ordinariam executivæ renunciasse censetur *dec. 131. nu. 11.*

ELECTOR Colonienfis potest vigore indulti providere de Canonicatibus *dec. 346. nu. 1.*

ELEEMOSYNA non est beneficium *dec. 621. nu. 5, declara vt nu. 7.*

Ex eleemosynis datis pro celebratione missarum non potest erigi Capellania, quæ celebret pro defunctis *dec. 539. nu. 3. 10. & 11.*

EMENS nomine alieno, secuta acceptatione rei emptæ dominium alij acquirit *dec. 277. nu. 1.*

Emens pro alio non potest sine mandato rem emptam vendere *d. dec. 277. nu. 2.*

Emens loca montium nomine, & pecunia alterius, si illa vendat in seio Domino tenetur ad fructus perinde ac si extarent *dec. 554. nu. 2.*

Emens rem pecunia, & nomine alterius si sibi reservavit illius dispositionem censetur nomine procuratorio, & non potest illam vendere sine scientia ipsius Domini *dec. 554. nu. 2.*

EMPHITHEOSIS ex pactis propriam naturam mutat *dec. 204. nu. 6.*

Emphitheosis devoluta, Dominus directus potest possessionem capere, non obstante possessione alterius *dec. 309. nu. 3.*

Limita quando devolutio non est clara ibidem *nu. 4.*

EMPTIO facta quando sit dicenda *dec. 273. nu. 4.*

Emptio facta cum pecunijs minoris, si exinde non ratificatur à tutore, non acquiritur minori *dec. 457. nu. 5.*

Emptio facta cū pecunijs minoris statim acquiritur Minori, quando dicta emptio sit à tutore, vel Curatore, non autem ab extraneo *d. dec. 457. nu. 3. & 4.*

Res emptæ cum pecunijs alienis acquiritur empti, non autem domino pecuniarum *dist. decis. 457. nu. 2.*

Emptum à Procuratore si non constat de mandato non dicitur emptum à principali, præcipue si non constat de ratificatione *dec. 507. nu. 5.*

Ex Instrumento emptionis probatur possessio *dec. 647. nu. 1.*

EMPTOR, cui fuit promissa traditio rei liberæ, non adimpleta conditione, non potest compelli ad solutionem pretij *dec. 35. nu. 3.*

Emptor si rem non habuit, vel non liberam, potest agere actione ex empto ad illius liberationem, & exipere venditori agenti ad pretiū de non implemento *dec. 35. nu. 5.*

Emptor habet retentionem pretij consilio de moléstijs super re emptæ *dec. 35. nu. 6.*

Emptor, non est iustum, vt careat re emptæ, & fructibus, & pretio *dec. 100. nu. 4.*

Emptor cum pacto retrovendi potest repetere melioramenta *dec. 247. nu. 7.*

Emptor non potest vendere loca montium à se nomine, & ad eodemmodum, & vtilitatem, alterius, interueniente illius acceptatione, emptæ sine nouo mandato *dec. 380. nu. 1.*

Limita si emptor in litteris patentibus sibi reservauit liberam administrationem dictorum locorum, & fructuum perceptionem ibidem *nu. 2.*

Tertius emptor censetur habere bona emptæ in subhastatione tanquam à priuato, quando iudicium subhastationis fuit, nullum *dec. 388. nu. 3.*

Contra emptorem sub hasta quando detur actio *d. dec. 388. nu. 2.*

Emptori dicitur cautum pro pretio ex illius inuestimento *dec. 35. nu. 9.*

Non autem est turis de alijs damnis, & interesse *d. dec. 35. nu. 10.*

Emptori non tollitur exceptio rei non liberæ traditæ, quando apparet, rem esse obligatam *dec. 35. nu. 11.*

Emptore census sciente rem, super qua imponitur, censu alienam, census non valet nec quoad solutionem fructus, nec quoad dominium rei *dec. 570. nu. 1. & 2.*

Ab emptoribus non debent auocari merces vanales ratione hypothecæ ob publicum commercium *Collect. vob. Pot. 2. nu. 43. R. P. D. b. me. Argeli.*

ENUNCIATIVA emanata à Partibus interessatis non probat famam *dec. 223. nu. 13.*

Enunciatiua Notarii non probat iuramentum Testium *dec. 338. nu. 5. & 6.*

Enunciatiua instrumenti longè post presentationem facta non probat concludenter effectuationem dictæ presentationis *dec. 355. nu. 8.*

Enunciatiuæ antiquissimæ probant qualiter Ecclesiæ *dec. 525. nu. 9.*

Ex Enunciatiuis probatur Parochialitas ad effectum provisionis substinendæ *dec. 557. nu. 2.*

Per Enunciatiuas ad minus duas non habentes originem à personis suspectis probatur immemorabilis *dec. 583. nu. 9.*

Ex Enunciatiuis emanatis in instrumento executionis probatur identitas *dec. 647. nu. 6.*

Enunciatiuæ, Litteræ Papæ, & sententiæ probant pertinentiam alienius rei ad aliquem *dec. 278. nu. 5.*

Enunciatiuis antiquis Ordinariorum Rota deferre solet in probatione Iurispatronatus *dec. 317. nu. 4.*

Enunciatiuæ secundi Instrumenti non probant

- contra principaliter enunciatur in primo instrumento *decif. 354. num. 7.*
- Ex Enunciatiuis, & promissionibus tam antiquis, quam modernis, & ultimo statu probatur, Ecclesiam esse Patrimoniam, & non collegiatam *decif. 617. num. 18.*
- Enunciatiue modernæ infra centum annos non probant, Ecclesiam esse Collegiatam *decif. 617. num. 20.*
- Enunciatiue ut probeat debent esse clare, non autem genericæ prolatae *Collect. votor. vot. 1. num. 296. Clem. 3.*
- EPHIPPIARI non possunt facere ea, quæ scriptis competunt *d. Collect. votor. vot. 11. num. 5. R. P. D. Severoli. vtr. sign. Refer.*
- EPISCOPVS potest conferre beneficia minora, non autem maiora sine Capitulo *decif. 145. n. 2. & 10.*
- Episcopus non potest se ingerere in Breui dicto Vicario *decif. 161. num. 5.*
- Episcopus non potest facere inuestituram in ampliori forma *decif. 317. num. 2.*
- Episcopus non potest Ecclesiæ conditionem deteriotem facere *d. decif. 313. num. 6.*
- Episcopus debet non solum damna suæ Ecclesiæ vitare, sed lucra quærere. *d. decif. 313. num. 7.*
- Episcopus potest vigore Concilii Tridentini vires beneficia affecta, & reservata, non tamen litigiosa *decif. 341. num. 6. & 7.*
- Episcopus solus potest decernere ad incarcerationem in crimine incontinentiæ, & in atrocioribus delictis *decif. 342. num. 5. & decif. 405. num. 2.*
- Episcopus præsumitur habere notitiam gestorum a suo Vicario Foraneo *d. decif. 342. num. 11.*
- Episcopus habet intentionem fundatam exercendi iurisdictionem quolibet loco suæ Diocesis *decif. 477. num. 1.*
- Habens Diocesim amplam non potest cogere ad litigandum in loco longinquo, sed debet, vel ipse accedere, vel delegare *d. decif. 457. num. 3. 4. & 5.*
- In causis Capitularium causas peragere debet in loco vicino, & eominoriore ad effugienda dispendia, & incommoda *d. decif. 477. num. 8.*
- Episcopi tacitus consensus sufficit in reservatione Iurispatronatus *decif. 53. num. 6.*
- Episcopi factum interuenisse in aliqua re debet probari, & non præsumitur *decif. 71. num. 10.*
- Episcopi, & Capitula de consuetudine Hispaniarum retinent publicam scribendam, in qua deputant scribam, qui relinquat omnes scripturas, quæ extrahuntur à successore, & probant, *decif. 310. num. 3.*
- Episcopi in præiudicium non mutatur ius decimandi ex mutatione seminis *decif. 344. num. 3.*
- Ad Episcopum deuoluitur collatio Canonicis optare nolentibus *decif. 365. num. 11.*
- Episcopi liberam collationem non impedit indultum optandi *decif. 365. numer. 6. declara vt num. 7.*
- Episcopi liberæ collationis non sunt regulariter Cathedralium Canonicatus *d. decif. 365. num. 4.*
- Episcopi iudicio relinquunt iudicare aliquem magis aptum, non autem pertinet ad examinatores *decif. 422. num. 7.*
- Episcopi electio redditur suspecta, quando carnalitate, aut alius humanæ passionis impulsus
- concurrit; secus verò his remotis, nam tunc præsumitur canonice electa *decif. 422. num. 11.*
- Pro iudicio Episcopi stat præsumptum, vnde qui id allegat irrationabile, id probare tenetur plenè, & concludenter *decif. 422. num. 11.*
- Episcopus potest liberare beneficiatos ab aliquo onere, quando est in seruitiu Dei *decif. 540. num. 5.*
- Episcopo inseruiens Canonicus lucratur distributiones quotidianas, siue sit Canonicus simplex, siue sit magistralis *decif. 561. num. 4.*
- Episcopo inseruiens non comprehenditur sub statuto mandante, quod Canonicus absque eo lucratur fructus *decif. 571. num. 6.*
- Sine Episcopo Capitulum non potest tribuere exercitium administrationis *d. decif. 591. num. 15.*
- Episcopus si denegat confirmationem Electi à Capitulo dicitur facere iniuriam, & recurrit ad superiores ibidem *num. 19.*
- Episcopus non potest renunciare Iuri quæsitio Ecclesiæ per sententiam *decif. 609. num. 4.*
- Episcopus non præcedit alteri Episcopo, ex quo habet maiorem Diocesim *Collect. votor. vot. 8. num. 66. R. P. D. Abouiti.*
- EPISTOLÆ.
- In Epistolis confessiones factæ plenè probant *decif. 612. num. 1.*
- EQUITUS
- Equilibus Hierosolymitanis Antianitas incipit à die, quo solutio passagii integrè fecerint *decif. 384. num. 3. 4. & 6.*
- ERECTIO
- In erectione si non sunt appellati beneficiati non possunt tales se facere *decif. 510. num. 3.*
- ERRANS non consentit, nec ratificat *Collect. vot. 1. num. 448. & 449.*
- Errare videtur inductus dolo ad transigendum *d. Vol. 1. num. 477.*
- ERROR extrahens Instrumentum ab Originali non nocet partibus *decif. 178. num. 4.*
- Error plenè, & concludenter probandus est *dec. 181. num. 7.*
- De errore calculi Perito attestanti standum est *decif. 612. num. 8.*
- Quoties constat de errore calculi, solidatio, nunquam substat, etiam si transisset in stipulationem *d. decif. 612. num. 7.*
- Erroneus calculus videtur in verbo calculi.
- Error vniui transactionem, sicut ceteros contractus, cum tunc debeat consensus *Collect. votor. 1. num. 447. Clem. 3.*
- Item vitat renunciationem, & cessionem ibid. *num. 4. 1.*
- Erroris probatio in parte non tollit efficaciam probationis in reliquis quoad præiudicium consentientis *decif. 181. num. 6.*
- Erroris, & falsæ causæ exceptio admittitur etiam contra obligationem Cameralem *decif. 246. num. 8.*
- Error in nomine illius, in cuius vita extabat periculum vitare non potest translationem, quia non versatur circa substantiam retransmissionis *decif. 449. num. 2. & 3.*
- Quando error sui commissus in expressione nominis illius, in quem fuit facta translatio, tunc ista periculi translatio de vna persona ad aliam vitatur

- visitur *d. decif. 449. num. 4.*
 Per errorem si etiam sententia condemnat in-
 plus conuento, dicitur iniusta, *decif. 564. nu. 4.*
 Error manifestus apparet, quum constat aliter cō-
 tineri in testamento, quam præsupperent
 transigentes *Colled. vtor. vtr. 1. numer. 471.*
Clem. VIII.
 Error est priuatio intellectus per falsam imagi-
 nationem *d. vtr. 1. num. 472.*
EXACTIO Pensionis probatur ex quietantia,
decif. 451. num. 1.
ET: dictio copulata æque principaliter *Colled. vtor. vtr. 1. num. 502. Clem. 8.*
EXAMEN,
 Examinis fides in Clerico facit presumi Clerica-
 tum *decif. 306. num. 6.*
 Examinis fides probat sufficientiam ad beneficiū
d. decif. 306. num. 4.
 Examen remanet nullum, non seruata forma
 præscripta in Remissoria. *decif. 426. num. 3. & 4.*
 In examine Testium attenditur stylus illarum
 partium, vbi testes examinantur *decif. 452. nu-
 mer. 3.*
 Examen sibi commissum fuisse Notario attestan-
 ti creditur *decif. 471. num. 2.*
 Examen factum extra terminum concessum a
 Iudice de rigore est nullum *decif. 578. num. 1.*
 Examine extra terminum pars dicitur consentire
 dando Interrogatoria, & est locus arbitrio pro
 sanatione *d. decif. 578. num. 3.*
 Examen Testium factum absque citatione ad vi-
 dendum iurare testes, valet quando Iudex mo-
 nuuit pro singulis diebus, & horis *dist. decif. 578.*
num. 4.
 Ad Examen conducere interpretem viget solum
 in Curia, in partibus verò toleratur, sed non est
 necessarium *d. decif. 578. num. 5.*
EXAMINATORES sufficit, quod sint electi in
 Synodo, vt prouisus possit dici validè examina-
 tus *decif. 1617. num. 11.*
 Ad Examinatores nō pertinet iudicare aliquem
 magis apertum, sed relinquatur iudicio Ordina-
 riū *decif. 422. num. 7.*
 Examinatores debent præstare iuramentum ex
 dispositione Sacri Concilii Tridentini. *decif. 617.*
num. 12. declarata vt num. 13. & 14.
EXCEPTIO turbida non potest impedire actio-
 nem liquidam *decif. 21. num. 10.*
 Exceptio, quæ ex eodem contractu, vel ex natura
 actus oritur potest opponi *decif. 85. num. 4.*
 Exceptio rei non libera tradit non tollitur em-
 ptori, quando apparet, rem esse obligatam.
decif. 85. num. 11.
 Exceptio iuris Tertij non admittitur in Iudicio
 restitutionis in integrum *decif. 134. num. 5.*
 Exceptio respiciens petitorium non debet dedu-
 ci in possessorio *decif. 144. num. 2.*
 Exceptio Obreptionis tanquam requirens altio-
 rem indaginem non admittitur in petitorio
decif. 154. num. 6.
 Exceptio iuris tertij non permittit ius agentis, nisi
 illo Tertio volente, *decif. 177. num. 1.*
 Exceptio iuris tertij non admittitur in iudicio
 executio *decif. 177. num. 2.*
 Exceptio requirens altio-rem indaginem execu-
 tionem obligationis Cameralis impedire non
 debet *d. decif. 127. num. 7. & 8.*
 Nec retardare executionem sententia *decif. 179.*
num. 8.
 Exceptio falsæ causæ, & erroris admittitur etiam
 contra obligationem Cameralem. *decif. 146.*
num. 8.
 Exceptio nullitatis nō impedit manutentionem
decif. 281. num. 4.
 Exceptiones requirentes altio-rem indaginem, nō
 admittuntur in Iudicio Saluiani *decif. 128. n. 11.*
 Exceptiones contra testes in iudicio summariis-
 simo retinendæ non admittuntur *decif. 180. n. 8.*
 Exceptiones turbidæ non possunt rem iudicatam
 impedire *decif. 350. num. 50.*
 Exceptiones requirentes altio-rem indaginem nō
 impediunt immisionem in Salulano *decif. 343*
num. 6.
 Exceptio præscriptionis ante mandati relaxatio-
 nem reddit mandatum iniustum *decif. 388.*
num. 9.
 Venditio facta ex causa, cui obstat exceptio, est
 nulla, si non fuerit oppositum a debitore *dist. decif. 388. num. 4.*
 Exceptio nullitatis pensionis non retardatur
 obligatio Cameralis, sed videtur remittenda
 ad iudicium ordinarium, & per tres cōformes
 canonizanda *decif. 447. num. 6.*
 Exceptiones contra personas testium, quando
 sunt leues, & non agitur de materia suspecta,
 rejiciuntur *decif. 450. num. 6.*
 Exceptiones requirentes altio-rem indaginem nō
 admittuntur ad retardandam executionē obli-
 gationis Cameralis, *decif. 611. num. 10. & decif.*
633. num. 6. nisi sit incontinenti probata.
 Exceptio falsæ causæ non impedit executionem
 obligationis Cameralis, nisi sit incontinenti, &
 plenè probata *decif. 633. num. 3.*
 Exceptio non adimplementi obstat creditori a-
 genti contra fideiussorem, si non adimpleuit
 conditionem, sub qua ille fideiussit *decif. 286.*
num. 1.
 Exceptio Peritij repellit actorem a limine iu-
 dicii, *decif. 411. num. 9.*
 Exceptio peritij operatur, quod actor audiat
 super iuribus, quæ habet in pròptu, non autē
 illi conceduntur nouæ audientia, *decif. 411.*
num. 3.
 Exceptio Peritij pendente non admittuntur
 nouæ probationes, cum talis exceptio repellat
 Actorem a limine iudicii *d. decif. 411. num. 2.*
 Exceptio doli intrat, quando ordines directi al-
 cui banco, vel non sunt recogniti, vel nullam
 continent causam expressam *decif. 461. num. 1.*
 Exceptio omni reiecta præter illam falsitatis,
 & solutionis, obligatio Cameralis habet cele-
 rem expeditionem *decif. 464. num. 1.*
 Exceptio requirente altio-rem indaginem non
 potest retardari immisio *decif. 461. num. 2.*
 Exceptio falsæ causæ in transactione in iudicio
 possessorio non admittitur *decif. 509. num. 9.*
 Exceptio melioramentorum si non constat nec
 in genere, nec in specie non impedit im-
 missionem vigore fideicommissi. *decif. 524.*
num. 7.
 Exceptiones, quæ non sunt liquidæ non possunt
 impedire executionem vigore obligationis
 Cameralis *decif. 545. num. 3.*
 Exceptio inhabilitatis proueniens ex causa ex-

- communicationis eff. plenè probanda *decif. 617. num. 3.*
- Exceptio cõpensationis potest allegari etiam in executione sententiæ *decif. 634. num. 4.*
- Quando creditum nulla exceptio potest elidi, tunc dicitur liquidum *id. decif. 634. num. 5.*
- Exceptio trahitur ad casus similes, & in quibus militat eadem ratio. *Collect. Fotor. vot. 1. num. 396. Clem. VIII.*
- Exceptio odiosa strictè est interpretanda, Regula verò fauorabilis est largè intelligenda *ibid. num. 404.*
- Exceptio firmat regulam in contrarium, & aliquando etiam ampliat *ibid. num. 411.*
- In mandato si excipiat unus casus requirens mandatum speciale exceptio facit, vt in mandato comprehendatur reliqui casus requirentes speciale mandatum *ibid. num. 412.*
- Exceptionis ope reuocanda est Transactio dolo contracta. *d. Fotor. 1. num. 4813.*
- Exceptiones requirentes altiore indagine, rejicit Remedium *leg. finalis. ibidem nu. 540.*
- Remedium *leg. finalis.* concurrents cum statuto cõtinuante possessionem defuncti in hæredem, habet effectum recuperandi possessionis, saltè ne admittantur exceptiones concernentes dominium *ibid. num. 551.*
- Exceptio dicitur requirere altiore indagine, dum hinc inde sunt rationes vnum, & aliud faucentes *ibid. num. 559.*
- Exceptio dicitur requirere altiore indagine, quando personæ, quæ præceduntur incapaces successionis non leguntur expressè sed eorum exclusio delimitur ex argumētis *ibid. num. 560.*
- Exceptio vsurariæ taxationis non impedit executionem obligationis Cameralis *d. Collect. vot. 2. num. 26. R. P. D. bon. mem. Argel.*
- EXCESSIVITAS.**
- De excessiuitate debet docere Appellans ab excessiua taxatione expensarum *decif. 400. num. 1.*
- EXCLUSIO.** Pro exclusione donationis, & remissionis quæ vis interpretatio est sumenda, *decif. 603. num. 9.*
- Pro exclusione attentatorum semper in dubio rescribit signatura iustitæ supremæ Tribunal *Collect. Fotor. vot. 6. numer. 90. bon. mem. Tarqu. Pribani.*
- Exclusus à successione ab intestato est exclusus à petitione legitimæ *decif. 97. num. 294.*
- EXCOMMUNICATIO.** inhabilitat Abbatem, ad exercenda munera Ecclesiastica *decif. 617. num. 2.*
- Ex causa Excommunicationis proueniens inhabilitatis exceptio est plenè probanda *dicta decif. 617. num. 3.*
- Excommunicationem non probat absolutionis instantia, cum absolutio possit peti ad cautelam *decif. 617. num. 7.*
- Absolutionem ab excommunicatione fuisse petitam ad cautelam potest colligi ex verbis, & coniecturis *d. decif. 617. num. 8.*
- Excommunicatio potest argui ex cedulonibus affixis, non tamen ex eis delimitur denunciatio, *decif. 617. num. 9.*
- Excommunicatus non priuatur exercitio officij, donec fuerit declaratus excommunicatus in loco, vbi fuit factus conuersus *decif. 617. num. 4.*
- EXCVSATIO.** afficit minoribus, ac prouenit pensionem, quando eis non compositi restituitio in integrum *decif. 453. num. 7.*
- Excusatio frivola non admittitur *decif. 554. num. 54.*
- EXECUTIO.**
- Executionem obligationis Cameralis non impedit exceptio falsæ causæ, nisi sit incontinenti, & plenè probata *decif. 633. num. 3.*
- Etiā in executione sententiæ potest allegari exceptio compensationis *decif. 634. num. 1.*
- Executio facta pendente termino ad appellandum remanet attentata *decif. 643. num. 1.*
- Executio quando non est conformis tractatui, non hinc, sed alteri causæ est adscribenda. *Collect. Fotor. vot. 1. num. 52. Clem. 8.*
- Executio causæ verisimiliori debet adscribi *ibid. num. 57.*
- Executionem obligationis Cameralis retardat Restitutio in integrum petitiõ *Collect. Fotor. vot. 2. nu. 2. R. P. D. bon. mem. Argel.*
- Executio facta tani infra terminum ad appellandum, quam extra decendum post superpositā appellationem semper remanet attentata, *d. Collect. vot. 6. num. 1. bo. mem. Turq. Pribani.*
- Executio facta infra decem dies ad appellandum dicitur attentata, quamvis longe post decem dies fuerit interposita appellatio *ibidem num. 2.*
- Executio intra decem dies dicitur improba, & reuocatur per viam nullitatis, quamvis iodec non fuerit appellatum, & post causæ desertionem *d. Fotor. num. 3.*
- Procedit etiam stante appellatione, sed nulliter interposita, vt de stylo, & inueterata Romæ consuetudine *ibidem num. 4.*
- Executio obliqua, non autem directa per viam nullitatis, seu attentatorum venit reuocanda, appellatione deserta *ibidem num. 5.*
- Executio directa saluatur ab attentatis, licet facta infra decem dies, quando adest desertio desumpta ex nõ prosecutione appellationis per biennium, in nõ quadriennium, licet causa fuerit commissa simpliciter *ibidem num. 6.*
- Executionem directam ab attentatis excusat desertio clara, non autem dubia, & ambigua *d. vot. 6. num. 7.*
- Executio directa sublinetur, quando affuit desertio clara, & indubitata *ibidem num. 8.*
- Executio obliqua non sublinetur, quando fuerit acta transportata in termino à Iudice præfixo *ibidem num. 9.*
- Executio sententiæ sine citatione, vel desertionis expressa, siue tacta declaratione sublinetur non potest *ibid. num. 11.*
- Executio attentata etiam post lapsum triginta, vel quadraginta annorum venit reuocanda, ex ratione *ibid. num. 12.*
- Fallit quando clare constat de desertione, tunc enim nec declaratio, nec scriptatio quatuor terminorum est necessaria *ibidem num. 13.*
- Limitatio prædicta procedit in desertione ob appellationem non legitime, vel nullo modo interpositam, secus ad illius interpositam appellationis non prosecutionem *d. vot. 6. num. 14.*
- Executio facta post decemdiu ad appellandum computandum à die sententiæ non est attentata *ibid. num. 19.*
- Etc.

Executionem ut impediri valeat appellatio interposita coram honestis viris debet intimari victori ibidem. *num. 24.*

Executioni non præstat impedimentum commissio, nisi intimeret, prævia citatione ad dicendum contra ibidem *num. 25.*

Procedit etiam sine commissio sit signaturæ Gratiz, siue iustitiæ utraque parte audita, ibidem *num. 26.*

Executio facta intra decemdiem non reuocatur per viam attentatorum, ubi fuit appellatum, in tempore à die notuæ, sed reuocatur, beneficio iniustitiæ ibidem *num. 63. & 64.*

Executio retardatur solummodo ad P. d. Audiendi, pro qua cadit citatio, quando causa non est appellabilis, per signaturæ edictum olim publicatum d. *tot. 6. num. 85.*

Executio saltem directæ facta extra decemdiem non remanet attentata, quamvis victus fuerit citatus domi dimissa copia, sed venit disentienda ratione iniustitiæ in gradu appellationis ibidem *num. 88.*

Executio quamvis facta post commissionem, & inhibitionem nunquam est attentata, si non adeit illarum notitia, vel intimatio d. *Collect. Votor. tot. 3. R. P. D. bo. mem. Andossilla.*

Amplia idem procedere in executione facta, ante citationem ad dicendum contra commissionem ibidem *num. 24.*

Executio facta pendente disputatione in signaturâ, an appellatio sit admittenda nec ne, est attentata perinde ac si appellatio fuerit ab initio interposita ex reuerentia signaturæ debita ibidem *num. 26.*

Amplia idem procedere data fide Referendarii, quod habet commissionem præ manibus ibidem *num. 27.*

Item amplia procedere, causa proposita, & dilata ibidem *num. 28.*

Limita si pendente relatione verisimilis illius notitia haberi non poterat in loco factæ executionis ibidem *num. 29.*

Executio, quæ præcessit commissionem appellationis, in qua non fuit facta mentio Garantiz, vel obligationis Cameralis est attentata ibidem *num. 32.*

Amplia procedere tam in executione facta ante, quam post commissionem appellationis, non obstante quavis inhibitione rotali d. *Vot. 3. num. 33.*

Declaratio non procedere, quando fuit inhibitum vigore specialis commissionis ante iudicium coram A. C. vel quando ipsa Cameralis obligatio esset dubia ibidem *num. 34. & 35.*

Illam executionem præseruat Clausula sine præiudicio legitimæ executionis, quæ iudici ad quem videtur legitima ibidem *num. 39.*

Executio facta pendente termino ad appellandum potest uti attentata reuocari, nõ obstante clausula sine præiudicio ibidem *num. 45.*

Executionis nullitas, vel iniustitia debet esse patens adhuc, ut iudex ad quem non obstantes clausula sine præiudicio aut sine retardatione possit illam uti attentatam reuocare. d. *Vot. 3. n. 51.*

Executio regulariter non reuocatur per viam spoliis, vel attentatorum, quando vitium resultat ex meritis ibidem *num. 52.*

Maximè si ex nouis probationibus potest infirmari ibidem *num. 53.*

Executio nulla potest reuocari per viam mandati demanuteuendo, dum illam passus non habuit se pro spoliato d. *Vot. 3. num. 54.*

Declaratio in nullitate, & iniustitia clara, & patenti, & non alias. *num. 55.*

Executionem litterarum Apostolicarum respiciens Clausula sine retardatione consumitur in prima partitione ibi. *num. 57.*

Etiam si executio fuisset nulla ibid.

Apposita d. *Clasf.* in litteris reservationis pensionis non consumitur in prima executione, sed durat etiam pro terminis decurrendis ibid. *num. 58.*

Executio potest fieri non firmato statu hereditatis decif. 545. *num. 2.*

Executionem paratam habet obligatio Cameralis. d. decif. 545. *num. 1.*

Executionem impedire vigore obligationis Cameralis non possunt exceptiones, quæ non sunt liquidæ. d. decif. 545. *num. 3.*

Executio contra Maritum super bonis dotalibus pro debito vxoris quando sit deneganda. decif. 541. *num. 2.*

Executionem merentur litteræ Apostolicæ, quando sunt iustificatæ decif. 561. *num. 1.*

Executio non datur litteris Apostolicis, nisi sint iustificatæ decif. 533. *num. 8. & 12.*

Executio facta pendente appellatione remanet nulla, & attentata. decif. 602. *num. 4. & vot. 6. num. 68. bo. mem. Tarq. Vrbani.*

Ad retardandam executionem obligationis Cameralis non admittuntur exceptiones requirentes altiore indaginem decif. 611. *num. 10. & decif. 633. num. 6.*

Executionem paratam habet Apoca vallata obligatione Camerali decif. 633. *num. 1.*

Executio quando est cepta, difficilior retardatur. decif. 128. *num. 4.*

Semper pro executione præsumitur. decif. 191. *num. 3.*

Executio ad hoc ut sublineatur, debet sententia ex eisdem actis iustificari. decif. 328. *num. 4.*

Executioni sunt demandandæ sententiæ validæ, & iustæ decif. 372. *num. 1.*

Executio rei iudicatæ suspenditur, pendente causa restitutionis in integrum decif. 407. *num. 3.*

Executio rei iudicatæ nunquam suspenditur, quando fuit petita priusquam fuerit concessa restitutio in integrum d. decif. 407. *num. 4.*

Executio rei iudicatæ non retardatur, quando ante petitam restitutionem fuit acceptata desertio causæ. d. decif. 407. *num. 5.*

Executio non est deneganda sententiæ, cui assistit iniustitia d. decif. 407. *num. 2.*

Executionem paratam habent litteræ Apostolicæ. decif. 447. *num. 1.*

In executionem voluntatis alterius quando sit distributio, debet id exprimi, alias non valet d. *Collect. vot. 4. num. 10.*

Plura habes superius in verbo Attentata, & vide etiam per *tot. vot. 3. bo. mem. Andossilla.*

Executiva via non potest agi contra Prouisum Apostolicum, sed iudicio ordinario agi debet. decif. 572. *num. 2. & 6.*

Executiva Via, quæ competit contra obligatum, com-

- competit contra fufcipientem in fe obligatio-
nem- *decif. 583. num. 1.*
- EXECUTIVIA** via non debet procedi contra legiti-
mum contradicteorem, qualis eft poffeffor legi-
timus de tempore expeditionis litterarum-
decif. 602. num. 3.
- In executiis vna via electa Actor, illa dimiffa
potest ad aliam conuolare. *decif. 418. num. 5.*
- EXECUTIVUS** non procedit contra Tertios Fabrica
Sancti Petri *Collect. Pot. 4. num. 37.*
- Sed hæc opinio non est tuta in praxi. *ibidem.*
num. 35.
- EXECUTIVUS**, & manu regia procedit fabrica Sancti
Petri *ibidem num. 34.*
- Eadem via executiua conueniunt hæres, qua-
defunctus conueniri poterat *ibid. num. 23.*
- EXECUTORES** dati in Testamento tenentur
infra quinquaginta dies fe executare, alias tenen-
tur ad sollicitudinem *decif. 301. num. 1.*
- Executor excedens fines mandati operatur, vt ge-
fta per eum sint ante omnia reuocanda *dec. 466*
num. 3.
- Quando Papa dat speciales executores non po-
test addi A-C. *decif. 521. num. 6. & 7.*
- Executoribus intra biennium non expedientibus
causam, iurisdicatio deuoluitur ad A. C. *decif.*
521. num. 8.
- Executor litterarum quando nulliter cognoscat
dec. 521. num. 16.
- Executor mixtus ex quibus dignoscatur *dec. 527.*
num. 9.
- Executorem mixtum faciunt clausulæ (*Quammodo*
alteri non fit ius quæsitum) & clausula (*amodo quo-*
libet illicito detentore) appositæ in literis Apo-
stolicis *dec. 602. num. 2.*
- Executoris Testamentarii iudicio multum est
deferendum in dubio *dec. 615. num. 4.*
- EXECUTORIALES**
- Contra executoriales non conceditur beneficiū
cap. Odoardus præfatum ad effugendam solu-
tionem expensarum factarum occasione ini-
stæ vexationis dec. 418. num. 3. & decif. 470. num. 5.
& 6.
- EXEMPLA** ex vno originali extracta à Notario
omnia habentur pro originali *decif. 331. num. 2.*
- Exempla in materia præcedentis Ecclesiasticæ
sumenda sunt ab Ecclesiasticis personis, non
autem à secularibus *Collect. vtor. vtor. 8. nn. 60.*
R. P. D. Altouti.
- EXEMPLATIO** Instrumenti non requirit Tes-
tes pro illius veritate, sed sufficit, quod inspi-
ciatur non esse neque abolitum, neque can-
cellatum *decif. 358. num. 5.*
- In exemplatione instrumenti statuit Iudicis arbi-
trio *d. decif. 358. num. 6.*
- EXEMPLVM** radiatum ab vno ex Notariis ro-
gatis in solidum habetur pro originali *dec. 356.*
num. 3.
- Exempla historiarum circa dissensiones ciuiles
ex consequutionem Magistratum *Collect. vo-*
torum vtor. 1. nu. 58.
- EXEMPTIO** à Decimis concessa Cardinalibus
suffragatur eorum pensionariis *dec. 339. nu. 5.*
- Exemptioni, ac immunitati cuiusque derogat
Indultum Decimarum concessum per Pau-
lum V. Republicæ Venetæ *d. dec. 339. nu. 2.*
- Exemptionis priuilegium trahitur ad futura Cel-
l. vtor. vtor. 1. num. 389. Clem. 8.
- EXERCITIVIA** administrationis non potest tri-
buere Capitulum sine Episcopo *decif. 591. nu. 15.*
- Exercitium tantum tribuit electio confirmatio e-
lectionis, & nihil noui tribuit *ibidem num. 18.*
- EXHÆREDATIO**
- Exhæredari, & priuari legitima potest filius, si
non fideiuber per Patre *decif. 551. num. 6.*
- EXHIBITIO** librorum non est facienda, quando
petens libros antea illos dedit *dec. 194. nu. 3.*
- Libri non sunt exhibendi, nisi probata existen-
tia plenæ, & concludenter de tempore motus
litis *d. dec. 194. num. 1. & 2.*
- EXISTENTIA** sententiæ probatur ex illius co-
pia insimul cum testibus *decif. 490. num. 8.*
- Existencia, & obsequantia sententiæ non indu-
citur ex actis poffessorijs *decif. 490. num. 7.*
- Existencia fideicommissi, & identitate bonorum
probata immisso fideicommissario non deneg-
atur *dec. 624. nu. 1.*
- EXPEDITIO** litterarum vide in verbo *littera.*
- Contra legitimum contradicteorem, qualis est
poffessor legitimus de tempore expeditionis
litterarum non debet procedi via executiua,
sed ordinaria *dec. 603. num. 3.*
- EXPENSÆ** instantiæ, in qua quis non interue-
nit, an debeantur *dec. 107. num. 2.*
- Expensæ, de quibus adhuc pendet appellatio,
non dicuntur liquide *dec. 357. num. 1.*
- Expensæ nec vtilis, nec necessariæ non sunt re-
ficiendæ *d. dec. 357. nu. 2.*
- Expensæ vtilis quamuis non necessariæ in partē
sunt reficiendæ *d. decif. 357. num. 3.*
- Expensæ non tantum necessariæ, sed etiam vtilis
sunt reficiendæ Iudicis tamen arbitrio *d. decif.*
357. num. 4.
- Expensarum taxatio dicitur excessiua, quando
non est iustificata *dec. 456. num. 7.*
- In expensis regulariter non condemnantur quæ-
relantes in criminalibus *dec. 456. nu. 3. & 4.*
- Prius quam calumniator in expensis condemnetur,
est præfigiendus terminus accusanti *decif.*
456. num. 5.
- Ab excessiua taxatione expensarum appellas de-
bet docere de excessiuitate *dec. 460. num. 1.*
- Iudicium taxationis expensarum prosequi non
potest contra Procuratorem dominum litis
effectum *dec. 460. num. 2. & 3.*
- Expensarum illiquidarum taxatio pendet ab ar-
bitrio Iudicis ex vfu, & consuetudine regulan-
do *dec. 107. nu. 5.*
- Expensarum in taxatione requiritur Iuramentū
partis *d. dec. 107. nu. 3.*
- Declara, sufficere Notarium illud extendere in
registro absque alia præstatione *ibidem nu. 4.*
- Ad effugendam solutionem expensarum facta-
rum occasione iniustæ vexationis non con-
ceditur beneficium *cap. Odoardus dec. 418. num. 3.*
& decif. 470. num. 5. & 6.
- EXPRESSIO** facta in impetratione vnius bene-
ficii de possessione alterius excludit vniorem
decif. 480. num. 5.
- Expressio specialis requiritur, vt clausula *quam,*
& quæ aliquid operentur, quando iudicia sunt
incompatibilia, & contraria *decif. 607. num. 4.*
- Expressa vna specie non dicitur expressa alia *Col-*
lect. vtor. vtor. 1. num. 432.

Expressio bonorum paternorum dicitur facta causa frequentius casus succedunt *Collect. vtor. Fot. 10. num. 32. R. P. D. Vespignani.*

EXTENTIO non fit in obligationibus *decif. 600. num. 1.*

Nec aliud est inquirendum præter id, quod est scriptum in instrumento ibidem *num. 2.*

Extentio fit in eadem qualitate odij, sed non de casu ad casum, ubi militat minor ratio *Collect. vtor. Fot. 1. num. 178. Clem. VIII.*

Actus, ad quem fit extensio debet esse eiusdem qualitatis, nature, & formæ, & non diuersus ab actu, in quo loquitur ibidem *num. 196. & 197.*

Extensio non fit de persona ad personam, ubi non solum diuersa, sed ubi maior ratio militat ibidem *num. 413.*

Item non fit in materia odiosa, imò nec in materia favorabili *414.*

Extensioni vt sit locus necesse est, vt nulla ratio diuersitatis assignari queat *diff. vtor. 1. num. 426.*

EXTINCTIO

Ad extinctionem census tenetur domum possidens *dec. 579. num. 3.*

Extinctio Vexilliferi non denotat voluntatem occidentium extinguendi libertatem *Collect. vtor. Fot. 1. num. 103. & 207. Clem. 8.*

EXTRACTIO partitarum facta absque citatione, & recognitione manus illas scribentis, & absque Iudicis decreto nihil valet *decif. 444. num. 2.*

EXTRANEVS, & tertius reputatur hæres proptis, pro quibus non est hæres, & illarum non est debitor, sed solum illius rate, pro qua hæres est *Collect. vtor. Fot. 1. num. 12. bon. mot. Tarq. Vrbani.*

EXTREMVM

Secundum extremum quomodo probetur *decif. 149. num. 4.*

Vnum extremum probatur ex litis sublimitatione *dec. 509. num. 2.*

Extrema duo sunt probanda ad obtinendam immisionem *dec. 343. num. 5.*

F

FABRICA Sancti Petri actionem habet ad bona incerta restitutionis *Collect. vtor. Fot. 4. num. 4. R. P. D. N. Seneroli Aduoc. Consil.*

Fabricæ incerta applicare potuit Papa tanquam Dominus ibidem *num. 7.*

Fabrica noui procedit executiue contra tertios ibidem *num. 27.*

Sed hæc opinio non est tuta in praxi ibid. *num. 35.*

Fabrica Sancti Petri procedit executiue, & manu regia *d. Fot. 4. num. 14.*

FACTIO testamenti vide in verbo *testamentum.*

FACTVM ex aliqua causa secundum illam determinari debet *dec. 313. num. 7.*

Factum alienum quis in dubio presumitur ignorasse *dec. 332. num. 9.*

Ex facto alieno iuste ignorato non constituitur in mora *d. d. 332. num. 8.*

Factum tertij non præiudicat tertio *dec. 509. num. 11.*

Factum notorium non sine calumnia controuerti potest *dec. 570. num. 1.*

De facto proprio notabili, & recentissimo ob

spatium etiam dum agitur, scientia presumitur *Collect. vtor. Fot. 1. num. 27. Clem. VIII.*

In facto proprio potius presumitur factitas, quàm donatio *d. Fot. 1. num. 473.*

Metum factum attenditur in conditionibus voluntatis ibidem *num. 437.*

Contra factum quis venire potest, quando non est nullum in fauorem Aduersarij ibidem *num. 568.*

Facti modos quotiescunque variatur, possunt secundo produci Testes super iisdem articulis, licet illi non varientur in substantia *decif. 344. num. 4.*

Ex facti circumstantiis apparet aliquem habere se pro spoliato tam ciuili, quam naturaliter *dec. 383. num. 7.*

Ex facti serie cognoscitur, an quis fuerit suspectus de fuga *dec. 400. num. 7. & 8.*

Facti etiam sola insistentia sufficit in iudicio manutentionis, nec titulus, nec causa requiritur *dec. 446. num. 4.*

Facti insistentia, seu sola detentatio inspicitur ad effectum manutentionis quem in possessione *dec. 474. num. 2.*

Factum egregium humilitatis lesuitarum, ac Cappuccinorum in occasione precedentis *Collect. vtor. Fot. 8. num. 3. R. P. D. Altuini.*

Factum posituum, & malum ius, & non sola taciturnitas, & lapsus temporis sufficit ad desertionem inducendam *d. Collect. vtor. 3. num. 49. R. P. D. N. Seneroli Aduoc. Consil.*

FACULTAS examinandi Testes super recognitione manus censetur data Iudici, cui est demandatum, vt redigar scripturas in publicam formam *dec. 206. num. 3.*

Facultas redeundi ad primæua iura, de quibus sit intelligenda *dec. 268. num. 3.*

Facultas reueruata ratificandi societatem, nec non & nominandi, & transferendi periculum vite discendi societatem, omnia respiciunt substantiam contractus societatis *dec. 441. num. 2.*

Facultatem cognoscendi de iustitiis, & validitate iudicati tribuit Iudici clausula *arbitrio rata & mitigat rigorem clausula paruo indicato dec. 456. num. 1.*

Liberam facultatem administrandi, non vero dominij translationem importat dispositio pecuniarum alicui reueruata *dec. 511. num. 7.*

Si est data facultas in mandato facienda & omniaque Principalis facere potest, dicitur mandatum speciale *dec. 540. num. 10.*

Facultatem approbandi laudum habens Procurator, intelligitur, quatenus laudum non excedat fines compromissi *dec. 609. num. 6.*

Facultate contrahendi de iure, & de facto sublata per contrahentes, clausula *suppletur* non supplet consensum *Collect. vtor. Fot. 1. num. 506. Clem. VIII.*

Ex reformatione est in facultate partis alium Consulatorem eligi perere, Consulatore infra duos menses non pronunciant *d. Collect. Fot. 2. num. 10. R. P. D. bo. mr. Argel.*

Propter facultates A. C. citationes domi dimissa copia in eius Tribunali equipollent personaribus *d. Collect. Fot. 6. num. 39. bon. mot. Tarq. Vrbani.*

Qui habet facultatem alios iudicandi, & corrigendi

- gendi, debet etiam illis procedere d. *Collect. Pot.* 3. num. 38. *R. P. D. Altonii.*
- F**acultas distribuendi bona alicui concessa restringitur ad bona, quæ Testator habebat de tempore concessæ facultatis d. *Collect. vot.* 4. num. 4. *R. P. D. N. Saveroli Advoc. Conf.*
- L**imita quando Testator usus est verbis respectibus tempus futurum ibidem num. 5.
- F**ALSITAS
- F**alsitatem puniens statutum intelligitur de falsitate de iure punibili *Collect. vot.* 1. num. 204. *Clem. 8.*
- E**x falsitate causæ corrumpit contractum ibidem num. 446.
- F A M A M** non probat enunciativa emanata à partibus intercessit dec. 223. num. 13.
- P**er famam non sufficit probari Notariatus ad effectum reservationis beneficii, ut quis fuerit tenus, & habitus pro tali, sed requiritur plena, & concludens probatio dec. 175. num. 5.
- D**e fama, & publica voce Testes dependentes probant latitacionem debitoris ex dispositione statuti Bononiæ dec. 615. num. 9.
- E**x fama, & partium confessionibus probatur dominium dec. 64. num. 5.
- F**AMILIA
- H**omines de Podio Idem significant, ac familia de Podio *Collect. vot.* 1. num. 380. *Clem. 8.*
- F**amiliam vocans Testator censetur ordine successivo dec. 160. num. 3.
- F**amiliz suæ finis est femina, & principium alterius dec. 266. num. 5.
- D**e Familia esse non definit femina nupta dec. 75 num. 1.
- F**amiliz appellatione Veniunt feminae decif. 475. num. 2.
- L**imita quando clare constat de contraria mente Testatoris ibidem num. 3.
- I**n fideicommissio relicto familiz contemplatione Agnatorum non continentur adoptati dec. 475. num. 9.
- F**amiliaribus Principis debetur præcedentia *Collect. vot.* 3. num. 25. *R. P. D. Altonii.*
- F**amiliares à Papa vocantur Referendarii, ab Imperatore spectabiles ibidem num. 24.
- F**AMILIARITAS satis est, quod sit per aliquod tempus probata, licet inde non continuata ad effectum regulæ quartæ dec. 626. num. 8.
- C**ontrarium probat *Mandatus* ibidem num. 9.
- F**amiliaritas ex pluribus simul iunctis probatur dec. 330. num. 1.
- F**amiliaritas probatur ex matricula sola innatis adminiculis d. decif. 330. num. 5.
- P**ossessione iure familiaritatis præfertur possessio titulata, & non attenditur dec. 580. num. 2.
- F**amiliaritas non dicitur probata, cessante intentione, & animo inferendi decif. 626. num. 2.
- F**amiliaritas ante Cardinalatum non bene infert ad familiaritatem post Cardinalatum, sunt enim inter se diversæ ibidem num. 3.
- F**amiliaritas post Cardinalatum est plenè probanda, nec sufficit probatio æquivoca d. dec. 626. num. 4.
- F**amiliaritas ad effectum reservationis debet probari vel à præstatione alimentorum, vel ex alio acquipollente à D. Cardinali ibidem num. 7.
- F**amilis partis testibus tanquam suspectis non creditur decif. 582. num. 2.
- F**ATALIA non currunt à die prolatae sententiæ, sed à die notitiæ *Collect. vot.* 6. num. 65. & sub nu. 66. & 67. declarantur decisiones in contrarium citatæ b. me. *Terg. Vrbani.*
- F**atalia suspenduntur pendente causa coram Cōsultore d. *Collect. vot.* 5. num. 3. *D. N. Saveroli S. Conf. Advoc.*
- S**ecus de stylo Tribunalis Agriculturæ ibidem num. 3.
- F**atalibus non prorogatis, res indicata intrat ob lapsum biennij à die late sententiæ dec. 407. num. 1.
- P**er lapsum fatalium remanet defecta appellatio, quando non fuit prosequuta dec. 646. num. 1.
- P**rorogationum fatalium Commissiones solent expediri ad cauthelem, & non probant styllum *Collect. vot.* 5. num. 11. *R. P. D. N. Saveroli Advoc. Conf.*
- S**ecus quando sunt plures, & continuatæ ibid. num. 12.
- F**atalia non currunt tempore petitionis, & electionis Consultoris ibid. num. 18.
- I**tem non currunt pendente recusacione ibidem num. 19.
- F**atalia non currunt, dum disputatur, an causa sit defecta ibidem num. 27.
- F**atalia non currunt, dum non adest Consultor ibidem num. 30.
- F**atalia protogantes Auditores Rotæ vigore commissionis, & non vigore Innocentianæ tenentur partem citare d. *Pot.* 5. num. 41.
- F**atalia, & instantiæ lapsu tempore pereunt ibid. num. 45.
- F**atalia lapsa à Iudice protogari nequeunt, sed Princeps adeundus ibid. num. 46.
- F**atalia tempore peltis non currunt ibidem num. 57.
- N**ec pendente discussione, an sit concedenda, recusio num. 58.
- N**ec tempore recursus ad signaturam ibidem num. 59.
- F**ATVITAS potius præsumitur in facto proptio quam donatio *Collect. vot.* 1. num. 473.
- F**EMINA nupta non definit esse de familia dec. 175. num. 1.
- F**emina est finis familiz suæ, & principium alterius decif. 266. num. 5.
- F**eminae non veniunt appellatione descendentiū si adsit statutum, quod deficientibus masculis feminae non succedant d. dec. 266. num. 8.
- F**eminae vocatæ infideicommissio quamvis semel dicantur exclusæ per existentiam masculorum non tamen semper sunt exclusæ decif. 387. num. 9.
- F**eminae, & Masculi veniunt appellatione descendentiū d. decif. 387. num. 8.
- F**eminae non veniunt appellatione descendentiū stante statuto exclusivo feminatum *dist. decif.* 387. num. 10. & 11.
- F**eminas quod voluerit succedere Testator, apparet, si in Testamento feminas vocavit *dist. decif.* 387. num. 11.
- F**eminas non excludit vocatio proximiorum de familia decif. 266. num. 2.
- F**eminas excludit dispositio Testatoris, quod bona semper permaneant in sua familia d. decif. 266. num. 4.
- F**eminae veniunt appellatione familiz dec. 475. num. 2.
- N**on veniunt appellatione familiz, quando clare constat de contraria mente testatoris d. decif. 475. num. 3.

minu censetur exclusa, quando adest ratio conferendi agnationem *decif. 475. num. 8.*
 Interfinitas, & filios mascululos lex quicquid diversificat potestas *Collect. vtor. vpt. 1. num. 27. Clem. 8.*
 etiam rebellium sunt capaces successionum, extraneorum ibidem *num. 27. 2.*
 etiam excludas filiarum non intuitu agnationis censetur excludere masculum ex familia ibidem *num. 405.*
 etiam censetur exclusa a statu etiam ex testamento, si illud impugnet *dec. 97. num. 3.*
 etiam a Parte dotata non debet dotari in bonis eorum, quibus praeferunt succedere *dec. 97. num. 6.*
 AEMINIVM non concipitur a masculino in materia odiosa odio irrationabili *Collect. vtor. vpt. 1. num. 214.*
 ERRARIAE statum reicitur negans recursum ad Signaturam *Collect. vtor. vpt. 3. num. 30. R. P. D. bo. me. Andofila.*
 FIDEICOMMISSARIA res potest obligari pro dote ratione detractionum *dec. 339. num. 4.*
 FIDEICOMMISSARII viventes non possunt in solidum conveniri *Collect. vtor. vpt. 7. num. 23. bo. me. T. arg. Vrbani.*
 Contrarium firmat Cutellus ibidem *num. 24.*
 fideicommissario incumbit onus probandi ad esse bona libera, quando mulier agit pro restitutione suae dotis ex bonis fideicommissariis *dec. 437. num. 7.*
 fideicommissatio non denegatur immisso probata existentia fideicommissi, & identitate bonorum *dec. 624. num. 1.*
 fideicommissario retardatur immisso exceptione detractionum *decif. 627. num. 1.*
 FIDEICOMMISSVM equaliter fieri potest in testamento, & in contractu *decif. 143. num. 1.*
 fideicommissum canonizatur per sententias, & partium confessiones *decif. 397. num. 1.*
 fideicommissum facilius inducitur inter Descendentes *decif. 333. num. 4.*
 fideicommissio perpetuo dicuntur comprehendi descendentes per lineam masculinam *d. decif. 313. num. 2.*
 a fideicommissum inducendum coniecturatur, quae singulae non possunt, vixque iquant *d. dec. 313. num. 9.*
 a fideicommissum ut sint vocati filij filiorum & ceteri descendentes, quae coniecturae requirantur *d. decif. 333. num. 5.*
 a fideicommissis filiae vocantur in portionem, utriusque *decif. 387. num. 1.*
 fideicommissum expirat per obitum heredi grati cum filijs, quando Testator ulterius non processit *decif. 403. num. 1.*
 fideicommissum non extenditur ultra personas nominatas *d. dec. 403. num. 7.*
 fidei commissi bona constituti in contractu possunt alienari, sed alienatio tenet solum, durante vita alienantis *decif. 143. num. 8.*
 ad purificationem fideicommissi cui incumbat probare existentiam, & praesentiam filiorum *d. decif. 143. num. 2.*
 fideicommissum inductum censetur ex verbis per sevitatem denotantibus *decif. 476. num. 1.*
 a fideicommissio relicto familiae contrae platione Agnatorum non continentur adoptati *dec. 475. num. 9.*

Fideicommissum resultat ex strictissima prohibitione alienationis, addita causa, ut bona perpetuo conferantur in masculis *decif. 489. num. 1.*
 Fideicommissum inducitur ex dispositione facta ad fauorem masculinum *d. decif. 489. num. 3.*
 Item inducitur, si post mortem omnium descendendum vocati proximiores *d. decif. 489. num. 4.*
 Fideicommissum quando purificatum censetur *d. decif. 489. num. 5.*
 Fideicommissum absolutum inducit dictio semper *decif. 480. num. 2.*
 Vigore fideicommissi non conceditur immissio, nisi probata identitate *dec. 507. num. 1. & 2.*
 Fideicommissum restringit dictio (videlicet) ad res dumtaxat nominatas, illaque declarat *dec. 596. num. 2.*
 Ad inducendum fideicommissum Neptes non veniunt appellatione filiarum, quod quid sit ad excludendum videtur *dec. 597. num. 1.*
 Maxime si in verbo (filia) sit addita dictio eius ibidem *num. 2.*
 Ad inducendum fideicommissum coniecturae debent esse plures, & violentiae *d. decif. 597. num. 6.*
 fideicommissi existentia, & identitate bonorum probata fideicommissario non denegatur immissio *decif. 624. num. 1.*
 Ad fideicommissum trahuntur verba directa, prolata in codicillis *Collect. vtor. vpt. 1. num. 591. Clem. 3.*
 Fideicommissum colligitur ex verbis testamenti *dec. 508. num. 1.*
 Fideicommissi purificatio probatur ex confessionibus Adversarii *d. dec. 508. num. 2.*
 Item probatur ex rebus ibidem *num. 3.*
 Fideicommissum expirat, quando conditio evanescit *decif. 513. num. 2.*
 In fideicommissis tanquam odiosis qualitas posita in vna parte non extenditur ad aliam *decif. 513. num. 6.*
 Fideicommissa tolluntur ex bulla iuris congrui, & subrogatur pretium *dec. 524. num. 4.*
 In fideicommissis potest dari immissio pro indulto *dec. 524. num. 3.*
 In vim fideicommissi conceditur immissio vel in corpus, vel in pretium inuestitum vigore bullae iuris congrui *dec. 524. num. 5.*
 In bonis fideicommissi etiam debentur alimenta descendentiis *decif. 593. num. 1.*
 Declara, quod debeat probari descendencia, & paupertas ibidem *num. 2.*
 Ad effectum obtinendi alimenta in bonis fideicommissi paupertas qualis esse debeat ibid. *num. 7.*
 FIDEICOMMITTENS
 Fideicommittentis debita debent solui cum bonis alienari prohibitis, quae tali casu alienantur *decif. 585. num. 1.*
 Declara, quod si debita possunt persolui cum fructibus vnius anni non sunt alienanda corpora *dec. 585. num. 2.*
 FIDEIVSSIO deficientie conditione habetur ac si facta non esset *dec. 286. num. 2.*
 Pecunia soluta sub fideiussione de restituendo non dicitur consumpta, sed subiaceat hypothecis *dec. 494. num. 8.*
 Adversus fideiussorem a se factam potest petere restitutionem in integrum filius fideiubens pro parte, si non est haeres illius *dec. 551. num. 1.*

- vbi per totam multa habebis circa fideliffim-
nem filij pro patre, & vide in verbo *filius*.
- FIDEIUS**: OR non potest agere contra confide-
liffimum pro tota fuma dec. 600. num. 6.
- Fideiuffor non tenetur foluere, nifi facta fibi per
creditorum turium cessione, & confectione
Apocæ, & fcripturarum obligationis debitor-
tis dec. 22. num. 5. Amplia vt num. 10.
- Fideiuffor non potest molcftari, nifi prius excu-
fa per creditorem re fibi fpecialiter obligata.
dec. 246. num. 2.
- Maximè fi illius dominium fibi referuauit d. dec.
246. num. 3.
- Contra fideiufforem, & contra debitorem cre-
ditor non potest agere, nifi prius reddita ra-
tione rerum habitatum dec. 246. num. 4.
- Debitum, pro quo datus fuit fideiuffor, cenfet-
ur grauius d. dec. 246. num. 5.
- Fideiuffor non potest conueniri in plus, quam
promiferit dec. 268. num. 11.
- Fideiuffor dicitur verè promiffiffe omnia, ad quæ
tenetur principalis per relationem ad instru-
mentum, etiam fi illa non fpecificet in instru-
mento fiduciffionis dec. 428. num. 1.
- Fideiuffores effe idoneos potest probari ex Testi-
bus d. dec. 428. num. 6.
- Fideiuffor minus idoneus fufficit, quando debi-
tor effe diues d. dec. 428. num. 3.
- Plures fideiuffores præftans debitor, quando vnus
præftare tenebatur, dicitur plinguius adimple-
re eius obligationem d. dec. 428. num. 9.
- FIDES** non facit fidem dec. 217. num. 4. & dec. 478. num. 3.
- Fides extracta ab originali, parte non citata, non
facit fidem dec. 19. num. 2.
- Fides non coartans negatiuam non fuffragatur
dec. 29. num. 2.
- Fides Sacerdotum quamuis extraiudicialis, fi
funt verifimiles, & deponunt de facto proprio
fidem faciunt decif. 180. num. 4.
- Fides examinis in Clerico facit præfumi Clerica-
tum dec. 306. num. 6.
- Fides Sectetarij, feu Notarij Epifcopalis, probat
Clericatum d. dec. 306. num. 5.
- Fides examinis probat fufficientiam ad beneficiũ
d. dec. 306. num. 4.
- Fides habetur copię concurrentibus adminiculis
decif. 331. num. 8.
- Fides habetur copię extractæ à fuo originali et-
iam fi originale, vel prothocollum non repe-
riatur d. dec. 331. num. 9.
- Fides non concludens non probat folitum decif.
339. num. 7.
- Fides minor adhibenda effe attestationi Notarij in-
feruentis Capitulo, quam aliorum dec. 437. num. 4.
- Fides nulla effe adhibenda attestationi factæ de re
non pertinente ad eius officium decif. 439. num. 6.
- Fides præftanda effe Officiali attestationi de re perti-
nente ad eius officium decif. 442. num. 1.
- Fides effe adhibenda fumpto extracto ab ipfo ori-
ginali dec. 442. num. 2.
- Sumpto licet in trãfumptione deficiat aliquod
requifitum ad huc ei effe fides adhibenda, quan-
do concurrant indicia, quæ poffunt mouere
Iudicis animum ad illi credendum, ex quo
probationes funt arbitratiz d. dec. 442. num. 4.
- Fides effe adhibenda officialibus Cancellariæ, Cam-
meræ, & fecretariæ attellantibus litteras Apo-
ftolicas referuationis Penfionis non fuiffe ex-
peditas dec. 451. num. 3.
- Fides adhibenda effe fcripturæ informi concur-
rentibus adminiculis dec. 490. num. 3.
- Plena fides effe adhibenda fententiæ, quamuis
non fit formiter in proceffu regiftrata, quando
effe adminiculari d. dec. 490. num. 2.
- Fidei Archiuiſtæ non parè deferendum dec. 594. num. 4.
- Fidem fcripturæ etiam informi tribuit obferuan-
tia d. decif. 594. num. 5. & 9.
- Fides non facit fidem dec. 609. num. 8.
- Ex fide Cataſtri probatur identitas bonorum dec.
647. num. 5.
- Mala fides vbi adeff non currit præfcriptio Colleſ-
torum Pot. 1. num. 578.
- Ex fidibus extraiudicialibus ciuilitas ad effectum
statuti non probatur d. Colleſtorum. 2. num. 29. R.P.D.
bo. me. Argeli.
- Fide Referendarij data, quod habet commiffio-
nem præmanibus, executio facta tali tempore
effe attata d. Colleſtorum. 3. num. 27. R.P.D. Andofilla.
- Id, quod fidei defuncti erat commiffum non pot-
est cum iuramento declarare heres d. Colleſ-
torum. 4. num. 13.
- Ex fidibus extraiudicialibus probatur ſtylus tri-
bunalis in Ordinarijs d. Colleſtorum. 5. num. 7. R.P.
D. N. Smerli S. C. Aduoc.
- Fides, quæ non funt in indiduum casus non re-
leuant ibidem num. 32.
- FILIA** excluſa à petitione legitimæ ab interſtato
cenſetur etiam ex Teſtamento dec. 97. num. 2.
- Filia non potest conſequi cumulatiuè dotem, &
legitimam dec. 104. num. 9.
- Filia, quæ accepit legitimam, cenſetur etiam re-
cepiffe dotem in legitima comprehenſam dec.
104. num. 10.
- Filia conſtituta in poteſtate Patris de dote teſtati
non potest dec. 127. num. 1.
- Et per conſequens nec etiam legare ibidem num. 2.
- Filia, cui dos fuit assignata cum pacto nil am-
plius petendi in bonis paternis, potest de ea
ad fui libitum etiam viuente patre diſponere
d. dec. 127. num. 11.
- Filiæ vocantur in portione matris in fideicom-
miſſis dec. 387. num. 1.
- Filia ſemel excluſa ſemper excluſa d. dec. 387. num. 2.
- Filia ex bonis Primogenituræ debet dotari decif.
459. num. 5.
- Filiæ Primogeniti dos habet anteriorem hypo-
thecam in bonis primogenituræ, quam eius
uxoris, & effe detrahenda ex fructibus d. decif.
459. num. 7. & 8.
- Filiis fæminis non præiudicat ad effectum con-
ſequenti dotem renunciao primogenitus,
quando non fuit libera, ſed conditionis cum
referuatione tituli Marchionatus, & iurifdi-
ctionis dec. 459. num. 2.
- Filiatum appellatione non veniunt Nepotes ad in-
ducendum fideicommiſſum, quod quid ſit ad
excludendum vide dec. 597. num. 1.
- Maximè ſi in verbo *filia* ſit addita diſtictio (*nisi*)
ibidem num. 2.
- Filiatum extensionem ad Nepotes excludit diſtictio
(*eius*) & effe perſonaliffima ibidem num. 3.
- Filiatum appellatione non veniunt Nepes, ſi
Teſtator vna decedente alias ſuperſtites vo-
cauit, ſaltem in ipſarum præiudicium ibidem
num. 5.

- Item non veniunt, si Testator filias instituit pro equali portione *ibid. num. 4.*
- Filia in successione repræsentat Matrem *d. decis. 597. num. 7.*
- Limpha in successione ex Testamento in quo locum non habet repræsentatio *ibid. num. 8.*
- Filiorum admissio ad portionem substitutionis fideicommissarie ex persona Matris transmissam inducitur etiam ex coniecturis, quæ sufficientiunt. *decis. 2. num. 1.*
- Filiorum existentia, & præmonitionum cui incumbit probare ad purificationem fideicommissi. *decis. 143. num. 2.*
- Substitutio si sine filiis deficit quoad portionem decedentis sine filio *decis. 567. num. 11.*
- Filix repræsentatio in locum Matris non datur, quando Mater fuit instituta per reciprocam ad superfluitatem *decis. 597. num. 11.*
- Ne dum inter filios, verum etiam inter descendentes in infinitum, quando expresse dicatur inducia reciproca substitutio *decis. 610. num. 2. & 3.*
- De propriis filiis discretiue, & de descendenti- bus vniuersalique instituti intelligitur reciproca ex verbis (*cois s' offerus in infinito*) *d. decis. 610. num. 4.* declarata *num. 5.*
- Ad filiam spectat licet dotatam hæreditas paterna, non exstantibus masculis, siante statuto feminarum exclusiuo *decis. 614. numer. 4.*
- Filius possessio probat bonorum identitate. *n. decis. 647. num. 4.*
- Filios quatuor habuit Vincenſius de Podio ex vxore, quam exul duxit. *Collect. Vot. vot. 1. num. 3. Clem. VIII.*
- Filios Vincetru pro dimidia hæredes instituit Ioannes de Podio. *d. f. et. 1. num. 4.*
- Filix Rebellum ex l. lula non efficiuntur incapaces successiois portionum catranearum. *d. f. et. 1. num. 14.*
- Filius poena inhabilitatis non imponitur, nisi vigore leg. *quisquis C. ad leg. lula Maieſt. ibidem. numer. 90.*
- Item dicitur lex est odiosissima in eo, quoad filios *ibidem num. 91. & odio irrationabili num. 92. & est restringendi quantum fieri potest num. 93.*
- Argumentum, commissum est crimen læsæ Maieſtatis, ergo filii auiserunt patriam testamenti factionem, & poenis leg. *quisquis* tenentur, non valet *ibidem num. 94.*
- Filii vt puniantur probari debet concludenter, quem commiſſiſſe crimen perduellionis *ibid. num. 95.*
- Filiorum inhabilitatis poena imponitur solum, pro crimine perduellionis *ibidem. numer. 96. & 97.*
- Filios non nominatos non comprehendit sententia lata in crimine læsæ Maieſtatis contra Patrem. *d. f. et. 1. num. 100.*
- Filios ratione originis paternæ, & auitæ dicitur filius loci *ibidem num. 167.*
- Filii eorum, qui interfecerunt Vexilliferum Reipubl. lucanæ alio animo, quam perturbandi illius statum, non sunt rebelles *ibid. num. 194.*
- Respectu filiorum dicuntur odiosissime odio irrationabili poenæ leg. *quisquis* *ibidem num. 197.*
- Filii committentium crimen perduellionis quare puniantur *ibidem. num. 418. & 444.*
- Filii Rebellium habent factionem testamenti, dum in decreto ademptum sunt tantummodo ius Ciuitatis *ibidem. num. 410.*
- In filiis nascituris tantum, non autem in natis habent locum poenæ leg. *quisquis* *ibid. num. 416. & seqq.*
- Filiabus, non autem filiis masculis relinquuntur alimenta ex bonis maternis ex dispositione leg. *quisquis C. ad leg. lula Maieſt. dist. Fot. 1. num. 464.*
- Filii committentis crimen læsæ non subiiciuntur poenis leg. *quisquis C. ad leg. lula Maieſt. d. Fot. 1. num. 105.*
- Filii Vincentij de Podio non fuerunt priuati passiva testamenti factione nec iure cõmuni, nec vigore statuti lucani *ibidem num. 155.*
- Filii non incurrunt poenas, leg. *quisquis* propter offensionem Principum inferiorum *ibidem. num. 156.*
- Contrarium vigore statutorum lucensium, quæ extendunt l. *quisquis* ad offendentes Rempublicam *ibid. num. 158. & 159.*
- Filios priuati legitima statutorum antiquum lucanæ Reipubl. *lib. 4. cap. 61. ibid. num. 159.*
- Inter filios inuicatos, & feminas lex *quisquis* diuersificat poenas *ibid. num. 271.*
- Filix feminæ rebellum sunt capaces successio- num & tranearum *ibidem num. 272.*
- Contra filios lex. *quisquis* circa poenam nullibi est recepta *d. Fot. 1. num. 280.*
- Filios Vincentij de Podio non afficit, nec comprehendit decretum Consilij lucensium contra eundem Vincentium *ibid. num. 286.*
- Filius, & Pater censentur vna, & eadem persona *decis. 142. num. 2.*
- Filius constituere non potest Procuratorem super bonis aduentitijs absque Patris auctoritate *d. decis. 1. & 5. num. 6.*
- Filius in subsidium consequuntur alimenta in usufructu bonorum maternorum nec tenentur vendere proprietatem *decis. 300. num. 1.*
- Filix sunt alindæ in subsidium a Matre etiam re dotali *d. decis. 300. num. 2.*
- Filius ad hoc, vt non dicatur præteritus debet in Testamento non nominari *decis. 351. num. 4.*
- Filio in quali possessione filiationis existenti non præiudicat contraria assertio *dist. decis. 351. numer. 12.*
- Filius minus, quam Nepotes amantur *dist. decis. 351. num. 16.*
- Filii, Nepotes, & descendentes in conditione possint censentur vocati vigore statuti Vrbs *decis. 387. num. 2. & 7.*
- Filius assumit locum Patris, seu Matris in successione Ascendentis, & debet habere portionem, quam ipsi haberent, si viuereat *dist. decis. 387. num. 4. & 5.*
- Filio succedit Pater *decis. 399. num. 2.*
- Filio non debetur legitima viuente Patre *decis. 570. num. 3.*
- Filius tanquam hereditibus Patris, non autem aliquo titulo particulari debetur quantum dotale *decis. 244. num. 2.*
- Filiis ex dispositione statuti Vrbs quoad proprietatem, quoad usufructum verò Matri debetur quantum dotale, etiam si sit extractum ex fideicommissio *decis. 244. num. 1.*

- Filiis deberi quantum dotale de iure, non autem vii hæredibus declaratur *diffa decif. 244. numer. 3.*
- Filij in conditione positi censentur vocati vigore Statuti Urbis *decif. 403. num. 2.*
- Filij in conditione positi ex coniecturis censentur etiam vocati ad portionem Patris, sed coniecturæ debent esse vrgentes, de quibus in *decif. 403. n. 4. & 5. & decif. 487. num. 6.*
- Filius in conditione positus succedit ad portionem, ad quam erat vocatus Pater iure proprio, si Pater ante conditionem fideicommissi decedat ex sententia. *Gabr. conf. 115. decif. 403. num. 8.*
- Filius vocatus non censetur vocatus ad portionem Patris *d. decif. 403. num. 9.*
- Filius in conditione positus succedit etiam ad portionem Patris, quando illius portio fuit incorporata in bonis Patris. *diffa decif. 403. num. 10.*
- Filij in conditione positi, ubicumque censentur vocati ex coniecturis, eorum vocatio restituitur ad portionem Patris, cuius respectu sunt in conditione positi *decif. 403. num. 1.*
- Filij positi in conditione non censentur vocati, *decif. 487. num. 1.*
- Filij in conditione positi in testamento Ascendentium censentur vocati. *d. decif. num. 1.*
- Filij positi in conditione in Testamento, in quo Testator digressus est ad plures substitutiones censentur vocati *d. decif. 484. num. 4.*
- Filij positi in conditione ex coniecturis censentur vocati, *d. decif. 487. num. 1.*
- Filij in conditione positi censentur vocati quoties Testator substituit feminas. *diffa decif. 437. num. 5.*
- Filij in conditione positi censentur vocati quoties inuicem substituti sunt. *decif. 487. num. 7.*
- Filij positi in conditione censentur vocati, quando pluries in conditione positi sunt. *diffa decif. 487. num. 8.*
- Filij loco succedit Monasterium. *decif. 488. numer. 2.*
- Filius fideiubens pro Patre si non est illius hæres, potest petere restitutionem in integrum, aduersus fideiussionem ab ipso factam, *decif. 551. num. 1.*
- Limita hanc conclusionem non procedere, quando filius fideiussit pro exarcerando Patre ibid. *num. 2.*
- Amplia etiam si fideiussit pro liberando Patre ab imminente carceratione ibidem. *numer. 3.*
- Filius se obligans pro Patre restituitur ex capite enormissimi læsionis, de qua conclusionis dubitatur ibidem. *num. 4.*
- Declara quod læsio debet esse de tempore contractus ibidem *num. 4.*
- Filius si non fideiubeat pro Patre potest ab eo exheredari, & priuari sua legitima ibidem. *num. 6.*
- Et hoc habet locum etiam si Pater sit carceratus pro debito ibidem. *num. 7.*
- Filius fideiubendo pro Patre dicitur exercere opus pietatis ibidem. *num. 10.*
- Per Aditionem filij expirat substitutio facta per vulgarem, & per verba alternatiua. *decif. 567. num. 3.*
- Nec potigitur ad Nepotes. ibidem *num. 3.*
- Filij nomine, qui erat hæres vna cum possessione, facta à Patre alienatio non constituit legitimum contradicteorem, quando talis alienatio erat nulla. *Collect. Vot. vot. 1. num. 566. Clem. 8.*
- Filius, propriè efficitur Arrogatus, & habet omnia iura, quæ habet filius legitimus, & naturalis. *Collect. Vot. vot. 10. num. 5. R. P. D. Vespignani.*
- Cum filij legitimus, ac naturalibus concurrat Arrogatus, & Patri Arrogatori ab intestato succedit ibid. *num. 6.*
- Filius quis non potest esse quoad vnum effatum, & quoad alium non *d. Vot. 10. num. 23.*
- Filius natus ante matrimonium per matrimonium subsequens contractum, & per agnitionem efficitur vere legitimus, & naturalis. ibidem. *num. 26.*
- FILIATIO quando probanda est, allegatio præteritionis non impedit immissionem. *decif. 351. num. 6.*
- Ad probandam filiationem non sufficit sola nominatio, nam hæc fit ad blandiendum *diffa decif. 351. num. 7. & 8. & 15.*
- Filiationis in quasi possessione filio existenti non præiudicat contraria assertio. *diffa decif. 351. num. 12.*
- Filiatio non probatur per Testes de auditu deponentes *decif. 593. num. 3.*
- Filiatio probatur per tractatum, communem reputationem, & publicam vocem, & famam *decif. 598. num. 4.*
- Item probatur ex nominatione Patrum iuncto actu proportionabili institutionis, aut donationis ibidem *num. 5.*
- FINIS declarat, qualis res censenda sit *Collect. Vot. vot. 1. num. 27.*
- Fines compromissi quando excessit iudex, laudum latum absque iuris dictione est nullum, & dicitur latum absque iurisdictione *decif. 609. num. 2.*
- Fines compromissi quatenus laudum non excedat, intelligitur Procurator habens facultatem approbandi laudum. *diffa decif. 609. num. 6.*
- FLORENTINI vigore statuti teneantur Creditoribus hæreditariis ultra vires, inuentario non obstante. *Collect. Vot. vot. 7. num. 51. bo. me. Tarq. Urbani.*
- Florentinum statutum disponit, quod hæres teneatur creditoribus hæreditariis ultra vires, inuentario non obstante *d. vot. 7. nu. 52. & dictum statutum est vndique validum, & seruandum ibid. num. 53.*
- FONS baptismalis non probat Parochialitatem, nisi alia copulatiue concurrant. *decif. 401. num. 7.*
- FORENSIS non dicitur, qui incolarum habet in aliquo loco, sed dicitur de illo populo, licet non sit ciuis. *Collect. Vot. vot. 1. num. 138. Clem. 1.*
- Cuius quis esse non potest, & tamen non sit forensis ibidem *num. 317.*
- Forenses acquirere posse bona stabilia, mobilia, & iura in Ciuitate, & districtu Incano prohibet statutum lucanum. *cap. 74. lib. 2. ibidem numer. 336.*

Forensis ut quis dicatur, quæ requirantur ibid.

num. 339.

Statutum prohibens, forensem acquirere non-

ligat mulierem nuptam forensi ibidem. n. 341.

De forense statum loquens non comprehendit etiam ratione originis paternæ, & auitæ ibidem. num. 308.

Inter forensem, & ciuem quando litigatur statutum Urbis lib. 1. cap. 180. non habet locum. d. Collect. vot. 2. num. 33. R. P. D. bou. mem. Argeli.

FORMA Rescripti quando dicatur non adimpleta desif. 305. num. 4.

Forma non dicitur adimpleri, si non sint seruatae omnes qualitates requisitæ. desif. 331. num. 1.

Contra formam statuti Ecclesiæ facta Prouisio est nulla. desif. 345. num. 3.

Forma potest adimpleri per æquipollens desif. 348. num. 4. limita ut num. 6.

Forma seruari debet dist. desif. 348. num. 10.

Forma cap. final. de elect. in 6. non seruata, institutio est nulla desif. 373. num. 4.

Forma à fundatore præscripta non seruata, institutio est nulla d. desif. 373. num. 9.

Forma præscripta in Breui venit ad vnguem obseruanda desif. 404. num. 7.

Forma præscripta in Remissoria non seruata, exament remanet nullum. desif. 427. num. 3. & 4.

In Forma specifica est adimplenda conditio, cū sit stricti iuris desif. 498. num. 8.

Forma inducta à decreto non seruata, coarctat actus. desif. 451. num. 1.

Propter defectum forum decretum non dicitur poenale, quando reddit actum nullum, scilicet quando inducit nullitatem actus propter odium personæ efficientis actum dista desif. 451. num. 4.

Ob non impletam formam litterarum confirmatio remanet nulla desif. 521. num. 14.

Possessio capta contra formam Constitutionum non est manutentibilis desif. 430. num. 8.

Forma est ad vnguem obseruanda, ut actus subsineatur desif. 26. num. 6.

Substitutio electio facta vigore litterarum Apostolicarum in forma motus proprii dicitur perpetua. desif. 637. num. 3. declara ut num. 4.

Officium substituti non dicitur compatibile cum officio Presidentis, quando apparet, Pontificem voluisse nouam formam in dicto officio constituere d. desif. 637. num. 13.

Quando non agitur de mutanda forma Reipublice, nec de creando Tyranno, fed eadem forma retenta de recuperanda pristina libertate, seditionis crimen non transgreditur Collect.

Votor. vot. 1. num. 39.

Formam substantiuam aliquando assumit adiectiuum. Collect. Votor. vot. 1. num. 113. Clem. 8.

Eiusdem forme, qualitatis ac nature debet esse actus, ad quem fit extensio, & non diuersus ab actu, in quo loquitur d. vot. 1. n. 196. & 197.

Forma adimpleri debet in forma specifica ibidem. num. 483.

Ob non seruata formam inter contrahentes conueniam sub pacto annullatorio transactio nulla remanet, vel resoluitur ibidem num. 484.

FORMA.

De foro Ecclesiæ est Nouitius. desif. 535. nu. 11.

Fori privilegio, & canonicus gaudet cassens in No-

uiciatu, & sic in eorum renunciationibus non est competens iudex secularis dista desif. 535.

num. 4.

Forum sortiri, & statutis ligari à pari procedunt Collect. Votor. vot. 1. num. 342. Clem. 8.

Sandus Franciscus Borgia Iesuitarum Generalis ius operendi caput à Carolo V. sponte oblatum humiliter recusauit Collect. Votor. vot. 3. num. 59. R. P. D. Altaniti.

FRAYS non est præsumenda in viro optimæ conditionis desif. 547. num. 5.

Opinio illa sequenda est, per quā fraudibus obuiatur Collect. Votor. vot. 5. num. 36. R. P. D. N. Scueroli Adnoc. Confist.

FRUCTVS saltem à die petiti mandati de manutenuendo sunt restituendi dec. 291. n. 1. & 4.

& desif. 543. num. 4.

Fructuum versio in utilitatem Pupilli debet probari à Creditoribus eam allegantibus desif. 21. num. 9.

Fructuum liquidatio, ut potè difficilis probationis fieri potest etiam per coniecturas desif. 111. num. 1.

Plurimum pendet ab arbitrio iudicis ibidem. num. 2.

Et admittit testes de credulitate, & singulares ibidem. num. 3.

Et valet Testem deponentem de facto proprio ibidem. num. 4.

Et iuramentum in supplementum plenæ probationis ibidem. num. 5.

Et Testes deponentes de communi reparatione, computato anno sterili cum sterili ibidem. num. 6.

Fructuum recolectio non solet esse perfecta, mente Iulij desif. 113. num. 5. & 6.

Fructuum liquidatio ut difficilis probationis potest fieri leuioribus probationibus, & etiam à solito. desif. 113. num. 9. & desif. 132. num. 1.

Fructus sunt restituendi etiam à bonæ fidei possessore à die petiti mandati de manutenuendo. d. desif. 291. num. 2.

Et peti possunt uti damna, & interesse ibidem. num. 2. & 3.

Fructus percepti etiam ante litem motam à malæ fidei possessore sunt restituendi dista desif. 291. num. 3.

Fructus percepti post aditam hereditatem non ducuntur hereditarii, sed cedunt lucto heredis. desif. 111. num. 7.

Limita quando hæres fuit expressè in dictis fructibus grauatus ibidem num. 8.

Fructus sequuntur Dominum rei desif. 157. num. 2.

Fructus bene liquidantur à Perito à iudice deputato. desif. 157. num. 4.

Fructus debent iuxta raritatem rei, quam quis possidet. desif. 220. num. 1.

Fructus à Solo separati nequeunt considerari amplius uti accessorii bonorum, à quibus fuerint recolecti. dista desif. 220. num. 2.

Fructus liquidare, & ad illorum restitutionem partes condemnare non possunt Sub executores à Rota deputati desif. 229. num. 4.

Fructus ratione dilatae solutionis non debentur, & obligatio illas soluendi non tenet. desif. 246. num. 9.

Fructus non debentur ratione lucri cessantis, &

damni

dammii emergentis, nisi concurrant sequista.
Castrensis. *decif. 246. num. 10.*

Amplia etiam in Mercatore solito negociari.
di fla decif. 246. num. 11.

Fructus non recollecti spectant ad successorem.
Beneficij *Amplia* etiam si sint recollecti, sed
maneant in eodem loco, & addit consensus

heredum Beneficij mortui *decif. 251. n. 1.*

Fructus dotalis veniunt apellatione dotis, cum
sint accessorii ad ipsam dotem. *decif. 603. num. 6.*

In Causa fructuum, & viuarum etiam ab-
sque declaratione prius cedit solutio ibidem.
num. 7.

Per solutionem fructuum, sortis præscriptio
interumpitur ibidem. *num. 11.*

Fructus dotalis debentur etiam post solum.
matrimonium ratione alimentorum ab hære-
ditibus Patris ibidem. *num. 12.*

A die quo fructus fuerunt iudicialiter petiti, lis
dicitur incepta. *decif. 607. num. 1.*

Lis super fructibus valde differt à lite super re-
censione contractus, nam qui petit fructus

tendit ad illius executionem, secus vero qui
instat pro illius rescissione *d. decif. 607. n. 2.*

Ex fructibus bonorum reservatorum præsumit
facta solutio *decif. 614. num. 3. & 5.*

Illi, qui ex contractu nullo tenentur ad restitu-
tionem rei, & fructuum, non competit actio

indebiti, sed tunc intrat compensatio. *d. decif.*
614. num. 2.

Ad effectum lucrandi fructus, qui distribuun-
tur certis diebus anni ab eis ex indulto dicitur

præsentis *decif. 587. num. 2.*

Secus ad effectum lucrandi distributiones, quæ
quotidie distribuuntur inter præsentem *d. decif.*
587. num. 13.

A non percipientes fructus, nec possidentes Ca-
nones non sunt solvendi. *decif. 588. num. 2.*

Limita non procedere si fuerit reintegratus ad
possessionem, & fuerint illi restituti fructus pro

dicto tempore *d. decif. 588. num. 3.*

A fructuum quantitate, qui colliguntur ex re
ipsa, super qua est lis, regulantur alimenta, &

sumptus litis *decif. 598. num. 6.*

Fructus debentur rami constante, quam dissoluta
matrimonio *decif. 603. num. 1.*

Item debentur in recompensam onerum Ma-
rimonij, & ista regula foris procedit, quan-

do agitur contra Patrem, vel ipsius hæredes *d.*
decif. 603. num. 2. & 3.

Fructus dotalis decurrit vltimo Marito, & non
petui censetur remissi *d. decif. 603. num. 3. decla-*
ra vt num. 5.

Fructus non parit Pecunia *decif. 297. num. 5.*

Fructus bona fide percepti non sunt restituendi,
decif. 297. num. 6.

Fructus fuisse solutos quando constat, tunc onus
probandi non interuenisse interpellationem.

extra iudicalem requisitam à statuto spectat
ad negantem *decif. 125. num. 1.*

Fructuum diuturna præstatio facit præsumere
interuenisse interpellationem. *decif. 125. num. 4.*

Ex longissima possessione percipiendi fructus
præsumitur finis, & obligatio in futurum.

decif. 325. num. 8. nisi militet aliqua legis pro-
hibitio ibid. *num. 7.*

Fructus legati pro dote reliqui vxor non conse-

quitur, nisi facta interpellatione. *decif. 325.*
num. 3.

Fructus tardè produciuntur ab Oliua. *decif. 344.*
num. 7. 6.

Fructus legati conditionalis, pendente conditio-
ne, spectant ad hæredem. *decif. 360. num. 6.* Do-
c. ara *num. 7.*

Ex fructuum valore debet regulari arbitrium in
taxatione alimentorum, & sumptus litis. *decif.*
360. num. 3.

Fructus omnes ante compositionem cum Came-
ta spectant ad successorem vigore collisionis.

decif. 399. num. 1.

Fructus debiti ratione beneficij dicuntur ecclesia-
stici. *decif. 399. num. 6.*

Fructus melioramentorum spectant ad hæredi-
tatem meliorantis *decif. 409. num. 1.*

Fructus melioramentorum debentur melioranti.
d. decif. 409. num. 5.

Fructuum perceptione probata, tunc quantitas
potest liquidari per leues probationes, conie-

cturas, & per possibile consuetum. *d. decif. 412.*
num. 1.

Fructuum liquidatio plurimum pendet à iudi-
cis arbitrio *d. decif. 412. num. 2.*

Fructuum liquidatio fit inspectis antecedentibus
locationibus, & consideratio eo, quod verifi-

militer percipi potuisset. *d. decif. 412. num. 3.*

Ad fructuum restitutionem, qui percipi potue-
runt, solet fieri condemnatio à Rosa in tribus

casibus, de quibus in *decif. 417. num. 8. & 9.*

Ad fructuum restitutionem non potest condem-
nari successori, quos eius antecessor percipit.

decif. 417. num. 6.

Fructuum Decimarum est capax laicus, ex quo
dicuntur potius temporales, quam spiritus ales.

d. decif. 417. num. 5.

Fructuum liquidatio fit per præsumptiones, &
coniecturas *decif. 441. num. 1.*

Super fructuum liquidatione reser examinati,
quando non deponunt super certa quantitate,

deductis oneribus, non probant. *di fla decif.*
444. num. 6.

Fructus incerti non sunt restituendi, sed illice-
dunt pro mercede laboris personaliter præstati

decif. 444. num. 7.

Fructus assignare, & dare in solutum proprietari-
um est idem. *decif. 494. num. 10.*

An ad computum fructuum, vel sortis, sit soluta
aliqua partita, cognosci potest ex tempore.

decif. 499. num. 2.

Ad fructus inuentur Emens loca montium no-
mine, & pecunia alterius, si illa vendat in loco

Domino, penitus ac si extaret. *decif. 534. num. 1.*

Fructus ad rationem conuentam sunt soluendi,
& non aliam. *decif. 564. num. 3.*

Quoad solutionem fructuum valet census im-
positus super re aliena, secus vero quoad do-

minium rei *decif. 570. num. 1.*

Declara conclusionem non procedere, si Em-
ptor census sciebat rem esse alienam ibidem.

num. 2.

Pro lucranda fructibus in absentia statuum
prehibens petere indulgium intelligitur de in-
census ex m. sa gratia *decif. 571. num. 5.*

Statutum, quod Canonicus absens non lucretur
fructus, non comprehendit interuentum
Epif.

Episcopo, *dicta decif. 541. num. 6.*
 iustus iuste consequitur Canonicus absens Co-
 administrator alicuius Ecclesie *d. decif. 571.*
innot. 7.
 iustus item iuste consequitur Canonicus effe-
 ctus Vicarius ibidem *num. 8.*
 Ligatio de soluendo fructus ob non solutionē
 ortis, si de illius solutione non constat, est solu-
 enda *decif. 584. num. 4.*
 uctuum taxatio verisimilis, & proportionata
 etiam facta ab initio contrauctus subsistit *d.*
decif. 584. num. 9.
 uctus habilius solent taxari ad rationē quin-
 que pro centenariis *decif. 584. num. 10.*
 iando cum fructibus vnius anni possunt solui
 debita, non sunt alienanda corpora, *decif. 585.*
num. 2.
 uctus possunt percipi à Venditore ad quanti-
 tatem fructuum, qui ex re vendita percipi sol-
 lent *Collect. Pot. Pot. 1. num. 18. 60. memor. Argeli.*
 etiam in rebus mobilibus, quando ex industria
 hominis possunt reddi fructiferæ ibidem *num. 9.*
 uctus taxatio ad rationem septeni in materia,
 l. *Carabis* non potest dici excessiva ibidem *num. 21.*
 Maxime stante consuetudine ita taxandi. *num. 22.*
 uctus recompensatiui possunt conueniri in
 venditione Apothecæ facta per modum Ta-
 bernæ, & vti corpus *d. vot. 2. num. 40.*
 uctus recompensatiui debentur solum ex ve-
 ritate, non ex opinione ibidem *num. 45.*
 uctuum taxatio ab initio facta inter partes præ-
 sumitur iusta ibidem *num. 46.*
 Contrarium prætendens tenetur probare
 ibidem *num. 47.*
 uctus non à die immissionis, sed motu litis de-
 bentur in iudicio Saluani, vel associationis *d.*
Collect. vot. 9. num. 1. R. P. D. Abouit.
 uctus veniunt à die motu litis in interditiis
 ibidem *num. 2.*
 in prædicta conclusio procedit, quando intentat-
 ur iudicium pro auocanda ipsa re, secus, quā-
 do duntaxat intentatur pro consequendis fru-
 ctibus ibidem *num. 3.*
 Litis contestatio non operatur, vt tertius Pos-
 sessor teneatur ad restitutionem fructuum à
 die motu litis, quando iudicium inrentatur
 pro consequendis duntaxat fructibus, & non
 ipsa re ibidem *num. 5.*
 VGA vera, & actualis est iusta causa carcera-
 tionis *decif. 405. num. 7.*
 ugens ad hostes ob defensionem sui corpo-
 ris non incidit in crimen læsæ Maiestatis. *Col-
 lect. Pot. vot. 1. num. 35.*
 Fuga timorem ad fuisse statum arbitrio Iudicis
decif. 405. num. 6.
 Fuga suspicio aliquid permittit, quod alias non
 permetteretur, *decif. 405. num. 13.*
 De fuga suspectus quando et Reus potest pro-
 cedi ad capturam etiam non præcedentibus
 indicij, licet crimen sit occultum *decif. 405.*
num. 12.
 Contra suspectum de fuga sufficiunt ad captu-
 ram presumptiones, & coniecturæ, secus ad
 condemnationem *d. decif. 405. num. 10. & decif.*
556. num. 5. & seqq.
 Contra suspectum de fuga, vel fugam paran-
 tem proceditur etiam non seruato iuris ordi-

ne, *decif. 356. num. 6.*
 FVLGOSIVS, & CYNUS in l. *quisquis C. ad leg.*
Jul. Maiestat. reprobat *Collect. Pot. Pot. 1.*
num. 100. Clem. VIII.
 FVMVS magnus requiritur ad effectum excu-
 sandi attentata *decif. 398. num. 4.*
 Etiam sine fumo datur Remissoria in causa pro-
 phana *dec. 501. num. 1.*
 Sententia licet sine actis, attamen inferuit pro
 fumo, & interim suspenditur fideicommissario
 immissio *d. decif. 627. num. 2.*
 FVNDAMENTVM Breuis ad hoc vt dicatur
 iustificatum idem Breue, probari debet *decif.*
365. num. 2.
 Fundamentum Gratiz est plenè iustificandum.
decif. 557. num. 1.
 FVNDATIO.
 Ex instrumento fundationis dignoscitur quali-
 tas beneficii *decif. 496. num. 2.*
 Ex instrumento fundationis, & ex propria con-
 fessione Aduersarij gratia sufficienter iustifica-
 tur. *dec. 496. num. 1.*
 Vel per fundationis, & dotationis Instrumentū,
 vel immemorabile, & præsentationes conti-
 nuas 50. annorum, & effectum fortitas pro-
 bandum est iustitron. per Ciuitat. *decif. 586*
num. 1.
 FVNVS.
 Funeris expensæ pro rata lucris spectant ad Mari-
 tum, in reliquis ad hæredem *decif. 81. num. 10.*
 FVRIOSI Testamentum non subsistit *dec. 203.*
num. 2.
 Furiosorum varia geneta *decif. 203. num. 3.*
 Furiosi continui, & omni intellectu carentes te-
 stari non possunt *dicta decif. 203. num. 4.*
 Furiosus nemo de iure præsumitur, sed quilibet
 sanæ mentis *d. decif. 203. num. 5.*
 Semel furiosus semper præsumitur talis, *d. decif.*
203. num. 13.
 Furiosi Testamentum præsumitur conditum
 tempore furoris præsertim si adfuit dementia
 ante, & post *d. decif. 203. num. 16. & 17.*
 Furiosi actus aliqui excusantur ad saluandum
 Testamentum *dicta decif. 203. num. 22.*
 Deposito Curatoris furiosi non praualeat contrā
 depositionem duorum Testium *decif. 203. n. 23.*
 FVRORIS præsumptio cessat ex Testamento
 bene facto *decif. 203. num. 20. & 21.*
 Furoris præsumptio tollitur ex actibus sanæ mē-
 tis *d. decif. 203. num. 15.*
 FVTVRVN tempus important in lege verba
 subiunctiui temporis *Collect. Pot. Pot. 1. n. 233.*
 & quando conditionem important *num. 284.*
 Per verba futuri temporis lex puniens dicitur
 Canon ferenda, non latæ sententiæ ibidem
num. 232.
 Actum faciendum in futurum significat Gerun-
 dium ibidem *num. 7. 227.*
 Gerundium significat idem, quod participium
 futuri temporis ibidem *num. 228.*
 Gerundium respiciens futurum facit cōditionē
 ibidem *num. 251.*
 Futuri temporis, vel modi optatiui, vel subiun-
 ctiui adiectum relatiuum importat conditionem
 ibidem *num. 253. 254. & 256.*
 Furoros comprehendit etiam Priuilegium con-
 cessum per nomen collectiuium ibidem *num. 382.*

Futuros item comprehendit Privilegium, quod debet esse perpetuum, ne reducatur ad temporalitatem ibid. num. 384.

Futuri comprehenduntur, quando militat eadem ratio in futuris, quam in existentibus tempore concessionis ibid. num. 386.

Ad futura etiam trahitur Privilegium concessu Referendarij d. vot. 1. num. 187.

Futura venire semper solent, quando agitur de gratia nemini, ne quidem concedenti privilegiis ibid. num. 388.

Ad futura trahitur privilegium exemptionis ibidem, num. 390.

Ad futura etiam extenditur clausula (omnia bona) d. Collect. Fot. 4. num. 21. R. P. D. N. Severoli Aduocat. Confist.

G

GARZIAS de benefic. par. 3. cap. 2. n. 351. & 352 declaratur decis. 587. num. 4.

Garzias de benefic. par. 9. cap. 4. num. 20. tunc requirit ad probandū Srylum vide, dec. 64 n. 2.

GENERALIS Iesuitarum Sanctus Franciscus Borgia humiliter recusavit ius operendi caput a Carolo V. sponte oblatum d. Fot. 8. num. 59.

Generalium Iurisdicção non est Monarchica, cū teneantur procedere de voto Definitorum in rebus grauibz ibidem, num. 62.

Generales Ordinum Sancti Dominici, Et Sancti Francisci non sunt Magnates, licet caput operant coram Rege Catholico ibid. num. 59.

Generales Monachorum præcedunt Generalibus Mendicantijs, Collect. Fot. vot. 8. numer. 10. R. P. D. Aloniz.

Generalibus mendicantijs præcedunt Abbates ibidem, numer. 11.

Generales Monachorum, & Abbates locum cedere Referendarijs ibidem, num. 12.

Generales Mendicantijs debent præterea præcedentiam cedere Referendarijs ibid. num. 13.

Sicuti Generalibus Ordinum Regulariū præcedunt Prothonotarij de numero Participantibz, ita præcedere debent Referendarij ibid. num. 7.

Generalibus Mendicantijs præcedunt Aduocati Consistoriales, licet Referendarij sint minus digni ibid. num. 15.

Generalibus Mendicantijs præcedere debent Referendarij, quia sunt antiquiores d. Fot. 8. num. 20, & habent maiores prerogatiuas nu. 31.

Generalium Iurisdicção restringitur ad correctionem suorum Regularium, nec egreditur potestas Conuentuum ibid. num. 32.

Generales Mendicantijs debent omnibus præcedentiam concedere, cum basz fundamentalis suarum religionum sit humilitas ibid. n. 31.

GERVNDIUM (faciendum) in necessitate in importat Collect. Fot. vot. 1. num. 493.

Gerundum significat actum faciendum in futurum Collect. Fot. vot. 1. num. 227.

Gerundi natura est significare actum, prout est in fieri ibidem, num. 224.

Limita vt num. 226.

Gerundum significat actum, prout visui subiicitur ibidem num. 225. & 226.

Item significat idem, quod participium futuri temporis ibidem, num. 228.

Gerundio lex, vel statutum vrens, instruit quid faciendum ibidem, num. 229.

Gerundio dictio (Ad) adiecta denotat finem, ad quem actus fuerit factus ibidem num. 248.

Gerundium respiciens futurum facit conditionē ibidem num. 251.

GESTA post inhibitionem Rotalem sunt attentata, & statim reuocantur decis. 120. num. 8.

Gesta post appellationem sunt attentata decis. 294. num. 1. & 5.

a Gestis in Visitacione nō datur appellatio suspensua d. decis. 294. num. 2.

Gesta a Vicario Foranco præsumitur scire Ordinarium decis. 142. num. 11.

Gigas de sen. conuitt. crim. leg. Majest. lib. 11. quibz 21. reprobat. Collect. Fot. vot. 1. num. 354. Clem. VIII.

GLOSS. in c. cum in interpositis de election. adijciatur, decis. 145. num. 9.

GRATIA concessa motu proprio dicitur fauorabilis, & late interpretanda dec. 20. num. 10.

Gratia tercio præiudicialis est strictè interpretanda, secus si agatur de solo præiudicio concedentis dec. 30. num. 11. Declara vt num. 14.

Gratia secunda super eadem re corruit, non facta mentione primæ, etiam si non concedens, de prima non recorderet dec. 66. num. 4.

Amplia etiam si secunda sit compatibilis cum prima ibidem & nu. 22.

Iurisdicção, vltus, vel simile si sint simpliciter secundo loco concessa, gratia non substat non facta mentione de concessione limitata sibi, ita primo loco dec. 56. num. 5.

Gratia secunda corruit ex solo timore, an Papa recordatus fuisset de prima gratia integra decis. 66. num. 10.

In dubio iudicandum, quod si Papa fuisset recordatus de prima reservatione pensionis, secundam non concessisset dec. 66. num. 11.

Gratia corruit non iustificata ipsa, super quibus est fundata dec. 21. num. 7.

Gratia ne dicatur subrepticia quod ad valorem, sufficit semiplena prohibitio dec. 725. num. 8.

Gratia quoad valorem, vt dicatur iustificata illi detrahitur sexta pars valoris, vt additur ex benignitate Rote dec. 275. num. 9.

Gratia vt corruat ob expressionem falsam, dicta expressio debet esse talis, vt mouerit Papam, ad concedendum dec. 239. num. 2. fol. 142.

Gratia dispensationis retentionis primi beneficii cum prouisione secundi, si corruat ex falsa expressione, non ideo corruit ipsi prouisio dist. dec. 289. num. 3. eadem fol. 142.

Distigue, tamen vt num. 4. & 5.

Gratia religionis gaudere volens, debet probare auximpluisse Bullam Gregorij XIII. decis. 322. num. 4.

Gratiam non vitiat narratiua quamvis paululum mutata, si non retraxisset Pontificem a concessione dec. 249. num. 2.

Gratie fundamentum est plenè, & concludenter probandum dec. 30. num. 1. & decis. 557. num. 1.

Gratie primæ mentio non est facienda in secunda, si illa sit super diuersa re, secus si ambæ sint super eadem re dec. 66. num. 19. & 20.

Ex breuitate temporis inter concessionem primæ & secundæ Gratie, non bene inferri in concedentē

cedente memoria prioris concessionis, dum de illa non fecit mentionem, & sicut de alijs dec. 66. num. 23.

Ad effectum nullitatis gratia nulla est differentia inter subreptionem, & defectum intentionis dec. 66. num. 28.

Gratia sufficienter iustificatur ex instrumento fundationis, & ex propria confessione Aduersarij dec. 496. num. 1.

Ex gratia lectura apparet quid expressum sit dec. 496. num. 6.

Gratia non prodest, quando publicata non fuit dec. 502. num. 2. & 3.

Gratia non iustificata non iuuat dec. 502. num. 4.

Gratia validitas consistit in utilitate Ecclesie dec. 521. num. 15.

Ex gratia Aduersarij idem exprimentis iustificatur valor beneficii dec. 525. num. 3.

Gratia non iustificata censetur subreptitia, & non meretur nomen gratie dec. 573. num. 14.

Gratiam, quae non dum suum sortita fuit effectum, infringit Regula 13. Cancellarij dec. 621. num. 1.

Gratia non subsistit, quando narratiua non est iustificata dec. 626. num. 1.

Gratia, seu privilegium restituitur ad primum statum semper fauorabile reputatur ad Doctoribus Collect. vtor. vot. 1. num. 190 Clem. VIII.

Gratia reintegrationis, seu remissionis poenae prodest eam ignorantem ibidem num. 408.

Amplia ut num. 409. licet alij teneant prodesse solum a die scientiae.

In gratia reintegrationis verbum remanent quid operetur ibidem num. 399.

Gratie Signatura vide in verbo Signatura

Gratia praesumitur iustificata Collect. vtor. vot. 10. num. 25. R.P.D. Vespignani.

GRATIAN. dec. Marb. 126. explicatur Collect. vtor. vot. 7. num. 19. bo. mem. Targ. Vrbani

GRATIATVS a Principe, qui ei remittit poenas leg. siquis efficitur habilis ad beneficia, & ad ordines Collect. vtor. vot. 1. num. 379.

GRAVAMEN

Stante notorio grauamine clausula (appellatione remota) non impedit reuocationem a tentatorum Collect. vtor. 3. num. 45. R.P.D. bo. mem. Andefilla.

GRAVATI aequaliter omnes dicuntur in dubio quando Testator relinquit pro vitili bona sua cum aliquo onere dec. 419. num. 2.

GREGORIUS XII. Bullam adimpleuisse debet probare volens gaudere gratia resignationis dec. 322. num. 4.

GVARANTIGIA

Executio, quae praecessit commissionem appellationis, in qua non fuit facta mentio Guarantiae, vel obligationis Cameralis non est attentata Collect. vtor. vot. 3. num. 3. R.P.D. bo. mem. Andefilla.

H

HABITATIO decennialis cum animo nunquam recedendi requiritur ad probandum Quilitem, dum constat de origine extra. Vtbein Collect. vtor. vot. 2. num. 30. R.P.D. bo. mem. Argeli.

HABITVS

Nobiliorem habitum gestant Referendarij, quia generales, & propria debent istis praecedere Collect. vtor. vot. 8. num. 37. R.P.D. Aluini.

HASTA

Contra Emptorem sub hasta datur actio ad pretium dec. 188. num. 2.

HAEREDITAS semper praesumitur sufficiens ad implendam mentem, & dispositionem Testatoris dec. 360. num. 7.

Hereditas viuentis non datur dec. 425. num. 4.

Hereditas paterna, non extantibus Matculis spectat ad filiam licet dotatam, stante statuto familiarum exclusiuo dec. 614. num. 4.

Hereditas vt saltem adiri possit, opus est, vt primum testamentum sit cassum dec. 623. num. 11.

declara vt num. 12.

Ad hereditatem meliorantis spectant fructus melioramentorum dec. 409. num. 1.

Hereditatis statu firmato, potest fieri executio dec. 546. num. 2.

Statutum puniens mulierem nubentem extra territorium cum hereditate, non comprehendit nubentem sine hereditate Collect. vtor. vot. 1. num. 30. Clem. 8.

Hereditatis petitionis actio est bonae fidei ibidem num. 437.

Hereditatis petitionis actionem intentare possunt huius illius, qui praetenditur commississe crimen laeae Malestatis ibidem num. 437. & 487

Hereditatis aditio inducitur in transactione, cessione, & facto Collect. vtor. vot. 1. num. 342. Clem. VIII.

Per hereditatis aditionem acquiritur dominium omnium bonorum hereditarium, ibidem num. 543.

In hereditate laici non habet locum Bulla B. Pij V. de Illgitim. d. Collect. vot. 10. num. 27. R.P.D. Vespignani.

HAERES in solidum, vel pro parte non repugnat, quod patitur diminutionem suae portionis ex post facto dec. 76. num. 7.

Heres non potest impugare factum Desinendi dec. 139. num. 6. & dec. 159. num. 7.

Fallit, quando est cum beneficio legis, & inuentarii d. dec. 159. num. 8.

In haerede cum beneficio legis, & inuentarii non confunduntur actiones dec. 195. num. 9.

Apud haerem remanet, nec transit ad legatarij pendente conditione dominium Legati conditionalis dec. 360. num. 5.

Ad haerem spectant fructus legati conditionalis, pendente conditione d. dec. 360. num. 6. declara vt num. 7.

Heres vt minus grauetur, in dubio sumenda est interpretatio dec. 402. num. 5.

Ad haerem transmittuntur melioramenta, & illorum fructus dec. 409. num. 4.

In haerede non potest considerari negligentia in exigendo credito, in qua fundatur solutionis praesumptio dec. 443. num. 5.

Heres grauatus non reddens rationem de creditis hereditariis, tenetur illa imputare in legitimam dec. 443. num. 7. pag. 236.

Heres grauatus cedendo actiones contra debitores hereditatis non liberatur, cum ei sit imputandum, quod illa non exegit, quando potuit exigere dec. 443. num. 8.

Heredi prodest appellatio defuncti *decif. 483. nu. 7*
 Contra heredes plenè probat inuentarium *dec. 507. num. 7.*
 Hæredibus præiudicat saltem ad effectum, vt creditum dicatur liquidum confessio mariti, pecunias esse vxoris *dec. 511. num. 8.*
 Contra heredes Pupillos non potest declarari caducitas post mortem *dec. 523. num. 10.*
 Contra heredes Testatoris declarari non potest caducitas incurfa per eundem testatorem *decif. 568. num. 1.*
 Limita quædam pactum aderi, quod emphiteuta cessans à solutione canonis cadat ipso iure, & factò ibidem *num. 2.* quæ limitatio non caret difficultate *num. 3.*
 Restringe limitationem quando in pœna iuris requiritur etiam factum hominis, vt est voluntas Domini ibidem *num. 4.*
 Hæredi scripto est concedenda immissio, constitutum solum de possessione defuncti *dec. 573. nu. 11*
 Hæredibus, & marito acquiritur res emptæ ex pecunijs Vxoris per maritum *dec. 580. nu. 3.*
 Per hæredem sunt præstanda alimenta legata eodem modo, quo præstabantur per legantem *dec. 595. nu. 2.*
 Fauiore hæredis est interpretandum legatum viæus, non vero fauiore legatarij *dec. 594. nu. 7.*
 Ab hæredibus Patris fructus dotales debentur etiam post solum matrimonium ratione alimentorum *dec. 603. nu. 1. 2. & vide etiam n. 2. & 3*
 Ad heredes vna cum bonis, & hæreditate transit onus dotandi *dec. 611. nu. 3.*
 In materia legatorum ea potius sumi debet interpretatio, quæ magis lauet hæredi, quam legatario *dec. 616. nu. 1.*
 Sententia, quæ declarat aliquos esse hæredes ex testamento, & bona esse hæreditaria, continet mixturam *dec. 641. nu. 3*
 Alienatio voluntaria non dicitur illa, quæ fit per hæredis institutionem, vel successionem ab intestato *Collect. vtor. Pot. 1. num. 369.*
 Hæredum appellacione veniunt quicunque extranei ibidem *nu. 536.*
 Maxime in materia indifferenti ibidem *num. 537*
 Hæredi insituto debetur immissio in remedio *leg. fin. C. de pñ. l. Din. Adu. tollen.* dum docetur de testamento non abfoluto, nec cancellato, & de possessione Testatoris ibidem *num. 544.*
 Etiam hæredi hæredis competit remedium *leg. final. vtj transmissibile ibidem nu. 545.*
 Inter hæredes coniunctos te, & verbis intrat ius accrescendi ibidem *nu. 546.*
 Possessionem defuncti in hæredem continuat statum Lucanum ibid. *num. 552.*
 Ab hærede habens mediante transactione titulum, & possessionem, dum transactio non substat, non dicitur legitimus contradicitor *Collect. vtor. Pot. 1. num. 564. Clem. VIII.*
 Alienatio facta à Patre nomine filij, qui erat hæres vni cum possessione, non constituit legitimum Contradictozem, quando talis alienatio erat nulla ibidem *num. 565.*
 Ab hærede utulum, & possessionem habere dicitur legitimus contradicitor, & quare ibidem *num. 566.*
 Hæredes ad debita hæreditaria actione personali non tenentur, nisi pro rata, pro qua sunt hæ-

redes *d. Collect. vtor. 7. nu. 6. boy. num. Tarq. Vrbani.*
 In ipsomet hæredes transiunt tam actiua, quam passiva portiones hæreditarij scilicet à lege ibidem *num. 8.*
 Cohæres suam ratam soluens remanet prorsus à reliquo debito liberatus, creditore etiam inuito ibidem *num. 9.*
 Hæres pro rata, pro qua est hæres dicitur tantum debitor, pro alijs vero ratas extraneus, & tertius reputatur *d. vtor. 7. nu. 12.*
 Cohæres etiam in solutione prælegati facti alij cohæredi tenetur ad ratas, & portiones hæreditarij tantum ibidem *num. 13.*
 Plura vero habes in verbo Cohæres
 Hæredes tenentur in solidum creditoribus hæreditarijs, quando deficit Inuentarium ibidem *num. 38.*
 Hæredes simpliciter, & absque Inuentario hæreditatem adeuntes vtique solidalem obligationem approbare, & ratificare censentur *dist. vtor. 7. nu. 44.*
 Ampliatur etiam quando nulla potest assignari scientia onerum hæreditatis aditæ ibid. *num. 45*
 Hæredes etiam omissio inuentario non tenentur in solidum, sed tantum pro eorum rata, pro qua sunt hæredes, & non vltra ibidem *num. 47. & 48.*
 Procedit etiam in portionibus, siue per repudiationem, siue per non acceptationem alterius ex hæredibus per ius accrescendi obueniens ibidem *nu. 49.*
 Hæres beneficiatus in hoc differt ab hærede simpliciter, quia primus tenetur ad solutionem æris alieni intra valorem sum quoræ non excedit. secundus vero pro sua quota quicquid, sed etiam ibi valorem excedente *d. Pot. 7. nu. 50. & 51.*
 Hæres non confecto inuentario falcidiam amittit de iure nouo ibidem *num. 55.*
 Hæredes adeuntes hæreditatem defuncti ratificat quomodolibet obligationem solidam ab eo factam ibidem *nu. 57.*
 Procedit solummodo in casu speciali obligationis in solidum hæredum factæ in contractu æris alieni per defunctum ibidem *num. 58.*
 Hæredes suos in solidum obligare non valet Defunctus nec inter viuos, nec in vltima voluntate ibidem *nu. 59.*
 Procedit etiam quando agitur fauore dotis ibid. *nu. 60.*
 Anpliat etiam in casu, quo in diuisione, vel transactione heredes cauerint vt vnus totum debitum creditoribus exsoluat *num. 61.*
 Contrarium seruatur in Tribunalibus de acquitate ad euitandos circuitus ibidem *num. 62.*
 Vide quid firmit *Surd. decif. 90.* contra dictam acquitatem *num. 61.*
 Hæres in portionibus non aditus reputatur extraneus, & non obligatur ibidem *num. 65.*
 Hæredes tenentur factum Defuncti approbare pro ea rata tantum ab ipsis adita ibid. *num. 66.*
 In reliquis tanquam extranei possunt factum defuncti impugnare ibid. *num. 67.*
 Inter hæredes soliditas de iure reprobat ibid. *nu. 69.*
 Hæredes adeuntes hæreditatem non censentur ratificasse soliditatem ex regula vt quod nullum

ium est, ratification non valet *d. vot. 7. num. 70.*
Hæredes non tenentur approbare factum defuncti quando est nullum, sed possunt impune illud impugnare *ibidem num. 71.*
Hæredes tenentur in solidum, quando fuit actus ad factum individuum *ibidem num. 80.*
 Et procedit etiam inueniario non obstat *re. 81.* Falit quando fuit petita quantitas, nempe pecuniarum domus *num. 82.*
Hæres potest in solidum conveniri, quando rem possidet *ibidem num. 88.*
Hæredes non possunt conveniri in solidum, licet possideant rem, quando fuit actum actione personali, secus in actione reali *d. vot. 7. num. 91.*
Hæredes sine inventario in actione personali, solum pro rata hereditaria vrgeri possunt *ibidem num. 98.*
Procedit etiam in causa doris, quinimo in causa favorabilis alimentorum *ibidem num. 99.*
Hæredes ut valeant in solidum conveniri pendet absolute à iudicis arbitrio, qui debet ponderare, an hæredes sint omnes solvendo *ibidem num. 102.*
Limita in vsuris, & in foro fori, non autem conscientie *ibidem num. 103.*
Hæres vnus pulsatus iudicialiter si negat, se esse hæredem vel tacer, aut respondens falso allegat se in minori portione hæredem à petita, tunc propter mendacium poena solidi ferietur *ibidem num. 104.*
Ad hæredes ab intestato vsque ad quartum gradum restringitur clausula *sine praiudicio venientium ab intestato d. Collect. vot. 10. num. 18. R. P. D. Respugnanti.*
Hæres non potest declarare cum iuramento id quod fidei defuncti erat commissum *ibidem num. 13.*
Hæres convenitur eadem via executiva, qua defunctus conveniri poterat *d. vot. 4. num. 17.*
Hæredum appellatione veniunt omnes hæredes in infinitum *d. Fot. 10. num. 38.*
Ad mediatos hæredes transit defuncti obligatio *ibidem num. 33.*
HIEROSOLYMITANA Religio habet privilegia conferendi beneficia reservata, non tamen duplici reservatione *dec. 572. num. 5.*
HISTORIARVM exempla Civilium dissentionum ob consecutionem Magistratus *Collect. vot. 1. num. 18. Clem. 8.*
HONORIVS, & Arcadius Imperatores vexari fuerunt à coniurationibus Rustini, & aliorum *Collect. vot. 1. num. 117. Clem. VIII.*
Honorio, & Arcadio Imperatoribus cepit delineari Imperij Romani *ibidem num. 116.*
HOSTIENSIS in Cap. ex tenore in fine declaratur *dec. 195. num. 6.*
HOSTILITATIS, & belli tempore filii præteritio, & quare *Collect. vot. 1. num. 575. Clem. VIII.*
HVMILITAS est basis fundamentalis Religionum *Collect. vot. 1. num. 33. R. P. D. Altouiti.*
Humilitatis ægregium factum Ielutarum, & Cappuccinorum in occasione præcedentis *ibidem num. 35.*
HYERARCHIA
 De Hyerarchia Ecclesiastica verè, & propriè non sunt Regulares *Collect. vot. 1. num. 41. R. P. D. Altouiti.*

Referendarii tanquam de Hyerarchia seculari præcedere debent Generalibus, qui sunt de Hyerarchia Regulari *ibidem num. 40.*
HYPOTHECA non datur in bonis, Debitoris vigore paritarum libri Mercatorum *decis. 22. num. 7.*
Hypotheca non datur in bonis prohibitis alienari *decis. 50. num. 2.*
Limita pro debitoris ipsius prohibentis *d. decis. 50. num. 3. 4. & 5.*
Hypotheca necessario requiritur in Saluiano *dec. 136. num. 2.*
Hypotheca non potest cadere super bonis ipsiusmet creditoris *dec. 446. num. 6.*
Hypothecare non potest debitor bona, quorum non habet dominium *d. dec. 245. num. 7.*
Hypotheca tacita pro dote competit Vxori in bonis Viri, quando desit expressa *dec. 428. num. 4.*
Hypotheca tacita competit pro dote etiam in bonis Patris Viri *d. dec. 427. num. 5.*
Hypotheca tacita pro doris restitutione competit in subsidium in bonis fideicommissariis vigore Auri. res, quæ *d. dec. 427. num. 6.*
Hypotheca quod non possit cadere in locis montium nullibi reperitur *dec. 494. num. 6.*
Hypothecis subiacer pecunia soluta sub fideiussione de restituendo, & non dicitur consumpra *dec. 494. num. 8.*
Hypotheca non datur sine dominio *dec. 536. num. 15.*
Hypothecam non habens, illam transferre non potest *dec. 136. num. 1.*
Hypotheca licet non acquiratur super re prohibita alienari, acquiritur tamen generalis omnium bonorum, quæ sufficit ad effectum repetendi sortem census nulliter impositi *decis. 640. num. 3.*
Ab hypothecis creditorum venditoris est libera Apotheca alienari in tertium *Collect. vot. 1. num. 42. R. P. D. bo. me. Argeli.*
Ratione hypothecæ ob publicum commercium auocari ab emptoribus non debent merces venales *ibidem num. 43.*
HYPOTHECARIA competit contra bona Debitoris *decis. 159. num. 1.*
Hypotecaria vbi datur, datur Saluianum *d. dec. 139. num. 2.*

I

IACOBVS de Podio successit alijs eius fratribus *Collect. vot. 1. num. 5.*
Iacobus, & alij filij Vincentij de Podio non fuerunt priuati passui testamenti factioe, nec iure communi, nec vigore statuti Lucani *ibidem num. 155.*
Iacobus, & alij filij Vincentij de Podio non fuerunt redditu incapaces ex decreto consilij contra Vincenium facti *ibidem num. 203.*
IACTARE suum nemo præsumitur *decis. 584. num. 7.*
IACTURA
 Nemo loquatur debet cum aliena iactura *decis. 201. num. 3.*
IDENTITAS tanquam materia difficilis probationis leuibus probationibus probatur *dec. 283. num. 3.*
Ad probandam identitatem duæ demonstrationes

- nes sufficiunt *dec. 183. num. 1. & dec. 507. num. 3.*
 Identitas probatur Confessione facta etiam ad alium finem *d. dec. 153. num. 2.*
 Identitas bonorum probatur expositione tempore obitus fideicommittentis *dec. 410. num. 1.*
 Identitas bonorum probatur ex testibus *d. dec. 410. num. 2.*
 Identitas bonorum probatur ex instrumento divisionis *d. dec. 410. num. 3. & dec. 507. num. 4. & 5.*
 Identitas non probata vigore fideicommissi immisso non conceditur *dec. 507. num. 1. & 2.*
 Identitas bonorum excluditur ex diuersa denominatione *dec. 596. num. 1.*
 Identitas non probatur ex presumptionibus *diff. dec. 596. num. 4.*
 Item excluditur ex diuersitate loci, in quo bona sunt sita ibidem *num. 5.*
 Identitas mercis transmissæ an, & quando remaneat probata, vel non *dec. 612. num. 4. & 5.*
 Identitas bonorum ex quibus probetur *dec. 624. num. 2. & latius num. 1.*
 Ad probandam identitatem deferuiunt etiam Confessiones emanare ad alium finem, cum ad hunc effectum sufficiant etiam simplices enuntiatiue *d. dec. 624. num. 4.*
 Identitas rei probatur ex identitate nominis *diff. dec. 624. num. 8.*
 Identitas rei probatur ex instrumento locationis, ubi fuerunt specificata confinia, & eo fortius, quando hæredes possident eademmet bona *d. dec. 624. num. 9.*
 Identitas bonorum, & fideicommissi existentia probata immisso non denegatur fideicommissario *d. dec. 624. num. 1.*
 Identitas probatur ex depositione Testium *dec. 647. num. 2.*
 Item probatur ex fide Casarii ibidem *num. 4.*
 Item probatur ex enuntiatiue emanatis in instrumento executionis ibidem *num. 6.*
 Identitas confinium probat bonorum identitatem ibidem *num. 7.*
 Identitatem bonorum probat possessio filij ibidem *num. 9.*
 IDONEITAS personæ quoad administrationem probatur ex parvis asserione, & ex alijs administrationibus diligenter gestis *dec. 311. num. 3.*
 IESUITARVM, & Cappuccinorum egregium humilitatis factum occasione præcedenti enarratur *vor. Collect. vol. 8. num. 35. R. P. D. Alonisi.*
 Iesuitarum Generalis sanctus Franciscus Borgias opaciendi caput a Carolo V. sponte oblatum humiliter recusauit ibidem *num. 59.*
 IGNORANTIA excusatur a mora *dec. 132. num. 7.*
 Ignorantia dicitur rationabilis ratio ad effectum excusandi minorem, reprobata sententia Gail. de Petra *dec. 453. num. 4.*
 Ignorantia regulariter præsumitur in minoribus & pupillis *dec. 453. num. 8.*
 Ignorantes etiam ligat decretum irritans *dec. 453. num. 1.*
 Ex capite ignorantie, & pupillaris ætatis non sunt priuandi pensione minores ob non suspensionem characteris clericalis *dec. 453. num. 3.*
 Ex capite ignorantie, & minoris ætatis competit restitutio in integrum, etiam si non fuerit adimpleta conditio iniuncta, & fuerit alijs ius quæritum *dec. 453. num. 2.*

- Ex capite ignorantie datur restitutio in integrum Minoribus, ac pupillis aduersus non soluto nem canonis *dec. 568. num. 8.*
 Amplia etiam si agatur de emphiteusi Ecclesiastica cum pacto expresse caducitatis ibidem *num. 9.*
 Ignorantia præsumitur in absente, dum non probatur scientia *Collect. vot. vol. 1. num. 513. Clem. 3.*
 ILLATIO a statuto vnius loci ad aliud statutum alterius loci non valet *dec. 607. num. 1.*
 ILLEGITIMVS
 Dispensatio, vt illegitimus plura beneficia obtineat, non facta mentione de priori dispensatione est nulla *dec. 66. num. 7.*
 ILLICITVM non potest fieri licitum ex partii voluntate *dec. 57. num. 11.*
 IMMEMORABILIS non potest deferui ad hoc, vt dici possit constare de causa vniuersali *dec. 430. num. 11.*
 Ex testibus deponentibus de immemorabili, & ex sententia probatur possessio *dec. 452. num. 1.*
 Ad probandam immemorabilem sufficit sententia per se sola *d. dec. 452. num. 6.*
 Immemorabilis potest probari non obstantes quod Ecclesia fuerit alias concessa, quando Actor non vitur iure concessionis *dec. 467. num. 6.*
 Per immemorabilem, vel prescriptionem 40. annorum cum titulo saltem presumptiuo est probanda vno *dec. 480. num. 2.*
 Immemorabilis si deficit in probatione iurisdictionis Civitatis licet parue non suffragatur *dec. 586. num. 3.*
 Immemorabilis non potest probari per scripturas cuiuscunque temporis *d. dec. 586. num. 5.*
 Immemorabilis dicitur probari per scripturas, si in illis enuncietur immemorabilis ibidem *num. 8.*
 Immemorabilis probatur per enuntiatiue ad minus duas non habentes originem a personis suspectis ibidem *num. 9.*
 Immemorabilis debet habere requisita de quibus per gloss. in cap. 1. verb. memoria de prescript. in 6. *dec. 580. num. 5.*
 Immemorabilis excluditur ex vnicuique actu in contrarium *dec. 287. num. 8.*
 Immemorabilis, vel quadragenaria cum titulo requiritur ad præscribendas decimas aduersus Parochialem *d. dec. 387. num. 6.*
 Immemorabilis copulatiue, & per scripturas authenticas docere de presentationibus continuatis, & effectus requiritur in iure paraton. vniuersali *dec. 355. num. 1.*
 Immemorabilis, vel quadragenaria requiritur ad effectum præscribendi Decimas contra Ecclesiam Parochialem *dec. 401. num. 9.*
 Immemorabilis præstat vim melioris tituli de iniuncto *dec. 410. num. 9.*
 Immemorabilis sola non sufficit ad præsumendum fundationis, seu donationis, quando sumus in personis, in quibus cadit presumptio usurpationis, quia S. Concilium non condidit de Testibus *d. dec. 420. num. 10.*
 Immemorabilis vis, & efficacia consistit in eo, quod nihil vnquam fuerit visum, vel auditum in contrarium *dec. 589. num. 10.*

de immemorabili Testes deponentes per quadraginta annos de visu debent esse ad minus annorum quinquaginta quatuor *decif. 399. num. 8.*

memorablem non probant Testes, nisi adfint requisita *gloss. in cap. 1. in verbo memoria de prescript. in 6. d. decif. 399. num. 9.*

memorablem, vel quadragenariam cum titulo debet probare Capitulum agens de decimis contra Parochos *d. decif. 399. num. 11.*

memorablem, & rem iudicaram pro se quando aliquis habet, laudi ratificatio absolute excluditur *decif. 609. num. 11.*

MISSIO vigore Saluiani concurrentibus requisitis est concedenda *decif. 50. num. 8.*

missio non retardatur in corpus censui suppositum, sed transit cum illo onere *decif. 139. num. 5.*

missio denegari non potest consilio de possessione Antecessoris *decif. 154. num. 2.*

ad impediendam immisionem vigore gratie subrogationis Capitulum non est legitimus contraditor *decif. 154. num. 3.*

missio in Saluiano non impeditur ab exceptionibus requiritibus altiore in indaginem *decif. 341. num. 6.*

ad immisionem obtinendam probanda sunt duo extrema *decif. 143. num. 5.*

missio conceditur probatis extremis *decif. 351. num. 1.*

missio non impedit virium prætentionis *decif. 351. num. 2. contrarium num. 3. declara vt num. 5.*

missio non impedit allegatio prætentionis, quando probanda est filiatio *decif. 351. num. 6.*

missio redditur iniusta, quando liquidatis melioramentis illa prius non fuerunt refusa *decif. 376. num. 8.*

missio conceditur concurrentibus requisitis, nempe obitu, ac possessione Testatoris *decif. 425. num. 1.*

missio non potest denegari arrogato ostendenti arrogationem legitimè factam *Collect. votor. Vol. 10. num. 29. R. P. D. Felpignani.*

missio non vel non impedit prætensio detractio, quando est turbida, vel non iustificatur *decif. 139. num. 1.*

missio debetur. Nepotibus pro medietate, ad quos spectat successio ab intestato equaliter in bonis Patris *decif. 425. num. 2. & 3.*

missio est concedenda, quando de credito constat ex publico instrumento *dec. 443. num. 1.*

missio competit Mulieri in bonis promissoris dotis *decif. 443. num. 2.*

missioni ad effectum vt non sit locus, sed procedendum sit via ordinaria, possessor vigore litterarum Apostolicarum est legitimus contraditor *decif. 455. num. 1.*

missio retardari non potest exceptione requirente altiore in indaginem *decif. 461. num. 2.*

missio conceditur probatis omnibus requisitis *decif. 494. num. 1.*

possessione locorum montium immitti potest, quamvis fructus alteri assignati sint *decif. 494. num. 8.*

missio non conceditur vigore fideicommissi,

identitate non probata *decif. 307. num. 1. & 2.* Saluiani natura est dare immisionem, donec satisfiat *decif. 309. num. 13.*

Immissio conceditur, quando competit vel vigore *l. final. C. de de edict. Din. Adrian. toll. vel in vim vtilis Saluiani decif. 524. num. 1.*

Immissio non datur in corporibus alienatis, & assignatis in legitimam debitam ex fideicommissis *d. decif. 524. num. 2.*

Immissio in Saluiano non datur, non consilio de credito *decif. 534. num. 2.*

Immissio est concedenda gratuito subrogato tribus concurrentibus requisitis nempe clericatu, lite, & obitu possidentis beneficium *decif. 604. num. 1.*

Immissio probata existentia fideicommissi, & identitate bonorum fideicommissario non denegatur *decif. 624. num. 1.*

Immissio fideicommissario retardatur exceptione detractio, num. 1.

Item suspenditur, licet adfir sententia sine actis, quia inseruit tamen profumo ibidem *num. 2.*

Item concedi non debet, nisi firmato statu hereditario, quando prætenditur, alienationem, superare valorem detractio, num. 1.

Immissio in remedio *l. final. C. de edict. Din. Adr. toll. debetur heredi instituto, dum docetur de testamento non abolito, nec cancellato, & de possessione Testatoris Collect. votor. Vol. 1. num. 544. Clem. VIII.*

Immissio ex remedio *leg. final.* non retardatur ob incapacitatem requirentem altiore in indaginem ibidem *num. 548.* secus si esset clara *num. 551.* Auspici vt *num. 554.*

Immissio potest dari pro iudicio in fideicommissis *decif. 524. num. 3.*

Immissio conceditur in vim fideicommissi, vel in corpus, vel in pretium inuestitum vigore bullæ iuris congrui *d. decif. 524. num. 5.*

Immissio conceditur consilio de possessione fideicommissantis *d. dec. 524. num. 6.*

Non impedit immisionem vigore fideicommissi, si exceptio melioramentorum non constat nec in genere, nec in specie *d. dec. 524. num. 7.*

Est nulla sententia, si in eodem die probationis sententia conceditur immissio, non dato termino ad appellandum *dec. 527. nu. 8.*

Immissio non potest impedire renunciatio nulla ob defectum licentia Vicarii *decif. 535. nu. 13.*

Non impedit immisionem donatio non insinuata, vt requirit statutum *d. dec. 535. nu. 15.*

Immissio est concedenda heredi scripto consilio solum de possessione defuncti *decif. 573. num. 1.*

IMPEDIMENTVM. Ex impedimento prepositi quando provenit, quod applicatio suam non habuit effectum, habetur pro effectuata in præiudicium ipsius *decif. 621. num. 17.*

Impedimentum nullum producit, quod nullum est *decif. 373. nu. 3.*

Impedimentum non præstat executioni commissio, nisi intimetur, præuia citatione ad dicendum contra *Collect. votor. Vol. 6. num. 25.*

Procedit etiam siue commissio sit Signature Gratia, siue lustris, vtque parte audita, ibid. *num. 26.*

IMPENSA probatur ex testibus deponentibus de facto proprio *decif. 391. num. 1.*

Ad impensam probandam verisimilem leuior sufficit probatio *d. decif. 391. nu. 2.*

Quando modicum, vel nullam requirit impensam Rescriptum non praesumitur impetratum ab eo, cuius nomine cantat *Colled. vtr. Pot. 1. num. 494. Clem. VIII.*

IMPERATOR Iustinianus reduxit numerum Referendariorum *d. Colled. vtr. 1. nu. 17. R. P. D. Aluati.*

Ab Imperatoribus Referendarii vocantur spectabiles, à Papa vero familiares *ibid. nu. 24.*

Imperatoris, & Pontificis senectutis prolata sine citatione est valde dubialis *Pot. 0. num. 48. & 49. bon. nom. Targ. P. vbi.*

Imperatores Honorius, & Arcadius vexati fuerunt à coniuratoribus Ruffini, & aliorum *Colled. vtr. 1. nu. 127. Clem. 8.*

Imperatoris persona est diuersa ab illa Senatoris *ibid. nu. 177.*

Sub Imperatoribus Honorio, & Arcadio cepit declinare Imperij Romani *ibid. nu. 116.*

Corporis Imperatoris pars dicuntur Consiliarii *ibid. nu. 175. intellige vt nu. seq.*

IMPERIO Romano qui non parebant, Barbari dicebantur *ibid. nu. 120.*

IMPLEMENTVM diei, & conditionis, quod est de substantia probationis, tenetur probare Agens ex fideicommissio *decif. 34. nu. 1. & 2.* Et probationes debent esse certæ & concludentes *ibid. nu. 3.*

IMPOSITIO poenæ à Iudice facta dicitur, quando tulit sententiam *Colled. vtr. 1. nu. 224.*

De impositione facienda per Iudicem intelligitur statutum mandans imponi delinquentibus debitas poenas *ibid. nu. 223.*

IMPVGNANS ius alieuius in vno iudicio, non potest in alio illo *vt decif. 134. num. 6.*

INCAPACITAS inducta per leg. quisquis non tollit, quin quis possit capere ex contractu *Colled. vtr. 1. nu. 496. Clem. VIII.*

Ob incapacitatem requirentem altiore indagium immisso ex remedio leg. final. non retardatur *ibid. nu. 548. secus si esset clara nu. 554.*

INCAPACES non fuerunt redditus Iacobus, & alij filij Vincentij de Podio ex decreto Consilij contra Vincenrium facto *Colled. vtr. 1. nu. 208. & seqq.*

INCOLAE ambo, vel ambo ciues debent esse ligantes, ad effectum, vt statutum Urbis lib. 1. cap. 180. habeat locum *Colled. vtr. 1. nu. 33. R. P. D. de me. Argli.*

In incolis, cuiuslibet & districtualibus habet locum statutum Urbis lib. 1. cap. 180. *ibid. nu. 32.*

INCOMPATIBILITAS tituli vnus beneficij cum alio inducitur ex residentia præcisa, non autem ex residentia cauatiua *decif. 289. nu. 1. fol. 142.*

Incompatibilis Cappellaniarum in Ecclesia Casalen. inducta ex Constit. Iulij II. non comprehendit illas de iure patronatus Laicorum *d. decif. 289. num. 10. Declara vt num. seq. fol. 142.*

INDEBITI actio non competit illi, qui ex contractu nullo tenetur ad restitutionem rei, & fructuum, nam tunc iurati compensatio *dec. 614. nu. 2.*

INDEFINITA in statuto odioso non equipollet vniuersali *Colled. vtr. 1. nu. 209. Clem. 1. Contrarium num. 21.*

Intellige vt nu. 213. & 215.

Indefinita, quæ equipollet vniuersali, non venit ex propria significatione, sed ex quadam benigna interpretatione *ibid. nu. 110.*

Indefinita non omnia, sed aptiora comprehendit *ibid. nu. 219.*

Indefinita non equipollet vniuersali in materia probationis *ibid. nu. 298. 299. 392.*

Indefinita equipollet vniuersali, quando concurrat eadem ratio *ibid. nu. 393.*

INDICIA lenia, & suspiciones sufficiunt ad carcerationem *decif. 342. nu. 1. & decif. 556. nu. 5.*

Sine indicibus etiam proceditur ad carcerationem in stupro *d. decif. 342. num. 2.*

Indicia non sunt necessaria ad capturam in casu stupri *d. decif. 342. nu. 10.*

Indicijs concurrentibus, quæ possunt mouere Indicijs animum ad credendum sumptis, etiam si in illius transumptione deficiat aliquod requisitum, adhuc est ei fides adhibenda, ex quo probationes sunt arbitrarie *dec. 44. 2. num. 4.*

Quodcumque voluntaris indicium sufficit inter decedentes ab intestato *decif. 623. num. 5.*

Indicia, & argumenta, quæ sint ad cognoscendum Testatorem reuocasse primum testamentum, non animo condendi aliud, sed fauore venientium ab intestato *dec. 623. num. 14. & 15.*

INDICIS non precedentibus non proceditur ad capturam *dec. 400. nu. 14. limita vt nu. 15.*

INDULTVM Decimarum concessum per Paulum V. Reipublicæ Venetæ derogat cuiuscuq; exemptioni, & immunitati *dec. 339. nu. 2.*

Intellige ad fauorem Reipublicæ, cui postea inser Beneficiorum, & Pensionarium non præiudicant, secus quoad contrahentes *dicta decif. 339. num. 3.*

Et hoc Indultum eximit Cardinales *d. dec. 339. num. 4.*

Indultum optandi non impedit liberam collationem Episcopi *decif. 365. num. 6. Declara vt nu. 7.*

Indultum petere pro lucrandis fructibus in absentia prohibens statutum intelligitur de indultis ex mera gratia *decif. 571. nu. 5.*

De non viduo indulto iuramentum intelligitur nisi addis iusta causa *d. dec. 571. nu. 13.*

Ex indulto absens dicitur praesens ad effectum, lucrandi fructus, qui distribuuntur certis diebus anni *decif. 587. nu. 2.*

Secus ad effectum lucrandi distributiones, quæ quotidie distribuuntur inter praesentes *d. decif. 587. nu. 3.*

INDVSTRIA Confectudo suffragatur ad effectum alium substituendi etiam vbi esset electa industria personæ *dec. 637. nu. 17.*

INFANS à caducitate incurfa ob non solutionem Canonis excusatur ex capite verisimilis ignorantiae *dec. 130. nu. 14.*

Aut saltem gaudet beneficio restitutionis in integrum ex eodem capite *d. decif. 130. nu. 15.*

Infans scientiam probare tenetur Dominus directus pretendens tali casu caducitatem *d. dec. 130. num. 16.*

INFERIOR non potest tollere legem Principis per prescriptionem *decif. 514. num. 14.*

INEVDANS

Ad fauorem insecundantis dominium regulariter non probatur ex iniectis *dec. 509. num. 4.*

INFIRMVS lucratur distributiones quotidianas de iure communi, quando tamen sit solutus residere *dec. 185. num. 2. & 3.*

INHABILITAS. inhabilitatis poena non imponitur filiis, nisi vigore *l. quisquis C. ad leg. Jul. Maiest. Collect. vtor. 1. num. 90.*

Inhabilitas filiorum poena imponitur solum pro crimine perductionis ibidem *num. 96. & 97.*

Inhabilitatis exceptio prouenit ex causa excommunicationis est plenè probanda *dec. 167. num. 7.*

INHIBITIO Rotalis siue iusta, siue iniusta timenda *dec. 60. num. 1. & dec. 120. num. 7.*

Præsertim si iudex à quo appellationi interposita non detulisset ibidem *num. 2.*

Et si sit facilis aditus ad Principem pro illa remouenda ibidem *num. 3.*

Inhibitio Rotalis siue iusta, siue iniusta semper reuerenter est obseruanda, nec spectat ad iudices inferiores cognoscere de inhibitionum rotalium validitate *dec. 426. num. 6.*

Post obtentam inhibitionem rotalem debet se abstinere ab omni declaratione *dec. 426. num. 7.*

Post obtentam, & præsentatam inhibitionem rotalem, attentata sunt inexcusabilia *d. dec. 426. num. 5.*

De inhibitionum rotalium validitate non spectat ad iudices inferiores cognoscere *d. dec. 426. num. 6.*

Inhibitio rotalis quando fuit præsentata collatori ante prouisionem, intrusio celari non potest *dec. 437. num. 3.*

INIMICI testis depositio nihil probat *decif. 619. num. 12.*

Inimicitia priuata facit cessare presumptionem delicti in Rempublicam *Collect. vtor. 1. num. 71.*

Inimicitia cum Vxore orta ex querela criminali erga illius consanguineos à Marito data, est iusta causa separationis thori *dec. 431. num. 6.*

INIURIAM nullam facit iudici, sed vitur iure suo allegans peritos suspectos *decif. 465. num. 2.*

Ex iniuria, & ite præcedens causa delictum, censetur commissum *Collect. vtor. 1. num. 99. & 70.*

Iniuriam facere dicitur Episcopus, si denegat confirmationem electo à Capitulo, & recurrit ad Superiorem *dec. 591. num. 19.*

INIVSTITIA quando de facto notorie apparet, intrat actio spolii *dec. 341. num. 1.*

Iniustitia sententia ad hoc vt teneat *Aggidian. 2.* debet esse clara, & notoria *dec. 509. num. 3.*

Iniustitia sententia cognoscitur ex illius lectione *dec. 520. num. 2.*

Iniustitia, vel nullitas executionis debet esse patens ad hoc, vt iudex ad quem non obstante clausula siue prauisus, aut siue retardatione possit illam vt attentatam reuocari *Collect. vtor. 1. num. 51. R. P. D. b. m. Andossila.*

INNOCENS

Quando agitur de puniendo Innocente statuti superfluitas tollitur *Collect. 2. vtor. 1. num. 202. C. m. F. 111.*

INNOCENTIANA ad hoc vt intret, requiritur, quod sententia sint formiter registrata in processu *dec. 490. num. 1.*

Vigore Innocentianæ, quando sententia sit in forma probanti *dec. 311. num. 1.*

Innocentiana alij iudices non inuantur exceptis Auditoribus Rotæ *Collect. vtor. 1. num. 40. R. P. D. N. Severoli Aduoc. Consil.*

Vigore Innocentianæ non tenentur Auditores Rotæ partem citare prorogantes fatalia, sed vigore commissionis ibidem *num. 41.*

INNOVATA in termino ad appellandum semper sunt renocanda, licet appellatio fuerit interposita post terminum, & declaratur decisio in Romana Vincæ coram Beulacqua *diff. Collect. 1. vtor. 6. num. 16.*

Innouata post appellationem dicuntur attentata grauiora ibidem *num. 69.*

Innouata post interpositam appellationem etiam elapso decemdio veniunt reuocanda ibidem *num. 17.*

INSCRIPTIO Brevis arguit scientiam Papæ, & officialium *decif. 561. num. 5. & dec. 571. num. 3.*

INSINVATIO

INSINVATIONE eget donatio facta contemplatione matrimonij *dec. 430. num. 2. contrarius num. 3. declara num. 4.*

Insinuatio non eget donatio in qua fuit instituta Priuogenitura *d. decif. 430. num. 4.*

Abque insinuazione substituitur donatio facta in ipso contractu matrimonij, & tunc non dicitur donatio, sed potius contractus inominatus *d. dec. 430. num. 6.*

Insinuacionem requirens statutum loquitur de donationibus puris, non autem de donationibus factis ob causam, quæ respiciunt contramodum aliorum, quam donatarij *dec. 430. num. 7.*

INSTANTIA ne dum de iure Canonico in statu Ecclesiastico, verum etiam de obseruantia Curie, supremorumque Magistratum est perpetua *Collect. vtor. 1. num. 10. b. m. Tarq. Vrbani. & vtor. 5. num. 48. R. P. D. N. Severoli Aduoc. Consil.*

Instantia non perimitur etiam per 30. annos, si partes differant eligere iudicem ex forma statuti deputandum *d. Collect. 1. vtor. 3. num. 31. R. P. D. N. Severoli S. C. Aduoc.*

Si instantia labatur, iudex procedens de Consilio potest proferre sententiam, eo non expectato ibidem *num. 29.*

Instantia abolutionis non probat excommunicationem cum abolutio possit peti ad cautionem *decif. 617. num. 7.*

Instantiæ expensæ, si qua quis non interuenit, an debeantur *decif. 107. num. 2.*

INSTITVTIO est nulla, non seruata forma Cap. fin. de elect. in 6. *dec. 365. num. 4.*

Institutio facta non seruata forma à fundatore præscripta est nulla *d. dec. 365. num. 9.*

Institutionis, aut donationis iuncto actu proportionabili filiaro probatur ex nominatione patrum *dec. 598. num. 3.*

Cum institutione hæresis requiritur aliud testamentum ad effectum, vi primum cenicatur reuocatum, vel quod primo reuocato dicat, velle decedere ab intestato *decif. 1023. num. 2.*

De-

Declarata, hoc procedere, quando apparet reuocasse primum animo condendi aliud, fecus verò quando tacite colligitur, primum reuocasse fauore venientium ab intestato, tunc enim censetur institui venientes ab intestato ibid. *num. 3. & 4.*

INSTRUMENTVM, quod non habuit effectum, non parit actionem, *decis. 246. num. 1.*

Ex Instrumento probatur Consignatio *decis. 354. num. 1.*

Ex Instrumento resultat ta cita confessio. *d. decis. 354. num. 2.*

Si in Instrumento dicatur vni spectare commodum, alter solum nomen habere, omnia iura tam actiua, quam passiuia spectant ad illum, qui habet commodum. *d. decis. 354. num. 6.*

Instrumenti secundi Enunciatio non probant contra Principaliter enunciatum in primo Instrumento. *d. decis. 354. num. 7.*

Instrumento Apocæ contrariæ standum est. *d. decis. 354. num. 8.*

Instrumenti in Cassatione debet fieri actus retrosimilis *d. decis. 354. num. 10.*

Instrumenti Cassatio restringi debet ad suam causam. *d. decis. 354. num. 11.*

Instrumenti Enunciatio longè post presentationem facta non probat concludenter effectuationem dictæ presentationis. *decis. 355. nu. 8.*

Instrumenti in exemplatione non requiruntur testes pro illius veritate, sed sufficit, quod inspicitur non esse neque abolutum, neque cancellatum *decis. 358. num. 5.*

Instrumenti in exemplatione statim iudicis arbitrio. *dist. decis. 358. num. 6.*

In transumptando Instrumento non requiritur recognitio manus Notarij, quando transumptum est factum à successore in officio, *d. decis. 358. num. 7.*

Instrumentum, quod non dicitur nec nos dicere debemus maxime quando agitur de contractu, qui legem accipit ex partium conventionne, *decis. 428. num. 2. & 3.*

Quando ex publico instrumentum constat de credito, est immisso concedenda *decis. 443. num. 1.*

Instrumentum probat possessionem alio non possidente, *decis. 474. num. 1. & decis. 359. num. 2. & decis. 632. num. 1.*

Ex Instrumento fundacionis, & ex propria confessione Aduersarij sufficienter Gratia iustificatur. *decis. 496. num. 1.*

Ex Instrumento fundacionis dignoscitur qualitas beneficii. *decis. 490. num. 2.*

Ex Instrumento possessionis, & ex resignatione probatur promissio. *d. decis. 496. num. 3. & 4.*

Si ex aliquo Instrumento apparet titulus possessionis, alius argui non debet, *dec. 501. nu. 3.*

Ex Instrumentis probatur identitas. *decis. 507. num. 4. & 5.*

Ex Instrumentis creditum apertissime patet. *decis. 509. num. 1.*

Instrumento potius standum est, quam quietantijs *dec. 570. num. 5.*

Instrumentalis possessio sufficit ad manutentionem. *decis. 575. num. 1.*

Instrumentum, in quo aliquid est implendum, non potest exequi non docto de implemento. *decis. 584. numer. 2. & 3.*

Per Instrumenta publica, & non per aequipollens

probari debet Iuspatris. *Communitalis. decis. 586. num. 2.*

Vel per Instrumentum fundacionis, & dotacionis, vel per Inmemorabilem, & presentationes continuatas ipario 50. annorum, & effectum sortitas Iuspatronatus est probandum per Communitalitatem. *d. decis. 586. num. 1.*

Prius id, quod est scriptum in Instrumento, nihil est inquirendum *dec. 600. num. 2.*

Ex Instrumento adeptæ possessionis probatur possessio, *decis. 604. num. 5.*

Ex Instrumento locationis probatur identitas rei, vbi fuerunt specificata confinia, & eo fortius quando hæredes possident eademmet bona, *decis. 624. num. 9.*

Instrumentum publicum habens omnia requisita plenam facit fidem *decis. 37. nu. 2.*

Instrumentum extractum à Notario rogato, & ex scripturis dimissis in actis plenam fidem facit. *decis. 27. num. 3.*

Instrumentum publicum facit probationem probatam, *decis. 37. num. 3. decis. 50. num. 1. & decis. 110. num. 2. & decis. 470. num. 1.*

Instrumentum quoad legitimam extractionem si per duas instantias non fuit impugnatum, nec potest impugnari in tertia *decis. 74. nu. 1. mer. 1.*

Instrumentum publicum probat possessionem etiam ad obtinendam restitutionem, alio in possessione non existente *decis. 149. num. 3. & decis. 632. num. 1.*

Instrumentum antiquum ultra 100. annos presumitur in forma probanti, nec indiget alia probatione, sed sufficit, quod habeat faciem publici instrumenti, *decis. 178. num. 2. & 3. & careat suspitione fraudis ibidem, num. 6.*

Instrumentum extractum à Notario, qui de eo se rogauit, reputatur Originale, & probat, quamuis extractum absque partis citatione, & litteris Compulsorialibus *decis. 206. num. 1.*

Ex Instrumentis locationum, & similium probatur obseruantia sententiae. *decis. 214. num. 6.*

Omissa in Instrumento declarat obseruantia, *decis. 239. num. 4.*

Instrumentum pinguius est attendendum, & declarat omnia in minus pingui *decis. 239. nu. 3.*

Tenor Instrumenti fundacionis in Iutepatronatus est attendendus. *decis. 239. num. 1.*

Instrumenti vna pars declarat aliam. *decis. 57. num. 2.*

Instrumenti publici requisita quæ sint. *decis. 178. num. 1.*

In extractione Instrumenti faciendâ à Notario aduario non requiritur citatio, *decis. 178. num. 3.*

Error extrahentis Instrumentum ab Originali non nocet partibus, *d. decis. 178. num. 4.*

Instrumentum ratificatum plenè probat contra ratificantem *decis. 183. num. 2.*

Instrumentum semper intelligendum est, ut minus præiudicat parti. *decis. 383. num. 4.*

Ex instrumentis antiquissimis coadiuantur depositiones testium, *decis. 421. nu. 2.*

Per relationem ad instrumentum fideiussores dicitur verè promississe omnia, adque tenetur Principalis, etiam si illa non specificet in Instrumento fideiussionis, *decis. 428. num. 1.*

Instrumenta publica faciunt probationem probatam

- batam *decif. 35. num. 1.*
- Instrumenta: dotalia vigore statuti executioni demandantur etiam contra Tertios possessorum, *decif. 121. num. 3.*
- Ex Instrumento diuisionis probatur bonorum identitas. *decif. 410. num. 3.*
- Ex Instrumento diuisionis nedum inter diuidētes, sed etiam contra habentes causam ab eis probatur possessio *decif. 410. num. 4.*
- Contra Instrumentum, & contra propriam, & iurata Confessionem non admittitur probatio, *decif. 411. num. 5.*
- Instrumentum publicum facit probationem, probatam. *decif. 615. num. 1.*
- Ex Instrumento Emptionis probatur possessio *decif. 647. num. 1.*
- Ex Ennuciatiui emanatis in Instrumento executionis probatur Identitas. *decif. 647. num. 6.*
- INTELLECTVS priuati per falsam imaginationem effensor *Collect. Fotor. Fot. 1. num. 472. Clem. VIII.*
- Intellectus, & verba statuti lucani extendentis *leg. quisquis vide d. Fot. 1. num. 169. 171. & 191.*
- Intellectus eiusdem statuti ad *cap. 61. lib. 4. d. Fot. 1. num. 190. 200. 207. & seqq. & 252. & seqq.*
- INTENTIO probanda est ab Actore, *decif. 179. num. 3.*
- Intentio, & causa finalis statuentium colligitur ex proemio *decif. 414. num. 2.*
- Intentio Contrahentium declaratur à proemio, *decif. 125. num. 1.*
- Intentionem fundatam habet Episcopus exercendi iurisdictionem in quolibet loco suae Diocesis *decif. 477. num. 1.*
- Intentione, & animo inseniendi cessante, familiaritas non dicitur probata. *decif. 626. num. 2.*
- Intentio Vincentij in interfectione Vexilliferi. *Collect. Fotor. Fot. 1. num. 30. & 80.*
- Intentio in omni materia in inspicenda *dicta Fot. 1. num. 42.*
- Intentio iudicatur ex qualitate actus, *dicta Fot. 1. num. 54.*
- Intentio Delinquentis distinguit vnum crimen ab alio, *d. Fot. 1. num. 28.*
- Intentio delinquentis in delictis est inspicenda. *d. Fot. 1. num. 26.*
- Intentionis defectus resulat ex eo, quod quis gratiam vel difficultus vel nullo modo concessisset, *decif. num. 3.*
- Intentionem fundatam facit statutum *num. 325. num. 7.*
- Ad fundandam intentionem articulanis quando conferunt articuli, dicuntur releuantes, *decif. 467. num. 2.*
- INTERDICTVM quorum bonorum datur super locis montium non vacabilem, *decif. 494. num. 2.*
- In interditi possessoris fructus veniunt à die morte litis *Collect. Fotor. Fot. 9. num. 2. R. P. D. Altoniti.*
- INTERESSE ab initio taxatum est illicitum, & vsurarium, praeterim de re de sui natura infusa, *Collect. Fotor. Fot. 2. num. 14. & 15. R. P. D. Bonnem. Argeli.*
- Etiam in vtenlibus Apothecae Atomatarum. *ibid. num. 16.*
- Maximè si res consistant in pondere, & mensura ibidem *num. 17.*
- Interesse probatur coniecturis *ibidem. num. 23.*
- Interesse Pupillorum potest ex officio taxare Iudex *ibidem. num. 25.*
- Interesse si quis non habet in transactione repellitur dicendo, tua non interit. *decif. 516. num. 2.*
- Ab habere interesse potest peti ratio administrationis, *dec. 301. num. 3.*
- INTERESSATIS non citatis Legitimatio facta post obitum Patris non praeducit. *dec. 593. num. 6.*
- INTERESSENTIBVS horis diurnis, de iure, & ex dispositione Sacri. Concil. Trident. tantum debentur distributiones quotidianae, *dec. 587. num. 2.*
- INTERFICIENTES Magistratu fungentes puniuntur poena *leg. Iul. Maiest. Collect. Fotor. Fot. 107. num. 107.*
- Interficientes Consiliarios puniuntur poena *leg. quisquis C. ad leg. Iul. Maiest. ibidem num. 108. non autem Interficientes eos, qui Magistratu funguntur ibidem.*
- Ad Interficientes omnes eos, qui pars corporis Reipubl. sunt, non debet extendi poena. *d. leg. quisquis ibidem num. 110.*
- Pura vide in verbis, *occidens, & occiso.*
- INTERPELLATIO constituit interpellatum in mala fide *decif. 301. num. 2.*
- Interpellatio extrajudicialis requisita à statuto ex possessione 30-annorum dicitur probata, *dec. 325. num. 10.*
- Interpellatio requisita de necessitate ex solo cursu temporis nunquam praesumitur *decif. 325. num. 5.*
- Interpellationem Interuenisse facit praesumere diuturna praestitio iudicium, *dicta decif. 325. num. 4.*
- Interpellationem extrajudicalem interuenisse, vix aliter probari potest, quam per obseruantiam subsequutam *dec. 325. num. 15.*
- Interpellationem extrajudicalem requisitam à statuto non interuenisse probari debet per Negantem, quando constat, solutos fuisse fructus *d. dec. 325. num. 3.*
- Interpellatione non facta vxor non consequitur fructus Legati pro dote relicti *decif. 332. num. 3.*
- Interpellatio debet praecedere, vt obligatus cum elansula (alias, &c.) praestet factum, & si non praestat, potest peti Sortis principalis, *dec. 600. num. 5.*
- Interpellatione aliqua non est opus in Legato Alimentorum pure facto, *decif. 279. fol. 135. num. 12.*
- INTERPRETATIO, est facienda, vt omnia, ad concordiam redncantur, *dec. 2957. num. 1.*
- Interpretatio in dubio est facienda in damnum locatoris, *decif. 68. num. 7.*
- Interpretatio semper est facienda ad effugiendū caducitatem *dec. 221. num. 6.*
- Interpretatio semper est facienda illa, quae excludit delictum, *dec. 325. num. 20.*
- In dubio sumenda est interpretatio, vt haeres minus graueretur *decif. 302. num. 5.*
- Interpretatio sumenda est ad exclusionem legati, quando illud remaneret frustraneum, *d. decif. 402. num. 7.*
- Interpretatio est facienda pro adimplemento

- contractus, quando agitur pro cuiusda pœ-
na. *dec. 428. num. 5.*
- Interpretationem mitiorem habet pro se adim-
plementum. *dec. 428. num. 10.*
- Interpretatio benignior sumenda est, ne Mulier
remaneat exclusa à beneficio donationis. *dec.*
438. num. 2.
- Acquirit interpretatio facienda est, quādo
promissio operarum non est posita in condi-
tione, sed in principali dispositione. *dec. 498.*
num. 9.
- Interpretatio quævis sumi debet ad sustinen-
dum actum, & excludendum dolum *dec. 570.*
num. 4. & Pot. 5. num. 26.
- Interpretatio quævis sumenda est pro exclusio-
ne donationis, & remissionis. *dec. 603. nu. 9.*
- Interpretatio in materia legatorum ea potius
sumi debet, quæ magis fauet heredi, quam
legatorio. *dec. 616. num. 1.*
- Ex quadam benigna interpretatione venit inde-
finita, quæ equipollet vniuersali, non autem
ex propria significatione *Collect. vtor. Pot. 1.*
num. 210.
- Interpretatio benigna cessat in materia odiosa,
d. d. Collect. vtor. Pot. 1. num. 211. Clem. 8.
- Interpretationem passiuam recipit à iure com-
muni statutum correctorium præter id, in quo
corrigit ibid. *num. 200.*
- Interpretatio statuti lucani vide In verbo. *Sta-*
tutum.
- Vnum statutum interpretationem recipit ab al-
io, *d. d. Pot. 1. num. 258.*
- Interpretationem à iure non recipit sententia,
d. d. Pot. 1. num. 305.
- Interpretatio benignior facienda est, ubi agitur
de remissione pœnæ odiosissime ibidem.
num. 436.
- Interpretationes habent locum solum in casu
dubio, *Collect. vtor. Pot. 5. num. 24. R. P. D. N. Se-*
ueroli Adnoc. Consist.
- INTERROGATORIA.**
- Sine Interrogatorijs, & parte absente Apo-
cæ negatio extorta attendi non debet. *dec. 617*
num. 9.
- Recognitio testium facta sine interrogatorijs
valeat, si præcessit citatio, *dec. 471. num. 3.*
- INTIMATIO.**
- Intimatione personaliter facta, ac legitimè re-
producta, seruauit terminis de Sylo, de-
claratoria est relaxanda *dec. 418. num. 1.*
- Facta intimatione mandati, seruatis quatuor
terminis, nec doctum de partitione, declara-
toria est decernenda, *dec. 547. num. 1. & dec.*
560. num. 1. & 2.
- INTRVSIO** ecelari non potest, quando fuit præ-
sentata Collatori ante prouisionem inhibitiu
Rotalis *dec. 417. nu. 8.*
- INTRVSVS** debet reuocenter parere mandatis,
nec potest allegare nullas, & subreptitias pro-
uisiones Apostolicas, *dec. 437. num. 9.*
- Contra Intrusos sine pendente est relaxanda de-
claratoria, etiam quod non fuerint citati ad
sententiam, *d. dec. 437. nu. 7.*
- INVENTARIUM** plenè probat contra hære-
des, *dec. 509. num. 7.*
- Inuentario deficiente, hæres tenentur In soli-
dum creditoribus hereditarijs *Collect. vtor. Pot.*
7. num. 38. bon. mem. Tarq. Vrbani.
- Inuentarij beneficium omittentes hæres dolo-
si, ac legum spectores à Iustitiano præsum-
tur ibidem. *num. 40.*
- Inuentarij omisio inducit de iure bonorum hæ-
reditarium detractum, & vsurpationem
etiam ingentis valoris ibid. *num. 41.*
- Inuentario non confecto hæres falcidiani amit-
tit de iure nouo ibidem. *num. 55.*
- Ex Inuentario, & ex quietantia Procuratoris
probatur consignatio, *dec. 354. num. 4.*
- Abique Inuentario, & simpliciter hereditatem
adcentes hæres vtique solidalem obligatio-
nē approbare, & ratificare censentur. *d. Collect.*
Pot. 7. num. 44. bon. mem. Tarq. Vrbani.
- Inuentario omisso hæres non tenentur in soli-
dum, sed tantum pro eorum rata, pro qua
sunt hæres, & non vltra, *d. d. Pot. 7. num. 47.*
& 48.
- Procedit etiam in portionibus siue per repudia-
tionem, siue per non acceptationem alterius
ex hæredibus per ius accrescendi obuentis ibi-
dem, *nu. 49.*
- Inuentario non obstante Florentini vigore sta-
tuti tenentur Creditoribus hereditarijs vltra
vires. *d. Pot. 7. num. 51.*
- Inuentarij omisio confundit actionem pro rata
tantum adita, non autem pro reliquis ab hæ-
rede non aditis ibid. *nu. 68.*
- Inuentario non obstante hæres tenentur in
solidum, quando fuit actum ad factum indi-
uiduum ibid. *num. 80. & 81.*
- Falit quando fuit petita quantitas, nempe pre-
tium domus ibid. *82.*
- Sine Inuentario hæres in actione personali
solum pro rata hereditaria virgeri possunt ibi-
dem. *num. 98.*
- Procedit etiam in causâ dotis, quinimò in cau-
sa fauorabili alimentorum ibid. *num. 99.*
- INVESTITURA** in ampliori forma nequit fieri
etiam per Episcopum *dec. 313. num. 2.*
- Inuestitura dubia ex alijs non dubijs declaranda,
d. d. dec. 313. num. 5.
- In inuestitura Clausula nouiter apposta cen-
setur per errorem, *d. dec. 111. num. 1.*
- Amplia non docto de mandato Procura illius,
qui eam fecit ibidem *num. 1.*
- Per solam inuestituram probatur possessio inter
Contrahentes *dec. 521. num. 3.*
- Inuestitura est regulanda iuxta verisimilem me-
rem inuestitorum *dec. 542. numer. 2. 3. & 4.*
- Ex inuestituris ad fauorem ascendantis regula-
ter non probatur dominium, *dec. 599. nu. 4.*
- Falit concurrentibus coniecturis. ibid. *num. 5.*
- Inuestituram petere non teneat Valsalus, pa-
tens inuestitiam à Domino, vel à Tertio supra
seu, durante molestia *dec. 204. num. 17.*
- IOANNES** de Podio instituit hæres pro di-
midia filios Vincentij. *Collect. vtor. Pot. 3.*
num. 4.
- IPSE** est prononem personalissimum, *Collect.*
vtor. Pot. 1. num. 262. Clem. 111.
- IPSIVS** dicto stat demonstratue, maxime si sub-
sequantur verba id tuadentia. *Collect. vtor.*
Pot. 10. num. 20. R. P. D. F. pag. 1001.
- IRREGULARITAS** non incurritur siue con-
tempta. *dec. 172. num. 4.*

- Contemptus non intervenit, quando poſita eſt*
venia d. deſiſ. 172. num. 5.
- ITA QVOD** dictio eſt, quæ limitat, & reſtricit
 priorem diſpoſitionem. *Colleſt. Pater. vot. 1.*
num. 236.
- Contrarius** quod ampliet vide. *num. 237.*
- Fallit tamen in materia pœnali. *num. 238.*
- IVDEX** appellacionis poteſt ſuper vno arti-
 culo pronunciare reliquis omiſſis. *deſiſ. 17.*
num. 3.
- Index** reuocando ſententiam in vno capite cen-
 ſetur illam in reliquis approbare. *deſiſ. 17.*
num. 4.
- Index** plurium cauſarum per diuerſas commiſ-
 ſiones commiſſarum poteſt ferre plures ſen-
 tentias, & abſoluens in vna non poteſt dici in
 alia condemnare. *deſiſ. 17. num. 8.*
- Index** ſequi poteſt æſtimationem primi periti,
 quando eſt media inter alias. *deſiſ. 113. num. 2.*
- Index** nulliter procedens non priuat poſſeſſione
 ſaltem ciuili. *deſiſ. 130. num. 3.*
- Index** nulliter procedit imittens aliquem in
 poſſeſſione, non citata parte. *deſiſ. 149. num. 8.*
- Index** factio decreto fauorabili ſuſpectus eſt offi-
 cio ſuo. *deſiſ. 359. num. 2.*
- Index** cum facultatibus A. C. poteſt decretum
 reponere, & deinde ferre ſententiam. *d. deſiſ.*
356. num. 3.
- Index** in informando ſe ſalem eſſe Notarium,
 non tenetur facere proceſſum in ſcriptis. *deſiſ.*
358. num. 10.
- Index** nulliter, & iniuſte procedens habetur, vt
 priuatus, & non poteſt impedire reintegrationem.
deſiſ. 378. num. 3. & 5.
- Index** procedens ad relaxationem mandati ſine
 citatione nulliter procedit. *d. deſiſ. 378. num. 6.*
- Index** ante inclinationem proceſſus poteſt inci-
 pere à carceratione. *deſiſ. 400. num. 9.*
- Index** inferior poſt obtentam inhibitionem ro-
 talem debet ſe abſtinere ab omni declaratione
deſiſ. 426. num. 7.
- Index** Eccleſiaſticus requiritur in contraſtibus
deſiſ. 535. num. 12.
- Index** ſecularis non eſt competens in renuncia-
 tionibus Nouitiorum. *deſiſ. 535. num. 4.*
- Iudicis** arbitrio remittitur liquidatio, & taxatio
 Alimentoꝝ, quando non conſtat de quanti-
 tate. *deſiſ. 249. num. 1.*
- Iudicis** in arbitrio eſt mandatum ſuſpicionis ſu-
 gere relaxare quoad probationem Crediti. *deſiſ.*
268. num. 9. & quale debet eſſe arbitrium ibid.
ad. num. 9.
- Iudicis** iuriſdictionem approbat producens iura
deſiſ. 356. num. 4.
- De defectu iudicis non poteſt dare producents
 iura. *d. deſiſ. 356. deſiſ. 5.*
- Iudicis** arbitrio ſunt reſcindiende expenſæ non tã-
 tum neceſſariæ, ſed etiam vtilis. *d. deſiſ. 357.*
num. 4.
- Iudicis** arbitrio ſtatut in exemptione inſtru-
 menti. *deſiſ. 358. num. 6.*
- Iudici** aſſerenti talem eſſe Notarium, ſtandum
 eſt. *d. deſiſ. 358. num. 8. & 9.*
- Iudicis** ab arbitrio pender quantitas alimentoꝝ
deſiſ. 390. num. 2.
- Iudicis** arbitrio ſtatut, an aliquis ſit ſuſpectus de
 fuga. *deſiſ. 409. num. 6.*
- Iudicis** in arbitrio eſt, quando alicui obijcitur
 crimen, adhibere modum cuſtodie circa per-
 ſonam. *d. deſiſ. 400. num. 10.*
- Iudici** tribuit facultatem ampliendi ſequita-
 tem Clauſula arbitrio Rota, & relaxat iuris ri-
 goꝝ. *deſiſ. 414. num. 1.*
- A** Iudicis arbitrio plurimum pendet liquidatio
 fruſtuum. *deſiſ. 412. num. 2.*
- Iudicis** reuocatio vt ſit valida requiritur nedum
 cauſa, verum etiam iuramentum. *deſiſ. 426.*
- Ad** iudices inferiores non ſpectat cognoscere
 de validitate inhibitionum Rotarum. *d. deſiſ.*
426. num. 6.
- Iudici** nullam inferit iniuriam, ſed vitatur iure
 ſuo allegans ſuſpectos peritos. *deſiſ. 465. nu-*
mer. 2.
- Iudicis** decretum non inducit illas ſolemnitates,
 quæ in illo non enunciantur. *deſiſ. 535. num. 3.*
- Iudicis** ſecularis decretum non facit præſumere
 licentiam iudicis Eccleſiaſtici in renunciationi-
 bus requiſitam. *deſiſ. 535. num. 5.*
- Index** poteſt carcerare Reum probatis requiſitiſ
 Sacꝝ. Concil. de quibus in deciſione abſque
 iudicibus adiunctis. *deſiſ. 556. 1.*
- Sequeſtratio** à iudice deputato nulla debetur
 merces. *deſiſ. 576. num. 3.*
- Quando** index monuit pro ſingulis diebus, &
 horis, examen Teſtium factum abſque cita-
 tione ad videndum iurare teſtes, valet. *deſiſ.*
578. num. 4.
- Examen** factum extra terminum conceſſum à
 iudice de rigore eſt nullum. *deſiſ. 578. num. 1.*
- Quando** iudex exceſſit fines compromiſſi, lau-
 dam dicitur latum abſque iuriſdictione, & eſt
 nullum. *deſiſ. 609. num. 2.*
- Iudicis** decretum, ſeu mandatum habet præſu-
 mptionem pro ſe. *deſiſ. 615. num. 2.*
- Iudicis** arbitrio remittitur, quando creditum
 poſſit incontinenti liquidari. *deſiſ. 614. num. 4.*
- A** iudice dicitur facta pœnæ impoſitio, quando
 tulit ſententiam. *Colleſt. Pater. vot. 1. numer.*
224.
- Iudicis** actum reſpicit verbum (puniantur)
d. d. Colleſt. Pater. 1. num. 214.
- De** impoſitione per Iudicem faciendam intelligitur
 ſtatutum mandans imponi delinquentibus
 debitas pœnas. *d. Pater. 1. num. 223.*
- A** iudicibus variè fuerunt puniendi delinquentes
 in *Crimine leſæ Maieſtatis* ibidem. *num. 260. 261.*
- Iudici** non ereditur, niſi quantum ex actis appa-
 ret ibidem. *num. 289.*
- Pro** iudice præſumitur ibid. *num. 312.*
- Iudicis** arbitrio relinquitur, quæ læſio dicatur
 magna in laudo dato ab arbitro. *d. vot. 1. num.*
529. item vbi expreſſe taxata non reperitur
ibid. num. 530.
- Index** poteſt arbitrari, inſpecta cauſa tranſactio-
 nis, & perſonarum, & perpenſis viribus
 ambarum partium, an Tranſactio ſit æqua,
 vel iniqua ibid. *num. 531. & 533.*
- Statutum** mandans, quod index cõpellat Agna-
 tos ad compromiſſum, intelligitur parte præ-
 ſente, vel citata. *Colleſt. Pater. vot. 2. num. 13.*
R. P. D. lo. mem. Argeli.
- Index** ex officio poteſt taxare intereſſe pupillo-
 rum. *d. Pater. 2. num. 25. ben. mem. Argeli.*
- Index** elapſo termino decem dierum ad appel-
 landum

- landum potest exequi propriam sententiam, citra vitium attentatorum, & nullitatis. *vor. 6. num. 20. bo. mem. Tarq. Vrbani.*
- Iudex Romanæ Curia quoadque in articulis arduis diutius evocet sententias. *d. Collect. vot. 7. num. 2. eiusd. bo. me. Tarq. Vrbani.*
- A iudicis arbitrio absolute pendet, an hæredes valeant in solidum conveniri, & debet pō. derare, an hæredes sint omnes solvendo ibid. *num. 102.*
- Iudex potest se extrajudicialiter informare circa llyum Tribunalis. *d. Collect. vot. 5. num. 10. R. P. D. N. Generali. Advoc. Concilii.*
- Iudex procedens de consilio potest proferre sententiam, etiam eo non expectato, si instantia labatur ibid. *num. 29.*
- Iudicem eligere ex forma statuti deputandum si differant partes, instantia non perimitur per 30. annos ibid. *num. 31.*
- A iudice fieri non potest protogatio fatalium, sine citatione, etiam præcedente commissione ibid. *num. 38.*
- A iudice prorogari nequeunt fatalia lapsa, sed Princeps est adcurandus ibid. *num. 46.*
- Iudices, exceptis Auditoribus Rotæ non juvantur Innocentiana ibid. *num. 49.*
- Etiam iudex à quo det revententiales, tamen commissio appellations cum clausula. *Commissio quod sit locus Aggidiana, non reuocatur executionem factam d. Collect. Fot. 3. num. 13. R. P. D. bo. me. Andosilla.*
- Iudex ad quem non potest reuocare executionem factam, nisi prius cognito de illius iustitia, & validitate stante commissione appellations cum clausula *si quid exequatur, ibid. num. 6.*
- Amplia procedere, quando causa fuit commissæ cum clausula, *si, & in quantum, num. 17.*
- Iudex ad quem vi possit executionem vii attentari reuocare non obstante clausula *sine præiudicio, aut sine retardatione, nullitas, vel iniustitia executionis debet esse patens d. Fot. 3. num. 51. R. P. D. bon. mem. Andosilla.*
- IVDICIVM** adipiscendæ absorbet iudicium summarissimum possessionis, & ab illo non datur appellatio *dec. 351. num. 17. & 19.*
- Iudicium subhallationis quando fuit nullum, tertius emptor censetur habere bona empti in subhallatione tanquam à priuato *dec. 388. num. 3.*
- Iudicium taxationis expensarum prosequi non potest contra Procuratorem Dominum litis effectum *dec. 460. num. 2. & 3.*
- Iudicio ordinario, non autem via executionis agi debet contra prouisum Apostolicum possessionem *dec. 372. num. 2. & 6.*
- Iudicium inceptum non immutant clausule (quam, & quas) *dec. 607. num. 3.*
- Iudicia quando sunt incompatibilia, & contraria, tunc clausula *quam, & quas* in commissione nihil operantur, sed requiritur specialis expressio *d. dec. 607. num. 4.*
- In iudicio possessionis sufficiunt leuiores probationes, & semiplene *dec. 170. num. 2.*
- In iudicio summarissimo retinendæ non admittuntur exceptiones contra Testes *dec. 180. num. 8.*
- In iudicio possessionis seruatis quatuor terminis intrat arbitrium Rotæ pro seruatiōe aliorum terminorum omisorum *dec. 343. num. 1. & 2.*
- In iudiciis summarijs articuli habentur foto libelli *dec. 352. num. 2.*
- In iudicio reintegrationis requiritur probatio duorum extremorum *dec. 178. num. 1.*
- A iudicio suspicanti se repelli posse, mantentio non est concedenda *dec. 383. num. 3.*
- In iudicio summarissimo mantentionis nec titulus, nec causa requiritur, sed sufficit solæ instantia facti *dec. 446. num. 4.*
- Pro iudicio Episcopali præsumptio, unde qui ad allegat irrationabile, id probare tenetur plene, & concludenter *dec. 422. num. 1.*
- Iudicium Ordinarii, vi possit redargui, vel plena requiritur probatio, vel saltem concurrere debent vehemenssimæ coniecturæ, & præsumptiones *d. dec. 432. num. 5.*
- Iudicio Ordinarii relinquitur iudicare aliquem magis idoneum, non autem pertinet ad examinatores *d. dec. 422. num. 7.*
- Obligatio non retardatur exceptione nullitatis pensionis, quæ postea videtur remittenda ad iudicium ordinarium, & per tres conformes canonizanda *dec. 447. num. 6.*
- In transactione in iudicio possessionis non admittitur exceptio falsæ Cause *dec. 509. num. 9.*
- In iudicio rei vindicationis possessio facit presumere dominium contra violentum spoliatozem *dec. 582. num. 1.*
- Iudicio Exequutoris testamentarij multum est deferendum in dubio *dec. 616. num. 4.*
- In iudicij prosecutione citationes non sunt necessariæ, quando visus fuit à principio citatus ad totam causam *Collect. vot. Fot. 6. num. 35. bo. mem. Tarq. Vrbani.*
- In iudicio Saluam, vel associationis fructus debentur non à die inmissionis, sed morte litis. *d. Collect. Fot. 9. num. 1. R. P. D. Aluanti.*
- Iudicium Signaturæ, quando de iniustitia manifestata, & nullitate non apparet, suspendit tantum executionem futuram, non autem iam factam, & tunc commissio debet intelligi, quoad effectum deuolutiuum tantum *d. Collect. Fot. 3. num. 7. R. P. D. bo. me. Andosilla.*
- Iudicio executiuo, vel Aggidiana non obstante potest dari de attentatis ibidem *num. 47.*
- Quando iudicium inuentatur pro auocanda ipsa re fructus veniunt à die morte litis, secus autem quando duntaxat intentatur pro consequendis fructibus *Fot. 9. num. 3. R. P. D. Aluanti.*
- Item quando intentatur pro consequendis duntaxat fructibus, & non ipsa re litis contestatio non operatur, vi tertius possessor teneatur ad restitutionem fructuum à die morte litis ibid. *num. 5.*
- VLIA** Maiestatis quid, & quot capita continet *Collect. votorum Fot. 1. num. 3. Clem. 8.*
- In lulum omnes alie leges fuerunt translatæ *d. vot. 1. num. 12.*
- Iula Maiestatis imponit varias penas in singulis capitibus, & quas *diff. vot. 1. num. 4.*
- Ex l. lula filij Rebcllum non efficebantur incapaces successione personarum extranearum *d. Fot. 1. num. 74.*
- IVRAMENTVM** partis requiritur in taxatione expensarum *dec. 107. num. 3.*
- Declara, sufficere Notarium illud extendere in rege.

registro absque alia praestatione ibidem *num. 4.*
 Iuramentum, à quo fuit petita, & obtema abso-
 lutio, non tollit exercitium actionis *decif. 126.*
 Iuramentum Testium non probatur ab enuncia-
 tiva Notarii *dec. 338. num. 5. & 6.*
 Iuramentum praestitisse censetur Testes exami-
 nati in termino à Iudice praefixo cum interro-
 gatorijs partis nihil opponentis *decif. 338. num. 7.*
 Nec per iuramentum, nec per consuetudinem,
 potest impediri recursus ad Sedem Apostolicam
decif. 398. num. 3.
 Iuramentum, & causa requiritur, vt sit valida,
 recusatio Iudicis *dec. 426. nu. 1. & 2.*
 Iuramentum de non vntendo Indulto intelligi-
 tur, nisi addit iusta causa *decif. 571. num. 13.*
 Iuramentum perpetuat actionem, habetque vim
 litis contestationis, quae interruptit praescri-
 ptionem *dec. 607. num. 6.*
 Statutum Vrbis tollit iuramentum, quia tollit
 fidem scripturae ibid. *num. 7.*
 Iuramentum praestare debent Examinatores ex
 dispositione Sac. Concil. Trident. *decif. 617.*
num. 12. declarata num. 13. & 14.
 Cum iuramento non potest declarare haeresid,
 quod fidei Defuncti erat commissum *Collect.*
notor. vot. 4. nu. 13.
 Quae declaratio debeat fieri cum iuramento
 vide *d. vot. 4. num. 31.*
 Declaratio facta cum iuramento an sit standi,
 quando Testator Executori mandauit seruare
 secretum absque alijs concessuris, contraria
 sunt opiniones Doctorum ibid. *num. 33.*
IVRISDICTIO data in commissione cum clau-
 sula *post quam paruerit* est condicionalis, & non
 potest Iudex, nisi conditione adimpleta, iuris-
 dictionem exercere *decif. 84. nu. 5. & 6.*
 Iurisdicção ordinaria exercetur per Administra-
 tores Ecclesiarum, qui etiam possunt omnia,
 quae possunt electi *decif. 162. num. 5.*
 Iurisdicção ordinaria non probatur ex visitationi-
 bus factis post Concilium, quia potuerunt fieri
 ab Ordinario tanquam à Sedis Apostolicæ
 Delegato *dec. 278. num. 10.*
 Tam ex defectu iurisdictionis, quam ex defectu
 citationis laudum dicitur nullum eo, quod ex-
 cedit fines compromissi *decif. 452. num. 7.*
 Intentionem fundatam exercendi iurisdictionem
 habet Episcopus in quolibet loco suæ Diece-
 sis *decif. 475. num. 11.*
 Iurisdicção deuoluitur ad A. C. Executoribus in-
 tra biennium non expedientibus causam *decif.*
521. num. 8.
 Iurisdicção delegati expirat post sententiam nol-
 liter latam *d. decif. 521. num. 19.*
 Ex defectu iurisdictionis laudum est nullum *dec.*
540. num. 3.
 Absque iurisdictione laudum latum est nullum,
 & dicitur latum absque iurisdictione, quando
 Iudex excedit fines compromissi *decif. 609.*
num. 2.
 Qui sine iurisdictione, vel imperio est, dicitur
 priuatus, & distinguitur ab illustribus, & ab
 his, qui in dignitate sunt *Collect. notor. vot. 1.*
num. 14. Clem. VIII.
 Iurisdicção Generalium restringitur ad correctio-
 nem suorum Regularium, nec egreditur por-
 tas Conuentuum *Collect. vot. 8. num. 32. R. P. D.*
Alteuui.

Iurisdicção Generalium non est Monarchica, consi-
 teneantur procedere de voto Definitorum in
 rebus grauibz ibidem *num. 62.*
 Iurisdicçãois Maioritas non infert maioritatem
 dignitatis, nec praeherentiam ibid. *num. 63.*
 Iurisdictionem maiorem licet habenti Ordinario
 tamen praefertur Iudex delegatus ibid. *num. 64.*
 Iurisdictionem non habens Minor praecedit ha-
 benti maiorem, quando est in possessione pre-
 cedendi ibid. *num. 65.*
 Conclusio, quod maioritas Iurisdictionis atten-
 datur in materia praecedentis declaratur pro-
 cedere in loco ipsius iurisdictionis ibid. *num. 67.*
 Iurisdicção non est tributa per commissionem
 appellationis, nisi hac iustificata *d. Collect. notor.*
Vot. 3. num. 22. R. P. D. boane. Andefilla.
IVS accrescendi datur in concessione pluribus
 facta, & hoc colligitur ex verbis *decif. 204. num.*
3. & 9.
 Ius accrescendi regulariter non datur in concessi-
 one facta pluribus, quando vnusquisque
 pro sua portione recepit censuram *d. decif. 204.*
num. 4.
 Ius accrescendi non admittit concessio facta per
 verbum (*quisque*) *d. decif. 204. num. 11.*
 Ius accrescendi quando non datur in concessi-
 one vide *d. decif. 204. num. 12. & 13.*
 Ius Civile seruatur inter Ciues, & Incolas *decif.*
351. num. 18.
 Ius Collegii remanet in vno, donec fuerit au-
 thoritate superioris destructum *decif. 376. nu. 11.*
 Ius est quæritum ex stipulatione Notarii absque
 ratificatione partibus interessaris dicti instru-
 menti *decif. 389. num. 2.*
 Ius suum ne quis impediatur prosequi propter
 paupertatem, interponitur arbitrium *decif.*
396. num. 5.
 Ius incorporalis praescriptio consistit in scientia
 & patientia illius, contra quem praescribitur
decif. 287. num. 9.
 Inris rigorem relaxat clausula *Arbitrio Rosa* si co-
 stat de bono iure *decif. 343. num. 4.*
 Iuri, seu spei de succedendo potest renunciare
 substitutus ante euentum casus substitutionis
decif. 411. nu. 4.
 Nec ius, nec rem iudicatam faciunt decisiones
 Rotaes *decif. 509. num. 10.*
 Ius certum habenti quando non praepiudicat trans-
 actio super incerto *decif. 516. num. 3.*
 Ius non abdicatur à resignante per resignationem
 conditionalem, nisi purificata conditione *decif.*
529. num. 4.
 Ius, & possessio amittitur per resignationem in-
 manibus Papæ *d. decif. 529. num. 5.*
 Ius nullum disponit, quod ex donatione trans-
 feratur dominium absque traditione *decif. 536.*
num. 4.
 Plus iuris non habet Cessionarius, quam cedens
dec. 536. nu. 13.
 Ius praesentandi apud quemlibet ex Patronis in-
 solidum residet *decif. 54. num. 6.*
 Ius à resignante non abdicat resignatio facta ex
 causa, si causa resignationis non purificetur
dec. 557. nu. 4.
 Et tunc casu beneficium dicitur vacare per obitum
num. 5.
 Iure conferendi beneficia non priuat alios, nec

- præiudicat Collatoribus his vetiens inter pro-
prios *dec. 591. num. 4.*
- Iuri alterius non presumitur Papa velle derogare
ibidem *num. 12.*
- Ius quæsitum dicitur Privilegio per electionem Ca-
pituli *d. decif. 591. num. 14.*
- Ius electi à Capitulo censetur præservatum per
clausulam *Dummodo alteri non sit ius quæsitum ap-
positam in prouisione Papæ ibidem num. 17.*
- Electio de beneficio facta à Capitulo, ad quod
spectat ius eligendi, tenet etiam si addit ius super
possessione ibidem *num. 26.*
- A iure conuenit regulari Arbitrium, & potest
extendi ad pœnam comminatum à iure *decif.
557. num. 2.*
- Iuris ordine etiam non seruat procedi potest
contra Reum fugientem, vel fugam parantem
d. dec. 557. num. 6.
- Iuris defectum si supplere voluisset Papa in tran-
sferente debuisset exprimere, nec susceperunt verba
generalia *dec. 573. num. 16.*
- A iure regulatur Arbitrium *dec. 573. num. 7.*
- Iuri querendo de futuro renuntiatio non indiget
solemnitatibus *dec. 574. num. 5.*
- Declaratio non procedere, quando spes est certa ra-
dicata in causa de presenti ibidem *num. 6.*
- De iure, & ex dispositione Sacri Concilii Tridenti
distributiones quotidianæ debentur tantum
interessentibus horis Canonicijs *decif. 587.
num. 1.*
- Iuri Ecclesiæ quæsitio non potest per sententiam
renunciare Prælati *dec. 609. num. 4.*
- Ius quæsitum cui ius fuerat, non præiudicat
Breue non derogans regulæ de iure quæsit. nō
tollend. *dec. 611. num. 9.*
- Iuri Communiarum tanquam diuerso à iure par-
ticularium non præiudicatur per actus particu-
larium *dec. 96. num. 7. & 8.*
- In iure percipiendi decimas datur manutentio
Capitulo, quando illis percipit vigore contra-
ctus, & est in possessione percipiendi *dec. 481.
num. 3.*
- Non præiudicat renunciatio primogenituræ illis
quibus per stipulationem Notarij fuit ius quæ-
situm *decif. 459. num. 1.*
- Iure suo utitur, nec Iudici vllam facit iniuriam
Allegans suspectos Peritos *decif. 465. num. 1.*
- Ius quando est obsecrum, æquitas non habet lo-
cum ad effectum concedendi dilationem *dec.
465. num. 3.*
- Iura testes recognoscentes ad Notarij requisiti-
onem statim, & incontineni post iuramentum
valide recognoscunt *dec. 471. num. 1.*
- Ius non habens non potest cedere *dec. 494. num. 4.*
- Ius à Resignante non abdicatur, si resignatio non
habet effectum *decif. 496. num. 10.*
- Ius Actore non habente, Reo possessori compe-
tit *Vid. d. decif. 502. num. 1.*
- Ius prohibendi, ne homines Tertij accedant ad
aliud molendinum soli Principi supremo non
recognoscenti superiorem competit *decif. 96.
num. 10.*
- Ius capiendi possessionem propria auctoritate, &
obtinendi affiliationem in vim clausulæ com-
positi, & Precarij cedi potest *dec. 511. num. 5.*
- Ius Tertij potest opponi in omnibus iudicijs etiā
possessorijs, quando oppositio respicit decisi-
onem possessorij ex parte agentis *dec. 544. num. 3.*
- Ius conferendi vide in verbo *conferendi.*
- Iuris Tertij exceptio non perimit ius agentis,
nisi illo tertio volente *dec. 177. num. 1.*
- Iuris Tertij exceptio non admittitur in iudicio
executiuo *dec. 177. num. 2.*
- Nec in iudicio restitutionis in integrum *dec. 134.
num. 5.*
- Ius agendi pro rata dotis non exadæ relictum fi-
lius probat illius receptionem in parte *dec. 326.
num. 2.*
- Ius tertij vt non legatur, semper censetur datum
arbitrium *dec. 389. num. 1. & 3.*
- Iurium reuerfatio ad sui fauorem facta à ceden-
te, quomodo intelligatur *dec. 110. num. 1.*
- Iurium cessio per Creditorem facta soluenti de
pecunijs debitoris habet solum vim quæritatio-
nis *d. dec. 110. num. 5.*
- Declaratio ad præcedere, dummodo soluens nullum
patitur damnum, secus è contra ibidem *num.
6. & 8.*
- Iurium vniuersalis cessio non comprehendit ius
in particulari transactione appositum *dec. 91.
num. 1.*
- Iurium cessio, quæ ad alium spectant, remanet
inutilis ex regulâ, quod nemo plus iuris *dec. 425
num. 8.*
- Ius partium præseruat clausula (*sine præiudicio*) &
ideo solidationes computorum factæ cum hac
sempre possunt reuocari *dec. 612. num. 6.*
- Iuris communis dispositioni est conforme, offi-
cium esse auxilium *dec. 617. num. 20.*
- Nec iure communi, nec vigore statuti Lucani
filij Vincentij de Podio fuerunt priuati fustione
passiua testamenti *Collect. vider. vol. 1. num. 155
Clem. 3.*
- Sub iuris communis dispositione remanet casus
non decisis à statuto ibidem *num. 171.*
- Statutum, quod intelligi possit corrigere in plu-
ribus ius commune debet interpretari, quod
in vno tantum ibidem *num. 193.*
- Iura præferunt, sed non tribuit noua beneficia in
leg. & inuentarij *dec. 244. num. 4.*
- Iura producenti Iudicis iurisdictionem approbat
decif. 356. num. 4.
- Iura producenti non potest dare de defectu Iudi-
cis *decif. 356. num. 5.*
- Iura, ac omnia bona translata transeunt in trans-
latarium *dec. 372. num. 4.*
- Ad iura, & actiones non extenditur obligatio
omnium bonorum mobilium, & immobilium
decif. 402. num. 4.
- Iura alijs personis vendita non comprehendit
cessio omnium iurium *dec. 590. num. 2.*
- Vt minus corrigant ius commune, quam dispo-
sibile, interpretari debent statuta *Collect. vider.
vol. 2. num. 199. Clem. VIII.*
- A iure communi recipit passiuam interpretatio-
nem statutum correctorium præter id, in quo
corrigi ibidem *num. 200.*
- A iure communi recipit declarationem statutum
pœnale ibidem *num. 203.*
- De falsitate de iure punibili intelligitur statum
puniens falsitatem ibidem *num. 204.*
- Ipo iure imposita non debet in dubio censeri
pœna *Collect. vider. vol. 1. num. 240. & 270.*
- Vbi ipso iure non imponitur pœna, requiritur
sententia.

sententia ibidem *num.* 231.
 Maxime in poena afflictiva, & priuativa *num.* 332.
 Ea, quæ sunt iuris civilis ipso iure amittunt Re-
 belles ibidem *num.* 155. Item Deportati *num.* 156.
 Nil aliud est vti plenitudine potestatis, quam
 derogare iuri communi, seu ordinario ibidem
num. 377.
 Iure Claustris tantum adempto in decreto contra
 Patres rebelles, filij habent satisfactionem testamen-
 ti ibidem *num.* 410.
 Ius accrescendi intrat inter hæredes coniunctos
 re, & verbis ibid. *num.* 446.
 Ius, & titulum præcedendi inducit quasi posses-
 sio decennalis *Collect. vtor. vot. 8. num.* 4. *R. P. D.*
Altouiti.
 Iura proprii Collegij defendere quisque tenetur
 ibidem *num.* 71.
 Ius operiendi caput coram Rege Catholico non
 sufficit ad constituendum aliquem Magistrum
 Hispaniæ ibid. *num.* 57.
 Iura sanguinis sunt immutabilia *d. vot. 1. num.* 400.
 Iura sanguinis non amittunt banniri ibid. *num.* 401.
 De iure quando quis impeditur agere, præcrip-
 tio non currit ibid. *num.* 571.
 Statutaria præscriptio sortitur naturam præscrip-
 tionis iuris communis ibidem *num.* 580.
 Cum dispositione iuris communis videtur se-
 conformare statutum Lucanum *lib. 1. cap. 62.*
 ibid. *num.* 581.
 Ne dum de iure canonico in statu Ecclesiastico,
 verum etiam de obseruantia Curie, supremo-
 rumque Magistratuum instantia est perpetua
Collect. vtor. vot. 6. num. 10. *bo. num.* 7. *Targ. Frbani.*
 Est de iure diuino, vel naturali à diuino proce-
 dente prima citatio, seu monitio; & ideo de-
 bet esse personalis ibidem *num.* 42. & *sub num.*
 43. reprobat *Sarmen.* contrarium tenens.
 De iure civili cum sint omnes aliæ citationes,
 excepta prima, possunt per Principem de ple-
 nitudine potestatis tolli, & omitti etiam ad sen-
 tentiam ibidem *num.* 45. & 46.
 Iure benedicendi, Mitra, & baculo vti possunt
 Referendarii in Abbatiji *Collect. vtor. vot. 8.*
num. 21. *R. P. D. Altouiti.*
 Ius siue bonum, siue malum præseruet clausula
fine præiudicio & nihil concedit de nouo *d. Col-
 lect. vot. 1. num.* 42. *R. P. D. bo. num.* 4. *Andefilla.*
 Per ius nouum in *L. 4. cum in Adoptiis C. de Adoptiis,*
 fuit correctæ *lex 2. ff. de fuis, & legitim. d. Collect.*
num. 10. *num.* 2. *R. P. D. P. Espingani.*
 Iura omnia, quæ habet filius legitimus, & natu-
 ralis habet Arrogatus, & efficitur propriè fi-
 lius *d. Pot. 10. num.* 5.
 Ius querelandi habet prout legitimus Arrogatus,
 si ei non relinquatur quarta in testamento ibi-
 dem *num.* 3.
 Ius querelandi in specie non habet Adoptatus,
 si in testamento patris præteratur ibid. *num.* 9.
 Tam de iure nouo, quam de iure antiquo Prior
 in gradu remotiorem excludit ibidem *num.* 11.
 Ius radicarum de tempore gratiæ, non autem in
 futurum comprehendit clausula *fine alienius præ-
 iudicio* ibidem *num.* 10.
 Iuris communis derogatio est facienda specificè,
 & expresse, & non sufficit genericis ibidem.
num. 24.

Iure diuerso vocati non censetur vocati sub

vnica structura verborum *dec. 160. num.* 2.
 IVSPATRONATUS
 Non potest donari Laico absque licentia Episco-
 pi *dec. 13. num.* 2. & 3.
 Donatum Tibi, & Vestris restringitur ad solos
 descendentes *dec. 23. num.* 4.
 Vt dicatur acquiritur, sufficit fundatio præsum-
 ptia cum effectu donatione *dec. 25. num.* 2.
 Probatur ex Enunciatiuis antiquis, & emanatis
 à diuersis personis *dec. 25. num.* 3.
 Et ex præsentationibus continuatis, & effectu
 sortitis, iunctis alijs, de quibus ibi *d. dec. 25.*
num. 4. & 5.
 Et ex adnotatione in libris Capituli, & Ordinarij
 vti talis ibidem *num.* 9.
 Præsumitur ex insignibus Patronorum in scula-
 ptis Muris Cappellæ, & ex illorum sepulchris
 ibidem *num.* 10.
 Acquiritur non solum per constructionem Ec-
 clesiæ, sed per diuix reedificationem cum
 augmento dotis *dec. 27. num.* 1. & *dec. 92. num.* 4.
 Ex reedificatione probatur ex asserione Vicarij
 pro ea interpositis decretum ibidem *num.* 3.
 Non potest acquiri absque consensu Ordinarij
dec. 53. num. 1.
 Amplia, quod nec potest per Vicarium absque
 speciali mandato suppleri ibidem *num.* 2.
 Declara id procedere in translatione tantum,
 secus in reedificatione, quia supposita funda-
 tione omnino consentire videtur, & sufficit
 consensus Vicarij etiam absque speciali man-
 dato ibidem *num.* 2.
 In Iurispatronatus reedificatione cursus octuaginta
 annorum facit præsumere consensum Episco-
 pi, & omnia solemnia *d. dec. 53. num.* 4.
 Item per plures præsentationes effectuatæ ibid.
num. 5.
 In Iurispatronatus reedificatione sufficit consen-
 sus tacitus Episcopi ibidem *num.* 6.
 Iurispatronatus à personis suspectis de usurpatione
 debet probari ex donatione, & fundatione, aut
 ex præsentationibus spatio 30. annorum effe-
 ctuatæ *dec. 80. num.* 2.
 Amplia, vt præsentationes debent probari per
 publica documenta, & Instrumenta, nec sup-
 pletur per acquipollens *d. dec. 80. num.* 3. & 5.
 Iurispatronatus probatur ex obsequantia *dec. 89.*
num. 3.
 Iurispatronatus acquiritur ex sola reedificatione
 Ecclesiæ, & dotis augmento *dec. 92. num.* 4.
 Iurispatronatus in Parochianis quomodo probetur
dec. 140. num. 3. & 3.
 Ad probandum Iurispatronatus quales testes non
 admittantur *disse. dec. 140. num.* 4.
 Ad probandum Iurispatronatus insimul cum sa-
 cramentis requiritur quasi possessio *d. dec. 140. num.* 6.
 Iurispatronatus plenè, & concludenter probandus
 est, quando Ordinarius est in causa, & agitur
 de probanda substantia Iurispatronatus *d. dec. 140.*
num. 7.
 Iurispatronatus usurpatio in priuatis non præsu-
 mitur *d. dec. 140. num.* 5.
 Iurispatronatus spectans ad familiam Gubernatores
 intelligitur spectare ad maiorem, & seniores
 Domus *dec. 175. num.* 3. & 3.
 Iurispatronatus ex quibus remaneat probatum *dec.*
191. num. 1.

Iurif-

- Iurisparronatus in fundacione si requisiti sit Peritria pulsandi organum, omnino concurrere debet *dec. 211. nu. 1. & 6.*
- In beneficio Iurisparronatus tenor fundacionis inspicendus est *d. dec. 211. nu. 1.*
- Nuntius non potest derogare qualitati requisitæ in fundacione Iurisparronatus *dist. decif. 211. nu. 2. & 3.*
- Iurisparronatus probatio in loco, ubi Baro habet iurisdictionem, quomodo fieri debeat *dec. 215. nu. 1. & 2.*
- Iurisparronatus exceptio rejicitur ad petitorium *dec. 215. nu. 3.*
- Iurisparronatus non probatur presentationibus, quæ non probantur effectuatæ *dec. 223. nu. 1.*
- Iurisparronatus ut probent presentationes, debent esse factæ illius vigore, quando potuerunt fieri alio iure *dec. 223. nu. 2.*
- In Iurisparronatus non admittitur probatio equiuoca *dec. 223. nu. 3.*
- Iurisparronatus debet probari per necessarias, & concludentes probationes *dec. 223. nu. 4.*
- Iurisparronatus non concludit probatio desumpta ex eo, quod presentatus fuerit institutus à Capitulo, non autem ab Episcopo *dec. 223. nu. 5.*
- Iurisparronatus esse ex fundacione, & dotatione non concludunt presentationes factæ vigore illius *d. decif. 223. nu. 7.*
- Iurisparronatus exceptis iis ex fundacione fuerunt per Sac. Concil. Trident. reuocata *decif. 223. nu. 8.*
- Iurisparronatus ex Sacro Concilio Tridentino debet probari per presentationes effectuatæ per longissimum tempus, quod est centum annorum *decif. 223. nu. 9.*
- Iurisparronatus de iure comuni probatur ex quasi possessione quadragenaria, iuncta fama *decif. 223. nu. 11.*
- Iurisparronatus repugnat manualitas beneficii, & illius institutio, & destitutio *d. dec. 223. nu. 10.*
- In Iurisparronatus tenor instrumenti fundacionis est attendendus *dec. 239. nu. 1.*
- Iurisparronatus probatur ex instrumento concessionis Episcopi *dec. 275. nu. 3.*
- Iurisparronatus in totum Papa derogare potest, quando beneficium vacat apud sedem *dec. 275. nu. 4.*
- Iurisparronatus beneficia comprehenduntur sub generali Constitutione, quando non est contraria voluntati fundatorum *dec. 239. nu. 11. fol. 142.*
- Iurisparronatus existentia probatur ex Testibus deponentibus de immemorabili *dec. 317. nu. 1.*
- Item ex publica voce, & fama, quando concurrat longissima quasi possessio *d. decif. 317. nu. 2.*
- Iurisparronatus existentia probatur ex præsentationibus continuatis *d. dec. 317. nu. 3.*
- In probatione Iurisparronatus Rota deferre solet Enunciatus antiquis Ordinariis *dist. decif. 317. nu. 4.*
- In Iurisparronatus Vniuersitatis requiritur copulatiue immemorabilis, & per authenticas scripturas docere de presentationibus continuatis, & effectuatæ *dec. 335. nu. 1.*
- In materia Iurisparronatus contra ius tantum censetur præscriptum, quantum possessum *d. dec. 335. nu. 5.*
- Iurisparronatus probatur duobus concurrentibus requisitis, scilicet ex præsentatione continuata per spatium 50. annorum, ac ex immemorabili quasi possessione *dec. 420. nu. 1.*
- Ad probandum Iurisparronatus in omnibus non sufficiunt presentationes licet plures *decif. 420. nu. 12.*
- Ad effectum probandi Iurisparronatus in omnibus portionibus Ecclesie non sufficiunt hinc presentationes, quidquid esset, si constaret de causa vniuersali *d. decif. 420. nu. 6.*
- In Iurisparronatus Vniuersitatis presumitur vsurpatio *dec. 541. nu. 2.*
- Iurisparronatus Vniuersitatis quomodo probetur *d. dec. 541. nu. 1.*
- Probatio per scripturas requisita in Iurisparron. non potest impleri per aequipollens *decif. 541. nu. 5.*
- In defectu scripturæ quomodo probetur Iurisparronatus *d. decif. 541. nu. 7.*
- In Iurisparron. probandis non est aperienda noua via *d. dec. 541. nu. 9.*
- Iurisparronatus per Communitatem licet paruum est probandum vel per instrumentum fundacionis, & dotationis, vel per immemorabile, & presentationes continuatas spatium 50. annorum, & effectum fortassis *dec. 586. nu. 1.*
- Et probatio debet esse per instrumenta publica, nec valere per aequipollens ibidem *nu. 2.*
- Et debent concurrere copulatiue ita ut si deficiat immemorabilis, non suffragetur ibidem *nu. 3.*
- Nec sufficit centenaria ibidem *nu. 4.*
- IVSTIFICATIO non requiritur in prouisione facta ab Ordinario *dec. 345. nu. 1.*
- Quando iustificatio resultat ex libris creditoris, creditum non potest denominari liquidum *d. decif. 734. nu. 5.*
- IVSTIFICARI incontinenti non posse creditum tunc dicitur, quando pendet à verificatione plurium partium, quæ indigent discussione *decif. 634. nu. 6.*
- IVSTINIANVS Imperator reduxit numerum Referendariorum *Collect. veter. tot. 1. nu. 17. R. P. D. Altuini.*
- A Iustiniano præsumuntur dolosi, & legum spretores heredes beneficium inuentatij omittentes *d. Collect. Vet. 7. nu. 40.*
- IVSTITIA probatur ex propria confessione *dec. 146. nu. 2.*
- Iustitia sententie probatur ex duobus extremis *dec. 372. nu. 3.*
- Iustitia sententie desumitur ex antecedentibus decisionibus *dec. 417. nu. 3.*
- De Iustitia quando constat, sententia est confirmanda *dec. 535. nu. 1.*
- Iustitiæ mater, ac temporis filia respectiue est veritas *Collect. veter. tot. 7. nu. 4. bon. me. Targ. Urbani.*

L

L AICVS non est capax Decimarum *dec. 325. nu. 9.*

L aicus est capax fructuum decimarum, ex quo dicuntur potius temporales, quam spirituales *dec. 417. nu. 5.*

Licet

Licet à laicis possideatur decima, tamen dicuntur spectare ad capitulum ex sola recognitione *dec. 599. num. 6.*

Inter laicos ponebantur antiquitus Monachi, qui in functionibus ecclesiasticis veniebant post Clericū *Collect. vtor. tot. 8. n. 42. R.P. D. d. d. in laici hereditate non habet locum. Bulla B. Pii V. de illegitim. d. Collect. vtor. 10. num. 27. R.P. D. Vespignani.*

LACI nullo modo possunt prescribere decimas, *dec. 287. num. 2.*

Laconum confortium ad hoc, ut dicatur locus prius, & gaudeat privilegio Ecclesie debet esse grædum auctoritate Episcopi, *dec. 287. num. 3.*

Lacorum confortium potius censendum est laicis, *dec. 287. num. 4.* etiam si pñt ibi Campanella, & celebrentur Missæ ibid. *num. 5.*

LAPSUS vide in verbis, *stipula, fatalliter terminatur.*

LATITATIO de bitoris ex dispositione statuti Bononie potest probari per testes deponentes de publica voce, & fama *decif. 615. num. 9.*

LAVDEMVM. Per receptionem Laudemij Dominus directus dicitur approbasse alienationem *dec. 247. n. 8.*

LAVDVM non comprehendit preteniones alius iam decisas *decif. 68. num. 9.*

Laudum dicitur nullum tam ex defectu citationis, quam ex defectu iurisdictionis eo, quod excedit fines compromissi *dec. 452. num. 7.*

Laudum posterius est attendendum potius, quā sententia anterior, *decif. 549. num. 1.*

Laudum est nullum ex defectu iurisdictionis. *dec. 540. num. 3.*

Ex Laudi oblatione arguitur compromissum. *d. decif. 540. num. 6.*

Laudū oblationū valet in vim pacti *d. d. 540. n. 7.*

Quidam præsumatur notitia laudis, *dec. 540. n. 8.*

Laudum oblationum per annum dicitur ratificationem *d. decif. 540. num. 9.*

In Laudo citationis defectus tollitur ex approbatione, & emologatione *d. dec. 540. num. 11.*

Laudū latū sine citatione est nullum, *dec. 609. n. 1.*

Laudum latum absque iurisdictione est nullum, & dicitur latum sine iurisdictione, quando iudex excedit fines mandati, *d. decif. 909. n. 2.*

Laudi, ratificatio lati contra, compromissum dicitur donatio, & ideo fieri non potest à Procuratore, quamvis habeat mandatum cum libera *d. decif. 609. num. 7.*

Laudi, acquiescentia tollitur ex reclamatione, *d. dec. 609. num. 9.*

Laudi reductio ad arbitrium boni viri durat per 30. annos ibidem *num. 10.*

Laudi ratificatio excluditur absolute, quando aliquis habet pro se rem iudicatam, & immemorablem ibidem, *num. 11.*

Laudum, approbandi facultatem habens Procurator, intelligitur, quatenus laudum non excedat fines compromissi ibidem, *num. 6.*

In Laudo daroab. Arbitro quo læso, dicatur magna, relinquatur arbitrio iudicis, *Collect. Paor. tot. 1. num. 529. Clem. 8.*

LEGALITAS facta lite pendente, per se sola non sufficit ad effectum legitimæ recognitionis, *dec. 547. num. 7.*

LEGATARIUS licet esset incapax hereditatis, tamen, legatum alimentorum, sublinetur.

Collect. d. vtor. tot. 1. num. 458. & seqq.

A legatario. Visus est probanda qualitas Visus *decif. 593. num. 8.*

Non fauore legatarij, sed fauore hæredis est interpretandum legatum visus, *d. decif. 593. n. 7.*

In materia legatorum ea potius sumi debet interpretatio, quæ magis fauet hæredi, quam legatario, *decif. 616. num. 1.*

LEGATA pignari debent ab hærede pro rata, dumtaxat, in qua est institutus, *decif. 7. num. 1.*

Legata de manu hæredis percipi debent, *decif. 177. num. 5.*

Legato acceptato facto loco donationis, non potest peti amplius donatio, *d. decif. 177. num. 4.*

Legatum est soluendum purificata conditione, sub qua fuit relinquitur, *decif. 276. num. 1.*

Amplia etiam si sit factum ad fauorem coheredi, quia in portione hæredis non dicitur inutile, *d. decif. 276. num. 2.*

Legatum quando potius dicatur perpetuum, quam ad vitam, *d. dec. 276. num. 3.*

Legatum non censetur ademptum, nisi clare constet, *d. decif. 276. num. 4.*

Legatum si Testator in vno casu voluisset adimere illud expressisset, *d. decif. 276. num. 5.*

In Legato Alimentorum purè factum non est opus aliqua interpellatione *decif. 279. num. 12. fol. 135.*

Legatum deberur eueniente casu, quo fuit relinquitur, *dec. 312. num. 1.*

Legatum debetur coheredi pro parte, pro qua non est hæres, *d. dec. 312. num. 2.*

Declaratoria procedere in casu, quo Legatum esset factum pluribus, qui omnes essentur æqualiter hæredes, *d. decif. 312. n. 3.*

Legati pro dote relinqui fructus non consequitur Vxor, nisi facta interpellatione *dec. 312. num. 3.*

Legati conditionalis dominium, pendente conditione, non transit in legatarium, sed remanet apud hæredem *decif. 360. num. 5.*

Legati conditionalis fructus pendente conditione, spectant ad hæredem, *decif. 360. num. 6.*

Declaratoria, *num. 7.*

Legatum conceptum his verbis. *Item laqueo la meà de tutti li miei beni, suppellettili di casa, & se mouenti di lana, & di lino, non comprehendit bona stabilia dec. 402. num. 3.*

Legatum quando remaneret frustratorium, tunc ad illius exclusionem est sumenda interpretatio, *dec. 402. num. 7.*

Legatum Visus est interpretandum fauore hæredis, non verò fauore Legatarij, *decif. 593. num. 7.*

In materia legatorum ea potius sumi debet interpretatio, quæ magis fauet hæredi, quam legatario, *decif. 616. num. 1.*

Legatum alimentorum sublinetur, non obstante, quod legatarius esset incapax hereditatis, *Collect. vtor. tot. 1. num. 458. 459. seqq. Clem. 8.*

Legata alimentorum salutem animarum reliquentium concernunt ibid. *num. 462.*

Legatum alimentorum capit natura, non persona ibid. *num. 463.*

Legatum annuum censetur factum pro alimentis, dum aliter sublineri non poterat ibidem *num. 469. & 470.*

Legatum nunquam restringitur ad tempus testamenti, statibus contrariis coniecturis. *Collect. vtor. vot. 4. num. 23. R. P. D. N. Scut. roll.*

Legatum factum tempore grauis infirmitatis, si testator conualescat, & ex alio morbo decedat, intelligitur de rebus existentibus tempore mortis ibidem. *num. 24.*

Legatum debetur de bonis subrogatis, & renouatis loco consumptorum ibidem. *num. 26.*

Legari potest de portis, & seruis poenae quantumuis incapacibus. *d. Pot. 1. num. 459.*

In Legato si adimpletum est onus appositum, acquiritur dicitur quid quid in eo continetur *dec. 513. num. 1.*

Ex legato particulari non detrahitur legitima. *dec. 535. num. 16. & 573. num. 7.*

Limita nisi adsint alia bona. *num. 8.*

LEGITIMA assignari debet in rebus fructiferis potius, quam deterioribus *dec. 32. num. 4.*

Legitima, & Trebellianica praesumitur consumpta ex alienationibus *decif. 139. num. 2.*

In Legitimam regulariter imputatur res alienata *d. decif. 139. num. 3.*

Legitima censetur consumpta in creditis reperi-
tis in hereditate a grauato exactis, *decif. 445. num. 1.*

In Legitimam imputatur prima alienatio, *d. decif. 445. num. 5.*

Heres grauatus non reddens rationem de creditis hereditariis tunc tenetur illa imputare in legitimam *d. decif. 445. num. 7.*

Legitima potest priuari, & ex heredari filius, si non fideiubeat pro Patre, *dec. 551. num. 6.*

Legitima non debetur filio, viuenti Patre, *decif. 570. num. 3.*

Legitima non detrahitur ex legato particulari, *dec. 573. & 535. num. 16. & num. 7.*

Limita nisi adsint alia bona *num. 8.*

Legitima priuat filios statum antiquum lucrae Reipubl. *lib. 4. cap. 61. in casu, Collect. vtor. vot. 1. num. 159.*

A Legitima exclusus an censeatur exclusus a successione. *d. Pot. 1. num. 294.*

LEGITIMATIO facta post obitum Patris non citatis interessatis non prauidicat, *decif. 593. num. 6.*

LEGITIMVS Contradictor vide *Contradictor.*

LAESIO est manifeste probanda ab Allegante, *dec. 551. num. 8.*

Laesio debet adesse de tempore contractus, vt quis ex hoc capite restituatur, *dicta decif. 551. num. 5.*

Et debet considerari damnum, & lucrum de eo tempore ibidem *num. 9.*

Ex capite enormissimae lesionis restituitur filius se obligans pro Patre, ibidem. *num. 4. de qua conclusionem dubitatur ibidem.*

Sine Lesione non datur Restitutio in integrum, *dec. 454. num. 1.*

Ex lesione datur restitutio in integrum, *decif. 599. num. 1.*

Laesio enormissima dolum arguit, *Collect. vtor. vot. 1. num. 450.*

Quando adest laesio etiam inspecto dubio euen-
tu litis remedium *leg. 2. C. de rescindend. vendit.*

non cessat in transactione ibidem. *num. 524.*

Ad probandam lesionem transactionis estimatio dubii euentus non est impossibilis, sed passim admittitur ibidem, *num. 535.*

Laesio, quae dicatur magna in laudo dato ab arbitro relinquatur arbitrio iudicis ibidem. *num. 529.*

Laesione probatio relinquatur arbitrio iudicis, vbi expresse tastata non reperitur *dicta vot. 1. num. 530.*

Laesio minor requiritur in transactione, quando vna pars transigentium non erat secuta, quod aequa lance ius redderet ibidem. *num. 534.*

Laesio Maiestatis Crimen olim quale, & quibus legibus, & poenis punitum. *vot. 1. numer. 6. Clem. VIII.*

Criminis laesae Maiestatis plures species *d. Pot. num. 23.*

Crimen laesae Maiestatis non committitur, inter quos sunt ciuiles discordiae, *dict. Pot. 1. numer. 33.*

In Crimine laesae Maiestatis non incidit fugiens ad hostes ob defensionem sui corporis, *d. vot. 1. num. 35.*

In Crimine laesae Maiestatis punitur tractatus consistens in sola oris aperitione *d. vot. 1. num. 47. contrarium num. 48.*

In Crimine laesae Maiestatis Cogitationis poenam nemo patitur *d. vot. 1. num. 50. Dummodo ad actum extrinsecum non fuerit deuentum ibi num. 51.*

Argumentum; Crimen laesae Maiestatis commissum est, ergo filij amiserunt passum testamenti factionem, & panis l. quisquis tenetur, non ualet, *d. vot. 1. num. 94.*

Crimen laesae Maiestatis an committat offendens Rempubl. & an incurrat poenam l. quisquis *d. vot. 1. num. 101.*

Crimen laesae Maiestatis committi potest, licet non attentetur contra Principem, sed agatur de nece Consilij l. lareti illius assistentis ibid. *num. 102.*

Crimen laesae Maiestatis committitur, si occidantur Vexillifer, Antiani, vel Magistratus, filij tamen delinquentis non subiiciuntur poenis l. quisquis C. ad l. l. l. Maiest. ibid. *num. 105.*

In Crimine laesae Maiestatis non creditur affectioni Principis ibid. *num. 290. & 291.*

In Crimine laesae Maiestatis contra Patrem sententia lata non comprehendit filios non nominatos ibidem. *num. 300.*

Crimen laesae Maiestatis committens non priuatur factione testamenti ibid. *num. 351. & 357. Vide num. 354.*

Nec dimidium suorum bonorum ipso iure amittit, sed necessaria est sententia condemnatoria ibid. *num. 352.*

Plura vide superius in verbo *Crimen.*

LEX Principis non potest tolli per prescriptionem ab inferioribus, *decif. 514. num. 14.*

Lex quoties C. de donationibus explicatur *decif. 536. num. 5.*

Lex concedens actionem personalem non est extendenda ad actionem realem *dict. dec. 536. num. 6.*

Lex 12. Tabularum quod crimen faceret laesae Maiestatis

- Maieſtatis *Collect. Votor. vol. 1. num. 7. Clem. VIII.*
- Lex Apulcia Maieſtatis quæ. *d. vol. 1. nu. 8.*
- ex Vana Maieſtatis quid diſponeret, *d. Vol. 1. num. 9.*
- ex Cornelia Maieſtatis quid diſponeret ibid. *nu. 10.*
- ex Antonina Maieſtatis quid diſponeret ibid. *num. 11.*
- ex Iulia Maieſtatis quid, & quot capita contineret ibid. *nu. 13.*
- n Legem Iuliam omnes aliæ leges fuerunt trãſlatæ ibidem. *nu. 12.*
- ex Iulia Maieſtatis imponebat varias pœnas in ſingulis capitibus, & quas ibid. *nu. 14.*
- in lege Iulia filij Rebellionem non efficiebantur incapaces ſucceſſionis perſonarum extranearum ibid. *nu. 24.*
- Vigore *leg. final. C. de adſc. Din. Adrian. tollend. vel in vim Sabiniani immiſſio conceditur, quando competit. det. 524. nu. 1.*
- Quibus legibus, & pœnis olim fuerit pœnitum crimen læſæ Maieſtatis, & quale *Collect. Votor. vol. 1. nu. 6. Clem. 8.*
- Ad ſecundum caput Legis Iuliæ pertinet uſurpatio Magiſtratum, quod non continet crimen perduellionis ibid. *nu. 57.*
- Vigore *leg. quifquis C. ad leg. Maieſt. poena inhabilitatis filijs imponitur ibidem. num. 90.*
- ex *quifquis C. ad l. Iul. Maieſt. in eo, quod puniunt filios eſt odioſiſſima. d. Vol. 1. n. 91. & odio irrationabili num. 92. & eſt reſtringenda quantum fieri poteſt num. 93.*
- ex *quifquis C. ad leg. Iul. Maieſt. habet locum in crimine læſæ Maieſtatis in primo capite, & quomodo intelligenda num. 98.*
- Item locum habet in delicto commiſſo contra Principem, ſecus contra Rempubl. & quomodo ibidem. *num. 99. & ſeqq.*
- In lege *quifquis C. ad leg. Iul. Maieſt. reprobandum Cynus, & Fulgoſius d. Vol. 1. num. 100.*
- ex *quifquis C. ad leg. Iul. Maieſt. pœnis non ſubiiciuntur Filij occidentis Vexilliferi, Antianos, vel Magiſtratus, licet committat crimen læſæ Maieſtatis ibidem 105. Amplia vt num. 106.*
- ex *Iul. Maieſt. pœnis puniuntur interficientes Magiſtratu fungentes ibidem. num. 107.*
- Item eiudem legis pœnis puniuntur necantes Conſiliarios, non autem necantes eos, qui Magiſtratu funguntur ibidem. *nu. 108.*
- ex *quifquis C. ad leg. Iul. Maieſt. verba diuerſimodè ponuntur in Codicibus ibidem. nu. 11. & 130.*
- Lex *quifquis C. ad leg. Iul. Maieſt. ſenſus quis ſit, & caſus eius poenæ ibidem. num. 118. & 124.*
- ex *quifquis C. ad leg. Maieſt. Pœnis ſubiiciuntur coniurantes in necem etiam Viſorum illuſtrium ibidem. num. 119.*
- ex *ſi quis non ponitur in Cod. Theodoſian. ſub titul. ad leg. Iul. Maieſt. ſed ad leg. Corneliæ de Sicar. ibidem. num. 126.*
- ex debet ita interpretari, vt nullum verbum reddatur ſuperfluum *d. Vol. 1. num. 127.*
- ex *verba quæcunque debent aliquid ponderis habere ibidem. num. 128.*
- ex *verba ad caſum magis dubitabilem ſunt trahenda ibidem num. 129.*
- Lex *quifquis ſiquera poena impoſita ſuit ratione perſonarum, quarum opera delictum perpetrabatur ibidem. num. 131.*
- Lex *quifquis poena non afficit delinquentem de per ſe ſolo non communicato conſilio cum aliquo ibidem. num. 134. & 140.*
- Lex loquens cum aliqua qualitate, illa non veſtificata, ceſſat *d. Vol. 1. num. 137.*
- Et ſpecificè probanda eſt adeò vt non ſufficiant genericæ præſumptiones ibid. *nu. 1.*
- Lex *quifquis diſpoſitio, vt locum habeat, requiritur coniunctio cum alijs ibidem. num. 138. & 154.*
- Lex *quifquis cõprehendit tantum delinquentes, qui cum perſonis, ac auxilio perſonam Imperatoris, quam à Conſilij eſt, interficiunt ibidem. num. 140.*
- Lex *quifquis poenam non incurrit Coniurantes facta coniuratione ſuper nece Principis cum hijs, qui in aliqua eſſent dignitate conſtituti d. Vol. 1. num. 151.*
- Lex *quifquis poenæ non ſubiicitur traſans de nece Principis cum illuſtribus viris ibidem. num. 150.*
- Lex *quifquis poenas non incurrit filij propter offenſionem Principum inferiorum ibidem. num. 156.*
- Contrarium vigore ſtatutorum lucenſium vide ibidem, *num. 158. & 159.*
- Lex *quifquis C. ad leg. Iul. Maieſt. poenam extendens ſtatutum ad offendenſes Rempubl. intelligi debet, quando actum eſt de extinguenda Republica ibid. num. 164.*
- Lex *quifquis diſpoſitio ſummopere eſt odioſa, & ideo non extendenda ibid. num. 186.*
- Lex, vel ſtatutum vtens gerundio, inſtruit quid faciendum ibid. *num. 229.*
- Lex puniens per verba futuri temporis, dicitur canon ſerendæ, non latæ ſententiæ ibidem. *num. 232.*
- In Lege tempus futurum important verba ſubiunctivi temporis ibid. *num. 233.*
- Lex interpretatur ab obſervantia ſubſecuta, *d. Vol. 1. num. 259. & 277.*
- Lex *quifquis diuerſificat pœnas inter feminas, & mæſculos filios ibid. num. 271.*
- Leges habent conditionem, ſi moribus vrentiũ fuerint receptæ ibid. *num. 275.*
- Lex *quifquis circa poenam cõtra filios nullibi uſu recepta ibid. num. 280.*
- Legem nouam condere ſignificat verbum *ſumere non declarare ibid. num. 284.*
- Lex declaratoria trahitur ad præterita ibidem, *num. 285.*
- Lex *ſi quis poenæ remitti poſſunt à Principe, & gratiatus efficitur habilis ad beneficia, & ordines ibid. num. 379.*
- Lex *quifquis poenæ reſpectu filiorum dicuntur odioſiſſimæ odio irrationabili ibid. num. 397.*
- Lex *quifquis poenæ habent locum tantum in filiis natiſcitur, non autem in iam natiſcibi d. num. 456.*
- Contrarium vide *num. 437. & ſeqq.*
- Lex generaliter loquens generaliter eſt intelligenda ibid. *num. 443.*
- Lex *2. C. de reſcindend. vendit. Remedium ceſſat in tranſa.*

transfatione *Collect. vater. vot. 1. num. 523. Clem. VIII.*
Leg. 2. C. de reuend. vendition. remedium.
 habet locum in venditione Spei, *disto Pot. 1. num. 526.*
 In missio in remedio *leg. final. C. de adiff. Din. Adu. tollend. debetur heredi institutio, dum docetur de testamento non abolito, nec cancelato, & de possessione Testatoris ibid. nu. 544.*
Leg. final. remedium vñ transmissibile competit etiam heredi heredis ibidem, num. 545.
Leg. final. C. de adiff. Din. Adu. tollen. Remedium.
 competit contra titulo possidentem ibidem, *num. 547.*
Leg. final. remedium reijcit exceptiones requirentes altiorum indaginem ibidem. num. 549.
Leg. final. Remedium est summarissimum ibid. num. 550.
Leg. final. Remedium competit substitutis, verificato prius casu substitutionis, quæ verificatio est facienda in continenti ibid. nu. 557.
Leg. final. C. de adiff. Din. Adu. tollen. remedio agi posse post quinquenium prohibet statutum Lucanum ibid. nu. 569. limita vt num. 579.
Leg. final. C. de adiff. Din. Adu. tollen. Remedium prescribitur spatio decem annorum inter presentes, & viginti inter absentes ibidem, num. 581. vide etiam, num. seqq.
 Ex dispositione legis duodecim Tabularum, prouenit diuisio portionum hereditarium quoad solutionem debiti, *d. Collect. vot. 7. num. 76. num. Targ. Vrbani.*
 A lege scilicet portiones hereditarie transeunt tam ethnicæ, quam passivæ in ipsosmet heredes ibid. *num. 8.*
Lex si fundus §. in venditione de pignor. examina-
 tur, cuiusque dispositionem firmatur procedere, quando Saluanum intentatur contra debitorem, secus contra tertium possessorem *d. Collect. vot. 9. num. 4. R. P. D. Altonii.*
Lex 2. ff. de suis, & legitim. fuit correctæ per ius novum in l. cum in adoptinis C. de Adoption. dist. vot. 10. num. 2. R. P. D. Vespignani.
 Declara quoad Adoptiuos in specie, non autem quoad Arrogatos ibid. *num. 3.*
Lex final. §. propterea C. de iur. dot. declaratur, decif. 332. num. 10.
LICENTIA concessa ad aliquem ordinandum contra Prælati voluntatem non suffragatur, *decif. 195. num. 4.*
 Ex licentia obtrata commorandi alibi non tollitur Censuras contra in aliqua Vrbe, *decif. 448. num. 7.*
 Licentiam interuenisse in renunciatione Monialis quis debeat probare, *decif. 525. num. 3.*
 Decretum iudicis Secularis non facit presumere licentiam iudicis Ecclesiastici in renunciationibus requisitam *d. dec. 535. num. 5.*
 In renunciatione licentia à Vicario an possit quandoque impetrari, *decif. 535. num. 9.*
 In renunciatione necessè est, quod licentia Episcopi interueniat in ipso actu, *decif. 535. num. 10.*
 Renunciatio nulla ob defectum licentia Vicarii non potest impedire immisionem, *decif. 535. num. 13.*
 Licentia concessa vni personæ extinguitur cura ipsa persona *Collect. vater. vot. 11. num. 19. R. P. D.*

N. Scuroli.
 Et finiro officio concedentis extinguitur ibid, *num. 20. contrarium ibidem.*
 Licentia prohibitionem præsupponit ibidem: *num. 22.*
LIBELLI loco habentur Articuli in iudicijs sumarijs, *decif. 352. num. 2.*
 Libelli loco habentur generalis petitio facta in commissione cum clausula (cum saculare manurendi) *d. decif. 352. num. 1.*
LIBERATIO. Vt liberatione importer assignatio nominum debitorum, quæ requiratur, *decif. 615. num. 4. & 5.*
LIBERTAS.
 Vexilliferi extinctio non denotat voluntatem, occidentium fuisse extinguendi libertatem, *Collect. vater. vot. 1. num. 205. & 207.*
 Libertatem, & Ciuitatem retinebant Relegati ibidem *num. 320.*
 Seditionis crimen non transgreditur, quando non agitur de creando Tyranno, vel de mandanda forma Reipublicæ, sed eadem forma retenta de recuperanda pristina libertate. *dist. vot. 1. num. 36.*
LIBRI non sunt exhibendi, nisi probata illorum existentia plenè, & concludenter de tempore motæ litis *decif. 194. num. 1. & 2.*
 Libri non sunt exhibendi, quando petens libros antea illos dedit *d. decif. 194. num. 3.*
 Libros edere tenetur Administrator, vel quilibet rationem reddens *d. decif. 194. num. 4.*
 Libri scripti à deputatis probant, *decif. 384. num. 3.*
 Descriptio in libris mercatorum probat dominium *decif. 393. num. 4.*
 In libris locorum Montium si quis reperitur descriptus creditor, intelligitur iuxta titulum præambulum, *decif. 494. num. 9.*
 Libri continentes iura alicuius illi consignandi sunt *decif. 510. num. 1.*
 Libri Mōtis Picarati adimiculati à testibus plenè probant pro tertio contra tertium *decif. 511. num. 6.*
 Libri Gabellæ probant, cuius sint res alicui adductæ *decif. 20. num. 1.*
 Libri Gabelliariorum respectu tertij an probent dominium rerum, pro quibus est soluta Gabella *decif. 42. num. 3.*
 Librorum existentia in genere patet ex Confessione, & exhibitione facta iudici, *decif. 181. decif. 181. num. 8. 9. & 10.*
 Confessio facta cum relatione ad Inuentarium, quo libri descripti sunt, est ac si specialiter de libris facta fuisset *decif. 181. num. 5.*
 In libro Archinij registrata, ac in dicto Archinio publico Communis reperta scriptura antiqua plenè probat, *decif. 594. num. 3.*
 Ex partita extracta ex libro Parochiali, & ex litteris edictibus Ordinarij probatur possessio *decif. 604. num. 7.*
 Maxime quando non agitur de præiudicio alicuius ibid. *num. 8.*
 Item probatur ex eodem libro obitus ibidem, *num. 4.*
 In libris Mercatorum partita descripta probat creditum *decif. 612. num. 25.*

LINEA de vna linea ad aliam nō est intelligēda Reciproca resultans ex verbis *estis offerui in infinium* sed tantum differētiē de filiis propriis & descendētibz vniuersiūque instituit *dec. 610. nn. 4. declara vt num. 5.*

De linea ad lineam reciproca inducitur ex cōsecuturis, & quæ sunt itē coniecturæ distindē enumerantur *d. decif. 610. num. 6. 7. & 8.*

LIQUIDATIO fructū vide in verbo *fructus*
Liquidationis materia est valde arbitraria iudici *dec. 119. num. 2.*

Liquidatio facta censetur per exhibitionem cōpenti verisimilis, nec ad aliud tenetur liquidās *d. dec. 179. num. 12. & 14.*

Liquidatio fructuum, & ad illorum restitutionē condemnatio non possunt fieri à Sub executoribus à Rota deputatis *dec. 229. num. 4.*

Liquidatio, & taxatio Alimentorū vide *Alimenta*

Liquidatio fructuum plurimum pender à iudicis arbitrio *d. dec. 412. num. 2.*

Liquidatio fructuum fit inspectis antecedentibus locationibus, & considerato eo, quod verisimiliter percipi potuisset *d. decif. 412. num. 3.*

Liquidatio fructuum fit per præsumptiones, & coniecturas *dec. 444. nu. 1.*

Quando non constat de liquiditate crediti, reventio non competit, *dec. 311. num. 1. & seqq.* vbi quando creditum dicatur liquidum latē agitur.

Liquidatio dicitur certa ex inuentario, *dec. 348. 5. & 6.*

Lis non dicitur incepta nisi à die, quo fructus fuerunt petiti iudicialiter, *dec. 607. num. 1.*

Lis super fructibus valde differt à lite super rescissione contractus, nam qui petit fructus tēdit ad illius exequutionem, secus verò qui instat pro illius rescissione *d. decif. 607. num. 2.*

Iuramentum perpetuat actionem, habetque vim lris contestationis, quæ interruptit præscriptionem *dist. decif. num. 6.*

Lis quando præcessit, vel quæstio super calculo, pactum impedit reuisionem calculi, secus verò si lis, & quæstio non præcessit *decif. 612. num. 10.*

Lis dicitur introducta per oppositionem Procuratoris fiscalis, *decif. 18. num. 1.*

Lis morte alterius Colligantibus non exinguitur *dec. 98. num. 3.*

Lis dicitur iusta causa ad hoc, vt Alimentarius non accedat ad domum heredis *decif. 279. nu. 8. fol. 135.*

Lis, in qua ille, contra quem præscribitur, succumbit, non interruptit præscriptionem, *dec. 282. num. 4.*

Lis non dicitur inducta, quando actus sunt merè extraiudiciales, & sine citatione interesse habentis, *dec. 467. num. 3.*

Lis vertens super vno Canonatu non potest alium officere *dec. 491. num. 2. & 3.*

Lis vertens inter Prouisos non præiudicat Collatoribus, nec alios priuat iure conferendi beneficia *d. decif. 391. num. 4.*

Beneficium super quo est lis, quando superest colligans, ordinatus collator non potest dare nouum colligantem *ibid. m. nu. 6.*

Secus est, quando non beneficium est litigiosū, vel nullus superest colligans, tunc si Ordina-

rius collator est in possessione, potest conferre *ibid. num. 7.*

Ante litem sunt rescicienda melioramenta, *dec. 247. num. 9.*

Melioramenta facta, lite pendente sunt rescicienda *dist. decif. 247. num. 10.*

Lite pendente omnia, quæ fiunt, sunt Attentata *decif. 304. nu. 1. & 4.*

Amplia etiam interueniente Consensu Colligantibus ibidem *nu. 2.*

Maximè à non habente iurisdictionem ibidem *nu. 3.*

Lite pendente scripturæ extractæ à successoribus in officio illius, qui fuit rogatus, probant etiam si sint extractæ abique Compulsorialibus, *decif. 310. nu. 1.*

Lite pendente super beneficio, possessio capta remanet nulla, *dec. 404. num. 4.*

Contra intrusos, lite pendente, est relaxanda, Declaratoria, etiam si non fuerint citati ad sententiam *decif. 337. num. 7.*

Ex litis substantiatione probatur vnum extremum, *dec. 309. nu. 8.*

Lite pendente litteræ expeditæ, non facta mentione litis, non præiudicant, *decif. 321. nu. 17.*

Lite pendente Res alienata perinde est, ac si alienans illam possideret *dec. 348. nu. 11.*

Litis causa non inducit affectionem, nisi probetur beneficium esse litigiosum de temporis vacationis *decif. 359. num. 1.*

Lis non inducitur ex appellatione interposita per non Procuratorem *d. decif. 359. num. 3.*

Lite pendente super iure eligendi Capitulum, non prohibetur eligere beneficiarios *dist. decif. 359. nu. 4.*

Amplia id fortius procedere, si lis nō esset super beneficio collato ibidem *num. 5.* Et Eligens sit in possessione *num. 6.*

Lis quando est inter Collatores circa collationem, nenter potest conferre propter malam fidem, *decif. 391. nu. 22.*

Declara non procedere, quando vnus est in quasi possessione contestandi, *dist. decif. 391. num. 23.*

Beneficium quando habet litem super ipsa possessione, potest conferri à Papa, *dist. decif. 391. nu. 24.*

Etiā lite pendente super possessione, electio de beneficio facta à Capitulo, ad quod spectat ius eligendi, tenet *ibid. nu. 26.*

Litis sumptus, & alimenta regulantur à quantitate fructuum, qui colliguntur ex re, super qua est lis, *decif. 398. num. 6.*

Lis probatur ex commissione, citatione, alijsq; actibus iudicialibus *decif. 604. nu. 2.*

Lite, clericali, & obitu possidentis beneficium concurrentibus, immisio est concedenda gratiosè subrogato *decif. 904. num. 1.*

Litis dubij euentus æstimatur, quando agitur de iniquitate laudi arbitri assumpti super lite *Collect. vitor. vol. 1. num. 528. Circa. 8.*

Litis inspecto dubio euentu quando adest latio, remedium *leg. a. C. de rescindend. vendit. non cessat in transactione d. vlt. i. num. 324. & 373.*

Lite extincta non datur subrogatio gratiosa *d. Collect. Vol. 1. num. 51. D. N. Sacerdoti Aduoc. Consi.*

- Litis contestatio non operatur, ut tertius Possessor teneatur ad restitutionem fructuum a die mortis litis, quando iudicium intentatur pro consequendis dumtaxat fructibus, & non ipsa se d. *Collet. vot. 9. nu. 5. R. P. D. Aleniti.*
- A die mortis litis, & non a die immisionis debentur fructus in iudicio Saluiani, vel allocationis ibidem nu. 1.
- A die mortis litis veniunt fructus in interdictis possessoris ibid. nu. 2.
- LITIGIOSVS** non dicitur Canonicatus, dum fuit per possessorem usque ad obitum pacifice possessus *decif. 591. nu. 1.*
- Litigiosum quando non est beneficium, vel nullus superest Colligatus, tunc si Ordinarius Collator est in possessione potest conferre, d. *decif. 591. nu. 7.*
- Litigiosum quando non est beneficium, non est locus dispositioni cap. 1. & a. ut lite pendente d. *decif. 591. nu. 25.*
- Non probato, beneficium esse litigiosum de tempore vacationis, affectio non inducitur ex causa litis *decif. 559. nu. 1.*
- Litigiosa beneficia non potest vnire Episcopus, licet possit vnire affectu, & reueruata, dec. 347. nu. 6, & 7.
- Plura vide supra in verbo *beneficium.*
- LITTERAE** Apostolicæ extensæ extrajudicialiter cum exhibitione supplicationis ex benignitate Rote, & ex pragmatice Diocesis Calaguritanæ probant *decif. 49. nu. 6.*
- Sine litteris Apostolicis possessio concedi non potest, & consequenter nec interesse, nec distributiones lucrari *decif. 185. nu. 4. & 5.*
- Litteræ Apostolicæ emanatæ ex certa scientia, & moui proprio non indigent iustificatione, & omnia in eis expressa præsumuntur vera, *decif. 278. nu. 2.*
- Amplia siue emanauerint ad instantiam partis, siue ex mera Principis liberalitate, d. *decif. 278. nu. 3.*
- Decretum irritans appositum in Litteris Apostolicis inficit possessionem, dicta *decif. 278. nu. 9.*
- In Litteris Apostolicis Clausula *sicut accepimus*, licet non probet factum sub tali clausula expressum, amen transfert onus probandi contrarium in Aduersarium d. *decif. 278. nu. 4.*
- Litteræ Apostolicæ probant vnionem *dec. 278. nu. 1.*
- Litteræ Papæ, sententiæ, & Enunciatiuum probant pertinenciam alicuius rei ad Aliquem, *decif. 278. nu. 5.*
- Litteræ Apostolicæ non iustificatæ non possunt impedire manutentionem *dec. 359. nu. 5.*
- Litteræ Apostolicæ habent executionem paratam, *dec. 447. nu. 1.*
- Litteræ missiue, in quibus habetur transmissio rei ad aliquem, an probent identitatem, *dec. 42. nu. 1.*
- Litteris non expeditis possessio capta est nulla, & infecta *decif. 404. nu. 8.*
- Litteras Apostolicas reservationis Pensionis non fuisse expeditas attestantibus Officialibus Cancellariæ, Cameræ, & Secretariæ est fides adhibenda, *dec. 451. nu. 2.*
- Possessor vigore litterarum Apostolicarum est legitimus contraditor ad effectum, ut non sit locus immisioni, sed si procedendum va, ordinaria, *decif. 451. nu. 1.*
- Litteræ si in euidentia nulliter executæ possunt iterum exequi *dec. 521. nu. 11.*
- Litteræ expeditæ, lite pendente, non facta mentione litis, non præiudicant, dicta *decif. 521. nu. 17.*
- Litterarum Executor quando nulliter cognoscatur, d. *decif. 521. nu. 16.*
- Ob non impletam formam litterarum, confirmatio quando teneat nulla, *decif. 521. nu. 14.*
- Ex litteris iustificatis pensio *decif. 525. nu. 3.*
- Ex litteris Archiepiscopi probatur Presbyteratus, *dec. 525. nu. 6.*
- Litteris non iustificatis sententia est nulla, *decif. 527. nu. 7.*
- Litteræ non executæ nihil ponant in esse, *decif. 557. nu. 3.*
- Litterarum Apostolicarum reductioni, ut sit locus, debent iustificari omnia narrata in commissione, in qua fuit petita reductio *dec. 551. nu. 1.*
- Litterarum Apostolicarum reductio non intrat, quando non sunt executæ, & sunt in forma commissaria, cum clausula (vocatis vocandis) d. *decif. 558. nu. 6.*
- Litteræ Apostolicæ quando sunt iustificatæ merentur executionem *dec. 561. nu. 1.*
- Abque litterarum iustificatione est manutentendus Pensionarius agens contra Titularem, qui pensionis reservationi consensit *decif. 573. nu. 1.*
- Nisi litteris iustificatis per Pensionarium, dum non est in possessione, non est soluenda pensio d. *decif. 573. nu. 2.*
- Litteris Apostolicis non datur executio, nisi sint iustificatæ d. *decif. 573. nu. 3. & 12.*
- Nisi litteræ sint iustificatæ Pensionarius non potest agere possessorio adipiscenda ibidem nu. 10.
- Litteræ Apostolicæ semper continentur habere clausulam (quantum preces veritatis nitentur iudicem) nu. 13.
- Ex litteris patentibus Ordinarij probatur Placiteratus *decif. 589. nu. 2.*
- Ex iisdem probatur Origo d. *decif. 589. nu. 3.*
- Si in litteris non addit Narratiua appositæ in supplicatione non est iustificanda, *decif. 589. nu. 5.*
- Litterarum Apostolicarum requisita remissit *dec. 594. nu. 6.*
- Litteræ Apostolicæ extractæ ex registris Apostolicis plenè probant d. *decif. 594. nu. 7.*
- In litteris Apostolicis clausula (Dummodo alii non sit in questum (& clausula) amio quilibet illicito deintore) faciunt executionem marum *decif. 602. nu. 2.*
- Via ordinaria, non autem executiua debet procedi contra legitimum contradicentem, qualis est possessor legitimus de tempore expeditionis litterarum d. *decif. 602. nu. 3.*
- Ex litteris patentibus Ordinarij probatur Clericatus *decif. 604. nu. 3.*
- Ex litteris additibus Ordinarij probatur possessio, ac ex partita extracta ex libro Parochiali d. *decif. 604. nu. 7.*
- Maximè quando non agitur de præiudicio alicuius ibidem nu. 8.

Ex litterarum lectura colligitur, officium fuisse immutatum *decif. 637. num. 5. & argumenta, & rationes id suadentes referentur num. seq.*

Vigore litterarum Apostolicarum electio substituta facta in forma motus proprii dicitur perpetua *d. decif. 37. num. 3. declar. vt num. 4.*

Litterarum Apostolicarum executionem respiciens clausula sine retardatione, consumitur in prima partitione *Collect. vtor. Vol. 3. nu. 57. R. P. D. bo. me. Andefilla.*

Etiamsi executio fuisset nulla ibid.

In litteris reservationis pensionis clausula sine retardatione non consumitur in prima executione, sed durat etiam pro terminis decurrendis ibidem *num. 58.*

Imò vique ad finem litis, in secunda, & tertia instantia *num. 59.*

LOCATIO facta ad corpus non admittit defectum mensuræ *decif. 68. num. 4.*

Limita, quando facta relatiuè ad aliam, in qua mensura expressè adest, quia tunc mensura est præstanda, vel minuenda penitus *d. decif. 68. num. 5.*

In locatione mensura adiecta præsumitur, vt conductor sit certus de quantitate, non autem demonstratiuè *decif. 68. num. 6.*

Locatione finita de iure Conductor tenetur restituere omnia accepta *decif. 354. num. 5.*

Locationibus antecedentibus inspectis sit liquidatio fructuum, & consideratio eo, quod venissimiliter percipi potuissent *decif. 412. num. 3.*

LOCATORI est faciendi remissio pætionis pro rata bonorum occupatorum *decif. 68. num. 2.*

Locatori operum quando debeatur integrum salarium *decif. 493. num. 12.*

LOCVS pius vt datur, & gaudeat privilegijs Ecclesiæ, consortium Laicorum debet esse erectum auctoritate Episcopi *decif. 187. num. 3.*

LOCA Montium empti nomine, & ad commodum, & utilitatem alterius interueniente illius acceptatione, non possunt sine nouo mandato à dicto emptore vendi *decif. 180. nu. 1.*

Limita si emptor in litteris patribus sibi reueruerit liberam dictorum locorum administrationem, & fructuum perceptionem ibid. *num. 2.*

Ex resignatione locorum montium facta ab hærede, ex qua resultat implicita confessio, probatur obitus Testatoris, cum non detur hæreditas viuentis *decif. 425. num. 4.*

Ex resignatione locorum montium facta ab hærede probatur possessio defuncti *decif. 425. nu. 5.*

Loca montium non vacabilia reputantur immobilia *decif. 494. num. 3.*

Super locis montium noui vacabilia datur interdictionum quorum bonorum *d. d. decif. 494. num. 2.*

In locis montium quod non possit cadere hypotheca, nullibi reperitur *d. dec. 494. nu. 6.*

In locis montium, quando dominium non fuit perfectè translatum, sed tantum assignata loca pro pignore retinent vincula *d. dec. 494. nu. 7.*

In possessionem locorum montium immitti potest, quamuis fructus alteri assignati sint *d. dec. 494. nu. 5.*

Io libris locorum montium si quis reperitur descriptus creditor, intelligitur iuxta titulum.

preambulum *dec. 494. nu. 9.*

Loca montium emens nomine, & pecunia alterius, si illa vendat inficò Domino tenetur ad fructus perinde ac si exarent *dec. 554. nu. 1.*

De locis Prijs, & officiis loquitur etiam regula 13 Cancellariæ nec se restringit ad beneficia *dec. 621. nu. 6.*

Ad loca relegantium non subdita etiam sit relegatio *Collect. vtor. 1. num. 323. Clem. VIII.*

LVDVS

Debitor, vt non possit conueniri ex apoca concessa occasione ludi, requiritur, vt ludus sit prohibitus *dec. 633. num. 5.*

M

MAGISTRATVS vsurpatio pertinet ad secundum caput legis Iuliz, quod non continet crimen perductionis *Collect. vtor. vol. 1. num. 57. Clem. 8.*

Pro assequendis Magistratibus dimicantes inter se non efficiuntur Rebelles *d. dec. 1. num. 34.*

Sub causa assequendi Magistratus tumultus factus non cadit sub crimine seditionis ibidem *nu. 36.*

Magistratus consequendi causa, discordiarum, exempla ibidem *num. 53.*

Ciuilis dissentio dicitur, quæ oritur occasione, consequendi Magistratus in Republica ibid. *num. 56.*

Ciuilium dissensionum ob consecutionem magistratuum exempla historiarum ibidem *nu. 58.*

Magistratus offensio an ex priuata causa facta, præsumatur, an potius odio Principis, & Republicæ, recurrendum est ad coniecturas ibid. *num. 61.*

Magistratus, Vexillifer, vel Antiani si occiduntur, committitur crimen læsæ Maiestatis, filij tamen delinquent non subiiciuntur poenis *leg. quisquis C. ad leg. Iul. Maiest. ibidem num. 105.*

Amplia *nu. 106.*

Magistratu fungentes interficiens punitur poena *leg. Iul. Maiestatis d. dec. 1. num. 107.*

Magistratu fungentes non veniunt appellatione militum ibidem *num. 141.*

MAGISTRUS ceremoniarum in Rotulis conscribendis lapsus in errores labuntur *Collect. vtor. vol. 3. nu. 52. R. P. D. Altouiti.*

Magistrorum ceremoniarum rotuli nemini præiudicant in petitorio ex declaratione summorum Pontificum ibidem *num. 51.*

MAGNATES Hispani non sunt Generales Ordinum Sancti Dominici, & Sancti Francisci, licet caput operantur coram Rege Catholico *Collect. vtor. Vol. 3. num. 58. R. P. D. Altouiti.*

Ad constituendum aliquem Magnatem Hispaniæ non sufficit ius operendi caput coram Rege Catholico ibid. *nu. 57.*

MAIORITAS Iurisdictionis non infert maiorem dignitatem, nec præheminentiam *Collect. vtor. Vol. 3. nu. 63. R. P. D. Altouiti.*

Quod maioritas Iurisdictionis attendatur in materia præcedentiæ declaratur procedere in loco ipsius iurisdictionis ibidem *num. 67.*

Item quando aliz qualitates, & prærogatiue essent pares ibidem *num. 68.*

Item quando contentio esset inter personas eiusdem

iisdem Hierarchy ibidem *num. 69.*
MALA fides ubi adest, prescriptio non currit
dilla Collat. Vol. 1. nu. 578.
MALEFICIVM tam notorium esse non potest,
 ut non possit habere excusationem *dilla. Vol. 1.*
num. 361.
MALVM lus, & factum postitum requiritur
 ad inducendam desertionem, nec sufficit sola
 taciturnitas, & lapsus temporis *d. Collat. vol. 5*
num. 49.
MANDATVM potest decerni in sententia, re-
 laxari tamen debet post decennium *decif. 106.*
num. 10.
 Mandatum executum contra Tertium in in-
 strumento non nominatum relaxari non po-
 test *decif. 121. num. 2.*
 Mandatum si non sublinetur ex causa in eo ex-
 pressa, ex alia sublinetur non potest *d. decif. 121*
num. 4.
 Mandatum relaxatum vigore sententiae, a qua
 fuit recessum per partes, est nullum *decif. 168.*
num. 3.
 Mandatum suspicionis fugae est in arbitrio Iudi-
 cis, quoad probationem crediti *dec. 268. nu. 9. &*
quale debeat esse arbitrium ibidem.
 Mandatum pro summa indebita, & ex falsa cau-
 sa revocandum est *decif. 388. num. 1.*
 Mandatum quomvis aliquando sublinetur, tamen
 competit restitutio in integrum *decif. 388*
num. 6. 7. & 8.
 Mandatum iniustum redditur ab exceptione pres-
 criptionis ante mandati relaxationem opposita
d. decif. 388. num. 6.
 Mandatum non est relaxandum, quando obliga-
 tio Cameralis fuit vulnerata per sententiam
decif. 520. num. 1.
 Mandati validitas debet esse ex iisdem actis, non
 autem ex noviter deductis *decif. 85. num. 8.*
 Mandato revocato revocatur obligatio ad id re-
 stricta *decif. 268. num. 10.*
 Mandati relaxatio est nulla pendente dilatione
decif. 378. num. 7.
 Mandati ad relaxationem procedens sine citatio-
 ne nulliter procedit *d. decif. 378. num. 6.*
 Mandatum si non constat fuisse acceptatum, non
 iuvatur *decif. 499. num. 3.*
 Mandata relaxata vigore sententiae iuxta execu-
 tionem demandanda sunt *decif. 157. num. 1.*
 Mandatis rotalibus tunc dicitur parere, quando
 iisdem effectus sequuntur, quos mandata ex-
 pofcunt *decif. 417. num. 2.*
 Propter nimiam pertinaciam in non parendo
 mandatis rotalibus datur regrauatoria *d. decif.*
417. num. 1.
 Mandati fines excedens executor operatur, ut ge-
 sta per eum sint ante omnia revocanda *decif.*
466. num. 3.
 De mandato si non constat, emptum a Procura-
 tore non dicitur emptum a principali, prae-
 cipue si non constat de ratificatione *decif. 507.*
num. 5.
 Mandatum Procura non relevat, etiam si sit factum
 a Notario causae, quocumque non fuit ad
 notitiam Iudicis, & partis de eo opponentis
 deductum *decif. 138. num. 2.*
 Mandatum, quod non habuit effectum, non
 suffragatur *decif. 277. num. 3.*

Sine mandato non potest rem emptam vendi
 re emens pro alio *d. decif. 377. num. 2.*
 Mandatum non est relaxandum contra bona
 delictummittentia *decif. 21. num. 1.*
 Mandatum Procura praesumitur habere, qui
 comparere plures, iura producit, appellat, &
 impensas facit *decif. 40. num. 3.*
 Mandatum probatur per praesumptiones, & con-
 iecturas *d. decif. 140. num. 5.*
 Mandatum de manutenendo conceditur consti-
 to de possessione *decif. 359. num. 1.*
 Mandatum, & scientia praesumitur ex solationi-
 bus factis in summa notabili *decif. 446. num. 3.*
 Ex defectu mandati confirmatio quando reman-
 eat nulla *decif. 521. num. 1.*
 Sine nouo mandato non possunt vendi ab emptore
 loca niontum ab ipso empto nomine, & ad
 commodum, & vtilitatem alienis, interveni-
 ente illius acceptatione *decif. 380. num. 1.*
 Limita si emptor sibi relictur liberam dispo-
 sitionem administrationem, ac fructuum percep-
 tionem *decif. 380. num. 2.*
 Mandatum sublinetur non potest, quando fuit
 nulliter processum *decif. 439. num. 1.*
 Mandatum expedire per contradiclas non cita-
 to prius Reo personaliter, venit revocandum
d. decif. 438. num. 2.
 Mandatum Procura Episcopi expirat per reli-
 gationem Ecclesiae *d. decif. 439. num. 3. & 4.*
 Mandatum Procura ad emendum valide obligan-
 di minorem 20. annorum requirit solemnita-
 res iuxta dispositionem statutorum Urbis *cap.*
152. lib. 1. decif. 448. num. 1.
 Mandatum de manutenendo datur quocumque
 que constat de iurilo, & de possessione *decif.*
472. num. 1.
 Conceditur ex possessione capta vigore Clausulae
 constituti *d. decif. 472. num. 4.*
 In mandato generali si est data facultas facienda
 ea omnia, quae Principales facere possent, dicitur
 mandatum speciale *decif. 540. num. 10.*
 Mandati intimatione facta, servatis quatuor ter-
 minis, nec doctum de partitione, declaratoria
 est concedenda *decif. 543. num. 1. & decif. 560. nu.*
1. & 2.
 Mandato paruisse dicitur, si quis praesentem pa-
 tientiam *d. decif. 548. num. 2.*
 Limita quando est necessaria actualis restitutio
 ibidem *num. 2. & 6.*
 Declara quoad fructus, quia sufficit se offerre
 paratum restituere facta liquidatione ibidem
num. 3.
 A die petitionis mandati de manutenendo veni-
 nni fructus ibidem *num. 4.*
 Mandati metu vi dicatur facta obligatio, requi-
 nitur protestatio, alias dicitur spontanea *decif.*
562. nu. 2.
 Mandatum est relaxandum contra obligatum in
 forma Camerae *decif. 588. num. 1.*
 Mandatum cum libera licet habeat Procurationem,
 tamen non potest ratificare laudum contra
 compromissum latum, quia dicitur donatio
decif. 609. num. 7.
 Mandatum, siue decretum Iudicis habet prae-
 sumptionem pro se *decif. 615. num. 2.*
 Ex defectu mandati comparentis, & quando co-
 rimet mixturam, sententia remanet nulla *decif.*
641. num. 2.

indatum generale, scilicet tractatus intelligitur modo licito, non autem illicito *Colles. Votor. vot. 1. num. 45. Clem. 8.*
 mandato, si excipitur vnus casus requirens speciale mandatum, exceptio facit, vt in mandato comprehendantur reliqui casus requirentes speciale mandatum ibidem *nu. 421.*
 et viam mandati de manutenuendo potest reuocari executio nulla, idem illam passus non habuit se pro spoliato *Colles. Votor. vot. 3. num. 54. R.P.D. Audofilla.*
 Declara in nullitate, & iniustitia elara, & patienti ibidem *num. 55.*
 ANVS. Recognitio de stylo Curie sufficit, quod fiat per testes habentes notam manuum scribentis *desif. 619. num. 5.*
 Declara hoc procedere in publicis, non autem priuatis scripturis ibidem *num. 6.*
 cognitio Apocæ facta per testes habentes notam manuum vt admittatur est de necesse, vt alia adminicula concurrant *dist. desif. 619. num. 7.*
 annu regia, & executiue procedit fabrica Sancti Petri *Colles. Votor. vot. 4. nu. 34.*
 ANVTENTIO conceditur consilio de possessione capta seruatis seruandis *dec. 359. num. 3.*
 anutionem non possunt impedire littere Apostolicæ non iustificatæ *d. dec. 359. nu. 7.*
 anutione non potest peti ab habente se pro spoliato *desif. 383. num. 11.*
 anutione concedenda non est suspicanti se posse repelli à iudicio *d. desif. 383. num. 3.*
 omissio, seu quasi possessio exigendi ad effectum anutionis ne dum acquiritur ex multiplicatis solutionibus, sed ex vnica tantum *desif. 446. num. 1.*
 anutione in quasi possessione exigendi eo fortius venit concedenda, quando ultra solutionem concurrat bonum ius *d. desif. 446. num. 2.*
 anutionis summariissimo iudicio nec titulus, nec causa requiritur, sed sufficit sola possessio, vel quasi, aut saltem sola insistentia facti *d. desif. 446. num. 4.*
 anutione conceditur primo acquirenti possessionem *dec. 479. num. 2.*
 anutione quando denegatur *desif. 521. num. 4.*
 anutione in beneficio datur possidenti *desif. 527. num. 11.*
 anutionibilis non est possessio clandestina, & turbatiua *dist. dec. 527. num. 3.*
 anutione potius datur deperantibus Cappellanum amouibilem, quam ipsi Cappellano iam admissio *desif. 530. num. 1.*
 anutione non datur non possidenti *dist. desif. 530. num. 10.*
 non est manutenuibilis possessio capta contra fortis constitutionem *desif. 530. nu. 8.*
 anuteneri non potest ab Ordinario Cappellanus ad nutum deputatus, & postea destitutus *desif. 530. num. 3.*
 anutione non conceditur, nisi constet de possessione *desif. 19. nu. 1.*
 anutione datur possidenti *desif. 33. num. 1. & 4. & desif. 479. num. 1. & desif. 521. num. 1. & desif. 580. num. 1.*
 anutione non datur contra possidentem in titulo, sed prius est agendum de illius validitate *desif. 40. num. 4.*

Manutentio concedi solet etiam spoliatori *desif. 95. num. 15.*
 Manutentio in iure molendi ad hoc, vt detur, requiritur prohibitio, & acquiscentia *desif. 66. num. 1.*
 Manutentio datur possidenti de tempore motæ litis *desif. 103. num. 1.*
 Manutentio priuatiua datur habenti possessionem exclusiuam aliorum *desif. 103. num. 5.*
 Manutentio, & reintegratio non competunt spoliato auctoritate iudicis *desif. 106. num. 1.*
 Limita quando iudex nulliter, vel iniuste processit ibidem *num. 2.*
 Declara limitationem procedere, dummodo nullitas, seu iniustitia sit patens ibidem *num. 3.*
 Manutentio datur confarribus in deputatione Cappellani amouibilis, donec plenè probetur erectio beneficii *desif. 180. num. 7.*
 Manutentio conceditur possessori, donec non constat de eius non iure, vel per partis confessionem, vel per tem indicatam *desif. 315. num. 4.*
 Pro mandato manutentionis sufficit sola quasi possessio in pensionum exactione *desif. 317. num. 1.*
 Manutentio in iure percipiendi decimas debetur Capitulo, quando illas percipit vigore contractus, & est in possessione percipiendi *desif. 381. num. 3.*
 Manutentio non impeditur per nullitates exceptas *desif. 381. nu. 4.*
 Mandatum de manutenuendo in censu datur existenti in possessione exigendi illius fructus *desif. 329. num. 1.*
 Mandatum de manutenuendo conceditur contra aliquem se assertorem heredem illius, qui possidebat *d. desif. 319. num. 4.*
 Manutentio possidenti datur, & multò magis, quando possessio est titularia *desif. 326. num. 1. & 2. imò sufficit quasi possessio num. 6.*
 Manutentio frustra datur alicui, si non potest disponere de eo, quod est in fructu *desif. 572. num. 1.*
 Mandatum de manutenuendo in collatione Ecclesie intelligitur saluis reservationibus Apostolicis *desif. 572. num. 3.*
 Ad manutentionem sufficit possessio instrumentalis *desif. 575. nu. 1.*
 Manutenuenda est possessio titularia, quæ præferatur possessioni iure familiaritatis *desif. 580. nu. 2.*
 Ad effectum manutentionis possessio acquisita contra Antecessorem nocet etiam successoribus *desif. 590. num. 1.*
 Manutentionem quando impedit clausula sine reservatione *Colles. Votor. vot. 3. num. 61. R. P. D. bon. mem. Audofilla.*
 MARCA, & signo alterius non potest vti Artifex *Colles. Votor. vot. 11. num. 18. R. P. D. M. Scuroli V. S. R. ref.*
 MARITVS etiam soluto matrimonio facit fructus suos bonorum, quæ illi fuerunt in dotem data per Peritos æstimanda, præcedente promissione certæ quantitatis, cum illorum dicatur effectus Dominus *desif. 3. num. 2.*
 Amplia etiam si dictum fuisset, quod dicta bona stent pro fundo dotali ibidem *num. 3.*
 Maritus ex dispositione statuti Anconæ lucratur

- tertiam partem dotis si superuincat vxori *dec. 31*
num. 1. Intellige si maritus sit Ciuis, distric-
 tualis, aut continuus habitator Anconæ ibidem
num. 2.
- Maritus, qui fecit melioramenta in re dotali,
 potest illa repetere *decif. 247. num. 5.*
- Maritus tenetur inueſtire pecuniam dotalem pro
 alimentis Vxoris *decif. 100. num. 8.*
- Executio contra maritum ſuper bonis dotalibus
 pro debito Vxoris quando ſit deneganda *decif.*
547. num. 9.
- Marito, & heredibus acquiritur res empta ex
 pecunijs vxoris per maritum *decif. 380. num. 3.*
- Martio viuente decurſi, & non petiti fruſtus do-
 tales cenſentur remiſſi *decif. 603. num. 3.* declara-
 vt *num. 5.*
- Mariti ſocietas in mulierem eſt iuſta cauſa ſe-
 parationis thori *decif. 43. num. 4.*
- MARTYRIUM**
- Melius eſt pro veritate Martyrium pati, quam
 pro adulatione recipere beneficium *Colleſt. vo-*
tor. vot. 7. nu. 3. bonum Tarq. Vrban.
- MASCULI, & ſamini veniunt appellatione**
 deſcendentium *decif. 387. num. 8.*
- Ex diſpoſitione facta ad fruſtus masculorum,
 inducitur fideicommiſſum *decif. 489. num. 3.*
- Ex ſtriſſiſſima prohibitione alienationis addita,
 cauſa, vt bona conſequerentur in masculis, re-
 ſultat fideicommiſſum *d. decif. 459. num. 1.*
- Masculis non extantibus hereditas paterna ſpe-
 ctat ad filiam, licet dotatam, ſtante ſtatuto
 ſeminarum excluſiuo *decif. 614. num. 4.*
- Masculum ex ſemina conſectus excludere ſtatutu
 excluſus feminam non intuitu agnationis
Colleſt. Votor. vot. 1. num. 404. Clem. 8.
- Masculis ex diſpoſitione *leg. quſquſ C. ad leg. Int.*
Maleſi. non relinquuntur alimenta ex bonis
 maternis, ſed filiabus ibidem *num. 464.*
- MASCVLINITATIS** qualitas expreſſa in vna
 parte teſtamenti, non conſecutur repetita in alia
 parte *decif. 475. num. 6.*
- Masculinum non concipit femininum in mate-
 ria odioſa, odio irrationabili *Colleſt. Votor. Fot.*
1. num. 214.
- MATER** in ſubſidium tenetur etiam de re do-
 tali alere filias *decif. 300. num. 2.*
- Matris, ſeu Patris locum aſſumit filius in ſucceſ-
 ſione aſcendentis, & debet habere portionem
 quam ipſi haberent, ſi viverent *decif. 387. num.*
4. & 5.
- Matris in portionem vocantur filie in fideicom-
 miſſis *decif. 387. num. 1.*
- Marem repræſentat filia in ſucceſſione *decif. 597.*
num. 7.
- Limita in ſucceſſione ex teſtamento, in qua
 locum non habet repræſentatio ibidem *num. 8.*
- In locum matris non datur repræſentatio filie,
 quando mater ſua inſtituta per reciprocã ad
 ſuperſtites ibidem *num. 11.*
- Mater ſuſtituta, & filia temporis reſpectu eſt ve-
 riſſas *Colleſt. Votor. Fot. 7. num. 4. bon. mem. Tarqu.*
Vrbani.
- Matri ex diſpoſitione ſtatuti Urbis debetur
 quæritum dotale quoad vtrumfruſtum, & filijs
 quoad proprietatem, etiam ſi extraſtrum à
 fideicommiſſo *decif. 144. num. 1.*
- MATRICVLA** ſola iuſtis adminiculis probat.
- ſingularitatem *decif. 330. num. 3.*
- In matricula Artificis non deſcriptus Artifex nõ
 poteſt dici artifex *Colleſt. Votor. vot. 11. num. 9.*
- MATRIMONIUM** de iure ſtare poteſt ſine do-
 te *decif. 104. num. 3.*
- Matrimonio tam conſtante, quam diſſoluto de-
 bentur fruſtus dotalis *decif. 603. num. 1.*
- In recompenſam onerum matrimonij debentur
 fruſtus dotalis ibidem *num. 2.*
- Et iſta regula fortius procedit, quando agitur co-
 tra Patrem dotantem, vel ipſius heredes ibid.
num. 3.
- Post ſolutum matrimonium etiam debetur fru-
 ſtus dotalis ratione alimentorum ab heredi-
 bus patris ibidem *nu. 12.*
- Matrimonium Barbarorum erat prohibitum a-
 pud Romanos *Colleſt. Votor. Fot. 1. num. 123.*
Clem. VIII.
- Æſtimatio bonorum dotalium, quamvis non
 ſit facta ante ſolutum matrimonium, non re-
 ſoluitur contractus emptionis *dec. 3. n. 10.*
- Conditio ſi deceſſerit ſine filiis de legitimo ma-
 trimonio deſcendentibus dicitur defecta, ſi
 moriatur cum filijs legitimatis per ſubſequent
 inmatrimoniam *Colleſt. Votor. vot. 1. num. 488.*
Clem. 8.
- Ante matrimonium filius natus efficitur verè
 legitimus, & naturalis ita tractatus, & agnitus
 per ſubſequent matrimonium *d. Colleſt. vot. 10.*
num. 26. D. Veſpignani.
- MELIORAMENTA** facta ante litem ſunt reſi-
 cienda *decif. 247. num. 9.*
- Melioramenta neceſſaria etiam ſi ſint facta, lite
 pendente, ſunt reſcienda *diſſa decif. 247. num. 10.*
- Melioramenta neceſſaria repetere poteſt Domi-
 nus, qui ex pacto, vel lege tenetur rem reſti-
 tuere *d. decif. 247. num. 4.*
- Melioramenta facta in ſeudo poteſt repetere Vaſ-
 ſallus *d. decif. 247. num. 6.*
- Melioramenta repetere poteſt Emptor cum pa-
 cto reuocandi *d. decif. 247. num. 7.*
- Melioramenta repetere poteſt Maritus, quæ fecit
 in re dotali *d. decif. 247. num. 5.*
- Melioramenta quando ſunt liquida, & conuen-
 tum eſt, illa eſſe reſcundenda, cautio non ſu-
 ſſicit *decif. 378. num. 3.*
- Melioramentis liquidatis, & prius non reſuſ-
 ſiſſis immiſſo redditur iniuſta *decif. 378. num. 9.*
- Melioramentorum fruſtus ſpectant ad heredita-
 tem meliorantis *decif. 409. num. 1.*
- Melioramenta regulariter ſunt meliorantis *diſſa*
decif. 409. num. 3.
- Melioramenta, & illorum fruſtus tranſmittun-
 tur ad heredes *decif. 409. num. 4.*
- Melioramentorum fruſtus debentur melioranti
d. decif. 409. num. 5.
- Melioramenta ſemper præſumuntur extare, do-
 nec probetur illorum conſumptio *decif. 481.*
num. 1.
- Melioramentorum exceptio ſi non conſtat nec
 in genere, nec in ſpecie non impedit immiſ-
 ſionem vigore fideicommiſſi *decif. 324. num. 7.*
- MENDACIUM**
- Propter mendacium poena ſolidi ſcietur hæres
 vnus pulſatus iudicialiter, ſi negat ſe eſſe hæ-
 redem, vel tacet, aut reſpondens falſo allegat
 ſe in minori portione hæredem à petita *Colleſt.*
Fotor.

Voter. vot. 7. an. 104. bo. me. Tarq. Nebani.

ENDICANTIVM Generales vide iuxta in verbo *Generales*.

ENOCHII *conf. 275. ac eius rationes recusantur d. Collect. vot. 1. an. 11.*

ENSIS intelligitur 30. dierum *Collect. voter. vot. 5. num. 20. d. N. Senaroli Advoc. Confess.*

si duos menses Consultor in Capitulo non potest dare votum *d. Collect. Fot. 2. num. 4. R. P. D. bo. me. Argeli.*

fra duos menses Consultore non tradente votum, alius debet eligi, parte hoc petente *ibid. num. 7.*

30. menses à die scientie habet Consultor ex reformatione ad tradendum votum *ibidem. num. 8.*

ita duos menses Consultore non pronunciant, ex reformatione est in facultate parri alium Consultorem eligi perere *ibidem. no. 10.* iam elapsis duobus mensibus Consultor in Curia Capitolina deputatus, si non fuerit recusatus potest ferre votum *d. vot. 2. num. 36.*

ensis est sumendus prout currit naturaliter, quando habet certum initium *diff. Collect. vot. 5. num. 22. d. N. Senaroli Advoc. Confess.*

ensis ex statuto Urbis lib. 1. cap. 197. debet esse 30. dierum *ibidem. num. 23.*

ENS Testatoris non attenditur, vbi verba deficiunt, quando agitur, vt aliquid noui inducatur, si secus vero quando agitur, vt id, quod expressè dispositum est, ad successores transmittatur *decif. 2. num. 2.*

iens tacita testatoris colligi potest ex coniecturis *diff. decif. 2. num. 1.*

quando clarè constat de contraria mente Testatoris, femine non veniunt appellatione familiarum *decif. 475. num. 3.*

d. arguenda meum Testatoris non sufficiunt leues coniecturæ *d. decif. 475. num. 4.*

iens Testatoris deprehenditur ex verbis, & obseruantia subsecuta *decif. 160. num. 6. & 9.*

LENTIO prima gratia non est facienda in secunda, si ista sit super diuersa re, si ambæ sint super eadem re *decif. 66. num. 19. & 20.*

x breuitate temporis inter concessionem primæ & secundæ gratiæ non bene inferitur in concedente memoria, dnm de illa non fecit mentionem, & fecit de alijs *ibidem. num. 23.*

lon facta mentione primæ gratiæ, secunda super eadem re constituit etiam cõcodens de prima non recordatur *decif. 66. num. 4.*

Ampla etiam si secunda sit compatibilis cum prima *ibid. num. 22.*

lonatio non ex eo, quod in prohemio faciat mentionem mortis, talis censenda est *decif. 125. num. 3.*

lento mortis censetur facta ad alios effectus, quando ex alijs constat donatio esse inter vivos *d. decif. 125. num. 3.*

MERCATOR solitus negociari non tenetur ad fructus ratione lucri cessantis, & damni emergentia, nisi concurrant requisiti Castrensis *decif. 146. num. 11.*

redium acquiritur illi, cui Mercatoris in apocis solvere promiserunt *decif. 193. num. 3.*

descriptio in libris Mercatorum probat dominium *d. decif. 393. num. 4.*

Ex partita descripta in libris Mercatorum probatur creditum *decif. 612. num. 2.*

MERCES nulla debetur sequestrario deputato à Iudice *decif. 576. num. 3.*

Mercis transmissæ identitas an, & quando remaneat probata, vel non *decif. 612. num. 4. & 5.*

Mercium administrator generalis non potest vti talis conueniri, nisi constet de illius obligatione administrandi, & probetur tali administrationi se immiscuisse *decif. 6. num. 1.*

De mercibus tantum à se descriptis in libro ad eius manus peruentis tenetur administrator *d. decif. 6. num. 5.*

Merces vanales non debent ab emptoribus auocari ratione hypothecæ ob publicum commercium *Collect. voter. vot. 2. num. 43. bo. mem. Argeli.*

Merces debetur ad portionem laborum, conductione operum facta sub conditione, si opere præstatur *decif. 498. num. 6.*

Integram mercedem pro toto tempore præstare tenetur Conductor operum locatori conduco ad certum tempus *ibid. num. 1. & 2. limita vt num. 2. & 4.*

MERITA

Circa merita Signatura non iudicat *Collect. Voter. vot. 3. num. 49. R. P. D. bo. mem. Andiffilla.*

Merita causæ vide *causa*.

Quando vitium resultat ex meritis, executio regulariter non reuocatur per viam spolijs, vel attentatorum *diff. Collect. P. ot. 3. num. 52.*

METVS ad infirmam Professionem expressam, debet esse metus cadens in constantem virum, quidquid esset de tacita, & testes dependentes de auditu non probant, *dec. 458. num. 3.* Metus suspicio ex quibus actis dicatur cessare, *d. decif. 458. num. 7.*

Minæ ad effectum inducendi metum non sunt probandæ in genere, sed ad effectum præcisum professionis, & vltius quod minus inducus emiserit professionem *diff. decif. 458. num. 6.*

Metu mandati vt dicatur facta obligatio, requiritur protestatio, alias dicitur spontanea, *decif. 562. numer. 2.*

Metu extorta censetur confessio facta in tormentis, & non attenditur *decif. 582. num. 4.*

MILITIA non est dignitas, nec in dignitate constituit *Collect. Voter. Fot. 1. num. 152. Clem. 8.*

MILITES opinatores qui nam essent *d. Collect. Voter. Fot. 1. num. 147.*

Militum appellatione non veniunt Magistratum fungentes *Collect. Voter. vot. 1. num. 141. Clem. VIII.*

Militum appellatione non veniunt Senatores *ibidem. num. 143.*

Militum appellatione qui contineantur *ibidem. num. 144. & 148.*

Militum Scholæ quæ nam essent remissive *ibid. num. 145.*

Inter Milites fœderati sub optionibus qui nam essent *ibidem. num. 246.*

MINAE ad effectum inducendi metum non sūt probandæ, in genere, sed ad effectum præcisum professionis, & vltius quod minus inducus emiserit professionem, *decif. 458. num. 6.*

Minæ vbi præcesserunt, delictum præsumitur commissum à Minante ex minis præcedentibus

bus, *Collect. Votor. vot. 1. num. 68.*
 Minor excusatur ab arctiori probatione de rebus gestis tanquam propriis *decif. 179. num. 7.*
MANDATVM Procuræ ad effectum obligandi Minorem 20. annorum requirit solemnitates iuxta dispositionem statutorum Urbis *cap. 152. lib. 1. decif. 448. num. 1.*
MINORES ex capite ignorantie, & pupillaris ætatis non sunt priuandi pensione ob non suspensionem characteris clericalis, *decif. 453. num. 3.*
 Ad effectum excusandi Minorem ignorantia dicitur rationabilis ratio, reprobata sententia Gail. de Petra. *d. decif. 453. num. 4.*
 Minoribus in beneficiis non competit Restitutio in integrum *d. decif. 453. num. 5.*
 Minoribus quando non competit restitutio in integrum, assiluit excusatio, ne priuentur pensione *d. decif. 453. num. 7.*
 In Minoribus, & Pupillis regulariter præsumitur ignorantia *d. decif. 453. num. 8.*
 Minori non acquiritur res emptia cum eiusdem pecunijs, si emptio exinde non rati ficatur à Tutore *decif. 457. num. 5.*
 Minor statim acquiritur res emptia cum eiusdè pecunijs, si emptio facta est à Tutore, vel Curatore, non autem ab Extraneo *decif. 457. num. 3. & 4.*
 Minoribus, & pupillis datur restitutio in integrum aduersus non solutionem canonis ex capite ignorantie *dec. 568. num. 3.*
 Amplia etiam si agatur de Emphyteusi Ecclesiastica cū pacto expresso caducitatis *ibid. n. 9.*
 Minor de Clero seculari præcedere debet maioribus de Clero Regulari *Collect. Votor. Fot. 8. num. 40. R. P. D. Altoniti.*
 Minores aliquando præcedunt maioribus, ne alias interruptatur ordo Ecclesiasticus *ibid. num. 47.*
 Minor non habens iurisdictionem præcedit habentii maiorem, quando est in possessione præcedendi, *d. vot. 8. num. 65.*
MISSA.
 Redditi coadunati pro celebratione Missarum non possunt per Ordinarium cōverti in alios vsus pios *dec. 539. num. 1. & 6.*
 Ex elemosynis datis pro celebratione Missarum non potest erigi Capellania, quæ celebret pro defunctis *decif. 539. num. 8. 10. & 21.*
MITRA, baculo, & iure benedicendi in Abbatibus ut possunt Referendarij, *Collect. Votor. vot. 8. num. 22. R. P. D. Altoniti.*
MIXTVRA.
 Sententia remanet nulla ex defectu mandati cōparentis quando continet mixturā *dec. 641. n. 2.*
 Sententia, quæ declarat aliquos esse hæredes ex testamento, & bona esse hereditaria continet mixturam, *d. decif. 641. num. 3.*
MOBILIA vide in verbo *Bona.*
MODVS discretius loquendi statuentium valde considerandus est, *Collect. Votor. vot. 1. n. 249.*
 Modum, an conditionem importet dictio adiecta Accusatio vide *ibidem, numer. 242. & 243.*
 Modi subiunctiui temporis verba in lege important tempus futurum, *d. vot. 1. num. 233. & quando conditionem ibid. num. 284.*
 Modi optatiui, vel futuri, vel subiunctiui temporis verbo Relatiuum adiectum importat

conditionem *ibidem, num. 253. 254. & 256.*
 Modo Optatiuo si iungatur Relatiuum importat conditionem *ibidem num. 254.*
MOLENDINVM Metalluræ, vel nonnō construere permittitur in fundo, vbi Aquæ oriuntur *decif. 421. num. 3.*
 Molendinum nonnō construere prohiberi non potest, licet inferius Molendinum damnum pariat, dummodo constructio non fiat animo nocendi *d. decif. 421. num. 4.*
 Molendinum inferius damnum non patitur, quando habet alias aquas sufficientes ad molendum, *d. decif. 421. num. 5.*
 Ad Molendinum proprium defluere Aquam, & eam oriri in proprio fundo probari potest per testes, *d. dec. 421. num. 1.*
MOLENTIVM concursus licet minuat ex constructione noui Molendini, non est præiudicium considerabile, ut sit locus prohibitioni, *decif. 421. num. 6.*
MOMENTVM de momento in momentum incipit currere de iure ab hora latæ sententis decemdiu ad appellandum *Collect. Votor. vot. 6. num. 71. bo. memor. Tarq. Frbani.*
MONACHI.
 Monachorum Generales præcedunt Generalibus Mendicantium *Collect. Votor. Fot. 3. nu. 10. R. P. D. Altoniti.*
 Monachorum Generales, & Abbates locum cessere Referendarijs *ibid. num. 12.*
 Monachi antiquitas ponebantur inter laicos, & in functionibus Ecclesiasticis veniebant post Clerum *ibid. num. 42.*
MONASTERIVM vt possit compelli ad restitutionem pecuniarum solutarum Moniali, debet doceri, illas fuisse versas in utilitatem Monasterij, *dec. 614. nu. 11.*
 Monasteria Monialium tertij Ordinis Sancti Francisci ad hoc vt sint exempta à decimis, & collectis quid requiratur *decif. 514. num. 2.*
 Moniales Sancti Clementis gaudent eisdem priuilegijs, quibus gaudent Monasteria S. Francisci tertij Ordinis quoad decimas, *dist. decif. 514. num. 8.*
 Per contrauentionem particularium Monasteriorum potest amitti priuilegium concessum toti ordini, & è contra *d. dec. 514. num. 5.*
 Pro recuperatione Administrationis sui Monasterij Abbat agentis sunt subministranda alimenta, & sumptus litis *decif. 390. num. 1.*
 Monasteria veniunt appellatione pauperum *Collect. Votor. vot. 4. num. 6.*
MONIALES non possunt dismembrari sine solemnitatibus *dec. 372. num. 5.*
 Monialibus dismembratis sine solemnitatibus competit reintegratio *dist. decif. 372. num. 6.*
 Monialium Monasteria tertij Ordinis Sancti Francisci ad hoc, vt sint exempta à decimis, & collectis quid requiratur *decif. 514. num. 2.*
 Moniales pro rebus gestis à suis Ministris gaudent restitutione in integrum *d. decif. 514. nu. 11.*
 Monialis renunciatio ex quibus sit nulla, *dist. 530. num. 2.*
 In renunciatione Monialis quis debeat probare intervenisse licentiam *d. decif. 530. num. 3.*
 Ad restitutionem pecuniarum solutarum Moniali vt possit compelli Monasterium, debet doceri,

doceri, illas fuisse veras in utilitatem Mona-
sticis, *decif. 51. n. 1.*
MONASTICA per ingruam Religionis non definit
 esse de eade in utilitate, in qua ortum habuit,
decif. 51. n. 2.
MONS PIETATIS.
 Mons Pietatis libri adminiculati à testibus ple-
 nibus probant pro tertio contra tertium, *decif.*
51. n. 6.
MONSTRUOSVM est videre caput separatim
 à corpore *Collect. Votor. vot. 1. n. 50. R.P.D.*
Alteniti.
 Monstruosum est, & à iure alienum inter Cle-
 rum Sacerdotem inferre Regulare, *ibidem*,
num. 46.
MORA.
 In Mora non constituitur ex facto alieno iuste
 ignorato *decif. 332. n. 2.*
 Moram purgat, & excusat à caducitate deposi-
 tionis pecuniarum facta statim post notitiam,
decif. 523. num. 12.
MORS in possessione arguitur ex vacatione *dec.*
283. num. 7.
 Morte non extinguitur crimen, ubi actum est
 de nece Reipublice, secus de nece aliorum
 Magistratus *Collect. Votor. vot. 1. n. 184.*
 Pro Mortuis habebantur Deportati, *d. Vot. 1.*
num. 115.
MOTVS proprius tollit tantum subreptionem,
 non autem defectum intentionis, *decif. 60.*
num. 27.
 Motus proprius Gregor. XIII. intelligendus est
 de Referendis non Prælati, *Collect. Votor.*
Vot. 8. num. 54. R.P.D. Alouiti.
MVLIER in Confessione adminiculata, & veri-
 simili etiam sine solemnitatibus se præiudicat
decif. 151. num. 11.
 Mulier quando agit pro restitutione suæ dotis ex
 bonis fideicommissariis, fideicommissarii in-
 incumbit onus probandi, ad esse bona libera,
decif. 427. n. 7.
 Mulier ne remaneat exclusa beneficio dotationis
 est sumenda benignior interpretatio, *decif. 418.*
num. 2.
 Mulieri competit immissio in bonis promissis
 dotis, *443. num. 2.*
 Mulierem nubentem extra Territorium cum
 hæreditate statutum puniens non comprehen-
 dit nubentem sine hæreditate, *Collect. Votor. Vot.*
1. Clem. 8.
 Mulierem nuptam forensi non ligat statutum
 prohibens, forensi acquirere *ibidem*, *num. 341.*

N

NARRATIVA Papæ, in qua principaliter
 fundatur dispositio plenè probat, *decif. 91.*
num. 1. & 5.
 Amplia, vt procedat, siue sit de facto proprio,
 siue de alieno *ibid.*, *num. 2.*
 Secus est in Narratiua ad suggestionem partis,
d. decif. 91. num. 3.
 Vel quando gratia in illa principaliter non fū-
 deret, etiam si sit facta motu proprio *d. decif. 91.*
num. 4.
 Narratiua dicitur iustificata ex assertione Ad-

uersarii, & ex Testibus *dec. 149. n. 1.*
 Narratiua quamvis paululum murata si non re-
 traxisset Pontificem à concessione, non vinat
 gratiam, *dec. 349. num. 2.*
 Narratiua remanet iustificata ex narratiua Ad-
 uersarii *dec. 525. n. 4.*
 Narratiua quando non sunt fundamentum Gra-
 tie, sed pars illius per semiplenas probationes
 sufficit illas iustificare, *dec. 589. num. 4.*
 Narratiua apposta in supplicatione si non addit
 in litteris non est iustificanda, *diffa. decif. 589.*
num. 5.
 Narratiua debet ad vnguem iustificari *decif. 626.*
num. 10.
 Quando Narratiua non est iustificata, gratia
 non substat, *dec. 626. num. 1. & 5.*
NASCITVROS comprehendunt Nomina col-
 lectiua, *Collect. Votor. vot. 1. n. 181.*
NATVRA Gerundii est significare actum, pro-
 ut est in fieri, *Collect. Votor. vot. 1. num. 224.*
& 244.
 Limita tamen vt *num. 226.*
 Natura capit legatum alimentorum, non persona
d. vot. 1. num. 403.
 Eiusdem nature, qualitatis, & formæ debet esse
 actus, ad quem sit extensio, & non diuersus ab
 actu, in quo loquitur, *Collect. Votor. vot. 1. num.*
196. & 197.
 Naturam præscriptionis iuris communis fortitur
 præscriptio statutaria *ibidem*, *num. 550.*
 Propriam naturam præseruandi in reſcriptis Si-
 gnaturæ lulliniæ retinet Clausula sine præiudi-
 cio d. *Collect. vot. 3. num. 40. R.P.D. bon. mem.*
Andossila.
NAVARRI *conf. 2. num. 4.* declaratur, imò tanquā
 à Sac. Congreg. Ratum reprobatum reijci-
 tur, *dec. 414. num. 4.*
 Nec est dictio continuatiua, *Collect. Votor. vot. 1.*
num. 283.
NEGATIO facit rem dubiam *decif. 95. n. 14.*
NEGATIVA non Publicationis est plenè, &
 concludenter probanda per eum, cuius inten-
 tionis est fundamentum *dec. 15. num. 3.*
 Amplia vt *num. 4.*
 Verba concepta per negatiuam vniuersalem,
 nulla comprehendit omnes, *dec. 574. num. 2.*
 Negatiua an per solam negantis assertionem pro-
 bata dicatur, quando nulla alia militat præ-
 sumptio *decif. 179. num. 3.*
NEGLIGENTIA communis mutuo compen-
 sari debet *decif. 81. num. 9.*
 Negligentia in exigendo creditum, in qua funda-
 tur solutionis præsumptio, non potest confi-
 derari in hærede, *dec. 443. n. 5.*
 Negligentia præsumitur, quando non probatur
 fuisse factas diligentias, *decif. 445. num. 2. pag.*
236.
NEGOTIVM potius præsumitur lucrosū, quā
 damnosum *decif. 57. num. 6.*
 Negotium vt dicatur vtile sufficit, quod potue-
 rit esse vtile de tempore, quo fuit ceptum, *dec.*
292. num. 3.
 Negotium remissum in alieno arbitrio sufficit,
 quod ille egerit, quod fecisset in re propria, li-
 cet minus diligenter *diff. decif. 292. n. 4.*
 Negotium, quando cessasse dicatur casu fortui-
 to, vel voluntate *decif. 498. num. 11.*

Negotia in presentia Papæ tractant Referendarii, *Collect. votor. tom. 8. num. 26. R.P.D. Altouiti.*
Qui tractat grauiora Principis negotia, debet præcedere ibid. *num. 30.*

N E M O præsumitur iactare suum, *decis. 325. num. 11.*

Nemo locupletari debet cum aliena iactura, *decis. 201. num. 3.*

NEPOTES feruentius amantur, quam filii, *dec. 342. num. 16.*

Nepotes, filii, & Descendentes positi in conditione censentur vocati vigore statuti *Verbis, decis. 387. num. 2. & 7.*

Ad Nepotes spectat successio ab intestato equaliter in bonis Patrum, & sic pro medietate illis debetur immissio, *dec. 425. num. 2. & 3.*

Ad Nepotes non potitur substitutio facta per vulgarem, & per verba alternatiua per additionem filii, *dec. 567. num. 3. & 4.*

Ad Nepotes non trahitur substitutio compendiosa, quando dictio *quasiocumque* est appositae personis filiorum substitutorum, *d. decis. 507. num. 7. & 8.*

NEPTES non veniunt appellatione filiarum ad inducendum fideicommissum, *decis. 597. num. 1.*
Quod quid sit ad excludendum, maxime si in verbo *filia* sit addita dictio *(eius)* vide ibidem, *num. 2.*

Item non veniunt appellatione filiarum, si testator vna decedente alias superflites vocauit, saltem in ipsarum præiudicium, *d. decis. 597. num. 5.*

Item non veniunt, si Testator filias instituit pro æquali portione ibidem, *num. 4.*

N E X vide in verbis *Occiso, interfecto.*
Vbi de nece Reipublicæ actum est, crimen non exiungitur morte, locus de nece alicuius Magistratus, *Collect. Votor. tom. 1. nu. 184.*

NOBILITAS probatur ex communi reputatione, ne, & admissione ad honores nobiles, *decis. 83. num. 1.*

Item ex Instrumentis antiquis, in quibus illi de familia vocantur nobiles *d. decis. 83. num. 2.*

Nobilitas non excluditur ex testibus deponentibus adfuisse multos de illo cognomine populares, quia est præsumendum, esse alios non de illa familia, *decis. 83. num. 3.* maxime si testes non percutiant tempus, quo vigeat linea controuersa *d. dec. 83. num. 4.*

Nobilitas non excluditur ex eo, quod in Instrumentis Descendentes vocentur *Magistri*, quia hoc nomen conuenit etiam scientiarum professoribus, & est argumentum æquiuocum *dec. 83. num. 5.*

Nobilitas probatur ex Testibus deponentibus de publica voce, & fama, & comuni reputatione, *dec. 255. num. 1.*

Nobilitas alicuius probatur ex Testibus deponentibus, illum fuisse admissum ad officia solita nobilibus concedi *dec. 255. num. 2.*

Nobilitas debet considerari in constituendis doctoribus *dec. 459. num. 9.*

NOBILES sunt Referendarii ex privilegio Pauli, & postum vii stemmate, in insignijs Forficis *Collect. Votor. tom. 8. nu. 22. R.P.D. Altouiti.*

N O M E N.
Per nomen Collectiuium vocati censentur vo-

cati ordine successiuo, *dec. 387. num. 3.*

Nomine proprio emens Procurator tenetur iactone madata ad tradendam rem domino, *dec. 452. num. 3.*

Nomine, & pecunia alterius emens loca montium, si illa vendat in seio Domini tenetur ad fructus pendere ac si extarent, *dec. 554. num. 1.*

Nomine, & pecunia alterius emens rem, si sibi reseruauit illius dispositionem censetur nomine procuratorio, & non potest illam vendere sine scientia ipsius Domini, *d. decis. 554. num. 2. & 4.*

Nomen Gratiae non meretur Gratia non inflata, & dicitur sub reposita *dec. 573. num. 14.*

Nominum debitorum assignatio, vt imponit liberationem, quæ requirantur, *decis. 615. num. 4. & 5.*

Nomen imponit operi affectio *Collect. votor. tom. 1. nu. 29. Clem. VIII.*

Dispositio eum expressione nominis proprii personam nominatam non egredietur ibidem, *num. 303.*

Et habet non solum significationem relationam, sed etiam restrictiuam, & personalitatem importat ibid. *num. 304.*

Nomina collectiua comprehendunt etiam postea nascituros, *d. tom. 1. nu. 381.*

Per Nomen collectiuum Privilegium concessum etiam futuris comprehendit ibidem, *num. 382.*

Nomine filii, qui erat hæres vna cum possessione, à Patre facta alienatio non constituit legitimum contradicentem, quando talis alienatio erat nulla ibid. *nu. 565.*

NOMINATIO sola non sufficit ad probandam filiationem, nam Nominatio fit ad blandendum, *decis. 351. num. 7. & 815.*

Nominatio in filium dubia potest à nominante declarari *d. dec. 351. nu. 13.*

Nominatio filij ad hoc vt dicatur præteritus debet interuenire in Testamento, *dicta decis. 351. num. 4.*

Ex nominatione Parentum iuncto actu proportionabili institutionis, aut donationis probatur filiatione, *dec. 398. nu. 5.*

NOTARIVS in faciendis diligentis quando debeat citare partem *dec. 147. nu. 5.*

Notarius potest plura exempla ex vno originali extrahere, & omnia habentur pro originali, *decis. 331. num. 2.*

In manibus Notarii relicta protestatio allegationis suspicionis consultoris non suffragatur, sed est admodum Senator parte citata, *Collect. votor. tom. 2. nu. 12. bon. mem. Argeli.*

Ob Notariorum emolumenta desertionis declaratio difficillime potest in praxi obseruari, *d. Collect. vtor. 6. nu. 5. bon. mem. Targ. Vrbani.*

Notarii hodie sunt committerandi ratione onerum, & aucti in supremo pretij officiorum, *ibid. nu. 16.*

Notarii diligentie factæ non citata parte non præiudicant *dec. 147. nu. 4.*

Notarii Episcopalis fides probat Clericatum, *d. dec. 206. nu. 5.*

Notarii subscriptio multum valet, *dec. 310. nu. 4.*

Notarii Enunciatiua non probat iuramentum testium, *decis. 338. num. 5. & 6.*

- Manus Notarii recognitio non requiritur in transumpendo Instrumento , quando transumptum est factum à successore in officio .** *dec. 355. num. 7.*
- Notarium esse talem Iudici asserenti standum est .** *decis. 358. num. 8. & 9.*
- Exemplum traditum ab vno ex Notariis rogatis in solidum habetur pro originali dist.** *decis. 358. num. 3.*
- Ex stipulatione Notarii absque ratificatione est ius quæsitum partibus interessaria iudici instrumenti .** *dec. 389. nu. 2.*
- Notarii inferuentis Capitulo attestationi minor est fides adhibenda quam alijs** *dec. 437. nu. 4.*
- Notario attestanti de præterito non creditur .** *dec. 19. num. 3.*
- Notario attestanti de impedimento capiendi possessionem creditur .** *cu. sit de respicientibus ad suum officium . dec. 14. 2. num. 5.*
- Notario creditur in speciatibus ad eius officium .** *decis. 147. num. 2.*
- Notario creditur se esse talem .** *qualem se facit dec. 147. num. 10.*
- Notario creditur attestanti sibi fuisse commissum examen .** *decis. 471. num. 2.*
- Ad Notarii requisitionem testes iura recognoscere statim . & incontinenti post iuramentum valide recognoscunt** *d. dec. 471. num. 1.*
- Per Notarios Actuarios , vel successores scripturæ extractæ à processibus originalibus dicuntur in forma probanti .** *decis. 594. nu. 8.*
- Ex Notarii asserione probatur stylus Tribunalis in ordinarijs .** *Collect. vot. vot. 5. num. 8. D. N. Sueroli Advoc. Confess.*
- NOTARIATUS quomodo probetur .** *decis. 331. num. 3.*
- Sine probatione Notariatus in antiquis præsumitur pro scriptura d.** *decis. 331. num. 4.*
- Notariatus ad effectum reservationis beneficii non sufficit probari per famam , ut quis fuerit tentus , & habitus pro tali , sed requiritur plena , & concludens probatio .** *dec. 575. nu. 5.*
- NOTITIA vnius capitis facit præsumere notitiâ alterius capitis** *dec. 380. num. 4.*
- NOUITIVS est de foro Ecclesiæ** *dec. 335. num. 11*
- In contrahibus Nouitj requiritur Iudex Ecclesiasticus d.** *decis. 335. num. 12.*
- Existens in Nouitiatu gaudet privilegio fori , & canonis , sic in eorum renunciationibus non est competens Iudex secularis** *dec. 335. num. 4.*
- NULLITAS sanatur per commissionem signatam cum Clausula (arbitrio)** *dec. 100. num. 4.*
- Nullitas admixta spolio non sanatur , sed spoliatus ante omnia restitui debet .** *dist. decis. 100. num. 5.*
- Declarat id procedere , quando nullitas est clara , & respicit defensionem de iure naturæ , secus si turbida , & proueniens ex iuris rigore ibidem .** *nu. 6.*
- Nullitas promeniens ob non scituationem quatuor terminorum ad docendum de appellatione ex æquitate sanatur , sicut Clausula (arbitrio)** *d. dec. 100. num. 9.*
- Nullitas est probanda per Actorem contra Reum , & possesorem .** *dec. 262. num. 1.*
- Etiamsi probatio consistat in negatiua** *d. dec. 262. num. 2.*
- Nullitatis Exceptio non impedit manutentionem .** *dec. 282. nu. 4.*
- Nullitas dismembrationis est probanda ab allegante** *dec. 282. nu. 1.*
- Nullitas dismembrationis non inducitur ex eo , quod omnes actus sint facti eadem die .** *decis. 282. nu. 8.*
- Nullitatem influit defectus recognitionis manus , quando fuit oppositum** *dec. 439. nu. 7.*
- Nullitates leues , & turbidæ , stante Clausula arbitrio non sunt attendendæ .** *dec. 188. nu. 6.*
- Stante nullitate ædicti comparens infra quadri-mestre dicitur comparere re integra .** *dec. 373. num. 11.*
- Nullitas quando est clara , & iana detecta non intrat arbitrium ad effectum illam sanandi .** *dec. 404. num.*
- Nullitas donationis si prohibetur allegati à donatario , fortius ab habentibus causam ab eo .** *dec. 414. num. 4.*
- Nullitatis pensionis exceptione non retardatur obligatio Cameralis , sed videtur remittenda ad iudicium ordinarium , & per tres conformes canonizanda** *dec. 447. num. 6.*
- Nullitas , quæ non lædit personam , nec diminuit patrimonium , non est propitiæ pœnæ .** *dec. 451. num. 5.*
- Decretum dicitur poenale , quâdo inducit nullitatem actus propter odium personæ efficientis actum , secus autem quando reddit actum nullum propter defectum formæ .** *dist. decis. 451. num. 4.*
- Nullitas renunciationis quando fuit per sententiam declarata , non potest renunciatio haberi in aliqua consideratione , & allegati .** *decis. 459. num. 1.*
- Nullitas , aut iniustitia executionis debet esse patens ad hoc , ut Iudex ad quem non obstat clausula sine preiudicio , aut sine retardatione possit illam vi attentaram reuocare .** *Collect. vot. vot. 3. num. 57. R. P. D. Andossila.*
- NVMERATIO probatur per publicum instrumentum .** *decis. 358. nu. 3.*
- NVNCIUS non potest derogare qualitati in fundatione Iuris patronatus requisitæ .** *decis. 211. num. 2. & 3.*
- Nuncij asserenti non statur .** *decis. 400. nu. 11*
- Nuncio referenti citatum respondisse , nolle venire creditur etiam non seruat iuris ordine .** *dec. 556. nu. 7. pag. 300.*
- Nuncio creditur de iniurijs sibi illatis ibidem .** *num. 5.*
- Maximè concurrentibus testium depositionibus , querela , & alijs circumstantijs ibidem .** *num. 9.*
- Nuncio deponenti de intimatione , & re pertinente ad eius officium plenè creditur .** *decis. 500. num. 3.*
- OBITVS Testatoris probatur ex resignatione locorum Montium facta ab heredè , ex qua resultat implicita confessio , cum non detur hæreditas viuens .** *decis. 425. num. 4.*
- Vique ad obitum à die acquisitionis præsumitur**

- tur continuata possessio *d. decif. 425. nu. 6.*
 Per obitum quando vacare beneficium dicatur *decif. 557. num. 5.*
 Per obitum vacasse beneficium probatur ex assertione partis sub tali assertione illud impetrantis *d. decif. 557. num. 6.*
 Per obitum possessoris beneficii apud sedem, & per liam dicitur dupliciter affectum beneficium, *decif. 557. 2. num. 4.*
 Post obitum Pairs facta legitimatio non citatis Intercessis non praeiudicat, *decif. 591. num. 6.*
 Obitus probatur ex partita extracta ex libro Parochiali *dec. 604. nu. 4.*
 Vique ad obitum praesumitur continuata possessio *d. decif. 604. num. 6.*
 Obitu, lite, & Clericali possidentis beneficium concurrentibus immisso est concedenda gratiosè subrogato *d. decif. 604. num. 1.*
 Post obitum Cardinalis Canonici obtinent reservationi non est locus *decif. 626. num. 11.*
OBLATIO facta post adiudicationem bonorum non retardat *decif. 61. num. 4.*
OBLIGATIO omnium bonorum in instrumentis semper apponi solet *decif. 22. nu. 9.*
 Obligatio per solutionem tollitur *dec. 8. 2. num. 1.*
 Obligatio facta per aliquem favore alicuius intelligitur de eo, quod debebatur *decif. 244. nu. 5.*
 Obligatio solvendi fructus non tenet, nec illi debentur ratione dilatae solutionis *dec. 246. nu. 9.*
 Obligatio restricta ad certum mandatum, ipso reuocato, reuocatur obligatio *decif. 268. nu. 10.*
 Obligatio Cameralis vulneratur à sententia *decif. 274. num. 1. & redditur ratio num. 6.*
 Obligatio in solidum facit propriam obligantis totam obligationem *dec. 354. num. 9.*
 Obligatus ad factum liberatur illud praestando *dec. 1. 28. num. 3.*
 Obligatio omnium bonorum mobilium, & immobilium non extenditur ad iura, & actiones *dec. 402. num. 4.*
 Obligatio Cameralis non retardatur exceptione rivalitatis pensionis, sed videtur remittenda ad iudicium ordinarium, & per tres conformes canonizanda *decif. 447. num. 6.*
 Obligatio Cameralis habet celere expeditione reiecta omni exceptione, praeter illam falsitatis, & solutionis *dec. 464. nu. 1.*
 Quando obligatio Cameralis est vulnerata per sententiam, mandatum non est relaxandum *dec. 520. num. 1.*
 Obligatio Cameralis habet executionem paratam *dec. 545. num. 1. & dec. 562. nu. 1.*
 Exceptiones, quae non sunt liquidae, non possunt impedire executionem vigore obligationis Cameralis *d. dec. 545. num. 3.*
 Obligatio, vt dicatur facta metu mandati requirit protestatio alias dicitur spontanea *decif. 562. nu. 2.*
 Obligatio facta *vt principali, principaliter, & insolidum* cum obligatione alterius, si corrumpit prima, remanet valida secunda *d. decif. 562. num. 3.*
 Obligatio facta in carceribus regulariter non subijnetur *d. dec. 562. num. 4.*
 Declara valere, quando se obligauit ad id, ad quod tenebatur, & illius vigore habuit dilationem *d. dec. 562. num. 5.*
 Quando adest obligatio partitionis potest agi ad extinguendum censum *d. dec. 562. nu. 7.*
 Obligatio ritualis solvendi pensionem transit in successorem quoad validitatem pensionis, non autem ad effectum reuocandi translationis ab onere iussuicandi *dec. 573. nu. 15.*
 Via executiva, quae competit contra obligatum competit contra suscipientem in se obligationem *dec. 583. nu. 1.*
 Obligatio de soluendo fructus ob non solutione sortis, si de illius solutione non constat, non est exequenda *dec. 584. nu. 4.*
 In obligationibus non fit extensio *decif. 600. nu. 1.*
 Nec aliud est inquirendum praeter id, quod est scriptum in instrumento *d. decif. 600. num. 2.*
 Obligatione Camerali apocae valaria habet executionem paratam *decif. 633. num. 2.*
 Obligationis Cameralis executionem non impedit exceptio falsae causae, nisi sit incontinenti, & plenè probata *d. decif. 633. num. 3.*
 Item non impedit exceptio requirens altioremd. indaginem, nisi sit incontinenti probata *ibid. num. 6.*
 Neque obligatio, neque actio oritur ex contractu conditionalis ante purificationem conditionem *Cellest. vitor. vot. 1. nu. 509. Clem. 8.*
 Obligationem praecedentem supponunt solutiones *ibidem num. 511.*
 Obligationis Cameralis executionem non impedit exceptio vsurarum taxationis *d. Cellest. P. 2. nu. 10. bo. me. Argel.*
 Obligatio Defuncti transit etiam ad mediatos heredes *d. Cellest. vot. 4. nu. 13.*
 Contra obligatum in forma Camere est relaxandum mandatum *decif. 588. num. 1.*
 Obligatus cum clausula (*alias &c.*) potest conueniri etiam pro sorte principali *decif. 600. nu. 4.*
 Declara quod debeat praecedere interpellatio, vt praestet factum, & si non praestet, potest peti fors principalis *d. decif. 600. num. 5.*
 Contra obligatos censitarios potest agere in solidum *d. decif. 600. num. 7.*
OBLIVIO est vicissitudo in Papa, stante multiplicitate negotiorum *decif. 60. num. 24.*
OBREPTIONIS exceptio tanquam requirem altioremd. indaginem non admittitur in iudicio *decif. 154. num. 6.*
OBSERVANTIA est optima cuiuscumque dispositionis interpret *decif. 88. num. 10. & decif. 166. num. 7.*
 Observantia sententiae probatur ex instrumenti locationum, & finium *decif. 234. num. 6.*
 Observantia sententiae tollit omne vitium, quod posset contra sententiam opponi *d. decif. 434. num. 7.*
 Observantia declarat omnia omissa in instrumento *decif. 239. num. 4.*
 Observantia tollit omne vitium *decif. 262. num. 10.*
 Observantia plurium annorum facit praesumere dismembrationem fuisse solemniter factam *decif. 282. num. 6.*
 Observantia plurium annorum facit praesumere solemnitates, quando dismembratio fuit facta ob assignationem fructuum alicui beneficiato, vt ministraret Sacramenta in auxilium Parochi ob numerositatem Populi *d. decif. 282. num. 7.*
 Observantia beneficii per pluriquam quinquaginta

ginta annos facit presumere solemnitates in illius executione *disf. 28.2. num. 2.*
Obferuantia subsecuta explicat dispositionem. Forfan dubiam *decif. 315. num. 8.*
Obferuantia subsecuta probat societatem fuisse contractam *decif. 44.1. num. 3.*
Obferuantia sententiae sufficienter probatur ex testibus deponentibus pro Aduersario *dec. 490. num. 4.*
Obferuantia sententiae non inducitur ex actibus ambiguis *d. dec. 490. num. 6.*
Obferuantia, & existentia sententiae non probatur ex actibus possessorij *d. decif. 490. num. 7.*
Obferuantia tribuit fidem scripturae etiam informi *decif. 594. num. 5. & 9.*
Ab obferuantia subsecuta interpretatur lex *Collec. vtor. Vol. 1. num. 259. Clem. VIII.*
Obferuantia nullam requirit praescriptionem ad declarandum leges *d. Vol. 1. num. 277.*
Obferuantia solet esse magni momenti ad declarandam mentem contrahentium *ibid. nu. 512.*
Obferuantia contractus non probatur ex actu, qui potest referri ad aliam causam *ibidem num. 515.*
Obferuantia erronea non suffragatur *ibidem num. 516.*
Obferuantia Rotuli deficiente, Decreta Congregationum, ac etiam Bullae in materia praecedentiae non debent attendi *Collec. Vol. 8. num. 55. R.P. D. Aboniti.*
OBTINENS gratiam tenetur omnia in ea narrata iustificare *decif. 71. num. 6.*
OCISIO Vexilliferi Reipublicae Lucanae non fuit crimen perditionis, quia non fuit animo Rempublicam occupandi, sed potius ex causa priuata *Collec. vtor. Vol. 1. num. 59.*
Amplia vt num. 76.
 Neque fuit crimen laesae Maiestatis *ibid. num. 60.*
Occidio Vexilliferi facta per Vincentium processit expriata causa, & quare *ibid. num. 64.*
Occidio Officialis in dubio praesumitur non odio Principis, vel Reipublicae, sed priuato *ibidem num. 59.*
Occidio Vexilliferi mitius punitur, quam necatio Reipublicae *ibid. num. 188.*
Occidio Vexilliferi Reipubl. Lucen. punitur poena statuti particularis illius Ciuitatis *ibidem num. 174.*
In Occisionem Virorum illustrium coniurantes subijciuntur poenis *leg. quisquis C. ad leg. fal. l. Maieff. d. Vol. 1. nu. 119.*
ODIVM. Odio Principis, an potius ex causa priuata praesumatur facta offensio Magistratus, recurrendum est ad coniecturas, & cui incumbat onus probandi *Collec. vtor. Vol. 1. nu. 61. & 67. Clem. 8.*
 Non odio Principis, vel Reipublicae, sed potius priuato in dubio praesumitur Officialis occisio *ibidem num. 89.*
 Masculinum non concipit femininum in materia odiosa, odio irrationabili *ibid. num. 214.*
 In odiosis cessat interpretatio benigna *ibidem num. 211.*
 Poena *leg. quisquis* respectu filiorum dicuntur odiosiores odio irrationabili *ibidem num. 397.*
OFFENSIO Magistratus an ex priuata causa praesumatur, an potius odio Principis, & Rei-

publicae recurrendum est ad coniecturas, & cui incumbat onus probandi *Collec. vtor. Vol. 1. num. 61. & 63. Clem. VIII.*
 Propter offensionem Principum inferiorum filij non incurrunt poenas *leg. quisquis ibidem num. 156.*
 Limita tamen in statuto Lucano vt *num. seq.*
OFFICIALIS praesumitur fideliter suo officio functos esse *decif. 251. num. 4.*
 Officialis fatendo a duobus recepisse pecunias, omnes pariter socios canonizat *decif. 441. num. 5.*
 Officiali attestanti de re pertinente ad eius officium est praestanda fides *decif. 442. num. 1.*
 Officialibus Cancellariae, Camerae, & secretariae attestantibus litteras Apostolicas reuerentiationis non fuisse expeditas, fides est adhibenda *decif. 431. num. 3.*
 Officiales Papae dicuntur illius organum *decif. 561. num. 6.*
 Officialium, ac Papae scientiam arguit in scripto brevis *ibidem num. 5.*
 Officialium scientia dicitur scientia Papae *decif. 571. num. 4.*
 Officiali, a quo quis fuit substitutus, mortuo, substitutus potest amoueri, & eius officium ex parte *decif. 637. num. 1.*
 Fallit, quando substitutus fuit electus ab Officiali auctoritate superioris *ibidem num. 2.*
 Officiali defuncto expirat officium substituti *ibidem num. 18.*
 Officialis interfectus praesumitur in dubio non odio Principis, vel Reipublicae, sed priuato *Collec. vtor. Vol. 1. num. 59. Clem. VIII.*
OFFICIVM Canonici nemini debet esse damnosum *decif. 561. num. 3.*
 Ad probandam admissionem ad officia non sufficit Decretum *decif. 615. num. 11.*
 Decretio canonizata per sententiam facit rem claram, ita ut si deinde decoctus fuerit admissionis ad officia non praescribit veritati *decif. 615. num. 10.*
 Officij exercitio non priuatur excommunicatus donec fuerit declaratus excommunicatus in loco, ubi fuit factus consensus *decif. 617. nu. 4.*
 De officiis etiam, ac locis Pis loquitur Regula 13. Cancellariae, & non se restringit ab beneficia *decif. 621. nu. 6.*
 Intellige tantum de officiis conferibilibus *ibidem nu. 9. & declara vt nu. 10.*
 Officium fuisse immutatum colligitur ex lectura litterarum *decif. 617. num. 5. vbi num. seq. recententur argumenta, & rationes id suadentes.*
 Officium substituti non dicitur comparibile cum officio Praesidentis, quando apparet, Pontificem voluisse nouam formam in dicto officio constituere *d. dec. 617. nu. 13.*
 Officij status quando fuit immutatus, non potest Cardinalis summator amplius substitutum eligere, sed praesidentem loco substituti, instituere *dec. 637. nu. 14.*
 Officium substituti expirat defuncto Officiali *d. decif. 617. nu. 18.*
 Officium esse amouibile est conforme dispositioni Iuris communis *d. decif. 617. num. 29.*
 Officio concedentis licentiam finito, extinguitur licentia *Collec. vtor. Vol. 11. nu. 20. contrarium ibidem num. eod.*

OLDRADI *conf.* 56. declaratur *dec.* 132. *num.* 3;
Ab Oldradi *conf.* 21. receditur ex conciliis, &
quæ sint conciliata *dec.* 134. *num.* 4, 5, 6. & 7.
OLDRAD. *conf.* 122. reijcitur *dec.* 190. *num.* 5.
OLIVA rardè producit fructus *dec.* 144. *num.* 6.
ON V S appositum in legato si adimpletum est,
acquistum dicitur quicquid in eo continetur
dec. 513. *num.* 1.
Ab aliquo onere liberare potest Episcopus Be-
neficiarius, quando est in iuramentum Dei *dec.* 540. *num.* 5.
ONUS in donatione adiectum non potest recusare
Donarius, & acceptare donationem *dec.* 611. *num.* 1.
ONUS dotandi transit ad heredes una cum bonis,
& hereditate *d. dec.* 611. *num.* 3.
ONUS adimplere absolute teneretur donatarius ac-
ceptans donationem sibi factam, nec valet
commodum petere, & onus reicere *d. dec.* 611. *num.* 7.
ONUS probandi conciliatas, an offensus Magistratus
præsumatur facta ex privata causa, an odio
Principis, cui spectet vide *Collect. votor.* *vol.* 1. *num.* 61. & 63. *Clem.* 8.
RAIONE onerum, & aucti in supremo pretii of-
ficiorum Notarii hodie sunt committendi
Collect. votor. *vol.* 6. *num.* 16. *bo. inc. Tarq. Præbani.*
OPERÆ
Operarum conductor tenetur locatori conducto
ad certum tempus præstare integram merce-
dem pro toto tempore *dec.* 498. *num.* 1. & 3. ubi
de magis communi.
Limes quotiescunque superuenit impedimen-
tum siue culpa conductoris ibidem *num.* 2. & 4
ubi hoc est verum, quando casus fortuitus cõ-
igit in re.
Operarum conductione facta sub conditione, si
operæ præstarentur, tunc merces debetur ad
poenonem laborum *d. dec.* 498. *num.* 6.
Operarum promissio, quando non est posita in
conditione, sed in principali dispositione æ-
quior interpretatio est facienda *d. dec.* 498. *num.* 9.
Operarum locatori quando debeatur integrum
salarium *d. dec.* 498. *num.* 12.
Operi nomen imponit affectio *Collect. votor.* *vol.* 1. *num.* 29. *Clem.* 3.
OPINIO illa est sequenda, per quam fraudibus
obviatur *Collect. votor.* *vol.* 3. *num.* 36. *D. N. Sceroli Aduoc. Confess.*
OPINATORES milites qui nam essent *Collect. votor.* *vol.* 1. *num.* 147.
OPPOSITUM idem operarum in opposito, quod
propositum in proposito ibidem *num.* 74.
ORDINARIUS verisimile est, non intrinsece
in possessionem non habentem qualitates re-
quisitas *dec.* 191. *num.* 1.
Ordinarius non potest cogi ad aliquem ordinan-
dum, nisi habeat beneficium, cui ordo anue-
tus est *dec.* 195. *per tot.*
Ordinarius potuit facere visitationes factas post
Concilium inquam Sedis Apostolicæ Dele-
gatus, & ideo per eas non probatur iurisdic-
tio ordinarii *dec.* 278. *num.* 10.
Ordinarius præsumitur habere notitiam gestorū
à suo Vicario Foraneo *dec.* 342. *num.* 11.
Ordinarius dicitur providere motu proprio *dec.* 345. *num.* 2.

Ordinarii provisio non eget iustificazione *d. dec.* 345. *num.* 1.

Ordinarius in electione potest præferre eum, qui
sibi magis idoneus, & habilior videtur, licet
alius ab examinatonibus sit magis idoneus ap-
probatus *dec.* 422. *num.* 8.

Ordinarius præsumitur bene instructus de vita,
& moribus concurrentibus ad gubernium Ec-
clesiæ, & propterea illius iudicio standum est
d. dec. 422. *num.* 9. & 10.

Ordinarius Enunciatus antiquis Rota de-
ferre solet in probatione lursipatronatus *dec.* 517. *num.* 4.

Ordinarii iudicium, ut possit redargui, vel plena
probatio requiritur, vel saltem concurrere de-
bent vehementissime conciliata, & præsum-
ptiones *dec.* 422. *num.* 1. & 6.

Ab Ordinario non potest manutentari Cappella-
nus ad numm depuratus, & postea delictus,
dec. 530. *num.* 3.

Per Ordinarium non possunt redditus coadunati
pro celebratione missarum conuerti in alius vi-
sus pios *dec.* 539. *num.* 1. & 6.

Ordinarius non potest dare novum colligantem
super beneficio, super quo est lis, quando su-
perest colligans *dec.* 591. *num.* 6.

Secus est quando beneficium non est litigiosum,
vel nullius superest colligans, tunc si Ordina-
rius Collator est in possessione, potest consue-
re ibidem *num.* 7.

Cum Ordinario concurrente Papa, quando pro-
videt, apponit clausulam (dummodo alteri
non sit ius quæsitum) ibidem *num.* 13.

Ordinarius non potest renunciare iuri quæsitio
Ecclesiæ per sententiam *dec.* 609. *num.* 4.

Ordinarii arbitrio remittitur tempus faciendi cõ-
cursum *dec.* 617. *num.* 16.

Ordinarii à mero arbitrio pendet aliquem ordi-
nare in presbyterum, nec potest ad hoc cogi
dec. 186. *num.* 1.

Ordinatio non imponitur necessitas per Conci-
lium Tridentinum, quempiam ordinandi, sed totum
remittitur eius iudicio *dec.* 191. *num.* 3.

Contra Ordinarii voluntatem nulla suffragatur
licentia ad quempiam ordinandum *d. dec.* 195. *num.* 4.

Ordinarii possunt ex causa fructus Parochialis
dismembrare, & nouo beneficio assignare *dec.* 262. *num.* 6.

Amplia in Admistrationibus Ecclesiarum *d. dec.* 262. *num.* 5.

Ex Ordinarii litteris patentibus probatur Presby-
teratus *dec.* 589. *num.* 2. & etiam probatur origo
num. 3.

Ex Ordinarii litteris patentibus probatur Clerica-
tus *dec.* 604. *num.* 1.

Ex Ordinarii litteris patetibus, & ex parcia libri
Parochialis probatur possessio *dec.* 604. *num.* 7.
Maximè quando non agitur de præiudicio alie-
cuius ibidem *num.* 8.

ORDO S. Francisci habet ius funerandi in suis
Ecclesiis ex speciali indulgio *dec.* 70. *num.* 2.

Ab ordinibus non potest repelli habens benefi-
cium annexum, alias datur appellatio *dec.* 186. *num.* 3.

Ab ordinibus repelli potest nullum habens be-
neficium *d. dec.* 186. *num.* 4.

Ad ordines, & ad beneficia efficitur habilis Gratiatus, cui à Principe fuerunt remissæ pœnæ *leg. quisquis Collect. votor. vot. 1. num. 379.*

Ordo Ecclesiasticus ne interrumpatur, minores aliquando præcedunt maioribus *Collect. votor. vot. 8. num. 47.*

ORDINES directi alicui banco, quando vel non sunt recogniti, vel nullam continent causam expressam doli exceptio non intrat *dec. 461. num. 1*

ORIGINALE

Ab originali non differt sumptuum pluries in iudicio deductum, & neque vnum illius fides controversa *decif. 442. num. 3. & 5.*

Sumptus extracti ab ipso originali, ac exinde collationato, est fides adhibenda prout ipsi originali *d. decif. 442. num. 2.*

ORIGINARIOS nedum comprehendit statutum Urbis lib. 1. cap. 180. olim erat 178. sed etiam Civis *Collect. votor. vot. 2. num. 27. & 28. bon. mem. Argeli.*

ORIS apertitione denegata, non potest quis audiri *dec. 510. num. 4.*

In sola oris apertitione consistens tractatus puniatur in crimine læsæ Maiestatis *Collect. votor. vot. 1. num. 47.*

ORIGO

Dum constat de origine extra Urbem ad probandam Civilitatem non est satis contractus tali nomine factus, sed requiritur habitatio decennalis cum animo nunquam recedendi *Collect. votor. vot. 2. num. 30. R. P. D. bo. me. Argeli.*

Origo Referendariorum, attentio iure civili est antiquissima *d. Collect. vot. 8. n. 16. R. P. D. Altouti*

ORNAMENTA, quæ vocantur (Cairrelli) non possunt pileis imponere Cappellarii in præiudicium Beneficiorum *d. Collect. vot. 11. num. 2. R. P. D. Marcelli Generali V. l. Sig. Refer.*

P

PACTVM de non alienando præsupponit Domini translationem *decif. 1. num. 6.*

Pactum in instrumento positum nõ potest vnius dissensu remitti *decif. 32. num. 2.*

Pactum conditionale non debet adimpleri, nisi purificata conditione *decif. 177. num. 6.*

Ex pactis Emphytheoticis propriam naturam inuariat *decif. 204. num. 6.*

Concessio cum pacto ad renovandum finito tempore debet in comprehensos renovari *dec. 204. num. 16.*

Concessio facta ad 29. annos cum pacto ad renovandum censetur perpetua *decif. 204. num. 15.*

Emprior cum pacto retrovendi potest repetere melioramenta *decif. 247. num. 7.*

Qui ex pacto, vel lege tenetur rem restituere, potest melioramenta repetere *d. decif. 247. num. 4.*

Pactum fideiussori vile, sine quo verisimiliter non fideiussisset, est omnino servandum *decif. 283. num. 5.*

Pactum appositum in prima venditione, quando censetur repetitum in secunda in eodem instrumento facta *d. dec. 283. num. 6.*

Pactum servari debet *dec. 320. num. 2.*

Pactum servandi cautionem non importat liberationem *decif. 450. num. 1.*

In vim pacti valet laudum observatum *decif. 540. num. 7.*

Quando adiectum fuit pactum resolutivum, cõditio per æquipollens adimpleri non potest *Collect. votor. vot. 1. num. 489.*

Idque procedit tam in vitiosis voluntatibus, quã in contrariis ibidem *num. 490.*

Adimplementum vnius conditionis non suffragatur sine adplemento aliarum, quæ sub pacto resolutivo fuerunt conventæ inter partes ibidem *num. 491.*

Confirmatio transactionis facta à Principe cum relatione ad supplicationem, in qua non continentur omnia inter partes sub pacto resolutivo convenuta non suffragatur ibid. *num. 495.*

Pactum, quod emphytheutia cessans à solutione canonis cadat ipso iure, & factio facit, vt eaducitas in cursu per Testatorem possit declarari contra illius hæredes *dec. 568. num. 1. & 2.*

Pactum impedit calculi revisionem, quando præcessit lis, vel questio super calculo, secus vero si lis, & questio non præcessit *decif. 612. num. 10.*

PANNIFICES non possunt conficere quosdam pannos inferiores *Collect. votor. vot. 11. num. 6.*

PAPA potest derogari in totum Iuriparatoribus quando Beneficium vacat, apud Sedem *decif. 275. num. 4.*

Papa volens dismembrationes perpetuas facere, exprimit perpetuitatem *dec. 315. num. 12.*

Papa nunquam intelligitur vnire Beneficia litigiosa *dec. 341. num. 8.*

Papæ ex regula 2. bodie 3. Cancellaria referuntur Beneficia, & dignitates Sede Episcopali vacante *decif. 165. num. 3.*

Papa præsupponit statum Beneficij esse talem, qualis à parte narratur *dec. 376. num. 2.*

Papa in provisione Ecclesiæ Parochialis mandante, quod finito officio coadiutoris, & factio loco futuræ successioni debeat portionem infra duos menses renunciare in manibus Papæ, non per hoc elici potest dispensatio à residentia *dec. 434. num. 9.*

Papa quando dat speciales excoutores non potest adiri A. C. *decif. 521. num. 6. & 7.*

Papa potest redditis pro vna causa adunati in alios vsus convertere *dec. 539. num. 2.*

Per Papam Appellatio admissa causat attentata, quamvis non fuisset admittenda *Collect. votor. vot. 3. num. 18.*

Intellige quoad attentata in futurum, non autem in præteritum ibidem *num. 19.*

Papa rancum Dominus posuit applicare incerta Reverendæ Fabricæ *d. Collect. vot. 4. num. 7.*

Papæ sententia, & Imperatoris prolata sine citatione est valde dubitabilis *d. Collect. vot. 6. num. 48.*

Papa de plenitudine potestatis potest tollere citationes, excepta prima, sed non potest ordinaria ibidem *num. 45.*

Per Papam quando fuit commissio revisio decisionis, nullo modo meretur allegari *d. Collect. vot. 7. num. 97.*

In præsentia Papæ tractant negotia Referendarij *d. Collect. vot. 8. num. 26.*

A Papa familiares appellantur Referendarij, ab Imperatore vero speciales ibidem *num. 24.*

Ex Appositione manus Papæ beneficium censetur

- tur reformatum *dec. 557. num. 7.*
 Papa potest in discordia collatorum concurrere, & providere *dec. 591. num. 3.*
 Declara id procedere, quando spectat ad duos Collatio, quorum unus vni confert, alter alteri *ibidem num. 9.*
 Secus est, quando non spectat ad duos communiter, sed duo pretendunt habere ius conferendi, & quisque presentat *ibid. num. 11. & 21.*
 Papa non presumitur velle derogare iuri alterius *ibidem num. 12.*
 Papa quando providet concursando cum Ordinario, apponit clausulam (dummodo alteri non sit ius quæsitum) *d. decif. 591. num. 13.*
 Papæ provisioni semper est locus, quando contra promissio sublinetur *ibid. num. 16.*
 A Papa potest conferti beneficiu, quando non est litigiosum inper ipsa possessione *ibid. num. 24.*
 Papæ, & Officialium scientiam arguit inscriptio brevis *decif. 561. num. 5. & decif. 571. num. 1. & 4.*
 Papæ Officialia dicuntur illius organum *d. decif. 561. num. 6.*
 Ad subreptionem evitandam sufficit, quod Papa potuerit cogitare in genere *ibid. num. 7.*
 Papæ scientia dicitur scientia officialium *dec. 571. num. 4.*
 Papa sufficienter derogat constitutionibus antecessorum per clausulam (quorum tenores) *d. dec. 571. num. 10.*
 Per Papam ignota non includit clausula (quorum tenores) *diff. dec. 571. num. 11.*
 Contrarium quod illa sufficiat *num. 12.*
 Papa si voluisset supplere defectum iuris in transference debuisset exprimere, nec sufficienter verba generalia *dec. 573. num. 16.*
 PARENTES possunt plus vni, quam alteri filii relinquere in Testamento *decif. 31. num. 1.*
 PARTIO non dicitur facta ex verbalis obligatione, sed debet etiam referri i. uctus *decif. 84. num. 7.*
 In dubio semper est parendum, quamvis quandoque Reum faciat iniquitas temperandi *decif. 168. num. 5. & dec. 195. num. 2.*
 Stante non partitione, & contumacia relaxanda est declaratoria *dec. 250. num. 1.*
 Partio non fiat in sola patientia, sed in actu positivo solutionis *dec. 418. num. 2.*
 Quando agitur de partitione, adimplementum debet praestari ex facto, non autem ex patientia *decif. 466. num. 2.*
 Partitionem præcisam exigit clausula (Partio non retardata executione) *Coll. votor. vol. 1. num. 16.*
 In prima partitione continentur clausula sine retardatione respiciens executionem literarum Apostolicarum *ibidem num. 57.*
 Etiam si executio fuisset nulla ibid.
 Declaratoria vt legitime possit relaxari non indiget seruatione quatuor terminorum ad docendum de partitione, quando per actum positum constat de contumacia moniti *d. Collect. vol. 9. num. 22.*
 PARERE tunc dicitur mandatis rotalibus, quod inde iuraver effectus sequuntur, quos mandata expolunt *dec. 437. num. 2.*
 Propter nimiam pertinaciam in non parendo mandatis rotalibus datur regrauatoria *d. decif. 437. num. 2.*
 Parete reuerenter debet intrusus mandatis, nec potest allegare nullas, & subreptitias provisiones Apostolicas *decif. 417. num. 9.*
 Seruatis quatuor terminis, nec doctum de partitione, declaratoria est concedenda, facta intimatione *dec. 548. num. 1.*
 Paruisse mandato dicitur, si quis presentat patientiam *diff. dec. 548. num. 2.*
 Limina, quando est necessaria actualis restitutio *ibidem num. 1.*
 Declara quoad fructus, quia sufficit se offerre paratum restituere facta liquidatione *ibidem num. 2. & 6.*
 Confito de non partitione tam verbis, quam factis, & seruatis quatuor terminis seu variis solitis, & facta intimatione declaratoria est concedenda *decif. 560. num. 1. & 2.*
 PAROCHIA habet iuris communis assistentiam quoad decimas slocorum positorum intra fines Parochie *decif. 281. num. 1.*
 Intra fines alicuius Parochie est bona probatur ex testibus *dec. 401. num. 4.*
 Amplia etiam si Testes deponant bona existentes intra fines Territorii alicuius oppidi, non expresso nomine Parochie, si Parochialis est vnta ex limitibus iurisdictionalibus, non docto de diuersitate *ibidem num. 5.*
 PAROCHIALITAS probatur ex requisitis, de quibus in *decif. 87. num. 11.*
 Item probatur ex collatione talis Ecclesie vi Parochialis, & exceptione decimarum *ibidem num. 2.*
 Parochialitas probatur ex necessitate administrationis, & recipiendi sacramenta *decif. 314. num. 2.*
 Parochialitatis qualitas semel existens durare premitur, duut non docetur adempta *diff. decif. 514. num. 1.*
 Parochialitatem non probat fons baptismalis, nisi alia copulatione concurrant *decif. 401. num. 7.*
 Parochialitas ad effectum provisionis subindec probatur ex enunciatuius *decif. 557. num. 2.*
 PAROCHIALIS dicitur Ecclesia, quæ habet Rectorem, fontem baptismalem, & Populum certis limitibus designatum *decif. 401. num. 1.*
 Parochialem non est Ecclesiam probatur ex testibus *d. decif. 401. num. 6.*
 Parochialem esse Ecclesiam, & non Collegiatam probatur ex enunciatuius, & provisionibus antiquis, quam modernis, & ultimo tunc *decif. 617. num. 19.*
 PAROCHVS
 Ad Parochum spectant Decimæ, & primitiæ intra fines cuius sunt sita bona *dec. 401. num. 2. & 3.*
 Quando Parochus non est in causa, decime dominium ad fauorem Capituli sufficiunt quomodocunque constare *decif. 599. num. 10.*
 Capitulum agens de decimis contra Parochum debet probare quadragenariam cum iure, vel immemorabilem *d. dec. 599. num. 11.*
 PARS non est admittenda ad probandum id, cuius contrarium per illam alias fuit probatum *decif. 235. num. 3.*
 Pars examinans testes eo modo, quo fecit Adversarius non potest dicere testes Adversarii non fuisse bene examinatos *decif. 318. num. 5.*
 Partis Declarationi, ac eius confessioni iuratur postea

- potius standum est, quam Testium depositionibus *dec. 458. num. 4.*
- Pars corporis Imperatoris sunt Consiliiarii *Collect. votor. vot. 1. num. 17. intellige vi na seq.*
- Parte perente eligi alium Consulatorem, & primo Consulatore infra duos menses non tradentes votum, debet eligi *Collect. votor. vot. 2. num. 6. bo. me. Argeli.*
- In facultate partis est ex teformatione, alium Consulatorem eligi petere, Consulatore infra duos menses non pronunciantem ibidem *num. 10.*
- Parte citata est adeundus Senator, & protestatio allegationis suspicionis Consulitoris in manibus Notarii relicta non suffragatur ibidem *num. 12.*
- Parte presente, vel citata intelligitur statutum mandans quod Iudex compellat Agnatos ad compromissum ibidem *num. 13.*
- Partis assertio, & alie administrationes diligenter gestæ probant quoad administrationem idoneitatem personæ *decif. 33. num. 3.*
- Partes possunt super usuram licitiam pacificæ *decif. 325. num. 17.*
- Parti vi minus præiudicat instrumentum semper intelligendum est *decif. 381. num. 4.*
- Parte non citata, neque Iudicis autoritate placita confecta non probat *decif. 408. num. 8.*
- Partes citare tenentur Auditores Rotæ prorogantes fatalia vigore Commissionis, & non vigore Innocentianæ *Collect. vot. 5. nu. 41.*
- Inter partes ab initio facta fructuum taxatio præsumitur iusta *Collect. votor. vot. 2. num. 46.*
- Si partes differant eligere Iudicem ex forma statuti deputandum, instantia non permittit citiam per 30. annos *d. Collect. Pat. 5. num. 31.*
- Participium futuri temporis significat gerundium *Collect. votor. vot. 1. num. 225.*
- Ex partis assertionem beneficium impetrantis, illud probatur vacasse per obitum *decif. 557. num. 6.*
- Examini extra terminum pars dicitur consentire dando interrogatoria, & est locus arbitrio pro sanatione *decif. 578. num. 3.*
- Partis famulis rebus tanquam suspectis non creditur *decif. 582. num. 2.*
- Parte absente, & sine interrogatorijs recognitio Apocæ extorta attendi non debet *dec. 619. num. 9.*
- PARTITAE dati, & accepti libri Apothecæ probant administrationem illarum tantum mercium, quæ apparent descriptæ *decif. 6. num. 4.*
- Partitarum extractio facta absque citatione, & recognitione manus illas scribentis, & absque Iudicis decreto nihil valet *decif. 444. num. 2.*
- Partita aliqua an sit soluta ad computum sortis, vel fructuum ex tempore cognosci potest *dec. 499. num. 2.*
- In quietantia si fuit habita ratio alicuius partis comprehendendi debet in summa quietata *d. decif. 499. num. 1.*
- Quando creditum pendet à verificatione plurium partitarum, quæ indigent discussione, tunc non dicitur posse incontinenti iustificari *decif. 634. num. 6.*
- Ex partita extracta ex libro Parochiali probatur obitus *decif. 604. num. 4.*
- Ex partita libri Parochialis, ac ex litteris edictalibus Ordinarii probatur possessio *dec. 604. num. 7.*
- Maximè quando de præiudicio non agitur alterius ibidem *num. 8.*
- Ex partita descripta in libris Metecarorum probatur creditum *decif. 612. num. 2.*
- Partitæ dicuntur omnino diuerse, quando differunt in tempore, & quantitate *d. decif. 612. num. 3.*
- In vna partita calculus probatur erroneus non attenditur quoad alias *d. decif. 612. num. 9.*
- PATER, & filius censentur vna, & eadem persona *dec. 114. num. 2.*
- Ad Patrem cum onere alendi filios, & in subsidium eianis ad Creditores Patris transit V usufructus bonorum dotialium *dec. 300. num. 3.*
- Pater succedit filio *dec. 399. num. 2.*
- Pater si decedat ante conditionem fideicommissi ex sententia Gabriel. conf. 115. ad eius portionem ad quam erat vocatus iure proprio, succedit filius in conditione positus *dec. 403. num. 3.*
- Ad Patris portionem, cuius respectu filij sunt in conditione positi, restringitur eorum vocatio, ubicumque censentur vocati ex coniecturis, *d. decif. 403. num. 3.*
- Contra Patrem sententia lata in crimine læsæ Maiestatis non comprehendit filios non nominatos *Collect. Pat. vot. 1. num. 300.*
- Alienatio facta à Patre nomine filij, qui erat hæres vna cum possessione, non constituit legitimum contradicteorem, quando talis alienatio erat nulla ibidem *num. 565.*
- Patri arroganti, & omnibus eius Agnatis succedit Arrogatus, & Pater ei *Collect. votor. Pat. 10. num. 1.*
- Patri Arrogatori succedit ab intestato Arrogatus, & concurren vna cum filijs legitimis, & naturalibus ibidem *num. 6.*
- Si in testamento Patris prætereatur adoptatus in specie non habet ius querelandi ibidem *num. 9.*
- Patris perfecta dispositio quamvis dura, non infringitur per leues coniecturas *decif. 31. num. 3.*
- Patris in portione censetur facta vocatio, si facta est in portione Patris de descendentibus omnibus in infinitum *decif. 333. num. 3.*
- Patri succedunt de iure communis tam masculi, quam feminæ *decif. 377. num. 3.*
- Pro Patre filius fideiubens si non est illius hæres potest petere restitutionem in integrum aduersus fideiussionem ab ipso factam *decif. 551. num. 1.*
- Amplia etiam si fideiussit pro liberando Patre ab imminenti carceratione ibidem *num. 2. & 3.*
- Pro Patre filius se obligans restituitur ex capite enormissimæ læsionis ibidem *num. 4. de qua conclusionem dubitatur.*
- Pro Patre si non fideiubeat filius potest ab eo exheredari, & priuari sua legitima *d. dec. 551. num. 6.*
- Et hoc habet locum etiam si Pater sit carceratus pro debito *num. 7.*
- Pro Patre filius fideiubendo dicitur exerceat opus caritatis ibidem *num. 10.*
- Patre viuente filio non debetur legitima *dec. 570. num. 3.*
- Quod procedit, inuito Patre, secus ipso volente ibidem *num. 4.*
- PATRONVS.
- Veri Patroni comparitio regulariter non obstat Præsentato, & Instituto ab existente in quali possessione, *decif. 373. num. 1. fallit, si prima institutio sit nulla ibidem num. 2.*
- PATRONORVM consensus præstitus prouisioni

- soni Apostolicæ habet vim præsentationis, *dec. 25. num. 8.*
- Præsentatus à Patrono de familia vocata est præferendus Præsentato à Patrono de familia, non vocata *decif. 239. num. 2.*
- P A T R V S.**
- Ad Patru portionem succedit etiam filius in conditione potius, quando illius portio fuit incorporata in bonis Patris *dec. 401. num. 10.*
- Ad Patru portionem vocatus non censetur filius positus in conditione, *dec. 402. num. 9.*
- Ad Patru portionem censetur vocati filij positi in conditione ex coniecturis, sed coniecturæ debent esse virgines, de quibus, *dec. 403. num. 4. & 5.*
- In bonis Patru successio ab intestato spectat ad nepotes æqualiter, & sic pro medietate illis debetur immisio *decif. 425. num. 2. & 3.*
- Ad Portionem Patruorū si expresse vocati sint filij positi in conditione, censentur vocati, *decif. 457. num. 6.*
- PAUPER.**
- Pauperum appellatione veniunt etiam Monasteria, Hospitalia, & Ecclesiæ. *Collect. vtor. vol. 4. num. 6.*
- PAUPERITAS non sufficit, quod probetur in genere, sed debet probari in specie, *num. 396. num. 2. & decif. 415. num. 4.* ubi in materia cap. Odoardus.
- Propter paupertatem ne quis impediatur ius suū prosequi, arbitrium interponitur, *dist. dec. 396. num. 5.*
- Non probata paupertate Clericus admitti non debet ad cap. Odoardus *dec. 470. num. 1. & 4.* nec sufficit cedere fructus beneficii *ibid. num. 2.*
- Ratione paupertatis Privilegium concessum non potest amitti per non vium, *decif. 514. num. 8.*
- Paupertas ad effectum obtinendi alimenta in bonis fideicommissi qualis esse debeat, *decif. 593. num. 7.*
- Constituto da Paupertate, & de bono iure alimentaria colligati debentur, *dec. 598. num. 1.*
- Paupertas probatur ex rebus deponentibus aliquem nihil possidere *d. decif. 598. num. 2.*
- PECVNIA etiam ex pacto inuectenda non parit fructus, nisi concurrant requisiti Castrensis, *dec. 113. num. 3.*
- Pecunia non patit fructus, *decif. 397. num. 5.*
- Pecuniarum alienatio est prohibita, quando alienans tenetur inuectere, & multiplex facere, non autem quando aliquis facit inuectimentum sua sponte *dec. 457. num. 6.*
- Pecuniz consignande sunt creditoribus in Apoc. nominato *dec. 482. num. 1.*
- Pecuniz insimul possunt spectare ad vnum, & consignari alteri, *d. dec. 452. num. 2.*
- Pecunia soluta sub fideiussione restitueudo nō dicitur consumpta, sed subiacet Hypothecis, *decif. 494. num. 8.*
- Pecuniarum consignatio facienda est, quando constat de credito etiam ab Aduersario agnito, *decif. 500. num. 1.*
- Super pecunia in dotem datis secundo Viro pro obligatione contracta ab Vore ante natiuitatem ad hoc vt Creditor possit recipere satisfactionem quid requiratur *decif. 500. num. 2. & 3.*
- Pecuniarum dispositio reservata alicui importat liberam facultatem administrandi, non autem domini translationem *dec. 511. num. 7.*
- Pecunias extrahens à societate id præstare tenetur, quod dista pecunie in societate lucrare fuissent, *decif. 201. num. 2.*
- Pecunias Dams alicui nomine alterius efficitur creditor illius, cuius nomine agit, & contra illum habet actionem, non contra alium, *dec. 280. num. 1.*
- Pecunia dotalis est inuectenda à Marito pro alimentis vxoris *decif. 300. num. 8.*
- Pecuniam in promptu aliquem habuisse probat a quale Depositum, *decif. 406. num. 4.*
- Pecuniarum retentionis presumptio convalidatur ex coniecturis, *d. dec. 406. num. 1.*
- Ex communi pecunia res empta spectat ad omnes, *dec. 429. num. 2.*
- Res empta cum pecuniis alienis acquiritur empti, non autem domino pecuniarum, *dec. 457. num. 2.*
- Res empta cum pecuniis Minoris, statim acquiritur Minori, quod procedi, quando emptio fit à Tutore, vel Curatore, non autem ab extraneo, *dist. decif. 457. num. 3. & 4.*
- Res empta cum pecuniis Minoris, si emptio exinde non ratificatur à Tutore, non acquiritur Minori *dist. dec. 457. num. 5.*
- Pecuniarum depositio pro toto triennio facta statim post notitiam exculat à caducitate, & moram purgat, *dec. 521. num. 12.*
- Pecuniz consignande sunt, quotiescumque patet de voluntate Testatoris, *dec. 525. num. 1.*
- Si Pecuniz non sint verze in vilitatem societatis, socius non tenetur ad debita Coniocii, etiam si contracta durante societate, si sint contracta nomine proprio *dec. 530. num. 2. & 14.*
- Declara hoc non procedere in societate omnium bonorum *ibid. num. 7.*
- Pecunia, & nomine alterius emens loca Montium, si illa vendat infcio Domino tenetur ad fructus, perinde ac si exierant *dec. 54. num. 1.*
- Pecunia, & nomine alterius emens rem, si sibi reservauit illius dispositionem, censetur nomine procuratorio, & non potest illam vendere sine scientia ipsius Domini, *d. decif. 554. num. 2.*
- Pecunias suorum Principaliu inuectiant diligentes Procuratores, ne sint otiosæ, *d. decif. 554. num. 3.*
- Pecunia illius dicitur esse, cuius nomine res empta fuit, & creditor rei fuit descriptus, & exigit fructus *ibid. num. 4.*
- PROCVRATOR, qui ex pecunia sui principalis retrahit magnam vilitatem, non potest cōqueri, si reddat minores fructus, quam retrahit *dist. decif. 554. num. 6.*
- Item debet respondere tantundem suo Principali de illius pecunia, quantum ipse percipit, siue illam inuectuerit de consensu, siue non, *d. dec. 554. num. 7.*
- Ex Pecuniis Vxoris res empta per Maritum acquiritur Marito, & hæredibus, *decif. 580. num. 3.*
- Ad restitutionem pecuniarum solutarum Moniali vt possit conuelli Monasterium, debet doceri, illas fuisse veras in vtilitatem d. Monasterij, *decif. 512. num. 1.*

- Emens rem cum pecunia aliena sibi acquirit, *decif. 624. num. 6.*
- Actio ad pretium, non autem ad bona datur contra ementem cum pecunia aliena, *decif. 624. num. 7.*
- PENSIO non est beneficium, *dec. 453. num. 6.*
- Pensio est diminuenda pro rata damnorum, quas Conduktor ex combustione rei locatz ex fulgure proveniente, & ex eiusdem evulsionem est passus, *decif. 36. per tot.*
- Pensio censetur proniſſa habito respectu ad mensuram bonorum expressam, & si reperiatur minor, debetur remissio pensionis, *decif. 68. num. 3.*
- Pensio reservatio immunis, & libera à quocumque onere debetur integra *dec. 339. num. 1.*
- Pensio prius reservata, & deinde transacta dicitur eadem, non nova pensio *decif. 447. num. 8.*
- Pensionis reservatio dicitur nulla, quando in causa non fuit facta mentio alterius pensionis super eodem Canoniaru prius reservato *decif. 447. num. 4. declara vt nu. 5.*
- Exceptione nullitatis pensionis non retardatur Obligatio Cameralis, sed videtur remittenda ad iudicium ordinarium, & per tres conformes canonizanda *dec. 447. num. 6.*
- Pensionis exactio probatur ex quietantia, *decif. 451. num. 2.*
- Litteras Apostolicas reservationis pensionis non fuisse expeditas, attestantibus officialibus Cancellariæ, Cameræ, & Secretariæ, fides est adhibenda *d. decif. 451. num. 3.*
- Non sunt priviandi pensione Minores ex capite ignorantie, & pupillaris ætatis ob non susceptionem characteris Clericalis, *dec. 453. num. 3.*
- Ne priventur pensione Minores, quando non compent restitutio in integrum, assiluit excusatio, *dec. 454. num. 7.*
- Pensio iustificatur ex litteris *dec. 525. num. 7.*
- Pensionum translatio est odiosissima, *decif. 26. num. 7.*
- Pensionis translatio debet fieri per actum lituocabilem, & per iuris Conferente abdicationem *dec. 27. num. 3. & 4.*
- Pensionis translatio, non servata forma Brevis facultatis transferendi, non sustinetur, *decif. 26. num. 5.*
- Pensionis reservatio est nulla, si non sit facta mentio alterius pensionis super eisdem fructibus reservata, *dec. 66. num. 2. 6. & 9.*
- Pensionis remissio est facienda locatori pro rata bonorum occupatorum *dec. 68. num. 2.*
- Pensionis translatio concepta per verbum, *Volvo* non sustinetur *dec. 78. num. 1. & num. 5.*
- Pensionis translatio vt sublineatur quæ requirantur *decif. 78. num. 2.*
- Pensionis translatio facta à privilegiato non requirit solemnitates, *dec. 78. num. 7. Intellige vt num. 3.*
- Pensionis diminutio fieri debet pro rata temporis, quo usus rei locatz impeditur, *decif. 109. num. 4.*
- Pensiones præsumuntur solute de pecuniis re tractis ex fructibus rei locatz, *dec. 57. nu. 4.*
- Pensiones non faciunt incompatibilitatem, *decif. 66. num. 21.*
- Quasi possessio exigendi pensiones sola sufficit pro mandato de manutendo, *decif. 217. nu. 1.*
- Pensionem exigendi possessio, quam habeat transferens, non transit in Translatarium, sed eius morte extinguitur *dec. 573. num. 1.*
- Pensionem exigendi quasi possessio, quam habebat transferens, facit, vt non retardetur solutio translatorijs, *d. dec. 573. num. 4.*
- Declaratio id procedere, si transferens non habuisset iustificare gratiam, vel exegisset per triginta annos *ibid. num. 5. & 9.*
- Vel quando translarius est subrogatus in quasi possessione transferentis *ibid. num. 6.*
- Obligatio Titularis soluendi pensionem transit in successorem quoad validitatem Pensionis; non autem ad effectum relevandi translarios ab onere iustificandi *ibid. num. 15.*
- PENSIONARIUS agens contra Titularem, qui pensionis reservationi consensit, est manutendens abique litterarum iustificatione *dec. 573. num. 1.*
- Pensionarius agens contra eum, qui non consensit Pensioni, si est in possessione, non retardatur solutio, si verò non est in possessione, non est soluenda Pensio, nisi iustificatis litteris per Pensionarium *d. dec. 573. num. 2.*
- Pensionarius non potest agere possessorio adipsam, nisi litteræ sint iustificatæ, *d. dec. 573. num. 10.*
- PERCEPTIO decimarum non probatur ex testibus de auditu *dec. 401. num. 3.*
- Perceptione fructuum probata tunc quantitas potest liquidari per leves probationes, coniecturas, & per possibile consuetum, *decif. 412. num. 1.*
- PERDVELLIS, & Perduellionis crimen qui, & quid. *Collect. Poter. tot. 1. num. 20. 21. 32. Clem. VIII.*
- Perduellionis Poena quæ ibidem *num. 16. at. 96. & 106.*
- Perduelles donare nequeunt *ibidem. numer. 17. & 18.*
- Perduelles mortuos flere non licebat *ibid. nu. 19.*
- Perduellionis crimen differt ab illo læsæ Maiestatis *ibid. nu. 23.*
- In Perduellionis poenam non incidit Vincentius *ibidem. nu. 25. 106. & seqq.*
- Perduelles non dicuntur comprehensu civilibus discordijs, nec civiles dissentiones tendunt in exitum Reipublicæ, licet ex eis sæpius labefactetur, *ibid. nu. 31.*
- Perduellionis crimen non dicitur commissum ex conuocatione Consilij, & Collegij, penes quod tota auctoritas Reipublicæ consistebat ad effectum de *raffertare le cose*, non ad effectum mutandi statum eiusdem Reipublicæ, *d. d. Pot. 1. num. 55.*
- Perduellionis crimen non continet secundum caput *leg. Julia. ibid. nu. 57.*
- Perduellionis delicti argumentum non importat procuratio Clausi Portæ Civitatis facta per Vincentium *Collect. Poter. tot. 1. num. 52.*
- Perduellionis crimen quem commisisse probati debet concludenter ad hoc, vt eius filij puniantur *ibid. num. 95.*
- Pro crimine perduellionis solum imponitur poena inhabilitatis filiorum *ibid. num. 96.*
- Filij committentis crimen perduellionis quare puniantur *ibid. num. 418. & 444.*

PERICVLVM :

Periculi translatio in societate officii dicitur Canonica, quando in transfereute concurret potestas, & voluntas *decif. 449. nu. 1.*

Periculi translatio de vna persona ad aliam tunc vitatur, quando fuit commissus error in expressione nominis illius, in quem fuit facta translatio *d. decif. 449. nu. 4.*

PERITIA pulsandi Organum si sit requisita in fundatione Beneficii Iurisparron. omnino concurrere debet *decif. 211. nu. 1. & 6.*

Peritia non probatur ex Testibus examinatis, parte non citata *decif. 211. nu. 8.*

PERITIA relatio liquidat creditum, *decif. 171. nu. 3.*

Periti relatio absque sententia non inducit compensationem *d. decif. 171. nu. 2.*

Peritorum relatio dum non docetur de excessu, venit attendenda, & presumitur iusta, *decif. 459. nu. 8.*

Peritos suspectos allegans vtitur iure suo, nec Iudici villam facit iniuriam *decif. 465. nu. 2.*

Perito attestanti de errore calculi standum est, *decif. 612. nu. 3.*

PERIVRVS dicitur ille, qui deducit contrarium, quod in instrumento cum iuramento asseruit, *decif. 411. nu. 6.*

Periurij exceptio pendente, non admittuntur nouae probationes, cum talis exceptio repellat Actorem à limine iudicii, *dec. 411. nu. 2.*

Periurij exceptio operatur, quod actor audiat super iuribus, quae habet in promptu, non autem illi concedantur nouae probationes *d. dec. 411. nu. 3.*

Periurij exceptio repellit actorem à limine iudicii, *dist. decif. 411. nu. 9.*

PERMITTENS distributiones bona fide diuidi inter Canonicos, non potest illas à Capitulo repetere, *decif. 185. nu. 6.*

PERSONA.

Ratione Personae prohibita delicto perpetrando adhibita delictum grauius puniatur. *Collect. Votor. vol. 1. nu. 125.*

Ratione personarum, quarum opera delictum perpetrabatur, seuerior poena leg. quisquis imposita fuit ibid. *nu. 131.*

Persona Imperatoris est diuersa ab illa Senatoris ibidem. *nu. 177.*

PERSONA dictio significat qualitatem homini insitam qua vnus ab alio distinguitur ibidē, *nu. 178.*

Personam nominatam non egreditur dispositio cum expressione nominis proprii ibidem, *nu. 302.*

Et habet non solum significationem relationam, sed etiam restrictiuam, & personam importat ibid. *nu. 301.*

De Persona ad personam non fit extensio, vbi non solum diuersa, sed vbi maior ratio militat ibid. *nu. 413.*

Personae quando fuerunt mutatae in causis executionis quomodo proceditur circa citationes *d. Collect. Vot. nu. 50. 51.*

Cuiusque Personae licet digniori praecedere, debet Collegium integrum licet minus dignū *Collect. Vot. vol. 8. nu. 45.*

Personam vnam duas artes exercere non impli-

cat, *dist. Collect. Votor. vol. 11. nu. 16.*

Vni personae licentia concessa extinguitur cum ipsa persona ibid. *nu. 19.*

Consuetudo suffragatur ad effectum alium substituenti etiam vbi esset electa industria Personae, *decif. 637. nu. 17.*

PERSVASIO.

Ex affectibus persuasionibus dolus arguitur.

Collect. Votor. vol. 1. nu. 476.

PERTINENTIA alius rei ad aliquem probatur ex litteris Papae, sententis, & enunciatu, *decif. 278. nu. 5.*

PETITIO generalis facta in Commissione cum Clausula, cum facultate manutenendi habetur loco libelli *decif. 352. nu. 1.*

Petitionis nulla habita consideratione, sententia adeo stricti iuris est, vt nihil comprehendat praeter id, quod ex ea necessario inferitur. *Collect. Votor. vol. 1. nu. 304.*

Petitionis hereditaria actio est bonae fidei ibidem *nu. 481.*

Petitionis hereditatis actio intentare possunt filij illius, qui praetendunt commississe crimen laesae Maiestatis, ibid. *nu. 481.*

Tempore petitionis, & electionis Consultoris fatalia non currunt. *Collect. Votor. vol. 5. nu. 15.*

PETITORVM cumulari non debet cum Possessorio manutentionis, *decif. 120. nu. 11.*

PETRI de Fatinellis condemnatio. *Collect. Votor. vol. 1. nu. 270.*

Petri Branzolini sententia ibidem, *nu. 273. & 274.*

Beatus Pius V. & Syxus V. ante quam priuassent Regno Anglico Elisabetham Reginam, illam prius monuerunt, & citarunt. *Collect. Votor. vol. 6. nu. 50.*

B. Pij V. Constitutio non habet locum in promissione dotis, *decif. 611. nu. 4.*

P L A N T A confecta, parte non citata, neque iudicis auctoritate non probat *decif. 405. nu. 8.*

PLENITVDO Potestatis est plenitudo arbitrij nulli necessitati subiecta, nullisque iuris publici regulis limitata. *Collect. Votor. vol. 1. nu. 378.*

Plenitudine Potestatis vti nihil aliud est, quam derogare iuri communi, seu ordinario ibidem *nu. 377.*

Clausula de plenitudine potestatis appositae à Principe efficit, vt nihil opponi possit, quod annullat actum ibid. *nu. 376.*

De Plenitudine potestatis per Principem tolli, & omitti possunt citationes, excepta prima, cum sint de iure ciuili etiam ad sententiam, *d. Collect. Vot. 6. nu. 45. & 46.*

Idque procedit, quando Papa ageret de plenitudine potestatis, non autem potestate ordinari ibid. *nu. 47.*

PLVRALITAS subcollectorum probanda est ab allegante, alias praesumitur vnicus *decif. 291. nu. 1.*

Pluralitas subcollectorum probatur ex litteris Thesaurarij, & Nuncij *dec. 293. nu. 2.*

Pluralitas personarum licet non praesumatur, tamen regula fallit, quando constat, quod plures eodem nomine vtuntur *dec. 420. nu. 4.*

P O E N A.

Ad Penam comminatum à iure extendi potest arbitrium *dec. 536. nu. 2. pag. 300.*

Poenae depositionis imponitur pro stupro, mari-

in interueniente tapru *d. dec. 557. num. 30. 4.*
 De pœna, & lucro tradit Dominus directus agēdo ad caducitatem, emphiteuta vero de damno *decif. 563. num. 11.*
 Pœnis *leg. quisquis C. ad leg. Tul. Maieft.* non subiiciuntur filij occidentium Vexilliferum, Antianos, vel Magistratus, licet committatur crimen læsæ Maieftatis *d. vot. 1. num. 105.*
 Pœna *leg. Tul. Maieft.* puniuntur interficientes Magistratu fungentes *ibid. nu. 107.*
 Pœna *leg. quisquis C. ad leg. Tul. Maieft.* puniuntur Necantes Confiliarios, non autem necantes eos, qui Magistratu funguntur *ibid. num. 108.*
 Pœna *leg. quisquis C. ad leg. Tul. Maieft.* non debet extendi ad interficientes omnes eos, qui pars corporis Reipublicæ sunt *ibid. nu. 110.*
 Pœnis *leg. quisquis C. ad leg. Tul. Maieft.* subiiciuntur coniurantes in necem etiam Virorum illustrium *ibid. nu. 119.*
 Seuera Pœna *leg. quisquis* imposita fuit ratione personarum, quarum opera delictum perpetrabatur *ibid. num. 131.*
 Pœna *leg. quisquis* non afficit delinquentem de per se solo non communicato consilio cum aliquo *d. vot. 1. num. 134. 140.*
 Pœne *leg. quisquis* non subiiciuntur Traſtans de nece Principis cum illustribus Viris *ibid. nu. 150.*
 Pœnam *leg. quisquis* non incurritur coniurantes, facta coniuratione super nece Principis cum his, qui in aliqua essent dignitate constituti *ibidem. num. 151.*
 Pœnas *leg. quisquis* non incurritur filij propter offensionem Principum inferiorum *ibid. nu. 156.*
 Contrarium vigore statutorum Lucetium, quæ extendunt *leg. quisquis* ad offendentes Rempublicam *ibid. nu. 158. & 159.*
 Pœnam *leg. quisquis* extendens statutum ad offendentes Rempublicam intelligi debet quando actum est de extinguenda Republica *ibidem, num. 164.*
 In pœnam statuti *lib. 4. cap. 6.* non incidit Vincennius *ibid. num. 167.*
 Pœna statuti particularis Ciuitatis puniuntur occisores Vexilliferi Reipublicæ *ibid. num. 174.*
 De Pœna inducentis seditionem quid disponat statutum Lucanum *cap. 62. lib. 4. ibidem, num. 195.*
 Debitas Pœnas imponi delinquentibus mandans statutum intelligitur de impositione facienda per Iudicem *d. vot. 1. num. 225.*
 Pœna imposita à Iudice facta dicitur, quando tulit sententiam *num. 224.*
 Pœna ubi ipso iure non imponitur, requiritur sententia *ibid. num. 231.*
 Maxime in pœna afflictiua, & priuatiua, *nu. seq.*
 Pœna in dubio non debet censi imposita ipso iure *ibidem. num. 240.*
 Pœnas inter faminas, & masculos filios diuersitatem *leg. quisquis ibid. num. 272.*
 Circa pœnam contra filios nullibi est vsu recepta *leg. quisquis ibid. num. 280.*
 Vi subiiciet Pœna à lege imposita sufficit declarare, delictum esse commissum *ibid. num. 310.*
 In Pœnam mortis condemnatus efficitur seruus pœnæ *ibid. num. 358.*
 Pœnam delinquenti remittere, & decretum abolere potest consilium supremum Lucense pro-

ut fecit illis de Podio mediantibus verbis Rescripti, de quibus *ibid. num. 172.*
 Pœna *leg. si quis remitti possunt* à Principe, & gratias efficitur habilis ad beneficia, & ordines *ibid. num. 379.*
 Pœna remissio si facta fuit delinquentibus eo magis censetur facta eorum filijs, qui delictum non commiserunt *ibid. nu. 385.*
 Pœna *leg. quisquis* respectu filiorum dicitur odiosissima odio irrationabili *d. vot. 1. nu. 397.*
 Vna species Pœnarum capitalium est auaritia Capituli *ibid. nu. 420.*
 Vbi agitur de remissione pœnæ odiosissima, interpretatio benignior est facienda *ibid. nu. 435.*
 Pœna *leg. quisquis* habent locum tantum in filiis nascituris, non autem iam iam natis *ibid. nu. 436.*
 Pœna scelus, & Deporatis quantumvis incapacibus legari potest *ibid. num. 459.*
 Pœna solida feritur propter mendacium si hæres vultus puluissus iudicialiter se esse hæredem negat, vel taceat, aut respondens falso alleget se in minori portione hæredem *d. Collect. vot. 7. numer. 104.*
 Pœna priuationis beneficii non est imponenda, nisi in calibus à iure expressis *decif. 289. num. 8. fol. 242.*
 Pœna stupri est arbitraria Iudici quo ad Laicos, quo vero ad Clericos est pœna depolitionis, *decif. 342. nu. 7. & 8.*
 Quando agitur pro euitanda pœna interpretatio est facienda pro adimplemento contractus, *dec. 428. num. 5.*
 Non est proprie pœna nullitas, quæ non lædit personam, nec diminuit patrimonium, *decif. 451. num. 5.*
 Ad euitandam pœnam Rota facilliter admittit causas, *dec. 523. nu. 3.*
 Quibus pœnis, ac legibus punitum, & olim quale crimen læsæ Maieftatis, *Collect. vot. 1. num. 6.*
 Pœnas varias in singulis capitibus imponebat Iulia Maieftatis, & quas, *d. vot. nu. 14.*
 Pœna seditiosorum arbitraria *ibid. nu. 15.*
 Pœna Perduellis quæ *ibidem, numer. 16. at. 96. & 106.*
 Pœnale dicitur decretum, quando inducit nullitatem actus propter odium personæ efficientis actum, secus autem quando reddit actum nullum propter defectum formæ, *decif. 451. nu. 4.*
 In pœnam perduellionis non incidit Vincennius *Collect. vot. 1. nu. 25. & 106. & seqq.*
 Quia Pœna puniatur turbatio Reipublicæ orta ex dissensione priuatorum *ibid. nu. 41. & 43.*
 Pœnam cogitationis nemo patitur *d. vot. 2. nu. 49. & 51.*
 Etiam in crimine læsæ Maieftatis *ibid. nu. 50.*
 Dummodo ad actum extrinsecum non fuerit deuentum, secus è conuerso *ibid. nu. 51.*
 Pœna inhabilitatis filijs non imponitur, nisi vigore *leg. quisquis C. ad leg. Tul. Maieft. ibidem, num. 90.*
 Pœna inhabilitatis filiorum imponitur solum pro crimine perduellionis *ibidem nu. 96. & 97.*
 PœNITENTIA non est locus in contractu Cambijs, *decif. 56. num. 6.*
 Pœnitentiæ datur locus, & potest rescindi transactio, quando fuit celebrata, testatur Sedes Apostolica

- Apostolicæ beneplacito, vel cum clausula, non aliter, &c. te integra, & antequam beneplacitum accedat dec. 447. num. 1.
- Pænitentiarius non potest oporere, decif. 365. num. 13.
- PONTIFEX vide in verbo Papa.
- Pontifices volentes dismembrationes perpetuas facere, exprimunt perpetuitatem, decif. 315. num. 12.
- P O R T A .**
Clausus Portæ Civitatis procuratio facta per Vincenium non importat argumentum delicti perduellionis. *Collect. votorum vot. 1. num. 32.*
- P O R T I O .**
Ad Patrum portionem non censetur vocatus filius positus in conditione dec. 403. num. 9.
Ad Portionem Patrum etiam succedit filius in conditione positus, quando illius portio fuit incorporata in bonis Patris d. dec. 403. num. 10.
Ad Portionem Patrum censetur etiam vocati filij positi in conditione ex coniecturis, sed coniecturæ debent esse vrgentes, dista decif. 403. num. 4. & 5.
Ad portionem Patris cuius respectu sunt in conditione positi, restringitur eorum Vocatio, ubicunque censetur vocati ex coniecturis, d. decif. 403. num. 3.
Ad portionem Patrum si expresse vocati sint filij, positi in conditione censentur vocati decif. 437. num. 6.
Pro æquali portione si Testator filias instituit, nepes non veniunt appellatione filiarum, dec. 597. num. 4.
Portionum hæreditarium divisio quoad solutionem debiti provenit ex dispositione legis duodecim Tabularum, *Collect. Fotor. vot. 7. num. 7.*
Portiones hæreditariæ scilicet à lege transcurrunt actiue, quam passivè in ipsosmet hæredes ibid. num. 8.
Ad portiones, & ratas hæreditarias tantum tenetur Cohæres in solutione prælegati facti alij cohæredi ibid. num. 13.
Procedit etiam si unus ex hæredibus possideat ultra ratam sibi debitam ibid. num. 14.
Procedit insuper, si alter cohæres evaserit non soluendo, quia adhuc ab alia rata decocti cohæredis tenianet liberatur, dum periculum unus alijs nocere non debet ibid. num. 10.
Actio realis semper admittitur, siue portio possessa ab uno ex hæredibus fuerit specialiter, siue generaliter per Defunctum obligata, d. Fot. 7. num. 26.
- In Portionibus non aditis heres reputatur extraneus, & non obligatur ibid. num. 05.
Substitutio si sine filio deficit quoad portionem decedentis cum filio dec. 567. num. 1.
- P O S I T I O N E S** quando sunt irrelevantes, non est illis respondendum, dec. 554. num. 8.
- P O S I T V S** in conditione filius non censetur vocatus ad portionem Patrum decif. 403. num. 9.
- Positus in conditione filius succedit etiam in portionem Patrum, quando illius portio fuit incorporata in bonis Patris d. decif. 403. num. 10.
- Positus in conditione filius succedit ad portionem, ad quam erat vocatus Pater iure proprio, si Pater ante conditionem fideicommissi decedat ex le. tentia Gabr. cons. 115. dec. 403. num. 8.
- Positi in conditione filij censentur vocati, quando plures in conditione positi sunt decif. 437. num. 8.
- Positi in conditione filij censentur vocati vigore statuti Verbis, decif. 403. num. 2.
- Positi in conditione filij, ubicunque censentur vocati ex coniecturis, eorum vocatio restringitur ad portionem Patris, cuius respectu sunt in conditione positi, d. decif. 403. num. 3.
- Positi in conditione filij Exconiecturis censentur etiam vocati ad portionem Patris, sed coniecturæ debent esse vrgentes, de quibus in, dist. dec. 403. num. 4. & 5. & decif. 437. num. 6.
- Non censentur vocati, decif. 437. num. 1.
- Ex coniecturis censentur vocati, dist. decif. 437. num. 2.
- Positi in conditione in testamento Ascendentium censentur vocati d. decif. 437. num. 3.
- Item in testamento, in quo Testator digressus est ad plures substitutiones, censentur vocati, d. decif. 437. num. 4.
- Item censentur vocati, quotiescunque testator substituit feminas d. decif. 437. num. 5.
- Item censentur vocati, si expresse vocati sint ad portionem Patrum d. decif. 437. num. 6.
- Item censentur vocati, quotiescunque inuicem substituti sunt, d. decif. 437. num. 7.
- P O S S I D E N S** beneficium præsumitur fructus percepisse, dec. 84. num. 8.
- Possidens domum tenetur ad extinctionem census decif. 579. num. 3.
- Possidentij beneficium ultra Triennium antea, licet motam assitit Regula de trienni, quæ prohibet quasque molestaciones, etiam si titulus esset inuicibilis, dec. 408. num. 1.
- Contra titulo Possidentem compent Remediū leg. final. C. de edit. d. n. Adm. Collect. Votor. vot. 1. num. 547.
- Possidenti datur manutentio, decif. 632. num. 2.
- Contra non Possidentem non intrat devolutio, decif. 568. num. 5.
- Declaratio hoc non habere locum, si priuatio sue possessionis ex sua culpa processit ibid. num. 6.
- Quæ declaratio non habet locum, si priuatio est ex facto Antecessoris ibid. num. 7.
- A non Possidente, nec vllus fructus percipiente Canones non sunt soluendi, decif. 588. num. 2.
- Limita procedet, si fuerit reintegratus ad possessionem, & fuerint illi restituti fructus pro dicto tempore d. dec. 588. num. 3.
- P O S S E S S I O** non est referenda ad facultatem, si quis re. vius fuit iure proprio, dec. 109. num. 3.
- Vel alij vltim eiusdem rei prohibuit ibidem. num. 4.
- Possessio ad miniculata præfertur alteri non adminiculare, dec. 103. num. 2.
- Possessio contra aliquem non acquiritur, nisi probata illius scientia, & patientia, dec. 106. num. 3.
- Limita concurrente scientia, & patientia aliorum idem interesse habentium ibid. num. 9.
- Vel quando possidens habet titulum ibidem. num. 10.
- Possessio anterior etiam per momentum sufficit in iudicio manutentionis d. decif. 108. num. 11.
- Possessio non amittitur à legitime impedito d. decif. 108. num. 12.
- Possessio probatur ex confessione Aduersarij per centis

- tentis immiffionem decif. 120. num. 1.*
 Poffeffio bonorum Defuncti ex ftatuto Urbis cō-
 ftituitur etiam in filiis *decif. 130. num. 1.*
 Poffeffio probatur ex locationibus *decif. 130. num. 3.*
 Poffeffio Aduerfarij probatur ex fubftantiatione
 litis *decif. 130. num. 5.*
 Poffeffio nulliter capta an ex fuperuenientia no-
 ui tituli retineri poffit *decif. 130. num. 12.*
 Poffeffio beneficij probatur ex inftrumento alio
 in poffeffione non exiftente *decif. 142. num. 2.*
 Poffeffio capta per talem Anuli Offij Ecclefie
 improbat a iure, fallit, quando adelt impe-
 dimentum intrandi in Ecclefiam *d. decif. 142.*
num. 2. & 3.
 Poffeffio Ecclefie poteft capi per afpectum Ec-
 clefie, quando adelt impedimentum approxi-
 mandi ad Ecclefiam *decif. 141. num. 4.*
 Notario attestanti de impedimento capiendi pos-
 feffionem eruditur, cum fit de recipientibus
 ad fuum officium *d. decif. 142. num. 5.*
 Poffeffio concedi non poteft fine literis Apo-
 ftolicis, & confequenter nec intereffe, nec diftri-
 butiones lucrari *dec. 185. nu. 4. & 5.*
 Poffeffio quoad vnum in facultatijs non extran-
 ditur quoad alium *decif. 237. num. 3.*
 Poffeffio, & lus non acquiritur ex actibus merè
 facultatijs *d. decif. 237. nu. 10.*
 Poffeffio per longum tempus facit prefumere ti-
 tulum neceffarium *decif. 262. num. 3.*
 Poffeffio non acquiritur per fimplicem ceflionē
 abique corporali apprehenfione *dec. 309. num. 1.*
 Poffeffio posterior prefumitur clandestina, &
 turbativa, & non eft manutenenda *d. decif. 309.*
num. 2.
 Poffeffione alterius non obftante, poffeffionem
 poteft apprehendere Dominus directus, deuolu-
 ta emphyteufi *d. decif. 309. num. 3.*
 Limita quando deuolutio non eft clara *ibidem*
num. 4.
 Poffeffio conftat ex quietantijs productis ab alijs,
 & ex illarum productione oritur confeffio *dec.*
319. num. 1. & 3.
 Ex poffeffione 30. annorum dicitur probata inter-
 pellatio extraiudicialis requifita a ftatuto *decif.*
325. num. 10.
 Ex longiffima poffeffione percipiendi fructus pre-
 fumitur titulus, & obligatio in futurum *d. decif.*
325. num. 8. nifi militet aliqua legis prohibitio
ibidem num. 7.
 Conftitio de poffeffione datur mandatum de ma-
 nutenendo *decif. 359. num. 1.*
 Poffeffionem probat inftrumentum, alio non,
 poffidente *decif. 359. nu. 2.*
 Poffeffio probatur ex cefffione, & ex manda-
 to de immittendo, & ex immiffione fubfecu-
 ta vna cum litis fubftantiatione *decif. 378. num.*
2. & 3.
 Poffeffio ciuiliſ animo retinetur, & ita prefumi-
 tur retenta, ſecus nifi conſtet contrarium ex
 aliqua circumſtantia *dec. 383. nu. 6.*
 Poffeffio capta intra tempus ad appellandum eft
 arretrata, & venit reuocanda *dec. 398. num. 1. 2.*
 Poffeffio capta, pendente lite ſuper beneficio, re-
 manet nulla *dec. 404. num. 4.*
 Poffeffio capta non expeditur literis, eft nulla, &
 infecta *d. decif. 404. num. 3.*
 Poffeffio capienda eſt ab illo, ad cuius fauorem
 fuit pronunciatum *d. dec. 404. num. 6.*
 Poffeffio reſultans ex actu dubio, & æquiuoco
 non releuat *dec. 408. num. 7.*
 Poffeffio probatur ex inftrumento diuifionis ne-
 dum inter diuidentes, ſed etiam contra ha-
 benſes cauſam ab eis *dec. 410. num. 4.*
 Ex poffeffione tempore obitus fideicommittentis
 probatur identitas bonorum *d. decif. 410.*
num. 1.
 Poffeffio Defuncti probatur ex reſignatione lo-
 corum mortuam facta ab hærede *dec. 425. nu. 5.*
 Poffeffio prefumitur continuata a die acquifitio-
 nis viſque ad obitum *d. dec. 425. num. 6.*
 Poffeffionem non dicitur adeptus, qui eam reti-
 nere non potuit *dec. 437. num. 3.*
 Poffeffio, ſeu quaſi poffeffio exigendi ad effectū
 manutentionis necum acquiritur ex multipli-
 catis ſolutionibus, ſed ex vnicâ tantum *decif.*
446. num. 1.
 Sola poffeffio, vel quaſi, aut ſaltem ſola inſiſtētia
 facit ſufficere, in tummiſſimo iudicio manu-
 tentionis, nec requiritur titulus, nec cauſa
dec. 446. num. 4.
 Poffeffio probatur ex ſententia, & Teſtibus de-
 ponentibus etiam de immemorabili *dec. 452.*
num. 2.
 Poffeffio Primogenituræ ſufficit, quando agitur
 de dote conſtituenda, quod eſt plurimum
 fauorabile *dec. 459. nu. 4.*
 Poffeffio vigore clauſulæ conſtituit præualet poſ-
 ſeſſioni inftrumentali *dec. 472. num. 2.*
 Poffeffio ex reali fructuum perceptione præualet
 inftrumentali *d. dec. 472. nu. 3.*
 Poffeffione non priuat ſequetur neceſſarium,
 non voluntarium *d. dec. 472. nu. 6.*
 Ad effectum manutenendi quem in poffeffione
 impicitur ſola detentatio, ſeu inſiſtētia facti
dec. 474. nu. 2.
 Poffeffio acquiritur animo *d. dec. 474. num. 3.*
 Poffeffio capta eo modo, quo capi ſoluitur eſt,
 valide capta dicitur *d. dec. 474. num. 4.*
 Ad poffeffionem capiendam poteſt Commiſſa-
 rius Cameræ conſtituere Procuratorem *d. dec.*
474. num. 5.
 Ex poffeffione capta vigore clauſulæ conſtitui
 conceditur mandatum de manutenendo *decif.*
472. num. 4.
 Primo acquirenti poffeffionem conceditur ma-
 nutentio *dec. 479. num. 2.*
 Poffeffio ciuiliſ anterior præfertur naturali poſ-
 ſeſſioni *dec. 479. num. 3.*
 De poffeffione vnius prædij non arguitur ad poſ-
 ſeſſionem alterius prædij *d. dec. 479. nu. 4.*
 Poffeffio præbendæ temporalis propria authori-
 tate capi poteſt, nec requiritur capitulariter *d.*
dec. 479. nu. 3.
 Poffeſſionis titulus ſi apparet ex aliquo inftramē-
 to, alius titulus argui non debet *decif. 501. nu. 3.*
 Poffeſſionis cauſa quando quis poſſit mutare *decif.*
decif. 501. num. 4.
 Poffeſſio contra conductorem quomodo probe-
 tur *decif. 521. num. 2.*
 Poffeſſio inter contrahentes probatur per ſolam
 inueſtituram *d. decif. 521. num. 3.*
 Conſuetudo de poffeſſione fideicommittentis conce-
 ditur immiſſio *decif. 524. num. 6.*
 Poffeſſio filij probat bonorum identitatem *decif.*
647. nu. 4.
 Poſ.

- tionem, vel per rem iudicatam *decif. 315. num. 4.*
- Possessor bonæ fidei tenetur ad restitutionem fructuum saltem à die petiti mandati demanuerendo *decif. 291. num. 1. & 2.*
- Possessor malæ fidei tenetur ad restitutionem fructuum etiam ante motam licem perceptorum *d. decif. 291. num. 3.*
- Possessor vigore litterarum Apostolicarum est legitimus contraditor ad effectum, vt non sit locus immiffioni, sed sit procedendum via ordinaria *decif. 455. num. 1.*
- Canonicus non dicitur litigiosus, dum fuit per possessorem vsq; ad obitum pacifice possessus *decif. 291. num. 1.*
- Possessor cum vicio non dicitur legitimus contraditor *decif. 461. num. 1.*
- Contra Tertium Possessorem quando intentatur Saluanum non intrat *lex. si fundus §. reuendicat. depignor. Collect. Fotor. Vol. 9. num. 4.*
- Litis contestatio non operatur, vt tertius Possessor teneatur ad restitutionem fructuum à die motæ lris, quando iudicium intentatur pro consequendis dumtaxat fructibus, & non ipsa re *ibid. num. 5.*
- Per obitum possessoris apud Sedem, & per litteram beneficium dicitur dupliciter affectum *decif. 572. num. 4.*
- In Possessorio non datur restitutio in integrum *decif. 530. num. 1.*
- In interdictionis possessorij fructus veniunt à die motæ lris *Collect. Fotor. Vol. 9. num. 2.*
- Supradicta conclusio procedit, quando intentatur iudicium pro auocanda ipsa re, scilicet quando dumtaxat intentatur pro consequendis fructibus *ibid. num. 3.*
- POSSESSORIUM cum petitorio de iure cumulandum non est, quando possessorium est clarum *decif. 154. num. 1.*
- Possessor adipiscens non potest agere Pensionarius, nisi litteræ sint iustificatæ *decif. 473. num. 10.*
- POSTERI, & Posteritas, quos comprehendant *Collect. Fotor. 1. nu. 440.*
- Posteriora derogant prioribus *decif. 140. num. 2.*
- PRAEBENDA debet iudicari spiritualis, aut spiritualitati annexa *decif. 71. num. 2.*
- Praebendæ temporalis possessio propria auctoritate capi potest, nec requiritur capitaliter *dec. 479. nu. 6.*
- PRAECEDENTIA debetur familiaribus Principis *Collect. Fotor. 8. num. 25.*
- Praecedentia debetur Consiliarijs Principis *ibid. numer. 29.*
- De Praecedentia contendere sunt soliti Regulares *d. For. 8. num. 1.*
- In materia Praecedentiae plurimum attenditur quasi possessio etiam si exunico actu desumatur *ibid. num. 2.*
- Item in materia praecedentiae Testes Confratres probant ad fauorem Confraternitatis *ibidem num. 3.*
- Praecedenti ius, & titulum inducit quasi possessio decennialis *ibid. nu. 4.*
- In materia praecedentiae sola quasi possessio sufficit, etiam si repugnet iuri comuni *ibid. num. 5.*
- Praecedentiam cedunt Prothonotariis d. numero Participantium Generales Ordinum Regularium *ibid. num. 7.*
- Item Generales Mendicantium cedunt Generalibus Monachorum *ibid. num. 10.*
- Item Abbatibus *num. 11.*
- Praecedentiam, ac locum cessere Generales Monachorum, & Abbates Referendaris *num. 12.*
- In materia praecedentiae subrogatus gaudet privilegij eius, in cuius locum est subrogatus *d. For. 8. num. 25.*
- Praecedentiam omnibus concedere deberent Generales Mendicantium, cum basis fundamentalis suarum Religionum sit humilitas *ibid. num. 31.*
- Super praecedentia contendere non debent Regulares vti mortui mundo *ibid. num. 34.*
- Occasione praecedentiae enarratur egregium humilitatis factum leuitarum, & Cappuccinorum *ibid. num. 35.*
- Ex praecedentia in Cappella, & Concilijs non valet desumi praecedentia in alijs locis *ibid. num. 48.*
- Argumentum in materia praecedentiae non valet de loco ad locum, quando maximè respectu vnus loci adest quasi possessio praecedentis *ibid. num. 49.*
- In materia praecedentiae decreta Congregationum, ac etiam Bullæ non debent attendi, obseruantia Rotuli deficiente *ibid. num. 55.*
- In materia praecedentiae Ecclesiasticæ exempla sumenda sunt ab Ecclesiasticis personis, non autem à secularibus *ibid. num. 60.*
- In materia praecedentiae Privilegium vni concessum non potest ab alio allegari *ibidem num. 61.*
- In materia praecedentiae conclusio, quod maioritas iurisdictionis attenditur, procedit in loco ipsius iurisdictionis *ibid. num. 67. & num. seqq.*
- PRAEHEMINENTIAM nõ inferit, nec maiorem dignitatem maioritas iurisdictionis *Collect. Fotor. Vol. 8. num. 63.*
- PRAEIVDICIVM nemini inferitur in his in quibus nemini est ius quæsitum *dec. 20. nu. 12.*
- Praeivdiciu nullum adest diuifio, quando non habuit effectum, & in ea adest clausula praescripta sine praieudicio quorumcunq; iurium *decif. 430. num. 9.*
- In praieudicio Ecclesiae coadiutus non potest liberare coadiutorem à fernitio, siue residentia *decif. 434. num. 6.*
- Praeivdiciu vti tertio inferatur, & equitas non suadet *decif. 465. num. 1.*
- Collatio beneficii eo magis substat, quando non agitur de praieudicio alicuius *decif. 617. num. 17.*
- Applicatio licet suum non fortia fuerit effectum, quando hoc non prouenit ex impedimento Praepositi, habetur pro effectu in praieudicio ipsius *decif. 621. num. 17.*
- Quando praieudiciu pendet à dispositione iuris communis, confessio super delicto paterno non nocet contententi *Collect. Fotor. Vol. 1. num. 365.*
- Clausula sine Praeivdicio alicuius comprehendit ius radicatum de tempore gratiae, non autem futurum *d. Collect. Fotor. 10. num. 16.*

Clausula *sine praeiudicio venientium ab intestato* restringitur ad haeredes ab intestato usque ad quartum gradum *ibid.* num. 18.

In Praeudicium Berrediariorum Cappellarij non possunt pileis imponere ornamenta, quae vocantur (Circelli) *dista Collect. For. t. 1. num. 2.*

PRAELATVS non potest renunciare iuri Ecclesie quod pro sententia *decis. 609. num. 4.*

PRAEPARATIO

A Praeparatione ad praeparata arguitur in delictis *Collect. For. For. t. 1. num. 72.*

PRESBYTERATVS probatur, ex litteris Archiepiscopi *decis. 525. num. 6.*

Item probatur ex litteris Parentibus Ordinarij *decis. 539. num. 2.*

PRAESCRIPTIO tantum habet in potentia, quantum in actu *decis. 237. num. 4.*

Prescriptum tantum dicitur, quantum possessum *dista decis. 237. num. 5. & decis. 355. num. 5.*

Prescriptio sufficit ad subfiliendam dismembrationem *decis. 282. num. 5.*

Prescriptio non interruptitur à lite, in qua ille, contra quem praescribitur, succumbit *d. decis. 282. num. 4.*

Prescriptio iuris incorporalis consistit in scientia, & paciencia illius, contra quem praescribitur *decis. 287. num. 9.*

Prescriptio exemptionis à Decimis non dicitur probata, nisi constet, quod fuerint petita, & à parte denegata *d. decis. 287. num. 10.*

Prescriptio de iure communi tollit debitum, etiam iuratum *decis. 288. num. 13.*

Prescriptio statutaria intrat, imò etiam praesumptio solutio per lapsum sexdecim annorum *d. decis. 388. num. 10.*

Prescriptionis exceptio ante mandati relaxationem reddit mandatum iniudum *dista decis. 388. num. 9.*

Per Praescriptionem 40. annorum, vel per immemorabilem cum titulo saltem praesumptum est probanda unio *decis. 480. num. 2.*

Praescriptio ad hoc ut tollat privilegium quomodo probanda est *decis. 514. num. 9.*

Quae non est quadragenaria non tollit privilegium non soluendi decimas *d. decis. 514. num. 10. & 13.*

Per praescriptionem non potest tolli lex principis ab inferioribus *decis. 514. num. 14.*

Praescriptio nullam requirit obseruantia ad declarandum leges *Collect. For. For. t. 1. num. 277.*

Prescriptio non incipit currere, nisi à die, quando creditor potest agere *decis. 22. num. 12.*

Iuramentum perpetuae actionem, habetque vim litis contestationis, quae interruptit praescriptionem *decis. 607. num. 6.*

Prescriptio non currit contra non valentem agere *Collect. For. For. t. 1. num. 571. & seqq. Amplia num. 576. & 579.*

Prescriptio non currit quando quis impeditur de iure, agere *ibidem num. 571.*

Prescriptio non currit quando ob potentiam Aduersarij non potuit agere *ibidem num. 572.*

Prescriptio silet tempore hostilitatis, & belli, & quare *ibidem num. 573.*

Praescriptio non currit ubi adest malefides *d. For. t. num. 578.*

Praescriptio statutaria somniatur naturam praescri-

ptionis iuris communis *ibid. num. 580.*

Protestatio ad euitandam Praescriptionem non requiritur, quando impedimentum est notorium *ibid. num. 577.*

Remed. leg. fin. C. de edic. D. Adria. null. praescribitur spatio decem annorum inter praesentes, & viginti inter absentes *ibid. num. 582.*

Praescriptionem non obstat in dubio pronuntiandum est *ibid. num. 587.*

Praescriptionem remedij leg. final. C. de edic. D. Adria. toll. statutum reducens ad quinque annos, intelligi debet respectu praesentium, non respectu absentium *ibidem num. 583. & 585.*

Statutum loquens de praescriptione non habet locum in vltiptione *ibid. num. 586.*

Ex Praescriptione inducitur praesumptio solutionis non intrat, quando solutio erat facienda, adimpleta conditione de cuius adimplemento non constat *decis. 584. num. 5.*

Praescriptio interruptitur per solutionem sortis, & fructuum *decis. 603. num. 11.*

PRAESENTATIO facta à verò Patrono semper est attendenda *decis. 23. num. 1.*

Ex Praesentationibus, quae non fuerant effectuae non probatur ius patronatus *decis. 223. num. 1.*

Praesentationes, ut probent ius patronatus, debent esse factae illius vigore, quando potuerunt fieri alio iure *d. decis. 223. num. 2.*

Praesentatio praesumitur facta subiectionis, quando vnus Rector fuit amicus, & alter positus cum assertionem, quod esset manualis *dista decis. 223. num. 6.*

Praesentationes factae vigore ius patronatus non concludunt illud ex fundatione, & dotatione *decis. 223. num. 7.*

Praesentationis vim habet consensus Patronorum praesentis prouisioni Apostolicae *decis. 25. num. 3.*

Praesentationes continuatae probant ius patronatus existentiam *decis. 317. num. 1.*

Praesentationum continuatio in Ecclesia recepta fieri debebat per expressionem nominis illius, qui fructus percepit *decis. 355. num. 4.*

Praesentatio non datur, si non datur Vacatio *dista decis. 355. num. 3.*

Praesentationes in Vniuersitate si non sunt continuatae, praesumuntur viuspatio *d. decis. 355. num. 6.*

Praesentationis effectuationem non probat concludenter enunciativa instrumenti facta longè post dictam praesentationem *d. decis. 355. num. 1.*

Praesentationes, quae suum non habuerunt effectum, vel non continuatae spatio 50. annorum ad nihil inferunt *decis. 420. num. 2.*

Praesentatio, ut sit valida, debet probari, quod fuerit secuta per obitum illius, qui fuit antea ab Vniuersitate praesentatus *d. decis. 420. num. 1.*

Praesentatio suffragatur ad illa tantum beneficia, ad quae fuit facta praesentatio, non autem quoad alia *d. decis. 420. num. 5.*

Binæ praesentationes non sufficiunt ad effectum probandi ius patronatus in omnibus personis Ecclesiae, quicquid esset, si constaret de causa vniuersali *d. decis. 420. num. 6.*

Praesentationes licet plures non sufficiunt ad probandum iuspat. in omnibus portionibus *d. decis. 420. num. 12.*

Præsentationes redduntur suspectæ, quando constat, quod alij beneficiati non fuerint præsentati ab Vniuersitate *d. decif. 420. num. 13.*

PRÆSENTATIVS à maiori parte Patronorum debet institui *dec. 34. n. 1.* Maxime si sit de familia *n. 2.*

Præsentatus à Patrono de familia vocata est præferendus præsentato à Patrono de familia non vocata *decif. 339. n. 2.*

Præsentatus à Seniore de familia, quando sit præferendus *decif. 239. num. 5.*

Præsentatus ab eo, qui est in quasi possessione, est instituendus *decif. 317. num. 5.* Amplia vt *num. 6.*

Præsentato, & instituto ab existente in quasi possessione regulariter non obstat, si verus Patronus compareat post terminum *decif. 365. num. 1.* Fallit si prima institutio sit nulla *ibidem. n. 2.*

Quis non potest præsentare se ipsum *decif. 398. num. 7.* declara vt *num. 3. & 9.*

Si non procedatur ad electionem per viam secretæ potest quis accedere alijs, qui ipsum præsentarunt *decif. 398. num. 19.*

PRÆSERTIM dictio restringit generalitatem *Collect. Poter. Pot. 1. num. 453.*

Et est implicatiua, & comparatiua *ibidem. num. 454.*

Aliquando etiam impropriatur, & exponitur pro tantum *ibid. num. 456.*

PRÆSIDENS

Cum officio Præsidentis non dicitur compatibile officium subliurij, quando apparet, Pontificem voluisse nouam formam in dicto officio constituere *decif. 617. num. 13.*

Præsidentem loco subliurij instituere potest Cardinalis summator, quando status officij fuit immutatus, non autem amplius subliurum eligere *dist. decif. 617. num. 14.*

PRÆSUMPTIO tollitur ex contraria præsumptione *decif. 626. num. 6.*

Præsumptio solutionis per statutum indulta intrat, quando contrarium per Ceditorem non probatur, vel alia præsumptio præponderans non adducitur *decif. 644. num. 3.*

Præsumptio solutionis allegari non potest, quando repugnat confessio sui Auctoris *d. decif. 644. num. 4.*

Præsumptio solutionis ex præscriptione indulta non intrat, quando solutio erat facienda adimpleta conditione, de cuius adimplemento non constat *decif. 534. num. 5.*

Præsumptionibus non probatur identitas *decif. 506. num. 4.*

Tacita præsumptio Remissionis per contrarias præsumptiones potest elidi, cum vna præsumptio ab alia tollatur *decif. 503. num. 10.*

Præsumptionem pro le habet mandatum, seu decretum iudicis *decif. 615. num. 2.*

Præsumptio tollitur ex alia vehementiori *decif. 203. num. 14.*

Præsumptio furoris tollitur ex actibus sanæ mentis gestis *d. decif. 203. num. 15.*

Cessat etiam ex Testamento bene facto *d. decif. 203. num. 20. & 21.*

Præsumitur sanæ mentis Agens negotia sua prudenter *d. decif. 203. num. 9.*

Præsumptio retentionis pecuniarum conuallatur ex coniecturis *decif. 305. num. 3.*

Præsumitur vniuersique facere id, quod sibi vtilius est *decif. 406. num. 3.*

Præsumptio stat pro iudicio Episcopi, vnde qui id allegat irrationabile, ad probare tenetur plene, & concludenter *decif. 22. num. 1.*

Præsumptiones non sufficiunt, sed concludentes requiruntur probationes ad effectum repetendi solum *decif. 441. num. 3.*

Præsumptio solutionis non inducitur ex lapsu 24. annorum *d. decif. 443. num. 4.*

Præsumptio debiti, quæ resultat ex mandatis, quando est dubia, & æquiuoca parum attenditur *dist. decif. 443. num. 8.*

Præsumptiones eliduntur, quando resistit inuicibilis similitudo *decif. 443. num. 9.*

Plurium præsumptionum concursus non est admittendus *decif. 475. num. 11.*

Præsumptio quando intercesserunt solemnitates ex lapsu plurium annorum, tunc intrat, quando de scriptura non constat, secus verò quando clarè apparet contrarium *decif. 535. num. 7.*

Ad inducendam præsumptionem solemnitatum cum lapsu 30. annorum requiritur obseruantia *d. decif. 535. num. 3.*

Præsumptione delicti in Rempublicam facit cessare inimicitia priuata *Collect. Poter. Pot. 1. num. 71.*

Præsumptio tacite voluntatis non oritur ex actu indifferenti *ibid. num. 519.*

Præsumptio oriens ex facto non extenditur vltra, quam actus necessario infert *ibidem. num. 520.*

Præsumptiones cedunt veritati *Collect. Poter. Pot. 4. num. 9.*

PRÆSUPPOSITVM

Præsupposito cessante, cessat dispositum *Collect. Poter. Pot. 1. num. 160.*

Præsupposito non verificato, Statutum puniens vnum delictum, & aliud præsupponens non habet locum *ibid. num. 161.*

PRÆSTATIO diuturna rei temporalis ad fauorem Ecclesie inducit animum se obligandi etiam in futurum, & fecit in præstatione meti seruitij *decif. 237. num. 1.*

Præstatio seruitij facta per vnum Ecclesie alteri præiudicare non potest, quando clerici non constituunt vniuersi corpus *dist. decif. 237. num. 2.*

Præstatio diuturna fructuum facit præsumere, interuenisse interpellationem *decif. 325. num. 4.* Vel à præstatione alimentorum, vel ex alio æquipollente à D. Cardinali probati debet familiaritas ad effectum reservationis *decif. 626. num. 7.*

Præstatio alimentorum legata attenditur vltima, quam habebat in vita legantis, licet plus habuerit *decif. 595. num. 6.*

Prætextus distributiones sub prætextu, quod fuerit impeditus, nè resideret, necesse est, vt probet impedimentum, & vltimus, quod remouit impedimento resedisset *decif. 155. num. 11.*

PRÆTERITIO

Vitium præteritionis non impedit immisionem *decif. 352. num. 1.* Contrarium *num. 2.* declara vt *num. 5.*

Præteritus ut filius dicatur, debet in testamento nominari *d. decif. 351. num. 4.*

Præteritionis allegatio non impedit immiffionem, quando probanda est filiatio *dilla decif. 351. num. 5.*

PRÆTIVM rei obligatæ non dicitur obligatæ, nec venit actiōne hypothecaria *decif. 356. n. 8.*

Pretium non fuccedit loco rei in particularibus *dilla decif. 356. num. 7.*

Ad pretium quando datur actio, & quando contra Emptorem sub, hasta *decif. 388. num. 2.*

Pretium rei mix per alium venditæ non dicitur esse meum, neque mihi debitum, nisi post ratificationem *decif. 457. num. 1.*

Ad pretium non potest agere Venditor, nisi ex parte sua adimpleat contractum *decif. 364. num. 7.*

Actio ad pretium non autem ad bona datur contra e mentem cum pecunia aliena *decif. 624. num. 7.*

PRIMITIÆ spectant ad eandem Ecclesiam, ad quam spectant decimæ *decif. 401. num. 3.*

Primitiæ & decimæ spectant ad Parochum, intra cuius fines bona sunt sita *dilla decif. 401. num. 2. & 5.*

PRIMOGENITURÆ renunciari non potest in præiudicium illius, cui ex stipulatione Notarij fuit in erectione ius quæsitum *dec. 437. num. 7.*

Quando in donatione fuit instituta primogenitura, tunc non requiritur insinuatio *dec. 430. num. 4.*

Primogenituræ renunciatio quando non fuit libera, sed conditionalis cum reservatione tituli Marchionatus, & iurisdictionis, non præiudicat filijs fœnibus ad effectum consequendi dotem *decif. 459. num. 2.*

Primogenituræ renunciatio non præiudicat illis, quibus per stipulationem Notarij fuit ius quæsitum *d. decif. 459. num. 1.*

Primogenituræ possessio fufficit, quando agitur de dote constituenda, quod est plurimum fauorabile *d. decif. num. 4.*

Ex bonis primogenituræ filia dotari debet *dilla decif. 459. num. 3.*

In bonis Primogenituræ dos filij primogeniti habet anteriorem hypothecam, quam eius uxoris, & est detrahenda ex fructibus *dec. 459. num. 7. & 8.*

Ex bonis Primogenituræ dos constituenda minui non debet ex provisionibus, quæ solvantur ex fructibus *d. decif. 459. num. 10.*

PRINCIPALIS

De mandato si non constet, emptum à Procuratore, non dicitur emptum à Principali, præcipue si non constet de ratificatione *decif. 507. num. 5.*

In mandato generali si est data facultas faciendi ea omnia, quæ Principalis facere potest, dicitur mandatum speciale *decif. 540. num. 10.*

Suorum Principalium pecunias inuestiunt diligentes Procuratores, ne stent otiosi *dec. 534. num. 3.*

Procurator, qui ex pecunia sui Principalis retrahit magnam utilitatem, non potest conquirere, si reddat minores fructus, quam retrahit *dilla decif. 554. num. 6.*

Suo Principali Procurator tantundem respondere debet de sua pecunia, quantum ipse percipit siue illam inuestiuerit cum consensu, vel non ibid. *num. 7.*

PRINCEPS

Principis rescripta interpretari debent, prout de iure *decif. 120. num. 10.*

Principis lex non potest tolli per præscriptionem ab inferioribus *decif. 514. num. 14.*

An ex odio Principis, vel ex causa priuata facta præsumatur offensio Magistratus, recurrendum est ad consueturas, & cui incumbat onus probandi *Collet. Vot. Pat. 1. num. 61. Clem. VIII.* Non odio Principis, vel Reipublicæ, sed priuato præsumitur in dubio interfectus officialis ibid. *num. 59.*

In delicto commissio contra Principem lex quævis *C. ad leg. Jul. Majest.* habet locum, item contra Rempublicam ibid. *num. 99. & seqq.*

Etiā quod non attenteur contra Principem, sed agatur de nece Consiliarij lateri alius adfessus, crimen Læse Maiestatis committi potest ibid. *num. 102.*

Principis Consiliarij, qui apud eius personam, atque in eius supremo Consistorio, & lateri assistunt, dicuntur efficere quodammodo vnum corpus cum ipso Principe ibid. *num. 103.* De Principis nece tractans cum illustribus viris non subijcitur poenæ leg. quævis *d. Pat. 1. num. 150.*

Super Principis nece coniuratione facta cum his, qui in aliqua essent dignitate constituti, coniurantes non incurrunt poenam leg. quævis ibid. *num. 151.*

Propter offensionem Principum inferiorum, filij non incurrunt poenas leg. quævis ibid. *num. 156.*

Principis assertioni non creditur in crimine læsæ Maiestatis ibid. *num. 190.*

In sententia Principis citatio est necessaria ibid. *num. 359.*

A Principe apposta clausula de plenitudine potestatis efficit, ut nihil opponi possit, quod annullat actum ibid. *num. 376.*

A Principe potuit reuocari poenæ l. si quis, & gratius efficitur habilis ad beneficia, & ordines ibid. *num. 379.*

A Principis voluntate pendens conditio dicitur potius difficilis, quam impossibilis ibid. *num. 507.*

Confirmatio transactionis facta à Principe cum relatione ad supplicationem, in qua non continentur omnia inter partes sub pado resolutio conuenta, non suffragatur ibid. *num. 495.*

Princeps adeundus est pro prorogatione situlium, dum sunt elapsa, nec iudex prorogare potest *d. Collet. J. an. 5. num. 46.*

Principis familiaribus debetur præcedentia *Collet. Vot. Pat. 3. num. 25.*

Referendarij sunt Consiliarij à Principe deputati ad corrigendos aliorum Iudicum errores ibid. *num. 28.*

Principis Consiliarij præcedentia debetur ibid. *num. 29.*

Qui tractat grauiora Principis Negotia, debet præcedere ibid. *num. 30.*

um Principis auctoritate fit Arrogatio de homine libero. *d. Collect. vot. num. 4.*

Principe beneficium concessum debet esse manifestum. *dec. 153. num. 5.*

U O R A T V S

U O R A T V M sub reservatione comprehenduntur etiam illi, qui nullos Monachos habent. *decif. 376. num. 13.*

U O R in gradu remotiore excludit tam de iure novo, quam de iure antiquo. *Collect. vot. tot. 10. num. 11.*

U I V A T I O intellectus per falsam imaginationem est error. *Collect. Votor. tot. 1. num. 472.* iuratus dicitur, qui tunc iurisdictione, vel imperio est, & distinguatur ab illustribus, & ab aliis, qui indignitate sunt. *Collect. Votor. tot. 1. num. 142. & 153.*

1. diffensione Priuatorum non habet locum, statutum puniens turbantem pacificum statum publicæ. *Collect. Votor. tot. 1. num. 43. Clem. 8.* 2. diffensione Priuatorum orta Reipublicæ Turbatio qua poena puniatur. *decif. tot. 1. num. 41.* iuatorum appellatione non continebantur illustres Senatores *ibid. num. 149.*

U I V I L E G I V M conceptum verbis de presenti trahitur ad futura, quando constat de mente concedentis. *dec. 20. num. 9.* privilegium immunitatis à Collectis, & oneribus ad bona possit privilegium quæstia extendi debet. *dec. 20. num. 15.*

privilegium absolute Abbati concessum recipiendi Sacramenta à quolibet Antistite, est nullum, non facta mentione prioris non ita ampli. *dec. 66. num. 8.*

privilegium particulare non tollitur à Reservatione generali, nisi de eo fiat expressa mentio. *dec. 365. num. 9.*

privilegium non soluendi decimas potest amitti per solutionem illarum spatium 40. annorum. *dec. 514. num. 4.*

Eisdem privilegiis gaudent Moniales S. Clementis, quibus gaudent Monasteria S. Francisci tertij Ordinis quoad decimas. *decif. dec. 514. num. 3.*

privilegium concessum toti ordini potest amitti per contraventionem particularium Monasteriorum, & est contra *d. dec. 514. num. 5. & 6.* Non potest amitti per non usum, quando ad est clausula, & decretum irritans. *d. decif. 514. num. 7.*

Concessum ratione paupertatis, non amittitur per non usum *d. dec. 514. num. 8.*

Quando habet causam successivam potest eo uti, quando vult. *decif. 514. num. 11.*

privilegia Iulij III. quod Secretarii possint transscribere pensiones in mortis articulo sine renouata per aliam Constitutionem B. Pij V. *decif. 78. num. 6. & num. 8.*

privilegium concessum per nomen collectivum etiam futuros comprehendit. *Collect. Votor. tot. 1. num. 352.*

privilegium quod debet esse perpetuum comprehendit futuros, ne reducatur ad temporalitatem *ibid. num. 384.*

privilegium concessum Referendariis ad futuros etiam trahitur. *decif. tot. 1. num. 387.*

privilegium exemptionis trahitur ad futura *ibid. num. 389.*

Privilegium, siue Gratia restitutum ad pristinum gradum semper favorabile a Doctoribus reputatur *ibid. num. 390.*

Privilegium dicens etiam homines Casalis renunciaverunt quædam iura, intelligi potest de duobus hominibus *ibid. num. 391.*

Privilegia conferendi beneficia reservata, non tamen duplici reservatione habet Religio Hierosolymitana. *decif. 572. num. 5.*

Privilegiis omnibus Protonotariorum de numero Participantium gaudent Referendarii ex Privilegio Pauli III. *Collect. Votor. tot. 8. num. 6.*

Privilegiis eius, in cuius locum est subrogatus, gaudet subrogatus etiam in materia præcedentis *ibid. num. 21.*

Ex Privilegio Pauli III. Referendarii sunt Nobiles, & in proprio solum Pontificis Insignis, in Abatis vero vti possunt Mitra, baculo, & iure benedicendi *ibid. num. 22.*

Privilegia Referendariorum confirmavit, & auxit Sixtus V. *ibid. num. 23.*

Privilegium vni concessum in materia præcedentis non potest ab alio allegari *ibid. num. 61.*

PROBATIO in materia obiectiva ad effectum, privationis debet esse luce meridiana clarius. *dec. 39. num. 5.*

Probatio æquivoca non attenditur *dec. 39. num. 6. & decif. 616. num. 2.*

Probatio non concludens per se necesse, non attenditur. *decif. 42. num. 1.*

Probatio redditur æquivoca, quando potest allegari alius titulus ad effectum cuiusdam ponnam. *decif. 49. num. 3.*

Probatio maior dari non potest confessione Adversarii. *decif. 120. num. 1.*

Deposito Procuratoris tantum ad substituendum adminiculata probat *decif. 188. num. 9.*

Probatio concludens requiritur in summa magni valoris *decif. 220. num. 3.*

Probatio æquivoca non admittitur in Intepatronatus. *decif. 223. numer. 3.*

Probatio desumpta ex eo, quod præsentatus fuerit institutus à Capitulo, non autem ab Episcopo non concludit luspatronatus *decif. 223. numer. 5.*

Per probationes necessarias, & concludentes probari debet luspatronatus. *d. decif. 223. num. 4.*

Probatio per scripturas præfertur probationi per testes *decif. 235. num. 4.*

Pars non est admittenda ad probandum id, cuius contrarium per illam alius fuit probatum. *decif. 235. num. 3.*

Quando fuit probatum contrarium eius, quod articulatur, non est concedenda Remissio. *decif. 235. num. 2.*

Probationes leviiores, & semiplenæ sufficiunt in iudicio possessorio *decif. 170. num. 2.*

Probatio generalis non concludit quoad certam rem *d. dec. 237. num. 6.*

Probatio nullitatis est facienda per Actorem contra Reum, & possessorem. *decif. 262. num. 1.*

Etiamsi probatio consistat in negatione, *d. decif. 262. num. 2.*

Probatio semiplena sufficit, ne Gratia dicatur subreptitia quoad valorem *decif. 275. num. 8.*

Probatio plena omnibus simul iunctis resistit. *decif. 283. num. 9.*

- Probationes coniunguntur ad probandum, eam pertinere ad Capitulum, praesertim contra Laicos ad effectum decimandi & dum non concurrat alius, qui eam praetendit, *desif. 314. num. 3.*
- Probatio maior nulla datur confessione propria, *desif. 316. num. 7.*
- Probatio, quod interpellatio extrajudicialis intervenierit vix aliter haberi potest, quam per observationem susceperunt, *desif. 321. num. 15.*
- Onus probandi non intervenisse interpellationem extrajudicialem requisitam a statuto spectat ad Negantem, quando constat, solos esse fructus, *desif. 325. num. 1.*
- Probationes leues sufficiunt in materia probationis Descendentis ad obtinendum beneficium, *desif. 328. num. 4.*
- Probatio requisita a Concilio Tridentino Iurisparronatus Universitatis debet fieri per authenticas probationes, *desif. 335. num. 9. & 10.*
- Probatio duorum extremorum requiritur in Iudicio reintegrationis, *desif. 378. num. 1.*
- Probatio habetur pro completa in tempore, quando per probantem non stetit quominus fieret in tempore, *desif. 384. num. 6.*
- Probatio levis sufficit ad probandum impensam verisimilem, *desif. 391. num. 2.*
- Probatio Paupertatis non sufficit quod fiat in genere, sed debet fieri in specie, *desif. 396. num. 2.*
- Probatio quando fieri potest per scripturas, non debet fieri per testes, *desif. 398. num. 5.*
- Probatio non admittitur contra instrumentum, nec contra propriam, & iurata confessionem, *desif. 411. num. 5.*
- Probatio admittitur contra propriam confessionem, quando est erronea, sed limitata, hoc non procedere in confessione geminata, nisi saltem detur magnus sumus erroris, *desif. 413. numer. 7. & 8.*
- Probationes novae non admittuntur, pendentes exceptione perituri, cum talis exceptio repellat adorem a limine iudicii, *desif. 441. num. 2.*
- Probationes novae non conceduntur Actori, licet exceptio perituri operetur, quod is audiat super peribus, quae habet in promptu, *desif. 441. num. 3.*
- Probatio plena requiritur, ut possit redargui Iudicium Ordinarii, vel saltem concurrere debet vehementissima coniectura, & praesumptiones, *desif. 422. num. 5.*
- Probationes concludentes requiruntur, & non sufficiunt praesumptiones ad effectum repetendi solum, *desif. 443. num. 3.*
- Probationem concludentem non importat debitum descriptum in Inventario, *desif. 442. num. 7.*
- Probatio faciunda per scripturas potest fieri per Testes deponentes de scriptura, *desif. 451. num. 1.*
- Probatio per scripturas requisita in Iurisparrone non potest impleri per aequipollens, *desif. 451. num. 5.*
- Probari debet concludenter, quem commississe crimen perduellionis ad hoc, ut eius sit puniantur, *Collect. Fotor. Vol. 1. num. 95. Clem. VIII. Fotor. Vol. 1. num. 297.*
- In materia probationis indefinita non aequipollent universaliter ibid. num. 298.
- Si ex novis probationibus potest iustificari executio, ita regulariter non reogatur per viam spoli, vel attentatorum, vicio resultante ex meritis, *Collect. Fotor. Vol. 1. num. 52. & 53.*
- Probatio resultans ex actis, & instrumentis dicitur notoria, *Collect. Fotor. 5. num. 14.*
- Plene est probanda familiaritas post Cardinalatum, nec sufficit probatio aequipollens, *desif. 526. num. 4.*
- Probatio plena, & concludens requiritur, ut Notarius ad effectum reservationis beneficium sufficiat, nec sufficit probari per famam, ut quia fuerit centus, & habitus pro tali, *desif. 575. num. 5.*
- Probatio Iurisparronatus per Civitatem licet parvam faciendi est vel per Instrumentum, fundationis, & donationis, vel per Immemorabilem, & praesentationem continuatam spatio 50. annorum, & effectum sortitas, *desif. 586. numer. 1.*
- Ei debet esse per Instrumenta publica, nec valet per aequipollens ibid. num. 2.
- Et debent concurrere copulativae ita ut si deficiat immemorabilem, non suffragetur ibidem num. 3.
- Nec sufficit centenaria ibid. num. 4.
- Per semiplenas probationes sufficit iustificare Narrativas, quando non sunt fundamentum, gratiae, sed pars illius, *desif. 589. num. 4.*
- Probatio levis, & praesumptiva boni iuris sufficit, ut alimenta debeantur, *desif. 598. num. 3.*
- Probatio filiationis resultat ex tractatu, communis reputatione, publica voce, & fama, *desif. 598. num. 4.*
- Item ex nominatione Parentum iuncto actu proportionabili institutionis, aut donationis, ibid. num. 5.
- PROCESSVS factus contra minores, non citata persona legitima, est nullus, *des. 130. num. 8.*
- Processum rite, & recte subsecutum fuisse praesumitur, *des. 311. num. 6.*
- Processum in scripturis non tenetur facere Iudex in insinuando se talem esse Notarium, *desif. 358. num. 10.*
- Ex processu resultat sententiae validitas, *desif. 372. num. 3.*
- Ante inclinationem processus potest Iudex incipere a carceratione, *des. 440. num. 9.*
- Processus factus tanquam contra absentem, non citato prius illius Procuratore, subsistere non potest, *des. 439. num. 5.*
- In Processu quamvis sententia non sit registrata, quando est admodum clara, et plena fides adhibenda est, *desif. 490. num. 2.*
- In Processu requiritur ut sint registrata formae sententiae ad hoc ut intret Innocentiana, *desif. 490. num. 1.*
- Processus executivus non excusat ab attentatis, si nulliter, vel iniuste fuit processum, & liquet Iudici ad quem Collect. Fotor. Vol. 3. num. 5. in mem. Andesilla.
- Ex Processibus, ex actis, & scripturis probantibus, *Collect. Fotor. 5. num. 13.*
- PROCURATIO Clausae Portae Civitatis facta per Vincentium non importat argumentum delicti perduellionis, *Collect. Fotor. Vol. 1. num. 82.*
- PROCURATOR sine mandato non potest se Principali praediacare, *des. 326. num. 2.*

curator emens nomine proprio tenetur actione mandati ad tradendam rem domino, *decif. 482. num. 3.*
 appellatio interposita à Procuratore vnus non potest suffragari alij. *dec. 483. num. 2.*
 ioustituendo vnum Procuratorem prohibetur ne alius se ingerat *decif. 481. num. 3.*
 procuratores diligentes inuestigant pecunias suorum Principalium, ne sient otioſe, *decif. 554. num. 3.*
 procurator, qui ex pecunia ſui Principis retrahit magnam vtilitatem, non poteſt conſequi, ſi reddat minores fructus, quoniam retrahit ibid. *num. 6.*
 procurator debet reſpondere tantundem ſuo Principali de illius pecunia, quantum ipſe percipit, ſive illam inueſtigauerit cum conſenſu, ſive non ibid. *num.*
 procurator habens facultatem approbandi laudum intelligitur, quatenus laudum non excedat fines compromiſſi *dec. 609. num. 6.*
 audi ratificatio lati contra compromiſſum dicitur donatio, & ideo fieri non poteſt à Procuratore, quauis habeat mandatum cum libera *d. decif. 609. num. 7.*
 procuratoris facultas etiam vti Domini litis effectus expirat per exiſtentiam heredum Principalis *decif. 114. num. 5.*
 procuratoria ſtatim ad ſubſtituendum depoſitum adminiculari probat *decif. 188. num. 9.*
 procuratorem quis ſe facere non præſumitur, *decif. 140. num. 4.*
 Contra Procuratorem litis effectum iudicium taxationis expenſarum proſequi non poteſt, *decif. 460. num. 2. & 3.*
 procuratorem ad capiendam poſſeſſionem conſtituere poteſt Commiſſarius Camere, *decif. 474. num. 5.*
 emprum à Procuratore, ſi non conſtat de mandato, nec de ratificatione non dicitur emprum à Principali *decif. 507. num. 5.*
 RODVCENS iura non poteſt dare de defectu iudicis, *decif. 356. num. 5.*
 reducens iura iudicij iuriſdictionem approbat *d. decif. 356.*
 RODVCTIO ſtatim ad impediendam executionem Breuis ſufficit, quod fiat re integra, *decif. 365. num. 15.*
 ROEMIVM declarat intentionem contrahentium *decif. 125. 125. num. 1.*
 à Proemio colligitur cauſa finalis, & intentio ſtatuentium, *decif. 414. num. 2.*
 ROFESSIO præſumitur valida, donec non conſtat de contrario *decif. 458. num. 1.*
 Metus ad inſirmendam profeſſionem expreſſam, debet eſſe metus cadens in conſtantem virum, quidquid eſſet de tacita, & Teſtes deponentes de auditu non probant *d. decif. 458. num. 3.*
 Minus ad effectum inducendi metum non ſunt probanda in genere, ſed ad effectum præſumæ profeſſionis, & vterius quod minus inductus emiſerit profeſſionem *d. decif. 458. num. 6.*
 PROHIBITIO iuris molendi, vt præiudicet Communitati, debet eſſe facta per aſſiſſionem editorum in locis publicis, & cum ſono tubæ ad hoc, vt ad eam notitiam perueniat, *decif. 96. num. 4.*

Prohibitio alter facta ſuffragatur ſolum contra illos, qui ſcientiam habuerunt *decif. 96. num. 5.*
 Prohibitio Teſtoris in vna parte facta, quando in alia cenſetur repetita, *dec. 316. num. 4.*
 Ex ſtriſſiſſima prohibitione alienationis, addita cauſa, vt bona conſeruentur in maſculis reſultat fideicommiſſum, *decif. 489. num.*
 Prohibitio aliquorum actuum, qui ſunt inter viuos, non comprehendit vltimas voluntates, *Collect. Pater. vol. 1. nu. 335.*
 Prohibito vno ex correlatiuis cenſetur prohibitum & aliud ibid. *num. 370.*
 Prohibitionem præſupponit licetia, *Collect. Pater. Vol. 11. nu. 22.*
 PROMITTENS ſoluere tot ſcuta auri, vel illa in ſpecie debet ſoluere, vel tot alia, quæ conſiſtent dicta ſcuta tot auri *decif. 295. num. 1.*
 Promittens dotem ſuper domo, quando non poſſit conſequi ſuper dicta domo ſuum creditum, *dec. 500. num. 4.*
 Promittens dotem ſuper domo aſſerens eſſe anteriorem omnibus creditoribus, non poteſt conſequi ſuum creditum ſuper dicta domo, tanquam antea *d. dec. 500. num. 5.*
 Promittens dotem eſſe anteriorem omnibus creditoribus primi Viri, an, & quando cenſetur etiam includere creditum ipſiusmet Promittentis, *dec. 547. num. 4.*
 PROMISSIO conſignandi ſcripturas de iure intelligitur de effectiua traditione, *decif. 22. num. 4. & 6.*
 Promiſſio operatum, quando non eſt poſita in conditione, ſed in principali diſpoſitione aquir interpretatio eſt facienda, *dec. 498. num. 9.*
 Promiſſio pro debito neceſſario tenet etiam ſine ſolemnitatibus *dec. 583. num. 3.*
 Promiſſio Dotis nulla indiget ſolemnitate, & nec in ea locum habet conſtitutio B. Pij. V. maxime quando fit ex cauſa neceſſaria, *decif. 611. num. 4.*
 PROMISSOR de euictione non obligatur, niſi docto de intimatione, *decif. 356. num. 6.*
 Promiſſor Dotis non poteſt agere contra bona dotalia pro credito Mulieris, *decif. 547. num. 13.*
 PROPOSITIO decreti contra Vincentium facta in conſilio non nocet, niſi quantum iuſtificatur.
 PROPOSITVM
 Quod operatur propositum in proposito, idem operatur oppoſitum in oppoſito. *Collect. Pater. Vol. 1. num. 74.*
 PROPRIETAS.
 Proprietatem in ſolutum dare, & fructus assignare, eſt idem, *decif. 494. num. 10.*
 Ex proprietate verborum in dubio non eſt recedendum, *decif. 475. num. 7.*
 PROROGATIO.
 Prorogationum ſpecialium Commiſſiones ſolent expediri ad cautela, & non probant ſtylum. *Collect. Pater. vol. 5. num. 11.*
 Prorogatio intelligitur collata in finem termini, *d. vol. 5. num. 21.*
 Prorogatio non poteſt fieri ad maius tempus termino prorogato ibidem. *num. 25.*
 Prorogatio à iudice ſine citatione fieri non poteſt etiam præcedente commiſſione, *d. vol. 5. num. 38.*

Crescent. de off. & potest. Indul. Delat. loquitur de protogationibus factis ab Auditoribus Rotæ vigore Innocentianæ ibidem num. 39.

In protogatione instantiæ, & fatalium, quæ lapsæ tempore pereunt ad desolationem euitandam, non sufficiunt diligentiæ, & quod commissio deuenient ad Bancum Cursum, & fides præsentatæ factæ Regenti Signaturæ ibidem num. 42. 43. & 45.

Protogatio obiecta ad mensem finis primo non valet ibidem num. 47.

PROSECVTIO appellationis vide in verbo *Appellatio*.

In prosecutione iudicii citationes non sunt necessariæ, quando Victus fuit à principio citatus ad totam causam *Collect. vtor. vtr. 6. num. 35*

PROTESTATIO ad euitandam præscriptionem non requiritur, quando impedimentum est notorium *Collect. vtor. vtr. 1. num. 577.*

Protestatio allegationis suspicionis Consultoris in manibus Notarij relicta non suffragatur, sed est adeundus Senator, parte citata *d. Collect. vtor. vtr. 2. num. 12. bon. me m. Argeli.*

Protestatio requiritur, vt obligatio dicatur facta metu mandati, alias dicitur spontanea *decif. 562. nu. 2.*

PROTHONOTARIJ de numero participantium præcedunt Generalibus Ordinibus Regularium *Collect. vtor. vtr. 8. num. 7.*

Prothonotariorum de numero Participantium, priuilegijs omnibus gaudent Referendarij ex Priuilegio Pauli III. ibidem num. 6.

Prothonotarijs etiam de numero Participantium antiquius præcedebant Referendarij ibidem num. 27.

PROVISIO facta ab Ordinario non eget iustificatione *decif. 345. num. 1.*

Provisio facta contra formam statuti Ecclesiæ dicitur nulla *d. decif. 345. num. 3.*

Provisio probatur ex resignatione, & ex instrumento possessionis *decif. 496. num. 3. & 4.*

Ex vltima provisione probatur qualitas Ecclesiæ *decif. 525. num. 8.*

Ad effectum provisionis sublinende Parochialis probatur ex enunciatiuis *decif. 557. nu. 2.*

Provisioni Papæ semper est locus, quando neutra provisio sublinetur *decif. 591. num. 16.*

Per clausulam (*in modo alteri non sit ius quasi*) appositum in provisione Papæ ius electi à Capitulo censetur præseruatum *d. dec. 591. num. 17.*

Provisio facta mediante concursu nullo, & inualido non attenditur *dec. 617. num. 1.*

Ex provisionibus tam antiquis, quam modernis, ex enunciatiuis, & vltimo statu probatur, Ecclesiam esse Parochialem, & non Collegiatam *decif. 617. num. 18.*

Provisiones Apostolicæ non mutant statum Beneficij *dec. 25. num. 6. Maxime factæ cum clausula Accedente Patronatus consensu, ibidem num. 7.*

Provisio ex falsa causa est nulla *dec. 88. num. 7.*

Provisio dicitur erronea, quando non est facta, iuxta Constitutionem Pianam *dec. 141. num. 6.*

In provisione, & electione, tanquam in actu necessario sufficit consensus maioris partis *decif. 145. num. 3.*

Provisionis anterioritas ex data litterarum apparet *dec. 306. nu. 2.*

Provisiones Apostolicæ non mutant statum Beneficij *dec. 376. num. 3.*

Ex provisionibus apparer animus mutandi statum Ecclesiæ *d. decif. 176. num. 4. & 5.*

In provisione Ecclesiæ Parochialis mandante Papa, quod finito officio Coadiutoris, & finito loco future successioni debeat portionem infra duos menses renunciare in manibus Papæ non ex hoc elici potest dispensatio à residencia *dec. 414. num. 9.*

Provisiones Apostolicæ esse nullas, & subreptitias non potest allegari ab intruso, sed debet reuerenter parere mandatis *decif. 417. num. 9.*

Ante provisionem quando fuit præsentata inhibitio Rotæ Collatori, intrusio clari non potest *d. dec. 437. num. 8.*

PROVISVS si habuit recursum ad alium, & ab illo obtrinit præsentari, collatio dicitur non effectuatæ, vel saltem turbida *decif. 278. num. 7.*

Provisus anterior est præferendus in Beneficio *decif. 305. num. 1.*

Provisus non debet admitti ad Beneficij administrationem, si collatio non est facta ab habente facultatem conferendi Beneficium *decif. 308. num. 2.*

Contra pronisum Apostolicum possidentem, non potest agi via executiua, sed ordinario iudicio agi debet *decif. 572. nu. 2.*

Contra pronisum ab Ordinario possidentem, Breue cum clausula *consilio etc.* debet prius iustificari dicta clausula antequam exequatur *dec. 575. num. 3.*

Et procedens vigore talis Brevis, dicta clausula non iustificata, nulliter procedit, & non pivat possessione ibidem num. 4.

Inter provisos lites vertens non prædicat Collatoribus, nec alios priuat iure conferendi Beneficia *decif. 591. nu. 4.*

Provisio per electionem Capituli dicitur ius questum *d. decif. 591. num. 14.*

Vt provisus possit dici validè examinatus, sufficit quod examinatores sint electi in Synodo *decif. 617. num. 11.*

PROVI dictio est relatiua repetens relatum cum omnibus suis qualitatibus *Collect. vtor. vtr. 1. num. 162.*

PROXIMITAS in materia successionis ab intestato quomodo probetur *decif. 421. num. 7.*

Proximitas probatur ex testamentis antiquis supra centum annos *decif. 509. nu. 12.*

PROXIMIORVM de familia vocatio feminas excludit *decif. 206. num. 1.*

Limita quando ex præsumpta mente Testatoris apparet, voluisse comprehendere solum mascululos *d. decif. 206. num. 2.*

Ex vocatione proximiorum post mortem omnium descendendum inducitur fideicommissum *d. decif. 429. num. 4.*

PUBLICATIO est pars resignationis *decif. 320. num. 2.*

Publicatio debet fieri in Ecclesia Beneficij, & non sufficit in Ecclesia Cathedrali *decif. 322. nu. 1.*

Publicari debet resignatio ex Constituto Gregorij XIII. ad hoc, vt sit valida *d. dec. 322. num. 1.*

Publicatio honorum non repugnat Relegationi *Collect. vtor. vtr. 1. num. 324.*

PVPILLVS

In Pupillis, & minoribus regulariter presumitur ignorantia *decif. 453. num. 8.*

Pupillorum interesse taxare potest iudex ex officio *Collect. vtor. vot. 2. num. 25. lo. mem. Argeli.*

Pupillis, & minoribus datur restitutio in integrum aduersus non solutionem canonem ex capitula ignorantia *decif. 568.*

Pupillis infantis possessio capta est nulla *diffa decif. 568. num. 10.*

PURIFICATIO fideicommissi probatur ex confessionibus Aduersarij *decif. 508. num. 2.*

Item probatur ex testibus ibidem *num. 3.*

Q

QVADRAGENARIA cum titulo, vel immemorabilis requiritur ad prescribendas decimas aduersus Parochialem *dec. 287. num. 6.*

De Quadragenaria exemptione à Decimis Testes deponentes debent deponere de visu, & coartare negatiuam *d. dec. 287. nu. 7.*

Quadragenaria, vel Immemorabilis requiritur ad effectum prescribendi Decimas contra Ecclesiam Parochialem *decif. 401. nu. 9.*

Quadragenariam cum titulo, vel immemorabilem debet probare Capitulum agens contra Parochum *decif. 599. num. 11.*

QUALITAS personarum, & Patrimonij attendenda est in taxatione alimentorum *decif. 249. nu. 2.*

Qualitas Parochialitatis semel existens durare presumitur, dum non docetur adempta *decif. 314. nu. 1.*

Ex qualitate actus iudicatur intentio *Collect. vtor. vot. 1. nu. 54.*

Cum aliqua qualitate lex loquens, illa non verificata, cessat *d. vot. 1. num. 137.*

Et specificè dicta qualitas probanda est adeo vt non sufficiant genericæ presumptiones ibidem *nu. 137.*

Cum omnibus suis qualitatibus repetit relatum dicto (prout) ibidem *nu. 162.*

Qualitatem homini inuitam, quæ vnus ab alio distinguitur significat dictio (Persona) ibidem

Eiusdem qualitatibus, naturæ, ac formæ debet esse actus, ad quem fit extensio, & non diuersus ab actu, in quo loquitur ibidem *num. 196.*

Omnia cum suis qualitatibus refert Relatiuam *nu. ibid. nu. 441.*

Qualitas victus probanda est à Legatario victus *decif. 595. num. 8.*

Qualitates requiritur quando non sunt omnes seruatz, forma non dicitur adimpleta *decif. 311. num. 2.*

Qualitas querelari, & delicti denunciari attenditur ad validitatem capturarum *decif. 356. num. 11. pag. 300.*

Qualitas determinans tempus, à quo dispositio iunili effectum, sufficit, quod concurrat tempore ipsius effectus *decif. 20. num. 2.*

Qualitas rei pro legitima assignatz relinquitur decernenda arbitrio iudicis *decif. 32. nu. 5.*

Qualitas requisita à statuto in Canonico sufficit de tempore collationis adfuisse *decif. 345. nu. 4.*

Qualitas masculinitatis expressa in vna parte testamenti, non censetur repetita in alia parte *decif. 473. num. 6.*

Qualitas beneficii dignoscitur ex instrumeto fundationis *decif. 496. num. 2.*

Qualitas posita in vna parte non extenditur ad aliam in fideicommissis tanquam odiosis *decif. 513. nu. 6.*

Qualitas Ecclesiæ probatur ex vltima prouisione *decif. 525. num. 8.*

Qualitatem Ecclesiæ probant Enunciatiue antiquissime *decif. 525. num. 9.*

QVANTITAS, quando, est probata perceptio fructuum, potest liquidari per leaes probationes, coniecturas, & per possibile consuetum *decif. 412. num. 1.*

Constitutioni Sixtine circa quantitatem dotis regulariter solet derogari *dec. 459. num. 11.*

Quando fuit petita quantitas, nempe pretium rei heredes non tenentur in solidum, licet fuerit actum ad factum individuum *Collect. vtor. vot. 7. nu. 82.*

A quantitate fructuum, qui colliguntur ex re, super qua est lis, regulantur alimenta, & sumptus litis *dec. 597. num. 6.*

QVARTA debet relinqui Arrogo in testamento, alias habet ius querelandi, prout legitimi *Collect. vtor. vot. 10. num. 3.*

QVARTVM dotale ex dispositione statuti Urbis debetur Matri quoad vltimofructum, & filiis, quoad proprietatem, etiam si sit extractum ex fideicommissio *dec. 244. nu. 1.*

Quartum dotale debetur filiis vii hæredibus Patris non autem aliquo titulo particulari *d. dec. 244. nu. 2.*

Quarium dotale deberi filiis, non autem vii hæredibus declarat *d. dec. 244. nu. 2.*

QVASI possessio conferendi beneficium probatur etiam ex vnica collatione effectum sortita *decif. 283. nu. 1.*

Quali possessio vna cum publica voce, & fama probat existentiam Iurispatronatus *decif. 317. num. 2.*

Quali possessio sufficit ad effectum manutenendi *decif. 326. num. 6.*

In quasi possessione filiationis filio existenti non præiudicat contraria assertio *decif. 351. num. 12.*

In quasi possessione non constituunt Collationes non iustificatz *dec. 365. num. 10.*

Quali possessio conferendi, vt acquiratur, necessarium est, quod prouisus nedom capiat possessionem, sed quod etiam permaneat in possessione, & fructus percipiat *decif. 408. num. 5.*

Quali possessio conferendi vt acquiratur, est absolute necessaria collationis effectuario *d. decif. 408. num. 4.*

Ad acquirendam quasi possessionem consentendi beneficia non potest interuire collatio facta de vno beneficio tantum *d. dec. 408. num. 3.*

Ad effectum acquirendi quasi possessionem presentandi, collationis effectuario debet resultare ex actibus clariis, non autem dubijs *d. decif. 408. num. 6.*

Quali possessio in iure presentandi sufficit ad effectum institutionis presentandi *decif. 34. num. 3.*

Quali possessio acquiritur per Bannum etiam non probato, quod fuerit paritum *decif. 96. num. 12. Declara id procedere, quando constat de legitimo titulo, & iurisdictione publicanris decif. 96. num. 14.*

Secus est quando non constat de titulo, quia tunc requiritur patientia, quae est loco tituli ibidem *nu. 15.*

Quasi possessio vniuersalis respectu omnium actuum in vniuersalibus acquiritur per vnicum actum *decif. 108. num. 1.*

Declarat id procedere, quando causa possidendi respectu omnium est vniuersalis, & vniuersalis ibidem *nu. 2.*

Quasi possessio vniuersalis Antianitatis etiam per vnicum actum solis Antianis competentem acquiritur *d. decif. 108. num. 4.*

Quasi possessio insimul cum fama requiritur ad probandum luspationatus *dec. 140. nu. 6.*

Quali possessio exigendi pensiones sola sufficit pro mandato de manutendo *decif. 127. nu. 1.*

Quali possessio debet plenè probari, & esse vniuersalis, & quando talis non dicatur *decif. 223. num. 1. 2.*

Ex quasi possessione quadragenaria presentandi, iuncta fama, de iure comuni luspationatus probatur *d. decif. 223. nu. 1. 1.*

In quasi possessione exigendi cò fortius venit cõcedenda manutentio, quando vltra solutionem concurrit bonum ius *decif. 436. nu. 2.*

Possessio, seu quasi possessio exigendi ad effectum manutentionis ne dum acquiritur ex multiplicatis solutionibus, sed ex vnica tantum *d. decif. 446. nu. 1.*

Quali possessio sufficit in iudicio summarissimo manutentionis *d. decif. 446. num. 4.*

Quali possessio plurimum attenditur in materia precedentis etiam si ex vnico actu desumatur *Collect. vtor. vot. 3. num. 2.*

Quasi possessio decennalis inducit ius & titulum precedentis ibidem *num. 4.*

Sola quali possessio in materia precedentis sufficit, etiam si repugnet iuri comuni ibidem *num. 5.*

Quando respectu vnus loci adest quasi possessio precedentis, argumentum de loco ad locum non valet in materia precedentis ibidem *num. 49.*

Exigendi pensionem quasi possessio, quam habebat transferens facit, vt non retardetur solutio translatiis *decif. 573. num. 4.*

Declarat id procedere, si transferens non habuisset iustificare gratiam, vel exegisset per triginta annos ibidem *num. 5. & 9.*

Vel quando translatarius est subrogatus in quasi possessione transferentis ibidem *num. 6.*

Q V E R E L A N T E S generaliter non condemnantur in expensis in criminalibus *decif. 456. num. 3. & 4.*

Q V I totum dicit, nihil excludit *decif. 160. num. 3.* Quierantia solemniter extractæ ab originali cum examine Testium super recognitione manus optimè probant *decif. 206. num. 2.*

Ex quierantia Procuratoris, & ex Inuentario probatur consignatio *decif. 354. num. 4.*

Ex quierantia probatur Pensionis exactio *dec. 451. num. 2.*

In quierantia si fuit habita ratio alicuius partæ, comprehendi debet in summa quierantia *decif. 496. num. 1.*

Instrumento potius standum est, quam quierantia *dec. 570. num. 3.*

Q V O T A .

Hæres Beneficiatus in hoc differt ab hærede simpliciter, quia primus tenetur ad solutionem æris alieni intra valorem suæ quotæ non excedens secundum vero pro sua quota quidem, sed etiam alius valorem excedens *Collect. vtor. vot. 7. num. 50. & 51.*

Textus in *Lisal. S. fovero, & S. fin autem C. de iur. deliberand.* interpretatur, non vt extra quotam hereditariam, sed etiam eorum salcis non detracta, æs alienum exolui debeat, *d. P. n. 7. num. 54.*

Aditio hereditatis simpliciter non inducit ratificationem soliditatis, quia siue tacita, siue expressa restringitur ad quotam hereditatis aditæ tantum ibidem *num. 64.*

R

R A P T V S in Clerico poena depositionis puniatur *dec. 405. num. 5.*

In Rapto, & violatione Virginis habet locum Concil. Trid. *sess. 25. cap. 6. de reformat. dec. 400.*

R A T A

Nisi pro rata, pro qua sunt hæredes tenentur ad debitam hereditariam Hæredes actione personali *Collect. vtor. vot. 7. num. 6.*

Suam Raram Cohæres solvens remanet profusus à reliquo debito liberatus, creditore etiam inuito ibidem *num. 9.*

Hæres pro Rata, ipso qua est hæres, dicitur tantum debitor, pro aliis verò Ratis extraneus, & tertius reputatur ibidem *num. 12.*

Cohæres etiam in solutione praelegati facti alij cohæredi tenetur ad ratas, & portiones hereditarias tantum ibidem *num. 13.*

Procedit etiam si vnus ex hæredibus possideat vltra ratam sibi debitam ibidem *num. 14.*

Solutum supra ratam conditione indebiti valet repetere cohæres inaduerter, vel coacti seu quouis alio modo totum debitum hereditarium solvens *d. vot. 7. num. 16.*

Procedit vbi etiam si rata cohæredis quantitatem debiti exsoluendi longè excedat ibidem *num. 18. & seqq.*

Pro eorum rata tantum, pro qua sunt hæredes, & non vltra tenentur hæredes, etiam omisso Inuentario ibidem *num. 47. procedit vt num. seqq.*

Pro rata tantum ab ipsis adita hæredes tenentur factum Defuncti approbare *dist. P. n. 7. num. 66.*

Pro rata tantum adita actiones cõsunt omisso Inuentario, non autem pro reliquis ab hærede non aditis ibidem *num. 68.*

Pro rata solum hereditaria vtgeri possunt hæredes sine Inuentario in actione personali ibidem *num. 98.*

Procedit etiam in causa dotis, quinimo in causa fauorabili alimentorum ibidem *nu. 99.*

R A T I F I C A T I O, & approbatio non inducit, nisi ex actu, qui illam necessario inferat, & qui non potuit fieri citra ratificationem *Collect. vtor. vot. 1. num. 53. 2.*

Ratificationem soliditatis non inducit aditio hereditatis simpliciter, quia siue tacita, siue expressa restringitur ad quotam hereditatis aditæ *dist. Collect. P. n. 7. num. 64.*

Per ratificationem subsequutam purgatur metus
dec. 458. num. 5.

Pretium rei mea per alium venditæ non dicitur
esse meum, neque mihi debitum, nisi post rati-
ficationem *dist. dec. 458. nu. 1.*

Si non constat de mandato, nec de ratificatione
emptum à Procuratore non dicitur emptum
à Principali *decif. 507. nu. 5.*

Ratificatio laudi excluditur absolute, quando a-
liquis habet pro se rem iudicatam, & immen-
surabilem *decif. 509. num. 11.*

Ratificatio laudi facti contra compromissum di-
citur donatio, & ideo fieri non potest à Pro-
curatore, quamvis habeat mandatum cum li-
bera *dist. dec. 609. num. 7.*

RATIO reddita alicui de aliqua re, concludit
per necesse illam ad eum spectare *decif. 42.*
num. 2.

Ratio administrationis potest peti ab habente in-
teresse *decif. 301. num. 7.*

Ratio reddi debet ab Administratoribus, & Exe-
cutoribus relictis in testamento *dist. decif. 301.*
num. 7.

Ratio reddenda est ab Administrante de Admi-
nistratis *dist. decif. 301. num. 5.*

Ratio reddenda est de administratione ab illo, qui
eam acceptavit *dist. decif. 301. num. 3.*

Ratio non est habenda de eo, quod non constat
in actis *dec. 359. nu. 4.*

Ratio haberi debet ad distantiam in assignatione
termini ad comparandum *decif. 373. nu. 6.*

In quietantia si habita fuit ratio alicuius partem
comprehendi debet in summa quietata *decif.*
499. num. 1.

Quando sunt reddenda rationes, non potest da-
ri retentio *dec. 511. num. 11.*

Quando videnda sunt rationes, creditum non
dicitur liquidum *dist. decif. 511. num. 9.*

Quando ratio per Testem assignata est debilis, &
non concludens, eius depositio rejicitur *decif.*
619. num. 10. & 11.

Ad casus, in quibus militat eadem ratio, excep-
tio trahitur *Collect. Nov. vol. 1. num. 396.*

Quando concurrat eadem ratio, indefinita & qui-
poller vniuersali *d. For. 1. num. 393.*

Vbi non solum diuersa, sed maior ratio militat,
exceptio non fit de persona ad personam *ibid.*
num. 413.

Vt nulla ratio diuersitatis assignari queat, neces-
se est, ad effectum sit locus extensioni *ibidem*
num. 426.

Ratio motiua non queritur in conditionibus vo-
luntariis *ibidem num. 492. & 500.*

Ad rationem quinquæ pro centenario solent ta-
xari fructus stabulum *decif. 584. num. 10.*

REBELLES non efficiuntur dimicantes inter
se pro affluendis Magistratibus *Collect. Nov.*
vol. 1. num. 24.

Rebellium filij ex *l. Julia* non efficiebantur inca-
paces successione personarum extranearum *d.*
vol. 1. num. 24.

Filij femine rebellium sunt capaces successio-
num extraneorum *ibidem num. 273.*

Rebelles non sunt filij eorum, qui interfecerunt
Venerificum Republicæ lucanæ alio animo
quam perturbandi illius statum *ibidem nu. 394.*

Rebellium filij habent testamenti actionem, dñi

in decreto illis ademptum fuit tantummodo
ius Civitatis *ibidem num. 430.*

Rebelles amittunt ipso iure ea, quæ sunt iuris
civilis *ibidem num. 355.*

RECEPTIO solutionis censetur facta ex capite
magis recipienti profructu *Collect. Nov. vol. 1.*
nu. 517.

Ex receptione solutionis non inducitur appo-
batio contractus *ibidem num. 514.*

Receptio partis viurarum sufficit ad excludendā
presumptionem remissionis *dec. 603. num. 3.*

RECIPROCA inter descendentes resultat ex
verbis (eisdem inuicem inter se substituit, qua-
tenus vnus moreretur sine filijs) *dec. 610. nu. 1.*

Reciproca substitutio quando expressè dicitur
inducta nedum inter filios, verum etiam inter
descendentes in infinitum *dist. decif. 610. num.*
2. & 3.

Reciproca resultat ex verbis (*est s' offertu in infi-*
nito) sed hoc intellige dicere de proprijs fi-
lijis, & descendentibus vnus cuiusque in finem
non autem de vna linea ad aliam *ibidem nu. 4.*
declara vt *nu. 5.*

Representatio filij in locum matris non datur,
quando mater fuit instituta per reciprocam ad
superiores *decif. 597. num. 11.*

Reciproca de linea ad lineam inducitur ex conie-
cturis, & quæ sint istæ coniecturæ distinde c-
numerantur *ibidem num. 6. 7. & 8.*

RECLAMATIO

Ex reclamatione tollitur acquiescentia laudi *dec.*
609. nu. 9.

RECOGNITIO de stylo Curie sufficit, quod
fiat per testes habentes notam manum scriben-
tis *dec. 619. num. 4.*

Declara hoc procedere in publicis scripturis,
non autem priuatis *ibidem num. 6.*

Recognitio Apocæ facta per testes habentes no-
tam manum vt admittatur est de necesse, vt
alia adminicula concurrant *d. decif. 619. num. 7.*

Recognitio Apocæ, parte absente, & sine inter-
rogatorijs extorta attendi non debet *ibidem*
num. 9.

Super recognitione Testes deponentes, si non
dicunt, quod viderunt illam scribere, vel quod
alias viderunt scribere, non probant, nec a-
pocæ dicitur recognita *ibidem num. 4.*

Recognitio sigilli, & subscriptionis sufficit *decif.*
283. num. 7.

Recognitio etiam solius sigilli sufficit *dist. decif.*
283. num. 3.

Recognitio manus Notarij non requiritur in
transumptum instrumento, quando transum-
ptum est faciendum à successore in officio *dec.*
358. num. 7.

Recognitio manus, quando fuit oppositum, in-
fluit nullitate *dec. 419. nu. 7.*

Recognitio testium facta sine interrogatorijs va-
let, si præcessit citatio *decif. 471. num. 3.*

Recognitio Apocæ priuatæ, quæ veri non solet
sine Testibus, vt sit canonica, Testes recogno-
scentes debent deponere, quod fuerunt præ-
sentes, quando Apocæ fuit exarata *dec. 619. nu. 1.*

Recognitio Apocæ, quæ regulariter fieri solet
absente parte vt in Epistolis, & Cedula mercatorum,
potest fieri per testes deponentes,
vidisse alias illum scribere, à quo fuit confecta
Apocæ

Apoca. dila. decif. 619. numer. 2.
 Testes ad Notarii requisitionem intra recognoscences statim & incontinenti post iuramentum valide recognoscunt *decif. 471. numer. 1.*
 Repert possunt testes sumptibus petentis quotiescunque recognoverunt iura aliquo modo non virato *decif. 471. numer. 1.*
RECOMPENSA
 Renunciatio facta in recompensam si non æquivalet bonis renunciariis, habetur pro pura, & subiacet statuto de donationibus *decif. 174. nn. 4.*
 In recompensam onerum Matrimonij debentur fructus dotales *decif. 603. numer. 2.* & fortius procedit, quando agitur contra Patrem dotantem vel ipsius hæredes *numer. 3.*
 Reconuenientes dicuntur Adores *decif. 383. nn. 4.*
RECVRSVS ad Sedem Apostolicam non potest imperiri nec per consuetudinem, nec per iuramentum *decif. 398. numer. 3.*
 Pendente recurſu ad Signaturam, hæc reuocat omnia gesta in alijs Tribunalibus etiam supremis, & Legatorum de Latere *Collect. Vot. vot. 3. numer. 31.*
 Recurſus ad Signaturam pro superſeſſoria quando cauſet attentata ibidem *numer. 62.*
 Tempore recurſus ad Signaturam ſalia nō currunt *Collect. Vot. vot. 3. numer. 59.*
 Recurſus ad Principem, & ſola querela ſuperiori propoſita habet vim appellatiōis, & inhibitiōis ibidem *nn. 83.*
RECVSATIO
 Pendente recuſatione ſalia non currunt *Collect. Vot. vot. 3. nn. 19.*
REDDITVS coadunati pro celebratione Miſſarum non poſſunt per Ordinarium conuerti in alios vſus pios *dec. 539. nn. 1. & 6.*
 Redditus pro vna cauſa adunatus in alios vſus conuerti poteſt Pontifex *d. decif. 539. numer. 2.*
REDEMPſIO præſupponit emptionem, & conſequenter dominiꝝ translationem *dec. 3. numer. 5.*
REDVCTIO litterarum Apoſtolicarum non iuratur, quando non ſunt executæ, & ſunt in forma commiſſaria cum clauſula (vocatis vocandis) *decif. 558. numer. 6.*
 Reductiō litterarum Apoſtolicarum vt ſit locus debent iuſtificari omnia narrata in commiſſione, in qua ſuit perita reductiō ibidem *numer. 1.*
 Reductiō laudi ad arbitrium boni viri durat per 30. annos *dec. 609. numer. 10.*
REFERENDARIJ gaudent omnibus Priuilegijs Prothonotariorum de numero Participantium ex Priuilegio Pauli III. *Collect. Vot. vot. 3. numer. 6.*
 Referendarij præcedere debent Generalibus Ordinum Regularium, ſicut præcedunt Prothonotarij de numero Participantium ibidem *numer. 7.*
 Referendarij digniorem locum assignat in Proceſſione Sanctiſſimi Corporis Chriſti Ceremoniale Romanum, inferiorum verò Generalibus Regularium ibidem *numer. 8.*
 Referendarij locum cedere Abbates, & Generales Monachorum ibidem *numer. 12.*
 Referendarij priuilegium conceſſum trahitur etiam ad futuros *Collect. Vot. vot. 1. numer. 387.*
 Referendariorum origo, attentio iure ciuili antiquiſſima *d. vot. 3. numer. 16.*

Referendariorum numerum reduxit Imperator Iuſtinianus ibidem *numer. 17.*
 Referendarij attentio iure canonico, (ſunt antiquiſſimi, & ſucceſſerunt loco conciliarum, Summi Pontificis ibidem *numer. 18.*
 Referendarij debent præcedere Generalibus Mædianum quia ſunt antiquiores ibidem *numer. 20.*
 Referendariorum priuilegia confirmauit, & auxit Syſrus V. ibidem *numer. 21.*
 Referendarij ex Priuilegio Pauli III. ſunt Nobiles & in proprio ſtemmate Põſticiſis Inſigniti in Abbatis vero Miſra baculo, & benedicti iure vt poſſunt *d. vot. 3. numer. 22.*
 Referendarij ab Imperatore vocantur ſpectabiles, à Papa verò familiares ibidem *numer. 24.*
 Referendarij in præſentia Papæ negotia tractant ibidem *numer. 26.*
 Referendarij antiquitus præcedebant etiam Prothonotarij de numero participantium ibidem *numer. 27.*
 Referendarij ſunt Conſiliarij à Principe deputati ad corrigendos aliorum iudicum errores ibidem *numer. 28.*
 Referendarij debent præcedere Generalibus, cum maiores habeant prerogatiuas ibidem *numer. 31.*
 Referendarij nobiliores habitum geſtant, quam Generales, & propterea debent illis præcedere ibidem *numer. 37.*
 Referendarij tanquam de Hierarchia ſeculari præcedere debent Generalibus, qui ſunt de Hierarchia Regulari ibidem *numer. 39.*
 Referendarij in Proceſſione Sanctiſſimi Corporis Chriſti interueniunt, repræſentantes ſuprema Tribunalia vtriuſque Signaturæ Gratiæ ſcilicet, & Iuſtitie ibidem *numer. 44.*
 De Referendariis non Prælatiſ intelligendus eſt Motus proprius Gregorij XIII. *d. vot. 1. numer. 54.*
 Item de Referendariis non Prælatiſ loquuntur Rotuli conſecti ante annum 1575. ibidem *numer. 53.*
REFORMATIO.
 Ex Reformatione Conſultor ad tradendum Votum habet duos meſes à die ſcientiæ, *Collect. Vot. vot. 2. numer. 1. bon. mem. Argel.*
 Optima Reformationis interpres eſt obſeruantia, ibid. *numer. 11.*
 Ex Reformatione eſt in facultate partis alium Conſultorem eligi petere, Conſultore infra duos meſes non pronunciat ibid. *numer. 10.*
REGISTRVM.
 Ex Regiſtris Apoſtolicis extractæ litteræ Apoſtolicæ plenè probant, *decif. 594. numer. 7.*
REGRAVATORIA datur propter nimiam pertinaciam in non parendo mandatis Rotaliſ, *decif. 437. numer. 1.*
REGVLA de Triennali non releuat, quando poſſeſſor moleſtatuſ ſuit vel de iure, vel de facto in iudicio, vel extra *decif. 141. numer. 1. & 2.*
 Regula de Triennali non iuuat poſſeſſori (poſtea ſua venienti ad cauſam *decif. 141. numer. 2.*
 Regula de Triennali, quæ prohibet quacunqꝛ moleſtationes, aſſiſtit poſſidenti beneficiũ ultra Triennium ante litem motam, etiam ſi tituluſ eſſet inualiduſ, *decif. 408. numer. 1.*
 Regula de annali, quando obſtat, incumbit Aduerſario probare, quod non poſſederit per annum, *dec. 496. numer. 9.*

Regula 11. Cancellariæ nedom reuocat vitiones, & difmembrationes, verum etiam infringit gratiam, quæ nondum luam sortita fuit effectum, *decif. 621. num. 1. & 2.*

Regula 12. Cancellariæ loquitur indistincte tam de difmembrationibus, quam de applicationibus ibid. *num. 3.*

Regula 13. Cancellariæ non se restringit ad beneficia, sed loquitur etiam de officiis, & locis piis, *diffa decif. 621. num. 6.*

Item dicta regula locum habet nedom in difmembratione beneficiorum, sed etiam in difmembratione prædiorum beneficiis annexorum ibid. *num. 8.*

Item locum habet tantum in officiis conferibilibus ibid. *num. 9. declara num. 10.*

Regula certa vbi firmari non potest, est recurrendum ad coniecturas, & ex variatione coniecturarum variè potest responderi decif. 402. num. 1. & 2.

Regulam in contrarium, firmat exceptio, & aliquando etiam ampliat ibid. num. 4 & 11.

Ad effectum regulæ quartæ satis est quod familiaritas sit per aliquod tempus probata, licet inde non continuata *decif. 626. num. 8.*

Regula 13. Cancellariæ habet locum in difmembratione fructuum, *decif. 621. num. 11.*

Regula prædicta propter eius pregnantiam verborum amplectitur quancumque applicationem d. decif. 621. num. 12.

Item dicta Regula non habet locum, quando applicatio fit pro augmento cultus diuini, vel ex alia causa necessaria ibid. *num. 13. declara. vt num. 14. 15. & 16.*

Regula quod potui, nolui quando obstat decif. 163. num. 3.

Ex regula, quod nemo plus iuris, remanet inutilis cessio iurium, quæ ad alium spectant, *decif. 425. num. 3.*

Regula fauorabilis intelligenda est largè, exceptio verò odiosa interpretanda est strictè, & è contra, Collect. vtor. vot. 1. num. 402.

Regula, quod creditor non teneatur recipere solutionem diminutam procedit tantum in iudiuiduis, secus in diuiduis diff. Collect. vot. 7. num. 11.

Regula si vinco vincentem se, &c. multum attenditur in materia præcedentiæ, diff. Collect. vot. 8. num. 14.

REGVLARES sunt soliri de præcedentiæ contendere Collect. Fotor. vot. 8. num. 1.

Regularium Generalibus præcedunt Prothonotarij de numero Participantium ibid. num. 7.

Regularium Generalibus inferiorem locum assignat Cereimoniale Romanum, digniorem verò Referendarum in Processione Sanctissimi Corporis Christi ibid. num. 8.

Ad Regularium correctionem restringitur iurisdicctio Generalium, nec egreditur Portas Conuentuum ibid. num. 32.

Regulares vti mortui Mundo non debent super præcedentiā contendere ibid. num. 14.

Regulares non sunt verè, & proprie de Hyerarchia Ecclesiastica ibid. num. 31.

Regulares antiquitus non poterant clericari ibid. num. 43.

Regulares inferre inter Clerum seculares,

monstruosum est, & à iure alienum ibidem. *num. 46.*

REINTEGRATIO ad bona sponte dimissa nō datur, *dec. 61. num. 1.*

Reintegratio competit agentis probata sua possessione, & illam detinentem dec. 64. num. 1.

Reintegratio non competit spoliato, si spoliator probauerit dominium dec. 95. num. 10. Declara. quod de dominio debet constare vel per confessionem partis, vel per rem iudicariam, diffa decif. 95. num. 11.

Reintegratio competit iuste spoliato, decif. 126. num. 5.

Reintegratio competit etiam hæreditibus ex persona defuncti, decif. 130. num. 4.

Reintegratio non competit spoliato auctoritate iudicis d. decif. 130. num. 6.

Limita, quando iudex nulliter, & non seruato iuris ordine processit ibid. num. 7.

Reintegratio cōpetit Monialibus difmembratis sine solemnitatibus, decif. 372. num. 6.

Reintegrationem non potest impedire, & habetur vti priuatus iudex procedens nulliter, & iniuste, decif. 358 num. 3. & 5.

Reintegrationis in iudicio requiritur probatio duorum extremorum d. decif. 378. num. 1.

Reintegratio conceditur habenti se pro spoliato dec. 521. num. 5.

Reintegrationis gratia, seu remissionis poena, potest etiam ignoranti, Collect. vtor. vot. 1. num. 408.

RELATIO habita ad statuta loquentia de restitutione doris intelligitur etiam de statuto loquente de lucro, quando ambo eandem materiam amplectuntur, *dec. 81. num. 5.*

Relatio Peritorum dum non docetur de excessu venit attendenda, & præsumitur iusta, decif. 459 num. 8.

Relatio semper fit ad proxima Collect. vtor. vot. 4. num. 10.

RELATIVVM eius refert omnia cum suis qualitatibus, Collect. Fotor. vot. 1. num. 441.

Relativum adiunctum verbo fururi temporis, vel modi optatiui, vel subiunctum importat conditionem diffa Collect. Collect. vtor. vot. 1. num. 253.

Relativum si iungatur optatiuo conditionem importat ibid. num. 254.

Relativum. Qui resolvitur in quatenus ibidem. num. 255.

RELATIVVM cum omnibus suis qualitatibus reperit dicto Prout quæ est relativa, Collect. Fotor. vot. 1. num. 162.

Et restringit ad terminos relati ibid. num. 163.

Relativum non est in referente cum prima qualitate, quando aliter exprimitur ibid. num. 241.

Relativum dicitur esse verè, & proprie in referente d. vot. 1. num. 403.

RELAXATIO Mandati est nulla dilatione pēdente dec. 178. num. 7.

Ad Relaxationem Mandati Procedens iudex sine citatione nulliter procedi, diff. decif. 378. num. 6.

RELEGATIO est minus, quam deportatio, Collect. Fotor. vot. 1. num. 313.

Relegatio fit etiam ad loca Releganti non subditi ibid. num. 323.

niforia denegatur, quando materia est irre-
enans, & inuenerit, *decif. 546. num. 6. & 8.*

MOTIOR. Non motior non motior.
modorem excludit Prior in gradu tam de iure
nouo, quam de iure antiquo, *Collec. Petri.*

mot. 10. num. 11.
notiores excludit Arrogantibus *ibid. num. 12.*
NUNCIATIO non obstat, dum suum non
abuit effectum, & illius nullitas iam fuit agnis-
a *decif. 438. num. 1.*

nunciari non potest primogenitura in prae-
iudicium illius, cui ex stipulatione Notarii fuit
n'cedione ius quæsitum *dista decif. 438.*

num. 3.
nunciatio quando fuit per sententiam decla-
a illius nullitas non potest haberi in aliqua
consideratione, nec allegari *decif. 459. num. 1.*

nunciatio primogenitura quando non fuit
libera, sed conditionalis cum reservatione ti-
tuli Marchionatus, & iurisdictionis, non præ-
iudicat filiis feminis ad effectum consequendi
lotem *decif. 459. num. 2.*

nunciatio primogenitura non præiudicat il-
lis, quibus per stipulationem Notarii fuit ius
quæsitum *d. decif. 459. num. 3.*

nunciatio donationis non inducitur, nisi ex
verbis clariis *decif. 472. num. 5.*
nunciatio Monialis ex quibus fit nulla *decif.*

535. num. 2.
renunciatio Monialis quis debeat probare
interuenisse licentiam *decif. 535. num. 3.*

renunciationibus Nouitiorum non est com-
petens iudex secularis *dista decif. 535. num. 4.*
renunciatio an possit quandoque im-
petrari licentia à Vicario *dista decif. 535. num.*

mer. 9.
renunciatio quando necesse est interue-
niat licentia Episcopi in ipso actu *d. decif. 535.*

num. 10.
nunciatio nulla ob defectum licentiae Vicarii
non potest impedire immisionem *d. decif. 535.*

num. 11.
Quod dicitur de donatione non dicitur de re-
nunciatione *d. decif. 535. num. 14.*

nunciatio, & cessionem vitiat error *Col-*
lec. Petri. Pet. 1. num. 451.
nunciatio ob causam non est facienda cum
solemnitatibus requisitis à statuto in donatio-
nibus *decif. 574. num. 1.*

nunciatio facta in recompensam, si non æqui-
ualet bonis renunciatis habetur pro pura, &
subiacet Statuto de donationibus *d. decif. 574.*

num. 4.
nunciatio iuriquærendo de futuro non indiget
solemnitatibus *d. decif. 574. num. 5.*

Declara non procedere, quando spes est certa,
radicata in causa de presenti *ibid. num. 6.*
EPRAESENTATIO in successione comu-
nis ascendens ex Testamento admittitur *de-*

cif. 597. num. 9.
Declara dummodo concurrant coniecturæ *ibid.*
num. 10.
epresentatio filium in locum matris non datur,
quando mater fuit iustura per reciprocam,
ad superstitem *ibid. num. 11.*
epresentat matrem filia in successione *ibidem*

num. 7.

Limita in successione ex Testamento, in qua
locum non habet representatio *ibid. num. 8.*

REQUISITUM Arrogationis non est citatio
Agnatorum, sed illius requisita recensentur
Collec. Petri. Pet. 10. num. 15.

Requisitis Castellensibus non concurrentibus non
debentur fructus ratione lucris cessantis, &
damni emergentis *decif. 246. num. 10.*

Requisitis Sacri Concilii probatis iudex potest
carcerare Reum abique Iudicibus adiunctis
decif. 576. num. 1. pag. 300.

Requisitum non factum cum debitis requisitis
non suffragatur *decif. 584. num. 8.*

Requisita litterarum Apostolicarum remissiuæ
decif. 594. num. 6.

Requisita Goffin c. 1. verbo memoria de præscript.
in 6. debent concurrere ad effectum, vt Testes
probent immemorabilem *decif. 599. num. 9.*

RES iudicata nascitur ex nouo reditu pro Apo-
stolis *decif. 59. num. 1.*
Et si causa non fuerit intra legitima tempora
commissa *ibid. num. 2.*

Res iudicata patet ex commissione, & citationi-
bus requisitis *decif. 59. num. 6.*
Res iudicata detecta iniusta non est considerabi-
lis *decif. 76. num. 4.*

Res iudicata non potest impediri ab exceptioni-
bus turbidis *decif. 250. num. 2.*

Res iudicata intrat ob lapsum biennij à die late
sententiæ, & interui non prorogatis fatalibus
decif. 407. num. 1.

Rei iudicatæ Exequutio suspenditur pendente
causa restitutionis in integrum *dista decif. 407.*

num. 3.
Rei iudicatæ exequutio nunquam suspenditur,
quando fuit petita prius, quam fuerit concessa
restitutorio in integrum *d. decif. 407. num. 4.*

Rei iudicatæ exequutio non retardatur, quando
ante petitam restitutionem fuit acceptata des-
ertio causæ *d. decif. 407. num. 5.*

Propter auctoritatem rei iudicatæ Rota
exequitur tantum sententias latis in proprio
Tribunali non examinata earum iustitia *decif.*

417. num. 11.
Post rem iudicaram datur Remissoria, si con-
cessa est restitutio in integrum *decif. 469.*

num. 2.
Nec ius, nec rem indicatam faciunt decisiones
Rotalet *decif. 509. num. 10.*

Res iudicata ex statuto Vrbis lib. 1. cap. 180. indu-
citur ex duabus sententiis *Collec. Petri. Pet. 2.*

num. 1. bon. mem. Argeli.
Compromissum licet conceptum cum verbis
amplis, & generalibus non comprehendit dif-
ferentias per rem indicatam decisas, nec præ-
sumitur rei iudicatæ renunciatum *decif. 609.*

num. 3.
Res non dicitur pertinere ad eum, cuius non
ne est administrata, si effectu conditæ esse alte-
rius *decif. 29. num. 3.*

Res comparata ex fructibus hereditatis spectat
ad hypodem non ad hereditatem *decif. 131. num. 6.*

limita vt *num. 8.*
Res concessa in solidum, vno mortuo ad alium
spectat per ius non decredendi *decif. 204.*

num. 8.
Res vna, & eadem potest in solidum à duo-
bus

bus possideri *decif. 326. numer. 3.*
 Res Ecclesiasticam non comprehenduntur sub
 Constitutione Marchie *decif. 399. num. 5.*
 Res emptæ ex comuni pecunia spectat ad omnes
decif. 429. num. 2.
 Res emptæ cū pecuniis alienis acquiritur emen-
 si, non autem Domino pecuniarum *decif. 457*
num. 2.
 Res emptæ cum pecuniis minoris statim acquiritur
 minori, quod procedit, quando emptio
 fit à Tutore, vel Curatore, non autem ab ex-
 traneco *decif. 457. num. 3. & 4.*
 Res emptæ cum pecuniis minoris, si emptio ex-
 tendit non ratificatur à Tutore non acquiritur
 Minori *d. decif. 457. num. 5.*
 Rei quilibet pro legitima assignata relinquatur
 decernenda arbitrio Iudicis *decif. 32. num. 5.*
 Rei loco non succedit pretium in particularibus
decif. 356. num. 7.
 De rebus existentibus tempore mortis intelli-
 gitur Legatum factum tempore grauis infir-
 mitatis, si Testator conualescat, & ex alio
 morbo decedat *Collect. Fotor. Vol. 4. num. 24.*
 In rem scriptam actio personalis potest in solu-
 dum exerceri contra vnum ex hæredibus pos-
 sidentem rem obligatam pro debito *d. Collect.*
Vol. 7. num. 27. Amplia vt num. seqq.
 In rebus grauibz Generales Religionum tenentur
 procedere de voto defunctorum *disa*
Collect. Vol. 8. num. 62.
 Super re, quæ non potest alienari, census impo-
 situs dicitur nulliter impositus, & propterea,
 est locus restitutioni sortis principalis *dec. 640.*
num. 1.
 Res fidei commissaria potest obligari pro dota-
 tione detractionem *decif. 139. num. 4.*
 De re de sui natura infructifera interesse ab ini-
 tio taxatum est illicitum, & usurarium *Collect.*
Fotor. Vol. 2. num. 14. & 15. bon. num. Argeli.
 Etiam in Vtensilibz Apothecæ Aromatarie
 ibid. *num. 16.*
 Maxime si res consistant in pondere, & men-
 sura ibid. *num. 17.*
 In rebus immobilibus etiam possunt fructus per-
 cipi à Venditore, quando ex industria homi-
 nis possunt reddi fructificare ibid. *num. 19.*
 Super re prohibita alienari licet non acquiratur
 hypotheca Specialis, acquiritur tamen gene-
 ralis omnium bonorum, quæ sufficit ad effec-
 tum repetendi sortem: census nulliter impo-
 siti *decif. 640. num. 3.*
 Res alienata pendente lite perinde est, ac si alie-
 nans illam possideret *decif. 348. num. 11.*
 Res emptæ ex pecuniis vxoris per maritum ac-
 quirunt marito, & hæredibus *decif. 380. nu-*
mer. 3.
 Ad res dumtaxat nominatas restringit fidei-
 commissum dictio (videlicet) illasque declarat
decif. 596. num. 2.

RESCISSIO
 Lis super fructibus valde differt à lite super
 rescissione contractus, nam qui petit fructus
 tendit ad illius executionem, secus verò qui
 instat pro illius rescissione *decif. 607. num. 2.*
RESCRIPTVM est attendendum in commis-
 sionibus Papæ, non ipsa commissio *decif. 274.*
num. 23.

Rescripti forma quando non dicitur adimpleta
decif. 306. num. 4.
 Rescriptum imperatum non presumitur ab eo-
 cuius nomine egerat, quando modicam, vel
 nullam requirit impensam *Collect. Fotor. Vol. 1.*
num. 494.
 Rescripta Signatura Iustitie sunt ad ordinem, &
 intellectum iuris referenda, etiam generalitas
 verborum aliud importaret, vel videtur
 iuri contraria *d. Collect. Vol. 3. num. 2. bon. num.*
Andresle.
 Amplia aurentia clausula, & iustitiam facit ibid.
num. 3. vbi quod dicta Clausula restringit omnia.
 Limita tamen in rescriptis Signaturæ Gratiæ,
 si Papa expressè aliter decreuit ibid. *num. 4.*
 In rescriptis Signaturæ Iustitie Clausula sine
 preiudicio retinet propriam naturam præser-
 uandi ibid. *num. 40.*
 Rescripta Signaturæ Iustitie cum clausula exco-
 municationis intelliguntur, quatenus sententia sint
 iustæ, & valide ibid. *num. 48.*
 Rescripta Principis vide in verbo Principis.
 Rescripta non extenduntur de persona nomina-
 ta ad non nominatam *decif. 163. num. 2.*
 Rescripta quomodo sint intelligenda *dec. 186.*
num. 16.
RESERVATIO generalis non tollit privile-
 gium particulare, nisi de eo fiat expressa men-
 tio *decif. 165. num. 9.*
 Sub reservatione Prioratû comprehenduntur
 etiam illi qui nullos Monachos habent *dec. 176.*
num. 130.
 Stante reservatione domini rei venditor venit
 præferendus omnibus creditoribus *decif. 428.*
num. 7.
 Reservatio pensionis dicitur nulla, quando in ea
 non fuit facta mentio alterius pensionis super
 eodem Canonatu prius reservatæ *decif. 447.*
num. 4. declarata num. 1.
 Reservationi locus non est, quando Canonici
 suis obtentis post obitum Cardinalis *decif.*
626. num. 11.
 Ad effectum reservationis secundus Canonici-
 tas non potest dici subrogatus in locum pri-
 mi, quando est totaliter distinctus *d. decif. 626.*
num. 12. contraria declaratur num. 13.
 Mandatum de manutendo in collatione Ec-
 clesiæ intelligitur salvis reservationibus Apo-
 stolicis *decif. 572. num. 3.*
 Religio Hierosolymitana habet privilegia con-
 ferendi beneficia reservata, non tamen dupli-
 ci reservatione *d. decif. 572. num. 1.*
 Ad effectum reservationis beneficii Notarius
 non sufficit probari per famam, vt quis fuerit
 tentus, & habitus pro tali, sed requiritur ple-
 na, & concludens probatio *decif. 573. num. 5.*
RESIDENTIA causatiua primi beneficii non
 est exprimens in promotione secundæ *dec. 289.*
num. 6. fol. 142.
 Residentia præcisæ inducit incomperibitatem
 tuli vnius beneficii cum alio, non autem resi-
 dentia causatiua *d. decif. 289. num. 1. & 13. item*
fol. 142.
 Residentia causatiua in beneficiis inducitur, non
 autem præcisæ ex statuto Ecclesiæ Calien-
 d. *decif. 289. num. 7. eodem fol. 142.*

De residentia non dubitatur, quando quis residere debet *decif. 365. num. 14.*

Dispensatio à residentia male inferitur, ex quo Papa in prouisione Ecclesie Parochialis mandauit, quod finito officio Coadiutoris, & facto loco futuræ successioni debeat portionem infra duos menses renuociare in quibus Sanctissimi *decif. 434. num. 9.*

Dispensatio à residentia difficilior datur, ad quam quis tenetur, quam possit duarum Ecclesiarum emolumentis gaudere *decif. 434. num. 10.*

A residentia dispensatus numquam censetur, nisi clare constet de dispensatione *decif. 434. num. 11.*

Maiorem residentiam debet habere Canonici, qui habet onus legendi, & interpretandi sacra scripturam *decif. 561. num. 2.*

RESIGNATIO ad hoc, ut sit valida, debet publicari ex Constit. Greg. XIII. *decif. 322. num. 1.*

Resignationis pars est Publicatio *decif. 322. num. 2.*

Resignationis gratia gaudere volens, debet probare adimpluisse Bullam Gregorij XIII. dicta *decif. 322. num. 4.*

Resignatio nulla non abdicat ius à resignante *decif. 348. num. 2. & decif. 496. num. 10.*

Resignatio est nulla, quando non fuit expressum beneficium collatum esse in titulum *d. dec. 348. num. 1.*

Ex resignatione nulla beneficium non remanet affectum Pontifici *d. decif. 348. num. 12.*

In resignationibus factis in manibus Papæ habet locum dispositio Conci. Trident. cap. 2. de reformatione. sess. 21. nec corrigitur ex Constit. B. Pij V. *decif. 348. num. 8. & 9.*

Resignatio si non habet effectum, ius à resignante non abdicatur *decif. 496. num. 10.*

Ex resignatione, & ex instrumento possessionis probatur prouisio *d. decif. 496. num. 3. & 4.*

Per resignationem in manibus Papæ amittitur ius, & possessio *decif. 529. num. 3.*

Ex Resignatione locorum Montium facta ab herede probatur possessio defuncti *decif. 425. num. 5.*

Ex resignatione locorum Montium facta ab herede, ex qua resultat implicita confessio, probatur obitus Testatoris, cum non detur hereditas viventis *d. decif. 425. num. 4.*

Per resignationem Ecclesie expirat Mandatum Procure Episcopi *decif. 439. num. 3. declara vt num. 4.*

Resignatio beneficii est valida, quando resignans habet aliunde, vnde commodè viuere potest *decif. 440. num. 3. & quomodo id probetur ibid. eodem num. 3.*

Resignatio conditionalis operatur, vt donec non purificetur conditio, ius non abdicatur à resignante *dec. 526. num. 4.*

Resignatio facta ex causa non addicat ius à resignante, si causa resignationis non purificetur *decif. 557. num. 4.*

Ex isto casu beneficium dicitur vacare per obitum *ibid. num. 5.*

RESPONSIO positionibus facta per verbum, non creditur poni, & ad effectum ad quem ponitur à Rota est approbata *dec. 95. num. 12.*

Et talis responsio potius negat, quam affirmat *ibid. num. 13.*

RESPUBLICA

Quando non agitur de Tyranno creando, vel de mutanda forma Reipublicæ, sed eadem forma reuocata de recuperanda pristina libertate, seditiosum crimen non transgreditur *Colless. Pator. Pot. 1. num. 10. Clem. VIII.*

Reipublicæ turbatio orta ex diffensione priuatorum qua poena puniatur *ibidem num. 41. & 43.*

Statutum puniens turbantem pacificum statum Reipublicæ non habet locum in diffensione, priuatorum *ibid. num. 43.*

Ciuis dissensio dicitur, quæ oritur occasione consequendi Magistratus in Republica *ibid. num. 56.*

Vexilliferi Reipublicæ lucanæ occisio non fuit crimen perduellionis, quia non fuit animo Rempublicam occupandi, sed potius ex causa priuata *ibid. num. 59.*

Inimicitia priuata facit cessare presumptionem delicti in Rempublicam *ibid. num. 71.*

Non odio Reipublicæ, sed priuato præsumitur in dubio interfectus Officialis *ibid. num. 89.*

In delicto commissio contra Rempublicam non habet locum *lex quisquis C. ad l. Iul. Maiest. secus contra Principem, & quomodo d. Pot. 1. num. 99.*

Rempublicam offendens an incurrat poenam *Lquisquis, & an committat crimen l. Iul. Maiestatis ibid. num. 101.*

Reipublica corpus non habet, nec animam, sed est quid vniuersum *d. Pot. 1. num. 105.*

Ad Rempublicam offendentes extendens poenam *Lquisquis C. ad leg. Iul. Maiest. Statutum m. 1.*, intelligi debet, quando actum est de extinguenda Republica *ibid. num. 108.*

Reipublicæ Statutum, de quo in Statuto Lucano quomodo intelligendum *ibid. num. 164. 193.*

Reipublicæ Status si dirigatur ad aliud regimen, tunc dicitur fieri contra Statum *ibidem num. 165.*

Reipubl. Lucen. Vexilliferi occisio poena Statuti particularis illius Ciuitatis puniatur *ibid. num. 174.*

Vbi de Reipublicæ nece actum est crimen non extinguitur morte, secus de nece alicuius Magistratus *ibid. num. 154.*

RESTITUTIO in integrum minoribus, & pupillis datur aduersus non solutionem Canonum ex capite iuste ignorantie *decif. 568. num. 8.*

Ampla etiam agatur de Emphiteusi Ecclesiastica cum pacto expresse caducitatis *num. 9.*

Ad restitutionem pecuniarum solutarum Moniali, vt possit compelli Monasterium, debet doceri, illas fuisse versas in utilitatem Monasterij *decif. 614. num. 1.*

Illi, qui ex contractu nullo tenentur ad restitutionem rei, & fructuum, non competit actio indebiti, nam tunc intrat compensatio *d. decif. 614. num. 2.*

Restitutio in integrum non datur sine latione *dec. 454. num. 1. & per tot. dec. 599. num. 1.*

Restitutio in integrum concessa, datur remissoria *dec. 469. num. 2.*

Restitutio in integrum gaudet Moniales pro
cessu à suis Ministris *dec. 514. num. 13.*
Restitutio in integrum non datur in possessorio
dec. 530. num. 11.
Item non potest dari non transportatis adis
dec. 530. num. 12.
Restitutio in integrum petita retardat executionem
*Collect. Foter. Fot. 2. num. 2. bon. mem. Ar-
geli.*
Ad bona inecce restitutions actionem habet
fabrica S. Petri *d. Collect. Fot. 4. num. 4.*
Restitutio doris promissa intelligitur de ea, quæ
congruit per dissolutionem matrimonij ibid.
num. 25.
Restitutio foris principalis est locus, quando
census impostus est super re, quæ non potest
alienari, quia dicitur nulliter impostus *dec. 640. num. 1.*
Ad restitutionem foris census nulliter imposi-
ti tenetur Accollarius, quando occasione
emprionis suscepit in se onus soluendi debita
vendidoris *d. dec. 640. num. 2.*
Restitutio actualis quando est necessaria, paruisse
mandato non dicitur, siquis præstiterit patien-
tiam *dec. 548. num. 2. & 6.*
Declara quoad fructus, quia sufficit se offerre,
paratum restituere, facta inimutatione ibid.
num. 6.
Restitucionem in integrum potest petere filius
fideiubens pro patre, si non est illius hæres,
aduersus fideiussionem ab ipso factam *dec. 551. num. 1.*
Limita hanc conclusionem non procedere,
quando filius fideiussit pro exarcerando Pa-
tre ibid. *num. 2.*
Ampla etiam si fideiussit pro liberando Pa-
tre ab imminenti carceratione ibid. *num. 3.*
Restitutio non datur in possessorio *dec. 559. n. 7.*
Nec datur sine iusta causa ibidem *num. 8.*
Restitutio non datur Capitulo ad Ecclesiam re-
gularem, nisi docto de titulo *dec. 95. num. 6.*
Restitutio in integrum non datur absque læsio-
ne *dec. 121. num. 1.*
Restitutio in integrum non datur absque læsio-
ne, quæ post lapsum biennij, & multo magis
quadriennij à die late sententiæ deberet esse
enormissima *dec. 132. num. 1.*
Restitutio in integrum non datur neque Minori
sine læsione *dec. 301. nu. 1.*
Restitutio in integrum competit quamvis ali-
quando mandatum sublinetur *dec. 385. nu. 6.*
7. & 6.
Restitutions in integrum causa pendente, rei
iudicatæ exequutio suspenditur *dec. 407. num. 3.*
Restitutio integrum quando fuit petita prius-
quam fuerit concessa exequutio rei iudicatæ,
nunquam executio suspenditur *diff. dec. 407. num. 4.*
Quando ante petitam restitutionem fuit acce-
ptata descriptio causæ, rei iudicatæ exequutio
non suspenditur *d. dec. 407. num. 5.*
Ad restitutionem fructuum, qui percipi potue-
runt, solet fieri condemnatio à Rosa in tribus
calibus, de quibus *dec. 417. num. 7. 8. & 9.*
Ad restitutionem fructuum non tenetur suc-
cessor, quos Antecessor percepit *diff. dec. 417. num. 6.*

Restitutio ponit omnia in integrum *diff. 415. num. 4. & 5.*
Restitutio in integrum competit ex capite po-
rantia, & minoris ætatis, etiam si non supit
adimplera conditio iniuncta, & fuentalis ius
quisitum *d. dec. 453. num. 2.*
Non competit anjaoibus in beneficiis
d. dec. 453. nu. 5.
Quando non competit minoribus restitutio in
integrum eis assiduis expulatio, ne priuatur
pensione *d. dec. 453. num. 7.*
RETENTIO non datur pro credito illiquido
dec. 56. num. 2. & dec. 511. num. 1.
Ad hoc ut creditum dicatur liquidum, ad effe-
ctum ut competat retentio quid requiratur
dec. 511. num. 2.
Retentio non potest dari, quando pendente sunt
rationes *d. dec. 511. num. 11.*
Retentio datur pro alimentis *dec. 300. num. 7.*
Retentionis pecuniarum præsumptio conuol-
uitur ex coniecturis *dec. 406. num. 3.*
Retentio non datur ex credito posteriori *dec. 640. num. 4.*
RETROTRACTIO nunquam fit ad annul-
landum ea, quæ legitime facta fuerunt, maxi-
mè ad effectum attentatorum *Collect. Foter. Fot. 3. num. 19. & 20.*
REVERENTIA debetur Signaturæ etiam,
stante statuto prohibente ad illam recurri
Collect. Foter. Fot. 3. num. 30.
REVERENTIALES.
Commisso Appellationis cum clausula: *confi-
to quod sit locus Argidiana*, etiam si iudex dei re-
uerentiales, non reuocat executionem factam
*Collect. Foter. Fot. 3. num. 13. bon. mem. Ande-
silla.*
REVISIO an sit concedenda, pendente discus-
sione, fatalia non currunt *diff. Collect. Fot. 5. num. 58.*
Reuissio decisionum quando fuit commissa per
Papam nullo modo merentur allegari *diff. Collect. Fot. 7. num. 97.*
Pactum impedit reuissionem calculi, quando
præcessit lis, vel questio super calculo, secus
veto si lis, et questio non præcessit *dec. 612. num. 10.*
REVOCATIO.
Reuocationem attentatorum non impedit com-
missio executorialis prout de iure *Collect. Fot. 3. num. 43.*
Reuocationem Attentatorum nō impedit clau-
sula Appellatione remota, stante notorio graui-
tine ibid. *num. 46.*
Reuocationem, & mantentionem impedit
Claufula sine retardatione, ut Claufula *Pau-
ibid. num. 61.*
Pro reuocatione attentatorum decernendum ad
appellandum non currit, nisi a die scientiæ
d. Collect. Fot. 6. num. 62.
REVOLVITIO.
Ex resolutione actorum conuincitur, appella-
tionem non fuisse interpositam *Collect. Fot. 6. num. 21.*
REVS potest capi ex consuetudine ex sola que-
rela in crimine Strupi *dec. 400. num. 13.*
Reus quando est suspectus de fuga potest proce-
di ad eius capturam etiam non præcedenti-
bus

lus indicij, flante occultatione criminis
dec. 405. num. 12.
EO prius personaliter non citato mandatum
expeditum per contradictas venit reuocan-
dum decif. 479. num. 2.
eo poffeffori competit. Viſtoria, Aſtore ius
non habere decif. 502. num. 1.
cum poteſt carcerare Iudex probatis requiſitis
Sac. Conc. de quibus in decif. abſque Iudici-
bus aduocatis dec. 556. num. 1. pag. 300.
Ad Rei carcerationem ſufficiunt leuia indicia,
quando eſt ſuſpectus de fuga diſt. decif. 556.
num. 5.
Contra Reum fugientem: vel fugam parantem
proceditur etiam non ſeruato iuris ordine
ibid. num. 6.
OMANI Imperij declinatio cepit ſub Impe-
ratoribus Honorio, & Arcadio Collect. Poter.
Pot. 1. num. 116.
omano Imperio non parentes omnes diceban-
tur Barbari ibid. num. 120.
Apud Romanos erat prohibitum matrimo-
nium Barbarorum ibid. num. 123.
Item erat prohibitum deſerre aurum ad Bar-
baros ibid. num. 122.
omnis Ciuibz commercium Barbarorum
erat prohibitum ibid. num. 121.
OTA deſerre ſolet enunciatiuis antiquis Or-
dinariorum in probatione iurispatronatus dec.
317. num. 4.
Ex ſtylo Rotę creditor afferenti ſe eſſe Commiſ-
ſarium ſcripturatur dec. 323. num. 2.
Rota non ſolet admittere arbitrium ad confir-
mandum ſpolium decif. 327. num. 2.
Rota arbitrium vt obtineatur, ſufficit, vt veritas
ex nouiter deduſtis appareat diſta decif. 328.
num. 5.
Rota Arbitrium in Iudicio poſſeſſorio ſeruatis
quatuor terminis intrat pro ſeruatione alio-
rum terminorum omiſſorum decif. 343. num. 1.
2. & 3.
Rota exequitur tantum ſententias latas in pro-
prio Tribunali non examinata eorum iuſtitia
propter authoritatem rei iudicate decif. 417.
num. 2.
A Rota in tribus caſibus, de quibus in deciſione
fieri ſolet condemnatio ad reſtitutionem fru-
ctuum, qui percipi poterunt decif. 417. num. 7.
8. & 9.
Rota non concedit Remiſſoriam, quando cauſa
fuit diu agitata decif. 469. num. 3. Sed ſiſlit quan-
do late ſunt duę ſententię fauorabiles in par-
tibus ibid.
In Rota terminus preſcriptus eſt quindecim
dierum in vltimis andienſis menſis: in alijs
Tribunalibus decem dierum diſt. Pot. 6. num. 78.
Rota non approbante fundamenta deciſionum,
iſſe non ſunt allegandę, maximę quando re-
uideri debent ibid. num. 79.
Rota in Policaſtreñ Penſionis 27. Februar. 1587.
coram Platto declaratur decif. 66. num. 25.
Rota in Peruſina executionis 3. Decembris 1599.
coram Penia declaratur dec. 81. num. 8.
Rota in recent. decif. 481. declaratur decif. 355.
num. 7.
Rota in Valentina benefij 21. Iunij 1605. coram
Penia declaratur decif. 373. num. 10.

Rota in Romana donatiſis de Capis 5. Iunij 1602.
relata per Picum ad Statutum Vrbs declara-
tur decif. 430. num. 8.
A Rota faciliſſe admittuntur cauſę ad excuſan-
dam penam decif. 523. num. 3.
Rota diuerſ. decif. 1122. per. 3. lib. 3. declaratur
decif. 539. num. 11.
Rota Auditores prorogantes fatalia vigore
commiſſionis, & non vigore Innocentiane
tenentur partem citare Collect. Poter. Pot. 5.
num. 41.
Plura vide in verbo *Auditores*.
Rota in Romana Vineę coram Beuilacqua
declaratur d. Collect. Pot. 6. num. 56.
ROTVLI Magiſtroſum Ceremoniarum ne-
mini pręiudicant in peritorio ex declaratione
ſummorum Pontificum Collect. Poter. Pot. 8.
num. 51.
In prædictis Rotulis conſiciendis Magiſtri Ce-
rimoniarum ſępius in errores labuntur ibid.
num. 52.
Rotuli conſeſſi ante annum 1579. loquuntur
de Referendaris non Pręlatis ibidem nu-
mer. 53.
Rotuli obſeruantia deficiente, Decreta Con-
gregationum, ac Bullę in materia præceden-
tię non debent attendi ibid. num. 55.
RVMOR.
Rumorem leuantem puniens Statutum non
habet locum in percutiente Collect. Poter. Pot.
1. num. 40.

S

SACERDOS

Sacerdotum fides quamvis extraiudiciales,
& ſi ſint veriſimiles, & deponent de ſaſto pro-
prio fidem faciunt, decif. 180. num. 4.
Aliquem eſſe Sacerdotē alicuius Diœceſis pro-
bant Teſtes deponentes de comuni repu-
tatione, & publica voce, & fama per verbum
ſaſt, & eſt decif. 440. num. 1.
SACRAMENTA diuina percipere poteſt ab-
ſolutus in ſoto conſcientię decif. 172. num. 3.
SALARIVM integrum quando debeat loca-
tori operarum decif. 498. num. 2.
Integrum ſalarium præſtare tenetur locatoti
conduſto ad certum tempus Conduſtor ope-
rarum pro toto tempore diſt. decif. 498. num. 1.
& 3. vbi de magis communis.
Limina quotieſcunque ſuperuenit impedi-
mentum ex culpa conduſtoris ibid. num. 2. & 4. vbi
quod hoc eſt verum quando caſus fortuitus
contigit in re.
Conduſione operarum facta ſub conditione ſi
opere præſtarentur, tunc ſalarium debetur ad
proportionem d. decif. 498. num. 6.
SALVIANVM compet creditori contra Ter-
tios poſſeſſores bonorum poſſeſſorum & De-
bitore de tempore obligationis decif. 22. num. 11.
Saluanum habet locum, concurrentibus requi-
ſitis, decif. 128. num. 2.
Saluanum non competit contra Creditorem
anteriorē poſſidentem, d. decif. 128. num. 1.
Saluanum datur, vbi datur hypothecaria, decif.
159. num. 2.

In Saluiano non impediunt immiſſionem exceptiones requiſcentes alioſorem indaginem, *dec. 343. num. 6.*

Saluiani natura eſt dare immiſſionem, donec ſatiſſiat *dec. 509. num. 13.*

Quando ſententia eſt lata in Saluiano, intrat Aegidiana ibidem, *num. 1.*

In Saluianum non datur immiſſio, non conſtituto de credito *dec. 584. num. 1.*

In iudicio Saluiani, vel allociationis fruſtus debentur non à die immiſſionis, ſed à die morte litis *Colleſt. Votor. vot. 9. num. 1.*

Quando Saluianum intentatur contra Debitorem procedit *l. ſi fundus §. inuendicatione de Pignor. ſecus contra tertium Poſſeſſorem ibidem num. 4.*

Quæ dicuntur de Saluiano, procedunt etiam in allociatione ibid. *num. 6.*

Saluianum non competit, niſi probetur, rem eſſe poſſeſſam à debitore *dec. 563. num. 1.*

Debitor mei debitoris non dicitur mihi obligatus ad effectum obtinendi Saluianum ibid. *a. t.*

SANGVIS.

Sanguinis iura ſunt immutabilia, *Colleſt. Votor. vot. 1. num. 400.*

Sanguinis iura non amittunt Banniti, licet aliquos illius effectus perdant ibid. *num. 401.*

SARMIENT. reprobatur in *Colleſt. Votor. vot. 6. num. 43.*

SCIENTIAM in Domino Domus facit præſumere actus factus in illius domo, *dec. 388. num. 15.*

Scientia, & mandatum præſumitur ex ſolutionibus factis in ſumma notabili, *dec. 446. num. 3.*

Scientia præſumitur, dum agitur de facto proprio notabili, & recentiſſimo ob ſpatium tri-
dui Colleſt. Votor. vot. 1. num. 27. 5.

A Die ſcientiæ habet duos meſes Conſultor ex Reformatione ad tradendum Votum, *diſt. Colleſt. vot. 2. num. 8.*

Quando nulla poteſt assignari ſcientia onerum, hereditatis adite, Heredes ſimpliciter, & abſq; inuentario hereditatem adcentes vtiq; ſolidalem obligationem approbare, & ratificare cenſentur, *d. Colleſt. Votor. 7. num. 44. & 45.*

Scientiam Papæ, & officialium arguit Inſcriptio Breuis *dec. 561. num. 5. & dec. 571. num. 3.*

Scientia Officialium dicitur ſcientia Papæ, *d. dec. 571. num. 4.*

Scientiæ cauſam ſufficientem non allegantes Teſtes non probant, *dec. 619. num. 8.*

SCHOLÆ Militum quæ nam eſſent remiſſiue, *Colleſt. Votor. vot. 1. num. 145.*

SCYLLA.

Incidit in Scyllam cupiens vitare Caryb-
dis Vol. 7. num. 1.

SCRIBA, qui ſolet deputari à Capitulis, & Episcopis de conſuetudine Hiſpaniarum teli-
quit omnes ſcripturas, quas extrahit ſucceſſor, & il-
læ probant, *dec. 310. num. 3.*

SCRIBANIA publica retineri ſolet à Capitulis, & Episcopis, de Conſuetudine Hiſpaniarum, in qua deputatur ſcriba, qui relinquit omnes ſcripturas, quæ extrahuntur à ſucceſſore, & bene probant *dec. 310. num. 3.*

SCRIBENS.

Contra ſcribentem plene probat Apoca, *dec. 517.*

611. num. 1.

SCRIPTURA SACRA.

Canonicus qui habet onus legendi, & interpretandi Sacram Scripturam debet habere maiorem reſidentiam, *dec. 561. num. 2.*

SCRIPTURÆ extractæ à Proceſſibus originali-
bus per Notarios Actuarios, vel ſucceſſores di-
cuntur in forma probanti *dec. 504. num. 1.*

Scripturæ allatæ de longinquo, ſi ſunt authenti-
cæ & exquitate Rotæ non indigent recognitione,
dec. 147. num. 8.

Scriptura renunciata amplius vti non poteſt, *de. 200. num. 1. & 3.*

Scripturas apud ſe exiſtentes exhibens citari non debet *dec. 506. num. 4.*

Scripturæ antiquæ ſimul iunctæ probant *dec. 314. num. 2.*

Scripturæ antiquæ continentes Enunciativas vltra centum annos habent vim ſumæ, & plene probant ius decimandi *diſt. dec. 234. num. 3.*

Scriptura cenſetur approbata ab illo, qui eam, apud ſe retinuit *dec. 186. num. 8.*

Limita quando ſemper fuit paratus illam reſtituere, & renuit ſubſcribere ibidem *num. 9.*

Limita etiam in ſcriptura ipſo retinente inuito facta, quia bene non cenſetur approbare ibid. *num. 10.*

Scripturæ Extractæ à ſucceſſore in officio illius, qui fuit rogatus, probant etiam ſi ſint extractæ abſq; Compulſorialis *dec. 310. num. 1.*

Scripturæ informi concurrentibus adminiculis fides adhibenda eſt *dec. 490. num. 3.*

Scripturarum conſignatio fieri debet intra tēpus promiſſum, alias Promittens tenetur ad damna, & intereſſe ob non conſignationem paſſa, *dec. 22. num. 1.*

Amplia, vt nec excuſetur, ex deperditione ſcripturarum ibidem eodem, *num. 1 & 4.*

Scripturarum Commiſſarius bene extrahit ſcripturas abſq; vlla citatione, & Compulſorialis, *dec. 323. num. 1.*

Pro ſcriptura præſumitur in antiquis ſine probatione Notariatus *dec. 331. num. 4.*

Per ſcripturas quando fieri poteſt probatio non debet fieri per teſtes *dec. 398. num. 5.*

In defectu ſcripturæ quomodo probetur ius Patron. *dec. 541. num. 7.*

Probatio facienda per ſcripturas poteſt fieri per Teſtes deponentes de ſcripturis, *d. dec. 541. num. 4.*

Probatio per ſcripturas requiſita in luepato non poteſt impleri per æquipollens, *diſt. dec. 541. num. 5.*

Ex ſcripturis, actis, & proceſſibus probatur ſtylus *Colleſt. Votor. vot. 3. num. 13.*

Per ſcripturas cuiuſcuſq; temporis non poteſt probari Immemorabilis, *dec. 587. num. 5.*

Scriptura reperta in Archiuo publico Communitatis antiqua, & regiſtrata in libro Archiuſi plene probat, *dec. 594. num. 3.*

Scripturæ etiam informi fidem tribuit obſeruatia ibid. *num. 5. & 9.*

SECRETARIJ Episcopalis fides probat Citicatum *dec. 306. num. 5.*

Privilegia Iulij III. quod Secretarij poſſunt tranſferre penſionis in mortis articulo ſunt reuocata per aliā Conſtit. B. Pij V. *dec. 78. num. 6. & 7.*

S E D:

EDITIO.

ditionis crimen non transgreditur, quando non agitur de Tyranno creando, vel de mutanda forma Reipublice, sed eadem forma retenta de recuperanda pristina libertate, *Collect. vot. 206. l. num. 19.*

atum Lucanum *sep. 62. lib. 4.* quid disponat de pena inducentis seditionem ibidem. *num. 191.*

EDITIOSI qui sint *Collect. vot. 101. l. num. 38. & 41. Clem. VIII.*

ditioforum Poena arbitraria *d. vot. 1. num. 35.*

E M E N

ix mutatione feminis non mutatur ius decimandi in praeiudicium Episcopi, *dec. 344. nu. 1.*

INATOR est adendum parte citata, nec profectione allegationis suspicionis Consultoris in manibus Notarii suffragatur, *Collect. vot. 206. l. num. 12. bon. mem. Argeli.*

notores non veniunt appellatione militum, *Collect. vot. 1. num. 143.*

notores illustres appellatione priuatorum non continentur ibid. *num. 149.*

notoris persona est diuersa ab illa Imperatoris ibid. *nu. 177.*

ENSVS leg. *quisvis C. ad leg. Jul. Maiest.* qui sit, & causa eius poenae, *Collect. vot. 1. num. 118. & 124.*

ENTENTIA prout iuris est interpretari debet *decif. 21. nu. 6. & decif. 179. nu. 2.*

ntentia non citatis possessoribus est nulla, *decif. 61. nu. 4.*

ntentia, nulla appellatione suspensa transit in iudicatum, & est exequenda *decif. 76. num. 1.*

ntentiae validitas patet ex reuolutione actoris, *decif. 76. nu.*

ntentia nulla non priuat possessione, *decif. 84. nu. 2. Amplius etiam si processerit cum Clausula.*

Appellatione *trinita*, ibidem *num. 2. & nu. 4.*

ntentia lata in possessorio non suffragatur ad probandum dominium *dec. 95. nu. 16.*

ntentia lata post desertionem causae caret iurisdictione, *dec. 106. nu. 12.*

ntentia reuocatoria ferri potest, non obstante desertione causae appellationis, si iam commissio adest causa nullitatis, & iniustitiae *d. dec. 106. nu. 13.*

ntentia vt subsineatur, omnia praesumuntur seruata de iure seruanda *decif. 119. nu. 1.*

ntentia nulla, parte opponente, in totum reuocanda est, *decif. 118. num. 1.*

ntentia concedens possessionem, probatis duobus extremis est iusta *decif. 144. num. 1. & decif. 149. num. 2.*

ntentia iusta est executioni demandanda, *dec. 146. num. 1.*

ntentia reuocans aliam sententiam iustam, est iniusta, *dec. 14. nu. 1.*

ntentia non debet interpretari contra ius, sed secundum ius, *dec. 179. num. 9.*

ntentiam Acceptans probare tenetur exceptionem creditorem, *dec. 179. nu. 13.*

ntentia si non est de actis, & sit lata inter diuersas personas Tertio non praedicitur, *decif. 200. num. 3.*

ntentia antiqua probat sine actis, & pro ea praesumitur tam quoad iustitiam, quam quoad

solemnitates, *decif. 144. nu. 2.*

Sententia, a qua fuit recessus, non tribuit actionem, *dec. 268. num. 2.*

A Sententia, & ab actione ex ea proveniente dicitur recessus eo ipso, quod in Transactione super ea inita apponuntur pacta diuersa, *decif. 268. num. 3.*

Sententiae dicuntur iustae, si transierunt iniudicatum, *decif. 50. num. 3.*

Sententiae remanent iuspensae, pendente iudicio restitutionis in integrum *dec. 134. num. 4.*

Sequentium quando dicantur conformes *decif. 218. num. 1.*

Sententiae obseruantia probatur ex Instrumentis locationum, & similibus *dec. 234. nu. 6.*

Sententiae obseruantia tollit omne vitium, quod posset contra sententiam opponi, *decif. 234. num. 7.*

Ex sententia antiqua adiudicationis decimarum Terrarum probatur ius decimarum, *dist. decif. 234. num. 4.*

Sententia secunda si confirmat primam dicuntur conformes *decif. 340. nu. 1.*

Sententiae duae conformes inter Cruces, & incolae habent vim trium *d. decif. 340. nu. 2.*

Sententia lata contra cedentem valet contra cessionarium, *d. dec. 340. nu. 6.*

Sententia debet iudicari nulla, vel iniusta ex eisdem actis *decif. 341. nu. 1.*

Sententia valida, & iusta est confirmanda, *dec. 336. num. 1.*

Sententiae validae, & iustae executioni demandanda sunt, *dec. 372. num. 1.*

Sententiae validitas reuertit ex processu, *dist. decif. 372. num. 2.*

Sententia transit in iudicatum, si praefixo termino, causa non fuit introducta, ludez a quo non certioratus, nec reproduz citatio, *decif. 372. nu. 7.*

Sententiae iustitia probatur ex duobus extremis, *d. decif. 372. nu. 3.*

Sententiae plena fides adhibenda est, quauis non sit formier in processu registrata, quando est adminiculata, *dec. 490. nu. 2.*

Sententiae obseruantia sufficienter probatur ex testibus deponentibus pro Aduersario *d. decif. 490. nu. 4.*

Sententiae obseruantia non inducitur ex actibus equiuocis *d. dec. 490. nu. 6.*

Sententiae existentia, & obseruantia non probatur ex actibus possessorijs, *dist. decif. 490. nu. 7.*

Sententiae existentia probatur ex illius copia insinuata cum testibus *dist. decif. 490. nu. 8.*

Sententia valetur obligationem Cameralem, *dec. 274. nu. 1. & de ratione nu. 6.*

Sententiae, Litterae Papae, & enunciarius probat perennitatem alciuis rei ad Aliquem, *dec. 278. num. 5.*

Sententia comprehendit tantum expressa, *decif. 297. nu. 2.*

Per sententias, & Partium confessiones canonizatur fideicommissum *d. decif. 297. num. 1.*

Sententia quando sit in forma probanti vigore Innocentianae, *dec. 330. num. 1.*

Sententia licet minus solemnibus, si sit antiqua, & ab alijs obseruata indubium reuocari non potest, *d. dec. 330. nu. 5.*

- Sententia ex pluribus roborata plenè probat; *d. dec. 330. num. 7.*
- Sententia suffragatur tantum i. l. ad cuius fauorem emanauit; *dec. 404. m. 5.*
- Sententia, cui affuit iustitia, non est deneganda exequutio; *dec. 407. num. 20.*
- Sententia in iudicatum transacta ob non interpositam appellationem est exequenda, quamuis sit iniusta; *dec. 417. m. 1.*
- Sententiæ iniustitia desumitur ex antecedentibus decisionibus; *dec. 417. m. 9.*
- Sententia antiquissima probat etiam sine actis; *dec. 452. num. 1.*
- Sententia per se sola sufficit ad probandam immemorabilem possessionem *d. l. decisum. 452. num. 6.*
- Ex sententia, & testibus deponentibus etiam de immemorabili probatur possessio; *d. decif. 452. m. 3.*
- Sententia non citato illo, de cuius interesse agitur, non afficit, maxime quando est sine actis *decif. 467. num. 4.*
- In executione sententiæ etiam potest allegari exceptio compensationis; *decifum. 634. numer. 1.*
- Sententia dicitur iniusta, si plus conuento condemnat etiam si dictum plus dicatur appositum per errorem; *dec. 564. num. 4.*
- Sententia in dispositiua est attendenda *ibidem., num. 5.*
- Sententia lata nemine citato nihil operatur; *dec. 593. num. 5.*
- Sententia quæ exactis non iustificatur, est iniusta *decif. 595. num. 1.*
- Sententia lata ex falsa causa in ea expressa non subsistitur *decif. 599. num. 7.*
- Sententia interpretatur ex actis *decifum. 615. numer. 6.*
- Per sententiam, ex qua aliquis fuit declaratus decoctus, probatur decoctio; *d. l. decif. 615. num. 3.*
- Per sententiam Canonicata decoctio facit rem claram ita vt si deinde decoctus fuerit admittitur ad officia non præiudicat veritati *ibidem. num. 10.*
- Sententia si non ad fuisse, in verisimile est ab Aduersariis fuisse præstitam patientiam illius obseruantia; *decif. 490. num. 9.*
- Sententiæ debent esse formiter registratæ in Processu ad hoc, vt intret Innocentiana *d. l. decif. 490. m. 1.*
- Quando sententia est lata in Saluiano, intrat Aegidiana; *dec. 509. m. 1.*
- Quando sententia est nulla, Aegidiana non intrat; *d. decif. 509. num. 2.*
- Sententiæ iniustitia ad hoc vt Aegidiana non intret, debet esse clara, & notoria; *d. l. decif. 509. m. 3. & 4.*
- Sententia habens requisita Caputaquen. *dec. 262. valida est decif. 514. num. 1.*
- Ex sententiæ lectura cognoscitur illius iniustitia; *decif. 520. num. 2.*
- Quando per sententiam fuit vulnerata obligatio Cameralis, mandatum non est relaxandum; *d. decif. 520. num. 1.*
- Sententia nulla, & iniusta non priuat possessionem; *decif. 527. num. 6.*
- Sententia est nulla litteris non iustificatis; *d. l. decif. 527. num. 7.*
- Sententia est nulla, si in eodem die pro latine Sententiæ conceditur inmissio, non dato termino ad appellandum *decif. 537. m. 1.*
- Sententia confirmanda est, quando constat de iustitia; *decif. 535. num. 1.*
- Sententia iniusta est reuocanda; *decif. 541. m. 1.*
- Sententia requiritur, vbi poena ipso iure tollitur; *Collect. vider. vol. 1. num. 231.*
- Maximè in poena afflictiva, & priuatiua *ibidem. num. 509.*
- Lex puniens per verba futuri temporis dicitur canon ferenda, non late sententia *ibidem., num. 232.*
- Verba apta importare letam, & inferendam, sententiam debet interpretari, vt ferenda *ibidem. m. 239.*
- Lata sententiam significant verba temporis præstent *ibid. num. 247.*
- Sententiæ prolationem non ipso iure importat verbum priuare *ibid. num. 265.*
- Sententia condemnatoria Francisci Philippi de Podio *ibid. num. 67.*
- Sententia ex actis recipit declarationem *ibidem. num. 287.*
- Sententia lata in crimine lese Maiestatis contra Patrem non comprehendit filios non nominatos *ibidem. num. 300.*
- Sententia est adeo stricta iuris vt nihil comprehendat præter id quod ex ea necessitas inferatur nulla habita consideratione petitionis *ibidem. num. 304. & 305.*
- Verba sententiæ debent restringi *ibidem. num. 306.*
- Sententia non recipit interpretationem à iure *ibid. m. 305. & 306.*
- Sententia interpretanda est semper favore condemnati vt mirius quod fieri possit cum eo actum censetur *ibid. num. 308.*
- Sententiæ verba sunt intelligenda proprie non impropre *ibidem. num. 322.*
- Sententia ita est interpretanda vt non contrarietur *ibidem. num. 325.*
- In sententia Principis citatio necessaria est *ibid. num. 359.*
- Sententia tollens beneficium remissionis poenarum præsupponit antea beneficium illud sibi suffragari *ibidem. num. 398.*
- Quando Iudex tulit sententiam, tunc dicitur ab eo facta impositio Poenæ *ibid. num. 324.*
- Ex duabus sententijs inducitur Res iudicata ex statuto Urbis lib. 1. cap. 120. *Collect. vider. vol. 2. num. 1. bonæ Argeli.*
- Rescripta Signaturæ iniustitiæ cum clausulis excusatis intelliguntur, quatenus sententiæ sint iuste, & validæ; *d. l. Collect. vider. 3. numer. 48.*
- Sententiam proferre potest Iudex procedens de Consilio etiam eo non expectato, si infamatus laborat *d. Collect. vider. 5.*
- Sententia declaratoria desertionis requiritur ad desertionem inducendam, nec sufficit sola taciturnitas, & lapsus temporis, sed malum ius, & factum posituum. *ibidem. numer. 49. & 50.*
- Sententiæ executio sine citatione, vel desertio

nis expressa, siue tacita declaratione, sublineri non potest, *d. Collect. vpt. 6. num. 1.*

Propria sententia exequi potest Index citra vnum attentatorum, & nullitatis, termino lapsa decem dictum ad appellandum ibidem, *num. 20.*

Intentia Pontificis, & Imperatoris prolata, sine citatione est valde dubitabilis ibidem, *num. 48.*

Intentia nulla, vel notorie iniusta, non intrat Aegidiana *decif. 641. num. 1.*

Intentia remanet nulla ex defectu mandati, & quando continet mixturam *diff. decif. 641. num. 2.*

Intentia, quae declarat, aliquos esse haeredes ex testamento, & bona esse hereditaria continet mixturam, *decif. 641. num. 3.*

EPARATIO Ordinis, & membri à Canonica probatur per illius optionem post possessionem Canonici, factam absque mutatione rituli *decif. 71. num. 3.*

eparationi Bonorum Debitotis non est locus, quando facta est confuso de consensu Creditorum, *dec. 292. num. 1. & 3.*

Maximè cessante fraudis suspitione ibidem, *num. 2.*

eparationis Thori materia plurimum pendet à iudicis arbitrio tam ratione materiae, quam

ratione iusti metus *dec. 41. num. 1.*

Inimicitia cum Vxore orta ex querela criminali erga illum Consanguineus à Marito data, est iusta causa separationis Thori *decif. 41. num. 0.*

EQUESTRE deputato à Indice nulla debetur merces *dec. 376. num. 3.*

EQUESTRE necessarium non voluntariū non priuat possessione, *dec. 471. num. 6.*

equestri appositionem non potest pretendere, admissus ad causam in statu, & terminis, si antea non erat appositum, *dec. 483. num. 6.*

Non est concedenda Remissoria, nisi cum appositione sequenti, *dec. 398. num. 6.*

ERAPHINI *decif. 1141. declaratur decif. 388. num. 6.*

ernatis *ferendis*. Clausula aliquando aequipollent clausulae vocatis, vocandis, & requirit citatione *Collect. vpt. vol. 10. num. 13.*

Item intelligitur de necessariis ad aquam, maximè si non est adiuncta clausula vocatis vocandis ibidem, *num. 14.*

ERVITII prestatio facta per vnum Ecclesiae alteri praedicare non potest, quando Clerici non constituunt vnum corpus *decif. 217. num. 2.*

Meri Seruicij prestatio ad fauorem Ecclesiae non inducit animum se obligandi etiam in futurum, secus est in prestatione diuturna rei temporaria, *diffa dec. 237. num. 2.*

Seruicij Ecclesiae praestanti debetur Congrua, *dec. 396.*

SERVVS poenae efficitur condemnatus in poenam mortis ibidem, *num. 358.*

Servi ad Barbaros fugientes deprehensi quomodo puniebantur *Collect. vpt. vol. 1. num. 24.*

Seruis Poenae, & Deportatis quantumvis incapacibus legari potest ibidem, *num. 459.*

SIGNATURA

Si Causa fuerit per Signaturam commissa siue simpliciter, siue cum clausula translativa, executio dicitur Attentata, etiam si agatur de cau-

sis executivis, & alijs appellationem non admittentibus *Collect. vpt. vol. 1. num. 1. bon. num.*

Andolla, intelligit vt *num. 4. & seq.*

Signaturae Iustitiae rescripta sunt ad ordinem, & intellectus iuris referenda, etiam si generalitas verborum aliud importaret, vel videretur iuri contraria ibidem, *num. 2.*

Ampla attentata Clausula, & institum faciat *nu. 3.*

Limita in rescriptis Signaturae Gratiae, si Papa expressè aliter dectetur ibidem, *nu. 4.*

Signaturae iudicium suspendit tantum executionem futuram, non autem iam factam, quando de iniustitia, & nullitate non apparet, & tunc comansilio debet intelligi quoad effectum deolutiuum tantum *num. 7. & 9.*

In Signatura, pendente disputatione, an appellatio sit admittenda nec ne, executio facta est attentata, perinde ac si Appellatio fuerit ab initio interposita ex reuerentia debita Signaturae ibidem, *num. 26.*

Ampla, idem procedere, data fide Referendarii, quod habet commissionem prae manibus *d. Vol. 3. num. 27.*

Item ampla causa proposita, & dilata *nu. 28.*

Signaturae debetur reuerentia etiam stante Statuto prohibente ad illam recurri *diff. Vol. 3. num. 30.*

Signatura reuocat omnia gesta in alijs Tribunalibus etiam supremis, & Legatorum de Latere, pendente recurso ad illam ibidem, *num. 31.*

In Rescriptis Signaturae Iustitiae Clausula sine Praudicio, tenet propriam naturam praeteruandam ibidem, *num. 40.*

Signaturae Iustitiae rescripta cum Clausulis executivis intelliguntur, quatenus sententiae sint iustae, & validae ibidem, *num. 48.*

Signatura non iudicat circa merita ibidem, *num. 49.*

Circa vero ordinem, & modum procedendi magnum habet auctoritatem, quae non potest in dubium vocari *d. vol. 3. num. 50.*

Recurus ad signaturam pro superfloraria quādo causet attentata ibidem, *num. 62.*

Citatio cum inhiberi ad statum facta à recurrente ad signaturam illico, & eodem puncto auctat citatum *diff. Collect. vol. 6. num. 80.*

Procedit etiam quamvis inde dicta citatio leda, Auditor Signaturae non inhibuisset, seu superflorariam denegasset ibidem, *num. 82.*

Causa quando est appellabilis, tunc per signaturam iudicium olim publicatum retardatur excurio solummodo ad P. D. Audientiae pro qua cadit citatio ibidem, *num. 85. & 86.*

In Audientia signaturae citatus non tenetur expectare perpetuo, sed sufficit abstinere vsque ad primam audientiam, & in illis diebus, quibus informatur, & causa proponitur ibidem, *num. 87.*

Signatura Iustitiae supremum Tribunal in dubio semper referibit pro attentatorum exclusionem ibidem, *num. 90.*

A Signatura Iustitiae quando fuerunt reiectae citationes nullibi debent obseruari *d. Collect. Vol. 7. num. 76.*

Signaturae Iustitiae resolutiones referuntur, ibidem, *num. 77.*

SIGNO, & Marca alterius Artificis non potest vti Artificis

Artifex, *dista Collect. Pot. 11. num. 18.*
 Ex quibus signis dignoscatur, Ecclesiam esse
 Parochialem *dec. 617. num. 19.*
SIMVLATIO Venditionis arguitur ex modi-
 citate pretii *decif. 273. num. 1.*
 Item si fuit conuentum, quod ad Venditorem
 spectet onus refarcimentorum, *d. decif. 273.*
num. 2.
SIMVLTANEITAS
 Simultaneitatem denotat diſtio *num. & copulat.*
Collect. Pot. rot. 1. num. 135.
SOCCINVS in *conf. 275. lib. 2. approbatur. Col-*
lect. Pot. rot. 1. num. 281.
 Soccinus *fun. conf. 95. num. 92. & 93. lib. 4. quali-*
ter intelligendus. d. Collect. rot. 10 num. 17.
SOCIETAS debet esse equalis, ne sit Leonina,
dec. 550. num. 12.
 Societatis pacta non sunt extendenda de casu vi-
 li ad damnosum, *d. decif. 550. num. 11.*
 Verba *ita ſia commune tanto il credito, quanto il de-*
bito, intelliguntur de debitis, & creditis sociali
 nomine contractis, & versis in vitalem So-
 cietatis, *d. dec. 550. num. 9.*
 Societas finitur per mortem socii *decif. 52. num. 1.*
 Societas non dicitur finita per solidationem lu-
 crorum *decif. 82. num. 3.*
 Societas finitur per restitutionem capitalis *decif.*
82. num. 4.
 Societas effectuatua probatur per Confessionem
 Conlocij *decif. 280. num. 4.*
 Societas quando non est perfecta nec superlucra-
 ri valet fructus, nec produci *decif. 441. num. 5.*
 Societatem fuisse contractam probat oluerantia
 subsecuta *decif. 441. num. 3.*
 Facultas referuata societatem ratificandi, nec nō
 & nominandi, & transferendi periculum vitæ
 didicendi societatem, omnia respiciunt sub-
 stantiam contractus societatis *dista decif. 441.*
num. 2.
 Societas ad hoc vt non dicatur omnium bono-
 rum sufficit fuisse excepta aliqua bona *dec. 550.*
num. 5.
 Societas potest dici vniuersalis etiam si fuerit cō-
 tracta circa vnum negotium *dista decif. 550.*
num. 6.
 Declara quod dicitur vniuersalis quoad illud ne-
 gotium tantum, non vero omnium bonorum
 & societas non tenetur ad omnia debita socior-
 um ibidem *num. 7.*
 A Societate extrahens pecunias illi prestare ten-
 etur, quod dicitur pecunie in societate lucra-
 tæ fuissent *dec. 101. num. 2.*
 Contra Societatem non potest agere creditor
 vnius ex socijs, nisi facta diuisione, & reddita
 ratione Capitalis *decif. 250. num. 3.*
 Societatis creditor est preferendus creditori vni-
 us ex socijs super rebus societatis *d. dec. 280. num. 5.*
 Societatis solutus debitis creditor vnius ex socijs
 habet solum actionem contra portionem so-
 cij, quæ ei obuenit *d. decif. 280. num. 6.*
 Societatem perfectam denotant verba *Negotio tra-*
di non facto dec. 280. num. 3.
 In Societate officij translatio periculi dicitur ca-
 nonica, quando in transfereute concurrat po-
 testas, & voluntas *decif. 449. num. 1.*
 Societas vniuersalis omnium bonorum ad hoc
 vt dicatur contracta necesse est, vt id exprima-

SOCIJ non possunt ab alio consocio conueniri
 pro rebus societatis, nisi dispunctis rationibus
dec. 57. num. 9.
 Socius quamuis complementarius societatis in
 negotio separato à societate non nocet socio
 abique mandato *decif. 286. num. 13.*
 Socius criminis, vt afficiat socios, debet induci
 tanquam testis parte citata, & torquens, alias
 secus *Collect. Pot. rot. 1. num. 85. Clem. 1.*
 Socius criminis probat ad inquirendum, & ad
 torquendum, sed non ad condemnandum,
 etiam si plures sint ibidem *num. 86.*
 Socii non tenentur ad debita Consocij contracta
 post finitam societatem *decif. 550. num. 1.*
 Socius non tenetur ad debita Consocij etiam si
 contracta durante societate, si sint contracta
 nomine proprio, & pecunie non sint versæ in
 vitam societatis *dista dec. 550. num. 2. & 14.*
 Declara non procedere in societate omnium
 bonorum ibidem *num. 3.*
 Socius non potest alium socium obligare pro de-
 bitis extra societatem contractis ibidem *num. 10.*
SOLEMNITATES lori contractus sunt seruandæ
dec. 74. num. 3.
 Solemnitates omnes, quæ in alienatione, debent
 etiam interuenire in dismembratione *decif. 87.*
num. 3.
 Solemnitates non requiruntur in donatione ex
 causa meritorum, vel facta à muliere mulieri
decif. 125. num. 14.
 Solemnitates quando præsumuntur interuenisse
 in recognitione manus *decif. 206. num. 7. & 8.*
 Solemnitates præsumuntur interuenisse in ere-
 ctione Beneficij, si per plusquam quinquaginta
 annos illud fuit obseruatum *dec. 282. num. 2.*
 Solemnitates non interuenisse in dismembratione
 videtur impossibile probare, si per longum
 tempus fuit obseruatum *d. decif. 282. num. 3.*
 Solemnitates interuenisse in dismembratione
 præsumuntur, quando dismembratio fuit fa-
 cta ob assignationem fructuum alicui Benefi-
 ciato, vt ministraret sacramenta in auxilium Po-
 rochi, ob numerositatem Populi *d. decif. 282.*
num. 7.
 Sine solemnitatibus Moniales non possunt dis-
 membrari *decif. 372. num. 5.*
 Cum solemnitatibus requisitis à statuto in dona-
 tionibus non est faciendi renouatio ob cau-
 sam *decif. 374. num. 1.*
 Solemnitatibus non indiget renunciatio iniqui-
 tendo de futuro *d. decif. 574. num. 5.*
 Sine solemnitatibus etiam promissio pro debito
 necessario tenet *decif. 581. num. 3.*
 Solemnia omnia interuenisse præsumuntur et
 cursu 100. annorum *decif. 548. num. 13.*
 Sine solemnitatibus Monialibus dismembratio
 competit reintegratio *decif. 372. num. 6.*
 Solemnitates Marchie requirit cedio facta sine
 causa, cum sit mera donatio *dec. 399. num. 4.*
 Solemnitates loci, vbi celebratur contractus,
 seruandæ, *decif. 448. num. 3.* sed declarata id pro-
 cedere quoad personas contrahentium ibid.
num. 4. & 5.
 Solemnitates iuxta dispositionem statutorum vt
 bis *cap. 152. lib. 1.* requirit mandatum Procure-
 ad effectum valide obligandi Miorem *2022*
 norum *decif. 448. num. 1.*

- udicis decretum non inducit illas solemnitates, quæ in illo non enunciantur *decif. 515. num. 3.*
 Quod post longum tempus præsumatur intervenisse solemnitates, requiruntur 30. anni *d. decif. 535. nu. 6.*
 Quod intercefferint solemnitates, tunc intrat præsumptio, quando de scriptura non constat, secus vero quando clarè apparet contrarium *d. decif. 535. num. 7.*
 Ad inducendam præsumptionem solemnitatum cum lapsu 30. annorum requiritur observantia *dist. decif. 535. nu. 8.*
SOLIDITAS obligationis venditæ sibi locum, inter hæredes, quando Testator vel illos in solidum obligavit, vel debiti solutionem vni tantum iniunxit *Collect. Pote. Pot. 7. num. 42.*
 Ex argumento desumpto in fortioribus terminis favore dotis ibidem *num. 43.*
 Soliditatis ratificationem non inducit aditio hæreditatis simpliciter, quia siue tacita, siue expressa restringitur ad quotam hæreditatis aditæ ibidem *num. 64.*
 Soliditas inter hæredes de iure reprobat *ibid. num. 69.*
 Soliditatem ratificare non censentur hæredes adiectes hæreditatem ex regula *vt. quod nullum est ratificari non valeat ibidem num. 70.*
 Solidationes computorum factæ cum clausula, *sine præiudicio* semper possunt revideri ex quo illa sola præservat ius partium *decif. 612. num. 6.*
 Solidatio nunquam sublinetur, quoties constat de errore calculi, etiam si transisset in stipulationem *dist. decif. 612. num. 7.*
SOLUTVM non probatur ex fide non concludenti *decif. 339. num. 7.*
SOLVENS præsumitur soluisse de proprio *decif. 57. num. 8.*
 solvens Tutori liberatur *decif. 58. num. 1.*
 solvens alijs, quam vero creditori non liberatur *dec. 36. nu. 3.*
 Etiam si sit persona coniuncta ibidem *num. 4.*
 Limita *vt* non procedat, quando contractus est celebratus cum eo, cui sit solutio *ibid. nu. 5.*
 Amplius etiam si contractum celebraverit nomine alterius ibidem *num. 6. & 7.*
 solvens proprium debitum non potest reportare cessionem *decif. 128. num. 6.*
 solvens partem debiti videtur illud quoad residuum confiteri *decif. 286. num. 17.*
 Declara quod non præiudicat, nisi in parte soluta ibidem *num. 12.*
 solvens Procuratori non debet solutionem reiterare *decif. 337. num. 4.*
SOLVITIO præsumitur ex dispositione statuti *Vrbis post lapsum sexdecim annorum dec. 644. nu. 2.*
 solutionis præsumptio per statutum inducitur intrat, quando contrarium per Creditorem non probatur, vel alia præsumptio præponderans non adducitur *d. decif. 644. num. 3.*
 solutionis præsumptio allegari non potest, quæ deo repugnat confesso sui Auctoris *ibid. nu. 4.*
 Ob non solutionem Canonum ex capite iustæ ignorantie datur restitutio in integrum minoribus, & pupillis *decif. 568. num. 8.*
 Amplia etiam agatur de Emphyteusi Ecclesiastica cum pacto expresso caducitatis *nu. 9.*
 solutio promissa sub conditione illa purificata est

facienda *decif. 581. num. 2.*

Per solutionem sortis, & fructuum interrupti præscriptio *decif. 603. num. 11.*

Solutio præsumitur facta ex fructibus bonorum reueratorum *decif. 614. num. 3. & 5.*

Solutiones supponunt præcedentem obligationem *Collect. vider. vider. 1. num. 511.*

Ex receptione solutionis non inducitur approbatio contractus ibidem *num. 514.*

Solutionis receptio censetur facta ex capite magis recipienti proficuo ibidem *num. 517.*

Solutionem diminutam recipere non tenetur creditor *d. Collect. Pot. 7. nu. 10.*

Limita in diuiduis *nu. 11.*

Quoad solutionem debiti diuisio portionum hæreditariarum provenit ex dispositione legis duodecim Tabularum *num. 7.*

In solutione prælegati facti alij coheredi tenetur Cohæres ad ratas, & portiones hæreditarias tantum *num. 13.*

Procedit etiam si vnus ex hæredibus possideat ultra ratam sibi debitam ibidem *num. 14.*

Item procedit, si alter cohæres euaferit non soluendo, quia ad huc ab alia rata decocti cohæredis remanet liberatus, dum periculum vnus alteri nocere non debet ibidem *num. 15.*

Solutio præsumitur, quando Apoca reperitur penes Creditorem, vel est deperdita *decif. 22. num. 13.*

Solutio si non potest fieri illi, cui est facienda, est cedenda mandanti *decif. 56. num. 7.*

Solutio est facienda eo tantum casu, quo est promissa *decif. 57. num. 1.*

Solutio facta ei, qui communiter Tutor reputabatur, liberat soluentem, licet postea appareat minus legitime *decif. 58. num. 6.*

Solutio potest fieri illi, cum quo contractus fuit celebratus *decif. 86. num. 2. & 5.*

Solutio est quid facti *decif. 104. num. 1.*

Et probari debet ab allegante ibidem *num. 2.*

Solutio census, & recognitio probant subiectionem *decif. 278. num. 6.*

Solutio Census in recognitionem arguit subiectionem *decif. 283. num. 5.*

Solutio non auenditur quo nomine fiat, sed quo titulo fieri potuit *decif. 325. num. 18.*

Solutiones factæ ex titulo valido non debent trahi ad titulum prohibitum *decif. 325. num. 16. & 19.*

Ex solutionibus longo tempore præstitis probatur census constituto cum requisitis *Bulle B. Pij V. d. decif. 325. num. 12.*

Solutiones bene factæ soluenti suffragantur *decif. 337. num. 1.*

Solutio facta de mandato Iudicis soluenti suffragatur *decif. 337. num. 2.*

Solutionem non debet reiterare solvens Procuratori *d. decif. 337. num. 4.*

Solutio probatur ex libris *decif. 383. num. 2.*

Solutio non præsumitur, sed cum alleganti incumbit onus plenè probandi *decif. 406. num. 1.*

Solutionis præsumptio non inducitur ex lapsu 24. annorum *decif. 443. num. 4.*

Negligentia in exigendo debito, in qua fundatur solutionis præsumptio, non potest considerari iuxta hæredem *d. decif. 443. num. 5.*

Ne dum ex multiplicatis solutionibus, sed ex vnicâ tantum acquiritur possessio, sed ex quasi

- possessio exigendi ad effectum manutentionis
decif. 446. num. 1.
- Ex solutionibus factis in summa notabili præsumitur scientia, & mandatum *decif. 446. num. 3.*
- Quando ultra solutionem concurrebat bonum ius, manutentio in quasi possessione exigendi eo fortius venit concedenda *d. decif. 446. num. 2.*
- Per solutionem decimarum spatio 40. annorum amittitur privilegium eas non soluendi *decif. 514. num. 4.*
- Ad solutionem iuris alieni intra valore sue quoque non exceden. tenetur hæres Beneficiatus, hæres autem simpliciter pro sua rata quidem, sed etiam ipsius valore exceden. *Collect. Fator. vol. 7. nu. 50. & 51.*
- Solutio pensionis non retardatur, si Pensionarius agens contra eum, qui non consensit pensioni, est in possessione, si vero non est in possessione, pensio non est soluenda, nisi iustificetur literis per Pensionarium *decif. 573. num. 2.*
- Pensionem exigendi quasi possessio, quam habebat transferens facit, ut non retardetur solutio translatiis ibidem *num. 4.*
- Declarat id procedere, si transferens non habuisset iustificare gratiam, vel exegisset per triginta annos ibidem *num. 5. & 9.*
- Vel quando translatarius est subrogatus in quasi possessione transferentis ibidem *num. 6.*
- Obligatio soluendi fructus ob non solutionem fortis, si de illius solutione non constat, est exequenda *decif. 584. num. 4.*
- Solutio præsumpta ex præscriptione inducta non intrat, quando solutio erat facienda, adimpleta conditione, de cuius adimplimento non constat *dist. decif. 584. num. 5.*
- SORS principalis succedit loco interesse, si contractus non adimpleatur *decif. 100. num. 5.*
- An ad computum fortis, vel fructuum sit soluta aliqua partita, cognosci potest ex temporibus *decif. 499. nu. 2.*
- Ad restitutionem fortis census nulliter impositi tenetur Accusarius, quando occasione emptionis suscepit in se onus soluendi debita redditoris *decif. 540. num. 2.*
- Restitutioni fortis principalis est locus, quando census impositus est super re, quæ non potest alienari, quia dicitur nulliter impositus *d. decif. 640. num. 1.*
- Hypotheca licet non acquiratur super re prohibita alienari, acquiritur tamen generalis omnium bonorum, quæ sufficit ad effectum repetendi sortem census nulliter impositi *d. decif. 640. num. 3.*
- Obligatio soluendi fructus ob non solutionem fortis, si de illius solutione non constat, est exequenda *decif. 584. num. 4.*
- Pro sorte principali potest conveniri obligatus cum clausula (alias &c.) *decif. 600. nu. 4.*
- Declarat, quod debeat procedere interpellatio, vel præstet factum, & si non præstet, potest peti sortem principalis ibidem *num. 5.*
- Per solutionem sortis, & fructuum interruptitur præscriptio *decif. 601. nu. 11.*
- SPECIES criminis læsæ Maiestatis plures *Collect. Fator. Vol. 1. num. 23. Clem. 8.*
- Specie una expressa non censetur expressa altera ibidem *nu. 44. & 422.*
- Vna species pecuniarum capitalium est amputatio capitis ibidem *nu. 430.*
- Vna specie remota non censetur remota alia ibidem *nu. 421.*
- SPES estimatur quanti communiter vendita fuisset *Collect. Fator. Vol. 1. num. 527.*
- In venditione spei habet locum remedium *l. 2. C. de rescindend. vendit. ibidem num. 526.*
- Cinquantæ Speiei statuti prohibens dari, vel promitti dotem ultra summam scilicet 500. decuratur, & illius dispositio non attenditur, quia hic derogatur à san. mem. Clement. VIII. *nu. 611. nu. 5.*
- SPOLIATOR tenetur prius rem restituere, quàm de proprietate obicere *decif. 95. nu. 17.*
- Contra violentum spoliatorem possessio facit presumere dominium in iudicio rei vindicationis *dec. 582. num. 1.*
- SPOLIATVS ante omnia restituere debet, nec admittitur exceptio non iuris spoliati *dec. 110. nu. 13.*
- Habens se pro spoliato non potest petere manutentionem *decif. 383. num. 1.*
- Aliquem habere se pro spoliato tam civiliter, quam naturaliter apparet ex facti circumstantiis *dist. decif. 383. num. 7.*
- Spoliatus restituere non debet, nisi doceat de legitimo titulo *decif. 417. num. 4.*
- SPOLIUM est plene, & concludenter probandum *decif. 71. nu. 10.*
- Maximè interueniente authoritate iudicis, & dimissione possessionis partis *decif. 71. num. 11.*
- Spolij actio non datur contra immensum in possessionem auctoritate iudicis *dec. 149. num. 6.*
- Spolij actio intrat, quando de facto notorie apparet iniustitia *decif. 141. num. 2.*
- Per viam spolij, vel attentatorum regulariter non reuocatur executio, quando vitium resultat ex metis *Collect. Fator. Vol. 3. num. 52.*
- Maximè si ex notis probationibus potest iudificari ibidem *nu. 53.*
- SPRETORES legum ac dolosi à Iustiniano præsumuntur hæres inventarij beneficium obtinentes *Collect. Fator. Vol. 7. nu. 440.*
- STABILIVM fructus taxati solent ad rationem quinque pro centenario *dec. 584. nu. 10.*
- STATVS vltimus in beneficiis ibus attendendus *dec. 71. num. 8.*
- Status vltimus, & antiquus probat qualitatem Ecclesie *dec. 180. nu. 6. & 5.*
- Status vltimus beneficii ex quibus probatus dicitur *decif. 154. num. 8.*
- Status Ecclesie non mutatur sine voluntate, & potestate *decif. 176. num. 7. & 8.*
- Status Beneficii non mutat præuisiones Apostolicæ *d. dec. 176. num. 11.*
- Status Ecclesie mutandi animus apparet ex provisionibus *dist. dec. 170. num. 4. & 5.*
- Status Beneficii Papa talem esse præsupponit qualis à parte narratur *d. dec. 176. nu. 1.*
- Status esse mutatum allercens debet docere de voluntate, & potestate mutandi *d. dec. 176. nu. 1.*
- Status mutare non potest Beneficium, nisi auctoritate Papæ *d. dec. 176. num. 12.*
- Status non firmat Articulus incidentis, non autem principaliter examinandi *dec. 465. nu. 4.*
- Status hæreditatis non firmato, executio potest fieri *decif. 545. num. 2.*

- Statutum puniens turbantem pacificum statum. Reipublice non habet locum in diffinitione priuatorum *Collect. vot. t. an. 43. Clem. 8.*
- Status Reipublice, si dirigatur ad aliud regimen tunc dicitur fieri contra statum ibidem *an. 165.*
- Turbantem pacificum statum puniens statutum intelligendum est de particulariter eam turbante ibidem *an. 166.*
- Immissio concedi non debet, nisi prius firmato, scilicet hereditario, quando prætenditur, alie nationem superare valorem detractionum.
- Status officij quando fuit immutatus non potest Cardinalis summator amplius substitutum eligere, sed presidentem loco substitui institueret *decis. 637. num. 14.*
- Status vltimus attenditur ad iudicandam qualitatem Beneficij *dec. 617. num. 31.*
- STATUTUM** Civitatis Afculi est in forma probandi, & a Sede Apostolica approbatum *decis. 127. num. 13.*
- Statutum Bononiæ concedit associationem Vigore clauitule Confluiti etiam in singulares Successores *dec. 131. num. 4.*
- Ex dispositione statuti Urbis quartum Dotales debetur matri, quoad vsum fructum, & filijs quoad proprietatem, si sit extraneum ex fideicommissi *decis. 244. num. 1.*
- Statutum vbi mandat, quod deficientibus masculis non succedant feminae, appellatione descendendum illarum non veniunt *decis. 266. num. 8.*
- Statutum Ecclesie Casalen. inducit residentiam causarium in beneficijs, non autem præcolum *dec. 237. num. 7. fol. 142.*
- Statutum Bononiæ lib. 4. de restitutione dotis in princip. §. decernimus disponit, quod omnes apparatus dati in dotem sunt restituendi *decis. 397. num. 3.*
- Statutum facit intentionem fundatam *decis. 325. num. 1.*
- Statutum Apostolica auctoritate confirmatum, est validum *decis. 325. num. 2.*
- Statutum semper intelligi debet, vt minus sit contrarium iuri communi *decis. 345. num. 5.*
- Statuti Ecclesie forma non seruata prouisio facta dicitur nulla *decis. 345. num. 3.*
- Statutum non obligat, si vsu non sit receptum, *decis. 58. num. 7.*
- Statutum prohibens appellationem a sententia, debet intelligi de sententia iusta, & valida *decis. 26. num. 3.*
- Statutum de restituenda dote dicitur idem, ac illud de lucranda, quando disponit idem, licet diuersis casibus *decis. 81. num. 4.*
- Statutum mandans feminas esse contentas eo, quod illis relinquatur, dicitur etiam comprehendere casum Testamenti *decis. 97. num. 4.*
- Statutum mandans simpliciter extraneis masculis feminas succedere, excludit etiam feminas indotatas *decis. 97. num. 5.*
- Statutum quando non requirit dotationem in bonis, de cuius successione agit *decis. 97. num. 7.*
- Statutum tunc dicitur complodi feminas de linea masculina, quando filiam a successione Patria excludit *decis. 97. num. 3.*
- Statutum Civitatis Afculi facultatem concedit filijs familias disponendi de sua dote *decis. 127. num. 3.*
- Statutum potest factionem Testamenti concedere filios familias, qui de iure est intestabilis *decis. 127. num. 4.*
- Statutum Civitatis Afculi ad hoc vt filios familias testari possit, requirit, vt illi detur licentia in instrumento dotali *d. decis. 127. num. 9.*
- Declara dictum statutum hanc licentiam requirere quoad alia bona, non autem quoad dotem ibidem & *an. 12.*
- Et talis licentia data censetur, quando in instrumento conuenia fuit restitutio iuxta formam statuti ibidem *an. 10.*
- Statuti productio ad impediendam executionem Brevis sufficit, quod fiat re integra *decis. 365. num. 15.*
- Vigore statuti Apostolica auctoritate confirmati antiquiores Canonici in Ecclesia Virgelen. optant dignitates, & Canonici etiam Sedi Apostolicæ reſervatos *decis. 365. num. 5. & 8.*
- Vigore Statuti Urbis vocati censentur filij, Neptes, & descendentes positi in conditione *decis. 387. num. 2. & 7.*
- Stante statuto exclusio feminarum, descendendum appellatione non veniunt solum *d. decis. 387. num. 10.*
- Statutum Urbis lib. 1. cap. 15. habet locum etiam in deposito, & ligat etiam forenses in Vrbe degentes *decis. 388. num. 11. & illi non obstat mala fides ibidem num. 14.*
- Vigore statuti Urbis filij positi in conditione censentur vocati *decis. 403. num. 2.*
- Statutum requirens insinuationem loquitur de donationibus puris, non autem de donationibus factis ob causam, & quæ respiciunt commodum aliorum, quam donatarii *decis. 430. num. 7.*
- Statuto requirenti certas solemnitates non subiacet donatio, quando fuit adiectum aliquod onus etiam si onus concernat commodum solum donatarii *decis. 430. num. 5.*
- Statutum Urbis lib. 1. cap. 47. habilitat maiores 20 annorum ad celebrandum quemcumque contrahunt *decis. 448. num. 2.*
- A statutis confectis a Laicis non ligatur Clericus contrahendo *d. decis. 448. num. 8.*
- Signaturæ debetur reuerentia etiam stante statuto prohibente recursum ad illam *Collect. vot. 1. et. 3. no. 30.*
- Statutum Ferrariæ rejicitur in eo, quod prohibet recursum ad Signaturam ibid. *num. 30.*
- Ex statuto Urbis lib. 1. cap. 197. mens debet esse 30. dierum *Collect. vot. 1. et. 3. num. 23.*
- Vigore eorum statuti Florentini tenentur creditoribus hereditarijs ultra vires, Inuentario non obstante *d. Collect. vot. 7. num. 51.*
- Statutum Florentinum disponit, quod heredes teneantur creditoribus hereditarijs ultra vires, inuentario non obstante ibidem *num. 52.*
- Et illud statutum vndique validum, & seruandū *an. 53.*
- Statuta condita a Collegio Artificum sunt valida etiam non confirmata a Principe, quando Collegium ipsum fuit approbatum *d. Collect. vot. 11. num. 10.*
- Statutum quod volens exercere artem sit approbatus, est iustum ibidem *num. 11.*
- Statutum Urbis in cap. 158. & 159. de prescriptione exami-

- examinatur de off. 644. num. 1.
 Ex dispositione statuti Urbis post lapsum sexdecim annorum solutio praesumitur d. decis. 644. num. 2.
 Solutionis praesumptio per statum inducta intrat, quando contrarium per creditorem non probatur, vel alia praesumptio praeponderans non adducitur ibidem num. 3. & 5.
 Statuti statum exclusio femininarum hereditatem paternam spectat ad filiam licet donatam, non existens masculina dec. 614. num. 4.
 Statutum, quod non licet Canonico petere Inquisitionem pro lucrandis fructibus in absentia intelligitur de indultis ex mera gratia decis. 571. num. 5.
 Statutum, quod Canonici absens non lucratur fructus non comprehendit inseruientem Episcopum ibidem num. 6.
 Renunciatio ob causam non est facienda cum solemnitatibus requisitis à statuto in donationibus dec. 574. num. 1.
 Habetur pro pura, & subiaceat statuto de donationibus renunciatio facta in recompensam, si non aequaleat bonis renunciatis ibidem num. 4.
 Statutum Urbis tollit iuramentum, quia tollit fidem scripturam decis. 607. num. 7.
 De statuto vnius loci non valet illatio ad statutum alterius loci d. decis. 607. num. 3.
 Sub generali dispositione statutorum contractus iuratus non comprehenditur, nisi de illo sit facta mentio d. decis. 607. num. 5.
 Statutum Civitatis Spoletii prohibens dari vel promitti dotem ultra summam statutorum 500 declaratur, & illius dispositio non attenditur, quia illi fuit derogatum à sin. mem. Clement. VIII. num. 60. dec. 611. num. 5.
 Statutum puniens leuantem rumorem non habet locum in percutiente Colled. For. For. 1. num. 40. Clem. 8.
 Statutum puniens turbantem pacificum statum Republicae non habet locum in dissensionibus priuatorum ibidem num. 4. 1.
 Statutum puniens mulierem nubentem extrajurisdictionem cum hereditate non comprehendit nubentem sine hereditate Colled. For. For. 1. num. 135. Clem. 8.
 Statutum antiquum Lucanae Republicae lib. 4. cap. 61. prius filios legitima ibidem num. 156.
 Statutum puniens vnum delictum & aliud presupponens non habet locum, praesupposito non verificato num. 160. & 161.
 Statutum exiens poenam à quibusvis C. ad leg. Juliae maiestatis ad offendentes Rempublicam intelligi debet, quando aequum est de extinguenda. Republ. num. 164. vide num. 168.
 Statutum Republicae de quo in statuto Lucanae quomodo intelligendum ibidem num. 163. 193. cum seqq.
 Statutum puniens turbantem pacificum statum intelligendum est de particulariter tantum turbante ibidem num. 166.
 Statuti Lucani extendentes leg. quisquis verba & intellectus ibidem num. 193. & 171.
 Statutum aliquem casum non decidens remanet casus decisis sub dispositione iuris communis d. ver. 1. num. 171.
 Casus omissus in reformatione decidi debet secundum statum antiquum ibidem num. 171.
 Verificari Respon. bl. Lucen. occisio ponitur bona statuti perculiens illos Colled. lib. 4. cap. 157. ibidem num. 174.
 Statutum loquens in casu vero non habet ad fidem ibidem num. 179.
 Consiliarios non comprehendit in summo Luciano lib. 4. cap. 61. ibidem num. 189.
 Statuti Lucani lib. 4. cap. 61. intellectus ibidem num. 190. 193. & seq. & num. 207. & seq. num. 200. & seq. num. 212. & seq. num. 213. 214. 215.
 Statutum Lucanum lib. 4. cap. 62. de pena inducentis seditionem quid disponat ibidem num. 195.
 Statutum quod intelligi possit corrigere in pluribus in dispositione debet interpretari quod in vno tantum ibidem num. 198.
 Statutum debet interpretari ut minus corrigat ius commune quam sit possibile ibidem num. 199.
 Statutum correctionis praeter id in quo corrigit recipit passivam interpretationem à iure communi ibidem num. 200.
 Statuti superfluitas toleratur quando agitur de puniendis innocentibus licet regulariter aliud sit ibidem num. 202. & 248.
 Statutum penale recipit declarationem à iure communi d. For. 1. num. 203.
 Statutum puniens falsitatem intelligitur de falsitate de iure punibili ibidem num. 204.
 Declaratio non comprehenditur sub verbo statuti ibidem num. 205.
 Indefinita in statuto odiosa non equipollet universali num. 229. contrarium num. 212. intelligi videtur num. 215. & 215.
 Statutum pari pena puniens delinquentem, & opem praestantem quomodo intelligendum ibidem num. 216.
 Statutum mandans imponi delinquentibus debitas penas intelligitur de impositione facienda per Iudicem num. 223. Amplia vbi ibi.
 Statutum vrens gerundio instruit quid faciendū ibidem num. 229.
 Statuti verba ita sunt interpretanda ne sint superflua ibidem num. 236.
 Statutum Lucanum cap. 28. declaratur, verba veniunt condemnanda apposta in statuto quid importent num. 232.
 Statutum vnum ab alio interpretationem recipit ibidem num. 258.
 Statuere verbum significat novam legem condere non declarare ibidem num. 284.
 Statutum Lucanum lib. 4. cap. 22. disponit posse offendi Bannitos d. ver. 1. num. 333.
 Statutum Lucanum lib. 4. cap. 35. 26. 28. & 31. & cap. 61. quid disponat ibidem num. 334.
 Statutum Lucanum cap. 74. lib. 2. prohibet forefles acquirere posse bona stabilia, mobilia & ita in cruiate & districtu ibidem num. 336. & 341. 349. 350. 369. 370. & 371.
 Statutum prohibens foreflem acquirere non ligat mulierem nuptam foreflem ibidem num. 341.
 Statuti ligati & forum sortiti à pari procedunt ibidem num. 345.
 Statuta tantum disponunt, quantum loquuntur ibidem num. 344.
 Statutum in casu in quo non loquitur cessat illius

Illius dispositio ibidem num. 345. *in fine*
 Statutum restringi debet ad casum in quo loqui-
 maxime in correctione iuris num. 346. & 347.
 In statuto necyllaba debet esse superflua ibidem
 num. 348.
 Statutum loquens de forense non comprehendit
 ciuem ratione originis paternæ & matris ibid.
 num. 368.
 Statutum excludens feminam non intuitu a-
 gnationis censetur excludere masculum ex ma-
 trina ibidem num. 405.
 Statutum Lucanum continet possessionem de-
 fundi in heredem, quid quando concurret cū
 l. final. ibidem num. 552.
 Legitimus contraditor quis non constituitur
 ex possessione resultant ex dispositione statuti
 continuantis possessionem defuncti in heredē
 ibidem num. 563.
 Statutum Lucanum prohibet post quinquennium
 agi posse remedio leg. final. C. de edict. Diu. Adu.
 toll. num. 569. limita num. 570.
 Statutum Lucanum lib. 1. cap. 62. videtur se con-
 formare cum dispositione iuris communis ibid.
 num. 583.
 Statutum loquens de prescriptione non habet
 locum in vii capione ibidem num. 586.
 Ex statuto Urbis lib. 1. cap. 180. inducitur res iu-
 dicata ex duabus sententiis d. Collect. vot. 2. num. 1.
 bon. mem. Argeli.
 Statutum de duabus conformibus intelligitur de
 validis, & iustis ibidem num. 1.
 Ad formam statuti Urbis lib. 1. cap. 183. extractus
 Confultor calumniose allegatur suspectus, nisi
 causa suspensionis superuenerit post extractionē
 ibid. num. 5.
 Statutum mandans, quod iudex compellat Ag-
 gnatos ad copromissum intelligitur parte præ-
 sente, vel citata d. vot. 2. num. 13.
 Statutum Urbis lib. 1. cap. 180. olim erat 178. ibid.
 num. 27.
 Et comprehendit nedum originarios, sed etiam
 Cines ibidem num. 28.
 Statutum Urbis lib. 1. cap. 180. habet locum inter
 Cines incolas, & districtuales tantum ibidem
 num. 32.
 Statutum Urbis dicitur Papale, & comprehendit
 Clericos, Prælatos, Conuentus, Collegia, Ca-
 pitula, Communitates, Ecclesias, & loca pia
 ibidem num. 35.
STIPVLATIO
 Ex stipulatione Notarij absque ratificatione est
 ius quæritum partibus interessatis dicti instru-
 menti dec. 339. num. 2.
 Quibus per stipulationem Notarij fuit ius quæ-
 ritum, ijs non præiudicat renunciatio primo-
 genituræ dec. 459. num. 3.
STRVCTVRA
 Contenti sub vnica structura verborum diuerso
 iure vocari non censentur dec. 360. num. 4.
 STVPRVM est desolatio Virginis dec. 342. num. 3.
 In stupro proceditur ad incarcerationem etiam si-
 ne indicij d. dec. 342. num. 2.
 Ob stuprum Clericus deponitur ab ordine, &
 beneficio d. dec. 342. num. 6. 8. & dec. 400. num. 3.
 Semper Poena est arbitraria iudici quoad Laicos
 quo vero ad Clericos est poena depositionis d.
 dec. 342. num. 7. & 8.

In crimine stupri ex consuetudine potest capi
 Reus ex sola coniectura dec. 340. num. 13.
 Stuprum est crimen atrocissimum, pro quo poena de-
 positionis imponitur dec. 556. num. 3. pag. 100.
 Maxime interueniente rapto ibid. num. 4.
STYLVS illarum partium, ubi examinantur tes-
 tes attenditur in eorum examine dec. 452.
 num. 3.
 Stylus debet probari per actus particulares, & cū
 alijs requiritur per Ger. de benefic. pari. 9. cap. 4. nu.
 20. dec. 643. num. 2.
 De stylo Curie recognitio sufficit, quod fiat per
 Testes habentes notam manuum scribentis dec.
 619. num. 5.
 Declara hoc procedere in publicis, non autem
 priuatis scripturis ibidem num. 6.
 Stylus Tribunalis in ordinariis probatur ex fidi-
 bus extrajudicialibus Collect. vot. 5. num. 7.
 Et ex assertione Notarij ibidem num. 8.
 Et Iuris Consultorum, & pratorum in eodem
 Tribunali ibidem num. 9.
 Stylus ex actibus, processibus, & scripturis pro-
 batur ibidem num. 13.
 Stylum non probant commissiones prorogatio-
 num fatalium, sed solent expediri ad cauthe-
 lam ibidem num. 11.
 Stylus probatur in vno casu non extenditur ad
 alium casum diuersum ibidem num. 28.
 Stylus etiam ex vnico actu contrario excluditur
 ibidem num. 33.
 Etiam si mille actus adessent ibidem num. 34.
 Varius, & difformis, maxime contra ius non
 attenditur ibidem num. 35.
 Ex stylo Sacri Palatii, & æquitate, imò totius
 status Ecclesiastici dies, sub qua fuit publicata
 sententia non computatur in decennio ad ap-
 pellandum d. Collect. Per. 6. num. 73.
SVBCOLLECTOR præsumitur vnicus, donec
 probetur contrarium ab allegante pluralitatē
 dec. 293. num. 1.
 Subcollectorum pluralitas probatur ex litteris
 Thesaurarij, & Numm. dist. dec. 293. num. 2.
 Subcollector non dicitur vnicus, quando est de-
 putatus vnus, & alius ad exigendum aliquod
 particulare d. dec. 293. num. 3. 6. & 8.
 Subcollector generalis ceteris reuocatus per de-
 putationem subcollectoris specialis in alio lo-
 co quoad illum locum tantum dec. 293. num. 4.
 Limita quando fuit deputatus ad exigendam cer-
 tam taxam d. dec. 293. num. 5.
 Subcollectoris Beneficia quando est vnicus, sunt
 reseruata vigore regulæ quartæ Cancellarij d.
 dec. 293. num. 7.
 Subcollectorum Beneficia non sunt reseruata,
 nisi sint subcollectores vnici dec. 336. num. 3.
 Subcollectoris Deputatio probatur ex litteris
 Thesaurarij iunctis alijs, de quibus in dec. 336.
 num. 4.
 SVBDITORVM causæ de æquitate pertractari
 debent in loco magis commo ipsis subditis
 dec. 477. num. 6.
SVBEXECVTORES à Rota deputati quid pos-
 sint dec. 239. num. 2.
 Subexecutores à Rota deputati non possunt ad
 subbationem bonorum deuenire d. dec.
 239. num. 3.
 Subexecutores à Rota deputati non possunt li-
 D d d a qui.

- quidam fructus, & ad diuorij restitutionem, partes condemnare *d. dec. 229. num. 4.*
- SVBHASTATIO** bonorum, non potest fieri a subexecutoribus à Rota deputatis *decif. 229. num. 3.*
- Subhastationis iudicium quando fuit nullum, tertius emptor censetur habere bonaempta in subhastatione tanquam à priuato *decif. 388. nu. 3.*
- SVBIECTIO** probatur ex solutione census, & recognitione *decif. 273. num. 6. & decif. 283. num. 5.*
- SVBIVNCTIVI** temporis verba in lege important tempus futurum, & quando conditionem *Collef. Fator. ver. 1. num. 233.*
- Relatiuum adiunctum verbo futuri temporis, vel modi operarij, vel subiunctiui importat conditionem ibidem *num. 253.*
- SVBREPTIO** non intrat, vbi Pontifex non potuit in genere cogitare *dec. 106. nu. 11.*
- Ad euitandam subreptionem gratia debet institui tantum circa narrata *dec. 557. num. 9.*
- Ad euitandam subreptionem sufficit, quod Papa potuerit cogitare in genere *decif. 561. nu. 7.*
- Subreptionis oppositio in commissionibus in Curia non adiuuat propter facilem aditum ad Principem *decif. 578. nu. 6.*
- SVBREPTIVA** censetur gratia non iustificata, & non meretur nomen gratia *decif. 573. nu. 14.*
- SVBROGATIO** in beneficio confitit de lite, & obitu litigantis est danda superstiti *decif. 88. num. 1.*
- Declarata, quod lis debet esse super titulo beneficii ibidem *num. 2. & 3.*
- Nec sufficit ad inducendam litem citatio ad dicendum contra commissionem ibidem *nu. 4.*
- Subrogatio petita post finitam litem non est concedenda in prauidicium prouisi *decif. 88. nu. 6.*
- Subrogatio gratuita lite extincta non datur *Collef. Fator. ver. 1. num. 51.*
- SVBROGATVS** etiam in materia predeceffe gaudet privilegijs eius, in cuius locum est subrogatus *d. Collef. ver. 3. nu. 21.*
- Subrogatus dici non potest secundus Canonizatus in locum priui ad effectum reuerentionis quando est totaliter distinctus *decif. 626. num. 12. & contraria declarata nu. 13.*
- Subrogato gratuito, tribus concurrentibus requisijs nempe Clericali, lite, & obitu possidentis beneficium immisio est concedenda *decif. 604. num. 1.*
- SVBSCRIBENS** solum album, in quo postea fuit extensa scriptura, non dicitur de omnibus in eo contentis habere notitiam *decif. 68. nu. 10.*
- Subscribers solum album non censetur approbare ea, quae alias non veniunt *decif. 109. nu. 3.*
- SVBSCRIPTIO** Notarij multum valet *decif. 310. num. 4.*
- SVBSTATIVVM**
- Substantiui formam assumit aliquid adiectiuu *Collef. Fator. ver. 1. num. 113.*
- Post duo substantiua adiectiuum positum in numero plurali ad omnia precedentia refertur, & ea qualificat *d. Pot. 1. num. 114.*
- Quid autem quando post duo substantiua ponitur adiectiuum in numero singulari vni tantu substantiu conueniens ibidem *num. 115.*
- SVBSTITVTIO** dicitur transmissibilis, si Testator voluit videlicet loco vultum habere in descendentes *decif. 2. num. 7.*
- Substitutio dicitur transmissibilis de sui natura, ab initio fuit coniuncta cum iure successione *decif. 2. nu. 8.*
- Substitutio si sine filijs deficit, quoad portionem descendens cum suo *decif. 367. num. 1.*
- Substitutio facta per vulgarem, & per verba alternantia per additionem filij expirat *d. decif. 367. num. 3.*
- Nec porrigitur ad Nepotes ibidem *num. 4.*
- Substitutio facta per verba cum copula, si non addit verba tractantia temporis importanciam, censetur vulgaris *d. decif. 368. num. 6.*
- Substitutio comprehendit inducitur per dictionem *(quandocumque)* ibidem *num. 7.*
- Declarata, quod si dicta dictio est apposta personae filiorum institutorum non trahitur ad Nepotes ibidem *num. 8.*
- Per substitutionem factam in tota hereditate dicitur prohibita Testamento ibidem *num. 9.*
- Et procedit siue dictio *(ita)* sit adiuncta verbo dispositiuo, siue executiuo ibidem *num. 10.*
- Substitutio reciproca inter descendentes resultat ex verbis *(eisdem inuicem inter se substituit, quatenus vnus morietur sine filijs)* *decif. 610. num. 1.*
- Substitutio reciproca quando expressè dicitur inducenda inter filios, verum etiam inter descendentes in infinitum *d. dec. 610. num. 2. 3.*
- Substitutio reciproca resultat ex verbis *(vni restitui in infinito)* sed hoc intellige dicitur de proprijs filiis, & descendens vni cuiusque institui, non autem de vna linea ad aliam ibidem *nu. 4. declarata vt num. 5.*
- Substitutio reciproca de linea ad lineam inducitur ex coniecturis ibidem *nu. 6. & quae sunt illae coniecturae num. 7. & 8.*
- Substitutio facta à Patre filijs, si sine filijs decederet, excludit, Patrem cognatæ de illius ingressu in Monasterium *dec. 11. num. 2.*
- Substitutio facta in calum non erectionis Monasterij cessat illo creto, quamuis sine conditionibus ordinis à Testatore *dec. 221. nu. 1.*
- Substitutio recipit interpretationem ab institutione quoad portiones heredium delictas in institutione, secus quoad conditiones, & qualitates extrinsecas *dec. 221. nu. 5.*
- In substitutionibus nihil est subaudiendum dicta *decif. 221. num. 8.*
- Substitutioni, seu spei, & iuri de succedendo potest renunciare, seu repudiare substitutus ante euentum casus substitutionis *decif. 441. num. 4.*
- Substitutio de te non loquitur, est optima oppositio *decif. 513. nu. 3.*
- In substitutione facta in contractu donationis an dominium acquiratur *dec. 310. nu. 1.*
- Substitutionis casu prius verificatio, substitutus competit remedium *leg. final. Collef. Fator. ver. 1. nu. 587.*
- Substitutus tenetur probare substitutionem quod semper potest dici, substitutio hoc casu non loquitur *decif. 221. num. 9.*
- Substitutus ante euentum casus substitutionis potest repudiare siue renunciare substitutioni seu spei, & iuri de succedendo *decif. 411. nu. 4.*
- Substitutio in contractu donationis non facta in ditione

ditione non competitatio realis *dec. 536. num. 2.*
 titulus imminuitur in possessionem dom. con-
 tendit cum substituto *Collect. vtor. vol. 1. num. 55.*
 substitutus competit remedium *leg. final. verificatio*
 prius casu substitutionis, que verificatio sa-
 cenda est in continenti *ibidem. num. 57.*
 substitutus potest induci per de eius officium ex-
 pirat mortuo officiali a quo fuit substitutus
dec. 577. num. 1.
 alit. quando substitutus fuit electus ab Offi-
 ciali auctoritate superioris *ibidem. num. 2.*
 substituti electio facta vigore litterarum Apo-
 stolicarum in forma mortis proprii dicitur per
 petua *ibidem. num. 3.* declarata *VI. num. 4.*
 substituti officium non dicitur compatibile cum
 officio Presidentis, quando apparet, Pontificem
 voluisse novam formam in dicto officio
 constituere *d. dec. 637. num. 13.*
 substitutum amplius eligere non potest Cardina-
 lis summator, quando officij status fuit immu-
 tatus, sed Presidentem loco substituti eligere
ibidem. num. 14.
 substituti officium expirat, Officiali defuncto *ibi-*
dem. num. 15.
 VOCANTES ab intestato sufficit, quod sint
 vocati facie, vt exinde appareat reuocatum,
 primum Testamentum *dec. 621. num. 13.*
 ter succedentes ab intestato sufficit quodcumq;
 voluntatis indicium *ibidem. num. 5.*
 VCESSIO ab intestato spectat ad Nepotes æ-
 qualiter in bonis Patris, & sic pro medietate
 illis debetur immissio *dec. 425. num. 2. & 3.*
 in materia successioneis ab intestato quomodo
 probetur proximitas *dec. 425. num. 7.*
 recessione Extraneorum sunt capaces filij si-
 mæ rebellum *Collect. vtor. vol. 1. num. 272.*
 successioneis delatis iure consanguinitatis
 perpetuo excluduntur banniti *ibidem. num. 332.*
 Contrarium verius *ibidem.*
 recessio ab intestato non est expressa voluntas,
 sed tacita *ibid. num. 350.*
 successione filia representat matrem *dec. 597.*
num. 7.
 Limita in successione ex testamento, in qua lo-
 cum non habet representatio *ibidem. num. 8.*
 successione communis ascendentis ex testamen-
 to admittitur representatio *d. dec. 597. num. 9.*
 Declarata, dummodo concurrant coniecturæ *ibi-*
dem. num. 10.
 VCESSIONI simultaneo, vel ordini successio-
 nis ex quibus, & quando sit locus *dec. 76. num. 5. & 6.*
 VCESSOR Beneficij capit fructus non recol-
 lectos, amplia etiam si sint recolecti, sed man-
 eant in eodem loco, & adit consensus here-
 dium Beneficiari mortui *dec. 251. num. 1.*
 recessor in officio alterius dicitur, quando est
 subrogatus in locum illius in eodem officio
dec. 310. num. 2.
 ruptur extractus a successore in officio illius,
 qui fuit rogatus, probant etiam si sint extracti
 absque Compulsorialis *dec. 310. num. 1.*
 d. successorem spectant fructus omnes vigore
 cessionis ante compositionem cum Camera,
dec. 399. num. 1.
 recessoribus præiudicant Confessiones, & decla-
 rationes ab Authoribus *dec. 409. num. 2.*
 recessor conueniri non potest ad restitutionem

fructuum, quos eius Antecessor percepit *dec.*
417. num. 6.
 In successorem transit obligatio Titularis solu-
 di pensionem quoad validitatem eiusdem pen-
 sionis, non autem ad effectum testamenti tran-
 slationis ab onere iustificandi *dec. 572. num. 15.*
 Successori etiam nocet ad effectum manutentio-
 nis possessio acquisita contra Antecessorem,
dec. 600. num. 1.

SUFFICIENTIA ad Beneficium probatur ex fi-
 de examinis *dec. 306. num. 4.*

SYMMA

Pro tota summa non potest fideiussor agere con-
 tra confidentiorem *dec. 600. num. 9.*

SYMMA TOR non potest amplius substitutum
 eligere, quando fuit immutatus status officij,
 sed Presidentem loco substituti instituere *dec.*
617. num. 14.

SYMPTVM de sumpto de per se non probat
dec. 594. num. 1.

Declarata non procedere quando est adminicula-
 tum *ibidem. num. 2.*

Sumptum pluries in Iudicio deductum, neque
 vnquam illius fides controuersa, non differt ab
 Originali, *dec. 442. num. 3. & 5.*

Sumpto extracto ab ipso Originali, ac exinde
 collationato est fides adhibenda, prout Origina-
 li, *d. dec. 442. num. 2.*

Sumpto licet in trāsumptione deficiat aliquod
 requisitum, ad huc est adhibenda fides, quā-
 do concurrunt indicia, que possunt mouere
 Iudicis animum ad illis credendum, ex quo
 probationes sunt arbitrarie, *d. dec. 422. num. 4.*

SUPERIOR

Ad superiorem recurritur, si Episcopus denegat
 confirmationem electi a Capitulo, nam dicitur
 facere iniuriam, *dec. 591. num. 10.*

SYPERSESSORIA

Recurrit ad signaturam pro supersefforia quā-
 do causet attentata *Collect. vtor. vol. 3. num. 62.*

SVPPLENTES Clausula restringitur a verbis
 subsequentibus, *diff. Collect. vtor. vol. 1. num. 505.*

Item non supplet consensum, quando contra-
 hentes subulerunt facultatem contrahendi
 de iure, & de facto *ibid. num. 506.*

SVPLICATIONES Podij quomodo intelli-
 genda, *d. vol. 1. num. 318.*

SVPOSITVM in decisione ponderatum quā-
 do deficit, decisio non venit attendenda, *diff.*
Collect. vtor. 7. num. 89.

SVSPICIO cessat in venditione facta per publica
 edita, *Collect. vtor. vol. 2. num. 24. bon. mem.*
Argeli.

Consultor extractus ad formam statuti Urbis,
 lib. 1. cap. 187. calumniose allegatur suspectus,
 nisi causa suspicionis superuenerit post extra-
 ctionem *ibid. num. 5.*

Protestatio allegationis suspicionis Consultoris
 in manibus Notarij relicta non suffragatur, sed
 est aduandus Senator, parte citata *ibidem.*
num. 12.

SVSPECTVS de fuga an sit aliquis statui Iudi-
 cis arbitrio *dec. 400. num. 6.*

Suspectus de fuga an quis fuerit cognoscitur ex
 facti serie *d. dec. 400. num. 7. & 8.*

Contra suspectum de fuga ad capturam proce-
 ditur solis presumptionibus, & coniecturis,
diff.

- diffa decif. 456. num. 12.*
 Contra fufpectum de fuga, & in crimine oculo
 ad capturam proceditur, non precedentibus
 indicij, *d. decif. 450. num. 15.*
 Sufpectos Peritos allegantur iuratur fuo, nec
 iudici villam facit iniuriam, *decif. 465. num. 2.*
 Calumniofe allegatur fufpectus Confultor ex
 tradus ad formam Statuti Urbis, *N. 1. cap. 187.*
 nifi caufa fufpicionis fuper venerit poft extra
 ditionem, *Collef. Fotor. Fot. 2. num. 5. bon. mem.*
Argeli.
 Quando Reus eft fufpectus de fuga, fufficiunt
 leuia indicia ad capturam, *decif. 556. num. 3.*
pag. 300.
 SYTORES non poffunt exercere artem, qua
 dicitur *delli Gubboneri*, *Collef. Fotor. Fot. 11.*
num. 3.
 SYXTI V. conftitutio in materia fubftituti fum
 matoris, *decif. 637. nu. 19.*
 Syxtus V. & B. Pius V. antequam prinaffent Ro
 gno Anglico Elifabetham Reginam illam pri
 us monuerunt, & citarunt *Collef. Fotor. Fot. 6.*
num. 50.

T

- TACITURNITAS fola, & lapfus temporis
 non fufficit ad defectionem inducendam,
 fed malum ius, & factum proprium, *Collef.*
Fotor. Fot. 5. num. 49.
 Et requiritur fententia declaratoria defectionis
 ibidem, *num. 50.*
 TAXATIO expenfarum dicitur exceffiva quan
 do non eft iuftificata *dec. 456. num. 7.*
 Taxatio fructuum ad rationem feptem in mate
 ria *l. carbit* non poteft dici exceffiva, *Collef.*
voter. vot. 2. num. 21. bon. mem. Argeli.
 Exceptio vfurarie taxationis non impedit exe
 cutionem obligationis Cameralis ibidem,
num. 26.
 Taxatio fructuum ab initio facta inter partes prae
 sumitur iufta *ibid. dec. 46.*
 Et contrarium pretendens probare tenetur ibi
 dem, *nu. 47.*
 Taxare interfe Pupillorum ex officio poteft Iu
 dex *ibid. nu. 25.*
 Taxatio fructuum verifimilis, & proportionata
 etiam facta ab initio contraftus fubftinetur,
decif. 584. nu. 9.
 TEMPVS Datis regulariter attenditur, *decif. 30.*
num. 6.
 Limita, quando difpofitio habet tractum fuc
 cefifium, & pendet a voluntate difponentis
 ibidem *nu. 8.*
 Gerundum fignificat idem, quod participium
 futuri temporis *Collef. Fotor. vot. 1. num. 228.*
 Per verba futuri temporis lex puniens dicitur
 canon ferenda, non lata fententia ibidem,
num. 232.
 Tempus futurum importat verba fubiunctivi
 temporis *ibid. num. 233.*
 Tempus praefens non refpicit verba ad inflig
 endum, *ibid. num. 250.*
 Verbo temporis futuri, vel modi optativi, vel
 fubiunctivi Relativum adiunctum importat
 conditionem *ibid. num. 255.*

- Ad quodcumque tempus incipit verba,
casu quo barridare poffit ibidem num. 512.
 Stante lapfu temporis, & bona fide diftribu
 tio debentur cuius alij circumftantia, diftribu
 tio praefumitur facta *d. Collef. Fot. 4. num. 1.*
 Facultes diftribuitur bona alicui concedi co
 flingitur ad bona, quae Teftator habebat de
 tempore concessa facultatis *ibid. num. 11.*
 Limita, quando Teftator vfus eft verbis im
 plicitis tempus futurum *ibid. num. 15.*
 Ad tempus Teftamenti nunquam restringit
 Legatum, flantibus contrariis coniecturis *ibi*
dem num. 234.
 Tempore gravis infirmitatis Legatum factum,
 fi teftator convalefcit, & ex alio morbo de
 cedat, intelligitur de rebus exiftentibus tem
 pore mortis, *d. vot. 4. num. 24.*
 Ad maius tempus terminum prorogato non po
 teft fieri Prorogatio *d. Collef. Fot. 5. num. 27.*
 Tempore petitionis, & electionis confultoris
 fatalis non currunt *ibid. num. 18.*
 Tempore Pelfis fatalis non currunt *ibid. nu. 57.*
 Tempore recurfus ad fignaturam fatalis non
 currunt *ibid. num. 59.*
 Nifi de tempore vacationis probetur effe liti
 giofum, affectio non inducit ex caufa litis
dec. 550. num. 1.
 Tempus faciendi concurfum remittit Ordina
 rij arbitrio *decif. 617. num. 16.*
 TERMINI quatuor ad docendum de appella
 tione poffunt omitti, quando citare in adis
 confat de re iudicata, *decif. 106. num. 7.*
 Servantur ex fummo fylli rigore *ibid. num. 8.*
 Termino praefixo, caufa non introdunda, ladic
 a quo non certiorato, nec reproducta citatio
 ne, appellatio dicitur deferta, & fententia tran
 fit in iudicatum *decif. 372. num. 7.*
 Termini in affignatione ad comparandum de
 ber haberi ratio ad diftantiam *decif. 373. num. 6.*
 Veri Patroni comparitio poft terminum regu
 lariter non obstat Praefentato, & inftituto ib
 exiftente in quali poffeffione, *dec. 373. num. 1.*
 fallit, fi prima inftitutio fit nulla *ibid. num. 2.*
 Termini fufceptio importat confeffionem debiti
decif. 427. num. 3.
 Non dato termino ad appellandum, fententia
 eft nulla, fi in eadem die pro lationis fenten
 tia conceditur immissio, *decif. 527. num. 8.*
 Poffeffio tradita in termino ad appellandum eft
 attentata, *decif. 527. num. 10.*
 Termino pendente ad appellandum fifta execu
 tio poteft vti attentata reuocari, non obftan
 te claufula *fine prauidicio*, *Collef. Fotor. vot. 1.*
num. 45.
 Pro terminis decurrendis durat Claufula, *fin*
retardatione appofita in litteris referentibus
 penfionis, nec confumitur in prima executio
 ne, *d. vot. 2. num. 58.*
 Terminus omnium incertorum, & huius vi
 uentis eft Chriftus *d. Collef. vot. 4. num. 5.*
 Termini dies in termino non computatur, qui
 do ad eft dictio (A) *d. Collef. vot. 5. num. 16.*
 In finem termini collata intelligitur proroga
 tio *ibid. num. 21.*
 Termino prorogato Prorogatio non poteft fieri
 ad maius tempus *ibid. num. 25.*
 In termino dato ad appellandum, & prosequen
 dum

dum appellationem ad defectionem cuiusdam sufficienter diligenter, & quod commissio deuenit ad Bancum Curiarum ibidem, *num. 42* & 44.

Appellans, cui iudex dedit terminum iuris, si infra 30. dies non redierit pro Appellatione, dicitur appellationi renunciasset ibid., *num. 63.*

Defectio iuratur si post commissam causam in tempore acta transportatur in termino 1230. sponsonatur praefixo ibid., *num. 56.*

Executio facta tam infra terminum ad appellandum, quam extra decemdiem post interpositam appellationem semper remanet attentata. *Collect. vol. 6. numer. 11.*

In termino a Iudice praefixo quando acta fuerint transportata, executio obliqua non subsistitur ibid., *num. 59.*

Seruatio quatuor terminorum non est necessaria quando clare constat de defectione ibid., *num. 13.*

Termino elapso decem diebus ad appellandum iudex potest exequi propria sententiam citra vitium attentatorum, & nullitatis ibidem, *num. 30.*

Terminorum seruatiōe ad docendam de partitione non indiget declaratoria, ut legitime possit relaxari, quando per actum positum constat de contumacia morati ibid., *num. 22.*

Post terminum concessum a lege interposita, Appellatio debet intimari a Iudice, secus quod si interposita in tempore ibid., *num. 27.*

Innotata in termino ad appellandum semper sunt reuocanda, licet appellatio fuerit interposita post terminum ibid., *num. 56.* vbi declaratur

Decisio in Romana Vineae coram Beuilacqua, Terminus *Proferuati* in Rota est quiddecim dierum in vitiis audientis Mensis, in aliis Tribunalibus decem dierum, *d. vol. 6. num. 78.*

Termino pendente ad appellandum facta executio, remanet attentata *decif. 641. num. 1.*

Seruatō quatuor terminis, nec doctum de partitione declaratoria est concedenda, facta in iurisdictione *decif. 548. num. 1.*

Extra Terminum concessum a iudice factum examen de rigore est nullum, *decif. 378. num. 1.*

Examine extra terminum pars dicitur consentire dando interrogatoria, & est locus arbitrio pro sanatione *diff. decif. 378. num. 3.*

Post terminum praescriptum in iudicio debet fieri concessus *decif. 647. num. 15.*

TERTIUS potest facere cessionem rei inter alios duos litigata, *dec. 399. num. 3.*

Tertius non dicitur, qui habet causam a Donatorio, *dec. 414. num. 2.*

Tertio factum Tertii non nocet, *dec. 509. num. 17.*

Pro tertio contra tertium plene probant libri Montis Pictatis adminiculati a Testibus, *decif. 316. num. 6.*

Tertio non praesudicat transactio voluntaria, nec manigreditur personas transigentium *decif. 516. num. 1.*

Tertius vt non ludatur, censetur datum Arbitrium *dec. 389. num. 1. & 2.*

In testamento alienata Apotheca est libera ab hypothecis creditorum Vendoris, *Collect. Fota. vol. 2. nu. 42. bo. nec. Argeli.*

Distributio bonorum commissi Tertio in cau-

sa ipsi potest significatas an intelligatur in tantis pias, & relictum reputetur pium *diff. Collect. vol. 4. nu. 1. 2. & 3.*

Contra Tertios fabrica Sancti Petri non procedit executio ibid., *num. 17.*

Sed hac opinio non est rata in praxi, *num. 35.*

Tertius dicitur ille, qui succedit titulo singulari, locuti titulo hereditario, & vniuersali, *diff. 28. 4. num. 36.*

TESTAMENTUM primum reuocatur per secessionem *dec. 623. num. 1.*

Testamentum primum vt censetur reuocatum requiritur aliud Testamentum cum heredis institutione, vel quod primo reuocato dicat vellet descendere ab intestato *dec. 623. num. 2.*

Declaratio procedere, quando apparet reuocasse primum animo condendi aliud, secus vero quando tacite colligitur, primum reuocasse favore venientis ab intestato, tunc enim censetur instituti venientes ab intestato ibid., *num. 4.*

Testamentum prius conditum non reuocatur ex secundo imperfecto, licet ex Testamento appareat voluntas reuocandi primum, *diff. decif. 623. num. 6.*

Ratio cur Testamentum primum non reuocatur ex secundo imperfecto est, quia Testator non censetur velle recedere a prima dispositione, solemniter facta ibid., *num. 7. & 9.*

Fallit, quando Testator reuocat primum Testamentum non vt condar aliud, sed favore venientis ab intestato, tunc enim aliud non requiritur, vt primum censetur reuocatum ibid., *num. 10.*

Testamentum primum vt sit cassum opus est, vt ex secundo testamento saltem possit adiri hereditas *decif. 623. numer. 11. declar. vt num. 12.*

Vt appareat reuocatum primum testamentum sufficit, quod succedentes sint tacite vocati, ibid., *num. 13.*

Testatorem primum Testamentum reuocasse non animo condendi aliud, sed favore venientis ab intestato, quae sunt indicia, & argumenta hoc suadentia recensentur, *diff. decif. 623. num. 14. & 15.*

Clausula (omni meliori modo) operatur vocationem venientium ab intestato, quareus ad sublineendam reuocationem primi testamenti sit necessaria ibid., *num. 15.*

Testamentum nullum, quem facere verisimiliter non praesumitur *decif. 351. num. 11.*

Testamenti dispositioni locus est, quotiescumque conditio purificata est, *decif. 448. num. 1. & 3.*

Ex testamentis antiquis supra centum annos plene probatur Proximitas, *dec. 509. num. 12.*

In testamento debet nominari filius ad hoc, vt dicatur praeteritus, *decif. 351. num. 4.*

In Testamento Ascendentium censetur vocati filij positi in conditione, *decif. 437. num. 3.*

Ex verbis testamenti colligitur fideicommissum, *decif. 508. num. 1.*

Argumentum, commissum est crimen laesae Maestatis, ergo filij amiserunt passiuum testamenti factionem, & pennis legis quisquis tenetur, non valet, *Collect. Fota. vol. 1. nu. 94.*

Testamentum passiuum factione non facit passiuum loco

- Isacodus, & alij filij Vincentij de Podio nec iure communi, nec vigore statuti Lucaei ibidem. *num. 155.*
- In successione ex testamento filia non representat Matrem, *dec. 597. nu. 7. & 8.* secus in successione communis Ascendentis ex testamento ibid. *num. 9.*
- Testamenti factionem passiuam retinebat Relegatus siue in perpetuum, siue ad tempus essent relegati. *Collect. Patre. vol. 1. num. 321.*
- Testamenti passiuam factionem retinent banniti nostri temporis ibid. *num. 336.*
- Testamenti factione non priuatur Committens crimen laesae Maestatis ibid. *num. 351.*
- Testamenti adiuam, & passiuam factionem habere quilibet censetur, nisi specialiter sit inhabilitatus ibid. *num. 363.*
- Testamenti factionem habent filij Rebellium dum in decreto illis ademptum fuit tantummodo ius Ciuitatis ibid. *num. 430.*
- Dum docetur de Testamento non abolito, nec cancellato, & de possessione Testatoris immisio in remedio *leg. final. C. de edict. Div. Adr. Tell.* debetur haerediti instituto ibidem. *nu. 544.*
- Etiam bona post Testamentum quae sita comprehendit institutio haereditis *diff. Collect. vol. 4. num. 18.*
- Ad tempus Testamenti nunquam restringitur Legatum, stantibus contrariis coniecturis, *d. vol. 4. num. 23.*
- In Testamento quarta debet relinqui Attogato, alias habet ius quærendi, prout legitimi, *d. Collect. vol. 10. nu. 3.*
- Si in Testamento Patri præterea Adoptatus in specie non habet ius quærendi ibidem. *num. 9.*
- Testamentarij executoris iudicio multum est deferendum in dubio *dec. 616. num. 3.*
- TESTATOR si voluit, quod de persona minus dilecta fideicommissum transmittetur, eo magis censetur voluisse de magis dilecta, *decis. 2. num. 6.*
- Testator mandans in testamento obseruari aliquod instrumentum, dicitur omnia in eo contenta confirmare *dec. 32. nu. 3.*
- Testator vocans familiam censetur ordine successiuo, *dec. 160. nu. 8.*
- Testator si voluisset aliquod obseruari, potuisset id facile exprimere, *dec. 221. num. 7.*
- Testator in erectione Monasterij per eum ordinata censetur se conformare cum voluntate superiorum, *dec. 221. num. 10.*
- Maximè si mandauit procurari illorum beneplacitum pro illius erectione, *diff. decis. 221. num. 11.*
- Testator semper censetur voluisse, quod leges habeant locum in sua dispositione, *diff. decis. 221. num. 12.*
- Testator cæsetur se conformare cum statuto excludente feminas stantibus masculis *decis. 266. num. 7.*
- Testatorem voluisse feminas succedere apparet si in testamento feminas vocauit, *decis. 387. num. 11.*
- Testator exactè distinguendo, quæ nam bona voluerit legare, hunc potissima resultat coniectura illius esse voluntatis, *decis. 402. num. 6.*
- Testatoris voluntas ante omnia in Testamento inspicitur, *dec. 2. num. 1.*
- Testatoris voluntas transmittendi ad Aliquos fideicommissum colligitur ex illorum positione in conditione in pluribus gradibus substitutionum, *dec. 2. num. 5.*
- Testatoris mens non attenditur, vbi verba desunt, quando agitur, vt aliquid noui institueretur, secus verò quando agitur, vt id, quod expressè dispositum est ad successores transmittatur, *dec. 2. num. 2.*
- Testatoris tacita mens colligi potest ex Coniecturis, *decis. 2. num. 1.*
- Testatoris mens deprehenditur ex verbis, & ex obseruantia subsecuta, *decis. 160. num. 6. & 9.*
- Testatoris voluntas magis attenditur, quam significatio verborum *dec. 266. num. 3.*
- Testatoris dispositio, quod bona semper permaneant in sua familia, excludit feminas, *decis. 266. num. 4.*
- Testatoris prohibitio in vna parte facta, quando in alia censetur reperienda, *dec. 316. num. 4.*
- Testatoris ad mentem, & dispositionem implendam, Haereditas semper præsumitur sufficiens, *decis. 360. num. 2.*
- Testatoris verba incidenter prolata non sunt attendenda, *dec. 402. num. 3.*
- Testator quando vltimus non processit, fideicommissum expirat per mortem haereditis grauati, *decis. 403. num. 1.*
- Testator relinquendo pluribus pro virili bona sua cum aliquo onere, in dubio omnes grauati equaliter dicuntur, *dec. 419. num. 2.*
- Testator instituendo duas Cappellas cum onere maritandi puellas, vtraque dicto onere remanet grauata *d. decis. 419. num. 3. & 4.*
- Testatoris possessione, ac obitu concurrentibus immisio conceditur, *decis. 425. num. 11.*
- Testatoris obitus probatur ex resignatione locorum montium facta ab haerede, ex qua resultat implicita confessio, cum non deret haereditas viuens *dec. 425. num. 4.*
- Testator, si in aliqua parte se declarauit, in alia quoque se declarat, si id voluisset, *decis. 475. num. 5.*
- Quando clarè constat de contraria mente Testatoris, femina non veniunt appellatione familiaris *d. decis. 475. num. 3.*
- Ad arguendam mentem Testatoris non sufficiunt leues coniecturae *d. decis. 475. num. 4.*
- Testator quando digressus est ad plures substitutiones censetur, vocasse filios positos in conditione, *decis. 457. num. 4.*
- Testari potest habens lucida interualia, *dec. 409. num. 8.*
- Testator substituendo feminas censetur vocasse filios positos in conditione, *decis. 457. num. 5.*
- Testatoris mens quando sit extendenda, *decis. 513. num. 4.*
- Quando Testator vsus est verbis respicientibus tempus futurum, facultas distribuendi bona alicui concessa non restringitur ad bona, quæ Testator habebat de tempore concessæ institutionis, *Collect. vol. 4. nu. 14. & 15.*
- Quando Testator mandauit executori seruare secretum absque alijs contesturis an sit standi declarationi factæ cum iuramento, *diff. vol. 1. nu. 12.*

- num. 33.** Contrarie opiniones Doctorum remissive ibidem **num. 33.** ubi plura **num. Superioribus.**
- Quando Testator, vel hæredes in solidum obligavit, vel debiti solutionem vni tantum iniunxit, soliditas obligationis vendicat sibi locum inter illos *d. Collect. 1. q. 7. num. 42.*
- Caducitas incurra per Testatorem non potest declarari contra illius hæredes, *decif. 508. num. 1.*
- Limita quando adest pactum, quod Emphyteuta cessans à solutione canonis eadit ipso iure, & facto ibid. **num. 2.** quæ limitatio non caret difficultate **num. 3.**
- Restringe limitationem quando in poena iuris requiritur etiam factum hominis, vt est voluntas Domini ibid. **num. 4.**
- Si Testator filias instituit pro æquali portione, Neptes non veniunt appellatione filiarum, *dec. 597. num. 4.*
- Item si vna decedente alias superstites vocavit, pariter neptes non veniunt appellatione filiarum saltem in ipsarum præiudicium ibidem, **num. 5.**
- Ratio cur Testamentum primum non reuocatur ex secundo imperfecto est, quia Testator non censetur velle recedere à prima dispositione solemniter facta, *d. dec. 623. num. 7. & 9.*
- Fallit, quando Testator reuocat primum testamentum non vt condatur aliud, sed fauore venientium ab intestato, tunc enim aliud non requiritur, vt primum censetur reuocatum, *d. dec. 623. num. 10.*
- Testatorem reuocasse primum testamentum nõ animo condendi aliud, sed fauore Venientium ab intestato, quæ sunt indicia, & argumenta hoc suadentia ibid. **num. 14. & 15.**
- TESTIS** vnicus nec contra inducentem plenè probat *decif. 36. num. 3.*
- Testis sibi contrarius de auditu, & equiuocus nõ probat, *decif. 96. num. 3.*
- Testis vnicus sufficit in Iudicio Manutentionis, *decif. 103. num. 5.*
- Præsertim si sit adminiculatus, *dist. decif. 108. num. 6.*
- Testes deponentes de communi reputatione, computato anno sterili cum fertili in materia liquidationis fructuum probant, *decif. 111. num. 6.*
- Testes de credulitate, & singulares admittuntur in materia liquidationis fructuum, *dist. decif. 111. num. 5.*
- Testes licet examinati ad alium finem, fidem faciunt inter easdem partes *dist. decif. 113. num. 3.*
- Testes licet nulliter examinati contra producentem plene probant, *d. decif. 113. num. 4.*
- Testes deponentes de iustitia cum Testibus de sana mente quomodo conciliantur, *dec. 203. num. 10.*
- Testes deponentes furiosum per sex menses ante conditum testamentum, & in ipso actu testamenti fuisse sanæ mentis, sanant testamentum benè factum, *d. dec. 203. num. 18.*
- Testes duo deponentes de sana mente prævalent contra mille de dementia deponentes, *dist. dec. 203. num. 19.*
- Testes examinandi facultas super recognitione minus crescitur data Iudici, cui est demandatum, vt redigar scripturas in publicam formam, *dec. 306. num. 3.*
- Testes deponentes de publica voce, & fama, & communi reputatione probant nobilitatem, *decif. 255. num. 1.*
- Testes non concludentes non admittuntur, *dec. 39. num. 4.*
- Testes deponentes de eorum credulitate, & iudicio non probant, *dec. 40. num. 5.*
- Testes habentes interesse non probant, *decif. 80. num. 4.*
- Testes quales non admittantur ad probandum iurpatronatus *decif. 140. num. 4.*
- Testes adminiculati plenè probant, *decif. 188. num. 8.*
- Testes deponentes, aliquem fuisse admissum ad officia, quæ solent Nobilibus concedi, probant illius nobilitatem, *dec. 255. num. 2.*
- Testes non requisiti non tenentur reddere rationem sui dicti, *d. decif. 255. num. 3.*
- Testes deponentes de auditu non faciunt perfectam probationem *decif. 262. num. 11.*
- Testes deponentes falsum non merentur attendi, *decif. 282. num. 11.*
- Testes redeñtes causam suæ scientiæ benè probant, *decif. 283. num. 3.*
- Maximè concurrentibus adminiculis, *dist. decif. 283. num. 4.*
- Testes deponentes de Immemorabili probant existentiam Iurpatronatus, *decif. 317. num. 1.*
- Testium dicta sunt deducenda ad concordiam, *dec. 103. num. 4.*
- Contra Testes in Iudicio summariissimo retinenda non admittuntur exceptiones, *decif. 180. num. 3.*
- Testi deponenti de facto proprio magis est credendum, *decif. 6. num. 2.*
- Testi subditi deponenti pro Domino detrahatur aliquid de fide *decif. 90. num. 2.*
- Testes deponentes de prouisione, & per resignationem prouisi, & per vacationem per obitum probant effectuationem collationis, *decif. 283. num. 2.*
- Testes deponentes de Quadragesima exemptione à Decimis debent deponere de visu, & cogitare negatiuam, *dec. 257. num. 7.*
- Testes non constantes negatiuam non probant, *decif. 330. num. 2.*
- Testes numero plures præferendi sunt paucioribus, *d. decif. 330. num. 8.*
- Testes deponentes magis verisimilia præferendi sunt *d. decif. 330. num. 4.*
- Testes examinati in termino à Iudice prefixo cum interrogatorijs Partis nihil opponentis censentur iuramentum perstitisse, *decif. 338. num. 7.*
- Testes examinans Pars eo modo, quo fecit Aduersarius non potest dicere testes Aduersarii non fuisse benè examinatos, *dist. decif. 338. num. 8.*
- Testium iuramentum non probatur abeuntia Notarii, *d. decif. 338. num. 5. & 6.*
- Per testes deponentes de tractatu, & opinione probatur Descendenda ad effectum obtinendi beneficium, *d. dec. 338. num. 3.*
- Testes possunt produci secundo super iisdem articulis, licet isti non varientur in substantia quotiescunque variatur modus facti, *decif. 344. num. 4.*

- Testes non requiruntur in exemplatione Instru-
menti pro illius veritate, sed sufficit, quod in-
spiciatur non esse neque abolutum, neque can-
cellatum, *decif. 358. num. 5.*
- Testibus deponentibus de facto proprio, & ve-
ri similiter informatis, deponentibus de
fructibus beneficii standum est, *decif. 152.*
num. 3.
- Testibus utriusque partis deponentibus vnam
rem, non datur Remissoria ad probandum
contrarium, *decif. 344. num. 3.*
- Ex testibus, & ex assertione Aduersarii dicitur
instructa Narratiua, *decif. 349. num. 1.*
- Testes examinati in vna Causa non probant in
alia, *decif. 365. num. 12.*
- Ex testibus deponentibus de facto proprio pro-
batur impensa, *decif. 391. num. 1.*
- Per Testes non debet fieri probatio, quando po-
test fieri per scripturas, *decif. 398. num. 5.*
- Ex Testibus de auditu non probatur perceptio
Decimarum, *decif. 401. num. 8.*
- Ex Testibus probatur Ecclesiam non esse Pa-
rochiale, *dist. decif. 401. num. 6.*
- Ex Testibus probatur, bona esse intra fines ali-
cuius Parochiz, *d. decif. 401. num. 4. ampla, vt*
num. 5.
- Testes habentes interesse nullum gradum pro-
bationis continent, *dec. 420. num. 14.*
- Testes de auditu ab interesse habentibus nihil
probant, *dist. decif. 420. num. 15.*
- Testes de auditu, sed non recordantes à quibus
audierint, non probant nec auditum, nec fa-
mam, quia potest esse, quod audierint à per-
sonis suspectis, *dist. decif. 420. num. 16.*
- Testes deponentes inuicem similia non sunt atten-
dendi, *d. decif. 420. num. 17.*
- Testium depositiones coadiuantur ex instru-
mentis antiquissimis, *dec. 421. num. 1.*
- Ex Testibus probari potest, Aquam oriri in
proprio fundo, & defluere ad proprium Mol-
dium, *decif. 421. num. 1.*
- Testes deponentes de communi reputatione, &
publica voce, & fama per verbum *sunt*, & est
probant aliquem esse Sacerdotem alicuius
Diocesis, *decif. 440. num. 1.*
- Per Testes deponentes de publica voce, & fama
probatur valor beneficii per non excessum in
ducatis 24. *d. decif. 440. num. 2.*
- Testes nulliter examinati nihil probant, maxi-
mè quando eorum depositio est suspecta, &
deponent de credulitate *decif. 444. num. 1. & 4.*
- Testes non reddentes causam scientie nihil pro-
bant, *d. decif. 444. num. 5.*
- Testes examinati super liquidatione fructuum,
quando non deponunt super certa quantitate
deductis oneribus, non probant *d. decif. 444.*
num. 6.
- Testes licet de loco vicino possunt recipi tanquā
ab futuri, *decif. 450. num. 5.*
- Contra personas testium exceptiones quando
sunt leues, & non agitur de materia suspecta,
reiciuntur *d. decif. 450. num. 6.*
- Ex testibus deponentibus etiam de immemora-
bili, & ex sententia probatur possessio *dec. 452.*
num. 1.
- In examine testium attenditur stylus illarum par-
tium, vbi testes examinantur *d. decif. 452. num. 3.*
- Testes deponentes de auditu quoad validitatem
professionis nihil probant *decif. 458. num.*
2. & 3.
- De claratione partis, & eius confessioni iurata
potius standum est, quam testium depositio-
nibus *d. dec. 458. num. 4.*
- Testes ad Notarii requisitionem iura recogno-
scentes statim, & incontinenti post iuramen-
tum validè recognoscunt *dec. 471. num. 1.*
- Testium recognitio facta sine Interrogatorijs
let, si præcessit citatio *d. decif. 471. num. 3.*
- Testes repeti possunt, sumptibus petentis, quo-
tiscunque recognouerint iura aliquo modo
non vitioso *dist. dec. 471. num. 4.*
- Testes deponentes de facto proprio iuratis admi-
niculis plenè probant *dec. 478. num. 1. 2.*
- Ex testibus infortunatis probant, Ecclesias fuisse
vnitas *decif. 480. num. 4.*
- Ex testibus deponentibus pro Aduersario suffi-
cienter probatur obferuanti sententia *decif.*
490. num. 4.
- Testibus deponentibus, decimas fuisse exactas
ab vno, in consequentiam venit, non fuisse
exactas ab alio *d. decif. 490. num. 5.*
- Ex testibus insinuat enim copia sententia pro-
batur illius exillencia *dist. dec. 490. num. 5.*
- Testes bene probant aliquem non esse Cappella-
num *dec. 496. num. 7.*
- Ex testibus, qui viderunt celebrare, probatur
Clericatus *dist. decif. 496. num. 5.*
- Libri Mōris Pietatis adimiculi à Testibus ple-
nè probant pro tertio contra tertium *dec. 511.*
num. 6.
- Testis vnicus & sibi contrarius non probat Celat
Potor. *tom. 1. num. 75.*
- Vnico teste non probatur delictum ibidem *num.*
77. & 79.
- Per duos testes contestes probari solum potest
confessio ibidem *num. 79.*
- Tanquam testis debet adduci socius criminis, vt
iudiciat socius parte citata, & torqueri eum
debet, alias secus *d. tot. 1. num. 85.*
- Testium numerus non supplet defectus in causā
criminali arduā ibid. *num. 87.*
- Testes confratres in materia præcedentia suffici-
entiam repugnet iuri communi *dist. Collect. tom.*
8. num. 3.
- Testes deponentes de valore Canonatus in ge-
nere non probant *decif. 526. num. 14.*
- Testes non percutientes tempus præfixum, quan-
do vis fiat in tempore, non probant *decif. 637.*
num. 15. & 16.
- Ex Testium depositione probatur identitas *decif.*
647. num. 2.
- Testes deponentes de auditu in antiquis plenè
probant *dist. decif. 647. num. 3.*
- Testes non probant immemorabilem, nisi adfuit
requisita *gloss. in capit. 1. verbo memoria de pr.*
script. in 6. decif. 599. num. 9.
- Per Testes deponentes de publica voce, & fa-
ma probari potest latitatio ex dispositione Sta-
tuti Bononiæ *decif. 615. num. 9.*
- Testium depositiones conquassantur per contra-
riam attestationem aliorum Testium *decif. 617.*
num. 5. & 6.
- Recognitio Apocæ priuata, quæ fieri non so-
let sine Testibus, vt sit canonica, Testes reco-
gnoscunt.

gnoscentes debent deponere, quod fuerunt presentes, quando Apoca fuit exarata *decif. 619. num. 1.*

Recognitio Apoem. que regulariter fieri solet, absente parte, vt in Epistolis, & Cedulis Mercatorum, potest fieri per Testes deponentes, vidisse alias illum scribere a quo ratio confecta Apoca *diff. decif. 619. num. 2.*

Sine Testibus regulariter fieri non debet. Apoca obligatoria, & magis preiudicii ibidem. *num. 3.*

Testes deponentes super recognitione, si non dicunt, quod viderunt illum scribere, vel quod alias viderunt scribere, non probant, nec Apoca dicitur recognita d. decif. 619. num. 4.

Recognitio de stylo Curie sufficit, quod fiat per Testes habentes notam manum scribentis ibid. num. 5.

Declara hoc procedere in publicis scripturis, non autem in priuatis num. 6.

Recognitio Apoce facta per Testes habentes notam manum vt admittatur est de necessitate, vt alia adminicula concurrant ibid. num. 7.

Testes non allegantes sufficientem causam scientiam non probant d. decif. 619. num. 8.

Testis depositio reicitur, quando ratio per eum assignata est debilis, & non concludens ibid. num. 10. & 11.

Testis inimici depositio nihil probat ibidem. num. 12.

Testis dictum fundatum in fallaci, & inuicissimili ratione reicitur ibid. num. 13. & 14.

Testium examen suum absque citatione ad videndum iurare Testes valet, quando ludez monuit pro singulis diebus, & horis decif. 578. num. 4.

Testibus famulis Partis tanquam suspectis non creditur decif. 582. num. 2.

Testes infideles contra Christianos non probant decif. 582. num. 3.

Per Testes deponentes de communi reputatione, ac de publica voce, & fama probatur, quod Archipresbyteratus sit prima dignitas in aliquo loco dec. 589. num. 1.

Per Testes de auditu deponentes non probatur filiatio dec. 593. num. 3.

Testis vnicus non probat decif. 595. num. 3.

Testis litigans cum eo, contra quem deponit, non probat d. decif. 595. num. 4.

Testis inuicissimili deponenti non creditur ibid. num. 5.

Ex Testibus deponentibus, Aliquem nihil possidere, probatur paupertas decif. 598. num. 1.

Testes deponentes de immemorabili per quadraginta annos de visu debent esse ad minus annorum quinquaginta quatuor decif. 599. num. 8.

TEXTVS in l. final. S. si vero, & S. fin. aut. C. de iur. deliberand. interpretatur, non vt extra quotam hereditariam, sed etiam eorum falcidia non detracta, ut alienum exolui debeat *Collect. Fotor. vol. 7. nu. 54. & 56.*

Textus in l. Soles ff. de aliment. & cibor. legat. declaratur in quibus terminis procedat *diff. Fot. 7. num. 110.*

Textui magis, quam glossa credendum est decif. 425. nu. 4.

TITVLARIS obligatio soluendi pensionem, transit in successorem quoad validitatem, pensionis; non autem ad effectum releuandi translatores ab onere iustificandi decif. 573. num. 15.

Titularis non potest inuito Pensionario ratam Decime expensione soluende retinere dec. 339 num. 6.

Contra Titularem, qui pensionis reservationi consensit agens Pensionarius, est manutenendus absque litterarum iustificatione decif. 573. num. 1.

TITVLVM, & possessionem ab herede habens, mediante transactione, dum ista non sublineatur, non est legitimus contradicitor *Collect. Fotor. vol. 1. num. 164.*

Titulum, & possessionem ab herede habere dicitur legitimus contradicitor, & quare ibid. num. 166.

Titulum, & ius precedendi inducit quasi possessio decennialis *diffa Collect. Fot. 3. num. 4.*

Ex titulo antecedenti praesumitur possessio decif. 590. nu. 3.

Titulus in possessorio dicitur probatus per longam possessionem decif. 95. nu. 7.

Et per verisimilitudinem, vt res ita sit d. dec. 95. num. 7. & 9.

Titulo vniuersali deficiente collatio facta per Episcopum vnus, aut alterius Canonicus in Ecclesia, non exinde illi acquiritur possessio conferendi per se solum alios Canonicatus dec. 420. nu. 8.

Titulus foundationis, seu dotationis non praesumitur ex sola immemorabili, quando sumus in personis, in quibus cadit praesumptio usurpationis, quia Sac. Consilium non confidit de testibus d. decif. 420. num. 10.

Nec titulus, nec causa requiritur in iudicio summarissimo manutentionis, sed sufficit sola possessio, vel quasi, aut saltem sola insistentia facti dec. 446. nu. 4.

Titulus possessionis si apparet ex aliquo instrumento, alius titulus argui non debet decif. 507.

Titulum, & possessionem insicit Clausula subla- ta, & decretum irritans dec. 510. nu. 9.

Contra titulo possidentem competit remedium leg. final. *Collect. Fotor. Fot. 1. num. 547.*

Titulum a defuncto sufficit habere, vt quis dicatur legitimus contradicitor licet possessionem quis acquisierit ibid. nu. 561.

TRACTANS de nece Principis cum illustribus personis non subicitur poenae leg. quisquis *Collect. Fotor. Fot. 6. nu. 150.*

TRACTATVS, seu mandatum generale intelligitur modo licito, non autem illicito *Collect. Fotor. vol. 1. num. 45. Clem. VIII.*

Tractatus debet in se habere conclusionem ad effectum punitionis d. Fot. 1. num. 46.

Tractatus constitutus in sola oris aperitione ponitur in crimine laez Maestatis ibid. num. 47.

Tractatus quando non est conformis executioni, non huic, sed alteri causae est adscribenda ibid. num. 52.

Per Tractatum, communem reputationem & publicam vocem, & famam probatur falsitas *desif. 593. nu. 4.*

TRADITIO

Non facta traditione in contractu donationis substitutio non competit actio realis *desif. 516. num. 2.*

Sine traditione dominum non transfertur ex actu inter viros *d. desif. nu. 3.*

Abique traditione quod ex donatione transfertur dominium, ius nullum disponit *desif. 535. num. 4.*

Traditionem effectivalem important verba (datur, & datur) *desif. 595. num. 9.*

TRANSACTIO est adimplenda, vel praestandum interesse *desif. 22. num. 1.*

Transactio operatur, ut dimittens possessionem, ad eam restitui non possit, & si sit nulla, vel rescindenda *desif. 126. num. 3.*

Transactio quando fuit celebrata, reservato Sedis Apostolicæ beneplacito, vel cum Clausula, non aliter aliter, &c. tunc re integra, & antequam beneplacitum accedat, potest rescindi, & datur locus penitentiae *desif. 447. nu. 3.*

In transactione in iudicio possessorio non admittitur exceptio falsæ causæ *desif. 509. num. 9.*

Transactio voluntaria non transgreditur personas transigentium, nec præiudicat tertio *desif. 16. num. 1.*

In transactione si quis non habet interesse, repellitur dicendo, tua non inter est *d. desif. 516. num. 2.*

Transactio super incerto, quando non præiudicat habenti ius certum *d. desif. 516. num. 1.*

Transactio corrumpit ex falsa causa *Collect. Poter. Pot. 1. num. 445.*

Transactionem, sicut ceteros contractus vitiat error *ibid. num. 447.*

Dolus incidens in ipsam transactionem, vel vice, vel opere exceptionis illam annullat *ibid. num. 454.*

Ad transigendum dolo indutus errare videtur *ibid. num. 477.*

Transactio dolo contracta redditur nulla ipso iure *d. Pot. 1. num. 482.*

Vel saltem rescindenda ope transactionis *num. 483.*

Transactio nulla remanet, vel resolvitur ob non servatam formam inter contrahentes conveniam sub pacto annullatio *ibid. num. 484.*

Transactionis confirmatio facta à Principe cum relatione ad supplicationem, in qua non continetur omnia inter partes sub pacto resolutorio convenia non suffragatur *ibidem. num. 495.*

In Transactione cessat Remedium *leg. 2. C. de rescind. vend. l. d. Pot. 1. num. 523.*

Contrarium est verius, quando adeit læsio etiam inspecto dubio euentu litis *ibidem. num. 524.*

Acclamatio dubij euentus ad probandam læsionem transactionis non est impossibilis, sed passim admittitur *ibid. num. 526.*

Transactio an æqua, vel iniqua sit, potest Iudex arbitrari inspecta causa transactionis, persona-

rum, & perperis variis amborum paribus *ibid. num. 531.*

Transactio est enormissime laesa, dum pro bonis valoris scutorum 10. mill. fuerat accepta scuta 3. milla *ibid. num. 532.*

Transactio facilius indicatur insubstantem, quando intra fuit inter hominem infirmum, & mulierem tuticem, ac minores non informatos *ibid. num. 533.*

In transactione minor læsio requiritur, quæ una pars transigentium non erat secuta, quæ æqualitatis ius redderet *ibid. num. 534.*

In transactione actio hereditatis indicatur et cessione, & facto *d. Pot. 1. num. 542.*

Hibet mediatæ transactionis æquum, & possessionem ab hereditate transactio non substat, non dicitur legitimus contraditor *ibid. num. 564.*

Quod transactio non dicit, nec nos dicere debemus *desif. 579. num. 1.*

Transactio ad vnum effectum intra ad alium non extenditur *desif. 603. num. 4. Pot. 1. nu. 5.*

TRANSLATARIUS

Obligatio titularis solvendi pensionem transit in successorem quoad validitatem pensionis, non autem ad effectum relevandi translatarios ab æquæ iustificandi *desif. 573. num. 15.*

In translatariis transiunt omnia bona & iura translata *desif. 372. num. 4.*

In translatum non transit possessio exigendi pensionem, quam habebat transferens, sed eius morte extinguatur *desif. 574. num. 3.*

Pensionem exigendi quasi possessio, quam habebat transferens facit, ut non retardetur solutio translatis *d. desif. 573. num. 4.*

Declara id procedere, si transferens non habuisset iustificare gratiam, vel exegisset per triginta annos *ibid. nu. 5. & 9.*

Vel quando translatis est subrogatus in quasi possessione transferentis *ibid. num. 6.*

TRANSLATIO pensionis vide in verbo pensionis

Translatio domini facta ex falsa causa potest retractari, sed interim donec error detegatur, dominium remanet penes eum, cui fuit fidei dario in solutum *desif. 429. nu. 4.*

Translatio quamvis requirita pro sui validitate requirit *desif. 447. num. 2.*

Translatio periculi in Societate Officii dicitur canonica, quando in transferente concurrunt potestas, & voluntas *desif. 447. num. 1.*

Translatio periculi de vna persona ad aliam tunc vitatur, quando fuit communis error in expressione nominis illius, in quem fuit facta translatio *desif. 449. num. 4.*

Error in nomine illius, in cuius vita extrahitur periculum vitare non potest translationem, quia non versatur circa substantiam translationis *d. desif. 449. num. 2. & 3.*

Dispositio pecuniarum reservata alicui imponit liberam facultatem administrandi, non autem dominii translationem *desif. 511. nu. 7.*

TRANSMISSIO

Ad inducendam transmissionem non sufficit coniectura desumpta ex quo filij sunt positi

in comuni, etiam si versetur in descendenti-
bus *decif. 403. num. 6.*

TRANSUMPTVM, in quo concurrunt re-
quisita *text. in cap. final. de fid. instrum.* solemniter
factum dicitur, similiter, si sit de iudicis
mandato per publicam personam exemplatum
decif. 358. num. 1. 2. & 4.

Transumptum quando est faciendum à succe-
ssore in officio in transumprando non re-
quiritur recognitio manus Notarii *d. decif. 358*
num. 7.

TREBELLIANICA dicitur prohibita per sub-
stitutionem factam in tota hereditate *decif.*
567. num. 9.

Es procedit siue dicta dictio *testa sit adiuncta*
verbo dispositio, siue executio ibidem
num. 10.

TRIBUNALIA suprema magis amplectuntur
veritatem, quam ius rigorem *decif. 328.*
num. 1. & 3.

TRIENNALIS non interruptitur ex mala-
fide extrajudiciali, nisi concurrat aliquis actus
positivus, & executivus *decif. 141. nu. 4. & 5.*
Regula de Triennali vide in verb. *regula.*

TVMULTVS factus (in causa assequendi Ma-
gistratus cadit sub crimine lese Maiestatis
Collect. Votor. Vol. 1. nu. 36. Clem. VIII.

Turbantem pacificum statum puniens statutum
intelligendum est de particulariter tantum
d. Votor. 1. nu. 166.

TURBATIO Reipublice ex dissensione Priua-
torum qua poena puniatur *diff. Vot. 1. num. 41.*
& 41.

TURPITUDINEM propriam allegare non est
permisum *decif. 611. num. 2.*

TUTOR se gerens publice vti talis presumitur
omnia adimplevisse, ad quæ tenetur *decif. 58.*
num. 8.

Maximè si pupillus factus maior gesta per Tu-
torem approbaverit *decif. 58. num. 9.*

Resempta cum pecuniis Minoris statim acqui-
ritur Minori, si emptio sit à Tutore, vel Cu-
ratore, secus si ab extraneo *decif. 457. num. 3.*
& 4.

Tutor si non notificat emptionem factam cum
pecuniis Minoris, non acquiritur Minori *diff.*
decif. 457. num. 5.

Tutoris confessio de recepto non præiudicat
pupillo *decif. 58. num. 2.*

Tutores dati in Testamento tenentur infra quinqu-
aginta dies se excusare, alias tenentur ad
solicitudinem *decif. 301. num. 1.*

Tyrannus

Seditionis crimen non transgreditur, quando
non agitur de Tyranno creando, vel de mu-
tanda forma Reipublice, sed eadem forma
revertenda recuperanda pristina libertate *Col-
lect. Votor. Vol. 1. num. 39. Clem. VIII.*

V

VACATIO Beneficii probatur per confessio-
nem partis *decif. 306. num. 8. & decif. 525.*
num. 1. & 2.

VACATIO non datur in Ecclesia receptitia
decif. 355. num. 2.

VACATIO si non datur, nec datur presentatio
d. decif. 355. num. 3.

Affectio non inducit ex causa litis, nisi pro-
betur, beneficium esse litigiosum de tempore
vacationis *decif. 559. num. 1.*

VALIDITAS sententiæ probatur ex duobus ex-
tremis *decif. 372. num. 2.*

Validitas mandati debet esse ex iisdem actis, non
autem ex nouiter deductis *decif. 85. num. 3.*

Pro validitate translationis quæ requirantur
decif. 447. num. 2.

Quando constitutionis validitas controuerti-
tur, decretum irritans non operatur *decif. 479.*
num. 6.

Validitas gratiæ consistit in utilitate Ecclesiæ
decif. 521. num. 15.

Ad Validitatem capturæ attenditur qualitas
querelæ, & delicti denunciati *decif. 556. nu. 11.*
pag. 300.

VALOR beneficii per non excessum in ducatis
24. probatur per testes deponentes de pu-
blica voce, & fama *decif. 440. num. 2.*

Valor beneficii iustificatur ex gratia Aduersarij
idem experimentis *decif. 525. num. 3.*

Valorem bonorum presumuntur ignorasse ab-
sentes *Collect. Votor. Vol. 1. num. 457.*

De valore Canoniciatus Testes in genere depo-
nentes non probant *decif. 526. num. 14.*

Quando prætenditur alienationem superare va-
lorem detractionum, iurmissio concedi non
debet, nisi firmato statu hereditario *dec. 627.*
num. 3.

VASSALLVS patiens molestias à Domino,
vel à tertio super feudo, non tenetur, duran-
tem molestiam inuestituram petere *decif. 204. nu-
mer. 17.*

Vassallus potest repetere melioramenta facta in
feudo *decif. 247. num. 6.*

VEL. dictio poni solet inter diuersa *Collect. Vo-
tor. Vol. 1. num. 112.*

VENDITIONIS simulatio arguitur ex modi-
citate pretij *decif. 273. nu. 1.*

Item si fuit conuentum, quod ad venditorem
spectet onus retractamentorum *decif. 273. nu-
mer. 2.*

Venditioni repugnat, quod dominum remaneat
poenes venditorem *decif. 273. num. 3.*

Venditio facta ex causa, cui obstat exceptio,
est nulla, si non fuerit oppositum à Debitore
decif. 388. num. 4.

In venditione spei habet locum Remedium
leg. 2. C. de rescind. vendit. *Collect. Votor. Vol. 1.*
num. 426.

VENDITOR tenetur de enitione rei venditæ,
etiam si non obligetur *decif. 55. num. 2.*

Venditor ex natura contractus tenetur tradere
rem liberam *decif. 100. num. 1.*

Venditor stante reservatione dominij rei venditæ,
venit præferendus omnibus creditoribus
decif. 428. nu. 7.

Venditoris promissio de tradendo rem libe-
ram, & ad omnia damna augeat obligatio-
nem *dec. 100. num. 2.*

- Et hoc casu est relaxandum mandatum, ut promissa impleat, vel præstet interesse *d. decif. 100. num. 3.*
- A venditore possunt percipi fructus ad quantitatem fructuum, qui ex re vendita percipi solent *Collec. Pat. Vol. 2. num. 18.*
- Venditor non potest agere ad pretium, nisi ex parte sua adimpleat contractum *decif. 564. num. 7.*
- VENIENTES** ab intestato tunc censentur instituti, quando tacite colligitur, testatorem eorum favore revocasse primum Testamentum *decif. 623. num. 4.*
- Inter succedentes ab intestato sufficit quodcunque voluntatis indicium ibidem *num. 5. & num. seqq.*
- Testatorem revocasse primum Testamentum, non animo condendi aliud, sed favore venientium ab intestato, quæ sint indicia, & argumenta hoc suadentia *disa. decif. 623. num. 14.*
- VERBUM** præteritum quando importet futurum *decif. 20. num. 4. & num. 6.*
- Verbum *velo* iniunctum verbo infiniti regulariter initium, non executionem actus denotat *decif. 26. num. 1. intelligi vt num. 2.*
- Verbum *velo* iniunctum verbo infiniti temporis in ultimis voluntatibus perfectam dispositionem importat *decif. 78. num. 3. declara. vt n. 4.*
- Verba *quælibet Pensione*, & verba *Quorūcumque beneficii*, comprehendit pensiones, & beneficia tam præsentia, quam futura *decif. 20. num. 4.*
- Verba *per lineam femininam*, &c. quando dicantur stare ampliativè *dec. 97. num. 9.*
- Verbum *semper* importat fideicommissum *decif. 135. num. 3.*
- Verborum structura attendi debet in concessione *decif. 204. num. 1.*
- Verbum positum in fine ad omnia præcedentia est referendum *dec. 279. num. 8.*
- Verba *vel in defectum nonæ cautionis sine præiudicio iurium, &c.*, apposita in recepto quid operentur *decif. 311. num. 1.*
- Verbum *alicuius* largè sumpto vocabulo quid importet *dec. 312. num. 4.*
- Verba *Capellanus, Presbyter, & Rector* confunduntur, ac vnum pro alio sæpè ponitur *decif. 314. num. 9.*
- Verba debent intelligi iuxta tenorem relati *d. decif. 114. num. 7.*
- Verba directa in rem, & non in personam denotant realitatem, & excludunt personalitatem *dec. 314. num. 3. & 5.*
- Verba *semper revocare debent* in familia important fideicommissum, præsertim quando stant de per se *decif. 135. num. 3. & num. 7.*
- Verba *simul, & equaliter* coniungunt *dec. 160. m. 1.*
- Verba quando non admittunt successuum intellectum, omnes censentur vocati coniunctim *dec. 3160. num. 5.*
- Verba *dedisti, & compensasti* important conditionem *decif. 179. num. 1.*
- Verba dicuntur stare demonstrativè in Testamento, quando sunt adiecta rei institutæ, non autem verbo institutis *decif. 221. num. 3.*
- Verborum significatio minus attenditur, quam voluntas Testatoris *decif. 266. num. 1.*
- Verba, & non aliter in contrahendo importent conditionem relicturum *decif. 280. num. 5. & clara tamen vt num. 6.*
- Verba *Negotia tua di mi fuisse*, denotant Societatem periclitam *decif. 280. num. 5.*
- Verba contractus habentur pro testis, tunc magis credendum est, quam glossæ *decif. 428. num. 4.*
- Verba debent intelligi naturaliter, non iuxta *decif. 475. num. 10.*
- A verborum proprietate non est recedendum, in dubio *d. decif. 475. num. 7.*
- Ex verbis perpetuitatem denotantibus indutum censetur fideicommissum *d. dec. 475. m. 1.*
- Nisi ex verbis claris donationis renunciatio non inducitur *dec. 473. num. 3.*
- Ex verbis testamenti colligitur fideicommissum *decif. 508. num. 1.*
- Verba *leg. quisquis* *C. ad leg. Jul. Marci.* diversimodè ponuntur in Codicibus *Collec. Pat. Vol. 1. num. 121. & 130.*
- Verba quæcumque legis debent aliquid ponderis habere *d. Pat. 1. num. 128.*
- Verba legis ad casum magis dubitabilem sunt trahenda ibidem *num. 129.*
- Ad limitem verborum debet sumi argumentum a contrario sensu ibidem *num. 139.*
- Verba, & intellectus Statuti Lucani extendentis *Liquisitis*, ibidem *num. 109.*
- Verba *d. gubergue, & descendat* porrigitur in infinitum *dec. 338. m. 9.*
- Verbum *preteritum* caprini debet in ædificio de ordine *cap. final. de elec. in 6. decif. 373. m. 7.*
- Verba Testatoris incidenter prolata non sunt attendenda *decif. 402. num. 8.*
- Sub verbo *Statuti* non comprehenditur declaratio *Collec. Pat. Vol. 1. num. 105.*
- Verba Statuti ita sunt interpretanda, ne sint superflua ibidem *num. 230.*
- Per verba futuri temporis lex puniens dicuntur canonferendæ, non late sententiæ ibidem *num. 232.*
- Verba subiunctiva temporis in lege temporis importat, & quando conditionem ibidem *num. 233.*
- Verbum *puantur* respicit actum Iudicis ibidem *num. 237.*
- Verba apta importare latam, & inferendam sententiam debent interpretari, vt ferenda ibidem *num. 219.*
- Verba, quæ capi possunt in genere, & in specie, in materia odiosa capi debent in specie, & non in genere *d. Pat. 1. num. 423.*
- Verba in materia odiosa capi debent in mitiori significato ibidem *num. 424.*
- Verba sunt intelligenda eo respectu, quo prolata fuerint ibidem *num. 429.*
- Verba *Posteri Posteritas* quas comprehendant ibidem *num. 440.*
- Verba *casu quo possent hereditare* trahuntur ad quodcumque tempus ibidem *num. 538.*
- Verba, & *casu quo* importent conditionem, & quidem expressam ibidem *num. 539.*
- Verba directa prolata in Codicillis trahuntur ad fideicommissum ibidem *num. 541.*
- A verbis subsequentibus redringitur casusala *sup.*

Supplentes ibid. num. 503.

Verbis respicientibus tempus futurum quando vius est Testator, facultas distribuendi bona alicui concessa non restringitur ad bona, quae habebat de tempore concessae facultatis *d. Collect. vtor. 4. num. 5. & 15*

Verba temporis praesentis significant latam sententiam *d. Pot. 1. num. 147.*

Verba ad intelligendum non respiciunt tempus praesentis *ibid. num. 150.*

Verba veniunt condemnandi apposita in statuto quid importent *ibid. num. 152.*

Verbum priuare importat prolationem sententiae non ipso iure *ibid. num. 165.*

Verbum statum significat novam legem condere, non declarare *ibidem num. 184.*

Verba sententiae debent restringi *ibidem num. 106*

Verba sententiae sunt intelligenda proprie, non improprie *ibid. num. 122.*

Ex verbis praegnantissimis desumitur enixa voluntas *ibid. num. 173.*

Verbum remanent appositum in gratia reintegrationis quid operetur *ibid. num. 190.*

Verba in dubio censentur apposita demonstratiue *ibid. num. 402.*

Verba in principio posita influunt in totam suppletionem *ibid. num. 406.*

Verba vniuersalia non referuntur ad ea, de quibus est facta particularis prouisio *Collect. vtor. 4. num. 10.*

Verba che sia commune tanto il credito, quanto il debito intelligantur de debitis, & creditis sociali nomine contractis, & versus in utilitatem societatis *decis. 510. num. 9.*

Substitutio facta per vulgarem, & per verba alteroatiua per aditionem filij expirat *decis. 367. num. 3.*

Substitutio facta per verba cum copula si non adint verba tractum temporis importancia, tenetur vulgaris *d. decis. 367. num. 6.*

Verbum oportet videtur importare necessitatem praeciam *decis. 571. num. 2.*

Verba concepta per negatiuam vniuersalem, nulla comprehendunt omnes *decis. 574. num. 2.*

Verba dabatur, & datur important effectualem, traditionem *decis. 595. num. 9.*

Ex verbis eisdem innecum inter se substituit, quatenus unus moretur sine filijs resultat Reciproca inter descendentes *dec. 610. num. 1.*

Ex verbis eor. s'offerri in infinito resultat reciproca *ibid. num. 4.* Sed intellige discretiue de proprijs filijs, & descendentes vniuersalesque instituti, non autem de vna linea ad aliam *num. 4.*

Declara vt *num. 5.*

Ex verbis, & ex coniecturis potest colligi, absolutionem ab excommunicatione fuisse petitam ad cautelam *decis. 617. num. 8.*

Propter praegnantiam verborum Regula 13. Cancellaria amplectitur quancunque applicationem *decis. 621. num. 12.*

VERIFICATIO.

Credium quando pender ad verificationem plurimpartitum, quae indiget discussione, tunc non dicitur posse incontinenti probari *decis. 624. num. 6.*

VERITAS, & veritas similitudo stant pro calculo *decis. 179. num. 6.*

Veritas magis, quam iuris rigor amplectitur a supremis Tribunalibus *decis. 328. numer. 1. & 3.*

Veritas probatur ex confessione Aduersariorum *decis. 510. num. 2.*

Pro veritate melius est martyrium pati, quam pro adulatione recipere beneficium *Collect. vtor. vtor. 7. num. 3.*

Veritas fortius ingreditur per fenestras Magistratum, & palatia ad superandas opiniones, ac hominum caliditates *ibid. num. 4.*

VERGIO pecuniae probatur ex redemptione census ex illis facta *decis. 58. num. 4.*

Vergio probatur ex coniecturis, & indicijis *dec. 58. num. 5.*

VERISIMILITUDO, & veritas stant pro calculo *decis. 179. num. 6.*

VESTRIS declaratur *dec. 206. num. 1.*

VEXILLIFER si occidatur, committitur crimen laesae Maiestatis, filij tamen delinquentium non subiunguntur poenis leg. quisquis *C. ad leg. Iul. Maiest. vtor. 1. num. 105. Amplia num. 10.*

Vexilliferi interfectione interitio Vincenij *d. vtor. 1. num. 10. & 80.*

Vexilliferi Republicae Lucanae occisio non fuit crimen perduellionis, quia non fuit animo Republicam occupandi, sed potius ex causa priuata *ibidem num. 59. & 78. Amplia vt num. 76*

Nec fuit crimen laesae Maiestatis *ibidem num. 60.*

Vexilliferi occisio facta per Vincenium processit ex causa priuata, & quare *ibid. num. 64.*

Vexilliferi Reipubl. Lucanae occisio puniuntur poena Statuti particularis illius Ciuitatis lib. 4. cap. 57. *ibid. num. 74.*

Vexilliferi occisio militis puniuntur, quam necatio Republicae *d. Pot. 1. num. 158*

Vexilliferi extindio non denotat voluntatem occidentium fuisse extinguendi libertatem *d. vtor. 1. num. 205.*

VIA vna electa in executione is potest Ador, illa dimissa, ad aliam conuolare *decis. 418. num. 5.*

Via ordinaria quando procedendum *decis. 453. num. 1.*

Noua via non est aperienda in probandis iuribus *patt. dec. 541. num. 9*

Per viam spoliij, vel attentatorum regulariter non reuocatur executio, quando vitium resultat ex meritis *Collect. vtor. Pot. 3. num. 52.*

Maxime si ex nouis probationibus potest iustificari, *ibid. num. 53*

Per viam mandati de manutentione potest reuocari executio nulla, dum illam pails non habuit se pro spoliato *ibid. num. 54*

Declara in nullitate, & iniustitia clara, & patienti, & non alias *ibid. num. 54*

Eadem via executiua, quia defunctus conueniri poterat, conuenitur huc *es Collect. Pot. 4. num. 37*

Per viam nullitatis reuocatur executio intra decem dies, & dicitur improba, quamuis inde non fuerit appellatum *d. Collect. vtor. 6. num. 3.*

Per viam nullitatis, seu attentatorum venit reuocanda executio obliqua, non autem directa

- appellatione deserta ibidem *num. 15.*
 Per viam attentatorum non reuocatur executio facta intra decem dies, ubi fuit appellatum a die notitiae, sed reuocatur beneficio inuultitiae ibidem *num. 63. & 64.*
 Via executiua non potest agi contra prouisum Appoliticum possidentem, sed iudicio ordinatio agi debet *desif. 572. num. 2.*
 Via executiua, quae competit contra obligatum, competit contra fufceptientem in se obligationem *desif. 587. num. 1.*
 Via ordinaria, non autem executiua debet procedi contra legatum contradicentem, qualis est possessor legitimus de tempore expeditionis litterarum *desif. 602. num. 1.*
VICARIUS non potest refari de his, quae pertinent ad Aduarium *desif. 131. num. 4.*
 Vicarius potest procedere sine adiunctis, seu coniudicibus in crimine requirente depositionem, & ubi timetur de fuga *desif. 405. num. 1.*
 Notitia gestorum a suo Vicario Foranco prae-sumitur habere Episcopus *desif. 142. num. 2.*
 Canonicus effectus Vicarius iuxta consequitur fructus in absentia *desif. 571. num. 8.*
VICTORIA competit Reo possessori, Adore-rius non habente *desif. 602. num. 1.*
VICTORI intimari debet appellatio coram honestis viris interpolata, ut valeat impedire executionem *Collect. Foror. vot. 6. num. 14.*
VICTVS quando fuit a principio citatus ad totam causam, citationes in prosecutione iudicii non sunt necessariae *Collect. Foror. vot. 6. num. 35. secus autem vt i. num. seq.*
 A Visio potest interponi appellatio coram honestis Viris, vel obtinere commissionem sub banca *d. Collect. Foror. vot. 6. num. 23.*
 A Visio debet intimari appellatio interposita post terminum concessum a lege, secus quando fuit interposita in tempore ibid. *num. 37.*
 Visus nec verus, nec fictus consummatus fuit effectus, quando non praecedit citatio, vel personalis, vel domi dimissa copia ibidem *num. 70.*
 Visio etiam citatio domi dimissa copia, executio saltem directa facta extra decemdiem non remanet attentata, sed venit discutienda ratione inuultitiae in gradu appellationis ibidem *num. 58.*
 Visus qualitas est probanda a Legatio Visus *desif. 595. num. 8.*
 Visus legatum est interpretandum non fauore legatarij, sed fauore haeredis *d. desif. 55. num. 7. Fideles vide in verbo distio.*
VIDV solent esse diligentes in repetitione dotum, & transferunt onus probandi non negantes dotem non fuisse petitas *desif. 325. num. 1. & 14.*
VINCENTIVS de Podio exul duxit Vxorem, & ex ea habuit quatuor filios *Coll. Foror. vot. 1. num. 3.*
 Vincentij filios instituit heredes pro dimidia, Ioannes de Podio ibid. *num. 4.*
 Vincentius non incidit in poenam perduellionis ibid. *num. 25.*
 Vincentij intentio in intersectione Vexilliferi quae fuerit ibid. *num. 30. & seq. & 80.*
 Vexilliferi occiso facta per Vincentium pro-cessit ex priuata causa, & quare *dist. 76. num. 64.*
 Procuratio Clausis portae Civitatis facta per Vincentium non importat arguementum perduellionis ibid. *num. 82.*
 Vincencius non incidit in poenam Statuti *dist. 4. esp. 61. ibid. num. 167.*
VINVM praesumitur potius extare, quam consumptum *desif. 548. num. 8.*
 Vinum recipit functionem in genere suo ibid. *num. 9.*
 Vinum tantundem est restituendum ibid. *num. 10.*
V I R.
 In Viro optimae conditionis non est praesumenda fraus *desif. 547. num. 5.*
 In Necem Virorum illustrium coniurantes subiciuntur poenis *l. quis quis C. ad leg. Iuliam Malest. Coll. Foror. vot. 1. num. 119.*
 Cum illustribus Viris tractans de nece Principis non subijcitur poenae *leg. quis quis ibid. num. 130.*
VIS, & efficacia immemorabilis consistit in eo, quod nihil vnquam fuerit visum, vel auditum in contrarium *desif. 557. num. 10.*
 Vim appellationis, & inhibitionis habet recursus ad Principem, & sola querela superiori proposita *Collect. Foror. vot. 6. num. 83.*
 Ultra Vires, non obstante iuuentario tenentur creditoribus haereditariis Florentini vigote eorum statuti *Collect. Foror. vot. 7. num. 51.*
VISITATIONES factae post Concilium potuerunt fieri ab Ordinario tanquam a Sedis Apostolicae Delegato, ideoque non probant iurisdictionem ordinariam *desif. 278. num. 10.*
 A Visitatione, & a gestis in illa non datur Appellatio suspensiva *desif. 294. num. 2.*
 Declara in his, quae sunt ad correctionem motum, & paternam obiurgationem, secus illis, quae rigorosius punitionem, & priuationem concernunt, quia tunc datur appellatio *d. desif. 294. num. 3. & 4.*
VITIVM Attentari neque operatur, neque suspendit appellatio in executiuis *Collect. Foror. vot. 3. num. 8. bon. mem. Androsilla.*
 Quando vitium resultat ex meritis, executio regulariter non reuocatur per viam spolij ibid. *num. 52.*
VLTIMA derogant prioribus *desif. 82. num. 3.*
 Vltimus Status vide Statu.
VNIO Beneficij fraternitatem cum dismembratione *desif. 26. num. 9.*
 Vnio probatur ex litteris Apostolicis *desif. 278. num. 1.*
 Vnio cum sit odiosa non praesumitur *desif. 450. num. 1.*
 Vnio est probanda per immemorabilem, vel per prescriptionem 40. annorum cum titulo sibi praesumptiuo *d. desif. 480. num. 2.*
 Vnio ad hoc vt inducatur, non sufficit probatum Ecclesiam fuisse ab vno possessas, sed requiritur fuisse possessas vt vnitas *dist. desif. 48. num. 1.*
 Ecclesius non esse vnitas probatur ex testibus informati *dist. desif. 480. num. 4.*
 Vnio excluditur ex expressione facta in impetratione vnus Beneficij de possessione alterius *d. desif. 480. num. 5.*
 Vnio

Vnia ex quibus probetur *dec. 510. num. 3.*
VNIONES & dissimilationes non solum reuocantur regula 12. Cancellaria, verum etiam infirmitatem, que non dum suum sortis fuit effectum *dec. 621. num. 1. & 2.*
VNIuersitas & Parochiani sunt de personis suspectis de usurpatione *dec. 30. num. 1.*
 In vniuersitate si presentationes non sunt contraria presumitur usurpatione *dec. 155. num. 6.*
 Vniuersitatis in luspationatus requiritur copulatiue immemorabilis, & per authenticas scripturas docere de presentationibus consensum & electionis *d. dec. 355. num. 1.*
 Vniuersitatum luspationatus probatio requiritur a Concilio Tridentino. debet fieri per authenticas probationes *d. dec. 355. num. 9. & 10.*
 Vniuersitatis luspationatus quomodo probetur *dec. 541. num. 3.*
 In luspatione vniuersitatis presumitur usurpatione *d. dec. 541. num. 2.*
VNIuersali non equipollet indefinita in materia probationis *Collect. Poter. vot. 1. n. 298.*
 Vniuersale recipit augmentum, & diminutionem, sed semper est idem *d. vot. 1. num. 383.*
 Vniuersali equipollet indefinita, quando concurret eadem ratio ibidem *num. 393.*
VOCATIO proximiorum de familia feminas non excludit *dec. 266. num. 1.*
 Limita quando ex præsumpta mente Testatoris apparet, voluisse comprehendere solum masculos *d. dec. 266. num. 2.*
 Vocatio facta in portione Patris de descendentibus omnibus in infinitum, intelligitur etiam in portione Patris *dec. 333. num. 3.*
 Ex vocatione proximiorum post mortem omnium descendentium inducitur hæc committitur *dec. 489. num. 4.*
 Vigore vocationis quando sit facienda conflagratio *dec. 528. num. 3.*
 Vocatio quando dicatur facta simultanea, vel ordine successiuo *dec. 567. num. 2.*
VOCATI pro vili censentur coniuncti re, & verbis *dec. 419. num. 11.*
 Vocati vno casu ille exequens testis, & non expectandus est sequens *dec. 528. num. 2.*
 Vocati per nomen collecti censentur vocati ordine successiuo *dec. 387. num. 3.*
VOLUNTAS precedens facilius declaratur, quæ de nouo inducatur *dec. 1. num. 3.*
 Voluntas contrahentium colligitur ex pactis in Instrumento appositis *dec. 3. num. 4.*
 Voluntas Testatoris vide in verbo *Testator.*
 Inter vltimam voluntatem, & contrarium distinctione *Collect. votor. vot. 7. num. 25.*
 Nec in vltima voluntate, nec inter viuos Defunctus valet obligare suos hæcres in solidum ibid. *num. 59.*
 Procedit etiam quando agitur favore dotis *num. 60.*
 Extinctio Vexilliferi non denotat voluntatem occidentium fuisse extinguendi libertatem *Collect. votor. vot. 1. num. 205. & 207.*
 Vltimas voluntates non comprehendit prohibitorum aliquorum æquum, qui sunt inter viuos ibidem *num. 335.*
 Non est expressa vltima voluntas, sed tacita successio ab intestato ibidem *num. 340.*

Voluntas enixa desuperatur ex verbis prægnantissimis ibidem *num. 173.*
 Tam in vltimis voluntatibus, quam in contrariis conclusio per æquipolles adimpleri non potest, quando adiectum fuit pactum resolutionis ibidem *num. 479.*
 Voluntas disponentium est illa, que dominatur ibidem *num. 501.*
 A voluntate Principis conditio pendens dicitur potius difficilis, quam impossibilis *d. vot. 1. num. 507.*
 Voluntas declaratio potest committi alteri, & relicta in factum substat *d. Collect. vot. 4. num. 26.*
VOTVM dare non potest Consultor post duos menses in Capitulo *Collect. votor. vot. 2. num. 4. R. P. D. de me. Argel.*
 Vorum non tradente infra duos menses Consultore, alius eligi debet, parte hoc petente ibid. *num. 6. & 7.*
 Ad tradendum votum Consultor habet duos menses die festæ ex reformatione ibidem *num. 8.*
 Votum ferre potest Consultor in Curia Capitolina deputatus, si non fuerit recusatus, etiam elapsis duobus mensibus ibid. *num. 36.*
VSVCAPIO
 In vsucapione locum non habet statutum loquens de prescriptione *Collect. votor. vot. 1. num. 586.*
VSVRAE cessant, cessante onere matrimonij *dec. 31. num. 11.*
 Super vltimam licitam possunt Partes pacisci *dec. 325. num. 17.*
VSVARIA taxatio vide in verbo *taxatio.*
 Absque vsuaria labe locati potest apotheca *Collect. votor. vot. 2. num. 41.*
VSVRPA TIO presumitur in luspatione vniuersitatis *dec. 541. num. 2.*
 Vsurpatione Magistratum pertinet ad secundum caput legis Iulie, quod non continet crimen perductionis *Collect. votor. vot. 1. num. 57.*
 Vsurpationem ingentis valoris, ac bonorum hæreditarium detractionem de iure inducit omissio Inuentarij *d. Collect. vot. 7. num. 41.*
VSVS
 Per non vsum non omittitur priuilegium concessum ratione paupertatis *dec. 514. num. 5.*
 Per non vsum non potest amitti priuilegium, quando adest clausula, & decretum irritans *d. dec. 514. num. 7.*
VSVSERVCTVS bonorum dotalium transit ad Patrem cum onere alendi filios, & in subsidium etiam ad Creditores Patris *dec. 300. num. 3.*
VUTILITAS
 Monasterium vt possit compelli ad restitutionem pecuniarum solutarum Moniali debet doceri illas fuisse versas in vtilitatem Monasterij *dec. 614. num. 1.*
 In vtilitatem societatis si non sunt versæ pecunie socius non tenetur ad debita Consocij, etiam si contracta durante societate, si sint contracta nomine proprio *dec. 550. num. 2. & 14.*
 Procurator, qui ex pecunia sui Principalis retrahit

hit magnam utilitatem, non potest conueni-
si reddat minores fructus, quam retrahit *decif.*
554. *num.* 4.

VXOR non est restituenda marito cum cautio-
ne, quando constat de senectute, & iustis causis
separationis thori *dep.* 47. *num.* 7.

Vxor non consequitur fructus Legati pro dote
relictæ, nisi facta interpellatione *decif.* 112. *nu.* 1.

Vxori competit tacita hypotheca pro dote in bo-
nis viri, quando deficit expressa *dec.* 191. *num.* 4.

Item in bonis etiam Patris viri *ibid.* *num.* 5.

Item in subsidium in bonis fideicommissarij vi-
gore Auth. res, quæ *ibidem* *num.* 6.

Vxorem duxit Vincentius de Podio casti, & u-
xorem habuit quatuor filios *Collect.* *num.* 266. *nu.* 1.

Vxor transiens ad secunda vota amittit proprie-
tatem Legati retinendo duntaxat vium su-
um *decif.* 7. *num.* 2.

Amplia etiamsi nuberet de consensu primi ma-
riti, quando id fit intra annum luctus *decif.* 7.
num. 1.

Pro debito Vxoris quando fit deneganda exco-
municatio contra Maritum super bonis dotibus *dec.*
547. *num.* 2.

Res empta ex pecuniis Vxoris per maritum ac-
quiruntur Marito, & hæredibus *decif.* 104. *nu.* 1.

F I N I S.

